UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

CAtalogus sancto//rum [et] gestor[um] eor[um]

Petrus <de Natalibus>

Lugduni, 1508

urn:nbn:de:hbz:466:1-70797

Visual Library

Th. 6084.

K II
21

Liber Societatis Jesu Paderbornae, emptus ibidem Ao 93 22. Aug. 5 solidis & 3 den.

Catalogus sanctorum ⁊ gestoꝝ eoꝝ ex diuersis voluminibus collectus: editus a Reuerendissimo in xp̄o patre dn̄o Petro de Natalibus de venetijs dei gratia ep̄o Equilino.

Venūdātur Lugduni a Stephano Gueynard prefate ciuitatis bibliopola et ciue. In vico Mercuriali: vulgariter en la rue merciere: prope sanctum Antonium.

Antonius Uerlus Uicētinus christianis salutē. Possemus (& merito quidē) ingē-
tirudinis ac inuidie nota suggillari: quū oīum pene auctorū volumina in mediū p
dierint: si catalogū sctorū: tā concinnū: elegās: luculentū: & rarū: vt fere vnicū op⁹
oībus cōem cū auctore iacturā: in lucē pariter non ederemus: & eo amplius: q̄ ex
ipsius̄met artificis manu fidelē habem⁹ archetypū. Idcirco: cū vt fidei nr̄e codu
cibile quicq̄ agerem⁹: tum & apprime vt tot quēda in nos tanq̄ laudis aliene inter
ceptores: iacula declinarem⁹. Hunc quoq; nobis mō accuratissime recognitū pluribꝰ exēplari
bus effigiendū curauim⁹: tot labores & exactas lucubrationes: q̄ vt extincte hactenꝰ delituerāt:
ab interitu vendicaturi. Qō oībus perutile: & multis fore nō iniucundū arbitramur: nec pigere
eos: qui superno calent igne: hunc mystico dñoq; codici boni aliq̄d ocū tritū ire: vt hinc discere
valeant et hīce religiosecq; viuere: quū nulla aut rara sit tam remota: tam abstrusa barbaries: cui
nature vel dei nutu aliqua: q̄uis erronea: religio nō collatur. Quā: vt omittamus assyrios: egy
ptios: hebreos: quibꝰ semp cure fuit vt pōtifices imperarēt: quāti fecerint romani patres: quo
cultu: qua reuerētia excoluerint: ex decē principū filiis senatus cōsulto etruric: vt ita dicā: vica
tim destinatis: sacrorū disciplina imbuēdis: ex priuatis etiā duob⁹ lucijs perilio & aluanio: caio
fabio sacris onusto: satis luculēter habem⁹. Et vt extera nō obticeamus: nō ne ex vmbilico bar
barie sublatū ebur melitā remisit masanissa? Quorsum hec? profecto vt intelligam⁹: quod nos de
ceat: q̄b⁹: bone deus: indubitabilis ac vera religio est ppalata. Constāter incūbendū est: sedulo
riteq; deo famulandū. Hinc essi luxuriāt vectigalia: florēt vrbes: pcera pullulat soboles: oīa ad
vota succedūt. & hoc ipsos nō latuit quirites: qui semp oīa post religionē duxerūt: dīis curiose li
bando: se orbi posse imperare nō dubitantes. q̄d nisi fecerimus: eā aspernātes: ecce sirio torrēt
humus. degenerat pgenies. irrepūt pestes. diruta iacēt menia. cuncta ruunt in preceps. & quod
miserabilius est: illibata nusq̄ seruat pudicitia. Hanc ob causam potitiorum puberes perisse:
breum in semet manū vertisse: & varrone cōsule ad cānas infeliciter dimicatū: senatorū patres
vere & optime iudicarūt. diuina differt ira. nō irritat. Eia agite nobis nosmetipsi consulamus.
perimus pfecto in dies perim⁹. nec vite certā habemus horā. diuinis igit litteris vacandū est:
quibus celū expugnare instruamur: vbi eternā felicēq; vitā degam⁹. Nō desunt quidē libri: qui
hac de re nos affatim instituāt: sed q̄ lenius excitent: ardentius exortent: & exēpla que emulari
debeamus magis idonea subiiciāt oculis: aliunde magis: q̄ ex his voluminib⁹ decerpere non
possumus: que cōcinna historiaz annexione: vitas sanctorū oīum: sic inuēm facillimas: vt in pre
fatione duodecimi huius innotescit: tā succincte taz perfecte per anni curricula cōplectunt: vbi
nihil nō excultū: nihil probatissimorū virorū auctoritatib⁹ non fulcitū enarrat: vt ne doctissim⁹
quidē debeāt respuere: qui tametsi ferulis subtraxerint manū: & aliūde didicerint: & scent tamē
hīc bene viuere. nā bonitate nō doctrīa tūm vēdicat celū: vt illō. Indocti rapiāt celū: cū sciētijs
mergimur in profundū. Discent preterea & fidelib⁹ inesse vim animi nō exiguā: vt nō viteri⁹ tā
topere penelopes: aut lucretie pudicitiā predicēt: scenole cōstantiā mīrētur: & attili fidē super
astra tollāt. Intelligēt christicolas occidi posse nō superari. cesarū inanitates parū valere: inter
miranda obstupescere: & profiteri: se orbem posse vincere: nō aios. Ecquid sunt hec e gregia fa
cinora: turres & fidei nostre mollimina: non inspicienda? minime quidē: quū precipue sint nulle
domus: nulle vrbes: nulle nationes nisi Christo rebelles: que hinc aliq̄d emolumēti sibi adipisci
non valeant. Quā facile: qui per tēpla declamationib⁹ insudār: his auctoritatibus & exemplis
regiā auditoribus viā persuadebūt: hinc docemur: virtutes sequi: vitia debellare. & nos: q̄d ne
quiuit orbis domitor alexander: nosmet rationi parendo subiugare: celū pro stipendio consecu
turi: & famā in terris haud obscuriorē: q̄ qui terrarū monstra deuicere. Exinde nāq; famā tan
tum & quidē breuē traxerūt: tot crumnis vix partā. Hinc merces. Hinc indelebile nomē: & q̄d he
roum nulli contigit: diē insuper sibi perpetuo colendū: syncera vi animi cōparandū. tutius pro
fecto quā credere nos pelago tumidis [illegible] ctib⁹ circūquaq; vallentibus: semp in labijs (vt au
deā pferre) aias gerētes: vt fecūdi opib⁹ sardonicati & cōchyliati ad infructuosaz hui⁹ terrenī
seculi gloziā inter vrbiū pmates incedere valeam⁹. Heu hō infelix: & vanū aīal. lōge: nimis pfe
cto lōge sunt erūne pro tā momētaneis voluptatib⁹: quib⁹ euo tā diuturno acq̄sitis: tam breui
fim⁹ carituri. hīc eterna manat glia & ver⁹ delitiaz thesaurus: multis incognit⁹: nō qualē rag⁹
lusitanis: aut lydijs vehit herm⁹ hyarenis. sed quali fruit ipa celi curia. hoc ē ditēdū. hoc sunt
implende crumene: ne: quū illuc applicuerimus: pecunijs hospitaturi: dicat nobis. sunt hec ce
saris numismata. hīc non admittūtur. alio diuertite. His itaq; diutijs insudemus: ciuili rabie:
tyrannica cupiditate: & hostilibus rapinis non surripiendis: quibus locupletati decoratiq; ce
lestem hierusalē ingredientes nobis inter summi regis paranymphos locum nāciscamur: per
petua in terris gloria: eternis in celo delitijs in eternum fruituri. Valete.

¶ In christi nomine Amen. Incipit plogus totius operis Catalogi scrōz t gestoz eoz ex diuersis t multis voluminibus collecti editi a reuerendissimo in Christo patre dño Petro de natalibus de Uenetijs dei gra epo Equilino.

Ntereata sapiētia summi verbi ex substātia patris ante secla eternaliter generata pm ordinatissimā sui dispositionē: ex substātia matris in seculo tēporaliter humanata: volens oēs hoies saluos fieri: vt electas sanctoz animas vocaret ad arcem et ad supne mensa ciuitatis: edificauit sibi domū ecclesie sacrosancte septē excelsis colūnis fundatā septēplici fundamēto: videlz septiformis gre stabilitā: muris t munitissimis: t turribus altissimis circūseptaz: non quidē sculptis lapidib⁹: aut manufactis lateribus erectis: sed sctōz meritis inuisibiliter fabrefactis: inchoatā equidē vite phitis decursu: in qua ipam pegrinari voluit t cū martha solicite ministrare: pficiēdā xo pdestinatoz numero future vite successu: in q̄ in electis dei singulis tā stolis amictis: rursumq; resumptis coz poribus duplicib⁹ vestiēdis triūphatura sperat: t cū maria sedule ꝓtēplationi vacare. In cui⁹ nē pe celestis structura palatij q̄si tot inserunt lapides: quot beatoz merita cumulat: cui⁹ ecclie caput xps describit: ipiusq; coz p⁹ vnū efficiunt instar mēbroz um cōpagis diuersa officia ministrātiū fideliū cūcti invnitate fidei omniquaq; diuersis ex nationib⁹ congregati. Ita q̄dē vt ipso capite p mēbra singula vitalē spm influente sic inuicē cōnectant: vt altez alteri⁹ officio egeat: dum xpi legē adimplēt: alter alteri⁹ onera supportādo. Et sicut viatoz cura sollicita currens in stadio: q̄tenus brauiū apphendat: cōprehensoz pcibus iuuari desiderat: sic t triūphantiuz gloriosa sublimitas dū deivisione beat in celis: militantiū celebritate devota venerari letat in terris. Ac p hoc qđ vtriq; amāt: illi iā adepti p hos optāt obtineri: hi xo obtinēdū p illos sperant adipisci. Cōuenit itaq; deuotioni fideliuz sctōz certamina diligēter recolere: q̄tenus coz exēplis atq; suffragijs sic dirigamur in via: vt eoz cōsortio sociemur in patria. Quis aūt moralitū intellect⁹ finiri sanctoz numerū infinituz deprehendere valeat? Quis eīm stellas dinumerare queat: nisi solus ille qui stellas claudit sub signaculo: q̄ t numerat multitudinē stellaruz: et oīb⁹ eis noīa vocat. Si eīm abrahe a deo p impossibili suadet: inspice celū t numera stellas: si potes: t addit: sic erit t semē tuū: quod certe nō de filijs abrahe ex voluptate carnis t hois semine ꝓpagādis: sed de filijs eccl'ie ex dei bonitate et spūs adoptione generādis dabat intelligi: dū soli eterne sapiētie stellarū numerositas noīanda seruat: humane cognitioni sctōz infinitas cognoscēda pcludit. Quō eīm vel facile curiosus q̄sq; cūctatoz etiā oīm si facultas adsit: q̄ a mūdi exordio cōscripta sunt rimatoz voluminū: sctōz gesta: vitas: passiones: et noīa colligere audeat: cū ex martyrologio beati hieronymi chronographoz cūctoz scrutatoris solliciti: certo t vnico die anni decimo sc̄z kalēdas martij apud tyrū ciuitatē brōz martyrū quoz numerū solius dei sciētia colligit p xpo passoz festū ꝓtingere legat: t in eiusdē pfatiōe libelli quē chromatio t heliodoro epis dirigit: eundē doctorē astruentē audiat: nullū dierū p totū anni circulū ptrāsire: in q̄ plusq; octingentoz vel nōgentoz militū martyrū in diuersis mūdi ptib⁹ occisoz ānuersariū nō occurrat? Ultra quos etiā sctōz veteris testamēti patrū t pphetarū nouiq; pariter apl'oz discipl'oz: doctoz ꝓfessorū anachoritarū t sanctaz ỹginū ordines supadditi: q̄ plures martyrib⁹ extitisse creduntur: infinite martyz infinitatē excellūt. Porro t vbi sctōz oīum gesta a maioribus descripta fuissent: qō nec asserere q̄s pīsumit: ea tñ videre: nec tps ad legendū sufficeret: nec studiū pualeret. Cū igit sctōz infinitatē numerare vel noīare nō liceat: de mltis vel pauciss̄ima breui⁹ extarare sufficiat: ceteroz ignotoz numero diuine nationi relicto exēplo peritoz: q̄ de astroz scientia philosophati sunt. potissime autez famosissimi illius astrologi ptolomei: q̄ ex oī celoz ambitu p̄eter septē planetas centū t quinq̄ginta septez astra tūmodo sibi nota: eozūq; ppetates t mot⁹ descripta dimisit. Ad quoz instar doctozes eximij t sacroz voluminū hystoziographi ex infinito sctōz numero summā exiguā militanti ecclesie notā decerptāq; collegerūt t venerādā in eoz opusculis posteris reliq̄runt: p hoc arbitrātes (vt pie credit) sic in paucoz notoz modicitate ceteroz ignoroz infinitatē a fidelib⁹ colligi: sicut eterna sunt in patria charitate ꝓiūcti: vbi gl'ia singuloz est gl'ia cūctoz: t gl'ia cunctoz est gloria singuloz. Ex quib⁹ post diuine pagine veteris t noui testamēti elogiū a scīs patrib⁹ diuino flante spū diuersis voluminib⁹ cōpilate: in qua nōnulla sanctoz xpm humanitate pceden tiū t pmitiue eccl'ie fundatoz acta conscripta sunt. Que Petr⁹ comestor hystorie scholastice ope elegātius declarauit. Prioz t potioz ille eusebius cesariēsis eccl'iastice hystorie volumīe: a capite eccl'ie xpo initiās t vsq; ad sua tpa chronicā ptendēs oīm pene martyz cūctarū ꝓclarū hystorias texuit t passiones t certamina luculēti stilo digessit. Cui⁹ opus rufin⁹ aq̄leiensis pbyter de greco transferēs in latinū: t nōnulla sanctoz acta intermiscēs ac subsequētis adūciens tpis ꝓtinuando, ptraxit. Inde quoq; hieronym⁹ pnominatis epis martyrologium omnium quos vtcunq; inuenire potuit pro christo

paſſoꝝ vſq; ad ſua tpa copioſe dictauit. Eundē quoq; libellū vſuardus t ado chronographi inſignes: confeſſoꝝ feſtiuitates: q̄ in p̄mitiua eccleſia mīme colebant addētes celebritatib⁹ martyrū ampliarūt. Ceterū t his exceptis alij plurimiq; fuerūt legēdaꝝ ſanctoꝝ ſcriptores illuſtres: vtpote Ambroſius t Auguſtin⁹ doctores egregij in plurib⁹ eoꝝ voluminibus et libellis. Gregor⁹ in libro dialogoꝝ. Hieronym⁹ in vitis patrū: t in lib. de viris illuſtrib⁹. Bēnadius in eiuſdē nois intitulato libello. Beda p̄sbyter in geſtis angloꝝ. Gregor⁹ turonēſis in geſtis frācoꝝ. Heraclides in libro de paradiſo. Odo vienenſis archiep̄s. Hugo de ſctō victore. Hellinādus t Sigibert⁹ ac Guilelm⁹ antiſiodorenſis. Necnō frater Bartholome⁹ in chronicis ſuis. Caſſiodoꝝ inſup in hyſtoria tripartita quaꝝ de greco trāſtulit in latinū. Frater vincēt⁹ in ſpeculo hyſtoriali. Et frater martin⁹ in ſua chronica martiniana: aliiq; mīti: quoꝝ t̄ſi opuſcula legunt: noīa ſubticeāt. Demū frater iacob⁹ de voragine ordinis p̄dicatoꝝ venerabilis archiep̄s ianuēſis ſanctoꝝ geſta quoꝝ ſolēnia ab eccleſia recolunt: t i calēdarijs aſcribunt: generaliter collegit: et cōpendio breuiauit. Nouiſſim⁹ oīm frater Petrus calo venet⁹ eiuſdē ordis: ſctōꝝ multoꝝ quoꝝ vitas paſſiones t noīa vndecūq; ſumere valuit grādi volumine t diffuſo ope dilatauit: qō et⁹, plixitate nedū cōmēdare memorie: ſed nec intēte q̄s legere poterit: niſi lōgeuitate tp̄is t aſſiduitate lectiōis. ¶ Hec igit⁹ attē dēs ego petr⁹ de venetijs equilin⁹ eps inter ſacerdotes minim⁹ t eccl'ie p̄latos indign⁹ ſctōꝝ exiguitatē eccl'ie notā ex p̄noīatis oībus codicibus t voluminib⁹: necnon ex aliijs plurib⁹ diuerſarū eccleſiarū antiq̄s libris t paſſionarijs: quoſcūq; inuenire potui: nō ſine mīti labore⁹ crebriſq; vigiliꝝ ſtudioſi⁹ recollectā: t p cōſequens ceteroꝝ beatoꝝ nobis ignotoꝝ infinitā multitudinē breui opuſculo: cupiēs vt de⁹ annuerit honorare: q̄ten⁹ eoꝝ meritis poſt agonē coronā excipiā: t ne talentū mihi q̄liſcūq; gratie creditū terre ſuffodiā: quinīmo dño t i non quituplatū: vel ſaltē reſtituā duplicatū: ad vtilitatē filioꝝ militātis eccl'ie: ſctōꝝ oīm noui ac veteris teſtamēti noīa: geſta: vitas: paſſiōes: t triūphos cōpēdioſo ſtilo ſubſtātialit⁹ recollecta illuſtriū viroꝝ fretus auct⁹ ſanctoꝝq; oīm capitis ieſu xp̄i t beate ip̄ius genitricis Marie duodecim ap̄loꝝ atq; cūctoꝝ ſupnoꝝ ciuiū conſius patrocinio: p̄ſenti catalogo curaui retexere t breuiſſima oratione narrare. Studioſum lectorē obſecrās vt ſi i opuſculo nouo grata reperit: gr̄as agens deo totū attribuat. Si⁹ho incōpoſita aſpexerit: hūane fragilitati aſcribat: q̄ō ſi dubia aut forte mīn⁹ credibilia lectitauerit: anēcti eoꝝ a q̄b⁹ ſumpta ſunt fidē adhibeat. Cū libell⁹ nr̄ nulla referat nouo edita: niſi que ſola nouit magnis ab auctoribus compilata.

¶ Diuiſio totius operis: per tempora t uolutionis anni.

Quoniam autē tam ſacre pagine q̄ ſanctoꝝ teſtimonio xp̄i dñi t ſanctoꝝ eccleſie vnio hūano matrimonio cōparat: ip̄a veritate in parabolis atteſtante. Quod ſimile factū eſt regnum celoꝝ hoi regi q̄ fecit nuptias filio ſuo: q̄ō de verbi dei⁹ noſtre hūanitatis cōmertio doctores exponūt: merito ad inſtar temporaliū nuptiarū in agni nuptijs quinq; cōcurrere manifeſtū eſt: videlicet t̄pius matrimonij ptractatio: cōſenſus mutui pollicitatio: ſp̄ōſe per anulū ſubaratio: eiuſdēq; a ſponſo ſolēnis transductio: t per carnalē copulā matrimonij cōſumatio: ex qua ſequit⁹ t ſextū: q̄ō eſt liberoꝝ ꝓpagatio. Hec cūm oīa in viri et mulieris connubio cōuenire nulli ambiguū eē poteſt. Tot⁹ igit⁹ vite hūane decurſus a mūdi exordio vſq; ad finē in quinq; partes diuidit⁹: in q̄b⁹ p̄miſſa quinq; in diuino cōiugio cōcurrentia liquido colligere poſſum⁹? : q̄ oīa ſctā mater eccl'ia per anni circulū in quinq; ei⁹ diuiſionib⁹ repreſentat. ¶ Primū ergo tēpus in quo facta fuit agni nuptiaꝝ pertractatio: fuit ab adā vſq; ad aduētum xp̄i: in quo more hūani cōtubernij tractat⁹ plurimiq; matrimoniales p̄ceſſerunt: ip̄ius ſcz verbi t eccleſie vnionis: quoꝝ tractatuū t colloquioꝝ hinc inde habitorū mediatores fuerunt patres t ꝓphete veteris teſtamēti: incarnatione xp̄i nedū fiendā ſummis affectib⁹ peroptātes: ſed etiā affuturā aſſiduis oraculis ꝓphetantes. Hoc autē tp̄s repreſentat ab aduentus principio vſq; ad natiuitatē dñi: in perſonā patrū t ꝓphetarū tp̄is diebus xp̄m venturū flagitans: t quodāmodo vaticinās. Et q: tractatus ip̄ē cōnubiales quadrifarmiter p̄ceſſerūt: ſcz per legis naturalis inſpiratione ab adā vſq; ad abraham. Per idictā p̄tib⁹ circūciſione: ab abraham vſq; ad moyſen. Per collatā legis ſcripte impoſitione a moyſe vſq; ad dauid. Et ip̄iratā ꝓphetie p̄teſtatione a dauid vſq; ad ip̄m xp̄m. Quequidē quattuor fuerūt quaſi mutui p mediatores ſpōſi t ſponſe tractat⁹ t collocutiōes diuinū cōiugiū p̄cedētes: nō ab re tp̄s dñici aduētus in quattuor diuidit⁹ ſeptimanas. Quarū p̄ima denotat legis naturalis aſpiratione: vñ in dominicali ep'la mādata naturalis legis continent⁹ que ſunt honeſte viuere t ꝓximū nō ledere: ōr eē ibi: induamur arma lucis: ſic vt in die honeſte ambulem⁹: non in cōmeſſationibus t ebrietatib⁹: nō in cubilib⁹ t impudicitijs: q̄ō eſt honeſte viuere: nō in cōtentione t emulatione: q̄ō eſt, ꝓximū non offendere. ¶ Secūda deſignat in dictā patrib⁹ circuncisionē: vñ t in ep'la paul⁹ exclamat dicēs: dico eīm xp̄m ieſum miniſtrū fuiſſe circūciſionis ad euacuādas promiſſiōes patrū. ¶ Tertia figurat legis ſcripte

collationē: vñ ⁊ in epla paulus in psonā moysi legislatoris ⁊ mīstri dicit: sic vos existimet hō vt mīstros xpi ⁊ dispensatores mīsteriorū dei. ¶Quarta repsentat pphetie attestationē: vnde ⁊ apostolus in epistola: personā induens p phetarū xpm venturū ⁊ ppinquū asseuerat dicens: gaudete in domino semp: iterū dico gaudete: dns enī prope est. ¶Secūdus tēpus: in quo facta est verbi ⁊ hoīs mutui cōsensus obligatio ⁊ stipulatio: fuit a xpi incarnatione vsq; ad ei⁹ baptismū: in quo tēpore verbū caro factum est: ⁊ habitauit in nobis: ⁊ per incremēta puerilia educat⁹ apparuit quasi vn⁹ ex nobis. Hoc ho tps repsentat ecclesia a xpi natiuitate vsq; ad septuagesimā: qñ videlz incarnativerbi ortus ⁊ act⁹ infantie recolunt: qō et iā tēpus in tres subdiuisum est decisiones. ¶Nā q; filius dei descēdit ad hoīes principaliter p salute peculiaris ppli iudeorū. ¶Primo agit de matrimonio inter dei verbū: ⁊ hebreorū populū contractato: a festo videlz natiuitatis in qua ipse mūdo edit⁹ cōfestim ⁊ primotenus pastorib⁹ iudeis per angelos reuelat: et ab eis vt notissimis visitat: vsq; ad epiphaniā. ¶Scōo agit de eodem cōmertio inter idē verbū ⁊ gētiliū populū approbato: a festo scz epiphanie: in qua magis premitie gentiū filius dei nat⁹ stella apparēte nūciat: ⁊ ab eisdē oblatis muneribus adoratur: vsq; ad ipius octauā epiphanie. ¶Tertio agit de vtroq; populo in vnū ouile per idē cōiugiū copulato: ab octaua epiphanie vsq; ad septuagesimā. Tūc enī pauli legūtur epistole: in quib⁹ ⁊ potissime in epistola ad romanos. Christū deū ne dū iudeorū imo ⁊ gentiū apostol⁹ affirmat: ⁊ p vtriusq; plebis salute aduenisse euidētius pbat. ¶Tertiū ho tps: in quo facta est dei spōse ecclie p anulū subaratio fuit a xpi baptisma te vsq; ad resurrectionē: in quo xps eā vti reginam ⁊ sponsam illustrissimā triplici aureo anulo triū gēmarū incōparabiliū desponsauit: scz anulo saphiri coloris celestis fidei: videlz supne eidē ecclie p trieniū predicādo. Anulo smaragdi hoc est virentis spei p eadē se q̄dragena penitentia affligēdo. Et anulo carbūculi: ignite videlz charitatis p eadē mortē acerrimā patiendo: eāq; suo pcioso sanguie redimēdo: hoc aūt tps ecclesia repsentat: a septuagesima vsq; ad pascha: in quo nēpe tēpore primis trib⁹ dominicis humanitas nostra anulo fidei desponsatur p xpi pdicationē: de qua tunc in officio agit. ¶Quā predicationē in ipa septuagesima xps primo p discipulos adimpleuit: qñ septuaginta duos pdicatores ante faciē suā misit: qō in euāgelio mystice denotat in patrefamilias: qui exit cōducere operarios in vineā suā. Christo dño: scz qui pdicatores in ecclesiā intromisit. ¶In septuagesimam ho xps ejusdē predicationis officiū p seipm pfecit: qō vtiq; in euāgelio figuratur in seminatore xpo: qui semē diuini verbi exit seminare: qō ipa veritas de semine pdicationis exponit. ¶In quinquagesima aūt eandē predicationē dei filius miraculis cōfirmauit: quod etiā in euāgelio p illuminatū cecū exprimit: genus humanū significās a cecitate culpe p verbi dei predicationē illustratū. ¶Sequētibus aūt quattuor dñicis: hoc est ab initio quadragesime vsq; ad dominicā passionis: dei sponsa anulo spei subarat⁹ p xpi penitentiā: de qua tunc insignius memoria celebrat⁹: cui⁹ opa in quattuor principaliter pfitētur: scz in ieiunio: oratione: elemosyna: ⁊ peregrinatiōe: que xps tūc cepit facere ⁊ docere. ¶Idcirco in prima dñica quadragesime agitur de xpi ieiunio: de quo in euāgelio specialiter cōmemorat⁹. Nā cū ieiunasset quadraginta diebus ⁊ quadraginta noctib⁹: postea esurijt. ¶In scōa agit de oratione: de qua in euangelio mētio fit. Nam ideo xps montē thabor excelsum subijt: vt oraret: soluscz orans trāsfiguratus est: qō lz Matheus taceat: Marcus et Lucas testant. ¶In tertia agit de elemosyna: nō quidē materialis pecunie: quā xps paup⁹ vnde daret: nō habuit: sz spiritualis gratie: quā egros sanādo: pcessit: ideo in euāgelio cecus surdus mut⁹ ⁊ demoniac⁹ ab oīb⁹ ipis passionib⁹ liberat⁹ introducit. ¶In quarta agit de pegrinatione: ideo in euāgelio xpi itineratio recolit. Abijt enī iesus trāsmare galilee ⁊c. ¶Ultimis ho duab⁹ dñicis passionis: videlz ⁊ palmarū ecclesia scrō anulo charitatis decorat⁹ p xpi passionē: que tunc deuotius excolit. Et q; duo sunt pcepta charitatis dei: videlicet amor dei ⁊ pximi: ideo talis anul⁹ duabus hebdomadis cōfertur. ¶In quarū prima agit de xpi passiōe mētali: quā ptulit a iudeis expulsus ⁊ effugat⁹: quod ad litterā in dñicali euāgelio: ⁊ p totā septimanā osidit. ¶In scōa agit de xpi passione corporali: quā sustinuit in carne passus ⁊ crucifixus: qō ad litterā in quattuor passionib⁹ quattuor euāgelistarū exhibet. ¶Quartū quoq; tps in quo facta fuit sponse per sponsum solēnis trāsductio: fuit a resurrectione dñi vsq; ad pētecosten: quo tpe dns spōsam suā ecclesiā eius pcioso sanguine despōsatam in psonā sctōz patrū de manu inferi eruit: ⁊ quodāmodo de domo paterna: hoc est de presenti seculo nequā eduxit in animab⁹ et corporibus mirifice dotauit: ⁊ secū ascendēte ad celestem ⁊ ppriam patriam feliciter introduxit: qō tps ad litterā repsentat ecclesia a resurrectione dñi vsq; ad pentecostē. In quo quidem tpe, pnuba xpi figuratiue in festo resurrectionis: ⁊ p octauā de domo patris imo victrici tyranni: scz diaboli: qui pater ei⁹ fact⁹ fuerat discipledo educit: cui ⁊ dr p psalmistā. Obliuisce re pplm tuū ⁊ domū patris tui: qō Ambrosius exponit: vt dictū est: ideoq; tale festum pasche: id est transitus dr: qz scz humana natura de tartaro erepta ad celos ascensura trāsiuit. ¶Scōo

ipa eadē nupta ab octaua paſche: vſq; ad aſcē-
ſionē myſtice induit: colitur: ꝛ dotat. ¶ Nam
in prima dñica poſt paſcha glorificatur incor-
pore: ꝛ dotat immortalitate. In cuius figura
dñica ipſa vocat in albis: ſtolisq; cādidis neo-
phyti veſtiunt: qō denotat dotes corpis immor-
talis: et in euāgelio de gloria corpis xpi ad diſ-
cipulos ianuis clauſis intrantis agit: qō eſt fi
gura future corpalis glorificationis. ¶ In re-
liquis quattuor dñicis ſubſequētib⁹ glorificat
in anima: cui⁹ dotes ſm Augu. viſio ꝛ dilectio.
¶ Ideo in ſcōa et tertia dñica repſentat viſio
beata in libro apocalypſis: qui tūc legit: vbi fit
mentio de viginti quattuor ſenioꝝ ꝛ de ange
lis: ac turba magna ſctōꝝ ſtātibus ante thronū
diuina fruētib⁹ viſione. ¶ In quarta ꝛ quinta
dñica repſentat dilectio i epiſtolis canonicis:
que tūc legunt: in quib⁹ de dilectiōe pcipue p
tractat. ¶ Tertio ipa eadē ſpōſa a die aſcenſio
nis vſq; ad pēthecoſten: vt dictū eſt: ſubarata ꝛ
feliciter dotata in domū ſponſi ſolēniter intro-
ducit: ꝛ hoc in pſonā xpi ꝛ patrū gloꝛificatoꝝ.
Ideoq; tūc cātat. Aſcēdit de⁹ in iubilatione. ꝛ
Aſcēdit de⁹ i altū captiuā duxit captiuitatē.
¶ Quintū deniq; ꝛ vltimū tps in quo facta eſt
diuini matrimonij cōſumatio: ex qua ſequit in
gis liberoꝝ ꝓcreatio: fuit a die pēthecoſtes: ꝛ
durabit vſq; ad ſcōm xpi aduētū: quoquidē tpe
xps dño ꝓiugi ſue eccleſie p ſpūs infuſionē ſpi
ritualiter vnit⁹: immoꝛ p ſacre euchariſtie ſum
ptionē corporaliter quodāmodo copulat⁹ filiꝝ
os adoptionis: neq; ex voluptate carnis: neq;
ex voluntate viri: ſed ex deo ꝛ ſpiritu ꝓpaga-
re non deſiſtit. Et ipſum tempus eccleſia repꝛe
ſentat a die penthecoſtes vſq; ad aduentum:
qō etiā tps in duas ſubdiuiſum eſt partes. In
prima quaꝛ agit de matrimonij cōſummatioe.
¶ In ſcōa de filioꝝ ꝓpagatione. Ideoq; cōiu
giū xpi ꝛ eccleſie in principio huiꝰ tpis ꝓſuma
tur. ¶ Primo p ſpirituū vnionē: que principa-
lis eſſe dz. Hoc aūt eccl'ia repſentat in feſto pē
thecoſtes ꝛ p octauā: in quo ꝓmiſſo ſpūſctō in
filios adoptionis effuſo: mēbra capiti ſpeciali
cōpage cōnectūtur. ¶ Scōo etiā p corpoꝝ co-
pulationē: qō eccleſia repſentat in ſubſequēte
feſto corpis xpi vſq; ad eiꝰ octauā: in quo agit
memoꝛia illius venerabilis ſacramēti: p cuius
ſumptionē fideles xpo etiā corpal'r cōiūgunt.
¶ In ſcōo aūt tpe: videl; ab octaua corpis xpi
vſq; ad aduētū filioꝝ eccleſie generatio ꝓpaga
tur: quoꝝ: quidā fuerūt fundatores: vt apli: q̄
dam edificatores: vt doctores: quidā ꝓſeruato
res vt ꝓfeſſores: q̄dā defenſores: vt martyres
quidā augmētatores: vt virgines. ¶ Reliquū
traq; tps qō reſtat in quinq; ꝑtes ſubdiuiſum
eſt. ¶ Nā primo myſtice figurant filij eccleſie
fundatores. ſ. apli a feſto corpis xpi vſq; ad ka
len. auguſti. Et hoc ſub typo regū iſrael ꝛ iuda:
quoꝝ tūc libꝝ ponunt: p quos apli deſignant;
qui certe principes populoꝝ facti: ꝛ a deo ſup-
oēm terrā principes cōſtituti cū xpo in duode
cim ſedibus in die iudicij cōſeſſuri eidē regi re
gum conregnare credunt. Nā ꝛ matheus euā
geliſta in gnatione xpi ſexdecim reges a dauid
vſq; ieconiā ponit: a quib⁹ xps eſt p carnē edi-
tus: ſignificāres vtiq; duodecim apl'os: quoꝝ
duo euangeliſte fuerūt: ꝛ alios duos euangeli-
ſtas: necnō paulū ꝛ barnabā doctoꝛes gētiū: a
quib⁹ dei filij p euāgeliū quoad mūdi noticiā
quodāmodo eſt regenerat⁹. ¶ Scōo figurātur
eccleſie cōſtructoꝛes. ſ. doctoꝛes a kalendis au
guſti vſq; ad kalendas ſeptēbꝛis ſub figura ſa
pientiſſimi ſalomonis cui⁹ tūc libꝛi legūtur: cu
iuſq; vices gerunt in eccl'ia ſcī doctoꝛes diui-
na ſapiētia imbuti: ex quib⁹ tā in grecoꝝ q̄ la-
tinoꝝ eccl'ia quattuoꝛ principaliores exiſtūt p
quattuoꝛ libꝛos ſapiētie deſignati. ¶ Tertio fi
gurātur eccl'ie cōſeruatoꝛes: videl; ſcī cōfeſſo
res p totū mēſem ſeptēbꝛis. Et hoc ſub figura
ſctōꝝ: iob: tobie: eſdre: iudith: ꝛ heſter: quoꝝ
tunc geſta recolunt: ꝓfeſſionē ꝛ patiētia cōfeſ-
ſoꝝ noticia: qui in tribulatione poſiti mūdum
carnē ꝛ diabolū triūpharūt. ¶ Quarto figurā
tur eccl'ie defenſoꝛes: hoc ē ſcī martyꝛes p to
tum mēſem octobꝛis: ſub typo ſanctoꝝ macha-
beoꝝ: quoꝝ tūc libꝛi legūtur: qui vti ſcī marty
res pro fide: ſic ꝛ illi p dei lege vſq; ad effuſio
nem ſanguinis viriliter decertauerūt. ¶ Quin
to figurātur eccl'ie augmētatoꝛes ſcz virgines
p totū mēſem nouēbꝛis vſq; ad aduentū: ꝛ hoc
ſub figura ꝓphetarū: quoꝝ tūc vaticinia recolū
tur: qui vt plurimū ſpreto carnali coniugio: in
corpis ꝛ mētis integritate dño ſeruiētes: ad
uentū xpi ꝛ futura tpa p ſpm̄ ꝓſpexerūt. ¶ Hec
eſt mirādū quare doctoꝝ ꝛ ꝓfeſſoꝝ tps añ mar
tyꝛes ponat: cui⁹ eñ martyꝛes merito ꝛ ho-
noꝛe vtroſq; ꝓcedant: ꝛ ideo in ordinib⁹ ſctōꝝ
immediate poſt apoſtolos locant: doctoꝛes tñ
quia eccl'ie magis vtilitati ꝓfuerūt: in tpe ꝓce
dunt. nā vt dictū eſt: doctoꝛes fuerūt eccl'ie cō-
ſtructoꝛes: martyꝛes ꝓo defenſoꝛes. Confeſſo-
res aūt ideo ꝓmittūtur: qꝛ nemo martyꝛ extitit:
qui ꝓius cōfeſſoꝛ nō fuerit: qō fil'r ꝛ de doctoꝛi
bus dici poteſt. Ideo cū martyꝛes paſſi ſunt:
qꝛ xpm̄ docebāt ꝛ confitebant. Opus q̄ ꝓſens
in duodecim partes ſine libellos ad inſtar duo-
decim apl'oꝝ: quoꝝ ꝓfect⁹ eccl'ie libꝝ ꝓſentē in
cohaut: diuidēdū fore diſpoſui. ¶ In primo li-
bro agit de feſtiuitatib⁹ ſctōꝝ occurrētib⁹ in
fra tps: in quo eccl'ia repſentat nuptiarū xpi p
tractationē ꝛ collocationē: qō ē ab aduētu dñi
vſq; ad natiuitatē. ¶ In ſcōo agit de feſtis: q̄
occurrūt infra tps in quo eccleſia repꝛeſentat
mutui conſenſus obligationē ꝛ cōtractationē:
qō eſt a natiuitate vſq; ad ſeptuageſimā. ¶ In
tertio de illis q̄ occurrūt infra tps repꝛeſentās
ſponſe ſubarationē ꝛ deſpōſationē: qō eſt a ſep
tuageſima vſq; ad ꝓaſcha. ¶ In quarto de his

que occurrūt infra tps representās solēnē spōse trāsductionē ⁊ dotationē: qō ē a pascha vsq; ad pēthecostē. ¶ In quito de his q̄ occurrūt infra tps repsentās matrimonij ꝓsumationem ⁊ cōfirmationē: a pēthecoste vsq; ad octauā corporis xpi. ¶ In alijs quiq; libris agek de festis occurrētib⁹ infra tps repntās liberoꝝ gnationem ⁊ ppagationē. ¶ Jta q̄ in sexto libro agek de festis occurrēnibus infra tempus repsentās filios ecclie fundatores: scz apl̄os ab octaua scīj corporis xpi vsq; ad kalendas augusti. ¶ In septimo agek de festis que veniūt infra tēpus repsentās filios ecclie constructores scz doctores per totū videlicet mēsem augusti. ¶ In octauo de festis que veniūt infra tps repsentās filios ecclie cōseruatores: scz cōfessores per totū scz mensem septēbris. ¶ In nono de his q̄ veniūt infra tps representās ecclie defensores scz martyres per totū videlicet mēsem octobris. ¶ In decimo de his q̄ veniūt infra tps representās ecclie augmētatores hoc est virgines: scz per totū mēsem nouēbris vsq; ad aduentū. ¶ Hoc addito: q̄ q; multoꝝ sanctorum festa: quib⁹ dieb⁹ per annū ocurrāt ignorare nō valui quozundā ex eis gesta aliquozuz sanctoꝝ festiuitatib⁹ subiecī: put mihi cōgruētius visum fuit ex aliqua similitudie vel attīgētia precedētis aut ex nois eqnocatiōe: vtpote sancti iuliani cenomanēsis festo: cui subñciunt acta plurium eiusdē nois sanctoꝝ: quoꝝ festiuitates nesciunt: aut ex aliqua tēporis cōgruitate: vtpote gesta patrū oīum prime etatis: quoꝝ dies ignoti sunt: q̄ septuagesime applicant: q; tunc eoꝝ tēpora ab ecclia legunt: ⁊ sanctorū secūde etatis que sexagesime subñciunt: quozuz etiā acta tunc ab ecclia recolunt. ¶ Et notādū q̄ aduētus dñi ⁊ cetera festa mobilia: vt est pascha cū precedētib⁹ ⁊ subsequētibus dependentibus ab eadē: qualia sunt septuagesima ⁊ sexagesima quinquagesima quadragesima passio dñi ascensio ⁊c. q; in kalendarijs sedē certā nō habent: sed diuersimode contingūt: iuxta q̄ mihi melius visum fuit: certis dieb⁹ apposui. Nam vt festuz sancti andree: q̄ est primū in officijs aduētui continet. Idcirco aduentū dñi tertio kalendas decēbris: hoc est in vigilia sancti andree locaui. Resurrectiōis ꝙo dñice die sexto kalendas aprilis posui: eo q̄ ad litterā tali die dñs resurrexit: ⁊ per consequēs oīa festa a die pasche dependētia tā precedētia q̄ subsequētia illis dieb⁹ locanda decreui: q̄bus eo anno cōtigissent: quo dñs ad litterā passus est: si tūc tēporis celebrata fuissent. ¶ In vndecimo vero huj⁹ volumīs libro illoꝝ sanctoꝝ gesta describēntur: quoꝝ dies festiui penit⁹ sūt ignoti: ⁊ quoꝝ legēde in aliqua cetero⁹ librorum parte nequiuerūt cōmode collocari: aut illoꝝ q̄ forte p oblionē quā humana fragilitas euadere plerūq; nō valet: suis locis ponēdi forēt omissi: vel coꝝ etiā quoꝝ legēde post ceptū op⁹ de nouo apparere cōtingerēt: qō ꝓpter numerositatē sctorū facile satis esset. ¶ In duodecimo ꝙo ⁊ vltimo libro tabula toti⁹ volumīs supponet: i qua sanctoꝝ oīum p alphabetū noīa cōscribent: et vbi repertri debeāt: quo scz libro vel capitulo designata: vt facili⁹: qō q̄sq; optauerit eidē occurrat: ficq; toti⁹ pñtis catologi materia ꝓcludet.

¶ Explicit diuisio totius voluminis.

¶ Prologus libri primi.

PRimus ergo liber huj⁹ catalogi cōtinet sanctoꝝ gesta: quoꝝ festiuitates occurrūt infra tps: i quo ecclia representat xpi sponsaliū collationē ⁊ tractationē: qō fuit ab adam vsq; ad filij dei natiuitatē. Et hoc tps ecclia pretendit ab aduent⁹ initio vsq; ad diē natalis dñici in persona patrū ⁊ ꝓpheraꝝ xpm venturū prenunciās: ⁊ assiduis clamoribus deposcens. Quattuoꝝ ꝙo dñicis ipe aduētus celebrat: eo q̄ tractat⁹ ipsarū nuptiaruz quattuoꝝ modis precesserūt. s. per legis naturalis inspirationē: per indictā patrib⁹ circūcisionē: per imposite legis scripte collationē: ⁊ per afflictā ꝓphetie testificationē. ¶ Primum tps fuit ab adā vsq; ad abraham decursu duaꝝ etatū: in quo tpe lex naturalis hoies docebat de duob⁹. s. q̄ honeste viuerēt: ⁊ primū non lederēt. Hoc aūt in prima hebdomada figurat: eo q̄ in dñicali epistola mandata legis naturalis continent. Dicēdo eīm apostolus: in die honeste ambulem⁹: nō in cōmessationib⁹ ⁊ ebrietatibus: nō in cubilib⁹ ⁊ impudicitijs: docet honeste viuere. Et subdendo: nō in cōtētione ⁊ emulatione: admonet primū nō offendere. ¶ Secūdū fuit ab abrahā vsq; ad moysen decursu tertie etatis: in quo tpe circūcisio patrib⁹ indicta dei ppl'm a gētilib⁹ superauit. Hoc ꝙo in scā hebdomada pretēdit. vbi paul⁹ in epl'a dñicali dicit: xpm iesum ministrū fuisse circūcisiōis ad euacuādas ꝓmissiones patrū. ¶ Tertiū fuit a moyse vsq; a dauid decursu quarte etatis: in quo tpe lex scripta ad bene viuendum hoibus collata fuit: cuius lator⁹ ⁊ minister extitit moyses. Hoc autē etiā in tertia hebdomada oñdit in qua paulus in epl'a dñicali in persona moysi dicit. Si vos existimet hō: vt ministros xpi et dispensatores ministerioꝝ dei: videlicet legis scripte. ¶ Quartū fuit a dauid vsq; ad xpm decursu quīte etatis: in quo tpe ꝓphetia scīs vatib⁹ inspirata xpm affuturū ⁊ ꝓpinquū personabat: ⁊ futura tēpora predicebat. Hoc etiā declarat in quarta hebdomada: in q̄ in epl'a dñice apl̄us in persona ꝓpharū dñm esse ꝓpe cum gaudio quodāmodo ꝓphetizat. Ad huj⁹ ergo tēporis festa describenda procedamus.

¶ Finis prologi.

Per signum sancte crucis liberet nos de inimicis nostris dominus deus noster. Oratio.

DEus q̄ vnigeniti filij tui p̄cioso sanguine vi uifice crucis vexillū sanctificare voluisti: cō cede quesum?: eos qui eiusdem sancte crucis gau dēt honore tua quoq; vbiq; p̄tectiōe gaudere. Per.

Reuerendissimi patris ꝛ

domini Petri de natalibus veneti episcopi equilini catalogꝰ sanctorum opus feliciter incipit.

¶ Liber primus ab aduēru domini vsq; ad eius natiuitatē.

¶ De aduentu domini in carnem. Cap̄.i.

Duētus domini generalis duplex ab ecclesia colitur. Primus ad saluandū. Secūdus ad iudicandū. Primꝰ de preterito celebratur. Secūdus de futuro formidatur. De primo Luc.xix. Venit filius hominis querere et saluum facere: quod perierat. De secūdo Esa.ij. Dominꝰ ad iudicium veniet cuꝫ senatoribꝰ populi. ¶ Aduentus ergo in carnem: qui fuit ad saluandum quattuor agitur septimanis: ppter causam superius assignatam: quia scꝫ ipsum aduentum christi precesserūt legis naturalis inspiratio: circūcisionis indictio: legis scripte impositio: ꝛ prophetie attestatio: que oīa in quattuor dominicis: vt superius ponit: figuratur. Circa aduentū autē ad saluandū duo videnda sunt: scꝫ aduenientis opportunitas: ꝛ aduentus vtilitas. Opportunitas ostenditꝰ. Primo ex parte hominis qui conuictus fuit: primo de malicia tempore legis naturalis: quia cum ipsa lex iuberet proximū non ledere: primogenitus ade caim abel fratrē innocentē occidit. Secūdo de ignorātia tpe circūcisionis: quando videlicet homo idolatrans in pessimos errores decidit. nam ꝛ tūc tēporis idolatria incepit. Tertio de impotētia legis scripte que quidem lex iugum importabile ꝛ mandatū homini fragili impossibile imposuit. Opportune ergo filius dei venit: quando homo de malicia: ignorantia: ꝛ impotentia conuictus fuit: ne si anteueniſſet: homo medicine gratus non fuisset. Ipse etiā veniens sua potentia hominis impotentiam subleuauit: sua sapientia ignorantiaꝫ illustrauit: suaq; gratia maliciam expugnauit. Secundo ex parte temporis: quia vbi venit plenitudo temporis misit deus filiū suum ꝛc. Gal.iij. quod quidem tēpus adimpletum fuit per quattuor premissa: que aduentū dominicū p̄cesserunt. Luz em̄ vidit dei filius hominē nec lege nature: nec circūcisionis signaculo: nec lege scripta: nec propheratū oraculis a peccato liberari posse: descēdit conferre gratiam: in qua nos deo gratificās a peccato redemit. Tertio ex parte vulneris ꝛ morbi vniuersalis. Naz cum morbus erat vniuersalis opportunū fuit vniuersalē adhibere medelā. Etem̄ ante aduentuz christi eramus ignorantes siue ceci: penes eternis obligati: serui diabo-

li: mala peccati consuetudine vincti: in tenebris obuoluti: exules a pr̄ia expulsi. Ideo egebamus doctore: redemptore: liberatore: eductore: illuminatore: ⁊ saluatore. Hec autem omnia in. vij. antiphonis maioribus habētur. que cantantur ante xp̄i natiuitatē ostenduntur. In prima dicit̄: veni ad docendū nos viā prudētie. In scd̄a: veni ad redimēdū nos in brachio extēto. In tertia: veni ad liberandū nos iā noli tardare. In quarta: veni ⁊ educ victū de domo carceris ⁊c. In q̄nta: veni ⁊ illumīa cedētes in tenebris ⁊c. In sexta: veni salua hominē: ⁊ hoc in personā gētiū: qꝛ illa antiphona incipit. O rex gentium. In septima vero clamatur pro salute iudeorū: quibus deus dederat legē: ideo incipit. O emanuel rex ⁊ legifer noster. ⁊ infra: veni ad saluandū nos ⁊c. ¶ Utilitas autē ip̄ius aduentus patet luc. vij. vbi se missum testatur dicens. Spiritus dn̄i super me ⁊c. Ad pauperū consolationē. Ad contritorum sanationē. Ad captiuorum liberationem. Ad indoctorū instructionē. Ad peccatorum remissionē. Ad humani generis redēptionem. Et ad meritorū retributionē. Hec omnia originaliter prophetātur de xp̄o Esa. lxi. ¶ Augustin⁹ autē ponit alias vtilitates dicens: ꝙ xp̄s more mercatoris veniēs dedit ⁊ accepit. Accepit: qd̄ hic abundat. s. nasci: mori: ⁊ laborare. Dedit renasci: resurgere ⁊ ineternū regnare. ¶ Bernardus insuper ponit tres vtilitates supra tactas dicēs: ꝙ necessarius fuit nobis saluatoris aduētus: vt in nobis per fidē habitās illuminet cecitatē nostrā: ⁊ nobiscum manens adiuuet infirmitatem nostram: ⁊ pro nobis stans propugnet: et purget iniquitatem nostram.

¶ De aduentu dn̄i ad iudicium. Cap̄. ij.

Aduent⁹ domini ad iudiciuꝫ: sicut et aduentus in carnem quattuor agit̄ septimanis: eo ꝙ ⁊ ip̄m aduentum sicut ⁊ primuꝫ quattuor tempora precedere debent. ¶ Primum fuit tempus apostolorū: in quo fuit persecutio iudeorū: qui christū ecclesie caput primo in seip̄o deinde in suis apostolis persecuti sunt: ⁊ durauit vsq̄ ad tēpora neronis imperatoris. ¶ Secundum fuit tempus martyrū: in quo fuit persecutio paganorū a nerone primo christianorum persecutore vsq̄ ad Constantinum augustum. ¶ Tertium fuit tempus doctorū: in quo fuit persecutio hereticorū a Constantino imperatore vsq̄ ad karolum magnum. ¶ Quartum est tempus confessorum in quo ad presens sumus a karolo magno vsq̄ ad antichristum. Et notandum: ꝙ ecclesia in aduētu domini quedam cantica leticie canit: vt alleluya: ⁊ hoc propter primi aduentus consolationem:: quedam vero deponit: vt Te deum laudamus. ⁊ Gloria in excelsis. propter secūdi aduētus trepidationem. ¶ Circa secundum aduentum duo videnda sunt: scilꝫ antecedentia iudiciū ⁊ cōcomitania. Antecedentia sunt tria: scꝫ signa terribilia: antichristi fallacia: ⁊ ignis vehemētia. Signa terribilia ponunt̄ lu. xij. Erūt signa in sole ⁊c. qd̄ apoca. vi. declarat̄. Sol factus est niger tanq̄ saccus cilicinus: ⁊ luna facta est sicut sanguis: ⁊ stelle celi ceciderūt sup̄ terram: quod ad litterā de eclipsi solis ⁊ lune: ⁊ de super abundantia intelligi potest: vel metaphorice de imperio romano eclipsato: ⁊ ecclesia sanguine innocentium maculata: ⁊ de predicatoribus de celo ecclesie cadentibus propter errores potest exponi. ¶ Hieronymus autē in annalibus hebreorū inuenit quindecim signa iudicium precedentiā: sed vtrū continua an interpolata non expressit. Prima die mare se eriget. xl. cubitis super montes stans in loco suo quasi murus. Secunda die tantū descendit: ꝙ vix possit videri. Tertia marine belue apparentes super mare dabunt mugitus vsq̄ ad celum. Quarta ardebit mare ⁊ aqua. Quinta arbores ⁊ herbe dabūt rorem sanguinis volatilibus cōgregatis in cāpis. Sexta ruent edificia: ⁊ flumen ignis ab occasu vsq̄ ad oriens contra celū exurget. Septima petre adinuicē collidentur ⁊ scindent̄. Octaua erit generalis terremot⁹: ita vt nullū animal stare possit. Nona mōtes solo equabunt̄. Decima exibunt homines de cauernis ⁊ velut amentes ibunt: nec loqui poterunt. Undecima ossa mortuorū super sepultura colligentur. Duodecima stelle ex se igneas comas emittent: animalibus cunctis in campis spentenus cōgregatis. Decimatertia morient̄ viuentes: vt cum mortuis resurgant. Decimaquarta ardebit celū ⁊ terra. Decimaquinta fiet celū nouū ⁊ terra noua: ⁊ resurgent oēs. ¶ Antichristi autē fallacia fiet quattuor modis. Primo per callidā suasionē ⁊ falsam scripturarum opinionē. Nitetur em̄ ex scriptura ostendere se messiam in lege promissum: ⁊ legē xp̄i destruere. p̄s. Constitute domine legislatorem super eos. Glosa. i. antichristum legis praue latorez. Secūdo per miraculorū operationem. secunda Thessa. ij. Cuius aduentus ꝑm operationē sathane in omnibus virtutibus ⁊ signis ⁊ prodigijs mendacibus. Tertio per donorum largitionem. dan̄. xiij. Dabit eis potestatez in multis: ⁊ terram diuidet gratuito: quod glosa de antichristo exponit. Quarto per tormentorum illationē. dan̄. viij. supra q̄ credi potest: vniuersa vastabit. ¶ Ignis autē vehementiā dn̄s premittet. Primo ꝓpter mūdi innouationē: qꝛ purgabit ⁊ renouabit elementa. Secūdo propter hominū purgationē: vt sit tunc bonis viuētib⁹ in locum purgatorij. Tertio propter maiorem

malox damnationē ⁊ sanctox illuminationem: quia ꝑm Basil. Deus facta mūdi purgatione in igne illo diuidet calorē a splendore: ⁊ totū calorem mittet ad regionē damnatorux: vt amplius crucient: ⁊ totū splendorē ad regionē bonorux: vt amplius iocundent. ¶ Concomitantia autē iudicium erunt octo. Primū est disceptatio iudicis. Joheł. iij. Congregabo oēs gētes in vallem iosaphat: ⁊ disceptabo cū eis. statuet enim oues a dextris: hedos aūt a sinistris: ⁊ cum eis disceptabit: vt dī Matth. xxv. ¶ Scōm est differentia ordinis: nam in iudicio illo. Quidā iudicant et pereūt: sicut mali xp̄iani quib⁹ dicet. Esuriui: ⁊ nō dedistis mihi māducare ⁊c. Quidam nō iudicant ⁊ pereunt: sicut infideles. de quibus dicit. qui nō credit iam iudicatus est. Quidā iudicant ⁊ regnāt: sicut iusti q̄b⁹ dicet. Esuriui: ⁊ dedistis mihi māducare. Quidā nō iudicant ⁊ regnāt: sicut apostoli quib⁹ ꝑmittit: sedebitis super sedes iudicātes duodecim tribus israel. i. iudicanti assistentes ⁊ sententiam approbantes: ⁊ hoc fiet eis: ꝓpter ipsox honorem: ꝓpter sentētie confirmationē: ⁊ malorum reprobationē. Tertiū erit insignia passionis. s. crux: claui. ⁊ cicatrices in corpore: vnde cantat ecclesia: hoc signum crucis erit in celo cum dīs ad iudicandū venerit: ⁊ hoc faciet xp̄s ad ostēsionem sue victorie: vt ostendat signa in quibus triumphauit. Ad declarationē sue misericordie: vt ostendat qualiter boni misericorditer saluantur. Et sue iusticie: vt ostēdat qualiter prauī iuste damnant. ¶ Quartum erit severitas iudicātis: non em̄ flectetur timore: cum sit oīpotens: nec odio vel amore cum sit iustus: nec errore: cū sit sapientissim⁹. ꝑs. Deus iudex iustus fortis ⁊ patiens. i. sapiens: quia qui patiēs est: multa gubernatur sapiētia. ¶ Quintū erit accusatio horribilis. habebit em̄ homo accusatores. Primo diabolum. Apoca. xij. Projectus est accusator fratrum nostrorum ⁊c. Secundo proprium vitium. Bap. iij. Venient in cognitionem peccatorum suox: ⁊ traducent illos ex aduerso iniquitates eorux. Tertio totum mundū. Brecus. Si queris quis te accuset: dico totus mundus qui offendit creatore offenso. ¶ Sextum erit testis infallibilis. habebit em̄ peccator tres testes. vnū supra se: scz deum qui est iudex et testis. Diere. xxix. Alium intra se: scilz propriam conscientiam. Tertium iuxta se: scz proprīū angelum. ¶ Septimū erit artatio peccatoris: de quo Gregorius. Latere inquit erit impossibile apparere intolerabile. ¶ Octauū erit sententia irrevocabilis. Nam tribus ex causis appellatio nō recipit. Primo ꝓpter iudicis excellentiam. vñ non appellat a sententia pape vel imperatoris: q̄ nō hz superiorē. Scōo ꝓpter criminis euidentiā. Nā in crimine notorio nō potest appellari. Tertio ꝓpter rē nō differendā: vt est in sententia capitali: q̄ nō exigit dilationē: sed statiz exequit. Propter hec tria xp̄i sententia irrevocabilis erit. q̄ nec superiorē hz: ⁊ oīa ibi notoria erūt ⁊ nihil qō ibi aget: dilationē patiet. Oīa em̄ fient in momento: in ictu oculi ⁊c.

¶ De aduētu dñi in speciali Lap. iij.

Aduētus domini specialis duplex est. Primus in mente ad sanctificanduz. de quo Joh. xiiij. Ad eū veniemus: ⁊ māsionē apud eum faciemus. Scōs in morte ad premiandū: de quo Lux. xij. Et vos estote parati: quia qua hora nō putatis filius hois veniet. Horum duorum aduentuū festa q̄ vis ab ecclesia nunc̄ commemorētur: a pluribus tamē deuoti us frequentissime recoluntur.

¶ De sanctis Saturnino et Sisinnio martyribus. Lap. iij.

Saturninus et sisinnius martyres rome passi sunt sub maximiano imperatore: q̄ rediens de partibus aphrice dum oēs christianos ad affrictionem laboris cōpelleret ad thermas edificandas ad fodiendā harenā: ⁊ saturninus iam senex sarcinam ferre nō posset. sisinnius ⁊ cyriacus diaconos marcelli pape eum iuuabant: vt dicet infra in passione marcelli. xxvij. kalen. feb. Quod dū maximiano nūciatū fuisset: iussit eos teneri in carcere a lauditio pfecto: qui eos. xvij. diebus carceri mancipauit. A quib⁹ multi paganorum cōuersi sunt. Deinde pfecto pſentati saturnin⁹ senex ⁊ sisinnius diaconus dīj idola sibi oblata cōminuissent: cōuersi sunt duo milites: papias ⁊ maurus: tūc lauditius iussit saturninū ⁊ sisinniū in eculeo leuatos attrahi neruis ⁊ fustibus et scorpionibus cedi. Papiam xo ⁊ maurum se xp̄ianos, pfitentes ora lapidibus cesos carceri trudi fecit. Saturninū xo ⁊ sisinniū eculeo depositos decollari mādauit: qui ducti via numētana miliario scdo ab vrbe capite cesi sunt: q̄rux corpa tarson cū Johāne pbytero sepelierūt in predio suo via salaria vetere. iij. kalē. decēbris.

¶ De sctō saturnino epo ⁊ martyre. Lap. v.

Saturnin⁹ epc̄s ⁊ martyr ab apostolox discipulis ordinat⁹ est. qui primus epc̄s tholosane vrbi direct⁹ xp̄m pdicauit: ⁊ dux septus iuxta capitoliū quod iter domū suā ⁊ ecclesiā situx erat: iter ageret: demo

nes a rñis cessabant. Qđ dñ gētiles ꝟtute sctī fieri cognouissent: saturninū comphēsuz i arce capitolij statuūt cōpellentes ad imolādū: q̄ dñ nisi vni deo se imolaturū assereret: fune ab vno capite tauri latera alligātes: q̄ ad imolandum ductus fuerat. ab alio ꝯo pedes sancti vinciētes stimulatum taurum per scalas precipitant. Qui sanctuz sibi alligatum post se trahens per capitolij grad⁹ elisso capite crebroq̄ excusso ꝓpi martyrem fecit. Cuius corpus occulte propter metum gentiliū due christiane femine sepelierunt: quod postmodum a successoribus sancti martyris honorifice tumulatum est. passus est autem tempore decij. iij. kalen. decembris.

¶De sancto amos egyptio abbate. Cap. vi.

Amos egyptus floruit tpe. Cōstātini magni: de q̄ refert Sozomen⁹ ꝑmo hīstorie tripartite: q̄ inuit⁹ ipe parētib⁹ cogētib⁹ duxit vxorē: nec tñ eaz expert⁹ fuit. Nā ꝑmo dic nuptiaz sol⁹ cū sola in thalamo: dñ sibi ꝟginitatē laudaret eā ad ꝟginitatē suadā induxit: vñ t ābo ꝟginitatē vouētes i singlis cubilib⁹ separatis dormierūt annis xvij. demū cōi voto abinuicē diuisi sunt: ipeq̄ mulieri domū propriā cōcessit t ad heremū pro perauit. Atq̄ in mōte nitrie. xxij. annis permā sit heremitica vitā ducēs: de quo refert Hieronymus in vitis patrū: q̄ apud thebaidē fuerit pater trium miliū monachoz̄. Dum aūt amos cum discipulo suo theodoro iter agēs ad flumē deuenisset: dum alter alterū nollet nudū videre mādauit discipulo ad hora secedere. Et dñ seipm' etiā nuduz videre paueret: diuina virtute ad aliā partē fluminis transiat⁹ est. De quo discipul⁹ trāsiens mirat⁹: q̄ nec vestē nec pedes infusos haberet aduertit miraculū: adiurat⁹ a magistro: vt illud q̄diu viueret nemini reuelaret. Hic filiū hois q̄ bouē rapuerat: quē canis radicib⁹ momorderat: postq̄ pater bouē restituit a morsu canis rabidi liberauit. ¶Dñ aut̄ latrōes panē quo vescebaf eidē auferrēt: duos dracōs eductos ex antro ad custodiā celle misit. Sed veniētes fures t dracōs videtes pre timore q̄si mortui ceciderūt: q̄s ipe exies ꝯfortās creauit t ad penitētiā ꝓuocauit: optimosq̄ cūctoz monachos effecit. ¶Eodē etiā tpe dñ draco alī⁹ immanis regionē vastaret t multos ꝑimeret: oblatū sibi puerū ex solo visu bestie ex tictū suscitauit: t draconē oratiōe de ātro eductū: in duas ptes discerptū occidit. Cui⁹ aīam cum gloria ad celum tendētē antonius abbas longe positus vidit t discipulis nūciauit: notaq̄ die t hora repertū est amonē eodē tēpore a corpore migrauisse: q̄uit in christo die. iij. kalendas decembris.

¶De sancto pafnutio abbate. Cap. vij.

Pafnutius abbas heremi cultor vltimiq̄ deserti in regione heraclee: cū esset angelice vite orauit deum: vt sibi reuelaret cui sanctoz̄um bene viuentium similis haberetur. Cui angel⁹ reuelauit: q̄ similis ipse esset symphoniaco cuidam in ciuitate cantando victum querenti. Ad quē scrūs admirās accessit: t eū repertū secreto de suavita quesiuit. Qui rñdit se fuisse p̄donē: t ex illo statu ad officiū ioculatoris veniisse: nihilq̄ sibi hoi conscīū: nisi q̄ aliquādo virginē deo consecratā a se t collegis raptā: dñ ceteri de florare vellēt ab eis eripuit: t noctu eā domū intactaz reduxit. Et aliavice mulierē ꝑfugā in heremo repertā: dñ quo tenderet quesiuisset: t illa virū cū filijs ꝑfiscali debito carceratos t flagellis afflictos rñdisset se etiā eadē eā pquiri ob idq̄ fugere triduo: fine cibo: pacto assereret ipse illā ad antrū suū ducēs refecerat: t trecētos solidos pro viri t filioz redēptione sibi dederat. Que illo p̄cio dato vir t filios ō carcere eduxerat: qđ audiēs pafnuti⁹ t nihil se tale fecisse p̄testās dñ sibi a deo reuelata hoi retrulit: ille abbatē ad heremū secut⁹ i meli⁹ vitā mutauit cui⁹ aīam ab āgelis in celū deferri post modicū tps sctūs cōsperxit pafnuti⁹. ¶Iterū idē qđ prius q̄rēs a deo sibi reuelari p āgelū edoceref se fore simile tali ꝑmario ciuitatis. Ad quē sctūs veniēs eūq̄ de ipius sanctitate secrete req̄rēs dixit ille se habere vxorē cū q̄ annis trigīta cōtinuerat eāq̄ nūq̄ nisi affectiōe sobolis ꝑmis rē pozib⁹ cognouisse: ex qua trib⁹ susceptis filijs abide in castitate ꝑmāserāt: hospitē nūq̄ dimiserat: nec pauperē sine cibo vel alia stipe licētiauerat: cōtra iusticiā nūq̄ iudicauerat: t discordes ꝑ viris⁹ ad ꝯcordiā reduxerat: q̄ audiēs pafnuti⁹ reuelata sibi a deo narrat. Illeq̄ relicto seculo abbatē ad heremū secut⁹ ē: veniēteseq̄ ad fluuiū ꝑfundū trāsierūt: ita vt vnda vix genua ꝑtigeret. Cui dñ sctūs cellā i heremo designasset: illeq̄ avite pfectoris apicē ascendisset post modū aīa illi⁹ ad celos deferri ab angelis eidē patri reuelaf. ¶Pafnuti⁹ ꝯo his a deo petita: tertio quesiuit. Cui reuelaf ipm esse simile mercatori ad se veniēti. Cui supra occurrens nullo ab eo ampli⁹ q̄sito visa t audita narrauit. Iseq̄ statī p famulos mādato vt merces adv̄be delatas t cetera sua bona pauperib⁹ erogarēt: cuz abbate mansit in heremo: qui etiā breui tēpore ad celestia migrauit. Pafnutius vero in extremis constitut⁹: admonuit fratres: neminē etiā peccatorē vel cuius vis status contēnendū p̄e missas tres referens visiones: qui etiā in pace quieuit. iij. kal'. decēbris videntib⁹ presbyteris

ꝛ fratrib⁹ aiam ei⁹ in celū ab angelis subleuari.

¶ De sancto andrea apostolo. Cap. viij.

Andreas apostolus fili⁹ iohānis ꝛ frater simōis petri de ciuitate bethsaida galilee: q̄ primo fuit discipulus iohannis baptiste tribus vicibus a dominovocatus est. Prio ad sui noticiaz: qñ videlicet audiuit a iohanne de xp̄o. Ecce agn⁹ dei. ꝛ cū alio discipulo secut⁹ iesum: vidit vbi manebat: ꝛ mansit apud eū die illo: inueniensq; fratrē suū Simonē adduxit ad iesuz. Secundo ad sui familiaritatē: qñ. s. iuxta mare genesareth turbis ꝓcurrētib⁹: xp̄s intrauit nauē Simonis: et capta multitudie pisciū vocatisq; iacobo et iohanne secuti sunt iesum. Tertio ad sui discipulatū: qñ ābulās iesus iuxta mare galilee petrū ꝛ Andreā de piscatiōe vocauit: promisso sibi q̄ fierēt hoīm piscatores: q̄ relictis rhetib⁹ secuti sūt eū: eiq; de cetero adheserūt. ¶ Post ascēsionē dñi diuisis discipulis Andreas apd achaiā predicās multos ad fidē xp̄i cōuertit: ꝛ ecclesiās ꝓuinciā repleuit. Et dū q̄dā nobilis iuuenis iuitz parētib⁹ apl'o adhesisset: parentes domū in qua morabat cū apl'o succēderūt: sz puer iussu apl'i tectū ascēdēs: ꝛ aquā āpulle sup ignes spargēs flāmas extinxit: ꝛ dū illi p scalas ad eū vellēt ascēdere: subito exceca nt: multisq; conuersis parētes iuuenis post dies q̄nquagīta defuncti sunt. ¶ Uxor cuiusdā homicide parere nō valēs: sz in partu' piclitās: sororē ad deā suā dianā placandā misit. Idolū ꝛo sorori rndit q̄ ea iuuare nō poterat: monuit q̄: vt Andreā apl'm ꝓ auxilio adiret. Ad quāvocat⁹ apl'us eā ꝓmo de idolatria redarguit: deinde ꝓ ea orauit: illaq; mox fetū mortuū emittēs liberat: ꝛ baptizat. Senex q̄daz nicola⁹ venit ad apl'm: diocēs septuaginta annis q̄b⁹ vixerat ꝓtineri nō potuisse: sz sp luxurie deseruisse. Et q̄ aliq̄n ad carnis concupiscētiā refrenā dā euāgeliū sup se ferebat: ꝛ dū lupanar ītrasset oblit⁹ euangeliū deponere: audiuit a meretrice: q̄ videbat sup eū mirabilia: q̄ etiā se ab illo tāgi nō ꝓmisit. Pro quo dū apl'us a tertia vsq; ad nonā ieiunus orasset: ꝛ se nō comedere vouisset: nisi de⁹ pcōri subueniret: post quinq; dierū abstinentiā audiuit se obtinuisse ꝓ sene. Sicq; apl'us Nicolao penitētiā sex menses in pane ꝛ aqua ꝓposuit: qua pacta senex in dño feliciter expirauit. ¶ Dū iuuenis xp̄ianus ꝛ pulcherrim⁹ a matre lasciua de crimīe nephādo ar tēptat⁹ fuisset: illeq; flagitiū execraref: mater ī iuuenē crimē retorsit: ꝛ euz iudici accusauit: q̄ dū apl'm in suū patrocinīū aduocasset. Judex irat⁹ puerū in saccū pice linitū iussit mitti: ꝛ in flumine iactari: andreā ꝛo qui ꝓ eo intercesserat in carcerē mitti: sed orāte apl'o tonitruo terribili ꝛ terremotu facto: oīb⁹ exterritis mulier a fulmīe ꝓcussa interijt: iuuenisq; mortē euasit: ꝛ iudex cū multis fidē xp̄i suscepit. ¶ Cū apd niceā ciuitatē septē demōes mīros infestarēt: ꝛ plures trāseuntes occiderēt: apl'us vocatus illuc accessit: demōes in specie canū aduenire iussit: eiq; in xp̄i noīe: vt inde discederēt māda uit. q̄ miraculo mīri cōuersi sunt. ¶ Post modi cū apl'o nūciat: q̄ inuenis q̄dā iuxta portā alteri⁹ vrbis a septē canib⁹ fuerat ꝑfocat⁹. Intellexit igit illos fuisse demōes: q̄s ab oppido nicee expulerat ꝛ cōpatiēs p̄i defuncti: illuc accessit: mortuum excitauit: ꝛ discipulū xp̄i fecit. ¶ Quadragīta viri ad apl'm venientes: vt ab eo fidei doctrinā ꝓciperēt excitata tēpestate a diabolo: nauisq; submersa ī mare necant. Quoz corpora vt apl's vidit ad litt⁹ deiecta: ꝛ q̄ facta fuerāt ꝓ spīm cognoscēs: oratiōe sua viros suscitauit: ꝛ baptizauit. ¶ Uxorē etiā egee ꝓcōsulis ꝛ maximillā senatricē ꝛ multos de pp'o ad xp̄m cōuertit: pluresq; discipulos acq̄siuit. ¶ Cū ḡ egeas ꝓcōsul patras ciuitatē ingressus xp̄ianos ad sacrificia idolorū cōpelleret: eidē andreas occurrens ip̄m de ipietate redarguit: eo q̄ ipe iudex hominū cōstitut⁹ iudicē suū celestē agnoscere debuit. Quē dū ꝓconsul vanū ꝛ superstitiosum diceret: eo q̄ xp̄m a iudeis crucifixū coleret: apl'us xp̄m spōte crucē subiisse rndit: ex eo q̄ mortē suā discipl'is pdixit: ꝛ pditorē cognouit: addēs mysteriū crucis magnū esse. Cui ꝓcōsul rndit q̄ mysteriū dici nō poterat sed suppliciū: cōminans apl'o vt nisi sibi obtēperaret: ip̄m mysteriū in se experiri faceret. Tūc apl'us mysteriū crucis cepit exponere: et q̄ fuerat necessariū salutī hominū multis rationib⁹ suadere. Et dū in ꝓfessiōe crucis psisteret īmobilis: iubēte ꝓcōsule in carcerē recludit: sed a pp'o visitat: volētib⁹ ꝓconsulē occidere: ꝛ apl'm fractis ianuis liberare: quos apl'us sua pdicatiōe ad patientiā inuitauit. Mane aūt facto andreas de carcere educit: ꝛ dū xp̄m crucifixū cōstantissime cōfiteref: iussu egee a triginta hoīb⁹ fustigat: deinde in cruce suspēdi iubet: nō q̄dem clauis confixus: sed quasi in eculeo extensus funib⁹ alligat⁹: pp'i multitudine insequēte et ip̄m innocēter morī clamāte. Qui dum crucē a lōge salutās adorasset: vestib⁹ suis exut⁹ in cruce suspēsus est. In qua biduo viuēs viginti milib⁹ astātiū hoīm pdicauit. Sed dū turba egee mortē mināref: territ⁹ ꝓconsul venit vt eū deponeret: quē dū ministri vellēt soluere brachīs in aerē stupidis effectis nullo mō ad eū potuerūt ptingere. Et dū fideles eū deponere vellēt apl'us orauit ad dñm: vt in pace suū susciperet spiritū. Statimq; splēdor nimi⁹ instar fulgurz per hostā diuidiā ip̄m obtexit: cū quo lumīe ab scedente apl'us deo spīm emisit. Cuius corpus

maximilla senatrix cū aromatibus sepeliuit. ij. kalen. decembris. Iuxta ciuitatē papatracensem. Indeq; processu tēporis corpus eius Cōstantinopolim translatū est: vt habet. viij. idus maij. Egeas ꝟo anteq̄ domū rediret arreptus a diabolo expirauit. Cuius frater nomine stratocles cū oī eius familia ad xp̄m cōuersus est.

¶ De sancto Nathanaele discipulo. Cap. ix.

Nathanael discipul⁹ de oppido chana galilee: vn⁹ fuit ex septuaginta duobus xp̄i discipulis: quem xp̄us cōmendat. Iohannis primo: dicens ipsum esse israelitam in quo dolus non est. Hic etiaz post resurrectionem xp̄i vnus fuit ex numero illoꝝ vij. discipulorum: quibus xp̄us apparuit iuxta mare galilee quando Petrus piscando traxit rhete in terrā plen ū magnis piscib⁹. cliij. vt habetur Iohannis vltimo: qui etiam a plerisq; scribit fuisse alio nomine vocatus vrsinus: qui ⁊ ab apostolis episcopus bituriceñ. cōstitutus post completum predicationis officium in deo feliciter requieuit. ij. kalen. decembris: quod tamen falsum esse reputatur. Nam corpus huius nathanaelis apud treugreñ. ciuitatē quiescit. Corpus vrsini in bituriceñ. vrbe sepultum veneratur. hec frater vincentius.

¶ De sctō Nathanaele anachorita. Cap. x.

Nathanael anachorita: vt dicit Heraclides: fraude demonis accidiam passus ex priore cella recessit: ⁊ aliam cuidā vico vicinā sibi collocauit. Vbi duz habitare cepisset: demō ad eū noctu veniens in specie carnificis pannis sordidis indut⁹: flagris strepitū facere cepit: dicens se fore demonē: qui eum de priori cella eiecerat: qui ⁊ eū de ista fugare cupiebat. Mox sanctus compunctus ad priorē locum redijt: ⁊ adeo se inclusit: vt xxxvij. annis nunq̄ limen excederet. Multasq; diaboli insidias pertulit: vt propositum frangeret: quas tamē omnes deuicit. Septē episcopos ad se venientes gratanter suscepit: ⁊ abeūtes vsq; ad limē associauit. Quē dū diaconi eo q̄ non egredietur redarguerēt: se oīno seculo mortuū esse respondit. ¶ Nocte quadā demon in specie pueri sibi apparuit asinū panibus oneratū deferens. Et dū asellū in terram corruisse fingeret ⁊ abbatis auxiliū peteret: ille ꝑplexitate circūclusus: ne aut mīe opus negligeret aut ꝓpositum frangeret: oratione fusa puero suasit: vt si vera esset visio deū inuocaret: sibi subuenire paratū. Si autem tentatio esset euenasceret. Moxq; puer cuz asino euanuerūt cum turbine maximo strepitantes: hec omnia heraclides in libro qui dicitur paradisus.

¶ De sancto Trophiano ep̄o. Cap. xi.

Trophianus episcopus magne sanctitatis vir: ⁊ miraculoꝝ gl̄ia p̄clarus pridie kal. decēbris apud xanctonas in dn̄o feliciter req̄euit. Cui⁹ corpus tolose translatū: ibiq; terris sepultū: spiritū in celis viuere multis miraculis manifestat: vt dicit Ado.

¶ De sanctis Diodoro ⁊ mariano ⁊ eorū socijs martyribus. Cap. xij.

Diodorus presbiter ⁊ marianus diaconus cum multitudine innumerabiliū hominū vtriusq; sexus ⁊ diuersaꝝ etatū: quoꝝ numerū et noīa solius dei sciētia nouit: passi sunt rome sub nūeriano imperatore tp̄e Stephani pape primi. Qui die anniuersaria dedicationis sanctoꝝ martyrum chrysanti ⁊ darie in loco crypte: vbi eorum corpora sepulta erāt diuina celebrātes via salaria: videlicz extra portā vrbis in harenario vbi p̄fati martyres terra et lapidib⁹ obruti fuerāt: accusati sunt imp̄atori. Tū imperator iussit in introitu crypte parietē leuari: et montē q̄ crypte imminebat ad sublonē sup̄ eos deijci: ⁊ sic oēs p̄focati sunt. Quoꝝ corp̄a ibidez iacuerūt vsq; ad tempora Stephani pape. vi. anno domini. cccccccclxxxvi. ¶ Qui venerabilis p̄ effossa crypta reliquias sanctorū innumerabiles inde collegit: ex quibus quasdam laterani: aliquas apud sanctum petrum: aliquas ad basilicā. xij. apostolorū quā ad fundamentis renouauerat: aliquas vero per alias ecclesias et monasteria sepelienda diuisit: in quorū ossium collectione odor mirabilis quasi floruz ⁊ rosarū respersus est: ⁊ lāpas ī crypta accēsa. vi. dieb⁹ cōtinuis arsit: in qua nec q̄cq̄ de oleo cōsumptū est nec flāma extincta: donec oīa sanctoꝝ ossa a congerie lapidū sunt collecta. ¶ Quidā autē cum de reliquijs aliquas questus gratia subtraxisset: cōtinuo in lectū decidit graui languore detent⁹: et cōmissum furtū confessus reliquias restituit: ⁊ sic sanitatē recepit. Horū oīum martyrū passio die kalendarū decēbrium celebratur.

¶ De sancto Diodoro episcopo ⁊ confessore. Cap. xiij.

Diodorus alexandrinus cesariensis: episcopus: dum antiochen⁹ esset presbyter: clar⁹ sapientia habebat. Qui elect⁹ antistes mlta opuscula cōpilauit. In apostolū cōmentarios edidit: aliaq; multa eusebij cesariēsis secutus characterē. Cuius licet censum immutatus fuerit: ei⁹ tñ attingere non potuit elo

quentiam ignarus seculariũ litterarũ. Floruit tempore imperatoris valẽtis: vt dicit Hieronymus in libro de illustribus viris.

¶De sancto Ansano martyre: ⁊ maxima virgine ⁊ martyre Cap. xiiij.

ANsan⁹ martyr ciuis roman⁹ fili⁹ nobilis tranqllini duodecim annorũ occulte inscio ꝓre a ꝓthafio ꝑsbytero in xpi fide doctus ⁊ baptizat⁹ est: atq; a maxima ⁊ gine de territorio tonagritano de sacro fonte leuatus: q̃ a patre imperatorib⁹ diocletiano ⁊ maximiano delatus. xiij. anno imperij eor cũ ipa maxima virgine ab eisdẽ tẽtus ⁊ carceri tradit⁹ est diebus multis. Quã quidẽ sacrã virginẽ ꝑfati imperatores tãdiu fustib⁹ cedi fecerũt: donec spiritus exhalaret. Ansan⁹ ho de carcere fugiẽs venit balneo regiũ: vbi visione angelica ꝓfortat⁹ est. Deinde veniẽs ad ciuitatez senarã: dũ xp̃m dñm ꝑdicaret a ꝓcõsule lysia tẽtus in ignẽ missus est: quo diuina ⁊ virtute extincto: dũ pmansisset illesus iuxta fluuiũ arbiã eductus: ibiq; iussu presidis decollatus est: ⁊ sepultus kalen. decembris.

¶De sctõ ꝓculo epõ ⁊ martyre. Cap. xv.

PRocul⁹ epõs ⁊ martyr de Syria veniens romam tpe iustini imperatoris totamq; romanã puiclã discurrens xp̃m ꝑdicabat: miraculis ⁊ vita refulgens. Quẽ sanctus valẽtinus epõs interamn. ꝓstituit sacerdotẽ. Et dũ die q̃dã celebraret ꝑsente predicto epõ: angelus dñi acceptũ de altari calicẽ in aera videntibus oibus subleuauit: et deinde in altari reposuit sanguine consecrato. Sctũs aũt ꝑsbyter de mandato angeli sanguinẽ ꝓsecratũ libauit. Deinde ꝓpter ꝓsecutionẽ paganorũ fugit de tyro siue interano cũ epõ valẽtino: ⁊ veniẽs ad ciuitatẽ nequinã a gentilibus gothis tẽtus ⁊ verberib⁹ afflictus atq; in carcere missus est: sed p angelũ eductus venit lazanũ: vbi sctõ valentino p martyriũ assumpto: constitutus epõs totã ciuitatem: per multa miracula cõuertit ad xp̃m. Deinde veniens spoletũ xp̃m predicauit: inde adeo monitus ꝓsecutionez fugiens venit bononiã: vbi theodori filiã: que manũ habebat aridã sanauit: ⁊ patrẽ cũ filia cõuertit ad fidẽ. ⁊ filiuz heroniani a demonio liberauit. Et post multoz ꝓuersionẽ a totilla rege gothoz captus ablatis sibi binis lozis a tergo decollatus est: ⁊ iuxta ciuitatẽ humatus: vbi ꝓcessu tẽpis puer mortuus iuxta ipm sepult⁹ reuixit. Tunecq; corpus ipsius integrũ repertũ honorifice leuatus est: huius passio agit⁹ die kalen. decembris.

¶De sancto Albano martyre. Cap. xvi.

ALbanus martyr in ciuitate maguntia passus est: et ibi sepultus. Hic habuit patrez xp̃ianũ imperatorẽ de partibus aquilonis: qui mortua coniuge filiã decorã ex ea habens: ineptecq; diligẽs: eaz nuptui multis principibus petẽtibus tradere recusabat. Quã tandẽ flagitioso amore carnaliter cognouit: ⁊ ex illa albanũ filium suscepit. Mater igit⁹ de cõsensu imperatoris ad regẽdam infamiã filiũ in capsella pallio inuolutũ in partibus vngarie exponendũ mãdauit: qui reptus iuxta nemus rege vngarie carẽte liberis suscipit: ⁊ ob eius elegantiã occulte in rure nutrit: simulataq; regina ꝑgnante: tpe partus puer natus fingit: ⁊ a rege adoptatus vt naturalis tractat: ab oibusq; baronib⁹ ⁊ ciuib⁹ fili⁹ regis vere putat: tam ipsis q̃ iuuene ꝑdictorũ ignaris. Fact⁹ ergo iuuenis gratus ⁊ strenuus: filia imperatoris aq̃lonis: q̃ est ꝓpria mater: eidẽ a patre putatiuo in ꝓuigiũ querit: ⁊ ab imperatore tradit: vere putanre filiã tradere filio vero regis. Post tps modicũ rex vngarie infirmatur: ⁊ ad extrema veniẽs filio adoptiuo regnũ cõmittens: eo q̃ aliũ nõ haberet: eidẽ serie facti reuelat: ⁊ qual⁹ ab eo reptus non ei⁹ fili⁹ naturalis erit. In cui⁹ euidentiã palliũ in q̃ ipm inuolutũ ex nemore suscepat vsq; tũc reseruatũ albano tradidit. Qõ inuenis audiẽs: cõsternat⁹ ad vxorẽ ingredit. Et dũ sibi causam tristitie querenti factũ pãdere noller: eo q̃ se ex hoc contẽneudũ ab vxore putaret: palliũ q̃ filue exposit⁹ inuolutus fuerat: qõ tũc eidez a rege traditum fuerat de sinu iuuenis cecidit: qõ dũ mater vidit agnouit: ⁊ mutua collocutiõe habita: reptũ est albanũ incestu genitũ: mr̃e incestuoso cõnubio cognouisse. Cõsilio inter eos habito tristitiã ex morte regis simulãt: mortuũq; regẽ vngarie iuxta ꝺecentiã regiã tumulãt. Deinde ad vtriusq; patrẽ imperatorẽ ꝓperant: vt eidẽ serie facti pandant. Quos ille vt filiã ⁊ generũ cum magna letitia ⁊ solẽnitate suscepit. Sed die sequẽti peracta letitia mutue visionis: imperatorẽ solũ albanus ⁊ mr̃ in camerã vocant: eidẽq; cũ lachrymis factũ seriosius explicãt: ⁊ ad diuinã misericordiã implorandã p penitentiã regẽ cõfortant. Qui omnes sancto cuidam epõ reatuz cõfessi: de ipsi⁹ cõsilio heremitã sctissimũ adeũt ꝓ penitẽtia assumẽda. Qui eis septennẽ pegrinãdi penitẽtiã ꝓposit. Hicq; vtroq; regno epõ regẽdo cõmisso. vij. ãnis pegrinant⁹: ꝓtinue annis singlis heremitã reuisentes. Peracta igit penitẽtia dũ heremũ sctũ viri petũt in silua dereuẽt ⁊ supueniẽte nocte iuuenis parẽtes in lecto eisdẽ de foliis arboz strato collocat: ipse ho in arborem excusabat. Ac instigãte diabolo

parentes vigilantes ad vomitum redeunt: ⁊ in abominādū antiquū scel⁹ inuicē coeuntes recidūt. Ꝺō alban⁹ sentiēs turbat⁹ ex arbore precepſ irruit: ⁊ parētes baculo impatiēs pemit. Facto mane ad heremitā redīt: qui taz omnia per ſpiritū p̄cognita que cōtingerāt reuelauit. Jussu ergo ipius alban⁹ iterato ſeptēnē peregrinationē aſſumit: qua perfecta ad heremitaz redīt. Et duz ſemp peregrinari decreuiſſet: vitam ſuam per heremitā conſcribere fecit. Quā in pyride locatam: ad collum ſuum alligauit et abīt. Sicq relicto regno factus anachorita et peregrinus apud ciuitatē maguntiā in nemore a latronibus paganis inuentus dū ſe xp̄ianum diceret iugulatus eſt: corpus quoq in flumine iactatum eſt. Quo curſu fluminis ad molendinum delato: dum filia militis cuiuſdaz leprosa ſe in flumine balnearet repente a lepra munda tur. Quod dum admirans deferret in vrbe multi leproſi venientes ⁊ ſe in amnē tingentes mūdabanf. Et mirātibus cunctis vnde talē aqua virtutē haberet perquirētes corpus martyris inuenerunt: ⁊ reperta pyride: vitaq ipſius plecta deo gratias agētes corpus cū honore ad ciuitatem portantes venerabiliter condiderunt kalen. decēbris. vbi et q̄eſcit miraculis clarēs.

¶ De ſancto Eligio epo. Cap. xvij.

Eligius nouionēſis epūs: vt ait Sigibertus claruit anno ſexto conſtantis: qui ⁊ Cōſtantinus. Hic de ciuitate lemouicen. oriūdus patre eutherio: mīe terrigia: dū ab annis puerilibus artē aurificū diciſſet: oīa que lucrabaf pauperib⁹ erogabat: et multa miracula operabaf. Inter q̄ cōtracto cuidam elemoſynā p̄rebens dum ille manū porrigeret ſanus efficif. Et dum iam optimus magiſter in arte ſua factus eſſet: ⁊ aurū certo ſub pondere ſibi a rege traditus fuiſſet: vt inde ſibi ſellā fabricaret: ipe ſibi binas ſellas fabricatas ope curioſo regi tradidit: quib⁹ ponderatis inuraq auri p̄dus quod ſibi dederat repperit: ficq miraculoſe aurū duplicatū inuenit. ¶ Deinde factus eſt epūs nouioñ. Et dū die quadam hominē ex iuſticia damnatuz patibulo: pietate motus depoſitū ſepeliret: cū manibus contractando ſuſcitauit. ¶ Multa corpora ſanctoruz repperit deo ſibi reuelāte: i ciuitate nouioneñ. corpus ſancti quīntini martyris: ⁊ in ſueſioneñ. corpora martyꝝ Criſpini ⁊ criſpiniani: ⁊ in beluaceñ. corpus ſancti martyris luciani. Defunctus eſt aūt annovite ſue. lxxx. miraculis clar⁹. Sed duz anno reuoluto corpus eius transferri deberet incorruptū inuentū eſt: ⁊ barba ſibi renata que die ſepulture ſue ſibi fuerat abraſa. Quieuit aūt in dño die kalen. decembris.

¶ De ſancta Natalia vxore Adriani martyre. Cap. xviij.

Natalia vxor olim ſancti Adriani martyris corpore viri ⁊ aliorū martyꝝ cū eo paſſor cōſtantinopolim trāſlatis: vt in eor legef paſſiōe. vi. Idus ſeptēbris. manū viri ſibi in ſolatiū retinuit: ⁊ nicomedie vbi vir paſſus fuerat remāſit. Quā dū tribunus de volūtate maximiani imperatoris propter eius decorē ⁊ diuitias in ꝓiugiū peteret: aſſentire ſimulauit triduana inducia poſtulata. Et dū deū p̄ ſui corpis caſtitate oraret: admonef i ſomnis ab vno ex martyrib⁹ viri ꝓſocijs: vt cōſtātinopolī fugiat. Que manu adriani ſumpta nauē cū plurib⁹ xp̄ianis aſcēdit: quā tribun⁹ dū inſequif: vēto inſurgēte ꝓrio: ⁊ plurib⁹ ſubmerſis redire cōpellif. ¶ Oḋia ꝯo nocte diabol⁹ in ſpecie naute cū naui fantaſtica fugientibus xp̄ianis apparuit: ⁊ q̄ viā errarēt aſſeruit atq ad ſiniſtrā pergere docuit. Hoc aūt faciebat vt eos p̄deret. Mox dū vela verterēt: adrian⁹ cū nauicula natalie apparuit: ⁊ demonē illū fuiſſe reuelauit: eoſq p̄cedēs cōſtātinopolim ſaluos mane p̄duxit. Quo dum introīſſent: natalia domū vbi martyꝝ corpa ſuabanf intrauit: manuz viri iuxta corpus poſuit: ⁊ poſt oratonem dormitās a ſctō martyre inuitata ad celeſtia p̄ viſum euigilās reuelata narrauit: ⁊ valefaciēs oībus ſpm emiſit. kalen. decēbris. Cui⁹ corp⁹ a comilitibus iuxta alioꝝ corpora ſepultum eſt.

¶ De ſctā Bibiana vgine ⁊ martyre. Cap. xix.

Bibiana virgo ſub iuliano apoſtata paſſa eſt rome. Cuius p̄ flauianus xp̄ianus fuit: habēs cōiugē ⁊ filias xp̄ianas. Qui accuſat⁹ apud iulianū imperatorez: q̄ martyres plurimos ſepeliſſet: ab eode in exilio dānat⁹ in pace q̄euit. Poſt cui⁹ obitū iulian⁹ matrē bibiane ⁊ filias comp̄hēſas tradidit fauſto p̄ſidi: vt eas ad ſacrificādū cōpelleret: a q̄b⁹ ille ꝓuerſus ⁊ ab imperatore martyrizat⁹ atq ab eiſdē ſctis ſepult⁹ eſt. Ꝺō iulian⁹ cōperiēs matrē ⁊ filias p̄ārebat. Ex poſt dies modicos Bibiane mī darioſa ⁊ germana latētes in xp̄o q̄euerūt. Bibiana ꝯo a iuliano repta ⁊ tēta: dum idolis ſacrificare nollet plumbatis diutiſſime verberaf: ⁊ ſupueniēs triduo p̄pter nimiā cedē emiſſo: p os ſanguis p fluuio ad dñm p martyriū perrexit. liij. noñ. decēbris. Cui⁹ corpus a iohāne p̄ſbytero poſitū eſt apud palatiū lucinianū iuxta corpora genetricis ⁊ ſororis.

¶ De ſancto Petro chryſologo epo. Cap. xx.

Petr⁹ chryſolog⁹ archiepiſcopus rauennas de ciuitate imolēſi oriundus a ſctō cornelio imolēſi nutritus et doctus atq in diaconū conſecratus eſt;

vite sanctitate ⁊ sapiētia insignit' pollēs. igit' epīscopatu rauenne vacante: dum quidem ciuitatis rauennatis ciuis a clero ⁊ populo electus esset: ⁊ pro confirmatione habenda multi nobiles romam ad Sixtum papam tertium accessissent: anteq̄ illi ad vrbem peruenirent: Sixtus papa a beato Petro apostolo ⁊ sancto apollinare sibi apparentibus per visum admonetur: vt nullum alium in rauenne archiepiscopum consecraret: nisi illum quem ipsi in eorum medio eidem ostendebant. Venientibus ergo ciuibus ad vrbem ab eisdem papa per triduum requisitus: vt electum suū consecraret omnino renuit: iussa sibi a sanctis referens ⁊ ostēsum requirens. Cuius dum nomē ignoraret: sed eūdem ex vultu cognoscendum diceret: per tres dies inter omnes sibi assistentes ostensum videre nequiuit. Post triduum autem imolensis episcopus cum Petro eius dyacono coram papa comparuit: qui eidem pro electi cōfirmatione instanter supplicauit. Sed dum pontifex petrum in medio multorum aspexit: etiam a longe eundem mox recognouit: ⁊ q̄ ille esset qui sibi ostensus fuerat asseruit: atq̄ ipsum cunctis approbantibus in epīscopatum consecrauit. Qui sanctus laudabiliter viuens: doctrina: vita: ⁊ miraculis floruit. Tandem obitu suo sibi diuina monitione reuelato imolam perrexit: et iuxta corpus sancti cassiani martyris: vbi ⁊ nutritus fuerat: orans ad xp̄m migrauit: ⁊ iuxta eundem martyrem sepultus est quarto nonas decembris. Cuius calix et patena eorum contactu sanant a morsu rabidi canis. ¶Dic multas homelias super euangelijs: et sermones elegantes composuit: et propter sermonis sui venustatem Petrus chrysologus: quod est sermo aureus: vel aureus sermocinator cognomen accepit. ¶Extat' et eius epistola contra eutycetē tempore leonis primi imperatoris conscripta: cuius sententie auctoritate postē in cōcilio calcedonensi lecta est: eutyces hereticus damnatus est.

¶De sctis Uero ⁊ securo martyrib⁹. Cap. xxi.

VErus et secur⁹ germani apud aphricam sub persecutione vandalica passi: glorioso martyrio coronati sunt quarto nonas decembris: vt in martyrologio adonis legitur.

¶De sancto cassiano martyre. Cap. xxij.

CAssianus martyr i ciuitate tigitana que est metropolis mauritanie passus est: qui exceptoris diu gerens officiū: tandem celitus inspiratus execrabile duxit xp̄ianorū neci deseruire: vñ renūciās eidē officio sub xp̄iana cōfessione triumphum meruit obtinere martyrij die tertio nō. decēbris: vt dicitur in martyrologio adonis: cuius corpus in prefata ciuitate tumulatū: inde ꝓcessu tēporis ad ciuitatē imolēsem trāslatū est: vbi ⁊ q̄escit miraculis clarēs.

¶De sanctis Claudio Hilaria ⁊ socijs martyribus Cap. xxiij.

CLaudius tribunus ⁊ hilaria vxor eius ⁊ filij eius iason ⁊ maurus cum militibus septuagita sub numeriano imperatore passi sunt. Nam vt in passione chrysanti ⁊ darie dicet: dum sanct⁹ Chrysant⁹ ab imperatore traditus esset tribuno claudio ad torquendū. Uidēs claudius qual'r oīa tormēta superaret: ⁊ qual'r deos gentiū apertis rationib⁹ cōfutaret: ⁊ q̄ fustes q̄b⁹ cedebat molles reddebātur: cōuersus est ad dominū cum vxore ⁊ filijs ⁊ septuaginta suis militib⁹ sibi cōmissis. Quod imperator audiens iussit claudiū ligato ad collū ei⁹ saxo in mari precipitē dari. Milites quoq̄ singillatim audirī: ita vt q̄ se xp̄ianū confiteret capite cederet: qui nō se christicolam negaret: dimitteret. Prius ergo iason ⁊ maurus filij claudij nō interrogati se xp̄ianos cōfitentes decollati sunt. Quos omnes ceteri imitantes infra horam eodem martyrio coronati sunt. Quorū corpora a xp̄ianis in cuniculo vbi decollati fuerant condita sunt noctu non longe ab vrbe via salaria. Filiorum nō corpora hilaria mater in suo ꝑdio sepeliuit. Et dū ad tumulū oraret: et pagani supuenientes eā occidere vellēt: orandi spacio accepto in cōfessione spiritū emisit. Cuius corpus iuxta filiorū cadauera due ei⁹ ancille clādestine sepelierūt. Horū oīm martyrū passio recolit die. iij. nō. decēbris. De q̄b⁹ infra in passiōe chrysanti ⁊ darie. viij. kal'. nouē. dicet.

¶De sctō Lucio rege ⁊ cōfessore. Cap. xxiij.

LUcius beatus cōfessor fuit rex britānie baptizat⁹ a timotheo discipulo sancti pauli. Qui regno composito ⁊ bene ordinato relictis omnib⁹ secularibus pōpis multisq̄ ad deū cōuersis: veniens per augustā in ciuitatē curie multis ad vite perfectionē exēplo ⁊ doctrinis inductis die tertio decēbris in pace q̄euit: vt dicit frater Bartho.

¶De sctā Barbara ꝟgine ⁊ mar. Cap. xxv.

BArbara virgo passa est i ciuitate nicomedie tēpore maximiani imperatoris sub preside martiano. Cuius pater Dioscorus nomine eius ciuitatis nobilis⁹ ⁊ paganus: turri excelsa fabricata filiā pul-

cherrimam barbaram intromisit: ne ab hominibus videretur. Cumq; plurimi eam in coniugium peterent: illa iam animo christiana diuinitus inspirata: cōsensum denegabat. Et dum pater in balneo quod edificabatur in turri iussisset artificibus duas fieri fenestras: eo discedente barbara tertiam erigi fecit. Et descendens in balneum depingensq; digito in marmore crucis signum: mox in petra signum crucis apparuit ac si ferro sculptum esset. Similiter ⁊ in silice vestigia pedū illius impressa sunt. Et descendens puella in cōcam inundantibus aquis: orauit vt sanctificaretur aqua: ⁊ submergens corpus seipsam baptizauit in nomine patris et filij et spiritus sancti. Egressa igitur de aqua turrem conscendens in idolorum facies conspuit: ⁊ respiciens in celum deum verum adorauit. ¶ Rediens ergo pater ⁊ eam interrogās cur tres fenestras in balneo fieri iusserat: audiuit ab ea: quia tres sunt qui mundū illuminant: pater et filius ⁊ spiritus sanctus. Quod audiens pater arrepto gladio eam insequitur vt occideret illam: que dum fugeret ⁊ a montis crepidine preclusa artaretur orauit ad dominum: ⁊ scisso lapide mons per medium diuisus virginem suscepit: ⁊ ad aliam partem eiecit. Quo dum pater ascendens duos pastores greges pascentes interrogasset an puellam fugientem vidissent: vnus eorum cum iuramento negauit eam saluare cupiens: alter vero ipsam digito ostendit eam occidi volens. Moxq; ipse cū pecoribus suis in lapides conuersi sunt vsq; in presens ibi manentes. Quam pater apprehensam ⁊ per capillos tractam: ⁊ durissime cesam: martiano presidi die sequenti tradidit puniendam. Et dum christum confiteretur ⁊ idola gētium demonia esse contestaretur: iussit eam preses spoliatam suspēdi ⁊ crudis neruis cedi ac cilicinis saccis plagas eius extergi: deinde carceri immissam pedibus in ligno cōstringi: vbi domino sibi noctu apparente confortatur: ipsiusq; vulnera consolidantur. Quod dum die sequenti preses deorum pietati ascriberet: ⁊ virgo eius insaniam derideret iussit eū versis pedibus suspendi: et latera eius vnguibus radiatq; ardentes lampades applicari. Insuper ⁊ caput malleis contūdi donec de naribus ipius sanguis abude stillaret in terram. Deinde mā millis fecit precidi ipsamq; nudam per ciuitatem circunduci. Dum autem sic ducta orasset ad dominum angelus sibi apparens denudarum corpus eius candida stola contexit ⁊ mammillis restitutis plagas omnes sanauit: quod dum preses cerneret furore nimio repletus eā decollari mandauit. Quam pater ad montem vbi eam comprehenderat adducēs caput eiusdem manibus proprijs amputauit. Moxq; ab igne celesti consumptus est. Corpus autem virginis a valentiano quodam christiano nicomedie sepultum est: die secundo nonas decēbris. Indeq; tēporis processu cōstātinopolim trāslatum postmodum a venetis quibusdam nobilibus venetias delatum: requiescere dicitur in ecclesia sancte marie cruciferorum.

¶ De sancto Meletio epo ponti. Cap. xxvi.

Meletius episcopus ⁊ cōfessor apud pontum floruit. Qui cum esset eruditionum cura magnificus virtus: tamen animi ⁊ vite sinceritas longe in eo magnificentior extitit: vt dicit in martylogio vsuardi: qui etiam post laudabilē vitam ibidem in pace quieuit pridie nonas decembris.

¶ De sctō Meletio epo antiochen. Cap. xxvij.

Meleti⁹ episcop⁹ antiochenus: vt scribit theodoricus in historia tripartita tēpore constantij imperatoris arriani claruit. Hic dum ciuitatem quādā armenie regeret ⁊ barbaros doceret ꝓpter sui eloquij venustatē ab arrianis ⁊ catholicis pariter antiochie episcop⁹ postulat. Quē imperator constantius videre volens ⁊ probare vtrum esset arrianus an catholicus iussit vt exponeret. Dominus possedit me ⁊c. quod ille exponēs trinitatē publice docuit ⁊ aptissimis rationibus comprobauit: propter quod ab arrianis eiectus ⁊ a constantio reprobatus: ⁊ ab ecclesia sua expulsus reuersus armeniam eusebio episcopo adhesit: ⁊ clarus miraculis vita ⁊ scientia in pace quieuit.

¶ De sancto Clemente presbytero ⁊ confessore. Cap. xxviij.

Clemēs presbyter alexandrinus qui vt dicit ado in diuinarū eruditionū scholis q̄ maxie floruit: pāthei auditor: origēis vero ꝓceptor fuit. Hic libros octo ꝯdidit stromatū: qd̄ sonat opus varie ꝯtextū. Cōposuit ⁊ libros octo quos informationū: vel dispositionū noīare possum⁹. Itē libros ad gētiles exhortationum. Itē librū q̄ d̄r pedagogus libris trib⁹ distinctū. Itē librū qui scribit: quis est q̄ saluus fieri possit diues. Itē librū aliū de pascha ⁊ de disputatiōe ⁊ de ieiunio ⁊ obtrectatiōe. Item aliū exhortatoriū ad patiētiā. Item ad neophitos. Itē aliū q̄ inscribit canō eccl'iastic⁹. Itē de his q̄ iudaicū sensum requirūt: quē ad alexādrum hierosolymoꝝ episcopū scripsit. Item librum ꝯ hereses. Extat ⁊ eius tā diuinarū scripturarū q̄ litterature secularis volumina eruditionis ⁊ eloquētie referta: in genesim etiā cōmētarios scribere pollicit⁹ est. Hec hierony. de viris illustribus. Quieuit in pace die. ij. noñ. decēbris. Seueri imperatoris tempore florens.

¶ De sancto sabba abbate. Cap. xxix.

Sabbas abbas ex ꝓuīcia capadocie ciuitate mutalapns pr̄e iohāne: matre sophia: claris ex xp̄ianis originē traxit. xvij. theodosij imperatoris anno. Dū autem pater eius militaturus cum vxore alexandriaꝫ pergeret: filium paruulū hieremie fratri commēdauit. Quē dū vxor illi⁹ inuite cōspiceret: puer relicto seculo occulte patruū deserens: et ad monasterium quod dicitur scando fugiens: ab abbate gregorio susceptus est ⁊ monachus effectus: qui ni oī sanctitate viuēs: etatis processu summa preditus abstinentia cepit etiam clarere miraculis. Interqꝫ dū tempore hyemali pistor vestes lotas siccandas in furno adhuc calido posuisset: ⁊ oblitus ip̄arum clibanū pro pane coquēdo ex incuria accendisset: deinde recordatus vestium damnū suum defleret. Sabbas compassione motus furnum ingressus accensuꝫ illesas vestes illesus eduxit. ¶ Post hec perrexit ad heremū ad gerasimum abbatē: vbi multa diaboli figmenta ⁊ certamina superans dudum mansit. Deinde veniens hierosolymam sibi locellū edificauit: ⁊ sacra loco quotidie ꝑlustrās ad locellum redibat cōtemplationi vacans. ¶ Die quadam apud ecclesiam sancti iohannis baptiste mulierem dudum fluxum sanguinis passam sanam effecit. Quendam etiam a demone obsessum liberauit. Et cum siccitas nimia populum vrgeret: adeo vt neqꝫ in puteis neqꝫ in foueis aqua reperiri posset: ⁊ ex hoc ciuitas periclitaretur: fodientibus ciuibus in locis plurimis si forte aqua alicunde prorumperet: oratione sancti pluuia largissima noctu descendit: que foueas ⁊ cisternas repleuit: oēmqꝫ populū satiauit. Sicqꝫ multorū signorū gloria clarus virtutibus pollens: sub iohanne archiepiscopo quieuit in pace die sabbati noñ. decēbris anno dñi. ccccc xxiiij. sepultus hierosolymis inter duas ecclesias: cuius corpus inde ꝓcessu tēporis venetias delatum: quiescit in ecclesia sancti antonini martyris.

¶ De sancto Basso ep̄o ⁊ martyre. Cap. xxx.

Bassus episcopus ex nicea ꝓuincia dum xp̄m predicaret a perennio perside detentus ⁊ ad deorum sacrificia inuitatus: cum idolis immolare contēneret: primo in equuleo suspēsus ad diutius tortus est; deinde laminis ardentibus circa latera appositis excruciatus iesuꝫ christū dñm maiori cōstantia profitebat. Quapropter in equuleo leuatus fustibus ⁊ scorpionib⁹ presidis iussu diutissime cesus est. Post hoc depositus ad statuas deorum ligna ꝓ sacrificio portare compellit: data sentētia: vt si nō sacrificaret eodem igne consumeret: qui dū sacrificare cōtēneret in ignem missus: sed in eo dudum manens illesus educitur. Sicqꝫ a preside adinuicē nicee prouincie destinat cum litteris sibi mādantib⁹ vt bassum: aut sacrificare compelleret: aut excogitatis supplicijs perimeret. Sed duꝫ a iudice suasus sacrificare nollet: fabricatis duobus clauis ad mensuram longitudinis corporis eius: eisqꝫ a plantis pedum per medium corporis vsqꝫ ad verticem confixus in xp̄i confessione emisit spiritum noñ. decembris tempore decij ⁊ valeriani. Cuius corpus a christianis in Nicea ciuitate sepultum est.

¶ De sctā Crispina ꝟgine ⁊ mar. Cap. xxxi.

Crispina virgo in aphrica apud coloniā thebestinā tp̄e Diocletiani ⁊ maximiani imp̄atoꝝ: cū sacrificare nollet iussu anolini ꝓconsulis decollata est: ibiqꝫ sepulta noñ. decembris.

¶ De sctō Dalmatio ep̄o ⁊ martyre. Cap. xxxij.

Dalmatius martyr ⁊ ep̄s de italia oriūdus pr̄e senatore dū xp̄ianus esset occult⁹ oīa deserēs ad albā ciuitatem deuenit: ibiqꝫ xp̄m predicare cepit et miraculis clarere: ad quē quidam valentianus magister militū de rauēna veniens eius auditi fama ꝓ filio suo graui infirmitate detento supplicare cepit: orationeqꝫ fusa sanctus filium liberatum eidem nunciat: quod ille repatrians dum verum esse cognouit ad dalmatium redijt: et conuersus ad christum ab eodem cum filio baptismum suscepit. Iterumqꝫ ad propria remeans ⁊ christum annūcians miraculi testimonio multos ad fidem conuertit. deinde dalmatius angelo duce ticenum veniens dum flumē sine ponte vel naui ab angelo in momento trāsuectus multis coram positis transiuisset: populum multum conuertit ad christum. Ibiqꝫ constitutus episcopus predicationis officium fideliter perficiebat: deinde ad gallias transiēs: plurimos infideliū christianos effecit. Et post hec reuelatione diuina: dum ad suā rediret ecclesiam iuxta flumē ticeni ab infidelib⁹ captus et in cerebro gladijs percussus per martyrium migrauit ad christum. Sed dum corpus eius exanime staret: nec dudum cecidisset viso miraculo multi ex infidelibus conuersi sunt. Sepultusqꝫ est ibidem miraculis clarus. Passus est autem die noñ. decembris.

¶ De scō Nicolao epō ꝛ ꝓfessore. Cap. xxxiij.

Nicolaus episcop⁹ ciuis patere vrbis patre epiphanio: matre iohāna diuitibus claris et sanctis ortꝰ ꝑma die sue natiuitatis dū balneare tur erect⁹ stetit in pelui fere dimidia hora. Ad vbera matris positus. iiij. ꝛ. vi. feria semel in die māmas suggebat: q̄ ex noīe auunculi sui nicolai myreorū antistitis vocatus est nicolaꝰ. Dum adhuc puer imbuēdus litteris a scholis rediret: claude femine eidē obuie gressum rectus tribuit. ¶ Luidā ꝺuo dei noīe sabbatio in extasi posito palatiū mirificū auro ꝛ gēmis fabricatū cum sede mirabilis claritatis intro posita ostendit: que oīa nicolao adhuc puero in celestibus ꝓparata reuelant. Factus autē iuuenis coetaneorū consortia et mores deuitās ecclesiam frequentabat: et que de scripturis audiebat memoriter retinebat. ¶ Parentibus defunctis q̄d de diuitijs sibi dimissis dño gratus ageret cogitabat. Hinc inanē gloriā si ꝓberet incurrere formidabat. Sed post dies modicos dum quidā cōciuis nobilis ad extremā deductus inopiā: tres filias suas virgines fornicari disponeret: vt inde miserrimus quicq̄ ꝑ victu acquireret. Nicolaus hoc audiens nocte domū viri latēter adiens per fenestrā auri pondus intro clam proiecit clamq̄ discessit. Quod hō ille reperiēs et eo primogenitā maritauit. Et dū idē secūdo sctūs ꝓfessor peregisset: secūdam filiā similiter pater nuptui tradidit. Dum autē tertio dei famul⁹ idē opus perfeciſſet: hō ille q̄ vigilās benefactorē suū studio obseruabat: sanctus fugientē cepit: eūq̄ cognouit ꝛ ad pedes eius se ꝓstrauit. Quē ille erigēs eidem supinde silentiū quoad viueret imposuit: illeq̄ tertiā filiā ꝺuigio dedit. ¶ Post hoc defuncto archiepiscopo myreorū dū epi suffraganei pro eligēdo presule ortātes cōuenissent: reuelat⁹ eis dā epō magne auctoritatis: in quē vota omniū dependebant: q̄ illū eligere deberēt: quē hora matutinali primū ad ianuā ecclesie nicolaū nomine repperirēt. Cum autē nicolaū mane expectantē episcopus repperisset ꝛ nomē ipsius dicisset: eundē licz satis renitentē in cathedra collocarunt. Qui gregi ꝺnico prefectus ad amplioris perfectionis apicē: oī decorat⁹ virtute attingere satagebat: miraclisq̄ micabat. ¶ Quadā die cū suis clericis ad refectionē discūbēs deficiēte fibi vino modicū vini i vasculo allatū q̄ vix trib⁹ in mēsa sufficeret cunctis infundi ꝓcepit: ꝛ ad sufficientiā oīb⁹ fuit satis. ¶ Alio quoq̄ tpe dū vnic⁹ solūmodo panis in cellario repert⁹ esset: operarijs in ecclia sua laborantibus apposuit. Indeq̄ plene oēs refecit. Virum ꝛ vxorem qui. xxx. fere ānis sine prole fuerant: ad se venientes: et pro filio supplicantes oleo lampadis ecclesie inunxit ꝛ orationem premisit. Eodemq̄ anno mulier filium enixa eūdem in ministrum viro domini obtulit: quem ille baptizauit: ꝛ sacris litteris erudiuit. ¶ Obsessum a demonio de regione androuica liberauit: puellam manibus aridis de castello euandis sanauit: ꝛ alios multos a diuersis passionibus dei virtute curauit. ¶ Dum ecclesiam construi faceret: et lapis magnus in edificium opus eēt: qui a septuaginta hominibus nullatenus moueri poterat: sanct⁹ dei superueniēs signo crucis ꝓmisso cum duobus clericis ipm amouit: ꝛ ad locū detulit ordinatū. ¶ Quadā die tempestate seuissima quassati quidā naute Nicolaum aduocant: et continuo vir quidā eis apparuit dicens se esse Nicolaum ab eis aduocatum. Qui eos in antennis et rudentibus iuuare cepit: statimq̄ tempestas cessauit. Et dum ad eius veniſſent ecclesiam: quem nunq̄ viderant fine iudice cognouerunt. Quod ille non suis meritis: sed eorū fidei attribuere docuit. ¶ Dum quodā tempore fame valida regio esset oppressa: et naues onerate tritico ad portum myree deuenissent: rogauit sanctus nautas: vt saltem ꝓ quaq̄ naue in centum modijs eorū inopie subuenirent. Cūq̄ illi respōderent non audere hoc facere: eo q̄ mēsuratum alexandrie granum eadem mēsura constantinopoli in horrea imperatoris eos reddere oportebat: instat sibi: vt petita adimpleāt: confisus in christi gratia: q̄ nihil diminutionis in eorū mensura recipient. Quod cum feciſſent: mensuram quam receperant: integre ministris regis reddiderunt: et miraculum narrauerunt. Granum autē illud quod sanctus acceperat miraculose per biennium advictum et vsum seminis abundauit. ¶ Sed cum adhuc in regione illa aliquales cultus idolorum superesset: arborem quādam Diane consecratam: quam quidam colebant rustici: sanctus precidit: diabolo in aera vlulante se de sua sede per Nicolaum eiectum. Et dum quidam viri ad sanctum visitandum nauigio pergerent: demon in specie deuote mulieris eisdem in sagenula apparuit: oleum in vase tribuit: rogans vt ex eo parietes ecclesie sancti Nicolai perungerent: eo q̄ ipsa tunc ad ipsum locū accedere non posset. Qua discedēte in alia nauicula eisdem cum pluribus vir apparuit Nicolao simillimus: mulierem illam diam fuisse docuit: et vt oleum sibi datum in mari ia crarent admonuit. Quod proiectum in mare: contra naturam aquam inflammauit: quidum myream venient: nicolaum conspicūt: ipsumq̄ esse qui sibi apparuerat recognoscunt. ¶ Eodem tempore dum imperator cōstātinus tres principes neportanum: vrsum: ꝛ neapoleo

nem contra hostes imperij misisset: et illos ad portum myrree applicantes vir sanctus ad prãdium inuitasset: cum essent in mensa nunciatur viro dei: consulem pecunia corruptum tres iuuenes milites innocentes decollari mandasse. Illico sanct⁹ tribus illis principibus sibi associatis ad locum properauit: ⁊ iuuenes iam genuflexo gladium vibrantis expectantes reperit. Audacter igit se in speculatorem ingerens gladium sibi extorsit: innocentes exoluit: quos secum adducens consulem adijt: eumq; duriꝰ obiurgans: tandem penitẽtem suscepit. ¶Dũ autem principes imperiales cum victoria redeuntes ab imperatore magnis honoribus sublimati fuissent: ex inuidia apud eum de proditione delati sunt: q̃s ille carceri traditos precepit mane sine audientia decollari. Qui liberationẽ trium iuuenũ factam a viro dei recolẽtes eiusdem se meritis commendarunt. Eadem nocte vir dei imperatori per visionem apparuit: ipm de impietate redarguit: ⁊ nisi innocentes dimittat exitiale bellum eidem comminatur ad mortem. Interrogatus quis esset: dixit se esse Nicolaum episcopum myreorum: similiq; visione prefectum exterruit. Euigilãs princeps viros aduocat: ⁊ si cui sancto se commẽdassent interrogat. Qui dum se sancto nicolao cõmendasse dicerent. Miratus imperator veniam petijt: innocentes absoluit: ⁊ eosdem ad virum dei cum muneribus destinauit. ¶Fertur beatum nicolaum iam senem niceno concilio interfuisse: et quẽdã arrianũ zelo fidei i maxillã percussisse: ob idq; a concilio mitra et pallio priuatum extitisse: propter quod vtplurimum sine mitra depingitur. Sed dum aliquãdo missam beate virginis cuius erat deuotus in pontificalibus celebraret: ⁊ priuationem mitre et palli defleret: quasi zelo nimio fidei ablata: ecce cunctis videntibus duo angeli eidem astiterunt: quorum vn⁹ mitram: alius pallium sibi diuinitus restituerunt. Et extunc insignia reassumpsit sibi celit⁹ restituta. Quem ad vltimam horam deuenientes: angelos sibi occurrentes conspexit: ⁊ suum cõmendans spiritum domino in pace quieuit die octauo iduum decembris ãno domini. cccxlij. Ex cuius ossibus oleum iugiter emanare consueuit: quo liniti languidi a cunctis infirmitatibus sanabantur. ¶In multis chronicis inuenitur: q̃ post multum temporis destructa a turchis myrrea ciuitate a mercatoribus barrensib⁹ corpus sancti nicolai barrũ translatum est: ibiq; iacere vsq; in presens: vt plurimum creditur ⁊ a multis peregrinantibus visitatur. Uenetiautem idem corpus asseruntvenetijs delatum. Cuius hystoria trãslationis debito loco: videlicet tertio kalendas iunij ponetur. ¶Miracula autem sancti: tum quia infinita esse dicuntur ⁊ innumera: prout collecta ei⁹ festiuitatis asserit: tum etiã quia ea sola de sanctis ponere curauimus: que vel inuita eius: vel circa mortem: aut erga eorum corpora contigerunt: ex alijs voluminibus lectori legenda dimittimus. ¶Hoc solo ad eius venerationem exarato: q̃ dum beati nicolai hystoria de nouo edita esset: que notata cum suo cantu ad manus quorundam fratrũ monasterij sancte crucis de cesena deuenisset: ⁊ fratres eam in eius festo canere ad officium vellent: eorũ prior omnino recusauit: ⁊ fratres redarguit: dicẽs ioculatoria in ecclesia nõ esse licitum decantare. Nocte superueniente sanct⁹ nicolaus priori apparuit: eumq; vultu terribili lecto abstraxit: pauimento collisit: et incipiens antiphonam. O pastor eterne ⁊c. per singulas differentias vocum: fuste quem tenebat ictus supra dorsum patientis ingeminãs: per ordinẽ ad finẽ vsq; decantauit. Qui semiuiuus dimissus clamoribus fratres excitans visa et gesta narrauit: antiphonam quã nunq̃ audierat retulit: ⁊ centum notas in ipsa consistere didicisse ex centum percutionib⁹ quas susceperat addiecit: et ꝓut dixerat sic esse compertum fuit. Data q; licẽtia frẽs nouã hystoriã eo die⁊ deceptã ipsi q̃ alij in multis ecclesijs celebrarunt.

¶De sctõ Nicolao papa primo Cap.xxxiij.

NIcolaus papa huius nominis ꝑmus natione romanus: ex parte theodoro successit benedicto. iij. ⁊ sedit annos nouem. menses duos. dies. xx. Et vt in chronica martiniana habetur post magnum Gregorium papam nullus vsq; ad eum apparuit in sede romana eidem sanctitate comparãdus. Floruit autẽ tpe Ludouici secundi impatoris. Hic michaelem constantinopolitanũ imperatorem excommunicauit propter ignatij patriarche iniustam depositionẽ. Excõmunicauit etiã lotharium regem gallie, ꝓpter gualderade pelicis sue societatem. Qui rex tpe adriani successoris Nicolai pape romã veniẽs cõcubina dimissa: absolutionẽ ab eo recepit: ⁊ nõ mlto postvita decessit: Huius tpe sctus Cyrillus pene omniũ sclauorum apl'us corpus sci Clemẽtis pape a cersona vbi in mare pontici pijectũ fuerat: ex mari exiccato auferens romã detulit. Qõ p Nicolaũ papã in eccl'ia sancti clementis recõditũ fuit: vbi ⁊ ipe cyrillus paucis expletis diebus sepelitur miraculis coruscando. Nicolaus ho papa post multas ⁊ vberes collatas elemosynas et alia multa bona que fecerat in xpo quieuit: ⁊ in ecclesia sancti petri apostoli sepultus est.

¶De sanctis Dionysia datiua ⁊ socijs martyribus Cap.xxxv.

DIonysia datiua: leõria ⁊ Emilian⁹ medic⁹ ⁊ religiosus vir noie terrius: necnõ bonifacius ⁊ seruus ⁊ vitricus arq; maioricus

adolescens apud aphricam martyrio coronati sunt. Qui oēs persecutione vandalica sub Hunnerico rege arriano ꝓ confessione fidei catholice: ⁊ ne ab arrianis rebaptizarent decertantes grauissimis ⁊ innumeris supplicijs excruciati: confessorum christi numero sociati sunt. viij. idus decēbris. Ex q̄bus maioricus adolescens dionysie matris sue eidem in tormētis assistentis exhortationib⁹ roboratus in certamine confessionis spiritum reddidit. hec ado.

¶ De scto Ambrosio epo ⁊ doctore. La. xxxvi.

Ambrosius episcop⁹ et doctor: cui⁹ festum obitus occurrit. ij. noñ. aprilis. Hoc ꝺo die quo ep̄us est ordinat⁹ ab eccl̄ia romana celebratur filius ambrosij romani tunc prefecti galliarum in gallijs natus in cunabulis in pretorio positus: dū dormiret apto ore: examen apum facie eius ⁊ os impleuit: vt q̄asi in alueolum suum intrarent ⁊ exirent: que postea euolantes in tantaz altitudinem aeris eleuate sunt: vt humanis oculis minime viderent. Q̄ pater cernens et territus infantulum predixit aliquid magni futuruz. Et cum puer esset matri ⁊ sorori manū osculandam porrigebat: vt sacerdotibus fieri conspexerat: quod sorori tunc deridebat. ¶ Cum ergo rome factus iuuenis litteris eruditus causas perorare: a ꝓbo prefecto pretorij missus ad liguriam emiliāq̄ regendam prouinciam venit mediolanum. Mortuo ꝺo autem epo arriano: cuz populus propter presulis electionem in seditionem positus esset: ⁊ ipse pro seditione sedanda ad ecclesiam perrexisset: voce infantis subito ambrosium episcopum clamante: ab omnibus tam arrianis q̄ catholicis pontifex eligitur. Quod ille audiens contra morem suum homines torqueri fecit: vt sic ab eius electione cessarent. Deinde profiteri philosophiaz volens quasi rē christianis suspectaz: dum non permissus esset publicas meretrices ad se ingredi fecit: populoq̄ magis acclamante: peccatum tuum super nos: noctu aufugit. Et dum se ticenum ire putaret: mane ad portam romanam ciuitatis se reperit. Interim missa electione ad valentinianum imperatorē eam approbauit: gaudens q̄ iudices a se directi ad sacerdotium peterentur. Ambrosius ꝺo in possessione leontij latuit. Sed relatione imperatoris veniente producitur. Et q̄uis multū renitens: tandem electioni consentire compellitur. Et cum adhuc esset catechuminus baptizatur: ⁊ octauo die in episcopum consecratur. Qui cum post annos quatuor romam venisset matre defuncta: et germana mannm eius oscularetur subridens dixit in se iam implerum: quod puer vaticinatus fuerat. Ubi etiam paralyticam in lecto cubantem: solo vestimenti eius contactu: sanaz effecit. ¶ Sed et contra voluntatem iustine imperatricis arriane catholicum in episcopū promouisset multas ab ea insidias et persecutiones passus est: adeo vt etiam vna ex virginibus arrianorum: vt cum ad reliquas cedendum traheret: ipm per pallium cepisset: quam die sequenti ambrosius morte defunctā subita honorifice sepeliuit gratiam pro contumelia rependens. Redienscq̄ mediolanum ad suggestionē auguste multi sibi calūniantur: et multas iniurias patitur. ¶ Et dum in exilium mittendus putaretur: et quidam vicinus quadrigam ad eum exportandum paraasset iusto dei iudicio anno vertente ipse in eadem carruca in exilium missus est. ¶ Cum autez plures obsessi a demonibus se ab Ambrosio torqueri dicerent et iustina cum arrianis Ambrosio imponerent: quod pecunia compararet qui se ab immundis spiritibus torqueri assererent: subitovnus ex illis demone oppressus clamabat q̄ vtinam qui non credunt Ambrosio vt ipse torquerētur: quem ceteri arriani in piscinam necauerunt. ¶ Hereticus quidam inconuertibilis: dum predicante episcopo: vidit angelum ad aures eius loquentem conuersus est: et fidem quam persequebatur: defendebat. Quidam magus: qui demones ad eum cedendum inuocabat: audiuit ab eis: q̄ nec ad fores eius appropinquare presumerent: quoniā ignis de domo eius exibat: qui etiam eos longe positos cruciabat. Quodam demoniaco mediolanum intrante: demon ex illo exiens alium ex vrbe egredientem inuasit: dicens q̄ Ambrosium timebat: et ob id vrbem ingredi formidabat. Dum quidam ad preces auguste eum nocru volens gladio percutere brachiū eleuasset: subito manus eius exaruit. Cum apud thessalicam ex seditione populus iudices lapidasset: iratus Theodosius imperator omnes thessalonicenses perimi iussit: nocentes ab innocentibus non secernens. Et cum mediolanum venisset volens intrare ecclesiam ab Ambrosio prohibetur: ⁊ de tanto scelere audacius increpatur. Qui cū dauid homicidā ⁊ adulterum allegasset: audiuit ab eo: q̄ quem allegauerat delinquentem imitaretur ⁊ penitentem. Et a doctore sancto suasus publicā agere penitentiaz nō est dedignatus. Cuiusq̄ penitētia peracta die pasche pro cōmunione sumenda cancellos ecclesie intrasset: Ambrosius eū extra chorum repulit: dicens locum illū clericis assignatū: ⁊ q̄ purpura facit imperatores nō sacerdotes: cui imperator humiliter obediuit: ⁊ reuersus cōstantinopolim: dū in eccl̄ia extra cancellos maneret inuitatus a patriarcha vt intraret: miratus ait: se vnū vidisse ambrosiū sacerdotē. ¶ Dū ad pa

latiū macedonij magistri officiorū pro cuiusdā intercessione accessisset: ⁊ fores clausas reppe risset: comminat⁹ est illi: ꝙ cito ad ecclesiā ve niens apertis ianuis intrare non posset. Post modicum tempus macedonius ad ecclesiā fu giens timore inimicorum paterībus ianuis adi tum reperire non valuit. ¶In ciuitate florentie filium cuiusdam nobilis nomine pansonem puerum obsessum a demonio liberauit. Et dū post dies modicos puer subito expirasset: ma ter ipsum in lecto sancti defunctum locauit: quem ille superueniens oratione et lachrymis suscitauit. ¶Niceritius quidam notarius dolo re pedum vexatus: dum ad episcopum cele brantem pro communione accessisset: ⁊ ille pe des ipsius casu calcasset: extinde a dolore ere ptus est. ¶Hospitatus in quadam villa tuscie apud quendam diuitem filiū ⁊ familia abun dātem: dum vir se de cunctis sibi ad votum suc cedentibus iactasset: ⁊ ꝙ nihil sibi aduersi in vita sua aliquando contigisset. Ambrosius ter ritus inde cum socijs festinus discessit: dicēs ibi tutum non esse permanere: vbi dominus nō erat. Quo abeunte ⁊ aliquantulum proceden te vir ille cum domo ⁊ omni familia terre hia tu absorptus est: vsq; in presens quadā fouea ibidem in testimonium permanente. ¶Ipse su um obitum presciuit ⁊ reuelauit: ꝙ vsq; pascha cum fratribus esset. Et dum die quodam psal mum.xliij. cum notario dictaret: vidit notarij ignem caput eius in modum scuti operientem ⁊ per os eius intrantem: facies q; eius vt nix effecta: post modicum ad colorem pristinum re diit: quo die dictandi ⁊ scribendi finem fecit. Post dies modicos graviter egrotare cepit. Et dum ad extrema propinquaret et quattuor eius diaconi de eligendo episcopo inter se tra ctantes simplicianum nominassent ita sileter: vt vix mutuo se audirent: ipse longe positus tertio clamauit: senex. sed bonus. Quod audi entes illi mirati sunt: et non nisi illum post ei⁹ obitum elegerunt. Honorat⁹ quoq; presbyter ecclesie vercelen. expectans eius obitum: cum se sopori dedisset audiuit se tertio vocari: vt surgeret festinanter: q⁹ statim erat recessurus: qui surgens ei corpus domini obtulit: quo sum pto vir domini manus in modum crucis expā dit: ⁊ orans sub silentio expirauit die secundo nonas Aprilis. Anno domini. cccixxx. Celebra tur autem eius festum ab ecclesia die quo epi scopus est ordinatus: vt dictum est: scilicet die septimo idus decembris. ¶Eadem horavisus est in quodam monasterio in partibus orientis inter monachos psallentes orans: ⁊ notato tē pore repertum est beatum virum tunc a corpo re migrauisse. Et cum in nocte pasche cor⁹ eius ad ecclesiam delatum fuisset: plurimi in fantes baptizati eum viderunt sedentem qua si in cathedra tribunali vt dicebāt. Alij eū ascē dentem digito parentibus ostendebant: plur mi quoq; stellam supra corpus eius vidisse te stati sunt. Sepultus est die pasche apud basili cam ambrosianam: vbi demonum turba se ab il lo torqueri clamabat: vbi ⁊ infirmitates curan tur: et demones vsq; in presens effugantur. ¶Hic doctor sanctissimus multa vtilia opuscu la in ecclesia dei composuit: videlicet libriū exa meron. Item librum de officijs. Item de con flictu vitiorum ⁊ virtutū. Item librum de vir ginibus. Item vitam beate agnetis. Item li brum de paradiso ⁊ electione primi hominis. Item de oblatione Caim ⁊ Abel: ⁊ quid ipsa oblatio significet. Item de recessu Abrahe de mesopotamia. Item ad Gracellam reginam de spiritu sancto. Item cōtra arrianos libros plu res. Item contra apollinarem librum vnum. Item ad sauinum episcopum de trinitate libriū vnum. Item commentariorum in lucam libros plures. Item librum christianorum. Item ad diuersos libros.lxxv. Itē tractatus.xiij. Epi stolas breues.lxxvij. Sermones declamatorios.lxxv. Scripsit ⁊ libros de spiritu sancto ꝙs gratiano principi direxit. Item librum de ex cessu Satyri. Item rhithmos super depreccatio ne pluuie et serenitatis: ⁊ alia multa que enu merare longum esset. Composuit et officium ⁊ hymnos ac ordinem misse: qui in ei⁹ ecclesia obseruantur.

¶De sancto agathone martyre. Cap.xxxvij.

Agathon martyr apud alexādriā sub decio ipa tore passus est. Qui cum eēt miles ⁊ phiberet quosdā gen tiles volētes illudere cadaueribus martyrū: clamor repēte totius vulgi aduersus eum ex tollit. Oblatusq; iudici cū in confessione xpi p sisteret: capite pro pietate damnatus est septi mo idus decembris. hec ado.

¶De sancto agathone ab bate. Cap.xxxviij.

Agathon abbas per trien nium lapidez in os tenuit donec taciturnitatē di scederet. Interrogat⁹ quevir tus plus haberet laboris: re spondit orare deum: eo ꝙ de mones orantem semper impu gnant vt orationē interrūpāt. Interrogat⁹ a quodā quomodo cū fratrib⁹ habitare deberet. Rndit sicut ī prima die nūq; fi duciā assumēdo: eo ꝙ fiducia sit gētrix passio nū. ¶Dixit quoq; ꝙ si iracūd⁹ etiā mortuos su scitaret non placeret alicui: nec ipi deo propter

iracundiam suam. ¶Fuit autē agathon sapiēs ad intelligendū: impiger ad laborandū: parcus in cibo ⁊ vestimēto: qui dicebat se nunq̄ dormi misse habens aliquid aduersus quēq̄: nec dormire permisisse habētem aliquid aduersum se. Moriturus triduo apertis oculis in extasi mā sit: et pulsatus a fratribus dixit se diuino iudicio assistere ⁊ anxie timere: eo q̄ quis in mandatis dei laborasset, p viribus: nesciebat adhuc vtrū deo placerēt opa sua: q̄ aliter sunt iudicia dei: aliter hominū. Quo dicto spīm cū gaudio emisit. videbant eīm eum colligentes spiritum: quēadmodum si quis salutat amicos suos dilectos. hec in vitis patrum.

¶De sancta Fara virgine. Cap. xxxix.

FAra virgo de frācia tempore heraclij imperatoris claruit. Cuius pater hagericus de burgūdia duxit originem. Vbi claris natalibus ortus: in aula Theodeberti regis francorum inclytus ex vxore sua leodegunda: tres filios procreauit oēs sanctos: scz faronem: valpertum: ⁊ conoaldum: filiaz q̄ virginem faram. Que dū iuuenilibus ānis virginitatem suaz deo vouere cuperet: sed a patre prohiberet: qui filiā nobilē nobili spōso tradere disponebat: tāta lachrymarum inūdantia fecit q̄ visum amisit: quem tum dūs ei per beatus eustasium episcopū restituit. Adhuc quoq̄ patre ad eius nuptias intendēte: Fara ad ecclesiam apostolox principis confugit: quam pater cum ministris: vt eam perimeret insecutus: tentam tandez carceri mancipauit. Interea beato eustasio de legatione regis Lotharij redeunte: multa precum instantia patre eius placato, peruenit: vt virgo dei de carcere educeret ⁊ sanctimonialis consecraret: quod vir patre annuēte factum est. Et a sancto gundoaldo meldēn. episcopo habitu virginitatis assumpto cenobio q̄ eidem virgini in solo paterno edificato: ipsa in pudicitia ⁊ sanctimonia perseuerans plenavirtutibus quieuit in pace. vij. idus decembris: vt scribit Sigibertus.

¶De sancto martino abbate. Cap. xl.

MArtin⁹ abbas apud cinitatē santonas vite sanctitate ⁊ mirabilib⁹ signis ꝓpollens die vij. iduū decēbris in xpo feliciter obdormiuit: ad cuius tumulū creberrime diuinitus miracula multa fiunt: vt dicitur in martyrologio adonis.

¶De sancto Benebaudo epo. Cap. xli. Latro episcopus.

GEnebaudus eps laudunen. a sctō remigio epo remen. sub clodoueo rege cōstitut⁹ ē. Qui vxorē habebat neptem sancti remigij: quam quidem reliquerat: tamē secā cohabitabat: vnde ex frequenti conuersatione cum ea peccauit: q̄ filium concepit ⁊ peperit: quem episcopus latronem nominandū mandauit: eo q̄ in latrocinio genitus esset. ¶Verum ne suspitio oriretur adhuc coniugē ad se venire permittebat. Penitētiaq̄ de peccato peracta: iterum eam cognouit: ⁊ filiam genuit: quam vulpeculā nominauit. In se tandem reuersus pro remigio misit: q̄ laudunū venit. Et dum sibi eps pontificatus cum lachrymis resignaret: illeq̄ causam quereret: eidem ipse peccatum suū confessus est. Remigi⁹ autē eum in ecclesia. vij. ānis inclusit: interimq̄ pro eo episcopatū gubernauit. ¶Post septennium nocte dūice cene genebaudo flenti: ⁊ quia ipse qui penitentes reconciliare cosueuerat: nec locum inter penitentes haberet conquerēti angelus astitit: pctā sibi dimissa nūciauit: ⁊ vt exīēs in crastinū penitētes reconciliaret admonuit. Cūq̄ ille se exire non posse diceret: eo q̄ ostiū clausum ⁊ signatū eēt: remigiusq̄ claues haberet: angelus saluo sigillo ostiuz reserauit. Interrūq̄ illo respōdente: etiā si ipe xps sibi mandaret: tamē egredi nollet: nisi qui eum incluserat adesset: angelus eadē hora remigio pernigilanti ⁊ oranti in crypta beate ꝟginis remis apparuit: rei seriem pandit: ⁊ ad genebaudū educendum: vt veniret ex dei parte mandauit: qui etiā in momēto se iuxta cellā genebaudi trāslatum repperit: ⁊ iussa complens ad locum sunz eodem instanti se reductum inuenit. Sanctus quoq̄ genebaudus in sanctitate vite perseuerans in pace quieuit. vij. idus decembris. Cui et filius eius latro in episcopatu successit: qui etiam sanctus fuit.

¶De ꝓceptione brē Marie ꝟginis. Cap. xlij.

CONceptiōsā cte dei genitricis marie: non quidem ex generali ecclesie institutione: sed ex speciali quorundam deuotione in pluribus q̄ ecclesijs celebratur: q̄nis enim beata virgo fuerit inuentro mīs etiā ab ipsa aīe infusionis die sanctificata: fuit tñ in peccato originali concepta: quod tribus rationibus comprobat. Primo: quia si fuisset sine peccato originali concepta: sequeretur q̄ non fuisset filia ioachim: sed solum anne. ⁊ sic quodāmodo quātum ad humanitatē esset equalis christo: quod est absurdū ⁊ errorē. Cōsequētia probat: quia non potest esse pmixtio seminum viri ⁊ mulieris sine pruritu libidinis ⁊ delectationis. Constat autem q̄ talis pruritus ⁊ delectatio habet annexum peccatum originale: vt probat Augustinus in libro de peccato originā

li. Et ideo conceptio christi fuit absq; tali peccato: quia ibi nō fuit permixtio alicuius seminis virilis: ⁊ per consequens nec pruritus libidinis. Secūdo: qz si fuisset sine tali peccato cōcepta: sequeretur ꝙ nō fuisset christi sanguine per eius passionē redempta: quod est falsum ⁊ pessime dictum. Et probatur consequentia: qz xpi passio fuit ordinata ad peccatum omne delendum siue originale per baptismū siue actuale per penitentiā: sed cum in beata virgine nullum fuisset peccatum actuale abolendum: si sine peccato originali concepta fuisset xpi passio nihil delendum in ea recepisset: et sic per christi passionem non fuisset redempta. ¶ Tertio: qz ex hoc sequeretur: ꝙ si beata virgo ante christū decessisset: quod fuit possibile: ipsa immediate paradisum ingressa esset: sed hoc est falsum: vt patet Johannis. iij. Nemo ascendit in celum scilz ante xpm: nisi qui descendit de celo ⁊c. Cōsequentia probatur: qz sola originali culpa aditus regni celorum preeludebatur decedētibus sine peccato actuali. ¶ Uerum ad rationes que in contrarium a pluribus allegātur: sic respondetur. Et primo vbi dicitur: ꝙ xpus non venit soluere legem sed adimplere. Cum igitur ipse in lege mandauerit: honora patrem tuū et matrem tuam ⁊c. Credendū est ipsum etiā matrē suam in hoc potissime honorasse: respondetur ꝙ honorauit eam inq̄tum fuit conueniens: nō tamē tantū: ꝙ ipse ex hoc exhonoraret seipm. Nam dicere ꝙ virgo maria esset equalis in gratia humanitati xpi: esset ignominia ipi christo. ¶ Secundū cum dicit a talibus: ꝙ augustinus dicit. Cuz de peccatis agitur mentio: noleam volo de beata virgine fieri mentionē intelligēdum est de peccato actuali etiam veniali: a quo oino immunis fuit. ¶ Tertio cū opponit: ꝙ ecclesia dei permittit fieri solēnitatē de eius conceptione: qđ idē est ac si iuberet: ⁊ etiā in curia romana fit tale festū p papā ⁊ cardinales. Respondet: ꝙ ly istud festū sortiat nomē cōceptionis: est potius festū de eius in vtero sctificatione. Sed qz tps sanctificationis est ignotū sub noīe ⁊ vocabulo cōceptionis agit festū de tali sanctificatiōe. ¶ Huius aūt celebratiōis festi principiū fuit beatus anselm⁹ prior monasterij beceñ. postmodū cantuariensis archiepus: propter miraculū qđ eidem apparuit: qđ tale fuit. Dū essi ipe tunc dicti monasterij prior: pro quibusdā negētib⁹ ad partes britānie nauigasset: dispositisq; agēdis repatriaret: cōtingit tēpestate nimia exorta: ⁊ intumescēte procella nauē periclitari. Et dū cūcti in discrimīe nimio positi: oīq; spe hūana deserti diuinuz adiutoriū ⁊ beate virginis flagitarent: potissime aūt prior anselmus: qui beate dei genitricis fuerat singularis deuotus: subito concipiūt quendā mirabili claritate fulgentē: pontificali habitu decoratū super vndas maris versus nauē ambulando venire. Qui proximus naui anselmū vocat: eūq; alloquitur: vt si periculū maris euadere cupit: ⁊ in patriā saluus redire: eidem promittat coram deo: ꝙ festum conceptionis matris xpi: annis singulis solenniter celebraret: ⁊ celebrādū quibuscunq; poterit suaderet. Et cuz ille de die festi ⁊ officio fiendo interrogasset: respōdit: ꝙ. vi. idus decembris festū illud celebrandū erat: quo die beata virgo concepta fuerat: ⁊ ꝙ idem officiuz quo ecclesia vtitur in eius natiuitate: in hoc festo dicendū erat mutato solū nomine natiuitatis in nomē conceptionis. Et cum prior de nomine nuncij interrogasset: respondit se esse Nicolaum episcopuz a beata dei genitrice pro tali reuelatione ⁊ eorū liberatione transmissum: mox anselmus iussa promisit: ⁊ voti interpositio cōfirmauit: statim q̄ sedata tēpestate ⁊ flante vento prospero ad propria redierunt. Et sic ab eodē anselmo pri⁹ in monasterio suo: ⁊ deinde in ecclesia cantuariensi: cui prefuit dictum festū celebrari cepit. Deinde in pluribus ecclesijs huiusmodi consuetudo inoleuit. Ut festū conceptionis beate virginis. vi. idus decēbris. ⁊ in kalendarijs ascribatur ⁊ solenni officio recolatur. ¶ Hic hystoria ho cōceptionis beate Marie in festo eiusdem natiuitatis scribetur.

¶ De sancto zenone episcopo Cap. Clij.

Zeno vero nen. episcop⁹ ⁊ doctor claruit tēpore Balieni imperatoris. Qui a cunabilis sanctus ex eadez ciuitate oriundus in iuuenili erate monachus factus: deo sanctis operib⁹ seruiebat: orans ad dñm: vt sibi aditū p̄dicatiōis in populis aperiret. Egressus aliquādo de monasterio ad piscandū vidit hominē in plaustro bobus a demone arreptis precipitātibus per abrupta ad atheſim fluuiū velocissime festinare: quos ille nullatenus poterat retinere. Sctūs autē signo crucis edito diabolum a bobus effugauit: et boues retinuit: vlulante demone ⁊ cōmināte ꝙ ad iniuriā sancti viri de bob⁹ eiect⁹: ad hoīes vexādos transiret. Post modicū tēpus in epm veronē. electus gregē domini verbo ⁊ exemplo pascebat. ¶ Post hec dū filia Balieni imperatoris ab eodē demonio esset oppressa: ⁊ demon per os eius clamaret: inde non egressurū nisi zeno episcopus adueniret: misit imperatoris nuncios ad ipm requirendū. Quē missiveronā veniētes piscantē in flumine atheſi reperiunt. eūq; ad imperatorē inuitāt negociū exponentes. Quos ille se precedere iussit: ⁊ ex eius piscatione tres pisces de dolio sumere concessit. Illi vero quattuor abstulerūt. Et dum eos ad

coquendū in cacabo feruētis aque posuissent tribus piscibus decoctis: quartus subreptus viuus invase:ac si in flumīe natabat: donec ipi redeūtes scrō piscatori veniā petūt ⁊ furtū restituunt. Quibus ille ⁊ piscē concessit ⁊ culpā indulsit. Dum ergo romā ad palatiū imperatoris aduenisset:⁊ demon per os puelle clamaret se ibidem amplius manere nō posse:zeno a virgine immundū spīritū eiecit: ⁊ coronā imperatoris ab code sibi pro mercede traditā incōparabilis pretij pauperib⁹ erogauit: atq; ab eodem ꝯuis xp̄ianorū persecutore:licentiā edificādē ecclesie in eius dioceſi impetrauit. ¶Rediens igitur zeno verbum dñi instanter predicabat:libros ⁊ volumina cōpilabat:idola vbiq; destruebat:⁊ ecclesias fundabat:multitudines quoq; populi ad xp̄m conuertebat. Quem⁊ ciues nimia dilectione reuerebantur. Sicq; signis ⁊ virtutibus clarus: ecclesia sua feliciter gubernata: in pace migrauit ad dñm. vi. idus debēbris sepultus in monasterio suo:vbi ⁊ multiplicibus signorū virtutibus claret. ¶Refert Greg. in. iij. dialo. capi. xix. ꝙ duū fluuius athesis maxima inundatione adeo creuisset: ꝙ ciuitatem veron. vsq; ad fenestras magnorum palatiorū occupasset:excrescens aqua ad ecclesiam beati zenonis deuenit: ⁊ aptis ianuis minime introiuit:⁊ paulisper vsq; ad fenestras ecclesie tecto primas peruenit:ficq; stans aqua ecclie ianuas ⁊ fenestras clausit:ac si elementū liquidū in parietē fuisset mutatū. Et cū multitudo populi vtriusq; sexus intra eccl'iam repta fuisset:⁊ fame ac siti deficere formidarēt:nec inde egredi possent:ad ianuā ecclesie veniētes aquā ad bibendū hauriebāt:que vt aqua hauriri poterat:sed defluere vt aqua:non valebat. Oranti⁹ aūt populis aqua ad alueū suū decrescēs reuersa est:aliqua muri ciuitatis parte ex impetu magno dirupta:⁊ q̄ per apertā eccl'ie ianuā intrare nō valuit: firmissima vrbis munimēta diminuit. hec gregorius. ¶Scripsit aūt hieronerādus antistes libros:de patiētia:pudicitia: fide:spe:⁊ charitate. iij. De iustitia tractatū. i. De timore dñi. i. De spīritu et corpore. i. De eo ꝙ scriptū est. Cū tradiderit regnū deo ⁊ patri tractatū. i. De edificatione dom⁹ dei a salomōe expositionē pulcherrimā. De continētia tractatū. i. De baptismo tractatus. iij. De natiuitate dñi ⁊ maiestate tractatū. i. De hoc verbo. Attē de tibi ne forte fiat;⁊c. tractatū. i. De circūcisione tractatū. i. De ieiunio. iij. tempor. i. Super ps. lxxx. tractatū. i. De auaricia. iij. Super gen⁹. viij. Super exod. ix. Super Esa. vij. Super Dan. iij. Super iob. i. De festo pasche. viij. De inuitatione ad fontes. v. De somnio Jacob sermonem. i. De. xij. signis celi ad neophytos tractatum. i. De fide. ij. Super Joñ. i. Super hīstoria susanne. i. De die dñico tractat⁹. ij. De abrahā. ij. De natiuitate dñi. ij. Epistolā arca-

ij martyrīs tpe suo apud mauritaniam passi.

¶De sancto Romarico abbate. Cap. xliij.

Romaric⁹ abbas vt ait sigibertus: floruit tēpore heraclij imperatoris: ⁊ temporibus sigiberti regis austrasiorū ⁊ clodorici regis francorū. Hic magnus in palatio regis theodeberti renuncīās seculo factus est monachus in monasterio Lusonien. sub amato abbate. Quo humanis exēpto eidē in abbatie regimīe successit vita⁊ miracl'is clarus. Existēs aliqñ in oppido vosagi: vas quod dā ficere qō pridie fuerat mk'is ex eo potāt'ib⁹ vacuatū: dū sit'iēt'ib⁹ fratribus vinū defuisset:⁊ vñ apponere⁊ nō adesset oratione facta diuinitus:repletū apportari iussit:⁊ oīb⁹ eadē fiera satiatis: de reliquo egri quicūq; bibentes sanabantur. ¶Dux aliquādo se balneasset:eo de balneo egresso puella leprosa ip̄i⁹ balnei aqua reperta cōfestim a lepra mūdatur. Quieuit in dño plenus sanctitate sexto idus decēbris.

¶De sancto Eutyciano papa ⁊ martyre. Cap. xlv.

Eutycianus papa ⁊ martyr natione tuscus de ciuitate luna ex parte marino:marco pape prio in episcopatu successit:sedit annis. viij. mensibus. x. dieb⁹. iiij. Hic constituit vt fruges noue super altare benedicant⁊ fabe ⁊ vue solūmodo. Hic sctissim⁹ papa per diuersa loca. cccxlij. martyres manu sua sepeliuit. Et hoc constituit:vt nullus fidelīū martyrē fine colobio aut dalmatica sepeliret: qui sub persecutione aureliani imperatoris martyrio coronat:⁊ sepult⁹ est via apia in cimiterio calixti. vi. idus decēbris. ⁊ cessauit episcopat⁹ diebus viginti.

¶De sancto Eutyciano confessore. Cap. xlvi.

Eutycianus cōfessor floruit tēpore Constantini magni imperatoris: de quo in prio libro hīstorie tripartite dicitur: ꝙ in bithynia circa montē olympū moratur: diuina repletus gratia in miraculis ostendēdis: cuius tpe quidā spatarius imperatoris ex suspitione tyrānidis habita cōtra eū requisitus dū fugeret circa montē olympū repertus grauibus vinculis astrict⁹ est. Quē ad preces parentū sanctus cōfessor oratione p̄missa: prio quidē ianuis carcerī spōte diuinitus apertis a vinculis absoluit: deind⁊ ad imperatorē accedens: eius innocentiā allegās ⁊ cōprobās eūdem plenius liberauit: eo ꝙ imperator sanctū in maxima reuerentia haberet.

¶De sancto Macario martyre. Lap̄.xlvij.

MAcarius martyr genere lybicus apud Alexandriam tempore decij martyriū passus est: qui cum a iudice multis verbis ad negandum fidem suaderetur: ⁊ eo maiori constātia christum profiteretur: vinus ad vltimum iubetur exuri: sicq; martyr efficitur. vi. idus decēbris. hec ado.

¶De sancta Leocadia virgine et martyre Lap̄.xlviij.

LEocadia virgo genere hispana et nobilis sub Datiano preside in ciuitate toletana passa est tēporib? diocletiani et maximiani imperatorum: que dum sacrificare idolis cōtēpsisset: a iudice dira carceris custodia macerat: donec cogitaret qualiter eā grauioribus afficeret penis. Qui cum in emerita na vrbe beatā Eulaliā virginez ⁊ multos alios suos christi diuersis et excogitatis supplicijs interemisset: ⁊ hec omnia Leocadia in carcere posita audiuisset: genibus in terra positis orāo in confessione dñi impollutū xp̄o spīm reddidit. v. idus decēbris sepulta in eadem ciuitate.

¶De sancto Proculo episcopo ⁊ confessore. Lap̄.xlix.

PRoculus quartus episcopus Veronen. claruit tempore maximini imperatoris: qui dum apud mediolanum degens christianos persequeret. Proculus persecutionē declinans extra menia vrbis Veron̄. in pua cellula latitabat: gregez domini sibi commissum sermone vt poterat reficiens ⁊ exemplo. Dum autē martyres christi firmus ⁊ rusticus ab anolino proconsule Veronen. in carcere tenti essent. proculus amodo senex desiderio martyrij flagrans se sponte gentilibus obtulit: ac christū professus ab eisdez vinctus. pcōsuli presentat. Quez ille delirum putans ⁊ premia iam senectute amentia ductum solutum abire permisit: qui a ministris colaphis ⁊ fustibus cesus extra vrbis menia pulsus ad suos rediit: dolens q̄ cum deus indignuz martyrio iudicasset. Illi ꝯ eum vti patrem gratissime receperunt. Deinde persecutione sedata: loca terre sancte visitauit: cura eccl'ie presbyteris suis commissa: reuersus autem dum venisset vngariam: barbam et comam prolixam minuere decreuit iuxta sacrorum canonuz instituta. Et dū esset in via fontem orādo de terra pduxit: quo in loco plures viatores viso miraculo conuersi sunt: ⁊ in ipso fonte baptizati. Ipse aūt ibidez aqua eiusdem fontis perfusus barbam totō dit et comā quodam hebeti ferro et rubiginoso ficleniter ac si nouacula fuisset acuta. Indeq; Veronā rediēs signis et virtutib? clarus quieuit in pace. v. idus decēbris sepultus in ecclesia sua.

¶De sancto Syro epō ⁊ pfessore. Lap̄.l.

SYrus episcopus discipulus beati Hermacore Aquileg'ien. episcopi ab eodem ordinatus antistes papiam ciuitatem missus est ad predicandum inuentio discipulo eidez associato. Qui venientes ad ciuitatē Veronen. duz syr? filiū cuiusdā nobilissime vidue defunctum sua oratione a mortuis excitasset: eandem dominā cum filio ⁊ familia ⁊ magna populi multitudine ad christum conuertit ⁊ baptizauit. Ingredienti vō papiam multitudo populi audita signorum illius fama eidem occurrit: et vt eos errantes institutis salutaribus informaret: vnanimes acclamabant. Ipse vō eisdē verbum domini predicare cepit: et quicunq; eum tangebant egroti: saluti sunt integerrime restituti. Sicq; cunctum populum ad fidem christi conuertit et baptizauit. ¶Sed postq̄ sancti martyres Gerualius et Protbasius in ciuitate mediolanensi pro christo passi sunt: quidam liberius christianus de reliquijs eorundem martyrum beato Syro amicabiliter detulit: quas ille deuote suscipiens multis in eis virtutibus vsus est: deinde extra vrbis menia ecclesiam in honore eorundem martyrum fabricauit: in qua dum sepius celebraret: die quadā iudeus inter christianos ad cōmunionem accessit: vt sacram sumens eucharistiam luto deiceret. Sed mox vt eam ore suscepit clamoribus diris se ignem ore accepisse dicebat: cruciatusq; ardētissimos pati. Corpore autez domini a beato viro ex ore pphano resumpto: quod miraculose fauces nulla parte tangebat: sed quasi in aere pendebat. iudeus a cruciatu eripitur: ⁊ peccatē confitēs baptizatur. In ipsa etiā ecclesia beatus syrus discipulos suos Juuentium ⁊ Pompeium diaconos Chrysantum ⁊ fortunatum presbyteros ordinauit. Quivicos ⁊ villas pdicādo circuiēs viri cuiusdam natum surdum ⁊ mutū ab vtraq; passione curauit. ¶Et veniens ad ciuitatē brixien. puerulum obsessum a diabolo liberauit: ⁊ apud laudeñ. ciuitatem cecum quendam a natiuitate illuminauit. Sicq; in ipsa vrbe multos ad fidem conuertit. Deinde repatriās persecutione christianoruz exorta: dum pagani circūquaq; missi fideles opprimerent: venientes ad vrbem Papiam christianos appetere minime ausi sunt: eo q̄ multitudinē timuerunt. Sed dum blandis sermonibus Syrus ad sacrificia deorum mollire nitūtur: eiusdem predicatione versa vice ad dominum conuertuntur. Sicq;

multorum signoꝝ gloria coruscans. lviij. annis episcopatū tenuit: ⁊ plenꝰ ſctis opibus annoꝝ cxij. ad xp̄m migrauit. v. idus decēbris. Sepultuſq; eſt in eccleſia ſanctorū Beruaſij ⁊ ꝓthaſij quā ipſe cōſtruxerat ⁊ dedicauerat.

¶ De ſancto Cypriano abbate. Cap. li.

Cyprianꝰ abbas petragoricēſ. apud eādē petragorice ciuitatē vir magnifice ſanctitatis ⁊ clariſſimus in miraculis. v. idus decēbris: in domino feliciter requieuit: ibidēq; ſepultus eſt: vt dicit in martyrologio adonis.

¶ De ſctō melchiade papa ⁊ martyre. Cap. lij.

Melchiades papa natione apher euſebio in epiſcopatu ſucceſſit: ⁊ ſedit annis iij. mēſibus. vi. diebus. xv. hic cōſtituit nulla ratione die dñica aut quinta feria ieiuniū celebrādū: quia eos dies pagani quaſi ſacrū ieiuniū celebrabant. Et manichei ab eodez in vrbe inuenti ſunt. Fecit quoq; ordinationē vnā mēſe decembris. ꝓſbyteros. vij. diacones. x. epōs ꝑ diuerſa loca numero. vij. Qui ꝑſecutione cōſtantini imperatoris anteq; fieret xp̄ianus martyrio coronatus: ſepultus eſt in cimiterio calixti via apia. iij. idus decēbris: et ceſſauit epatus dies. xvi.

¶ Hic ad vtilitatem fidei plures edidit libros aduerſus gentiles. Item cōtra iudeos. Item contra hereticos cathaphrigas volumen preciuū. Ad principes etiā romanos Marcū antoniuz ⁊ Luciū verum librum apologeticum pro chriſti religione conſcripſit.

¶ De ſanctis Carpophoro ⁊ Abundio martyribus. Cap. liij.

Carpophorus preſbyt ⁊ abundius diacon⁹ apud hiſpalim ciuitatem hiſpanie paſſi ſunt ſub diocletiani ⁊ maximiani ꝑſecutione agente preſide martiano. Qui ab eo comprehēſi: ꝓmo fuſtibus ceſi ſunt. deinde in carcerē pluriū dieꝝ negato oī cibo ⁊ potu reclusi. inde miraculoſe ꝑ angelū educti ſunt. Et dū xp̄m ꝑplis annūciarent: iterū tenti ora coꝝ lapidib⁹ contuſa ſunt: poſt hec in equuleo leuati ac diutius torti: rurſumq; diu in carcere macerati. Nouiſſime in ꝓfeſſione fidei gladio ꝑcuſſi ſunt. iij. idus decembris.

¶ De ſctā Eulalia ṽgine ⁊ martyre. Cap. liij.

Eulalia virgo in ciuitate barcinona ꝓuincie hiſpanie martyriū paſſa eſt ſub preſide datiano. Que a ſancto donato ꝓſbytero docta: ⁊ ad martyrium animata cū eſſet annoꝝ. xiij. a ꝑſide detenta ad ſacrificia deoꝝ compellit. Et cū ſe ſoli deo celi ſacrificare diceret: ⁊ xp̄m ſpōſum ſibi eſſe aſſereret. ꝓmo nodoſis fuſtibus ex arboꝛe cū ſtirpib⁹ raptis expoliata cedit. Dehinc mā millis oleo candenti ꝑfundit. Inde in maſſam calcis viue demergit. Et cū hec oīa conſtātius ſuperaſſet iuſſu datiani olla plūbo liquefacto replet: ipſaq; nuda ſup lectū ferreū extēdit: vt ſi dñs immolare renueret: plumbo ꝑfunderet. Que dū paſſionē thyrſi martyris commemoraret: ⁊ ad xp̄m oratione fudiſſet: plumbū manus infundentiū exurebat: virgini autem tepidum erat. Quam datianus rurſum virgis duriſſime cedi: ⁊ fragmētis minutis teſtularū plagas ei⁹ confricari iuſſit. Et cum ad hec oīa ſupplicia redderet immobilis: et xp̄m ꝓ ſalute hominis paſſum apertis rationibus cōprobaret: deoſq; gentiū confutaret: fecit eā preſes cādelis accēſis in genis exuri. Deinde ſinapim aceto liquefactū naribus eius infundi: necnō calcem oleo permixtā ſup vulnera ipſius aſpergi: ⁊ ſic in caminū ſuccēſum immitti. Ubi dum pſalleudo in medio flammarū maneret illeſa: iuſſit eā datianus inde eductā ad confuſionē eius nudataz ⁊ decaluatā per totā ciuitatē circūduci. Deinde extra vrbis muros decollari. Cuius conſtantia multi ad martyriuz animati ſunt. Et dum eſſet decollata exiſt de corpore eius quaſi ſpecies columbe: que ad celos euolauit. Cui⁹ corpus donatus preſbyter ſepeliuit. iij. idus decembris in eadem ciuitate.

¶ De ſctā Julia ṽgine ⁊ martyre. Cap. liij.

Julia virgo apud ciuitatē eandē barcinone martyriuz ſub eodē preſide paſſa eſt. iij. idus decēbris. Que fuit conuirginalis beate eulalie ⁊ comes indiuidua: eidez ad paſſionem ꝓperāti: ꝓpter quod ab eodē datiano in ipſo loco ſine audientia decollata eſt: ⁊ a preſbytero donato ſepulta: vt dicit ado.

¶ De ſctō Damaſo papa ⁊ cōfeſſore. Cap. liij.

Damaſus papa hui⁹ noīs ꝑm⁹ natione hiſpan⁹ ex pre antonio felici pape ſcōo in epatu ſucceſſit: ⁊ ſedit ānis. xvij. mēſis ij. dieb⁹. x. ⁊ cū eodē ordinat ſub ꝓtētione vſin⁹: ⁊ facto ꝓcilio ſacerdotū: cōſtituerūt damaſum: qz fortior ⁊ plurima ꝑ ſi multitudo cū eo erat: vſinū ṽo eiecerūt ab vrbe: et cōſtituerūt ep̄m neapoli. Damaſus in ſynodali iudicio dānauit liberiū papā ei⁹ ꝑdeceſſorē hereticū: ⁊ oīa facta ei⁹ caſſauit. Huic ſanctiſſimo viro beatus Hieronym⁹ ml'ra eccl'ie religionis ſcripta miſit: ⁊ ad ei⁹ inſtantiā ipſe Hieronym⁹ officiū in eccl'ia romana celebrādū excepto cātu cōpoſuit: pſalteriū per nocturnos diuiſit: et

verficulū Gloria patri. post ps. cātari instituit. que ola papa damasus approbauit: ⁊ per eccle fias cātari cōstituit: ⁊ vt chori in duas ptes di uisi psalmos alternatim canerēt mādauit. Pre cepit etiā: vt presbyter celebraturꝰ cōfessionē faciat: priusq; ad altare accedat. ¶Hic inuidio se accusatur de adulterio: ⁊ facta synodo corā xliij. epis se purgauit: ⁊ dānauerūt diacones cōcordiū ⁊ calixtū eius accusatores. ¶Hic ele gans in metro cōponendo ingeniū habuit. Fe citq; basilicas duas: vnā iuxta theatrum sancti Laurentij: ⁊ alterā in catacūbā: vbi iacuerunt corpa apostolorꝰ petri ⁊ pauli: in quo loco pla toniā ipam versibꝰ adornauit. Multaq; corpa sanctorū requirēs inuenit: quorū etiā tumbas versibus adornauit. Huius tēporibus scōa syno dus. cl. patrū apud cōstantinopolim celebrat: in qua macedonius dānatur: q̄ spūmsanctū deuꝫ esse negabat: ⁊ acertū est spūmsanctū esse cōsub stantialē patri ⁊ filio: daraq; est forma symbolo quā latina ꝓfessio profesſo ꝑdicat in ecclesijs. ¶Hic fecit ordinationes quinq; p̄ mensem de cembriū pbros. xxxij. diaconos. ij. epos per di uersa loca numero. lxij. Octogenariꝰ mozit. iij. idus decēbris. ⁊ sepultus est in basilica sua via ardeatina iuxta matrē suā ⁊ germanā: ⁊ cessa uit epatus dies. xxxi. ¶Multa opuscula bre uia heroico carmine composuisse fertur. Scri psit ad beatum hieronymū libellum de gestis pontificum ⁊ epistolas plures: floruit tempore theodosij senioris.

¶De sanctis Fusciano ⁊ Victorico martyrib. Cap. lvij.

FUscianus ⁊ victoricus martyres vrbis romane ciues oriun di: inde egressi in franciā ad sanctū Quintinum eorum socium qui illuc accesserat rat requirendū adierūt. venientesq; ad ciuita tē arbianis: ⁊ ipm inde abisse audientes: inde recedentes: vt parrius renderēt obuiāt cuidā xp̄iano nomine gentiano: qui eis quintinū pro xp̄o passum nūciauit: ⁊ ad domū suā adduxit: ⁊ dum essent in mensa nūcij rictiouari presidijs superueniētes hospites cū gentiano capiunt ⁊ ad presidē adducunt: quibus ille: dū in xp̄i con fessiōe persisteret: iussit sudes ferreas i nares ⁊ aures eorū immitti: ⁊ clauis candētib⁹ eorū corpora transfigi: oculos quoq; erui mādauit: deinde sanctorū corpora lanceis transfodari: ⁊ dū adhuc palpitarēt: capita eoꝝ precidi fecit. Super quoꝝ corpa luce ingēti de celo perfusa erecta busta capita precisa in manib⁹ sumpse runt: ⁊ vsq; ad hospitium sancti gentiani eorū hospitis deuenerunt: vbi et sepulta sunt tertio idus decembris.

¶De sanctis Tarsone Pontiano ⁊ Pre textato martyribus. Cap. lvij.

TArson martyr ⁊ pon tianus ac pretextat⁹ eius socij sub maximiano imperatore martyrium passi sunt: hic Tarsum in vrbe roma locuplex vir. ⁊ facultatibus plenus xp̄ianis dā natis ad fodiendā harenā dū terme edificabā tur multa necessaria ministrabat: que eisdē per fisimnū ⁊ cyriacū eccl'ie romane diacones trās mittebat: vt in passione Marcelli pape legek. xvij. kalen. februarij. Qui post obitū marcelli pape prefati tentus a maximiano cū pontiano ⁊ pretextato eo q̄ xp̄iani essent capitalem iussi sunt subire sententiam. Sicq; coronā martyrū perceperunt tertio idus decembris.

¶De sancto Sauino episcopo. Cap. lix.

SAuinus epus placē tin⁹: vt scribit Gregorius. iij. dial'. cap. x. vir magne sanctitatis ⁊ vir tutis fuit: cui dum quidā eius dia conus nunciasset: q̄ padus fluuius alueū suuꝫ egressus agros ecclesie occupasset: mādauit sa uinus diacono: vt ex parte sua pado mādaret: quaten⁹ se cōpesceret: ⁊ ad alueū suū rediret: qđ diacon⁹ ⁊ despexit ⁊ irrisit. Eps aūt aduo cato notario eidē dictauit epistolā dicens Sa uinus iesu xp̄i seruus cōmonitoriū pado: preci pio tibi in nomine domini iesu xp̄i: vt de alueo tuo in locis istis vlterius non exeas: nec ter ras eccl'ie ledere p̄sumas. Qđ scriptū per no tariuꝫ in aquā fluminis p̄sici iussit. Qoꝝ se a terris eccl'ie fluminis aqua cōpescuit: ad alueuꝫ p̄priū redijt: ⁊ extra vlterius in loca eadē non presumpsit. Huic sctō viro diuina reuelatione ostensuꝫ est corpus sctī martyris antonini: qđ diu in ipsa ciuitate latuerat. Ipseq; iuxta sibi datā reuelationē corp⁹ inuenit: ⁊ honorabiliter tumulauit: vt habetur debito loco. pridie kal'. octobris. Qui etiā post multa laudabilia ope ra quieuit in pace. iij. idus decembris.

¶De sancto Paulo sergio epo. Cap. lx.

PAulus sergius epus discipulus sancti Pauli de ciuitate papho insule cypri: vt habek Actuū xiij. Dū paulus apl's peruenisset paphū cū coapostolo ei⁹ barnaba predicātes: ⁊ ipe existens pconsul desideraret audire ver bum dei apostolos gratanter suscepit: vbi dum ellimas iudeus magus apl'o resisteret querens auertere pconsulē a fide: ⁊ paulus ipm ad tp̄s lumine oculoꝝ priuasset credidit pcōsul admi rans sup doctrina dñi. Qui ab apostolo bapti zatus: post aliq̄ tp̄s relicto seculo discipulus pauli effect⁹ ipm vsq; ad passionē secutus est. Quē ⁊ idē apl's ante eius obitum in epm cō secrauit. ¶Post passionē ergo suā beatus pau lus apud paphū eidē per visionē mandauit: vt

ad partes hispanie et gallie pergeret ad predicandū. Quod ⁊ ip̄e fideliter adimplere curauit. Et post aliq̄ dies veniens romā cum rufo ⁊ stephano diaconib⁹ suis: eccl'iam beati apl'i cōsecrauit. Deinde pgēs ad ciuitatē lune filiū cecū mulier⁹ vidue: q̄ ip̄m hospitio susceperat: illuminauit: eāq; cū filio ⁊ mīltis ad xp̄m cōuertit. Qui a saprītio ꝓcōsule capt⁹: dū ille subito morīt: paulus a ppl'o liberat. Deinde veniens gallīā ebredunēsi ⁊ aurienſi vrbibus xp̄m euāgelizauit. Et a beato apl'o Paulo monit⁹ veniens narbonā dum arelatensiv:bi appropinquaret: ⁊ rhodani flumē transiret: nauta in flumen cecidit ⁊ absorpto corpe necat⁹ est. Sed orāte sctō corpus de pfundo enatauit: ⁊ ip̄m paulus sergius suscitauit. Quo viso miraculo mīlti ad fidē cōuersi sunt: veniensq; narbonā filiū olim principis ciuitatis nuper defuncti a demonio obsessum p̄cib⁹ matris vidue ab īmundo spū liberauit: eundēq; cū matre ⁊ ppl'i multitudine baptizauit. Indeq; hispaniā circuiēs predicauit. Et rediens narbonā: postq̄ totā ciuitatē ⁊ regionē ad xp̄m cōuerterat trina visione beati pauli apl'i monit⁹: obitū suū appropinquare cognoscēs eccl'iam narboneñ. stephano diacono suo in ep̄m ꝓsecrato cōmisit regēdā. Rufumq; presbyterū in auinionēsem ep̄m ordinauit. Et olbus fideliter disponitis: orās in ecclesia sua in pace quieuit. prīdie idus decembris. vbi ⁊ sepultus iacet miraculis clarus.

De sanctis Eustratio ⁊ socijs martyribus. Cap̄.lxi.

Eustratius striniarius ordinis ducalis ⁊ primari⁹ ciuitatis auraricenorū tēporib⁹ diocletiani et maximiani imperator cū socijs suis martyriū passus ē. Qui prīo in ciuitate satalia a lysia p̄side tētus: eo q̄ esset xp̄ianus ⁊ cingulo militari exut⁹: dū xp̄m cōfiteref a terra leuat⁹ igne subter posito: semiustus deposit⁹ grauiter cesus est. Deinde sale ⁊ aceto mixtis vulneri⁹ pfusus. Dū hec oīa patiētissime toleraſſet: oīa eius vulnera tanq̄ squāme ab ei⁹ corpe diuinitus exciderūt. Quo viso miraculo Eugeni⁹ cōciuis ⁊ officialis cōuersus ē. Tūc ābo ferro vinctos lysias incarcerauit: deide in pedib⁹ ābor ꝓposita crepidine cū clauis: ⁊ pedib⁹ eor trālfossis deduxit eos secum ad ciuitatē auraris: quor exēplo Auxētij ⁊ mardarij q̄ vxorē ⁊ liberos dimiserat ad iudicē accedētes xp̄z publice nūciabāt: lysias igit ambob⁹ ip̄is cōprehensis: prīo q̄dē auxētiū decollauit: deinde mardariū immissis funib⁹ p pedes ip̄i⁹ trālfossatos: a terra suspensum: ⁊ baculis ferreis ignitis cesum intremit. Interea dū orestes q̄dā xp̄ianus occult⁹ ⁊ miles cū ceteris cōmilitionib⁹ iaculare tur: ⁊ crux quā ad colū appēsam gestabat in publicū p̄fulsset: ⁊ hoc p̄fidi nūciatū esset: eū cum mīltis alijs xp̄ianis quos in eadē repperit ciuitate teneri fecerit. Et dū seditionē ppl'i formidaret: ip̄os oēs cū eustratio ad agricolaum p̄sidē ciuitatis sabastēsis puniēdos trāsmisit. Qui prīo quidē orestē sup lectū ferreū ignitū ⁊ flāmis suppositis extēdi fecit. Quo post longos cruciat⁹ migrāte ad dñm: eustratiū carceri mācipauit. Ad quē eps ciuitat⁹ occulte noctu veniēs ip̄m cōsecauit: vbi ⁊ postmodum voce celica ꝓfortat⁹. Quē mane preses eductū igne cōsumi fecit: reliquos xp̄ianos decollauit. Quor omniū corpora in ciuitate auraricenorū a christianis sepulta sunt. Horū omniū passio recolitur prīdie idus decembris.

De sanctis Epimachor ⁊ Alexandro martyribus. Cap̄.lxij.

Epimachus et alexander martyres apud alexādriam passi sunt. Qui cū multo tpe invinculis extitissent: ⁊ diuersis confecti supplicijs perdurassent in fide: ignib⁹ tandē cōsumi iubent. prīdie id⁹ decēbris. hec ado in sctor martylogio.

De sanctis Amonaria ⁊ Mercuria ⁊ sociabus martyribus. Cap̄.lxiij.

Quattuor sancte mulieres. s. amonaria: mercuria: dionysia ⁊ alia amonaria apud alexādriā passe sunt: vt scribit dionysius libro de martyribus. Quarū prīmā iudex immēsis cruciatib⁹ afflictā capite puniri fecit. Secundā ꝓ venerabilē anū ⁊ facūdissimā virginē. s. mercuriā prefatus iudex: necnō reliquas duas videlicet dionysiā ⁊ amonariam diuersis similiter penis cruciatas tandem ferro peremit. Harum passio colitur prīdie idus decembris.

De sancta Lucia virgine ⁊ martyre. Cap̄.lxiij.

Lucia virgo nobilissima syracusanor: cuz fama miraculor beate Agathe per totā sicilīā diuulgaref: ⁊ syracusanus populus ad ciuitatem cathañ. per. xlv. miliaria ad sepulchrū ip̄ius virginis pergeret visitātibus perrexit: et ip̄a cū matre eurytia que fuerat p quattuor annos incurabili fluxi sanguis fatigata: vbi inter ip̄a missar solēnia cōtingit euāgeliū legi: quo narrat dñm mulierē a fluxu sanguinis liberasse. Tunc Lucia matrē admonuit credere his que legebant: ⁊ sepulchrū virginis Agathe deuote cōtingere: qō si faceret: plenius sanaref. Igit recedētib⁹ cūctis ⁊ matre ac filia ad sepulchrū orantibus; Lucia som

nus arripuit: cui beata agatha gemmis ornata stans in medio angelorum apparuit: ⁊ propter ipsius fidem matrē sanatam eadem hora nunciauit. Euigilans ergo ⁊ matrē sanā aspiciens amore beate agathe que ipaz saluā fecerat adurauit: vt oīa que sibi datura erat in dotē eunti ad integritatis sue coꝛruptoꝛes: moꝛtalē videlz hoiem: cui fuerat despōsata: eidē daret ad integritatis sue factoꝛes xp̄m: cui erat spūaliter in cōiugio copulata: ⁊ ne sibi de cetero spōsum tē poꝛalē nominaret: ⁊ cum eutycia eidem respondisset: vt post eius moꝛtez de facultatibus suis faceret quicq̄d vellet: ꝓbauit eidē lucia nō esse deo gratū quicq̄d post moꝛtez impendiꝫ: eo ꝙ ideo q̄s dat qō tunc secū ferre nō pōt. Redeūtes igiꝫ syracusas possessiones ⁊ predia distrahebant: ⁊ precia pauperib⁹ erogabāt: quod vbi Lucie spōsus comperit: nutricē puelle cur hec fieret interrogauit. Illa aūt sponsam eius assuit inuenisse possessionē magni precij vtilē et venalem: quā vt nomine spōsi emeret aliqua di strahebat. Credidit stultus carnale cōmercium ⁊ cepit etiā ipse auctoꝛ esse vendentium. Postq̄ aūt omnia distracta sunt spōsus Lucīā accusat paschasio consulari: dicēs ipam esse christianā: ⁊ contra leges viuere augustoꝛ. Quam paschasius comprehēsam cepit ad sacrificia deoꝛū inuitare. Illa vo respōdebat sacrificiū verum et immaculatū esse pauperibus ī eoꝛ inopia subuenire: obiecitq̄ sibi paschasius ꝙ patrimoniū suū cū eius coꝛruptoꝛibus impēderat: ⁊ ideo vt meretrix loquebaꝫ. Cui illa se coꝛruptoꝛes coꝛporis nec mētis aliquādo cognouisse rīdit. Et cum paschasius eidē cōminaret ꝙ verba cessarent: cū ad verbera peruentū esset. respōdit dei verba cessare nō posse: adiūctēs in se loquī spūm sanctū: eo ꝙ pudice viuētes ꝑ apostolū rēplū sunt spūsancti. Paschasius vo eidem cōminaꝫ ꝙ ipam faciet trahi ad lupanar: vt sic virginitate amissa spūm sanctū perdat. Illa aūt ecōtra asserebat: ꝙ nunq̄ inquinaꝫ coꝛpus: nisi de cōsensu mentis: ⁊ ꝙ ī inuitā eā faceret violari: castitas sibi duplicabiꝫ ad coꝛonā. Tunc paschasius vocatis lenonibus iussit eā ad lupanar duci: vt oī populo ad eam inuitato tādiu illuderet donec deficeret. Uolētes aūt ipam trahere: tāto pondere eā fixit spūsanctus vt penit⁹ moueri non posset: ligatisq̄ manibus eius ⁊ pedib⁹ a mille viris insuper ⁊ a pluribus paribus boum trahi nullatenus poterat. Et quocūs magis nullis etiā incātationibus potuit amoueri. Et dū q̄dā dicerēt ꝙ lotio perfusa maleficia solueret: lotio perfundiꝫ: sed immobilioꝛ reddiꝫ. Irat⁹ cōsularis circa eā adhibitis lignis oleo ⁊ pice et resina copiosum fecit ignē accendi: in quo ipsa incolumis permanebat: dicens a dño inducias martyrij impetrasse: vt credentibus timoꝛem tolleret passionis. Uidentes aūt amici paschasij ipm angustiari: in eius gutture gladium immerserunt. Que nequaq̄ loquelā amittens pacem ecclesie dei redditā nunciauit maximiano impatoꝛe defuncto ⁊ diocletiano de regno electo: addiditq̄ se a dño syracusane ciuitatis īteruentricē cōcessam. Eadem hoꝛa ministri romanoꝛ veniūt: ⁊ paschasium cōprehēsum romā adducunt: vbi a senatu romano depredatione bonoꝛ fiscalium cōuictus capitalem sententiā accepit. Uirgo autē hōmini de loco in quo erat non est mota nec moꝛtua: quousq̄ venientibus sacerdotibus sacram cōmunionez accepit: ⁊ sic in confessione christi spiritū emisit. idus decembꝛis, circa annū dñi. ccc⁹. Sepultaq̄ est syracusis: inde processu tēpoꝛis coꝛpus eius constantinopolim: ⁊ inde venetias translatum creditꝫ: vt ponet in festo eiusdem translationis. xv. kalendas februarij.

¶ De sancto Judoco confessoꝛe. Capī. lxv.

Judocus regis britonū filius anno decimo constātini qui ⁊ constātius relicto regno viliq̄ sumpto habitu ꝓpꝛiē dudum pegrinatus est. Post hec cū vndecim pegrinis in clericali habitu romaz veniēs visitatis apostoloꝛ liminib⁹: inde discedēs venit ad pagū pontici: vbi a duce aymone susceptus ⁊ eius instātia p̄sbyter oꝛdinatus: filiū eius vsinū de sacro fonte leuauit: ide venit ad locū qui dicit baraic: et heremiticam vitam duxit miraculis clarus. Adeo eīm mirabilis sanctitatis fuit: vt colūbe siluestres ⁊ pisces de manibus eius pascendi ad eum cōuenirent. ¶ Et cū habitaret in cellula cū quodā discipulo eidē ministrante vnicum solūmodo habens panem: quattuoꝛ pauperibus ꝓ elemosyna successiue venientibus diuidi fecit. Et cū discipulus hesitans murmuraret eadem hoꝛa q̄ttuoꝛ nauicule panib⁹ onuste sine duce vel regimine ad eū per fluuiū aduenerūt: diuinitus vt creditꝫ ꝓcurate: Deinde dū ducē Aymonē in nemoꝛe reperisset qui aꝓm ceperat: ⁊ cū suis aniabaꝫ fitī: baculo terrā percutiēs aquā ꝓduxit ad eoꝛ satietatē. Et cū iterū romā visitasset: puellā a natiuitate cecā ibidē illuminauit. Et ad cellā suā rediens post modicū in pace q̄euit: idibus decembꝛis. Sepultus est in pago pōtino signis coꝛuscās.

¶ De sancto Spiridione epō. Capī. lxvi.

Spiridiō episcopus in cypꝛo fit: de quo Cassiodoꝛus in hystoꝛia tripꝛtita refert ꝙ fuit de numero illoꝛum confessoꝛum: q̄s maximian⁹ imparoꝛ dextris oculis effossis ⁊ sinistro pollice pciso ad metalla dānauerat. Hic cū ꝓphetica duceretvitā: etiā signoꝛ gl'ia inclyt⁹ fuit. Inter q̄ dū latrones ad furādū sibi nocte venissent: eos diuinit⁹ alligatos mane reppit: eosq̄ dissoluit: de scelere eos

corripit: eisq; pie arietem concessit. ¶ Apud filiam eius hirenam quidam pecuniam deposuerat: qua subito decedente: nec inuento deposito. Sanctus eam in christi nomine de tumulo vocauit: et ab ea vbi depositum erat: interrogata sibi respondente didicit: et homini repertum restituit. Mos erat sibi cuicūq; petenti ex fructibus collectis mutuare. Dum ergo cuidaz granum mutuasset: ⁊ ille ad arcam restituendū detulisset manu apposita nihil restituit: qđ sanctus per spirituz cognoscens tacuit. Sed dum ille alias ad arcam pro alio mutuo sumendo venisset: nihil in ea repperit: que tamen frugibus plena erat: ⁊ sic peccatum suum confessus est. Quieuit in pace. xix. kalen. ianuarij.

¶ De sancto Agnello abbate. Cap̄. lxvij.

AGnell⁹ abbas a pueritia innocenter viuens: prefect⁹ est in abbatem monasterij qđ beatus gaudiosus cognomēto septimus celius hitanensis ⁊ aphricane ecclesie pontifex condidit in parthenope ciuitate tempore quo ex aphrica fugerat persecutiouem vandalorum: sicut dicit Augustinus. Ibiq; dudum in sanctitate vite permāsit: subditum sibi domini gregem verbo ⁊ exemplo reficiens: qui etiam. xix. kalendas ianuarij q̄euit in pace. Cuius corpus Neapolim delatum sepultum est: iuxta ecclesiam sancte dei genitricis marie: vbi et multorum deuotione venerabiliter colitur.

¶ De sanctis Herone arsenio: isidoro: ⁊ dioscoro martyribus. Cap̄. lxviij.

HEro arseni⁹ isidorus ⁊ dioscorus alexādrie passi sunt sub persecutione decij. Ex quibus dioscorus eo ꝙ iunior: videlicet annoꝝ quindecim: primo a iudice auditus: duduz verberatus est. Ceteros ꝟo cuz videret iudex pari constātia fidei armatos: varijs tormentis dilanians: tandem ignibus consumi iubet. Dioscorus ꝟo ob eius nimiam iuuentutem diuino nutu ad consolationem fidelium dimissus est. Horum martyrium celebratur. xix. kalendas ianuarij. Hec ado in martylogio suo.

¶ De sanctis Nicasio episcopo ⁊ eutropia martyrum. Cap̄. lxix.

NIcasius remeñ. episcopus passus est tēpore vandalice persecutionis cū sorore eutropia: beato aniano tūc apud aurelianum episcopāte. Nā dum vandali ciuitatē remensem diu obsedissent: vltimo subuersionis eiusdem vrbis die: expugnātibus hostibus ciuitatē. Nicasium ciues consulūt q̄d vtilius fiendū: aut hostibus se tradere: aut patriā defendere. Qui diuina reuelatione vrbem presciēs subuertendā cōstanter ait mortis esse periculū subeundū: qđ mlt̄is dudū īminere didicerat ꝓpter pctā sua offerēs se morti paratū. Aptisq; ianuis cū sctā eutropia sorore sua furibūdis occurrit aduersarijs in ostio basilice btē marie ab eodē cōstructe. Et dū vix facto silētio inimicos ab ouiū suarum lesione monuisset: ab eisdē decollat⁹ est. Germanā ꝟo eius ꝓpter pulchritudinē ip̄ius: infideles ad illudēdū seruauerūt. Qđ dū ipsa cerneret martyriū potius ꝙ violationē eligēs occasionē captauit: vt hostes de īpietate in sctm̄ ep̄m exhibita redargueret: vni ex carnificib⁹ ocl'os digitis q̄si in vltionez euellēs. Et sic in eā ceteri insurgentes trucidarūt cū alijs ciuib⁹ multis. Ceterisq; fugatis ciuitas depopulat̄ plurimis captiuatis. Sāctoꝝ aūt occisoꝝ corpa relicta sunt inexpugnata ciuitate. Supra q̄ noctib⁹ celestia luminaria refulgebāt: ⁊ angelica cātica resonabāt: donec reuelatione diuina post vādaloꝝ abscessuz a ciuibus q̄ remāserāt corpa sctōꝝ fragrātia: digno honore locis cōgruētibus tumulata sunt. Passio horum martyrū. xix. kalen. ianuarij.

¶ De sancto Ualeriano ep̄o. Cap̄. lxx.

VAlerian⁹ ep̄s apud aphricā passus est tpe ꝑsecutionis vādalice. Nā cuz ex p̄cepto gēserici regis: ad tradēdū infidelib⁹ diuina mysteria cūcti sacerdotes artarent̄: ita vt arriani de pallijs altarꝫ sibi camisias ⁊ femoralia facerēt: sctūs ep̄s ad hec cōpulsus virilr̄ ꝯdixit: ꝓpter qđ ānoꝝ plus. lxxx. extra ciuitatē expelli singl'ariter iussus est. Et ita p̄ceptū: vt null⁹ eum in domo neq; in agro dimitteret habitare. Sicq; in strata publica mlt̄o tpe nud⁹ sub aere iacēs in ꝯfessione ⁊ defensione catholice ꝟitatꝫ cursum beate vite cōpleuit. xviij. kal'. ianuarij.

¶ De sanctis Anania: Azaria: ⁊ Misaele pueris. Cap̄. lxxi.

ANanias azarias et misael pueri nobiles de ppl'o iudeoꝝ: cū daniele ꝓpheta ⁊ alijs mlt̄is iudeis ⁊ cū ioachim rege Juda a Nabuchodonosor rege chaldeoꝝ rapti: de hierl'm in babyonē adducti sunt: vt scribit̄ Dan̄. i. Quos vti pulchriores et doctiores rex castrauit: vt ait ioseph⁹: ⁊ tradidit ees p̄posito eunuchoꝝ aphanaz: ⁊ fecit eos erudiri ꝓuincialib⁹ lr̄is pariter ⁊ chaldeoꝝ lingua: et mutauit eis rex noīa danieli balthasar: ananie sydrac: azarie misach: ⁊ misaeli abdenago. His q̄ttuor p̄positus eunuchoꝝ specialē posuit ꝓcuratorē malasar. Hi ꝓposuerunt nō contaminari cibis gentiliū: ⁊ a preposito eoruz ob

tinuerunt diebus.x. leguminibus ⁊ aqua tentari. Et cum probasset: ⁊ eos ex hoc in nullo ceteris macilēciores vidisset: accipiebat cibaria regia ⁊ vinum potus eorum: ⁊ dabat eis legumina ⁊ aquam. Et transactis tribus annis cōparuerunt coram rege prout statuerat: nec sunt inuenti eis similes in regno in omni sapientia ⁊ disciplina. ¶ Postq̄ autem daniel visionem statue ⁊ eius expositionē deo sibi reuelāte reserauit: vt dicitur Dan.ij. Et Nabuchodonosor rex danielem plurimū honorauit: ad petionē eius ananias: azarias: ⁊ misael: cōstituti sunt a rege super opera prouinciarū babylonis. Post hoc Nabuchodonosor rex fecit statuam auream: et statuit eam in campo durā fluminis iuxta quē gygantes edificauerant turrem babel: ⁊ cōuocatis omnibus principibus ⁊ populis ad dedicationem ⁊ adorationem statue: vt habetur danielis.iij. ⁊ omnes iussu regis statuam adorassent: tres pueri statuam adorare nolentes iussu regis vincti cum vestibus in fornacem ignis septuplo accensam missi sunt. Cum quibus angelus domini descendit ad eos vinctus exoluit: flammam ignis excussit: ⁊ quasi ventum roris flantem fornacis medium redegit. Flāma aūt se cubitis.lxix. diffundens ministros regis eā incendentes incēdit. Tres autem pueri in medio flamme ambulantes quasi ex vno ore benedicebant dominum ⁊ hymnum Benedicite cōponentes: omnem creaturā ad dei benedictionem inuitabant. Cum aūt rex tres viros in fornacem missos diceret: ⁊ quartum similem filio dei se videre stuperet: quod de angelo intelligēdum est: eos de fornace vocauit. Qui egressi corporibus ⁊ capillis ⁊ vestibus omnino inusti apparuerunt. Quo miraculo stupefactus rex posuit edictum q̄ sub pena capitis ⁊ dom̄ diruēde nemo blasphemare presumeret deum fidrac misac ⁊ abdenago: eisdemq̄ ampliorem cōtulit dignitatē. Qui post multum tempus in babylonē q̄euerūt in pace. Qui ⁊ iter sctōs veteris testamēti connumerati sunt a matathia.i. machabē.ij.cap̄. Quor corpa sub quodā specu posita sunt: in sepulchro qō daniel sibi ⁊ socijs pparauit: vbi ⁊ ipe postmodū tumulat̄ ē. Mor dies dormitiōis apud hebreos agit̄.xvi. kal'.ianuarij: vt in ei⁹ martyrologio Hiero. scrip. oñdit.

¶ De sancto Lazaro episcopo. Lap̄. lxxij.

Azar⁹ eps frater marthe ⁊ marie magdalene christi discipulus: nobilis de genere iudeorum: diues ac prepotens patre syro matre eucharia exortus: quatriduanus defunctus a dño ex mortuis suscitat⁹: discipulus xpi ⁊ apostolorū cōsocius fuit: ⁊ in die pēthecostes vn⁹ ex numero.cxx. discipulorū extitit: in quos spūssanctus corporaliter effusus est. Et deinde vna cum ceteris p̄cadicatione verbi domini instabat: distractisq̄ omnibus sicut et ceteri precium apostolorum pedibus presentauit: et apostolicam vitam ⁊ formam assumpsit. ¶ Verum persecutione iudeorum que facta est post stephani lapidationem: ita vt cuncti discipuli dispergerentur per ciuitates preter apostolos: vt dicitur actuū.viij. Ipse vna cū sororib⁹ suis et sancto maximiano ⁊ sancto celidonio: qui fuerat cecus a natiuitate: ⁊ eū marcella pedisequa marthe nauicule sine remo: vel duce impositi sunt ⁊ mari expositi a iudeorum finibus expulsi. Qui deo duce massiliam peruenerūt: vbi predicāte magdalena ⁊ omni prouincia ad deū conuersa: vt in eius legenda debito loco dicetur. Ipse anno.xiiij. a clero ⁊ populo episcopus massilien̄. cōstitutus est. Et postq̄ magdalena deserta montiū petijt: ipse massilie degēs dei populum feliciter gubernauit: vbi et in domino requieuit.xvi.kal'.ianuarij. Cuius ibidē in matrice ecclesia caput ostenditur. Dicitur q̄ Lazarus a domino suscitatus: confestim christum interrogauit an eum iterum mori oporteret: ⁊ q̄ de cetero nunq̄ risit.

¶ De sanctis Floriano Calanico ⁊ socijs martyribus. Lap̄. lxxiij.

Lorianus ⁊ calanicus ⁊ alij quadraginta martyres passi sunt ab atheis saracenis apud ciuitatē gazam anno xxvij. Heraclij imperatoris: quidam eādē vrbē dudū impugnatam cepissent: iussit aberius eor princeps oēs prefatos xp̄ianos ibidem repertos captos in vinculis ferreis i carcē mitti: ⁊ post dies.xxx. ad ciuitatem cleopolim adductos iterum vinculari: deinde calanicū cum alijs.xv. ad terrorem aliorum decollauit: quorum nomina hec sunt: fildeuādus: criton: calanius: himerius: plusius: theodorus: stephan⁹: deuandus: rolus: tarsius: petrus: paulus: ali⁹ theodorus: ⁊ duo iohānes: qui passi sunt die.ij. nouēbris: quos Florian⁹ sepelinit: ⁊ post alios dies xxx. iussu principis Florianus cum ceteris a saracenis cesi sunt: quorum omnium passio recolitur.xvi. kalendas Januarij.

¶ De translatione sancti Ignatij. Lap̄. lxxiiij.

Translatio corporis sancti ignatij episcopi ⁊ martyris die.xvi. kalen. ianuarij celebratur: qui tertius post petrum apostolū antiochenam rexit ecclesiam. Hic rome dentibus bestiarum passus. kalen. februarij: inde delatus

facet antiochie: vt dicit ado.

¶De sanctis rufo ⁊ cosmo marty. Cap.lxxv.

RUfus ⁊ cosm⁹ apud macedoniā ciuitate philippis passi sunt ibiq; tumulati requescunt. Vbi ex eo numero discipulorum fuerunt per quos primitiua ecclesia in iudeis ⁊ grecis fundata est. De quorum etiam felici agone sanct⁹ polycarpus scribit in epistola ad philippēses hortans fratres in domino: vt sequantur vestigia martyrum predictorum in constantia martyrij tollerandi. Qui passi sunt die. xv. kal'. ianuarij.

¶De sancto hildefonso epo. Cap.lxxvi.

HIldefonsus episcopus toletan⁹ adhuc puer dei amore relictis parentibus spretoq; seculo agallienfis monasterij monachus factus annis multis in sanctitate vite permansit. Tandem in toletanū epi scopum promouet. Inter alia sanctitatis merita beatam virginē in summa deuotione habuit: ⁊ in ipsa ecclesia constituit: vt festum eius octaua die ante natale domini celebraret: quod vsq; hodie ibi seruat. Que eidē per visionem apparens stolam cādidam ⁊ cathedram sibi assignauit: dicens ꝙ ipse solus eisdem xenijs potiret: successoribus cūctis eisdem sede ac veste reputatis indignis. Sed post eius obitum dum fiagrius eius successor eadē indut⁹ stola: in ipa se sede posuisset: totus cōtract⁹ in terrā decidit: artus sustinere nō valēs: q̄ post mltos dies ad penitentiam rediens sanatus est. Et vestis ac sedes in ipsa ecclesia pro reliquis conseruant. Hec in martiali. Multa alia virtutū opera per sancti merita ibidem ostensa sunt. Qui eodem die quo festum virginis in ecclesia sua cōstituit celebrari: videlicet octaua die natiuitatem domini precedente feliciter in pace quieuit: que dies est. xv. kalen. ianuarij. Nam eo die quo matrem domini venerabatur in terris: eodem cū illa voluit honorare in celis.

¶De sancto nemesio martyre. Cap.lxxvij.

NEmesi⁹ martyr passus est apud egyptum. Qui pro emiliano iudici p calumniā quasi latro delatus: sed ab eodem crimine purgatus ⁊ absolut⁹ est. deinde ab ipso iudice tanq; xp̄ianus deprehēsus geminatis supplicijs excruciatus: ab eodē magistratu cum latronibus incendi iussus est: saluatoris referens similitudinē: qui cum latronibus pertulit crucem: qui passus est. xiij. kalendas ianuarij. Hec ado.

¶De sanctis Amone zenone ⁊ sotēs martyribus Cap.lxxviij.

AMon: zeno: ptolome⁹: ingen⁹: ⁊ theophilus apud alexādriam martyrium passi sunt. Qui tribunalibus astantes: cum quidam christianus a iudice torqueretur in supplicijs trepidaret: ⁊ iam pene ad negandum declinaret: vultu oculis ad nutū⁹ conabant illum erigere. Cumq; hac de causa clamo: totius vulgi in eos profiliret: pūpētes in mediū xp̄ianos se esse testantur: pro quorum victoria xp̄s illico gloriosissime triūphant: sulscq; constātiā animi dedit. Qui passi sunt die. xiij. kalen. ianuarij: vt ait ado in martylogio.

¶De sancto thoma apostolo. Cap.lxxix.

THomas apostol⁹ q̄ dicit didym⁹: quasi in fide dubi⁹: post resurrectionē xp̄i corpus dñicū ⁊ mēbra palpauit: ⁊ dū in xp̄o vulnera tetigit carnis: in nobis vulnera sanauit infidelitatis: vt dicit Bzegō. Post ascēsionem domini dum apud cesaream predicaret christus sibi apparēs dicit regem indorum gūdaphorum prepositum suum abanem ad syriā destinasse querere hominē architectonico opere eruditum pro palatio sibi construēdo: quem vna secum volebat ad indiam mittere. Ut cum indos christo acquisisset: ad se cum palma martyrij peruenire. Dominus ergo preposito Thomam tradidit asserens eum suum seruum in tali arte peritum. Nauigantes autem simul: dum Abanes eum interrogasset: an ille dominus suus rex esset: dixit Thomas eum esse filium magni regis qui tenet regnum in supernis montibus quo hostis proximare non valet: ipsumq; multos seruos diuersarum peritos artium habere: quos ad multa destinat opera: ⁊ quicquid lucri acquirūt: suo regi redeūtes attribuūt. Et cum multa de celesti palatio metaphorice loqueretur: ille de terreno edificio intelligebat.

¶Cumq; die septimo Andrinopolim peruenissent: vbi rex filie sue nuptias celebrat: ⁊ omnes: tam ciues ꝙ aduene vocari a rege nuptijs interessent: Abanes et apostolus simsliter cum ceteris discubuerunt. ¶Puella autem hebrea dum curiam cum fistula letificaret: ⁊ Thomam apostolum non manducantem: sed celo intentum vidisset: intelligens ipsum hebreum cepit iudaice canere dicens. Unus est deus hebreorum qui creauit omnia ⁊ cetera. Que dum crebro ad complacendum apostolo repetereret: pincerna Thomam alapa percussit: eo ꝙ quasi dedignans fercula apposita non comederet. Apostolus autem non optādo: sed pronosticā-

do predixit: se inde non surrecturũ nisi manus quã eũ percusserat a canibus in medio cõuiuio portaret. Quod qz hebraice dixit: sola puella intellexit. Dũ ergo pincerna ad fontẽ pro aqua haurienda iuisset: ipm leo inuadẽs occidit sanguinẽ bibit manũq; eius canis niger in conuiulo detulit. Quod puella videns factuz ceteris narrauit: fistulã proiecit ꝛ apl'm adorauit. Et stupentibus cunctis apostolus ad regis instantiã sponsum ꝛ sponsam benedixit. Quo abeunte dũ illi sero thalamũ introissent: in manu spõsi ramus palme dactylis plenus apparuit. De quo ambo gustãtes obdormierũt: ꝛ gẽmatũ regẽ per somnũ viderunt: qui eos vt cõsilio apl'i crederẽt admonuit eisq; benedixit. Quib? eui gilantib? ꝛ mutuo somniũ idem referentibus apl's ad eos ianuis clausis ingredit: eisq; xp̃m annunciãs ad seruandã virginitatẽ hortatur. Tunc eisdẽ duo angeli splendidi astiterũt dicentes se fore angelos a deo ad eorũ custodiaz delegatos: vt si apostoli monitis obedirent oĩa que poscerẽt a dño impetrarẽt. Quos apostol? baptizauit: ꝛ de fide diligẽter instruxit. ¶ Eũ autẽ Thomas abane iam ꝓpter miracula visa conuerso indiã introisset: ꝛ eũ prepositus regi presentasset: ac apostolus sibi mirũ palatiũ fabricandũ promisisset: ꝛ modum edificationis opere romano designasset: placuit regi: eidẽq; copiosum thesaurum assignauit: ꝛ in aliam prouinciã abiit. Per totũ autẽ biennũ quo rex abfuit: apostolus predicationi xp̃i institit: ꝛ innumerabilẽ populũ acquisiuit: thesaurum pauperibus erogauit: ꝛ multas ecclesias fabricauit. ¶ Rex autẽ rediens ꝛ que Thomas fecerat dicens: apostolũ cum abane in imo reclusit: cogitans eos viuos excoriatos incendere. Interea gad frater regis moritur: ꝛ dum ei sepulchrum preciosum paratur: quarto die gad mortuus resurrexit: ꝛ fugientibus cunctis ac stupentibus regi dixit: q̃ homo ille quẽ rex perdere querebat: amicus omnipotẽtis dei erat: cui ꝛ ipi angeli seruiebãt: qui etiã eum defunctũ in paradisum adduxerant: ꝛ ei palatiũ quod sibi Thomas fabricauit ostenderat. Et qz rex se eodem palatium indignũ fecerat: ipse illud reddens sibi pecuniã emere poterat: quam rex amissam existimabat. Quo audito territ? rex cum fratre Thomã absoluũt: ad pedes eius procidũt: ꝛ veniã petunt. Et cũ de palatio fabricato in celis contẽderent: quod gad oĩno cupiebat redimere: ꝛ gũdaphorus pro se retinere: vel saltem cũ fratre cõmuniter habere: docuit eos apostolus innumerabilia palatia a mundi principio in celis prepatata: que fidei precio et elemosynis cõparantur. Siccq; regẽ ꝛ fratrẽ ad fidem conuertit ꝛ baptizauit. Et dum per vnuz mensem omnes egrotos regionis congregari fecisset orationẽ pro salute illorum fudit: ꝛ statim splendor sicut fulgur de celo veniẽs omnes territos prostrauit. Et post horę spacium confortati ab apostolo omnes incolumes surrexerunt. Tunc apostolus tam eisdez q̃ omni populo p̃dicauit: ꝛ nouem milia hominũ exceptis mulieribus et parvulis ad xp̃m conuertit. ¶ Post hec profectus est ad superiorẽ indiam per reuelationem insignibus miraculis coruscando: inter q̃ scintillem cecam amicam migdonie sororis regine illuminauit. Et dux migdonia regis cognata ꝛ vxor carissi apostolum videre quereret: depositio cultu ꝛ ornamentis ꝛ induta habitu humili inter alios pauperes ad eum intrauit: vt ei scintillas sua ferat. Videns ergo migdonia apostolũ miracula facientẽ ꝛ eum audiens predicantem credidit: factaq; eius discipula viro adhererе nolebat. Tunc carissius regem rogauit: vt reginam ad sororẽ mitteret: quatenus ei suaderet: vt ad se virum more solito ingredi permitteret. Quod dum regina nomina treptia faceret: sed soror ipsi ecõtra miracula que ostendebat apl's enarrasset: regina thomã videre cupiens ad domum symphoriũ vbi ipse predicabat cum sorore accessit: et multitudinẽ infirmorum ante ianuam repperit: quos omnes apostolus manu eis imposita sanauit: inter quos dum elephantiosus toto vlcerat? corpore introisset predicãte apostolo: apparuit puer splẽdidus: qui leprosum ad partem traxit: ꝛ eum vti excoriasset vitulũ: pelle nudauit ꝛ omni lepra mũdatũ emisit. Quod videns treptia regina ꝛ ipsa cõuersa est. Et dũ reuersa hec regi asmodeo retulisset. Et exinde eius thorũ exemplo sororis abhorreret: rex vocans carissium cõqueritur: quia dum vxorẽ eius sibi acquirere voluerat suam amiserat. ¶ Igit̃ de consilio carissi rex apostolum carceri durissimo tradidit. Ad quem veniẽs migdonia veniã petijt: eo q̃ ipsius causa in carcerẽ missus eẽt. Quam ille consolatus hec pro chr̃isto libenter pati asserebat. Post hec de mãdato regis apostolus educit: ꝛ sup laminas ferri cãdentes nudis pedibus fistitur: statimq; fons erupit ꝛ laminas extinxit. Quem de cognati consilio rex in fornacem ardentem emisit: que tamẽ adeo refriguit q̃ die sequenti thomas inde illesus exiuit. Demũ Carissius regi suadet vt apl'm deos ipsor adorare cõpellat: vt vel sic dei sui irã incurrat. Tunc ad hoc compellerẽ veniẽs thomas ad templũ solis: hebraice demoni p̃cepit: vt q̃cito ipse genua flecteret: demũ idolũ cõminueret. Demon aũt apostolũ rogabat: vt sibi templum diruere pmitteret: quatenus omnes eius aduersarij interirent. Quod thomas eidem minime concessit quin potius vt neminẽ lederet: eidem imperauit. Apostolus ergo genibus positis hebraice xp̃m adorauit: mandans demoni vt simulacrũ cuerteret ꝛ in abyssum iret. Statimq; idolũ solo: sicut cera liquefactũ est. Tũc mugientib? sacerdotib? põtifex templi gladium sustulit; ꝛ in vltionẽ dei sui apostoluz transuer-

berauit. Rex autem ⁊ carissius videntes populum velle necem apostoli vindicare aufugerūt: xp̃iani autem corpus eius tulerunt ⁊ honorifice sepelierunt. Quod tamē processu temporis inde trāslatū est ad ciuitatē edissam: vt habebitur in festo eiusdē translationis: videlicz ⁊nto noñ. iulij. passus est autē beatus apostolus. xij. kalen. ianuarij.

¶ De sanctis Dionysio episcopo ⁊ pelagia virgine ⁊ martyre Cap. lxxx.

DIonysius episcop⁹ discipulus sancti thome ap̃li fuit ille spōsus filie regis quē ap̃lus vna cū sponsa eius regis filia nomine pelagia conuertit ad xp̃m in androno pauli ciuitate: vt superi⁹ habef. Qui ab apostolo baptizatus dionysius: sponsaq; ei⁹ pelagia nominata est. A quibus thomas abiēs post aliquot annos misit ad eos quendā discipulum suum presbyterū: qui eos in fide confirmauit ⁊ ecclesiam edificauit. In qua relicto seculo dionysius episcopus factus est: totūq; populū ciuitatis cōuertit ad xp̃m: pelagiā quoq; sponsam suam matrē virginuz consecrauit. Et est ibi sedes sancti thome apostoli vsq; in hodiernum diem. Quam sedem beatus episcopus dionysi⁹ strenue gubernauit: ⁊ post hec ad dñm plenus sanctitate perrexit. Pelagia ⁊o vxor eius post ip̄ius obitum: cum nollet nubere nec idolis īmolare sn̄iam decollationis accepit. Et sepulta est in ipsa ciuitate in eodem tumulo cū dionysio viro suo.

¶ De sanctis triginta martyribus. Cap. lxxxi.

TRiginta sancti martyres rome via laulcana inter duas lauros sub persecutione diocletiani ⁊ maximiani imperatorū omnes vna die videlicet sexto kalē. ianuarij. passi sunt ⁊ glorioso martyrio coronati: vt dicit ado in suo martyrologio.

¶ De sancto Ephiridonio martyre. Cap. lxxxij.

EPhiridonius martyr apud alexandriā passus est. Qui cum ad sacrificia deorum primo blanditijs suaderetur: deinde iniurijs et comminationibus atq; supplicijs cogeref: ⁊ sacrificare cōtemneret: gladio per viscera transuerberat⁹ neci tradit: ⁊ martyrio coronatur. vi. kalen. ianuarij.

¶ De sancta Victoria virgine ⁊ martyre. Cap. lxxxiij.

VIctoria virgo nobilissima ciuis romana tpe decij apud ciuitatē tibulanā martyriū passa est. Que illustrissimo cuidā eugenio fuerat desponsata: tū a cunabulis xp̃iana. Dū aūt quidā tit⁹ aurelius virginē anatholiā siue calistenem xp̃ianaz p matronas vxorē peteret: ⁊ illa multis postulatis inducijs: interim omne patrimoniū suuz pauperib⁹ erogasset: deinde se infirmā fingeret: vt sic in ꝟginitate pseueraret: eāq; tit⁹ aurelius xp̃ianā didicisset: rogauit eugeniū vt victoriaz spōsam suā ad anatholiā mitteret: vt eidē xp̃iana xp̃iane cōiugiū suaderet. Qō dū eugeni⁹ fecisset: ⁊ victoria anatholiā ad mr̄imoniū hortaref: dicēs ⁊ se xp̃ianā spōsuz ꝟe mox vir futurū: q; xp̃s nuptias nō ꝓtēnat: eo q; ꝑ tiarche ⁊ ppbe ꝓiuges habuerūt: ⁊ posteritas eoz a deo bñdicta est. Ecōtra anatholiā virginitatē mr̄imonio ꝓferebat: ⁊ cōiugia ꝑmis tpibus fuisse necessaria ꝓpter terre replecionem astruebat. Sed heliā q̄ celū lingua clauserat ꝟginē allegabat. Dixitq; ꝑterea se ab āgelo q̄ sibi apparuerat fuisse in obseruāde ꝟginitatis ꝓposito confirmatā. Tunq; ⁊ victoria eundē angelū videre flagitaret: vt sic ⁊ ipam ad pudicitiā, puocaret: angelus dñi splēdidus veste niuea eisdē apparuit: q̄ victoriā de ꝟginitate admonuit: assimilās virginitatē auro: castitatē argēto: ⁊ iugalitatē metallo. Quib⁹ cōfortatis post multa ꝟba angelus disparuit: ⁊ victoria votū virginitatis emisit: ⁊ facultates suas pauperib⁹ largiri cepit. Qō vbi spōsus eius cognouit: tito ꝓāstus est q; ꝓpter cōiugē sibi acq̄rendā ipe amiserat ꝓpriā. Et dū eā vti xp̃ianā eugenius accusare vellet: titus eidē hoc dissuasit eo q; spōsa occideref: ⁊ bona sua fisco applicarenf. Sz ꝓsuluit vt a decio impetraret q̄tenus spōsam suā extra vrbē ad prediū duceret: vbi ipaz penis afflictā ad votū suū facilius inclinaret. Qō ⁊ ille fecit: ⁊ spōsam eius victoriā in suburbio tibulani territoriū adduxit. Quā fame dieb⁹ pluribus afflixit. ¶ Post dies alicz venit ad eā domitianus patron⁹ tibulane ciuitatis: q̄ virgini panes detulit: ⁊ se ab vrbe sua fugisse nūciauit: eo q; dra co pessim⁹ iuxta ciuitatē erat: q̄ plurimos perimebat: ⁊ flatu aerē inficiebat. Cui virgo: si populus vellet in xp̃m credere: ꝑmisit se draconē ab oppido effugare: qō ⁊ ille populū facturum spopondit. Igit̄ post biduanū ieiuniū victoria die dñico vt ꝑmiserat ad tibulanā ciuitatē angelo duce deuenit: ⁊ assumpto pp̃lo ad specus draconis excessit: eiq; in xp̃i nole cōfestiz abire precepit: ⁊ sic draco cursu rapidissimo exiliens nusq; cōparuit. Tunc pp̃s ad fidē conuertit: ⁊ victoria in ipo draconis specu ieiudit: eidēq; mox nouē virgines a parentibus oblate associatur. Et post modicū tēporis monasterio cōstructo mater. lxiij. virginū facta est: quas diligenter instruxit: ⁊ in dei laudes ⁊ vite sanctitate pseuerauit. Post triennīū autē eugeni⁹ rogauit iouianum pontificez capitoliū: qui misit ad eaz temploz comitē taliarchū: vt victoriā sacrificare cōpelleret: aut gladio necaret. Qui veniens ad eā dū. dee veste īmolare renueret: ipam gla-

dio in corde percussit: ⁊ timens populū statim aufugit. Quam sacerdotes cum populo ciuitatis in eodem loco sepelierunt. x. kal. Januarij.

¶ De sanctis viginti martyrib⁹. Cap̄.lxxxiij.

Viginti martyres apud nicomediam passi sunt: quos omnes diocletiana persecutio grauissimis cruciatos tormentis vno et eodē die martyres xp̄i fecit: ⁊ sertō nūero in celis collocauit. x. kal. Januarij: vt dicit ado.

¶ De sancto Seruulo confessore. Cap̄.lxxxv.

Seruulus confessor xp̄i summe patientie ⁊ sanctitatis fuit: de quo gregorius. iiij. dialo. cap̄. xv. scribit q̄ a primeua etate vsq̄ ad vite sue finē paralyticus iacebat in porticu sancti clementis rome: nec tamen aliquando visus est vlla tristicia aut perturbatione moueri. Nec quicquid ex elemosyna percipiebat: pauperibus erogabat. Et cum litteras ignoraret: libros diuine scripture emerat: ⁊ religiosos hospitalitate recipiens eos sibi legi faciebat: qui ad extremā hor̄ā veniēs voce in celo psallētium se audire dixit: ⁊ inter eorum cantus spiritum emisit: corpore magno odore fragrante. Ad cuius tumbam rome apud sanctū petrū sepulti miracula diuinit⁹ creberrime fiūt. Quiescit aūt in xp̄o. x. kal. Januarij.

¶ De sancto Abdia ꝓpheta. Cap̄.lxxxvi.

Abdias ꝓpheta: vt hebrei tradunt: tēpore Achab regis israel ⁊ Josaphath regis iuda prophetauit in samaria. Dicit⁹ hebreos fuisse dicitur ille vir: cuius vxor relicta consilio helisei liberata est a creditoribus oleo superabundāte. Et fuit abdias de terra fichē de agro bethamar: quinquagenarius ille tertius cui pepercit helyas duobus primis cū suis quinquagenis igne celestis consumptis: qui relicto obsequio regis helye discipulus factus est. Hic dñ impissima iezabel vxor Achab ꝓphetas domini occideret: et centum ꝓphete in spelunca latērent: eos abdias pauit: panem ⁊ aquam sibi quottidie deferens vsq̄ ad mortē Achab: ꝓpter quod accepit gratiā prophetandi: cuius ꝓphetia dirigitur contra filios edom qui descēderūt ab esau ⁊ filijs israel siue iacob semp infesti fuerūt: eo q̄ ipsi esau filij siue idumei gloriabantur de pluribus prelijs: in quib⁹ filij iacob pugnātes cū gētibus succubuerāt. vnde ⁊ ꝓpheta non gentium virtute: sz dei indignatione propter peccata populi factū asseuerat: promittēs filijs iuda regnum eorum ꝑpetuo duraturū. Qui etiā ꝓpheta tempore ioram regis israel quieuit in samaria: que postmodum sabasten dicta est: vbi ⁊ sepultus est helyseus ꝓpheta ⁊ iohannes baptista. Dies autem depositionis abdie a iudeis agitur. ix. kalendas Januarij. Hec hieronymus ⁊ iosephus ex voluminibus hebreorum.

¶ D sancto Naum ꝓpheta. Cap̄.lxxxvij.

Naum ꝓpheta hebreorū traditione de elchesi q̄ est in tribu symeon ante aduentum regis assyrioꝝ: qui .x. trib⁹ israel captiuauit fuisse dicitur. Nam ⁊ circa finem ꝓphetie sue predicti regis aduentum idem ꝓpheta nunciare videt: qui etiam predictis .x. tribubus captiuatis tempore ezechie regis iuda prophetauit: cuius vaticinium contra niniuitas inuehit. Nam cum ionas ꝓpheta ipsius vrbis subuersionem ꝑdixisset: et populo ad penitētiā conuersō: deꝰ placatus sententiam reuocasset: videntes niniuite ionam fuisse mentitum diuina ingrati misericordia grauioribus se criminibus implicarūt: propter quod dictus ꝓpheta iudicium dei contra ipsam ciuitatem affuturū prenunciat in eiꝰ ꝓphetia. Quod quidem nedum transmigratis .x. tribubus extitit consolatio: sed etiā reliqs iuda: qui sub ezechia rege ab eisdē assyrijs impugnabantur. Dum ex prophete naum prenunciatione didicerūt eosdē a chaldeis fore capiendos sicut in ipsius libro legentibus apparet. Qui etiā ꝓpheta in diebus prefati regis iuda die. ix. kalen. Januarij: quieuit in pace in terra sua in qua ⁊ sepultus est. Hec hieronym⁹ ⁊ iosephus. Predicti duo prophete ex numero. xij. ꝓphetarum sunt: qui minores vocantur: qui in catalogo sanctoꝝ veteris testamenti numerantur ecclesiastici. xlix.

¶ De sctō Gregorio pbro ⁊ mar. Cap̄.lxxxviij.

Gregorius martyr in ciuitate spoletana passus est temporibus diocletiani ⁊ maximiani imperatorum sub dacco preside ⁊ tyrcano. Qui cum de mandato imperatorum ipsam ciuitatē ingressus omnes ad sacrificia deorum compelleret: nunciatur eidem gregorium presbyterum in eadem vrbe christum colere: ⁊ alijs crucifixum ꝑdicare: necnon plurima simulachra deorum destruxisse. Qui missis. xxx. militibus ipm cōprehensum sibi presentari fecit: et cepit agere vt diis thura incenderet: qui dum cōstanti animo

presidis minas vt blanditias derideret: iussit eum colaphis cedi: deinde ipsum nodosis fustibus in dorso flagellari: ⁊ post hec eundem volutatum supra ventrem similiter acrius verberibus affligi: ⁊ dum hec omnia superasset fecit eum preses ī craticula alligari: ⁊ ignem subterponi. Sed dum sanctus gregorius orasset: terremotus magnus factus est: qui totā concussit ciuitatem: ⁊ cecidit pars vrbis que submerita dicitur: ⁊ oppressit. cccl. paganorum: ignis quoq; extinctus est: ⁊ sanct⁹ illesus permāsit. Flaccus v̄o ⁊ tyrcanus territi fugerunt. Sedato v̄o terremotu fecit eum flaccus ferro vinctum in carcerem trudi: vbi angelo sibi apparente confortat⁹ est. Sequēti die educt⁹ de carcere iussu presidis immolare contemnens cardis ferreis in genibus ceditur: deinde lampadib⁹ circa latera inflāmatur. Et cum ad omnia immobilis redderetur: mandauit flaccus tyrcano vt eum duceret ad decollandū ad amphitheatrū. Quem tyrcanus ī mediū amphitheatri duxit: vbi sancto orante angelus domini eidem apparuit: ⁊ ipsum ad celestia inuitauit: quem aquilinus spatarius decollauit. Et de mandato tyrcani dimisse sunt fere plurime: vt corpus deuorarent: que corpus intactum custodientes adorabant. Flaccus v̄o eadem hora vomens interiora expirauit. Sed quedam matrona xp̄iana nomine abundantia. xxxv. aureis corpus martyris a tyrcano redemit: quod aromatibus conditum iuxta muros ciuitatis ad pontē lapideū ⁊ riuū qui sanguinarius dicitur: sepeliuit. Passus est autem die. ix. kalen. ianuarij.

¶ De sanctis quadraginta virginibus et martyribus Cap̄. lxxxix.

Quadragīta sancte virgines apud antiochiā syrie martyrium passe sunt. Que sub persecutione deciana ꝑ diuersa tormenta ⁊ supplicia laniate passionis coronā a domino percipere meruerunt. ix. kalendas ianuarij. Hec in martylogio adonis.

¶ Explicit liber primus.

Incipit prologus libri secundi.

Secundus liber presentis catalogi cōtinet sctōꝝ: quorū festiuitates occurrunt infra tempus in quo ecclesia representat ipsius christi ⁊ ecclesie mutui cōsensus obligationem ⁊ matrimoniale cōtractationem: quod fuit ab incarnatione verbi vsq; ad baptismum domini. Et hoc tempus ecclesia designat a natiuitate saluatoris vsq; ad septuagesimam: quando videlicet incarnationis ⁊ natiuitatis dominice festum: necnon actus infantie: vt est circuncisio: magorum adoratio: purificatio: ⁊ in egyptum fugatio recoluntur. ¶ Hoc autem tempus in tres partes subdiuisum est. ¶ Primo em̄ agitur de coniugio inter deum ⁊ populum iudeorum contracto: pro quorum salute principaliter filius dei venit in mundum. dicens Matthei. xv. Nō sum missus nisi ad oues que perierunt domus israel. Et hoc tempus ecclesia representat a natiuitate domini vsq; ad epiphaniam. In quo tēpore ipse per humanitatem mūdo editus mox pastoribus iudeorum per angelos nunciatur: ⁊ ab eis sibi notissimis not⁹ in iudea de⁹ visitat. ¶ Secundo agitur de eodem commertio: inter ipsum verbum ⁊ gentium populum confirmato: a festo epiphanie vsq; ad eius octauam inclusiue. In quo tēpore dei fili⁹ magis qui erāt primitie gentium stella apparente reuelatur: ⁊ ab eisdem vti verus deus cum oblatione munerum adoratur. ¶ Tertio agitur de vtroq; grege in vnum ouile per ipsum matrimonium copulato: ab octaua epiphanie vsq; ad septuagesimā: in quo tempore epistole pauli leguntur: in quibus apostolus christum pro salute iudeorum ⁊ gentium aduenisse probat: ⁊ vtrunq; populū saluasse cōmemorat: ⁊ potissime in epistola ad romanos. Ad huius igititur temporis festa ꝑtractanda procedendum est.

¶ Finis prologi.

Incipit liber secūdus a natiuitate domini vsq; ad septuagesimam.

De natiuitate dñi nostri iesu xpi. Capitulum. i.

Natiuitas domini nostri iesu christi ſm carnem cōpletis ab Adam annis. v. mille cccl. vt Eusebius in chronicis suis ponit facta est tempore octauiani augusti primi. Veniente autem filio dei in carnē tanta pace totus mūdus gaudebat: vt vniuerso orbi vnicus romanorum imperator pacifice presideret. Quia enim nascebatur qui pacē pectoris ⁊ eternitatis tribueret. Voluit etiaz vt ortum suum pa[illegible]: temporis illustraret. Cesar igitur augustus vniuerso orbi presidens scire voluit quot prouincie: quot ciuitates: quot castra: quot ville: quot homines in toto orbe forent: ⁊ cū anno imperij sui iussit orbem vniuersum describi. Nam vt in hystoria scholastica dicitur: omnes homines ad vrbem: vnde trahebant originem pergebant: ⁊ quilibet denariū offerens se romano subditū imperio p̄fitebatur. Et dicebatur p̄fessio: qz ore ꝓpio fatebat. ⁊ descriptio: qz eoz̄ nōia scribebant. Hec descriptio prima facta est a p̄side syrie cyrino: qz esū iudea in medio terre habitabilis esse dz: puisum est vt in ea inchoaret: ⁊ deinde per circūstātes regiones p̄sequeret. Joseph aūt de genere dauid a nazareth in bethleem profectus est cum Maria desponsata sibi vxore pregnante: potissime quia instante eius tempore pariendi: thesaurum sibi a deo commissum noluit alicui commendare. Cum ergo bethleē appropinquasset: vt legitur in libro de infantia saluatoris: vidit virgo partem populi gaudentem: ⁊ partem gementem. Quod sibi angelus exponens ait partem gaudentē esse gentilem populum: qui in semine abrahe eternam benedictionē erat accepturus: gementē ꝓ esse plebem iudaicam: a deo suis demeritis reprobatam. Et dum ambo Bethleem aduenissent propter viatorum multitudinem hospitijs occupatis steterunt eadem nocte in diuersorio quod erat in cōmuni transitu inter duas domos habens operimentum: vbi clues in diebus octō cōueniebant: vbi et presepium cum feno erat: ad quod animalia in diebus fori alligabantur. In ipsa media nocte beata virgo filium suum. viij. kalendas Januarij peperit: et eum panniculis inuolutum super fenū in presepio collocauit. Quod fenū beata helena postmodū rome trāstulit. Circa xpi natiuitatē tria sunt cōsiderāda: scz nouitas admirabilis: veritas infallibilis: ⁊ vtilitas inextimabilis. Nouitas admirabilis attēdit ex pte facti: qz deꝰ homo factus

est. Nam vt dicit Bernardus in eadem persona eternum antiquū ⁊ nouū mirabiliter conuenerunt: eternū scz diuinitas: antiquum. s. caro ab adam transducta: nouū scilz aīa de nouo creata. Quod autē dei verbū idē permanens incarnatuz fuerit: ⁊ si humanā rationē transcendat: tñ aliquali exēplo pōt ostendi. Ecce stat enī ꝯbum qđ ē in mēte hoīs adeo occultū: qđ neq; videri: neq; audiri: neq; tāgi: vel ꝓtractari pōt. Si tamen litteris scribatur nullatenus in sui substantia cōmutatum fit legibile: ⁊ per cōsequēs visibile ⁊ audibile. Insuper est manibus contrectabile: immo ⁊ quantum ad litteraz formā destructibile redditur. Similiter verbū dei qđ in mente diuina eternaliter genitū est: incommutabile permanens: quod erat spirituale ⁊ invisibile per carnem assumptā visibile ⁊ contrectabile: immo ⁊ quantū ad humanitatē passibile factum est. Secundo attenditur ex parte modi: q; natus est de virgine ⁊ sine dolore atq; polutione matris ⁊ salua eius semper integritate. ¶ Hoc aūt fuisse quinq; rationibus probatur. Primo per prophetiā Esaie. vij. Ecce virgo cōcipiet ⁊ pariet filium. ¶ Secundo per figurā: hoc enī figuratū est per virgā aaron: q̄ floruit: ⁊ per portam ezechielis que clausa permansit. ¶ Tertio per custodiam. Joseph enī eo qđ eam custodiuit testis sue virginitatis fuit: vt dicit augustinus. Quarto per experientiam. Nam vt habef in libro de infantia. Joseph ad virginis puerperiū vt morē seruaret patrium: duas obstetrices aduocauit: scilz zebel ⁊ salome. zebel igitur pariētē considerans exclamauit virginem peperisse: eo qđ nulla signa corruptionis vidisset. Salome autez dum incredula probare vellet: cum manuz apposuit: confestim manus eius aruit. Jussu tamen angeli sibi apparentis puerum penitēs tetigit: ⁊ continuo sanitatē recepit. ¶ Quinto per rationis euidentiam. Naz vt dicit anselmus quattuor modis potest deus producere hominē: scilicz sine homine: ⁊ sine femina: sicut fecit adam. De homine sine femina: sicut fecit euam. De homine ⁊ femina: sicut cōmunis probat vsus. Restabat igitur quartus modus de femina videlicet sine homine: sicut in christo mirabiliter factum est. Alioquin diuinio modi producendi in deo apparuisset imperfecta. ¶ Tertio attenditur talis nouitas ex parte temporis. Nam in temporis nouitate filius dei natus est. Et quantū ad annum: q; in anno pacis vniuersalis in toto mundo vigentis: vt dictum est: ⁊ in anno descriptionis orbis: vt per hoc daretur intelligi qđ ille veniebat in carne: qui electos suos ascriberet in eternitate: vt dicit gregorius. Et quantū ad mensem: q; in mense imo in signo quo dies punctaliter incipiunt crescere: vt ex hoc prefiguraretur quod iohannes baptista dixit. Illum oportet crescere: me aūt minui. Debet enī humana vita in se decrescere: in christo proficere. Et quātum ad diē: quia in die dñica: que fuit prima dies scī: in qua lux corporalis a deo principiū creaturaruz ꝓducta est. Sic et die isto: qui est post seculi renouatiōē: ille qui est lux mūdi vera: ⁊ ꝓmogenit⁹ ac principium creature dei: corporaliter natus est. Et quantū ad horā: quia in media nocte: vt scilicet medio tenebraruz tempore lux nona aduenies mundi tenebras illuminaret. ¶ Quarto attenditur ex parte loci. quia natus est in bethleem: quod interpretat domus panis. Ipse nāq; est: qui de ipso dicit Joh. vi. Ego sum panis viuus qui de celo descendi ⁊c. ¶ Veritas aūt infallibilis natiuitatis dñice: per quā ipsa natiuitas comprobat: ostendit per oēs creaturas. ¶ Et primo per creaturā que habet purū esse q̄ sunt elementa ⁊ lapides. Primo enim declarata est per celum in parte orientali: nam in ipa die natiuitatis: vt habef in chronicis. Tres soles in orīte in celo apparuerūt: qui paulatim in vnū corpus solare redacti sunt. Per quod inuenit⁹ qđ vnius ⁊ trini dei noticia mūdo orīebat. Ires in parte occidentali. Nā vt ponit Orosius. Cū romani octauianū pro deo adorare vellēt: eo qđ omnia sibi ad votū succedere conspicerent: ille triduanam inducīā petijt sibyllā prophetissam aduocauit: eamq; superinde consuluit. Cui die natalis dñi in camera cesaris oranti: media die circulus aureus apparuit circa solē: ⁊ īmedio virgo puerū baiulans ⁊ litteris aureis inscriptum. Hec est ara filij dei viuentis. Tunc sibylla octauianum aduocauit: visionem ei ondit: et puerum illum ipsa die natum dixit: quem augusto maiorem esse asseruit: quem imperator adorans eidem sacrificauit: in quo loco nūc edificata est ecclesia que dicit sancta maria ara celi. ¶ Secūdo ostensa est per elementū ignis: q̄ ea nocte per totum orbez cūctos sodomitico vitio laborantes extinxit: vt dicit Hieronym⁹ in glosa supra illo verbo Esaie. ix. Lux orta est eis. ¶ Tertio per elementū aeris. Nam vt dicit Chrysostomus. Ea nocte magi super victoriale montem orantibus stella in aere de nouo producta: ⁊ coruscans apparuit: que eis natum dñm nunciauit: vt tractabif in festo epiphanie. ¶ Quarto per elementū aque: vt eīm testaf Innocētius tertius. Fons aque: qui de taberna emeritoria vbi nūc est ecclesia sancte marie trans tyberim rome consurgebat in liquorez olei versus: tota die natiuitatis vsq; in tyberim pfluxit. ¶ Quinto per elementum terre. Scribit nāq; damascenus super illo verbo ps. Nox sicut dies illuminabitur: qđ istud nocte natiuitatis dñice adimpletum fuit: q̄ nox in hora natiuitatis eiusdez: videlicet nocte media in claritatē dei conuersa est. ⁊ quia ipsa lux ad patres: qui erāt in limbo descendere non poterat: terra se in pluribus locis aperuit: ⁊ per eius rimas lux ad patres vsq; descēdit: ⁊ tunc adimpleta est ꝓphetia Esa. ix.

Populus qui ambulabat in tenebris vidit lucē magnā. que in missa noctis ipius legit prout ad litterā contigisse dicit. ¶Sexto per creaturā compositā: que habet purū esse: vt sunt lapides ⁊ metalla. Nā vt dicit innocentius: romani templū pacis tēpore romuli construxerunt ⁊ statuā posuerunt: ⁊ petentes a dīs quantum durare deberet: audierunt: donec virgo pariat: quod impossibile arbitrantes: templuz eternū putauerunt: ideo ⁊ in foribus scripserunt. Templum pacis eternū. Hoc autem in nocte dñice natiuitatis cum idolis corruit. Legitur etiā ꝙ hieremia prophetа in egyptū descendens post mortem godolie: signū regibus egypti dedit: ꝙ corū idola corruerēt cum virgo filium pareret. Unde sacerdotes idolorū imaginem virginis filium baiulantis in sacro loco templi statuerūt: que prophetia in nocte natiuitatis dominice adimpleta est. ¶Septimo ostensa est per creaturam: que habet esse ⁊ viuere: vt sunt plante. In hac enim nocte: vt scribit frater bartholomeus. Vinee engaddi preter consuetum tēpus que. s. proferunt balsamū frondes flores ⁊ fructū protulerunt. ¶Experimento probaui ꝙ si pulegiū collectū sit in festo natiuitatis beati iohannis baptiste in aurora diei: ⁊ ex eo factus manipulus seruet vsq; ad diez dñice natiuitatis exsiccabitur sicut natura deposcit: ꝙ si manipulus in nocte natiuitatis ponat in altare: in qua prima missa est decantāda: missaq; media nocte cātet in hora natiuitatis dñice pulegium aridū reuirescit. Octauo per creaturam que habet esse viuere ⁊ sentire: vt sunt alia: vt essi scribit in libro infantie Joseph cum maria ꝓficiscens bethleē duxit bouē: de cuius precij venditi viueret: ⁊ asino vt pregnantē cōmodius portaret. Natū ꝺo xpm ipa duo alia cognoscentes eundez flexis genibus adorauerūt: vt impleret illō Esaie pmo. Cognouit bos possessorē suū: ⁊ asinus presepe dñi sui. Modico etiā tēpore ante natiuitatē xpi: vt ponit eusebius: boues arātes bubulco direrunt: hoies deficient ⁊ segetes proficient. ¶Nono ostensa est per creaturā: q̄ habet esse viuere sentire ⁊ intelligere: vt sunt angeli hoies ⁊ demones. Naz vt dr luc. ij. Dū pastores circa turrē greges hora natiuitatis dñice super gregē suū vigilarēt: vt de more antiquoz pastoz fuit: in vtroq; solstitio estiuali. s. ⁊ hyemali facere: angel9 dñi illis cū nimia claritate apparuit: eisdē natū saluatorez nūciauit: ⁊ vt ad eū visitandū pergerēt admonuit: ⁊ subito facta est cū angelo multitudo militie celestis laudantiū ⁊ dicentiū. Gloria in altissimis deo ⁊c. ¶Itē ostēsa est per hoies fideles ⁊ infideles: nā fideles pastores summo diluculo ad verbū natū videndū festinarūt: ⁊ q̄ dicta erāt illis: vera cognouerūt: ⁊ mirati redeuntes eiusdē natiuitatis testes fuerūt. Itē ⁊ prophete oēs veteris testamēti: qui huius natiuitatis nuncij ⁊ precones extiterunt: ipamq; futuram infallibiliter verissimis oraculis predixerunt: que per singula narrare non est op9. ¶Item cognita et manifesta fuit etiam per infideles. De hac natiuitate balaā ariolus prophetauit numeri. xxiij. Oriet stella ex iacob ⁊c. Itē virgilius in buccolicis. Magnus ab integro seclorū nascitur ordo. Jam redit ⁊ virgo redeūt saturnia regna. Et noua ꝓgenies celo dimittit altro ⁊c. Itez sibylla erythrea que fuit tempore troianorū inter cetera ait. In nouissimis autē temporibus humiliabit deus ⁊ humanabitur proles diuina: iacebit in feno agnus: ⁊ officio puellari educabit deus ⁊ homo ⁊c. Itē scribitur in cōmento boetij de disciplina scholastica super illo verbo: platonis probata diuinitas: ꝙ in tumba platonis reperta est lamina aurea: in qua scriptū erat. Credo in filiū dei nasciturū de virgine passurū pro humano genere ⁊ die tertia surrecturum. ¶Item manifestata est per demones. Refert thimotheus hystoriographus: se in antiquis romanoz chronicis inuenisse ꝙ octauian9. xxxv. anno imperij sui capitolium ascendit: ⁊ quis post se rempublicā gubernaret a dīs quesiuit. Et responsum est sibi ꝙ puer hebreus ex deo vinēte ante secula genitus: non multū post ex intacta virgine nascitur. ¶Utilitas autem inestimabilis est nobis collata per xpi natiuitatē. Primo quātū ad demonis confusionē. Nā antiquus hostis nobis: vt ante: prenalere non potest. vñ legit ꝙ hugo cluniacen. in vigilia natiuitatis dñi vidit beatā virginē filium in vlnis gestantē: ⁊ de festo natiuitatis filij congaudentē: atq; inimico nostro: qui ante hunc diem hominibus prevalebat: insultantē. Ad quā vocē diabol9 de humo erupit ⁊ verba domine exprobare cepit. Sed mentita est iniquitates sibi: quia ab oratorio fratrum deuotio: a refectorio lectio: a dormitorio stramentum vile: a capitulo patientia ipm eiecit. ¶Secundo ad venie impetrationem. vnde cū meretrix lasciua devenia desperaret: que ad penitentiam redire volebat: cogitans de iudicio reputabat se ream: de inferno se dignam: de paradiso se immundā: de passione ingratam. Cogitans autem ꝙ pueri de facili placantur: puerum iesum per eius infantiā adiurauit: ⁊ ante christum deflens vocem de sua venia audire meruit. ¶Tertio ad morbi curationē. Nā vt dicit Bernardinus triplici morbo laborabat genus humanū. Natiuitas erat immūda: vita puersa: mors piculosa: venit xps: cui9 natiuitas nram purgauit: cuius vita nostrā instruxit: cui9 mors nostrā destruxit. ¶Quarto ad superbie humiliationem. Nam superbia primi hominis fuit contra deum: quia eius preceptum contempsit vsq; ad deum: quia vsq; ad apetitum diuinitatis se erexit: supra deum volendo: quod deus nolunt. At filius dei: vt dicit damascenus: hu-

milliauit se propter homines: q; venit propter eoꝝ salutem: vsq; ad homines propter nascendi modum consimilē: ⁊ supra homines propter natiuitatis modū singularē. Hec damascenus.

¶ De sancta Anastasia martyre ⁊ socijs. Cap. ij.

Anastasia nobilissima romanoꝝ filia pretexati illustris ⁊ gentilis a matre sua fausta xp̄iana et a sancto chrysogono in fide xp̄i erudita est: que tēpore diocletiani martyrium passa est. Nam tradita publio pagano in coniugem: languoreꝫ simulans se semper ab eius cōsortio abstinebat. Sed vir audiens eam cum vna ancilla xp̄ianis carceratis necessaria ministrare: eam in artissima custodia reclusit: ita vt etiam alimoniā denegaret. Que vincta sancto chrysogono amarissimas epistolas destinabat: ille ꝙo cōsolatorias remittebat. Inter hec vir eius moritur et sancta a carceribus liberatur. Hec habebat. iij. ancillas sorores ⁊ virgines. s. agapē: thymoniā: ⁊ hyrenā. Quas vbis prefectus dulcius vti xp̄ianas tenuit: ⁊ eas nolētes consentire sibi nec diis sacrificare martyrij pati fecit: vt habebitur. iij. nonj. aprilis. Post quarum passionē anastasiam de consensu diocletiani comprehēdit: vt si eam sacrificare faceret in coniugiū haberet. Quam cum ductā in cubiculum amplexaretur subito cecus efficitur et ad deos accedens si a cecitate liberari posset sciscitatur. Qui eos cōtra se indignatos audiuit: eo ꝙ anastasiā contristauit. Et rediens domum inter manus ducentium expirauit. ¶ Post hec anastasia ab eius successore detenta est. Qui audito ꝙ multas possessiones haberet: eideꝫ suadere cepit: vt si vellet libere christianitate perfrui possessiōes suas sibi daret: ⁊ tūc vera christiana esset: eo ꝙ xp̄us oīa eroganda iussisset. Que cum eidem responderet: facultates pauperibus: non autem diuitibus erogādas: diro carceri fame cruciāda tradit: sꝫ a sancta Theodora: que iam martyrium passa fuerat: duobus mensibus celesti pane reficitur. Tandē cum ducentis virginibus ad insulas palmarias ducta est: vbi multi xp̄iani fuerāt relegati. Inde post aliquot dies a prefecto reuocata ⁊ ad palos ligata ignibus cōcremat̄. ceteris ꝙo diuersis supplicijs perimuntur. Inter quos vnus erat qui pluribus diuitijs spoliatus dicebat: saltē xp̄m sibi auferri non posse. Corpus autem sancte anastasie in eius viridario quedam apollonia sepeliuit: vbi post modū in eius honore ecclesia fabricata est. Passa est autem. viij. kalen. ianuarij circa annum domini. cc. lxx.

¶ De sancta Eugenia virgine ⁊ mar. Cap. iij.

Eugenia filia philippi nobilissimi romanoꝝ fuit tempore valeriani ⁊ galieni imperatoꝝ: qui quidē philippus a senatu prefectus alexādrie cōstitutus claudiam vxorem suam: ⁊ filios adiutum et sergium ac filiam eugeniaꝫ secum duxit. Que eugenia vnā cum protho ⁊ hiacyntho eunuchis ⁊ seruis suis studēs oīmibus liberalibus artib⁹ erudita: anno. xv. etatis sue ab aquilino aquilini consulis filio in coniugiū petitur: sed ipse ab eadē in virū contēnitur. Et dum in libris apostoli studuisset aīo iam christiana prothū ⁊ hiacynthū conuertit. Et assum pro habitu viri ad monasterium monachoꝝ: quod erat extra ciuitatē alexādrie: quibus permittebat̄ a paganis ibidem habitare: ipa accessit: ⁊ se virum simulās cum prothoꝝ hiacyntho fieri monachus postulauit. Quam abbas helenus per spiritū feminā cognoscens eaꝫ nihilominus de virili animo cōmendauit: ⁊ ipam vna cum socijs monachos fecit: que in dei timore permansit: ⁊ eugenius vocatus in sanctitate vite perseuerans: post abbatis obitum in regimine successit. Parentes igitur eā dudū requirentes ⁊ nō inuenientes lugebāt: sed vates gētilium vaticinantur filiam ⁊ socios inter duos translatos. Qua de re pater filie imaginem fecit: ⁊ eam vt deā adorari mandauit. ¶ Temporis processu dū matronā melanthiā noīe eugenia oleo perungens a quartana liberasset. Illa fratrē eugenium virum esse arbitrans: eūq; se pius visitās in eius amorem exarsit: ⁊ cogitās qualiter secum cōmisceri posset: lāguoꝛē simulans pro eo misit. Quem tanq; virum dum illa osculis ⁊ amplexibus ad cōcupiscentiam puocaret: eiq; amoꝛem suuꝫ panderet: ⁊ ille sermonibus ⁊ actibus facinus omnimode recusaret: cōfusa mulier ⁊ dubitans ne eugenius factum proderet: ⁊ sic verecūdiā ipa incurreret: clamare cepit: ꝙ se eugenius voluerit violare: prefectūq; philippū adijt: ⁊ de crimīe eugenij accusauit. Tunc prefect⁹ ira accensus tā ipam ꝙ cūctos xp̄ianos repertos cōprehēdi iussit: dieq; statuit: quo oēs interirēt morsib⁹ bestiarū. Eugeniūq; sibi astantē interrogat: an xp̄us adulteria doceat. Tunq; hoc virgo cōmississe negasset ⁊ melanthia seruos ⁊ ancillas prout ab ea docti fuerant: testes adhibuisset. Eugenia pro defensione veritatis: ⁊ ne christianū nomen falsitate confunderet: a summo vsq; deoꝛsum coraꝫ prefecto vestem scidit: ⁊ se feminam esse ostendit: eugniā videlicet philippi filiam ⁊ socios prothum et hiacynthum omnibus declarauit.

Qorcq; pater filiā cognoscēs cū mīre et fratribus in eius amplexus irruit: et pre gaudio lachrymas fudit. Qelāthia aūt cuz oībus suis a fulmine intercepta est. Sicq; eugenia parentes ⁊ fratres ad fidem cōuertit. vnde ⁊ philippus pfectura deserēs a xpianis eps ordinat: quo p martyriū assumpto claudia cū filiis: ⁊ eugenia romā redīt: vbi ⁊ ygo multos ad xpm conuertit. Quā pfect⁹ niceⁿ tentā fecit adduci ad tēplū dianę: vt sacrificaret. Sed duz eugenia orationem fudit: templum cum idolo subuersum est: multis paganoz eam clamātibus innocentez. Jussu igit̄ presidis ligato saxo ad collū eius in tyberim iactat: sed sup aquas manens minime mergit: inde in fornaces thermarū mittit: sed igne extincto illesa educit. Post hec p dies. xx. fine lumine et cibo carceri mācipata: sed a xpo eaz celesti pane refociēte confortata est: qui die quo ad thermas descēderat: ꝓmisit eā ad celestia subleuare. Die igit̄ natalis dñi misso spiculatore a pfecto i carcere decollat: videlicet. viij. kal'. ianuarij. Cuius corpus a xpianis iuxta vrbem in ꝓprio pdio sepultū est. Ad cuⁿ tumulū dum mater oraret: eidē apparuit: eāq; pfortās die dñico proximo in xpo pausaturā nunciauit. Que die sibi predicto ad christū migrauit: et a filiis adiuto ⁊ sergio iuxta eugenią sepulta est: qui ⁊ post tempus multis paganoz conuersis quieuerūt in domino: sepulti ⁊ ipsi a fidelibus iuxta matrem ⁊ germanam.

¶ De sancto stephano ꝓthomartyre. Lap̄. iiij.

Stephanus protho martyr vnⁿ de septem diaconib⁹ ab apostolis ordinatus est in ministerium viduarum: vt habet̄ Actuū. vi. Crescente enim numero discipuloz conuersi exigentibus aduersus cōuersos ex iudeis murmurare cepert: eo q̄ despicerent̄ i ministerio quottidiano vidue eorum. Cōuocata ergo multitudine per apostolos decreuerunt eligere septem viros boni testimonij super tali opere cōstituendos: ad hoc vt ipsi oībus curis temporalibus depositis predicationi intentius vacare possent. Sicq; elegerunt septē diacones primos: quorum prior et primicerius extitit Stephan⁹ protho martyr: philippus qui eunuchuz baptizauit: ⁊ fuit episcopus in thracia Asie: et procorus qui fuit episcopus nicomedie bithynie: ⁊ nicanor: ⁊ parmenas: ⁊ timon: et nicola⁹: qui postea apostatans hereticus fuit: a quo et nicolaite dicuntur: ⁊ orantes eis manus imposuerunt: ⁊ diacones ordinauerunt. ¶ Stephanus aūt plenus gratia ⁊ fortitudine: faciebat signa magna in populo: inuidentes igit̄ sibi iudei: triplici modo cum superare studuerūt: scilicet disputatione: testiū productione: ⁊ tormētorū illatione. Et in qualibet pugna adiutoriū de celo sibi datum est. In prima datus est ei spiritus sanctus: qui facūdiam ministrauit. In secunda vultus angelicus: qui falsos testes cōfutauit. In tertia christus visus est adiuuare paratus: qui martyrē confortauit. ¶ Ponit̄ ergo prima pugna. Surrexerunt aūt quidā de synagoga libertinoz: id ē de seruitute manumissoz rum ⁊ cyrenensium ⁊ alexandrinoz ⁊c disputātes cum stephano. Ecce primū prelium. Et non poterāt resistere sapientie ⁊ spiritui qui loquebatur. Ecce adiutoriuz. ¶ Ponitur post hoc secunda pugna. Quia submiserūt falsos testes: qui eum accusabant de blasphemia in deum: in moysen: in legem: ⁊ in templum. Ecce secundū prelium. Et intuentes in euz omnes qui sedebant in consilio videbant faciem eius tanq̄ faciem angeli. Ecce auxiliuz. Deinde ponitur secunde pugne victoria. Nam principe sacerdotū eum interrogantem: si hec ita se haberent de quatruor blasphemijs sibi ꝓpositis se excusat. ¶ Primo de blasphemia in deum: dicens deuz qui locutus est patribus deum glorie fuisse. ¶ Secūdo de blasphemia in moysen commendans moysen: a feruore zeli: quia percutientez iudeum egyptum interfecit ab operatione miraculoz: que in egypto et deserto ostendit: ⁊ a familiaritate dei: quia cum deo locutus fuit. ¶ Tertio de blasphemia in legem. Nam commendat legem: ex parte dantis: qui fuit deus: ex parte ministrātis: qui fuit moyses: ⁊ ex parte finis: qui dat gratiaz. ¶ Quarto de blasphemia in tabernaculum ⁊ templuz: commendans tabernaculum quod fuit: a deo fieri preceptū: in visione ostensum: a moyse perfectum: ⁊ arce testimonij cōtentiuum: templum autez dixit tabernaculo successisse. Hec omnia legentibus textum Actuum septimo: satis patere possunt. ¶ Ultimo ponitur tertia pugna. Nā audientes hec dissecabant̄ in cordibus suis: et stridebant dentibus in eum: quasi iam illum animis lapidantes. Quos beatus Stephanus tribus modis conatus est corrigere: scilicet ¶ primo pudore eis durities cordis et necis sanctoruz seuitiam imꝓperans. Dura inquit ceruice ⁊ incircūcisis cordib⁹ ⁊c. Et increpabat eos q̄ spiritui sancto restitisterūt: q̄ prophetas persecuti sunt: ⁊ q̄ crescēre malicia eos occiderūt. ¶ Secūdo correxit eos timore: per hoc q̄ iesum stantem a dextris dei perhibuit: quasi ad suū adiutoriū preparatū. Ecce inquit video celos apertos ⁊c. quod audientes iudei clamātes voce magna continuerunt aures suas: quasi blasphemiam abhorrentes: ⁊ impetū facientes in euz: et eiicientes eum extra ciuitatem lapidabant: quoruz priores testes lapidare incipientes ꝓ̄m legem: vt expeditiores essent deposuerunt vestimenta sua secus pedes Sauli adolescentis:

qui manibus oim lapidabat. ¶ Tertio correxit eos amore: duz pro se ⁊ pro ipis orauit: pro se: ne passio sua ꝓlongaret: dicēs. domine accipe spiritū meū. ꝓ ipis: ne sibi peccatū imputaret. Nam positis genibus clamauit voce magna dicens. Dñe ne statuas illis hoc peccatū. Et vide amorem mirabilē: quia pro se orando stetit: pro lapidātib⁹ genua flexit: pro se silenter orauit: ꝓ illis voce magna clamauit. In hoc etiā christū imitatus in passione: qui pro se orauit dicens. Pater in manus tuas cōmendo spiritum meū. ⁊ pro inimicis dicens. Pater ignosce illis: non em̄ sciunt: quid faciunt. Et cum hoc stephanus dixisset: obdormiuit in dño. Cuius corp⁹ gamaliel et nicodemus occulti xp̄i discipuli in agro ipsius gamalielis sepelierūt: ⁊ fecerūt planctū magnū super eum. ¶ Et celebrat hoc festuz ab ecclesia sequēti die post natiuitatē dñi: scz. vij. kalen. ianuarij. Reuera tamē lapidatio sancti stephani facta fuit eodez ascensionis anno. iij. videlicet noñ. augusti. quo die festū inuētionis eius celelebrat. Inuētio autē ad lr̄am contigit vij. kalen. ianuarij. Ecclesia tamē hec festa commutauit duplici de causa. ¶ Primo: quia vt dicitur in s̄mone Augustini. hesterna die dñs natus est in terris: vt stephanus hodie nasceretur in celis. ¶ Secūdo: qm̄ ꝓpter festū natiuitatis dñi precedens festum inuētionis solēnius celebrat q̄ festū passionis: quod incōueniēs erat: ⁊ ob hoc festa mutata sunt: vt dies passiōis eius solennius celebretur.

¶ De sctō Dionysio papa ⁊ martyre. Cap̄. v.

Dionysius papa et martyr: cuius genus nō inuenitur. Sixto secūdo in episcopatu successit: ⁊ sedit ānis. ij. ⁊ mēsib⁹. iij. qui vt dicit ado fidei documentis sub claudio secūdo imꝑatore clarus effulsit. Hic in vrbe diuidit ꝑetias: singulis singulos dans presbyteros ꝓpter penitentes suscipiendos ⁊ ꝓpter baptisma. Hic etiā ꝑetias ⁊ cimiteria per regiones diuisit: ⁊ vnicuiq; ius proprium statuit: mandans vt singuli terminis suis contenti essent: ⁊ alienos non vsurparent. Qui et martyrio coronatus: sepultus est cū fratribus suis. vij. kalendas ianuarij: et cessauit episcopatus dies. viij.

¶ De sancto Marino martyre. Cap̄. vi.

Marin⁹ puer ⁊ martyr passus est in vrbe sub p̄fecto martiano: q̄ fuit fili⁹ senatoris ⁊ primarij ciuitatis. Hic a prefecto tentus dū se xp̄ianū ꝓfiteret. Primo q̄dē extensus ⁊ loris durissimis dorso ⁊ vētre flagellat⁹: deinde victus in custodiā missus est. die v̄o sequenti eductus equuleo suspenditur: ⁊ vngulis laniatur: postmodum sera lignea et machina lapidea alligatur: vt mēbra eius diuiderentur. Sed dum tracta machina puer illesus permaneret: in arborem scissaz immittit: vt constrictus spiritum exhalaret. Dei tamē virtute arbore in duas partes diuisa: craticule accēse superponitur: plūboq; perfunditur liquefacto: moxq; nutu dei fluuius aq̄ inūdās ignis calorem extinxit. Post hec supplicio commētariensi traditus est: a quo in frixorio accēso mittitur: sed rore celesti refrigerat. Deinde a prefecto martiano in caldariam plenam pice liquefacta iactatur: que hincinde ebulliens sanctuz dimisit intactum. Preter hoc in harenario bestijs subiectus est: ⁊ leone quidem collum eius leniter amplexante: leopardo pedes lingente: parda cum trigide manus ipsius osculabātur. Leena v̄o ⁊ vrsus que vestes sancti dilaniare ceperunt: confestim extincte sunt. Postmoduz in flammas iniectus dum illesus exisset in caminū ignis missus est: cū qno duo angeli descēdētes eum inustū die sequenti eduxerūt. Nouissime autem dum a prefecto suasus se deos adorare velle simularet omni populo romano vocato statuam serapis orans in puluerem redegit: quē prefectus decollari precepit. Corpusq; ei⁹ in precipitium mitti: vbi ⁊ latronuz corpora iactabantur: vt sepultura careret. Orta autē tempestate cuz coruscationib⁹ nimijs fugiētibusq; ministris a sancto theophilo ep̄o corpus raptū digna veneratione sepultū est. vij. kalen. ianuarij. Martian⁹ aūt pro hoc scelere ⁊ alijs a deo percussus vermibus ex ipsius ebuliētibus ore infelicem animam exhalauit.

¶ De sancto Johanne apostolo ⁊ euangelista. Cap̄. vij.

Johānes apostolus ⁊ euangelista quē iesus amauit plurimū: filius zebedei fuit ⁊ frater iacobi maioris: quē christus vocauit de nuptijs: q̄ supra pectus domini in cena recūbēs fluēta euangelij de ipso sacro dominici pectoris fonte potauit: ⁊ ceteris apostolis fugientibus magistruz nunq̄ in passione deseruit: cui ⁊ iesus in cruce moriens matrem virginem virgini commendauit: ⁊ post eius ascensionem vsq; ad obitum virginis ad eius semper custodiam permansit: vt dicit Hieronymus. Huius vitam inclyt⁹ episcopus discipulus eius scripsit. Hic apostolis ad predicādum diuisis apud asiam predicauit: vbi et multas fundauit ecclesias. Qui sub secunda post neronem persecutionē christianoruz quam

domitianus exercuit:apud ephesum a consule cõprehensus ⁊ romã ductus: dũ apud portã latinam in dolio feruẽtis olei missus illesus exisset: vt in alio ei⁹ festo.ij.non.maij dicetur.ab eodẽ ꝓconsule in pathmos insula relegat⁹ apocalypsim cõscripsit.Eodẽ autẽ anno domitian⁹ a senatu romano interfectus est:oĩaq; ei⁹ acta ⁊ per ipm ⁊ eius officiales iudicata cassata fuerunt.Sicq; factum est:vt sanctus iohãnes qui cũ iniuria ad exiliũ fuerat deportatus:cũ honore ad ephesum reductus esset:oĩ populo sibi occurrente ⁊ clamãte:benedictus qui venit in nomine dñi.Cũ aũt ingrederet ciuitatẽ dyriana eius disciplina: que aduentus ipius desiderio fuerat fatigata: efferebaf mortua flentibus ⁊ lamentantibus graviter tam parẽtibus q̃ pauperibus orphanis ⁊ viduis:quibus indigẽtib⁹ ministrabat. Apostolus ergo feretrũ iussit deponi:⁊ corpus resolui: eaq; ꝓprio noĩe vocãs: mandauit vt surgeret:⁊ domũ rediens refectionẽ sibi prepararet. Que statim quasi nõ de morte:sed de somno vocata surrexit: ⁊ iussa perfecit.Ad qõ miraculum multi cõuersi sunt. ¶Altera die craton phus vt ostenderet qualiter mũdus esset contẽnendus duos fratres iuuenes ditissimos omnib⁹ venditis duas gẽmas emere fecerat:easq; in cõspectu populi frangi iusserat.Quod videns apostolus philosophũ advocauit:⁊ talẽ mundi contemptũ dãnauit:tum qz ore hominũ laudaretur:⁊ ad deo reprobabatur:tum qz sine vllo merito fiebat:eo q̃ sua pauperibus non largirenf: ostendens mundũ esse contemnendũ facultates hoĩs pauperib⁹ erogando.Sed dum phus post disputationem ad hoc deuenisset : vt si iohannes gẽmas confractas reintegraret:craton eius dictis fidem adhiberet. Apostolus oratione fusa fragmẽta gẽmarũ colligens ipas consolidauit:statimq; craton cum duobus iuuenibus xpo credidit . Illi ño iuuenes gẽmis distractis preciũ pauperibus erogarunt. ¶Horũ exemplo duo alij iuuenes cunctis pro xpo datis discipuli iohannis effecti sunt.Sed die quadam videntes seruos olim suos vestibus fulgẽtes : ⁊ se vili pallio cõtectos contristari ceperunt: quod iohãnes per spiritũ cognoscens precepit: vt ad nemus ⁊ litus accederent : sibiq; lignorũ fasces ⁊ lapillis apportarent.Et facta oratione virgas in aurum:⁊ lapillos in gẽmas conuertit:quas eisdẽ apostolus tradidit dicens : vt per dies septem aurifices oẽs ⁊ gemmarios circuirẽt:⁊ aurũ ac gemmas probari facerẽt.Qui post dies septez reuersi dixerũt:omnes illos operarios concordari se nunq; tam purum aurũ ⁊ tam preciosas gẽmas ꝓspexisse. Tunc apostolus predicta oĩa sibi tradens dixit:vt irent ⁊ possessiones distractas redimerent:⁊ abinde diuites essent:vt in perpetuũ mendicarent. Et quia non vult deus coacta seruitia ; pro libito gauderẽt libertate sua.Et introducta xpi parabola de diuite epulone ⁊ lazaro vlceroso : cepit apostolus contra diuitias multa predicare.Contigit aũt stacteũ quendã iuuenẽ qui triginta diebus ante vxorẽ duxerat deferri mortuũ tumulandũ : quẽ apostolus matris vidue ⁊ parentũ precib⁹ ⁊ lachrymis cõpassione motus : orans a mortuis suscitauit: ⁊ suscitato mandauit : vt que in alio seculo de duobus illis iuuenib⁹ viderat enarraret, qui multa de paradisi gloria quam ipsi amiserant : et de penis inferni quas acquisierant: prout sibi ostensum fuerat cozã omnibus patefecit.Propter quod iuuenes cõpuncti vna cum stacteo resuscitato: pedibus apostoli prouoluti diuinã misericordiam implorabant.Apostolus ergo iuuenibus triginta dierum penitentiam imposuit:qua peracta gemme ⁊ aurum in priorem materiam virgarũ ⁊ lapillorum redierũt: quas iuuenes ad sua loca pristina reportãres: in dei seruitio perseuerarunt : ⁊ ceperunt cum apostolo miraculis coruscare. ¶Et dum tota ciuitas ephesiorum iohannem extollerent : pontifices idolorum seditionem in populo excitarunt:ita vt a multis de plebe Johannes trahe retur ad templum diane:vt sacrificaret.Quib⁹ ille hanc conditionez proposuit:vt aut ad invocationem diane ipi ecclesiam christi diruerent ⁊ ipe idolis sacrificaret: aut ipe ad invocationem xpi templum diane subuerteret : ⁊ ipsi in xpm crederent. Et cum huic sententie maior pars populi consensisset ad preces Johannis: omnes templum exeuntes a longe steterunt:et orante apostolo:templum funditus corruit: et imago diane penit⁹ comminuta est. Aristodem⁹ autem pontifex idolorũ seditionem in populo concitauit.Quem dum iohannes interrogaret quomodo ipm placare posset:respondit ei:si venenũ bibens:quod ille sibi porrigeret : illesus permaneret.Et cuz apostolus acquiesceret aristodemus vt eum a poculo subtraheret vel saltem deterreret:duos viros impetrauit a procõsule qui fuerant decollandi : quibus venenum potandum cozã omnibus tribuit. Quod vt illi biberunt:confestim spiritũ emiserunt. apostolus autez calicem accipiens ⁊ signo crucis se muniens venenum bibit: ⁊ per tres horas obseruatur nullam lesionem incurrit.Et dum populus xpm verum deũ clamaret: Aristodemus adhuc obstinat⁹ apostolo instabat: vt si veneno defunctos excitare posset ipse ꝑ cui dubio xpo crederet.Cui iohannes pallium suum dedit et ipse in tunica mansit: eidẽq; iussit: vt invocato xpi noĩe pallio super corpora defunctorũ poneret:eisdemq; :vt resurgerent mandaret. Quod dum ille fecisset illico surrexerunt. Sicq; pontifex cũ omni familia et parentela et multitudine maxia cõuertũtur:⁊.xñ.millia virorũ exceptis puuis ⁊ mulierib⁹ a beato apl̃o baptizãtur. ¶Reperit in.x.libro hystorie ecclesiastice

ꝙ apostolus quendam iuuenem ferocem con-
uersum: cuidam episcopo depositi nomine com
mendauit: ⁊ ad partes alias accessit: post ali-
quod tempus iuuenis relicto episcopo: factus
est princeps latronū. Rediens apostolus depo
sitū repetit: ⁊ episcopus de pecunia intelligēs
quasi ignarus obstupuit. Cui apostolus de iu-
uene sibi cōmendato se querere declarauit. Et
dum episcopus iohanni cū rubore factum nar-
rasset: Apostolus eū increpat eo ꝙ malum suo
depositū custodem dimisit. Equum sibi parari
iussit ⁊ ad montem: vbi iuuenis erat: festinus
properauit. Quē iuuenis statim recognoscens
pre verecundia equū ascendens fugiebat. Apo
stolus senectutis oblitus equū calcaribus vr-
get: et fugientem vocat: et ne patrem suum fu-
giat vel expauescat: post ipm clamabat. Et vt
ad penitentiā rediret dulciter admonebat offe
rens se pro eo christo responsurū: compunctus
iuuenis reuertitur: et cum lachrymis conuerti
tur: ⁊ ab apostolo benigne suscipitur: ⁊ in virtu
tibus perseuerans tandem a magistro episco-
pus ordinatur. ¶Legitur etiam vbi supra: ꝙ
cum Johannes epheſi balneum lauandi gratia
introisset: et ibidem cerinthus hereticum inue
nisset inde protinus exiuit: quo egresso balneū
cecidit ⁊ hereticum cum suis oppressit. ¶Pre
dicationem autem suam miraculis confirma-
bat: ita vt tactu vestimentorum eius egri cura
rētur: ⁊ demones fugarentur. Et vt dicit hie-
ronymus in sua decrepita senectute: vix ad ec
clesiā discipulorū manib⁹ ferebat: nec cū plura
verba dicere posset: ad quamlibet pausam hoc
solū dicebat: filioli diligite alterutrum. Ibiq
vsq ad traiani tempora perseuerans toti⁹ asie
fundauit ⁊ rexit ecclesias. ¶Et cum esset an-
norum. lxxxix. secundū ysidorum. lxviij. a passio
ne domini anno apparuit ei christus cum disci
pulis alijs: qui tam omnes ad celestia migraue
rant: eumq ad eternas epulas inuitauit: et do
minica futura die ad se illum venturū esse pre-
dixit. Igitur in subsequenti dominica omni po
pulo ad ecclesiā cōueniente: que in eius adhuc
in carne agentis nomine fuerat fabricata a pri
mo pullorum cantu vsq ad tertiam predicauit
eisdem: hortans illos: vt in fide essent stabiles
⁊ in mandatis feruentes. Post hec iuxta altare
foueā quadratam fieri iussit ⁊ terram extra ec
clesiam iactari. In quā beatus euangelista de-
scendens expansis manibus gratias deo egit:
⁊ oratiōnē deuotissimā fudit. Qua finita tanta
super eū lux emicuit: ꝙ a nemine videri potuit.
Recedente q lumine foueā reperta est magna
repleta: quod ibidem vsq hodie generat. Ita
vt in fundo foueę instar minute harene scatu-
rire videatur: sicut in fontibus fieri consueuit:
propter qō ipm in corpore et anima celo assum
ptum plurimi asseuerant. Cuius depositionis
dies ab ecclesia celebratur. vi. kalen. ianuarij.

De sancto maximo episcopo
alexandrino. Cap. viij

MAximus epus alexā
drinus fuit. Qui satis clarus et
insignis de titulo confessionis fa
ctus est. Qui et in pace quieuit
vi. kalen. ianuarij: apud eandem
vrbem cōdigne tumulatus. hec vsuardus.

¶De sancto Maximo episcopo
taurinen. Cap. ix.

MAxim⁹ epi
scopus taurinen.
claruit tpe hono-
rij impatoris: qui
in homelijs ⁊ sermonib⁹ cōpo
nendis: ⁊ in eccl'ia declaman
dis studuit elegāter: vir in di-
uinis scripturis intentus: et
ad plebem instruendā sufficie
ens. In apostolorum laudes
⁊ iohannis baptiste ⁊ generales oīum martyrū
homelias ⁊ tractatus edidit. De scrō Eusebio
Vercellen. duos tractatus cōposuit. Et sancti
Cypriani spālem de baptismi gratia. Librū de
auaritia et hospitalitate. De defectu lune. De
elemosynis. De ieiunio seruorum dei generali.
De ieiunio speciali quadragesime. De eo qō in
Esaia scribit. Caupones tui miscēt vino aquā.
De passione dñi. De iuda pditore. De cruce do
mini. De sepulchro ei⁹. De resurrectiōe ipius.
De accusato ⁊ iudicato dño apud Pilatum. De
kalēdis ianuarij. Cōposuit etiā homelias plu
rimas: videlicet. De natiuitate dñi. De epipha
nia. De pentheceste. De hostibus carnalib⁹ nō
timendis. De gratia post cibū deo agenda. De
penitentia ninuitarum: ⁊ alias multas. Quieuit
autē honorio ⁊ theodosio iuniore imperantib⁹.
Hec gennadius de illustribus viris.

¶De sanctis innocentibus mar
tyribus. Cap. x.

INnocentes
martyres ab herode
ascalonita interfecti
sunt. Tres enim fue
runt herodes propter
eorum infamaz crude
litatē famosi. Primus
fuit herodes dictus
ascalonita: sub quo na
tus est dñs: ⁊ pueri occisi sunt. Secundus fuit
herodes antipas: qui Johānē decollauit. Ter
tius agrippa qui iacobū occidit: ⁊ petrū incar
cerauit. ¶Herodes ergo ascalonita fuit filius
antipatris idumei: q neptē regis arabū duxit
vxorē: et qua hūc filiū habuit herodē: vt dr in
hystoria scholastica: q postmodū ascalonita di-

ctus a cesare augusto primus ex gētibus iudee regnū accepit. et tunc ablatū est sceptrū de iuda iuxta pphetiā iacob. Huic sex filij nati sunt scz antipater: alexander: aristobolus: archelaꝰ: herodes antipas: et philippus. Alexandrū aūt et aristobolū ex eadem matre iudea genitos romā missit liberalibꝰ artibus imbuendos: q̄ facti acerrimi oratores de susceptione regni cuz pie cōtendebant. Pater ño antipatrē illis preponere satagebat. Eūq̄ illi de patris morte tractassent ab eodē reiecti: cesarē adeūt de patris iniuria cōquesturi. ¶ Interea magi hierusalez veniūt: et de ortu regis iudeoꝝ q̄runt. Herodes hec audiens turbat: timēs ne de iudeoꝝ semine natus esset: qui ipm alienigenā expelleret. Rogatq̄ magos: vt inuentū regem sibi renūcient: simulans se adorare velle: quē perdere iam cogitabat. Uerūtamen magi per aliā viaz reuersi sunt in regionem suā. Uidens herodes eos nequaq̄ ad se reuersos: stelle visione deceptos ad se redire erubuisse putauit: et ideo ab inq̄sitiōe pueri animū reuocauit. Sed audito que pastores dixerant: et que symeon et anna prophetauerant: vehementer timuit: et se a magis illusum cognouit. Et extunc de nece pueroꝝ: qui erant in bethleē tractare cepit: vt cum eis illum quē ignorabat: occideret. Et ad monitionez angeli ioseph cum puero et matre in egyptū in ciuitatem hermopolim fugit: ibiq̄ septez annis vsq̄ ad obitū herodis permānsit. Ingresso igit dño in egypto ꝑm esaie pphetiam. Uniuersa idola corruerūt. ¶ Refert cassiodorus in tripartita hysto. q̄ in hermopoli thebaide dī esse arborē q̄ vocat̄ pfidis valēs in salutē egrorū si fructꝰ vel foliū vel cortex collo languētis alligef. Hec arbor vsq̄ ad terraz inclinata virginem cum filio fugientē adorauit. ¶ Dum igit herodes de nece pueroꝝ disponeret: a cesare citatꝰ est filiorū accusationibus respōsurus: qui cum per tarsuz iter faceret: intellexit q̄ magos naues tarsensium transiuissent: quas oēs in spiritu vehemēti combussit: vt fuerat predictū. Et dū ipe corā imperatore disputās contra filios obtinuisset: et in regnū confirmatus audacior factus esset: reuersus hierusalē occidit oēs pueros q̄ erant in bethleē: a biuatu et infra: ꝑm tempus quod exquisierat a magis. i. infantibus duoꝝ annorū vsq̄ ad pueros vnius noctis. Didicerat enim a magis ea die: qua eis stella apparuit dominuz natū esse. et quia annus fluxerat ex quo romam ierat ꝑm anniculū et aliquorū dierū supra esse credebat. Ideoq̄ supra etatem eius vsq̄ ad bimos desciuit in pueros. In qua psecutione centū et quadraginta q̄ttuor milia infantes interfecti esse creduntur: qui et in apocalypsi cap. xiij. describunt. Inter quos dei iudicio vnꝰ paruus filius herodis ad nutriendū tradit⁹ ignoranter a carnificibꝰ est occisus: vt dicit Macrobius. ¶ Herodes aūt de tāto scelere a deo acriter punit⁹ est: vt in scholastica hysto. dicit. Ut q̄ multos orbauerat filijs: ipse suis miserabiliꝰ orbaref. Nam alexāder et aristobolus iterū ꝑi suspecti confessi sunt ab eo contorti: q̄ tonsori pecunia ꝑmiserant: si eū iugularet. Ob hoc pater iratus eos occidi fecit. Antipatrē aūt futurum regem constituit: et eidē herodē antipam substituit. Et cū herodem agrippā et herodiadem vxorem philippi: quos ex aristobolo susceperat: paterna dilectione foueret. His duabus de causis antipater contra eum odiuz concepit: intantū q̄ cū veneno perimere attentauit. Qō sentiens herodes eū in carcerem posuit. Ipse aūt annoꝝ. lxx. grauissimā infirmitatē incurrit. Nam febre valida ꝓrigine corpis colli continuis tormētis: pedū inflatiōe: vermescētibꝰ testiculis: intolerabili fetore et crebro āhelitu torq̄bat. Audiēsq̄ iudeos morte suā cū gaudio expectare nobiles multos iudeoꝝ carceranit: mādās salome eius sorori: vt cū spiritū emitteret: omnes detentos occideret: vt sic omnis iudea ipsum deflēret vel in vita. Et cuz sumpto cibo iuxta morem suū pomum purgare vellet: quem comederet: tenēs manu gladiū tussi violēta fatigatus seipm percussit: non tamē totaliter se occidit: eo q̄ a consobrino aliq̄liter deterꝰ fuit. Et cū sonitꝰ in aula de morte regis ꝓcurreret: et ātipater se relaxādū exultaret. Herodes hoc audiens eū occidi fecit: et archelaum post se regnarurū instituit. Sicq̄ post dies q̄nq̄ infelicissimus vitā finiuit. Salome aūt sorori eiꝰ oēs quos rex occidi mādauerat relaxauit. Innocētes aūt martyres sub dieuno passi ab eccl'ia recolunf: videlicet. v. kalen. ianuarij.

¶ De sanctis Eutytio et Florentio confessoribus. Cap. xi.

Eutytius et florentius serui dei circa tēpora gothoꝝ in nurfie partibus floruerunt: quoruz primus actiue vite et predicationi: secūdus ño contemplatiue et orationi vacabat. Eutytius ño in abbatem cuiusdā monasterij in partibus illis positi electus: lz dudum renueret: tamē pro salute proximi animatus consensit: et solū socij dereliquit. Florentius ergo solus existens orauit ad dominū vt sibi consortium aliquid largiref. Noctq̄ ante fores cellule vsum repperit: demisso capite nihil feritatꝫ ostendentē: quasi ad viri dei obsequiū preparatuz. Cui vir imposuit vt q̄ttuor vel quinq̄ oues q̄s habebat ad pastū duceret et custodiret: et ad sextā vel nonā horā rediret. Qui iussa cōplens pastoris curā gerebat: et hora sibi semp assignata cū ouibus rediebat: et quas māducare cōsueuerat: pascebat oues bestia iciunia: atq̄ in omnibꝰ mādatis viri dei obtēperabat: vt neq̄ ad sextā iussus rediret ad nonā: neq̄ ad nouā iussus

rediret ad sectã. Sed duz tanti miraculi fama crebrescceret quattuor ex discipulis eutytij ꝗsi inuidentes: ꝙ eorũ magister miracula nõ faceret sicut florẽtius faciebat: vrsum latenter occiderunt. Quem die altero pcussum sanct⁹ inueniens ⁊ dolens admodũ inquirẽs diligẽter: qui fuerant occisores cognouit: fratrũq; malitiam ⁊ vsi consocij mortẽ deplorans. Quẽ eutytius ad se deductũ consolari cepit. Florẽtius ꝯo im precãs se habere spem in deuz aiebat: ꝙ in hac vita vindictã manifestã reciperẽt: qui nil se ledentẽ vrsum eius occiderãt. Et post dies modi cos quattuor monachi qui vrsuz occiderãt: elephantie morbo pcussi mẽbris putrescentib⁹ interierũt. Oõ sanctũ florẽtius omni vite sue tẽpore flebat: q⁹ exauditus fuerat: ⁊ se quodammodo ĩ eoz morte homicidã reputabat. ¶ Diaconus quidã ad eũ veniẽs vt se eius oꝛonibus cõmẽdaret cellulã eius serpẽtibus repperit in circuitũ plenam: ⁊ timens sanctum inuocauit. Qui egressus oꝛauit: ⁊ cũ nimia serenitas eẽt: subito tonitruũ factũ est: quod serpẽtes omnes interemit. Horaq; tot aues venerũt quot serpẽtes occisi fuerãt: et singule singulos rapientes asportarũt. ¶ Eutytius ꝯo magis post mortez miracl'is claruit. Inter que illud precipuũ fertur: quod vsq; ad longobardoꝛ tẽpa pdurauit. Nam quotiẽs pluuia deficiẽte estu nimio terra exureret: ciues vrbis tunicam illius leuatã circũferebant: cum qua dũ per agros oꝛãtes pergerent repente pluuia tribuebat: q⁹ plene terrã satiare potuisset. Quieuit aũt in christo sanct⁹ eutytius. v. kalen. ianuarij. quo etiã die festum consocij florentij in illis partibus colebatur. Hec Bregoꝛius. iij. dial'. ca. xv.

¶ De sancto elphego epo ⁊ martyre. Cap. xij.

Elphegꝰ cãtuarien. archiepus ⁊ martyr floruit tẽpore Henrici secũdi imperatoꝛis. Qui nobili genere: litteraꝝ scientiam imbutus: in loco qui dicitur balneuz adhuc inuenis se inclusit: ⁊ heremiticã vitã ducẽs postq; plures discipulos cõgreganit: monasterium cõstruxit: fratribusq; ꝑpositũ delegauit: se quoq; separatim in arta cellula posuit: maioza tamen quedã sibi delata coꝛrigebat. Dum autez quidã effrenes monachi medijs noctibus in certo loco ieiunia comedẽtes frangerẽt: vno ipsoꝝ repente defuncto strepitus maximi per cenobiũ sonuerunt: vocesq; percutientiuz ⁊ percussi lamenta audita sunt. Quod sctis audiẽs monasterium intrãs coꝛpus defuncti in terra prostratũ repperit ictibus cõtusum. Quod dum socij ceteri mane vidissent: compũcti ad penitentiã redierunt: ⁊ locũ vbi coꝛpus defuncti inuentum est: illum esse in quo deliquerãt ꝓfessi sunt. ¶ Interea defuncto ventono epo dum pro electione multi desiderẽt: sancto dũstano archiepo apparuit sanctus andreas apostolus qui ei elphegũ elegendũ imperauit. Et dum ille visa narrasset vota omniũ in elphegũ cõcurrerũt. Qui fact⁹ episcopus mira se penitẽtia affligebat: et pauperibus liberaliter erogabat: reuelatur quoq; sancto dũstano elphegũ sibi successoꝛẽ futuruz quod anno dñi. cvi. impletũ est elphego de ventona cantuarien. trãslato. Hic post dies paucos romã peregrinus adiens: dum ausonie hospitatus esset a quibusdã ex ciuibus noctu eũ invadentibus oĩbus suis spoliatus ⁊ ex vrbe eiect⁹ est. Necdum longe discesserat: ⁊ ecce subito tota ciuitas ausonie inflammat. Quod illi cõspicientes ⁊ sanctũ insequẽtes ablata sibi restituere se obtulerunt: eiusq; misericordiã petũt: eo ꝙ diuinam ex hoc vltionẽ in se recognoscũt. Bãct⁹ igitur ad vrbẽ rediens oꝛone breui: quod dictu mirũ est: flamma prius in aere suspẽdit: et post hec ab vrbe totaliter incendiũ excussit: mlt'isq; oblatis sola sua recepit: eosq; de sibi illata iuria coꝛripuit. ¶ Dum igit⁹ danicũ duce suo thurolo pirate pessimi tam mare britannicũ ꝙ terras predarent⁹: a rege eltheredo: qui oĩno ibellis ⁊ pusillanimis erat eĩci nõ valebãt, Sanct⁹ aũt archiepus hostes adhibat: captiuos redimebat: ⁊ multos sua doctrina ꝙuertebat: ceteri ꝯo in eum insanientes ipsum occidere satagebant. Cunq; hedricus ꝓpositus regni in quosdã olim fratris sui interfectoꝛes vindictã expeteret: et rex illos vtpote nobiles ⁊ qui illũ vti predonẽ iuste se defendẽtes occiderent iure plmere denegaret: indignat⁹ hedricus ⁊ danis cõfederatus cũ multis de regno ciuitatẽ aggressus obsedit: eãq; plurimis bellis crudelitatis agitauit. Sanct⁹ ꝯo elphegus ppl'm hoꝛtabatur: sed pctis exigentibus dũ ciuitas ab hostib⁹ impugnat⁹: aduersarij ꝑ murũ diruptũ introeũt: innocentes perimũt: domos spoliant et incendunt. Quos sanct⁹ archiepus de ipietate redarguens ab etsdez multis verberib⁹ cesus humero pene excisso: manib⁹ victis ad ecclesiã suã ducit⁹: ⁊ in cõspectu ipius tẽplũ inflammat⁹: monachi occidunt⁹: ⁊ q̃tuoꝛ solũmodo capti viui dimittunt⁹. Inde sanctũ ad portã septẽtrionis in carcerez asperrimũ vinculatus includit⁹: ibiq; septẽ mẽsibus custodit⁹. ¶ Verũ ira dei in hostes seuiẽte duo milia ex ipsis pestilentia extincti sunt: ceteris graui infirmitate pcussis: quod illi cernentes: eiusq; suffragia petunt. Pro q̃b⁹ dũ oraret et panem benedictũ eisdẽ tribuisset: omnes ex eo gustantes sanati sunt. ¶ Post hec autẽ dum ab archiepiscopo thesauros multos peterent: vt sic abeuntes ecclesiam suam in pace dimitterent: et ille omnino denegaret: dicens: que christi⁹ sint minime christi aduersarijs cõcedenda: rursum in carcere clauditur. Ini diabolus in specie angeli apparens eum de carcere eduxit: et abire suadens: plures aquarum abluuiones

transire fecit. Hesitante autē sancto an a bono angelo a martyrio phiberetur: oratiōe fusa diabolus euanuit: angelus sanctus astitit: ⁊ eū ad locum certaminis reduxit. Qui iuxta carcerē exīstens: ab hostibus tētus pluribus plagis cōfossus: tādem cerebro percussus semiuiuus in carcere reponitur: vbi nocte a sancto dunstano ⁊ angelis sibi apparentibus cum luce nimia cōfortatur: ⁊ ad eternam gloriam inuitatur. Sicq; omnibus eius sanatis vulneribus vinculisq; solutis custodes hec videntes territi fugerūt. Nouissime autem martyr xpi iumento impositi ab infidelibus secūdo miliario a cātuaria ductus ⁊ lapidat⁹ est. Cuius sanguine lignū aridum conspersum reuixit: propter quod miraculum dani corpus eius londoñ. deportari permiserunt: vbi ⁊ sepultum est: ⁊ post annos decem incorruptum inuentum ⁊ vsq; in pñs durat: ⁊ sanguis recens acsi hodie esset effusus. Qui passus est. v. kalen. ianuarij. die videlicet precedente festum thome martyris: eius in pontificatu eodem ⁊ martyrio successoris.

¶ De sancto thoma epō ⁊ martyre. Cap. xiij.

Thomas cā ru arien. archie ps ⁊ martyr tēpore federici imperatoris primi p libertate ecclesie martyrium passus est. Hic ciuitatis londoñ. parētibus ortus nobilib⁹ in adolescētē annis litterarū ⁊ studio ⁊ honestati morum operā dabat: quē mater eius orbata viro in virtutum sanctarum exercitatione ⁊ beate virginis deuotione specialiter informabat. Qui adhuc iuuenis liberalibus instructus: secularibus curis imprecat⁹ cum plurima contra cleri honestatem geri conspiceret: relicta seculare vita a sancto theodebaldo cantuarien. archiepiscopo clericus effectus in eadem ecclesia modico post tempore archidiaconus est institut⁹. Et deide ad ei⁹ instātiam henricus rex anglorum eundem cancellarium suū fecit: in quo officio strēnue se gerens omnibus amabilem se prebebat: eiusq; ope et consilio multa contra ecclesie libertatem procurata fieri compescebat. ex qua sola causa dictū officium de sui archiepiscopi mandato q̄uis inuitus assumpserat. Quem adeo rex dilexit: vt post archiepiscopi theodebaldi decessum: Thomam in archiepiscopalem cathedram procurauerit sublimari: qui consecrat⁹ subito in virū alium mutatus est: carnem cilicio ⁊ ieiunijs macerans: non solum camisiam: sed etiam femoralia cilicina vsq; ad poplites deferebat. Sanctitatem autem suam subtiliter occultabat: vt saluo honestatis rigore sub decentia vestiū ⁊ apparatu vtēsilium conformaret se moribus singulorum. Pauperibus munificus elemosynas consuetas: quas ei⁹ predecessor duplicauerat: ipe etiam duplices duplicauit: ⁊ ad hoc omnes sibi prouenientes decimas deputauit. Quottidie xiij. pauperum pedes abluebat: ⁊ refectos datis cuilibet quattuor argēteis remittebat. Sacerdos quidam quottidie missam de beata virgine celebrabat: eo q̄ aliam dicere nesciebat: q̄ accusatus ab archiepō tanq̄ idiota ab officio suspensus est. Cum ergo Thomas ad cilicium suum assuendum sub lecto abscondisset: vt hora captata ipm latenter consueret. Beata virgo sacerdoti apparuit: eiq; mandauit: vt ad archiepiscopum pergeret: eiq; diceret: q̄ illa ob cuius amorē missam dicebat: cilicium eius quod est in tali loco consuerat: ⁊ seram rubeam de qua illud consuit pro signo dimiserat. Illa ergo domina sibi dicendo mittebat: q̄ p̄sbytero suo officiū ablatū restituere debeat. Qō ille audiens obstupuit: ⁊ ita esse vt sacerdos retulerat inuenit: ac eidem celebrandum potestatem concessit. ¶ Dum ergo rex henricus archiepiscopum ad voluntatem suam inflectere vellet: vt scilicet consuetudines quasdam: quas regis predecessores cōtra ecclesie libertatem habuerant: tam archiepiscopi: q̄ episcoporum suffraganeorū omnium scriptura ⁊ cōsensu expresso firmaret. Negās hoc fieri beatus thomas cōstantissime: manifestam in eis asserens libertatis ecclesiastice subuersionē cōtra se irā regis ⁊ principum non mediocriter incitauit. Quadam autem vice sic ipse cum suis suffraganeis episcopis est arctatus: vt sibi mortis sententiā rex minaretur. Qui magnorum virorum deceptus consilijs consensum verbotenus prebuit: verum ex hoc cernens animarum periculum se ipsum mira penitētia afflixit: ⁊ ab altaris officio se suspendit: donec a summo pōtifice absolutus fuit. Requisiuit deniq; rex: vt quod ꝓbo dixerat scripto firmaret. Et dum contradiceret affectus est iniurijs ⁊ conuitijs ac damnis multimodis lacessitus. Deinde occasione contra eum captata pro administratione officij cācellarie coram seculari iudicio euocatur. Et dum nullo fori priuilegio nulla exceptione vel appellatione admissa contra ipsum seculares iudices ad regis instantiam sententiā proferre vellent. Sanctus dei crucē quā corde gestabat manu protulit: ⁊ crucifixum interpellans discessit clamantibus cunctis contra ipsum furem ⁊ proditorem suspēdio ⁊ incēdio dignum. Cui nocte duo magnates secreto intimarunt: q̄ in eius mortem multi proceres cōiurassent. Vir ergo sanct⁹ magis ecclesie q̄ sibi metuēs: eo q̄ causa nondum pape innotuerat: ⁊ personalis persecutio videbatur: fugam cepit: ⁊ parua nauicula cum duobus clericis mare trāsiēs ⁊ senonas veniens a papa alexandro. iij. ibidē reperto honorifice suscipitur: ⁊ in monasterio

pontiniacen. commẽdatur. Rex vo dum ad curiam romanam misisset: vt legati aliqui mitterentur: qui causam huiusmodi terminarent: a papa repulsam patitur: ⁊ ob hoc magis contra archiepiscopum concitatur. Unde omnia que erant sancti martyris ⁊ suorum diripuit: ⁊ totam eius ꝓgeniem ⁊ amicos exilio damnauit: nequaq̃ differens conditioni vel sexui ordini vel etati. Nã et mulieres in puerperio: ⁊ infantes in cunis: clerici ⁊ laici iuuenes ⁊ decrepiti in exilium acti sunt. Omnes qui poterant iuramento astricti: vt se cantuarien. episcopo ꝑsentarent: vt passionis gladio professus animum ad regis votum inflecteret. prohibitum quoq̃ est clericis in toto regno: ne quis per ipso oratione in publico proferret. Que omnia christi martyr contemnens inconstantia veritatis permansit immobilis: ieiunijs quoq̃ ⁊ orationibus intentus pro ecclesia ⁊ regno continuo exorabat. ¶ Post hoc misit rex comminatoria quedam monachis pontiniacen. monasterij ꝑ quosdam abbates ordinis cistercien. que dum sanctus cognouit: nolẽs religiosis viris sui occasione dispendium imminere inde sponte recessit: ⁊ ad ludouicum regem francorum se cõtulit: qui eum humanissime tractauit. Deinde misso Guilelmo senon. episcopo ad sedem apostolicam procurauit: vt papa regem anglorum compelleret: quatenus archiepiscopum ad ecclesiam suam redire permitteret. Interim rex in despectum archiepiscopi procurauit: vt rugerius archiepiscopus eboracen. in ecclesia cãtuarien. Henricum eius filium coronaret. Dũ ergo summus pontifex regi mandasset sub excommunicationis ⁊ interdicti pena canonica: quatenus archiepiscopum redire permitteret coactus rex assensum prebuit: ⁊ simulatam ꝑpacem cum archiepiscopo tractauit. Sed anteq̃ rediret sibi a domino reuelatur: ꝙ ad ecclesiam suam cum gloria reductus: post modicum per martyrij palmam ad dominum esset migraturus. Et sic post. vi. annos exilij sui cõpletos redire conceditur: ⁊ a cunctis cum honore suscipitur. Per aliquot dies ante ipsius martyrium iuuenis quidam defunctus: ⁊ postea miraculo se suscitatus dixit: ꝙ vsq̃ ad supremum sanctorum ordinem deductus sedem vacuam inter apostolos vidit: quam cuidam sacerdoti anglorum audiuit a domino reseruatam. ¶ Rediẽs igitur pastor nobilis dum adhuc iura ecclesie: vt prius defenderet: ⁊ nec vi: nec precibus flecti posset: maiorem regis indignationem incurrit: ⁊ magnatum animos adhuc fortius contra se accendit. Et dũ ex querela beati thome summus pontifex archiepiscopũ eboracen. excommunicasset: eo ꝙ in ecclesia sua auctoritate propria imo temeritate nepharia regis coronasset filium: adeo cunctorum procerum animi contra sanctum archiepiscopum accensi sunt: ꝙ eĩ? mortem quottidie procurabant. Et procedẽte furore ecclesie sue inepta edicto publico exire prohibitus est. Die igitur festum innocentum subsequente quattuor barones cum militibus armati ad ecclesiam suam veniunt ⁊ archiepiscopum requirunt. Et dum monachi ecclesie fores clauderent: iussit eas reserari: et hostibus futurus christi hostia mox occurrit: se pro deo mori paratũ offerẽs et ecclesie libertate. Eisq̃ ex parte dei omnipotentis ⁊ sub anathemate mandãs: ne suorum cuiq̃ lesionem inferrẽt. Deo ⁊ beate marie ⁊ sancto Dionysio ⁊ ecclesie sue sanctis patronis seipsum commendans et ecclesie causam. His dictis gladijs impiorum imperitur: sacra capitis corona preciditur: cerebrum cum sanguine per pauimentum ecclesie spargitur: ⁊ sic martyr domini consecratur. Anno domini. M. clxxiij. ¶ Dum ergo clerici corpus in feretro posuissent: et pro eo missam defunctorum inciperẽt. Angelorum chori astãtes voces cantantium interrumpunt: ⁊ officiũ martyris inceperunt. Letabitur iustus. inchoant et ceteri prosequuntur. Et sic martyrum honore venerandus: martyr reuerentia honorifice tumulantur. Sepultusq̃ est in precioso tumulo auro ⁊ gemmis decorato in ecclesia sua signis ⁊ miraculis clarens innumeris. Passus est aũt. iij. kalen. ianuarij.

¶ De sancto Jesse patre dauid Cap. xiij.

Esse siue Isai pater Dauid prophete ⁊ regis et filius Obeth filij booz et sancte Ruth moabitis: in catalogo sanctorum patrũ veteris testamenti idcirco ab hebreis ponitur: vt iosephus scribit: eo ꝙ talibus et tam sanctis parentibus genitus: ⁊ tanti prophete pater fuisset sanctissimus arbitratur. Hic de tribu Juda ciuitatis bethleem indegena fuit: qui genuit septem filios: scilicet Heliab: Aminadab: Symaha: Nathanael: Naddai: et Asom: minorem quoq̃ genuit Dauid: qui erat rufus et pulcher aspectu et decora facie: qui solus ex omnibus fratribus suis a spiritu sancto electus est: ⁊ a Samuele propheta diuino iussu preuentus atq̃ ex pastorali officio ad regni gubernacula miraculose promotus: vt habetur primo Regum Capitulo decimosexto. Jesse autem patris Dauid sepulchrum apud Bethleem monstrari Josephus qui supra commemorat.

¶ De sancto Nathan prophete. Cap. xv.

NAthan propheta in diebus dauid spiritu ꝓphetico claruit: ⁊ in diebus salomonis vita excessit: qui multa prefatis regibus diuinitus reuelauit. Dauid eñ a dño missus de adulterio in bersabe commisso redarguit: eiq; proditionem ⁊ homicidiũ quod de vria fecerat patefit. Et cum dauid compunctus se peccasse confessus est: dominum quoq; peccatum suum remisisse misericorditer nunciauit: eiq; penitẽdum indixit: ⁊ filium ex adulterio conceptum propter peccatum suũ moriturũ esse predixit: vt habetur libro regum .ij. capᵒ.xij. Salomoni quoq; eo ꝙ deos adorasset alienos vaticinatus est: vt hystoria scolastica tradit: ꝙ dominus aduersario suo ⁊ seruo decem tribus ⁊ regno traderet: eo ꝙ a domino recessisset. Et si ꝓphetia expressa nathan prophete conscripta non reperitur: ꝙ tamen in quoq; volumine gesta regis dauid scripserit vltimo capitulo primi libri paralipomeon cõmemoratur. Hic propheta in catalogo sanctoꝝ ecclesiastici .xlvij. capᵒ. expresse ponitur inter alios patres veteris testamenti: quos sapiens laudare disponit. Hunc sanctum ⁊ precedentem regi dauid prophete premisit: quorum depositionis dies reperire nequiui.

¶ De sancto Dauid rege ⁊ prophetа. Capᵒ.xvi.

DAuid rex israel ⁊ propheta non solum ab ecclesiastico capitulo .xlvij. et a sancto mathathia primo machabeorum .ij. capitulo in catalogo sanctorũ connumeratur: sed etiam ab apostolis ⁊ euangelistis ⁊ aliis doctoribus et diuinorum voluminum scriptoribus multis sanctificatus reputatur qui de numero illorum patrum creditur extitisse: qui cum domino resurgentes beata etiam corporaliter immortalitate in celestibus vestiri creduntur. Hic de tribu iuda iesse vel Jsai filius ciuitate bethleem oriundus et omnibus fratribus suis minimus a deo electꝰ est: vt de pastore gregis dux ⁊ princeps fieret plebis: ⁊ repulso saul a domino diuina iussione a samuele ꝓpheta in regem inunctus est. Et exinde spũs dñi a saul discedẽs a dauid directꝰ est. Adeo vt quandocunq; saul a maligno spũ agitabatur: dauid in cythara psallente mitius ferebatur. ¶ Post hec dum philistei israel impugnarẽt: ⁊ habentes secum gygantem goliad populum dei ad singulare certamen prouocarent: cunctiq; gygantes timere formidarent: solus dauid diuino agente preſidio in funda ⁊ lapide percussit eũ: ⁊ ꝓstratus ꝓprio gladio interemit: ꝓpter quod saul inuidie liuore audiẽs qualiter cũ victoria gloriose ciuitatem esset ingressus: emulus eius factus: cũ omnibus diebus vite sue persecutꝰ est: ita vt dauid hincinde fugiẽte pluries vix euaserit manus eius: que omnia diffuse traduntᵏ in primo libro regum a capitulo .xvi. vsq; prope finem. ¶ Deinde saul in monte gelboe in pugna philistinorum cum ionatha eius filio interfectis: dauid consulto domino cum achinaam iezrahelite ⁊ abigail olim vxore nabal carmeli coniugibus suis ascendit in hebron: vbi a sola tribu iuda inũctus in regem ab eadem in regno constitutus est: isboseth saul filio super decem tribus biennio regnante. Regnauit autez dauid in hebron septez annis ⁊ sex mensibus. Interfecto autẽ isboseth filio saul proditorie in domo sua: ⁊ omni parẽtela saul exterminata vniuerse tribus israel venientes ad dauid in hebrõ vnxerunt eum tertio in regem super israel vniuersum: ⁊ extunc regnare pacifice cepit super omnem populum hebreorum. Eratq; annorum quinquaginta quando regnare cepit: ⁊ quadraginta annis regnauit. In hebron septẽ annis: ⁊ in hierlz .xxxiij. habuitq; dauid filios q̃ nati sunt ei in hebron: videlicet amon de achinaam iezrahelite: chilaab de abigail vxore nabal: absalon filius macha filie ptolomei regis gessur: adonias filius agith: saphtia filius abithal: iezra filius aegla. Hos quoq; habuit qui nati sunt ei in hierusalem: samua: ⁊ sobab: ⁊ nathan: ⁊ salomon: ⁊ hisbaal: ⁊ elisua: ⁊ nephec: ⁊ iaphia: et elisama: et elida: ⁊ heliphelecph. habuit quoq; ioab principem militie strenuũ ⁊ victoriosum: ⁊ sadoch summũ constituit sacerdotem: hierusalem quoq; muniuit arce: que postmodũ dicta est munitio dauid: que vocabatur mello. ¶ Habuit quoq; dauid bellum cum philisteis oibus diebus: ⁊ percussit eos et humiliauit pluribus victoriis obtentis. Fecitq; cunctas in circuitu nationes tributarias: ita vt in omnib⁹ ad que ingrediebat ꝓsperrime ei succederet: quia dominꝰ erat cũ eo: qui ⁊ regnũ suũ in sempiternũ firmauit. Arcam etiã domini q̃ pluribus ãnis fuerat gabaa: id est in colle cariathiarim in domo aminabab cũ multitudine ppl'oꝝ ⁊ sacerdotũ ⁊ magna psallentiũ letitia trãstulit in hierusalẽ: eãq; i tabernacl'o domini collocauit. ¶ Sz dñs inimicos suos in circuitu per omnia contriuisset: ⁊ pp'm in pace posuisset: voluit edificare templũ domini: lignaq; sibi missa per hyram regez tyri: ⁊ alia plurima in edificiũ ꝓparauit: verũ diuino respõso ad se facto: ꝙ nõ ipse: sed filius eiꝰ nasciturus a dño preelectꝰ: videlicet salomon templũ esset edificaturꝰ ab ope destitit: tamẽ vasa aurea ⁊ argentea ⁊ erea non modica fabricata in ministeriũ domꝰ ⁊ altaris fiẽdoꝝ dimisit. ¶ Post hoc duz dauid per manum ioab ꝓncipis militie haberet bellũ cõtra filios

amon inimicos dauid: ⁊ rex post meridiē deambulās in solario vidisset in domo sua bersabee vxorem vrie cetthei se lauantē: que erat pulchritudinis elegātis: ⁊ eā adamasset: vocatā ad se cognouit illā: que statiz cōcepit. Quod sentiēs dauid virū eius ab exercitu reuocauit: vt prius sibi ascriberetur: ⁊ ex hoc mulier infamiā euitaret. Quem post dies aliquot ad exercitum misit scribens ioab litteras ꝓditionis de morte vrie vt vxorē eius pacifice possideret: vxia quoq; in bello defuncto: dauid vxorē eius in domū suaz introduxit: ⁊ facta est ei coniunx. Ad quē de tāto scelere redarguendum missus est a dño nathā prophera: veruntamez q; dauid peccatum recognouit ⁊ penitentiā agere proposuit: dñs sibi ꝯtum ad ipsius internitionem peccatū remisit: vltionem tamē in morte filij iam nati ⁊ in alias regis persecutiones cōmutauit. Rex aūt postmodū de bersabee genuit salomonē: eumq; sibi successurū in regno cum iuramento matri promisit. ¶ Prima autē persecutio quā dñs in domo dauid excitauit propter peccatū vrie fuit mutua interfectio filiorum. Nam cū amon primogenitus eius thamar vterinā sororē absalonis inepto amore diligeret: simulataq; infirmitate thamar ad fratrē fouendū accessisset: eam oppressit: morq; sibi exosam abiecit. Quapropter absalon fratrē odiens: post biennīū ipm ad conuiuiū inuitans dolose occidit: ⁊ ad auū eius maternū regem gessur aufugit: cū quo per triennīū stetit. Deinde consilio ⁊ tractatu ioab diligentis absalonē rex ipm hierusalē reduxit vbi ⁊ biennio mansit: ꝙ regis faciem non vidit. Tandem ioab interuentu eidem reconsiliatus filiū ad gratiā reuocauit. ¶ Secūda diuina vltio facta in dauid fuit conspiratio filij contra eū. Nam cū absalon filius eius ex pulchritudie ⁊ facūdia populo dilectus aspiraret: ad regnū mira sagacitate solicitare cepit corda virorū et populū sibi attrahere: intantum vt post annos quattuor reuersionis sue recedēs de hierusalē cum licentia patris pretextu soluēdi quedā vota domino in hebron: vsus consilio achitofelis oliz consiliarij regis: multis de populo secum assumptis cōspirauerūt cōtra regē: ⁊ cōgregata multitudie manu valida venit hierusalē: quē dauid timens ꝯcū paucis fugā petijt. Et dum absalon eū psequi decreuisset cōsilio achitofelis: tādē ipm distulit inuadēdū suasus acchusi archita absalonē decipere cupiente. Inter que dauid fidelibus suis euocatis misso ioab contra absalonē cesa multitudie ex proditoribus: absalon fugiēs suspensus est capillis quercui inherentibus: quē superueniēs ioab tribus lanceis interfecit ⁊ victoriam reportauit. Dauid quoq; hierusalē post menses. vi. triumphator rediuit. Et deinde multis habitis victoriis cōtra philisteos populū feliciter gubernauit. Et dum quasi de regno gloriatus: et de populi numerositate superbiens populum omnem israel dinumerari iussisset: indignatus dñs populum epidimia magna percussit. Ita ꝙ ꝑm Josephū de manevsq; ad horam nonam repentina morte lxx. milia virorum de nobilibus: et. ccc. milia de plebeis ⁊ rusticis in populo israel extincti sunt. Et cum vidisset dauid angelum percussorez venientem hierusalem: ⁊ dominū pro populo exorasset: oblato sacrificio quieuit indignatio dei: angelusq; manum contra hierusalem cotinuit. Et deinde vsq; ad vite sue finem dauid in pace regnauit. ¶ Dum senectute nimia frigidat? calefieri non posset: ⁊ abisag sunamitis puella: vt ipsum calefaceret cum rege iaceret. Adonias filius agith qui maior inter regis filios remanserat regnum ambiens nobiliores quosq; ad cōuiuium inuitauit. Verum consilio nathan pphete: bersabee vna secū ad regem ingressa: promissionem de regno sibi facta pro salomone eidem cōmemorauit. Propter quod dauid salomonem per manū sadoch sacerdotis assistentibus sibi banaia principe militie et nathan pphera et militibus dauid in regez inungi mandauit. Quod adonias audiens et timens fugit in tabernaculum: donec sibi salomon fidem prestitit. Dauid autē rex salomonem aduocans regnum sibi gubernandum commisit: ⁊ de parendo mandatis domini plenius informauit: omnibusq; dispositis cum quadraginta annis regnasset: dormiuit cuz patribus suis die. iij. kalendas ianuarij: vt beatus ponit Hieronymus: pront et ipse repperit in archiuis iudeorum. Sepultusq; est in ciuitate dauid: hoc est bethleem: licz quidam asserant eum in horto in quo domin? crucifixus ⁊ sepult? extitit: fuisse postmodum tumulatū. Hec omnia tam in secūdo libro reguz per totum ꝙ in tertio vsq; ad cap. ij. ⁊ i primo paralipomenō: atq; i hystoria scholastica distinctius tradunt: vbi a latiori narratione dauid gesta particularius legenti patebūt. His modicis de multis substātialiter et compēdiose collectis. ¶ Hic gloriosus ppheta dñi diuino afflatus spiritu centum et quinquaginta psalmorū psalterij volumē cōpilauit. In quib? sub dei laudib? ⁊ orationib? sacris incarnationis ⁊ passionis ac resurrectionis ceterorumq; beneficiorū xpi mysteria non tam pphetie oraculo futura ꝓdixit ꝙ euāgelico stilo quasi iā gesta protexuit. Qui liber iter cūcta diuine scripture volumina: vti sacramentorū noui testamenti fecūdus ⁊ laudū diuinarū hymnidicus: in officijs ab ecclesia frequētat. Nā ⁊ eosdē psalmos diuersis tēporibus ⁊ modis: ipse dauid cōditor nedum coram arca dñi sepissime cecinit: verum etiā per cantores quos in domo dei ad celebrādum posuit: deputatis diebus cātari cōstituit. Quem quidem librum deuotissimū heroico carmine in hebrea lingua: vt tradit Hieronymus cōpilatum: primo a septuaginta interpretibus

de hebraico in grecum translatum. Idem hieronymus de greco interpretat? est in latinum: quod hodie dicitur psalterium romanum: eo q̄ in romana vrbe ecclesia co vtitur. Quod postea prefatus doctor in aliquibus emēdauit: t illud emendatum cantari cepit in ecclesia gallicana: dum tamen postea in vtroq̄ comperisset: defectus notabiles hebraicum psalteriū de hebreo verborenus t immediate trāstulit in latinum: quo licet alicubi clerici non vtantur: ab eis tamen qui linguam nouerunt hebraicam vt verior pre ceteris approbatur.

¶De sancto dauid monacho t confessore. Lap.xvij.

DAuid monach? fuit: primo magnus latro in partibus hermopolis: qui omnes transeuntes predabatur habēs secum triginta consocios. Tandem compunctus ad monasterium accessit: t se monachum fieri postulauit. Quem dum abbas t fratres recusarent cum iam senem videntes: t qualis fuerat agnoscentes: comminatus est illis: q̄ nisi eum susciperent monachum: eum exciperent predatorem t inimicū: ita vt cū sociis suis illuc rediens omnes iugularet: t monasterium everteret. Sicq̄ receptus t monachus factus in summa abstinentia t humilitate viuebat: omnesq̄ fratres numero.lxx. operātes iuuabat. Cui die quodam in cella sedēti angelus apparens nūciauit ei omnia peccata sua dimissa. Quod dum ille se credere nolle respōdisset: q̄ tam immania t tot scelera deus sibi tamcito dimisisset: angelus eidem subiunxit: q̄ eodem signo deus ipsum ꝓpter incredulitatē percuteret quo percussus fuerat zacharias: vt sc̄z ex illo die semp mutus existeret: quo signo disceret omnia possibilia apud deum. Cumq̄ de hoc ille conquereret: maxime quia mut? existēs psallere: vl' orare nō posset: āgelus ei dixit: q̄ extunc extra psalmos t dei laudes omnino lingua eius liganda foret. Ex quo die officium quidem dicebat: t orandi potestatem habebat: aliud ꝙo verbum omuino proferre non poterat: qui in eius sanctitatis testimonio pluribꝰ claruit signis. hec invitis patrum.

¶De sancto trophino epo. Lap.xviij.

TRophinus episcopus t cōfessor discipul? apostolorum petri t pauli: cuius meminit paulus apostolus scribēs ad timotheū: t ab eodē apostolo episcopus ordinatus ciuitati arelatēn. ad predicandum xp̄i euāgeliū prim? directus. Ex cuius fonte vt papa zosimus scribit: tota gallia fidei riuulos accepit. Qui doctrina t miraculis clarus quieuit in pace. iij. kalendas ianuarij. Quo etiā tempore sanctus crescentius eius pauli discipulus viennam peruenit: ibiq̄ miraculis effulsit.

¶De sctis Sabino t socijs marty. Lap.xix

SAbinus episcop? cū exuperātio et marcello diaconib? t venustiano cū vxore t filijs passi sunt apud assisiū ciuitatē tēpore maximiani imperatoris. Qui beatus epi scopus cū duobus diaconibus suis: exuperantio t marcello a venustiano augustali tuscie in ciuitate assisina tentus: dū ad sacrificia suaderetur: petijt sibi deos presidis presentari vt eis immolaret. Ille ꝙo statuā iouis ex precioso corallio sibi adduci fecit. Quā sanct? in terrā elidens cōfregit. Propter qō iussu venustiani manus ei? p̄cise sunt. Deīde duos diacones fecit inſeculeo leuari diuq̄ fustib? cedi: t latera eoꝝ vnguibus radi: t ignem subterponi. Tunc ambo spiritum emiserunt. Quoꝝ corpora in fluuium iactata a piscatorib? presbyteris collecta iuxta viam sepulta sunt. Sabinus ꝙo in carcere clausus: nocte a serena matrona fouebatur: que man? eius trūcas p reliquijs reseruabat. Cui? t nepotē cecū illuminauit: quo miraculo quingēti gētilū ad xp̄m cōuersi sunt. Post hoc dum venustianus preses oculis grauiter lāgueret: Sabinū ad se adductū cū honore rogabat: vt sicut nepotē serene illuminauerat: sic t se ab oculorum passione sanaret. Quē sanctus sabinus penitētia eidē imposita cū vxore t duobus filijs cōuertit t baptizauit: eūq̄ ab infirmitate liberauit. Hoc audiēs maximian? imperator misit illuc luciū tribunū. Qui venustianū cum vxore t duobus filijs xp̄m confitentes decollauit. Sabinū ꝙo ad ciuitatē spoletanā adductū tam diu plumbatis cedi fecit: donec spiritū exhalaret. Cui? corpus vna cum manibus serena sepeliuit. Horum hominum passio colitur. iij. kalendas ianuarij.

¶De sancto liberale epo t martyre. Lap.xx.

LIberalis episcop? canneñ. q̄ ciuitas est apulie passus est sub adriano imperatore. Quē pater ciuis roman? nobilis senator eleutherij? noīe decedēs commendauit euārhie vxori sue. Illa ꝙo xp̄iana puerum cuidā sctō epo tradidit sacris litteris inbuēdū. Ep̄s ꝙo liberalē eruditū: cū esset annoꝝ.xvi. ad diaconatū: deīde annoꝝ.xvij. ad sacerdotiū ꝓmouit. Et cū multis iā signis clareret eūdē annoꝝ.xx. ciuitatis canneñ epm ordinauit ad ppli preces. Imperator ꝙo venies roma: audita liberalis fama: misso felice comite ad canneñ. ciuitatē iussit eū sibi romā adduci. Sācꝰ ꝙo felicē ad deū cōuertit: t venies secū romā in via baptizauit. Presentat? igit adria

no: dum xp̄m libere confiteret̄ super lectū ereū extēsus igne supposito. cū sic p horā māsisset: impator eū solui p̄cepit. Et vidēs ip̄m īmobilē in craticula oleo puncta: prunisq; subterstratis eū poni fecit: statimq; ignis diuinit⁹ extinctus est: ⁊ craticula tepefacta. Deinde missus in sartaginē oleo plenā ⁊ adipe liquefactis: quasi in rorē p̄māsit. Tūc de cōsilio cerberi prefecti imperator ip̄m in furnū accēssum misit sudib⁹ ferreis circūpositis ⁊ oleo supinfuso. Et cū p̄māsisset illesus cerber⁹ cōuersus est ad xp̄m: quē impator in eodē clibano mitti fecit: q̄ ⁊ ip̄e permansit inustus. Impator ꝟo cerberū decollari mādauit: cui vnda sanguīs ꝓ baptismate fuit: liberalis ꝟo diebus pluribus in custodia detētus inde educt⁹ mittit̄ in amphitheatrū laxata sibi leena: que sancti pedib⁹ ꝓuoluta: eū oīno non tetigit. Inde dimissus est sibi leo ferocissimus: q̄ ⁊ ip̄e eū nō tāgēs circūplexus est sctm̄: ꝓpter qd̄ ml'ti paganoꝝ in dn̄o crediderūt. Et alijs q̄dē hec magicis artib⁹ ascribētib⁹ alijs xp̄i virtuti: orta seditiōe plusq̄ quīgēti gētiliū interfecti sunt. Qd̄ audiēs impator eū gladio aīaduerti iussit. Mater ꝟo euāthia q̄ ip̄m rome secuta fuerat dū sup corp⁹ filij rueret dep̄hēsa ab īpatore ꝙ eēt xp̄iana: ab eodē in ꝯfessiōe fidei ⁊ ipsa pariter decollat̄. Quoꝝ corpa ciues cāneñ. ad suā ciuitatē trāstulerūt: ⁊ ibidē honorifice ꝯdiderūt. passi sunt aūt. iij. kal'. ianuarij.

¶ De sancto Felice papa. iij. ⁊ confessore. Cap̄. xxi.

Felix papa ⁊ cōfessor hui⁹ nominis terti⁹ ī episcopatu successit Simplitio pape q̄ felix fuit natione romanus ex patre felice p̄sbytero de regiōe fasciole: et sedit ānis. viij. mēsib⁹. xi. dieb⁹. xvij. Hic fecit basilicā sctī agapiti iuxta basilicā sctī laurētij. Hic ꝯstituit eccl'ias ab ep̄o cōsecrādas: ⁊ ꝙ accusato dāde sunt īducie: vt ad rn̄dēdū p̄parare se possit. Et ꝙ accusatores ⁊ iudices tales esse debeāt ꝙ oī careāt suspitiōe. Sub hui⁹ episcopatu vēit relatio de grecia: Petrū alexādrinū p̄sbyterū ꝓpt̄ heresiz dānatū ab achacio ꝯstātinopolitano ep̄o reuocatū. Qui papa facto cōcilio dānauit achaciū cū petro. Post ānos iterū tres venit relatio ab īpatore zenone: vt penitēs rediret achaci⁹. Papa ꝟo misit messenū ⁊ vitalē ep̄os: vt si īuenirēt ꝯplicē petri achaciū iteꝝ dānarēt eos: si nō offerrēt libellū pn̄ie. Corrupti sunt aūt pecunia supradicti ep̄i: ⁊ nō fecerunt s̄m p̄ceptū sedis apl'ice. Tūc felix fecit discussionē ⁊ īuenit ambos ep̄os pecunia corruptos: ⁊ eiecit eos a cōmnione vna cū achacio ⁊ petro. Hoc factū est tp̄e oldouacri regis. Hic fecit ordinatiōes duas p mēsem decēbris. p̄sbyteros xxviij. diacones. v. ep̄os p diuersa loca numero xxxi. qui sepult⁹ est in basilica beati pauli apostoli. iij. kalē. ianuarij tēpore zenonis impatoris. Et cessauit episcopatus dies quinq̄.

¶ De sctō siluestro papa ⁊ cōfessore. Cap̄. xxij.

Siluester papa hui⁹ noīs primus natione roman⁹ ex patre Rufino: melchiadis pape sucessor sedit annis vigītitrib⁹: mēsibus vndecim. Hic a matre iustina xp̄iana post patris obitū traditus est cyrino presbytero: a quo sacris litteris eruditus ⁊ ipse presbyter ordinatus: hospitalitatem summopere exercebat: vnde ⁊ timotheum christianum ab antiochia venientem hospitio suscepit. ¶ Qui post annum predicans christum martyrium passus est: vt dicetur in ei⁹ passione secundo kalendas septembris. Sed dum tarquinius prefectus qui timotheum occiderat: eius diuitias a Siluestro ipsius hospite requireret: postq̄ Siluestrum huius facti nescium comperit: eum sacrificare precepit: et immolare renuentem cedi fecit: et in carcerem trudi: comminās eidem omnia genera tormentorum. Quem Siluester in ipsa nocte moriturum predixit: quod ⁊ factum est. Nam dum Tarquinius cenaret: os piscis in eius gutture versatum ipsum nocte media suffocauit: et Siluester mane a populo de carcere liberatur. Verumetiam dum persecutione Constantini imperatoris adhuc gentilis Melchiades papa per martyrium ad christum migrasset. Siluester presbyter q̄uis diu renitēs ab omni clero et populo in summum pontificem electus est: qui fide feruentissimus et sapientia ac consilio clarus: charitate diffusus etiam a gentilibus amabatur. ¶ Hic omnium orphanorum viduarum ⁊ pauperum nomina in matricula habebat: et omnibus necessaria prouidebat. Constituit quartam ⁊ sextam ferias ⁊ sabbatum ieiunijs obseruandas: quintam ꝟo feriam quasi dominicam celebrandam. ¶ Grecisq; dicentibus christianis sabbatum potius q̄ quintam feriam celebrandam. Respondit Siluester hoc fieri non debere: et quia est traditionis apostolice: et quia dominice debetur compassio sepulture: quinte ꝟo ferie dignitatē ostēdit: qꝛ eo die dominus celos ascendit: et sacramētum eucharistie. instituit: ⁊ ecclesia chrisma conficit. ¶ Dum autem constantinus imperator christianos persequeretur: in incurabilem cecidit plagam lepre. Cui pōtifices idolorum deorum responso consuluerūt: vt tribus milibus infantibus adductis romam eorum sanguine piscina repleatur: in quem calidū imperator balneādus descēdens a lepra ꝓtin⁹ mūdaretur: qd̄ ⁊ decretū est. Egrediente aūt constantino ad locum vbi balneum parari debebat

infantiã occidendorũ:matres puerorum ei obuiant: que resolutis crinibus miserabiliter vlulabant. Quod videns imperator abhorruit facinus:et iussit stare carrucã:et erigens se facundissima oratione populũ allocutus est. Ostendens qualiter dignitas imperij romani de fonte nascitur pietatis: que hanc etiam legẽ dedit:vt capitali sentẽtie subderet quicũq; in bello aliquẽ occidisset infantẽ:quod amplius augustum adimplere decebat: multisq; rationibus persuasit a tanto omnimode facinore desistendum. Et dũ in eius laudẽ populus dictũ principis approbans acclamasset:matribus pueros cum multis donis restituit:ipseq; ad palatium redijt. Nocte igitur insequente eidẽ beatus petrus et paulus apostoli in somnis astiterũt:et qz innocentis sanguinis effusionẽ exhorruerat: se sibi missos a dño dicunt:dare imperatori recuperande consilium sanitatis: admonẽtes vt filuestrũ vbis rome episcopũ:qui persecutiones suas fugiens in montẽ soractã cum suis clericis latitat:ad se introducat: qui sibi piscinam pietatis ostendet: ex qua lotus et mũdus a lepra pariter ascẽdet. In cuius beneficij vicissitudinẽ:xpo credens idolorũ tẽpla destruat: et ecclesias erigens:deinde vere fidei cultor existat. Quigitur constãtinus pro siluestro ad mõtem soractã misit. Qui videns milites credidit se ad martyrium euocari: et socios hortans cum suis presbyteris et clericis ad imperatorẽ accessit:cui assurgens eũ gratãter recepit a siluestroq; resalutatus narrauit ei sui somnij visionem:percũctati xpo qui essent illi dij qui sibi apparuerant:qui vocãtur petrus et paulus. Siluester respondit illos esse xpi apostolos et non deos: et ad preces imperatoris misso diacone aplorũ imagines presentari fecit. Quas vt imperator aspexit: illos q̃ esse sibi apparuerãt exclamauit:nec iam differendã pietatis piscinaz in qua lot9 posset a lepra mũdari:cũ fetus siluester piscinã hãc baptisma sacrũ exposuit: et ipe rator ẽ de xpi fide diligẽter instruxit: cathecuminũ fecit: et biduanũ sexte ferie et sabbati ieiunium ei indixit:et vt carceres apiret cõmonuit. Uespere ergo sabbati in palatio laterañ.intra thermas imperatoris balneũ iussit preparari: et fontẽ benedixit:cõstantinũq;vestibus exutũ firmiter credentem in aquam demersit et baptizauit:vbi et mirabilis emicuit splendor lucis: sicq; constantinus a lepra mentis et corporis de fonte mundus ascendens:christuz se vidisse letatus est:qui prima sui baptismi die hãc legez dedit:vt christus tanq̃ verus deus ab omni vrbe romana coleret. Deinde per duodecim dies subsequẽtes singulis die9 singulas ptulit leges in fauorẽ christiane fidei et ecclesiastice libertatis:de quibus in eius hystoria tractabitur.xij.kalen.iunij. ¶ Post hoc edificatis basilicis saluatoris iuxta suũ laterañ. palatium: et apostolorũ petri et pauli lateranen. palatiũ pape concessit: romanã ecclesiã cunctarũ ecclesiarum matrem ecclesie constituit:et sedem apostolicam multis insignibus priuilegijs decorauit:mirasq; in vrbe ecclesias fabricauit. ¶ Hec postq̃ helena constantini mater bithynie consistens:audiuit per litteras laudat filium de relicta cultura idolorũ:sed ipsum increpat:q̃ relicto deo iudeorum in crucifixũ hominẽ credat. Rescribit augustus vt ad se veniens iudeorum magistros adducat: vt ex disputatione mutua appareat fides vera. duxit igit helena.cxl. doctissimos iudeorum:inter quos erant.xij. sapientia pre ceteris rutilantes. Qui ad disputãdum coram imperatore cũ siluestro conuenerunt:statutis duobus philosophis gentilibus sapientissimis et iustissimis Cratone et zenophilo:ad quos tanq̃ iudices partiũ pertineret sentẽtia dicendorum. Noie autẽ sapientũ iudeorũ sunt hec:abiathar:ionathas:godolias:anna:doeth: chusi:beniamin.aroel:iubal:athan:sileon:zambri. Eũ quibus siluester solus disputans fidem christi euidẽtissimis rationibus comprobauit: et ex sententia iudicũ iudeos mirabiliter confutauit. Et dũ de mutuo consensu partiũ ad miraculorum experientiã ventũ esset: vltimus ex iudeorum sapientibus zambri qui erat magus:luctauit se nomen ineffabile dei scire:cui9 vtutẽ audire nõ valet aliquod animal: quin cõtinuo moriat. Et cũ adductus fuisset taur9 ferocissimus vix a cẽtũ hoibus tract9: statim vt zambri in aure tauri verbũ ptulit: taurus mugiẽs eiectisq; ocꝭs expirauit. Judeis ergo siluestro insultantibus. Sanctus hoc nomen non dei: sed demonis esse ostendit:cuius prolatione viuentes mortificant: ex eo q̃ nomẽ veri dei virtutẽ habet etiã mortuos suscitandos. Cũq; zambri ad taurum suscitandũ a iudicibus vrgeretur: et ille contra tauri suscitationẽ virtute iesu xpi si posset:referet:secq; cuz suis crediturũ exinde promitteret:siluester oratione premissa xpi nomine inuocato:non solum taurum mortuuz excitauit:quinetiã de ferocissimo mansuetissimũ remisit. Sicq; reginam et iudeos ac iudices et multos de populo ad fidem christi conuertit. ¶ Post hoc duz ad imperatoris aures venisset draconem in fouea quadam latere qui ex quo ipse fidem christi receperat: operante diabolo plusq̃ .ccc. solo flatu peremerat: et imperator hoc sancto pontifici retulisset. Ille ad dominũ orauit:et se draconem alligaturum obtulit. Cui beatus petrus apparuit:et vt securus ad draconem descenderet imperauit: ac vt ipsius os filo ligaret in christi nomine monuit. Descendens ergo siluester in foueã duobus solũ presbyteris assumptis p cẽtum q̃nq̃ginta gradus duas secũ ferẽs lãternas. Ibi draco9 sibilatz os vt ei iussuz fuerat alligauit: et vsq; ad die iudicij ibidẽ iclusit. Et ascẽdẽs duos magos rep

perit qui eum secuti fuerant; vt viderent quid ageret ne populum decipere posset: quos draconis flatu fetido pene mortuos secum eduxit incolumes atq; sanos. ¶Deinde cōstantinus imperator romanā prouinciā cum tota vbe dei ecclesie donauit: & byzantiū mutato noīe constantinopolis reedificauit: istucq; imperiū transtulit. Et beatus siluester in vbe remānsit. ¶Huius precepto assentiente imperatore cōstantino & psidente ꝓsilio in nicea bitynie ciuitate celebrata est pria synodus. cccxviij. patrū qui fidē catholicā exposuerunt: & multa decreta constituerūt. In quo cōsilio siluester episcopus ofio episcopo cordubñ. & victori abitalñ. vices apostolicas cōmisit: vbi & dānati sunt arrius & photinus & sabellius hereticī & eorū sequaces. In vbe ꝓo roma cū auxilio augusti celebrauit ipe consiliū. cc. episcoporum vbi eosdē hereticos dānauit. ¶Hic constituit chrisma ab episcopo cōfici. & vt episcopus baptizatum configuet propter hereticam suasionē: et vt baptizatum statim & a fonte leuatū liniat chrismate presbyter in vertisse ꝓpter mortis piculū. Cōstituit etiā vt nullꝰ laicus clerico crimē audeat inferre: & vt romanꝰ pōsul a nullo iudicef: & vt pbyter nō condēnef nisi sub. xl. testiū certa cōprobatiōe. Et vt minoris ordis maiorē nullꝰ possit accusare: & vt clericus ante laicos non iudicetur: & vt nullus clericus propter causam quālibet in curiaz introiret nisi in ecclesia tantū. ¶Hic constituit: vt diaconi dalmaticis vterētur: & vt sacrificium altaris non in syrico neq; in panno tincto nisi tantū in linthes terreno procreato & mūdo celebretur: sicut & corpus dñi nostri in sindone mūda sepultum est. Constituit etiam: vt siquis desiderasset in ecclesia militare vel proficere: vt esset lector dies. xxx. exorcista. lx. acolitus annos. iij. Subdiaconꝰ annos. v. diaconus. vij. presbyter annos. iij. probatus: & sic in eꝫm consecratur. Constituit insuper: vt siquis mortis reus ad ecclesiam confugeret iudicium mortis euadat: & alias multas cōstitutiones decreuit. Qui post opera multa laudabilia quieuit in pace. ij. kalen. ianuarij. imperante constantino circa annū dñi. cccxc. sepultusq; est rome iuxta palatium octauiani in loco qui dicitur ac caput: & cessauit episcopatus dies. xv.

¶De sancto Barbatiano presbytero & confessore Cap. xxiij.

Barbatianus presbyter cum timotheo presbytero de antiochia venit romā: qui sanantes egrotos multa miracula operabātur. Quorū famam audiēs galla placidia augusta: que tunc cum filio suo valentiniano imperatore rauēne residebat: cū eodē principe venit romā ad predictos dei famulos visitandos. Honorio altero imperatore eiusdem filio tunc mediolani degente. Dum ergo regina romā peruenisset: inuenit timotheū presbyterum ad christū migrasse. Barbatianus ꝓo in ciuiterio sancti calixti morabat occulte ieuniis & orationibus intētus. Qui ab augusta requisitus & cognitus rogatus est ab ea: vt quandam eius ancillam oculoꝝ grauem lāguorē patientē sanaret. Cui ille sudarium suū misit: eiusq; contactu oculi ancille sanati sunt. Deinde gallogenem quēdam imperatoris famulū: qui de scala cadēs pedem contriuerat liberauit. Theodorū quēdam cecum illuminauit: & alia plura miracula fecit. Quem multis precibus augusta galla & filius eius valētinianus imperator secum rauennam duxerūt: vbi iuxta palatium edificauit ecclesiam sancti iohānis baptiste: et cenobium monachoꝝ construxit. Sed dum regina ecclesiā sancti iohannis euāgeliste a fundamentis erexisset: quā in eius nomine cōsecrari volebat: & affligeref multū: eo q; nullas reliquias beati apostoli ibi ponēdas habere posset: orātibꝰ nocte barbatiano & regina: apparuit sctō dei beatus euāgelista altare thurificās: sctūsq; presbyter reginaz que aliquātulum dormitauerat excitauit: que etiam euangelistā cōspiciens dum ꝓpius festinasset: vt pedes eius teneret: ipe disparuit: vnū tamē ex sandalibus in manibꝰ auguste reliquit: quod ibidem repositū ꝓ magna reliquia conseruatur. Post hec dum theodoram quēdam nobilem a fluxu sanguinis liberasset: & ob hoc illa virum dei frequētaret: vxitius vir eius zelotipie spiritu ductꝰ barbatianū summo mane ad ecclesiā tendentē occidere voluit: qui educto gladio & erecto brachio ita detentus est & factus immobilis: q; nec loqui potuit: nec brachium deponere: nec inde se mouere donec clara die inuētus peccatū suum cunctis confessus est. Quieuit autez sanctus in pace. ij. kalen. ianuarij sepultus in monasterio suo ab augusta galla & a sancto petro archiepiscopo: vbi & quiescit miraculis coruscans.

¶De sancta Columba virgine et martyre. Cap. xxiiij.

Columba virgo passa est in ciuitate senonen. sub aureliano imperatore: qui apud ipsam vrbem residēs virginem sibi delatā vt christianaz reuerti fecit: que dū sacrificare nollet: nec nubere: iussu imperatoris adducta ē ad locū publicū meretricū: vt oībus sibi illudere volentibus exponeref. Ad quā dū iuuenis quidā lasciuus noīe baruchā esset ingressus: vrsa ferocissima de cauea fugiēs illuc accessit: et ipsum apprehēsum ad terrā strauit: intēdens in colūbam: nubibus quodāmodo interrogās quid iuberet: sed ea mandante iuuenis sine lesione dimissus cōuersus est. Ursa ꝓo ante ianuā se po-

nens neminem ingredi permittebat: quod audiens imperator ignē circa cellā accēdi fecit. Ursam aūt iubente virgine per tectū ascendēs aufugit. Mox imber ab aphrico veniēs ignē extinxit. Quā aurelianus extra ciuitatē addūctam decollari mandauit. Sepultaq; est apud senoñ. ij. kalen. ianuarij.

¶De sanctis Sauiano et socijs ejusdem martyribus. Cap. xxv.

SAuianus: potentia⁊ sanctitate insignis: ⁊ altin⁹ epi fuerūt ex septuaginta duob⁹ discipulis xpi missis a beato petro apl'o ad gallias predicādas. Ubi sauian⁹ primas totius galliarū puincie cōstitutus verbo⁊ exemplo vna cum sibi adiūctis socijs ppl'm instāter docebat: ⁊ multa miracula faciebat. Sed dum apud senoñ. predicaret: tent⁹ ab infidelibus p xpi noīe decollatus est: ibiq; tumulatus: cui successit in episcopatu potentian⁹: qui ⁊ ipe verbo predicationis insistens: post modicū tps martyriū passus est. Corpusq; eius auibus et feris expositū diuina gratia intactū permanēs a fidelibus recollectū vna cum sauiani corpore sepultū est. ij. kalen. ianuarij. vbi multa miracula in egrotātiū mēbris ⁊ obsessis a demonib⁹ deū operabat. Post quos passi sunt etiā sancti altinus serotinus⁊ eodardus: sepulti apud martyres prefatos. Quox olim corpora postmodū a ceuilone eiusdē vrbis antistite translata sunt in beati petri basilicam contiguam anno domini ccccccccxlvij. vij. kalen. septēbris tpe lotharij ⁊ ludouici ⁊ karoli imperatorum. Ubi audite sunt voces angelice deo gratias agentes.

¶De sancto Odilone abbate. Cap. xxvi.

ODilo abbas cluniacēn. floruit tpe ottonis. iij. cuius vitā scripsit hugo cluniacēn. qui aluernia nat⁹ militis filius: adhuc infans olim mēbrorū impos ex egritudine fact⁹ incedere nequibat. Dū aūt die quadā nutrix alijs intenta: eius iuxta ianuā ecclesie beate virginis reliquisset: puer quasi diuino instinctu manibus ⁊ pedibus reptans ecclesiam intrauit: altare petijt: ⁊ se studens erigere arā contingēs sanitatē mox recepit. Igitur in adolescentia sua primo factus est clericus ecclesie sancti iuliani martyris in aluernia: deinde sub sctō maiolo abbate cluniacēn. monachus effect⁹ in sancta cōuersatione quadriennio viuens defuncto maiolo abbas a monachis elect⁹ est. Qui inter ceteras eius sanctitatis insignia: nulla cura vel solicitudine potuit phiberi: quin quotidie celebraret: vnde in extremis positus adraldū monachū fecit calculare quot missas celebrasset lvi. annis quibus monasterij rexerat: quasi de his a dño iuxta numerū preciū receptur⁹. Pauperibus cōpatiēs manu largissima tribuebat: vt etiā famis tempore sacra vasa: ⁊ coronas ab imperatore oblatas ecclesie distraheret: et pecuniā suscepta erogaret. Beatā quoq; dei genitricē in summa deuotione habebat: ⁊ vitā aristissimā obseruabat. Die puerū cecū a natiuitate illuminauit. ¶Dū in. xl. ad mēsam ederet panem cinerib⁹ involutū: aquā a ministro in potū petijt: illeq; obtulit. Et dū sanctus vini sapore gustasset: ministrū q fibi vinū porrexisset redarguit. Iterūq; aquā sibi de fonte allatā in vinū conuersam gustando cognouit. ¶Apud ticenū latro velamen altaris eius furat⁹ vendere ipm nullaten⁹ i foro potuit: ⁊ redēs manū aridā repēte sensit: furtūq; reponēs ⁊ veniā petēs oratione scti sanitatē meruit. ¶Dū Odilo ticenū festinaret: flumē intumescens: qō cūcti vadare timebant sine lesione cū suis transiuit: qō dum quidam alij attentarent vix euaserūt. Sequēti nocte apud quendam hospitat⁹ est: vbi lucerna accensa vento extinguitur: ⁊ dū vir ille odilonem inuocasset celesti luce tota nocte dom⁹ illustratur. ¶Ueniens aūt ad monasteriū sancti marcelli martyris fluuium inūdantē mirabilr impetuosum cū omnib⁹ trā suadauit: ⁊ ceteris vsq; ad femora madefactis: quod etiam preter naturam fuit: aqua sibi adhuc maiori miraculo vix vsq; ad talos attinxit. ¶In monasterio sancti martini apud stratam publicam recept⁹ cū omniū copiam ad vescendū exceptis piscibus haberet: pisces modicos allatos benedixit et iussit apponi. Et cū essent multi discūbentes omnes inde abundanter refecti sunt: ⁊ adhuc plurima superfuerunt. ¶Rome etiam degēs apud monasteriū dei genitricis quod est in mōte aduentino dum vinū sibi ⁊ socijs habile: defuisset: vasculū melioris vini sibi oblatū est de quo omnib⁹ abundanter infuso cūctis ad sufficientiam fuit adeo vt nihil alicui defuerit neq; supererit. ¶Apud taurinū quidā febricitans dum aquā lotiōis manū odilonis collectā gustasset continuo a febre liberatus est. In mōte iouiani pauperibus peregrinis sitientibus obtulans vinuz modicū quod in flascone habebat propinari iussit: ⁊ omnibus potu satiatis: vas postmodum plenum repertum fuit. ¶Imperator hēricus cuppā vitream damasceno opere pulcherrime depictam sibi presentandam misit: quā dum fratres mirarent⁊ nuncio adhuc presente de manu vni⁹ casu cecidit ⁊ confracta est. Odilo igit timēs ne ex hoc imperator contra fratrem indignaretur: fragmēta collegit: ⁊ oratione fusa cuppaz reintegrauit. ¶Die primus diuina reuelatione festum cōmemorationis defunctorum post festiuitatē omniū sanctorū ce-

lebrauit: ⁊ toti suo ordini celebrādum indixit. Benedictus papa decimus qui eum multo honore rome susceperat defunctus apparuit iohanni episcopo portuensi dicēs ꝙ eterne pene dānatus esset: nisi odilonis merita ⁊ orationes obstitissent. Sed tamē dudū in purgatorio cruciatus: sperabat eius precibus ad paradisum transire. Que dum iohannes episcopus abbati intimasset: odilo pro etiam pape per seipm orauit: ⁊ cunctis fratribus ordinis idez imposuit. Et post dies modicos eldeberto monacho papa benedictus apparuit nimium fulgens: ⁊ maximo cetu mirabiliter e splendente associatus. Qui odilonis monasterium ingressus eidem gratias egit: asserens se ipius et eius ordinis suffragijs a penis purgatorijs libertū. ¶Ante fere quinquennium finis vite sue grauī morbo cruciatus est. Octicz proximus diabolus sibi assistentem terribiliter increpauit cur ante se venire presumpserat: morcz malignꝰ discessit. Sicz sacra sumpta cōione anno domini. Ō. xlviij. etatis autem sue. lxxvij. ordinationis vo sue. lvi. quieuit in pace. ij. kalē. ianuarij. ¶Eadem hora fratri gregorio monacho velut stella splendens apparuit: secz ante conspectum dñi beatavita gaudere nunciauit. Cuius corpus in ipsa ecclesia sepultum est miraculis clarens. ¶Hic plures elegantes sermones cōposuit: q̄ a fratribꝰ eius ordinis sepius p annū legunt.

¶De circuncisione dñi nostri. Cap. xxvij.

Circūcisio domini nostri kalē. ianuarij. iiij. ex causis ab ecclesia instituta videf: videlicet propter festi natiuitatis repetitionez: propter christi a ꝑ sumptam circuncisionem: propter eius sanguinis primam effusionem: ⁊ propter noui nominis impositionem. ¶Primo ergo celebratur propter natiuitatis domini repetitionem. Naz istud festum improprie vocatur octaua natiuitatis. Naz q̄ christi natiuitas tendebat ad mortez. Ideo improprie octauā habere dicit. Ō bitus enim sanctorum ideo octauā habent: quia ipi tunc nascuntur ea natiuitate que est advitā eternam quā octaua resurrectionis significat. Eadem ratione videtur ꝙ natiuitas virginis ⁊ iohannis baptiste improprie octauā habent. Similiter nec resurrectio domini: quia iam facta erat ipsa resurrectio in re. Sed nota quod est octaua: suppletionis: veneratiōis: deuotionis: ⁊ figurationis. Octaua suppletionis siue repetitionis est octaua natiuitatis: in qua supplemus: quod minus in festo factum fuerat. ſ. officium de parturiente: vnde ⁊ oratio ⁊ respōsoria diei pertinent ad puerperam virginem: ⁊ officiū misse in qua in quibusdam ecclesijs cantatur. Vultum tuū ⁊c. ¶Octaua venerationis est octaua pasche: penthecostes: natiuitas dñe nostre: et iohannis baptiste. ¶Deuotionis vt cuiuslibet sancti possunt fieri octaue. ¶Figurationis sunt octaue institute de sanctis: que significant octauam future in eis resurrectiōis: vt est octaua sancti Stephani: iohannis euangeliste: laurentij: ⁊ apostolorꝫ ⁊c. Est ergo istud festum nō octaua natiuitatis proprie: sed repetitio siue suppletio illi⁹ festi. ¶Secūdo ꝓpter a xpō assumptā circuncisionē: quā xps propter sex causas assumere voluit. Primo ratione sui .ſ. vt verā carnem assumptisse ostenderet: vt ex hoc confunderet errorē manicheorū dicentiū: xpm corpus fantasticum habuisse. Corpus enī fantasticum nec mutilatur: nec ex eo sanguis effundit. ¶Secūdo ratione nostri. Nam quia ꝑm augustinuꝫ. Ois xpi actio nostra est instructio: ideo circūcisus est in carne: vt nos circuncidi debere mōstraret in mēte: ⁊ etiā exteri⁹ in ope ⁊ sermone. Circūcisio aūt nra exterior debet eē in habitu: ne sit notabilis. In ꝑmone ne sit reprehensibilis Et i actiōe ne sit cōtemptibilis: vt. ſ. circūcidat⁹ visus a supflua visione: auditus a supflua auditione ⁊c. Interior aūt silr debet esse. In cogitatiōe: vt sit sctā. In affectiōe: vt sit pura. Et in intētiōe: vt sit recta. Col. ij. Circūcisi estis circūcisione nō manufacta in exploratione carnis: sed circūcisione xpi. Tertio ratione iudeorꝫ: vt excusabiles eēnt. Si em circūcisus nō fuisset: iudei se excusare potuissent dicētes: dissimilis es patrib⁹: ideo nō recipim⁹ te. ¶Quarto ratione demonū: ne mysteriū incarnatiōis cognoscerēt. Cū em circūcisio sit cōtra peccatū originale: credidit diabol⁹ ⁊ hūc similiter peccatorē esse. Eadē ratione voluit matrē desponsatā habere: vt crederet diabol⁹ iesuꝫ a ioseph genitū eē. ¶Quinto ratiōe pfecte iusticie adimplēde. Sicut em baptizari voluit: vt oēm iusticiaꝫ adimpleret: sic etiam circūcidi: vt eādē nobis hūilitatē oīderet. ¶Sexto ratiōe legis adimplēde siue approbāde: quō ei dicerer: nō veni soluere legē: sz adimplere: si circūcisionē respuēs statim a mādati solutiōe cepisset: vt dicit Ambrosi⁹. ¶Pōt addi⁹ septima ratio: q̄. ſ. octaua die circūcisus est: vt spūaliter inuat: q̄ in octaua resurrectiōis ab oī pena⁊ miseria circūcidemur. Et ꝫ hēt denotare circūcisio: q̄ fiebat octaua die: vt quia mūdi decursus sex etatibus deuoluit: septima etas morietiū: octaua resurgentiū: in qua pfecta erit circūcisio facta in carne nostra: in qua oēs defectus ⁊ miserie precidentur. ¶Cause autem quare circuncisio data fuit: sunt sex: que his versibus continentur. Laurentium: signum: meritum: medicina: figura. Exēplū: fuit olim circūcisio dura. ¶Tertio propter sanguinis christi primā effusionē: Hodie em xps sanguinē suū ꝓ nobis fundere

cepit: qui ip̄m pluries videlz quinq; vicibus p nobis effundere voluit. Primo in circūcisione: quod fuit nostre redemptionis initiū. Secūdo in oratione: quod fuit nostre redemptionis desideriū. Tertio in flagellatiōe: quod fuit nostre redemptionis meritū: qz liuore eius sanati sumus. Quarto in crucifixione: quod fuit nostre redemptionis pretiū: tūc em̄ q̄ nō rapuit exoluit. Quinto in lateris aptione: quod fuit nostre redemptionis sacramētū. Inde em̄ exiuit sanguis ⁊ aqua: qō figurauit nos p aquā baptismi mūdari debere: quod habet efficaciā a sanguīe xp̄i. ¶ Quarto celebraf ꝓpter noui nois impositionē: qz vocatū est nomen eius iesus. ¶ Hoc autē nomen apparet mirabile in figura: in scriptura: ⁊ operatura. Primo in figura. figuratuz em̄ fuit hoc nomē in ioseph filio iacob: de quo dicif Gen. xli. ꝙ pharao appellauit nomē eius lingua egyptia: saluatorē mūdi. ꝙ aūr iesus saluator interpretef: ostendif Matth. i. Vocabis nomen eius iesum. Ipse em̄ salū faciet ppl'm suū a peccatis eorū. Joseph igif qui saluator a Pharaone fuit appellatus: figurabat xp̄m: q̄ a deo patre iesus. i. saluator est noīat⁹: vt sicut ioseph a fratrib⁹ vēditus triginta argēteis: egyptū. i. tenebras a tēporalis famis oppressione liberauit: ⁊ ppl'm collecto frumēto refecit. Sic iesus saluator a iudeis emptus totidez nūmis: seculū istū tenebrosum a spūalis inedie tabefactione redemit: ⁊ ppl'm celesti pane: hoc est suo sacratissimo corpe satiauit. Et sicut ille factus est dūs egypti: ⁊ iesus fact⁹ est iudex tot⁹ seculi. ¶ Item figuratū est hoc nomen in iesu filio num: qui alio noīe dicif iosue: qui fuit successor moysi in ppl'i hebreoz ducatu: vt sicut ille ppl'z dei p desertū educens: eūdē ad terrā ꝓmissam introducere neq̄uit: quod successor eius iesus adimpleuit. Sic per allegoriā moyses quidem populo dei legē dedit: ip̄m aūr saluare non potuit: nec ad ꝓmissam terrā viuentiū introduxit: quod iesus saluator moysi successor legis gratie latoz effuso sanguine suo perfecit. Et sicut ille aperto iordanis flumine populū ad terram ꝓmissam induxit: sic et iesus iste patefacto baptismate: quod ad ifam in eodez flumio habuit exordiū in christo ppl'm suū ad eternā gloriam immisit. ¶ Item figuratū est in iesu sacerdote magno: qui post captiuitatē babylonicā ppl'm in hierusalē reducēs: tēplū reedificauit. ꝓmo Esdre. v. Figurabat em̄ iesum: q̄ est sacerdos in eternū ꝑm ordinē melchisedech: qui post diaboli captiuitatē ppl'z redimēs ad hierl'z celestē que est mater nostra per suū sanguinē reportauit: ⁊ templū militātis ecclesie ꝓpter peccatuz hoīs dirupte refecit. ¶ Secundo in scriptura: hoc est ineffabile nomen dñi: quod grece dicif tetragrāmaton: a tetra qō est quattuoz: ⁊ gramma ifa: ⁊ on de⁹: quasi deus quattuoz litteraz: quod in lamina aurea de precepto sculptum: in fronte summi sacerdotis pendebat. Et cum inter decem noīa hebraica: quibus deus nominatus est: mullū reperiaf. iiij. litterarū: quod nō sit plurimū vel pancioz: solum hoc nomē iesus: in hebreo. iiij. litteris inscribif: scz ioth: he: vau: he. His em̄ litteris nomen dei ineffabile tetragrammatō scriptū fuit: que quattuoz littere in lingua nostra sonant principium vite: passionis iste: quasi dicaf ꝙ iste iesus est principium vite: passionis: id est per passionem. Cū em̄ hebreorum grammatica prepositionibus careat: loco prepositionū: que seruiūt accusatiuo casui: ponunt genitiuū. ¶ Tertio in operatura: vnde dicit petrus rauennas. Hoc est nomē quod dedit cecis visum: surdis auditum: claudis cursum: sermonē mutis: vitam mortuis: totamq; diaboli potestatez virtus huius nominis de obsessis corporibus effugauit ⁊c. ¶ De carne autem circūcisionis domini dicitur: ꝙ angelus eam karolo magno detulit: ⁊ ip̄e eaz aquisgrani in ecclesia beate virginis collocauit: quā postea ferf transtulisse carosium. Nunc autem dicif esse rome in capella laterañ. que dicif sancta sanctoz: vnde ibidem scriptum legitur. Circuncisa caro christi: sandalia clara. Ac vmbilici viget hic precium cara.

¶ De sancto Basilio episcopo ⁊ confessore. Cap. xxviij.

BAsilius episcop⁹ et doctor grecorū: cuius vitaz amphilochius iconij episcop⁹ scripsit: de cesarea capadocie oriūdus: septēnis a parentibus studijs philosophie traditus: studuit apud Athenas cum Gregorio nazanzeno: et Juliano: et Libanio in doctrinis grecis. Cunq; in scripturis illis ad sensum suum creatorem inuenire non posset: eidem nocte oranti quidam splēdor illuxit. et induxit eum ad perlustrandum totius religionis scripturaz. Profectusq; in egyptum: sacrarum litterarum studio se exercitans: iam mente christianus: reuersus in greciam: multis philosophis viam salutis ostendit. Inter quos Eubolum preceptorē suum disputātem redarguit. Cum quo triduo fine cibo continue permanens: secumq; de diuinis conferens: eum conuertit. Qui omnibus suis pro christo erogatis venerunt Antiochiam: vbi et Libanio sophiste et discipulis eius christum predicauerunt. Inde venientes hierusalem episcopo maximino baptismum petierunt: qui eos secum duxit ad iordanem. Dumq; Basilius signū fidei a deo peteret: venit super eos lux immensa: sicut fulgur ⁊ columba ex fulgure descendens turbauit aquam et auolauit. Ibiq; baptizati antiochiā reuersi sunt: vbi sub Meletio episcopo Basilius diaconus ordinatur. Deinde venerūt cesaream: vbi eusebio epi-

scopo diuinitus reuelatur: basilium sibi in epi-
scopatu successurum: quod non multo post eo
decedente factū est. ¶ Quāte sanctitatis extite-
rit iste sanct⁹ effrem heremite in visu mōstra-
tum est. vidit eū in extasi positus colūnā ignis
caput eius ad celū pringebat: t vocē desup au-
diuit: q talis esset magnus basilius. veniēs er-
go ad ciuitatē die epiphanie vt xm virum vide-
ret: cū ipm conspexisset in pontificali apparatu
t comitiua clericoz venerabiliter procedērem:
despexit eū admirans hominē tanto honore et
constipatione positū esse colūnaz ignis. Quod
Basilius per spīm cognoscens eū ad se accersit
de cogitatiōe redarguit: viditq; effrem linguā
igneam loquentem per os eius: t compunctus
veniam petijt. Cūq; ab eo petiuisset: quaten⁹ vt
grece loqueret: quā linguā penitus ignorabat:
sibi a deo impetraret: q̄uis difficile videretur:
basilius pro eo orauit: t cōfestiz grece loqui ce
pit. ¶ Heremita quidā alius pōtificaliter pce-
dentem basilium cōtempsit: arbitrans q in tali
pompa plurimū delectaret. Cui de celo vox fa-
cta est: q ipse magis peccabat ex delectatione
quam habebat in palpādo caudam catte sue: q̄
basilius in omni apparatu suo. ¶ Valens impe
rator fautor arrianoz ecclesiā quandā catholi-
coz ablatam contulerat arrianis: ad quē vir san
ctus accessit: t ipm de eius iniq̄tate magnani-
miter redarguere cepit. Cuius post multa ꝯba
imperator concessit: vt amore catholicoz remo
to ipso ꝑm iusticiā inter partes sentētiā ferret.
Episcopus ꝯo conuocatis partib⁹ iussit: vt fo-
res ecclesie claderent: et vtriusq; ptis sigillo
munirent: t ad quoz orationes aperirētur sua
esset. Quod cū oībus placuisset: orātib⁹ arria-
nis per triduū ianue semp' eisdē clause manse-
rūt. Tunc basilius ꝓcessione ordinata venit ad
ecclesiam: t facta oratione leui ictu baculo suo fo
res tetigit dicens. Tollite portas principes ve
stras ꝛc. Et cōtinuo apertis ianuis: reddita est
ecclesia catholicis. Cū imperator basilium nec
muneribus: nec precibus: nec cōminationibus
corrūpere posset: vt dicit in tripartita hysto. dū
sniam de ipsius auxilio scribere vellet fractis
tribus calamis successiue: ipe tremore magnū
incurrit: t sic chartā fregit: t a scribēda senten
tia destitit. ¶ Nobilis quidā nomine heraclius
filiam eius vnicā deo vouerat: in cuius amore
instigante diabolo vn⁹ ex seruis exarsit: t ipossi
bile vidēs: vt ad amplexus filie dñi sui posset
accedere: cuidā mago pecuniam magnam pmi
sit: si aliter ageret: q puella sibi cōsensum pre-
beret. Qui scriptam epistolā ad diabolū inuent
tradidit: t vt nocte inter sepulchra gentiliū ac-
cederet monuit: t demones vocaret: atq; char-
tam in aere exaltaret. t sic demonib⁹ sibi appa-
rentibus obediret. Que dū iuuenis perfecisset
adest princeps tenebrarū cū multitudine demo
nioz: t lecta epistola iuuenē interrogat: si xpm
negare paratus erat. Qui dū xp̄o et xp̄iane fi-
dei abrenūciasset: t abnegationis sue chirogra
phum diabolo tradidisset: ꝑceps demoniozuz
spūs fornicationib⁹ ad puellam misit in amorē
iuuenis instammandā. Que dudū vexata mise
rabiliter clamare cepit: t p̄r dicere: q aut ipaz
seruo in coniugem traderet: aut seipsam occi-
deret. Pater igit anxius t filiam perdere dubi
tans: de consilio amicoz ipam seruo suo manu
misso in vxorem dedit: t maximā dotē cōcessit.
Et dū dudū insimul permanerēt: aduertit vxor
q vir suus nec se signabat: nec ecclesiam introi
bat. Et dū huius causam solicite per dies plu-
rimos requisset: q̄uis dudum sibi veritatem ne-
gasset: eidem tandē cuncta que sibi contigerant
enarrauit: t puella supinde basiliū consulendū
abijt. Qui puerū vocans: t omnia ab eo audiēs
interrogauit si ad xp̄z redire vellet. Cui ille re-
spondit: q vellet libēter: sed non poterat: quia
abnegatiōis sue chirographū diabolo fecerat.
At ꝛsus eū in dño cōfortauit: t cruce signatuz
p triduū inclusit: postea eū visitauit: q̄ magnas
demonū infestationes se pati dicebat: eo q ipz
lapidantes chirographū sibi ostendebant. Cui
ille dans escam modicā: iterū eū signauit: t in-
clusit: ac pro ipso ingiter deū orauit. Et post ali
quot dies iterū ad euz veniens: ab eo percepit
q clamores eoz a longe audiebat: eos tamē nō
videbat: iterumq; ipm reficiens abijt: t pro eo
orauit: t die quadragesimo rediens audiuit q
viderat sanctū pro se pugnantē: et diabolū vin-
centem. Quez basilius educens: vocato clero t
populo: t factis letanijs puerū in eccl'ia duce-
bat: quez demones ab alia parte trahebāt. Tūc
clamante puero: basilius demones increpauit:
eosq; dudū conquerentes effugauit. Et dū ipe
cuz omni populo in oratione perseuerassent: ecce
scriptū iuuenis per aera in manib⁹ basilij con-
uolauit: quem ille iuueni ostensum lacerauit: et
absolutū ac cōmunicatū t bene instructū vxori
restituit. ¶ Mulier quedā omnia peccata sua
in cedula scripserat: t eam basilio dederat: sup
plicans: vt pro se oraret: vt deus sibi peccata di
mitteret: qui duz pro ea oraret: omnia peccata
preter vnū grauius de charta delata sunt. Quā
basilius ad effrem heremitā misit: vt eius ora-
tione: t peccatū illud deleri posset. Tūc effrem
eam ad basilium tanq̄ sanctiorem remisit: et vt
veniēs festinaret admonuit: eo q dubitabat: an
ipsum viuum inuenire posset. Rediens ergo
mulier virum die defunctum repperit: qui iam
ad tumulum portabatur. Et dum lamentabili-
ter fleret: t cedulam supra corpus defuncti po
suisset: iterum eam aperuit: et peccatum deletū
aspexit. ¶ Dum autem sanctus dei egrotaret
infirmitate: qua et decessit: quidaz probus me-
dicus iudeus ioseph nomine eū visitabat: quez
sanctus se conuersurum preuiderat. Sed dum
in extremis positus esset: ioseph ex motu pul-

sus ⁊ alijs indicijs: quem eo die moriturum no uerat: famulis secreto nunciauit: ⁊ vt necessaria sepulture pararent cōsuluit. Quod sanctus per spiritum audiens: hoc esse futurum eo die omnino denegauit: ⁊ ioseph aliter esse impossibile constanter affirmauit: asserens se velle mori: nisi basilius eo die sole occidēte occūberet. Tunc sctūs eū interrogat: si vult mori peccato ⁊ viuere xp̄o: si die sequenti vsq; ad sextā horā superuiueret: quod ⁊ ioseph se facturum spondet. Beatus autē basilius q̄uis naturaliter illico moriturus: oratione non tantū mortis inducias q̄ conualescentiam a xp̄o imperauit: ⁊ vsq; in crastinū ad horā nonā superuixit: maneq; hora tertia de lecto surrexit: ad ecclesiā proprijs pedibus accessit: ⁊ ioseph conuersum baptizauit: et rediens ad lectū hora nona spiritū feliciter emisit kalen. ianuarij tēpore imperatoris gratiani: sepultusq; est in eccl'ia sua. ¶ Hic contra eunomiū insignes elaborauit libros. De spiritusancto volumen egregiū. In exameron homelias nouē. Epistolas breues: variosq; tractatus. Ad euchitas epistolam vnā contra hereticos. De incarnatione dn̄i librū vnū. Uitā balaam ⁊ iosaphat. Cōtra iulianū apostatā libros fortissimos. De generib⁹ peccatoꝝ inq̄sitionuꝫ librū vnū. De fide catholica ad āphilocū iconij ep̄m librū vnū. Scripsit etiā regulā monachoꝝ qua vtunt armeni: ⁊ alia multa opuscula fecit.

¶ De sctā martina v̄gine ⁊ martyre. Cap̄. xxix.

Martina virgo ⁊ martyr rome ex patre ꝯsule nata: ibidemq; sub alexādro imperatore passa ē. Que ab eo vt christiana comprehensa: ad apollinis sacrificium inuitatur. Et dū orasset pars templum cuꝫ idolo cecidit: ⁊ demon per aera sicut fumus clamans euanuit. Quā alexander alapis cesam ab octo viris binatim sibi succedētibus vncinis ferreis attrahi fecit. Qui videntes quattuor angelos virginem confortantes conuersi sunt: propter quod ⁊ ip̄i suspensi: ⁊ vnguibus lacerati: demū decollati martyriū cōsumauerunt. Deinde virgo xp̄i suspensa: et post hoc in quattuor palis extensa gladijs concidit: sed cesorib⁹ subito decedētibus carceri tradit: vbi ab angelis visitata confortatur: ⁊ celesti cibo reficitur. Indeq; educta in tēplo artemidis statuitur: ⁊ immolare compellitur. Sed corruēte idolo ⁊ fugato demone iterum circa mammillas vnguibus laniatur. Iterumq; carceratur. Deinde in amphitheatrū ducta bestijs subijcitur. Cuius pedibus leo procidit mansuetus. Et dum inde educta fuisset: idem leo mox eumenium alexandri cognatuꝫ interfecit. Iterū post duos dies suspensa: et vngulis rasa: atq; decaluata est: eo q̄ virtutem maleficiorum capillis inesse putabant. Et dum in templo cei reclusa fuisset sola: idolo corruente: audite sunt voces angelorum cōtinuentiū a paganis. Quod imperator comperiens: ip̄am extra vrbē ductam iussit decollari. Et facto maximo terre motu. ccxxx. gentiles conuersi sunt. Cuius corpus calixtus papa cum suis clericis sepeliuit kalendas ianuarij.

¶ De sancto Conccordio presbytero ⁊ martyre. Cap̄. xxx.

Concordius presbyter ⁊ martyr passus est spoleti tempore antonij imperatoris. Hic ex parte gordiano xp̄iano rome ortus: a sancto pio vrbis episcopo presbyter ordinat⁹ ⁊ doctus est. Qui cum via salaria habitaret apud sanctum eutycetē: tentus a torquato comite tuscie: qui versabatur spoleti: cū xp̄m confiteret: ⁊ sacrificare nollet: carceri traditus est: vbi a sanctis eutycete ⁊ antimo episcopo amicis torquati de eius consensu visitatus ⁊ confortatus fuit. Inde eductus equuleo suspenditur ⁊ torquetur. Et dum constanter in fide persisteret: iterum carceri mancipatur: ⁊ fame triduo maceratur. Nouissime cum statue iouis eidem in ergastulo p̄sentate thurificare renueret: a duobus satellitibus ibidē decollatur kalen. ianuarij. Sepultus in loco vbi aque plures emanāt: iuxta ciuitatem spoletanam.

¶ De sancto Almachio martyre. Cap̄. xxxi.

Almachius martyr rome martyriū passus est. Qui cum sacrificantibus gētilibus diceret: hodie octaue dominici diei sunt: cessate a superstitionibus idolorū: iubente vrbis prefecto captus: et a gladiatoribus occisus est kalen. ianuarij: vt dicitur in martylogio adonis.

¶ De sancto Fulgentio episcopo ruspensi. Cap̄ xxxij.

Fulgentius episcop⁹ ruspen̄. ex parte fulgentio et matre marchiana nobilibus in ciuitate toleto hispanie nat⁹ est. Qui grecis ⁊ latinis litteris non mediocriter eruditus in annis iuuenilibus a fausto episcopo in exiliū relegato monachalē habitum suscepit. Hic primo ab arrianis multas insidias ⁊ persecutiōes perpessus ⁊ aliquādo durissime cesus est. Deinde effectus abbas monasterij sui: eadem arriana peste crescente ab eodem cenobio effugatus: sed auxiliante xp̄o

post tempus aliquod reductus in episcopū ruspeñ. electus fuit. Qui verbo ⁊ exēplo populū suum docēs: ad defensionē catholice veritatis: multa opuscula contra arrianā hęresim compilauit. Propter qō ab arrianis in insula sardie cū. lx. catholicis ēpis relegat⁹: domū ad ecclesiam suā reuocatus: quasi per annū ante obitū suum episcopatui cessit: ⁊ ad monasteriū suum rediens: ibidē nō vt abbas: sed vt simplex monachus annū vltimū vite sue exegit. Ibiq; plenus sanctitate hūanitatis debitū soluit kalen. ianuarij. ēpatus sui annorū. xxv. vite vo sue anno. lxv. Hic inter ceteravite sue arctissime recolenda carnes aut vinū nulla nunq; necessitate: vel infirmitate gustauit. Floruit aūt tēpore gelasij pape: et anastasij primi iperatoris. ¶ Hic diuina ⁊ hūana litteratura prestātissimus: aduersus fastum elegans scripsit volumen. Composuit tractat⁹ ⁊ homelias multas plurimosq; sermōes. Scripsit ⁊ fabularuz allegorica: libro quem mythologiarū vocabula intitulauit. Hec sigibertus.

¶ De sancto Fulgentio episcopo vtruculañ. Cap. xxxiij.

Fulgētius episcopus vtruculañ. vir nimie sctitatis fuit. Qui dum rex gothoz toritas ad partes suas accederet: eisdē per clericos suos exēnia misit: vt eius insaniam mitigaret. Que rex vt vidit: sprenit: suiscq; hoibus iussit: vt episcopū sub omni feritate cōstringerēt: eiusq; examini reseruarēt. Quē feroces gothi detentū circūdantes: cum in vno loco stare preceperunt: sibiq; in terra circulū designauerūt: extra quē pedē tēdere nullo mō auderet. Cūq; in sole nimio estuaret: nec circulū exire ēpsu meret repēte tonitrua ⁊ coruscatiōes: ac pluuia nimia erūperūt: adeo vt custodientes euz immē sitatē imbris ferre non possent. Et cuz inundatio nimia vbiq; fieret: intra designationem circuli: intra quam vir dei stetit: ne vna quidem aque gutta descēdit. Quod dum regi nunciatuz fuisset quem primitus insatiabili furore fiebat: postmodum reuerendissime pertractauit: ⁊ cū honore ad propria remisit. Hec gregorius. iij. dial. cap. xij.

¶ De sanctis triginta martyribus Cap. xxxiij.

Triginta milites christiani: rome via apia martyrio coronati sunt. Quos diocletian⁹ imperator simul detentos: capitali sententia condemnatos: decollari fecit. Hicq; coronam martyrij perceperunt kalen. ianuarij.

De sancto Macario abbate alexandrino. Cap. xxxv.

Macarius alexādrinus abbas: vt habef in hystoria triparti⁹ta: fuit in deserto de scythi: ad differentiā alterius macarij egyptij: antonij discipuli: qui fuit in thebaide: de quo dicef. xvij. kalē. februarij. Hic descēdens de scythi: intrauit dormire in monumēto: vbi sepulta erant corpa paganoz. De quorū vno sibi pului nar sub capite strauit. Demones aūt vt ipm terrerēt: vocabat quasi mulierē ad balneū inuitantes: ⁊ alter demō sub ipo: tanq; ex mortuo illo rūdebat: se venire nō posse: q; peregrinū super se habebat. Macari⁹ aūt in nullo territ⁹ corp⁹ tūdebat dicens: q; iret si posset. ¶ Apparuit sibi diabol⁹ aliqñ cū falce messoris: volensq; eū ferire nō potuit. Dixit q; ab eo multā violētiaz pateretur: q; sibi prevalere non poterat. Nam quicq̄d macarius faciebat: ⁊ demō: si vigilabat ipe nunq; dormitabat: si ieiunabat: ipe penitus nō comedebat: verū in sola hūmilitate ipm excellebat. ¶ Ueratus a tentationib⁹ carnis saccū magnū harene deferebat: ⁊ interrogatus a theosebio q̄d faceret: rūdit: q; se vexantē vexabat. ¶ Vidit alia vice diabolū habentē in veste perforata ampullas multas: quas dixit esse tētationuz spēs: ⁊ q; ibat potionare fratres. Jta vt ñ vni aliquā earū nō placeret: aliam porrigeret. Et cuz rediret: macario interrogāti quō fecerat: respondit: q; oēs sancti fiscati erāt: preter quēdā theotiscū: q̄ sibi cōsenserat. Surgensq; macari⁹ illuc iuit: illūq; fratrē tētatū inuenies conuertit. Et post hoc iterū demonē cundē repertum interrogat: quō se fratres habebant: qui rūdit: q; male: ⁊ qō plus erat: vnū acquisitū amiserat: qui sanctior alijs fact⁹ erat. ¶ Dū caput defuncti reperisset: ⁊ orasset: interrogauit qs esset: qui rūdit: se fuisse paganū. Interrogat⁹ vbi erat aīa sua: respondit: q; in inferno in tanto pfundo: quantū distat celū a terra. Addidit q; q; adhuc pfundiores sunt indei. Et vltra hos pfundissimi sunt falsi xpiani: q̄ xpi sanguinē cognitū parui pēdūt. ¶ Ambulās aūt p pfundā solitudinē: ad quodlibet miliare arundines figebat: vt postmodū redire sciret. Et cū iam nouā dietas fecisset: eas oēs diabolus collegit: ⁊ ad caput eius dormientis posuit: vnde ad redeundū plurimū laborauit. ¶ Fratri cuidam longe tentato: q; in cella sua inutiliter permaneret pfuluit: vt cogitationib⁹ illis sic rūderet: q; saltē pro xpi amore celle parietes custoderet. ¶ Dum culicē se pungentē occidisset: et ex eo sanguis exisset: redarguēs se: q; priam iniuriā vindicasset: nudus ser menses in deserto mansit: ⁊ inde a scabionib⁹ laceratus exiuit. Post hec clarus virtutib⁹ in pace quieuit quarto noñ. ianuarij. Hec in vitis patrum.

¶ De sanctis Argeo Marcesso ⁊ Marcellino martyribus. Cap. xxxvi.

ARgeus: marcessus: atq; marcellin⁹ puer fratres: passi sunt in ponto ciuitate tomis. Qui marcellin⁹ sub licinio pncipe: inter tyrones cōprehēsus: eū nollet militare: dicens se xpianū nulla ratione debere terreni pncipis ascribi militie cessus ad mortē: ⁊ diu i carcere maceratus est. Et dū sic detineret in vinculis: ⁊ argeus ⁊ marcessus fratres eius ipm visitassent: ⁊ ipsi deprehensi: q; xpiani essent: cogūtur idolis immolare: tū essent inter militares ascripti. Sed nō consentiētes a tribuno suo decollati sunt. Marcellinus ꝙo in mari mersus martyriū consumauit. qui passi sunt. iiij. noñ. ianuarij. hec ado.

¶ De sctō Antherio papa ⁊ mar. Lap. xxxvij.

ANtherius papa ⁊ martyr: natione grecus: ex patre romulo pōtiano pape i episcopatu successit: ⁊ sedit annos iij. mēsem. i. dies. xxi. Hic cōstituit: vt episcopi maxime vtilitatis vel necessitatis causa possint transferri de sede in sedem. Hicq; gesta martyrū a notarijs diligēter exquisiuit: ⁊ in ecclesijs recōdidit legendas. Et hic sub maximino augusto martyrio coronat. Sepultusq; est cum collegis suis in cimiterio calixti: via apia. iij. noñ. ianuarij. Et cessauit episcopatus dies. viij.

¶ De sancta Genouefa ꝟgine. Lap. xxxviij.

GEnouefa virgo parisiesi. anno. vi. martiani imperatoris claruit: vt ait sigibert⁹. Hāc puellulā dū in domo paterna sanctus germanus parisiesi. epūs: vadens ad synodū conspexisset: prophetico spiritu prenūciauit eam maximā in sanctitate futuram: eamq; tūc de pudicitia docēs ad ꝓpositū virginitatis incitauit. ¶ Dum aūt die quadam phibente matre omnino ad ecclesiā ire vellet: ⁊ mater ipam alapa pcussisset: subito lumē oculorum amisit. Quod puella videns: ⁊ matri condolens: ac ream se criminis remordens: aquam de puteo haustam inuocato christi noīe oculis genitricis infudit: ⁊ mater cōfestim recupauit visum. Dum aūt in xpi virginē dedicata fulsset: ⁊ ieiunijs ac orationibus vacaret: ex lōga carnis tabefactione lepra incurrit: quā pluribus ānis patienter pertulit: sed demū a xpo mūdata est. Et dū sancti dionysij basilica fabricaret: ⁊ calce deficiente operarij laborare nō possent: ⁊ ex hoc diebus multis vacare ab ope necesse esset: oratiōes virginis effusa: camerā quā existimabant: vacuam adierunt: ⁊ eam calce miraculose plenā inuenerūt: ⁊ sic in edificio processerunt. ¶ Sed ⁊ sitientibus operarijs virgo cuppam vini porrexit: de quo refectis oībus: vsq; ad cōpletam ecclesiā nō defecit. Multos ab immūdoꝝ spirituū oppressione liberauit: ⁊ alijs insignib⁹ miraculis renitēs: in pace ꝙeuit. iij. noñ. ianuarij apud sanctū dionysiū sepulta.

¶ De sctō petro Aulano martyre. Lap. xxxix.

PEtrus martyr passus est in ciuitate aulana tēpore diocletiani ⁊ maximiani imperatorum: qui alio nomine balsam⁹ vocatus est. Hic a preside seuero rētus: duz se christicolā confessus est crucis supplicio affixus: interēptus ē: vere petri apostoli effectus heres nominis ac imitator passionis. Cuius passionez transtulit anastasius apostolice sedis bibliothecarius: vt scribit frater Vincētius: qui passus est. iij. noñ. ianuarij.

¶ De sancto Danicle martyre. Lap. xl.

DAniel leuita ⁊ martyr padue quieuit corpore in ecclesia cathedrali. Quod quidez hoc modo repertuz est. ¶ Anno cū dñi. ccccccl. xvij. hic sanct⁹ apparuit cuidam ceco in tuscia existēti monēs: vt si illuminari vellet ad corp⁹ suū visitandum padnam accederet: secq; danielem martyrē nominauit. Qui paduam veniens ⁊ nihil de sancto inuenire valēs: eo q; ciuitas a lōgobardis nup diebus illis euersa fuerat: ⁊ diruptis ecclesijs legēde sanctoꝝ dispersē: se delusum putauit. Et duz in ecclesia sancte iustine oraret: eidē ceco sanct⁹ daniel denuo apparuit ⁊ ipm illuminauit: ac locum sepulture demonstrauit. Illeq; cōtinuo episcopo iohāni ⁊ abbati sancte iustine: tam miraculū q; visa nūciauit. Qui congregato clero ⁊ populo: locū effodientes: corpus martyris inuenerūt: iacens sup ligneam tabulā ad instar sue longitudinis suplinum ⁊ extensum: habens super se aliā marmoream tabulam eiusdē lōgitudinis cuz inferiori confixam clauis: videlz ferreis enormibus: caput martyris: pectus ⁊ ventrē: ac omnia trāfodientibus mēbra: ⁊ binas tabulas colligētib⁹: que oīa qualiter a gētilibus passus fuerat: euidentius ostenderūt. Sanguis ꝙo a corpe diffusus ita recēs in tabulis apparebat: ac si tūc ex vulneribus stillaret. Et ex parte exteriori sculptus titulus legebat. Hic requiescit corp⁹ sancti danielis martyris ⁊ leuite. Quo aūt tēpore vel qua die seu sub quo passus fuerit iudice aliter ignorat. ¶ Veuātes igit inde corpus ad ecclesiam maiorē dei genitricis transtulerunt: et ibidē honorifice condiderūt: vbi ⁊ quiescit miraculis fulgēs. Et quia passionis eius festum ignotum est: festum ipius martyris agitur padue die qua corpus eius inuentum est: videlicz iij. noñ. ianuarij.

¶ De sancto Theogene martyre. Cap. xli.

Theogenes martyr filius epi xpiani: passus est sub licinio imparatore i cyzico: q erat pma ciuitas hellespoti. Qui cō prehēsus ⁊ pductus ad legionē que dicebat sera traiana: duz se xpianū cōfessus esset: in qttuor palis extēsus: ⁊ fustibus cesus est diutius: donec. xviij. centuriones super eū mutarent. Deinde in carcerem missus ⁊ in neruo extēsus: qttuorq clauis confixus est: vbi ab ipo xpo cū sanctoꝝ multitudie sibi apparētibus cōfortat: quos ⁊ ipi custodes audierūt psallētes. Inde educt⁹ ⁊ tribuno suo presentat⁹: iussus est ab eo in mare mergi. Sed dū mergeret lux maxima sup eū refulsit: q oculos mergentiū excecauit. Postq aūt ipsi ad xpi fidē cōuersi fuerūt: ⁊ baptismū susceperūt: post dies. ix. lumē eis restitutū est. Corpus aūt martyris a fluctibus ad littus iactatū: ⁊ a christianis repertum: sepultum est iuxta muros ciuitatis in villa: que dicitur Adamanti. Qui passus est. ij. noñ. ianuarij.

¶ De sanctis Prisco Prisciliano ⁊ Benedicta martyribus: Cap. xlij.

Priscus presbyter: et psciliānus clericus: atq benedicta religiosa rome martyriuz passi sunt. Qui sub īparatore iuliano apostata: xpianoꝝ īmanissimo psecutore comphēsi: ⁊ in cōfessione nominis xpi: gladio triumphū impleuerunt ij. noñ. ianuarij. hec ado.

¶ De sancta Darfosa martyre. Cap. xliij.

Darfosa martyr rome passa ē tempe decij cesaris. Que fuit vxor sancti Fabiani pape et martyris. Qui diuinitus p colūbā elect⁹: vt in eius passione dicet. iij. kal. februarij: vxorē dimisit. Et post ei⁹ martyriū Darfosa sctissima in castitate pmanēs: primū exilio relegat. Deinde a pfato pncipe capite iussa est puniri. ij. noñ. ianuarij: vt dicit in martylogio adonis.

¶ De scris Aquilino ⁊ socijs mar. Cap. xliiij.

Aquilinus: gemin⁹: eugentius: martian⁹: quint⁹: theodor⁹: ⁊ triphoni⁹ martyres: apud aphricā sub psecutione vādalica pclarissimo martyrio corōati sūt. ij. noñ. ian. vt dic ado.

¶ De sctō symeone monacho ⁊ ꝯfes. Cap. xlv.

Symeon monachus xl. annis apud antiochiā in colūna q̄dā cōcaua stetit inclusus: mira vite sctitate ⁊ pnīa clarēs. Hic a sctō Timotheo abbate: pmuz monachus factus est. Semel in hebdomada cibū sumens: panem videlicet solū aut herbarū radices cum aqua tm̄. Funeq colligatus adeo corpus artauit: vt carnes ei⁹ circa ligaturas putrefierēt: vixq iussu abbatis hoc sentientis se solui pmisit. Deinde relicto monasterio ad desertum accedēs in puteo sicco pluribus annis mirā penitentiā egit. Postea in columna duodecim cubitorum sibi a populo ppe ciuitatē edificata: reliquo vite sue tēpore videlz annis quadraginta permansit: et adeo artissimā penitentiā egit: q femur ipsius putrefactū est ex nimia tabefactione. Anno integro super pedē vnū immobilis stetit. Multa quoq miracula deus p ipm ostendit. ¶ Nam cū populus a dracone ingētissimo vexaret: orone facta dū draco impetu nimio versus ciuitatem moueret: grossissimo ligno oculū eius intrāte: ⁊ ocl'o draconis erupto: draco velocissime rediens: deserta petijt: sicq populū ab eius infestatione liberauit. ¶ Mulierē: q in potu serpentē trāsglutierat: serpentē euomere fecit. Et periclitanti populo nimia siccitate: aquam abundāter de terra pduxit. Sicq in columna manens post vitā mirabilē stando spiritum emisit. Quē abbas antonius veniens visitatum: dū eum primo stantē repperit: orare putauit: sed accedēs propius illū migrasse cognouit: ⁊ sepeliuit. In cuius exequijs aues circa corpus volitantes: quasi vocib⁹ eū deflebant. Sepultusq est apud antiochiam miraculis clarens: queuit autez in xpo die noñ. ianuarij.

¶ De sctō Thelesporo papa ⁊ mar. Cap. xlvi.

Thelesporus papa et martyr natione grec⁹ ex anachorita: fixto pmo pape in episcopatu romano successit: ⁊ sedit annos. ij. mēses. iij. dies. ij. Hic ꝯstituit: vt missam ante tertiā nullus presumeret canere: qua hora domin⁹ noster sm euangelium marci ascendit in crucē: Et in missarum solēnijs diebus celeberrimis hymnuz angelicū decantari precipit. Et in natale dñi tres missas instituit celebrandas. Primā in galli cātu iam nocte media proximante: quando christus in bethleē nasci dignatus est. Secundā illucescēte aurora: quādo in cunabulis adoratus est a pastoribus. Tertiam in hora diei tertia: quādo illuxit nobis dies redēptionis nostre. Hic etiā constituit. vij. hebdomadis ante pascha potissime omnē clerum ab esu carniū ⁊ in ieiunijs abstinere: vt sicut discreta debet esse vita clericorū a laicorū conuersatione: sic ⁊ ieiunium. Has autē septem hebdomadas omnes clerici nō in delitijs ieiunēt. Et hic sub Antonio imperatore martyrio coronatur. Sepultus est cuz fratribus suis in vaticano iuxta corp⁹ beati petri noñ. ianuat ij. Et cessauit episcopatus dies septem.

De epiphania dñi nostri. Cap.xlvij.

Epiphania dñi triplici miraculo decorat. Hodie enim magi xp̃m adorant: iohannes saluatorẽ baptizat: ⁊ aquã in vinũ dominus in nuptijs mutat. Pro quorũ vtro meruit epiphania nominari: ab epi quod est supra: ⁊ phanes apparitio: quasi superna apparitio. Stella enim desup apparente xp̃s magis demonstrat. Et columba spiritussancti desuper descendente iesus baptizat⁹ dei filius patris voce inclamatur: ⁊ aqua in vinum miraculose transmutata: xp̃i iesu gloria manifestatur. Hoc autem annorum reuolutione factum est. Nam xp̃s dierum.xiij.a magis est adoratus. Deinde annorum.xxx.⁊ totidem dierum est in iordane baptizatus. Et post hec anno reuoluto eodem die fuit ad nuptias Johannis euangeliste inuitatus: vbi aquã diuina potentia conuertit in vinum. Sed quia in hoc festo ecclesia principaliter instat circa magorũ adorationem: ideo⁊ huiusmodi materia prosequẽda est. ¶ Et nota: ꝙ quia xp̃s rex pacificus venit in mũdum: vt pacem faceret: ⁊ pacem adduceret: ipse est enim pax nostra ꝑm apostolum: ideo triplicem pacem homini adduxit: scz pacem temporis: pectoris: et eternitatis. Propter hec tria necesse fuit: vt esset rex: deus: ⁊ homo. Nam fuit necesse: vt esset pro pace temporis rex vniuersalis. Pro pace eternitatis de⁹ immortalis. Et pro pace pectoris homo temporalis. Idcirco in hystoria hui⁹ festiuitatis ꝓbatur: ꝙ xp̃s fuit rex vniuersalis: ⁊ de⁹ immortalis: ⁊ hõ temporalis. Et hec tria: vt dicek: figurata fuerũt in triplici munere sibi a magis oblato. Nã aurũ decet regiã dignitatẽ: thus diuinã maiestatẽ: ⁊ myrrha humanã mortalitatẽ. ¶ Nato ergo domino: tribus magis in oriente positis super montem victorialem orantibus ⁊ aduentum stelle a balaã chaldeo in ortu xp̃i manifestam de expectantibus: noua stella apparuit: vt dixit Chrysostomus: habẽs in medio formam pulcherrimi pueri: in cuius capite crux splendebat: ⁊ audita est vox magos alloquens: vt in iudeam pergerent: ⁊ ibi natum puerum inuenirent. Qui susceptis muneribus stella eadem ductrice iudeam venerunt: hierosolymam intrantes: stelle visionem amiserunt: regem iudeorum natum quesierunt: eundem nasciturum in bethleem prophetico testimonio didicerunt: quo pergentes stelle ducatum recuperauerunt: eadem stella duce ad puerum natum deuenerunt: ipsum adorauerũt: tria munera obtulerunt: admoniti in somnis perviam aliam in patriã redierunt. ¶ Ostenditur ergo ex his primo: ꝙ xp̃s est rex vniuer

salis. Et hoc patet. Primo: quia ex regibus generatus: et in regia ciuitate natus: q̄ eñ ex regibus israel fit per carnē genitus ostendit matheus euangelista in principio sui euāgelij anteqū deueniat ad hystoriam magorū dicens. Liber generationis iesu xp̄i filij dauid etc. Ideoq̄ voluit xp̄s in bethleem nasci: que est in tribu iuda: et appellatur ciuitas dauid: eo q̄ ipse verus rex iudeorum esset de domo et familia dauid: p̄ carnis generationē ꝓpagat⁹. Ideoq̄ additur prophetia michee. Et tu bethleem terra iuda etc. In qua ad litterā ostenditur: q̄ xp̄s verus rex iudeorum: qui populū israel in ꝟga virtutis erat recturus: i ipa ciuitate fuerat nasciturus. ¶ Secūdo: qz ab amicis principib⁹ visitatus. De more eñ principum seculi est: q̄ rex de nouo regnum acquirēs: ab amicis regib⁹ eiusdem coronationi cōgaudētibus visitetur. Sic et xp̄s nuper p carnē assumptā regnū mundi ingrediens: et principē huius seculi foras eiciēs ab amicis regibus: nedum personaliter visitat: sed etiā munerib⁹ honorat. Qui licet appellentur magi: fuisse tamen reges a doctoribus asseruntur: et dc̄ ꝑm quosdam q̄ fuerunt primo magi id est malefici: sed postea conuersi sunt. Reuera autem magi id est sapientes. Nam magus persice: hebraice scriba dicitur: grece philosophus: latine sapiēs: venerūt autē ab oriente hierosolymā in. xij. diebus ꝑm remigiū miraculose et preter naturā: qñ puer ad quē properabant: eos in tam breui spacio ducere potuerat: vel dic ꝑm Hieronymum: q̄ super dromedarios venerunt: quod est animal velocissimū: quod tantū currit vno die: q̄tum equus in tribus: et dicitur a dromos quod est cursus et areti virtus quasi virtuosus in cursu: venerunt autem hierosolymā propter tres rationes. ¶ Prima fuit: quia magi tempus natiuitatis christi agnouerunt: sed locum ignorantes existimauerunt nouum regem natum in ciuitate regia reperturum: que erat hierusalē. ¶ Secūda: vt citius natiuitatis locum discere et ostenderet: cū ibi sapientes iudeoꝝ residerēt. ¶ Tertio: vt iudei in excusabiles essent: q̄ locū quidē nascētis agnouerāt: sz de tpe se nescios ꝓtendere potuissent. vñ magi iudeis oñderūt xp̄s: et iudei magis locū. Ex quo redarguit iudeoꝝ negligētia: dū sliuni ꝓphete credūt: istis plurib⁹ nō acq̄escūt. Illi anquirūt regē alienū: isti contēnūt ꝓprium. Illi venerunt e longinquo: isti manserūt e vicino. Venerūt autē et quesierūt illū dicētes. Ubi est qui nat⁹ est etc. Dic ꝟbis: vt dicit Remigi⁹ in originali. Uerū regē: verū hoiem: et verū deū confessi sunt. Uerū hoiem cū dixerūt vbi est q̄ nat⁹ est. Uerū regē cū addūt: rex iudeoꝝ. Uerū deū cū cōcludūt: venim⁹ adorare eū: cū solus deus debeat adorari. ¶ Tertio: qz ab emulis formidatus. Timuit enim eum rex herodes ei⁹ inimicus eisdē magis nūciantibus xp̄m; quare audiens herodes rex: turbatus est. Et hoc triplici de causa. Primo ne iudei suum regem natum reciperēt: et se alienigenam expellerēt. Fuit eñ prim⁹ alienigena: qui iudeis dñatus est. ¶ Secundo ne a romanis culpari posset: si aliquis ibi rex vocaret: quē augustus nō cōstituisset. ¶ Tertio: vt dicit gregorius: qz nimirū terrena altitudo ꝓfundit: cū celsitudo celestis aperit. ¶ Turbata est et ois hierosolyma cū illo triplici de cā. ¶ Primo: qz impij nequēt gaudere de aduētu iusti. ¶ Secūdo: vt regi turbato adularent se turbatos oñdentes. ¶ Tertio: qz timuerūt: ne p̄sente et vēturo rege adinuicē certātibus: ipi in ꝑturbatiōibus inuoluerent. Tūc herodes principib⁹ cōuocatis: sciscitabatur ab eis: vbi xp̄s nasceretur. Et ꝓphetia michee in mediū ꝓfert: q̄ xp̄s in bethleē fit nascetur⁹. Qō cū audisset: cōuocatis magis didicit ab eis tp̄s stelle que appuit eis: eosq̄ in bethleē ad req̄rēdū puerū destinauit: et vt eū reptū sibi nūciarēt rogauit: simulās se adorare velle: quē ꝑdere cupiebat. ¶ Secūdo ostendit: q̄ est deus immortalis. ¶ Primo in noue creature ꝓductione: qō soli deo ptinet. Stella eñ illa: q̄ magis apparuit: fuit de nouo creata: q̄ peracto suo officio in preiacētē materiā est reuersa. Et hoc vt plurimū doctores tenent. Hec aūt stella ab alijs differebat in sex: quaz tres differētias primas assignat fulgētius: et alie tres tanguntur in glosa. ¶ Primo eñ differebat in situ: qz non erat localiter in firmamēto celi: sz pēdebat in aere ꝓxima terre. ¶ Secūdo in fulgore: qz ceteris erat splēdidior. Nā sole meridie fulgente lucidissima appebat. ¶ Tertio in motu: nō eñ mouebatur motu circulari: sz p̄cedebat magos motu ꝓgressiuo more viatoris: et cū stātib⁹ q̄escebat. ¶ Quarto in origine: qz alie facte sunt in mūdi principio: hec autē mō. ¶ Quinto in officio: qz alie facte sunt: vt sint in signa et tpa: hec aūt vt ꝑbeat magis viā. ¶ Sexto in duratione: qz alie facte sunt ꝑpetue: hec aūt redūt in materiā ꝓiacētē officio suo ꝓpleto. ¶ Scdo oñdit de⁹ in secretoꝝ et futuroꝝ cognitiōe: cognouit eñ xp̄s: q̄d herodes factur⁹ erat: iō et magos ad eū mittere voluit. cognouit etiā q̄ se nō adoraturū: sz occisurū cogitabat: iō p aliā viā redire p̄cepit. Et nota: q̄ cū magi hierosolymā ingressi sunt: stelle ducatū amiserūt ꝓpter tres rōnes: vt dī. glosa. Primo: vt de loco natiuitatis xp̄i q̄rere cogerent: vt sic de ei⁹ ortu certiores redderent: tam p stelle appitionē q̄ p ꝓphetie reuelatiōes. Scdo: qñ iuste q̄rētes h̄uanū auxiliū: admiserūt diuinū. Tertio: qz sicut dī. apl'us ꝓphetia fidelib⁹: signa ifidelib⁹ data sunt: iō signū istis gētilib⁹ datū: iter iudeos fideles eis appere nō debuit. Cū aūt de hierl'z regressi fuissent: stella aficedebat eos: vsq̄ dū veniēs staret supra: vbi erat puer. Quā videtes illi gauisi sunt gaudio magno valde. ¶ Tertio i magoꝝ

adoratione. Nā intrantes domū inuenerūt puerum cum maria matre eius: t procidentes adorauerunt eum. In quo ostenditur verus deus: quia preceptum erat: vt nullus adoraretur: nisi solus deus: vt dicit. Eidem quoq; munera obtulerunt: videlicet aurū: thus: et myrrham. observātes in hoc antiquū legis preceptū. Nō apparebis in cōspectu meo vacuꝰ. Hec aūt munera in spem obtulerunt ꝓpter quattuor rationes. Primo qz vt dicit bernardꝰ beate ꝙgini aurū obtulerūt: ꝓpter inopie sublevationē: thus contra stabuli fetorē: myrrhā ꝓpter membrorū pueri consolidationē t vermiū expulsionē. Secūdo: vt dicit augustinus: qm̄ aurū ad tributū. thꝰ ad sacrificiū: myrrha ad sepulturaz ptinet. Per hec intimantes: q̄ in xpo ofessi sunt regiā potestatē: diuinā maiestatē: t hūanā mortalitatem. Et hec est cōis ratio doctorum. Tertio vt dicit maximꝰ: qm̄ in auro ostēdit captiuitatis nostre redēptio ꝑciosa: in thure demonū superstitio cessatura: t futurus vere religionis cultꝰ aperit: in myrrha vo: qua exanimata solēt corpora cōseruari: ꝑfigurat carnis nre repatio et resurrectio mortuoꝝ. Et hec ola ꝓ xp̄m futura erant. Quarto: vt dicit Gregoriꝰ: t est ratio moralis: vt ex hoc significet: qđ xpo ofere debeamus. Aurū nāq; sapiētia designat: salomō attestāte: q̄ ait. Thesaurꝰ desiderabilis requiescit in ore sapiētis. Thure aūt: qđ deo ipēdit: virtꝰ orationis exprimit: psalmista attestante: q̄ ait. Dirigat oratio mea sicut incensum in cōspectu tuo. Per myrrhā vo carnis mortificatio figuratur. vñ t sancta eccl̄ia de suis operarijs vsq; ad mortē ꝓ deo certātibꝰ dicit. Manus mee distillauerūt myrrhā. Nato ḡ regi aurū offerimꝰ: si in conspectu illius claritate supne sapientie resplendemus. Thus offerimus: si cogitationes carnis per sctā orationū studia in ara cordis incēdimus. myrrhā offerimꝰ: si carnis vitia ꝓ abstinētiā mortificamꝰ: hec gregoriꝰ. ¶ Tertio ostēdit: q̄ est homo rēporalis. ¶ Primo: qz vt homo voluit nasci t educari: ideo inuenerūt puerum cum maria matre eius. ¶ Secūdo: qz vt timens mortem voluit occultari: quā naturaliter homines fugiunt. Ideo cū sicut deus prescisset: q̄ herodes eum querebat occidere: vt homo verus voluit in egyptū aufugere. ¶ Tertio: quia amans societatem voluit a coetaneis sociari: homo esse naturaliter diligit societatez cum sit animal sociale: vt dicit philosophus: et maxime appetit consortiū coetaneorum. Ideo chr̄istus voluit a pueris innocentibus t coetaneis associari: cuius fidei preconiū non loquēdo: sed moriendo confessi sunt: t flores martyrium extiterūt: vt dicit augustinus. t celebratur dies epiphanie ab ecclesia. viij. idus ianuarij: quo die ijdē magi xp̄m adorasse creduntur.

De sanctis Gaspar Balthasar t Melchio: magis. Lap. xlviij

Gaspar: balthasar: t melchior fuerūt illi tres magi: t reges sanctissimi: qui ad chr̄istū adorādum stella duce ab oriēte venerūt. Hi de regione persidis orientalis: que est inda superior: ꝓuincia sabba dicunt extitisse: Horum nomina hebraice dicuntur. Apellius. Amerius. Damascus. Greece autem Balgalath. Malgalath. Sarachin. Latine autem nominantur: vt dictum est. Fertur quoq; cum ad chr̄istum venerūt: Gaspar fuisse annorum sexaginta. Balthasar quadraginta: t Melchior viginti: t ita cōmuniter pinguntur. Hi sapientissimi philosophi t astrorum scientie periti: successores balaam arioli fuerunt: et ad visionem stelle venerūt ex illa prophetia. Orietur stella ex iacob tc. Nam vt ponit Chrysostomus. Quidam secretorum inspectores elegerunt de seipsis duodecim: t si quis moriebatur: filius eius substituebatur. Hi per singulos annos post menses ascendebāt super montez excelsum: qui dicitur vicrotalis: t tribus diebus sbi morantes se lauabant: deū orantes: vt stella a balaam eorum patre predictā ostenderet. Et sic successiue: terni t terni: omnes duodecim faciebant. Dum aūtē isti tres reges in nocte natiuitatis dñi ibidem reperti essent: stella de nouo creata eis apparuit: t vt dictū est illis natuz regem iudeoꝝ indicauit: eosq; ad eū adorandū inuitauit. Qui iussa fideliter peragētes: p aliā viā admoniti in somnis ab angelo: reuersi sunt in regionem suā. Nam venientes tarsum cū nauibus tarsensium transfretarūt. Et ꝙnis omni relicta gentilitate: extinde fideles extitissent: tamē baptismū nō susceperūt: donec dispersis apostolis ad ꝑdicandū a sancto Thoma apl̄o: q̄ apud indiā predicauit: baptizati sunt: t in fide xp̄i confirmati: eiusdē in ꝑdicatione coadiutores fuerūt. Qui t in eadē regione in pace quieuerūt. Quoꝝ corpora inde trāslata: cōstātinus magnus imperator cōstantinopolim deportari fecit. Et deinde ꝓcessu tēpis a sancto Eustorgio epo mediolanū trāslata sunt: vt in eius vita dicet. iij. idus aprilis. Nunc aūt requiescūt apud coloniā istuc de mediolano delata.

¶ De sancto Melanio epo. Lap. xlix.

Melanius episcopus rodonen. venetensi perecia villaque dicitur plautio oriūdus: claruit tēpore clodonei regis t anastasij impatore. Qui inter cetera virtutū eius insignia maxima viguit potentia aduersus demones de obsessis hoibus expellēdos. Hic cuidā fratri: quē malignus inuaserat

spiritus: dum iret ad aquam hauriendā: alapā in maxilla prebēs: demonē ab eo excussit. Ora torū aūr suū: quod dicit plautū proprijs manibus fabricauit. In venerēū pago: diabol⁹ quēdam virū vadens: ad hoc eū induxit: vt seipm suspendens laqueo strangularet. Quē sanctus supueniens ⁊ factū abhorrēs: oratione facta: nedū hominē suscitauit: sed etiam ab immūdo spū totaliter liberauit. Tandē post multa signa frutū iugiter intent⁹ in celū migrauit a seculo viij. idus ianuarij. Et cum sctī albinus: victor: lautor⁹: ⁊ marsus: corpus ei⁹ deferrent per vicēnā rodon̄. sepeliendū xpi. vinculati in turri detēti: scissa turre p medīū soluti ⁊ incolumes exierūt. Sanctū corp⁹ ad tumulū comitātes.

¶ De sctā macra ẏgine ⁊ martyre. Cap. l.

MAcra virgo in ciuitate augustana rictiouaro presidē martyrīū passa est. Que dū sacrificare noller: iubēte pside: primū in equuleo suspensa ⁊ diuti⁹ torta: deinde igne precipitata est. Que cū ibidem diu permānisset illesa: māmillis eius abscissis squalore carceris afflicta est: oī luce ac cibo negatis: verū circa noctis medīū lumīe immenso circū fusa: viroq; venerādo canicie aspersa sibi apparente confortata est: ⁊ cūctis plagis sanata: vberibus restitutis. Nouissime iubente pside super testas acutissimas ⁊ prunas extensa ⁊ diu voluptata oās migrauit ad xpm. Sepulta q; est in territorio remeneñ. viij. idus ianuarij. Cui⁹ corpus post multos annos cuidā leudulfo bubulco diuinitus reuelatur: ostensoq; sibi loco per visionem: ibidem a fidelibus inuenitur: scilz iuxta ecclesiā sancti martini: ⁊ inde leuatum honore condigno reconditum est.

¶ De relatione pueri iesu ex egypto Cap. li.

RElatio pueri iesu ex egypto: facta est regnante in iudea archelao ꝑ herode pre suo: vt dicit Matthei. ij. ca. circa annos. l. imperij octauiani augusti: dum videlicet puer iesu septēniū eratis implesset: vt hystoria scolastica tradit, qualiter aūr xps in egypto translatus fuerit: in auctentico non habet: nisi q ō: matth. eodē cap. q angel⁹ dñi apparuit in somnis ioseph: admonēs vt tolleret puerū ⁊ matrē eius: ⁊ fugeret in egyptū: ⁊ esset ibi vsq; ad obitum herodis. Eo q herodes querebat puerū ad perdendū eū. Qui consurgens accepit puerū ⁊ matrē eius nocte: ⁊ secessit in egyptū: ⁊ erat ibi vsq; ad obitum herodis ⁊c. ¶ In libro tamē de ystantia xpi: quē hieronymus chromatio ⁊ heliodoro epis trāstulit ex hebraico in latinū: scribit: q ioseph virginē cū filio sumēro imposuit: ⁊ ipe in alio ascēdit: ⁊ arripuerūt iter per montana ⁊ per desertum; nolētes ire p maritimā timore herodis. Erāt q; cū eis tres pueri ⁊ vna puella in obsequium christi. Et exeūtes dracones de quadā spelūca cū ceteri timētes fugierēt: serpentes puerum adorauerunt. Simil⁹ leones ⁊ leopardi ⁊ alia genera ferarū adorātes iesum per desertū antecedentes: vīā eis ostendebāt. ¶ Et post dies tres dum aqua in vtribus defecisset: ⁊ oēs fessi sub palme arbore quiescerēt: ẏgo maria respiciens ad comā arboris de fructib⁹ ei⁹ ꝓcupiuit. Et cōfestim palma cacumē suū ante pedes virginis inclinauit: ⁊ collectis ex ea fructibus ad satietatem omniū: arbor se iterū erigēs ad statum pristinū redūt. Tūc q; angelus apparuit: ⁊ ramū ex palma euellēs ⁊ asportans: ad celestia euolauit. Deinde ad radices palme fons aque limpidissime erupit: ex quo oēs refecti sunt. Et dū iter agētes maximo calore cōprimerent: ⁊ adhuc. xxvij. diebus itinerari oporteret ātq; ad egyptū pueniret: miro modo post tres dies in egyptū deuenerūt: ⁊ in ciuitatem hermopolim se receperūt. Ibiq; māserūt peregrini vsq; ad obitū herodis. ¶ Multa quoq; miracla de christo puero ab eodē ostensa: in ꝑfato libello reperiunt: que tam breuitatis causa q; ex eo q; inter apocripha connumerat: omittunt. Illud tamē memorabile pro cōstantia doctoribus habetur: q; ingredīēte puero iesu in templum idolorū cū maria matre sua: oīa phani idola corruerunt: iuxta prophetiā esaie. ꝓpter qō miraculū multi egyptior cōuersi sunt ad eū: ⁊ virginem matrē benigne tractātes: puerū iesum pulcherrimū plurimū reueriti sunt: ⁊ ipm aliquem magnor deor existimabāt. ¶ Erat ibidem fons modicus: in quo fertur virginē matrē puerum sepius balneasse: et pānos eius, ꝓpr̄is lauasse manibus. In quo fonte omnes pueri etiā sarā cenor quacūq; valitudine detēti: descēdentes: cōfestim sanant. Est ⁊ ibi lapis: vbi virgo pānos christi lotos ad siccandū extēdebat. Ibi est vinea engaddi: que profert balsamū: q̄ dicto fonte irrigat: et si aqua alia irrigaret: eo anno nullū fructū ꝓduceret. Et hoc notorium est in oñi terra egypti. Est et ibi ꝓpe arbor q̄ ysidis dicit: vt ponit Lassiodorus in tripartita hysto. Que ferē vsq; ad terrā inclinata: xpm humiliter adorasse: que valet in salutē mēbrorū: si fructū: foliū: vel cortex patientis collo alligent. Igit⁹ postq; septem annis christus fuerat in egypto: defuncto herode: vt scribit Matth. ij. Joseph in somnis monet ab angelo: vt xpm in terram iuda reducat: quod ⁊ fecit. Sed audiens q; archelaus regnaret in iudea, ꝓ herode patre suo: ñ adhuc erat patre crudelior: timuit illo ire: Et admonit⁹ in somnis ab ãgelo secessit ī pres galilee: habitauitq; in ciuitatē nazareth. Herode ãt ipa herodis ascalonite n; inore filior ⁊ fratre archelai: iā tetrarchiā galilee tenēte. Dies aūr hui⁹ relatiōis pueri iesu ex egypto fctā scri

bitur a Hieronymo in eius martylogio fuisse die sequenti post epiphaniam: videlicet septimo idus Januarij.

¶ De sanctis iuliano basilissa ⁊ sociis martyribus. Cap.lij.

Julian⁹ martyr cũ sociis: basilissa virgo cum sociabus tẽporibus diocletiani ⁊ maximiani in ciuitate antiochia claruerunt. Qui nobilibus ⁊ xpianis parentibus: progenitus: liberalium scientijs imbutus: dum annorum .xviij. a parentib⁹ ad coniugium cogeretur: ⁊ ipse in virginitate deo seruire disposuisset: diuina monitus visione parentibus consensit: ⁊ puellam nobilem ⁊ xpianam noie basilissam in cõiugem accepit. Die igitur statuta nuptijs cuz gloria celebratis intrat cubiculũ cũ virgine Julianus: tanq̃ iura matrimonij soluturus: vbi dum virgo mirarẽtur: q̃ odorem rosarum ⁊ liliorũ hyemali tempore sentiret. Exponit sibi Julianus hunc esse odorem pudicitie virginalis: ⁊ post sanctas admonitiones virginem advotum continentie incitauit. Tunc apparentes sibi ex vna parte xps cum comitiua sanctorũ: ex alia dei genitrix cũ societate virginũ: nimia luce circũfusa sanctos dei cõiuges de virginali proposito commendarunt: ⁊ eis coronas aureas imposuerunt: ac librum vite aureis scriptum litteris ostenderũt: in quo noia sua cõscripta iulianus ⁊ basilissa legerunt. Sicq̃ visione ab eorũ oculis ablata: ambo sancti in sancto ꝓposito permãserũt. Ad eo vt parẽtibus iuliani de medio morte sublatis: sua omnia pauperibus erogarent: ⁊ duo monasteria construerent: in quorum vno Julian⁹ extitit pater ⁊ administrator fere mille monachorum: in altero basilissa cũ cetu sacratissimo multarum virginum domino seruiebant. ¶ Dũ aũt persecutio christianorũ in syria ⁊ egypto maxi mevigeret: orauit basilissa: vt virgines quas cõgregauerat: dominus periclitari nõ permitteret. Et per visionem a xpo cõfortatur: q̃ offies filias suas: quas deo acquisiuerat: ad celos p̃mittens: ipsa easdem post modum sequeretur. Quod dum sancta suis refert virginibus: subito commotus est locus: ⁊ apparuit columna lucis inter eas: in qua litteris aureis scriptum erat: qualiter omne illud sacrum collegiũ xps infra certum temporis spacium ad celestia inuitabat: quod et factum est. Nam intra constitutum tempus: omnes ille sacre virgines ad celos in sancta cõfessione migrauerũt. Que post modum cũcte auro ⁊ gemmis indute: Basilisse apparuerunt orãti: ⁊ q̃ cã expectabãt dicẽtes: et ad celestia inuitantes. Hec dum basilissa iuliano gaudens retulisset: orans iuxta eum emisit spiritũ: quã ille cõdigne tradidit sepulture. ¶ Post hec dum martianus preses antiochiã ab imperatorib⁹ missus esset: ⁊ christianos oẽs dẽs immolare cõpelleret: ⁊ eps ciuitatis multitudine cleri ⁊ populi ad sanctũ confugissent: misit martianus assessorem suum cum satellitũ multitudine: vt de predictis: an ita esset inquireret. Qui venies ad sanctum iulianum: ⁊ ipm cum omnibus: qui cum eo erant: in fide christi feruentes inueniens: eadem presidi nunciauit. Tũc preses iulianum solũ: vti auctorem omniũ iussit teneri. Reliquos ẽo omnes in quo erant loco inclusos incẽso cenobio igne cremari: vbi martyrum occisurum audiebãt fingulis horis canonicis voces psallentiũ. ¶ Post hec martianus iulianũ in custodia detentum ante se in foro deductum: cepit cõpellere ad sacrificia deorum. Quem sacrificare nolẽtẽ: iussit primo nodosis fustibus cedi. Et dum cederet: casu vnus cedentiũ eruit alterius oculũ: qui erat notissimus imperatorũ. Qui dum iussu presidis ad tẽpla deorũ duct⁹ esset: vt eis inuocatis oculũ recuperaret: demones hoc sacerdotib⁹ se nõ posse facere clamabant: quin potius eterno igni vna cũ suis cultoribus reseruatos affirmabãt. Et dũ illuc preses ingressus esset: plus q̃ quinquaginta idola de auro: augento: ch:istalo et eboze in puluerem redacta sunt. Quod dũ preses magice arti iuliani ascriberet: totio ipm p̃fundi iubet: vt sic maleficia solueret: qđ tamen in balsami odorem versum est. Sanctus autem martyr viro illi exẽcato facto signo crucis oculum restituit: q̃ mox ad xpm cõuersus: mãdato p̃fidis gladio interẽptus est. ¶ Deinde preses iussit sanctum ferro vinctum per totam ciuitatem circunduci. Et dũ ante scholas: in quibus celsus puer filij martiani studebat trãsiret: vidit celsus circa sanctũ multitudinem angelorũ coronam preciosam sibi imponentẽ. Horq̃ relictis scholis conuersus: ad pedes sancti iuliani cucurrit: ⁊ xpm confiteri voce clarissima cepit. Et dũ pater p̃ses vna cũ matre ⁊ alijs magnatib⁹ eũ vellent retrahere: cepit puer eos durius increpare. Quos p̃ses indignat⁹ in artũ: obscurũ ⁊ fetidũ carcerẽ iussit recludi: sed xpi virtute lux de celo super eos ingens infundit: feroz in odorem conuertit: sed ⁊ vincula quib⁹ fuerant alligati soluũtur: atq̃ viginti milites: qui eos custodiebãt: ad dñm conuertunt: qđ audiens preses eos vna cũ iuliano ⁊ celso eius filio fecit in eadẽ custodia detineri. ¶ Lõtingit aũt: vt eo tẽpore septẽ fratres filij quõdã nobilis xpiani: q̃ fuerat de genere carini ẽpatorij: ⁊ ipi fideles ẽpatorib⁹ adeo grati forẽt: vt ipos sine vlla psecutione cũ quodã antonio prebytero: religione fidei vti pmitteret. Qui p visionem a xpo moniti ad sanctũ iulianũ in carcerẽ

vnā cum prefato presbytero accesserunt: & ipm ac socios hortari ceperunt. Et ab antonio presbytero celsus puer: vna cū viginti militib⁹ cōuersis baptismi gratiam perceperunt. Quos martianus in eadem custodia detineri pcepit: & oīa que gesta fuerāt principib⁹ p litteras intimauit. Qui impatores remiserūt: q si sacrificare nollent: singulos in cuppis pice: sulphure: & bitumine repletis cōcremaret. Et dū eos oēs eductos de custodia preses ante se statuisset: vt eos iuxta impatoꝝ decreta mori faceret. Sanct⁹ iulianus iuuenē quēdā defunctū: qui portabatur ad tumulū suscitauit: qui et mirabilia que in alio seculo viderat: cōtā omnib⁹ enarrauit: & ipse fidem xpi recepit. Et cū vxor presidis plorans filio suaderet: vt tam acerba morte interfici nollet: promittit eidem celsus: q in cuppa ignea permaneret inustus. At preses filiū interitum horrens vicariū dereliquit: & inde cum lachrimis abscessit. Igit omnes illi sancti in cuppis missi: & igne succenso permanserant illesi. Quod preses audiens admiratus illuc accessit: & magis iuliani hec omnia deputās: matri celsum per triduū cōcessit: vt ab ea eius animus mutaret. Que cū vna omnib⁹ illis inhonesta custodia detenta: a filio celso conuersa est: & ab antonio presbytero baptizata. Quod audiens martianus viginti milites extra vbē eductos tradidit decollandos. Septem ꝯo fratres igne consumi fecit. Julianus autē cū celso filio & matre ei⁹ cōiuge: & cū antonio presbytero ac iuuene a mortuis suscitato: suo iudicio reseruauit. Quos oēs diutius examinatos: & in xpi cōfessione īmobiles repertos: iterū carceri tradidit cruciādos. Sequēti die ingressus in templū iouis eos oēs illuc adductos: cepit ad sacrificia suadere. Ozante aūt Juliano templū cū oībus idolis subuersum est: & mille de sacerdotibus & multitudine gentiliū perierunt: vbi ad miraculi attestationē ignis vsq; in presens eructat. Tunc martianus territ⁹ eos iterū carceri mancipauit: vbi media nocte ad eos venientes basilissa cū oīb⁹ sanctis: quos iuliano xpo acq̄siuerat: eos hortantes ad supna dulcius inuitabant. Die aūt sequēti iussit preses digitos manuū & pedū sanctoꝝ licinio oleo infuso ligari: & igni supponi. Dehinc celso filio suo cutē capitis auferri. Antonio ꝯo presbytero & anastasio iuueni suscitato oculos effodi. Sanctā aūt matrē celsi cū aliquis tāgere vellet: excecabat. Sancti ꝯo exoculati diuinit⁹ illuminant: & alīs ab omnib⁹ tormētis liberant. Cūq; martianus eos oēs in amphiteatro bestijs exposuisset: & fere oēs sanctoꝝ pedibus pcidissent: iussu presidis: oēs rei mortis ibidē deducūtur: cū quib⁹ iulian⁹ & cereri capitali sucia feriūtur: vt sic sanctoꝝ corpa a reoꝝ cadaueribꝫ: xpianis essent incognita. Statimq; facto terremotu cū coruscationib⁹ & grādine: tertia pars ciuitatis cū oībus tēplis fundit⁹ corruerūt: pses aūt ide vise uadēs eadē nocte interīt vermib⁹ ebulliens. Ex dū xpiani corpa sctoꝝ discernere non possent: aīe singuloꝝ in specie ignīū sup singuloꝝ corpa vise sunt: & sic corpa sunt collecta & in ecclesia sub altari tumulata. Passio aūt hoꝝ oīm sanctorū agit. vij. idus ianuarij.

¶ De sctō Luciano presby. & marty. Lap. liij.

LUcianus antiochene ecclesie presbyter & martyr vir doctissim⁹ atq; eloquētissim⁹ fuit. De quo hiero. lib. de viris illustribus scribit: q tantū in scripturaꝝ studio elaborauit: vt vsq; tūc: quedā exēplaria quorūdā opusculorū luciani nūcuparent. Ferent & de ei⁹ fide libelli: & breues ad nōnullos epl'e. Passus est nicomedie ob xpi confessionē sub persecutiōe maximiani tpe anthery papē: & sepult⁹ helenopoli bithynie. Quam vbē cum prius drepana vocaret: cōstantin⁹ impator instaurās in honore matris ex noīe ipius helenopolim vocauit. Beda lucianū hāc sub alio maximo impatore: quivna cū cōstātino imperauit: passum fuisse scrī. q passus ē. vij. idus ianuarij.

¶ De sancto clero diacono & marty. Lap. liij.

CLerus diacon⁹ apud antiochiā p confessiōis gloria: septies tortus & diu in carcerem maceratus ad vltimū decollat⁹ martyrium consumauit. vij. idus ianuarij. Hec ado in martylogio.

¶ De sanctis Luciano maximiano et Juliano martyribus Lap. lv.

MAximianus pbyter: maximian⁹: & iulian⁹ pueri: apud belnacū ciuitatē p xpi noīe passi sūt. Qui lucian⁹ bti petri discipulus fuit. Et a sctō clemēte papa cū btō dionysio epo ad gallias pdicantes direct⁹: eidēq; comes et coadiutor dat⁹ extitit. Post hec idē pbyter: a sctō dionysio belnacen. vbi destinat⁹ xpm euāgelizās: plusq; .xxx. milia gētiliū ad xpm conuertit. Inter quos maximianū: & iulianū pueros baptizauit. Ad hūc cōprehēdēdū vbicūq; foret inuēt⁹: Julian⁹ pfect⁹ tres pueros destinauit: latrinū: lariū: & antrū. Qui ipm in belnaco pdicātē repertū cū duobus pueris iā dictis tenuerūt: & ad pfectū adduxerūt. Qui prio maximianū & iulianū pueros capite cedi fecit. Deinde lucianū pbyterū fustib⁹ cesum: xpm pfitē tē fili'r decollari mādauit. Cui⁹ corp⁹ trūcatū & exanime caput ppriis manib⁹ sumptū q̄si trib⁹ militarib⁹ deportauit: & trāsuadato tare fluuio vsq; ad locū: in quo sepeliri elegerat deuenit: ibiq; gl'iose occubuit: vbi & tumulat⁹ q̄escit. Ubi eoq; tāto miracl'o q̄ngēti gētiles ad xp̄z cōuersi sūt: passi sunt aūt scī marty. vi. id⁹ ianuarij.

¶ De sancto Seuerino abbate. Cap̄.lvi.

Seuerinus abbas tēpore quo Attila rex hunorū defunctus est: in vtraq; pānonia ⁊ finib⁹ danubij reb⁹ turbatis: ac inter filios ei⁹ ꝓ regno obtinendo initio certamine de partibus orientis aduenientes in vicinia norici ripensis ⁊ pannoniorū paruo oppido: qd̄ astaris dicit: morabat: agens angelicā vitā ⁊ tradens apostolicā doctrinā. Hic spm̄ ꝓphetie mirabilē noscit habuisse. Nam subuersionē dicti oppidi ꝓpter ciuiū peccata dudū ante ꝓdixit: ⁊ ciuib⁹ eidē illudentib⁹ inde discessit. Quo abeūte die ⁊ hora: quib⁹ ꝑdixerat: oppidū a barbaris subuersuz est. Inde ad aliud castrū: qd̄ dicit cōmagonis declinauit: qd̄ a barbaris intus existētibus: xp̄ianisq; dominātib⁹: arctissima custodia seruabat: nullo īgredi vel egredi ꝑmisso. Ipse aūt nemīe īterrogāte oppidū ītrauit ⁊ xp̄ianis int⁹ existentib⁹ salutē ꝓmisit: eisq; triduanam penitentiā induxit. Die ꝟo tertio facto maxio terremotu barbari deterrent de oppido fugiētes: ⁊ subsidiū ciuib⁹ intrinsecus aduenisse putātes: nocte supueniēte se alterutrū hostes existimātes mutuo seip̄os cedebāt. ¶ Ciuitatē fauianis: quā fames opp̄sserat: eo ꝙ hyemis tpe danubio congelato victualia nauib⁹ iuxta morē eodē deferri nō valebāt: oratiōe facta ⁊ glacie intēpestiue resoluta nauib⁹ victualib⁹ onustis aduenientibus ab inopia liberauit. Cūq; barbarorū rabies oīa loca occuparet: quocūq; sctūs introibat oppidū: illud ab incursu hostiū deus eruebat. ¶ In castello cullulo locustas a cunctis: quos repleuerāt agris excussit: solo agro vni⁹ ciuis excepto: eo ꝙ ab eo monit⁹ ad ecclesiam vna secū: ceteris cūctis ciuib⁹ ad orationē pergētib⁹: venire contēpsit. ¶ In iouiaco oppido mulierē seminecē incolumē tradidit. ¶ Leprosum de mediolano sibi adductū a lepra mūdauit. ¶ Bonū monachū barbarū natione ab oculoꝝ infirmitate curauit: ⁊ alia insignia miracula fecit. Diē sui obit⁹ triennio ante ꝑdixit: ⁊ se defunctū inde transferri mādauit: eo ꝙ ciuitas infestatione barbarica fuerat subuertēda: qd̄ vt predixerat per oīa euenit. Sicq; in monasterio: qd̄ ip̄e cōstruxerat apud oppidū noricū sub rege rugoꝝ feuba in pace q̄euit. vi. idus ianuarij. Corpusq; ei⁹: vt mādauerat translatū est mlt̄is miraculis clarēs. Et in castello lucullano qd̄ ē īitalia apd̄ ciuitatē neapoli ꝑ manū sancti victoris ep̄i iussu gelasij pape locatū est: vbi in eius noīe monasteriū est constructum.

¶ De sancto seuerino episcopo. Cap̄.lvij.

Seuerinus episcopus neapolitan⁹ fuit: ⁊ frater beati martyris victorini ep̄i pictauionen̄. de quo dicet in eius fasto quarto non̄. nouēbris. Qui seuerinus post multarū virtutum ꝑpetrationem ⁊ sanctitatū insignia: q̄euit in pace sanctitate plen⁹. vi. idus ianuarij. Hec ado.

¶ De sancta Martiana virgine ⁊ martyre. Cap̄.lviij.

Martiana virgo et martyr ciuis in suegritana fuit: q̄ veniēs cesaream: ⁊ videns in platea simulachrū diane confregit. Propter quod a mīstris iudicis detēta: cesa: ⁊ ad ip̄m deducta est. Quam iudex in loco publico expositam gladiatori cuidam illudendaz tradidit. Qui dū nocte ad ipsam ingredi vellet: paries diuinitus se interposuit: ⁊ ne ad eaz accedere posset ꝓhibuit. Tradit secūdo ⁊ tertio viris: ⁊ eis sicut ⁊ p̄mo similr contingit. Deinde in harena bestijs subijcitur: q̄ꝑ primū leo mansuetus effectus lingere cepit. Sed de consilio Bindarij archisynagogi iudeorū laxatur sibi taurus indomitus: qui oculum quidem virginis eruit: quam postmodum leopardus discerptam lacerauit. Sicq; immaculatum christo spiritum reddidit. Cuius corpus a fidelibus in ipsa ciuitate sepultum est. Dū autē archisynagogus domū redijsset: igne celesti cū omni familia ⁊ domo consumpt⁹ est: que domus nunq̄ deinceps permanere potuit: sed in miraculi testimonium pluries reparata semper corruit. Passa est autez virgo christi. v. idus ianuarij.

¶ De sancto Marcellino ep̄o. Cap̄.lix.

Marcellinus episcopus anconitanus venerabilis vite fuit: cuius gressum dolore nimio podagra ꝯtraxerat: eūq; familiares sui: sic vbi necesse esset: in manibus ferebant. Quadam ꝟo die per culpam incurie ciuitas anconitana succensa est. Cunq; vehementer arderet: cucurrerunt omnes: vt ignem extinguerēt: certatimq; proijcientibus aquam: sic flamma excreuerat: vt totius vrbis incendium minari videretur. Cūq; ignis iam partem vrbis non modicam consumpsisset: et obsistere nullus valeret: deductus in manibus episcopus familiaribus se portantibus: precepit vt contra ignem illum ponerent: quod et factum est: et ibidez positus est: vbi flāma ardentius incumberet. Cepit autem miro modo in se incendium retorqueri: ac si sui impetus reflexione clamaret: se episcopum transire nō posse. Sicq; flamma illo termino refrenata in semetip̄a refriguit: ⁊ vltra cōtingere quicq̄ edificij non presumpsit. Quieuit autez in pace sanctus episcopus. v. idus ianuarij. hec Greg. primo dialog. cap̄. vi.

¶ De sancto Paulo primo heremita. Cap̄.lx.

Paulus primus heremita: cui⁹ vitā scribit hieronym⁹ fer/uente decij persecutione heremū vastissimā adijt: vbi. xciij. annis: homi/nibus incognit⁹ mansit. Cuius persecutiōis immanitas: duobus recitatur exemplis. Duo eñ xpiani iuuenes cōprehendūtur: quor alter nudus melle perunctus: et ligatus sub ar/dore solis: muscarū et vesparū aculeis lacerandus exponit: vt scabronū puncturis cederet: q ignitas sartagines supasset. Alter ho ameniss/imo viridario: vinctis manibus ac pedibus lecto sternit: fibicq puella speciosissima et impudi/ca sociat: que amplexibus et contagijs iuuenez ad luxuriā prouocabat. Cum ergo ille mot⁹ cō/trarios sensisset in carne: nec aliter se posset de/fendere: linguam dentibus precisam in faciez impudice expuit: et sic dolore tentationem fu/gauit: camq confudit. ¶ Eodem tempore dum paulus inferioꝛi thebaide oriundus annorum xvi. parentibus orbatus cum sorore coniugata remansisset: et tantas martyrū strages audisset: territus seculum deseruit: et ad montiū deserta confugit. Et in spelunca maxima: iuxta quā ar/bor palme vetustissime germinabat: et fons lim/pidissimus exurgebat: vsq ad vite sue termi/num incognitus mansit. Quomodo autem hoc tempore medio vixerit incognitum est. ¶ Cum aūt Paulus annorū. cxiij. esset in heremo vitā angelicā ducens: et antonius annorū. xc. in alia solitudie morarek et cogitaret ī aio suo. nullū vltra se monachoꝛuz in heremo consedisse: no/ctu sibi a dño reuelatur: aliū in pfundioꝛi here/mo se meliorē consistere: ad quē visendū debe/ret accedere. Qui senectutis sue oblit⁹ et bacu/lo substentatus: cepit per siluam peragere. Et primo quidem obuium habuit hippocentoꝛū ho/minem. s. equo mixtū: qui sibi viam dextera de/monstrauit. Deinde obulauit animali fructus palmarū ferenti supra imaginem nominis: de/oꝛsum habens formā caprinā: quem antonius intellexit esse demonem in tali forma gentiles rusticos decipientem. Et dum diem quasi vagā/do per heremuz exegisset: noctē in oratione de/duxit. Sūmoq diluculo eidem lupa ad radi/ces montis aquam lambens apparuit: que ipm ad cellulam pauli perduxit. Sed dum intrans speleuz: et aure diligēter siquid audiret auscul/tans pedem. s. lapide offendisset. Paulus an/te cellulum sentis ostium firmauit. Antonius ho rogat: vt sibi aperiat: qui animalia recapiebat: asserens se nunq recessuruz: sed ibi potius mo/riturum: victus ergo paulus aperuit: et alter al/terum ex noie salutauit: in mutuos amplexus ruunt: iuxta fontem consedentes quieuit: et de multis colloquentes adinuicē sermonem pren/dunt. Dora aūt nona coꝛuus ad eos aduolauit: et panem integrū eisdem apposuit. Tūc paulus deo gratias agēs dixit: volatile illud quotidie per annos. lx. panem dimidium appoꝛtasse: sed tunc ꝓpter hospitis aduentū annonam duplicasse. Inter eos placularis orit: q⁹ dignioꝛ pa/nem diuidere debeat: defert paulus hospiti et antonius senioꝛi. Tandē ad vesperas in hoc cō/uenit: vt vterq manū apponat: et e regione vsq pane diuidat. Deinde paululuz ex aqua fontis gustantes: noctē in diuinis colloquijs trāsege/runt insomnē. ¶ Cūq mane paulus antonio suū obitū in ꝓximo nūciasset: et ex hoc antoni⁹ vltra modum defleret. Paulus ne ex suo obitu mens vtriusq tristaref: cogitauit illū remittere: vt sic expeditius posset ad deū migrare. Ro/gauit antoniū: vt ad cellā suā rediens: pallium quod sibi athanasius episcop⁹ dederat: appoꝛ/taret: quo coꝛpus suū moꝛtuū inuoluere posset. Mirat antonius: q⁹ tale sibi secretū apparuit: ad cellam festinantius redijt: et pallio accepto velociter ad paulū repedare cepit: dubitans de eo q⁹ sibi accidit. Et cum iam die illo et sequēti perrexisset: et iam trijs hoꝛarū iter eisdem resta/ret: vidit paulī animā nitidā inter ꝓphetarū an/gelorum et apostoloꝛum choꝛos ad celestia cū splē/dore conuolantē. Et ꝓcedens velocius ad spe/luncam venit: et coꝛpus genibus flexis vtī oran/tem conspiciens: se deceptū putauit: paulumq/ viuentem et orantē credidit. Et cū dudū obser/uans motū aliquem non vidisset et moꝛtuum, co/gnouisset: post multas lachrymas coꝛp⁹ inuolu/it: et exequias celebrauit. ¶ Cum aūt sarculū non haberet: ex quo terrā foderet: ecce duo leo/nes aduenijt: et ad mensurā humani coꝛpis fo/ueaz faciunt: et inclinato capite abierūt. Sicq/ antonius coꝛpus terre condidit: et vestimētum de palmarū foliis contextū: quo⁹ paulus indue/batur: assumpsit: et ad cellam suam rediens fra/tribus visa narrauit. Eaq veste ex deuotiōe in/ solēnitatibus vsebaf. Quieuit aūt paul⁹ in dño xiij. idus ianuarij circa annū dñi. cclxxvij.

¶ De sancto paulo simplice ꝓfessore. Cap. lxi.

Paulus monachus simplex cognoīe discipul⁹ anto/nij fuit: qui dū rusticanus esset inuentā vxorē in crimine adul/tero dimisit: et heremuz petens antonio adhesit. Qui ꝓma no/cte sue conuersionis: vt probaret illuz: iussit an/tonius vt se expectaret: qui tribus diebus ante/ cellę ostium orans permansit: magistrum expe/ctans: nec diei estu: nec roꝛe noctis morus est. Dum aūt ī cōuentu fratrū ex simplicitate in/terrogasset: ante christus ꝓior esset ꝓphetis: mādauit ei antoni⁹ vt taceret: et obstinatissime

triennio silentiũ seruauit: nemini loquẽs. Cui etiam dñs antonius plurima contra rationẽ inberet: videlicet vt aquã haustã effunderet: t ves tes dissueret: t resueret: oĩa patienter implebat: t egros quos sanare nequibat antoni⁹: iste sanabat. Dum pro salute viri furentis instãter orasset: illeq; salutẽ cõsequi nõ potuisset: quasi indignatus paulus contra dñm iurauit: se nisi ille sanat⁹ fuerit minime comesturũ: morq; ille fugata rabie cõpos mentis effect⁹ est. Serpẽtes etiã t scorpiones scindebat: t corditũ secreta cognoscebat. Vidit aliquando inter fratres splendidos virũ obscurũ t nigrũ ecclesiã intrãtem: t demones illum retrahẽtes. Pro quo dñm orasset: vidit illũ claro vultu exeũtẽ: t demões ab ipo elongatos. Interroganscq: dicit illi fuisse peccatorẽ longa fornicatione detentum: nupercq ad deum maxima compunctione conuersum: t abrenuncians seculo: pauli discipulus effectus est. hec in vitis patrum.

¶ De sancto Nicanore diacono. Cap. lxij.

Icanor diacon⁹ vnus de. vij. primis qui ab apostolis electi fuerunt: vt habef actuũ. vi. Gratia dei t fide admirandus fuit: qui predicationis officium diligenter exercens: apud cyprum gloriosissime coronatus: ibiq; sepult⁹ ẽ. iiij. idus ianuarij: vt dicit Hieronym⁹.

¶ De sancto Guillelmo archiepiscopo Cap. lxiij.

Guillelmus epus bituricen. floruit tẽpore philippi imperatoris: qui anno domini. M. cc. xxix. in episcopatum promotus est. Hic genere nobilis a puericia in parisien. t sue tionen. ecclesijs canonicatũ obtinens seculo derelicto ad grandimontẽsem monasterium se cõtulit: ibiq; fact⁹ monachus aliquanto tpe fuit: deinde ad maiora' ꝓcedẽs ad ordinẽ cisterien. in pontiniacen. monasterio cõuolauit: vbi proficiens in virtutib⁹: prioratũ suscepit. ¶ Postmodũ abbas fontis sancti Johannis factus: successiue ad abbatiã carolacen. cenobij assumptus est. Et vbiq; subditos in multa mansuetudine pertractauit: t virtutum exempla propagauit. Tandẽ licet inuit⁹ in ecclesia bituricen. pontificali sublimatus honore: henrico archiepiscopo successit: vbi oneri succubuit: non honore prefuit: t humilitatem pristinaz obseruauit. De animarũ ño cura sollicitus verbo t exemplo gregem domini pascere curauit: t virtutum miraculis claruit. Nam presbyteruz gerardi nomine: qui vsum sinistre manus amiserat: ita vt celebrare non posset: audita prius eius confessione infra tertium diem adeo sanauit: q presbyter post triduum celebrauit. ¶ Puerũ etiam cerebro t oculis turbatum: tremorẽ capitis patientem: imposita sibi manu perfecte sanum effecit. Semper eodez vultu t animo perseuerans: quoscunq; ad se venientes consolabatur. Tandem assumpta cruce contra hereticos abigentes proficisci volens: cum itineris necessaria prepararet: infirmitate correptus: quieuit in pace. iiij. idus ianuarij: et sepult⁹ in bituricen. eccl'ia: confestim miraculis coruscare cepit: quẽ honor⁹ papa tertit⁹ canonizauit.

¶ De sancto Zgino papa t martyre. Cap. lxiij.

Zginus papa t martyr natiõe grecus ex philosopho de athenis: cuius genealogia nõ inuenitur: thele sporo pape in põtificatu romano successit: t sedit annos quattuor: menses tres: dies sex. Hic cõposuit clerum t distribuit gradus. Hic etiam constituit: vt vnus patrinus vel vna matrina suscipiat lenarum a fonte baptismi. Similiter t in cõfirmatione t in cathezizatiõe. Insuper statuit: q excepto romano pontifice: null⁹ metropolitan⁹ audiat causam sui episcopi: nec cõdemnet eum: nisi in conspectu episcoporũ prouincialiũ ventuletur. Hic etiã scribit omnibus fidelibus generalẽ epistolã de deo trino t vno t de incarnatione filij dei: plenã catholicã fidẽ continentem. Hic fecit ordinationes tres per mensem decembris. presbyteros. xv. diacones quinq; episcopos p diuersa loca sex. Qui sub persecutione seueri imperatoris martyrio coronat. sepultusq; est iuxta corpus beati petri in vaticano. iij. idus ianuarij: t cessauit episcopatus dies tres.

¶ De sancto Saluio epo t martyre. Cap. lxv.

Saluius episcop⁹ ambianen. de territorio auernensi tempore hilperti regis claruit: qui predicto regi arriano resistebat. Tempore aũt regis karoli veniens valẽtianas t predicans: inuitatus ad prandium a quodã genardo nobili: dum in mensa quedã vasa argentea ꝓtulisset: vinegandus filius dicti genardi auaricia duct⁹: ꝓdicta oĩa sibi auferri fecit: deinde ipm in carcere detineri: ac nocte superuenientes eundẽ in carcere cũ vno ei⁹ discipulo iugulari: t corpora eorum latẽter abscõdit in stabulo armentoz. Verũ dñs locũ ipm taurus ingens semper custodiret: ne ab alijs afalibus pollueref: t pollutũ aliquãdo purgaret: t omni nocte lumen quasi in modũ duarũ lampadarum super hũata corpora videref: reuelante angelo rex karolus misit valentianas: t corpora defossa curruj impositi ad sanctũ vedastũ deportari mãdauit: que multi boues currui iuncti trahere non poterant. Demũ duobus bobus solũmodo ap-

positis: ꝛ quo abire vellēt dimissis: sanctorū pignora ad eccl'iam scī martini apud valētianas deduxerūt: ꝛ ibidē substituerūt: vbi cōdita sunt. Interfectoribus martyrum a karolo inquisitis: exoculatis ꝛ decollatis. Qui passi sunt tertio idus ianuarij.

¶ De sancto Satyro martyre. Cap. lxvi.

SAtyrus martyr apud achatā passus est. Qui trāsiēs ante quoddā idolū cū exufflasset illud signās sibi frontē sacratissime crucis signaculo statim simulacrum corruens in pulueren redactum est. Ob quā causam martyr xpi ab infidelibus tentus in xpi confessione decollatus est secundo idus ianuarij.

¶ De sancto Arcadio martyre. Cap. lxvij.

ARcadi⁹ martyr: vt scribit zeno ep̄s veronen̄. gloriosa passione cozonat⁹ est. Cuius tā illustre martyrium fuit: vt in vno corpore tot fuerint supplicia: quot videnf ꝛ membra. Nā cū ꝓpter psecutionis rabiā ex vrbe auffugiēs latitaret. Cōprehēsus a paganis adducif ad iudicē: ꝛ dū xp̄m cōfitef excogitato nouo supplicij genere ab articulis manib⁹: ꝛ a cruribus pedib⁹ abscisis vnus dimittit: sicq; in suo sanguine volutat⁹ dudum cruciatus emisit spiritū. ij. idus ianuarij.

¶ De sancto Hilario epo. Cap. lxviij.

HIlarius epus pictauien̄. aquitanie oriūdus nobilib⁹ parentibus genitus ab annis iuuenilibus moꝛib⁹ ꝛ sapiētia insignis fuit. Quin cōiugē habēs ꝛ filiā in laicali habitu monasticā vitā ducebat. Tandē relicto seculo clericali mācipaf militie: ꝛ ꝓcedēte etate ac sapientia prenalēte a clero ꝛ pp̄lo pictauioꝛ epus electꝰ est. Et cū nō solū eccl'iam suā: sed ꝛ totā galliā ab hereticis defensaret: ad suggestionē duoꝛ episcoporū arrianoꝛū ab imperatoꝛe constantio arriano: cuꝫ dionysio mediolanen̄. ꝛ eusebio vercellen̄. epīs in phrygiā relegaf: vbi dū exisꝛet: cognouit p spm̄: apā filiā suā pictauis cū matre relictā nubere velle. Quā per epistolā grat'ssimā sibi missam: studuit ad virginitatis ꝓpositū inuitare. ¶ Sed cum vbiq; arrianoꝛ hereſis pullularet: ꝛ ab imperatoꝛe oībus epīs veniēdi ad synodū cōcessum esset: vt deveritate fidei disputarēt: veniēs hilarius ad cōsiliuꝫ apud seleutiā isaurie oppidū celebrandū: ad petitionē arrianoꝛum pictauiā redire compellitur: eo ꝙ ab hereticis nimiū eius fecūda sapientia timebatur. Et dum per insulam gallinariā serpentibus plenam transitū haberet: ex reptilia eius p̄sentiam fugerēt: palū ꝓ termino fixit: vltra quē nunq; serpens accessit. Et cuꝫ esset pictauis infantē sine baptismo defunctum audiens ꝓ ip̄o oꝛauit: ꝛ tam diu in oratione perseuerauit: donec pariter surgerent sene de oratione: ꝛ infans de morte. ¶ Filiam quoq; suam apā ex epistola sibi missa in virginitatis ꝓposito firmissimā cernens: ꝛ ne aliquando flecteretur timens: oratione sua a dño impetrauit: vt eam ad se recipere dignaretur. Sicq; puella defuncta est post dies modicos: quē hilarius sepeliuit. Quod mater puelle cōsiderans episcopū rogauit: vt sibi etiā transitū obtineret. Qui ꝓ cōiuge similiter intercessit eāq; ad celi regna premisit. Deniq; multis miraculis perpetratis: dū infirmatus morti ꝓpinquaret: obitum quoq; suū imminere cognosceret: lenocinum p̄sbyterū sibi dilectū: nocte vt foꝛas exiret admonuit: ꝛ si quid audiret sibi renunciari p̄cepit. Ille iussa cōplens: voces tumultuātis ciuitatis audire se rettulit. Et cū circa ip̄m vigilaret finem expectās: media nocte iterum iussus exīst: ꝛ nihil se audire nunciauit. Moꝛq; immenso circūfultus lumine sanctus dei ad xp̄m migrauit. Et sepultꝰ est pictauis iduū ianuarij. circa annos dñi. ccxl. temporibus valentiani ꝛ valentis imperatoꝛū. ¶ Hic sanctus doctoꝛ multa libꝛoꝛū volumina compilauit. Nam contra arrianos. xij. scripsit libꝛos. Itez ad gallias epos libꝛū de synodis. In ps edidit cōmētarios: origenē imitat⁹ ꝛ ex suo aliqua adꝺiciens. Scripsit libellū: quē viuēti constantio misit cōstantinopolim. Itē in cōstantiū quē eo iā moꝛtuo cōdidit. Itē cōtra valentē et vrsatiū. Librum hist'ie arrimin̄en. ꝛ feretrecen̄. synodi cōtinēte. Ad ꝓfectū salustiū contra dioscoꝛ aliū. Himnoꝛū ꝛ ministeriꝛū aliū. Itē cōmentarios in mattheū. Itē tractatus in iob quos de greco origen̄. ad sensum trāstulit. Itē contra auxentiū libellū elegantē. Itē nōnullas ad diuersos epistolas. Tradunt aliqui eum scripsisse in cantic'is cantic'oꝛū: quod tamē incertū est. Hec hieronymus de viris illustribus.

¶ De sancto Gregorio nazanzeno epiſcopo. Cap. lxix.

GRegorius nazāzenus ep̄s et doctoꝛ grecoꝛū: qui vt scribit rufinus p̄sbyter verbo et operibus clarus lumen ecclesie incōparabile p̄buit: de cappadocia oꝛtus: filius ep̄i nazanzij ꝛ matris noie religiose: athenis eruditus fuit. Qui dum iuuenis philosophie studeret: eidem die quadaz due speciose femine apparuerunt. Quas cum ille vti castitatis amatoꝛ cū indignatiōe repelleret: dixerunt se sibi amicas foꝛe: quarū vna se sapientiam altera castitatez nominans: dulces

iuuenē p̄ebētes amplexus:extunc sanctū eius propositum virtutis vtriusq; firmauerūt. Post hec ab athenis discedens maris tempestatē patitur: secq; deinceps deo seruiturū vouens ifis diuinis imbuit: t defuncto patre eidē in nazā zij pontificiū subrogat. ¶ Mortuo aūt imperatore valēte arriano:cuius secte gregorij gladio fidei viriliter resistebat: ad constantinopolitanā ecclesiā gubernandā assumit:vbi p̄clara doctrina floruit t exemplo. Inter ceteros autem fidei pugiles:quos sapiēcie vberib⁹ enutriuit. Hieronymū sanctissimū almū ecclesie doctorez in diuinis studijs habuit auditorē. Verum duz perfidor emulationes sensisset inuidie contra se liuore suborias:relicta regia vrbe ad ecclias suam primā nazanzi um redijt:ibiq; doctrine t orationi intētus vite residuū exegit: ibidemq; sepultus. Inde corpus eius cōstantinopolim ꝓcessu tp̄is translatum est. Quieuit in pace idibus ianuarij tpe theodosij seniorīs. ¶ Hic eloquentissim⁹ doctor plures cōposuit tractatus: de quibus rufinus Aquileien. p̄sbyter decē ex greco in latinū vertisse eloquium asserit. Hunc quoq; .xxx. milia versuū omnia opera sua cōposuisse Hieronymus tradit. Ex quib⁹ hec sunt: De morte fratris cesarij. Machabeor laudes. Athanasij laudes. Laudes Maximi philosophi:quē libriū quidam falso ironiā vocant:quia extat alius vituperationē eiusdē maximi continens.nam licuit eūdem laudari t vituperari p tēpore. Edidit t librū heroico carmine virginitatis t nuptiarū contra se disceptantiū. Aduersus ennoziū duos libros. De spūsancto vnum. Contra iulium imperatorē vnū: t alios plures. Hec Hieronymus de viris illustribus.

¶ De sancto Firmino martyre. Cap.lxx.

FIrminus martyr fuit tempore paganorū:sub qua tamen persecutione vel iudice: aut quibus suppliciis interēptus ignotū est. Et sepult⁹ fuit in ambianensiū ciuitate: locus tamē vbi requiesceret ignorabatur. Tēpore autem sancti Saluij episcopi corpus eiusdē martyris repertum est. Nam cum idem episcopus vna cum clero t populo triduo ad dominū exorasset:vt eis corp⁹ sancti martyris Firmini reuelaret:nimio odore fragrante et lumine immenso celitus super locū effuso:defossa ibidez humo corpus sacrum inuentū est. Ad quē locū ciuitates charoan. cenomasi.nouion. t bobacū eodem odore consperse ad visendū corp⁹ martyris concurrerūt:quod ab episcopo leuatū ad ecclesiā condigno honore translatū est. In cui⁹ translatione glaciale frigus:videlz mēse ianuario in estum maximū cōuersum est. Arbores nudate subito frondes ptulerūt t flores:de q̄bus egri sumētes sanabant. Factum est autem hoc idibus ianuarij: nam dies passionis martyris:sicut t cetera incognit⁹ est vsq; in presens.

¶ De sctō Iuuētio cōfessore. Cap.lxxi.

IUuentius cōfessor samaritanis parētibus t paganis ortus est: qui ad p̄dicationez sancti Georgij apud antiochiam christū annūciantis conuersus est tempore ꝓstantini imperatoris. Deinde sacerdos factus:monit⁹ ab angelo thessalonicam venit:vbi idola Datiani p̄sidis signo crucis edito contriuit. Filiamq; eiusdez cupatronam nomine a demonio liberauit: t cum decentis baptizauit. Post hoc cum sancto benedicto episcopo romam perrexit: quibus dum in via cibaria defecissent: pisces eis de mari in litus prosiliuit qui per hebdomadam illis suffecit. Quos etiā beatus hilarius pictauien. episcopus rediens ab exilio:obuios habuit: t secum duduz viuētium retinuit. ¶ Hic aliquādo in sex latrones incidit cum perimerevolentes: quorum vnus se gladio transuerberauit: secūdus ad querū se suspendit:tertius arreptus a diabolo expirauit:quartus oculos amisit: quintus rabie manus et brachia dētibus laceravit: sext⁹ se in mare precipitauit. Et cū eēt btūs viuentius annorū .cxx. in pace occubuit apud castrum grauiorem idibus ianuarij. Cui⁹ corpus sanctus Maxentius abbas ibidem tumulauit. inde postea translatum in montem vertiacū: vt dicit frater vincentius.

¶ De sanctis quadraginta militibus martyribus. Cap.lxxij.

QUadragita milites ex tēporali tyrocinio ad xp̄i militiam transierunt. Qui omnes rome via lauicana sub imperatore galieno ꝓ confessione fidei decollati coronas martyrij a dño p̄cipere meruerunt idibus ianuarij:vt dicit ado.

¶ De sancto Felice p̄sbytero t martyre in pincis. Cap.lxxiij.

FElix p̄sbyter t martyr p̄nomine dicit i pincis a subulis quib⁹ passus perhibet. nā pinca dicitur subula: naz cum magister puroz extiterit: t eis nimiū rigidus fuerit: tentus a paganis cum christū libere confiteret: traditus est in man⁹ puerorū: quos ipse docuerat in ecclesia:quem ipsi cuz stilis et subulis occiderunt. Qui passus est rome xij. kalendas februarij.

¶ De sctō Felice p̄sbytero t mar. Cap.lxxiij.

Elix ꝓsbyter ⁊ martyr germanus immediate infra positi felicis ꝓsbyteri ⁊ cōfessoris tēporibus diocletiani et maximiani martyrū passus est rome iuxta portā pincinā: vbi ⁊ requieſcit in loco qui dr in pincis: ⁊ ex hoc ꝓnoīe in pincis dicit. Hic senior altero fratre a prefecto vrbis draco deꝛctus ductus est ad templū serapis: vt sacrificaret. Et cū insufflaret in simulachrū: statim in puluerē redactū est. Alia die ductus est ad tēplū mercurij: ⁊ de hoc fecit similr. Iterūq; ductus ad templū diane pari modo idolū destruxit. Tunc vna cū fratre carceri mācipat: deide in equuleo leuat: ⁊ qb⁹ hoc feciſſet malefic⁹ interrogat: qui cū diceret hec nō diaboli maleficijs: ſed xpi beneficijs facta fuiſſe: ductus est ad dictū locū ſcdo miliario ab vrbe ad phanum quod ibidē erat: qui facta oꝛone exufflauit in arboꝛē ingentiſſimā: q̄ statim radicit⁹ exuulſa: ⁊ templū cui erat cōiuncta euerſum est: arcq; ſimulachrū cōminutum. Quod prefect⁹ audiens iuſſit eum ibidē decollari: ⁊ coꝛpus eius inhumatū lupis ⁊ canibus deꝛelinqui. Quod tamē xpiani nocte in foueā quā arboꝛ euulſa dimiſerat ſepelierūt. xix. kalen. februarij: Et cum gentiles die ſequenti coꝛpus effodere vellent: quicunq; manum ad hoc mittebat: a diabolo obſidebatur: vbi proceſſu tempoꝛis eccl'ia eius nomini dedicata est.

De ſancto Felice preſbyteꝛo. Cap. lxxv.

Elix ꝓsbyter ⁊ confeſſoꝛ īmediate ſuprapoſiti felicis preſbyteri ⁊ martyris frater fuit. Qui cum a prefecto doꝛaco ꝓdicto tentus eſſet: eūq; ad templa deoꝛ ſacrificaturuꝫ ducere vellēt: cōminatus est eis ꝙ ſi eū ad idola ſua ducerēt: hoc illis eueniret quod et alīs: ad que fratrē ſuū duxerāt: q̄ oīa deſtructa erāt. Quē prefectus fuſtib⁹ ceſum: iuſſit in exilium deꝛtari in montē cerceiū: vt ibidem lapides exciderēt: vbi filiā ꝓbi cuiuſdā tribuni a demonio obſeſſam liberauit. Et cuꝫ eidē tribuno nūciatū eſſet ꝙ vxoꝛ ei⁹ in vrbe nolana: cui⁹ ipe ciuis erat hydropiſim incurriſſet: felix eidē miſit oleū bñdictū: quo pūcta ſanata est: ſicq; tribunū cōuertit ad dñm. Sed dū ꝓſularis audiſſet ꝓbū xpianū effectū: miſit q̄ eū caperēt: qui oēs man⁹ dolere ceperūt. At dū ſuaſu ſcī felicis xp̄m cōfitent: a doloꝛe ꝓtinuo liberant. Et ſic oēs baptizati ſūt. Expleto⁹ tribunat⁹ tpe felix cū tribuno venit nolā ad quē pōtifex idoloꝛ accedēs: dixit ei ꝙ deus ſuus fugerat: aſſerens ꝙ felicē veniente timebat: quē ſcīs ꝓuertit ⁊ baptizauit. Quidā ex ei⁹ hoꝛto olera nocte rapere cupiētes: dū vāgas ibidē reppiſſent: tota nocte in hoꝛto luna lucēte laboꝛabāt: ⁊ ſe furtū facere putabāt. Mane aūt a ſcō inuēti ⁊ ſalutati pcīs ſuū cōfitētes ad ꝓpria redierunt. Et cū quidā apollinē adoꝛarēt: eo ꝙ illum diuinū aſſerent: ⁊ felix dñicā oꝛonē pugno clauſam teneret: dicebat eis: ꝙ ſi apollo q̄d in manu habeꝛet ſciret edicere: parat⁹ erat ⁊ ipe eū adoꝛare. Quo nihil rñdente: imo nec rūdere valēte: gentiles cōuerſi ſunt. Tandē poſt annos. xx. dñico die miſſa celebꝛata ⁊ populo data pace in pauimento ſe in oꝛonē proīciēs migrauit ad dñm. Et in eadē ciuitate tumulatus quieſcit.

De ſcō Michea ꝓpheta primo. Cap. lxxvi.

Michеas ꝓpheta filius hiemla: inter ſcōs teſtamēti veteris merito cōputat: eo ꝙ Achab regi iſrl' ⁊ ioſaphath regi iude volētib⁹ ire īramoth galaad ad eā obtinendā. Inter ſeꝛe q̄dringētos falſos ꝓphas: ſol⁹ xitatē p̄dicere p̄ſumpſit: vt ſcribit. iij. Reg. vlt. ⁊. q̄. paral. xviij. Nam cūcris ꝓphetis vno oꝛe regi achab predicētib⁹: ꝙ ramoth obtineret: micheas ſol⁹ vaticinat⁹ est iſrl' diſpgendū: ⁊ achab in prelio occidendū. Et ſubīūgēs viſionē et cauſam ārē oēs alīs ꝓphete bona p̄dicabāt: dicit ꝙ hoc dñs deus falſo pmiſerat ſpū ſuggerēte ſe mendacē futurū in oꝛe oīm ꝓphetarū vt ſic achab decipeꝛet: ⁊ vadēs ad p̄liū occideꝛet. Propter quod a ſedechia vno ex falſis ꝓphetis micheas in maxilla pcuſſus est. Quā ꝛet achab carceri mancipauit ꝓuandū vſq; ad reditū ſuū. Qui a ioꝛā filio achab ⁊ regni ſucceſſoꝛe moꝛtuo pꝛe: ꝙ mala parētl ꝓut ſibi euenerāt p̄nūciaſſet: ꝓcipitio valde poꝛrecto iactat⁹ occubuit. Hui⁹ micheе ⁊ ſi dies martyrij ſit est ignota: hoc tñ loco ponit ꝓpter aliū micheā ſequentē: quē eundē cū iſto plurimi putāt: qō tñ ſtare nō poteſt. Nā hic ſamarites ille moraſtites fuit: hic tpe ioſaphath regis iude ꝓphetauit: ⁊ ſub ioā filio achab vt dictū est: interfectus fuit: ille tpe ioathā regis iude vaticinari cepit annis pluſq; centū: ab obitu ioathā euolutis. Hui⁹ nulla ꝓphetia ſcripta legit: illius liber vaticiniū reperitur.

De ſcō Michea ꝓpheta ſcdo. Cap. lxxvii.

Michеas ꝓpheta ſcōs de ciuitate moraſte: q̄ est in tribu effraim tpib⁹ ioathā achaz ⁊ ezechie regū iuda ꝓphetauit: vt ipe ciuſdē textus indicat. Cui⁹ ꝓphetia inuehit cōtra ſamariam que reges iſrael ⁊ iuda ſimulacrū ſuſtitiōe fellerat: īcrepās dñs indignationē ſuā in eā ꝓceſſurā: cōminat⁹ etiā ppl'o iſrael ꝓuaricatoꝛi ⁊ ꝓncipib⁹ ei⁹: q̄ eūdē ppl'm falſa ſuaſiōe ad idola colēda cōpulerat: ⁊ verbis inſequētib⁹ captiuitatem ⁊ interitū affuturū nūciauit. Hic decem

erīsub⁹ israel captiuitatis: ⁊ ipe in captiuitatē ductus apud assyrios. Quieuit in pace. xvij. kal'. februarij. Corpusq; ei⁹ in iudeā delatū est ⁊ sepultū. Hec hieronymus ⁊ iosephus tradūt.

¶ De sancto Abacuch prophęta. Cap. lxxviij.

Abacuch prophęta fuit de tribu symeō: vt in scholastica ystoria legit. Hic puidit captiuitatē hierl'm vēturā: ⁊ a chaldeis veniētib⁹ fugit in sostheracenā: ⁊ erat icola terre israel. Descēdētib⁹ ꝯo reliq̄s inde in egyptū quasi peregrinabat in terrā suā. Eodēq; tpe ꝓphetiā ꝓscripsit. Et ī pncipio causat aduersus deū: cur ipius vastasset ppl'm dei. Sed in cōsolationē apparuit sibi de⁹: calamitates circūstātiuz nationū futuras p nabuchodonosoz longe maiozes: ⁊ tandē ipm nabuchodonosoz peritурum: vt sicut Naum prophęta in consolationem decem tribuum captiuarū prędixit niniue submersionem: sic et iste in exhortationem duarum iam in babylonē ductarum babylonie destructionē prenūciauit. Hic dū pulmētū ferret messoribus: spū diuino prenoscēs se in babylonē ducendū: domesticis dixit: vt si nimis tardaret pulmentū messoribus ferrēt. Et dū iret in cāpū: vt habet⁹ danielis vltimo. angel⁹ dñi eidē apparuit: ⁊ eivt prādiū danieli: q̄ erat ī babylone in lacu leonū portaret: mādauit: qui cū babylonē aut lacū nescire diceret. Apprehēdit eū angel⁹ in vertice capitis sui: ⁊ portauit eū in babylonē sup lacum leonū in impetu spūs sui. Dicq; abacuch prādiū danieli presentauit: ⁊ cū comedisset: angelus eū in momēto ad priorē locū reportauit: vñ patet longe post liberatā susannā hoc factū fuisse. ¶ Dedit autē abacuch signum redit⁹ ppl'i: his qui erāt in iudea: q̄ visuri erant iumē in ruinis repli: vltimāq; domus dñi desolationē pdixit: q̄ gens occidētalis hanc esset actura. Et dormiuit abacuch in pace. xvij. kalē. februarij. ⁊ sepult⁹ est in agro ppio. Hic ꝓpheta cū alio precedente ex numero sunt. xij. ꝓphetarū: q̄ ecclesiasticī. xlix. in sanctorū veteris testamenti catalogo describunt. Hoz ꝓphetarum duoz videlicet michee ⁊ abacuch corpora sub archadio imperatore in iudea diuina reuelatōe reperta sunt. Hec hieronym⁹ ⁊ ioseph⁹.

¶ De sancto Mauro abbate. Cap. lxxix.

Maurus abbas senatorū genere ortus patre eutytio matre iulia: duodenis a parentib⁹ sancto bñdicto in discipulū traditus: ⁊ ab eodē monachus factus: in omni vite sanctitate proficiens magistri vestigia imitabat: ⁊ super omnes monachos ab ipo amabatur: ⁊ cōmendabatur: ⁊ ex hoc magis humiliabatur: ita vt ieiunijs ⁊ orationib⁹ intētus cūctos sanctitate precelleret: ⁊ miraculorū gloria coruscaret. Quadā die hora sexta a colligēdis fructibus cū quibusdā ex fratrib⁹ rediens: claudū quendā et mutum puerū ante monasterij fores repertū: ad parentum preces erexit: eiq; loquēdi facultatē concessit. Quod benedictus abbas cōperiens: magis euz adhuc reuereri cepit. ¶ Lūcq; bertrāmus cenomanen. epūs monachorū cenobiū edificare disponeret: audita sancti bñdicti fama: misit ad eū diodegariū archidiaconū ⁊ arderadum vicedominū suū: quatenus eidē aliquem ex suis fratribus in abbatē mitteret: qui monachos cenobij construendi disciplinis regularibus informaret. Qui eidem misit maurū eius discipulum cum quattuor monachis: videlicet faustū: simpliciū: antoniū: ⁊ ꝓstantianū: eisdēq; benedictione data prędixit obitū suum de ꝓximo futurū: tradiditq; eis regulā ab ipo institutam: manibusq; mauri conscriptā. Et cū apud velā hospitari fuissent: misit post eos benedictus nuncium: qui multas sanctorū reliquias mauro quas sibi mittebat traderet: ⁊ epistolaz abbatis ex parte presentaret: in qua maurum confortans significabat sibi a dño revelatū: ꝙ multa foret aduersa passurus: ipeq; benedict⁹ erat de ꝓximo migraturus. Cum aūt post dies quinquaginta q̄q; deuenissent vercellas: ibiq; biduo permāsissent: arderadus de scala turris altissime corruit: ⁊ scapulas cum manu et brachio adeo cōquassauit: ꝙ intumescentib⁹ partib⁹ illis post dies quadraginta nullo remedio medicorū sibi subuenire posset: nisi ad tumorez sanguinis putridi tollendū secatio fieret. Tūc maur⁹ oratione facta reliquis sanctorū a patre missis mēbra languentis signauit: ⁊ continuo arderad⁹ san⁹ surrexit. Qō dū audirēt mirarent: ille nō suis meritis: sed reliquiarū ꝓfuti miraculū ascribebat. Inde trāseūtes post dies xv. sergius famul⁹ leonis de equo corruēs pedē saxo collisuz extorsit: quē maurus signo crucis edito ab omni lesione illico liberauit. ¶ Et cū apud ecclesiā sanctorū mauritij et sociorū deuenissent: cecū quendā a natiuitate qui annis. xl. ibidem ad elemosynam sedebat illuminauit: ipmq; prosecuta gratia ecclesie martyrū perpetuo seruitio mancipauit. ¶ Hospitatus apud eccl'iam sancte marie que est in locis virētib⁹: mulier quedā noīe remetia filiū adolescentem noīe elegiū defunctum irremediabiliter deflebat. Cuius dolori maurus cōpatiens cū simplicio solo monacho illuc accessit: et oratione facta mortuū suscitauit. Qui statim cū sancto ad matutiū. processit: ⁊ in lyciū. monasterio deo seruiuit. ¶ Inde venerūt antiochiā: vbi a romano abbate suscepti sunt: ⁊ cū eo pascha celebrarunt. Ubi die et hora qua sanctus benedictus de seculo isto transiuit: eius aiam ad celos ascē-

dentē maurus cōspexit per viā videlicet orientis tramite ab eius cella vsq; ad celos erectā. Que dum ille consocijs reuelasset: duo ex eis idē se vidisse testati sunt. Ueniētes aūt aurelianū audierūt berticq; raminū ēpm eē defunctū. Unde quodāmodo frustratus intentione sua: suadēte arderado andegauen. vrbē deuenerūt: ibiq; florū nobilē virū qui amissa cōiuge vnicū habebat filiū arderadi ꝓsanguineū inuenerūt. Qui audita causa pro qua venerāt assentiente sibi theodoberto rege francorū: cui florus plurimus dilectus erat: in propria possessione locum monasteriū construendi mauro concessit: ipmq; predijs t honoribus largiflue dotauit: vbi vir dei constructa ecclesia in honore beati martini: cenobiū edificare cepit. ¶ Die quadā clericus cemētarius dū circa opus monasteriū occuparet de altissimis gradibus super saxū corruit: t collisis mēbris quasi mortuꝰ iacuit. Quē sanctus vir ante fores ecclesie deportari fecit: t oratione facta ipm in momento ab oī lesiōe sanauit: quo miraculo viso: florus q aderat maurū cepit summa deuotione reuereri: ꝓponens relicto seculo eius monachꝰ fieri. ¶ Quidam ex oparijs sctō viro detrahebāt: q zelo hypocrisis monasteriū construebat. Gratiq; tres ex illis spiritus maligꝰ inuasit: ex qbus vnus ptinus expirauit. Sanctꝰ ꝙo duos obsessus q viui remāserant in ecclesia delatos ab infestatione demonū mox exoluit: mortui ꝙo cadauer in porticū ecclesie deduci fecit. t facta oratiōe cum lachrymis defunctū a mortuis suscitauit. Octauo igit anno monasteriū per oia pfectum est. In quo quattuor ecclesie edificate fuerūt. Quarū maior cōsecrata est ab epo ciuitatis in honore beati petri apli. Secūda in honore scti martini. Tertia in honore scti seueri. Quarta in veneratiōe scti michaelis archāgeli. In quo quidē cenobio florus loci patronꝰ primo q̄dem anno obtulit vnicū filiū suū noīe bertulfus. perfecto ꝙo opere licentiā a theodeberto rege petijt offerēdi seipm. Quā rex deuotissimus gratanter cōcessit: insup t oblationi flori die qua habitū induit monachalē interesse voluit: vbi t ab abbate honorifice susceptꝰ est: t cū eodē charitate discubuit t locū suū additis reddit bus ampliauit. Post cuiꝰ excessum theobaldus filius suus t successor in regno patris exēplo eidē monasterio duas villas adiunxit. ¶ Dum aūt sctūs maurus in villa gaudiaco cū duobus monachis resideret: archidiaconꝰ andegauen. cū pluribꝰ ad eū visendū venit. Cuiq; vasculū modicū vini superesset: qō vix ipis tribꝰ in vna refectione sufficeret: t sanctus archidiaconū honorare veller: vinū benedixit t oibus infundi iussit: t cū essent vltra. lx. quilibet etiā tribꝰ de vasculo sumpsit potus: t semper repertum est plenū. ¶ Post hec appropiquare cognoscēs obitum suum: cellā in secretiori patre sibi edificauit: vbi cōtemplationi vacās berdulfum sibi abbatē substituit. Et post duos ānos t dimidiū angelica reuelatione didicit per maximā patrē monachorū suoꝝ qui erāt numero. cxvi. ad dominū transiturū: ipe ꝙo illis premissis erat eos secuturus. Quod vt sibi ꝓdictū fuerat euenit. Ipe aūt visionē angelicā fratribꝰ reseravit: t vt quilibet eorum se prepararet admonuit. Et infra menses. v. oēs monachi sui exceptis solū modo. xxiij. ad deum euocati sunt. Inter quos Antoniꝰ t Costātiꝰ trāsierūt. Post qua sctūs dei dolore lateris grauissimo egrotare cepit: t ad vltima deueniens cum esset annorum. xcij. in pace migrauit. xviij. kalen. februarij. Sepultus est in ipo monasterio in ecclesia sancti martini: vbi et miraculis splendet.

¶ De sancto Isidoro abbate. Cap. lxxx.

Isidorus abbas: vt hieronymꝰ scribit inuitis patruz apud thebaidē claruit. Cuius monasteriū latis spatijs circūsceptū altissimo muro: vltra mille monachos detinebat inclusos. Quod quidem adeo oībus que ad victū fratrum pertinent erat refertū: vt nullus eorum intrandi vel exeundi necessitatē haberet. Bolicq; duo ex monachis per tēpora ad egrediendum deputabantur. Eocq; pacto monachus quisq; admittebatur: vt nūq; se egressurū oīno ꝓponeret. Erat eīm intꝰ quasi paradisus dei angelicoq; more psallētiū chori in ecclesia die noctuq; sibi inuicē succedebant. In quo quidē loco abbas isidorus mirabili vita fulgens abbatē moysen ad se venientē suis monitionibꝰ a suprema carnis impugnatione exhortando fecit immunē. De hoc etiā cassiodorus. viij. libro hystorie tripartite dicit: q isidorus per annos. xl. nunq; peccato consensit: qui omni sanctitate conspicuus ibidē in pace quieuit. xvij. kalen. februarij: vbi t sepultꝰ est.

¶ De sancto Macario egyptio abbate. Capitulo. lxxxi.

Macariꝰ abbas egyptius antonij discipulꝰ in heremo thebaidis claruit: qui multoꝝ signorum gloria insignis fuit. Ad hūc mar filiū iuuenē aduxit q a legione demonū: que flāmea dicitur: terribiliter vexabaf. Tres eīm modios panū in cibum t lagenā vini quotidie sumens in potum: vix poterat satiari. Deinde oīa sumpta in acerem quasi fumuz ructādo vomebat ac si igne cōsumpta fuissent. Dieq; sequenti edacior reddebatur. Quē sanctus pietate cōmotus: orans adeo liberauit; vt tribꝰ libris panis quottidie

contētus ⁊ aqua modica: etiā ꝓpꝛijs manibus vltra alios laborꝛaret. ¶ Quidā culpar⁹ de homicidio: ad eū cōfugit se innocentē re vera assserendo. Et supuenientib⁹ ministris iudicis q̄ vt eū caperent fuerant insecuti: eisq; ꝑsentibus: fact⁹ abbas ad sepulchꝛū accessit hoīs interfecti: quē in xp̄i noīe adiurauit: vt sibi diceret: an ille eū occidisset: qui rndit q̄ nō. Et instātibus illis: vt q̄s eū occiderat ītrerrogaret. rndit suuꝫ esse innocētes absoluere: nō aūt nocētes cōdēnare. Sicq; iuuenis absolut⁹ est. Jdē etiā cum heretico disputās: eiq; q̄d rnderet nō habens: oꝛās mortuū q̄ poꝛtabaf ad tumulū suscitauit: qui suscitat⁹ hereticū cōfugit. Puellam etiam quendā q̄ magicis artib⁹ illusa sibi soli appare bat in equā conuersaz ab illusione fantastica libe rauit. Pluribusq; alijs virtutū signis ⁊ vite meritis effulgēs: ī pace q̄euit. xvij. kal'. febꝛuarij. Hic ad iuniores ꝓfessionis sue vnā scripsit epistolā: in q̄ vtilia multa ⁊ monastice religiōe necessaria docet: claruit sub valētis imperio.

¶ De sancto Bonitio epo. Lap. lxxxij.

BOnitius epus arverneñ. que dī mons clarus: inter alia eius virtutum insignia beatā dei genitricez in summa deuotione habuit: vt frater vīcētius ponit: cui dū nocte q̄daz solus in ecclesia sancti michaelis oꝛaret: in extasi posito beata virgo cū multitudine curie celestis splēdidis⁹ apparuit: ⁊ q̄s esset apt⁹ ad diuina mysteria celebrāda a circūstātib⁹ interrogauit. Qui bonitiū oꝛantē dignissimū acclamarunt. Et q̄uis se reputaret indignum: a celesti choꝛo assumif: vestib⁹ sacris induif: et missam celebꝛare iubef. Qui missam p visionē suo oꝛdine celebꝛauit: ⁊ dū cōionē sumpsisset: btā virgo sibi vestez pꝛo magno munere dimisit: ⁊ visione sublata ipse ad se rediit: vestēq; reptā iuxta se cū summa deuotione custodiuit: ⁊ visa ppꝛo cūcto narrauit. Que vestis vsq; hodie ibi seruaf: ꝑ reliquijs sacris ostendif: cui⁹ materia ⁊ modus cōtexture a nemine cognoscif. Est aūt eximij cādoꝛis: lenitatis: ⁊ leuitatis. Quieuit aūt in pace sanctus Bonitius. xvij. kalen. febꝛuarij: sepultus in ecclesia sua.

¶ De sctō Marcello papa ⁊ mar. Lap. lxxxiij.

MArcellus papa et martyr natiōe romanus de regione vialata ex ꝓe būdicto: marcellino pape ī episcopatu successit: ⁊ sedit annos. v. dies xxij. qui tpe maximiani filij diocletiani imꝑatoꝛis martyrio coꝛonaf. Nā cū maximianus augustus ꝓmus rediēs ex aphꝛica: vt diocletiano placeret in noīe eius thermas a solo edificaret in vꝛbe cepit oēs xp̄ianos ad afflictionē laboꝛis cōpellere: et ꝑ varia loca q̄sdā ad lapides: quosdā ad harenā dānauit. Quib⁹ tarson xp̄ianus occultus ⁊ diues ac nobilis de suis facultatibus necessaria ministrabat p man⁹ sisinnij: cyriaci: largi: ⁊ smaragdi. Propter qō marcell⁹ eps celebꝛato concilio sisinniū ⁊ cyriacū diaconos romane eccl'ie cōsecrauit. Multos quoq; martyrū conuersoꝛuz ipe pōtifex baptizauit: ⁊ multoꝛ sanctoꝛ coꝛpoꝛa colligēs vna cū iohanne ꝑsbytero sepeliuit. Cū aūt sanct⁹ cyriacus a maximiano filio diocletiani imꝑatoꝛis deꝛentus: cathenis obligatus ante redā ei⁹ traheref die ꝓcessionis: et ex hoc marcellus papa illum redargueret: ab eodez fustigatus ⁊ electus est. Postq̄ aūt beati cyriacus: largus: ⁊ smaragd⁹ martyrium passi sunt: marcellus papa eos sil'r tumulauit. ¶ Post q̄ lucina xp̄iana matrona ditissima eccl'ie dei oēs suas facultates cōcessit: ꝓpter qō a maximiano ꝓscriptione dānata est. Dū aūt in exiliū duceref: rogauit marcellum vt domū suā in eccl'iam cōsecraret: qō ⁊ ille adimplere curauit. Et dū ibi frequētius celebꝛaret: maximian⁹ hoc audiēs: domū illā siue ecclesiaz fecit stabulū publicū iumentoꝛ: ⁊ cūdem epm cū custodia ad fuitiū alialiū deputauit: vbi post multos annos emisit spm. xvij. kalē. febꝛuarij. ¶ Hic fecit cimiteriū ī via salaria: ⁊. xxviij. titulos cardinalat⁹ in vꝛbe romana ꝓpe baptismū: sepulturas: ⁊ penitentiā multoꝛ ex gētilib⁹ cōuersoꝛ: ac ꝓpter martyrū reliq̄as tumulādas: qui etiā sepult⁹ est a iohāne ꝑsbytero in eodem cimiterio ꝑcille via salaria: et cessauit ep̄atus dies. xxv. Postea ꝙo religione xp̄iana crescēte domus carabuli in ecclesiā trāslata est: q̄ hodie sancti marcelli noīe intitulatur.

¶ De sancto Marcello epo. Lap. lxxxiij.

MArcell⁹ anticyranus epus insignis sanctitat⁹ ⁊ doctrine fuit. Qui multa aduersus eutycetē grecum scripsit volumia: ⁊ maxime aduersus arrianos. Extant ⁊ aduersus eū nō liuiū auctoꝛum libꝛi sabelliane ipz hereseos imperētes. Negat ille dogmatis eius esse: et cōmunione iulij ⁊ athanasij romane ⁊ alexandrine vrbium pontificum defendit se. Claruit sanctitate insignis tempoze constantij imperatoꝛis. Hec Hieronymus libꝛo de viris illustribus.

¶ De sctō Felice epo ⁊ martyre. Lap. lxxxv.

FElix epus tubaboceñ. tpe diocletiani ⁊ maximiani imperatoꝛ martyriū passus est. Qui anolino ꝑfidi ꝑsentatus: cū nomē suū nollet exꝑmere dicēs

solūmodo christianū: missus est vinctus ad pfectum pretorij qui illū vinculis mancipauit: t post dies .xij. de carcere eductū fecit eū catenis alligatū post ipatores nauigare. Positusq; est in nauicula: in qua diebus q̄ttuor sub equor vngulis inedia macerat⁹ iacuit. Veniēsq; ieiunus Nolā cāpanie a cognitore ciuitatis capite plectus est .xvij. kal'. februarij: ibidē sepultus.

De scō Honorato epō arelatē. Cap̄. lxxxvi.

HOnoratus epūs arelatē. nobili pfapia eiusdem vrbis oriūdus fuit: vt scribit hilarius qui ei in pōtificatu succes sit: qui gētilibus parētib⁹ pgenitus: in adolescentia sua motu pprio baptismū petijt: t licz pie reluctāte paternā domū deserēs: venantiū ei⁹ fratrē senioré ad xp̄m pduxit: q̄ ambo ad capraſiū heremitam accedentes: ab eo de religione vite edocti sunt. Defuncto aūt germano suo venātio: honoratus heremū vbi arelatē. p̄rimū petijt: ibiq; dudū in omni vite sanctitate permāsit. Exēplo quoq; cōuersationis sue gemnadiū quēdan virum effrenem t indomitū ad penitentiā prouocauit. Demū vbi s arelatē. epūs fact⁹ in sancta religione deo seruiēs: et salutifera pdicatione dominicū gregē pascens: quieuit in pace. xvij. kalen. februarij.

De scō honorato epō ambiañ. Cap̄. lxxxvij.

HOnoratus epūs ambiañ. tpe Alcideberti regis francoꝝ vir clarus sanctitate t miraculis floruit. Qui dū missaz aliqñ celebraret: t corpus xp̄i sup altare ꝛginis cōsecrasset: vidit manū siue palmam xp̄i sacraz hostiā tenentē: t epō cōscaturo quodāmodo porrigentē. Quā sanct⁹ de ipsa manu deuotissime sumēs: ab omni deinceps inquinamēto carnis illesus pmāsit. Dic angelo sibi revelante corpa sanctoꝝ fusciani t victorici atq; gentiani repperit: et ea condescenti mausoleo collocauit. Qui t post vitam laudabilē ad xp̄m migrauit.

De sancto Honorato abbate et confessore. Cap̄. lxxxvij.

HOnoratus abbas t cōfessor in samnij partib⁹ claruit: qui coloni cuiusdā in villa venātij patricij filius fuit. Dic ab annis puerilib⁹ deo deditus: etiā ab ocioso pmone abstinebat: carnēq; ieiunijs macerabat. Sed cū die quadā parētes ei⁹ cōuiuiū fecissent: t carnes ad prādiū parassent iuuenisq; ieiunās a carnib⁹ abstinere vellet: irrisus est a parētibus: t discūbentibus cūctis interrogātibus an vellet sibi de mōtibus pisces afferri: qui i loco ipo audiri poterāt nō videri. Post modicū aq̄ in cōuiuio deficiente accessit minister ad fontē vt hauriret. Et dū aq̄ de fitula lignea: coram discūbētibus effunderet: pisces qui diuinitus aquam intrauerat simul effudit: qui victu vnius diei honorato sufficere potuit. Propter quod i veneratione haberi cepit. Pro cedensq; in virtutibus a dño suo libertati dedi tus in eo loco qui fundis dicit⁹ monasteriū construxit: in q̄ p̄ fere ducētoꝝ extitit monachoꝝ.

Dum aliquādo ex mōte qui monasterio ꝑmi net moles ingentis saxi erupta p deuexa montis veniēs totius ruinā cenobij minaret. Hoc vir dñi cernēs: invocato xp̄i noīe signuz crucis festinus opposuit: eamq; in deuexi mōtis latere fixit: vbi vsq; in presens locū cernentib⁹ aspicitur: vt casura desuper pendere videatur. Dec Gregorius p̄mo dial'. cap̄. ñ.

De sancto Tityano epō. Cap̄. lxxxix.

TItyan⁹ epūs ortus heraclea ciuitate nobili genere: a florziano opitergien. epō eruditus est t in p̄sbyterū ordinatus. Quo q̄dē ꝑpter amorē martyrij epatuꝝ cedēte: tityan⁹ a populo elect⁹ est in epatū: qui gregē dñi optime pauit p̄monibus t exēplis: t sanctitate polēs in pace quieuit .xvij. kalē. februarij. Sepultusq; est primo in ciuitate opitergien. Cui⁹ parētes ad euz veniētes t iā mortuū reperiētes: corpus noctu furati sunt: vt in patriā deferrēt. Quos mane ppl's armatus insecut⁹ est ꝑ corpe redimendo. Et dū ꝑpter hoc adinuicē bellū vellēt assumere: apparuit senior: qui eis cōcordiā suadēs cōsuluit: vt corpus solū in nauicula dimitterēt: et diuine volūtati exponerēt quo deus vellet deferendū. Quod cū fecissent: disparuit senior: t nauicula p flumē liuētie iter sursum contrarijs vndis tenēs: deuenit ad locū qui dr septim⁹: et ibi q̄euit. Corpus aūt terre depositū dū iterz de ipo habēdo multoꝝ locoꝝ incole cōtenderent: cōsilio seniorꝭ p̄fati iterū apparētis: diuinum oraculū implorabāt. Et post ieiuniū triduanuz diuina reuelatiōe vitulus cū mire vehiculo iungit: t corpus supponit: t quo vellēt abire dimittunt. Qui ipm ad ciuitatē ceneten. deduxerūt: ibiq; substiterūt: vbi t mulier a demonio obsessa meritis sancti corporis liberatur. Ibiq; digno honore tumulatur: quo et episcopat⁹ oditergien. translatus est.

De sancto Melantio epō. Cap̄. xc.

MElantius epūs vt dicit Socrates in hystoria triptita: discipulus Euagrij fuit. Cui⁹ ecclesiā cū adūssent hi q̄ iussu regis hunerici epos arrianis resistētes exilio deportabāt: viderūt eū vt vltimū ecclesie

ministrum candelas preparantem ⁊ lampades renouentem. Quē cum interrogassent vbi esset episcopus: ille se ostensurum illis respondit: ⁊ fatigatos ex itinere ad hospitium suū duxit et refecit. Et post prandiū se esse episcopum eis patefecit. Qui propter eius humilitatem ⁊ reuerentiam admirati dederunt sibi fugam. At ille noluit declinare dicens q̄ libenter pati volebat quod sui similes patiebantur. Sicq; vna cum ceteris voluntarium pro xp̄o subiit exiliū: vbi ⁊ post multos agones in christo dormiuit xvij. kalen. februarij. huius frater fuit salomō ex negociatore monachus effectus.

¶ De sancto Fausto epō. Cap. xci.

FAustus episcopus apud regium gallie ex larineñ. abbate electꝰ est: vir sanctitate plenꝰ ⁊ diuinis iugiter scripturis intentus. Librum edidit de spiritu sancto. Item opus egregium de gratia dei qua saluātur. Libellum aduersus arrianos ⁊ macedonianos conspicuum. Item et alium aduersus eos qui dicunt esse in creaturis aliq̄d incorporeum. Epistolam etiā ad diaconū quendam nomine grecum: qui a catholica fide discedens ad nestorij impietatem abierat. Scripsit etiam epistolam aliam ad felicem prefectū pretorij ad dei timorē exhortatoriā. Et alia plura que nondum se vidisse gemnadius hec scribēs dicit. Idcoq; nolare nō audet. Anastasij primi temporibus claruit. xvij. kalēdas februarij in pace pausauit.

¶ De sancto Antonio abbate. Cap. cxij.

ANtonius abbas cuius vitam athanasius scripsit nobilibus ⁊ religiosis parentibus egypto ortus: et delicate nutritꝰ ab anis puerilibus ecclesiā frequētabat. Et cum esset annorum. xviij. parētibus defunctis audiēs in euāgelio. Si vis pfectꝰ esse ⁊c. oībus distractis facultates suas paupez visceribꝰ inclusit. Horore añt sctis virginib⁹ in monasterio commēdās: ipe mōastico habitu assumpto extra ciuitatē pgressus cuidā seniori solitario adhesit cuiꝰ doctrina ⁊ exēplo informatꝰ: etiā p aliorū cellulas discurrebat: ⁊ a singulis mōachis exēpla salutaria colligebat. Post hec solitariꝰ manere cepit: ⁊ multas diaboli psecutiones sustinuit: quas ieiunijs ⁊ oratiōib⁹ ac vigilijs superauit. Et dū spūs fornicatiōis vicisset: diabol⁹ in specie pueri teterrimi afi eū pstratꝰ appuit: seq; spūs fornicationis ab eo victū asseruit: quē antonius signo crucis effugauit: dicēs q̄ adeo turpissimꝰ esset q̄ ipm abinde amplius nō timeret: ⁊ deinde aspiori pnia se affixit: in orationibus sepius pnoctās: semel in die post vespas panē solū cū sale ⁊ modicū aq̄ degustās: nonnūq̄ duob⁹: vel tribꝰ dieb⁹ sine cibo pdurās: supnudā humū cubans: carnēvnico cilicio domās: deinde longe a villa inter sepulchra se posuit: vnī soli notiori vicino mandās: vt statutis diebꝰ sibi alimēta deferret: vbi multitudo demonum ipm verberibꝰ adeo lacerauit: q̄ minister eius cū quasi mortuū ad villā hūeris asportauit. Et cū a cūctis vt mortuꝰ plāgeret: dormitātibꝰ illis antoniꝰ reuixit: ⁊ a ministro ad pdictū locū se iterū portari fecit. Et cū ex dolore vulnerū pstratꝰ iaceret: aiosus ad bellū demones inuitabat: quibꝰ illi in diuersarū ferarū formis apparuerūt: vnguibꝰ ac cornibꝰ crudeliter lacerarūt: ⁊ dū xp̄m inuocaret: subito mirabilis splē dor illuxit: ⁊ demones effugauit: cui vox de celo insonuit: q̄ q; virilr dimicauerat faceret eū deus in toto orbe notari. Et cū xp̄iani ex martyrio necabant ipe matres sequebat: dolensq; sibi martyriū nō dabat. Post hec annoꝝ. xxxv. ad heremū secretiorē accessit: ⁊ ibi arctiorē adhuc vitā ducere cepit: vbi argēteū discū repiēs admirās: vñ ibi discus argēteꝰ haberet: vbi vestigia hoīs nulla eēnt: intellexit diaboli figmētū ⁊ facto crucis signo disc⁹ euanuit. Post modū ingētē massam auri reppit: quā vt ignē effugit: ⁊ ad mōtē ascēdēs. xx. anis incognitꝰ mānsit. Deinde a multis frequētari cepit: ⁊ pcipue a monachis q̄ heremū p diuersa loca colebāt: quib⁹ ⁊ monita salutis dabat. Et dū ad visitādos frēs pgeret: riuulū nili crocodillis ⁊ serpētib⁹ plenū cū comitib⁹ trāsiuit illesus: ⁊ rediuit incolumis. Quadāvice i spū raptꝰ vidit mūdū laqueis plenū: ⁊ audiuit q̄ sola hūilitas ipos euaderet. Vidit aliq̄n demonē celsum corpe: q̄ se deiectū ⁊ puidētiā dicebat: petēs a viro sctō q̄d sibi donari volebat: in quē ille sputa cōgeminās: vt fumū effugauit. Alioꝰ etiā diabol⁹ sibi ieiunāti in figura monachi panes obtulit: suadens vt ederet: ne corpe nimia abstinētia tabefacto deficeret: quē vir dei diabolū intelligēs: xp̄i noīe inuocato mox effugauit. Multis quoq; miraculoꝝ signis effulsit. Nā plurimos ab imūdis spiritibus vexatos ⁊ varijs detētos lāguoribꝰ liberauit. Dū inclusus mōasterio nullū susciperet: martinian⁹ quidā militū pposit⁹: instanter pulsans ad ostiū obsecrabat: vt filiā ei⁹ obsessam liberaret: q̄ noluit ei apire: sz de fenestra eidē loquēs filie salutē pmisit. Ille sic credēs ⁊ abiēs filiā saluā factā inuenit. Multi etiā vexati afi forez cenobij clausis foris dormientes purgabant. Et dū i frequētia populoꝝ nō haberet q̄tē diuinit⁹ admonit⁹ cū saracenis ad pfundiorē deserti accessit itinere dierū trium: ⁊ habitare cepit in cāpo modico sibi a deo demōstrato paucis palmarū arboribꝰ conserto: vbi ad radices

mōtis fons limpidissimus habebat: vbi de palmarum fructibus & panibus sibi aliqñ a saracenis delatis vescebatur. Uolēs autem laborī deferentiū ꝑcere sarculo sibi apportato terrā coluit & triticū semīauit: ficq; de labore manuū victū ducebat. Ibi etiā plantauit olera ꝓpter aduentantiū creationē. Ꝓterea etiā de palmarū foliis manib⁹ opabat. Elapsis annis pluribus vict⁹ a fribus venit monachus visitare: q̄ bus dū aqua invia defecisset: & tā ipi ꝙ eorū camelus: q̄ sarcinas baiulabat siti ꝑclitarentur: oratione fudit & fons in deserto erupit: cūctosq; refecit. veniēsq; ad monachos: vt ꝑ cūctos⁹ suscipit: & videns sororē iāvetulā aliaq; magistrā letat. Iterūq; ad mōtē redijt vbi solitā vitā docebat: & frēs ad se veniētes sermonib⁹ edificabat: & lāguētes sanabat. Frōto palatinus a demonio obsessus ad ipm ꝓ liberatione accessit: quem remisit dicēs: ꝙ vbi terrā egypti calcaret salu⁹ eēt: qō & factū ē. Virginē tripolitanā plurib⁹ grauib⁹ morbis detētā ad mōachoꝝ instātiā etiā absentē oratione sanauit. Ꝓfi⁹ tñ oēs ei⁹ firmitates sibi a dño reuelatas fribus declarauit. Aliā q̄ ꝟginē laodicie residētē: dolorē stomachi validū patiētē ad ꝑces archelai comitis longe posit⁹ oratione curauit: comes q̄ reuersus ꝟginē sanatā inuenit. Nauigās cū q̄busdā fribus dixit se fetorē pessimū sensisse: & nūciauit demonē nauē ingressuz eē. Et subito q̄dā ex nautis vexat⁹ a demonio, ꝓfiliū: quē mox antoni⁹ liberauit. Aliū isup nobilē demōiacū sibi adductū: q̄ furēs vix poterat detineri: dū sctō abbati maxillā pcussisset: signo crucis edito ab īmūdo spū eripuit: & demonē in deserto alligauit. Dū aliqñ ab angelis in aere leuaret: assunt demones ei⁹ trāsitū ꝓhibētes: & petā ei⁹ ab exordio obijcientes: quos angeli redarguūt: & petā oīa illa dimissa excipiūt: sz si q̄d ꝺ eū habēt: postq̄ monachus fact⁹ est: vt ea edicāt īponūt: & cū in hoc defecissent: liber antoni⁹ in ethera tollit: & liber deponit. Huic etiā aliqñ diabolus in tanta ꝓcerit̄ate apparuit: ꝙ celū capite continge bat: & interrogat⁹ q̄s esset: dixit se esse sathā: q̄ multū a monachis ipugnabat: & a xp̄ianis maledicebat: addens ꝙ iā ad nihilū esset redact⁹: postq̄ in cūctis partib⁹ regnabat xp̄s. Alias etiā vocat⁹ vt exiret & videret: vidit demonē lōgū vsq; ad nubes attingentē: qui quosdā pēnatos ad celum volare cupictes extēis manibus ꝓhibebat: quosdā ꝺo retinere neqbat. Et intelexit illū forē aiarū ascensuz & demonis ꝓhibitionē: aliquib⁹ resistētē: quibusdā aūt obsistere nō valētē. Sacerdotes & clericos venerabiliter tractabat: & ab eis benedici hūiliter iplorabat: & cū litteras ignorar et etiā pbos & hereticos scripturarū allegatiōe & ration⁹ cōuincebat: vnde aliqñ alexādriā veniēs sermonemq; publice faciēs arrianos ibi astātes mirabiliter cōfutauit: & multa miracula fecit. Recediēsq; in porta ciuitatis puellā ab immūdo spū exoluit.

Quidā gētiles phi eū adeuntes vt fibi illuderēt: auditis eius sermonib⁹ edificati sunt & ad xp̄m cōuersi. Ab impatore Cōstātino sepi⁹ p litteras visitat⁹: eidē epstiolā exhortatoriā remisit: confortans eū in xp̄iana religione: & monens ne in terrena confideret potestate. Ecclesie quoq; psecutionē futuram arrianoz infesta tione precognouit: & fratrib⁹ lachrymādo predixit. Duci cuidam noīe balachio arriano ecclesiā infestāti: adeo vt monachos & ꝟgines publice nudatos virgis cederet: epistolā misit: eū de īpietate redarguēs: & irā dei supuenturā cōminās. Qui epistolā legēs irrisit & nūcios verberauit. Sed post dies. v. equo insidens ad terram deiicitur: & morsib⁹ ac vnguilis cōpressus: post triduū deficiēs sepelit. Tandem iuxta morē suū ad visitādos fratres q̄ in ꝺeriori mōte latebant adijt: eisq; obitū suū longe añ pdixit: ac in dño cōfortauit. Et ad cellā regressus post dies modicos egrotare cepit: duosq; monachos: qui sibi annis. xv. seruierāt: accersiuit monitisq; salutarib⁹ eis traditis inter eoz manus cū esset annoz. cv. in deo feliciter obdormiuit. xvi. kal. februarij. Cui⁹ corpus in eodē heremo prefati duo discipuli sepelierūt: & nemini locū sepulture vnq; reuelare voluerūt: eo ꝙ sic ipse illos mortēs adiurauit: q̄ etiam decedens miraculoꝝ famā recusauit. Dic ad diuersa egypti monasteria. vij. scripsit epl'as apl'ici sensus sermonisq; refertas: que in linguam grecā postmodum translate sunt: vt dicit Hieronym⁹ de viris illustribus.

De sanctis Speusippo Heleusippo et Meleusippo martyribus. Cap. xciij.

Speusippus heleusippus & meleusippus existētes annoz. xxv. cum auia sua leonilla & sorore illi⁹ ionilla in ciuitate lingonen. sub aureliano impatore martyrij passi sunt. Nā cū pdicti fratres cum iā dicta eoz auia: a sctō benigno pſbytero ꝟbū dñi pcepissent & baptizari essent: in lingonen. ciuitate a q̄drato pside tāq; xp̄iani detēti sunt. Et ad primā q̄dē sacre idei ꝓfessionē pugnis in facie cesi sunt. Deinde ligatis pedib⁹ & manib⁹ ꝟso capite i arborē suspēsi ab auia leonilla ꝓfortabāt. Post hec i ignē missi illesi pmanētes: orātes ad dñm vt alas coz i pace susciperet expirarūt: visiq; sunt angeli cū luce multa coz aias colligētes: corpaq; eoz intacta ab igne repta sunt. Quo viso miraculo ionilla matrona soror leonille ad xp̄m cōuersa est. Et cū relictoriro & duob⁹ puulis xp̄m cōfiteref: a paganis rēta & capillis suspēsa ē. Deide post plurima sibi illata supplicia cū leonilla sorore sctōz auia pter decollant. xvi. kal. februarij. Quoz oīs corpora diu latentia processutēporis inuēta sunt: & in digno honore tumulata.

¶De sctõ Sulpicio epõ. Lap̃.xciij.

Sulpicius epi scopus de ciuitate bituricen.clarꝫ parẽtib⁹ ortus:puerilib⁹ annis mĩe operibus intent⁹ erat. Quadã nocte cũ duob⁹ pueris vigilãs: vidit eos a duob⁹ spiritibus teterrimis de eccl'ia eẽcti:signoq̃ crucis demones effugauit: inde multas antiq̃ hostis insidias ppessus xp̃i gr̃a supauit. Sed dũ fama ei⁹ crebrescer et: ad instãtiã lotharij̃ francoꝝ regis ab austregisillo bituricen.epõ i diaconũ ordinat: deide i abbatẽ eligit:ac demũ defuncto austregisillo i epꝫ sublimat:q̃ t meruit pmã aq̃ranie sedẽ. Hic mltis venientes signis egros sanabat: t demões effugabat. Die quadã dũ ignis tectũ dom⁹ ei⁹ inuasisset:signo crucis oppositio tãdũ ptra incẽdiũ stetit:donec flammas extinxit. Alias etiã cum ignis domũ aliã incẽderet: t mulier quadã p segete quã ibi iuxta reposuerat solicita cẽt:signũ crucis edidit ptra flãmas:mãdãs ne illud tranfire presumeret: t extunc ignis acsi mons interiectus fuisset seipm cõpescuit. Cũ quedã arbor excisa sup puerũ alijs intentus caderet: sctũs accurrit:t signo dñico arborẽ erectam in partẽ oppositam cõcidere cõpulit: sicq̃ puerũ liberauit. Latro quidã vt furaref: eius psomptuariũ intrauit t nocte tota circuiẽs exitũ inime reperire valuit. Ad quẽ dũ sctũs mane mi sisset familiã:latro suspendiũ metuẽs in puteũ lxxx.passuũ se pcipitauit auxiliũ sulpicij̃ nihilo min⁹ inuocãdo: quẽ vir dñi de puteo extractũ illesuꝫ repperit:cõpunctũ ad pniam recepit:sibiq̃ de necessarijs puidit. Lenita q̃dã contra ei⁹ mandatũ ad domũ suã pergere volẽs cecita te pcussus vñ erat tota nocte se mouere neq̃uit: t rediẽs de inobediẽtia pniam egit. Quadã vice in eccl'ia cũ clericis suis pnocrans:orationi pcũbens strepit⁹ demonũ t infestatiões tumultũ plures sensit:adeo vt putaref eccl'ia euerti: nec ab oratiõe cessauit:donec oĩs fantastica illusio euanuit. Quẽdã hominẽ cui die sctõ pasche lingua pcidẽti man⁹ securi adherẽs aruit: lachrymis t suffragijs tota nocte icũbẽs mane sanatũ remisit. Qui plen⁹ dierũ in pace q̃euit xvi.kalẽ.februarij̃. Sepult⁹ i bituric̃a ciuitate.

¶De cathedra sancti petri rome. Lap̃.xcv.

Cathedra sancti petri apl'i: qua⁹ in vrbe Roma primum vt summis pontifex sedit: facta est anno quarto claudij̃ imperatoris:que ideo cõiter ab eccl'ia minime celebrat: qr huius memoria sub festo alteri⁹ cathedre; qua petrus primũ antiochie sedit:vt dicef.viij.kal'.martij̃. Nam q̃uis beati petri i vrbe roma fuerit sedes pncipalior:illa tñ celebrius agit:qr fuit tẽpore prior:t honorificẽtia potior. Beatus ergo apostolus postq̃ antiochie septẽ annis sedit:hierusalem venit:t cũ simone mago disceptationem habens:eũ inde fugauit:t cũ ipm romã venisse cõperit:eũ insecut⁹ est:t quarto anno claudij̃ romã veniẽs a fidelibus reuerẽter suscipitur⁹: t in cathedrali sede sublimat: in q̃ sedit annis xxv.t sic vicariatuꝫ xp̃i in terris.xxxij.ãnis tenuit:ad qõ tps null⁹ romanoꝝ põtificũ exinde deuenit:sicut t eius nõe nemo se vocari psumpsit. Duos aũt põtifices petrus sibi coadiutores ordinauit. vnũ intra vrbẽ scz linũ.aliũ extra vrbẽ scz cletũ:vt dicit iohannes beleth:ipse vo pdicationi insistebat. Mostrat aũt vsq̃ ad presens ei⁹ cathedra:in q̃ rome fuit pmit⁹ exaltat⁹ in eccl'ia videlz sancti petri:vbi t p antiquis et venerabilib⁹ reliquijs cõseruat:t dicit q̃ null⁹ papa in ipsa sede aliquãdo sedere presumpsit. Celebrat aũt festũ huius cathedre videlicz romane sedis xv.kalen. februarij̃:vt in martyrologio Hieronymi reperitur.

¶De sancta Prisca virgine t mar. Lap̃.xcvi.

Prisca virgo et martyr passa ẽ in vrbe roma sub claudio cesare anno. iij. imperij̃ sui: que filia fuit nobilis ciuis:q̃ ter cõsulatũ in vrbe habuerat: quaꝫ in ecclesia repertã oratem ministri imperatoris ceperũt t duxerunt ad claudiũ:iussuq̃ eius ad templum apollinis ducitur: vt ibi sacrificaret: sed dum orationem fudisset ad dominuꝫ: facto terremotu corruit idolum: et quarta pars templi diruta est:et oppressit multitudinem paganorum cum sacerdotibus idolorum:imperator vo territus fugit. Demon autem per aera clamabat: sed expulsum de habitatiõe sua:in qua p annos sexaginta q̃nq̃ manserat:qui ex eo die de vrbe electus fuerat cum spiritibus nonagintatribus sibi subiectis. Tunc imperator iussit virginem alapis cedi: que lumine de celo superfuso: et voce dominica confortata est. Die sequenti iussit eam Claudius expoliatam flagellis verberari:et post hoc fustibus macerari: que a christo consolata: facie vt stella splendẽs apparuit. Missa est igitur in carcerem: et pinguedine adipum dissoluta: toto corpore iussu Cesaris perungitur: vt sic maleficia soluerentur:que nocte tota cum multitudine sanctorum psallens audiebatur: sed dum mane eam lictor imperatoris consanguineus educere vellet: odore perfusus ingressus carcerem repperit illam in throno sedentem et angelorum multitudinem circunstantem: et dum sedem euertere vellet: circunstantes angeli disparuerunt. Cum igitur ante Cesarem stetisset: et ipsam

ad tēplū sacrificaturā duci fecisset: clamabat demō: dicēs q̄ ignis a.iiij. angulis tēpli ꝓcedens ipm incēdebat. Oꝺoxq̄ ignis de celo cecidit: ⁊ sacerdotes cū parte gentilū cōbussit: et idolū in faustā redegit. Oꝺvidēs iperator pīscā p̄fecto tradidit puniendā. Que ducta ad p̄torīū p̄fecti vncinis ferreis attrahīf ⁊ gladiꝰ toro corpore dissipaf: deinde carceri mācipaf. Sed dū prefectus iuxta carcerē equitaret ⁊ lumē cōspexisset: pspicies per fenestrā vidit virginē in throno sedentē: ⁊ faciem eius claritate nimia refulgērē. Qui carcerē annulo suo signās .l. milites ad custodiā dimisit. Illiꝰo noctu eā cū angelis psallērē audiebāt. Oꝺane aūt facto fussit eā imperator pūre p̄fecto in amphitheatrū duci ⁊ bestijs exponi. Et dū sibi leo immanissimus: q̄ ouē quottidie comedebat: ⁊. iiij. dieb⁹ fuerat sine cibo detētus dimissus esset: leo cursum arripiēs ad pedes virginis ꝓcidit ⁊ plantas lingere cepit. Quē dū cesar ad locū suū reduci faceret: in cōsanguineū eius irruit ⁊ eū ꝓtinus interfecit. Tūc iperator iussit eā in ergastulū recludi: ⁊ triduo in edia macerari. Deide ipam eductā facieq̄ splendentē in equuleo suspendi ⁊ vngulis latera ei⁹ radi. Statimq̄ brachia cū manib⁹ carnificū dolore nimio torqueba. Post hec in ignē coplosus mittīf: sed pluuia maxima cūvento subito erūpente: flāma dispergīf: et ignis extinguīf: virgoq̄ oino illesa cōspicīf. Quod dū claudi⁹ magice deputaret: fecit capillos ipius radi: vt sic ei⁹ maleficia tollerentur. Post hec in tēplum idoloꝝ eā inclusit ⁊ ostiuꝫ anulo consignauit: vbi audīte sunt voces angelice: vna secū deum laudātes. ¶ Post diē tertiū ingressus imperator in templū reperit pīscā in throno sedentē vallatā agminibus angeloꝝ: ⁊ iuxta basem colūne idolū cōminutuꝫ: ꝓpter qō iratus cesar eam foras vrbem eductā precepit gladio necari: q̄ prius oratiōe facta ad dīm: vt susciperet spīm ei⁹: voce celica ad gloriā inuitaf: ficq̄ decollata est: ⁊ continuo carnifices mortui ceciderūt. Quod duꝫ sancto vrbis rome epo nunciatū esset: accessit cum clericis: vt colligeret corpus martyris: repperitq̄ duas aquilas corpori insidētes: ⁊ ipm ne a feris tangeretur custodientes: quod ab epo collectuꝫ miliario .x. ab vrbe via hostiēsi. sepultū est. vbi ⁊ fuerat decollata. Imperatoꝝ ho grauī lāguore percussus dentib⁹ proprijs carnes suas mordens: post dies paucos miserabiliter expirauit. Tempore aūt cutyciani pape corp⁹ beate pīsce eidē diuinitus reuelaf: ⁊ locus per visionem ostenditur: vbi ipe cū clero ⁊ populo effodiens ⁊ corpus inueniens: ipm inde leuauit: et ad vrbem deducens in ecclesia sanctorū martyrum aquile ⁊ prisscille venerabiliter tumulauit: in loco ho vbi fuerat decollata ecclesia a fidelibus facta est: ei⁹ memorie dedicata. Que passa est. xv. kalen. februarij.

¶ De sctis Oseo ⁊ amonio mar. Cap. xcvij.

OSeus et amonius apud pontum insulam passi sunt: qui cum essent milites ⁊ christuꝫ constanter confiterenf: primo militarib⁹ cingulis exuti. deinde ad metalla dānati sunt. post aliquod ho tp̄us inde abstracti: diuersisq̄ supplicijs affecti. Nouissime igni traditi sunt. Sicq̄ martyriū suū consumauerunt. xv. kalen. februarij: vt ait ado.

¶ De sancto Deicolo abbate. Cap. xcvij.

DEicolus abbas discipulus fuit colūbani abbatis. Quo quidē sancto cum discipulis a britannijs abscedente: ipse de licentia patris eo ꝓ debilis esset pedib⁹ ibidē remansit: mādato sibi p obedientiam ne ad monasteriū luxouiēn. vnde discesserāt aliquādo rediret. Recedēte ergo magistro dum discipulus per incerta loca vagaretur: ⁊ fitis eum arida cōprimeret: baculo terraꝫ percussit: fonsq̄ ibi statim erupit: qui sanctum reficiens vsq̄ hodie ibi manet. Cum autem bubulcum oues pascentem de loco quereret: illeq̄ sibi intimasset: rogauit eum vt illucusq̄ secum peragraret. Dumq̄ pastor pro pecoribus dubitaret: nec haberet cui custodiēdas dimitteret: sanctus baculum pro custode in terrram fixit: easq̄ baculo in sua fide commendauit. Quem bubulcus vsq̄ ad locum associauit: et reuersus oues circa baculum ac si circa pastorem illesas et accubantes inuenit. Veniens ergo deicolus ad locum ostensum ecclesiā sancti Martini ibi positā clausam conspexit: sed ianue ꝓinquus: per eādez sponte sibi diuinitus reseratā intrauit: ⁊ oratiōe fecit. Et dum hec crebro fierēt: p̄sbyter eccl'ie illi⁹ inuidia motus hec patrono noie versario nūciauit: de cuius licētia cū suis ordinauit: vt dū monachus ille p noctē eccl'iaꝫ introīsset: ipe eū insecut⁹ cū illis occideret. Dū igiſ hoꝝ obꝑuasset: ⁊ ad sancti interitū festinaret: veniēs ad eccl'iam ianuas ⁊ fenestras spinis ⁊ rubis obstructas inuenit: ⁊ sic intrare nō valēs virū dei dimisit. Oꝺ audiēs versarius: et hoc magicis artib⁹ attribuēs: mandauit suis vt vbicūq̄ monach⁹ repiref sibi genitalia precideren. Statimq̄ in ipa hora versarius in eisdem mēbris sibi mirabil'r rumefactis dolere admodū cepit. Oꝺ vxor eius ex iniuria sctō illata cōtigisse recognoscēs virū dei ad se humil'r accersiti fecit: vt ad maritū liberādū festinaret. Sed ātēq̄ deicol⁹ illuc puenisset versari⁹ expirauit. veniēs g̃ sctus itinere fessus capā exuit: eāq̄ radio solis p fenestrā ītrātis suspecit: vbi ac si in ptica māsit. Deinde oratione sua versariū suscitauit: q̄ oēs suas possessiones ⁊ capellā sibi consecrauit. vbi deicolus congregatis fratribus mo-

nasterium cōstruxit. Cum die quadā clotarius rex circa locū venando cū suis aprū insequeretur: aper fugiēs eccl'iam introiuit: ⁊ ante altare prostratus mansuetus permansit: deicolum aspiciens ⁊ quasi eius auxilium petens: quod dum venatores cum rege aprum insequētes vidissent admirati sunt: ⁊ sanctū reuerētes aprū dimiserunt. Cui etiā rex multa priuilegia concessit: ⁊ locum predijs dotauit. Post hec deicolus apostolorū limina visitauit: ⁊ repatrians ac obitum suū precognoscens: columbanū sibi successorem monasterio delegauit. Ipse autem secretiorem petans heremum post plures annos in pace quieuit. xv. kalen. februarij.

¶ De translatione sancte Lucie. Cap. xcix.

Translatione corpis sancte Lucie ad ciuitatem venetiarū circa annum dñi M. xl. facta est. Nam dum rogerius constātinopolitanus impator circa annū dñi. M. x. in romania ⁊ sicilia damnaretur: maneiacē principem sibi dilectum ⁊ prudentem vicarium ad siciliam misit. Qui sagaciter imperatori rebellās siciliam tyrānide occupauit: quod imperator audiēs doluit: ⁊ de consilio regine se egrotātem ⁊ deinde mortuum simulauit. Pauperē quoq; defunctū capsa inclusum sui loco regaliter tumulari fecit. Ipe vo biennio latuit: ita qvere mortuus ab oībus credebatur. ¶ Post duos annos regina p solēnes nūcios maneiacē de suo coniugio requisiuit: q̄ assensum prebens ordinatis nuptijs solēniter constantinopolim cum muneribus aduenit: et corpora sanctarum Agathe et Lucie secum de sicilia asportauit. Qui dum constantinopolim venisset ab imperatore de latibulis prodeunte interficitur: ⁊ regnum sicilie recuperatur: et corpora virginum constantinopoli honorifice reconduntur. Post hec anno domini. M. xl. dū veneti cum siculis cōstantinopolim cepissent: corpora duarum virginum auferentes condixerunt adinuicem vt corpus sancte agathe siculi rehaberent: ⁊ corpus sancte Lucie veneti ferrēt secum: quod ⁊ factum est. Sicq; corpus sancte virginis delatum venetias: primo quidē in monasterio sancti gregorij maioris plurib⁹ annis stetit: deinde a duce ⁊ populo ad ecclesiā suo noī edificata translatū fuit: vbi vsq; in presens iacet miraculis coruscās. Factaq; est huiusmodi translatione videlicet de constantinopoli venetias. xv. kalen. februarij.

¶ De sanctis Mario Martha audifax ⁊ Abbacuch martyrib⁹. Cap. c.

Marius ⁊ martha vxor eius filij sui audifax: ⁊ abbacuch rome sub claudio imperatore martyriū passi sunt. Hi nobilissimi ⁊ diuites de perfidia oriundi: venerūt romā cū orationis: cū essent xp̄iani. Et ceperunt corpora sanctorum perquirere: ⁊ xp̄ianos in carceribus suis. corpora quoq; martyrū pro xp̄o interfectorum requirētes sepeliebāt. Et dum in castro transtyberim beatum quirinum in carcere visitassent. Et multorum martyrum corpora tumulassent visitauerunt beatum calixtum papam cum christianorū multitudine latitantem. Cum quibus duobus mensib⁹ permanserūt: multaq; sibi ⁊ ceteris christianis necessaria prouiderūt: ipsiusq; benedictione percepta abierunt sanctorum martyrum corpora requirētes ⁊ honorifice tumulantes: inter que prefatum beatum quirinum in tyberi necatum ⁊. cclxij. xp̄ianos iubēte claudio sagittis interfectos condigna reuerentia sepelierunt. Hec claudius audiens sanctos dei detineri fecit: quos sibi presentatos diutius examinauit: et deinde musciano vicario puniendos tradidit: qui dum coram ipso in tellure consistētes xp̄m constanti animo confiterentur: omniaq; idola vt demonia execrarentur: iussu musciani mari⁹ cum filijs fustibus cesi sunt: martha assistente ⁊ virum ac natos viriliter exhortāte: deinde in equuleo leuati canabinis funib⁹ crudeliter flagellantur: facule quoq; ignee lateribus apponuntur: ⁊ vnguibus ferreis laniantur. Et cum hec omnia patientissime tolerassent iussit eos vicarius de equuleo deponi: ⁊ manus eorū precidi: quibus ad colla ligatis per ciuitatem circunduci sub voci preconia: ne deos blasphemare presumerent. Martha vo oībus istis astās ⁊ sanctis sermonib⁹ eos corroborans: de sanguine illoꝝ caput ⁊ faciem liniebat. Nouissime autem iubente musciano extra vrbem via cornelia miliario. xiij. ad nymphas catabasis deducti sunt: ibiq; piter sub harenario decollati. Martha vo nympha necata est. Quorū corpa iterū iussit incēdi: vt sepultura carerēt: sz q̄dā matrona nomine felicitas ea semiusta ex igne latenter rapuit: corpus autem Marthe de puteo leuauit: ⁊ ipsa omnia in suo predio sepeliuit. xiiij. kalen. februarij.

¶ De sancto Bassiano episcopo Cap. ci.

Bassianus episcop⁹ natione syracusanus patre sergio natus: annorum. xij. ab eodem romā missus est gratia studiorum: vbi a sancto gordiano presbytero doctus sacrum baptismum suscepit: quod dū pater ipsius gen-

illis audisset: & eum reuocare disponeret: iuuenis bassianus in eccl'ia scī iohīs euāgeliste rome per visionē monit⁹ rauennā fugit: vt ꝑ tps aliq̄ latitaret: & dū in via posit⁹ esset: cerua cū duob⁹ hinnulis a venatorib⁹ iaculata ad eū ꝓ fuga venit: & pedes lingere cepit: illoq; miran te venatores supueniūt: & factū videtes subsistunt: quorū vn⁹ ceruā de manib⁹ sancti rapere nitit̄ur: sz mox a diabolo vexat⁹: quē scīus cū liberasset ceruā dimiserūt. Uenies aūt rauennā apud eccl'iam scī apollinaris extra ciuitatem manēs oīoni vacabat: fama sctitatis ꝑclarus.

¶ Bithyni⁹ iudex: vt reus maiestatis iussu p̄sidis rauēnatis ad decollandū ductus est: q̄ dū bassiani nomē inuocasset: bipēnis tertio de manu spiculatoris ꝓsilit̄: & sic innocēs apparuit & absolut⁹ fuit. Post hec factus p̄sbyter in eccl'ia laudeñ. eps legit: & ab oīb⁹ approbat: & dum ad epatū veniret intrans ciuitatis laudeñ. sub vrbia: paralyticū & mutū ab vtroq; morbo curauit: & multos leprosos mūdauit. Alias etiam puerū a serpēte occisum suscitauit: & puellā obsessam a demonio liberauit. Uocat⁹ mediolanū ad beatū ambrosiū egrotantē: obitum suū clericis eius p̄dixit: & ip̄m defunctū venerabili obsequio tumulauit. Post hec reuersus ad ecclesiam suā miraculis & sanctitate cōspicu⁹ multo tpe supuixit: & obitū suū annis pluribus p̄nūciauit: & .xc. etatis sue anno consumatus sanctitate in pace quieuit .xiiij. kal'. februarij. tpe honorij & theodosij augustorū: sepult⁹ est in basilica apostolor: quā ipe a fundamentis erexerat. Tpis ꝓcessu desolata ciuitate laudeñ. p clues mediolanē. & totaliter igne ꝓsumpta: cor⁹ scī nūq̄ inde potuit amoueri: quinimo oēs accedētes ad locū: vt mortui sternebātur: ficq; ibidem dimissum est: qua ciuitate post modū in loco vbi nūc est reconstructa p imperatorē federicū: corpus sancti cōfessoris eodē delatū est: vbi & quieuit miraculis splendens.

¶ De sancto Pontiano martyre. Cap. cij.

Pontianus martyr⁹ tpe antonij, imperatoris in ciuitate spoleti passus est: qui tēr⁹ a iudice fabiano cū sacrificare nollet: primo virgis graiter cesus donec sanguis in terram quasi de fonte ꝓflueret: deinde sup carbones accēsos ambulare cōpulsus illesus pmānsit. Post hoc in equuleo appensus vncinis ferreis vsq; ad ossiū nudationē laniatus in carcere missus est. Sequēti⁹ die in amphitheatro posit⁹ laxatis sibi⁹ duob⁹ leonib⁹ eisdē māsuefactis pmānsit intact⁹. Iterū in custodia artissima dieb⁹ .xij. sine vllo cibo detēt⁹: angelo ꝙ fibi de celo ministrante refect⁹: inde in nullo macerat⁹ educit⁹: & plūbo liquefacto p fundit⁹. Cū hec oīa: tā mētis q̄ corpis cōstātia tollerasset. Nouissime iussu p̄sidis extra ciuitatē duct⁹ gladio a laduersus martyriū cōsummauit. Sepultus a fidelibus non longe a muro ꝓbis spoletane in loco qui dicitur lucianus. xiiij. kalendas februarij.

¶ De sancto Germanico martyre. Cap. ciij.

Germanic⁹ martyr sub marco ātonio & lucio aurelio in Smyrna ciuitate passus est. xiiij. kalen. februarij. q̄ plurib⁹ suatpis suplicijs p gratiā virtutis dei metū corpoee fragilitatis excludēs spōte preparatam sibi bestiā prouocauit: cui⁹ dētibus cōminut⁹ vero pani. i. dño iesu xp̄o ꝓ ipso moriens meruit incorporari: vt dicitur in martylogio Hieronymi.

¶ De sctō launoniarico abbate. Cap. ciiij.

Launoniaricus abbas carnotēn. ciuis: parētibus xp̄ianis progenitus est: hic cū adhuc esset puer: & oues patris pasceret: que sibi victui superant: pauperib⁹ erogabat: qui traditus a parentibus cuidā sacerdoti sacras litteras didicit: & ad sacerdotij ordinem preuenit: deinde adhuc iuuenis media nocte de domo paterna fugiens heremum petijt: cum autem ad ipsum occidendum latrones tota nocte laborassent: putātes eū pecunias habere: mane diuino miraculo visione eius territi & ipius pedibus prouoluti veniam postularunt. Cuiusdā viri filium claudum: dum pro eo missam celebrasset erexit: & dum claues ecclesie perissent ante fores: humi prostratus oratiōe facta ianuas reserauit. ¶ Post que dum manipulos messium sub tecto deviminibus facto reposuisset & ignis segetes inuasisset signo crucis mox incēdium sedauit. ¶ Sequēti nocte dū orando pernoctaret: diabolus sibi ter lumē extinxit: terq; diuinitus accensum fuit. ¶ Et cum discipulos congregasset: & quercus maxima ad oratorium construendum excisa fuisset: que non apto loco ad dolandum ceciderat: nec a fratribus adhuc paucis alio deferri poterat: oratione sua loco congruo eam transportauit. Quidam hermoaldus nobilis egrotans. xl. solidos sibi misit vt pro se oraret. Quos ille alteri suppositos: dum per spiritum omnes vno excepto de male acquisito cognouisset: illū solum retinuit: ceteroscz remisit: & q̄ ex hoc deus placari nō posset eidē predixit. Atq; ille mortuus est. ¶ Inuitatus tandem a malardo episcopo carnotēn. cum visitauit: & secum aliquo tempore cōmoratus multa sibi futura predixit. ficq; senex in pace quieuit. xiiij. kalendas februarij.

¶ De sctō Fabiano papa & martyre. Cap. cv.

Fabianus papa et natione romanus ex patre fabio de regione Celij montis: Antherio pape in

episcopatu successit: sedit q annis. xiij. mensibus. xi. Hic papa romano defuncto: cum clerus ⁊ populus pro alio eligendo conuenissent: ⁊ ipe de quodam loco cum amicis rediret: venit inter eos rei exitum scire volens. Et ecce columba candida super caput eius de celo descendit dicẽs. Rome episcop⁹ coronaberis. Quod omnes mirantes eum in papam elegerunt. Hic constituit vt omni anno in cena domini chrisma ab episcopo consecraretur: ⁊ vetus combureretur. Hic regiones diuisit. vij. diaconibus: ⁊ eis. vij. subdiacones substituit: qui. vij. notarijs immminerẽt: ⁊ gesta martyrũ in integro recolligerent. Iste philippo imperatori neophyto volenti interesse vigilijs paschę: et mysterijs communicare restitit: nec quousq confiteretur ⁊ inter penitentes staret interesse permisit: quod ⁊ deuotus imperator fideliter adimpleuit. Hic fecit ordinationes. v. per mensem decembris. presbyteros. xxij. diaconos. vij. episcopos per diuersa loca numero. xi. Cuius tẽpore novatianus quidam presbyter ecclesie romane ambiẽs episcopatũ: ⁊ videns fabianum electum hereticus factus est: contra quem celebratum est concilium in vrbe roma. xl. episcoporum. Hic enim hereticus lapsis spem venie denegabat: vnde in concilio hoc reprobato statuerunt vt lapsis venia misericorditer promitteretur: dũmodo per penitentiam reuertantur. Hic sub persecutione decij capitis obtruncatione martyrio coronat⁹ est. Et sepult⁹ in cimiterio calixtivia apia. xiij. kalẽ. februarij. Et cessauit epat⁹ dies. vij.

De sctõ Sebastiano martyre. Cap. cvi.

Sebastianus martyr narboneñ. genere nobilis: ciuis mediolaneñ. diocletiano ⁊ maximiano imperatoribus valde dilectus: principatũ pme cohortis ab eis obtinuit: eor cõspectui semp assistẽs. Hic sapiẽtia ⁊ virtutib⁹ ꝑdit⁹ ab oĩbus militib⁹: vt pr amabat. Qui ⁊ militarẽ habitũ ad hoc tantũ ferebat: vt xpianiss im⁹ ipe xpianor alas ꝙs in tormentis videbat deficere confortaret. Cũ aũt ꝑclarissimi viri marcus ⁊ marcellian⁹ fratres gemini filij tranq̃llini nobilis: a brõ sebastiano in fide eruditi post mlta supplicia ex sentẽtia chromatij vrbis ꝑfecti decollari deberẽt: si infra dies. xxx. nõ resipiscerẽt. Ad eos parẽtes aduenierũt: vt ipsor animos a suo ꝓposito reuocarẽt. Aduenit ⁊ mater martia soluto capite resolutis crinibus ostẽsisq vberibus lachrymis genas incõsolabiliter rigabat. Adducitur ⁊ pater senior manibus seruulorũ: ⁊ capite aspersо puluere: detectaq

canicie lamentabiles voces emittebat. Adueniunt ꝛ coniuges proprios paruulos offerentes: ꝛ incomparabilibus gemitibus ꝛ suspiriis eiulantes. Inter hec ceperũt virorũ corda molescere. Tunc sebastianus ibi assistens: erũpẽs in medio: diuino repletus flamine: de contemptu vite presentis ꝛ de gloria futuri regni: sermonem assumens prolixam oratione cõtexuit: ꝛ eleganti eloquio sanctorũ animos ad amorez martyriũ conceptis omnibus incitauit. hec aũt agebantur in domo nicostrati primiscrinij: vbi marcus ꝛ marcellianus custodiebãtur. Cuius vxor zoe nomine: graui infirmitate loquelam vi. annis amiserat: vsum tamẽ audiendi aut sensum animi minime perdiderat. Que cuz omnia verba sebastiani audisset: pedibus eius prouoluta: nutibus veniã postulabat. Igit martyr xpi ozauit: vt sicut os zacharie ꝓphe reserare rat linguã quoq; eius aperire dignaretur. Vtq; mulier loquendi facultate recepta sermones beati sebastiani bñdicere cepit: secq; angelum domini iuxta eum vidisse asserebat: qui immenso lumine circundatus librum apertũ tenebat: vbi omnia que sanct⁹ dixerat scripta erãt. Juxta quez etiam alij. vij. angeli candidissimi circunstabant. Quo viso miraculo: nicostratus vir cum vxore conuersus est vna cuz tranquillino ꝛ martia parẽtibus marci ꝛ marcelliani: ꝛ a sctõ policarpo ꝑsbytero baptizati sunt. Marcus ꝙo ꝛ marcellianus in dño confortati martyriũ gloriã preoptabãt. Quos duz nicostratus vellet solutos dimittere: oño abire noluerunt asserentes se passionis calicem nullatenus dimissuros. Tranquillinus aũt graui morbo laborans statim vt baptizatus est: sanitatẽ suscepit. Postq; aũt marcus ꝛ marcellianus martyrium passi sunt: ꝛ mater eorũ martia post dies modicos in pace migrauit ad xpm. Chromatius prefectus graui morbo laborans a sancto sebastiano sanatus est: ꝛ ab eodem atq; a tranquillino in fide doctus vna cum tyburtio filio suo: per manus policarpi presbyteri sacrum baptismũ suscepit: vt in passione tyburtij dicetur ij. idus augusti. Quibus omnibus per martyrium cõsumatis beatus sebastianus latere nõ potuit. Nam cũ imperator diocletianus cognouisset qualiter dudum in xpianitate latuisset: ꝛ multos tali occasiõe ad martyriũ prouocasset: eum ad se conuocauit: ꝛ de ingratitudine quã erga deos ꝛ imperatores habuerat dure redarguit. Qui cuz se xpianũ pro salute imperij semper orare dixisset: iussit eũ imperator in medio campi ligari: ꝛ quasi in signũ a militibus sagittari: qui ita eum sagittis impleuerunt: vt quasi erinacius videretur: ꝛ extimantes illum mortuum abierunt. Uerũ hyrene relicta castuli mater abijt noctu vt corp⁹ tolleret: ꝛ iuuenẽs ipm adhuc viuũ ad domũ suaz adduxit: ꝛ curã eius egit. Qui intra paucos dies conualuit: ꝛ stans super gradus heliogabali venientibus imperatoribus se exhibuit: coscq; de persecutione quaz in christianos iniuste agebãt: increpare cepit. Quod cũ diocletianus miraref: dixit se ad hoc a christo domino suscitatũ: vt eisdem veritatem fidei contestaref. Tunc imperator iussit cuz in hippodromum palatij duci: ꝛ tãdiu fustibus cedi: donec spiritũ exhalaret. Corpusq; ipsius in cloacam proij: ne a christianis nomine martyris coleref. Sanctus ꝙo martyr apparuit luciane matrone religiose: eiq; corpus suum reuelauit: ꝛ vt iuxta apostolorũ vestigia sepeliret admonuit. Quod ꝛ illa cũ seruis nocte sequẽti adimplere curauit: ipmq; in catacũbis iuxta corpora apostolorũ vt iusserat collocauit. Passus ẽ aũt circa annos domini. cclxxxvij. xiij. kalẽdas februarij. ¶ Post tẽporis decursum anno. ij. ludouici imperatoris: hilduinus abbas sancti dionysij: sacriq; palatij archicapellanus romã misit: ꝛ a papa eugenio corp⁹ sancti sebastiani obtinuit: indeq; translatum apud vrbem Suessionẽsi. in basilica sancti medardi collocauit: vt dicit Sigibertus.

¶ De sancta Agnete virgine ꝛ martyre. Cap. cvij.

AGnes virgo ꝛ martyr sacratissima: cuius passionem scribit Ambrosius: nobilissima romanorũ. xiij. eratis sue anno morte perdidit: ꝛ vitaz inuenit: corpore iuuẽcula: sed animo cana: pulchra facie: sed pulchrior fide. Hec dum a scholis reuertif: a prefecti urbis nomine simphronij filio iuuene adamaf: cuius parentes requisiuit: ꝛ multis ꝓmissionib⁹ eius cõiugium postulauit. Deinde diuitias ꝛ gẽmas ꝛ thesauros obtulit infinitos: que oia a virgine vt stercora reputata sunt: inuenẽq; curiosa oratione licentiauit: eo ꝙ ab alio amatore prenẽta esset: quem de quinq; excellẽtijs commẽdauit: que a mulieribus in sponsis plurimũ requrunf: scz de nobilitate generis: qz longe illo nobilioz genere ꝛ dignitate: cuius mater virgo est: cui⁹ pr feminã nescit. De decore pulchritudinis: qz eius pulchritudini sol ꝛ luna mirãtur. De diuitiarum abũdantia: quia eius opes nunq; deficiunt: ꝛ diuitie nunq; decrescunt. De potentie efficacia: qz ei⁹ odore reuiuiscũt mortui: eiusq; tactu confortãtur infirmi. Et de amoris excellentia: quia eius amor est suauior et gratia elegãtior. Deide subiecit quinq; beneficia sibi ab ipso sponso collata. Quia anulo fidei sue eam subarauit. Multiplici virtutuz varietate vestiuit: passiõis sue sanguine signauit: vinclo amoris copulauit: et celestis thesauri gẽma ditauit. Audiens hec insanus iuuenis lecto pternif: ꝛ ꝙ amore egrotaret: a medicis aperif. Cuiq; pater iuuenis cadẽ virgini replicaret: ꝛ illa potis

sponsi federa violare non posse diceret: cepit prefectus inquirere: quis esset sponsus ille nobilis: de cui⁹ se agnes potestate iactaret. Cūq; didicisset: ꝙ virgo xp̄m deū suum sponsum assereret: prefect⁹ eaz sibi presentari fecit: ⁊ primo blandis sermonibus: dehinc terrorib⁹ pulsare cepit. Que illū blandientē sicut ⁊ terrentē aīo deridebat. Et qꝛ nobilis erat: ⁊ vim ei prefect⁹ inferre nō poterat: titulo sibi xp̄ianitatis obiecto: sequēti die eā sibi assisti fecit: ⁊ iterato de amore iuuenis appellauit. Et cum in sermone casso labore deficeret: alterum de duobus sibi ꝓposuit eligendum: aut si virginitatē elegerat: dee veste cum virginib⁹ immolare: aut cum meretricibus publice scortari. Que cuz neutrum elegisset: dicens secū habere angelū dn̄i qui eā semꝑ impollutaz custodiret. Jussu simphronij spoliata ad lupanar ducit̄ voce p̄conia agnetez sacrilegā proclamante. Tantā autē densitatem dn̄s capillis eius mox crescentibus contulit: vt melius ꝙ̄ suis vestibus videretur induta. ¶ Ingressa autē turpitudinis locum: angelū dn̄i preparatū inuenit: qui eā immenso lumine circundedit: ⁊ stola candidissima ad mensuraz eius corporis diuinitus cōtexta vestitit. Tunc prefecti filius cuz sodalibus ad lupanar venit: ⁊ volens sibi illudere: illos prius ad eaz inuitauit. Qui ingressi ⁊ immenso lumine territi: cōpuncti redierunt. Sicq; lupanar locus orationis efficit̄: adeo vt quisq; mundior exiret: ꝙ̄ ingrederet̄. Juuenis ergo lasciuus socios vt pusillanimes irridens: intrās in lumē irruit: mox q; vt eā cōtingere voluit: prefocatus a diabolo expirauit. Quē socij videntes diutius immorari: putabant illū obsenis operibus occupari. Tandē ad locuz accesserunt: ⁊ eū mortuū inuenientes: prefoꝛib⁹ clamauerūt. Cōcurrit populus: cōcurrit ⁊ deflens prefectus: ⁊ quidā eam maleficā: quidā innocentē exclamabāt. Prefectus v̄o causaz necis filij interrogat. Cui virgo respondit: ꝙ ille cuius voluntatē perficere noluit: in euz potestatē accepit. Nā ⁊ alij q̄ honorē deo intrātes dederāt: illesi exiuerāt. Cui cum prefectus se eidē crediturū diceret si iuuenē suscitaret: orauit agnes cuz lachrymis et cōfestiz ab angelo suscitat̄ iuuenis: q̄ egressus cepit xp̄m publice predicare: ⁊ oīa idola cōfutare. Tunc seditiōe in ppl̄o excitata per pontifices idoloꝝ: prefect⁹ hec vidēs obstupuit: eāq; dimittere voluit: sed ꝓscriptionē timēs: virginē aspasio vicario dereliquit: ⁊ dolēs abijt ꝙ ip̄am liberare nō potuit. Quā vicarius in ignē copiosuz iactare fecit: sed in duas ꝑtes flāma diuisa seditiosuz ppl̄z cōburebat: ⁊ eā minime cōtingebat: v̄go aūt xp̄i ad dn̄m orauit: moxq; ignis ita extinctus fuit: vt nec quidē tepor incendij remaneret. Aspasius autē seditionē populi timens in gutture eius gladium mergi fecit: ⁊ sic xp̄s sibi sponsam ⁊ martyrē cōsecrauit. Cuius corpus xp̄iani cum parentibus nullam tristiciam habentibus tulerunt: illudq; in predio suo via numentana sepelierunt: vixq; a paganis in eos mittentibus lapides euaserunt. Passa est autem. xij. kalen. februarij.

¶ De sancto Patroclo martyre. Cap̄. cviij.

Patrocl⁹ martyr passus est apud senonas gallie sub valeriano imperatore. Qui cum de partibus illis egrederetur audita fama patrocli ꝙ vir nobilis assiduis orationibus vacans: hora. xij. vix cibū capiebat: ⁊ qꝛ christum publice predicabat: fecit eum teneri ⁊ duci ad sacrificandum. Qui cū sacrificare contēneret: iussu imperatoris fustibus ceditur: deinde missis cōpedibus in cruribus ip̄ius ⁊ catenis in manibus vinct⁹ triduo carceri patroclus mancipatur. Sed cum in xp̄i confessione constanter perseueraret: iussit euz aurelianus iuxta flumē sequanā duci: ibiq; gladio caput eius abscidi. Ductus ergo ad locuz: oratione premissa: lumina eū tenentiū obscurata sunt. ip̄e v̄o flumen transiuit: aqua vix ad genua pertingente. Quod dum quidam illorū diuine virtuti: quidā magice arti ascriberent flumen ⁊ ipsi transierūt: ⁊ dum sanctū requirerēt a muliere gentile eisdē orans ostēditur. Sicq; caput ipsius amputatur. xij. kalen. februarij. Cuius corpus a viris fidelibus persecutione sedata in ciuitate senoñ. sepultum iacet.

¶ De sancto Publio episcopo ⁊ martyre. Capitulo. cix.

Publius ep̄us athenien̄. ⁊ martyr gloriosus fuit. Hic humana ⁊ diuina sapiētia clarus: secundus post dionysiū ariopagitam ad modū effulsit. Ecclesiamq; athenienſium nobiliter rexit: ⁊ preclarus virtutibus ac doctrina prefulgens ob christi fidem martyrio coronatur. xij. kalen. februarij. hec ado.

¶ De sanctis Fructuoso episcopo ⁊ socijs martyribus. Capitulo. cx

Fructuosus episcopus augurius ⁊ eulogius diaconi ⁊ martyres: tempore galieni imperatoris martyrium passi sunt apud terragonam hispanie ciuitatem. Qui primo in carcerem trusi: diebus pluribus afflicti sunt. Deinde educti: pro christi confessione flammis iniecti: vinculis quibus alligati fuerant exustis manibus in modū crucis expansis: orantes vt vrerentur obtinuerūt. Et mox quidam ex fratribus: et filia presidis que astabat: viderunt sanctorum animas celum

conscendere coronatas. Qui passi sunt. xij. kalen. ianuarij: vt dicit ado in martylogio suo.

¶ De sancto Uincentio leuita ⁊ martyre. Capitulo. cxi.

Uincētius leuita ⁊ martyr genere hispanus de ciuitate cesaraugustana: pr̄e eutytio: aggrestis oliz nobilissimi ⁊ cōsulis filio matre enola progenitus est. Qui a pueritia sacris litterꝫ erudit⁹ erat: ⁊ sub valerio cesaraugustañ. episcopo morib⁹ ⁊ scientia clarebat. A quo ⁊ adhuc iuuenis archidiaconus eius ordinatur. Cui episcopus: quia impeditioris lingue fuerat predicandum vices suas commiserat: ipse ꝟo orationi vacabat. Tempora igitur diocletiani ⁊ maximiani imperatorum: cum dacianus hispaniarum preses nequissimus ciuitatem cesaraugustanam esset ingressus: vt christianos ad sacrificia tormentis compelleret: et vincentij laudabilem famam audiret: fecit euz vna cum episcopo valerio in carcere detineri. Deinde pergens valentiā cathenis vinctos in collo ⁊ manibus post se trahi: ip̄osq; ibidem custodie durissime mācipari ⁊ fame ac inopia diebus plurimis macerari. Quos postmodum sibi presentatos cū in nullo conspexisset afflictos: custodes redarguebat: putans ꝙ ip̄os in ergastulo refouisseut. Et iratus valerium interrogauit: cur contra precepta principiū agere presumpsisset. Qui cum lingue rudis ⁊ imperitus quasi sub murmure responderet: vincētius ab episcopo licentiam petijt respondendi. Qua obtenta libera ⁊ constantissima voce deos gentium demonia esse asseruit: ⁊ christū dominum se nunq̄ abnegaturos expressit. Tunc preses iratus episcopum in exilium misit: vbi et post tempus in pace quieuit: vincentium ꝟo vti rebellem ⁊ iuuenē temerarium grauissimis tormentis cruciari mādauit. Et primo quidē illū fecit in equuleo leuari: ⁊ membris distendi totoq; corpore dissipari. Interrogans eum vbi nam corpus suum miserabile cerneret. Qui cū subridendo diceret: hoc semper optasse ⁊ presidem suis votis optime concordare. Iratus dacianus tortores flagellabat: eo ꝙ ipsum in torquēdo deficiebāt: stridore dētiū fremēs: ac q̄si se magꝫ q̄ dei martyrē torq̄ri nutib⁹ oñdēs. carnifices ꝟo pectines ⁊ vngulas ferreas vsq; ad intima costaꝝ fixerūt. Ita vt de toto corpe sanguis effluerer: ⁊ solutis cōpagib⁹ viscera interna paterent: et cū ministri lassi deficerent: ipse iam inuitus in omnib⁹ apparebat. ¶ Post hec iubente preside equuleo deponitur: et ad ignis patibulum ducitur: qui moras carnificum arguebat: ⁊ ad penam alacriter properabat. Craticulam igitur candentem vltro conscendens: ibidez assatur exuritur: ⁊ crematur: membrisq; omnibus vncinis ferreis infigitur: flamma sanguine conspergitur: vulnera vulneribus instaurātur: sal insuper in ignē mittitur: vt in corpus vulneratum insiliens: stridētibus flammis crudelius comburatur. Iamq; non ad artus: sed ad nudata viscera tela iaciuntur: ipseq; febre de eius corpore extra labuntur. Inter hec manet immotus: ⁊ erectis in celuz oculis dominū precabatur. Cunq; hec daciano nunciata fuissent: iussit eum in carcere teterrimo recludi: et ibi testas acutissimas congeri: pedesq; eius in ligno configi: et extensum super testas relinqui. Que cum adimpleta fuissent: pena mutat̄ gloriam: nam tenebre carceris diuina sup̄fusa luce fugantur: testaruz asperitas in florum suauitatem mutatur: pedes soluuntur: et martyr domini angelorum dulci modulatione consolatur. Que custodes per rimas aspicientes conuersi sunt. Quidam ꝟo hec presidi nunciarunt: at ille se victum reputans: iussit martyrem ad lectum transferri: et mollibus stramentis foueri: reputens eum magis gloriosum facere: si deficeret in tormētis. Cuz ergo in lectulo paululum quieuisset: orans emisit spiritum. Quod audiens daciauus doluit: ⁊ quē non valuit vincere viuū: putauit vincere vel defunctū. Iussit igitur corpus in campum deduci: et auibus ac feris deuorandum exponi. Statimq; coruus inguluuie dedit⁹ corpus custodiēs: alias aues se maiores impetu alarum abegit: et lupū morsibus et clamoribus effugauit. Et in conspectu sacri corporis fixus cernitur: vtpote qui ibi angelorum custodiam mirabatur. Tūc iussu presidis hoc audientis: ingens mola corpori alligatur: ⁊ in pelagus proijcitur: vt saltem piscibus in pastum daretur: sed anteq̄ naute qui corpus in mare demerserant ad littus peruenirent: cadauer solutum in littus a fluctibus deductum est. Quod a quadam matrona vidua ipso reuelante repertum est: et ab ipsa vna cuz quibusdam fidelibus in modica basilica sepultum. Cessante ꝟo persecutione corpus ad ciuitatem valentianā deducitur: ⁊ iuxta muros honorificentius tumulatur. Passus est autem christi martyr. xi. kalen. februarij.

¶ De sanctis Uincentio et Orontio martyribus. Capitulū. cxij.

Uincētius ⁊ Orontius martyres passi sunt apud hispaniā tp̄e diocletiani ⁊ maximiani imperatorū sub rufino p̄side hyspaniarū. Qui feruore fidei accensi se sponte iudici offerētes: et xp̄m magnanimiter confitentes iussu presidis capitali sententia puniūtur: quorum corpora victor

quidam leuita: qui eos hospitio suscepерat: sepeliuit: propter quod ⁊ ipe a iudice tentus brachijs sibi a cubitis precisis in eodem loco vbi ⁊ illi passi fuerant decollari iubetur. Qõ videns pater victoris: quia ipe christianus erat: fugaz arripuit: sed a coniuge aquilina nomine hospitatus rediens vna cum filio capite cesus est. Horum omniũ corpora pontius episcopus diuina reuelatione commonitus: plaustro impositta ad loca pristina italie deferebat: donec iuxta ciuitatem hebreduneñ. peruenerunt: vbi bubus sefigentibus: nullocz modo inde vltra abire valẽtibus corpora martyrũ sepulta sunt: diuina cognita voluntate. Horum natale recolit. ij. kalẽ. Februarij: vt dicit Ado.

¶De sancto Anastasio martyre et socijs. Cap. cxiij.

ANastasius monachus ⁊ martyr octauo heraclij imperatoris anno sub persecutione Cosroe regis iniqui Persarum: martyrium passus est. Hic natione persa de regione razeth fundo rasuum: vocabatur magundath filius Bau maximi magi: et ipe magicis ab annis iuuenilibus eruditus mirificz strenuus fuit in regia ciuitate persarum. Postcz ño terra sancta a cosroe rege occupata est: ⁊ crux dominica capta: ipse cum christianis captiuis ductis in perfidem conuersatus: ⁊ ab eisdem in fide christi doctus est: motcz amore baptismatis inflammatus relicta militia ⁊ magicarum artium libris exustis: venit in partes orientis. Et apud malleatorẽ quẽdã xpianum anno integro mansit: ⁊ artem suam optime didicit. A quo de mysterijs fidei plenius informat⁹ hierosolymã venit: ⁊ a quodaz modesto presbytero baptisma suscepit. Et post hoc apud heliã presbyterum octo diebus deguit: a quo etiã in amore christi cõfortatus extitit. Deinde in monasterio quod quattuor milibus a hierosolyma distat: sub abbate iustino monasticum habitum sumpsit: in quo dudũ laudabiliter vixit. Post q̃ martyrij desiderio fragrans: diuina visione cõmonetur: vt loca sacra visitet: ⁊ sic ad passionez optatam perueniet. De licentia igitur sui abbatis abijt diospolim: deinde cesareaz palestine: deinde sacris locis lustratis calcedoniaz venit: vbi dum quosdam magos repertos argueret: ⁊ interrogatus cuius esset secte: se christicolam respondisset: tentus est a barbazana iudice imperatoris cosroe: ⁊ vinculis ferreis abstrictus per dies plurimos: deinde grauissime cesus: in castello quodam arctissime custodie mancipat: vbi angelica visitatione cum splendore nimio cõfortatur. Quem cũ imperatori relata fuissent: ipsumcz olim suum militem recoluisset: mandauit illum sibi in perfidam vinculis ferreis constrictum destinari. Quem cum sibi presentatus et interrogatum christianissimum reperisset in predio bethsalces ipsum magno cathenaruz pondere pressum durissimo carceri mancipari iussit: et inedia diebus quindecim macerari. Post hec eductum iterumcz interrogatum: et in christi fide constantissime persistentem: ab vno brachio per duas horas suspendi fecit: et post hec iterum flagellari. Nouissime cum sexaginta christianis qui cum eo de Cesarea venerant: et eb eodem rege detenti fuerant: extra villam Bethsalces fecit educi: ipsoscz omnes vt ex hoc terretur: spectante christi martyre restibus prefocari. Qui dum omniũ nece conspecta constantior videretur: omniũ vltimus ⁊ ipe iussu imperatoris prefocatus: et deinde decollatus est. Cuius corpus a quodã christiano tribuno magno precio redemptum a perficis ab aliorum martyruz corporibus segregatur: ⁊ ab eodem noctu arreptum ad monasterium sancti Sergij martyris: quod vno miliario a castello distat: clandestine ducitur: et ibidem honorifice tumulatur. Nunc autem dicitur esse in ecclesia sancte trinitatis de venetijs: quod ab incolis ipsius vrbis de constantinopoli illuc asserit fuisse translatum. Qui passus est vndecimo kalendas februarij.

¶De sancto Anastasio monacho et confessore. Cap. cxiij.

ANastasius confessor et monachus: romane ecclesie notarius fuit. Qui soli deo seruire desiderans: officium reliquit: ⁊ in monasterio quod dicit supẽrona iuxta nepetinã vrbem positus monachus fectus: in sanctis actibus viram duxit: etcz post tempus monasterio solerti custodia prefuit. Quadam ño nocte derupe que cenobio in mõte preeminet facta vox insonuit: que anastasium primo inde septẽ fratres alios nominatim vt venirent vocauit. Paruo deinde momento vox siluit: et post hec octauum fratrem iterum euocauit: que quidem voces ab omnibus fratribus audite sunt. Intra paucos igitur dies primus anastasius abbas: deinde ceteri eo ordine ex carne educti sunt: quo de rupis vertice vocati fuerunt: frater ño ille ad quem vocandum vox aliquãtulum siluit: morientibus aliis paucis diebus superuixit: ⁊ tũc ipse etiam vitam finiuit. Sed mira res contigit: quia dñ anastasius migraret a corpore: erat quidam frater qui super eum viuere nolens: ꝓuolutus eius pedibus cum lachrymis illum adiurauit: vt per eum ad quem ibat taliter ageret ne septem dies in mundo eidem superuiueret. Ante ño septimũ diem etiã ipse defunctus est: qui tamen illa nocte inter ceteros vocatus non fuerat: vt ex hoc aperte clarescceret: qz eius obi

tū sola sancti anastasij intercessio obtinere potu isset. Hec Brego. primo dialogo. cap̄. viij.

¶ Explicit liber secundus.

Incipit ꝓlogus tertij libri.

Ertius liber huius catalogi continet sanctorum passiones ⁊ gesta: quoruz festiuitates eueniūt infra illud tēpus in quo rep̄sentat ecclesia ip̄i⁹ dei sponse per anuluz subaratiōe atq; despōsatione: quod fuit a christi baptismo vsq; ad ei⁹ resurrectionem. Et illud tēpus ecclesia repre-sentat a septuagesima vsq; ad pascha: In quo re vera tempore sancta ecclesia primis trib⁹ dominicis subarat̄ anulo fidei per christi doctrinam ⁊ predicationē: hoc est in dominica septuagesime: sexagesime: ⁊ quinquagesime. ¶ Quaz predicationem christus Primo per discipulos adimpleuit: cum. lxxij. discipulos ante faciem suam misit in omnē ciuitatem ⁊ locum quo erat ipse vēturus. Et hoc in euangelio ipsius dominice septuagesime mystice denotat̄: in patrefamilias qui est ipse xp̄s: qui exijt p̄mo mane conducere operarios: id est predicatores in vineaz suam sanctam: scilicz ecclesiam in qua ip̄os intromisit. ¶ Secundo ipsius predicationis officium etiam per seipsum exercuit. Et hoc in euāgelio dominice sexagesime figuratur in seminatore christo: qui semen verbi dei exijt seminare. quod ip̄a veritas de semine predicationis exponit. ¶ Tertio eandem predicationem etiaz miraculis confirmauit. Et hoc in euāgelio dominice quinquagesime exprimitur per cecum illuminatū a christo: humanuz genus significātem a cecitate culpe per verbi dei predicationē illustratum. ¶ Sequentibus v̄o quattuor dominicis: scilz a prima dominica quadragesime vsq; ad dominicam passionis: dei sponsa anulo spei subaratur per christi penitentiā ⁊ afflictione: de q̄ tūc iugiter memoria colit̄. Et qr penitentie opera in quattuor consistunt: scz in ieiunio: or̄one elemosyna ⁊ pegrinatiōe: q̄ xp̄s cepit facere ⁊ docere. ¶ Ideo in prima dominica agit̄ de christi ieiunio: quod specialius in euangelio cōmemoratur. Cum eniz ieiunasset q̄draginta diebus ⁊ quadraginta noctibus ⁊c. ¶ In scd̄a agitur de oratione: de qua in euangelio mentio habet̄. Nam ideo mōtem thabor excelsum ascēdit: vt oraret ⁊c. qd̄ q̄uis mattheus sileat: marcus ⁊ lucas expressius sonāt. In tertia agitur de christi elemosyna: non quidē materialis pecunie quā christus pauper vnde daret non habuit: sed spiritualis gratie quam egros sanando cōcessit: ideo in euāgelio cecus: surdus: mutus: ⁊ demoniacus ab omnibus ipsis passionibus liberatus introducitur. ¶ In quarta agit̄ de peregrinatione: que in euāgelio specialiter recolitur: ideo ibi. Abijt iesus trās mare galilee ⁊c. ¶ Ultimis v̄o duabus dominicis eccl̄ia anulo charitatis decoratur: dominica passionis videlicet ⁊ palmarū per xp̄i mortē ⁊ passionē: que tunc deuotissime celebrat̄. Et merito duabus dominicis talis memoria recolit̄: quia duo sunt precepta charitatis: dei scz amor ⁊ proximi: quam christus pro nobis patiendo signanter exhibuit infinitam. ¶ Et ideo in prima dominica agitur de passione mentali quē pertulit a iudeis eiectus ⁊ expulsus: quod ad litterā in dominicali euangelio ⁊ per totam legitur septimanam. ¶ In secūda agitur de passione corporali: quā sustinuit in carne passus ⁊ crucifixus: quod in quattuor passionibus in ip̄a hebdomada ad litteram demōstratur. Ad huius igit̄ tēporis festa perquirenda veniendum est.

Incipit liber tertius a septuagesima vsq; ad pascha dominice resurrectionis.

¶ De septuagesima. Capitulū.i.

Septuagesima significat tempus deuiationis: ⁊ inchoatur a dominica: in qua cantatur officium Circundederunt me. et terminatur in sabbato post pascha. est autem instituta propter tres rationes: vt dicit Johannes beleth in summa: videlicet ¶ Primo propter redemptionē. Nam q; sancti patres statuerant: vt propter venerationē dn̄ice ascensionis quinta feria sicut ⁊ dies dominica solennis esset: ⁊ in ipsa nullus penitus ieiunaret: ⁊ sic de diebus quadragesime septem dies diminuebātur. s. oēs quinte ferie. Ideo in redēptione illoꝝ sancti patres vnam septimanā quadragesime in ieiunio premiserunt: quā ⁊ septuagesimā vocauerunt. ¶ Secūdo propter significationē. Nam hoc tempus significatur deuiatio exilij: ⁊ tribulatio generis hūani ab Adā vsq; ad finē mūdi. Quod quidē exiliū sub reuolutione septē dierū agit̄: ⁊ sub septē miliū annorū tp̄e includitur. Ab initio aūt mūdi vsq; ad ascensionem ꝟm quosdaꝫ sex miliū annorū computat̄. Extunc ꝟo quicq̄d tp̄is sequit̄ sub septimo millenario cōprehendit̄: cui⁹ terminū solus deus nouit. Nos igit̄ xp̄s in sexta mūdi etate ab hoc exilio in spe eterne retributionis innocentie stolla reddita: ꝑ baptismū eripuit: sed cōsumato exilij tp̄e nos vtraq; stola decorabit. Hinc est q̄ in hoc exilij tp̄e cātica leticie deponim⁹. Sed in sabbato pasche vnū alla decātam⁹: tanq̄ in spe patrie gratulātes ⁊ stolā innocentie sexta etate per xp̄m recuperātes. Cui etiā tractus subijcit̄: quo signatur labor: quē adhuc in mandatoꝝ adimpletione retinem⁹. In sabbato ꝟo post pascha vbi septuagesima terminat̄: duo alla cātamus: q; cōpleto exilij terminio duplicē stolā glorie cōsequemur. Tertio ꝓpter representationē: qm̄ hoc tp̄s. lxx. dierū representat. lxx. annos q̄b⁹ filij israel sub captiuitate babylonica seruierūt. Et deponim⁹ cantica leticie quēadmodū ⁊ illi deposuerūt dicētes. Quō cātabim⁹ canticū dn̄i in terra aliena. In sabbato ꝟo pasche alla cantamus: quia ⁊ illi anno sexagesimo data sibi redeundi licentia letari ceperunt. Sed statim tractū subiūgim⁹: q; ⁊ illi ab edificatione tēpli vsq; ad annos. lxx. cōpletos ꝓhibiti fuerūt. Ideoq; sabbato quo septuagesima terminat̄: duplex canim⁹ alla: eorū plenā leticiam postq̄ venerūt in patriā figurātes. Hoc etiā tp̄s exilij ⁊ captiuitatis iudeorū representat tp̄s nostre deuiationis in qua stetit hu

manū genus a primo parēte vsq; ad xpi aduentum per decursus quinq; etatū. t sicut illi sexta gesimo anno sunt liberati: sic t nos in sexta mūdi etate. t sicut adhuc in colligendo sarcinulas laborauerūt: sic t nos etiā liberati in mandatorū adimpletione laboramus. Sed cū ad patriā peruentū fuerit: oīs labor cessabit: t gloria perfecta erit: t duplex alla cātabim⁹: qz aīa t corpore duplici gloria vestiemur. ¶In hoc ergo exilij tpe ecclesia multis tribulationib⁹ pressa t fere in barathro desperationis posita ab alto trahens suspiria: clamat in officio. Circūdederūt me gemitus mortis ꝛc. oīdens sui tribulationē: t pro miseria contracta: t pro duplici pena infricta: t pro culpa cōmissa. Cui tm in epistola t euāgelio ne desperet proponit triplex remediū t triplex premium. Remedia sunt: vt in vinea aie sue laboret abscindendo peccata. In stadio vite currat per penitentie opera. Et viriliter in agone pugnet contra diaboli tentamina: qz laborāti dabit denarius: currēti brauiū: t pugnāti corona. ¶Et qz tēpus istud desolationē nostrā significat: que incipit a propla sto: merito hoc tpe liber geneseos legit: in quo desolatio priorū parentū facta per peccatū recolit. Et qz in hebdomada septuagesime prie etatis tēpora recolunt: merito sanctoꝝ patrū prime etatis gesta immediate subiūcunt: eo q eorū obitus dies penit⁹ scripti nō reperiūtur. Quānis de primo hominū adā quidā codices videant exprimere: q eodē in anni circulo die: quo secūdus adā fuit de femina virgine incarnat⁹: t primus adā fuerit de terra virgine formatus. s. vij. kalē. aprilis. Quo etiā die sicut t secūdus adā: post. xxtij. etatis sue annos fuit in carne passus: sic t eodē die primus adam post ccccccccxxx. annos sue creationis fuisset per mortē corporaliter resolutus. Quo etiā die volūt ad litteram: abel iustū a cayn fratre per inuidiā interfect⁹. Sed qz hec ex autētico quoquā volumine nullā obtinent auctoritatē. Merito gesta patrū hui⁹ prime etatis eo tpe ponimus: quo eorū vite decursus ad litterā t acta cōmemoram⁹. ¶Et notandū q licet non oēs sancti prime t secūde etatis in libro generis special⁹ nominati in sctoꝝ patrū catalogo ex textu sacre pagine reperiant⁹ ascripti: vtpote cū de prima etate solus abel in euāgelio: t de eadē sol⁹ enoch t de secūda solus noe in ecclesiastico nominent⁹ vt iusti. Ceteris tm in eisdez etatis special⁹ expressi: vt dicit iosephus triplici ratione in sanctoꝝ numero sunt contexti. ¶Primo qz per eoꝝ generationē deuenit ad abrahā: qui ex oībus gentibus solus electus inuentū deo placuit: q inter oēs hoīes signū circūcisionis accepit: vn nec credēdū dicit: deū permisisse tantū patrē ex alicui⁹ reprobati hoīs semine ppagari. ¶Secūdo qz vsq; ad tertiā etatē: nulla precesserat idolatria propter quā patres illa veri dei cultu potuissent diuelli. Et si in alīs aliquādo vel leuiter deliquissent: eorū omissa facilius per penitētiā lauabant⁹. Non em nisi ad soli⁹ naturalis legis obseruantiā erant obligati nulla lege scripta adhuc homini imposita. ¶Tertio qz longissimas etates transigentes abnepotes t trinepotes etiā cum abauis t triauis in euo cōcurrebāt: q̄ō qz eoꝝ ꝓgenitores erāt sctissimi: hoꝝ exēplis t doctrīa formabant⁹: vn nec putandū est illos a lege nature declinare: quā atauos: t deinceps oēs succedentes ad vnguē cernebāt obseruare. Hanc igit⁹ opinionē assecut⁹: duarū primarū etatū patres in geneli notatos: per quos ad abrahe progenie deuenit⁹ sanctoꝝ catalogo inserēdos nō immerito fore decreui. ¶De sctō Adā hūani generis patre. Cap. ij.

ADam totius humani generis pater sicut fuit primus hominum: sic⁹ primus creditur esse sanctorum. Nam licet inobediētie peccato diuini mādati transgressor grauissime deliquerit: peccatū suū tamē defl̄ens adeo ꝑ penitentiā deleuit: q venia in xpi morte futura t predestinata a seculis meruit: t moriens nulla purgationis pena dignus fuit. Nō em minus t petrus xpm negādo peccauit: qui tm culpā t lachrymis contriuit: t remissione consecuta nec sanctitatē amisit. Quod autē adā sanctus fuerit ex eo maxime credit⁹: q in horto sepulture dūtce tumulatus: cū xpo resurrexisse perhibetur: t vna cū ceteris ipius resurrectionis testibus: beata in eternis sedib⁹ immortalitate vestiri: vt dicit hieronymus. ¶Adā ergo in principio mūdi in cōsumatione omniū creaturarū ab opifice summo de limo terre corporeis mēbris in agro damasceno format⁹: t aīa rationali ad dei imaginē t similitudinē ꝓducta spiritualiter inspirat⁹: oībus aiantib⁹ aeris aque t terre dñator ꝓpositus est. Quib⁹ etiā oīb⁹ iubēte deo noīa imposuit: t ex illis nullū sibi simile fore cognouit. Deinde trāstulit eū deus in paradisum voluptatis quē plantauerat ab initio: vt operaret⁹ t custodiret illū. Et ne minor esset felicitas ne consorte careret: qz fine socio nulla est iocūda possessio: fecit dñs euā de costa ade dormiētis in paradiso: vt esset homini in adiutoriū: nedū ad societatis solatiū: sed etiā ad ꝓpagande prolis obsequiū. Tūc Adam prophetico spiritu t iura matrimonij statuit: t multa de christo t ecclesia cōiuge prophetauit. Quibus deus legem imposuit: ne comederent de ligno sciente boni et mali: qui tamē per diabolū fuerunt in forma serpentis seducti comedentes de pomo ligni prohibiti. Pro quo statim se nudos viderunt: et pro disconuenientia nuditatis: ficus folia cōsuentes perizomata sibi fecerūt. Prima siquidē die qua creati fuerāt: prece

pto dei cōtempto: post increpationē a dño sibi factam a paradiſi delitijs sunt exclusi: posuitq; dñs ante paradisum murū igneū iugē custodiā angeloꝝ. Eiectusq; adā cū vxore sua habitauit in hebron: quod est iuxta agrū damascenuz: vñ fuerat pcreatus: in sudore vultus sui terrā operans: & exinde comedēs panē. ¶ Adam ergo et eua de paradiſo virgines egressi. xv. etatis sue anno genuerūt cayn & vxorē eius calmanā. Anno ꝺo. xxx. etatis sue natus est abel & vxor eius delbora. Quo a cayn p inuidiā occiſo ipm cētū annis adam & eua in valle lachrymarū desleuerūt: vouitq; adam se vltra vxorē nō cogniturū: Sed deuolēte angelo cōmonitus votū fregit: annoq; cētesimo post mortē abel amore plis ve hemēter exestuās euā cognouit: ex eaq; genuit filium noie seth: cū esset annoꝝ. ccxxx. Et vltra pnotatos. xxx. filios & totidem filias semp gemellos vtroq; sexu pgenitos legitur habuisse: viditq; filios & filias & filioꝝ filios & nepotum suoꝝ vsq; ad octauā generationē. Vixit q; adā dcccclxx. annis. i. vsq; ad. lvi. annū natiuitatis lamech ꝑm hebreos. iuxta interꝑtes ꝺovsq; ad xliij. annū natiuitatis mathusalē: & mortuꝰ est.

¶ Legit quoq; in euangelio nicodemi: q dum adam egrotaret: filius eius seth accessit ad ianuā paradiſi: & petijt ab āgelo de oleo miſicoꝛdie: quo patrē inūgeret: vt sic ad sanitatē rediret. Cui angelꝰ plantā de ligno in quo adā peccauerat tradidit. & vt eā plātaret admonuit: dicēs q qñ fructū faceret: pater eiꝰ cōualesceret. Qui rediēs patrē mortuū reppit: & eū i hebrō: vt q̄dā asserūt: sepeliuit. Quidā dicūt in eodē ꝺoꝛto: vbi & dñs crucifixus est et sepultꝰ: vnde postmodū & cū eo resurgēte adā exstitit suscitatus. Plantā ꝺo seth cōseruit sup tumulū pīis: que in arboꝛē crescēs durauit vsq; ad tpa salomonis: quā ille postmodū excidit: & in domo saltus in edificio posuit. quod lignū regina sabba vidit cū salomonē visitauit: eiq; p spīm p̄dixit: q in ligno illo quidā fuerat suspendendus: per cuius mortē regnū iudeoꝝ fuerat destruendū. Salomon ergo lignū amouit: & in viscerib⁹ terre pfundius inclusit. Quod tamē passionis xpi tēpoꝛe superenatauit: & lignū principalius fuit in quo christus cōfixus exstitit. Hec de libro geneſis cap. ij. & iij. & de libris hieronymi et ioseph: & ex chronicis guilelmi.

¶ De sancta Eua matre. Cap. iij.

EVa mater omnium viuentiū in paradiſo delitiaruz de costa viri dormientis a deo pducta: & eidē matrimonio copulata: signi ficauit ecclesiā de latere christi patientis per aquam & sanguinē procreatā: & sibi in sponsam viram matrēq; fidelīū appellatam. Hanc vt sexu molliozez diabolus tēraturus ho minem prius impetijt: adeo q mulier decepta serpenti assensit: et de pomo ligni vetiti prioꝛ comedit: deinde viro ad vescendum porrexit. Cui adam ad complacentiā vxoꝛis maxime sibi cōsensit. Ob hoc mulier a deo duplicem maledictionem accepit: vt in doloꝛe filios pareret: & viro subiecta semper existeret. Eua igit post transgressionem vna cum viro peccatum deſleuit: et veniam promerens: et ipsa a deo sanctificationem percepit. Quot autem annis vixerit: vel vtrū ante virum decesserit: nulla scriptura cauetur: niſi q in eodem sepulchꝛo cum Adam depoſita fuisse pꝛohibetur.

¶ De sancto Abel. Cap. iiij.

ABel secundo genitus Adam primus martyr et virgo: iustus & sanctus nō solū ex domini sentētia. Matthei xxiij. sed etiā ex geneſis testimonio compꝛobat: q accepta eius a deo narrantur munera. Geneſ. iiij. Cuius frater maioꝛ natu cayn doloſus: maliuol⁹: inuidus: & auarus fuit agricola. Nam vt auaricie sue consuleret: prius coluit terram. Abel autem simplicissimus & innocens in pascendis ouibus occupabatur. Creditur adam ī spīritu filios docuisse: vt deo offerrent decimas et primitias. Igitur anno. cxxx. vite Adam cum cayn de primitijs frugum deo tñmodo paleas segetes coꝛrosas: aut secus viam conculcatas in sacrificiū obtulisset: et Abel de primitijs omniū pinguioꝛa domino immolasset: dominus eoꝝ cogitatiōes noscens: ad Abel munera respiciens: cayn mura nō respexit. Ignis enim de celo veniēs abel munera accendit et cōsumpsit. Iratusq; cayn: et inuidia ductus: erubescens minoꝛē sibi germanum pꝛeferri: abel fratrem suū in agro damasceno interfecit. Sed increpatus a domino de fratricidio: et de venia desperās vagus & instabilis positus est super terram. Et posuit in eum dominus tremoꝛem capitis: vt sic ex signo sciretur punitus a deo: et indignus misericoꝛdia ne interficeretur. Qui tamē inter fruteta latitans: dum Lamech ab eo septimus venaretur: putatus vt bestia: quia pilosus et hispidus sagitta directa in eū ab eodem est interfectus. Omnisq; ipsius progenies vniuersali est deleta diluuio. Sicq; sanguis abel sancti in psonaz cayn & eius fuit pꝛole vindicatus.

¶ De sancto Seth. Cap. v.

SEth filius Adā ex quo omne genꝰ humanū in presenti cōsistens ꝓpagatū est: natus est āno cētesimo post mortē abel cum esset Adam annoꝝ ccxxx. In hoc enim magis conuenit imitari

interpretes ꝙ hebreos. interpretes eñ ponunt Adam annoꝝ. ccxxx. vt dictū est: quādo genuit Seth: hoc modo cōputantes: videlicet: qꝝ adā annoꝝ. xxx. genuit abel: qui cū esset centū ānorū: ꝛ adā. cxxx. occisus ē a Layn: quē Adā cētū annis defleuit: anteꝙ euā denuo cognouisset. ꝛ sic Adam. ccxxx. annorum genuit Seth: et non cxxx. vt hebrei tradūt. Supuixit aūt Adā nato Seth annis. cccccc. ꝛ sic annoꝝ. ccccccccxxx. mortuus ē. Seth aūt iussu patris supauit plez suam: qui dicebant filij dei a stirpe cayn: q̄ filij holim vocabant. Sed ꝓcessu tpis cōiūcti sunt: ꝛ inde gygantes exorti. Ipse aūt seth cuz esset vir egregius: imitatores sui filios dereliquit. Qui sciētes esse predictū ab adam duo diluuia mundo ventura: vnū per aquaz: aliud per ignē: ea in duab⁹ colūnis ꝓscripserūt: altera lapidea contra aquam: altera latericia contrā ignem: ne per hoc delerent. Ipſi etiā disciplinam rerum celestium ꝛ earum ornatus ꝑmirus inuenerūt. Uixit autem annis. cv. ꝛ genuit enos: cui supuixit annis. cccccccvij. vsq; ad ānos. clxvij. natiuitatis Lamech. ꝛ sic annorum. ccccccccxij. mortuus est. Hic ex eo etiam inter sanctos patres computari debet: qui eius progenies filij dei appellati sunt.

¶ De sancto Enos. Lañ. vi.

ENos fili⁹ fuit seth qui ab eodem ꝓgenitus est: cuz esset annoꝝ. cv. vt dictum est annis ab Adā creatione decursis. cccxxv. Iste ꝑius incepit inuocare nomen dñi: forte inuenit vbera deprecatoria ad inuocandū deū: vel forte ad excitāduz pigritiam memorie dei: deum effigiauit: vt modo fit. Et ex hoc etiā inter sanctos patres: sanctus ꝛ ipse computari meretur. Qui annorum ꝛc. genuit Lainam. Post cuius ortum vixit annis. ccccccccv. videlicet vsq; ad. lxxxiij. annū natiuitatis Noe. Et cuz eēt annoꝝ. ccccccccv. mortuus est.

¶ De sancto Lainam. Lañ. vij.

CAinā fili⁹ Enos ab eodē ꝓcreatus est: cū eēt annoꝝ ccccccccv. vt supius dicit ānis vite ade decursis. ccccxv. Qui cū eēt annorum. lxx. genuit malalehel. Quo nato vixit annis ccccccccxl. videlz vsq; ad ānos. clxvij. natiuitatis noe. Et sic cainā ānoꝝ. ccccccccx. mortu⁹ē.

¶ De sancto Malalehel. Lañ. viij.

MAlalehel fili⁹ cainā anno. lxx. etatis parentis edit⁹ vt ꝑmissum est: postꝙ videlicet Adam annos vite sue. ccccxcv. rāsegerat. Qui annoꝝ. lxv. genuit Jared. Cui progenito superuixit annis ccccccccxxx. vsq; ad annos natiuitatis Noe ccxxxiij. Et sic Malalehel annoꝝ. ccccccxcv. mortuus est.

¶ De sancto Jared. Lañ. ix.

JAred filius malalehel ex eo genitus cū esset annoꝝ lxv. vt iam tactū est. Reuolutis annis ade. ccccclx. Hic cū esset annoꝝ. clxij. genuit Enoch. Cui nato superuixit annis. ccccccc. vsq; ad annos ccclxvi. natiuitatis Noe. Et sic Jared annoꝝ ccccccccclxij. mortuus est.

¶ De sancto Enoch. Lañ. x.

ENoch filius iared primus omniū patrū testamenti veteris ꝛ solus ꝑme etatis in catalogo scrōꝝ ponit. Eccli. xliij. Qui anno etatis patris. clxij. natus est: vt in superioribus tangit: annis ad vite transactis. dcclxij. Qui etiā annoꝝ. lxv. genuit Mathusalē. Cui annis. cxx. superuixit in orbe. Hic enoch deo placuisse scribit: eo ꝙ cū deo ambulauit: subaudi ꝑe ceteris viaz mandatorum dñi custodiuit. Et nō vltra cōparuit: quia tulit eū deus. Postꝙ eñ mūdo vixerat: vt dictuz est: trāslatus est in paradisum voluptatis ad tꝝs: vt in fine tempoꝝ cū helia veniat: ꝛ corda filiorū ad patres cōuertat. Fuit etiā septim⁹ in generatione prioꝝ: sicut ꝛ Lameth septimus in generatione reproborū: qui prim⁹ bigamiā introduxit: ꝛ patricidiuz in cayn cōmisit: vnde forte etiam vt quidam dicunt: ꝓpter septenariū numerum diuino numini cōsecratum: enoch acceptior deo fuit: quez septima editū generatione suscepit. Hunc enoch nōnulla diuina scripſisse ꝛ aliqua ꝓphetasse iuda apostolo testāte cognoscimus: vnde ꝛ filij eius ꝛ nepotes in studio sapientie feruentes fuerunt.

¶ De sancto Mathusalem. Lañ. xi.

MAthusalē fili⁹ enoch anno vite parentis. lxv. natus: vt dictū est annis ad vite transactis dcclxxvij. Hic annoꝝ. clxxxvij. genuit Lamech. Post cuius natiuitatem impleuit annos. dcclxxxij. id est vsq; ad diluuiū. Et sic Mathusalē annorum. dcccclxix. mortuus est. Quidā aūt habēt Mathusalē annis. dcccclxxxiij. vixisse. ꝛ sic ānos. xliij. post diluuiū trāsegisse: quo tpe videlicet āno illo quo diluuiū factuz est: dicūt eū in paradisum apud patrē translatū: ꝛ ibidez secum mansisse: donec diluuiū finitum fuit. Et post hec asserunt eum ad terras inter hoīes cuecitū esse ꝛ annis. xiij. superuixisse: eo ꝙ in arca non legit fuisse. Hieronymus tamen asserit; ꝙ mortuus est anno

eodem quo t diluuium factũ est. Quod etiã diligens cõputatio annoꝝ eius ꝑm genesim manifestat. Huius Mathusalẽ anno etatis.xliij. adam diem clausit extremũ: ꝑm interptes. ꝑm hebreos aũt anno.lvi. etatis Lamech. Eo q̃ vt dictũ est hebrei annoꝝ.cxxx. adã genuisse ferũ dicunt. Interpretes ꝓo annoꝝ.ccxxx.

¶De sancto lamech. Laꝑ.xij.

LAmech filiꝰ mathusalẽ anno vite ipsius.clxxxvij. mũdo editꝰ est. decursis ꝑm interpretes ab obitu adã annis.clxij. ꝑm hebreos ꝓo etatis ade adhucviuẽtis anno.ccccccccclxxiij. Causa discerptiõis superius assignatur. In hoc aũt interpretũ opinio approbabilioꝝ esse videt. Igitur lamech cũ esset annoꝝ.clxxxij. genuit Noe. De quo t spũ pphetico vaticinatus est: q̃ genus humanũ cõsolari debebat ab operibus t laboribus manuũ suarũ in terra cui dñs maledixit quasi futurum aliquid magni noe t famosissimũ in orbe terrarum his verbis insinuãs. Post cuius obitũ superuixit Lamech annis. ccccctcv. Sicq̃ annorum. ccccccclxxvij. mortuus est: videlicet. vi. anno ante diluuiũ. Hec ex libro genesis. c. v. et ex chronicis hieronymi iosephi t methodij: necnon ex hystoria scolastica disperſim collecta describuntur.

¶De sancta Emerentiana virgine et martyre Laꝑ.xiij.

EMerẽtiana virgo t martyr collectanea fuit beate agnetis virginis: t ipa ciuis romana. Que licet esset adhuc cathecumina fide tñ xpianissima: ad sepulchrũ virginis stabat t gentiles de eoꝝ impietate redarguebat. Et dũ cõtra furentes turbas staret intrepida: lapidata est ab eis: oraq̃ iuxta sepulchrũ virginis emisit spũ. Quã ambrosius dicit fuisse in suo sanguie baptizatã. Statimq̃ terremotꝰ cũ coruscationibꝰ t tonitruis eruperunt: adeo q̃ plericq̃ ex insano populo perierũt. Corpus aũt emerentiane iuxta corpus beate agnetis ab eiꝰ parentibus sepultũ est. x. kalen. februarij. Pagani aũt exterriti nullũ ex inde veniẽtiũ ad memoriã virginis in aliquo ledere ꝑsumpserunt.

¶De sancto Parmena diacono Laꝑ.xiij.

PArmenas fuit vnus de. vij. diaconibꝰ ab apostolis electus: vt habetur Actuum. vi. Hic traditus gratie dei a fratribus in iunctum sibi predicatiõis officiũ fidelissime cõplens: plena fide cõsumatus martyrij gloriã adeptus est: qui t philippis sepultus quieuit. x. kalen. februarij: vt dicit hieronymus in martyrologio suo.

¶De sancto Ascla martyre. Laꝑ.xv.

ASclas martyr passus est apud egyptum ciuitatem antinoũ tẽpore Diocletiani imperatoris sub ꝑside arriano: qui primo atrocissime suspendio tortus: deinde lateribus flammis admotis extustus: ad vltimũ in flumine precipitatus preciosam xꝑo animam reddidit. x. kalen. februarij. Sepultusq̃ est in ipsa ciuitate a xpianis ministerio philemonis t apollinij diaconorum.

¶De sanctis Seueriano t Aquila martyribus. Laꝑ.xvi

SEuerianus t aquila vxor eius in puincia mauritanie ciuitate zenocesarea passi sunt. Qui pro nominis xpi inuicta cõfessione flammis iniecti ignium cõflagratione combusti: coronam martyrij a dño perceperunt. x. kalen. februarij. vt dicit ado.

¶De sancto Timotheo discipulo. Laꝑ.xvij.

TImotheꝰ discipulus beati pauli apostoli fuit: vt polycrates ꝑsbyter scribit. qui illustris extortus lycaonie ciuitate filius mulieris vidue: vt in actibus apostolorũ habet cap. xvi. ab eodem paulo in fide doctus t baptizatꝰ eidem cõperegrinus factus est. Cũ quo deuenies ad ephesum ciuitatẽ asie metropolim: ibidem ab apostolo epꝰ est ordinatus imperante nerone: vbi doctrinis t miraculis coruscauit: t glorioſi euãgeliste iohãnis auditor fuit: quo in pathmos insula sub domitiano relegato: locum eius tenuit. Sed dũ gentiles in festo diane ad templum eius accendetes a sacrificijs phibere niteretur: furẽre populo in eũ: palis t lapidibus mactatur: t seminuus relictꝰ a xpianis in monte adiacenti ciuitati reducitur: vbi ix. kalen. februarij quieuit in pace imperãte nerone. Sepultusq̃ est in epheso ciuitate.

¶De sanctis babila epo et sociis martyribus Laꝑ.xvij.

BAbilas episcopus antiochenus t martyr cũ tribꝰ paruulis vrbano: prelidano et epollono sub numeriano imperatore passus est. Qui dũ esset antiochie t xpianorũ eccl'iam ingredi vellet: babilas ingressum ꝓhibuit: manus pectori imperatoris apponẽs. Propter qõ tentus ab imperatore: t in carcere afflictus est impositis torque ferreis in collo eius: t compe

dibus in pedibus eius. Deinde numeriano exhibitus cū de aliis xpianis interrogaretur: reuelauit tres habere spirituales filios a se in fide doctos: scz vrbanum: prelidianum: et epollonum: quorū primus erat annorum .xij. secūdus ix. tertius. vij. Quos omnes mox imperator cū matre theodola cōprehēdi iussit. Qui dū oēs xpm confiterētur. Primo quidē theodolā alapis cesam: tormentis filiorum adhibendis assistere fecit: vt grauius ipsa mente ꝙ illi corpore torqueretur: ⁊ pueros in cathomo leuari mandauit: ac priori plagas .xij. inferri: secundo. ix. tertio autem. vij. iuxta numerum annorum suorum: quos mater cum episcopo viriliter confortabant. Deinde babilā vnacum infantibus suspensos ⁊ grauiter tortos. Dum omnia constantissime tolerassent: ⁊ xpm vnanimiter confiterētur: gladio animaduerti precepit: quorū corpora sancta theodola sepeliuit. ix. kal. februarij.

¶ De sanctis Gardonio ⁊ Musone ⁊ sociis martyribus Cap. xix.

Mardonius musonegeni⁹: ⁊ marcellus martyres apud zeneocesaream ciuitatē mauritanie .puicie passi sunt. Quos offices detentos ⁊ in xpi cōfessione pfistētes iussit iudex ignibus tradi: ⁊ eorum reliquias in ausum fluuium dispergi: vt xpiana sepultura carētes: a fidelibus minime nominibus martyrum colerentur: qui passi sunt. ix. kalen. ianuarij: vt dicit ado.

¶ De cōuersione sancti Pauli apostoli. Cap. xx.

Conuersio sancti pauli apostoli facta est eodem anno: quo christ⁹ passus est et stephan⁹ lapidat⁹: anno scilicet non naturali: ʒ emergēti. Nam xps passus est. viij. kalen. aprilis. Stephanus eodē anno. iij. nonas augusti lapidatus est. Paulus vo mense ianuario subsequēte cōuersus est. ¶ Celebratur autem eius conuersio potius ꝙ multorum sanctorum triplici ratione. Primo propter exemplum: vt nullus quantūcunq; peccator desperet de venia qū tantū in culpa talē cōspicit: postmodum fuisse in gratia. ¶ Secundo propter gaudium: vt sicut ecclesia magnam tristiciam habuit in eius cōuersatione: ita maximā leticiam habuit in eius conuersione. ¶ Tertio propter miraculū: quod dominus in eo ostēdit. Dum de seuissimo psecutore fecit fidelissimum predicatorem. Eius autē conuersio fuit miraculosa ratione christi efficientis: modi disponētis: ⁊ pauli patientis. Rome xpi efficientis: quia sibi ostendit suam mirabilē potētiam: sapientiam: ⁊ clementiam. His enim tribus animalibus per homines capiūtur. Cōsueuerūt enim homines animalia capere. Per potentiam cum eis pugnando: sicut in venationibus capiuntur leones ⁊ vrsi. Per sapientiam illaqueando: sicut laqueis ⁊ decipulis capiunt aues. Et per clementiam nutriendo ⁊ confouendo: sicut animalia que parua recipiuntur de nido: ⁊ per homines enutrita domestica fiunt: ⁊ cum eis habitant. ¶ Cepit ergo christus paulum per potentiā ipsum impugnando ⁊ ad terram prostrando. Nam vt dicitur Actuum. ix. luce diuina percussus: cadens in terram audiuit vocem de celo: quia durum sibi esset contra stimulum calcitrare. Et continuo immutatus respondit. Domine quid me vis facere. vnde cū ratur de illo. Prostratus seuissimus persecutor ⁊ erectus est fidelissimus predicator. Item cepit eum per sapientiam: eidem decipulam infirmitatis humane ostendendo. Non enim deū vel dei filium se dixit: sed hominem appellauit dicens. Ego sum Jesus nazarenus quem tu persequeris: vt infirma humilitatis aspiciens ⁊ superbie squammas deponens diuinitatis laqueo caperetur. Sicut ⁊ alias: sed ad alium finem diabolum ceperat ostendens humanam infirmitatem: ⁊ abscondens diuinam maiestatem. ¶ Item cepit eum per clemētiam eūdem de nido legis iudaice in qua natus fuerat accipiendo: et sua per maxima gratia confouēdo. Quod notatur ex hoc ꝙ ipsum existentem in actu et voluntate peccandi connertit. Habebat enim difformem affectum: quia spirans minarum ⁊ cedis in discipulos. Peruersum conatum: quia accessit ad principem sacerdotum ⁊c. quasi se ingerens. Et pernicioſum actum: quia ibat vt vinctos perduceret in hierusalem. Et ideo eius iter pessimum erat: ipm tamen diuina misericordia conuertit. ¶ Fuit etiam miraculosa ratione modi disponentis: id est lucis: que ipsum triplíciter ad conuersionem disposuit: fuit enim ipsa lux subita: immēsa: ⁊ celica. Propter primum dicitur ⁊ subito: Propter secundum circumfulsit: id est circunquaq; refulsit. Propter tertium lux de celo. Nā paulus tria vitia in se habebat. ¶ Primū erat audacia: quia accessit ad principem sacerdotū. Glosa. non vocatus: sed sponte zelo concitante. ¶ Secundum erat superbia: quia spirans minarum. ¶ Tertium carnalis intelligentia: quam in lege habebat: vnde glosa super illud. Ego sum iesus nazarenus ⁊c. Ego deus de celestibus loquor quem mortuum putas sensu iudaico. Ipsa igitur lux diuina fuit. Subita: vt audacem terreret. Immensa: vt superbum prosterneret. Celica vt carnalem intelligentiam in celestem mutaret: vel fuit dispositio hec: in voce acclamante: in luce refulgente: et in virtute

dispone̅te. ¶Fuit insuper miraculosa ratione pauli patientis. In quo tam miraculose cõcurrerunt: scz prostratio: obcecatio: ⁊ triduana ieiunatio. ¶Est em̃ ꝓstrat⁹: vt erigatur: quantũ ad depressum affectũ. Augustinus. Elisus est emens ⁊ factus est credens: elisus est lupus ⁊ factus est agnus: elisus est saulus ⁊ factus est paulus: elisus est persecutor et factus est predicator: elisus est filius perditionis ⁊ erectus est vas electionis. ¶Et obcecatus: vt illustrek quantũ ad tenebrosum intellectum: vnde ⁊ in illo triduo quo mãsit cecus: doctus fuit euãgeliũ. Augustinus. Paulũ dico verũ athletã xp̃i: doctum ab illo: vnctũ de illo: crucifixũ cuz illo: ⁊ gloriosum in illo. ¶Est in carne maceratus: ⁊ vt ipa caro disponatur ad bone operationis affectuz. Optime em̃ deinceps corpus eius ad oĩa dispositũ erat. Nam esurire ⁊ abũdare sciebat: ⁊ vbicz ⁊ in oĩbus institutus erat oĩa omnibus factus: vt omnes xp̃o lucrifaceret. ¶Vel dicak ꝙ in ipo fuerũt ista tria primo parenti cõtraria. In adam em̃ fuit cõtra deũ erectio: oculorũ apertio: et sibi vetiti degustatio. Econtra in paulo fuerunt. Ad terrã prostratio. Oculorum obcecatio. Et ciborũ subtractio. Fuit aũt de tribu beniamin ipe paulus oppido giscolis: vt ait hieronym⁹ in libro de viris illustribus: q̃ ad septem ecclesias nouẽ scripsit epistolas. Ad romanos vnam. Ad corinthios duas. Ad galathas vnã. Ad ephesios vnaz. Ad philippenses vnam. Ad colosscenses vnã. Ad thessalonicenses duas. Scripsit ⁊ discipulis suis. Timotheo duas. Tito vnaz. Philemoni vnã. Epistola que legitur ad hebreos an sua fuerit: propter stili cultioris elegantiam a nõnullis dubitatũ est. Ascribunt em̃ eã: alij barnabe: alij luce: plericz clementi qui postea pontificalẽ in vrbe tenuit sedem. Clemẽs tamẽ alexandrinus ⁊ origenes eius discipulus: eusebius cesariensis arcz hieronymus: pauli fuisse manifeste cõfirmant: qz hebreus ⁊ hebreis in proprio scripsit eloquio. Ideo ornatius ⁊ cultius scribere potuit quam in extero. Et sic in grecũ sonãtius transferri potuit ex hebreo. Legunt quidã ⁊ aliam eius epistolam ad laodicenses: sed ad nostris explaudi tur. Fuit autẽ festũ conuersionis pauli die qua ad litterã ab ecclesia celebratur: videlicet octauo kalendas februarij. ¶Fertur ꝙ in muro ciuitatis damasci adhuc extat fenestra: per quaz paulus tunc nuper conuersus a fratribus dimissus fuit cum quereretur a prepposito regis arache tenẽdus: vt habetur actuũ. ix. ⁊. xj. corint. xj. quam fenestram sepius saraceni obturarunt ad custodiam ciuitatis: que tamẽ facto mane semper diuinitus aperta inuenta est. Eius miraculi testes ipi sunt saraceni qui hoc nostratibus rettulerunt.

¶De sancto Anania discipulo. Capitulum.xxi.

Anias discipulus apostolorum fuit. Cui dominus apud Damascum per visum apparuit: et eidem mandauit: vt in vicum qui vocatur rectus accederet: ⁊ in domũ iude saulum tarsensem quereret: eicz manum imponeret: vt visum reciperet: ac baptizaret: prenuncians ipsum vas electionis futurum: et nomen christi coram gentibus et regibus et filijs israel portaturum. Qui iussu domini ad saulum accessit: manuscz imponens oculos eius aperuit: baptizauit: et cibo refecit. Qui etiam deinde exemplo pauli ad officium predicationis feruentior effectus est. Ipoc̃z fideliter peracta apud Damascum quieuit in pace: eodem die quo et paulũ baptismo genuerat filiũ: videlicet octauo kalendas februarij. Hũc ananiam dorotheus abbas scribit vnum ex septuaginta duobus discipulis christi fuisse: ⁊ ab apostolis post pauli conuersionem: damasci episcopum ordinatũ extitisse.

¶De sancto Proiecto episcopo et martyre: Cap.xxij.

Proiect⁹ episcopus Auernen̄. et martyr: vt ait sigibertus: tempore cõstantini imperatoris martyrium passus est. Que dũ adhuc mr̃ in vtero gestaret: vidit in somnis: ꝙ patris ei⁹ egrediebak filius sanguine rubricatus: qõ sibi quidam seruus exponens: predixit et ea filium nasciturum: ipsumcz martyrio coronandum. Natus ergo puer et moribus ac vita insignis effectus: satis iuuenis archidiaconus auernen̄. ecclesie factus: omnia sua pauperibus erogabat. ¶Dum autem quadam vice ad illum multi pauperes pro elemosyna conuenissent: et famulus duos socios nummos in sacculo superfuisse nũciasset: ceteris omnibus distributis: effuso sacculo tot nummi reperti sunt: quot pauperes affuerunt: singulicz singulos acceperunt. Mortuo ꝺño episcopo felice eidem proiectus in episcopatu successit ofm̃i sanctitate et gratia pollens. Dumcz ad regem frãcorum vocatus esset: ad sanctuz Marinum abbatem egrotantem diuertit: eumcz ab infirmitate sanauit: qui cum secutus vna secum martyrij gloriam percepit. Nam cum illi visitato rege reuerterẽtur: et quidam emuli viri sancti eos insequerentur: marinum quidem abbatem decollauerunt: et putantes se similiter proiectuz occidisse redibant. A quo reuocati: postꝙ illum viuentem eorum euasisse manus co-

gnouerunt: ipsum excerebrantes ⁊ iugulantes dimiserũt. Cuius corpus auernis sepultũ est. Radebertus autẽ qui ipm occiderat nõ multo post consumptus a vermibus expirauit. Alius ño de interfectoribus: dum venaretur ex equo decidens fracto dextro brachio oĩbus mẽbris debilitatur. Qui ad penitentiã reuersus ozãs ad sancti martyris sepulchrũ: salutez obtinuit: ⁊ vas argenteũ decem marcharũ pro sue liberationis beneficio in mun⁹ obtulit. Passus est autem martyr christi vna cum sancto Marino abbate. viij. kalen. februarij.

¶ De sancto Seuerĩano epi scopo. Capitulũ. xxiij.

Seuerianus episcopus gabalitane ciuitatis admirande sanctitatis ⁊ doctrine vir extitit: q̃ post laudabilẽ cõuersationis vitã: ⁊ salutifere predicationis doctrinam apud eandem vbem in pace quieuit. viij. kalen. februarij. Hic esti vt gẽnadius scribit in scripturis diuinis eruditus et in homelijs declamator eximius: exposuit epistolaz pauli ad galathas. Et de baptismo ⁊ epiphanie solẽnitate libellũ insignem composuit. Hunc iohannes cõstantinopolitanus epus ⁊ archadius imperator frequẽter cõstantinopolim euocabãt: vt eius ꝓmones audirẽt: quoz tẽporib⁹ ipe claruit: hec gẽnadi⁹ de viris illustrib⁹.

¶ De sancto Policarpo episcopo ⁊ martyre. Capitulũ. xxiij.

Policarpus episcopus ⁊ martyr discipulus iohannis euãgeliste fuit: et ipsius auditor. Hic vt habetur. iiij. libro hystorie ecclesiastice: fuit epus smyrnen. sanctitate ⁊ gra atq; doctrina catholice fidei admodum insignis. Qui cuz iã esset etate maturus: vidit quadam nocte per somnium cervical suum flammis esse consumptum: et predixit fratribus se per ignem martyrẽ futurum. Regnantibus ño marco antonio ⁊ lucio aurelio quomodo imperatoribus: christianoruz persecutione feruente missi sunt ad eum apparitores proconsulis asie: vt eum tenerent. Quos ille gratanter suscepit: et in mensa refecit: et postea secum iuit. Et dum coram proconsulis tribunali christum viua voce confiteretur: excitato clamore gentilium ⁊ iudeorum contra eũ iussu proconsulis traditur ignibus concremãdus. In quo dum esset immissus flammaz globis vndiq; valabatur: ita vt ipse in medio incendij sibi cedentis in modum camere staret: ⁊ deum glorificans cõburi nõ posset. Tunc⁊ spiculator accedẽs lancea ipm trãsfodit: ⁊ sanguinis ꝑ fluuio ignis extinct⁹ fuit. Cui⁹ reliquias christiani sepelierunt in ciuitate smyrne. Post cui⁹ transitũ. xij. alij discipuli qui eũ a laodicia venientes secuti fuerãt: martyrium passi sunt in eadẽ ciuitate. Hic btus eps ob quasdaz pasche questiones romã veniẽs antonio pio imperium gubernãte: anacleto ño papa romane tũc ecclesie presidẽte: plures xpianos martionis ⁊ valentini hereticoz irretitos laqueis: ad fidẽ catholicam cõuertit. Scripsit aũt ad philippẽs. epistolam vtilẽ valde. Passusq; est martyriũ annũ agẽs etatis. lxxxvi. die. vij. kal. februarij. Hec Hieronymus de illustribus viris.

¶ De scis Theogene ⁊ socijs mar. Cap. xxv.

Theogenes martyr cuz alijs. xxxvi. christianis martyriũ passi sunt i eadẽ ciuitate laodicie ꝑmissa psecutione vigẽte: q̃ cõtinentes temporalẽ mortem coronaz vite eterne adepti sunt. vij. kalendas februarij: vt dicit Hieronymus.

¶ De sancto Jona ꝓpheta. Cap. xxvi.

Jonas propheta fuit de oppido geth que est in ophir ad differentiaz geth que est in palestina: et est nomen regionis. Ophir esti nomẽ est turris nebulose: que nõ lõge erat a tẽplo. Hũc hebrei affirmãt lilitũ fuisse mulieris vidue sareptane filioz: ad quas helias famis tpe declinauit: ipmq; mortuũ suscitauit. Quẽ tempoꝛib⁹ hieroboã filij ioas regis israel claruisse: ꝓphetiã quoq; exorsum fuisse: ãrt⁹ liber regũz cõmemorat. In condẽnationẽ aũt israel ionas ad gentes mittit⁹ ꝙ niniue agente penitentiaz illi in malicia pseuerabãt. Qui idcirco ad ninivitas predicãdos ire recusabat: q̃ cũ ꝓpheria illuminãte: pcõres ciuitat⁹ niniue mirificoꝛdiã dei cõsecuturos sperare ne falsa videret⁹ predicare sententiã ꝓra eos, plarã reuocari nolebat diuine dispẽsationis ignarus q̃ salutẽ hominũ ad se reuertẽtiũ magis vult ꝙ interitũ. Ideoq; se a facie dei fugere putãs: descendit ioppem: ascendit naue euntẽ in tarsum: deditq; naulum nautis. Sed de⁹ cui⁹ volũtati nemo potest resistere: q̃ ⁊ eẽntialr est vbiq; missoꝛ vẽto validissimo tẽpestate turbauit mare: pcitaq; nauis: timẽt naute: ⁊ inuocato dño de salute desperãtes moze ãtiquoz pcõ alicui eoz periculũ cũctoz ascribũt: hostem illũ sorte ingrendũ decernunt. Jonas sorte deꝓhendit⁹: spõte in mare mittit⁹: ⁊ tempestas sedat⁹. Jonam deo dispẽsante cete deglutit: ⁊ post triduum eũdem in aridaz illesum euomit. Jonas flagello dei coꝛreptus niniue intrat: iudiciuz subuertionis post dies. xl.

futurū prenū ciat. Rex ꝛ populus ad dñm conuertūtur: saccis induūtur: ieiunijs affligunt. Misericors de⁹ peccatorū penitētiā respexit: ciuitatiq̄ pcēs sentētiā reuocauit: vidēs se mēdacem extitisse ionas turbat: vbēq̄ egressus contra deum conquerit. Quē deus vt confunderet ꝛ se indigna dispositiōe misericordē ostēderet affligi crum feruore solis hedera subito nascente ꝛ caput ꝓphete obūbrante ab estu refrigerauit: ꝛ sequēti nocte iterū repente arefacta cōtristauit. Et cū hederā exiccatā defleret: audiuit a deo q̄ irasci non deberet: eo q̄ tante ciuitatis excidio pepercisset. Si enim molestē ferebat hederā arefactā: ꝛ deus molestius tulisset tātā vbē subuersam. Sicq̄ ionas pacatus redijt a niniue. Processu tamē temporis niniuite ad peiora peccata conuersi ꝓphetia naum ꝓphete admoniti sunt. Qui nō curātes cōuerti: eo q̄ alias ionaz falso subuersionē ciuitatis premisisse cognouerūt: ira dei tandē nō euaserunt. Nā fluuius polus qui eā circūdabat vbē: inundauit: factoq̄ pariter terremotu: ignis de celo emissus eam incendit. Sicq̄ vtroq̄ diluuio aque ꝛ ignis pariter delera est. Reuersus ergo ionas a ciuitate niniue ad terrā suam irerubuit: eo q̄ in vaticinio niniuitarū mēdax apparuit. Sed tpe famis assumpta matre in colā gentiū fact⁹ est. Fame ꝝo transacta: reuersus est ad terrā iuda: ꝛ mortua matre sepeliuit eā iuxta balanū delboze. Hic predixit signū euersionis hierusalē: q̄ cū viderint lapidē luctuose clamantem: prope sit finis. Et cum viderint in hierusalē gētes vniuersas: tūc tota illa ciuitas irrecuperabiliter euertet. Quieuit in pace tēpore ozie regis iuda. vi. kalē. febzuarij: ꝛ sepultus est in spelunca vnius iudicis israel. Cuius sepulchrū monstratur in vna vbium geth: in vi culo iuxta sephorū. Hicvnus est ex numero. xij. prophetarū qui ecclesiastici. xlix. in sanctoz pe trum catalogo memorātur. Hec hieronymus ꝛ Josephus in hystoria scolastica.

¶ De sctō iobe Chrysostomo epō. Cap. xxvij.

Obānes chrysostomus quod latine os aureus interpretatur episcopus constātinopolitanus ꝛ doctor grecorū tempore archadij imperatozis flozuit. Hic natione antiochen⁹ filius secundi ꝛ anthure nobilij persarum: discipulus sophiste libanij: ꝛ auditoz andragatij philosophi liberalib⁹ artibus annis pueriliibus antiochie studuit. Dehinc defuncto patre romam veniēs causarum ozator extit: pauperibusq̄ gratis patrocinium exhibebat. Post hec relictis studijs secularib⁹ diuine scripture vacās annozum. xvij. omnes sacre pagine libzos memoziter didicit: ꝛ sanctis intentus operibus seculo abzenunciauit. Reuersusq̄ ad patriam cum sancto basilio in quodam monte antiochie: proximo solitarīā vitam duxit. Basilio ꝝo cesareā cunte: iohannem sanctus Meletius antiochenus episcopus in lectorē ꝛ postea in diaconū ordinauit. Quē eua grius eius successoz ꝓcessu tpis ad sacerdotiū ꝓmouit. Qui sanctitate vite ꝛ claritate doctrine ꝓficiēs diuinis studijs intētus predicationi insistebat: ꝛ mira opuscula cōtinue exarabat: famaq̄ eius sapientie vndiq̄ personabat. Quietiā ꝓpter castitatis zelū seueriozi habebat: et feruozi magis q̄ mansuetudini seruiens arrogans a nescientibus putabat. Defuncto igitur nectario constantinopolitane vrbis epō: cū de ordinando presule questio oziretur. Nouissime fama eius comperta imperatozis archadij sussu: iohannes presbyter ab antiochia vocatus epūs ordinatus est. Qui mox in sui pōtificatus initio cum vitam clericoz corrigere voluit: oēs in sui odiū cōcitauit. Cuctiq̄ cūvelut furiosus ꝛ superbū declinabāt: ꝛ apud oēs ei detrahebant: ꝛ quia nunq̄ cum alijs in mēsa cōmunicare volebat. ¶ Reuera autē ille hoc ideo faciebat: quia ꝓpter nimiā abstinentiā caput ꝛ stomachū sepe dolebat: populus ꝝo ꝓpter sermones quos in ecclesia faciebat: eū plurimū diligebat paruipendēs quicquid contra eū emuli loquerent. Necessitatibus ꝝo egenoz̄ liberaliter ꝓuidebat: ꝛ pluribus ad suscipiēdos pauperes hospitalibus erectis: de redditibus episcopatus eisdē ministrabat. ¶ Quadā die dū epistolarū pauli expositioni intenderet: ozauit ad dñm: vt sibi in ipis plenū intellectū daret. Cui visibiliter apparuit beatus apostol⁹: dicēs se nō aliter in suis epistolis intellexisse: q̄ iohannes intelligebat: eūq̄ deosculat⁹ disparuit quem etiā notarius eius probus: qui tūc actu verba ei⁹ scribebat aspexit: ꝛ ex ꝑsentia apostolica totus contremuit. Cui iohānes cū post se futurū episcopū cōstātinopolitanū predixit: sicut ꝛ rei euētus ꝓbauit. ¶ Eutropius imperatozis ꝑpositus ꝛ cōsul volens se in quibusdam ad ecclesias cōfugientibus vindicare: studuit: vt lex ab imperatoze de immunitate ad ecclesiā confugientiū reuocaretur. Quod iohānes molestē ferens: eum audacius increpauit. Et post paucos dies eutropius imperatorē offendit: ꝛ ad ecclesiā fugit: quem episcopus latitātem ꝓpalauit ꝛ durissime increpauit: ꝛ eū imperatoz eductū de ecclesia decollauit: vñ et ex hoc episcopus multozum odiū incurrit. Insup etiā qz plures clericozum ꝓpter eoz̄ dissolutā vitā pluribus causis deposuit. ¶ Quidā gainas genere celticus: cōsilio barbar⁹: secta arrian⁹: magister militum factus est. Hic imperatorē rogauit: vt intra ciuitatē vnicam tm̄ suis ecclesiā concederet. Quod cum imperatoz de hoc epm

interrogasset: vt sic illius tyrannidem refrenaret: ⁊ eos hoc modis oibus prohiberet. Bani as noctu barbaros misit: vt palatium cōcremarent. Quibus venientibus angelorum armatorum ingens corpus habentium copiosa turba apparuit: que illos protinus effugauit. Quod dum sequenti nocte iteratum esset. Ille cū suis tertio egressus miraculum vidit: ⁊ fugit: existimans milites in die latere: ⁊ in nocte vrbem custodire: qui egressus ad thraciam exercitu cōgregato cūcta in suburbanis vastabat. Imperator ergo iohanni onus legationis imposuit: qui egressus adeo suis monitis ⁊ comminationibus gantam exterruit: vt eius prouolut⁹ genibus veniam peteret: ⁊ confestim cū suis abiret. ¶ Post hec cum eudoxia augusta hortum cuiusdam vidue preciosis ⁊ vberib⁹ arboribus consitum imperiali viridario contiguum occupasset illacq; epo cōquesta fuisset: iobes apō imperatorē tantū instituit: ⁊ reginā hortū vidue reddere cōpulit: ppter qō ⁊ ipa cōtra iohānē indignationē cōcepit. Preterea seuerianus gabalien. epus regine dilectus: quē iohānes suspicatus est in heresim plapsum fuisse ex quibusdam scripturis suspectis: que heresim sapere videbātur: a iohāne epovti hereticō ⁊ blasphemus de ciuitate expulsus ē. Qō augusta cōperiens nacta occasione cōtra epm: quasi in ei⁹ despectū p familiares seueriani: mox illū a chalcedonia fecit euocari. Hinc iohānes accensus lingue vbertate: fecit sermonē in populo cūcta rum mulierū vituperatione plenū: qō augusta velut iniurlā suā imperatori narrauit: dicēs ipi⁹ magis esse cōtumeliā q̄ suā. Qua de re gestum est: vt theophilus alexādrinus epūs: multos simul epoz monēs: suasu imperatoris constātinopolitanā synodū celebrare: quasi origenis libros dānaturus. Cūq; iohānes bis citatus ex timēs atoz impetuositatē: epos illos velut aptos inimicos recusasset: ⁊ generalē synodū fieri petēs ꝓparere nolnisset: dānauerūt eū nullo alio culpātes: nisi qrocat⁹ noluit obedire. Sic q̄ iussu imperatoris oportuit eū dānatū in exiliū deportari. Ez cū iohānes nimiū a populo amaretur: orta seditione in populo propter ipsum: timens augusta imperatori suasit: vt Johannem ab exilio reuocaret: qui dudū renuēs: redire cōpulsus est ppl'o sibi cū cereis ⁊ lāpadibus occurrēte. Reuersusq; iohānes cū in cathedra sua residere nollet: fz solū simplicē ducere vitā coact⁹ multa ppkoz instātia sedē resumpsit: et vti primū pdicare cepit. ¶ Eodē vo tpe statua argētea ad honorē eudoxie auguste iuxta eccle siā sancte sophie cōstituta erat: vbi milites ⁊ p ceres ludos publicos exercebant. Qō cū iohānes fieri phiberet: augusta ad sui iniuriā reputabat: ⁊ cōtra ipm vt iterū celebraref synodus procurabat. Hoc sentiēs iohānes illā famosissimā in ecclesia ptulit homeliā: cui⁹ initiū est. Rursus herodias vexat⁹ ⁊c. Qō factū ad iracūdiam plus concitauit eudoxiā. Et dum quidā iohannē vellet occidere vt cōplaceret auguste: a ppl'o est captus ⁊ iudicat⁹: sed a prefecto ne occideref: erept⁹ est. Et illo die populus iohānem vicissim custodiebat: ⁊ nocte domū ei⁹ armatis muniebat. Quadēte igit augusta: epi cōstantinopolim cōuenerūt ⁊ eū in cōcilio dānauerūt: nihil cōtra ipm inuenientes: nisi ex eo solo: q̄ post priorē depositionē sine decreto concilij in episcopali sede residere presumpsisset. Propter qō ipator iohannē in exiliū iterꝝ duci fecit: in quādā ciuitatē paruā barbaris vicinā: vbi fines sunt imperij romanoz. Hoc aūt inuocētius papa audiēs ⁊ moleste ferēs: cōciliū in sede aplica celebrauit: ⁊ iohānē inocētē ab exilio reuocauit. Qui reuocatus die sui obit⁹ pdixit: ⁊ ex labore itineris fatigat⁹: anteq̄ perueniret ad ciuitatē lāguorē incurrit: ⁊ sic post dies modicos in pace vitam finiuit. xviij. kalen. octobrijs: quo defuncto grando vehemēs in cōstantinopolim ⁊ circa suburbana descēdit: dicentibus cunctis hoc dei indicio gestum esse: eo q̄ iohānes iniuste fuerat cōdēnat⁹: quib⁹ fidē dedit moris auguste die decimanona subsecuta. Theodosius aūr iunioz archadij filius: corpus doctoris in regiam ciuitatem trāstulit: ⁊ digno honore tumulauit. vi. kalen. februarij. quo die festū ei⁹ in grecoz ecclesia celebrat. Obijt circa annos dñi. cccixxx.. ¶ Scripsit aūt hic venerandus antistes sup toto nouo ⁊ veteri testamēto expositionū libros nonaginta. Commentarios in matthеum: distinctos p homelias. xc. Super iohanne homelias. lxxxviij. Super epistolis Pauli libros singulos per sermones distinctos. In epistola ad hebreos homelias. xxxiij. Super genesi libros questionum. De laudibus Pauli apostoli homelias. vij. Contra arrianorum heresim fortissimos libros. Contra simoniacos. Contra martionem: Cerinthum: Ebionem: Arremonem: arcq̄ Photinum: qui eoz⁹ suscitauit heresim. Contra Apollinarem librum vnum. Contra manicheos insigne volumē. Cōtra omnes hereticos sup parabolas salomonis longum opus et elegans. Tractatum vnum in thomam apostolum in quo aduersus arrianos fortissime disputat. Super canticis cānticorum quinquaginta duo. Item vitam sancti Heletij episcopi antiocheni. De vestibus legalibus sacerdotum ⁊ leuitarum: ⁊ de ornatu summi pōtificis: veteris testamenti volumen egregium. De humilitate in lotione pedū tractatū. i. Cōtra eos qui ad missas non occurrūt tractatū. i. De virginitate De patiētia. De fide. De penitētia. De cōfessiōe. De elemosyna tratat⁹ plures. Homelias ⁊ sermones per totā quadragesimā. Sermonē declamatoriū in decollatiōe iohānis baptiste. Item in laudē beate virginis sermones mira suauitate fragrantes. Aduersus ara-

bes de resurrectione mortuorũ qui dicũt aias mori cũ corpore lib.ij. Itẽ cõtra iudeos lib.i. Aduersus gentes in modum dialogi grande ꝛ insigne volumen. De ordine ꝛ officio sacerdotis libꝝ.i. Hymnos ꝛ sermões ꝛ alia plura metro edidit apud grecos. Et q̃q̃ latino fulserit eloq̃o: plurimuꝝ tamẽ scripsit in greco. Hec ex hieronymo de illustrib⁹: ꝛ ex hystoria tripartita.

¶De sancto Johanne presbytero. Capitulũ.xxviij.

Iohannes presbyter antiochenus sanctitate ꝛ sapiẽtia insigniter fulsit. Qui ex grãmatico et declamatore presbyter factus cõposuit libꝝ aduersus eos qui dicunt xp̃m in vnã tantũ substantiam adorandũ: nec acquiescunt duas in xp̃o confitendas esse naturas. Impugnauit etiã nõnullas cyrilli alexãdrini epi sententias incaute aduersus nestoriũ ꝓlatas: que thynotianis videntur prestare robur ꝛ adhibere fomenta. Claruit sub theodosij seniozis tẽpore. Hec hieronymus de illustribus viris.

¶De sancta Paula vidua. Cap.xxix.

Paula vidua nobilissima romanoꝝ matrona fuit: cui⁹ vitam hieronymus scripsit. Que nobili genere: sed nobilioꝛ sanctitate. Potens quondã diuitijs: sed xp̃i sanctitate insignioꝛ: omẽs suos pauperes pauperioꝛ ipa dimisit ꝛ humiles humilitate superauit. Hec.vi. edidit liberos, s. blesillam super cuius morte eã hieronymus consolatus est. Paulinã sanctã: ꝛ admirabilẽ virũ ꝛ ꝓpositum rerũ suarũ pammachiũ ad quẽ super eius obitu⁹ idez doctoꝛ paruũ libellũ edidit. Eustochiũ que in sanctis locis virginitatis ꝛ eccl'ie monile pretiosissimũ fuit. Rufinãq̃ in matris funere pium matris animũ cõsternauit: ꝛ theochium pueruꝝ: post quẽ parere desist. Hec post viri obitum in sancta viduitate permansit ꝛ ad dei seruitium se cõuertit: omnesq̃ sui diuitias in pauperes erogauit. Deinde paulini episcopi antiochẽi et epiphanij episcopi salamine qui romã venerent accensa virtutibus: patriam deserere cogitabat. Descendensq̃ ad portum: fratre: cognatis affinib⁹: ꝛ qõ maius est theochio puero ac rufina iam nubile: prosequentibus ꝛ recessum paule deplorantibus. Hec contra iura nature non patiebat plena fide ꝛ amorem filiozũ maiore in deo amore contẽnens: insola eustochio que propositi ꝛ nauigationis comes erat acquieuerat. Sicq̃ relicto seculo ad syriã nauigauit. Cũq̃ ad loca sancta venisset: ꝛ procul palestine: qui eius familiã optime nouerat: ei pretoriũ preparasset: humilẽ cellam elegit: cũctaq̃ loca scrã deuote instrauit. Prostrata ante crucem quasi pendentem dominũ adorabat: ingressa resurrectionis sepulchrum osculabat lapidẽ ꝛ corpis locũ: lachrymis ꝛ spiritus aq̃s fidei ore lãbebat. ¶Deinde perrexit bethleẽ et specũ saluatoris ingressa etiam xp̃m natum ex virgine: et cetera infantie rudimẽta oculis corporeis se vidisse testata est: vbi ꝛ requiẽ habitatiõis sibi elegit: ꝛ cũ filia eustochio constructo loculo sub beati hieronymi disciplina: ꝛ cõgregatis virginib⁹ deo fuire cepit. Tãtaq̃ se humilitate deiecit: vt tã nõ matrona rũ ꝓma: sed ancillarũ vltima videret. Post viri mortẽ vsq̃ ad ei⁹ obitũ nunq̃ cũ viro comedit: balnea nunq̃ adijt: mollia lectuli strata etiaꝝ in grauissima febre non habuit: sed sup humũ stratis cilitijs iacebat. Panẽ solũ ꝛ aquam post vesperas degustabat parato legumina cõedebat: in q̃b⁹ dieb⁹ festiuis exceptis: vix oleũ apponebat. Castitatẽ aũt in oib⁹ pudicissimã prestabat. In largiẽdo profusioꝛ hoc habere voti, aiebat: vt vnicũ nũmũ filie moriẽs nõ dimitteret: ꝛ in funere suo aliena sindone tegeret: virgines q̃s ex diuersis prouincijs congregauerat in tres turmas ꝛ monasteria diuisit: ita duntaxat vt in ope ꝛ cibis separate: psalmis ꝛ oꝛonib⁹ iũgerentur. Cũq̃ alijs languẽtibus large ꝓberet: si qñ ipa egrotasset sibi nõ indulgebat. Cum autem semel mẽse iulio graui⁹ egrotaret: ꝛ medici cõsulerẽt vino tenui sibi opus esse: ne aquã bibẽs in hydropisim verteret. Sãctusq̃ epiphanius epus haustũ vini eidẽ suaderet: nõ solũ acquiescere noluit: sed pene hoiem senẽ: vt nunq̃ vinũ degustaret: induxit. Scripturas aũt sacras memoriter retinebat: ꝛ carum studio assidue vacabat: ita etiã vt hebraicã linguã pfecte disceret: ꝛ psalmos hebraice decãtaret. Sicq̃ post lõgi laboris cursum oĩbus referta virtutib⁹ grauissimo depssa lãguore ad extrema vite deueniens: inter psalmodie recitationẽ vltimũ spiritũ dño cõmẽdauit. Cuius obitu coperto monachi oẽs ꝛ virgines de eoꝛ cellulis ad ipsius funera percurrentes cuꝝ lachrymarum effusione piaruꝝ ꝛ hymnoꝝ sacroꝝ modulatione sanctas eius exeq̃as celebrarũt: corpusq̃ apõ bethleẽ cõdigna veneratione tumularũt. Cuius congregationẽ sancta eius filia ꝛ virgo eustochiũ post matris obitũ laudabiliter gubernauit. Quieuit autem sancta paula in dño.vi.kalen.februarij.

¶De scrõ Paulo papa ꝛ cõfessore. Cap.xxx.

Paulus papa ꝛ confessor stephano pape secũdo in pontificatu romano successit: qui natione romanus fuit ex patre cõstantino de regione vialata: sedit q̃ annos.x.ꝛ mẽsem vnũ. Hic minor germani ste-

phani pontificis predecessoris sui ab incunte

etate in lateraneñ. palatio pro eruditione ecclesiastice discipline ab eodē fratre suo traditꝰ est tēpore gregorij secūdi pape. Et postmodū a zacharia papa in diaconatus ordinē pariter cum germano suo promotus est. Sed dum idē frater ⁊ antecessor pontifex ad vite extremum pertingeret: populus romanus diuisus est: et alij cum theophilato archidiacono tenebant: alij ꝟo eidem paulo diacono adherebant. Dum ꝟo de hac luce pontifex idē migrasset: cōtinuo congregatio populi que cum eodē paulo validior erat: eum in pontificem elegerunt: ⁊ ita in apostolicā sedem ordinatus est tēporibus constantini ⁊ leonis imperatorum. Hic constituit diuina officia celebrari in quadragesima ante sextam. Hic congregatis sacerdotibus ⁊ clero ac populo romane vrbis corpus beate petronille de loco vbi quiescebat extra portam via apia abstulit vna cum sarcophago marmoreo in quo legebat̄ titulus manu propria beati petri apostoli sculptꝰ. Auree petronille dulcissime filie: quod plaustro impositum intra vrbem in beati petri ecclesia collocauit. Hic fuit fortissimus fidei defensor: vnde sepius nuncios cum litteris ammonitorijs prefatis augustis direxit: ꝓ restituendis ⁊ in primo statu confirmādis sacratis imaginibus xp̄i ⁊ dei genitricis atq; sanctoꝝ omniū q̄s illi cōburere faciebāt. Hic multas eccl̄ias restaurauit: q̄plures etiā nouiter edificauit: ⁊ nōnullas mirifice decorauit Fuit em̄ mitissimus ⁊ misericors: nulli malū pro malo reddens: sed omnibus eū offendētibus misericorditer indulgens. Hic cum paucis familiaribus suis nocturno silentio per cellas pauperum ⁊ infirmoꝝ in lectis decumbentium circuibat: eis necessaria ministrando: sed ⁊ carceres visitās per eadem noctis secreta retrusos a mortis periculis eruebat: ⁊ obligatos pro debitis redimebat. Viduis ⁊ pupillis omnibusq; indigentibus opē ferens: sicq; sanctis pollens virtutibus apud sanctū paulū quieuit vbi etiā sepultus est. vi. kalen. februarij. Sed post dies modicos corpus eius a romanis cum honore ad sanctū petrū delatū est: vbi ⁊ miraculis claret: ⁊ cessauit ep̄atus annū vnū ⁊ mensem vnū.

¶ De sancto Adiuto abbate. Cap̄. xxxi.

Adiutus abbas prio monachꝰ mimateñ. postea abbas carnoteñ. pagi quē portesum vocāt deo prouidēte factꝰ ē: q̄ laudabilibꝰ operibus vitā ducēs: dissolutionē corporis suis predixit: ⁊ decedens aurelianis humatꝰ est: supra cuius corpꝰ fideles ciues ecclesiam cōstruxerunt: quā cum die aniuersarij sui festi vniuersus populus celeberrime visitassent: vnus ex̄ ciuibus contēpta missa ac cepto rastro vineā pastinabat increpatusq; a quibusdā cur ad ecclesiam sancti non accederet. Respondit q̄ etiam adiutus cultor vinee fuerat. Moxq; sibi manus retorta ⁊ facies ad tergum versa est in admirātium stuporem: qui ad ecclesiā sancti cōfugit: ⁊ in testimoniū sanctitatis beati corpis diebus aliq̄bus sic manēs: vt a cūctis videri posset: tandē peccatū confitens ⁊ veniā petens: oransq; ad sancti tumulū post dies modicos liberatus est: huiꝰ sancti festum agitur. vi. kalen. februarij.

¶ De sancto Mauro abbate. Cap̄. xxxij.

Maurus abbas monasterij bobaceñ. vir fuit mira sanctitate cōspicuus: cuiꝰ vitaz virtutibus plenam: vir illustris ac patritiꝰ diuanus scribit: quā tamen hactenus nusq̄ valui reperire: qui ⁊ in christo pausauit. vi. kalē. februarij: vt Ado testatur.

¶ De sancta Agnete secūdo. Cap̄. xxxiij.

Agnes secundo die octaua ab eiꝰ passione ab ecclesia celebrat̄: non quidē ꝑ modū octaue: sed quasi ꝓ festi repetitione: ⁊ hoc ꝓpter quoddaz visionis miraculū: quod apparuit parētibus agnetis virginis ip̄a die: vt Ambrosius scribit. Nam cum diebꝰ pluribus parentes beate agnetis ad eius tumulū cuz orationibus vigilarent: die octauo medie noctis silentio: viderunt choruz virginū vestibus aureis indutū: cū immēso lumine transeuntē. Inter q̄s vident beataz agnetē simili veste fulgentē: ⁊ a dextris eiꝰ agnū niue candidiore. Et duz hec videntes obstupescerēt: rogat agnes ceteras ꝟgines gradum figere. Ipsaq; stans parētes cepit admonere: ne illam quasi mortuā deflerent: sed eius potius glorie ꝯgauderēt: eo q̄ cū sanctis virginibꝰ lucidas sedes accepat. Illiq; in celestibꝰ iūcta erat quē in terris posita tota intētione dilexerat. His dictis visio euanuit: ⁊ societas parentum consolationē recepit: visionēq; publice enarrauit. Et idcirco festū agnetis secundo ab ecclesia institutū est. v. kalen. februarij.

¶ De sancta Constantia ꝟgine. Cap̄. xxxiiij.

Constātia virgo: filia cōstātini imp̄atoris fuit: que lepra grauissima laborās: tātis erat obsessa vulneribus: vt a capite vsq; ad pedes nulla mēbrorum pars libera permāsisset. Que cuz audisset qualiter beata agnes parētibꝰ apparuerat (vt superius dictū est) ⁊ qualiter infinitis miraculis coruscabat: accepto consilio ⁊ spe recuperā de sanitatis: venit ad tumulū virginis nocte: et licz pagana: mente tñ credula: preces ad dñm fideliter effundebat: vbi dū in oratione ꝑsisteret:

obdormiuit: viditq; in somnis beatam agnetē: eam vt cōstanter ageret et in christum crederet exhortantem: atq; ipam sanam effectā ab eius egritudine nunciantē. Ad hanc vocē vigilans constātia se perfecte sanatam inuenit: adeo vt nec in mēbris eius signū alicuius vulneris remaneret. Quod pater cernens ⁊ fratres maxima leticia repleti sunt. Quorū licentia obtēta: constantia baptismū suscepit: ⁊ votū virginitatis emisit. Et supra tumulū beate agnetis monasterium fabricauit: ⁊ ibidē dño seruiens cuz multis virginibus se inclusit. Que post vitam laudabilē ad dominū migrauit: ⁊ iuxta corpus beate virginis sepulta fuit.

¶ De sancto Juliano episcopo. Cap. xxxv.

Julian⁹ cenomaneñ. lepus fuit. Hic simon ille leprosus fuisse dicit: quē dñs a lepra sanauit: ⁊ qui eum ad conuiuandū inuitauit. Qui post ascensionē domini ab apostolis cenomaneñ. episcopus ordinatus est. Qui etiā multis clarus virtutibus extitit. Nam cuspide baculi sui terrā percutiens sitienti populo fontē produxit. Cecū quoq; illuminauit: ⁊ carceratos se inuocantes: sponte apertis ianuis liberauit. Tres etiā mortuos vt dicitur suscitauit: ⁊ postmodū in pace quieuit. v. kalen. februarij. Hic ferr ab aliquibus fuisse de. lxxij. xpi discipulis vnus. Diciturq; esse ille Julianus: qui ab itinerantibus pro inueniēdo bono hospitio inuocat: eo q in domo eius xps fuerit hospitatus. Sed verius videt alius Julianus: qui vtrūq; parentem ignoranter occidit; de quo dicetur. ij. idus februarij.

¶ De sancto iuliano confessore fratre iulij. Cap. xxxvi.

Julianus alius frater bti iulij fuit. Hi duo fratres a theodosio imperatore xpianissimo obtinuerunt templa deorum vbiq; reperta destruere: ⁊ ecclesias edificare: mandauitq; imperator omnibus predictos fratres adiuuare: ⁊ eis in omnibus pena capitis obedire. Cuz ergo sancti Julianus ⁊ iulius in loco dicto gaudianū ecclesie construerēt: ⁊ eos mandato imperatoris omnes transeuntes iuuarent: quidā cum curru eūtes adinuicē cōdixerunt: aliquā excusationē pretēdere: vt sic liberi possent pertransire: vnum igitur ex suis in plaustrum supinum posuerunt: ⁊ eū pannis vt mortuū cooperuerunt: qui se mortuum fingebat ⁊ oculis clausis supinus iacebat. Cū ergo ad iulianū ⁊ iuliū peruenissent rogauerūt eos vt parū persisterēt et eos in opere iuuarent. Qui se ibi stare non posse dicebant: qm̄ hominē mortuū deferebāt. ⁊ dū sanctus iulianus eos mentiri diceret illi se verum dicere affirmabant. Qui deū imprecatus est: vt sm̄ veritatem dicti sui sibi contingeret. Cunq; procul recesserūt collegā ex noīe vocare ceperunt. Qui cuz nullatenus moueret pulsari ab eis cepit: ⁊ finaliter mortuus apparuit. Quod ceteri videntes timuerunt: nulliq; deinde xpi famulos decipere presumpserunt.

¶ De sancto Juliano sabba confessore. Cap. xxxvij.

Julian⁹ heremita cognomento sabba fuit. De quo dicit theodorus in hystoria tripartita: q angelicā vitā in terris deducebat: ⁊ in heremo consistens contēplationi ⁊ orationi vacabat. Hic per spiritum cognouit ⁊ predixit obitū iuliani apostate imperatoris: longe. xx. dietis positus ab eo loco vbi interfectus fuit. Qd vt preuūciauerat sic cōtigisse repertū est.

¶ De sancto Juliano confessore. Cap. xxxviij.

Julianus alius cōfessor fuit: de quo ait gēnadius libro de viris illustrib⁹: q acer ingenio ⁊ facundia extitit: diuinis scripturis doctus: greca ⁊ latina lingua scholasticus et inter doctores ecclesie clarus. Hic scripsit aduersus augustinuz eius impugnatorem libros quattuor: ⁊ iteruz aduersus alios heresiarchas libros. viij. Extat ⁊ liber altercationis amboruz patres suas defendentiū satis conspicu⁹. Hic fuit in elemosynis liberalissimus: Moritur autē valentiani impatoris constantij filij tpe.

¶ De sanctis Leoncio ⁊ socijs martyribus. Cap. xxxix.

Leoncius thyrsus et calonic⁹ martyres in ciuitate apollonia passi sunt tempore decij sub presidibus cubericio siluano ⁊ bādo. Qui diuersis tormētorū generibus excruciati. Demū primus ⁊ vltimus capitis abscisione: medi⁹ celesti voce vocat⁹ spm̄ reddiderunt. Sic que martyrium consumauerunt. v. kalen. februarij in partibus grecie tumulati: vt dicit ado.

¶ De sanctis papia ⁊ mauro mar. Cap. xl.

Papias et maurus martyres passi sunt rome tpe diocletiani ⁊ maximiani imperatorū sub laodicio vrbis prefecto. Qui cum essent milites videntes qualiter saturninus et fisinnius martyres statuā iouis eream eisdē a prefecto presentatā: sicut plumbū liquefactū contriuissent conuersi sunt ad dñm: et in pietatē laodicij redarguere ceperūt: qz in xpi martyres seuiebat.

Tunc iratus laodicius: iussit ora eorū lapidibus contūdi: ⁊ postmodū illos in carcerē recipi: vbi a sancto marcello papa baptizati sunt: post dies .xij. educti de ergastulo iubēte prefecto fustibus cedūtur: deinde in equuleo leuati: tandiu plūbatis contusi sunt: donec spīm emiserunt. Quorum corpora Johannes presbyter sepeliuit via numētana ad nymphas beati petri. iij. kalen. februarij.

¶ De sanctis flauiano ⁊ socijs martyribus. Lap. xli.

FLauianus: maxim⁹: secūda: calēdinus: marcus: ⁊ seuera cum alijs multis martyrib⁹ passi sunt sub maximiano ⁊ claudio imperatoribus: cōstantino imperatore magno iam a militibus apud gallia in imperiū sublimato. Quorū primo maximus q̄ comes millenarius erat ab infantia sua xp̄ian⁹ ex parētibus xp̄ianis exortus centū ⁊ viginti ex suis militib⁹ cōuersos a sancto marcello papa baptizari fecit. Quod audiēs maximianus eundē maximū cōprehensum vna cum dictis centū ⁊ viginti militibus dānauit ad harenam fodiendā. Et post menses .ix. dū marcus tribunus cōperisset: q̄ maxim⁹ comes ceteros suos milites qui ex millenario residui fuerāt: qui ad eū visitandū accesserāt cōuertisset: fecit maximū in carcerē mitti: deinde eductū fustibus cedi iussit: ⁊ dū cederet tribun⁹ excecat⁹ est. Dō maximianus imperator audiēs ⁊ molestē ferēs maximū comitē cū cētū ⁊ viginti militibus ad harenā dānat⁹ fecit decollari. Reliquos vo ex mille militibus cōuersos in harenario missos: flāmis iussit incēdi. Quor⁹ corpa sanctus marcellus papa cū iohāne p̄sbytero sepeliuit in loco cucumer⁹ secūdo miliario ab vrbe post duos menses maximianus mor⁹: ⁊ claud⁹ rome in imperiū exaltat⁹: qui audiēs secūdā vxorē quōdā maximi comitis cū filijs esse xp̄ianas: fecit eā teneri: ⁊ filios eius calendinū ⁊ marcū ac filiam eius seuerā. Qui dū sibi presentati essent secūda inter manus eā tenēriū emisit spīm. Flauianus autē vicarius imperatoris qui ei assistebat: cuz vidisset angelos qui super capita filiorum secunde orantiū manus tenebāt. ⁊ ipse cōuersus est: ⁊ a theodoro presbytero baptizatus cū omni familia sua. Dō audiens impator claudius flauianū cū oī domo sua detentū centumcellis adduci mandauit: ⁊ ibidē oēs pariter capite cedi. Beatos vo calendinū ⁊ marcū atq̄ seueraz olim maximi filios miliario .xxv. ab vrbe in tra mare deferri ibiq̄ tandiu plumbatis cedi donec spiritum exalarunt. Quorum omnium corpora in loco qui dicitur pignus: sepulta sunt a christianis. Horum omnium martyrium passio colitur. iij. kalen. februarij.

¶ De sancto Sabiano martyre. Lap. xlij.

SAbianus martyr⁹ passus est in territorio trecassino sub aureliano īperatore: qui dū in partibus hispanie ⁊ gallie resideret: ⁊ ad trecas ciuitatē deuenisset: sabianū detentū ⁊ christū predicantem decollari fecit. Ybiq̄ sepultus est. iij. kalen. februarij.

¶ De scō Cyrillo epō alexandrino. Lap. xliij.

CYrill⁹ episcop⁹ alexādrinus p catholica fide preclarissimus extitit propugnator: variarūq̄ rerū tractat⁹ edidit diuina et hūana pollens. Homelias composcia fuit: que ad declamādū a grecis epīs cōmendant. Extase dicūtur ⁊ libri eius de synagoge defectu. Et aduersum hereticos precipue cōtra nestoriū liber q̄ elegios intitulat: in quo nestorij occulta pādunt: ⁊ pdita pfutant. Īrē ad nestoriū epistolas duas misit: in quibus illius dānauit errores. Īrē ad iohannē epm antiochenū epistolas scripsit plures. Item thesaurorū libros xxxij. Contra iulianum imperatorem libros viij. Super marcum libros xij. Super iohannem. libros. ix. Item libū proposneticon ad theodosium imperatorem. Scripsisset ⁊ alia creditur: q̄ adhuc ignorātur a nostris. Quieuit in pace sub theodosio seniore. iiij. kalē. februarij.

¶ De scō Cyrillo epō hierosolymitano. Lap xliij.

CYrillus epūs hieroso lymorum sub theodosio primo imperatore episcoparum tenuit in concessum: cuz prius sepe pulsus ⁊ receptus fuit. Huius tempore beatus hieronymus ab vrbe roma digressus venit ad syriaz: ⁊ a cyrillo episcopo locū obtinuit iuxta bethleē oppidū monasterij construendi: vbi ⁊ sacre scripture libros transtulit de hebreo in grecā linguam pariter ⁊ latinā. Cuius ⁊ ipse episcopus amicissimus extitit: et perfecti episcopalis regiminis ab eo regulam sumpsit. Pluribusq̄ illum gratis visitauit epistolis: cui et hieronymus multa remisit. Hic quoq̄ corpus beati hieronymi sepeliuit: ⁊ in eius transitu felici mirabilem de illo visionem conspexit: vt dicetur in eius legenda. ñ. kalen. octobris. Augustinus quoq̄ hipponeñ. episcopus cyrillo epistolam misit: in qua ab eo instanter expetijt: vt miracula que apud bethleē per beatū monstrabantur hieronymū sibi transcriberet. Cui cyrillus epistolam plixam ⁊ facundo digestā stilo remisit: in qua sibi stupēda p̄digia meritis almi do-

ctoris ostensa narrauit. Plurima quoq; huius cyrilli extāt opuscula fidei nostre mysteria redolentia grato lepore luculēta. claruit aūt sub honorio t theodosio iuniore.

¶De sexagesima. Cap.xlv.

Sexagesima significat tempus viduationis. Et inchoatur dominica in qua cātatur. Exurge domine. t terminat in quarta feria post pascha. Instituta est autem ppter redemptionē: t ppter significationem: t ppter repītationē. Primo ppter redēptionez. Quia em̄ Melchiades papa t siluester statuerūt vt bis in omni tēpe sabbato comederet: ne ppter abstinentiā quā homines sustinuerāt in sexta feria in qua omni tēpore ieiunandum est: natura debilitaret. In redēptionē ergo sabba torū tēporis quadragesime: vnam septimanam addiderūt: t sexagesimā vocauerūt. ¶Secūdo ppter significationē: quia sexagesima designat tēpus viduitatis ecclesie: quia fructus sexagesimus viduis debet ficut t cēresimus ꝯginib⁹: t trigesim⁹ ꝓiugat⁹. Ideo t merozē illū assumit p absentia sponsi: q̄ ad celū rapt⁹ ē. In cōsolatione aūt illius p absentia spōsi: dant ecclie alleluia. s. mīsicordie opez exercitatio: t decalogi adimpletio: q̄ fuit cē multiplicata cōstituūt. lx. vñ sexagesima sonat sceies decē: vt per sex intelligas opera misicordie: t per decem decalogu⁹.

¶Tertio ppter repsentationē. Naz sexagesima non solū tēpus viduitatis significat: sed etiam nostre redēptionis repsentat. Nā p decē intelligit homo qui est decima dragma: eo ꝯ factus est vt ruinā nouē ordinū repararet: vt sit q̄si decimus ordo. ¶Uel homo ꝯtū ad creationē suā consideratā habet vniuersal⁹ decez potentias. Quia em̄ nō habet animā vegetatiuā: sensitiuā t intellectiuā. Uegetatiua habet potentiaz nutriendi t generādi. Et sensitiua habet potētiā q̄nq; sensuū corpis: scz visus: audit⁹: gust⁹: odoratus: t tactus. Et intellectiua habet potētiam rōnalē: cōcupiscibilē: t irascibilē: que oēs sunt decē potentie: merito creatio hois numero denario figurat. Insup ꝯtū ad redēptionē suam homo sex beneficijs redēptus est: q̄ sunt incarnatio verbi: pegrinatio: passio: resurrectio: ascēsio: t spūssancti missio. Et sic sexagesima repzesentat tōs nr̄e redēptionis. ¶Protendit aūt sexagesima vsq; ad feriā quartā post pascha: in quo cantat. Uenite bñdicti t. c. qz illi q̄ in opib⁹ misicordie se exercēt: audient illud: venite benedicti t. c. vt ipse xp̄s testat: vbi tūc ianue spōse aperient: t in amplexu sponsi fruet. In epl'a aūt admonet ad instar pauli: vt tribulationē de absentia sponsi patiēter toleret. In euangelio vt seminationi bonorū operū semp insistat. Et quia quasi desperans clamauerat. Circūdederūt me t. c. Nūc quoq; redijs ad se petit in officio in tribulationibus adiuuari: t ab ipsis eripi dicens. Exurge dñe t. c. Et ponit ibi triplex exurge. Quidā em̄ sunt in ecclesia qui aduersis premunt: t nō deficiunt. quidā premunt t deficiunt. quidā nec premunt nec deficiunt: tamen quia aduersa nō tolerant: periculū est ne ꝓspera ipsos frangāt. Clamat ergo ecclesia vt exurgat ꝯtū ad ꝓmos ipos eripiēdo: ꝯtū ad scōs vt exurgat ipsos cōuertendo: a quibus videtur faciem auertisse ipos quodāmodo repellendo: ꝯtū ad tertios vt exurgat ipos in ꝓsperis adiuuādo t liberādo. ¶Et qz in hebdomada sexagesime scōe etatis tpe recolunt. merito sctōz patrū scōe etatis imediate gesta supponuntur eo ꝯ illoz obit⁹ dies certi penitus sunt ignoti.

¶De sancto Noe patre. Cap.xlvi.

De patervir iustus atq; perfectus: vt ex diuine scripture textu colligitur. et Ecclesiastici. xx. in catalogo sanctorum inseritur: filius Lamech anno clxxxij. etatis patris ꝓgenitus: t secūde etatis pater primus annoz quingentorū genuit tres filios: sem: cham: t iapher. Multiplicat⁹ ergo hoibus super terrā. vij. generatione trāsacta: filij dei. i. filij Seth ceperūt legis naturalis et patrum mādata ꝓterire: malicia hominū excrescente. Nam filij seth filiabus cayn cōtra mandatum ade ceperūt cōmisceri. t earum fornicationibus abuti: ex quibus gygantes procreati sunt. Mulieres etiā in vesaniā verse supgresse viris turpē luxuriā exercebant. Masculi insuper in alterutrū coeūtes nephandū scelus ppetrabant. Hijs criminibus deus prouocatus decreuit diluuiū mittere super terrā: omnēq; carnem delere: solo Noe cū eius familia reſuato: qui ex oīb⁹ hoīb⁹ solus iustus repertus est. Dedit⁹q; hoīb⁹ spacium penitendi. cxx. annorum. Nam annus. xx. priusq; arcā incipet: mandauit ei: vt faceret arcā de lignis leuigatis in q̄ posset saluari semē vniuerse carnis sup terram ab aquis diluuij: quod sibi tunc deus facturum se esse ꝓdixit. Cuius arce structura: forma: atq; mensura in hystoria scholastica exꝑssius ponitur. Igit⁹ annus. xx. post ꝓceptū dei cepit Noe arcam fabricare: quā in annis centū pfecit cuz filijs suis: in quo tēpore filijs hoīm penitētiā predicabat: t futurū diluuiū ꝓdicebat. Cui⁹ sermones hoies irridentes ad peiora se facinora cōuertebant. ¶Ergo cū noe esset sexcentorū annoz cum tribus filijs suis t vxore sua ac tribus vxoribus filioz suoz: de mandato dei arcā ingressus est: et ex cunctis animātibus mūdis septena: de animātib⁹ ꝯo immūdis bina ad semen conseruandū super terrā: dei voluntate ad noe sponte venientia in arcam intromissa sunt. Factaq; est pluuia super terram quadraginta diebus et noctibus continue: et aque maris ad

naturalē situm ex creſcētes: omnē terram occupauerunt: ita ꝙ etiā ſup altiſſimos mōtes. xv. cubitis aqua ſublimior fuit: ⁊ ſic oēs homines ⁊ aīalia necauit: ſoꝛdeſcę aeris quouſcę aſcēderant opera hoīm expurgauit. Et vſcę ad eundē locum ignis iudicij ꝺ̄ ꝛ aſcenſurus. Atque ꝺ̄o ſic exaltate obtinuerūt terrā. cxv. dieb⁹ ab igreſſu noe: ⁊ tūc paulatim ceperūt minui vſcę ad mēſem ſeptimū: quo requieuit arca ſup mōtes armenie. At ꝺ̄o noe ad explorādū: an adhuc terra appareret: emiſit coꝛuum ex arca: qui occupatus ingluuie cadauerū repertoꝛ nō eſt reuerſus ad eum. Emiſit quoq; columbā poſt ipm: que ꝓma quidē vice non inueniēs vbi requieſceret pes eius: reuerſa eſt ad eū in arcaz. Sed iterū poſt dies ſeptē emiſſa ad veſperū reuertit: poꝛtans ramum oliue virentibus foliis in oꝛe ſuo. Quo ſigno noe intellexit aquas ſup terram ceſſaſſe: ⁊ iam arboꝛes apparere. Ad cautelā tamē poſt ſeptē dies alios emiſit tertio columbaz: q̄ vltra non eſt reuerſa ad eum: ⁊ tūc noe cū eius familia ⁊ oīnibus animātibus de arca egreſſus eſt: eodē die quo fuerat ingreſſus: āno videlz reuoluto. Tūc quoq; etate ꝓma terminata ſecūda incepta eſt. ¶ Egreſſus ergo noe de arca ⁊ altari edificato: quaſi ꝓo pace ⁊ gratiarumactione obtulit ſacrificiū domino de cunctis animantibus mundis offerens ſeptimū: vt ſic de ſeptem in arcam intromiſſis ſex remanētia: tria videlz vtriuſcę ſexus ad ſpeciei multiplicationē ſufficerent: ꝓpter quam cauſam in diſpari numero ſeptem animātia de qualibet mūdoꝛū ſpecie in arcā immiſſa fuerūt. Et tunc dn̄s in noe ⁊ eius filios benedictionē quam ꝓius ꝺ̄e dederat: repetiuit: que conſiſtit in tribus ſcz in filioꝛum multiplicatione: in ceteꝛoꝛum animantiū ſubiectione: ⁊ in ciboꝛ conceſſione. Nam cum ꝓima etate ſolis terre fructibus veſcerenꝯ: carnium eſus ſecūde etatis hoībus conceſſus eſt. Et qꝛ diluuiū adhuc timebaꝯ: ⁊ ꝓo hoc noe inſtanter dn̄m ꝓecabaꝯ: pepigit deus cuz eo ſecuritatis fedus: in cuius ſignū poſuit arcū pluuialem in nubibus: duos habentē coloꝛes ꝓincipales in ſignum duoꝛ iudiciorū: ceruleum: ſcz exterius: qui ⁊ aquoſus eſt ſignū iudiciū per aquā ꝓteriti ne amplius timeatur: ⁊ rubeus interius: qui et igneus eſt ſignū iudiciū per ignē futuri: vt expectetur. Poſt duos aūt annos Noe plantauit vineam lābruſcas videlicet naturales ꝓ cultū ad vſum vinee trahēs. Bibenſcę vinū: ſed vim eiꝰ ignoꝛans inebꝛiatus eſt: ⁊ nudatus in tabernaculo dormiuit. Quē videns cham eiꝰ filius medius irriſit. Sem ꝺ̄o et iaphet impoſito humeris pallio: auerſis vultibus incedentes patris virilia operuerūt: ꝓpter quod Noe ex vino euigilans cham et filio eius ꝓ impudēti irriſione maledixit. Sem ꝺ̄o ⁊ iaphet ꝓo honeſta verecundia quam de eo habuerant benedixit. Ab his tribus filiis Noe diſſeminatū eſt oē genus hominū ex quibus texunt. lxxij. generationes: que poſtmodū in. lxxij. linguas diuiſe ſunt: vicz de Sem. xxvij. de cham. xxx. de iaphet. xv. vñ ⁊ chriſtus domin⁹ ſicut ꝓius. xij. apoſtolos. xij. tribubus iſrael miſerat: ſic poſtmodū. lxxij. diſcipulos miſit: qui totidē linguarū gentib⁹ euāgeliuz ꝓedicarēt. Ex his etiā noe filiis adhuc ipſo viuēte iuxta phiſonē nati ſunt quattuoꝛ milia ⁊ centū viroꝛ: exceptis paruulis ⁊ mulieribus: virilcę Noe poſt diluuiū annos. ccc. videlicet vſcę ad. lvij. ānū natiuitatis abrahe ⁊ moꝛtuus annoꝛum. ccccccccc.

¶ De ſancto Sem patre. Cap. xlvij.

Sem filiꝰ Noe ꝓimogenitus anno. cccc. patris natus: vt dictum eſt: in cuius ſemine vnius veri dei cultus permāſit: cum eſſet annoꝛuz. c. genuit Arphaſath: videlicet biennio poſt diluuium. Cui etiā nato annis. cccc. ſuperuixit: videlicz vſcę ad annos quinquaginta natiuitatis Jacob: et ſic annis. ccccccc. impletis moꝛtuus eſt. Hunc hebꝛei autumant fuiſſe Melchiſedech regem Salem: de quo dicetur infra poſt quinquageſimā: ⁊ omnes ꝓgenitos a Noe vſcę ad Aaron ſacerdotes fuiſſe: qui in conuiuijs et oblationibus populo benedicebant: ⁊ ꝓmogenita recipiebant.

¶ De ſancto Arphaſath. Cap. xlviij.

Arphaſath filiꝰ Sem anno etatis parentis. c. genitus eſt: videlicet anno etatis Noe ccccccc. Qui cum eſſet annoꝛuz xxxv. genuit Sale: quo nato ſuperuixit annis. ccciij. videlicz vſcę ad ānos. xlviij. natiuitatis Abrahe. Et ſic Arphaſath annoꝛuz cccxxxviij. moꝛtuus eſt.

¶ De ſancto Sale. Cap. xlix.

Sale filius arphaſath ano etatis patris. xxxv. procreat⁹ eſt vt ſuperius continef: anno etatis noe. ccccccxxxvij. Hic cū cum eſſet annoꝛ. xxx. genuit heber: quo nato ſuperuixit ānis. cccciij. vicz vſcę ad ānos. xvi. natiuitatis iacob. Et ſic ſale ānoꝛ. cccxxxiij. moꝛtu⁹ ē.

¶ De ſancto Heber. Cap. l.

Heber filiꝰ Sale etatis parentis anno. xxx. natus eſt: vt dictū eſt: anno ſcłz etatis Noe occlxvij. qui cū eſſet ānoꝛ. xxxiij. genuit Faleth: quo nato ſuperuixit annis. ccc xxx. ſcz vſcę ad annū. lxxix. natiuitatis Jacob. Et ſic impletis annis. cccclxiiij. moꝛtuus eſt. Ad hoc heber hebꝛeoꝛū genus nomen accepit. Quidam ꝺ̄o dicunt ab abraham: vnde hebꝛei quaſi abraei dicti ſunt.

¶De sancto Faleth. Lap.li.

HAleth filio heber etatis parentis anno. xxxiiij. pgenit⁹ est: vt superius est premissum: anno scz etatis Noe. ccccccccci. qui cū esset annorū. xxx. genuit reu: cui nato supernixit annis. ccix. vscz ad annū. xlviij. natiuitatis abrahe. Et sic impletis annis. ccxxxix. mortuus est. Cuius tēpore edificata est turris babel a nemroth principe filioz chā: t alijs ex filijs Sem t iaphet cōplicib⁹ eius. Ita q in ipo edificio de vnaquacz generatione omniū trium filioz noe aliqui cōuenerūt. Et sic cū esset solavna lingua hebrea in. lxxij. linguas hūanus sermo diuisus est: hebrea lingua in sola familia heber remanē te: q in tali cōspiratione nō fuit. Diuisecz sunt familie Noe in tribus partibus mūdi: filij sem asiam: filij cham aphricā: filij ꝯo iaphet europam regionem tenuerunt.

¶De sancto Reu. Lap.lij:

REu qui t ragau filio faleth etatis patris anno. xxx. genitus vt dictū est anno videlicet Noe. ccccccccxxi. Cū esset annorū. xxxij. genuit saruch. Quo p genito superuixit annis. ccvij. videlicet vscz ad annum. lxxviij. nati abrahe. ficz reu decursis annis. ccxxxix. mortuus est.

¶De sancto saruch. Lap.liij.

SAruch filius reu natus est anno etatis patris. xxxij. vt dictū est: videlicet anno etatis Noe. ccccccccxxij. Qui cum esset annorū. xxx. genuit nachor. Quo nato supuixit annis. cc. videlicet vscz ad annū vnū post natū Isaac. Et sic saruch annoz. cxxx. mortu⁹ est.

¶De sancto Nachor. Lap.liij.

NAchor filio saruch natus est anno etatis patris. xxx. vt dictū est: videlicz anno etatis noe ccccccccxxij. Qui cū esset annorum xxix. genuit thare. Cuicz nato supuixit annis cxix. videlicet vscz ad ānos. xlix. natiuitatis abrahe. Et sic nachor annoz. cxlviij. mortu⁹ est.

¶De sancto Thare. Lap.lv.

THare filio nachor anno etatis patris. xxix. natus est: vt superius dictum est: anno videlicet Noe. ccccccccxxi. Qui annoz. lxx. genuit tres filios: videlicet abrā qui t abrahā de quo suo loco dicef: et nachor atcz arā. Post quorū natiuitatem superuixit annis. cxxv. videlicet vscz ad annos. xxxv. natiuitatis isaac. Et sic thare annorū. ccv. mortu⁹ est. Habitauit autē thare in ciuitate chaldee: que vocatur vr: vbi interfecto filio eius aram a chaldeis: vt statim dicetur. Thare molestē ferens nec valens substinere iniurias que sibi faciebāt: eo q ignē nollet colere quē chaldei colebant: tulit omnē suam familiam filios videlicet et nepotes: et egressus inde de terra natiuitatis sue habitauit peregrinus in mesoporamia in ciuitate que dicitur aram siue charraz: vbi t mortuus est.

¶De sancto Aram. Lap.lvi.

TAram filius thare et frater abre in terra chaldeozum genuit filiū nomine Loth t duas filias: quarum vna vocata est melcha t alia sarai. Cum autem chaldei ignem adorarent: t abram atcz aram filios thare ad colendum ignem compellerent: siliczvtpote veri dei cultores recusarent: proiecerunt eos chaldei in ignem. Et aram ibi expirāte. Abram dei auxilio de flamma liberatus est: vt tradūr hebrei. vnde dicitur. Ego sum qui te eduxi de vr chaldeozum: quia chaldei vr ignem appellabant. vnde t aram inter veteris testamenti matres ascribitur: quia pro veri dei cultus religiōe occisus est. Tunc thare pater eius dedit melcha filiam aram in vxorem nachor filio suo et sarai alteram eiusdem filiam dedit in coniugem abre alteri filio suo. Et q sarai sterilis erat abram adoptauit loth filium aram fratris sui t fratrem sarai in filium. Cum quibus omnibus thare egressus de terra chaldeorum habitauit in aram: vt superius dictum est. Hec omnia de libro gen. a. c. vi. vscz ad. xij. t ex chozonicis Josephi Hieronymi t methodij at cz ex hystoria scholastica colliguntur.

¶De sancto Geminiano epo. Lap.lvij.

GEmnius episcop⁹ nobilibus parentibus mutine oriundus tempore tonsani imperatoris claruit. Qui ab annis puerilibus litterarum scientia eruditus sanctiscz virtutibus insignitus: templum corpozis sui christo domino dedicauit. clericalecz adeptus officium: se totum dei seruitio subegit: donec gradatim ab episcopo mutinen. antonio diaconatus ordinem promeruit Post cuius transitum a populo in episcopum eligitur: t ex humilitate refugiens t latitans: tandem repertus producitur: t instante patricio ac populo mutinen. ab archiepiscopo rauēnate in episcopum cōsecratur. Reuersus ergo geminianus ad vrbem propriam in sancta religione domino seruiebat: et commissum fidi gre

gem verbo ⁊ opere refouebat: multisq; miraculis coruscabat. Dum autem quadam nocte in ecclesia sancti petri oraret: ⁊ necessitate naturali compulsus exiret: diabolus eū terrere volens sibi apparuit: quē sanctus edito signo crucis effugauit. Cui demon in aere cōminatus est: q̄ mundū inueniret vnde sibi molestiā ingereret. ¶ Post modicum temporis filia imperatoris iouiani apud constantinopolim a demonio vexabatur: clamante immūdo spiritu per os puelle: nunq̄ se egressurum de corpore illo: nisi presente episcopo Beminiano. Quē imperator hec audiens per nuncios vbiq̄ requiriri fecit eūq̄ tandē citra mare adriaticū habitare comperit. Ad quem imperatoris nuncijs venientes: itineris causam exponunt: ⁊ vt ad filiam principis liberandam venire dignetur instanter deposcunt. Quos sanctus se vsq̄ ad littus maris preire mandauit: ⁊ ad vbem veniēs cunctos suos in dño confortauit: eisq̄ benedicēs abijt: ⁊ veniēs ad littus maris imperatoris nūcios se prestolantes inuenit. Ascendētes ergo nauim: ⁊ constantinopolim uauigantes: exorta subito tempestate valida nauis conquassatur: mare procelosum cunctis interitū cōminatur. Beminianus ꝯo dormitans: a nautis excitat. Qui surgens oratione ad dñm fudit: mox̄q; tempestatem sedauit: ventoq; flante prospero constantinopolim vsq̄ deuenit: vbi ab imperatore honorifice susceptus filiam eius cōfestim a demonio liberauit: multosq; languētes ab infirmitatibus diuersis curauit. Cui imperator textum euangeliorū auro ornatum: ⁊ calicem gēmatum ac pallium preciosum obtulit: ⁊ ipsius benedictione percepta magno illum cum honore ad propria remisit. ¶ Postq̄ autem ad ecclesiam suam reuersus esset: ⁊ ab attila hunorum rege italia vastaretur: dum ad ciuitatē mutine attila deuenisset: occurrit sibi epūs: ⁊ ab eo quis esset interrogatus: se seruū dei fore professus est. Cui cum attila rñdisset: se esse flagellū dei: qui seruos dei merito flagellaret: epūs in xpō cōfisus: ianuas ciuitatis huius aperiri iussit: offerens se cum eius populo paratus recipere: quiq̄d ei dñs facere pmisisset. Qui ab vna porta vsq̄ ad aliā per mediā ciuitatē transeuntes vti per cāpestris discurrerūt: tali adeo cecitate percussi: vt sine alicuius lesione egrederēturva cui ⁊ confusi: vbis quidē plateas ⁊ vicos per currētes. domos ꝯo vel menia minime conspiciētes. Hist alijs clar⁹ miraculis vir sanct⁹ ad dñm celesti voce vocatus infirmitate per dies plures corripit: ⁊ ad extrema ꝯueniēs spūs ei⁹ ab angelis in pace suscipit. ¶ Dum igitur eius exequie celebrarent: beat⁹ seuerus archiepūs rauēnas eadē hora missam celebrās: legēte subdiacono epistolā in spiritu rapit: ⁊ cōpleta lectione post morā aliquā a ministris excitatur. Qui erectus ministros qui se excitauerant redarguit: dicens se exequijs fratris eius geminiani epi nup defuncti interfuisse: ⁊ eius aiam dño cōmēdasse: ac corp⁹ in tumulo collocasse: ⁊ cū bñdictionē vellet dare pplo excitatū fuisse. Qui diē notātes ⁊ horā mutinā miserūt: ⁊ oīa vt seuerus dixerat: ibidē re vera cōtigisse inuenerūt. ¶ Ad cui⁹ tumulū multa miracula de⁹ ostēdere dignatus est. Cui successit theodolus quidā ambrosij discipulus: q̄ supra scti tumulū ecclesiā edificauit. Ad quā dū die ei⁹ anniuersarij festi mutinen. ppl's conuenisset: subito fluuio inūdāte adeo aqua excreuit: vt ciuitatē totā ⁊ domos occuparet: ⁊ vsq̄ ad eccl'ie supiores fenestras excresceret. Que tū dño miraculo p ianuas vel fenestras eccl'ie'minie introibat: sed q̄si mur⁹ solid⁹ in scipam pfistebat. Et cū ppl's siti affligerēt iclusus ad ianuas veniētes aquā hauriebāt: ⁊ ex ea potū sumebāt. Que hauriri q̄dē vt aq̄ poterat: sed defluere vt aqua nequibat. Quieuit aūt scūs ī xpō. iij. kal'. februarij.

¶ De sancto Mattheo epō. Cap. lviij.

Matheus eps hierosolymorū sanctissim⁹ fuit: de quo mira ⁊ plena fide gesta narrant: q̄ m'ta p xpō ppessus oīq̄ vite sanctitate preclarus: vltimo in pace vitam finiuit. iij. Kalen. februarij: vt dicit ado.

¶ De sancta Bathylde regina. Cap. lix.

Bathyldis regina mater lotharij impatoris cozbeie ⁊ calā monasteria cōstruxit. Fuit aūt de clara psapia saxonū: vita ⁊ sanctitate cōspicua. Hec die quadā de ciuitate egressa: dū iuxta littus maris spatiatet: a trāsmarinis saracenis rapta ⁊ ad syrie partes delata est. Et post aliq̄ tps ab hercanoaldo gubernatore patrij imperialis precio redēpta: ab eodē in frācia reducta est. Cū aūt vxor hercanoaldi defuncta esset: ⁊ ille bathyldē in cōiugē assumere vellet: illaq; nubere recusaret: in despectu habitu occulte fugā arripuit: ⁊ aliquib⁹ annis in heremo latitauit: processu ꝯo tēporis repertā que esset agnita: a rege francorū dagoberto vxore carente ob elegantē eius pulchritudinē in spōsam deducta est. Que tēpus opportunū cognoscens per manus genesij abbatis multas elemosynas latenter fecit: ⁊ pestē simoniacā rege ad eius instantiam id agente de gallia extirpauit. Orta aut̄ seditione inter francorū reges ⁊ rege clodoueo propter seditionē interfecto: ipa in monasterio calaz religionis habitū sumpsit: ⁊ multa humilitate deo seruire cepit. Nazicut vna ex minis feminis ipsum cenobij oblita generositatis hebdomadā suam in mense ⁊ coquine ⁊ cererorum vilioribus officijs adimplebat. Ubi post laudabilia sanctitatis opa in pace quieuit. iij. Kalen. februarij.

¶ De sancto Hippolito martyre. Cap. lx.

Hippolit⁹ martyr apud antiochiā passus ē. Qui p̄mo quidē nouati scismate erroneo aliquātulū decept⁹ extitit. Deinde xp̄i gratia operāte ad charitatē eccl'ie redijt. Pro qua & in q̄ tādē illustre martyriū cōsumauit. v. kalē. februarij. Hec Hieronymus in martyrologio suo.

¶ De translatione sancti Marci euangeliste. Cap. lxi.

Translatio corpis sancti marci de vrbe Alexandria ad ciuitatē venetiarum facta est tēpore leonis imperatoris & iustiniani venetor̄ ducis āno dñi. cccclxv. Nā postq̄ saraceni vniuersam egyptum & alexandriam inuasissent: leo imperator omnib⁹ imperij fidelib⁹ iussit: vt nullus negocij causa ad terram egypti pertingeret. Quod iustinianus dux pena vite et confiscatione bonorum a suis obseruari mandauit. Eodem tēpore naues decem venetor̄ ad partes alias nauigātes flante contrario vento inuitis oībus alexandriā ducte sunt. In quibus erant plures venetor̄ nobiles. Inter quos erāt duo clarissimi. Bonus tribunus methemanchen̄. & rusticus torcellensis. Hi duo denotōis causa ecclesiā beati marci in littore positā: vbi et ipsius corpus iacebat visitare ceperūt: & iam de eo quod postmodū contigit: diuinitus inspirati: cū stauratio monacho⁹ theodozo p̄sbytero ipsius ecclesie custodibus: speciales amicitias cōtraxerūt: & cum ambo ex grecor̄ essent genere: theodor̄ p̄sbyterū vxorē habentē ac filios: bonus tribunus sibi cōpatrē fecerat. In illis diebus regulus quidā saracenor̄ babylonie palatium cōstruens: tabulas marmoreas etiaz de ecclesijs surreptas in suo edificio componebat: ꝓpter quod multū christiani in partibus illis erāt afflicti. Potissime aūt custodes eccl'ie sancti marci dubitantes ne ecclesie sue fieret: quod alijs pluribus iam fiebat: vnde occasione accepta nobiles veneti custodes illos iam sibi amicissimos secreto⁹ alloquūtur: persecutiones paganor̄ declinare suadent: & vt corpus sancti marci accipiāt: secūdq̄ pergētes venetias muneribus & honoribus di tandi: instantius exhortātur. Quod illi quidez primotenus egre ferentes omnino facere denegarunt. Deinde ꝙ super huiusmodi tractātes adinuicem paulatim ad cōsensum inclinari ceperūt. ¶ Interea cōtingit: ꝙ custos cuiusdam ecclesie alexandrine: tabulam marmoreā elegātē confregerat: ne a ministris illius reguli tolleretur: ꝓpter quod ab eis vsq̄ ad mortem fuerat flagellat⁹. Timētes ergo stauratius & theodozus pati similia: venetis assensuz secreto colloquio prebuerūt: & diez in qua corpus surripi debeat statuerūt. Quo aduenientē ecclesiā introgressi: sepulturā latenter aperiūt que erat marmorea habens inclaustratus per latera p̄ quas tabula desuper erat inducta. Corpus aūt iacebat supinū chlamyde syrica circundatū: habēs a capite vsq̄ ad pedes figilla impositra per loca quibus ora chlamydis desup iungebant. Uertentes igit corpus a dorso scidērūt chlamydē: vt salua signacula remanerēt: et corpus sancte claudie quod erat in p̄mo tumulatum: in loco beati marci reposuerūt simili modo supinum & chlamyde circūdatū: vt si forte quis corp⁹ sancti marci sublatū diceret: chlamydis signa integra falsum esse ostenderēt. Tota aūt ciuitate nimia fragrātia odoris respersa: dubitantes aliq̄ ne corpus sancti marci ablatū esset ad ecclesiā conuenerūt: & aperto tumulo corpus inuolutuz chlamyde figillis salnis viderunt: et corp⁹ sancti marci putantes ad ꝓpria redierunt. Tollentes ergo corpus veneti in sportam miserunt: et ex foliis olerum operuerūt: ac desuper carnes porcinas posuerūt. Quod dum saraceni discutientes vidissent porcinas carnes quas abominantur existimantes cancr. i. porcus exclamabant: & expuētes elongabātur: venientes ergo veneti ad nauem absconderūt corpus in pānis velozum: ne si nauim scrutarētur ab alexandrinis inuenirēt. ¶ Die ergo statuta recesserunt. Et stauratius quidem monachus occulte cum illis abscessit. Theodozus ꝙ p̄sbyter timēs plebē in littore stantē remāsit: habens iam oīa sua nauī imposita: cū quibus etiā venit quidam dominicus monachus comacleñ. qui terrā sanctam lustratus repatriabat. Recedētes autem ab alexandria: corpus de velis ablatū in nauis solario accensis luminaribus honorifice collocarunt. ¶ Cum die quadā naues omnes vento prospero ducerent: naute nauis in qua corpus iacebat: ceteris q̄ sacra fuerāt aliarum nauium enarrarēt: quidā ex altera nauī irridēs dicebat ꝙ forte alicui⁹ egyptij corpus eis traditū fuerat: quod illi sancti marci asserebāt: cōfestim q̄ nauis vbi erat corpus cuāgeliste tāta celeritate se vertit quāta nullus hominū ea vertere potuisset: insurgēsq̄ aduersus nauē in qua vir ille erat: partē lateris eius fregit: nec ide discessit donec omnes confiterent beatū marcū ibidem iacere. Et dū quidā ex nautis nauis beati marci obstinatus: corpus ibidē sacrum iacere negaret: a diabolo obsessus: tādiu vexat: q̄diu beati cuāgeliste corpus confitēs & penitēs: ei⁹ meritis liberat. Deinde cū nocte quadā tēpestas adesset: nauesq̄ velificātes velocissime ducerētur: nauteq̄ nescirēt quo pergerēt: bt⁹ marc⁹ dñico monacho in somnis apparuit: eiq̄ iussit

vt diceret nautis quatenus velociter vela depo
nerent: qñ terra nō lōge esset. Qui cū iussa nar
rasset: velis depositis: facta aurora apparuit in
sula scroalis: cunctiq; beato euāgeliste gratias
agunt. Et cū illi factum p̄ viribus occultarent:
quocūq; puenichant ciuitatum t̄ locor populi
eisdē occurrebāt dicente sibi reuelatum a dño
q̄ corp⁹ sancti marci deferrēt: t̄ adorato corpo
re munera offerebār. Uenientes itaq; ad humā
chum cūitatē histrie: iustiniano duci: oia gesta
intimarūt: offerentes sibi corpus sanctissimuz si
eis indulgere vellet: eo q̄ inuiti transgressi fue
rant eius mandatū. Quibus dux clementer re
misit: et vt filios cū honore suscepit. Et cū vi:so
epo t̄ populo ad portum nauibus occurrit: cor
pusq; sanctū digna veneratione suscepit: t̄ do
nec ecclesia fabricaref ipm in p̄prio palatio col
locauit. Dū aūt corp⁹ p scalas portaref palatij:
aliqñ a gestantibus sentiebaf vt onus grauissi
mū t̄ importabile: aliqñ ho agillimū atq; leue.
Ordinauit aūt dux clericos t̄ cātores qui cor
pus sanctū cōtinue custodirēt: t̄ diuinis laudi
bus honorarēt. Inter quos staurati⁹ monach⁹
p̄im⁹ erat. Sequēti ho anno theodorus p̄by
ter venetias venit: t̄ digne honorat⁹ fuit. Cū
aūt iustinian⁹ dux eccl'iaz brō euāgeliste fabri
care disponeret: morte p̄uentus est. Qō germa
nus eius iohānes ducatū suscipiēs deuote ad
implere curauit: cōstructaq; solēni eccl'ia corp⁹
sacrū ibidē dignaveneratione recōdidit. Cui⁹
translatio celebraf. ñ. kalen. febr̄uarij: quo die
corpus sanctū venetias delatū peruenit.

¶ De sancto Petrano martyre. Cap. lxij.

Petranus martyr apud alexandriaz passus est. Quo nolēte impia hostia pferre ad iussionē paganor omne corp⁹ eius fustibus collisserūt vultumq; ipius t̄ oculos acutis calamis te rebrantes extra vrbē cū cruciatibus expulerūt. Ubiq; spm̄ q̄ in eo superat: lapidibus eiecerūt ñ. kalē. febr̄. hec Hiero. in martyrologio suo.

¶ De scīs Tyro t̄ Johanne mar. Cap. lxiij.

Tyrus t̄ Johannes martyres rome martyriuz passi sunt. Quo tñ tpe aut sub quo iu dice: seu quibus tormētis affli cti fuerint: aut examinati ī mar tyrologio non exprimif: nec alicubi scriptū inue ni: nisi q̄ ecclesia romana cor festū. ñ. kal'. febr̄. recolit: et in kalendarijs ascribit.

¶ De scō Ignatio epo t̄ martyre. Cap. lxiij.

Ignatius episcop⁹ antiochen⁹ t̄ martyr discipulus Johānis euāgeliste fuit: qui ter tius post beatū petrū apostoluz antiochie pontificatū tenuit. Hic beate virgini valde dilectus: eidē adhuc in car ne existenti deuotā epistolā scripsit: t̄ ab ea re sponsionē eius sanctis manibus scriptam obti nuit. Dic vt in triptita legitur: audiuit angelos cantantes antiphonas super montem quēdaz. Et extunc instituit antiphonas in ecclesia decā tari: et psalmos p̄m antiphonas intonari. Cuz autez pro pace ecclesie exorare: non suum: sed infirmor periculum metuēs traiano imperatori de victoria redeūti t̄ christianis morte cōmina ti occurrit: t̄ libere se xp̄ianū eē dixit. Quē tra ianus ferro vinctū decē militib⁹ tradidit: t̄ ro mam adduci p̄cepit: cōminatus eidez q̄ trade retur bestijs deuorādus. Qui ad oēs ecclesias epistolas destinabat: t̄ eos in fide christi ꝓfor tabat. Cum aūt romā adductus fuisset: t̄ dudū a traiano suasus dijs sacrificare renuisset: plū batis p̄mo in scapulis durissime cedif: deinde vngulis lateribus laniaf: t̄ duris lapidib⁹ eius vulnera confricanf. Et cū in his oibus immobi lis permāsisset: fecit eū imperator nudis pedib⁹ sup accēsos carbones ambulare. Et cū illesus extitisset: t̄ hec traian⁹ arti magice deputaret: dorsum eius iussit vncinis ferreis lacerari vsq; ad ossium denudationē: deinde plagas ei⁹ sale perfundi. Dicq; dudū cruciatū t̄ patiētissime supplicia tolerantē vinculis ferreis in cippo fe cit alligari: t̄ in imo carceris tenebrosi fame et siti p̄ triduū cruciari: t̄ post triduū decreuit de uorādū bestijs subijci. Tertio igif die imperator t̄ senatus oisq; populus p̄uenerūt videre ep̄m antiochenū cum bestijs pugnaturū. Cui impe rator exp̄positos duos leones ferocissimos latra ri p̄cepit. Quos ille p̄uocabat: vt ad se deuoran dum accederēt: mirātibus cūctis et ipso impe ratore constantiā viri. Accurrētes ergo duo se ui leones ip̄m tñmodo p̄focauerūt: carnes aūt eius q̄ius famelici nullaten⁹ tetigerūt. Traia nus aūt hoc vidēs admirat⁹ discessit: p̄cipiēs vt nō p̄hiberef: si q̄s vellet tollere corpus eius. Qō xp̄iani auferētes honorifice condiderunt. Cū aūt traianus quasdā lr̄as a p̄fecto orientis recepisset: in quib⁹ xp̄ianos quos imperator occi di iusserat plurimū cōmēdabat: doluit de his q̄ ignatio tulerat: t̄ p̄cepit vt null⁹ xp̄ian⁹ deceto ro inquireref: si q̄s tñ occurreret puniref. Legif quoq; cū beatus ignatius inter tot tormen ta nunq; ab inuocatione nois iesu xp̄i cessaret: t̄ tortores reḡrerēt: cur hoc nomē toties repli caret. Respōdit ip̄m nomen se corde inscriptū habere: t̄ ideo ab eius inuocatione cessare non posse. Post cui⁹ morte quidā qui hoc audierant curiosus expiri volētes: cor ei⁹ a corpe euellūt: t̄ illud scindētes p̄ medīū: lr̄is aureis scriptū inuenerūt: iesus xp̄s. quo viso miraculo plurimi crediderūt. Passus est aūt kal'. febr̄. xi. traiani anno. Dic quattuor scripsit epistolas in fide ex hortatorias. Ad ephesios p̄imā. Ad magnesia nos scdaz. Ad traōn. tertiā. Ad romanos q̄rtā.

Quas scripsit apud smyrnam dum romam vinctus duceretur. Inde discedens scripsit ad philadelphenos aliam: ⁊ vltimam ad smyrneos: et precipue ad policarpum smyrne epm: vbi de resurrectione domini elegans perhibet testimonium. hec hieronymus de viris illustribus.

¶ De sancto Seuero epo. Cap.lxv.

Seuerus episcop⁹ rauẽne ciuitatis. decimus ⁊ a sctõ apollinare claruit qui ex eadem ciuitate obscure natus pauperẽ vitã labore manuũ deducẽs cũ vxore vincentia ⁊ filia innocẽtia lanifi cij opere sumptus quottidianos carpebat. Cũ autem ex consuetudine omnes episcopi rauennates per columbam celestem ad sacerdotium eligerẽt: ⁊ iam.xij. post sanctum apollinarem eo modo electi fuissent: ⁊ ad tantũ miraculum multi confluerent: contigit rauennatem ecclesiam pastore proprio viduari. Et cum multi episcoporum finitimi cõuenirent ad oratiõnẽ nõ ad electionẽ faciẽdam: multitudoq; populi: vt dictum est: ad hoc cõcurrisset: seuerus vxori licentiam petijt ad ecclesiã eundi: ⁊ colũbe miraculũ spectandi: vxorio ip̃m redarguens: respõdebat q̃ talis visio ad eum non pertinebat: sed potius ad laborem sederet ⁊ ocio non vacaret. Siue em̃ iret: siue non iret: ip̃m epm non eligerent. Cum autem seuerus importune instaret: vincentia quasi ironice eidem vt iret prophetauit: q̃ qua hora illuc peruenisset: eps fieret. Veniens ergo seuerus ad ecclesiã ⁊ sordidis indutus inter ceteros apparere nõ audẽs: post valuas ecclesie latitabat: ⁊ colũbe aduẽtũ cũ ceteris expectabat. Que oratione epos cõpleta p fenestrã solitã ingrediẽs: ⁊ ecclesiã circũuolans super caput seueri latitãtis resedit. Qui dum territus eam a se repelleret: ⁊ illa iterum dudũ per aera volitasset iterum ad seuerum redijt ⁊ in eius vertice resedit ac requieuit. Qui statim ab episcopis ⁊ populo electus q̃uis renitẽs in cathedra collocatur ⁊ episcopus consecratur. Et dum esset idiota ⁊ litterarũ ignarus: diuina inspiratiõe exẽplo apostolorũ sacris litteris repente imbutus: nõ solum diuina mysteria ⁊ põtificis officia exercebat: sed etiam predicator factus: populum suum salutifero sermone docebat. Adeo vt cunctis in miraculum proderet q̃ lanifex ⁊ idiota: tã subita mutatione doctor eximius factꝰ esset. Quivite sue sanctitate multis exemplo proficiebat: ⁊ plurimis miraculis coruscabat. ¶ Hic per spiritum raptus dũ missam celebraret: exequijs sancti gemiliani episcopi mutinen̄. interfuit: eiusq; corp⁹ more põtificum tumulauit: ⁊ rediẽs ad corpus missam compleuit: vt dictum est plenius superius in legenda sancti Beminiani.iij. Kalen. februarij. ¶ Hic etiam sanctum heracleanum pisaurien̄. episcopum enutriuit: ⁊ ad pontificatum ipsius vrbis promouit: vxorem quoq; eius vincentiã defunctam in ꝓprio tumulo sepeliuit. Post ali quod tẽs: dũ filia eiꝰ innocẽtia virgo diem implesset extremũ: ⁊ eiusdẽ seuerus exequias celebrasset: corpusq; filie iuxta matrẽ ponere decreuisset: aperto sepulchro apparuit locꝰ in tã tum exiguus q̃ corpus filie ibidem nullatenꝰ poterat collocari. Tunc eps ad locũ accessit ⁊ vxori vt locum daret filie mãdauit. Et cõtinuo corpus vincẽtie qõ erat supinũ in latꝰ secessit ⁊ innocẽtie filie locũ dimisit. Que ibidẽ cunctis stupẽtibus iuxta matrẽ disposita est. ¶ Cũ aũt seuerus iam senio confectus obitũ suum sibi a dño reuelatũ p̃sciuisset populũ ad ecclesiã cõuocauit: ⁊ diuinis mysterijs celebratis glorioso sermone plebẽ suã in dño cõfortauit. Et deinde sibi sepulchrũ coniugis ⁊ filie aperiri fecit. Ac inter ipsa duo corpora se mediũ ponẽs cunctisq; vale faciens inter verba orationis in xp̃o felliciter obdormiuit Kalen. februarij: vbi clauso mausoleo sepultꝰ iacet: miraculis ⁊ virtutibus pollens: ecclesia processu temporis eiꝰ nomini dedicata.

¶ De sancto Seuero presbytero ⁊ martyre. Cap.lxvi.

Seuerus presbyter ⁊ martyr a ranenne ortus ⁊ nutritus ab infantia deum timẽs miraculis clarere cepit. Inter que curytiũ. ciij. annoꝝ decrepitũ senio visu priuatum illuminauit: veniẽs aũt ad vrbẽ romam adhuc iuuenis in valle interocrina ecclesiã in honore dei genitricis edificauit. In qua ⁊ presbyter ordinatꝰ deo multis annis deuote seruiuit ⁊ pauperib⁹ sedule ministrauit. ¶ Cũ aũt quidã paterfamilias in extremis laborãs eum ad se vocari fecisset: vt sibi confiteretur: ⁊ ille in putanda nuca laboraret: nuncijsq; vt se antecederent respondisset: ⁊ post hec aliqnantulũ venire distulisset: veniens ad egrotũ reperit iam eũ esse defunctum. Quod ille cernẽs contremuit magnisq; vocibus se interfectorem illius clamare cepit. Cũq; vehemẽtissime iuxta corpus deflet: ⁊ in terrã caput cõtunderet: repente qui defunctus fuerat animã recepit. Et admirantibus cunctis vbi fuerit: vel quomodo reuixerit interrogatur. Qui respondit: q̃ a terribus hominibus flammas naribus ⁊ ore vomentibus per loca obscura ducebatur: ⁊ a pulcherrimis iuuenibus eisdem terribus occurrentibus ereptus est: qui dixerunt q̃ oportebat eum ad corpus reduci: qui eum dominus seueri lachrymis condonasset. Cui sanctus presbyter penitentiam salutarem imposuit: ⁊ ipsa peracta vir

ille post dies.vij.iterum obdormiuit. Hec Gregorius primo dialo.c.vlti. Post hec maximianus imperator audita fama seueri eum cōphēdi fecit: ⁊ sacrificare nolentem in p̄dicta valle decollari mandauit. Cuius animā duo angeli in specie columbarū visi sunt ad celū deferre. Corpus autē eius apud vrbem veterem conditum est. Passus est aūt kalen. februarij.

¶ De sancto Seuero presbytero ⁊ confessore. Cap̄.lxvij

Seuerus presbyter ⁊ confessor cognomēto sulpitius p̄uincie aquitanie vir genere ⁊ litteratura nobilis epistolas ad dei amorē ⁊ mūdi cōtemptū exhortatorias scripsit sorori sue multas: que nocte sibi esse dicunt. Ad paulinū nolanū episcopū scripsit duas: sed ad alios plurimos que nō vulgantur: quia familiaris necessitatis rem continent. Chronicā etiā composuisse dicit. Beati martini vitam signis ⁊ miraculis illustrem exarauit. Posthumani ⁊ galli collationē ante se habitam: ⁊ dialogorum libros.iij. Fuit autem discipulus beati martini eiusq; sanctarum operum imitator sub maiore theodosio. Quieuit cum pace in domino. Hec gemnadius de viris illustribus.

¶ De sancto Pione martyre. Cap̄.lxviij.

Pionius martyr: vt habetur.iiij.libro ecclesiastice hystorie tempore antonini imperatoris: inter ceteros qui veri martyres extiterūt famosissimus fertur: qui docens et exhortās populum ⁊ in ip̄is tribunalibus disputans: eos qui in persecutione titubabant viriliter hortans: post squalorem carceris: vbi etiā multos fratrū ad tolerātiam martyrij: suis exhortationib⁹ roborauit cruciatibus multis vexatus est: deinde clauis confixus ⁊ cādenti rogo superpositus beatū finē vite sortit⁹ est. Cū quo ⁊ alij.xv.simili pena passi sunt kalendas februarij.

¶ De sancta Brigida virgine. Cap̄.lxix.

Brigida virgo claruit apud scotiam tempore primi iustini imp̄atoris. Que xp̄ianis ⁊ claris parētib⁹ orta a pueritia sanctitatis operibus dedita: etiam miraculorū gloria coruscauit. Hec dum a matre mitteretur ad butyrum ex lacte vaccarum congregandū: prout et alie puelle a parentibus mittebantur: ⁊ illa totum quod collegerat: pauperibus erogasset: tēpore exquisito super omnes alias iuuenculas cooperarias suas butyrum apportauit. ¶ Dū autem eam parentes nuptui tradere vellent: ⁊ ipsa pudicitiam elegisset: postq̄ in manib⁹ episcopi coram deo virginitatem professa est: lignum altaris tetigit: quod in testimonium ei⁹ sanctitatis statim viride factum est: sic manens vsq; in presens. Quo viso miraculo stupefacti parentes eam domino commendarunt. ¶ Cū autem die quadā messores ei⁹ segetes in agro colligerēt: ⁊ pluuia maxima erumperet: a messoribus suis imbrem sedauit: circunstantibusq; agris pluuia madefactis sola huius area sicca permansit. ¶ Die quadam cum oues pasceret imbre cadente pannis perfusa domum rediit. Et vestes madefactas super solis radium: qui per rimas intrabat siccandas extēdit: que quasi insolida pertica diuinitus permanserunt. ¶ Aquā in ceruisiā ⁊ lapidē in salē cōuertit: ⁊ a natiuitate cecū illumīauit. ¶ Aprū inueniēs qui ad oues comedendas venerat: in xp̄i noīe adeo māsuefecit: vt cū ouib⁹ ꝑpetuo quasi aries moraretur: cū eis deinceps ad pastum egrediens domūq; ipsas vti custos reducēs. ¶ Dū nouem viri in mortem conspirassent: ⁊ eos virgo christi ab intēto pessimo reuocare non posset: orauit ad dominum: vt nequam illorum voto resisteret. Egressis autē illis apparuit imago quedā quasi illius hominis occidendi: quā illi gladijs percutientes hominemq; peremisse putantes leti reuersi sunt. Sed dum quod illis contigerat cognouerunt compuncti ad pedes virginis prociderunt: ⁊ penitentiam egerunt. Sicq; sancta virgo multis clarens virtutibus: quieuit in pace kalen. februarij.

¶ De sancto Effron diacono. Cap̄.lxx.

Effron edessene ecclesie diaconus doctor eximius heremiticam vitam ducēs: nulla necessitate de cella discessit lectionis ⁊ scripture atq; orationi semper intentus: qui ad se venientes salutari doctrina reficiebat: ⁊ libros ⁊ opuscula Syro sermone conscribebat. ¶ Hic est qui Basilium cesariensem episcopum in figura columne ignis conspexit: et ab eodem vt grece loqueretur: sibi a domino vt impetraret obtinuit: vt habetur supra in vita sancti Basilij kalendas ianuarij. ¶ Tempore quodam dum fames grauissima in omnem terram seuiret: ipse pauperum misertus alias nunq̄ egressus de cella exijt. Et ad ciuitatem venit: diuitibus predicans: vt indigentibus subuenirent: multasq; pecunias a diuitibus suscepit inter inopes dispergendas. Quos in porticibus congregauit: ⁊ pecunias eisdem fideliter erogauit. Factaq; vbertate ad cellam rediit: in qua post vnum mensem in domino requieuit kalendas februarij: tempore valentis imperatoris. Sepultusq; iacet ī ecclesia edessena. Hic multa syro sermone cōscripsit: q̄ pu-

blice in quibusdam ecclesijs scripta leguntur. Extat liber de spiritusancto: quem de syra lingua vertit in grecam. Hunc beatus hieronym⁹ legisse se dicit: et acumen ingenij illius etiam in translatione notasse. Hec ille in libro de viris illustribus.

¶ De sancto paulo epo. Cap. lxxi.

Paulus episcop⁹ trecassinus fuit. Cuius vita virtutibus claruit ⁊ mos preciosa miraculis celeberrimis commendatur. Qui ⁊ in christo domino diem clausit extremum kalendas februarij: vt dicit ado.

¶ De purificatione beate marie virginis. Cap. lxxij.

Purificatio beate Marie sempervirginis quadragesimo die a natiuitate domini facta est videlicet quarto noñ. februarij. Preceperat eñ lex Leuit. duodecimo. Ut mulier que suscepto semine filium peperisset: immunda esset septem diebus scilicet a consortio hominum quibus completis munda quidam efficiebatur quo ad consortium hominum: sed adhuc triginta tribus diebus immunda erat quoad templi ingressum. Tandē quadragesimo die tēplū intrabat: ⁊ puerū cū muneribꝰ offerebat. Si ꝟo feminā pepit duplicabant dies: ⁊ quoad hoīm ꝯsortiū: ⁊ quoad tēpli ingressum. Hoc autē idcirco deus precepit: vt sicut quadragesimo die a conceptione anima in suo tēplo corpori maris infunditur: ⁊ carnis admixtione maculatur: sic puer quadragesimo die in templum materiale inducatur: templumq; ingrediens per hostis ab ipsa carnis macula experietur. ¶ Vel moraliter loquendo: vt per hoc detur intelligi: ꝙ illi tēpluꝫ celeste intrare merentur: qui precepta decalogi cum fide quattuor euangeliorum obseruare nituntur. ¶ In pariēte ꝟo feminam dies duplicantur quoad templi ingressum: sicut duplicantur quoad corporis formationē. Nam sicut quadraginta diebus corpus masculi organizatur: ⁊ perficitur: ⁊ in quadragesimo anima infunditur: sic corpus femine in octuagesimo. ¶ Appellatur autem hoc festum triplici noīe: scilicet purificatio: hypopanti: et candelaria. Primo enim purificatio dicitur: ex eo ꝙ quadragesimo die natiuitatis domini beata virgo ad templum venit: vt ꝟm legis consuetudinem mundaretur: cum tamen sub illa lege non teneretur; quia non peperit suscepto semine; sed mystico spiramine. Unde moyses addit suscepto semine: cum tamē non esset necesse quātum ad omnes mulieres: que suscepto semine pariunt: sed ideo addidit: vt dicit Bernardus. qui timuit in matrem domini blasphemiam irrogare. ¶ Voluit tamen in hoc se legi subdere propter quattuor rationes. Prima ratio est: vt daret humilitatis exemplum. Nam talis humilitas non solum fuit ex parte matris: sed etiam ex parte filij: qui in natiuitate habuit se vt pauper homo: in circuncisione vt pauper et peccator homo: sed in purificatione vt pauper et peccator et seruus homo: vt pauper in eo ꝙ pauperum oblationez elegit: vt peccator in eo ꝙ ipse cum matre purgari voluit: vt seruus in eo ꝙ redimi decreuit. Sicut etiam prius voluerat circuncidi: et postmodum voluit baptizari: non propter culpam purgandam: sed propter eius humilitatem maximā ostendendam: vnde Bernardus. Vere beata virgo non est tibi opus purificatione: sed nunquid filio tuo opus erat circuncisione. Esto inter mulieres tanq̄ vna illarum: sicut et filius tuus in medio puerorum sicut vnus illorum. ¶ Secunda ratio est: vt legem impleret. Non eñ venerat dominus legem soluere: sed adimplere. Quam si soluisset: iudei ipsum merito repulissent: tanq̄ dissimilem patribus et legis tradictiones minime obseruantem. Triplici autem legi se christus et matrem hodie subiecit. ¶ Primo legi purificationis in significationem virtutis: vt postq̄ omnia bene fecerim⁹: dicamus serui inutiles sumus. ¶ Secundo legi redemptionis ad exemplum humilitatis. ¶ Tertio legi oblationis ad exemplum paupertatis. ¶ Tertia ratio est: vt legē purificatiōis terminaret. Sicut enim adueniente luce cessat tenebra: et adueniente sole recedit vmbra: sic adueniente purificatione vera: terminata est purificatio typica que purificatio vera christus est. ¶ Quarta ratio est: vt nos spiritualiter purificādos instrueret. Debemus enim purificari domini templuꝫ ingredientes: peccata nostra oblationibus et elemosynis redimentes: gemitus columbarū pro peccatis emittētes: et turturū pudicitiam habentes. ¶ Veniens autē beata maria ad tēplum filium suū obtulit ⁊ eum quinq; siclis redemit. Nam quedam primogenita redimebantur: sicut primogenita decimoprimo tribuum que redimebantur: sed adulti in templo domino seruiebant: et sicut primogenita mundorum animalium que in sacrificio offerebant. Quedam commutabantur vt primogenita asini que commutabantur oue. Quedam occidebantur: vt primogenita canis. Cum ergo christus fuerit de tribu iuda patet ꝙ debuit redimi. Obtulerunt etiam pro eo dño par turturuꝫ aut duos pullos columbarū. Hec enim erat oblatio pauperum; sed agnus oblatio diuitū. Et nota tres

oblationes de domino factas. Prima est de ipso a parentibus. Secunda de ipso et de auibus. Tertiam fecit ipe in cruce pro omnibus. Prima ostendit eius humilitatez: quia dño legis se legi subiecit. Secunda eius pauperta tem: quia pauperem oblationem elegit. Tertia eius charitatem: qz se pro peccatoribus tradidit. In turture autē significatur pulchritudo castimonie. In columba amaritudo penitētie. ¶Secūdo hoc festum dicitur hypopāti: quod idem quod obuiatio: quia Symeon ⁊ Anna obuiauerunt domino: cum ad templū deferretur: ⁊ dicitur ab hypo: quod est ire; ⁊ anti quod est contra. Tunc autem accepit eum symeon in vlnas suas. Et attēde de christo mirabilem exinanitionē factam: vt ille qui est splendor glorie et figura substantie dei: duxq; cecorum ac via se ab hominibus duci finat: vt scilicet ille qui est portans omnia verbo virtutis sue: in vlnis senis se recepi ⁊ portari permittat: qui tamen se portantem baiulabat: iuxta illud. Senex puerum portabat: puer autem senem regebat. Ut etiam ille qui est purgationem peccatorum faciens: hodie se vt peccatorem purificari non recusat. ¶Tunc autem symeon benedixit ei dicens. Nunc dimittis seruum tuum domine ꝑm ꝛc. Et appellat eum tribus nominibus scilicet salutare: lumen: ⁊ gloriam plebis israel. Et hoc triplici ratione. ¶Primo propter nostram iustificationem: vt dicatur salutare remittendo culpam: lumen dando gratiā. gloria plebis sue dando gloriam. Est cīm salus: quia redemptor: lux quia doctor: gloria quia premiator. ¶Secundo propter huius festi triplicem denominationem: nam dicitur purificatio quo ad purgationem culpe: propter quod dicitur salutare. Dicitur cādelaria quoad illuminationem gratie: propter quod dicitur lumen. Dicitur hypopanti quoad collationem glorie: propter quod dicitur gloriā plebis sue. In collatione enim gloria occurremus obuiam christo in aera: ⁊ sic semper cum dño erimus. ¶Tertio propter triplicis diuini aduentus operationē: venit enim primo dei filius in carne ad homines saluandos: et ideo dicitur salutare. Venit secūdo spiritussanctus in igne ad apostolos illuminandos: et ideo dicitur lumen. Veniet tertio christus in maiestatis sede ad electos glorificandos: et ideo dicitur gloriā plebis sue. ¶Tertio hoc festum dicitur candelaria: ex eo ꝙ candele accense in manibus portātur: quod ecclesia ordinauit fieri triplici ratione. ¶Primo enim propter remouēdam erroneam superstitionē. ¶Romani cīm olim in kalēdis februarij ad honorē februe matris martis vrbē de anno in quintum annum cum cereis et facibus tota nocte illustrabant: vt filius suus belli eis victoriam de inimicis concederet: et illud spacium dicebatur lustrum. Odense etiam februario sacrificabant februo: id est pultoni deo inferorum et ceteris inferis: et hoc pro animabus suorum antecessorum. Et vt propiciarentur eorum solennes hostias eis offerebant: et tota nocte cum cereis et facibus vigilabant. Et quia difficile est consueta dimittere: christiani de gētibus ad fidem conuersi difficile hanc paganorum consuetudinē dimittere poterant. Ideoq; Sergius papa hanc consuetudinem in melius commutauit: vt scilicet christiani ad honorem matris domini omni anno ecclesias cum cereis benedictis illustrando circuirēt: vt solennitate stante intentio mutaretur. ¶Secūdo propter ostendendum virginis sanctificationem: ne crederetur ipam purificatione indiguisse: vt ergo ostendatur ꝙ tota fuit luminosa et splendida: ideo luminosos cereos deferendos ordinauit ecclesia. Adeo nanq; sanctitate resplenduit: ꝙ non solum aliquod ad peccatum inclinatiuum in ea non fuit: sed etiam vrtus eius sanctitatis ad alios se extendit. Ita ꝙ etiam in alijs motus carnalis concupiscentie extinxit: vnde dicunt iudei ꝙ cum Maria pulcherrima fuerit: a nullo tamen vnq; potuit concupisci. ¶Tertio propter mysticam significationem et in capite ⁊ in membris. In capite enim candela accensa christum significat. ¶In cereo nāq; tria sunt: que denotant tria que in christo fuerunt. Nam cera quam apes gignunt sine commixtione significat carnem christi natam de virgine sine corruptione. Lychinium in cera latens significat animam candidissimam in carne latentem. Ignis ño siue lumen significat diuinitatem: qz deus noster ignis consumens est. ¶In membris ño: quia per hoc instruimur: quomodo coram deo purificari debemus: vt scilicz habeamus fidem veram: actionem bonam: ⁊ intētionem rectam. Nam candela accensa est fides integra cuz operatione bona: quia sicut cera sine lumine mortua est: sic et fides sine operibus mortua est. Lychinium autem in cera occultatum est intētio recta in opere latens. vnde Brigozius: sic sit fides in publico; vt recta intētio maneat in occulto.

¶De sancto Cornelio episcopo centurione. Cap. lxxiij

Cornelius centurio epūs beati petri apli discipul⁹ ⁊ in baptismate filij fuit. Dic vt dicitur Actuum. x. Cum esset cesaream centurio prime cohortis que dicit italica: vir religiosus et timens deum cū omni domo sua faciens elemosynas multas: ⁊ orationi insistēs: licz ad huc gentilis: media die vidit manifeste angelū dei dicentē sibi: qualiter eius elemosyne ⁊ orationes ad deum ascenderāt: ꝓpter quod deus ipsum saluari decreuerat mādans vt simonem

petrum ad se accersiret: qui ioppe apud symonem coriarium hospitabatur qui eum viam veritatis edoceret. Qui confestim nuncios ad petrum misit. Eademq; hora qua illi ad hospitiū petri peruenerāt: dum petrus in superiora domus circa horam sextam oraret in extasi raptꝰ vidit lintheū quattuor funibus de celo missum cunctis animātibus plenū voce ad eū delapsa: vt ex ipsis occideret et manducaret. Qui cum nullatenꝰ se immūda posse comedere diceret: audiuit secūdo que deꝰ purificauerat minime immūda reputāda. Cūq; descēdens a nuncijs causam itineris audisset: ⁊ visionem intellexisset ꝙ etiam deus gētilitatem immūdā ad fidē susciperet: diuinitus admonitus cum illis accessit: quem cornelius deuote suscepit: ⁊ eorū vterq; mutuo suam visionem exposuit. Cum autem petrus coram centurione ⁊ eius attinentibus ⁊ amicis ibidem cōgregatis xp̄m predicaret: spiritussanctus super illos nondum baptizatos descendit: ⁊ ceperunt loqui linguis ⁊ magnificare xp̄m. Quos om̄es beatus apostolus baptizauit. Deinde cornelius militie abrenuncians discipulus apostolorū efficit: ⁊ ab eisdē episcopus cesaree ordinatur. Qui apud eandē vrbem officio predicationis fideliter peracto sanctitate conspicuus ad christū migrauit. Ibiq; sepultus quieuit. iiij. nonas februarij.

¶ De sancto aproniano martyre. Cap̄. lxxiiij.

Apronianus martyr passus est rome sub maximiano imperatore ⁊ Laodicio prefecto. Cū em̄ laodiciꝰ sisinnium diaconē in carcere diebꝰ xvij. detinuisset: vt dictum est in passione saturnini. iij. kalen decēbris: ⁊ post hec prefectus eum sibi presentari iussisset: dum apronianus qui erat cōmentarien̄. sisinnium de carcere eduxisset: subito lux de celo facta est: ⁊ vox de luce exiuit dicens: venite benedicti patris mei ⁊c. Quod apronianus videns credidit: ⁊ ad pedes sisinnij procidit baptismum petens. Quem sisinnius mox vnda sacra ꝑfudit: ⁊ ad marcellum papam deduxit: qui ip̄m sacro chrismate deliniuit ⁊ cōmunicauit: venitq; cū sisinnio ad prefectum. Quē cum de crudelitate qua in xp̄ianos seuiebat argueret: ⁊ se xp̄ianū assereret: iubente prefecto via salaria miliario secundo ductus ibiq; capite truncatus est: ⁊ a iohanne presbytero in ip̄o loco sepultus quarto nonas februarij.

¶ De sanctis septem mulieribus martyribus. Cap̄. lxxv.

Septem sancte mulieres martyres que in passiōe sancti blasij leguntur apud sebastem ciuitatem passe sunt sub agricolao preside: que ab eodem sancto episcopo in fide fuerant edocte. Cum autem sanctus multa per pessus supplicia iussu presidis ad carcerem duceretur: sancte femine eum insequētes: guttas sanguinis eiꝰ de corpore fluētis in lintheis colligebant: propter qd̄ ab apparitoribꝰ tēte sunt ⁊ presidi p̄sentate. Qui iussit eas ad mōtis supercilium lacui supereminentis adduci: data sententia: vt si non adorarent statuā iouis illuc delatam in lacum precipitarentur. Que cum idolum in lacum proiecissent: dicētes vt si deꝰ est seipsum iuuaret: a ministris ad presidem reducuntur. Qui fecit illas super. vij. erea subsellia igne cādentia sedere: vt in posterioribꝰ vterentur. Quibꝰ angelus domini apparuit: ⁊ eas intactas ab igne conseruauit. Deinde in equuleo leuate: vnguibus ⁊ pectinibus ferreis carnes earū dirupte sunt. Tunc duo pueri filijvniꝰ ex illis ad matrem accedentes: postulabant se fieri christianos. Quos iussit agricolaus vna cum sancto Blasio in carcere mancipari. Sanctas ꝟo mulieres die sequenti mandauit in caminum ignis accēsum immitti. Que dū in medio flammarum illese psallerent: ⁊ hec ministri presidi rettulissent: iussu eiusdem extra ciuitatem educte datoq; sibijnuicem pacis osculo decollate sunt. Quarū animas carnifices omnes viderunt in specie septem virginum vti de thalamo prodeuntium ad celum conscendere coronatas. Corpora ꝟo a xp̄ianis noctu sublata in eodem loco sepulta sunt. Passe sunt autem quarto nonas februarij.

¶ De sancto Blasio episcopo ⁊ martyre. Cap̄. lxxvi.

Blasius episcopus et martyr sub persecutione Diocletiani passus est: in ciuitate sebasten̄. ꝓuincie cappadocie. Qui cū omni sanctitate polleret: electꝰ est a christianis in ipsiꝰ ep̄m ciuitatis vrgente ꝟo persecutione xp̄ianos speluncam argei montis petijt: ⁊ ibi heremiticam vitam duxit. Cui aues pabulum afferebant: ⁊ fere ad eum vnanimiter confluebant. Quicunq; ꝟo ad ip̄m accessissent egroti sanitatem ad libitū reportabāt. ¶ Cū aūt agricolaꝰ preses xp̄ianos affligeret: ⁊ die quadam milites venatum misisset: illiq; hincinde discurrentes inuanum tenderent ante antrum sancti ferarum multitudinem inuenerunt: nullam tamē capere valentes presidi rettulerunt: ⁊ qualiter blasius xp̄ianorum ep̄s in specu lateret ⁊ oēs ad se feras magicis artibus cōgregaret. Quē iussit comprehendi sibiq; presentari. In ip̄a autem nocte xp̄s sibi ter apparuit: monens vt sibi

sacrificium offerret. Qui surgens intellexit se christo per martyrium immolandum: et celebrata missa cum militib⁹ ad iudicem ꝓfectus est. Cui multi lāguētes occurrerūt: et ab eo diuersarū egritudinū salutē ꝓceperūt. Quē milites iussu ꝓsidis vsq; in crastinum in custodia rec̄luserunt. Eodem die quedā mulier filiū suum morientē in cuius gutture os piscis trāsuersum erat ad pedes eius cum lachrymis obtulit: quē sanctus oratione sua mox sanauit. Orauitq; ad dominum ꝓ cunctis se inuocātibus gutturis passionem aliquam sustinentibus: et audiuit vocem se fore a dño exauditū. ¶Sequēti ꝙ die ꝓsidi ꝓsentatus cū ioui sacrificare renuisset: dicens eum fuisse hominē sacrilegū et damnatum: fustibus grauiter cesus est. Deinde in carcerem reductus. Tūc vidua paupcula venit ad eum: conquerens lupum: vnicum sibi ꝓcellū rapuisse. Cui compatiens sanctus orauit: et lupus porcum reportauit: mox illa dum rediens et suem reperiens eū occidit: sanctoq; viro partem coctam cum pane et candela obtulit: illeq; refectus deo gratias egit. Post aliquot ꝙ dies iterum de carcere educit⁹. et sacrificare nolens in ligno suspendit⁹: et vnguibus ac pectinibus ferreis laniat⁹. Iteratoq; depositus ergastulo durissimo mancipatur: quē sancte septem mulieres subsecute sunt: vt supra proxime dictum est. Dum aūt in custodia teneret⁹: duo pueri⁹ filij vnius ex ꝓfatis septem feminis petentes se fieri christianos: in eodē carcere recludūtur: quos blasius in fide xp̄i docuit: et sacri baptismatis vnda perfudit. Post hec autem iterum conspectui ꝓsidis presentatur. Et dum in xp̄i confessione perseueraret iubēte agricolao ligato ad collū eius saxo in lacum precipitatur. Ipse ꝙ aquam signauit: et mox sicut arida terra māsit. Ad quē sup aquas stantem dū milites. lxv. accedere vellent: vt eū in profundum demergerent: subito vt aquas intrauerūt: submersi nusq; comparuerūt. Angelus aūt domini deduxit eum ad terrā. Quia militibus ante p̄sidem adduct⁹ iussus est ab eo cū duobus pueris quos in carcere baptizauerat decollari. Ductus ergo ad locum passionis oratione ad dñm ꝓ se inuocantibus fusa cum duobus pueris capite cesus est. iij. nonas februarij. Quoz corpora helisea mulier sepeliuit: vbi non lōgo post tpe ecclesia ei⁹ noī fabricata et dedicata ꝓfitit.

¶De sancto Johanne elemosynario episcopo. Cap. lxxvij.

Iohannes cognomento elemosynarius ep̄s claruit tēporib⁹ foce imperatoris: qui claris alexādrine natalib⁹ ortus sanctitate et scientia preditus ad patriarchatū eiusdē vrbis ꝓmotus: ex viscerib⁹ elemosynis quas faciebat elemosynarius dictus est. Cui in oratione quadā nocte beata virgo apparuit coronam oliuarū in capite gestās: q̄ se dei genitricē esse dixit: coronā mie circūdatā: hortās sctm̄ vt eā in spōsam assumeret: et quicquid peteret a dño obtineret. Extunc mie operibus intentus fuit: et pauperes suos dños appellauit: famulisq; suis precepit: vt ciuitatē circuirent: et omnes dominos suos conscriberent. Qui cum nō intelligerent: exposuit dominos suos eos esse pauperes et mendicos: qui sibi auxiliari debant: et regnū celorū sibi largiri poterant. Et vt conciues suos ad elemosynas inducer̄et: exēpla plurima sanctorū inducebat: qui largas elemosynas tribuētes bonis spūalib⁹ abūdāt. ¶Donachus quidā noīe vitalius oēs publicas meretrices cōscripserat: quas vicissim singulas noctib⁹ singulis cōducebat. Et ad eas intrans in domo pnoctabat: p̄cipiēsq; mane cui reuelarēt exēplo sue sctitatis ad mīas pnias pducebat. Et cū ex l⁹ multi scādalizarent⁹: putātes vitaliū admodū esse lasciuū: et de l⁹ iohānī ep̄o q̄rimonia delata esset: noluit eis fidē adhibere: deprecans deū: vt op⁹ sctī viri alicui reuelaret talr: q̄ nō amputaret⁹ in pctis his qui in eū scādalizabant⁹. Post dies paucos egrediēs monach⁹ ab vna illarū obuiauit cuidā ad eā cognoscendam ingredienti: qui vitaliū alapa pcussit: et cum de fornicatione redarguit. Statimq; diabolus in specie mauri virū illū in gena repcutiēs eū vexare cepit. Ita vt ex ore eius demō clamaret: et vitaliū sanctitatē exprimeret: necnō castissimū cōprobaret. Pro quo dū ille orasset a demonio liberat⁹ est. Mulieres quoq; q̄ sanct⁹ vir opera batur manifestare ceperūt. Que oīa beat⁹ Johannes p spūm cognoscebat: ideoq; maledictis fidē adhibere nolebat. Sicq; oronib⁹ ei⁹ innocētia viri sctī manifeste cognita fuit. ¶Cuidā in habitu peregrini ad se venienti et elemosynā postulāti: mādauit iohānes sex numismata dari. Iterūq; mutato habitu reuertēti: sex aureos sibi dari ꝓcepit. Cui etiā tertio mutatis vestibus redeunti duodecim dari iussit. Cū aūt dispēsator⁹ sibi immueret: q̄ hic idē paup ipa die bis elemosynā diuersis mutatis vestibus sumpsisset: instituit iohānes vt sibi toties daret: quoties ille rediret: ne forte eēt xp̄s: qui se tētare veniret: an posset pl⁹ accipere q̄ ep̄s sibi dare. ¶Quidā patrici⁹ pecuniā eccl̄ie in mercationib⁹ ponere volebat: patriarcha ꝙ resistebat: volēs ipam paupib⁹ largiri: sicq; cōtēdētes ad inuicē irati sunt. Aduenīēte g̃ hora. xi. mandauit patriarcha patricio p archipsbyterū dicēs: q̄ sol in occasum vergebat. Qō ille intelligens ad eum venit: et cū lachrymis venia postulauit. ¶Quidā ei⁹ nepos a tabernario grauia cōuitia audierat: et patriarcha cōqst⁹ est. Cui patriarcha rsidit: seipo die talē rē in eo factum: q̄ tota alexādria mirar⁹. Lōsolat⁹ est g̃ nepos: pu

tans ꝙ cum faceret grauiter verberari. Qui eodē die ꝓpoīe illo misit: ⁊ ipm ab oī pensione ⁊ tributo liberū fecit. Aduocansq; nepotē dulcissimis verbis eū ad patientiā et iniuriarum tolerantiā aīauit. ¶ Monumētū sibi fabricari fecit: qō tamē quoadui xit imperfectū reliquit. Ordinauitq; suis clericis: vt quādocūq; in solēnitatib⁹ celebrarēt: sibi cōmemorarēt monumentū suū imperfectū extistere: ⁊ ꝙ ipm cōplerī mandaret: nescius qua hora fur veniret. Hoc aūt faciebat: vt cōtinue memorīā mortis haberet. ¶ Dines q̄dā videns sanctū vilē stratū habere: eo ꝙ oēs pānos pauperib⁹ erogasset: pretiosum coopertoriū emit: et iohāni tradidit. q̄ cū illud nocte super se teneret oīno dormire nō poterat: cogitās ꝙ. ccc. dñi sui de tanto precio operiri possent. Facto igitur mane statim illud vendidit: ⁊ preciū egenis distribuit. Quod audiens dines ille coopertoriū redemit: ⁊ iohāni secūdo tradidit: rogans ipm ne illud amplius venderet: sed semper se teneret. Ille aut̄ secūdo vendidit: ⁊ de precio vt prius fecit. Tertio autē vir ille coopertoriū redemit: ⁊ iohanni dedit dicens: ꝙ omnino proposuerat videre quis vinceret: aut ipe in redimēdo: aut eps in vendendo. Et sic suauiter quasi diuitē illuz vindemiabat. ¶ Cuidam elemosynā petenti nummū dari fecit: qui indignatus eo ꝙ maiorē sibi elemosynā non dedisset: in cōtumeliā eius prorupit: famulosq; vindicare volētes eps ꝓhibuit: sacculū quoq; pecuniarū coram illo effudit: dicens vt inde acciperet quot vellet. ¶ Consuetudinē fecerat populus: vt lecto euangelio ecclesiam exirēt: ⁊ verbis ociosis vacarent. Quidam vice lecto euangelio cum eis eps exijt: ⁊ inter eos stare cepit: dicens ꝙ vbi oues ibi pastor esse debebat. Quod cū bis iterum fecisset: populū in ecclesia stare docuit. ¶ Juuenis quidā qui sanctimonialē rapuerat a familiaribus suis exprobrabat: dicētib⁹ ꝙ erat dignus morte. Quos ille redarguit: dicens eos magis delinquere: qui proximū iudicabāt: qui forte amplius nō peccabat. Cū aut̄ febre correptus vicinus esset morti deo gratias egit: qui vnicum sibi solū nummū dimiserat: quē ⁊ pauperibus dari fecit. Cum autē defunctus esset ⁊ corpus eius in sepulchro vbi erāt duorū episcopor corpora deponere vellēt: corpora illa in latera secedentia mirabiliter beato iohanni cesserūt: et locū sibi mediū vacuū dimiserūt. ¶ Ante dies paucos obit⁹ fuit mulier quedā sibi cōfessa peccatum vnū enorme et verecundia omisit: quod tamē in cedula scripsit: ⁊ figillauit: ⁊ iohanni tradidit vt pro se dominum exoraret. Audiens autem ipm defunctū: ⁊ se confusam reputās: si forte scriptū suū ad manus cuiuspiaz deueniisset ad tumulū sancti iohannis durissime flere cepit. Cui ille pontificalibus indut⁹ apparuit duobus secū quiescētibus epis hinc inde vallatus: qui scriptum figillatuz mulieri tradidit. Quod illa aperiens peccatum suum deletū inuenit: scriptum tamen ibidem repperit: ꝓpter iohānem seruum meū deletum est peccatū tuū. Illaq; deo gratias egit. Quieuit autē sanctus iohānes in christo. iij. nonas februarij circa annum domini. cccccv.

¶ De sancto Baudentio epo. Cap. lxxviij.

BAudentius episcopus nouariēn. fuit. Qui de hyporia oriundus sancti martini turoneñ. episcopi notarius ⁊ discipulus extitit. Cui multo tēpore adhesit. Et post modū mediolanē. veniēs cum sancto eusebio vercellen. episcopo exiliū sustinuit. Indeq; reuocat⁹ a sancto simpliciano mediolanen. archiepiscopo: primus nouariēn. episcopus ordinatus fuit. Qui et episcopatum suum strenue gubernauit: et inter cetera corpus sancti laurentij presbyteri et martyris apud nouariam cum multis quos baptizauerat passi dudum latens inuenit: et digna veneratione exaltauit. Dum autem moriturus esset: et sibi preciosum sepulchrum pararetur: a mense februario vsq; ad augustum iuhumatus: ⁊ omnino incorruptus corpore permansit: quo tempore et capilli et vngues eidem crescebant: vti eo tēpore quo viuebat. Hic etiam inter cetera miracula: mulierem vexatam a diabolo liberauit. Quieuit in pace. iij. noñ. februarij.

¶ De sanctis celerinor socijs mar. Cap. lxxix.

CElerinus diacon⁹ ⁊ cōfessor: ⁊ auia eius celerina: laurētius eius patruus ⁊ ignatius auūculus martyres: apud aphricam clarnerunt. De quor omniuz gloriosis laudibus memorat bt̄i Cypriani epistola ad martyres scripta. Nam vt ibidez dicit celerina gloriosa anus martyrio coronata est. Patruus vo celerini laurentius: et auunculus eius ignatius in castris secularibus militantes palmas domini illustri passione meruerunt. Celerinus autē diu adherentibus penis afflictus per. xiij. dies in carceris custodia septus in nervo ac ferro fame cruciatus: inde tandem eductus: ⁊ diuina puidentia dimissus: ad diaconatus ordinem ꝓmotus sanctitate pollens quieuit in pace. Hor omniū festum recolitur. iij noñ. februarij.

¶ De sctō Symeone pphera. Cap. lxxx.

SYmeon senex ⁊ prota noui testamēti: de quo in euangelio Luce. ij. multa preconia predicantur: ꝙ videlicet fuit homo iustus et timoratus: et expectans consolationem israel: et ꝙ spiritussanctus erat in eo. Et ꝙ

responsum acceperat a spiritusancto non visurum se mortē: nisi videret xp̄m deum. Qui cum spiritu sibi diuino reuelāte: pueruz iesum natū ⁊ ad templū a parētibus deferendū didicisset: venit in spiritu in templū die dn̄ice purificationis. Et cum inducerēt puerum iesum parētes eius: festinauit Symeon ad portā tēpli ⁊ adorauit iesum: ⁊ osculans plantas eius accepit eum in vlnis suis. Et benedixit deum dicens. Nunc dimittis seruum tuum dn̄e ⁊c. Et cum esset annorum. cxij. ⁊ vix posset seip̄m regere: portauit puerū vsq̄ ad altare: iuxta illud. Senex puerum portabat: puer autem senem regebat. Et tunc tradidit puerum matri dn̄o offerendum. Et benedixit parentibus iesu. ⁊ prophetiam illam matri iesu predixit: que scribitur: vbi supra. Et qualiter gladius mortis filij animā genitricis pertransire debebat. perfectis autem omnibus s̄m legē redeuntibus parentibus iesu ad domum suam: ⁊ Symeon ad propria rediuit. Et qr promissionem diuinam obtinuerat: tertio die in domino obdormiuit: ⁊ sepultus est in Hierusalem. ij. non̄. februarij. Hec in libro de infantia saluatoris.

¶ De sanctis Phyllea ⁊ Phylloronio ⁊ socijs martyribus. Cap̄. lxxxi.

Phylleas ⁊ phylloronius in ciuitate egypti que appeltur tamnes passi sunt. Qui phylleas vt octauo ecclesiastice historie habet: ⁊ vt dicit hieronymus de prefata vrbe nobili prosapia ortus. Primo quidem honoribus in seculo fulgens liberalibus scientijs eruditus fuit: deinde ad episcopatum ipsius vrbis prouectus de martyrū laude volumen insigne composuit. Qui tempore persecutionis cum multos de suo grege diuersi sexus ordinis ⁊ etatis quasi innumere multitudinis ad martyrium premisisset: a preside ciuitatis tentus ⁊ carceri mancipatus est. Qui cum a propinquis ⁊ dilectis blandis ⁊ lachrymosis sermonibus induceretur: vt xp̄m negaret: ⁊ ip̄e ecōtra constantior permaneret: ex sententia presidis cum phylloronio eius diacono decollatur secūdo non̄. februarij.

De sanctis Aquilino ⁊ socijs martyribus. Capitulo. lxxxij.

Aquilinus geminus: gelesius magnus: ⁊ donatus martyres rome foro symphronij passi sunt. Quos oēs pro confessione nominis christi iussit vrbis prefectus capitali sententia vitam finire. ij. non̄. februarij. vt dicit ado.

¶ De sancto Bilibertoconfessore. Cap̄. lxxxiij.

Gilibertus cōfessor gēmalen̄. cenobij fundator anno. xxv. othonis imp̄atoris p̄mi claruit: qui apud gorziā christo potius q̄ seculo militabat: et in ipso loco monasterio ab eo fabricato ⁊ copiose dotato ꝓpter amorē sancte religionis in pace dormiuit. ij. non̄. februarij. Cuius corpus relatū est ad gorziam vrbem.

¶ De sctā Agatha v̄gine ⁊ mar. Cap̄. lxxxiiij.

Agatha virgo ⁊ martyr apud ciuitatē cathaniē. tempore decij passa est sub quintiano sicilie consulari. Qui cū esset ignorabilis: libidinosus: auarus: ⁊ idolis deditus beatam agatham comprehendere nitebat: vt qr erat ignobilis tenendo nobilē timeretur: quia libidinosus eius pulchritudīe frueret: quia auarus eius diuitias raperet: q̄a idolatra dijs eā immolare cōpelleret. Ip̄amq̄ detentam tradidit cuidā meretrici noīe aphrodisie nouem filias turpissimas habenti: vt per dies triginta suaderēt ei: quomodo eius animuz immutaret: modo leta promittendo: modo per aspera deterrendo: que cum vti supra firmā petram christum immobiliter fundata: omnia sibi promissa vel cōminata cōtempsisset: ⁊ aphrodisia hec quintiano rettulisset: ipse virginez ad se adductam cuius esset cōditionis interrogauit. Cui virgo se ingenuam ⁊ genere spectabili progenitaz esse respōdit: addēsq̄ q̄ ancilla christi esset: hoc quod magis eam ingenuaz redderet. Nam summa ingenuitas est: in qua christi seruitus comprobat. Cui cum quintianus optionem dedisset: aut dijs sacrificandi: aut diuersa supplicia sustinendi. Virgo respōdit: q̄ vtinaz vxor illius esset talis vt venus: ⁊ ip̄e talis qualis iuppiter deus suus. Tunc quintianus iussit eam alapis cedi. Et cum diuersa sibi tormenta comminaret. Et illa ecōtra feras ignem ⁊ plagas ⁊ quascūq̄ penas se volūtario animo passam offeret: iussit eam in carcerez trahi: ad quē letissime ⁊ gloriāter ibat: ⁊ quasi ad epulas inuitata agonem suuz dn̄o precibus cōmēdabat. Sequenti die inde educit: ⁊ sacrificare contēnens in equuleo suspendit: ⁊ torquet. Et cum in his penis delectari se diceret: iussit cōsularis māmillam eius diutius torqueri: et tortam abscindi. Que cum illū redargueret dicens: q̄ confundi debuerat amputare in femina: quod ipse in matre suxisset: iussit eam iterū ad carcerem reduci: ꝓhibens medicū quēcunq̄ ad eam ingredi: ⁊ panem sibi vel aquā ab aliquo ministrari. Verum circa noctis mediū venit ad eam

senioz: quē antecedebat puer lumīs portitoz: dixitq; virgini: q; cū passa fuerat: ibi erat: t cōsiderauerat māmillā ei⁹ salutē suscipere. Illa ño omnē carnalē medicinā respuebat: sed solū dñm iesum habere se dicebat: qui verbo curat oīa t solo sermone restaurat vniuersa. Tunc senioz subridens dixit: se a xpo dño missum eiusq; esse apostolū petrū. Et cōtinuo ab oculis ei⁹ disparuit: virgoq; sancta se perfecte sanatam māmillāq; sibi restitutā inuenit: t deo gratias infinitas egit. Cum ergo ex immēso lumīe custodes territi fugissent: t carcerē apertū reliquissent: rogauerūt eā quidā ex vinctis vt abiret: q; illa recusauit: dicens q; nolebat amittere cozonā sibi a dño preparatam. ¶Post quattuoz dies reducta est ad quintianū: q; eā sanatā conspiciens: t qualiter eā xps sanasset andiēs: iratus testas acutas iussit spargi: et carbones ignitos subterponi: t illā nudo cozpore desup volutari. Statimq; facto terremotu ciuitas tota cūcutit: t cadente pariete filuin⁹ t falconi⁹ cōsillarij iudicis oppzimunt: cōcurrente ppl'o aduersus quintianū t clamante q; ppter iniustū agathe cruciatū talia paterent. Tūc cōsularis ex vna parte terremotū metuēs: t ex alia ppli seditionē nō ferens p pusterulā aufugit: t virginē in carcerē reponi mādauit: quo cū introisset: ozauit ad dñm: vt susciperet in pace spiritū eius. Finitaq; oratione cū ingēti voce expirauit. ¶Cū autē fideles cozpus eius cū aromatib⁹ condirēt: t in nouo sarcophago collocarēt: apparuit iuuenis sericis amict⁹ cū plusq; centuz alijs albis indutis alias nūq; visus: q; ad cozpus veniēs tabulā marmoreā: ad caput ei⁹ apposuit: t clauso tumulo cū oīb⁹ ceterisq; ab oīum oculis euanuit. In tabula aūt scriptū erat sic. Mentē sanctā spontaneā: honozē deo: t patrie liberationē. Quo miraculo diuulgato: nō soluz xpiani: sed etiā gēriles t iudei sepulchrū xpi venerari ceperūt. Quintian⁹ ño dū ad iuestigādas ei⁹ diuitias pgeret: t flumē in naui cū eoz trāsiret: duo eq; feruētes: calceisq; iactātes: vn⁹ cū morsu apperuit alter calce pcussuz i flumine proiecit t necauit. ¶Reuoluto anno circa diē natalis eius mons etna ciuitati proximus ruerauit incendiū: qui quasi torrens de monte descendens t oīa cōburens: ad vrbē cū impetu veniebat. Tūc paganoz multitudo: velū quo sepulchrū eius erat opertū arripuit: t cōtra ignē opposuit. Statimq; in die natalis eius ignis cessit t vlterius non processit: passa est autem nōn. februarij circa annum domini. celij.

¶De sancto Ingenuino epo. Cap.lxxxv.

INgenuinus secundus eps sabionen. fuit: vt scribit paul⁹ in gestis longobardoz: quē precesserat sctūs cassian⁹ q; imole immolatus martyrīū cōsumauit. Sabiona eīm fuit olim episcopalis ciuitas metropolis aquileien. nunc ño sedes trāslata est in brixinā: t subest salzburgen. Huius tpe longobardi italiā occuparūt regnāte eoz rege autherich. Seuer⁹ eps in patriarchatu aquileien. helie successerat. Quē smaragdus patricius cōpulit cū quibusdā alijs epis: cōicare iohāni heretico archiepiscopo rauennati: qui romanā ecclesiā contēnebat. Sanctus ño ingenuinus cū sancto agnello tridētiū: petro altinū: iuniore veronen. hosentio vincentin. Rustico tarusin: fonteio feltrinen. agnello equilin. aurētio belunnen. maxentio iulien. t adriano polen. epis. Huic scismati non cōsenserunt. Propter quod oēs prenominati sancti multas iniurias perpessi sunt. Sanctus ño ingenuinus actus in exiliū: in pace quieuit nōn. februarij. Cui sanctus cōstātinus successit. Corpusq; ipius post multos annos brixinā translatū est. Et sanct⁹ albuinus episcopus brixinen. die quo migrauerat: scz nōn. februarij miraculis clarus eidez associatur. Hec frater bartholomeus.

¶De sancto Adiuto epo. Cap.lxxxvi.

ADiutus episcopus vicēn. eximie sanctitatis fuit. Cuius fide t industria atq; doctrina mirabili ab infestatione arriane hereseos gallie defense sunt tempore gūdobardi regis francoz. Qui t virtutibus insignis nōn. februarij apud viēnam in pace dormiuit: vt dicit ado.

¶De Quinquagesima. Cap.lxxxvij.

QUinquagesima significat tēpus remissionis. Et incohatur in dñica qua canratur. Esto mihi in deū. t terminat in ipo die pasche. Instituta est autē propter supplectionē: t ppter significationez: t propter representationē. ¶Primo ppter supplectionem: qm̄ cū debeamus quadraginta diebus ieiunare ad similitudinē xpi: t nō sint in quadragesima nisi triginta sex diebus ieiunabiles: quia in dñicis nō ieiunatur ppter letitiā et reuerentiā dñice resurrectionis. eo pro supplectione dñicarum additi sunt q̄tuoz dies. Iterū clerici videtes q; sicut precedūt populū ordine sic debent precedere sanctitate p duos dies ante illos quattuoz ieiunare t abstinere ceperūt. Et sic septimana vna addita est: que t quinquagesima vocatur ¶Secūdo propter significationem: qm̄ quinquagesima significat tēpus remissiōis: id est penitentie in qua oīa remittunt. Quinquagesimus eīm annus erat iubileus: q; erat annus remissionis: qz tunc debita remittebant: serui liberabant t oēs ad suas possessiones reuertebantur. Per qđ significat q; per penitentiā dimittuntur debita petōz. Liberantur omnes a

seruitute demonū: ⁊ reuertunt ad possessiones celestium mansionum. ¶ Tertio propter repre sentationē. Nam quinquagesima nō solū tēpus remissionis significat: sed etiam statū beatitu dinis representat. Nam in .l. anno serui efficie bantur liberi: in .l. die data est lex in mōte sinai: ⁊ in .l. die datus est spiritussanctus apostolis. Et iō hic nūerus btitudinē repsentat: vbi erit adeptio libertat⁹: qō oñdit p futur⁹ liberatio nē: cognitio ṽitat⁹ qō p legis dationē: ⁊ pfectio charitatis qō p spūssctī infusionē. ¶ Numer⁹ etiā quinquagenarius est denarius q̄ncuplat⁹. Denarius ꝟo significat beatitudinē sanctis in fine mundi conferendā. vnde ⁊ paterfamilias suis operarijs in vinea laborantibus: sero con tulit denarios singulos pro mercede. Hic autē denarius ideo quincuplatur: quia .v. corporis sensus tunc beatificantur. Hic eīm per quinq̄ prudentes virgines designanť: que fatuis ex clusis ad nuptias cum sponso xp̄o ingrediūtur. Ideoq̄ denarius retributionis in .v. sensibus quincuplandus ad quinquagenū iubilei mul tiplicatus ascendit. ¶ Tria autē sunt necessa ria in epistola ⁊ euangelio dñicali propositā: ad hoc vt opera penitentie sint perfecta: scilz cha ritas que proponitur in epistola: memoria do minice passionis: ⁊ fides que sumitur per illu minationē cecī: que duo ponūtur in euāgelio. Nam fides ipsa opera facit acceptabilia: sine qua impossibile ē deo placere: memoria passio nis facilia. Gregorius. Si passio christi in ani mū ducitur: mihi est tam arduū quod nō equo ar̄o tolleretur: charitas autem facit esse conti nua: q: vt idem dicit amor dei nūq̄ est otiosus. Operatur eīm magna si est. Si autē operari ne gligit: amor dei non est. ¶ Unde sicut in princi pio ecclesia quasi desperans clamauerat. Circū dederunt me ⁊c. Et postmodū ad se rediens et adiuuari petebat dicens. Exurge dñe ⁊c. Ita iam hic ex sepevenie fiducia concepta propter penitentiā orat ⁊ dicit. Esto mihi in deū protec torem: vbi quattuor petit. s. protectionē: firma mentū: refugiū: ⁊ ducatū. Omnes eīm filij sui: aut sunt in gratia: aut in culpa: aut in aduersis: aut in ꝓsperis. Illis q̄ sunt in gratia petit firmamentū: vt i ipa gratia confirmentur. Illis qui sunt in culpa: petit refugium: vt conuertan tur. Illis qui sunt in aduersis: petit protectio nem: vt in ipsis tribulationibus protegantur. Illis qui sunt in prosperis: petit ducatū vt in ipis prosperitatib⁹ a deo innocēter ducantur. Terminat autez quinquagesima in die pasche: q: penitentia ad nouitatē vite facit resurgere. Et q: in hebdomada quinquagesime tēpora ter tie etatis recolūtur: merito sanctorū patrū ter tie etatis immediate gesta subscribunť: quorū dies obitus ignorant. Quāuis eīm de solo sctō Abrahā beatus hieronymus diez dormitionis in suo kalendario scribat: videlicet, vij. idus octobris: quia tamē de nullo alio ipsius etatis certa dies festiuitatis reperiť: ne ipm Abrahā primū ⁊ solū etatis tertie ab alijs separemus congruentius visum est: vt de ipso vna cuz alijs acta subiūciamus.

¶ De sctō abrahā patriarcha. Cap. lxxxviij.

Brā quē deus ꝓpter eius fidez addita sibi vna littera quaz noī vxoris detra xerat: vocauit postmodū abra ham patriarcha sanctissim⁹: ⁊ nō solum in sanctoz catalogo ecclesiastici. xliij. ⁊ primo matthei. j. cap. spe cialiter notatur: sed etiā ex textu sacre scriptu re in locis pluribus de fide: iusticia: ⁊ obdien tia cōmendatur. Hic cum patre thare habitās in aram cū esset annorū. lxxv. ad imperium dñi relictis patre et fratre Nachor egressus inde cum vxore sara sterile ⁊ Loth filio fratris Arā quē in filium adoptauerat: ⁊ cum oī eius fami lia ⁊ supellectile: venit ad terram chanaā habi taturus quā deus eius semini ꝓmiserat se da turum: venienscz ad sichem iuxta vallē illustrē: que pentapolis dicebat a quinq̄ vrbibus sodo morū: edificauit ibi altare dño. Exinde vt dicit iosephus primus presumpsit ꝓnunciare vnum deum creatorem cunctorū. Inde transgredies inter bethel ⁊ hai aliō edificauit altare: ⁊ vltra progrediens habitauit in damasco. Annus ꝟo subsequēs q̄ est. lxxvi. etatis abrahā. Primus an nus est repromissionis dei facte ad eū: a q̄ vsq̄ ad egressum filioz israel de egypto supputanť anni. cccc xxx. post quos apostolus ad gala. iij. dicit factā fuisse legē. ¶ Uerum propter famē que facta est: descendit abrahā in egyptum: ti mensq̄ libidinem egyptiorū: ne eū propter vxo ris pulchritudinem occiderent: dixit eam soro rem suā esse: sicut ⁊ erat re vera quia filia fra tris. Et q: laudata est pulchritudo ei⁹ apud re gē egypti: in domū eius sublata est. Sed deus regis desideriū impediuit: ne tāgeret eā in egri tudine ⁊ tumultu causarum: vt dicit iosephus. Cūq̄ pro salute regis sacrificarēt: sacerdotes p ira dei hoc accidisse significauerūt: eo q̄ vxo ri pegrini iniuriā inferre voluisset. Sicq̄ rex egypti vxorē suā intactā abrahe restituit: ⁊ de commissoveniam postulauit. ¶ Sane abrahām eo tpe arithmeticā ⁊ astrologiā egyptijs prim⁹ tradidit: a quib⁹ postmodū peruenerūt ad gre cos. Reuersus autē abrahām ex egypto habi tauit in loco: vbi fixerat tabernaculuz inter be thel ⁊ hai. Et cū esset dines valde i auro ⁊ argē to familia ⁊ iumētis ⁊ pastores eius cū pasto rib⁹ loth ꝓ pascuis ritarent: diuisus est a loth nepote suo: ⁊ dedit ei optionez eundi quo vel ler. Loth elegit regionē circa iordanē fertilē ⁊

amenã: et moratus est in oppidis sodomorum. Abrahã ꝙo descendit ad cõuallẽ mambre iuxta hebrõ: ꝛ habitãs ibi iuxta querẽ vel therebinthum edificauit altare dño. Mãbre ꝙo eschol ꝛ anel fratres erãt: ꝛ federati sunt abrahe: a q̃rũ ꝓmogenito vallis cognominabat. Ibi promisit deus abrahe omnẽ circũstantẽ terrã p quattuor partes dare sibi ꝛ semini eius. ¶ Post hec chodorlaomor rex helamitarũ cum alijs tribus regibus quinq; reges sodomorũ vicit in bello: et tulit omnẽ substantiã eorũ: cũ loth ꝛ omni substãtia eius. Quo audito abrahã cũ. ccc.xviij. vernaculis suis ꝛ tribus ꝓdictis fratribus mãbre: eschol: ꝛ anel psecutus ẽ eos vsq; ad dan: ꝛ plurimis trucidatis victoriã obtinuit: ꝛ loth nepotem mulieres ꝛ ppm omnẽq; substãtiam reduxit. Cui melchisedech rex salem ꝛ sacerdos occurrit: et sacrificiũ panis ꝛ vini ꝓmus obtulit: cuiq; abrahã decimas psoluit: vt infra de melchisedech dicetur. Ab hac victoria p remissione captiuor dicũt quidã initiũ habuisse iubileus: quod remissio interpretat. Et institut? est anno quinquagesimo: quia tũc erat loth quinq̃ginta annor. ¶ Post que abrahã per inflammationẽ sacrificij diuinitus illapsam: accepit signum de ꝓmissione sobolis in stellarũ numerũ multiplicande. Quod quia vti naturaliter impossibile deo credidit: de fide merito commẽdat. Tũcq; primũ suscepit filiũ ex agar ancilla: cui nomen ismael: a quo ismaelitarum gens: qui ꝛ agareni ab agar dicti sunt: qui ꝛ postmodũ vti sare filij saracenor falsum nomẽ vsurpauerunt. Deinde abrahã qui ꝓmo dicebat abrã a deo vocatus est abraham: vxorq; ipsius que sarai dicebat a deo sara vocata fuit. Preceptũq; accepit diuinitus abrahã vt se cũ sua sobole circũcideret: vt inter cũctas nationes tali signaculo corporis electorum viror soboles nasceren. Et cũ eẽt annor xcix. circũcidit se ꝛ ismaelẽ filiũ suũ annozum xiij. ac oẽs familiã suã sexus masculini. ¶ Iterum quoq; dñs abrahe per subiectam angelicã creaturã apparuit: filiumq; de sara repromisit: eamq; hesitantẽ redarguit: ꝛ abrahe sodomorũ interitum nunciauit. Tunc sanctus patriarcha beate trinitatis prius mysteriũ intellexit. Tres viros vidit ꝛ vnũ adorauit: quos et hospitio susceptos fertili cõuinio refecit: vbi trinitatis expresse mysteriũ ponit. Cum abraham nũc ad vnũ nunc ad tres loquit. Ipseq; deus in tribus apparẽtib? angelis: nũc singulariter: nunc pluraliter virum sanctũ affatur. Abraham post hec peregrinatus in geraris sarã vxorẽ vt fecerat in egypto sororẽ esse dixit: ꝛ simile necis periculum simili modo' per dei ꝓuidentiã euasit. Cum ꝙo esset annor centũ corpusq; iã haberet mortuũ naturaliter ad generandũ. Sara ꝙo sterilis ꝛ nonagenaria esset: iuxta repromissionez dei ad eos factã nat? est isaac: qui ꝛ octauo die iuxta diuinũ mãdatum circuncisus est anno ab institutione circũcisionis secũdo: ab ortu ꝙo ismaelis. xiij. Ablactato ꝙo isaac: ꝛ aliquantulũ excrescẽte dũ cum ismaele luderet. ꝛ eũ ille vti maior in ludo lesisset: cum etiã vt dicunt hebrei ismael aliqua idola de terra finxisset: ꝛ isaac ad ea colenda inducere vellet ad instantiam sare: abrahã ismaelẽ cum matre simul eiecit. sed dñs ismaelẽ custodiẽs duodecim duces tribuũ suarũ ex eo multiplicandos procreauit. ¶ Deinde abimeleth rex geraris timẽs abraham ditatus ꝛ multiplicatũ cum fichol ꝓncipe exercitus sui ad eum venit: ꝛ cum illo ad puteũ fedus iniit: vbi ꝛ abrahã nemus plantauit. ¶ Cũ aũt abraham adhuc habitaret in bersabe ꝛ isaac eẽt annor. xxv. vel vt quidã asserũt quadraginta dñs fidem ꝛ obedientiã sancti patriarche rẽtarevolens: non quia nesciret: sed vt nobis exemplum innotescerer: ꝑcepit immolare filiũ suum isaac in monte moria: in quo postea templũ domini a salomone edificatũ est. Quod quidẽ ille creatori suo amplius ꝙ suo affectui cupiẽs deseruire adimplere curauit. Et dum cũ assumptis duobus pueris ꝛ filio sine victima pgeret: ꝛ dimissis famulis nat? parentẽ vbi esset victima quereret adhuc abrahã eidem diuinũ mandatũ noluit reuelare. dicẽs ꝙ deus sibi de victima ꝓuideret. Cum aũt ad montẽ pueniss̃ent: refert iosephus verba patris ad filiũ dicentis: ꝙa sicut ex voluntate dei ingressus fuerat mundũ mirabiliter: sic dei voluntate necesse erat ei egredi inusitanter: quem dñs quidẽ iudicasset nõ egritudine: nõ bello: nõ aliqua passione humana vitam finire: sed cũ orationib? ꝛ sacrificijs aiam ipsius ad se reuocare: ꝛ ꝙ nõ dubitaret: quia infallibiliter deus eũ suscitaret: ob promissiones implẽdas. Et sic isaac immolãdus libẽs accessit ad arã. Sed nunq; credẽtib? dura diuinitas permãsit. Nam ꝛ deus angelica voce suspendit abrahã a filij nece ostẽdẽs ei quẽ immolaret ꝓ filio arietẽ: vt absq; pietatis dispẽdio tñ sacrificiũ consumaret. In hoc mortẽ xp̃i pfigurans vt sicuti reseruato isaac aries immolat: sic diuinitate in xp̃o seruata humanitas in cruce patitur. Ex hoc forte quidã codices autumãt sacrificium abrahe codẽ anni die cum xp̃i passione concurrisse scz. viij. kalen. aprilis: quo etiã die tradunt melchisedech primũ sacerdotẽ ꝛ regẽ: panis ꝛ vini deo primitus mysteriuz obtulisse. ¶ Reuerso autẽ abraham ad conuallẽ mãbre: mortuaq; sara eius vxore misit seruum suũ eliezer ad mesopotamiam syrie ad nepotem suum bathuelem filium nachor: adiurans eum vt filiam nepotis sui de cognatiõe sua filio suo vxorem assumeret. Qui recto gradu perueniẽs ad domũ bathuelis cum esset adhuc in agro et expectaret diuinitus inspiratus vxorẽ isaac predestinatã rebecca bathuelis filij nachor filiam nunq; sibi visam cognouit. Cogitãs vt quecũq; puella ad hauriendã aquã pergẽs sibi potũ pe

tenti quinetiã camelis aquã prebberet: ipa futura isaac cõiunx esset. Que oia cũ in rebecca cõtigissent: seruusq; cũcta patri narrasset: dedit pater puellam in vxorẽ isaac desponsandã. Quaz secũ adductã: isaac despõsauit cũ esset annorũ xl. vel ꝑm quosdã. l. ꝛ intantũ eã dilexit: vt dolorem qui sibi ex matris morte acciderat tẽperaret. ¶ Abraham ꝯo aliã duxit vxorẽ nomine cethuram: quam quidẽ dicunt agar ancillaz eius fuisse: ꝛ ex ea plures genuit filios: quib⁹ ꝛ munera dedit: ꝛ eos ab isaac separauit. Illi ꝯo vt heredi omnẽ possessionẽ suã tribuit. Et postq; genuerat isaac supuixit annis. lxxv. videlz vsq; ad. xv. annũ natiuitatis iacob et esau. Sicq; cũ esset annorum. clxxv. in senectute bona mortu⁹ est. Et sepultus est in spelũca duplici quã emit ab effrõ in sepulturã generis sui: vbi ꝛ sara ei⁹ vxor ab eo fuerat tumulata. Dies aũt dormitionis abrahe ꝑm hieronymũ fuit. vij. idus octobris. hec ex libro genesis a. c. xij. vsq; ad. xxv. in eiusdẽ. ꝛ ex dicti iosephi hieronymi ꝛ hystorie scholastice: atq; ex chronicis guilelmi

¶ De sancta Sara matre. Cap. lxxxix.

SArai quam propter eius incredulitatez detracta vna littera eius nomini ꝛ addita nomini abrahe de⁹ sarã nominauit: filia fuit aram fratris abrahe: et ipsius abrahe cõsobrina. i. neptis ex fratre. Nã eo tẽpore ad augendũ et multiplicandũ genus humanũ cuiuscũq; gradus preter sororẽ coniugem accipere licebat. Hec cũ sterilis esset: agar egyptiam ancillã suam abrahe dedit vxorez: ex qua suscepit filiũ ismaelẽ. Deinde promissione sibi a deo facta cũ esset annoz. xc. ex abrahã cẽtenario filium cõcepit ꝛ peperit: quem vocauit isaac. Et cuz aliquantulũ creuisset puer: ꝛ cum ismaele luderet: perpẽdit sara ꝙ ismael de luro idola finxerat: ꝛ isaac ad ea colenda ꝓuocabat: vnde ꝛ viro institit: vt ancillã cum filio a se eiiceret: ne filius innocẽs ismaelis malicia fedaret. Supuixit aũt sara nato isaac ãnis. cxxvij. Et cũ esset annorum. cxxvij. mortua est: ꝛ a viro sepulta in hebron in spelũca duplici: quã abraham emit in perpetuã sui ꝛ suoz possessionem sepulchri. hec vnde supra.

¶ De sancto Melchisedech rege. Cap. xc.

MElchisedech rex salem: que postea dicta est hierl'm cui apl's paul⁹ ad hebr. vij. sanctitatis testimoniũ perhibet: in pleriscq; sacre scripture locis sanctissimus nominat. Cui⁹ tamẽ genealogia ꝑm apostolũ subticet christũ in hoc prefigurans: ꝙ ꝑm humanitatẽ patre caruit: et cui⁹ ꝑm diuinitatem gnationis narratio narrari nequit. Hũc tamẽ hebrei autumãt sem filiũ noe fuisse ꝛ vsq; ad isaac tempora vixisse: ꝛ oẽs primogenitos a noe vsq; ad aaron sacerdotes extitisse: qui in cõuiuijs ꝛ oblationibus populo benedicebant: et ꝑmogenita recipiebãt. Siue aũt melchisedech idez qui ꝛ sem fuerit: siue alter extiterit: hoc ex diuina pagina expressum habemus: ꝙ rex ꝛ sacerdos fuit: qui ꝛ primũ ꝛ alijs inusitatum sacrificium deo in pane et vino obtulit: cui etiam abrahã vti vero dei omnipotẽtis sacerdoti decimas exoluit. In quibus oĩibus christuz expressius designauit: qui ꝛ rex iudeoz ꝛ hierl'm ex regis dauid carne ꝓgenit⁹ fuit: quez ꝛ magi ab oriẽte venientes vt regem iudeoz adorant: et pilatus imperij romani vicarius in titulo crucisuperposito regem iudeoz affirmat. Hic etiam sacerdos verus extitit sacrificiũ sui corporis ꝛ sanguinis immaculatũ sub speciebus panis et vini deo offerens: oblationẽq; et melchisedech prefiguratã adimplens. De quo pater eius ꝑm carnẽ dauid ꝓphetauerat dicens. Tu es sacerdos in eternũ ꝑm ordinem melchisedech. Ablato eñ sacerdotio aaron quod fuit ad tẽpus: sacerdotium melchisedech in christo innouatum eternaliter confirmat. Cui etiã vti vero ꝛ legitimo sacerdoti omnis laicoz decimatio persoluẽda debet: ꝛ per cõsequẽs eius vicarijs in ecclesie regimine substitutis: qui ꝛ eius eidem sacrificium ministrãt. Quomodo aũt melchisedech: aut qua morte: vel vbi: seu quo tẽpore vita excesserit ignorat: imo ꝙ aliquãdo mortuus sit omnino silentio preterit. In hoc etiã christi sacerdotis typum representans: qui et si in carne aliquãdo passus fuit: imortalis tamen ex resurrectione factus nunq; de cetero moriturus ab ecclesia predicatur.

¶ De sancto Loth. Cap. xci.

LOth filius Arã fratris abrahe naturalis: abrahe ꝯo filius adoptiuus fuit: cuius sarai sororẽ diem abraham in cõiugum accepit. Hic cum adoptiuo patre ꝛ naturali patruo de arã in terrã chanaam progressus est: ꝛ postmodum ab eo diuisus habitauit in oppidis sodomoz: vt dictũ est supra. Hic etiã cũ ipsis regibus achodoz laomoz helamitarum rege captus: ab abrahã redẽptus est. Cuz aũt dñs ꝓpter vitiũ abominabile sodomiticum quinq; ciuitates sodomoz. i. sodomã: gomorrã: adama: seboim: ꝛ segoz subuertere decreuisset: que in confinio arabie et palestine posite erãt. Loth abrahe nepotem propter eius iusticiaz et abrahe preces saluare disposuit. ¶ Uenientesq; duo ãgeli sodomam vespere missi a deo ad eius sententiã exequendã: apud loth hospitati sunt. Quos sodomite iuuenes putantes: et eis abuti volentes: ad domũ loth insultum fecerunt: vt viros ad se educeret. Quos ille defensare studẽs duas filias suas virgines despõsatas q̃dẽ:

sed nondũ viris cognitas eis illudendas trade re voluit. Qꝫ illi renuẽtes: ⁊ vt iuuenes sibi da ret instãtes: ab eisdẽ angelis cecitate percussi sunt: ita vt ianuas videre nõ possent. Tunc angeli emiserunt loth de ciuitate cũ duabus filiabus ⁊ vxoꝛe duoꝝ generis suis exire nolẽtiꝫ: ⁊ ꝓpter loth pepercit dñs ciuitati segoꝛ: ne cũ alijs subuerteretur: ad quã loth declinare proposuit: forte qꝛ mínoꝛ erat alijs quattuoꝛ subuertendis: vel minus peccauerat. Admonuerũtqꝫ angeli loth: ne quis eoꝝ post tergũ respiceret. ¶ Cum aũt sol oꝛtus fuisset: ⁊ loth in segoꝛ introisset: subuertit deus quattuoꝛ ciuitates reliquas sodomoꝛ cũ punlis ⁊ mulieribus ⁊ pecudiꝫ ⁊ oĩbus hoĩbus existentiꝫ in eis: q̃ sulphure ⁊ igne celico cõbuste sunt: ⁊ in fauillã redacte. Respicieſqꝫ vxoꝛ loth post se: versa est in statuã salis. Cum autẽ nec etiã in segoꝛ loth se turũ reputaret: ascẽdit ⁊ habitauit in mõte: vbi duabus noctibus a duabus filiabꝫ successiue inebriatus cũ eis concubuit: ⁊ vtraqꝫ ipaꝝ ex eo filiũ genuit. Maioꝛ filiũ suũ vocauit moab: ipe ẽ pater moabitarũ: mínoꝛ ẽo suum natũ appellauit amon: ipe est pater amonitarũ. Nec peccauit loth cuꝫ filiabus coeundo: qꝛ ipas nõ cognoscebat quãuis peccasset sẽinebriãdo: vel forte nec etiã in ebrietate deliquit: qꝛ virtutẽ vini noue regionis non cognouit: sicut nec noe quando inebriatus est. Forte etiã fille mínus peccauerũt: que nõ cõcupiscentia ducte: sed vt saluarent semen de patre concũbendi secũ modum inuenerunt: putantes oẽs hoĩes mũdi sicut ⁊ sodomitas incendio periſſe: et sicut alias diluuio audierant esse factum. Potissime quia scõm diluuiũ ignis extitisse putabãt: qõ futuꝫ intellexerãt prophetatũ. Si aũt loth peccauit credendũ est ipm penitentiã egisse. Alioquin in sanctoꝝ collegio non poneret. Quod autẽ sanctus notandus sit: nõ solũ ex testimonio petri aplí in secũda epistola. c. ij. probat: sed etiã et Esi. testimonio: vbi solus ipe iust⁹ inter cũctos vni⁹ ciuitatis peccatoꝛes hoĩes nominat. Quis autẽ aut quando vite sue finis fuerit vlterius nõ legitur. Hec vnde supza.

¶ De sancto Isaac patriarcha. Cap. xcij.

Isaac patriarcha abzahe filius qꝛ in sanctoꝝ patruꝫ catalogo cõscribitur ecclesiastici. xliij. ꝓ repromissionẽ anno. c. patris natus octauo die circumcisus a deo intantum dilectus fuit: vt tentans patreꝫ de eodẽ sibi exhiberi holocaustũ mandasset: ⁊ eius obedientiam propalata proꝑpo arietem cõmutasset: ⁊ cum a morte reseruasset: que omnia in abzahe legenda superius dicta sunt.

Cum ergo isaac esset annoꝝ. xl. et rebeccam bathuelis filiam duxisset vxoꝛem vt iam pactum est: in geraris peregrinatus est: et fedus cum abimelech iuramento firmauit: ⁊ dñm sibi pollicentem que ⁊ patri suo ꝓmiserat audiuit. Cũ ergo rebecca vxoꝛ eius. xx. fere annis sterilis extitisset: oꝛante ꝓ caviro suo: vt impleret promissio: tandẽ duos geminos cõcepit. Quoꝝ rum mutua collisione adinuicem afflictionem in vtero sustinuit. Consultoqꝫ dño et accepto de duob⁹ populis ex eis nasciturꝝ diuino oꝛaculo: geminam prolem edidit anno Isaac. lx. Primo egressus rufus et hispidus dictus est Esau: qui ⁊ edom: a quo gens idumeoꝝ. Secũdo natus dictus est Jacob: quia plantam fratris manu tenebant: qui postea israel nominatus est: a quo israelite: qui nũc iudei descenderunt. Cum ergo adoleuissent esau factus est venatoꝛ ⁊ iacob agricola ⁊ pastoꝛ in tabernaculis habitabat. Pater diligebat esau quia primogenitus: ⁊ quia de venationibus eius vescebatur libenter. Mater ẽo diligebat iacob pꝛo eius simplicitate ac etiam diuina inspiratione. Cuꝫ autem Jacob lenticulã coxisset: et esau lassus de agro rediret: ⁊ de ꝓlmẽto fratris peteret. Illeqꝫ sibi dare recusaret: vẽdidit sibi esau primogenita sua: ea paruipẽdẽs: ⁊ se moꝛituꝫ putans nisi instanti comederet: deditqꝫ sibi primogenita pꝛo edulio lentis: ⁊ iuranit talem vendi tionem se ratum habiturũ. Et qꝛ lẽticula fulua erat: ⁊ hebꝛaice edom fuluuꝫ dicit: extunc esau vocatus est edom. Erant autem primogenita dignitates quas habuerant primogenitꝝ in cognationibus suis vsqꝫ ad aaron: videlicet vestes speciales quibus induebantur tantum in sacrificijs offerendis: ⁊ receptio finalis benedictionis a patre. Ipse ẽo in solennitatibus ⁊ coniugis benedicebat minoꝛibus: ⁊ in his duplam ciboꝝ benedictionẽ percipiebat. Similiter ⁊ in diuisione hereditatis: nec peccauit iacob fratrem esurientẽz nõ reficiendo gratis ꝑm gregoꝛium: qꝛ laboꝛabat ille vitio gule: non nature necessitate. ¶ Cum autẽ senuisset isaac et videre non posset: mandauit esau primogenito suo ꝺe venatione sibi cibos parari anteqꝫ moꝛetur: vt sibi benedicere posset. Quo ad venãduꝫ egresso iussit rebecca iacob filio suo: vt sibi afferret duos hedos optimos: ex quibus escas gratas faceret patri suo: vt sibi pꝛo esau benedictionẽ daret. Et cum ille ex hoc se deprehendꝺuꝫ dubitaret: ⁊ fortasse maledictionẽ pro benedictiõe recepturũ: proꝛestata est mater ꝙ talis maledictio in suum caput verteretur: duꝫ modo iussa per filiũ complerẽtur. Quod cum iacob perfecisset: paratis cibis induit iacob vestibus esau valde bonis: quibus vt dictũ est primogeniti vtebãtur. Pelliculasqꝫ hedoꝝ manibus ⁊ collo circũdedit: vt similitudinẽ fratris qui pilosus erat exprimerent: iacob ergo cibis

acceptis: ⁊ patri ysaac allatis cum ipm minime cognouisset de cibis comedit: et palpato illo putans esau: iacob postmodū bñdixit. Egresso igit iacob venit esau: ⁊ cibos patri tulit ac bñdictionē petijt. Quo audito expauit ysaac vehemēti stupore: ⁊ in hac extasi vidit in spū vt ait comestor a dño bñ factū esse: ⁊ significationē pie fraudis itellexit: ⁊ iō nō irascēs qđ fecerat cōfirmauit. In bñ aūt factor. vt ait Greg. nō peccauit iacob nec p fraudē bñdictionē pmogeniture surripuit: sed sibi debitā accepit: quā alias p lētis edulio a fratre cōparauit. Nec falso dixit pī se esse esau: qz erat ipe nō psona sed primogeniture dignitate: sicut Iohānes helias nō natura sed virtute. Benedictus est autē: non ām intentionē patris que ad esau erat: sed ām virtutē verborū que pferebat. Sicut epūs qui ordinauit clericū alienū: quē credidit esse suum: ⁊ tamē vere eū ordinatus. ¶ Superuixit autem ysaac post natos esau ⁊ iacob annis. cxx. Et sic annorū. clxxx. senex ⁊ plenus dierum mortuus est. Et sepelierunt eū filij sui in sepulchro paterno: quod est in hebron in spelunca duplici: de qua dictū ē superi⁹. Hec ex libro gen. a cap. xxv. vsq; ad. xxviij. ⁊ ex dictis hieronymi: iosephi: ⁊ comestoris: atq; ex chronicis guilelmi.

¶ De sancta Rebecca. Cap. xciij.

Rebecca filia Bathuelis filij Nachor fratris abrahe ⁊ ysaac neptj ex auūculo pgenita: eidē ysaac in vxorē diuina dispēsatione ōsita fuit: vt superi⁹ in gestis abrahe ptinet. Hec multo tēpore sterilis duos postmodū gemios edidit natos: esau vicz ⁊ iacob. Et qz naturale est: vt mater sp pdiligat: quē pī min⁹ amat. Rebeca iacob predilexit: quē ysaac respectu esau quodāmodo cōtēpsit. Et de matris cōsilio ac puidētia sūma adhibita cautela minor maioris bñdictionē accepit: vt superi⁹ dictū ē. Eadēq; circūspectiōe iacob ab esau ira saluauit: dū ipz ad tpus ad labā auūculū suū ⁊ ipius rebecce germanū i mesopotamiā trāsmisit: vt morte euaderet: quā sibi fuerat esau cōminat⁹. Quo apō labā cōmorāte p annos. xx. vt dicef: anteq; inde rediret: rebeccam decessisse creditur: quo autē tpe: vel quō scripture textu filētio preteritur.

De scō Jacob siue ysrl patriarcha. Ca. xciij.

Iacob qui ⁊ ysrl patriarcha ysaac filius: ⁊ ipe sanctorū patrū catalogo scriptus ecclesiastici. xliij. anno patris. lx. cū esau congenit⁹ est. Vbi postq; fratris benedictionem diuina dispensatiōe surripuit: vt supra primo dictum est: a fratre exoius: de cōsilio matris ad laban auunculum suum in mesopotamiā confugit: vbi in itinere iuxta luzam dormiens: scalam e terra ad celuz erectā: per quam angeli ascendebant: ⁊ descendebāt: vidit: ⁊ dominum summitati scale innixum sibi terram ⁊ benedictionem seminis promittentē audiuit. Peruēiens autē ad laban. xiij. eidez annis pro duabus filiab⁹ suis lia ⁊ rachele seruiuit. Cuz esi laban cū iacob pepigisset: vt sibi vij. anni pro filia sua minore rachele: quaz ipse amabat seruiret. Et completo seruitio. vij. annorū: iacob vxorē suaz expeteret: labā nuptijs celebratis noctu liam filiā suam maiorez in thalamo collocauit: cui ancillam zepham tradidit: cum qua iacob rachelem arbitrans nocte dormiuit. Cum autem maneliam cognouisset: ⁊ de hoc socero conquestus esset: excusauit se labā: nō esse de more patrie: vt minores filie ante maiores nuptui traderētur. Promisit quoq; sibi post. vij. dies rachelē daturū: ⁊ sic iacob vtrāq; sororē habiturū pro seruitio. vij. aliorū annorū futuroz quo sibi seruire debuisset: completaq; hebdomada eidem rachelem tradidit: cui ancillam balaan nomine dedit: iacob quoq; socero. vij. alijs annis pro lia iam obtenta seruiuit.

¶ Genuit quoq; iacob. xij. filios ex vxoribus ⁊ earum ancillis. Ex lia habuit Ruben: symeon: leui: iudam: ⁊ isachar: ⁊ zabulon: ⁊ vnam filiam nomine dinā. Ex ancilla lie zepha: gad: ⁊ aser. Ex ancilla rachelis baladā: ⁊ neptalim. Ex rachele ioseph: ⁊ bēiamin. Finitis xo. xiij. annis seruitij pro vxoribus suis iacob ⁊ laban discedere voluit: sed laban adhuc ipso requirente pro alio septēnij seruitio Jacob remansit: postulauitq; iacob pro precio quicquid nasceret varij colorīs ex gregibus: quos pascebat: quod annuente laban iacob nouam nature stropham commentatus: cōtra naturam arte naturali pugnauit: virgas scilicet varias in carnalibus ponens: ⁊ in feruore diei dū ad potandū aquide pecora pergerent: ⁊ accederentur ad coitū oues ⁊ capras ascendi faciens: vt tales fetus cōciperent: quales vmbras arietū ⁊ hircorū supra se ascendentium in aquis conspicerent. Varius esi erat color vmbrarū: ficq; multitudine agnorum ⁊ hedorum varij colorīs nascentiū: iacob vltra modum ditatus est. ¶ Jacob igit ioseph nato cōpletis annis. xx. apud labā: nec valens vigesimū primū perficere propter nequitiā laban: qui mercede eius pluries mutauerat: cū vxoribus ⁊ filijs ⁊ substantia sua clā discessit. Quē laban iratus persecutus est cū cognatis ⁊ amicis: sed ipm dño cohibente: ne iacob noceret: initio secum federe reuersus est in pace filiab⁹ ⁊ nepotibus deosculatis. ¶ Jacob xo ce ptū iter pagēs angelos dei cōfortātes se ↄ fratris sui esau irā: quē valde timebat: obuios habuit: ⁊ afi aurorā cū sibi apparēre āgelo luctra dimicauit: q ⁊ ei⁹ femoris neruū tetigit: ⁊ statiz

emarcuit: ⁊ nomen israel imposuit: atq; qz contra fratrē inuictus staret: eidē predixit. Iacob ño ad placandū animū fratris munera sibi per nuncios misit: ipse aūt subsequēs filios ⁊ vxores ac familiā ⁊ iumenta in duas turmas diuisit. Cui esau cum quadringētis armatis occurrens: ⁊ munera eius recusans: ipz cū vxoribus et filijs suis amabiliter cū amplexu ⁊ osculo ac fletu suscepit: ⁊ in seyr reuersus ē. ¶ Trāsacto ño iordane iacob habitauit in agro sichem: quē emit a rege emor. Et tūc dina filia eius egressa vt mulieres regiōis videret: corrupta ē a sichē filio emor. Quā postmodū in coniugiū petens: symeon ⁊ leui dolose egerūt: vt filius emor cuz patre ⁊ populo iuxta ipsoz ritum circūciderentur: asserentes se sorozē incircūciso homini copulare non posse: quod si facerēt: nedum dinam filio regis ꝓmiserunt tradere: sed etiā cū eozū populo connubia cōfederare. Cum aūt omnes mares circūcisi fuissent: ⁊ pre dolore incisionis tertio die in lectis iacerēt. Symeon ⁊ leui arreptis gladijs vrbem aggressi sunt: cūctisq; maribus interfectis cetera diripuerūt. Unde territus iacob ꝓpter incolas terre: sed confortat⁹ a dño recessit. Perueniēsq; bethel edificauit altare: ⁊ iuxta id quod prius in itinere mesopotamie domino vouerat: ibidē obtulit holocaustū. Egressus igitur iacob de bethel venit verno tē poze ad terraz que ducit effratam. i. bethleem. Ibiq; cum rachel filium peperisset: ⁊ pre dolore partus moreref: vocauit eum bennonij. i. filius doloris. Pater ño vocauit euz beniamin. i. fili⁹ dextere. Ibiq; rachele sepulta: iacob pue nit ad terrā chanaā. Et cum esset annozū. cxx. patrem suum isaac mortuū sepeliuit. Erat aūt iacob annozum. xcl. quando genuit ioseph. Et cum esset ioseph annozum. xxxix. iacob descendit in egyptum in animabus. lxx. qui tunc erat cxxx. annozum: vt in proximo dicetur. Qui post ea vixit in egypto annis. xvij. Et sic iacob annorum. cxlvij. videns appropinquare obitū suum vocauit ioseph filiū suum adiurans eum vt ipz sepeliret: vbi abraham sepultus fuerat. Conuocatis autē omnibus filijs suis benedixit eis ac prophetice multaventura predixit de diuisione terre promissionis ad litteram: ⁊ de futuro statu duodecim tribuū: apertissime aūt de vtroq; christi aduentu. Et post hec in pace dormiuit: quez filij assumentes portauerunt in hebron: ⁊ ibi eūdem sepelierunt cum patribus suis. Hoc ex Benesa. c. xxvij. vsq; ad. xxxvij. et ex alijs libris quibus supra.

¶ De sancta Rachele. Cap. xcv.

Rachel filia Laban filij barhuelis filij nachor fratris abrahe ⁊ Iacob neptis ex auūculo ꝓcreata in vxorē iacob diuina dispēsatione a patre tradita est. Pro qua vt supra proxime dictū est: Iacob laban seruierat septē annis. Et videbāt ur sibi dies pauci pre amoris magnitudine q̄ ipaz adamauit. Nam sorozē Liam quasi coactus accepit. Quia tamē die instituta exigit vt minus accepti in aliquo subleuentur. Videns deus q̄ iacob rachelē ꝑdiligeret: eā multo tpe sterilitate dānauit: liā aūt multis filijs fecūdauit. Cū autē cōtemplatione filioz amoris sororis dilectioni adequatus esset in iacob: tūc ⁊ rachel parere cepit. Peperitq; primū ioseph iacob iā xci. anno etatis agente: vt scz iosephus tradit. Post quem annis duodecim genuit bēiamin et in puerperio decessit: quā iacob in effrata q̄ est bethleem vbi ⁊ filium pepererat: sepeliuit: ⁊ titulū eius descriptionis desuper apposuit. Prefate tres sanctissime matres: scz sara: rebecca: et rachel in multis sacre scripture locis cōmozātur: ⁊ earum celebris sanctitas recolitur. Specialiter aūt petrus in prima epistola. c. iij. de sanctitate sare mētionem facit: cuius ⁊ ceteras cōmendare in genere videat: ꝓpter quod merito in sanctaruz mulierum catalogo describuntur: que tantozum virozum coniuges et fatozum filiozum meruerunt esse genitrices. Iosephus etiam eās inter sanctas hebreozum matres: imo pre ceteris commemorat. Hec omnia vnde supra collecta sunt.

¶ De sanctis duodecim patriarchis filijs iacob. Cap. xcvi.

Duodecim patriarche filij iacob: a quib⁹. xij. tribus israel descēderūt: ab eodez ex duabus ei⁹ vxoribus: rachele et lia: et duabus ancillis zelpha ⁊ bala ꝓgeniti fuerunt: quoz nomina hec sunt: ruben: symeon: leui: iudas: isachar: zabulon: gad: aser: dan: neptalim: ioseph: ⁊ bēiamin. Hos essi in sanctozum numero ponendos indu cūt: nō solum paterna sanctissima merita: quorum illi imitatores fuisse creduntur: sed etiam eozum in multitudinē filiozuz israel innumera generatio diffusa. Quod vt ipsozum sanctitas plenius innotescat ex ossi tribu eoz duodecim milia signatozum in apocalypsi describūtur: vt sic ex electis filijs parentes eozum sancti comprobentur. Excepta sola tribu dan: que ideo in nouo testamēto repellit: non ex vlla ꝓgenitoris culpa: sed quia ex ea christo cōtrarius antixps nascirurus dicit. Uerum ⁊ si ex eisdem patriarchis aliqui peccauerūt in aliquo: vtpote ruben qui patris cōcubina abusus est: vel forsitan oēs quādo ioseph iustū in egypto vendiderūt: pie creditur eozū culpas ante mortē per penitētiā fuisse deletas: vt patrū vestigia imitātes offices ex hac luce fine delicto migrarēt. Confirmatur etiaz hec opinio ex duodecim testamētis ipsorum; que in hebreozū codicibus reperta nuper

in latinum translata sunt: que Vincētius in speculo ponit. In quibus de aduētu christi ⁊ articulis humanitatis tot ⁊ tāta mysteria vaticinata cōtinentur: vt videātur diuino afflati spiritu: non futuram prophetiā predixisse: sed trāsactam hystoriam texuisse. Et potissime in hoc concordantes: q̄ christus dom̄in⁹ de tribu iuda ⁊ tribu leui fuerat nasciturus: ipas duas trib⁹ pre ceteris extollens: ⁊ in hoc christo regnū ⁊ sacerdotium attribuētes. Nec̄ eīm arbitrandū est tantā diuini spiritus afflationē in reprobatos homines eadem sacramēta sic vnico ore pphetantes: potissime mortis tēpore cōcurrisse.

¶ Omnes autez patriarche sicut cum patre iacob in egypto intrauerūt: sic ibidem vitā finierunt. Ex istis vt dictū est duodecim trib⁹ filioz israel dicte sunt: inter quas q̄uis tribus ruben ex eo q̄ fuerat primogenit⁹ ceteras dignitate precellere debuisset: tamē trib⁹ iuda eius locū obtinuit: et ideo merito regnum accepit: quia aperto rubro mare filijs israel transituris: cunctis intrare dubitātibus: prior tribus iuda mare transiuit: ⁊ ceteris transeūdi audaciam prebuit. Post hāc p̄m tribus leui merito prefecit: quia ipsa sola ex oībus diuina vocatione ad sacerdotiū sublimat. Et quia ex oībus fratribus suis leuite separati fuerant: vt de sacrificijs et oblationibus ceteroz vitam ducentes sortē hereditatis cum alijs non acciperēt: ita q̄ solum tribus vndecim remanebāt. Idcirco tribus ioseph in duas subdiuidit: que ex duobus filijs effraim ⁊ manasse descenderūt: vt numer⁹ duodenarius impleret: ⁊ vt tribus ioseph cui⁹ occasione ceteris fratribus tāta bona puenerāt: duplici portione ditaret. Idcoq̄ trib⁹ ioseph inter ceteras nō nominat: sed loco eius due trib⁹ videlicet effraim ⁊ manasse surrogātur.

¶ De sancto Joseph patriarcha. Cap. xcvij.

Ioseph patriarcha Jacob filius ex rachele in sanctorum patruz catalogo. Ecclesiastici. xliij. ⁊ primo Machab. ij. specialiter nominat. Qui patri dilectissim⁹: eo q̄ in senectute genitus: cum annorum. xvi. pasceret gregem: inuidiam fratrum suorum incurrit: tum propter familiarem patris erga se dilectionē: tum ꝓpter somniorū narrationem. Viderat eīm somnia: q̄ fratrū manipuli suum in agro adorarēt: ⁊ q̄ sol ⁊ luna et stelle vndecim se similiter honorarent: quod pater exponens ioseph a fratribus p̄dixerat adorandum. ¶ Cum igitur a patre in Sichen: vbi fratres pascebāt pecora mitteretur: ipsum tunica talari nudatum deposuerunt in cisternam siccam: ⁊ deinde consilio iude extractū ismaelitis triginta argenteis vendiderūt. Tunicā aūt ipsius in sanguine hedi tinxerunt: simulāteq̄ illum a feris occisum eādem patri miserūt: qui ipsum interfectuz existimans inconsolabiliter omni tempore deflebat. Madianite ꝓo qui ⁊ ismaelite ioseph ī egypto vēdiderūt phuthiphari eunucho magistro militie Pharaonis. Hic habuit vxorem ⁊ liberos: nōdum eīm eunuchus factus erat. Nam ⁊ ioseph postmodū duxit vxorem eius filiam: qui eunuchus factus ad sacerdotium fuit promotus. ¶ Traditq̄ hebrei: q̄ ipse phuthiphar vidēs ioseph elegantē emit eum: vt sibi misceretur. Dominus autem custodiens ioseph: adeo illum infrigidauit: vt deinceps tanq̄ eunuchus impotens ad coitum fuerit: propter quod et eunuchus dicitur. Videntes autem eum ierophanti arefactum de more suo ipsum pontificem heliopoleos: que postea fuit damiata creauerunt. Phuthiphar autem q̄uis cum ioseph peccare non posset: ipsum tamen diligens intantum honorauit: q̄ omni domui sue illum prefecit. Cum autē vxor eius iniecisset oculos in ioseph: quadam die dum esset in camera solus: illa ingressa apprehendit pallium eius: et eum ad concubitum inuitauit. Sed ioseph iratus relicto pallio in manu eius effugit. Illa ꝓo contemptam se videns: in argumētum fidei retentum pallium: ostendit viro redeunti: accusans ioseph q̄ ipsam voluisset violare. Qui verbis vxoris credulus: vinctum ioseph tradidit in carcerem regis. Ubi etiaz post dies aliquot retrusi sunt a rege princeps pincernarum et pistorum magister ex culpa ipsoz̄. Qui cum ambo nocte vna somnia vidissent: et ea ioseph interroganti narrassent: principi pincernarum qui dixerat se vidisse: q̄ exvite trium propaginum vuas exprimens in calicem Pharaonis poculum regi dabat: exposuit ioseph: q̄ post dies tres suo fuerat officio reponendus. Principi ꝓo pistorum dicenti: q̄ viderat se tria canistra panibus referta gestare: auesq̄ ex eis comedere: exposuit ipsum post tres dies in patibulo suspendenduz: carnesq̄ eius ab auibus lacerandas: que omnia vt predixerat: rei probauit euentus. ¶ Post duos annos vidit pharao somniū: q̄ septem boues crasse de fluuio ascendebant: quas sequebātur septem alie macilente priorum pinguedinem deuorantes. Septem quoq̄ spice plene et vberes pullulabant: quas sequebantur alie septē tenues et arentes priorum pulchritudinem absorbentes. Eunq̄ sapientes egypti somnium regi interpretari nescirent: ad suggestionem pincerne ioseph recordati: pharao ioseph educto de carcere somnium retulit: quod ille sibi exposuit. Dicens septem annos fertilitatis nimie in orbe venturos: quos subsequentur alij septem summe sterilitatis. Consuluitq̄ regi vt prouideret virū: qui quintam partez frugum tempore fertilitatis in hoz-

reis congregaret: et tempori future postmodum famis reseruaret. Rex ergo miratus in Ioseph somnij solutionem: et consilij discretionem commisit ei huiusmodi dispensationem: faciẽs eum totius egypti ducem et principem cũ esset annorum triginta. Primo igitur et fertilitatis anno venit ioseph vt congregaret frumenta in fines heliopoleos: id est damiate: et diuertit ad domum phuthiphares: qui ipsum emerat: et p dolum vxoris carcerauerat: qui princeps et sacerdos regionis Heliopoleos factus fuerat. Huius filiam asennech virginem dedit pharao Ioseph in vxorem: ex qua nati sunt sibi duo filij Manasses et Effraim priusq̃ anni sterilitatis venirent. ¶ Transactis igitur annis vbertatis et grano collecto: venerunt anni inopie: et cepe runt: tam egyptiorum: q̃ aliarum prouinciarũ populi cõcurrere ad Ioseph pro frumẽtis emẽdis: vnde et exinde infinitam pecuniam congregauit et in arcis regis reposuit. Inter hec venerunt in egyptum de terra chanaan. x. fratres Ioseph: beniamin cum patre relicto: pro frumentis emendis: qui ad Ioseph intrantes eum adorauerunt: quibus ille cognitis durius locutus est: dicens eos exploratores esse: eosq̃ diebus aliquibus in vinculis mancipauit. Illi vo se excusantes omnem suam progeniem narrauerũt: et inter alia fratrem alium beniamin domi relictum se habere dixerunt. Quod Ioseph audiẽs symeonẽ detinuit: ceteros vo cũ cibis dimisit: iurans q̃ fratrem illorũ nunq̃ dimitteret: nisi beniamin sibi adducerent: vt sic illos verum dixisse comprobaret. Qui redeũtes omnia patri narrauerunt: et eum noua tristicia afflixerunt. Consumptis ergo triticis de mandato parentis iterum pro alijs emẽdis in egyptum descẽdunt: et q̃uis dudum iacob recusante beniamin secum adducunt: venientesq̃ ad Ioseph eũ adorauerunt: et beniamin sibi presentauerũt: et munera secum delata obtulerunt. Quos ille ad cõuiuium inuitauit et symeonem eductum cũ fratribus discumbere fecit. Factoq̃ mane dispensatori suo mandauit: vt eis frumentum tribuat: sciphumq̃ suũ in sacco iunioris abscondat. Quod cum factum esset: et illi de ciuitate exissent: fecit eos insequi et teneri eo q̃ sciphũ principis rapuissent. Quod dũ negarent: et apertis saccis omnibus granũ effusum esset: repertus est sciphus in sacco beniamin: illiq̃ oẽs vincti ad Ioseph reducti sunt. Cũ autẽ eos Ioseph de cõmisso furto duri? increparet et solũ beniamin vti culpabilẽ ceteris dimissis in seruũ retinere vellet: iudas propius accedẽs: eidẽ cũ lachrymis exposuit: qualiter puerũ a patre in fidẽ suam susceperat: et p puero miam postulabat: supplicãs illũ ad patrẽ remittendũ: et se loco pueri in seruitiũ detinẽdũ. Joseph ergo se amplius cohibere nõ valẽs: alienis oibus exiectis se cũ lachrymis fratrib? innotuit oẽsq̃ sibi cũ ãplexibus reconciliauit: datisq̃ muneribꝰ ad patrẽ remisit: eumq̃ cũ omni familia et facultatibꝰ ad se deferendũ mandauit. Qui festinãter ad patrem redierunt: et sibi per ordinẽ cuncta rettulerunt. Audiens autem iacob q̃ Ioseph filius eiꝰ viueret: et totiꝰ terre egypti dominator eẽr: quasi de graui somno euigilãs deũ benedixit. Quẽ dñs per visionẽ cõfortauit. Qui mox surgẽs. ñ. anno famis cũ vniuersa familia in egyptum descendit. Fueruntq̃ anime. lxx. numero ipso et Ioseph cũ duob? eius filijs cõputatis. ¶ Pharao igif benignissime iacob senẽ annorũ. cxxx. suscepit et ab eodẽ benedici voluit: deditq̃ ei et filijs suis terrã gessen vberrimam ad habitandum. Sicq̃ occasione Ioseph iacob et filijs eiꝰ omnibꝰ bonis egypti locupletati sunt. Sepeliuitq̃ Ioseph patrẽ suũ defunctũ: vt supra dictũ est i sepulchro patrũ suoꝝ in hebron. Erat aũt Ioseph annorũ. xxvi. quãdo iacob in egyptum intrauit vbi et annis. xxvij. superuixit. Sicq̃ Ioseph annos etatis sue. lvi. agebat decedẽte genitore. Quo mortuo superuixit annis. liij. et vidit filios effraim in tertiam generationem: filij quoq̃ machir filij manasse nati sunt in genibus Ioseph. Oblitusq̃ omniũ malorũ que fecerant ei fratres sui mortuo patre eos benigne p tractauit: et pdijs ac possessionibus ditauit. Et ad extrema deueniẽs fratribus predixit: q̃ deꝰ eos visitaret: et ad terrã pro qua patribus suis iurauit illos reduceret. Adiurans eos: vt ossa sua tunc ex egypto trãsferrẽt: et in paterno tumulo sepelirẽt. Mortuusq̃ est Ioseph cum esset annoꝝ. cx. et conditus aromatibus reseruatꝰ est in loculo in egypto. Hec de libro geñ. c. xxxvij. vsq̃ ad finẽ: et ex alijs voluminibꝰ quibꝰ supra.

¶ De sanctis Effraim et manasse. Cap. xcvij.

Effraim et manasses patriarche filij Ioseph fuerunt: qui tribuum ei? in duas subdiuiserũt. Quorum primogenitus manasses anno. xxxij. etatis Ioseph. ij. genit? vo effraim anno. xxxv. eiusdẽ etatis natꝰ est. Effraim aũt minor manasse maiori prelatus est: q? semẽ eiꝰ magis excreuit: et pplo multitudine: et regni dignitate. Nam regno israel in duo diuiso: tribꝰ effraim caput. x. tribuum fuit cuius regni samaria in ipsa tribu posita ciuitas regalis multo tẽpore claruit: vnde et cum iacob morti appropinquaret: Ioseph filius suus manassem et effraim ad eum adduxit: vt anteq̃ decederet filijs suis bñdictionem daret. Applicãsq̃ illos ad iacob manassem primogenitũ posuit ad dextrã patris: effraim vo minorẽ ad sinistrã: cupiens vt pater maiori dexteram: minori vo sinistram super caput poneret. Jacob vo qui iã oculis caligauerat: nec inuminibus corporis nepotes videbat: spiritu tñ futura prenidẽs manus cãcellauit: et super caput effraim dextrã: super caput vo manasse si-

nistram imposuit: eisq; bñdixit. Quod ioseph moleste ferẽs dexterã patris de capite effraim leuare ⁊ sup caput manasse transferre nitebat. Cui iacob respondit se scire quid faceret: nam q̃uis manasses magnus futurus esset: ip̃m tñ effraim ⁊ seminis multiplicatione ⁊ honoris dignitate p̃celleret. Qui post aui ⁊ patris excessum in eorum semine mirabiliter excreuerunt: ⁊ cum ceteris patriarchis in egypto diem extremũ cõcluserunt. Hec ex libro gen̄. ca. xlviij. ⁊ ex alijs voluminibus quibus supra dispersim collecta conscripta sunt.

¶ De sancto Uedasto ep̃o. Cap̃. xcix.

Edastus ep̃s attrebaten̄. fuit. Qui a btõ remigio Remen̄. archiepiscopo eidẽ vrbi in ep̃m ordinatus: cum venisset ad portum ipsi⁹ ciuitatis: ⁊ duos pauperes vnum cecum: ⁊ aliũ claudum ad elemosynam sedentes inuenisset: facta oratione cecum illuminauit: ⁊ claudum erexit. Cum autem in quadam ecclesia derelicta vepribus operta lupus habitaret: eidem mandauit: vt inde discederet: nec illuc vlterius redire presumeret: quod ⁊ factũ est. ¶ Deniq; cũ verbo ⁊ exemplo multos cõuertisset: quadragesimo sui episcopatus anno vidit columnã igneã a celo in eius domũ descendentẽ. Finemq; suum post modicũ futurũ esse cognouit. Et circa annum dñi. cccccc. in pace requieuit. viij. idus februarij. Cum autẽ corpus eius transferretur: audomarus quidem pre senio cecus dolens: q̃ corpus sancti videre non poterat. Mox lumine recepto corpus aspexit: sed postmodum pensans hoc forte non esse anime sue perutile ad votum lumen amisit.

¶ De sancto Amando ep̃o. c.

Mandus ep̃s nobilibus parẽtibus ortus: monasterium introiuit. Qui die quadam maximũ serpentẽ inuenit: quẽ statim virtute crucis ad foueam inde nunq̃ exiturum ire coegit. Post hoc dum romã venisset: ⁊ in ecclesia sctĩ petri apl̃i p̃noctaret: custos ecclesie ip̃m irreuerẽter foras p̃iecit. Cui postmodũ añ fores dormitãti beat⁹ petrus apparuit: ⁊ ad gallias ip̃m redire mandauit. Qui cũ ibidem regẽ godobertũ de suis criminibus diuinitus admonitus increparet: rex ip̃m de regno suo eiecit. Cum aũt rex filiũ non haberet: ⁊ amãdus sibi oratiõe natũ a dño impetrasset. Disposuit rex: vt eũ ab amãdo baptizari faceret. Quesito igitur sancto ⁊ ad regẽ adducto prostrat⁹ ad pedes eius rex veniã petijt: ⁊ vt filiũ suũ quẽ precib⁹ sancti dñm sibi cõcessisse nouerat baptizaret: instantius postulauit. Ille v̄o primam de venia petitionem exaudiuit: sed secularib⁹ negocijs implicari nolens secundã recusauit. Tandem victus precib⁹ annuit voto regis. Et cum baptizaret infans tacentibus cunctis respondit amen. ¶ Post hec ip̃m rex in traiecten̄. episcopũ sublimari fecit. Ubi cũ verbum predicationis cõtemni videret in vasconiã iuit. Et dum ibi predicaret: ⁊ quidam iaculator ip̃m irrideret: continuo a demone arripitur: ⁊ proprijs dentibus se discerpẽs: q̃ viro dei iniuriã fecerit confitetur: ⁊ tandem miserabiliter moritur. Ibi etiam cecus quidã aqua lotionis manuũ eius oculis perfusus illuminatur. ¶ Cum in quodam loco de voluntate regis monasterium construere vellet: ⁊ episcopus proxime ciuitatis hoc egre ferret: misit ad eum famulos suos: vt aut sanctum inde expellerent: aut dolose occiderent. Qui veniẽtes ei in dolo suo serunt: vt secum pergeret: ⁊ sibi locum aptum ad monasterium construendũ ostẽderent. Qui malitia eorum per spiritum agnita: ad cacumen monti cum eis accessit: vbi eũ occidere disponebant: eo q̃ ⁊ ipse martyrium affectaret. Subitoq; tanta pluuia ⁊ tempestate mons tegitur: vt se mutuo videre non possent. Qui se mori putantes: prostrati veniã postulabant: ⁊ vt eos viuos abire permitteret exorabant. Ipseq; orationẽ fudit: ⁊ mox serenitas illuxit: ep̃iq; famulos amandus in pace dimisit. Post que multa alia miracula faciens in dño feliciter obdormiuit. viij. idus februarij: circa annũ dñi. ccccccxx. tp̃e heraclij ĩpatoris.

¶ De sancta Dorothea virgine ⁊ martyre. Cap̃. ci.

Dorothea v̄go ⁊ martyr apd̃ cesareã cappadocie passa est. Cui⁹ cum due sorores christa ⁊ calixta: que in tormentis territe fuerant apostatassent: tradita est Dorothea virgo a iudice duabus sororibus suis: vt ipsius animũ ad deorum sacrificia inclinarent. Quas diuino nutu sancta virgo versa vice ad fidei veritatem reuocauit: ⁊ ad martyriũ animauit. Qua de re ip̃e sctẽ ambe in cuppã misse ⁊ in conspectu sororis incense xp̃o animas tradiderunt. ¶ Dorothea v̄o in catastam leuata ⁊ palmis diutissime cesa tandẽ data sentẽtia ad decollandũ ducta est. Que dũ ad passionem tenderet: scolasticus quidem nomine theophilus virginem irridendo rogauit: vt quia ad paradisum sponsi sui pergere se dixerat: de ipso paradiso rosas sibi aliquas destinaret. Qd̃ ⁊ illa spopõdit. Dũ aũt iugulo feriẽda foret: astitit ei iuuenis cernẽtib⁹ multis: qui eidẽ in sinu suo tria mala ⁊ tres rosas p̃sentauit: quas sibi de p̃adiso spõsi sui attulisse asseruit:

Quē saucta rogauit: vt eas theophilo deferat: qō t factū ē. Propter qō cū theophilus rosas inuisas tēpore hyemis aspiceret: t miraculuz considerasset: cōuersus est: t post decollationē virginis t ipe tent⁹ in equuleo leuat⁹ ac diuti⁹ tortus: tandē gladio cedēte martyriū consumauit. Passa est aūt virgo xpi. vij. idus februarij.

¶De sancta Dorothea virgine. Lap. cij.

Dorothea altera virgo apud alexandriā tēpore maxētij t maximi imperatoz passa est. Que vt octauo libro ecclesiastice hystorie traditur: nobili progenie orta Christo dño seruiebat: t votū virginitatis emiserat. Sed maximus in partib⁹ egypti existens pudicitie hostis t fidei: xpianos mares ad deorū cultura: virgines ad voluptatē obscenā: totis nisibus ꝓuocabat. Dum igitur virgo xpi ab eodē ꝓ adulterio impetif: accepta dilatione timensq; virginitatē amittere: nocturno silentio clam aufugit: t heremū petens orationibus t ieiunijs multo tempore vacans in pace quieuit. Cuius exemplu multe virgines imitate sunt. hec ibi.

¶De sancto moyse abbate. Lap. ciij.

Moyses abbas in deserto de scythi penitentiam egit. Qui fratri a se pereti sermonē dixit: vt in sua cella sederet: t ipa eū vniuersa doceret. Cū quidam frater senex infirmatus in egyptū vellet ire ne fratres nimis grauaret: prohibebat eū moyses abbas ne iret: qm in fornicationē incideret. Qui contristatus est nimiū: tam infirmitatē suā quā senectutem considerans. Et contra abbatis inhibitionem discessit. Cui cum virgo quedaz ex deuotione seruiret ille conualescens eam violauit. Que concepit t peperit. Senex ꝙ infantē in vinis suscipiens: in die magno festiuitatis que erat in scythi ecclesiā cuz multitudine fratrū intrauit. Et puerū cuz lachrymis oibus ad sui confusionē t aliorū exemplū ostendebat: et ipm filiū inobedientie fore dicebat: ac vt nemo de senectute presumeret admonebat: necnō vt pro se orarent omnibus supplicabat. Cui moyses abbas penitentiam imposuit: t ille ad cellam reuersus ad pristinum statū redijt. ¶Fratrem quendā qui peccauerat abbati moysi miserunt iudicandum. Qui accepto sacco pleno harena venit ad eos. Et interrogat⁹ ab eis qd hoc esset: respondit ꝙ erant peccata sua post se currentia in similitudinem harene ponderosa: que ipse non poterat videre: qui tamen venerat aliena iudicare. Ille autem hoc audientes fratri pepercerūt. Hec in vitis patrum. Quieuit autem abbas moyses in domino: t agitur eius festum septimo idus februarij.

¶De sancto Moyse abbate alio episcopo saracenorum. Lap. ciij.

Moyses alius abbas ethiops natione eps saracenorū fuit: vt habef in hystoria tripartita. Hic postmodū ab egyptijs captus: t suus effectus ꝓpter multas culpas a dño suo expulsus: latrocinijs t homicidijs deditus est. Tandē exemplo sanctorū anachoritarū ad penitentiā ꝓuocatus: t xpian⁹ ac monachus effectus est. Fuitq; discipul⁹ isidori abbatis. Cuius sanctitatis exēplo omnia diaboli figmēta deuicit: t demonib⁹ admodum terribilis fuit. Deinde ad sacerdotij ordinem ascendit: t septuagintiquinq; annis in heremo seruire studuit. Cum aūt ꝓmo clericus factus esset: t epus ei superpelliceū imposuit: dixit ei eps ꝙ factus fuerat nimiū cādidatus. Ille ꝙo quefiuit ab episcopo: an a foris: an ab intus: qsi diceret ꝙ dealbatio exterioz fine interiori nihil prodest. Uolens aūt episcopus eius patiētiam comprobare: dixit clericis suis: vt quādo ad altare accederet: eum cū iniuria expellerēt. Deinde ipsum insequētes quid loqueref audirent. Proijcientes ergo eum foras dicebant. Exi foras ethiops. naz ethiops niger erat: q egressus inter se dicebat: ꝙ illi optime fecerāt ipsuz expellendo: eo ꝙ cū homo nō esset inter homines stare presumpsisset. Hic autez sex annis in cella inclusus stetit: quibus nulla necessitate exiuit: panem solū comedens t aquam ad mensurā bibens: totaq; nocte stans apertis oculis orabat: vt tētationes quibus i somnis fatigabaf deuincere t. Transactis sex annis oibusq; tētationib⁹ superatis ex charitate ductus nocturno tempore cellas monachoz circuibat: t aquam aliquādo a decem: aliquando a duodecim: aliqñ a viginti deferēs stadijs: omniū fratrū lagenas iplebat: factoq; mane nesciref qs eēt ad cellā redibat. Que nocte quā demō vt eū ab hoc ope euerteret: qsi ad mortē in dorso pcussit: q mane sacēs reptus: t qs eēt agnit⁹ ad ei⁹ tuguriū p fratres reduct⁹ fuit. Quieuit in pace in deserto scythi vij. idus februarij. lxxx. discipulis derelictis.

¶De sancto Augulio epo. Lap. cv.

Augul⁹ episcopus in britānia martyrium passus est. Hic essi pōtifex auguste ciuitatis britānie etate ac virtutib⁹ puectus cursum tpis per martyriū cōplens eterna meruit suscipe pmia. vij. idus febr. vt ait ado.

¶De scra Coiuta ꝓgine t martyre. Lap. cvi.

Coiuta virgo et martyr apud alexādriā sub Decio cesare passa ē agēte diuio pside. Qui vt

habetur sexto ecclesiaste historie libro: beatum metranū senē volentem impia verba proferre: iussit omne corpus eius mēbratim fustibus collidi: vultumq; eius ac oculos acutis calamis terebrari. Deinde ipm extra ciuitatē eiectū lapidibus mactari: vt superius dictū est secūdo kalen. februarij. ¶ Post hec iubente iniq̄ssimo preside Coiutā virginē adorare idola recusantem: pagani pedibus innectentes: ⁊ per plateas ciuitatis hinc inde trahentes horrendo supplicio corpore discerpserunt. Sicq; christo spiritum reddidit sexto idus februarij.

¶ De sancta Apollonia virgine ⁊ martyre. Cap. cvij.

Apollonia vrgo ⁊ martyr apd alexandriam sub Decio cesare passa est agente diuino preside predicto. Quā pagani detentā ad idola perducentes iussu presidis adorare cogebant. Quod cū illa execraret persecutores ipius omnes primū dentes excusserunt. Deinde copioso igne accenso cū minarentur viuam se eam incensuros: nisi cum eis impia verba proferret: paululum quidem intra semetipsam deliberans: repente de manibus impiorum prorupit: ⁊ in ignem quem parauerāt: prosiliuit. Sicq; igne combustam in odorē suauitatis suauissimum christo hostiam obtulerūt quinto idus februarij. Cuius corpus vna cum reliquijs coiute virginis et metrani martyrum a christianis alexandrie sepultum est.

¶ De sancto Ausberto episcopo. Cap. cviij.

Ausbertus epus filiꝰ sircanij illustris cū esset iuuenis: andragasinam virginem filiam illustris roberti officialis lotharij regis francorum: satis renitentē tandem a parentibus coactez desponsauit vxorem. Nam cum ab annis puerilibus deo virginitatem vouisset: virum omnino accipere recusabat. Cum autem deū lachrymis propulsasset vt eius pudicitiam cōseruaret anteq̄ a viro traducta esset: subito graui in faciem lepra percutitur: ⁊ a consortio hominum separatur. Sicq; dispensante andoeuo episcopo a viro repudiatur: ⁊ in cenobio virginum iuxta monasterium beluaci situm virgo ipsa sacro velamine cōsecratur. Sed post dies modicos a lepra mūdata: priorem speciem reassumpsit. Que ⁊ post modum eiusdem loci abbatissa facta est laudabiliter vixit. ¶ Ausbertus vro vxoris exemplo relicta aula regia in qua inuite morabatur: de voluntate lotharij regis monachus effectus est in monasterio fontanelle: sub sancto vandegisillo abbate. Deinde ab ādoeuo episcopo presbyter consecratus: theodorico regi nondū regnanti: cum ad regnū ascensurum predixit. Et in huius signum in agro ipsius theodorici tempore hyemis herbam virentē ꝓduxit: que vsq; in presens ibidem perpetua viriditate conspicitur. Successit autez vandegisillo in regimine monasterij fontanelle. Ac deinde post beatum Andoeuuz ad episcopatū rothomageñ. electus fuit. Qui vti bonus pastor commissi sibi gregis dominici mirabilē curam egit. Sed tandē regi Pipino: q̄uis falso tamē de ꝓditione suspectꝰ ab eodem apud altū montē in exiliuz actus est. vbi in pace vitā finiuit. v. idus februarij. Cuiꝰ corpus dū inde trāsferret visum est oculos tertio aperuisse. Sepultusq; est ad presens apud beluacum virtutibus clarens.

¶ De sancto Amonio confessore ⁊ abbate. Cap. cix.

Amonius cōfessor vir eruditissimus origenis didymiq; discipulus fuit. Qui a iuuentute vsq; ad mortez p̄ter panem assum nihil vnq̄ comedit. Nunq̄ visus ē irascēs: aut iurans: aut mentiēs: aut vanum vel asperū vel infirmum protulisse sermonez. Cum athanasio episcopo romā tendens ⁊ rediens: nullū ciuitatis edificium vel opus spectabile preter apostolorum ⁊ laterañ. ecclesias cōspexisse narrauit. Electus aliquādo in episcopū aurē sibi p̄cidit: vt sic vti mancus ⁊ mutilatus episcopatu iudicaretur indignus. Et dum adhuc omnino hoc non obstante electioni insisterēt: protestans q̄ sibi linguā precideret: dimissus est. Ignē de domo vicinorum assumens: nec in quo deferret paratū habēs prunas inustis vestibus in sinu portauit. Quieuit in pace apud cyprum. v. idus februarij: vbi ⁊ sepultus est.

¶ De sancta Scholastica virgine. Cap. cx.

Scholastica virgo beati benedicti soror ab ipso infantie tēpore domino dedicata in monasterio fuit. Ad quaz vir dei semel per annū visitandam venire cōsueuerat. Quadā die cum discipulis ad eam ex more descendit. Qui totum diem in sacris colloquijs deducētes: incumbētibus iaz noctis tenebris simul cibū sumpserūt. Cū ergo adhuc ad mēsam sederēt: ⁊ tardior se hora protraheret: sanctimonialis virgo fratrē rogauit: vt ibi secum eadem nocte permanēs diuinis eā sermonibus refoueret. Quod ille omīmode facere denegauit. Et cū tanta esset in celo serenitas: vt nec parua nubecula appareret: Scholastica insertis digitis manꝰ sup mensam posuit:

et caput in manibus dominum rogatura declinauit. Moxq; tāta coruscationis ⁊ tonitrui virtus tantaq; inūdatio pluuie erupit: vt neq; pater sanctus: neq; qui cū eo erant fratres: extra loci limē pedem mouere potuissent. Sicq; ipe exire extra tectū non valens: qui remanere spōte noluit: inuitus in loco cum sorore permāsit. Totamq; noctem puigilē deduxerūt ⁊ p sacra vite colloquia se vicaria relatione refecerunt. Dieq; sequenti vir dei ad monasterium redijt.

¶ Post triduum ꝟo in cella cōsistens eleuatis oculis vidit sororis animā de corpore egressam in colūbe specie celi secreta penetrare. Quod mox fratrib⁹ nunciauit: eosq; vt corpus ad monasterium suū deferrent trāsmisit. Quod in sepulchro qd̄ ipe sibi parauerat tumulauit. Sicq; contigit: vt quorū vna mens semp in deo fuerat: eorum quoq; corpora: nec sepultura separaret. Quieuit in pace virgo domini. iiij. idus februarij. Hec gregorius. ij. dialo. cap̄. xxxiiij.

¶ De sancta Sothera virgine ⁊ mar. Cap̄. cxi.

Sothera ꝟgo ⁊ martyr in oriētis ptib⁹ passa est. Que grauiter ⁊ diutissime alapis cesa: cū cetera quoq; penarū genera vicisset nouissime gladio martyrium cōsumauit quarto idus februarij. Hec ado in martylogio.

¶ De sancta austreberta virgine. Cap̄. cxij.

Austreberta virgo filia fisinnij illustris: ⁊ scti ausberti rothomagesi. epi soror fuit. Que voto ꝟginitatis emisso ab eodem fratre suo in cenobio virginū apud ciuitatem rothomagum inclusa: post laudabilia sanctitatis ⁊ vite testimonia. iiij. idus februarij migrauit ad dn̄m: vt dicit Guilelmus.

¶ De sancta Euphrosyna virgine. Cap̄. cxiij.

Euphrosyna virgo apd̄ alexandriam claruit. Que ipsius ciuitatis nobilissimo patre pannutio progenita fuit. Hic em̄ dū prole careret: ⁊ monasterium quodā monachorū ciuitati proximum frequentius visitaret. Eiq; multas elemosynas conferret. Agabitum abbatē ⁊ monachos exorauit: vt sibi gratam sobolē a domino precibus impetrarēt. Cui deus orationib⁹ fratrum filiam euphrosynā concessit. Dum aūt ad annos nubiles peruenisset: ⁊ virginitatē suam xp̄o vouisset: eamq; pater licet inuitam cuidam nobili iuueni dispondisset: virgo xp̄i votum adimplere cupiens de paterna domo latenter abscessit: ⁊ sumpto virili habitu seq; smaragdum nominās ad dictū monasteriū sexum virilē fingens accessit: seq; monachum fieri postulauit. Quē abbas gratanter excepit: ⁊ monasticū habitum sibi tradidit. Que in sctā religione ieiunijs ⁊ vigilijs pre omnib⁹ occupabatur: ⁊ ab omnibus masculus putabatur. Cū aūt ei⁹ eleganti decore fratres aliquādo tentarent: iussu abbatis sepe ratim cellulā petijt: ⁊ sola inclusa deo seruiens omni tēpore māsit. Uerum pater ⁊ sponsus euphrosynam vbiq; pquirentes: nec vsq̄ inuenientes: nimia tristicia afflicti eam vt mortuam deflebant. Pater ꝟo occupatus tristicia: sepius ad abbatem Agabitū veniebat: et se suis orationibus commēdabat. Ille ꝟo cum fratribus deum exorabant: vt qui pannutio concesserat filiam: eādem sibi reuelaret: vel defunctam. Sed cum abbas a domino se exaudiri minime conspexisset: ⁊ pannutius nullam consolationem recipere posset: perduxit abbas pannutium ad smaragdū inclusum: vt in eius facūdo colloquio consolaretur. Quem euphrosyna cognoscēs: s; ab eo minime cognita: vtpote habitu virili vultu squalida et afflicta: patrem sup amissione filie blādis adeo sermonib⁹ ꝯsolat: ⁊ sacris colloquijs exhortatur: q̄ quasi rediuiuus effectus ex mortuo eam frequentius visitabat. Sicq; xxxviij. annis inclusa omnib⁹ incognita mansit. Post hec graui valitudine p̄ssa mortiq; proxima: patrem secretius aduocat: eiq; om̄ia sua occulta reserat: ⁊ q̄ sit euphrosyna ipsius filia veris indicijs manifestat. O ibusq; detectis inter eius manus spiritum exhalauit. Quam pater amarissime deflens: vtpote sero cognitā: audita abbati ⁊ fratrib⁹ reuelauit. Dū corpus leuari deberet veritas detegitur: ⁊ virgo domini a fratribus cum lachrymis in monasterio sepelitur. In cuius exequijs monachus monoculus corpus deosculans lumen accepit. Pannutius ꝟo omnibus venditis pauperibus medium precij: ⁊ aliud mediū monasterio cessit. Ubi ⁊ ipse monachus factus in sancto proposito decēnio filie superuixit. Quieuit in xp̄o virgo sancta. iij. idus februarij.

¶ De sanctis saturnino ⁊ socijs martyribus. Cap̄. cxiiij.

Saturninus presbyter: Dauid: felix: apule⁹: ⁊ plures socij eorundem martyres: apud aphricā passi sunt. Qui sub anolino ꝓconsule per diuersa tormenta gloriosissime triūpharunt. iij. idus februarij. vt scribit ado.

¶ De sancto Seuerino cōfessore. Cap̄. cxv.

Seuerinus cōfessor claruit tēpore clodouij regis frācoruz. Hic abbas fuit monasterij aganensis multorum miraculorū gloria celeberrimus effulsit. Nā prefatum clodoueum regem dudum validissimis febribus

oppressum quem nullus medicorum curare po
tuerat: ab eo accersitus sua confestim oratione
sanauit: ⁊ in ciuitate parisiensi multos langue
tes a diuersis infirmitatibus liberauit. Dū au
tem rex eidem pro beneficij vicissitudine mul
tas pecunias obtulisset: nihil omnino recepit:
nihilq; aliud p munere pertt: nisi vt in toto re
gno quicūq; in carceribus qualitercūq; detēti
libere laxarētur: quod ⁊ factū est. Qui diebus
aliquibus parisius residēs: postq; obitū suū an
gelo nunciante cognouit. egressus vrbe ad mō
tem qui castrum nauonis dicit pperauit. Ibiq;
in oratorio quondam inter manus sacerdo
tum domino seruientiū expirauit. Admirabili
luce instar stelle in eius transitu ecclesia circun
fusa: ibiq; sepultus est. ij. idus februarij.

¶ De sancto Juliano hospitatore
⁊ confessore. Cap. clvi.

IUlianus cōfessor
qui a transeuntibus pro bono
hospitio inuocatur: qui et ho
spitator bon⁹ dicit: vtrūq; pa
rentē ignorāter occidit. Cū
em existens iuuenis venatio
ni insistens cerum insequere
tur: ceruus conuersus ei miraculose locutus p
dixit: q patrem suum ⁊ matrem suam occidere
debebat. Quod iuuenis audiens timuit: ⁊ ne si
bi prophetata contingerent ad regionem lon
ge remotam latenter abscessit: vbi cuidam prin
cipi adhesit: ⁊ tam strenue secum se habuit: q
principem militie eum fecit: ⁊ quandā castellā
nam viduam in coniugem ei tradidit: ⁊ castellū
pro dote accepit. Interea parentes iuliani pro
amissione filij vagantes eum vbiq; solicite re
quirebant. Tandem ad castrum cui filius pre
erat deuenerunt. Casuq; iulianus abscesserat.
Quos cum vxor iuliani vidisset: ⁊ quinā essent
inquisisset: ⁊ illi cuncta que de filio cōtigerant
enarrassent: intellexit q vir⁹ sui parentes erāt:
vtpote que hec a viro frequēter audierat. Hos
igitur benigne suscepit: ⁊ pro amore viri sui le
ctum eis dimisit: ⁊ ipsa sibi alibi cubile prepa
rauit. Factoq; mane summo diluculo castella
na ad ecclesiā perrexit. Julianus rediens tha
lamum suum vxorem excitaturus intrauit. Et
inueniens duos pariter dormientes: vxorem cū
adultero suspicat⁹: extracto gladio ambos pa
riter iugulauit. Exiens autem domum obula
uit vxori ab ecclesia redeunti: ⁊ admirans inter
rogauit: quinam essent illi: qui in suo lecto dor
mierent: que respondit parentes suos esse: qui
ipsum dudum quesierant: quos honorifice su
sceptos in suo thalamo collocauerat. Ille hoc
audiens effectus exanimis amarissime flebat:
⁊ se miserum ⁊ patricidam exclamabat. Et dū
coniugem vellet deserere pro penitentia pera
genda: vxor omnino eum sequi proposuit: vt q
fuerat secum particeps letitie fieret ⁊ doloris.
Sicq; abeuntes iuxta fluuium vbi multi peri
bant: hospitale fecerunt: in quo omnes paupe
res hospitio recipiebant: ⁊ penitentiam pera
gebāt: omnesq; inde itinerātes iulianus trās
uadabat. Post multū temporis media nocte cū
esset grauissimum gelu: audiuit iulianus vocē
lugubrem: vt se traduceret inuocantē. Qui cō
citus surrexit: ⁊ pauperem frigore deficiētem
transuexit: ⁊ accenso igne in domo sua calefa
cere fecit. Sed cum calefieri non posset: ipsum
in lectulum suum portauit: ⁊ diligēter operuit.
Post modicam horam qui infirmus ⁊ quasi le
prosus apparuerat: splendidus ad ethera con
scendit: ⁊ vale faciens hospiti suo: dixit q ip̄m
ad eum deus miserat: ⁊ peccatum suum sibi di
missum propter hospitalitatem nunciabat. Sic
q; ille disparuit. Et iulianus cū vxore post mo
dicum plenus sanctis operibus vitam finiuit:
secundo idus februarij. Et quia fuit pauperū
peregrinorum susceptor: inde a viatoribus p
bono inuocatus hospitio dicitur Julianus co
gnomine hospitator.

¶ De quadragesima. Cap. clvii.

QUadragesima inci
pitur a dominica qua cantatur
Inuocauit me ⁊c. et significat
rēpus afflictionis: vbi ecclesia
que tot tribulationibus clama
uerat Circūdederūt me ⁊c. Et
postmodū inuocandum adiutoriū respirauerat
dicens. Exurge domine ⁊c. Esto mihi in deum
protectorem ⁊c. Nunc se exauditam ostēdit di
cens Inuocauit me ⁊c. Notādum autē q qua
dragesima quandoq; dicitur habere quadra
gintas ex dies: quādoq; quadragintaduos: quā
doq; quadraginta: quandoq; xxxvi tm̄ triginta ex
m̄ diuersos respectus. ¶ Dicitur autem esse
quadragintas ex dierum: omnibus ipsius die
bus computatis: incipiendo videlicet a feria
quarta cinerum: ⁊ procedēdo vsq; ad diem pa
sche omnibus diebus: tam dominicis: q̄ feriis
computatis. Quāuis enim diebus dominicis
non ieiunemus: tamen a carnibus abstinemus.
Ratio autem huius obseruantie est: quia licet
m̄ theologos corpus humanum quadraginta
diebus formetur: tamen m̄ philosophos quod
verius reperitur: hominis corpus quadragin
taquinq; diebus organizatur: ⁊ perficit: ⁊ qua
dragesimo sexto die anima corpori infunditur.
Ideoq; quadragintas ex diebus abstinemus:
vt sicut alia corpori infusa ex carnis cōmixtio
ne quadragesimo sexto die maculatur: sic in carnis
afflictione quadragintas ex diebus a ma
cula expietur. ¶ Uel vt homo tot diebus deo
persoluat abstinentie debitum: quod ab eius
clementia se nouit esse perfectum. ¶ Dicitur
etiā quadragesima esse quadragintaduorū die

rum incipiendo a prima dominica a qua munda quadragesima incohatur: ⁊ numerando oēs dies vsq̄ ad resurrectionem tam dominicos q̄ feriales. Cuius obseruantie ratio est. Qm̄ matthe⁹ quadraginta duas generatiōes ab abrahā vsq̄ ad christum posuit: ex quibus christus sm̄ carnem descendit. Quoto ergo numero ad nos descendit per carnis generationem toto ad eū ascendere debemus per carnis macerationē: Et hec est ratio ambrosij. ¶Uel quia sicut filij israel ad terram promissionis pergentes. xlij. mansionibus per desertum factis ad ipsam terram deuenerunt. Sic ⁊ nos ad patriam eterne promissionis festinantes. xlij. dieb⁹ per huius mundi heremum ieiunijs afflicti ad eandē patriā deuenire oportet: ⁊ hec est ratio augustini. ¶Dicitur insuper quadraginta dierum incipiendo a die cineruz vsq̄ ad pascha solis dieb⁹ ferialibus computatis ⁊ dominicis in quibus non ieiunamus deductus. Cuius obseruantie ratio est: quia vt dicit Augustinus. Ad hoc vt habeamus quinquagenariū quadragenario denarius adijciēdus est. Quia ad hoc vt veniam⁹ ad eternam requiem: oportet nos presentis vite tempore laborare. Qm̄ dominus post resurrectionem. xl. diebus cum discipulis mansit et postea. x. die spiritū eis paraclytū misit. ¶Uel vt dicit gregorius. Cur in abstinentia quadragerius numerus custoditur: nisi quia virtus decalogi per libros quattuor sancti euangelij impletur. In hoc etiam mortali corpore ex quattuor elementis subsistimus: et per voluptates eiusdem corporis decalogi preceptis contrahimus. Quia ergo per carnis desideria decalogi mandata contempsimus: dignum est vt eandē carnem quater decies affligamus. ¶Dicitur preterea quadragesima esse. xxxvi. dierum incipiendo a prima dominica vsq̄ ad pascha deductis diebus dominicis ⁊ solis ferijs computatis. Cuius ratio est vt dicit gregorius: quia dū per. ccclxv. dies annum dicimus. xxxvi. diebus ieiunantes quasi anni nostri siue temporis decimas deo damus. Non solum eīm deo debentur decime rerum sed etiam decime dierum. Notādum autem q̄ xp̄us post⁹ baptismum susceptit statim suum ieiunium incohauit. Quare autez eo tempore nostrū ieiunium non obseruamus: sed cum pascha potius illud cōmamus: quadruplicem rationem assignat iohannes beleth in summa de officijs. ¶Prima est si volumus cuz christo resurgere quia pro nobis passus est ⁊ nos cum eo compati debemus. ¶Secunda causa est vt per hoc filios israel imitemur: qui eo tempore exierunt de egypto ⁊ subsequenter eodem tempore de babylonia. Quod inde probatur: quoniam tam isti q̄ illi statim egressi celebrauerunt pascha. Sic ⁊ nos imitantes illos hoc tempore ieiunamus vt de egypto ⁊ babylonia, i. hoc mūdo exeuntes in terrā hereditatis eterne ingredi mereamur. ¶Tertia est: qm̄ feruor libidinis magis accendit tempore veris: vt ergo refrenemus corporis estum hoc tēpore maxime ieiunamus. ¶Quarta est: quia statim post ieiuniū debemus eucharistiā sumere. Sicut igitur filij israel priusq̄ agnū comederent se affligebāt: edētes lactucas aggrestes ⁊ amaras. Ita nos debemus per penitentiā prius affligi: vt digni ad esum agni vite peruenire valeamus. hec iohānes beleth vbi supra.

¶De sancto Agabo ppheta. Lap̄. cxviij.

AGabus ppheta vt abbas dorotheus scribit: vnus fuit ex. lxx̄ij. discipulis christi. Hic natione antiochenus: vt habetur Actuū. xi. tēpore aposto-lorum ex hierosolymis antiochiā veniēs significabat p̄ spiritū famē in vniuerso orbe futurā: que facta est sub claudio cesare. Cuius rei gratia discipuli prout quisq̄ habebat ppposuerunt in ministerium mittere habitātibus in iudea fratribus: quod ⁊ fecerūt mittētes ⁊ seniores per manus barnabe ⁊ pauli. ¶Hic etiā cū paulus esset cesaree illuc supueniēs tulit zonā pauli: ⁊ alligans sibi pedes et manus dixit per spiritūsanctum: virum cuius erat zona illa sic alligādum per iudeos in hierusalē ⁊ tradendū in manus gentiū: sicut ⁊ rei euentus probauit. Sic ergo sub noui testamēti gratia iste prophetico spiritu claruit. Qui et antiochie in pace quieuit idibus februarij.

¶De sanctis Fusca virgine et Maura martyribus. Lap̄. cclx.

AUscavir-go ⁊ maura nutrīt eius apud rauēnam martyrium passe, sunt sub preside Quintiano. Hec nobili patre eiusdem. verbis nomine syroi gentilitatis errore detento ꝑgenita: cum esset annorum quindecim desiderabat esse christiana. Quod cum mau-re nutrici sue secreto reuelasset: et ipsa puelle consensisset: imo etiam ad christi fidem transire disponeret: venerunt occulte noctu ad sanctum presbyterum hermolaum: qui eas baptismatis vnda perfudit: et de fide diligēter instruxit. Que cum syroi pater eius didicisset: ⁊ filiam ab intentione xp̄iana reuocare nō posset: eā in carcere clausit: ⁊ cibum oēm triduo denegauit. Quibus dieb⁹ syroi missis ad filiam matronis ⁊ coetaneis puellis: vt eā ad patris voluntatem inflecterent virgini persuaderi fecit: sed nihil oīno ꝑfecit. Deinde ipe idē in carcerē personaliter accessit: ⁊ fuscā blandis sermoni-

bus demulcēs animū eius in nullo mutare prē ualuit. Qua inde postmodum eductam gladio perimere voluit: sed mater eius se interposuit sperans ex dilatione temporis filiā ad patris voluntatē blanditijs demulcendā. Tunc ad sacrificandum dijs suis pater accessit: vt ipi filie propositū cōmutarēt. ¶ Post dies aliqō preses quintianus rauennā ingressus hoc audiēs mādauit fuscam t maurā cū parētibus suis ad se vinctos adduci. Ministri ho videntes eā orantez: t angelū dñi splendidū iuxta eā stantē territi redierunt. Et dum hec presidi renūciarēt: fusca t maura se sponte sibi presentauerunt: et xpianas esse viua voce pronūciarunt. Dum aūt preses syroi tentū interrogasset: cur filiā christianam fieri permisisset: illeq; econtra se excusans omnia gesta per ordinē retulisset: quintianus quidē syroi dimisit: fuscam ho xpm confitentem t idola confutantē flagellari mandauit. Deinde in carcerē vna cum maura trudi fecit. Et dum in fide immobiliter perseverarēt: iussit eas preses ex vrbe educi: ibiq; illas gladio transuerberari. Cum autē ad locū certaminis adducte fuissent: fusca oratione fusa ad dominū: vt susciperet alas earū in pace: voce celica confortatur: deinde a speculatore gladio per latera transfixa necat. Maura ho nutrix eius tenens corpus virginis cū lachrymis rogauit carnifices: vt eam simili passione transfoderēt quod t factuz est. Quarū corpora naute quidā xpiani noctu rapientes ad prouinciam tripolitanā ciuitatē sabratā ea deduxerunt t ibidem honorifice condiderūt. ¶ Transactis ho multis annorum curriculis ciuitate illa a paganis depopulata: vitalis quidā venetus diuinitus ad vrbez ipam desertā nauigauit: t corpus sancte fusce inde sublatum ad prouinciam venetie transtulit: et in ciuitate torcellensi cum honore collocauit: vbi t ecclesia eius nomini fabricata est. Passa est autem virgo christi cum eius nutrice idibus februarij.

¶ De sancto Stephano abbate. Cap. cxx.

Stephan⁹ abbas ordinis grandimontēsi. fundator claruit anno dñi. clxxxi. Hic de aluernia natus nobilissimi cuiusdā stephani filius in annis puerilibus ab eodē beneuentū deductus sanctoq; miloni archiepo traditus annis. xij. sub ipo doctus t educatus est. A quo postmodū discedens vitāq; anachoriticam ducere cupiēs: multis heremis peragratis vt locum quietis inueniret: tandez deuenit aquitaniaz prope ciuitatē lemouicēsi. montēq; nemorosum t asperum qui dicitur muretus cōscendit quem sibi locum aptum elegit: factoq; paruo tugurio monasticam vitam ducere cepit: pane solo et aqua refectus: lectulo ex tabulis tantū absq; aliquibus stramentis decumbens; vestes viles t leues induēs: quas nullo calore minuebat: nullo frigore peraugebat. Ibiq; ordinē inchoauit pluribus miraculis fulgēs. Inter que dum quidā miles peccatū aliquod sibi confessus esset: a quo nullatenus desistere volebat: imo etiā ne crimen desereret: si forte pro se sanctus oraret valde dubitabat: abbatē rogauit instanter: ne pro se preces ad deū vllas effunderet. Pro eo tamē stephanus orauit: t anteq; ide recederet: militem a peccato volūtarie subtraxit. ¶ Cum quidam diues ei victualia sepe deferret: quadā die cibaria portans: a pdonibus in itinere capit⁹ t spoliatur. Qō sanctus dei per spiritū intelligens: proviro xpi orauit. Et ecce nocte vir ille liber dimittit⁹: t cū furibus diuinitus vinculatis mane victualia deferēs ante monasterij ianuas reperit⁹. Predonesq; viso miraculo conuertunt⁹: t impositā eis per abbatē penitentia relaxant⁹. ¶ Ipse obitū suū sibi reuelatum a deo lōge ante predixit: t anno etatis sue lxxx. sanctitate mirificus in pace q̄uit idibus februarij. Cum aūt fratres eius obitū occultarent: vt pacifice fine populoz concursu corpus sepelire possent. Adest subito pbyter ciuitatis t populi multitudo eius obitum cognouisse clamātes: t eius sepulture interesse supplicātes. Et interrogati quō eius tranſitum didicissent. Respōderunt q̄ puer quidā nup migrauerat: qui biduo ante loquelā miserat: sed dū ad vltimam deuenisset horā locutus fuerat dicens: q̄ scalam lucidissimā viderat: cuius cacumē celū et infima pars montē muretū tenebat p quam dñm stephanū conscendisse cōspexerat: cū quo t ipm statim abire oportebat. Et his dictis cōtinuo expirauerat. Sicq; populus ei⁹ interfuerunt exequijs: sepultusq; est in monasterio ipo.

¶ Post aliquos annos sub abbate petro ei⁹ successore monachi diuina reuelatione moniti: cenobium t ordinem ad grādimontem transtulerunt: a quo t ordinis vocabulum assumpserūt: vbi t nouum monasteriū construētes corp⁹ scti stephani detulerūt: vbi t iacet fignis coruscās.

¶ De sctō stephano alio abbate. Cap. cxxi.

Stephan⁹ alius abbas monasterij iuxta reatine ciuitatis menia constituti pater fuit tēpore gregorij pape primi. De quo idē doctor scribit: q̄ fuit vir valde sanct⁹: patientie singularis. Cuius lingua lz esset rustica: docta erat eius vita. Hic pro amore celestis patrie cuncta despexerat: tumult⁹ hominū deuitabat: crebris orationibus intentus erat: in q̄ vir patientie intantū excreuerat: vt eū sibi amicū crederet: qui sibi molestiā irrogasset. Reddebat in cōtumelijs gratias: si quid sibi damni

fuisset illatũ: hoc maximũ lucrũ putabat. Hunc cum dies mortis egredi de corpore vigeret cõ uenerunt multi: vt tam sancte aĩe de mũdo rece denti suas aĩas cõmendarent. Quorũ alij circa eius lectulũ consistẽtes corporeis oculis ange los ingrediẽs viderũt: sed dicere quicq̃ nõ po tuerũt: alij oĩno nil viderũt. Et hi ergo qui vi derant: ꝛ qui nil penit⁹ cõspexerãt: vno oẽs ti more pcussi fugierũt: nullusq̃ illic assistere eo moriẽte potuit: vt palã dare ꝯ intelligi: que illa egrediẽs sctã aĩa susciperet: cuius egressu ne mo mortaliũ ferre potuisset. Hec gregorius.

¶ De sctõ Valẽtino epõ ꝛ martyre. Lap. cxxij.

Valentinus epũs ichty raĩ. i vrbe ro ma martyrium passus est. Nam cũ cratõ quidã ciuis athenien. orator cõspicuus grece ꝛ latine lingue perit⁹ Rome clarus ha beretur: tresq̃ haberet discipulos cõcives no biles athenien. scilicet proculũ phebũ ꝛ apollo niũ secũ in vrbe perorãtes: contigit filiũ eius ceremonẽ tanta egritudine per triennĩ detine ri: vt incuruatus dorso caput circa genua defl e xum teneret: ꝛ nisi portaret ab alijs se oĩno mo uere nõ posset. Cũ autẽ nullus medicorũ eidez subuenire potuisset: extitit quidã tribun⁹ fron tonius: qui germanã suã asseruit per quendam valentinũ ichtyraĩ. epm a simili passione libe ratã. Quẽ craton p quosdã nobiles amicos su os ad se romã accersiuit: ꝛ vt filiũ suũ sanaret sicut ꝛ germanã tribuni sanauerat instãti⁹ sup plicauit. Promittens ei dimidiũ suarũ faculta tum: si filiũ suũ redderet sibi sanũ. Sanctus ꝟo eius diuitias contẽpsit: sed pauperibus dan das persuasit: nihilq̃ aliud ab eo petijt: nisi vt in xpm crederet: ꝛ filius eius salutẽ pciperet. Qui dũ se cũ omni familia ꝛ tribus eius disci pulis fidẽ xpi percepturos ꝓmitteret: si filium eius curaret: ingressus valẽtinus cũ filio crato nis cubiculũ: tota nocte in oratiõe pseuerauit. Et circa mediã noctẽ subito lux maxima in cu biculo effulsit: ꝛ ceremon sanatus cũ epõ psalle re cepit. Et facto manevalentinus puerũ patri erectũ restituit atq̃ cratonẽ cum vxore et filio ꝛ omni eius familia: necnõ proculũ phebum ꝛ apollonĩũ baptizauit: ꝛ in fide diligẽter instru xit. Leremõ autẽ discipulus eius effectus epm predicantẽ sequebat. ¶ Cũ autẽ prefati crato nis discipuli xpm predicando multos conuer terẽt: ꝛ valentinus epus plurima miraculorũ si gna faceret: senatores romani inuidia accensi eo q̃ ꝓpter istos multi deorũ cultũ deserebãt: valentinũ episcopũ detineri fecerunt: ꝛ virgis cesum eo q̃ sacrificare nollet placido vbis pre fecto tradiderunt. Qui ipm in arta custodia re clusit: ꝛ media nocte populum timens illum in ipo carcere decollari fecit. Cuius corpus pro culus phebus ꝛ apollonius noctu rapuerunt: ꝛ ad ciuitatem ichtyzaneñ. deferentes in subur bano ciuitatis honeste sepulture tradiderunt: vbi cum in dei laudibus iugiter peristerent tẽ ri a gentilibus traditi sunt licentio consulari. Qui sciens eos a multis populorũ insignib⁹ di lectos: noctis medio iussit eos sibi presentari: ꝛ immolare dijs recusantes capitali sententia clãdestine puniri. Statimq̃ de ciuitate illa di scessit: ꝛ quo abiret nemini reuelauit. Quorum corpa a quodã abundio presbytero iuxta corp⁹ sancti Valentini tumulata fuerunt. Passio ho rum recolitur decimosexto kalendas martij.

¶ De sancto Valentino presbytero et martyre Cap. cxxiij.

Valentinus presbyter et martyr. Ro me passus est sub claudio impe ratore. Quẽ imperator de chri stianitate accusatũ teneri fecit in vinculis duob⁹ dieb⁹. Dein de sibi in amphitheatro pñtatũ interrogauit: cur deos nõ adoraret. Scrũs ꝟo christi fidem constanter multis rationibus ve rissimam comprobauit ꝛ omnes deos gentium confutauit: in tantum vt imperator ipm de sa pientia cõmendaret. Verum dum calphurnius prefectus assistens claudio diceret imperator⁹ seductũ: timens imperator populi astantis cõ fusionem animo immutatus valentinum tradi dit asterio principi: vt eum in domum suam ad ductum patienter tractaret: ꝛ ipm ad deorũ sa crificia suaderet. Cum autem sanctus domum principis introisset: et christum lumen verum inuocasset: vt domum asterij illuminaret: dixit ei asterius: ꝙ quia christum lumen appellaue rat si filiam eius adoptiuam cecam illuminare in christi nomine posset: ipe cum omni eius fa milia christo crederet. Sanctus autem pres byter oratione facta puellaz illuminauit ꝛ aste rium cum omni domo sua ꝛ filia conuertit ꝛ ba ptizauit. Que cum audisset claudius iussit aste rium ꝛ puellam arcꝫ omnem eius familiam te neri: ipsosq̃ cunctos ad ciuitatem ostiã missos per diuersa tormẽta vita presente priuari. Cã ctum ꝟo valentinum iussit fustibus cedi: ꝛ con fitentem christum via flaminia adductum capi te truncari. Cuius corporis a quadam matro na sauinella collectum in eodẽ loco sepultum est. xv kalendas martij.

¶ De sanctis Basso et Antonino et socijs martyribus. Cap. cxxiij.

Bassus: antonius: p rotolicus: tyrion presbyter: moyses: bassianus: agathon: dionysius et amonius apud alexandriam passi sunt. Quorum bassus: antoninus ꝛ protolicus pro christi nominis cõfessione in mare demersi sunt. Tyriõ ꝟo presbyter: moyses

bassianus ⁊ agathon igne cōbusti fuerunt. Dionysius autem ⁊ amonius gladio cedente passionem consumauerunt. xvi. kalendas martij. Hec hieronymus in martylogio.

¶De sancto Sisinnio episcopo. Lāp.cxxv.

SIsinnus episcopꝰ thasineñ. q̄ ciuitas est ꝓpe ephesum ⁊ vocatur thaus apud ipam vrbem claruit. Hic eutityo ⁊ eutitya nobilibꝰ parētibus sinyrne ciuitatis ortus est. quorū precibus a deo obtētus est. cum prius prole carerent: ⁊ gratia suscipiende sobolis ecclesiam beati iohannis euangeliste apud ephesum sepius cum oblationibꝰ visitarent. Qui dū infans adhuc vbera matris lamberet: quarta sexta feria et sabbato semel tm̄ in die mamillas suggebat. Cum autē esset annorū octo a patre liberalibus disciplinis imbuendus traditur ⁊ in eius breui tēpore perfectus eruditur. ¶Die quadā missus a patre vt blada subiectis sibi gentibus dispensaret: totū triticum pauperibus erogauit: quod pater audiens moleste tulit: ad suggestionē tamen filij ad horrea que prius illeuacuauerat processit: ⁊ ea oīa decoro ⁊ nouo frumento repleta diuinitus inuenit. ¶Mortuo ꝯo episcopo thausineñ. theodorus episcopus ephesinus metropolitanus ipius diuina reuelatione eidē ciuitati fisinnium licet satis recusantem cui adhuc esset annorū viginti in episcopū prefecit. Qui gregem dñicum sibi cōmissum verbis ⁊ exemplis solicite pascere curauit. ¶Cui quidā leonti⁹ presbyter per annos octo loquelā amisisset: fisinnius ei in xpi nomine mandauit: vt die natalis dñi tunc de proximo futuro missaꝫ populo celebraret: quod ⁊ ille adimpleuit: loquela sibi exinde plenius restituta. ¶Post hec fisinnius filiū mulieris vidue ab annis xiiij. maligno vexatū spiritu: post triduanū ieiuniū ⁊ orationē ac vigilias tribus diebus in ecclesia celebratas a demonio liberauit. ¶Sed dū per annos xxxiij. ecclesiam suam feliciter gubernasset die quadam hora sexta eo celebrante audita'est vox de celis eum ad celestia vocans. Qui omni clero ⁊ populo conuocato: ⁊ in domino confortato: ea die qua postmodum decessit se ad dominū migraturū pdixit: ⁊ vt predixerat: sic euenit. Quieuit nanq̄ in pace. xvi. kalendas martij. Cuius corpus in ecclesia sancti iohānis euāgeliste apud ephesum prout ipe iusserat delatum: ibiq̄ condigna veneratione tumulatum seruatur.

¶De sancto Eratone martyre. Lāp.cxxvi.

ERaton martyr ciuis athenensis oratoꝛ insignis Rome passus est. Cuius cum filium ceremonem contractum sanctus Valentinus episcopus sanasset: vt dictum est in eius passione. xvi. kalē. martij. cōuersus est ad xpm craton cum filio ⁊ omni familia sua: et ab eodē episcopo baptizati sunt. Postq̄ ꝯo valentinus episcopus passus est. Craton etiam a senatu romano ex inuidia detentus ⁊ eorū sententia decollatus est. Cuius corpus ceremon filius sepeliuit in predio suo. xv. kalendas martij. Qui post patris martyrium in sanctis operibus xpo deseruiens: ⁊ ipse post tempus aliquod laudabiliter ex hac vita decessit.

¶De sanctis Faustino ⁊ Iouita martyribus. Lāp.cxxvij.

AVstinus ⁊ iouita martyres apud ciuitatem brixie passi sunt sub adriano imperatore. Quorū prior in presbyterum: secundus ꝯo in diaconum in ciuitate mediolanēsi a sancto apollonio episcopo ordinati: apud brixiam christum dominum predicabant. Quos imperator adrianus ipam vrbem ingressus cōprehendi fecit: ⁊ sacrificare nolentes in equuleo leuari ⁊ torqueri iussit. Qui cū ex equuleo soluti ante capitolium starent illesi: vnus de ministris nomine calocerus conuersus est: et magnum deum christianorum clamare cepit. Quem adrianus extra capitolium eiici fecit: faustinum ꝯo et iouitam in ergastulo concludi. Ad quos visendos christus nocte veniens cum luce nimia confortauit eos. Eunq̄ hec custodes carceris calocero nunciassent venit ille ad ostium carceris: et visionem vidit: atq̄ a domino exhortationem accepit: ipse ꝯo custodibus fidem christi predicauit: et eos ipsa nocte conuertit. Et cum a sanctis martyribus omnes stantes ante ianuam carceris baptismum expeterent: angelus domini eduxit sanctos ianuis clausis: qui calocerum cum militibus ad sanctum apollonium adduxerunt. Illeq̄ ipsos baptizauit hora qua fi. xij. Et cum altare non haberent: in quo dominicum corpus cōficerent: subito apparuit quasi lintheamen niueum extensum habēs corpus domini inuolutū cū quattuor luminaribus accensis. Sicq̄ omnes sacrā eucharistiā sumpserūt. Deinde ab angelo confortati sunt. Qui ⁊ sanctos martyres in carcerē reduxit: ⁊ cum eis calocerū ⁊ eius milites clausis ianuis ⁊ signatis intromisit. Mane aūt facto cū hec adrianꝰ vidisset: ⁊ qꝛ calocerꝰ cū eiꝰ officio intra carcerē ianuis clausis itroisset. Iratus oēs milites illos ante se adduci precepit: ⁊ eos oēs xpm cōfitentes decollari mandauit. Calocerū ꝯo faustinum ⁊ iouitam secum vinctos mediolanū adduxit. Quos sacrificare nolētes i equuleo leuatos diu mādauit torqueri: deinde lampades ar-

dentes eozū lateribus apponi. Et post hec stupā resina et oleo adhibitis ignē copiosum subter eos accendi. Ardentibus aūt sanctis:ignis ad statuas deozum que capiti imperatozis superemineba:profiliit:t eas incēdit. Imperatorve eo fugiens sanctos dei pedibus ad posteriora taurozum ferocīū ligari fecit t in silua dimitti:vt tracti post eos discerperent. Tauri ho in silua vti agni ad presepe steterūt. Angeli ho martyres exoluerūt:t eos tauris cū omni mansuetudine insequentibus ad ciuitatem reduxerunt. Veniēteseq; ad palatium cozam imperatore steterūt illeli:tauri ho omnes sibi obuios cornibus vulnerabant: t ad sanctozum pedes humiliter procumbebant. Cuq; hec adrianus arti magice deputaret voluit eos abinuicē separare. Et calocerū quidem antiocho p̄fidi tradidit puniendum:faustinū ho t iouitam carceratos suo iudicio reseruauit. Antiochus autez cuz alpes cotias esset trāsiturus calocerū ante se p̄emisit custodie traditū. Custodes ho calocerum ad ciuitatem asteñ. adducrū carceri tradiderunt expectantes aduentuz antiochi. Interea imperator cū sibi ātiochus necessari?ecē: misit prefectum sapritiū ad ciuitatē asteñ. committens eidem vt callocerū diris tormētis cruciaret:antiochum ho secum detiuuit. Caloce rusho in ciuitate asteñ. carceri mancipat?. Secundū militem conuertit: t eum ad faustinū et iouitam baptizandū mediolañ. trāsmisit:vt dicef in passione secūdi.iij. kalen. aplis. ¶Dum aūt mediolanū veniſſet angelus dñi faustinum t iouitam de carcere ad secundū extra ciuitatē eduxit: a quibus baptisma nube quadā quam p̄cedente suscepit. Et ecce columba de celo venit t sacram hostiā deferēs martyrib? tribuit. Faustinus ho secundū cōmunicauit: t reliquū eucharistie ei dedit:vt ad martianū deferret q̄ apud tridonā vinctus detinebatur: vt in eius passione dicef.ij. noñ. martij. Quo'abeunte angelus domini martyres ad carcerem reduxit. Post hec adrianus brixiam redijt:et martyres christi secū reduxit: quos sacrificare nolentes capitali sentētia damnauit. Quoz corpa brixie a christianis sepulta sunt.xv.kalen.martij. Calocerus ho post hec sub sapritio proconsule in ciuitate asteñ.martyrium consumauit:vt suo loco dicetur.xiij.kalen.aprilis.

¶De sancto Fausto monacho et confessore. Cap.cxxviij.

Faustus monachus beati bñdicti discipul? fuit. Qui eiusdem beati patris vitā cōscripsit. A quo cū sancto mauro abbate ad gallias missus eidez mauro exinde semp adhesit: t ipsius vite ac sanctitatis imitator effect? hortātibus eū fratrib? suis suos actus t gesta memorie tradidit:t in andegaueñ. monasterio laudabilē vitaz duxit:t post magistri trāsitū ad cassineñ. monasteriū redijt: vbi t in pace in xp̄o q̄euit.xv.kalen.martij.

¶De ieiunijs q̄ttuor tēpoz. Cap.cxxix.

Ieiunia q̄ttuor tempoz a calixto papa instituta sūt. Circa que tria vidēda occurrūt: scz quare ieiunam? quattuor anni tēporibus: quare illis mēsib? scz martio:iunio:septēbri:t decēbri:t nō alijs: t quare tribus in septimana diebus:scilz feria quarta:sexta:t sabbato. ¶Primo igit vidēdū est quare q̄ttuor ānī tēporib? ieiunam?:scz in vere:estate:autūno: t hyeme. Cuius q̄ttuor assignant rōnes. ¶Prima rō sumit ex parte ipoz quattuor tēpoz anni. Qm̄ ver est callidū t humidū. Estas callida t sicca. Autūnus frigidus t siccus. Hyēs frigida t humida. Ieiunamus igit in vere:vt noxiū humorē luxurie temperemus. In estate:vt noxiū calorē auaricie extinguamus. In autūno:vt castigem? aridita tē superbie. In hyeme:vt refrenemus frigiditatez accidie. ¶Secūda rō sumit ex parte quattuor complexionū: qm̄ in vere angmentat sanguis: in estate cholera:in autūno melācholia: t i hyeme phlegma. Ieiunamus igit in vere:vt in nobis debilitet sanguis cōcupiscētie t inepte letitie. Sanguineus em̄ est libidinosus t letus. In estate: vt debilitet cholera iracūdie t fallacie. Cholericus em̄ est iracūdus t versut?. In autūno:vt debilitet melācholia cupiditatis et tristicie. Melancholicus em̄ est natural'r cupidus t tristis. In hyeme: vt debilitet phlegma hebetudinis t pigritie. Nā phlegmatic?est hebes t piger. ¶Tertia rō sumit ex parte q̄ttuor elementoz. Qm̄ ver comparat aeri:estas igni: autūnus terre:hyems aque. Ieiunamus ergo in vere:vt in nobis edomet aer elatiōis et supbie. In estate:vt edomet ignis cupiditatis et auaricie. In autūno:vt edomet terra frigiditatis t ignorātie. In hyeme:vt edomet aqua leuitatis t incōstātie. ¶Quarta rō sumit ex pte quattuor etatum. Qm̄ ver refert ad pueritiaz. Estas ad adolescentiā. Autūn? ad etatē virilē. Hyems ad senectutē. Igit ieiunamus in vere vt simus pueri p̄ innocētiā. In estate vt efficiamur iuuenes p̄ cōstantiā. In autūno vt efficiamur senes p̄ prudentiā t honestā vitaz. ¶Uel poti? vt satisfaciam? deo quicq̄d p̄ illas etates aut p̄ illas cōplexiones in q̄ttuor ānī tēporib? vel in q̄ttuor elemētis eū offendim?. ¶Quare aūt in illis potius mēsibus q̄ in alijs ieiunam? duplex rō assignat. ¶Prima rō est: vt iudeos imitemur qui quater in anno ieiunabāt.s. ante pascha:ante penthecostē:ante senophegiam.i. sirionē tabernacl'i in septēbri: ante encenia.i. dedicationē templi in decēbri. ¶Scda rō est: qm̄ hec ieiunia fiūt in martio germināte terra

vt in nobis virtutū germina oriant: vt maio vel iunio quādo segetes colligunt: vt nos manipulos bonorū operum deo nostro reddamus. In septembre quādo vue vindemiant: vt nos diuina charitate inebriari valeamus. In decembre quādo herbe moriunt: vt nos vicia carnis mortificemus. ¶ Quare aūt tribus diebꝰ in hebdomada ieiunamꝰ duplex similr rō reddit. ¶ Primo quia sicut homo cōstat ex q̄ttuor elementis quantū ad corpus: ꝛ tribus virtutibus q̄tū ad animā: videlz rōnali: concupiscibili: ꝛ irascibili. sic per tres dies quattuor anni tēporibus ieiunamus: vt quicquid in carne vel anima delinquimus: deo per ieiuniū exoluamus: sicut quaternarius ad corpus: ternarius ꝯo ad animam refert. ¶ Secundo vt per hoc satisfaciamus in die q̄cq̄d peccamus in mense. Nam singulis mēsibꝰ tribꝰ diebꝰ ieiunamus. Et fiūt hec ieiunia in quarta feria: quia dñs a iuda ea die vēditus fuit. In sexta: quia in cruce pepēdit. In sabbato: quia in sepulchro iacens discipulis tristiciā dereliquit. Hec ex summa de officio iohannis beleth: ꝛ ex dictis damasceni et gnilelmi.

¶ De sancto Onesimo discipulo. Cap. cxxx.

ONesimus discipulus apostoli pauli: seruus fuit philemonis nobilis coloscē sis. eiusdē apostoli familiarissimi. Hic a dño suo fugiens romā ad apostolum iam in carcere detētū venit: eiq̄ sedule ministrauit. Quem paulus ad xp̄m conuertit ꝛ baptizauit. Et ad dominum cum epistola que intitulat ad philemonē christianū ꝛ correctū remisit. In qua epistola paulus philemonē rogat: vt onesimo delictū ignoscat: ꝛ ip̄m vt christianū ꝛ confratrē benigne suscipiat. Quem philemō apostoli intuitu manumisit: ꝛ ip̄m ad eum remisit. Apostolus ꝯo ip̄m episcopū epheſi ordinauit. Qui peracto predicationis officio post passionē pauli iterū romā rediit: vbi ꝛ pro fide christi lapidat⁹ occubuit. Corpusq̄ eius inde ad locum vbi fuerat ep̄us constitutus: delatum est. Qui passus est. xiiij. kalen. martij: vt dicit ado.

¶ De sancta Juliana virgine et martyre. Cap. cxxxi.

IUliana virgo ꝛ martyr passa est in ciuitate nicomedia tēpore maximiani imperatoris. Hec aphricani nobilis ꝛ gentilis filia ex cadez vrbe oriūda ab annis infantilibus christiana: tradita est in spōsaz a p̄re cuidā eleusio p̄fecto. Quam cū sponsus traducere vellet: ꝛ virgo domini sibi copulari nollet: nisi fieret christianus: fecit eā pater suus exp̄oliari ꝛ grauiter cedi. Sicq̄ flagellatā tradidit prefecto sponso eius. Ille ergo eam sibi presentaram ꝛ dudū examinatā: cum diceret se nullatenus sibi populandam: nisi fieret christianus: iratus iussit virginem extensam a quattuor sibi inuicē succedētib⁹ virgis crudel⁹r cedi: deinde per sex horas capillis appendi: ꝛ post hoc plūbum liquefactū in caput ipsius p̄fundi. Quod cū nihil sibi nocuisset: eā cathenis ligauit: ꝛ in carcerem reclusit. Ad quā venit belial demō in specie boni angeli: eiq̄ dixit: q̄ christus ip̄m ad eam miserat: ex cuius sibi parte mandabat: vt dñs sacrificaret: ne in tormentis male deficeret. Juliana ꝯo dubitans: cum lachrymis orauit: vt domin⁹ sibi reuelaret quis esset qui talia suaderet. Factaq̄ est vox ad eam: vt ipsum apprehenderet: ꝛ q̄s esset confiteri cogeret. Que cum demonem tenuisset: interrogansq̄ q̄s eēt: dixit ei q̄ belial demon erat: ꝛ q̄ pater suus beelzebuth ipsum ad eam decipiendam miserat: qui ꝛ demōes facit grauiter flagellari quoties a christianis fuerint effugati. Dixitq̄ q̄ erant innumerabiles demones: q̄ a dicto beelzebuth ad omnia mala perpetrāda mittebantur. Ipse multa scelera committi fecerat: ꝛ nunq̄ ab aliquo christiano eo modo detentus fuerat. Nam adam ꝛ euam fecerat in paradiso preuaricare: ꝛ abel a cayn occidi: ꝛ populū in deserto ad vitulum adorādum conuerti: ꝛ tres pueros in caminum ignis immitti: ꝛ hierusalem inflammari: ꝛ alia multa plurimis pessima opera perpetrari. Tunc iuliana manibus retrorsum ipsum ligauit: ꝛ cum cathena qua vincta erat diutissime verberauit. Et cum die sequenti iussu p̄fecti de carcere educeret: demonem post se trahebat ligatum. Qui cum misericordiā eius peteret: ne amplius de se ridiculum faceret: per totum forum illum traxit: ꝛ tandem in latrinaz quādam proiecit. Et cum ante p̄fectum consistens christum confiteretur: in quadam rota extenditur: intantuz vt omnia ossa eius vsq̄ ad exitum medullarum confringerētur. Angelus autē domini rotam cōminuēs virginem in momēto sanauit. Quo miraculo viso centū viginti gentiles promiscui sexus ad christum conuersi sunt: ꝛ in confessione nominis christi decollati. Deinde in ollam plumbo liquefacto repletam iussu eleusij mittitur: sed plūbo velut suaui baleo repefacto virgo illesa educitur: qua educta plumbuz ebullies prosilijt: ꝛ septuagintaq̄nq̄ gentiles ex circūstantibus interfecit. Tūc p̄ses gladio caput eius amputari precepit. Quā demon quē verberauerat in specie iuuenis insequi cepit: ꝛ gentiles exhortari: ne sibi parcerent que deos vituperauerat: ꝛ se nocte precedente grauiter flagellauerat. Et cū ip̄m virgo respexisset: aufugit demon: dubitans ne iteruz se capere vellet. Ducta est igit⁹ extra ciuitatem.

ꝛ oratione premissa decollata est. Cui⁹ corpus sephonia senatrix accepit: ꝛ eũ in naui detulit: vt romã veniens ipm ibidẽ sepeliret. Sed orta tempestate nauis in fines campanie ad portus puteolanum impellitur: ꝛ ibidẽ vno miliario a mare corpus virginis sepelif. Elensius ꝓo non post multo tẽpore nauigãs maris tẽpestate cũ triginta quattuor viris submersus est. Passa ẽ autem virgo xpi. xiij. kalen. martij.

¶ De sctõ pollochronio epõ ꝛ mar. Ca. cxxxij.

Pollochronius epꝰ et marty: apud babyloniã ciuitatem passus est sub decio cesare. Qui cũ aduersus persas congressus esset: ꝛ habita victoria multas ciuitates obtinuisset: venies ad ciuitatẽ babylonie pollochronium episcopũ xpianorum teneri iussit cũ presbyteris parmenio: elymate: ꝛ chrysotello: ꝛ diaconi bus luca et mutio: quos fecit duci ad sacrificandũ: ꝛ sacrificare nolẽtes ac xpm cõfitẽtes in custodiã reclusit multis diebus. Interimq; in ipa vrbe templũ saturno edificauit. Et cũ ad nouum templum epm cum eius clero duci fecisset: et vt sacrificia offerrent instaret: ꝛ pollochronius neq; sacrificare neq; verbũ aliqꝺ decio respondere vellet interrogauit decius parmenionẽ cur epꝰ eor mutus effectus esset: qui respondit: ꝙ nõ obmutuerat: sed os sanctũ interstercora coinquinare nolebat. Propter qꝺ decij linguã parmenij precidi fecit: q̃ tamẽ vt prius expetite loquebat. Tũc iratus decius iussit os pollochronij lapidibus contũdi. Et dũ cederet emisit spm̃. Post hec decius ambulãs in ciuitatẽ cordulã: parmenionẽ ꝛ socios secũ vinctos adduxit: de quibus in eorũ passione agẽ decimo kalen. maij. Corpus ꝓo pollochronij ante templum dimisit. Quod duo reguli abdon ꝛ sennẽ xpiani noctu colligentes ante muros babylonie tumularunt decimotertio kalendas martij.

¶ De sancto Sauino epõ. Cap. cxxxiij.

Sauinus epus ciuitatis canusine claruit tpe totille regis gothorũ. Qui inter cetera dona sibi a deo concessa: spũ pphetico claruit. Qꝺ totilla rex gothor audiẽs minime credidit: sed probare studuit quod audiuit. Cũ em̃ in eisdẽ partib⁹ deuenisset: ꝛ a viro dei inuitatus ad eius dexterã discubuisset: cũ iam epus longo senio lumen oculor amisisset: puer ex more eidẽ patri poculũ prebuit: sed rex silenter manũ extendẽs calicẽ puero abstulit: eũ q̃ per se vice pueri epõ porrexit. Tunc ille calicẽ accipiens: sed tamẽ ministrũ nõ vidẽs dixit: viuat ista manus viuat talis minister. De quo rex letus erubuit: qꝺ q̃uis deprehensus esset: in sancto quod querebat inuenit. Cum autem sabinus longo senio traheretur; archidiaconus eius episcopatum ambiens: vinifusoris eius animũ precio precibusq; corrupit vt mixto vino sibi venenum propinaret. Qui refectionis hora episcopo veneni poculum obtulit: sed episcopus eidem vt illud statim biberet imperauit. Tremefactus pincerna deprehensus se sentiens maluit moriturus bibere: quã penas pro tãta homicidij culpa tolerare. Cunq; ad os sibi calicem posuisset: episcopus compescuit secq; venenum bibiturum obtulit: mandans vt ad illus qui sibi dederat iret: eiq; diceret q̃ sauinus quidem venenum biberet: sed ipse minime episcopus esset. Facto ergo signo crucis venenum episcopus bibit: ꝛ illesus permansit: eademq; hora archidiaconus eius alibi existens subito defunctus est: acsi per os episcopi ad archidiaconi viscera mortiferum transiuisset. Quiesit in pace vir domini. xiij. kalendas martij. Hec gregorius. iij. dial. cap. v.

¶ De sanctis Maximo ꝛ Claudio socijs martyribus. Cap. cxxxiij.

Maximus et claudius fratres cañ pape ꝛ gabini presbyteri: ꝛ vxor claudij prepedigna ꝛ filij eius alexander et cucia preclarissimi genere ex vrbe: agente fratre eorũ bino presbytero a sancto caio papa baptizati sunt. Ob hoc iussu diocletiani imperatoris tenti sunt a iudice iulio. Et maximus quidem capitalem sententiam accepit. Claudius ꝓo cum coniuge ꝛ filijs in exilium deportati: deinde incendio cõcremati odoriferum martyrij sacrificium domino reddiderunt. Quorum corpora in mare apud ostiam iacrata fuerunt. Sed eorum reliquias christiani requirentes cum corpore maximi iuxta muros ostie vrbis sepelierunt. Qui passi sunt. xij. kalendas martij.

¶ De sancto Symeone episcopo et martyre. Cap. cxxxv.

Symeon epus hierosolymitanus ꝛ martyr: ꝓpinquꝰ saluatoris ꝑm carnẽ extitisse dignoscitur ac filius cleophe qui fuit frater ioseph iusti: vt dicit Hieronymus. Hic vt. iij. ecclesiastice hystorie habetur post iacobum fratrem domini hierosolymorũ pontifex: sub persecutione traiani imperatoris cum iam esset decrepitus: accusatus est ab attico cõsulari ranch christianus. Qui ab eo tentus multisq; supplicijs affectus: tandem crucis patibulo appensus martyrio consumatus est: õmnibus qui aderãt etiam ipso iudice de eius patientia admirantibus: ꝛ ꝙ. cxx. annorum senex crucis patibulũ pertulisset: qui passus est. xij. kalendas martij.

¶ De sancto Babino presbytero et martyre, Cap. cxxxvi.

Abinꝰ presbyter ⁊ martyr nobilis ciuis romanus ex genere diocletiani imperatoris et frater scti caij pape fuit. Hic liberalibus studijs duz esset gentilis non mediocriter eruditus: factꝰ christianus ⁊ presbyter libros ⁊ tractatus ad fidei eruditionē plurimos cōpilabat. Hic germanos maximū et claudiū cū vxore claudij ⁊ filijs ad xp̄m cōuertit: ⁊ per manus caij pape baptizari fecit. Filiam quoq; suā susannam virginē pulcherrimā ab infantia christianā sacris litteris eruditiuit. Que cum ob eius nobilitatē ⁊ elegātiam a maximiano diocletiani filio in coniugiū peteretur: ⁊ puella consentire nollet: dicens se xp̄o dño desponsatam non posse alicui viro: et potissime idolorū cultori matrimonio copulari: ⁊ gabinus presbyter ab imperatore requisitus: eam ad hoc compellere nollet: in carcerem iussu augusti mittitur ibiq; fame ⁊ vinculis maceratur. Qui etiam post aliquot tempus ibidē expirauit. Cuius corpus caius papa germanꝰ eius sepeliuit. xi. kalendas martij.

¶De sanctis innumerabilibus martyribus. Ca. cxxxvij.

Innumerabiles sancti martyres quorū numerum solius dei sciētia colligit apud tyrū ciuitatē passi sunt. De quibꝰ octauo libro ecclesiastice hystorie scribitur: q̄ diuersi sexus et eratis ac ordinis ex egypto illuc aduenientes persecutione in christianos imminēte a paganis tenti sunt. Et confitentes christū primo quidē per omne corpus flagris laniati: deinde in arena bestijs diuersorum generū traditi sunt. Cum autem a feris minime lesi fuissent alijq; gentiles rei mortis bestijs subiecti subito lacerati essent. Iterum sancti martyres feris exponuntur: vt ex paganorum moribus incitate in sanctos ferociores redderent. Et cum nec sic in eos preualuissent mutatis super eos ferocioribus animalibꝰ omnino intacti permanserunt. Quod dum pagani magice ascriberent ad alias feritates feris immaniores se cōuertūt. Et alios quidem ex sanctis gladijs trucidarūt: alios flammis incēderunt: alios in mari necauerunt: alios capitibus absciderunt: nonnullos etiam inedia consumauerūt: quosdā ꝯo rectos: quosdam ꝯo deorsum verso vertice patibulis affixerunt: qui omnes in confessione veritatis coronas passionis a domino perceperunt. Horum gloriosam multitudinem ad victoriam incitabant beati ✠tyrannus ✠siluanus ✠philenus ✠atq; linꝰ episcopi ✠necnon cenobius presbyter qui omnes vna secuꝫ felici agone palmas adepti sunt. Nam tyrannus et siluanus episcopi bestiarū moribus interierūt: philenus et linus episcopi ignibus consumpti: cenobius ꝯo presbyter cum pluribus alijs decollatus est. Horum omniū passio recolitur. x. kalen. martij.

¶De sanctis Septuagintanouē martyribus. Cap. cxxxvij.

Septuagintanouem martyres apud siciliam passi sunt: Qui sub diocletiano augusto per diuersa tormenta confessionis sue coronam a christo sibi paratā percipere meruerunt. ix. kal'. martij. Hec hiero. in martylogio.

¶De sancto Symmacho papa et confessore. Cap. cxxix.

Symmachꝰ papa natione sardus ex patre fortunato, anastasio secundo pape in pōtificatu romano successit ⁊ sedit annos. xv. menses. vij. dies. xxvij. In cuius electione tanta rome dissensio fuit: vt electo quodam laurentio vna cū symmachoꝫ senatores laurentij partibus fauentes aduersus ceteros qui symmacho adherebāt: bellum inferrent multasq; cedes ⁊ homicidia facientes: plerosq; sacerdotum ⁊ clericorum ac ciuiū extinxerūt. Deniq; ambouno die ordinati sunt. Symmachus quidem in ecclesia constantina: laurentius ꝯo in ecclesia sancte marie. Sed cū neutra pars alteri cederet: conduxerunt: vt lis incepta iudicio regis theodorici finiret. Qui rauenne positus dum legatos partiū audisset: decreuit: vt quem maior pars cleri ⁊ populi elegisset: ipse in sede apostolica resideret. Sicq; symmachus in quem maior pars conuenerat pontifex factus constituit: laurentium episcopum in nicena ciuitate intuitu misericordie. In hac dissesione sanctissimus paschasius ecclesie romane diaconus partibus fauebat laurentij bona fide. ¶Hic symmachus cōstituit: vt omni die dominico in natalicijs apostolorū et sanctorum precipuorum. Gloria in excelsis deo canetur. Et que sequuntur post verbum angeli addidit in eodem hymno. Post paucos annos criminatur symmachus ex inuidia per falsos testes: ⁊ occulte laurentius reuocatur: ⁊ iterato clerus diuiditur quibusdam adherentibus symmacho nonnullis autē laurentio. Sed conuocata synodo. ccxv. episcoporum expurgatur symmachus de crimine falso: et cum gloria restituitur. Laurentius ꝯo depositus cum suis condemnatur. Post hec symmachus in pace sedi apostolice presidēs: sanctitate cōspicuus quieuit in pace. ix. kalen. martij. Sepultusq; est apud sanctum petrū miraculis coruscans.

¶ De cathedra sancti Petri apostoli antiochie facta. Cap.xl.

Cathedra sancti petri apostoli ab ecclesia festiue celebrat: quia tūc beatus petr⁹ apud antiochiā in cathedrali honore sublimatus fuisse perhibetur. Huius aūt solennitatis institutio: triplicem causam videt habere: scz ꝓpter hystoriam: ꝓpter figurā: ⁊ ꝓpter prauā cōsuetudinē abolendā. Prima causa est ꝓpter hystoriā. Cū em̄ beatus petrus antiochie p̄dicaret theophilus p̄nceps illius ciuitatis: eo ꝙ ppl'm seduceret: apostolū fecit in carcerē vinculari ⁊ fame diebus pluribꝰ affligi. Qui iā pene deficiēs xp̄m ne se deserat deprecatur: ⁊ ab eodē celica voce confortat. Audiēs paulus de carceratione petri ad theophilū iuit: ⁊ se multarū artium summū opificem esse dixit: ꝓpter quod a principe rogat⁹ in eius curia manſit: ⁊ post dies tres ad petrum in carcerē latēter intrauit: ⁊ videns eum pene cōsumptū amarissime plorās eū vocauit: ⁊ in eius ruēs amplexus ip̄m cibo refocillauit: ⁊ multis cōfortatū sermonibus dimisit. Deīde paulus caute repto tpe theophilo suggerebat: ꝙ eius gloriā petri vinculatione dehonestauerat: qui mēdicus ⁊ paup nil mali ꝓpetrauerat: sibiq; in multis ꝓdesse poterat. Et cū theophilus paulū interrogaret: in quo sibi petrus prodesse posset. Paulus tanq̄ se alienū fingēs: dixit ꝙ audiuerat petrū oēs egros sanasse ⁊ mortuos suscitasse. Cum hec theophilus vti deliramēta despiceret: ad hoc tandē deuenit: vt si petrus filiū suū: licz annos ante defunctū suscitaret: ip̄e eū in pace dimitteret: ⁊ fidē cū oī ppl'o suo susciperet. Ingressus ergo paulus ad petrū eidē narrauit: q̄liter theophilo filiū suscitāduz ꝓmisit. Educt⁹ ergo petr⁹ de carcere ad sepulchrū accessit: et cū oratiōnē fudisset ꝓtinuo iuuenis resurrexit. Tūc theophilus cū vniuerso populo credidit: ⁊ gl'iosam eccl'iam ad nutū apl'i fabricauit. In cuius medio ppl'i cathedrā locauerūt: ⁊ in ip̄a petrū exaltauerūt: in q̄ sedit annis. vij. Deinde romā veniēs in cathedra romana p̄fuit annis. xxv. Cū aūt petrus ex antiochia ad tp̄s discessisset: simō magus illuc accessit: ⁊ p̄dicās figmēta mł̄ta atq; signa fallacia oſtēdens ppl'm oēm a fidei veritate puertit: ⁊ ꝓtra petrū ip̄m terribil'r cōcitauit. Petr⁹ aūt redieṅs ⁊ p̄dicta reperiēs: simonisq; fallacias detegēs vexatos ab oī ląguore curauit: ⁊ oppſſos a demonibus liberauit. Sicq; ppl's ad vitatē fidei revocauit: ⁊ infra dies. vij. plusq; decem milia hoīm baptizauit. Tūcq; ppl's nudis pedib⁹ ad petrū accessit: agēs penitentiā ꝙ simoni mago consensit: ⁊ ip̄m vna cū p̄ncipe theophilo iterū in cathedra sublimauit. Ideo eccl'ia de ipsius p̄ma cathedratiōe festū agit: quis scōa qua rome sedit p̄ncipalior fuerit: vt dictū est supra in alia cathedra petri. xv. kal'. febr̄. ¶ Scōa rō est ꝓpter figurā. Nā petrus in triplici eccl'ia exaltatus fuit: scz in eccl'ia militantiū: malignātiū: ⁊ triūphātiū: ⁊ hoc ꝑm triplicē festiuitatē quā de ipso eccl'ia celebrat. Est em̄ exaltatus in ecclesia militantiū ei p̄sidēdo: ⁊ eam in fide laudabiliter regēdo. Et hoc q̄tū ad p̄sentē solēnitatē que dr̄ cathedra: q⁹ tūc sup̄ ecclesiā antiochenā pontificatū accepit: ⁊ eā septēnio gubernauit. ¶ Est etiā exaltat⁹ in eccl'ia malignātiū ip̄am dissipando ⁊ ad dn̄m cōuertendo. Et hoc q̄tū ad scōam festiuitatē que dr̄ ad vincula: tūc em̄ malignantiū iudeoꝝ ecclesiam dissipauit: ⁊ multos cōuertit. ¶ Existit insup exaltatus in ecclesia triūphātiū in ip̄am scz feliciter introeūdo ⁊ xp̄o dño conregnādo. Et hoc quātū ad tertiā festiuitatē q̄ est passionis ipsius: q⁹ tunc in eccl'ia triūphantiū introiuit. Celebrat aūt ⁊ festū eius ter in anno: ꝓpter p̄uilegiū: ꝓpter officiū: ⁊ beneficiū. ¶ Propter p̄uilegiuz q̄ habuit triplex. Fuit em̄ p̄ ceteris dignior ad introitate: q⁹ claues regni celoꝝ accepit. Fuit ⁊ feruētior in amore: q⁹ cū maiori feruore xp̄m dilexit ꝙ alij apostoli. Fuit etiā efficacior in virture: quia ad vmbrā petri sanabantur infirmi: ideoq; festū ei⁹ ter i anno celebrat. ¶ Propter officiū: q⁹ officiū p̄lationis habuit sup̄ vniuersam ecclesiā, que diffusa est in asia: aphrica: ⁊ europa: ideo eccl'ia ter in anno celebrat festū ei⁹. ¶ Propter beneficiū: quia absoluit nos a trib⁹ generibus peccatoꝝ: scz cogitationis: locutionis: ⁊ operationis: vel ꝙ homo facit in deuz: in ꝓximū: ⁊ in seip̄m. ¶ Tertia causa huius festi est ꝓpter prauā consuetudinē tollendā. Cōsuetudo em̄ fuit gentilibus: vt ait Job. beleth singulis ānis circa dies istos epulas offerre super tumulos parentū suoꝝ: q̄s nocte demones consumebāt. Ipsi aūt eas ab animab⁹ circa sepulchra errātibus quas vmbras vocabāt easꝫ purabāt absumi. Que cōsuetudo epularū cum a xp̄ianis extirpari nō posset: statuerūt sancti patres festū cathedre sancti petri: tuz de illa que fuit rome: tum de illa q̄ fuit antiochie: vt eo die quo talia per paganos fiebāt in reuerentia demonum: eodē die christiani charitatiue epularētur in subsidiū pauperū: et honore principis apostoloꝝ. Ideoq; tali die in aliquib⁹ locis celebrantur cōuiuia: ⁊ vocat festū epularū sancti petri: scz. viij. kalen. martij. Hec Job. beleth.

¶ Post cathedrationē aūt suam beatus apostolus scripsit duas epistolas que canonice nominātur: quarum secūda ꝓpter stili dissonantiam a plerisq; non illius fuisse narratur: marci euangelium dictasse dicitur. Hec hieronymus do viris illustribus.

¶ De sctō papia ep̄o hieropolitano. Cap̄. cxli.

Papias hieropolitanus ep̄us iohānis apostoli auditor policarpi quoq; cōdiscipul⁹ ⁊ cōsodalis fuit. Hic ab eodē ep̄o apud hieropolim p̄dicante: ordinatus ep̄s eiusdē ciuitatis: postq̄ gregi dn̄ico pluribus ānis laudabiliter prefuit: beato fine in christo quieuit. viij. kalē. martij. Hic quinq; libros de verbis dn̄i cōposuit. Hec Hierouym⁹ de viris illustribus.

¶ De sctō Aristione discipulo. Cap̄. cxlij.

Aristion discipulus vnus de. lxxij. discipulis fuit: qui bini ab eo missi sunt ad predicandu3. De quo in passione barnabe apostoli mētio habetur. Qui post peractu3 predicationis officiū apud salaminā in cypro insula in domino requieuit. viij. kalē. martij: vt dicit ado.

¶ De sancto Abilio ep̄o. Cap̄. cxliij.

Abilius ep̄us alexādrinus fuit. Qui post beatum marcum scd̄s pontifex ibidem ꝯstitutus: siquidē post ip̄m marcū p̄mus extiterat anianus: annos xiij. eidem sedi prefidens sacerdotiu3 vita conspicuus ministrauit: et. viij. kalen. martij in christo quieuit: vt dicit ado.

¶ De sctō Policarpo p̄sbytero. Cap̄. cxliiij.

Policarpus presbyter ⁊ cōfessor christi tēpore diocletiani ⁊ maximiani imperatorū claruit. De quo in beati sebastiani passione supra. xiij. kalē. februarij mētio facta est: et dicet̄ infra in passione tyburtij. iij. idus augusti. Hic vna cū beato sebastiano multos ad christū cōuertit: ⁊ plurimos baptizauit. Nā cū beatus sebastianus zoe vxori nicostrati p̄miscrinij: que dudū muta extiterat loquelā restituisset: ⁊ ip̄a3 vna cū viro suo ⁊ familia necnō transquillinu3 ⁊ martiā parētes marci ⁊ marcelliani conuertisset: ip̄os oēs policarp⁹ sacrifontis vnda p̄fudit. Et cū nicostratus a fratre suo claudio commentariense obtinuisset: oēs carceratos ad domū suā adduci: eos oēs ad x̄p̄m p̄ sebastianum cōuersos idē p̄sbyter baptizauit. Cūq; eidem claudio nicostratus rettulit: q̄liter vxori sue loquelā sebastian⁹ recup̄asset: obtulit claudi⁹ sebastiano duos filios: quoꝝ vn⁹ hydropic⁹: alter vulnerib⁹ obsessus erat: quos sctūs sebastian⁹ sil'r sanos effecit. Claudiū q̄ꝫ vna cū ipsis conuersos: policarpus p̄dictus diuino fonte regenerauit. Deinde cū chromatius vrbis p̄fectus graui morbo lāguēs decūberet: ⁊ tranq̄llinus ad eū policarpū ⁊ sebastianū adduxisset: illeq; ab eis ꝯuersus oīa idola in domo sua existētia destrui p̄misisset: sanat⁹ est mox chromatius cū tyburtio eius filio ad fidē x̄p̄i reduct⁹: q̄s policarpus p̄sbyter cū familia sua q̄ erāt vltra. M. cccc. p̄miscui sexus sil'r baptizauit. Post h̄ aūt cū iussu diocletiani chromatius p̄fect⁹ ī exiliū apud cāpaniā cū mlt̄is x̄p̄ianis mitteret̄: policarp⁹ p̄sbyter spōte secū exiliū subijt: vt x̄p̄ianos existētes ibidē exhortaret̄: vbi multo tēp̄e fideliter deo seruiēs: oronib⁹ ⁊ p̄dicationi insistens in pace vitā finiuit. vij. kalen. martij.

¶ De sctō Gerardo ep̄o ⁊ martyre. Cap̄. cxlv.

Gerardus ep̄s et martyr venetiarum ciuitate oriundus a pueritia deo deuot⁹ eccl'ie scti marci canonicus fuit. Sz ad vitā artiorē anhelās religiōis habitu suscepto. Dum ad sepulchrū dn̄icū p̄geret visitādum: pannoniā deuenit: vbi a sctō stephano christianissimo vngarie rege: qui eu3 seruū christi eē cognouit retētus est: dimissisq; socijs cu3 quibus pergebat ibidem mansit. Et in quodā heremo qui bel vocat̄ p̄ annos septe3 solitariā vitā duxit. Post hec a rege q̄uis satis renitēs ad ep̄atū p̄motus est. Qui p̄ ciuitates ⁊ castella pānonie circuiēs verbū dn̄i predicabat. Sedem aūt suā iuxta flumē morisij fluminis statuit: quam ⁊ morisenā appellauit. Ubi ⁊ ecclesiā sancti martyris georgij cōstruxit: in q̄ ⁊ altare dei genitricis erexit: ante quod argenteum thuribulū cū thymiamate perpetuo collocauit: ⁊ ibidē semp̄ conseruari decreuit. Beatā eīm dei genitricē deuotius coluit. Uñ ⁊ singl'is sabbati diebus officiū eius cū nouē lectionib⁹ ibidē cōstituit celebrandū: qd̄vsq; in p̄sens seruatur. Episcopatū quoq; strenue gubernabat: sepius ad heremū aliquot diebus diuertebat. Deinde ad sedē suā rediēs officiū sibi iniūctū administrabat: ⁊ iugiter predicationi vacabat. Defūcto ergo stephano rege successit ei rex petrus. Cuius regnū cū vnus ex principib⁹ inuasisset: ⁊ plurimos nobiles occidisset: venit morisenā vt ab ep̄o gerardo die pasche coronaret̄. Cuius coronationē nedū sctūs facere recusauit: sed nec ipsi interesse voluit: quin poti⁹ eidē vt regni inuasori ⁊ p̄ditori interfectionē ip̄ius post trienniū futurā p̄dixit. Quod vt p̄dixerat euenit. Deinde post annos quinq; cū ad albam ciuitatē p̄geret: hospitatus apud ecclesiā sancte sauine: martyriū suū in crastinū futurū pre-

nunciauit. Sequenti die missarum solẽnijs celebratis cum esset iuxta flumen danubium ab infidelibus captus lapidari cepit. Dumq; lapides in ipsum iacti in aera penderẽt: lãcea trãsuerberatus cum pluribus alijs xp̃ianis gladio cesis ibidem occubuit: vbi & sepultus fuit. Sed processu temporis inclytus rex andreas corp̃ martyris transtulit morisenam: vbi & miraculis claret. Passus est aũt. vij. kal'. martij. Dic sctũs plures homelias & sermones preclaros per solennitates per anni circulum edidit: in quib̃ eius doctrina & sapientia liquido demonstrat: & precipue q̃ deuotus beatissime virginis fieret in cuius laudem multa p̃clare dictauit.

¶ De sancto Berardo episcopo & cõfessore. Lap̃. cxlvi.

BErardus episcop⁹ leucorum sanctitate mirabilis extitit. Qui. xiij. anno henrici imperatoris tertij miraculis clarẽs ad xp̃m migrauit. Et a leone papa calcidonensi synodo quarta celebrata canonizatus fuit: & intra sanctorum confessorum numerum in ecclesia honorandus censitus est: vt dicit frater Uincentius in speculo.

¶ De sancto Sereno martyre. Lap̃. cxlvij.

SEren⁹ monach⁹ & martyr sub maximiano imperatore apud syrniũ passus est. Nam cum ipe sibi hortum excoleret & vnus ex domesticis imperatoris amicus intimus esset: quadã die vxorem illius in horto suo hora incongrua deambulantem repperit: eamq; acriter de inhonestate increpauit: q̃ sola hora inepta monachi pomerium introisset: eam quoq; cum indignatione eiecit. Que viro suo de sereno conqueritur: & q̃ eam turpiter eiecerit lamentatur. Qui verbis coniugis ad iracundiã motus: quem dudũ vt amicum celauerat: maximiano vti xp̃ianum accusat. Sicq; serenus iubente imperatore tẽtus & se christianum confessus capite cesus est vij. kalen. martij.

¶ De sancto Sereno abbate. Lap̃. cxlvij.

SEren⁹ abbas summe continentie fuit. Que non solũ in eius actibus: sed etiã in aspectu conspici poterat. Quã a deo in tantum crebris orationibus impetrauit: vt nec etiã se naturalib̃ incẽtiuis inquietari: vel in sopore sentiret. Q̃ adhuc fortioribꝫ ieiunijs & assiduis orationib̃ exestuãs: ad tãtã mẽtis & corpis puritatẽ deuenit: vt vix in se motũ naturalẽ sentiret acsi nullus & latẽs sentire dignoscit. Et dũ huiusmõi gratie pseuerãtiã lachrymis flagitaret: angelus eidem in somnijs astitit & eum p̃ ventrẽ nonacula secuit: & iecore ac itestinis eductis & extricatis: oibusq; mũdissime lotis cũcta interioza suo loco reposuit: sibiq; dixit oia incẽtiua carnis in eo abinde foze p̃cisa: ppetuãq; in posterum mentis & corpis ipm obtinuisse: vti pterierat a dño puritatẽ. Hec in vitis patrũ.

¶ De sancto Mathia ap'lo. Lap̃. cxlix.

MAthias ap'ls i loco iude p̃ditoꝛ substitut⁹ est. Cũ em̃ iter ascẽsionẽ & pẽtheco sten ap'li in cenaculo simul essent. Uidẽs petrus q̃ nũerus ap'loꝛ erat imunitus: q̃s dñs tñ in nũero duodenario elegerat: vt fidẽ trinitatis: in ãttuoꝛ mũdi ptib⁹ p̃dicarẽt: cũ eẽnt oẽs discipui in cenaculo syon numero. cxx. exurgens in medio eoꝛ eos allocut⁹ est: oñdens ex textu diuine scripture in psalmo ꝓpheratũ: q̃ iudas p̃ditoꝛ ꝓturus erat: cuius apostolatum alĩ⁹ accipere debebat. Exhoꝛtãs fratres vt aliq̃ ex ipis eligerẽt: q̃ in locũ iude surrogarent. Q̃ cũ oĩbus placuisset: elegerũt duos inter ceteros sanctioꝛes. s. ioseph iustũ: qui vocabat barsabas: filiũ cleophe & fratrẽ iacobi minoꝛis: & mathiã: & oꝛone p̃missa dederunt soꝛtes eis. Et cecidit soꝛs sup mathiã: & annũeratus est cũ. xi. ap'lis. Et nota q̃ hoc exẽplo non est soꝛtib⁹ vtẽdũ: vt dicit hieronym⁹: q̃ priuilegia paucoꝛũ non faciũt legẽ cõmunẽ. Hec q̃ dicta sunt habent Actuũ. i. Cũ g̃ ap'li ad predicãdum essent diuisi: mathias ap'ls iudeã in soꝛtem predicationis accepit. Qui tñ vt alibi reperitur ꝓius in macedonia p̃dicauit. Bẽtiles ꝙo ei⁹ fidẽ & sanctitatẽ ꝓbare volẽtes: quãdam potionẽ tossicatã que cũctos bibẽtes visu priuabat: sibi dederunt. Quam in nõie xp̃i bibit: & nullã lesionẽ incurrit. Et cum illa potio plusq̃ ccl. excecasset: ille singulis man⁹ imponẽs oẽs illumĩauit. Diabolus ꝙo in similitudinẽ infantis cani eis apparuit: suadẽs vt mathiã occiderent qui cultũ eoꝛũ euacuabat. Quẽ p triduum quesierũt & in eoꝛũ medio cõsistentẽ miníme viderunt. Tertia ꝙo die se eis sponte manifestum vinctũ in carcerẽ recluserũt: vbi demones sibi apparẽtes in cũ dẽtibus fremebãt: sz appropinquare nõ poterãt. Dñs aũt cũ multo lumine sibi assistens eũ confoꝛtauit: & ostio apto liberum abire p̃misit. Et dũ iterũ p̃dicaret: & quidã obstinati p̃sisterent: moꝛ terra se aperuit & cũctos illos deglutiuit. Reliq̃ ꝙo ad xp̃m cõuersi sunt.

¶ Post hec reuersus ap'ls ad iudeã verbũ dñi predicabat: multosq; in signis & ꝓdigijs cõuertebat. Cui inuidẽtes iudei cũ in cõcilio staruerunt. Duosq; testes qui illũ accusauerãt primo in ipm lapides miserũt. Quos lapides in testi-

monium secum petijt sepeliri. Qui dū lapidare tur: securi in capite percussus spm̄ deo reddidit. Cuius corpus in iudea sepultū: deinde romam translatū in ecclesia sancte marie maioris esse dicit̄: ⁊ ibibem caput eius ppl'o demōstrat̄. Qui passus est. vi. kalen. martij.

¶ De sanctis. lxxij. martyribus. Cap̄. cl.

Septuaginta duo martyres sub maximiano imperatore apd̄ ciuitatē syriniū passi sunt. Qui martyrij certamen in p̄fata vrbe cōsumātes regna mansura perceperunt. vi. kalen. martij: vt dicit hieronymus in martylogio suo.

¶ De sanctis victorino ⁊ victore ⁊ socijs marryribus. Cap̄. cli.

Victorinus: victor: nicophorus: claudian⁹: dioscorus: serapiō: ⁊ papias: apd̄ egyptum sub numeriano imperatore martyriū passi sunt agēte iudice sabino. Quorū primus in pilam vndiq; circunforatā missus: ⁊ per singula foramina diutissime cultris trāspūctus est. Et deinde capite truncat⁹. Scōs amputatis manibus ⁊ pedibus in eadē pilla missus: ⁊ sicuti prior trāspūctus ⁊ postmodū decollat⁹ est. Terti⁹ cum in pillā ip̄az spōte fuisset ingressus: iudex indignat⁹ illū inde educi: ⁊ dudū sup̄ craticulā fecit assari. Et cum tali supplicio nō moreret̄: ip̄m minutatim gladijs iussit concidi. Claudianus ⁊ dioscorus flāmis incensi fuerūt. Serapion ⁊ papias gladio cesi: omnes celebre martyrium dedicauerūt. v. kalen. martij.

¶ De sancto nestore episcopo ⁊ martyre. Cap̄. clij.

Nestor ep̄s ⁊ martyr in ciuitate p̄gen̄. pāphylie passus est sub persecutione decij. Qui cuz die noctuq; orationi insisteret postulās vt grex x̄p̄i custodiret̄: cōprehensus est a quodā principe curie hyrenarcho: qui eum obtulit p̄sidi pollioni: quem ille nomē dñi mira libertate ⁊ alacritate cōfitentē in equuleo leuatum: ⁊ crudelissime tortū: nolentē x̄p̄m negare: cruci cōfigi mādauit. In qua dū orasset emisit spm̄. A fidelibusq; sepult⁹ est. iiij. kalē. martij.

¶ De sancto alexandro episcopo ⁊ confessore. Cap̄. cliij.

Alexander ep̄s alexandrinus glorioso senio venerādus extitit. Hic post beatū petrū alexādrinum ep̄m ⁊ martyrē ad eundē p̄motus ep̄atum non immediate: sed post achilā: qui eidem petro immediate successerat sicut ⁊ ip̄e beat⁹ petr⁹ eisdem duobus tunc suis discipulis predixerat sibi dño reuelatū: arriū presbyterū suū heretica prauitate corruptū ⁊ diuina charitate conuictū de eccl'ia alexandrina eiecit: ⁊ postea inter. ccc xviij. patres in niceno cōcilio dānauit. Qui in reuerēda senectute annorū. xcviij. apud eandē vrbem laudabili fine quieuit. iiij. kalē. martij.

¶ De sanctis Juliano ⁊ eanio eius ministro martyribus. Cap̄. cliiij.

Julian⁹ ⁊ q̄dā ei⁹ minister noīe eani⁹ martyres apud alexādriam passi sunt. Cum em̄ x̄p̄ianorū persecutio deseuiret: ⁊ iulian⁹ ita podagra constrict⁹ esset: vt neq; incedere neq; stare posset cum duob⁹ ministris x̄p̄ianis eū gestantibus in sella iudici affertur: ex quibus ministris vn⁹ timore tormentorū que videbat x̄p̄ianis inferri: confestim negauit: alter v̄o eanius noīe cum iuliano dño suo in cōfessione perstitit. Quos iudex camelis impositos p̄ totā iussit vrbem circunduci: ⁊ flagris hincinde inspectāte populo tādiu laniari vsq; quo finem ipsis verberib⁹ sortirent̄: Qui passi sunt. iij. kalen. martij.

¶ De sancto Leandro ep̄o. Cap̄. clv.

Leander ep̄s in hyspania p̄uīcia hispalen̄. ecclesia feliciter pastorali cura gebernauit. Hic ē ad quē beat⁹ Gregori⁹ moraliū libros scripsit. Cuius p̄dicatione ⁊ industria tota gothoꝝ gēs per regē recaredū deprauata ab arriana prauiuitnte cōuersa est. Qui etiā frater eiusdē recaredi hermicildū regē viuēte adhuc patre heretico ab eadē heresi cōuersum ad martyrij passionem exhortando p̄duxit: vt ponit gregori⁹. iij. dialo. cap̄. xxx. ⁊ dicetur in passione herminigildi idibus aprilis. Qui ⁊ officio p̄dicationis fideliter p̄acto: quieuit in dño. iij. kal'. martij.

¶ De sancto Johāne monacho. Cap̄. clvi.

Johannes monach⁹ filius eutropij magistri militum vrbis rome ⁊ theodore x̄p̄ianorū cum esset annorū. xij. a parente liberalibus studijs traditus est. Cum autem pater in domo sua abbatem monasterij acimiten̄. hierosolymam pergentem hospitio suscepisset: iuuenis ad vitam monasticam aīatus ab eodem regularibus disciplinis imbuitur p̄missione sibi facta q̄ regrediens domum illuc diuerteret eo q̄ secum ire et monachus fieri disponeret.

Interea iohannes a patre euangeliũ sibi scribi petijt in quo studere cupiebat: quod mater gemmis ⁊ auro ad filij dilectionẽ ornauit. In quo quotidie iohannes legebat: ⁊ ad vite perfectionem emulum anhelabat. Reuersus igitur abbas in domo iohannis recipitur: cuz quo habito colloquio de fuga petenda: qz parentes timebat nauẽ reperiunt iuxta littus: a quibus dũ naute multũ pro naulo exigerent ⁊ pecunia carerẽt abbasq; ad repatriandũ festinaret. Juuenis patrẽ rogat: vt det sibi centũ aureos prõ cõuiuio cõsodalibus celebrãdo. Quibus acceptis iohãnes quasi necessaria empturus abijt: vrbem exiuit: ⁊ ad abbatem se iuxta mare prestolantem concitus venit: datoq; naulo nauem secum ascendit. Quem parentes dudũ perquirentes ⁊ minime intuẽtes ad mortẽ affligebãtur. Ille igitur ad monasteriũ peruenies facta est monachus vbi in oi vite sanctitate ⁊ summa obedientia septẽniũ peregit. Post hec cũ de visione parentũ nimiũ tentaret: obtenta abbatis ⁊ monachoz licentia: relicto cenobio romã venit: mutatoq; habitu conscissis vestib⁹ indutus facie pre ieiunijs tabefacta: in domo parentuz incognit⁹ hospitat: minime se reuelãs. Cũ mane pater domũ egrediẽs: vt pauperi peregrino cõpatiens tugurio sibi iuxta domũ suã cõstruxit: eumq; de mensa propria vti pauperẽ aluit. Qui multis ieiunijs affectus cõtinue orationibus insistebat. Sed tandẽ infirmitate corrept⁹ mortiq; vicinus matrẽ vocauit eiq; psalterium gẽmis ⁊ auro ornatũ exhibuit. Que libro cognito viroq; vocato iohannẽ interrogat quõ psalteriũ illud habuisset: ⁊ si qua de cozũ genito audiuisset. Qui cũcta per ordinẽ narrãs: se iohãnẽ eorum filiũ patefecit: morq; in eoz brachijs expirauit. Cuius corpus cum multarũ effusione lachrymarũ parentes in nouo edificato oratorio sepelierunt: ⁊ eidem per peregrinorũ susceptione cenobiũ addiderũt: ibiq; dño seruiẽtes preter quotidianũ victũ omnẽ substantiã suam pauperibus ministrabant. Quieuit autem in pace vir domini. iij. kalendas martij.

¶ De sancto iohanne abbate. Lap. clvij.

Iohãnes abbas in scythi claruit. Ad quẽ cum quidam anachorita noie epifius visitandũ venisset: qui per annos. xl. in heremo habitauerat: interrogat⁹ est a iohãne q̃tũ exinde profecisset: qui respondit: q ex quo ceperat solitarius esse: nunq; sol viderat euz manducantẽ: cui iohannes inquit: nec me irascentẽ. ¶ Dum autẽ iohannes vellet ad similitudinẽ angelorũ nihil operari: sed dño sine intermissione vacare seip̃m exposuit: ⁊ hebdomadã in heremo perfecit. Cum aũt fame periclitaretur: et aculeis muscaz ⁊ vesparũ totus vulneratus esset: reuersus ad ostium fratris sui pulsauit: dicẽs se esse iohannẽ. Qui respõdit: q hoc esse nõ poterat: qz iohãnes ãgelus factus erat: ⁊ inter homines amplius nõ habitabat. Sicq; dimisit eũ affligi vsq; mane. Postea eidẽ apparuit ⁊ ip̃m de presumptione redarguit dicẽs: q si homo erat irrum eum vt pasceret inter hoies operari oportebat. Si aũt angelus esset intrare cellam non quereret. Johannes compũctus veniã postulauit. Cum aũt postulauit: roguerũt eum fratres vt aliquod verbum salutare cõpendiosum loco hereditatis sibi relinqueret. Qui eis dixit: q ex quo fuerat monachus nunq; propriaz fecerat voluntatem: nec aliquid docuerat quod non prius ipse fecisset. Hec in vitis patrũ. quiescit in domino. iij. kalen. martij.

¶ De sctõ Johãne alio abbate. Lap. clviij.

Iohannes abbas alius in heremo supiozis thebaidis erat puectus: vita moribus ⁊ abstinẽtia pcellẽs claruit. Hic primuz secedens ad heremũ trib⁹ annis continuis sub quadã rupe stãdo semp orauit: ita vt nunq; sederet neq; iaceret. Somni aũt tantũ ceperit: quantũ ijs stans rape poterit: Cibũ vo nisi die dñico sumpsit. Presbyter eiñ tũc ad eũ veniẽs pro eo sacrificiũ offerebat: et ip̃m sacra hostia cõicabat: idq; ei erat sacramentũ ⁊ vict⁹. Huic die quadã diabolus se in p̃sbyterũ trãsfigurãs vt ip̃m deciperet: horã solitã preuenit: simulãs se sacramentoz gratia adueniss̃e. Quẽ sanctus ꝓpter intempestiuã horã demonẽ suspicatus: ip̃m redarguit: moxq; diabol⁹ profusus abscessit: pedes aũt eius ex nimia immobilitate dirupebant: adeo vt sanie effluerẽt. Sed cõpletis tribus annis: angelus sibi apparuit: eiusq; pedum vulnera sanauit: et celesti cibo refecit: ac diuina repletũ sapiẽtia ad alios edocẽdos ire mandauit. Qui iussa complens: dñica semp die ad eũdem locum rediebat: ⁊ ipsum angelus reficiebat: ceteris vo diebus iohannes ex palmarum foliis manibus operabat. Cuz quidã claudus ad ipsum curationis gratia ire disponeret: asinum ascendit: qui cingulo manibus sancti viri operato: sella constrictus erat: moxq; vt pedes claudi cingulum tetigerũt: sanatus est. Secreta etiã hoim agnoscebat: ita vt monachis vicinorum locorũ eoz peccata occulta cõscriberet: ⁊ eorum patribus vt tales vel tales fratres de tali vel tali culpa corrigerẽt. Eorũ etiã merita eisdez per litteras insinuabat: admonens vt in eis perseuerarẽt. Similr ⁊ patribus cenobioz scribebat in quibus eos per spirituz deliquisse cognouerat: ita vt illi cõscientie remorsu cõuicti negare nõ possent: multis quoq; aliis virtutibus ⁊ miraculis admodũ effulsit. Hec omnia appelles Hiero. narrauit: vt idem refert in vitis patrum.

¶De sctō Johanne viro dei confes. Lap. clix.

Ohānes vir sctūs anachorita in deserto sutrie claruit: q̄ totius gratie hō fuit: in quo vt dicit hieronymus vbi supra: tāta cōsolationū gratia refulsit: vt quecūq; mestitia quocunq; tedio quis oppressus fuisset: paucis ei⁹ sermonib⁹ alacritate t letitia repleret: sed t sanitatū gra plurima sibi a deo donata est. Hec in vitis patrum.

¶De sancto Romano abbate. Lap. clx.

Omanus abbas in territorio lugdunen. in locis virētibus claruit. Qui prim⁹ in eodē loco vitā heremiticā duxit: t multis virtutibus t miraculis insigniter effulsit: ac plurimor⁹ postmodū pater extitit monachorum. Qui t in eodē loco sanctitate famosus: in christo quieuit pridie kalendas martij. hec vsuardus.

¶De Translatione sancti Augustini episcopi. Lap. clxi.

TRāslatio corpis sancti augustini facta est anno domini. ccccccc. xvij. trāsactis ab obitu sancti annis. cclxxx. tpe alip̄ādi regis longobardorum. Nam cum beatus doctor apud hipponen. ciuitatē aphrice: cui⁹ ep̄s fuit in dño quieuisset: ibiq; sepult⁹ fuisset. Post aliq̄d tps barbari terrā illā occupauerūt: t loca sctā prophanauerūt: ppter q̄d fideles corp⁹ sancti augustini inde tulerūt: t ip̄m in sardiniā trāstulerūt. Tpe i gif p̄misso alip̄ādus p̄dictus longobardor⁹ rex audiēs sardiniā a saracenis depopulatā: solēnes illuc nuncios misit: vt doctoris scti reliq̄as papiā deferrēt: q̄ magno p̄cio dato corp⁹ scti augustini tulerunt: t ip̄m vsq; ianuaz nauigio adduxerūt. Quod deuot⁹ rex audiēs vsq; ad dictā ciuitatē ei obuiauit: t reuerenter illud excepit. Cū aūt mane corpus vellēt educere: nullo modo inde moueri potuit: donec rex votū emisit: q̄ si se ide deduci p̄mitteret: ibidē in no⁹ ei⁹ eccl'iam fabricaret. Statiq; corp⁹ fine vlla difficultate inde motū est: t rex q̄d vouerat adimpleuit. Idē miraculū die sequēti in villa ep̄atus cōdenēsis que dr̄ casselle cōtigit: t eodē modo ibidē in honore sctā rex aliā eccl'iā cōstruxit. Et q: videret sctō cōplacere: vt in suo no⁹ ecclie plures fierēt: vbicūq; mansisset corp⁹ nocte cū rege: timēs ne aliū locū q̄ vbi confidebat sibi eligeret: in honore eius eccl'iam inchoabat. Sicq; cū gaudio papiā deduc⁹ t in eccl'ia sancti petri que dr̄ celū aureū honorifice collocatur pridie kalē. martij: vbi claris virtutum signis effulget.

¶De sanctis ducentis t septuaginta duobus martyribus. Lap. clxij.

Ducēti t septuagintaduo martyres rome sub claudio passi sunt: quos p̄mo p xp̄i noīe ad arenā fodiendam damnatos iussit claudi⁹ vt foras muros porte salarie i ap̄hitheatro mitterent: ibiq; sagittis militū interficerent. Quod audiēs marius cū filijs suis audifax t abachuch: vt in eorum passione habet. xiij. kalen. februarij: illuc accesserūt iohānē p̄sbytero secū assumpto: vt sanctorū corpora sepelirēt. Et inuenerūt ipsa igni superposita. Tunc exuētes se ceperunt corpora subtrahere: t sepelire quotquot ex ipsis posuerūt: que et ibidem sub cinuio cucumeris recondiderunt. Cetera v̄o igne consumpta sunt. Qui passi sunt kalen. martij.

¶De sancto Herculano epō. Lap. clxij.

Erculan⁹ epus ciuitatis pusine anno. xvij. iustiniani imperatoris sub rege gothorū totilla passus est: vt ait figibertus. Hic ex cōuersatione monasterij ad sacerdotalis ordinis gratiaz deductus est. Totille aūt regis gothor⁹ temporibus eandem vrbem annis septē continuis exercit⁹ gothorū obsedit: ex qua multi ciuiū fugerūt qui periculū famis ferre nō poterāt. Anno v̄o. vij. necdū finito obsessam vrbez exercitus gothorū intrauit. Tūc comes q̄ exercitui p̄erat ad regē nūcios misit exq̄rens: q̄d de ep̄o vel ppl'o fieri iuberet. Qui mādauit ep̄o primo a ceruice vsq; ad calcaneū corrigam tolli: t tūc caput ei⁹ āputari: oēz v̄o ppl'm gladio extīgui. Tūc idē comes crudelitatē tātā abhorrēs herculanū ep̄m supmurū vrbis capite trūcauit: cuiusdēq; curē iam mortui a vertice vsq; ad calcaneū incidit: vt ex eius corpe corrigia subtracta videretur: morq; corp⁹ extra murū p̄iecit. Quod q̄dā hūanitate cōpulsi abscisum caput ceruici apponētes cum corpe puuli infantis illic iuxta muros repto sepulture tradidērt. Cūq; post eādē cedē die. xl. rex totilla misisset: vt ciues vbilibet dispersi ad ipam ciuitatē sine trepidatione remearēt. hi q̄ pus famē fugerāt: accepta viuēdi lnia reuersi sūt. Qui corp⁹ epi sui p̄grētes: effossa terra vbi iacebat corp⁹ pueri parit hūati: vtpote die. xl. corruptū t v̄mib⁹ plenuz: corp⁹ v̄o epi ac si die eodē cēt sepultū inuenerūt. Et q̄d mirabili⁹ est: ita caput ei⁹ vnitū fuerat corpori: ac si nequaq; fuisset abscisum: in q̄ nec sectiōis vestigia apparerēt: t fil'r tergū ei⁹ p̄grētib⁹ ita sanū atq; integratū offie corp⁹ inuētū est: ac si hoc nulla incisio ferri retigisset: q̄d intra vrbem adducentes

honorifice sepelierunt: qui passus est kal'. martij. Hec gregorius. iij. dialogo cap. xiij.

¶ De sancto albino epo. Cap. clxiiij.

Albinus eps tēpore sancti egidij abbatis floruit. Hic de regione Venetina: que oceani britannici confinis est: nobilibus parētibus ortus tini laceñ. monasterij primo monachus fuit. Qui cum aliqñ ad obedientiā abbatis perficiendam pergeret: ⁊ subito tempestas nimia ingrueret: ⁊ dom⁹ ad quā cū alijs diuerterat ipsa tempestas etiā tectū contriuisset: omnibus alijs qui in eadem se domo reduxerunt madefactis: ipse solus a pluuia immunis fuit. Deinde annorum. xxxv. existēs ipsius monasterij abbas factus est. Qui ipi regimini laudabiliter prefuit annis. xxv. Post hec annorū. lx. andegauis episcopus ordinatur. Cureq; pastorali vigilanter insedit annis. xx. diuinis operib⁹ vacās multisq; miraculis coruscās. Inter que duos mortuos suscitauit. In asiaco monasterio cecum illuminauit: ⁊ mulierem dudum ab immundo spiritu vexatam liberauit. ¶ In andegaueñ. ciuitate sedis sue: dum pro carceratis in turri detentis ad iudicem interuenisset: nec alicuius liberationem obtinere potuisset: orationem fudit. Statimq; saxum quadrum de muro turris exiliens: inclusis exeundi aditum fecit: omnesq; continuo exierunt ⁊ deo ac sancto gratias egerūt. Quieuit in pace kalen. martij. Sepultus andegauis. In cuius exequijs paralytici tres sanati ⁊ duo ceci illuminati sunt.

¶ De sancto donato martyre. Cap. clxv.

Donat⁹ martyr apd carthaginē aphrice ciuitatē passus est. Qui sub iudice nisatio ⁊ marcellino tribuno: cū eēt militaris: in xpi cōfessione gladio cedēte martyrij coronam pcepit kalendas martij: vt dicit ado.

¶ De sanctis pluribus martyrib⁹. Cap. clxvi.

Martyres plurimi: quorum tñ certus numerus minime reperit. Rome sub alexandro imperatore passi sunt. Quos idem august⁹ diu cruciatos capitali sentētia in extremo damnauit. vi. noñ. martij. Hec ado in martylogio.

¶ De sanctis quadringētis mar. Cap. clxvij.

Quadringenti fere martyres a lōgobardis passi sūt. Quos cum lōgobardi italiam deuastantes cepissent: more suo immolauerunt caput capre diabolo. Hoc circunferentes per circuitū ⁊ carmine nephando dedicantes. Cunq; illud ipi prius submissis ceruicibus adorarent: eosq; quos ceperant hoc adorare pariter compellebant. Sed ex eisdem captiuis permaxima multitudo paucis videlz exceptis obtemperare iussis sacrilegis noluit: ⁊ ceruicē quā semper creatori flexerat: creature inclinare contēpsit. Quapropter hostes qui eos ceperant graui iracundia accensi: cunctos gladijs interfecerūt. Quos in errore suo participes habere nequiuerunt. Hec gregorius. iij. dialogo. cap. xviij. Qui passi sunt sexto nonas martij.

¶ De sctis pluribus epis mar. Cap. clxviij.

Episcopi plures martyres: quorum etiam nec cert⁹ numerus scriptus colligitur: iustiniani augusti temporibus apud aphricā passi sunt. Nam cum persecutio vandalica in partibus illis vehementer insaniret: quidam in defensione veritatis epi fortiter persistēs ad medium sunt deducti. Quos vādalorū rex verbis ac muneribus flectere ad perfidiā nonvalens: tormentis frangere eos posse credidit. Nā cū eis in ipa defensione veritatis silētiū indiceret: nec tamen ipi contra perfidiā tacerent: rapt⁹ in furorem eorū linguas abscidi radicitus fecit. Qui ita post pro defensione veritatis etiam sine lingua loquebantur sicut prius loqui p linguam consueuerant. Hos omnes iussit postmodum idem rex in exilium deportari. Qui multo post tempore superuixerūt. Et quidam ex ipis miraculum narrantes constantinopolim venerunt: vnus autem illorum statim vt in luxuriam decidit loquēdi facultatem amisit. Hec idē qui ⁊ vbi supra cap. xxxij.

¶ De sanctis Jouino ⁊ Basileo martyribus. Cap. clxix

Iouinus et Basileus martyres Rome via latina passi sunt sub Valeriano ⁊ Balieno imperatoribus. Qui per gladium palmam martyrij perceperūt sexto nonas martij: vt dicit Ado.

¶ De sancto Guilelmo presbytero. Cap. clxx.

Guilelmus anglicus sacerdos vir charitatiuus: sanctitate vite pollens ac moribus: ⁊ officij sui prosecutor strenuus tempore henrici. iij. imperatoris plen⁹ sanctitate migrauit ad xpm. vi. noñ. martij. Ad cuius sepulchrū tpe mortis ei⁹ ceci illumiati sunt: claudi erecti: ⁊ alij plures a diuersis infirmitatibus liberati. vñ ⁊ corp⁹ ei⁹ a multis pegrinātib⁹ visitat pergentib⁹ ad ipm deuotionis cā. Hec vincētius.

¶De sanctis Marino ⁊ Asterio martyribus. Cap.clxxi.

MArin⁹ miles ⁊ asterius senator apud cesaream palestine sub veleriani imperatoris persecutione passi sunt. De q̄bus habek.vij. ecclesiastice hystorie libro. Quorū prior ciuis hierosolyme clarus a cōmilitonibus accusat⁹ q̄ esset xp̄ianus: datoq̄ sibi a iudice spacio triū horarū ad deliberādum: an sacrificare: an mori eligeret. Interim quoq̄ a sctō theoteno eiusdem vrbis episcopo confortatus: dum immolare renuisset pro xp̄o decollatus est. Cuius corpus cū asterius truncatum subiectis humeris ⁊ expoliata veste excepisset: ⁊ sepelisset. Honorem quem martyrij detulit continuo martyr ipse accepit. De quo Asterio scribitur vbi supra: q̄ dum esset apud cesaream philippi que tunc paneas dicitur: ⁊ gentiles suo more idolis immolarent: victima arte demonis subito rapiebat: ⁊ nusq̄ comparens celo delata putabatur. Q̄d dum sanctus fieri cerneret: oratione fudit ad dominum. Et ecce victima que credebat assumpta: aquis superferri cōspicitur: ⁊ ppl's ab errore cōuertit. Passi sunt autem.v. nonas martij.

¶De sanctis Emitterio ⁊ Chelidonio martyribus. Cap.clxxij.

EMiterius et chelidonius martyres: vt scribit aurelius clemens in libro coronatorū: primū apud legionum gallie ciuitatem exurgente persecutionis p̄ cella p̄ confessione nominis iesu xp̄i plurimis tormentis afflicti: deinde calagurim vsq̄ pducti atq̄ ibi capite cesi martyrio coronati sunt. In quorū decollatione anulus vnius ⁊ stolla alba asterius nube suscepti ⁊ in celū euecti sunt: quoꝝ ab assistentibus anuli aurei fulgor ⁊ linthei candor: intentis luminibus discerni potuerūt. Passi sunt autem.v.noñ.martij.

¶De sancto lucio papa ⁊ mar. Cap.clxxiij.

LUcius papa et martyr natione romanus ex patre porphirio Cornelio pape in episcopatu romano successit: ⁊ sedit annos tres: mēses tres: ⁊ dies tres. Hic precepit vt duo presbyteri ⁊ tres diaconi in omni loco episcopum non desererent: p̄ter testimonium ecclesiasticū ⁊ stilum erroris. Hic primum in exilium missus: demum ad ecclesiam suam reuersus a valeriano capite truncatus martyrio coronatur. Et sepultus est cum collegis suis episcopis via apia in cimiterio calixti. iij. nonas martij. Et cessauit episcopat⁹ dies quinq̄.

¶De sanctis Caio ⁊ socijs mar. Cap.clxxiij.

CAius palatinus et alij vigintiseptē martyres apō vrbem romam passi sunt. Qui omnes maris fluctibus immersi victorie coronas a domino percipere meruerunt quarto noñ. martij: vt dicit ado.

¶De sanctis nongentis mar. Cap.clxxv.

NOngenti martyres rome via apia passi sunt. Qui omnes vna die laurea martyrij coronati: positi sunt i cimiterio ad sanctam ecclesiā. iij. noñ. martij. Ibi q̄ tumulati digna fidelium deuotione venerantur. Hec ado.

¶De sancto phoca martyre. Cap.clxxvi.

PHocas martyr apō antiochiam passus est. Qui post multas quas pro xp̄i nomine redēptoris est passus iniurias: qualiter de illo antiquo serpente triū phauerit vsq̄ hodie populis declaratur. Nam si in quempiā in locis illis coluber venena diffunderit: mox vt ianuam basilice martyris credens attigerit euacuata virtute veneni saluat. Sed ⁊ longe satis ab eius templo aīalia que q̄ mortifera approximare non audent. Passus est aūt. iij. noñ. martij. Hec ado.

¶De sancto Theophilo epō turris stratonen̄. Cap.clxxvij.

THeophilus epūs palestine ciuitatis que quondā turris stratonis siue cesarea dicebat: nunc p̄o paneas dicit: sub seuero principe insignis sapiētia ⁊ conspicuus sanctitate ad modum effulsit. Qui inter cetera laudabilia cum ceteris episcopis synodicam ⁊ vtilem valde: aduersus eos q̄ cum iudeis luna decimaquarta pascha celebrabant: composuit epistolam. Et quieuit in domino tertio nonas martij. Hec Hieronymus de viris illustribus.

¶De sctō theophilo epō. alexan. Cap.clxxviij.

THeophilus episcopus alius scilicet alexādrinus studio et doctrina clarissimus extitit. Hic aduersus Origenē grande scripsit volumen: in quo ipsum ⁊ omnia fere sua pariter damnat: docens illum a sanctis patribus ⁊ maxime ab heracla fuisse a presbytero electum: ecclesia pulsum: vrbe fugatum. ¶Scripsit et cōtra antropomorphitas hereticos asserētes deū humana effigie et membris constare humanis

eos longissima disputatione confutans. Tres libros sub illius noīe inscriptos se legisse: sed eis non multum credisse propter stili dissonantiam tradit Bēnadius: qui hec de illo scripsit.

¶De sancto Martiano episcopo et martyre. Cap.clxxix.

MArtianus martyr et epūs apud terdonam passus est sub adriano imperatore agente prefecto sapritio. Qui a ciuitate mediolanēsi ad partes illas ab imperatore delegatus ciuitatē terdonā ingressus: martianū de xpiānitate suspectū in carcerē reclusum inuenit. Ad quē visitandū sanctus secūdus miles iam a cadocero in ciuitate astēsi. in fide edoctus: sed occultus xpiān⁹ cū sapritio venerat: eūq; satis videre desiderabat. Tunc educente ipm angelo martian⁹ de carcere exīt: ⁊ scdm visitauit: atq; in dño confortauit: vt dicef in passione secūdi iij. kalen. aprilis. Post hec secūdus mediolanū fuit: ⁊ ad sanctis faustino ⁊ iouita baptizatus fuit vt superius in eorū passione dictum est. xv. kalen. martij. Corpus quoq; dñicum quod eis columba de celo detulerat: ab eisdem suscepit: partēq; ipius martiano detulit: quē terdone in carcere reliquit. Rediens autē secūdus cū iam nox esset: ⁊ ad ripā padi venisset: angelus dñi frenū equi accipiens super padū ipm transuexit: ⁊ vsq; ad terdonā perducens ad martianū in carcerem introduxit. Cui ⁊ secūdus munus eucharistie ex parte faustini presentauit: quo suscepto: secūdus angelico mādato ad suos hospitiū redijt. Post hec martianus eductus de carcere cū laminis ferreis candentibus super verticē eius appositis illesus permansisset: a sapritio capitalē sentētiā accepit. Et secūdus corp⁹ eius rapiens sepeliuit secūdo noñ. martij.

¶De sctis Uict orē ⁊ Victorino mar. Ca. clxxx.

VIctor et victorin⁹ martyres apō nicomediā ciuitatē passionis gloriam perceperunt. Qui per triennīū cum claudiano ⁊ bassa vxore eius tormentis multi afflicti: ⁊ retrusi in carcerem. Ibidē vite sue cursum cū palma martyrij compleuerunt. ij. noñ. martij. Hec ado.

¶De sancto Thoma de aquino confessore Cap.clxxxi.

THomas cōfessor ordinis predicatorum ex illustri prosapia comitum de aquino patre landulpho comite matre theodora nobili de neapoli in confinib⁹ campanie et regni sicilie extitit oriundus. Cuius ortus et vite progressus antequ nasceref: fuit diuinitus premōstratus. Nā a quodā heremita re⁊ noīe bono in partibus illis solitariā vitā ducēte: matri eius existenti in castro suo noīe rocha sicca: et ꝙ esset pregnans adhuc ignorāti fuit ꝓphetatū: ꝙ filiū pareret Thomā noīandū: ordinis pdicatorꝝ habitū ⁊ regulā assumpturū ⁊ preclarā sapiētia in toto orbe futurū. Que omnia vt predixerat sunt cōpleta. Natus ergo puerulus thomas vocatus est. Quē cū die quadā nutrix balnearet strictā cedulā vidit in manu ei⁹: quaz cū de manu ipius vix mater auelleret: reperit in ea scriptā salutationē āgelicā. Sed puer fletibus ⁊ signis cedulā instāter repetijt: quez sibi traditam, primus in ore posita trāsglutiuit. Et extūc in consuetudinē duxit: vt si quādo fleret: nunq; desisteret: nisi aliqua sibi charta vel liber presentaref. Et cū adhuc vix sciret aliqua ꝟba disserere: cū libros videret ad eos festināter currebat. et chartas reuoluens tali se ludo more pueroꝝ exercebat. ¶Cū aūt esset annoz v. traditus ē a pīe abbati monasterij cassinēn. vt ibi līis erudiref. Quē abbas videns eē mirabilis indolis ad patrē remisit: vt ipm ad neapolitanum studiū destinaret: perfectus sapientia imbuendū. Pater ergo ipsum annoz. x. neapolim destinauit: vbi in liberalibus sciētijs modico tēpore optime profecit. Sed cum sepius ad locum predicatorū pergeret: et fratrū ꝑmones audiret: delectatus illorū sapientia ⁊ regulari vita relicto seculo annoz. xiij. ordinē ingressus est: vbi sanctis operibus ⁊ studio sacre sapiētie vacare cepit. Quod fratres eius carnales patre iā defuncto audientes moleste tulerunt: et primo quidem ad ipm veniētes: eumq; ab ordine reuocare nitētes: nihil ꝓfecerūt. Tandem ab ipis thomas violenter rapitur: et quasi per biennīū turris custodie mancipatur. ¶Cūq; nec minis nec blanditijs posset a ꝓposito reuocari: ꝑ speciē puelle impudice ad eum introducte: subuertere querūt animū innocentis. Qui mox de igne titionē arripiens suggestionē ignite libidinis extra camerā effugauit. Factoq; signo crucis i oratione se ꝓstrauit: perēs cū lachrymis a dño sibi dari ꝓpetue cōtinentie castitatem. Oranti duo angeli affuerūt dicentes ipsum a deo clementius exauditu: qui etiam eum cingulo quodam circa renes stringentes dixerūt: quod nullatenus dissoluetur. Et extunc in vita sua nunq; sensit stimulum veneree voluptatis. ¶Tandē mater ipsius dubitans diuine resistere volūtati: ⁊ recordata eoꝝ que de ipso predicta fuerant: ipsa permittente per fratres ordinis ad ordinē est reduct⁹: ⁊ qz sanctus dubitabat ne adhuc carnaliū fratrum persequeref ꝓtinacia: ⁊ curauit de neapoli discedere: missusq; romā ad capitulū gñale: inde cū magro iohāne teutonico iuit parisius. ibidē in sacre theologie studio mancipatus. Deinde missus colonīā magr̄ albertū virū sapīa mira-

bilem in philosophia ⁊ theologia habuit prece
ptorē: vbi studio intētus ab alijs cōdiscipulis
quodāmodo despiciebat: eo q̄ in scholis nunq̄
verbū proferret. Et q̄ naturali complexione car
nosus erat bouē mutū eum appellabant. Dum
autē quidā ex fratribus de eius industria ali
qua notabilia cōperissent: ⁊ hec magistro reue
lassent: ex mandato ipius quandā questionē di
sputandā assumpsit. Ad quā dum mirabilibus
argumētis respondisset: magister albertus pro
phetico spiritu predixit ipm esse futurū bonē:
qui talem daturus esset mugitū: q̄ totus eum
mundus audiret. ¶ Post hec missus est baccha
larius ad studiū parisiēs. vbi post lectura libri
sententiarum: quā luculentissime transcurrit.
Dū ad magistratū peteretur: ex humilitate re
putans se indignū potissime q̄ annorū. xxx. nō
dum implerorū oīno recusabat. Cui apparuit
sanctus quidam senior: qui sibi ex parte dei vt
magisteriū assumeret mādauit: ⁊ thema quod
in sui sermone proposueret edocuit: auctorita
tem: videlicet illā psalmi. Rigās montes de su
perioribus tuis ⁊c. Sicq̄. Thomas humiliter
ad magisteriū ascendit: in quo nō segniter ma
iori adhuc studio intendebat: ⁊ velut apis spi
ritualia mella colligens: suo tēpore mellita do
ctrinarū eloquia infundebat. ¶ Tāto etiā gau
dio in cōtemplatione replebatur: vt ꝑplures
dum in secreto loco oraret: visus fuerit stare to
taliter eleuatus a terra: nullo prorsus innixus
corporis fulcimēto. ¶ Quoties aūt disputare:
legere: vel dictare voluit: prius ad orationis se
cretū accessit: ⁊ inde surgēs inueniebat qō que
rebat quasi in libro aliquo didicisset. Nam vt so
cio suo fratri reginaldo in ꝓfessione reuelauit:
sciētiā suā non tam humano ingenio vel studio
q̄ orationis diuinit⁹ impetrauit suffragio. Et
q̄ cause per effectus cognoscuntur: quantū in
eo diuine sapientie gratia abūdauerint: siquis
cognoscere velit per ipius scripturaꝝ opa per
cipere pōt. ¶ Hic doctor cum quadā nocte ora
tioni incūberet: visi sunt apli sctūs petr⁹ ⁊ pau
lus: ipm de textu aliquo dubio scripture ꝓphe
tice plenissime instruentes. Ex studij etiā con
templatione nimia: adeo a sensibus abstraheba
tur: vt quasi in extasi raptus nullis sensib⁹ vel
motibus corporeis vti videretur: ⁊ quodāmo
do sepius mortuus vel in sensibus redderetur.
Nō solū essi inter hoīes stans hoīes non aduer
tebat: sed nec visibilia videbat: nec ad interro
gata respondebat. Aliquando etiā tanto feruo
re mētis studio contemplationis spiritu inhe
rebat: vt de nocte ad libri sedēs: ⁊ candelā ma
nu tenens: ac ipius candele consumpte caute
riū nō sentiens: digitos multa adustione lede
bat: ⁊ quasi lapis esset vel ferrū: nec p̄ a sui
meditatione retrahebat: pluriū aūt miracul⁹
gloria claruit. Nam ⁊ puerum cecū illuminauit
et mulierem a demonio vexatam liberauit; et
matronam sibi deuotā in die pasche post̄ predi
cationē a sanguinis pfluuio sanā effecit: alios q̄
plures a diuersis lāguorib⁹ exemit. ¶ Post hec
vite ipius termino ꝓximante: cū nocte quadā
apud neapolim deuotius oraret: visus est a q̄dā
fratre quasi duob⁹ cubitis in aera eleuari: ⁊ au
dita est vox ab imagine crucifixi: que thomam:
quia de xp̄o optime scripserat: commendabat.
Et quā exinde mercedē acceptur⁹ eēt q̄rebat.
Qui respōdebat q̄ nihil: nisi aliud ipm christus
recipere cupiebat. Et quia facta fuerat questio
de mercede: dabat intelligi de ꝓpinquo laboris
suo terminū imponendū. Cum essi ex mandato
gregorij pape. x. iret romā ad concilīū genera
le transiēs per campaniā infirmitate deprimi
tur: et in monasterio fossenoue ordinis cister
tiēsi. honeste recipit. Ubi lāguore ingraueschēte
nec sic a doctrina fluētis sapiētie se poterat cō
tinere. Rogatus essi a monachis exposuit eis
cantica canticoꝝ: vt sic ad cantica tenderet an
geloꝝ. Per triduū aūt ante eius obitum stella
cometes apparuit: que quid presignaret docto
ris obitus patefecit. Nam sancto deficiēte: stel
la defecit. Sicq̄ ad extremā horam deueniens
anno dñi. M. cc. lxxiiij. etatis vo sue q̄nquagesi
mo in pace quieuit noīi. martrij. ¶ In cui⁹ obi
tu frater Reginaldus testimoniū perhibuit: q̄
ipius sancti sepius ⁊ tūc cōfessionē audierat:
⁊ semp eūvti puerū quinq̄ annoꝝ inuenerat: q̄
nunq̄ sue carnis contagiū sensit: nec mortalis
criminis habuit in volūtate cōsensum. In hora
vo transitus sui quidā frater vidit eū in scholis
legentē: ⁊ sanctū apostolū paulū ad eū intran
tem. A quo dū thomas peteret: an in epistolis
suis verū intellectū habuisset. respondit q̄ sic:
quantū quis viuens in corpore posset habere:
Sed tamē eū volebat ducere: vbi clariorem in
tellectuꝝ haberet. Videbatur q̄ sibi q̄ ipm per
capam tractū extra scholas educeret. Tūc fra
ter fortiter clamans: fratres ad auxilīū inuita
bat: q̄ frater thomas ab eis tollebat. Ad cui⁹
clamorē excitati fratres: ⁊ visa audientes diez
⁊ horā notauerūt: ⁊ tunc sanctum a corpore mi
grasse cognouerūt. ¶ Uerum q̄ monachi fosse
noue timuerūt ne corpus sancti per fratres sui
ordinis tolleret: ipm de nocte clādestine ad lo
cum alium transtulerūt. Sed beato thoma pri
ori dicti loci apparēte in somnis: ⁊ ipius de hoc
durius increpāte: corpus ad locum pristinū du
ctum est totaliter integrū: ⁊ tanto odore refra
grans: q̄ totū plaustrum suauitate repletū est:
ibiq̄ conditum requieschit: ⁊ miraculis glorio
sis refulget. ¶ Scripsit aūt hic sanctus super
omnibus libris dialectice et pene totius philo
sophie naturalis ⁊ moralis scripta elegantia ⁊
vtilissima in multis voluminibus. Composuit
⁊ fallacias logicales rudibus perutiles. Scri
psit ⁊ commentū super quattuor libris senten
tiarū. Summā theologie in libris quattuor di

stinctã. Summã contra gentiles in libris quatuor conspicuã. Cõposuit ⁊ scripta plurima super libris diuine scripture plurimis. Sup quatuor euangelijs. Super psalterio. Sup epistis pauli. Sup. v. libris moysi. Sup cãticis canticoꝝ: ⁊ sup alijs pluribꝰ. Scripsit ⁊ qstiones de malo. de ỽitate. de potẽtia. de spũalibꝰ creaturꝭ De aĩa. De ỽtutibꝰ. Et alia mlta isignia ⁊ notabilia opuscula q̃ singula scribere nõ occurrunt.

¶ De sanctis Perpetua ⁊ Felicitate ⁊ socijs martyribus Lap̃. clxxxij.

PErpetua et felicitas martyres cũ Saturnino: satyro: reuocato: ⁊ secũdolo in ciuitate tyburbitanoꝝ mauritania passi sunt tẽporibꝰ valeriani ⁊ galieni imperatoꝝ sub ꝓconsule tarrutio. Fuerũt autẽ saturninus ⁊ satyrus germani. Reuocatusq; fuit frater felicitatis. Qui oẽs sacrificare cõtennẽtes a predicto ꝓcõsule in carcerẽ missi sunt. Erant aũt ppetua ⁊ felicitas ambe nobiles cõiugate. Felicitas quidẽ pregnãs erat: perpetua filium lactentẽ habebat. Pater aũt perpetue ad carcerẽ venit: vt filiã a ꝓposito reuocaret: sed nõ valuit. Vidit aũt perpetua per visionẽ scalã aureã vsq; ad celum erectã in dextra ⁊ leua cultris et gladijs plenã adeo angustam: vt nõ nisi vnus ⁊ parvus per eam inter gladios ascẽdere posset. Sub ea draco teterrim⁹ ⁊ ingens iacebat: quẽ cuncti ascendere volẽtes formidabãt. Viditq; satyrũ per eã sursum ascendentẽ: ⁊ cõsocios vt ascenderent: similiter ⁊ ne draconẽ timerent ex horrantẽ. Quã visionẽ cum sancta ceteris recitasset: oẽs deo gratias egerũt: qꝝ se vocatos ad martyrium cognouerũt. Presentati ego iudici fuerũt viri a mulieribus separati. Cũ aũt felicitati suaderet: vt sui misereret: eo ꝙ pregnãs esset: illaq; immobilis permaneret: cõpatiẽs iudex sibi quodãmodo: qꝝ pregnãs eã ad carcerẽ reduci fecit. Cũ aũt parentes ⁊ vir perpetue cũ lachrymis eidẽ suaderẽt: vt prefidi cõsentiret paruulũ quoq; ipius lactentẽ ad collũ eius iactassent: illa fortissimo aio paruulũ abijciẽs et parẽtes ac virũ contẽnens in xp̃i cõfessione inuictissime pstitit. Quapropter iudex ipam cuz sanctis diutissime verberatã iterũ carceri mancipauit. Dctis aũt ꝑ felicitate oratibꝰ qꝝ. viij. mensiũ pregnans erat: subito in eã dolores irruerũt: peperitq; filiũ viuũ. Qõ preses audiẽs eos offies de carcere educi fecit: ⁊ ligatis post tergũ manibꝰ nudatisq; natibꝰ per plateas circũduci: deinde in amphitheatro duci ⁊ bestijs sibi lanari. Ex quibus satyrus ⁊ perpetua a leonibus deuorãtur. Reuocatus ⁊ felicitas a leopardis comedunt: saturuin⁹ ⁊ secũdolus illesi diuina volũtate seruant. Unde post hec saturninus iussu ꝓconsulis decollatus finem accepit. Secũdolus ỽo ad carcerẽ reductus ibidẽ expirauit. Quoꝝ omniũ corpora a fidelibꝰ in eadẽ sunt vrbe tumulata. Qui passi sũt nõ. martij.

¶ De sanctis Philemone ⁊ Apollonio et socijs martyribus. Lap̃. clxxxiij.

PHilemon ⁊ apollonius adrianus ⁊ theoticus cũ alijs tribus apud egyptum in ciuitate antinoi. tẽpore diocletiani augusti sub preside adriano passi sunt. Cũ eĩ post mortẽ ascle martyris: de quo dictũ est. x. kalen. februarij. Philemon ⁊ apollonius ad eius tumulũ orare reperti fuissent a iudice tenti sunt. Qui philemonẽ fecit primo alapis cedi: deinde ligatũ ad stipitem sagittari. Et cũ sagitte in aere penderent: accessit adrianus vt videret: quẽ vna ex sagittis percutiens oculo excecauit. sed euz philemon admonuit: vt se mortuo ac sepulto de terra illa aqua infusa oculum inungeret: ficq; visum recuperaret. At ỽo adrianus fecit philemonem cum apollonio decollari. Sequenti die dum quasi tentatiue sibi a philemone cõsulta perficeret: lumẽ percepit ⁊ confestim conuersus est ad christum. Quod diocletianus audiens: misit theoticum cũ alijs tribus ad ipsum capiendum. Accedensq; adrianus ad sepulchrum martyrum: ⁊ eorum implorans auxilium: voce sanctoruz de sepulchro lapsa: in domino confortatur. Quod quattuor illi protectores audientes stupefacti sunt. Cuz quibus adrianus ad imperatorem accessit. Et quia per spiritum se in mare necandus cognouerat: ꝓcepit octo seruis suis: vt ipius corpus die octauo ad mare expectarent: quod delphinus ad terrã portare debebat: illudq; sepulture traderẽt. Cum autẽ coram diocletiano xp̃m constanter confiteretur: iussit eum ligatũ in foueã ꝓfundã deponi: terra que de fossa fuerat superiecta. Sed cum sero ad lectũ pergeret: inuenit adrianuz in cubili suo iacentẽ incolumẽ: ⁊ cathenas ipius trahi appẽsas. Tũc indignatus imperator fecit eum in sacco cum arena ligato mergi: vna cum quattuor ꝓtectoribus predictis: qui ad ipm tenendũ fuerant missi: quicq; tantis visis miraculis ad xp̃m erãt cõuersi. Die igit octaua serui adriani ad littus ꝑstolabant. Et ecce quinq; sanctoꝝ corpora sup quinq; delphines ad littus allata deducunt. Cum autem serui dubitarent: ne corpus dñi sui ibi nõ esset: eo ꝙ de se solo non de alijs predixerat exportãdo: subito vocẽ vnius ex delphinis loquentem humanitus audierunt: et ꝙ dñi sui corpus ibi esset cũ alijs quattuor vna secũ passis intellexerunt. Sicq; omniũ predictorum corpora iuxta corpus ascle martyris sepelierunt: vbi ⁊ philemon ⁊ apollonij tumulati quiescunt. Quoꝝ omnium passio recolit. viij. idus martij.

¶ De sancto Pontio diacono ⁊ martyre. Lap̃. clxxxiiij.

Pontius diaconꝰ cypriani carthagineñ. epi ⁊ martyris vsq; ad diē passionis eius cuz eo exilium ducens egregium volumen de vita ⁊ passione eius reliquit: ⁊ in suis semper passionibus xp̄m glorificans: coronā vite promeruit. Qui apud carthaginem sub galieno imperatore in dño feliciter quieuit. viij. idus martij: vt dicit hieronymus de viris illustribus.

¶ De sctis. xl. martyribus. Cap. clxxxv.

Quadraginta milites in ciuitate sabasteñ. armenie minoris passi sunt tēpore licinij imparatoris sub agricolao preside ⁊ lysia duce. Quorum nomina hec sunt. Eunoicus: fisinnius: domicianus: heraclius: alexnader: iohannes: claudius: athanasius: valēs: helianus: melitiū: editus: achatius: iulianus: helius: theodolus: cyrillus: flauius: seuerianus: quirion: valerius: thudion: sacerdon: priscus: entytius: smaragdus: philoturion: actius: lysimachus: dōnus: theophilus: eustochius: sanctius: agius: leontius: isitius: gagius: gorgoniꝰ: cādidus: michalius. Qui primo ab agricolao preside in carcerem diebus plurimis detenti: expectante lysie ducis aduentum. Deinde ipo lisia ad eandē ciuitatem veniente: coram vtroq; constituti: dum xp̄m dñm confiterētur: lapidibus in facies cedi iussi sunt. Sed diuino nutu ministri alterutrum lapidibus se feriebant. Dum autem lenans lapidem vt eorum aliquem percurreret: lapide retorto faciē presidis contusit. Sicq; sancti in carcerē reducti diuina visitatione consolātur. Mane vo ante presidē et ducem iterum constituti: cum christum viua voce confiterentur: in stagnū gelidissimum missi sunt: vt gelu constricti corpora eorum nocte superueniente dirumperentur: custodibus sibi adhibitis: balneo quoq; iuxta posito: vt si quis vellet trāsgredi fidem suam ad balneum confugere posset: vnus vo de numero. xl. effectus pusillanimis refugit ad balneum: moxq; vt attigit calorem resolutum reddidit spiritū. Ceteri vo confortati in laudes dñi eruperūt. Circa hore noctis tertiā resplēduit velut sol lumē sup eos: ⁊ glacies dissoluta est. Custodibus quoq; cūctis dormientibus solus clauicularius vigilabat. Qui eos orantes audiens: ⁊ in luce curiose conspiciens vidit in luce coronas. xxxix. descendere super eos Et cognouit ꝙ qui ad balneum confugerat: non erat cum ceteris numeratus. Expergefaciens ergo custodes proiecit vestimēta sua in facies eorum ⁊ se xp̄ianum profitens exiliuit in stagnū: ⁊ cuz ceteris tota nocte psallebat. Quod dū preses ⁊ dux mane didicissent: iusserunt ipos om̄es ad littus trahi: ⁊ baculis crura eorū confringi. Sicq; reddētes xp̄o animas tali crurifragio martyriū consumauerūt. Corpora vo martyrū iusserunt igne cōsumi: et reliquias in fluuiū iactari: ne a xp̄ianus sepulta martyrum colerētur noibus. Horū vnus meliton noīe cum esset omniū etate iunior: ⁊ cruribus fractis adhuc supuiueret: mater que assistebat dubitans: ne in cruciatu deficeret: blandis ⁊ salutiferis ip̄m sermonibus horabatur. Cunq; sanctoꝝ corpora plaustris imposita: ad incendium a ministris portarentur: mater iuuenis ip̄m tollens in humeris vehicula sequebatur. Cunq; ferretur inter maternos amplexus emisit spiritū. Cuius corpus mater in ignē cuz alijs proiecit: vt nec filius mortuus a sodalibꝰ esset diuisus: combusta sunt igni sanctoꝝ corpa ⁊ ossa in fluuiū dispersa. Episcopus autē ciuitatis per visum admonitus: noctu ad flumē veniens inuenit sanctorū reliquias in alueo fluminis subtus aquas sicut luminaria splendentes. Quas omnes collegit ⁊ digna veneratiōe recondidit. Qui passi sunt. vij. idus martij.

¶ De sctō gregorio epo emēseñ. Cap. clxxxvi.

Gregorius emensenus frater bti basilij cesarieñ. epi fuit. Qui habuit ⁊ alterum fratrē noīe petrū: quorū alter in verbo doctrīe: alter in opere basiliū exequebant. Huius extat plurima opuscula luculēta. Nam vt ait. Uincentius in speculo: scripsit librū de imagine in supplementū exameron beati basilij. Scripsit etiā libros contra eunomiū quos beato gregorio nazanzeno ⁊ hieronymo legit. Scripsit ⁊ cōtra apollinarē librum: in quo euidenter in xp̄o ostendit vnā esse personā: sed duas naturas et operationes. Itē librū de aīa obscurum valde: quē pisanus causidicus tēpore secūdi federici de greco transtulit in latinū. Item epistolā de trinitate fidē catholicā explicantē. Alia quoq; mlta scripsisse dr̄ De quo Hiero. in lib. de viris illustribꝰ mētionē fecit. Et claruit sub imparatore valente. Et q̄euit in xp̄o die. vij. idus martij.

¶ De sancto Patiano epo. Cap. clxxxvij.

Patianus episcopus apd barcinonā eiusdē pōtifex ecclesie claruit: vir castitate īsignis vita ⁊ sermone clarus: varia cōpilauit opuscula: ex q̄bus est certꝰ liber cōtra nouatianos: tpe autē theodosij primi vltima senectute fessus finē vite sortitꝰ est vij. idus martij. Hec hiero. de viris illustribus.

¶ De sctis Alexādro ⁊ caio mar. Ca. clxxxviij.

Lexander et caius martyres apud apamiam passi sunt. qui vt apollinaris scribit hieropolitan⁹ episcopus in libro aduersus cathaphrigas persecutioue antonini veri gl'ioso martyrio coronati sunt. vi. idus martij. Hec Hieronymus in martylogio.

¶De sctō Anatholio epō. Cap̄.clxxxix.

Natholi⁹ alexādrinus natione laodicie syrie episcop⁹ tēporibus probi ⁊ chari imperatoꝝ floruit: qui vir in artibus liberalibus ⁊ philosophorū disciplinis eruditus plurimo sermone celebratur. Hic opuscula multa nō solū religiosis: sed philosophis ipsis admirāda reliquit: que ad se ꝑuenisse testat̄ eusebius. Cui⁹ ingenij magnitudo de libro quem super pascha composuit: et de libris decez arithmetice institutionis potest apertissime cognosci: qui etiā sanctitate sublimis in pace quieuit. vi. idus martij.

¶De sancto Attalo abbate. Cap̄.cxc.

Ttal⁹ abbas monasterij luxouien̄. successor fuit scti colūbani abbatis. Qui dū egregie monasterium regeret: quidā ex suis fratribus austeritatez vite nō valentes sustinere: contra eius preceptum apostatarunt: quorum vnus subita febre correptus: cum ad sanctū attalum venire se posse ꝑoptaret. Post modicū extinct⁹ est. Cui⁹ exemplo plurimi ad monasteriū redierūt: q̄dam ꝟo obstinati in apostasi permanserūt: quoꝝ vn⁹ securi percussus interijt: alter ī paruissimo flumine necatur. Terti⁹ de naui in mare concidēs submergitur. Cum aūt bobius fluuius inūdās molendinum monasterij ⁊ officinas inuaderet mandauit sanctus per sinoaldū diaconem suuz fluuio vt se retrahere deberet. Statimq̄ fluui⁹ alueo naturali relicto per alios meatus adeo a loco illo discessit: vt etiā alueus siccaret̄. ¶Et cum quidam ex monachis laborādo in nemore casu sibi pollicem precidisset ⁊ sepelisset. Sanctus digitum defossum manui applicans: sputoq̄ liniens ad locum suum sanatum reduxit. Quieuit in domino. v. idus martij.

¶De sanctis Hirado ⁊ socijs martyribus. Cap̄.cxci.

Hiradus: zozimus alexāder: candidus: piperion. ⁊ alij eorū viginti cōsocij martyres apud carthaginem ꝑ xp̄i nominis cōfessione passi victorie triumphum a domino consecuti sunt quīto idus martij. Hec Ado.

¶De sancto Gregorio papa et doctore. Cap̄.cxcij.

Gregorius papa prim⁹ doctor egregius ex senatoria stirpe romanoꝝ nobilissima ꝓgenit⁹: patre gordiano: matre siluia: romane sedis pontificatum tenuit annis. xiij. mēsibus. vi. diebus. x. Qui cū summū ꝑhie apicē in annis adolescētibus attigisset: ac rerū et diuitiarū copia abundaret: cogitabat hec oīa deserere: ⁊ ad religionē se transferre. Sed dū sub p̄toris vrbani habitu mūdo deseruiret: multaq̄ sibi ex seculi cura succrescerēt: tandē orbatus patre sex monasteria in sicilia construxit: ⁊ septimū intra vrbez in honorē sancti andree quibus de ꝓprio large dotatis oībus ceteris pauperibus erogatis in septimo se fecit monachū sub abbatis disciplina. Ubi ad tantā in breui perfectionē deuenit: vt posset iam in perfectoꝝ numero computari. Tantaq̄ districtione corpus suū affilixit: vt infirmato stomacho subsistere vix valeret: ⁊ infirmitatem illam quā greci syncopim vocant patiens: ꝑ horarū momēta qua ad exitū ꝓpinquaret. Abbate quoq̄ eius defuncto successit eidē in regimine abbatie. Quadā die cum in studio suo scriberet: naufragus ad eū venit: sibiq̄ misereri cum lachrymis postulauit. Cūq̄ sibi sex argēteos dari iussisset et abijsset: eadez die iterum redijt seq̄ multa perdidisse ⁊ pauca accepisse dixit. Qui cum ab eo totidem argenteos recepisset: tertia die iterum reuersus: misereri sibi importunis clamorib⁹ postulabat. Sed cū sanctus gregorius a procuratore domus nihil dandum preter scutellam argēteam didicisset: illam statim sibi dari precepit. Quam ille accipiens letus abscessit. Postq̄ aūt gregorius ad papatū ꝓmotus fuit: die quadā cācellario suo mandauit vt. xij. peregrinos ad conuiuiū vocaret. Et dum oēs recūberent: intuens papa. xiij. numerauit. Et cum cācellario diceret cur. xiij. contra suū mandatū inuitasset: illeq̄ non vltra duodecim esse assereret. Animaduertit gregorius vnū ex illis crebro vultū mutantē: ⁊ nunc senē: nūc iuuenē similātē. Finito ꝯuiuio illū in

camerā secreto vocauit: ⁊ interrogās q̄s esset: audiuit: q̄ angelus ille erat qui ab eo in forma naufragi existente in monasterio. xij. nūmos et scutellam argenteā receperat: ex quo die deus ipsum romane vrbis pontificem futurum destinauerat: statimq̄ ab eo disparuit. ¶ Cum die quadam Gregorius adhuc abbas per forum trāsiret: vidit pueros pulcherrimos vultuq̄ venustos esse venales. Et interrogās vnde essent audiuit q̄ erant de insula anglorum: quos ille recte ait vocari anglos quasi angelos: quia angelicos vultus habent. Cū aūt didicisset illos esse gentiles compatiēs genti: q̄ princeps tenebrarū tam decoros homines possideret: pelagium romanū pontificē obnixe rogat: vt ad conuertēdas gentes illas predicatores aliq̄s mittat: offerens se in tale opus esse paratum. Quem papa cū quibusdā aliis ad predicandū ad angliam destinauit. Sed postq̄ triū dierum iter perfecisset ad instātiam romani populi: se de ipsius absentia cōquerentis: gregorium per nūcios reuocauit: quem postmodū a suo monasterio abstraxit: ⁊ ipsum cardinalem diaconum ordinauit: ipsum quoq̄ successiue legatum ad cōstantinopolim pro causis ecclesie destinauit: vbi existens gregorius. Eutycetis heresim de resurrectione corporū male sentiēs cōfutauit: libros q̄ ipsius comburi fecit: ⁊ gratiam imperatoris mauritij plurimā acquisiuit: vnde et filium eius de sacro fonte leuauit: indeq̄ ad vrbem redijt. ¶ Post aliquod tempus fluuius tyberis alueum suū egressus intantū excreuit: vt sup muros vrbis influeret: ⁊ plurimas domos euerteret. Tūc etiā per tyberim serpentiū multitudo cum draconе ad mare descēdit: sed a fluctibus prefocati: ad littusq̄ proiecti acrē terribiliter infecerūt. Vnde plaga pessima quaz inguinariam vocāt secuta est. Que primo omniū pelagium papam percussit: deinde in populuz adeo deseuit vt domus plurime vacue remanerent. Tunc gregorius ab omni populo in pontificem electus est. Cum ergo cōsecrari deberet: ⁊ lues populum deuastaret: sermonē ad populum fecit ⁊ processionē cum letaniis instituit: ⁊ omnes diuinā misericordiā implorare monuit. In qua processione octuaginta de populo spiritū exhalarūt. Sed nequaq̄ ab oratiōe cessandum admonuit: finitaq̄ processione habitū mutauit: ⁊ ex vrbe fugiēs triduo latitauit. Sed dū populus ipsum vbiq̄ perquireret: cuidaz heremite per visum ostenditur vbi esset. Nam colūna lucis super cauernā vbi latebat conspicitur. Vnde liez renitēs a populo trahitur: ⁊ ad summum pōtificium sublimat. Et cum imperatori mauritio preciq̄ per litteras insitisset: vt electioni de se facte nullatenus cōsentiret: prefectus vrbis litteras surripuit. Vnde confirmationem gratanter imperator misit. Sed q̄a adhuc romā pestis predicta vastabat populū more solito processionē iterū cum letaniis vrbem circūeundo ordinauit: et icona beate virginis quam lucas euāgelista in ꝓpria forma pinxisse dicitur: circūferri iussit. Cui aer infectus miro modo cedebat: ⁊ post imaginē serenitas remanebat. Tūc audite sunt voces angelorū in aere concinētium ante illam. Regina celi letare ⁊c. Vidit q̄ gregorius super castrum crescētē angelum: qui gladium cruentū in vaginam deponebat: quo signo deum placatū intellexit. et sic pestis ex vrbe cessauit: vnde ⁊ castruz illud deinceps sancti angeli vocatū est. Tandē vt dudū optauerat: augustinū melitū et iohannem cum quibusdā aliis ad angliam misit: ⁊ pp̄m illum suis precibus ad fidem conuertit: ꝓpter quod ab anglorz populis apostolus appellat. Tante autē humilitatis fuit: q̄ primus seruorū dei se nominauit ⁊ alios nominari instituit. Tante largitatis ⁊ elemosynarū: vt non solum presentibus: sed etiā longe positis: etiā in mōte synai monachis necessaria ministraret. Nam omniū pauperū nomina scripta habebat: ⁊ eis liberaliter subueniebat: monasteriū hierosolymis instituit: ⁊ illic degentibus necessaria procurauit. Tribus milibus ancillis christi ꝓ quotidianis stipendijs octuaginta libras auri annuas offerebat: quotidie quoq̄ ad mēsam suaz peregrinos ⁊ pauperes inuitabat. ¶ Cum die pasche i ecclesia sancte marie maioris celebraret: ⁊ pax domini sit semper vobiscum dixisset. Angelus domini alta voce respōdit. Et cū spiritu tuo. ꝓpter quod pape ipsa die ibidem celebranti: ⁊ pax domini dicēti: nihil respondetur. ¶ Die quadam per forum traiani tranſiēs: recordatus virtutum que de traiano imperatore legerat: ⁊ qualiter iusticiā summope coluerat: et ex sola ignorantia: cum maxima tamē moderatiōe christianos persecutus fuerat ad sancti petri basilicā deuenit: ⁊ ibidem pro eo amarissime fleuit. Cuius lachrymis deus placatus mirabili dispositione traianū reuocauit ad vitam: vbi suscepto baptismate gratiā consecutus veniam meruit: ⁊ sic iteruz obdormiēs gloriā obtinuit. Nec em̄ eius anima erat in inferno finaliter deputata: sed ad tempus: nō sentētia diffinitiua damnata. Huius autē rei ecclesie orientalis ⁊ occidentalis credulitas testis est. Post hec angelus sibi apparuit: ⁊ quia pro damnato orauerat: duarum sibi penarū opiniones dedit: aut biduo in purgatorio cruciari: aut i vita sua infirmitatibus fatigari. Qui primo spreto secūdū elegit. Unde deinceps semp aut febrib⁹: aut podagra: aut stomachi occupatione: aut varijs membroz doloribus pressus fuit. ¶ Matrona quedam singulis diebus dominicis beato viro panes offerebat. Qui cū sibi post missaz corpus domini offerret: illa subrisit: eo q̄ panem quem propr̄ijs manibus illa fecerat: gregorius corpus dominicuz appellabat. Qui pro

incredulitate mulieris se in orationem prostra-
nit: et partē illā ōfici corporis ad instar digiti
conuersam inuenit. Et sic matronā conuertit.
Orauit iterū: ⁊ carnē in formā panis cōuersaz
vidit: ⁊ matrone sumendum tradidit. ¶Cum
quendā romanorum principem propter culpā
adulterij excōicasset: ille vindictā expetēs ma-
gorum suffragia req̄siuit. Qui demonē in equū
pōtificis immiserūt. Cum aūt gregorius equo
insideret: illeq; vexatus nequaq; teneri posset.
gregorius per spirituz sanctū intelligēs: signo
crucis edito demonē ab equo eiecit: qui egres-
sus maleficū ꝓpetua cecitate dānauit: quē tñ
sanct⁹ ecclesie subdito nutriri mādauit. ¶Luz
apud mauritiū imperatorē de morte cuiusdam
epi falso accusaret: ⁊ mauriti⁹ ex hoc ipm ⁊ ec-
clesiā persequeret: quidā monastico habitu gla-
diū tenēs imperatori astitit: ⁊ gladiū vibrās:
illū ꝓpter persecutionē pape gladio morturū
predixit. Qui territus a persecutione destitit:
⁊ vt ꝓ se oraret pape plras supplicauit. ¶Hic
ꝓstituit etiā in singulis eccl'ijs vbis rome i' die
bus aduēt⁹ ⁊ quadragesime fieri statiōes deuo
tiōe fideliū celebrādas. Et ne errores antiqui
semē decetero pullularet: fecit generaliter am
putari imaginib⁹ demonū capita: vt per hoc ex
tirpata gētilis prauitat̄ facultas ecclesiastice
veritatis palma plenius exaltaret. Addidit in
canone misse. Diesq; nros in tua pace dispone
⁊c. Et precepit: vt sup corpa apostolorū a papa
siue cardinalibus celebraret missa. ¶Officiuz
misse p introitū ⁊. ix. kyrie eleison ⁊ alia q̄ in an-
tiphonario continent celebrari instituit. Leta-
nias maiores inter pascha ⁊ penthecostē ordi-
nauit. Anno quoq; imperatoris mauritij. xiiij.
synodū ad ecclesiā sancti petri. cxxiij. epōrum
celebrauit. In qua plurima de necessarijs eccle
sie ꝓuidit. Alia quoq; multa insignia ⁊ laudabi
lia opera tam in vrbe q̄ in orbe perfecit. Et ple
nus sanctis virtutibus a corpore migrauit cir-
ca annū dñi. ccccccvi. die quarto idus martij.
Et sepult⁹ est in eccl'ia scī petri iuxta secreta-
riū. Et cessauit episcopat⁹ mēses. v. ⁊ dies. xvi.
¶Hic eximius doctor librum cōposuit pasto-
ralem: in quo ostēdit qualis esse debeat: qui ad
ecclesie curam debet assumi. Librum sacramen
torum per totū anni circulum. Euangeliorū ho-
melias. xl. Dialogorum libros. iiij. Super iob
libros. xxxv. Primā ⁊ vltimam ezechielis par-
tem que obscuriores videbantur per homelias
xxij. quantum lucis habeant ostendit. Antipho
narium nocturnum ⁊ diurnū suaui modulatio-
ne formauit. Epistolarū suarum registrum ad
diuersos missarum in. xij. voluminibus ordina
te digessit. Super cantica canticorum. Et in
omnes prophetas. Et libros regū. Josue. Et
iudiciū multa scripsisse dicitur. Aliaq; plurima
que ab invidis combusta fuisse traduntur.
¶De scō Petro diacono ⁊ cōfes. Lap̄. cxciij.

PEtrus sancte roma
ne ecclesie diaconus et beati gre-
gorij discipulus fuit. Ad cuius in
stantiā ipe doctor libruū dialogoz
cōposuit: ⁊ vtriusq; mutuas collo
cutiones in eo inseruit. Hic sanctitate conspi-
cuus bonus magistri imitator extitit. Hic ali-
quādo beato gregorio predicante vel dictante
spiritūsanctum vidit in columbe specie super
caput doctoris verba in eius auriḃ inserentē.
Qui cum beato gregorio visa narrasset: admo-
nuit eum doctor: vt visa silentio tegeret: q; qua
cunq; hora visum referret: confestim spiritum
exhalaret. ¶Mortuo igitur gregorio cuz qui-
dam eius emuli sibi detraherent: q; prodigus
thesauros ecclesie consumpsisset: et in vindi-
cram libros eius comburerēt: opposuit se pe-
trus diaconus dicens tanti viri opera perutti-
lia non fore delenda. Tandē mortē preeligens
q̄ sancti doctoris infamiā: ad hanc eos senten-
tiam deduxit: vt secretū quod de gregorio vi-
derat reuelaret: et iureiurando firmaret: quo
dicto si statim ipe decederet a librorū cōbustio
ne cessarent. Sinautē superstes existeret: ipm
cum libris infimul incendio cōcremarent. Ita-
q; cum apparatu diaconi librum euangeliorum
gestas venerabilis petrus coram populo reue-
lauit: q; pluries super caput gregorij spiritum
sanctū in specie columbe conspexit quod mox
vt tactis euangelijs iuramēto asseruit a dolore
mortis extraneus inter verba ꝑe confessionis
spiritū efflauit. Statiq; iudi a librorū exustio
ne destiterūt: ⁊ corp⁹ petri iuxta magistri tumu
lū sepelierēt: ipm vti sanctū venerari ceperūt.

¶De sancto Petro martyre. Lap̄. cxciij.

PEtr⁹ mar
tyr apud nicome-
diā passus est sub
persecutione dio-
cletiani. Hic cū eēt cubicula-
rius impatoris diocletiani
prefati: ⁊ cum ipo in thalamo
fiducia accepta cesarē de im-
mensis martyrū supplicijs li
berius causaret: q; esset xp̄ia
nus deprehēsus est. Et eodē imperatore iubente
in medium ducitur: ac primo suspensus diutis-
sime flagris torquetur: deinde aceto ⁊ sale vul-
neribus perfunditur: ad vltimum in craticula
assatur. Sicq; vere petri apostoli extitit fidei
heres ⁊ nominis. Passus est autē quarto idus
martij. Hec hieronymus in martyrologio.

¶De sancto Paulo episcopo. Lap̄. cxcv.

PAulus leonen. episco
pus: a beato elduco a pueritia nutrit⁹
et doctus simul cum beato sampsone

epiſcopo et alijs pluribus tempore iuſtini in nioris claruit in britannia cis marina. Luz aũt ſanctus elducus in planicie triticũ ſeminaſſet ne vaſtaretur ab alitibus marinis: paulum adhuc iuuenculũ cuſtodem adhibuit. Quo nocte dormitante ager vaſtaf. Sed excitatus mane damnũ ſegetis aduertit:oratione fuſa agrũ ambiuit:aueſcz ſe mouere nõ valentes alarũ virtute depoſita:vt oues ad claustrum abegit. Oõ cernens abbas: et quid ſibi hoc veller interrogans:reſpõdit paul⁹ illos eſſe ſegetis hoſtes: quos captos ad ipm duxerat puniẽdos. Quod pater videns ⁊ miraculum ſtupens aues abire precepit. ¶Rogatus a ſorore vt alueus eius iuxta mare poſitus dilataref:ad mare acceſſit: nudaſcz ſibi cedentes vſcz ad certũ locũ ſibi viſum inſeq cepit:vbi lapillis modicis ſactatis: mari mãdauit ne lapillos trãſire preſumeret. Oõ vſcz hodie factũ ẽ. Nã ⁊ eo redeũte lapilli in columnaz magnitudinẽ excreuerunt. ¶Tẽporis proceſſu abbas fact⁹ eſt. Qui die quodã diſcipulis per aridas ſiluas vagantibus et ſiti deficientibus:ſolo percuſſo:humoꝫ in triplici loco defoſſa tres fontes de terra pduxit: vſcz in preſenti tẽpore permanentes. Sed ⁊ draconem infeſtũ qui etiam armatos plurimos inuadebat:ſtolla ſacerdotali collum eius conſtringens:ſicut agnũ ad mare vſcz deduxit:⁊ in profundũ equoris demerſit. Poſtmodũ aũt elect⁹ epiſcopus leoneñ. cuius dudũ renitens:clarus ſanctitate in pace quieuit. iiij. idus martij.

¶De ſanctis Egduno preſbytero ⁊ ſocijs martyribus. Cap. cxcvi.

EGdun⁹ preſbyter et alij. vij. martyres apud ciuitatem nicomedie ſub diocletiani perſecutione paſſi ſunt. Qui diebus ſingulis ſinguli eoz ſuffocati ſunt:vt ceteris met⁹ incuteref. Quoz paſſio recolitur iiij. idus martij:vt ado in martilogio ſcribit.

¶De ſancta Euphraſia virgine. Cap. cxcvij.

EUphraſia ẏgo filia antigoni ſenatoris ⁊ euphraſie nobiliſſime de ciuitate cõſtãtinopolitana tpe theodoſij imperatoris originẽ duxit. Cuius pater auguſto amiciſſimus ⁊ ppinquus totius lycie negocia gubernabat. Poſt cui⁹ ortum parẽtes eius celibẽ vitã duxerũt. Antigonus ẏo anno integro elemoſynis ⁊ ſanctis operibus intentus: poſt annũ die clauſit extremũ. Mater ẏo adhuc iuuenis que per trienniũ cuz viro vixerat: in ſancta viduitate deo ſeruire ſtudens apud imperatorem cũ filia degebat. Qui filiã eius euphraſiam annorũ. v. cuidã magno principi deſponsit: donec pfecte etatis exiſtẽs eidem matrimonio iungeref. Cum autem poſt aliquod tempus euphraſia antigoni relicta ab auguſta ſuaderetur:vt alteri eam petenti nuberet ſenatori:euphraſia moleſte ferens et ne ad hoc compelleretur timens:cũ filia ſua euphraſia ex vrbe latenter diſceſſit: et ad poſſeſſiones ſuas in egyptum acceſſit: vbi conſiſtens eccleſias ⁊ monaſteria ſeruorũ dei ſepius viſitabat ⁊ multas elemoſynas faciebat. ¶Erat autem in thebaide monaſteriũ dominarũ habens virgines. cxxx. in ſumma vite ſanctitate dño ſeruientes vbi continue ieiunium arduũ ſeruabaf:⁊ vnaquecz manibus operabatur. Dum autẽ euphraſia cum infantula locũ illũ frequentius viſitaret:cepit infantula in vita ẏginũ delectari: ⁊ audiens que ab eis de xp̃o dicebantur ad ingreſſum monaſterij quotidie ardenti⁹ animari. Quadam ẏo die cũ matre ad cenobiũ accedẽs omnino ibidez remanere cum abbatiſſa voluit: nec vllis precibus aut minis: vel impoſitis paoribus inde abſtrahi potuit:ſed matrẽ ad ciuitatẽ venire permiſit. Et cum diebus pluribus ibidem fuiſſet:⁊ in ſancto propoſito perſeueraret:dicens ſe xp̃m in ſponſum elegiſſe cõſentiẽte matre ab abbatiſſa cilicino habitu monaſterij indnif:⁊ in cenobiũ monialis effecta introducif. Quã mater dño cõmendauit ⁊ filiã annorum. vij. in monaſterio dimiſit. Que ſumma humilitate ⁊ ſancta conuerſatione pollere cepit. Dataqz ſibi magiſtra iulia pſalteriũ breui tẽpore didicit:⁊ mira obedientia in cunctis miniſterijs pre cũctis pfecit. Poſt modicũ tẽporis euphraſia mater virginis moritur: et in monaſterio ſepelitur. Euphraſia ẏo iunioz omnes facultates paternas pauperibus erogauit. Cum autem ad perfectam veniſſet etatem: ſponſus ſuus per litteras imperatoris ad eam ad coniugium requiſiuit: ſed ipſa imperatori reſcribens vtpote chriſto iam nupta temporale connubium denegauit: vnde ⁊ in monaſterio ſumma abſtinentia deo feruentius famulari cepit. Multaſcz diaboli tẽtationes pertulit:propter quas ſuperandas penitentia mirabili ſe affligit. Naz ⁊ lapidem capiti ſuppoſuit: ⁊ cinerem ſup ſtratum cõſperſit:aliquãdo p tres vel quatuoz dies:aliquãdo hebdomada integra ſe in die macerauit. Cuius patientia abbatiſſa tentare volens:lapidem magnũ vixa duabus feminis baiulandũ diebus ſingulis de horto ad furnũ ⁊ inde ad hortũ per dies. xx. ipſam portare fuſſit:quẽ illa cum omni humilitate detulit:nõ murmurans necz de laboze importabili: necz de inanitate precepti. Et cum iterum diabolus eam tentaret q̃ ſenatoris filia ad aliarum miniſterium eſſet ſubmiſſa:cepit adhuc vilioribus officijs ſe occupare:⁊ in coquina ollas abluere ⁊ immũdicias exportare:nec propter hec ab abſtinentia ſe ſolita ſubtrahebat:nec officiũ in eccleſia dimittebat. Cũ aũt eidem quedã germana noie improperaret: q̃ talia opera p̃retru hyprocriſis oſtenderet; et ob hoc abbatiſſa illam.

punire vellet: euphrasia nedū ad pedes sororis sibi cōuiciantis veniā petens procidit: sed etiā pro ea ab abbatissa veniā impetrauit. ¶ Cum autē diabolus eā animo superare nō posset: cepit ipsam persequi prelio corporali. Nam cū ex puteo aquam hauriret: capite deorsum deiicitur: sed a sororib⁹ illesa educitur. Ipsa ꝺo vbi quotidie portabat singulas: cepit exinde deferre hydrias aque binas. Alia quoq; vice dum ligna precideret: securi calcaneū sibi vsq; ad tibiam scidit: et colligata a sororibus ꝓpter hoc non destitit: quin ligna incisa deferre voluerit. Sed cum scalam ascenderet: summitatē tunice calcās super ligna cecidit: quorum vnum fere oculum eius effossum grauiter vulnerauit. Sed dei misericordia diebus modicis ex vtraq; plaga conualuit. ¶ Post hec eam diabolus de tertio solario precipitauit: que tamen sine vlla lesione ad terram descēdit. ¶ Deinde ollam cum aqua feruente portans cecidit: aquaq; bulienti facie perfusa omnino intacta permansit. Multis autem signorum miraculis claruit.

¶ Mulier quedam infantem annorum octo ex paralysi effectum surdum ⁊ mutū ad monasterium detulerat: vt ipsum sororum orationibus commēdaret. Quē mox vt sancta virgo ad abbatissam deferēdū in brachijs sumpsit: puer loqui et audire cepit: et ad matrem ad ianuā expectantem incolumis propꝛijs pedibus cucurrit. Quedam ex sororibus antiquis ab immundo spiritu diutius vexata fuerat: quam mille ancillarum christi preces liberare potuerāt. Que etiam cathenis vincta tenebatur: cibusq; ei cū cauco ligneo porrigebatur: eo ꝺ nulla ad eam appropinquare presumebat: quia vestes ⁊ carnes sororum dētibus lacerabat. Et quia abbatissa sanctitatem euphrasie nouerat: eiusq; miraculum in puero viderat: eidem licet ex humilitate satis recusanti: per obedientiam sororis illius liberationē imposuit. Pro qua euphrasia diutius se ieiunijs affligit: ⁊ ad dominū diebus pluribus exorauit. Et tandem in christi nomine demonem ab illa effugauit: et cum maximo strepitu in abyssum ire precepit. Ex istis tamen in nullo extollebatur: sed ampliori humilitate ꝓficere videbatur. ¶ Post hec abbatissa per visionem conspexit: ꝙ duo viri venerabiles ad monasterium venientes euphrasiam rapiebant: ⁊ ipsam in aureū palatium gemmis ornatum introducebāt: que ibidem ab angelis cōcinentibus sumebatur: ⁊ ad christi pedes procidens a genitrice dñi corona aurea decorabat. Intellexit ergo abbatissa virginem quātotius ad celestem thalamū deducēdam. Que cum sororibus intimasset: ⁊ ille obitus dilecte sororis desiderent: euphrasia subita febre corripitur: et vite termino ꝓrima in oratorium deducitur: verum ex profunda eius humilitate orabat ad dominum: vt eam adhuc per annū in carne dimitteret: eo ꝙ penitentiā condignam suo arbitrio non perfecisset. Et cum abbatissa ⁊ eius magistra iulia virginem exorarēt: vt ipam sequi sine dilatione liceret: promisit eis orare dominū: vt ipsarum desiderijū adimpleret. Sicq; inter sororum manus migrauit ad christū. iij. idus martij. ¶ Post cuius obitū die tertio ✠iulia obijt✠. Abbatissa ꝺo substituta quadā eugenia in matrem filiarum ipsa die. xxx. ex hac vita decessit. Que ambe in eodem sepulchro cum euphrasia virgine condite sunt.

¶ De sanctis Macedonio presbytero ⁊ socijs martyribus. Cap. cxcvij.

Macedonius presbyter: patricia: modesta: theodota: zozes: theodora: impondera: martia: et trabia apud nicomediam ciuitatem martyrijū passi sunt. Qui omnes per ignes conflagrati acceptabile sacrificiū christo dño reddiderūt. iij. idus martij: vt in martyrologio adonis habetur.

¶ De sanctis quadragintanouē militibus martyribus. Cap. cxcix.

Quadraginta nouem milites Rome sub nerone cesare passi sunt. Hos omnes vna cum sanctis processo ⁊ martiniano beatus petrus apostolus conuertit ad christum: cum teneretur in custodia mamertina: vna cum coapostolo suo paulo: vbi nouem menses detenti fuerunt. Et cū milites predicatione apostolorū conuersi essent: et aquam pro ipsis baptizandis non haberent: orāte apostolorum principe de silice sarei montis fons aque prorupit: ex cuius vnda ipse apostolus baptizauit: et fons ibidem in testimonium miraculi permanet vsq; in presens in loco qui dicit carcer petri sub colle tarpeio. Deinde predicti gloriosi quadragintanouē milites sub deuotissima fidei confessione neroniano gladio cōsumpti sunt: pridie idus martij.

¶ De sancto Petro abbate clareualleñ. Cap. cc.

Petrus abbas clareualleñ. cum esset nobili exortus prosapia factus monachus ignaci mōasterij nobilitatē suā summa vilitate occultabat: vilib⁹ indutus: vilia officia exercēdo.

Tamen ob vite nimiā sanctitatem a multis re-
uerentie habebatur. Adhuc nou⁹ in ordine duz
in maturinis aliquando dormitaret : secz pul-
sari sentiret. Apertisqz mox oculis nullum cō-
spiceret : orauit dominuz vt excitantem ipsum
sibi ostēderet. Et dum iterum dormitasset: pul-
satus citius aperiens oculos : vidit iuuenem
splendidū sibi assistere: indecz morose per cho
rum transire: qui demū disparuit: t petrus euz
esse angelum intellexit: media nocte cum fra-
tribus psalles subito dolore capitis premitur:
t recedere de ecclesia cogitās audiuit vocē di-
centem vers. illum. Laudās inuocabo dñm tc.
t statim dolor cessauit. Et dum mane iterū cuz
dolore eodem capitis perseuerante: ad cōmu-
nionem accessisset: visum est sibi q lapis ponde
rosus de capite eius egressus esset: et exinde a
tali dolore liberatus perfecte fuit. Post hec fa
ctus est prior igniaci. Deinde abbas vallis re
gis assumptus est. Qō abbas eius igniacen. ta
li visione presciuit. Videbatur em̄ sibi candela
brum lucens ante altare: per maiorē fenestram
exire. Nec multo post petrus prior in abbatem
electus est. Cum aliquādo abbas egrotaret: et
mercenarius quidā a cellario operis mercedē
exigeret: illecz dare recusaret: indignat⁹ mer-
cenarius prunas ardentes ad vnā ex monaste-
rij grangijs in cacabo deferebat: vt eam incen
deret. Tunc affuit abbas: t eum de mala volun
tate redarguit: t vt ad se mane t ad infirmariā
veniret mercedem suaz recepturus admonuit:
quod t factuz est. Mercenarius quocz est mi-
ratus: eo q abbatē de infirmaria vtpote lāguē
tem minime recessisse cognouit: t penitentiam
egit. Vocatus ad electionez abbatis igniacen.
oratione premissa: vt deus sibi idoneum inspi
raret: audiuit vocem q illuc veniēs audiret qs
idoneus esset. Cūcz ad locum veniēs p eodem
orasset: iussus est socios itineris sui de hoc in-
terrogare. A quibus cum quereret quis vtilis
eligendus foret: responderūt q ipe. Sicz om
niū consensu electus est. ¶ Cum henricus co
mes campanie se ipsius orationibus commen-
dasset: t ipse pro eo celebrasset: post vltimā col
lectam vidit comitē tunc absentem: signū cru
cis in veste habentem. Et diem ac horā notans
comperit: postmodū ipsum eodem tempore cru
ce fuisse signatum. Oranti sibi aliquādo appa
ruerunt sancti bernardus abbas: t malachias
episcopus: qui cum abbatem clareuallen. futu
rum predixerūt. Non multo post gerardus cla
reuallen. abbas a fratre Hugone de bazochijs
qui grauiter in ordine deliquerat: t abbatis pu
nitionem timebat: interfectus est. Cui succes-
sit henricus. Quo post modicū in presbyterum
cardinalem assumpto: petrus ad electionem vo
catus aufugit: eo q eligi formidaret: qui tamē
absens electus est. Et cum diu recusaret: tandē
visionis memor consensit. ¶ Romanus pontifex eius famam audiens: cum ad se accersiuit:
cui et peccata sua ex deuotione confiteri: et ab
eodem cōmunicari voluit. Cum aūt esset in val
le regis infirmitate graui vnum ex oculis amī-
sit: ex hoc gaudens t deum laudans: quia vnuz
ex hostibus suis capitalibus sibi abstulerat. Et
dum esset cum fratribus in messibus operans
tres pulcherrimas mulieres in medio fratrum
vidit: quas de nimia presumptione redarguēs
audiuit ab illa que erat formosior: q erat maria
mater christi: alie due maria magdalena et ma-
ria egyptiaca: que fratres in suo labore cōsola
re curabāt. Quieuit autem sanctus petrus in
domino pridie idus martij.

¶ De sancto Longino martyre. Lap̄. cci.

Longinus fuit qui
dam centurio de prouincia hi-
saurie: qui cum alijs militibus
cruci domini astans: latus eius
lancea perforauit. Et videns si-
gna que fiebant: solem scilicet
obscuratum: et terremotum in christo credidit.
maxime ex eo vt quidam dicunt: q cum ex infir
mitate eius oculi caligassent: de sanguine chri-
sti per lanceam decurrente casu oculos tetigit:
et protinus clare vidit: vnde renuncians mili-
tie: et ab apostolis instructus: in cesarea cappa
docie viginti octo annis monasticam vitam du-
xit: t plurimos ad christū conuertit. Cum autē
ab octauiano preside tentus sacrificare nollet:
iussit preses omnes dentes eius excuti et lin-
guam abscidi. Ex hoc tamen loquelā non ami-
sit: sed accepta securi omnia idola confregit.
Demones autem de idolis exeuntes t in aerez
volantes in presidem et in eius socios intrauē
runt. Qui insanientes longini se pedibus pro-
strauerūt. Quos omnes longinus in christi no-
mine ab oppressione demonum liberauit: t de-
mones in desertum misit. Quo miraculo quidā
aphrodisius commētariensis. cum multis alijs ad
christum conuersus est. Post dies aliquot cum
octauianus longinuz tentum ad se adduci ius-
sisset: vt eum penis afficeret: et ipsum ex hoc
aphrodisius reprehēderet: eo q de susceptο ab
eo beneficio ingratus esset: iussit preses aphro
disio linguam precidi. ✠ Sed ipse nichilomi-
nus loquebatur. Preses vo cōfestim excecatus
est. Cui longinus suasit: q liberari non posset:
nisi ipsum occideret. Nam martyr effectus pro
preside oraret: t ipse lumen recuperaret. Sta
timcz preses lōginum decollari fecit. Post hec
ad corpus eius adijt: et prostratus cum lachry-
mis penitentiā egit: et continuo visuz recepit:
Corpuscz martyris honorabiliter tumulauit: t
t in bonis opibus pseuerauit. Passus est autē
martyr christi idibus martij.

¶ De sancta Patrona mar-
tyre. Lap̄. cij.

Natrona martyr apō thessalonicam passa est. Hec religione christiana cum esset ancilla plautille vidue gentilis: christum occulte adorabat. Et cum a dña sua deprehensa esset in ecclesia xp̄ianorum ab eadem in scāno ligatur ⁊ crudeliter flagellatur: die ac nocte integra inclusa ⁊ vincta dimittitur. Sed dum noctu diuinit? soluta ⁊ clausis ianuis educta esset: ad ecclesiā redijt ⁊ deo gratias egit. Quē iterum ibidē repertam dña sua iterum ipam in scāno vinxit ⁊ crudelius flagellauit: triduo quoq; sine cibo reclusam dimisit. Illa ꝯo iterum diuinitus soluta educitur: ⁊ in ecclesia orans a dña sua tertio reperit. Que tertio ab eadem ligatur: ⁊ lotis durissimis tam diu cedit: donec spiritu exhalauit. Que passa est idibus martij. Hec ado.

¶ De sanctis Ilaro epō ⁊ Tatiano martyribus. Lap̄.cciij.

Ilarus eps et tatianus diaconus apud aquileiam passi sunt tempore Numeriani imperatoris. Beatus enim ilarus ab infantia xp̄ian? sacris litteris eruditus ad diaconat? ordinem: deinde ad pōtificatum aquileien. ecclesie a populo promotus est. Qui eius discipulum nomine tatianū sibi archidiaconē cōstituit cum quo in xp̄i fide ppl'm admonebat. Cū autē ab imperatore numeriano christianorum persecutio excitata fuisset: ⁊ quidam beronius preses aquileie christianos ad sacrificia coartaret ad suggestionem cuiusdam sacerdotis idolorū nomine monophanti fecit ilarum episcopum christianorum detineri: ⁊ ad templum idolorū adduci: vt ibi dñs thura imponeret. Quem sacrificare nolētem iussit nudatum virgis durissime cedi. Deinde in equuleo leuari ⁊ vngulis radi: adeo vt eius intranea nudarētur. Deinde depositum ex equuleo mandauit dorsum eius carbonibus aduri: ⁊ post hec acetum sale permixtum eius vulneribus infundi: ipsasq; plagas ex camelorum cilicio confricari. Et cū hec omnia pro christi nomine patientissime toleraret: oratione premissa exufflauit in simulachra et mox cuncta in puluerem redacta sunt. Clamante quoq; aduersus illum omni populo paganorum fecit eū preses in carcerem recludi. Et cū audisset: q̄ haberet diaconum tatianum: qui similiter populum a deorū cultura subtrahebat fecit eum teneri: ⁊ deos gentium confutantem extendi: ⁊ virgis diutius flagellari: cesum quoq; vna cum ilaro episcopo eodem carcere detineri. Orantibus autem sanctis nocte illa factū est tonitruum magnum: ita vt fundamenta vrbis commota fuissent: ⁊ multi paganorum interirent. Templum etiam herculis fundit? euersum est. Quod audiens beronius preses missis speculatoribus fecit gladios in pectora ipsorū in ipso carcere trāsfigi. Cū quibus ⁊ alijs tres christiani in eadem custodia vincti: scilicet felix largus ⁊ dionysius eodē martyrio necati sunt. Quorum corpora noctu a christianis de carcere rapta iuxta muros aquileie ciuitatis sepulta sunt. xvij. kalen. aprilis.

¶ De sancto Patricio episcopo. Lap̄.cciiij.

Patricius episcopus apō scotiam prim? christum predicauit. Qui cuz die quadam scotorum regi de passiōe domini aliqua narraret: ⁊ ille deuote intēderet appodians se sup ferulā quā manu tenebat: casu pedi regis superposuit: ⁊ cuspide ferule ipsum perforauit. Rex ꝯo credens episcopum hoc ex industria facere ⁊ se aliter fidem non posse suscipere: nisi talia pro christo pateretur: patienter pertulit. Sanctus ꝯo hoc intelligens obstupuit: ⁊ regis pedem sanauit. Hic precibus suis toti illi insule obtinuit: q̄ nullum venenosum animal ibidem viuere possit. Et quod plus est etiam ligna ⁊ corticia illius regionis contraria sunt veneno. Quidā conuicini sui ouem furatus fuerat: ⁊ comederat. Et cū eps pluries furem quicūq; ille esset: exhortatus esset: vt furtū redderet: ⁊ nullus appareret: conuenientē omni populo ad ecclesiam orauit dominum: vt in cuius ventrem ouis intrasset: coram omnib? balatum daret: quod ⁊ factum est. Et reus penitentiā egit.

¶ Erat autem eius consuetudo omnes cruces quas videbat adorare. Cum autem quādā crucem inuisam preteriisset: ⁊ a suis admonit? cur non vidisset: audiuit vocē de sub terra cuiusdā ibidem sepulti: dicentis se fuisse paganum: et signo crucis indignum: ⁊ ideo ipsam non viderat: vnde fecit ipsam abinde tolli. ¶ Cum aūt patricius per hiberniam predicaret: ⁊ fructuz sibi modicū faceret: rogauit deum: vt sibi aliqō signum ostenderet: per quod territi penitererē. Iussu igitur domini in quodam loco circulum magnum cum baculo designauit: intra qō se terra statim aperuit: ⁊ puteus profundissimus ibidem apparuit. Reuelatum quoq; fuit sancto: q̄ ibi quidam purgatorij locus esset: in quem quisquis vellet descendere: alia sibi penitentia non restaret: nec aliud pro peccatis purgatorij sustineret. Plerique autem non redirent: ⁊ qui redirent die naturali integro ibidē moram facerent. Multi igitur ingrediebant' qui deceteron non reuertebantur. ¶ Post longū tēpus mora

tuo patricio: quidam nobilis nole nicolaus qui pcā multa cōmiserat: ad penitētiā deuenit: et locum ipsum intrare volens diebus octo precedentibus: vt omnes faciebāt: se ieiunijs macerauit: ⁊ sic in puteum descendit ⁊ ostium quod a latere inuenit introiuit: vbi monasteriū inuenit: ⁊ a quibusdam abbatis in oratorium introducitur officioq; peracto: vt constans esset admonetur: q; multa diaboli tentamēta cū pcurrere oporteret. Et cū se penis affligi sentiret: protin⁹ diceret. Jesu xpe fili dei viui miserearis mihi peccatori. Quibus abeuntib⁹ adsunt demones: ⁊ vt sibi obediat primo cū blādis sermonibus persuadent: asserentes q; ipsum custodient: ⁊ ad propria incolumen deducent. Et cū eis obedire nollet: diuersarum ferarum terribiles audiuit voces. Ad que pauefactus verba inuocationis protulit: ⁊ omnis ille tumultus conticuit. Ulterius procedens ⁊ demonibus consentire nolens in ignem maximum proijcitur: sed verbis expressis ignis extinguitur. Ad locum alterum venies vidit homines viuos igne assari: ⁊ carbonibus vsq; ad effusionem viscerū concremari. Et dum nec sic consensisset demonijs ab eisdem simili pena torqretur: sed verba proferens continuo liberatur. ¶ Inde procedens in puteum profundum obscurum ⁊ fetidum deijcitur: dicentibus sibi demonibus q; ille erat infernus: sed dum verba repetisset inde illesus educitur. ¶ Post hec ad pontem arduum ⁊ lubricum deuenit: subter que igneus fluuius rapidus currebat. Et dum pontem transire desperaret: vnum pedem ponens: verba que didicerat dixit: deinde alium pedē ponens ipa repetiuit: ⁊ ad quālibet pedis mutationem eadem iterauit: ⁊ sic illesus transiuit. Et in quendam pratum amenis ⁊ odoriferis floribus consertum deuenit. Ubi a duobus speciosis iuuenibus ad quandā ciuitatem auro ⁊ gemmis fulgentem adducitur: ⁊ q; illa esset paradisus sibi reuelatur. In qua dum se admitti oraret: audiuit q; primo ad suos rediret ⁊ post dies xxx. in pace quiesceret ⁊ sic illuc intraret. Tunc nicolaus inde ascendens supra puteū se restituū altero mane repperit: ⁊ que viderat enarrauit: ac post dies xxx. i pace q̄uit. Dies aūt depositionis sancti patricij. xvi. kalen. aprilis celebrat.

¶ De sancta gertrude virgine. Cap. ccv.

GErtrudis vgo obijt anno constātis imperatoris xxi. vt dicit Sigibertus. Hec oriūda fuit de ciuitate nigelensi: vbi ⁊ monasteriū dnarum cōstruxit: ⁊ ipm sub regulari disciplina laudabiliter rexit maxima sanctitate pollens. Que die obit⁹ sui apparuit modeste abbatisse monasterij treuerēn. sibi in amicitia coniūcte ante altare beate virginis tunc in oratione prostrate: eiq; ipsa hora ad xpm migrasse: ⁊ celestem patriam introisse nūciauit. ¶ Post ānos vo. k. ignis exies monasterium sancte consumere videbatur. Et tunc sancta supra tectum apparuit ⁊ velum suū flāmis obijciēs: ignem excussit: statimq; extinctus focus monasterium omnino indenem reliquit. ¶ Puer quoq; in fonte necatus: ipius meritis suscitatur: ⁊ alia multa miracula ad ei⁹ tumulum demonstrantur: vbi in ipo monasterio sepulta venerantur. Quieuit autem in pace decimosexto kalen. aprilis.

¶ De scō alexādro epo ⁊ mar. Cap. ccvi.

ALexāder episcop⁹ et martyr apud cesareā passus est. De quo in. vi. libro ecclesiastice hystorie scribitur: q; de cappadocia ⁊ propria ciuitate sanctorū locorū visendorū causa hierosolymā veniēs: diuina reuelatione eiusdem loci gubernacula suscepit. Nam cum narcissus hierosolymorū epūs esset annorū. cxvi. et propter nimiā senectutē cure pastorali intendere nō posset: voce de celo prolapsa: vt omnes ciues eidem hierusalē venienti occurrerēt: ⁊ ipm suum vna cū narcisso epm ordinarēt: a ppl'o honorifice suscepit⁹: ⁊ fact⁹ est narcisso coadiutor: ⁊ eiusdē post obitū ipi successor. Post hec romā venit ad apostolorū limina visitanda. Reuersus autē hierosolymā sub persecutiōe decij ductus est cesareā. Et dum diebus multis: multo ferri pondere vinctus: de carcere ad tribunalia iudicis: ⁊ inde ad carcerē duceret: inter ipa sibi vicissim succedētia tormenta defecit. Atq; ob confessionem xpi martyrij cōpleuit. xv. kal'. aprilis. Hic ad ecclesiā antiochenā: cui⁹ regimini primo prefuerat sup pacē ecclesie vnā scripsit epistolā. Ad aronitas vo aliā p clemētē ps̄byterū alexādrinū. Itē ad origenē: p origene: contra demetrium aliā. Sed alie eiusdē ad diuersos ferunt epistole: vt dicit Hieronymus libro de viris illustribus.

¶ De sancto Johāne abbate. Cap. ccvii.

IOhannes abbas magne sanctitatis vir de syria oriundus peruenit italiā. Susceptusq; hospitio a deuota matrona apud vrbem pennacensem resedit. Et ab angelo monit⁹: locū sue habitationis sub quadā arbore ppe eādē ciuitatē elegit. Sub qua dū mēse decēbrio quiescere cepisset: arbor repēte inusitato imbris tpe flores ptulit ⁊ frondes. Quod vbi a venatoribus illac trāsitantibus cōpertum est: visoq; miraculo: ⁊ cognito q; seruus dei esset fama ipius circūquaq; delata est: vnde a iohāne spolerano epo visitat: ⁊ ab eode sibi iuxta dictā arborē cenobium fabricatur: vbi per annos. xliij. congregationi sanctorum multorum

monachorum prefuit: multisq; clarus virtutibus postvitã laudabilem in pace quieuit: xiij. kalendas aprilis ibiq; sepultus iacet.

¶De sancto Calocero martyre Cap.ccviij.

Calocerus martyr de cuius triumpho in passione faustini ⁊ iouite ex parte dictum est supra.xv. kalendas martij: visis miraculorũ insignijs que deus in tormentis predictorum sanctorum exhibebat: ad christum conuersus est: et cum eisdem martyribus plurimis supplicijs cruciatus: tendam ab alexandro augusto mediolani existente: traditus est sapritio prefecto puniendus: qui ad alpes cotias ab imperatore mittebatur. Quem sapritius ante se premisit sub custodia: in ciuitate astẽ. carceri mancipandum: vbi dum sapritius cum secundo milite aduenisset: ⁊ secundus caloceru sepius in carcere visitasset: ab eodem christi fide doctus est: ⁊ missus mediolanum a sanctis faustino ⁊ iouita baptizãdus. Qui baptizatus xpo donam redijt: ⁊ martianũ episcopum in carcere visitauit: ipsumq; a sapritio martyrizatum sepeliuit: propter quod plurimis afflictus tormentis a sapritio in carcerem missus fuit: vt in eius passione dicef. iij. kalen aprilis. Cũ autẽ saprit⁹ ad carcerẽ mittens scõm nõ inuenisset: ⁊ ad ciuitatẽ astẽ. redijsset: vt vel calocerũ mori faceret: repperit secundũ in eodẽ carcere cũ calocero existentẽ. Et secundũ quidẽ in custodia reseruari iussit. Calocerũ vo albiganũ mitti: et ibidem capite cedi. Cuius corpus a fidelibus iuxta ipam ciuitatem cum honore humatum est decimoquarto kalendas aprilis.

¶De sctõ Joseph spõso dñe nostre. Cap. ccix.

Joseph sanctissimus domine nostre sponsus de ciuitate bethleem oriundus de domo sciticet et familia dauid regia stirpe ꝓgenitus: p miraculũ ariderge florentis: et spiritussancti in columbe specie in eius cacumen descendentis: cum iaz senex esset: ⁊ filios ex vxore premortua haberet: inter omnes suos cõtribules solus deo placens ad desponsandam virginem electus est: eiusq; ad custodiam deputatus. vt in hystoria natiuitatis virginis dicetur. vi. idus septembris. Hic esp virginem desponsatã in nazareth in domo paterna dimisit: et in bethleem ad preparandas nuptias accessit: vbi dõ morã traheret: angelus ad virginẽ mittit: ipaq; operante spiritusancto impregnatur. Cũ aũt joseph post septem menses rediẽs pregnantẽ repperisset: cum iustus esset; voluit occulte dimittere eam. Sed admonitus ab angelo: vt dicit Matth.i. eam accepit: quia ipam de sancto spũ cõcepisse cognouit. Postmodũ cũ describeret orbis illaz secũ bethleem pro facienda ꝓfessione deduxit: vbi ⁊ filium dei natuz de virgine prim⁹ in vlnis suscepit: ⁊ ipm vti bonus nutricius summa diligentia educauit: ⁊ omnibus verbi dei infantie gestis interfuit. Nam ⁊ eidẽ circũcisio astitit: ⁊ magos ad eum adorandũ veniẽtes conspexit: et ipm vna cum matre ad templũ presentauit: ipmq; metu herodis ab angelo monitus in egyptum cũ matre fugauit: ⁊ per septenniũ ibi manens: mortuo herode eũdem ⁊ genitricẽ ad patriam rettulit. In medio doctorũ etiam ipsum dnodenem vna cum maria triduo ante amissuz inuenit. Jdcoq; virginitatis sponse sue et oim infantiliũ christi actuum veridicus testis fuit.

¶Hic joseph vt in libro de infantia christi dr: prozem alteram prius habuit: ex qua plures filios procreauit: qui etiã ex euangelio iohannis xxto ca. fratres iesu dicunt: qr ex iesu patre putatiuo ꝓgeniti. vnde ⁊ quibusdã placet: ꝙ iacobus minor apostolus ideo frater domini dicat: quia joseph filius fuerit ex alia cõiuge: vt Hieronymus libro de illustrib⁹ ponit: ꝙuis ab eodem talis opinio reprobet. Eodem etiã infantie christi libello traditur: ꝙ joseph faber lignarius fuit: vnde ⁊ ibidẽ fertur: ꝙ cũ joseph grabatũ faceret: ⁊ oẽs tabulas secuisset: vna iparũ ex errore mẽsure minor ceteris reperta est. Et cũ joseph ex hoc tristaret: puer iesus tabulam breuẽ alijs apposuit: ⁊ ipam vti esset cera mollis protrahens ad ceteraz longitudinẽ diuina virtute protendit: ꝓpter hoc in euãgelio iohannis iesus a iudeis fabri filius appellatur. Hec ex textu euangelioz: ⁊ libro de infantia predicto. ⁊ ex compilatione fratris bartholomei colligunt. ¶Quãto vo tẽpore joseph supuixerit: vel vbi: aut quo modo humanitatis debitũ soluerit: expressum nõ habemus. Tamẽ ꝙ vsq; ad duodecim annos etatis christi superstes extiterit ex textu luce secũdo capitulo didicim⁹. In quodã tamẽ antiquissimo kalendario in cuius exordio rubrica ponebat: quod ex vetustis eusebij cesarien. exemplaribus sumptum fuerat: scriptũ repperi: festũ joseph sponsi dñe nostre xiij. kalen. aprilis. Cui ex antiquitate ⁊ exemplaris origine satis fidem adhibui.

¶De sctõ Theodoro epo. Cap. ccx.

Theodorus heraclien sis episcopus tẽpore constantini magni imperatoris in thracia claruit. Qui i matheũ: iohãnẽ: paulum: ⁊ psalteriuz elegantis apertiq; sermonis cõmentarios edidit: et sermonibus arq; moribus admodum effulsit. Diem quoq; extremũ. xiij. kalen. aprilis conclusit. Hec hieronymus de illustribus.

¶De sancto Archypo discipulo. Lap.cclxi.

ARchypus discipul⁹ apostoli pauli fuit. Cuius cōmilitonis sui ideꝫ apostolus meminit scribēs colosscensib⁹ ad col.quarto. Qui ab eodem apostolo ibidē predicationis gratia dimissus: post cōpletum eius ministerium perrexit ad dñm.xiij.kalen. aprilis: vt hieronymus in martyrologio testatur.

¶De sancto Ludberto epo. Lap.cclxij.

LUdbertus epꝰ: vt dicit beda quarto libro hystorie angloꝝ vir sanctus ⁊ venerabilis in insula modica q̄ appellatur pharnes: ⁊ ab ecclesia lyndisfarciensiuꝫ nouē milibus passuū distat in oceano vitam solitariam pluribus annis duxit. Fuit autem primo monachus monasterij melros: quod in ripa nudi fluminis positum est: sub abbate etha: cuius ⁊ post mortem successor extitit. Inde ad curiam lyndisfarciensis monasterij vocatus ibidem diutius mansit. Deuenit post hec ad insulā pharnēsem omni cultu ⁊ habitatore desertā cupiens solitariam ducere vitam. A qua ⁊ plures infestationes demonum expulit: et fontem viuū fratribus suis de terra pduxit: qui ibi vsq; in p̄sens scaturit: ibiq; edificato nouo cenobio cōgregationi anachoritaꝝ pluribus annis prefuit. Deinde post mortē theodori lyndisfarciēsis archiepi quāuis satis restitisset: archiepus ordinat. In qua sede verbo semper ⁊ exemplo populum instanter docuit: ⁊ miraculoꝝ signis vitam inclitam duxit. ¶Post hec autem quia obitū suum de proximo futurum diuina reuelatione prenouerat: ad monasterium suum redijt: vite residuū ibidē consumare desiderans. Ubi dum quidam sanctus presbyter herbertus eius intimus ipsum visitasset. Ludbertusq; ei suum transitum predixisset: rogauit eum instantius presbyter: vt vna secum sibi occūbere liceret. Qui oratione facta sibi a domino quod poposcerat: impetratum nunciauit. Reuersus itaq; ad ecclesiā suā herbertus anno integro ante obitū sancti viri languore detentus die et hora qua ille obijt: et hic ex hoc seculo trāsmigrauit: scilicet decimo tertio kalendas aprilis. Cuius corpus ad ecclesiam lyndisfarciensem delatum: et in solo sepultum est. Cum autem post annos vndecim leuaretur: vt supra pauimentū honorabilius locaretur: integrū ⁊ omnino incorruptuꝫ repertum est: ⁊ vestes quib⁹ indutus fuerat: illibate nulla vetustate consumpte. Cui successit sanctus eadebertus sanctitate clarus: qui decedens in eodē tumulo cuꝫ sancto Ludberto positus est: vbi ambo requiescunt miraculis prepollēres.

¶De sancto Vulphranio epo. Lap.cclxij.

VUlphran⁹ senonen. episcopus successor lāberti ex territorio vastinen. inclyt⁹ fuit in aula regis Dagoberti et filij eius ludouici patre milite nolberto progenitus. Qui primus a christo admonitus assumptis secū a sancto ausberto tunc rothomagen. epo quibusdaꝫ socijs de monasterio fontanelle genti frixonuꝫ christi euangeliū predicauit. ¶Cum autē per mare nauigās in naui celebraret: ⁊ patenā offerre vellet: de manu diaconi casu patena ,plabif: ⁊ in mare demergit. Sed orante sancto patena in manu diaconi diuinitus reponit. ¶Dū aūt saxonibus predicaret: die quadā iuuenem laqueo appēsum repperit: quē illi sorte elegerent: et more sue gētilitatis suspensum demonijs imolare volebāt. Quē illico scrūs sola oratione dirupto laqueo: ⁊ ipo illeso cadēte a morte eripuit: ⁊ tali miraculo multos ad fidem cōuertit. ¶Cum aūt filiū ducis rathboldi baptizasset: ⁊ albis iduisset: ille subito expirauit: qō episcopus idcirco a deo obtinuit: ne iuuenis a patre gentili ad culturam idoloꝝ reduceretur. Completa vo p̄dicatione sua post annos quinq; reuersus ad eccl'iam suā epatui resignauit. Et ordinato sibi successore gerico: i mōasterio fontanelle monachus fact⁹: vitā in sanctis opibus cōsumauit anno dñi.ccccccxl.xiij.kalē.aplis. Sepultusq; est iuxta sanctū vandegisillum.

¶De sancto Benedicto abbate et confessore. Lap.cclxiij.

BEnedict⁹ abbas cui⁹ vitam gregorius.ij. dialog. scribit ex nursia prouincia: claris parentibus ortus. Cum rome liberalibus studijs tradit⁹ eēt: in ipsa infantia mūdum deseruit ⁊ desertum petere decreuit. ¶Quem nutrix eius ipsum tenere diligens vsq; ad locum qui effide dicit secura est: vbi dum ad purgandū triticum capisteriū mutuo accepisset: illud cadēs in terram fractū fuisset. Benedictus nutrici flenti cō passus capisterij partes accepit: ⁊ oratione fusa ipz reintegrauit. Post hec nutricē fugiēs in locum qui sublacus dicitur deuenit: vbi triēnio hominibus cunctis excepto romano monacho icognitus mānsit: qui ei necessaria ministrabat. Et cū ad specū ipius iter nō esset: panē in funē ligatū ei deponebat: in quo ⁊ tintinabulū ligauerat: vt ad eius sonitū benedictus panez sibi delatum audiret. Sed diabolus ex inuidia proiecto lapide tintinabulum fregit: nihilominus tñ romanus sancto ministrare aliter non desijt.

¶ Post hec dominus cuidã presbytero qui die pasche sibi refectionem parauerat apparuit: ⁊ vt cibos viro dei tali in loco ferre deberet admonuit. Qui cum multo laboze ad eum veniẽs: inuitauit patres: vt cibos sumeret: quia eo die pascha esset: qui respõdit: qvere pascha esset: ex quo illum videre meruisset: lõge quippe ab hominib⁹ posit⁹: q die eadẽ paschalis foret solennitas ignorabat. Sicq benedicentes domi num ambo refecti sunt. ¶ Quadam die auicula merula circa faciem eius volitante: signoq crucis effugata tanta libidinis tentatione accẽsus est: quantã nunq expertus fuisset. Qui in spinis ⁊ veprib⁹ adeo sevolitauit: q exinde totus cruentus ⁊ laceratus exiuit. Et sic per cutis vulnera mentis vulnus eduxit. Ab illo ergo die talis nunq tentatio in eius corpore pullulauit. Fama igitur eius crescente venerunt ad eũ monachi cuiusdam monasterij abbate vacãtis: ⁊ ipsum in patrẽ elegerunt. Qui satis recusabat: eo q se eorum moribus minime conuenire dicebat: tandem instantibus acquieuit. Cunq ille districtius eos regulam seruare compelleret: illiq illicita sibi non licere conspicerent: penitentes q eum elegerant: venenum vino miscuerũt: ⁊ ei in poculum porrexerunt: sed signo crucis edito: sic vitreum vas quod vinum tenebat: confregit: acsi pro signo lapidem dedisset. Vnde intelligẽs: q illi fecerãt ab eis discessit: ⁊ ad locũ dilecte solitudinis remeauit. Ubi multis ad eum discipulis conuenientibus duo decim monasteria construxit. ¶ In vno quorũ monachus erat: qui ceteris in ecclesia orantib⁹ mox foras exibat: ⁊ aliqua temporalia perage bat. Quod dum benedictus per abbatem illi⁹ loci didicit: illuc iuit: viditq puerum nigrum monachum illum ceteris orantibus extra ecclesiam per vestimẽta trahentẽ. Quod etiam mau rum monachum videre orationem impetrauit. Egrediens ergo sanctus monachum virga percussit: ⁊ tunc immobilis in oratione perseuerauit: acsi malignus spiritus ei⁹ verbere percussus fuisset. Et ipsis monasterijs tria in cacumine montis erãt: que deorsum aquas cum nimio laboze hauriebãt. Ubi sanctus pater ascendẽs cum puero: nocte tres lapides pro signo posuit: reuersusq domum fratribus illis mãdauit: vt in locis vbi lapides erant foderent: ⁊ aquam inuenirẽt. Quod ⁊ factũ est: in illis locis aqua vsq in presens largissiue inundante. ¶ Cũ quidam frater circa monasterium vepres securi abscideret ferrum de manubrio prosiluit: ⁊ in lacũ proximũ se demersit: vir autẽ dñi manubriũ in aquã posuit ⁊ ferrũ ad suũ locũ enatauit. Placidus puer ⁊ monachus cũ ad aquã hauriendã descẽdissent: ipm mox vnda rapuit: ⁊ in momento introrsus a terra subtraxit. Qõ dum sanct⁹ in cella p spm cognouisset: maurũ vocauit: ⁊ qõ acciderat enarrauit: atq vt ad eripiẽdũ puerũ pergeret imperauit. Tũc ille cõctus cucurrit: ⁊ per terram se ire existimãs: ad puerum super aquas venit: eumq ad terrã p capillos adduxit: et deinde q super vndas ambulasset aduertit. Ad virum dei ergo veniens qõ acciderat enarrauit: quod abbas non suis meritis sz eius obedientie deputauit. Cunq exinde inter eos pia cõtentio oriretur: dũ alter alterius meritis miraculum ascribebat. Placidus puer ex aqua liberat⁹ arbiter accessit: qui dum esset in periculum melotem abbatis super se existentem: secq protegentem vidisse narrauit. ¶ Presbyter florentius sancto inuidens: panem infectum vene no quasi pro benedictione misit: quẽ ille gratanter accepit. Coruo quoq qui de manibus eius quottidie panem accipiebat mandauit: vt panẽ illum in loco deferret: vbi a nullo hoim sumiveleret. Corvus ergo patris mãdatum impleuit: ⁊ post triduum reuersus solitã ab eo escam accepit. Quod presbyter sentiens septã puellas nudas i horto monasterij ludẽtes ⁊ canẽtes immisit: vt sic vel fratres eius ad libidinem inflãmarer. Quod sanctus prospiciens emulationi cessit: ⁊ quibusdam fratribus secum assumptis habitationẽ mutauit. Statimq solariũ domus in qua erat florentius corruit ⁊ malignãtem oppressit. ¶ Benedictus autem locum non hostẽ mutauit. Nam ad montem cassinum veniens: tẽplum apollinis ibi fitum in sancti Johãnis baptiste ecclesiam cõmutauit: ⁊ circunadiacẽtes homines ad idolatria conuertit. Quod diabolus moleste ferens: eidem teterrimus apparebat: ⁊ in eum ignem visibiliter emittebat: multaq eidem conuitia inferebat. ¶ Quadam die lapidem in terra iacentem multitudo fratrum in edificium leuare non poterant: donec vir sanctus aduenit ⁊ demonem lapidi insidentem cõspexit: sed signo crucis edito diabolus effugatur: ⁊ lapis faciliter a paucis fratrib⁹ subleuatur. ¶ Alia etiam vice demõ coquinã monasterij vt cunctis videbat inflãmauerat: fratresq omnes vt ignem extinguerẽt aquã solite deferebant: vbi autem abbas superuenit: ⁊ signum crucis edidit: omne illud incendiũ vt phãtasia euanuit: ⁊ nihil cõbusisse per effectũ ostendit. ¶ Alias etiã malignus spũs parietẽ quẽ edificabant euertit: ⁊ puerũ monachũ ruina extinxit: quẽ vir dñi mortuũ ⁊ laceratum in sago ad se adduci fecit: ⁊ ipm oratiõe suscitauit ⁊ operi pdicto eadẽ hora restituit. ¶ Laicus quidã ex deuotione semel per annũ ad eum ieiunus venire consueuerat. Et cũ semel ad eũ vadens: alteriq viatori se iungens ab eo tertio pulsatus in quodã prato comedit: ⁊ sic ad benedictũ venit. Cu ille q comederat mox q patefecit: ⁊ de gulositate redarguit: laicusq penitẽtiam egit. ¶ Totilla rex gothorũ audiens: q spm ꝑpheticum haberet: eum probare volens: quendã spatharium suis regijs vestibus induit: ⁊ cum ma

gno comitatu: vti regem ad benedictum mīsit. Quem ille venientem conspiciens mox agnouit: ⁊ vt vestes regales sibi non pertinentes deponeret mandauit: ⁊ sparthārius cōfusus erubuit. ¶ Clericū quēdā a maligno spū vexatum liberauit: ei tamē p̄cepit ne ad sacros ordines vnq̄ ascenderet: quod si secus faceret eum demon iterato oppr̄imeret. ¶ Cum autem clericꝰ dudum mandatis paruisset: post tempus aliqō se consecrari fecit: ipmq̄ continuo demon vsq̄ ad spīritus effusionem inuasit. ¶ Vir quidā duos flascones vini sibi miserat: quorum alterum potior in via abscōderat. Qui cū gratiarūactione vnū accepit: sed latorē ne de altero quem absconderat biberet oīno ꝓhibuit. Qui confusus ab eo recessit ⁊ in flascone occultato serpētem inuenit: ⁊ de cōmisso penitētiā fecit. ¶ Filius defensoris monachus eidem cenanti cādelam tenebat: ⁊ spīritu superbie in corde suo murmurabat indignum reputans: q̄ filius tanti viri illi comedenti assisteret. Quod vir dei statim per spīritum agnouit: ⁊ vt cor suū contra tentationem fignaret admonuit: atq̄ de manu eius lumen auferri p̄cepit. Alia quoq̄ multa cordiū secreta cognouit: ⁊ multa que ventura erāt spīritu ꝓphetico p̄dixit. ¶ Cū quosdam fratres ad locum cōstruendū misisset: certo die se ad illos venturū dixit: ⁊ qualiter operari debeāt indicauit. Nocte ꝥo diem statutam p̄cedēte: abbati ⁊ p̄posito illius loci per somnium apparuit: ⁊ qualiter locus construendus esset per singula indicauit. Cum aūt visioni non crederent sed ipsum expectarēt: tandem reuersi sunt dicētes q̄ non venerat diutius expectatus. Qui se venisse vt promiserat per visum asseruit: ⁊ q̄ vt in somnis moniti fuerāt oīa facerēt ordinauit. Quidam eius monachus tentatus de monasterio abiit: sed draconē maximū se deuorare nitentem inuenit: p̄territusq̄ ad claustrū redijt ⁊ in p̄missione perseuerauit. ¶ Cū fames valida regionē illam p̄meret: ⁊ quinq̄ solūmodo panes in monasterio superessent: fratrib⁹ cōquerentibus diuidi iussit: ipe ꝥo nocte in oratione permansit. Et ecce mane ducenti farine modij ante fores monasterij inuēti sunt: sed vnde: vel a quo missi fuerint ignoratur. ¶ Eodē quoq̄ tē pore cū oīa que in domo erant pauperibus dispensasset: modicum olei qō invitreo vase remāserat: pauperi elemosynā p̄erēti dari iussit. Qō dispensator obedire contemp̄sit: timēs ne fratribus oleum deesset. Quod pater audiens: oleum per fenestrā abijci iussit: ne quid ibidem per inobedientiā remaneret. Cum aūt vas suspensa delectū: nec fractū esset: nec oleū effusum: oleum cum vase p̄erēti tribuit: ⁊ cū orasset dolium olei: quod vacuū erat vsq̄ ad summū repletum oleum paulimētū effudit. ¶ Rusticus quidam corpus defuncti filij in vlnis ad monasterium detulit: ⁊ vt puerū suscitaret: virū dei cum lachrymis exorauit. Quem oratione p̄missa: ipe suscitatum patri restituit. Multisq̄ alijs signorum virtutib⁹ effulsit. Scripsitq̄ monachorum regulam sanctitate p̄cipuam: sermone luculentam: quia vir dei non potuit aliter doceri q̄ vixit. ¶ Eodem anno quo migraturus erat obitum suum etiam absentibus fratribus nunciauit. Ante sextum ꝥo exitus sui diem: aperiri sibi sepulturā iussit. Qoq̄ correptus febrib⁹ septimo die in ecclesiam portari se fecit: sumpto quoq̄ viatico inter discipulorum manus: vltimum spīritum inter verba orationis efflauit. Eadem ꝥa maurus monachus longe posit⁹: ipsum versus celos tendentem conspexit per viam: videlicet orientis per lucidam ab eius cenobio vsq̄ ad celos pertingentem. Cuius corpus in cassineñ. monasterio sepultū est. Quieuit in xp̄o. xij. kalen. aprilis: circa annos domini. ccccc.xviij. tempore iustini senioris.

¶ De sancto Benedicto papa.i. Cap̄.ccxv.

Benedict⁹ papa huius nominis p̄im⁹ natione roman⁹ ex patre Johanne Leoni secundo in pontificatu romano successit: et sedit mēses decē: dies duodecim. Hic benedictus: ex vite sanctitate cum nomine concordauit. Et cum tam modico tēpore sederit: multas tamē in vrbe ecclesias reparauit. Hic ab ineunte etate ecclesie militauit. Atq̄ sic se diuinis scripturis ⁊ cantilene a puero: ⁊ in p̄sbyteri dignitate nomine pariter ⁊ operibus exhibuit: vt digne ad pontificatus honorem perueniret. Paupertatis nanq̄ fuit amator. Humilis: mansuetus: ⁊ in omnibus cōpatientiam habens manuq̄ largissima. Hic constituit vt ad tumulādū romanū pontificē: omnes eiusdem ecclesie clerici cōuenirent: similiter ⁊ ipse in corū faceret obsequijs. Sepultusq̄ est apud sanctū petrum. Et cessauit episcopatus mensibus duos: diebus quindecim.

¶ De sancto benedicto monacho. Cap̄.ccxvi.

Benedict⁹ monachus in cāpanie partib⁹. xl. ab vrbe miliario i quodā monasterio fuit: etate q̄dem iuuenis: sed moribus grandeuus ⁊ in scte cōuersationis regula se fortiter stringēs. Quē cum tpe totille regis gothi reperissent: hunc incendere cum sua cellula moti sunt. Ignē nāq̄ supposuerūt: ⁊ i circuitu oīa arserūt: cellulā ꝥo cōburere nequerūt. Qō illi videtes magisq̄ seuiētes: ipmq̄ ex suo ꝓtaculo educēres ꝓtinū accēsum clibanū ꝓ coquēdis panib⁹ ispexerūt: eūq̄ i illo ꝓiecerūt: clibanūq̄ clauserūt. Sed

die altero ita illesus inuentus est: vt nec caro eius: nec extrema vestimenta vllo modo crema rentur. hec Grego. iij. dialo. cap̄. xviij.

¶ De sancto Serapione abbate. Cap̄. ccxvij.

Serapion abbas vt in octauo libro hystorie tripartite: ⁊ in vitis patrum habet̄: fuit in regione arsenoite pater decez milium monachoꝝ: de labore manuum victum querentiū quotidianū. Tempore autē messis omnes ad metendū precio conducebātur: ⁊ quicquid acquirere potuissent indigentibus regionis et alexandrie carceratis ac peregrinis in eorū necessitatibus expendebāt. Hic tēpore iuuētutis existens monachus: post mensam cōmunem panē furabatur: quam sero latenter comedebat. Tandē ad cor rediens: abbati peccatum confessus est: mox̄q; ex ore eius quasi flamma ignis egressa fetorem sulphureū exhalauit. Hic sola vnica syndone amictus: pane tantum pro cibo ⁊ aque potu contētus: nihil aliud quotidie sumebat. ¶ Cum aūt semel amictum suum pauperi tribuisset: ⁊ alteri nudo obuians tunicā dedisset euangeliūq; tenens nudus sederet. Interrogatus quis eum expoliasset: respondit: ꝙ euangelium quod tenebat. Alias insuper pauperem tertium videns euangelium ip̄m vendidit: ⁊ pauperi precium dedit: dicens ꝙ euangelium omnia precipit vendi: et pauperibus dari. Seip̄m ergo euangelium vēdi mandat. ¶ Alio tempore existens in quodā oppido paganorum: seip̄m eis vendidit: quos postq̄ verbo et exemplo conuerterat: reddito precio ab eis recessit. Hoc idem fecit in lacedemonia apud athenas: seip̄m vendens vni primario ciuitatis: vt ipsum conuerteret: quod et fecit. Dormiuitq; in pace duodecimo kalēdas aprilis alexandrie tumulatus.

¶ De sctō aphrodisio ep̄o ⁊ cōfes. Cap̄. ccxviij.

Aphrodisius genere egyptius prefectus toti⁹ egypti erat tempore quo puero iesu egyptum fugato: ⁊ in tēplo deorum delato idola omnia corruerunt. Quod cū aphrodisius tunc prefectus audisset ad phanū in quo simulachra euersa fuerant accessit: ⁊ viso puero iesu eū adorauit: ip̄mq; vna cū parentibus a furore pontificum idoloꝝ eos in deorū suorum vltionem occidere volentiū viriliter defensauit. Et extunc in xp̄m quasi per somniū credidit. Sed post ascensionē dominicum predicatio euangelij ad egyptum peruenisset: prefecturam deserens antiochiam venit: ⁊ ibi baptizatus atq; beati petri discipulus factus est. Cū quo postmodū romā iuit. A quo et directus est ad gallias predicādas. Qui etiam ibidem sancto paulo sergio ep̄o narboneñ, se associauit. A quo ordinatus bituricensis ep̄us ad ip̄am ciuitatē deuenit: vbi multo tp̄e officio p̄dicatiōis insistēs ⁊ miraculoꝝ gl'ia refulgēs: oēm ppl'm eiusdē vrbis xp̄i noī subiugauit. Et v̄tutib⁹ ac etate matur⁹ in dn̄o q̄euit. xi. kal'. ap̄lis. Et sepult⁹ est in eccl'ia sua signis clarescēs.

¶ De sctō Victoriano martyre. Cap̄. ccxix.

Victorianus adrumētine ciuitatis nobilis: vt dicit aphrican⁹: a quodā p̄cōsule carthaginis q̄ null⁹ in p̄secutione eccl'ie durior fuit: dū idolis īmolare cogeret̄: ⁊ oīno renueret. p̄mo reb⁹ spoliat⁹: deinde tātis tormētorū generib⁹ cruciat⁹: quāt⁹ hūanus ꝟmo nō poterit explicare: feliciter tripudians martyriū in eadē vrbe ꝯsumauit. x. kal'. aplis. h̄ aphrican⁹.

¶ De sanctis Frumentio ⁊ alio frumētio martyribus. Cap̄. ccxx.

Germani duo quorū vterq; frumētius vocabat̄ aquisregieñ. in ciuitate oriūdi apud tabadeñ. oppidū passi sunt. Qui sibijnuicē iurauerūt tortores rogare: vt semp̄ pari supplicio torquerentur. Tenti igitur a paganis cū die integro pēderēt suspēsi molis in pedibus alligatis: vnus eoꝝ se deponi petijt: ⁊ inducias sibi dari. Sed ab altero cōfortatus: ⁊ penitens tortores rogabat: vt lapides maiores adijcerēt. Deinde ambo laminis ignitis estuati: ⁊ post hec vngulis exarati: multis quoq; cruciatibus vexati: ab ipsis tortorib⁹ tedio derelicti: et a facie eoꝝ proiecti spiritum dn̄o reddiderunt. x. kalen. aprilis.

¶ De sanctis duodecim infantulis martyribus. Cap̄. ccxxi.

Duodecī infantuli apd̄ aphricā sub p̄secutione vādalica passi sūt. Qui ab arrianis de nūero confessorū xp̄i segregati: nō spū: sed corp̄e: suggerēte q̄dā teuchario heretico: q̄ ip̄os nouerat ad cātilenā vocales ac strenuos: carthaginē deducti sūt: vbi primo: q̄ pueruli blāditijs suasi: dū arriane fidei consentire nollent: durissimis verberibus tādiu cesi sunt: quousq; spiritū emiserunt: ibidemq; quasi in numero apostoloruz sepulti. Quoruz exēplo duo negociatores quoꝝ vterq; frumētius dictus est: ⁊ quinq; eiusdē monasterij fratres: scz liberatus abbas: bonifacius diaconus: rusticus subdiaconus: rogatus: ⁊ maximus monachi pro fide catholica martyriū p̄tulerunt. Qui passi sunt. x. kalen. aprilis.

¶ De sanctis Liberato ⁊ socijs martyribus. Cap. ccxxij.

Liberatus martyr cum vxore ⁊ filijs duobus ⁊ crescentius presbyter necnō puer quidam annorum. vij. cuius nomen non exprimitur tēpore persecutiōis arriane ī aphrica passi sunt. Nam primo infantulus iussu. Byrille arrianorum episcopi a parentibus raptus matre post raptores conclamāte: vt se quoq; ducerēt: dum viua voce se catholicum profitetur in gurgitem demersus est. Quod ⁊ de duobus filijs liberati medici factum est. Post hec liberatus ⁊ vxor detēti separatim in duobus carceribus missi sunt. Cunq; prius liberatum eductum in loco honorabili consedere fecissent: vxorem similiter eduxerunt: suggerentes ei ꝙ vir suus consenserat arrianis. Que vbi ip̄m conspexit in loco sublimiori confidentem: verum existimans quod audiuit: ipsum de apostasia durissime increpare cepit. Ille ꝟo se catholicū profitens hereticorum fallacias detexit. Quapropter ambo coniuges gladijs trucidantur. Crescentius autem presbyter tarzetane ciuitatis persecutionem fugiens in speleo quintini montis inclusus inedia defecit. Horum passio agit̄ x. kalendas aprilis. Hec aphricanus.

De sancto Pygmenio presbytero et martyre. Cap. ccxxiij.

Pygmenius presbyter et martyr rome sub iuliano apostata passus est. Hic iulianum eundem vna cum sancto donato postmodu; aretino episcopo et martyre a puero enutriuit: ⁊ sacris litteris erudiuit. Julianus autem post hec factus monachus christi fidē apostatauit: et diuina permissione procurante diabolo ad imperij apicem ascendit: vnde christianos vltra modum persecutus est. Audiens autem ꝙ pygmenius corpora martyrum sepeliret misit eum in exilium in perfidem: vbi quadriennio demoratus cecitatem incurrit. Post hec in somnijs diuinitus admonitus venit romā. Cū autem vna cum puero ipsum deducēte stipem petens cluuium sacre vie conscenderet: ostendit baculo redaz cesaris transeuntis. Qui pygmenium videns ⁊ eius quodammodo cecitati cōgaudens ait. gratias dijs ꝙ te video. At ille gratias inquit deo meo ꝙ non video. Quem mox imperator per potestatem in tyberim iactari fecit. Cuius corpus a christianis collectū in cimiterio pontiani sepultum est: non longe a corporibus abdon ⁊ sennē. ix. kal. aprilis.

¶ De sancto Murita martyre. Cap. ccxxiiij.

Murita diaconus et martyr cum pluribus alijs apud aphricā passus est. Qui cū quendā elpidephoꝝ baptizasset: illeq; postmodū apostatasset: ⁊ ad presidis dignitatē peruenisset: ab eodē tentus suasus est: vt arrianoꝝ fidei cōsentiret. Cum autē murita non solū ei cōsensum prebere renueret: sz etiā ip̄m de apostasia increparet: ⁊ vestes cādidas quas ei in baptismate dederat: reseruatas ad eius confusionē ostenderet. Elpidephorus ira accensus muritā cum pluribus clericis cesos ⁊ nudos in exilium relegauit: vbi fame ⁊ inedia ac frigore cōsumpti martyriū cōpleuerūt. xix. kalen. aprilis. Hec victor aphricanus.

¶ De annūciatione beate Marie semper virginis. Cap. ccxxv.

Annunciatio dominica dicitur: qꝛ tali die ab angelo aduēt⁹ filij dei in carnē virgini marie annūciatus fuit: videlz. viij. kalen. aplis. Cum em̄ virgo beata a tertio etatis sue anno vsq; ad. xiiij. in tēplo cū alijs virginib⁹ extitisset: ⁊ votū virginitatis nisi deus aliter disponeret emisisset: eaz ioseph desponsauit dño reuelāte: ⁊ ioseph virga frondēte: sicut in hystoria natiuitatis eius dicetur. vi. idus septēbris. Et in bethleē vnde erat ioseph necessaria ꝓuisurus iuit: ipaz q̄ in nazareth in domo paterna dimisit: vbi ad eā angel⁹ venit et eidez verbi dei aduentū nūciauit. ¶ Circa hāc annūciationē sex considerāda occurrūt: videlz tp̄is opportunitas: missi nobilitas: mittentis auctoritas: loci congruitas: ꝟginis nūciū suscipiētis sctitatis: ⁊ annūciatiōis nouitas. ¶ Primū ergo considerandū occurrit tp̄is opportunitas: qd̄ fuit in mēse. vi. a cōceptione iohānis baptiste: que facta est. viij. kalen. octobris: vt ꝑ hoc det̄ intelligi ꝙ iohānes fuit figura veteris testamēti: vt dicit Aug. Cui⁹ aduentū xp̄i aduētus sequit̄. vi. mēse: qꝛ in sexta mūdi etate dñs incarnat⁹ est: ⁊ sexta feria: ⁊ h̄. ¶ Primo ꝓpter numeri ꝑfectionē: qꝛ numer⁹ senarius ex ipsis ꝑtib⁹ suis cōponit̄: scz. iij. ij. ⁊. i. nullo superāte vel deficiente: vt ꝑ hoc ꝑfectio ipsius incarnationis denotet̄: in qua cōcurrunt tria: scz eterna diuinitas: anima de nouo creata: et caro ab adā traducta: ⁊ due nature: scz diuinitas ⁊ humanitas: ⁊ hec cōstituūt vnā ꝑsonā xp̄i. ¶ Secūdo ꝓpter hoīs formationē. Nam sicut Adam primus sexta feria de terra virgine format⁹ est: sic et adā secūdus qui est xp̄s de femina ꝟgine incarnatus: ⁊ eodē die anni ad lr̄am: vt q̄dā tradunt: quod est. viij. kalē. aprilis primi ⁊ secūdi

ade diuerso tpe: videlicet post annos quinq; mille centūnonagintanonē formatio facta est. ¶Tertio propter nature renouationē. Nā filius dei in equinoctio vernali: quo tpe oīa renouant incarnari voluit: per hoc ondens: q; per ipam incarnationē oīa renouabātur. apocal. xxi. Ecce nova facio oīa. ¶Secundū est missi nobilitas: qui fuit angel⁹ gabriel. Congruū eīm fuit q; angelus ad virginē mitteret. ¶Prio ex parte ordinis: vt ordo reparationis rīderet ordini preparationis: vt sicut malus angelus mulierē ad peccati lapsum inclinauerat: sic bonus angelus virginē ad verbi cōceptū induceret. Secūdo ratione ipius ỹginis. Nā vt dicit hieronym⁹. Recte mittitur angelus ad virginē: q; semp est angelis cognata ỹginitas. In carne preter carnē viuere: non terrena vita est sed celestis ꝛc. ¶Tertio ratione finis subsequētis. Nā incarnatio xpi ordinabat ad finē ruine angelice per saluandos hoīes reparāde. Ideo angeli nō deburerūt excludi. ¶De quo aūt ordine hic angelus fuerit dubitat. Gregor⁹ tenet: q; fuerit de ordine supremo dicens summū angelū venire dignū fuit: qui summū omniū nūciabat. ¶Alīi tenēt q; de ordine archangelorū: q; ipm eccl'ia archangelū noīat: dicentes q; hoc magis cedit ad honorē virginis: q; siquis de superioribus mitteretur: ab eo illuminari potius q; nunciari videret. Quid aūt gabriel interpretet: dicetur infra ꝓxīa hystoria gabrielis. ¶Apparuit autē sibi corpal'r: vt visio esset certior: q; corpal'r visa certiora sunt. Cognitio plenior: q; visa etiaz per intellectū melius cognoscunt. Et facto simūlior: q; nūciabat spūale verbū incarnādū: ꝛō fuit cōgruū: vt corpaliter appareret. Et apparuit corpe humano: q; dei filiū nō quodcunq; aīal: sz hoīem assumpturū nūciabat. ¶In sexu masculino: tū q; dignior: tū q; magis illuminatiuus: tū q; in ipo sexu dei filius erat hoīes assumptur⁹. ¶In etate iuuenili: q; iuuenis dicit nouitatē cū perfectiōe. Nā in puero ē nouitas imperfecta. In sene pfecto antiquata. Et q; angel⁹ nūciabat illū: q; erat nou⁹ hūanitate: t pfectus diuinitate: ꝛō apparuit in iuuenili etate. ¶In veste alba: q; denotat innocētiā t angeli nūciantis t ỹginis recipiētis: t verbi carnē innocētē assumētis. ¶In ortu solis: q; veri solis ortū venerat nūciare. ¶Tertiū est mittētis auctoritas: qui est ipe de⁹. Missus est eīm angel⁹ a deo pre: q; ibi posuit suā oīpotentiā: vt preter naturā ỹgo mirabil'r pareret. Adeo filio: q; ibi posuit suā sapiētiā: vt saluo pudicitie figillo in ventrē ỹginis intrare t inde exire sapiēter sciret. Adeo spūsctō: q; posuit suā gratiā: vt mulier sine peccato cōciperet. ¶Quartū ē loci cōgruitas: q; missus est in ciuitatē galilee cui nomen nazareth: qō interpretat flos: vt sic locus tēpori cōgruat. Unde dicit bernardus: q; flos natus est de floze in floze t florīs tpe. ¶Quintū est ỹginis nūciū recipiētis sctitas: q; missus est ad virginē ꝛc. Ubi tria videnda occurrunt. Prio qre xps i matrē elegit ỹginē feminā: hoc eīm fuit cōueniēs. Prio ex parte mittētis prīs. Nō eīm fuit cōueniens: vt xpus q; fm naturam diuinā natural'r est filius dei: alīū haberet patrē q; deū. Secūdo ex parte cōcipiētis matris. Nā xpi generatio tēporalis: est imago generatiōis eterne: vt sicut deyno patre indiuisibiliter nascitur generatiōe eterna: sic de vna matre incorruptibil'r nascat generatiōe tēporali: vt in vtrāq; generatiōe de vno solo principio pcedat. Tertio ex pte incarnati germis: vt sicut verbū sine corruptione in mēte concipit: sic verbum dei incorrupte carni vniat. Quarto ex pte subsequētis muneris: vt sicut filius dei naturalis sine corruptiōe nascit de ỹgine femina: sic filius dei adoptiui renascant sine corruptione de virgine ecclesia. ¶Secūdo quare elegit virginē desponsatā. Hui⁹ aūt sex ratiōes a doctorib⁹ assignātur. Prima ratio est: vt p hoc sacramentū istud diabolo celaret: q; vidēs mariā pregnantē: t eā desponsatā sciens: putauit eā de ioseph concepisse: t per hoc aduentū xpi non plene cognoscere potuit: quē sciebat de virgine nasciturū. t hec ratio est origenis. Secūda vt p hoc xpus legē iplere videret. Quō eīm legē nō solueret: qui ab iniuria legis cepisset: cū part⁹ inupte legē dānet. t hec est ratio hieronymi. Tertia vt per hoc infamia ỹginis tolleret. Maluit eīm dīus alicui⁹ de suo ortu q; de matri pudore dubitare. Ideo pori⁹ voluit credi filius eē ioseph q; matrē impudicā. t hec est ambrosii. ¶Quarto vt per hoc ceteris mulieribus exemplū daret. Nam si beata virgo infamata fuisset: cetere virginis sinistra opinione viuētes velamē excusationis haberent: q; infamata quoq; mater dīni videret. Et hec etiā est ambrosii. ¶Quinto vt per hoc virgini testimoniū pberet. Fuit eīm ioseph virginitatis dīe testis veridicus: q; eā t virginem pbauit t si alterā cognouisset accusare potuit. Et hec ē augustini. Sexta vt p hoc nato puero a ioseph ministeriū preberetur. Cui ioseph matrimus fuit: et omnis eius infantie educator: vt dictū est supra de sancto ioseph. xiiii. kalen. aprilis. t hec hieronymi. ¶Tertio qre elegit virginē nomine mariā. Hoc eīm nomē interpretat. Illuminatrix: illuminata. Mare amaz. Et dīa: arq; stella maris. Fuit enim illuminata in verbi cōceptione. Illuminatrix in eius partu: rittione. Mare amarū in eius passione. Dīa in ipius assumptione. Stella maris est in peccatorū conuersione. ¶Sextū est legationis nouitas: que consistit in. vi. ¶Primo in angelica salutatione. Ingressus eīm angelus ad eam in cubiculū: t orantē inueniens cū nimia claritate t summa reuerētia prostratus vt seruus ad dominam: qui ante alias venerat eidemq; apparuerat vt soci⁹ ad amicā: vultu in terrā demisso

locūda voce inquit ¶Aue gratia plena dñs tecū bñdicta tu in mulieribus ꝛc. Et ostēdit ipam a culpe liberatā. Aue. i. sine ve. Triplici em̄ ve mulieres laborāt: qō notatur in triplici littera huius noīs eua. Est em̄ ve pudoris quoad concipiētes: ꝛ hoc denotat lra. E. que est nota irrisionis. Est ve doloris quoad parturiētes. ꝛ hoc denotat littera. U. que est nota lamētationis. Est ve laboris quoad nutriētes: ꝛ hoc denotat littera. A. que est nota fatigatiōis. Sed ecōtra nomen eua vertit ꝛ fit Aue. i. sine ve pudoris: doloris: ꝛ laboris: qz sine pudore concepit: sine dolore peperit: et sine labore filium educauit. ¶Dotibus adornatam: gratia plena. Hieronymus. Singulis em̄ gratia largit p partes: marie vo simul se tota infundit gratie plenitudo. ¶Patrimonio copulatā: dñs tecū: plusq̄ mecū dicit. Chrysostomus. qz mecū per gratiam: tecū per naturā: mecū in mente: tecū in carne. mecū qz ab eo sum creatus: tecū qui ex te est incarnatus. ¶In reginā ordinatā: benedicta tu in mulieribus. Augustinus. maledictio eue: in benedictionē mutat marie ꝛc. ¶Secundo notatur hec nouitas in virginis cogitatione. Hec em̄ cū virgo audisset turbata est nō perturbata: q̄ em̄ turbata est fuit pudicitie ꝛginalis: q̄ nō perturbata fortitudinis: vt dicit Bernardus. Et turbata est non in angeli visione: quē sepevidere ꝛsueuerat: sed in noua salutatione. Ideo turbata est in sermōe eius: ꝛ cogitabat qualis esset ista salutatio. ¶Tertio in facti sine legationis narratione. Angelus em̄ more sapientuz legatorū post salutationē virgini factā ex parte dei narrat ei causam sui aduentus dicēs. Ne timeas maria ꝛc. Annūciās ei dei filiū ex eius vtero incarnandū: ꝛ ipm̄ ꝑm hominē super sedem dauid patris eius perpetuo regnaturum. ¶Quarto in dubij cuiusdā interrogatiōe. Nā virgo cū credula verbis angelicis redderetur quantuz in facto: nō dubitans aliqualiter quin hoc fieret q̄ mater filij dei esset: dubitans de modo vt doctores dicunt: angelū sup hoc interrogauit dicēs. Quo modo fiet istud ꝛc. Et debet scribi diuise vt sint due dictiones scilz: quo ꝑnomē ꝛ modo nomē: ꝛ non vna dictio: quomō que est aduerbiū interrogandi: quasi dicat virgo. Tantū ꝛginitatē predilexi: vt salua diuina dispositione: potius eligerē virginē permanere q̄ corruptā dei matrē esse. ¶Quinto in ipius dubij solutione. qō immediate angel⁹ soluit dicens. Spiritussanctus superueniet in te ꝛ virtus altissimi obumbrabit tibi. Et notāter dicit nō venire: sed superuenire: vt superabundātie gratia ostendat. Et virtus altissimi eidē obumbratura prenūciat. Hec aūt obūbratio ipa ē diuini verbi incarnatio. Nā vmbra a lumine ꝛ corpore obiecto formatur. Sicut em̄ sol quodāmō est pater vmbre: ꝛ statua siue quodlibet corp⁹ eius mater; ꝛ statua ex solis lumine cōcipiēs lumen: vmbram formar in terra: que vmbra patrem solē habet in celis: statuā vo matrē in terris. Sic xp̄s patrē deū habet i celis: matrē virginē in terris: que dei lumē ſconcipiēs xp̄i hūanitatem instar vmbre ex sui natura formauit in terris. ¶Ultra hec angelus ad leticie virginis cumulū: ꝛ eius perfecte fidei firmamentū: elizabeth ei⁹ cognatā zacharie coniugē: nūciauit sterilē cōcepisse ꝛ iā mēsem sextū attigisse: vt ex hoc: deo possibile quicqd vellet esse assereret. ¶Sexto in legatiōis finali cōclusione. Nā vbi ꝛgo audiuit q̄ mater filij dei esset futura: nec ꝓpter hoc ꝛginitatē quā deo vouerat amisisse sūma repleta letitia: genu terre posito expansis manib⁹ oculisq̄ ad celū erect⁹ cū lachrymis dixit. Ecce ancilla dñi fiat mihi ꝑm verbū tuū. Statimq̄ filij⁹ dei in vtero ꝛginali de ip̄i⁹ semie spūsancto operāte cōcept⁹ est: perfect⁹ deus: pfectus hō: ex aīa rationali ꝛ hūana carne subsistēs. Cuius corpis formatio ꝛ organizatio nō. xl. seu. xlv. dierū numerū expectauit: sed mox ipo instāti vt virgo verbū ꝑpulit: diuina operante oipotentia pfectat integralis facta fuit.

¶Tunc surgēs maria abijt in mōtana ad elizabeth visitandā: quā vt salutasset iohānes in ei⁹ vtero exultauit. Illa per spiritūsanctū in exultatione filij: virginē xp̄m in vtero cōcepisse cognouit: ꝛ qō nouerat ꝓpheravit. Et maria canticū: magnificat: cuz exultatione decātauit. Et inde apud cognatā tribus mensibus mansit: donec iohanne nato ipsa mater christi eidem primum officium obstetricis impendit.

¶De sctō Gabriele archangelo. Cap. ccxxvi.

GAbriel archāgelus quāuis nulla speciali solēnitate aliquo anni tempore ab ecclesia recolatur: merito tamen. viij. kalen. aprilis de ipso memoria celebris habenda censetur: q: ipso die mysteriū incarnationis ꝓncipiū nostre salutis: vt dictum est beate virgini nūciauit: ꝛ ad ipam legationē deferendā nūcius idoneus pre cūctis angelis a deo electus fuit. Quāuis em̄ alias pluries a deo magna sacramenta nūcianda pluribus sanctis fuerit destinatus: in nullo tñ sicut in mysterio incarnationis fuit tanto honore sublimat⁹. De ipo em̄ in scriptura sacra expssum habem⁹: q̄ multa predixit danieli de tempore futuro: ꝛ secreta nunciauit zacharie de iohanne nasciturо. Hic etiā ꝑm iohannem beleth ortum beate virginis ioachim et anne eius parentibus nunciauit. Et generaliter licet ex nomine gabrielis non exprimatur: creditur a pluribus: q̄ ad quecq̄ magna dei sacramenta prenunciauda hic angelus destinetur. Unde et ex hoc quidam putant eundem fore qui ortum sampsonis manue predixit: et ioseph vt christum puerum fugaret in egyptum in somnis mandauit:

eidēq; in egypto herode defuncto vt in iudeā rediret imperauit. Atq; magos vt p aliā viā reuerterent ad patriā silr soporatos admonuit. Hic insup idē fuisse arbitrat: qui xpo dño passionē expectanti: ⁊ sanguineū sudorez emittēti in oratione apparuit: eiusq; humanitatē ꝟm motus sensibiles confortauit: q̄uis alijs rectius videat: q ille michael potius fuerit: quia angelus qui tunc christo apparuisse legit non venit ad aliquid nūciandū: sed exhortandū: quod potius est officiū michaelis q̄ gabrielis. ¶ Dicunt quidā q nō fuerit ille idem angelus qui ortum iohānis ⁊ virginis ⁊ ortū xpi prenūciauit: lz em̄ eodē nomine appellent: istud tn̄ est nomen officij nō persone. Naz ista nomina michael: gabriel: raphael: noīa sunt officioꝝ: sicut comes: imperator: eps: ⁊ sacerdos. Et ideo plures angeli idē exercētes officiū possunt eodē nomine nūcupari. Nō em̄ videt conueniēs q idem angelus fuerit nūcius natiuitatis serui ⁊ dñi: precursoris ⁊ regis. Cū alter de inferioribus: alter de supioribꝰ ordinibus extiterit. Sed hanc opinionē leo papa reprobat in ꝟmone asserens gloriā baptiste inter alia in hoc cōsistere: q eiꝰ natiuitas eodē angelo q ⁊ xpi incarnatio prenūciata fuit. ¶ Gabriel ꝟo interp̄tat fortitudo dei. Et hoc ideo: qr illū nūciare venit: q dñs fortis ⁊ potēs in p̄lio ad debellādas aereas ptātes descēdit. ¶ Officiū aūt eiꝰ est secreta mysteria diuina nūciare. Un̄ ⁊ de sctā elisabeth deungaria inuenit: q gabriel āgelꝰ eidē pluries apparuit: ⁊ mltas ei diuīas visiones reuelauit: q etiā ei dixit: q ipe erat āgelꝰ: q ꝟbi dei ꝯceptū btē ꝟgini nūciauit: q q obitū ipsiꝰ ꝟgīs eidē p̄dixit. ¶ Est etiā eiꝰ officiū aīas iustoꝝ cū michaele assumere. Un̄ in vitis patrū hr̄: q q̄dā frater veniēs ad ciuitatē vidit pegrinū egrotū ī platea iacētē: ⁊ ī extremis laborātē: cui nullꝰ assistebat: viditq; a dextris eiꝰ ⁊ a sinistris michaelē ⁊ gabrielē archāgelos q descēderant ꝓpter animā eius: rogantes eam vt egrederet. Sed cū ex corporis affectione egredi recusaret: dixit gabriel ad michaelem vt eam assumeret: ⁊ sic abirent. Qui respondit q nō poterat: quia impositū a deo sibi fuerat vt animā pegrini sine dolore educerēt. Et tūc frater ille vidit dauid cū cythara ⁊ oēs ciues celestis hierusalē psallētes iussu dei descēdere: ad quorum cantus ⁊ sonitus melodiā anima pegrini spōte a corpore exijt: quā Michael cū Gabriele suscepit. Hec in vitis patrum.

De passione dñi nr̄i iesu xpi. Cap̄.ccxxvij.

Passio dñi eodē die quo ⁊ eius incarnatio ad lr̄am post annos xxxiiij. et eadē sexta feria facta est: scz viij. kalen. aprilis: quo etiā die augustinus quarto de trinitate hoīem primuz de terra formatum: et ipso die lapsum fuisse testatur: ⁊ quidam eundē post annos. cccccccccl. ipo die dicunt esse defunctū: vt sic ordo redemptionis cōcordet creationi. ¶ Et notandū q passio domini est memoriter retinēda: eo q quantū ad ꝓcessum fuit iniusta: q̄tū ad modū

fuit ignominiosa: quātū ad suppliciū fuit penosa: quātum ad effectum fuit fructuosa. ¶ Primo quantū ad processum fuit iniusta: quia peccatum nō fecit: nec inuētus est dolus in ore eius. Nam que venit indigne: pena dolenda venit. ¶ Fuit etiā contra humanā legem: q̄ essī in hominem non confessum nec cōuictum sententia mortis feratur est cōtra omnē legem. Ecce ego ait pilatus coram vobis interrogās nullā causam inueni in homine isto ex his in quibus eum accusatis. De tribus essī eum accusabāt. q̄ scilz tributum dari cesari prohibebat. q̄ se regez dicebat. ⁊ q̄ filium dei se faciebat. De primo a pilato interrogatus nō fuit: quia manifeste de cōtrario sibi cōstabat q̄ secz dixerat. Reddite que sunt cesaris cesari ⁊c. De secūdo interrogatus satisfecit: manifeste se regez p̄bans: ⁊ q̄ regnū eius non erat de hoc mūdo. De tertio interrogatus non respōdit. Cum enim eum preses interrogasset: vnde es tu? Responsum ei non dedit: eo q̄ diuīnā generationē siue etiā humanā mirabilē audire indignus fuit. ¶ Fuit secūdo contra consuetudinē. Nam tēporis cursu nullā dilationem accepit. Unde a die qua in concilio decretum fuit ipm occidendū nullam requiem ei dederunt. Et postq̄ eum ceperunt sine vlla intermissione verberauerūt: hincinde traxerūt: flagellauerunt: iudicauerunt: crucifixerunt ⁊c. ¶ Fuit tertio contra legem naturalez. Natura enim ipsa repugnat in corpus hominis mortui plagas innouare. Christus ꝙo iam defunct⁹ in cruce lancea transuerberat⁹ contra naturalē legem. Joh. xix. Unus militum lancea latus eius aperuit ⁊c. ¶ Scō quātū ad modū fuit ignominiosa. Et hoc ppter sex causas. Primo ppter ignominiosum preciū: quia pro triginta argenteis comparabilis precij sanguis venalis fact⁹ est: vt pro tam vili precio quis nō daret asinum: aut deforme mancipium. zach. xxxi. Appenderunt mercedem meā. xxx. argenteis ⁊c. ¶ Secundo ppter ignominiosum officium: quia crucis supplicium suū portare cōpellit: quod nusq̄ de latrone auditū est. figura ysaac qui ad immolandum vadens ligna sibi detulit. Gene. xxii. ¶ Tertio ppter ignominiosum locum: qz in loco caluarie vbi malefactores et scelerati extra ciuitatem puniebant. ¶ Propter ignominiosum supplicium: quia morte turpissima cōdemnatus est. Erat em̄ supplicium erat latronū vel quorūcunq̄ sceleratorum. Sap. ii. Morte turpissima cōdemnemus eum. ¶ Quinto ppter ignominiosum ludibriū: quia cora multitudine nudus cōstituitur in cruce suspēsus. psalmista. Tota die verecundia mea contra me est. Et alibi. Diuisērūt sibi vestimēta mea ⁊c. ¶ Sexto ppter ignominiosum consortiū: quia cū sceleratis deputatus est. i. cum latronibus: quorum vnus scilicz dismas qui erat a dextris: vt dicit in euangelio nicodemi: conuersus ad penitentiā saluat⁹ est. Alius qui erat a sinistris secz gestas obstinatus permanēs est dānatus: vt dicet infra de sanctissima. ¶ Tertio quātum ad supplicium fuit penosa acerba ⁊ dolorosa. Et hoc ppter septē rationes. ¶ Primo ppter carnis christi patientis viuacitatem. Plus enim dolet caro delicata q̄ grossa. Et quia caro xp̄i fuit viuacissima ⁊ delicatissima: quia optime cōplexionata ⁊ fine ossi deordinatione formata: ideo magis dolorē sentit. Et ppter hoc sudorem sanguineū emisit: qz caro optime cōplexionis fuit. In huius figura dicit de dauid. ii. Reg. xxiii. Ipse est em̄ quasi tenerrimus lignivermiculus. ¶ Secūdo ppter occidentiū qualitatem. Tolerabilius enim quis patit vel ab inimicis vel ab extraneis q̄ a suis. Christus aūt passus est ab amicis ⁊ a primis. i. de quoz stirpe natus est: ⁊ ab his quibus mlta bona contulerat: vnde conqueritur dicens in officio huius diei. Populе meus quid feci tibi ⁊c. Ubi recolit omnia beneficia sibi illata: ⁊ omnia supplicia sibi retributa. ¶ Tertio ppter passionis acerbitatem: quia cōfixus ē in locis magis sensibilib⁹ ⁊ neruosis et corpore distētus supra crucem pendens manibus ⁊ pedibus cōclauatus: que maximū ⁊ dolorosum supplicium intulerūt. ps. Foderūt man⁹ meas ⁊ pedes meos: et dinumerauerūt omnia ossa mea. ¶ Quarto propter passionis diuturnitatē. Nam ab hora q̄ ipz ceperunt vsq̄ ad horā qua spm̄ emisit semp in dolore ⁊ cōtinuo cruciatu fuit. Passus ē ad minus. xii. horis secz sex noctis ⁊ sex diei. psalmis. Tota die cōtristatus ingrediebar: qm̄ nō est sanitas in carne mea. ¶ Quinto ppter passionis generalitatem. Nam generaliter passus est. In fama: quia eum blasphemabāt dicētes: vah qui destruis ⁊c. In rebus: quia nudus expoliatus est: vt dictum est. In anima: vnde passionē patiens tristabat⁹ ⁊ dicebat: tristis est aīa mea vsq̄ ad mortem. In corpore: a planta em̄ pedis vsq̄ ad verticē non fuit in eo sanitas. Esa. i. In amicis: quia discipuli ipm captum videtes fugerunt: iudas eū prodidit: petr⁹ negauit ⁊c. qđ fuit causa atrocis doloris in mēte xp̄i. In matre: nam dicit Damascenus q̄ tātus fuit dolor christi ex dolore quem sciebat matrem sentire: quātus propius: quem corporaliter sentiebat. In multorū ingratitudine. Dolor em̄ maximus fuit christi: quia preuidebat mortē suā inaniter pati pro multis damnādis. Nam intolerabilis dolor est homini: cum maximū laborem portare pro filijs cum videt se ex eorum prauis moribus inaniter laborasse. ¶ Item passus est christus in singulis corporis sensibus. Naz passus est in oculis: quia velauerunt oculos eius: et quia in cruce lachrymatus: vt dicit Hebre. v. In auditum cum et scilicz opprobria ⁊ blasphemie irrogate sunt. Nam qui erat summa potestas: dicit seipsum non posse saluum facere: qui erat summa veritas dicitur alios subuertēdo decipere:

qui erat summa bonitas vti malefactor dicitur pilato traditus esse. In olfactu: qz maximũ fetorẽ sentire potuit in caluaria: vbi erãt fetida corpora mortuorũ. Item qz ex sputorum multiplicatione fetor in eius facie augebaf. In gustu: qz dederunt ei vinũ bibere cuz felle mixtũ. In tactu: qz in omnib⁹ corporis mẽbris. Ber. Caput angelicis tremebundũ spiritibus: densitate spinarũ pungitur: facies pulchra pre filijs hominũ sputis iudeorũ deturpatur: oculi lucidiores sole caligantur in morte: aures que audiunt angelicos cantus: audiũt peccatorum insultus: os qõ docet sanctos: felle ⁊ aceto potatur: pedes quoz scabellũ adoratur crucis: clauo affiguntur: manus que formauerũt celos: sunt in cruce extense ⁊ clauis affixe: corpus verberatur: latusqz lancea perforaf: quid plura? Non remãsit in eo nisi lingua: vt pro peccatorib⁹ oraret: ⁊ matrẽ discipulo cõmendaret. Et hec suo peracto officio potaf felle ⁊ aceto. ¶Sexto propter passionis causalitatẽ: que sola inuidia fuit sine vlla culpa patientis. Nam quodãmodo quis consolaf duz iuste patitur: sed filius dei agnus innocẽs pro peccato nõ suo moritf. Esaie. liij. Vere languores nfos ipe tulit ⁊c. ¶Septimo propter cuiuscũqz remedij inopiã ⁊ egestatem. Consolatur enim aliqualiter quis morte patiens ex remedio alicuius consolantis. Christus aũt nullũ habuit consolatorẽ. psal. Elongasti a me amicũ ⁊ proximum ⁊c. vnde ⁊ ipm patrem conquestus est hũanitatẽ dereliquisse. ¶Quarto quoad effectuz fuit fructuosa. Cuius vtilitas est triplex: scilicet peccatorũ remissio: gratie collatio: ⁊ glorie exhibitio. Et hec tria notãtur in titulo crucis. Nam iesus peccatores saluans quoad primũ: nazarenus florez gratie cõferens quoad scõm: rex iudeoz regnũ se confitentibus exhibens quoad tertium. ¶Vel dicẽdũ: q fructus huius passionis est quadruplex. Primo namqz fuit acceptissimus ad placandũ deum. Unde anselmus in libro cur deus homo. Nihil asperius ⁊ difficili⁹ potest homo pati ad honorẽ dei sponte ⁊ non ex debito q̃ morte. Et hoc est quod dicitur de xpo ephes. tertio. Tradidit semetipm pro nobis oblationẽ ⁊ hostiam deo ⁊c. ¶Secũdo fuit cõgruentissimus ad curandũ morbũ. Et hoc ex parte temporis: quia eodem mense die ⁊ hora qua peccauit adam: et xpus eius peccatum exoluit: vt dictum est. Et ex parte loci: qz locus passionis consideratur: siue communis: qz in terra promissionis: siue specialis: qz in monte caluarie: siue singularis: qz in cruce. In loco autem cõmuni primus homo formatus fuerat: qz in agro damasceno. In loco speciali sepultus: videlicet ibidem vbi passus est xpus. In loco singulari deceptus: quia in ligno. Et ex parte modi: qui modus fuit ⁊ per similia ⁊ per contraria. Per similia vt dicit Augustinus: qz homo hominem mortalis mortales in morte mortuos liberauit. Per contraria: qm̃ vt dicit Gregorius. Primus homo peccauit per superbiam: quia voluit deo similari per scientie sublimitatem. per inobedientiã: quia transgredi voluit mandatũ per subtilitatem. per gulã: qz gustauit pomi suauitatem. Ecõtra dei filius vt dicitur ad philip. secũdo humiliauit semetipsum contra primũ: factus obediẽs cõtra secundũ: vsqz ad morte contra tertium. ¶Tertio fuit efficacissimus ad attrahendũ genus humanum. Bernardus. Super omnia reddit te amabilem bone iesu calix quem bibisti opus redemptionis nostre. ¶Quarto fuit prudentissimus ad expurgandũ humani generis inimicũ. Job trigesimoquinto. Prudentia eius percussit superbũ ⁊c. Nunquid capere poteris leuiathan hamo? Abscondit enim xpus hamus diuinitatis in esca humanitatis. Et diabolus volens capere escã carnis: captus est ab hamo deitatis.

¶De sancto Dysma confessore. Cap. ccxxviij.

Dismas cõfessor fuit ille latro qui a dextris dñi crucifix⁹ est. ⁊ credens in eum: ⁊ delictorũ suorũ penitens: nulla alia pena purgatus statim vt mortu⁹ est euolauit. Sic enim xpus ei promiserat dicẽs. Amen dico tibi: hodie mecũ eris in paradiso. Vidit enim statim xpi diuinitatem: quã videre paradisus est: propter quod sanctorum confessorũ numero sociatur. Omnis enim qui confestim vt moritf euolat sanctus esse censef. Nam hec est differentia inter sanctos ⁊ beatos. Sancti nẽpe sunt qui nulla pena purgati spm̃ emittentes statim euolant. Beati vo qui post aliquorũ purgationem ad celestia conscendũt. Dic autẽ sanctus q̃ vis sanctorum confessorum numero socief: nõ tamen vt martyr reputaf: quãuis in cruce passus fuerit. Nam vt dicit augustinus. Martyrem non facit pena: sed causa. Dismas ergo ⁊ si per passionez crucis obierit: non tamẽ ipam penã pro vera tevel iusticia pertulit sed ex ppria culpa. Ideo qz morte patiẽs ⁊ in xpm credens ac peccatorum suorum penitẽs: per mortem quidẽ illã reatũ suũ quoad purgatorij penã diluit: martyr tamẽ eẽ non meruit. ¶Fuit aũt latro hic egyptius natione: vt habef in cõpilatione damascen. Qui tpe quo xpus in egyptũ fugat? est: predo erat: ⁊ in quodaz nemore habitaculũ habens transeuntes cum socijs spoliabat. Cum autẽ ioseph cũ maria ⁊ puero in egyptũ fugiẽtes illac trãsitum facerent: occurrit eis dismas: vt eis substãtiam auferret. Visa vo virginis mansuetudine ⁊ pueri speciositate: admirat⁹ substitit: ⁊ quasi diuinitus inspiratus hoc verbum protulit. Nõ

esse possiblie puerum ab homine genitnz tanta pulchritudine decoratum. Et si possibile esset: vt si deus haberet filium: elegantissimū illum infantem diceret ex aliquo numine generatuz. Igitur ⁊ propter pueri spēm: ⁊ matris aspectū placabilem nō solum ab eorū depredatione abstinuit: sed etiā eos illa nocte in domū propriā introduxit: ⁊ necessaria ministrauit. Habebat autem vxorem ⁊ filium tot vlceribus plenum vt leprosus videretur. Cum autem vxor disme puero iesu balneuz preparasset: ⁊ virgo christū balneasset: latronis coniunx quasi diuino instinctu puerum suum in eadem aqua balneauit: sperans quodāmodo ex quadam latente virtute quā in filio virginis esse cogitabat filium suuz vlcerosum posse sanitatē suscipere: quod ⁊ factum est. Mox em̄ vt puerum vlcerosum aqua illa tetigit: sine vlla macula cōfestim de balneo mundatus ascendit: quod videns dismas: puerum iesum cū matre vt deos adorauit: ⁊ eosdez vsqz ad ciuitatem cum securo comitatu associauit. Dicit quoqz ꝙ puer iesus in recessu suo latronem allocutus pro humanitate sibi impensa eidem in regno patris sui premium se retributurum promisit. ¶ Tempore igitur mortis xp̄i dismas cum alio latrone nomine gestas pro facinoribus suis a iudeis capti cum christo morti crucis adiudicantur. Et dismas quidez xp̄m propter hoc aliter non cognoscens ad dextris eius gestas ꝟo a sinistris confixus est. Et cum iesum omnis populus blasphemaret: ip̄i quoqz ambo latrones qui crucifixi erant cum eo improperabant ei: vt duo euangelista testantur. Cum autem sol ad merediem tenderet: ⁊ latus christi radio suo feriens vmbram eius versus dextram partem emitteret: gyrante sole mox vt vmbra corporis christi super latronem ad dextris existentem descendit: virtus diuinitatis eius in corde illius subintrauit. Uidensqz qualiter christus pro inimicis patrez obsecrauerat compunctus est: ⁊ cōtinuo in christum credēs: non solum vt dicit lucas euangelista consociuz de blasphemia increpauit: sed etiam iesu misericordiā implorauit. Cui dominus misericors: qui pro peccatoribus pendebat ne dum peccata remisit: sed etiam ei morienti paradisum cōdonauit. Gestas ꝟo qui in sua obstinatione permansit: ad inferna descendit. In euangelio nicomedi legitur: ꝙ cum christus sanctos patres de limbo extraxit eos ad terrestrem paradisuz introduxit: vt vsqz ad diem ascensionis eius ibidē manerent: ⁊ tunc secū ascendente ascenderent. Quibus paradisum introgressis: occurrit vir portans humeris signum crucis. Et interrogatus ab eis quis esset: respondit: ꝙ latro ille erat: qui cum christo crucifixus fuerat: ⁊ in ipsum credens eius misericordiā postulauerat. Cui dominus regnuz celeste promiserat signum quoqz crucis sibi tradiderat: mandans vt illud ad paradisum portaret: ⁊ angelo ipsius loci custodi ostenderet: ac sibi ex parte christi crucifixi mandaret: vt ipsum in eodem loco intromitteret. Quod postq̄ latro fecit angelus ipsum in paradisum introduxit. Hec in euāgelio nicodemi. Festū aūt beati disme eodem die dn̄ice passionis recolitur: scz. viij. kal'. aprilis.

¶ De sctō Hyreneo ep̄o ⁊ mar. Cap̄. ccxxix.

Hyreneus episcop⁹ smyrneñ. passus est apud sirinium tempore maximiani imperatoris: agente probo preside pannonie. Qui primo tormentis acerrimis vexatus: deinde diebus pluribus in carcere cruciatus. Nouissime pro confessione nominis christi: vsqz ad mortem grauissime cesus est. Corpusqz eius in flumine sani precipitatum. Ado tamen dicit ꝙ nouissime absciso capite con umatus est. Qui passus est octauo kalen. aprilis.

¶ De sancta Dula virgine ⁊ mar. Cap̄. ccxxx.

Dula virgo et martyr nicomedie ciuitate passa. Hec fuit ancilla cuiusdem militis paganorum. Quam cum ille cognoscere vellet: ip̄aqz omnino recusaret: dicens christiana lege adulterium esse prohibitum cum ip̄am christianam audiuisset: ab eodem domino suo pro fide et castitate occisa est. viij. kalen. aprilis. hec ado in martylogio.

¶ De sancto Castulo martyre. Cap̄. ccxxxi.

Castulus martyr zetarius palatij imperatoris: sub diocletiano rome passus est. Qui in superiori ipsius palatij et altissimo manens: cum esset occulte christianus. Caium papam: marcellianum et marcum germanos effecti diacones: atqz tranquillinum eorum patrem factum presbyterum refouebat: et alios christianos: quia de ipso suspitio nulla erat. Tandem deprehensus ꝙ christianus esset: et christianos pretextu officij refoueret a persecutoribus tentus: tertio appensus: tertio auditus in confessione domini perseuerans missus est in foueam: et dimissa super eum massa harenaria cum palma martyrij migrauit ad christum. vij. kalen. aprilis.

¶ De sancto Quirino martyre. Cap̄. ccxxxij.

Quirinus martyr rome passus est tēpore claudij imperatoris: de quo legit̄ in passione sctōꝝ marij ⁊ marthe audifax ⁊ abacū. xiiij. kalen. februarij: ꝙ

cū predicti sancti veniſſent romam ad oratiōnē: martyres detētos: in carceribus viſitabāt: veniētes aūt in caſtrū trans tyberim intra carcerē inuenerūt hoiem venerabilē noīe Quirinū: qui iam multa verbera ꝓ xpi noīe ꝓpeſſus fuerat et facultate nudatus. Cum quo diebus octo manſerūt miniſtrantes ei de facultatibus ſuis ⁊ lauantes pedes eius qui in vinculis erāt ꝑſtricti. Inde abierūt ad martyres alios requirēdos: ⁊ poſt dies aliquot redeūtes: btīm qrinū nō inuenerūt. Sed a q̄dā paſtore p̄sbytero audierunt: qualiter quirinus gladio in carcere interfect⁹ fuerat: et in tyberim iactat⁹. Cui⁹ corpus remanſerat in inſula lycaonie. Ad quod requirendum marius cum filijs et paſtore preſbytero perrexit noctu: et inuentum corpus ſepelierunt in cimiterio pontiani in crypta. vij. kalendas aprilis.

¶ De ſanctis Montano preſbytero et Maxima martyribus. Cap. ccxxxiij.

MOntanus preſbyter et maxima virgo in oppido furnio paſſi ſunt. Qui dū chriſtum dominū viua voce confiterentur: ab infidelibus tenti et vinctis ferreis colligati: ambo mare merſi ſunt. vij. kalen. aprilis: vt Diero. in martylogio teſtatur.

¶ Explicit liber tertius.

Incipit prologus quarti libri.

QUartus liber preſentis catalogi continet geſta⁊ paſſiones illorum ſanctorū quorum feſtiuitates occurrūt infra tēpus in quo repreſentat eccleſia ſolennem ſponſe a ſpōſo factam traductionem: et ipſius dotationem ſiue adornationem: quod tempus fuit a reſurrectione dominiuſq; ad die pentheccoſtes. Et ipſum tempus eccleſia dei prout ad litteraz euenit repreſentat. ¶ In quo quidē tempore pronuba chriſti figuratiue: primo in die reſurrectionis domini ⁊ per octauaz de domo tyranni diaboli qui pater eius factus fuerat: non creando: ſed decipiendo per chriſtū reſurgentem educitur. Cui et per pſalmiſtam dicitur. Obliuiſcere populum tuum et domum patris tui. ¶ Secundo ipſa eadem nupta ab octaua paſche uſq; ad aſcenſionem myſtice veſtitur et colitur atq; doribus adornatur. ¶ Naz in prima dominica poſt paſcha gloꝛificat in coꝛpoꝛe et veſtitur immoꝛtalitate. In cuius figura ipſa dominica vocatur in albis: ſtoliſq; cbdidis neophyti veſtiuntur: quod denotat dotes coꝛpoꝛis immoꝛtalis. Et in euangelio de gloꝛia domínici coꝛpoꝛis ad diſcipulos clauſis ianuis ītrogreſſi memoꝛia fit: quod eſt figura noſtre future coꝛpoꝛee gloꝛificationis. ¶ In reliquis quattuoꝛ ſubſequentibus dominicis gloꝛificatur in anima: cuius dotes ſm Auguſtinū ſunt viſio et dilectio. ¶ Ideo in ſecunda et tertia dominica repꝛeſentatur beatoꝛum viſio: in libꝛo ſciliz apocalypſis qui tunc legit: vbi naꝛratur de vigintiquattuoꝛ ſenioꝛibus et de angelis ac turba magna ſanctoꝛ ſtantibus ante thꝛonum diuinaq; fruentibus viſione. ¶ In quarta et quinta dominica repꝛeſentatur eoꝛundem dilectio in epiſtolis canonicis q̄ tunc leguntur: in q̄bus de dilatione p̄cipue pertractatur. ¶ Certio ipſa eadem ſponſa a die aſcenſionis uſq; ad pentheccoſten ſubarata: ⁊ vt dictum eſt feliciter dotata in domum ſponſi chriſti ſoleniter introducitur: et hoc in perſonam chriſti carne gloꝛioſi: et ſanctoꝛum patꝛum gloꝛificatoꝛum cum illo aſcendentium: vnde tunc cantatur. Aſcendens chriſtus in altum: captiuam duxit captiuitatem: et aſcendit deus in iubilatione ⁊c. Ad huius ergo temporis feſta diſcutienda proceꝺendum eſt.

¶ Finis prologi quarti libri.

Incipit liber quartus: a pascha resurrectionis domini vsq; ad penthecosten.

¶ De resurrectione dñi nostri iesu christi. Cap. i.

Resurrectio domini nostri iesu xpi tertio die a passione ipsius facta est: eo videlicz die ad litteraz quo hic ponitur: scilz vi. kalē. aprilis. Circa quam resurrectionē quattuor cōsiderare debemus: scz factū miraculosuz: tempus gratiosum: modū gloriosum: ⁊ finē fructuosum atq; p̄ciosum. Primo cōsiderare debemus factū miraculosuz. nā omnē naturalē cursum excedit: quia ꝑm philosophū. Quod semel corruptū ē ꝑm sui formā specificā: impossibile est idem numero reparari. Tamē a liq̄bus rōnibus ꝓbabilibus potest ꝓbari xp̄m resurrexisse: ⁊ per naturā: ⁊ per figurā: ⁊ p scripturam. Primo per naturā phenicis. nam phenix que est sola in mūdo sue speciei: postq̄ per annos. ccc. vixerit: vt dicūt naturales: mōtem excelsum ascendit: ⁊ de lignis pluribus aridis nidum sibi facit. In quem intrās alas aperit: ⁊ versus solem aerē pulsat: ⁊ pulsando ignem excitat: quia cum regio illa que est prope equinoctialē sit calidissima ex solis inflāmatione ⁊ aeris percussione faciliter ignis accenditur: sicq; phenix in nido comburitur: cuius corpus combustū solis radius nutrit: et ex eo post dies aliquot nouā phenicem ꝓduxit: sic quodāmodo christus phenix est solus in mūdo sine semine humano conceptus: qui carnem antiquatam ꝓpter ade peccatū ad sublimia caluarie mōtis adduxit: ⁊ ibi nidum sibi crucis elegit: que de quattuor lignis fuit: quam ascendens alas. i. brachia extendit: igneq; charitatis vltra modū accēsus carnem passione vsq; ad spiritus emissionē combussit: sed eterni solis diuinitas ipsum corpus in sepulchro refouit: ac ex resurrectione glorificatū in nouum hominem excitauit. Leo etiam dicitur nasci mortuus qui ad patris vocem rugientis post triduum excitatur. Sic ⁊ christus qui est ille leo: de quo Apocalypsis. v. Ecce vicit leo de tribu iuda ⁊c. Post triduum mortis sue paterna voce ipsum excitante suscitatur. ¶ Secūdo per figuram. Nam vt habetur tertio Regum. c. xvij. Helias filium sarreptane vidue super eius lectulum positum a mortuis suscitauit. Helias autem qui interpretatur deus meus significat deum patrem: qui filium suum in cruce mortuum in sepulchri lectulo collocatum a mortuis excitauit. Hic est filius marie ꝑm carnem que ꝓpter ei⁹ passionē viduata fuit: vel filius synagoge: que ipsum mortuum semper existimans semper in viduitate manet. ¶ Tertio per scripturā. prime Corinth. xv. cap. Tradidi vobis in primis: quod ⁊ accepi: q̄ xp̄s mortuus est: ⁊ quia resurrexit tertia die ꝑm scripturas. Et in symbolo patrum

additur: ꝙ resurrexit tertia die ꝟm scripturas. Licet em̄ de ceteris articulis ḣūanitatis scripture loquantur: tamē in hoc additur ꝟm scripturas: quia hic articulus est difficilior ad probandum ⁊ magis dubius ad credendum: vt qz scripture credere debem⁹: merito resurrectionem ꝯuis improbabilem credamus. ¶Secūdo considerare debemus rēpus gratiosum. Et hic tria sunt vitanda: scz quare xp̄s die tertio ⁊ non ante resurgere voluit: quare cum alijs in vltima resurrectione resurgere non expectauit: ⁊ ⁊ qua hora resurrexit. Circa primū sciendū est ꝙ non fuit conueniens: vt ante diem tertium resurgeret: triplici ratione. ¶Primo ꝓpter mortis sue probationem: sicut enim in tribus testibus stat omne verbū: ita in tribus diebus expe ritur omne factum. Et vt mortuū se perfectissime comprobaret vsq; ad diem tertium iacere voluit in sepulchro. Nam si ante resurrexisset: potuisset opponi: ꝙ vere mortuus non fuisset: cum ḣomo vsq; ad. xxxvi. ḣoras possit ex aliqua angustia quasi mortuus detineri: vt phisici dicunt. Jdeoq; xl. ḣoris mortu⁹ stetit. ¶Secundo ꝓpter sue potestatis ostensionem: quia si statim resurrexisset: non videretur ḣabere potestatem ponendi animam suam ⁊ iterum sumēdi eam. ¶Tertio propter nostre mortis significationem: vt per ḣoc ostendatur ꝙ lux sue mortis curauit nostram duplicem mortem: ⁊ ideo vna die integra ⁊ duabus noctibus iacuit in sepulchro. Nam vna dies significat eius simplicē mortem: due noctes nostram duplicez mortem. ¶Circa secundum dicendum ꝙ triplici ratione nō expectauit cum alijs resurgere in nouissimo die. ¶Primo ꝓpter corporis dignitatē: quia non erat decens: vt corpus deitatiunitum cum ceteris puluereſceret. p̄s. Non dabis sanctum tuum videre corruptionem. ¶Secundo ꝓpter fidei firmitatem: si enim non surrexisset fides perisset: nec aliquis ipsum verū deū credidisset: ꝓme Corinth. xv. Si xp̄s nō surrexit inanis est fides nostra. Tertio propter nostre resurrectionis exemplaritatem. Nā si christus resurrexit ⁊ nos resurgemus: vt dicit apostolus: quia eius resurrectio est causa exemplaris nostre. vnde Gregorius. Habemus spem resurrectionis nostre considerata gloria capitis nostri. ¶Circa tertium sciendum ꝙ de hora resurrectionis doctores diuersa senserunt. Hieronymus ⁊ quidā alij tenent ꝙ surrexit in media nocte: adducentes illud in figura iudicum xvi. Dormiuit sampson vsq; ad noctez mediam. Sed si hec opinio vera esset: xp̄s solum xxxiij. ḣoras mortuus extitisset. Augustinus ꝯo ⁊ quidam alij tenent: ꝙ summo diluculo surrexit: vt sic. xl. ḣoris mortuus fuerit: ⁊ adducunt pro auctoritate illud. p̄s. Exurge gloria mea exurgam diluculo. ¶Tertio ḣabemus considerare modum gloriosum. Circa quod sciendum ꝙ xp̄us resurrexit. ¶Primo potenter: qz propria virtute. Johannis. x. Potestatem ḣabeo ponendi animam ⁊ iterū sumendi eam. ¶Secundo felicliter: quia depositā omni miseria. Habuit em̄ dotes. iiij. que corporibus nostris glorificandis in fine debentur que sunt oppositā corpori nostro morituro. Corpus enim nostrū nunc est passibile: obscurū: grossum: ⁊ pōderosum. Tūc aut erit impassibile: quia mors vltra nō erit: nec ꝯluctus: nec clamor: nec vllus dolor. Et xp̄s resurgens a mortuis iam non morit. Roma. vi. Item erit luminosum: quia fulgebūt iusti sicut sol in regno patris eorum. Et xp̄s resurgēs ḣabuit in corpore eandē claritatem quam ḣabuit transfiguratus in monte quādo resplenduit facies eius sicut sol. Item erit subtilissimū in cuius figura corpus xp̄i clausis ianuis ad discipulos intrauit: sicut solis radius ex subtilitate penetrat corpus perlucidum. Item erit agilimum: qz assument pēnas: vt aquile volabunt: ⁊ non deficient. Esa. xl. ¶Tertio surrexit mirabiliter: qz clauso sepulchro exijt sicut alias clauso vtero matris ꝓcessit. Legit ꝙ anno dñi. Cccxi. cuidā monacho sancti laurentij extra muros vrbis mirāti de cingulo suo insoluto ⁊ ante illū ꝓiectovoz in aere facta est. Sic potuit xp̄s clauso ꝓdire sepulchro. ¶Quarto surrexit virtualiter: qz capta preda. Hiere. iiij. ascēdit leo de cubili suo ⁊ predo gentiū se leuauit. ¶Quinto specialiter: quia cum pluribus resurrexit. Nā multorum corpora sanctorum surrexerūt cū eo ⁊c. vt ḣabet Matth. xxvi. In q̄bus vt plurimi doctores opinantur perfecta resurrectio completa est. Et hoc probat. ¶Primo quia ad ḣoc cuz domino surrexerunt vt fidem resurrectionis ei⁹ per simile confirmarent. Et ideo apparuerunt multis. Hanc aūt fidem confirmare nō possent si iterum morituri fuissent: ⁊ in ipsis pfecta resurrectio completa non esset. Item probat per auctoritatē petri de dauid: quem petrus die pēthecostes in testē xp̄i allegando ꝓduxit dicens de eo. Et sepulchrum inquit eius apud nos est. Actuū. ij. Non em̄ petrus ausus est dicere corpus dauid ibidē esse. Et sepulchrum eo ꝙ per spiritū sibi infusum iam ipsum nouerat pfecta resurrectione cum domino surrexisse. Item ꝓbat p euidentiā. Nam iacob in egypto moriēs se ad ḣebron in sepulchro patrū sepeliendū mādauit. Joseph filios adiurauit: vt quādo deus eos visitaret ⁊ de egypto educeret ossa eius ad paternum tumulū transportarent. Cura enim fuit istis sanctis: vt dicit comestor sepeliri in loco illo vbi deo reuelante xp̄m sepeliendum nouerant: vt cū eodē resurgente cōmunē resurrectionē accelerent: quod non esset si veram resurrectionem se non obtenturos presciuissent. ¶Item probat per textum euangelicum: quia dicit ꝙ sancti qui cum domino surrexerūt venerunt in sanctam ciuitatē: ⁊ apparuerūt multis.

Nam hoc verbum apparere non cōpetit nisi corpori glorificato: quod propter eius dotes premissas in momento videtur: et subito non videtur. Nusq̄ enim dicit de lazaro q̄ apparuerit: quia perfecta resurrectione non fuerat suscitatus: sed iterum moriturus. ¶ Sexto surrexit veraciter: tripliciter aūt se vere resurrexisse cō probauit. ¶ Primo p angelicam attestationē. Angelus enim qui non mentitur eiusdem resurrectionem nunciauit. Et non solum vnus angelus tribus mariis: sed etiam duo angeli magdalene vt euangeliste testantur: quia in ore duorū vel trium testium stat omne verbū. ¶ Secundo per omnium sensuū cōprobationē. ¶ Probauit enim se vere surrexisse per sensum visus: q̄ cicatrices ostendit: et p hoc se surrexisse vere demonstrauit in eodem corpore quo passus fuit. ¶ Per sensum auditus: quia aperuit illis sensum vt intelligerent scripturas. ¶ Per sensum olfactus: q̄ insufflauit in eos et dixit. Accipite spūmsanctū etc. vbi dicit glosa interli. q̄ xp̄s habuit anhelitū refragrantem: cui? odorē apostoli sentientes ip̄m vere surrexisse cognouerunt. Per sensum gustus: quia cum comedisset cora eis sumens reliquias dedit eis. Et in die ascēsionis cōuescens precepit eis ab hierosolymis ne discederent. ¶ Per sensum tactus: quia thomas cicatrices tetigit: et in fixuras clauoū digitum et in aperturam lācee manū misit. ¶ Tertio per frequentem apparitionem. Nam die ipo resurrectionis. v. vicibus apparuit: et aliis diebus sequentibus aliis. v. ¶ Primo enim apparuit marie magdalene. Johānis. xx. et Marci vltimo. Secundo tribus mariis a monumento redeuntibus: dicēs eis. auete. Matth. vltimo. ¶ Tertio apparuit symoni: sed vbi vel quando nescitur. Dicit tamen Damascenus: q̄ cum petrus a monumento rediisset ad foueā suam rediit: vt peccatum suū defleret. Tūcq̄ sibi dominus apparuit et se surrexisse declarauit: ac peccatum suum sibi dimissum nunciauit: luce tamē cap. xxiii. habetur: q̄ surrexit dominus vere et apparuit symoni. ¶ Quarto apparuit duobus discipulis euntib? in emaus. Luc. vlti. ¶ Quinto. x. discipulis in cenaculo cōgregatis thoma absente. Johā. xxi. Hic. v. apparitiones ipsa die resurrectionis facte sunt: et has representat sacerdos in missa quinquies: se ad populum conuertens. ¶ Sexto apparuit. xi. discipulis octaua die congregatis et thoma presente: qui tunc ipsum tetigit et cicatrices palpauit. Johā. xx. ¶ Septimo apparuit discipulis. vii. ad mare galilee piscātibus. Johā. vlti. ¶ Octauo apparuit. xi. discipulis in thabor mōte galilee Matthei vlti. ¶ Nono discipulis recumbentibus in cenaculo die ascensionis vbi eorū incredulitatem exprobrauit et cum eis comedit. Matth. vlti. et Actuum. i. ¶ Decimo et vltimo apparuit eisdē ipa die in mōte oliueti: vnde ab eis in celum ascēdit. Actuū primo. Hic. x. apparitiones ab euāgelistis expresse ponunt. ¶ Sunt et alie tres que in ipa die resurrectionis facte dicuntur. ¶ Prima quando apparuit iacob iusto: de qua in eius passione dicetur Kalen. maii. ¶ Secunda quando apparuit Joseph ab arimathia de qua infra proxima legenda. ¶ Tertia ante omnes istas et alias quascunq̄ ipsa hora qua resurrexit virgini gloriose apparuit: licz hoc euāgeliste subticeant. Hoc em̄ non solū ambrosius lib. de virginibus testat dicēs: vidit maria mater domini resurrectionem eius: et primavidit et credidit: sed etiā ecclesia romana hoc approbare videtur: que ipsa die apud sanctam mariam maiorem celebrat stationem. ¶ Quarto habemus considerare resurrectiōis effectū fructuosum: qui reuera quadruplex est. Est em̄ resurrectio xp̄i operās iustificationes peccatorum: docens nouitatem morum: generans spem de receptione remunerādorum: et creans resurrectionem omnium mortuorū. ¶ De primo romaiii. Traditus est ppter delicta nostra: et resurrexit propter iustificationem nostram. ¶ De secundo roma. v. Quo modo xp̄s surrexit a mortuis per gloriā patris: ita et nos in nouitate vite ambulemus. ¶ De tertio prime petri. i. Propter magnam misericordiā suam regenerauit nos in spēvitā p resurrectionē iesu xp̄i ex mortuis. ¶ De quarto. i. Corinth. xv. Xp̄s resurrexit a mortuis primitie dormientiū: qm̄ quidē p hoīem mors et p hoīem resurrectio mortuoz.

¶ De sancto Joseph ab arimathia. Cap. lv.

Joseph ab arimathia sine ramatha ciuitate iudee nobilis decurio occultus xp̄i discipulus fuit: qui corpus eius defuncti a pilato petiit: et cū aromatib? in sindone munda in suo ppio monumēto exciso de petra q̄ ipe sibi pauerat: sepeliuit. In q̄ nōdū q̄sqū posit? fuerat: ne forte si xp̄s resurgeret alī ibidē alias tumulat? crederet. Qua ppter indignati iudei ip̄m ceperūt et in q̄dā cubiculo clauso et sigillato recluserūt: post sabbatū occidere cogitātes. Et ecce iesus die resurrectiōis ad eū intrauit: et faciē ei? a lachrymis extersit et osculū dedit: ac suspēsa domo a. iii. angelis in aerea: inde xp̄m saluis sigillis eduxit: et in arimathia in domo ppria collocauit. Hec in euangelio nicodemi. Cū aūt Joseph post ascensionē dñi a discipulis baptizat? fuisset: et xp̄m cū eis ꝺdicaret: a iudeis iterum capt?: et in quodā muro inclusus est: vt ibi in fame et tenebris interiret. Cum vo hierusalē a tito imperatore capta et destructa esset: videns ip̄m murū titus eum aperiri fecit: et Joseph venerāda canicie et aspectu glorioso introclusum inuenit: et q̄s esset aut cuius rei cā ibi inclusus fuisset: ab eo audiuit: addiditq̄; q̄ a die qua in-

tromissus ibidē fuit vsq; tūc celesti fuerat cibo refect⁹ ⁊ diuino lumine confortatus. Qui post captam hierusalem cum discipulis omni tempore vite sue permansit: et in senectute bona in domino quieuit.

¶De sancto Nicodemo discipulo. Lap̄.liij.

Nicodem⁹ ex phariseis gamalielis doctoris honorabilis indeorum nepos et auditor fuit. Hic videns signa que iesus in hierusalez fecerat circa festū pasche primo eius predicationis anno in eū credidit: ⁊ ad eū visitādū nocte venit: auditisq; ꝓmonib⁹ ipius occult⁹ ⁊ ipe iesu discipul⁹ extitit. q; etiā in ꝓsilio iudeor de morte iesu tractātiū cū pōtificib⁹ fuit ipm ꝓposse defendit. Et cū de iesu occidendo inter eos diffinitiū fuisset: ipe amore magistri clandestine ꝓspiratione iudeor magdalene nū ciauit: quaten⁹ sibi pcauerit: ⁊ secederet a finibus iudeor. Qđ magdalena iesu secreto p epistolā reuelauit ex noie nicodemi: cū ipe tā ad ciuitatē effrē iuxta desertū persecutionē fugiēs declinasset. Hec damascen⁹ ponit. Qui etiā vna cū ioseph ab arimathia sepulture xpi obsequiū impēdit. Sed post ascensionē xpi ab apostolis petro ⁊ iohāne baptisma suscepit: ꝓpter qđ iudei ꝓtra ipm stomachati vsq; ad mortē eū cedebāt: ⁊ plagis affectū semiuiuū reliquerūt omni substātia spoliātes. Gamaliel ꝯo ipm collectū in possessionē suā gaphargamala extra ciuitatē adduxit: ⁊ ibi ipm diebus pluribus refouit. Qui tādē in xpo obdormiuit: ⁊ sepult⁹ ē a sancto gamaliele in ei⁹ sepulchro: vbi ⁊ corp⁹ protho martyris stephani iāpridē fuerat tumulatū.

¶De sancta Maria iacobi. Lap̄. liij.

Maria iacobi. s. minoris mater que ab alio euangelista dicit maria cleophe: subaudi filia fuit sororis beate virginis vterina filia sancte anne ⁊ cleophe: cui ipsa nupserat moriens ioachim prio viro dñe nostre patre: hec tradita est in coniugem alpheo: ex quo quattuor filios procreauit: scilicet iacobus apostolū: qui dicitur minor ad differentiā alterius maioris: non q̄ ille minor fuerit etate: sed posterior vocatione. Ioseph iustum qui dicitur barsabas qui cum matthia sortitus fuit: ⁊ simonem ⁊ iudam apostolos. Hec cum maria matre iesu sorore sua ad crucem domini stetit: ⁊ cū eam moriez iesu deflent: atq; cum magdalena ⁊ altera maria circa corpus dominicum perungendum sollicita fuit. Ideoq; eisdē dominus apparuit: vt supra de resurrectione dictū est. Cui⁹ corpus in prouincia prouincie requieuit in ciuitate.

¶De sancta Maria salome. Lap̄.v.

Maria salome suba[u]di fuit etiā soror dei genitricis vterina filia sctē āne ⁊ salome: cui āna post mortē duor virorū sc̄z ioachī ⁊ cleophe fuit matrimonio copulata. Uel vt quidā volūt hec maria binomia fuit. s. maria ⁊ salome. Alijs placet q̄ salome nomen mulieris fuit q̄ passioni dñi cum maria eius mr̄e interfuit: q̄ tñ nec maria vocata fuit: nec soror ꝯginis extitit. vñ ⁊ matthe⁹ euāgelista duas solas marias. s. magdalenā ⁊ altera mariā notauit. Doctores tñ cōiter tenent: q̄ fuerint tres marie. Cū quib⁹ potuit esse et alia mulier salome: de q̄ dicef in ei⁹ festo: quā ⁊ hieronym⁹ i suo martyrologio ponit. Hec aūt maria salome vxor fuit zebedei: ex q̄ genuit filios iacobū maiorē apl'm ⁊ iohānē euāgelistā. Et hec cū sororib⁹ circa passionē xpi ⁊ sepulturā ⁊ corporis vnctione laborauit: xpmq; sibi et duabus alijs apparentē videre meruit: vt supra dictum est. Hec filiū suū iohannē euangelistā audiens rome detentū ad ipm visitandū accessit. Sed cū eū in exilio relegatū audisset: ⁊ rediret in ciuitatē cāpanie q̄ dr verulana defuncta est: cui⁹ corpus in specu sepulcri dudū latuit: sed reuelāte filio suo iacobo processu temporis inde leuatū est miro fragrans odore ⁊ miraculis fulgēs: atq; in ipa ciuitate digno honore conditum est. Hor pdictor q̄tuor sctor ideo h acta ponūt: q⁹ dies certos nō habētes optime resurrectionis festo applicāt: eo q̄ sepulture ⁊ resurrectionis dñice ꝓxores pmarie fuer⁹ atq; principes.

¶De sctō iohāne anachorita ꝓfessore. Lap̄.vi.

Iohānes anachorita: vt ait Sigibert⁹: ⁊ in vitis patrū habef: anno ꝓmo imperatoris theodosij senioris sctitate ⁊ spiritu prophetie in egypto claruit: habuitq; cellā in heremo thebaidis i rupe ascēsus grauissimi ⁊ pene inaccessibilis in qua inclusus. lxx. annis permānsit. Qui nunq̄ mulierē ⁊ vix rarissimis viris se loqui permittebat. Illuz tñ ad se intrare vnq̄ voluit: sed per fenestrā solūmodo loquebat. Hic theodosio imperatori p̄lias de eugenio tyranno triūphū ꝓdixit: eidēq; principi suū obitū satis lōge spū ꝓphetico pronūciauit. Cuidam etiā romanor duci de gente ethiopum que thebaidez ciuitatem inuaserat: certa die victoriam propherauit: et vt predixerat per omnia cuenit. ¶Cum quidaz tribunus cum rogaret vt cōiugem suam ad se videndum ex deuotione venire permitteret omnino denegauit: promisit tamen eidem q̄ ipsa nocte illaz visitaret. Dormientibusq; ipsa nocte ambobus coniugibus per visum apparuit: ⁊ mulierem in domino confortauit. Que euigilās: ⁊ que vide-

rat viro referens vultū ⁊ gestus ac habitū viri sancti ꝓut erant exposuit acsi ipm corporaliter vi disset. ¶ Preposito etiā cuidā militū qui ad se de longe venerat: ⁊ vxorē ꝓgnantē reliq̄rat: nūciauit cōiugē masculū peperisse: ⁊ vix pclitatā in partu tādē nutu dei euasisse: monēs vt domū rediret ⁊ filiū. vij. dieꝝ natū inueniret: quē et iohannē vocari mādauit. Qui regressus oīa vt sibi p̄dixerat cōtigisse reppit: ⁊ iohannē puerū nominauit. Sex monachos cum vno diacono ad se venientes quis eorum esset clericus interrogauit. Quibus respondentibus neminem: diaconum alīs iuniorem per spiritum cognouit: ⁊ quis esset ostendit: ⁊ de mendacio illos redarguens bene edificatos remisit. Occulta etiā cordiū pluribus: ⁊ peccata que cōmiserant reuelabat. Sicq̄ multos ad penitentiā inducebat. Nec triduū ante obitū suū neminē ad se ingredi permisit: vt sic deo liberius vacare posset. Et positis genibus in oratione spiritum emisit. vi. kalen. aprilis.

¶ De sctō Jobe obediēte cōfessore. Cap. vij.

IOhānes monachus ab adolescentia sua cuidā seniori tāta hūilitate deseruiuit: vt ipi quoq̄ seni stupore inferret. Die q̄dā iussus ab eo vt saxū immanevolueret qō turba hominū magna vix voluere posset: nūc applicata cervice: nūc pectore toto nixovoluere cōabat. Adeo vt sudore mēbrorū totū infunderet vestimentū: ea videlicet fide ac obediētia qua putabat senē nil posse sine ratione vel incassum p̄cipere: mirabilis esū humilitatis ⁊ solicite obedientie vir fuit. Idcoq̄ cognomē ex obedientia sortitus est. Abbas suus aliquādo vt eū probaret lignū aridū pro foco paratū: tā prope putridū vetustate defixit in terrā: insitiq̄ iuueni aqua quotidie bis rigare donec vireſceret: qō mandatū ille vti possibile sumens aquā bis in die quasi duob⁹ miliarib⁹ efferēs lignū irrigabat: ita vt nulla occupatione vel necessitate aut festiuitate aut hyemis asperitate ītermitteret aut retardaret p̄ceptū. Sicq̄ anno integro continuauit: donec abbate iubēte lignoq̄ impulso ruēte irrigare cessauit. alias etiā vreniētes ad se exēplo edificaret p̄ntibus q̄busdā mōachis iussit iohanni vt lenticulā olei que sola in hermo vel sibi vel aduenientium vsibus necessaria erat deorsum abiiceret per fenestrā: quod ille nil precogitans de inepto p̄cepto vel necessitate aut olei penuria mox adimplere curauit. Hec cassianus ⁊ ex vitis patrum.

¶ De sctō Bunterano rege ⁊ cōfes. Cap. viij.

GUnteranꝰ rex francoꝝ tēpore mauritij imperatoris miraculis ⁊ sanctitate refulsit. Qui ita se spiritualibus actionibus mācipauit: vt relictis seculi pōpis thesauros suos ecclesijs ⁊ pauplb⁹ erogaret. De quo paul⁹ in hystoria lōgobardoꝝ refert: q̄ dū venatū iuisset in siluā hac illac cunctis discurrētib⁹ ipe in genib⁹ fidelissimi socij grauiter sopor⁹ obdormiuit. De cui⁹ apto ore paruū reptile egressum dū tenuē riuulū ibidē positū transire satageret: ille in cui⁹ gremio rex q̄escebat spatā euaginatā sup riuulū posuit p quā aīal transiēs mōtis foramē intrauit. Atq̄ post mozulā egressus in os regis dormiētis socio stupēte rursus introiuit. Expgefact⁹ rex dixit se vidisse in somnis q̄ fluuiū p pōtē ferreū trāsibat: ⁊ spelūcā mōtis ingrediēs auri pōdus maximū inuenerat. Rettulit socius q̄ ipso dormiēte cōtingerāt: ⁊ effosso loco quē serpēs intrauerat: repti sunt infiniti thesauri ibidē dudū abscōditi. De quo auro rex fecit ciborū maximū sup sepulchrū dñi deferendū gēmis ornatū. Qō cū illuc deferri nō possz positū est supra corpus sancti marcelli martyris in ciuitate cabiloneñ. passi ⁊ sepulti: cuius festū agit̄ p̄die nonā. septēbris. Qō vsq̄ hodie ibi manet. Reliquū nō ipius thesauri sanctus rex pauperibus dispensauit: ⁊ in ciuitate cabiloneñ. que tūc regni sedes erat in dño quieuit. v. kalen. aprilis: vbi ⁊ tumularus miraculis claret.

¶ De sanctis Prisco Malco ⁊ Alexandro martyribus. Cap. ix.

DRiscus malcus ⁊ alexāder martyres apud cesareā palestine passi sunt sub psecutione valeriani: qui diuino fidei calore succēsi vitro iudicē adeūtes: cur tm̄ in sanguinē christianoꝝ deseruiret obiurgāt. Quos ille continuo pro christi noīe tētos bestijs tradidit devorādos. v. kalen. aprilis.

¶ De sanctis Armogaste Archimino et Satyro martyribus. Cap. x.

ARmogastes archimin⁹ et satyrus martyres apud aphricā tpe vandalice psecutiōis sub gēserico rege arriano cū eēnt xpianissimi ⁊ p̄uitatē arrianoꝝ libertate catholica frequēter arguerēt martyriū passi sūt.

¶ Ex quib⁹ archimin⁹ ductus est ad decollādū mandāte rege: vt si expauescerer gladiū decollaret: finaūt dimitteret. Sed q̄ cōstās stetit: et in nullo territus fuit: dimissus confessor rediit solo animo martyriū patiēdo. ¶ Satyr⁹ aūt cū esset p̄curator dom⁹ hunerici edictū cōtra eum ꝓponit: vt si p̄sentire nollet: reb⁹ oīb⁹ spoliaret: filij in seruitutē traderent: vxor cū ei⁹ in p̄iugē camerario datur: datis inducijs vxori ad seducendum virum. Que cū diebus plurimis ipsuz blanditijs ⁊ lachrymis auertere non valeret: q̄ contra eum decreta fuerant exequūtur. ¶ Armogastes ꝙ postq̄ diu torsus: et in equuleo

vno pede suspensus dudum tollerasset: ad confusionem suam a theodorico principe in bizagonam prouinciā ꝓpe carthaginē relegatur: vt pastor esset vaccarū: vbi in cōfessione xp̄i perseuerans migrauit ad dominum. Quē dum quidā felix xp̄ianus iuxta ilicem sepelire vellet: ꝓut ei sanctus per visionem mādauerat: effossa humo sepulchrū repperit preciosum: in quo ipsum sepeliuit. Horū passio recollit. iiij. kal. aprilis.

¶ De sancto eustasio abbate. Cap. xi.

Eustasiꝰ abbas monasterij limatieñ. discipulꝰ fuit scti columbani abbatis. Hic sexcentorū pater ferme extitit monachorū ⁊ vita ⁊ sanctitate cōspicuus: etiā miraculis claruit: ⁊ in eodem cenobio. iiij. kalen. aprilis feliciter obdormiuit.

¶ De sancto Secundo martyre Cap. xij.

Secūdus miles ⁊ martyr ī ciuitate asteñ. passus est tēpore adriani imperatoris sub prefecto sapritio. Qui a beato calocero qui ab eodē p̄fecto in ip̄a vrbe in carcere detinebatur fidē xp̄i edoctus est. Cum aūt sanctus martianus in terdoneñ. ciuitate teneret in custodia Sapritius illuc ꝓfiscisci voluit: vt eū faceret immolare. Cū quo scd̄us quasi causa solatij ꝓfectꝰ est: martianū videre desiderās. Et cū extra ciuitatē asteñ. equitarēt: columba sup caput secundi aduolans insedit: ⁊ cū ad flumen tanarum venissent: vidit secundus angelū sup aquā ambulantē: ⁊ ipsum in fide confortātem. Sapritius ꝟo voces deoꝝ cū secundo loquētiū esse putabat. Et cū ꝑuenissent ad flumē burbiam: angelus similiter sibi apparuit: ⁊ ip̄m vt in xp̄m crederet sine vlla hesitatione confortauit. Sed dū terdonā appropinquarent: martianus angelo duce de carcere exiuit: ⁊ secundo obuiauit: ⁊ vt ad palmā obtinendā ꝑgeret inuitauit. Sapritius ꝟo vocē audiēs: ⁊ nullum adesse videns stupefactus se somniare putabat. ¶ Post hec secūdus mediolanū iuit ad quē angelꝰ faustinū ⁊ iouitā de carcere eduxit: a quibus nube quadā aquā p̄bente baptisma suscepit. Et ecce colūba de celo venit: ⁊ corpus dñi deferēs faustino ⁊ iouite dedit: qui secūdū cōicauerūt. ⁊ residuū eucharistie eidē vt martiano deferret tribuerūt. Rediēs aūt secūdus cū iā nox esset: ⁊ ad ripā padi venisset angelus frenū equi eiꝰ accipiens super aquā illū trāsuexit: ⁊ vsq̄ ad terdonā ꝑduxit: atq̄ ad martianū in carcerem intromisit. Qui corpus dñi ei obtulit: ⁊ ad domū suam angelico ductu rediuit. ¶ Postq̄ aūt martianus a sapritio martyrizatꝰ est: ⁊ secundus ipsum sepeliuit: vt supra dictū est in legenda martiani pridie noñ. martij. Sapritius hoc audiēs secūdū teneri fecit: ⁊ xp̄m cōfitentē in equuleo suspensum tādiu torqueri mandauit: donec eiꝰ brachia a suis cōpagibus soluerent. Sed cum fuisset sanitati a dño restitutus in carcerē illuz reclusit: vbi dū esset angelus dñi sibi apparuit: ⁊ secūdū clauso carcere eduxit: ⁊ vsq̄ ad asteñ. ciuitatē deductū ad carcerē vbi erat calocerus intromisit: quibus saluator apparuit: ⁊ eos benedicens cōfortauit. Cum aūt mane sapritius ad carcerem pro secūdo misisset: ⁊ carcere clausa ⁊ signato ipsum minime repperisset: indignatus venit ad vrbem asteñ. vt vel calocerū puniret. Et cū in eodē carcere secūdū ⁊ calocerū inuenisset: calocerū quidē albiganū misit: ⁊ ibidē illū decollari mādauit: vt dictū est supra in passione caloceri. xiiij. kalen. aprilis. Secundū ꝟo aliquibꝰ diebus in carcere detētū educi fecit: ⁊ in cōfessione vere fidei ipso immobiliter persistente picē cum resina liquari mandauit: ⁊ sup caput eius infundi: ac in os ipsius iactari. Qd̄ cum viriliter tollerasset: ⁊ iubilando deo psalleret: ip̄m extra ciuitatē ductū decollari mandauit. Cuiꝰ corpꝰ angeli mox tulerūt: ⁊ ip̄z cū laudibus sepulture tradiderunt. iij. kalen. aprilis.

¶ De sancto Mamertino abbate. Cap. xiij.

Mamertinꝰ abbas prius paganus cum idola quadam vice coleret: vnū oculū ꝑdidit: ⁊ vnius manus ariditatē incurrit. Qui dum deos se offendisse putaret: ⁊ ad templū ad idola colenda pergeret: obuiauit cuidem xp̄iano noīe sauino. Qui cū ab eo causam sue infrimitatis didicisset: eidem xp̄m predicare cepit: ⁊ ne demones quos deos putabat amplius coleret admonuit: consulens vt ad sanctū Germanū antisidoreñ. ep̄m pergeret cuius cōsilio fretus sanitatē reciperet. ¶ Mamertinꝰ ergo iter arripiēs venit ad sepulchrū sancti amatoris ep̄i ⁊ plurimū sanctorū. Et ꝓpter pluuiā nocte sup tumbā sancti concordij se collocauit. Cunq̄ obdormisset apparuit ei visio mirabilis. Uidebat eñ virum ad cellā eius veniētem ⁊ sanctū concordiū vocantem vt veniret ad festū quod sancti peregrinus amator cū alijs ep̄is faciebant. Cui de tumulo sanctus respondebat: ꝙ tunc venire non poterat: quia hospitē suum custodiebat: ne a serpētibus ibidē existentibus occideret. Tūc ille recedens: post interuallū redibat ⁊ iterū concordium aduocabat. Sanctꝰ ꝟo de tumulo surgēs mamertinū ꝑ manū app̄hensum ducebat. Quē sanctus amator: quis esset interrogabat. Et cōcordius hospitē suū esse respondebat. Cunq̄ amator ip̄m tāq̄ pollutū expelleret: ⁊ ille corā

eo ꝓstratus gratiã impetraret: iubet vt ad sanctum germanũ pergat: ⁊ quicquid ille sibi iusserit adimpleat. Euigilans igit ad sanctũ germanũ vẽit: ⁊ sibi visa narrãs veniã cũ baptisma te postulauit: ꝓtexerunt ergo ad tumulũ sancti concordiã: ⁊ remoto lapide plures inueneruut serpentes qui. x. pedũ longitudinẽ excedebãt. Quos germanus ad talẽ locũ abire iussit vbi nemini nocere possent. Bicq; mamertinus baptizatus est ⁊ cõfestim sanat⁹. Factusq; est monachus: ⁊ deinde abbas monasterij sancti germani: vbi sanctus alodius abbas fuit. Quadã vice monachi eius vsi laqueũ tetenderũt: quibus insidiebat: quẽ nocte irruẽs capta detinebat. Quod abbas ꝑscies de lecto surrexit: ⁊ vsq; cõpatiens ipam exoluit: ⁊ ne amplius ad oues redire ꝑsumeret imperauit. Bestiaq; deinde patris mãdata adimplere curauit. Latrones quidã cũ eũ expoliassent solum ei palliolũ dimiserũt: qui nũmũ in palliolo ligatũ inueniens latrones reuocat: vt etiã denariũ illum sibi forte necessariũ accipiant. Qui reuersi pallium cum denario abstulerunt: ⁊ nudũ penitus dimiserũt. Festinãtesq; ad suas latebras fugere tota nocte vagãtes mane diuinit⁹ ad cellã eius inuẽti sunt. Quos ille benigne suscipies ad penitẽtiã adduxit: ⁊ sibi ab eis ablata recepit. Cũ aũt ad monasteriũ de fontaneto veniss̃et ad instãtiã fratrũ die dñico palmaꝝ missam eis solẽniter celebrauit. Et codẽ sero egrotare incipiens die pascue spiũ xpo emisit: videlz. iij. kal'. aprilis. Cui⁹ corpus dũ antisiodoꝝ sepeliẽdum portaret⁹ venientes ad quãdã villã nullo mõ illud inde mouere potuerũt: donec quidã carceratus fractis vinculis liber exiliit: ⁊ ad corpus veniens illud cum alijs vsq; ad vrbem deportauit: vbi in ecclesia sancti germani sepultus est.

¶ De sancto Quirino martyre. Cap. xliij.

QVirinus tribunus martyr passus ẽ rome ꝑsecutione traiani sub aureliano comite vtriusq; militie. Qui tribun⁹ cũ btm̃ hermetẽ vrbis ꝑfectũ in domo in custodia detineret: btm̃ quoq; alexãdrũ papã alibi in arctissimo carcere vinculis mancipat⁹ habueret: ⁊ cũ quirino dudũ de fide nostra colloquiũ habuisset. Alexander nocturno silentio a quodã puero qui faculã ferebat ardẽtẽ e carcere ꝑ fenestrã educit: ⁊ ad domum quirini deductus in custodiã hermetis intromittit. Qõ quirinus cernẽs credere cepit: ⁊ alexãdro ꝓmisit vt si filiã ei⁹ balbinã habẽtẽ in collo struma liberare posset: ipe vna secũ fidẽ xpi susciperet. Alexander xo filie sue sanitatẽ spopõdit eiq; mandauit: vt puellã ad se in carcerẽ suum deferret. Abeũteq; quirino alexãder ad carcerẽ suum a puero reduct⁹ est clausis ianuis custodie vtriusq; tã alexãdri⁹ q̃ hermetis. Cũ aũt quirinus filiã suã alexandro ad carcerẽ suum adduxisset: ⁊ obseratis ianuis ipm ibidẽ repertisset magis obstupuit. Cuius boiã exolues filie sue imposuit moxq; puella sanitatẽ recepit: ficq; quirin⁹ ⁊ filia ei⁹ balbina cũ oĩbus qui in custodia eius tenebantur fidẽ susceperunt ab alexãdro papa baptizati: vt in ei⁹ narrabit passiõe v. noñ. maij. Quod audies aurelianus qui locũ imperatoris absentis in vrbe tenebat quirinũ detineri mandauit. Cui xpm confitenti linguã fecit abscidi ⁊ in equuleo leuari. Qui cũ nihilominus loquẽs iniurias ꝓumperet iudicis ꝑcussis sibi manib⁹ ac pedib⁹ decollari eundẽ mandauit: ⁊ corp⁹ canib⁹ iactari: qõ tñ occulte xpiani rapierẽt via apia sepelicrũt. iij. kal'. april'.

¶ De sancto Regulo epo Cap. xv.

REgulus epus natione grecus iohannis euãgeliste apud ephesum discipulus fuit: Quo in pathmos insulã relegato athenas veniẽs dionysio adhesit cũ quo romã perrexit: et vna secum ⁊ cum sanctis rustico ⁊ eleutherio a btõ papa clemẽte ad gallias ꝓdicatiõis gra destinat: qui primũ arelatũ deuenit: vbi a sctõ dionysio xpi noie inuocato idolũ martis destruit: ⁊ multis cõuersis tẽplũ illud in honorẽ ap'oꝝ petri ⁊ pauli cõsecrat: missis q̃ socijs suis ad diuersas vrbes ipe dionysi⁹ sctõ regulo arelatẽsi. ciuitati ordinato epo pisius accessit: vbi cũ rustico ⁊ eleutherio martyrũ palmã suscepit. Eodẽ aũt die quo passi sunt: dũ missam regulus in arelato celebrarer ⁊ noĩa istoꝝ martyrũ iaduertenter in canone cũ alijs sctis recitasset mirat⁹ q̃d dixerat vidit in altari. iij. colũbas ipoꝝ martyrũ noĩa cõscripta in rostris habentes. Quaviõne cognoscẽs sctos ꝑ martyrũ migrasse cõmisso ppo cuidã felici epo pisius accessit: ⁊ a xpiana marrona oliz dionysij discipula catulla noie hospitio suscept⁹: martyres xpi eadẽ die qua visionẽ viderat passos fuisse cõparuit: ⁊ sup eoꝝ corpa basilicã edificauit. Inde siluanectẽsem ciuitatẽ ire disponẽs in villa lauria idolum mercurij baculo cõminues: ppl'm cõuertit: ⁊ basilicã dei genitricis ibidẽ ꝓstruxit. ¶ Post hec in ciuitate siluanectẽsi a filio cilicie cõsanguinee catulle ꝑdicte a demone obsesso imũdũ spiũ in spẽ vesptilionis eiecit: q̃ cũ asinũ sctõ intrareveller: asinus miraculose pede crucẽ in terra signauit: ⁊ demon euanuit. In itroitu etiam ipsius vrbis ostia carceris leui baculi ictu feriẽs reserauit: ⁊ xpianos detẽtos absoluit. quẽdum ꝑfectus quereret puniẽdũ: a sctõ dionysio ⁊ socijs noctu in somnis monite fibi comminata terrif: ⁊ ne regulo noceat admonef. Qui cũ mane ꝑ eo mitteret: vt doctrinã salut⁹ susciper: audiẽs q̃ regulo igredierẽ tẽplũ oĩa idola corruiss̃ent: ⁊ q̃ ex hoc ipe pontifex occidere vellet epm.

quidē ab eoꝝ furore defendit: ⁊ fide pcepta templū illud in honore beate virginis dedicandū obtinuit: oēmq; populum baptizare fecit.

¶Post hec cuꝫ die quadā sanctus in villa ruliaco p̄dicaret: multitudis ranaꝝ garulitate impedit?: ranis illis vni excepte perpetuū silētiū imposuit: qō vsq; in p̄sti in ipo loco miraculose permanſit. Quieuit in pace anno. lx. etatis sue. iij. kalen. aprilis. sepultus in vrbe arelatē. in ecclesia apostoloꝝ quā ibidem consecrauit.

¶De sancto Amos pphēta. Cap. xvi.

AMos pphēta nō fuit pater ysaie: vt plures putāt. Nam ysaias nobili genere nobili parēte exortus est. hic aūt pastor et rusticus fuit alijsq; ifis q̄ ille apō hebreos scribit: vt hieronymus tradit: q̄ litterarū differentia apud latinos nō habef. Fuit autē cognatio huius ex oppido thecua: qō sex milibus a bethleem distat: curāq; gerens pecorum in latitudine cāpoꝝ q̄ p̄rimi sunt oppido thecue: in q̄bus humi aridō atq; arenoso nihil oīno frugū gignit: sed vberrimis pascuis abūdāt: ⁊ iō cuncta sunt pastoribus plena: ⁊ sterilitatis terre cōpensat pecoꝝ multitudie. Et numero isto pastoꝝ fuit amos imperit? sermone: sed plenus scia. Prophetauit aūt ijsdē tēporibus q̄b? ioel: naū: ionas: osee: ysaias: ꝫ aliquātulū exorsus est pphetare ante ysaiā: videlicet tēporib? hieroboā filij: ioas regis israel ⁊ amasie regis iuda. Missusq; est vt cōtra gētes illas que ei? lectione cōprehendunt irā dei venturā denūciaret: ⁊ maxie cōtra. x. trib? isrl: vt euersionē domus hieroboā ⁊ calamitatē populi prediceret. Q̄ cū significasset amasias sacerdos bethel hieroboā regi ex mādato ipius: phibuit amos ne vltra in regno. x. tribuū pphetaret. Cū aūt amos cessare nollet: dicēs se nō esse pphetā sed pastorē missum a dño frequēter illuꝫ amasias plagis affligit. Tandē filij eius ozias frequēter eū increpās: vecte per tēpora transfixit: ⁊ semiuiuus in terrā suam deductus post dies aliquot dolore vulneris expirauit p̄die kalen. aprilis. Sepultus est cū patribus suis. Hec hieronymus ⁊ ioseph̄us. hic pphēta ex numero. xij. pphetarū est qui in sanctoꝝ patrum catalogo Eccl̄. xlix. c. conscribuntur.

¶De sancto Amos abbate. Cap. xvij.

AMos abbas in deserto scythi pater fuit quasi. CC. cccc. monachoꝝ cenobij q̄ dicebaf tebarmese: q̄ erāt ingētis abstinentie viri habentes vsui indui collobijs quasi saccis lineis ⁊ pelle confecta a collo post tergū ⁊ latus descendēte cōtegi: cucullis etiā caput operiri maxime cū ad sumēdū cibū veniebaf: eisq; facile velare: ne alius alium parti? escā sumentē deph̄enderet: habētes summum silentiū: ita vt nec putaref esse in illo loco quisq; hoīm vbi sedebaf ad mēsas. Et ois eoꝝ congregatio sic erat posita in multitudine: ac si eoꝝ quisq; fuisset in solitudine dum ita lateret vnius cuiusq; abstinētia: vt ab alio cognosci non posset. Sedebāt ad mēses cōtinētes magis q̄ cibos sumētes: vt nec defuisse mēsis nec ventri satisfeciſſe viderenf: qꝫ maioꝝ ꝛrus est his abstinere q̄ in oculis habenf: ⁊ manibus. ¶Post gubernatā ꝛo ⁊ regulatā cōgregationē ad desertū nitrie accessit: vbi dū esset: rogauit duos ad se veniētes: vt sibi doliū a ciuitate deferrēt necessariū ad aquā colligendā: illiq; p̄miserūt. Recedentes autem alterum eoꝝ penituit: ⁊ deferre recusauit: eo q̄ per deuexa et p̄rupta montiū nollet camelū lōgo itinere: ⁊ piculo exponere. Alter vo nō habēs camelū cū deuotiōe portauit asino: qō ita leuiter asin? tulit: ac si nullo pōdere oneraf? incedēs. Qui dū ad cellā deuenit: amos illū gratāter excepit: eiq; camelum comitis sui mortuum esse nunciauit: eo q̄ p̄missuꝫ attēdere noluit. Illeq; reuersus ita euenisse comperuit. Quieuit in domino vir dei p̄die kalen. aprilis. hec in vitis patrum.

¶De sancto Amonio abbate. Cap. xvij.

AMonius abbas in deserto interiori nitrie plen? charitate habitauit cū duob?: q̄ sibi carne ⁊ spū fratres erāt. Quoꝝ alter eusebius: alter eutimus vocabaf: tertiū q̄ germanuꝫ dioscoꝝ nomīe habuit: qui eps fuit: hic aūt fratres suos p̄decros ⁊ alios monachos: ac si nutrix filios cōfouebat: qui ⁊ monasterium muro vallatum cōstruxerat: in quo ⁊ puteum foderat oibusq; necessarijs instruxerat. Et dum quidaꝫ frater saluari volēs ad eū veniſſet q̄rēs cellulā vacātem in qua habitare posset: iposuit ei vt se in suo cenobio expectaret: donec ad requirēdū accederet. Abiēsq; p̄cul ab eo loco sibi cellulaꝫ paruissimā fecit: in q̄ habitare cepit: ⁊ fratri q̄ aduenerat monasteriū cū oibus q̄ in eo fuerāt reliq̄t. Sed si plures fuissent q̄ ad eū veniſſent saluari cupiētes: vir sanctus oibus fratrib? cōgregatis: ⁊ cū alacritate eū iuuātibus locellum vna die construebat. Et dū aduene qui venerāt ad ecclesiam vel ad refectionem inuitati essent vnusquisq; de fratrib? amonij de suis cellulis necessaria p̄ferebāt: ⁊ nouas cellulas construebāt: ita vt nihil vtēsilū que requirūtur deesset: nec tamen cuiusq; collatio nota foret. Regressi ergo hi quibus cellule fuerāt p̄parate: eas introgressi omia inueniebāt que ad vsum necessaria erant. Et hec ipsa amonius sepius summa charitate iterauit. Hec in vitis patrum.

¶De sancta Balbina virgine. Cap. xix.

Balbina virgo fuit filia quirini tribuni matris de quo supra dictum est. iij. kalen. aprilis. Que vt ibidē dictū habetur cum esset strumosa a sctō alexādro papa liberata est. Nā cū pater eius boiā de collo alexandri tulisset ⁊ pergeret vt filie collo imponeret ꝓut sibi sctūs papa mandauerat apparuit puer faculā deferens ⁊ puelle assistēs: qui eā in amorē xp̄i ⁊ virginitatis perseuerantiā cōfortauit: eiq; spōsuz celestē ꝓmisit. Mox aūt vt boia circa colū v̄ginis cingit: puella a struma liberat: ⁊ ab alexandro papa baptizat. Que in virginitatis ꝓposito vsq; ad vite finē permansit. Et cum ex deuotione boiā alexandri pape oscularetur admonita ab ip̄o catenā beati petri apostoli requisiuit ⁊ obtinuit: ⁊ moriēs sancte theodore sorori hermetis prefecti et matris cōmendauit. Sepultaq; est via apia in cimiterio pretaxati iuxta patrem suum pridie kalen. aprilis.

¶ De sancta Theodora v̄gine ⁊ mar. Cap. xx.

Theodora virgo et martyr sub aureliano imperatore rome passa est: hec fuit soror hermetis matris et prefecti vrbis que a sancto alexādro papa in fide docta ⁊ baptizata est. Cuz aūt beatus hermes ab aureliano passus fuisset: ⁊ ip̄m soror theodora sepelisset ab eodē imperatore ⁊ ipsa dudum in vinculis detenta: tandem capitis obtruncatione passa martyrium sepulta est iuxta fratrem suum via salaria non longe ab vrbe roma kalen. aprilis.

¶ De sancto Valerico abbate. Cap. xxi.

Valericus abbas aluernia natus cum patris oues adhuc puer pasceret scholas puerorū frequentans: occulte litteras didicit. Deinde relicto seculo secutus est auunculum: abbatem monasterij auturien̄. vbi satis renitente patre monachus effectus est. Et post alicuius temporis lapsum artiori vite ⁊ ꝓfessioni se tradēs a sctō macario abbate in monasterio antisiodoren̄. ciuitatis receptus est: vbi duduz manēs adhuc ad ꝑfectiora intendēs quēdā nobilē noīe bobiū cōuertit: ⁊ cū ip̄o monacho facto luxouiū iuit. Ibiq; ambo discipuli sancti sunt colūbani abbatis. ¶ Post hec valericus de sui abbati licētia cū alio fratre ad predicandū gentibus accessit. Et veniēs neustriā remotuz solitudinis locuz a rege clotario īpetrauit: vbi cū eodē cōsocio in vite sctītate ꝑmansit: ⁊ multis virtutū signis effulsit. Nā in vico ābianēsiū gualunago reū quendā dudū patibulo appēsuz deposuit ⁊ suscitauit. ¶ Matrona q̄dā ꝑ puerꝝ suū panes et duos vini flascones viro demisit: sed puer partē panū ⁊ vinū ex flasconibus ī via abscōdit: ⁊ reliquū vtriusq; ad sanctū portauit: quem ille monuit ne de vino aut pane in via dimissis gustaret: eo q̄ serpēs esset in flascone et venenū in pane. Cōfusus puer rediit: ⁊ ꝑpentē in flascone videns extimuit: ⁊ penitentiā egit. ¶ Cū tēpore hyemis ad domū presbyteri cū socijs ad ignē ꝓ se calefaciēdo declinasset: ⁊ presbyter cum quodā iudice ciuitatis ad focū sedētes inania ⁊ lasciua verba ꝓferrēt: ab eo admoniti vt silerent: cum adhuc in deteriora prorumperent: inde discessit. Et statim presbyter excecatus est: ⁊ iudicis virilia marcuerūt. Qiuenit in christo kalē. aprilis. Sepultus ambianis in monasterio leucan̄.

¶ De sancto Hugone episcopo ordinis cartusien̄. Cap. xxij.

Hugo ep̄s gratiopolitanus fundator fuit ordinis cartusien̄. Cuius mater cū ip̄m gestare in vtero vidit in somnis se parere filiuz: qui a beato petro apostolo ⁊ alijs multis sanctis in celū ferebat. Et precognoscēs eum aliquid magni futurū natū puerū ⁊ educatū tradidit litteris imbuendum. Qui satis iuuenis monachus effectus cartusiēsium ordinem inchoauit. Cum em̄ esset in solitudine cartusie vidit per somniū septem stellas sibi ducatū ad habitaculū vsq; ad p̄stātes. Mane aūt facto ecce septē viri: quoꝝ vnus fuit magister bruno: quattuor alij litterati: et duo laici ad eum venerūt vitam solitariam exquirentes. Quos sanct⁹ septē stellas visas esse intelligēs: eisdē visa narrauit: ⁊ cū eis in ip̄o loco monasterium ⁊ ordinē inchoauit. ¶ Deinde disponente deo factus est abbas calesien̄. Deinde episcop⁹ miserenus siue gratiopolitanus. Fact⁹ est autē episcopus quietē mentis desiderās absolutionem ab episcopatu per nūcium: deinde ꝑ seip̄m ab honorio secūdo et innocentio secūdo romanis pontificibus obtinere nequit: eo q̄ ipsum perutilem ecclesie cognoscebant: multasq; persecutiones a petro leonis ecclesie dei aduersario ꝓ libertate ecclesie passus est: eo q̄ innocentio pape cui ille inimicabat cōstanter iste faueret. Quieuit in pace āno gr̄e. M. cxxxij. etatis sue āno. lxxx. in senectute bona kalen. aprilis.

De sctō hugone abbate boneuallis. Cap. xxiij.

Hugo abbas boneuallis ordinis cistercien̄. floruit tp̄e federici p̄mi. Qui dū iuuenis ordinē eēt īgressus: ⁊ de redeundo ad seculū grauiter tētaretur: oratiōe in ecclesia facta beata v̄go sibi per visum apparuit: eiq; natiuitatē: conuersa-

tionē:passionē:resurrectionē: ⁊ ascensionē xpi ostendit. Ex qua visione confortatus in nimia sanctitate perseueranit: quē sanct⁹ bernardus abbatē bonevallis constituit. ¶Sub hoc nouitius quidā in suo principio tēpt⁹ de redeūdo ad seculū confessus abbati:⁊ ab eo confortatus perstitit. Et per biennīū ante ei⁹ obitū grauē infirmitatē incurrit:sed a beato iob ei apparēte confortat⁹ die sequēti expirauit. Ac postmodum abbati apparuit gratias ei agens: q̄ eius hortatu in ordīe pmansit: seq̄ in gl̄ia esse dixit. ¶Alīj quoq; duo nouitij de recessu tētabātur: quor vnus q̄ miles puer⁹ fuerat: in somnis vidit se cadēre in puteū tāte profunditatis:q̄ tres dies transiebāt donec ad ꝓfundū ꝓueniret. Qō cū abbati rettulisset: exposuisset hunc esse abyssi puteū in quē casur⁹ erat:si ab ordine discederet. Ille ꝯo nihilomin⁹ abijt:⁊ post triduū ab hostib⁹ occisus fuit. Alius ꝯo q̄ cleric⁹ erat:ab eo monit⁹ pmānsit: eo q̄ sibi abbas vitā eternā ꝓmisit. Cui pridie q̄ mozeret: dña nr̄a apparuit: ⁊ in crastinū ei glorīā a suo abbate ꝓ missaz obtinendā incunctāter asseruit:q̄ die sequēti expirauit. ¶Cū sepius diabolū in chozo inter fratres vidisset:dixit aliquē ex fratribus graui peccato detineri: nec talis visio restitit: donec vnus ex fratrib⁹ peccatū qō cōmiserat cōfessus fuit. ¶Johānis ei⁹ ministri ⁊ fratris vnius paralytici egrotantiū diez ⁊ hozā trāsit⁹ predixit:⁊ vt ꝑdixerat sic euenit. ¶Famul⁹ cellarī infirmatus peccatū graue vni fratrū confessus ab eo monitus est: vt abbati illud cōfiteretur: qō ille se facturū ꝓmisit: si abbas tūc absens anteq̄ obiret reuerti cōtingeret. Sed anteq̄ abbas venisset expirauit. Postea ꝯo frater ille abbati in dormitorio apparuit:eiq; peccatū vt ꝓmiserat cōfessus fuit addēs ex hoc magnas luere pēas:quē abbas absoluit. Ac postea confessorē suū interrogās de eodē pcto ⁊ p missiōe sibi facta certificat⁹ extitit. Pro cuius anima dū orasset: vidit eū postmodū cū magna luce de sua liberatione sibi gratias referentez. Post multa ꝯo sanctitatis eius insignia sanct⁹ abbas hugo in monasterio bonevallis humanitatis debitum soluit:ibidem sepultus.

¶De sancta Maria egyptiaca. Cap. xxiiij.

Maria egyptiaca q̄ peccatrix appellabatur in egypto nata parentes annozum xij. deserens alexandriā fugit: ibiq; xvij. annis publice se libidini subiecit: et nulli hominū se petenti denegauit: quinimo multos ad luxuriā obscenis actibus inserviens prouocauit. Cum autez ꝯo mines regionis illius ad adorandam sanctam crucem hierosolymā ascenderent: quibusdam inuenibus sociata cum eis nauem ascendit: et hierosolymam nauigauit: et nauigando omnibus indifferenter se exposuit:⁊ plurimos secū concumbere fecit. Cum ꝯo naute ab ea naulū requirerent: corpus suum eis pro naulo prostituit. ¶Et cum hierusalē aduenisset: ⁊ pro adorāda cruce vsq; ad fores ecclesie cum alīs accessisset:subito et inuisibiliter repulsam patiebatur:⁊ intrare nullatenus permittebatur. Ter⁹ quoq; cunctis intrantibus ipsa tertio ad limen perueniens repulsa est. Ad se igitur reuersa ⁊ hoc propter eius enormia flagitia euenire cognoscens:pectus tōdere cepit:⁊ lachrymabiliter a cordis intimo peccata sua defleuit. Et coram imagine dei genitricis prostrata orare cepit:vt peccatorū sibi veniam impetraret:⁊ sanctam crucem adorare permitteret:promittens seculo abrenunciaturam:⁊ deceter⁹ caste mansuram. Receptaq; aliqua fiducia sine repulsa ecclesiam intrauit:⁊ crucem domini cum ceteris adorauit. Cui quidam pro elemosyna tres nūmos tribuit:de quib⁹ tres panes emit. Audiuitq; vocem sibi dicentem: q̄ si iordanem transi:et:salua esset. Jordanem ergo transiuit:⁊ in desertum accessit:⁊ xlvij. annis ibidez manens:nec hominē:nec quodcūq; animal vidit. Tres autem panes quos secum tulerat:ad instar lapidis indurauerunt:⁊ xvij. annis ei ad cibum sufficerunt: vestimentis autem eius putrefactis nuda remansit:estu pariterq; gelu cute;ethiopis instar denigrata:capilli ꝯo cani effecti cutis nigredinem operiebant. Annis autem xvij. diuersis tentationib⁹ molestata: ipsa tandē dei gratia oēs deuicit:⁊ deinceps annis xxx. celesti lumine super eā diebus singulis radiāte sine cibo permānsit. ¶Eodē tpe abbas zozimas in cenobio scrōz monachoz iuxta iordanem morabat:q̄ diuina inspiratiōe cōmot⁹: hc remū illā ingressus est:vt aliquē seruū dei ibidem latitantē inueniret. Qui cū iter. xx. dierū perābulasset: vidit quandā nudo nigroq; corpore perābulantē incendio solis exustā:carnis comisq; respersam:quevidēs eū fugā arripuit: ⁊ abbas post eā currere cepit. Tūc eū ex noie vocans:cur se persequeret interrogat:⁊ qz nuda erat pallīū suū sibi tradi petijt: vt sic operta eū alloqui possit. Qui se noīari audiens stupefactus:pallīū ei proiecit:⁊ in terra ꝓstratus vt se benediceret exorauit:illa ꝯo ad eiz benedictionem spectare dicebat:eo q̄ presbyter erat. Cū autē nomē ⁊ officiū suū audisset:magis extimuit:⁊ instāter ab ea benedictionē obtinuit. Cūq; ipa extensis manibus oraret: vidit ipam mensura vnius cubiti a terra in aere leuatam. Et cogitare cepit:ne forte spiritus esset. qui se orare sic fingeret. Cui mox sancta eius cogitationem aperuit:⁊ qz vere esset mulier ⁊ nō spiritus affirmauit. Et adiurāte sene cū eo sedit:

⁊ omnē vite sue ordinē vt premissum est enarrauit: rogans senē vt ad monasteriū redeat: et post annū die dñice cene ad iordanē veniat: et corpus dñi secū ferat: promittēs q̄ tunc ad ipm locū veniet: ⁊ de manu illius sacramēta dñica sumet. ¶ Rediēs igitur abbas ad monasteriū reuolutoanno die cene domini tulit corpus dominicū ⁊ vsq̄ ad iordanē pueniēs ex alia patre fluminis mulierē stantē aspexit: ⁊ cogitās quō ad eū fine naucula pertranſiret: subito vidit eā signo crucis edito sup aquas ad se venientem. Cūq̄ stupēs ad pedes eius prostrare vellet: illa phibuit eo q̄ dñi corpus ferret ⁊ sacerdotū dignitate preemineret. Cūq̄ sacramēto abbatē rogauit vt sequenti ad se anno ad heremū redire vellet. Et sup aquas iterū iordanis ambulās rediit: ⁊ solitudinē petiit. zozimas ho ad suū monasteriū regressus dolere cepit q̄ eā de noie suo interrogare nō meminit. Sequēti ho anno ad locū vbi eā prius viderat venit: ⁊ ibidē eam defunctā repperit. Qui lachrymās eāq̄ tangere nō audēs: timēs ne forte sibi displiceret: ad caput ei⁹ litteras in terra descriptas legit ita continētes. Sepeli zozima marie corpusculū: redde terre puluerem suum: ⁊ ora pro me ad deū: cui⁹ precepto die secūdo aprilis reliqui hoc seculū. Tunc ille pro certo cognouit ⁊ mox vt sacramentū dñi accepit ⁊ ad desertū redijt vitā finiuit: ⁊ q̄ spaciū itineris dierū. xx. illa vna hora perambulauit. Cūq̄ terram quo foderet non haberet: leoni ad se venienti mansuetissime iussit effodere terram. Qui iussa humiliter adimpleuit: et ad desertum vt agnus accessit. Senex quoq̄ corpe humato ad monasteriū suū glorificās deū ven't. Quieuit in dño sancta dei maria peccatrix. iij. noñ. aprilis.

¶ De scā Theodosia virgine ⁊ mar. Cap. xxv.

Theodosia virgo tēpore diocletiani apud cesaream palestine passa est anno etatis sue. xvij. Que nobili eiusdē ciuitatis exorta psapia elegātis pulchritudinis existēs dū ad sanctos martyres in carceribus detentos cōfugisset: vt eorū se orationib⁹ cōmendaret: facta est ei vox de celo: q̄ eaz xp̄us oleo athlete perungeret ad passiones tolerandas. Hec a preside vrbano cōprehensa: dū xp̄m cōfiteref: nudata ad stipitē p capillos suspendit: sed nube supueniente pregit. Deinde ferro onusta incarcerat: sed diuinit⁹ a xp̄o domino liberatur. Post hec ligato ad collum eius ingenti saxo in mare precipitatur: sed ab angelis solura ad litus reducitur. Subsequenter leopardis exponitur a quibus oīno intacta custoditur. Nouissime ho capite cesa est: visaq̄ est ab astantibus colōba auro splēdidior de ore eius exire ⁊ celū ascēdere. Cuius corp⁹ a fidelib⁹ in eadē ciuitate cōditū est. iij. noñ. aprilis.

¶ De sancto nicecio epo. Cap. xxvi.

Nicecius eps lugdunen. fuit. Cuius vita virtutib⁹ nō mediocrit effulsit: ⁊ pciosa mors nihilominus miraculis cōmendatur. Qui ⁊ in christo quieuit. iij. noñ. aprilis in ipa vrbe tumulatus. Hec in martyrologio adonis.

¶ De sanctis Agape ⁊ Chionia virginibus ⁊ martyribus. Cap. xxvij.

Agapes: Chionia: ⁊ Hyrenes virgines passe sunt in vrbe tyre diocletiani sub comite sisinnio. Ide fuerunt sorores: ⁊ ancille sancte anastasie: vt in eius passione dictū est supra. viij. kalen. ianuarij. Que cū xp̄iane eēnt ⁊ p̄fecti monitis obedire nollēt: in cubiculo eas reclusit vbi coḡne vtēsilia suadabantur. Et cū in eaz amorē exardesceret: eo q̄ pulcherrime essent: ad eas nocte intrauit vt suā libidinē exerceret. Sed in amentiā versus putans se tractare ẏgines: carbones patellas calidarias ⁊ similia amplexās osculabat. ⁊ ex hoc satiatus ⁊ deformis ad modū exiens a seruis putarur in demoniū versus: ⁊ verberib⁹ afficitur. Cūq̄ imperatorē adisset vt de hoc cōquerer⁹ suspicantib⁹ cūctis: q̄ in furiā versus eēt: virgis percutit: facie cōspuit: luto ⁊ puluere in ipm piectis deteri⁹ fedat. Et q̄ oculi eis tenebant ne se talem vt erat aspiceret: mirabat cur sic oēs eū vituperose tractarēt: videbaturq̄ sibi q̄ ipe ⁊ oēs alij albis induti essent. Cuz aūt sic se deformē ab alijs didicisset: putās q̄ puelle magicis sic eaz artibus ludificassent. Jussit eas coā se expoliari vt saltē nudas aspiceret: vestib⁹ aut̄ earū corporib⁹ adherētibus: nulla tenus spoliari poterūt. Jpe ho adeo dormitauit q̄ a pulsantibus excitari nequibat. Hec audiens diocletianus virgines tradidit sisinnio comiti puniendas. Qui primo hyrenē auditā vti magis iuuenculā carcerauit. Agapē ho et chionam ignibus immisit. Statimq̄ virgines orantes spiritū emiserunt. Corpora ho illaruz ⁊ vestimenta ac capilli oīno intacta ab igne mā serunt. Quarū corpora anastasia earū secundū seculū dña sepeliuit. iij. noñ. aprilis.

¶ De scō Euagrio presbytero. Cap. xxvij.

Euagri⁹ presbyter duorum macariorū discipulus fuit. Hic a gregorio nazāzeno diaconus ordinatus: ⁊ cū eo in egyptū descendens: viros monasticos inspiciēs relicto seculo vitā illoz est imitat⁹. Qui dū a sacerdotū eēt: ⁊ pulcherrim⁹ corpe in vrbe resideret a senatore propter vxoris zelotypiā nouit sibi mortē parari: eo q̄ eidē familiarissim⁹ eēt. Sed diuia monit⁹ visione heremū petēs duoz macariorz succes-

ue discipulus factus est. De hoc heraclides refert fuisse q. xiiij. annis in abstinentia vixit: panis et olei modicū sumēs. Qui dū de carnis concupiscentia tentaret: rota nocte in puteo stabat tpe hyemali: vt carnes gelu cōstringerentur. Aliqn etiā spū blasphemie tactus. xl. dieb⁹ sine tecto permānsit. A demonibus etiā pluries verberat⁹ est. ¶ Die quadā tres maligni spūs i specie clericoz eidē abstiterūt contra fidē catholicam disputātes: quoz vnus se arrianū: scōs eunomianum: tertius apollinariū se dixit: quos oēs ipse dei sapiētia superauit. ¶ Cum ecclesie clanes deperissent: ipse ostiū partem illā quam claues introibāt signauit: statimq; fores aperuit. Euidā etiaz discipulo oīa q̄ sibi p annos. xviij. euenerūt: ante illud tps sibi futura pdixit. Per annos. xvi. neq; carnes: neq; coctū: neq; pomū: neq; q̄q; viride comedit: nec balneo vsus fuit. Et cū āno. xvi. ppter stomachi passionē sibi necessitas esset coctū comedēdi: panē non tetigit: sed oleraue lenticulā biēnio degustauit. Artes q̄q; t fallacias demonū t spirituuz differentias subtiliter nouit. Appropinquās necē: sed tm̄ p duos annos antea se a carnali impugnatiōe liberatū fuisse dixit. Etareq; lōgeuus sub impatoze valente e seculo migrauit. iij. nōn. aprilis. Huius discipul⁹ palladius fuit. ¶ Die sanctus diuina t humana lfatura clarus aduersus octo pncipaliū vitioz suggestiones: quas aut pmus aduertit: aut inter pmos didicit octo ex sacraz lfarū testimonijs libros opposuit. Ita vt vnaquecq; suggestio ptra se habeat testimoniū: quē libū ex greco in latinū vertisse se tradit gēnadi⁹. Scripsit t anachoritis simpliciter viuētibus libū centū sentētiarū p capla digestū. Eruditis vo t studiosis q̄nq̄ginta quē etiā de greco ides gēnadius trāstulit in latinū. Supioze vo iāduū trāslatū coarcuit. Scripsit t cenobitis finalmontis doctrinā vite cōis. Virgini deo sacrare libellū edidit religioni sue conuenientē ac seruī. Paucas etiā sentētiolas obscuras valde t solis monachoz cordib⁹ cognoscibiles oīdit. Quas etiā gēnadius ex grecis latinas fecit. Scripsit t alios duos libros valde putiles. Quoz vn⁹ de actuali vita monachis ītitulat. Alter vo cognitionalis. Hec Gēnadius de viris illustribus.

¶ De sancto Euagrio epo. Lap. xxix.

Uagrius pbyter alexandrinus: t postmodū antiochen⁹ epūs vir acris t pstātis ingenij t discipul⁹ athanasij alexādrini epi fuit. A quo t pbr ordinat⁹ est. Hic vitā beati antonij ab eodē athanasio in greco scriptā in latinū cōuertit sermonē. Dū adhuc pbyter eēt diuersoz tractat⁹ beato misit hieronymo: vt ipe libro de illustribus tradit. Qui etiaz sanctitate insignis antiochie quieuit.

¶ De sancto Ysidoro episcopo t confessore. Lap. xxx.

Sidorus episcop⁹ hispalen. que ciuitas est hispanie ex eisdē hispanijs oriūdus tēpe heraclij imparoris: sanctitate claruit t doctrina: vt ait Sigibert⁹. Qui multa volumina ecclesie dei vtilia cōdidit: videlz Soliloquioz libros duos. Sententiarū libros quattuoz. Sinonymoz libros viginti. Ethymologiaz libros viginti. De officijs libros duos. Cōtra iudeos ad sororem florentianā libros duos. De significatiōe nouī t veteris testamēti ad orosiū libros duos. Alle goziarū in quinq; libros moysi libros q̄nq;. In iosue vnū. In libū iudicū vnū In libros regū: librum vnū. De corpore t sanguine dñi librum vnum: t plura alia. De origine officioz libros duos. Itē libū differentiarū. Itē de vita t obitu sanctoz q̄ dūz pcesserūt. Itē de natura rerū. Itē libū artiū. Itē libū de summo bono. Itē extat t liber decretoz apostolicoz romanoz pontificū canonūq; cōciliorū: q̄ p successiones tempoz diuersis locis p orbē a catholicis episcopis celebrata sunt: que omnia grandi t insigni volumine compinxit. Ex quo cōstat quonis prepositi beluacen. t gratiani decreta: vt plurimum fuisse decerpta: vt dicit Uincētius. Quiesuit hispali vita t doctrina prefulgidus pdie nonas aprilis: ibiq; iacet humatus.

¶ De sancto Ambrosio cōfessore. Lap. xxxi.

Mbrosi⁹ diaconus martionis primū labe infectus: postmodū ab origene corrept⁹ christiane fidei confessor exuasit. Et in e uditione vbi dei studium ferueus adhibuit: atq; cōfessionis dominice gloria insignis fuit. Huius solerti studio t flagranti industria vi precū t obsecrationum coactus origenes infinita ferme dictauit volumina. Notarios nempe scriptores et scriptores puellas scribendi peritia apprime eruditas exhibuit: et sumptui necessaria affatim ministrauit. Ipsum etiam elegantis ingenij fuisse epistole ipius ad origenem date indices sunt. Obiit ante mortem origenis: vt dicit Hieronymus libro de illustribus: t de hoc eusebius. vi. ecclesiastice hystorie mentionem facit. Quieuit autem in domino pridie nōn. aprilis.

¶ De scta Hyrene virgine t mar. Lap. xxxij.

Irenes virgo t martyr sororsanctaz Agapis et chionie: de quibus superius dictū est tertio nonas aprilis. Postq̄ predicte soro-

res sue a comite sisinnio martyrizate fuerunt: cū eēt ceteris iunior die tertio de carcere educitur: in quo reclusa detinebat. Quā comes nudatā iussit ad lupanar duci: vt oīb⁹ ꝓstitueret. Cum aūt duceret: apparuerūt ministris duo angeli duoꝝ militū quos illi cognoscebant facies pretēdentes: mādantes satellitib⁹ ex parte comitis: vt hyrenē ad lupanar nō inferrēt: sed eā ad talis mōtis cacumē deducerēt. Qd̄ dum illi ꝑfecissent: ⁊ hec comes q̄ nihil de hoc illis mandauerat didicisset: iratus ista magie deputans ad montē illū ascēdit. Et tota die gyrans supcilium ⁊ hyrenē quidē aspiciēs: sed ad eā pertingere nō valens: arcum tetēdit: ⁊ sagitta directa ipam in corde ꝑcussit. Cuius etiā corpus iuxta sorores suas anastasia sepeliuit noñ. aprilis.

¶ De sancto Sixto primo papa et martyre. Cap. xxxiij.

Sixtus papa huius noīs p̄mus natione romanus ex patre pastore de regione via latina: alexādro p̄mo pape in ep̄atu successit: ⁊ sedit annos. x. mēses iiij. dies. xxi. Hic cōstituit vt p̄fatione complera chorus hymnū angelicū decātaret: scz sanctus sctūs sctūs dñs deus sabaoth ⁊c. q̄ mysteria sacra nō tāgerent: nisi a mistris altaris. Cōstituit etiā vt corpale nō fieret ex syrico nec pāno tincto: sed de purissimo lino cōtexto: quia corp⁹ dominicū in syndone alba ⁊ mūda inuolutuz fuit. Et vt mulier vasa sacrata altaris: nec pallas auderet cōtingere. Insup cōstituit vt quisq̄s episcoporum ad sedē apostolicā vocatus esset: rediens ad ecclesiā suā nisi cum lr̄is papalib⁹ nō susciperetur. Qui etiā sub adriano imperatore martyrio coronatur: foras muros vrbis via que apia nūcupat. viij. idus aprilis. Et cessauit episcopatus dies duos. Et sepultus est ꝓpe altare beati petri in sepulchro in quo req̄escūt linus: cletus: anacletus: ⁊ euaristus. Et licz sit tātoꝝ martyrū altare tamē solius sixti nūcupat. Hic eñ seuiēte vbiq̄ persecutiōe xp̄ianis in gallia poscentib⁹ vt aliquē virū dirigeret: qui pene iā fidei lucernā extinctā accēderet: misit ꝑegrinū ep̄m romanū pluribus ei associatis: qui multis ibidē cōuersis martyrio coronat⁹ est: vt dicet in eius passione. xvij. kalen. iunij.

¶ De sctō theodoro ep̄o ancyrañ. Cap xxxiiij.

Theodorus ancyranus ep̄us galatie fuit: vir clare sapientie ⁊ sanctitatis insignis. Hic aduersus nestoriū redargutionis ⁊ cōfutationis edidit librum veritatis catholice protectorem: arte dialectica ordinatū: multis vtens assertionib⁹ anteq̄ scripturarū poneret testimoniū. Quieuit aūt in dño. viij. idus aprilis: vt ait gemnadius libro de illustribus.

¶ De sancto Theodoro presbytero et confessore. Cap. xxxv.

Theodorus antiochene ecclesie presbyter vir moꝝ honestate ꝯspicuus: sciētia clarus: ⁊ lingua disertus: aduersus apollinaristas ⁊ anomeos. xv. de incarnatione dñi composuit libros. Claruit q̄ theodosij p̄mi imperatoris tēporib⁹. Hec gemnadius vbi supra.

¶ De sctō Egesippo cōfessore. Cap. xxxvi.

Egesippus gente iudeus: sed ad christi fidē cōuersus vir sanctissimus: sub adriano ⁊ antonio principib⁹ floruit: vicinusq̄ apostolorū tēporib⁹ fuit. Qui traditionem apostolice predicationis: et omnium ecclesiasticorum actuum a passione domini vsq̄ ad suam etatem: texuit hystorias: vt quorum vitam sectabatur dicendi quoq̄ exprimeret characterem: multaq̄ ad vtilitatez credentiū hinc inde congregans quinq̄ libros composuit. Iudaicam etiam hystoriam a mathathia sumens exordium vsq̄ ad belli iudaici sub Uespasiano et Tito initi finem: eleganti sermone digessit. Aduersum idola disputās quo p̄mo errore creuissent hystoriam edidit: cōmentariorū librum composuit. Asserit se venisse sub aniceto romā et vsq̄ ad eleutherium perseuerasse: qui dicti aniceti fuerat diaconus: vbi et diem vite clausit extremum. vij. idus aprilis. Hec Hieronym⁹ libro de illustribus.

¶ De sancto Dionysio episcopo corinthiorum. Cap. xxxvij.

Dionysius episcopus corinthiorum temporibus marci antonij ⁊ lucij aurelij cōmodi imperatorum floruit. Cuius eruditione et gratia quā habuit in verbo dei: multi fruūtur vsq̄ hodie. Multas enim texuit epistolas christiane fidei rudimenta continentes. Hui⁹ enim doctrina: non solum proficiebat populis quos regendos susceperat: sed etiam procul positis: quibus per suas epistolas se presentem reddebat. Extant nempe eius ad lacedemones scripta. Item ad athenieñ. Item ad nicomedeñ. Item ad cortineñ. et ceteras crete ecclesias. Scribit etiam ecclesie asmadrine ceterisq̄ ponti ecclesijs. Item ad gnosites et phinitū eoruz episcopum. Ad sotherum etiā romanū episcopū direxit epistolā. Scripsit et ad chrysophoram sanctam feminam vnam. Dormit corinthi quiescens in pace sexto idus aprilis. Hec Hieronymus vbi supra.

¶ De sctō Perpetuo ep̄o. Cap. xxxviij.

QErpetuus epūs turoneñ. admirande sanctitatis vir extitit. Cuius opere tēplū super corpus sancti Martini epi perfectum est. Eiusq; sacra membra de loco vbi fuerant primitus tumulata ad locū vbi nunc venerātur cōdigne translata sunt. Huius depositionis dies recolitur. vi. idus aprilis: vt in martylogio scribitur vsuardi ꝛ adonis.

¶De sancto Procoro diacono ꝛ martyre. Cap̄. xxix.

QProcorus diaconus ꝛ martyr de. vij. primis q̄ ab apostolis electi sunt: vt dicit. Actuū vi. vir fide ꝛ miraculis preclarissimus apud antiochiam passus est: vt dicit hieronymus in martylogio. Hic vt ipsemet de se scripsit nepos fuit sancti stephani prothomartyris ꝛ comes iohannis euangeliste cum ad predicandū missus fuisset in asiā: cum quo multo tēpore manēs factus est epūs nicomedie bithynie: vbi post multorū conuersionē ab eodem apostolo missus est antiochiam ad predicandum: vbi martyrio coronatus vitā finiuit. v. idus aprilis: ibiq; in pace quieuit.

¶De sanctis septem virginibus ꝛ martyribus. Cap̄. xl.

SEptē virgines ꝛ martyres sacratissime apud firinium ciuitatem martyrium passi sunt. Que dato simul precio sanguis vitā mercate sunt eternā. v. idus aprilis: vt scribit ado.

¶De sancto Ezechiele ppheta. Cap̄. xli.

SEzechiel ppheta terri⁹ ex ḡtuor maioribꝰ qui ecclesiastici. xlix. capitu. inter sanctos primi temporis expresse commemorarur: fuit oriundus de terra cisore filius buzi: sacerdos ꝛ ipse sicut hieremias de genere sacerdotū. Hic in babylonem ductus est cum ioachim rege iuda ꝛ mardocheo a nabuchodonosore rege postq̄ daniel ꝛ socij eius tres pueri iam translati fuerant. Habitauitq; Ezechiel iuxta fluuium chobar: qui in anno. xxx. etatis sue in quinto anno transmigrationis ioachim in quarto mense in quinta die exosus est prophetare ad concaptiuos. ¶Eodem autem tempore prophetauit quo et hieremias: licet hic posterior: et ille in iudea: hic in chaldea. Causa autem eius ppherie fuit hec. Legerāt enim iudei in epistola hieremie sibi directa duraturam captiuitatem. lxx. annis. Et ideo flebant exilij prolongationem. Preterea murmurabant aduersus dominū: q̄ fraudulenter eos de terra sua eiecisset. Dixerat enim per os hieremie prophete remanentes hierusalē perturos: eis ꝺo q̄ se traderēt seruo suo nabuchodonosor bona pollicebatur. Nunc in contrariū res relapsa erat. Florebāt em̄ qui remanserāt: ꝛ ipsi iugo seruitutis premebātur. Erant quoq; inter eos: qui dicerent: quia dum seruierant militie celi bonis omnibus abundabāt: ex quo cessauerant perierent gladio fame ꝛ peste. Adhuc prophetauit ezechiel euersionem vrbi hierusalem ꝛ templo dñi incendium imminere: et eos qui remanserant in vrbe fame perituros et extra vrbem gladio: eos autem qui viui trahe⸗rentur grauem passuros seruitutē: ipsos autez in pace quasi libera seruitute māsuros. Ut aūt auctoritatem preberet ezechieli: dñs preostendit ei quasdam visiones similitudines: scilicet hominis: leonis: vituli: ꝛ aquile. Non solum ad prefignandum euangelistas: sed vt ostenderet deum israel dominum esse totius creature per hec dignioza omne animal creatum intelligēs. Homo em̄ preest ceteris animātibꝰ: aquila rex est auium: leo ferarum: bos iumentorum. Sub animalibus ꝺo vidit rotam in medio rote: vt ostenderet circūuolutionē omnium elementoꝝ in domini esse potestate. Et super hoc vidit firmamentum colozis saphirini: ꝛ super firmamētum erat similitudo throni: et super thronum quasi aspectus hominis ꝛc. que in eius prophetia longa narratione ꝛ subtili visione texuntur. ¶Postq̄ autē hierusalem destructa est ꝛ templū combustū: ꝛ iudei in captiuitatē babylonis cū sedechia rege trāslati: nūcꝰ venit ad ezechielē: in babylonē q̄ hec ei narrauit de quo nūcioren turo ipe predixerat vespere precedenti. Et tūc iudeis lamentantibus q̄ spes eorum perisset: ꝛ q̄ omnino nūq̄ resurgerēt: prophetauit eis: q̄ dominus eos tolleret de omnibus gentibus ꝛ congregaret de terris: ꝛ reduceret ad terraz suam. Et preterea in cōsolationem gentis sue predixit eis calamitates futuras circunstantium nationum que eis aduersate fuerant. i. filiozum amon: moab: edom: philistinoꝝ: tyri: sidonis: egypti: ꝛ ethiopie. ¶Iste propheta signum dedit populo in fluuio chobar: vt quādo deficeret: sustinerent desolationem terre sue. Tuncq; sperarent ad hierusalē quando inūdaret. Cum autē conueniret plurima multitudo captiuoꝝ ad fluuiū chobar: ꝛ chaldei rebellionem timerent irruerunt super eos. Ipse ꝺo ppheta precibus suis sistens aquas fluminis super aquas ambulans cū omni multitudine ad alteram ripam se recepit. Et quotquot eū prosumpserunt seq̄ submersi sunt. Et per oratione subito largā piscium copiam esurienti populo prestitit ad vescendū. Sepe quoq; multis deficientibus vitam restituit. ¶Postea ꝺo in chal⸗

dea constitutus inter concaptiuos legis transgressores iudicauit: ⁊ precipue quosdā de tribu dan ⁊ gad ꝙ in deum committerent impia: legis persequendo custodes ⁊ fecit: vt dicit epiphanius contra eos prodigiū magnū: quia filij eorū ⁊ vniuersa pecora a serpentibus perierūt. Et predixit: ꝙ tribus ille non reuerterētur ad propria: sed in medie regionibus remanerent. Ob hoc exacerbati distraxerunt euz equis per crepidines saxorū: ⁊ excerebrauerūt eum. Sepelieruntq; eum in sepulchro sem ⁊ arphazath in spelūca duplici. iiij. idus aprilis. Hec hieronymus ⁊ iosephus ⁊ ex historia scholastica atq; ex chronica gulielmi.

¶ De sanctis pluribus martyribus. Cap. xlij.

Martyres plurimi fuerunt illi: qui cuz sancto alexādro papa in eodē carcere tenebantur inclusi sub custodia quirini tribuni: de quo supra actum est. iij. kalen. aprilis. Qui cuz vidissent qualiter sanctus alexāder papa quirini filiam a gibbo sanasset: ⁊ verba eius predicationis audissent: omnes ad Xp̄m conuersi sunt: ⁊ a sanctis presbyteris euentio ⁊ theodolo baptizati: ⁊ ab eodem pontifice confirmati. Et cum quirinus eis carcerē aperuisset: vt abirēt soluti: noluerūt abire: martyrij gloriā expectantes. Postq̄ autē aurelianus princeps quirinum tribunum martyrizari fecit: ⁊ hos omnes christianos effectos cognouit: vetuste naui impositos in altum mare deduci iussit: ⁊ illic ligatis ad colla lapidib⁹ in ꝓfundū demergi. Qui passi sunt. iiij id. aprilis.

¶ De sancto apollonio presbytero ⁊ martyre ⁊ socijs martyribus. Cap. xliij.

Apollonius presbyter et martyr: vt ait hieronymus in vitis patrum: dum vitā magnificaz sanctitatis inter monachos egisset: ⁊ sacerdos ordinat⁹ esset: persecutionis tempore christianos circuiens hortabatur. Qui tentus a paganis ⁊ in carcerē missus a quodam philemone custode maximis conuitijs exprobrabatur. Quem tandem apollonius exēplo sue mirabilis patientie ad xp̄m conuertit. Dum autē philemon corā populo et iudice se xp̄ianum esse clamaret: multis ab eo tormētis exaiatus est. Cum v̄o deceptorē hui⁹ apolloniū didicisset: ip̄m coraz se ductū vna cū philemone ignibus tradi iubet. Sed flamma illos in modū clibani circūdante nubes rorida de celo veniens ignem extinxit: ⁊ vterq; omnino illesus exiuit. Quo miraculo iudex cuz multis de populo crediderunt. Hoc autē dum alexandrie prefectus audisset apollonium ⁊ philemonē ac oēs christianos effectos in profundo maris demergi fecit: qd̄ sanctis illis baptismum fidei reportauit. Qui passi sunt. iiij. idus aprilis. Quorum omnium corpora ab vndis ad litt⁹ deiecta a xp̄ianis alexandrie digno sunt honore tumulata: vbi multis miraculis clarēt.

¶ De sancto Philippo episcopo creteñ. Cap. xliiij.

Philippus episcopus creteñ. vrbis cortine. Cuius meminit dionysius in epistola sua: quā scripsit ad ecclesiam ipsius ciuitatis: insignem aduersus martionem edidit librum magnisq; virtutibus et optimis studijs preditus fuit. Floruit quoq; temporibus antonini veri: ⁊ lucij aurelij imperatorū. Qui vita et doctrina clarens in ipsa ciuitate: quieuit in christo. iij. idus aprilis.

¶ De sancto Eustorgio ep̄o. Cap. xlv.

Eustorgius episcop⁹ natione grecus ab imperatore cōstantinopolitano legat⁹ ad mediolanenses missus est. Qui tantum gratus extitit ciuibus: vt ipso inde redeunte: cum sedes vacasset ipsum archiepiscopum eligerent. Sed ille incōsulto principe electioni noluit consentire. Sicq; constantinopolim redijt et imperatori quod factum fuerat nunciauit. Imperator v̄o gratissimum habuit eumq; consecrandum mediolanum remisit. Insuper trium magorum corpora in arca maxima sepulta: dudum de perfide cōstantinopolim adducta eustorgio pro munere concessit: que sanctus in naui vsq; ad portum detulit. Cum autem arcam cum corporibus currui imposuisset: ⁊ iunctis pluribus paribus boū eaz trahere nō possent: diuina reuelatione due sole iuuence paupercule mulieris deuote plaustro apposite leuissime currum trahebant: quarum vnam in itinere lupus occidit. Moxq; sanct⁹ episcopus lupo mandauit: vt vicē iuuence mediolanuz vsq; suppleret. Statimq; lupus oī deposita feritate mensuetus vehiculo se exhibuit ⁊ iūctus vna cū alia iuuēca mediolanū curruz pertraxit vbi sanctorū magorū corpora tumulata quieuerunt vsq; ad tēpus federici imperatoris cognoīe barbarossa. Quo tp̄e mediolano euerso arca dimissa sctōꝝ corpa coloniā transiata sunt. Sanctus aūt eustorgius in pontificem cōsecrat⁹ post laudabilia sctitatis op̄a in dn̄o quieuit mediolani sepultus. iij. idus aprilis.

¶ De sancto Julio papa ⁊ ꝯfessore. Cap. xlvi.

Julius papa natiōe roman⁹ ex patre rustico marco secūdo romāo pōtifici in ep̄atu successit: ⁊ sedit annos. xi. mēses ij. dies. viij. Hic cōstituit vt null⁹ clericus ad causam in publico ducat nisi in ecclesia.

Huis p̄cepto oriētalis ep̄i thronos suscipere: ⁊ cōstituit vt oīa monumēta chartarū ecclesiasticaꝝ rerū ꝑ romane eccl'ie fierēt primiscriniū. Cuius tēpore celebrata est p̄ma synodus nicena. cccxviij. episcopoꝝ in qua damnata est heresis arrij qui asserebat filium minorē patre. Hoc eñ factū est adhuc viuēte cōstantino augusto. Quo humanis exempto iulius papa exiliuz. x. annorū ⁊ tribulationes multas perpessus est a constātino augusto heretico. Tādē post mortez eius ad sedē beati petri cū gloria reuersus est. fecitq; duas basilicas: vnā in foro: aliā sanctiva lentini via flaminia. Quieuit in pace p̄die idus aprilis: ⁊ sepult⁹ est in cimiterio calopodij miliario tertio ab vrbe. Et cessauit episcopat⁹ dies quindecim. ¶ Hic vnam de incarnatione domini ad Dionysium scripsit epistolam.

¶ De sancto zenone abbate. Cap̄. xlvij.

Zeno monach⁹ siluani abbatis discipulus fuit. De quo refert heraclides inter cetera eius virtutis et constantie insignia: ꝙ in ardentissimi solis egyptia regione sterit in caumate quinq; diebus se deficcans in sole: vt ex hoc probaret vtrum tormenta tolerare posset. Et post mire penitentie opera migranit in xp̄o pridie idus aprilis.

¶ De sancto Herminigildo rege et martyre. Cap̄. xlviij.

Herminigildus rex ⁊ martyr anno sexto tyberij secūdi imperatoris videlicz anno gratie cccccccv. martyriū passus est: qui leuuigildi regis visigothorū fili⁹ sigiberti regis filiā duxit vxorem. Ad cui⁹ suggestionē audita predicatione sancti leandri hispalesi. ep̄i: ab arriana heresi ad catholicā fidez cōuersus ac more catholico baptizat⁹ est. Quē pater arrianus vt ad suā heresim rediret: ⁊ premijs suaderet ⁊ minis terrere conatus ē. Cūq; ille in veritate fidei catholice constanter persisteret. Primo quidē eū pater regno p̄uauit: rebusq; oībus spoliauit. Deinde collo manibusq; ferro vinctuz in arta custodia mancipauit. Qui omnia pro xp̄i amore contēnebat. Supueniēte ꝟo festiuitate paschali misit ad eum noctu perfidus pater ep̄m arrianū vt de manu ei⁹ sacrilegā cōmunionē acciperet. Quod vir dñi nō solū facere renuit: sed etiā arriano ep̄o duri⁹ exprobrauit. Ob hoc pater indignatus missis apparitoribus ip̄m in eodē carcere securi in capite ei⁹ cōfixa excerebrari fecit: sic regnū celeste rex et martyr intrauit. Ad cuius corpis tūbā nocturno tpe psalmodie cantus audiebant̄: ⁊ lampades accense a plurib⁹ videbant̄. Patrē ꝟo post filij occisionē mortis ei⁹ penituit: ⁊ ad fidē catholicā deuenisset; si gētis sue furorē nō formidasset: moriēs tñ recharedū filiū suū regem futurū sctō leādro p̄dicto ep̄o cōmendauit: q̄ fratrē martyrē nō p̄rez ꝑfidū secut⁹ ab arriana peste ꝯuersus: ab eodē ep̄o baptizat⁹ est: totāq; visigothoꝝ gentē ad verā ꝑduxit fidē. Passus est aūt sctūs herminigildus idibus aprilis.

¶ De sanctis Carpo episcopo ⁊ socijs martyribus. Cap̄. xlix.

Carpus ep̄s: papyrius diaconus: ⁊ agathonica optima femina apud ꝑgamū asie vrbē exēplo martyris pionij martyriū passi sunt tpe antonini veri ⁊ aurelij cōmodi imp̄atoꝝ: vt in. iiij. lib. eccle. hystorie reperit̄. Cū quibus et iustinus vir mirabilis qui iā scd̄z librū ꝓ defensione religionis nr̄e scriptū iudicib⁹ obtulerat remunerationē lingue fidelis ⁊ erudite martyre munus accepit: quodā pb̄o crescēte nomine ei insidiante: quem sepius disputādo confuderat: qui passi sunt idibus aprilis.

¶ De sancto Iustino martyre Cap̄. l.

Iustin⁹ martyr de q̄ supra ꝓximo dictum est bacchiade Prisci fili⁹ ex vrbe neapoli palestine pb̄ie nr̄e sectator plurīa scripsit volumina pro religione xp̄iana. Nā cōtra paganos volumē insigne ꝓtulit: in quo de demonū natura testatur. Scripsit ⁊ aliud christiane fidei defensionem continens: quem marco antonio vero et fratri direxit. Antonio pio et filijs atq; senatui apologeticū pro religione christiana conscripsit. Item libruz de monarchia dei. Dialogum contra iudeos et triphonem eorum principem doctorem illustrem. Item contra Martionem hereticum insignia duo cudit volumina. Item contra omnes hostes. Extat et aliud einsdem: quod dicitur confutatio. Item aliud quod intitulatur psaltis. Item de anima in quo diuersas questiones inseruit. Hic a crescēte quodā christiani nominis blasphemo delatus: ꝙ christi fidei eēt sectator in pergamo asie ciuitate martyrij palmam adeptus est idibus aprilis. Hunc putant aliqui trogi fuisse abbreuiatorem. Hec Hieronymus libro de viris illustribus.

¶ De sanctis Tyburtio ⁊ Ualeriano ⁊ Maximo martyribus. Cap̄. li.

Tyburtius ⁊ valerianus ⁊ maximus martyres passi sunt rome sub Almachio vrbis prefecto. Cū eñ btā cecilia valerianū spōsuz suū ⁊ tyburtiū ei⁹

fratrē cōuertisset ad xp̄m: vt in eius passione di
cet infra. x. kalen. decēbris. Tyburti⁹ ꝛ valeria
nus elemosynis insistebāt ꝛ corpa martyrū se
pulture tradebāt. Quos almachi⁹ tētos sibiq̄
p̄sentatos interrogabat: cur facultates suas vi
lib⁹ p̄sonis exhibebāt: ꝛ p suis scelerib⁹ dāna
tos sepeliebāt. Qui cū tyburtius rñderet: q̄ op
rabāt illoꝝ ꝟuos fieri: q̄s ille dānatos appella
bat. Et multa alia de gl'ia future vite dixisset:
tyburtiū amoueri fecit: ꝛ valerianū applicans
ad sacrificia deoꝝ inuitauit. Ille ꝟo se vni deo
sacrificare dicebat: cuius nomē exp̄mere nemo
poterat. Jouē ꝟo adulterū ꝛ homicidā asser e
bat: quē almachi⁹ fustigari iussit. deinde ꝺ eos
sentētiā tulit: vt ad pagū iouis adducti si sacri
ficare p̄nērēt capite cederentur: tradēs eos
maxio comiculario vt sniam exeq̄rek. Qui cum
eos duceret quasi illis cōpatiēs lamētabak: cur
ambo germani vitā p̄nentes ad mortē q̄si ad
epulas festinarēt. Tiburti⁹ q̄ ꝛ valerian⁹ cepe
rūt ei future vite penas ꝛ gloriā referare: p̄mit
tētes maxio q̄ si se purificari p̄mitteret: in ho
ra decollatiōis cerneret: cū q̄ra gl'ia eoꝝ aīe vi
tā futurā susciperēt. Maxim⁹ q̄ a carnificibus
obtinuit: vt scī martyres ad domū ip̄i⁹ in custo
dia ducerenk: et in crastinū decollādi ꝟuarenk:
vbi tyburti⁹ ꝛ valerian⁹ adducti maximū ī fide
erudierūt: ꝛ mittētes p⁹bano papa ꝛ p cecilia
ip̄m baptizari fecerūt: totāq̄ nocte infidei ser
monib⁹ deduxerūt: factoq̄ mane scī martyres
a cecilia cōfortati extra vrbē ad iouis pagū q̄r
to ab vrbe miliario deducunk: ꝛ sacrificare no
lētes gladio feriunk. Tūc maxim⁹ adiurat⁹ dice
bat: q̄ viderat angelos p̄e sole fulgētes a lasq̄
sanctoꝝ de corporib⁹ quasi sponsas de thalamo
egressas in gremio suscipiētes ꝛ ad celos cum
gloria deferētes: q̄ cū carnificib⁹ narrasset: plu
rimi crediderūt. Quod cū almachio nūciatum
fuisset: iussit maximū cū oībus qui crediderant
in eodē loco tādiu plūbatis cedi quousq̄ spiri
tum excuterēt. Quorum omniū corpora sancta
cecilia sepeliuit. xvij. kalen. maij.

¶ De sancto Maximo epo. Cap. lij.

Maxim⁹ eps cōstantino
politan⁹ tpe gratiani imperatoris flo
ruit: q̄ vir insignis p̄conij sanctitatis
ꝛ doctrine. Inter cetera ip̄i⁹ memo
randa aduersus arrij nobile volumē p fide no
stra cōposuit: quod p̄fato p̄ncipi apud mediola
nū obtulit: ꝛ clarus virtutibus in dño quienit.
Hec Hieronymus de viris illustribus.

¶ De sanctis Olympiade ꝛ Maximo martyribus. Cap. liij.

Olympias et maxim⁹
martyres passi sunt sub decio cesa
re in corduba ciuitate pisarum. Qui
cuz tenuisset sctōs regulos abdon
ꝛ senne traditi sunt eidē ꝛ isti nobiles virk p̄sa
rū: eo q̄ essent xp̄iani. Quos decⁱ⁹ primo fine au
dictia fustib⁹ cedi iussit. Deide cū eis diceret vt
facultates suas p̄derēt: illiq̄ aurū ꝛ argentum
eoꝝ xp̄s ee dixissent. Iterū eos fustigari māda
uit: donec verberātes deficerēt. Et post ꝟ xp̄m
cōstātius cōfitētes plūbatis cedi fecit: ꝛ subse
quenter in equuleo leuari: ac in lectis ferreis
prunis subterstratis extēdi. Et cū hec oīa supe
rassent tradidit eos vitellio anisio vicario suo.
Qui nō cōsentiētes sacrificare dīs paganorū:
quos demonia asserebāt: iussit securib⁹ eoꝝ ca
pita tādiu cōtundi: donec spm̄ emiserunt. Eoꝝ
pora ꝟo ip̄oꝝ canib⁹ expposita q̄nq̄ dieb⁹ ab illis
p̄manserūt intacta. Sed postmodū a quibusdā
xp̄ianis de genere abdon ꝛ collecta sunt ꝛ in do
mo dictorum martyruz in ipsa ciuitate sepulta.
Qui passi sunt. xvij. kalen. maij.

¶ De sanctis Marone Eutycete et Victorino martyribus. Cap. liij.

Maro eutyces ꝛ victo
rin⁹ martyres sanctā virginē fla
uiā domitillā neptez domitiani
augusti: ꝛ spōsam aureliani filij
cōsulis vna cū eius eunuchis cu
bicularijs. s. nereo ꝛ archileo in
fide xp̄i instruxerūt: ꝛ ad baptismatis gratiam
p̄duxerūt. Postq̄ ergo nereus ꝛ archileus a p̄di
cto aureliano martyrizari fuerūt: vt in eoꝝ pas
sione. iij. idus maij dicek: maro eutyces ꝛ victo
rin⁹ apud eundē aurelianū accusati sunt: q̄ ma
iorē cū eis familiaritatē haberet ip̄a ꝟgo: q̄ cū
nereo ꝛ archileo habuisset: eo q̄ ip̄az in xp̄m cre
dere docuissent. Quapropter ī petrauit aurelia
nus ab imperatore: vt p̄dicti viri ducerenk ad exi
liū in insulā pōtianā: vbi cū dudū fuissent cum
beata flauia domitilla. Inde postmodū educti:
aureliano comiti in futurē traditi sunt. Quos
ille vti ꝟuos p sua p̄dia diuisit vt terrā colerēt.
Eutycetē q̄dē miliario ab vrbe. xvi. via numē
tana: victorinū. lx. via salaria: ꝛ maronē. xxx. ea
dē via. Ex quib⁹ eutyces filiā p̄ductoris suive
xatā ab īmūdo spū liberauit: victorin⁹ loci vice
dñm paralyticū sanauit: maro curatorē ciuitat
septēpedis ab hydropisi eripuit. Que dū aure
lian⁹ audisset missis famulis eutycetē i media
via vsq̄ ad mortē cedi fecit: vbi ꝛ a xp̄ianis se
pultus est. victorin⁹ aūt ip̄ius dñi sui mādato
apud cecilias vbi sulphuree aq̄ emanāt: capite
deorsuz ī eisdē aq̄s triduo suspēsus expirauit.
In amiterna ciuitate sepult⁹: maro ꝟo cū sa
xu grāde q̄ vix. lxx. hoīes pēsare potuerūt: in
hūeris facil'r q̄si paleas deportasset ad duo mi
liaria: ibidē capite cesus ē. Et in eodē saxo cor
pus ip̄ius a fidelib⁹: q̄ viso miraclo crediderāt
recōditū ē. Horꝝ passio xvij. kal'. maij celebraf.

¶ De sanctis Calixto ꝛ Carisio ꝛ socijs martyribus. Cap. lv.

Calixtus et carisius ⁊ alij septē cōsocij eorū apd̄ ciuitatē corīthū martyriū passi sunt. Qui oēs ꝓ confessiōe noīs xp̄iani in pelago demerrsi ꝑpetuas triumphi palmas a dño percipere meruerūt. xvi. kalendas maij: ve dicit ado.

¶ De sanctis decē ⁊ octo martyribus. Cap̄.lvi.

Decem ⁊ octo martyres in ciuitate cesaraugustana martyrium passi sunt. Quorū noīa sunt hec: quintilianus: cassianus: saturninus publius: vrbanus: martialis: faustus: successus: felix: ianuarius: primitiuus: euotus: cecilianus: optatus: frōto: lupertus: apodemus: iulius. Hi omnes sub daciano hispaniarū preside diuersis affecti penis atq; interfecti sunt. xvi. kalendas maij.

¶ De sancto aniceto papa ⁊ martyre. Cap̄.lvij.

Anicetus papa ⁊ martyr natione syrus ex patre iohāne: pio romano pōtifici in ep̄atu successit: ⁊ sedit annos. ix. menses. iij. dies. iiij. Hic constituit vt clericus non nutriat barbā: nec comā: ⁊ habeat coronam ad modū spirule: cōstituit etiā ꝙ ep̄s non debeat cōsecrari: nisi adminus a tribus ep̄is. Si aūt archiepiscopus debeat consecrari omues prouinciales ep̄i debeant adesse: sicut omnes tenent̄ ei obedire. Item statuit vt si aliquis episcopus haberet aliquid cōtra suum archiep̄m: nō alio est deferendus: nisi ad primatē: vel ad sedē apostolicam. Et vt nulli archiep̄i primates vocent̄: nisi illi qui primatū tenēt ciuitatū: quarū ep̄os apostoli: vel eorum successores regulariter patriarchas statuerūt: sed metropolitani vocent̄. Hic fecit ordinationes. v. per mensem decēbrium: presbyteros. xvij. diacones. iiij. episcopos per diuersa loca. ix. Qui tempore seueri ⁊ marci imperatorum martyrio coronatur. Et sepultus est ī cimiterio calixtivia apia. xv. kal̄. maij. Et cessauit episcopatus dies. xv.

¶ De sancto Mapalico ⁊ socijs martyribus. Cap̄.lviij.

Mapalicus martyr cuz pluribꝰ alijs passus est apud aphricam ciuitatē tagasteñ. De quo beatus cyprianus in epistola ad martyres ⁊ cōfessores multa laudabilia scripsit: et ꝙ martyrium suū prophetica voce predixit. Qui omnes martyrio coronati sunt. xv. kal̄. maij.

¶ De sancto heleno habate. Cap̄.lix.

Helenus abbas cum in heremo habitaret ⁊ cū fratribꝰ cibaria deferret aggrauatus pondere onagros vidēs eis precepit: vt in xp̄i noīe vnus eorū eiꝰ sarcinam portaret. Quod ⁊ factū est: vno ex illis sarcinam ad locum constitutū cū māsuetudine deferente. Alio tp̄e inuenit fratres diem dñicum minus solenniter celebrantes: quia sacerdotis cōmunione carebant. Et dum iret ꝓ sacerdote crocodilū in flumine reptum ascendit: ⁊ sup̄ ipsum flumen trāsiens ad cellā presbyteri venit: quē secum adduxit: ⁊ flumen vt prius trāsiuit. Dūq; sacerdos timore serpentis fugeret sctūs illum signo crucis dissepsit: sicq; de cetero p̄sbyter securus ad fratres accessit. ¶ Iuuenis helenū ad heremū secutꝰ grauiter de carnis vitio tentabatur. Ille v̄o digitum in arena circa cellam iuuenis duxit: ⁊ circulum fecit: ac demonibus ne signum illud pretergrederētur expresse mandauit: moxq; frater a tentatione exinde securus permansit. Dum aūt fratres vndiq; ad eum venirent: continue iuuenis incognitus eidē apparebat: ⁊ cibos ꝓ aduenis deferebat: ac illico abibat. ¶ Dum semel cum quodā heretico disputaret: ⁊ argumēta eius ferre nō posset ignem accendi fecit: vt quis eorum igne non vteret̄: fidem habere verā probaret̄. Quē helenus intrans dudum in flammis illesus p̄mansit: ⁊ intactus exiuit. Hereticus v̄o intrare nolens confusus abijt. Dormiuit in xp̄o vir sanctus. xv. kalen. maij: hec heraclides.

¶ De sancto paulo abbate. Cap̄.lx.

Paulus abbas ī libya quingētos mōachos habuit quos monitis salutaribꝰ ⁊ exemplari vita in viā salutis direxit. Qui diebus singulis: nec cibum sumebat: nec manibꝰ operabat̄: donec. ccc. oratiōes deo solueret genuflexo: quas numero lapidū ponebat: ⁊ ad singulas orationes lapides in sinum remittebat: vt dicit heraclides: ⁊ ip̄e ī xp̄o pausauit die quo supra videlz. xv. kalen. maij.

¶ De sanctis Eleutherio ep̄o ⁊ Antia martyribus. Cap̄.lxi.

Eleutheriꝰ ep̄s ⁊ antias mater eius passi sunt rome sub adriano imperatore: cuius pater nobilis senator: dū decederet: matri puerū cōmedauit. Illa v̄o xp̄ianissima filiū sacris litteris erudiēdū cuidā ep̄o tradidit. Qui iuuenē eruditū de oībus annoꝝ. xij. in diaconē ordinauit: deinde annoꝝ. xviij. ad sacerdotiū ꝓmouit: deinde cū multis clareret signis annoꝝ. xx. ad petitionē multoꝝ ipsum in apulia ep̄m cōse

erauit. Adrianus igitur de partibus ꝺ'ozientis romam veniēs audiens eleutherij famā: missō felice comite eū ad se in vrbē adduci mandauit. Sanctus ꝺño comitē ad xp̄m cōuertit: ⁊ veniēs secum ad vrbem in via baptizauit. Et presentatus adriano impatoꝛi cū xp̄m dñm confiteref: sup lectū ereum extensus est igne subtermisso: quē imperatoꝛ moꝛtuum existimās deponi fecit. Et videns ipsum constantioꝛē effectū: ipm in craticula poni iussit carbonib⁹ substratis ac oleo desup infuso. Statimq; ignis extinguitur ⁊ craticula refrigeratur. Post hec in sartaginē mittit plenam oleo ⁊ adipe liquefactis: in qua sicut in prato rore madefacto pmānsit. Tūc adrianus consilio cozeboꝛi prefecti: ipsum in furnuz accensum immitti mādauit: in quo die integro oīno illesus fuit: ⁊ omnino inustus inde exiuit. Quo miraculo prefectus cōuersus est. Quē imperatoꝛ in eodē clibano misit: sed ⁊ ipse illesus permansit: tūc imperatoꝛ prefectū decollari fecit: cuiꝰ vnda sanguinis p baptismate fuit. Eleutherius ꝺño postq̄ ꝺieb⁹ plurimis in custodia detentus fuisset: inde eductus iubente alexādro quatuoꝛ equis indomitis pedibus alligat: qui stimulis ferreis sub caudis eoꝝ positis ad cursum incitabant: vt sic ip̄m p inculta ⁊ arida loca ptrahētes minutatim eiꝰ mēbra dirūperēt. Angelus aūt dñi equos mitigauit: ⁊ eleutherium solutū ad mōtem excelsum duxit: ad quē omnes fere siluarū cōuenientes eidē mitissime famulatū prebebāt. Que cū a q̄busdā venatoꝛib⁹ qui hec in ipo mōte feras persequētes cōspexerant: impatoꝛi nunciata fuissent: misit apparitores armatos: vt eum cōprehēderent: quē moꝛtuū existimabat. Quoꝝ plurimos cōuertit ad xp̄m: cū quib⁹ etiā venit ante adrianū: quē ille in amphitheatrū mitti fecit: ⁊ leenā ei laxari. Illa ꝺño sancti pedib⁹ ꝓuoluta eū oīno nō tetigit: inde dimittit eidē leo ferocissimus: qui ipe mitissimus effect⁹ sanctū pedibus amplexat: ꝓpter q̄ multi gētiliū in ꝺño crediderūt. Oꝛtaq; seditiōe inter paganos ⁊ cōuersos ad xp̄z plus q̄ quingenti de ppl'o interfecti sunt. Q̄ impatoꝛ videns eleutherium decollari precepit. Mater ꝺño ei⁹ antias: que eū secuta fuerat: dū sup coꝛpus filij defl endo coꝛruisset: deprehensa ab adriano q̄ xp̄iana esset: ab eodē ⁊ ipa pariter decollat. Quoꝝ coꝛpoꝛa ciues apulie ad eorum ciuitatē trāslata ibidem honoꝛifice condiderunt. Qui passi sunt. xiij. kal'. maij.

¶ De sctō apollonio senatoꝛe ⁊ mar. Cap. lxij.

APollonius senatoꝛ romane vrbis cōmodo imperatoꝛi a scō ꝓdītus q̄ xp̄ianus esset. Iussus quoq; vt fidei sue rationē redderet: insigne volumē christianitatis cōposuit: quo in senatu recitato sententia eoꝝ pro christi fide penam capitalem excepit. xiij. kalen. maij. Hec Hiero. de illustribus.

¶ De sancto apollonio abbate. Cap. lxij.

APollonius abbas habitauit in spelunca in finibus hermopolis pater quingentoꝝ monachoꝝ: hic annoꝝ. xv. secessit ad heremū: ⁊. xl. annis ibi cōuersatus est: cui semel dñs apparēs dixit: vt mitteret manū in finū suū ⁊ quic q̄d cōprehēderet ostrigeret: ⁊ sub arena obrueret. Ille ꝺño puissimū ethyopē tenuit: qui se demonē superbie spīm esse dixit: quē ille in arenā demersit. Factaq; est vox ad eū de celo: q̄ exide q̄ petita obtineret. Cū aūt die pasche paucos panes ⁊ olera ficca ad refectionē haberet: dixit fribus suis: vt q̄sq; q̄ vellet a dño postularet. Premissaq; oꝛone ab oīb⁹ oīno incognitis ⁊ inuisis poma ⁊ fructus cūm generū alias in partibus illis nunq̄ reperta miri sapoꝛi apportantur panesq; cādidissimi cū lacte ⁊ alioꝝ victualiū copia ministrant. Laboꝛib⁹ ꝺño subito nusq̄ cōparētib⁹ cibaria illa fribus vsq; ad pētheco sten satis fuerūt. Cuidā quoq; fratri petēti sibi a deo dari humilitatis ⁊ māsuetudinis gr̄az: q̄ petierat ip̄etrauit. ¶ Oꝛta maxia fame: mlti⁹ locoꝝ illoꝝ hītatoꝛes cū paruulis ⁊ cōiugib⁹ ad se recurrētes: trib⁹ solis spoꝛtulis panū quevit ad esum fratrū vno die sufficerēt p. iiij. menses indefinēter sustentauit. ¶ Cū quidā ei⁹ carnalis frater a iuliano imperatoꝛe capt⁹ esset accessit ad cōsolādū eū: ⁊ a tribuno reptus cū eodē inclusus est: media aūt nocte angel⁹ ianuas aperuit: ⁊ luce desup ifusa celesti oēs detētos liberauit. Qui postmodū predicās mlt⁹ xp̄ianos cōfoꝛtauit: ⁊ iuuenē noīe philemonē se deridentem ad xp̄m cōuertit. Et post multas exhoꝛtationes pluribus factas ad heremū rediit: ⁊ in sctā ꝓuersatione vitā finiuit. Hec heraclides.

¶ De sancto apollonio cōfessoꝛe. Cap. lxiij.

APollonius confessoꝛ cuꝰ nullā artem sciret: cibaria ⁊ medicamina laboꝛantibus ex propria pecunia cōparabat singulaq; monasteria vsq; ad hoꝛā nonā quasi quottidie circuibat: ⁊ lāguentib⁹ ministrabat. Hec heraclides.

¶ De sctō Leone papa. r. ⁊ cōfessoꝛe. Cap. lxv.

LEo papa huius nominis decimus natione alleman⁹ de lothoꝛingia damasco secūdo romano pōtifici i episcopatu romano successit: et sedit annos. v. mēses .ij. dies. vi. rōani eū ex praua consuedine: postq̄ ab impera

tore henrico.ij. petissent sibi pontificē dari: cū nullū teutonicorum: vt ad hoc reciperet: possent inducere ep̄m tulleñ. brunonē noīe virum simplicem ad hoc inclinarūt. Qui ad vrbē veniēs: t ex hoc conscientiā habēs oīno resignauit. Et denuo ab oībus electus cuius satis renitens tandē multa populi instantia acceptauit et vocat⁹ est leo ip̄ius noīs decim⁹. Hic sanctissime vite vir extitit: t pauperib⁹ largas elemosynas prebens cunctis munific⁹ admodū fuit. ¶Hic etiā ex deuotione beati marci euāgeliste corp⁹ eius venetias veniēs visitauit anno dñi. M.l.

¶Hic prim⁹ inter romanos pontifices ad suggestionem quorūdam samnitū cōtra romanos qui apuliam t terras ecclesie inuaserant arma cepit: t cum allamanis quos sibi imperator dixerat hostib⁹ occurrit. Quod cuius sancto zelo fecerit eidē: tamen male successit: eo q̄ multos de suis in bello perdidit: t fine effectu ad vrbē rediit. Quod ideo ip̄i contigit: q: id nō eius erat officij: nec hoc illi permissus fuerat a dño qui ad pacem venerat suosq̄ magis vt ab alijs paterent q̄ vt alios p̄sequerent premonuerat.

¶Sanctus ho pontifex graui langore detentus die tertio ante eius obitū ad se oēs ep̄os t clericos cōuocauit: eosq̄ in sancte fidei religione cōmonuit t qualiter die tertia migraturus erat prout per visionem a dño habuerat eisdē prenunciauit. Altero ho die in lecto decūbens ad ecclesiā apostolorum principis se deportari iussit: vbi t sepulchrū suū marmoreū deferri voluit. Et de lectulo surgens duobus ep̄is eū sustentantibus ipsemet ad sepulchrū accessit illudq̄ bñdixit et ad lectulū rediit. Tota quoq̄ ip̄a die t nocte populū congregatū salutiferis sermonibus admouere non cessauit. Die ho tertia de mane cōuocatis episcopis t clero: missam sibi celebrari fecit. Dei de communionem sacram suscepit. Et erectus in lectulo suo prospiciens ad crucē diutius pro se t omni xp̄iano populo oratione fudit: moxq̄ supinus rediēs quasi suasi somno sopor⁹ feliciter spm̄ emisit. Tunc omnes campane per vrbem per scīpas sonare ceperunt. Eadē hora albertus t. v. alij de tuderto in ip̄a ciuitate viderunt stratā palūs in numeris ornatā t coruscantē lampadibus: per quā leo papa ducebatur ad celū. Et inuenerūt eum eadem horae corpore migrauisse. Et concurrente omni populo ipso die sepulture sue: deus per eū multa miracula ostendit. Nā demoniacus quidā qui. ix. annis obsessus fuerat liberatus est. Alius q̄ erat cecus t mutus ac surdus videndi t audiēdi ac loquēdi facultatē accepit: mlti quoq̄ alij a diuersis infirmitatib⁹ curati sunt. Sepultusq̄ est in ecclesia beati petri manifestis miraculis clarens. Quieuit aut̄ in dño. xiij. kalen. maij. anno dñi. M. liij.

¶De sancto Timone diacono t martyre. Cap. lxvi.

TImon diaconus et martyr de. vij p̄m⁹ ab ap̄lis electus est: vt habet Act. vi. Qui primus apud beroā doctor resedit. Ac dei de verbū dñi disseminās venit corinthū. Ibiq̄ a iudeis t grecis: vt tradit flāmis iniectus: sed nihil lesus est. Dehinc cruci affixus martyrium suum inpleuit. xiij. kalendas maij. Hec Hieronymus in martyrologio.

¶De scō Timone ep̄o t martyre. Cap. lxvij.

TImon ep̄s t martyr apud arabiā passus est: q̄ est diaconatus ordine ad pontificatū vrbis vesegorine: q̄ ciuitas est arabie electus est. Qui pro cōfessione nominis dñi flammis combustus martyrio extitit coronatus: et in ipsa ciuitate recondit⁹.

¶De sanctis Sulpitio t Seruiliano martyribus. Cap. lxviij.

SAlpitius et seruilianus rome passi sunt. Qui predicatione t miraculis flauie domitille ad fidē xp̄i cōuersi sunt: que etiā sponsas eor theodorā t euphrosynā ad agnitionē xp̄iane veritatis t perseuerantiā virginitatis cōuerterat. Hi ambo sub p̄secutione traiani imperatoris p̄fector vrbis aniano detenti: cum sacrificare nollēt capite plexi sunt. Sepulti a xp̄ianis in predio eorū via latina secūdo miliario ab vrbe. xij. kalen. maij.

¶De sancto Marcellino ep̄o t confessore. Cap. lxix.

MArcellinus prim⁹ ep̄us ebreduneñ. ciuitat⁹ fuit: q̄ diuino iussu cū socijs suis domino t vincentio ex aphrica veniēs maxima ptē alpiū maritimarū verbis et signis admirādis: q̄b⁹ vsq̄ hodie refulgēt: ad fidē xp̄i conuertit. Hic iter cetera virtutū ei⁹ p̄conia a deo obtinuit: vt baptisterium qō ip̄e i eadē ciuitate ꝑdiderat: fingl'is ānis in sabbato scō aq̄s diuinit⁹ t subito repleat: t p̄ septē dies pasche aq̄ exuberāte plenū pmaneat: qō vsq̄ in diē hodiernū ibidē apparet. In eadēq̄ ciuitate quieuit in pace: vbi t sepult⁹ est. xij. kalen. maij. Socij ho ei⁹ cōfessores xp̄i in dño dormierūt apud clunenſium vrbem cōditi. hec ado.

¶De sancto Victore ep̄o. Cap. lxx.

VIctor carthaginēsium episcopus floruit tpe anastasij imperatoris: qui preclarus virtutib⁹ et doctrina. Aduersum arrianos cōposuit librum vnū. De penitentia libru vnū: in q: o

viuendi regulam penitentibus iuxta scripturarum auctoritatē instituit. Ad basiliū quendam super mortem consolatorium librū vnū spe resurrectionis perfectum ⁊ instructione munitū Homelias etiam: que a fratribus salutis proprie solicitis in libris digeste seruantur: qui et xij. kalen. maij carnis debitum soluit.

¶ De sancto Symeone archiepiscopo et socijs martyribus. Cap. lxxi.

Symeon archiep̄s seleucie ⁊ cthesiphontis regaliū vrbiuz cum socijs suis apud persidē martyriū passus est sub rege sapore tp̄e cōstantini: vt dicit in historia tripartita: quo tēpore armeni ⁊ indi primo ad xp̄m cōuersi sunt. Hic tanq̄ regni proditor comprehēsus ferroq̄ vinctus in persidam ductus est. De quo crimine purgatus: sed de xp̄ianitate suspectus cū de dn̄o iesu xp̄o libera voce ⁊ constātissime testaret ⁊ nollet adorare deū solē carcerali ergastulo cū alijs centū: ⁊ quibus alij ep̄i alij presbyteri alij diuersoꝝ ordinū clerici erant dieb⁹ pluribus macerat. Ubi a quodam vstazadis seniore eunucho regis nutritone olim amico suo visitatur: quem symeon despexit: nec videre voluit: eo q̄ olim christianus fuisset: metuq̄ mortis solē adorasset. Unde ille confusus resipuit: ⁊ ad regem accedens se christianū publice profitens decollatur. Die v̄o sequenti que erat parasceue: symeon eductus de carcere: cum nollet regi consentire: cū omnibus suis iussus est pariter capite cedi. Inter quos martyres erant abdecalias et ananias episcopi senes gloriosi: cum quibus passus est ⁊ pusitius artifex regis eo q̄ vnum de senioribus expauentē gladiū cōfortasset. Cui p̄forata ceruice lingua eius inde extracta est. Et cum eisdē etiā passa est quedā filia prefati pusitij sacra virgo: qui passi sunt vndecimo kalen. maij. Hec in tripartita.

¶ De sanctis Oratore presbytero ⁊ socijs martyribus. Cap. lxxij

Orator presbyter: fortunat⁹: felix: ⁊ filinus atq̄ vitalis martyres apud alexandriā passi sunt. Qui multo tēpore onerosis vinculis afflicti et durissima inedia macerati in carcere q̄euerūt. xi. kalen. maij. vt dicit ado.

¶ De sancto Sothero papa ⁊ martyre. Cap. lxxiij.

Sother papa et martyr natione campanus ex patre cōcordio de ciuitate fundana aniceto pape in pōtificatu romano successit: ⁊ sedit annos nouē: menses: iij. dies. xxi. Hic constituit: vt nulla monacha pallas sacratas tangeret: nec incēsum in ecclesia poneret: et vt velū portaret. Cōstituit etiā vt legitima nō habeat vxor: nisi p̄ sacerdotē fuerit bn̄dicta ⁊ a parentib⁹ solēniter tradita: ⁊ a paranymphis custodita: cauēs multis p̄iculis q̄ circa mr̄imonia cōtingere solēt. Hui⁹ tēporib⁹ cataphryge heretici sunt exorti a phrygia p̄uīcia vnde habuerunt originē denoīati: qui sp̄ūsanctū nec ap̄lis nec alijs datū asserūt nisi ipsis. Quoꝝ auctores fuerūt mōtanus presbyter: prisca ⁊ maximilla: hic fecit ordinationes tres p̄ mēsem decēbriū: p̄sbyteros octo: diacones nouē: episcopos p̄ diuersa loca numero vndecim. Qui sub seuero p̄ncipe martyrio coronat⁹ est. Sepultusq̄ est in cimiterio calixti via apia. x. kalen. maij. Et cessauit episcopatus dies. xxij.

¶ De sctō Caio papa ⁊ martyre. Cap. lxxiiij.

Caius papa ⁊ martyr natione dalmatin⁹ de genere diocletiani imperatoris frater gabini p̄sbyteri: de quo supra actū est xi. kalē. martij ex patre gallo eutychiano pape in episcopatu romano successit. Seditq̄ annos vndecim: mēses quattuor: dies nouem. Hic constituit vt omnes ad ordines in ecclesia sic ascēderēt: vt si quis dignus fuisset: p̄mo ostiarius: lector: exorcista: acolit⁹: deinde subdiaconus: ⁊ diacon⁹: ac p̄sbyter. Deinde v̄o ep̄s ordinaret. Hic cōstituit paganos ⁊ hereticos vel iudeos nō posse xp̄ianos accusare: aut vocem eis infamationis inferre. Item statuit vt nemo ep̄m aut clericos apud iudices seculares accusare p̄sumeret. Hic etiā rome regiones diuisit diaconib⁹: vt gesta martyrū p̄quirerēt et conscriberent: ac etiā alia negocia ecclesiastica p̄tractarent. Hicq̄ fecit ordinationes q̄ttuor p̄ mēsez decēbriū: p̄sbyteros. xxv. diacones. viij. episcopos p̄ diuersa loca numero quinq̄. Qui fugiens persecutionē diocletiani in cryptis habitando martyrio coronat. Et sepult⁹ est in cimiterio calixti via apia. x. kalen. maij. Et cessauit episcopatus dies. xi. Hic contra hereticos epistolam edidit de verbi dei incarnatione fidem catholicam continentem.

¶ De sancto Caio presbytero et confessore. Cap. lxxv.

Caius p̄sbyter ⁊ confessor rome claruit sub tp̄e zepherini pape. Qui sapiētia preditus aduersus proculū mōtani sectatorem insignē habuit disputationē quā in vnuz redegit volumē. In qua inter cetera scribit epistolam pauli que inscribit ad hebreos eiusdem non fuisse: quam etiā apud romanos quasi pro sua non haberi vsq̄ ad sua tempora beatus scribit hieronymus: qui eundem caium inter illustres suo libro commemorat.

¶De sancto leo papa primo. Cap.lxxvi.

Eo papa bu-ius nominis prim⁹ natione tuscus ex patre quintiano sixto .iij. pape ī ēpatu romano successit ⁊ sedit ānos .xxi. mensem.i.dies. xxviij. Hic post cladē vādalorum renouauit oīa sacra ministeria argentea. Cuius tempore quarta synodus chalcidoñ. cccccxxx. epoꝝ celebrata est instātia leonis pape mādante martiano imperatore:in qua eutyces cōstantinopolitan⁹ abbas ⁊ dioscorus alexandrinus eps qui dicebant vnam verbi dei ⁊ hoīs esse naturā damnati sunt. Et rursum nestorius ⁊ eius error dānatus est:⁊ diffinitū est predicari in xpo duas naturas dei ⁊ hoīs ⁊ vnā psonā. Hic leo sanctissimus cum cōtra fabianū ⁊ eutycetē epistolā ad dictum chalcidonēse concilīū scripsisset eandē anteq̄ mitteret epistolā sup altare sancti petri apostoli ponēs:⁊ per dies.xl. ieiunijs ⁊ orationibus insistens rogauit apostolū:vt siquid esset in eadem epistola emendandū ad fidei propter quā scripta erat:informationē ipe corrigere dignaretur. Quod ⁊ factū est. Nā in fine. xl. diex inuenit epistolā in oībus ad ꝓpositū emendatam. Hoc ipm beato sibi reuelāte apostolo. Huius pape manū cum quedā femina cōmunicando cum alijs die pasche osculata esset:tantā ex hoc tentationē in carne cōcepit:vt manum que occasio fuerat scandali amputaret:verū cum tumultus cōtra eum inualesceret:⁊ q̄ nō celebraret:ipe in angustia cōstitut⁹ beate marie virginis se cōmisit. Cuius vigilijs ⁊ orationib⁹ intendēti beata virgo manū porrās visibiliter apparuit:⁊ sibi suā manū apposuit. De quo nō solum sanctus pontifex gratias egit:sed etiā miraculum frequenter publice predicauit. ¶Cum aūt totilla rex vandalorū italiā vastaret:⁊ per triēnīū aquileiā obsidēs cepisset:⁊ ferro ac igne ipam cum multis alijs ciuitatibus consumpsisset:timens leo sanctus:ne romam veniens:idē faceret eidem occurrit: vbi circa padum morabat:⁊ non solum rome: sed etiam totius italie salutē reportauit. Et mirantibus barbaris cur sic honorifice totilla papā contra consuetudinē recepisset:⁊ in oībus exaudisset: respondit quendē vultu terribilem pape astitisse:⁊ mortem sibi cōminantē:nisi ei in oībus obedisset:vnde statim de italia exiens pannoniā redijt. Sanctus aūt pontifex cum esset apud senoñ. galliarū ciuitatem in domino quieuit. x. kalen. maij. Et corp⁹ eius romā translatū sepultū est in ecclesia sancti petri apostoli. ¶Hic scripsit epistolam martiano augusto eiusq̄ coniugi pulcherrime oēm fidē exponēs. Et misit epistolas ad fabrianum epm cōstantinopolitanū. viij. Inter quas scripsit vnam preclarā aduersus eutycetē de incarnatione dñi: in qua ei⁹ blasphemiā redarguit. Scripsit et aliam epistolam ad chalcidonēū. concilium de qua superius actum est.

¶De sancto Agapito papa et confessore. Cap.lxxvij.

Agapit⁹ papa bu-ius nominis prim⁹ natiōe romanus ex patre gordiano ꝑsbyter cardinalis ecclesie sanctorū iohānis ⁊ pauli Johāni pape secūdo in ēpatu romano successit:⁊ sedit annūvnū:mēses.xi.dies.xviij. Hic cōstituit processiones fieri diebus dñicis. Anno .xo iustiniani imperatoris.vi.theodoric⁹ rex italie ⁊ ostrogothoꝝ reginā amalasuntā matrem athanarici regis in exilium duci ⁊ in balneo strangulari fecit:propter quod timēs iram imperatoris:agapitū papā constātinopolim direxit quatenus sibi impunitatē a principe impetrarer. Cui adhuc in via existenti in partib⁹ greciarū oblatus est mutus ⁊ claudus curandus:qui nūq̄ nec⁹ loqui nec⁹ ambulare potuerat:pro quo sanct⁹ pōtifex orationem fudit: et missarū solēnia celebrauit:qua missa pacta claudo manū porrigens mox illū erexit: ⁊ dū in os eius credētis corpus dñi cum posuisset:eidem lingue vsum continuo concessit: vt dicit Gregorius .iij. dialo. cap. iij. ¶Veniens igitur ad imperatorē cum gloria susceptus est. Cū quo collocutione habita de fidei integritate: repperit eum eutycetis errore maculatū: a quo primit⁹ graues minas accepit:vnde et eidē sanctus antistes tale verbū ꝓtulit:q̄ desideraueratvidere iustinianū:⁊ inuenerat diocletianū. Disputatione tandem habita imperatorē ad veritatis catholice cōfessionē reuocauit: multos quoq̄ eadem hereti infectos cōuertit. Antonium quoq̄ eiusdē vrbis regie epm ipius hereseos defensorem publice cōuictū a cōmunioē priuauit: quē ad eius instātiā impator in exiliū misit:mēnāq̄ virū catholicū eidē ecclesie ꝓfecit. Oībus quoq̄ que poposcerat plenius obtētis:beat⁹ pōtifex languore ꝑssus ibidē occubuit. x. kal'. maij. Cuius corpus loculo plūbeo recōditū romāq̄ transuectum sepultū est in basilica beati petri.

¶De sanctis .xvi. militibus martyribus. Cap.lxxviij.

Sexdecī milia martyres: vt dicit hieronymus passi sunt apud ꝓsidā sub sapore rege ꝑsarū. Qui eiusdē iussu in oībus ciuitatib⁹ regni sui eadē die qua passio dñi eodem anno occurrebat. s. die pascue a paganis tēti quotquot xp̄iani inuēti sunt ꝑ diuersa supplicia vsq̄ ad ꝓfatū numerū trucidati fuerūt.

Numer⁹ quoq; occisoꝝ in scriptis regi oblatus ad p̄dictā summā deuenisse coptus est. In q̄bus multi ex regalibus interfecti fuerunt: inter quos fuit azarus eunuchus regi gratissimus: ⁊ quedam regina sororꝝ symeonis ep̄i noīe tarbua cū quadā pedissequa sua stipitibus affixe serra secate sunt. Eodē etiā die passus est nichoꝝ ep̄s cū marea diacono ⁊ clericis circa. ccl. ⁊ .l. monachis ac sacris virginibus plurimis: necnon milesius olim miles persarū inclytus: qui relicta militia in ciuitate pfica ep̄s fuerat ordinat⁹. Accepsima quoq; ep̄s ⁊ iacobus p̄sbyter suus ⁊ alij religiosi viri ꝑplures. Qui oēs eodem die per diuersa loca: dictum est ex diuersis supplicijs interierūt: videlicet .x. kal'. maij.

¶ De sanctis Parmena presbytero ⁊ socijs martyribus Cap. lxxix.

Parmenas ⁊ elimas ⁊ chrysorellus p̄sbyteri: ⁊ lucas ac mutius diaconi sub decio cesare apud cozdulā persarū ciuitatem passi sunt. Qui oēs vna cū pollochronio ep̄o tenti sunt in ciuitate persarū babylonia ab eodē decio ⁊ plurib⁹ dieb⁹ in carcere detenti. Decius quidē pollochroniū decollari iussit: vt in eius passione superius actū est: xiij. kalen. martij. Parmene ꝺo linguā precidi fecit: qui nihilominus expedite vt prius loquebatur. Post hec peragrās decius ad cozdulam ciuitatem parmenam ⁊ socios presbyteros: ac diacones vinctos cathenis secū adduxit: quos ibidem sibi presentatos ⁊ dijs immolare libamina recusantes in equuleo leuari fecit. Et cū diu torti deo gratias agerēt: mirabat cesar parmenam abscisa lingua loquentē: articq; magice deputabat: ⁊ fecit eos lampadibus exuri: laminasq; ardentes eoꝝ lateribus apponi: atq; vnguibus lacerari. Que oīa sancti martyres voce celica confortati constantissime superarunt. Tūc eos equuleo depositos fecit decius ossa pariter decollari. Quoꝝ corpora sancti abdon ⁊ sennen subreguli rapuerunt: ⁊ in predio suo iuxta ciuitatem cozdulam sepelierunt. Qui passi sunt .x. kalen. maij.

¶ De sancto Epipodio martyre. Cap. lxxx.

Epipodius martyr apd lugdunum gallie passus est: qui persecutiōe antonini veri imperatoris post gloriosos quadragintaocto martyꝝ agones de quibus infra dicetur. viij. kalen. maij cum alexandro charissimo collega suo detētus ⁊ in carcerem cum eodem missus est. Ipso ꝺo alexandro interea in custodia vinculato epipodius eductus cum xp̄o dominū confiteretur: primo pugnoꝝ ictibus oze cesus: deinde in equuleo tortus nonissime martyrū capitis absciliōe cōpleuit decimo kalendas maij.

¶ De sancto Georgio martyre. Cap. lxxxi.

Georgi⁹ martyr ciuitate cappadocia oriundus ab infantia xp̄ianus tribunus militū fuit regis diocletiani ⁊ maximiani impatoꝝ. Er at tūc tē poris in p̄uincia libye iuxta ciuitatē lybiā stagnū ad instar maris: in quo draco ingens latitabat: qui pp l'm armatū cōtra seuentētē in fugā vertebat: ⁊ ad muros vrbis veniēs flatu multos p̄mebat. Quapropter cōpulsus pp'lus duas oues quottidie ei dabant: ⁊ sic ei⁹ furoꝝ sedabāt. Cū igit oues deficerēt: ouē cū hoīe adiūcto tribuebāt: ⁊ sortib⁹ missis cuictoꝝ ciuiū filios ⁊ filias ei dabāt: sorsq; neminē excipiebat. Cōsūptis igit pene oīb⁹ ciuiū natꝝ filia regis vnica sorte depḥēsa est: ⁊ draconi ad iudicata. Rex aūt auri ⁊ argēti copiā pp'o offerebat: vt filiā ei⁹ dimitterēt: pp'us ꝺo furēs regi rīdebat: ꝙ oēs filij eoꝝ extincti fuerāt ⁊ ꝙ ipe rex hoc edictū posuerat: vñ filiā ei⁹ ab hac lege īmunē nullaten⁹ eē volebāt. Alioquī regē cū palatio ⁊ oī familia incēsuros cōminabātur. Cū aūt multis p̄cib⁹ rex ab eis spaciū. viij. dierū obtinuisset: vt interis filiā suā lugere posset: cōpulsus tandē filiā regalib⁹ indutā eis tradidit quā pp's extra muros draconi exposuit: oī pp'o sup muros ad spectaculū cōcurrēte. Quā cū sctūs georgi⁹ illac trāsitū habēs flētē vidisset: ⁊ q̄d hēret iterrogasset. Illa flet⁹ sibi cām explicuit: ⁊ vt velociter abiret: nevna secū periret admonuit: quā sctūs miles hortari cepit eaq; i xp̄i noīe se iuuaturū obtulit. Illa ꝺo ecōtra: vt abiret suadebat eo ꝙ ipz secū p̄clitari nolebat: Dū ꝫ loqrent ecce draco caput de lacu leuauit. Georgi⁹ ꝺo p̄festi equū ascēdit ⁊ cruce munit⁹ audacē draconē ipetijt: ⁊ lāceā vibrās seq; deo cōmendās ip̄m grauiter vulnerauit: ⁊ ad terrā delecit. Deinde educto ense caput ei⁹ vno ictu amputauit: quē. iiij. paria boū vix traxerūt ad ignē. pp'sꝺo viso tanto miraculo ad p̄dicatiōnē bt̄i georgij xp̄o credidit: ⁊ baptizati sunt decē milia viroꝝ exceptis puulis ⁊ mulierib⁹. rex ꝺo eccl'iā in honore dei genitricis mire magnitudinis ꝓstruxit: de cui⁹ altare fons emanat vi⁹: cui⁹ pot⁹ oēs lāguidos sanat. Insup ifinitā pecuniā sctō obtulit quā ille accipere nolēs pauperib⁹ dari fecit: ⁊ rege ac pp'o diligenter admonitis ide recessit. Cū aūt btūs georgi⁹ in ciuitate militena tribunat⁹ officio fungeret: et dacian⁹ q̄dā p̄ses xp̄ianos vltra modū pseqūretur. Georgi⁹ oīa sua pauperib⁹ distribuit: militarē habitū deposuit: xp̄ianū assumpsit: ⁊ ad p̄sidē accedēs oēs deos gētiū demonia exclamauit. Cum aūt p̄ses illū in xp̄i fide constantissimū repperisset: eūq; ad se inclinare nō posset: iussit eū primo fustib⁹ cedi. Deinde in equuleo

leuari: ⁊ mēbratim corpus eius vngulis lania-
ri: appositis insuper ad latera eius facibus parē
tibus viscerū rimis sale plagaꝝ eius fricari fe
cit: ⁊ sic in carcerē trudi: vbi xpo dño sibi appa
rente confortat eiusq; vulnera solidant. Quod
cū dacianus die sequenti vidisset: magū aduo-
cauit qui magiā georgii suis artib⁹ superaret.
Ille ꝯo bis venenum pessimum vino miscuit:
qō sanctus signo crucis edito sine vlla lesione
tam primo q̄ secūdo degustauit. Quod magus
ille cernens veniam petijt: ⁊ in ihm credens a
preside capitalē sententiaꝫ accepit. ¶ Post hec
georgius fecit in rota ligari gladijs acutis vn-
diq; circunsepta: sed statim oratione fusa rota
frangitur ⁊ sanctus illesus penitus inuenitur.
Quod cum quidā magister militū noīe magnē
tius asperisset: cum omni officio suo credidit:
quos oēs similiter dacianus decollari manda-
uit. Georgiū ꝯo iterum in custodia reclusit. Ad
quem veniens vidua quedā filium suum cecum
mutum surdū ⁊ claudū eidem obtulit: quē san
ctus in christi noīe ab omni passione curauit et
ihm cum matre ⁊ alijs multis ad christum con-
uertit. Quod cum dacianus audisset ihm edu-
ctum corā se presentari fecit ⁊ hortabatur vt sa
crificaret. Cui georgius rndit: q̄ si ois ppl⁹
conueniret ipe ad templū apollinis accederet:
vt eius omnipotentiā corā multitudine cōpro-
baret. Jussu ergo presidis conuenit ois popu-
lus ciuitatis. Sanctus ꝯo martyr templuꝫ in-
gressus apollini mandauit: vt qualis deus esset
manifestius explicaret. Qui se ⁊ oēs deos gen
tium demones esse asseruit: ad hoc intendētes
vt alias hoīum decipiāt ⁊ ad inferna demergāt.
Statimq; ignis de celo cecidit: ⁊ oīa idola cuꝫ
sacerdotib⁹ concremauit. Tunc iratus preses
iussit sarraginē pice ⁊ sulphure liquefactis ple
nā adduci: ⁊ georgiū intus iactari. Angelus ꝯo
dñi de celo descēdit: ⁊ igne extincto sarraginē
repefecit: ⁊ sanctus illesus permansit. Quod
videns alexandria vxor presidis xpo credidit ⁊
virū de impietate redarguere cepit. Quā ille
per capillos fecit suspēdi ⁊ durissime cedi. Et
dum cederetur emisit spiritus. Sequēti ꝯo die
preses iussit georgium misso freno in ore eius
per totā ciuitatē trahi: ⁊ post hec extra ciuita-
tē adduci ⁊ ibidē decollari. Qui oratiōe suaꝫ
ce fibi de celo lapsa a dño ipetrauit: vt quicūq;
eius iplorarēt auxiliū peritiōis sue cōsequerē
tur effectū. Sicq; capitis abscisione martyriū
consumauit: circa annos dñi. ccxci. nono ka-
len. maij. Dacianus ꝯo de loco in quo sententiā
protulerat domū rediens igne celesti cum mini
stris consumptus est. ¶ Huius martyris legen
da in niceno consilio inter apocrypha cōnume-
ratur: eo q̄ in eius martyrio multa diuersitas
inuenitur tam ex parte loci q̄ ex parte modi:
et tam ex parte temporis q̄ ex parte iudicis.
Nam in kalendario bede dicitur q̄ passus est
in pfida ciuitate diospoli q̄ pus Lyda dicebaf.
Et est iuxta ioppem. Alibi q̄ passus sit sub dio-
cletiano ⁊ maximiano imperatorib⁹. Alibi q̄ sub
diocletiano imperatore persarū presentibus sui
imperij regibus septuaginta. Alibi q̄ sub da-
ciano pside i ciuitate militena ipatorib⁹ dioclē
tiano ⁊ maximiano. Ex diuersis igit legēdis ea
que magis autētica vidēf: circa ei⁹ martyrium
⁊ miracla oscēsa hic collecta sunt: multis diffo
nis ⁊ incredibilibus omissis: et diuersitatibus
proposse ad cōcordantiam reductis.

¶ De scō Malachia pphēta. Cap. lxxxij.

MAlachias propheta post regressum ppli iudeoꝝ de ca
ptiuitate babylonica natus est in
iudea in sophim: quē quia optime
vite fuit ⁊ aspectu decorus: ppls
appellauit eū malachi. i. angelus. Quē quidez
ex hebreis autumāt fuisse esdrā scribaꝫ: qui ex
cognomine dictus fuerit malachias. i. angelus
dei. Sed hec opinio a Josepho reprobaf: eo q̄
vt dictū est. malachias post populi reuersionem
in iudea natus est. Tradunt etiā q̄ quecūq; p-
phetice dicebat: eadē die angelus dei apparēs
populo referebat. Dirigif autē eius prophetia
precipue ad sacerdotes qui increpanf a domio
per os pphete: eo q̄ sacerdotalis muneris gra
tiam cōtinentes circa sacrificioꝝ exhibitioneꝫ
in offerēdis hostijs vitiosis ⁊ maculis legē dei
preuaricabāt. Reliqua aūt que eius lectiōe cō
prehensa sunt puaricationē populi israel in ob
seruandis mādatis dei: increparionē quoq; po
puli qui deos alienos coluerūt: significant: no-
men quoq; dñi altissimi magnū pdicatione apo
stolica futurū in gētib⁹ ab ortu solis vsq; ad oc-
casum manifeste pnūciat. Prophetauit aūt tem
poribus esdre sacerdotꝫ ⁊ neemie sub artaxer-
xe persarū rege: postq̄ templū dñi in hierusalē
fuerat edificatū: ⁊ mortuus est: dum adhuc iu-
uenis esset esdra iam sacerdote humanis exem
pto neemia adhuc superstite. Sepultusq; est in
agro pprio in sophim: q̄ ciuitas est iudee dicta
postmodū ramathā siue arimathia. Dormiuitq;
in dño. ix. kalen. maij. Hec iosephus et hieron y
mus: et ex hystoria scholastica comestoris. Hic
enim prophēta vltimus in numero. xij. reperi-
tur: qui Ecclesiastici. xlix. in sanctorum patrum
catalogo describuntur.

¶ De sanctis Felice presbytero ⁊ so-
cijs martyribus. Cap. lxxxiij

FElix pbyter fortu-
natus ⁊ archileus diaconi ⁊ mar
tyres a sancto hyreneo episcopo
lugdunesi. ad vrbē valentiā q̄ est
ciuitas hispanie ad predicādum
missi: maximā partē ciusdez vrbis cōuerterunt
ad xpm. Inde a duce cornelio in carcerē missi:

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

deinde in confessione nominis xp̄i neruis durissime ac diutius verberati: ac postmodū vinctis post terga manibus renibus cruribusq; confractis circa rotarū vertiginē astricti: vt in ip̄is rotis quasi contexti viderentur. Successiue quoq; equulei extensione suspensi: fumoq; subterposito die ⁊ nocte integra vexati. Ad extremū gladio cōsumpti sunt nono kalen. maij.

¶ De sancto Alexandro martyre ⁊ socijs eius. Cap̄. lxxxiiij.

Alexander martyr cum socijs apud Ludguneñ. gallie passus est sub antonino ꝟo imperatore. Qui cū sctō martyre ypipodio cōprehēsus ⁊ in carcerē cōpedit⁹: vt dictū est supra. x. kalen. maij die tertio a passione ip̄ius ypipodij educt⁹ de carcere: prīo crudelitate verberantiū adeo laniat⁹ est: vt cute soluta costarū patefactisq; visceribꝰ interiora corporis panderantur: deinde crucis affixus patibulo beatū spiritum exanimatus emisit. Passi sunt aūt cū eo ⁊ alij. xlviij. sepulti ex vtroq; altaris latere in crypta que incole superposito ciuitati pulchro ⁊ antiquo opere constituta est. Qui passi sunt octauo kalendas maij.

¶ De sancto melito episcopo. Cap̄. lxxxv.

Melitus asianus sardineñ. ecclesie ep̄s iohannis euāgeliste disciplu⁹: q̄ eius gesta cōscripsit: tp̄e marci antonij īperatoris floruit: qui multa vtilia opuscula eccl'ie dedit. Naz p̄fato principi ꝓ xp̄iana religione librū apologeticū scripsit. Extare dicunt ⁊ alia: vicz de pascha libri duo. De optima cōuersatione liber vn⁹. De ꝓphetis liber vn⁹. De ecclesia liber vn⁹. De sensibus liber vn⁹. De anima ⁊ corp̄e liber vn⁹. De lauacro siue baptismo liber vn⁹. De veritate liber vnus. De generatione xp̄i liber vnus. De ꝓphetia eiusdē liber vn⁹. De hospitalitate liber vnus. Itē liber q̄ clauis intitulat. De diabolo liber vn⁹. De apocalypsi liber vn⁹. Eglogarū libri sex. Hui⁹ elegās ⁊ declamatoriū īgeniū tertullian⁹ cauillat in libris septē: q̄s ꝓ montano aduersus eccl'iam edidit: dicēs illū a plerisq; ꝓphanū reputari. Quieuit in xp̄o sctūs melit⁹ viij. kal. maij. hec hieronym⁹ ī lib. de illustrib⁹.

¶ De sancto Marco euangelista. Cap̄. lxxxvi.

Marcus euangelista discipulus ⁊ interpres petri apostoli ⁊ eiusdez in baptismate filius leuiticus genere ⁊ sacerdos legalis: discipulus apostolorum post passionem domini effectus: cum beato petro romā profectus est: eidez fideliter adherens. Ubi cum petrus xp̄i euangeliū predicaret: rogatus a fratribus qui erāt rome: beatus marcus breue euangeliū ad perpetuā memoriam: prout ex ore petri audierat: fideli stilo latinoq; ꝟmone cōscripsit. Quod vidēs petrus approbauit: ⁊ ecclesie legendū sua auctoritate tradidit. Uidens aūt petrus marcū in fide constantē ip̄m protoep̄m aquileiā destinauit. Quo cū venisset marcus in suburbio ciuitatis repperit iuuenē leprosum filiū vlphi. Quem in christi nomine a lepra mūdauit: ⁊ ip̄m cum patre et omni eius familia ad fidem xp̄i cōuersos sacri baptismatis vnda perfudit. Ibi quoq; sua predicatiōe infinitū ppl'm xp̄o dño acquisiuit. Ibi etiam euangeliū suū quod al's rome latinis litteris conscripserat: iterū greco eloquio exarauit. Quod vsq; hodie in aquileieñ. ecclesia cum sede eburnea in qua sedens illud scripserat demonstrat. ¶ Cum ergo beatus marcus ad magistrum reuisendū post aliquot annos vellet accedere. Hermagorā ciuem aquileieñ. eius discilum a populo in pōtificem electū: romā secum adduxit: ip̄mq; loco marci in ep̄m consecratuz: beatus petrus ad gubernandā aquileieñ. ecclesiam destinauit: marcū ꝟo diuina admonitione ad predicandū alexandriā misit. ¶ Tante autē humilitatis euāgelista dñi fuisse dicitur: vt sibi pollicem amputaret ne ad sacerdotiū q̄si mancus ꝓmoueri posset: verū dispositio dei ⁊ auctoritas petri preualuit: vt nec sic amitteret in ope quod meruisset in genere: mox aūt sanctus alexandriā veniēs de naui egressus est: calciamentum eius diruptū est. Quod cuidā calcifici nomine aniano iuxta portā ciuitatis habitāti tradidit resarciendū. At ille calceū emendās in laborando subulo sinistram manū grauiter vulnerauit: ⁊ pre dolore: vnus deus voce magna exclamauit. Cuz aūt beatus euāgelista vnius dei nomen audisset gauisus est: eo ꝙ prosperum fecisset dñs iter suū: expuensq; in terrā fecit lutum ex sputo: ⁊ in xp̄i nomine vnxit manū viri: ⁊ statim sanata est. Quem anianus in domum suam introduxit. Interrogās quis: vel vñ esset illud nomē ꝙ tantā efficaciā haberet. Cui beatus marcus xp̄m dñm predicauit: ⁊ ipsum cum om̄i domo sua baptizauit. Deinde ingressus ciuitatem euangeliū predicabat: ⁊ oēs infirmitates curabat ac demones effugabat: etiam mortuos suscitabat. Sicq; doctrinis ⁊ ꝟtutib⁹ infinitum xp̄o populū acquirebat. Et vt scribūt de eo philo iudeoꝝ doctor: ⁊ papias ep̄s hieropolitanus ad tātā perfectionē vite xp̄ianos quos connerterat adduxit: vt vitā apostolicā p̄mitiue ecclesie sectantes oēs cōmuniter viuerent: ⁊ nemo quicq̄ propriū possideret: monasticum q̄ ordinē primus egyptijs tradidit: ⁊ sacre ꝓfessionis regulā ml'tis instituit: vnde ⁊ postmodū in egypto monachoꝝ cenobia ⁊ cellule infinite

exercuerūt. Sicq̄ sanctus euangelista omnes pene egypti vrbes lustrauit: et in ppl'is gentilibus verbū dñi seminauit. ¶Verū cuz multi de ciuitate alexandrie gētiles deorū suorum emulatione ei insidias posuissent: beat⁹ marcus loco sui anianū oliz calcificē ep̄m ordinauit: tres quoq̄ p̄sbyteros scilicet melitū sauinū et cerdoniū et .vij. diacones et alios. xij. clericos eidē ad ecclesie ministerium adiunxit: et inde occulte discedēs pentapolim perrexit: vbi et biennio xp̄m euangelizans permansit. Et multitudinē ibidem gentilium cōuertit: ecclesias plurimas fabricauit: et ordinatis ep̄is et p̄sbyteris per ciuitates illas post duos annos alexandriā rediit. Et cum multiplicatos fideles reperisset deo gratias egit. Pontifices aūt idolorū eum cōprehendere conabant. ¶Cum aūt in solēnitate paschali q̄ anno illo. xxiij. die aprīl. occurrit missaz fidelibus celebrarer: et eadē die festū serapis dei egyptiorū pagani colerent: conueniens multitudo gentilū ad ecclesiaz que erat iuxta portum vbi euangelista dñi sacra mysteria pagebat: miserunt funē in collo eius et ip̄m per rupes et saxa trahebant ad locū qui dicitur buculi dicentes: q̄ trahebāt bubalū ad loca buculi. Carnes aūt eius in terram fluebāt et saxa infi|clebantur sanguine: vespere autē facto miserunt euz in carcerē: vbi custodibus appositis et nocte dormientibus primo angelica visione confortatus est. Deinde circa noctē mediā ip̄o dño xp̄o sibi cū ingenti lumine apparente: et pacem sibi annūciāte: ad celestia regna inuitatur: mane autē facto funē iterum in collo eius mittunt: et iteruz huc illucq̄ certatim pertrahunt. Qui gratias agens deo et spiritum suum dño cōmendans beatam xp̄o animā reddidit. Cum autē gentiles corpus eius vellent comburere subito aer turbatur: grando exoritur: tonitrua intonant: fulguraq̄ coruscant. Ira vt cuncti timentes corpus dimitterent. Quod xp̄iani rapuerunt et in loco vbi ecclesiam construxerat in loco buculi tumularūt: vbi quotannis vsq̄ ad tp̄us quo inde ipsum veneti venetias transtulerunt: vt supra dictum est: in eius translatione pridie kalen. februarij. Passus est autē beatus euangelista. vij. kalen. maij. Circa annos dñi. lxiij. videlicet octauo neronis anno. In loco aūt per quē tract⁹ fuit: si q̄s in die passiōis eius herbā ibi nascētē lacerauerit sanguinē viuū emittit. ¶Desert⁹ Adelberto ep̄o et mar. Cap. lxxxvij.

Adelbertus ep̄us et martyr de partibus sclauonie nobilibus parentibus natus ab archiepiscopo parthenopolis noīe adelberto ab infantia educatus et doctus eiusq̄ nomine vocatus est. Qui a iuuenilibus annis elemosynis et orationibus ac ieiunijs intent⁹ liberalibus et catholice fidei disciplinis imbutus magister fuit scholarū imperatoris othonis. Defuncto autē sancto episcopo adelberto: iuuenis sub episcopo pragen̄. miles efficitur tēporalis qui militiā et imperatoris curiam strenue gubernabat. Cum aūt ep̄us prage ciuitatis obiisset: et populus cū clero de eligēdo pastore tractaret die quodā dñico demon per os cuiusdam obsessi ad ecclesiā delati clamare cepit: se nullū timere nisi adelbertū militez: qui cathedrā episcopalē erat ascensurus: et ipe ab eodem cōfestim ejiciendus. Statimq̄ vocato adelberto oppressus liberatur: et ipse in episcopū ab omnibus eligitur: quod dū otho imperator tunc existens ꝓ̄o ne audisset: gratissimū habuit: et ip̄m cōtinuo cōsecrari mādauit. Qui factus ep̄us diuinis operibus vacabat: et predicatiōi ingiter insistebat. ¶Sed cū populū vitijs obstinatū corrigere non posset: relicto episcopatu romam accessit et dispensatione romani pontificis obtenta peregrinari ad tēpus decreuit: omnibusq̄ pauperib⁹ erogatis peruenit ad montē cassinū: vbi consilio fretus abbatis tulli qui ꝑm regulam basilij cum monachis ibidē deo seruiebat: acceptis ab eo epistolis romā redijt: et dispensatione papali ad abbatez leonē accessit: a quo et monachus factus fuit: vbi dudum existens quandā illustrā dñam romanor⁹ que nimio langore detēta per annum panē nō gustauerat: oratiōe sola sanauit. Verū cuz ab archiepo maguntino eius merropolitano iteruz ad suum ep̄m peteretur: iussu summi pontificis licet satis renitens ad episcopatum reuersus est: ea tamē cōditione: vt si ꝑm omnino incorrigibilē inueniret ad monasteriū sibi redire liceret. ¶Cū autē existens prage de|quādā nobilē domimā in adulterio deprehensam ad se vt patrē mie cōfugientē in monasterio virginum inclusisset: eamq̄ inde violenter raptam parentes vltores sceleris decollassent: turbatus adelbertus episcopatui resignauit: et romā regressus monasteriū suum repetijt: vbi postq̄ modico tēpore cōmorat⁹ fuisset saluti animarū intendens assumptis secū gaudentio eius germano et monacho ac quodā benedicto p̄sbytero ad predicandū pollonia adijt: sed a duce balistano repulsus cunctas regiones illius peragrauit. Et cum iuxta villam per planiciem quandā pergeret: socijs alibi dimissis ab infidelib⁹ tentus lancea transfixus diriscq̄ vulneribus confossus atq̄ demū capite cesus martyrium consumauit feria sexta. vij. kalen. maij. Cuius corpus pragem translatum ibidemq̄ conditum quiescit.

¶De sancto Leto papa et mar. Cap. lxxxviij.

Letus papa et martyr natione romanus de regione vico patricio patre Emiliano lino pontificī in ep̄atu romano suc

cessit: ⁊ sedit annos septem: mensem vnū: dies xi. Hic ex precepto beati petri apli. xxv. presbyteros ordinauit in vrbe roma mensis decēbris. Hic pontifex primus in litteris suis posuit salutē ⁊ apl'icam benedictionē. Qui etiaz oibus populis scribens approbat ⁊ cōmendat peregrinatiōes ad sanctos: ⁊ maxime ad limina sancti petri: asserens qđ validioz est ad salutē sci petri visitatio ꝙ ieiuniū duoz annoz. Et illos etiā anathemate subdit: q̄ visitationē apostoloz impediunt vel dissuadent. Dicūt quidam: quod linus ⁊ cletus petri successores non sederunt vt pōtifices: sz vt petri coadiutores. quib⁹ beatus petrus in vita sua credidit dispensationez ecclesiasticarū rerū. Ipse vo tātū predicationi ⁊ oratiōi vacabat: ppter quod tanta auctoritate dotari meruerūt vt in catalogo pontificū ponerentur. Clementē vo ipe beatus petrus successoꝛē sibi constituit: licet aūt hec veritati nitātur: tamēn vt ait hieronymus beatus clemēs spiritusancto plenus timens ne apostolica ordinatio posteris tēpoꝛibus transiret in vitiū: vt q̄dā hereditariū manus putātes minus de dei cogitarent electione: linū ⁊ cletū ante se coegit pontificare. Et sic clemens primus fuit p petri electionē: terti⁹ vo p gradū. Beatus aūt cle⁹ tpe tyti ⁊ vespasiani iperatoꝛ martyrio coronatus est. Sepultusq̄ est iuxta coꝛp⁹ bti petri in vaticano. vi. kal'. maij. Et cessauit epat⁹ dies. xxxv.

¶ De sctō marcellino papa ⁊ mar. Lap. lxxxix.

Marcellin⁹ papa ⁊ martyr natione roman⁹ ex patre ,piecto de regione capitauri calo pōtifici in episcopatu romano successit: sedit q̄ annos octo: mēses. vi. dies. xxv. Quo tpe fuit grauissima psecutio xpianoꝛum sub diocletio ⁊ maximiano imperatoꝛibus: ita vt infra vnū mensem. xvij. milia hoim ,pmiscui sexus per diuersas ,puincias martyrio coronarenf xpiani. Qua de re et ipe marcellinus ad sacrificiū ductus est: vt thurificaret. Et mortē ,expauens cōpulsus a diocletiano duo grana incensi posuit idolis. Postea vo penitētia duct⁹ in cāpania cozā. lxxxviij. epis oze proprio penituit ⁊ cinere capite aspersus ac cilicio indutus se peccasse confitēs epis indicandū supposuit dicēs se paratū ad omnia que sibi imponerent. Illi vo eidē rūderunt: ꝙ summus pontifex a nullo iudicandus esset. Nā si ipe negauit ⁊ petrus etiā magister suus negauerat: quē tamē nullus apostoloꝛum iudicare presumpserat: sz egressus foras amare defleuerat. Ipe ergo suā causaz colligeret: ⁊ oze ,pprio seipm iudicaret. Tunc marcellin⁹ ob scelus idolatrie iudicauit se deponendu3; anathematizauit etiam quicūq̄ coꝛpus suū sepulture traderet. Sicq̄ pergens ad diocletianū se xpianum confitēs cū claudio ⁊ cyrino ⁊ antonio diaconibus capitalē excepit sentētiā: ficq̄ martyrio coronatus est. vi. kalē. maij. Hic etiā fecit ordinatiōes duas p mensem decēbris. pbyteros. liij. diacono3. ij. episcopos p diuersa loca nūero. v. ¶ Pstq̄ aūt decollat⁹ fuisset: ⁊ coꝛp⁹ ei⁹. xxx. dieb⁹ ad exemplū xpianoꝛ in platea iacuisset: nocte apparuit per visum beatus petrus apl's marcello presbytero: eidē marcellino in epatu successuro; interrogans quare coꝛpus suū inhumatū nō sepeliret. Et se petrū apostolū esse dixit. Qui cū rūderet: ꝙ coꝛpus suū iamdudū sepultū fuerat. Apostolus ei dedit intelligere ꝙ dicebat de coꝛpe marcellini. Cū aūt marcellus dixisset ꝙ ipm ppter sentētiam excōicationis sepelire nō auderet: audiuit ab apl'o ꝙ oīs q̄ se hūiliauerit exaltabitur: ⁊ ꝙ multū se marcellinus humiliauerat: qui se indignum sepulture iudicauerat. Admonens vt ipm iuxta se tanq̄ martyrē ⁊ verū pōtificē tumularet: vt quos iustificabat gratia nō diuideret sepultura. Marcellus ergo cū lucina ⁊ presby;eris ac diaconibus noctu coꝛpus accepit ⁊ iuxta coꝛpus beati petri in vaticano sepeliuit ab eodē die cessauit episcopatus annos. vij. menses sex: dies. xxv. ppter nimie persecutionis immanitatem.

¶ De sancto Ricario confessoꝛe. Lap. xc.

Ricarius cōfessoꝛ natus villa cētula ,puincie pontine monit⁹ a quodā caldoni co sacerdote quē de hibernia venientē hospitio susceperat: de rustico religiosus effect⁹ vtebatur pane hoꝛdeaceo cinere cōmixto. Aquā vo cū lachrymis tēperabat: ⁊ ex illa balnea faciens leprosos fouebat: ⁊ postmodū ipse eadem balnea introibat. Qui etiā in britannia pdicauit. Rex vo francoꝛū dagobertus eius famam audiens ipm ex deuotione visitans eiusdē se orationib⁹ cōmendauit: ab eo quoq̄ inuitatus ad mensam magis ipe salutaribus monitis mente ꝙ temporalib⁹ cibis coꝛpoze refectus est. ¶ Deinde vir sanctus famam mūdi fugiens a gisilimaro quodā viro nobile in silua crisiassense cum figo bardo discipulo suo locū solitariū deo seruiēdi obtinuit. Ibiq̄ breui structo tugurio vitā anachoꝛiticā multo tēpoze exegit: multosq̄ ad se veniētes languidos diuersis ab infirmitatib⁹ sanos effecit. Et redimitus virtutibus in pace quieuit. vi. kalē. maij. Sepultusq̄ ē a discipulo in loco vbi ipse sibi ,pceperat. A quo in extasim rapto visus ē i aula splēdidissima mira fragrātia referta cōsistere splendoze admirabili coruscare. Cuius coꝛp⁹ ocialdus olim ei⁹ abbas cū suis monachis ad suū monasteriū cētulā trāstulerunt: vbi multoꝛ signoꝛū gloria claret.

¶ De sctō Anastasio papa. i. ⁊ cōfes. Lap. xci.

Anastasius papa huius nois primus natione romanus ex patre maximo syricio pape i pontificatu romano successit: et sedit annos. xiij. menses. x. dies xxv. Hic constituit vt debiles aut membris carentes no possent clerici consignari. Constituit etiã vt qñ euangeliũ legeret̃ psbyteri et clerici non sederent: sed starent. Et statuit vt nullus transmarin⁹ ad clericatus honorẽ susciperetur: nisi proprij epi chirographũ cum sigillo exhiberet. Et hoc precipue constituit ppter hereticos manicheos qui in vltra marinis partibus abundabãt. Hic in magna senectute annoꝝ videlz vltra lxx. sum⁹ pontifex electus est ppter suã nimiã sanctitatẽ. Quẽ beatus cognoscens hieronym⁹ ei contemporaneus scripsit de illo: q eius vita diuturna mũdus immeritus esset frui. Floruit aũt tempore archadij imperatoris. Et quieuit in domino. v. kalen. maij. Sepultusq; est in cimiterio beati petri apostoli.

¶ De sancto Antimo episcopo t socijs martyribus. Cap. xcij.

Antimus eps cum aliis multis apud nicomediam sub psecutione diocletiani martyrium passus est. Qui vt traditur eccl'iastice hystorie lib. viij. cũ esset pontifex ipsius ciuitatis ob confessionem christi martyrij gloriã capitis obtrũcatione suscepit. Quem tanq; bonus pastorem: secuta est vniuersa pene gregis sui multitudo per eãdem martyrij viam. Quoꝝ alios prefatus tyrannus apud eaudez tunc residens ciuitatẽ gladio obtrũcari: alios ignibus cõflagrari: alios nauiculis impositos in pelago mergi fecit: ipsis fideliũ turbis vltro se tãta feruore neci offerẽtib⁹: vt etiã se interrogari nõ pmitterẽt: sz xpianos se confitẽtes spõte supplicijs ingererẽt. Quorum passio recolitur. v. kalen. maij.

¶ De scõ Liberale confessore. Cap. xciij.

Liberalis de ciuitate altini natus: a sancto episcopo Heliodoro eiusdem vrbis in eadẽ ciuitate nutritus t doctus fuit. Qui lectioni sacre t oroni atq; carnis macerationi vacans domino seruiebat: pauperũ quoq; vsibus intentus erat: egrotantibusq; curã sollicitus impendebat. Corpus quoq; ieiunijs atterens ad tantam perfectionem deuenit: vt singulis diebus dominicis sacram cõmunionem percipiens: deinceps fine vllo cibo vel potu tota hebdomada pmanebat. Cum autẽ paganorum persecutione ferueret heliodorus episcopus de altino recessisset: et ad insulas se maritimas contulisset: liberalis in ecclesia principali que erat dei genitricis oratione fudit ad dñm: vt eius in pace susciperet spiritũ. Eademq; nocte angel⁹ domini sibi dormienti apparuit: t oratione eius exaudita a domino nũciauit. Qui surgens a somno visitauit singulas ecclesias ciuitatis: peruenitq; ad insulam que dicitur flactio castrorum vt ad sanctum heliodorum accederet. Sed cũ ad ipm ppter aquas interpositas transire nõ posset: in ecclesia proxima sancti laurentij modico tẽpore commoratus est: vbi post paucos dies inter sacerdotum manus migrauit ad xpm. v. kalen. maij. Corpus quoq; eius ibidem sepultum processu temporis destructa altinen. ciuitate ad opidum tarulsinum translatum est.

¶ De sancto Pulione martyre Cap. xciij.

Dalio martyr in ciuitate ciullitana prior lector fuit: de qua quidẽ vrbe valetianus imperator oriundus extitit: in qua t ipe martyr sub psecutione diocletiani et maximiani imperatorum martyrium pertulit agente presside probo. Hic enim preses postq; i ciuitate firmen. sanctũ hyreneũ eiusdẽ vrbis epm cũ sancto mõtano presbytero smeruleũ in flumine demergi fecerat. Sanctũ quoq; demetriũ ipsius ecclesie diaconẽ decollauerat: puenit ad vrbẽ ciullitanã: in qua pridẽ sanctus eusebi⁹ ipsius ciuitatis põtifex passus fuerat: fecitq; teneri pulionẽ lectorẽ: quem christũ cõstantissime confitentẽ ac sacrificare nolentem: dicentẽq; se velle patrũ suoꝝ qui pro xpo passi fuerant imitari vestigia: flammis iussit exuri: qui passus est. v. kalen. maij.

¶ De sancto Vitale martyre. Cap. xcv.

Vitalis martyr miles christi natione Mediolanen. apud rauennã tẽpore neronis passus est. Hic vxorem valeriaz habuit: ex qua gemellos gerualium et pthasiũ procreauit. Qui cum paulino iudice rauennã ingressus: cum quendam christianũ arte medicũ nomine Vrsicinũ ligurẽ decollari videret: illeq; martyrijũ expauisset: sanctus Vitalis eum exhortari cepit: ne ipse qui alios curare cõsueuerat: seipsum eterne mortis iaculo vulneraret. Quod vrsicinus audiẽs cõfortatus martyrium libenter excepit: quẽ vitalis honorifice sepeliuit: t ad paulinũ psularẽ suũ vltra venire contẽpsit. Ille xo nimiũ indignatus: tum quia ad se venire contẽpsit: tum qz vrsicinũ sacrificare volentem retraxit: t sic se christianũ ostendit: iussit eum teneri: t confitentẽ christum in equuleo leuari: deinde ipsum ad palmam duci: et

si sacrificare nollet: foueam ibi profundissimaz donec pueniret ad aquā fieri: ⁊ ibidez ipm depositum terra ac lapidibus obrui. Locus autē vbi decollabant christiani palma dicebat: eo ꝙ arbor antique palme illic esset. Btūs ergo martyr eodē adductus cum sacrificare nollet facta fouea: vt dictū est: terra ac lapidib⁹ est obrut⁹. Sacerdos aūt idolorꝝ qui hoc cōfiliū dederat: arreptus a demonio per septez dies clamabat: ꝙ vitalis martyr eum incēdebat. Die aūt septimo in flumine se precipitans miserabiliter expirauit. Passus est autem sanctus martyr. iiij. kalen. maij: circa annū domini. lvij.

¶ De sancta Ualeria martyre. Cap. xcvi.

Valeria martyr sancti vitalis vxor: ⁊ mater sanctorū geruasij et ꝓthasij cum existens mediolani virū suum rauenne passum audisset: illuc cū famulis accessit: ⁊ corpus sancti vitalis auferre voluit. Ueruz in somnis admonita a beato martyre ne corpus a malo homine bene positu violaret: ipm dimisit: et mediolanum in curru rediens: rusticos deo suo filuano sacrificantes incurrit. Qui eam de vehiculo deponētes hortabātur secum epulari: sed illa se christianam eē: nec sibi licere de immolatis idolis manducare respondit. Quod illi audientes tanta eam cede mactauerunt: vt vix eā seminecē sui famuli ad mediolanen. vrbez perducerent. Que infra triduum migrauit ad dominum. Recte autem eius passio viri sui legende continuatur: quia dies certus eius martyrij non exprimitur.

¶ De sancta Theodora virgine ⁊ martyre ⁊ vno milite mar. Cap. xcvij.

Theodora virgo et martyr: cuius passionē ambrosius scdo libro de virginibus facundo sermone ⁊ luculēto stilo diffusius pertractat: cū vno milite cuius nomē subticet: apud antiochiā passa est. Que cū elegantis esset decoris ex virginitatis ꝓfessione aspectus publicos fugiebat. Tandē puella a gētilibus detēta producit: duplex professa certamē ⁊ v̄ginitatis ⁊ religionis: dataq; ei optione a iudice: aut sacrificare virginem: aut lupanari ꝓstitui iubet: vt alterum sponte desereret: cum ei alterū abstulissent. Ipsa aūt tolerabili⁹ extimans mētē virginem ꝙ carnem habere: ⁊ ꝙ virginitatē mētis nemo ab inuita potest eripe: fleuit: ⁊ tacuit: ne eā vel loquentē adulter audiret. Ducit ergo virgo xp̄i ad lupanar: sed ꝓstitui potest: adulterari nō potest. Certātibusq; singulis q̄s predā primus inuadat: illa introclusa dominū exorabat: vt qui susannā de supplicio eruerat: eam de piculo liberaret. Uix cōpleuerat orōnez: ⁊ ecce vir militis specie terribilis apparuit. Qui cunctis sibi ex timore cedentib⁹ ingressus cellulam v̄ginē ꝯfortauit: dicēs ꝙ eā venerat saluare nō perdere: suas ei vestes offerēs: ⁊ habitū virginis poscens: vt sic mutatis vestib⁹ illa incorrupta militis specie egressa seruet: ipse v̄o remanens virginis habitu si necesse est martyriū qd optat patiatur. Quem virgo persecutorem existimans ceruicem eius gladio preparabat. Tādem christianissimum cognoscens: et vestes suas exuens cum milite habitum commutauit: ⁊ habitu virili exiens cunctis ignota militē virginali tunica amictū dimisit. Post hec alius cubiculum ingressus quasi cum puellam tractare inciperet: virum reperiēs stupore mirat⁹: sexnz femineuz in virilem mutatum arbitratur. Sed dubitans ne magicis artibus ⁊ ipse sexu forsitan mutaretur: concitus exiens visa narrauit: populus obstupuit: ⁊ militē pro puella deprehēsum pro eadem ad mortē damnauit. Dumq; ille gladium libens exciperet: fertur puella ad locum certaminis virili habitu cucurrisse: factuz ꝓpalasse: ambo de nece certasse ille dicebat se iussum occidi non illam. Nam eadem sententia que eum dānauerat: illam absoluerat. Illa ecōtra clamabat: ꝙ non illum vadem mortis elegerat: sed fidem pudoris optauerat. Nec interuenerat: vt sibi necem eriperet: sed vt virginitatē defensaret: prolixeq; oratiōis lepore martyriū expetebat. Dudum igit ambo cōtenderūt ⁊ ambo tandē victores extiterūt. Nec diuisa est corona: sed addita. Miles em̄ ꝓ virginitatis defensione palmā obtiuuit: virgo pro virginitatis cōfessione coronā percepit. Sicq; ambo capitali sententia triumpharūt. iiij. kalen. maij.

¶ De sancto Petro martyre ordinis predicatorum. Cap. xcviij.

Petrus nouus martyr de ordine predicatoruz de ciuitate Ueronen. oriundus: velut rosa de spinis exortus de parentibus hereticis fidei pugil egregius exurrexit. A quorum tamen errore se mūdum seruauit. Cū adhuc septem esset annoruz ⁊ a scholis rediret: a patruo heretico īterrogatus quid didicerit. Respōdit se didicisse: credo in deum patrem omnipotentem creatorem celi et terre. Ille v̄o ne diceret creatorem celi et terre prohibebat: eo ꝙ deus visibiliū creator nō fuisset: sed diabolus omnia que videntur procreasset. Puer v̄o sicut didicerat sic velle dicere ac credere affirmabat. Ille v̄o ei ꝑ auctoritates suadere conabatur. Quas omnes puer spiritusancto plenus contra eum conuertit: eumq; gladio

quasi proprio interemit. Patruus ꝯo indigne ferens a puero se confusum: patri gesta rettulit: ⁊ vt petrinū a scholis remoueret oīno persuasit. Timebat enī vt dicebat ne cum petrinus fuerit bene erudit⁹ ad meretricē illā romanā ecclesiā se cōferret: ⁊ sic eoꝝ fidē cōfunderet. Qui nescies verū dixit: dū petrū hereticoꝝ pfidiā destructurū tāq̄ alter caiphas pphetauit. Sed qꝝ res a deo fiebat pater monitis fratris ascēsum nō pbuit sperās q̄ puerū ad suā sectā pertraheret cum in grāmatica eruditus foret. ¶Videbēs aūt petr⁹ nō esse tutū cū scorpionib⁹ habitare: relicto seculo: fratrū predicatoꝝ ordinē annoꝝ.x. introiuit. In quo.xxx. annis fere p seuerauit: ⁊ ad cumulū tot⁹ pfectiōis ascēdit. Uirginitatē quoq̄ mētis ⁊ corpis illibatā seruauit: nec alicuius mortalis crīminis cōtagiū sensit: sicut suoꝝ cōfessoꝝ testimoniū probatū est. Carnē quoq̄ ieiunijs assiduis macerabat. Noctes post breue somnū studio sacre scie occupabat: dies ꝯo animarum commodis impendebat predicationibus vel cōfessionibus aut hereticoꝝ disputationibus insistendo: pro fidei quoq̄ defensione se totum exponebat: orationib⁹ crebris petēs a dño: q̄ nō finiret eū ex hac vita migrare nisi sumpto calice passionis: mlt̄is etiā miraculis coruscabat. ¶Quadā die dū mediolani quendā epm hereticoꝝ a fidelibus captū pfite ppl'i multitudine exāminaret: ⁊ disputatio protracta fuisset: ⁊ maxīmus solis estus cūctos affligeret hereſiarcha petro dicere cepit: q̄ si erat ita sanct⁹ vt eum stult⁹ ppl's affirmabat: populū ipm estu mori pmittere nō debebat: ⁊ q̄ rogaret deū vt nubē aliquā soli oponeret: ⁊ sic ppl'm refrigeraret. Asserēs q̄ si hereticus fieret, fidē catholicā reciperet: maxīe cū nulla vel minima nubecula in aere appareret. Quod beat⁹ petrus coꝝā oībus se facturū pmisit. Deinde ad dñm orationem fudit. Stratimq̄ signo crucis edito: nubes in aerē ascendit: ⁊ se inter solem ⁊ populū interposuit: atq̄ in modū papilionis cūctos ab estu per magnā ꝯā refrigerauit: hereticus ꝯo in sua duritia permanēs: ad veritatē fidei venire contēpsit. Contractū quēdam noīe aserbū: qui per quinquēniū in sextario trahebat ad se deductū mediolanū sanauit. ¶Nobilis quidā filiū habebat qui tumore gule horribili: nec loqui nec vix suspirare valebat: capā petri ex deuotione sustulit: de qua filio gulam tetigit: illeq̄ cōtinuo sanitatem recepit. ¶Idē nobilis postmodū graui coꝝosione coꝝporis torquebat: qui capā eandē ex deuotione reseruatam super se poni fecit: moxq̄ vermen pilosum duo habente capita euomuit ⁊ oīs doloꝝ cessauit. ¶Cuidam etiam iuueni muto immisso digito in os eius tactaq̄ lingua beneficiū loquelle cōcessit. ¶Uerū cū pestis hereticā in lombardie prouincia pullularet: summus pontifex ad pestē diabolicā abolandā: diuersos inquisitores de predicatoꝝ ordine in diuersis lōbardie partibus delegauit. Inter quos beatum petrū in mediolano ⁊ in eius comitatu inquisitoꝝē prauitatis hereticē auctoꝝitate apostolica ordinauit. Qui sibi iniunctū officiū diligēter exercēs hereticos vbiq̄ perquirēs nullā eis requiem tribuebat: sed ipsos tam potentia q̄ sapientia conuincebat. Quod illi videntes de ipsius morte tractare ceperunt: ⁊ fautoꝝem quendam ipsoꝝ sicarium: vt eum occideret precibus et precio induxerunt. ¶Cum igitur sanctus petrus de ciuitate cumana vbi fratrum sui ordinis priꝝ erat mediolanuꝫ pergeret pro officio inquisitionis exequēdo pdict⁹ sacrileg⁹ ipm in itinere aggressus educto ense sacrū eius caput crudeliter impetijt: ⁊ duobus diris vulneribus sauciauit. Qui non querula voce murmurās sed sufferens omnia patienter suum dño spiritū cōmendabat. Symbolū sacre fidei pro qua dimicabat deuotissime pferens: cuius nec in mortis articulo desijt esse preco. Sed cuꝫ adhuc martyꝝ dñi palpitaret cultellū littoꝝ arripuit: ⁊ p latera eius trāsfixit. Cuius coꝝpus fratres predicatoꝝes tulerunt: ⁊ mediolanū deferentes honorifice sepelierūt. Ad cuius sepulturā lampades dependentes pluries diuinit⁹ ⁊ absq̄ hūano studio sunt accense multis quoq̄ coruscat ⁊ manifestis miraculis ibidē requiescens: qui passus est. iij. kalē. maij.

¶De sancto Titico diacono. Cap.xcix.

TItic⁹ diaconus discipulus sancti pauli apostoli ꝟvn⁹ ex.vij. discipulis fuit: vt scribit abbas dozothe⁹. Huius meminit idē apostol⁹ in epistolis suis: videlicet ad col.iij. ⁊ secūda timo.iij. pronūcians eum fratrē charissimum ac conseruū suum in dño. Qui etiam ab eodē apostolo episcopus colophonie ordinatus: post predicationis officium diligētius peractum apud paphum oppidū insule cypri quieuit in dño: ibidēꝫ sepultus. iij. kalen. maij.

¶De sanctis Agabo ⁊ Secūdino epis ⁊ socijs martyꝝibus. Cap.c.

AGabus ⁊ secundin⁹ episcopi ⁊ socij eoꝝum passi sunt apud circeñ. colonīā: que ē in numida. Qui persecutione valeriani post longum exilium in prefata vrbe in qua tunc maxime gentilium rabies ad tentandam iustoꝝum fidem inhiabat ex illustri sacerdotio gladio consumati effecti sunt martyꝝes glorioſi. Passi sunt etiam in eoꝝum collegio emilianus miles torꝝula ⁊ antonia sacre virgines et quedam mulier cum suis gemellis: qui passi sunt. iij. kalendas. maij. Hec ado.

¶De sancto Leone episcopo. Cap.ci.

Eo eps in greciarū partibus natus oīa in seculo abdicauit pro xpo crucēq; eius tollens: t si non corpore martyrium passus est aīo. Qui etiam in vita sua miraculis claruit. Nam mulierē a graui corpore eo lāguore sanauit. Et in samo īsula in pace quieuit. Cuius corpus duz inde greci nauigio transferre nixi sunt: inde se nunq; mouere potuerūt: donec corpore quod amouerāt suo loco repositō abeūdi facultatē obtinuerunt. ¶ Post multum vo temporis venetoz naues in ipius insule portu degentes: corpus sancti in eius solennitate que tunc venetis ibi existentibus cōtingit: vicz tertio kalen. maij deuotius visitarunt: missaq; soleniter celebrata inde discedere curauerūt. Exeūtes quoq; portū exorta subito tēpestate redire coacti sunt: post mozulā vo mare sedato iterū exierunt: iterūq; aduersanti busventis retrocedere cōpellunt. Tunc cōi cō filio habito sancrū corpus inde leuantes ad naue deduxerūt: t cōtinuo oī tēpestate ppulsa flante vento pspero deuenerūt mothonū. Ubi vox de celis insonuit inquiens: hoc est corpus epi leonis. Inde venientes zacynthum visa est aqla alis extensis sup corpus excubare: q illos advltra cedendū signo monstrauit alarū. Dūq; alie naues tēpestatē t naufragiū ac pene precipitiū paterenf: sola illa in qua sctm corp⁹ quiescebat illibata permansit. Et quoties luminaria circa corpus accensa flante vento extingue banf: toties per seipa diuinitus accendebanf. Uenientes aūt ad portū vestis ab epo loci ipius visitanf. Qui cū aliquid ex sacris reliquijs obtinere precibus: aut precio minime potuisset: aquā tamē lotionis sacrozū membroz impetrauit. Celebrataq; missa cum corpus aqua diluisset: t ex ipa cuidā languēti presbytero in potū dedisset: mox ille sanatus qui ab alijs delatus fuerat incolumis ad ecclesiā suā perrexit. Tandem venetias naute illi applicantes leoni methamaucensi epo corpus concesserūt: qui ipm cum summo gaudio percipiens honorifice cōdidit: vbi t cec⁹ illuminatus fuit: t eger manū habens aridam sanitatē recepit. Processu vo tēporis methamauco a mare submerso corpus illud ad monasterium sancti seruuli martyris translatū est. Cuius festū agif. iij. ka en. maij.

¶ De sancto Roberto abbate. Cap. cij.

Obertus abbas et fundator ordinis cisterciēn. fuit: qui dū in molismo monasterio episcopat⁹ lingonen. abbas eet: quod tūc cenobiū erat fama celeberrimū t diuitijs opulētum: q; hec plerūq; solēt aios ad lasciuiā puocare: cupiens vir sanctus arctiorē vitam eligere cum. xxi. ex monachis eiusdem loci viris perfectis: post multos labores t itinerū difficultates cisterciū deuenerunt: qui tunc horroris t vaste solitudinis locus erat: vbi anno dñi millesimo nonagesimooctauo. sanctus robertus auctoritate fult⁹ hugonis lugdun. archiepi tunc apostolice sedis legati t galterij cabilonen. epi necnon odonis burgundie ducis inclyti abbatiā construxit: t ordinē qui cistercien. dicif inchoauit. Post aliquod vo tempus a molisinen sibus monachis requisitus ipsum monasteriuz sue regule ac ordini adiecit: t ex vtroq; vnum corpus effecit. Sicq; sanctus abbas ordine initiato satisq; dilatato sanctis operibus deo seruiens laudabiliter vixit: t clarus virtutibus ad xpm migrauit. iij. kalē. maij. Sepultusq; est in abbatia cistertij: vbi t miraculis pollet. Anno aūt. cxiij. post ordis fundationē sanct⁹ bernard⁹ ordinē ipm ingressus tam merito q; numero locorum t fratrum ipm mirabiliter adauxit: vt in eius legenda dicetur. xij. kalen. septembris.

¶ De sancto Mariano confessore. Cap. ciij.

Arianus monachus de territorio bituricen. natus tempore sancti alodij successoris sancti germani circa annos dñi. cccclxxx. claruit. Qui a sancto mamertino abbate in prefato monasterio monachus factus est. Cuiq; idem pater officium alendoz animaliū commisit: quod ille grataner suscepit t humiliter adimplere curauit. Die quadam aprum a canibus t venatoribus fugatum ad se fugientem benignius excepit: canibusq; vt animal dimitterent imperauit. Qui ex eo die domesticus effectus sanctum vri catulus sequebatur. ¶ Die domini eo ad ecclesiam pergens vt sibi mos erat: fratrem secum ducit inuituz eo q; ille debebat ipa die fratribus ministrare. Et dū audientes missam nimis tardarent: illeq; ad hozā se nō posse redire puraret: finito euangelio equum vt abiret ascendit: sed nequaq; ipm inde mouere potuit: donec seipm deliquisse cognoscens ad ecclesiam redit: t vsq; ad finem misse cū mariano permansit. Et ad horaz reuersus suum ministerium adimpleuit: vir autem domini in monasterio fontaneti in pace quieuit. iij. kalen. maij. corpusq; ei⁹ inde delatū antisiodori in suo monasterio sepultum est.

¶ De sctō Mariano t iacobo mar. Cap. ciij.

Arian⁹ t iacobus martyres apō vbē labasitanā sub decio passi sunt. Quorum prior lector: alter vo diaconus extitit. Qui pro confessione nominis christiani in ciuitate circensis colonia tenti grauissimis supplicijs excruciati sunt. Post que marianus per apices pollicū suspensus graui pōdere pedib⁹ innexo crudeliter tortus est. Deinde cuz collega dudū in carcere ma

ceratus: vbi diuinis reuelationibus sepius cō
fortatur. Tandem ad prefatam vrbem lambasi
tanam directi: et iterū diutius in ergastulo vin
cti: sed diuina rursum visitatione alleuiati. No
uissime cum multis aliis gladio cōsumati sunt
pridie kalen. maij.

¶ De sctō eutropio epō ⁊ martyre. Lap. cv.

Eutropius epūs et martyr sancti Dionysij consocius fuit. Cuius passionē idez dionysius grece scriptā p manū pape clemētis direxit athenas. Hic fuit filius xerxis admirandi babylonie persarū regis ⁊ guine regine. Qui a puericia lris grecis ⁊ chaldeis edoctus liberalibusq; sciētijs ibut⁹: curiositate orbem lustrare desiderans: a patre licentiā circūeundi obtinuit: a quo ⁊ nicanore pedagogū accepit: herodemq; regē in galilea adijt: vt in ei⁹ curia aliquid conspiceret nouitatis. Auditoq; de iesu miraculis qui eo tēpore in illis partib⁹ predicabat: ad eū accessit: quem videns ⁊ audiens ix gentilis reuereri cepit. Fuitq; presens miraculo quādo xp̄s ex quinq; panibus quinq; millium hominū satiauit. Quo viso in ip̄m credens eidem vt discipulus adhesisset: nisi pedagogus timuisset. Sed adorato in hierosolymis templo domini more gentiliū ad patrez redijt: et visa sibi nūciauit. Rursum quoq; amore flagrans iesu licentia a patre petita post annuz in iudeam reuersus est. Et cū iesus die palmaruz venisset hierosolymā sedēs sup asinū eutropi⁹ interfuit: ⁊ vna cum ceteris flores et ramos in viam strauit. Fuitq; de numero illorum gentilium qui accesserūt ad philippū vt iesum viderēt: vt dicit Job. xij. Audito autē q; etiā iudei eum occidere querebāt: repatriauit: ne tātiviri mortez cerneret: vel si mors ipsius tardaret: vt ei cum suis gentibus adiutorium cōtra iudeos conferret: cūctaq; visa patri rettulit. Audiēs q; iesum occisum vehementer doluit: sed post ip̄z resurrexisse intelligens per ea que de eo viderat: credidit: ⁊ de eius resurrectione cōsolationē nō modicā recepit: vnde ⁊ in vltionē mortis christi: oēs iudeos quos in regno paterno reperit: occidi mandauit. ¶ Post aliquod ꝥo tēpus p̄dicātibus apostolis simone ⁊ iuda apud persidē. Eutropius cum patre ⁊ regno credentes ab eisdem de christi fide plenius edocti et baptizati sunt: vbi ⁊ apostoli abdiam episcopū ⁊ eutropiū diaconē ordinarūt: vt in eoz passione dicef. v. kalen. nouembris. Et dū p̄dicti apostoli pro xp̄o passi fuissent: eutropius eoz gesta ⁊ passiones conscripsit. Deinde patre iam seneculo abrenūcians romā venit: ⁊ a beato petro apostolo ad gallias p̄dicādas missus accessit. Ingressusq; ciuitatē santonas cum xp̄m predicaret ab infidelibus cesus; ⁊ de vrbe ejectꝰ sibi tugurium extra muros cōstruxit: vbi noctibus orationi: diebus ꝥo p̄dicationi insistebat. Cuz aūt multo ibidē tēpore cōmorarus fructū modicum predicationis fecisset: eo q; decem viros solūmodo cōuertisset. Romā repedans beatū petrum apostolū passum repperit. Et a sctō clemente eius successore ordinatus santonen. epi scopus beatoq; dionysio sociatus cuz eodē iterum ad gallias adijt Deueniēsq; santonū filiā principis virginez Eustellā nomine conuertit: ⁊ sacro velamine virginitatis cōsecrauit: multumq; populum signis clarens dño acquisiuit. Cum autem eustella cum eutropio extra vrbis menia in ꝥginitatis proposito deo seruiēs moraretur: pater missis satellitibus sanctū occidi mandauit. Quem illi primo lapidibus: deinde plumbatis cedentes nouissime securi illiso capite peremerūt. Cuius corpus eustella in eius tugurio sepeliuit: ibidem quoq; omni tempore in orationibus pmānsit. Que cū migrasset ad xp̄m apud magistrū suū sepulta est: vbi et ecclesia a xp̄ianis, processu tēpis fabricata vtriusq; corpus quiescit miraculis redolens. Passus est autem sanctus eutropius pridie kalen. maij.

¶ De sancto zozima abbate. Lap. cvi.

Zozimas abbas ī palestine partibus circa egyptuz fuit. Qui adeo reputabaf sanctitate pollens: vt de longinquis regionib⁹ ad eius cellā fratres accederent: et ab eo edificati vite pabula reportarent. Hic annis quinquagintatribus in heremo permanēs infestatus a quibusdam cogitationibus quasi perfect⁹ eēt: ⁊ nullius doctrina indigeret: a quodam sibi senioze apparente monetur: vt se sequaf: ⁊ perfectiores se inueniret. Quē secutus ad quoddaz monasteriū iuxta iordanē peruenit: quē abbas cenobij benigne suscepit: ⁊ cum intra monasterium introduxit. Ibiq; zozimas ānis pluribus commoratus perfectiorem didicit vitam. Nam monachi illi die dominico ad ecclesiam conueniebant: vbi missa celebrata cōmunionē sumebāt: completisq; orationibus ⁊ officio duobus ex fratribus pro diuinis celebrandis pervices i monasterio dimissis: ceteri modicos cibos de cenobio sumentes asportabant: ⁊ exeuntes segregatim ac solitarie totam hebdomadā in heremo peragebant. Rursumq; die sabbati in sero ad monasterium cōueniebant. Ubi zozimas multis diebus deo seruiēs: tādem egressus diuina dispositione ⁊ itinere viginti dierū solitudinem peragrās: mariā egyptiacā inuenit: cui ⁊ anno sequēti dominicū corpus attulit: ⁊ mortuam sepeliuit: vt supza in eius vita actum est iij. non. aprilis. Reuersusq; ad monasterium prefatum omnia visa abbati ⁊ fratribus rettulit. Et post tempus aliquod in ipso loco vitam in pace finiuit pridie kalen. maij.

De sancto Philippo apostolo. Cap. cvij.

Philippus apostolus a bethsaida galilee ciuitate: andree et petri. Cuius ossib⁹ apostolis etate iunior fuerit: vocatione tamē inter primos extitit: vt de eo dicitur Johānis primo cap. Die post domini ascensionem et apostolorum diuisionem vigintī annis per scythiam instāter christi euāgelium predicauit. Sed tandem a gentilibus tentus: et ad statuam martis adductus immolare compellitur. Tunc draco de sub base altaris exijt: qui filium pontificis ignem sacrificij ministrantem interfecit. Duos quoq; tribunos quorum ministri Philippum apostolum in vinculis detinebant extinxit. Flatu etiaz suo ceteros omnes mozbidos reddit. Quibus apostolus dixit: vt si statuam martis deijcere vellent: et crucem domini ibidē erectaz adozarent: mozti eozum resurgerēt: et infirmi sanitatem perciperent. Illi ꝯo qui cruciabantur: se sanari petebant: et statuam confringere promittebant. Tunc philippus precepit draconi: vt sine alicuius lesione in desertum locum abiret: vbi neminem ledere posset. Qui statim recedens nusq; comparuit. Apostolus ꝯo languētes omnes sanauit: et illos tres mozruos suscitauit. Dicq; factum est: vt qui eum persequebantur: quasi deū adozarent. Ipse autem per vnum annum iugiter: predicauit: et multa milia hominū ad christi fidem conuertit et baptizauit. Edificatisq; multis ecclesijs: episcopos: presbyteros et diacones: atq; alios clericos ordinauit. Deinde p reuelationem ad asiam in ciuitatez hyeropolim deuenit: ibiq; heresim ebionitarum qui christū carnem fantasticam assumpsisse: donec extinxit. Erant autem ibi due sacratissime virgines eius in baptismate filie: per quas deus multitudinem virginum lucratus est. Apostolus autem ante septez dies obitus sui omnes presbyteros et clericos suos ac vicinarum vrbium episcopos conuocauit: et eos de singulis docēs in christi fide confortauit: secq; ad deum per martyriū migraturum post septem dies eisdez predixit. Et cum esset annozum octuagintaseptez ab infidelibus tentus: crucifixus: lapidatusq; perrexit ad dominū: et martyrium feliciter consumauit kalen. maij. Et in eadem ciuitate corpus eius positum est. Postmodū etiaz die filie eius prefate a dextris et a sinistris eius tumulare sunt. Processu ꝯo temporis corpus apostoli romam translatum fuisse dicitur.

¶ De sancto Jacobo minoze apostolo. Cap. cviij.

Jacob⁹ apostolus qui dicitur minoz seu iacob⁹ frater dñi cognomento iustus: fuit filius alphei et marie sozozis matris domini sicq; consobrinus christi fuit: ppter quod mozte iudeozuz et frater domini appellabatur. Minoz autē dicitur ad distinctionē alterius Jacobi apostoli filij zebedei: q maioz vocat: nō q̄ hic minoz illo fuisset etate: sz posterioz vocatiōe. De hoc aūt dicet plenius in hystoria natiuitatis ꝯginis marie. vi. id⁹ septēbris. Justus autē cognoīatus est ppter meritū excellentissime sanctitatis. Nam vt de eo dicit Hieronymus: tāte reuerētie fuit in populo: vt fimbriā vestimēti eius certatim cōtingere cuperent. Et vt dicit egesippus: hic ex vtero matris sue sanctus fuit: vinū et ficerā nō bibit: carnes nunq; māducauit: ferrū in capite eius non ascēdit: oleo nunq; vnct⁹: nec balneo vsus fuit: sindone. i. veste linea semp indutus. Toties in oīone genua flexerat: vt callos in genib⁹ mozecameloz videret habere. Hic solus ex aplis ꝓpter sanctitatē suā pmittebat intrare in sancta sanctoz: nō quidē causa immolationis: sed oazionis. ¶ Intantū aūt et facie et liniamētis corpozis similim⁹ xp̄o fuisse perhibet: q̄ plerisq; in amboz specie fallerent: vnde vt dicit Hiero. cū iudei ad capiendū xp̄m pergerēt: ne forte iacobū. i. psonā xp̄i caperēt: a iuda q̄ eos optime discernebat: signū oscul acceperūt. Et nihilomin⁹ fugientib⁹ apostolis: quēdā ex ministris q̄ ppter turbā xp̄o approximare nō poterāt: iacobum iustū vice iesu tenuerūt. Qui relicta fimbria ne quavtebat: vt dictū est nudus. pfugit ab eis. ¶ Hic etiā vt idē Hieronymus testat contra iouinianū ppetue virginitatis extitit. Et vt idez tradi in parasceue mozruo dño iacobus votum vouit se non comesturum donec videret dñm a mozruis surrexisse. In ipsa aūt die resurrectionis cū vsq; tūc nō gustasset dñs eidē apparuit: et astantibus mensurā apponere iussit. Deinde panē accipiens benedixit et fregit et iacobo dedit hoztans eū vt comederet: eo q̄ filius hoīs a mozruis surrexisset. Huic etiam ppter sue sanctitatis excellentiā apostoli intantū detulerūt: vt primus inter eos missam hyerosolymis post ascensionem dñi celebrasset: quam petrus postmodū pmus celebrauit antiochie et marcus alexandrie. Post ascēsionē ergo dñi discipulis ad predicandū ad diuersas partes adeūtibus: iacobus frater dñi hyerosolymoz eps ordinatus est: qui ecclesiā ipaz annis. xxx. gubernauit. Et cū primū consiliū ab apostolis in hierusalē celebratū esset ppter obseruationē legaliū. Jacobus vti ecclesie ipsius eps concilij diffinitoz: et

iudex fuit vt habef actuũ.xv. ¶Anno igit.vij. ep̃atus sui cũ apostoli ad diem pasche hierosolymis conuenissent:ꝛ interrogante eos iacobo quãta per eos dñs cozã ppl'o fecisset: ipiq; oĩa seriosius explicassent:ꝛ iacob⁹ cũ apostolis in templo cozã caiapha ꝛ aliquibus iudeis predicasset:iamq; ppe esset vt baptizari vellent:quidam iudeus tẽplũ ingressus sacerdotes redarguit ꝙ se ab illis magis decipi pmitterent. In tantũq; ppl'm concitauit vt apostolus lapidare vellent. Ascẽditq; hõ ille sup gradũ vbi iacob⁹ p̃dicabat ꝛ ipm p̃cipitauit deorsuz. Qui fracto crure ex die illo plurimũ claudicauit. Hoc aũt passus est anno.vij. post dñi ascẽsionẽ. Sed nec sic vsq; ad annum.xxx.ep̃atus sui a p̃dicatione cessauit. ¶Quo tpe vidẽres iudei ꝙ paulũ occidere nõ potuissent:eo ꝙ cesarẽ appellasset:vt ỏz actuũ.xxv.psecutionẽ in iacobũ cõuerterũt. Cõuenerũtq; ad eũ obsecrãtes:vt populũ reuocaret qui errabat in ihesu putantes ꝙ esset xp̃s: de quo ipe testimoniũ quid sibi videref cozã populo die pasche pferret:cui tãq; iustissimo omnes acquiescerẽt. Statuẽtes igitur eũ die pasche supra pinã templi : illũ rogabãt põtifices tanq; virozũ iustissimũ:vt enũciaret oĩbus q̃d sibi de ihesu videref. At ille cũ ingenti voce pnũciauit:ꝙ in celis sedit ad dexterã summevirtutis:venturus iudicare viuos ꝛ mortuos. Quod xp̃iani audientes gaudebant. Pontifices ỏ iudeozũ confusi stabant. Et clamare ceperunt ꝙ etiã iustus errasset. Cõsilio quoq; inter se inito de eius nece super pinã ascenderunt : ꝛ ipm precipitauerũt. Qui delectus nõ solũ mori non potuit: sed sup genua pcũbẽs p persecutorib⁹ suis ozauit. Cũq; eũ ozantẽ desup lapidib⁹ purgerẽt:vnus ex sacerdotibus de filijs rechab ceteros increpabat:ꝙ iustũ p eis ozãtẽ lapidarent. Ar vnus ex illis ptĩcam fullonis arripuit: ꝛ valido ictu caput eius imputens ipm excerebrauit: ralicq; martyrio migrauit ad dñm. Sepultus ibidẽ iuxta tẽplũ.kalen.maij. In cuius sanguinis vltionẽ: vt dicit iosephus subsecutũ est excidiũ hierusalẽ ꝛ dispersio iudeoz. Qõ lz re vera fuerit principaliter ꝓpter mortem dñi. Adhoc tñ addere potuit interfectio Jacobi iusti. ¶Dic vt ait hieronymus libro de viris illustribus vnã tñ scripsit epistolã:que de.vij. canonicis est: que tamẽ ab alio quodã eius noie edita a nonnullis traditur:licet paulatim procedẽte tempore obtinuerit auctoritatem.

¶De sancto hieremia ꝓpheta. Cap.cix.

HIeremias ꝓpheta et sacerdos ex tribu sacerdotali oztus vico anathoth qui trib⁹ milibus a hierusalem distat patre elchan sermone quidẽ apud hebreos rusticioze propheravit:que simplicitas eloquij de loco ei in quo nat⁹ est accidit. Cuius ꝓphetia per tempora quattuoz regum extendit̃ur:sez ioſie ꝛ ioachim primi : ꝛ ioachim secundi:ꝛ sedechie regũ iuda:prophetauit aũt in regno inda iam.x.tribubus in assyrios trãslatis. Dic ex vtero matris sanctificatus extitit:ꝛ era te puerili prophetare cepit. Anno videlz.xiij. ioſie regis iude : ꝛ prophetauit vsq; ad euersionem vrbis hierusalem.xli.annis preter illud tẽpus quo in egypto ꝓphetauit in tannis. Et cũ puer esset tetigit dñs os eius cepitq; prophetare ꝛ predicare: mane consurgens ꝛ frequenter stans in porta domus domini in atrijs templi. Et ostẽdit ei dñs signa euersionis hierusalem quam predicabat. ¶Primo signo significauit auctozem euersionis deum sub figura furis cũ virga vigilãtisq; iam vigilabat ad percutiendũ populum. ¶Secũdo ostendit ei quo ministro ad hoc vteretur per ollam succensam a facie aq̃lonis.i.a chaldeis qui iuxta situm hierusalẽ venerunt ab aquilone. In tertia ỏ delumbare putrefacto ostendit ei causam euersionis: nec fuit hec visio imaginaria: sed corporalis. Quia enim filij hierusalem recesserũt a dño fornicãdo post deos alienos comparantur lumbari putrefacto: vt sicut lumbare adheret lumbis viri sic primo adherebãt domino. ¶Anno aũt.xiij. ioachim primi regis iuda cum Hieremias propheta destructionẽ vrbis hierusalem ꝛ templi in proximo fiendam publice denũciaret a principibus populi cesus missus est in carcerẽ : ne publice predicaret. Quivocato baruch filio nerie scriptore suo scribi fecit in volumine: q̃ ꝓphetabat:ꝛ misit populo ꝛ regi per manus baruch. Que cum Baruch in templo legisset populus penitẽs ieiunij predicauit. Rex aũt cũ hec audisset volumẽ cõbussit. Hieremiã quoq; iam de carcere a populo dimissum:ꝛ baruch apprehẽdere voluit:sed de⁹ eos ad tp̃s abscõdit. ¶Post hec Nabuchodonosor rex Babylonis ascendens hierosolymam:cepit ioachim: ꝛ partem vasorũ templi asportauit:ipmq; in babylonem ducebat. In itinere ỏ remisit eũ acceptis obsidibus:daniele cũ tribus pueris ꝛ alijs nobilibus iudeozũ:ꝛ impositio ei tributo : qui solvit ei tributũ annis tribus. ¶Postmodum ỏ audiens:ꝙ rex egypti contra nabuchodonosoz bellũ assumere tributũ deneganit : vnde ꝛ rex babylonis veniens hierusalem:intrauit eã sub iure federis:sz fide mox rupta iuuenes fortissimos cũ ioachim rege occidit ꝛ ioachim iechoniam ioachim filiũ patri equiuocũ rege constituit. Post aũt timens ne ioachim memor pater ne iniurie adherẽdo egyptijs contra se pugnaret:rediẽs iterũ hierusalẽ obsedit. Sed de cõsilio hieremie ioachim se cũ matre ꝛ oĩ familia nabuchodonosoz tradidit:q̃ capta ciuitate ioachim ꝛ principes ꝛ multos de ppl'o transmigrauit in babylonẽ cũ ezechiele ꝛ mardocheo. Hec aũt traductio filiozũ iuda in babylonẽ dicitur

transiui gratio: sed alia que facta est post euersionē hierusalē ꝺr captiuitas. Ꝯsiluit aūt nabuchodonosor regē patruū ioachim sedechiaz sub iureiurando: ꝙ ei seruiret sub tributo. Qui duobus annis ꝓmissa cōpleuit. Cū aūt pseudo ꝓphete decíperent sedechiā dicētes in ꝓximo babylonios ab egyptijs esse vincendos. Sedechias rex iuda ꝺ iuramentū suū regi chaldeoꝝ denegauit tributū. Qua de re nabuchodonosor veniēs in iudeā obsedit hierusalē. Interim ꝯo fictiꝰ ꝓphete nūciabāt regi ꝓspera: ꝛ falsa: hieremias ꝯo his cōtraria: ꝛ vera. Qui egredīēs hierusalē vt veniret advīcū suū anathoth tanꝙ fugeret ad hostes capt⁹ est ⁊ incarceratꝰ: nabuchodonosor ꝯo ⁊ nabuzardā hierusalem. xviij. mēsib⁹ obsederūt. Tūc sedechias territꝰ hieremiā de carcere tulit: ⁊ ꝓphetieveritatē secreto inquirēs audiuit. Hieremias aūt ꝓnoscens tēplū dñi euertēdū diuino oraculo admonitus tulit arcā testamēti cū his que in ipa erāt: ⁊ in mōtem abariā quē moyses ascēderat: vt terrā promissionis videret deportauit: ⁊ ꝑcib⁹ suis eā asseruari fecit in petra: digito ꝯo nomen dei deſignās impſſit: ac ſi ferro ſculptū esset. Et extūc nec locū quis cognoscere pōt: nec nomē legere vsq; in ꝑsens. Sepeq; nubes vt ignis fit suꝑ locum illū nocturno tpe: eo ꝙ gloria dñi ab ei⁹ lege nō desinat. Dixitq; hieremias ꝑsentib⁹. Dūs de syon recessit ad celos rursus in virtute vēturus. Eritq; signū ꝑsentie ei⁹ qñ vniuerse gētes adorauerint lignū. ¶ Deinde cū hieremias captiuitatē publice ꝑdicaret. Sedechias rex prīcipib⁹ eū perentib⁹ tradidit. Qui cū eū in lacū deposuissent: vbi erat in luto vsq; ad guttur: extraxit eū abdemalech ethiops vir eunuch⁹ pietate cōmot⁹. Tū in carcere detentus est vsq; ad diem quo capta est hierusalē. Quā nabuchodonosor. xviij. mēsib⁹ obsessam tandē cepit: fugiētemq; regē sedechiā cōprehēdit ⁊ filios ei⁹ occidit: ⁊ oculos ei eruit: ac ſi vinctū cū prīcipib⁹ in babylonē adduxit. Nabuzarachim ꝯo princeps militie regis qui remanserat tēplū ⁊ vrbē succēdit: murū euertit: ⁊ captiuos multos ⁊ vasa tēpli in babylonē transtulit. Sodoliā ꝯo pauperib⁹ in terra relictis ꝑfecit: ⁊ hieremiā nolentem secum abire: ficut a rege in mandatis acceperat dimisit. Sed postq; godolias a quodā ismaele de semine regio interfect⁹ est timētes ſi bi reliquie iudeoꝝ cōtra cōfilium hieremie in egyptū descenderūt: ⁊ hieremiā ⁊ baruch secū ⁊ inuitos duxerūt ⁊ habitauerūt in magdalo tānis ⁊ menphiaq; fatures. Ꝯq; essent ibi hieremias regibus egypti signū dedit: ⁊ eoꝝ idola subuerti oporteret: cū virgo pareret: vnde sacerdotes eoꝝ in secreto templi loco imaginem virginis ꝙ pueri statuētes adorabant. Dum ꝯo post tēpora ptoleme⁹ eos interrogasset cur hoc agerent: dixerūt paterne traditiōis esse mysteriū: quod a sancto ꝓpheta maiores eoꝝ accepe rant: ⁊ ira futurum esse credebāt. ¶ Et cum hieremias ibidem populū de idolatria redargueret: insurrexit populus iudeoꝝ cōtra eum: ⁊ lapidauerūt eum. Porro egyptij eum honorauerunt: sepelientes iuxta tumulum regum suorum: memores beneficiorū que prestiterat egyptijs. Oratione enim sua fugauerat aſpides ⁊ bestias aquarum quas greci crocodilos vocāt: quibus prius egyptus infestabatur. Cui⁹ corpus alexander macedo transtulit alexandriam ⁊ sepeliuit glorioſe. Extunc quoq; a terra illa prohibiti sunt crocodili et aſpides memorati. ¶ Non solum aūt hieremias eius prophetiam suo libro conscripſit: sed etiam propter mortē iosie regis iude elego metro trenorū lamētationes composuit: quibus in exequijs funeralib⁹ vtebantur cantatores ⁊ cantatrices. Occubuit autem sanctus propheta kalen. maij. Et hic nō solum ecclesiastici. xlix. in sanctorum patrū catalogo scribitur: sed etiā in plerisq; diuine ſcripture locis ⁊ a multis doctoribus: vt sanctiſſimus memoratur. Hec Josephus: hieronym⁹: Comestor: ⁊ guilelmus.

¶ De sancto baruch prophēta. Cap. cx.

Baruch ꝓpha et scriptor hieremie fuit ac ei in carcere miniſter ⁊ in exilio socius vsq; ad diē mortis ipſius eū non deseruit. Oultaq; ex ore ipſius cōscripſit: ipe quoq; ſpū ꝓphēticū habuit ⁊ multa ac magna mysteria de īcarnatione dñi ꝓphetauit. Quit cum magiſtro suo a populo in egyptū deduct⁹ post eius interfectionē in pace dormiuit. Sed qr dies certus eius obitus non habetur suo recre preceptori ⁊ magiſtro subiicitur. Sanctitatem ꝯo huius ꝓphete non solū doctoris ei⁹ hieremie vita sanctiſſima quā bonū discipulū imitatum fuisse credēdum est: sed etiā eidem a ſpiritusancto tradita indicat ꝓphetia: ꝓphetauit aūt baruch in babylonia tpe captiuitatis iude ⁊ ꝯba ꝓphetie legit in auribꝰ iechonie siue ioachim regis iuda ⁊ ceteri populi trāsmigrati: vt ex textu ipſius libri liquide ptz: ꝓpter qđ arguendū est baruch cum ceteris captiuis in babylonē adductum. Et inde fortitā obtenta a rege gratia redeundi: eo ꝙ hieremie fuisset consoci⁹ ⁊ discipulus taliter ad iudeā reuersum: vt cum hieremia postmodum vt dictum est descēderit in egyptum. Hec norantur supra.

¶ De sancto Andeolo martyre. Cap. cxi.

Andeolus subdiaconus ⁊ martyr a sctō policarpo epō ex oriēte cum benigno ⁊ andochio pbīis: ⁊ tyrso diacono ad gallias predicandas

missus est. Quē seuerus cesar eius predicatione cōperta in territorio niuariēn. cōprehēsum t spinosis fustibus flagellatū: christum confitētem in carcerem trudi fecit. Dieq; sequenti facto de ligno durissimo ense ad formam gladij caput eius in modu crucis scindi precepit. Et sic elisso cerebro martyrium consumauit kalendas maij: vt dicit ado.

¶ De sancto Sigismundo rege t martyre. Cap.cxij.

SIgismundus rex t martyr filius genabaudi regis burgundie t eius post mortem in regno successor fuit tempore anastasij imperatoris: vt ait sigibertus. Qui a pueritia xpianissimus ecclesias et monasteria t sanctorum limina visitabat. Jeiunijs quoq; t orationibus intentus assidue pauperibus yberes elemosynas impendebat. Assumpto ño regno cultum christi ampliare curabat: eo q adhuc burgundien. gentilitati seruiebant. Dumq; loca martyrum perlustraret venit ad ciuitatem seduneñ. ad locum agauneñ. vbi beatus mauritius cum sancta legione thebeoꝝ passi sunt. Ibiq; diuinitus inspiratus orabat ad dñm: vt de consortio martyrum effici mereretur. Angelus ño eidem tunc apparuit eumq; docuit: vt sicut audiret militie celestis alternatim psalentiū choros: sic in ecclesia psalmos decantari instituret. Sanctus ergo extensis auribus choros angelicos canentes audiuit: t angelica mandata sicut audierat adimpleuit. Nā vsq; ad illud tempus in ecclesijs gallie non alternatim: sed insimul ab omnibus psallebatur. ¶ Cum igit franci adhuc gentiles regnū burgundionū depopulassent: t multos ex suis adhuc paganis rex sibi aduersantes t gallias adherentes haberet: tonsa capitis coma t habitu religionis indutus ad locū predictorū agaunē sium martyrū latenter aufugit. Quo franci cū burgundionibus proditoribus peruenerunt. Tunc burgundien. regem cognitum t vinctum francis tradiderūt: vna cū coniuge t duob? filijs sigiberto t gunterano. Quos illi ad locum qui dicitur belsa deducentes in puteo antiquo capitibus deorsum ,piecerunt: taliq; martyrio ad dñm migrauerūt. kalen. maij. Quorum corpora a limo contecta ibidem triennio iacuerūt. Sed cum sepius noctu a multis viris sanctis supra locū ipm accense lampades viderent: expletis tribus annis abbas ipius loci ab angelo monitus corpora sanctorū de puteo leuata in ecclesia sancti iohannis euangeliste tumulauit vbi eoꝝ meritis multa miracula fiunt. Hoc aūt speciali priuilegio sanctus iste martyr effulget q a febricitantibus inuocatus cuiuscunq; generis febrem expellit. Hec sigibertus.

¶ De sancto Amatore episcopo. Cap.cxiij.

AMator episcopus antisiodoren. in annis iuuenilibus litteris eruditus deo tā deuotissimus a parētib? insignib? coactus virginem desponsauit. Quam tamen vt virginitatē profiteretur induxit: t ipse simili se voto cōstrinxit. Cum autem vterq; votum emisisset: angelus domini eiusdē astitit: duas coronas sibi afferēs: t singulas singulis imponens: eos in sancto proposito cōfortauit. Puella igitur monasterium virginum ingressa est. Amator ño clericus factus post mortem eladij antisiodoren. episcopi eodem in pontificatu surrogat. Qui pluribus miraculis effulsit. Inter que dum paruam haberet ecclesiā que populum oīno capere non valebat: rogauit obnixus ciuem quendam reptilum nomine: vt domum suam templo dei contiguam concederet ad ecclesiam ampliandam. Quod ille facere denegans graniter infirmat. Sed sancto postulata concedens continuo liberat. Sanct? ergo episcopus domū ecclesie adijciens eandē in honorem prothomartyris stephani fabricauit. In qua verbuz domini predicabat. Sed cū obitum suuz imminere conspiceret ad ecclesiā perrexit: celebrataq; missa populo sermonē fecit: et in throno suo residens expirauit. Cuius anima in columbe specie celuz petere visa fuit. Corpus quoq; eius in ipsa ecclesia tumulatum quiescit. Aqua ño qua corpus lotum fuerat: profusus paralyticus curatus est. Quieuit in pace kaleudas maij.

¶ De Letanijs. Cap.cxiiij.

LEtanie bis i anno fiunt: scz in festo sancti marci: que dicitur letania maior: t triduo ante ascensionem que dicitur minor. Et int erpretatur letania supplicatio vel rogatio. ¶ Letania aūt maior triplicit er nominat: scz letania maior: pcessio septiformis: t cruces nigre. Dicit aute letania maior: ratione instituentis: quia a magno Gregorio papa vbis instituta est. Ratione loci: quia Rome instituta est: que caput orbis est. Ratione cause: quia pro magno morbo et grauissimo qui rome viguit: scilz pro epidemia inguinaria: que infinitum populum romanuz extinxit: de quo dictum est supra in legenda gregorij pape quarto idus martij. ¶ Dicitur etiaz processio septiformis: ex eo q beatus Gregorius processiones suas per septem ordines disposuerat. In primo enim ordine erat clerus. In scdo monachi religiosi. In tertio sanctimoniales. In qrto infantes. In qnto laici. In sexto

to viduet continentes. In septimo cōiungate. Sed quod modo nō potest in numero personarum: suppletur in numero letaniarū: qz septies dici debēt. ¶ Dicuntur ꝛ cruces nigre: qm̄ in signum meroris ex tanta strage hominum ꝛ in signum penitentie nigris vestibus induebātur: propter eandez etiam causam cruces ꝛ altaria cilicijs velabant. ¶ Alia ꝯo est letania minoz: que fit tribus diebus ante ascensionem quam scūs mamert⁹ viēnen. eps añ institutionē prie instituit. Et dicitur minoz ad differentiam prime: quia instituta est a minore episcopo: in minori loco: ꝛ pro minori morbo. ¶ Causa autem huius institutionis fuit: qz tunc apud viennam crebris ꝛ validis terremotibus domus ꝛ ecclesie subuertebātur: nocturni sonitus ꝛ clamores audiebātur: ꝛ lupis etiā nimia feritate ipas ciuitates intrantibus pueri ꝛ hoīes perfecti lacerabantur. Predictus ergo ep̄us triduanū ieiunium indixit: letanias instituit: ꝛ sic tribulatio cōquieuit. Deinde ab ecclesia statutū est: vt hec letania vniuersaliter conseruetur. ¶ Dicuntur etiam rogationes: qz tunc sanctorū suffragia imploramus. Et merito talis obseruantia his diebꝰ obseruanda est multiplici ratione. Primo vt deus bella pacificet: que in vere frequentius concitātur. Secūdo vt teneros adhuc fructus conseruādo multiplicet. Tertio vt motus carnales q̄ hoc tpe magis vigēt i se vnusquisq̄ mortificet. Quarto vt ad receptionē spūssancti se quilibet magis habiliter. Quinto vt christo ascendēte ꝛ dicente: petite ꝛ accipietis: quisq̄ cōfidētius postulet. Sexto vt ecclesia se carne macerens per ieiuniū ꝛ plumis amplificās per orationē cū xp̄o ascendente liberius ꝛ facilius euolet. Hec due vltime rationes sunt guillelmi antisiodoren. ¶ In his ergo letanijs cruces deferunt: cāpane pulsant: vexilla portant: ꝛ oīus sanctorū patrocinia generaliter implorantur. Ideo aūt cruces deferim⁹: ꝛ cāpanas pulsam⁹ vt demones territi fugiāt: vexilla regis eterni conspicientes: eiusq̄ tubas exhilaratorias audiētes. Vexilla deferimus ad representandū victoriā ascensionis xp̄i: qui cū preda celos ascēdit: vnde vexillū per aerea incedens est xp̄us ad celos ascendens: populi qui sequūtur: sunt sancti qui ab eo ad celestia subleuātur. ¶ Sanctorum autē oīum singulariter ꝛ generaliter suffragia imploram⁹. Primo propter nostrā inopiā: quā habemus in merēdo: vt vbi nostra non suppetunt merita: patrocinentur aliena. Uel propter inopiam quā habemus in contēplando: vt qui non possumus summā in se lucem aspicere saltem in sanctis aspiciamus. Uel propter inopiā quam habemus in amando: qz plerumq̄ imperfect⁹ homo magis afficit circa aliquē sanctum q̄ circa ipsum deum. ¶ Secundo propter sanctorum gloriam: vt dū per eoꝝ suffragia quod petimus implorāmus: ipsos magnificentius collaudemus. ¶ Tertio propter dei reuerentiam: vt peccator qui deum offendit quasi non audeat ipsum in personam propriam adire: sed sanctorum possit patrocinia implorare. ¶ In his autem letanijs cōsueuit illud canticum angelicum frequentari. Sancte deus: sancte fortis: sctē et immortalis miserere nobis. De quo refert Damascenus libro tertio: q̄ cū apud constantinopolim propter epidemiam letanie cum processione fierent. Puer de medio populi in celum raptus et istud beate trinitatis canticuz ibidem edoctus rediens ad populum: illud frequentari docuit: et mox tribulatio cessauit. In calcidonen. quoq̄ concilio fuit istud canticum approbatum.

¶ De sancto Athanasio episcopo ꝛ confessore. Cap. cxv.

Athanasius episcopus alexandrinus ꝛ doctor grecoꝝ: de quo in libro decimo ecclesiastice hystorie. ꝛ ab alijs pluribus multa scribūtur tempore constātini et constantij eius filij arriani claruit. Qui a puerilibus annis liberalib⁹ disciplinis imbutus: ꝛ sacra philosophia eruditus: a sancto Alexādro episcopo glorioso sene clericus factus et presbyter ordinatus: in predicando verbum domini eidem coadiutor effect⁹ est. Et inde vna secum niceno concilio interfuit: et arrium hereticuz mirabiliter confutauit. Propter quod ab arrianis odio conceptus innumeras ab eisdē persecutiones perpessus est. Quibus suggerētibus concilio iterum apud laodiciam conuocato dum omnes sederēt: ꝛ disputatio incepta esset: oratione tamē alexādri episcopi ꝛ athanasij presbyteri premissa arrius secreta nature compulsus expetijt: vbi intestinis omnibus in secessum defluētibus expirauit. Quo miraculo multi arrianoꝝ ad fidem catholicā redeunt: ceteri ꝯo in athanasium amplius obstinati desciuunt. Cum autem post mortem alexandri eidē in pontificatu successisset fidē catholicam scriptis ꝛ sermonibus defensabat: et arrianam perfidiam impugnabat. ¶ Ueruz ex arrianoꝝ emulatione ac susurratione cōstantio imperatori arriano exosus factus velut hostis imperij censebatur. Delatus autez augusto de adulterio violenter illato: ꝛ de dextera arsenio eius diacono precisa apud tyrum ciuitatem imperatoris iussu ad concilium euocatur. Ingressusq̄ synodum mulier ipsum de adulterio falso accusabat: que et ipsum quem accusabat nō cognoscebat. Et vero Timotheus sub nomine athanasij se excusat: mulier vero ipsuz atha-

nasium credens obiurgat: sicq; de falso crimine conuicta est ⁊ confusa. Deinde manus arida in loculo producitur: que arsenio ab epo abscissa fuisse asserit. Eps ꝟo arseniū latētem qui longius esse putabat adesse fecit: quo ambas manus exhibente se innocētem probauit. Cū aūt hec arriani magicis artibus deputarent: innocens athanasius vti culpabilis iudicat ex vrbe ⁊ se depropellit ab imperatore proscribitur et per totā vrbē occidēdus inquirit. Qui vbiq; ꝓfugus a maximino treuereñ. epo benigne suscipitur: sed post modicū metu principis inde progreditur. Deinde. vi. annis latuit in sicca cisterna sola ei quadā ancilla virgine ministrante catholica: vbi simbolū. Quicunq; vult saluus esse: dictauit ⁊ scripsit. Cū autem ꝑsecutores sui illuc aduenissent: ⁊ nunciante ei ancilla athanasius aufugisset: illi hoc cognoscentes virginem ad mortem ceciderūt. Post hec cum ad partes imperatoris constantis fratris constantij occidentales venisset: causamq; ipius constans examinasset super episcopi iniusto exilio litteras fratri direxit: constantinusq; ipm vt fratri complaceret ad sedem suam reuocauit. Sed modico post tempore ad instantiā arrianorū: iterum eum constantius eijciens persequit. Iterū que constantis cōminationibus reuocat. ¶ Defuncto ꝟo constante soloq; regnante constantio cū athanasium suspectū haberet ꝙ sibi germanum inimicū fecisset suasu arrianoꝝ tertio ipm de sede propulit: ⁊ georgium arrianū sibi in episcopum surrogauit: missis per vniuersum orbē romanū litteris vt vbicūq; repertus fuerit athanasius occidat remuneratione taxata cuicūq;: qui caput athanasij imperatori obtulisset. Quo tempore sanctus vir toto orbe hincinde profugus euagatur. Aduersus quem reges ac principes ⁊ populi commouētur. Sed multis euasis periculis ⁊ persecutionibus dei gratia reseruatur. Mortuo ꝟo cōstantio ⁊ iuliano apostata ei succendente: ⁊ humanitatem fictam pretendēte: vt ex hoc in initio suum imperium roboraret iussu iuliani omnes episcopi exulantes ad suas ecclesias redire permittuntur. Sicq; athanasius alexandriam remeauit. ¶ Post modicū ꝟo tempus diabolo suadente ad suggestionē magnorum iuliano fauentiū misit milites multos alexandriam ad athanasiū perimendum. Qui per flumen nili cum paucis catholicis nauicula fugiēs: persecutores obuios habuit. Illi ꝟo eum presentē cernētes non agnoscūt: ⁊ de athanasio vti de alio interrogantes pertranseunt. Ipse ꝟo alexandriam alia via repetēs vsq; ad tempus pacis ibidem latēter permansit. Post mortem ꝟo iuliani succedente in imperium iouiano catholico reducitur athanasius in ꝓpriā sedem: ⁊ restitut⁹ honorifice post mēses. viij. in pace quieuit anno epatus sui. lvi. vi. noñ. maij. Ibiq; clarēs miraculis tumulatur. ¶ Hic gloriosus doctor inter multa insignia eius sapientia opuscula. Duos aduersus gētes excudit volumina. Cōtra vrsatiū ⁊ valentē vnum. De virginitate vnum. De persecutione arrianorum plurima. De psalmorū titulis vnū. Hystoriā antonij monachi vitam continentem insigni volumine texuit. Epistolas insuper ⁊ alia multa que enarrare longū esset edidit. Hec Hieronymus libro de illustribus.

¶ De sancto florentio epo. Cap. cxvi.

Florentius et vindemialis episcopi taurisij translati quiescunt. Quorū vindemialis apher natione a sancto alpiano confessore doctus ad ꝑsbyteratus ordinē inde ad episcopatum ꝑuenit: vbi vna cum eugenio miraculis multis ostensis populum copiosum conuertit. Deinde peregrinationis gratia ad insulā corsicam venientes in castris fauneñ. ⁊ vadeñ. populum a cultura draconis eruerunt: ligato oratio ad collum serpentis ⁊ ipso in mare demerso. Sicq; conuersum populum baptizarunt. Post que sanctus eugeni⁹ ibidē in castro vendeñ. commoratus quieuit in pace: vbi etiā extat puteus ab eodē in mare defossus preter naturā dulcē aquā emanās. Vindemialis ꝟo regressus corsicā: ibidē in pace vitam finiuit: ⁊ sepultus est ibi: vbi ⁊ olim sanct⁹ florētius episcopus quiescebat. Vastata ꝟo corsica a saracenis: tityanus taruisinus episcopus illuc nauigio accedēs: corpora sanctorū florentij ⁊ vindemialis obtinuit: ⁊ taruisium translata in basilica sancti iohānis baptiste deposuit. Que successor eius rothatius postmodū in maiori ecclesia sancti petri honorabilius tuumlauit. Horū festū colitur. v. noñ. maij.

¶ De inuentione sancte crucis. Cap. cxvij.

Inuētio sancte crucis dicitur: qr eo die a sancta helena matre constantini imꝑatoris crux inuēta fuisse perhibetur. Illud enim ꝑciosum lignum dominicum in quo xps cōfixus fuit ducentis fere annis sub terra iacuit. Anno autem domini. ccxxxiij. cōgregata est iuxta fluuiū danubiū multitudo innumerabilis barbarorum: volētes fluuium transire: ⁊ omnes regiones vsq; ad orientem subiugare. Cōtra quos constantinus imperator castra mouit: ⁊ ꝯtra danubiū se cū suo exercitu collocauit. Uisaq; barbarorū multitudine infinita iam transeunte flumē extimuit: cum qua die sequenti erat prelium commissurus: nocte autem ab angelo excitatur: ⁊ vt sursum respiciat admonetur. Qui signū crucis vidit in celo ex cla-

rissimo lumine factum: litteris habens aureis circunscriptum. In hoc signo vinces. Qui confortatus licet adhuc gentilis crucis similitudinem fecit: et ipm ante exercitum portari iussit. Vexilla quoq; militaria et arma cruce signari fecit: et irruens in hostes: ipsos in fugā vertit: eorumq; maximā multitudinē interfecit. Reuersus ergo ad vrbem omnes idolorū pontifices conuocauit: et cuius deorū hoc esset signū diligentius inquisiuit. Quibus se nescire dicentibus: quidā xpiani eidem crucis mysterium explicarunt. Qui licet xpm tanq; vnum deorū more gentilitatis in reuerentiā haberet: tamē nec tunc perfecte credidit: nec baptisma suscepit: donec plaga lepre eidem superuenīēre a sancto siluestro mundatus pariter et baptizatus est: vt supra actū est in legenda sancti siluestri pridie kalen. ianuarij. ¶ Cum autē post disputationē quam siluester cum iudeis habuerat: vt ibidem dictum est. Helena imperatrix constantini mater ad xpm conuersa fuisset: infudit ei spūs: vt lignum dnice crucis requireret. Veniens igit hierosolymā cū exercitu maximo decimaocta ua die secūdi mensis: qui est aprilis omnes sapientes iudeorum qui per totam regionē reperiri potuerunt: ad se congregari mandauit vsq; ad numerū quingentos: qui nimiū formidantes inter sese perquirebant: cur eos regina sic coadunari mandauerat. Unus ergo ex ipsis iudas nomine dicere cepit: q dubitabat ne ab eis discere vellet: vbi lignum in quo iesus crucifixus est existeret. Admonens vt nemo hoc confiteri presumeret: quia statim vt crux illa reperiretur: lex iudeorum euacuabitur. Dicebat quoq; q nouerat locum: vbi illud abscōditum erat lignū. Nā zache⁹ auus ei⁹ illō secreto reuelauerat patri suo symoni: et pater ipius iude symō ppalauerat sibi. Addens ipe zacheus: q cum illud lignum cōtigerit reuelari: gens iudeorum deceteto nunq; regnaret: sed illi qui crucifixū adorant: eo q vere filius dei fuerat: prout ipse zacheus clare didicerat. Nam in conspiratione mortis xpi nūq; assenserat. paterq; protomartyris stephani fuerat. ¶ Cum autem iudei omnes predicta se nunq; audiuisse assererēt: iude sub obedientia mandauerunt: vt crucis lignum nullatenus reuelaret. Et cum ante reginam stetissent: et ipa eos de loco vbi crucifixus fuerat iesus interrogasset: ipsiq; se illud scire negarēt: iussit eos omes igne cremari. At illi timentes tradiderunt iudā: vti iusti et pphete filiū: et optime legem scientem. Regina omnes dimittēs iudam solum tenuit: eiq; mortē: aut vitam ppo suit: nisi sibi crucem dnicam demōstrabit. Qui nec crucem: nec locum se scire dicebat: eo q anni ducēti a passione xpi iā lapsi fuerāt: quo tpe ipse minime natus erat: ipsum ergo in puteum siccum iussit mitti et ibidē fame cruciari. Cum autem septem diebus sine cibo mānisset: die septimo se extrahi petijt: et crucem dnicam indicaturum promittit. Extractus igitur concitus venit ad locum golgotha: et cum ibidem oraisset locus subito commouetur et fumus aromatum miri odoris sentitur: ita vt iudas miratus ipm confiteretur. Erat autem in loco prout in hysto ria ecclesiastica traditur templū veneris: quod adrianus imperator ibi construxerat: vt si quis in ipso loco xpm adorare velletvenerem adora re videretur: ob hoc locus pene oblitioni dat⁹: regina igitur templum fundi⁹ fecit destrui et locum arari. ¶ Post hec iudas cum socijs viriliter fodere cepit: et xx. passus fodiēs tres cruces inuenit: quas regine detulit. Sed cum xpi crucem a duobus latronum nescirent discernere: et circa horam nonam quidam mortuus in pheretro portaretur iudas pheretrum tenuit: et prima ac secunda cruce appositis mortu⁹ minime se mouit. Apposit tertiam et protinus defunctus redijt ad vitam. ¶ Quedam etiam mulier ciuitatis primaria semiuiua iacebat: vt dicitur in ecclesiastica hystoria. Ad quam hierosolymitanus episcopus primam et secundam crucē adhibuit et nihil profecit: tertia ho appositā cōfestim mulier sana surrexit. Hanc ergo crucem domini foze intellexerūt: ptum postmodum lecto eius titulo quem pilatus supposuerat: qui ex antiquitate fere deletus erat plenius cognouerunt. Diabolus autem terribiles emittēs voces cunctis audientibus de iuda conquerebatur: eidem quoq; tormenta et persecutiones plurimas minabatur. ¶ Post hec iudas baptizat⁹ quiriacus vocatur: et hierosolymorum episcopo defuncto iussu helene in episcopum ordinatur; Nam multo tempore regina ibidem fuit et cuncta sacra loca perlustrauit. Cum autem clauos dnī habere desideraret: rogauit epm quiriacū vt ad locū pgeret et clauos pquireret. Qui cū venisset et oratione fudisset cōtinuo claui velut aurum in terra fulgentes apparuerunt. Quos eps regine detulit: illaq; eos reuerēter adorauit. Crucē ho dnicā p medīū secari fecit: et partem filio deportari: ptē ho thecis argēteis inclusam hierosolyme relict. Clauos ho dnicos secū adduxit. Quorum in gallea: altez i freno imperatoris cōposuit: vt sic armat⁹ armis secur⁹ ad bellū pcederet. Tertiū ho reseruauit: vel vt quidā asserūt in mare adriaticū: qō tūc erat vorago nauigātiū iactauit. Precipies festū inuētionis sce crucis singulis annis solēniter celebrari p vniuersum orbē videlicet. v. nonas maij.

¶ De sanctis Alexandro papa Euentio et theodolo martyribus. Cap. cxviij.

Alexāder papa et martyr huius nominis primus cum duobus presbyteris Euentio et Theodolo passus est rome sub persecutione Traiani agente Aureliano comite vtriusq;

militie. Hic natione romanus ex patre Alexandro de regione capitauri: euristo pape in episcopatu romano successit: iuuenis quidem etate: videlicet annorū forte. xxij. sed senior moribus: sedit q̄ annos. x. menses. viij. dies duodecim. Hic sanctitate ⁊ scientia incomparabilis fide q̄ preclarissim⁹ maximā partē senatorum vrbis conuertit ad dñm: prefectum quoq̄ hermetē cum vxore ⁊ sorore theodora ⁊ filijs baptizauit cum. CC. ccl. seruis suis cum vxoribus quoq̄ eorū ⁊ filijs: quos omnes die sabbati pasche factos ingenuos sacri fontis vnda perfudit. Cū autē traianus imperator tunc absens hec audiens aurelianū comitē misisset ad vrbē de seleucia hisaurie ad persequēdos christianos. Aurelianus hermetem prefectū apud quirinū tribunū carcerauit. Alexandrus ꝑo in alia custodia in vinculis posuit. Qui tamen vt supra dictū est in passione quirini martyris tertio kalen. aprilis. per puerū qui faculā ferebat ardentem e carcere noctu per fenestram eductus ad domū quirini tribuni vbi hermes in custodia tenebatur ipm quirinū conuertit: ⁊ iterū eadē nocte per eundem puerū ad carcerē suum reductus filiā ipius quirini balbinā sibi delatam a strumate sanauit: ⁊ quirinum cum filia ⁊ omnibus in custodia ipsa detentis baptizauit. ¶ Post q̄ autē hermes ⁊ quirinus ac theodora sorores hermetis necnō cereri xp̄iani in custodia reperti ab aureliano comite passi sunt: vt in eorum singulis passionibus agit traiano iam defuncto adriano ꝑo in imperiū sublimato: exhibitus est alexander cuz sanctis theodolo ⁊ euētio presbyteris iam biennio in carcere detētis. Erat autē theodolus iam senex annorum videlicet. lxxxi. qui annorū vigesimo presbyter fuerat ordinatus. Cuncq̄ alexander confiteretur christum iussit eum iudex in equuleo leuari et vngulis ac lapidibus attrectari. Et cuz hec patientissime tollerasset: fecit eum deponi ⁊ presbyteros applicari. Cum aūt ⁊ ipi xp̄m cōfiterentur: iussit furnum incendi: ⁊ alexandrū atq̄ euentium simul vinctos intus iactari theodolo quasi senioze spectante. Cum eis aūt ⁊ ipe spōte in flammas prosiliuit. Et cū illesi educti fuissent: fecit aurelianus sanctum alexandrū puncris creberrimis per tota pungi membra donec deficeret. Duos ꝑo sanctos presbyteros gladio consumari. Quorum corpora seuera quedam religiosa via numentana in suo predio sepeliuit quinto non. maij. ¶ Hic in canone memoriam passionis dñi miscuit: a loco Qui pridie quam pateretur. vsq̄ In mei memoriā facietis. Hic precepit vt aqua vino misceretur in sacrificio ad designandā christi ⁊ ecclesie vnionem: ⁊ vt oblatio fieret ex azimo non ex fermento ꝓpter xp̄i corporis puritatem: ⁊ fieret in modica quātitate dicens q̄ hec oblatio quāto rarior tanto potior. Cōstituit etiam aquam exorcizatā cum sale diebus dñicis bñdici: ⁊ ex ea ppl'm aspergi ad effugādas cōtrarias valitudines ⁊ aereas potestates. Qui postea marryrio coronatus est: ⁊ cessauit episcopatus dies. xxv.

¶ De sancto Juuenale epō. Cap. cxix.

Juuenalis episcop⁹ narniēn. dum esset presbyter et medicus ex aphrica romam veniēs a matrona christiana susceptus est. Audiens autē ab ea q̄ narnienſis populus christianitatez nunq̄ recipere voluisset: romanum pontificem adijt: ⁊ ab ipso predicandi ad ipsam vrbem licentiā postulauit. Quem papa eidem ciuitati episcopū delegauit: vbi predicans verbum ⁊ miraculis coruscans multum populum cōuertebat. ¶ Cum quidam de templo idolorum egressus: de immolatis idolobolum in os episcopi mitteret: illeq̄ recipere recusans: os dentibus obseraret: produxit ille cultellum: vt manubrio os eius violēter aperiret. Sed manu eius elapsa gladius in guttur proprium intromittēs continuo iugulatus expirauit. Quo miraculo viso septez milia gentilium conuertūtur: inter quos baptizatur venantia quedam nobilis matrona cuz duobus filijs: que deinceps sancto de suis facultatib⁹ ministrauit. ¶ Dū ligures ⁊ carpi multas ciuitates Italie depopulassent: narnium obsederent. Sed oratione sancti episcopi nimia tempestate ⁊ tonitruis subito ingruentibus: plusq̄ tria milia ex eis extincti sunt. Reliqui ꝑo territi ab obsidione discesserunt. ¶ Cum die quadam de calice paruo cristallino quem habebat populum cōmunicaret: nihil superinfuso de vino: sed libamine diuinitus excrescēte omnibus satisfecit. Quieuit in domino vir sanctus anno septimo episcopatus sui completo quinto non. maij: sepultus ad portā superiorē via flaminia miliario ab vrbe roma quinquagesimoquinto. Cuius meritis naute fere trecēti in naufragio positi sanctum iuuenalem vocantes: ipsoq̄ suppliantes eis apparente tempestate sedata ad portum incolumes peruenerunt.

¶ De sanctis Quiriaco episcopo Anna et Amonio martyribus. Cap. cxx.

Quiriacus episcopus ille iudas fuit: qui cum helena crucem dominicaz inuenit: vt supra actum est de inuentione sancte crucis. v. nonas maij. Qui baptizatus: ⁊ quiriacus vocatus epūs hierosolymorū ordinatus est. ¶ Cū aūt iulian⁹ imperator apostata nos xp̄iani ad pas pergeret: veniēs hierl'm Quiriacū episcopum teneri fecit: ⁊ ad deorum sacrificia inuitauit. Quod cum renueret; dextera eius abscidi

fecit:eo ꝙ manu illa multis epl̃as scripserat quos a deorũ sacrificijs reuocabat. Ille ño scã dalũ sui corporis precisuz gaudebat: eo ꝙ existens iudeus multos ne xp̃m colerent scribens epistolas confortabat. Tunc iulianus plumbũ liquefactum in os eius infundi iussit. Deinde super lectum ferreum ventre deorsum extendi: ⁊ carbones subrerponi: ac salem ⁊ adipẽ aspergi:dorsum quoq; eius desuper virgis cedi. Et cuz in omnibus immobilis permansisset: iussit eum in carcerem trudi. Ad quem veniens anna mater eius filium in dño hortabatur. Quod iulianus audiẽs:fecit eam teneri: ⁊ per capillos appensam vngulari:ac lãpades ardentes eius lateribus apponi: que cum ureretur emisit spiritum. ¶ Post hec imperator quiriacuz educrũ hilarẽ vultum habentẽ:iussit in foueam profundam serpentibus plenã iactari eodem a veneficio immissis. Sed tamẽ serpentes omnes subito extincti sunt. Quo viso miraculo amonius incantator cõuersus est: ⁊ in xp̃i cõfessiõe iussu imperatoris decollatus. Deinde mandauit iulianus quiriacũ in caldariã oleo feruentissimo plenam immergi. Quam ille se signans sponte ingreditur:orans deum: vt iterum martyrio baptizaretur. Iratusq; iulianus in ipso cacabo eum gladio pectore transfodi mandauit. Sicq; martyrium suũ consumauit quarto nonas maij die sabbati. Sepultusq; est hierosolymis cum anna matre eius ⁊ amonio martyre.

¶ De sancto Floriano martyre. Lap. cxxi.

Lorianus martyr passus est apud lauriacum oppidum temporib? diocletiani ⁊ maximiani imperatorum sub preside aquilino. Qui cuz esset princeps officij militarij in cetia vbe audiens qualiter quadraginta martyres xp̃iani post diuersa supplicia ab aquilino preside in carcere detenti essent desiderio martyrij vale faciens militibus suis versus lauriacensem ciuitatem ire cepit. Obuiusq; militib? qui a preside missi fuerant ad perquirendos xp̃ianos:seipm sponte illis obtulit vt christianum. Quem illi tenentes duxerunt ad prefidẽ: qui florianum christi nomen confitentem primo atq; iteruz a militibus propr̃ijs cedi iussit: deinde scapulas eius acutis configi. Et cuz eũ ad omnia supplicia paratum vidisset:iussit illũ ad fluuium anisi adduci:⁊ ligato ad collũ eius saxo ipsum de ponte precipitari. Cum autem eodem adductus orandi spacium a militibus impetrasset: quidaz miles ceteris crudelior superueniens ceteroq; de morte necis eius redarguens:illum in flumen precipitauit. Statimq; oculi illi? crepuerũt. ¶ Postq; ño sanctus martyr animã christo redditur corpus eius super vndas enatans in eminẽti saxo ab aquis electũ est. Et supueniẽs aquila alis expãsis in modu? crucis:corp? a feris ꝓtegebat. Tũc reuelãte se sancto martyre cuidam deuote matrone xp̃iane ostensisq; ei indicijs loci vbi eum inuenire t: et vbi eũ sepeliret:mulier iunctis bobus cũ plaustro ad locũ deuenit: ⁊ corp? inuentuz vehiculo imposuit:sentibus quoq; spinosis timore pagano operuit. Et interrogantib? q̃busdã spinas collectas:ad claudẽdũ hortũ ducere simulauit. Deduxitq; corpus ad locũ sibi a beato martyre demõstratũ vbi ipm secreto tumulauit. Sed dũ boues plaustrũ trahentes in via siti deficerent: nec aquã reperire possent:orãte muliere ⁊ martyris auxilium postulante subito fons de terra erupit: et satiatis animalibus vsq; in ps̃ens in ipso loco fluere non desistit. Passus est aũt sanctus martyr. tiij. non. maij.

¶ De sctã Derina ỹgine ⁊ martyre. Lap. cxxij.

Erina virgo ⁊ martyr filia fuit licinij imperatoris i ciuitate magedõ:⁊ licinie regine:q̃ virgo pus penelope vocabat. Pater ño ei? turrim nobilissimã cõstruxit:⁊ muro circuncinxit ac viridariũ plãtauit: ipmq; locũ cũctis delitijs repleuit: statuasq; xp̃ij. deorũ apposuit: vbi filiã suã annoz xv. ppter eius elegãtiã vsq; ad tps nuptiarũ inclusit: datis ei ancillis xij.ad ministeriũ: ⁊ apeliano magro lras edocendũ. Cũ aũt esset annoz. xij. die quadã colũba p̃ fenestrã turris orientalẽ sup mẽsam paratã tulit oliuã:⁊ p̃ aliã fenestrã occidentalẽ coruus in eadẽ mensa deposuit viperã. Qd cũ magistro retulisset: exposuit corui regẽ ipioz: viperã tribulationẽ sibi inferendã: colũbã regez celoz:oliuã ño pacẽ celicã sibi dãdã. Pater ño eius volẽs illã nuptui tradere ip̃i? animũ reḡsit. Puella ño dierũ. vij. acceptis iducijs deos patris supinde cõsuluit. Sed ab eis nullo rñso habito deum xp̃ianoz de q̃ audierat inuocauit: Cui statiz angel? dñi apparẽs eã in fide docuit: mutatoq; noie herinã vocauit. Sequẽti ño die theotimus quidã p̃sbyter ab angelo in turrem intromissus eã baptizauit: moxq; illa p̃ris idola de turri ꝓiecit. pater ño post dies septem reuersus cũ idola cõfracta vidisset: ipsamq; xp̃iana didicisset:eaz ad ciuitatẽ duci fecit: q̃ iuxta vbis portã diabolũ sibi apparentẽ ⁊ eidẽ cõminantẽ crucis signo fugauit. ¶ Cũ aũt xp̃m confiteref iussu patris vincta vngulis indomitorũ equoz terẽda subijcif:sed ipa angelo assistente nil lesa: pater morsu vni? ex eqs occidif. Quem virgo a mortuis suscitauit:⁊ conuersum vna cũ mre sua i turri reclusit donec penitẽtiã ageret. Ipsa ño in ciuitate remãsit: vbi christum annũciãs mlt̃os cõuertit. Qd audiẽs sedechias decius frater licinij rex potẽtissim? venit ad ipaz ciuitatẽ: ⁊ herinã comprehẽsam in foueã serpẽ

tibus plenam immitti fecit: vt ibi fame ⁊ reptilium morsibus deficeret. Que ab angelo cõfortata ⁊ serpentibus interfectis ibidem diebus. xiij. sine cibo permansit. Deinde decius pedes eius secari fecit. Sed continuo ab angelo ei restituti sunt. Post hec de consilio hipparchi comitis sub rota molẽdini ligat ⁊ aqua laxat: sed mox aque diuidunt: vincula eius rũpunt: rotaq; pmansit immobilis: ⁊ virgo surrexit incolumis: vñ ⁊ .vij. milia paganorũ cõuersi sunt: ⁊ lapidãtes deciũ exurbe delecerũt: q̃ post dies modicos ꝓpter ictus lapidũ expirauit. Filius autẽ noie sapor mortẽ patris vindicare cupiẽs cũ exercitu ciuitatẽ obsedit: sed dũ virgo stetisset in porta hostes oẽs excecãtur: et iterũ eius orationibus illuminant. Sapor ꝯo urbẽ ingressus ꝓfixis clauis in calcaneis virgis eidẽ ꝓposuit massaz quã portare fecit ad septẽ miliaria. Cũq; illesa rediisset triginta milia hominũ conuersi sunt. Sapor ꝯo a diabolo oppressus expirauit. ¶ Post hec veniẽs theotim⁹ p̃sbyter parentes virgis ⁊ ppl'm baptizauit: ⁊ eos in fide diligẽter instruxit. Post annos ꝯo tres veniens virgo ad ciuitatẽ calanicũ tẽta est a numeriano rege pro xp̃i nominis cõfessione. A quo in tres boues eneos ignitos successiue inclusa cum permãsisset illesa: ⁊ terti⁹ bos ac si viu⁹ calorez sentiẽs: mugiẽs discurreret decẽ milia gentiliũ cõuertũtur. Huic mortuo rege p̃dicto a prefore quodã in igne missa cũ extisset tã membris ꝙ vestibus inusta prefectũ conuertit. ¶ Huic ad urbẽ cõstãtianã deueniens ramũq; olive deferens dieb⁹ octo pmãsit ibidẽ: ⁊ multos ad fidẽ adduxit. ¶ Inde ad niceã accedẽs sapore quẽdam regẽ cum multis de ppl'o xp̃o acq̃siuit: vbi dieb⁹ .lxxviij. permãsit. Post hec ad urbẽ ppriã rediens patrẽ defunctũ repperit: ⁊ diebus aliquib⁹ ibi degẽs matrẽ in dño confortauit. Nouissime ꝯo diuina ꝓtute assumpta ephesum deducit: vbi multis ostensis miraculis ⁊ plurimis dño lucrat̃ post dies .xv. assumpto apelliano diascalo suo cum alijs .vi. viris urbe exiuit: vbi nouũ sepulchrũ repperit. In quo se includi fecit: ⁊ vt post dies .iij. ad se redirent mãdauit. Qui ad terminũ reuersi: amotoq; lapide sepulchrum vacuũ inuenerunt. Cuius festum agitur iij. noñ. maij. quo vicz die sepulchrũ intrauit.

¶ De sancta Antonia virgine ⁊ martyre. Cap̃.cxxiij.

Antonia virgo apud nicomediaz passa est que nimiũ torta et varijs afflicta cruciatibus: post ab vno brachio tribus diebus suspensa: deinde in carcere biennio detrusa a prisco illiano prefide nouissime flammis exusta est. iij. noñ. maij. Hec hieronymus in martyrologio.

¶ De sctis siluão epo ⁊ socijs mar. Ca. cxxiij.

Siluanus eps cum socijs suis in palestina ciuita te gaza martyrium passus ẽ. Hic em cũ esset epus tyri phenicis ⁊ annis fere quadraginta sacerdotio functꝰ fuisset sub persecutione maximiani iperatoris vir mã suetudine animi ⁊ ipa iã senectute venerabilis cum plurimis clericis suis ⁊ tribus iuuenibus xp̃ianis bestijs subiecti hostia xp̃i effecti sunt: ficq; martyrio coronati. iij. noñ. maij.

¶ De sctis quadraginta martyrib⁹. Cap̃.cxxv.

Quadraginta martyres sub persecutione diocletiani apd castrũ lauriacũ passi sunt agẽte preside aquilino: de quibus supra in passione sancti floriani martyris actũ est. Qui ab eodẽ preside post varia ⁊ exquisita eis illata supplicia: vinculis duris artati in carcerẽ missi sunt. Quoz passionib⁹ florianus martyr p̃dictus ad martyrij tollerantiã animatus est. Qui omnes diudum recluſi et inedia afflicti: tandem in carcere spiritum tradiderunt. iij. noñ. maij.

¶ De sctis alijs quadraginta mar. Ca. cxxvi.

Quadragita alij sancti martyres in metallo phanẽsi passi sunt: de q̃bus scribit eusebius. viij. lib. ecclesiastice hystorie ca. xiij. ꝙ tẽpore persecutionis diocleciane omnes infimul pro christi nominis ꝓfessione capite cesi sunt. iij. noñ. maij.

¶ De sctis q̃draginta rusticis mar. Ca. cxxvij.

Quadraginta rustici martyres tẽporib⁹ gregorij pape primi martyrium passi sunt: qui a lõgobardis capti carnes immolaticias comedere compellebãtur. Cũq; dudũ resisterẽt post multas cõminatiões cisdẽ a longobardis illatas: fideliter perstiterunt: ac in sua constantia simul oẽs gladijs cesi sunt. Hec gregorius. ij. dialogo. cap̃. xxvij.

¶ De Ascensione dñi nr̃i iesu xp̃i. Cap̃.cxxviij.

Ascensio dñi die quadragesimo a resurrectiõe ipius facta est. Nam in ipa die dñi discipulis bis apparuit: semel .xl. discipulis comedẽtib⁹ in cenaculo. Omnes quidem tã apli ꝙ alij discipuli

necnon mulieres habitant in illa parte hierusalem: que dicebatur mello in arce dauid: scilz in monte syon. Et erat ibi cenaculum illud grade stratum: in quo dñs precepit sibi pascha parari: ⁊ in illo cenaculo tūc vndecim apostoli habitabāt. Ceteri aūt discipuli ⁊ mulieres ī eadē arce per diuersa hospitia: vbi dum discipuli recumberent dñs eisdem apparuit: ⁊ illorum incredulitatem exprobrauit: et cum comedisset cū eis ⁊ precepisset vt in montez oliueti versus bethaniam irent: ibidem eis iterum apparuit: ac spiritum sanctum eis se missurum promisit. Indiscrete quoq; de tempore futuro querentibus respondit: q eis datum non erat nosse tempora vel momenta. ¶ Tunc eleuatis manibus eis benedixit: ⁊ inde coram eis in celum ascendit. In quo loco cū postmodū edificata fuisset ecclesia: locus ille in quo steterunt xpi vestigia nunq̄ sterni potuit pauimento: sed resiliebant marmora ī ora calcātiū. Calcato quoq; pulueri a dño adhuc vestigia impressa cernuntur: ⁊ eandem adhuc speciem terra custodit. Cum autez christus propria virtute eleuatus aliquantulus ascendisset: videlicet vsq; ad nubes: tūc nubes clara inuoluit eum: ⁊ obtexit ab oculis discipulorū cum qua simul celos ascendit. Et intuentibus illis in aera: postq̄ ipm amplius videre nō poterant: duo eisdem angeli in albis astiterunt dicentes: q iesu qui ab eis assumptus in celum fuerat: in eadem carne ⁊ eodem modo ⁊ in ipo loco iudicaturus orbem venturus erat. Tunc illi hierosolymā ad locum habitationis sue reuersi sunt: promissum spiritū paraclytum expectantes. Cuius ascensionis festū ad litteraz cōtigit. iij. noñ. maij. ¶ Et q̄ de more est: vt cum aliquis magnus dñs ad aliquas partes vadit: quattuor inquiri solent: scilz de loco vnde abijt: de tēpore quando receſſit: de modo quē tenuit: ⁊ de fine ad quē peragrauit. Idcirco circa hāc ascensionez predicta quattuor inquirēda sunt: videlicet loci celsitudo: temporis plenitudo: modi rectitudo: ⁊ finis magnitudo. ¶ Circa primum videlicet circa loci celsitudinem sciendum est q christus ascēdit super omnes celos: vt dicitur eph. iiij. Qui descendit ipe est: ⁊ qui ascendit super omnes celos. Est autem celum materiale: rationale: intellectuale: ⁊ supersubstantiale. ¶ Celum materiale triplex est: scilicz Hereū vnde ⁊ aues celi dicuntur per aera volitātes. Math. vi. Respicite volati. ce. Et hereū quod diuisum est in. vij. orbes planetarum et firmamentum stellarum fixarum. Eccle. xliij. Species celi gloria stellarum. Et empyreum quod est de pura luce in quo est paradisus ⁊ sedes dei. Psalmis. Dominus in celo parauit sedem suam. ¶ Celum rationale est homo iustus ratione in habitationis diuine: quia sicut celū est sedes dei: sic anima iusti sedes est sapiētie. ¶ Celum intellectuale est angelus: angeli eñ dicuntur celi per similitudinem: quia sunt altissimi ratione dignitatis et excellentie: pulcherrimi ratiōe nature ⁊ glorie: ⁊ fortissimi ratione virtutis ⁊ potentie. Job. Celi. i. angeli nō sunt mūdi in conspectu eius. ¶ Celū supersubstantiale est ipa diuina excellentia de quo celo xps venit: ⁊ postea vsq; ad illud ascēdit. psalmi. A summo celo egressio eius ⁊c. Ascendit ergo xps super oñes celos materiales. psalmista. Eleuata est magnificētia tua sup celos. ¶ Super oēs celos rationales. psalmi. Ponis nubē ascen. t. qui ambu. super pennas ventorū. i. sanctoz. ¶ Super celos intellectuales. psalmista. Ascendit super cherubin. ¶ Et ascendit vsq; ad celum supersubstantiale: videlicet vsq; ad dei equalitatē. Mar. vlti. Assumptus est in celuz ⁊ se. ad dex. dei. ¶ Circa scōm videlicet circa temporis plenitudinem videndum est quare non statim vt surrexit ascendit: sed tot diebus expectauit. Hoc autem fecit triplici ratione. ¶ Primo propter resurrectionis certificationem: que difficilius probatur q̄ mors. Nam a prima die vsq; ad tertiam vere poterat probari mors ⁊ passio: sed adverā resurrectionē ꝑbādā plures dies requirebātur. Leo papa. Quadragenarius ideo completus est numerus sacratissima ordinatione dispositus: vt dū in hoc spacio mora penitentie corporalis extenditur: fides resurrectionis documētis necessarijs munirētur. ¶ Secundo propter apostolorum consolationē. Ut eñ consolationes diuine tribulationibus superhabundant: ⁊ tēpus passionis fuit tribulationis apostolorū: tempus autē resurrectionis fuit cōsolationis eorū: ideo plures debuerunt esse isti q̄ illi. Et hec est ratio damasceni. ¶ Tertio propter mysticā significationē: vt per hoc dek intelligi q̄ cōsolatiões diuīe tribulationib⁹ cōparant sicut dies ad horā: qō patet per hoc q̄ dñs. xl. horas mortuus fuit: qō erat tēpus tribulationis: per. xl. vo dies resurgens apparuit: qō erat tēpus consolationis. vñ glo. xl. inquit horis mortuus fuerat: ꝓpter hoc. xl. diebus viuere cōfirmabat. ¶ Circa tertiū: videlicet circa modi rectitudinē qualiter. s. ascēdit sciendū est q̄ ascendit. ¶ Primo potenter: qz viribus ꝓprijs. Esa. lxiij. Quis est iste q̄ venit de edon. ⁊ infra. gradiēs in multitudine virtutis sue. Jo iij. Nemo ascēdit in celū. s. virtute propria nisi qui descēdit de celo ⁊c. licet eñ in quodam quasi globo nubis ascenderit. Hoc tñ non fecit: qz nubis officio indigeret: sed vt per hoc ostenderet q̄ oīs creatura parata est obsequi creatori suo. Ipe eñ potentia sue diuinitatis ascēdit. Et in hoc notat differētia scōm qō dicit in hystoria scholastica inter xpm enoch et heliā. Nā enoch translat⁹ est. Helias igneo curru subuect⁹: sed iesu ꝓpria virtute ascēdit. Primus pm gregorium per coitū generatus ⁊ generans. Secūdus generatus sed nō generās.

Tertius nec generatus nec generãs. ¶ Scõo ascendit paretur: quia videntibus discipulis. Act.i. Videntibus illis elevatus est. Ideo esti illis vidẽtibus ascẽdere voluit: vt dicit glo. vt ipius ascẽsionis testes existerẽt: & naturam humanã in celum ferri gauderẽt: & ipm semp deiderarẽt. ¶ Tertio leatur: quia iubilatib⁹ angelis. psalmista. Ascẽdit deus in iubilatione. Dicitur & hymnũ illũ ascẽsionis. Jesu nra redemptio. ascendẽte xpo angeli in personã humane nature composuerũt: & eadẽ forma & eodẽ tono quo ipm canit ecclesia ipm decantauerunt: quẽ apostoli audiẽtes per spũm sanctus mox didicerunt: & ecclesie canendũ tradiderũt. ¶ Quarto feliciter: quia comitãtibus sanctis. Nã predã quã inferno subtraxit: ad celos secuz deducit. psalmista. Dns in finai sancto ascẽdens in altũ cap. dncit captiuitatẽ. ¶ Quinto velociter: qa velocius & volantibus alis. psalmista. Volauit sup pennas ventoz. nõ esti venti tanta velocitate impellunt. psalmista. Exultauit vt gygas ad currendã viam ꝛc. Valde esti velociter ascẽdit quãdo tantũ spaciũ in momẽto percurrit. Ambrosius. Saltu quodã xps venit in hunc mũdũ & saltu velocissimo ascendit in celum. ¶ Circa quartũ autẽ videlz circa finis magnitudinẽ sct enduz est & ascẽsionis xpi decẽ fuerũt fructus siue vtilitates. Prima est insinuatio amoris diuini. Joh. xvi. Nisi ego abiero para. non ve. ad vos ꝛc. vbi dicit Augustinus. Si carnaliter bsitaueritis capaces spũssancti nõ eritis. ¶ Secũda est maioz cognitio dei. Joh. xiiij. Si diligeretis me gaude. vriqz: qz vado ad patrẽ. vbi Augustinus. ideo subtraho formã istã serui in qua pater maioz me est: vt deũ specialiter videre possitis. Tertia est merituz fidei. Leo papa in sermone. Magnarũ esti hic vigoz est mentiũ incũctanter credere que cozporeo non vidẽtur intuitu: & ibi figere desideriũ quo neqas inferre conspectũ. ¶ Quarta est nra securitas. ideo esti ascendit: vt noster ad patrez aduocatus sit. pma Joh. ij. Aduocatũ habemus apud patrẽ iesum xpm iustũ ꝛc. Ber. Securũ accessum habes ad deuz o hõ: vbi mater est ante filiũ & filiꝰ ante patrẽ: mater ostẽdit filio pectus & vbera: filius ostẽdit patri latus & vulnera: nulla ergo poterit esse repulsa: vbi tot cõcurrunt charitatis insignia. ¶ Quinta est maxima dignitas: magna esti dignitas est quãdo nostra natura vsqz ad dextrã dei patris exaltata est. Hanc dignitatem in hoibus angeli consideratez: qui in lege veteri se adozari permittũt: deinceps adozare se prohibent. Apoca. xix. Decidi ante pedes angeli: vt adozarẽ eum: & dixit mihi: vide ne feceris ꝛc. Leo papa. Natura hodie nostre humilitatis vltra cunctarũ altitudinem potestatum ad dei patris est prouecta concessum. ¶ Sexta est spei nostre soliditas. Hebr. iij. Habentes pontificem magnũ qui penetrauit celos: ieſum filium dei teneamus spei nostre cõfessionem. Hieronym⁹. Christi ascẽsio nostra est resurrectio: & quo precessit gloria capitis eo spes vocat corporis. ¶ Septima est vie oñsio. Mich. ij. Ascẽdit iter pandens ante eos. Augustin⁹. Via tibi factus est ipse saluator: surge & ambula: habes q̃: noli pigrescere. ¶ Octaua est ianue celestis apertio. Sicut esti primus adã aperuit ianuas inferni: sic & scos paradisi. vnde cãtat ecclesia. Tu deuicto mortis acu. ape. cred. regna celoz. ¶ Nona est loci pparatio. Joh. xv. Vado parare vobis locũ. Augustinus. Dñe para: quod paras: & te nobis paras: quando ante locũ paras: & tibi in nobis & ĩ te nobis. ¶ Decima & vltima est spũssancti missio. Joh. xvi. Expedit vobis vt ego vadã. Si esti nõ abiero: paraclytus non veniet ad vos. Si aũt abiero: mittã eũ ad vos. Hoc aũt ideo xps disposuit: vt spũssctũ a pre & filio mitti ostẽderet: ne fi anteq̃ xps ascẽderet mitteret: a solo forte esse pre mitti putaret: et p consequẽs a solo patre pcedere videretur: ꝑm & grecus erroz suadet: contra quez est expressa auctoritas veritatis. Joh. xv. Cũ venerit paraclyt⁹: quẽ ego mittã vobis a patre ꝛc. vbi dicit Beda: & ipsa missio ipsa est & processio.

¶ De sancto Botardo episcopo et confessoze. Cap. cxxix.

Otardus eps tempoze sancti hẽrici imperatoris claruit: qui in alcensi monasterio enutritus: sub henrico duce bauarie ibidẽ abbas effect⁹ monasterio laudabilr prefuit. Deinde mandato regis p viligisum archiepm hercl. ad monasteriũ veldeñ. regimẽ pmot⁹ est. gareñ. & cremeñ. monasteriũs eidem in cura cõmissis: inde alohen rediẽs a sctõ imparoze hẽrico ad himeñ. epatũ vocatus dudũ renuit. Cũ aũt dña nra ei apparuisset: & eũ in eccl'ia ductũ vt a crucifixo veniã peteret iduxisset: ille pstratus humi ante crucifixũ misericordiã postulauit. Statimqz beata ẏgo versiculũ illũ cõcinere cepit. Infunde vncionẽ tuã ꝛc. Qõ ille trel ligẽs: & diuine volũtati resistere metuẽs epari cõsensit. Et in episcopatu suo gregẽ dñicũ solicite pcurauit. ¶ Cũa q̃dã nobili dña noie sophia de possessione ecclesie infestaret: die q̃dã ad eam accessit: et ipsam coram summo iudice super causa ecclesie in primo venturo festo purificationis citauit. Seqz cum quodã eius clerico puero eadem hoza migraturũ post dies modicos esse predixit. Qõrqz vna cum predicto puero languoze detineri cepit. Et dum in festo ascẽsionis qõ anno illo die transit⁹ ei⁹ occurrit hoza matutinali in ecclesia cantaret antiphona illa. Ascendo ad patrẽ meũ ꝛc. Ille vna cum dicto puero vna & eadẽ hoza spm emisit. Past cuius obitum instante purificationis festo: tunc

subsequente predicta sophia defuncta ē. Quie uit in christo sanctus Botardus. iij. noñ. maij. Hec frater Bartholomeus.

¶ De sctō Andoeuo epō. Cap̄. cxxx.

Andoeuus episcopus oppido suesionis nomine sauciato claris parentib⁹ ort⁹ frater sanctoꝝ adonis ⁊ rhadonis sub rege francoꝝ lothario inde sub dagoberto ī regali palatio regni negocia strenue ministrabat. Sz cū ado monachus factus fuisset: rhado thesaurorum regaliū curā habebat. Quo tēpore sanct⁹ eligius nouioneñ. etiaz in regis palatio clarus erat. Andoeuus ꝟo xp̄o militare cupiēs: a rege ꝓhibebat: sanctitate tñ prepollēs sub veste preciosa cilicio vtebat. In ꝓprij possessione patrimonij monasteriū cōstruxit ⁊ dotauit: eiq̄ sanctum agilū columbani discipulū p̄fecit. ¶ Deinde consentiente rege clericus fact⁹ defuncto romano rothomageñ. ep̄o: andoeuus eligitur: sed anteq̄ cōsecrari vellet: ad hispanias predicandas accessit: vbi et miracula ostendit. Nam quēdam die dñico in mola laborantē: cui man⁹ arida facta mole adheserat: subito penitentem sanauit. Cōsecratusq̄ ē eodē die cū sancto eligio nouioneñ. ep̄o. In huius sancti cubicl'o lux immēsa sepius celitus infusa conspicitur: ⁊ voces angelice secū colloquētes audiunt. ¶ Duz semel pareciā suā circuiēs iuxta locū qui dicit ad crucē sancti andoeui in curru sedens transiret: ⁊ muli currum trahentes nullo stimulo vel verbere se inde moueri possent: ep̄s in aere signum crucis fulgentē prospexit: vbi ⁊ crucē ligneā in testimoniū affixit: ⁊ sanctoꝝ reliquias apposuit. Ibiq̄ nocte sequēti columna ignea ī aere apparuit. Ubi ⁊ postmodū monasterio fabricato: sanctus leufridus cū monachis plurimis dño seruiuerūt. ¶ Uanuingū quēdam diuitem in extremis laborantē: ꝓmissione ab eo suscepta: ꝙ in beneficij vicem cenobiū construeret: pristine sanitati restituit: illeq̄ ꝓmissa complere curauit. ¶ Cuidā quoq̄ muto ꝑ. xi. ānos loquelā amissam restituit. Et inverduneñ. vrbe oppressum a diabolo liberauit. Rexit ecclesiaz suā annis. xliiij. ⁊ nonagenari⁹ ad dñm emigrauit. iij. noñ. maij: ibiq̄ sepultus est.

¶ De sancto Hilario ep̄o. Cap̄. cxxxi.

Hilarius Arelateñ. ep̄s vir ī sctis scripturis doct⁹ ⁊ doctor inclyt⁹ fuit. Qui paupertatis amator erga inopum ꝓuisionez pietate mētis ⁊ corporis labore solicitus grandi ⁊ solerti cura paupes aluit: ⁊ in docēdo gratissim⁹ extitit: multos sermones splēdidos ad populum fudit: ⁊ plurima eruditionū opuscula compilauit: volumen grāde fide. xij. libris explicitū sermone splēdido exarauit. Beati quoq̄ honorati predecessoris suivitā cū multoꝝ vtilitate cōposuit. Finem vite dedit valentiani ⁊ martiani tēporib⁹ tertio noñ. maij. Hec Gemnadius libro de viris illustribus.

¶ De sctō Eutimo martyre. Cap̄. cxxxij.

Eutimus diaconus ⁊ martyr apud alexandrie ciuitatez pro christi fide ab infidelib⁹ christianitatez emulantibus detētus: ⁊ dudū in carcerali ergastulo vinculis artatus: ⁊ inedia maceratus in ꝯfessione emisit spm̄. iij. noñ. maij: vt dicit ado.

¶ De sanctis Hyreneo et socijs martyribus. Cap̄. cxxxiij.

Hyreneus ⁊ ꝑegrin⁹ martyres ⁊ hyrenis virgo apud thessalonicā ciuitatē dū veritatem sacre fidei ꝓtestari ausi fuissent: paganorū rabie detenti: atq̄ insimul ignibus cōbusti palmas martyrij ꝑceperunt. iij. noñ. maij. Hec Ado.

¶ De sancto Johanne ante portam latinam. Cap̄. cxxxiiij.

Iohānes euāgelista ideo āte portaz latinā dicit: qz in vrbe roma in ipso loco ī feruētis olei dolio missus diuina gratia inde exiuit illesus. Nā vt in ei⁹ legenda aliqualiter tactum est. vi. kal'. ianuarij. Cū domitian⁹ imperator secūdam post neronem in christianos persecutionez excitasset: et beatus euangelista apud ephesum predicaret a proconsule tentus iuxta edictum imperiale admonebatur christum negare: et a predicatione cessare. Quod cū apostolus recusaret diceus ꝙ obedire deo magis q̄ hominibus oporteret: proconsul eum in custodiaz misit: et de eo per litteras imperatori suggessit. Cui domitianus rescripsit: vt iohānem cathenis vinctuz ab epheso secum romam adduceret. Cum ergo a proconsule ad vrbez adductus esset: mandauit imperator proconsuli: vt iohannem apud portāque latina dicitur in dolium feruentis olei mitteret: prius tamen ipsum more romano flagellis cederet et crines capitis eius funditus tonderet: vt sic despectus ⁊ illusus omnibus appareret. Tunc proconsul iuxta mandatum Cesaris iohannem ante portam latinam adductum prius flagellari: deinde crinibus tōdi fecit: ac demū in dolium feruentis olei mergi. Qui coniect⁹ in illud vnctus non adustus de vase exijt:

et tam a pena illesus fuit ꝙ a corruptione carnis immunis permāsit. Procōsul aūt tanto miraculo stupefactus eū liberuz dimisisset nisi imperatorem offendere timuisset. Sed insulam pathmos ipm i exiliū duci fecit: t sic furorē domitiani tēperauit. In loco aūt illo vbi in oleuz missus est: xpiani ꝓcessu tēporis ecclesiaz eius nomini fabricarūt: t festū eius ipa die celebrare ceperūt: videlicz pridie noñ. maij. ¶Hic beatus apostolus t euangelista in predicta insula relegat⁹ apocalipsim quā ei dñs reuelauit greco sermone manu sua conscripsit: quā interpretati sunt iustinus martyr t hyreneus. Scripsit t epistolā canonicā cuius initiū est. Quod fuit ab initio &c. que a cunctis ecclesijs t viris eruditissimis approbat. Reliquę aūt due que iohannis intitulantur. Alteri iohanni presbytero ascribūtur. Cuius t sepulchrū apud ephesum demonstrat. Nouissimus aūt olim t finem scripturaz suarū scripsit euangeliū ab asie epis rogatus aduersus cerinthū alioscz hereticos: et precipue ebionitarum tunc dogma cōsurgens: qui asserunt christum ante mariam non fuisse. vnde etiam compulsus est diuinam verbi natiuitatē edicere. ¶Hec hieronymus de viris illustribus. ¶Refert quocz hellinādus ꝙ euāgeliū cōscriptur⁹ triduanū ieiuniū omni ecclesie indixit: vt digna deo cōscribere posset. In loco autē vbi euāgeliū scripserat: licet nullo sit operimēto munitus: nihil hacten⁹ imbris aut pluuie decidit: vt per hoc appareat quātaz ipi loco elementa vsqz in presens reuerentiā seruant.

¶De sctō iobe damasceno pbro. Cap.cxxxv.

IOhānes presbyter cognoīe damascen⁹ apud cōstantinopolim flozuit tpe theodosij iij. imperatozis. Hic filius mesue saraceni apud damascū exortus vñ t damascenus dictus est ab annis puerilibus cultu iudeus in iudaismo nat⁹ t educatus liberalibus scientijs et philosophicis imbut⁹: litterisqz grecis hebraicis pariter t latinis eruditus libros vtiles in medicinalib⁹ vtpote peritissimus medicus cōfecit. De iudaismo tandez adhuc iuuenis ad xp̄z cōuersus cōstātinopoliz veniēs sub anastasio scdo imperatoze monachalem habitum sumpsit. Et virgo permanens in amozem beate virginis totū se cōtulit: pluraqz dictamina in eius laudibus cōponebat: t composita scribebat: multisqz nobilibus filijs multa legebat. Cū autē die quadā post lectionē cum scholaribus iret spatiādo: pyrate saracenoz eū subito rapuerūt t ad egyptū ducētes cuidam saraceno diuiti vendiderūt. Qui aduertēs ei⁹ peritiā filiuz suū eidē instruendum tradidit: et ipm honorifice tractauit. Qui puerū acerrimi ingenij infra paucos annos plenius eruditit: illeqz magistri modū dictādi t scribendi adeo didicit: vt nec stilum nec scripturā alterutrius quis discernere posset. Mortuo ꝙo anastasio imperatoze: theodosius factus imperator: qui in iuuētute ei fuerat amicissim⁹. Johannē ꝓcibus ac precio multo a saraceno redemit: quē cōstantinopolim deductū suum cancellariū fecit: eiusqz cōsilio t industrie curiā totā regendā cōmisit. Filius aūt saraceni quē docuerat tā magnus effectus t glozie ꝓceptozis inuidēs: cogitans quō honorē magistri cōsequi posset: cōstātinopolim veniēs sub noīe iohānis litteras cōfinxit: quas saracenozum soldano dirigebat: in quib⁹ ei significabat: ꝙ memoz beneficiozuz in partib⁹ egypti a saracenis receptoz libēter vellet soldanū grecie dñari: t ꝙ imperator exercitum grecoz ad partes remotas cōducere debebat. Et ꝙ si cū gente sua ad vrbē regiā festinaret: subito t sine obstaculo imperiū grecie obtineret. Has aūt litteras iuuenis ille in cōsistozio causaz et industria ꝓiecit: t abijt. Reperte igitur littere t imperatozi theodosio exhibite: ꝓcul dubio iohānis epli esse iudicate attēto mō dictaminis t scripture. Captus iohānes imperatozi presentat: t an hās illas scripserit: ipm augustus sciscitat. Johānes rñdet: ꝙ stilū t litteraz formā suū esse negare neqt: sed teste deo illas epistolas nunqz scripsit. Cūqz ꝓpter confusam rñsionē adhuc maioz suspitio esset cōtra eū: et quidā ipm: vt ꝓditorē dicerent occidendū. Imperator fecit ei dextrā amputari: t proditorē suū t imperij publice ꝓclamari: t ad perpetuā eius cōfusionez manū in ecclesia sue abbatie suspendi: ipmqz ad monasteriū suū iussit reduci. Qui sepius cū lachrymis virginis solaciū implorabat: et iniuriam patientissime tolerabat. ¶Cū aūt quadā die veneris nocte diei sabbati aduenientis dudū in oratione vigilasset: t trucū brachiū virgini ostendisset: t post fletū leuiter dormitasset: virgo gloriosa ei apparuit: eūqz cōfortare cepit. Ille ꝙo ecōtra se nimium asserebat dolere: qz confusionē suā t monachozū continue cōpellebat aspicere: t qz de ea reperta diuinamina nō poterat: vt solebat conscribere: nec corpus dñicum de ipsa celebrans amplius contrectare. Tunc beata virgo manū appensam: vt sibi per somniū videbat: accepit t omni dolore remoto brachio restituit. Euigilans iohānes manū sibi restitutā inuenit: t que erat iam arida carne recentē conspexit. Ipsaqz die sacris indutus missam beate virginis cūctis stupētibus solēniter celebrauit. Imperator miraculū videns iohāni veniā petijt: ipmqz officio suo restituēs honorifice euz ptractauit. Quesiuitqz ab eo: si aliquē suū modū dictandi t scribendi docuerat: illeqz cuncta p ordinē ei narrat. Quesitus calūniatoz capit: t peccatū cōfitēs suspēdio iudicat: sed iohāni ꝓ eo intercedēte moz in exiliū cōmutatur. Post aliquod annos sctūs vir officio renūciauit: t in monasterio suo de-

gens in sancta religiōe vitā finiuit anno. lxxv. etatis sue pridie noñ. maij: sepult⁹ constnatino poli miraculis clarus. ¶ Hic sanctus doctor li brū cōposuit orthodoxe fidei certā traditionē continentē in quattuor libris digestū: quē bur gredius pisanus causidicus eugenio pape ter tio de greco transtulit in latinū. Librum etiam compilauit de vita ⁊ moribus saluatoris: ⁊ oīa xp̄i ⁊ genitricis gesta ab incarnatione vsq; ad ascensionem seriose ⁊ particulariter continen tem. Librum de laude virginis rhythmico stilo latine cōpositum. Scripsit etiam vitā balaam ⁊ iosaphath heremitarum. Aliosq; plures elegā tes sermones ⁊ tractatus perutiles cōpilauit. hymnos ⁊ sequentias ⁊ alias laudes in hono rem genitricis ⁊ geniti metro dictauit: que q̄r greco sermone congesta fuerāt metro transfer ri non potuerunt. Et alia plura vtilia digessit.

¶ De sancto Lucio cireneñ. ep̄o. Cap̄. cxxxvi.

Luci⁹ ep̄s cyreneñ. de quo sctūs lucas Actuū. xiij. mentionē facit: a sanctis aposto lis primus apud cyrenem pon tifex ordinatus est: quo officio p̄dicatiōis fidelissime peracto sanctitate ⁊ doctrina cōspicu⁹ quieuit in pace pridie noñ. maij: vt dicit hieronymus in mar tylogio suo.

¶ De sancto Enodio ep̄o ⁊ mar. Cap̄. cxxxvij.

Enodius ep̄s apud antiochiam martyrium passus est: de quo sanctus ignati⁹ scri bit: ꝙ primus ibidem ab aposto lis episcopus est institut⁹. Qui apud eandem vrbem sub perse cutione neronis imperatoris glorioso marty rio coronatus vitam finiuit: ibiq; sepultus est pridie kalendas maij.

¶ De sancta Flauia domitilla vir gine et martyre. Cap̄. cxxxviij.

Flauia do mitilla virgo apud taracinā cāpanie ciuitatem sub do mitiano passa est. Que cum esset flauij clemētis consulis ex sorore neptis: Aurelio fi lio cōsulis nepoti domitiani imperatoris in coniugiū tra dita est: datis sibi duobus eu nuchis cubiculariis: videlicet nereo et archi leo. Cunq; puella auro ⁊ preciosis vestibus te geretur: nereus et archileus qui occulte chri stiani erant: eidem predicauerunt: et virginita tem multipliciter commendauerunt: in tantū vt ipsa in christum crederet: et virginitatis vo tum emitteret. Quam sanctus clemens pap a baptizauit: et sacro velamine cōsecrauit. Quod audiens aurelianus sponsus eius a domitiano impetrauit: ⁊ virginē in ereo ⁊ archileo in pon tianā insulā relegauit: putans se per hoc pro positum virginis immutare. Postq̄ autē sancti martyres nereus ⁊ archileus martyrium passi sunt: vt dicetur infra in eorū passione. iij. idus septembris: ⁊ vbi sancti maro eutyces ⁊ victo rinus: qui etiā domitillā in fide cōfortauerāt: agonem suum cōpleuerunt: vt dictum est supra de eis. xvij. kalendas maij. Aurelianus virginē de exilio reduxit: ⁊ duas virgines euphrosynā ⁊ theodoram collactaneas eius vt ei suaderent misit: quas tamen domitilla ad fidem conuer tit. Tunc aurelianus cum sponsis dictarū puel larum ⁊ tribus ioculatoribus et aliis socijs ad eā accessit: vt ip̄am saltē violenter opprimeret. Sed cum virgo xp̄i prefatos duos iuuenes cō uertisset. Aurelian⁹ eā in thalamū introduxit: ⁊ ibidē mimos canere ⁊ ceteros saltare secum fecit vt ad libidinē magis accensus: ip̄am post modū violaret. Sed cum mimi deficerent in ca nendo ⁊ ceteri in saltendo: ip̄e tamē per biduū saltare non cessauit donec in saltando expira uit. Luxurius ꝟo frater eius ab imperatore ob tenta licentia omnes qui per virginem credide rant iuterfecit: ⁊ cubiculo vbi domitilla cū eu phrosyna ⁊ theodora morabatur ignem suppo suit. Que simul orantes spiritum emiserunt noñ. maij. Quarum corpora sanctus cesarius mane illesa reperiens sepeliuit.

¶ De coniunctione corporum sanctorum stephani et Laurentij. Cap̄. cxxxix.

Coniunctio corporū sanctoꝝ martyrū stephani ⁊ laurē tij facta est rome sub theodosio iu niore. Nam cū eudoxia filia theo dosij imperatoris ⁊ vxor valentiani apud vrbē cū viro degens a demonio vexaretur: ⁊ valen tianus illud patri constātinopoli existenti signi ficasset: iubet filiam constantinopolim adduci: vt a reliquijs prothomartyris stephani tange retur. Corpus enim sancti stephani dudum cō stantinopolim ex hierosolymis translatum fue rat: vt dicetur infra in inuentione eius. iij. noñ. augusti. Demon autē in eudosia clamabat ꝙ in de nunq̄ exiret nisi stephanus romā veniret: q̄r sic erat voluntas apostolorū. Quod imperator audiens a clero ⁊ populo constantinopolitano obtinuit: vt corpus stephani romanis daretur: ⁊ corpus laurentij grecis traderetur. Hoc aūt imperator pelagio pape scripsit: qui de ꝯsensu romanorū petitioni īperatoris consensit: missi igitur cōstantinopolim cardinales corpus san cti stephani romā deferūt: ⁊ greci ꝓ accipiēdo corpore scti laurētij cū eis romā ꝑueniūt. Ca pue aūt corpus scti stephani recipit: ⁊ a ciuib⁹

illis dextrum brachium summis precibus obtinetur: ⁊ metropolitana ecclesia eius nomini fabricatur. Cum autẽ romam venissent: ⁊ corpus ad ecclesiã sancti petri ad vincula deferre dispo suissent: vectores subsistũt: nec vltra procedere possunt. Demõ aũt in regina clamabat eos frustra fatigari: eo ꝙ nõ ibi: sed in ecclesia fratris sui laurentij: ⁊ iuxta eũ elegerat collocari. Illuc ergo corpus defertur: ad cuius tactũ puella mox a demonio liberatur. Cũq; sepulchrum adeo artum esset: ꝙ vtraq; corpora capere non potuisset: laurentij aductui fratris ꝗsi cõgratulãs in alterã partez sepulchri versus sup latus secessit: ⁊ medietatẽ stephano vacuã dereliqt. Sicq; stephanũ similiter sup latus versa facie ad consocium collocarũt. Brecij ꝺo duz manus apponunt vt laurẽtium auferant ad terram velut exanimes corruerũt: sed orantibus pro eis papa cum clero ⁊ populo vix ad se ad vesperam redierunt. Omnes tamen infra decẽ dies mortui sunt. Latini ꝺo qui eis consenserant in frenesim versi sanari non poterant: quoadusq; ambozum corpora: vt dictum est insimul tumulata sunt. Hec autẽ cõiunctio facta est nonis maij: vt dicit frater Barrholomeus.

¶ De appitiõe sctĩ michaelis archãg. La.cxl.

Apparitio sancti Michaelis archangeli dupliciter nominatur: videlicz apparitio ⁊ victoria. Apparitiones autẽ eius due sunt principales: propter quas festũ hoc institutuz est. ¶ Prima qua in monte gargano apparuit: qui mõs est in apulia. xl. milib⁹ distãs a siponto ciuitate. Anno autẽ dñi. cccxc. in predicta ciuitate erat quidã vir nomine garganus: a quo ille mons nomẽ accepit: qui animalium multitudine pollebat. Cum aũt circa predicti montis latera pascerent: cõtigit taurũ ceteros boues relinquere ⁊ verticẽ mõtis conscẽdere. Quem domin⁹ cum eius familia ꝑ deuia quecq; requirens ipsum tandẽ in vertice mõtis iuxta ostium spelunce inuenit: et mox in ipsum arcum tendens sagittã toxicataz direxit. Sed statim illa velut a vento retorta ipsum qui eam iecerat repercussit. Turbati sup hoc ciues episcopum superinde consulendũ decernunt. Qui eis triduanum indixit ieiuniũ: ⁊ a deo monuit esse querendũ. Quo peracto sanctus archãgelus michael per visionẽ episcopo apparuit: eiq; reuelauit: qualiter loci illius custos ⁊ inspector erat: ⁊ quia eius voluntate vir ille mortuus fuerat: seq; locũ inecolere tali iudicio comprobauerat. Statimq; episcopus ⁊ ciues cuz processione locuz adeunt: ⁊ ingredi nõ presumẽtes oratonibus ante fores insistunt. ¶ Secũda apparitio est que rome tẽpore gregorij pape legit contigisse. Nam vt supra actũ est in legẽda gregorij. iiij. idus martij. Cum idem pontifex ꝓpter pestẽ inguinariã letanias maiores instituisset: et deuote pro salute populi exorasset: vidit sup castrum quod olim memoria adriani dicebatur angelum dñi: qui gladiuz cruentũ tenebat: ⁊ in vagina reponebat: vnde gregorius intelligens preces a deo exauditas: ecclesiam in honore angelorum ibidem cõstruxit: castrum quoq; illud extinde sancti angeli dictũ est. De aũt due apparitiones ad litterã. viij. idus maij occurrerũt: ꝓpter quas hoc festũ institutũ est. ¶ Est ⁊ alia apparitio que celebrat. xvij. kalẽ. nouembris: de qua ibidẽ cum quibusdam miraculis ex ipa subsequẽtibus agetur. ¶ Dicit etiã hoc festum victoria ꝓpter multiplicẽ victoriaz michaelis. Nam re vera iste glorioſus archangelus ad omnem strenuũ actum triũphi seu victorie in christiano populo delegatur. Unde sicut eo tẽpore quo populus iudeorum erat peculiaris populus dei: michael erat in oĩbus princeps ⁊ aduitor synogoge ipsorũ: vt habet Daniel. x. Sic postq; populus christianus per fidẽ christi factus est populus dei. Michael factus est princeps ⁊ aduitor ecclesie christianoz. Unde cantat ecclesia. Priuceps gl'iosissime michael ꝛc. Et ideo interpretatur quis vt deus: quia sicut nullus facere potest quod facere preualet de⁹: sic quoties aliquid mire virtutis agit: michael mitti perhibetur: vt ait gregorius. Licz autez in alijs victorijs mirabilior apparuerit: tamen victoria principalis ꝓpter quam hoc festũ denominatur: fuit illa quam sipontinis hoc modo cõcessit. ¶ Post aliquod nempe tempus ab inuento loco: vt supra dictũ est. Neapolitani gentiles cum sipontinis ⁊ beneuẽtanis qui quinq; ginta milibus a sipõto distãt: ambob⁹ fidelib⁹ ordinato exercitu bellari ceperũt. Qui de episcopi ꝓsilio triduo inducias petierũt: vt ieiunio triduano vacarent: ⁊ patroni mihaelis auxiliuz implorarent. Tertia autẽ nocte michael episcopo apparuit: preces exauditas asserit: victoriam affuturaz promittit: ⁊ quarta die hora hostibus occurrẽdum premonuit. Quibus occurrentibus mons garganus immẽso tremore concutitur: fulgura crebra volãt: ⁊ caligo tenebrosa mõtem obtexit: ita vt sexcẽti de aduersarijs tam ex ferro hostiũ ꝙ ex sagittis igneis interirent. Reliqui in fugam conuersi: virtute cõperta archangeli: cõtinno colla christiane fidei submiserunt. Hec autẽ victoria eodem die cuo luto anno ab apparitione predicta: videlicet octauo idus maij dicitur contigisse. ¶ Sunt ⁊ alie plures victorie tam michaelis ꝙ angelorum: que quia diem certum non habent sub hoc festo comprehendũtur. ¶ Prima victoria est illa quã michael archangelus cũ suis angelis obtinuit: quãdo draconem: id est lucifer cum suis

sequacibus de celo elecit. De quo exponit illud Apocalipsis. xij. Factum est prelium magnum in celo: michael & angeli eius preliabantur cū dra cone &c. Cum essi lucifer dei equalitatem appe tisset: archangelus hic celestis exercitus signi fer a deo missus ipsum cuz suis sequacibus de celo expulit: et in hunc aerem caliginosum vsq; ad diem iudicij remisit. ¶ Secūda est illa qua cum diabolo disputans de moysi corpore ipsuz triumphauit. De qua habetur iude pmo. Cum enim diabolus corpus moysi prodere vellet: vt ipsum pro deo iudeorū populus adoraret. Mi chael non iudicium blasphemie improperans: sed imperio domini ei mandans: demonē expu lit: & corpus moysi diuina prouidentia occulta uit. Tertia est quam de antichristo habitur⁹ est quando ipsum occidet. ¶ Tunc essi michael pn ceps magnus: vt dicitur Daniel. xij. consurget et pro electis, contra antichristum fortiter assi stet. Deinde antichristus: vt dicit glo. sup illud Apocal'. xiij. Vidi vnū de capitibus eius occi suz &c. mortuū se finget: & p triduū latēs post ea apparebit: dicens se suscitatum: arteq; ma gica ferentibus eum demonibus in aera ascen det: & omnes populi ipsum mirātes adorabūt. Tandez: vt dicit glo. super illud scōa Timoth. scōo. Quem dns iesus interficiet &c. in mon te oliueti ascendet: et dux stabit in papilione et in solio suo in loco contra quem domin⁹ ascen dit: michael aduenies ipm interficiet. ¶ Quar ta est quam angeli quottidie de demonibus ob tinent: dum pro nobis pugnantes ab eorum tē tatione nos liberant. Hoc autem tripliciter fa ciunt. ¶ Primo potestatē demonis refrenādo. Figura Apocal'. xx. de angelo qui demonem li gauit: & in abyssum misit. Et Thob. viij. de dia bolo in deserto superiori ligato. Hui⁹ enim reli gatio ipa est potestatis eius refrenatio. ¶ Se cundo concupiscētiam refrigerādo. Figura ge nes. xxxij. Angelus tetigit neruum femoris ia cob: & statim emarcuit. ¶ Tertio memoriā pas sionis mentibus imprimendo. Figura Apoca. septimo: de angelo ascendente ab ortu solis ha bente signum dei viui: id est memoriam crucis. & infra. Nolite nocere terre & mari &c. q̄aduscq; signemus seruos dei nostri in frontibus: id est mentibus eorum.

¶ De scō raphaele archāgelo. Cap. cxli.

Raphael archāgel⁹: qz nulla speciali solēnitate vl lo tēpore re colitur. Ideo huic festo apparitiōis michae lis merito cōiungit: vt de ipo aliqualis mentio habeat. In terpretatur autē raphael me dicina dei. Hoc autem ideo nomen angelus ille sortitur: quia quotiēs ad aliquem morbū incu rabilem sanandū angelus aliquis a deo destina ri proponit: tunc raphael angelus mitti credi tur. Unde huic angelo duplex officiū attribui tur: videlicz officium vie: & officium medicine. Est essi hic angelus & dux itinerātibus & medi cus morbo laborātibus: vnde & in horum com probationem: non solum tobiam iuniorē in via conduxit & sanum custodiuit: ac coniugatuz in diuitijs opulentū ad domū paternam reduxit: sed etiā tobiam seniorem excecatum illumina uit. De quibus per singula agef cum ad hystoriam tobie peruenief. ¶ Quod aūt hic āgelus dux & custos in via itinerātibus existat: patet in quodam miraculo quod legit in libro de gestis francorum. Dum essi quidā aurelianēsis ad sanctum iacobum peregrinaref: angelo Raphaeli quem in deuotione habebat: & quem ducem et custodem viatorum audierat se specialiter com mendauit. Cum aūt in via errasset: & appropin quans silue predones superueniētes conspice ret: festinare cepit iter vt eos euaderet. Et cuz aliquantulū pcessisset: quidā se sibi quasi comi tem vie cōiunxit: et causam tante festinationis quesiuit. Cui cum causam exposuisset & hostes se insequētes ostēdisset: ille eū hortari cepit ne timeret: quia ipm fine lesione ad rectam viā re duceret. Et cum hoc loqueref superuenerūt ad fluuiū. Cūq; ille nec pōtem nec nauē ad trāseū dum conspiceret: nec viam transuadādi sciret: adhuc magis timuit: & se a comite deceptū pu tauit. Et ecce cum predonibus irruentibus ille omni auxilio destitutus se angelo raphaeli cō mendasset: subito ex alia parte fluminis cū so cio se translatū vidit: & hostes citra flumē mirā tes dimisit. Subitoq; ei comes ille disparuit. Sicq; viā suā psecutus est. Cum autem iteruz rediens ad locū illū appropinquans in eosdem hostes irruere dubitaret: graui sopore subito depssus sub arboze dormitauit. Cui in somnis comes ille qui eū trans flumē euexerat: appa ruit: seq; esse raphaelē archangelū cui se com mēdaret asseruit: q̄ eū in via custodierat & vsq; ad domū saluū ducere intēdebat. Euigilās il le se ad vnā dictam prope ciuitatē suam reppe rit: et saluus rediens beato archāgelo gratias egit. ¶ Quod etiā medelā infirmātibus confe rat: patet in hoc miraculo. Circa annū domini M.ccc.v. iuuenis robustus ordinē p̄dicatoruz intrauit in cōuentū derbeie insule anglicane: q̄ morbū caducū patiebaf: sed tamē hoc fratrib⁹ nō reuelauit. Adeo aūt ipsa egritudine oppri mebaf q̄ sepius cadēs quasi tribus horis detī nebaf. Quare completo anno noluit a fratrib⁹ ad professionē admitti. De gratia tamē mansu rus ad conuentū letistrie missus est: vbi dum di cto morbo multū affligeref: frater quidā ricar dus de ponte fineto pro ipo deum orare cepit.

Cui dormienti raphael angelus apparuit: eiq; dixit q; si frater ille voueret se continenter victurum: ⁊ in vita sua feria secunda in honorem angelorum ieiunaturum sanitatem perciperet: ⁊ q; ipe ad eum sanãdũ a domino missus esset. Geq; raphaelẽ archangelũ nominauit. Quod cum frater ille nouitio rettulisset: illeq; votum emisisset: eadem die a morbo cecidit: ⁊ per visum angelum raphaelẽ cõspexit: qui ipm eleuauit: ac perfecte sanatum nunciauit: ⁊ vt pmissa impleret admonuit: addẽs vt si qñ cõtraueniret illico in morbũ recideret. Statimq; ille sanat⁹ est: ⁊ ex illo die morbũ minime passus. Qui post modum ad professionem receptus fact⁹ est bonus clericus: ⁊ ordini gratiosus.

¶ De sancto Victore martyre. Lañ.cxliij.

Victor miles et martyr apud mediolanum sub Maximiano augusto passus est. Qui maurus genere a prima etate christianus canicieveneran dus Maximiano amicissimus fuit. Quem vt existens mediolani comparuit christianum primo in carcere .vi. diebus afflictum inde eductum flagellis cedi fecit. Et iterum per triduum in carcere compeditum detineri. Rursumq; de custodia emissum christũq; inuictissime confitentem fustibus durissime cesum: tertio custodie artiori mancipauit. Dum autem ab anolino consulari ad sacrificandum suaderetur et immolare contemneret: tertio ꝓductus corpus eius plumbo ⁊ cera liquefactis perfunditur: sed plumbo ac cera in modũ aque balnearis ab angelo repefactis victor a cruciatu liberat. Inde educt⁹ extra portam vercellinam expectantibusq; militibus iussionem imperatoris omnibusq; dormitantib⁹ ipse ab angelo solutus ipsiusq; mandato fugiens in stabulo latuit. Sed postmodũ quadam ipsum matrona indicante productus a militibus: ⁊ ferro arratus in fluuia que dicitur advltimos in viridario imperatoris decollatus est: qui et morte maximiani eodem anno: vt euenit futuram predixit. Corpus autem eius .vi. diebus expositus vt a bestijs voraretur duobus leonibus eum custodientibus protectum est: ⁊ integrum repertum a sancto mamerto episcopo in ipso loco tumulatũ est. Qui passus est .viij. idus maij.

¶ De sancto Cataldo episcopo ⁊ confessore. Lañ.cxliij.

Cataldus episcop⁹ ex hybernie partibus oppido quod dicit cataldus patre cucho matre athena exortus fuit. Vbi nimia claruit sanctitate et insignibus miraculis coruscauit. Nam statim vt ex vtero matris ad lucem prodijt: caputq; eius in marmore percussit: caput eius in ipsum marmor acsi in ceram mollissimam intrauit: ⁊ signum verticis concauitatem dimisit. Et cum mater ex dolore partus expirasset: infans sine cuiuspiam auxilio se erexit: ⁊ matrem brachiolis amplexus ipsam suo tactu dei gratia mirabiliter suscitauit. Eunq; marmor in quo nascens caput defixerat: sub duo positus esset ⁊ in ipsa eius concauitate pluuia caderet: omnes egri ex aqua illa sumentes a quacunq; egritudine sanabãtur. ¶ Postq; autem ad presbyteratum ascendit: ⁊ conciues suos ad fabricandum ecclesiam prouocauit: dum ipse quoq; in opere exercitaretur: quidam nobilis cadauer filij nuper defuncti lachrymabiliter ei presentauit: ipseq; lachrymis illius cõpatiens ⁊ dolori oratione fusa puerum continuo suscitauit. Quo miraculo multos ad deum conuertit. ¶ Crescẽte autem eius fama filius alterius nobilissimi militis moritur: cuius cadauer a patre in pheretro viro domini apportatur: ⁊ vt ipsum suscitet sicut et puerum alterum suscitauit: instantius exoratur. Cum autem ipse ex humilitate recusaret: ⁊ operi ecclesie intẽtus terram effoderet: casu terram abijciens super corpus iuuenis aspexit: ⁊ ille repente viu⁹ surrexit. ¶ Rex autem insule hec audiẽs: ⁊ ipsa magicis artibus attribuẽs nauigio venit ad sanctum de suis finibus propellendũ. Sed nocte ab angelis per visum territur: q; nisi refipiscat subito moritur. Eademq; nocte quidam eius dux in hoc facto consiliarius repente interijt. Quod rex audiẽs ⁊ dei vltionem expauẽs a sancto veniam petijt: ⁊ ducatum ducis illius defuncti ecclesie que fabricabatur imperpetuũ concessit. In qua ecclesia cataldus post breue tempus archiepiscopus electus est: qui laudabiliter viuens duodecim sibi suffraganeos episcopos constituit: ⁊ totam insulam verbo ⁊ exẽplo ad xpi cognitionẽ adduxit. Omnibusq; recte dispositis in pace q̃euit. viij. idus maij. Cuius corpus cum multo tempore latuisset: a dragone archiepiscopo domino reuelante repertũ ⁊ in ecclesia tarentiñ. honorabiliter tumulatum miraculis radiare non cessat.

¶ De translatione sancti Andree. Lañ.cxliij.

Trãslatio corporis beati andree apostoli rẽpore cõstantini imperatoris facta est. Cuius corpus de patracen. ciuitate vbi passus fuerat: ⁊ a maximilla senatrice sepultus cũ ossibus sanctorum beati luce euangeliste de bithynia sublatis: ⁊ Timothei discipuli sancti Pauli ab epheso sumptis: constantinopolim translata sunt: ibiq; reuerentia digna recondita. viij. idus maij: vt dicit Ado.

¶De translatione sancti Hieronymi. Cap. cxlv.

TRansla tio corpis sācti Hieronymi duplex ē. Prima est illa de qua scribit cyrillus hierosolymitanus epūs in epistola ad augustinum de eius miraculis trāsmissa. Cum enim corpis glorioſi doctoris apud bethleem iuxta presepe dñi: vt ipse mādauerat humo obrutum fuisset: ⁊ ibidē insignibus ⁊ inauditis miraculis coruscaret. Videbaf fidelibus: q illud corpus sanctissimū iacens in terra indignius tractaref. Ideoq; decoro sepulchro marmoreo in ecclesia bethleemitica fabricato. Cyrillus hierosolymitanus patriarcha cū clero ⁊ populo sanctū corpus eodē trāsferendum decreuerunt ⁊ diem dñicum post penthecosten adhoc faciendum celebrius statuerunt. Et concurrente populi multitudine exorbibus conuicinis: terram vbi iacebat corpus effodiunt: et euacuata fouea illud in aere pendere conspiciunt: ita q nulla sui parte humū contingēs integrum ⁊ incorruptum omnino reperiūt odorisq; fragrantiā mirā cuncti senserunt. Corpus aūt inde leuatū ⁊ super altare positū est: vt a fidelibus videretur. Cuius tractaf die ipso. xvi. ceci illuminati sunt: tres quoq; a demonio vexati illud adducti liberationem perceperūt. Filius mulieris vidue populi frequentia compressus effocat⁹ est. Quē mater in fossa vbi corpus sanctum iacuerat: proiecit exanimem: ⁊ continuo viuus surrexit. Quod cernens rusticus: cuius filū cadauer defuncti ante tres dies sepultum fuerat accedens ad locum corpusq; filū exhumatum ad ecclesiam attulit et in foueam proiecit: statimq; spiritum vite recepit. Circa vesperas autem post predicta et alia multa miracula exhibita: corpus in monumētum repositū fuit: ⁊ fouea terra repleta. Sed mane monumentū vacuum est inuētum: ⁊ euacuata iterum fouea corpus repertum est loco pristino restitutum. Stupentibus cunctis sequenti nocte Cyrillo dormiēti Hieronymus glorioſus apparuit: corpusq; de loco vbi iacebat nullatenus amouendum admonuit dicens: q ibidem quiescere debebat: donec hierusalem ab infidelibus caperetur: ⁊ tunc ad vrbem romam deportaretur. Ō cyrillus ceteris enarrauit: ⁊ vnusq;sq; deo gratias egit. Hec aūt trāslatio die certū nō habet: nisi q cyrillus eam die octaua penthecostes factam fuisse scribit: que tamē dies nescitur quoto die cuiusq; mensis eodem anno contigerit.

¶Secunda translatio est que in romanis chronicis reperitur qua corpus eius de bethleē romam trāslatū est: ⁊ in ecclesia sancte marie maioris reconditū. Post multa eiū annorum curricula ab obitu hieronymi glorioſi hierusalem destructa: ⁊ a saracenis occupata cum pene omnium sanctorū esset orbata reliquijs: solo beati hieronymi corpore in partibus illis relicto: apparuit ipe doctor vni monacho ibi degenti: mādans eidez vt corpus suū romā deferret: ⁊ in ecclesia dei genitricis iuxta presepe dñi tumularet. Qui cū hoc facere formidaret a sancto doctore secunda vice admonef: ⁊ iussa adimplere recusans: tertio de negligentia durius increpatur. Tunc sancti hieronymi reliquias latenter surripuit: ⁊ cū dnobus fidelib⁹ comitibus prosperis succedētibus romā venit. Quē sanctus iterum iuxta vrbem per visionem admonuit: vt solis canonicis ecclesie conuocatis corpus de nocte quasi clandestine reconderet: ne ex superuenientibus turbis diminutionem aliquam in reliquijs sustineret. Itaq; prout sanctus mandauerat iussa perfecit: premissa solis ipsius ecclesie canonicis nunciauit: ⁊ ipsis presentibus in loco humili: videlz in terra ante presepe dñi corpus noctu deuote reposuit: vbi a quibusdā voces āgelice cōcinētes audite: luxq; immēsa vti solis radi⁹ meridian⁹ ibidē effulsit: miraq; odoris fragrantia vnūquēq; respit. Celebraf aūt hec festiuitas die quo corpus almi doctoris ibi depositū est: videlz. vij. idus maij.

¶De sancto hermete discipulo. Cap. cxlvi.

Hermes discipul⁹ ⁊ episcopus: de quo apostolus Paulus ad romanos. xvi. scribens meminit. Hic dicif fuisse auctor libri: q dicif pastor: et apud multas grecie ecclesias publice legif: multiq; de eo libro scriptorum veterum scripserunt testimonia: sed a latinis pene ignotus est. Sepult⁹ est rome apud baptisterium ex facultatibus sancte praxedis constructum: vt dicit Hieronymus de viris illustrib⁹. Dorotheus abbas hunc ex numero. lxx. discipulorū fuisse dicit: qui episcopus philopoleos fuit: ⁊ rome qeuit. In libro etiam pontificum habetur: q sub episcopatu pij pape hermes librū composuit: in quo mandatum continetur: q ei precepit angelus domini cuz ad eum in habitu pastoris venit: ⁊ die dñico pascha celebrari constituit. Cuius festum agitur. vij. idus maij.

¶De sancto metrone cōfessore. Cap. cxlvij.

Metron cōfessor ne colitur in ecclesia sancti vitalis sepultus. De quo fertur q illuc peregrinus aduenerit: sed vnde venerit aut quo loco exortus fuerit ignoratur. Ibiq; existens nouū penitētie modum adinuenit. Nā lapidi magno

cõpede in cruce posito mediante se affixit: claueq; cõpedis in flumẽ atheos proiecit hoc sibi signum proponens ꝙ quãdocunq; clauem reperire contingeret ab omnibus peccatis se absolutum cognosceret: post plures itaq; annos appropinquante die vocationis eius piscis capitur in cuius ventre clauis illa reperit: aiam iam sanctificatam designans ꝛ corporis dissolutionem instantẽ prenunciens. Que post dies modicos facta est. vij. idus maij.

¶ De sancto Job prophera. Cap. cxlviij.

IOb iustus et pphera domini licet de gentibus natus fuerit: ꝙ tamen sanctissim⁹ extiterit nõ solum in libro tobie. ij. cap. et Eze. xiiij. ꝛ eius nois per totũ scripto volumine expresse dicitur: sed etiam ab omnib⁹ doctoribus approbatur. Fuit autem incola terre hus que est in finibus idumee ꝛ arabie: vt dicit Hieronymus. Et erat ei Anna nomen. Jobab genuitq; filium sibi in regno successorem cui nomen enon. Erat quidaz ipse filius zare de esau filij filius de matre ꝟo bosra: ita vt sit quintus ab Abraham nepos Esau: ꝛ regnauit in regione Edon rex magnus ac potens inter omnes orientales: et accepit vxorem arabissam: genuitq; filios. vij. et tres filias. Fuitq; possessio eius locupletissima in ouibus ꝛ bobus asinis ꝛ camelis ꝛ possessionibus terrarum ac familia multa nimis. Et licet esset ex gentilibus patribus ortus ipse diuino spiritu reuelante: non solum ab idolatria abstinuit: sed insuper sanctissime vite fuit. Nam erat vir ille rectus ꝛ simplex timens deum ac recedens a malo. Et cum filij eius in cõuiuijs quotidie lasciuirent ipe post conuiuia domino pro filijs immolabat: vt sic que in commessationib⁹ per filios in deum commissa fuerant: ipse sacrificijs expiaret. Cuius sanctitas ore dei approbatur: dum in toto orbe non habere simile perhibetur. ¶ Ut autem eius patiẽtia manifestior fieret: deus eum a diabolo tentari permisit: data ei primo in rebus: deinde in filijs: tertio in carne propria potestate. Demon autez accepta potestate a domino: primo in exterioribus eum percussit. Nam boues ꝛ asinos a sabeis auferri fecit: oues ex aere misso igne combussit: camelos a chaldeis' tolli procurauit: pueroscz ac familiam gladio hostili ꝛ igne consumpsit. Deinde ipm in prole inuasit. Nam filios omnes ac filias palatio super eos corruente vno impetu interfecit. Et cum in his omnibus iob patientem et in nullo commotum vidisset ad carnes eius persequendas accessit. Erat enim ipm a planta pedis vsq; ad verticem vlcere vulnerauit. Solamq; sibi vxorem in grauiorem afflictionem dimisit: quam ꝛ in eius cõtumeliaz incitauit. Et cum in his oĩbus nõ peccasset iob labijs suis: neq; stultum quid contra deum locutus esset. Nouissime tres amicos ei⁹ ꝛ reges singulos de loco suo ad eum destinauit: qui licz ad consolandum Job principali intentione venissent: ipsos tamẽ diabolica suggestione longa verborum exacerbatione in ipsius odium et concrepationes prouocauit. Et cum ipos Job sapienti disputatione ꝛ patiẽtij sermone superasset. Ad vltimũ helim quẽdam iuuenem arrogantem contra Job in acerba conuicia et grauissima ĩproperia suscitauit. ¶ Cũq; post multa flagella dominus seruum suum Job manifestissime comprobasset: et per septem annos: vt dicit beatus Hieronymus: ipsius patientiã dudum expertus in lucem produxisset: misertus ipsius ad statum illum felicioꝛem reduxit: omnemq; facultatem eius duplicauit. Filios ꝟo et filias totidem numero quot amiserat ei concessit: sed eos duplici virtute et elegantia priorib⁹ decorauit. Vixit quoq; Job post flagella sua annis centũ et quadraginta: et vidit filios suos et filiorũ suorum vsq; ad quartam generationem. Et mortuus est senex plenus dieruz: annorum videlicꝫ centum et octuagintatrium. Nam: vt tradit Hieronymus annorum triginta sex erat: quando a domino flagellatus est: et in ipsis flagellis annis septem permansit: post que: vt ex textu libri sui habetur annis centum et quadraginta superuixit. ¶ Scripsit ipe idẽ librum vite sue ꝛ sermonũ suorum arabico sermone: vt Hieronymus ait. Qui cetre liber prosa incipit: metro labitur: pedestri sermone finitur. Nam a principio vsq; ad locum illum vbi Job dicit. Pereat dies in qua natus sum. stilo prosaico inchoat. Inde vsq; circa finem: vbi dominus tres Job amicos redarguit: heroico metro prosequitur. Finem ꝟo rhythmico colore concludit. Omniscz legis dialetice: propositione: assumptione: confirmatioue: conclusione: singula verba sua determinat. ¶ Nam quatuoꝛ disputationũ genera in ipso libro complectitur. ¶ Quarum prima est dialetica: que procedit ex probabilibus. Et hec cõsistit inter iob et tres amicos eius: vbi conclusionem hanc tenet: et probat ꝙ deus hominem iustum sine sua culpa flagellat: amici ꝟo eius oppositam conclusionem affirmant: videlicet ꝙ deus neminem sine culpa condemnat. ¶ Secunda est sophistica: que procedit ex apparẽtibus. Et hec est inter Job et Helim: cuius Job non respondeat: qui quidem iuuenis presumptuosus ꝛ vaniloquus: conclusionem amicoꝛum Job approbans sophistice syllogisat. ¶ Tertia est tentatiua inter dominum et Job: qui eum de multis questionibus tentat et interrogat: vt declaret ei: ꝙ nulla sapientia est apud deuz comparata.

¶Quarta est demōstratiua: in qua pro ipo iob dns cōtra tres amicos eius questionē diffinitē do demonstrat. Et sic concluditur totus liber plenus mysteriis ⁊ maximis diuine fidei sacramentis. ¶Quieuit aūt sanctus iob in pace et optia senectute sexto idus maij: vt Hieronym⁹ in suo kalendario ponit. Sepultusq; ē in terra hus in finibus edon siue in dosra: vbi ⁊ sepulchrum eius cernitur vsq; in presens.

¶De sanctis gordiano ⁊ Epimacho martyribus. Cap. cxlix.

Gordian⁹ martyr rome passus ē sub iuliano apostata imperatore. Qui iulianus cuz inter alios xp̄anuz quendā senem presbyterū nomine ianuariū tenuisset: dedit eum in custodia cuidam eius vicario Bordiano. Qui ianuarium ad domum suam adducēs: dum ipsum ad sacrificia sermonibus hortaretur: ianuarius gordiano christuz predicans cum conuertit: ⁊ statuam iouis creā quā apud se habebat in igne conflauit: ac ipm cum vxore marina ⁊ familia eius promiscui sexus numero quinquaginta tribus cum eorum domibus baptizauit. Quod cum iulianus comperisset: ianuarium presbyterum in exiliuz proscriptione damnauit. Uxorem vo gordiani marinam ad aquas salinas manere precepit in seruitio rusticorum. Bordianum aut̄ cuidam clementiano quem loco eius vicarium prefecerat: puniendum tradidit. Qui clementianus gordianuz sibi cathenis vinctum presentari fecit: ⁊ in cōfessione christi persistentem: primo quidē dudum plumbatis cedi deinde capite truncari precepit. Cuius corpus canibus proiectum: cū diebus septem manisset intactum: tandē a familia sua rapitur: ⁊ cum beato Epimacho quē duduz ante predictus iulianus occidi iusserat sepelitur via latina: miliario vno longe ab vrbe roma. Qui passus est circa annum domini tricētesimum ⁊ sexagesimum sexto idus maij.

¶De sanctis Calepodio presbytero ⁊ socijs martyribus. Cap. cl.

Calepodius presbyter: palmatius: simplicius: felix et blanda cum socijs eorum rome passi sunt sub alexandro imperatore. Cum em̄ palmatius consul de mandato imperatoris ad regionem trās tyberim accessisset vt calepodium presbyterum cum alijs christianis in domo quadam latērībus comprehenderet: decem milites qui domum intrauerunt, excecati sunt. Quod alexander conspiciens iussit omnem populuz pro liberatione militum deo mercurio immolare. Tunc vna ex virginibus paganorum arrepta a demone deum viuuz ⁊ verum deum christianorum clamabat. Quod palmatius audiens conuersus abijt ad sanctum papam calixtum: et ab eo baptismuz expetijt: quem calixtus presente calepodio baptizauit: omnēq; eius familiā cū vxore ⁊ filijs numero quadraginta duobus vnda salutari perfudit. Qui palmatius extinde cepit facultates suas pauperibus erogare. Post dies plurimos Alexander hoc audiēs fecit teneri palmatium eumq; examinatum ⁊ christuz confitentem tradidit simplicio senatori: quatenus ei persuaderet vt ad culturam deorum accederet. Cum autez simplicius ipsum plurimū honoraret: et palmatius omnia seculi blādimēta cōtemnēs orationibus et ieiunijs insisteret. Quidam nomine felix venit ad palmatium deferens vxorem suaz nomine blandam ab annis quattuor paralyticam: vt eam sanaret. Quam palmatius in cōspectu simplicij et omnis eius familie fusa oratione sanauit: quo viso miraculo conuersus est simplicius senator cum omni domo sua: felix quoq; cum vxore sua blanda sanata effecta: ceperuntq; omnes baptismatis gratiam expetere: vocatoq; sancto papa calixto cū beato calepodio: superuenientes ad domū simplicij baptizauerunt eum cum tota eius familia: atq; felicem cum coniuge sua blāda. Quod cū alexāder audisset: quia multitudo hominū per beatos calixtum et calepodium in christo credidisset: misit exercitum militum: et tennit omnes qui baptismum perceperant: quos precepit capitalem subire sentētiam: ⁊ per diuersas portas vrbis rome capita eorum suspēdi ad exemplum christianorum. Tenuit etiam calepodium quā gladio fecit occidi: et corpus eius in tyberim iactari ante insulaz lycaoniam. Quod tādem a piscatoribus repertuz ⁊ beato calixto pape presentatū ab eodem in suo cimiterio via apia sepultum est. Passi sunt autem sancti martyres sexto idus maij.

¶De sanctis Primo: Marco: Iasone ⁊ Celiano martyribus. Cap. cli.

Primus: marcus: iason: et celianus martyres tergesti in ciuitate passi sunt tempore Adriani imperatoris sub Arrafio prefide. Qui primum presbyterum et marcum diaconū fustibus cedi iussit: ⁊ sub ventres eorum ignez accendi. Deinde sulphur solutum in ora eorum infundi. Et cū hec omnia supplicia sine vlla eoruz lesione superassent: multiq; extinde cōuersi fuissent iasonē ⁊ celianū fustibus tā diu verberari mādauit: donec ceu spūs emitterēt. Deide primū et marcum extra vrbis menia decollari.

Quorum corpora in eodem tumulo iuxta eandem ciuitatem sepulta sunt.v.idus maij.

¶De sancto Mamerto episcopo et confessore. Cap.cliij.

Mamertus eps vienneñ.miraculis ⁊ sanctitate apd eandē vrbē celebris habet. Qui ob imminētem terremotū ⁊ tēpestatum cladem atq; luporū rabiem solēnes tribus dieb⁹ ante ascensionē dñi letanias instituit: vt habetur supra de letanijs. Qui etiā apud prefatā ciuitatē quieuit in dño.v.idus maij: vbi ⁊ sepultus virtutibus claret.

¶De sancto maiolo abbate. Cap.cliij.

Maiolus abbas nobilibus parentibus progenitus: ⁊ sacris litteris imbut⁹: ac virginitatis flore decoratus: primo archidiaconus ecclesie maticeñ.fuit. Deinde fact⁹ est monachus cluniaceñ.sub hermoardo abbate scti odonis successore sanctatite vite mirabiliter pollens: summaq; patientia decorat⁹. Qui ꝓpter grauē infirmitatē quā incurrit lumen oculorū amisit: nec tñ exinde in aliquo vnq̄ perturbari visus fuit. Sexto autem anno monachationis ipsius decedente abbate monasterij maticēsis ad eiusdē loci regimē licet inuitus eligitur: non obstante q̄ lumine foret oculoꝝ priuatus ⁊ corpore quasi viribus pre longa egritudine destitutus. In ipsa autē abbatia sanctissime iubar vite fuit: et multa miracula ostēdit. Cecis visum: surdis auditum: claudis gressum. Alijsq; diuersorū generum languorib⁹ detentis cōferens medicinam. Plures etiā a morsibus serpētum venenatos: ⁊ a periculis fluminū ⁊ ictibus fulgurum liberauit. Candele seu lampades in eius ecclesia ardentes ex negligentia vel aliter extincte sepius sine humano studio sunt diuinitus reaccense. ¶Quadam nocte dū in monasterio sancti dionysij librum eius de principatu celi perlegeret ad lumen candele graui somno pressus dormitauit: ⁊ candela de manu eius super librum cecidit. Sed sola ipius cera consumpta: libri pagina oīno illesa permansit. Soluit aūt carnis debitum.v.idus maij. Et reconditus est in monasterio suo miraculis clarens.

¶De sancto Antimo presbytero ⁊ martyre. Cap.cliiij.

Antimus p̄sbyter ⁊ martyr romevia salaria passus est. qui post virtutum ⁊ p̄dicationis insignia in tyberim precipitatus ⁊ ab angelo sancto exinde ereptus est: ac proprio restitutus oratorio. Deinde in confessione nominis iesu christi capite punitus victor migrauit ad celos quinto idus maij. Hec ado.

¶De sanctis nereo ⁊ archileo martyribus Cap.clv.

Nereus et archileus martyres fuerūt serui plautille vxoris clementis cōsulis germani domitiani imperatoris ⁊ sancti clemētis pape. Que plautilla existens vidua eos pueros cōparauit: ⁊ eunuchos fecit. Cum autē ad predicationem beati petri apostoli plautilla cōuersa esset fecit se ab eodem cum prefatis pueris baptizari. Et ad extrema deueniens eosdē iuuenes cubicularios flauie domitille filie sue dimisit. Cum autem domitianus flauiā domitillā aureliano comiti in cōiugē tradidisset: vt superius in eius passione actum est noñ. martij. Nereus ⁊ archileus eidem virgini xp̄m annunciantes eandem conuerterūt: ⁊ votum virginitatis emittere suaserūt. Que a sancto clemente papa baptizata ⁊ sacro fuit velamine consecrata. Quod cum aurelianus cognouisset: obtenta ab imperatore licentia sponsam suam cū eunuchis in pontianā insulam relegauit: quo plures xp̄iani pro christi nomine fuerant exilio deportati. Erātq; ibi malefici duo discipuli symonis magi furius ⁊ priscus: qui magicis artibus populum fallendo symonem magū pro deo fecerāt adorari. Quibus beati nereus ⁊ archile⁹ resistentes eorum maleficia sermonibus ⁊ miraculis detegebant: ⁊ sic populū ab errore reuocabant. ¶Post multum ꝟo tp̄s aurelianus ad insulam perrexit: ⁊ sanctos promissis ⁊ oblatis muneribus vt virgini ad nuptias suaderent exorauit. Quod ipsi omnino facere respuētes eā magis in domino confortabāt. Quapropter ad vrbem adducti ⁊ ad sacrificia cōpulsi sunt. Et cum dicerent se a beato petro apostolo baptizatos nulla ratione posse idolis immolare capite cesi sunt. Quorum corpora via ardeatina iuxta corpus sancte petronille virginis sepulta sunt iiij.idus maij.

¶De sancto Pancratio martyre. Cap.clvi.

Pancratius martyr nobilissimis parentibus ortus apud phrygiaz cuius pater Cedonius dictus est vtroq; parente orbat⁹ sub dionysij cura patrui sui relictus est. Ambo igitur romam vbi largum habebāt patrimonium perrexerunt. Et dum in eorum possessionibus in monte celio morarentur: in eorum vico papa cornelius cum quibusdam fidelibus ꝓpter persecutionem latitabat: a quo pontifice fidem xp̄i ⁊ baptismum susce-

perunt patruus cum nepote. Post dies modicos dionysius in pace quieuit. Et pācratiꝰ omnia sua pauperibus erogauit. Deinde se persecutoribus vltroneus offerens xp̄ianum se esse dixit. Quem illi tantum Ualeriano imperatori presentauerunt. Cunq; puerum. xiij. annorum ⁊ filio quondam sibi amicissimi viri condoleret suadebat ei: vt dijs thura poneret: ne mala morte in tanta iuuentute periret. Ille v̄o econtra sacrificare recusans se licet iuuenculum corpore: secum tamē animo esse dicebat: ⁊ deum Jouem patricidam ⁊ incestuosum cōprobabat. Propter quod Augustus iussit eum via aurelia duci: et ibidem decollari. Cuius corpus cetauilla senatrix tulit: et in eodem loco cum aromatibus sepeliuit quarto idus maij. Supra cuius tumulum processu temporis a fidelibus ecclesia fabricata fuit. ¶ Ad eius quoq; sepulchrum: vt ait Gregorius turonensis si quis falsum iurare voluerit anteq̄ ad cancellum chori perueniat: aut statim a demone captus insanit: aut cadens in pauimentum protinus vitam perdit. Nunc autem dictum corpus Venetijs in monasterio sancti zacharie quiescere ab eisdem loci sororibus perhibetur.

¶ De sancto Epiphanio episcopo. Cap̄. clvij.

Epiphanius episcopus salamine: que ciuitas est in insula Cypriorum temporibus Honorij ⁊ Archadij imperatorum floruit: vt dicitur in hystoria tripartita. vir hic summe extitit sctitatis: et elemosynarum largifluus exhibitor. Qui cū omnem substantiam sui episcopatus pauperibus erogaret: et nihil petentibus denegaret. Deficiētibus pecunijs iconomus ecclesie murmurabat. Subitoq; eidem vir astitit: saccumq̄ magnum multa plenum pecunia coram eo deposuit: nec tamen quis esset: aut vnde venisset explicauit: et repente discedens nusq̄ comparuit. ¶ Duo pauperes volentes beatum virum arte deludere: vt aliquid eis vberius daret: ipso iter agente talem fictionem inuenerunt: vt vnus eorum se supinum in terra prostraret: alter v̄o ipsum quasi mortuum defleret: et q̄ se non habere vnde eum sepeliret prenderet: sicq; Epiphanio necessaria pro exequijs postularet. Cum autem sanctus appropinquasset: et ille lachrymabiliter ab eo subsidium pro tumulando socio petiuisset: episcopus illum super morte comitis benignius consolatur ⁊ necessaria pro sepultura largitur. Quo discedente dū ille socium vocans pulsaret vt surgeret: quatenus de questu bonum sibi conuiuium prepararent: qui se prius mortuum finxit vere defunctus apparuit. Tūc socius post episcopum currens casum ei nunciauit: et de commisso penitentiam egit. Sanctus autem cum defunctum suscitare potuisset noluit: ne tali occasione ministri domini facile deludantur. ¶ Sapientia et doctrine suaui eloquio admodum claruit. Aduersus omnes hereses libros composuit. Aliaq; multa opuscula: que vt Hieronymus dicit ab eruditioribus propter res a simplicioribus propter verba leguntur. Hec Hieronymꝰ de viris illustribus. Qui etiam in pace spiritū bona tradidit senectute. iiij. idus maij.

¶ De sancto Dionysio confessore. Cap̄. clviij

Dionysius confessor patruus fuit sancti Pancracij martyr: de quo superius dictum est. Qui a beato Cornelio papa sacrifontis vnda perfusus: eodē die quo et nepos pancratius passus est anno scilicet eius martyriuz precedente in christi nominis sancta confessione feliciter obdormiuit: vt ado in martylogio insinuare videt: videlz. iiij. idus maij.

¶ De festiuitate sancte marie ad martyres Cap̄. clix.

Festiuitas sancte marie ad martyres a Bonifacio papa quarto instituta est ꝓpter templi Pantheon Rome dedicationem. Romani enim cum toto orbi dominarentur: non solū omnium prouinciarum simulachra in vrbe habebant: quin potius fere singulis dijs templa singula construxerant: tanq̄ qui eos cūctarum prouinciarum victores ⁊ dominos effecerant. Sed quia omnia idola templum ibi habere non poterant ad maiorem sue gentilitatis vexane ostentationem vnum templum cereris mirabilius ⁊ sublimius in honorem omniū deorum erexerunt: ⁊ Pantheon: quod sonat omnes dij vocauerunt a pan: quod est omne: ⁊ theos deus. Pōtifices enim idolorum ad maiorē populi deceptionē finxerūt: q̄ sibi a cybele quā omnium deorum matrem vocabant fuerat imperatum: vt si de omnibus gentibus vellent victoriā obtinere sibi ⁊ filijs suis scilicet dijs omnibus templum magnificum fabricarent. Fundamentum ergo ipsius templi sphericum iacitur: vt ex ipsa forma deorum eternitas demōstraretur. Deniq; ⁊ pinam eneam deauratam fabricarūt ⁊ eam in summitate collocarūt. In qua vt aiunt oēs ꝓuincie mirabiliter erāt sculpte. Hec autē procedente tp̄e inde cecidit: vnde in summitate aperta remansit. ¶ Tempore igitur phoce imperatoris: cum iam dudū roma fidem dn̄i percepisset. Bonifacius papa quartus predictū templū a phoca cesare impetrauit ⁊ omnium idolorum eliminata spurcitia: ipsum

in honorem beate Marie virginis et omnium martyrum consecrauit tertio idus maij: locum quoq; ipsum sancte marie ad martyres appellauit qui modo sancta maria rotunda vocatur a populo. Nondum enim confessorum solennia ab ecclesia agebantur. Sicq; in vrbe roma ipm diem in honore omnium martyrum celebrari in ipa ecclesia ordinauit. Ut sic templum quod fabricatum fuerat omnibus idolis: tūc dedicatū esset oībus scīs: vt exclusa multitudine demonum celebraret multitudo scōrū. Sic quoq; ex tunc rome in ipso loco festum illud vsq; hodie celebratur tertio idus maij.

¶De sancto Bonifacio papa primo ⁊ confessore. Cap. clx.

Bonifacius papa huius nomis primꝰ zozimo pape in episcopatu romano successit. Et sedit annos tres: mēses octo: dies vndeciz. Hic natione romanus ex patre iocūdo presbytero vrbis: sub contentione cuz eulalio ordinat vno die. Eulalius quippe ordinatur in basilica constantiniana. Bonifacius autem in basilica iulij. Et fuit magna dissentio in clero. Audiēs hoc placida augusta cum filio suo valentiniano imperatore dū sederēt rauenne rettulit hoc honorio augusto mediolani residenti. Tunc ambo augusti missa auctoritate p̄ceperūt: vt ambo ex rēt de ciuitate. Qui cum pulsi exissent tandem vtriq; augusti bonifacium ad vrbem reuocauerunt et eum pontificem constituerunt. ¶Hic constituit: vt nulla mulier aut monacha vasa sacrata vel pallam altaris contingeret: aut lauaret: nec in ecclesia incensum poneret. Et vt seruus aut curie obnoxius nō fieret clericus. Hic fecit oratoriū in cimiterio sancte felicitatis: et ornauit sepulchrum eius. Hic autem beatissimus paterna pietate clericos aluit: pauperes fouit: cunctos honorās: fuit mitissimus in diebus suis super oēs homines ⁊ misericors: vñ ab oībus amabatur. Et sepultus iacet in ecclesia sancti petri.

¶De sancto bonifacio papa quarto. Cap. clxi.

Bonifaci⁹ papa huius nominis quartus natione marsorum ex patre iohāne medico bonifacio pape tertio immediate in episcopatu romano successit: et sedit annos septē: mēses octo: dies vigītiduos. Hic obtinuit ab augusto phoca imperatore: vt ecclesia beati petri apostoli caput esset omniū ecclesiarum: quia constantinopolitana caput omniū se scribebat. Hic etiam obtinuit dari ecclesie templū quod ab antiquis in vrbe pantheon vocabatur: vt supra dictum est. Quod ipse ablatis idolatrie sordibus consecrauit in honorem dei genitricis Marie et omniū martyrū christi. Eiusq; die consecrationis solennitatem in vrbe constituit celebrandaz. Aliaq; multa laudabilia opera fecit. Et hic sepultus est ad sanctum petrum apostolū. Et cessauit episcopatus mēses septē ⁊ dies vigintiquinq;.

¶De sancto Seruatio episcopo et confessore. Cap. clxij.

Seruatius episcopus traiectensis tēporibus Hieronymi ⁊ Ambrosij doctorum claruit. Hic propinquus saluatori ꝼm carnem extitit: fuit enim filius Emin filij eliud fratris elizabeth et filij Mesmerie sororis sancte Anne matris domine nostre: vt sic eliud et Elizabeth mater baptiste beate virginis fuerunt consobrini secundo videlicet consanguinitatis gradu. Emin ꝥo pater Seruatij ex vna parte: et christus ex altera filij cōsobrinarū extiterūt tertio gradu. Sicq; si christus filium habuisset cum Seruatio: fuissent quarto gradu ex consobrinis nepotes. Mater vero sancti Seruatij vxor emin vocata est Semilia. Natusq; est in oppido phestia ad austrum Armenie terra hebreorum in regione prefidis: quo decem tribus israel translate fuerant. Qui adhuc existens infantulus loca sacra hierosolymis visitauit: et in sanctis perseuerans operibus ad presbyteratus ordinē ascendit: deinde ab angelo monitus abijt ad occaniam ciuitatem galliarum sitam in littore oceani ad predicandum verbum domini eodem angelo sibi duce: ad quem locum deueniens repperit septuagintaduas congregationes inuicem dissidentes: que segregatim conuenerant pro episcopo ipsius vrbi eligēdo: cuius sedes per septennium vacauerat post obitum episcopi valentini: que ad extrema deueniens diuino spiritu eius mandauerat neminem eligendum: nisi diuina reuelatione cōmunis omniū electio aliquem nominasset. Hec autez Seruatius audiens: dum pro eorum concordia ante altare deum orans procumberet: angelus eisdem apparens baculum sancto pastoralem tradidit: et sic repente in ipsum omnis populus conuenit. Factus ergo episcopus tāte gratie fuit: vt patria lingua predicans ab omnibus nationibus suo idiomate verba eius perciperentur: multorum q; miraculorū gloria claruit. Nam ciborū eius reliquias egri quicunq; gustantes: aut pedes

vel manus deosculantes continuo sanabantur. ¶Post aliquod ꝯo tempus emulatione ciuium a ciuitate pulsus venit traiectum. Ibiq; iuxta beati petri ecclesiam rugurii edificans penitẽ tie operib⁹ vacabat: vbi sibi per visum a dño re uelatur: hunoꝝ gentes galliarũ vrbes ꝛ maxie octauiã euersuras: quã visionẽ octauiam acce dens dum populo nunciasset: illi quoq; timen tes: ne propter peccatũ in ipm commissum hec sibi futura contingerent: seruatiũ pro impetrã da venia nunciũ populi ad sedem apostolicam delegarunt. ¶Qui veniens traiectũ lapidem altaris pulcherrimũ trabe ruente cõscissum di gito super scissuram deducto reintegrauit. In deq; romã accessit: vbi cũ in festo dñice annun ciationis in ecclesia beati petri oraret pro po pulo apostolorũ princeps sibi in somnis appa ruit: galliamq; diuinam euadere nou posse sen tentiam propter eorum peccata reuelauit. In cuius testimonium clauem argenteam ei dedit: quam ille euigilans in manu repperit: ꝛ perpe tuo pro reliquijs reseruauit. ¶Cum autem reuer teretur egressus romã a gothis capif: qui tunc italiam deuastabant. ¶Cui per noctem angeli cũ luce nimia in custodia apparuerunt: eumq; so lutũ dimiserunt. ¶Cum autẽ die altero a gothis requendus queritur in carcere clauso non in uenitur. Reperitur tandem ab ipis solutus in quodam campo sopitus: cui aquila grandis in sidens: altera alarum eum a sole obumbrabat. alterã mouens quasi flabello ei aurãvẽtilabat. Quod gothi cernẽtes ꝛ stupentes illũ in pace dimiserũt. ¶Veniens autẽ in terram vagionũ cum siti affligaretur: digito signo crucis in ter rã facto fons aque de humo scaturijt: ꝛ extinde vsq; in presens nunq; defecit. ¶Degens colo nie apud sanctum seuerinum cum oraret a con socio super caput eius ignis columna conspi citur: que nimia celeritate celum progreditur. ¶Apud metensem vrbẽ celebrãs facies eius solis claritate refulsit. ¶Reuersus ergo octa uiam: ꝛ que viderat referẽs sanctorũ reliquias ꝛ vasa sacra vna cum populo traiectũ transtulit pesti superuenture reseruanda. Et cum in itinere fessus quiescere vellet: nec sedem paratã haberet: terra tumens in moduꝝ puluinaris se extulit: vbi ꝛ sedendo quieuit. Sicq; ibidem vsq; in presens manet. Diem obitus sui pre sciens celebrata missa populum sacris exhor rationibus dudum admonuit: cui angelus assi stere visus fuit. Et cum diutius orasset luce cõ spicua instar solis radij eius per tres horas pro tegente emisit spiritum. iij. idus maij. que tũc dies penthecostes occurrerat. Cuius corpus memorato quo supra tempore in ecclesia trale cteñ. sepultum est: vbi infinitis ꝛ admirandis signis effulget. ¶Inter que cum primo in via publica sub diuo sepultus diutius quieuisset cum tempore hyemis ossa in circuitu nix reple ret. nunq; sepulchrum eius tetigit: donec indu stria ciuium basilica super ipsum edificata est. ¶Re vera de isto sancto singularis annoꝝ lon geuitas reperitur: quia si vera sunt que de ipso scribunt preter cõmunẽ modernũ nature cur sum vita eius per annos vltra. ccc. concluditur adeo fuisse mirabiliter prorelata. Si enim diligẽ ter tẽpora computent seruatius vel christo fuit cõtemporaneus: vel si post eius ascensionẽ na tus nõ potuerũt vltra ãnos sexaginta elapsos fuisse: vel ad plus. lxxx. Quod si ambrosio ꝛ hie ronymo contẽporaneus extitit illos circa an nos dñi cõstat. ccclxxx. vel circa floruisse. Et sic seruatium ad etatẽ quam diximus peruenisse: Quod si quis legendã seruatij de mẽdacio ac cuset: nouerit eã tẽpore hẽrici q̃nti imperatoris a celestino papa. iiij. in publico cõsistorio autẽ ticatã: vbi oĩa q̃ dicta sunt approbata fuerunt.

¶De sctõ Hilaro abbate. Cap. clxiij.

HIlarus abbas tem pore theodorici regis longobar dorum claruit. Hic de tuscia oriũ dus dum puerulus epistolas pau li legeret diuino spiritu inspirat⁹ ꝛ a senioꝛe de vita solitaria informatus annoꝝ xiij. relicto seculo deum orauit: vt cũ ad locum duceret: vbi solitarius deo seruire posset. Cui angelus dñi apparuit: ipmq; de vrbe roma vbi habitabat eduxit: ꝛ vsq; ad montẽ emilie ei du ctor extitit. Ad cuius radices vno miliaro fluuius decurrebat: vbi in sanctitate vite deo soli vacare cepit. Adeoq; pfecit vt infra triennium in vertice mõtis ecclesiã construeret inferiusq; speluncã habitationis sue locaret: ac de labore manuũ victum acquireret. Sicq; annoꝝ exi stens viginti summũ perfectionis apicem vite regularis attinxit. Eodẽ tẽpore olibrius q̃dã nobilis ciuis rauẽnas a demonio oppressus est clamãre per os eius immũdo spũ q̃ a nullo in de nisi ab hilaro eijci posset. Et designato loco ꝛ viri effigie ductus est olibrius ad virum dei: quem sibi in ecclesia oblatũ cõfestim ab obses sione liberauit: ꝛ ad xp̃m cõuertit: Quẽ quidã iulian⁹ psbyter casu illac transiẽs cũ vxore ꝛ oi familia p̃miscui sexus numero. ꝛc. baptizauit. Et post triduũ vxor eius Eustasia a seculo mi grauit. Olibrius ꝯo oĩbus pro christo erogatj cũ filijs suis iulio ꝛ eunomio monachus sancti hilari factus est: qui ꝛ cenobiũ prediꝝs ditauit: vbi ꝛ magna monachoꝝ multitudo breui tẽpo re excreuit. quibus sanctus deo viuẽdi regulaꝝ ordinauit. ¶Cũ aũt ad instantiam quorũdam emulorũ dicentiũ hilarum cũ socijs inobedien tes regijs mandatis: theodoricus rex milites suos misisset ad monasteriũ spoliandum: illi bi duo per deuia mõtiũ oberrãtes ad id minime venire potuerũt. Quod rex audiẽs personalit ter illuc accessit: et dum equo insidens curiam

introisset. Equusq; dudū stimulatus vlterius procedere non posset: tandem regem ad terraz deiecit: nec ipse nec iumentum inde se mouere valuit donec rex penitens a sanctoveniam cum liberatione percepit. ¶ Inter cetera ꝟo regule mādata fratres de collectis frugibus gustare non audebant nisi ea prius abbati offerebant. Quidam ꝟo frater immaturam vuā conspiciēs tentatione expulsatus ipsam expetijt: ⁊ ab abbate gustandam obtinuit. Sed vt racemum capere voluit serpentē in manu sua inuenit: quē abijciens sancto nunciauit. Ille ꝟo vbi demonem esse cognouit per caudam ad ecclesiam traxit: ipsumq; humana voce loqui cōpulsit ꝙ fratrem ad hoc desiderio gustus tentauerat: vt si gustasset ip̄m de monasterio recedere fecisset. Quo dicto serpens crepuit et demon euanuit. Anno autem etatis sue. lxxxij. apparēte sibi angelo ⁊ suum obitum post triduum predicente: locellum sibi parari iussit quasi passibus centū longe ab ecclesia sua: vbi et quiescens in pace conditus est tertio idus maij.

¶ De sancto Mutio martyre. Cap̄. clxiiij.

Mutius presbyter et martyr: primo in amphipoli ciuitate detētus multisq; penis atq; cruciatibus pro christi confessione affectus. Postea bizantiū que nunc constantinopolis dicitur vsq; perductus capitali sentētia occubuit tertio idus maij: vt dicit ado in martylogio.

¶ De sancto Bonifacio martyre. Cap̄. clxv.

Bonifaci⁹ martyr passus ē apud tarsum cilicie ciuitatem tēporibus diocletiani et maximiani imperatoruz sub preside supplicio. Hic cum esset seruus ⁊ procurator rerum cuiusdam nobilissime matrone nomine aglaie in vrbe roma: homoq; ebriosus et adulter ac vitijs deditus ⁊ cum ipsa eius domina dudum in stupro misceretur hospitalitati tamen ⁊ operibus misericordie intendebat. Tandem vtriq; diuino nutu compuncti consilium habuerunt: vt ad requirendas martyrum aliquorum reliquias bonifaci⁹ mitteretur ad partes cilicie vbi christianorum ingens persecutio fiebat: quatenus vterq; eorum orationibus martyrū saluari mererentur. Erant enim vterq; christiani. Bonifacius autem recedens: dixit domine sue quasi ꝓphetico spiritu inspirat⁹: vt si euenire posset ad emendum corpora martyrum secum deferret. Si autem ipsa corpus suum martyris nomine susciperet. In ipso autem itinere martyr christi a carnibus ⁊ vino abstinuit propter martyrum reuerentiam: quorum corpora tractaturus erat. Perueniens igitur cum duodecim equitibus ⁊ tribus vehiculis ad ciuitatem tarsum conuersos licentiauit: vt irent ad hospitia procuranda: ipse ꝟo ad videndos martyres festinauit. Inuenitq; alium pedibus suspensum igne supposito: alium in quattuor lignis extensum ⁊ diutius cesum: alium vngulis exaratum: alium manibus abscisum: alium stipite in collo fixo a terra leuatum. Et sic per diuersa supplicia eos a carnifice cruciari. Qui cum magnum deum martyrum acclamaret: ⁊ eorum se pedibus prosterneret: ac illos in domino confortaret: a iudice tētus ⁊ interrogatus se christianū viua voce professus est. Quem supplicius preses iussit suspendi: ⁊ vsq; ad ossium nudationē radi latera eius. Deinde calamos acutos sub vnguibus manuum eius configi: et post hec in ore ipsius plumbum liquefactum infundi. Et cū in his omnibus gratias ageret: multi ex gētilibus conuersi furentes aram idoli destruxerunt: ⁊ presidem lapidare voluerūt. Qui timēs furorem populi vsq; in crastinum inde secessit. Die ꝟo sequenti bonifacium sibi presentatum in confessione persistentem iussit in ollam bullienti pice repletam verso capite iactari. Sed ab angelo ꝓtectus illesus permansit: olla quoq; sicut cera liquefacta multos de astantibus incendit. Tunc iussit preses: vt gladio caput eius absciderentur. Quo facto terremotus magnus factus est: et multi ad Christum conuersi sunt. Conserui ꝟo Bonifacij eum vndiq; perquirentes: putabant eū in taberna aut in adulterio lasciuire. Et obuiantes vni ex commentariensibus: querebant eum an vidisset romanum aliquē peregrinum: datisq; signorum indicijs: ille eis denunciauit: ipsum die precedenti vitam martyrio sic finiuisse: deducensq; eos ad locum ⁊ ostendens eis caput ⁊ corpus. Quem illi bonifacium cognoscentes admirati: precio corpus redemerunt: et vngentes illud aromatibus: posuerunt in vno vehiculorum: ⁊ reuersi sunt deum collaudantes. Angelus autem domini apparuit aglaie olim domine sue: et rem gestam beati martyris indicauit eidem. Que reuerenter sancto corpori obuiauit: eiq; ecclesiam fabricans quinto stadio ab vrbe illud ibidem honorifice condidit. Qui passus est pridie idus maij. ¶ Post hec aglaia mundo abrenuncians omnem suam familiam manumisit: et omnia pauperibus et ecclesijs erogauit. Sumptoq; habitu sanctimoniali ieiunijs ⁊ orationibus omnibus diebus vacauit: miraculorū quoq; signis effulsit: et exinde annis. xiij. superuixit. Sepulta apud prefatum martyrem operibus pijs consumata.

¶ De sancto Bonifacio ep̄o. Cap̄. clxvi.

Bonifacius episcopus ferentin⁹ duz adhuc puer cum matre habitaret: egressus hospitium sepius sine lineavel tunica redibat: qz mox vt nudū aliquē videbat se expolians illum vestiebat: ⁊ ex hoc eū mater sepius minis ⁊ verberibus affligebat. Die quadā mater horreum suum ingressa granū quod pro toto anno parauerat repperit a puero pauperibus distributum. Cūqz ex hoc se pugnis ⁊ alapisqz contunderet: puer horreū ingressus in quo parum grani remanserat: matrem aliquātulū exire rogauit: ⁊ fusa oratione matrem ad horreū reduxit: quod plus ꝙ primitus tritico plenū repertum est: materqz viso miraculo compūcta: extinde cepit vberes elemosynas elargiri. ¶ Cum autē gallinas plures nutriret: die quadā vulpis gallinā asportauit. Puer aūt consitus ecclesiam intrauit: ⁊ oratione fusa vulpis redijt: gallinam quā tenebat dimisit: morqz ante oculos pueri expirauit. ¶ Procedente igit̄ etate cū in moribus ⁊ sanctis operibus proficeret: ad episcopatū ferentine ciuitatis electus est. Cui ecclesie grauis paupertas inerat: qz vnam tm̄ vineam habebat. Que dum quodā tempore grandine ita vastata esset: vt vix in ea parui rariqz racemi remansissent: ille tēpore vindemie constātio presbytero nepoti suo iussit: vt cuncta vini vascula more solito prepararet. Qui licet miratus: vnde impleri debuissent: iussa tamē epi cōpleuit. Bonifacius ergo calcatorium cum solo puero ingressus modicos racemos puerū calcare iussit: ex quibus modicū vini defluxit. Qō ipse a paruulo vase suscipiens cepit in cuncta vasa diuidere: vt vix eo infusa viderent. Vocato quoqz nepote presbytero pauperes adesse mādauit. Statimqz vinū adeo in calcatorio excreuit: vt oīa vasa pauperū replerent. Quo facto egressus apothecam clausit ⁊ signauit. Tertio ꝯo die oratiōe premissa cū cōstantio rediit: ⁊ vasa in quibus modicum vinum infunderat: vbertim vinū fundentia inuenit: ita vt pauimētum infusum esset si episcopus tardius intrasset. Super quo miraculo tpe nepoti sub anathemate silentiū imperauit. ¶ Vocat⁹ semel a fortunato presbytero ad festū sancti ꝓculi martyris celebrādū accessit: peractaqz missa ad refectionē intrauit: vbi quidā ioculator cum simia ludente astitit ⁊ cymbala percutere cepit. Qō vir sanctus dedignans fleuit virumqz illū mortuū prenūciauit. Finitoqz cōuiuio cū ille postꝙ comederat domū exiret: saxuz de tecto corruit ⁊ ip̄m repente percutiens extinxit. ¶ Alio tpe nepos eius predictus constantius presbyter equū suum aureis. xij. vendidit: ⁊ ipos conscio patruo in archa reposuit. Cūqz subito pauperes pro elemosyne conuenissent: et ille quid eis daret penitus non haberet: absente nepote archaz violēter aperuit: ⁊. xij. aureos inter pauperes cōdiuisit. Reuersus igitur presbyter cū ea que gesta fuerant reperisset magnis clamoribꝰ pecunias suas repetere cepit. Qū ē cuz patruus placare nō posset ecclīaz adijt: oratiōnem ad deū fecit: palliū suū extendit: ⁊ subito in eo aureos. xij. fulgentes conspexit. Egressus quoqz illos in faciē presbyteri proiecit dicens ei ꝙ nō habebat amplius quid quereret: sed tamē propter auariciā suam episcopus nō esset. In qua protestatione se nepotis secreta cognouisse ⁊ spiritum habere prophetie demōstrauit. Ille eīm pro adipiscendo episcopatu pecuniam preparauit: sed tamē in presbyteratus officio vita excessit. ¶ Die quadam duo gothi apud eum hospitati sunt: qui rauēnam pergebant: quibus ille paruū vini flasculū manu sua prebuit: qō fortasse in vno prandio consumere potuissent. Ex quo illi vt gothi continue bibentes vscz rauennā peruenerūt: diebus ibidē plurib⁹ cōmorati idē vinū sibi diuinitus abūdās in vsum quotidie habuerūt. Et cū eodem poculo ad patrem redierūt. Ingressus semel hortū magnā erucarū multitudinē olera comedentiū repperit quibus in christi virtute mandauit: vt statim recederēt: ⁊ olera sua deceteto nō cōsumerent. Que omnes ad viri dei verbum confestim sic inde egresse sunt: vt ne vna quidē intra hortī spaciū remaneret. Sicqz vir domini plenus virtutibus in pace quieuit.

¶ De sctis Felice ⁊ Fortunato mar. La. clxvij.

Felix ⁊ fortunatus fratres ex ciuitate vicētia orti tēporibꝰ diocletiani ⁊ maximiani imperatorū apud vrbē aq̄leiā passi sunt sub euphemio pfide. Qui cū ad prefatā vrbez deuenissent ⁊ oīes ad templū iouis pro sacrificijs inuitarent. Felix ⁊ fortunatus germani a quodam apamio de christianitate sibi delati sunt: Quos ille ferro vinctos ante se duci fecit: et eos ad deorum immolationes horrari cepit. Et cum in christi confessione constantes perfisterent: iussit eos preses fustibus cedi. Deinde in equuleo suspensos lampadibus adhibitis circa latera inflammari. Et post hec extendi supinos feruensqz oleū super ventres eorū perfundi. Et dum in his omnibus gratias agētes psallerent eosqz gentiliū vti demonia cōfutarent: mādauit preses illos capitalē subire sentētiā: eductī ergo extra ciuitatz muros postꝙ breuē oratiōnē fudissent dato sibi inuicē pacis oscvlo decollati sunt. Quorū corpa a fidelib⁹ nocte surrepta aromatibus cōdita sunt: vt sepulture traderētur. Interea ꝯo ciues eorū ex viceutia illuc aduenientes ad ciuitatē sue originis corpora deferre volebāt. Aquileienses ꝯo cōtra-

dicebant. Tandem ꝓpter metū paganorum ad inuicem cōuenerunt: vt fortunati corpus vicentie secum ferrent: felicis ꝙo aquileie remaneret. Qui passi sunt pridie idus maij.

¶ De sanctis Victore ⁊ Corona martyribus. Lap.clxviij.

Victor martyr ⁊ corona sub Antonio impatore in syria passi sunt. Qui victor cū ignem ⁊ verba venena equuleum vngulas atq; ardētes lāpades superasset: ⁊ in ihū omnibus in christi confessione immobilis redderetur. Corona cū esset vxor cuiusdam militis ⁊ cepisset sanctū victorem beatificare ob martyrij ꝓstantiā: vidit duas coronas de celo lapsas vnā victori: ⁊ alterā sibi missam. Cūq; hec cunctis audictibus protestaretur: ipsa quidē inter arbores duas secta per medīū: victor quoq; decollatus est. Sicq; martyrīū suum consumauerunt in pace: pridie idus maij. Hec ado in martylogio suo sumpto a beato hieronymo.

¶ De scō Pontio epō ⁊ martyre. Lap.clxix.

Pontius epūs ⁊ martyr tēporibus valeriani ⁊ galieni sub claudio preside in gallijs ciuitate cumella passus est. Huius pater marcus nobis rome senator. Mater quoq; iulia nobilissima fuit. Que cum ipm adhuc in vtero gestaret templū iouis ingressa est: vt cōceptiōis munera offerret. Tunc sacerdos idolorum immūdo spū vexatus clamare cepit: filiū ex iulia nasciturū magnū iouis templuz destructurū. Qō mr audiēs corpus septus lapidibus tūdedat: vt fetus in vtero deperiret. Sed dei gra illesum puerū cōseruauit. Cū aūt natū infantē mr pimere vellet a patre prohibita est. Et dū puer esset ⁊ ad scholas philosophorum accederet: audiēs die quadā xpianos psallētes. Simulacra gentiū argentū ⁊ aurū ⁊c. Uerborum veritatē meditat ad sanctū pontianum papaz ingredit: et ab eo vna cū quodā eius collega in fide instruit: ac in xpi nomine baptizatur. Qui matre in gētilitate defuncta patrem conuertit ad xpm. Eoq; mortuo in locū eius dignitati senatorie surrogat. Qui etiā duos philippos imperatores patrē scz ⁊ filiū ad fidem conuertit. Deide dignitate relicta accessit ad gallias ꝑdicādas ⁊ in ciuitate cumella epūs fact⁹ est. Tādē a claudio ꝑside pro fide xpi tenet ⁊ in equuleo leuat: vectibusq; impositis dudū torquetur: sz equuleo repētino sonitu destructo i amphitheatrum ducit: ⁊ duobus vrsis ferocissimis nudus exponit: qui eorum venatoribus interfectis ad pedes sancti martyris procūbebāt. Inde iubē te preside igne circa eū accenso vt cremaretur: summitas amphitheatri cōburit: ipe ꝙo oīnino intactus ab igne producit. Dū aūt ad templū iouis immolaturus adductus esset: templū eū idolo in puluerē redactū est. Sicq; mādato ꝑsidis ibidē capite trūcat. Et subito claudi⁹ in furorē versus linguā sibi dētibus corrosit: ⁊ oculi anubij assessoris ⁊ in passione pontij ꝑsultoris de capite eius auulsi sunt. Cui⁹ corpus ibidem a valerio comite sepultū est pridie idus maij.

¶ De sancto Barbaro martyre. Lap.clxx.

Barbarus martyr passus est i ciuitate mutionis sub iuliano impatore. Qui cū abūsset in regionē francorum contra hostes imperij habēs ducē militie noīe bacchonem: et ille victoriā obtinuisset: in ipo bello barbarus martyr ⁊ xpian⁹ miles fuit: qui strenue et viriliter se gessit: quod imperator audiens comitē illuz fecit. Post hec dū franci peterēt singulare certamē. Baccho dux barbarū contra francorum athletā misit. Qui protegēte se angelo in christi nomine aduersariū in duello occidit. Sicq; franci a bacchone et romanorū exercitu fugati expugnant. Cum aūt baccho barbarū propter habitū triumphū ad deorū sacrificia inuitaret: et ille se christianū assereret: baccho hec imperatori nūciauit: qui barbarū detentum: ⁊ īmolare recusantē: dicētēq; se a beato cyriaco baptizatum: nulla ratione posse deos gentilium adorare. Fecit ipsum iulianus suspendi: et gladio ventrez eius tādiu radi donec interiora omnia defluerēt. Sed orante sancto ab angelo gabriele sibi apparēte interiora eius visibiliter collecta in ventrem eius reposita sunt: ⁊ scissura ei⁹ consolidata: ipeq; depositus permansit incolumis. Quo viso miraculo: bacchus cum duobus militibus: scilicz callimacho ⁊ dionysio cōuersi sunt: ⁊ in christi confessione iubēte iuliano decollati: deinde sanctū martyrem fecit rote ferree alligatum circūduci igne suppositō et oleo superfuso. Martyr autem orans permansit inustus: flamma quoq; erumpēs duos ex gentilibus interfecit. ¶ Post hec in carcerem barbarus mittitur: sed apparente sibi domino confortatur. Mane autē facto eductus in quattuor ignis extendit: ⁊ neruis taurinis ante et retro ceditur: deinde caminus in tres dies incendit: vt in eo immitteretur: in quo martyr christi septem diebus incombustus omnino permansit: et ex eo quasi ex suaui balneo ꝓfiluit. Missus est postmodū in carcerem: scorpionibus et serpentibus ibidē iniectis: quos omnes ab eis intact⁹ signo crucis effugauit. Inde i boue eneo succenso fecit eū imperator includi: sed ipe ab

omni exustione immunis permansit. Bos autē vti viuus calorem sentiret: mugire ⁊ ambulare cepit. Ad quod miraculum multi cōuersi sunt. Nouissime ꝟo iubente iuliano capite cesus est. Cuiꝰ corpus ab episcopo felicio in ciuitate mutonis sepultum est pridie idus maij.

¶ De sctō Pacomio abbate. Cap̄.clxxi.

Pacomius abbas vir doctrine ⁊ apostolice vite egypti cenobiorum fundator fuit. Hic apud thebaidem mira sanctitate conspicuus: in specu diu latitās ab angelo monitus ad fundationē monasteriorum accessit: regulā quoq; eis aptam āgelo dictante cōposuit: ipsamq; ⁊ traditiones deo viuēdi eisdem concessit. In hoꝝ aliquo monasteriorum aliquādo septem milia monachoꝝ erāt. Sed maximuz et precipuum in quo erat pacomius habebatur. In quo mille quingēti monachi deo seruiētes degebant: diuersisq; ministerijs proprijs manibus laborabant. Indeq; victum sibi ⁊ pauperibus acquirebant. ¶ Apparuit ei die quodā diabolus in specie elegantis femine: vt ipsum de carnis tētatione pulsaret: Sed ab illo cognitus diuina virtute compulsus est multa vtilia sibi edicere ad tentationes euitandas. Indeq; ab eo signo crucis effugat. Huic etiā christus spinis coronatus apparuit. Multiplicationes cenobioruz ⁊ monachorum egypti: ⁊ inde eorūdem desolationes ꝓpter hominum peccata predicēs. Quieuit autē in christo sanctus pater anno nono archadij ⁊ honorij imperatorū: etatis ꝟo sue centesimodecimo: vt ait Sigibertus pridie idus maij. ¶ Hic sanctꝰ preter regulam quā angelo sibi dictante cōscripsit: vt dictum est. Ad collegas p̄positure sue diuersas multaruz virtutum scripsit epistolas: videlicz ad abbatem cornelium vnam. Ad abbatem syrum vnam. Ad omniū monachorū prepositos: vt in vnum cōuenientes paschalem diem celebrent vnam. Similiter vt ad diem remissionis que mense augusto agitur ijdem congregētur vnam. Item ad fratres qui foris monasterium operari missi fuerant vnam. Hec gemnadius de illustribus viris.

¶ De sctō pacomio confessore. Cap̄.clxxij.

Pacomius monachꝰ in scythi fuit. Ad quē venit heraclides graui carnis tētatiōe pulsatus. Qui ab eodem iam septuagenario audiuit ꝙ ꝑ annos duodecim huiusmodi tentationē nunq̄ deprimere potuerat: vnde quasi desperatus se nuduz fere deuorandū proiecerat: sed illesus dimissus ad cellam redierat. Cui diabolus apparuit in specie puelle pulcherrime super genua viri sancti procumbens. Quam vt ipse manu in faciē percussit confestim euanuit: sed biennio sibi fetor in manu permansit. Inde aspidem verēdis apposuit: vt se morderet: et sic tētationem fugaret: sed illesus permanens a serpente a domino confortatus est. Et sic in sancto proposito perseuerauit. Hec heraclides. Quieuit in domino pridie idus maij.

¶ De sctō Theodoro abbate. Cap̄.clxxiij.

Theodorus pacomij abbatis successor insignis sanctitate ⁊ doctrina spectabilis in libro de collationibus patrū a cassiano edito multimode commēdatur: qui post ip̄m eius successorē monasteria sua in summo perfectionis apice strenue gubernauit. De concordia et vnitate: et de permanendo in proposito cordis et studij exhortatorias et elegantes ad alia monasteria plures epistolas scripsit: et miraculis clarus in domino quieuit. Hec Gemnadius libro de viris illustribus.

¶ De sctō Orosiense abbate. Cap̄.clxxiiij.

Orosiensis monachus pacomij ⁊ theodori abbatum collega vir morum perfectione conspicuus: ⁊ in scripturis diuinis ad plenū eruditus fuit. Qui librum edidit totius discipline monastice eruditionis constructum: librū quoq; alium totū plene testamentū vetus et nouum iuxta necessitatē monasticā compendiosis dissertionibus exponentem quem testamenti vice prope excessus sui finem fratribus obtulit. Et sanctitate pollens in pace obdormiuit. Hec gemnadius vbi supra.

¶ Explicit liber quartus.

Prologus quinti libri.

Quintus liber presentis catalogi cōtinet passiones ac gesta sanctorum: quoruz festiuitates eueniunt infra tempus: in quo ecclesia representat diuini verbi ⁊ ipsius ecclesie matrimonialem consumationē: ex qua subsecutaz nouimus iugem liberorum procreationē ⁊ propagationez: quod tēpus fuit a die penthecostes: ⁊ durabit vsq; ad seculi finē. Et ipsuz tēpus representat ecclesia a festo penthecostes vsq; ad aduētum. ¶ In quo quidē tempe: p̄mo ip̄m matrimoniū consumat; videlicz a premisso penthecostes fe-

sto vsq; ad octauam corporis christi. ¶Secundo ex ipso matrimonio spiritualis generatio ꝓpagaf: ab octaua corporis xpi vsq; ad aduentū. Ideoq; primo in hac vltima parte ponenf festiuitates sanctoꝝ occurrētes infra tps illud in quo repꝛesentaf diuini matrimonij cōsumatio. Et hoc in toto quinto libro pñti. Deinde subsequēter ponenf festa occurrētia infra tps illud in quo repꝛesentatur ex ipo matrimonio filioꝝ generatio ⁊ multiplicatio. Et hoc in. vi. vij. viij. ix. ⁊ .x. subsequētib⁹ libꝛis. ¶Rursum in hoc tpe coniugiū xpi ⁊ ecclesie cōsumaf ⁊ pficif. ¶Primo ꝓpter spirituūvnionē q̄ principaliꝝ esse debet. Hoc aūt agif in ipo festo penthecostes ⁊ per octauā. in quo ꝓmisso spiritu sctō in filios adoptionis effuso mēbꝛa capiti spirituali compage connectunf. ¶Secūdo etiā per corporū cōiunctionē: qō eccl'ia repꝛesentat in subsequēte eucharistie festiuitate vsq; ad octauā ipius. In quo celebꝛaf memoꝛia illi⁹ venerabilis sacramenti: per cui⁹ sumptionē fideles xpo etiā corporaf copulanf. ¶Et q̄uis istud tps iuxta fictionē per nos alibi posita nō deberet ꝓtendi nisi vsq; ad diē tertiū nonaꝝ iunij: vbi finiref octaua corpis xpi quādocūq; ipm festū sequeref diē pasche vt supꝛa descripsim⁹: videlicet in pascha occurreret. vi. kalē. aprilis. Tamē illud tpus ⁊ per cōsequens libꝛū istū protēdemus vsq; ad natiuitatē sancti Johannis baptiste. Et hoc triplici ratione. ¶Primo q̄ festū corporis xpi quod est vltimū inter festa mobilia aliquando vsq; ad baptiste natiuitatē differtur ⁊ extendi potest. Secundo vt liber iste ab alijs in sui bꝛeuitate nō multū discrepet: sed potius adequef. ¶Tertio vt subsequens liber ab aliquo festo notabili incohetur. Ad huius ergo temporis festa perscrutanda procedendum est.

Incipit liber quintus a penthecoste vsq; ad natiuitatem sancti Johannis baptiste.

¶De festo Penthecostes spiritussancti. Cap.i.

Penthecoste dicitur a numero dierū qui a resurrectione dñi vsq; ad diem istum transierūt qui fuerunt dies. l. Nam penthecōta grece: latine sonat quinquaginta. Nā die quinquagesimo a resurrectione spiritussanctus: vt sacra actuū testatur hystoꝛia in apostolos in linguis igneis missus est: quod ad litteram cōtigit idibus maij. ¶Circa cuius missionem quattuoꝛ considerāda sunt. s. Ex parte

dei mittentis infusio gratiosa. Ex parte spiritus aduenientis inspiratio miraculosa. Ex parte cetus suscipientis dispositio virtuosa. Et ex parte effect⁹ subsequētis operatio fructuosa. ¶Circa primum sciendum q̄ infusio gratiosa dei mittentis attendit. ¶Primo propter missionis liberalitatē. Nam adeo deus spūsanctū liberaliter misit: q̄ pater misit ⁊ filius misit: et spirituſſanctus etiā seipm dedit. ¶De primo Johānis. xiiij. Paraclit⁹ aūt spirituſſctūs quē mittet pater ⁊c. ¶De secūdo Johannis. xv. Si aūt abiero mittā eum ad vos. ¶De tertio Johānis. xvi. Cum venerit ille spūs veritatis ⁊c. Nā sicut dicit leo papa in sermone beate trinitatis immutabilis deitas vna est in substantia: indiuisa in opere: consors in volūtate: par in omnipotētia: equalis in gloria. Diuisit aūt sibi opus nostre redēptionis misericordia trinitatis: vt pater propiciaretur: filius saluaret: spūssanct⁹ igniret. Quia em̄ spirituſſctūs deus est. Jdeo recte dicitur seipm dare. Misit autē eum pater omnipotenter: filius sapienter. Jpe autem spiritus seipsum dedit beniuolenter. ¶Secūdo propter missionis pluralitatē. ¶Nā ipe spirituſſanctus dat. Primo inuisibiliter cū mentibus castis illabitur. Johan. iij. Spūs vbi vult spirat ⁊ vocē eius audis: sed nescis vñ veniat aut quo vadat. ¶Secūdo visibiliter cū aliquo signo visibili ostendit Luce. iij. Descendit spiritussanctus corporali specie ⁊c. ¶Jtem ipe spirituſſanctus apostolis tribus vicibus dat⁹ est scz ante passionē: post resurrectionē: ⁊ post ascēsionem. Primo ad faciendū miracula. Secūdo ad relaxandū peccata. Tertio ad cōfirmandum corda. ¶Primo em̄ dedit eis spiritūsanctū quādo eos ad predicandū misit: ⁊ super omnia demonia: ⁊ vt langores curarēt potestatē tribuit. Hec em̄ miracula per spiritūsanctum fiebant. Matth. xij. Si aūt ego in spiritu dei ej̄cio demonia ⁊c. ¶Secūdo quādo eis insuffl auit dicens. Accipite spiritūsanctuz quorū remiseritis peccata ⁊c. Johānis. xx. ¶Tertio quando eis cōgregatis hac die ī cenaculo spiritūsctm̄ in linguis igneis effudit. Actuum. ij. ¶Tertio attenditur hec infusio propter missionis diuersitatē. Nā in diuersis figuris ⁊ formis spirituſsctūs missus est p̄ter em̄ formā linguaꝝ igneaꝝ in qua aplis dat⁹ est: de qua infra dicēt: alias spūssanctus in triplici specie missus est. ¶Primo in specie colūbe super xp̄m baptizatū. Johannis primo. Super quē videritis spiritū dei sicut columbā descendentē ⁊c. Et hoc propter triplicē colūbe ꝓprietatē. Nam gemitū pro cātu habet: felle caret: ⁊ in foraminib⁹ petre manet. Sic spūsctūs quos replet facit pro peccatis gemere. Ro. viij. Jpe spūs pro nobis postulabat gemitib⁹ inenarrabilibus. Gregorius. i. nos postulātes ⁊ gemētes facit. Facit eos esse sine felle amaritudinis. Sap. xij. O q̄ bonus ⁊ suauis est domine spiritus tu⁹ in nobis. Facit eos in foraminibus petre habitare. i. in xp̄i vulneribus. Cāti. ij. Surge amica mea colūba mea. glo. fouēs mihi pullos meos infusione spūssancti: in foraminibus petre. glo. i. in xp̄i vulneribus. ¶Secūdo in specie nubis sup xp̄m trāsfiguratū. Nubes se a terra eleuat: refigeriū prestat: ⁊ pluuiā generat. Sic spirituſſctūs quos replet a terrenis eleuat. Eze. viij. Eleuauit me spūs inter celū ⁊ terrā. A vitijs refigerat. vnde beate virgini dicit. Spūsctūs superue. in te ⁊ vir. altis. obum. t. id est ab estu vitiorū refigerabit. Pluuiā lachrymarū generat. ps. Flauit spiritus eius ⁊ fluent aque. ¶Tertio in specie flatus quando in aplos insuffl auit: vt dictum est. Flatus leuis est: calidus est: ⁊ vite necessarius est. Sic spūsctūs leuis est. i. velox ad se diffundendū. oibus em̄ mobilibus mobilior est. Ambrosius. Nescit tarda molimina spūssancti gratia. Calidus est ad inflāmādū. Luce. xij. Ignē veni mittere in terraz. Necessari⁹ est ad respirādum. ps. Auferes spiritū eorum ⁊ deficient. et infra. Emitte spiritū tuū ⁊ creabunt⁹ ⁊c. ¶Circa scōm sciendū q̄ inspiratio miraculosa spūs aduententis attenditur. ¶Primo ex parte temporis cōpetentis. Nam missus est quinquagesimo die a pascha: vt detur intelligi: q̄ spūssanctus est legis perfectio: peccōz remissio: ⁊ eterna remuneratio. Legis perfectio: qm̄ p̄m glo. a die agni immolati quinquagesima die data est lex in igne in mōte sinai: sic die quinquagesima dat spūsctūs in igne in mōte syon: qui ipe spirituſſctūs est perfectio legis. Oz plenitudo legis est dilectio. ¶Est peccatoz remissio. vnde glo. ideo in quinquagenario: quia indulgentia fiebat in iubileo: ⁊ per spiritū peccata remittūtur ⁊c. ¶Est eterna remuneratio. vnde glo. sicut. xl. dies post resurrectionem quibus cum discipulis dominus conuersatur: presentem ecclesiam designant. Sic quinquagesimus dies: quo spirituſſanctus datur: denarium ecclesie remunerationis exprimit. ¶Missus est etiam die dominica: quo die mūdi fuit inchoata creatio per patris omnipotentia: quādo dixit deus Fiat lux ⁊c. Eo etiā die fuit incepta ⁊ cōsumata reparatio per filij sapientiā. Nam die dnico xp̄s natus est: ⁊ die dnico resurrexit. Jdcirco eodē die debuit inchoari mūdi sanctificatio p̄ spirituſſancti clemētiam. ¶Missus est ⁊ hora tertia: vt sic pfectio operis huius aduētus trinitati ascribatur. ¶Secūdo ex parte modi cōgruentis. Nam factus est repente de celo son⁹ ⁊c. Sonus em̄ hic fuit repentinus: qz spirituſſanct⁹ tarda molimina nescit. Celestis: qz celestes effecit. Uehemens: qz ve eternum admittit: vnde vehemens quasi ve demens. Uel quia mētem ad deum vehit: vnde vehemens quasi vehemens mentē. Fuit ⁊ replēs: qz repleti sunt oēs spirituſctō: cui⁹ repletionis signū est. Nō reso

nare: nam dolīū plenū non resonāt. Et apostoli in tribulatione non resonāt: sed ībāt gaudētes a conspectu cōcilij ⁊c. Non plus recipere: nam vas liquore plenū plus recipere non potest. Et apostoli nihil ꝓprīū habere poterāt: sed in commune oīa dividebāt. Supereffluere: qō pater in fluuio inūdante: sic apostoli ceperunt supefluere: qz ceperūt loqui varijs linguis. ¶ Tertio ex parte flāme apparētis: qz in liguis igneis apparuit. Circa quod est videndum primo: quare apparuit in lingua potius ꝙ in alio mēbro. Secūdo quare potius in igne ꝙ in alio elemēto. Ad primū sciēdū ꝙ apparuit in linguis: primo vt ignea verba proferrēt. Secūdo vt legem igneam predicarēt. Tertio vt spūssanctus qui ignis est: per eos loqui cognoscerēt. Bern. venit spūssanctus super discipulos in linguis igneis: vt verba ignita loquerenf: ⁊ igneā legē lingue ignee predicarēt: ⁊ spūscrīm p se loqui cognoscerent. Uel vt dicit Gregorius. Ideo in lingua apparuit: quia sicut verbum hominis in publico lingua proferf: sic verbū dei quod apostoli predicauerunt spūsancto mūdo propalaf. ¶ Ad secūdū sciendū ꝙ ignis habet ḡtuor: decim, ꝓprietates per quas denotanf operatiōes aduentus spūssancti: quarū septem denotāt: ꝙ per ipz septē principales virtutes. i. tres theologicas: ⁊ quattuor cardinales acquirim⁹. Alie septem demōstrant qualiter per ipm a septem capitalibus vitijs expiamur. Nam ignis habet virtutem excessiuam: quia excellit nobilitate ⁊ subtilitate alia corpora. Hec est fides q̄ de subtiliori materia pertractat: ⁊ est nobilior cūctis virtutibus: quia sine fide impossibile est placere deo. Eleuatiuam: quia sursum tēdit. Hec est spes que mentē ad celestia prouehit. Calefa'tiuam: quia vt ad sensum patet frigus expellit. Hec est charitas que affectuz in deo accendit. Illuminatiuā: qz tenebras fugat. Hec est prudentia: que animū diuina ⁊ humana sapientia perlustrat. Discretiuā: quia ignis metalla abinuicē diuidit. Hec est iusticia: que inter bonū et malū discernit: ⁊ ius suū vnicuiq; tribuit. Consolidatiuā: quia vasa testea indurat: hec'est fortitudo que animū mollē in deū consolidat. Purificatiuā: quia rubigines metallorz rollit. Hec rēperantia que viciorū rubigines cōsumit. Itē ignis habet virtutē curatiuā: quia recta ligna ad arcuositatē reflectit. Hoc spūssanctus ꝓtra supbiā operaf altitudines incuruādo p humilitatez. Attractiuā: quia aerē attrahit: vt patet inuentosis: hoc contra inuidiā emulationes attrahendo. Consumptiuā: quia ligna consumit. hoc contra auariciā tēporalia in vsus pauperū expendendo. Motiuā: quia semp mouef. Hoc cōtra accidiā: quia amor dei nunq̄ est ociosus. Mollificatiuā: quia metalla liquefacit: ⁊ ferrū molle reddit. Hoc contra iram cor vindictā expetens demulcēdo, Sanatiuā: quia aerem infectum sanat. Hoc contra gulā eius infectiones purgando. Restrictiuā: quia fluidū lac coagulat. Hoc cōtra luxuriā eius fluxū restringēdo. ¶ Circa tertiū sciendum: ꝙ dispositio virtuosa cetus suscipientis considerat. Primo propter numerū: nam spūssanct⁹ in. cxx. discipulos corporaliter missus est: per quod significat ꝙ spiritussanctus in vniuersos ecclesie filios: videlz in solos perfectos diffundēdus erat. Nam hic numerus. cxx. sunt. xij. denaria. Numerus autē duodenarius orbis vniuersitatē importat: quia et celum diuidit in duodecim signa: et terra in duodecim vētos: ⁊ annus in duodecim mēses. Numerus autē denarius legis perfectionē designat: sed decē per duodecim multiplicata faciunt centū ⁊ viginti. ¶ Uel per hoc ostenditur ꝙ illi in quos spūssanct⁹ venit habere debebāt perfectionē legis mosayce: que consistit in decem preceptis: ⁊ fidei euangelice que consistit in duodecim articulis. ¶ Secūdo ꝓpter locū. Datur em spūssanctus in cenaculo mōtis syō. Ad quod quindecim gradibus ascendebatur. In quibus dauid ad tabernaculū domini ascēdens quindecim psalmos graduales decantabat. Si autez ordine numerali ab vno incipias ⁊ superaddas duo: ⁊ deinde tres: deinde quattuor: ⁊ sic vsq; ad quindecim peruenies ad numerum centum et viginti. In quo numero spiritussanctus effusus est: vt sic ipsi⁹ loci gradus mystice propherarent per excrescentiam numerum illorum hominū in quibus spiritussanctus in eodē loco fuerat corporaliter diffundēdus. ¶ Tertio ꝓpter meritum. Fuerunt enim apostoli receptacula mūda: sicut de eis cantatur ad spiritussa"cti susceptionē: ⁊ hoc propter septē que in ipsis reperta sunt que in textu notātur. ¶ Fuerunt em primo animo quieti: quod notatur cum dicitur. Dum complerenf dies penthecostes: id est dies requietionis. Esa. septuagesimo sexto. Super quē requiescet spirit⁹ meus: nisi super humilem ⁊ quietum. ¶ Secundo dilectione vniti: quod notatur ibi. Erant omnes pariter. Ideo cantatur de eis. Inuenit eos cōcordes charitate. ¶ Tertio loco secreti: quod notatur ibi. in eodem loco: id est in cenaculo. Osee. Ducam eam ad solitudinez: et loquar ad cor eius. ¶ Quarto oratione assidui. vnde cantatur. Orantibus apostolis deum ⁊c. Sapientie octauo. Inuocaui et venit in me spiritus sapientie. ¶ Quinto humilitate prediti: quod notatur in discipulis. psalmista. Qui emittit fontes in conuallī. id est dat gratias humilibus: vt dicit glosa. ¶ Sexto pace coniuncti: quod notatur in hoc ꝙ erant in hierusalē: que interpretatur visio pacis: vnde ⁊ domin⁹ quādo post resurrectionem discipulis apparuit: primo pacez annunciauit: et postea spiritumsanctum dedit. ¶ Septimo contemplatione erecti: quod notatur: quia erant sedentes: vnde maria quevitam

contemplatiuā designat: sedebat ad pedes dñi et audiebat verbū illius. ¶ Circa quartū autē notandū q̄ operatio fructuosa effectus subsequentis notat in sex effectibus: quos spūssanctus aduenies operatus est: qui continent in illa auctoritate Johānis. xvi. Paraclytus aūt spūssanctus ꝛc. ¶ Primo ad consolandum mestos: quod notatur ibi paraclytus: id est consolator. Esa. lxi. Spiritus domini super me. ꝛ infra. vt ponerem consolationē lugentibus syon. ¶ Secundo ad viuificandū mortuos: quod notatur ibi spiritus: quia spiritus est qui viuificat. Ezechiel. xxxvij. Ecce ego mittam in vos spiritum ꝛ viuetis. ¶ Tertio ad sanctificandū immundos: quod notatur ibi sanctus. psalmista. Fluminis impetus: id est inūdans gratia spiritus letificans ciuitatem dei. ꝛ infra. Sanctificauit tabernaculum suū altissimus: per ipsum videlicet flumen. ¶ Quarto ad pacificandum odiosos: quod notatur ibi pater. Nam pater naturaliter diligit filios. Johānis. xvi. Ipse enim pater amat vos ꝛc. ¶ Quinto ad saluādum iustos: quod notatur ibi. In nomine meo: quod ē Jesus: qui salus interpretatur. glosa. In nomine iesu pater misit spiritum: vt ostendat q̄ ad saluandas gentes venit. ¶ Sexto ad docendū ignaros: quod notat ibi: q̄ ille vos docebit oīa Joh. xiiij. Cum aūt venerit ille spiritus veritatis: docebit vos omnē veritatem.

¶ De sancto Jsidoro martyre. Cap. ij.

Sidorꝰ martyr Alexandrie ortus tempore Decij imperatoris apud chium insulam passus est. Dic cuz esset christianus occultus Numerianū pretorem a decio ad ipam insulam missum comitatus est: ꝛ apud quandā peccatricē aphram nomine: que tres puellas publice oīibus se prostituentes detinebat hospitatus est. Quas sanctus nocte illa cuz amelio eius comite christiano in fide christi erudire cepit. Cū aūt puelle eius pedibus prouolute misericordiā ꝛ animarum suarum salutem expeterēt. Interea lucerna extinguit: ꝛ dum vna ex puellis ad ipam accendendam egredit: orante sancto martyre: celesti luce domus subito illustrat. Quod puella lumine mutuato rediens ꝛ videns obstupuit: ꝛ lux illa celica tota nocte perseuerauit. Cū aūt aphra mane facto hec oīa matri sue retulisset illa conuersa ad se sanctū accersiuit: ꝛ ab eo veritatem fidei didicit: verum postq̄ puelle cum aphra octo diebus ieiunijs ꝛ orationib⁹ admonēte sancto martyre Jsidoro institissent: apparuit diabolus in specie ethiopis teterrimi: qui de sancto viro Jsidoro querelam faciebat: eo q̄ sibi res suas subtrahebat: et ne sanctus ipsum in abyssum demergeret: exorabat. Cui martyr domini id se facturum promisit dūmodo demō draconem occidat: qui in ipsa insula apud quēdam fontem habitans plurimos peremerat. Sicq̄ diabolus draconem interfecit: ꝛ Jsidorus fontem purgauit. Aphra v̄o cum puellis ꝛ matre cōuerse sunt: ꝛ a presbytero phylloronio baptizate. ¶ Hec audiens Numerianus Isidorum tenuit: ꝛ primo in quattuor lignis extēsuz bouinis neruis crudis grauiter cedi iussit: deinde in carcerem misit. Et cum christū constanter confiteref: inde eductus pedibus equo alligatur: ꝛ per aspera ꝛ crepidines montanas distrahitur: moxq̄ virtute diuina in ipso loco per quem tractus est: aculei ꝛ spine in arbores gūmi mastiches defluentes conuerse sunt: ꝛ in testimonium eius martyrū manāt vsq̄ in p̄sens: nec valent in loco altero transplantari: quin cōtinuo deficcant: aut gummi nunq̄ emittūt. Deinde in camino ignis immissus: cum inde illesus exisset: iussu numeriani decollatus ē. Corpus quoq̄ eius in puteo a paganis proiectum ab amelio eius comite: ꝛ murope sancta matrona inde leuatum iuxta eūdem puteum sepultū est. Sed ꝛ supra corpus ꝛ puteum processu'tē poris basilica a fidelibus constructa: puteū intra sui ambitum tenet: de cuius aqua oēs egri potantes sanant: vt dicit ado. Tempore v̄o dominici michaelis ducis venetiarū corpus hui⁹ martyris inde a venetis ad eorum vrbē translatū quiescit in ducali basilica sancti marci. Passus est autem idibus maij.

¶ De sanctis Torquato et socijs episcopis. Cap. iij.

Torquatus: ctbesiphon: secūdus: idaletius: cecilius: hesychi⁹: ꝛ eustathius rome a sanctis apostolis episcopi ordinati ad predicandū verbū dei ad hispanias missi sunt. Cūq̄ ad ciuitatem acitanam veniissent: ꝛ quiescentes modicum discipulos ad vrbem pro cibis emendis destinassent: mox a paganorū multitudine insecuti sunt: qui tunc dijs suis festa celebrabant. Et cum eos vsq̄ ad fluuiū psecuti fuissent: cum gentilū multitudo trāsire vellet: ruente ponte multi ex ipis in flumine necati sunt. Ulsoq̄ miraculo lupanaria senatrix cuz eis qui remanserāt crediderunt. Post hec sancti episcopi diuersis vrbibus euangelizantes multos populos ad dominuz conuerterunt. Et tandem Torquatus acē: ctbesiphon vergū: secundus abule: idaletius vrsi: cecilius eliberi: hesychius carteie: eustathius eliurgi quieuerunt. Sed in ciuitate acitana ad sepulchrū sancti torquati arbor olive in eius festo p̄ter naturā diuinit⁹ florens maturis oleis onustat: qua-

rum liquore egritudines sanantur. Horum omnium festum agitur idibus maij.

¶De sanctis Petro paulo andrea et dionysia martyribus. Cap.i iij.

PEtrus:paulus: andreas ⁊ Dionysia temporibus decij Cesaris passi sunt. Quorū petrus adolescēs ab optimo pconsule apud lemosacū ciuitatē cōprehēsus:cū se xp̄ianū pfiteref in rota extēsus ⁊ vinculis ferreis toto corpe astrictus: dū cōstanter pmaneret: gladio ā laduersus est. Deinde proconsul ad ciuitatē troadū accedēs oblatos sibi nicomachū andreā ⁊ paulū xp̄ianos dudum torqueri fecit. Nicomachus aūt diutissime cruciat? cum iam prope esset: vt spīm emitteret:clamauit se xp̄ianum num nunc̄ fuisse:⁊ idolis sacrificaturū paratū esse. Qui mox depositꝰ vbi sacrificauit:a demonio arept? ⁊ i terrā elisus:linguā suā comedēs infeliciter expirauit. Cū aūt dionysia puella annorū.xv.virgo xp̄iana hec vidēs infelicitatem illius argueret:⁊ xp̄m dīmverū deum acclamaret a iudice tenta tradit duobus lasciuis iuuenibus illudēda. Qui dū eā corrūpere vellent:⁊ illa cōtra eos viriliter dimicaret: apparuit eis angelus dñi cum immēso lumine qui domū tāta luce perfudit:q̄ iuuenes terrore perculsi ad pedes virginis prociderunt: ⁊ veniā postularunt. Mane aūt pconsul paulū ⁊ andreā flagellis cesos populo tradidit occidēdos. Quos illi pedibus alligatos extra ciuitatē trahētes lapidibus interfecerūt. Ad quos accurrēs dionysia vt secū occūberet iussu pconsulis decollata est. Quoꝝ oīm corpa a xp̄ianis ad vbē lemosa cum delata vna cū corpe beati Petri martyris sepulta sunt. Horum oīm agit passio idibus maij.

¶De sancto Peregrino presbytero ⁊ martyre. Cap.v.

PEregrinus presbyter ciuis Romanus a sancto Sixto papa cū marsone pbytero cō cordio diacono: ⁊ iouiano subdiacono atq̄ ianuario lectore ad prēdicandū verbum dei ad gallias missus est. Qui primo apud massiliā. Deinde apud lugdunum: deinde apud antissiodorū pdicarūt:vbi multitudinē populi cōuerterūt:⁊ ecclesiā fabricarūt. Post que beat? peregrinus iteranū accessit:vbi dū xp̄m anūciaret a iudice tent? ⁊ in vico baugiaco in carcere detent? est. Deinde imperatori adriano ad iteranēsem ciuitatē veniēti p̄sentatus est. A quo diuersis supplicijs attrectat?:nouissime decollat? est anno dñi.cccxxx. Corpus ꝯo eius feris expositū cū dieb? plurib? pmansisset intactum iussu angelico a Rustico xp̄iano colligit ⁊ plaustro imponit: eodēq̄ angelo duce a media nocte vsq̄ ad auroꝝ ad sanctū Dionysium parisien. deducit. Cūq̄ mane rustic? se antissiodorū adhuc appropinquare nō crederet: ⁊ postmodū se antissiodorū trāsiuisse ⁊ parisius aduenisse conspiceret:mirat? expectabat deivoluntatē. Tūc signis ecclesie sancti dionysij per seipsos pulsantib?:⁊ monachis hoc stupētibus nec̄ causam cognoscētibus:tandē voce de celo corporaliter ad eos facta ꝑmoniti omnes monachi sancto corpori obtulerunt:⁊ ip̄m ad locū suū deferentes in capsa argentea honorifice sepelierūt:vbi ⁊ quiescit miraculis pollēs. Passus est aūt.xvij.kalen.iunij.

¶De sancto vbaldo epō ⁊ confessore. Cap.vi.

VBaldus epūs nobili ꝑsapia eugubine ciuitatis oriūdus a pueritia deo deuotus patre defuncto cui fuerat vnicus apud ecclesiam sancti secundi iuxta ip̄m oppidū ftā litteras puerulus didicit: ⁊ clericus ipsius ecclesie factus eā in tantū dilexit: vt ip̄am post tp̄s de paupere diuitē:de seculari faceret regularē. Qui postmodum a patruo noīe Ubaldo cuius gra ⁊ ip̄e vbaldus vocatus fuerat maiori ecclesie traditus: summa sanctitatis perfectione pollere cepit. Qui etiā ab amicis dudū pulsatus vt vxorem sumeret:oīno recusauit: xp̄o potius militare decernēs. Carnem quoq̄ diris ⁊ assiduis ieiunijs macerabat. Deinde quasi inuit? sacerdotij gradū cōpulsus ascendere: oīa sibi a patre relicta egenis ⁊ ecclesijs dispensauit. Ecclesiā quoq̄ suā matricē edificijs ⁊ pdijs ampliauit. Sed cū quasi tota ciuitas incendio cōflagrasset ecclesiā suā sancti secundi cū claustro ⁊ domo igne consumptā de proprio reparauit. Deinc in cenobio canonice portuen. apud rauēnā tribus mēsibus mānsitans regulā ⁊ ordinem dei viuendi: nō solum imbuit:sz in scriptis reportauit: ⁊ reuersus ad ecclesiā suā eandē regulariū canonicoꝝ monasteriū iuxta ordinē portuen. instituit: eāq̄ predijs dotauit. Et in ipso suo regressu: sz itinere fatigatus nūc̄ ieiunū soluit. Cū aūt in quodā nemore cū socio dormitasset:exinde surgēs codicē regule obliuione dimisit: ⁊ solicit? ꝑ libri amissione vel saltem devastatione ꝑpter imbrē maximū qui ceciderat redijt: libruq̄ repperit vbi dimiserat iuxta vīā nec raptum ab hoīe nec a pluuia malefactū. Et q: regula ipa artior videbat:cū trib? tm̄ ex suis clericis:alijs abeuntibus in dicta eccl'ia regulariter viure cepit.

¶Mortuo ꝯo epō perusino:vbaldus eligit: sz

fugiens ad heremū: tam diu latuit: ꝙ diu alius surrogatur. Alias etiā electus in epm alterius ciuitatis pedes romā adijt: t ab honorio papa instātia multa refignationē obtinuit. Demum disponēte dño electus in epm eugubinū ab eodem papa: ꝙuis dudum renitens iussus presulatum acceptauit t vsq; ad tempora alexandri iij. superuixit: oī vite sanctitate tantaq; patiētia pditus: vt etiā ab ipis suis familiarib⁹ iniurias perpessus patiētissime tolleraret. Nā t a suo ianitore aliqn exclusus etiam semel ostio in fronte percussus nullā vindictā excogitauit. Et dum quosdā ad instātiā ciuiū iniuste excōicare nollet, phibiti sunt oēs sibi clerici ministrare: adeo vt etiā ad missam celebrādam vnicum aliqn seruitorem habere nō posset: t patienter tulit. Preterea cum murū vrbis iuxta vineam episcopi repararent: t cloacā in vineā facerent infundantem: quod vbaldus phibere volēs cū iniuria in cemēto liquido iactat⁹ t sordidatus benigne supportauit. Quosdā quoq; eius affines iniuriā vlcisci volētes oīno phibuit. ¶Dū aliqn seditio dura esset in ciuitate illuc vt in pugnam sedaret festinauit: quā dum nullo modo sedare se posse perpēdit: ex industria inter enses t lapides se in terrā dejecit: nec inde surrexit: donec ciues epm ex vulnere mortuū existimantes a seditione cessarūt. ¶Alia vice cum ciuitas eugubina ab xi. ciuitatū t castrorū ciuibus inuicē cōtra eā colligatis obsessa esset: eā q; expugnare vellēt. Vir sanctus supra murum ascendens signū crucis edidit: t hostes nemīe psequente fugauit adeo: vt relictis oībus solā vitam saluare contenti ad pria festinando redirent: ciues quoq; Eugubij de spoliis ditati sunt. ¶Federicum etiam imperatorē qui obsidibus ab eadē vrbe susceptis grauem pecunie summā expectebat: ex iens ad eum oratione pmissa adeo xpi virtuti placauit: vt obsides libere redderet: t epm plurimū honoraret. Oītis etiā grecis cōtulit sanitatem. Nam vnū ex suis canonicis a graui languore liberauit. Ecclesiā sancti benedicti consecrans solo vestimēto rum contactu paralyticū curauit. Cecis duobus visum restituit: quoz vnus p visionē monitus fuerat ad eū accedere, p lumine obtinēdo. ¶Aliū quoq; qui ad eum p luce recuperāda venerat: q: cognouit hoc ei⁹ aīe saluti nō ptinere ad tantam patientiā suis exhortationib⁹ induxit: vt pmissa sibi eterna luce, p tēporali pdita nullatenus visum recuperare voluisset. Et multis alijs signis admodum effulsit. Denicq; pter nimias afflictiones grauiter languebat intantū q; ex carne ipsius potissime ex vicere pessimo qō in tatere patiebat: sanies itollerabilis effluebat: nec pter hoc vnq; destitit a pontificalibus exercēdis. ¶Die sctō pascheā durissima pssus egritudine: vt vix in lecto se posset erigere: ad preces populi per orationem obtinuit: vt p se ipm fine adiutore cōsurgens missam in pontificalibus celebraret: t populo suo vltimū sermonem vice testamēti faceret. Et ad vltimū postq; filios benedixit ad lectulū redijt. Inde ingraueſcēre lāguore sumptis ecclesiasticis sacramētis oras t psallens dño spū reddidit feria secunda penthecostes: q ipso anno occurrit. xvij. kalen. iunij. ¶Cum autē tam propter frequentiam egrotorum ad pheretrū venientiū t reportantium sanitatem q; pter multoz devotionē sepulture ipius vsq; ad. v. feriā protracta fuisset corpus eius nulla corruptione maculatū: sz sua uissimo fragrās odore: cum luctu multorum et gaudio spiritali ab episcopis Perusio castellanen. t callien. sepultum est honore cōdebito in canonica: videlz sua iuxta muros ciuitatis: vbi vsq; in presens quiescit incorruptum dño infinitis t crebris miraculis clarens.

¶De sancta maxima virgine. Cap. vij.

MArima vgo in pago forliuiensi vico calidiano virginitatis lilio floreſcēs multisq; t insignibus clara virtutibus in pace quieuit decimoseptimo kalen. iunij: vt dicit ado in martylogio suo.

¶De sancto torpete martyre. Cap. viij.

Orpes martyr in ciuitate pisana tēpore Neronis imperatoris passus est. Nā cum ipe nero ciuitatē Pisanā restauraſſet: templū diane ibi cōstruxit: vbi t celū eneū fabricauit nonaginta colūnis sustentatū cum imaginib⁹ solis t lune t stellaq; que artificiose oriebant q occidebāt: t cū foraminib⁹ fistulaq; p q aque guttule distillātes pluuiā simulabāt. Fecit etiam quadrigā subterraneā: que cōmota tonitrua mentiebat. ¶Eodē aūt tpe sctūs torpes q magn⁹ erat in palatio cesaris spū dei tact⁹ a sctō antonio pbytero q in latere mōtis ptiguo ciuitati latebat occulte baptizat⁹ ē: t reuertēs domū ab āgelo sibi apparē te i fide confirmat⁹ ē. Hoc audiēs nero cesar: torpetē capi sacrilico ppiquo suo puniēdū dimittit: ipe vo romā redijt. Sacrilic⁹ vo torpetē primo in carcere triduo ferrovinctū affixit. Deinde ad colūnā ligarū cedi fecit: sz orāte sctō colūna corruit: et sacrilicū cū. l. paganis oppressit. Quē filij sacrilici siluin⁹ noīe p noctē in rota ligauit. Mane vo bestijs exposuit. leopard⁹ eū ad pedes sci, pcidēs māsuet⁹ redditur: leo vo vbi in eū impetū fecit subito mozit. Q̄ cernēs euellinis cōciliari⁹ ipatoris ad xpm cōuersus est: t a siluino decollat⁹, v. kalen. maij. ¶Dein-

de oratione corpetis templū cum omnibus syderū figuris ⁊ eius edificijs ab angelo subuersum est: ⁊ idolū diane in puluerē redactū. Propter qđ iussu fluuini iuxta mare vbi flumē arni in equor decidit: sanct⁹ martyr educit: ⁊ ibidez capite truncat tertio kalē. maij. Cuius corpus in nauicula carīosa cū cane ⁊ gallo in mare exponit: vt vel a bestijs roderet: vel in mare mergeret. Angelo tamē duce nauicula ad hispaniā deuenit. Et a senatrice xp̄iana celerina noīe q̄ regni dimidiū obtinebat in sonis diuinitus admonita corpus sancti reperitur in portu qui dicitur sinos: ⁊ iuxta littus honorifice sepelit decimosexto kalē. iunij: vbi postmodū ecclesia de super suo noī fabricatur. Et festum eius die ipius depositionis ibidē celebratur.

¶De translatione sancti Syri episcopi. Cap.ix.

Translatio corporis sancti Syri epi papiensis ab incolis eiusdē ciuitat decimosexto kalendas iunij celebrat. Cuius corpori dns tantam gratiā cōtulit: vt etiam ipius contactu mortuum suscitaret. Cecis visum: surdis auditum: claudis gressum preberet: multosq̄ languentes a diuersis infirmitatibus sanos efficeret ⁊ obsessos a demonijs liberaret.

¶De sancto Sophonia prophęta. Cap.x.

Sophonias ꝓpheta filius chusi: filij godolie: filij amasie: filij ezechie: vt ex textu ipius ꝓphetie liquet in dieb⁹ iosie filij amon regis iuda ꝓphetauit: in duabus: vicz tribub⁹ israel. Jam essi decez tribus in assyrios translate fuerant. Dirigitur autem eius prophetia contra nationes in lectione comprehensas. Prenuncians eis futurum iudicium. Populo vo suo israel salutem et ciuitati hierusalem restaurationem tunc temporis tribuēdā prout textu lectionis denūciauit. Cū essi hieremias ⁊ alij multi prophete excidiū hierusalē ⁊ populi captiuitatem futurā predixissent. Hic solus in consolatione populi sui: ne ex hoc natiōes cōtra dei populū animosius insultarent: non soluz gentibus iudicium cōminat: sed etiā plebi sue reuocationem ⁊ hierusalē reedificationē predicat. Hieremie essi contemporaneus fuit. Et quasi secum eodē tpe ꝓphetauit. Hierusalē tamē nec destructionem nec populi sui in babylonem translationē aspexit. Nam ante illa tempora in diebus: vicz ioachim filij iosie regis iude cū patrib⁹ suis in pace dormiuit. Et sepultus est in hierusalē decimoquinto kalendas iunij. Hec hieronymus et iosephus: ⁊ ex hystoria scholastica. Hic sanctus ꝓpheta ex numero est illoz. xij. qui minores dicunt. ⁊ Ecclīastici. xlix. in sanctoz patrū catalogo conscribuntur.

¶De sancto Dioscoro martyre. Cap.xi.

Dioscorus lector et martyr apud egyptū passus ē. In quem presens detentū multa ⁊ varia tormēta exercuit: ita vt vnguibus carnes eius effoderet et lāpadibus eius latera inflā maret. Sed celestis luminis fulgore perterriti cecidērūt ministri. Nouissime laminis ardentib⁹ adustus martyriū cōsumauit. xv. kalē. iunij. Hec hieronym⁹ in martylogio suo.

¶De sancto Venantio martyre. Cap.xij.

Venantius martyr in ciuitate camerina passus est tēpore decij cesaris. Qui a prefide tētus cum christū dominuz confiterent: primo quidem fustibus cesus: deinde in carcere missus: ⁊ ab angelo cōfortatus est. Inde eductus leonibus exponit: sed ipsi eius pedib⁹ ꝓcumbentes māsuetissimi reddunt. Deinde pedibus appēsus verso deorsum capite faculē ardētes ei⁹ vertici supponunt. Et cū hoc etiā genus supplicij tolerasset manib⁹ ⁊ pedb⁹ extenditur: ⁊ ignis ei⁹ vētre solūmodo accendit: et sic medijs partib⁹ diutius incēsus affligit. Nouissime cū oia supasset: gladio caput eius precidit. Corpusq̄ ipius in eadē ciuitate a fidelibus tumulat. xv. kalen. iunij.

¶De sancto Felice episcopo et martyre. Cap.xiij.

Felix episcop⁹ apud spaletesi. vrbem sub maximiano imperore passus est. Qui cū xp̄z dominū predicaret a iudice comprehensus post plurima supplicia gladio cedēte martyrij palmā adeptus est xv. kaleu. iunij. Hec ado in martylogio.

¶De sancto Pudente discipulo et confessore. Cap.xiiij.

Pudens confessor ciuis romanorum nobilis filius pudici illustris ⁊ priscille fuit: ⁊ marit⁹ sabinelle: ex qua duas filias procreauit: scilicz potentianam ⁊ praxedem. Quas vtpote christianissimus non soluz per manus pastoris prebyteri baptizari fecit: sed etiā in lege diuina plenius eruditus: et ad obseruantiam virginitatis induxit. Hic enim a beato paulo apostolo doctus fuit: qui domum suā in ecclesiaz edificauit: qua et per ma-

nus pñ pape consecrari fecit. Nutritor nanq; pauperū ⁊ susceptor peregrinorū summa ambitione fuit. Et post multa sanctitatis opa laudabilia ī pace q̄euit. xiiij. kalē. iunij: vt dicit ado.

¶ De sancta Potentiana virgine. Cap. xv.

POtētiana ꝯgo filia fuit beati pudentis et sororꝫ prædis nobilissima romanorꝫ. Hec post mortē parētis vtriusq; omnē facultatē suā cū sorore diuidēs: ceperunt ambe ditissimū patrimoniū vendere: ⁊ pecunias pauperibus erogare: in ecclesia ꝯo quā pater illarū constructerat in locorꝫ bis: q̄ dicitur in vico patricij: quā prefatus pater earū pudēs in titulo beati pastoris dedicauerat; cū consilio Pij pape baptisteriū construxerūt: cupientes vt familia vtriusq; earū die sctō pasche baptizaretur. Quos a numero. xcvi. manumissos beatus pius epūs aquis salutaribus abluit. Ibiq; per sanctos presbyteros et clericos die noctuq; diuina celebrari mysteria: ⁊ multos baptizari faciebant. Post multorū itaq; martyrū exhibitas venerabiliter sepulturas: post oēs facultates suas pauperū viscerib⁹ inclusas et Christo fideliter cōmendatas: potētiana in sancto virginitatis proposito de terris ad Christū migrauit decimoquarto kalen. iunij. Sepulta iuxta patrem suum via salaria in cimiterio prisscille temporibus antonini imperatoris.

¶ De sancto Johanne martyre. Cap. xvi.

TObannes martyr temporib⁹ maximiani imperatoris apud alexandriam passus est. Hic primum vocat⁹ neanias gētilitate dedit⁹ a matre theodosia gētile primaria elie ciuitatis maximiano cesari antiochie degēti presentat⁹: ⁊ ab eodem dux alexandrie effectus est: vt christianos ibidem persequeretur. Cum autem nocte quadam cum militibus suis versus alexandriā iter ageret: luce celesti circunfusus: christoq; sibi visibiliter apparente ad instar beati pauli apostoli ad terram prosternitur: in fide christiana admonetur: ⁊ ad dominum repente conuertitur: veniens igitur alexandriam crucem sibi secretius fabricari fecit: in qua diuinit⁹ nomē domini emanuel sculptum repperit. Et cum exercitus agarenorum alexandrie fines inuasissent: et alexandrinorum filias rapuissent: ipse collecta gente sua crucem illam deferens agarenos pene innumerabiles in fugam vertit: et eorum multitudinem cecidit et strauit: nullo de suis vel ad modicū vulnerato. Reuersus aūt a matre que ipsum alexandriam secuta fuerat: inuitatur: vt oūs pro triumpho habito immolaret. Qui templū ingressus idola argentea confregit: ⁊ pauperibus erogauit. De quo a theodosia matre maximiano delatus est. Qui ab antiochia per litteras vltioni p̄sidi mandauit: vt neaniā tentū immolare compelleret: aut diuersis supplicijs puniret. Ultio igit⁹ iohannē comprehēsum: ⁊ idolis sacrificare abnuentē ī equuleo suspendi fecit: ⁊ a q̄tuordecī viris vicissim diutius lacerari: ficq; quasi mortuū in carcere trudi. Nocte ꝯo a christo cū angelis et luce nimia sibi apparēte confortat: plagis oīb⁹ sanat⁹ reddit: nomenq; suū primū quod erat neanias iohānis nomine commutat: inde eductus ⁊ sacrificare suasus cuz templū introisset triginta sex statuas idoloꝝ vertit. Quapropter multi de militibus in dño crediderūt: qui a sancto leontio episcopo baptizati: ab vltione p̄side in christi confessione decollati sunt. Johānes ꝯo ferro onustus iterum in custodia detinet: vbi existens duodecim mulieres ad se veniētes cū matre theodosia conuertit ad xp̄m. Quas vt christianas p̄ses cōperuit ipas oēs equuleo suspensas ⁊ vnguibus laceratas ac lateribus adustas carceri tradidit vna cū theodosia matre iohannis: que sanctas illas martyres in carcere refouebat. Ipsasq; omnes leōtius baptizauit. Sequenti ꝯo die inde omnes cum theodosia educte: p̄mo lapidibus ora earum contusa sunt: deinde extense ⁊ virgis cese: et post hec manicis ferreis cādētibus adustę sunt: nouissime decollate sunt. ¶ Post hec autem sanctus iohannes eductus instrumētis ferreis facie concisus ceruice plumbatis p̄cussus. Iterū carceri mācipatur: vbi multa miracula fecit ⁊ demonia eiecit: multosq; ad xp̄m conuertit. Interea defuncto vltione a flauiano successore eius gladio necari iubet. Sed dux illū spiculator⁹ p̄cutere vellet mortē subito: ⁊ iohannes ad p̄fidē reducitur. A quo iterū appensus neruis cedit: carbonib⁹ incendit: plagisq; sale p̄fundit. Dehinc āte ip̄z depositū idolū statuitur: thusq; in manu ei⁹ imponitur: ⁊ ignis subtermittit: vt vel thurificaret vel manū exureret: qui cū per duas horas manum in igne immobiliter tenuisset. tertio intra carcerē appendit lapidibus in pedibus alligatis. Sed ab angelo solutus et oīa eius vulnera solidata sunt. Deinde in caminū ignis iniectus flamma dispersa ministris adustis: ipe illesus permāsit. Nouissime iubēte flauiano gladio in gutture p̄cussus: ⁊ lancea in pectore transfixus martyrū consumauit. xiiij. kalēdas iunij. Sepultusq; est alexandrie circa annū dñi ducentesimum ⁊ octuagesimū quartū. Corpus ꝯo eius inde constātinopolim translatum. Inde a iohāne priore mōasterij sancti danielis de venetijs surreptum: ⁊ venetias ad ipsum locum delatus est anno domini millesimo ducentesimo ⁊ decimoquinto nonas iulij; vbi ⁊ quiescit miraculis crebris pollens.

¶ De sanctis calocero ⁊ Parthemio martyribus. Cap̄.xvij

Calocerus et parthemius rome passi sunt sub decio cesare: qui cum essent eunuchi triphonie vxoris decij prior quidem prepositus cubiculi: alter ꝟo primicerius deprehensi ab imperatore ꝙ essent christiani: nolentesq; sacrificare idolis ab eodem gladio occisi sunt. Quorū corpora via apia a fidelibus sepulta sunt. xiiij. kalen. iunij.

¶ De sancto celestino papa primo ⁊ confessore. Cap̄.xviij.

Celestin⁹ papa huius nominis primus natione romanus ex patre prisco. Bonifacio papa primo in episcopatu romano sucessit. seditq; ānos. viij. menses. ix. Hic cōstituit vt psalmus Judica me deus ⁊c. diceretur añ introitū misse: ⁊ psalmi dauid ante sacrificiū cū introitu psallerentur cantando ex omnibus antiphonatim: quod antea non fiebat: sed epistola pauli: ⁊ euāgeliū dicebantur. Et ex hoc instituto excepti sunt introit⁹ de psalmis ⁊ gradualia similiter ⁊ offertoria ante sacrificiū. Hic misit sanctum Britium filium ⁊ successorem sancti martini turonensis in britaniā ⁊ conuertit omnes ad fidem. ¶ Huius etiam tempore tertia synodus vniuersalis ephesina ducentorum patrum collecta est ephesi: iussu pape huius celestini et theodosij iunioris. In qua damnatus est nestorius duas personas in xp̄o asserens ⁊ condemnatus anathemate: ⁊ confirmatū est in xp̄o vnā esse personā in duabus naturis. Et vt beata maria theothece: id est mater domini appelletur. Qui etiā sepultus est in cimiterio priscille via apia. Et cessauit episcopat⁹ dies vigintinouē. ¶ Hic predicte ephesine synodi decretum dictauit: ⁊ in vnum volumen clausit: atq; ad omnes ecclesias direxit.

¶ De sancto Celestino papa quinto Cap̄.xix.

Celestin⁹ papa huius nominis quīt⁹ alio nomine dict⁹ petrus de murono nicolao pape quarto: qui fuit de ordine minorum in episcopatu romano successit āno domini millesimo ducētesimo ⁊ nonagesimo quarto. Seditq; in apl'ica sede mensibus sex: ⁊ dies quattuor: videlicet a. vij. kal'. iulij vsq; ad. iiij. kal'. ianuarij. Cum eñ sedes apl'ica per obitū dicti Nicolai quarti: annos duos: ⁊ menses tres vacasset ad suasionē domini latini cardinalis hostiēsis ordinis predicatorum iste in summum pontificem electus est. Qui vocat⁹ petrus de murone ante papatū heremiticam vitam ducebat ⁊ multos bonos discipulos fecit. Fuit autem vir magne abstinentie ⁊ orationis: ac regi karolo deuotus. Qui vbi electus est pontificatum renuebat: sed ad magnam instantiam karoli ⁊ totius regionis recepit papatum. Fuit autem electus Perusij: ⁊ postq̄ creatus est de consilio regis karoli noluit venire ad locum cōmunem vbi electus fuerat: prout ei scripserant cardinales: sz mandauit eis vt ad se venirent: ipse autem venit aquilam: quo et cardinales ad eum venerunt ibiq; coronatus est. Sed anteq̄ de Perusio cardinales recederent dominus latinus infirmatus perusij decessit. Fueruntq; in coronatione ipsius plusq̄ ducenta milia hominum. Ad quem multitudo maxima conueniebat: tū propter pontificalem dignitatem: tum propter sanctitatis famam. Statimq; post eius creationē ad petitionē regis sex̄ cardinales fecit: videlicet dominum Landulphum de neapoli: fratrē Thomā de ordine suo: ⁊ archiepiscopum beneuentanum: dominum Guilelmum de pergamo cancellarium regis karoli: dominum Johānē monachum archiepiscopum lugdunensem: dominū Beraldum archiep̄m bituricensem. Hic in gratijs fuit largissimus adeo: ꝙ etiam indiscrete faciebat: vtpote quia inexpertus plerunq; decipiebatur: vnde a cardinalib⁹ inductus sub conscientie pretextu incitabatur ad renunciandum. Qui ad petitionem regis karoli neapolim venit. Sed dum rex̄ ipsius renunciationi omnimode obuiaret: hoc non obstante: vir sanctus bona conscientia motus: primo facta constitutione: in quibus casibus papa resignare potest: resignauit papatui in manibus collegij: facto festo dominice natiuitatis: q̄ renunciationem eius successor bonifacius autenticauit: quam habes de renunciatione libro sexto. Cui fidem facit. quod fecit clemens papa primus huius nominis: vt in catalogo pontificum habetur. Post cessionem ꝟo ad electionem processum est neapoli sub rege karolo. Et electus est dominus Benedictus caietanus diaconus cardinalis: postea vocatus bonifacius octauus quod fuit anno domini millesimo ducentesimo ⁊ nonagesimo quarto. Celestinus autem sedit a septimo kalendis iulij vsq; ad. iiij. kalē. ianuarij. Et cum post cessionē ad heremū redire vellet: a Bonifacio successore detinetur: ⁊ in quodam castro dicto funiculus in honesta custodia non tamen libera cōcluditur: vbi miraculis clarus postmodū moritur. xiiij. kalen. iunij. Et in quodam sui ordinis monasterio: quod dicit̄ sancti antonij retro altare sepelitur. Anno domini millesimo trecentesimo secūdo. Et a clemente

papa quinto apud auinion. postmodum canonizatur millesimo tricentesimo t tridecimo miraculis eius in orbe ppalatis.

¶De sancto Celestino confessore. Cap. xx.

Celestin⁹ confessor t monach⁹ floruit tēpore theodosij iuniozis. Qui de monasterio suo ad parentes in modum libelli scripsit epistolam omnibus deum desiderantibus necessariam: sanctitate conspicuam sermone lucu lentam. Cuius exhortatione vite ipsius perfectio deprehēdi potest: q⁹ vir sanctus nō potuit aliter docere q̄ vixerit. hec vnicēti⁹ in speculo.

¶De sancto Juone presbytero. Cap. xxi.

Juo p̄sbyter t monus confessor apud trecheſi. ciuitatē claruit in diebus nostris canonizat⁹ p clementē papā. vi. Hic ex britānia patre habeloro: matre azora ſm carnē nobilitate scl'i pollentib⁹ genit⁹ in vico ville martini iuxta trecho reſi. ciuitatē cōstituto t nutrit⁹ ab annis infantib⁹ deuote deo seruire cepit. Qui annoz. xiiij. parisius missus fuit: ibiq̄ in scientijs primitiuis optīe fundat⁹ ad studiū aurelianeſi. se trāstulit p sacre theologie t canonū sciētijs acquirendis: vbi tā studioz gratia: q̄ sctitatis a vino t lautis ferculis: ac delitijs cunctis abstinuit: t corpus macerans orationibus vacabat pudicitiā ppetuo seruās. Inde ab archidiacono⁹ redonense p iudice curie postulatus gratis accepta officiū ip̄m cū multa charitate t solicitudine exercebat: t nihlomin⁹ quottidie ad lectionem theologie intrabat: miserabilib⁹ psonis oppressis subueniēs: iusticiā summopere fouens: iniqs psequēs: t discordes ad pacē reducens: opibusq̄ mīe iugiter intendebat. De cui⁹ fama postq̄ ad ep̄m trecheſi. puenit: ip̄m in vniuersalē sue curie iudicē assumpsit. In quo officio postq̄ aliquo tpe virtuose se gessit: ad meliorē vitā. s. cōtemplatiuā trāsire cupiēs officio resignauit: t ecclesie parecialis de iohenech cuius erat rector seruitio se prorsus mācipauit. Pannos delicatos quos prio iuxta statū suū vestierat oīno dimisit: t vestes rudes albas t modicī p̄cij induit: indeq̄ habitū actī religiosum portauit. Cilicio carnē domuit: cūctis ieiunijs ab ecclesia indictis in pane tīm t aqua ieiunauit: ceteris diebus mira corp⁹ abstinētia macerauit. oīoni t contēplationi maiorī tpis pte vacabat. Aliqñ integra septimana sol⁹ in sua camera cōtēplationi intētus pseuerauit: nullo cibo corporeo substētat⁹: qui tñ extēs nullā in facie debilitatē oñdit. Missam etiā dieb⁹ singulis celebrabat. Cui aliqñ dū corp⁹ dñicū eleuaret: globus igneus sup caput ei⁹ cūctis videntib⁹ t stupentib⁹ apparuit. ¶Pauperes in domo p̄pria charitatiue suscipiēs: eis largiter ministrabat: nec nunq̄ sine pauperib⁹ hospitib⁹ essevolebat. Nā pauperēvnū cū vxore t. iiij. filijs p nouē mēses in domo retinens eis de victu t vestitu puidit. Domū etiā quādā dispositerat iuxta suā cū lectis t alijs necessarijs p suscipiēdis egenis: q̄ bus ipemet invilib⁹ ministerijs obsequēs sepi⁹ cū eis in mēsa comedebat: multis miraculoz signis effulsit. ¶Cū aliqñ in domo sua p ei⁹ vartum vnic⁹ panis solūmō reptus esset: t beatus iuo multis venientibus pauperib⁹ subueniri vellet: vicario murmurāti medietatē panis dedit: aliā inter pauperes diuisit: medietasq̄ p̄ria diuisa cūctis ad esum satisfecit. Cū aūt in mensa cū vicario p̄dicto sederet mulier alias iussa tres panes maximos t cādidos viro dei p̄sentauit: t ab eo inuitata dū recubuisset subito nusq̄ cō paruit. ¶Alias etiā de vnico solo pane quē habebat: infinitos quasi pauperes ad se venientes refecit. ¶Alias quoq̄ pauperi elemosynā petenti cū nil aliud dādū haberet caputiū suū p̄buit: t discoopto capite trāsiēs post iter medie leuce idē caputiū in capite suo sibi repositū deuinit⁹ inuenit. ¶Cū maxīa fames regionē occupasset: ip̄eq̄ famulis mandasset: vt frumentū qō habebat in arca repositū pauperibus distribuerēt: illiq̄ triticū q̄si totū ex arca furto sublatū inuenissent: sctūs p̄fessor in oīone se dedit t redeūtib⁹ famulis arca frumēto repleta inuēta fuit. ¶Mulier q̄dā lōga infirmitate detēta dū secū discūberet: t cōedere nōvalēs vinū de calice ī quo ip̄e bibebat sumpsisset cōtinuo liberat. ¶Quēdā etiā virū triēnio a spū malignovexatū in lectulo suovna sola nocte ad q̄escēdū secū cōponēs mane a demone ereptū ad ppria remisit. ¶Cū quidā hoies p̄ pōte edificādo trabes plurimas cōgregassent ip̄aq̄ ligna nimis breuia ad opus inuenta fuissent: oīone sctī trabes ad loci sufficiētiā plōgate inuāte sunt. ¶Ad domo cuiusdam signo crucis edito sine vlla rerū amissione ignē penit⁹ effugauit. Cū tñ domus tota iā incēdio conflagraret. Patrē t filiū dudum inter se discordes missam p eis celebrans ad pacē reduxit. Pro ecclesia dei t pauperibus cōtra magnates quoscq̄ se opponebat: t in curijs iudicū p eisdem aduocās intrepidus assistebat: vrbes etiā t vicos circuiēs verbū dñi solicitus p̄dicabat: t multos ad penitētiā conuertebat. Qui dum semel ad p̄dicandū accederet: t pontem quendā trāsire deberet: inuenit eum ab inundante flumine occupatū: sed signo crucis edito aque mox diuidūtur: t postq̄ sanctus trāsijt subito ad statum p̄ristinum reuertuntur. ¶Cum pauperē quedā vlcerosum t despectū ac habitu vilem ad mensem inuitasset: t ambo in eadem scutella comederent: repente pauper ille pulcher t splēdidus t niueis indut⁹ apparuit: t post morulā ex oculis omnium euanuit. ¶Alias etiā eidē ad mēsam sedēti auis quedā

candidi et viridis coloris super eum resedit: que etiam a sancto manu se capi permittēs dudū in mēsa quieuit: nec nisi ab eo licentiata recessit. ¶Die quadam dum in sacristia ecclesie sue pro defensione thesauri domus dei: quem quidam ex clericis distrahere volebāt sederet: columba splendida superuolauit. Cuius fulgore tota ecclesia coruscauit. ¶Hospitatus a quodam nobile ⁊ in camera sua ad dormiendum positus: media nocte ipse nobilis diuinit⁹ excitatus ⁊ monitus vt ad cameram suam iret: illuc accessit: iuuenem abisse vidit. eumq; requirens in cōcaua rupe penitentiam agentem inuenit. ¶Obitum suū sibi a domino reuelatum et prescīuit ⁊ predixit: ⁊ dum infirmus decumberet nunq; abstinentiam consuetam dimisit. Ad extremaq; deueniens sumpto viatico ⁊ sacra vnctione: per totam noctem diei sabbati apertis oculis ad crucem intentus perstitit: ⁊ in silentio ozās in auroza sequētis diei dominice que fuit infra octauā ascensionis decimonono mēsis maij: videlicet decimoquarto kalē. iunij spiritū deo feliciter emisit. Cuius corpus in ecclesia trechorensi sepultū quiescit: ⁊ in miraculis que per eū xp̄s iugiter operat gloriosus viuit.

¶De sanctis Eustathio ⁊ socijs martyribus. Cap̄. cxxj.

Eustathius cum vxore Theopista et filijs Agabito et Theopisto rome sub Adriano principe passi sunt. Temporibus enim traiani imperatoris erat quidam magister militum nomine placidus qui licet gentilis esset: operibus tamen misericordie ⁊ hospitalitatis assidu⁹ ⁊ iusticie intentus: oppressis subueniebat. Cui vxor nobilis duos filios procreauit: quos ipsa mater propria educauit. Erat autem strenuus ac potens in bello: ⁊ oēs barbari subiugabantur ab eo. Et quia misericordie operibus insistebat: ad viam veritatis meruit illustrari. Quadam die cum venationi insisteret: cunctis circa gregem ceruorum insistentibus militibus suis: ipse vnum ceteris maiorem in siluam vastiorem insecutus est. Et cuz in quandā rupis altitudinē cōscendisset: ⁊ placidus vt eū caperet approp̄inquasset: inter cornua eius formā crucis fulgentē vt solē: ⁊ imaginem xp̄i conspexit: territusq; de equo ad terrā cecidit. Christus ꝺ̄o per os cerui sicut olim per asinam balaam ei locutus est dicens se esse christum quem ille ignorans colebat. Et cuius ad eum elemosyne ascenderent: quinq; illius gratia ad aīal illud deueneret. Cui cū placidus peteret: se reuelari plenius ꝺ̄d esset. Christus ei per os cerui mysteriū mūdane creationis et humane redemptionis: diuineq; incarnatiōis: passionis ⁊ resurrectionis patefecit addens vt se baptizari faceret: si ab eo saluari vellet. Mādans vt premissa sue cōiugi nūciaret: vt et ipsa quoq; secum crederet: ⁊ die sequēti ad ip̄m locum reuerti deberet: cui domin⁹ que ei futura essent plenius panderet. Placidus igitur iam perfecte credens: ⁊ de fide nostra informatus domū redijt: ⁊ predicta omnia vxori reserauit. que nocte precedēte christus sibi apparuisse dicebat: ⁊ sibi prenūciasse ꝙ ipsa cū viro et filijs ad se accedere deberent. Nocte igitur media perrexerūt simul placidus ⁊ vxor cum duobus filijs suis ad presbyterū vrbis iohānē occulte omni eoruz familia ignorāte: qui eos in christi nomine baptizauit: ⁊ placidū eustathiū vxorez theopistam: duos ꝺ̄o filios suos paruulos agabidum ⁊ theophistum nominauit. Mane autē eustathius sub pretextu venatiōis cum paucis militibus exiuit: ⁊ ipsos quasi ad feras inuestigandas circūquaq; dispergens solus ad locum accessit: vbi et formam prime visionis aspexit. Dñs essi eidem apparuit eumq; de precepto lauacro cōmēdauit: mīrasq; ⁊ duras ei tētatiōes futuras p̄dixit: ⁊ vt patiēter oīa toleraret: ⁊ cōtra diabolū dimicaret admonuit: addēs ꝙ p tētationes durissimas ⁊ varias oportoret eū alterum Job mundo demonstrari. Qui in oratione prostratus ad omnia se paratuz offerebat: virtutē tamen constantie sibi donari a domino supplicabat. Sic domin⁹ celos eustathio conspiciente conscendit: et ipse domum rediens hec omnia coniugi nūciauit. ¶Post paucos igitur dies egritudine pestifera cūcti serui eius ⁊ ancille interierunt: vt ne vnus quidem ex miraculo remaneret. Deinde post aliquot dies equi et omnia pecora eius: et diuersi generis animalia mortua sunt. Qui quasi ad pestilentiam euitandam: discessit de domo sua cum vxore et filijs. Quidam autem scelestes per noctem in domum eius irruerunt: et cuncta asportantes: domum auro et argēto: et rebus omnibus spoliarunt. Ipse ꝺ̄o cum vxore et filijs nudus aufugit. Qui cum ruborem verentes ab vrbe occulte discessissent: vt in egyptum pergerent: tota eorum possessio per malorum rapinam ad nihilum redacta est. Imperator autem totusq; senatus pro tam strenuo viro multum dolebant: de quo nullum indicium habere poterant. Cum ergo iter agerent Eustathius cum vxore et duobus paruulis approp̄inquauerunt mari: ⁊ nauem patroni barbari ascendentes in ea nauigare ceperunt. Dominus autem nauis vxorem eustathij speciosam cōcupiuit. Et cum transfretassent ab eo naulum exegit: quo non habente vnde solueret: vxorem pro naulo retinuit. Et cum Eustathius contradiceret: ipsum in mare iactari mandauit. Sicq; sanctus martyr vxorem reliquit: et accipiens infantes

nauem concitus exiuit ⁊ abijt. ¶ Cumq; ad fluuium peruenisset: propter aquarum inundantiam non est ausus cum duobus paruulis pertransire: sed vnū maiorem in ripa deposuit: et alterum minorem transportauit: ⁊ dum pro alio rediret: ⁊ circa medium fluminis esset ecce leo maiorē: minorē ꝙ lupus inuasit: ⁊ asportauit. Qui capillos euellens ⁊ deflens: se in fluuium necare voluit: nisi illū diuina prouidentia custodisset. Pastores autē leonem vnū puerū asportantē insecuti sunt: quē leo intactum dimittēs aufugit. Similiter aratores post lupum inclamantes alterum infantē incolumen liberarūt. Utriq; ꝙ pastores ⁊ aratores de eodē vico existentes pueros nutrierunt. Eustathius ꝙ hec nesciens: sed pro vxore ⁊ filijs ad modū dolēs cum lachrymis ad quendā vicum deuenit: ⁊ sibi mercede per annos. xv. agros illorū hominū custodiuit. Filij ꝙ in alio vico nutriti se fratres esse nesciebant. Dñs autem vxorē eustathij intactam conseruauit: quam ille barbarus morte preuentus incognitam dereliquit. Que apud matronā viduam degens: viridarium eius custodiebat. Imperator autem a barbaris molestatus: placidiq; recordatus talem se hominez amisisse dolens missis militibus ipm per vniuersas mundi partes requirebat. Promittens his qui eum inuenissent diuitias et honores. Duo autē olim ex militibus placidi ad eius vicū deuenerūt. Quos eustathius recognoscēs: sed ab eis incognitus eos in hospitium suū duxit: eisq; benigne ministrauit. Et recordatus status sui lachrymas cōtinere nō valēs sepius exiēs fleuit: ⁊ inde lota facie ad eos introiuit: Quam illi paulatine discernentes: ipm tamen ex cicatrice quam in fronte gestabat quamq; in bello habuerat recognouerunt. Quē amplexātes: ⁊ vti suum dñm honorantes cū ipm de vxore ⁊ filijs interrogassent ⁊ ipse omnia exposuisset: cōcurrentibus omnibus vicinis ⁊ qualis placidus fuerat audientibus: ꝙ eum iuxta condignum non tractauerant veniam postulabant. Sicq; milites ipm honorifice indutum: romā ad traianū imperatorem deduxerūt. Qui eius audiens aduentū eidem occurrit: ⁊ ipm videns in oscula eius ruit. Cumq; ei eustathius que ei cōtigerant enarrasset: ⁊ imperator ipm ad officium pristinum restituisset. Eustathius numeratis suis militibus: cum paucos contra tot hostes repperisset: iussit tyrones collegi pruicos ⁊ ciuitates: vū ⁊ terra illa in qua filij eius enutriti fuerant cum duos tyrones dare teneretur filios eustathij iuuenes aptos ad exercitus destinarunt. Eustathius ꝙ eos elegantes videns ⁊ moribus cōpositos: inter cōuinas suos eos ascripsit. Profectus igitur ad bellū ex hostib⁹ triumphauit: ⁊ rediens victor exercitum suum triduo in loco vbi cōiunx eius morabatur quiescere fecit. Duo ꝙ adolescentes in matris tabernaculo: matre tñ incognita hospitati sunt. Et sedētes circa meridiē ⁊ mutuo confabulantes exponebant sibijnuicē q̄ recordabant: vel q̄ ab eorū nutritoribus audierāt de infantia sua. Et cū maior minori ordā enarrasset: ⁊ ille ecōtra q̄ a rusticis audierat retulisset: fratres se mutuo amplexātes ꝙ essent germani recognoscebant: qui tñ eor parentes fuissent aliter nescie bant. Quod cū mater eor audiuisset: dū apud se tractauit: an illi filij sui essent. ¶ Altera aūt die magistrū militum adijt: ⁊ eum interpollans omnia aduersa que sibi contigerant enarrauit. Quod ille audiens eā vxorē suā esse recognouit: ⁊ illa ipm virum suum cōparuit. Sicq; alter in amplexus alterius irruerūt. Cūq; theopista virū de filijs quesiuisset: ⁊ ille ipsos a feris deuoratos asseret: cūctaq; per ordinē enarrasset: Et illa ecōtra que a duobus iuuenib⁹ audierat retulisset: vocati sunt iuuenes illi a magistro militū: ⁊ qui fuerāt interrogati. Qui dū omnia eor gesta put recordabant vel audierāt retulissent: cognouerūt parētes ꝙ filij sui eēnt. Et ruentes in oscula inuicē cōgandebāt. Omnesq; exercitus tā de habita victoria ꝙ de inuētione illor plurimū letabat. Cū ergo rediret ad vbē traianū defunctū repperit: ⁊ adrianū paganissimū ⁊ crudelē ei successisse inuenit. Qui tas ꝙ victoria susceptā ꝙ ꝙ inuētione suor eustathiū magnifice suscepit: ⁊ magnū cōuiuium preparauit. Altera ꝙ die templū deorū adijt sacrificaturus pro victoria barbaror. Quo dum eustathius intrare nollet: eumq; imperator xp̄ianū cū vxore ac filijs didicisset: eos nudos in harena statuit: ⁊ eis leonem ferocē dimitti fecit. Qui demisso capite eos adorās a sanctis humiliter recessit: ꝓpter quod miraculū multi gentilium conuertūtur. Tunc imperator bonē eneū incēdi iussit: ⁊ sanctos introcludi mādauit. Qui orantes ⁊ se dño cōmēdātes ac pro se in oi periculo inuocātibus deū orantes: bonē intrauerūt: ⁊ in pace spiritū domino reddiderūt. Tertia ꝙ die de boue educti sunt sic penitus inusti: vt nec capillos eorū ignis tetigisset: nec pilos corporis cōsumpsisset. Quorū corpa a christianis digno honore tumulant: vbi in eor memoriam oratorium fabricatur. Qui passi sunt. xiij. kalendas iunij: circa annum domini. cxl.

¶ De scā Babilla ꝙgine ⁊ mar. Cap. xxiij.

Babilla virgo ⁊ martyr ex regio genere neptis galieni imperatoris fuit. Cum aūt ad eugeniā virginē rome existentē multe sancte virgines cōuenirent: illa ad eam peruenire non valens: per internūciū ei significat: qualiter xp̄o fuire cupie-

bat. Ad quam eugenia eunuchos suos prothū ⁊ hiacyntū quasi sub specie ei famulandi destinauit. A quibus sancta virgo latenter edocta ⁊ a sancto cornelio papa baptizata est. Sed ab vna ex ancillis suis: q̄ esset xp̄iana pompeio ipsius illustrissimo sponso accusatur. Et ab eodem subito superueniēte cum prtho ⁊ hiacynto orans in cubiculo inuenitur. Lūcq̄ post multas persuationes ip̄m babilla a se repulisset: misit ad eam multas matronas: que ip̄am ad coniugium iuuenis horrabantur. Quod cū illa oīno renueret: ⁊ matronas omnes licentiasset. Pompeius ip̄ius sponsus galieno imperatori virgi nē accusauit. Et decretū est ab imperatore vt aut spōsum suū acciperet aut gladio interiret. Conuenta de hoc respondit se xp̄m regē regu sponsum habere. Et renuens assensum prebere: q: ex imperiali genere erat ⁊ publice audiri non poterat intra domū suam gladio transuerberata est. xiij. kalē. iunij: ⁊ via salaria sepulta.

¶ De sancto Baudelio martyre. Cap. xxiij.

Baudelius subdiaconus ⁊ martyr apud nemausum galliarū vrbē passus est. Hic cum die quadā sup caput sctī euuurtij eccle siaz cōsecrātis vidisset lucē celit? effusam: ⁊ manū dñi se benedicentem ad martyrium quasi diuina inspiratione animatus est. Audiens autē gothor rabiē in gallijs perstrepere nemausum accessit: ⁊ gentiles sacrificantes redarguere cepit. Ab eis igitur detentus diris supplicijs afflict?: fustib? cesus: in equuleo suspensus: ⁊ diutissime tortus: atq̄ lateribus flammis adustus cuz in fide xp̄i immobilis inter oīa tormēta pfisteret: nouissime bipēni capite cesus est. de cui? corpore sanguis emanans in lac conuersus: multos egros inde perfusos sanauit. Hora quoq̄ decollationis eius voces angelice psallētes audite fuerūt. Corp? aūt ei? a fidelib? in ipa vrbe tumulatū est: ecclesia desuper edificata. De cuius tumulo laur?arbor exorta ⁊ mirabil'r p ecclesie parietē egressa multo tpe ibidez permansit. Cuius foliis tacti languidi curabant: demōesq̄ ex obessis corporibus pellebant. Qui passus est. xiij. kal'. iunij.

¶ De sancto Austregisillo episcopo. Cap. xxv.

Austregisillus epūs bituricen. floruit ī gallijs tpe heraclij imperatoris: vt ait sigibertus. Qui inter cetera virtutū miracula: cū molendinarius quidā die dominico vellet mollam emendare: ipsamq̄ dum tereret: eius manus ferri manubrio adeo adhesit: q̄ nullo modo poterat amoueri: cunq̄ ad sanctum episcopum confugisset: ip̄m penitentem ⁊ delictuz confitentē confestim vir dñi liberauit. Sepultusq̄ est bituricę. xiij. kalendas iunij: vbi signis admirandis refulget.

¶ De sctō Constātino imperatore. Cap. xxvi.

Constātin? magn? imperator sanctissim? q̄uis a pluribus latinorū iustus ⁊ sanctus reputetur: a grecis tamen in sanctorum catalogo expressius nominatur. Huius pater constantius imperator q̄ vna cū galerio maximo imperauit: anno. xvi. imperij sui cōstantinū filium suum ex obscuriore helene olim cōcubine matrimonio sibi natū: vt dicetur in legenda helene matris sue. xv. kalen. septembris ad imperium secū tulit: qui imperauit annos. xxx. menses. x. dies. xi. Anno autē eius imperij quarto maxētius maximini filius rome augustus creat? est. Licinius dacia oriūdus constantie sororis constantini vir carmunti in imperatorem creatur. Itaq̄ respublica tunc sub nouis quattuor principibus fuit constantino ⁊ maxentio filijs augustorum: licinio autē ⁊ maximino hominibus nouis. Deinde quinto persecutionis anno inter constantinum ⁊ maxētium bellum exortum est. Maxentius sepe multis prelijs fatigatus: vltimo ad pontem molui interfectus est a cōstantino. Maximinus xp̄iane persecutionis intentor apud tarsum dū contra licinium bellū disponit interijt. Post que constantinus apud danubiū de barbaris victoriam obtinuit: vt habitū est supra de inuentiōe crucis. v. nōi. maij. Extinde quasi per somnium in xp̄m credidit: quē tamē vnū ex dijs magnis reputauit. Deinde ad vrbē rediens: post aliq̄d annos lepre plagam incurrit: ⁊ a siluestro papa baptizatus anime corporisq̄ salutē ⁊ mūdationem percepit: vt dictū est supra in hystoria siluestri. ij. kalen. ianuarij. Qui primo die baptismi sui hanc legē dedit: vt xp̄s tanq̄ verus deus ab omni vrbe romana coleretur. Secūda: vt siquis xp̄m blasphemasset puniret. Tertia: vt quicūq̄ xp̄iano fecisset iniuriā bonorū suorū parte dimidia pzuaretur. Quarta: vt sicut imperator rome sic romanus pontifex caput ab vniuersis epis habeat. Quinta: vt quicūq̄ ad ecclesiā cōfugerit ab omnib? seruetur immunis. Sexta: vt nullus nisi de licentia sui episcopi ecclesiam cōstruat in aliqua ciuitate. Septima: vt ad edificationē ecclesiarū decime possessionū tribuā tur. Octaua: ad sepulchrū beati petri venit: et de suis culpis se lamētabil'r accusauit. ¶ Post modum arrepto bidente ad fundamentū basilice construendū: terram primus aperuit: ⁊ xp̄i. cophinos ad honorē. xij. apostolorū in suis scapulis foras eiecit. Postq̄ aūt beatā helenā matrem suā ad xp̄m conuertit: vt dictū est supra in eadē legēda siluestri. Constantinus gloriosus

princeps iusto ordine ⁊ ipsa vice conuertit edictū: siquidē statuit extra vllā hominū cedē templa claudi: ⁊ xp̄ianorum ecclesias aperiri: ac de nouo cōstrui mandauit: xp̄ianisq; dedit licentiam insimul congregari. Sic q; post .x. annos in quibus a persecutoribus ecclesia versabat: de persecutore xp̄ianus effectus: pacē ecclesie indulsit: romā ecclesiā mirabilibus ⁊ insignib⁹ priuilegijs dotauit. Et vt alios ad eccl'ias edificādas induceret: i ꝓprio lateranē. palatio ecclesiā i honore saluatorꝭ mūdi fabricauit. Quā et siluester papa publice cōsecrauit: vt dicef. v. tō. nouēbris. Deide vt romanū pōtificē excellētius sublimaret: vrbē romā cū terris ⁊ oppidis ad eam pertinentibus ⁊ omnibus dignitatibus imperialib⁹ sedi apostolice cessit: ⁊ ipe cū principibus ⁊ nobilibus romanorū bizantium: que ciuitas erat bithynie se transtulit: quaz ⁊ ad instar rome edificis ⁊ magnitudine ampliatā: ex nomine suo constantinopolim appellauit. Ibiq; sedem imperialē constituit. Unde ⁊ extunc regio dicta est romania. i. roma noua: neio enim grece latine dicit nouo. ¶ Post hec cū licinius imperator quasi in constātini despectū qui christianus effectus fuerat xp̄ianis nonā persecutionē indixisset: constātinus vir ingens principatū totius orbis affectans licinijq; xp̄i fidei emulatore detestans: eidē belluz intulit: quem primū in pānonia denicit. Deinde apud chiala oppressit: ac demū crebris bellis deo sibi aduersante terra mariq; fugientē ad deditionē coegit: priuatūq; iussit occidi anno ip̄erij sui. xv. q̄uis oībus ministris iam nefarie p̄secutionis extinctis. Sicq; totius orbis principatū in pace obtinuit: multasq; gētes diuersis plūs subiugauit. Innumerabiles in eo animi corpisq; ⁊rutes claruerūt. Militaris glorie appetentissimus: fortuna ei in bellis ꝓspera fuit: industria sagacissimus: liberalib⁹ artibus ⁊ ciuilibus deditus: insecratoz iusti amatoris quē sibi ⁊ liberalitate ⁊ docibilitate quesiuit. In amicis egregius nulla occasione p̄termittēs: quo opulētiores eos clariozesq; p̄starez. Multas leges abrogauit: multasq; nouas edidit. Sacerdotes ⁊ eccl'ias sup oīa honorauit: eo q; in ipis xp̄m se honorare testaref. ¶ Illud ꝛo qō in hystoria tripartita legif: eū vsq; ad mortē distulisse baptissimū: ⁊ in nicea ciuitate in arriana fide baptizatū: mirabiliter abhozret a vero. Quis em̄ nisi mēte captus crediderit tantū virū: sub quo nicena synodus. ccc.xviij. patrū cōgregata est: in qua fides nostra recitata est: et arri⁹ cū suis cōplicibus dānatus: errozi se vellet mācipari dānato: maxime cū ⁊ arriū sciret sanctoz patrū ⁊ sua auctoritate damnatū: ⁊ apud laodiciā dei iudicio turpissima morte, mulctatū? Sed ⁊ ecclesia dei ⁊ oēs antique legende approbāt ip̄m a beato siluestro baptismū suscepisse: ⁊ obreuerentiā xp̄iane fidei romanā vrbem; et imperialem dignitatē romano pontifici contulisse: ⁊ se ad edificandum constantinopolim transtulisse: ibiq; imperium cōstituisse: que ip̄m nedū baptizatum fecisse quis credat? Sed ⁊ siquis cum rebaptizatū in arriana perfidia dicat: adhuc minus credibile iudicatur: vt supza rationē bus suasum est. Ea autē que mendose de constantino dicta sunt: de constantino eius filio vera esse inueniūtur: vnde propter eximiā quam habuit ad cultū xp̄i religiones ⁊ reuerentiā ad clerum: creditur ab aduersarijs conflictū esse. Nam beatus gregorius cum de ipo loquitur in regist̄o eū bone memorie appellat. Et ambrosius dicit ip̄m esse magni meriti apud deum: qz primus imperatoz viā fidei ⁊ deuotionis principibus dereliquit. Ysidorus etiā in chronicis suis hoc reprobans omnino dicit eum feliciter terminasse: vnde greci eum catalogo sanctorum annumerant: vt dictum est: ⁊ festum de ipo solēniter agunt. In alia autē hystoria legif ip̄m ab eusebio papa baptizatum fuisse: quod similiter, falsē conscriptū apparet. Cum ⁊ post eusebiuz melchiadem papaz a prefecto vrbis tarquinio per martyriū vitam finiuisse conster: quod sub christiano augusto q̄s facere nullaten⁹ presumpsisset. Constantinus igitur apud nicomediaz cum in persidas bellum mouiretur: morbo oppressus rempublicā bene dispositam filijs tradens: quieuit in pace. xij. kalen. iunij. Anno imperij sui. xxxi. etatis vo. lxvij. Sepult⁹ in vrbe regia eius nomini dedicata. ¶ Hic gloriosus princeps fecit basilicas istas in vrbe roma. Videlicet basilicam domini saluatoris in proprio lateranē. palatio vt dictū est. Basilicā cōstantiana: vbi baptizatus est: vbi ⁊ fontē prophyreti co lapide constituit ex argento mirabiliter ornatum: quā in honore iohānis baptiste ecclesie lateranen̄. appendicia esse voluit. Basilicā beati petri apostoli in tēplo apollinis: cuius loculum auro ⁊ argento insigniter contexit. Basilicā beati pauli apostoli extra muros in via ostiēn̄. cuius etiam loculum exornauit. Basilicam in palatio syziano que cognominaf sancta hierusalem in honore venerande crucis: vbi et de ligno crucis dominice locauit. Basilicam sancte agnetis ex rogatu constantie filie sue extra muros via numentana. Basilicam beati laurentij martyris extra muros via tyburtina in agro verano: vbi sepultus est. Basilicam. xij. apostolorum intra vrbē. Basilicā beatorū marcellini ⁊ petri: vbi corpus beate matris eius quiescit. Basilicā apostolorū petri ⁊ pauli ⁊ iohānis baptiste in ciuitate ostien̄. iuxta portū vrbis. Basilicā scī iohannis baptiste in ciuitate albanen̄. Basilicā apostolorū in vrbe capua quā constātianā noīauit: ⁊ alias plures: quas omnes sacris vasis ⁊ vestibus ⁊ alijs ad diuinum cultum pertinentibus infiniti precij predorauit.

¶ De sancto Hospitio confessore. Cap. xxvij.

Hospitius confessor vir domini apud nuceriā iclusus ferro ad carnez acciuitus cōi tēpore modico pane et dactilis vescebatur: in q̄dragesima ꝟo solis radicibus herbarū vtebat: vt de eo scripsit paulus longobardoꝝ hystoriographus lib.iij. Hic spū ꝓphetico dotatus aduentum lōgobardoꝝ longe ante predixit. Quos cū adesse cognosceret: oēs fratres suos emittēs solus remāsit: lōgobardi ꝟo ferocissimi ad locum veniētes. ⁊ vt intrarent aditū querētes: sed minime inuenire valentes ascēso tecto descenderēt ad virū dei. Quem vt ferro vinctū reperiūt: existimauerūt eum esse reum aliquē ibidē ex culpa reclusum. Sed cum ip̄m vnus eorum gladio ferire vellet brachium sibi arefactum est. Qui mox vt veniā petijt sctūs eū illico sanauit: ⁊ ꝯuersum ad xp̄z monachū fecit. Qui etiā verbū dn̄i lōgobardis predicans plures ex eisdez domino acquisiuit. Quieuit in pace.xij.kalen.iunij.

¶De sanctis Timotheo ⁊ polio et eutychius martyribus. Cap̄.xxviij.

Timotheus: polius: ⁊ eutychi⁹ martyres apud mauritaniam cesarieñ. passi sunt. Qui ī prefata regione verbū dn̄i vndiq̄ disseminātes glorioso martyrio pariter coronari meruerūt.xij.kalen.iunij: vt ait Ado in martylogio a hieronymo sumpto.

¶De sctā Julia ꝟgine ⁊ martyre. Cap̄.xxix.

Iulia virgo ⁊ martyr ex ciuitate carthagineñ. cū dicta vrbs capta ⁊ subuersa fuisset: captiua ducta fuit: que sortita cum alijs cōcaptiuis deuenit in seruitutem cuiusdā eusebij gentilis nobilis palestini: cui diligentissime famulabat spacio quo poterat ieiunijs ⁊ orationib⁹ vacās. Eūq̄ dn̄s eius q̄uis xp̄ianā ob eius gratum seruitiū diligebat. Cum aūt ad gallias cum mercibus tenderet ⁊ in capite corsice cum naui applicuisset: ancillamq̄ secū deduxisset: cōtigit in ipso loco gentiles dijs suis solēnia celebrare. Et dū tam naute q̄ nauigantes cum incolis insule ad sacrificia deorum accederent: sola iulia remansit in naui. Comperto q̄ christiana esset felix quidam tribunus petijt ab eusebio ancillaz eius ꝓ quattuor ex suis commutari: ad hoc solū vt eaz sacrificare compelleret. Quod cum ille ꝓpter eius gratum seruitium om̄imode recusaret: inito cōuiuio naute ex industria eusebiuz inebriarunt. Quo dormitante iuliam rapiunt: ⁊ sacrificare nolentez alapis cedunt: crinibus torquēt: ⁊ dudum flagellant: tandem crucifixū confitētem cruci configunt: vbi post morulam spirituz emisit.xi.kalen.iunij. Monachi autem quidaz qui in insula marmarica que vulgo gorgona dicitur habitabant diuina reuelatione moniti nauem ascendentes corsicam deuenerunt: et corpus martyris christi tollentes, celerrime redierunt: ⁊ iu eorum insula sepelierunt: quod tamē processu temporis aica regina vxor desiderij lōgobardorum regis inde brixiam transtulit: ⁊ in monasterio eius nomini fabricato honorifice collocauit.

¶De sanctis Casto et Emilio martyribus. Cap̄.xxx.

Castus et Emilius martyres in aphrica passi sūt. Qui vt scribit beatus Cyprianus libro de lapsis propter verbi fidei confessionez per ignē cōflagrati passionis martyriū consumauerunt.xi.kalen.iunij.

¶De sancto Desiderio ep̄o ⁊ socijs martyribus. Cap̄ xxxi.

Desideri⁹ episcopus lingoneñ. temporibus honorij ⁊ theodosij imperatorū martyrium passus est. Nam dum vandali lingoneñ. ciuitatem dudū obsessam debellarentur. Sanctus episcopus murum ascendēs pro suo grege clementiam postulabat. Vandali ꝟo vrbem intrantes: ⁊ multitudinem ciuiū christum confitentium trucidantes: episcopū in ecclesia pro populo orantem reperiētes ceperūt: et suo duci nomine cresco presentauerūt. Qui cum se libentissime morti obtulisset: dum illi residuo populi parcere vellent: eductus ex vrbe decollatur: nulla propter hoc erga gregem misericordia peccatis exigentibus exhibita. Cum autē spiculator episcopi portam vrbis intrare vellet: capite illiso mox expirauit. Statimq̄ saxis irruentibus ianua adeo obstruitur: vt nulli deinceps per ipsam aditus patere posset in testimonium martyris christi nulli licere ostendens vt per ianuam illam intraret paganus: vnde sanctus episcopus exiuerat decollandus. Dum etiam ipse gladiator christi martyrem percussisset in libro diuino ibidem aperto sanguinis nonnulle gutte stillantes plura folia perforarunt litteris oīno illesis: qui vsq̄ hodie in testimonium conseruatur miraculi. Sed paulopost Crascus in ciuitate arelatensi a suis captus et hostibus traditus crudeli nece peremptus est.

Sanctus ꝺo ꝺeſiderius ſepultus eſt lingonis miraculis clarens. Inter q̄ ſi quis intra eccleſie ſue ſepta falſo iurare ſcienter nititur: celeſti mox vltione punitur. Paſſus eſt autem decimo kalendas iunij.

¶ De ſancto Deſiderio alio epiſcopo et martyre. Cap. xxxij.

DEſiderius epiſcopus lugduſi. cuius vita celebris miribilibus fulſit: paſſus eſt in eodē territorio lugduneſi. villa pſtinia no: cuius corpus modo ſepultum veneratur in eccleſia vienneſi: feſtūq; eius ibidem. x. kalen. iunij. recolitur.

¶ De ſancto Theopompo epiſcopo et martyre. Cap. xxxij.

THeopompus epūs nicomedieſi. in eadem ciuitate paſſus eſt cū q̄dam ſeneſio ſub diocletiano auguſto: q̄ p̄mo anno ip̄erij ſui illuc accedēs iuſſit fieri ſtatuas ex auro apollinis et artemis: et eas in tēplo ꝓductas a cūctis adorari. Cūq; theopompus eps ad phanū eductus ſimulacra adorare noluiſſet: miſſus eſt in clibanū ignis: in quo die et nocte illeſus pmanſit. Nocte ꝺo inde exiēs luce celeſti p̄uia ad palatiū diocletiani deuenit: oibuſq; ianuis reſeratis diuinit⁹ vſq; ad lectū ſuū acceſſit: ſecq; vnctē ꝓteſtās ad clibanū redijt. In cui⁹ medio mane pſallēs et oīno inuſtus reptus eſt. Cū ꝺo ſimpator magie ipſi⁹ aſcriberet vt expiref canē in furnū mitti fecit: q̄ ſubito incenſus eſt. Poſt hec theopōpus ꝺieb⁹. xx. in carcere ſine vllo cibo detinef: ſed a ꝺño cōfortat⁹ vultu hilari inde ꝓducif. Tūc iuſſu ip̄atoris ocul⁹ ſibi dexter effodif: ſed ip̄o ad carcerē redeūte ſibi a ꝺño reſtituif. Cū ꝺo diocletian⁹ iterū artib⁹ magicis deputaret: accerſito ad ſe quodā egyptio marimo mago theona noīe induxit eu⁹ ad ep̄m ſuis p̄ſtigijs occidendū: voluit tñ p̄mo artē ei⁹ videre. Qui taurū ferociſſimū ad ſe ductū ꝺo ī aure ipſius aliq; ꝺba dixiſſet: ſubito in duas partes diſcerpſit: q̄ in lance p̄ꝺerate equal⁹ penſaueruñ. Tūc magus theopōpo obtulit ſpirulas farinulas artis magice: et venenū in calice demonijs plenū. Et cū ille hec omnia ſine leſione guſtaſſet: magus cōuertif: et cū eo carceri tradit⁹ ab eoꝺē baptiſatur. Nomēq; ſibi ſeneſi⁹ ꝓponif: inde ſanct⁹ eductus et in terrā ſupin⁹ extenſus atq; ad ſtipites ligat⁹ lapis magn⁹ vix ab octo viris portatus: vētri eius ſupponif: ſed eleuatus lapis a ſeipſo vltra. xv. cubitos diuinit⁹ ꝓſiliuit. Dehinc in eminēti ſuſpēſus pedibus: capite deorſum ſaxoq; ingēti ad eius ecruicē alligato: funeq; quo tenebaf p̄ciſo: vt raptim tractus ad terrā ditrūpereť: ſine vlla leſione in pedibus ſtetit. Nouiſſime aūt decollatus eſt. Seneſius ꝺo in deſeſſo terre poſitus: humoq; opt⁹ equis ſupinductis vt calcibus terrā premerēt: migrauit ad xp̄m. Quor corpora nicomedie in eodē tumulo ſepulta ſunt. x. kalen. iunij.

¶ De ſancto Manaem diſcipulo. Cap. xxxiij.

MAnaem diſcipulus herodis tetrarche collactane⁹ fuit. De quo ſcribif Act. xiij. c. Dic fidei catholice doctor et ꝓpheta ſub gr̄a noui teſtamenti apud antiochiā in xp̄o ꝺeuit. ix. kal. iunij: vt dicit Hiero. in martyrologio ſcōrū.

¶ De ſancta Johāna vxore chuze diſcipula. Cap. xxxv.

IOhanna diſcipula de qua cōmemorat Luc. viij. ca. que cū trib⁹ marijs circa ſepulturaz ꝺñi legitur fuiſſe ſolicita. Hec fuit vxor chuze ꝓcuratoris herodis antip̄e: q̄ fuit tetrarcha galilee: et hec poſt aſcēſionē ꝺñi cū diſcipulis fuit: eiſq; ſedule miniſtrauit: et apud hieroſolymā in pace ꝺeuit. ix. kalen. iunij: vt dicit Hiero. vbi ſupra.

¶ De ſcō Seruulo martyre. Cap. xxxvj.

SEruul⁹ martyr paſſus eſt tēporibus numeriani imperatoris in ciuitate tergeſtina ſub iunilio p̄ſide. Qui nobilibus eiuſdē vrbis parētibus et chriſtiane ortus: patre videlz Eulogio: matre clementia: ab annis puerilibus in fide doctus deo ſeruiēs eccleſias frequētabat et in oīone perſiſtebat. Et cum annor eſſet. xij. exiens ciuitatem in ſpelunca anno vno et menſibus. ix. latuit heremitica vitā ducēs. Deinde celeſti voce admonitus vt parētes reuiſeret: qui eū vbiq; pquirebant: ad ciuitatē deuenit: medioq; itinere mire magnitudinis ſerpentē inuenit. Quem primo quidem videns expauit: poſtea aūt confiſus in chriſto ſignū crucis edidit: et exuffiauit in ſerpentem. Statimq; coluber per mediū crepuit: venienſq; ad parētes leter ſuſceptus eis cūcta q̄ ſibi cōtigerāt enarrauit. Poſt dies modicos eulogius mortuus eſt: et ſeruulus cū matre vidua morabaf: et miraculis coruſcabat. ¶ Filius cuiuſdam ciuis a demonio vexabatur clamante demone per os pueri: q̄ ſi puer ad ſeruulum duceretur: ſtatim immūdus ab eo ſpiritus eiiceref. Quem cum duduz requiſiſſent: parentes pueri ad ſeruulū deduxerūt: et que demon dixerat narrauerūt. Statimq; ſpiritus pueri elidens cepit dentib⁹ frendere: et ſpnmās ip̄m diutius agitare. Seruulus ꝺo inuocato nomine trinitatis immūdum cōfeſtim ſpiritū ab eo eiecit: et ip̄m cum parētibus ad chriſtuz conuertit.

¶Quidua quedam famosa nomine fulgentia filium habens grauiter febricitãtem veniens ad sanctũ iuuenẽ pro salute filij supplicabat. Qui domũ eius ingressus oratione premissa egrotãtis manũ tenuit: moxq; ipm liberatum a febre de lecto produxit: ⁊ vna cũ matre ad baptismi gratiã perduxit. ¶Quidã domũ cõstruens ex alto ceciderat: qui semiuiuus iacebat. Quez in lectulo leuatũ seruulo obtulerũt: qui pro eo ad christum orauit: ⁊ apprehensa eius dextra ipm illico incolumen eleuauit. Sed quacũq; detenti valitudine ad eum concurrentes sanitatẽ cõsequebatur: multiq; gentilium conuertebãtur. ¶Deniq; tentus a iunilio preside vt idolis immolaret: cum sacrificare contempsisset: primo neruis ceditur: deinc in equuleo suspenditur ⁊ torquetur: eiusq; latera vnguibus laniantur. Et post hec depositus oleo feruenti perfunditur: sed in his omnibus constãtior reddit. Et cum preses putaret q magicis artibus supplicia superaret: lotio feruenti ipm lauari iussit: vt sic more gentili maleficia expellerent. Sed virtus diuina ferorem in balsami fragrantiã in naribus omnium cõmutauit. Et cũ populus ipm innocentẽ clamaret: preses timore multitudinis ipsum extra vrbem eduxit gladio iugulari fecit. Cuius corpus mater cum omnibus per eum conuersis in eadem ciuitate omni letitia sepeliuit. ix. kalendas iunij.

¶De sanctis Donatiano ⁊ Rogatiano martyribus. Cap.cxxxvij

Donatian⁹ ⁊ rogatianus fratres in gallijs ciuitate nãmetis temporibus diocletiani et maximiani passi sunt. Qui cum in dicta ciuitate resiederent: et precepta imperatoris christianos ad immolandum compellentia audiuissent. Donatianus sam senex germanum corde fidelem baptizari cupiebat: anteq; persecutor de quo intellexerant: ad vrbem attingeret: sed tamen cum propter sacerdotis absentiam baptismum habere nõ posset: ambo fratres ad dominũ orauerũt: vt martyrio rogatiano pro baptismo succederet: quod ⁊ factus est. Nam ambo comprehensi ⁊ in catasta extensi ac laniati: deinde lancea militari perfossi: nouissime capite cesi sunt nono kalen. iunij.

¶De sanctis Anolino ⁊ socijs martyribus. Cap.cxxxviij.

Anolin⁹ custos carcerum erat sub prefecto vrbis almachio tempore maximiani. Cuz autem almachius vrbanum papã detentum in carcere custodiendum anolino tradidisset: ⁊ sermones sancti pape anolinus cũ trib⁹ tribunis audiuisset cõuersi sunt ad xp̃m: ⁊ ab vrbano põtifice i carcere baptizari. Quod prefectus comperiens anolinũ teneri fecit: et sacrificare nolentem confestim iussit capitalem subire sententiam. Tribunos ẋo xp̃m confitentes: primo quidem grauiter laniatos ad sacrificia duci mandauit. Sed audiẽs eos in idolũ cõspuisse: ipsos eodẽ loco decollari precepit. Qui passi sunt. ix. kalen. iunij. sepulti iuxta sanctos tyburtyũ ⁊ valerianũ.

¶De sancto Urbano papa ⁊ mar. Cap.cxxix.

Urbanus papa ⁊ martyr huius nominis primus natione romanus ex patre pontiano de regione via latina: calixto pape pro in episcopatu romano successit: sedit q̃ annos. viij. menses. ij. dies. xij. Hic genere nobilis ab infantia xp̃ianus virtute abstinentie ⁊ castitatis ornatus: dignitatis officiũ virtutũ studijs adornauit. Oultro ties pro fide ex vrbe ꝓscribitur: sed a fidelib⁹ clam reuocat. Huius tpe incepit ecclesia rome ꝑdia possidere: de qb⁹ sctus põtifex clericis ⁊ notarijs q̃ gesta martyrũ ꝓscribebãt sũpt⁹ ministrabat. Ante essi ecclesiã ad instar apostoloz in cõiuuebat: pecunias tñi recipiens ꝑ egenis. Hic multos xp̃ianos ad fidem conuertit. Valerianum sponsum sancte cecilie ⁊ fratrem eius tyburtium nedum baptizauit: sed ad martyrij palmã exhortando perduxit. Postq; aũt beata cecilia sancto pape vrbano domum suam tradidit dedicandam: ⁊ ipsa in eandẽ vitam martyrio finiuit. Urbanus predicationi ⁊ baptizationi insistens fidelium ab almachio prefecto vrbis capitur: ⁊ in carcere detinetur: deinde sibi oblatus cum prefectus eidem christianitatem opponeret: ⁊ thesauros cecilie requisisset. Respõdit vrbanus: q̃ plus mouebatur almachius concupiscẽtia thesaurorũ: q̃ cultura deorũ. Et cum ipsum prefectus superare non posset: anolino tribuno in custodia tradidit: vbi existens anolinũ cum alijs tribus tribunis cõuertit: vt supra ꝓxime dictum est: quibus per martyrij assumptis Urban⁹ ad simulacra ducit: ⁊ thura imponere perurgetur. Sed orante sancto idolum cecidit ⁊. xxij. sacerdotes ignem ministrantes occidit: quem in ipso loco prefectus decollari iussit: cuius corpus marmenia vxor carpasij nup conuersa cum filia lucina sepeliuit cum cecilia tyburtio valeriano ⁊ maximo in eodẽ sepulchro: qui passus est. viij. kalẽ. iunij circa annum domini. ccxx. Hic constituit: vt omnia vasa ecclesiastica ad sacrũ ministerij pertinẽtia aurea: vel argẽtea fierẽt: vel si paup esset ecclesia stannea non aũt vitrea ꝓpter fragilitatẽ: nec lignea ꝓpter pozositatẽ: nec cuprea ꝓpter nauseam ⁊ abominationem. Hic etiam fecit ordina-

tiones.xij per mẽsem decembris: presbyteros xij.episcopos per diuersa loca numero. xv. et cessauit episcopatus dies. xix.

¶De sancto Niceto martyre. Cap. xl.

NIcetus martyr: qõ interpretatur victor: gothorũ genere oriũdus: sed ab eorũ prorsus vitijs alienus ab annis puerilibus per sanctum theophilum gothorũ epm: qui et primo concilio nicee celebrato interfuerat in fide doctus ⁊ baptizatus est. Cum autẽ inter gothos discordia orta eẽt: ⁊ due ex eis partes fierent: quarũ vni fritirgenes alteri ẽo athanaricus pfuit ⁊ ipe partes adinuicẽ decertassent: fritirgenes ab athanarico victꝰ est. Qui se tũc contulit ad pfidiũ romanorũ: ⁊ ab imperatore valentiano ad xpianitatem suscipiendã cum suis inductus: sumpta romana milicia q̃ erat in thracia: crucecꝫ xpi preuia aduersarios expugnauit. Quapropter athanaricꝰ cũ suis fidẽ suscepit. Et succedẽte predicto theophilo epo vrphilo qui ⁊ ipe cõstantinopoli scõo fuerat cõcilio celebrato: oẽs gothi partis illius ab eodẽ vrphilo in fide docti ⁊ baptizati sunt. Qui etiam eps sacre scripture libros de latino transtulit in linguã gothorũ: vt populũ ad fidei rudimẽta perduceret. Nicetus aũt qui xpiane parti adherebat xpm viriliter predicabat. Qui ab aduersarijs athanarici gothis: qui iuxta danubiũ habitabant: detentus ⁊ ad fidem xpi denegandam compulsus est. Quod cum facere recusaret: in ignem copiosum mittitur: ⁊ sic spiritum deo reddens martyr dignus efficitur. ¶Cum autem quidã nomine marianus de ciuitate maseupstia olim sancto martyri amicitia speciali coniunctus corpus eius requireret: ⁊ furorem gothorũ gẽtilium formidaret: nocte consurgẽs ad corpus perquirendũ accessit: verum cũ locũ ignoraret: stella sibi apparẽte: ⁊ vt olim magis viam ostendente ad locum perducitur: qua supra corpus martyris quiescente sacre sibi reliquie reuelantur: ⁊ ab eodem colecte in domum suam honorifice collocantur: multacꝫ sanitatũ miracula carũ virtute demonstrãtur. Processu ño temporis a fidelibus ecclesia in ciuitate cõstruitur ⁊ corpus martyris illuc transfertur: solo manus pollice ad eius solatium mariano dimisso. De corpore ño sacro nihil amplius vllo tempore potuit amoueri. Nam dum aurentius episcopus maseupstie ecclesiã fabricasset: ⁊ de reliquijs sanctoꝝ tharaci probi ⁊ andronici de auarzana vrbe vicina partẽ pro consecratione ecclesie obtinuisset: promissione facta ꝯ de reliquijs niceti martyris partẽ in recõpensatione referret: aperтocꝫ sepulchro manũ ad auferendum ex mẽbris aliquid posuisset cõfestim manus eius arida ⁊ contracta facta est: nec prius restituta donec epus de temeritate penitens: manum vt posuit pro consequenda sanitate ad corpus reduxit. Post tẽporis decursus corpus ipsum venetias translatum quiescere dicitur in ecclesia sancti nicolai. Passus est autem sanctus martyr. viij. kalendas iunij.

¶De sancto zenobio episcopo et confessore. Cap. xli.

ZEnobius episcopus ciuis florentine vrbis nobilissimus a puerilibus annis diuinitus litteris imbutus: sanctitate cõspicuus: post minores gradus ad episcopatũ ciusdẽ ciuitatis electus est. In quo multo tẽpore presidens gregem dominicũ verbo⁊ exẽplo solicite pauit: ⁊ multorũ signorũ gloria splendit. ¶Interque dum quidam ecclesie sue predia occupasset: nec sepius admoniti ea reddere vellent subita morte pereuntes exemplo suo alios nedum ad restitutionẽ: sed ampliorem dorationẽ florẽtine ecclesie prouocarũt. ¶Patrone quedam apostolorũ limina visitans vnicũ suum parvulum secum deducens eum febricitãtẽ zenobio epo cõmendauit: ⁊ roma perrexit: quẽ ipse materno more diligenter fouit. Cunctꝫ die quadam necessitate ecclesiam adisset: et mater ipo instanti rediens filium eadẽ hora expirasse reperisset: corpus eius in vlnis accepit: ⁊ cum lachrymis ante pedes viri dei proiecit: quem ille sua oratione cõtinuo suscitauit. In cuius testimonium locus in quo genua fixit geniculus vocatur: qui si aliquando a quacꝫ bestia immundicia polluitur mox diuina vltione bestia illa punitur. ¶Alia vice egressus de ciuitate iuuenem qui a tumulũ portabat inuenit: pro quo deposito pheretro exequias celebrauit. Rogatꝰ quocꝫ ab astãtibꝰ pro eius suscitatione ipo quocꝫ ex humilitate diuti⁊ recusante tandẽ acquiescens pro ipo dudũ orauit: ⁊ populũ oẽm Kyrieleyson. clamare admonuit: ficꝫ iuuenẽ ad vitaz reduxit. Quieuit in pace maturꝰ etate. viij. kalẽ. iunij. Sepultusqꝫ est in ecclesia sancti laurentij. Inde post aliquot annos trãslatus in ecclesiã sancte ẽginis reparate. In cuius trãslatione facta tpe hyemali arbor quedã quã casu ipius pheretrũ tetigit: subito florẽs produxit.

¶De sancto Dionysio episcopo mediolanensis. Cap. xlij.

DIonysius eps mediolanen. tpe constantij filij cõstantini claruit. Qui ab eo aliquãdo circũuent⁊ arriane hereſi subscripsit. Et postmodũ cõpunctus ab eusebio vercellen. epo cuius erat in baptismate filius venia petijt.

Cui ille penitentiã indixit: propter quod a cõstantio ad cappadociam in exilio delegat⁹ ibidem pro christi fide ꝛ catholice veritatis assertione vitam finiuit. viij. kalen. iunij. Cuius reliquias sanct⁹ basilius cesaree cappadocie episcopus: postmodũ ambrosio mediolanẽ. episcopo transmisit: quas ille deuote suscipiẽs honorifice ibidem recondidit.

¶ De sancto Mutio abbate. Cap. xliij.

MAtius abbas vt refert compres hieronymo ĩ vitis patrum. Primo gentilis fuit ꝛ latronum princeps ac sepulchrorũ violator. Qui cum nocte quadaz ad domum dei dicate virginis deuenisset expoliãdi gratia: subito sopoꝛatus videt in somnis quedam regali habitu indutum eum a flagitijs desistere monẽtem: alioquin mortez turpissimã comminãtem: videꝛetz monachoꝛum militiam: et eoꝛum ducem: qui nomine mutij ꝙ iussa adimpleret illi regi promittebat. Euigilãs ergo subitoꝫ conuersus ad ecclesiam confugiẽs baptismum suscepit: et ad heremum transiens in sanctitate nimia solitariã vitaz duxit: multosꝫ discipulos habuit. Semel tm̃ in hebdomada. i. dominca die panez sibi missum diuinitus comedebat: nullumꝫ alium decetero cibum sumebat. Adolescens quidam ad eum accedens ab eo monachus efficitur: ꝛ dum ab eo monachali habitu vestitur: cepit iuuenis dicere ꝙ optaret se ab eodem patre moꝛtuuz vestiendũ: ꝙ se mutius facturum promisit. Cum aũt post alicꝫ annos iuuenis decessisset: ꝛ eum abbas induisset interrogatus ab eo an ipsum sufficiẽter induerat. Respondit defunctus ꝙ sic: et ꝙ promissa optime impleuerat. Ꝛteruz cum quẽdam in extremis cõstitutũ visitare curaret: ꝛ multa sibi ꝛ comitibus via superesset: solꝫ iam ad occasum festinaret: precepit soli vt se modicuz expectaret: quod et sol fecit: nec occubuit: donec mutꝰ cum socijs ad locum peruenit: vbi monachum iam defunctum inueniẽs: eumꝫ vocans interrogauit quid preoptaret an ad vitã presentem redire an somno suo quiescere. Qui respõdens ꝙ magis cupet dissolui ꝛ esse cũ christo iussus a sancto in pace obdoꝛmiuit. ¶ Alteri quoꝫ in extremis laboꝛanti: qui conscientia premente moꝛtis exitũ expauebat. Rogatus ab illo tres annos sibi ad penitentiam concessos a domino impetrauit. Quem ad heremuz deducens post trienniũ ad domũ suam quasi angeluz reduxit. Noctesꝫ superuenierẽ ille quasi doꝛmitãs expiauit: quem abbas mutius sepeliuit. Dic etiaz frequenter ad loca remotissima in momẽto diuinitus ꝓ voto euectus est. quieuit aũt in xpo viij. kalen. iunij.

¶ De sancto Mutio confessoꝛe monacho. Cap. xliij.

MAtius alius monachus: vt dicit Heraclides cũ secularis vir esset: mundo abꝛenunciare desideraꝛans cum filio paruulo octo annoꝛũ ad monasterium accessit: ꝛ tãdiu cuz infante pre foꝛibus excubauit: donec instãtia improbitatis contra consuetudinẽ cenobioꝛ cum filio susciperet. Intrãsꝫ monasterium a filio seiũctus est: vt iam non se patrem esse meminꝛet. Quod vt plenius ꝓbaret: de industria negligebatur paruulus squalidis indutus: colaphis etiã sine causa sepissime cesus: ita vt nũꝙ videret filium nisi lachrymarũ vestigijs genis profusum. Pro amoꝛe christi nihilomin⁹ ꝛ obedientie virtute rigida: hec omnia patientissime tolerabat. Cum die quadã abbas flere vidisset infantẽ: iussit patri vt filium iactaret in flumẽ qui nõ adeo cito mandauit: ꝙ celeriter mutius iussa complenit. Sed ꝓcurati fratres de industria paruuluz de flumine rapuerunt. Tunc abbati a domino reuelatum est: sanctum mutium hac obedientia abꝛahe patriarche meritũ acquisisse. Hec heraclides.

¶ De festo coꝛporis iesu xpi. Cap. xlv.

HEstinitas coꝛporis iesu christi ab vrbano papa quarto nuper instituta est: videlicz anno domini M.ccl.xiij. anno pontificatus eius primo. Cuius institutionis causa motiua fuit miraculum quod tunc tẽpoꝛis apud vulsinũ castrum apparuit. Cũ enim quidam pꝛesbyter de veritate sacramenti aliquid hesitaret: ꝛ sacrã hostiam confregisset: subito sanguis viuus ex hostia manare cepit: ꝛ coꝛporale adeo cruoꝛe tinxit: ꝙ nulla vnq̃ lotione deleri potuit: sed in testimoniũ miracli vsqꝫ in presens in coꝛporale sanguis pmanet: et viterbij: vbi tunc erat curia pro reliquijs reseruatur. Hoc igit̃ miraculo principaliter inductus romanus pontifex vrbanus quartus. Huius sacramenti deuotione affectus pie statuit pꝛefate institutionis memoriã prima q̃nta feria post octauas penthecostes a cũctis fidelibus celebꝛari: vt qui per totũ anni circulũ eo vrimur ad salutẽ: eius institutionẽ illo tẽpoꝛe specialiter recolamus: quo spũssanctus discipuloꝛũ coꝛda edocuit ad plene cognoscẽda hui⁹ mysteria sacramẽti. Nã ꝛ in eodez tẽpoꝛe cepit hoc sacramentũ a fidelib⁹ frequẽtari. Legit̃ etiã in actibus apostoloꝛũ ꝙ erãt perseueꝛates in doctrina apl̃oꝛum ꝛ cõmunicatione fractionis panis et oꝛationibus statim post sanctiſpirit⁹ missionem. ¶ Cũ autem hoc gloꝛiosum sacramẽtum

fit quoddā singulare donarium nobis a christo dōnatum: ⁊ quattuor sunt que donū quodlibet extollūt: vbi videlicet concurrūt. In dante liberalitas: in dono ꝑciositas: in modo ꝓgruitas: in sumēte ho necessitas ⁊ vtilitas. ¶ Idcirco circa corporis christi sacramentū quattuor occurrūt considerāda: videlicet in domino largiente liberalitas generosa. In dono excellēte preciositas valorosa. In modo congruēte opportunitas speciosa. Et in homine sumēte vtilitas fructuosa. ¶ Circa primū sciendū: ꝙ christi liberalitas in hoc sacramēto apparet ex eo ꝙ ibi summe relucet diuina omnipotētia: sapiētia: et benignolētia. Cum enī homo in aliquo opere totū suum posse ⁊ scire ⁊ velle nihil amplius potest. In hoc autē dono apparēt summe. Primo dei omnipotētia: que in sacramēto eodem mirabilia tot operatur. In tribus enī operibus maxime apparet omnipotētia dei: scilz in creatione: incarnatione: ⁊ cōsecratione. Opus aūt incarnationis preponit operi creationis. Unde Augustinus. Homo deus de virgine natus potentius opus est ꝙ mūdus de nihilo creat⁹. Opus autē consecrationis adhuc apparet mirabilib⁹ ꝙ ipsa incarnatio triplici ratione. Primo quia in incarnatione creator factus est creatura. Sīa verbum manens quod erat assumpsit hominem quod non erat. Hic autē creatura fit creator: panis nāq; substātia que est creatura inanimata: efficit caro christi que est caro dei: ⁊ sic substātia pānis fit substātia vnita substātie dei. ¶ Secūdo quia opus incarnationis factū est ab ipa trinitate immediate nulla creatura cooperāte. hic autē licet transmutatio fiat a deo: tamē mediante ⁊ cooperāte hoie sacerdote ⁊ aliquādo peccatore. ¶ Tertio qz incarnatio semel facta est nunq; iteranda: consecratio autē corpis xpi quotidie ⁊ multoties iteratur. ¶ Secūdo apparet hic maxime dei sapiētia: que ipsum sacramentum in testamēto veteri pluries prefiguravit. Sapiētis aūt est opus subtile prenidere: ⁊ pluries etiā formal⁹ designare. Et cuius multimode hoc venerabile sacramentū in veteri testamento fuisset prefiguratū. ¶ Principaliter tñ eius apparēt figure. tēpore legis nature: tempore legis scripte: et tempore ꝓphetie. Tēpore legis nature. Figura huj⁹ habetur in sacrificio melchisedech: qui fuit rex hierusalem ⁊ sacerdos dei: vt dictū est supra de melchisedech: qui sacrificium suū deo obtulit panis ⁊ vini: vt habetur Genes. xiiij. Hic enī prefiguravit christū verum regē iudeorū ⁊ sacerdotē summi patris: de quo pater eius ꝛm carnē dauid ꝓphetauerat dicens. Tu es sacerdos in eternū ꝛm ordinem melchisedech: qui sacrificiū sui corporis ⁊ sanguinis sub eisdez speciebus obtulit deo patri. ¶ Tempore legis scripte. Figura huius habef de māna quod deus pluit patribus in deserto: quod ab hebreorū populo in diuersis vasib⁹ recollectum: sez a quibusdā in magnis: a ḡbusdā in paruis semp eiusdē mensure inueniebatur: ⁊ ad omnē saporem edentis conuertebaf: quo pane aliti sunt patres ī deserto vagātes: donec in terram ꝓmissam de fructibus gustauerunt. Quo prefigurabaf hoc sacramentū qō integraliter sumif ab oībus in quacunq; quātitate hostia tribuatur: quod etiā ꝛm affectionē sumētis sic in eo ad omnē saporem virtutis vel vitū operatur. Et hoc pane nos ali oportet in deserto presentis seculi peregrinātes: donec ad terrā celestis patrie deueniētes ipm christū ventris virginei fructū in suo fonte gustemus. ¶ Tēpore ꝓphetie. Figura habef in helia: qui fugiens a facie iezabelis in deserto peruagans obdormiuit in vmbra iuniperi: quē angelus suscitauit ⁊ subcinericiū pan eosidit: quo refectus in eius fortitudine peragrauit vsq; ad montē dei. Quo prefignabaf peccator: qui fugiens a facie tētationis in deserto presentis seculi lassus in cōtēplatione arboris crucis quietez inuenit. Ibiq; carnem christi sub specie panis subcinericij pēdentem accipit: quo cibo refectus securus perambulat vsq; ad montē etherei regni. Idcirco hoc sacramentū dicif viaticū: quia panis viatorum. Tertio apparet in ipso summe dei benignolentia: qui dedit. ¶ Primo seipz. Non enī dedit celum: nec angelū: nec apostolum: nec matrem propriā: sed corpus suū. ad Timoth. ij. Dedit semetipsum pro nobis ⁊c. ¶ Secundo dedit se in cibum nō in socium: nec in seruū: sed in edulīū. Augustin⁹. Uox dei de celo: cibus sum grandium: crescе ⁊ manducabis me ⁊c. ¶ Tertio in perpetuū: non vsq; ad annū: nec decennium: nec centennīū: sed vsq; ad seculi fines. Matth. vlt. Ecce ego vobiscum sum oībus diebus vsq; ad consumationē seculi. ¶ Circa secundū sciendū ꝙ huius doni preciositas apparet: ex eo ꝙ ipsa caro ⁊ sanguis christi nobis donanf: quo nihil preciosius eē potest: quia caro deifica et verbo vnita vt dictū est. ¶ Circa cuius veritatem dubitari consueuerūt principaliter septem: que et si rationibus ꝓbari nequeāt: quia fides nostra que est de supnaturalibus non subest argumentis scientiarum naturaliū: tamē aliquibus naturalibus exemplis offīa dubitabilia aliq̄liter persuadenf. ¶ Primo enī dubitatur quomodo panis in carnem ⁊ vinū in sanguinem transmutatur. Huius exemplū naturale habem⁹: ꝙ panis quē comedimus in verā hominis carnez: ⁊ vinum quod bibimus in verū sanguinē naturaliter conuertif: post certū horarū spaciū operāte natura. Quid ergo mirū si qō natura facit interuallo aliquarū horarū deus sine tēpore operatur. Ipse enī naturā creauit ⁊ ei⁹ cursum sua omnipotētia mutare potest. ¶ Secūdo quō accidēs nulli innitaf. Accidētia enī sine subiecto in eodem existāt quod pre oībus dubitabilius videtur. Non enim illa rotonditas et albedo et

ſa poꝛ ꝛ alia accidentia ſunt panis: quia panis ibi non eſt: nec coꝛpis xp̄i: q; vtpote coꝛpus humanū talia accidētia nō hꝫ: nec aeris: q; tali luce a nullo coꝛpoꝛe coloꝛaf: g̃ in nullo ſubſiſtunt. Hꝫ in ipis naturalib⁹ apparēt aliq̃n accidētia: que nulli ſubſtātie coꝛpoꝛee iunctūtur: ſicut curuitas remi in aqua: non eſſ talis curuitas eſt accidēs remi q̃ recꝛ⁹ ē: nec aq̃ q̃ ſine remo tale accidēs non hꝫ: g̃ in nullo ſubſiſtit. ¶ Tertio quō coꝛpus in hoſtia collocaf: videtur eſſ mirabile qualiter xp̄s qui deus eſt ꝛ hō pfectus ſub modici panis ſpecie cōtinetur. Sed ſi quis aduertat qualiter ſola ſubſtātia trāſmutatur videbit euidenter q̄ ſubſtantia que nō ſuſcipit magis nec minus: ſub illa modica hoſtia cōtineri pōt. Sicut eſſ ibi ſunt accidentia panis ſine ſubiecto: ſic ꝛ ibi eſt ſubſtātia coꝛpis ſine aliquo accidente: ꝛ p ꝓ̄s nulla eſt ibi dīmēſio q̄ntitatiua ſine qua ſubſtantia magni coꝛpis ſub q̄ntitate minimi coꝛpis cōtineri pōt. Hui⁹ exēplū in naturalibus hꝫ⁹: q̄ adhoc: vt. ſ. viſibile coꝛp⁹ ab oculo videaf neceſſe eſt: vt dicit Ariſto. q̄ forma viſibilis ſit in pupilla: ꝛ ſic colūna ꝛ domus ab oculo viſa eſt in pupilla nō q̄ritatiue ſed formaliter: ꝛ mōtem maximū in modico ſpeculo videmus. ¶ Quarto quō in plurib⁹ nō multiplicatur: vnū eſſ ꝛ idem coꝛpus xp̄i in multis ꝛ infinitis altarib⁹ p diuerſas mūdi ptes in multis hoſtijs eodem tpe conſiſtit: nec tñ ex hoſtiarum multitudine coꝛp⁹ vnicū plurificaf: q̄ō etiā in celo ꝛ in altare: tñ diuerſimode cōtinef. In celo eſſ coꝛpaliter: in hoſtia ſacramētaliter. Huius exēplū habemus: q̄ vnius ꝛ eiuſdē hoīs imago in diuerſis ꝛ multis exiſtēs nō plurificaf. Et in ſeipſa ſubſiſtit coꝛpaliter in ſpeculis ꝛō formaliter. ¶ Quinto quō diuiſus non laceraf. Cum eſſ hoſtia p partes diuidif: coꝛp⁹ non frāgitur: ſed in qualiber q̄tūcūq; minima particula integraliter continef. Hui⁹ exēplū apparet in ſpeculo: in quo cū vnius hoīs vna ſola cōſiſtat imago: ſi p partes diuidaf: in qualiber pte etiā modica integraliter imago eadem reſultat. ¶ Sexto quō ſumpt⁹ nō ꝓſumaf. Nā nō eſt adeo modo in oꝛbe tā maxim⁹ qui toties ſumpt⁹ amodo nō eſſet ꝓſumpt⁹. Hui⁹ exemplū apparet in cādela a qua ſi lumē ab infinitis cādelis recipiaf appoſitis: lumē tñ ipm nunq̄ minuif: ſed ſemp eodē ſplendoꝛe relucet. Triticū etiā q̄ō a mūdi exoꝛdio ſemp oēs hoīes comederūt: nunq̄ ꝓſumere potuerūt. ¶ Septimo quō in diuerſis diuerſimode opatur. Nā ſicut ille qui digne ſumit remediū ſuſcipit: ſic indigne ſumēs iudiciū ſibi manducat ꝛ bibit. Hui⁹ exēplū eſt devnat eadē medicina que duobus egris a medico data vni bene diſpoſito opatur ad ſanitatē: alteri male diſpoſito opatur ad moꝛtē: non ex defectu medicine: ſed ex mala ſumētis diſpoſitione. Sic ergo de veritate hui⁹ ſacramenti cōſtare pōt. Joh̄annis. vi. Caro mea vere eſt cib⁹ ꝛ ſanguis me⁹ vere eſt potus. ¶ Circa tertiū notandū q̄ modi cōgruitas ſiue oppoꝛtunitas apparet: ex eo q̄ iſtud ſacramentū nō daf in forma ꝓp̄ria: ſz ſub ſpecie aliena. ſ. panis ꝛ vini. Circa q̄ō tria videnda ſunt. ¶ Primo q̄re ſub bina ſpecie daf: viz⁹ caro ſub ſpecie panis: ꝛ ſanguis ſub ſpecie vini. Ad hoc reſpondet thomas in hymno. d. quibus ſub bina ſpecie carnē dedit ꝛ ſanguinem: vt duplicis ſubſtantie totū cibaret hoīem. Hō eſſ ex aīa ꝛ coꝛpe ꝓſiſtit: ꝛ p hoc apparet: q̄ hoc ſacramentum eſt refectio vtriuſq;. Nā caro eſt refectio coꝛpis ꝛ ſanguis aīe: quia aīa oſſis carnis in ſanguine eſt. Leū. ¶ Secō quare hoc ſacramentum ſub aliena ſpecie occultaf. Hoc aūt fecit xp̄s p̄ro ad oſſendū miraculū: in hoc enim dei oīpotentia apparet mirabilis: que in hoc ſacramēto eodē tot mirabilia opatur: q̄ō nō eēt: ſi in ꝓp̄ria forma traderef. Secundo ad augendum meritū. Nā dicit grego. fides nō hꝫ meritum⁹: cui humana ratio p̄ebet experimentum. Maximum eſſ meritū fidei eſt credere: quod homo non vidēt: imo quod natura p omnes ſenſus diſſuadet. Tertio ad euitādum faſtidium. Non eſſ poſſet hō ſumere carnē ꝛ ſanguinē xp̄i in forma ꝓp̄ria: q̄ō ꝛ guſt⁹ faſtidiret: ꝛ animus abhoꝛreret. ¶ Tertio quare ſub forma panis ꝛ vini potius q̄ alioꝛū elemētoꝛū tradaf: hoc aūt fit ꝓpter tria. Primo ꝓpter magis acceptabilē ſumptionē. Sūt eſſ comeſtibilia q̄ ab aliquib⁹ abominanf: vt poꝛri ꝛ cepe: q̄dā que recuſanf ꝓpter aliquā egritudinē: vt piſces ab egrotis: quedā q̄ nō reperiunf ꝓpter diuerſitatē tēpoꝛ vel locoꝛ ſicut pepones q̄ nō inueniunf hyeme: ꝛ cothurnices citra mare: quedam q̄ carn⁹ emūtur: vt pdices. Ideo daf hoc ſacm ſub talibus ſpecieb⁹: que ita ſunt cōformes nature: ſic delectabiles guſtui: ſic oīb⁹ locis ꝛ tpib⁹ repertibiles: ſic copioſiter abūdantes: vt nullo faſtidio: vel egritudine inopia: vel caritudine quis excuſef ab hui⁹ ſacri ſumptione. Secūdo p̄ropter myſticā ſignificationē: vt ſicut panis ꝛ vinū ſunt naturalia ꝛ p̄incipalia coꝛpis alimēta: q; panis coꝛ hoīs cōfirmat: ꝛ vinū letificat: ſic p hoc appareat: q̄ hoc ſacm eſt aīe plena refectio vita ꝛ alimētū. Tertio ꝓpter oſtendendam vnionē. vt ſicut ex multis granis vnus panis cōficif: ꝛ ex multis racemis vnū vinū eliquaf: ſic oſidaf: q̄ p hoc ſacm vnitati m̄ri fideles q̄ ſunt mēbra xp̄o capiti in vno eccleſie coꝛpe vniunf. Ro. xij. Sicut eſſ in vno coꝛpe multa mēbra habemus. ꝛ infra. ita multi vnū coꝛp⁹ ſum⁹ in xp̄o. ꝛ hec eſt ratio auguſtini. ¶ Circa. iiij. notandū eſt: q̄ vtilitas hui⁹ ſacri apparet eſſe ſeptuplex. ¶ Prima eſt dīuice paſſionis cōmemoꝛatio. ſ. co rinth. xi. Quotiēs mādu. panē hūc ꝛ ca. bi. moꝛ. dīi an. ¶ Secūda eſt xp̄i ꝛ ſumētis vnitio. Joh̄. vi. Qui mādu. me. car. ꝛ bi me. ſan. in me ma. ꝛ ego in eo. Tertia eſt demonis expugnatio. vnde cantat eccleſia. O ſalutaris hoſtia que celi pan

dis ostiū: bella premunt hostilia: da robur: fer auxiliū. ¶Quarta est pctōz remissio. ¶Quinta est oim ꝟtutū ⁊ gratiarū infusio: vñ ōz eucharistia: qō est bona gr̄a. ab eu qō est bonū ⁊ charis gr̄a. De his duabus vtilitatib? dicit sanct? thomas: nullū etiā sacr̄m est isto salubri? : quo purgant pctā: ꝟtutes augent: ⁊ mēs oim spūaliū charismatū abūdātia impinguat. Sexta est pene purgatorie expiratio: qō gregori? p mlta exēpla probat in .iiij. dial'. ⁊ satis diffuse. vnde dicit thomas. Offert in ecclesia p viuis ⁊ mortuis: vt oīb? ꝓfit: qō est p salute oim instituū. Septima est eterne glorie collocatio. Joh̄ā. vi. Qui mandu. me. car. ⁊ bi. me. sang. habet vi. eternā. et infra. Qui mādu. hūc pa. viuit ineternū.

¶De sancto Eleutherio papa ⁊ mar. Lap̄. clvi.

Eleutherius papa ⁊ martyr natiōe grecus patre abūdio de oppido nicopoli so therio ep̄o romano i ep̄atu successit: ⁊ sedit annos. xv. menses. vi. dies. v. Hic accepit epistolā a lucio rege brītānico vt per ei? mādatum xp̄ianus efficeretur: cui papa misit duos religiosos viros videlicet faganū ⁊ damianum: qui regem predictum ⁊ populū cōuerterunt. Hic constituit que alias apostolo decreta fuerant: scz vt nulla esca vsualis a xp̄ianis fidelibus repudiaretur: quam deus creauerit: que tamen rationabilis ⁊ humana est. Hic fecit ordinationes tres per mensem decēbris: presbyteros. xij. diaconos. viij. ep̄os per diuersa loca xv. qui etiam tempore cōmodi impatoris martyrio coronatus est: ⁊ sepultus cū fratrib? suis iuxta corp? beati petri apostoli in vaticano. vij. kalendas iunij: ⁊ cessauit ep̄atus dies. vi.

¶De sancto Quadrato discipulo. Lap̄. clvij.

Quadratus apostolorum discipulus fuit qui apō athenas ad predicandū verbū dei missus: postea eidē vbi plurib? annis euāgelizauit clar? doctrina ⁊ vita sanctorū fine q̄ uit: ibidemq; humatus iacet. vij. kalen. iunij. vt ait Hieronymus.

¶De sctō Augustino ep̄o anglorū. Lap̄. clvij.

Augustinus episcopus anglorū a beato papa gregorio diuino instinctu missus est ad angliam ad predicandū anno .vij. imperatoris mauritij: vt dicit sigibertus ⁊ beda: ⁊ aliq̄ liter supra tactū est i legēda gregorij pape. iij. idus martij. Cum quo etiam melitus ⁊ Johannes ⁊ alij plures sancti monachi missi sunt. Hi venientes brītāniā ad insulam que dicitur thanna quā a terra diuidit fluuius trium stadiorum: qui appellatur firai: miserunt interpretes quos de francia acceperant mādato pape ad eldebertum regem in cantia ciuitate regali: qui audita causa aduentus sanctorum ab eo benigne suscepti sunt. Nam ⁊ rex vrozem berictem xp̄ianam duxerat: eo pactor fieret christianus: quod tamē nōdum implere curauerat: posteaq̄ rex deueniens ad insulā audita predicatione xp̄i: cōcessit eis locum in ciuitate dorobeien. in palatio suo: ⁊ prebuit licentiā predicādi ⁊ cōuertendi oēs qui fidē suscipere vellent. Ipse tamen ꝓpter nouitatē fidei noluit tam cito conuerti. In ipsa autem ciuitate dorbeia inuenerunt ecclesiam sancti martini: que ibidem fabricata fuerat tempore quo romani angliam obtinuerunt: in qua ecclesia regina sepius xp̄m orabat. In ipsa ergo ecclesia diuina celebrare ⁊ predicare ceperunt multisq; miraculis ppetratis plurimos conuerterunt. ¶Postq̄ annū ꝟo rex eldebertus cum pluribus alijs regibus ⁊ principibus sibi subiectis fidē xp̄i percepit: Deinde augustinus veniens herclas ab etherio ep̄o archiep̄s gentis anglorum ordinatus est mandato Grego. pape. Et ex regis concessione in regia ciuitate construxit ecclesiā saluatoris: quā etiā metropolim toti? insule cōstituit: quā ⁊ successor eius laurētius ep̄s consecrauit. Cū aūt multi fidē percipere recusarēt: ⁊ rex neminē cōpellere vellet ordinataq; disputatione inter ep̄os xp̄ianor ⁊ pontifices idolor cōuentū est p partes: vt eger introduceret: ⁊ que pars ip̄m sanare posset illius fidē ꝓualeret: ⁊ adducto ceco: cū a gentilib? illuminari nō potuisset: ⁊ augustinus ei lumē restituisset: maxima pagano pars cōuersa credidit: ⁊ baptismū suscepit. Sicq; augustin? virtutibus clarus ⁊ doctrina quieuit in pace. Anno dñi. ccccccliij. videlz vij. kalen. iunij. Sepultus cātie in ecclesia apostolorū petri ⁊ pauli. Qui etiā ad extrema deueniens laurentiū comitē suū sibi successorē reliquit: ne status nouelle fidei reperiret.

¶De sancto Hildeuuito ep̄o. Lap̄. clx.

Hildeuntus ep̄s meldeñ. sancto pharoni ep̄o ip̄ius ciuitatis successit. Qui puer quinquēnis eidem a parentibus traditus ⁊ ab eodem eruditus est a puericia diram penitentiam agens. Electus est ergo episcopus post pharonē ⁊ consecratus. Cū autem iuxta ecclesiā sancte crucis in qua olim corpus sancti pharonis sepultum fuerat esset atrium: in quo ciues loci suos mortuos tumulabant: in eodem atrio ad p̄ces populi ep̄s aliam ecclesiā construi permisit: vt sic in ecclesia iacerent corpa defunctorū. Que dū esset cōsecrāda nocte p̄cedēte fundit? diruit. Q̄ sctūs vidēs ⁊ de miraculo stupēs: ac de culpa penitens ro-

mā deuenit: ⁊ a bonifacio papa absolutionē obtinuit: ac deinde vt deo satisfaceret hierosolymā adiit verbū dominī predicās circunquaq;.

¶Anno igit peregrinationis sue septimo ad ecclesiam suam reuertens in loco qui dicitur larimachus monachum repperit qui sibi a domino fuisse reuelatum asseruit. Mildeuntū ad se venturum episcopum: cui deus dimiserat omnia peccata sua. Regressus igitur ad ciuitatē suam ecclesiam dei genitricis. vij. ab vrbe miliario fundauit ⁊ dedicauit. In cuius dedicatione chirothece ipius de manibus eius hora consecrationis extracte tribus horis in solis appē se radio quasi in partica pependerunt. ¶Post hec sanctus vir puerum sine baptismo defunctum a mortuis suscitauit: quez nomine patris sui adelbertuz vocauit ⁊ eundem anno. vij. post se moriturum predixit: ac iuxta se tumulandū mādauit. Que omnia vt predixerat euenerūt. Quieuit autem in pace. vij. kalen. iunij. Juxta cuius corpus adelbertus anno. vij. defunctus vt iusserat tumulatus est. Horum duorum sanctorum corpora sanctus maiolus abbas diuina reuelatione admonitus de solo leuauit: et honorifice condidit.

¶De sctis Prisco ⁊ socijs martyrib⁹. Cap. l.

PRiscus martyr cum sociorū multitudine apud tornacuz que est villa aurelianen. dioc. passus ē sub aureliano iperatore. Qui cū ibidem resideret misit sceneschallum suum ad xpianos vbicq; perquirēdos ac puniendos. Ille⁹o cū loca plurima perlustrasset: veniēs tornacū prisco cū multis xpianis psallentē inuenit: quē xpm cōfitētē decollauit: ⁊ in puteū corp⁹ sine capite precip. Dūcq; ceteri similiter cederent vn⁹ eoz rapto scī prisci capite per siluā aufugit. Qui tñ a militib⁹ insecut⁹ nō longe ab antisiodoro capt⁹ ⁊ decollat⁹ est. Ybicq; vna cū prisci capite a fidelib⁹ sepult⁹ ceteroz ⁊o martyrū corpora a xpianis furti surrepta in crypta tumulta sunt. Tēpore autē scī germani antisiodorēn. epi diuina reuelatiōe eidem sctō locus vbi corpora martyrū per annos cl. latuerēt ostendit: cui ⁊ caput scī prisci martyris vna cū corpore alteri⁹ martyris simil⁹ reuelat. Ipe ⁊o corpa leuata honore cōdigno cōdidit: ⁊ ibidē mōasteriū ꝓstituit. Caput⁊o scī prisci ad locum aliū longe ab vrbe. iiij. miliario detulit: qui locus nūc castrū sancti prisci nūcupat: horū martyrū passio agit. vij. kalē. iunij.

¶De sctō Joāne papa primo ⁊ mar. Cap. li.

JOhānes papa ⁊ martyr huius nois primus natione tuscus ex patre cōstantino hozmisde pape in episcopatu romano successit. Sedit⁊q; annos. ij. menses. viij. dies. xix. Quo tēpore in oriētis partibus cū adhuc here sis arriana vigeret: iustinus imperator ardore orthodoxe fidei: vt hereticoz nomē extingueret: statuit ecclesias arrianis auferri ⁊ vbicq; catholica religione cōsecrari. Quod cuz in italia rex theodoricus arrianus audisset iohannē papaz simul⁊q; cū eo theodoz ⁊ agapitū cōsulares viros aliūq; agapitū patriciū cōstātinopolim ad iustinum direxit: mandās p eos vt nisi ꝯtotius hereticis suas ecclias redderet ipse oēs italie catholicas ecclesias destrueret: ⁊ vrbes igne ac ferro deuastaret. ¶Cū ergo sctūs epus cozinthū deuenisset: vt ait Greg. iij. dial'. ca. ij. ⁊ eidē quidā nobilis eqtare voleti equū cōmodasset: quē ꝓ nimia mā suetudine vtoz illius equitare cōsueuerat. Būmus pōtifex ad certum locum equo subuehēre pductus est. Qui mox vt aliuz repperit: illū que mutuo accepat remisit: verūz vtoz illi⁹ nobilis vlterius equo illi sedere non valuit: qz equus fremēs ⁊ saliens: ac nimiū furens ex gestibus pdidit ꝙ post sessionem tanti pōtificis mulierē ferre decerero recusauit. Od̄ vir eius aduertēs ⁊ miraculū stupēs equū pro munere sancto pontifici perpetuo possidendū direxit. ¶Cum aūt cōstātinopolim venisset ad portā que vocat aurea populoz turbis ei occurrentibus vna cū imperatore in conspectu omniuz roganti ceco lumē reddidit: quē imperator cuz suis summa reuerētia suscipit. Igit legatiōis causa cū lachrymis exposita de italie salute solliciti iustino pncipi supplicarūt: vt eoz preces ꝙuis essent iniuste libēter exciper: italieq; pture subueniret. Quoz fletibus iustinus pmotus eis perita cōcessit: arrianosq; suo iuri restituit. Sicq; liberata est italia a furore theodorici. Sed postq; iohānes papa cū socijs rauennā ad theodoricū venisset: theodoricus inuidia ductus: eo ꝙ imperator illos honorifice suscepisset eū in carcere cū socijs afflictos dura custodia peremit: qui sctūs martyr ad xpm migrauit. vi. kalen. iunij. cui⁹ corpus de rauēna translatum: sepultū est i basilica beati petri apli. Sed hāc imanissimā crudelitatē aduersio diuina secuta est. nā die. xcviij. post hoc factū theodoricus subita morte interiit. ¶Refert Greg. iij. dial'. c. xxxi. ꝙ dū quidā romani nauigātes ad insulā liparē deuenissent: quēdā solitariū ibidem deo famulantē visitare curarūt: ꝙ eis inter cetera nunciauit theodorici: cū regē subito defunctū esse: cuius animā inter iohannē papā ⁊ symmachuz patriciū ipse vir dei cōspexerat alligatam ⁊ ab eisdē sanctis quos ambos martyres fecerat in oltam vulcani demergi. Qui diem notantes ad italiā redierūt: ⁊ eodē die quo hec solitari⁹ viderat: regē repētina extinctū nece inuenerūt.

¶Hic scrisslin⁹ papa pfecit cimiteriū sanctorū martyz nerei ⁊ archilei via ardeatina. Itē renouauit cimiteriū prisille. Fecit ⁊ ornamentū de gemmis pfinis ⁊ hiacynthinis super cor-

fessionē beati pauli apostoli. Multaq; vasa sacra in auro ⁊ argento obtulit basilicis apostolorum. Hic etiam ordinauit episcopos. xv.

¶ De sancto Johanne papa secūdo et confessore. Cap. lij.

IOhannes papa huius nominis secundus natione romanus ex patre proiecto de regione celio monte bonifacio secundo romano pontifici in episcopatu successit: sedit q; annos. ij. menses. iiij. dies. vi. hic alio nomine mercurius vocabatur. Hic inter cetera memoranda artemium patriarcham constantinopolitanum arrianum damnauit.

¶ De sctō Johāne papa. iij. ⁊ cōfes. Cap. liij.

IOhānes papa tertius natione romanus ex patre anastasio pelagio primo pape in episcopatu romano successit: ⁊ sedit ānos. xij. mēses. ij. dies. xxvij. hic in vrbe roma reparauit et restauranit cimiteria sanctorū martyrum: multaq; sanctorum per diuersa loca ecclesias renouauit: ⁊ de nouo perfecit ac consecranit. Amator religiosoz ⁊ bonorū virorū fuit: pauperib⁹ munificus extitit: postq; autē ecclesiam apostolorum philippi ⁊ iacobi in vrbe perfecit ⁊ dedicauit: vbi ⁊ corū corpora collocauit: ad dñm perrexit: ⁊ sepultus est ad sanctum petrum.

¶ De sancto Symmacho patricio et martyre. Cap. liij.

SYmmach⁹ martyr patricius fuit: qui tempore anastasij primi iperatoris rome claruit: ⁊ tēpore iustini primi martyrū passus fuit. Hic socer fuit boetij siue seuerini martyris: de quo dicetur. x. kalē. nouēbris. Filiā em̄ ei⁹ elphē ei in cōiugē tradidit que hymnos apostoloz Felix p oēs ⁊ Aurea luce composuit: hic sctūs vir cū boetio genero suo rēpublicā in vrbe strenue ministrauit. Sed dū theodoric⁹ lōgobardoz rex arrianus iohāne papā. i. cōstantinopolim ad iustinū imperatorē delegasset: vt superi⁹ dictū est: rabie sue iniquitatis stimulat⁹ symmachū cōsulē ac patriciū ⁊ generū eius boetiū seuerinū cōsulem ac senatorē catholicos viros primo quidez carceri mancipauit: deinde in ipo carcere gladio necari fecit apud vrbem rauennā. Corpus aūt symmachi noie martyris rauenne colit tumulatū. vi. kal'. iunij. Hic romani eloquij eruditiōe mirabilis maximi tyrāni: q; sub theodosio primo surrexerat: scripsit laudes: easq; publice recitauit: ob qō maiestatis ei⁹ cēsebat. Sed cū a pio principe iustino absolui meruisset apologeticū libroū. i. satisfactionalē eidē scripsit: et aliū epistolarū. Hec in hystoria tripartita libro. ix.

¶ De sancto Beda venerabile presbytero. Cap. lv.

BEda presbyter xpi famulus natione anglic⁹ apud ecclesiā siue monasteriū apostolorum petri ⁊ pauli que in ciuitate cantie in anglia constructa est claruit tēpore iustiniani secūdi. hic a septēnio sub abbate benedicto ipsi⁹ monasterij: ⁊ post sub ceolfrido in diuinis eloquijs apprime eruditus diuino studio operam prebens sacris lr̄is plenius imbutus sapientia ⁊ vite sctitate admirāda pfecit. Anno aūt etatis sue. xxiij. diaconatū: ⁊. xxx. p̄sbyteratū a iohāne epo suscepit: inde vsq; ad ānos. lxx. vite sue scripturis ⁊ diuine sapiētie opusculis intēdēs multa pectoris sui viris scholasticis p̄tulit monumēta. Nā. xxxvi. volumia edidit: q; in. lxxviij. libros diuisit. Die aūt obitus sui p septē preces dētes hebdomadas diuina reuelatiōe p̄sciuit. Die aūt ascēsionis dñi q; tūc illo āno. vi. kal'. iunij euēit: dū vesp̄as cū ceteris clericis i eccl'ia celebrarer: nulla alia ifirmitate detēt⁹: sz corpis cōpos ac mētis. cū aūt illā O rex gl'ie decāraret: ipsa finita in suo appodiat⁹ stallo spīm emisit: statimq; mirus odor de ei⁹ corpe fragrare cepit: sepult⁹ in monasterio suo. Hic cū sanctissimus ab eccl'ia reputet: ⁊ in confessoz catalogo numeret: solus inter sctōs nō sctūs: sed venerabilis appellat: ⁊ b̄ ꝓpter duas rōnes siue miracula q; de ipso cōtigerūt. Primo q; ex nimia senectute ocl'is caligasset ⁊ discipulo duce ad lapidū cōgerie pueniisset discipul⁹ ei suadere cepit: q; magn⁹ esset: ibi pp̄l's cōgregat⁹: q; sūma affectione ⁊ silētio ipsius p̄dicationē expectabant. Cūq; sanct⁹ feruēti spū elegantissimū sermonē fecisset: ⁊ conclusisset p oīa. s. lapides respōderūt amē venerabilis pb̄r. Scdo quia dū alius discipul⁹ eius ipo defuncto titulū sepulchro facere dispositisset vnico carmine leonino sic incipiēs: hac sunt in fossa: ⁊ vellet finire bede sctī vel p̄sbyteri ossa: nec metrū stare posset ⁊ nullū aliud vocabulū eidē occurreret: ad ecclesiam tus tandē iuit dormitū. Et ecce mane in tumulo manib⁹ angelicis repperit sculptū. Hac sunt in fossa bede venerabilis ossa. Quieuit autē in xpo. vi. kal'. iunij circa annos dñi. ccccccc. Corpus aūt eius tanuā trāslatū digna veneratione colit. ¶ Scripsit vir dñi iter alia sup̄ gen̄. libroū vnū. De tabernaculo moysi lib. iij. Sup samuelē li. iiij. De tēplo salomonis li. i. Sup esdrā ⁊ neemiā lib. ij. Sup tobiā ll. i. Sup parabolas salomonis ll. ij. Sup cāticis cānticoz ll. v. Sup epl'is canonicis. li. vij. Sup marcū li. iij. Sup lucā ll. iij. Sup act⁹ apl'oz ll. i. Sup apoc. li. i. De q̄stionib⁹ lib. regū ad notitiā. ll. i. De schematib⁹ ll. i. De gestis angloz insigne ⁊ egregiū volumē; in quo ⁊ chronica de tpibus continet.

¶De sancto Julio martyre. Cap.lvi.

IUlius martyr apd mesiā ciuitate dorostoreñ. passus est. Qui tpe psecutionis cū esset veteranus ⁊ emerite milicie ab officialibus tentus ⁊ maximo presidi oblat⁹ est. Qui dū idola execraretur: ⁊ nomē xpi cōstantissime cōfiteretur capitali sentētia punitus est. vi. kal'. iunij. Cum aūt ad passionē duceretur. Hesychius quidā miles xpianus sibi amicissimus dum se suis orationibus cōmendasset: eumq; oscultatus fuisset a militibus tentus ⁊ ipse post dies xx. passus est: vt infra dicet. xvij. kalen. iunij.

¶De sancto Eutropio epo. Cap.lvij.

EUtropius episcopus apd gallias in ciuitate aurafica claruit tpe valentiani secundi imperatoris. Cuius vitam illustrē virtutib⁹ ac miraculis verus eps auraficeñ. luculento sermone descripsit: vt dicit ado. Hic ob fidei deuotionē ad duas sorores xpi ancillas a parentibus exheredatas: eo q votum virginitatis emisissent: epistolas consolatorias elegāti ⁊ aperto scripsit eloquio: non solum ratione: sed scripturarū sanctarū testimonio cōitas. Et hic migrauit ad xpm. vi. kalen. iunij.

¶De sctis symmetrio⁹ socijs mar. Cap.clviij.

SYmmetri⁹ presbyter ⁊ martyr cū alijs. xxij. rome sub āronino imperatore passus est. Cū em̄ pfat⁹ sctus pbyter cū alijs xpianis apud prayedes virginē latitaret: ⁊ in titulo sancti pastoris qd sctus papa pius in domo eius cōstruxerat diuina mysteria celebraret: misit antonin⁹ ⁊ tenuit symmetriū cū alijs. xxij. xpianis. Quos fine vlla auditione gladio puniri mādauit in eodē titulo. Quorū corpora prayedis virgo in cimiterio prisille sepeliuit. vi. kalen. iunij.

¶De sctō Bermano parisieñ. epo. Cap.lix.

GErmanus eps parisieñ. territorij augustuneñ: indigena patre eleutherio matre eusebia nat⁹ ē. Qui a iuuēture deo seruiēs a sctō nectario epo abbas sancti symphoriani cōstitut⁹ in sctitate maxima ⁊ opibus virtutū pollebat ⁊ signorū miraculis refulgebat. Cum em̄ incēdiū in monasterio accidisset: ⁊ iam officinas flāme circūquaq; vallerēt germani⁹ ascēso tecto sumpraq; cacuma plena aq̄ alleluia cōcinens ⁊ paululū aq̄ sup ignē effudēs flāmas extinxit. Cū quidā radulphus quasdā cenobij ret inuasisset vrsus aduenies p tres dies cōtinuos equos ipius denorās damnū ablatoq; triplicauit: nec destitit donec ille resipuit ⁊ res ablatas restituit. Anne vxor hebronij regis missam clebrās facie fulgidus admodū apparuit.

¶Per annos. iiij. anteq; eps fieret cū p visum claues porte parisieñ. a sene sibi fuissent tradite conseruāde: pdixit se ipius futurū pōtificē ciuitatis. Qō ⁊ post quadrieniū factū est. Qui in epatu doctrina clarus miraculis effulsit. Juuenē em̄ a iudeis in carcere tētū ⁊ cōpeditū se inuocante ruptis vinculis p noctē absoluit. Januā ecclesie sanctorū gerualij ⁊ prasij sibi clauibus obseratā basilicā intrare cupiens crucis solo signaculo reseranit: multos a demonijs obsessos liberauit: ⁊ egros plurimos a varijs languorib⁹ sanos effecit. Invictu suo pcissimus: necessitati pauperū liberalissim⁹ fuit. ¶Obitū suū pscies ad caput lecturi notarijū suū scribere fecit. v. kalen. iunij. Et nihil vltra. Qō dum nemo qō sibi hoc vellet intelligere posset. dum. v. kalen. iunij. a corpore migrauit: q; ppter hoc talem scripturā sanct⁹ fecisset vnusquisq; cognouit. Sic ergo die quo sctus annor fere. lxxx. obdormiuit: in dño sepultus in ecclesia parisieñ.

¶De sancto Carauno martyre. Cap.lx.

CAraun⁹ martyr apd carnotū ciuitatē passus est. Hic natiōe roman⁹ a sctō dionysio epo eruditus eiusq; discipul⁹ fuit post cui⁹ martyriū ipe a sctō clemente papa pbyter fact⁹ pisius ad pdicādū directus est. Et dū p mare nauigaret: orta tēpestate ozone ad deū pfusa pcellā sedauit: nautasq; gentiles ad xpm cōuertit. Cū aūt in qdā tēplo veneris puellā demoniacā liberasset: viso miraculo plurimi paganorū ad fidē xpianor accesserūt. Inde p multas galliarū ⁊ hyspaniaz insulas deābulauit: clamātib⁹ demonijs p obsessor ora suo dei esse credēdū. Qui a cūctis vexatis īmūdos ejcies spūs ifinitū ppl'z cōuertit ad dñm. Ac demū in carnoto ciuitate verbū dei pdicās plurimos baptizauit. egressusq; ide cū pluribus socijs a latronibus q eos pecuniosos putabāt insecuti sunt. Et dū latrones socios caraunī fugientes pseqrent: reuocās illos suasit vt ab insecutione illor desisterēt eo q ipe solus pecuniā quā q̄rebāt haberet. Quib⁹ regressis cū vnicū solidū sibi p viatico retētū obtulisset: illi se delusos existimātes ipm decollauerūt. v. kal'. iunij. Cui⁹ corp⁹ in carnoteñ. ciuitate sepultū ē.

¶De sancto Guilelmo confessore. Cap.lxi.

GUilelmus confessor dux aq̄tanie ⁊ prouincie patre theodorico pfule matre aldana inclytā psapiā ducēs sub rege karolo magno strenue militauit: eiusq; regni principatū renuit sctitate pclarus. Cū aūt saraceni p

tes aquitanie inuasissent: a karolo cuz exercitu missus eos viriliter debellauit: magnaqz illis i flicta strage eosdē a septimanie inuasione potē tes deiecit. Reuersus autē p victorie gratiarū actione deo agenda in territorio lugduñ. nouū monasteriū cōstruxit in vale: videlz gelonis: qō t vberi⁹ dotauit: t in noīe saluatoris intitulauit ac ibidē monachos t virgines ancillas xp̄i reclusit: vbi t duas sorores suas virginitatē professas collocauit. Deinde obtenta a karoli licētia xp̄o deceteto militandi in eodē monasterio se inclusit anno dñi. ccccccccvi. in festo apl'orū. Cui sanct⁹ rex lignū dñice crucis: qō de hierusalē attulerat liberaliter p munere p̄cessit. Cui lelmus ergo monachus fact⁹ pfunde humilitatis t patiētie fili⁹ ad modū effectus est: oēmqz obediendiētiā in cunctis minimis t vilib⁹ offici⁹ adimplere curabat: orationib⁹ t ieiunijs insistebat: t miraculis clarebat. ¶ Cū die quadā panes coquere deberet: t hora tardior esset: timens ne fratres scādalizarent ex mora: furnū purgare cupiēs: t scopā ad purgandū paratā nō habēs: repēte incēsum clibanū intrauit: quē suo scapulari purgauit: cinereszqz manib⁹ expulit: t tā corpe q̄ vestib⁹ oīno inustus exiens: coctos panes sine mora fratrib⁹ apportauit. Aq̄ frigida t solo pane etiā in hyeme multo tēpore vsus fuit. Obiit sui p̄sci⁹ die dormitiōis eius abbati t fribus p̄dixit: t regi karolo p litteras scripsit. Sicqz diuinis sacramētis monit⁹. v. kalen. iunij in pace q̄euit: sepult⁹ in eodē cenobio: quod eius noīe dz monasteriū guilelmense insignibus miraculis clarus.

¶ De sanctis conone t filio ei⁹ mar. Cap. lxij.

Conon martyr cuz filio suo ānoz. xij. passus est in nicomedia hisaurie ciuitate tēpore aureliani imperatoris sub comite domitiano. Hic sctūs de vxore filiū cuius nomē nō exprimit⁹ pcreauit: qua defuncta in castitate pmānit: t cū filio suo religiosam vitā duxit: necnō miraculoz gl'ia claruit. Nā fluuiū iuxta locellū suū currētē qui, pter ipetū nimiū transiri nō poterat: aquis fecit immobilē: t oratione sua vsqz ad certū tps viā multis trānsuadātib⁹ pbuit. Alias etiā cū idem fluui⁹ alueū suū egressus aquis inūdātib⁹ exicato naturali alueo se extēderet: t agros plurimos inūdaret: orās ad alueū t cursum pristinū in xp̄i noīe redire fecit. Ingressus q̄ domitian⁹ comes nicomedīā sctūm cononē tāq̄ xp̄ianū teneri iussit. Et cū sacrificare nollet: eidēqz acerrima supplicia minaret: ille nolēs fine filio gl'iari vnicū natū duodenē vt xp̄ianū comiti exhibuit: postulās eū ad cruciat⁹ secū admitti. Quos inder in craticula iussit extendi t prunis suppositis oleū desup infundi. Et cū dudū volutati in columes pmānissent fecit eos in sartaginē succēsam mitti. Et dūneqz sic vinci potuissent: mādauit illos appēsos flāmis subter missis exuri: manusqz illoz malleis cōtūdi. Qui dū orantes psallerēt celesti eos voce vocāte spūs emiserūt. sepl'ti a frib⁹ i nicomedia ciuitate. iij. kal'. iunij.

¶ De sanctis fifinnio martyrio t alexandro martyribus. Cap. lxiij.

Fifinnius martyr t alexāder martyres apud vallē annoniā passi sunt. Hi genere suo greci: ciues cappadoces mediolanū venientes a sctō ambrosio epō honorifice suscepti: t cū eodē aliqñ tpe demorati: inde tridentū deuenerūt: vbi a sctō vigilio epō fifinni⁹ archidiaconus: martyri⁹ lector: t alexander ostiari⁹ ordinati: atqz ab eodē ad p̄dicādū gentib⁹ directi sunt. Qui vallē annoniā ingressi xp̄m euangelizabāt. Cūqz in vico medo eccl'iam cōstruxissent: t multos cōuertissent: a rusticanis saturno sacrificātib⁹ p terre frugib⁹ impetrādis tenti sunt: vt t ipsi immolarēt. Qō dū facere recusarēt: p̄tio duri⁹ cesi sunt: deinde fifinni⁹ tuba erea capite illisus t securi cōfossus expirauit. Martyri⁹ vo capite securib⁹ vulnerat⁹: et fudibus trāsfoza⁹ cū duceret ad idolū occubuit. Quoz duoz corpa cū alexāder sibi collo īposita deferret tumulanda a paganis surrepta aīs simulachrū in ignē p̄iecta sunt. Ip̄e vo alexander vsqz ad mortē flagellat⁹ martyriū p̄sumauit. Mox aūt vinbra nigerrima totā regionē obtexit: t fulmina crebra terrā pcusserūt: ita vt multi gentiliū territi cōuerterent. Sctoz vo corpa a sancto epl'scopo vigilio tridenti sepulta sunt: qui passi sunt. iiij. kalen. iunij. hec ado.

¶ De sancto maximino epo. Cap. lxiiij.

Maximin⁹ eps treuerē sis tpe cōstantij augusti claruit. Hic nobilis pictauiorū ciuis extitit: cui⁹ vxbis frater hui⁹ maxēti⁹ pōtifex fuit. Ip̄e aūt maximin⁹ relicta domo p̄na treueriz deuēit: vbi cleric⁹ fact⁹ deo famulari cepit: inde ad epatū ipi⁹ ciuitat⁹ diuina reuelatiōe promot⁹. Cū essi q̄dā q̄riac⁹ vir sctissimus in eccl'ia sctī eucharij nocte orare: ipse sctūs eucharij sibi appuit: eiqz mādauit: vt maximino nūciaret ip̄m in epatu agririo treuerēn. tūc antistiti successurū. Angelus dñi etiā eidē agririo in extremis posito p̄uisuz iussit: vt maximinū post se elegendū ppl'o pte dei mandaret: qō ille p̄fecit eoqz migrāte ppl's monita diuina adimplere curauit. Sicqz maximin⁹ eps electus est. Ad hūc virū dñi athanasi⁹ alexādrin⁹ eps p̄secutionē fugiēs adijt: t ab eo honorifice suscept⁹ benignaqz humanitate ptractat⁹ est. Hic etiā dū iret romā cū brō martino nōdū epo: vrsus asinum eoz sarcinas deferētē inuasit t deuorauit. Cui sctūs Maximinus in xp̄i noīe iussit, vt vi-

ces asini sarcinas vsq; romā baiulando supple-
ret. Qđ ferox aial cū oi māsuetudine perfecit.
Redies quoq; ad ecclesiā suā ad pictauiensem
vrbē vt suos reuiseret diuertit. Ibiq; languore
pressus feliciter in dño quieuit. xiij. kalē. iunij.
Cuius corpus exinde treuerim translatum est.
¶ De trāslatione corpis scī Nicolai. Cap. lxv.

TRanslatio corpis sancti Nicolai de myrea ad ciuitatē venetiaz facta est anno dñi. M. lxxvi. tē pore vrbani pape secundi sub petro patriarcha gradēn. t vitale michaele duce venetiarū atq; henrico otarheno eiusdē ciuitatis epo. Cuz esset vrban⁹ papa generale passagiū in recuperationē terre sancte: cunctis fidelibus indidisset: multitudo eorū cum nauiū copiosa multitudine ad dictum passagiū nauigarūt. Quorū exercitus dux extitit iohannes prefati ducis venetorū filius cum quo perrexit etiā dictus castellanus epūs. Qui postq; cum eorum nauigio apud rhodum insulā hyemassent. inde discedentes: vt hierosolymā peterent vento eis aduerso insurgente inuiti appulsi sunt ad myreorū patriam iam quasi totaliter a turcis depopulatā. ¶ Tunc epūs t dux cū suis armatis ad ciuitatē accedunt: t qz iam quid facturi erant inter se tractauerant quatuor tantū custodes ecclesie sancti nicolai reperiunt: quos tantos adulationibus et promissis ac cōminationib⁹ exhortant: vt vbi corpus sancti nicolai quiescit reuelare procurēt. Illi ño dissimulantes vel antiquitate forsan ignorātes arcam in capite fractā muro adherentē ostendūt ipam esse sancti nicolai confingūt: de qua barēses partē reliquiarū eius abstulerāt partem dimissaz offerebāt. Ad quā illi ocurrētes nihil in ea preter aquā t oleū inuenerūt. Cūq; muros ecclesie in locis plurib⁹ dirupissent: t pauimentū effodissent: atq; altaria diruissent: et nihil de optato penit⁹ repissent: custodes illos tormētis afficiūt: vt veritatē edicāt. Qui post multa ꝟbera t sibi illata flagella: vix tandē ab eis qđ nouerāt extorserunt. Nam arcaz ostenderūt in qua duo sancti presules magni nicolai predecessores quiescebant: in altari videlicet principali sancti iohānis baptiste. s. theodorus t nicolai magni nicolai patruus. De corpe aūt scī nicolai magni nihil penit⁹ se scire dixerūt: cui⁹ rationē verisimilē assignarūr. Cum essi vt in gestis grecorū cōtineri dicebāt vasillis cōstātinopolitanus imperator ad imperialē vrbē sancti nicolai corp⁹ deferre voluisset: et vsq; ad ianuas eccl'ie ossa delata nullo ingenio illa inde educere potuisset: irat⁹ iurasse dicebat: ꝓpostq; corp⁹ illud habere nō poterat tali loco ipm se locaturum q nullus vnq; ipm inuenire poterit nec habere. Hanc ergo custodū cōfessionē episcopus t veneti veram esse presumētes arcam ostēsam rumpentes duorum predictoz sanctorū episcoporum corpora in arcellis singulis cupressinis inueniūt: t eorum epitaphia vt custodes dixerant legunt: eaq; inde leuata ad nauem deducunt desperantes amodo de sancti nicolai magni corpore inueniēdo. ¶ Verum quidē illorū diuinitus inspirati: in ecclesia retardātes: t locum vbi altare sancti nicolai primo destruxerāt perscrutantes inopinatāq; fragrantiā odorantes: suspicati sunt aliquid ibi preciosuz latere. Preterea quidā ex eis qui alīs ad ipsam vrbem deuenerāt recordati sunt: q in precipuis solennitatibus archiepiscopus myreoz non in altare: sed in loco quodā plano sup tripodem celebrabat. Supra quē locum imago sancti nicolai recta linea depicta erat. Et quibus oībus conjecturis motus episcopus castellanus locū ipz effodi mādauit. Subleuatisq; magne molis lapidibus vitreā massam ad frangendū graue et penetrandū difficilez inuenerūt. Qua tandem cōfracta: secundā de birhumine non minus laborioſam exhauserūt. Terciam deniq; massam duabus fortiorem que de cupro museleo cū bitumine glomerata fuerat: magnis viribus irruperunt: vbi thesaurus multiplicī laboze reseratus apparuit: odorq; inde mire suauitatis exiuit. Cuz quo t palma quā beatus nicolaus die hierosolymis apportauerat sepulta fuerat: que circa sanctum corpus virides ramos t frondes pullulauerat: vnde multi colligerunt: t in testimoniū ad propria detulerūt. In sepulchro aūt illo grecis litteris scriptū erat: hic requescit magnus epūs myreoz nicola⁹ terra mariq; gloriosus. ¶ Corpus igitur inde leuātes flentib⁹ canonicis t gaudētibus venetis ad naues deportant: t inter alia duo collocant: eademq; lampadibus t luminaribus atq; preciosis pallijs reuerenter honorant. Inde igitur discedentes iter ceptum versus terrā sanctam persequūtur. Et cū plures de ossibus vel puluere sacri corporis ex deuotione subtraxissent oēs illi vel infirmitate varia vexati vel duris verberib⁹ cesi vel noctu terroribus agitati que passi fuerāt indicātes suaq; peccata episcopo confitētes quicqđ abstulerēt restituere cōpellebant. Post hec naues venetorum ad ioppe portum deuenerūt: et dimissis qui corpora custodirēt: exercitus hierosolymam adierunt: t a gothifredo rege christianoz t patriarcha hierosolymitano honorifice susceptī sunt: gētibus quoq; francoz vnitī vrbem saracenorū caiphā inexpugnabilē dudum obsessam obtinuerūt: aliaq; plurima loca t castra debellādo ceperūt: t deinde loca sacra circunquaq; lustrātes post plures mēses ascēsis nauibus repatriare curarūt. Sicq; geminā palmā sanctorum: videlicet corporū t victorie

reportãtes in festo beati nicolai videlicet. viij. idus decẽbris ad portũ ciuitatis venetiarũ applicuerũt occurrẽtibus quoq; clericorũ ꝛ populorum turbis in littore sancti nicolai descenderũt: ꝛ de cõsensu ducis ac populi sanctorũ triũ corpa in monasterio sctĩ nicolai in eodẽ littore maris sito deposuerũt: eadẽq; vitali eiusdẽ tũc loci abbati deuoti⁹ obtulerũt. Sed anteq; beata corpa in suo loco deposita forẽt p triduũ oĩbus in altari patuerũt: ꝛ deinde vsq; ad resurrectionẽ dñi subsequẽte in medio eccl'ie chori dimissa sunt ad deuotionẽ fideliuꝫ adimplendã: vbi multa miracula in egroꝝ corporib⁹ ostensa sunt: nam plures ceci illuminati: claudi erecti: cõtractiꝫ altis diuersis prepediti languorib⁹ ad sanitatẽ reducti sunt: demones quoq; de obsessorũ artubus effugati. Post que sanctoꝝ episcoporũ reliquie digna fuerunt veneratione tumulate. iij. kalen. iunij. Euoluto anno: vicz eodem die quo sctoꝝ corpora apud myrcã ciuitatẽ vt predixim⁹ reperta ꝛ inde sublata fuerãt.

¶ De sancto Theodoro martyre episcopo myreorum. Cap. lxvi

Theodor⁹ eps et martyr predecessor fuit sctĩ nicolai auũculi ꝛ sctĩ nicolai nepotis in epatu myreoꝝ: vt dictũ est supra. prima legẽda: cui⁹ corpus vna cũ corporib⁹ duoꝝ pdictoꝝ sanctoꝝ venetiaꝝ vbi trãslatũ est: vt superius enarrat. Hic em cũ eccl'iam myrce ciuitatis feliciter gubernasset tpe psecutionis p xpi fide martyriũ in eadẽ vrbe passus est. Quo aũt tpe aut die seu sub quo iudice aut quo martyrij genere perẽptus extiterit: ignorat: eo q; ipa ciuitas a turcis destructa sacre scripture ꝛ gestorũ martyrũ codices dispsi fuerũt. Sepult⁹ est aũt in eadẽ eccl'ia in altari sctĩ iohãnis baptiste miraculis pollẽs. Inter q̃ illud hebet in legenda sctĩ nicolai magni: q; dũ quidã cec⁹ noie anton⁹ ad eũ venisset p lumis bñficio consequẽdo: sctũs eps misertus illius tulit de oleo lampadis predicti sctĩ theodori epi ꝛ martyris ꝛ signũ crucis faciẽs super eũ: oculos illius deliniuit ꝛ confestim cecus ille lumen recepit.

¶ De sancto Nicolao epo seniore. Cap. lxvij.

Nicolaus episcopus myreoruꝫ prefato sancto theodoro in episcopatu eiusdẽ vrbis successit: ꝛ sancti nicolai magni auũculus fuit: cuius gratia ille nicolaus vocatus est. Hic cum audisset miracula q̃ deus in infantia puerili nuperrime nati ostendere dignabatur: et qualiter die natiuitatis eius erectus in pelui stetterat: ꝛ quomodo quarta et sexta feria semel in die mãmas suggebat: spiritu prophetico vaticinatus est: puerum nicolaum omni poteris dei seruum et episcopum futurum ꝛ in toto adhuc orbe signis ꝛ miraculis clarum ab omnibus resonandum. Qui etiam sanctus episcopus miraculis refulsit. ¶ Nam cum in castello auianense aqua longius hauriretur: eo q; in oppido puteũ non haberent: populusq; ei assereret: q; in vno colle aque vena fuerat: que per annos multos vbi esset latebat. Vir domini ad locum accedẽs fusa oratione locum per spiritum cognouit: ꝛ per cubitum ac dimidiũ fodiens: venam aque reperit: que sufficienter exinde manauit. ¶ Hominem quendam maligno vexatum spiritu de regione andronica ei deductum in xpi nomine ab infestatione liberauit: demonemq; ab eo depulit. ¶ Alium quoq; qui dolore ventris quattuor mensibus torquebatur: adeo vt cibos sumere non posset: ꝛ per terram reptilis more volutaretur: oratione pro eo fusa sanauit. Sicq; domino seruiens in pace quieuit: cuius tamen dies dormitionis ignot⁹ est. Eius autẽ corpus vna cum corpore prefati predecessoris sui ꝛ nicolai magni eius nepotis: vt supra actũ est venetiarũ vrbem delatum in monasterio sancti nicolai de littore quiescit. Successit autem huic in episcopatu alius episcopus tam predecessoris q; successoris in vita dissimilis: peccatis videlicet involutus. Cuius nomẽ ob prava forte merita in hystoria reticetur: ꝛ deinde nicolaus huius nepos glorioſus miraculis innumeris toto orbe famosus.

¶ De sancto Felice papa primo et martyre. Cap. lxvij.

Felix papa et martyr huius nominis primus natione roman⁹ ex patre constantino de regiõe capitauri: dionysio pape in episcopatu romano successit: ꝛ sedit annos duos: menses decez. Hic constituit supra reliquias sanctoꝝ martyrũ missas celebrari. Hic fecit ordinationes duas per mẽsem decembris: ꝓsbyteros octo: diaconos quinq; : episcopos per diuersa loca numero quinq;. Hic etiam fecit basilicam in via aurelia miliario ab vrbe quito. Qui sub claudio imperatore secũdo martyrio coronat: ꝛ sepultus est in pdicta basilica quã ipse construxerat. iij. kalen. iunij: ꝛ cessauit epatus dies quinq;.

¶ De sctã Petronilla ꝛgine. Cap. lxix.

Petronilla vir
go fuit filia beati pe
tri apostoli. Que cum
nimis speciosa esset ꝛ
apud vrbem romaz de
gens voluntate patris
febricitaret: discūben
tibus secum discipu
lis. Interrogauit euz
titus: cur petronillā laborantē febribus iacere
permitteret: qui oēs alios egros sanaret. Cui
petrus respondit quia sic ei expediret. Tamen
ne impossibilitas eius sanitatis apud aliquos
crederetur: iussit illam sanā surgere ꝛ discum
bentibus ministrare: quod ꝛ factum est. Com
pleto ꝯo ministerio illā ad grabatum suū iterū
febricitantem remisit: vbi ꝯo in dei cepit esse
amore perfecta: nō solū ipa sanata est: sed pluri
bus infirmantibus contulit sanitatē. ¶Quam
propter eius speciositatē flaccus comes concu
piscens ad eam cū militibus armatis accessit:
vt eā vel violenter sibi vxorē assumeret. Puella
aūt eū redarguit: qz ad virginē inermēvenit cū
armatis. Dicumqz trium inducias petīt: atqz
matronas honestas post triduum ad se mitten
das ordinauit: vt cum ipis ad virum decenter
associata accedere posset. Quas cum ille para
ret: virgo domini vna cum felicula virgine col
lactanea sua ieiunijs ꝛ orationiḇ triduo occu
pari cepit. Tertio ꝯo die ad eā sanctus presby
ter nicomedes venit: qui eidem corpus dñi ob
tulit. Quo sumpto in lectulo suo se reclinauit:
ꝛ inter manus matronarū que ad eā tā accesse
rant spīm emisit pridie kalen. iunȳ. Sicqz factū
est vt mulieres que misse fuerāt vt virginis nu
ptijs intereſſent: eiusdē sacras exequias cele
brarēt. Cuius corp; via ardeatina sepultū est.

¶De sanctis Cantio Cantiano ꝛ Cātianilla
virginibus et martyribus. Cap. lxx.

Cantius cantianus
ꝛ cantianilla germani marty
res apud aquileiam passi sunt
sub diocletiano et maximiano
imperatoriḇ; agentibus dulci
tio pfide ꝛ fisinnio comite. Hi
de genere carini imperatoris nobilissimi vbis
rome cines persecutionē declinare cupientes fa
cultatiḇ; eoꝝ pauperibus erogatis ex vrbe di
scesserūt: ꝛ aquileiā deuenerunt: vbi cuidā pro
tho sacre scripture doctori illustrissimo adhe
serunt. Cum aūt xp̄m per vrbē aquileiā publi
ce nunciarent: ꝛ comes ac preses illos vtpote
ex imperiali progenie detinere formidaret: im
peratoriḇ; de predictoꝝ xp̄ianoꝝ aduentu per
litteras suggesserunt. Quibus imperatores re
spondentes hanc dederunt auctoritatē: vt si sa
crificare nollent capite punirent. Quod cum
beati martyres audiuissent vna cum protho pe
dagogo suo ascenso vehiculo vrbem aquileiam
egressi fugiebant: nō qz morte recusarēt: sed vt
alijs fidelibus pdesse possent. Quos comes fi
sinnius ꝛ preses dulcitius cū speculatoribus in
sequētes cū alterū ex subiunctis aialibus coꝝ
vehiculo corruisset: eos tandē in loco qui dicit
ad aquas gradatas cōprehenderunt: et hortaba
ntur eos: vt iouī thura offerent. Qui cum de
monijs se nunqȝ sacrificaturos responderent:
iubentibus comite ac preside in eodem loco ca
pitali sententia plecti sunt. De quoꝝ corporiḇ;
pro sanguine lac emanauit. Que a zenone pres
bytero collecta cum aromatibus apud ipsam
ciuitatē tumulata sunt pridie kalen. iunȳ.

¶De sancto Pamphilo martyre. Cap. lxxi.

Pamphil⁹ martyr et
sacerdos cesarea palestine oriun
dus in eadem ciuitate passus est
martyriū. Hic admirande vir fi
dei ꝛ scītatis. Eusebȳ cesarien.
necessarius a quo ille ob intimam amicitiā co
gnomen eusebius pamphili sortius est: tanto
bibliothece diuine amore flagrauit: vt maximā
partem origenis voluminum sua manu scripse
rit: que cesarien. bibliotheca seruare traditur.
Sed ꝛ sanctus hieronymus quedaz volumina
manu eius exarata se reperisse asserit: que tan
to vt inquit amplectebaf gaudio: vt cresi opes
habere se crederet. Hec autē esse dicit. xxv. ori
genis prefati volumina super libris. xij. pphe
tarū. Scripsit ꝛ ante eusebiū apologeticuz pro
origene. Qui sub maximiani persecutiōe apud
eādem vrbem martyrio vitam temporalem fi
nuit kalen. iunȳ. Huius cū vita prefatus eu
sebius cesarien. eps tribus libris cōprehēsam
exarauit. Hec hieronym; de viris illustribus.

¶De sancto Vincentio confes
sore. Cap. lxxij.

Vincenti⁹ gē
te gallus lerinen. insu
le presbyter tempori
bus theodosij ꝛ valen
tini augustoꝝ claruit.
Hic vir sanctitate ad
mirandus in diuinis
scripturis erudit; ad
vitanda hereticoꝝ col
loquia validissimam edidit disputationem quā
celato nomine suo: peregrini aduersum hereti
cos intitulauit. Cuius operis partem quia in
schedulis positaz furto perdiderat recapitulā
do paucis sermonibus sensum in vno libro cō
pegit. Quieuit rome in christo kalendas iunȳ.
Hec gennadius de viris illustribus.

¶De sancto Reueriano episcopo
ꝛ socijs martyribus. Cap. lxxiij

Euerianus epus et paulus presbyter cū alijs.x. martyrib⁹ apud ciuitatē augustudunen. passi sunt. Qui omnes pro cōfessione nominis christi sub aureliano principe cozonam passionis a domino perceperunt kalendas iunij: vt dicit ado ex hieronymi martyrologio.

¶ De sanctis Marcellino et Petro martyribus. Cap. lxxiij.

Marcellin⁹ presbyter t petrus exozcista rome martyrizū passi sunt sub diocletiano imperatoze agente iudice sereno. Cū essi predictus petrus iubēte prefato iudice cesus ab artemio in carcere detineret t ipius artemia filia a demone vexaret: t ob hoc a patre sepius plangeretur. Dixit ei petrus q̄ si in xp̄m crederet statim eius filia sanitatē reciperet. Cui artemius se mirari rndit quomodo deus petri filiā suā liberare posset: qui ip̄m petrum de carcere eripere non valeret. Addens q̄ si cathenas in eo duplicaret eūq̄ deus suus de carcere educeret omnino in ip̄m crederet: si tamē filiam eius a demone liberaret. Petrus ꝯo eadē nocte se ad domū artemij venturū promisit. Artemius ergo domum rediens predicta omnia candide coniugi nunciauit. Sicq̄ ambo de his adinuicem colloquētes q̄ petrus ad eū venire posset: penitus credere non poterāt. Cū autē clauso diei lumine nox superueniens tenebris mundū repleuisset: subito affuit petrus cādidis indutus: tenens triumphū crucis in manu sua. Tunc artemius cum vxoze cādida eius vestigijs prostrati verum deum xp̄m clamare ceperunt. Statimq̄ filia eozū paulina virgo ab immūdo spiritu liberata est. Artemius ꝯo cum cōiuge t filia t vniuersa familia ac multitudine vicinozū qui ad miraculum concurrerāt cōuersi sunt ad dominū: quos oēs marcellin⁹ presbyter illuc superuenies baptizauit. Artemius ꝯo qui custos erat carceris: omnes detentos dimisit: eo pacto vt baptismum susciperent. qui oēs a sancto Marcellino p̄dicto sacri fontis vnda perfusi Christo dño adheserūt: t per dies quadraginta in domo artemij in diuinis colloquijs cum petro et marcellino perstiterunt. ¶ Post hec serenus vicarius mādauit artemio: vt oēs carceratos quos xp̄ianos effectos nouerat sibi presentaret. Qui manus eozū deosculans dixit eis: vt siquis vellet venire ad martyrizū veniret intrepide: et siquis nollet: abiret dimissus in sua libertate. Sicq̄ multis abeuntib⁹ inter paucos marcellinus t petrus abire noluerūt. Cōperto aūt q̄ marcellinus t petrus illos baptizassent: iudex eos detineri fecit vna cū artemio t vxoze candida ac filia paulina. Et artemium quidē plumbatis cesum in custodia cū nata et coniuge reclusit. Marcellinū ꝯo pugnis percuti in ambabus arterijs: deinde ip̄m nudum super vitri fragmenta prosterni: t lumē ac cibū ei denegari fecit: petrū aūt per se separatū in carcerem trudi: t pedes eius in cippo cōstringi. Angelus autē domini marcellino per noctē apparuit: et cum vestibus suis induens ad petrum adduxit: quem et ipsum de cippo soluens ambos postmodum ad domum artemij duxit. Admonens vt per dies septem christianos cōuersos confortarēt t postea se iudici presentarēt. Sequenti ꝯo die dum serenus eos in carceribus non inuenisset. Artemium cum vxoze t filijs ad se adduci precepit: t sacrificare nolentes in terra obrui mandauit. Quod marcellinus t petrus audientes cum multitudine christianozū illuc accesserunt: t cum christiani multo plures q̄ gentiles essent: artemium cum vxoze t filia de manibus carnificum eruerunt: t eozum detentozes detinuerunt: donec marcellinus in crypta missaz celebrauit: t artemio ac christianis omnibus diuina sacramenta prebuit et postmodum omnes in pace dimisit. Ip̄e ꝯo in manibus militum paganozum cum petro et artemio candida t paulina sponte remansit. Que cum serenus iudex audisset: iussit artemium cum vxoze t filia ad carcerē reduci: marcellinum ꝯo et petrum in silua nigra que nunc propter eozum martyrium candida dicitur decollari. Quozum animas quasi virgines vestibus splendidis ac gemmis indutas ab angelis in celum deferri speculator nomine dozotheus se vidisse restatus est: qui ad dñm cōuersus est. Lucilla ꝯo matrona christiana sanctozum cozpoza collegit: et ipsa noctu in via lauicana miliario ab vrbe tertio sepeliuit: q̄ passi sunt quarto nonas. iunij.

¶ De sancto Erasmo episcopo t martyre. Cap. lxxv.

Erasmus epiſcopus t martyr passus ē sub diocletiano t maximiano imperatoribus: qui cum persecutionem fugiens ad montem libanū declinasset cozu⁹ ei escā diuinit⁹ ministrabat: angeli eum frequēti⁹ visitabant: fere quo q̄ ad ip̄m confugebant. Diuina tandē iussione ad ciuitatē veniens: t multos ad xp̄m conuertens ab imperatoze Diocletiano detinetur. Et cum se christianum confiteretur plumbatis lateribus cedit: ac dorso fustib⁹ macerat: deinde suspensus vngulis ferreis lacerat. Et cum hec omnia pro xp̄i amoze superasset: iussit imperator plumbum picem sulphur resinam cum cera

et oleo resolui: et exinde christi martyrem perfundi. Angelus autē domini eidem astitit et facto terremotu cuz tonitruis ⁊ cozuscationibus pene tertia pars populi extincta est: ⁊ sanctus ab incendijs liberatus. Quē diocletianus onustū ferro in ceruice ⁊ manibus fecit in tenebrosum carcerem trudi: ⁊ etiā potum aque ei denegari. Orante autē sancto odor nimis in carcere erupit: ⁊ visa sunt duodecim candelabra lucentia in conspectu eius. Uincula aūt ferrea sicut cera soluta sunt. Cui angelus dei apparuit: et eum inde eductū in modico tpis spacio in italia transposuit: ⁊ in lucridum ciuitatem introduxit. Quem imperator die sequenti in carcere req̄rens ⁊ minime reperiēs: sed tanuas clausas ⁊ anulo suo signatas aspiciens: admiratus magicis artibus ipsum eductū putabat. Multitudo ꝯo populi viso miraculo conuersa est ad christum. Igitur Erasmus in lucrido ciuitate infirmos omnes curabat: ⁊ multos ad dominū conuertebat. ¶ Denicz cum filius anastasij pri marij ciuitatis defunctus ad sepulchrum portaretur: ad suggestionem patris oratione sua illum a mortuis excitauit: ⁊ ipsum cuz anastasio parēte ⁊ duodecim milibus hominū ad christū conuersis baptizauit: multaq̄ deorum templa deleuit: et per dies septem populo predicauit. Sed cum maximianus imperator hec audisset ad eādem ybem properauit: ⁊ comprehensum erasmum ad deoruz immolationes inuitare cepit: quem christum confitentem iussit in maxillis contundi. Deinde adduxit illum ad ciuitatem sermitanam ⁊ introducens ad templum iouis horrabat: vt presente omni populo sacrificaret. Cuiz domini martyr orasset: statua iouis erea duodecim cubitorum cecidit: et in puluerē redacta est. Draco etiam ingens ex ea exiuit et multos de plebe peremit: verum populo ꝓ eoz liberatione ad dei famulum acclamante ipse draconi imperauit: ⁊ serpens fine alicuius amplioꝛi lesione muscꝰ comparuit. Sicz visoꝫ miraculo tria milia hominū conuersi sunt. Ex quibꝰ maximianus iratus trecēti ⁊ triginta quos cōprehendere potuit: gladio necari precepit. Deinde brīi erasmū detētū et sacrificare abnuētē iussit tunica erea ignita ad mensuraz eius corporis fabricata vestiri: sed tunica frigida ipse illesus permansit. Tunc iussit ollam maximam plumbo pice cera resina et oleo liquatis impleri ⁊ sanctum erasmum episcopum in ea demergi. Et cum hoc etiā supplicij genus illesus superasset: ⁊ ex olla liquor feruens ⁊ ebulliēs imperatorem vstulasset ipm martyrem christi continuo liberauit. Sed maximianꝰ obstinatior effectus illum in arta custodia vinctum clausit: vt ipm acrius puniret. Angelus ꝯo domini michael eidem apparuit: ⁊ solutum eduxit: ⁊ eidē ducatum prebens dirrhachium perduxit. Deinde nauicla ibi diuinitus preparata in cāpaniā prouinciam transmigrauit: et iuxta ciuitatem formianam dimisit. Qui diebus septem extra ybem mansit pane celico per angelum sustentatus. Deinde diuina iussione ciuitatem intrauit et multos ad christum conuertit. Nouissime coronam sibi de celo missam a choro apostoloꝝ et prophetarū aspexit: et sic orans domino spiritum tradidit. In eadez ybe sepultus a fidelibus quarto noñ. iunij.

¶ De sancto Photino episcopo et martyre. Cap. lxxvi.

PHotinus episcopꝰ lugdunen. ⁊ martyr: vt dicitur ecclesiastice hystorie libro quinto. Cum etate maioꝛ nonagenario esset: ⁊ pene membra iā gestas solo amore ⁊ desiderio martyrij viueret paganorum furente rabie ductus ad presidem pugnis ⁊ calcibus enormiter inuasus: ita vt neq̄ etati: neq̄ granitati reuerentie aliquid deferrent: a longe ꝯo stantibus ⁊ frementibus lapides ⁊ ligna iacētibꝰ diutius elisus: dū seminecis in carcere trusus esset emisit spiritū. iiij. noñ. iunij. Passus est tempore marci aurelij ⁊ veri antonij imperatorum.

¶ De sanctis Blandina virgine ⁊ socijs martyribus. Cap. lxxvij.

BLādina martyr cū quadragintaocto martyribus passa ē i lugdunen. ciuitate tēporibus marci aurelij veri ⁊ antonij atq̄ lucij filiorum eius. De quibus ecclesiastice hystorie libro quinto capꝰo primo ⁊ secundo ⁊ tertio habef: q̄ seuiente persecutione cōtra xp̄ianos apud lugdunū ⁊ viennā vrbes galliarum: adeo vt etiā domoꝝ illis prohiberef habitatio ꝓcessus in publico aut quoꝝūcūq̄ ciborū cōparatio prefati martyres presidi sunt oblati. Inter quos cū quidā vecti⁹ paganus presidē de tāta impietate argueret: tenef ⁊ ipe tanq̄ xp̄ianoꝝ aduocatus tētus est: ⁊ quidā diaconus nomine sanct⁹ qui laminis ferri ⁊ eris cādentibus adustus in carcerē missus: rursum diris cruciatibꝰ examinatus spīm reddidit. Attalus q̄ ꝓgamenus q̄ martyres nutibus oculoꝝ ⁊ gestibꝰ hortabaf: postq̄ dieb⁹ multis terminū carcerē toleraſſet: qz ciuis romanus capite cesus est. ¶ Ex his q̄ martyribus decē in carcere tabefacti fame defecerūt. Deide reliqui oēs ꝓducti qui ex eis ciues erāt romani decollanf. Ceteri ꝯo bestijs subijciunf: sed ab eis mīme ledunf. Inter quos quidā ⁊ alexā der phrygꝫ gñe nō obstante q̄ ciuis roman⁹ esset ꝓtra decretū ꝓncipū a p̄si de volēte ppl'o cōplacere feris exponif: qz fortē alijs ptinaciꝝ videbaf. Attal⁹ ꝯo q̄dā alter pruis substractis i sella ferrea tort⁹ martyriū

consumauit. Blandina ꝙ primo ⁊ secundo die diuersis penaruꝫ generibus cruciata tertio die ad stipitē ligata bestijs exposita: sed ab his minime lesa: quarto die verberibus acta: craticula exusta: ad vltimū gladio iugulata est. Cuius exemplo pontius puer annoꝝ. xv. multis passionibus affectus ante illam gladio palmā petit. Saturnꝰ quidam: zacharias presbyter: epactus albina: grata: ⁊ alij ceteri eiusdē collegij glorioſi diuersis supplicijs dieb⁹ plurimis torti: deinde in sellis ferreis igne subiecto assati: nouissime gladio consumati sunt. Quorum omniū quadragintaocto martyruꝫ reliquie incense ⁊ rhodanū fluuiū dispersę fuerunt. Sed diuina dispositione in loco in quo corpora combusta fuerāt: cineres ⁊ ossa incombusta dimissa a fidelibus reperta ⁊ recollecta atq; in ecclesia apostolorum sub altari condita sunt. Hoꝝ oīm passio agitur. iij. noñ. iunij.

¶ De sancto Nicolao peregrino et confessore. Cap. lxxviij.

Icolaꝰ cognomēto peregrinus confessor natione grecus tempore vrbani pape secundi claruit. Hic in annis adolescētib⁹ in monasteriuꝫ sancti luce quod in scyro grecie partib⁹ situ est diutius puersatus angelicam vitam duxit. Cunq; dominica precepta que crucem tollendam sequiq; dominū iubēt solicite audisset: non tamē spiritu: sed manibus corpoream crucem arripiēs monasterio discessit: ⁊ vt christum liberius sequeret: peregrini cepit: qui veniens hydrūtum apulie ciuitatem: ibiq; aliquātuluꝫ commemoratus venit tarentum: vbi aliqua miracula ostedēs a populo reuerentie est habitus. Inde venit ad ciuitatem traneñ. vbi crucem ex more manibus batulans puerorum multitudinē congregauit: cū q̄bus sacraryb⁹ loca circuiēs: kyri eleison clamare nō cessabat: pueroſq; subsequentes vt similiter clamarent concitabat: ⁊ vt ad se quotidie conuenirēt: ⁊ hoc diebus singulis iterarēt. puerulos pomis ⁊ fructibus sibi datis allicie bat: quibusdā ex ciuibus eum insanum reputātibus: quibusdā ꝙ altiora de eo sentientibus: ⁊ columbinam presumētibus simplicitatē. Nā pauperrimis indutus panniculis: nudis pedibus incedebat: fine intermissione orabat: dieb⁹ singulis non ante vesperas cibum sumebat. Panem ꝙ modicum ⁊ aquaꝫ semper comedebat. Cum autem eius fama ad bisantium archiepiscopum peruenisset: eum ad se accersiuit: ⁊ curialia clamādo p vrbē circūiret: scisscitatus est. Cui sanctus vir preceptum domini de cruce sumenda confestim allegauit: quam nedū animo sed corpore se gestaturum quotidie disposuit: quod si episcop⁹ in eius sibi dioceſi denegaret: ad oppidum ipse mox aliud properaret. Presul autem prudens sancti confessoris rectā intentionem ⁊ columbinam simplicitatem attendens ei prohibere noluit: quin propositum adimpleret: quinimo rogauit: vt quotidie ad suā mensam reficiendus accederet. Cum autem nicolaus archiepiscopi mādata adimpleret: ⁊ ciuitatem ex more kyri eleison clamans ⁊ crucez baiulans cum pueris peragraret: post dies modicos febre corripitur: ⁊ in hospitio cuiusdam ex ciuibus nobilis deuotione maxima refouet. Qui ad extrema deueniens pueros suos aduocauit: ⁊ crucem suaz eisdem tradens: eos in nomine domini benedixit: sicq; spiritū in pace domino reddidit. iij. noñ. iunij. Statimq; a ciuibus vnanimiter ad eum ex deuotione confluentibus corpus ad ecclesiā beate marie deducit: ⁊ a cunctis certatim irruētibus pedes eius cuz reuerentia deosculātur. Eodem die mulier traneñ. nomine mundella corporis tactu sanctissimi lumen oculorum triennio ante perditū recuperauit. Alia mulier bisantia nomine cui⁹ brachium aruerat sanitatem recepit. Altera etiam alba nomine dolore ventris dudū nimio fatigata: medelam a sancto cadauere percepit. Sicq; ab archiepiscopo ⁊ populo corp⁹ peregrini nicolai in ipsa ecclesia honorifice tumulatur: vbi multis signis effulget.

¶ De sancto zacharia monacho. Cap. lxxix.

Acharias monach⁹ siluani abbatis discipulus artissimam in heremovitam duxit. Qui rapt⁹ in extasi a mane vsq; ad horam decimam ad se rediens: dixit se vidisse gloriā dei: ⁊ tunc fuisse dimissum: qui etiam pallium suum pedibus conculcans: dixit neminem posse fieri monachum: nisi qui sic animo omnia conculcasset. quieuit in pace quarto noñ. iunij. Hec heraclides.

¶ De sanctis Pergentino ⁊ laurentino martyribus. Cap. lxxx.

Ergentinus ⁊ laurentinus fratres vterini nobiles ciuitatis arctine passi sunt sub persecutione decij cesaris in eodem oppido. Cum essi tyburtius consiliarius decij eandem vrbem ingressus esset: delati sunt ei predicti fratres ⁊ populum a deorum cultura superarent: qui illos aduocās: et primo quidē blanditijs multis hortari cepit: vt a christi predicatione desisterent. Et quia nobili progenie orti fuerant: eos tunc lenitate mollire cupiens dimisit. Cum autem adhuc dei martyres constantius christū confiterent: ⁊ populū a sacrificijs subtraherēt exhortationib⁹ suis. Iteruz delati tyburtio tenti sunt: et carbomis leuati diutius

fustibus cedi iubentur. Statimq; brachia ministrorū arefacta obstupuerūt: sed oratibus sanctis elisdē restituta sunt. Quo miraculo multi gentiliū conuersi fuerūt ad xp̄m. Tunc iubente tyburtio sancti in carcerem recluduntur: ⁊ per triduū sine cibo dimittūtur. Post tres ꝯo dies angelus dñi ad eos descendit: quos ⁊ celico pane refecit: totusq; carcer nimia claritate refulsit. Custodes ꝯo velut mortui obdormierunt. Eunq; xp̄iani qui nuper conuersi fuerant cum sorore eorum pergentina ad sanctos visitādos eadem nocte venissent: ⁊ custodib⁹ munera detulissent: vt illos ad sanctos intrare permitterēt: carcerē apertū inuenētes: ⁊ custodes dormiētes ad sctōs ingressi sunt: ⁊ baptismi lauacrum expetebant: eisq; vt abirent suadebant. Sācti ꝯo martyres eos baptizandos ad cornelij quendā presbyterum miserunt: ⁊ ꝙ nullatenus abire volebant responderūt: eo ꝙ ad martyrium festinabāt. Sicq; illi ad cornelij accedentes baptizati sunt fere sexaginta viri. Sequēti die tyburtius hec audiens: eos eductos super carbones ardētes nudatis plantis stare fecit: sed vterq; ipōrum illesus permansit. Tūc statuā iouis adduci mandauit: eosq; illā adorare suasit. Et postq; illi oratiōnē fuderunt: idolum in puluerem redactum est. Quo miraculo ducenti paganorum conuersi sunt ⁊ clamantes xp̄m verum deum furore gentiliū vsq; ad mortē cesi: semiuiui relicti sunt. Tūc tyburtius iussit pergentinum ⁊ laurentinum fratres capitalem subire sententiam. Quorum corpora pergentina sororis illoꝝ cum alijs pluribus xp̄ianis noctu surrepta longe a ciuitate arretina fere mille passibus sepeliuit. iij. nonas iunij.

¶ De sancto Lifardo confessore. Cap̄. lxxxi.

Ifardus presbyter et cōfessor sancti leonardi magni germanus fuit tpe sancti remigij archiepi remen. ⁊ clodouei regis francoꝝ: vt dicek infra in legenda sancti leonardi. viij. idus nouembris. Hic cum beato leonardo fratre suo relicta curia regali sancto remigio archiepiscopo adhesit: ⁊ ab eo dē in sacerdotij dignitate cōsecratus est. Post hec associatus leonardo aurelianū predicātes verbum dñi deuenerūt. Et in quodam cenobio aliquādiu insimul seruientes domino permanserunt. Cum autem lifardus super ripam ligeris solitariam viram elegisset: ⁊ leonardus per sancti spiritus admonitionez in aquitania predicare disponeret: osculantes se abinuicem discesserunt. Sicq; lifardus omni vite sue tpe in eodem loco breui tugurio locatus ieiunijs ⁊ contemplationi intentus perseuerauit. Et. iij. nonas iunij in pace quieuit. Cuius corpus aureliani tumulatum miraculis coruscat.

¶ De sancto Isaac martyre. Cap̄. lxxxij.

Saac monachus ⁊ martyr apud ciuitatem cordubaz passus est. Qui cum esset annoruz xxvij. feruente persecutione: gladio pro fide christi necatus cum palma martyrij a regna celestia conolauit. iij. nonas iunij. Hec hieronymus in martyrologio suo. Et inde ado.

¶ De sancto Isaac presbytero. Cap̄. lxxxiij.

Saac antiochene ecclesie presbyter cōtinentissime vite: et perspicue sapientie clarus fuit. Qui aduersus nestorianos ⁊ entychianos multa scripsisse dicit. Antiochene quoq; vrbis sue excidium elego metro deplorasse narratur. Claruit autem leonis primi tēporibus. Hec gennadius de illustribus.

¶ De sancto Isaac confessore. Cap̄. lxxxiiij.

Saac abbas ⁊ cōfessor de syrie partibus ad spoletanam ciuitatem deuenit: ingressusq; ecclesiā a custodibus petijt vt sibi quantum vellet licentia concederetur orandi quod ⁊ obtinuit. Et cum diebus tribus ⁊ subsequentibus noctibus indefessus orationem continuasset: ⁊ hoc vnus ex custodibus cerneret: inflatus superbie spiritu: cepit impostorem clamare: qui se triduo ante oculos hominum orare simularet. Et cum virum dei alapa percussisset: repente spiritus illum malignus inuasit et ad viri sancti vestigia strauit: et ꝙ isaac inde ipsum expelleret acclamauit. Cuius tamen vti peregrini nomen adhuc ignorabatur: moxq; vt vir dei super eum incubuit: malignus spiritus qui eū inuaserat abscessit. Quo miraculo ciues stupefacti virum domini reuerentis habere ceperunt eiq; multa p edificando monasterio obtulerūt. Ille autem nihil horum accipiens desertum locum repperit ibiq; sibi humile habitaculum cōstruxit: multosq; ibidem discipulos congregauit. Hic prophetico spiritu claruit: ⁊ miraculis coruscauit. Die quadam in horto monasterij vangas discipulos hora vespertina iactare precepit: quod futurum erat spiritu dei prenoscens. Cum autem nocte ad matutinum cum fratribus surrexisset: pulmentum operarijs coqui iussit: factoq; summo mane ipsuz ad hortum deferri mandauit: vbi quot vangas iactari fecerat tot laborantes inuenit. Ingressi quippe fures fuerant: sed mutata mente per spiritum vangas apprehenderant: et vsquoq; sanctus ad eos peruenit hortū colere non cessauerant. Quos ille clementer salutauit pulmento refecit ⁊ de malo proposito quo venerāt redarguit atq; collectis oleribus oneratos remisit. ¶ Cum quidam scissis pannis obsiti et

nudi ad eum venirent: eiusq; miserecordiam postularent: ille vnum ex discipulis silenter vocauit: eiq; precepit: vt ad talem cauam arboꝛē in siluā accederet: ⁊ vestimenta ibi reperta deferret. Qui dum iussa complesset ⁊ vestes repertas detulisset vir domini ea peregrinis nudis petentibus tribuit. Illicq; recognouerunt que posuerant pudoꝛe consternati: qꝛ qui fraudulēter vestimenta querebant aliena confusi recepe runt sua. ¶Quidam vir se illius oꝛationibus cōmendans sportas duas alimentoꝛum ei per puerum transmisit. Quarum vnam puer in itinere abscondit alteram viro detulit. Quā ipse gratāter accepit: ꝙ puerū admonuit: ne sportā absc̄ditā icaute cōtingeret: qꝛ serpēs in ea ingressus foꝛet: puer igit̄ ꝙ hoc audisset exultasset ꝙ moꝛtem euasit: quia tamen delictum eius propalatum fuerat confusionē suscepit. Reuersusq; sicut ei abbas dixerat serpentē in sporta inuenit ⁊ de cōmisso penitentiā egit. Hec gregoꝛi⁹. iij. dialo. caꝑ. xliij. Sanctus aūt isaac clarus virtutibus in ipso cenobio in domino quieuit.

¶De sancto Quirino episcopo et martyꝛe. Caꝑ. lxxxv.

QUirinus eps scisiaꝛ nus ⁊ martyꝛ tempoꝛe diocletiani ⁊ maximiani passus est. Qui cum in eadē ciuitate que oppidū est illyꝛice ꝓuincie a maximo preside quereꝛet: egressus vꝛbem ⁊ fugiens cōprehensus est: ⁊ maximo iudici presentatus. Et cū se xp̄ianū libere profiteꝛet iussit eum fustibus cedi. Deinde grauatum catheris in carcerem recludi. Cui nocte oꝛanti diuinus splēdoꝛ illuxit. Quod videns marcellus custos carcereꝫ aperuit: ⁊ cōuersus ad xp̄m: ac eius pedib⁹ ꝓstratus baptisma sacrū suscepit. Post triduū aut̄ maximus iudeꝫ iussit quirinū ferro vinctū ad amantiū presidē ad primā pannonie ciuitatem adduci. Qui iuxta flumen danubiū amātio de scarabatensi ciuitate reuertēti presentat: quē ille ad eandē ciuitatē rediēs illuc adductū durissimo carceri mancipauit. Cui xp̄iane quedā matrone cibū potūq; ministrabāt. Statimq; vt oblata benedixit ceciderūt cathene de manib⁹ ⁊ pedib⁹ eius: donec manducaret: deinde a custodib⁹ ad sabariā ciuitatē adductus amantio presidi in theatro oblat⁹ est. Quē preses ꝓ multa verba ad sacrificandū suadebat. Cūq; quirinus tam eius minas ꝙ blanditias contēpsisset: iussit amātius ad collū eius mollā suspendi: atq; in fluminis sabari vndā demergi. Eunq; de ponte precipitatus fuisset in flumē: ⁊ diuti⁹ supernatasset cū spectantibus xp̄ianis collocat⁹: ne suo terreꝛent exēplo: vix oꝛans vt mergeꝛet obtinuit. Cuius coꝛpus nō longe inde repertū in basilica iuxta scarabatē ciuitatis poꝛtā principalē posita a fidelibus sepultū est. Facta ꝓ

incursione barbaroꝛum in partibus illis: christiani inde fugientes coꝛpus martyꝛis abstulerunt: ⁊ romam baiulantes via apia miliario ab vꝛbe tertio in ecclesia ad catacumbas deuote deposuerunt. Ubi aliquando apostoloꝛum coꝛpora iacuerūt: vbi ⁊ coꝛpus sancti Sebastiani martyꝛis cum aliis plurimis requiescūt. Passus est autem pridie nonas iunij.

¶De sanctis. xliij. martyꝛibus. Caꝑ. lxxxvi.

QUadragintaquattuoꝛ martyꝛes in ciuitate iconij passi sunt sub alexandro imperatoꝛe. Hi a sanctis quirico et iulita cōuersi: cum christum publice predicarēt iussu alexandri capite cesi sunt pridie nonas iunij: ⁊ in eadem ciuitate tumulati.

¶De sancto Bonifacio episcopo ⁊ socijs martyꝛibus. Caꝑ. lxxxvij.

BOnifacius archiepiscopus magunt̄inus apud frixiam martyꝛium passus est. Qui iussu stephani pape secundi pipinum karoli patrem vnxit in regem francoꝛum. Hic de britannia veniens fidem christi frixionibus primus annunciauit: et multis miraculis nouelle genti nouus predicatoꝛ coꝛuscauit. Eunq; maximam partem frixie christi cultui subiecisset: ⁊ sacro fonte baptismatis diluisset: a paganis qui supererant tentus ⁊ multis affectus iniurijs: tandem gladio peremptus martyꝛium cōsumauit: cum eobarico episcopo ⁊ alijs seruis dei nonas iunij.

¶De sancto Bonifacio episcopo ⁊ martyꝛe. Caꝑ. lxxxviij.

BOnifacius archiepiscop⁹ bosneñ. et martyꝛ consanguineus othonis tertij imperatoꝛis fuit: qui sibi admodum dilectus liberalibus instructus et musicus gratiosus: adhuc in seculo deo deuotus erat. Et dum ecclesiam sancti martyꝛis bonifacij sui nomine frequentaret: optabat se illius exemplo martyꝛem futurum. Tandem relicto seculo habitum ordinis camalduensis accepit: et sancto romualdo abbati eius ordinis fundatoꝛi adhesit: cuius discipulus effectus sanctissimam vitam pluribus secuꝫ annis egit. Demū ad martyꝛiū flagrans a sede apostolica predicandi gentibus licentiā impetrauit: ⁊ cōsecratus archiepiscopus ad gentes bosne euāgelizandas accessit: qui ceteris consocijs equitātibus nudis pedibus incedebat. Et cū alias

bis solū in septimana dñica scz die ⁊ quinta fe ria cibum sumere consueuisset: tunc pro labore itineris tantū sibi indulsit: vt quotidie medio pane ⁊ aqua modica reficeret: diebus dominicis ⁊ festiuis addens poma vel arbor radices vir coctas. Qui etiam postq̄ est in archiepiscopum consecratus officiū monasticum iure professionis ⁊ canonicū iure cōsecrationis quotidie bis dicebat. Veniens aūt ad montes ⁊ pedes ire non valēs nudis plantis ⁊ cruribꝰ equitabat: ⁊ in partibus illis frigidissimis adeo frigus intolerabile sepius sustinebat: vt aliquādo pedem a ferro subherente diuungi non posset: nisi aqua calida subueniret. ¶ Veniens igit ad bosnas gentiles verbum domini feruentissime predicabat. Sed videns se modicuz proficere: ad rutenozum regem deuenit: ibiq̄ xp̄m annunciare cepit. Rex aūt illum pānosum inspiciēs: putabat: q̄ spe ꝓquirēde pecunie hec simulare cōfingeret: eiq̄ munera promisit: si a permissis desisteret. Ille vo pontificalibus preciose indutus coz rege stetit: quem adhuc rex magis simulatorē existimauit. Eidemq̄ spopondit: vt si episcopus per ignē inustus incederet: ipsius fidei adhereret. Vocq̄ ignem copiosum accēsum episcopus aqua benedicta consperfit ⁊ pōtificalibus indutus per ipsuz securus trāsiuit. Ita vt nec pilus adustus in veste: nec odor fumi in carne quid apparuit. Quo miraculo rex cum populi multitudine infinita ꝓuersus ⁊ baptizat⁹ est. Cupiebatq̄ regnū filio dimittere: ⁊ bonifacio adherere. Fratrem aūt suū nolētem fidem christi suscipere absente archiepiscopo occidit. ¶ Cum autē bonifacius ad alteruz regis fratrem longe positū iuisset: vt ei christum predicaret. Ille archiepiscopū tenuit ⁊ in conspectu suo ⁊ plurimoz decollari fecit. Statiq̄ ipse regis frater excecat: ⁊ tam ipse q̄ omnes astantes intantū sensum amiserūt: q̄ sicut lapides immobiles ⁊ oīno insensibiles perstiterāt. Rex autē hoc audiens illuc cū multis accessit: vt fratrem occideret: sed cū miram dei vltionez vidisset: ozauit christū vt oēs illi ad sensuz ⁊ loquelam redirēt: eo pacto q̄ si cōuerti vellēt eis iniuria necis sancti viri remittat: finautē cuncti gladio trucident. Factaq̄ oratione tam regis fratri q̄ ceteris sensus restitutus est: qui baptismo suscepto sancto martyri triumphale sepulchrum ⁊ ecclesiam construxerunt.

¶ De sancto Bonifacio episcopo carthaginensi. Cap. lxxxix.

BOnifacius episcopus carthaginēsis claruit tēpore zenonis imperatoris vt ait Sigibertus: qui sanctitatis culmine ⁊ sapientie lumine admodū effulsit. Libroscq̄ plurimos ad diuersos cōscripsit: videlicet de predestinatione. De cōtinentia cōiugatorum post votum. De virginitate ⁊ humilitate. De oratione ⁊ cōpunctione. Scripsit ⁊ sermones elegātes precipue. De natiuitate domini. Et de solennitate sancti stephani prothomartyris. Et virtutibus insignis migrauit ad christum.

¶ De sanctis Nicandro ⁊ Martiano martyribus. Cap. xc.

ANdēr et martian⁹ martyres vigēte psecutione pagano⁹ in ciuitate atina a maximiano preside comprehensi cū sacrificare nollent p̄mo diebus .xx. in carcere detenti ⁊ afflicti sunt. Deinde ad decollandum iubētur adduci. Tūc vxor nicandri iuuenis puella virum exhortās vt in christi cōfessione maneret immobilis detenta est a paganis: martyres autem domini ligatis duobus ozarijs ante oculos eozū decollati sunt: vxor autem nicādri post dies tres etiā ipsa in cōfessione fidei capitalem sententiā ab eodē accepit iudice. Ciues aūt venephrani corpus sancti nicādri in eoz vrbe: ciues vo atinates corpus martiani in eoz oppido collocarūt. Passi sunt essi in territorio inter ipas duas ciuitates posito non. iunij.

¶ De scō Philippo diacō. Cap. xci.

PHilippus diacon⁹ de septē p̄mis ab apostolis electus est: vt habef Actuū. vi. ⁊ cū stephano ꝓthomartyre ordinatus est. De quo plurima in actibus apostoloz scribunt. Nā ⁊ samarie predicauit: ⁊ simonē magū baptizauit. Candacis etiā eunuchū regine ethiopū ad christi fidē ꝓuertit ⁊ sacri baptismatis vnda pfudit: multisq̄ ciuitatibus donec veniret cesaream nomē dñi iesu xp̄i euāgelizauit: vt h̄ Actuū. viij. Veniēs aūt cesaream multis ibidē miracꝛis claruit. Habuit essi quattuor filias virgines sacratissimas per quas deus multitudinē ꝛginū lucrat⁹ est. Hic inter cetera vt ait Papias eps hieropolitanus mortuū quendā per easdē eius quattuor filias fibi oblatū a mortuis suscitauit. Deinde ordinatus est eps in thracia scythia: vt tradit abbas dorotheus. Et postq̄ i ecclesia sua sibi cōmissa annis pluribus p̄dicasset reuersus cesareaz in pace dormiuit. viij. idus iunij: vbi ⁊ sepult⁹ q̄escit. Et iuxta ipsum tres ex predictis filiabus suis iacēt. Quarta vo ephesi dormit.

¶ De sanctis Artemio Candida ⁊ Paulina martyribus. Cap. xcij.

ARtemius candida vxor ei⁹ ⁊ paulina ꝛgo eoz filia martyres rome passi sūt sub dioc̄tiano iudice sereno. Hi a scō petro exorcista conuersi sunt: cū

apud eūdē artemiū in carcere detinerēt: postꝯ
pfata paulina ab obsessione maligni spūs p
eundē petrū liberata est: qui oēs cū aliorū mul
titudine carceratorū a scō marcellino pbytero
baptizati sunt: vt supra dictus est in passione
marcellini ⁊ petri. iiij. noñ. iunij. Postꝯ autem
marcellinus et petrus a sereno decollati sunt:
vbidem dictū est: ⁊ pfatus artemius cū uxore
⁊ filia a paganis detēti: ⁊ in carcere iubēte se
reno diebus pluribus vincti fuerūt: tandē cum
in xpi confessione constantes perstiterent: data
super eos sentētia artemius gladio necat⁹ est.
Candida vo ⁊ paulina lapidibus obrute sunt.
Quorum corpora christiani rapientes via aure
lia vbi ⁊ interfecti fuerant: cum reuerentia col
locarunt. viij. idus iunij.

De sanctis viginti martyribus. Cap. xciij.

Viginti martyres apud tarsum cilicie tēporibus diocletiani ⁊ maximiani sub iu
dice simplicio passi sunt. Qui p
diuersa supplicia deū glorifica
uerūt in corporib⁹ suis. Quorū
corpora apud hipponē ciuitatē aphrice transla
ta sepulta custodiunt: vt dicit Augustin⁹. xxij.
de ciuitate dei: vbi ⁊ refert ꝯ dū quidā florēn
tius senex ⁊ paup qui vestē amiserat: nec vnde
aliā emeret habebat: ad hoc martyrum memo
riam orasset: quatenus eius inopie subueniret
confisus de virtute sanctorū in littore piscē ma
gnum palpitantem repperit: quem scindēs in
eius ventre anulum aureum cum lapide precio
so inuenit: quem tanti vendidit ꝯ inde se hono
rifice vestiuit: ⁊ martyrib⁹ gratias egit. Quor
passio colitur. viij. idus iunij.

De sancto Vincentio epo. Cap. xciij.

Vincentius episco
pus menie ciuitatis rēt⁹a q̄daz
capitolio recroze tuscie q̄ epos
xpianos ferro vincros pusij cō
gregauerat puniēdos cū fratre
suo benigno diacoñ. adduct⁹ est
ad templū martis vt dijs immolaret. Cū autē
orasset oīa idola subuersa: ⁊ demones vlulātes
exeūtes: multosꝯ paganorū cedentes sexcētos
ex eis verberibus occiderūt: omnesꝯ xpianos
q̄ ferro vincti erāt xpi virtute cōpulsi soluerunt.
Quo miraculo plurimi gentiliū fidē percepe
runt. Inter quos quidā mauertius comes pus
crudelissimus qui ⁊ de vicinis locis episcopos
cōgregauerat cōuersus est. Cum autē xpiani
cum episcopo ad locum aliū se trasferētes psal
lerent: misit capitolinus ⁊ inde sublato vincen
tio ceteros gladio occidi fecit. At extasi⁹ quidā
religiosus corp⁹ benigni diacoñ. ex ceteris ra
piens non longe a portulio sepeliuit kal. maij.

Post dies aliquot capitolinus pductum vin
centium ⁊ diutius tortū atꝯ lapidibus contu
sum distentum in equuleo ⁊ flāmas adustū car
ceri mancipauit: vbi ianuis diuinit⁹ patefactis
lux celica sibi refulsit. Qō preses audiēs iussit
eum in mare mergi: qui in equore missus ab an
gelo ad littus reductus est. Unde ⁊ qui eū de
merserant hoc cernētes conuersi sunt: ⁊ vsqꝫ ad
ciuitatem suam meniam illum humeris repor
tarūt. Interea mortuo capitolino ⁊ a porphi
rio eius successore detinetur: ferisꝯ subijcit: ſz
ab eis minime lesus in fouea aque maxima ne
cari iubetur. Uerū aperiens se terra aquas ob
sorbuit: et. xviij. fugientes aquas deglutiuit.
Uincentius vo ad cellam suam redijt: ⁊ subse
quenti die dominico celebrata missa coram po
pulo spiritū emisit. viij. idus iunij. Cuius cor
pus matrona quedā lucceria a gentilib⁹ precio
redemptus: qui illud rapuerant exurendum: in
predio suo quivocat campus salutis sepeliuit:
inter portuliū ⁊ leuantā miliario ab vrbe. xliij.
vbi ⁊ iacet miraculis clarens.

De scō Paulo epo ⁊ martyre. Cap. xcv.

Paulus episcop⁹ cō
stantinopolitan⁹ ⁊ martyr sub
constantio imperatore martyrū
passus est: qui ob defensionē ca
tholice fidei ab eodē imperatore
arriano de sede sua electus: et
apud quādā ciuitatulā in cappadocia cucusam
nomīe exilio impulsus arrianor⁹ insidijs grauī
ter strāgulatus ad celestia regna migrauit. vij.
idus iunij. Hic sapiētia pclarus: vt non solum
sue patiētie exemplo: sed etiā sermone ceteros
ad tolerantiā cōfirmaret: de patiētia libellum
edidit: vbi ⁊ de penitētia tractās docet penitē
tem sic p peccatis dolere debere ne supra men
suram tristis periculum desperationis incur
rat. Tantoꝫ lepore ⁊ rationū suasione patiētes
aduersa ad constantiam ⁊ animositatem indu
cit: vt expressius docere videatur: ꝯ veri beati
qui persecutionem patiuntur propter iusticiā.
Hec in martyrologio adonis.

De translatione sancti Seruatij
episcopi. Cap. xcvi.

Trāslatio corporis
sancti seruatij facta est tēpore
eldonis filij henrici regis frā
corum. Cum enim eius ecclesia
apud traiectēn. ciuitatē fabri
cata est tempore karoli regis:
misit idem karolus venerādū virū nomine vili
gisum ad restaurandū ea que in ipa ecclesia de
fecissent. Qui per noctē dormienti sanctus ser
vati⁹ astitit: secꝫ de tellure leuari mādauit. Qō
cū viligisus episcopo nūciasset: indicto triduā
no ieiunio cuncto pplo: aptoꝫ secretario sub
terraneo: inuentus est sarcophagus marmoris

preciosi: in quo corpus sacrum esse putantes: illud aperuerunt: ⁊ nihil in eo reperiētes ad mortem contristati sunt. Sequenti ꝯo die superioris oratorij monumentū reserarunt: vbi ⁊ corp⁹ beati seruatij inuenerunt: quod tñ illuc ignoratur trāslatum. Erat aūt corpus oīno integrū ⁊ in nullo penitus corruptum: vestes quoq; oīno illese: cum pontificali baculo ⁊ claue argentea sibi a sancto petro rome per visum tradita: vt in eius legenda superius dictum est. iij. idus maij. Ex tumulo quoq; hoc odor mirificus exhalabat. ¶Dum aūt corpus leuare vellent: mēbra singula instar candentis ferri transfigurata cernuntur: quod in loculo argenteo ei preparato superius exaltat: luxq; immēsa totū sanctuarium circunfulsit. Que cum rex karolus audisset: traiectum venit: ⁊ ibidem pascha dñi celebrauit: vbi ⁊ infinita miracula ostensa sunt. ¶Post aliquod ꝯo tp̄s heldo filius henrici regis francorum ad instantiā matris regine corpus sancti Seruatij summa deuotione saxoniā transtulit: ⁊ in basilica nomini eius cōstructa locauit. Sz cum omnia traiectēsibus ciuibus ad inforunū cederent: ipsiq; absentie sancti corporis hoc ascriberēt: miserunt quosdam qui de partibus saxonie corpus furantes traiectū rettulerunt. In cuius trāslatione miracula multa ⁊ signa de⁹ ostendit. Que facta est. vij. idus iunij

¶De sancto Medardo epo. Cap. xcvij.

Medardus episcop⁹ claruit tpe clodouei regis francor. Hic progenitus patre noe tardo de forti genere francorū matre ꝯo ptagia romana: cum adhuc puer ad scholas iret: ⁊ tunicam quam sibi mater fecerat ad artificem cōponendam deferret: inuento a se ceco tunicā p̄buit. Cibum etiam ei traditum plerūq; pauperibus diuisit: ipse ieiunus permānsit. Etate quoq; puerulus spūm pphetie se habere demōstrauit. Nam cū esset in tornaco puero consocio in scholis predixit: q̄ post annos. xxx. futurus esset epūs: ⁊ vt predixerat sic euenit. Factus autē presbyter multa miracula ostendit. Cū esū quadam nocte fur eius vineā introisset: ⁊ vuas exportandas precidisset: nec ex ipsis gustare: nec inde valuit se mouere: donec mane repertus a medardoq; solut⁹ inde confusus recessit. ¶Alij quoq; nocte eius mela diripiens: ⁊ oues exportans dum abire vellet: ab apum examine in horto mellificante facīe eius artante adeo punct⁹ ⁊ oppressus fuit: q̄ nullatenus exire potuit: donec venienteviro dei latro predā deposuit ⁊ medardus eū liberauit. ¶Clotharius rex in francos exercitum mouit: qui cūcta in villa ⁊ agris diripiens dum ad solentiacumvillam sancti medardi veniunt: inde se mouere nequiuerunt: donec cuncta que predari fuerant dimiserunt. ¶Porcarij etiam sui a quibusdam seducti porcos ad remotum vsq; locum asportantes: mane apud cellam viri sancti cum porcis inuēti sunt: ⁊ de commisso penitentiam egerūt. Deinde factus est episcopus noniō. ⁊. xv. annis episcopatum gubernauit: vitamq; laudabilem ducēs eisdē signis effulsit. Inter que tonsionem quēdam a demonio vexatum mirabiliter liberauit. Post obitum autem sancti Eleutherij episcopi tornacēn. medardus ad sedem illius translat⁹ est: ⁊ sedit annis quattuor. Qui quanti meriti apud deum fuerit: ostēsum est: cū in eius obitu celi aperti sunt: atq; ante eum diuina micuerūt luminaria. Pluuia etiā aquarum calidarum in terram defluxit. Quieuit in pace sexto idus iunij. Sepultus in ecclesia sua miraculis corūscans insignibus.

¶De sancto Gildardo epo. Cap. xcviij.

Gildardus episcopus rothomagēn. frater prefati sancti Medardi episcopi fuit. Qui ambo gemelli vno ⁊ eodē die nati videlz. vi. idus iunij: et vno ⁊ eodē die euolutis annis ambo epi consecrati sunt: videlz. vi. idus iunij. Alter in ecclesia noniō. alter in ecclesia rothomageñ. iterumq; post lapsum annorū eodem ipso: ⁊ vnico die ābo a seculo absoluti sunt. Floruit aūt gildardus tpe quo supra dictū est ⁊ plen⁹ virtutib⁹ in dño eodē ipe die quo et frater medardus feliciter obdormiuit: videlz. vi. idus iunij. Sepultus est in ecclesia rothomageñ. vt dicit frater vincētius in speculo hystoriali.

¶De sctis Primo ⁊ feliciano mar. Cap. xcix.

Primus ⁊ feliciani martyres passi sunt in ciuitate numentana miliario. xiij. ab vrbe sub diocletiano ⁊ maximiano augustis preside aūt pmoto. Hi cū essent in vrbe roma apud imperatores a rēplor⁹ pōtificib⁹ accusant: q̄ nisi eos sacrificare fecerint nulla a dīs suis risa obtinere valebūt. Jussu igit⁹ ipe ratorum capti in carcere recludūtur: sed ab angelo soluti post dies aliquot: iterū eisdem presentātur. Quos iusserūt ad phanū herculis adduci: ⁊ nisi sacrificarent a militibus tormentis affligi. Ducti igitur ad rēplum cū immolare cōtemnerent virgis diutius cesi sunt. Tunc imperatores illos pmoto pfidi ciuitatis numētane tradiderunt acriter puniendos. Quos milites ferro vinctos iuxta forum ipsius oppidi in carcere posuerunt. Post dies ꝯo multos iussit p̄ses eosdem sibi presentari: ⁊ sacrificare contēnentes abinuicem separari. Dicebatq; feliciano: vt sue consulens senectuti dīs immolaret. Qui se

annorū.lxxx. esse asseruit ⁊ annos.xxx. elapsos ex quo veritatē agnouit: vnde ꝑelegerat deo viuere: qui ipm poterat de manibus presidis liberare. Quē iussit ꝓmotus ad stipitem ligari: et clauos in manibus eius: ac pedibus affigi. Et eum leto vultu perfisteret mādato presidis ibidem felicianus torquetur: ⁊ triduo in eodē stipite cōfixus dimittit: ⁊ necꝫ panis: necꝫ aqua eidem ministrat. Dehinc depositus in custodia detinet. ¶ Postmodū preses primū adduci fecit: eicꝫ suadēdo asseruit: ꝙ frater suus felicianus imperatori consentiens magnus in palatio venerabat. Cui primus rndit: ꝙ filius diaboli verū dixisset: eo ꝙ felicianus imperatori celesti consensisset. Tūc iratus ꝓmot⁹ iussit eū in equuleo suspēdi ⁊ latera illius facibus incēdi. Deinde in lecto deponi: ⁊ plumbum bulliēs in os eius infundi: presente feliciano vt terreri posset. Ipse ꝺo plūbū tepefactū vt aquā suauiter bibit. Tunc iussit eos in amphitheatrū duci ⁊ duos imanissimos leones eis dimitti. Qui ad eorū pedes ꝓstrati vt agni māsueti steterūt. Rursus ⁊ versos ferocissimos eis iussit laxari: q̄ ⁊ ipi cū leonib⁹ māsuescerūt. Aderāt adhoc spectaculū ex vicinis vrbib⁹ plusq̄ .xij. milia hoim Ex quib⁹. ꝺ. ccccc. cōuersi sunt ad xp̄m: ꝑses ꝺo hec cernēs sctōs ex amphitheatro mādauit educi: ⁊ ibidē gladio capite trucari: ⁊ eorū corpora canibus rodenda dimitti. Que dei virtute nedū a bestijs ⁊ auibus: sed etiā a muscis intacta ꝓmanētia a xp̄ianis collecta ad arcus numentanos iuxta arenariū sepulta sunt: vbi ⁊ ꝑsecutione sedata in ecclesia in eor noīe fabricata est: miliario. xiij. ab vrbe. Passi sunt aūt circa annū dñi. cclxxxvij. v. idus iunij.

¶ De sancto maximiano epo. Cap. c.

MAximianus epus syracusanus vita ⁊ miraculis claruit tpe beati gregorij pape. Fuitq̄ primo abbas monasterij in q̄ beatus Bregorius monachus fuit. Postmodū electus i epm syracusane ciuitatis. Qui dū adhuc abbas esset: ⁊ cū quibusdā fratribus de constantinopoli adrbē rediret: in mari adriatico nimia tēpestate deprehensus i existimabili ordine atq̄ miraculo dei irā cognouit ⁊ gratiā. Nā cum ventorū nimietatib⁹ eleuati fluctus seuirent: ex naui claui pditi: arborq̄ scissa est: vela invndis ꝓiecta: totūq̄ vas nauis quassatū nimijs fluctibus a sua erat tā cōpage dissolutū: rimis itaq̄ patentibus intrauit mare atq̄ vsq̄ ad superiores tabulas impleuit nauē: ita vt non tā nauis inter vndas q̄ vnde intra nauis iam esse viderent. Tūc in naui residētes non tā ex morte vicina: sed ipa eius p̄sentia: ac visione turbati: oēs sibimet pacem dederūt ⁊ corp⁹ dñi acceperūt: eorūq̄ aīas dño cōmendabant: quorum corpora in tam pauēdā mortē tradiderat. Sed omnipotens deus meritis sancti viri eos mirabilius seruauit. Nā diebus octo nauis vsq̄ ad superiores tabulas aquis plena: iter suum peragens enatauit: nono autem die in portum cotroneñ. castri deducta est: ex qua omnes incolumes exierūt. Cuiq̄ post omnes maximianus esset egressus in eiusdem portus profundum nauis demersa est: acsi illis egredientibus ꝓ pōdere sublevatiōe caruisset. Et que plena omnibus i pelago aquas portauerat: atq̄ natauerat maximiano cū suis frib⁹ exeunte aquas sine hoib⁹ in portu portare nō valuit. Post hec sanctus dñi ad epalem sedem sublimatus virtutibus plurimis gloriosus in pace q̄uit. vi. idus iunij. Hec gregorius. iij. dial. cap. xxxvi.

¶ De sancto Maximino epi scopo. Cap. ci.

MAximinus eps fuit vnus ex. lxxij. xp̄i discipulis. Cui post ascēsionē xp̄i apostolis ꝓ diuersa terrarū loca ad p̄dicādū euntibus btūs petrus apl's specialiter cōmēdauerat mariā magdalenam: sicut ⁊ mater dñi iohānī euāgeliste ab ipo xp̄o fuerat cōmēdata. Cū igf post lapidationē stephani iudeorū psecutio in discipulos ebullieret: vt h̄ Actuū. viij. Judei magdalenā ⁊ martham cū marcilla ei⁹ pedissequa lazar maximinū ⁊ cedoniū qui fuerat cecus a natiuitate: ⁊ alios plures nauicule impositos sine remo: vel remige mari exposuerūt: vt sic in vndis necarent: vt dicet ifra i legēda magdalene. xi. kal'. augusti. Qui deo duce oēs icolumes massiliā applicuerunt: vbi p̄dicāte maria: ⁊ oi pp'lo ad deū cōuerso lazarū epm massilie cōstituerūt: vniuersamq̄ ꝓuinciā conuerterūt. Btūs ꝺo maximin⁹ rexit ecclesiā aquen. verbo p̄dicationis vacās: ⁊ miraculis coruscās annis fere. xl. Ipe quoq̄ dilecte sue filie magdalene die obit⁹ eiusdē sacra mysteria tradidit: eāq̄ i ei⁹ eccl'ia añ altare defunctā honore debito tumulauit. Post cui⁹ obitū annis. v. supuixit. Et post hec in xp̄o q̄uit. iij. idus iunij. Sepult⁹ in monumēto qō ipe sibi ꝓstruxerat iuxta corp⁹ btē magdalene. In q̄ loco ꝓcessu tpis repta sunt corpa magdalene ⁊ marcille ⁊ maximini honorabili⁹ tumulata.

¶ De sancto cedonio epo. Cap. cij.

CEdonius eps vel sidonius fuit ille cec⁹ a natiuitate quē dñs lutū ex sputo faciens: ⁊ oculos liniens illuminauit: vt h̄ Joh. ix. Quis ab aliquib⁹ ꝺr fuisse vnus ex. lxxij. xp̄i discipulis. Siue aūt ex numero illoꝝ fuerit siue nō: planū h̄ ex chronicis ⁊ gestis discipl'oꝝ: ꝙ xp̄i discipul⁹ fuit: ⁊ post ascēsionē dñi ab apl'is baptizat⁹ sancto maximino specialiter adhesit: vnde ⁊ vt dictū est: cum

eodẽ ꝛ lazaro atq; sororibus eius nauicula impositus a finibus iudeorũ expulsus fuit. Postq; aũt p̃fati sancti ꝓuinciã ꝓuincie ad quã deo duce applicuerant: ad xp̃m conuerterunt. Et postq; beatus lazarus massilie ꝛ beatus maximinus aquis episcopi ordinati sunt. Ipse in ministerio maximini aquen. ciuitatis permansit: ꝛ eiusdem predicationis coadiutor fuit: vbi ꝛ post dies multos in pace quieuit: ꝛ iuxta magistrum reconditus iacuit: vt supra actum est.

¶ De sanctis Basilide Tropode ꝛ Mandale cõfes. Eap̃.ciĳ.

BAsilides: tropus et mandalis affectu martyres: actu ꝯo confessores tempore aureliani imperatoris apud ciuitatem aureliană claruerunt. Cum em̃ basilides esset officialis platonis prefecti in partibus orientis: xp̃us eidem apparuit: ꝛ xp̃ianum in ministerio gentilis esse non debere dixit: eidemq; vt renũciaret officio mandauit. Veniẽs ergo basilides ad prefectum petĳt ab eo licentiã: vt parẽtes et affines suos reuisere posset in ciuitate aurelia: que erat in italia: consistentes: eo q; annis. xxv. in officio prefecture fideliter seruisset: promittens se vsq; ad annum reuersurum. Prefectus autem eius fidelitatem attendens non solũ vnius anni sed biennĳ licentiã gratãter concessit. Reuersusq; ad locũ vbi ei xp̃us apparuerat: ip̃m iterum se expectãtem inuenit. Cui cũ basilides que fecerat: enarrasset: vt causaz deserẽdi officiũ inuenisset mandauit ei dñs: vt socios suos tropodẽ et mãdatem secũ assumeret: ꝛ ad littus accedentes diuinam ibi nauiculã inuenirẽt. Qui cũ iussa dñica cõpleuisset: ac'oia socĳs ambobus retulisset: oẽs vnanimiter relinquẽtes cuncta que habebant: ad littus deuenerũt: ꝛ nauiculã paratam inueniunt: in qua erat ip̃e xp̃us gubernator: et angeli remigantes: qui ad pedes saluatoris ꝓcidentes nauiculã intrauerunt: ꝛ celico ab angelis pane refectiuni? noctis spatio mare trãsfretantes ad portũ ciuitatis aurelie: que est in finib? italie peruenerũt: ꝛ miliario. viĳ. ab ipa vrbe in terrã descenderũt. Cũ aũt vrbi p̃dicte appropinquãtes audiuissent: qualiter aurelianus imperator xp̃ianos persequebat: ad ciuitatem ire formidantes: dño iesu xp̃o qui eorum dux ꝛ nauta fuerat se cõmendabant. Quib? iterum xp̃s apparuit: eosq; per angelorũ ministeriũ pane ꝛ aqua refecit. Et postq; comedissent: obdormierunt. Mane ꝯo se excitãtes ad ip̃m locum vbi ꝛ de naui exierant: videlicet in ipo se littore inuenerũt. Et orauerũt ad xp̃m vt aias eorum in pace susciperet: eademq; hora spiritum emiserunt quatuor idus iunĳ. Quorũ corpora ibidem sepulta sunt: et ecclesia fabricata: vbi et miraculorum beneficĳs elucescunt.

De sanctis Getulio ꝛ amantio ꝛ socĳs martyribus. Eap̃.ciĳ.

GEtulius: cerealis: amãtius: ꝛ ꝑmitiuus rome sub adriano ꝓncipe martyriũ passi sunt. Cuz em̃ getulius doctissimus in fide xp̃iana multos erudiret cerealis vicari? ab imperatore adriano ad eum renendũ missus est: qui cum legentẽ ꝛ docentẽ repperit. Fuerat autez cerealis cum fratre getulĳ primitiuo amicissimus amantio cuidã tribuno: qui christian? effectus officium dimiserat: sed ob metum adriani latebat. Sanctus autẽ getulius cereali amantium declarauit: ꝛ ipsum ad euz adduxit. Quẽ cerealis aspiciens gauisus est summa letitia: ꝛ ab eodez in fide christi edoctus: ad sanctũ fixtũ papam primũ adducitur: ꝛ ab ipso cerealis baptizatur. Que cum adrianus intellexisset: mittit licinium cõsularem vt eos puniret. A quo beati getulius et primitiuus frater eius cum cereali ꝛ amantio tenti sunt. Qui primo grauissime cesi: deinde diebus trigintaseptẽ in carcere clausi: deinde igni traditi sunt. Cum aũt cerealis amantius et primitiuus spũm emisissent: et getulius in igne adhuc superuiueret fustib? illiso capite martyrium consumauit. Qui passi sunt in fundo capolis: via salaria miliario. xiĳ. ab vrbe. Quorum corpora simphorosa vxor getulĳ martyris in predio suo in eodẽ loco posito sepeliuit. xiĳ. idus iunĳ.

¶ De sancto Barnaba apostolo. Eap̃.cv.

BArnabas apostolus ꝯuis de lxxij. discipulis fuerit: quia tamẽ cum paulo in gẽtibus p̃dicationis officium ꝓmeruit. Idcirco sicut ꝛ paulus apostolus dictus fuit. Hic ex tribu leui cyprius genere ab hystoria actuũ apostoloz in multis extollit ꝛ laudatur. Hic em̃ de primis discipulis fuit q̃ agrũ vendidit ꝛ precium posuit ante pedes apostolorum: vt habetur Actuũ quarto. Paulum noniter conuersus primus in hierusalẽ ad apostolos ducit: vt habet Act. ix. antiochiã ciuitatẽ tunc permaximam ad conuertendum accepit. Actuũ. xi. Ipse cum paulo in gẽtibus vt dictũ est vocatione spũssancti apostolatũ promeruit. Act. xiĳ. Et cum eodẽ postmodũ vt inde sequit inter gentes verbi gratiã seminauit. Cum aũt iohannes discipulus eorũ cognomine marcus eos reliquisset: redeunti ꝛ penitenti barnabas indulsit: ꝛ iterum in discipulũ assumpsit. Paulus ꝯo ip̃m iterum recipere renuit: ꝛ ideo inter eos separatio facta fuit; vterq; enim ex pia eã

et recta intentione fecit: q̄ eñ barnabas ipsum assumpsit: hoc fecit ex dulcedine misericordie: q̄ paulus illū assumere noluit: hoc fecit ex feruoris rectitudine. Sic dicit glo. actuū quinto decimo. Illa aūt separatio facta est nō ex commotione vitij: sed ex instinctu spūssancti: vt absinuicē separati pluribus predicarent sicut post ea factū est. ¶ Cū aūt esset barnabas in iconio ciuitate cū predicto iohāne cognoie marco vir quidā fibi splendidus apparuit: eūq̄ in xp̄o cōfortans marcū: id est excelsum nominauit. Eademq̄ nocte dñs barnabe se reuelauit: eūq̄ ad agonem martyrij exhortans eterna fibi premia pmisit. Qui mane visiones suas fibi mutuo rettulerunt: et super ipis silentiū imposuerūt. Cuz autem paulus et barnabas in antiochia predicassent angelus domini paulo apparuit: et eum vt hierusalem festinaret ad fratres: admonuit. Eunq̄ barnabas cyprum ire vellet ad parētes suos reuisendos: sancto sic operāte spiritu ab inuicem discesserunt. Paulus nanq̄ barnabe quod fibi iusserat angel⁹ indicauit. Barnabas ꝯo flens eius pedibus volutatus se amplius paulū non visurum predixit. Quem paulus in dño cō fortauit: prenuncians fibi a dño reuelatum: q̄ cyprū iturus esset: vbi multos ad fidem cōuerteret et martyriū sustineret. Igit nauigātes barnabas et iohānes venerūt cyprū: et inuenerunt timonē et aristonem discipulos. Timon autem febricitans per impositionē manus barnabe liberatus est. Pergēs ergo barnabas per insulam cuz iohanne euangeliū sancti matthei secum tulit et super infirmos ponens oēs sanabat. Post hec inuenerunt elimam magum qui dicitur barieu quem paulus lumine oculoz ad tempus priuauerat: vt dicit actuū decimo tercio qui eis restitit et paphū intrare prohibuit. ¶ Cum autē die quadam barnabas vidisset homines et mulieres in phano nudos currētes et deoz̄ suoz̄ festa more gentiliū celebrantes: indignatus tēplo maledixit: et subito paries eius corruens multos oppressit. Quod ceteri admirantes cōuersi sunt. Tandē salaminaz deuenit vbi contra predictus magus seditionē nō modicā excitauit. Cōprehendētes ergo iudei apostolū multis eū affectum supplicijs trahebāt et iudici ciuitatis puniendū tradere festinabāt. Cōperto aūt q̄ eusebi⁹ vir magn⁹ et potens de genere neronis cesaris illuc aduenisset: timentes iudei ne illū de manib⁹ eoz eriperet: et sic liberū abire pmitteret: ligātes funē in collo ei⁹: extra portā illū traxerūt: et ibidē eū crudeliter cōbusserunt. Ossa quoq̄ eius in vase plūbeo recluserūt in mare precipitare volētes. Iohānes aūt discipul⁹ ei⁹ cū duob⁹ alijs ipa noctu rapuit et in quadā crypta occulte sepeliuit. Que ibidem per annos quingentos latuerunt vsq̄ ad tp̄s zenonis imperatoris et gelasij pape. Quo tempore reuelante ipso apostolo repta sunt et condigno honore recondita. Passus est autem tertio idus iunij. Hic vnā tñ epistolam ad edificationem ecclesie pertinentem: que inter apocriphas numeratur: vt dicit Hieronymus in libro de viris illustribus.

¶ De sancto Onophrio heremita. Cap. cvi

Onophrius confessor xp̄i dei per annos sexaginta in heremo vastissima et pfundissima egypti hominibus mansit incognit⁹. Quem pānutius abbas desertum illud circuiens reperit. Nam cum primo timotheū inuenisset: de quo infra primo dicetur. ab eo recedēs per dies decē ambulās per heremū: panem et aquā quos secum tulerat consumpsit: et nihil penitus gustandū inueniēs ad dominū oranit. Statimq̄ viro fibi celico apparente confortatus: et labijs ab eo contactus xp̄i. adhuc diebus sine cibo desertū pambulauit. Uiditq̄ virū aspectu terribilē: capillis magnis et canis: nudū corpus habentē: vtcūq̄ cōtectū: et folijs arboz circaverenda circundatū. Pānutius ꝯo illum monstrū aut feram existimans: fugere cepit. Ille autē abbatē hortatus eū reuocauit: et iuxta se sedere fecit: indicansq̄ ei nomen suū: et vite ordinē: dixit se vocari onophrium: qui aliq̄n fuerat habitator cū mille fratribus in monasterio thebaidis. Auditoq̄ de sanctitate helie et iohānis baptiste: q̄ heremuz colebāt: inspiratus a deo cū mꝰto labore ad heremū illā deuenerat. Et cū desertū introisset: apparuit fibi colūna ignis que ip̄m p̄cedebat: vocemq̄ angeli se cōfortantis audiuit: sepeq̄ eius custodie deputatū affirmātis. Quē secutus per miliaria. lxvi. ad cauernam deuenerat: vbi quendā seruū dei in spelūca reppererat: cū quo septē diebus fuerat: q̄ eū de observatione angelice vite informauerat: ip̄mq̄ ad locuz vbi tūc erant deduxerat: quē fibi ad mansionē designauerat: vbi erat parua spelunca cui adherebat palma et fons aque ibidem exurgebat. Ingressiq̄ locū: senex ille q̄ hermeus vocabat cuz onophrio diebus triginta permāserat: quibus trāsactis eū in pace dimiserat: et ad cellā suam redierat. Cū tamen quoad vixit singulis annis visitauit: donec ex corpore migrās: ipsum iuxta eius cellulā onophrius sepeliuit. Consumptis autē vestibus suis nullo alio q̄ capillis p̄p̄ijs regebat. Fuerat quoq̄ in ipsa heremo ānis. lx. Ex quib⁹ triginta annis vsus fuerat solis palme fructib⁹: et herbarū radicib⁹ p cibo: alijs ꝯo triginta pane celico fibi per angelū ministrato. Ubi multas diaboli insidias perpessus fuerat: quas tamē omnes dei gratia superauerat. Addiditq̄ qualiter singulis dñicis dieb⁹ angel⁹ do-

mini sacram sibi eucharistiam diuinitus defere bat. Et q̄ spiritu sancto reuelante obitū suum instare prenouerat: ⁊ q̄ deus ad hoc sibi abbatem pānutium misisset: vt eum defunctum sepeliret. Cunctis hec omnia ei sertosius enarrasset facto vespere panem de celo ⁊ vrceum aque sibi delatum gustauerūt: noctē quoq̄ totā in somnē in oratione duxerunt. Mane ꝯo vidit pannutij sanctum facie mutatū: quasi ad extrema tendētem. Qui orationem fudit pro se ⁊ pro cunctis se in quacūq̄ inuocantibus necessitate. Factaq̄ est vox ad eum: q̄ eius fuerat petitio exaudita. Statimq̄ presente pannutio in oratiōe spiritum efflauit tertio idus iunij. Viditq̄ pannutius angelos de celo descendentes: ⁊ eius animam in colūbe specie ad ethera deferentes corpus quoq̄ miro odore fragrabat. Cunctis abbas fossorium ad sepulchrū parādum non haberet: duo leones subito aduenientes ⁊ corpus proni adorātes: terrā instar tumuli vnguibus effoderunt. Pannutius ꝯo corpus sancti capa sua inuolutum sepeliuit. Leonibus quoq̄ mox abeūtibus palma cum sancti cellula insimul corruerunt. Pannutius ꝯo dū fleret ab angelo confortatus in egyptum reuersus est.

¶De sancto Timotheo heremita. Cap̄.cvij.

Timothe⁹ heremita anachorita i solitudine egypti in deserto vastissimo deo seruiens mansit annis triginta nullicq̄ hominuz penitus cognit⁹ fuit. Quem sanctus abbas pannutius dum p heremum illam circuiret: sanctos anachoritas exquirens inuenit. Cum enim triduo desertum perambulasset: repperit cellulā in spelunca iuxta palmā virentē ⁊ fontē scaturientē. Et cum neminē ibidem vidisset habitatorē pistolās vespere conspexit virū vestib⁹ oībus nudū capillis suis opertū venientē inter multitudinē bubaloz. Et dū prima facie visum hoīs quasi filuestris pertimuisset existimans fantasiaz: ille tandem hortatus pannutiū cū eo sedit: eiq̄ vitam suā narrauit. Dixitq̄ q̄ fuerat monachus cum pluribus in monasterio thebaidis: sed vt deo vacaret liberius heremū petijt: vbi ⁊ propꝛijs manibus laborabat. Ad quē post tps mulier in habitu monachali accedēs: secū cohabitare petiuit. Ille ꝯo charitate mot⁹ ipam admisit: ⁊ instigante diabolo secum cōcubuit: ⁊ xerdecim annis in peccato cū illa pseuerauit: tandē ad cor rediens illā reliquit: ⁊ ad locū illū deuenit penitentiā agens: vbi solis fructib⁹ palme ⁊ fontis haustu cōtent⁹ vestecq̄ capillorū cōtectus vltra annos. xxx. panē nō gustauerat: nec hoiem viderat. Multasq̄ a diabolo īsidias ptulerat: quas tandem deo fauente superauerat. Narrauit etiam q̄ dum quodam tempore dolore nimio epatis premeretur vir splēdidus sibi apparuit: qui nouacula latus eius aperuit: ⁊ electo fetore putredinem ab eo precidit: ⁊ corpori reimmittēs sanum vulnus effecit. Hec omnia cum timotheus pannutio enarrasset: refectionem insimul fecerunt: ⁊ noctem in oratione vigiles perduxerunt: mane ꝯo abbas benedictione viri dei suscepta per viam suam profectus est sanctumq̄ dimisit. Quomodo aūt postmodū in xp̄o quieuerit: vel quo tpe soli deo notū est.

¶De sancto Johāne Andrea thadeo ⁊ Philippo cōfessoribus. Cap̄.cvij

Iohannes: andreas: thadeus: ⁊ philippus heremite in deserto vastissimo egypti a sancto pānutio prefato reperti sunt: dum sepulto sancto onophrio ad locum suū rediret: nam duce angelo itinere dierū. iij. repperit cellulam in loco antri artissimo circūclusam. Dumq̄ habitatorē prestolat: ecce veniūt. iij. senex cani vestibus ex palmis contexris induti facie squalidi: qui se habitatores cellule asserentes dicebant se ibidem annis. l. fuisse in vno spiritu dño seruiētes. Pannutiū quoq̄ ex noie salutantes cuncta que sibi contigerāt enarrabant. Orātibus quoq̄ illis. v. panes eisdē de celo diuinitus apponūt. Qui dixerūt abbati q̄ singulis dominicis diebus. iij. panes a domino percipere cōsueuerāt: sed pro hospitis aduētu: additus eis fuerat quintus panis. Factaq̄ refectione scī viri abbatem pānutiū comitati sunt per militaria. ix. In qua via vidit arbores amenas palmarū citri amigdalarū ⁊ aliorū fructuū melici saporis: de quibus illis mandantib⁹ cū suauitate gustauit. Cunctis illū dimittere vellent: interrogantur a pannutio de vita ipsoz. Qui dixerunt se fuisse nobilis prosapie de ciuitate exarō studio philosophie vacantes in eoz iuuenilibus annis. Qui tādem dei zelo relicto seculo ad ipsam heremum vbi eos inuenerat peruenerunt: vbi sub obedientia ⁊ doctrina cuiusdam senis fuerant multis annis. Quo decedēte in sella ipsa permanserant: nihil aliud nisi de fructibus arborum dieb⁹ singulis degustātes: dieb⁹ ꝯo dñicis panes de celo sibi ministratos ab angelo deuote sumētes. Nona quoq̄ sua eidē edixerūt. Quoz prior iohānes: scōs andreas. iij. tadeus. iij. philippus vocabat. Cū autē pannutius secū admitti postulasset. Rñderunt non esse sibi a deo datū: mādantes vt ad monasteriū suū edificatus rediret: ⁊ que vidisset in heremo ceteris ad exēplum referret. Sicq̄ abbas ab eis dimissus ad cenobiū suū reuersus ē.

¶De sanctis basilide cyrino naboꝛe ⁊ nazario martyribus. Cap̄.cix.

Basilides Cyrinus: nabor: ⁊ nazari⁹ sub ꝑsecutione diocletiani rome passi sūt hi ex vrbe ip̄a oriundi ad ciuitatem aureliā deuenientes: omnia sua pauperibus erogātes romam redeuntes ad maximianum imperatorē adducti sunt. Qui dum xp̄m confiteri non timerent: primo scorpionib⁹ durissime cesi: dehinc in carcerem trusi: ⁊ per dies. vij. ibidem macerati: inde educti iussu eiusdem imperatoris gladio capite truncati sunt: ⁊ feris ad deuorandum expositi. Sed per dei gratiam corpora eorum illesa custodita a xp̄ianis sepulta sunt miliario. iij. ab vrbe in loco qui dicitur catacūbe pridie idus iunij.

¶ De inuentione corporis sancti Antonij heremite. Cap̄. cx.

Inuentio corporis sancti antonij abbatis ⁊ ip̄ius trāslatio facta est sub tp̄e constantij imperatoris. Cum em̄ ip̄e imperator liberis carēs filiā a domino impetrasset: eam nominauit sophiam que ꝟgo erat admodū deo deuota. Quā poma in viridario comedentem nouē immundi spiritus inuaserūt ⁊. v. annis obsessam dudum infestarunt clamantes se inde nō exituros: nisi corpus antonij duceretur. Que cū a nullo teneri posset: ip̄am imperator cathenis vinctam ferro carceri mancipauit: carnes hominū ⁊ bestiarum crudas comedentem ⁊ vincula etiam ferrea rūpentē. Imp̄ator igit̄ habito concilio vbi corp⁹ antonij inueniri posset post. ix. dierū ieiunium ab angelo gabriele admonet̄: vt theophilus ep̄s cū. xij. clericis ad egyptum mittat̄ ad corpus antonij requirendū ⁊ dei ꝓuidentia reperiendū. Similis ꝑ oīa visio theophilo ep̄o apparuit. Imp̄atoris ergo iussu naue parata ep̄s cum. xij. clericis de constantinopolim discedētes. xv. diebus nauigantes hierosolymam ꝑuenerunt: ⁊ lustratis locis sanctis alexandriā properarunt. Et deinde ꝑ partes libye itinere dierum viginti deuenerūt ad nilum fluuiū in locū qui d̄r ephesos: vbi monasteriū sanctorū virorū inuenerunt. A quibus informati vbi esset cenobium: quod olim fuerat antonij heremite viam arripiētes ꝑ deserta horrida ⁊ vastissima a nullis mansuetis animatibus habitata cedētibus eis feris diuersorū generū quas ibidem repperērūt: multisq; euasis periculis post dies viginti quinq; ad heremū applicuerunt: in qua sanct⁹ antonius habitabat: vbi venerādus senex illis apparuit: ⁊ viam digito sub silentio ostendit: ac vsq; ad cenobium perduxit. Ibiq; a monachis loci benigne suscepti ⁊ ad ecclesiā primo deducti: orotione fusa pedibus eorum lotis parataq; refectione: singulis eoꝝ medietas panis cuꝫ radicibus ⁊ aqua nectarei saporis apponitur: sicq; hora vespertina cum charitate reficiunt̄: quibus prior asseruit: ꝙ tales epule singulis sibi diebus diuinitus portabant̄ a duobus leonibus: qui sancti antonij interfuerant sepulture: quos deus adhuc viuentes mirabiliter reseruabat. Ecclesiā ꝟo illam ⁊ cenobiū sanct⁹ construxerat. In qua ante altare. v. lampades oleo plene ab eo ibidem posite dependentes cōtinueq; ardētes nunq̄ oleo minuūtur. Auditus ꝟo causis itineris ab ep̄o referente. Respondit prior locū ignotū fore cunctis hoībus in quo sanct⁹ fuisset sepult⁹ eo ꝙ duo solūmodo discipuli eū tumulauerant: qui ab eo adiurati locum ipsum nunq̄ alicui reuelare voluerant. Quapropter contristatis omnibus orationē tota nocte in ecclesia vigiles ad deum fuderūt. Die ꝟo sequenti cum episcopus missam celelebraret: apparuit iuxta altare gabriel angelus: qui cedulam apposuit: per quā episcopum de via tenenda ⁊ modo reperiēdi corporis in omnibus informauit. Qua lecta resumpto itinere per aspera mōtium prerupta rupiū ⁊ inculta asperrima desertorum stella eos vti olim magos diuina fauēte gratia preeūte inter serpentes ⁊ feras ⁊ animalia ferocissima ⁊ inuisa oīno illesi post dies. xl. in campum amenū dulcissimis repletum fructibus peruenerunt: vbi dum stella staret immobilis: vox celit⁹ lapsa est: vt in ipso loco foderent: ⁊ thesaurum optatum inuenirēt. Et dū fodere cepissent: duo leopardi subito aduenerunt: eosq; ad cauandum iuuare ceperunt. Inuento deniq; corpore beati antonij palmarū folijs operto: ip̄m inde leuantes cum gaudio ⁊ reuerentia maxima in loculo recondiderunt. Et ꝑ omnia loca vnde venerant: eadem stella preuia multis euasis periculis redierunt. In ipsa ꝟo via multa miracula ostensa sunt. Nam in monasterio illo vnde ad corpus peruenerant quinq; leprosi mundati sunt. ¶ In castro quodam fandor nomine quinq; infantes a lupis exportati illesi reducti fuerunt. ¶ In portu alexādrie filius militis a pyratis ante dies octo in patibulo suspēsus continuo suscitatur. ¶ Inde quoq; per hierosolymam reuertentes constantinopolim tandem cum sancto corpore applicuerūt: quod ab imperatore honorifice susceptum in ecclesia sancte sophie collocatur: moxq; eius filia presente omni populo a demonibus liberat̄. ¶ Tēpore ꝟo procedente filius sancti Gnilelmi comitis nomine Jacobinus rediens de peregrinatione transmarina ab imperatore Constātinopolitano corpus sancti Antonij sibi donari petijt: ⁊ impetrauit: quod ad partes galliarum

deferens in ciuitate vienñe monasteriũ eius nomini edificauit: ⁊ de ꝓpꝛijs facultatibus large dotauit. In quo corꝑ sanctũ honorifice collocauit: vbi infinitis ⁊ stupendis virtutib⁹ refulget. Potissimũ autẽ est illud qõ in toto orbe famosum est: qꝛ ignẽ sacrũ a corporib⁹ hũanis extingit. Facta est autem hec translatio eodẽ die quo corpus inuentũ fuerat: vicesidibus iunĩ.

¶ De sancto Antonio confessore ordinis minorum Cap̃. cxi.

Antonius cõfessor ordinis minorũ et vlyxbona ciuitate hispanie natus a puericia sua in baptismo fernandus appellat⁹ est. Hic primo fuit canonic⁹ regularis ordinis sancti augustini in eadẽ ciuitate. Deinde audiẽs qualiter quidã fratres minores apud marochiũ a saracenis passi fuerant: ad martyriũ aiatus de priozis sui licẽcia ordinẽ fratrũ minoꝝ ingressus est: ꝓmissione sibi a fratribus facta: ꝙ marochiũ ad tetrã saracenoꝝ mitteref. Qui iuxta promissionem ad ipam terraz missus: qꝛ de ipo deus aliud decreuerat: regressus est: martyꝛ solo desiderio fact⁹. Deide ad generale capitulũ assisiũ tẽdẽs fratri gratiano qui romãdiole minister erat: se contulit: a quo in heremũ montis pauli missus: vt petijt solitarie ibidẽ ꝑmanens cõtẽplationi vacabat. Post hec in foro iulio cõsistens: a ministro loci predicare iussus: dum se imperiũ predicatiõis excusaret cõpulsus obo per obedientiã verbũ dei sup quoscũq; doctos elegãter ꝓposuit. Sicq; deinceps officiũ predicãdi suscepit. Cũ die quadã de cruce dñi predicaret: visus est in aere sanctus franciscus adhuc in carne degẽs longe tñ positus: quasi predicationẽ antonij gestibus laudabiliter cõmẽdãs. Anno aũt vno ante eius obitũ generali obtenta licentia predicãdi vbicũq; vellet: paduã deuenit: annoq; integro põdicationi ⁊ cõfessionum audiẽtie solicite vacauit. ¶ Multis quoq; ibi miraculis claruit. Naz cũ quidã ei cõfessus esset ꝙ patrẽ suum calce percusserat: ⁊ sctũs ei ad terrorẽ dixisset: ꝙ pes ille dign⁹ erat: vt precideret: iuuenisq; simplex domũ reuersus pedẽ sibi abscidisset: oraãte sancto pes ei restitut⁹ est. Post hec cũ tpe messis hoies circa messem occuparent: quietis gratia et vrbe discedẽs: venit ad cãpũ sancti petri: vbi ⁊ egrotare cepit: ⁊ languore nimio pressus: timẽs fratrũ illoꝝ granamẽ: currui se ipoi feci: vt ad locũ padue, veniret. Cum aũt iuxta ciuitatẽ esset: rogatus a quodã fratre vinoto diuertit ad locũ celle iuxta locũ pauperũ dñarũ: vbi diebus aliquib⁹ decũbens: dum sacra mysteria sumpsisset; apparẽte sibi christo eumq; confortante hymnum. O gloriosa domina. alta voce decantauit. Quo finito spiritũ in pace emisit idibus iunĩ: anno domini millesimo ducentesimotrigesimoprimo. Cuius transitus cum adhuc ipsis fratribus ignot⁹ esset populus vndiq; concurrebat: ⁊ sanctũ patrem defunctũ esse clamabat. Et cuz esset questio de funere ĩter ciues: eo ꝙ alij hic alij ibi eũ tumulari volebãt: occasione ipa quinq; diebus corpus inhumatũ remãsit: nec vlla exinde corruptio subsecuta est: aut fetor exhalauit: cuz tñ calor immensus esset: vtpote iunio mẽse. Tandem omniũ voluntate in loco principali fratrũ sancte marie de padua honorifice reconditum est: omnibus egris qui ad eius loculuz accedebãt per ipsos q̃nq; dies quocũq; lãguore sanatis: vbi ⁊ q̃escit adhuc miraculis pollens.

¶ De sancta Felicula virgine ⁊ mar. Cap̃. cxij.

Felicula virgo petronille collatanea: vt scri. marcellus sancti petri discipulus mortua sorore: vt supra actum est pridie kalen. iunĩ a flacco comite detinef: ⁊ aut sacrificare, aut sibi nubere compellitur. Que vtrunq; denegans ab eodem in carcere recludif: ⁊ septem diebus sine cibo detinef. Inde educta datur in custodia virginũ dee veste vt eam ad sacrificandũ suaderent. Que ibidem per septem alios dies sine cibo permãsit. Post hec dum christum constanter cõfiteref in equuleo leuata: et diutius torta: deinde iubẽte comite in cloacam precipitata necatur. Cuius corpus sanctus nicomedes presbyter inde nocte leuauit: et in capsella sua via ardeatina miliario ab vrbe. vij. sepeliuit idibus iunĩ.

¶ De scrõ peregrino epõ et martyre. Cap̃. cxiij.

Peregrin⁹ episcopus ⁊ martyꝛ ciuitatis aterneñ. pontificatum tenuit tẽpoze beati gregorij pape: q̃ cethens proprio nomine nuncupatus est. Quo tẽpoze duo pessimi viri ex longobardoꝝ genere filij ꝓcubinarũ: quoꝝ vnus dicebat alais: alter ꝛo vmblo vrbẽ ipam tyrãnice possidebãt. Cum aũt prede ⁊ denastationi ac nefandi operibus: non solũ ipsi intenderẽt: sed etiaz populum malorum exemplo peruertissent. Cethens episcopus eorum crudelitatem non ferens ad vrbem romã accessit: ⁊ hec oĩa summo põtifici referens ab eo susceptus dudũ secum ꝑmansit. Tandem populus ciuitatis multa dictoꝝ ty-

fannoz̄ pressus iniuria ad vrbem deuenerunt: ⁊ episcopum suum instanter orauerūt vt ad ecclesiam suam rediret: ⁊ plebem sibi commissam suis exhortationibus de tot malis erueret. Qui iussus a papa cum populo redīt: iuramēto ab eis exacto ne bona ecclesie distraherēt: ⁊ distracta redimerent. Reuersus quoq; populū suum sanctis sermonibus ad penitentie opera ꝓuocabat. Interea dissessione orta inter alaim ⁊ vmblonem: alais orientalē vmblo ꝯo occidentalem portam tenebat. Cum autem alais vmbloni resistere non posset facta conspiratione cum quodā vitaliano comite ipm cum eius exercitu per portā quam tenebat in vrbem intromisit: vt sic in aduersarium securus insultum faceret. In ipa ꝯo ciuitate erat quidam vir xp̄ianus nomine fredo: qui vespere illo spiritu diuino tactus vxori predixerat vrbem ipam eadem nocte ab inimicis inuadendam: armaq; sua ad lectuli caput posuit: vt seditione insurgēte pro ptioz armaretur. Sicq; factum est: vt quod predixerat: eueniret: illeq; armatus confestim ad cetheum episcopum confugeret. Oratione ꝯo sancti epi excitatis ciuibus et repente egressis ciuitas ab inimicis viriliter defenditur: aduersarij expelluntur: ⁊ alais captus vti patrie proditoz vmbloni presentatur. Cunq; omnes ipm dignū incendio acclamarent: ⁊ episcopus horrens effusionem humani sanguinis pro eo interuenisset: supplicans vt vel in carcerem vel in exilium mitteretur: cetheus ab vmblone detentus est: eo q; ipm cum alai presumeret ꝓspirasse: ⁊ ob id pro illo interuenire. Et alaim quidem ad portam orientalem decollari fecit. Cethеū ꝯo cathenis vinctum in medio foro ciuitatis capite truncari mandauit. Cum autem episcopus psalmum. Deus laudem meam. decantasset: tantus tremoz spiculatorem inuasit: vt ipm minime percutere posset. Quod cum vmbloni nunciatum fuisset: episcopū magicis hoc artibus fecisse cogitās ipm in carcere diebus multis detinuit. Deinde ipm vinctū in flumie piscaria per pontem marmoreolum precipitari iussit. Qui tertio inde iactatus tertio illesus exiuit. Tūc iubente vmblone nequissimo lapis ingens ponderis librarum quingentarū ad collum episcopi ligatur: ⁊ sic per pontem precipitatus in flumine necatur. Statim autem vt spiritum emisit super aquas corpus vna cum lapide enatauit. Ad quod spectaculum cum vmblo festinasset a diabolo oppressus ⁊ mortuus est. Corpus autem martyris gubernantibus angulis per fluuium in mare descendit: ⁊ vna cuz lapide ad littus tardeneū. ciuitatis a fluctibus euectum est. Quod cum piscator quidam in littore reperisset: epō nūciare curauit. Qui vna cum eius clericis ad locū accessit: corpus quidē martyris ꝓpter lapidem arbitrans: ipm tñ vt martyris quasi dubius venerari nō audens in littore sepeliuit: ⁊ quia nomē eius ignorabatur pereregrinū nominauit: diuinā q; voluntatē superiude expectare cepit. Cum autē piscatores noctibus singulis ad caput fosse lumē celeste ꝓspexissent: ⁊ hec in ciuitate relata fuissent cecus quidā a natiuitate a patre ad fossam deducitur: ⁊ oratione fusa lumen ei oculoz infunditur: quo viso miraculo corpus martyris procul dubio foze noscit: ⁊ ab episcopo nomine sancti martyris et episcopi pegrini miliario iuxta tardenēsem ciuitatē in ecclesia sepelit. Post ali quod tēpus tam eius passionis series: q; dies ⁊ nomē a ciuibus tardenēsibus inquisita reperiunt. Qui passus est idibus iunij.

¶ De sancto Fandila presbytero ⁊ martyre. Cap. cxliij.

Fandila presbyter ⁊ martyr apud coz dubā ciuitatē passus est. Qui tempoze persecutionis pro confessione nominis dñi ampurato capite martyrium consumauit idibus iunij: vt ait Ado in martylogio.

¶ De sancto Heliseo ꝓpheta. Cap. cxv.

Eliseus ꝓpheta: qui Ecclesiastici. xlviij. cap. inter sanctos antiqui tēporis glorioſe extollit: natus est in galgalijs: cui? natiuitatis tpe tale prodigiū cōtigit: vt vnus exvirulis aureis q̄s hieroboā fecerat: acute mugiret. Quo audito in hierusalē sacerdos diuino nutu ait ꝓpheтā esse natū in hierusalē: qui sculptilia ⁊ fusilia deoz destrueret. Hūc diuino mādato helias in abela repertum arātem vocauit: ⁊ ad eius discipulatum assumpsit. Et cum pallium suū imposuisset super eum confestim ꝓphetizare cepit: qui exinde secut? est heliam ⁊ ministrabat ei: vt dicit. iij. Reg. xix. ca. Cum aūt helias a dño in celū raptus esset: vt dicetur infra in gestis helie prophete. xix. kalen. septembzis. Spūs helie duplex super eū reqeuit: scz ad ꝓphetandu ⁊ miracula faciendum. Multis em̄ miracl'is claruit: que in. iij. Reg. cap. ij. iij. iiij. v. vi. ⁊. vij. narrat. ¶ Cum enim in hierico aqua foris pessima terrā sterilem faceret: egressus ad fontē misit in illū sal: ⁊ aquam sanam reddidit. Ascendens bethel pueris sibi illudētibus maledixit: ex quibus. xlij. numero ab vrsis duobus cōtinuo lacerant. ¶ Cum aūt vxor quōdam abdie ꝓphete ad eum veniret: vt virum suū mortuū ere alieno pressum deflet: eo q; ꝓpter alimoniā ꝓphetarū quos in spelunca pauerat: debita ꝓtraxisset. Et creditoz̄ duos filios abdie i ſuitutē ꝓ debito redigere vellet:

Heliseus mulierem iussit vasa vacua mutuo accipere: parūq; olei quod habebat in ipis vasis filijs inuantibus infundere. Quod cū fecisset: oleumq; diuinitus multiplicatum esset: et debitum mulier ex olei precio soluit: et ex reliquo cum filijs vitā duxit. ¶ Trāsiens per sunā ciuitatē a matrona nobile ⁊ diuite in domo cū giezi ministro honorifice suscipit: eiq; cellula de viri voluntate prepatatur. Que cum filium non haberet: ⁊ vir senex esset: heliseus ei a dño filiū impetrauit: quasi pro beneficio hospitalitatis vices rependens. Cūq; puer creuisset: et ad patrē tpe messis egressus esset: calorē solis percussus caput doluit: ⁊ remissus ad matrem subito expirauit: quē mater super lectulū viri dei collocans: petita a viro licentia dolore dissimulato ad virū dei in montē carmeli deuenit. Cū autē heliseus factū muliere narrāte cognouisset: premisit giezi puerū sum cum baculo: vt puerū suscitaret. Verū instante muliere vt personaliter veniret: ad sunā deuenit: ⁊ puerū minime suscitatū inuenit. Et tūc heliseus supra corpus se iactans: ⁊ ad dñm orans: puerum defunctū vite reddidit: ⁊ matri viuentē tradidit. ¶ Cū aūt facta esset fames in terra: ⁊ filij prophetarū ad eū conuenissent: iussit vni ex illis: vt pulmentū pararet. Qui egressus vt herbas colligeret: colloquintidas in ollā cōcidit: ignorans quid esset. Hę sunt cucurbite amarissime minores his que in hortis nascūtur. Cunq; discūbentes degustassent: ⁊ morte ob amaritudinem in olla clamarent: vir dñi allatam farinā in ollā misit: ⁊ escam dulcorauit. ¶ Vir quidā de basilissa detulit sancto pphete panes duos primitiarū: ⁊ xx. panes hordeaceos: ⁊ grana frumenti noui confricata. Quos fecit heliseus apponi populo qui erant centū viri: hoc est illos duos panes triticeos tantū. Et cū ex hoc minister hesitaret: spiritu dñi predixit: q̄ comederēt oēs: ⁊ ex inde superaret: qđ et miraculose factuz est. Naaman quoq; princeps militie regis syrie vir diues et preporens sed leprosus erat. Cuz aūt vxor naaman ab ancilla puella: que de terra israel captiua ducta fuerat de miraculis helisei didicisset: ⁊ hec oīa viro: illeq; regi retulisset: acceptis naaman litteris a rege syrie ad regē israel: vt ipm sanaret: venit ad eū: et ei litteras p̄sentauit. Quod cū rex israel audisset horruit: ⁊ immemor helisei hoc sibi impossibile cognouit: vestimēta sua scidit: ⁊ regē syrie occasiones contra se querere putauit. Cum aūt heliseus ad regē misisset: vt sibi naaman destinaret. Illeq; ad ostiū pphete cuz equis ⁊ curribus aduenisset: misit ad eū vir dei dicens: vt ad iordanē descendens: ibidem septies lauaret: ⁊ a lepra mūdaret. Et prima quidē facie naamā moleste tulit: eo q̄ ad eum nō venisset: ⁊ manu vulnus retigisset. Deinde seruoz consilio in iordane septies se lauauit: et mox ab eo lepra discessit. Reuersus autem ad heliseum munera multa ei obtulit: sed dñi pphete nihil oīno recipere cōsensit. Verū cū aliquātulū abisset: giezi auaricia ductus post eū cucurrit: eiq; mentiens dixit: q̄ duo ex filijs prophetarū ad heliseū repente superuenerāt. Ideoq; ille pro munere aliquo sibi largiendo mittebat. Qui cum eidem argentuz ⁊ vestes tradidisset eaq; giezi in domo abscōdisset. Et hec omnia heliseus diuino spiritu cognouisset: maledixit giezi predicens: q̄ lepra naaman sibi ⁊ eius semini adheret eo q̄ diuinā gratiā vendidisset. Statimq; egressus ē ab eo leprosus: ab hoc giezi simonia ci primo giezite dicebantur in veteri testamento: donec a simone mago simoniaci dicti sunt. ¶ Post hec cum esset heliseus cū filijs prophetarum iuxta iordanē: ⁊ ipi ligna cederent: vni q̄ eorum ferrum securis ex ligno excessum in aquam cecidisset: heliseus lignum in aquā misit: et ferrum ad suum locum enatauit. Cunq; rex syrie contra israel pugnaret: et septos hostes in insidijs poneret: rex israel eos cauebat: q̄ eos sibi heliseus manifestabat. Qđ cum rex syrie a seruis suis didicisset: ⁊ prophetam esse in dothaim comperisset misit illuc robur exercitus qui ciuitatem circundederunt vt eum caperent: manēq; puer heliseī videns exercitū timuit: ⁊ prophete nunciauit: qui puerum confortabat ⁊ plures quam illi secum esse asserebat. Et orante heliseo dominus aperuit oculos pueri: ⁊ vidit montem plenum equis ⁊ curribus. i. agminibus angelorum. Cunq; hostes intrarēt ad euz: percussit eos dominus cecitate: ne ipm videntes agnoscerent. Quibus heliseus dixit: nō esse ibi mansionē ei⁹ quē querebāt: eosq; illuc deducere ꝓmittebat: qđ ⁊ reuera fecit eosq; in mediū samarie deduxit. Tūc orante pphete aperti sunt oculi eorum: ⁊ viderunt se esse in medio ciuitatis: ⁊ hostes circunstantes. Et cū rex israel eos occidere vellet: prohibuit pphete domini: eo q̄ dñs eos illuc adduxerat: quin imo cisdē abundanter ministrari fecit ⁊ illesos remisit. ¶ Et cum benadab rex syrie samariam obsedisset: ⁊ fame maxima oppressisset: ita vt mulieres natos proprios comederent: et rex israel prophetam eo q̄ predictā obsidionē predixerat occidi mandasset: et hoc heliseus per spiritum cognouisset: speculatoē ad se intrare prohibuit: donec rex penitentia ductus ipm reuocauit. Tunc heliseus sequenti die vbertatem maximā futuram predixit. Et cū vnus ex principibus eum irrideret: morte illius repentina prenunciauit: que oīa vt predixerat euenerūt. Nocte eiī dñs terruit exercitum syrie: sonitum infinite militie mittēs super eos. Qui animas suas saluare cupientes aufugerunt: ⁊ oīa dimiserūt. Vicq; populus samarie egressus predā diripuit: et ex victualibus perceptis vbertas maxima facta fuit. Princeps quoq; ille in in-

troitu porte a turba compressus expirauit. ¶ His ⁊ alijs multis ⁊ magnis miraculis heliseus clarens in pace quieuit. xviij. kalē. iulij. Prophetauit autē ⁊ claruit sub iorā ⁊ hieu ⁊ ioachaz regibus israel in samaria. Cum autem quidam latrunculi moabite hominem mortuū spoliassent: ⁊ cadauer in sepulchro helisei proiecissent: cum tetigisset ossa helisei cōtinuo surrexit. Sepultus est autē in samaria palestine quam sebastē. i. augustam in honorem augusti herodes postmodum vocauit: vbi ⁊ abdias propheta ⁊ iohannes baptista requiescūt. Ad quorū sepulchra varia miracula fiunt: vt dicit Hieronymus libro de vita paule. Adeo vt cruciati demones ibi rugiant: voces diuersorum animalium pretendentes. Alij cernunt rotare caput: ⁊ post tergum terram vertice tangere. Alij suspensis pedibus eminus vestes in faciem defluere: vbi ⁊ in monte vicino dire videntur spelunce: in quibus ⁊ famis ⁊ persecutionis tempore abdias centum prophetas pauit pane et aqua. Hec ex libro. iij. regum capitulis quibus supra ex dictis iosephi ⁊ hieronymi:: ⁊ ex historia scholastica.

¶ De sanctis Rufino ⁊ Ualerio martyribus. Cap. cxvi.

Rufinus ⁊ Ualerius martyres tpe Diocletiani ⁊ Maximiani passi sunt in territorio suesionen. sub p̄side rictiouaro. Qui īgressus ciuitatem remis sanctos detētos ⁊ sacrificare contēnentes magno ferri pondere pressos suesionū adduxit. Ibiq; eos iussit equuleo suspendi: ⁊ plūbatis cedi. Deinde in carcere macerari: vbi angelica visitatione confortant ⁊ corone de smaragdo celitus misse eorum capitibus imponuntur. Inde educti dum in Christi confessione persisterēt immobilis: iuxta flumē indole decollati sunt. Quorū corpora dum christiani ad remensem ciuitatem deferre vellent de loco in quo decollata fuerāt nullatenus mouere potuerunt. Ibiq; ea sepelierūt. Qui passi sunt. xviij. kalendas iulij.

¶ De sancto Brandano epo. Cap. cxvij.

Brandanus episcopus cum esset abbas apud britānias. Postq̄ ei barinthus rettulit: q̄ cum filio suo moroch oceanū perlustrans paradisum terrestrem inuenit: desiderium ei emicuit: vt locum ip̄m requireret. Habebat autem tria milia monachorum de quibus. xiiij. tm̄ accepit et naui conscensa que audierat videre perrexit. Quem nauem intrantem tres fratres secuti sunt. Et qr nō vocati venerāt eos nūq̄ redituros prenūciauit. Inuenit aūt prīo insulā altaz: in cuius portu sibi canis occurrit: quē illi sequētes oīa sibi necessaria inuenerūt: ⁊ thesauros multos ibidē conspexerūt. Quorū concupiscentiā brandanus ꝓhibuit. Sed dum tertio die discederet: quidā ex illis tribus fratribus qui frenū argēteū acceperat: postq̄ penitēs peccatum confessus est subito expirauit. Inuenis quoq; alias inuisus eisdē cophinum panis ⁊ vas aque in naui posuit: ⁊ nusq̄ comparuit. In cena dñi subsequenter ad aliā insulaz appulerunt. Inuenerūtq; hospitē eos devia tenēda docentē ⁊ necessaria ministrantē. Sabbato inueniunt piscem ingentē nomine iasonem quē insulā existimantes desuper descēdentes ignem accenderunt: dūq; piscem se mouere sentirent ad nauē repente cōfugientes vix euaserunt: pisce se cōtinuo mergēte. Die pasche deueniūt ad insulā vbi aues candidas aspiciunt: alas ⁊ voce sonantes: quarū vna voce humana locuta dixit se fore de angelis qui de celo ceciderant: sed modicum culpā cōmiserant. Ibiq; vsq; ad octauas penthecostes permanserunt: Abinde nauigātes in natiuitate dñi subsequēte ad insulam sanctorū patricij ⁊ libei deuenerunt: vbi cū. xxiiij. patribus ibi repertis in eorū ecclesia habente altaria crystallina festa dñica celebrarunt: indeq; post epiphaniam discesserunt. Sicq; cōtinue per septenniū per mare discurrendo in predictis festis semper ad eadez loca redibāt. Quibus tēporibus multa ab eis stupenda visa sunt. Bestia em̄ maxima eos absorbere volens ab alia maiori deuorat: ⁊ de reliquijs carniū comederūt. Inde venerunt ad insulam virorum fortium: vbi senex et pueri dñs seruiebant a quibus gratāter excepti: dū abire vellēt: scdm ex tribus fratribus ex incuria dormientem dimiserunt. Inuenerūt ⁊ insulam: in qua erant botri vue instar amphore magne per maximi: gryphem quoq; auē eos rapere volentem: auis altera vastior interfecit. In festo vno sancti Petri apostoli videns abbas piscium in numerā multitudinē: iussit eos deum laudare: qui super vndas enatantes vocibus intonare ceperunt. Uiderunt ⁊ in mari columnā ingentem crystallinam super bases aureas: quā cono peus coloris argentei circūdabat. Inuenerūt ⁊ calicē cuz patena de genere colūne. Uenerūt postmodū ad ostia inferni: vbi demones egressi super eos massas igneas iactare nitebantur. Ubi ⁊ tertius frater in littore descendēs a demonib⁹ raptus est. Inuenerūt ⁊ iudā xp̄i proditorē sedentē in mare super lapidē: quē dixit se in hierosolymis in loco luctuoso posuisse ꝓ transeuntibus ne in lutum caderent protegendis: ⁊ ante eum erant furce ferre: quas dixit se donasse sacerdotibus templi: pannus quoq; in

eis pendebat: quem leprosō ad tergendū concessisse asserebat. Inuenerunt hominē: qui luto pascebatur: capillis opertum. Tandem per bonum suum procuratorem: de quo dictum est ad paradisum terrestrem post septennium perducti sunt. Et capientes de fructibus et gemmis ibidem repertis: euasis multis periculis deo duce incolumes ad propria redierunt. Vbi Brandanus postmodum episcopus ordinatus est. Et post virtutum merita ad christum migrauit, vijj. kalendas iulij.

¶ De sanctis Uito Modesto ⁊ Crescentia martyribus. Cap. cxvijj.

Uitus: modestus ⁊ crescentia martyres sub Diocletiano imperatore in sicilia martyrio claruerunt: qui vitus ex luciana prouincia nobili progenie patre hyla senatore progenitus: etatis sue anno ad martyrij palmam peruenit. Cum enim pater eius idola coleret: et vitus christum adorare: sepius eū pater verberabat: eo ꝙ idola colere nolebat. Demum pater illum modesto eius nutritori tradidit: vt ei suaderet: quatenus deos colere studeret. Cui apparens angelus ipsum confortauit: ⁊ adhuc puerum ad coronam martyrij animauit. Qui ⁊ in christo nomine miracla patrare cepit: ⁊ multos a diuersis languoribus sanauit. Quod audiens valerianus prefectus puerū accersiuit: et sacrificare nolentem: cathomis cedi iussit. Brachia autem ⁊ manus verberantium subito aruerunt. Prefectus quoq; manum amisit: pro quo tū vitus orauit ⁊ continuo sanitatē percepit. Prefectus ergo puerū patri tradidit: et vt ipm coriperet psuasit. Tūc pater vitū in domū ducens diuersis musicorū generibus ⁊ puellarū lusibus: aliisq; deliciarū generibus mutare animū pueri satagebat. Et cū ipm in thalamo iclusisset ornato mirabilis fragrātia inde exijt: que patrē ⁊ familiā nimio odore pfudit. Aspiciēsq; pater p rimas ostij septem angelos radiantes circa infantē cōspexit: quos deos suos esse putauit: statimq; excecatus est. Ad cuius vocis clamorē tota ciuitas cōmouet: ita vt pfectus accurreret: ⁊ cur ei hoc accidisset: interrogaret. Qui dicebat ꝙ deos igneos viderat: et eor aspectū ferre nō valēs lumē amiserat. Et cū in templum iouis p recuperādo lumine ductus eēt: ⁊ nihil pficeret: filiū p sua sanitate rogauit: et lumen ei⁹ pcib⁹ recupauit. Cū aūt nec sic crederet: sed puerū occidere cogitaret. Angelus modesto et crescētie nutritoribus eius apparuit: ⁊ vt nauē cōscendētes puerū ad aliā terrā ducerēt imperauit. Qui naviculā pparatā diuinitus inuenerūt: ⁊ angelo duce vna nocte ad territoriū tonagritanū puenerūt: et iuxta fluuiū silarū sub arbore quieuerūt: vbi aquila eis cibū deferebat: ⁊ multa miracula puer faciebat. ¶ Interea filius diocletiani imperatoris a demone arripit: ⁊ nisi vitus lucan⁹ veniat: se nunq; exire fatetur: locū q; vbi inuenietus sit: ab eodē explicatur. Uitus ergo querit: ⁊ inuētus adducit ad imperatorē. Qui sup eius filiū manū imposuit: ⁊ ptinus ab eo demonē effugauit. Cum autem illuz imperator ad deoz sacrificia suitaret: ⁊ vitus recusaret: ⁊ cū modesto ⁊ crescētia in dirū carcerē missus esset: subito ferri molles eis ipositi ceciderunt: et carcer immenso lumine coruscauit. Christus q; sanctis apparēs illos ad passiōis tolerantiā animauit. Q̄ imperator a custodibus intelligēs eos eductos in clibanū ignis immisit: quos tū ignis oīno nō tetigit: in quo psallētes hymnū trium puerorū audiunt: indeq; illesi oīno educunt. Tūc leo terribilis ad sanctos deuorandos dimittitur: sed tū ab eis fidei virtute placatus: eorū vestigijs mansuete psternit. Tandem in equuleo eos imperator iussit appēdi: ⁊ in illo diutius extorqueri. Q̄z orāte puero vt eos dūs liberaret subito aer turbat: terra cōcutit: tonitrua mugiūt: templa deoz corruūt: et multos opprimūt. Imperator autē territus fugit: et angelus sanctos exoluit: atq; fluuium silarum vnde venerāt in mometo reposuit: vbi oratione fusa dño alas reddiderūt. Quoz corpa ab aq̄lis custodita florētia illustris femina sctō vito reuelāte reppit: ⁊ cū aromatib⁹ in mariano prędio sepeliuit. Qui passi sunt. xvij kal. iulij.

¶ De sctō Hesychio martyre. Cap. cxix.

Esychius martyr apud mesiā ciuitatē doctoratus passus est. Qui cuz esset miles ⁊ beatū iuliū martyrem ⁊ cōmilitonē ad passionem comitatus esset: vt superius in eius passione. vi. kalē. iunij dictum est. Qeq; eiusdez decollandi orationibus commendasset: eumq; deosculatus esset a gētilibus cētus et maximo presidi oblat⁹ in carcere diebus pluribus maceratus: tandem in confessione christi gladio cedente martyrio coronat⁹ est. xvij. kalendas iulij.

¶ De sanctis Fereolo ⁊ Ferutione martyribus. Cap. cxx.

Ereolus presbyter ⁊ ferutio diaconus in gallijs ciuitate bisuntion. passi sunt. Qui a beato hyreneo epo lugdun. et martyre ad pdicandū verbū dei missi: sub claudio iudice rētis ad trocleas extēti: ⁊ diuti⁹ flagellati: deinde i carcerē recluſi sūt:

liane quoq; cū linguis eoꝝ amputatis: nihilominus christi nomen clara facundia psonarēt: ⁊ populo predicarēt. Itez cōprehensi sunt: quibus iudex crudelis iussit vt vnicuiq; eoꝝ subule. xxx. manibus ⁊ pedibus ⁊ pectore infigerentur: atq; ad vltimum gladio necarentur. Passi sunt autem. xvi. kalen. iulij.

¶ De sanctis Rothlando ⁊ Oliuerio ⁊ alijs militibus martyribus. Cap. cxxi.

Rothlandus ⁊ Oliuerius atq; multi alij milites christiani qui a saracenis in rū ciuualle pro fide christi pugnātes occisi sunt tempore karoli magni in catalogo martyrum ascribunt. Nam duz saraceni totam hispaniam occupassent: karolus monitu beati iacobi sibi apparentis atq; iubentis vt terrā suam ab infidelibus redimeret: cuz suo exercitu hispanias ingressus: primo quidē ciuitatē pampilonē tribus mensibus obsessam muris funditus miraculose ruētibus cepit: ⁊ multos saracenos conuersos baptizari fecit. Quod similiter ꝓtingit in ciuitate lucerna in valle viridi posita q̄ nunc est inhabitabilis facta. Et cū omnes ciuitates ⁊ castra hispanie conquisisset: ecclesiā beati iacobi apud compostellā visitauit: omnes honores ei ablatos restituit: eāq; ampliorib⁹ priuilegijs dotauit. Sed dū rediisset ad gallias aigolandus rex saracenoꝝ aphrice maximā partem hispanie reacquisiuit: christianos eiecit: spoliauit ⁊ occidit. Qd audiēs karolus ad hispaniā rediit: ⁊ vt refert Turpin⁹ remen. archiepus. xij. annis vel ibi psonal'r fuit vel exercituz tenuit. Et ꝑmo quidē apud sctm facundū grauissimo bello cōmisso milo rothlādi pater cū. xl. milib⁹ xp̄ianoꝝ occisus est. Karolus ꝙo equo suo occiso: pedes stans cū duobus milibus xp̄ianoꝝ de gandiosa spata sua multos saracenos p̄ medium scidit. ¶ Die ꝙo sequēti cū quattuor marchionēs italie cū quattuor milibus militū in succursum xp̄ianoꝝ venissent. Discedētes ide saraceni infinitū exercitū mauroꝝ: moabitarū: ethiopū: persarū: parthoꝝ: aphricanoꝝ: ⁊ turcoꝝ cōgregarūt. Rex autē karolus agenā ciuitatem post sex menses cepit: ⁊ decē milia saracenoꝝ occidit: inde psecutus est aigolandū vsq; xanthonas. Deinde rediens gallia nouū exercitū congreganit cētū ⁊ triginta milia bellatoꝝ: cū quo hispaniā repedauit. Inter quos fuerūt p̄cipui Turpinus remen. archiep⁹: rothlādus comes cenomanen. dñs blaui nepos karoli ex berta soroze: et filius milonis de angleris: oliueri⁹ dux gebenen. estulphus comes lingonen. arastan⁹ dux britannie: englerus dux aq̄tanie: gniferus dux burdegallēsis: gelerus: gelinus: salomō: et balduinus frater rothlandi: gundebōdus rex frixie: naamā dux bauarie: ogerus dux dacie: lābertus dux biturie: sanson dux burgūdie: constantinus ꝑfectus romanoꝝ: rheginaldus de alba spina: gualtherius de thermis: guilelm⁹: gerinus lotho⁹ingie dux: bogo: bertrādus de nublis: ganalonus traditoꝝ de maguntia: ⁊ multi alij equestres ⁊ pedestres: qui p̄ cisereos port⁹ transeūtes pampilonē obsederunt. Ibiq; commisso bello ex vna pte xp̄ianoꝝ centū. xxxtij. milia: ex alia saracenoꝝ centū milia diuina fauente gratia saraceni tanta cede ꝓstrati sunt q̄ xp̄iani vsq; ad bases in sanguine mergebātur. Occisoq; aigolando nullus eoꝝ euasit: nisi rex sibyllie ⁊ rex cozdube q̄ cū paucis aufugerunt. Captaq; vrbe oēs saraceni ibidē reperti trucidati sunt. De christianis ꝙo ceciderunt vsq; ad mille. ¶ Sequēti ꝙo die pugnauit karolus cū surre p̄rincipe nanarre: ⁊ eum cū trib⁹ milibus occidit: totāq; terrā nauarre adeptus ē. ¶ Deinde apud nagerā obsidionē posuit: vbi erat gygas quidā noīe ferracutus de genere goliath: quem admirandus babylonis cū viginti milib⁹ turcoꝝ miserat in subsidiū saracenoꝝ. Hic lanceam vel sagittā nō formidabat: sed ꝙ tutez quadragīta viroꝝ fortiū possidebat. Initoq; aūt singulari certamine cū multos milites christianoꝝ sine alio bello solo brachio ex equo leuatos cepisset. Tandē rothlandus cū ipo congressus deo annuēte gygantē vicit: ⁊ per vmbilicuz sua spata trāsfodit. Sicq; nagera ciuitas capitur: saraceni occidunt: ⁊ victi christiani absoluunt. ¶ Post hec pugnauit rex apud cozdubā cū regib⁹ sibyllie ⁊ cozdube: ⁊ interfecto rege sibyllie cū octo milibus saracenis: a rege altumaloꝝ vrbē obtinuit: eo pacto q̄ baptizaret: ⁊ deinde a karolo regnum tenens in dominio p̄stino cōfirmaretur. Sicq; tota hispania redempta sanctum iacobuz in galatia iterum reuisit: honoribus ⁊ possessionibus ditauit: deinde vt rediret gallia: pāpilone aliquot diebus resedit. ¶ Audiens aūt q̄ apud cozdubam essent duo magni reges saraceni: videlicz Marsyrius ⁊ baligandus frater eius missi de perside hispaniam ab admirando babylonis: mandauit illis rex per ganalonū: vt aut baptismū susciperent: aut sibi tributū exoluerent. Qui cum ganalono conspirantes miserunt karolo triginta equos onerat⁹ auro ⁊ argento ⁊ opibus. Ganalono autem viginti equos simil'r opibus ipsde onustos obtulerunt: vt pugnatores karoli in manibus eoꝝ traderet: quod ille facere ꝓmisit. ¶ Rediēsq; ganalonus munera karolo p̄sentauit: eiq; asseruit q̄ reges ipi christianos se facere disposuerunt: karolumq; rogabant: vt eos in franciam precederet: quem illi velocius sequerent. Cum autem karolus in franciam rediret: consilio ganaloni dimisit: rothlādum ⁊ oliuerium cum maioribus pugnatoribus et viginti milibus militibus: vt vltimam custodiam in rūciualle facerent: donec rex ⁊ oīs exercitus portus cisereos

transierunt. Cumq; karolus pertransisset; quin quaginta milia saraceni qui triduo in nemoribus latuerant: vt ganalonus ordinauerat fecerunt ex se duas acies. Quarum prima que erat xx. milium equitū prius exiuit: t cum xpianis a mane vsq; ad tertiam acriter dimicauit. Tandē omnes saraceni occisi sunt: t rothlandus cum suis victores fuerunt. Post hec secunda acies xxx. milium pugnatorum xpianos iam fatigatos t lassos inuaserunt: oēs quoq; ex pte rothlandi occiderunt: preter modicos qui ad nemus confugerūt: cū quibus balduinus t tedricus latuerunt: t preter rothlandū qui redeuntibus saracenis ad vnā leucā insonuit buccina: centuz xpianos qui fugerāt reuocauit: cum quibus in saracenos viriliter irruēs plusq; duo milia ex ipis pstrauit: t ceteros in fugā cōuertit. Tamē centū ex socios in hoc vltimo bello amisit. Ipe autē quattuoz lanceis grauiter vulneratus solus ad rūciauallē sub quercu descēdit: t tūc se moz sentiens duridandam eius spatā in saxo cōfringere voluit: ne in manibus saracenoz deueniret: sed lapide scisso ensem frangere nequiuit. Tuncq; tuba sua tā fortiter sonuit: q flatu tuba scinditur: t vene ac nerui colli ei rumpuntur: sonusq; tube ad aures karoli per octo miliaria angelo deferente pducit. Illico ganalonus regē redire volentē dissuasit: dicēs q rothlandus causa venationis buccinaret. Dū igit rothlandus super herbā iaceret: superuenit balduinus eius frater: a quo cū sitiēs aquā peteret ille circūquaq; querens inuenire non potuit videnscq illū moz equū pungens: karolū velociter insecutus cuncta ei gesta narrauit. Moz superuenit tedricus t rothlandum xpm laudentē t resurrectionē mortuoz confitentem ac pro suis occisis orantē inuenit: ficq; inter manus illius expirauit. Quod die dū turpinus archiepiscop? missam pro defunctis celebraret: raptus in extasi audiuit demones perstrepentes ac dicētes se aīas marsyrū t saracenoz ad inferna deferre: t michaelē cū ceteu angelico aīas rothlādi t xpianoz ad paradisū ea hora gestasse. Rediēs igit karolus rothlandū mortuū inuenit: t oliueriū in effigie crucis quattuoz palis in terra fixis cū quattuoz retoztis extensum t a collo vsq; ad pedes excoriatū lanceis t spatis cōfossum. Et cum karolus iuraſſet oēs occisos reuisere: t sol iam quasi occūberet: oratione sancti regis sol tanto tpe stetit immobilis: donec rex omniū perēptoz marytum corpora requisiuit. Tūc ganalonū de pditione cōuictū quattuoz equis alligari fecit: t cōtra quattuoz plagas celi sessoribus equos agitantibus terribili morte in quattuoz partes dissecpi. Omniū vo sanctoz militū corpa rex in duobus cimiteriis tumulata dimisit: quoz vnū est in alijs cāpis: aliud apud burdegalē. Rothlandū vo apud blaviam in ecclesia sancti romani quā ipe comes edificauerat: sepeliuit: t spatā eius t tubā eburneā ad honorē militie ibidē reseruandas deposuit. Passio horū martyrū celebrat decimosexto kalendas iulij.

¶ De sancto Himerio episcopo. Cap. cxxij.

Himerius episcop⁹ emilie in tuscia virtutibus t miraculis clarus ibidem in pace quieuit. xv. kalendas iulij: ibidemq; sepultus fuit. Cuius corpus processu temporis quidam episcopus cremonen. illuc ab imperatore ex aliqua causa directus: data pecunia non modica obtinuit t cremonā translatum in ecclesia alme virginis cathedrali honorifice collocauit: vbi et miraculis pollet.

¶ De scta Helisabeth de sconāgia. Cap. cxxiij.

Helisabeth de sconangia virgo sancta: vt ait figibertus circa annum dñi M.clvi. claruit. Que fuit soror monasterij de sconangia matertera symonis abbatis. Hec enim ab annis puerilibus relicto seculo operibus spiritualibus vacabat: ieiunijs autem semper t orationibus intendebat: atq; carnem disciplinans: diris se verberibus flagellabat. Multis autē annis ante obitum ipius manus domini super illam grauior extitit: quia diris vulneribus caro eius elanguit: et tamen patientie virtute munita nunq; contristari visa fuit: visiones autem crebras et mirabiles a deo habuit t diuina secreta sibi reuelata cognouit. Rapta autem in his extasibus quasi mortus sine sensu iacebat: donec spiritu carni reddito aliquādo que viderat referabat: aliquando vo silentio tegebat. Huic ab angelo secum familiarissime colloquenti annunciatus est liber qui dicitur viarū dei diuinas cōtinēs t salutares spiritus admonitiōes. In octaua assumptionis domine nostre: beata virgo ei apparens: eidem se spiritu t corpore assumptā fuisse dixit: t post ascensionē xpi anno integro t tanto plus tempore quantum est ab ipa ascēsione: vsq; ad medium mensem augusti in hoc mundo fuisse declarauit. In festo annunciationis eiusdem: ipsa gloriosa mater eidem dei famule reuelauit: q anno. xv. verbum dei concepit. In festo quodaz dominice natiuitatis vidit duas stellas magnas perlucidas: in vnuz corpus redactas t in circuitu circulū aureū ac in medio virginē xpm gestantem parnulū: que multa ipius dei mysteria sibi reserauit. Inter cetera autem quesiuit a dña nostra quid esset de aīa origenis doctoris audiuitq; q errores

quos habuerat ex fonte nimie pietatis deuenerãt: ⁊ ꝑ ipam dei genitricem in suis scripturis maxime honorauerat: propter que duo modicas penas vbicunꝙ esset sustinebat. Sed quid in die nouissimo de eo fieret deus in arbitrio ⁊ dispositione dñe nostre posuerat: quod tamẽ sibi tunc reuelari non licebat. Dis et alijs visionibus plurimis et glorioſis ancilla christi a domino sepius visitata anno etatis sue. xxi. visitationis vo sue. xiij. in sanctitate vite migrauit ad dominũ decimoquinto kalendas iulij.

¶ De sanctis Marco et Marcelliano martyribus. Eap. cxxiiij.

Marcus ⁊ marcellianus fratres rome sub diocletiano imperatore passi sunt: agẽte fabiano vrbis prefecto. Di nobili genere orti: tranquillinit martie filij fuerunt. Qui cum pro fide christi diebus pluribus in carcere tenti fuissent: data sentẽtia super eos a chromatio vrbis prefecto decollari iubentur: si infra dies triginta dijs sacrificare renuissent. Interimꝙ dati sunt in custodia primiserinio nomine nicostrato. Ad quos parentes ⁊ vxores cum filijs ⁊ affinibus aduenerunt: qui lachrymosis precibus animos iuuenum emollire satagebant: quatenus temporalem euadentes mortem preceptis imperialibus consentirent. Quos beatus sebastianus sua predicatione ad martyrium animauit. Qui postꝙ zoe vxori nicostrati que dudum muta fuerat: loquendi facultatem restituit ipsum nicostratum cum coniuge ⁊ parentes marci ⁊ marcelliani ad christũ conuertit. Chromatius quoꝙ vrbis prefectum cum filio tyburtio sua doctrina salutifera ad fidem adduxit: vt hec omnia dicta sunt supra in passione sebastiani decimotertio kalendas februarij: ⁊ dicẽtur infra in passione tyburtij. iij. idus augusti. Dicꝙ factum est vt diocletianus chromatium vrbis prefectum dignitate priuatum in exilium mitteret: ⁊ fabianum eidem surrogaret. Qui marcum ⁊ marcellianum sacrificare nolentes in carcerẽ diebus pluribus vinctos detinuit. Demum eductos ad stipitem ligari et eorum pedes acutis configi iussit. Luz autem transisset vnus dies ⁊ vna nox: ⁊ illi psallentes christum laudarent precepit illos prefectus lanceis per latera transfigi. Dicꝙ cum corona martyrij ad syderea regna migrauerũt. Quorum corpora christiani occulte noctu tollentes via ardeatina sepelierunt decimoquarto kalendas iulij.

¶ De sanctis Cyriaco et Paula virgi. et mar. Eap. cxxv.

Cyriacus et Paula virgo apud hyspanias in ciuitate malica martyrium passi sunt. Qui a paganis pro christi nominis confessione vincti: post multa eis illata tormenta lapidibus obrupti inter sata celo alas reddiderunt. xiij. kalendas iulij: vt habetur in martyrologio adonis ex dataria hiero. sumpto.

¶ De sanctis Geruasio ⁊ Prothasio martyribus. Eap. cxxvi.

Geruasi⁹ ⁊ prothasi⁹ fratres gemini filij beati vitalis militis et beate valerie apud mediolanuz sub nerone imperatore passi sunt. Di eiñ post martyriũ parẽtũ de quibus supra actũ est in passione vitalis ⁊ valerie. iiij. kalen. maij: omnẽ suam familiam liberãtes omnesꝙ suas facultates pauperibus erogantes sancto nazario martyri dudum adheserũt: q̃ oratoriũ cõstruebat. Dehinc mediolanum vbẽ propriã regressi in vno se cenaculo concluserunt: ⁊ per. x. annos lectioni et orationi vacantes anno. xi. ad martyrium peruenerunt. Cum eiñ comes astasius ad bellũ tẽderet qõ ab arcomanis fuerat excitatũ: et mediolanũ ingressus esset: idolorũ põtifices eidẽ occurrerũt asserentes: ꝙ dñs sibi respondere cõtẽnerent: nec belli ei victoriam concederẽt niſi prius geruasius ⁊ prothasius immolarẽt. Continuo igitur tenentur: et a comite sacrificare suadent. Qui cum geruasius oĩa idola surda ⁊ mutata diceret: ⁊ ab oĩpotenti deo victoriã exquirẽdã astrueret: iratus comes tã diu illũ plũbatis cedi fecit ꝙ diu spiñ exhalauit. Deinde prothasiũ accersiuit: eũꝙ vt sacrificaret dñs admonuit. Recusantẽ in equuleo suspendi iussit. Deinde depositũ fustib⁹ cedi. Cũ aũt prothasius comitẽ miserũ appellaret: ⁊ cecos oculos cordis habere diceret: ac christum voce publica proclamaret: iussit eũ astasius capite cedi. Quorum corpora philippus quidã seruus xpi cũ filio suo rapuit: ⁊ occulte in domo sua in arca saxea sepeliuit: libellũ quoꝙ eorũ ortũ et vitã et martyriũ cõtinentẽ conscripsit: ⁊ ad capita illorum deposuit. Passi sunt autẽ circa annũ dñi lvij. xiij. kalen. iulij. Horum corpora tempore beati ambrosij epi reuelata sunt. ¶ Cum idem christi confessor in ecclesia sanctorum naboris ⁊ felicis oraret: ita vt nec vigilaret aperte: nec dormiret integre apparuerũt eidẽ duo iuuenes pulcherrimi vestibus candidissimis induti: caligulis calciati: facie perlucidi secũ manib⁹ ex

tensis orantes. Orāte autem ambrosiovt si fantasma esset abscederet: si autez veritas plenius appareret: similimodo canente gallo: iterum secum orantes visi sunt. Tertia vo nocte defecto iam ieiunijs corpore non dormienti: sed stupenti cum tertia sibi apparuere persona: que similis eē beato paulo apostolo videbatur: ꝓm quod in pictura conspexerat: illisqz tacentibus apostolus ambrosio reserauit: ꝙ illi martyres christi fuerant: qui omnia pro christo contempserant: z christus in passione imitati fuerant: admonens vt in eo quo orabat loco duodecim pedibus terram effoderet: ibiqz eorum corpora in arca marmorea inueniret: ad quorum capita libellum conspiceret: eorum ortum nomina vitam et martyrium continentem. Conuocatis igitur ambrosius vicinis episcopis terram effodiunt: et vt supra promiserat paulus: cuncta sic eueniunt. Et licz ab eoz passione plusqz anni. ccc. fluxissent: ita tamē eorū corpora sunt reperta: ac si ipsa hora fuissent ibi posita. Ex quibus etiaz odor mirabilis fragrabat. Cecus autem quidam tangens feretrum lumen continuo recepit: z alij plures egri eorum meritis curati sunt. Quorum corpora in matrice ipsius ciuitatis ecclesia requiescunt.

¶ De sancto Vrsicino martyre. Cap. cxxvij.

Vrsicinus martyr apud rauennam passus est tempore Heronis imperatoris sub paulino consulari. Hic natione ligurus arte medicꝰ fuit. Postꝙ autem multorum corpora sanauit: sub paulino consulari arte humana z animas vt christianus arte diuina a iudice tērus post mlta supplicia decollari iussus est. Qui vt supra dictum est in passione sancti vitalis. xiij. kalendas maij. cum ad locuz passionis ductus esset: qui palme vocabulum habebat: quia ibidem palma adhuc antiqua vigebat: gladiuz expauit: sed euz beatus vitalis inde confortauit: ne ipse qui alios curare consueuerat: seipsum eterne mortis iaculo vulneraret. Vox igit vrsicinus de eo ꝙ formidauerat mortem: penitentiam egit: z decollationez intrepidus suscepit. Cuius corpus vitalis miles intra ipsam ciuitatem sepeliuit decimotertio kalen. iulij. Quod tamen postmodū translatum fuit ad ecclesiam sancti iohannis baptiste: vbi z propriuz oratorium sortitus est. Deinde post ānos. ccccccccc. tempore othonis secūdi imperatoris ab honesto archiepiscopo rauennate ad ecclesiam vrsicinam leuatum est: que grece hagia anastasis. i. sancta resurrectio dicitur.

¶ De sancto Romualdo abbate. Cap. cxxij.

Romualdus abbas ordinis camalduen. tēpore othonis tertij imperatoris claruit. Hic ex illustribus parentibus rauēne ortus: patre sergio duce adhuc adolescēs: lz carnis vicio ꝓclivius existeret: tm aliter deo deuotus iam ꝙsi heremū appetebat. Cū aūt pater ꝓ quodā agro cū vno eius ꝓpinquo litigaret: z romualdo ꝑsente ipm occidisset. Iuuenis quasi homicidij cōscius. xl. dieb? penitentiā in classis monasterio pfecit. Inducebat aūt tūc ab vno conuerso vt ordinē intraret: qō hic facere ꝓmisit: si sanctū sibi apollinarē ostēderet. Et dū ambob? in ecclesia pnocrantibus sanct? apollinaris de sub altari bis extēs ei scō apparuisset: ille exinde corp? martyris ibidē iacere nullaten? dubitauit. Et extūc cōsilio z suasu honesti archiepi rauenneñ. olim abbatis classeñ. monasterij classis ingressus triennij ibi in vite sanctitate peregit: deinde abbatis licētia ad quēdā heremitā marinū noie qui in venetie partibus degebat deuenit: z sub eius discipulatu manere cepit: ab eodēqz vite heremitice obseruantiā imbibit: psalteriūqz rudis multis verberib? pulsatus didicit: triduo quoqz in septimana mediaz panis buccellā z pugillū fabe cum aqua gustauit. ¶ Eodē tpe petrus vrsiolus dux venetie ꝙ tyrannice ducatū obtinuerat: z in necē vitalis cādiani eius ꝑdecessoris fautor extiterat de cō misso penitēs cōsilio guarini abbatis de terra sancta ad gallias redeūtis z sanctoz marini et romualdi ducatui resignauit: z assumpto iohāne gradenico secū in crimine cōsocio cū predictis tribus sanctis ad monasteriū scī michaelis in galliā deuenit: vbi insimul habitabāt: ipsi oēs heremiticā vitā ducētes. Ipsos aūt z fratres alios romualdus in ꝓtrib? z vite austeritate ꝑcellebat. Et terrā colentes de labore manuū victū querebant. Ibiqz romualdus multa diaboli tētamina ptulit z deuicit: sub cuius magisterio petrus olim dux viuere cepit: z qz tam ardue vite nō fuerat assuetus: ei? facultati magister pie cōdescebat. ¶ Miraculis aūt maximis z stupendis hic sanct? effulsit. Cū em rusticus familiaris domus Romualdo conquestus fuisset: ꝙ quidā diues vaccam sibi rapuisset: et sanctū vaccā repetētē vir ille derisisset: vaccāqz coctā cum alijs in cōuiuio ederet: os subito in gutture raptoris transuertitur: z ille continuo suffocat. ¶ Comitē quendā nomine olibanum de grauibus criminibus sibi cōfessus: nō solū ad penitentiā adduxit: sed etiaz ad religionem incitauit. ¶ Audiens aūt ꝙ pater ei? monach? factus ad seculū redire disponeret: ad patrem

concitus fuit: eumq; in sancto proposito cōfirmauit: qui post dies modicos in christo ꝙuit. ¶Romualdus aūt in predio monasterij classeñ. permānsit: vbi a demonibus primo eñ deterrentibus: deinde grauiter cedētibus diutius pulsatus: oēs ipsos malignos iesu inuocato nomine effugauit. Qui postmodū sub diuersoꝝ animalium ⁊ monstroꝝ formis terribilibus apparentes ipsum cōturbabāt: sed eoꝝ pſecutiones sanctus vir orationibus superabat. Ipsis autē diebus in loco qui dicit balneus monasterium quoddā sancti michaelis ꝓstruxit: sed a sancto apollinare monitus ad cenobiū suum regressus est. ¶Post hec habitauit in palude comacleñ. ⁊ deinde in palude que peretū dicit longe a rauenna quasi milibus duodecim cum discipulo guilelmo: vbi ignē qui cellulaz inflammauerat oratione repente extinxit. ¶Post hec iussu imperatoris othonis. iij. in classeñ. abbatē electꝰ dudum renitens tandē coactus acceptauit: sed dum fratres ad votū corrigere nō valeret corā rauenne archiepo ⁊ imperatore officio resignauit: quem videlz impatorē tyburtinā ciuitatem obsidentē reperiēs ad pacē ⁊ concordiam cum tyburtinis reduxit: eo ꝙ ipm impator reuerenti egereret: vbi etiā thamū quendā nobilē ⁊ bonifacium virū clarissimū impatoris ꝓpinquum teutonicos ad penitētiā cōuertit: ⁊ monachos effectos secū deduxit. ⁊ ad peretuz redūt. Qui videlz bonifacius postmodū archiepus ⁊ martyr fuit: de quo supra actū est iuxta aliū eius nominis sanctū noñ. iunij. ¶Post hec innumeris fratribus cōgregatis in multis locis ac ciuitatibus cellas extruxit: ⁊ camaldueñ. heremitaz ordinem inchoauit. Ad cuius instantiam otho imperator cenobiū sancti alberti edificauit: et predijs large dotauit. Et cum otho ad vitā monasticam assumendā disponeret postꝙ vadens romā inde redijsset sanctū ipz nunq; reuersurū ꝑdixit: ⁊ vt ꝑdixerat sic euenit. Deide apud parentiū tria monasteria fundauit: vbi dudū manēs ipsum diuina pieras ad summe pfectionis apicem prouexit. Ibiq; ordinē deo viuēdi fratribus suis circūquaq; positis spiritu dei docēte dictauit ⁊ misit. Inde discedēs nauē intrauit tempestatēq; maris grauissimā cūctis iam periclitātibus ⁊ de salute desperātibꝰ sua oratione sedauit: veniensq; ad bifurcum monasteriū eorum vitam aliquantulū laxatam ad arduā ertilia ducere curauit. ¶Post hec in camertino solo cenobium nobile construxit: in eisdēq; partibus monasteriū puellarū ꝓdidit. Deinde in regione vbis veteris aliud monasterium fabricauit: ⁊ multos monachos cōstituit. In quo filius guidonis comitis lōgo tēpore in sancto ꝓposito vixit: ⁊ carnis soluto debito miraculis claruit: inter que cecum illuminauit. ¶Deinde romualdus audiēs ꝙ bonifacius eius discipulus martyrium passus esset: passionis desiderio fragrās cū viginti ser ex fratribus suis vsq; pānoniam perrexit: sed ibi lāguore percussus voluntate dei cōpulsus plures nobiles monachos acquisitos redīēs secū adduxit: ⁊ ad mōasteriū vbis veteris remeauit: vbi multas pſecutiones a suis fratribus pertulit. Inde discedēs apud castruz maximianū monasteriū aliud fundauit: Et inde per classeñ. locuz parentiū nauigauit. ¶Reuocatus aūt p nūciū apl'ice sedis ad italiā repedauit: veniēsq; ad montē caleñ. ⁊ petranū in vtroq; cellas erexit: lociscz pluribꝰ pagratis per vallem de castro ⁊ montē apēninum in loco qui dicit aquabella locū aliuz construxit: vbi ⁊ quendā presbyterū a dolore dentiū grauissimo liberauit. ¶Cum aūt apud camaldueñ. monasterium quod ipse tunc caput ordinis construi faciebat: fagus maxima in edificiū cederet: dubitantibus cūctis ne fagus incisa cellā oppmeret: orātibusq; sanctū vt ex cella abiēs periculū euitaret: ipse inde discedere noluit: sed ruentē arborē versus cellam signo crucis aliorsum contra naturaz cadere coegit. ¶Iuit quoq; nimie magnitudinis in ipo opere preciditur: qua per montis deuexū corruēte raptus ab ea rusticus ad inferiora rotaf. Sanctūq; inuocās in montis radice incolumis inuenit. Deinde venit ad montē sutrij: vbi celebrās in extasim rapitur: ⁊ spiritus exponēdi psalmos tunc sibi diuinitus infundit: vbi per septenniū continuū silentiuz nunq; soluit: ⁊ multa miracula ostēdit. ¶Fratrem gregoriū solūmodo insuffiās a dolore capitis sanauit: et a scabie vlcerosa ter ipm aqua sola perfundēs mūdauit. ¶Virū aliū deosculans ab insania capitis liberauit. Spiritū prophēticum habere in multis ostēdit. ¶Discipulum quē malignus inuaserat spūs ob id solum quia eo absente nō petita licētia lectū ei' ascēderat: ab infestatiōe eripuit. ¶Uroē cuiusdā que virū quem sanctus cōuerterat: ab ingressu ordinis prohibebat: porrecta ei buccella panis benedicti adeo pacauit ꝙ virum extinde in pace dimisit. Puerū aliū a demone vexatum oblato ei pane benedicto liberauit. ¶Post hec ab henrico imperatore de vltra mari reuertēte locum monasteriū construēdi in monte amiato vt petijt impetrauit: vbi monachos multos fecit. ¶Reuersus sutriam dū piscibus pro ei' aduētu carerēt: quidam frater in stagno paruissimo vbi nunq; piscis visus fuerat hamum misit: ⁊ piscem mox adeo magnū cepit: ꝙ ipo die cunctis ad esum suffecit: per annos viginti obitū suum ⁊ locū finis sui per spiritū fratribus predixit. Et veniēs ad monasteriū vallis de castro egrotare cepit: ⁊ ad extrema deueniēs sumpto viatico a carne migrauit. xiij. kalen. iulij: etatis sue exactis annis. cxx. Ex quibus. xx. cōsumpsit in secło. iij. in monasterio classis. ¶Reliquos in heremitico ꝓposito. Sepultusq; iacet in valle de castro: vbi ⁊ copiose miraculis fulget.

¶De sanctis Johāne ⁊ benedicto: martyribus. Cap.cxxix.

IOhannes ⁊ benedictus martyres monachi camaldulen. ordinis fuerunt ⁊ discipuli romualdi. Qui iussu othonis imperatoris ab eodē abate ad buscalū regē ad p̄dicandū missi sunt: eo q̄ ipse predicatores fidei sibi petierat destinari. Quos idem rex in heremo aliquo tpe sustentauit: donec linguā sclauonicā didicerūt. Qui predicātes regem cōuerterūt ⁊ baptizauerunt. Quos rex rogauit: vt pape plurima dona deferrēt: et sibi coronā consecratā de manu pontificis apportarēt. Quod illi recusantes facere dicēteq̄ sibi secularia negocia tractanda omnino nō liceret ad cellā reuersi sunt. Sed quibusdā qui regis votū agnouerāt putātibus: q̄ magnā auri summā secū haberēt: insecuti in cella eorum sunt iugulati: ⁊ thesauro requisito: nihil ab eis inuētum est. Tunc illi facinus palliare volētes cellā incenderūt: vt cōbustis corpibus ipi innoxij crederentur. Sed dei virtute cella cōbusta corpa oīno intacta pmāserūt. Ipi ho fugere volētes: se īde mouere nullaten? potuerūt. Ubi ho sanctorū iacebant cadauera: nocte apparebat lux immēsa ⁊ angelorū audiebaf cātilena. Rex ho hec audiens ad locū accessit: ⁊ occisores adhuc ibi inuētos cepit. Dū aūt cogitaret qualr eos puniret: ad sepulchra martyrū viciri iubet: vt si eos de? puniri vellet: in vinculis miserabiliter deficerent. Sin aliter sanctis martyribus placeret: eos mirabiliter absoluerent. Ducti ergo ad tumulum dei virtute fractis nexibus absoluti sunt: ⁊ penitētes vitā heremiticam duxerunt. Rex quoq̄ sup̄ sanctor corpora basilicā edificauit ⁊ ex p̄priis bonis dotauit: vbi eor seruant corpa miris redolētia signis.

¶De sancto nouato discipulo. Cap.cxxx.

NOuatus discipulus fuit illustrissimi generis vrbis rome pudētis discipuli pauli apostoli filius ⁊ frater timothei p̄sbyteri: quor sorores fuerūt scā potentiana: de qua supra actū est. xiij. kalen. iunij. ⁊ praxedis de qua infra dicef. xij. kal. augusti. Hic cum patre pudenti multos paupes xp̄ianos in domo sua refouebat. Qui eo viuēte adhuc per mēses plurimos egritudine valida detent? a beato papa pio familiariter visitatus ⁊ ab eodem cōfortatus: diuinis ab eo perceptis sacramentis post dies. xiij. eo presente in pace quieuit. xij. kalē. iulij. Sepultus in paterno tumulo: vbi postmodum pater cū sororibus conditi sunt.

¶De sancto Silverio papa ⁊ martyre. Cap.cxxxi.

SIlverius papa ⁊ martyr natione cāpan? ex patre hormisda p̄tifice romano agapito primo pape in ep̄atu vrbis successit: ⁊ sedit annū vnū: menses quinq̄. Hic prim? post beati siluestri tempora sine imperiali assensu got hor manu est sublimatus ep̄s. Theodatus siquidem gothor rex tunc rome degens: talem indixit clero timorē: vt qui non consentiret electioni eius: gladio puniref. Hunc theodora augusta uxor iustini imperatoris rogauit pro artemio patriarcha hereticō ab eius predecessore depositō: vt eū restituere ret dignitati. Qui voluit consentire. Quapropter indignata augusta misit per vigilium archidiaconum romanū: quē cōstantinopolim papa pro legatione miserat: ad belisarium patricium in italia cōsistentem vt contra papā occasionē inueniret: quatenus de ep̄atu deponeref. Qui testes falsos subduxit: q̄ silverius regi gothorum scripsisset: quatenus ad portam asinariam lateranen. romā veniret: ⁊ sibi belisario patricium traderet. Qua de re patricius eū deposuit: ⁊ vigilius archidiaconus ip̄m veste monastica induit: ⁊ iubente belisario in pontianos ad exilium destinauit: vbi pane tribulationis ⁊ aqua angustie sustentatus: post dies aliquot mortuus est: ⁊ sepultus martyrio coronatus. xij. kal. iulij: vbi multitudo male habentium salui facti sunt. Hic fecit ordinationem vnā per mensem decembris p̄sbyteros. xij. diacones. v. episcopos per diuersa loca numero. xxx. Et cessauit episcopatus dies. xi. cui vigilius eius archidiaconus qui ip̄m relegauerat in ep̄atu successit.

¶De sancto albano martyre. Cap.cxxxij.

ALbanus martyr: vt ait beda primo libro hystorie anglor passus est in britānia tēpore Diocletiani et maximiani imperatorum. Qui dum adhuc paganus esset: ⁊ clericum quēdam christianum persecutores fugientem in fidem suā hospitio suscepisset pietate sola permotus: eius vite ⁊ exemplo sanctisq̄ monitis factus est christianus. Cum autem gentiles clericum: qui ad se confugerat quererent. Albanusq̄ seipsum p magistro ⁊ hospite obtulisset: ab eisdem capt? ⁊ ad iudicem ductus est. Dumq̄ christum confiteri non timuisset: diutissime cesus decollarf

iubetur. Quem populo predilectum ad martyrium accedentem secuta est pene tota ciuitas: pontemq; fluminis occupauit: qua transire debebat: vt sic eius mortem retardarent: vel tota liter impugnarent. Sanctus ꝟo desiderio passionis accēsus orauit: moxq; aqua fluminis substitit: ⁊ ipse per siccum alueū vna cum persecutoribus transiuit. Quo viso miraculo miles qui ipsum decollare debebat cōuersus est. Albanꝰ ꝟo montem trans flumen positum ascendens: oratione fusa fontem de petra produxit: qui ibidem in testimonium eius martyrij vsq; in presens manat. Ibi igitur vna cum cōuerso milite decollatus est. Sed illo in terram cadente oculi percussoris de eius capite pariter ceciderūt. Sepultus est autem in ciuitate verilanio: que ab anglis dicitur verlonia: seu verlingacester. Post cuius martyrium passi sunt aaron ⁊ iuliꝰ legionum vrbis ciues ⁊ alij plures vtriusq; sexus cōuersi ad deū ꝓpter miracula in eius passione ostensa: qui passus est. xi. kalen. iulij.

¶ De sanctis Albano epo ⁊ socijs martyribus. Cap. cxxxiij.

Albanus episcopus ⁊ vrsus clericꝰ martyres cōites fuerūt sancti theonisti episcopi: vt infra dicet in eius passione. x. kal. decēbris. Qui cū eodē ⁊ discipulis eius tabra ⁊ tabrata a philippēsibꝰ insula nausia egressi romam secum accesserunt: ⁊ oratiōe facta mediolanum abierunt: suscepti honorifice a sancto Ambrosio episcopo ⁊ theodosio imperatore tunc ibi degente. Inde ad gallias predicando transeūtes: dum augustam ciuitatem deuenissent. Sanctus vrsus a paganis comprehensus per multa tormētorum genera martyrium passus est. Theonistus ꝟo cum Albano tabra ⁊ tabrata discipulis suis venit ad regem rosimundum: qui eos misit ad Paulinum episcopū treuerensis. Indeq; nauigio maguntiam adierūt: vbi dum predicaret Albanus a gentilibus tentus ⁊ flagellatus. Nouissime gladio cesus est. Horum duorum martyrum corpora ad prouinciam venetie translata in loco qui dicitur buranum iuxta mare situm torcellaneñ. dioce. tumulata seruantur. Ibiq; ⁊ corpus iacet tertij martyris dominici monachi: qui in istorum passione non reperiatur specialiter nominatus: ab incolis tamen ipsius loci consocius Albani ⁊ vrsi fuisse dicitur: ⁊ cum eisdem pro xp̄i nomine creditur martyrio coronatus. Passio horū martyrum ibidē agitur. xi. kal. Julij.

¶ De sancto Eusebio episcopo cesarieñ. Cap. cxxxiiij.

Eusebiꝰ pāphili: cui panphilꝰ mater adeo amicitia cōiunctus extitit: vt ab eo cognomen sortiatur: vt dictū est supra in passione pamphili mariyris kalē. iunij. Hic eps cesarieñ. fuit: ⁊ sanctitate ac sapiētia īsigniter claruit: multaq; opuscula diuina cōpilauit. Super genesim libros. xx. cōposuit. Diuersarū rerū libros. xxv. Ecclesiastice hystorie libros. ix. Chronicorū canonū hystoriā ⁊ eorum epithoma. Euangeliorum diaphoniā: ⁊ eorum canones. In isaiam lib. x. Cōtra porphiriū lib. xxv. In quoꝝ. xviij. xix. ⁊. xx. accuratissime respondet ei cōtra danielē ꝓphetā scribēti. Topicorū lib. i. Apologiarū ꝓ origene lib. vi. De vita pamphili martyris lib. iij. De martyribꝰ quedam opuscula. In. cl. ps. insignes edidit cōmētarios. Chronographiam terre iude: ⁊ distinctas tribuū sortes. Libellū vrbium: montiū: fluuioꝝ: valliū: vicorū: ⁊ diuersorū locoꝝ terre sancte: que sacra scriptura cōplectit. Scripsit ⁊ librum chronicū de tp̄ibus a principio mundi incohans ad tempora vsq; sua declinans. Diocletiani atq; cōstātini primi tp̄ibus micās. Humanitatis in pace soluit debitū. xi. kal. Julij. Hec hieronymꝰ libro de viris illustribꝰ: ⁊ ex martylogio adonis ⁊ vsuardi.

¶ De sctā demetria ꝟgine ⁊ mar. Cap. cxxxv.

Demetria virgo rome exorta filia fuit faustini et darfose ⁊ soror martyris bibiane: vt supra ī passione bibiane scriptuz legit. iiij. noñ. decēbris. Hec cū ante impijssimū imp̄atorē iulianum detenta ꝓ fide xp̄i introduceretur in cōfessione domini emisit spm̄. Sepulta a iohāne presbytero iuxta matrem et germanā apud palatiū lucinianū. xi. kal. iulij.

¶ De sancto leufredo abbate. Cap. cxxxvi.

Leufredus abbas claruit tēpore iustiniani imperatoris secundi. Qui parentibus xp̄ianis pago eboraceñ. ortus relicto seculo prope vrbem in parua cellula morabatur. Sed a desiderio epo propter inuidiam eo ꝙ in eius diocesi se inclusisset: ipsius licentia non petita tentus est: ⁊ in equo contra votum suum leuatus: eo ꝙ nunq; equum ascēdere proposuisset ad ciuitatem adductus est: cōtra quem eps inquirere disponebat. Statimq; vt ad epatū peruenit equi viscera: cui sctūs insidebat: dirupta sunt: ⁊ in terrā

cũ equo pariter ceciderunt. Quod eps videns ab eo veniam petijt: ipsumcꝫ in pace dimisit. Qui pater postmodum factus est plurimũ monachorum: qui ⁊ miraculis claruit. Nam gisle nãdum monachũ a diabolo vexatum liberauit: eicꝫ baculũ suum pro ipius tutela dimisit. Duz igne maximo subito accenso cenobium conflagraret: oratione fudit: ⁊ mox ventus validus ex oppposito insurgens a monasterio flammas excussit: multis quoꝫ alijs clarus virtutibus in pace quieuit. xi. kalendas iulij.

¶ De sctis Decẽ milib⁹ mar. Cap. cxxxvij.

Decem milia martyres apud alexandriã sub Adriano et antonio passi sunt. Cum enim agareni et euphratenses romano imperio rebellassent. Adrianus et antonius imperatores qui in partibus alexandrie degebant nouem milia milites contra eos dirigunt: eisꝫ acaciũ primicerium ⁊ heliadem ducẽ perficiũt. Cũ autẽ romanorũ militia multitudiné aduersariorum conspexissent perterriti terga verterunt. Et sciscitantes admodũ cur tantus eos tremor inuasisset: putãtes ꝙ dij contra eos indignati forent: eo ꝙ illis sacrificare neglexissent: accedẽtes ad simulacra sacrificia obtulerunt: irruentibus hostibus adhuc maiori formidine repleti sunt: conciti quoꝫ se in fugam dederũt. Quibus angelus dñi apparuit: qui in specie iuuenis eos alloquens deos gentiũ esse demones asseruit: ⁊ hec illis bis cõtigisse affirmauit: eo ꝙ vanor deorũ suffragia postulassent. Ꝺ si in xp̃m credere vellent victoriã ex hostibus obtinerent. Quibus vnanimiter se velle credere respondentibus angelus disparuit. Sequẽti die xp̃m in sui adiutorij expoſcunt in hostes impetum faciunt: ⁊ angelũ qui pridie illis apparuerat exercitũ eorum precedentẽ cernunt: barbaros viriliter cedunt: in fugam vertunt: et multos fugientes in lacũ se necare compellũt. Ob tẽtoꝫ triumpho angelus dñi deduxit sanctos aduerticẽ montis araratꝫ longe ab alexandria per quingenta stadia positi: imperatoribus tũc in alexandria constitutis. In quorũ medio angelus sedebat ⁊ eos de fide xp̃i plenius instruebat. Illico autẽ celi aperti sunt: ⁊ alij. vij. angeli visibiliter ad eos descendũt: omniaꝫ illis futura predicũt ⁊ ad martyrij passiones cõstãtes efficiũt. Quib⁹ ab eor ablatis oculis scti martyres vnanimiter in xp̃i fide ⁊ amore fundati xxx. diebus in monte pstiterũt orãtes nullo penitus cibo corporeo sustentati. Imperatores aũt admirãtes cur ad illos habita victoria nõ rediret: ad eos pquirẽdos mittũt: eosꝫ xp̃ianos effectos audierũt. Statimcꝫ septẽ regibus circũstantiũ regionũ epistolas dirigunt: vt ad eos cum ingenti exercitu festinarẽt ad nouor christicolarum exterminiũ faciendũ. Regib⁹ igit cum festinatione cõgregatis imperatores nuncios ad sanctos dirigũt: eosꝫ corã se accersiri faciunt. Qui oratione p̃missa se mutuo confortãtes voce delapsa celitus roborati: corã imperatoribus comparere festinarũt intrepidi. Interrogatiꝫ ab eis cur post triumphũ nazareno crucifixo adhesissent: ⁊ augustor leges preterire nõ timuissent. Acacius ore omniũ respondens omnia que illis euenerãt: enarrauit: ⁊ christuz dominũ voce publica p̃dicauit. Omnes quoꝫ milites xp̃m solũ deum verum acclamare ceperũt. Et cũ imperatores cõminarenf: ꝙ omnes penas quas crucifixus pertulerat: illos experiri facerent. Unus ex collegio martyrum nomine acatius campi ductor se beatos fore respondit: si necis ⁊ passionis dñi mererenf esse consortes. Clamãtibus aũt populis gentiliũ contra eos: ⁊ illis econtra xp̃m viua cõfitentibus voce: populi furore moti in eos lapides miserunt: eosꝫ lapidare ceperũt. Sed christi ꝑtute lapides in facies sacrantiũ vertebanf: ⁊ plurimi ex gẽtilibus mactabanf: sanctiꝫ martyres a lapidibus minime tangebanf. Quod cernentes imperatores: ⁊ hoc magicis virtutib⁹ asscribentes: eos scorpionibus flagellari iusserunt. Et cum diutius cederenf: vnus illorum iuuenculus nomine draconarius parũper in verberibus deficiens ad acatiũ se cõuertens: eius exhortationem postulabat. Quem postꝫ acatius confortasset: timẽs ne aliquis ex collegio in fide fortitan ꝓpter flagella titubaret: orauit ad dominũ: vt eos ab ipis tormẽtis crueret. Statimcꝫ facto nimio terremotu manus ⁊ brachia cedentium aruerũt. Quo viso miraculo magister quidam militum theodorus nomine cum suis militib⁹ mille cõuersus est: qui se christianos ꝓfitentes ad nouẽ milia martyres se contulerũt. Tunc imperatores irati iusserũt appoꝛtari clauorum multitudinẽ trigonoꝛ: ⁊ per viginti stadia spargi: vt super eos scti nudis pedibus ambularẽt. Quod cum fieret angeli domini martyres precedebãt: ⁊ clauos leuantes in vnũ coaceruabãt. Imperatores ꝯo illos angelos deos fuisse putabãt: ꝓpter quod adhuc magis martyres ad sacrificia suadebant: eo ꝙ dij illorum miserti: eos a tali clauoꝛum periculo liberassent. Sed cũ tã primi nouẽ milia ꝙ alij mille superadditi solum verũ deum crucifixum clamarẽt. Jusserũt augusti: vt oia crucifixi tormenta quẽ predicãt experianf in eis. Sicꝫ corone spinee eoꝛ capitibus imponunf: ⁊ lãceis latera perforanf: ⁊ vt olim christus a iudeis sic sancti a militibus sibi genuflectentib⁹ illudũtur. Qui hec constantius tolerantes sanguine eorum ꝓprio frontes tingebant in mysterio ba

ptissimatis quo carebant. Tunc de cōsilio regis saporis sancti martyres in crucibus configi iubentur. Et comitantib⁹ illos omnibus populis ad montem ararath ab exercitu deducuntur: ⁊ ibidem hora tertia crucibus figuntur. Beatus ꝯo acatius in cruce pendēs pēdentes similiter socios hortabatur: ⁊ symbolum fidei catholice ꝓfitebatur: vt aūt sanctorum passio per oīa dominice passioni similis esset: miracula que moriente domino apparuerunt: innouata sunt. Nā ⁊ hora sexta vsq; ad horā nonā sol obscuratus est: terremot⁹ ingens factus est: ita vt plurima edificia ruerent: saxa etiam et parietes multi conscissi sunt obstupentibus vniuersis. Sancti ꝯo martyres ad dominum orauerunt: vt cuncti eos in quacūq; necessitate inuocantes petitiones sue a domino consequerentur effectum: et vigiliam passionis eorum cum silentio ieiunantes indulgētie ꝓ peccatis mererent⁹ percipere annū vnū. Statimq; voce de celo lapsa ad eos ad celestia regna ꝓcipienda vocant⁹: ⁊ eor⁹ petitiōes exaudite in oībus nūciant⁹. Post modicū ergo facta hora nona totū montē lux maxia circūfulsit. Sancti quoq; martyres magnis vocibus suos in man⁹ dñi spūs cōmendātes aīas emiserunt. Corpora ꝯo illorū ab angelis de crucibus deposita diuina dispositione in ipo monte sepulta sunt. Qui passi sunt. x. kalen. iulij.

¶ De sctō Paulino epo ⁊ cōfes. Cap. cxxxvij.

Paulinus epūs nolane ciuitatis campanie tempore vandalorum claruit. Cum esset rota fuisset ipa prouincia a vandalis irruētibus depopulata: multiq; de ipa terra i aphricā adducti captiui fuissent. Vir dñi paulin⁹ cūcta que habere potuit captiuis indigētib⁹ misit. ¶ Cū aūt vidua quedā ad eū venisset: ⁊ filiū suū vnicū a regis vandalorū genero in captiuitatem adductū fuisse diceret: ⁊ a viro dei preciū aliquod ꝓ redēptione postularet. Illeq; qd daret nihil penit⁹ haberet: petēti femine seipm obtulit: eideq; benigne respōdit: vt se secū ad aphricā ductū seruū suū eē assereret: ipmq; ꝓ suo filio apō regis generū cōmutare: cū se in eius seruitio mansuruz pro redimendo filio paratū disponeret. Quod illa ex ore tanti viri audiens: irrisionē potius credidit q̄ compassionē. At illevtpore eloquentissimus: ⁊ ad plenū diuinis studijs erudit⁹: dubitanti femine ꝓsuasit citi⁹: vt audita crederet: seq; ꝓ filio redimēdo in seruū tradere nō timeret. Perrexerunt igitur vtriq; ad aphricaz. Et prio quidā regis genero vidua supplicauit: vt filiū suū sibi gratis donaret. Quod vir barbar⁹ ne dū facere renuit: sed insup audire despexit. Cui cū vidua subiūgeret: vt filiū suū redderet: ⁊ ꝓ ipso vicariū horem illū acciperet. Illeq; ve nusti vult⁹ horem cōspexisset: interrogauit eū: quā artē nosceret. Cui vir dñi hortū se colere nosce poptime dixit. Quod vir gētilis gratum habuit: ipmq; in seruū suscepit: ⁊ rogāti vidue filiū restituit. Quo accepto inde discessit: ⁊ paulinus horti colendi curā suscepit. ¶ Cū autez dñs suus crebro hortū ingrederet: suūq; hortulanū quedā reqreret: ⁊ sapientē horem eē videret: amicos deserēs cum eo sepius colloquens ipius cepit sermonib⁹ delectari. Cui paulinus quotidie ad mēsaz virētia deferebat: ⁊ accepto pane ad hortī curā remeabat. Die aūt qdaz suo dño secretius secū loquēti predixit: vt se circa regni regimē ꝓuideret: eo q̄ rex citius moriturus esset: ipseq; eidez masculina prole carenti successurus foret: q̄ ille regi nūciare curauit: ⁊ q̄ hec ab hortulano audisset aperuit. Rex ꝯo ipm videre postulauit. Cui gener respondit: q̄ ille esset qui sibi ad prādiū herbas ex more portaret. Factūq; est cuz rex ad prandiū discubuit paulinus olera virentia delaturus venit. Cūq; hunc rex subito cōspexisset intremuit: accitoq; genero ei verū esse quod audiuisset asseruit. nā vt dicebat ipa nocte in somno sedētes ꝓ tribunali contra se iudices: viderat inter quos paulinus cōsedebat: ⁊ flagellū quod aliquādo acceperat: eoz sibi iudicio tollebatur: imposuitq; vt interrogaret qs esset: quia ipm populare mīme existimaret. Tunc regis gener secreto paulinū quis esset magnis ꝓsurationibus inquirit: tandēq; illum epm esse cōparuit: ⁊ quicqd peteret sibi liberaliter obtulit. Vir aūt dñi ab eo postulauit: vt oēs cōcives suos captiuos relaxaret. Cunctiq; illi ꝓtinus in aphrica requisiti cū onustis frumento nauibus ꝓ venerandi viri paulini satisfactiōe in ei⁹ comitatu lxxati sunt. Post modicos ꝯo dies rex vandaloz occubuit: et vt paulinus predixerat: gener eidē successit. Sicq; factum est: vt qui se solum in seruū tradiderat: cum multis a seruitio ad liberalitatē rediret. ¶ De cuius etiā morte scribitur: q̄ cum dolore fuisset lateris tactus ad extrema deductus est. Dūq; domus eius in sua soliditate pfisteret: cubiculū in quo iacebat eger facto terremotu contremuit: oēsq; astantes nimio terroze concussit. Sicq; sctā illa aīa carne soluta est. x. kal'. iulij. Sepultusq; qescit in eccl'ia sua. Hec Bregorius. iij. dialog. ca. pmo. Hic vir sapiētia clarus multa volumia cōpilauit. Beati em̄ ambrosij vitaz scripsit ad augu. Item vitam beati felicis. Ad theodosium secundū scripsit panegiricum super victoria tyrannoz. Ad sororē epistolas plurimas de cōtempru mundi. Item de diuersis causis diuersas disputationes et tractatus. Volumen etiā de penitentia: ⁊ de generali omniū martyrum laude inter opuscula sua precipuū. Multa ꝯsu breui scripsit ad celsum.

Epitaphium etiam vite consolatorium. Libellum super morte christiani ⁊ baptizati infantis spe christiana monitum. Epistolas plures ad seuerum. Sacramentorum etiam ⁊ hymnorum. Item epistolas ad delphinum: amãdum: vicericium: aprum: florentium: eusebium: ⁊ vicentiũ. Hec gẽnadius de viris illustribus.

¶De sancta Hildegarde ẏgine. Laꝑ.cxxxix.

HIldegardis virgo in alamanie partibus admirabilis fuit ꝑuecte etatis ꝛpe cõradi imperatoris. Que quinquẽnis a parẽtibus deo ad seruiendum tradita est: et in monasterio commendata. A quo tempore vsq; ad obitum suum ieiunijs ⁊ orationibus intẽdens miras visiones habuit: ⁊ spiritum prophecum a domino percepit. Et cum laica primonialis ⁊ illitterata fuisset. Nam nihil de scripturis excepto psalterio didicit: mirabiliter tamen rapta diuinitus imbuit: non solum quod verbis effunderet: sed etiam q̃ scribendo latine dictaret: ac dictando catholice veritatis libellos conficeret. Hec ẽm fuit fundatrix ⁊ magistra monasterij sancti roberti quod apud pinguiã situm est. Cui etiã multa epi epistolas direxerunt: ⁊ ab ea remissiuas suscepervnt. Precipue tamen tres romani pontifices suas beate hildegardi charitatiuas litteras miserunt: scz Eugenius: anastasius: ⁊ adrianus: huic etiam scripsit epl'am btus bernardus. Que de iussu pape Eugenij omnia que de antixpi temporib9 prophetauerat scripture mãdauit. Cuius etiam libelli ab eodem põtifice in concilio treuerẽ. approbati sunt. Scripsit autem epistolam de temporibus futuris. Incipiens ab anno domini. Ꝺ.c. protẽdẽs vsq; ad finem seculi: multa ⁊ mira in eodem arcana futura predicens. Que sanctis operibus plena: quieuit in pace ỻ. kalen. iulij. Sepulta in suo monasterio quod rexerat ãnis circiter. xl. vbi ⁊ miraculis fulget.

¶De sancto Nicea epo. Laꝑ.cxl.

EIceas episcop9 romatiane ciuitatis sanctitate et morum honestate cõpositus: ac doctrina sublimis ⁊ facũdia ꝑclarus apparuit. Qui sex ad baptismum venientes cõpetentibus instructionibus informans libellos edidit. Quor primus cõtinet quid agere debeãt: q̃ ad baptismi gr̃az venire cupiũt. Scõs de gẽtilitatis erroribus. Tertij de fide vnice maiestatis. Quart9 aduersus genealogiã. Quintus de symbolo. Sextus de agni paschalis victima. Ad lapsam etiam virginem libellum emendationis omnibus insignem laudibus misit: quieuit autem in domino ỻ. kalẽ. iulij. Hec gẽnadius de viris illustribus.

¶De sancto iuliano martyre. Laꝑ.cxli.

IUlian9 martyr innuẽculus annorũ xviij. in flauiade ciuitate passus est ꝛpe decij cesaris sub preside martiano: quẽ ꝑses detentũ ad sacrificia sua debat: ⁊ sacrificare abnuẽtem fustibus cedi iussit. Iterũq; in equuleo leuatũ grauiter flagellari: deinde depositũ in carcerẽ mitti fecit. Et asclepiodora matre iuuenis accersita hortabatur illã preses: vt filiũ ad deor immolationẽ suis exhortationibus induceret. Que triũ dierum inducias postulauit in quibus mater filiũ in xpi confessione corroborabat. Elapso ẏo tri duo cum iulianus iussu ꝑsidis educt9 de custodia dijs sacrificare cõtẽneret: fecit ꝑses adduci saccũ cũ serpentibus ⁊ arena martyrẽq; xpi in ipso cõsui: ac in pelagus mitti: vt sic tã aquarum prefocationib9: q̃ ferarũ morsibus interirer. Cui9 corpus ab vndis iactatũ ad insulã: q̃ dr ꝑconessus: a xpianis ibidẽ habitãtib9 inuẽtũ in mõte ipius terre sepultũ est: vbi multo tẽpore sine aliqua veneratiõe q̃uit. Post multos ẏo annos estatis ꝛpe maris ꝓcella intumescente: pars mõtis vbi arca fita fuerat a mare diruitur: ⁊ arca saxea in mare mittit: qua diuino nutu sup ꝓcellas enatãs abvndas ad portũ arimẽn. ciuitatis adducit: ⁊ in litt9 iactat. Qd̃ ciues admirãtes: qui ad portũ venerãt: luce supinfusa arcã sup aquas natare cõspexerãt: tumulũ cũ sacro corpe plaustro imposuerũt: ⁊ ad ecclesiã maiorẽ illud deferre volentes: ipm inde amouere nullatenus potuerũt: sed nec arcam aperire aliqualiter valuerũt. Tãdẽ post dierum pluriũ oratione ⁊ ieiunia iohãnes abbas monasterij sancti petri extra ciuitatẽ siti: sepulchrũ cũ corpe ei9 vehiculo impositũ facilit mouit: ⁊ ad ecclesiã suã adduxit. Et patefacto leuiter tumulo corpus scti iuliani martyris vna cũ vestibus oĩno incorruptũ inuenit. Passionis quoq; epitaphiũ cõscriptũ ibidẽ repertũ coram oĩbus legit. Erãtq; in ipa arca. vij. capita martyrum ignotorũ. In ipo igit loco corp9 cũ arca depositũ ad ꝑsens vsq; q̃escit: q̃ passus ẽ. ix. kal'. iulij.

¶De sctã edeltrude regina ⁊ virg. Laꝑ.cxlij.

EDeltrudis regina virgo sacra: vt scri. sigibert9: ãno. xliij. cõstãtini iunioris in anglia claruit: q̃ duob9 nupta viris (qõ dictu mirũ est) ẏgo ꝑmãsit. De hac beda li. de gestis anglor. xiij. di. q̃ fuit filia anne regis orientaliũ anglor. xpanissimi. Et prio quidẽ vxor godeberti principis au-

straliū giruiorū fuit: cū quo in ỹginitate pseue rauit. Quo mortuo coacta p patrē cefori regē maritū accepit: t hūc ad tantā pudicitiā incita uit: vt. xx. annis secū in cōiugio manēs: illiba ta custodiret. A quo tādē patre defuncto obti nuit: vt absoluta a cōnubio monasteriū ingre deret. Siccz i cenobi oỹginū vbis coludi sub obediētia elbe abbatisse amice regis a sctō pil frido epo sacrū velamē accepit: t ibidē anno in tegro deo seruiēs māsit: deide ꝓpter sctitatis ei⁹ famā electa est abbatissa in regione elgo in ꝓuincia oriētaliū anglorū: q est insula paludib⁹ circūdata: vbi mira sctitate ꝓpollēs mōasteriū sibi cōmissuz strenue gubernabat. Et post ānos vij. grauissimo percussa morbo ad extrema de uenies: qeuit in pace feliciter. ix. kal'. iulij. Cui soror ipius sexburch successit i regimine abba tie. ¶ Post annos xo. xvi. cū corp⁹ sctē ỹginis in loculo ligneo subterraneo iaceret: t multis ỹru tib⁹ t signis clareret: ipmcz sororipius abba tissa in tumulo marmoreo leuare decreuisset: misit nūcios cū nauī ad aliā insulā p marmori bus apportādis: q in ipo loco arcā ad mensurā corpis ei⁹ diuinit⁹ excisaz: t vbi caput iacere de buisset: aliquātulū cōcauā inuenerūt: quā ad mo nasteriū deferētes corp⁹ in ipa eā sibi: vt dictū est cōuenīēte collocarūt: qō oīno incorruptū mi roczfragrans odore reptū est. Vuln⁹ etiā qō ei in vltima ei⁹ egritudīe p apostemaris icisiōe fa ctū fuerat: cū q adhuc apro decesserat: solidatū inuenerūt oīa signū icisionis puissima cicatri ce. Et cū sctū corp⁹ in nouo sepulchro recōde ret: audita est vox ex ipo cadauere dicens. Sit glia noī dñi. Tactu xo tā ipius corpis q prio ris loculi ac vestiū suarū multi egri a diuersis languoribus sanati sunt.

¶ De sancta maria de cegnies Cap. cxliij.

Maria de cegnies cui⁹ vitā scribit iacob⁹ de vitriaco ozta villa niuella erat⁹ leodij mediocri bus parētib⁹ diuitib⁹ attamē: oīa p xpi amore ab ānis puerilib⁹ cōtēpsit: t deo sui re solicite curauit. Que ānoz. xij. cuidā iohāni ly inuita a parētib⁹ in ꝓiugiū tradita est: t secū cohabitās tā asprima pnia se macerauit: q sue sctitatis exēplo virū: vt optabat ad castitatē in duxit: t ad villā q dr villēbroth ipa vna secū se pius adibat: ibiczābo cōiuges leprosis ministe riū exhibebāt. Tādē viri instārib⁹ pcib⁹ obten ta licētia: xpo feruētī⁹ fuire cepit: t ad suivotū nocres insomnes in orone ducere: ieiunijs t di sciplinis carnē affligere: t vilib⁹ induta incede re: ac eccl'ias frequētare. Cū aūt i die pasceue a sacerdote monerēt: vt lachrymarū inundātiā aliquātulū cohiberet: orauit maria p pbytero: qui eodē die celebrās tāto lachrymarū ibre p fundit: vt etiā altaris pallia irrigaret. ¶ Pnia xo ipius admirabilis extitit: adeo vt continuo triēnio ab exaltatiōe sancte crucis vsqz ad pa scha in pane t aqua quotidie ieiunaret: t inde nil attenuata: nec etiā ex hoc opera manuū in termitteret. Cui sepius angeli apparebant: eāqz diuinis colloquijs refouebant: pcipue tamē eius angelus ad sui custodiā dat⁹ ei quasi quo tidie assistebat: cui dei ancilla: vt suo abbati in oībus obediens erat. Aliqñ etiā a iohāne euā gelista existēs in mēsa celestibus lapidus refe cta est. Aliqñ. xxxv. diebus sine vllo cibo in silē tio pdurauit. Reuelationib⁹ aūt celestibus cre bro consolabat. ¶ Per annos singulos eccle siam genitricis dei de cegnies visitabat: t fine vl la esca vadens t rediens triduanū iter agebat. Angelicz duo ipam a dextris t a sinistris in ipa via continue dirigebant: eāqz ab omni periculo caloze t pluuia ꝓtegebant. Plerūqz em imbre cadente vestibus oīno siccis incedebat. ¶ De mones aūt suis orationib⁹ mira virtute compe scuit. Quoscunqz etiā ꝓtruncūqz male disposi tos se visitantes suis sermonib⁹ ad penitentiā ꝓuocauit. Quacūqz tribulatione depressos ad summā patiētiā iduxit. Frequēter puer iesus dum sacra leuaret hostia in manibus sacerdo tis ei apparuit. Plerunqz gloriosa virgo eidē se reuelauit. Plerunqz t ei deuor⁹ iohānes euāge lista eidē astitit qui aliqñ in specie aquile alis collum cōplexans rostrū in pectore figens in undantia lachrymarū ipsam repente repleuit. ¶ Denicz frequentiā hominū ad se cōcurrētiū fugiens ex niuella discessit. Et reuelatione di uina locum sancti nicolai de cegnies sibi visum ad quietē elegit: vbi sanct⁹ cōfessor loci patro nus sibi apparuit: ipamcz noctu clausis ianuis in ecclesiā intromisit. Ibi quocz sanctitate re pleta t virtutū opibus insigniter gloriosa vsqz ad finē vite permansit. Obitum aūt suū per. vi. annos ante prescivit t aliquib⁹ predixit: die b⁹ liij. ante sui exitū cōmunione sacra sola refecta fine alio cibo perdurauit. In cui⁹ vltima t lon ga egritudine consueram semper vitā t absti nentiā seruauit: t nunqz a solevtpote filia lucis oculos aduertit: multas quoqz in ipsa infirmi tate reuelationes diuinas habuit: ex quibus ali qua reuelauit. Cui languēti angeli assistebāt: t eā diuinis allocutionibus cōfortabāt. Sed dñ extremā vnctionē reciperet: xps cum apostolis eidē aduenit t crucē ad pedes ei⁹ affixit. Pe trus quoqz claues celestis regni eidē referan di visibiliter ostendit. Quā cū ad extrema ten dentē tolosanus epus visitasset: vidit illā in aera a dei genitrice leuari t ab angelis obuiātibus comitari. Siccz sanctitate consumata xpo dño ei in vltimis apparente eiusqz spūs assumente die dñico in vigilia iohannis baptiste hora diei ix. obdormiuit in pace. Anno gratie. M. ccxiij. ix. kalē. iulij. Sepultaqz iacet cegnies in eccle sia sancti nicolai miraculis flagrans.

¶ De sancto Johāne presbytero. Cap. cxliiij.

Iohannes presbyter ⁊ martyr rome sub iuliano cesare apostata passus est. Quem cū impius imperator xp̄m publice predicātem fama referēte cōperisset ip̄m teneri: et inauditū in via salariam veterēq; adduci precepit: vbi si non adorasset simulachrum solis ante ip̄m idolū decollari mandauit. Qui illud tractus cū adorare cōtemneret iuxta sententiā principis capite cesus est. kalendas iunij. vt in martyrologio adonis habef.

¶ De sancto Felice p̄sbytero ⁊ mar. Cap. cxlv.

Elix presbyter a martyr in tuscia ciuitate vernia sub turtio preside passus est tēpore valeriani. Qui cum xp̄m confiteref ⁊ idolorum abominādasacrificia execraref: necnon xp̄ianos docens ad martyrium singulos hortaretur. Turtius a valeriano imperatore ad ip̄am ciuitatem missus tenuit felicē presbyterū. Cuius os iam diu lapidib⁹ cōtondi fecit: donec spiritus emitteret. Cuius corpus hyreneus diaconus iuxta muros ciuitatis furtū sepeliuit. ix. kalen. iulij.

¶ Explicit liber quintus.

Incipit prologus sexti libri.

Ext⁹ liber huius catalogi cum alijs quattuor sequentibus vsq; ad vndecimū exclusiue: continet gesta et passiones sanctorū quorū festiuitates euenīūt: infra tp̄s in quo representat ecclesia ex ip̄ius diuine sponse ⁊ verbi dei cōiugio filiorū multiplicationē ⁊ propagationē: qō tp̄s fuit a prime ecclesie fundatione facta per apostolos ⁊ durauit vsq; ad finē seculi. Hoc aūt tp̄us ecclesia representat ab octaua corpis xp̄i que plurumq; cōtingit circa festū natiuitatis sancti iohannis baptiste vsq; ad aduentū dñi. Horū aūt filiorū quidā fuerūt ip̄ius ecclesie fundatores vt apostoli: quidam edificatores: vt doctores: quidā conseruatores: vt confessores: quidā defensores vt martyres: quidam augmentatores: vt virgines: idcirco tēpus ipsum in quinq; partes: ⁊ per cōsequens in. v. libros diuisum est.

¶ Nam in hoc. vi. libro mystice figurātur filij ecclesie fundatores: scz apostoli a natiuitate vt delicz iohānis baptiste vsq; ad kalen. augusti. Et hoc sub figura regū israel ⁊ iuda: quoz libri tunc legunf: p quos apostoli designanf: q̄ principes populoz facti ⁊ a deo principes sup̄ oēm terrā p̄stituti: cū xp̄o quoq; in. xij. sedib⁹ in die iudicij cōsessuri eidē regi regū cōregnare credunf. Nā ⁊ matheus euāgelista in generatiōe xp̄i. xvi. reges enumerat a dauid vsq; ad iechonia: a quibus xp̄s est p carnē ꝓpagatus: ligurfi cātes. xij. apostolos: quoz duo euangeliste fuerunt: ⁊ alios duos euāgelistas necnō paulum ⁊ barnabā doctores gentiū: a quibus dei filius p euangeliū quo ad mūdi noticiā quodammodo est regeneratus. ¶ In septimo libro figurātur ecclesie cōstructores: scilz doctores a kalē. augusti vsq; ad kalen. septēbris sub figura sapiētissimi salomonis: cuius tunc libri legunf: cuiusq; vices in eccl'ia gerūt doctores scti diuina sapiētia repleti: et quib⁹tā in grecoz q̄ latinorū eccl'ia q̄ttuor p̄ncipaliores exīstūt: p q̄ttuor libros sapiētie designati. ¶ In octauo libro figuranf eccl'ie cōseruatores: videlz confessores p totū mēsem septēbris. Et hoc sub figura sanctoz Job: Tobie: Iudith ⁊ Hester: quoz gesta tūc recolunf: cōfessionē ⁊ patientiā confessorū denotātia: q̄ in tribulatione positi mūdū carnē ⁊ diabolū triūpharūt. ¶ In nono libro figurātur eccl'ie defensores. i. martyres p totū mēsez octobris: sub typo scrōz machabeoz: quoz tūc libri ponunf: q̄ vti scti martyres ꝓ fide fic ⁊ illi ꝓ dei lege vsq; ad effusionē sanguinis viriliter decertarūt. ¶ In decimo libro figuranf eccl'ie augmētatores: scz vgines p totū mēsem nouēbris vsq; ad aduētū: ⁊ hoc sub figura ꝓphetarū quoz tunc vaticinia recolunf: q̄ vt plurimi spreto carnali cōiugio mētis et corpis integritate dño seruiētes aduentū xp̄i ⁊ futura tpa p spm̄ predixerūt. ¶ Dic ergo sextus liber cōtinet gesta sanctoz illoz: quoz festa occurrūt infra tp̄s in quo rep̄sentanf eccl'ie fundatores: q̄ fuerunt apostoli: qui eccl'iam ip̄am nedū p̄ncipali verbi dei predicatione: sed etiā sui sanguinis effusione fundarūt: quod tēpus ecclesia rep̄sentat ab octaua corpis xp̄i siue a natiuitatis festo sancti iohannis baptiste vsq; ad kalen. augusti. Et hi vt dictum est sub figura regū israel: quorum tunc libri legunf. Ad huius ergo tēporis festa pertractanda veniendū est. ¶ Et quia hoc tempore libri regum legūtur: merito festis sanctorum temporis gesta illorū sanctorū regum premittētur: quorū dies obitus certi nullo loco reperiunf: videlz ezechie ⁊ iosie. Soli eīm hi duo cum tertio dauid prophetā sancto ex omnibus regibus israel. Ecclesiastici. xlviij. ⁊. xlix. inter patres sanctos illius temporis sancti nominātur. Sed de dauid suo certo die festo suo loco tractatuz fuit: videlz. iiij. kalen. ianuarij. Ideo de ezechia et iosia dicendum est.

Incipit liber sextus a natiuitate sancti Johannis baptiste vsq; ad kalendas augusti.

De sancto Ezechia rege. Cap. i.

Ezechias rex iuda filius achaz: cum esset annorum. xv. patre defuncto in regno successit: & regnauit in hierusalē annis. xxix. Nomen matris eius abiez de hierusalē filia zacharie posthumi zacharie sacerdotis a ioa rege lapidati. Hic primo anno & primo mēse regni sui cōuocatis sacerdotib⁹ et leuitis aperuit templum dñi: quod pater rex achaz ob fauorem regis assyriorum clauserat: & vasa dei reparauit: ac restituit sacrificia intermissa: ipse etiā consilio sacerdotum fecit pascha secundo mense: q; non potuit populus primo mense conuenire in hierusalē: nec sacerdotes purificati erant. Tantaq; fuit multitudo: ꝙ multi non purificati comederunt pascha: & tanta fuit copia victimarū ꝙ in multis leuite supplenerunt officium sacerdotum. Dissipauit etiam rex ezechias excelsa: statuas cōtriuit: & lucos succidit: & confregit serpētem eneū quem fecit moyses: cui vsq; tēpus illud offerebant incensum filij israel. Recessit quoq; a rege assyriorum: ne seruiret ei: percussitq; philisteos vsq; gazam: & omnes terminos eoz tam predia ꝙ ciuitates. Anno aūt. xiiij. regni eius ascendit sennacherib rex assyriorum in terrā iuda: & cepit ciuitates munitas: & misit rabsacē ad obsidendum hierusalē: & castrametatus est cū exercitu innumerabili iuxta aqueductū piscine superioris: & abstulerūt ciuib⁹ aquā exterioris piscine. Et cumvocasset regem ad colloquiū: noluit exire: sed misit ad eum eliachim pontificem: & sobnā scribam: & ioachim a commentariis: & loquebaf ad eos rabsaces hebraice in viribus ppli verba cōminatoria multa. Post hec venit sennacherib personaliter ad obsidionem hierusalē. Misit etiā sennacherib litteras terribiles & cōminatione plenas ad ezechiam dicēs ꝙ deus israel non posset liberare eum de manu sua. Cunq; oraſſet rex in templo domini misit ad illum esaias ppheta hortans vt in dño confideret: eo ꝙ deus israel saluare decreuisset hierusalem de manu assyrioz. Et ecce nocte sequēti angelus domini percussit in castris assyrioz. clxxxv. milia: caput etiā & barbam regis rasit in ignominiā. Quo perterrit⁹ sennacherib cū decem viris tm̄ fugit: & redūt in niniuē. Indeq; occisus est a filijs suis in tēplo dei sui. Ezechias aūt ppter hāc victoriā elatus gratias deo ficut debuit nō egit: vnde & morbo percussus a do

mino vsq; ad mortē egrotauit. Cunq; humiliatus fuisset: eo q; heredem nō haberet confortatus a domino per ysaiam prophetā. xv. annoz vite spatium accepit: in cuius signuz iuxta qō ezechias petijt sol per. x. lineas quas tantū descenderat ad orientē regressus perficiēdo cursum iteratum diē tñi augmentauit: ita q; dies illa que. x. horis iam elapsis ad occasum vergebat. x. horis prolongata. xxij. horarum extitit. Tunc de consilio ysaie cataplasmatum extulcus apostematis regis de massa ficuum: z sanatus repētē die. iij. in templo dño gratias egit: et cāticum Ego dixi. decantauit. ¶ In tempore illo misit merodach rex babylonis per nuncios litteras z munera ad ezechiā. Nā chaldei qui vigebāt in astronomia nō valēres inuenire cām: quare dies pene in duplū ptensa fuerat: cū audissent q; pro rege iuda signū factū fuisset: miserūt ad eū: vt scisciterēf rei veritatē: preterea q; solē adorabant voluerūt honorare honinem: quē deus ipsorum honorauerat. Quare elatus ezechias ostēdit eis: oīa que erāt in tēplo dñi z in omni potestate sua. Sed q; hec ostendere gentilibus nephas erat: ab ysaia ppheta redargutus est ppherante ei translationē ostensorū vasorū propter hoc in babylonē fiendā. Et dormiuit ezechias cū patribus suis z sepultus est in sepulchro patrū suorū in hierusalem. Hec ex iij. libro reg. x. ij. paralipomeon: z ex dictis iosephi atq; ex hystoria scholastica.

¶ De sancto Josia rege. Cap. ij.

IOsias rex iuda filius amon cum esset annorū viij. patri in regno successit a populo exaltatus: z. xxxij. annis regnauit: z ambulauit per oēs vias dauid patris sui: non declinās ad dexterā neq; ad sinistrā. Anno autem. viij. regni sui z etatis sue. xij. pietatē in se z iusticiā mirabiliter demonstrauit. Nam populū ab idolatria reuocauit: z opera praua velut senior emendauit. Omnē regni sui ciuitatem z prouinciam a cultu idolorum purgauit: ita vt nullū idolatrie vestigiuz supereſſet. Scrutabatur etiā domos ne quid latenter remaneret suspectū: z in vnaquaq; causa iusticiā coluit tanq; aīe sue medicinam. Misit quoq; in totam regni sui prouinciam: vt deferrent ad reparationez templi munera vnusquisq; pro sua voluntate: z facta est reparatio templi. Hoc tempore helchias pōtifex aperiens arcā domini: inuenit librum deutero nomij ibidem a moyse repositum: qui multo latuerat tempore: quē cum sibi missum iosias legisset: audiēs maledictiones scriptas in trāsgressores legis; z metuens valde imminere captiuitatē diebus suis: audiuit responsum a domino per oldā prophetissam: q; mala illa deferri debuerant: nec fieri in diebus suis. His auditis rex misit in omnē prouinciā z congregauit omnē populū iudeorū in hierusalem: z fecit legi cunctis audientibus verba legis et cōpulit oēs sacramēta prestare vt legē dñi per oīa custodirent. In hierusalē quoq; pase solēnissimū celebrauit: z ad ipm omnē populū cōgregauit. Anno autē vltimo vite iosie nechao rex egypti aggressus adremon regem assyriorum voluit transitum facere per iudeam: sed iosias eidem transitū denegauit: z cū rege adremon cui cōferat? erat: regi egypti occurrit: initoq; certamine cū forte iosias transiret ad curru in currū qui sequebaf eū more regio: occisus ē a sagittarijs in cāpo maggedō. Planxit eū incōsolabiliter adremon cū omni exercitu suo. Traditur etiā: q; fons z arbor qui iuxta locū erant: vbi iosias interfect? est: aruerūt: z planxit eū omnis israel z iuda corpusq; eius euectū in hierusalē sepelierūt cum patribus suis. hec vt supra.

¶ De natiuitate sancti Johānis baptiste. La. iij.

NAtiuitas sancti iohannis baptiste ab ecclesia celebraf. viij. kalen. iulij: quo tēpore dies incipiūt decrescere: vt ex hoc prefiguretur: qō ait iohannes. illum oportet crescere: me aūt minui. Hoc aūt significatū ē: vt̄ dicit augustinus in xpi z iohānis ortibus et in eorū mortibus. In eorū ortibus: q; in natiuitate xpi dies incipiunt crescere: z in natiuitate iohannis decrescere. In eorū mortibus: quia corpus xpi in cruce est exaltatū: corpus iohannis capite diminutū. Hec aūt natiuitas ab angelo hoc modo prenūciata fuit. Dauid em̄ rex: vt in hysto. scho. dicit. xxiij. summos sacerdotes cōstituit: quorū tamen vnus maior erat qui summus sacerdos dicebatur. Statuit autem xvi. de eleazar: et. viij. de ithamar: et p̄m sortem dedit vni cuiq; hebdomadā vicis sue. Abias aūt. viij. hebdomadā habuit de cuius genere zacharias fuit. Erāt autem ipe z helisabeth vxor eius senes absq; liberis. Cum ergo zacharias in ordine vicis sue tēplū dñi vt incensum poneret ingressus esset: z multitudo populi foris expectaret: apparuit ei gabriel angel?. Et cum in eius visione turbaretur ipm cōfortauit: annunciauitq; illi se filium habiturū qui iohānes vocaretur: et sanctus ex vtero matris existens ante dominū in spiritu z virtute helie precederet. Et vocatur Johannes helias. Ratione situs quia ambo in deserto. Ratione victus q; ambo in victu parci. Ratione cultus q; ambo vestitu inculti. Ratione officij: q; ambo pre

curſores: ſed helias precurſor iudicis iſte ſalua-
toris. Ratiõe zeli: qz vtriuſq; verbũ quaſi fa-
cula ardebat: zacharias autẽ conſiderans ſui ſe
necturẽ ⁊ vxoris ſterilitatẽ ac promiſſi magni-
tudinẽ dubitare cepit ⁊ more iudeorũ ab ange
lo ſignũ queſiuit: qui ipm ꝓpter incredulitatez
plaga taciturnitatis percuſſit. Et hoc factũ eſt
quadruplici ratiõe. Primo ꝑm bedã: qm̃ diſcre
dendo locutus eſt: ideo ſilentio plectit: vt tacẽ
do credere diſcat. Secũdo vt maius miraculũ
in natiuitate filij appareret. Cũ em̃ nato puero
patri loquela reddit miraculũ miraculo cumu-
latur. Tertio qm̃ vox naſcebat ⁊ legi filẽtiũ im
ponebat: ideo congruũ fuit vt vocẽ pater amit
teret. Quarto qm̃ ipe a dño ſignũ petijt ⁊ ipam
taciturnitatẽ in ſignũ accepit. Cum autẽ zacha
rias ad populũ exiſſet: ⁊ eum mutũ effectũ vi-
derent cognouerũt ipo innuente ꝙ viſionẽ vi-
diſſet. Cõpleta ẏo ſeptimana officij ſui abijt in
domũ ſuã ⁊ cõcepit helizabeth ⁊ ſe. v. menſib⁹
occultauit: qz ꝑm ambro. part⁹ ſui erubeſcebat
etatẽ: ne in ſenectute vacaſſe libidini videret: ⁊ tamẽ gaudebat ſterilitatis carere opprobrio:
qz opprobrium erat mulieribus nõ habere pre
miũ nuptiarũ ꝓpter quod nuptie celebrant.
Menſe aũt. vi. maria que dñm iam cõceperat:
virgo fecũda cognate cõgaudens: venit ad he
lizabeth. Et cũ ea ſaluraſſet beatus iohãnes ia
ſpũſancto repletus ſenſit dei filiũ ad ſe venire:
⁊ pre gaudio in vtero matris exultauit: ⁊ motu
ſalutauit quẽ voce nõ potuit. Beata aũt virgo
apd̃ cognatã trib⁹ menſib⁹ mãſit: natũq; puerũ
iohannẽ de terra leuauit: ⁊ quaſi mozem gerule
officioſiſſime pegit. ¶ Et notandũ ꝑm ambro.
ꝙ laus iohannis baptiſte in. vi. cõprehendit. ſ.
ex parẽtibus: miraculis: moribꝫ: munere: ⁊ pre
dicatione: atq; ortus ſolẽnitate. Laus autẽ pa-
rentũ ꝑm ambro. ex. v. manifeſtatur: ait em̃ ſic.
Plena laudatio quã genus in moribus: mores
in equitate: officiũ in ſacerdotio: factũ in man-
datis: iudiciũ in iuſtificationib⁹ cõprehendit.
¶ Scõo laus ei⁹ apparet ex miraculis. Quoꝝ
quedã fuerũt ante eius cõceptionẽ in vtero. ſ.
angelica nũciatio: nois impoſitio: ⁊ loquele pa
tris amiſſio. Quedã quãtũ ad eius cõceptionẽ
in vtero. ſ. ꝑter naturalis cõceptio: eius in vte
ro ſanctificatio: ⁊ ꝓphetalis doni repletio. De
his plenius dicef in cõceptione ſancti iohãnis
baptiſte. viij. id. octobris. Quedã ẽrum ad ei⁹
natiuitatẽ ex vtero. ſ. vtriuſq; parẽtis ſpũs ꝓ-
pheralis adeptio. Nam ⁊ mater nomẽ ſciuit qõ
nõ didicerat a marito: ⁊ pater canticum edidit
edoct⁹ a ſpũſancto. Loquele patris reſeratio:
qz mox vt filij nomẽ ſcripſit: apertũ eſt ilico os
eius ⁊ lingua ei⁹ ⁊c. Et ſpũſancti repletio: qz
zacharias pater eius repler⁹ eſt ſpũſancto. Am
broſius. Reſpice iohannẽ ẽtravis eſt in eius vo
cabulo. Cui⁹ nũcupatio redit muto vocẽ: patri
pietatẽ: populo ſacerdotẽ ⁊c. Tertio ex moribꝫ
qz ſanctiſſime vite fuit. Cuius quidẽ ſanctitas
colligit ex .x. noibus quibus nuncupat. Nomi-
nat em̃ iohãnes: ꝓpheta: amicus ſponſi: lucer-
na: angelus: vox: helias: baptiſta ſaluatoris: ꝓ-
co iudicis: ⁊ ꝓcurſor regis. In iohãne deſigna
tur prerogatiua perfectionis: qz iohannes dñi
gratia interpretat. In ꝓpheta prerogatiua co
gnitiõis. In amico ſponſi ꝓrogatiua dilectiõis
In lucerna ardẽte ꝓrogatiua ſcitatis. In an-
gelo ꝓrogatiua ẏginitatis. In voce ꝓrogatiua
feruoris. In baptiſta ꝓrogatiua mirabilis ho-
noris. In ꝓcone ꝓrogatiua ꝓdicatiõis. In pre
curſore prerogatiua ꝓparatiõis. Aũ merito ei⁹
ſcitas habet teſtimoniũ: a ſupcelestib⁹: a cele
ſtibus: et a ſubcelestibus. A ſupceleſtib⁹. i. ab
ſpa trinitate. Et prio a patre qz vocat eũ ange-
lũ. Mal'. iij. Ecce ego mitto ãgelũ meũ ⁊c. Nã ⁊
officiũ angeloꝝ exercuit dñm nũciando: dicẽs.
Ecce agn⁹ dei ⁊c. Scõo a filio: ficut pater mar
thei. x. vbi xps eũ cõmendat dicens. Inter na-
tos mulieꝝ nõ ſurrexit maior iohãne baptiſta.
Tertio a ſpirituſctõ: cuz p hos patris ſui dixit
Luc. i. Tu puer ꝓpheta altiſſimi vocaberis ⁊c.
Itẽ hz teſtimoniũ a celeſtib⁹: id ẽ angelis: ſicut
luc. i. vbi eũ angel⁹ multipliciter cõmẽdat oſtẽ
dens: quãte ſit dignitatis quoad deum: qz erit
em̃ magnus coram dño: quante ſanctitatis quo
ad ſeipm: qz vinũ ⁊ ſicerã nõ bibet ⁊ ſpũſancto
replebit ⁊c. quante vtilitatis quoad ꝓximũ: qz
multos filioꝝ iſrael cõuerret ⁊c. Itẽ a ſubcele
ſtibus. i. ab hoibus: ſicut a patre ſuo ⁊ vicinis q̃
dicebant: quis putas puer iſte erit? ¶ Quarto
laus ei⁹ cõprehendit ex munere. habuit em̃ mu
nus in vteri ingreſſu: in vteri egreſſu: in mũdi
ꝓgreſſu: ⁊ in mũdi diſceſſu. In vteri ingreſſu:
habuit triplex mirabile munus gratie. Primo
qua ſanctificat⁹ fuit: hiere. i. Anteq̃ exires de
ventre ſanctificaui te. ¶ Scõo qua ꝓphetare
meruit. Nã in vtero matris exultãs deũ adeſſe
cognouit: vñ dicit chryſoſtom⁹ ꝙ vbi beata vir
go helyſabeth ſalutauit: ſermo ꝓcedẽs de vtero
in quo habitabat dñs: et per aures helyſabeth
ingreſſus ad iohannẽ deſcẽdit: ⁊ ipm in ꝓphe
tã inunxit. Tertio qua ſuis meritis matri pro-
pheticũ ſpiritũ obtinuit. Vnde ꝑm chryſoſtomũ.
os illius in verbo cõfeſſiõis aperuit: vt cui⁹ nõ
viderat perſonã: cognoſceret dignitatẽ dicẽs.
vnde hoc mihi: vt veniat mater dñi mei ad me.
¶ In vteri egreſſu habuit triplex munus. Qm̃
ortus fuit miraculoſus. ſanctus: et iocundus.
Qz miraculoſus: excludit defectus imporẽtie.
Qz ſcrũs: reat⁹ culpe. Qz iocũdus: lamentũ mi
ſerie. ¶ In mundi progreſſu: habuit ſimiliter
multiplex munus. Qm̃ habuit perfectionẽ om
nium ſanctorum. Nam prophera fuit quando
dixit: qui poſt me venturus eſt ⁊c. Pluſq̃ pro-
pheta: qm̃ ipſum digito demonſtrauit. Apo-
ſtolus: quia a deo fuit miſſus. Nam grece apo-
ſtoli latine dicuntur miſſi: vnde fuit homo miſ-

sus a deo ⁊c. Martyr: quia pro iusticia mortem sustinuit. Cōfessor: quia cōfessus est ⁊ nō negauit. Virgo: quia puritatē angelicam habuit: vñ ⁊ angelus appellat: vt dictū est. ¶ In mūdi vo recessu habuit triplex munus. Quia efficitur martyr inuictus: tunc etiā palmā martyrij adeptus est. Dirigit nūcius preciosus. Nā his qui erant in limbo nūcium attulit de redemptione ipsoꝝ. Et colit eius exitus gloriosus: eius etiā exitus solus ex oībus qui ad inferos descenderunt: ab ecclesia specialiter celebrat. ¶ Quito ex predicatione. Ipse nanq; predicauit primo feruēter: cū dixit. genimina viperarum ⁊c. Hic aūt feruor fuit inflāmatus charitate: quia erat lucerna ardens. Hiere. i. Posuit os meū vt gladium acutum. Informatus veritate: quia erat lucerna lucens. Joh. iij. Vos misistis ad iohannem: ⁊ ille testimoniū perhibuit veritatis. Directus discretione ⁊ sciētia: vnde turbis ⁊ publicanis ⁊ militibus ꝑm quozūcūq; exigentiam propriā legem dedit. Firmus constantia: vnde tantū constanter predicauit: ꝙ ex hoc vitā amisit. Secūdo predicauit prudēter. Cuius prudētia in tribus consistit. Primo: quia vsus est cōminationibus: vt malos terreret dicens. Jam etiā securis ad radicem arboris posita est. Secundo ꝓmissionibus: vt bonos alliceret dicēs. penitentiā agite: appropinquabit etiā regnū celoꝝ. Tertio moderationib?: vt mediocres paulatim ad perfectionē attraheret: vnde turbis ⁊ publicanis ⁊ militib? leuia imponebat: vt postmodū maiora proueheret. Turbis: vt operibus misericordie insisterēt. Publicanis vt se ab alienozū appetitu abstinerēt. Militibus: vt neminē offenderēt: ⁊ suis stipendijs cōtenti essent. Tertio predicauit efficaciter: quoniā eius predicatione multi conuersi sunt. Predicauit enim verbo per assiduitatez doctrine: ⁊ exemplo per sanctitatē vite. ¶ Sexto laus eius recolitur ex ortus dignitate: quia preter xpm nullius hoīs natiuitas ab ecclesia celebrat: nisi sola beati iohannis baptiste. Celebrat autē eius ortus ꝑm magistrū guilelmū antisiodorēn. triplici rōne. Primo rōne sanctificationis invtero. Secūdo rōne dignitatis in officio. Ipse etiā tanq; lucifer venit: ⁊ nobis orientis solis gaudiū primus nūciauit. Tertio rōne iocunditatis in ortu suo. Nam angelus predixerat: ⁊ multi in natiuitate eius gaudebūt. Et ideo nos merito gaudere: ⁊ ortum eius colere debemus. ¶ Et notandū ꝙ iohannes euāgelista hac die migrauit ad dīm. Sed ecclesia festū eius in tertiū diē natiuitatis christi celebrandū instituit: nō quia euāgelista baptiste cesserit vti minor maiori: sed quia tūc eius ecclesia dedicata fuit: ⁊ quia ipm festū tūc congruētius celebrandū visuz extiterit: vt xps natus a ꝓthomartyre ⁊ apostolo ⁊ innocentib? sociaretur: ⁊ iohannis natiuitas in suo die deuotius coleretur.

¶ De sanctis Lucela virgine et Anceia martyribus. Cap. iiij.

Anceia virgo et anceias eius dñs temporalis rome martyrij passi sunt temporibus diocletiani. Hec romana origine ab āceia barbaroꝝ rege capta et in patriā suā adducta est. Quā dux barbar? violare vellet. audiēs ab ea ꝙ deū celi haberet sponsum eius desi orationis vtroꝝ: extimuit: ⁊ reuerenter ipsam tractans: in solitaria domo reposuit: ancillis alijs ei ad ministerij deputatis: q̄ die noctuq; ieiunijs ⁊ orationib? intenta erat. Cuius etiā precibus idem rex pluries de suis hostibus triumphauit: vnde ⁊ eius sanctitatis exemplo ad christū cōuersus virginem manumisit. Dū autē illa repatriare vellet: reuelatiōe diuina ꝑmonita: anceias dei, pudentia deserto regno virginē vsq; romā secutus est: vbi ambo ipsi ꝓ nois christi cōfessione detēti gladio martyrium impleuerunt. viij. kalen. iulij.

¶ De inuentione corporis sancti Marci euangeliste. Cap. v.

Inuētio corporis sci marci facta fuit i ciuitate venetiarū tēpore ordelaphi faletri ducis venetoꝝ. Cum enim sacrū corpus beati euāgeliste ab alexādria venetias translatum: ⁊ in basilica eius nomini cōstructa depositū esset: vt dictum est supra ꝑdie. kalen. februarij contigit: vt post multoꝝ decursus temporuz: vbi sanctū corpus quiesceret: innouatis etatibus nesciret. Et cū post diligentē inquisitionem: nemo tūc viuēs huius rei cōscius inueniretur: toti vbi venetiarū ieiunij triduanum indicit. Quartoq; die vniuersus clerus et populus ad eius ecclesiā cōgreganf: in q̄ letanijs perfectis ꝓcessione dispositā: orationibus ⁊ lachrymis ꝓfusis: dei misericordia implorat: vt ei sanctū corpus reuelare dignet. Tunc scissis marmorib? colūne circūpositis: arca q̄ inferius claudebat: corpus quoq; concludens erupit: ⁊ conspectu omniū per seipam mirabiliter exiluit: ficq; beati marci corpus cunctis innotuit: quod a duce ⁊ clero ⁊ populo cum gaudio reuisum: ⁊ inde leuatum: ac honorifice condecenti tumulo in alio loco in ipsa ecclesia locatum est. Ad cuius tumbam miracula diuinitus creberrime fiunt: vbi et infirmi curantur: et demones effugantur. Facta est aūt inuentio siue ostensio huius corporis. vij. kalen. iulij.

¶De sancto Sosipatre discipulo: Cap.vi.

SOsipater discipul⁹ beati pauli apostoli fuit: et vt abbas dorotheus scribit episcop⁹ iconij: atq; vnus ex septuaginta duobus discipulis christi. Sed origenes ipm thessalonicen. ecclesie episcopū fuisse ponit traditione maiorū. Qui beato paulo apostolo multo tempore adherens: demum ab eodem pontifex constitutus: officium predicationis fideliter adimpleuit: et apud beroam obdormiuit. vij. kalen. iulij.

¶De sancto Prospero episcopo et confessore. Cap. vij.

PRosper episcopus aquitanic⁹ oppido lemouicen. oriūdus fuit. Qui iā clericus existens oibus p christo paupib⁹ erogatis de ciuitate sua egressus pegrinationis gra romā adijt: et leoni primo pape dudum adhesit. Et cum eodē pariter multas epistolas ad diuersas ecclesias conscripsit: in quibus errores eutycetis et nestorij tūc maxime pullulātes mirabiliter confutauit. Fuit esm omniū liberaliū artiū dogmate peritus: et tā diuine q̄ humane philosophie studio plenius imbutus. Peregrinationē autem sua peracta dū repatriare vellet: leo papa per visuz diuinitus admonetur: vt prosperum in rhegynū episcopuz ordinare debeat successuruz ipsius vrbis presulī: post dies modicos morituro. Quod dū p̄sper didicisset: diutiusq; pastoralē curā recusaret: tandē summo pontifici humiliter obediuit: ipmq; leo papa in episcopum consecrauit: et rhegynen. ecclesie destinauit. Et dum sanctus eidē ciuitati iam p̄esset: episcopus qui tūc erat humanis exemptus est. Cū aūt populus p eligendo epō solicitaret: presbytero cuidā seniori et sanctissimo omnia que rome gesta fuerāt diuinit⁹ reuelauit: et quia iam prosper sibi a deo esset datus: et a leone pōtifice cōsecratus. Quā visionē cum clerus et populus didicissent: leti oēs sancto episcopo vnanimiter occurrūt: et in pastorē suuz gratanter susciptūt. Qui gregem dominicum verbo et exemplo solicite pauit: et in sanctitate vite perfectus in pace quieuit. vij. kalē. iulij: anno domini. cccclxv. tempore hilarij pape: et martiani imperatoris. Sepultusq; fuit in basilica sancti apollinaris: quā iuxta eādem vrbem construxerat: vbi et quieuit vsq; ad tēpus iohānis pape. vi. qui sedere cepit āno dñi. ccccccci. regnante alipradō christiano rege lōgobardoruz. Quo tēpore thomas rhegynus episcopus ab ipso sancto per visum admonitus ecclesiam ingentē sibi intra ciuitatē edificauit: et corpus ipsius suauissimo fragrans odore illuc transtulit. viij. kalē. decembris: vbi et ad presens iacet miraculis prepollēs. ¶Hic sanctus vir fmone scholasticus et assertione veridicus multa opuscula condidit: nostre fidei veritatē redolētia. Nam chronicā beati hieronymi a tēpore valentis imperatoris vsq; ad finē tēporis secūdi theodosij prosecutus est. Chronicā etiā a cōditōe primi hominis iuxta diuinarū scripturarum fidem vsq; ad mortē valentiani augusti: et captā a gerserico vrbem composuisse fertur. Librum aduersus opuscula cassiani supposito nomine cudit. Epistole leonis pape aduersum eutycetem de natura christi et incarnatione ab hoc notate credunt. Liburz epigrammatū ex dictis augustini partim prosa partiz metro exarauit. Ad iulianum volumen de vita contemplatiua in tres libros digessit. Et alia plura compilauit.

¶De sancto Gallicano martyre. Cap. viij.

GAllicanus marty: apud alexandriam tēpore iuliani apostate passus ē. Hic esm sub constantino magno imperatore romani exercitus dux fuit. Cum aūt gens scytharuz datiā et thraciā occuparent: et gallicanus dux gētilis contra gentem predictā mitti deberet: constantiā constantini filiam sibi pro mercede laboris in vxorem petebat: quod etiā romani principes plurimū fieri postulabāt. Pater autē plurimū tristabatur scies filiā suā a beata agnete sanatā: vt dictum est supra in eius legēda. v. kalen. februarij. in virginitatis proposito positam facilius occidi posse q̄ ad cōsensum inclinari: virgo tamen de domino confidens patri suasit: vt eam sibi spondeat cumvictor redibit: verūtamē duas filias suas atticam et artemiā quas ex cōiuge defuncta susceperat ipe gallican⁹ secū manere permitteret: vt per eas mores et votum patris scire posset: et ipsa duos p̄positos suos germanos eunuchos iohannē et paulum sibi concederet: in specie quasi maioris firmitatis: rogās deum vt ipsum et filias ad christū conuerteret. Que omnia cū essent impleta gallican⁹ assumptis iohanne et paulo et copioso exercitu profiscitur: sed tamē a scytharū gente eius exercitus frangitur: et in vrbe thraciarum ab hostibus obsidetur. Cui iohānes et paulus dixerūt: vt votum deo celi faceret et proculdubio victor esset. Quod cum fecisset: statim iuuenis ferēs crucem sibi apparuit: et vt sumēs gladium se sequeretur: admonuit. Quem ille accipiens per media castra iuit: et ad regē vsq; deueniēs nullum occidēs solo timore precedētis vniuersos

hostes subiugauit: et romanis tributarios fecit. Duocz milites armati eidē apparētes: eū hincinde cōfirmabāt. Fact⁹ ergo xp̄ianus romā redijt: et aplox mox basilicas visitauit. Rogauit aūt augustū vt sibi īdulgeret: si filiā suā minime desponsaret: eo q decetero xp̄o continens viuere proposuisset. Quod dum constantino plurimū placuisset et due filie gallicani et constantiam virginē conuerse fuissent: secūcz in monasterio beate agnetis permanerēt. Ipe gallican⁹ ducatui cessit: et q̄ncz milia suox suorum manumisit: oīacz pauperibus tribuēs: xp̄o cū quibusdā seruis dei in paupertate seruiuit: multacz miracula faciebat: ita vt solo iussu demones ab obsessis corporibus effugaret. Hui⁹ sacre opinionis fama in toto orbe terrarū intātum excreuit: vt ab oriēte et occidente veniētes viderant virū ex patricio et consulē lauantē pedes pauperū: ponentē mensam: aquā manibus effundentē: languētibus solicite ministrantē: et cetera seruitutis officia exhibentē. Perseuerauit aūt gallicanus in sanctis huiusmodi pietatis operibus vsqz ad tēpora iuliani imperatoris: qui cū imperiū sublimatus xp̄ianos persequeref: misit ad ostiā ciuitatē: vbi gallicanus degebat: vt titulos fiscales domibus ab eo in subsidiū pauperū fabricatis imponeret. Sed cū oēs exactores illuc accedentes a demonio vexarenf: mandauit iulianus: vt aut dijs immolaret: aut exinde discederet. Tanto eī viro nō audebat mortē inferre. Ille igitur alexandriā perrexit: et per annū in heremo cum sanctis cōfessoribus habitauit. Deinde tentus a comite raucino cum sacrificare contemneret: transfixus in corpore gladio martyrij coronam percepit. vij. kalendas iulij: alexandriecz tumulatus iacet in ecclesia eius nomini fabricata.

¶ De sanctis Johanne et Paulo martyribus. Cap. ix.

Iohannes et paul⁹ martyres rome passi sūt sub imperatore apostata iuliano. Quorū prior prepositus: secūdus primicerius fuit constantie constantini filie virginis: vt superius dictū est in passione gallicani martyris. vij. kalē. iulij. Julianus ꝑo imperator captus cupiditate sacrilega auariciam suā euangelij testimonio colorabat. Nā facultates xp̄ianis auferens dicebat: q xp̄s in euāgelio docuerat: vt nisi qui renūciauerit omnib⁹ que possidet: nō potest xp̄i esse discipul⁹. Audiens autē: q iohānes et paulus ex opibus quas constantia virgo reliquerat: xp̄ianos pauperes sustentarent: mandauit eis: vt sicut constātino ita quocz et sibi adherere deberēt. Qui responderunt: q constantino et constanti imperatoribus vti xp̄ianis adheserant: eidēcz in palatio famulati fuerant. Juliano aūt vti apostate: et qui religionē plenā virtutibus reliquerat penitus obedire contēnebant. Ac imperator se clericatuz in ecclesia obtinuisse iactabat: sed cōfiderans vanum esse inertiā et ocium sectari: relicto clericatu militie animū dederat dijs sacrificando: quorū suffragijs ad imperij apicez peruenerat: vnde et iohanni et paulo. x. dierum inducias concedebat: vt si infra ipm terminū a xp̄i cultura non discederent: et militiā suam reassumere recusarent: coacti postmodū facerēt: quod sponte facere non curabant. Qui sancti dixerunt: vt iam. x. dies pretereriſſe existimās cōtinuo faceret: quod post. x. dies. facere minabatur. Quibus imperator asseruit: q eos post dictū terminū: non vt martyres: sed vt hostes publicos puniret. Tunc iohānes et paulus per totos. x. dies elemosynis insistebant: et omnia sua inopibus erogabāt. Decima autem die missus est ad eos terentianus campi ductor ab imperatore hora cenandi: qui ingressus inuenit eos orantes obtulitcz eis ex parte iuliani imperatoris auream statuūculam iouis: vt et thura incenderent: alioquin gladio simul perirēt. Qui cum se nullum alium dominū habere nisi xp̄m dicerent: hora tertia noctis transacta sicut illi indictum fuerat: vt sine strepitu punirenf: eos ambos decollauit intra domū ipsorū. Fecitcz fieri foueam: et eorū corpora in ipsa domo inuoluta reponi: faciens famam: q in exilium missi essent. Demones autē ex obsessis corporibus intra domum iohannis et pauli eiciebantur: cōfitentes sanctā passionem eorum. Post hec filius terentiani a demone rapitur: et intra ipam domum clamare cepit: q a sanctis martyribus vreretur. Quod videns terentianus: ad locū accedens: oransqz cum lachrymis peccatū suū confitetur: et filius eius mox a demone liberatur: ac vna cum patre conuersus ad xp̄m baptizatur: qui terentianus scripsit sanctorum martyrum passionem: qui passi sunt sexto kalendas iulij anno domini. cccl xiij.

¶ De sancto Vigilio epo et martyre. Cap. x.

Vigilius eps tridentinus et martyr natione romanus a puero xp̄ianus liberalibus studijs athenis edoctus: cum marentia matre nobili et cum filijs suis claudiano et maioriano ad ciuitatem tridentum deuenit: deo seruiens et miraculis clarens: vbi asterio tridentino episcopo defuncto: ipse a populo cum esset annorum. xx. quis

dudum renuēs in pontificem electus est. Qui omnem populū ciuitatis ⁊ diocesis tridentine adhuc maiori parte idolis deditum ad xp̄m cōuertit: predicationis gratia continue circuiēs partes illas: qui etiam de licentia episcoporū brixiēn. ⁊ veronēn. in eor diocesibus p̄dicans: multos ab idolorum cultu eripuit. Et fisinnū martyrium: ⁊ alexandrum martyres in predicatione socios ⁊ coadiutores habuit: de quibus supra in eorum passione actū est. iiij. kal'. iunij. Quorum etiā corpora apud ꝙallemānonis pro christo passorum tridentū transuecta sepeliuit: ⁊ ipsorū aīas celos ascendere cōspexit. Cū in vno solo eius cp̄atus loco in mōtanis sito: noīe rādena gentilitatis vestigia remansissent: ⁊ ip̄e cū miliano p̄sbytero ⁊ fratrib⁹ suis claudiano ⁊ maioriano xp̄m ibidē predicasset: ac etiā saturni idolū euertisset: trāsiēs fluuiū sarcha perquē benachus defluit: a rusticano vulgo ī eū furente insecutus: ac lapidib⁹ solus ip̄e obrupt⁹ est: socijs sine lesiōe dimissis: cui⁹ corpus ad ecclesiā suā delatū est: ac in eccl'ia martyrū gerualij ⁊ ꝓthasij: quā ip̄e edificauerat tumulatū: vocabulo ip̄ius eccl'ie in noīe scī vigilij mutato. In cuius sepultura ⁊ demones effugati sunt: ⁊ diuersis languoribus egri curati. Sed ⁊ brixienses quidā de eius collecto sanguine partem brixiā detulerunt in cuius virtute plurima fuerunt ostensa miracula. Claruit in ep̄atu annis xx. Imperantibus gratiano ⁊ valentiano: honorio ⁊ theodosio magno p̄ncipibus: ⁊ passus est. vi. kalen. iulij. Hic ad simplicitū quendam in laudē martyrū scripsit libr̄ū. Item epistolā eor gesta supplicia ⁊ funera suo tēpore apud barbaros continentē. Item ad iohannē chrysostomum epistolā p̄dictorū martyrū fisinnij martyrij ⁊ alexandri passionem explicantem.

¶De sancto vigilio alio epo ⁊ mar. Cap. xi.

Vigilius episcop⁹ antisiodorēn. passus est tpe cōstātini iunioris. Hic i ip̄o ep̄atu sedit annis. xxv. Edificauitq; de facultatib⁹ p̄priis ac dotauit ecclesiā dei genitricis extra muros in qua ⁊ cōuentū monachor ⁊ hospitale pauperum cōstituit. Qui ꝓpter suā sanctitatē inimicis iusticie odiosus effectus a baracone seneschallo regis francie: q̄ ebronio regi scī leodegarij occisori in regno successerat: in cocia filua ꝓpe cōpēdiū occisus est. vij. kal'. iulij. Cū aūt corpus eius ad suā eccl'iam veheret: ⁊ p senonas transitū habere cōtingeret: carceres ilico diuinit⁹ sunt reserati: vinculis quoq; ac cōpedib⁹ cōfractis oēs cōclusi ⁊ in ergastulis ibi iuxta detēti absoluti sunt: corpus sacrū vsq; antisiodor comitātes.

¶De sancto Vigilio papa ⁊ mar. Cap. xij.

Vigilius papa et martyr natione romanus ex patre iohanne consule romanorum filuerio pape in pontificatu romano successit: et sedit annos xvij. menses. vi. dies. xvi. Hic cum filuerij pape decessoris sui archidiaconus esset: et ad papatum ambiens theodore auguste fautor extitit: vt filuerius papa a belisario patricio de episcopatu electus in exilium mitteretur: vt supradictum est in passione filuerij. xij. kalendas iulij: vnde ⁊ suasu atq; auctoritate theodore ad papatū promotus est. Qui tamen post mortem filuerij de commisso penitē tiam egit: ⁊ martyrio passus feliciter terminauit. ¶Huius temporibus apud constantinopolim. v. synodus celebrat sub iustiniano p̄ncipe contra theodoram et omnes hereticos: qui beatissimam mariā tantum hominem ⁊ non deum genuisse affirmabant. In qua synodo catholice statutum est: vt beata maria semper virgo theotheca diceretur: id est mater dei et hominis saluatoris: vñ et ex hoc theodore exosus effectus: ab eadem quēadmodum ⁊ predecessor eius compulsus est: vt artemius patriarchā constantinopolitanum ab agapito propter hereſim de sua sede electum reuocaret: ⁊ in sua sede restitueret. Quod cum facere abnuisset: ab eadem augusta multas persecutiones passus dehinc constantinopolim adductus ⁊ alapizatus est ac demum de ecclesia sancte sophie: in quam confugerat extrahitur: et misso fune in collo eius per totam vrbem de mane vsq; ad vesperam trahitur. nouissime quoq; actus in exilium moritur. Corpusq; eius in locello repositum romam transfertur: ⁊ apud sanctum petrū sepelitur. ¶Hic cōstituit missam in ecclesia celebrari versus partem orientalem: vt in christi faciem sacerdos intendat: eo q̄ christus in cruce pendens versus occidentem aspexit. Et cessauit eius episcopatus dies quinq;.

¶De sancto Vigilio confessore. Cap. xiij.

Vigilius confessor ⁊ diaconus claruit tempore leonis primi imperatoris. Hic monachorum regulam ex traditione sanctorū patrum totius professionis monastice disciplinaz continentem: que ad profectum fratrē in conuētu legitur breuiatā lucido ⁊ aperto sermone conscripsit. Et apud vrbem regiam constantinopolitanam sanctitate preditus in pace diem extremum conclusit.

¶De sancto Vaxentio abbate. Cap. xiiij.

Maxētius abbas pictauiēsis tpe clodouei regis francoruz claruit. Qui inter cetera ipi⁹ sctitatis ostēsa miracula iuuenē a morte corporis suscitauit. Aues siluestres relicto nemore ad ipsuz māsuetius aduolabant: et de manu eius tritici grana ⁊ panis fragmēta legebant. Sepius visitabat ab angelis: adeo vt cella ipsius in modū stellarū splēdore frequētius videret. Qui etiā pane ordeaceo solo et aq̄ cōtentus sepius celico pane sibi ministrato diuinitus reficiebat. Hic die quadā estiuo tpe sitiētibus monachis: ⁊ aqua in loco deserto carētibus baculo terrā feriēs fontē ex humo ꝓduxit: ex quo languētes quiq̄ potati ad p̄sens vsq̄ sanant. ¶ Cum aūt franci cū rege clodoueo ꝯtra gothos ad bellū ꝓcederēt: veniētes ad monasteriū sancti viri: vt illud spoliarent: ⁊ quidā ex illis abbatē ꝓposse resistentē gladio perimere vellet: gladiūq̄ sup eius caput elenasset: man⁹ cū brachio in aere suspēsa remāsit: quā nec deponere valuit: ⁊ postmodū seip̄m dentibus laniare cepit. Reliqui v̄o excecant: ⁊ adeo mēte turbant: ⁊ se mutuo cognoscere non valebant. Quod rex audiēs ad maxentiū venit: ⁊ ꝓ se ac suis veniā petijt: cūctisq̄ ipsis liberationē mētis ⁊ corpis humiliter impetrauit. ¶ Cū quidā cultor segetū in messem sancti man⁹ iniecisset: manus eius subito cōtracta est. Qui veniēs ad virum dei veniam de cōmisso postulauit: ⁊ sanitatem reportauit. ¶ Mulieris cuiusdaz cuius die dn̄ico filia torquētis manus inutiles facte fuerant: ipsum inuocātis manus subito resanauit. Obitum suuz longe ante presciuit: ⁊ monachis suis predixit: ⁊ vt predixerat in pace quieuit: videlicz. vi. kalen. iulij hora nona: sepultus in monasterio suo pictauien̄.

¶ De sancto Crescente discipulo. Cap̄.xv.

Crescens discipul⁹ beati pauli apostoli fuit: q̄ primo in gallias transituz faciens verbo predicationis multos ad fidem christi conuertit. Deinde rediens ad gentē: cui specialiter episcopus fuerat datus: videlicet galathas vsq̄ ad beatum finem vite sue in opere domini populum confortauit: officio quoq̄ predicationis fideliter peracto in domino quieuit quinto kalen. iulij. galatie sepultus: vt dicit ado: et ex hieronymi martylogio.

¶ De sanctis zoilo ⁊ socijs eius martyribus. Cap̄.xvi.

Oil⁹ martyr cuz alijs xix. socijs suis apud cordubam hispanie pro christi nomīe martyriū passus est. v. kalen. iulij. Cui⁹ q̄dē zoili corpus cum multo tēpore vbi nam sepultum fuerat latuisset: venerabili episcopo eiusdem ciuitatis nomiue agapito ex diuina reuelatione manifestatū: ⁊ ab eodē repertū: atq̄ honore condecēti collocatum est: hec ado.

¶ De sancto zoilo presbytero. Cap̄.xvij.

Zoilus presbyter aquileien̄. fuit: qui cuz corpus beati martyris chrysogoni: ⁊ alioꝝ plurimorū pro christo passorum sepelisset: vt dicitur infra in passione chrysogoni. vij. kalē. decembris: apparēte sibi beato chrysogono predicto: ⁊ eidem felicē suū obitū prenūciante: omni vite perfectione consumata ad xp̄m migrauit. Sepultusq̄ est in aquileien̄. ciuitate.

¶ De sancto Leone papa secūdo ⁊ confessore. Cap̄.xviij.

Leo papa hui⁹ nominis secundus natione siculus: ex patre paulo Agathoni pape ī episcopatu romano successit: seditq̄ annū vnum: menses decem: dies septēdecim. Hic fuit eloquētissimus: in diuinis scripturis sufficiēter instructus: greca latinaq̄ lingua eruditus: cantilena ac psalmodia precipuus: ⁊ in earum sensibus subtilissima exercitatiōe sublimatus: lingua quoq̄ scholasticus ⁊ locutione politus: exhortator omniū bonorum operum: pleni florentissimam scientiā ingerebat: pauptatis amator erga inopum prouisionem: non solum mentis pietate: sed etiā studij sui labore erat solicitus. ¶ Hic suscepit sanctam sextam synodum constantinopoli celebratam sub constantino iuniore: condemnans ea que ipsa damnauerat synodus. ¶ Hic constituit pacem dari in ecclesijs totius christianitatis fidelib⁹ post agnus dei. Constituit etiam vt qui ordinatus fuerit archiepicopus: nulla cōsuetudine pro vsu pallij aut diuersis officijs aliquid ecclesie ꝑsoluere debeat. ¶ Quadā aūt die dū pauperē leprosum susceptum in suo lectulo collocasset: ⁊ cubiculum secreto clausisset: postmodū rediens ⁊ cameraz aperiens: atq̄ pauperem minime reperiens: intellexit se christum in pauperem suscepisse. ¶ Huic etiaz cum per dies q̄draginta ieiunijs ⁊ orationib⁹ ad altare beati petri apostoli perseuerasset: et pro suorum venia criminum apostolum exorasset: beatus petrus apparēs dixit:

omnia sua pctā a dño fuisse dimissa preter pec catum manus impositionis: de quo solo in mor te sua rationez reddere oportebat: qui die. iiij. kalen. iulij in christo feliciter obdormiuit. Et sepultus est ad sanctū petrū apostolum. ¶ Hic fecit ordinationē vnā per mēsem iunij: ⁊ ordi nauit presbyteros nouē: diacones tres: episco pos per diuersa loca numero. xxiij. Et cessauit ep̄atus mēses. xi. ⁊ dies. xxij. ¶ Hic de multis scientijs composuit hystorias ⁊ cātus: ⁊ plura eccl'ie vtilia scripsit. Homelias declamatorias multas composuit. Decretales episto. lxx. Ser mones ad populū. lxxx. vnde ⁊ ꝯmologus dict⁹ est: vt dicit Bēnadius de viris illustribus.

¶ De sancto Leone papa tertio. Cap̄. xix.

Leo papa hu ius nois tertius natio ne romanus: ex patre azulpho: adriano p̄mo pape in pontificatu ro mano successit. Et se dit annos. xx. menses v. dies. xvi. Qui dū ad capescendā sedē apo stolicam vrbē intraret: audite sunt voces ange lorum cōcinentiū: dicit dñs. Ego cogito cogita tiones pacis ⁊c. Fuit aūt tēporibus karoli ma gni primi imperatoris francoꝝ. ¶ Hic dū ꝑge ret in die sancti marci de laterano ad letaniam maiorem apud sanctū petrū peragendā ex mo re: a romanis capt⁹ ⁊ erutis sibi oculis: līguaq̄ precisa nudus ac semiuiuus ī monasteriū mis sus est. Sed dñs omnipotēs eidem miraculose et loquelā ⁊ visum restituit. Posteaq̄ perrexit ad karolum regem francorū: a quo honorifice susceptus est. Et cum ei cūcta que sibi contige rant: intimasset: rex pre nimio cordis dolore fle uit. Statimq̄ legatos suos romā misit: ⁊ leonē cum honore in sedez suā restituit. Et post tp̄is spaciuz cū karol⁹ de saxonia victor redijsset: ro mā venit: ibiq̄ honorifice a clero ⁊ populo su sceptus est. Cūq̄ de quibusdā criminibus pa pe obiectis inquisitionem fecisset: ⁊ nihil obie ctoruz a calūniatoribus probari posse: pōtifex ipse coram omni populo ad euangelia se purga uit. Et ī die natalis dñi karolū magnū īpatorē romanorū coronauit: populo sibi laudes impe riales ex more acclamante. Sicq̄ imperiuz ab ea die in francos translatū est ex constitutione apostolice sedis: filios quoq̄ karoli pipinū in longobardorum: ludouicū equitanioꝝ: karolū ꝟo saxonū reges inunxit. Post hec karolus im perator inimicos ⁊ calūniatores pape: vt maie statis reos capite dānauit. Pro quibus sanct⁹ pontifex pio affectu apud imperatorem inter cessit. Nam ⁊ vita ⁊ membrorum integritas eis concessa est. Ceterum pro facinoris magnitudi ne exilio sunt deportati. karolus ꝟo ad gallias regressus est. de quo libro vndecimo in ei⁹ spe ciali hystoria peragetur. ¶ Hic pontifex fecit porticum sancti petri: qui adhuc eius nomine dicit̄ ciuitas leonina: ⁊ muro eā cinxit propter incursum saracenoꝝ. Et post alia opa virtutum laudabilia in pace q̄euit. Sepult⁹ apud sanctū petrū. Et cessauit ep̄atus dies tres.

¶ De sancto Hyreneo episcopo ⁊ martyre. Cap̄. xx

Hyrene⁹ epi scopus lugdunen sis policarpi smyr neñ. ep̄i auditor: deinde photini ep̄i: q̄ lugdu neñ. in gallia regebat eccl'iaz presbyter fuit. Eidēq̄ photi no iā pene nonagenario mar tyriū passo in episcopatu suc cessit. Floruit aūt tēporibus eleutherij pape: ⁊ antonij pij veri ⁊ cōmodi im peratorum. Hic etiā presens extitit cōcilio pa trum celebrato apud cesareaz palestine: in quo statutū est: vt pascha domini die dominico cele bret̄ obseruata luna decimaquarta mēsis mar tij: vt ait Hugo floriaceñ. Qui etiā persecutio ne seueri imperatoris cum omni fere ciuitatis sue populo pro fidei sacre confessione glorioso martyrio coronatus est. Sepultusq̄ est a zacha ria presbytero lugduneñ. in crypta iohānis ba ptiste sub altare. Cui ex vtroq̄ latere adiacent epipodius et alexander martyres. Passus est autem quarto kalen. iulij. ¶ Hic plurima egre gia volumina compilauit. Scripsit nāq̄ cōtra hereses libros quinq̄. Item aliud volumē in gens ⁊ conspicuū contra gentiles. Scripsit et libellum ad blascū de scismate. Item aliū ad florinum de monarchia: ⁊ q̄ deus non sit crea tor malorum: Scripsit et libellum de ogdoa de. Item de disciplina ad martianum fratrem. Item de apostolica predicatione. Item libruz variorum tractatuū. Dialogos etiam scripsisse dicitur. Feruntur et alie ad victorem romane vrbis pōtificem plures epistole: super questio ne pasche die dominico celebrande. Hec Hie ronymus de illustribus.

¶ De sanctis Potamiena virgine ⁊ socijs martyribus. Cap̄. xxi.

Potamiena virgo cū matre marcella:: sanctiq̄ marty res Plutarchus Serenus Hera clides Heros Seronius ⁊ Basi lides cū alijs tribus: ⁊ virgo q̄dā cathecumina Hera nomine baptismū martyrij cōsecuti. Alexandrie passi sunt. Inter q̄s pre cipue emicuit potamiena virgo: q̄ p̄mo immen sos ⁊ īnumeros agones ꝓ ꝟginitate desudās: deinde etiaz pro fide exquisita ⁊ inaudita tor

menta perpessa: tandem cum matre Marcella igne martyrium consumauit. Basilides aũt virginis carnifex cum poramiena iam occisa eum per risum confortasset: eiq; coronam passionis a deo destinatã imposuisset: cõuersus ad xp̃m capite cesus est. Leteri oẽs diuersis supplicijs laniari rãdem gladio martyriũ palmã percepe-runt. Hec in lib. vi. ecclesiastice hystorie. cap. v. t. vi. horũ oĩm passio recolit. iiij. kal'. iulij.

¶ De sancto Petro apl'oz principe. Cap. cxij.

QEtr⁹ apostolorus princeps t xp̃i vicari⁹: alio noĩe dictus symõ bariona filius iohãnis frater ãdree apl'i de ciuitate bethsaida galilee a domino de piscatione vocatus: t apostolorum maior effect⁹. Inter ceteros t super ceteros maioris fer-uoris extitit. Nam t scire domini proditorẽ voluit: quem vt ait chrysostomus si sciuisset dentibus trucidasset. Hic super mare ad dominum ambulauit. Stateręẽ in ore piscis inuenit. Claues regni celorum a domino recepit. Solus inter apostolos: vt xp̃m a iudeis captum defenderet gladium exemit. Pascendas oues a xp̃o suscepit. Tria milia hominũ in prima sua predicatione die penthecostes conuertit. Claudum cum iohãne erexit: t tunc. v. milia hominũ ad fidem perduxit. Ananie t saphire mortẽ pdixit. Eneam paralyticũ curauit. Cornelĩũ baptizauit. Tabitam suscitauit. Umbra sui corporis infirmos sanauit. Ab herode incarceraf: sed ab angelo liberatur. Hec ex euangelijs: t Actuum apostolorũ. Libus aũt eius: vt ipe in libro clementis refertur: panis solus cum oliuis t raro cũ oleribꝰ in vsu erat. Indumẽtũ aũt tunica sola cum pallio. In sinu quoq; semp sudariũ portabat: ad tergendã inũdatiã lachrymarũ: quas memorans dulcis magistri presentie cõtinere non poterat. Eius gesta t passionẽ: marcellus eius discipulus t clemens: ac leo summi pontifices conscripserunt. ¶ Cum petrus duos discipulos ad predicãdũ misisset: t ipi. xx. dietas fuissent vnus illorum defunctus est. Quod cũ petrus altero ad se redeunte cognouisset baculum suum eidem tradidit: t sup corpus defuncti ponendũ mandauit. Quod cũ factũ esset: ille qui p dies. xl. mortuus iacuerat: resurrexit. Hic dicit fuisse beatus martialis: vel vt alibi legitur sanctus fronto: qui autẽ defunctus fuerat fuit presbyter Georgius. ¶ Beatus igitur apostolus postq̃ sedem põtificalem. vij. annis antiochie renuit: vt dictum est supra in prima cathedra sancti petri. xv. kalen. februarij. Deinde hierosolymã venit: t cum symone mago conflictum habuit, Nã ipe symon eo tempore erat in hierusalem: qui se primam veritatem dicebat t sibi credentes perpetuos effici asserebat: et nulla sibi impossibilia astruebat. Seip̃m autem vt deum adorandum ab omni mundo prophetabat. Dicebat quoq; ꝙ cum puer esset: mater ipsius rachel nomine eum vt meteret ad agrũ mittebat. Ipe ño falci pcipiebat: vt p se meteret: t decuplo ceteris per seipsam metebat. Serpẽtes quoq; eneos faciebat mouere: statuas lapideas t ligneas ridere: t canes cantare: que omnia demonum incantationibus operabaf. Hic ergo cum petro disputare statuit: dieq; cõstituta petrus intrauit: t pacem astantib⁹ nũciauit: Symon ño se sua pace opus non habere respõdit cum non ad pacem: sed pugnam infimul cõuenissent. Econtra petrus symonẽ redarguit: qui pacem audire recusauit: cum in disputationibus veritas ad pacem captandam requiraf. At symon se deum: t dei filium asserebat dicẽs ꝙ poterat per aera volare: nouas arbores pducere: lapides in panes conuertere: in igne fine lesione durare: t omnia sibi placita perficere. Contra hunc ergo petrus disputabat: t omnia eius maleficia deregebat. Tunc symon videns: ꝙ petro non posset resistere: omnes libros artis magice: ne forte magus pderef: in mare pjecit: t romã vt ibi haberetur prexit. Ibiq; multum populũ suis pstigijs t apparentib⁹ signis ad se traxit. Quod vbi petrus cõperit: ipsum vsq; romam insecutus est. Quarto igitur anno claudij petrus romã applicuit: t ibidem. xxv. annis sedit vsq; ad annũ vltimũ neronis cesaris: duos quoq; epos linũ t cletum sibi coadiutores assumpsit: vnum intra vbis menia: alium extra. Ipseq; pdicationi insistens multos conuertebat: t infirmos ꝙplures curabat. Sz t castitatem multum cõmendans: quattuor concubinas agrippe prefecti ad xp̃m conuertit: que ad pfectũ vlterius redire recusabãt. vñ agrippa iratus contra petrum occasiones querebat. ¶ Post hec apparuit dominus petro: t eidem prenũciauit: ꝙ symõ magus t nero cesar cõtra ipm cogitarent: sed eum horatus est: ne dubitaret: quia semp sibi assisteret: t solatiũ coapostoli pauli in crastinũ vbẽ intraturi eidẽ cõcederet. Dieq; sequẽti paulus romã ingressus petro adhesit: t secum pdicare cepit. Petrus quoq; sciens se proximum passioni in cõuentu fratrum positus clemẽtem sibi successorem in episcopum ordinauit: t in cathedra loco sui: licet diu renitentem sedere coegit. Symon aũt magus in tantũ a nerone amabaf: ꝙ vite eius t salutis t totius vbis custos putabaf. Quadam die ante cesarem assistens: eius effigies subito mutabaf: vt modo senior: modo iunior appareret. Aliqñ dum in conclaui cũ nerone esset: demon in ei⁹ specie foris populo loquebaf. Qua propter nero ipm vere dei filiũ existimabat. Dixit etiã symon neroni: vt se decollari mãdaret:

et die tertia resurgens: se vere dei filium comprobaret. Quod cum fieret; speculator putans se symonem decollare: arietē occidit. Symon ꝺo arte magica triduo latuit: ⁊ arietis mēbra colligens abscōdit. Sanguis autem aīalis cōgelatus remansit. Die autē tertia se neroni ostēdit: ⁊ surrexisse asseruit: ac vt sanguinē suū abstergi faceret imperauit. Quod nero videns obstupuit: ⁊ ipm verum deum existimauit. Populus etiam eum reuerentes eidem statuā erexerunt: ⁊ titulū eius nois conscripserūt. Petrus autē ⁊ paulus ad neronē introibāt: ⁊ symonis fallacias confutabant. Addiditq; petrus: ꝙ sicut in xpo sunt due substātie: scz hominis ⁊ dei: sic in symone hominis ⁊ diaboli. Symon ꝺo petro cōminabatur ꝙ angelis suis preciperet: vt se de apostolo vindicarent. Petrus ꝺo se eius angelos non timere respondit. Et cum nero symonem habere deitatem diceret: petrus dixit: vt si vere deus esset: diceret: quid petrus cogitabat: ⁊ quid latenter ordinabat: ⁊ accedens ad aurem cesaris secreto ei dixit: vt panē hordeaceum sibi occulte deferri iuberet: quē sibi oblatum petrus benedixit: ⁊ sub manica abscondit. ac symonem qui se deum dicebat: quid factum fuisset interrogauit. Econtra symon dicebat: vt petrus propalaret: quid ipe symon in mente reuoluret. Petrus ꝺo respondit: ꝙ cogitationē symonis se scire doceret: dum faceret: quod cogitasset. Iratus autem symon canes maximos aduocauit: vt petrum deuorarent. Qui cū mox venientes in petrum impetum fecissent: ille panem bñdictū eis obtulit: ⁊ protinus eos in fugam conuertit. Sicq; petrus quod symō cogitauerat: non verbis: sed factis se cognouisse docuit: dicens ꝙ qui promiserat contra se angelos exhibituros canes exhibuerat: vt fic ostenderet: se angelos non habere diuinos: sed canes. Ex hac deceptatione admodū symon confusus est. ¶ Post hec cum symon se iactasset: ꝙ posset defunctos suscitare: ⁊ die quadam iuuenis mortuus ad tumulum portaref vocatis petro ⁊ symone: hanc omnes populi sententiā firmauerunt: vt illum occideret: qui mortuum excitare non posset. Tunc symon suis incantationibus fecit: vt caput mortui agitaref. Et cum omnes petrum lapidare vellent. Apostolus facto silentio dicebat: vt si defunctus viueret: per seipsum loqueretur ⁊ surgeret. Alioquin symone a pheretro separato fantasma diaboli appareret. Separato ergo symone a lectulo puer immobilis permansit. Petrus etiam a longe stās oratione facta inuenem confestim in christi nomine excitauit. Et cum populus symonem lapidare vellet: petrus pro eo intercessit: ⁊ liberum abire fecit. Tunc symon ad domum marcelli discipuli petri canem maximum alligauit: vt petrum ad discipulum ex more venientem laceraret. ¶ Post modicum petrus venit: ⁊ facto signo crucis canem exoluit. Canis autem omnibus blandiens solum symonem persecutus in ipsum insiluit: ⁊ vt sibi apostolus fuisserat corp⁹ quidem eius non lesit: sed vestes toraliter lacerauit: pp̄l's aūt ⁊ pueri simul cum cane illū tanq̄ lupum ex vrbe fugarunt. Cui⁹ opprobriū pudorem non ferens symon per annum nusq̄ cōparuit. Post annum ꝺo ad vrbem rediens: iterum in neronis gratiam receptus est. Qui ⁊ populum vrbis conuocauit: ⁊ segrauiter a galileis offensum perhibuit: ⁊ ideo diem statuit: quo mundum deserens celum ascenderet: quia nō dignabatur in terris amplius habitare. Igit die statuta turrim excelsaz sibi de lignis a nerone fabricatam ascendit: ⁊ coronatus lauro volare cepit. Apostoli autem adinuicem condixerunt: vt paulus oraret: ⁊ petr⁹ imperaret. Cū autem nero symonem deum assereret: ⁊ apostolos seductores diceret. Paulus autē petro suaderet: vt iam domini iussa perficeret: eo ꝙ xp̄s illos ad se vocaret. Petrus surrexit: angelos sathane per christi nomen adiurauit: vt symonem amplius nō ferrēt: sed ad terrā corruere permitterent. Et continuo dimissus corruit: ⁊ fractis membris omnibus expirauit. Nero autē se talem virum perdidisse doluit: ⁊ apostolos detētos in manibus paulini viri clarissimi tradidit. Qui eos reclusit in custodia mamertina sub cura militū processi ⁊ martiniani: vbi per menses ix. detenti sunt: vbi etiā beatus apostolus xlix. milites ibidem detentos conuertit: ⁊ fonte de petra producto baptizauit: vt supra dictum est in eorum passione: prīdie idus martij. conuersi sunt etiam ad xp̄m processus ⁊ martinianus: vt dicetur in eorum passione. vi. noñ. Julij. vnde ⁊ post menses. ix. carcerem aperuerunt ⁊ apostolos dimiserunt. ¶ Petrus autē multa fratrum instantia ex vrbe discessit: ⁊ cum venisset ad portam: que nunc dicitur sancta maria ad passus via apia: vidit sibi christum occurrentem: ⁊ ait. Domine quo vadis: qui respondit: venio romā iterum crucifigi. ¶ Statimq; dominus disparuit: et eius adhuc vestigia marmori impressa cernuntur. Petrus igitur cum hoc de passione sua dictum intelligeret redijt. Et a ministris neronis captus prefecto agrippe presentatur: ⁊ facies eius sicut sol refulsit: paulus etiam simul cum eo captus est. Tunc iubente Nerone Agrippa prefectus in eos sententiam tulit: vt ambo quidem more romano prius flagellis cederentur. Deinde Paulus qui ciuis erat romanus: capite truncaretur. Petrus ꝺo tanq̄ alienigena crucifigeref. Qui dato sibi pacis osculo abinuicem separātur. Paulus decollatus est ad aquas salinas in via ostiēn. Petrus autē in vaticano naumachie iuxta palatiū neronianuz crucifixus est. ¶ Petrus igitur cū venisset ad crucē: rogauit milites: vt verso deorsum capite crucifigeretur: asserens non esse dignum: vt

ipe discipulus eo modo in patibulo staret: quo Xpistus magister in cruce pependit. Tunc illi crucē verterunt: ⁊ pedes sursum: manus autem deorsum confixerūt. Populus ꝯo furore repletus volebat neronem ⁊ prefectum occidere: et apostolum liberare. Qui eos rogauit ne passionem suam impedirent. Dominus autē aperuit oculos eorum: qui aderant ⁊ deflebant: ⁊ viderunt angelos stantes cum coronis rosarum ⁊ liliorum: ⁊ petrum confortantes: xpm etiam assistentem ⁊ librum apertum tenentē: ⁊ quicquid petrus populo predicabat: ex ipius libri scriptura sumebat: videns ergo petrus ꝙ fideles eius gloriā vidissent: orationē premisit: ⁊ gratias agēs deoq; fideles cōmendās spiritū emisit. iij. kalē. iulij. quo ipo die ⁊ eodē anno (vt ecclesia tenet) coapostolus eius paulus decollatus est: vt infra in eius passione dicet. Cuius corpus a marcello ⁊ apuleo eius discipulis de cruce depositum in vaticani loco sepultum est.

¶ In ipa autem die petrus ⁊ paulus dionysio apparuerunt: vt ipe testatur: manu ad manum portā vbis intrantes: induti veste luminis et coronis claritatis ornati. Nero autē pro hoc et alijs commissis sceleribus a populo furēte ex vrbe pulsus manu se propria peremit. ¶ Tempore cornelij pape greci furati apostolorū corpora illa exportabant. Sed statim facto terremotu nimio demones in idolis habitantes clamabant: ꝙ dij romanorum exportarētur. Quapropter fidelibus de apostolis: paganis ꝯo de suis dijs intelligentibus multitudo armatorū illos insequitur: vnde greci timentes apud catacumbas apostolorū corpora in puteum proiecerūt. Que a sctō cornelio inde leuata ⁊ i eisdē locis vñ ablata fuerāt de posita fuerūt: vbi iacuerūt vsq; ad tpa siluestri pape: quando vtriq; ipsorum edificata basilica ad ipsorum ecclesias sunt translata: vt dicetur infra in dedicatione ipārum basilicarū. xix. kalē. decembris.

¶ De sancto Paulo apostolo doctore gentium. Cap. xxiij.

Paulꝰ apostolus predicator ⁊ doctor gentiū de tribu beniamin tarso cilicie oriundus gamalielis doctoris discipulus: post sui conuersionem multas persecutiones passus est: multaq; miracula operatus: quas hilarius enumerat dicens. Paulus apostolus in philippis virgis ceditur: et in carcere ponitur: et in ligno pedibus affigitur. In listris lapidatur. In iconia et thessalonica ab emulis psequit. In epheso feris daf. In damasco per murū in sporta dimittitur. In hyerusalē ceditur: ligat: insidiatur: crimināf. Nauigans in italiam periculo eripitur. Romam veniēs sub nerone iudicatur ⁊ occiditur: apostolatum inter gētes accepit. Quēdam contractum in listris extendit. Iuuenem qui de fenestra ceciderat ⁊ expirauerat suscitauit: ⁊ mlta alia miracla fecit. ¶ Apō mytilenem insulam vipera manu eius inuasit: sed nihil eum lesit: quin potius ipsam in ignem excussit. ¶ Refert aymo: ꝙ paulus a pullorum cantu vsq; ad horam quintam laborī manuū insistebat: deinde predicationi reliquo lucis vacabat. Reliquū tēporis comestioni somno ⁊ orationi expendebat. ¶ Veniens ergo romā cum nero nondum esset in imperio: confirmatus: et etiam audito ꝙ de lege iudeorū ⁊ fide christianorum inter paulum ⁊ iudeos questio vertebatur: non multū inde curauit: et sic paul⁹ q̄ volebat libere ibat: et libere predicabat. Hieronymus etiā libro de viris illustribus ait: ꝙ paul⁹ secūdo anno neronis romam vinctus mittitur: et per biennium in libera manens custodia aduersus iudeos disputauit. Deinde a nerone dimissus euangelium in occidentis partib⁹ predicauit: ac deinde romam redijt. Eius autem sapientia ⁊ religio vbiq; diuulgabatur: ⁊ ab omnibus admirabilis habebatur. Multos etiam de domo cesaris sibi in amicitiam copulauit: et eos ad christum cōuertit. Cum seneca neronis p̄ceptore singlarē amicitiā habuit: eiq; plures epistolas direxit: ⁊ ab eo suscepit. Quedā etiā scripta eius coram cesare recitata sunt: et mirabiliter commendata. Senatus etiam de illo nō mediocria sentiebat. ¶ Quadam die cum paulus in solario circa vesperas predicaret: pincerna neronis nomine patroclus iuuenis imperatoris dilectus: vt paulum propter multitudinē commodius audiret: fenestram ascendit: vnde dormitans cecidit: ⁊ fractis cerulcibus expirauit. Quod audiens nero plurimū doluit: ⁊ aliū sibi in officium surrogauit. Paulus ꝯo per spiritum hoc cognoscens: iussit defuncti corpus sibi deferri. Quem allatus continuo suscitauit: et ad cesarem cum socijs suis misit. Nunciatur imperatori patroclū pre foribꝰ astare. Qō nero audiēs expauit: eūq; ad se igredi recusauit: ꝛ tandem suasus ab amicis intrare permisit. Et interrogans an viueret: illeq; dum se vere viuere diceret: et a domino iesu christo suscitatū perhiberet: qui est rex omnium seculorum: qui et destruet omnia regna mundi: et solus in eternum regnabit. Nero eidem alapam dedit: interrogans an illi regi militaret. Cum autem Patroclus et alij quinq; milites se christo domino militare dicerent: iussit Nero illos in carcerem trudi: vt nimium torqueret: quos nimis ante dilexerat. Omnes quoq; christianos fecit inquiri: et fine interrogatione per varia tormenta puniri: inter quos paulus vinctus ad neronem adductus est. Cum autez nero ipsum

interrogasset: cur milites suos sibi subtraheret. ¶Respondit paulus: nedum ex vrbe sed vniuerso orbe milites regi xpo congregasse: qui tante extat potentie: vt iudex omniū veniat: et mūdi machinam per ignem resoluat. Hec audiens ioh: ira successus: quia mundū per ignem paulus dixerat resoluendū oēs xpianos iussit igne cremari. Paulum io vti reus maiestatis capite truncari. Et cum multi christiani romani occisi essent: paulus cum furore ad palatium irruit: et contra cesarem inclamare cepit: vnde imperator timēs edictum mutauit: vt nullus xpianos tāgeret: donec de illis plenius iudicaret. Qua propter paulus iterū neronis conspectui presentatur: quē nero turbatus et exclamans fine mora decollari iussit. Paulus io eidem predixit: et modico tempore patiens christo eternaliter viueret. Et in huius certitudinē promisit apostolus: et abscisso sibi capite viuus cesari appareret: vt sic christum dominum vite et mortis intelligeret: et his dictis ad locum supplicij ducebatur. Cum autem tres milites scilicet longinus: megistus: et acestus eum interrogarent: quis esset ille rex: quē paulus tantū diligeret: vt pro ipo morte libēter subiret. Paulus eisdē xpm annunciauit: et ad fidē conuertit. Et quorentibus illis quomodo saluari possent: ordinauit eisdem: vt mane ad locum decollationis eius venirent: ibiq duos discipulos titum et lucam orantes inuenirēt: qui causa cognita illos baptismatis vnda perfunderēt: et eterni regni coheredes efficerent. ¶Post hec cum ab alijs militibus a nerone missis ad mortē pauli accelerandā ipe ad supplicij duceretur: paulus in porta ostensi obuiauit plautille discipline sue: que alio nōe lemobia dicebat: que flens suis se orationib⁹ cōmendauit: cui paulus velū: quo caput eius tegebat: mutuo petijt: vt inde oculos suos ligaret: ne morte videns paueseceret: ipmq sibi decollatus restitueret: qō dum ei tradidisset: ipam carnifices irridebant: quod precioſum ei velū traderet: qō sibi mortuus minime reddere posset. Cuz ergo ad locū passionis venisset: ad orientē versus et manib⁹ in celū extensis diutissime cum lachrymis patria voce orauit: et gratias egit. Post hec vale faciēs fratribus: oculos sibi velo ligauit: et genua flectēs collum tetendit. Sicq decollatus spiritum deo tradidit tertio kalendas iulij. Mox quoq caput eius a corpore exiliens: iesus christus: qui sibi tam dulcis in vita fuerat: et quem tam crebro nominauerat: hebraice tertio clara voce personuit. De eius quoq corpore vnda lactis vsq in vestimenta militis exiliuit: et postea sanguis manare cepit. In aere lux immensa emicuit: et de corpore odor suauissimus emanauit. Caput autē abscissum tertio saltauit: et in vno quoq saltu fons de terra scaturijt: qui vsq in presens manant in testimonium eius mirifice passionis. ¶Recurrentibus autem militibus lemobia velum sanguine cruētuz ostendit: eisq dixit: q eadem hora petrus et paulus vbē intrauerant veste preclara induti: et corone radiantibus ornati: pauluscq iuxta promissum velū sibi restituerat comodatuz. Quo miraculo tres milites conuersi: adhuc magis in domino crediderunt: et a tyro et luca baptizati sunt: vt infra in eorum passione dicetur sexto nonas iulij.

¶Audiens io que contigerant vehemēter extimuit: et de his cū amicis loqui cepit. Et ecce paulus ianuis clausis ante cesarem steterit: secq viuentem iuxta promissum asseruit: sed neroni eternam mortez comminatus fuit: et his dictis disparuit. Nero autem ex timore nimio velut amens amicorum consilio patroculuz et omnes vinctos christianos absoluit: et liberos abire permisit. ¶Caput autem pauli in quadā valle proiectum est: pre multitudine ibidem decollatorum inueniri non potuit. Corpus autem a tito et luca in ipso loco sepultum fuit. Cum autē post decursum temporis fouea mundaretur: quidam pastor caput pauli in virga leuauit: et iuxta caulas ouium pro signo posuit: viditq super caput per tres noctes continuas miram refulgere lucem. ¶Quod cum episcopo vbis nūciatum esset: christiani putantes hoc esse caput apostoli: egressi omnes cum pontifice caput attulerunt: et hanc sententiam condixerūt: vt caput ad pedes corporis poneretur: et diuina clementia implorata: si caput pauli esset: corpus miraculose conueretur: et collum capiti iungeretur. Et ecce cunctis orantibus et stupentibus corpus se vertit: et in suo loco capiti se consunxit. Et sic omnes deuz benedixerunt: et hoc eē caput apostoli veraciter cognouerūt. Hec Dionysius.

¶De sanctis martyribus Marcello et Anastasio. Cap. xxiiij.

Marcell⁹ martyr vna cū anastasio viro militari apud castrum argetomaceñ. pro fide christi comprehensus: et in confessione dñi vterq ipsorū inuictissim⁹ inuentus ab infidelib⁹ capite plexus est. iij. kalen. iulij: vt dicit ado.

¶De sancto Cassio epo. Cap. xxv.

Cassi⁹ episcop⁹ narniēn. apud eādē vbē claruit tēpe totille regis gothorum qui prefato regi narnium veniēti occurrit. Cui quia ex natura facies rubere consueuerat. Hoc rex torilla nō cōsperſionis eē credidit: sz assidue potatiōis

eumq; idcirco despexit. Sed deus omnipotēs: vt quātus esset: qui cōtinebatur ostenderet: cōtinuo in campo narniensi: vbi rex erat: cozā omni exercitu malignus spiritus spatarium eius inuasit eumq; vexare crudeliter cepit. Qui cuz ante regis oculos ad sanctum episcopum esset adductus: hūc ab eo vir domini facto signo crucis expulit qui in eum ingredi vlterius non'presumpsit. Sicq; ab illo die rex barbarus virum dei cepit venerari ex corde: quem despectū prius iudicabat ex facie. Hic quotidianas hostias deo offerebat: z omnia que habere poterat: in elemosynas pauperum tribuebat. ¶Quadā ño nocte dominus per visum cuidam eius pbytero apparuit eiq; dixit: vt ad episcopum pgens diceret: quatenus ea que ceperat ageret: nec ab inchoatis desisteret. quoniam in natale apostolorum ad se veniret: z tunc sibi mercedē suam redderet. Sed quia dies apostolorum vicinus erat: presbyter episcopo indicare visionē timuit. Alia nocte christus iterum redijt: z inobedientiam presbyteri increpans: iussa iterum imposuit. Sed dum presbyter pergeret: z episcopum infirmatum audisset: iterum visionem referre dissimulauit: visione igitur tertia dominus apparuit: verberaverbis addidit: z presbyterum tam districta cede mactauit: vt vulnera liuoris cozpozaliter impressa visionem per spiritum habitam confirmarent. ¶Veniens autē presbyter ad ecclesiam sancti iuuenalis episcopum celebraturum inuenit: eumq; secretius vocans visionem aperuit: z vulnera verberibus inficta monstrauit. Quod sanctus audiens ex illo iam die lucra pietatis perauxit: verum cum sibi consuetudo esset annis singulis die apostolorum natalitio romā venire: hac visione suspectus tunc venire iuxta morē noluit. Eisdemq; diebus quasi de sua nece securus solicit' fuit. Sicq; reuoluto postmodum anno et deinceps annis singulis vsq; ad septimum: eo ipo tempore in mortis sue expectatione suspensus fuit. Jam quoq; quodāmodo devisionis veritate desperauerat. Cum ecce anno septimo dū sacras apostolorū vigilias incolumis celebrasset: dolor cum corporis in vigilijs attigit: atq; in die apostolorum celebrare posse recusauit. Bz magna populi cōpulsus instantia: ecclesiā intrans vt potuit sacrificiū obtulit: morq; ad lectulum redijt. Et cū circūstantes clericos diuinis colloquijs admoneret. Inter verba exhortationis terribili voce clamauit. Hora est: morq; assistentibus ipse suis manib' linthеū dedit: quod sibi ex more morientiū contra faciē tenderetur: quo extēso ipse spm emisit. iij. kal'. Julij. Et sepultus est in ecclesia sancti iuuenalis: ad cuius tumulum miracula crebra diuinitus fiunt. Hec Bregorius tertio dialogorum cap. sexto z libro quarto. cap. lviij.

¶De cōmemoratione scī pauli. Cap. xxvi:

Commemoratō sancti Pauli apostoli ab ecclia celebraf pridie kal'. Julij nō q eo die paul' apostolus fuerit passus: quia vt dictum est: passus fuit eodem die eiusdem anni: quo z petrus apostolus occisus est: vt tenēt expresse hieronym' z multi doctores. Sed quia festū vtriusq; apostolorum eadem die: quo ad officiū nō poterat celebrari z incōueniens erat: vt alter ipsorū careret officio singulari: ordinauit gregorius papa: vt ipa die qua passi fuerāt fieret: quo'ad officium solemnitas petri: z sequēti die cōmemoratio pauli: tū quia petrus maior est dignitate: tum quia prior cōuersione: tum qz primatū obtinuit rome: lz aūt petrus paulo sit maior dignitate ecclesia militāte: nō tū maior sanctitate: nec etiā maior in gloria creditur esse in ecclesia triumphāte. vnde notādū q qlibz paulus dr minor petro: qlibz maior: qlibz equalis. Reuera enim minor est dignitate: maior predicatione: equalis sanctitate.

¶De sancta Lucina discipula: Cap. xxvij.

Lucina discipula apl'or ciuis nobilissima romana fuit que a beatis apostolis petro z paulo cōuersa: baptizata: z docta de facultatibus suis multa sctōz necessitatibus ministrauit. Plurimos quoq; martyres in suo predio in quadā crypta sepeliuit. Demū z ipa in sancta xpi cōfessione virtutum opibus pollēs quieuit in xpo. Sepulta in eadem crypta: in qua plures martyres sepelierat pridie kalen. Julij.

¶De sancta Lucina martyre. Cap. xxviij.

Lucina martyr nobilis matrona romanorum tempore Diocletiani z Maximiani in vrbe claruit: que plurium sanctorum martyrum corpora in predio sepeliuit: inter que sanctorum cyriaci: largi: z smaragdi: necnon beati sebastiani cadauera honorifice cōdidit. Et sanctis xpianis pauperib' multa de suis facultatibus ministrauit. Et post hec omnia de omni sua facultate ecclesie romane donationē fecit. Quod vbi imperator maximian' audisset: ipam proscriptiōe dānauit. Beata aūt lucina rogauit btm marcellū vrbis rome epm: vt domū suā ecclesiā cōsecraret: quod ille cum omni deuotione adimplere curauit. Sicq;

lucina in exilium acta post diutinos agones in pace requiescēs felicē aīam dño commēdauit.

¶ De sancto Martiale epo. Cap. xxix.

Martialis discipulus xpi ⁊ eps st phani prothomartyris ꝯsanguineꝰ patre marcello ⁊ matre helizabeth de tribu beniamin ortus: vnus fuit ex septuagintaduobus discipulis xpi: ⁊ a btō petro apostolo baptizatꝰ. Hic em̄ ille puer fuisse dr: q̄ habebat. v. panes hordeaceos: ⁊ duos pisces: ex quibꝰ dñs. v. milia hoīm in heremo satiauit: vt dr Joh. vi. Hic etiam in vltima cena domini cū discipulis facta minister astitit: et cum xps pedes discipulorum lauaret: ipse aquā in peluim famulatus officio ministrauit. Et post ascensionem domini beato petro in iudea quinq; annis deinde in antiochia annis septem adhesit: ⁊ cū eodem anno quarto claudij romā venit: ⁊ anno integro secum permāsit. Post hec beatꝰ petrus a xpo sibi apparente per visionem admonitus. Martialem eius discipulū misit ad gallias predicandas: eidemq; alpianū ⁊ austriclinianū comites assignauit: qui ordinatꝰ episcopꝰ ad partes illas accessit: ⁊ duodecim angelis sibi continue assistentibus galliarum oppida circuit: ⁊ per annos sex lemouiceñ. prouincia p̄dicauit: vbi sex mortuos suscitauit: cecos illuminauit: claudos erexit: mutis loquelam tribuit: obsessos a demonibus liberauit: ⁊ alia multa ⁊ maxima miracula perfecit: ecclesias in honore saluatoris: ⁊ dei genitricis: ⁊ sancti stephani prothomartyris: ⁊ sancti petri: ⁊ sancti andree apl'oꝝ in ipsis partibus dedicauit: oēmq; idolorū culturā ⁊ spurcitiā elimauit. Ingressus aūt oppidum lemouiceñ. cū quendam freneticū nobilis susanne matrone filiū sanasset: ipm cū matre ⁊ sorore virgine noīevaleria: ⁊ alijs sexcentis ad xpm cōuertit. Quē dum idolorum pōtifices detentum duro carceri mācipassent: oēs ipsi ictu fulminis subito extīcti sunt. Ipe v̄o luce de celo diuinitꝰ illapsa ꝯfortatꝰ: ianuis quoq; carceris reseratis eductꝰ est. Cū aūt instātia populi sacerdotes tēplorū fulmine perēptos suscitasset: ipiq; eorū: que in alio seculo viderant: testimoniū ꝑhiberēt: tam ipi oēs: q̄ alia multitudo gentiliū numero. xxij. milia dño crediderunt. ¶ Mortua aūt susanna p̄dicta: valeriā eius filiam deo virginē dedicauit: que cū a stephano duce aquitanie in cōnubiū postulata: eidē nubere nollet: ab eodē tēta ipiusq; iussu decollata ē. Statimq; corpꝰ trūcū caput manibꝰ sumēs vsq; ad altare: in quo sanctꝰ eps missam celebrabat: stupētibus cūctis accessit: ⁊ ibidē cadēs expirauit. Sed ⁊ virginis percussor angelos vidit: eius ad celos animam deferentes. Que cū oīa carnifex duci stephano nunciasset: ⁊ ꝯfestim coram illo corruens expirauit. Martialis v̄o lictorem mortuū suscitauit: ⁊ ducem cum quindecim militibus virorum ad xpm conuertit: qui ecclesiam sancte valerie fabricauit: ⁊ ipam honorifice ibidē tumulauit. ¶ Post hec autē martialis ad beatum petrum reuisendum romam perrexit: ⁊ cum eo iam sene per aliquod spatiū temporis cōmoratus est: inde ad ecclesiam suā redijt. Et dum esset in itinere: quidā hildebertꝰ comitis archadij filius a diabolo in flumine ꝓiectus ⁊ necatus est. Quem sanctus martialis a mortuis excitauit: ⁊ tres demones: qui eum prefocauerunt in specie nigrorum ethiopū ostēdit: multosq; cōueritit. ¶ Deinde in ciuitate lemouicensi: mulier quedam virum suum paralyticum baculo viri sancti tetigit: qui mox incolumis surrexit. ¶ Idem etiā baculus in vrbe burdigallensi multis domibus igne flagrantibus incendio oppositus flammas continuo ac penitus excussit. Multaq; ⁊ maxīa alia miracula ꝑ eum deus ostendit. Tandē ante dies. xv. exitus sui xpo dño sibi apparēte: ⁊ ipm ad regna celestia vocāte ad ecclesiā ꝑrexit: missaq; celebrata ppl'm de oībus docuit ⁊ vale faciēs fratribꝰ in pace q̄euit pridie kal'. Julij. Anno a passiōe domini. lxxiiij. vespasiani v̄o augusti anno. iij. epatus autē sui. xxviij. Qui et lemouice quiescit et multis virtutibus ⁊ signis pollet.

¶ De sctis alpiniano ⁊ astriclinia-
no presbyteris. Cap. xxx.

Alpinianꝰ ⁊ astriclinianꝰ presbyteri discipuli sancti martialis ⁊ eiusdē cooꝑatores p̄dicationis multa tpe extiterant. Et tam sermonū q̄ signoꝝ gloria nō mediocriter claruerunt. Qui ⁊ p̄dicationis officio fidel'r peracto apud eādē ciuitatē lemouiceñ. in dño quieuerūt. Quorū festū recolitur pridie kal'. Julij: vt ait ado in martylogio suo.

¶ De sancto Aaron sacerdote. Cap. xxxi.

Aaron sacerdos primꝰ ⁊ pontifex s̄m legem frater moysi filiꝰ amram de tribu Leui ⁊ iochabel eius cōiugis qui inter patres scōs veteris testamēti eccl'iastici. xlv. plurimū cōmēdatur: ppl'm israel de terra egypiti vna cum germano eduxit: ⁊ coadiutor ducatus moysi per. xl. annos in heremo fuit. Ipe em̄ vti eloquētissimꝰ a dño datꝰ est moysi: qui erat impeditꝰ in lingua: vt esset os eius ad ppl'm: do-

mínus esi moysi precipiebat: ⁊ ipse aaron verba dei narrabat: atq; populo v.l pharaoni ex ore moysi cuncta quasi internũcius referebat. Sicut habetur exodi.iiij.capi. Ipe etiã moyse pharaoni astitit: et signa dei ostendit. Nam et prima tria signa plagarũ: quibus egyptus percussa est: per manum aaron dñs fecit. ¶ Postq; autem populus israel mare rubrum transiuit: vt hec omnia copiosius in gestis moysi tractabuntur pxi: e nosi. septembris. Et moyses in montem sinai iussu domini legem accepturus ascendit: vbi ⁊ dieb⁹. xl. sine cibo corporeo permansit: cum moyses in monte moram faceret redeundi: populus impatiẽs deos itineris duces ab aarõ ⁊ hur: quos ille sui loco reliquerat instanter postulauit. Quibus hur resistens sputis ab ipis (vt dicitur) suffocatus est: vñ aaron timore coactus est aurũ ⁊ argentũ eorũ petijt: que in ignẽ proiecit: ⁊ egressus est vitulus conflatilis istar bouis: quẽ in egypto adorauerãt. demone opere hoc agente: quem ⁊ populus solennizans: ⁊ hostias offerens adorauit. Quod cum dominus moysi reuelasset: ⁊ populi disperssionem cõminatus esset: moyses pro populo intercessit: ⁊ placato domino de monte descẽdit: visoq; tãto scelere: tabulas legis sibi a domino datas indignatus confregit: vitulũ quoq; cõbussit: pulueremq; in aquam consperssit: ⁊ ex ea populo potum dedit. Tunc; vt tradit iosephus auctores sceleris cognouisset: ex colore auri potati: qui miraculose apparuit in barbis eorum filios leui sibi ad victionem adiunxit: et ex illis quasi viginti tria milia occidit. Tunc; accusaret aaron: q; populum exaudierat: ille se excusauit pertimuisse populum: quia pronus erat ad malum: hoc exodi. xxxij. capi ¶ Post hoc vt habef Leuiti. ix. moyses de mandato domini aaron ⁊ quattuor filios eius: nadab: abiu: eleazar ⁊ itamar: prius aqua lotos: oleo sanctificationis perunxit ⁊ sacerdotes ad ministeria sacrificiorum constituit. Quorum omniu⁹ aaron summus ⁊ primus fuit. Cui solo semel in anno tantũ in sancta sanctorum ingredi licuit. Dies autem consecrationis aaron et filiorum eius fuit dies octauus anni secundi egressionis filiorũ israel ex egypto. Et cum aaron precepto domini hostiã in altari posuisset ignis diuinitus adeo egressus sacrificiũ primitus inflammauit. Et seruatus est ignis iste perpetu⁹ per generationes vsq; ad transmigrationẽ babylonis. Eadẽ die nadab ⁊ abiu filij aaron iã sacerdotes ꝓsecrati: q; igne alieno thus obtulerũt: igne diuino cõsumpti sunt. Quos aaron et alij duo filij eius lugere prohibiti sunt: propter vnctionis sanctitatẽ ⁊ diuini iudicij reuerentiã: tamẽ sepelierunt eos cognati eorũ. ¶ Post hec aũt vt scribiꝫ numeri. xvi. ca. ⁊. xvij. cũ chore filius isuar fratris amarã videꝫ frarueles suos honorãtos; alteruz sacerdotio alterum ducatu populi inuidit: ⁊ murmurans contra moysen et aaron. ccl. de leuitis secum habuit: ⁊ dathan et abiron potiores rubenitarũ sibi adiunxit: ⁊ seditionẽ in populo excitauit. Quos omnes miraculose cũ vxorib⁹ ⁊ filijs et familijs ac omni eorum supellectile terra se aperiẽs absorbuit: ꝓpter quod populus in furorẽ excitatus moysen ⁊ aaron vti multitudinis interfectores lapidare voluit. Eisq; ad tabernaculuz fugientib⁹ ignis a domino egressus populuz deuorare cepit: ⁊ quattuordecim milia ac septuagita de populo interfecit. Tunc aaron ad suggestionem moysi: rollens thuribulum hausit ex altari ignẽ diuinum: ⁊ posito thymiamate cucurrit cito ad populum: secq; inter viuos ⁊ mortuos incendio opposuit: et pro eis orauit: confestimq; plaga cessauit. ¶ Adhuc autem non cessante tumultu super sacerdotio aaron: eo q; dicerent filij israel etiam ex alijs tribubus dignos reperiri: qui sacerdotio fungerentur: tulit moyses ex mandato domini duodecim virgas: a principibus duodecim tribuum: et in vnaquaq; scripsit nomen principis et tribus sue. Nomen aũt aaron scripsit in virga leui: quas composuisset in tabernaculo coram domino: sequenti die inuenit virgam aaron germinasse: et amigdala cum foliꝫ produxisse. Quo signo ordinaute deo: aarõ sacerdotium firmissime possedit: que etiaz virga in testimoniuz in tabernaculo reposita fuit. ¶ Cum autem populus per annos quadraginta in deserto fuisset: et domin⁹ moysen ⁊ aaron ne terram promissam ingrederentur: decreuisset: eo q; ipsum ad aquas contradictionis non sanctificassent: vt habetur Numeri vigesimo capi et dicetur in gestis moysi. Mandauit deus: vt Aaron pergeret ad populum suum. Qui ascendit in montem or cum moyse fratre suo: et Eleazar filio suo: vbi moyses pontificem Aaron omni sacerdotali cultu indutum exuit: et eleazar induit. Quo facto confestim Aaron in ipso monte occubuit kalendas iulij vbi sepulture eius adhuc locus ostenditur. Et fleuerunt eum filij israel triginta diebus. Hec vnde supra: et ex dictis iosephi et hieronymi: ex hystoria quoq; scholastica: necnon ex chronicis Guilelmi.

¶ De sancta maria ꝓphetissa. Cap. xxxij.

Maria pphetissa soror aaron et moysi intra numerum sanctarum matrum veteris legis a iosepho nõ immerito computat: q; vt sacra scriptura Exodi. xv. ca. inuenire videtur: sicut moyses inter mares israel filios: sic et Maria inter feminas pro suo modulo ducatum obtinuit: ex quo solo

sanctificata fuisse videf. Nec eñ decens fuit: vt tãto populo quis in vtroq; sexu nisi sanctus preesset. Uñ & pestq; submerso pharaone in rubrũ mare cũ omni exercitu suo: moyses canticũ extemetroz carminũ scilicet Cantemus dño. cõposuisset: ipmq; primo cum viris decantasset. Maria deinde chozũ mulierũ ducens: sumpto muficali tympano: canticũ ipm repetiuit: & dño victoria laudes egit. ¶Sed cuz post annos aliquot: vt habetur numeri. xx. Dum essent filij israel in deserto in loco: qui dicit astaroth: & aaron & maria cõtra moysen murmurasseut: & se ei de sanctitate pari iactassent. Jubẽte dño ipi tres ad ostiũ tabernaculi accesserunt. Quibus deus in nube maiestatis apparuit: et mariam lepza percussit. Que cñ post dies septẽ moyse pro ipa oãte: eaq; penitentiam agente: sanata fuit: & aaron a dño veniã de cõtumelia postulauit. Anno ño quadragesimo egressionis filiozũ israel de egypto: populo adhuc p desertũ agẽte: mortua est maria in cades: & sepulta in monte sin: quo autẽ die dormierit: expressum nõ habef: idcirco aaron fratri suo eius memoria copulaf. Hec numeri. xx. et alijs locis q̃b? supza.

¶De sancto Eleazar sacerdote. Cap. xxxiij.

Eleazar sacerdos filius aaron: patri in sacerdotiũ successit: vt superius dictum est. Hic cñ vt habef in libro iosue in pluribus locis cum iosue duce populi iordanẽ transiuit: terrã promissam acquisiuit: & eam per sortes duodecim tribus filiozũ israel mandato dei diuisit: sacrificia pro populo fm legem a deo datã obtulit: & in tabernaculo dñi cũ filijs suis iugiter ministrauit. Et post obitũ moysi modico tpe ppl'm rexit. Et post hec sanctitate plenus in pace quieuit: et sepultus est in gabaa: que data fuerat sibi & filijs eius in mõte effraim. Hic & si non expresse: tamẽ satis tacite inter sctos patres ecclesiastici. xlv. numeratur: vbi patris premissis laudibus: phinees filius eius tertiꝰ in gloria nominaf: vt sic inter sacerdotes gloriosos primus & tertius expresse: secũdus ño tacite numeratus intelligatur.

¶De sancto Phinees sacerdote. Cap. xxxiij.

Phinees sacerdos eleazar successor et filiꝰ ecclesiastici. xlv. cap. & primo machabeozuz. ij. inter sanctos patres veteris testamenti cõmemoratus est. De quo illud memorabile habetur numeri. xxv. q̃ cum populus israel morazef in sethim: & multi ex ipis cũ filiabus moab fornicationi essent: & ad suggestionem earum beelphegoz deo iparum sacrificia obtulisset: eosq; moyses de culpa redargueret: zarabzi princeps tribus symeon: qui filiam cuiusdam madianite in cõiugẽ acceperat nomine chozbi cozã oñibus professus se alienigenam cognouisse: et idola coluisse: nec legi: quam moyses populo imposuerat obnoxiũ eẽ: & spectãte omni populo: ac flente ingressus est tabernaculũ mulieris. Burgẽsq; phinees arreptoq; pugione ingressus est post illum in lupanar: & perfodit ambos insimul coeuntes in locis genitalibus: et cessauit plaga que ĩ populo precesserat: & viginti quattuoz milia extinxerat. Et quia phinees zelo legis nimio vindictã dei in peccatozem virũ exegit. Idcirco dñs eidem & semini eius sacerdotiũ in eternum constituit: qui & cum patre eleazar promissionis terrã intrauit: & ei in sacerdotiuz successit: & glorioso meritis & fama laudabilis: in pace quieuit: in sepulchzo paterno tumulatus.

¶De sanctis Aaron & Julio & socijs martyribus. Cap. xxxv.

Aarõ & iulius vrbis legionũ: que est ciuitas in britannia ciues & alij plures martyzes vtriusq; sexus in eadem ciuitate passi sunt sub persecutione diocletiani & maximiani qui propter multa et insignia miracula: que in passione beati albani martyzis ostensa sunt: vt supza in eius passione actum est: vndecimo kalen. iulij cõuersi sunt ad chzistũ: et pro eiusdem fidei ac confessionis gloria: & ipsi ab infidelib? martyziũ passi triumphatozũ celestium numero sociati. kalen. iulij.

¶De sctõ Theobaldo confessore. Cap. xxxvi.

Theobaldus cõfessoz ex gallia oziundus tempoze henrici imperatozis secũdi: et hẽrici francozum regis claruit in partibus ipis. Qui magnus ac potens mundo abzenũcians seculo & diuitijs heremiticã vitam duxit. Quadam vice cum quibusdã socijs iter agẽs: videns comites fame ac siti fatigatos: cũ tam escis q̃ potu carerẽt ad deum ozauit: & panem sibi a domino preparatũ subito in via repperit. De quo se & socijs ad satietatẽ cibauit. Deinde vas q̃ pdic vino fuerat oino vacuatũ apportari fecit: ipmq; diuinitus vino repletũ inuenit: q̃ infusum cũctis abũdãtius ad poculũ satisfecit. De reliquijs ño tam panis q̃ vini peregrinos plures: q̃ eius audita fama de mediolano ad se venerant: diebus plurib? satiauit. Nec tamen ipe reliquie consumpte fuernnt: quin potius ad satietatem tam sui q̃ fratrum suoz per tres hebdomadas suffecerunt. His & alijs clarus virtutibus: quieuit in pace kaleu. iulij.

¶ De sancto Carilepho cōfessore. Cap. xxxvij.

Carilephus confessor socius sancti adiuti abbatis tēpore childeberti ⁊ lotharij regū francorū claruit. Hic in auernensi territorio claris parentibus ortus: litterarū gratia ad monasterium menateñ. missus. Ibiq; monachus factus est: vbi aliquo tpe mansit sanctitate repletus. Deinde heremiticā vitā ducere cupiens: vna cū sancto adiuto socio suo de cenobio clādestine discessit. Deuenerūtq; ad suburbiū aurelianeñ. ⁊ ad sanctū maximianū abbatē se cōferent es: cū eodē aliquot mensib⁹ demorati sunt. Post hec indensiores siluas in loco qui dicit̄ piciac⁹: nūc aūt cella sctī adiuti vocat̄: locellū cōstruxerūt: vbi plurib⁹ annis manserūt: vt dictū est supra in vita sancti adiuti. vi. kal'. februarij. verū carilephus cupiens vitare famā q̄ iā de sanctitate amboꝝ ad aures regias delata fuerat. Adiutū deseruit: ⁊ īteriora heremi apd̄ cenomaneñ. vrbē cū Daumero cōmilitone suo petijt: tandēq; ad locū vocabulo cassagallā situ in pecia labrosineñ. diuertit: vbi multo tpe deo seruire curauit. Et cū mulierē oīno se nō visurū ꝓposuisset: mulier quedā vaga ⁊ lubrica coma precisa habituq; virili induta monasteriū eius se virū simulās incognita sctō ingressa est. Qd̄ dū ꝑ oīa ambitiosa curiositate lustrasset: oculi eius ex capite ꝓtinus deciderūt. Que dū pctm̄ cōfiteret̄. ⁊ penitentiā egisset: sctō pro ea intercedēte corpe sanata ⁊ aīo redijt emendata. Hic etiā obitū suū sibi a dño reuelatū fratrib⁹ predixit: ⁊ die qua predixerat in pace quieuit: videlicet kalendas iulij. Sepultusq; est in cenomaneñ. ciuitate miraculis clarus.

¶ De sancto Pambone abbate. Cap. xxxviij.

Pambo abbas: vt dicit heraclides. Cuz sine litteris esset ad quendam accessit: vt ab eo psalmum aliquē disceret. Qui cū audisset principiū psalmi xxxviij. Dixi custodiam vias meas: et nō delinquā in lingua mea. scd̄m versum audire recusauit: dicēs ꝙ primus sibi sufficeret: dum tamen illū adimplere posset. Et post menses. vi. reuersus ad magistrum. Interrogatusq; ab eo: cur tm̄ distulisset respōdit: ꝙ versum quē didiscerat: nōdum implere potuerat. Post multum ꝟo tempus rettulit cuidam alteri: ꝙ annorum. xlix. esset: ⁊ vix adhuc dictum illud psalmi implere potuisset. Descendens alexandriam de sythi vidit mulierem theatricam: et amare fleuit dicens se flere et propter mulieris perditionē et propter sui ipsius negligentiā: quia non tm̄ studuerat deo placere: quantum illa hominibus. Theophilo episcopo eum adeunti; ⁊ ab ipo edificari querenti respondit: ꝙ si sua taciturnitate non edificabat̄: neq; sermone edificari posset. ¶ Huic sancta melania de qua dicetur in. xi. kalen. nouembris tricentum libras argēti obtulit: quas ille per eutemium discipulum suum pauperibus dari iussit: vt ait hieronymus. Qui postmodum sportellam palmis consuit: et melanie in sui memoriale tradidit: dicens se nullum aliud habens: quod sibi dare posset. Quam ipsa post eius obitum omni tempore quasi pro magnis reliquijs reseruauit. Hic etiam nulla febre vel egritudine correptus ad extrema deuenit. Et hora mortis sue astantibus dixit: ꝙ ex quo heremum intrauerat: nec panem comederat: nec sermonis: de quo locutus fuisset: aliquando eū penituerat: ⁊ tamen sic ad deum ibat quasi adhuc initium non fecisset serviendi domino. Et requisitus an esset bonum laudare proximum virtuosum respondit: ꝙ melius esset tacere. Hec heraclides ⁊ in vitis patrum. Quieuit autem in domino vir sanctus kalen. iulij.

¶ De sancto Dominiano abbate. Cap. xxxix.

Dominianus abbas in territorio lugduneñ. sanctitate vite insignis claruit. Qui primus illic heremiticam vitam exercuit: plurimosq; sibi in dei seruitio aggregans magnisq; virtutibus ⁊ gloriosis miraculis clarus collectus est ad patres in senectute bona kalen. iulij: hec ado.

¶ De sanctis martyribus Processo et Martiniano. Cap. xl.

Processus et martinianus martyres passi sunt rome imperante nerone. Cū em̄ nero imperator beatos apostolos petrum ⁊ paulū tradidisset paulino viro clarissimo magistro militum. Paulino eos reclusit in custodia mamertina sub monte tarpeio sub custodia militū ꝓcessi ⁊ martiniani ⁊ alioꝝ xlix. quos oēs beati apostoli ad xp̄m sua predicatione cōuerterunt: ⁊ producto fonte de silice saxeo: eos ibi baptizauerunt: vt supradictū est in passione militū. xlix. pridie idus martij: ⁊ in passiōe petri apostoli. iij. kal'. iulij. Cū aūt apostoli in ipo carcere menses. ix. fuissent: a sctis miltibus dimissi sunt. Cūq; vir clarissimus paulinus audisset ꝓcessuz ⁊ martinianū baptismū suscepisse: ⁊ apostolos dimisisse: iratos eos teneri fecit: ac sibi presentari. Cū autē eos ad sacrificia suaderet: ⁊ illi ecōtra: xp̄m dñm solum deū profiterent̄. Iussit paulinus ora ipsorū lapidibus contūdi. Deinde statuā auream iouis

afferri: vt ei thura incenderent. Eunc̄ sancti milites in simulachrum conspuissent: precepit eos paulinus in equuleo suspēdi: ⁊ attrahi neruis: ac fustibus cedi. Deinde circa eorū latera flammas apponi: et post hec scorpionibus macerari sub voce preconia: ne principū precepta contēnerent. Eademc̄ hora paulinus oculum subito amisit: ⁊ pre dolore quasi insaniens: eos equuleo depositos in custodia mamertina vinciri mandauit. Quibus lucina apostolorum discipula ministrabat. Post triduū ꝯo paulinus arreptus a demonio expirauit. Eunc̄ filius pomponius rem gestam cum clamore ad palatium detulisset. Iratus nero iussit cesario vbis prefecto: vt eos celerius occidi faceret. Qui fecit sanctos de custodia eīci: ⁊ foras muros via aurelia duci: atc̄ ambos ibidem capitibus amputari: et corpora eorum canibus dereliqui. Sed beata lucina illa noctu collegit: et in arenario iuxta locum: vbi decollati fuerant: sepeliuit. vi. nonas iulij.

¶ De sanctis Longino Megisto ⁊ Acesto martyribus. Cap. xli.

Longinꝰ megistꝰ ⁊ acestus milites a beato paulo apostolo cōuersi sunt: cum ad decollationem duceretur: vt supra dictus est. iij. kalē. iulij in eius passione. Qui iuxta quod paulus eis imposuerat: die sequenti passionis illius ad sepulchrum pauli venerunt: ⁊ duos discipulos: videlicet titum et lucā orantes inuenerunt: et in eorum medio paulum stantem viderunt: quos discipuli illi videntes territi fugiebant: paulo⁊ mox disparente: milites illi post eos clamabant: ꝙ non vt eos caperent: persequebantur: sed vt ab eis baptismū susciperent: sequebant: paulumc̄ in eorum medio se vidisse testantur. Hec illi audientes reuersi sunt: coc̄ cum gaudio baptizauerūt: qui post duos dies a nerone detenti: et pro christi nominis confessione capite cesi sunt. vi. nonas iulij.

¶ De sanctis Aristone ⁊ socijs martyribus. Cap. xlij.

Aristo: crescentianꝰ: eutychianus: vrbanus: vitalis: iustus: felicissimus: felix: maria: et symphorosa martyres oēs apud campaniam pro fidei veritate: et christiani nominis assertione glorioso martyrio coronati sunt. vi. nonas iulij: vt ait ado ex hieronymi martyrologio.

¶ De translatione sancti Thome apostoli. Cap. xliij.

Translatio corporis sancti thome apostoli facta est tempore alexandri imperatoris. Cum enim idem imperator rediret victor de perside pōlio rexte rege deuicto: supplicarunt ei syri: vt mitteret ad regulos indorum quatenus corpus beati thome redderent ciuibus suis. Quod idem imperator c̄uis gētilis: propter victoriē tamē gloriā eisdem libēter cōcessit. Sicc̄ factū est: vt translatū esset corpus beati apostoli de india: et positum in ciuitate edessa in locello argēteo: quod pendet ex argēteis cathenis: in qua ciuitate nullus hereticus iudeus: vel idolorum cultor viuere potest. Sed nec barbari eā aliquādo inuadere potuerūt: ex quo abagarus rex ipius vbis epistolam manu saluatoris scriptā accipere meruit. Si quando gens aliqua contra eandem ciuitatē venit: die qua lecta fuerit epistola per puerum super murum: eadem die hostes territi fugiunt: aut pacati recedunt: tam saluatoris scripti: c̄ oratione beati thome apli. Et celebrat ipius translationis festū. v. non. iulij. ¶ Fertur: c̄ in vigilia festi beati thome singulis annis oi clero ⁊ populo ac peregrinis ad eius ecclesiā conuenientibus celebrantur vespere: ⁊ patefacto tumulo sancti corporis: archiepus edessen. dū inchoat antiphonā ad magnificat. Othoma didyme etc. Palmitē aridum vitis ponit in manu apostoli: et completis vesperis clauditur sepulchrum. Mane autem iterum omnibus cōcurrentibus apertoc̄ tumulo inuenitur palmes in naturali viriditate produxisse racemū vue diuinitus: de quo tantum vini liquatur in calice: c̄ ea die archiepiscopus ex ipso cōficit sanguinem iesu christi. Hoc audiui a fide digno.

¶ De sancto gregorio episcopo neocesarien. Cap. xliij.

Gregorius neocesarie pōti eps alio noie primo vocatus theodorus: origenis discipulus tēporibus valeriani ⁊ galieni imperatorum doctrina clara mirificus refulsit. Signa quoc̄ et miracula de eo cuz laude ecclesie perhibent. ¶ Cum enim pro captura piscium stagni communis: germani duo adinuicem armis et effusione sanguinis decertarent: orante gregorio: aqua stagni repēte absorpta arentē campū fructibus copiosum: ac vtiliorem germanis iam cōcorditer diuidendū dereliquit. Verū dū ecclesia in quodā loco artissimo inter montem ⁊ fluuium posito construi deberet: et spatium sufficiens nō esset: ipo sancto in orationibus perno-

ctante: mane facto inuenta est rupis tanto spacio loco cessisse quantum erat copetens p ipa eccle-sia fabricanda. ¶Alio tepore cuz in alpib⁹ iuxta phanum idolorum hospitratus esset: sacerdos ab idolo nullu poterat habere responsum. Cui per noctem demon in somnis apparuit: eicz di-xit: q̄ presente gregorio nullatenus loqui pos-set. Qui mane gregorium obsecrat: vt deu suuz loqui permittat. Bzegorius autē demoni episto lam mittit: z vt more solito respondere debeat permisit. Sicz idolum respōdere cepit: vnde sacerdos virtute dei in sancto viro cognita ad christum cōuersus z ab eodem baptizatus: in-tantum profecit: q̄ gregorio in episcopatu suc-cessit. Quieuit in pace vir domini. v. noñ. iulij. ¶Hic plurima opuscula fidei catholice exposi tionem compilauit. Sup ecclesiastes libzo me-taphzasim magnificētissime opus bzeue: sz per utile ꝓtulit. Ad origenē scripsit panegyricum: quē eo p̄sente vocataz multitudine recitauit. Vulgo z alie plures z ipsius feruntur epistole. Hec hieronymus de viris illustribus.

¶De sancto Bzegorio episcopo lingonien. Cap. xlv.

Bregorius lingonien. episco-pus ex senatozib⁹ augustudunensib⁹ ozt⁹ regione illa quadragi-ta anis summa iusticie seueri tate cozrexit. Hic habuit vxo-rez armentariā: de qua filios ꝓcreauit. Post cuius obitum episcopus eligit lingonien. In quo episcopatu sanctissima vitaz duxit sub panibus triticeis panē ozdeaceū comedens: et aquam vinū solūmodo colozatam. Qui etiam a sancto benigno episcopo sibi apparēte commo nitus ecclesiam supza tumulū eius edificauit. In qua per noctes ozans voces angelicas con cinentes frequēter audiuit. ¶In obitu ꝯo ipi⁹ sancti viri: quidam vidit celos apertos: vultus quoz eius sicut rosa rubescebat: caro ꝯo vti li-lium candebat. Cozpus autē eius iuxta cozpus sancti benigni collocatum est. Quod dū sepul-ture traderet: trabes in quibus pedes victozū astricti tenebant conscisse sunt: z captiui libe-rati: qui videlicet eiusdem sancti dum exequie illac tranfirent auxiliū obnoxius postulabant. Sepultus quoz est in ecclesia lingonien.

¶De sancto Heliodozo epō. Cap. xlvi.

Eliodozus episco pus altinen. vir magne sancti-tatis et sapiētie floruit tepore archadij z honozij imperatoz. Qui iuuenili etate ad sacerdo tij dignitatem ꝓmotus populum adhuc idolis deditum admonebat. Et dum pro animarum ei uium suozuz salute dominū obnoxius exozaret: hozrat⁹ ab āgelo publice p̄dicare cepit: adeoz in p̄dicatione profecit: vt populus tepla deozū destruerēt: z ecclesiā dei genitricis a fundamē tis construerēt. Postmodū aūt heliodoz⁹ adhuc presbyter chromatiū aquileien. epm visitauit: z cū eo aliquo tepore cōmozās ab eodē altinen. eps ozdinatus fuit. ¶Hi sunt duo epi q̄ legun tur beato p̄sbytero hieronymo aliqn epl'as di-rexisse: z ab eodez epigrammata recepisse. Ad quoz instantiā idē gloziosus doctoz quosdā li-bros diuine pagine ex hebzeo in latinū transtu lit: z martylogiū ꝓmitus cōpilauit. ¶Reuersus igit sanctus eps altinū ecclesiā suā disposuit: z populū in fide firmauit. Inde hierosolymaz perrexit: z optatū diu hieronymū: quez sepius in scriptis viderat: cozporali lumine visitauit: a quo z in melius cōpositus discessit. Inde repa trians iam senio cōfectus z ambrosiū sibi coad iutozem epm ozdinauit. Ipse ꝯo in insula ma-ris: que a sancto viro marcelliano ibi degente marcelliana vocata est: heremum petijt. Ibiq̄ apud prefatū virū sanctū ecclesia dedicata per-mansit. Quē et die quita mensis iulij defunctū sepeliuit: heliodozus ꝯo dubitū postea supuiuēs ciuitatē altinen. ab attila destruēdam obitusq̄ sui diem predixit. Et sanctitate conspicuus in pace quieuit. v. noñ. iulij. Cuius cozp⁹ ambro-sius eps eius successoz in altinen. eccl'ia sepeli-uit. ¶Processu ꝯo tepozis desolata: vt predixe rat: altinen. ciuitate: z albuino longobardozum rege italiā inuadēte. Paul⁹ altinen. eps cozpa sctoz heliodozi marcelliani theonisti tabze z ta bzate ad insulas maris cofugiēs trāsportauit: vbi nouo altino cōstructo: quod incole tozcellū vocauerunt: cozpus sancti heliodozi in princi-pali ecclesia condiderunt in honozem videlicet beate marie virginis ad instar altinen. ecclesie edificata: vbi z quiescit vsq̄ in presens.

¶De sctō Lanfranco cofessoze. Cap. xlvij.

Anfrancus prioz monasterij be-coen. z postmodum abbas cu donien. tpe henrici iij. imperat ozis claruit. Hic fuit doctoz anselmi cātuarie-sis episcopi: de quo infra di-cet. iij. noñ. iulij. Et huic idē anselmus in becoen. prioratū successit sub eluino abbate q̄ ipm monasteriū de ꝓprio fundauit. ¶Hic em lanfrancus de ciuitate papie ozīdus z secula-rib⁹ sciētijs satis clarus. Postq̄ in arbricaten. ciuitate normanie aliquo tempore docuisset: et rothomagū ire vellet: a latronibus capt⁹ spolia tus z in silua nud⁹ dimissus: manecz aviatozib⁹ reductus est. Qui moz relicto seculo et secula-

ribus studijs in predicto monasterio habitum monachalē assumpsit: ⁊ humilē ac despectā vitam ducere cepit. Et cū esset omniū doctior: sapientiā suā humiliter occultabat. Tandē fama ipsi⁹ comperta de mādato sui abbatis scholas tenuit: ⁊ clericos ac laicos multos in diuina sapientia auditores habuit: quoꝝ plurimi ditissimi ꝓ magistri amore multa monasterio contulerunt. Qui postmodū ipsius loci prior: īde abbas cudonieñ. factus est. ¶ Quadam die eo celebrante diacon⁹ ei ministrās a diabolo arrept⁹ est. Qui diebus plurimis vexat̄: sed tandē eius orationibus liberat̄. ¶ Huic etiā cū nūciatum fuisset: ꝙ anselmus eius monachus ⁊ discipul⁹ nocte in lecto anulū aureum reperisset: prenunciauit eum futurum episcopū: ⁊ vt p̄dixerat sic euenit. Hic ex precepto leonis pape quinti disputans in consilio toletano cōtra berengariū turoneū. qui de eucharistia praue sentiebat: eū eloquentissimo sermone confudit. Quieuit in christo quinto noñ. iulij.

¶ De sanctis Mustiola ⁊ Hyreneo martyribus. Cap̄. xlviij.

Mustiola et hyreneus diaconus tpe valeriani imparatoris turcio agēte vicario apud ciuitatem clusium passi sunt. Cū eñ p̄dictus turcius felicē p̄sbyterū ꝑ martyriū cōsumasset apud verniam ciuitatē: vt dictū est supra ī ei⁹ passione. ix. kalē. iulij: ipsiusq̄ corpus hyreneus diacon⁹ sepelisset iuxta muros: videlz sutrine vrbis. Hec audiens turcius hyreneū cōprehendi fecit: ⁊ cathenis vinctum postredā suā traxit vsq̄ ad ciuitatez clusinam: ibiq̄ illū in carcere cōpediuit cū plurib⁹ xp̄ianis alijs. Quos oēs mustiola nobilis matrona claudij p̄ncipis cōsobrina: in ergastulo refouebat. Quod cū audisset turcius: ipam q̄dā teneri fecit: ⁊ oēs xp̄ianos detētos decollari: hyreneū ꝟo in cōspectu mustiole equuleo appēsum tādiu vnguibus lacerari: et flammis appositis aduri fecit: donec spiritum emisit. Deinde sanctam mustiolā sacrificare nolentem tādiu plūbatis cedi iussit: quousq̄ aīam exhalauit. Quorū corpora marcus seruus dei iuxta muros clusij ciuitatis deuote tumulauit: vbi ⁊ miraculis clarent: qui passi sunt. v. noñ. iulij.

¶ De sctō Lauriano martyre. Cap̄. xlix.

Laurianus martyr passus est in territorio bituricēsis: qui ꝓ xp̄i nomīs cōfessione gloriosa amputato capite triūphū meruit obtinere martyrij: cuius caput apud hispalim ciuitatē deportatū: ibi digna veneratione recolit̄: qui passus est. v. noñ. iulij: vt habet̄ in martylogio adonis.

¶ De sancto Osee ꝓpheta. Cap̄. l.

Osee propheta de tribu isachar fili⁹ beeri ort⁹ ī bethleemoth sub q̄ttuor regib⁹ iuda ꝓphetauit: vicz ozia: ioathā: achaz: ⁊ ezechia: ⁊ sub hieroboā filio ioas rege israel: vñ ⁊ esaie ꝓphete cōtēporane⁹ fuit. Prophetauit aūt p̄ncipal'r contra decē tribus: pauca de duab⁹ loquēs. De memorato eñ regū nūero achaz rex iuda ⁊ hieroboā rex israel: dñz derelinquētes in israel idolatrie crimē imperio ac potestate sua admittere populū cōpulerūt. Propter qd̄ deus ad osee locutus est: vt acciperet vxorē fornicariā: ⁊ faceret filios fornicationis. Fornicariā inquit: non ex locutione corpore meretricē: sed gentilē deum ignorantem appellat. q̄ dei creatoris sui amore contēpto: simulacrorū se subiecerat desiderijs. Hinc factū est: vt ira dei in populo israel ꝑ denūciationē ꝓphete sub tali typo ꝓcessura diceret̄. Domui aūt iude misericordia lectione ꝓphete cōprehensa ab hoc ꝓmissa est: quia ezechias rex iuda filius achaz sublatis idolis: q̄ tā pater eius q̄ ceteri reges cōsecrauerunt: templū dei purificasse monstrat̄: vt supra in gestis ezechie dictū est. Prenunciauit aūt osee iudeos in vltimo tēpe ad xp̄m redituros. Tertiū quoq̄ diem dñice resurrectionis p̄dixit. ¶ Hic autē: vt ait hieronymus: prenūciās dedit signū: veniet dominus in terra sicut quercus: q̄ est in sylo ⁊c. quod nō legit̄ in scriptura eius ꝟm editionem nostrā: forte quod hieronym⁹ dixit signum: hic epiphanus dixit ꝓdigiū: dicēs de osee: ⁊ dedit ꝓdigiū dicēs. Veniet dñs in terrā sicut querc⁹ in sylo: q̄ ex semetip̄a in. xij. fuerat partita: ⁊ facte fuerāt ex ea totidē quercus. Hic postq̄ prophetiā suā adimplesset: sub ezechia rege placita q̄ete dormiuit quarto noñ. iulij: in terra sua sepult⁹: vt ex hebreoꝝ scriptura collgitur. Hec Hieronymus et Josephus: et ex hystoria scholastica comestoris.

¶ De sancto Aggeo propheta. Cap̄. li.

Aggeus ꝓpheta post captiuitatē populi iudeoꝝ in anno secundo darij persarū regis prophetauit in hierusalem. Nam in anno primo Cyri regis persaruz: vt impleretur sermo dei ex ore hieremie prophete: vt habetur esdre primo in p̄ncipio. Jussu ipsius regis

populus in iudeam reductus est. Cuncta populo israel ⁊ seniorib⁹ templū dei edificari cepisset: mortuo cyro rege persarū: ac regnāte dario: qui memorato successerat: vicine gentes odio iudeorū instaurationē tēpli ⁊ ciuitatis impedire ceperūt. Qua ratione ductus populus iudeor⁹ restaurationē ipius templi necdū concessam esse iuxta promissionē credebāt: ꝓpter quod in secūdo anno regni darij memorati. Aggeus ꝓpheta adeo missus ad zorobabel: q̄ erat de tribu iuda: qui potestatē regni susceptur⁹ erat: ⁊ ad iesum summū sacerdotem filiū iosedech eos admoner: vt credant cōplecto annor⁹ numero tps restaurationis hierusalē adueniss̄e. addito ne incredulitatē populi velint imitari. Oia autē que in textu ipius ꝓphetie cōtinent: reuersionē populi: reparationē templi: renouationē ciuitatis: obseruantiā sacerdotalē: ⁊ interitū regnor⁹ exterorū significat. ꝓpheravit aūt vna cum aggeo zacharias ꝓpheta: de quo dicet infra. vij. idus septembris. Sed duobus mensib⁹ ante zacharia hic aggeus vaticinū suū texere exosus est. Quieuit in iudea in pace. iij. non. iulij. et tumulatus iacet iuxta sacerdotum monumēta in hierusalē. Hic ꝓpheta vna cum ꝓximo precedente ex numero. xij. illorū prophetarum sunt: qui minores appellantur: qui ⁊ in sanctorum patrū catalogo ecclesiastici. xliij. cap. describuntur. Hec vnde supra.

¶ De translatione sancti martini epi. Cap. lij.

Translatio corporis sci martini facta est anno xiij. leonis primi vt ait sigibertus: anno videlicet. lxiij. ab obitu ipius sancti. Cum eñ perpetuus turonen. episcopus cerneret insignia miracula: que ad sepulchrum sancti martini fiebant: ecclesiam magnam ⁊ speciosam eius nomini fabricauit: iuxta cellam: videlicet vbi viuens degere consueuerat. Et cōgregato clero ac pplo vniuerso cū corpus scti ad nouā ecclesiā transferre decreuisset kalē. iulij post noctis vigilias et ieiunij celebratū mane sepulchrū nullaten⁹ mouere potuerūt. Ꝺō cū sequenti die ⁊ tertio iteressent loculū similiter nullo ingenio leuare ualuerūt. Cuncta iā q̄si desperati opus dimittere cōcepissent recordati sunt: ꝙ. iij. iulij. iij. vicz non. ipius ordinationis beati martini anniuersaria dies erat. Et ꝙ forsitan ipa die dns corp⁹ beati confessoris transferri disposuisset. Ieiunio igit⁹ orationibusq̄ premissis ad tumulū accesserunt. Ꝺoncta illi senex venerandus apparuit: alias nunq̄ visus: qui eos ad opus iuuare cepit. Sanctūq̄ martinū eisdē adesse dixit: vt q̄ corpus transferre non tardarent admonuit. Sicq̄ cum summa velocitate loculū leuauerūt ⁊ in loco vbi nunc collic̄ posuerūt. Completis quoq̄ officijs cū senē ad mēsam reꝝrerēt nusq̄ comparuit. ¶ Accidit quoq̄: vt tūc essent duo mendicātes ⁊ multā pecuniā ex' questu acquirētes: quor⁹ vnus cecus ⁊ alter erat cōtractus: cecus cōtractū ferebat: ⁊ cōtractus ceco viam ostēdebat. Audiētes aūt ꝙ ad corpus scti martini multi sanabanē infirmi: dū corp⁹ in translatione processionaliter portaretur: timentes ne corpus iuxta eorum habitationē duceretur: et sic ipi forsitan sanarētur. Inde recesserūt: nolētes sanitatē ꝓsequi: ne periret miseria questus sui. Dum ergo fugerent per viam vnde corpus nequaq̄ ducendū putabant ex improuiso sancto corpori obuiant. Et qz deus multa beneficia prestat etiam inuitis: ambo contra voluntatem ipsorum continuo curati sunt: licet de hoc plurimum tristarentur. Celebratur autem hec translatio et ipius ordinatio ac prefate eius ecclesie dedicatio. iij. nonas iulij.

¶ De sancto Udarico episcopo. Cap. lij.

Udaric⁹ eps augusteñ. nobilis romanus existēs infantul⁹ in monasterio sancti galli educatus est. Et cum etate adoleuisset: ⁊ habitū monasticum assumere vellet: a quadā sancta inclusa prohibitus est: que eidem asseruit sibi fuisse a domino reuelatum adhuc ipsum futurum episcopum. Commendatus est igitur adalperoni augusteñ. episcopo a quo est ad sacerdotij ordinē promotus. Deinde romā veniēs a martino papa benigne susceptus est. Qui eidem pontifici episcopum suum mortuū nūciauit sibi diuinitus reuelatum. Cuncta ipm papa martinus vellet in episcopum ordinare: et augusteñ. vbi in pastorem perficere: vldaricus recusaret: summus pontifex eidem prenunciauit: ꝙ periculoso adhuc tēpore episcopatus ipm non posset euadere. Quod ⁊ factū est. Nam epo augusteñ. ad epatu hiltineñ. trāslato vldaricus ei a populo succedere cōpulsus est. Qui cū sancto cōrado epo constantie gregē dominicū verbo ⁊ exēplo opis bene pauit. ¶ Super hunc sanctū dse cene dñi crisma conficientem: ⁊ die pasche missarū solēnia celebrantem visa est dextera dei q̄ sibi benedicebat. ¶ Quadā die sancta aphra sibi apparuit: ⁊ vt se requiretur admonuit: ipmq̄ vsq̄ in lechfeldh perduxit: vbi pervisionem sanctū petrū apostolū cum quodā alio sancto vidit: qui arnulphū ducē turingiorū pro suis criminib⁹ dānabāt. Et notato tpe repertū est eodē die et hora arnulphū e seculo migrauisse. Ipse vir sanctus pacē inter othonē ducē: ⁊ lodolphū eius filiū ptractauit.

¶ Jussus diuinitus in natiuitate sancti iohannis baptiste bis in die celebrauit. Missam aurore vicz et maiorē: quarū primā ex cōscientia bis celebrandi omittere ꝓposuerat. Et. xi. postmodum die in pace quieuit: videlicet. iiij. noñ. iulij. Sepultusq; est a volfgango episcopo ratisponeñ. in ecclesia sancte aphre.

¶ De sancto Jocūdiano martyre. Cap̄. liiij.

Iocundianꝰ martyr apd̄ aphricā martyriū passus est. Qui pro confessione fidei xp̄iane in mare mersus cū palme triūpho coronam a dño percipere meruit gloriosam quarto nonas iulij: vt habet̄ in martylogio hieronymi ⁊ adonis.

¶ De sancta zoe vxore nicostrati mar. Cap̄. lv.

Zoe martyr vxor nicostrati primiscrini diocletiani imperatoris. Rome martyrium passa est. Que cum graui infirmitate loquēdi facultate per. vi. annos caruisset beatus sebastianus martyr ip̄am curauit: sibiq; loquelam restituit: necnon ip̄am zoem cum viro nicostrato ⁊ alijs pluribus ad xp̄i fidem perduxit: quos sanctus polycarpus presbyter baptizauit: vt supra actum est in passione sebastiani. xiij. kalendas februarij. Cum autem sebastianus et alij plures martyrium passi fuissent: et ipsa ad confessionem sancti petri apostoli oraret: a persecutoribus artata et in custodia durissima trusa est. Deinde a collo ⁊ a capillis in arbore quadam suspensa adhibito subter horribili fumo in confessione domini emisit spiriritum. iij. nonas iulij.

¶ De sancto Anselmo episcopo. Cap̄. lvi

Anselmꝰ eps̄ ex confinio lōbardie ⁊ burgundie ortꝰ puerilibꝰ annis litteris a parentibus traditus breui spatio multa sapientia pollēs ante annū. xv. de salute aīe cogitare cepit: ⁊ cogitatū ad effectū ꝑduxit. Egressus ergo patriā: dū ex trāscensu montis nimiū fatigatus esset: nec quicq̄ ad edendū haberet: minister eius ex insperato panē candidissimū diuinitus in sacculo reppit: ex quo vterq; ad sacietatē comedit. Exactis aūt tribus annis partim in francia partim in burgūdia in normaniā deuenit: ⁊ sub magisterio lāfranci prioris becoensis dictoris illustris se cōtulit: ac deinde in eodē monasterio habitū religiosum assumpsit. Lanfranco aūt in abbatē monasterij cudoneñ. assumpto: vt supra in eius hystoria dictum est. v. nonas iulij. Anselmus ei in prefato prioratu successit: sanctitateq; ⁊ sapientia ad modū clarescere cepit: plurima nanq; diuina opuscula ⁊ solennia compilauit. ¶ Cum nocte quadam miraretur: quomodo prophete per spiritū multa futura predixerant: et oraret: vt hoc sibi deus aperiret: per parietes ⁊ muros interpositos vidit fratres ad matutinuz exurgentes: et eorum officia exequentes. Et intellexit: ꝙ similiter deus potuerat sanctis prophetis abscōdita reuelasse. ¶ Dum quadam vice frater senior in extremis laboraret: ⁊ se a duobus lupis vorari vocibus horribilibus inclamaret. Anselmus pro fratre orauit: ⁊ postmodum ad ipsum intrauit: qui mox lupos effugatos asseruit: flamma ex ore sancti in modum lancee procedente: quam frater ille se videre perhibuit. Absolutusq; ab anselmo hora. ix. vt sanctus predixerat: expirauit. Alias etiam dum in oratione persisteret: visus est ab alio fratre luce maxima circūfusus. Postmodum autem ad archiepiscopatum cantuarieñ. ecclesie electus est: qui dei populo exēplis honestissimis: ⁊ doctrinis clarissimis prefuit. Ip̄e em̄ festū conceptionis alme dei genitricis sibi a dño reuelatum miraculose colendū didicit: ip̄e ⁊ primus celebrauit: et celebrandū in eius ecclesia constituit: vt superius dictum est in cōceptione sctē marie. vi. idus decēbris. Cum autem quodam tempore in villa quadam cum socijs hospitatus esset: et hospes nihil aliud preter panem ⁊ caseum eis apponendum haberet: iubente episcopo: quāuis dudum recusasset: hospes ad flumē accessit: ⁊ misso rhete trutā maximā continuo cepit: ex qua omnes plene refecti sunt. ¶ Alio etiaz tempore alteri eius hospiti conquerenti: ꝙ pisces ei apponēdos non haberet: ipse predixit: ꝙ confortaretur: quia post morulam sibi magnus sturio mitteretur. Quod et post horam modicam factum est. Sicq; clarus v̄tutibus quieuit in pace. iij. noñ. iulij. Sepultusq; iacet in sua ecclesia cantuariēsi. ¶ Hic cōposuit librū proslogion. i. alloquium de deo. Item monologion: id est soliloquium de sancta trinitate. Item de veritate librū vnū. De cōcordia liberi arbitrij: ⁊ presciētie diuine: atq; predestinationis ⁊ gratie librū vnū. Cur deus homo librū vnū. De sacramento altaris librum vnū. De casu diaboli librū vnum. De peccato originali librum vnum. De incarnatione verbi librum vnum. De azima librū vnū. Meditationum vel orationum librum vnum: Parabolarum siue prouerbiorum librum vnū. De grammatica librum vnum. Super canticis canticorum librum vnum. Epistolarum ad diuersos librum vnum. De conceptu virginali et originali peccato librum vnum. Claruit tempore henrici imperatoris tertij.

¶ De sancto Anselmo confessore. Cap̄. lvij.

ANselmus cōfessor

Lundonice ciuitatis anglie magister opinatissimus: ⁊ sapiētia celebris ac famosus: vite religione cōspicuus tēpore hērici quinti imperatoris admodū effulsit. Qui inter alia opuscula p̄clara sup psalterio glosas marginales ⁊ interlineares composuit: qui et lundoñ. sepultus miracula ostendit.

¶De sancto Hugone abbate cluniacēñ. Cap̄.lviij.

HUgo abbas cluniacēñ. augustudunēsis ciuis nobili pro sapia: patre dalmatio cōsulari: bellicis rebus intēto natus est. Cum adhuc eēt in vtero matris: ⁊ presbyter quidā missam tam pro illa ꝑ pro fetu celebraret: vidit in calice imaginem pueri resplendentis hugonis videlz nōduz nati. ¶Hic a puerilibus ānis relicto seculo sub abbate odilone monachus cluniacēñ. fact⁹ est: deinde ad p̄iozatū ꝓmor⁹: idē odiloni defuncto in abbatie regimīe successit. ¶In maxima illuz habuit reuerentia hēricus imperator secūdus: cuius filium heuricum tertium hugo de sacro fonte leuauit: et in colonia agrippina cum eo pascha celebrauit. Rediens quoq; cluniacum stephanū papam nouum florentie languentē visitauit. In cuius p̄sentia: vt idē pōtifex perhibuit: demones ab eo abscedebant: in absentia ad eum redibāt. In cuius etiam finu idem papa spīm emisit. ¶Hic abbas cōsilio generali in remis ciuitate sub leone nono celebrato interfuit: in quo mirabiliter cōtra simoniacos inuexit. ¶Cū sancius rex hispanie hildefontiū captiuatū teneret: ⁊ pro ipso sctūs hugo oraſſet: sanct⁹ petrus captiuo apparuit: ⁊ ipm hugonis p̄cibus ocyus liberandū ꝓmisit: deinde ipse apostolus sancio reuelaſ: ⁊ nisi fratrē dimittat: mortē ei subitaneā cōminaſ: ficq; statim hildefontius liberaſ. Spū etiā ꝓphetico claruit: quod in plurimis q̄ p̄dixerat: cōtingentib⁹ apparuit. ¶In quadā vigilia natiuitatis dñi vidit in eccl̄ia virginē filiū paruulū in vlnis gestātē: ⁊ de festo natalis filij exultantē: ac inimico humani gñis insultantē. Ad hāc vocem diabolus de humo erupit: ⁊ verba domne exp̄obrauit: quē gloriosa virgo: vt ei visum est tam de cenobio ꝑ de eccl̄ia effugauit: vt supra actum est in legenda natiuitatis dñi. vij. kalē. ianuarij. Tandē sanctitate plenus migrauit ad xp̄m. ij. nōn. iulij. ¶In cuius trāsitu quidam frater apud nengerū vidit matrē xp̄i cū monachoz choro lucidissimo sagittarios quosdā efugātes. Inter quos erāt martinus epūs ⁊ bñdict⁹ abbas hugonis aiam in nube lucidissima collocātes. Eadē ꝑ nocte q̄ migrauit a seculo: abbas quidam vidit duos lectos ornatissimos manib⁹ angeloz ad astra deferri: in quib⁹ collocādos audiuit āselmū cāt̄uariēñ. ⁊ hugonē cluniacēñ. qui ābo eadē ipa die debitū exoluerant carnis. Et vt viderat sic eos ābos transiuisse cognouit. Sepultus est in abbatia cluniacēñ.

¶De sancto Hugone cōfessore. Cap̄.lix.

HUgo de sancto victore parisiēsis canonicus confessor sanctus in scripturis diuinis eruditus religione ⁊ sciētia clar⁹: in liberalib⁹ nullū suo tpe secundū habēs: tpe henrici quīti imperatoris floruit. Qui in eccl̄ia dei opuscula plurima ⁊ ꝓficua condidit: videlz librum de sacramētis. Hierarchiā beati Dionysij explanauit. Super eccleſiastē homel'. xv. fecit. Sup lamentationes hieremie libū vnū. Libū didascaliō cōposuit. Sup angelicā hierarchiā dionysij libū vnū. De arca sine claustro anime libū vnū. De virtute orādi libū vnū. De institutione nouitiozū libū vnū. De arca noe lib. v. De aia xp̄i libū vnū. De ꝑpetua virginitate beate Marie libū vnū. Sup verbo Tota pulchra es li. vnū. Notulas sup quibusdā verſibus psalmoz. Soliloquiozū hoīs cū anima ⁊ alia plura. De claustralibus libū vnū. Quieuit in pace cōrado tertio imperante anno dñi. M. cxxvi.

¶De sancto Esaia ꝓpheta. Cap̄.lx.

ESaias ꝓpheta nobili genere ort⁹ hierusalē p̄e amos: non illo quidez qui ex duodecim minorib⁹ prophetis erti⁹ est: sed altero nobile hierosolymita progenit⁹ fuisse probat. Hic cū de hierusalem: ille de thecua oriundus extitit. Hic genere nō infimus: ille pastor ouiū et rusticanus fuit. Huius cū sanctitati diuina scriptura testimoniū in locis pluribus ꝓhibet: ⁊ ipsuz omnes doctores ⁊ iosephus iudeorum hystoriographus: necnō eius vite exitū: quem martyrio peregit in sanctoz patrum catalogo computandū exp̄essius docēt. ¶Cepit autem esaias ꝓphetare sub ozia rege iuda ⁊ hieroboā rege israel. Cuius prophetia protenditur per tempora trium regū subsequentiū: videlicz ioathan: achaz: et ezechie regū iuda: vt ipsemet in exordio suo testat. Et sub manasse rege ꝓphetandi: ⁊ vluēdi finē fecit circa principiū regni Hic aūt vt ait hieronymus in ꝓmone suo diſertus est: quippe vt vir nobilis ⁊ vrbane elegātie

nec habēs q̄cq̄ in eloquio rusticitat' admixtū: vnde accidit vt pre ceteris flores ymonis eius translatio nō potuerit cōseruare. Qui etiaz nō tam ꝓpheta dicēdus est q̄ euāgelista. Ita eīm vniuersa xp̄i ecclesieq; mysteria ad liquidū ꝓsecutus est: vt nō eum quis putet de futuro vaticinari: sed de p̄teritis hystoriā texere. Prophetauit autem esaias in hier'm ⁊ in iudea: necnō decē tribub⁹ in captiuitatē ductis: ac deyroq; regno nūc cōmixtim nūc sepatim texit oraculū. Et licz interdū ad presentē respiciat hystoriam: ⁊ post babylonie captiuitatē reditū ppli significet: in iudea tū oīs ei cura de vocatione gentiū: ⁊ de aduētu xp̄i est. ¶Dic sanct⁹ ꝓpheta ezechiā regē iuda: diuino responso ad se facto confortauit ne timeret a facie sennacherib regis assyrioz cū hier'm obsedisset: ꝓmittens regi ⁊ in hostibus plagā: ⁊ in populo dei salutē affuturam. Quod ⁊ factū est: angelo domini in castris assyrioz centū ⁊ octuagintaquīq; milia percutiente: ⁊ sennacherib effugante: vt supra dictū est in gestis ezechie regis. ¶Huius etiā orationibus dñs placatus sup lachrymis eiusdem regis: cū illū occidere ꝓmitus decreuisset adiecit vite ipsius annos quindecim: in cuius signum solem per decē horas in eclyptica retro gradari fecit: vt supra in eadē hystoria dictum est. ¶Huius etiā ꝓphete tēporibus erat piscina extra vrbem quando exercitus sennacherib regis babylonis obsedit hier'm. Sed p̄cibus suis impetrauit esaias a dño: q̄ siccabatur q̄n hostes ad eam descēdebant: ⁊ cum ciues egrederentur descendētes ad ipsum fontem: erant ibi aque sicut prius. Et ꝓm q̄ dicit epiphanius ad p̄ces esaie copiosius solito egresse sunt aq̄ de fonte syloe. Hoc eīm stagnū vocat' i euāgelio natatoria syloe. ¶Mortuo aūt ezechia cū filio⁹ eius manasses regnare cepisset: ⁊ idola ac aras simulacroz⁹ que pater suus destruxerat renouasset: ⁊ populū in vijs gētium errare fecisset: eum quoq; ꝓphete missi a dño redarguerēt: nemini eoz⁹ parcebat: sed plateas hierusalē prophetarum sanguine purpurabat: inter alia vo scelera sua esaiam ꝓphetaz auum suū maternū ꝓm hebreos: vel ꝓm alios affinem: eiecrū extra hierusalem circa dictā piscinam syloe serra lignea per medīū secari fecit. Qui dum in principio sectionis angustiaret: petijt sibi dari aquā: vt biberet. Et cum nollent ei dare dominus de sublimi immisit aquā in os eius: ⁊ continuo exprauit: nec inde carnifices destiterūt a sectione. Ob hanc eīm aque missionem confirmatum est nomen syloe: quod interpretat' missus. Nec sepelierūt eum in sepulchro ꝓphetarū: sed sub quercu rogel iuxta transitū aquaruz memorate piscine quem fecerat ezechias: vnde in iugem memoriam sancti ꝓphete adhuc aque in piscina syloe nō iugiter: sed icertis horis ebulliūt. Et quia oratione sancti viri aque ille a domino diuinitus date fuerant: populus ꝓphetam gloriose sepelijt in loco predicto p̄die noñ. iulij: etiā vt orationibus eius post mortem ipsius indefinēter huius aque beneficio potirent. Hec iosephus et hieronymus: ⁊ ex hystoria scholastica atq; ex chronica guilelmi.

¶De scō Trāquillino martyre. Cap. lxi.

Tranquillinus martyr tēpore diocletiani rome passus est. Hic fuit pater sanctoz martyrū marci et marcelliani: q̄s ex martia vxore genuit: qui ad p̄dicationē beati sebastiani martyris cū coniuge sua ad xp̄m conuersus: vt supra dictū est in passione eius. xiij. kalen. februarij: ⁊ a sancto policarpo p̄sbytero vna secū sacri fontis vnda p̄fusus est. Et cū grauī morbo ipse tranq̄llinus laboraret: mox vt baptizat⁹ est sanitatē p̄cepit. Postq̄ marcus ⁊ marcellianus eius filij passi sunt: vt supra in eoz passione actū est. xiij. kal'. iulij: ⁊ martia mater illoz post dies modicos in pace migrauit ad christū. Post hec autē cū audisset tranquillinus: q̄ soror nicostrati pro xp̄i nomine passa esset: vt dictum est supra de ea. iij. noñ. iulij: et ipse in medium prozū pens cōqueri cepit: q̄ femineviros ad palmā precederēt: ⁊ se xp̄ianū libere in fori medio ꝓclamaret: a paganis furētibus lapidatus martyrij cōsumauit p̄die noñ. iulij.

¶De sancto Boar cōfessore. Cap. lxij.

Boar monachus ⁊ confessor sanct⁹ anno. xvij. mauritij imperatoris veniēs ex aq̄tania claruit in gallia: vt ait Sigibertus: cui⁹ sanctitatis famam sigibertus rex francoz audiēs ipm per nūcios req̄siuit: quem ad petitionē populi treuereñ. epm constituere voluit: ille autē satis recusauit. Tandē dierū triginta inducias postulauit: vt ad cellā suā pergeret: ⁊ monasterij sacra disponeret. Quo dū pueniss⁹et: orauit ad dñm: vt se ab huiusmodi iugo liberaret: qui mox febre pcussus p̄ sex annos cōtinuos grauī lāguore decūbēs redire nō valuit: ⁊ sic in senecture bona ibidē in pace q̄euit p̄die noñ. iulij: cui⁹ corp⁹ ibidē tumulatū mirabilib⁹ effulget.

¶De scō Nicostrato martyre. Cap. lxiij.

Nicostratus martyr maritus sancte soes ꝓmiscrinius imperatoris diocletiani fuit: cuius vxorem sanctus sebastianus: que pre grauedine longe infirmitatis dudū loquelā amiserat: liberauit: ⁊ ipm virū ei⁹ ac cōiugē cum aliis multis ad xp̄m

conuertit: quos sanctus policarpus presbyter baptizauit: vt dictum est supra in passione sebastiani. xiij. kal'. februarij. Postq̄ autē soe vxor eiusdem nicostrati martyrij passa est: vt supra in eius passione actum est. iij. non̄. iulij. Et ipse nicostratus tentus: atq̄ fabiano vinctus prefecto presentatus cū in xp̄i nois confessione cōstans pfisteret: ab eodē p̄fecto ē decollat⁹ non̄. Julij.

¶ De sctis nicostrato ⁊ socijs mar. Lap̄. lxiij.

Nicostratus: claudi⁹: castorius: victorinus: symphorian⁹: seuerus: seuerianus: simplicius: et carpophorus martyres rome passi sunt sub diocletiano imperatore iudice fabiano. Quos idem fabianus per dies. x. terentos minis ⁊ blanditijs agens: vt sacrificarent: cum in nullo eos posset penitus commouere: iussit eos tertio torqueri: ac demum mari precipites dari. Qui passi sunt non̄. iulij: vt dicit ado.

¶ De sctō panteno p̄sbytero ⁊ cōfes. Lap̄. lxv.

Pantenus p̄sbyter stoice philosophie pfessor: marci euangeliste apud alexandriam discipulus fuit: ⁊ vetusto de more ibidem ecclesiastice schole prefuit clarissimi probatissimiq̄ doctoris fungēs officio: tante nāq̄ scientie nō solū in diuinarū scripturarū eruditione: verū in seculari litteratura fuit: tāroq̄ studio ⁊ amore p̄dei p̄dicādi claruit: vt ī indiā requisitus p̄ legatos ipius gētis a demetrio alexādrino ep̄o mitteret: vbi verbū dei feruēter ⁊ felicit̄ p̄dicauit oībus gētibus: que in oriētis vltimis finib⁹ recōdunt. Et demū ad indiā iterū orem rediit: repperitq̄ bartholomeū ap̄l'm aduentū dñi ⁊ fidei semina primū ibi p̄m matth. euāgeliū seminasse: qōquidē inde hebreis scriptum litteris regrediens alexandriā secū tulit: vbi ⁊ ip̄m in grecum trāstulit. Multa viri hui⁹ doctrine ecclesiastice extare dicūtur apud alexandrinos monimenta: sed vine vocis oraculo plus ecclesie cōtulit. Docuitq̄ sub seuero principe ⁊ antonio cognomēto caracalla imperatore. Et apud alexādriā q̄euit in pace non̄. iulij.

¶ De sanctis cyliano ep̄o: colonato ⁊ romano martyrib⁹. Lap̄. lxvi.

Cylianus ep̄s colonat⁹ presbyter ⁊ romanus diaconus martyres apud virzburch oppidū germanie passi sunt. Dic em̄ sanctus genere scotus nobilib⁹ parentibus ortus: a puericia sacris lr̄is eruditus: adhuc iuuenis omnibus p̄o xp̄o relictis monachus factus est: sanctitateq̄ ⁊ vite conuersione conspicuus claruit: ⁊ ad presbyteratus ordinem in monasterio ascēdit. Tunq̄ cōcursum secularium ad se ex fame opinione cōfluētiū fugeret: inde discessit: ⁊ primo quidē britanniā: deinde gallia m: ac post germaniā venit. Et ad oppidū virzburch: quod latine dicitur viridozū castellū diuertit: vbi populus adhuc gentiliū credulitate tenebatur. Quozū errozi sanctus cōpatiēs romam accessit: ⁊ a summo pontifice se gentis illius ep̄m consecrari obtinuit: atq̄ auctozitate pape ad idem oppidum ad predicandū red̄it: adiunctis sibi colonato p̄sbytero ⁊ romano diacono. Ipse ꝺo comites suos qui secū ex scotia egressi fuerāt. Colūbanum: videlicet in italia: gallum ꝺo in alemania dimisit: ⁊ advirzburch castrum accessit: vbi predicationi instando ducem ciuitatis gothbertū nomine ⁊ omnem populum ad fidem cōuertit: ⁊ cū datis sibi socijs baptizauit. Cum autem ducem de xp̄i cultu diligenti⁹ instruxisset: de illicito matrimonio ipsum corripuit: eo q̄ ipse gerlanam cōiugem fratris vxorem duxerat: quod ꝑm fidei xp̄iane doctrinam ꝑphanum erat. Qz cum ducem ad bellum procedere oporteret: promisit sancto ep̄o: q̄ gerlanam dimitteret: postq̄ in pace redisset. Post cuius discessum mulier hoc comperto ad sanctos dei noctu in ecclesia orātes iugulādos carnifices duos misit: cylianus ꝺo a deo per visionem de martyrio premonitus socios ad patientiam hortabatur. Sicq̄ omnes ipsi pariter gladio temporalem vitā terminantes eternam adepti sunt. Quozū corpora vestes ⁊ libros satellites de mandato mulieris humi cōdiderūt: vt eos de finibus illis discessisse credibiliter p̄tendi posset. Quedam aūt burgūda eozū discipula sanguinem eozū terre infusum collegit: et sibi p̄o reliquijs conseruauit. Gerlana autē ne factū proderetur. Jussit in ipo eozum sepulture loco animalia stabulari. Qz tamen tumulus vbi sanctozum corpora quiescebant ab eozum immūdicia illibatus seruatus est. Redies aūt dux de sctis quesiuit: ⁊ gerlana eos occulte inde abisse simulauit. Statimq̄ vnus carnificum qui eos peremerant a diabolo arreptus seip̄m propijs dentibus lacerauit. Alter ꝺo in furozē versus semetip̄m gladio per ventrē transfixit. Gerlana ꝺo ab immūdo spiritu vexata: clamante demone per os sceleris nequitiā ꝑpalauit. Dux quoq̄ a suis interfectus ⁊ filius ipsius de principatu electus est. ¶ Tempore procedente: aralogus presbyter in ipso sepulture loco scholas regebat. Die ꝺo quadam pueri repente diuinitus aspirati: cylianū eis nunq̄ auditū clamare ceperunt: ⁊ locum digitis ostenderunt. Presbyter ꝺo mysterium ignorans illos vt tacerent verbis ⁊ verberibus corripuit: ipsaq̄ nocte lumē oculozū amisit. Qz p̄ visum a quodā ei

dicitur: ꝙ nisi credat dictis puerorum nūq̄ illuminari merebitur. Cum autem de hoc sancto ⁊ socijs ab antiquis diligēter inquisisset: ⁊ qui fuerint didicisset: ad eorum tumulum orauit: et lumen perditū recuperauit. Effossoq̄ loco corpora martyrum cyliani colonati ⁊ romani repta leuauit: ⁊ honorabiliter collocauit: que in oppido ipo virczburch. i. herbipolis quiescūt clarentia signis. Qui passi sunt anno. v. Constantini imperatoris. viij. idus Julij.

¶ De sancto Norberto epo ordinis premonstratesi. Cap. lxviij.

Norbert⁹ archiepiscopus fundator loci ⁊ ordinis premōstratesi. āno domini. M. c. xx. de lotharingie partibus oriundus claruit. Qui relictis seculi diuitijs q̄ bus affluebat presbyter ordinatus est. Et cum quibusdā dei famulis qui vitam arriorem ducere cupiebant ad gelasium papam secundum: tunc apud sanctum egidium in gallia synodum celebrantem accessit. A quo ⁊ predicandi verbi licentiā impetrauit. Ac deinde auctoritatē pape calixti secūdi gelasij successoris de nouo ordine incohando ꝑm augustini regulam obtinuit. Et sub episcopo lugdunesi. nomine bartholomeo in loco premonstrati cū socijs predictis monasterium ⁊ ordinem fundauit. Multis quoq̄ miraculis claruit. ¶ Apud nigellā demonē: qui puellā obsederat: primo quidem virtute xpi: vt latine ⁊ teutonice ⁊ gallice loquerer cōpulit: deinde ab ea eiecit: venientiq̄ coloniam pro reliquijs sanctorū acquirēdis vna de numero. xi. milium virginum se ei reuelauit: ⁊ locū vbi corpus suū iacebat ostendit. Quod mane repertū ipe secū premonstratū tulit. Die sequēti apud sanctū geronē orans vidit ipm sanctū: locū ipi: vbi corp⁹ ipius dudū iacuerat omnibus incognitū demōstrāte: qō mane ibidē repertū: atq̄ inde leuatū est. Eius quoq̄ corporis partē norbertus quasi pro mercede suscepit: ⁊ ad monasterium suū deportauit. Post obitum ꝺo calixti. ij. ab honorio secūdo successore summo pontifice confirmationem ordinis accepit. Et tunc se futurum epm parthenopolis diuinitus agnouit. Rediens aūt ad locū suū in herbipoli oppido: in die pasche missa celebrata mulieri cuidam cece visum restituit. Deinde fact⁹ est epūs parthenopolis ciuitatis successore ipi hugone i abbatiā ordinato. Qui potēs ope ⁊ ꝑmone ānis. viij. epatu fidel⁹ administrato: q̄euit i xpo. Sepult⁹ in eccl'ia dei genitricis ipius vrbis. viij. id⁹ iulij.

¶ De sanctis aquila ⁊ prisćilla et⁹ vxore discipulis. Cap. lxviij.

Aquila et prisćilla eius vxor discipuli apostolorū xpi fuerūt: de quib⁹ in actib⁹ apostolor. cap. xviij. scribitur: de quibus etiā paulus apostolus ad romanos cap. vlti. mentionē facit. Qui in sctor ministerio quotidie fideliter laborātes apō asiam minorē pleni bonis operibus in domino quieuerunt. viij. idus Julij: vt dicit ado.

¶ De sancto paulo martyre. Cap. lxix.

Paul⁹ martyr constantinopoli nobilis ort und⁹: passus est ibidem tempore constātini imperatoris heretici. Qui cum esset dux militie imperialis et vere miles xpi catholicus imperatorem de cōbustione sanctarū imagi num que per ipm in eccl'ia apud blaquernas fiebat: cōstanter redarguebat: ⁊ reuerēdas imagines xpi ⁊ sanctor venerādas efficaciter cōprobabat. Ob hoc ab impatore detēt⁹ ⁊ pīo in carcerē missus duriscq̄ cōpedib⁹ victus est. Inde iussu cōstātini: post aliquot dies educit: ⁊ dū ꝓ catholica veritate ageret: nasus ei preciditur. Iterūq̄ custodie mācipatur. Deinc post dies viij. iterum ꝓduct⁹ picet sulphure liquatis capite perfusus: cū in tormētis gratias deo ageret: oculi ipi eruti sunt. Nouissime pedib⁹ ligatis per medīū fori trahit: ⁊ mēbris oībus corporis dissipat: ficq̄ satis collisus excusso cerebro spm exhalauit. viij. idus iulij. Cui⁹ corpus ad partes asparis tractū: ibiq̄ dimissum ab hereticis: vt a canib⁹ vorar⁹: a catholicis viris ibidem sepultum est. Imperator autem constantinus pro tanto scelere ⁊ alijs commissis vltione diuina vermibus scaturiens vitam miserrandā finiuit. Cui michael filius eius vir ꝓ omnia catholicus: ei successit. ¶ Post annos ꝺo. cxxij. xpiani ⁊ religiosi viri diuina reuelatiōe corpus sctm ide sublatū ad mōasteriū charmonā trāstulerūt: miris refragrās odorib⁹ ⁊ miracul' coruscās. Qd postmodū a venetis inde leuatū et venetias delatū in monasterio sci Georgij maioris quiescere dr ab incolis eiusdē ciuitatis.

¶ De sancto Procopio martyre. Cap. lxx.

Procopius martyr in palestina passus est: q̄ a scythopoli ductus cesaream ad primam eius cōfessionem: ⁊ responsionis eius confidentiā a iudice fabiano capite cesus est. viij. idus Julij: vt ait Hieronymus: ⁊ colligitur in martyrologio adonis.

¶De sancto Cyrillo epo ⁊ martyre. Cap.lxxi.

CYrillus epꝰ ⁊ martyr rome passus est: qui flammis iniectus illesus exiuit: ac stupore tãti miraculi a iudice dimissus est. Qui etiã postmodũ: cũ xpm instãter ⁊ alacriter predicaret: et plurimos ad dñm conuertisset: iudex penitentia ductus ipsum capite cedi fecit septimo idus iulij.

¶De sancto Cyrillo martyre. Cap.lxxij.

CYrillus diaconus et martyr in heliopoli ciuitate: que est circa montẽ libanũ impante constãtino passus est. Hic eñ cũ multa idola cõtriuisset: ⁊ ignib⁹ cõbussisset: pagani ipm tenuerũt: quẽ nõ solũ pemerũt gladijs ⁊ lanceis effoderunt: sed etiaz nimia pietate eius ventrẽ execantes intestina eduxerunt: ⁊ ex iecore ipius comederũt. Uerũ quicũ q̃ huius immanitatis participes extiterũt: vltionẽ condignã cõsecuti sunt. Nã aliqui subito dentes omnes amiserunt. Aliquozũ lingue putredine consumpte sunt. Aliquibus oculi de capite ceciderunt. Hec cassiodozus. vi. libzo hystozie tripartite.

¶De sancta Anatholia virgine et Audace martyribus. Cap.lxxiij.

ANatholia virgo ⁊ audax martyres i ciuitate tyro italie passi sunt tẽpoze decij cesaris sub faustiniano pside. Postq̃ eñ anatholia virgo victoziã virginem ad pudicitie obseruantiã cõuertisset: vt supza dictũ est in passione victozine. x. kalendas ianuarij: ⁊ in piceno oppido multos infirmos curasset: ⁊ demoniacos liberasset: in prefata tyzo ciuitate a faustiniano pside detinetur: ⁊ diuersis plagarum ac tozmentozum generibus cruciatur: deinde cum serpente hozribili in carcere per noctem includitur: sed ab eo minime leditur. Mane quoq̃ aperto carcere serpens audacem venificum: qui ipsum ad virginem immiserat: aggreditur: sed eius mozsibus iussu anatholie liberatur: ⁊ serpens ilico effugatur. Sicq̃ audax ad fidem conuertitur: ⁊ ipse quoq̃ in custodia durissima vinculatur. Uirgo autẽ christi cũ in ozatione perfisteret: iussu pfidis gladio per latera trãsuerberat. Cuius cozpus a christianis in tyzo oppido sepelif. Audax ẽo de carcere educitur: et xpm confessus capitali sententia cozonatur. Et quia de oriente fuerat: cozpus eius ab vxoze ⁊ filijs eo translatum est: qui passi sunt. vij. idus iulij.

¶De sancto Brithyo epo. Cap.lxxiij.

BRithyꝰ epi cepꝰ i ciuitate martula claruit: q̃ dum xpm dñz pdicaret: a iudice martiano comphensus ẽ: cui iussit pses os eiꝰ lapide diu cõtũdi: deinde i equuleo ipm leuari ⁊ crudeliter torq̃ri. Et cũ in dei pfessione pduraret: in carcerẽ trusus ẽ. Nocte ẽo facto pmaximo terremotu ciuitas tota cõcutif: ⁊ ruẽte pariete martianꝰ oppzimitur. Brithyus aũt ab angelo et a beato petro apl̃o visitatꝰ: de carcere eductꝰ est. Qui deinde mlto tpe xpi euãgelizz circunq̃q̃ pdicãs: magnasq̃ ppl̃oz multitudines oĩpotẽti deo lucrifaciens vij. idus iulij q̃euit i pace. Cuiꝰ aiaz astãtes viderũt i spẽ colũbe nitee celos agiliter aduolãtẽ.

¶De sctis zenone ⁊ alijs mar. Cap.lxxv.

ZEnon et alij decem milia ducẽti ⁊ tres martyzes xpi rome ad guttã iugiter manãtem martyziũ passi sunt. Qui p diuersa supplicia trucidati xpm dñm in suis cozpozibꝰ glozificãtes cozonas triũphi celestes obtinere de manu domini meruerunt: septimo idus iulij: vt dicit ado.

¶De sancto zenone abbate. Cap.lxxvj.

ZEnon abbas i heremo thebaidis claruit: de quo scribitur: q̃ de cella egressus dũ p heremũ oberraret: iã triduo fatigatꝰ fame q̃ defectus quasi mortuus cecidit: cui repẽte puer speciosus astitit: panemq̃ ei ac vinum presentauit: ille autez fantasma dubitans ozationez premisit: ⁊ sic securus manducauit. Eodemq̃ instante puero: et vt sequeretur admonente: eidem ducatum vie prebuit: ⁊ ad cellam vsq̃ reduxit. Quo cuz sanctus intrans ozasset: ille disparuit: ⁊ abbas ipsum angeluz dei fuisse cognouit. Hec in vitis patrum.

¶De sanctis septem fratribus martyribus. Cap.lxxvij.

SEptem fratres filij sancte felicitatis martyzis rome sub antonino pncipe passi sunt. Quoz nomina hec sunt: Januarius: Felix: Philippus: filuanus: alexander: vitalis: et martialis: hozuz mater in viduitate manens suã dominouerat castitatẽ. Quos omnes fratres simul cum matre ad suggestionem pontificum idolozũ antoninus imperatoz

detentos publio vrbis prefecto tradidit ad deozum sacrificia compellendos. Qui primo quidem matri suadebat: vt sui ⁊ filiozū suozum misereri deberet. Cum autē felicitas: nec blanditijs allici: nec terrozibus frangi posset: quin potius filios hortaretur: vt in christi confessione constantes persisterent. Jussit eā prefectus alapis cedi: deinde in carcere recipi: vbi multo tempore macerata est. Post hec cū publius oēs septem fratres singillatim vocatos hortaref: vt dijs immolarēt: illicq; omnino eius monitiones contemnerent. Jussit illos successiue flagellis cedi: deinde in custodiam recipi. Et cū hec oia imperatori suggessisset: misit antonius illos per varios iudices: vt varijs supplicijs punirēt tur. Et quibus primus iudex ianuarium tam diu plumbatis cedi fecit: ꝙ diu ab eo spiritum excussit. Alter ꝺo felicem ⁊ philippus fustibus mactauit. Alter siluanum precipitio interemit. Alter alexandrum: vitalem ⁊ martialem capitalem subire sententiā mandauit. Qui passi sunt vi. idus iulij. Mater ꝺo felicitas post menses tres. passa est: vt in eius passione dicef. ix. kalē. decembris circa annos domini. cc. Quoruz corpora rome a fidelibus tumulata sunt.

¶ De sanctis Rufina ⁊ Secunda virginibus et martyribus. Cap. lxxvij.

Rufina et scda sozores ꝺgines rome martyrij passe sunt sub persecutiōe valeriani ⁊ galieni imperatorū. De nobiles ciues romane: patre asterio: matre aurelia clarissimis ortę naralibus ab infantia xp̄iane armētario ⁊ verino gentilibus in sponsas tradite sunt. Quas cum sponsi earū xp̄ianas cognouissent: satagebant eas ad deoz sacrificia perducere. Quoz persuasiones virgines christi declinare cupientes: ascenso vehiculo vrbē egresse ad predium suuz quod in partibus tuscie possidebant confugere cupiebant. Quod vbi armētarius ⁊ verinus cōparuissent accusauerūt eas archesilao comiti: qui eas cū suis militibus insecutus miliario ab vrbe. xiij. in via flaminia ip̄as cepit: ⁊ ad vrbem reuocans iunio donato prefecto presentauit: ⁊ ꝙ xp̄iane forent denunciauit. Quas prefectus vsq; ad diē tertiam carceri tradidit: deinde rufinam sibi presentari iussit: ⁊ vt dijs immolaret persuadere cepit. Cū autē illa xp̄m cōfiteretur: ⁊ deos gentiū detestaretur: mādauit eam acriter flagellari: ⁊ secundā de carcere adduci: vt sozorē cedi cōspiceret: ⁊ sic eius animū deterreret. Secūda autē exclamabat ꝙ prefectus sozorē suam glorificabat: ⁊ se multū inhonorabat. Transq; secunda sozorē inverberibus ꝺhortabat. Tūc iussit eas p̄fectus in tenebrosoloco recludi: ⁊ fumū stercoz̄ fieri. Fumus aūt ille vt tymiama exhalabat: ⁊ delectationē naribus virginū ministrabat. Tenebre autem carceris luce ꝝsi meridiana supinfusa effugate sūt. Jterū iusse sunt in suis balneis ycludi: ⁊ nocte integra lignoz incēdia ministrari. Et ingressi ministri post tres horas dixi subsequētis: vt earū corpa inde eijcerēt exanimata: inuenijt intus balneū tepidū ⁊ vaporatū. Quas p̄fect? infimul fecit colligari: ⁊ ligato saxo ad collū ambarū in tyberim p̄cipitari. Cū quo saxo p dimidiā fere horam emerserūt: ⁊ que vnde misse fuerant in superioribus vndarum sericis indute apparuerunt. Quod audiens p̄fectus: ⁊ artib? hec magicis attribuēs tradidit eas archesilao comiti puniendas. Qui iussit eas duci in siluam in via cornelia miliario. x. ab vrbe in fundo qui vocat buxo: ⁊ illic rufinam ceruice cedi. Secūdā ꝺo gladio capite percuti: ⁊ corpora lupis voranda derelinqui. Sancte aūt virgines per visionem matrone cuidā plautille apparētes gemmate: videlz in thalamo sedētes eā admonuerunt: vt ipsarū corpora tumularet. Quod illa deuotius adimplere curauit: ⁊ in ipo suo predio virginū corpora recondidit. vi. idus iulij.

¶ De sancto Paterniano episcopo ⁊ confessore. Cap. lxxix.

Paternianus episcopus cuz esset abbas in palestina: ⁊ ꝙgregationem monachoz̄ in omni religione corrigeret: ⁊ tunc temporis christianoz̄ persecutio deseuiret: orauit ad deum cum lachrymis vt sibi locum ostenderet: in quo se cum monachis suis saluare posset. Cui apparuit angelus raphael: cumq; monuit vt in egyptū pergeret: et ibi salutem animarū ⁊ corpoz̄ inueniret. Ꝺō cū abbas fratribus retulisset maurētius p̄positus fratres hortabat: vt iuxta visionē ostēsam cum abbate peregrinarent. Igitur assumptis sarculis ad terraz colendā: ⁊ seminibus ad seminandum ꝓfecti sunt: et angelo raphaele ducatum prebente ad egypti heremū deuenerūt: vbi ⁊ parū sibi cenobium construxerūt. Ibiq; die ac nocte deo in ieiunijs ⁊ orationib? seruire curauerunt. ¶ Cum aūt escas aliquas ad edendū nō haberēt: nec in loco ipso iuenire possent: ⁊ fratrū ꝙgregatio murmuraret: orauit paternianus ad dñm. Et ecce apparuit angel? dñi in synogali ciuitate cuidā diuiti: admonens eū vt famulis dei qui fame deficiebāt ac frigore vestes ⁊ cibaria ministraret. Qui ꝙsulto qdā sapiēte. lxx. camelos oīb? cibarijs ⁊ monachoz cuculis onerauit: ⁊ ad collū ꝑmisq̄llinā appēdit: vt viā ceterz exhiberet. Qui recto cursu āgelo duce ad cellā paterniani puenerūt. qō mōachi vidētes deo gras egerūt: ⁊ camel? exoneratz pedes lauerūt atq; post dies tres eos oleribus onerātes

ad eozum dominum remiserunt: qui dei nutu p via quā venerant: regressi sunt. ¶ Post hec tertia die apparuit diabolus in specie puelle viro dei dicēs: ꝙ puella venalis ī terrā egypti venerat: quam dominus suus ad aquam hauriēdam miserat: que domū redire volens in via errauerat: ⁊ ad locū ipm deuenerat: querens a sancto viro manſionē. Quā cū sanctus vti speciosam iuuēculam licentiaret: puella allegabat: ꝙ eius negligentia faciliter a feris deuozari posset: et abbas de eius anima deo rationem redditurus esset: quod audiens paternianus ipam quasi ex cōscientia intromisit: cuius allectus pulchritudine tentari cepit: sentiens ꝯo figmenta diaboli ignem accēdit: ⁊ ipm in faciem puelle excussit: moxq; diabolus euanuit. ¶ Deinde venerūt ad eum ciues de oppido vrs: ⁊ ipsum in suum episcopum constituerunt: qui in ipo episcopatu prefuit annis. xlij. ⁊ multa miracula ostēdit: inter que saluiā ancillam dei: que annis. vij. ceca fuerat illuminauit: ⁊ claudum vnum erexit: Nouissime angelus domini ei apparuit: obitūq; suum post dies. xxx. futurum predixit: ⁊ ad vicum thanacum in fundo bathyganio iussit: vt accederet vbi ⁊ pausaturus esset: signumq; vocationis sue fumum devico exiturum predixit: ⁊ ꝙ terra fuliginabit. Qui mox ad locum constitutum ꝓperauit: ⁊ signis ab angelo datis apparentibus: ipse in pace quieuit sexto idus iulij: sepultus in suo episcopatu.

¶ De sanctis Januario ⁊ socijs martyribus. Cap. lxxx.

IAnuarius: martinus: nabor: ⁊ felix apō aphricam passi sunt: qui persecutione vigente aduersus xpianos cum sacrificare idolis recusarent: a persecutoribus decollati triūphum meruerūt obtinere martyrij. vi. idus iulij: vt ait ado ī martyl.

¶ De translatione scti bñdicti. Cap. lxxxi.

TRāslatio corporis sancti benedicti abbatis: rpe cōstātis imperatoris facta est: vt ait hugo floriacēſ. Cū essi monasteriū mōtis cassini: quod a beato benedicto edificatū fuerat: a longobardis destructū esset: corporaq; beatoꝝ bñdicti ⁊ scholastice eius sororis in eodē sepulchro tumulata ibidem fine vlla veneratione dimissa fuissent. Wimolinus abbas floriacēſ. diuina relatione premonitus: misit aigulphum monachum suū ad predictum monasteriū cassinēſ. vt inde corpus sancti benedicti floriacum deferret. Quo tempore etiam ex vrbe cenomanēſ. quidam aduenerant ad corpus sancte scholastice transferendum: qui aigulpho adhesērūt; donec romā infimul peruenerunt. Cum autē aigulphus cam sam aduentus illorum didicisset. Ipse ꝯo eisdē cur veneraꝝ minime reuelasset: cogitauit vtrūq; corpꝰ habere posse. Dimissis ergo socijs rome: ipse montem cassinum festinus accessit: vbi nocte orans super sepulchrū sanctorū incē maximam conspexit. Mane autē facto: effracto tumulo ossa sanctorum benedicti ⁊ scholastice in sporta collegit: ⁊ asportauit. Rediens autē in itinere socios dimissos inuenit: qui audito: ꝙ vtrunq; corpus haberet: corpus ab eo scholastice de gratia petierunt. Aigulphus autē hoc facere non posse respondit: nisi abbati suo istud placeret. Sicq; cenomanenses secum vsq; floriacum venerunt: ⁊ a mimolino abbate corpus sancte scholastice de gratia obtinerunt. ¶ Cuz aūt ossa bñdicti ab ossib⁹ scholastice aliter secernere nescirēt: singula locula pauerūt: ⁊ ossa maiora in vno: ⁊ minora in alioꝝ melli⁹ ei⁹ visuz fuerit segregatim posuerūt: iudicātes ex arbitrio maiora maris: minora eē mulieris. Quo facto ipoz iudiciū vez fuisse: tali examine ꝓbauerunt. Nā corpus defuncti viri sup ossa: que putabāt esse scholastice: corpꝰ aūt defuncte femine sup ossa: que putabant esse benedicti posuerunt. Et neutrum eozū vitā recepit. Cū aūt ecōuerso: corpꝰ viri sup ossa maris: corpusq; femie sup ossa mulieris collocassent: ⁊ oratione premisissent: vterq; mortuoꝝ cōtinuo viuꝰ surrexit. Quo miracl'o ossa vtriusq; ꝑa cognita sunt: cenomanenses ergo secum ad ciuitatē suam tulerūt corpus virginis ⁊ floriacenses monachi in loco suo sepelierunt corpus abbatis. ¶ Sigibertus dicit: ꝙ penonꝰ ciuis nobilis ⁊ diues brixien. tempore Gregorij pape secundi cassinū monasteriū: qđ ānis. cx. destructū fuerat: de proprio reparauit. Anno. x. constātini. iiij. vt ꝑfatus hugo scribit. Cassinen. monachi auctore karolo magno rege francorum a zacharia papa impetrarūt: vt eis corpus sancti bñdicti a floriacensibus redderet. Qui venientes floriacū: dum corpus leuare vellent: tali cecitate pcussi sunt: ꝙ se inuicē videre non poterant: nec a deo vsq; lumē eis restitutū est: donec intelligentes corpus sanctum ibi quiescere velle: id dimittere proposuerunt. Facta est autem eius translatio. v. idus Julij.

¶ De sancto Pio papa ⁊ mar. Cap. lxxxij.

IUs papa et martyr: natione italus de ciuitate aquileia ex patre rufino: igino pape ī epatu romano successit: ⁊ sedit ānos. xj. menses. iiij. dies. xxi. Hic constituit hereticum ex iudeoꝝ heresi venientem suscipi ⁊ baptizari: ⁊ constitutū de

ecclesia fecit. Sub eius episcopatu hermes librum composuit: in quo mandatum continetur: quod ei precepit angelus domini: cum ad eum venit in habitu pastoris: et precepit ei: vt sanctū pascha die dominico celebraretur. Quod et ipe pius episcopus constituit. Hic fecit ordinationes. v. per mēsem decembrium presbyteros. x. diacones. xxi. et eos per diuersa loca. xij. Sub eius etiam tempore rome due sacratissime germane virgines claruerunt: scz potentiana et praxedis qui etiam sub persecutione Antonini et marci martyrij gloriam adeptus est. Et sepultus est cum fratribus suis iuxta corpus beati petri in vaticano. v. idus Julij. Et cessauit episcopatus dies. xiiij.

¶ De sanctis Eulogio et socijs martyribus. Cap. lxxxiij.

Eulogius cuz alijs tribus martyres apud constantinopolim passi sunt. Quorum dies triūphi recolitur. v. idus Julij: vt ex martyrologio adonis scriptum habetur.

¶ De sancto eulogio presbytero et confessore. Cap. lxxxiiij.

Eulogius presbyter alexādrin⁹: vt ait hieronymus: et heraclides cogitationes hominū a deo ipi reuelatas cognoscebat: quosdāq; eucharistiam sumere volētes a communione sacra remouebat: eisq; peccata sua secreti⁹ reuelabat: et sic illos ad penitentiam prouocabat. Hic dei amore elephantosum quēdam omni tempore vite sue fouere promisit. Quem dū annis. xv. sedule confouisset ille diabolo procurante ingratus beneficij in eulogio cōuitia importabilia inferebat. Cum autē eulogius hinc propter votum emissum: hinc propter infirmi importunitatem perplexus maneret. Antonīū abbatem vna cum leproso adijt consulendum. Qui cum ad monasterium macarij deuenisset: repperit et illuc antonium attigisse. Qui ab eo aduocatus et super patina: ac perseuerantia docus: infirmus quoq; ab eodem antonio ad gratitudinem est prouocatus: vnde ambo ipi sedato scandalo adinuicem perseuerantes manserunt: et ad cellam suam redeūtes post dies quadraginta. Eulogius inde post triduum et leprosus spiritum tradiderunt. Festum autem eulogij agitur quinto idus Julij. Hec Heraclides et in vitis patrum.

¶ De sanctis Januario et Pelagia martyribus. Cap. lxxxv.

Januari⁹ et Pelagia martyres apud minorem armeniam in ciuitate nicopoli passi sunt. Qui tēpore persecutionis pro confessione nominis xpi sub licinio impatore primo: in equuleo leuati et diutius torti. Deinde vngulis crudeliter lacerati: ac demū in carcere victi testarūq; fragmi nibus diebus. iij. cruciati gloriosum martyriuz impleuerūt. v. idus Julij: vt dicit ado.

¶ De sanctis Hermacora epo et Fortunato mar. Cap. lxxxvi.

Hermacoras eps et Fortunat⁹ archidiacon⁹ martyres apud vrbem aquileiam passi sunt. Imperante nerone sub preside seuasto. Cum enim beatus Marcus euangelista apud eandem vrbem a beato petro apostolo directus multo tēpore predicasset: et ad magistrū reuisendum accedere vellet. Hermacoram ciuem aquileien. eius discipulum a populo in episcopum electum romam secum adduxit: quem beatus petrus loco marci aquileie episcopum consecrauit: et ad ipsum ecclesiā gubernandam destinauit. Marcum vo alexandriam misit: vt hec omnia dicta sunt supra in passione sancti marci. viij. kalē. maij. Igitur beatus hermacoras aquileiam veniens ecclesiam suā felicit̄er gubernauit: et plures sacerdotes et leuitas ordinauit. Inter quos fortunatum quendā eius archidiaconem cōstituit. Ipse autem verbum domini iugiter predicabat: et miraculorum insignium gloria clarebat. Nam et cecos illuminabat: et egros quoscūq; sanabat: et obsessos a demonibus liberabat: vnde et infinitū ex multis ciuitatibus ad se cōcurrentē populum conuertebat. ¶ Cum autem seuastus quidam preses ciuitatem aquileie ingressus esset: pontifices idolorum accusauerunt. Hermacoram episcopum: q; templa deorum destrueret: et populum ab eorum cultura subtraheret. Quem pses cōprehendi iussit et sibi presentari. Cui cū preses suaderet: vt deos coleret et a xpi predicatione cessaret. Respondit hermacoras: q; ex iussione dei ordinatus episcopus non posset quiescere a predicatione christi: vt a diabolo derentos reuocaret ad regnum domini: Tunc; in confessione nominis christi constanter pstiteret. Iussit illum preses extendi et neruis crudis diutius cedi. Et cum sanctus martyr in his gratias ageret: et presidis tormenta derideret: fecit eū in equuleo suspendi: et pectus eius vngulis radi: postea precepit laminas ferreas canden-

tes eius pectori imprimi: ⁊ lampades ardentes lateribus applicari. Et cū ipe multomagis christum laudaret: populusq; vnanimiter exclamaret: ꝙ sanctus dei fine vlla causa tormenta ustineret. Senatus furorem populi metuens eum carceri mancipauit; vbi orante hermacora lumen ingens per noctem refulsit: ⁊ odor suauissimus emanauit. Quod cernens pontianus custos carceris conuersus est ad christum ⁊ ianua reserata ad pedes sancti martyris veniam postulabat. Quem sanctus hermacoras vocato fortunato diacono suo: post triduanū ieiunium baptizauit. Qui egressus se xp̄ianum cepit proclamare: ⁊ deos gentiū demonia asserere: vnde ⁊ eius exemplo multitudo populi ad carcerem concurrentes conuerrebātur. Quidā ꝯo videntes lumen carceris inde nullatenus discedebant. ¶Hec audiens gregorius quidā nobilis ciuitatis filium suum annorum. xij. qui per triēnium a demonio vexatus fuerat: ad sanctū hermacorā adduxit: quē ille premissa oratione continuo liberauit: et ip̄m vna cum patre ad xp̄m cōuertit: veniensq; media nocte ad domū eius permittente pontiano: gregoriū cum coniuge et duobus filijs atq; cum familia baptizauit. Deinde ad carcerē sponte redijt: ⁊ instantibus presbyteris ⁊ clericis: vt si martyriū pelegisset vel saltem sibi pastorē concederet: fortunatum eius archidiaconum illis delegauit. ¶Hec cū audisset illustris quedam vidua nomine alexandria que lumen dudum amiserat oculorum de consensu pontiani nocte ad sanctū hermacorā in carcerem ingreditur: ⁊ ab eo mox illuminatur atq; conuertitur. Et intra domum suam cū omni familia a fortunato diacono baptizatur. Quod cum preses audisset: fortunatum detineri fecit: et cum hermacora custodia mancipari. Cunq; multa miracula per eos fierent in carcere consistentes. Senatus preses ad suggestionem pontificum timens populum qui per eos conuersus erat: misit nocte speculatorem: ⁊ vtrosq; in carcere decollari fecit: quorum corpora ac sanguinem collectū pontianus custos carceris recollegit: ⁊ occulte reposuit. Deinde gregorius ⁊ alexandria memores beneficiorū susceptorum corpora martyrum sustulerunt: et iuxta muros aquileie in agro memorate alexandrie cum aromantibus condiderunt. Qui passi sunt quarto idus iulij.

¶De sanctis Naboꝛe et Felice martyribus. Cap̄.lxxxvij.

Aboꝛ ⁊ felix martyres passi sunt ī ciuitate laudeñ. sub maximiano imperatoꝛe. Cū enim idē cesar mediolani degeret: ⁊ predicti duo milites tāq; xp̄iani eidē accusati fuissent. Imperator eos detineri fecit: ⁊ singillatim interrogatos cū eos xp̄ianissimos cognouisset; in carcere per dies xij. affligi mandauit: ita vt nec panis nec aqua ministraret eisdē: ⁊ die decimatertia eos educi fecit: et cepit illos ad sacrificia suadere: ⁊ cū nullatenus animos eoꝛ inclinari posset: iterū eosdē in custodia recipi precepit. Post dies ꝯo quattuoꝛ de custodia educi: ⁊ extēsos fustibus cedi: deinde naboꝛem in equuleo appendi: ⁊ lāpadibus aduri: ac vngulis laniari inspectante felice. Et cum hec omnia superasset: iussit eos ambos igne consumi: qui missi in ignem incolumes permanserunt. Pꝛo quo iterum eos carceri mancipauit. Post aliquot ꝯo dies cum imperatoꝛ pergeret in ciuitatem laudeñ. iussit sanctos cathenis vinctos ad exemplū christianoꝛum post se trahi: et post tertium diem ambos extra ciuitatez sibi presentari. Quos in christi confessione firmiter perseuerantes: fecit eos primo fustibus cedi: deinde capite puniri. Qui decollati sunt iuxta poꝛtam ciuitatis laudēsis apud fluuium celeram: quoꝛum coꝛpoꝛa quedā matrona sabina noctu rapiēs in eodē loco sepeliuit quarto idus iulij.

¶De sancto Nasone discipulo. Cap̄.lxxxvij.

Ason discipul⁹ xp̄i ex antiquis ⁊ pꝛioꝛib⁹ fuit: ⁊ ex lxxij. vn⁹: vt in martyrologio adnotis ponit: qui apud insulā cypꝛum christi euangeliū predicauit: ⁊ plenus virtutibus ibidē sancto fine quieuit quarto idus iulij.

¶De sancto Johele ꝓpheta. Cap̄.lxxxix.

Ohelꝓ pheta de tribu rubē filius fatuel natus in agro bethoꝛen eodem tēpoꝛe ⁊ sub eisdē regibus: quib⁹ ⁊ osee ꝓpheta: videlz in diebus ozie: ioathan: achaz: ⁊ ezechie regum iuda. Et sicut ille sub nomīe effraim ad decē trib⁹ dirigit vaticiniū suū: q̄ vl samariā vel israel sepe memorat: sic in hoc pꝛopheta: omne quod dicit ad tribū iuda directuz esse intelligere debemus. Descripsit eñ terraz duarū tribuū eruca: bruchꝯ: locusta rubigineq; vastandā. Et post euersionē pꝛioꝛis populi predixit spūssanctus effusionem futurā super seruos dei ⁊ ancillas: quod factum est die pentheco-stes in cenaculo mōtis syon. Et hic in bethoꝛen in pace moꝛtuus est ⁊ sepultus. iij. idus iulij. Hic ꝓpheta ex numero duodecim ꝓphetarū colligitur: qui minoꝛes appellati in sanctoꝛum patrum catalogo Ecclesiastici. xlix. capitulo cōscribuntur. Hec ioseph⁹ ⁊ hieronymus: ⁊ ex hystoꝛia scholastica.

¶ De sancto zorobabel duce. Cap̄.xc.

Zorobabel filius salathilel dux et princeps iudeorum de tribu iuda: inter veteris legis patres ecclesiastici.xlix.cap̄. conscribitur. Hic tempore reedificationis tēpli domini ⁊ hierusalē fuit: ⁊ sub dario hydaspis rege persarum claruit. Cum em̄: vt habetur in libris esdre ⁊ neemie: cyrus rex persarum ⁊ medoꝝ anno primo regni sui dedisset iudeis licentiam redeundi ad terrā natiuitatis sue q̄nquaginta fere milia eoꝝ duce zorobabel ⁊ iesu magno sacerdote: de quo infra proxime dicetur: de chaldea vbi captiuati fuerant: in iudeam reuersi sunt. Et afferentes secum vasa templi domini aurea ⁊ argētea. M.cccc. que reddiderat eis rex cyrus persarum: ceperunt edificare templum domini in hierusalem: verum impedientibus samaritis intermissum est opus vsq̄ ad annū secundū darij hydaspis: igitur anno primo darij predicti: zorobabel filius salathiel vnus de nobilioribus iudeorum: familiarijs quodā ip̄ius darij: cum audisset: ꝙ darius ipse regnaret in perside: fiducialiter aggressus est templum domini edificare in hierusalem: aggeo ⁊ zacharia prophetis ad hoc exhortantibus populum iudeoꝝ. Principes ꝟo regis persarum: qui erant transflumen hoc agnoscentes: interdicebant reedificationem. Cūq̄ respondissent seniores iuda: ꝙ deus suus hoc eis preceperat: placuit vtrisq̄: vt res ad darium regem persarū deferretur. Et ascendit zorobabel cum nuncijs principum ad regem: qui honoratus est ab eo vltra q̄ sperabat. Nam cum alijs duobus cubicularijs in regis cubiculo dormiebat. ¶ Porro darius rex cenam exhibuit satrapis et prefectis persarum ⁊ medorum ac magistratibus.cxxvij. prouinciarū. Eadem nocte expergefactus rex proposuit questionem tribus custodibus corporis sui: quod de tribus fortius videretur: scz rege: vino: ⁊ muliere: promittens munera et honorē ei qui sapientius responderet in crastino. Die ꝟo sequēti coram satrapis ⁊ magistratibus accesserunt illi tres: ⁊ ait primus regē esse fortiorē ceteris. Cum em̄ homo presit cūctis animātibus rex preest hominibus ⁊ ad nutū eius omnia fiunt. Secundus autē protulit vini fortitudinem: qꝛ cum homo presit ceteris in fortitudine: vinum superat omnem animi fortitudinem: zorobabel ꝟo tertius mulierem fortiorem rege vinoq̄ asseruit. Nam regibus et eis qui vites plantant: mulieres vinum conferunt et alimoniam ⁊ ad robur vsq̄ producunt: et pro mulieribus animas ponere nō timēt homines. Super hec autem omnia veritatem dixit esse fortiorez: quia immutabilis est ⁊ sempiterna. Quod cum ab omnibus iuxta dictuz huius approbatum esset: dixit rex ad zorobabel: vt peteret ab eo quicquid vellet. Et postulauit tēpli reedificationem: ⁊ vasa domus domini remitti in hierusalem. Et gauisus est rex. Nā idipsum meminit se vouisse anteq̄ fieret rex: si deus faceret ipsum regem. Et scripsit epistolam principibus suis trans flumen: vt nullatenus impedirent iudeos: sed de sumptibus regis iuuarēt eos. Qui zorobabel reditum faciens per chaldeam contribulibus suis regis mandata patefecit. Et ascenderūt multi tunc hierosolymam cum eo. Et sic laxata captiuitate iudei ceperūt reedificare templū dn̄i in hierusalem: anno secundo darij hydaspis regis persarū: quod āno vij. ipsius cōsumatū est: q̄ erat quadragesimussextus a prima licentia quam dedit cyrus rex persarū reedificādi illud. Iuxta quod in euangelio legit̄. Quadraginta ⁊ sex annis edificatū est templum ⁊c. Conuenerūt autē filij israel ad dedicationē templi: ⁊ dedicauerūt illud mense xij. qui apud latinos martius dicitur.xxiij. die mensis. Et celebrauerunt pascha ſm legem domini. De arca ꝟo quomodo receperunt eam incertum est. Sed si verū est qd̄ epiphanius dicit eam vsq̄ ad iudicij diem non egressurā de latibulo pene: in qua eam hieremias abscondit: vt dictum est supra in legenda hieremie prophete kalen.maij. Certū est ꝙ iudei instar poris edificauerūt alteram. Nam inter manubias quas tulerunt romani de iudea legunt̄ translata: ⁊ arca dn̄i ⁊ candelabrū ⁊ mensa. Completo ꝟo tēpli edificio zorobabel in hierusalē principatuz tenuit iudeorū. Quo feliciter administrato cuz patribus suis in pace dorminit: et sepultus est in hierusalem iuxta sepulchra regalia. Hec ex dictis iosephi et hieronymi ⁊ ex hystoria scholastica: nenon ex chronicis guilelmi.

De sancto Iesu sacerdote. Cap̄.xci.

Iesus filius iosedec sacerdos iudeorū de genere Aaron ex tribu leui tempore quo supra in iudea claruit. Hic em̄ anno primo cyri regis persarum cū zorobabel duce ⁊ iudeorum populo de chaldea egressus ī iudeam venit. Et reedificationi atq̄ cōsumationi templi domini prefuit ⁊ pseuerauit vsq̄ ad annum. vij. darij hydaspis regis persarum. Templū etiaz renouatū ipse vti summus sacerdos dedicauit. Et officiū sacerdotale ſm legis mādata administrauit. Et hic in pace q̄escens in hierl'm tumulatus fuit. Qui ⁊ Eccl'iastici.xlix.ca. vna cum precedēte sancto in catalogo sanctoꝝ patrū cōnumeratus legit̄: ⁊ zacharie.ij.c.ml'tipl'r de sanctitate cōmēdat̄. Quos duos sctōs esdre sacerdoti idcirco p̄mi si: qꝛ dies obitus ipsoꝝ certos repire nō valui.

Nam ⁊ episcopũ esdrã modico tẽpore precesserunt: cuius dies festiuitatis immediate subiũgitur. Hec vnde supra.

¶ De sancto Esdra sacerdote. Cap. xcij.

Esdras sacerdos Aaronin de tribu leui ⁊a iosepho q̃ a beato Hieronymo in sanctorum patrum ꝓfisci temporis numero colligitur. Cuius insignia opera i eius libris recolũtur. Hic sub artaxerxe rege persarum claruit: qui in chaldea legẽ moysi a chaldeis succẽsam quã memoriter didicerat repauit. Nouos quoq; apices litterarum: qui faciliores ad scribendũ ⁊ pronunciandũ fierẽt excogitauit. Et propter hoc scriba velox dictus ẽ. Addidit etiã quedã in veteri testamẽto de suo sicut titulos psalmoꝝ ⁊ plura que in pẽthateucho legũt. Sic quoq; intelligẽdũ ẽ ipsum quedã superflua subtraxisse. Tradũt etiã quidã modũ scribendi a dextera in sinistrã eum iudeis tradidisse: cũ prius admodũ aratitiũ scriptitarent: vnde ⁊ scriptura exaratio solet dici. Scribebãt eñ a sinistro cornu in dextrũ: ⁊ a dextro redeũdo scribebãt in sinistrũ. ¶ Esdras aũt inuenit gratiã in oculis artaxerxis regis persarũ: ⁊ impetrauit ab eo licentiam ascendendi in hierusalem: vt in lege quã reparauerat populũ suũ erudiret. Tradidit ergo ei rex epistolã ad suos principes tranflumen: vt traderent Esdre necessaria: ministros vo templi ab omni vectigali ⁊ tributo absoluit. Dedit au tẽ Esdre prãtez amouẽdi ⁊ cõstituẽdi iudices trãsflumẽ ꝓm sapientiã suã: ⁊ puniẽdi cõtumaces ⁊ fuerũt cũ eo. clxx. viri ⁊ venerũt in hierusalẽ mense. v. Et filuerũt tribꝰ diebus. Quarto vo die obtulerunt q̃ secum attulerant in domo domini. Tũc adiurauit Esdras sacerdotes ꝓcipes ⁊ leuitas vt pjcerent vniuersas mulieres alienigenas: et eos q̃ de eis nati erãt: nã plures filiabus alienigenaꝝ se copulauerãt. Fuit aũt esdras eruditissimus legis diuine ⁊ clarus magister oĩum iudeoꝝ q̃ de captiuitate regressi fuerãt: vt dicit iosephus. ¶ Primo aũt die scenophegiarũ q̃ celebrãtur mẽse septimo: legit esdras coram oĩ populo librum legis dñi iuxta portã aquaꝝ de mane vsq; ad mediã diẽ. Secda vo die iuxta ꝑceptũ legis tollentes arborũ frondes celebrarũt festũ tabernaculorũ. vij. diebus. Die vo. viij. fecerũt collectã quoad oleũ ⁊ panes ꝓpositos ⁊ ligna ad sacrificia. Post hec iuxta legẽ separauerũt alienigenas ab ecclia ⁊ in craftinum istum emundationẽ ieiunauerũt: iuxta qõ esdras illis mãdauit. Cõuenerũt i octies ad audiẽdã legẽ: quater videlicet in die: ⁊ quater in nocte: ⁊ lectiõe termiata populus sterneb̃atur ad orandũ: ⁊ fiebãt preces sup eũ: ⁊ tandẽ benedictio sacerdotalis. ¶ Cozrexit aũt esdras populũ: ⁊ erudiuit in lege dñi oĩbus diebus quoad vixit: ⁊ officium sacerdotale strenue ministrauit: eiq; ꝓpꝫs in cũctis obediens fuit. Et mortuus esdras in senectute venerãda: ⁊ sepultus in hierusalez. iij. idus iulij. Hunc quidã iudeozũ autumant fuisse malachiã: sed male. Nam malachias post regressum captiuitatis natus est in iudea: vt dicit Hieronymus. Hec ex libro esdre: ⁊ ex dictis iosephi hieronymi ⁊ hystorie scholastice: necnon ex chronica guilelmi.

¶ De sctõ Neemia ꝓpheta. Cap. xciij.

Neemias ꝓpheta filius helchie: q̃ etiã inter sctos patres veteris legis ecclesiastici. xlix. cõnumeraf tpe regis artaxerxis ꝑdicti in iudea claruit: ⁊ esdre cõtẽporaneus fuit. Cũ em esset pincerna regis in susis castro medoꝝ: ⁊ vidisset peregrinos hebraice loquẽtes: sciscitatus ẽ ab eis de statu iudee ⁊ hierusalẽ: ⁊ accepit ab eis vrbẽ esse sine muris ⁊ habitare in ea ꝓpꝫm dei in afflictione. Nã p diẽ sustinebãt impetũ hostium ⁊ noctibus intrabãt latrũculi: ⁊ plateas implebãt cadaueribus occisoꝝ. Et fleuit neemias: ⁊ cibũ nõ comedit. Et cũ regi vinũ in mẽsa leuaret: apparuit quasi languidus ante eũ. Et cũ ipsum rex stritie interrogasset: illeq; sibi audita exposuisset: obtinuit a rege: vt mitteret hierusalẽ ad muros edificandos: cõstitutoq; ei reuertẽdi tpe dedit ei rex epꝫam ad ꝓncipes trãsflumẽ: in qua mãdauit de honore neemie exhibendo tanq̃ duci ⁊ legato de latere: ⁊ de impẽdijs vrbis reedificande: ⁊ misit cũ eo ꝓncipes ⁊ equites plẽs. ¶ Anno igit. xxv. artaxerxis venit neemias in hierlm cũ magno comitatu: reducẽs secũ mltos de filijs captiuitatꝫ dũ trãsitũ faceret p babyloniã. Et siluit neemias tribus diebus: quarta vo die cõuocata multitudie allocutus ẽ eos: ⁊ exhortatus ad opus. Et edificatibꝰ ipis consumatũ est ẽ opus p annos duos ⁊ mẽses. iiij. licet i magna angustia ⁊ pluribꝰ ipedimẽtis. Primo eñ finitime nationes in manu forti aggrediebanf eos. Neemias vo mediam partem populi armatã statuit extra ciuitatẽ: vt sustinerẽt impetus aggrediẽtiũ: alia aut̃ ꝑ

media pars edificabat. Scdo etiã orta est fames in terra: ⁊ obligauit se populus tributis sub vsuris: sed agros ⁊ vineas vẽdere cõpulsi sunt: tandẽ etiã filios ⁊ filias. Tertiũ aũt impedimentũ fuit: q̃ principes trãsflumẽ iudeis inuidẽtes: corrupuerũt nunc ribus quosdã de senioribus: vt neemiam occiderẽt. Mõ cum nequirẽt: variis eũ terrebant rumoribus: vt sic ab ope cessarẽt. Tandẽ autẽ nõ preualuerunt aduersus eũ: q̃ manus dñi erat cũ eo. Postq̃ aũt edificatus ẽ murus: q̃ ꝑcepit neemias: vt clauderentur porte ante solis occasum: nec ante ortũ aperirẽt. Cũ aũt mẽses. vij. imineret: q̃ fere totus apud iudeos solẽnis est: cõuenerunt oẽs iudei in hierusalẽ quasi vir vnus. Cũq; accepisset neemias: q̃ non haberẽt ignẽ de sublimi: traditũq; esset ei a senioribus: q̃ hieremias ꝓpheta tpe captiuitatis hierl'm abscõdisset stipites altaris ⁊ pumas in inferioꝛib' terre i valle iosaphat: iuit ad locũ: ⁊ eruderato puteo inuenerũt stipites ⁊ pumas atq; aquã crassã: tollẽtesq; ea sup struẽ lignoꝝ ⁊ hostias q̃ erãt sup altare, precerũt ⁊ statim erupit ignis. Orabãt eñ sacerdotes: ionatha ichoãte: ceteriq; rñdẽtibus: neemias q̃s specialẽ edidit oratiõnẽ. Deinde neemias ⁊ esdras cũ ꝓc'o ꝓcesserunt ad dedicatiõnẽ murorũ. Quibus oibus rite pactis neemias reuersus est ad dñm suũ regẽ psaꝝ anno. xxij. regni ei'. Et post longã etatẽ apud psidẽ dormiuit in pace. Sepult' iuxta sepulchra regalia. Hec ex libro neemie: ⁊. ij. macha. ij. caꝑ. ⁊ ex aliis voluminibus quibus supra. Hic neemias quia dies dormitiõis eius necubi reperiẽ: esdre eius cõtemporaneo merito copulatur.

De sancto Sila discipulo. Caꝑ. xciij.

Silas discipulus de. lxxij. vn': vt plurimi asseuerãt vn' fuit ex primis fribus: ⁊ vt dicit̃ act. xv. ab ap'lis dñi cũ barnaba ⁊ iuda ad ecclesias gentiũ destinatus. Cum aũt paulus a barnaba diuisus esset: idẽ silas ab ap'lo in ministeriũ assumptus predicatiõis officiũ gra dñi plenus instanter cõsumauit: atq; in passationibus suis xp̃m glorificãs: postmodum apud macedoniã requieuit. iij. idus iulij. Hic eñ eps corinthioꝝ ab ap'lo cõstitutus fuit: q̃ ⁊ siluanus fuisse a q̃busdã fert̃: sed falsum ẽ: q; ille thessalonie: hic macedonie quieuit.

De sctõ anacleto papa ⁊ mar. Caꝑ. xcv.

Anacletus papa ⁊ martyr natione grec' de athenis ex patre antiocho clementi primo romano pontifici in episcopatu successit: ⁊ sedit ãnos. ix. mẽses. ij. dies. x. De isto tacet euseb' in chronicis: ⁊ dicit q̃ anacletus ipe ẽ qui ⁊ cletus. Sed damasus papa i chronicis romanoꝝ pontificũ quas scribit hieronymo: ponit eos diuersos ⁊ dicit q̃ cletus fuit natõe romanus. Anacletus natiõe grec'. Hic memoriã bti petri ap'li cõposuit ⁊ construxit: fecit ⁊ alia loca vbi epi reconderent̃ sepulture. Hic a btõ petro adhuc viuẽte ꝑsbyter ordinat' ẽ. Hic cõstituit vt clericus nec comã nec barbã nutriat. Cõstituit etiã vt nõ minus q̃ a trib' epis ordinaret̃ eps: ⁊ vt ordinatiões clericoꝝ palã fierẽt ꝓnte plebe: ⁊ vt iimicis vel suspecti nõ possint accusare ꝑsbyterũ. Hic ẽt pontifex oẽs fideles monuit p̃cep'z: vt ꝑsbyteri ꝑ ceteris honorẽt̃: dicẽs q̃ deo sacrificãtes nõ debẽt vexari: sed portari: atq; ab oib' honorari: ⁊ q̃ ꝑsbyteri qñ sacrificãt se cũ testes habeãt marie epi: vt deo ꝑfecte sacrificare ꝓbent̃. Hic fecit ordinatiões duas per mẽsem decẽbriũ: ꝑsbyteros quinq; diaconos tres: eꝑos ꝑ diuersa loca numero. vi. Qui sub nerone ipatore martyrio coronat̃. Et sepultus ẽ iuxta corpus bti petri in vaticano. iij. id' iulij. Et cessauit epat' dies. xij.

De sctõ eugenio epo ⁊ socijs mar. ca. xcvi

Eugenius epus carthaginen. cũ alijs plurib' vt in scdo hystorie aphricane victor aphricanus dicit sub hunerico rege vandaloꝝ arriano passus ẽ. Hic hunericus ad istãtiã zenonis impatoris ⁊ placide auguste eccl'ie carthaginen. q̃ ꝑ ãnos. xxiij. epo vacauerat cõcessit vt sibi catholicũ epm ordinaret: vñ ⁊ tũc eugeni' elect' ẽ. Qui cũ in eccl'ia ꝓdicaret: ⁊ ab arrianis ꝓhiberi nõ posset. Hunericus rex i eccl'ie foribus viros statuit: q̃ oẽs catholicos ad eccl'iaz accedẽtes palis in crinibus iactatis ⁊ cõtortis cutẽ cũ capillis abstrahebãt. Quoꝝ alicq̃ oculos amiserũt: alicq̃ i ipo dolore defecerẽt. Inde ꝑsecutiõe aggrauata dirigunt̃ catholici ad capũ vticẽ siũ: vt cespites messiũ desiccarẽt: q̃ten' sub ardore solis deficerẽt. Qui magis i xp̃o iocũdabant̃. Nã ⁊ q̃dã manũ hñs aridã ibidẽ missus ad opa sanat' est: ⁊ cũ alijs opabat̃.

Postea hunericus catholicos diuersis ꝑsequẽs penis. Iocũdum eꝑm cũ pluribus eius clericis flãmis excussit: vroꝛẽ theodorici fratris sui ⁊ gersericũ nepotẽ suũ occasione repta peremit. Inde oẽs milites catholicos militia soluit: ⁊ domibus eoꝝ diruptis ac substãtijs cõfiscatis in insulis sar

dinie ⁊ sicilie eos relegauit. Ēpor defuncto rū bona fisco adiecit: nec aliquos ordinare permittebat nisi grauē sibi summā exoluerēt: virgines sacras nudatas: ⁊ per plateas tractas diuersis penis ignis ferri ⁊ verberū attractabat. Ēpos presbyteros ⁊ clericos. cccc. reuij. ad exiliū heremi destinauit: inter quos erāt senes ⁊ decrepiti: ⁊ felix ēps abrianus habēs in ēpatu annos. xliij. paly si. pcussus. Eugenio aūt in exiliū cōstituto mandatū est: vt cū oi suo clero carthaginez veniret de fide sua cuz arrianis disputaturus: vt inde cōtra eū occasionem haberent. Qui veniēs cū mutu dei sapiēter hereticos confutasset ecclesie catholice per oēm aphricam claudunt: ēpor catholicor substantie arrianis tradunt: ⁊ oēs catholici nudi vbibus excludūt: nudiqz sub aere iacere dimittunt. Inde equis velocissimis sine freno vl' sella plures supermittunt: vt equis discurrentibus mactarent. Ipost hec iurare cōpulsi fidelitatē filio hunerici: qui iurare nolue rūt coercē religant ad ligna pro nauibus incidenda: qui vo iurauerunt redarguti: q cōtra tertū euangelij iurassent: ad diuersos agros colēdos deputati sunt. Sanctus aūt eugenius cū vniuerso clero suo qui erāt amplius q. cccc. inter quos q plurimi erant lectores infantili cede ⁊ inedia macerati exilio depellūtur: ibidē in pace vitā martyrio cōsumātes. Regnauit aūt sceleric⁹ hunericus ānos. vij. mēses. x. ⁊ post hec ebullies vermib⁹ infeliciter expirauit. festū autem eugenij ⁊ sociorū recolitur tertio idus iulij. Hec aphricanus.

¶ De sancto Henrico imperatore primo ⁊ confessore. Lap. rcvij.

Enricus imperator primus scōs aūt rex romanorū: fuit primo dux moricor. Qui ipauit annis. xviij. ⁊ mēsib⁹. v. ⁊ vacauit imperū ānos. ij. Hic vxorē cūgundē numq cognouit: sed vna secū virgo pmansit. Quodā vo tpe inuestigante diabolo de quodā militē ipsaz suspectā hns sup cādētes vomeres xv. pedūvia nudis plātis illā incedere cōpulit. Cui cū se dño cōmēdasset: vox de celo sonuit: q vgo maria ipsam virginē liberaret. Totā igit cadentē massam illesa pcurrit: ⁊ sic suspitio cessauit. Hic imperator cū adhuc esset dux visionē habuit: q ad sepulchrū scti volfgangi ratisponen. oraret: ⁊ in piete scripti videret hoc solū vbū: post sex. Mō ex p cogitās se post dies sex moriturū: ipis tractis. vi. hebdomadas: deinde. vi. mēses. deinde. vi. annos cōputās mortē si infallibiliter expectabat. Sexto igit anno circa finē dū mortē prestolat imperator eligit: qui se totū diuino cultui dedicans: eccl'ias reparat. nouas edificat ⁊ dotat: ⁊ pcipue bāburgēū eccl'iam cathedralē. Mōnis gra visitat monasteriū cassinense: dū vitio calculi laboraret. Cui sctus bndictus apparēs ipm a calculo liberauit: sed in signu miraculi caracterē manere pmisit. ¶ Hic sctus imperator sororē suā in cōiugiū tradidit stephano vngarie regi: ex hoc ipz ⁊ regnū ad fidē cōuertēs. Qui ad extrema deueniēs: vxorē cūgundē virginē parētibus resignauit. Et dormiuit in pace pridie idus iulij anno regni sui xxiiij. vite vo sue. lij. anno autez gre. cxxiij. Uxor aūt eius in scto ppositio perseuerauit ⁊ ambo pariter in bāburgen. eccl'ia sepulti sunt miracl'is clarētes. ¶ Iferē q: oqz: q cū obijsset sctus hēricus: multitudo demonū ante cellā cuiusdā heremite trāsibat: q aperta fenestra interrogauit vltimū q dnā esset. Cui ille rndit: q legio demonū erat: qui ad mortē cesaris pperabāt: si forte aliq d ppriū in eo inuenire possent: aduraz q z: vt ad se redeat. Qui rediēs dixit: q nihil pfecerat: q dū falsa vxoris suspitio: ⁊ alia bona ⁊ mala in libra fuissent posita: adustus ille laurētius olla aurea immēsi pōderis attulit: ⁊ cū demōes supasse ia viderent: illa iactata ps altera libre marie pōderauit. Sicqz demō ille iratus: vnā aurē olle preruperat. Olla calicē vocabat: quem dictus Cesar ecclesie enisten. in honorē scti Laurētij fieri fecerat: cui ppter magnitudinē due aures inerant. Repertū est aūt ⁊ tūc imperatorem migrasse: ⁊ aurem vnā calicis fractam esse.

¶ De sancto Phoca episcopo ⁊ martyre. Lap. rcvij.

Phocas epūs ⁊ martyr passus est in pōto ciuitate sub traiano impatore. Hic pmū artē gubernatoriā exercuit: deinde diuina dispositiōe ad epatū sinopis ciuitatis peruenit. Cūqz traianus impator in ptibus armenie xpianos pseqret. Aphricanus eius prefectus phoca epm in vrbe pōto degentē detineri fecit: sibiqz presentari. Quē cū multis exhortatiōibus ad deorū sacrificia inuitasset. Phocas eps lōga verbor disceptatiōe aphricanū cōfundebat: ⁊ deos gētium demones affirmabat. Cū aūt prefectus ei supplicia diuersa cōminaret: orante sancto immensus imber effussus est: terraqz concussa: grando: fulgura: ac tonitrua terribiliter irruperunt. Aphricanus nimio terrore perterritus spiritum exhalans mortuus cecidit. Cristiani aūt assistentes ingētē lucē de celo fulgētē cernūt ⁊ āgelos tres igneos scti epi lateri assistētes: ipmqz exhortātes

et exinde celos adolantes. Quibus miraculis therētinaꝝ ꝓfecti cū filijs.v. phocepedibus aduoluta veniā ac vitā viro exanimi supplicabat. Qui ore ꝑmissa aphrica nū suscitauit: ⁊ cū oi familia ad xp̄m cōuertit: q̄ cū traianus impator audisset: phocam cōprehēsum exhortabat: vt diis immolaret. Phocas aūt petijt sibi ipsos deos ostendi. Sed cū impator ipꝫ ad tēplū introduxisset. Sctūs martyr nō solū rōnibus: sed experimēto ipsos nō deos: sed simulacra insensibilia cōprobauit: ꝓpter qō idignatus traianꝰ ip̄m in ligno suspēdi fecit ⁊ torqueri: atq; vngulis ferreis vsq; ad nudationē ossiū lacerari: quē orantē vox celica cōfortauit. Imperator audita voce pertimuit: phocāq; in carcerē trudi fecit: ⁊ cēturionē noie crispinū cū mille militibus ad custodiā eius adhibuit. Orante vo sctō media nocte lux ingens de celo refulsit ⁊ ianue carceris patefacte sunt. Qō cū vidissent cēturio ⁊ milites mille cōuersi sunt ad christum. Phocas vo ipsos extra muros ad littus maris adduxit: eosq; oēs baptizauit: dehinc ad carcerē rediit. Die vo sequēti traianus ip̄m eductū ⁊ neptuno deo marino sacrificare renuētē: in caminū ignis ardētis immitti iussit: in q̄ ꝑ tres horas fine vlla lesione pdurauit: inde q; oino inustus exiuit: quē impator in thermis ante triduū accēsis itromitti fecit: vbi cum orasset ad dñm: spm̄ emisit: corpus vo intactū a calore pmānsit: qō etiā nimio odore fragrabat. Balnee vo quasi glaciali rigore cōgelate sunt: quo dū traianus intrasset: et hmōi miracula vidisset: stupefactus admodū exiuit. Cui in thermaꝝ ianua sctūs phocas lucidus apparuit: eiq; ꝑdixit: q̄ post triduū moriturus esset: ⁊ ad inferna descēderet. Statūmq; traianus febriū calore veratus: post triduū: vt phocas ei ꝑdixerat expiraui. Corpus aūt sctī martyris in gallia ciuitatē armenie delatū: ibidēq; sepultus est: qui passus est prīdie idus Julij.

¶ De diuisione. xij. apl̄oꝝ. Cap. xcix.

Julio apl̄oꝝ ad predicādū idibus iulij celebrat: quia eo die duodecimo āno post ascēsionē dñi ad euāgelizandū verbū dei ꝑ mūdū diuisi asserunt: vt impleretur oraculū psalmiste dauid: q; in oēz terrā exiuit sonus eoꝝ ⁊c. ¶ Nā oriens cessit thome ⁊ bartholomeo. Meridies simoni ⁊ Matheo. Aquilo philippo ⁊ thadeo. Medium mūdi mathie ⁊ iacobo iusto. Mediterranei maris prouincie iohanni ⁊ andree. Occidentis regna petro ⁊ iacobo zebedei. Totus mūdus paulo apl̄o datus est: vñ qō in eius collecta eccl̄ia asserit dicens. Deus qui vniuersum mundū beati pauli apl̄i predicatione docuisti ⁊c. Et cantat in hoc festo in missa epl̄a. Laude eñ credit ad iusticiā. ro. x. Et euāgelū. Eūtes in mūdū vniuersū. Dar. vlt. cap. q̄ solēnitati marie cōuenit.

¶ De sctis. lxxij. discipulis. Cap. c.

Septuagintaduo discipuli xp̄i ad istar. lxxij. liguaꝝ ab ipo electi post ascensionē dñi ad predicādū verbū dei et ipsi ꝑ singl̄as quasq; orbis terre, puincias ⁊ ciuitates diuisi sūt ⁊ nl̄taꝝ vrbiū episcopat⁹ tenuerūt. Quoꝝ noia hec sunt. ¶ Lucas euangelista: de quo greco exposito visibiliter inquit: ⁊ verbotenus xp̄m adit. Cuiq; veritatē agnoscere verus efficit xp̄i discipulus: plurimū cū magistro cōmoratus. ¶ Cleophas: de quo Luce xxiiij. fit mētio. Hi eñ duo ibāt in emaus: vt innuit gregorius in prefatiōe moraliū: ⁊ ita dicit Theophilus. Ambrosius vo dicit aliū fuisse. ¶ Barnabas cuius paulus i plurimis meminit: ⁊ legit in actibus apl̄oꝝ in ml̄tis locis. ¶ Mathias qui ꝑ iuda apl̄oꝝ nūero surrogatus ē: vt dr̄ act. i. ¶ Thade⁹ qui ad abagarū missus est. Non eñ hic fuit ille qui ⁊ iudas dr̄ frater simonis apl̄i: sed alius. Hos quattuor ponit eusebius primo lib. cap. xv. Sequentes vo ponit abbas dorotheus. Quoꝝ noia hec sunt. ¶ Ananias qui paulū baptizauit actuū. ix. ⁊ fuit postea epūs damasci. ¶ Stephanus, pthomartyr q̄ primus fuit ꝛter. vij. diacones. ¶ Philipp⁹ vnus ex. vij. diaconibus qui simonē ⁊ eunuchū baptizauit: ⁊ fuit epūs i thracia scythie. ¶ Prochorus vnus ex. vij. epūs nicomedie bithynie. ¶ Nicanor vnus ex. vij. qui eadē die cū alijs duobus mortuus est: qua ⁊ protho martyr stephan⁹. ¶ Parmenas vnus ex. vij qui dormit in nisibi. ¶ Nicolaus vn⁹ ex. vij. fuit epūs samarie: sed apostatauit heretic⁹ factus: a quo ⁊ secta nicolaitarū quos iohānes apoc. ij. redarguit. ¶ Simō vn⁹ ex. vij. qui fuit epūs tyri ⁊ sidonis. De his oibus habet act. vi. ¶ Titus in creta epūs fuit: ibiq; predicans sepultus est. De hoc sepius apl̄s mentionē facit: ⁊ huic specialē epl̄am dirigit. ¶ Siluanus cū paulo predicauit: epūs thessalonice ibiq; dormit: de quo prima thes sal. i. cap. ¶ Chrysches epūs calcedonie: qui in cali factus est. ¶ Epheneus de quo Ro. xvi. epūs carthagini factus est. ¶ Andronicus de quo Ro. xvi. epūs pannonie factus ē. ¶ Ampliatus de quo vbi supra epūs edesse factus est. ¶ Urbanus de quo ibidē epūs ma

cedonie fuit. ¶ Stateus de quo ibidē quem andreas apud pontuz mare nauigans in argicapoli thracie epm constituit. ¶ Appelles de quo ro. xvi. eps eradie factus est. ¶ Philetus vel philegus eps epheſi: sapuit ea que simonis magi ꝛ restitit apostolo: vt habetur j. thimothei. j. ¶ Hermogenes eps megare factus est similis pcedēti: de his. j. timothei. iiij. ¶ Demas de quo ibidē dr: qui apostatauit ꝛ sacerdos idoloꝝ in thessalonica factus est. De his prie iohānis primo. Ex nobis pdierūt: sed non erāt ex nobis. ¶ Amplius eps smyrne fuit ante policarpum cuius apl'us meminit in epl'a ad romanos. ¶ Aristobolus de quo ℞o. xvi. bethanie eps fuit. ¶ Tarcissius de quo ibidē: q ꝛ athenaꝝ eps fuit. ¶ Eradius qui eps epatre fuit: de quo vbi supra. ¶ Licis qui apud galliaz pdicauit ¶ Agabus de quo actuz. xiij. q prophetico charismate dignus fuit. ¶ Rufus vel ruferius: de quo ro. xvi. q ꝛ thebarum eps fuit. ¶ Asyncritus de quo ro. xvi. q byzantie eps fuit. ¶ Phlegontias de quo ibidem: q ꝛ machationis eps fuit. ¶ Patrobas de quo ibidē: q eps pelox fuit. ¶ Hermes de quo ibidē: qui philopoles eps fuit. ¶ Linus q fuit post beatū petrū rome eps: de quo. j. timothei. iiij. ¶ Caius q epheſi eps fuit de: quo ro. xvi. ¶ Philologus q ab andrea eps sinopis factus ē: de quo ℞o. xvi. ¶ Liphasus qui rome simul cuz paulo victus: ꝛ post eius martyriū decollatus est. ¶ Lucius de quo vbi supra: qui eps laodicie que est in syria fuit. ¶ Jason de quo ibidē: q ꝛ eps tarsi factus ē. ¶ Sosipater vt dicit dorotheus eps iconij fuit: sed origenes in prima glosa dicit: p primus eps thessalonice fuit traditione maiorū: de quo ro. xvi. ¶ Tertius q scripsit epl'az ad romanos dictante apl'o: de quo ro. xvi. ꝛ scde timoth. iiij. ꝛ act. xix. eps meaidi fuit post hierosolymoꝝ dispsionem. ¶ Quartus de quo ro. xvi. eps fuit berithi. ¶ Apollo de quo prime corin. primo. qui eps cōie fuit. ¶ Sostenes de quo prime Cor. prio. q ꝛ colophonie fuit eps ¶ Epaphroditus andriace eps fuit. de quo phi. iiij. ¶ Titicus de quo col. iiij. qui colophonie eps fuit. ¶ Cesar de quo phi. iiij. q ꝛ dirrhachij eps fuit ¶ Marcus barnabe cōsobrinus: qui de duabus sororibus nati sunt: vt dicit glo. col. iiij. ꝛ de hoc ibi in tertu mētio fit: eps fuit apolimadis. ¶ Jesus qui dicebatur iustus: de quo. iiij. libro ecclesiastice hystorie clemtipoleos eps fuit. ¶ Antomas de quo timoth. iij. qui ꝛ lysine eps fuit. ¶ Clemens de quo phi. iiij. primus ex gentibus credens: eps sardicen. postmodū pontifex romanus. ¶ Onesimus de quo prie timoth. primo. q ꝛ coronis eps fuit ¶ Carpus de quo prime timoth. iiij. qui ꝛ beronie q est in thracia eps fuit. ¶ Enodius qui post petrū apl'm antiochie eps fuit. ¶ Aristarchus de quo col'. iiij. ꝛ act. xx. q apamie eps fuit. ¶ Marcus q ꝛ iohannes de quo act. xiij. ꝛ. j. timothe. iiij. ꝛ ad philemōē: qui ꝛ bibli eps fuit. ¶ Zenas vel zenas: de quo timothe. iij. q nomicus. i. legista: vel legis peritus dictus ē: ꝛ diospoleos eps fuit. ¶ Philemō ad quē apl's scripsit epl'am qui ꝛ gaze eps fuit. ¶ Aristarchus alter de quo ad philemonem. ¶ Pudens de quo scde timothe. iiij. ¶ Trophimus de quo ibidē. ¶ Mi tres in oibus psecutiōibus apl'i cōpatientes: in fine rome post cū decollati sunt. ¶ Marcus euangelista q in roma euangelium ex ore petri scripsit. ¶ Candacis eunuchus regine ethiopū: de quo act. viij. in arabia ꝛ eudomone predicauit: ꝛ in probari insula: que est in mari rubro: sermo habet: p ibi martyrizatus est. ¶ Hec btūs dorotheus existens ℞ome: in monumentis dereliquit in lingua romana: ꝛ translata sunt in grecuz: vt essent oibus manifesta. Ueruz frater vincentius dicit: p ex numero. lxxij. fuerunt sancti Sauinus: potetianus: altiminus: maximinus: ꝛ Johannes senior: vt scribit policarpus. ¶ In martylogio q̄z ponitur Aristion: cuius festuz agitur viij. kal'. martij. ¶ Rufus ꝛ zozimus: quoruz festuz agit̄. xv. kal'. ianuarij. ¶ Priscus: cuius festū agit̄ kal'. septembris. ¶ Joseph qui cognominatus est iustus: q cū mathia sortitus est: actuz primo: cuius festum agit̄. xiij. kal'. augusti. ¶ Jason antiquus christi discipulus. iij. idus iulij. ¶ Silas eps corithi. iiij. idus iulij: qui ꝛ immunit̄ esse siluanus: sed falsum est: quia ille thessalonice hic macedonie quiescit. ¶ Euphrates. xiij. kal'. augusti: de quo colosse. iiij. ꝛ ad phile. ¶ Marcialis Lemouicen. ꝛ sidonius: vel cedonius: q fuit cecus natus: q sepultus est cū maximino. ¶ Et lazarus qui fuit eps massilie: fuit de xpi discipulis. ¶ Et sctus vrsinus: q dicit̄ fuisse nathanael: quē xpus cōmēdat iohānis prio. qui missus est ad bituricas. ¶ Et sctus iulianus qui dicit̄ fuisse simon leprosus: qui ꝛ cenomanis predicauit. Sed vt scribit euangelista vbi. s. cap. xv. plures q̄. lxxij. discipulos xpi inuenies: si obserues ea que paulus scribit. i. Cor. xv. dñm apparuisse plusq̄ quingētis fratribus similis ꝛc.

¶ De sctis Quirico ꝛ Julita eius matre mar. Cap. ci.

Quiricus puer ꝛ iulita ei⁹ mater apud tarsum ciliciē passi sunt sub alexādro impatore. Fuit cīm iulita illustris ma-

trona de iconio ciuitate hisaurie: q̄ persecutores declinare cupiēs in tarsū cilicie cū puero suo ḡrico: qui triū erat ānorum venit: vbi detenta alexandro p̄sentatur filiū gestans in vlnis: quē due famule siue vidētes fugerūt ⁊ eū ꝓtin⁹ reliquerūt. Imperator ergo puerum i vlnis cepit: ⁊ matrē sacrificare nolentem crudis neruis flagellari p̄cepit. Quē uer aūt matrē flagellari cōspiciēs amare flebat. Alexāder vō puerū super genua tenēs oscu lis ⁊ blanditijs demulcebat. Infans autē ad matrē respiciebat: ⁊ impatoris oscula abhorrebat: et caput cū indignatiōe auertēs vultū eius vngulis laniabat: seqꝫ christianum voce qua poterat asserebat: tādeꝫ diu reluctās p̄cipeꝫ in scapulis momordit: tūc ille indignatus ⁊ dolore cruciat⁹: ḡricū ab alto per gradꝰ precipitauit: vt etiā tribunali tenellum cerebrū adhereret. Julita vō filiū suū ad regnū p̄cessisse vidēs: deo gratias egit: que postmodū ab iperatore iussa est excoriari: ⁊ bulliēte pice perfundi: ac demuꝫ capite' trū cari. Quorū amboꝝ corpora alexander membratim cedi fecit: ⁊ membra dispergi mādauit: ne a christianis sepelirētur: sed tamē ab angelo sunt collecta: ⁊ nocte a christianis sepulta. Quorum exemplo. xliiij. gentiles ad xp̄m conuersi: ⁊ ab alexādro detēti post mēses. x. martyrio coronati sunt. de quib⁹ sup̄ dictum est pridie non. iunij. Horū aūt martyrū videlicet pueri ⁊ matris corpora cū pax ecclesie reddita esset: tēpore ;cōstantini magni abbatis ācilla eorū q̄ adhuc supererat: reuelētur ⁊ deuotiōe magna a pp̄lo reuerenē .q̄ passi sunt idibus iulij circa annos domini. ccxxx.

¶ De sctō iacobo sapiēte epō ⁊ cō. Cap. cij.

Iacobus cognomēto sapiens nisibine ciuitatꝫ que nobilis est⁹ p̄sax episcop⁹ vnus fuit ex nūero cōfessorū sub maximiano: q̄ in nicena synodo arriana peruersitatē homousion appatiōe dānauerūt: de quo cassiodorus. v. libro hist̄orie partite ponit: q̄ sapor rex persax anthiochiā persax: que alio noīe nisib⁹ dicitur cū innūero exercitu obsedit: quā cuꝫ diuersis ḡnodis obtinere perse non possent: impetum fluminis migdonij per ciuitatem decurrentis a lōge retinuerūt: ⁊ ripas excelsiores feceruntvt aqua fluuij in se collecta cō creſceret. Implctisqꝫ ripis subito quos fecerant aggeres irrumpētes dimiserūt impetū fluminis contra murum: vnde murus ciuitatis vehemens aque pondus ferre non valens diruptus est. Cuiꝰ sapor rex diem alteruꝫ expectaret: vt alueo siccato fine bello ciuitatem intraret: orāte iacobo vidit murū de nouo constructū ⁊ ꝓpugnacula fabricata: vidit etiam super murū quēdā iperiali habitu decoratū: quē primo ḡdem existimauit imperatorez romanorū: suosqꝫ exploratores, affligebat: quia ei⁹ aduētū ei nūciare nō cognouerant. Duꝫ aūt non ip̄m esse didicit: illū sagittare voluit: sed sagitta in aere fixa permansit. Et cū nec sic a ciuitatꝫ obsidione discederet orōne scti ep̄i misit de⁹ scyniphes ⁊ culices innūerabiles in exercitū p̄sarū in modū quasi nebulax: q̄ hoies ⁊ aialia adeo infestarūt: q̄ exercitum inde recedere compulerūt. Quieuit in pace vir dñi idib⁹ iulij tēpore cōstātij augusti. Hic sctūs ātistes a btō hieronymo in libro de viris illustrib⁹ idcirco omissus fuit: q̄ illo tēpore syre lingue i qua is scripserat cōmētū nō habebat. Scripsit aūt libros plures: videlicet de fide contra oēs hereses. De charitate generali. De ieiunio. De orōne. De dilectiōe erga ꝓximū specialiter. De resurrectiōe. De vita post mortē. De hūilitate. De patiētia. De satisfactiōe. De virginitate. De sensu aie. De circūcisione. De azimo bñdicēdo. ꝓquo i esaia legit. Nō exterminabit botrus. De xp̄o q̄ filius dei sit ⁊ cōsubstātialis patri. De castitate aduersus gētes. De cōstructiōe tabernaculi. De gētiū cōuersiōe. De regno persax. De psecutiōe christianox. Hec gennadius libro de illustribus.

¶ De sctis Catilino ⁊ sociis mar. Cap. ciij.

Catilin⁹ ⁊ florēti⁹: iulia atqꝫ iusta martyres apō carthaginē passi sunt. Qui tēpore psecutōis xp̄ianox gl̄iosō martyrio p xp̄i nōie coronati: positi sūt in basilica fausti i eadē ciuitate idibus iulij. Hec ado ponit.

¶ De sctō Eustachio epō ⁊ mar. Cap. ciiij.

Eustachius epūs ⁊ martyr antiochie syrie claruit. Qui eiusdē ciuitatis epūs ob fidē catholicā a cōstātio iperatore arriano i traiano polim thratie ciuitatē exilio pulsus ibidē requieuit. vij. kal. augusti. vt in martyrologio colligitur adonis.

¶ De sancto Hilario martyre. Cap. cv.

Hilarius monachus ⁊ martyr sub iuliano imperatore i ciuitate ostia passus est. Hic de ciuitate aretij oriundus cum beato donato episcopo et

martyrē dudum conuersatus est: ⁊ plurima vna secum miracula pfecit: vt de eo dicē in passiōe donati.vij.idus augusti. ¶Post hec in ciuitate ostien̄.degens: gallicanū martyrem eodē venientē suscepit: ⁊ in christi fide confortauit. Deniqz tentus a quadratiano p̄side in prefato oppido: cum sacrificare nollet fustibus cesus martyrium sumpsit.xvij.kal'.augusti.cuius corpus ibidez tumulatū quiescit.

¶De sancto leone papa quarto. Cap.cvi.

LEo papa huius nominis quart⁹ natiōe romanus ex patre rodulpho sergio⁹pontifici in episcopatu romano successit: ⁊sedit ānos.viij.mēses tres. dies sex. ¶Hic primū a parentibus ob studia litterarum in monastario scti martini iuxta ecclesiā sancti petri apl'i posit⁹fuit: vbi nō solū scia: sed etiā cōuersatiōe tāq̄ pfect⁹ monach⁹ pfecit. ¶Hūc sergius papa postmodū faciēs p̄sbyterū: titulū sctor̄ quattuor coronator̄ eidē assignauit. ¶Quo sergio mortuo ⁊ necdū sepulto oēs romani tā cler⁹ q̄ pp'lus vna voce leonē in summū pōtificē elegerūt. ¶Qui mox fact⁹ pōtifex basilicas apl'or̄ petri ⁊ pauli: ⁊ alias ecclesias quas pauloāte saraceni deuastauerāt: honorifice restaurauit. Ecclesiā quoqz de nouo edificauit: q̄ dicit̄ sctā maria noua. ¶Karolū ludouici filiū imperatorē coronauit. ¶Hic etiā inuidiose sup q̄busdā criminib⁹ accusat⁹: synodū cōgregauit: ⁊ se iuramēto innoxiū demōstrauit. Cui⁹ etiā tēpore alidulphus rex anglor̄: q̄ pri⁹ toti⁹ āglie obtinuit monarchiā: deuotiōis cā venit romā: ⁊ corā leone papa obtulit tributū sctō petro de vna quaqz domo: argēteū nummū in anno: ⁊ hoc tributū vsqz hodie pseuerat. ¶Hic pōtifex catholic⁹ multe patiētie: multeqz humilitatis diuinarum scripturarū extitit feruētissimus perscrutator vigilijs ⁊ orationibus semper intentus. ¶Qui dum normanos a romanorum finibus deturbare satagit: cum multis captus nunq̄ consensit se fine alijs relaxari. ¶Hic pro neapolitanis in mari contra saracenos pugnantibus orando collectā fecit. Deus cuius dextera beatum petrum ambulantem ⁊c. Et post q̄ muros ciuitatis leonine reparando perfecerat: apponendo seras portis fecit ⁊ dixit illaz collectam. Deus qui beato petro apostolo collatis claubus ⁊c. Illi autem saraceni qui cum magna multitudine romam venerant spoliatis ecclesijs duz in aphricam redeunt in mari submersi sunt. Leo vo papa moritⁿ: ⁊ in ecclesia sancti petri sepelit̄. Cuius festum agit̄.xvij.kal'.augusti. Et cessauit episcopatus dies.vi.

¶De sancto Alexio cōfessore. Cap.cvij.

ALexius filius euphemiani nobilissimi romani: et in aula imperialis palatij primi tpe archadij ⁊ honorij impator̄ in vrbe claruit. ¶Qui euphemian⁹. ccccccc.seruos habebat: q̄ zonis aureis cingebant̄. Ipse vo mirificor̄die op̄ib⁹ insistebat ⁊ in domo sua q̄tidie tres mensas paupib⁹: pegrinis: orphanis ⁊ viduis pabat: quib⁹ refectis ipse ad horā nonā cū viris religiosis cibū sumebat. ¶Cū aūt eidē multa p̄cū instātia dñs alexiū filiū p̄cepisset ex cōiuge aglaia noie ipsi ābo deinceps in castitate viuere firmauerūt. Puer aūt sctūs liberalibus disciplinis ifra ānos pubertatis pleni⁹ erudit⁹: fact⁹ adolescēs puellā de iperiali domo duxit⁹vxorē. ¶Cū aūt iuuenis cū puella nocte itra cubiculū iclusus esset spōsaz suā cepit i dei timore istruere: ac ipsaz ad v̄ginitatis obs̄uātiā p̄uocare. Deide amulū ⁊ caput balthei q̄ cigebat̄ sibi seruāda tradidit: ⁊ de substātia sua multū aurū accipiēs: occulte ad mare⁊ disscessit: ⁊ ascēdēs nauē laodiciā vsqz p̄uenit. Indeqz i edessaz ciuitatē syrie pfect⁹ est: vbi imago x̄pi diuinit⁹ facta i syndōe habebat̄. ¶Quo puenīs oia q̄ secū tulerat pauperib⁹ tribuit: ⁊ vilib⁹ idut⁹ ipse cū ceteris paupib⁹ in atrio sctē dei genitricis mēdicare cepit: oia q̄ sibi dabant̄ vltra q̄tidianū victū egenis ip̄ēdēs. Pater vo de filij absentia admodū p̄triſtat⁹: missis pueris ad diuersas mūdi p̄tes eū vbiqz p̄quirebat. ¶Quor̄ aliqui dū ad edessaz ciuitatē venissent ab eo⁊cogniti: sz ipz minime cognoscētes: eidē cū ceterz paupibus elemosynas tribuerūt: q̄ gr̄as deo egit: ⁊ a suis suis elemosynā p̄cepisset. Reuersiqz pueri nūciauerūt ⁊ ipm necubi inuenire potuissēt. ¶Quapropt̄ tā parētes ⁊ oēs cognati ⁊ affines incōsolabiliter tristabant̄. Spōsa vo cū socera se ppetuo māsurā in castitate p̄misit: donec de spōso suo nouo p̄cipere posset. ¶Cū ergo alexi⁹ per ānos.xvi.in atrio p̄dicto⁹ cōmorat⁹ esset: imago tādē dei genitricz: q̄ ibidē erat: custodi ecclesie iussit: virū dei alexiū i ecclesiā itromitteret: q̄n⁹ dign⁹ erat: eūqz ei ad oculū ostēdit quē custos festin⁹ in basilicā introduxit. ¶Nō fact⁹ dñ cūctis inotescēret: ⁊ ab oib⁹ venerari cepisset: hūanā gl'iaz vir dei fugiēs ide recessit: ⁊ laodiciā venit: ibiqz nauē ascēdēs: cū i tarsuz cilicie ire disp̄oeret: disp̄sāte deo nauis a vēt⁹ impulsa i romanū portū applicuit: q̄ cernēs

Alexius disposuit in animo suo nulli extraneo onerosus esse: sed in domo paterna incognitus habitare: patrē ergo a palatio redeūtē multitudine obsequētiū circūdatū obuiuz habuit: ac post cuz clamauit: vt se peregrinū in domo suscipet: ⁊ de micis mense sue nutriri faceret: vt sui quoqz filij pegrini de⁹ miseri posset. Qd̄ pater audiēs ob amorē filij ipsuz suscepit: ⁊ cibū de mēsa sua ei ꝯstituit ac locū in domo sua ꝓpriū tribuit: ⁊ ministrū ꝓpriū delegauit. Ipe aūt i orationib⁹ ꝑseuerabat: ⁊ ieiuijs ac vigilijs insistebat. Famuli aūt dom⁹ ipsuz mltiplicit̄ deridebāt: ⁊ aquā vtē siliū sup caput ei⁹ frequēter fundebāt: ⁊ multas ei iiurias faciebāt: ipe aūt patien⁹ oīa sustinebat. Sicqz. xvij. ānis in domo patris incognitus mansit. Uidens quoqz per spm̄: ꝙ eius obitus appropinquaret: chartā cū atramento petijt: ⁊ totum ordinē vite sue cōscripsit. ¶ Dñica igit̄ die post missarū solēnia in ecclesia sācti petri: vox de sanctuario sonuit dicens. Uenite ad me oēs: q̄ laboratis ⁊c. qd̄ audientes oēs in facies suas ceciderunt. Et ecce vox scd̄o dicens. Querite virum dei: vt oret pro roma. Querētibus illis ⁊ nō inueniētibus: iterū dictuz est. In domo euphemiani querite. Ille requisitus se de hoc nihil scire dicebat. Tunc impatores archadius ⁊ honorius vna cū pontifice innocentio ad domū p̄dicti viri puenerūt. Et ecce minister alexij ad dñm suū venit: eūqz obisse nunciauit. Intrans euphemianus ipm̄ defunctuz repperit ⁊ vultuz eius tanq̄ angeli rutilantē vidit: voluitqz chartā quā tenebat in manu accipere: sed nequiuit. Exiens igit̄ cū hoc impatorib⁹ ⁊ pontifici nūciasset: ⁊ illi ad eū intrassent: corpusqz ex parte dei: vt sibi cedulā dimitteret: adiurassent: accedēs pōtifex manu chartam accepit: ⁊ ille statim ei eam dimisit: qua de mandato pape coram omni multitudine lecta. Euphemianus hec audiens obstupuit ⁊ factus exanimis in terram decidit. Cum v̄o ad se redisset: vestes scidit: canos capitis euellere cepit: ⁊ semetipm̄ discerpens: ac sup corpus filij corruēs amarissime fleuit. Mater eius hec audiēs: quasi leena rūpēs rhete: scissisqz vestib⁹ tota dissoluta exijt: ⁊ lamentabiles voces emittēs: inter populi frequentiā se sup defunctū filiū p̄cipitauit: ac ibidez quasi mortua ꝑmansit: deinde reuiuiscēs plāctū dolorosum emisit. Sponsa etiā ipsius induta lugubri veste cucurrit: et lachrymas inconsolabiles supra corpus effudit. Tūc pontifex ⁊ imperatores corpus in honorato ꝓhere tro ponentes duxerūt in mediā ciuitatem: ⁊ nunciatū est inuentū esse hoīem quē querebant: ⁊ oēs ad sanctum corpus cucurrebant. Siquis aūt infirmus illud tangebat: protin⁹ curabat̄. Nam ⁊ ceci illuminabātur: ⁊ leprosi mundabant̄: et demones fugabant̄. Cuius pheretrū ipse pontifex ⁊ impatores ex deuotione portare ceperunt: sicqz oī populo comitante corpus ad ecclesiā scti bonifacij martyris perduxerunt: ⁊ illic ei per. vij. dies sepulcruz ex auro ⁊ gēmis parari fecerunt: in quo corpus scti ꝯfessoris condiderūt: de quo odor maximus refragrabat qui cuncta aromata superabat. Quieuit autē in xp̄o. xvi. kal. augu. circa annū dñi. ccclxxxviij.

¶ De sancta Marina virgine. Cap. cviij.

Marina virgo in partibus grecie claruit. Hec cum patri suo vnica foret: et pater relicto seculo: monasteriū introisset: eā cuidā propinquo cōmendauit: ⁊ in cenobio sūma obedientia deo seruire cepit. Cuz aūt ꝓ filia affligeret̄: interrogauit eū abbas: cur magis solito tristaret̄: qui dixit se filiū vnicū in seculo reliq̄sse: noluitqz: ꝙ esset filia ꝓpalare. Abbas v̄o qz diligebat virū: eidē concessit vt filius suus in monasterio reciperetur. Pater ergo habitu virili eā induit: ⁊ mutato noīe marinū ipam vocauit. Uirgo igit̄ sctā in monachū recipitur: ⁊ masculus ab oīb⁹ putat̄: ac frater marinus vocat̄. Cepit aūt valde religiose viuere: ⁊ oībus obediētiā exhibere. Cū aūt esset annoꝝ. xvij. ⁊ pater eius morti appropinquaret: filiā suā vocauit: ⁊ eā in scto ꝓposito confirmauit: precipiens ne cuiq̄ aliqn̄ reuelaret ꝙ mulier esset. Mortuo ergo patre tenebat doctrinā eius: ⁊ erat obediens oībus. Ibant igit̄ fratres cuz curru ⁊ bobus: ⁊ monasterij necessaria deferebant. Uerum iussu abbatis frater marinus aliqn̄ cū plaustro cepit accedere: ⁊ fratres ad portandū ligna iuuare. Cōsueuerant autē sepius hospitari in domo cuiusdā nobilis pandochij nomie si quando eos hora tardior redeundi prepediret. Cuius filia virgo cū de quodā milite cōcepisset interrogata a parentib⁹ fratrē marinū se violasse asseruit. Qd̄ cū pādochius abbati nūciasset: interrogassetqz marinus cur tm̄ flagitiuz cōmisisset: se peccasse confitet̄: ⁊ veniā humiliter precat̄. Statimqz abbas illuz verberibus cedi iussit: deide de monasterio eiecit. Ipsa v̄o oīa patientissime ferēs: tribus annis ante ostiuz monasterij mansit nec inde aliquando discessit. Sicqz bucella panis vnica quotidie sustentata: ac si peccatū cōmisisset in penitentia ꝑseuerauit. ¶ Post trienniū v̄o infans ablactat̄: ⁊ abbati mittit̄: ac fratri marino tradit̄ educandus: quē virgo dū ꝑ bienniū ac si ꝓpriū aluit: ⁊ cū eo ibidem ꝑmansit.

Tandē eius patiētie ⁊ hūilitatis fratres miserti abbati p marino intercedunt: ipmqz de eius licētia in monasteriū cū paruulo intromittūt. Cui abbas p penitētia iposuit: vt oēs immundicias loci extra deferret: et aquam necessariā baiularet. Ipsa autē hilariter oia patiēter pficiebat: ⁊ in cunctis grās agebat. Sed postpaucos dies in dño feliciter obdormiuit. Cuius corpus abbas longe a monasterio mandauit sepeliri: eo ꝙ absqz penitentia obisset. Cū aūt fratres corpus lauarēt: ⁊ mulierē esse cōspicerēt: stupefacti ⁊ territi se in dei famulā grauiter deliquisse fatentur. Dō cū abbas cognouisset eā intra monasterium honorificetumulari iussit: ⁊ cuz lachrymis p se ⁊ fratribus ab ea veniam postulauit: eo ꝙ ipsam ignorās innocēter afflixit. Corpus ergo sancte virginis ī ecclesia recōditū miraculis clarere cepit. Illa aūt q̄ dei filiā infamauerat a demone arripitē ⁊ ad sepulchrū adducta scelus confitet: ⁊ post dies. vij. eius meritis liberat. Quieuit aūt sancta virgo in dño .xvi. kal'. augu. ¶ Anno aūt dñi. D. ctrij. tempore iacobi teopoli ducis venetor. Quidam iacob⁹ de bona perecialis ecclesie sctē marine de venetijs deuotus sctē virgis: corpus ipsius de ptibus romanie sublatū p nauez venetias direxit: et in ecc'ia sua collocandum ordinauit. Cui⁹ meritis naute a maris tempestate liberati sunt. Sicqz corpus sctē virginis venetias delatū in eadez ecc'ia sepultū est kal'. septembris.

¶ De sctā theodora monacha. Lap̄. cix.

Theodora mōacha apud alexandriam claruit tēpe zenonis imperatoris. Hec nobilis ⁊ speciosa viruz habuit q̄ diuitē ⁊ deū timentē. Cuius sanctitati diabolus inuidens: virū quēdā diuitē in illius concupiscentiā incitauit: qui eā crebris numēijs ⁊ muneribus molestauit. Sed cū ipsum o'no contemneret et petīn abhorreret: tandē p quandā mulierez ei missam illaz decepit: que puelle suasit: ꝙ deus quicēd occidente sole cōmittit minime intuet. Cuius suasioni puella prebens assensum viruz ad se nocte introire pmisit: ⁊ voluntatē eius cōpleuit. Statimqz ad se rediens amarissime flebat: eo ꝙ ipsam conscientia remordebat. Quā vir eius nimiū flentē consolari studebat: sed illa nullā' consolationem recipere curabat: causam autē fletus eidem nullatenus indicare volebat. Mane aūt facto quoddā monasteriū monialium adiit: et abbatissam interrogauit: an deus quoddam graue delictū quod die aduesperascente cōmiserat scire posset. Cui illa respōdet: quod deo nihil abscondit: ⁊ qz deus videt quicquid quacunqz hora cōmittit. Redieus ergo domum quadā die cū vir suus abesset: comā suam pscidit: ⁊ vestimenta viri sui assumēs ad monasteriū monachoruū: quod p. xviii. miliaria a ciuitate distabat accessit: ⁊ vt ibidem in monachum reciperet obtinuit. Interrogata qz de noie dixit se theodoz nūcupari. Ibi ergo officia oia humiliter faciebat: ⁊ eius ministeriū oibus gratum erat. ¶ Post aliquot annos abbas theodoro iussit: vt boues iungeret ⁊ oleum de ciuitate deferret: vir aūt eius plurimū flebat: timēs ne cū viro aliquo recessisset. Et ecce angelus dñi ipsi dixit: vt mane surgeret: ⁊ in via que dr sancti petri staret: ⁊ coniugē obuiā haberet. Quod cū fecisset: theodora cum camelis venit ⁊ virū recognoscens: sed ab ipso icognita illū salutauit. Cū aūt ille diutius expectasset: ⁊ se deceptū clamaret: facta est vox ad eū ꝙ ille q̄ ipsum pridie salutauerat vxor sua fuerat. ¶ Tante autem sanctitatis theodora fuit: vt multa miracula faceret. Nā ⁊ hominē a bestia laceratuz eripuit: ⁊ suis precibus suscitauit. Ipsamqz bestiā maledixit: que subito mortua corruit. Diabolus aūt sanctitatē eius nō ferens eidē apparuit ⁊ eaz de cōmisso adulterio duriter increpauit: vt illam ad deseparationē ꝓuocaret. Que signū crucis edidit: ⁊ mox demon euanuit. Quadāvice dū de ciuitate cū camel' rediret ⁊ ī quodā loco hospitata fuisset puella ad eā venit vt secū cōcūberet illā putās eē virū. Que cū respueret iuit ad alterū in ipso hospitio iacentē ⁊ cū eo dormiuit: ⁊ de illo concepit. Cū aūt vēter eius itumuisset. Interrogata dixit. se de theodoro monacho cōcepisse. Natum igitur puerū ad abbatē trāsmiserunt: q̄ cū theodorū icreparet: ⁊ ille sibi indulgeri peteret: scapulis sancte puer ponitur: ⁊ de monasterio eijcitur: que p. vij. annos extra monasteriū mansit: ⁊ de lacte pecorum infantē nutriuit. Diabolus aūt in specie viri sui eidē apparuit: ⁊ vt ad se rediret: multis blanditijs persuasit: q̄ cū orasset: demon statim euanuit. Alia quoqz vice demones ad eaz in specie multaz feraz venerūt: ⁊ eā dīris clamoribus ⁊ insultibus terrere voluerūt: sed oīone fusa confestim ab ea discesserūt. Altera vice multitudo militū veniebat quos princeps precedebat: ⁊ eū ceteri adorabāt: que cū similiter ab illis iuitaret: vt eoz dñm adoraret: illaqz deū se adorare velle diceret: ipsa ante principē adducit ⁊ flagellis vsqz ad mortē ceditur. Sed dū cōstāter pseueraret: ois illa turba demonū ab ea depellitur. Alia quoqz vice aurū multū repperit: de inde canistrū oī ciborū genere refectū inuenit: sed signo crucis edito vtrunqz euanuit. Post annos. vij. abbas eius patiētiā cōsiderans ipsam cū puero in monasteriū introdu

rit: vbi cū duos annos laudabiliter peregis-
set: vna cū puero se in cella reclusit: quē post
q̄ oibus sāctis monitis erudiuit: spiritū tra
didit: puerq; plurimū flere cepit. Eadē no-
cte abbas p visionē aspexit: q̄ nuptie marie
parabant: & mulier gl'ia & imēso lumine cir
cūdata in medio sancto; oium portabat: & i
lectulo locūdissimo ponebat. Audiuitq; vo-
cem: q̄ mulier illa theodorus erat: qui falso
de puero accusatus fuerat. Et citatus abbas
cū fratribus ad cellā iuit: & iā illā defunctaz
iuenit: quā discoopertā feminā iuenit. Di-
fitq; abbas p p̄e puelle: q̄ ipsam infamauer-
at: & illā ei mulierē eē dixit: & ad oculū indi
cauit: illeq; de falso crimine cū filia p̄n am
egit. Angel' dñi etiā abbati dixit: vt equū cō
scēderet: & quecūq; sibi obuiū ad monasteri
uz secū adduceret: q̄ dū p̄geret: cidē vir theo
doze occurrit: & abbati cōiugē suā obisse as-
seruit, cuius trāsitū dño reuelāte didicerat:
& eā ad videdā p̄gebat: quē abbas in suo eq̄
assumpsit: & ad monasteriū suū deduxit. Ve
niētes q̄z ambo plurimū fleuerūt: & theodo
rā sepulture tradiderūt. xvi. kal'. augu. Vir
aūt eius cellā theodore accepit: & ibidē in sā
ctitate vite p̄manfit. Puer quoq; theodore
nutricē imitat' oi mox hōestate claruit: itaq;
abbati defūcto mōasterij regimie successit.

De sctis scyllitanis martyrib'. Cap. cx.

Scyllita-
ni martyres apō carthaginez passi sunt: quoz nomia sunt hec speratus: natalius: cyrinus: beturius: felix: aquilinus: letarius: ianuarius: generosa: bessia: dōata: secūda. Hi oēs a saturnino p̄fecto detenti post p̄mā christi fi dei confessionē in carcerē missi sunt: & in ligno cōfixi: deinde gladio decollati sunt. xvi. kal'. augusti. Et dicunt scyllitani a scyllitana insula: ex qua oriundi fuerunt.

De sanctis Symphorosa & septem filijs eius martyribus. Cap. cxi.

Symphorosa cum
septem filijs suis apud tyburti nam ciuitatez sub adriano p̄n cipe passa ē. Hec fuit p̄iunt bea ti getulij martyris: de q̄ supra dictū est. iiij. idus iunij. Ex quo septem liberos procrea uit: quoz noia hec sunt: crescētius: iulianus: nemesius: primitiuus: iustinus: stacteus: eu genius: quos oēs adrianus vna cū matre de tineri fecit: & ipsam symphorosam iussit pal mis cedi: deinde crinibus suspēdi: sed cū eā superare nullatenus posset: iussit eā alligato saxo in fluuiū p̄cipitari. Cuius frater eugenius curie principalis tyburtine corpus eius colligens sepeliuit. Mane aūt fctō iussit im perator septē figi stipites: ibiq; filios eius ad trocleas extendi: & crescentez in gutture trāsfigi: iulianū in pectore: nemesiū i corde: primitiuū per umbilicū: iustinū p mēbra di stinctū scindi per singulos corporis nodos at q; iūcturas: stacteū lāceis multis donec mo reret in terra cōfigi: eugenīū scindi a pecto re vsq; ad inferiores partes. Quoz corpa p̄ cepit auferri & proici i foueā altā. Et posue runt pontifices sacrozū nomē loci ipsius ad septē biothanatos: quoz corpora requiescūt via tyburtina miliario nono. Passi sunt au tem. xv. kal'. augusti.

De sancta Eugdene mar-
tyre. Cap. cxij.

Eugdenes mar-
tyr apud carthaginē passa est que plautiano & zete p̄sulib' p̄sentata iussu rufini p̄cōsulis quater diuersis tp̄ib' equulei suspēsione vexata: & vngulaz horrēda lace ratione cruciata carceris etiam squalore diu tius afflicta: cum hec omnia pro christi no mine superasset: nouissime gladio cesa ē. xv. kal'. augusti.

De sancto Arnulpho epi-
scopo. Cap. cxij.

Arnul-
ph', episcop' turonensis: vt ait sigibertus claruit in gal lia tempore anastasij impe ratoris: qui sācti remigij re mensis episcopi in baptisma te filius fuit: cuius etiaz pa rentes primo gentiles tamen postmodum a sancto remigio conuersi & baptizati: ille ro gatianus illa autem euphrosyna nominati fue runt: qui omnia sua pauperibus dispensan da sancto remigio tradiderunt. Remigius vo regi clodoueo iam christiano arnulphum eius spiritualem filium commendauit. Cui rex vt nobilissimo: stambergam neptem su am in vxorem tradidit. Ipsos tamen ambos coniuges sanctus remigius ad virginitatis obseruantiam induxit. Post hec arnulphus reuelatione diuina omnia sua per testamen tum vxori relinquens: eam remigio commen dans in habitu laicali per annos. xxvij. pere grinatus est. Quodam die dominico dum post matutinum oraret in ecclesia rauenna te: vidit animam cuiusdam peccatoris nu per defuncti: que ad iferna a demonibus tra

hebat: que cūctis astātibus audiētib⁹ scti ar
nulphi auxiliū implorabat. Pro qua vir dñi
orauit: ⁊ stati aīa ad corp⁹ redijt: ipseq; pec-
cator surrexit: ⁊ ꝙ ille vir dei esset: eiusq; p̄-
cibus ipse saluat⁹ fuisset: oib⁹ patefit. Et cō-
currētibus ad eū turbis ppl'or ipse ad euitā
dam famā ꝯfestim inde discessit. Deinde apd
sequanā fluuiū aliū mortuū e pheretro susci-
tauit: quē secū ad sanctū remigiū informan
duz adduxit. Iteruz quoq; remensem ppl'm
ad se ꝯfluentē fugiēs: iterūq; pegrinās: cum
eēt turonis ⁊ ep̄atus vacaret: angelo reuelā-
te ep̄s turoneñ. factus est: qui laudabilē vitā
ducens: ⁊ miraculis clarens in domino quie-
uit. xv. kal'. augusti.

¶ De sancto Rophilo epi-
scopo. Cap̄. cxiiij.

Rophi-
lus ep̄s popili
ensis fuit: qui
verbū dñi in-
stāter p̄dicās:
⁊ que docebat exēplo operuz
cōfirmans miraculor gloria
insignis fuit. Duz autē in me
dia via posita inter popilieñ.
⁊ luijeñ. oppidū draco imanis apparuisset: q̄
hoies ⁊ aialia deuorabat: ⁊ flatu venefico plu
rimos morbidabat. Sanctus rophilus ppl'o
suo triduanū ieiuniū ⁊ orationē indixit: san-
ctoq; mercuriali ep̄o luijeñ. vt hec eadē cum
sua plebe faceret: persuasit: ⁊ deinde ambo
ipsi ep̄i vna cuz clero ⁊ ppl'o vtriusq; ciuita-
tis ad locū accedūt. orationeq; p̄missa scti p̄-
sules draconē de antro ꝓducunt: stolis quoq;
suis ipsum vti agnū māsuetissimū collo ne-
ctentes ptraxerūt: ⁊ in puteo ꝓfundissimo i-
cluserunt: memoriale quoq; supra puteuz in
testimoniū miraculi signauerunt: qd ibi ma-
net vsq; in presens. Rophilus autē ad eccle-
siam suā rediēs: obitusq; sui diē lōge ante p̄-
dicens. xv. kal'. augusti quieuit in xp̄o. Sepul
tusq; est in ecclesia sua miraculis clarus.

¶ De sancto Filiastro cōfes. Cap̄. cxv.

Filiaster
cōfessor sanct⁹ dei
sacerdos credens
deo fide plenissima exiēs de
terra sua relicto seculo p̄sby
ter factus est: ⁊ pauli aposto
li mente ⁊ ope imitator om-
nem pene romanum orbem
sua p̄dicatione lustrauit: mul
tosq; christo populos acquisiuit. Nō solū em̄
gentilibus restituit: ⁊ iudeis: sed etiā arria-
ne p̄fidie tunc vigēti: nā ⁊ mediolani gregez
dñicum ab auxentio ep̄o arriano sancti am-
brosij p̄decessore viriliter defensauit: ⁊ brixi
am ciuitatem in fide adhuc rudem sua predi
catione ad viam veritatis plene reduxit. Et
postq̄ plurimis miraculis effulsit apud ean-
dem vrbē brixiensem in pace quieuit. xv. kal'.
augusti.

¶ De sctō epaphra disci-
pulo. Cap̄. cxvi.

Epaphras disci-
pulus de. lxxij. vnus vt ait hie-
ronymus: de quo apostolus ad
colosceñ. p̄mo. mentionē facit.
Hic enim iubente paulo verbū
domini colosceñsibus p̄dicauit: ⁊ ab eodē co-
losceñ. episcopus ordinatus: clarus virtutib⁹
palmam martyrij pro sibi cōmendatis ouib⁹
virili agone percepit. Sepultusq; est apud
eandem vrbem. xiiij. kal'. augusti.

¶ De sanctis Iusta ⁊ Rufina
martyribus. Cap̄. cxvij

Iusta ⁊ ru
fina martyres in
hispania ciuitate
hispali: sub diogeniano presi
de martyriuz passe sunt. He
matrone christianissime pau
pertate detente vasa fictilia
mercabantur. Ex quo que-
stu necessarijs sibi ad victum
reseruatis: indigentium inopiā sustentabat.
Cum autem in platea ciuitatis vasa distrahe
rent: matrone ipsius oppidi idolum lapide-
um nomiue salabouem circūferentes: iuxta
morem suum gentilem postulabant a sanctis
feminis vas aliquod ad vsum dei sui sibi of-
ferri. Quod cum ille vti christiane facere de
negassent: indignate matrone idolum super
earum vasa fictilia iactauerunt: eaq; omnia
contriuerunt. Iusta vo ⁊ rnfina idolū econ-
tra longius abijcientes confregerūt: propter
quod a preside diogeniano detēte p̄mo equu-
lei extensione: ⁊ vngularum laniatione vexa
te sunt: postmodum in carcere inedia ⁊ va-
rijs doloribus afflicte. Inde quoq; educte cū
p̄ses ad partes alias iter arriperet per loca
aspa ⁊ cōfragosa nudis pedibus post eū tra-
huntur. Tādē iusta spiritū in carcere exala-
uit. Corpusq; ei⁹ in puteū ꝓiectū: ide a sabi-
no ep̄o leuatū atq; sepultū ē. Rufine vo cer-

uit in pfessiõe pfracta est. Cui⁹ ẽ cadauer cõ busti. Ossa aũt illi⁹ ab eodẽ epo collecta vna cum corpore iuste in ciuitate hispaleñ. tumulata sũt. Marũ passio celebraf. xiij. kal'. augu.

¶ De sctõ Arsenio abbate. Cap. cxviij.

Arseni⁹ abbas cũ adhuc in palatio iperatoruz archadij ⁊ honorij cõsisteret: ⁊ vt ad salutẽ dirigereť oraret audiuit a dño vt hoies fugeret ⁊ saluareť. Accedẽs igitur ad monachalẽ vitã ⁊ ibidẽ oras audiuit: arseni fuge: tace: quiesce. Matrona q̃dam nobilis ⁊ senex venit: vt abbatẽ arsenium ex deuotiõe videret: q̃ rogat⁹ a theophilo archiepo: vt se videri pmitteret: nullatenus acq̃euit. Tñ illa ad cellã pperãs: ipsum foris ante ostiũ inuenit: ⁊ se ad pedes eius pstrauit. Ille aũt cũ indignatiõe nimia eã eleuauit: eãq; dure increpauit: q; cũ mulier eẽt: tã tam vagationẽ facere psumpsisset. Nã cũ alie mulieres ab ea redeũte audirẽt: q̃ abbatẽ arseniũ vidisset ipse similiter ad eũ videndum cõfluerẽt. Illa aũt se nunq̃ alicui dicturã p̃misit: q̃ eũ vidisset: supplicãs vt tãtũ pro ipa oraret. Abbas vo se deũ oraturum dicebat vt memoriã eius de corde suo deleret. Hec illa audiẽs turbata nimiũ ad ciuitatẽ venit: ⁊ pre tristicia egrotare cepit: qđ archiep⁹ audiens ad eã cõsolãdaz accessit: eiq; inter cetera dixit: ne de verbis senis mirareť: q; inimicus p mulieres viros sanctos ipugnat. Nã credere debebat: q̃ vir sanctus pro ei⁹ aia semp exorabat: ⁊ sic cõsolata cõualuit: ⁊ ad ppria remeauit. Arsenius aũt per totũ vite sue tẽpus sedens ad opus manuũ pãnũ habebat in sinu p pter lachrymas: que iugiter de oculis ei⁹ fluebant: ⁊ totã noctẽ insõnẽ ducebat. Mane autem cũ ppter nature lassitudinẽ dormire vellet: sõnũ tanq̃ malũ seruũ vocabat: ⁊ sedens parũ sõni surripiebat: statimq; surgebat: dicebat enim sufficere monacho: si dormierit vna hora: si tñ pugnator est. Cũ pater scti arsenij nobilissim⁹ senator vitã finiẽs ⁊ testm̃ faciẽs: magnã hereditatẽ filio dimisisset: tabellio testm̃ ad eũ detulit: qđ abbas accipiẽs scindere voluit. Tabellio vo eius pedib⁹ p uolutus rogabat: ne hoc faceret: q; caput ei⁹ p̃cideret. Cui arsenius respõdit: q̃ pus mor tuus fuerat q̃ pater eius: q̃ ipsuz heredez fecerat: ⁊ iõ ipsuz istituere nõ poterat: ⁊ remisit testm̃ nihil recipe volẽs. Quadã vice fctã est vox ad arseniũ: vt exiret: ⁊ opa hoium videret: ⁊ egressus vidit ethiopẽ ligna inciden tem: ⁊ sarcinã sibi iportabilẽ facientẽ; cumq; ipsam ferre nõ posset: iterũ ligna' cedebat: et ad sarcinã diutius addebat. Viditq; rursum hoiem hauriẽtẽ aquã de lacu: ⁊ eã fundẽtem in cisternã ptusaz: quã aquã pfundebat in lacuz: ⁊ ipam nihilomin⁹ cisternã implere volebat. Iterũ vidit tẽplũ ⁊ duos hoies in eãs portãtes lignũ transuersum: volẽtes autẽ tẽplũ introire nõ poterãt: q; lignũ in trãsuerso portabãt. Et exposuit ei vox visa dicẽs: q̃ vltimi sunt q̃ portãt lignũ iusticie cũ superbia: nec humiliant: pp qõ a regno dei excludunt. Qui ligna incidit: hõ est in peccatis multis: ⁊ pro eo vt agat pniam nõ subtrahit de peccatis: sed miqrates addit. Qui aũt aquã haurit: hõ ẽ bona opa faciẽs: sed q; cũ eis sunt p̃mixta mala pdit opa sua. Vespere sabbati veniente die dñico: relinq̃bat post se solẽ: ⁊ extendebat man⁹ ad celũ: donec mane sole ascẽdẽs faciẽ eius illustrabat: ⁊ sic residebat. Quieuit aũt in pace vir dñi. xiij. kal'. augusti. Hec in vitis patrum.

¶ De sco Joseph iusto discipulo. Cap. cxix.

Joseph qui vocabaf barsabas q̃ cognominatus est iustus: vnus ex. lxx. xij. christi discipulis nõ fuit barnabas vt rabanus ⁊ q̃dã putauerũt: sed frater iacobi alphei ac simonis: ⁊ iude: filiusq; marie salome secundogenite sancte anne ⁊ sozoris vterine genitricis dñi: vt infra diceť in gestis sancte anne septimo kal'. augusti. Hic cui cũ mathia statutus est ab apl'is ad sortiẽdũ in locũ iude: vt hĩ Acť. primo. cap. Qui pdicatiõis ⁊ sanctitatis officio seruiẽs ac fideliter cõplens multasq; p secutiões a iudeis p christo sustinens: victoriosissimo fine apud iudeã q̃euit. xiij. kal'. augusti. De quo referť q̃ venenũ biberit: ⁊ nihil ex hoc triste pertulit pp domini fidem.

¶ De sancta Margareta virgine ⁊ martyre. Cap. cxx.

Margareta vgo apud antiochiaz sub olibrio pfecto passa est. Hec fuit filia theodosij gentiliũ patriarche: q̃ nutrici traditť ⁊ ad adultã etatem veniẽs baptizaf: ⁊ pp̃ hoc exosa patri plurimũ habebaf. Cũ aũt annos. xv. attigisset: ⁊ cum alijs virginibus oues nutricis sue custodiret: p̃fect⁹ olibrius illac trãsitum faciẽs in eius amorẽ exarsit: ⁊ pcitos pueros vt ad se illã ducerẽt destinauit: q̃tenus si libera esset: eã in vxorem acciperet: si aũt ancilla in cõcubinã teneret. Quã sibi p̃sentatam de nomine ⁊ genere suo ac religione requisiuit.

Illa autē respōdit se genere nobilē ⁊ noie margaretā ac religione xp̄iānā. Quā p̄fectus redarguēs q̄ crucifixū coleret: eā in carcerē tradi fecit: ⁊ ad deoz̄ sacrificia pro perauit. Sequenti vo die eā sibi p̄sentari fecit: ⁊ ad deoz̄ sacrificia iuitauit. Quā dijs immolare recusantē in equuleo suspēdi ⁊ virgis tam crudeliter cedi: ꝙ sanguis de ei⁹ coꝛpoꝛe vti de fonte manaret. Ita vt oēs astantes sup eā deflerēt: ⁊ ad cōsentiendū p̄fecto iḧam cōfoꝛtarēt. Quos virgo cum indignatiōe repellebat: malosq̄ cōsiliarios esse dicebat. Iterū p̄fectus iussit eā vngulis lacerari adeo vt ipsemet facie operiret: quia sanguinē eius fluentē videre nō posset Et deinde depositā in tenebroso carcere recludi mandauit. Oꝛauit aūt virgo ad dn̄m: vt inimicū qui secū pugnabat ipsi visibiliter demōstraret. Et ecce draco immanissimus ibidē apparuit: qui os super caput ei⁹ ponēs ⁊ lingua subter calcaneū extendens ipsam p̄otinus trāsglutiuit. Sed dū se absoꝛbendā virgo cōsperxisset: signo crucis se muniuit: ⁊ statim draco per mediū crepuit ⁊ virgo illesa exiuit. Dyabolus iterū vt eaz deciperet in specie hoīs se mutauit. Quem videns in oratiōne se dedit: ⁊ cū surrexisset demon ad eā accessit: ⁊ manum eius tenuit. Quē illa per capillos apprehēdit: ⁊ sub se ad terrā deiecit: ac sup ceruicē eius dextrū pedē posuit. Demon aūt clamabat. Illa vo coegit: vt ipsi diceret: cur xp̄ianos tam multipliciter tentarēt. Qui respondit naturale sibi odiū esse contra virosvirtuosos: ⁊ q̄uis ab eis sepius repellat: tn̄ desiderio seducendi infestus existit: q̄ inuidet hoi de felicitate quā amisit: q̄uis eā recuperare nō possit. Addiditq̄z ꝙ salomō infinitā demonū multitudinē in quodam vase inclusit: post cuius mortē cum de ipso vase demones ignē emitterēt ⁊ hoīes ibidē thesaurū esse putarent: vas cōfregerūt: ⁊ demones exeūtes aerem impleuerut. His dictis virgo pedē subleuauit ⁊ demon statim euanuit. Moꝛq̄z colūba de celo veniēs cū luce nimia virginē confoꝛtauit. Theotimus aūt quidā verba virginis auscultās scribebat: nutriꝛq̄z illi⁹ ipam in carcere refouebat. ¶Post dies plures cōuenientibus populis iudici p̄sentat: ⁊ sacrificare cōtēnens iterū in equuleo leuatur coꝛpusq̄z eius facibus exuritur: mirātibus cūctis foꝛtitudinē tenerrime puelle: deinde in magno vase aque vincta mittit: vt ex penarū cōmutatiōe creſceret vis doloꝛis. Sz subito terra cōcutit ⁊ virginis vincula soluunt: ipsaq̄z illesa pauētibus cūctis egredi tur. colūba quoq̄z celica cū ingēti lumine de celo aduolauit: ⁊ in capite margarete aureo lā posiut. Quo miraculo quattuoꝛ milia gētilium exceptis paruulis ⁊ mulieribus xp̄o crediderūt: ⁊ capitalē sententiā acceperut: p̄fectus aūt timēs ne alij cōuerterent: cōcitus beatā margaretā decollari mādauit. Illa aūt p se ⁊ suis p̄secutoꝛibus: necnon ⁊ sut memoꝛiā agētibus oꝛauit ad xp̄z: addēs vt quecūq̄z in ptu periclitās se inuocaret il lesam p̄olē emitteret. Factaq̄z est vox de celo ꝙ in suis se nouerit petitiombus exaudi tā. Et sic gladio percussa martyꝛij coꝛonam percepit. Cuius coꝛpus a xp̄ianis antiochie sepultū est. xij. kal'. augusti. Alibi aūt legit ꝙ passa est. iij. idus iulij.

¶De sancta p̄axede virgine. Cap. cxxi.

Paxedis virgo filia fuit bti pudētis ⁊ soꝛoꝛ potētiane nobilissima romanoꝛ de quibus supra dictū est. xiij. kl'. iunij. Hec post mortē parētū cuz soꝛoꝛe potētiana oēz facultatē diuisit: ⁊ ceperūt ābe ditissimū patrimoniū vendere: ⁊ pecunias pauperibus erogare. Moꝛtua vo potentiana in sctō virginitatis ꝓposito. Paxedis virgo cum btō pio papa ipsam sepeliuit: ⁊ exinde paupes xp̄ianos in domo ꝓpria suscipiens: eis ministrare cepit. Defuncto quoq̄z sctō nouato ipsius virginis germano: btā p̄axedis thermas illi⁹ in vico laterij p manus sctī pij epi eccl'iam cōsecrari fecit: in qua ⁊ baptisteriū oꝛdinauit. Martyꝛū quoq̄z symmetrij p̄esbyteri ⁊ sociorū sub p̄secutiōe antonini impatoꝛis pro xp̄o passoꝛū coꝛpoꝛa tumulauit: de q̄bus supra dictū est. vij. kl'. iunij. Cuiq̄z p̄secutio quotidie ingraueſceret: btā p̄axedis oꝛauit ad dn̄m: vt eā ex hac vita susciperet. Que a dño exaudita: post dies modicos egrotare cepit. Et postq̄ oēm substantiā suā pauperibus ⁊ eccl'ie dispēsauit: ⁊ in ipsa sctō virginitatis ꝓpositō pseuerās ad xp̄m ex hac luce migrauit. xij. kl'. augusti. Sepulta a sctō pastoꝛe p̄esbytero: iuxta patrē ⁊ soꝛoꝛē via salaria in cimiterio p̄iscylle.

¶De sctis victoꝛe ⁊ sociis mar. Cap. cxxij.

Victoꝛ martyꝛ cū sociis suis sub maximiano impatoꝛe in ciuitate massilia passus est. Qui maximianus p̄fecta cede martyꝛum thebeoꝛum: in ciuitate seduñ. massiliā deuenit: victoꝛēq̄z militē eidē de xp̄ianitate de-

latum comprehendit. Que sacrificare nolē tem fumibus per totā vrbem distractū: aste rio prefecto puniendū tradidit. Qui ipsuz diudum in patibulo afflictū in carcerē trudi iussit: vbi sanctus victor celesti lumine ⁊ an gelica visitatione cōfortatus est. Que cum vidissent tres milites eū custodiētes id est Alexander Longinus ⁊ felicianus cōuersi sunt ad xp̄m. Quos in cōfessione fidei im perator decollari mandauit. Prefectus vo victorē equuleo suspēsum ⁊ fustibus ac ner uis cesum: iterū in custodia reposuit. Sed post triduū inde eductus statuam iouis sibi oblatā: vt ei thura incēderet pede euertit. Cui pes ille statim p̄sciditur. Deinde mo le molendini suppositus crudeliter conteri tur. Clerū post paululū machina ipsa diui nitus dissipata: dū adhuc martyr dñi aliquā tulum palpitaret: gladio cedēte vere victor ac triūphator efficitur. Nam ⁊ eodē instāti vox de celo audita est: vicisti victor beate. Corpora vo sctōrum martyrū iussu cesaris in pelago proiecta angelis ministrantibus ad oppositū litt⁹ enatatia deuecta sunt: ⁊ a xp̄ianis sepulta. Ad quoz tumulū dū puer eleutheri⁹ noīe xp̄ian⁹ psecutionē fugiēs de clinasset: oraās emisit spīm eisdē sctis sepul tura sociatus. Qui passi sūt. xij. kl'. augusti.

¶ De sancto daniele abbate. Cap. cxxiij.

Daniel abbas ⁊ p̄el byter egypti us fuit: q̄ duz maneret i scy thi cū fratribus suis ieiu nijs ⁊ orationibus semp in tentus: venit ad villam que thementi dicitur: vt opera manuū suarū venderet: de quibus inopib⁹ subueniret. Rogatus aūt a iuuene in domū suā descendit: ⁊ pro vxore ipsius: que sterilis erat orauit: vt deus ei sobolem largiret. Cūq; mulier post dies modicos cōcepisset murmurabant emuli: q̄ de abbate: qui in domo illa fuerat: puella pregnans esset: eo q̄ a viro nunq̄ potuerat grauidari. Quod audiēs abbas misit ad iuuenem: vt cū vxor eius peperisset: ipsi nunciare curaret. Nato itaq; puero vēit Daniel ad domū iuuenis: fecitq; illū omnibus propinquis ⁊ notis cō uiuiū p̄parare. Quibus p̄sentibus pue rū. xxv. dierum adductum per deum adiura uit: vt exp̄imeret patrem suum. Infans au tē clara lingua iuuenem illum nominauit: eūq; digito ostendit: ⁊ sic emuli cōfusi sunt

¶ In alia villa erat homo lathomus nomīe eulogius: q̄ arte sua fideliter laborans: pere grinos quosq; hospitio suscipiebat; qui dū abbatem Danielem suscepisset: et eidem fi deliter ministrasset: orauit pro eo ad dñm vt augerentur sibi bona tēporalia: ad hoc vt ille latiora impendere posset. Cui oranti se nex venerādus apparuit: ⁊ abbatem inter rogauit: an lathomū in fide sua vellet susci pere: si forte a bonis operib⁹ deficeret. Qui mox pro eo fideiussit: ⁊ p̄ anima sua se deo rationē redditurū promisit. Post dies mo dicos dum homo ille lapidem excideret: au diens sonum concaui percusso lapide fora men inuenit: in quo thesaurū multū latentē repperit. Timens aūt ne inuenta sibi ab vr bis p̄ncipe tollerentur: constantinopolim abijt: ⁊ sub iustino impatore collocatis mu neribus factus est p̄fectus p̄etorij: con structoq; palatio pauper tradidit oblīioni. Quod cum daniel cōperuit: cōsternatus animo cōstantinopolim perrexit: vt homini loqueretur: sed ab eius familia cesus cum iniuria expellitur: vnde ⁊ ante crucifixum orare cepit: vt a fideiussiōe eriperetur. Cui beata virgo apparuit: ⁊ se pro eo intercessu ram promisit. Cōfortatus abbas alexādriā rediit: cui postea xp̄s apparēs dixit: q̄ a va dimonio absolut⁹ eēt: sed decetero ab hmōi caueret. Cū aūt ad heremū reuersus esset: post mēses tres iustinus impator moritur ⁊ iustinianus eius filius coronatur: ⁊ officia les imperij mutantur. Eulogius a p̄fectu ra deponitur: ⁊ de mala administratione re quisitus omni substantia spoliatur. Reuer susq; ad villam suam artē primam repetit ⁊ hospitalis: vt p̄ius esse cepit. Ad quem veniens abbas: omnia prout contigerant: enarrauit: illeq; in melius vitam mutauit.

¶ Ascendit aliquando Daniel cum discipu lo in superiorem thebaidam: ⁊ visitatis fra tribus: ⁊ ab eis reuerenter exceptus: adeo vt ipsi vestimenta p̄sternerent: venit ad cenobiuz monialiū: quod dicitur sancti hie remie. Et dum hospitium quereret: ⁊ vir gines denegarent: eo q̄ vir clausttrum illud nūq̄ intrasset: audito q̄ abbas Daniel esset abbatissa illum grataner suscepit: ⁊ ad re fectionem vocauit: vbi cum inter alias vi disset vnam iuxta viam latrinarū in terra iacentem: ⁊ que illa esset quetiuisset: audi uit: q̄ ebria ⁊ insana erat: ⁊ q̄ quasi semper sic permanebat: sed pietate dei eam ejice re nolebant: viliaq; ei officia imponebant. Cum ergo sero omnes ad cellas suas iuis sent: abbas in oratione pernoctās vidit illā surgere: ⁊ cū lachrymis instanter orare: qō abbatisse ac discipulo ostēdit: eisq; dixit: q̄ p̄ spīm illā sp̄ talē fuisse cognouerāt: ⁊ p̄pt ea solā ad monasteriū ipm venerat: q̄ humi litatis causa se amētem ac ebriam fingebat: vt omnibus contemptui haberetur. Dum

ergo abbatissa ex hoc nimiū cōpūcta esset: ⁊ mane oīa sororib⁹ retulisset dū vellēt ab ea veniā petere: ipsam necubi inuenerūt: sed ianuas cenobij aptas cōsperserūt: cedulāq; foribus affixā in qua scriptū erat: quicqd in vos peccauī peite: ⁊ ī xp̄o valete. Sicq; oēs abbati danieli de cōmissis in sanctā virginē veniā postularūt. Ipse q̄; ad cellam suā rediit: ⁊ sanctitate perfectus in pace quieuit, xvj. kal'. augusti. Hec in vitis patrum.

¶ De sca maria magdalena. Cap. cxxiij.

Maria magdalena a Magdalo castro cognominata clarissimis natalib⁹ exorta patre Syro: matre Eucharia cū fratre suo lazaro: et sorore martha. magdalum castellū: quod est secundo miliario a genasareth: ⁊ bethaniā q̄ ē iuxta hierl'm: ⁊ magnā hierosolymox partē possidebat: ita vt maria magdalū a quo nūcupata est magdalena: ⁊ lazarus partez vrbis hierusalem: ⁊ martha bethaniā inter se diuisissent. ¶ Cū autē hec diuitijs abundaret: quia rerū abūdātiā voluptas comes sequitur: q̄to magis pulchritudine splenduit tanto corpus suum voluptati substrauit vnde iam noie proprio perdito peccatrix dicebatur. ¶ Cūq; christus in domo symonis leprosi recūbere cognouit ad cū accessit: lachrymisq; pedes eius rigauit ⁊ capillis extersit: ac vnguēto perunxit: ⁊ in tēpore gratie prima solemnē penitētiā perfecit: vnde ⁊ dns oīa ei peccata dimisit. Hec est illa cui xp̄s tanta beneficia contulit ⁊ tam maxima signa dilectionis ostēdit. Nam ab ea. vij. demonia. i. vniuersa vitia expulit: in suo eā amore totaliter accendit: familiarissimā sibi cōstituit: eā semp dulciter excusauit: videlicet apud phariseum: qui dicebat eā immundā: apud scorē: que dicebat eam ociosam: ⁊ apud iudam qui dicebat eā prodigam. Cuius dilectiōe quatriduanum fratrē suscitauit: cuius amore martham a fluxu sanguinis liberauit. Hec ad pedes dñi sedēs eius verba audiuit: dñi caput perunxit: iuxta crucē in passione xp̄i stetit: vnguenta parans eius corpus iungere voluit: a monumento quoq; discipulis recedētibus non recessit: cui xp̄s resurgēs primo apparuit: ⁊ apostolox apostolicam fecit. ¶ Post ascensionē igit̄ dñi anno. xxxij. post stephani lapidatione ⁊ discipulorū dispersione de qua habetur act̄. vij. iudei magdalenā cū pluribus xp̄ianis rapientes. Inter quos erat beatus maximinus vnus ex. lxxij. discipulis: cui a beato petro ipsa magdalena fuerat specialiter commendata. Lazarus frater eius: ⁊ martha soror eius: atq; marcilla marthe pedissequa: necnō btūs cedon⁹ q̄ fuerat cec⁹ a natiuitate quem dñs illuminauerat: ⁊ alij plures: oēs istos nauī ipositos ⁊ pelago sine remo vel remige expositos vt in pōto necarent a iudee finibus ꝓpulerūt. Qui deo duce massiliā appulerūt: vbi cū nemo illos recipet sub porticu cuiusdam tēpli morabant. Cū aūt populus ad phanū cōflueret: vt idolis immolaret: maria magdalena vultu iocūdo linguaq; diserta cepit xp̄m cōstātissime predicare: ⁊ plebē a cultura demonū reuocare. vnde multi admirātes corporis spēm et lingue facūdiā cōuersi sunt. Principi etiā ꝓuincie cū vxore ad sacrificia accedēti: vt ꝓlem a dijs ipetraret magdalena deox immolationes dissuasit: ⁊ xp̄m illis annunciauit. ¶ Interea appuit magdalena p visuz cōiugi principis: eāq; de crudelitate redarguit eo q̄ abūdans delitijs seruos dei fame ⁊ frigore mori pmitteret: addēs ei minas nisi virū induceret: vt eox inopiā subleuaret. Dō cū his admonita facere neglexisset: tertia vice magdalena p visionē vtriq; cōiugi apparuit: ⁊ vultu igneo terribiles minas iuexit: nisi festināter sctis viris de victu ⁊ hospitio ꝓuideret. Cūq; ambo cuigilātes mutuo somnia retulissent: exterriti continuo sctōs discipulos hospitio: receperūt: eisq; de necessarijs ꝓuiderūt. ¶ Post hec cū prin ceps ꝓle careret: mariā rogauit vt sibi filiū a deo suo ipetraret: pmittēs in xp̄m cū cōiuge credere: si hoc ei obtinere posset. Tunc magdalena ꝓ eis orauit: ⁊ post dies modicos matrona illa concepit. Cumq; princeps ad beatū petrū videdū romā ꝓficisci disponeret: nauiq; parata eū mulier iam tumēte vtero secū vellet: vir ei⁹ q̄uis dudū remitēs instātia cōiugis deuict⁹ assēsū p̄buit ⁊ nauē cū familia ⁊ vxore ascēdit: quox hūeris maria ad eox tutelā signū crucis iposuit. Cui princeps ciuitatis ⁊ dom⁹ custodiā cōmēdauit. Post q̄ aūt flāte vēto ꝓspero die itegro nauigassent: subito tēpestas in mari exoritur: ⁊ itumescēte ꝓcella dolore ꝓturbēdi mulier angustiat̄. Que iter p̄ssuras pelagi filiū peperit ⁊ cōtinuo expirauit. Cū igit̄ infans vagiens māmillax solatia q̄reret ⁊ pater nec vbi matrē sepeliret locū haberet: nec vnde infantulū aleret ꝓuidere posset: lachrymabil'r lamētabat̄: ⁊ de magdalena plurimū q̄rebat̄: eo q̄ ipsi⁹ cā tāta incurrisse mala videbat̄. Nauta aūt clamabāt: vt corp⁹ i mare ꝓiceret̄. Cūq; pegrin⁹ istāter exoraret vt aliquātulū substineret: si forte mulier aliq; detēta extasi respiraret: vt saltē nato puero vbera pberet: ecce nō ꝓcul a naue collis appuit virq; princeps a nautis p̄cib⁹ ⁊ p̄cio: vt illuc

applicarēt exegit. In cuius antro secretior corpus coniugis collocauit ⁊ puerū mānis apponēs chlamyde opuit: ⁊ deo ac btē marie magdalene animā defuncte necnō curā pueri cum fletu amarissimo cōmendauit: ⁊ postmodū nauem conscendit: nec propterea accepto itinere desistere voluit. Cuīqz romā ad petrū venisset: ⁊ causam itineris exposuisset: petrus principē super casu qui ei de vxore ⁊ filio contigerat cōfortauit: ⁊ in fidei veritate firmauit. Deinde vna secū hierosolymā perrexit: ⁊ oia loca sacra cum eo perlustrauit ac demū ad vrbez repatriauit. Princeps igitur elapso biennio a petro cōsolatus discessit: ⁊ nauem ascēdēs ad patriā redire disposuit. Deueniēs aūt ad collem vbi corpus cōiugis cū paruulo dimiserat applicuit: ⁊ puerum a maria magdalena conseruatū ac educatū inuenit: qui more puerorz in littore cū lapillis ⁊ glareis ludebat: videsqz nautas applicantes quos nūqz viderat: expauēs ad matris vbera solita recurrebat: ⁊ sub chlamyde latitabat. Quē postqz pater matris mānas suggentē aspexit admiras pre gaudio ineffabili flere cepit. Et ecce mulier a mortuis respirauit: ⁊ quasi de somno euigilans magdalene gratias egit: que sibi in puerperio obstetricis impleuerat officiū: ⁊ se ac suū cōseruauerat puuluz addens qp de eadez peregrinatione qua vir suus venerat: ⁊ ipsa veniebat: ⁊ omnia loca in quibus fuerat: seriosius referebat. Nam sicut petrus virū suū ad ipsa loca perduxerat: sic ⁊ illaz beata maria magdalena eodē comitata fuerat. Sicqz princeps recepta cōiuge ⁊ paruulo iam bimo massiliā repetit: ⁊ Magdalene que sibi euenerant: enarrauit: omniaqz idolorū templa destruens cum omni populo baptisma suscepit. Tunc ecclesiam in xpi noie cōstruxerūt: ⁊ beatū lazarū in episcopū massilie cōstituerunt. Deide ad ciuitatē aquen. accedentes predicatione ac miraculis cunctū populū cōuerterunt: et maximinū ibidem in pontificē ordinarūt: vt dictū ē supza i eius gestis. iiij. idus iunij. Interea btā magdalena heremū asperrimū petit: ⁊ in loco angelicis manibus preparato. xxx. annis incognita mansit: vbi nec aquarū fluenta: nec plante cuiuspiam erat solatia: vt sic dare intelligi: qp nō terrenis dapibus sed epulis tm celestibus eam xpus disposuerat satiare: ibiqz per singulos dies septē horis canonicis ab angelis in ethera leuabatur: ⁊ celestibus concentibus reficiebatur: indeqz per eosdē āgelos ad ppria reducebatur. Sicqz saciata nullis alijs corporalibus alimentis indigebat. Sacerdos aute quidā solitariā vitam eligens: qui sibi ad duodecim stadia ab eodē loco cellam cōstruxerat: die quadam voces angelorz audiuit: ⁊ oculis corporeis aspexit: qualr magdalena ab angelis in ethera leuabatur: et post hozā ad ipsum locū reducebatur. Qui cū predictaz visionē subtilius intueri vellet deo se cōmendans ad locum accessit: ⁊ cum esset vicinus tremore resolui cepit: ita vt vir incedere posset: ⁊ intelligens ibidē esse celeste sacramentū ipsam personā vel creaturam: que ibi erat per xpm adiurat: vt ād vel qualis esset sibi edisserat. Quez magdalena: vt propius accedat: hortatur: ⁊ approprinquantem benigne alloquitur: seqz peccatricem illam famosam esse testatur: que in euāgelio memoratur: que xpi pedes lachrymis abluit: ⁊ suorū criminū veniam promeruit: que ⁊ in ipso loco per annos trigīta omnibus incognita manserat: ⁊ quotidie talibus dapibus refecta nullo alio cibo aliquā do egerat. Et quia obitum sinum sibi a dño reuelatum agnouerat: imposuit sacerdoti: vt ad sanctū maximinum epm accederet: et omnia sibi visa narraret: ac ipsum sui parte rogaret: quatenus die dominico prorimo hora matutinali i ecclesia sua esset: vbi magdalenam angelicis allatam manibus inueniret: que dominica sacramenta ab eodem percipere vellet. Qui ad eius petitionez ei chlamydem suaz cōcessit: vt nuditatē suam tegeret: quatenus ad ecclesiaz honestius ire posset. Sacerdos igitur cōcitus maximinū adit: eiqz iussa cūcta ac visa p ordinē patefecit: qui die ⁊ hora statutis ecclesiā ingressus magdalenam repperit in chori medio angelorū: qui eam adduxerant consistentē: que duorum cubitorū spacio a terra eleuata extēsis manibus in aere subsistebat: cuiusqz vultus ex frequentia angelorum: quasi solis radius refulgebat. Ad quam cum maximinus accedere formidaret: ab ea confortatus est: vt filiam suam agnosceret. Qui conuocatis clericis ⁊ sacerdote predicto corpus christi eidez obtulit: quod sancta dei cū magna lachrymarum inundatione percepit: deinde corpore ante altare prostrato spiritus inter angelorum manus ad deum cuolauit. xi. kal'. augusti: corpusqz nimio odore p septem dies fragrauit: quod beatus maximinus ibidē deuotius sepeliuit: ⁊ post mortem suam se iuxta eam tumulari precepit.

Temporibus aūt karoli magni seq anno dñi. ccccccclix. girardus dux burgundie liberis carens: multa pauperib' largiter erogabat: ⁊ multas ecclesias ⁊ monasteria fabricabat. Cum autem celiacen. monasteriū construxisset: misit ipse ⁊ abbas ipsius loci quosdam canonicos ad aquen. ciuitatem: vt inde btē marie magdalene reliquias trāsportarēt. Qui venientes predictam ciuitatem

a paganis euersam inuenierūt. Casu tamē quoddam ex marmore sepulchrum aspiciunt: cuius sculptura demonstrabat: quod corpus magdalene ibidem quiescebat quo noctu confringentes: assumptas reliquias ad hospitium deportarunt: quorum principaliū in ipsa nocte per visum a magdalena admonetur: ne timeāt: sed ceptum opus perficiant. Cum autem ad mediam leucam a celiacen. cenobiuz propinquassent: nullatenus inde mouere reliquias potuerunt: donec abbas ⁊ nonachi omnes sancto corpori obuiaz processionaliter exierunt: ⁊ ipsum cum omni reuerentia susceperunt: quod ibidē facet miraculis coruscans.

¶ De sancta scyntyche discipula. Cap. cxxv.

Scyntyche discipula apostolorum fuit: de qua beatus paulus ad philippen. iiij. kal'. mentionem facit. Hec inuicta apostolica cum omni religione perseuerans philippis dormiuit: ibidem sepulta. xi. kalendas augusti; vt dicit ado: ⁊ ex hieronymi martylogio.

¶ De sancto Platone martyre. Cap. cxxvi.

Platomartyr apud Ancyram ciuitatē galatie prouincie passus est tempore maximiani imperatoris sub perfecto agrippino: qui paruulus ⁊ locuples a parentibus relictus omnia sua pauperibus dispensauit. Quem et prefectus tenere fecit: vt sacrificaret: quod cum renueret a. xij. viris sibi vicissim succedētibus: primo quidem graniter ceditur: sed immobilis persistens carceri mancipatur: deinde post dies. vij. super ferreum lectum extenditur: et carbonibus subterstratis oleo resina cera ac bitumine perfusus torretur. Cum autem predicta in eum nil preualuerūt: cunctis cernētibus angelica visitatione confortatur: odore q̄ nimio fragrante refouetur. Quo miraculo plures ad dominum conuertuntur. Post hec in equuleo appenditur: malaq̄ ferrea ignita eius lateribus adhibentur. Et cum hec etiam patiēter tolerasset: mādauit iudex: vt corrigie de ei⁹ corpore traherētur: quas sanctus suscipiens in faciem prefecti iactauit: deinc in custodiaz reductus. xvij. diebus fame afficitur: sed a domino confortatur. Nouissime autē iubente prefecto extra ciuitatem in locum: qui dicitur scampus: ducitur; et ibidem gladio capite truncatur: vbi ⁊ a fidelibus digna reuerentia tumulatur. xi. kalendas augusti.

¶ De sancto Uandegisillo abbate, Cap. cxxvij.

Vandegisill⁹ abbas qui ⁊ vādoyt ait fi gibert⁹ anſegiſi maior⁊ dom⁹ne pos ex valciſo fratre flozuit tpe iuſtiniani ſecūdi. Qui cenobia fiſcanū ⁊ fontanellā dño funda uit. Hic in veredinēſe regiōe oz tus nobili parēte. ſ. valciſo pipini frācoz regis filio: ſub rege dagoberto comes palatin⁹ ab eo cōſtitut⁹ ſtrenue officiū exercebat. Cui inuito illuſtrē puellā reꝛ in vxoꝛē tradidit: quā tñ ipſe ad caſtitatē ſuaſit: vñ ⁊ illa ſcī moniales: ipēꝛo deꝛta curia mōach⁹ effect⁹ ē. Qui cū ſctō viro valfrido in loco q̄ dꝛ mōs falconis primoten⁹ habitauit. Cuz aūt reꝛ ſanctū iz ꝓpoſſe renitētem de monaſterio eductū violēter ad curiā traheret: ītrās palatiū pauperē cū vehiculo offendit: ⁊ in lutū ꝓiecit: quē cū alij ꝓterēūt vādegiſillus de quo deſcēdēs pauperē e ceno ſubtraxit. Statiq̄ angel⁹ inopi viro aſtitit ⁊ veſtē deturpatā emēdās cādidioꝛē q̄ ante fuerat reddidit. Quo miraculo ꝓſpecto reꝛ illū ad monaſteriū redire pmiſit. Inde ad territoꝛiū heliſgangiū pꝛexit: vbi ⁊ cenobiū in ꝓꝛio fundo cōſtruxit: vbi plurimas diaboli iſidias ꝓpeſſus: eēs dei g. au ſpauit. Deinde iuſſu diuio pmonitus veniēs rothomagū a ſctō andoeno ſubdiacon⁹: ide leuita oꝛdinat. Ac poſtmodū carnotū tendens a ſctō audomaro in preſbyterū conſecrat. Poſt hec fontanelle monaſteriū ꝓſtruxit: in quo cū godone eius nepote deo ſeruire ſtuduit: verū alimētis ſibi deficiētib⁹ a bathylde regina p viſum a deo monita plauſtris onuſtis cibarijs viſitat. Ibiq̄ vſq̄ ad annos etatis ſue xcij. laboꝛi manuū iſiſtēs in dei ſuitio pmāſit. Demū graui egritudie pſſus triduoq̄ in extaſi rapt⁹: ianuā ſibi celi patefactā ꝓſpexit. Sicq̄ deo ſpiritū reddidit. xi. kal'. auguſti. auditaq̄ ē in ei⁹ trāſitu a q̄dā diſcipl⁹ melliflua cātilena. Sepultuſq̄ ē in eccl'ia ſcī pauli: vbi ⁊ p annos xl. permāſit: vbi ⁊ ſctūs auſbert⁹ epūs annis. xi. ⁊ ſctūs vlphꝛanius annis. ix. q̄euerūt. ¶ Anno aūt dñi. cccccclxxxij. hoꝛū trium coꝛpoꝛa miro odoꝛe fragrātia ⁊ tā in mēbꝛis q̄ in veſtib⁹ omnino incoꝛrupta ad eccleſiā ſcī petri tranſlata ſunt kalē. aprilis vbi miraculis coruſcātia requieſcūt ⁊ digna fideliū veneratione coluntur.

¶ De ſctō Apollinare epō ⁊ mar. Cap. cxxviij.

Apollinaris epūs apud rauennā paſſus tēpoꝛe veſpaſiani imperatoꝛis. Hic antiocheus genere beati petri apoſtoli diſcipulus cum eo ex antiochia romam venit: quē petrus rauenne epm deſtinauit. Et appꝛopians ciuitati apud quēdam

militem nomine hyreneū hospitatus: filiū eius secū inuocato xpi noīe illuminauit: ipm cum parentibus baptizauit. Quod miraculū cū tribunus a milite didicisset Apollinarē aduocauit: vtpotem suā noīe theclā per annos plurimos decumbentē sanaret: quā nullus medicorū erigere poterat. Cuius manū apprehendens mox illam erexit: ⁊ ipam cum viro ⁊ filijs ac oī familia: necnō pluribus ex militibus ad xpm cōuertit. Et apud eundē tribunū annis plurib⁹ mansit: vbi ⁊ ad se infirmos venientes sanabat: ⁊ multos ad xpi fidem adducebat ac presbyteros et clericos ordinabat. Post annos ho. xij. cū predicta dux saturninus audisset: apollinarē detineri fecit: ac pontificibus capitolij rauennatis tradidit. Ductusq; ad templū iouis vt immolaret: cum diceret sacerdotibus aurū et argentū idolis oblatū melius pauperibus dari q̄ ante demones appēdi. protinus fustibus ceditur: ⁊ semiuiuus relinquitur: sed a discipulis collectus in domo cuiusdā xpiane vidue. vi. mensib⁹ refouetur. ¶ Inde venit ad ciuitatē classis: vt quendā bonifacij nobilissimū mutū effectū curaret. Et cuz domū ingrederetur puella habēs spiritū immūdū clamabat: vt inde discederet. Alioquin ligatis pedib⁹ eū extra aupidū trahi faceret. Quē apollinaris increpatus confestim ex illa exire coegit. Et post hec invocato xpi nomine muto loquendi facultatē restituit. Sicq; plusq; quingentos gentiles cōuertit: post dies modicos a paganis apprehensus: iterūq; fustibus cesus prohibebat iesum noīare: qui iacēs in terra ipm verū dei filium exclamabat. Tunc nudis pedib⁹ ipm super prunas stare fecerūt. Deinde extra vrbem classis eiecerūt. Qui cum xpianis extra muros in tugurio latitabat: ⁊ ad se venientibus xpm predicabat. Inde ad emiliam ꝓuinciā euangelizandā accessit. Interimq; calocer⁹ presbyter rauēnarē ecclesiā gubernauit. ¶ Regressus igit rauēnā ad domū rufi patricij adductus est: vt filiā eius infirmā sanaret. Sed mox vt ingressus est domū puella defuncta est. Rufus aūt dessebat: deosq; cōtra se ꝓpter illius aduentū iratos dicebat: ⁊ ob id filiā suā occiderant. Cū autē sanctus oraſſet: ⁊ puella de morte resurrexit: ⁊ nomē xpi cōfitēs cum matre et magna multitudine baptisma suscepit: ⁊ virgo permansit. Rufus ho postmodū martyriū pertulit: vt dicef de eo in eius passione. vi. kal'. septēbris. Audiēs hec cesar scripsit ad messalinū prefectum pretorij: vt apollinarē aut sacrificare faceret: aut in exiliū mitteret. Prefect⁹ ergo ipm sacrificare nolentē fustib⁹ cedi iussit: ⁊ in equuleo extensum torquert: deinde aquā feruentē in eius vulneribus iactari: ⁊ sic graui pondere ferri vinctū in exiliū mittere voluit. Tunc christiani ad⁹ accēsi in paganos irruerūt: ⁊ plus q̄ ducētos ex eis ceciderunt. Prefectus aūt fugit: ⁊ apollinarē in carcerem trudi fecit: deinde carthenis vinctū nauī impōsuit: ⁊ cum tribus eum sequentibus clericis in exilium destinauit. Oritaq; tēpestate: nauiq; soluta: sanctus dei cū duobus clericis: ⁊ duobus solum ex militibus naufragiū euadens: ipsos milites baptizauit: cuz quibus myſiā perrexit: ⁊ nobilē quendam leprosum mundauit: ⁊ plurimos ad fidem perduxit. Inde ad ripā danubij in partes thracie pertransiuit. Cunq; eoz idola nulla darent responsa: vix ab vno eorū didicerent: q̄ donec apollinaris in partibus illis maneret: dñ eoz nullū eis respōsum dare possent: quem pagani repertū exuerunt: ⁊ fustibus cesum nauigio rauenne remiserūt. ¶ Post annos igitur tres ad ecclesiam suam regreditur: et a xpianis cū summa letitia suscipitur. Iterū aūt post dies aliquot a gētilibus capit: ⁊ ad templū apollinis adducitur: cuius simulachrū videns maledixit: ⁊ cōtinuo confractū corruit. Quod videntes pontifices ipm tauro iudici presentarunt: cum autem filiū eius secum illuminasset: taurus credidit: ⁊ ipm de manibus paganorum ereptum quattuor annis in predio suo manere fecit: vbi ad se venientes in fide xpi docebat: ⁊ multa sup languentes miracula faciebat. Post hec taurus a pontificibus vespasiano accusat. Qui respondit: q̄ imperatores deos vindicare non habent: sed ipsi de inimicis suis se vlciscī possunt: si ab eis leduntf: misit tamē legationē ad demosthenē patriciū: vt apollinarē secundū leges iudicaret: qui sanctū martyrē ad suasionem pontificū tradidit custodā centurioni christiano in carcere detinendū: cuius rogatu dum in vicum leprosoz pergeret: vt ibi propter furorē gentilium latitaret: a paganis insecutus: et vsq; ad mortem diutissime cesus est: vbi per dies. vij. superuiuens: ⁊ discipulos admonens spiritū tradidit: ⁊ iuxta muros classen. oppidi sepultus fuit. x. kalen. augu. circa annos dñi. lxx. vbi ⁊ quieſcit miraculis redolens.

¶ De sancto Apollinare episcopo et confessore. Cap. cxxix

Apollinaris hieropolitanus epus tēpore marci antonini imperatoris claruit: qui vir eximi⁹ doctrina ⁊ scitrate refulsit. Librū apologeticum pro xpiana religione eidē principi coscripsit. Extant eius ⁊ aduersum gentes quinq; volumina. De veritate duo. Item librū aduersum cataphrygarum heresim montani: scilicet prisille ⁊ maximille insanorum ⁊ pseudo prophetarum. In hieropolitana quoq; ciuitate diem obijt: ibidemq; corpore quieſcit. Hec hieronymus libro de viris illustribus.

¶ De sancta Christina virgine et martyre. Cap.cxxx.

Christina virgo in tyro ciuitate italie: q̄ circa lacū vulsinum passa est sub p̄side iuliano. Hec nobilib⁹ parentibus orta in eodem oppido a patre vbano p̄side in quadā turri cū duodeciz ancillis collocata est: deos aureos ⁊ argēteos secū habēs. Et cū ppter eius elegātem pulchritudinē a multis in cōiugium peteretur: parentes eius nulli eam concedere volebant: cupientes vt in deox cultura virgo diuti⁹ permaneret: ipsa autē a spūsancto docta deorū sacrificia abhorrebat: ⁊ incensa dīs immolanda in fenestra orientali deo celi incēdebat. Cui oranti angelus apparuit: eamq̄ de christi fide plenius instruxit. Cum autez pater ab ancillis eam christianā esse didicisset: blāditijs multis ad culturam deorum ꝓuocabat: illa xo vni deo se sacrificium offerre respōdebat. ¶ Post hec autē christina idola patris confregit: ⁊ descendens ad turris ianuā aurum ⁊ argentum pauperibus erogauit. Rediens xo pater: vt deos suos adoraret: cum id quod filia fecerat: ab ancillis audiuisset: iratus iussit eā expoliari: et a duodecim viris sibi vicissim succedentibus cedi: donec ipsi lassi deficerent: deinde cathenis vinctam in carcerem reclusit. Audiens hec mater scissis vestibus ad carcerē perrexit: et filie pedib⁹ se prostrauit: ⁊ obsecrans eam vt paterna vota perficeret. Cunq̄ nihil posset suadere ad virum redijt: ⁊ quid sibi illa respōderat indicauit. Quā pater vbanus ad tribunal suum adductam ad immolandū dīs horrabat. Cūq̄ omnino contēneret iussit carnes eius vngulis ferreis radi: ⁊ omnia eius membra tenera lacerari. Christina autem de carnibus suis accipiens in vultum patris ꝓiecit: dicens: vt carnem a se genitam: vt canis roderet: ⁊ suo se sanguine satiaret. Tunc ipam rote alligari fecit igne suppositio ⁊ oleo desuper effuso: sed erūpens flamma mille ⁊ quingentos gētilium interfecit. Pater autē hec omnia magicis artibus ascribēs: ipsam iterum in carcerez mitti iussit: que statim āgelo visitāte sanata est ⁊ refecta. Facta quoq̄ nocte iussit pueris suis: vt molarem lapidē grādem ad collum eius ligarēt: ⁊ sic in mare: id est in lacum vulsinum proijcerent. Quam mox angeli assumpserunt: ⁊ super aquas eam enatare fecerunt. Christus xo ad eā descendit: ⁊ ipsam in eodē lacu manibus propꝛijs baptizauit: nomenq̄ suum eidem imposuit. Ac demum illam michaeli archangelo commendauit: qui eā incolumen ad littus reduxit. Quod audiens pater christinam iterum detentam custodie mancipauit: eāq̄ mane decollari mandauit. In ipa autē nocte vbanus repentina morte extinctus est. ¶ Huic successit p̄ses iniquus noīe dion: qui cuniculū ferreā succensam oleo resina ⁊ pice liquatis plenā fecit parari: ⁊ christinam ibidem immissam a quattuor viris agitari. Que dominum tota mente laudabat: qui eam nuper renatam vt infantulā in cunabulis agitari volebat. Et cum nil lesionis pertulisset: putās iudex q̄ maleficia in capillis eius laterent: fecit caput eius radi: ⁊ nudā ad apollinem duci. Que ydolo imperauit: ⁊ confestim in puluerem redactū corruit. Quod iudex audiēs expauit: et spiritū mox emisit. Quo miraculo ꝛia milia hominum ad christū conuersi sunt. ¶ Huic successit ⁊ tertius p̄ses iulianus: qui fornacē succēdi fecit: et virginē ibidē includi: vbi per dies quinq̄ cū angelis cantās ⁊ deambulās illesa pmānsit. Cū autem hoc iudex magie attribueret: duos aspides: duas viperas: et duos colubros ad eā per veneficum dimitti mādauit: sed vipere pedes virginis lingunt: aspides nil nocentes ab vberibus pēdent: colubri collo se volutēres sudorē suggūt. Cūq̄ veneficus bestias irritare veller: serpentes in eū impetū fecerūt: ⁊ ꝓtinus occiderūt: virgo autē dīi serpentes suo imperio ad desertum mi[illegible] ⁊ ozās mortuū suscitauit: et ad xp̄m conuertit. Tunc p̄ses māmillas ei⁹ p̄cidi fecit: dominibus lac pro sanguine fluxit. Post hec linguā eius amputari iussit. Que linguā abscisam in faciem iuliani proiecit: ⁊ oculum eius percutiēs excecauit. Cūq̄ lingua p̄cisa diserte nihilominus loqueref. Irat⁹ iudex duas sagittas circa coz: ⁊ vnā in latus eius dimitti precepit. Sicq̄ percussa spiritū deo reddidit. Sepulta in tyro ciuitate a christianis. ix. kalē. augusti: circa annū dīi. cclxxxvij. Corpus aūt eius delatū venetias in monasterio monialiū sancti marci de amianis episcop⁹ torcelli ab incolis loci nunc quiescere perhibetur.

¶ De sanctis Niceta ⁊ Aquilina martyribus. Cap.cxxxi.

Niceta et Aquilina sozores martyres in lycia ciuitate Amon passe sunt. Hę speciose puelle de corporis sui prostitutione viuentes: cū beatus christoforus martyr in eadem ciuitate a rege Dagno in carcere detineretur: iussu eiusdem regis ad ipsum sanctum martyrem misse sunt: promissis eis muneribus: si cū secum peccare facerent: ⁊ ad deorum sacrificia ꝓuocarent. Quas beatus christoforus ad christum cōuertit: vt dicetur in passione eius nono kalen. augusti. Quod audiens rex puellas cōprehendi fecit: quas ad deox sacrificia inuitauit. Que dixerūt: vt iussu regis platee mundarent: ⁊ omnes populi ad templū cōgregarent.

Quo facto cū ille tēplū introissent singula soluentes in colla deorū posuerunt: et ad terram trahētes cōfregerūt. Quapropter rex dagnus iratus eas cathenis suspēdi fecit: et dudum torqueri: et deīnc in ignē copiosum iactari. Que cū inde illese egresse fuissent: iussit rex ambas pariter in christi confessione gladio cedi; que passe sunt. ix. kalen. augusti.

¶ De sanctis Victore et sociis martyribus. Cap. cxxxij.

VIctor militaris cū duob⁹ germanis: videlz trichino et antiogeno apud hermicaz hispanie ciuitatē passi sunt: qui diuersis exanimati supplicijs: tandem pro christi nominis cōfessione gloriosa gladio capite truncati: martyrij palmam percipere meruerūt nono kalen. augusti. Hec ado in suo martyrologio.

¶ De sancto Jacobo maiore apostolo. Cap. cxxxiij.

IAcobus apostolus qui dicit maior ad differentiā alterius Jacobi qui dicit minor: nō q̄ ꝑ ꝓfectū maior illo fuisset ꝙ est: sz ꝓpter vocationē filius fuit zebedei et marie sororis mr̄is dn̄i: a quo et ipsa maria iacobi cognōiata est. Sicq̄ cōsobrinus extitit xp̄i: et frater iohannis euangeliste. Qui post ascensionē dn̄i dū p iudeā et samariā predicasset: in hispaniā tandē iuit: vt ibi verbum dn̄i seminaret. Sed cū ibi quasi nihil ꝓficere videret: eo q̄ solūmodo nouē ibi discipulos acquisisset: duos ex illis ibidē cā p̄dicationis reliq̄t: et alios septē secū assumēs in iudeā rediit: vbi dū euāgelizaret xp̄m: magus quidā nomīe hermogenes cū pharisēis discipulū suū noīe philetē ad eū misit: vt eū disputando cōuinceret q̄ sua p̄dicatio falsa esset. Sed cū apl̄s ecōtra eū rōnibus supasset: et multa coram eo miracula fecisset: rediit philetes ad hermogenē doctrinaz iacobi approbās et miracula recitās: ac se iam eius discipulū effectū contestās. Quē hermogenes irat⁹ arte magica adeo ligauit: vt se moueri nō posset. Quod cū philetes iacobo p puerum nūciasset: misit ad eū apostolus sudarium suū: cuius cōtactu cōfestim solutus philetes: hermogenis artibus insultauit: et ad apostolum ꝓperauit. Tūc hermogenes demones ad illos misit: vt ambos vinctos ad se adducerent. Qui ad iacobū venientes in aere vlulabant: aduentuscq̄ ipsoz causaz publice cūctis audientibus ꝓpalabāt: seq̄ cathenis igneis religatos et plurimū cruciatos ab angelis deplorabāt. Quos apostolus mox exoluit: eisq̄ mādauit vt ad hermogenem accederēt: et ip̄m in nullo ledentes ligatum solūmodo sibi deferrent. Qui abeuntes manus ei a tergo ligauerūt: et vinctū ad iacobū perduxerunt. Et cōquerētes q̄ eos cruciādos misisset: apostolū rogabant: vt eis potestatē cōcederet: quatenꝰ suas iniurias et ipsoz incēdia vindicarēt. Tūc ille eos interrogaret: cur philetem ipsis assistentē nō tenerent: demones respōderūt: quia nec formicā q̄ esset in eius cubiculo cōtingere possent. Jacobus aūt exēplo magistri bona ꝓ malis reddere cupiēs: philetē iussit: vt hermogenez qui ip̄m ligauerat: solueret: et eius libertati redderet. Cōfusus hermogenes stabat et recedere nō audebat: quia iram demonū ne eum occiderēt: nimiū timere dicebat. Cui apostolus baculū suū dedit: et ille securus abiit: ac oēs libros artis magice ad iacobū cremandos apportauit. Apostolus ꝙ ne forte odor incēdij vexaret incautos: illos in mari demergi mādauit. Quo peracto hermogenes ad apostolū rediit et venia postulauit: cepit quoq̄ in dei timore adeo perfectus esse: vt etiā in nomine eius plurime virtutes fierēt. ¶ Hec vidētes iudei zelo cōmoti apostolū adierunt: et ꝙa iesum crucifixū predicaret increpauerūt. Qui postq̄ eis aduentū et passionē ac resurrectionē christi per scripturas euidēter ꝓbasset: et plurimi credidissent. Abiathar pōtifex anni illius seditionem in populo excitauit: et ipsum teneri fecit. Tūc iosias scriba funem in collo eius misit: et cum multitudine iudeoꝝ apostolū ad herodem agrippā pertraxit: quē herodes iudeis complacere curans decollari mādauit. Eunq̄ ad martyriū duceret: quidā paralyticus in via iacens ad eū clamauit: vt ip̄m sanaret: quē apostolus cōfestim inuocato xp̄i noīe sanū effecit: quod videns iosias scriba ꝓfatus qui funem in collo eius miserat: ad xp̄m cōuersus est: et cum apostolo decollatus: vt infra ꝓxime dicet. Apostolus ergo dn̄i ad locū adduct⁹ capitis obtruncatione martyriū cōsumauit. viij. kalen. apl̄is: videlicz in die aunūciationis et passionis xp̄i: et viij. kalen. augusti: corpus eius in cōpostellam translatū est. Ne igit festū saluatoris ex apostoli solēnitate impediret: statuit eccl'ia vt festum passionis eius in die translationis eius corpis tēpore videlz magis cōgruo celebret. ¶ Decollato igit iacobo discipuli eius nocte ꝓpter iudeoꝝ timorē corpus naui imposuerūt: et sepulchrū ei⁹ diuine ꝓuidētie cōmittētes nauē sine remige cōscenderūt: et angelo duce in gallitiā in regno lupe regine applicuerūt. Corpus aūt de naui deponētes sup manū lapidē posuerūt: qui vt cera tenera corpori cessit: et in modū sarcophagi se corpori mirabiliter adaptauit. Ingressi ergo discipuli ad reginā re et nomine vere lupam: eidem dixerūt: quod iter xp̄s ipsi corpus apostoli sui miserat: vt quē nouerat susci-

pere viuum exciperet vel defunctum. Narrantesq; qualiter fine remige peruenissent: locum ad sepulturam congruum postulabant. Regina autem eos dolose ad regez hispanie destinauit: vt super hoc eius assensum vti maioris requirerent. Qui eos cepit: ⁊ in carcerē reclusit: sed cum discūberet: angelus dñi eos exoluit: ⁊ liberos abire permisit: quod rex audiens post eos milites: q̄ illos occiderent: destinauit. Sed dum milites pontē transirēt: fracto ponte oēs in flumine submersi sunt: qō rex audiens ⁊ sibi ac suis metuēs: discipulos apostoli pacifice reuocauit: ⁊ ab eis vna cum populo fidem xp̄i suscepit: ⁊ quicquid petierāt libere concessit. Audiens hoc lupa doluit: ⁊ redeūtibus sanctis ac regis consensum per litteras aperientibus: respondit: vt boues suos: quos in tali monte habebat: plaustro iungerēt: ⁊ corpus magistri sui quocūq; vellēt tumulandū deferrent. Hoc aūt dolose faciebat: eo q̄ draco ingēs flammā euomens boues ipos custodiret: quicq; tauri essent indomiti: qui nec vehiculo iungi possent vel fugerētur: huc illucq; discurrerēt: ⁊ sic corpus dissiparēt. Discipuli ꝯo dolū ignorātes montē ascendunt: draconē ingentez in eos ignem spirantem signo crucis per mediū ventrē scindūt: tauros velut agnos mansuetissimos plaustro iungunt: et desuper sanctum corpus cū lapide super quē positus fuerat imponūt. Boues autem sine alicuius regimine corpus in medium palatij lupe detulerunt: quod illa videns credidit: ⁊ christiana effecta omnia ab eis petita cōcessit: palatium sancto corpori in ecclesia dedicauit: ⁊ mirifice dotauit: vbi requiescit infinitis ⁊ maximis miraculis coruscans.

¶ De sancto Josia martyre. Cap.cxxxiij.

Josias martyr fuit ille scriba iudeorū: qui funē primū misit in collo iacobi apli: vt supra proxime dictū est. Cum autem apl's ad decollandū duceretur: ⁊ paralyticum in via repertum sanasset: credidit iosias et ad pedes eius procidit: ⁊ veniam petens se christianum fieri postulauit: quod abiathar sacerdos videns eum teneri fecit: pugnisq; cedi iussit: missaq; de illo legatione ad herodem: vt cum apostolo decollaretur: et obtinuit. Cum autem ambo decollari deberent: apostolus a speculatore lagenā aque petijt: et ibidem iosiam baptizauit: qui cum apostolo capitis ob trūcatione simul occubuit viij. kalendas augusti.

¶ De sancto Christoforo martyre. Cap.cxxxv

Christoforus martyr genere chananeus ante baptismū reprobus vocatus vultu terribilis et proceritate: vtpote q̄. xij. pedes in longitudine possidebat: in lycia ciuitate amon sub rege dagno passus est. Hic aliquando cogitauit: vt maiorem principē mundi quereret: ad quem secum moraturus accederet: venit ergo ad quendā maximū regez: de quo fama erat: q̄ maiorem dominū mundus non habebat: in cuius curia christoforus manebat. Cuz autē die quadā ioculatores regi assistēs cantilenā diceret: in qua frequenter diabolus nominaret: rex qui xp̄ianus erat signum crucis in faciem imprimebat. Quod christoforus notans ⁊ admirans: interrogauit cur rex hoc faceret: et quidnam signū huiusmodi sibi vellet. Et cum rex in hoc dicere recusaret: post multam instantiam ei dixit: q̄ illud signum faceret: ne sepe nominatum diabolus timere posset. Christoforus autem statim arguit: q̄ diabolus maior dominus q̄ rex erat: eo q̄ ipe illū timebat: vnde se deceptum cognoscebat: quia maiorem mundi dominū non inuenerat. Et vale faciens regi: diabolum querēdo properabat. Cum aūt per solitudinem pergeret vidit maximam militum multitudinem: inter quos quidā terribilis et ferus ad eum venit: et quo tenderet requisiuit. Qui se ire querendo diabolum respondit: ⁊ q̄ miles ille diabolus esset audiuit. Cui se christoforus in seruitium perpetuum tradidit. Et cum ambo pergerent ⁊ in via communi crucem erectam inuenissent: diabolus a semita fugiens in nemus declinauit: et christoforum secum duxit: atq; post laboriosum iter ad viam rediit. Quod christoforus admirans multa instantia quesiuit: cur hec diabolus fecerit. Qui tandem cōpulsus ei dixit: q̄ homo quidam: qui dicitur xp̄us in tali signo pependerat: quē ipm plurimū formidabat et ob id ab eius signo diuertebat: christoforus autē adhuc xp̄m maiorē diabolo fore cōclusit: ⁊ sic continuo ab eius seruitio discessit: ⁊ christū querere festinauit. Sed cum eum nullatenus inuenire posset: ad heremitam deuenit: qui ipsi christum predicauit: et de fide diligenter instruxit ac baptizauit. Cuz autem ei ieiunium et orationem pro peccatis suis imponeret: ⁊ Christoforus se nihil horum p̄ficere posse dixisset: ipm tandē ad quēdā flumē destinauit: vt ibi rediret: ⁊ cūctos transire volētes: eo q̄ fortis esset et magnus transportaret: quod christo adeo gratum esset: vt se ipi proculdubio reuelaret. Ad fluuium igitur accessit; ⁊ ibidem sibi domum construxit: por-

tanſq; perticam in manu loco baculi ſe in aqua ſuſtentabat: ⁊ omnes ſine ceſſatione tranſpoꝛtabat. Cū aūt quadā nocte quieſceret: audiuit tertio vocē pueruli ſe vocās: ⁊ vt ſe traduceret obſecrātis. Qui ſemel ac bis egreſſus neminē repperit: tertia ꝯo vice puerū inueniens in humeris ſuis accepit: et baculo ſumpto flumen trāſiturus intrauit. Et ecce aqua fluminis paulatim intumeſcebat: ⁊ puer ad inſtar plūbi graueſſimi ponderabat. Quantoq; magis ꝓcedebat amplius vnda creſcebat: ⁊ puer magis humeros chriſtofoꝛi deprimebat. Cum autem vix transuadaſſet: ⁊ puerū depoſuiſſet: de pondere conqueſtus ait: q̄ in tantū fuerat grauat⁹ ac totū mundū ſuper hūeros habuiſſet. Cui puer reſpondit q̄ nō miraref: qꝛ nedū mundū ſuper ſe habuerat: ſed illū qui totū mundū creauerat ſe quoq; xp̄m dn̄m eſſe dicebat. In cuius ſignū mandauit: vt baculū ſuū in terra figeret: quem mane floꝛuiſſe ⁊ fructificaſſe videret. Statimq; ab oculis eius euanuit: chriſtofoꝛus autē baculū in terraz fixit: ⁊ die altera ip̄m ad modum palme frondes et dactilos ꝓtuliſſe cōſpexit. Sicq; xp̄m dominum ſibi apparuiſſe cognouit.

¶ Poſt hec autē ad amon ciuitatē deuenit: vbi dum eoꝝ linguā nō intelligeret: oꝛatione fuſa ip̄oꝝ loquelā intelligere cepit: virgā quoq; ſuā in terrā fixit: ⁊ vt ad conuerſionem populi floreret dn̄m exoꝛauit. Quod cū factū fuiſſet decē ⁊ octo milia hominū crediderunt. Rex aūt dagnus ducētos milites ad eū capiēdū miſit. Et cū ip̄m oꝛantē tenere nō auderēt: iterū totidē miſit. Cū quibus oꝛatione premiſſa ad regē venit: quē videns rex ſtatura in tantū ſublimē territ⁹ ē: ⁊ pre timoꝛe coꝛruit in terrā de ſede ſua: ſed a miniſtris leuatus: chriſtofoꝛū de noīe et patria ⁊ religione requiſiuit. Qui cū ſe chriſtofoꝛū noīe cananeū gente ac xp̄lanū religiōe diceret: ⁊ dīs ſacrificare contemnere: rex ip̄m in carcere mācipauit. Duas quoq; puellas elegāres germanas nicetā ⁊ aquilinam de ſui corporis proſtitutiōe viuētes ad eū miſit: promittēs eis munera ſi illū ad peccandū ſecū allicerēt: ⁊ ad immolandū dīs inflecrere poſſent. Cunq; a puellis plauſu manuū ⁊ amplexibus vꝛgeref: ⁊ ſanctus martyꝛ inſtanter dn̄m precaref: ſubito de falce illius lux in menſa refulſit: que puellas admodū exterruit. Quapꝛopter ille cōuerſe ad xp̄m de cōmiſſis veniā poſtularūt: ⁊ coꝛonam martyꝛij perceperūt: vt ſupꝛa in eoꝝ paſſione actū eſt. ix. kalen. auguſti. ¶ Deinde chriſtofoꝛus regi preſentaf: ⁊ cū ſacrificare nolleꝛ: virgis ferreis verberaf: ⁊ poſtmodū gallea ignita eius capiti imponif: ſed in his minime ſuperatur. Deinde ſuper ſcannū ferreum alligatur: et ignis iniecta pice ſubter incenditur: ſed ad inſtar cere ſcannū confringitur ⁊ ſanctus illeſus inuenitur. Subſequēter aūt rex fecit illuz ad ſtipitē ligari: ⁊ a trecentis militibus ſagittari: ſed ſagitte omnes ſuſpenſe in aere permanebant. Cum autē rex illuc accederet: vt ip̄m extinctū conſpiceret: repente vna ex ſagittis ex aere retroceſſit ⁊ regē percutiēs vno oculo excecauit. Cui chriſtofoꝛus dixit: vt de ſanguine ip̄ius in craſtinū decollandi ſumeret ⁊ oculum liniens viſum recuperaret. Tunc iuſſu regis ad decollandū ducitur: ⁊ ibidem fuſa oꝛatione capite truncatur. Rex autē de ſanguīe ſuper oculum ponens continuo viſum recepit. Qua ꝓpter in chriſtū credidit: ⁊ coꝛpus ſancti martyꝛis ſepeliri mādauit. Paſſus eſt autem octauo kalendas auguſti.

¶ De ſancto Cucufante martyꝛe. Cap. cxxxvi.

Cucufans martyꝛ in ciuitate barcinona ſub pꝛeſide rufino paſſus eſt. Hic ſanctus vna cuz felice germano ſuo ex ſcyllitana ciuitate nobilibus parentibus oꝛtus: ceſareā mauritanā ſtudiozum gratia commigrauit. Indeq; ambo poſt tēpus aliquod diſcedentes et ad partes occidentis ſe tranſferentes: omnia ſua pꝛo chriſto pauperibus erogarunt. Et felix quidem in ciuitate gerunda martyꝛ effectus eſt: vt de eo in eius paſſione dicetur kalendas auguſti. ¶ Cucufans ꝯo in ciuitate barcinonaz deueniens: dum chriſtum annunciaret a galerio ꝓconſule tentus eſt: ⁊ dum ſacrificare nolleꝛ: iuſſu ꝓconſulis a xp̄i. militibus ſibi viciſſim ſuccedentibus grauiſſime ⁊ diutius toꝛtus eſt: ita vt inteſtina diꝛupto coꝛpoꝛe defluerent. Cum autez oꝛationē xp̄i martyꝛ fudiſſet: toꝛtoꝛes excecantur. Proconſul vna cum eius idolis terra ſe aperiente abſoꝛbef. Cucufans ꝯo inteſtinis in alueū diuinit⁹ repoſitis repēte ſanaf: quē pagani cathenis vinctū maximiano pꝛeſidi pꝛitarunt: qui cucufantē in craticula iuſſit aſſari: finapi et aceto plagis perfundi. Sed cum hec oīa ſuperaſſet: ⁊ aſſatoꝛes eius erūpente flamma interiſſent: in ignē copioſum mittitur: ſed eo oꝛante ignis extinguitur: de hinc in carcere clauſus lumine celico ſuper eū emiſſo cōfoꝛtaf: cuſtodeſq; hec aſpicientes ad xp̄m conuertunf. Mane aūt facto eū iubēte p̄ſide cardis ferreis ⁊ taureis cederef: oꝛauit ad dn̄m: ⁊ continuo pꝛeſes vadēs ad arā iouis de curru cōcidit: ⁊ fractis ceruicibus expiꝛauit. Idola quoq; ad que pergebat: in puluerē redacta ſunt: quo miraculo multi de populo in xp̄m crediderunt. Demū ſuccedente rufino in pꝛefidē ciuitatis: cucufans ab ipo denuo compꝛehenſus ac decollatus eſt: ſepultus barcinone. viij. kalen. auguſti: cuius coꝛpus in deꝛocceſſu tempoꝛis tranſlatū in eccleſia ſancti dionyſij pariſiēſi. ad pꝛeſens quieſcit.

¶De sanctis Nemesio ⁊ Lucilla martyribus. Lap.cxxxvij.

Nemesius ⁊ lucilla filia ei⁹ virgo passi sunt in vrbe sub imperatoribus valeriano ⁊ galieno. Cū essi nemesius tribunus esset militū ⁊ lucillam filiā cecam a natiuitate haberet: audiēs qualiter sanctus stephan⁹ papa in xp̄i nomine oēs egros curaret: accessit ad eū sacrificantem in crypta nepotiana: ⁊ filiā eius ad ipsum detulit: rogās vt se ac filiam baptizarer: ipsamq; lumen aspicere faceret: quos vbi beatus stephanus baptizauit: lucilla virgo lumē recepit: secq; virū quēdam mirabilē conspexisse in baptismate dixit: qui eius oculos illuminauit. Eodē die viso miraculo baptizatus est symphronius dispēsatur nemesij cū omni familia ipsius ꝓmiscui sexus numero. lxij. Nemesius q̄ a bto papa stephano diacon⁹ ordinat⁹ est. Quod audiētes valerian⁹ ⁊ maximus consules iusserunt nemesiū teneri. Cum aūt die quadā ꝓdicti duo cōsules in templo martis via apia sacrificarēt: ⁊ nemesius illac transiens oratione faceret: maxim⁹ a demonio arripitur: ⁊ clamare cepit: ꝙ a nemesio torquerer: ⁊ cū ministri egressi nemesiū tenuissent maximus cōsul cōtinuo expirauit. Valerianus autē consul nemesiū in carcerē trudi fecit. Lucillā ꝯo filiā eius apud quādā paganā nomine maximā i custodiā deputauit: deinde symphronium eius dispēsatorē tenuit: traditiq; eum olympio tribuno examinandū. Cum autem ad predicationē symphronij olympi⁹ credidisset: ⁊ cū vxore exuperia ac filio theodolo a sctō papa stephano baptizati fuissent: vt dicetur infra in eoz passione. Audiētes hec imperatores miserunt ad valerianū consulē: ⁊ fecerunt sibi nemesium ⁊ lucillam filiā eius presentari: et cum ambo in christi nominis cōfessione perstiterēt. Lucillam quidē in via apia ante templū martis spectāte patre iugulari iusserūt: deinde inter viam apiam ⁊ latinam nemesium diaconem capite truncari fecerunt. Quorum corpora sanctus stephanus papa via latina nō longe ab vrbe sepeliuit. vij. kalen. augusti.

¶De trāslatione sctī Germani. Lap.cxxxviij.

Trāslatio corporis sctī germani episcopi parisien. ab īcolis eiusdē ciuitatis. vij. kal'. augusti celebrat: cui⁹ reliquijs dīs tantā gratiā cōtulit: vt in ei⁹ trāslatione corpis carū ꝓtactu cecis visus: surdis auditū: claudis gressum ꝓberet: multosq; lāguoribus varijs detentos sanos efficeret: ⁊ obsessos ab immūdis spiritibus liberaret.

¶De sancta Anna matre domine nostre. Lap.cxxxix.

Anna mater gloriose virginis marie: vt in hystorijs tribuuz israel habet: de tribu iuda ciuitate bethleē orta est: virq; eius ioachim ex eadē tribu de galilea ciuitate nazareth origine duxit. Hec trib⁹ viris successiue nupta fuit: quoz ꝓmus fuit ioachim: secūdus cleophas eiusdē ioachim frater qui eā masculina sobole carentē ꝑm legē mortuo germano in cōiugem assumpsit: vt semē fratris suscitaret. Tertius aūt extitit salome duorum priorū omnino extraneus. Ex primo autē viro anna gloriosam virginē mariā genuit: que ioseph desponsata: non tamē in cōcupiscentia iūcta: xp̄m per spiritū sanctum ꝓcreauit. Ex scōo altā filiaz mariā nomine similiter peperit: que nupta alpheo quattuoz filios edidit: videlz iacobum minorē apostolū: ioseph iustū: ⁊ simonē ⁊ iudā. Ex tertio aūt viro tertiā filiam mariam etiā nominatā ꝓcreauit: que nupta zebedeo duos filios parturiuit: scilz iacobum maiorē apostolum: ⁊ iohannē euangelistā. Ipsa quoq; beata ānа ante tertij mariti obitū in pace quieuit. Et; sepulta est in bethleem in tumulo paterno vij. kalen. augusti: vt tradit hieronymus.

¶De sctō Joachim patre dñe. Lap.cxl.

Joachī pater dñe nostre fili⁹ barbāthere: ⁊ marit⁹ sancte anne de tribu iuda et ꝓuincia galilee ciuitate nazareth duxit originē. Qui cū in bonis tpalibus abūdaret ab ānis. xx. deo seruire cepit: et de facultatibus suis pauperib⁹ et peregrinis atq; templo dñi ⁊ eius ministris largiflue ministrabat. Et cū esset annoz triginta duxit in cōiugem annā filiā agar de tribu sua et ciuitate bethleē: ex qua vsq; ad annos. xx. nullā prolem suscepit. Diuina tandē dispositione mariā genitricem christi futurā ex ipsa filiam procreauit: vt dicetur plene in natiuitate virginis. vi. idus septēbris. Postq; autē eandē virginem ad templum adduxit: ⁊ dei ibidē seruitio iuxta votum mācipauit: ⁊ ipse ioachim domū redīes modico tēpore supuixit: ⁊ plenus virtutibus in pace cū patribus suis dormiuit. Sepultus in nazareth in sepulchro patrū suoz. Quo aūt die migrauerit reperiri nō potest. Ideo et eius gesta festo anne ipsius cōiugis adiūguntur.

¶De sancto Pastore presbytero ⁊ confessore. Lap.cxli.

Pastor presbyter i heremo de scythi claruit tempore sanctorū patrum anachoritarū. Qui abstinentia magna se affligens multa sanctitate et religione pollebat. Cum autem mater ipsum abbatem t monachos suos videre curaret: t ad ecclesiam cūtes obseruasset: pastor cuz fratribus cellam intrātes ostium in faciē eius clauserūt. Cum aūt illa flens ad ostium clamaret: t filiuz videre obnoxius postularet: ipe matri seu videri prohibuit: horrans illaz vt equanimiter ferret: quia si nō in presenti seculo: saltem ipm in futuro videret: que cōfortata discessit: t ipm āplius aspicere non curauit. Iudex puincie cū abbatem pastorē videre cuperet: sed nequiret: filium sororis eius tanq malefactorem carcerauit dicens: q si pastor pro eo intercessorus veniret: ipm dimitteret. Mater ergo seiūnis t soror abbatis ad ostium iuit: t lachrymis: vt p eo iudicem adiret instāter rogauit. Cui ille mandauit dicēs: q pastor filios nō generauit. Qua cum dolore discedēte iudex ait: vt saltem verbo iuberet: t illū dimitteret. Ille aūt remandauit vt causam sm legē examinaret: t si dign? esset morte: illū occideret: finaūt quō vellet faceret. Docebat aūt fratres dicēs: q animā suā a peccato custodire t seipm cōsiderare t discretionē habere: sunt anime pfectiones. Tribulatior discretio sunt opationes solitarie vite. Cū quidam frater de quadā gregatione offendisset: abbas de consilio cuiusdā solitarij expulit eū: quem si entem abbas pastor ad se accersiuit: et p illo solitario misit. Et cū venisset abbas ei dixit q duo homines erant: qui ambo suos mortuos habebāt. Quorum vnus mortuum suū reliquit: t iuit plorare mortuū alterius. Quod solitarius de se dictum intelligēs compunct? est.

Frater quidā abbati pastori dixit se perturbatum esse t locū velle deserere: quia verba q̄dam de fratre audierat q̄ eū maxime scandalizabat: dixit pastor q hec verba crederet: quia vera nō essent. Ille vo verba esse vera affirmabat: quia frater fidelis ipsi dixerat. Et ille respōdit: q si fidelis esset non ipsi dixisset. Affirmāti vo omnino vera esse: proposuit ei parabolā euangelij de trabe t festuca: admonēs: vt in corde suo poneret: q peccata sua trabs esset: t aliena festuca.

Frater quidā qui grande peccatum commisit penitentiā facere volens interrogauit pastorem si triennis penitentia satis esset. qui dixit q multum est. Interrogatus si annus sufficeret: respondit q multū est. Interrogatus de quadraginta diebus: respondit q multum est. Addens q si homo ex toto corde peniteat: t penitētiam triduanā agat suscipiet deus.

Interrogatus de illo verbo: qui irascit fratri suo sine causa t c. quid esset sine causa irasci: respōdit. Ex omni re qua homo a fratre suo grauat: irasci sine causa: donec oculum ipsi abstrahat. Binantē quis eum a deo separare vellet: p hoc irasci debet.

Conquestus est ei frater quidaz q multas cogitationes habens in ipsis periclitabatur: qui eum sub diuo eduxit iubens vt finū expenderet: t ventum teneret. qui respondit se non posse: sic inquit ille: quia cogitationes repelli non possunt ne introeant: hominis autem est eis resistere. Quieuit autem vir sanctus in domino septimo kalen. augusti: sanctitate t vita conspicuus t miraculis clarus.

De sancto Eraste discipulo. Cap. cxlij.

Eraste discipulus vnus ex. lxxij. de quo apl'us ad Rom. xvi. t pma timoth. iiij. c. mentionē facit. t de quo scribit Actuū. xix. eps meadi fuit post hierosolymor dispsionē: vt abbas dorothe? ponit. Ado tñ dicit in martylogio ex datarijs hieronymi sumpto: q a beato paulo apl'o philippis eps relictus ibidē martyrio coronatus quieuit. vij. kalen. augusti.

De sctō Hiacyntho martyre. Cap. cxliij.

Iacynthus martyr rome in portu sub consulari leontio passus est. Quē christianū compertuz luxurius quidam primus ciuitatis taracine detinuit: et cōsulari tradidit. Qui primo abeodē in copiosum ignem immissus: dum exisset illesus: in validissimū deinde rotrentē pcipitatus: ad litus tñ diuino nutu incolumis eiectus est. Qō dū cōsulari leontio nūciatum esset: ipm gladio ferirī iussit: quē matrona nomine iulia cum seruis suis iuxta ipam ciuitatē taracinam in predio suo sepeliuit. vij. kalen. augusti.

De sanctis Symphronio Olympio t socijs martyribus. Cap. cxliij.

Symphronius: olympius: theodolus: t exuperia martyres rome passi sunt sub valeriano et galieno imperatoribus. Symphronius cūm esset dispsator domus nemesij tribuni: de qno supra actuz est in eius passiōe. viij. kal'. augusti. vna cum eodez domino suo a sancto stephano papa christi fidē audiuit: t baptismū suscepit. Cum aūt valerianus cōsul nemesium carceri mancipasset vna cū lucilla eius filia: t ipm symphro-

nium similiter comprehēdit. Et tradidit olympio tribuno: qui facultates nemesij a symphronio exquirebat: et ipsum ad deorum sacrificia inuitabat. Symphronius autem respondit: se omnes facultates domini sui eius mādato christianis pauperibus erogasse: et nūc idolis: que demonia sunt immolare posse. Quem olympius in catasta extensum iussit fustibus cedi: deinc simulachrum martis cum tripode deferri: vt ei sacrificaret. Sed cum sanctus idolum maledixisset: liquefactum est sicut lutum: quod admirans olympius ipsum terculinouicario custodiendum dedit: et veniēs domum exuperie vxori vniuersa narrauit: cuius suasione olympius christo credidit: et veniens ad symphronium cū vxore predicta et filio theodolo baptisma sacrū expetijt: et symphronio veniam petens eum abire permisit: qui sanctum stephanum papam domum olympij nocte perduxit: illecq olympium cum vxore et filio pariter baptizauit. Hec audientes imperatores nemesium cum lucilla eius filia gladio perimi iusserunt: vt supra in eorum gestis dictum est: deinde symphronium et olympium cum coniuge et nato cōprehendi fecerūt: quos in xpi confessione persistentes iusserunt augusti ante simulacrū solis iuxta amphitheatrum duci: et ad stipites ligari: igneq; suppositio congerie sarmentorum spinarum et stupanium incendio concremari: sicq; odoriferum domino sacrificium reddiderūt: quorum corpora a sancto stephano papa cum clericis suis via latina miliario abvrbe prīo sepulta sunt. vi. kal'. augu.

¶ De sancto Hermolao presbytero et martyre. Cap. cxlv.

Ermolaꝰ presbyter et martyr apō nicomediam passus est sub maximiano imperatore. Hic ex parentib? romanis non infimis ortus ab ipsis cunabulis deo seruiens ad sacerdotij dignitatem peruenit: et multos in fide xpi eruditiuit: inter quos sauinam nobili genere ortam et pantaleonē custorgij senatoris filium baptizauit: et ad martyrium exhortādo perduxit: vt dicetur infra in eius passione quinto kalen. augusti. Hoc audiens maximianus: qui tunc in ciuitate nicomedie residebat: fecit hermolaum comprehendi et sibi presentari: quem dudū auditum cum oīno dijs immolare contradiceret: iussit eum nudum appendi et flagellari: ac deinde tam diutius vngulis radi: donec carnes eiꝰ in terram defluerent cui in tormentis angelus domini astitit: et eum inconstans existeret confortauit. Deinde depositum imperator ipsum in carcerem cum verberibus recludi fecit. Ad quem noctu multi christiani veniebant: et ei necessaria ministrabant: in ipso autem ergastulo existens sanctus martyr multa signa operatus est diuina virtute. Nam mancis dextras reddidit: erutis oculis lumen restituit: quassatis nautis in maris periculo inuocato nomine eiꝰ presens apparuit: sedatisq; fluctibus ad portū salutis eos illesos conduxit: demones eiecit: febres depulit: surdis auditū: et claudis gressum prebuit: omnes quoq; egros ad ipsum venientes sanos effecit. Elemosynas quoq; ei impensas pauperibus diuidebat: et omnes in fide xpi plenius instruebat. Ad quem inter ceteros horridus leprosus accessit: et eius misericordiā postulauit: quem facta oratione ab omni lepra ita mundauit: vt nec in eo macula appareret. ¶ Ante crepusculum etiam diei nobilis quidā vir romanus cum vxore et turba copiosa ad ipsum veniens vnicum filium suum nuper defunctum in loculo ei adduxit: et vt ipm suscitaret lachrymabiliter supplicauit. Qui si ipsi in christū credere vellent: id se facturum promisit. Et cū eis fidem domini predicasset: et omnes se credituros assererent: orationem fudit: et cōtinuo adolescēs resurrexit et baptizatus est cū parētibus: et oī turba que eū secuta fuerat diuersis setus numero. ccclxij. et sic omnes cum gaudio ad propria redierunt. ¶ Que cū maximianus imperator audisset in presentia principum suorū iussit sibi sanctū martyrē exhiberi: qui cū diutius examinatus imperatorem viua voce confunderet ipsumq; vanum et mendacem comprobrare: iussit illum iterū in equuleo leuari: et vngulis ferreis carnes eius lacerari: ac laminas ardentes pectori et lateribus subministrari: qui voce celica confirmatus ministris lassis ac deficientibus in torquendo triduo indeficiēs in patibulo perdurauit. Tandem depositus capitalē subire sniam iussus est. Et decollat? est cum duobus viris xpianis fratribus: videlicet hermippo et hermocrate: et sepultus in nicomedia ciuitate. vi. kalē. augusti. Cui? corpus venetias translatum quiescit in eadem vrbe in basilica sancti symeonis prophete: vbi et plurimis miraculis pollet.

¶ De sancto Pantaleone martyre. Cap. cxlvi.

Pantaleō martyr in ciuitate nicomedia passus est sub maximiano imperatore. Hic fuit filius Eustorgij nobilis senatoris eiusdem vrbis qui erat gentilis et matris eubole christiane. quē pater cum esset omni elegantia decoratus defuncta matre tradidit euphrosino magistro vt disceret artem medicine: et sic imperatoribus semper assistere posset. Cū aūt

vadens ad scholas sepius transire ante cellam in qua hermolaus presbyter latitabat: die quadam conuocauit eum presbyter ad se: & interrogauit eum quis esset & quam scientiam disceret aut quam religionē teneret. Qui respondit se esse filium senatoris: & artes discere medicine: necnon deos paternos adorare. Cui hermolaus diuino spiritu motus dixit q̄ scientia hippocratis: vel galieni nihil esset: suadens vt in christum crederet: cuius inuocatione oēs languentes sanaret. Nā & ipse xp̄s cecos illuminauit: & mortuos suscitauit: & innumerabilia signa fecit: quorum potestatem in se credentibus concessit. Pantaleon ꝯo talia a matre defuncta audiuisse testabatur. Cum autem verba presbyteri percepisset sepius illum visitabat et verbum fidei ab illo libēter audiebat. Die aūt quadā dimissus ab eo vidit puerum a serpente p̄cussum & iacentem mortuum: orauitq̄ ad dominum: vt si vera essent: que de xp̄o audierat puer sanus resurgeret: & serpēs per mediū creparet. Que cum statim adimpleta fuissent pātaleon ad hermolaum festinauit: & que facta fuerāt rettulit: atq̄ baptisma suscepit: & fuit apud eum dies septem: reuersus autem ad patrem & quotidie cū eo de christo loquens diuina gratia fauente: patrem ad fidem conuertit: omniaq̄ idola que in domo sua erant comminuit: ipsumq̄ ad hermolaum duxit. A quo eustorgius baptisma suscepit & in fide christi confirmatus: post dies modicos in pace quieuit. Quo defuncto sanct⁹ iuuenis pauperibus largiter tribuebat: & omnes infirmos quacunq̄ detentos valitudine quos medici sanare non poterant: per christi inuocationem sanabat: vnde & cecum vnum qui omnē substantiā suam in medicis consumpserat: nec lumen recipere potuerat: inuocato christi nomina confestim illuminauit. Quapropter euntes medici cum sacerdotibus idolorum ad imperatorem pantaleonem accusauerūt q̄ christianus esset: & q̄ in christi nomine languētes curaret: & q̄ cecum illuminasset. Tūc imperator cecum adesse iussit: & ab eo omnem veritatem didicit: ac confitentem christum decollari precepit. Deinde sanctum aduocās interrogauit: an in christi nomine languentes sanos efficeret. Qui respondit q̄ verum esset: & cum deus christianorum hec omnia posset. Quod vt verius comprobaret paralyticum petijt introduci: & sacerdotes: ac medicos aduocari. Quod cum factum fuisset: & sacerdotibus deos suos inuocantib⁹: medicis quoq̄ experimenta sua operantibus non potuit paralyticus recipere sanitatem. Cuius manum pantaleon tenens ipsum in christi nomine eleuauit: & ille continuo sanus surrexit. ¶ Tunc Maximianus ipsum ad deorum sacrificia inuitaret: & pantaleon christum dominum solum deum predicaret. Iussit illum in equuleo suspendi: & vnguis attrectari: ac ad latera eius lampades applicari. Cui christus in similitudine Hermolai presbyteri apparuit et ipsum dulciter confortauit. Et statim tortorum manus aruerunt: et lampades extincte sunt. Tunc imperator sartaginem fecit apportari: et plumbum in eum conflari: martyremq̄ sanctum in ea demergi. Orante ꝯo illo christus eidem apparuit in specie Hermolai: et statim ignis extinguitur: et plumbum infrigidatur. Imperator iratus iussit lapidem magnum ad collum eius ligari et in pelagus iactari. Et apparuit illi christus in similitudine Hermolai: & continuo lapis ille solutus est. Christusq̄ manum martyris sui tenens incolumen duxit ad littus. Cui Maximianus rursum feras multas dimitti iussit: vt christi martyrem deuorarent. Que sanctum mansuefacte circundederunt: leones quidē pedes: leopardi faciem: vrsi manus lingebant: certatimq̄ ad illum accedebant: nec ab eo nisi sumpta benedictione recedebant. Clamante autem populo magnum deum christianorum viri mille de populo crediderunt. Et pro christi confessione decollati sunt. ¶ Post hec recluditur sanctus in carcere trigintaquattuor diebus: et interea imperator iubet fieri roram clauis et gladijs circunseptam: in qua martyr ligatus membratim concidi posset. ¶ Post dies autem trigintaquattuor eductus de custodia ligatur in rota. Et apparente ei christo in similitudine consuera: et vincula eius dirumpuntur: et dissoluta machina quingēti paganorum occiduntur. Tunc imperator diligenter de magistro Pantaleonis inquirens inuenit presbyterum Hermolaum: quem cum duobus germanis detentum martyrio consumauit: vt supra in eius passione dictum est sexto kalendas augusti. Et continuo terra concutitur: et omnia idola corruentia conteruntur. Imperator hec videns Pantaleonem iussit decollari: et corpus igne consumi. Quem milites extra vrbem duxerunt: et ad nouellam oliuam ligauerunt. Et cum ipsum vnus militum percutere vellet: ferrum sicut cera plicatum est. Milites hoc videntes ad pedes martyris procidunt: et veniam petunt: pro quibus Pantaleon orauit: et voce de celo lapsa se exauditum audiuit: vnde et illum decetero percutere non audebant. Sed cum sanctus eis diceret: q̄ nisi hoc facerent secum partem non haberēt: illi hoc audientes eum decollauerunt. Et statim lac pro sanguine fluxit: et oliua fructus intempestiuos produxit: quod imperator audiens oliuam iussit precidi: et ex ea sanctum corpus comburi. Christiani ꝯo ossa rapuerunt: et in ciuitate nicomedia sepelierunt: vbi miraculis fulget: qui passus est quinto kalendus augusti.

¶ De sanctis Nazario & celso martyribus. Cap. clvii.

Nazarius et celsus martyres tpe neronis imperatoris in ciuitate mediolanẽ. passi sunt sub anolino proconsule. Fuit esĩ nazarius filius illustris viri noie aphricani genere et ꝓuincia aphꝛi incole vbis rome: qui fide iudeus erat: ⁊ perpetue nobilissime romanoꝝ cꝫistiane et a petro apostolo baptizate: cum esset annoꝝ.ix. mirabatur: ꝙ eius parẽtes in religione dissimiliter variarent: vnde cui eorum adhereret plurimũ dubitabat. Cum autem vterꝙ illum ad fidem suam trahere niteretur: tandem vestigijs matris nutu dei adhesit: et a beato lino papa baptismũ suscepit: quẽ dum pater a sancto proposito vellet auertere: narius de vbe roma exijt: et. vij. animalia diuitijs onerata ex parentum hereditate suscepit: ac per ciuitates italie trãsiens omnia pauperibus dispensauit. Anno aũt ꝛ. dispersionis sue per placentiam venit mediolanẽ. ⁊ sanctos martyres xpi geruasiũ et ꝓtasium in carcere detentos: inuenit: quos ⁊ in dño confortauit. Quod audiens anolinus prefectus ad se illuꝝ pertrahi fecit: ⁊ fustibus cesum ex vbe deiecit: cui mater: que nuper obierat: apparuit: ⁊ vt ad gallias predicandas properaret: admonuit. ¶ Cum aũt ad vbẽ gallie que gimellus dicitur peruenisset: ⁊ ibidem plurimos conuertisset filiũ paruulũ cuiusdã nobilis matrone celsum nomine ei oblatum a matre baptizauit: ⁊ ipm secum duxit: quod prefectus galliarũ audiẽs: nazariũ ⁊ celsum cathenis vinctos in carcerem reclusit in crastino tormentis afficiẽdos: sed ab vxore sua redargut⁹: ne deos vindicare presumeret: sed ipsi se de suis hostibus vindicarent: prefectus eos absoluit: sed ne amplius predicarent interdixit. ¶ Deinde ad vbẽ treueris peruenit: vbi ⁊ xpm primus predicans multos cõuertit: ⁊ eccleſiã edificauit. Quod cũ neroni cesari per corneliũ vicariũ intimatũ esset: missoventone militre suo cuꝝ centũ armatis: nazariũ iuxta ecclesiam orantem inuenit: ⁊ vna cum puero celso vinctũ sibi exhiberi precepit: quos imperator in carcere detinuit: donec illos supplicijs excogitatis perimeret. Post dies aũt multos iussu neronis milites nazariũ calcib⁹ tendẽtes: ⁊ puerũ verberãtes de carcere eduxerũt: ⁊ coram cesare statuerũt. Cum aũt facie eius instar solis splẽdere cõspexisset putãsse magicis artibus delusum: ipm ad tẽplũ adductũ sacrificare cõpellebat: sed eo orãte idola oĩa cõfracta sunt. Tũc nero ambos in mare ꝑcipitari precepit. Nazarius ꝙ ⁊ celsus nauicule ꝙponunt: ⁊ obdormiẽtes in pelagus a militib⁹ ꝑcipitant: sed statim a nube assumunt. Tũcꝫ exorta tẽpestate nauis periclitaret: ecce nazarius ⁊ celsus sup vndas ambulãtes apparuerũt: quos illi videtes ⁊ eoꝝ q̃ in sanctos cõmiserãt penitẽtes eoꝝ auxiliũ implorabãt: qui naues ascendẽtes oratione sua mare placarũt: ⁊ cũ militibus ianuã appulerũt: vbi cũ diutius ꝓdicassent: iterꝙ mediolanũ reuersi sunt: qõ cuꝝ anolinus audisset: nazariũ in exiliũ destinauit: celsus ꝙ puer apud matronã quandã ꝓmãsit. Nazari⁹ ꝙ romã veniẽs: patrẽ suũ senẽ xpianũ effectum inuenit: ⁊ cuꝝ eo diebus aliquib⁹ fuit. Inde ad vbem mediolanũ redire cum iniuria multa compellit: vbi cum celso puero ꝓconsuli presentat: cuius iussu extra portam romanam in loco qui dicit tres muri: ducitur: et ibidẽ cũ celso puero decollat quinto kalen. augusti: circa annũ domini. lvij. Quoꝝ corpora cũ christiani in hortis ꝓpijs rapta collocassent: in ipa nocte cuidam cereatio christiano apparuerũt: ⁊ vt eorum corpora in domo sua in profunda fouea sepeliret ꝓpter neronis furorem admonuerunt: qui cum filiam suam paralyticam ab eis sanari perijsset: puella cõtinuo sanata corpora martyrum tulit: ⁊ vt iusserant sepeliuit. ¶ Processu ꝙ temporis eadem corpora domin⁹ sancto ambrosio episcopo reuelauit: qui celsum in loco suo relinquens nazarium quasi eadem hora sepultum integrum ⁊ incorruptum cum sanguine recente cum capillis ⁊ barba reperiens: corpus ipsum miro fragrans odore ad ecclesiã apostolorum transtulit: ⁊ ibidem honorifice collocauit pridie idus iunij.

¶ De sctõ Victore papa ⁊ mar. Cap. clxviij.

Victor papa et martyr natione afer ex patre felice eleutherio romano põtifici in episcopatu successit: sedit⁹ annos decem: menses duos: dies viginti. Hic cõstituit sanctum pascha die dominico celebrari: ⁊ ad sacerdotũ interrogationẽ de termino paschali celebrauit consilium in alexandria palestine: cui ꝓsilio ipse papa interfuit: narcissus patriarcha hierosolymorũ: theophilus quoꝙ cesaree: ⁊ hyreneus lugdunẽsis episcopus: vbi statutum est: vt semp die dominica pascha celebretur obseruata decimaquarta luna mẽsis aprilis vsq ad xxi. Multi esĩ episcopi asie ⁊ orientis tũc cum iudeis paschã celebrabant. Hic etiã constituit vt necessitate vrgẽte quicunq; hominũ siue in flumine: siue in fontibus: siue in matri tantum christiane, pfessione credulitatis clarificata baptizaretur. Hic fecit ordinationes duas p mensem decembrium: presbyteros quattuor: diacones septez: episcopos per diuersa loca numero duodecim: q̃ ⁊ sub cõmodo imperatore martyrio

coronatus est: ⁊ sepultus est iuxta corpus beati petri apl'i in vaticano. v. kal'. augu. Et cessauit epatus dies. xij. Hic sup p̄fata q̄stione pasche die dn̄ico celebrandi ⁊ nō luna. xiiij. more iudaico opusculum perutile scripsit.

¶ De sancto Innocētio papa ⁊ mar. Ca. cxlix.

Innocētius papa ⁊ martyr huius nois prim⁹ natione albaneñ. ex patre innocētio anastasio primo romano pontifici in epatu successit: et sedit annos. xv. menses. ij. dies. xx. Hic cōstituit sabbato sancto ieiuniū celebrari: qr dn̄s in sepulchro iacuit ⁊ discipuli ieiunauerunt. Constitutū fecit: ⁊ de regulis monachoꝝ in monasterio: ⁊ de iudeis: ⁊ de paganis: ⁊ multos cataphrygas inuenit quos exilio relegauit ⁊ celestinuꝫ ⁊ pelagium ⁊ iulianū hereticos dānauit. Et constituit vt quicunq; natus fuerit etiam de xp̄iana per baptismū denuo renascatur: quod pelagius damnauit. Qui etiam pelagius asserebat hominē sine gratia dei posse saluari: et vnūquēq; suis meritis propria voluntate ad iusticiam regi. Infantes christianorum sine peccato originali nasci. Quos omnes errores innocentius papa existens britannie damnauit. Hic etiam decreuit ad missam osculū pacis dari. Et oleo ep̄is consecrato vsus infirmorum oīum xp̄ianorū in extremis laborantiū vti. Hic etiā excōicauit. Archadiuꝫ imperatorē: qr cōsensit vt iohānes chrysostomus de sede sua constantinopolitana eijceret ab eudoxia vxore sua propter predicationē quā fecerat cōtra eaꝫ q̄ circa statuam suam quā erexerat mulieres ⁊ puellas ludere cōpellebat: quod esse vitiū idolatrie chrysostomus predicabat: vt dictū est supra in legenda iohannis chrysostomi. vi. kal'. februarij. Hic fecit ordinationes. iiij. in vrbe per mensem decēbriū: presbyteros. xxx. diacones. xiiij. ep̄os per diuersa loca numero. liiij. Qui ⁊ martyrio coronat̄ tp̄e archadij principis: ⁊ sepult⁹ est in cimiterio aduersum pileatū. v. kal'. augu. Et cessauit epatus dies. xxij. ¶ Hic etiā orientalium et occidentalium ecclesiarum aduersus pelagianos scripsit decretum: quod successor eius zozimus ampliauit.

¶ De sancto Sampsone ep̄o. Cap. cl.

Sampson archiep̄us dolen̄. tp̄e iustini iunior̄ claruit Qui de motiana ciuitate parētib⁹ nobilib⁹ ortus est. Cui⁹ mater anna cū sterilis esset: ⁊ de fetu iam desperasset: audiuit a dn̄o per visionē nocte q̄dā se filiū pariturā q̄ sampson vocari deberet: ⁊ ep̄us futurus esset. Natus aūt puer ⁊ sampson vocat⁹ annorū quinq; scholis traditus est: factusq; est monach⁹ sub disciplina eltachi egregij britannoꝝ magr̄i qui p spm̄ de illo p̄nūciauit: q̄ adhuc futur⁹ foret ep̄s mirabilis in insula britannoꝝ. Cū autē annoꝝ. xv. iam lr̄is ab eodē magr̄o plen⁹ esset imbut⁹: die q̄dā dū de q̄stione subtili dubi⁹ meditaret: solutionē ipsius diuinitus pcepit: et a dn̄o audire ꝓmeruit quecūq; sibi dubia celesti reuelatione reserāda. ¶ Plurimoꝝ miraculorū gloria claruit. Nā in horto fratrē a serpēte percussum existentē q̄si mortuū liberauit. Dū autē p̄mo diaconus ⁊ dehīc p̄sbyter a sctō dubrithio ep̄o ordinaret: visa est colūba niuea sup caput ei⁹ ⁊ dorsuꝫ residere: qd̄ simil'r eidē accidit: dū ꝓcessu tp̄is ep̄s cōsecratus est. ¶ A duobus ei emulātibus fratribus venenū in potu ꝓpinat adeo perualidū vt de ipso p̄mitus aīal gustans repēte crepuerit: quod tn̄ sanct⁹ vir sine lesione potauit: vnde et vnus ex aduersantib⁹ fratrib⁹ ad penitentiā prouocat: alter ꝟo obstinat⁹ permanēs a diabolo arripit: ⁊ tādiu discerpēs seipsum vexat q̄diu sancto orante demon ab ip̄o pellitur: ⁊ frater de commisso conterit. ¶ Cūq; pater sampsonis dura oppressus egritudīe decumberet: dicebat se nunq̄ nec moriturum nec euasurū: nec penitentiā pcepturū: nisi sampson filius eius ad eū veniret. Quod cū sanctus audisset: q̄uis inuitus ad eū venit: ⁊ patrem corpore ac mēte sanauit: quapropter ipse cū vxore ⁊ filijs duobus oībus pro christo erogatis monasticā vitā elegit. Verū cū sampson ad monasterium redigeret: ⁊ serpentē in silua q̄ fratres precedētes aggressus fuerat: inuenisset: circulo in terra signato ipsum inclusit: factoq; signo crucis repente intra circulū reptile interemit. Hic sanctus dolense monasteriū fundauit: cui⁹ abbatie anno dimidio prefuit: inde ad antrum secretissimū secedēs solitariā vitā duxit: vbi deficiēte sibi aqua fontem orās de terra ꝓduxit. ¶ Cū quidā ep̄i ī cathedra sancti petri: vt moris erat: ad ordinādos tres episcopos conuenissent: et duos solūmodo habētes de tertio dubitarēt. Visuꝫ est sampsoni p noctē: q̄ a tribus episcopis in ecclesia duceret: quos ex nomine didicit ⁊ petrum iacobū ⁊ iohannē apostolos: et intellexit se ꝓculdubio episcopū consecrandum. Statimq; sancto dubrithyo episcopo angel⁹ domini reuelauit sampsonē abbatē esse tertium: qui esset in episcopū ꝓmonendus. Sicq; ad archiepiscopatū diuinitus sublimat ⁊ ecclesie dolensi preficit. ¶ Hic cū die cōsecrationis sue celebraret visa est flāma ex eius ore prorūpere: visi ⁊ sunt angeli ei administrare. Deinde per visionem monitus matrē propriā patre defuncto visitauit: eamq; in domino confortauit. Dumq; nauigio britāniā rediret: p̄uatū quēdā nobilem se anxie prestolātē in littore repperit:

et interrogãs quid sibi vellet audiuit: q̃ sibi fuerat a domino reuelatum vxorem suam lepro sam ab ignoro sibi peregrino curandam: quem sam pſonẽ esse nullatenus dubitabat: vnde t sibi pro cõiugis liberatione supplicabat. Quam sanct? vir illico a lepra mũdauit: t virum ad perfectã vitam reduxit: ipe ꝯ postmodũ in ardua penitentia perseuerauit. Nam nunc post biduũ: nũc ꝯ post triduum: nunc autem post septimanam integram cibum sumebat. Aliquando per totã quadragesimã ter omnino: nec vltra gustabat. Sicq̃ gregem sibi commissum morũ exẽplo docens pariter: ac sermone: quieuit in xpo. v. kal'. augusti. Sepultusq̃ est in suo: qõ primus erexerat: monasterio dolenti clarens miraculis.

¶De sancta martha virgine. Cap. clj.

Artha virgo hospita xpi syro patre eucharia matre regali ex progenie descẽdit. Nam pater eius syrie t maritime t multarum ozarũ dux extitit. Tria autem oppida: scz magdalum t vtrũq̃ berhaniam et partem hierosolyme martha cum sorore iure materne hereditatis possidebat: vt supra de his actum est in hystoria magdalene. xi. kalen. augusti. Ministrabat autem domino nobilis hospita: t sororẽ ex summo zelo ministrare volebat. ¶Illam ꝯ hemorroisam quã christus a fluxu sanauit sanguinis Ambrosi? dicit marthaꝫ fuisse. Refert etiã Eusebius in. vij. libro ecclesiastice hystorie: q̃ mulier hemorroisa postq̃ sanata fuit in suo viridario statuã suã fecit: t imaginem xpi cum veste t fimbria sicut eum tetigerat: t eam plurimũ venerabat. Herbe ꝯ sub statua crescentes cum fimbriã attingerent: tante virtutis fiebant: vt eorum contactu infirmi sanarentur. Ymam aũt xpi imaginẽ vt habetur in tripartita: iulianus apostata inde subtulit: t suã ibidẽ collocauit: que ictu fulminis confracta fuit. ¶Post ascensionẽ aũt christi cum facta esset discipulorum psecutio: martha cum maria magdalena t lazaro fratre ipa rum t marcilla marthe pedisequa t cũ sctõ maximino: qui eas baptizauerat: t aliis pluribus ablatis velis remis t gubernaculis omnibus naui a iudeis imponunt: t sic in pelago dimittunt: qui deo duce massiliã aplicuerũt: vt supra dictum est in hystoria magdalene. Qui postq̃ massiliã ad fidẽ xpi duxerũt: territoriũ aquen. adierũt: t ibidẽ populum cõuerterũt. ¶Eodẽ tpe erat in nemore super rhodanũ inter arelatum t auinionẽ draco quidam medius aial: medius piscis: grossior bone: longior equo: habẽs dentes vt enses acutos: qui latens in flumine transeuntes perimebat: t naues submergebat: ad quem martha a populis rogata accessit: ipsumq̃ in nemore hominẽ manducantẽ inuenit: quẽ cruce dñi producta aqua benedicta asperfit: morq̃ ipm velut agnum cingulo proprio aligauit: quẽ populus cõtinuo lãceis t lapidib? interemit: vocabaf autem draco ab incolis tarachonus: vnde in huius memoria locus ipse ab incolis tarachonus dicif: qui antea nerhac: id est niger locus vocabaf. Ibi igitur martha de licentia sancti maximini t sororis remansit: et sororũ multarũ cõgregato conuentu ecclesiam in honorẽ dei genitricis edificauit: monasteriũ q̃ cõstruxit: ibiq̃ ieiunijs t orationibus quotidie vacabat: t mira se penitentia affligebat. ¶Quadam vice cũ apud auinionẽ interuẽ rem t rhodanum pdicaret: quidã iuuenis vltra flumen consistens: eiusq̃ verba audire cupiẽs: cũ nauigio careret: natare cepit: sed ipm impetus fluminis necauit: cuius cadauer vix secũda die repertũ: ante pedes beate marthe ducif: cuius oratione continuo iuuenis suscitaf. ¶Beata igitur martha in virginitate perseuerauit: t nũq̃ viri cõtubernij habuit. Obitum eius ante p annũ ei dominus reuelauit: in quo toto anno febribus elaborauit: ante octo ꝯ dies sui exitus angelicos chorus sororis sue aiam ad celos deferre eõspexit: t cõuocatis sororib? nunciauit. Cum autẽ finẽ suum appropinquare sentiret: astantes admonuit: vt luminaribus accẽsis circa se vsq̃ ad noctem mediam vigilarent. Custodibus ꝯ somno grauatis vent? vehemẽs irruit t luminaria extinxit: malignorũq̃ spirituum turba affuit. Sed dum virgo orasset sororẽ sibi assistentem aspexit: que facem tenens lãpades accendit: dumq̃ se ex nomine mutuo vocarent: ecce xps affuit: t marthã ad celestia inuitauit. Cum aũt ad extrema aduenisset: se foras deferri fecit: vt celum aspiceret: ac cineri conspersa se superponi iussit: t signum crucis coram se teneri: atq̃ passionem ym lucã sibi legi: t dum diceretur pater in manus tuas &c. ipsa spũ emisit. xiij. kalen. augu. ¶Sequenti die dñica dum laudes circa corpus eius exoluerẽt: t hora tertia beatus fronto eps petragoricẽ celebraret: t post epistolã in cathedra dormitasset: xps ei apparuit: t vt se sequeretur admonuit: qui ambo subito tarachonũ venerũt t circa corp? marthe ceteris respondẽtibus exequias pegerũt: ac corpus in sepulchro suis manib? sepelierũt. Cum aũt petragorice finito graduali diacon? lecturus euãgeliũ benedictionẽ petens episcopum excitaret: ille se a xpo asseruit tarachonũ ductũ fuisse: t corp? sepulture tradidisse: anulũ q̃ suũ t chirothecas: que corp? locaturus dero suerat: se ibidẽ perhibuit dimisisse. Missi igit nuncij: t vt episcopus dixerat: inuenientes anulum t vnã ex chirothecis rettulerũt: aliã ꝯ ibidem in miraculi testimoniũ dimiserũt. ¶Processu ꝯ tpis: clodoueus rex francoꝝ granẽ re-

nium dolorem patiens : cum ad eius tumulum liberatus fuisset: ecclesiam et locum dotauit: ⁊ trium miliariorum spatio in gyro predia cuncta eidem concessit.

¶ De sancta Marcilla pedisequa marthe. Lap. cliij.

Marcilla marthe pedisequ fuit. Hec mulier illa fuisse perhibetur: que luce. xi. cap. Extollens vocem de turba: ventrem qui christum portauit: ⁊ vbera q̄ sullum lactauerunt: beatificare promeruit. Hec cum ipsa domina sua a iudeorū finibus expulsa: ⁊ cum alijs discipulis: vt superius actū est: massiliam deuenit: ipsam vsq; ad eius obitum non dimisit: ipsiusq; vitam et gesta conscripsit: que post eius vite finem in sclauoniam pergēs ⁊ ibidem x̄pi euangelium predicans post decimum annū a dormitatione marthe in pace quieuit: corpus eius aquis translatū iuxta corpora beate marie magdalene ⁊ sancti Maximini: ac sancti cedonij sepultum est: vt supra dictum est in gestis maximini epi. iiij. idus iunij.

¶ De sancto simplicio faustino ⁊ beatrice martyrib⁹. Lap. cliij.

Simplici⁹ ⁊ faustinus: atq; beatrix sub diocleciano imperatore passi sunt in vrbe roma. Qui diocletianus predictos duos germanos deūctos multisq; suplicijs effectos: iussit pro christi nomine decollari: ⁊ corpora per pōtem lapideū in ryberim iactari. Qui dei nutu inuenta sunt in loco qui vocat sextū philippi via portuen. q̄ sctā beatrix eox quondā germana collegit: et cū sanctis crispo ⁊ iohāne p̄sbyteris in ipo loco sepeliuit. Et exinde apud sancta lucinā morabat. Cū aūt lucreti⁹ impatoris vicarius ambiret p̄diū quoddā ipius beatricis p̄dio suo vicinū occasiōe repta eā teneri fecit: ⁊ dūs immolare p̄cepit. Quā renuentē carceri mancipauit: deinde noctu a seruis suis eā p̄focari mādauit. Cui⁹ corp⁹ lucina rapiēs iuxta germanox corpora sepeliuit. Qui passi sunt. iiij. kal'. augusti.

¶ Post hec lucreti⁹ prediū beatricis intrauit: vbi facto amicis suis cōuiuio martyrib⁹ insultabat. Infantulus vo lactēs pānis inuolut⁹ de gremio matris que ibi aderat exclamauit. Audi lucreti: occidisti ⁊ inuasisti: ecce datus es in possessionē inimici. Statimq; lucreti⁹ tremēs a demone arripit: ⁊ p tres horas adeo vexatus est: vt in ipso cōuiuio mozeretur. Quod astantes videntes conuersi sunt. Passi sunt aūt circa annum domini. cclxxxvij.

¶ De sancto felice papa. ij. ⁊ mar. Lap. cliij.

Felix papa ⁊ martyr huius nominis. ij. natiōe roman⁹ et patre anastasio: liberio pape i epatu romano successit: sedit q; annuz vnū. Hic fuit catholicus: vir: ⁊ constituit vt epi vocar⁹ ad cōcilia veniat. Huius predecessor liberius cū nollet arriane hereti cōsentire missus est in exilio a cōstantio augusto filio cōstantini: et ibi p triennio moratus est. Quapropter vniuersus clerus ⁊ populus romanus loco ei⁹ felicē ordinauerūt. Qui quidē felix concilio cōuocato cora. xlviij. epis: constantiū imperatorē: arrianū hereticū: ⁊ duos p̄sbyteros ei fauētes: scz vrsatiū ⁊ valentē condemnauit: p eo videlz: q; idē cōstātius in heresim arrianox plabens ab eusebio nicomediēn: epo fuerat rebaptizat⁹. Qui vrsatius ⁊ valens: post dies aliq̄t rogauerūt cōstātiū: vt liberiū de exilio reuocaret: vt vna tm̄ participatiōe cōicarent. Quox suasionib⁹ augustus inductus: ⁊ q; felix eū dānasset indignat⁹: felicē de epatu suo eiecit ⁊ liberiū eo pacto reuocauit: vt sibi ⁊ alijs q̄s dānauerat cōicaret: liberi⁹ igit̄ in heretica prauitate p̄senit exilij redio affectus. Et sic in tantū p̄secutio excreuit: vt q̄plurimi p̄sbyteri ⁊ clerici liberio non p̄hibēte intra ecclesias ne carerēt. Tenuitq; liberi⁹ potētialiter basilicas apostolox petri ⁊ pauli: ⁊ cōstantiniānā annos vij. Felix vo de epatu eiectus habitabat in predio suo via portuen. Inde ab hereticis post annos. vij. ad vrbē tract⁹ martyriū capitis obtruncatione p̄meruit. Et sepult⁹ est in basilica quā ipe cōstruxerat via aurelia. iiij. kal'. augu. circa annū dñi. cccxl. Et cessauit epat⁹ vsq; ad obitū liberij. Nā dies felicis oēs sub tpe liberij computātur propter occasiones memoratas.

¶ De sancto Felice papa. iiij. confes. Lap. clv.

Felix papa huius nois. iiij. natione samni⁹ ex patre cōstantino. Iohanni pape primo in pontificatu romano successit. Et sedit annos. iiij. menses. ij. dies xiij. Hic constituit vt infirmi añ eox trāsitū oleo sctō inungerent. Hic patriarchā cōstātinopolitanū arriane hereti maculatū excōicauit ⁊ hereſiarchā dānauit. Et post q̄ i oi sctitate fidē apl'icā feliciter gubernauit: fructib⁹ fulgēs ad x̄pm migrauit. Et sepult⁹ iacet apō sctm petrū apl'm. Et cessauit epat⁹ mēsez. i. ⁊ dies xv.

¶ De sancto Lupo episcopo. Lap. clvi.

Lupus episcopus trecheñ. leucorū familie primus fuit. Qui vxorem quandā noīe punimolā sancti germani arelateñ. epi germanā in seculo habuit. Anno ꝟo.vij. cōiugij sui ambo episcopi cōmunivoto ad deum conuersi monachalem vitam elegerunt: vnde et lupus seculo relicto ad sanctum honoratum abbatem lerineñ. adijt ⁊ factus monachus biennio secum mansit. Dehinc cum sancto germano cognato suo in britāniam perrexit. Post annū autez regrediens: vt que sibi remanserant pauperibus dispensaret: diuino nutu trechasine ciuitatis pontifex factꝰ est. Hic ciuitatē suā sua oratione ab hunoꝝ exercitu oēs galliarū vrbes deuastante saluauit. Cum eñ athile flagello dei hunorū principi occurrisset: ⁊ pro patria intercederet: ⁊ princeps ferox ciuitatē oīno delere ꝓponeret diuina virtute tam ipe q̄ oīs exercitus cecitate percussi transierūt per ciuitatē a porta vsq; ad portā neminē videntes aut ledentes. Sicq; patria saluata est. ¶ Hic mulierem paralyticam sanauit. Puellam que demonis oppressione muta effecta fuerat: ne duz a demonio liberauit: sed etiā ei loquelam restituit. Aliaq; plurima miracula perfecit. Et anno.xxv. episcopatus sui sanctitate pollens ad dominum migrauit. iiij. kalen. augusti. Sepultus in ecclesia sua.

¶ De sanctis Flora ⁊ Lucilla virginibus et socijs martyribus. Cap̄.clvij.

Flora et Lucilla virgines cū socijs suis eugenio ⁊ alijs rome martyrium sub helio vrbis prefecto passe sunt. He cuz essent sorores xp̄iane sanctimoniales: ⁊ ex vrbe roma oriunde ab eugenio barbaroꝝ rege capte sunt: ⁊ ī aphricam ducte. Quas cuz tyrannus violare vellet: dixerunt regi: se deū celi habere sue virginitatis custodē: ⁊ corruptionis vltorem. Quod ille audiens timuit: easq; reuereri cepi: atq; in quodam cubiculo inclusit adhibitis ancillis ad ministeriū earū: que ieiunijs ⁊ orationibus intendebāt. Rex ꝟo cū sepius ad bellū ꝓdiret: earū se orationibꝰ cōmendabat: ⁊ continuo de hostibus victoriā reportabat. Omniaq; ipsi ad votum prospere succedebāt. Sicq; viginti annis apud barbarū permanētes: post ipm tp̄s diuinitus admonent: vt romā redeāt: ⁊ martyrium percipiant. Quod cū regi retulissent ipse iam mente xp̄ianus effectꝰ diuino spiritu tactꝰ: virgines deserere noluit: sz relicto regno vna secū romā peruenit. Ipe aūt ab helio p̄fecto cōprehense cū sacrificare nollēt capite puniunt: cum quibus ⁊ eugenius se christianū profitēs simul etiā decollat. Horum exemplo antonius theodorus: dionysius: apollonius: capanus: piosus: corseus: chorigenes: pacus: saturnus: victor: ⁊ alij uouem: quorum noīa minime reperta sunt: se christi cultores acclamātes ab eodem prefecto gladio cesi martyrio coronant: quoꝝ omniū passio agitur. iiij. kalen. augusti.

¶ De sanctis Abdon ⁊ Sennen martyribus. Cap̄.clviij.

Abdon ⁊ Sennen martyres passi sūt rome sub Decio cesare. Cū enim idem imperator babyloniā ⁊ quasdā persarum ꝓuincias superasset: quosdā christianos inuenit: quos omnes teneri fecit. Et pollochroniū quidē episcopum in babylonia ciuitate interfecit: vt supra in eius passione dictū est. xiij. kalen. martij. Cuius corpus duo subreguli ꝑsarū scz abdon ⁊ sennen xp̄ianissimi sepelierūt. Ceteros ꝟo christianos videlz parmeniū: elimam: chrysotellū presbyteros: ⁊ lucā: ac mutium diacones in cordubam ciuitatem persarū tractos martyrio coronauit: vt supra in eoꝝ passione dictum est. x. kalen. maij. quorū etiā corpora predicti sancti subreguli tumularūt. Quod cū decius cognouisset: eos teneri fecit: ⁊ vinctos cathenis: atq; diuersis afflictos penis romā secū adduxit. Eosdē quoq; in cōspectu totius senatus presentari mandauit presente valeriano prefecto vt aut sacrificarēt: ⁊ rerū suarū libertatem reciperent: aut ferarum morsibus interirent. Quos sacrificare contemnentes tradidit valeriano prefecto puniendos: qui eos ad amphitheatrū adduxit ante simulacrū solis: eosq; ad sacrificia compellebat. Contēnentes autez ⁊ in simulacrū expuentes: primo plūbatis diutius cedūtur: deinde in amphitheatrū introducuntur: ⁊ ad eos duo leones ⁊ quattuor vrsi dimittuntur: qui cum sanctos non lederēt: sed pedes eorū lingentes ipsos custodirent: iniectis in feras gladijs leones ⁊ vrsi occisi sunt. Deinde abdon ⁊ sennē iussu valeriani gladio capite trūcati sunt: ⁊ ligatis pedibꝰ tracti ante solis idolum dimissi sunt. Sed cum eorum corpora ibidem triduo iacuissent: quirinus quidez subdiaconus ea collegit: ⁊ in domo sua occulte sepeliuit: vbi latuerunt vsq; ad tempora constantini: et tunc beati martyres se fidelibus reuelauerunt. Sicq; corpora eorum inde leuata sunt: et in cimiterio pontiani translata: passi sunt autē tertio kalen. augusti.

¶ De sctis Maxima Donatilla ⁊ Secūda virginibus ⁊ martyribus. Cap̄.lix.

Maxima: donatilla: ⁊ secunda ꝟginee passe sunt apud aphricaz in ciuitate ⁊aburbo lucernaria sub persecutione galieni imperatoris iudice anolino: qui sanctas virgines sozores maximam ⁊ donatillam comprehensas ad ciuitatem taburbitanam duci iussit aceto ⁊ felle potatas omnicz eis cibo negato. Quas dum pertractas vidisset secūda virgo: que erat in superioribus domus sue annoꝝ. xꝯ. omnibus cōtemptis ipa secuta est. Sequenti ꝟo die anolinus duas germanas sibi assistentes ⁊ xp̄m confitēres iussit verberibus diu affligi: ⁊ calcem super plagas conspergi atcz fricari: deinde in equuleo extendi ⁊ torqueri. Et post hec eisdem statuam ad sacrificādum offerri: in quā dum ille conspuissent: fecit eas iudex in craticula ad carbōes ignitos sterni: ⁊ prunas super earū capita adꝯci. Postmodum ꝟo in theatrū ad ludibrium poni: ⁊ ab omnibus conculcari. Cui cum nunciatum esset: et q̄ scōa xp̄iana eis adhereret: oēs tres insimul ferro vinctas anolinus ad bestias in arena dānauit: laxatusc eis: vsus ferocissimus vestigia earum lingebat: quod cernens iudex eas gladio cedi iussit: quarum corpora xp̄iani sepelierunt in vrbe prefata. iij. kalendas augusti.

¶ De sancto Fantino confessore. Cap. clx.

Fantinus cōfessor nobilis syracusanus de domo demadica fuit: cuius pater Fantius cum vxore nobili delentino noie deodata: quis gentiles essent elemosynas tamē largas pauperibus tribuētes: cum prole carerent: deos paganorum pro suscipienda sobole iugiter exorabant. Nocte autez quadam pater in somnis vidit se cum coniuge coram deo patre assistere ad iudicium vocatuz: ⁊ propter infidelitatem ad inferna dānari: sed xp̄us interueniēs ⁊ plagas deo patri obꝯciēs promittit illis filium nasciturum ⁊ fantinū nominandum: qui anno etatis sue. xꝯ. parentes ad fidem cōuerteret: ⁊ a gentilitate liberaret: ⁊ sic a summo iudice damnationis sententia reuocatur. Nato autem puero cruꝝ niue candidioꝝ: et in medio rubicunda carni eius super cor impressa conspicitur: ⁊ iuxta vissum patris puer fantinus nominatur. Qui cum matris vberib? aleretur sepe lectum dimittens super terrā iacere conspicitur. Et cum loqui inciperet: xp̄m quem tamen nunc audiebat sepius nominabat. Die ꝟo qua. xꝯ. annum punctaliter implebat: cum iam venationibus delectaretur: cū solo scutifero venatum accedens per siluamcz sy racusanā cernos plures insequēs: ceteris hinc inde dispsis: vnū insecur? est alijs vastiozē: in cuius cornib? cruces plurime appebant: cernuscz voce hūana vt se sequeref admonuit. Quē ille secut? ad antrū heremite cuiusdā puenit. Cui nocte p̄cedēte xp̄s apparuerat: ⁊ vt iuuenē fantinū noie ad se die sequēti vēturū in fide doceret monuerat. Et cōtinuo ei cernus disparuit: heremita aūt fantinū ⁊ scutiferū leontinū noie ad se vocās: q̄ viderat illis narrauit: ⁊ eos in fide xp̄i erudiēs baptizauit. Et cū iā nox eēt: lux de celo supfusa nocte sicut die illuminauit. Reuersus aūt iuuenis parētib? q̄ sibi ꝟtigerāt retulit: eosc in fide xp̄i quam didicerat edocuit. Qui memores visionis quā p̄ de eo nōdū nato viderat ānos. xꝯ. cōplere ipm notauerunt: ⁊ cū oi familia baptisma susceperunt: vn? ꝟo sol? ex eoꝝ bnis q̄ fidē recipere recusauit: post dies tres seipm in flumē necauit. Cū ergo fantini parentes oia sua pauplib? erogassent: a pconsule syracusanoꝝ ꝓpter xp̄ianitatē detēti sunt: vna cum sctō fantino. Et p̄mo q̄dē ipi oēs plūbatis cesi: deinde in cercerē missi sunt: sed nocte ab āgelo cōfortati ad martyriū animant. Qui fantinum diruptis vinculis de custodia eduxit et fantiū ac deodatā dimisit. Qui mane educti cū sacrificare renuissent ābo pariter decollant. Fantin? ꝟo angelū sequēs portā vbis fibi diuinit? reseratā exiuit: ⁊ veniēs mesanā filiū cuiusdā ciuis cecū illuminauit: ac ipm cū oi familia baptizauit. Cū autē a stradichone capitaneo q̄reref vt dīs īmolaret: angelico monitu nauē fine remo ꝟcēdit: ⁊ per pharū in mare exiuit: nauesc paganoꝝ se īsequētes oꝝ oue fusa īmobiles fecit. Ipe ꝟo fugiēs metropolī rhegyū angelo duce applicuit: vbi aquā sibi a matrona porrectaz in vinū cōuertit. ¶ Deinde p calabriā ad ciuitatē tabritanā pretit: vbi balzanio cuidaz diuiti ad fuiendū se cōtulit: q̄ eū ad ecc̄rū pascua deputauit. Ꝺō cū fuus xp̄i fideliter ⁊ humil'r faceret tēpe q̄ frumēta triturant eq̄s p areas ad triturandū circūferebat: ⁊ de pcepta mercede pauperū necessitatib? subueniebat. Cūc hoc eius dño nūciatū esset: illec irat? supueniēs vt fantinū puniret: ⁊ eq̄ in triturādo laborarēt: visuz est balzanio: q̄ alalia viridia pascua caperēt: ⁊ nil laboris pferrēt. Fantinū q̄ dormientē eius dīs excitauit: ⁊ vt eq̄s bñ foueret confortauit. Sed cū sibi de narrat' hesitaret: eo q̄ alalia pre labore macilēta fore ꝟspiceret. Iterū inopinā te fantino supueniēs: eq̄s vidit grana terētes. Tūc irat? post fantinū currere cepit. Illec fugiēs ad motabrū flumē deuenit. Et cū euadere nec pcedere posset: oꝝ one fusa aquam virga pcussit: ⁊ statim aq̄s ex vno pēdentibus latere vnda fluminis subito se siccauit: ipsec illesus trāsiuit. Statimcz aq̄s ad locū suū reuertētib? balzani? circa flumē remānsit. Rogauit aūt fantinū vt ⁊ ipe transire posset. Et cū ille vt ꝓius

aquas virga percussisset. Iterum alueus exsiccatur: ⁊ balzanius sicco pede cū suis transiuit. Undaq; mox in suum statū rediuit. Qui viso tā to miraculo conuersus est ad xp̄m ⁊ ciuitatē tā britanam sua predicatione ad fidem reduxit. Fantinum autē annorū. xxxij. plenus sanctitate die dñico in ecclesia: audita missa sacraq; cōmunione percepta in pace migrauit ad christū pridie kalē. augusti. Super quē morientē celica lux descendit ⁊ corpus insepultū ⁊ incorruptum miro fragrans odore diebus. xxx. permānsit. Et deinde in ipa ciuitate sepultum fuit. Ex cuius tumulo oleū desudat: quod cunctoz debilia mēbra sanat: ⁊ carnalia desideria fugat.

¶ De sctō germano epō antisiodorēn. Ca. clxi.

Germanus eps antisiodorēn. nobili genere in vrbe antisiodoro natus: ⁊ liberalibus studijs eruditus tandē romam ad discenda iura ciuilia p̄fectus est: vbi gratus oībus exi stens senatu ad gallias mittit: vt ducatū burgundie obtineret. Cum ergo antisiodorēn. vrbem strenue regeret: arborē pinum in platea habebat ad cuius ramos pro ostentatione venationis: ferarū capita suspendebat. Quē sctūs amator eps ipius vrbis sepius de tali vanitate redarguebat: monēs vt arborē exciderēt ne ex hoc xp̄ianis occasio criminis aduenīret: ille q; nullatenus acquiescebat. Die aūt quadā absente germano: eps arborē p̄cidit ⁊ incendio cōsumpsit. Q̄ō german⁹ audiēs cum militibus epm aggressus mortē ei intentauit: sed ille patienter ferēs germanū sibi in epatu successurū p̄dixit. Et furenti cedens aliquādiu in augusto duno latuit. Reuersus autē post modicum obiit: ⁊ oīs plebs germanū in epm elegit. Qui substātia pauperibus erogata ⁊ vxore in sororē cōmutata ipse per annos. xxx. mira penitentia se affligit: ieiunijs ⁊ orationibus assidue intētus: predicationi solicitus: ⁊ pauperū ꝑuisor studiosus. ¶ Hospitatus in quodam loco: dum post cenā iterū pararet: admirās interrogauit: cur hoc fieret. Qui respōdērūt: q̄ bonis hominibus ⁊ mulieribꝫ: q̄ de nocte incendūt: illa parabāt. Sanctus aūt ipa nocte vigilās vidit demones ad mēsam in formis diuersoz hominū venientes: ⁊ p̄cipiens ne abirēt: familiā excitauit: ⁊ si psonas illas cognoscerent inquisiuit: qui cū plures ibidē vicinos suos ⁊ vicinas esse dicerēt: misit ad domos singulorum: qui oēs in suis lectulis inuēti sunt. Adiurati aūt illi se demones esse dixerūt: qui sic hoībus illudebant. ¶ Cū tpe quodam assumpto lupo epo trechasino in britannias pergeret ad hereticos extirpandos: qui ibi maxime vigebant: ortā in mari tempestatē sua oratione confestim sedauit: et britanniam accedens hereticos mirabiliter expugnauit. ¶ Cum in quodam loco infirmus decumberet: ⁊ locus totus incendio cōflagraret: rogatus vt inde asportatus igne cuaderet: ille se flammis opponi fecit: et vltra citraq; oībus consumptis ignis hospitium eius non tetigit. ¶ Dum ad britannias iterū rediret: vt hereticos confutaret: quidam eius discipulus apud cozmodozū infirmatus decessit. Rediens inde vir sanct⁹ sepulchrū aperiri fecit: ipmq; vocās ex noīe quid faceret: ⁊ an adhuc secū militare vellet requisiuit. Qui ille residēs cūcta sibi cōstare suauia dixit: ac se huc nolle reuocari respondit: ⁊ iubente germano iterū obdormiuit. ¶ Cū in britānia predicaret: ⁊ rex et ac socijs hospitium denegasset: bubulcus regis a palatio rediens germanozū cum socijs fame ⁊ frigore laborantem in domo sua suscepit: ⁊ vitulū quem solū habebat: hospitibus occidit. Post cenam q̄ sanctus epscopus ossa vituli seruata super pellem componi fecit: ⁊ ad eius orationē vitulus fine moza surrexit. Deinde regem constanter de impietate redarguit et regnum eius ad extraneum transiturū prophetico spiritu p̄dixit. Dehinc cunctis stupentibus bubulcū diuina monitione regem constituit. Et extunc reges de bubulci genere prodeūtes dominant regi gentis britāniozum. ¶ Cum saxones cōtra britones dimicarent: ⁊ se paucos viderent: sanctum illac transeuntem ad se in auxilium aduocarunt: quibus ille victoziam promittens xp̄m predicauit: ⁊ sacro illos baptismate perfudit: deinde admonuit: vt die pasche omnes inermes in xp̄i nomine hostibus occurrerent: ⁊ cum ipe alleluia inciperet: omnes altis vocibus respon derent. Quod cum factum esset: tantus tremor hostes inuasit: vt armis proiectis diffugerent. ¶ Cum apud rauennam esset a regina placida ⁊ a filio valentiano imperatoze honorifice susceptus: ⁊ ad cenā est inuitatus: cui regina vas argenteum maximum cibis delicatis plenū misit: qui cibos famulis tradidit: ⁊ vas argenti ꝑ pauperibus retinuit: ipse q̄ scutellam ligneā cū pane hordeaceo regine remisit: quod illa deuote suscipiens: panem reuerenter comedit: et scutellam argento rep̄tens pro reliquijs seruauit. ¶ Inuitatus denuo ab eadē regina ad palatium cenaturus: a sello deuectus aduenit: q̄ bus discumbentibꝫ afinus mozuus est. Cumq; redire volenti regina equū suum mire mansuetudinis obtulisset: ille omnino recusauit: ⁊ pergens ad cadauer: a sello vt surgeret ꝑcauit: q̄ statim se quasi de somno excutiens surrexit: ⁊ sctō ad hospitiū deportauit. ¶ Sed anteq; de ipa vrbe discederet obitum suū imminere p̄dixit: ⁊ post modicū febre corripitur: ⁊ die. vij. ad dñm conuocatur. Corpusq; eius regina ad gallias: vt ille postulauerat trāsmisit. Quieuit autem vir sanctus pridie kalen. augu. circa annum domini. ccccxxij.

¶De sancto Fabiano martyre. ⁊Cap. clxij.

FAbianus martyr apō cesareā passus est: qui cū fere vacāt la presidaria recusaret: xpianus cō pertus: primo diebus aliquot in carcere trusus deinde semel ac iterum interrogatus: cum in xpi confessione perduraret: mox a iudice capitali sentētia condēnat⁹ est: corpusq; eius inhumatū triduo dimissum est: dehinc reticulo insutū in mare demergit: caput vicz seorsum et seorsum cadauer. Sed dei nutu scisso reticulo mēbra capiti reuocant: ⁊ ceruix capulis cū indeciis passionis adiungit: qō ab vndis eiectū ad catacumbas littus a fidelib⁹ repertū ⁊ in basilica ibidem iuxta posita conditum est. Passus est aūt pridie kalē. augusti. Hec acta.

¶Explicit liber sextus.

Incipit prolog⁹ libri septimi.

SEptimus liber presentis catalogi cōtinet passiones ⁊ gesta sanctorū illorū quorum festiuitates occurrunt infra tempus: in quo representat ecclesia ꝓpagationem filiorum: qui fuerunt ecclesie ipius edificatores: qui fuerunt sancti doctores. Hoc aūt tpus est a kalēdis augustiviq; ad kalēdas septembris. Et hoc sub figura sapientissimi salomonis: cuius tūc libri legunt: cuiusq; vices gerūt in ecclesia dei sancti doctores diuina sapientia repleti: ex q̄bus tā in grecoz ozientali q̄ latinoz occidētali ecclesia quattuoz principaliores existūt p quattuoz libros sapiētie designati. ¶Ad huj⁹ ergo tpis festa pertractāda transcurrēdū est. Verū: qz hoc tpe libri salomonis ⁊ iesu filij syrach ab ecclesia legunt: merito legendis sanctoz huius tpis gesta ipsoz duoz sanctoruz vicz salomonis ꝓphete ⁊ iesu syrach premittenf: quoz dies obit⁹ nullo loco reperiri certū est. Et q̄uis salomō propter crimen idolatrie qō incurrit: ex eo q̄ mulieres alienigēas adamauit: vt dicit. iij. regū cap. xi. a quibusdā dānatus asseratur. Sibi aūt iuxta alioz sentētia rectius visum est: ipm nedū dānatū dici non audere: sed potius sanctificatū astruere. ¶Ad qō asserendū me inducūt principaliter quinq; rationes. ¶Primo qz ecclesiastici. xlvij. cap. ipe salomon inter viros gloriosos et sanctos veteris testamēti patres exp̄sse cōnumerat: eiusq; laudabilia opera memozantur. Et q̄uis etiam eiusdē crimina explicenf: cōsideranti tamē subtilius verba sapientis: potius apparebit ipsum salomonē approbatum q̄ reprobatum. Ex quo cōijcitur: q̄ sapiens iesus diuino spiritu salomonem sanctificatum manifestius confirmauit. ¶Secundo qz non est arbitrandū: q̄ deus hominē tanto sibi dilectū: quē tanta gratia sublimauit: vt ipm pre cūctis mortalibus sapiētia diuinoz ⁊ humanoz diuinitus ei infusa dotaret: ⁊ tanta glorie diuitiarū: pacis: ⁊ regni dilationis abūdantia ditaret: ad tantā miseriā deuenire permisisset: vt ipm in obstinatione idolatrie finire cōsenserit: quin potius vt tradūt hebrei circa vite finē de cōmissis penituit. Un̄ ꝓpter hoc libri de cōremptu mundi: qui ecclesiastes dr: cōposuit. Ex cuius textu libelli etiā satis apparet: q̄ ipm cōposuit in vltima senectute. ¶Tertio qz ipe templū sanctissimū dño edificauit: qō nec ipse dauid pater eius edificare ꝓmeruit. Quis eīm: qui dei pfecta intueat clarius opera: audeat opinari gloriosum deū: qui Dauid ꝓphetā sanctissimū ob id solū a rēpli cōstructiōe ꝓhibuit: qz sanguinē inimicoz dei fuderat etiā iuste ⁊ dño imperāte: voluisse idē tēplū locū vicz diuine habitationis electū ab homine fabricari: quē presciuisset eterne dānationi obnoxiū: ob eius crimina deputādū? ¶Quarto: qz ipsuz salomonē: vt in mltis apparet: dōs prophetico spiritu repleuit. Nam ⁊ plurima de xpi hūanitate predixit. Et si opponaf: q̄ ⁊ balaam ariolus propheravit. Respondef: q̄ non erat ille magnus de electo populo hebreoz: sed ex dānatis gētilibus oriundus. ¶Quinto arguif fortissime sanctitas salomonis: ex eo q̄ ecclesia dei: que per spiritū sanctū cūcta disponere ⁊ facere credēda est: libros salomonis inter sacre pagine volumina suscepit: in quibus fundamētaliter fides nostra consistit tanq̄ approbatissimos et catholice veritatis mysteria continentes. Quod si ecclesia salomonē dānatum putaret: ⁊ ipius opuscula: ⁊ si nō expressi⁹ reprobasset: saltem inter apocripha dimisisset. Ex quibus rationibus inductus opinionē tenuisse phi in hac parte secutus: salomonem sanctū et inter sanctoz numerū salua semper fidei catholice veritate: ⁊ matris ecclesie diffinitione scribendum esse decreui. Hieronymus autē et ambrosius hoc satis declarant. Hieronymus eīm in. xvi. libro de extrema visione ezechielis facit mentionem de salomone dicens. Quāuis peccasset: egit tamen penitentiā scribens proverbia vbi dicit. In nouissimis egit penitentiā: ⁊ resipuit eligens disciplinā. Item hieronymus super ecclesiastē. Aiunt hebrei hunc librū esse salomonis penitentiā agentis. Ambrosius in apologia dauid. Quid de dauid dicam: et de sancto salomone: qui quoniā vulgus existimabat eum venisse pro Christo: ne videretur esse supra hominē nutu diuino corruit. Ubi per ambrosium dauid non dicitur sanctus: qui ab omnibus sctūs esse scit: ⁊ salomonē sanctū noīat: vt nobis de penitētia eius dubietatem tollat.

¶Incipit liber septimus a kalendis augusti vsq; ad kalendas septembris.

De sctō Salomone rege ⁊ ꝓpha. Ca.i.

Salomon propheta ⁊ rex israel filius regis dauid de tribu iuda in hierl'm ꝓgenitus de bersabee olim vxore vrie adhuc patre viuēte ipsiusq; iussione in regē isrl' inunctus fuit: vt supra dictū est in legenda dauid ꝓphete.iiij.kalen.ianuarij. Qui post parētis obitum in regno suo pacifice sedēs: de fratre adonia de ꝓditione regni suspecto: nece vindictam expetijt. Joab quoq; principē militie patris sui de homicidio quod als in abner principē militie saul cōmiserat: gladio puniuit. Abiathar quoq; sacerdotem ab altaris ministerio eiecit. Sicq; exigente iusticia sceleratoꝝ crimina digna vltiōe mulctauit. Filiā pharaonis regis egypti in vxorē duxit cū adhuc vndecimuꝫ annū ageret: vt tradūt hebrei: ⁊ ex ea q̄si cōtra naturā roboā filiuꝫ ꝓcreauit. Deinde ascēdit in excelsum gabaō quē ioseph⁹ appellat hebron: ⁊ obtulit mille hostias in holocaustū sup altare qd̄ fecerat moyses. Cui dn̄s ꝑ visionē in somnis eadē nocte apparuit dicēs: vt qd̄ vellet obtinēdū: ꝯtinuo postularet: q̄ sapientiā quā oībus donis p̄posuit a dn̄o sibi infusam impetrauit. Et reuersus in hierl'm corā arca dn̄i gr̄as egit. ¶ Tunc venerūt due mulieres meretrices corā rege de vnico filio viuēte litigātes: quē vtraq; illarū suū natū nup editū eē dicebat: alterūq; q̄ nocte ab vna illaꝝ opp̄ssus fuerat: q̄libet ip̄arū pepisse vel necasse denegabat. Cūq; mēs oīm in hmōi discrimīe hesitaret. Rex salomō q̄stionē inopināter soluit: ⁊ allato gladio: vt ait ioseph⁹ p̄cepit vtrūq; infantē diuidi: vt vtraq; mulier medietatē viui ⁊ mortui accipet. Qd̄ mr̄ viuētis audiēs: qꝛ cōmota sunt viscera ei⁹ sup filio suo: petijt infantē viuū aduersarie dari ne occideret. Altera v̄o diuidi postulabat: ⁊ cognoscēs rex vtriusq; vocē de vero cordis fonte ꝓlatā: infantē viuū ei q̄ ip̄m dimitti aduersarie postulauerat: tanq̄ vere mr̄i assignauit. Et admirati sunt assessores ei⁹ q̄ p̄us sentētiā q̄si ab adolescēte ꝓlatā deridebāt. Oīs q̄ isrl' hoc audiēs diuinā sapiētiā ī rege fore cognouit. ¶ Statuit aūt rex.xij.p̄fectos sup oēm terrā suā: q̄ ꝑ singulos mēses p̄bebāt necessaria dom⁹ ei⁹. Erat aūt cib⁹ salomonis ꝑ singl'os dies.xxx.cori simile: ⁊.lx.cori farine.x.boues pīgues: ⁊.xx.pascuales: ⁊.c.arietes: excepta venatiōe ceruoꝝ ⁊ capreoꝝ ⁊ auiū altiliū: sꝫ ⁊ pisces ei q̄tidie īnumerabiles portabant. Et fuit in dieb⁹ ei⁹ pax sūma ī terra: hēbat q̄ salomō.xl.milia eq̄rū curruliū. ⁊.xij.milia eq̄striū. Et p̄cedebat in sapiētia cūctos hoīes ⁊ reges oriētaliū et egyptiorū. ¶ Quarto igit̄ āno regni sui: q̄ fuit ān⁹.cccclxxx.egressiōis isrl' ex

egypto mēse maio: ꝓmo templū dñi cepit edificare in hierl'm de marmore cādido: qđ pariū dicit in mōte moria in q̄ abraha olim filiū inssu diuino voluit immolare: ⁊ in anno. xi. regni sui mensis octobris cōsumauit. Ita q̄ in septē annis ⁊ sex mensib⁹ cū suis vtēsilibus cōpletū est. Sic em̄ oia extra vrbez dolata ⁊ pfecta sunt: q̄ nullū ferramentū auditū est in domo dñi cū edificaret. Miras quoq; rex tyri olim amic⁹ dauid ligna cedrina de libano excisa p manus seruoꝝ suoꝝ salomoni administrauit. Dicitur etiā salomonē ad eruderandos celeri⁹ lapides habuisse sanguinē vermiculi qui thaminus dr: quo liniti marmores facilius secabant: quez inuenit hoc modo. Erat salomoni struthius habens pullū: quē sub vitreo vase inclusum: cū pater habere neq̄ret: tulit vermiculū de deserto: cui⁹ sanguie vitreū liniens confractū est. Dū aūt ꝓsumaret edificiū positus est lapis viuus in angulo superiori cūctis mirātibus: q̄ ab edificātib⁹ nec in fundamēto: nec in muro vnq̄ poni potuit: nec est ei inuētus locus. Et impleta est ꝓphetia dauid. Lapidē quē reprobauerūt edificātes ⁊c. ¶ Templo igit cōsumato rex salomon menses septē illud solēniter dedicauit: ⁊ arcā dñi de ciuitate dauid eodē trāstulit. Deinde ad edificiū domoꝝ accessit: qđ. xiij. annis vix cōpleuit. Nō em̄ circa eas adeo feruēs erat: nec ad eas opulētia ipi a p̄e ficut ad tēplū ꝓparata fuerat. Fecit aūt tres domos: vnā sibi: ⁊ alterā vxori filie pharaōis: ⁊ tertiā domū saltus. Deinde hiri rege tyro: qui sibi ꝓbuerat auxiliū i auro ⁊ lignis ad templū dñi construendū dedit. xx. oppida in terra galilee de sozore nepthalim maritima. Et extūc terra illa dicta est galilea gentiū: q; in dicione regis gētilis erat. ¶ Salomon etiā miro roboze muros ciuitatis hierl'z edificauit ⁊ ampliauit: ⁊ nouas ciuitates in plurib⁹ locis fundauit. De filijs israel nullū sibi seruū fecit: sed chananeos sibi tributarios subiugauit. Classez quoq; fecit in insula maris rubri: que dr asiongaber: ⁊ deferebāt eiviri nautici de ophir aurū multū ⁊ argentū ⁊ gēmas ⁊ aromata ⁊ alia p̄ecioſa de indie partib⁹ allata. Et habuit rex salomō diuitias inextimabiles: vñ ⁊ in dieb⁹ suis quasi nullius p̄cij erat argentū in hierl'm: nā ⁊ sedilia p̄e foztibus domoꝝ plurima argentea erant: ⁊ tāta argēti copia quāta lapidum vel lignoꝝ. Omnia vasa domus sue erāt aurea ⁊ vniuersa suppellex domussaltus ex auro purissimo erat. Et magnificatus est rex salomon sup oēs reges terre diuitijs ⁊ sapiētia: ⁊ vniuersi desiderabant eū videre: ⁊ deferebant vndiq; ei munera ⁊ iocalia p̄cioſa ⁊ arma bellica: et equi ⁊ muli fortissimi ⁊ decori. ¶ Ad huius opinionē incredibilem regina saba ethiopie sapientissima venit eum tētare in enigmatibus: ⁊ ingressa est hierl'm cū comitatu multo ⁊ diuitijs. Et honorauit eam rex vltra modū: ac docuit eam in his omnibus que sibi ꝓposuit: vnde admirans non habebat spiritū. Ucrūtamē tria p̄e ceteris admirata est: videlz domūsaltus: ⁊ supra tēpli fabricam ordinem ⁊ frequentiā ministrantiuz in templo. Item ordinem ⁊ distinctionē regi seruientium in mensa: vt in tanta multitudine ministroꝝ nullus dubitaret: quis cuius rei ministerio fungeref: nec etiā vnq̄ op⁹: vt cuiq̄ eoꝝ q̄ tale quid faceret: per aliū mandaref. Dedit aūt regi munera. s. xxx. talenta auri ⁊ gemmas p̄ecioſas ⁊ aromata quāta ⁊ qualia alias in hierusalem non fuerāt visa. Dicit etiā iosephus eā dedisse regi radicē balsami vnde ꝓpagate sunt vinee eugaddi: cui ⁊ salomon plurima redonauit. Cūq; regina ad terrā suā reuersa esset: tradūt quidā ipam regi scripsisse: q̄ p̄esentialiter timuit ei dicere: se vidisse in domosaltus lignū in quo suspēdēdus esset quidā: p⁹ cuius morte regnū iudeoꝝ periret: ⁊ certis inditijs illud regi indicauit. Quod timēs salomon in ꝓfundissimis terre visceribus illud occultauit: et hoc lignum crucis dñice fuit: quod tamē passionis tēpoze miraculose supenatauit: vt supra dictuz est in lgenda sancti ade post septuagesimam. x. kalen. februarij. ¶ Cum aūt salomon iam ꝓpe senectutē esset: ꝓtra legē dei mulieres multas gentiliū amauit. Habuit em̄ vxores. lxx. ⁊ concubinas. xxx. que auerterūt coz eius a domino: ⁊ secutus est deos alienos: ne eas contristaret. Edificauit em̄ in excelsis circa hierusalem tria phana idoloꝝ: scilz vnū astaroth dee sidonioꝝ: q̄ iuno dicit. Secundū cadimū idolo moabitarū: Tertiū moloch idolo amonitarū in mōte oliueti e regiōe tēpli: quod plurimū deo displicuit: vnde postea locus dictus est locus offensionis. Ideo ꝓpter huiusmodi peccata deus salomoni adhuc viuenti aduersarios suscitauit: eiusq; regnum post mortē eius scindendū esse predixit. Sicq; qui p⁹ius pacē habebat vndiq; vitam in tribulatione finiuit. Et cū annis xl. regnasset: mortuus est. Sed vt dictuz est ipsum circa vite finē penituit: ⁊ sepultus est in sepulchro dauid patris sui in hierl'm. ¶ Et notandū q̄ salomo dicit senex fuisse: de quo mirandū est: cū modicū vltra. l. annos vixisse legat. Nam. xl. annoꝝ genuit roboā: ⁊. xl. annis regnasse dicit. pleni⁹ ergo iosephus hoc declarat dicens: q̄ salomon valde lōgeuus mortuus est: qui regnauit annis lxxx. vixit aūt annis. xciij. Sed diuina scriptura eos tantū annos exp̄mit: quibus anteq̄ ꝓua ricaref regnauit. ¶ Aiūt hebrei salomonem de idolatrie peccato penitentē se traht fecisse per plateas hierl'm causa penitentie: ⁊ inde eum in templū venisse qđ fecerat cū. vij. virgis: de q̄b⁹ dedit q̄ttuoꝝ legisperitis: vt verberaref ab illis qui cōi consilio dixerūt: q̄ inuncū dñi manum non mitterent: vnde frustratus ab illis a seipso depositus est: ⁊ seipsum verberauit: ⁊ hec sunt verba salomonis de ipso scribētis. Postq̄ ami-

serat regnum: christus purgauit peccata ipius ⁊ exaltauit ineternum cornu eius: et dedit illi thronum regni ⁊ sedem glorie israel. ¶Scripsit autem salomon libros tres: scilicet parabolarum siue prouerbiorum: ⁊ ecclesiastē: atq; canticum canticorum. Librum autem sapientie quidam a iesu syrach conscriptum asserunt: quidā ab ipso salomone: qui tamen apud hebreos nusq; est: quia et grecam eloquentiam redolet: vt ait hieronymus: et nonnulli hūc esse iudei philonis affirmant. ¶Primus autem liber prouerbiorum in parabolis. iij. cōsistit. Tertius in versibus. v. qui dragmata dicuntur. Et disputauit de natura arborum ⁊ herbarum a cedro vsq; ad isopum. De naturis quoq; auium et omniū animantium philosophatus est: per vnum quodq; genus parabolam dicens. Excogitauit etiam conturationes: quibus egritudines mitigātur. Alias quoq; quibus demones eiicerentur: et alias quibus obstricti non redirent. Et sic ex ipso textu biblie constat ipsum etiam alia volumina composuisse: preter ea que in canone continentur. ¶Hec omnia ex tertio regum a cap. ij. vsq; ad. xl. inclusiue: et ex secundo paralipomenon a principio vsq; ad cap. x. inclusiue. Et ex dictis iosephi: hieronymi: ⁊ ex hystoria scholastica: atq; ex chronicis guilelmi breuiter collecta sunt.

¶De sancto Jesu syrach propheta. Cap. ij.

Jesus filij syrach ortus in hierusalē honorabilis doctor legis ⁊ diuia sapientia perlustratus tempore ptolomei euergetis regis egypti sub simone onie filio sacerdote claruit: q̄ librum ecclesiasticum composuit: in quo et eiusdem simonis mentionem fecit. Librum etiam qui sapientia intitulatur: compilasse dicitur: q̄uis de hoc nulla certa veritas habeatur: qui sapientia et sanctitate pollens in diebus eleazari sacerdotis tempore ptolomei philopatoris nature humane debitum soluit: sepultusq; est in hierusalem in sepulchro patrum suorum: et a iudeis maxima veneratiōe celebris habet: cuius librum nepos ipsius ex filio eiusdem cum eo nomine iesus ex hebreo in grecum transtulit: vt idem in ipsius libri prologo testatur.

¶De sancto Petro ad vincula. Cap. iij.

Festū sancti petri ad vincula quattuor ex causis institutū fuisse putatur: scilicet in memoriam liberationis: in memoriam cathenarum ipsius repertionis: pro destruendo ritu gentilium: ⁊ pro impetranda absolutione spiritualiū vinculorū. ¶Prima igitur causa est in memoriā liberationis petri. Nam sicut in hystoria scholastica dicitur. Herodes agrippa romam adijt: et ibi caio nepoti tyberij cesaris familiarissimus extitit: vñ post aliquod tempus tyberio defuncto caius in imperium sublimatus: herodem regem in iudeaz destinauit. Qui cum veniisset hierusalem: vt dicitur actuum. xij. occidit iacobū fratrem iohannis gladio: videns autem quia placeret iudeis in diebus azimorum petrum apprehendit: et in carcere cathenis vinctū reclusit. Angel⁹ aūt eidem noctu astitit et lumen in habitaculo refulsit: ac petrū a vinculis mirabiliter absoluit: liberumq; abire dimisit. Sequenti autem die dum herodes custodes detentos propter liberationem petri diuersis vellet penis afficere: concitus in cesaream descendit: vbi dum esset sicut refert iosephus in. xix. antiquitatuz libro: ⁊ ad eum totius prouincie viri vnanimiter conuenissent: ille veste ex auro mirabiliter cōtexta indutus incipiente die processit ad theatrum: vbi dum primos solis radios vestis aurea suscepisset: repercusso splendore duplicatam spectātibus lucem fulgor metalli vibrātis effudit: vt per hoc plus aliquid de eo q̄ humane nature est artifex arrogantia mentiretur. Qui mox ad populum vti facundissimus erat mellifluo sermone concionari cepit. Ilico adulantis voces concrepant: ipsum non hominem sed deum. Et dum sibi oblatos diuinos honores nimia presumptiōe susciperet: vidit super funiculū eius capiti existentem bubonē: quem rome existens ab augure didicerat futurum ante. v. dies mortis sue presagium. Et cōtinuo percussus ab angelo vermibus per. v. dies viscera corrodentibus expirauit. In memoriam igitur tam mire liberationis principis apostolorum a vinculis ⁊ dire vltionis in tyrannum protinus subsecute: ecclesia festū beati petri ad vincula solēnizat. vñ et epistola in missa cantatur in qua hec liberatio facta perhibetur. Et p̄m hoc videtur q̄ hoc festū dici debeat petri a vinculis. ¶Secunda causa est in memoriam inuentionis cathene. Cum essi beatus alexander papa ⁊ martyr: qui in custodia detinebatur a quirino tribuno filiam ipsius quirini balbinaz nomine ad se in carcerem delatam: imposita boga sua in collo ipsius puelle a strumate liberasset: vt supra dictum est in passione quirini martyris. iij. kalē. aprilis. et in passione alexandri pape. v. nonas maij. Balbina ad christum conuersa ⁊ baptizata: ipam bogam apud se ex deuotione retinēs frequenter osculabatur. Quod cum faceret alexander papa ipsam exhortatur vt bogam illam dimittat: sed cathenas beati petri diligenter inquirat: quas si reperire possit eas cum summa deuotione retineat. Quirinus igitur ad instā

tiam filie in carcere vbi petrus detentus fuerat diligenter cathenas inquiri fecit:easq; tandem repertas filie concessit:que in kalē.augusti reperte sunt. Tunc sanctus alexander hoc festum in memoriā cathenarū petri in kalen.augusti celebrandū instituit: ⁊ in honore eius ecclesiam fabricauit: quā ⁊ ad vincula nōauit: et ibidem cathenā ipsam reposuit:vbi in ipa solēnitate multitudo populi congregatur: et petri vincula deosculātur ¶Tertia causa institutionis est ꝑm bedā. Cum essē octauianus imperator rempublicā primus ⁊ mirabiliter auxisset: augustus primus omnium vocatus est: vnde et hunc mensem qui prius sextilis dicebatur: q; sextus a marito:suo nomine intitulauit: eū augustum vocans. In memoriā igitur octauiani augusti oēs romani primā diem ipius solenniter celebrabant: ⁊ diuinos quodāmodo honores gentili principi exhibebant: vsq; ad tēpus theodosij iperatoris q̄ cepit regnare anno dñi cccxxv. Eudoxia igit filia ipius theodosij uxor valentiniani hierosolymā ex voto perrexit: vbi quidā iudeus ꝑ magno munere cathenā ei obtulit qua sub herode petrus apostolus vinctus fuit. Cū ergo romā redisset: ⁊ romanos in honorē augusti cesaris in kalēdis ipius mense solēnizare videret:cogitans q̄ nō de facili a tali eos errore reuocare posset:cogitādo tractauit: vt obseruantia quidē sic staret:sed in honorem beati petri fieret: et ip̄m diem omnis populus ad vincula nominaret. Habitaq; collatione cū pelagio papa multis exhortationibus populū induxerunt:vt memoria principis paganorum transiret ad memoriā principis apostolor. Tūc imperatrix cathenā quā de hierusalē attulerat protulit:⁊ papa illaꝫ qua petrus rome vinctus fuerat eduxit. Hec igitur illi sociata ita miraculose vna cathena facta est:ac si semper vna et eadē extitisset. Ipa igitur vincula papa ⁊ regina in ecclesia sancti petri ad vincula posuerūt: ⁊ ipam multis priuilegijs dotauerūt. Ad predictū diē vbiq; celebrē fore instituerūt:viq; kal'. augusti. ¶Anno dñi.cccxl. quidā comes othonis imperatoris a diabolo crudeliter arreptus in tantū:vt seip̄m dentibus laceraret: ad iohānez papā ducit:vt cathena ipa eius collo circū daret. Sed dū alia cathena furēt' collo fuisset imposita nihilq; ex hac ꝓueniret salutis nimirum vbi nihil erat ꝓfutis: tandē petri cathena producitur ⁊ furentis collo imponit: statimq; demon ab ipso effugatur. Tunc theodericus metēn. episcopus ipam cathenā arripuit:⁊ illā se non dimissurum nisi pars eius sibi cōcederetur:aut sibi manus abscideretur:asseruit. Tandem cū de hoc multa contētio esset:imperator litigiū sedauit: ⁊ ex illa cathena a papa anulū vnū episcopo impetrauit. ¶Quarta causa huius festi institutionis esse potest: q; dñs petrū a vinculis miraculose absoluit; ⁊ eidē ligandi atq; soluendi potestatem concessit. Nos etiam qui vinculis peccatorū obligati tenemur:absolui indigemus. Ideo igitur solēnitatē petri ad vincula celebramus: vt sicut ille a vinculis absolui promeruit: ⁊ sicut absoluendi potestatem accepit:sic ⁊ ipe a peccatorū vinculis nos absoluat. Hanc ꝯo vltimā causam institutionis quis de facili perpendere potest si videat:q; absolutionem a vinculis in apostolo factam epistola memorat. Absoluendi ei cōcessam euangelium recitat: ⁊ absolutionem ab ipo nobis fiendam oratio hodierna depostulat.

¶De sanctis Machabeis mar. Cap. liij.

Machabei mar

tyres septem fratres fuerūt:qui cum matre reuerēda pro obseruatione legis diuine sub antiocho rege in hierusalez passi sunt: ꝓut in .ij. machabeor cap. vij. plenius continet. Cum essē porcinas carnes nollent comedere: primo plagis taurearum iubente rege verati: deinde singillatim vnusquisq; eorum amputatis linguis:⁊ cute capitis cum capillis abstracta:atq; precisis manibus in sartagines⁊ ollas eneas accensas missi spiritum tradiderunt: quos mater mirabilis in supplicijs hortabat: et constanti animo ad tolerantiam inuitabat. Que tandem omnibus per ignem cōsumatis: vt dictum est:et ipsa similiter eadem pena cruciata martyrij corona filijs sociata est. ¶Et notandum: q̄ ecclesia orientalis facit festa de sanctis vtriusq; testamenti. Occidentalis autem non facit festa de sanctis veteris testamenti: eo q̄ ad inferos descendernut: preterq; de innocentib⁹:eo q̄ in ipor singulis ꝑs occisus est:et de machabeis. Et hoc propter quattuor rationes. ¶Primo propter prerogatiuā martyrij:q; laudita supplicia vltra alios testamēti veteris passi fuerūt. Et hec est ratio comestoris. ¶Secūdo propter representationē mysterij. Septenarius essē est numer⁹ vniuersitatis: significātur essē in istis oēs sancti veteris testamenti celebritate digni: et in his septē ceteris oibus reuerentia impenditur. ¶Tertio ꝓpter exemplū patiendi: proponunt essē in exemplū fidelibus: vt scilicet eorum constantia ad zelū fidei animentur et ad patiendum pro lege euangelij:sicut ⁊ illi passi sūt ꝓ lege moysi. ¶Quarta est propter causam supplicij. Nam pro defensione legis sue talia supplicia passi sunt: sicut ⁊ christiani pro defensione legis euangelice patiuntur. Has tres rationes assignat iohannes beleth in summa de officio. Passi sunt autem kalendas augusti.

¶De sancto Eusebio epo ⁊ martyre. Cap. v.

Eusebius episcopus ⁊ martyr semp virgo existens: dū adhuc cathecumin⁹ eẽt: ab eusebio papa baptisma suscepit ⁊ nomẽ. In quo baptismo manus ãgelice vise sunt: que ipsum de sacro fonte leuauerunt. Matrona quedam eius pulchritudine capta: cum ipsius cubiculum adire vellet: custodiẽtibus angelis puenire non potuit: vnde facto mane ab eo veniam postulauit. Ordinatus p̄sbyter tanta sanctitate emicuit: ꝙ dū celebraret: sepius ei angeli ministrarẽt. Cunctis arriana pestis italiam totã inficeret: imperãte constantio eidem hereſi fauente: iulian⁹ papa eusebium in vercellen. episcopum consecrauit: que tunc inter vrbes italie quodãmodo principalis erat. Quod audiẽtes heretici fores ecclesie clauserunt. at eusebius vrbem ingressus ãte ostiũ maioris ecclesie: que est dei genitricis genua flexit: et omnia ostia sua mox oratione reserauit. Auxentium mediolanen. episcopuz arrianum de episcopatu eiecit: ⁊ dionysium ei catholicum surrogauit. Quapropter indignatus constantius imperator multorũ episcoporũ concilium ordinauit: ⁊ dionysium episcopũ accersiuit: multasqꝫ ad eusebium epistolas destinauit: qui sciens maliciã in multitudine preualere venire contempsit: sed suã senectutẽ opposuit: vñ imperator ꝓtra eius excusationẽ statuit in mediolanen. ciuitate: que prope erat concilio celebrari: vbi cum eusebium deesse vidisset: iussit arrianos fidem suã describere: ⁊ dionysiũ episcopum mediolanen. ⁊ vigintinouẽ episcopos catholicos cõpulit subscribere: quod audiens eusebius mediolanũ accessit: ⁊ multa se passurum predixit. Cum autẽ ad quẽdam fluuiũ existens in itinere peruenisset: nauis ex alia parte fluminis existens: eo iubẽte per se ad eũ venit: ⁊ ipsum cum socijs sine gubernatore transportauit: cui predicr⁹ dionysius obuiauit: ⁊ ad pedes eius procidens veniã postulauit. Cũ ergo eusebius ab imperatore: nec minis: nec blanditijs flecti posset: vt chirographo arrianoz subscriberet: quin potius eusebius chirographum sibi ad subscribẽdũ traditũ cõbussisset. Iratus constantius eusebium tradidit arrianis: quem protinus de medio aliorũ episcopozum raptum diuti⁹ flagellarũt: et per gradus palatij a summo in imũ ⁊ ecõtrario traxerũt. Cũqꝫ quassato capite multũ sanguinis effudisset manib⁹ post tergum vinctis ipsum per collũ fune trahebãt. Tunc cõstantius imperator omnes episcopos catholicos: qui eius exẽplo fuerãt animati exilium misit. Eusebium ꝫo apud scythoplim vrbẽ palestine arriani duxerunt: ⁊ ipsum in quodam cubiculo adeo artissimo recluserunt: vt eẽt illo lõgitudine breuior: latitudine artior. itaꝙ curuatus nec pedes extẽdere: nec se in latus vertere posset. Sed post modicũ constantio defuncto: iulianus eidem succedens: ⁊ omnibus placarevolens: iussit omnes pacifice quacũqꝫ lege sibi placita perfrui. Et sic eusebi⁹ inde exiuit: ⁊ ad athanasium alexandrinũ episcopum perrexit. ¶ Post aliquot annos sopitis arrianis sub iouiniano imperatore vercellas redijt: quẽ populus cum exultatiõe suscepit. Sed rerum regnante valente arriani repullulãt: qui eusebiũ extra domũ supinũ traxerũt: et ipm lapidibus obruerunt. Sepultus in ecclesia quam ipe construxerat kalẽ. augusti. cũ esset annoz. lxxxviij. circa annũ domini. cccl. Qui inter cetera talẽ gratiã sue ciuitati obtinuit: vt nullus arrianus ibidem viuere possit. Hic in psalmos commentarios edidit ⁊ alia opuscula fecit: vt ait hieronymus libro de illustribus.

¶ De sancto Bono presbytero ⁊ socijs martyribus. Cap. vi.

Bonus presbyter: faust⁹ ⁊ maurus diacones: primitiuus ⁊ calũnius subdiacones: iohannes exuperantius: quirillus: ⁊ honoratus clerici. Passi sunt rome sub valeriano ⁊ galieno imperatoribus. Hi et numero clericozum fuerũt. Quos beatus stephanus papa ordinauit. Cum enim predicti imperatores summo studio beatũ episcopum vel eius clericos requirerent: posuerunt edictum in locis celeberrimis vbis preconiza riqꝫ fecerunt: vt quicũqꝫ papam vel eius clericos agnouissent vbicũqꝫ latere sico imperatorum auribus diuulgarent. Qua de re prefatos nouem repertos ac decrẽtos iussit imperatores sine vlla audiẽtia decollari. Qui decollati sunt via latina iuxta fuozum aqueductus. Quozum corpora tertullinus licz adhuc gẽtilis sepeliuit in ipso loco iuxta corpora martyrũ iouini et basilei kalen. augusti.

¶ De sanctis Sophia ⁊ filiabus eius virginibus ⁊ martyribus. Cap. vij.

Sophia mulier et tres filie eius virgines: fides: spes: et charitas. Rome passe sunt sub Adriano ipatore. Hec matrona xp̄ianissima de italico solo: cum predictis trib⁹ filiabus suis ad vrbẽ venies: mꝛtas femias ad fidẽ conuertit: ⁊ exẽplo sue castitatis plurimas mulieres xp̄ianas effectas a consortio maritoz subtraxit. Quapropter ad suggestionem antiochi

prefecti ab impatore cum filiabus tēta est: ⁊ in carcerē missa ī domo paladij senatoris: vbi mater in fide xp̄i filias hortabat. ¶ Post dies aūt tres filie eius educte: ⁊ adriano p̄sentate sunt. Cūq; diane sacrificare nollent: p̄mo q̄dē adrianus fidē annoꝝ. xij. a centurionibus. xij. sibi vicissim succedētibus grauiter fecit cedi. Dehīc māmillas eius amputari: de quibus lac ꝓ sanguine fluxit. Deinde iussit illā in craticula assari: ⁊ postmodū in sartagine frigi: oleo cera ⁊ bitumine in ea feruētibus liquefactis. Et cū hec omnia constantissime tolerasset: precepit illam gladio extingui. Postea autē spem annoꝝ decē a viris decem neruicis taureis crudeliter cedi mandauit: ⁊ deinde in fornacem mitti fecit: vbi dum flammis extinctis māsisset illesa: iussit eā diutius torqueri: dehinc in vase eneo: pice: adipe: cera: ⁊ resina liquefactis repleto fecit īmitti. Sed cū inde illesa egressa eēnt: p̄cepit ip̄am capite cedi. ¶ Demū tertiā scilꝫ charitatem annorum. ix. iussit suspēsam diutius a viris nouē flagellari ⁊ torqueri: dehinc in ignē copiosum iactari. In quo dū ꝑmansisset illesa flāma ꝓrūpens plures gentiliū interemit: visi quoq; sunt tres viri sole splendidiores cum puella in igne deambulātes: inde educta iussu adriani capitali sentētia plexa est. Quarum corpora mater sophia rapuit: ⁊. xviij. miliario ab vrbe delata vehiculo sepeliuit. Et dum ad tumulū virginum oraret spiritum emisit. Sepultaq; est a mulieribus que eam secute fuerant in sepulchro filiarum. Quarū festū agit kalen. augusti.

¶ De sancta Maria consolatrice virgine. Cap̄. viij.

Maria virgo cognominata cōsolatrix in ciuitate verona claruit. Que nobilis puella ⁊ speciosa: pluriū se cōiugio petentiū p̄ces despexit: ⁊ virginitatē suā dn̄o consecrauit. Cum aūt in ip̄a ciuitate per ānos septem stile roris omnisq; pluuia defecissent: ⁊ ex hoc terra sterilitate periret: ppl'mq; fames opprimeret: orāti marie a dn̄o reuelat: q̄ nunq̄ siccitas effugaret: nisi prius corpora martyruꝫ firmi ⁊ rustici: qui dudū verone passi fuerant: ⁊ inde asportati ad ip̄am ciuitatem reportarent. Quā visionē virgo fratri suo annoni veronen̄. episcopo rettulit: ipsamq; episcop⁹ populo reserauit. Querunt sacra corpora ⁊ in ciuitate capris que est in histria iacere cōperiūtur. Ciues v̄ro oppidi se corpa sancta daturos ꝓmittunt: si tāto argento ⁊ auro redimant q̄tuꝫ ipsa corpa ponderabāt. Fit collecta per virginē in ciuitate verona: ⁊ maximo auri ⁊ argenti pōdere cōgregato: virgo dei mittit ad corpora exigenda. Sed dum corpora martyrū ponderant intantū leuia efficiuntur: vt dei nutu forte quarta pars ei⁹ q̄d pēsare arbitrabant: in eis thesauri expēsum sit: reliquūq; a virgine reportat. Quam nanem ingressam histri ciues nauib⁹ alijs insequūtur maleficijs femine ascribētes: quod xp̄s miraculose mōstrauerat. Sed dū ad dn̄m orasset: nauis eius tāta velocitate ferebat: vt alie eam insequētes minime attingere potuissent. Que per flumen athesis repatriās ab ep̄o ⁊ ciuibus cum honore suscipit: ⁊ corporibus cum reuerētia tumulatis: pluuia mox celitus elargit: propter quod ipsa virgo maria consolatrix ab omnibus appellat. Que residuū vite sue ieiunijs ⁊ orationibus occupans: quieuit in christo kalē. augusti. Sepulta verone miraculis clarens.

¶ De sancto Felice martyre. Cap̄. ix.

Felix martyr germanus fuit btī cucufantis martyris: de quo supra actū est. viij. kalen. augusti. Hic em̄ in hispanijs ciuitate gerunda sub datiano preside passus ē. Quē iussit idem preses xp̄m confitentē post illata ei plura tormētorum genera vngulis detrahi: ac deinde vsq; ad ossa laniari: ⁊ tādiu vulnera vulneribus instaurari: donec inuictum christo spiritū reddidit. Qui passus est kalen. augusti: vt Ado in martylogio testatur.

¶ De sctis Cyrillo ⁊ socijs mar. Cap̄. x.

Cyrillus: aquilla: petrus: domitianus: rufus: et menāder martyres apud arabiā in ciuitate philadelphia passi sūt. Qui omnes pro confessione nominis christiani vna die gladio cedente martyrio coronati sunt: videlicꝫ kalen. augusti. Hec ado vbi supra.

¶ De sancto Stephano papa primo ⁊ martyre. Cap̄. xi

Stephan⁹ papa ⁊ martyr huius noīs p̄m⁹ natione romanus ex p̄re iuliano: lucio primo pape in ep̄atu romano successit: et sedit ānos. iiij. mēses. ij. dies xv. Hic constituit sacerdotes ⁊ leuitas vestibus et vasis sacratis in vsu quotidiano non vti: nisi in ecclesia tantū. Hic cum multos gentilium conuertisset: ⁊ multa martyrum corpora sepelisset: a valeriano et galieno imperatoribus summo studio ꝑquirebatur: vt eum vel clericos eius: aut sacrificare cogerent: aut diuersis supplicijs punirēt. Dederuntq; edictum: vt

quicunq; eos proderet: omnem eorum substā-tiam possideret. Stephanus ergo papa cōpre-henditur: ⁊ multis eum sequentibus christia-nis solus alijs electis ante valerianum presen-tatur: quem postq; imperator xp̄m confitentem audiuit: iussit eum ad tēplum martis adduci: vt ibi aut idolum adorare: aut sententiam capi-talem subirer. Sed cum templū ingressus fuis-set: et christum vt ipsum templum destrueret ex-orasset: tonitruo maximo cum eorusc̄ationibus irruente starim maxima pars templi corruit: ⁊ omnis gentilium multitudo pretimore aufu-git. Ipse ꝯo cum assistentibus christianis ad ci-miterium lucine perrexit. Quod audiens vale-rianus milites plures prioribus ad eum occi-dendum misit: qui venientes ipsum celebrantē missam inuenerunt: ⁊ stantem intrepidum acce-pta iugiter perficientem in sua sede decollaue-runt. Cuius sanguis in pauimento effusus ad huc ibidem apparet in testimonium passionis eius: corpusq; eius in eadem crypta in loco qui dicitur cimiterium calixti a christianis sepultū est: quarto noñ. augusti. Hic fecit ordinationes duas per mensem decembrium: presbyteros se-ptem: diacones quinq;: episcopos per diuersa loca tres. Et cessauit ep̄atus dies. xxij.

¶ De sancto Stephano papa secūdo. Cap. xij.

Stepha-nus papa hui⁹ nois secundus natione roma-nus ex p̄e con-stantino zacharie pontifici in episcopatu romano succes-sit: ⁊ sedit annos quinq;: dies vi-gintiocto. Hic post parentis obitum paruus derelict⁹ vna cum sancto Paulo eius germano et in papatu successore in cubiculo lateranen̄. pro doctrina apostolice traditionis sub gregorio tertio ⁊ za-charia predecessoribus pontificibus perman-sit: quē seriatim per ecclesiasticos ordines pro-mouentes in ordine diaconatus ipsum ordina-uerunt. Defuncto ꝯo zacharia papa stephanum quendam presbyterum in ordine pontificatus cunctus populus sibi elegit: qui dum causas di-sponeret: subito obmutescēs defunct⁹ est. Post hec cunctus populus congregatus in ecclesia sancte marie maioris ⁊uocata spiritussancti gra-tia: predictum beatissimum virum sibi elegerūt in pontificem: ⁊ cum laudibus in basilicam sal-uatoris: que dicitur constantiniana deportaue-runt: ⁊ sic stephanus papatum obtinuit. ¶ Fuit autem amator ecclesiarum dei: ⁊ ecclesie tradi-tiones firma stabilitate conseruans: pauperū xp̄i velox subuentor: verbi dei in magna constan-tia predicator: pupillorū ac viduarū ⁊ misera-bilium quarumcunq; personarum voce manuq; fortissimus auxiliator. ¶ Hic ob infestationem astulphi regis longobardorū in franciam perre-xit: auxilium pipini regis imploraturus: cui pi-pinus venienti occurrit: ad trium miliariorum spacium ex equo descendens: ⁊ per frenū equi pape stratoris officium exercens vsq; ad suum deduxit palatium: quem ipse pontifex regē in-unxit duosq; filios eius karolum ⁊ karolo ma-gnū. Et ad preces pape cū maximo exercitu in italiam pipin⁹ deuenit: ⁊ astulphū regē papie potenter obsedit: ipsumq; tandem ecclesie sub iugauit. Stephanum quoq; papam in sede sua omnibus pacatis remisit. Qui vltimo sui ponti-ficatus anno imperiū a grecis transtulit in ger-manos in personam magnifici regis karoli tūc iuuenili etate constituti. Et post dies modicos in pace quieuit: ⁊ sepultus est ad sanctum pe-trum apostolum. Et cessauit episcopatus men-sem vnum: et dies. x.

¶ De sancto stephano papa. iij. Cap. xiij.

Stepha⁹ papa huius no-minis tert⁹ na-tione sicul⁹ ex pa-tre oliuo: paulo episcopo ro-mano in pōtificatu successit: ⁊ sedit annos. iij. menses. v. dies. xxviij. Vir strenuus ⁊ di-uinis scripturis eruditus: ac q; ecclesiasticis traditiōibus imbutus: ⁊ in earum obseruationibus constan-tissimus perseuerator. Hic dum a sicilia paru⁹ romā venisset in monasterio sancti chrysogoni a Gregorio papa tertio traditus et monachus effectus est. Quē postmodum zacharias papa: ex ipo tollēs monasterio cubiculariū suū fecit: ipmq; presbyterum cardinalē in titulo beate ce-cilie consecrauit. Sed et reliqui scz stephanus et paulus beati pontifices eundē in suo serui-tio similiter detinuerunt. In cuius sinu paulus papa spiritū emisit. Quo nec dū defuncto otho dux nēpe sine ciuitatis cum exercit⁹ multitudi-ne subito elegit cōstantinū fratrem suum tunc laicum existentem. Quem georgius episcopus preneſtinus: ⁊ sergius ostien̄. ab ipa multitudi-ne coacti cōtra canonū statuta ipm clericū fact entes gradatim ad ordines promouerunt: ⁊ se-quente die dnico epm consecrauerunt. Nō mul-tos post eiusdē sergij: qui eum consecrauit ma-nus aruit. Sicq; languens vitam finiuit. Con-stantinus aūt post annū seditione cōmota de se de ep̄atu expulsus est. Sequēti quoq; die cle-rus ⁊ populus vniuersus vnanimes stephanū presbyterū sancte ceciliе in pontificem elege-runt: ⁊ cum laudibus in patriarchale palatium lateranen̄. detulerunt. Constantinus ꝯo in ec-clesia saluatoris coram stephano papa de tyrā-nica ambitione penitentiam egit; quē pōtifex

in monasterio detrusit: quem ⁊ non post multos dies in vltionē criminis: a furore populi deus ipm excecari pmisit. Sicq; erutis oculis miserabiliter vitā finiuit. ¶ Stephanus aūt papa et oī gallia ⁊ italia rome synodo cōuocata: oīa ordinata ab ei⁹ predecessore cōstātio filij nois pōtifice imo sedis ap'lice inuasore reuocauit: preter baptismū ⁊ chrisma ab ipso confectum. Oēs quoq; p ipm ordinatos degradauit. Execrabilē quoq; synodū tūc nuper in partib⁹ grecie celebratā in qua statutū fuerat: vt sacre sanctorū imagines deponerētur dānauit. Hic constituit: vt in oī die dūico a.vij. epis cardinalib⁹ hebdomadarijs qui in ecclesia saluatoris obseruant missarū solēnia sup altari beati petri Gloria in excelsis deo dicerek. Micalijū quendā in archiepm rauēnatē p impssionē brachij secularis intrusum deposuit. Et in operibus sanctis laudabiliter vitā finiuit. Et sepultus est ad sanctum petrū. Et cessauit epatus dies.vij.

¶ De sanctis Theodora ⁊ filijs mar. Cap.xliij.

Theodora cū tribus filijs suis sub diocletiano impatore apō niceā ciuitatē passa est. Hec ex pulcia bithynie ciuis nicena cū apud firmiū p̄secutionē fugiēs declinasset a paganis rēta: ⁊ dyocletiano a macedonia redeūti oblata est. Qui tā tradidit leocadio comiti ipatoꝛi pmittēti: ꝙ eā vt idolis īmolantē in vxore assumeret: aut crudeli morte pimeret. Cū autē comes ei⁹ cōiugiū peteret: theodora ei suadet: vt pīo ad facultates suas exquirēdas ⁊ obtinēdas pgat: ⁊ postmodum rediēs ipam assumat. Qd ille adīplere curauit. Intereaq; scrāq; dei cū anastasia xp̄iana sctis pauplb⁹ ministrabat. Reuersus aūt comes cū eā expeteret: illaq; ei ꝓsentire nullaten⁹ veller ipaz victā ferro cū tribus filijs ad cōsularē bithinie destinauit. Qui filiū ei⁹ priogenitū noīe enodiū xp̄m cōfitentē fustib⁹ cedi iussit: mater ꝝo assistens illū hortabat ad palmā. Post hec tradita est hyrtaco leoni: vt eā pri⁹ illusaz īret publicas ꝓstitueret meretrices. Et dū ipam leno trahere veller apparuit iuuenis q̄ eū ivultu pcussit sanguisq; de naribus ei⁹ stillare cepit. Tūq; ꝓsularis hec videns ipsam cū tribus filijs igne consumi fecit. Qui passi sunt.iij.noñ.augusti.

¶ De inuentione corpoꝝ sanctoꝝ stephani pr̄ homartyris ⁊ sociorū. Cap.xv.

Inuentio corpoꝝ sanctoꝝ stephani pthomartyris: Nicodemi: Gamalielis: et abibon anno domini. cccc.xvij. anno videlicet septimo bonoꝝ imperatoꝛis facta est. Quoꝝ reuelatio facta est presbytero luciano ecclesie gaphargamala: que est in territoꝛio hierosolymitano. Dum em̄ in strato suo quiesceret: ⁊ pene vigilaret in basilica baptisterij feria.vi. illucescēte in excessum mentis raptus: vidit virū senē statura pcerum: vultu decoꝛ: plixa barba: pallio candido amictū: cui gēmule auree ⁊ cruces erant contexte: calciatū caligis in supficie deauratis: qui manu virgam auream tenens: de qua eum tetigit: ⁊ tertio ex noīe vocauit: iussitq; vt summa diligentia suū ⁊ sociorū tumulū patefaceret qui indecenter in despecto loco sepulti essent. Mandauitq; vt iohānī hierosolymitano epo diceret: vt ipoꝝ coꝛpoꝛa in honoꝛabili loco reponeret: q: cū ficcitas ⁊ tribulatio oꝛbē cōcuteret: eoꝝ suffragijs deus mūdo propiciari decreuisset. Cūq; lucian⁹ eū interrogasset q̄s esset: ⁊ qui illi fozent quos secū facere diceret: dixit se esse gamalielē qui paulū apostolū enutriuit: et ad pedes suos legē perdocuit. Qui aūt secū fodiebant primus erat stephan⁹ pthomartyꝛ: qui a iudeis lapidat⁹ extra ciuitatē pject⁹ fuerat: auibus ⁊ feris deuoꝛādus: cui⁹ coꝛpus ipe collegerat ⁊ in suo tumulo sepeliuerat. Alius aūt erat nicodem⁹ nepos suus: qui nocte ad iesum venit: ⁊ a petro ⁊ iohāne baptisma suscepit: q̄ a iudeis omni substātia spoliat⁹ ⁊ vsq; ad semine cem cesus ab ipo gamaliele collect⁹ ⁊ refectus fuerat. Cui⁹ ⁊ coꝛpus ex ipis verberibus morientis: ipe in eodem sepulchꝛo locauerat. Tertiꝰ ꝝo erat abibon filius suus: qui anno etatis sue xx. vna secum baptisma sucepit: et in virginitate perseuerās in maxima iuuētute in pace doꝛmiuit: vxoꝛ ꝝo ipius gamalielis artea ⁊ progenitus eius selemias: qui fidem xp̄isti noluerunt suscipere nequaq; sanctoꝝ sepultura digni fuere: sed alibi depositi fuerant: quoꝝ tamen sepulchꝛa inania et vacua erant. Hoc dicto sanctus Gamaliel disparuit. Lucianus ꝝo cui gilans dominum exoꝛauit: vt si hec visio in veritate fieret: eidem secundo: ac tertio appareret. ¶ In sequenti ꝝo sexta feria eidem sicut pr̄ius apparuit: et cur ea que ei iusserat neglexisset. Lucianum interogauit: ⁊ ad visionis certitudinem ex his que ei dixerat: similitudinem obtulit: singulozumq; loculos ⁊ reliquias docuit: dicens q̄ in possessione ipius gamalielis inuenirentur: que lingua syria dicitur delagabria siue debatralia: ostenditq; ei Gamaliel tres calathos aureos: quoꝝ vnus plenus erat rosis rubeis: alij duo rosis candidis: quartum etiam calathum argenteum croco plenum. Dixitq; calathos esse sanctoꝝ singulozum loculos. Nā calathus rosis rubeis plenus: erat loculus sancti stephani: qui solus ex illis martyꝛio meruit coꝛonari. Alij duo rosis albis refecti gamalielis ⁊ nicodemi erāt loculi: q̄ sincero coꝛde in confessione perseuerauerant xp̄i. Quartus ꝝo argenteus croco plenus erat abibon filij sui lo

culus: qui candore virginitatis floruit: ⁊ mundus de mundo exiuit. Hisq; dictis iterũ dispariuit. ¶ In tertiano sexta feria sequẽtis hebdomade eidẽ iterũ iratus apparuit: ⁊ de dilatiõe ⁊ negligentia ipm grauiter imprecauit. Concitus igitur lucianus hierosolymã adiit: ⁊ iohanni episcopo cũcta per ordinẽ enarrauit: qui cõuocatis eustonio sebastẽn. ⁊ eleutherio hiericõtineñ. episcopis ad locũ designatũ accessit: ⁊ in quodã aceruo lapidũ fodi iussit. Eademq; nocte sanctus gamaliel per visum cuidã migetio monacho apparuit: dicens q̃ inuanum in illo loco foderent: q̃ ibi corpora non essent: sed ea requirerẽt in loco illo: qui dicitur viroꝝ bonoꝝ possessio: qui cum visa iohanni episcopo et luciano presbytero retulisset: et locum designatum ostendisset: ad locum ipsum omnes accesserunt. Ibiq; fodere ceperũt. Tuncq; subito terra concutitur: ⁊ odor suauissimus sentitur: ad cuius fragrantiam. lxxiij. homines a diuersis infirmitatibus liberantur. Sicq; sanctorũ corpora prout ostensa fuerant inuenerunt: ⁊ ea in sanctam ecclesiam syon: vbi quondam ipse stephanus archidiaconus fuerat: detulerunt: et ibidem honorifice condiderunt. Hec autem inuentio facta est ea die: qua sancti stephani passio celebratur: videlicet septimo kalendas ianuarij: ⁊ eius passio hac die fuisse creditur: scilicet tertio nonas augusti. Quare autem festa ab ecclesia mutata sunt: superius in alio eius festo dictum est: videlicet septimo kalendas ianuarij. Corpus autẽ beati stephani processu tẽporis hoc modo constantinopolim translatum est: vt ait augustinus. Alexander quidam senator cum vxore iuliana hierusalem adiit: et protho martyri stephano pulcherrimũ oratoriũ cõstruxit: ac loculum argenteum obtulit: et post eius obitum iuxta corpus martyris ex summa deuotione in simili argenteo loculo se sepeliri fecit. Euolutis igitur septem annis cum vxor repatriare vellet: corpus viri secũ deferendũ ab episcopo postulauit. Qui precibus eius annuens loculos argenteos protulit: dicens q̃ ex illis non nouerat loculum viri sui: at illa se illuc nosce asserens: dum corpus viri putat accipere: casu protho martyris corpus accepit. Cũ autem nauem cum corpore ascendisset: hymni angelici resonant: ⁊ suauissimꝰ odor effragrat. Demones clamant: corpus stephani se exurere: seuamq; tempestatem excitant. Sed nautis naufragium formidãtibus stephanus inuocat: ipsoq; eis apparẽte subito tẽpestas sedat. Tũc princeps demonum demones quinq; misit: vt nauem incenderent: quos statim angelus domini cunctis videntibus in profundũ demersit. Et cum calcedoniam venissent: demones vlulabant: q̃ stephanus illuc adductus eos incendebat. Constantinopolim igitur incolumes peruenerunt; ⁊ corpus ibidem reuerẽter deposuerunt. Hec augustinus.

¶ De sanctis Gamaliele ⁊ Abibon confessoribus. Cap. xvi.

Gamaliel confessor honorabilis legisdoctor: et occultus xpi discipulus: et apostoli pauli in lege moysi didascalus cũ abibõ filio suo annoꝝ. xx. ab apostolis sanctꝫ post ascensionẽ domini sacrũ baptisma suscepit. Et ipsorũ apostolorꝝ pdicantiũ in cõcilio phariseorũ caute defensor fuit: sicut legit Actuũ. v. c. Qui corpora stephani protho martyris ⁊ nicomedi discipuli in sua possessione. xxij. miliario a hierosolyma distãte: necnõ i ppo tumulo sepeliuit. Et cũ eodẽ filio suo qui in vginitate iugiter pseuerauit: octo bus diebꝰ vite sue deo seruire studuit. Qui post opa laudabilia tẽporibꝰ apl'orꝝ in xpo quieuerũt: ⁊ iuxta corpa sctorꝝ stephani ⁊ nicodemi in eodẽ sepulchro recõditi fuerunt.

¶ De sancto Stephano anachorita. Cap. xvij.

Stephanus anachorita in parte locorũ mareotidis per annos sexaginta degnit: qui tantũ in discernẽda rerum ambiguitate iudiciũ habuit: vt nullꝰ ad eũ quacũq; causa veniret: q̃ post eius sermonẽ tristis abscederet. Hic is in verẽdis nature summa egritudine laboraret: funes tũ iugiter de foliis palmarũ cõtexens: nec ab ope manuũ aliq̃n desistebat: nec p̃monẽ aliis exhortatoriũ intermittebat: ceteras vo corpis ptes medico ferro patiẽter prebebat. Tãta cũ erat patiẽtia pdotatus: vt mẽte celestibus occupatꝰ a dolore corpis quodãmodo fieret alienꝰ: adeo vt gentalibus exctis nihil omnino sentire videretur. Quieuit in christo tertio nonas augusti. Hec Heraclides.

¶ De sancto Justino presbytero ⁊ martyre. Cap. xvij.

Justinꝰ presbyter et martyr romẽ passus est sub decio imperatore. Hic a beato sixto papa. ij. pbyter ordinatꝰ: eius sanctitatis imitator effectꝰ est. Ad hunc beatꝰ laurentius martyr venit in vicum patricij latentem in crypta neporiana: vt thesauros a beato sixto sibi commendatos pauperibus erogaret: vt infra dicet in pas-

sione ipsius. iiij. idus augusti. Inuenitq; cum eo. lxiij. xpianos: quorum singulis ipse beatus Laurentius cum iustino presbytero pedes lauit: et pacis osculum cū elemosyna tribuit. Hic sanctus presbyter postq; beatorum sixti pape et sociorum et Laurentij archidiaconi ac hippoliti: et omnis eius familie: aliorumq; plurium martyrium corpora: sepulture commendauit: euoluto anno et ipe sub persecutione decij galieni et volusiani confessionis gloria insignis martyrium capitis obtruncatione permeruit. Sepultus rome via tyburtina iuxta corpus beati laurentij in agro verano pridie non. augusti.

¶ De sancto Aristarcho discipulo. Cap. xlx.

Aristarchus discipulus beati pauli apl'i vnus ex lxxij. discipulis xpi fuit. De quo ad col. iiij. cap. et actuum xx. mentio spiritualis habet. Qui comes indiuiduus pauli et' concaptiuus in vinculis rome fuit: et cū eo vsq; ad finem eius perseuerauit. Sed post passionem pauli: quia ab eo episcopus thessalonicensium constitutus fuerat: vel vt abbas Dorotheus ponit: episcopus apamie post longos agones a christo coronatus fuit. Quieuit in pace pridie nonas augusti.

¶ De sancto Tertulino martyre. Cap. xx.

Tertulinus martyr rome passus est sub valeriano imperatore. Hic cum esset procurator rerum olympij tribuni qui pro christi nomine passus fuerat: vt supra in eius et sociorum passione gestum est. vi. kalendas augusti: et licet adhuc gentilis tamen tormenta que christianis inferebantur abhorreret: corpora sanctorum boni presbyteri et sociorum sepeliuit: vt dictum est in eorū passione supra kalendas augusti. Et dehinc veniens ad sanctum stephanum papam ab eodem fidei rudimēta ac baptisma suscepit: atq; presbyter ordinatus fuit. Quem imperator valerianus teneri fecit: vt facultates olympij prouideret: et dijs sacrificaret. Qui cum diuitias domini sui diceret in celis per manus seruorum christi sublatas: et deos gentilium vri demonia confutaret. Jussu cesaris extēditur: et fustibus diutius ceditur. Ignis quoq; lateribus eius subrerponitur. Deinde prefecto sapritio examinandus traditur. Qui tertulinum ante suum tribunal adductum: cum ab eo nec facultates olympij exigere: nec ipm ad sacrificia cogere posset: iussit in equuleo extēdit neruis diutius contorqueri: deinde ignibus cōcremari. Et cū nūciatum esset valeriano: ipsum hec omnia constanter pertulisse: data ab eo sentētia de equuleo depositus est: et via latina miliario secundo ab vrbe ductus atq; ibidem decollatus. Cuius corpus ibidem a fidelibus in crypta arenaria sepultum est pridie non. augusti.

¶ De festo niuis sancte Marie virginis. Cap. xxi.

Festū sancte Marie ad niues ab ecclia celebrari istitutū est non. augusti ppter miraculum qō rome apparuit: ppter quod ecclia sancte marie maioris in honorē dei genitricis edificata est tpe liberij pape. Cū eīm vsq; ad illud tps nulla intra vbis ambitū in honorē beate v̄ginis fuisset ecclesia fabricata. Accidit vt quidā iohānes patritius rome moribus et nobilitate pclarus diuitijs et possessionib⁹ abūdaret. Qui dū filiū minime procreasset: q̄ tot diuitiaꝝ heres fieret: ad beatā genitricē dei mariā vna cum coniuge sua spiritualē deuotionē elegerūt. Rogātes ipam assidue: vt eis vel filiū heredē p̄cederet vl' eos de aliquo ei grato: in quo facultates suas possent impēdere informaret. ¶ Dēse itaq; augusti. v. videlz ipius mēsis die: quo tpe hoīes solis adustionib⁹ magis decoquūtur: volēs brā v̄go in mōte qui supagius dicit' sibi ecclesiā edificari: aere repente cōtra naturā fecit immutari: et copiosa niue miraculose cadēte locū illū ipius montis tantū infudit in illo videlz ambitu: in q̄ fuerat ecclesia construēda. Eadēq; nocte beata virgo liberio pape apparuit: seq; dei genitricē esse dixit: omniaq; ei gesta narrauit atq; mādauit: vt mane cū vniuerso clero et populo ad predictum montē accederet: et intra niuis ambitū sibi ecclesiā fabricaret. Quā de facultatibus iohannis patricij construi volebat: et idcirco eidē similē visionē ostēderat. ¶ Eadē hora apparuit iohāni et vxori sue beata virgo maria: dicēs orationes eorū exaudisse: et seipsam sibi successricē bonorum suoꝝ a dño impetrasse. Precepit igit' vt in predicto mōte in loco videlz quem tāta nix operuerat de consilio pape liberij ecclesiam suo nomini fabricarent: et largiflue dotarent. Mane autez facto iohānes ad papam accessit: eiq; visionem narrauit: atq; ab eo similia percepit. Et vocato clero et vniuerso populo ad mōtem superagium accesserūt: et niuem loci ambitū miraculose repleuisse inuenerūt: vbi de mandato pape iohānes ecclesiam in nomine dei genitricis erexit: ipsamq; sctē marie maioris nominauit: et de suis facultatibus largiflue dotauit: quam et liberius pontifex consecrauit. Ubi de capillis et vestimento ipsius alme virginis: et corpus beati matthie apostoli: ac gloriosi doctoris hieronymi requiescunt.

¶De sancto dominico confessore ordinis predicatorum. Cap.xxij.

Dominicus ordinis p̃dicatorũ dux ⁊ fundator in clytus ex hyspanie partibus: villa que dicitur calaroga exomeñ. diocesis patre felice matre iohãna originẽ duxit: cuiꝰ mater ante ipsius ortum vidit in somnis se catulũ gestantem in vtero ardentem in ore faculam baiulantem: qui natus totam mundi fabricam incendebat. ¶Cuidam matrone: que ipsum ex sacro fonte leuauerat: videbatur ꝙ puer dominicus stellam haberet in fronte: que totũ orbem illustrabat. ¶Dũ adhuc esset puerulus: a nutrice sepe deprehensus est lectum dimittere: et super terram iacere: quasi iã carnis delitias abhorreret. ¶Missus deinde paletiam amore sapiẽtie addiscende vinũ per decenniũ non gustauit: vbi cum fames esse valida: libros cum omni suppellectili vendidit ⁊ precium pauperibus erogauit. Ab episcopo quoq; exomenſi in sua ecclesia canonicus regularis efficitur: ⁊ a canonicis suppriori ordinatur: qui lectioni vt orationi iugiter vacabat: assidue deum exorans: vt gratiã sibi infunderet: qua se totum aliquando saluti proximorum impenderet. Pergens autem cum episcopo tolosam hospitem suum hereticа prauitate corruptum ad fidei veritatem reduxit. ¶Cum die quadam aduersus hereticos predicasset: auctoritates suas in scriptis redegit: et cuidam hereticо cedulam ad deliberandum tradidit: qui socijs sero ad ignem congregatis cedulam produxit. Ipsi ꝙ omnes adinuicem condixerunt: vt cedula in ignem proijceretur: vt sic ex eius cõbustione: vel conseruatione: fides eorum vera: vel falsa probaretur. Que vel tribus vicibus in flammas iniecta tertio de igne prosiliuit illa. Hereticі tamẽ in sua duritia permanentes: sibi vicissim super miraculo silentiũ imposuerunt. Quod tamen nutu dei ab astante milite catholico reuelatũ est. Episcopo ꝙ exomenſi defuncto ceteris recedentibus. Dominicus cum paucis ibidem permansit: ⁊ verbũ dei instanter predicans: multa ab emulis opprobria ⁊ persecutiones pertulit: quas omnes diuina gratia superauit. ¶Reperiens quendã qui ex paupertate hereticis adheserat: decreuit se ipsum vendere: vt sic illius inopie subueniret: ⁊ illum ab erroze subtraheret: quod et fecisset: nisi eius inopie diuina gratia prouidisset. ¶Alias etiam mulieri: que filium a saracenis captũ defluebat: se vendendum pro eius redẽptione obtulit: sed mulier non acquieuit. ¶Post hec cepit de institutiõe ordinis cogitare: cuius officium esset per mundum discurrere: ⁊ fidem ab hereticis defensare. Qui postq̃ decẽ annis tolose permanserat: ad concilium generale: quod rome celebrabatur: cum fulcone episcopo suo adijt: ⁊ ab innocẽtio tertio papa ordinem predicatorum instituendũ ⁊ confirmandũ postulauit. Cuncq; in hoc se papa difficilem exhiberet: nocte quadam vidit insomnis lateranensem ecclesiam ruinam minantem: ⁊ dominicum humeris suppositis cassuram illam fabricam sustentatem. Qui euigilans ⁊ visionem intelligẽs petitionem viri dominici acceptauit: ⁊ vt sibi approbatam aliquam regulam eligeret mãdauit. Dominicus ergo cum.xxv. fratribus regulam augustini doctoris ⁊ p̃dicationis assumpserũt: ⁊ sic ordinem inchoarunt. Confirmationem ꝙ innocentio iam defuncto ab honorio.iij. eiꝰ successore obtinuerunt anno dñi. M.ccxvi. ¶Dũ ergo roma in ecclesia sancti petri pro dilatione ordinis exoraret: apostolorum principes eidẽ apparuerunt: quorum petrus baculum paulus librum ei tradiderunt: atq; ad predicãdum miserunt: qui fratres innumeros sui ordinis mox aspexit per mundum discurrentes: ⁊ verbũ domini predicantes. ¶Quidam frater minor vidit in spiritu xp̃m in aere existentem: ⁊ tres lãceas cõtra mundũ vibrantem: secq; illis omnes homines velle perimere protestantem: cui occurrens beata virgo ozauit: vt modicum sustineret: cum duos strenuos pugiles haberet: qui ad mundum conuertendum sufficiẽtes essent: Obtulitq; filio brõs dñicum ⁊ frãciscũ: quos ambos christus approbauit: ⁊ vt mater illos ad mundum predicandum mitteret: imperauit: ¶Existentem eo bononie: quidam conuersus frater a diabolo arripitur: ⁊ a fratre Rainerio Dominico presentatur. Adiuratusq; spiritus dixit in eum introisse: cum precedenti sine licẽtia: ⁊ absq; signo crucis in ciuitate bibisset. Ex cum signum ad matutinum pulsaretur: demon se amplius stare ibidem non posse dixit: quia ea putiati surgebãt. Et sic orãte sancto exire compulsus est. ¶Cum in partibus tolose libri eius in flumine sine cõseruatorio cecidissent: post dies duos a piscatore in rhete inueniuntur: adeo omni aque humore illesi: acsi fuissent in armario custoditi. ¶Veniens ad quendam locũ nocte cum fratres inquietare nollet dormientes oratione fudit: ⁊ clausis ianuis cum socio introiuit. ¶Alias etiam existens cum quodam conuerso ordinis cisterciensi. cum sero ad ecclesiam veniſſent eãq; clausam reperiſſent oratiõe fusa intra ecclesiam subito inuenerunt: et nocte in oratione duxerunt. ¶Scholaris quidam lubricus cum ipsius celebrantis manũ deosculatus esset: maximam inde fragrãtiam sensit mox̃q; in eo omnis carnalis estus refriguit. ¶Quidam magister sciẽtia et fama preclarus

tolose in theologia legens: quodam mane vidit in somnis septem sibi stellas lucidas presentari: que eo de nouo xenio admirante totum mundum illustrare videbantur. Et ecce dum scholas intrasset: beatus dominicus cum sex ex suis fratribus magistrum adeunt: et vt eos in suos auditores susciperet humiliter deposcunt. Quivisionem recolens illos esse stellas quas viderat intellexit: eosq; gratissime recepit. ¶ Existente rome beato Dominico quidam magister Reginaldus sancti Aniani aurelian. decanus cum ordinem ingredi proposuisset: et hoc viro dei indicasset. Subito ad mortem infirmatus est: pro quo beatus Dominicus beatam virginem cui specialiter curam ordinis commiserat exorauit. ¶ Regina ergo misericordie cuz duabus virginibus Reginaldo in extremis laboranti nocte apparuit: et vnctione mirifica ipsum per singulas corporis partes inunxit: formasq; verborum ad singulas vnctiones protulit ac die tertia ipsum plene sanandum promisit: eiq; habitum predicatorum ordinis demonstrauit. Quam visionem cum per omnia similiter vir dei conspexisset: mane ad Reginaldum accessit: et ipsum sanatum repperit nedum ab estu febris: sed etiam a concupiscentia carnis. A quo seriem visionis audiuit: t habitum a virgine demonstratum assumpsit. Nam antea fratres superpelliceis vtebantur. Reginaldus ergo senatus ordinem introiuit et missus bononiam officium predicationis feruenter peregit. ¶ Junenis quidam nepos domini Stephani cardinalis de fossa noua cum equo in foueam precipitio lapsus: inde mortuus est eductus: quem beatus Dominicus oratione fusa cum lachrymis cõtinuo suscitauit. ¶ In ecclesia sancti sixti architectus quidam cecidit diuq; sub cumulo cadentis materie iacens expirauit. Cuius cadauer ad se delatum: vir domini orationem suffragio a mortuis excitauit. ¶ In eadem ecclesia apud vrbem cum fratres quadraginta manerent: et panis ei quadamvice deficeret: modicum panem repertum per bucellas fratribus discumbentibus diuisit. Et ecce duo iuuenes forma et habitu decori refectorium intrauerunt: palliaq; plena panibus detulerunt: quibus viro dei cunctis videntibus fideliter oblatis subito discesserunt. ¶ In itinere positus cum grauis pluuie inundatio fieret: ase et socio imbrem adeo signo crucis repulit: q circa eos ad spatium trium cubitorũ: nec aqua: vel vnica gutta descendit. ¶ Constitutus in itinere cum quodã viro religioso: conuersationis domestico: sed loquela alieno: dolens q diuinis eloquijs se mutuo refouere nõ possent: impetrauit a domino: vt alter alterius lingua loqueretur: et sic per trium verba alterutrius idiomate variantes mutuis se collationib9 confortarunt. ¶ Hominem quendam pluribus vexatum demonijs stollam collo ipsius imponẽs fugatis immundis spiritibus liberauit. ¶ In partibus tolosanis ex pluribus conuictis hereticis t incẽdio damnatis vnum reseruari fecit: quem spiritu prophetico futurum fratrem et egregium predicatorez preuidit atq; predixit: t vt predixerat sic euenit. Nam t spiritum prophetie ipsum habuisse multorum que predixit: euentus probauit. ¶ Apud sanctum sixtum in vrbe fratribus ad capitolium conuocatis omnibus prenũciauit quattuor ex fratribus in breui: duos videlicet in corpore et duos in anima morituros. ¶ Et post modicuz duo ad dominũ migrauerũt: t duo ex ordine recesserũt. ¶ Existens bononie in vigilia assumptionis domine: priori monasterij casemaris ordinis cistertiensis. fibi amicissimo exigẽte materia familiariter retulit: q nunq; a domino aliquid postulasset: quod iuxta votum non obtinuisset. Cui cũ prior ille diceret: vt a domino impetraret: q magister Conradus teutonicus ordinem assumeret: quod fratres summo desiderio affectabãt: finito completorio cunctisq; discedentib9 fratribus: solus ipse in ecclesia mansit: et in ordine more solito pernoctauit. Conuenientibus ergo fratribus ad primam cum cantor hymnum Jam lucis: incepisset: ecce noue lucis: nouum sydus futurus magister Conradus aduenit: t ad pedes viri domini se prosternens habitum vt petijt perseueranter accepit. ¶ Frequenter dum corpus domini leuaretur in tanto mentis rapiebatur excessu acsi ibidem christum incarnatum videret. Mira q9 penitentia corpus affligebat: et noctibus orationi intentus dies predicationibus impendebat. ¶ Tandẽ appropinquante peregrinationis termino apud bononiam grauiter infirmatus: vidit iuuenem pulcherrimum se ad celi gaudia inuitantem. Conuocatis igitur duodecim ex fratribus conuentus bononie testamentũ condidit: et aque possederat eis iure hereditatis dimisit: charitatem scilicet humilitatem: ac voluntariam paupertatem prohibens omnino: ne quis in ordine suo possessiones induceret temporales: maledictionem dei t suam imprecans ei qui ordinem illum: quem paupertatis pcipue decorat professio: terrarũ diuitiarum puluere presumpserit maculare. Fratribus quoq; decessum sum egre ferentibus eos dulciter cõsolatus est: promittens q vtiliorem ipsum fozent post obitum habituri. Sicq; ad extrema deueniens anno domini. M.ccxxi. nonis augusti obdormiuit in domino: sepultus in terra in conuentu bononiẽsi. ¶ Eadem hora frater Buale prior conuentus brixiẽsis. et postmodum ipsius ciuitatis episcopus: vidit in somnijs celum apertum: et duas scalas candidas ad terram demitti: quarum summitas christus cum matre tenebat: et angeli per eas ascendebant; in medio autem

frater ordinis in sede posita residebat: quem ie sus ⁊ mater sursum cum scalis trahebant: donec ipsum in celū eleuato apertura celi clausa est. Qui diem et horam notans veniens bononiam inuenit sanctum eodē tempore a corpore migrasse. Eadē hora frater rhao positus apud tybum cum missam celebraret: ⁊ in canone patrem dominicū more solito commendare vellet in extasi raptus vidit sanctum dominicum corona aurea ⁊ immenso lumine adornatum: duobus reuerendis viris comitatum extra bononiam procedentem: qui diem ⁊ horam similiter notauit: tuncq; virum dei in pace quieuisse cognouit. ¶ Cum aūt corpus eius sub terra multo tempore iacuisset: miraculis crescentibus ⁊ fama a fratribus in eminentiorē locum translatum est: quod tam mira fragrantia redolebat: vt totam quasi ciuitatem repleret: et cunctorum aromatum odorem superaret: que translatio facta est. ix. kal'. iunij. Quiescitq; ibidē sanctum corpus insignibus miraculis pollens.

¶ De sancto Osualdo rege ⁊ mar. Cap. xxiij.

Osualdus rex berniciorum ⁊ martyr: vt scribit beda. iij. libro. i. cap. successit fratri suo eanfrido: q̄ fuerat christian⁹ sed apostatās a rege britonum cedualdo in bello fuerat interfectus. Post cuius occisionem osualdus cum paruo exercitu fide christi munitus superuenit: et suos in christi nomine exhortans crucem ligneam terre affixit: ⁊ ante ipsam cum exercitu procidentes: ⁊ christum in sui adiutoriū inuocantes de hostibus viriliter triumpharūt. In testimonium ergo miraculi et sanctitatis osualdi: de ip̄a cruce lignea frustra cōcedūtur: ⁊ in aquam mittuntur: cuius aque potus sanitatem cuiuscunq; egritudinis prestat hominibus ac iumētis. ¶ Osualdus igitur percepta victoria regnoq; suscepto in fide christi animatus ad gentem scotorum insule misit: in qua dudum fuerat delegatus: vt sibi catholicuz aliquē episcopum mitterēt qui gentē suā fide xp̄iana imbuerent. Missusq; est ep̄us adrianus cuius predicatiōe regisq; fauore atq; suasu gens berniciorū xp̄i fidē suscepit. Rex em̄ ep̄o linguam ignorāti semper astitit: eiusq; interpres ad populū fuit. Tunc cepit rex ecclesias construere: ⁊ pauperibus largi flue ministrare. ¶ Quodaz die pasche posita mensa ⁊ disco argenteo cū regalibus vasis: nunciatum est ei infinitam pauperum multitudinem pre foribus assistere elemosynas postulantes: qui nedum omnes escas ad prandium paratas eis largiri fecit: verum etiam discum argenteū cum vasis omnibus per frustra cōcisa eisdē ipatiri mādauit. Quo pietatis opere viso ep̄s manū vtrāq; tangēs dixit. Nunq̄ putrescāt he manus: qd̄ ⁊ euenit: nā ⁊ rege interfecto: vt dicet̄: manus cū brachijs a cetero corpore precise vsq; in presens incorrupte permanēt. Hic rex sanctus inter berbenorū et doricorū ꝓuincias dudū abinuicē discordes pacem ꝓcurauit: ⁊ ad finē optatū ꝑduxit. Totūq; regnū britānie p̄mus acquisiuit ⁊ obtinuit: cuius partem solūmodo eius decessores possiderāt: ip̄m aūt felici regimīe gubernauit. Postq̄ autē nouē annis regnasset cōtra paganorū exercitum: gentilēq; regem merciorū pro fide dimicans ac regni salute in bello martyr occisus est anno etatis sue. xxxviij. non̄. aug. In quo loco oīs quorūcūq; lāguentiū hoīm vel animalium egritudines sanant̄. Puluis quoq; de loco vbi interfectus fuerat assumptus quocūq; delat⁹: ⁊ in potum languētibus datus: eandē obtinet gratiaz sanitatū. Sepultusq; est in ciuitate regia nomine beba miraculis insignis. Manus autem cum brachijs per se in vase argenteo posite omnino incorrupte seruantur.

¶ De sancto Emigdio episcopo ⁊ martyre. Cap. xxiiij.

Emigdius episcopus de ꝓuincia frācie australi: que d̄r germania: cuz esset adhuc p̄sbyter inde egressus est cū duodecim fratrib⁹ suis tribusq; discipulis: scz euplo germanio ⁊ valētino tempore quo rex polymnius gētilis in ciuitate esculana xp̄ianos ꝑsequebat̄: venitq; romā multa miracula faciēdo. Quod audiens cecus quidā assumpto ductore venit eū requirēdo vt ab ip̄o illuminaret̄: cui in via adiūctus est miles habens filiā fluxū sanguinis q̄nquennio patientē: qui cū sanctū emigdiū īuenissent cecū quidē presentē illuminauit: filiā ꝟo militis absentē dū pro illa orasset: a profluuio liberauit: ipsosq; oēs cū centūquinq̄giuta hoībus ꝓmiscui sexus baptizauit. Sed postq̄ idolum asclepij signo crucis cōminuit: sacerdotē eius cōuertit cū. M. xxx. viris ⁊ alijs paruulis ⁊ mulieribus multis. Quod audiēs vrbis prefectus querebat emigdiū occidendū: veniēs quoq; ad marcellū papā ab eodē ep̄us esculan̄. ciuitatis ordinat̄: ⁊ ad p̄dicandū illuc destinat̄. Ip̄e aūt miracula multa ostendēs venit esculum: secut⁹ a multitudine fideliū: in cuius ingressu demones se incendi clamabāt. Quapropter ad eum venientes egri numero. cl. q̄ ab eorū dijs curari nō poterāt: ꝑcepto ab eo sacro baptismate oēs a diuersis lāguoribus sanati sunt: vnde ⁊ ꝓpter hec miracula ppl'i tēpla. xij. euerterūt: idolaq; igni tradiderūt: verū cū sanctus orōnē ad deū fudisset: mox fctō terremotu cetera phana idolorū numero. xxij. subito corruerunt: multiq; ad

christum visis tot miraculis conuersi sunt: ⁊ in ipso oppido tres ecclesias construxerunt. Cum autem a rege quereretur persecutionem fugiens ad vrbem picenam venit susceptus a matrona xp̄iana: vbi demerso in fluuiū simulacro phanoq; oratione destructo multos ad xp̄m cōuertit. ¶ Tandē rex polymnius ip̄m detinuit: ⁊ hortabatur vt dijs immolaret: ꝓmittens ei se filiam suam in coniugem daturum. Quāq; ei tradidit vt ip̄m ad sacrificia ꝓuocaret. Emigdius ꝟo puellam se tentantē ad xp̄m sua predicatione conuertit: aquamq; de saxo producens ip̄am continuo baptizauit. Alios quoq; plures quos ad diuersis primū languorib⁹ sanos effecerat: eadē vnda perfudit. Quod rex audiens ip̄m in eodem loco iuxta flumen rheonthi decollari precepit. Sed anteq̄ decollaret dicitur orasse: vt in ciuitate esculo nullus aliquando esset leprosus vel demoniacus: ⁊ q̄ nullus exercit⁹ ip̄am vrbē vltra. ix. dies obsidere posset aut ibi ꝑseuerare. Decollatus quoq; caput suū in byrrho suscepit: ⁊ trecentis passibus perambulauit vsq; ad montē cenobitarum: qui mons se mirabiliter aperuit: ⁊ corpus cum capite intra se recepit seq; continuo reclusit: vbi vsq; in presens quiescit. Sanguis autem ip̄ius a christiana quadaz collectus: esculi reseruatur in ecclesia sua. Qui passus est noñ. augusti.

¶ De sancto Menio episcopo et confessore. Cap̄. xxv.

Menius catalaneñ. ep̄us nobilis romanus a sancto petro apostolo in ep̄m consecratus: cuz sancto Dionysio et alijs ep̄is ad gallias predicationis gr̄a directus est: adiuncto ip̄o subdiacono maximiano. Sed cū xviij. miliario ab vrbe elongati forent: subdiaconus mortuus est. Menius ꝟo ad petrum redijt: ⁊ socium defunctū nunciauit. Accepta quoq; ab apostolo de fimbria vestimenti eius particula: reuersus cadauer adhuc inhumatum tetigit: ⁊ continuo mortuus resurrexit. Alia quoq; signa plurima per illos dñs ostendit. Cuz autē ad vrbem catalaneñ. venisset: ⁊ populū ad conuertendum durum reperisset: miliario vno a ciuitate in loco deserto cepit in spelunca contēplationi vacare: multisq; inibi miraculis clarescere. Nam pueruz nobilē qui cadens in fluuiolo qui nauta dicitur ⁊ iuxta ciuitatē labitur necatus fuerat: suscitauit: multosq; viso mirabili signo ad xp̄m conuertit. Sicq; a populo cum honore ad ciuitatē ducitur ⁊ in episcopum sublimat. In ipso quoq; vrbis ingressu tres leprosos mundauit ⁊ totidem cecos illuminauit: demonem quoq; ab obsesso quodam eiecit. Gregē autem dñicū verbis ⁊ exēplis refouens annis lxxx. sedem suā feliciter gubernauit. Et confectus senio in pace quieuit noñ. augusti.

¶ De sancto Iusto ep̄o. Cap̄. xxvi.

Iustus episcopus lugduñ. fuit. Qui cum episcopatu relicto aliquot annis in heremo angelicā vitā egisset: ibidē sancto fine migrauit ad dñm. Cuius sanctum corpus lugdunēses ciues solicite req̄situm: ac in heremo vastissima reptū a remotis terre partib⁹ ad suā ciuitatē tulerūt: ⁊ ibidē in eccl'ia sui sacerdotij honorifice condiderunt noñ. augusti.

¶ De sancto Cassiano ep̄o. Cap̄. xxvij.

Cassianus episcop⁹ ex alexandrinorū nobili genere ortus a sancto zenone ei⁹ vrbis episcopo diuinis lr̄is eruditus est. Qui oīa pro xp̄o relinquens in horteñ. ciuitate ecclesiam cōstruxit. Ibiq; degēs sub iouiniano imperatore xp̄ianissimo a populo ep̄s cōstitutus est. Et cū ip̄am sedem dudum in sanctitate gubernasset: peregrinatiōis gratia inde discessit: ⁊ per mare massiliam nauigauit. Indeq; augustuū venit: ⁊ sctō simplicio ep̄o triennio adhesit. Quo defuncto oīs clerus ⁊ populus cassianū sibi in ep̄m constituit. Qui vita ⁊ miraculis clarēs anno. xx. sui episcopatus in pace quieuit noñ. augusti. ¶ De hoc frater Uincētius ait: q̄ dū sanctus germanus antisio doreñ. ep̄s de britannia rediēs ad tumulū huius oraret. Interrogauit cassianū quō se haberet. Qui statim ex tumulo cunctis audiētibus respondit: se perfrui dulci quiete: ⁊ scd̄m saluatoris aduentum expectare. cuius se germanus orationibus commendauit: et vt in ipso secūdo aduentu partem secum habere mereret: humiliter supplicauit.

¶ De sancta Aphra martyre. Cap̄. xxviij.

Aphra martyr apud cretaz in ciuitate augustana martyriū passa est. Hec cū esset pagana et meretrix matrem hilariā de lenocinio vitam exigētē habebat. Ip̄a ꝟo cū tribus ancillis suis: videlicz digna: eumenia: ⁊ eutropia se cūctis petentibus ꝓstituebat. Sed per p̄dicationē narcisci hierosolymoꝝ ep̄i ad xp̄m cōuersa ⁊ cum omni domo ⁊ matre baptizata: atq; a peccato reuocata est. Que a iudice cōprehensa cuz sacrificare nollet: sed diceret sufficere sibi pctā sua: q̄bus

de corpore suo ⁊ ancillarū ludibriū faciēs deū offenderat: qui tamen eā peccatricē ad penitē-tiam cōuerteret: viua incendi iussa est. vñ iuxta fluuiū lethei fluminis adducta flāmisq; tradita sic spiritum emisit: vt corpus oīno permaneret inustū. Ancillas ꝯo que eaz ad martyriū secute fuerant: puer cum nauicula apparens cōtinuo transuadauit. Que cum corpus incombustū in uenissent: nec ipm sepelire possent nec nunciū per quez matri nunciarent paratum haberent: puer qui eas transtulerat eis flumē natauit: et predicta hilarie matri nūciauit. Que veniens noctu cū sacerdotibus ⁊ ancillis corpus abstu-lit: ⁊ scōo miliario ab augusta ciuitate in monu mento proprio sepeliuit. nōn. augusti.

De trāsfiguratione dñi nr̄i ihesu xp̄i. Cap. xxix.

Transfiguratio dñi ī q̄busdā eccle siis. viij. idus augusti cele-brat: nō q̄ ea die: vt quidam aiūt transfiguratio ipa facta fuerit: sed ea die p apostolos publicata. Nā vt dicūt transfi guratio facta est circa prin-cipiū veris. Cerū discipuli propter phibitionē eis a dño factā: ne visionem quā viderāt: alicui dicerent: donec filius hois a mortuis resurge-ret: ipam tam diu celauerunt: ⁊ in hac die mani festauerunt: ita legit in libro: q̄ dicit mitralis. ¶ Circa hanc transfigurationē quattuor sunt attendēda. Primo quare dñs se trāsfigurare vo-luit. Secūdo quō se transfiguratū ostēdit. Ter tio quos sue glorie testes adhibuit. Quarto qualiter ipam visionē confirmauit. ¶ Circa pri mum sciendū: q̄ xp̄s coā discipulis transfigu rari voluit ꝓpter tria. Primo ad confirmandā eoz fidē: cū essi pauloante dñs apostolos inter rogasset: quē ipm hoies esse dicerent: illiq; va-rias hominū opiniones responderēt: petro ꝯo in persona omniū apostoloz ipm esse x̄m filiū dei viui ꝓstante: ad confirmandā fidē ipoz-ū xp̄s ei gloriā diuinitatis sue ostendere voluit: vt tam ex visione vultus splendentis q̄ ex audi tione patris ipm esse dei filiū exclamantis: qđ ipi primo de ihesu credebāt: in eoz cordib⁹ effi caciter ⁊ sine vlla hesitatione firmaref: vt quia passurus erat: cū apostoli eū tanq̄ hominē ve rum mortuū cernerent: etiā tanq̄ verū dei filiū resurrecturū non dubitarēt: ⁊ qz ipa trāsfigura tio summe deitatis mysteriū repzesentat: ideo nō oībus discipulis tanq̄ secretū diuinū reue-landa fuit: sed eis solūmodo qui ceteris excel-lentiozes erant: ⁊ non vni tantū: qz testimoniuz vnius quasi nullius reputaf: sed tribus discipu lis: eo q̄ in ore duoz̄ aut triū testiū stat oē ver bum. ¶ Secundo ad augendū eoz̄ spē: vt per talem visionem discipulorū animos ad passio-nem firmaret. Oportet em̄ ad hoc vt aliquis di recte procedat in via: q̄ finē aliqualiter preco-gnoscat: sicut sagittator non recte iacit sagit-tam nisi signū prospiciat: vnde dicebat thomas Johan. xiij. Dñe nescimus: quo vadis: et quo modo possumus viā scire? Et christus per pas-sionē non solū gloriā anime obtinuit: quam ha-buit a principio cōceptionis: sed etiā corporis ⁊ ideo conueniēs fuit: vt discipulis gloriā sue claritatis corporalis ostēderet: vt sic spē futu-re glorificationis in eorum corporibus demon straret: ſm illud phi. iij. Reformabit corpus hūilitatis nostre cōfiguratū corpori claritatis sue. ¶ Tertio ad pficiendū charitatē. Apostoli em̄ licet in xp̄o diuinitatē crederent: solā tamē humanitatē conspexerāt: ⁊ ideo vix aliquid in xp̄o diuinū diligebant: qz difficile est amare qđ nō videf: ideoq; xp̄s eis gloriā sue diuinitatis reuelauit: vt cū ipm etiā deū ex tali visione con spicerent: ertam in ipso diuinitatē manifeste co gnoscerent: ⁊ per consequēs vt deū ipm dilige rent. ¶ Circa scōm sciendū: q̄ iuxta rei tū enā gelij facies eius resplenduit sicut sol: et vesti menta eius facta sunt alba ficut nix. ¶ Et notā dum: q̄ inter quattuor dotes corporis clari tas est ipius persone in seipa. Alie ꝯo tres non percipiūtur nisi aliquo actu vel motu. Christus autē licet alijs temporibus alias corporis do tes in se ostenderit: videlicet agilitatē: quando super mare ambulauit. Subtilitatem: quando clauso virginis vtero in mundum prodijt. Im passibilitatē: quando iudeis eum lapidare vo lentibus de manibus eoz exiuit: non tamē pro pter illas dicitur transfiguratus: sed per solaz claritatē quā discipulis in monte ostendit: que sola pertinet ad aspectū persone. Figura enim circa extremitatē: corporis consideratur. Nam figura est: que terminis continetur: ⁊ ideo sola claritatis assumptio dicit transfiguratio: ⁊ hec claritas deriuat ab aie claritate: quā xp̄s semp habuit: eo q̄ ipius aīa semper beata fuit: ideo ⁊ corpora nostra post resurrectionē ficut sol re fulgebunt: que lux ex aie claritate: que beata erit: originē habebit. Matth. xiij. Fulgebunt iusti ficut sol in regno patris eoz̄. Hec est dicē dum: q̄ xp̄s ostenderit tantā claritatē: quantā habuit: sed quantā oculis discipulorū percipi endā possibile fuit. Et sicut caro xp̄i ex clarita te aie splendorē illū contraxit: sic etiam vestes eius ex carnis splendore candorē niueū cōtra xerunt: sicut verbi gratia: aqua ex solis radio percussa resplendet: ⁊ paries ex aqua splendē te repercussus refulget. ¶ Circa tertiū est sciē dū: q̄ xp̄s huius sue glorioſe visionis testes ad hibere voluit patres noui ac veteris testamen-ti. De veteri autē testamēto duos: de nouo autē tres assumpsit: qz videlicet vetus testamentum tanq̄ ex dualitate: q̄ est numerus diuisionis: im

⁊

perfectum fuerat: nouū autē ex trinitate perfectionē in se gratiā cōtinebat. Uerū per moysen ⁊ heliā rex et prophetia designatur in quibus oīa veteris testamenti mandata continentur: quod eīm lex primo mandauit: ⁊ prophetia postmodū confirmauit. Uel per moysen ⁊ heliā denotantur duo status antiqui tēporis. Quorum vnus fuit coniugatorum designatus in moyse: alius continentuz designatus in helia. Uel per moysen significantur oēs defuncti suscitandi: per heliā in corpore viuentē omnes viui reperiendi ⁊ a dño in nubibus rapiendi cum venerit in gloria sue maiestatis ad iudicandū viuos ⁊ mortuos ⁊ seculū per ignē: quod iā per hanc transfiguratiōnē denotatū est. ¶ Tres autē discipuli: videlicet petrus iacobus ⁊ iohannes significant tres ordines ecclesie militantis: quibus aureola datur: ad quos omnes ceteri reducuntur. Petrus eīm significat doctores: qz ipse fuit ecclesie omniū prīm⁹ pastor. Johānes oēs virgines: qz virgo a dño electus est. Jacobus ꝺo martyres: qz primus inter apostolos martyrium pertulit. Primus autē ordo pugnat contra diabolū. Secundus contra carnē. Tertius cōtra mundū. Ad primū ordinē reducunt confessores: ad scōm cōtinentes: ad tertiū penitentes. ¶ Uel p istos tres apl̄os significant tres ꝺotes theologice p quas ad gloriā eterne felicitatis puenire debem⁹. Petrus eīm denotat fidē: qz ipe solus cōfessus est gloriā deitatis dicens. Tu es xp̄s filius dei viui. Jacobus denotat spē: qz prīm⁹ omniū apostoloz passus fuit propter spē retributionis eterne. Johānes ꝺo charitatē: qz ip̄m xp̄s speciali prerogatiua supoēs dilexit. ¶ Uel per ip̄os tres apl̄os significant tres penitētie partes sine qua ad claritatem eternā nemo puenit. ¶ Petrus eīm q̄ interpretat agnoscēs denotat cōtritionē: q̄ ex sola peccati notitia puenit. p̄s. Qīm iniquitatem meam ego cognosco. vñ ⁊ petrus culpa sua cognita fleuit amare. ¶ Jacobus q̄ interpretat supplantator denotat cōfessionē: qua diabolus supplantat⁹ elidit. ¶ Johannes qui interpretat gratia dñi denotat satisfactiōez: qua ꝺo penitēs ad gratiā reuocat. Circa quartū sciēdū ē q̄ in baptismo xp̄i: qō fuit mysteriū prime regeneratiōis: ⁊ in transfiguratione: qō est mysteriū secūde: declarata ē operatio trinitatis. Nā in xp̄i baptismate apparuit pater in voce: filius in carne: spūs scūs in colūbe specie. Hic aūt se reuelat pater eadē voce ⁊ eadem verboz̄ prolatione: filius eadem carne sed refulgente: spūs aūt scūs in forma nubis perlucide. Nam sicuti in baptismo spūs scūs dat innocentiā: que per columbā designatur: sic in resurrectione dabit claritatē glorie ⁊ refrigeriū ab omni malo: quod in nube ostendit. Et qz xp̄s venit gratiā actualiter dare in re: gloriā ꝺo incredibiliter promittere in spe. Ideo in transfiguratione inducuntur ꝺomines vt ipsum audiant: non aūt in baptismo. ¶ In hac die vinū nouū si inueniri potest in sanguine xp̄i cōficit: vel saltē de matura vua in calice aliquātulū eliquat. Racemi etiā benedicūtur ⁊ populus cōicat. Cuius ratio est: qz dñs discipulis in die cene dixit. Non bibā amodo de hoc genimine vitis donec illud bibā nouū in regno patris mei. Illa ꝺo trāsfiguratio dñi: ⁊ qō dixit nouū vinū representat gloriosam innouationez: quā christus post resurrectionē habuit. Et ideo in hac die transfigurationis que resurrectionem representat nouum vinū inquiritur: in quo nouitas eterne dulcedinis ostenditur: que sanctis post resurrectionem in patria propinabitur. Hec ex libro mitrali.

¶ De sanctis Sixto papa secundo ⁊ socis martyribus Cap. xxx.

Jxtus papa et martyr huius nominis secundus fuit cissimus et agapitus diacones rome sub decio cesare passi sunt. Hic natiōe grecus ex patre sophozo athenien. prius quidē philosophus postea ꝺo xp̄i discipulus stephano pape primo in pontificatu romano successit: sedit q̄ annos. ij. menses. xi. dies. vi. Hic constituit vt missa celebraretur super altare quod antea non fiebat. Et vt sacerdote incipiente missarum actionē: chorus decātaret ymnū. Sanctus: sanctus: sanctus: dominus deus sabaoth ⁊c. Qui cum prefatis duobus diaconibus detentus: decio cesari ⁊ valeriano p̄fecto presentatus: cū nullis persuasionib⁹ ad sacrificandū posset inclinare iussus est duci ad templū martis: vt aut sacrificaret: aut in custodia mamertina reciperet. Sed dum sacrificare renuēs in custodiā duceret: beatus laurētius eius archidiaconus eidē obuiauit: ⁊ quo ip̄e pater sine filio tēderet clamare cepit: atq; ne se derelinqueret instāter exorauit. Sed beatus sixtus eidē p̄dixit: q̄ ip̄m nō deserebat sed ad martyriū p̄cedebat: cū ip̄i maiora certamia post triduū deberent. Mandās vt thesauros ecclie quos ei cōmendauerat pauperib⁹ dispensaret. Quod ⁊ laurētius fideliter adiplenit: vt dicet infra in eius passiōe. iiij. idus augu. ¶ Post duos dies beat⁹ sixtus de custodia educit cū duob⁹ diaconibus felicissimo ⁊ agapito: ⁊ presentat⁹ decio ⁊ valeriano iubētur duci ad tēplū martis: ⁊ ibi sacrificare. Quod si renuerēt: ibidē capite trūcari. Ducti sunt ergo foras muros porte apie ad templū martis. Et cū oraret fixtus cecidit aliqua pars tēpli ⁊ idola cōminuta sunt. Cumq; ducerēt ad decollandū beatus laurentius post cū clamare cepit: rogans ne se desereret: eo q̄

thesauros suos quos sibi tradiderat iam expē-
disset. Tunc milites audiētes de thesauris lau
rentiū tenuerūt. Sixtū ꝟo cū felicissimo ⁊ aga
pito ibidē decollauerūt. Christiani autem cum
iustino presbytero corpus sixti raptum sepelie
rūt in cimiterio calixti via apia. Felicissimi ꝟo
⁊ agapiti posuerūt in cimiterio pretextati. viij.
idus augusti. Referunt etiā passi cū btō sixto
iiij. alij diacones videlicz ianuarius: magnus:
vincētius: ⁊ stephanus: ⁊ seuerus presbyter: et
claudius subdiaconus: ⁊ crescentius lector: et
romanus ostiarius. ¶ Hic fecit ordinationes
duas per mēsem decembris: presbyteros quat
tuor: diacones septem: episcopos ꝟo duos. Et
cessauit episcopatus dies viginti.

¶ De sancto Sixto papa tertio. Cap.xxxi.

Sixtus pa
pa huius nois ter
tius natiōe roma-
nus ex pre presco
celestino pmo papa in episco-
patu romano successit: sedit⁊
annos. viij. ⁊ dies. ix. Hic de regione celi mon
tis: cōstituit vt nullus clericus in pecia alteri⁹
ordinari presumat. Hic cōgregata synodo p cri
mine sibi illato cozā q̄nq̄ginta septez episcopis
se purgauit. Et cōdemnatur bassus: qui hoc ei
apud augustū crimen intulerat: ita tamē vt vlti
mo die eius viaticum ipsi non negaretur: ppter
humanitatē pietatis ecclesie: qui bassus cū de-
functus esset: corpus eius sixtus episcop⁹ ma-
nibus ppriis sepeliuit. Hic edificauit eccl'iam
sancte dei genitricis marie: que dr ad presepe:
⁊ hodie maior vocat in monte superagio iuxta
macellum libye. Hic ⁊ in distribnēdas paupe-
ribus elemosynas studuit: ⁊ multas auro ⁊ ar-
gēto basilicas decorauit: plenusq̄ sanctitate fe
liciter in christo quieuit: ⁊ sepultus est in via ty
burtina in crypta iuxta corpus beati laurentij:
et cessauit episcopatus dies. xxij. Hic occiden-
talium episcopozū sententias nestozij damnan
tes errorem: orientalibus scripsit episcopis: in
signi volumine contentas.

¶ De sanctis martyribus Justo ⁊
Pastore. Cap.xxxij.

Iustus ⁊ pastor mar
tyres apud vrbem complutum hi
spanie prouincie sub datiano pside
passi sūt. Hi germani fratres chri
stianis parētibus orti ⁊ ipsi chri-
stiani: cum adhuc pueri litteris imbuerent: ad
passionem animati: proiectis in schola tabulis
sponte ad martyriū cucurrerūt: idola spernen-
tes: qui a datiano preside tenti nec auditi: eo q̄
dubitaret ne ipsozū vtpote infantiū exēplo alij
puectiores ad martyriū incitarent: verberibus
diris afflicti sunt. Cuz aūt presidi relatū esset:
q̄ se mutuis exhortationib⁹ cōstantius robora
rent: eos extra ciuitatem adductos gladio cedi
iussit: quorum animas etiā ipsi gentiles ab ipo
christo concinētibus angelis ad celum deferri
viderūt: corpora ꝟo a christianis in eo quo pas
sifuerant loco tumulata sunt multis clarentia
signis: vbi ⁊ basilica desuper edificata est: passi
sunt autem. viij. idus augusti.

¶ De scō Donato epo ⁊ martyre. Cap.xxxiij.

Donatus
episcopus ⁊ mar
tyr apud aretiū ci uitatem tuscie
passus est tēpo-
re iuliani imperatoris. Hic cum
iuliano imperatore predicto nu
tritus ⁊ eruditus: atq̄ cū eo-
dē clericus effectus est a san-
cto pygmenio p̄sbytero in vr-
be roma: qui iulian⁹ ad subdiaconatus ordinez
ascendit: ipse ꝟo donatus lectoris officiū susce
pit. Sed cū iulian⁹ apostataisset: ⁊ in imperium
sublimatus esset patrē ⁊ mr̄em donati occidit.
Donatus ꝟo fugā aretiū petijt: ⁊ cū hilariano
monacho habitauit: cū q̄ ⁊ mltis claruit signis.
¶ Cū cū mulier q̄dā noie syrana gētilis ⁊ ce-
ca ad eos venisset: petēs in xp̄i ꝟtute illumiari
ab eisdē: pmo mētis cecitate sanata vna cum fi
lio suo oīa idola cōbussit: ⁊ ad satyrū epm are-
tinū adducta ab eodē cū filio baptizata ē: et cū
sacro chrismate liniref: oculoz mox lumē rece-
pit. ¶ Deide donat⁹ cū hilariano ap̄roniani p̄fe
cti ciuitatis filiū demoniacū asterium noie ad se
adductū ab immūdo spū liberauit: clamāte de-
mone q̄ donat⁹ ipm de domo sua coartaret exi
re. ¶ Vir q̄dā eustasius noie exactor fisci in tu
scia publicā pecuniā euphrosine cōiugi i custo-
dia dereliq̄t: ⁊ abijt. Que timore hostiū supue-
niētiū pecuniā abscōdit: ⁊ repētina morte p̄uē
ta sepulta est. Cuq̄ vir ei⁹ rediēs p exactōe the
sauri cū filijs ad supplicū traheref: ad dona-
tū cōfugit: q̄ vna cū ad sepulchrū vxoris perre-
xit: ⁊ ozone fusa euphrosinā de tumulo ex noie
vocauit: vbi cēt pecunia interrogauit. Que rñ-
dit q̄ in ingressu dom⁹ suffossa iacebat q̄ ibidē
repta eustasius liberat⁹ est. ¶ Post hec donat⁹ a
satyro epo in presbyterum ordinat: eoq̄ defun
cto ab omni populo in epm eligit. ¶ Cuq̄ die
quadā celebrans populū cōicaret: et diaconus
antimus sanguinez xp̄i in calice vitreo populo
ppinaret: subito paganozū impulsu cecidit: et
calicē fregit. Cuq̄ ex hoc oēs tristarent: dona-
tus fragmētis calicis collectis ozone fusa ip̄m
in formā pristinā restaurauit: vna aūt particula
a diabolo absōsa defecit: que tū ad testimoniū
miraculi p̄fecit. Quo signo viso lxxix. gentiliū
ad christū cōuersi sunt. ¶ Post dies aūt. xxviij.
quadracianus augustalis preses tenuit beatos

hilarianū ⁊ donatum. Et primo quidē hilarianum in ciuitate ostia detentum fustibus cesum martyrem christi fecit: vt supra in eius passione actum est. xvij. kalē. augusti. Deinde donatum in ciuitate aretina detentū: cum sacrificare nollet ⁊ deos blasphemaret: iussit cum lapidibus ore contundi: ⁊ deinde in custodia retrudi: vbi dum egrorum multitudo ad eum accedens a diuersis languoribus sanaretur: iussit illum quadracianus in eadem custodia capite truncari: corpus a christianis in eadem ciuitate tumulatum est. vij. idus augusti.

¶ De sancto Donato episcopo et cofessore. Cap. xxxiij.

Donat⁹ episcopus apud ciuitatē epiri veteris qui tempore theodosij imperatoris iunioris mīris ibidem miraclis clarebat. ¶ In quodaz loco nomine hisauria erat fons aque adeo infectus: vt quicūcz de illo biberet protinus moreret. Ad quē locum sanctus vir cum clero et populo ꝓcessionaliter accessit: vt oratione aquā sanaret. Et dū vectus asinulo fonti appropinquaret: celo nubib⁹ tenebrato: ⁊ fulgurib⁹ ac tonitruis erūpētibus: draco terribilis ide erupit: ⁊ pedes asini cauda inuoluens contra donatū se erexit: quem ille leui ictu baculi percutiens: vl' vt alibi legitur in os eius expuens continuo interfecit. Quem octo boū paria vix traxerunt ad ignem. Oratq autē vir sanctus ad dominū: ⁊ omne venenū a fonte fugauit. Dimisso quoqz puero cum situla aquam haustam bibit: ⁊ ossibus ad bibendū saluberrimam exinde concessit. ¶ Alis etiā dū ipse cū socijs siti vrgeret: sua oratione fontē de terra ꝓduxit. ¶ Cuz filia theodosij imperatoris a demone vexaret: ⁊ patre adhuc gentile ad singula sacrificia deorū duceretur: ⁊ nullo modo liberari posset. Imperator audiēs de virtutibus sancti ipsum ad se accersiuit: et vt natam suam liberaret instāter rogauit. Qui demonē interrogauit vnde illuc venisset. Illeqz de heremo se venisse repōdit: quem sanctus dei ad locū ipsum redire coegit: demūqz vniuersam domū concutiens euanuit. Vicqz imperator cū vxore et filia ⁊ vniuersa familia ad christum conuertit. ¶ Cum quidā mortuus efferretur: aduenientes creditor chirographū protulit: dicēs sibi deberi solidos ducētos: ⁊ iuxta legem imperialē nō permittebat eū sepeliri. Quod cum vxor eius donato cū lachrymis idicasset: asserēs ꝙ homo ille pecuniā totaliter recepisset: assurgens homo dei ad locum fuit: et manū defuncti tenens coram oībus excitauit: atqz vt creditori satisfaceret iussit. Qui residēs in pheretro ipm de solutione debiti cōuicit: ⁊ chirographū manu scidit: atqz iubēre sancto iterū obdormiuit. ¶ Cū fere tribus ānis nō pluisset ⁊ sterilitas magna esset: infideles ad imperatorē conueniūt petētes sibi tradi donatū: qui per artē magicam hoc fecisset. Ad imperatoris ergo instātiam sanctus egressus dominum exorauit: ⁊ statim pluuia copiosa descendit: ceterisqz infusis ab imbre ipse leuibus indut⁹ ⁊ siccis vestibus domum redijt. Et sic omnē ciuitatem constantinopolitanā ad fidem cōuertit. ¶ Post hec ab imperatore impetrauit īmunitatē loci vbi ipse fontē sanauerat Ibiqz iuxta ciuitatē lustoniā ecclesiā ꝓstruxit: ⁊ clarus virtutibus in pace quieuit. vij. idus augusti. Corpusqz eius post multos annos a venetis inde sublatum: positum est in ecclesia beate Marie de muriano sub episcopatu torcellen. vbi ⁊ signis mirabilibus fulget.

¶ De sanctis Cyriaco largo ⁊ smaragdo martyribus. Cap. xxxv.

Cyriacus: largus ⁊ smaragd⁹ martyres rome passi sūt sub maximiano īperatore. Hic cyriacus a sancto marcello papa diaconus ordinatus ē. Cū aūt maximian⁹ imperator thermas edificaret nomine diocletiani: ⁊ xp̄ianos plurimos dānasset ad fodiendā arenā. Inter ceteros deducti sunt ad ministerīū predictum sancti martyres cyriacus ⁊ fisinni⁹: qui nō solū suas: sz etiā alienas sarcinas dei auxilio portabāt. Nā cum ibi esset sanct⁹ saturnin⁹ senex: qui ex senectute arenā ferre nō poterat: fisinnius ⁊ cyriac⁹ ipsuz ad portandū iuuabāt: vt dictū est supra in passione marcelli pape. xvij. kalē. februarij. Quod cū audisset maximian⁹ imperator saturninum et fisinniū ac cyriacū in carcere detineri fecit. Et fisinniū quidē ac saturninū ꝑ diuersa supplicia interemit: vt supra actū est in passione eorū. iij. kalen. decēbris. Cyriacus vo cū duobus socijs largo ⁊ smaragdo in carcere detēt⁹ est ꝑ annos tres: donec edificatis thermis diocletian⁹ redijt de partibus aphrice. ¶ Post dies aūt paucos filia diocletiani noie artemia cepit a demonio verari: clamāte demone ꝓ os ei⁹ ꝙ nisi cyriacus veniret: ide nūqz discederet. Qua de re cyriac⁹ cū socijs de custodia educt⁹ est: ⁊ ad filiā imperatoris adduct⁹. Cui demō dicebat: vt si ipz ex puella exire vellet: vas aliqō sibi daret ī q̄ intraret. Et cū cyriac⁹ seipm offerret: demō dicebat: qz in vas suū intrare nō poterat: qz vndicqz signatū erat. Addiditqz cōminās: ꝙ si inde ipm ejiceret ī pfidē illū venire faceret. Et cū coact⁹ ex puella exisset: artemia clamauit: ꝙ deū quez ꝑdicat cyriac⁹ videret. Quā sctūs cyriacus cuz

matre serena ad xp̄m conuertit et baptizauit. Cui diocletianus iuxta palatiū suū domū concessit: vt ibidē cum socijs securus in xp̄ianitate maneret. ¶ Post modicū tp̄s venit legatio a sapore rege persarū ad diocletianū: vt cyriacum ad se mitteret: qz filia eius iobia noīe a diabolo vexabat. Ad preces ergo diocletiani cyriacus cum socijs naui impositis necessarijs in babyloniaz letus iuit. Et cum ad puellā peruenisset in xp̄i noīe immūdū spiritū ab ea eiecit: clamante demone per os eius q̄ nomē xp̄i terribile ip̄m coartabat exire. Et sic sanatā puellam cū parentibus & oi cognatione numero. cccxx. cyriacus baptizauit. Et cuz multa sibi munera essent oblata recipere noluit: sed .xlv. diebus ibidē in pane & aqua ieiunās tādē romā reuersus est: & a diocletiano gratāter excep?. Quo post duos menses defuncto. Maximian? eius filius successit. Qui iratus de sorore sua artemia: cyriacū cōprehēdit: & nudū ac cathenis ligatū ante redā suā trahi fecit: ad exēplū xp̄ianoz. Deide ip̄z carpasiovicario cū socijs tradit puniendū. Qui picē reliquatā sup capita ip̄oz iussit perfundi: deinde die?. iij. in carcere fame macerari. Post hec cyriacū eductū & sacrificare nolētē iussit in catasta extēdit attrahi neruis ac fustibus cedi. Et cum in his oibus gratias ageret: iussu maximiani ductus estvia salaria intra thermas salustij: & ibidē decollat? est cū socijs suis largo & smarago: & alijs xp̄ianis p̄miscui sexus numero. xxi. Quoz̄ omniū corpora iohānes p̄sbyter in eodē loco sepelinit. Sanctū ꝯo cyriacū cū largo & smaragdo per se posuit: sub die. xvij. kalen. aprilis: post aliquot menses corpa ip̄oz̄ sanctoz a sancto marcello papa & lucina matrona inde lenata sunt & trāslata in via ostēsi miliario ab vrbe octauo. vi. id̄. augusti: quo die p̄fatus pontifex ip̄soz̄ festū recolēdū ordinauit. ¶ Carpasius aūt cū domū cyriaci impetrasset: & ad derisionē xp̄ianoz̄ in loco: vbi baptizabat: se balnearet: & ludis scenicis ac epulis cum. xix. socijs sepius vacaret: oēs subito die quadā mortui sūt. Et extūc clauso balneo gentiles xp̄ianos venerari ceperūt.

¶ De sancto Seuero episcopo viennen̄. Cap. xxxvi.

Seuerus epūs viennen̄. natione indus fide xp̄i feruentissimus: causa predicatiōis laboriosissime ad p̄fatam vrbem veniens: in gentē pagaznoz̄ multitudinē verbo & miraculis ad fidē xp̄i conuertit: vbi epūs a populo constitutus: post laudabilem vitam inibi in pace quieuit. vi. idus augusti: cōditus in basilica sancti stephani signis clarus.

¶ De sancto Dormisda papa et confessore. Cap. xxxvij.

Dormisda papa natione campanus de ciuitate fresclon ex patre iusto: sym̄acho pape in pontificatu romano successit: & sedit annos. ix. dies. xvij. Hic clerum composuit: et psalmos canendos ordinauit. ¶ Cum autem anastasius imperator in heresim eutychianam corruisset: duas in christo naturas denegans. Dormisda papa direxit enodium episcopum ticenen̄. alios cum eo constantinopolim legatos: quatenus anastasium imperatorem et acacium patriarcham ei complicē si resipiscerent: ad ecclesie gremium reducerent: sinautē anathemate ligarent: qui non solum eorum salubria monita sp̄euit: sed etiam graui contumelia illos expulit: nauiq̄ fragili impositos mandauit: ne vsp̄iam ad aliquam grecie ciuitatem accederent. Quam eius impiam temeritatem vltio diuina secuta est. Nam. xxvij. eius imperij anno fulminis ictu percussus interijt: mox̄q̄ omnes grecos ad catholicā veritatem redeuntes Dormisda papa reconciliauit. ¶ Hic post̄q̄ multas elemosynas pauperibus erogasset: necnon plurib̄ basilicis diuersa ornamenta contulisset: apud sanctū petrum trabem argenteā mille et xl. librarū relinquēs ibidē sepultus requieuit: dormiuit autē in dño. vi. idus augusti.

¶ De sancto Dormisda martyre. Cap. xxxviij.

Dormisda martyr apud persas passus est sub rege ipsius prouincie sapore: qui nobilissimus fuit ex patre p̄fecto persarum: quem dum rex sapor christianum agnosceret: iussit vt nudus camelos exercit? traheret. Q̄d̄ dum multis diebus patienter fecisset: ille cum ex alto sole adustum cōspicens: veste linea pietate motus ipsum operuit: deinde ei: vt negaret christū: blandiri cepit. At sanctus ilico concisam vestem deposuit: mox̄q̄ ipsum rex indignatus gladio necari mandauit.

¶ De trāslatione scti Quirici epi. Cap. xxxix.

Translatio corpis sancti quirici episcopi & martyris apud anconā. vi. idus augusti celebratur: quo videlicet die ipsius beati martyris corpus sanctissimum de hierosolyma ad ipsam ciuitatem delatum multis claris signis arq̄ miraculis digna veneratione reconditum est: vt habetur in martyrologio.

¶De sancto Romano martyre. Cap. xl.

ROman⁹ martyr rō passus ē sub decio cesare. Cuz eīm beatus laurentius in cataſta extensus scorpionibus cederetur: vt dicet infra in eius passione. iiij. id̄. augusti Romanus miles inter alios ibidem astans cepit clamare: ꝙ videbat ante martyrem iuuenē pulcherrimum assistentē: et vulnera eius lintheo extergentē. Et cum hoc audiētes decius cesar ⁊ valerianus prefectus magicis artibus ascriberent: ⁊ laurentium de cataſta solutum in custodiam hippoliti recipi iussissent. Affuit romanus ad pedes eius afferens vrceū cū aqua: ⁊ se baptizari instanter exorans: quem beatus laurentius credentem baptizauit. Quod cum decius audisset: iussit eū cuz fustib⁹ exhiberi: ⁊ cū nō interrogat⁹ se xp̄ianū proclamaret: iussu decij foras muros porte salarie eductus: ⁊ ibidē capitali sentētia punitus est: cuius corpus a iustino presbytero collectum: sepultum est in crypta in agro verano. v. idus augusti.

¶De sanctis Secundiano veriano ⁊ marcelliano martyribus. Cap. xli.

SEcūdianus: veriānus: ⁊ marcellianus rome passi sunt sub decio cesare. Secundianus eīm togatus cum veriano pictore in christianos seuiebat: qui dum die quadam cum marcelliano eloquentissimo ⁊ sapientissimo oratore gētile de sententijs disputarent: venientes ad virgilium ⁊ tractātes que de xp̄o in suis buccolicis scripserat. Magnus ab integro seculorū nascitur ordo. Jam redit ⁊ virgo: redeunt saturnia regna. Et noua progenies celo demittit alto. Et infra. Tu modo nascenti puero quo ferrea primū. Desinet: ac toto surget gens aurea mundo ⁊c. Et hec adinuicem conferentes: ea que de xp̄o dicta esse intelligentes conuersi sunt: et a timotheo presbytero baptizati: atq; a sancto sixto papa confirmati. Quod audiens valerianus prefectus nunciauit decio: qui eos tentos missosq; centuncellis: tradidit eos primoro consulari tuscie puniendos. A quo primū fustibus cesi sunt. Et dum in idolū conspuēres ipm cōminuissent: in equuleo suspensi: et vnguibus abrasi: atq; flāmis lateribus appositis diutius cruciati sunt: quod dū fieret vnus ex ministris subito expirauit: ceteris xp̄o a diabolis obsessi sunt. Quod cernens promotus illos decollari iussit ⁊ corpora eorum in mari iactari. Sed diuina prouidētia ad littus euecta: a quodā deodato tumulata fuerunt: in loco vbi erant decollati. Qui passi sunt. v. idus augusti.

¶De sanctis Firmo ⁊ Rustico martyribus. Cap. xlij.

FIrmus et rusticus martyres apud veronā passi sunt sub anolino procōsule tēporibus maximiāi imperatoris. Hi ciues bergomenses et eadē parentela orti sunt. Sed firmus erat notissim⁹ maximiano imperatori. Qui audiens eum xp̄ianū misit ad ipsum derimendū. Quē milites in villa eius inuenientes euangeliū legentem: vinctum adducunt mediolanū. Cui occurrit ⁊ rusticus: seq; xp̄ianū profitens tentus ac simul ductus est. Imperator autez ipsos sacrificare nolentes a binis tortionibus fustibus cedi iussit. Et iterū inclusos in cippo pedibus artari. Deinde eos anolino prefidi tradidit puniendos. Qui eos secum vinctos veronam ducens dedit in custodia militi caucario nomine vicario ciuitatis triduo inedia macerandos. Cum autem ille eos media nocte canētes audisset: ⁊ lucem celitus effusam ac ipsos diuinis refectos cibis vidisset: ad christum conuersus est. Post dies. vi. iussu anolini educunt. Dūq; proculus eps veronen. eos insequeretur: dicens se xp̄ianum: ⁊ ipe vinctus prefidi presentatur. Quē ille vt decrepitū arbitrans insanire in facie cesum dimisit: vt supra dictū est in gestis proculi epi. v. idus decembris. Sanctos xp̄o martyres super testas accensas diutius voluptatos in ignē misit. Sed flāma in quattuor partes diuisa plures incendit: ipi xp̄o illesi permanserunt. Quos preses demū extra ciuitatē eductos ⁊ fustib⁹ maceratos decollari mādauit: corporibus bestijs derelictis. Sed caucario nocte iuxta corpora vigilāte. vij. viri se negociatores asserentes corpora abstulerunt nauigio ipposita ⁊ vltra nō cōparuerunt. Corpora autē ipsa diuino nutu trāsuecta sunt ad carthaginen. puinciā in ciuitatem que dicit predones: ibiq; ab angelis sepulta multo tempore iacuerūt. Processu xp̄o temporis dū terentius quidaz de hystria ciuitate capris: haberet filiū noīe gaudentiuz: cum eo mercationis gratia per mare discurrebat. Filius autē eius repente a demone oppressus clamāte per os eius diabolo ꝙ nemo inde ipm ēsceret nisi firm⁹ et rusticus martyres. Pater autē dū sanctorū corpora dudū nauigans requisisset: tandē dei prouidentia ad locū vbi iacebat applicuit: puerq; mox liberatus est: vbi sepulchrū tetigit. Pater autē sanctorū corpora inde surripuit: ⁊ ad ciuitatē suam perducta tumulauit: vbi quieuerūt: donec a sancta maria veronen. dicta consola-

trice veronam reportata sunt: vt supra in eius legenda habetur kalen.augusti. Passi sunt aūt sancti martyres.v.idus augusti.

¶De sancto Laurentio archidiacono ⁊ martyre. Cap.xliij.

Laurētius archidiacouus eccl'ie romane sub decio cesare ⁊ valeriano pfecto rome glorioſum martyriū passus ē. Hic genere hispanus ⁊ beati sixti pape secundi discipulus fuit. A quo leuita rome ordinatus vna secū pdicationi insistebat. Eodem tempore philippus imperator primꝰ ex imperatoribꝰ ⁊ filiꝰ eius nomine philippꝰ fidē xpi perceperūt conuersi a sancto pontio martyre. Qui philippus regnauit anno millesimo ab vrbe cōdita. ¶Verū ipso impatore philippo decio occiso: vt dicitur infra in eius passione libro.xi. philippus iunior timens fugā arripuit ⁊ thesaurū pris ac suū beato sixto pape commendauit: vt si ipsum a decio interfici cōtingeret: ipsum thesaurum pauperibus erogaret. Cum aūt decius in imperatorem electus esset a militibus: licz nunqꝫ a senatu cōfirmatus: ppter quod nō imperator: sed cesar dictus est christianoꝝ persecutionem exercere cepit: ⁊ multa milia martyrū p diuersas mundi partes interfecit. Inter quos etiā philippus philippi imperatoris filiꝰ martyrio coronatus est. ¶Post hec decius de thesauro philippi inquisitionē faciēs oblatus est ei beatus sixtus tanqꝫ qui xpi coleret: ⁊ imperatoris thesauros haberet. Quem decius in carcerem recipi iussit. Cui cū laurētius obuiasset clamare cepit: quo ipse pater sine filio pergeret: ⁊ ne se ministrū suū vllo modo desereret. Beatꝰ aūt sixtus per spiritū eidem respondit: qꝫ eum non deserebat: sed ad martyriū precedebat: cū ipsi maiora post triduū certamina deberētur: mandans vt thesauros sibi cōmissos pauperibꝰ dispensaret: prout hec omnia acta sunt supra in passione sixti. viij. idus augusti. Beatꝰ ergo laurētius christianos die ac nocte diligēter inquisiuit: ⁊ vnicuiqꝫ prout opus fuerat ministrauit: veniensqꝫ in celio mōte ad domū cyriace viduę multos christianos in domo sua absconsos habebat: ipsam viduā impositā ei manu a lōgo dolore capitis liberauit: ⁊ pauperum pedes lauans eisdem elemosynas porrexit. Eadēqꝫ nocte in domū cuiusdā christiani venies: cecū quēdā nomine crescentiū signo crucis facto illuminauit. Deinde venit ad vicum patricij in crypta nepotiana: vbi inuenit iustinum presbyterum a sixto papa ordinatū: cum quo videlz pauperum christianoꝝ ibidem latentiū pedes lauit: eisqꝫ largiflua elemosynas porrexit. ¶Post hec aūt cum beatus sixtus ad decollandū duceret: beatus laurentius post eum clamare cepit rogans ne se derelinqueret: eo qꝫ thesauros eius sibi traditos expēdisset. Tūc milites audientes de thesauris laurentiū tenuerūt: ⁊ parthemio tribuno tradiderunt: deinde sixtum episcopū decollauerūt. Parthemius aūt laurentium decio presentauit: qui ipm vbi essent thesauri ecclesie interrogauit: qui cum verbū ei nō respōderet: tradidit eum decius valeriano prefecto: vt aut thesauros prodat ⁊ sacrificet dīs: aut diuersis eum faciat interire tormētis. Valerianus aūt laurentiū hyppolito vicario in custodiā tradidit: quem ille cū multis alīs in carcere reclusit. Erat aūt ibi quidā gentilis lucillus nomine multo tēpore detentus: qui plorādo lumen oculorum amiserat. Cui cū laurentius lumē se restaurare promitteret: si in christū crederet: ⁊ se baptizari permitteret: ille se baptizari instāti postulauit. Accepta ergo aqua ipm laurentius de fidei articulis interrogatum baptizauit: statimqꝫ lucillus lumen oculoꝝ accepit. Quapropter multi ceci ad eum veniebāt: ⁊ ab eo manus impositā illuminati redibāt. ¶Cum autem hippolitus laurentiū de thesauris interrogaret: illeqꝫ ei respōderet: qꝫ si in christū crederet et thesauros ei ostenderet: ⁊ vitam eternā promitteret: cōuersus est hippolitus: ⁊ cum omni familia promiscui sexus numero.xix. sacrū baptisma suscepit. Baptizatusqꝫ animas innocētium letas gaudere se vidisse phibuit. Deinde de mādato decij hippolitus valeriano laurentiuꝫ presentauit: fitqꝫ iterū ab illo inquisitio de thesauris. Laurentius aūt biduo inducias petijt: quas valerianus eidē sub hippoliti pollicitatione concessit. In hoc ergo biduo laurentiꝰ pauperes cecos ⁊ claudos ac debiles collegit: eosqꝫ in palatio salustiano cora decio ⁊ valeriano obtulit: dicens hos esse thesauros eternos qui munqꝫ minuūtur sed crescunt: quoꝝ manus in celum thesauros ecclesie deportarunt. Cūqꝫ decius ⁊ valerianus se delusos putarent: ⁊ laurentio suaderent: vt artem magicā deponeret: et dīs immolationes deferret: ipeqꝫ deos gentium demonia esse vna voce respōdisset: iussit eum decius spoliatū scorpionibus cedi: deinde omne genus tormētorum in conspectu eius asferri. Qui cum tales epulas se semper optasse diceret: fecit eum decius vinctū cathenis in patiuꝫ tyberianū adduci: sibiqꝫ in templo iouis tribunal parari: et cum ipm iterū de thesauris requisisset: acvt oēs prophanos sibi similes declararet. Respōdit laurētius qꝫ vere in eternis thesauris confidebat: nomina aūt eorum quos decius interrogauerat in celis scripta fuerāt: quoꝝ aspectibus ille indignꝰ erat. ¶Tūc iubēte decio nudus fustibus cedit: deide a terra leuat: ⁊ lamine ardētes ad latera eiꝰ apponūtur: Et cū his oībus martyr christi gaudēs gratias

⁊ illi

ageret. Deciusq; magicis artibus eius cōstātiā ascriberet: iussit eum plumbatis diutissime cedi. Orauit autē ad dominū vt acciperet spiritū eius: vocq; ei de celo facta est audientibus cūctis: ꝙ adhuc ei multa certamina deberentur. Cum autē cesar astantibus diceret: ꝙ ip̄m per magias demones confortarēt: iussit eum in catasta extēdi: ⁊ iterum scorpionibus verberari. Tūc romanus miles inter ceteros assistēs ibidem vidit ante laurentium iuuenem pulcherrimum: eius vulnera lintheo extergentē. Et cum iussu decij ⁊ valeriani de catasta solutus hippolito redditus esset custodiēdus: affuit roman⁹ ad pedes eius: et vrceum aque attulit: seq; baptizari instanter postulauit: quem beatus laurentius credentem baptizauit: propter quod a decio detētus ⁊ fustibus cesus ac decollat⁹ est: vt dictum est supra in eius passione quīto idus augusti. ¶ Eadem nocte iussit sibi decius cesar cum valeriano prefecto parari tribunal in thermis olympiadis sibiq; laurentiū p̄sentari. Cū aūt hippolitus fleret: ⁊ se christianum clamare vellet: dixit ad eū laurentius: vt in interiori homine xp̄m absconderet: paululūq; sustineret: et dū ip̄m christus vocaret: ad eū veniret. Omnia ergo tormentoꝝ genera deferunt. Dixit autem decius laurentio: vt aut sacrificaret: aut ipsam noctem in eū cū supplicijs expēdetet. Cui laurentius respondit: ꝙ nox eius nihil obscurū habebat: sed omnia sibi in lucē clarebāt: tūc iussit vt os eius cū lapidib⁹ tūderetur. Et cū in hoc rideret: ⁊ christo gratias ageret: iussit cesar vt afferret lectus ferreus in quo requiesceret cōtumax laurentius. Allatus aūt est lectus cū costis ferreis tribus in modū craticule. Ministri ergo laurentiū exuūt: super cratem ferream extendūt: ⁊ allatas prunas subterponūt: atq; ip̄z desuper furcis ferreis compresserūt: ⁊ cōtinue carbones magis accensos sub crate ministrabāt. Cūq; martyr christi ad deciū diceret ꝙ carbones ipsi sibi refrigeriū prestabant: cesari aūt eternū suppliciū ministrabāt. Valerianus prefectus illuz iterū ad deoꝝ sacrificia suadebat. At martyr christi inter incēdia constanter perseuerauit: ⁊ iam morti ꝓximus ad decium irridens dixit: vt qꝛ ipsum vna parte satis assasset: aliam regirans coctam manducaret: ⁊ gratias agens deo: quia ianuas celi ingredi meruisset: emisit spiritum. Confusus decius cū valeriano ambulauit in palatium tyberij: relicto corpore super ignē: qd̄ hippolitus summo diluculo rapuit: ⁊ in predio cyriace vidue qd̄ est via tyburtina occultauit: atq; iustino p̄sbytero nūciauit: qui ambo hora vespertina corpus tulerūt: ⁊ ibi iuxta in agro verano in crypta ibi posituz sepelierunt quarto idus augusti. Christiani autem ieiunantes triduo sup̄ corpus vigilias celebrarūt: mugitus dantes ⁊ lachrymas effundētes: passus est circa annū dn̄i. cclx.

¶ De sanctis centū ⁊ sexagintaq̄nq̄ martyribus. Cap̄. xliiij.

Centum ⁊ sexagintaq̄nq̄ martyres milites rome passi sunt sub aureliano imperatore. Quos oēs christianos repertos idē imp̄ator extra vrbem via salaria duci precepit: ⁊ ibidem oēs simul capite trūcari. Quoꝝ ibidem corp̄a a xp̄ianis recondita sunt. Qui passi sunt iiij. idus augu. vt ex martylogio adonis habet.

¶ De translatione sancte corone domini. Cap̄. xlv.

Translatio sctē spinee corone domini facta est tempore karoli magni imperatoris vt helinādus testat. Cū em̄ patriarcha hierosolymitanus a paganis de sede sua fuisset expulsus ciuitasq; vastata: veniens ad cōstantinopolim ad imperatorē conquestus est sibi de persecutione per gentiles in christianos illata. Qui super hoc missis litteris karolum magnum in subsidiū requisiuit. Ipse v̄o congregato exercitu mare transiuit: ⁊ ciuitatē sanctaz a paganis redemit: eisq; expugnatis patriarcham in sede sua reposuit. ¶ Cūq; post victoriā constantinopolim redijsset: imperator cōstantinopolitan⁹ obtulit sibi quicq̄d petijsset. Qui reliq̄as passionis dn̄ice pro premio petijt et accepit. Nam post triduanū ieiuniū omni ppl'o indictū: cunctis ad ecclesiaz cōuenientib⁹: aperta est theca in q̄ corona xp̄i spinea seruabat. Statimq; mira odorib⁹ respersa fragrātia per totam ciuitatē trecēti egroti a diuersis lāguorib⁹ sunt sanati. Educta aūt corona lignū eius reuirescere cepit ⁊ flores ꝓducere. Cūq; daniel ep̄s neapolitanus coronā secaret: vt pars eius karolo cōcederetur: magis adhuc florescere perseuerabat. Et dū karolus de florib⁹ collectis chirothecam vnā ex suis implesset: ⁊ eam tenendā hebronio archiep̄o tribuisset: vt aliam similiter impleret: atq; vterq; ipsoꝝ ex deuotiōe nimia lachrymis profusus esset: putauit karolus chirothecā in manu archiep̄i posuisse: ipseq; putauit eā accepisse: sed ex inūdantib⁹ lachrymis acie oculorū obtusa: neq; karolus chirothecā in manu archiepiscopi posuit: nec ipse eā accepit. Sicq; chirotheca plena floribus in aere pependit: donec aliam rex floribus impleuit: ⁊ cōuersus primū pendere conspexit. Ex quib⁹ postmoduz effusi flores predicti in māna conuersi sunt quodvsq; hodie in monasterio sancti Dionysij seruatur. ¶ Quidam v̄o existēs cecus surdus et mutus: qui ip̄as infirmitates per annos. xxxij. passus fuerat: in eductione corone visum recepit: in ip̄sius sectione auditum: in florū emissione lo-

quelam. Obtinuitq; rex partem corone ꝛ clauū dominicum: cuius tactus virtute puer habens manum aridam cum dextero latere sanatus est. Obtinuit etiā fruſtum magnum dominice crucis: sudarium domini: camisiam virginis: ꝛ fasciam pueri ihesu: ac brachium symeonis ꝓphete. Rediēsq; domum dum esset in castro ligmedo: ipsarum reliquiarum virtute ꝛ cōtactu mortuus vnus resurrexit. Deinde veniēs aquisgrani sanati sunt egri: quasi innumeri a diuersis lāguoribus. Sicq; partem dominice corone cum alijs sacris reliquijs ꝑmissis parisius detulit: ꝛ ibidē honorifice collocauit. iij. idus augusti.

¶ De sancto tyburtio martyre. Lap. xlvi.

Tyburtius martyr rome passus est sub diocletiano ꝛ maximiano imperatoribus: agente ꝑfecto vrbis fabiano. Cui⁹ pater chromatius prefectus cuz morbo grauissimo laboraret: ꝛ audisset quoniam trāquillinus eius attineus pater sanctoꝝ marci ꝛ marcelliani graui infirmitate detinetus a sancto sebastiano conuersus ꝛ baptizatus sanitatē percepisset: vt supra dictū est in passione sancti sebastiani. xiij. kalen. februarij. rogauit trāquillinū: vt ad se adduceret illū q̄ sibi dederat sanitatē. Cūq; ad eū venissent sebastianus ꝛ presbyter policarpus: ꝛ ipe pro sui salute exoraret: dixit ei sebastianus: vt prius oīa idola abnegaret: ꝛ confringendi ea sibi potestatem concederet: ꝛ sic sanitatem acciperet. Qđ cum ille licet multū renitens tādem annuisset: policarpus ꝛ sebastianus accincti pluscq; ducēta idola confregerunt. Et cum sic: nec chromatius liberatus esset dixerunt: quia ex quo salutem non perceperat certum erat: q̄ aliqua idola reseruauerat. Tūc idicauit habere thalamū in quo erat omnis disciplina stellarum pro quo pater suus ducēta auri pondera expanderat et per hoc futura omnia preuidebat. Et cum suadentibus sanctis: vt ipm opus destrui cōsentiret: ꝛ filius eius tyburtius iuuenis opus: tam preclarum dissolui cōtradiceret: tādem adhoc deuenit: vt duo clibani accenderent: vt si destructo opere pater suus sanitatē nō peciperet: ambo sancti viui cōcremarentur. Opere ergo destructo angelus prefecto apparuit: ꝛ ipm de lecto sanū eleuauit: sicq; chromatius cū filio suo tyburtio ꝛ oī familia sua numero. ꝏ. cccc. promiscui sexus fidem perceperūt: oēsq; baptizati sunt. ¶ Post hec dum feruente persecutione diocletiani ꝛ maximiani chromati⁹ a prefectura depositus: cū multis xp̄ianis in cāpaniā exilio actus esset. Filius eius tyburti⁹ amore martyrij fragrans in vrbe resedit cū sctō papa caio continue ieiunijs et orationibus vacans. Qui die quodam transiens occurrit hoi qui de alto lapsus adeo caput et oīa mēbra quassauerat: vt iam de sola sepultura eius ageret. Et conuocatis seorsum parentibus indicauit eis virtutem noīs xp̄i. Atq; dum super corpus hois lente dixisset orationē dñicam ꝛ symbolū apostolorū: sanum ꝛ consolidatū parentib⁹ restituit. Quos cōuersos vna cū iuuene ad papā caiū adduxit: qui eos oēs baptizauit. ¶ Interea seuiente persecutione torquatus quidē xp̄ianus qui apostatauerat sancto caio pape se callide sociauit: ꝛ ſ̄ mulata xp̄ianitate arte egit vt ipse vna cū sctō tyburtio orātes ab infidelib⁹ cōprehēderenf: qui ꝛ fabiano prefecto presentati sunt. Et dū ꝓfestim torquat⁹ xp̄m negasset: ꝛ hoc idē tyburtio suaderet: ipeq; magis xp̄m ꝓfiteref. Iussit fabianus carbones accendi: ꝛ vt tyburti⁹: aut thura super eos dīs imponeret: aut nudis pedibus desup ambularet. Qui inuocato xp̄i nomine nuda planta sup carbones incedens illesus ꝑmanfit: quē fabian⁹ via lauicana extra vrbem eductuz decollari precepit vbi ꝛ sepultus est. iij. idus augusti.

¶ De sancto chromatio ꝛ sociis mar. Lap. xlv:

Chromati⁹ martyr cuz sociis suis martyrium passi sunt apud cāpaniā tpibus diocletiani ꝛ maximiani imperatoꝝ: qui chromati⁹ prius fuit vrbis prefect⁹: ꝛ pater sancti tyburtij supradicti: qui graui languore dudū pressus a sctis sebastiano martyre ꝛ policarpo ꝑsbytero sanat⁹: ꝛ ad xp̄m cōuersus atq; baptizatus est: vt supra ꝓxime actū est i passione tyburtij. Cū aūt xp̄ianoꝝ psecutio sub prefatis imperatorib⁹ ebulliret. Chromati⁹ de consilio pape caij cum multitudine xp̄ianoꝝ: ꝛ cū oī familia. ꝏ. cccc. numero ꝓmiscui sexus: vt psecutionē declinarent in cāpaniā prexerunt: ibiq; degentes a diocletiano ꝓscripti sunt in exiliū ꝛ multa inopia afflicti in confessione xp̄i post lōgū tps in pace quieuernut martyrio coronati. Quorum dies dormitionis iguoti sunt: vnde ꝛ sancti tyburtij passioni subdunf: quoꝝ principalioꝝ chromatius pater ipsius tyburtij fuit.

¶ De sancto chromatio epo Lap. xlvij.

Chromati⁹ epūs aquileien. fuit: ꝛ claruit tēpore theodosij ipatoris: damasi pape sub cuius metropoli floruit heliodorus epūs altinen. de q̄ supra actum est in ei⁹ gestis. v. idus iulij. Ipe em heliodorus hunc sanctum chromatium vitrauit: ꝛ

a ꝺ eodem ordinatus altinensis episcopus diu fr:cum permansit: sacrarum litterarum studijs intendẽtes. Ibi duo episcopi beato hieronymo presbytero familiari dilectione coniuncti: plures eidem epistolas direxerunt: et ab eodem receperunt. Ad quorum instantiam libros plurimos sacre pagine idem Hieronymus in latinum transtulit: ⁊ martylogium sanctorum compilauit. Chromatius ꝺo episcopus post laudabilem vitam ⁊ multarum virtutum opera quibus gregem dominicum verbo et exemplo pauit: plenus sanctitate aquileie in pace quieuit: ibidem tumulatus.

¶ De sancta Susanna virgine ⁊ martyre. Cap.xlix.

Susanna ꝺo rome passa est sub Diocletiano impatore q̃ fuit filia gabini p̃sbyteri fratris caij pape: de q̃ supza dictũ est in passione gabiui.xi.kalen.martij. Hec patri suo vnica ⁊ dilecta a cunabulis xp̃iana sacris ih̃is erudita est. Cz ꝺo erat de genere diocletiani imperatoris: idẽ imperator misso ad patrem eius claudio ipsius cõsanguineo ⁊ susanne auunculo puellã filio suo in coniugẽ requisiuit. Pater autem gabinus inducias petijt: vt filie voluntatẽ requireret: quã cũ requisisset: illa se xp̃o desponsatam respondit: denegans omnino coniugium: potissime quia xp̃ianam nõ decebat cultori demonũ copulari. Post dies tres reuersus claudius: vt eius responsionem audiret: a susanna cõuersus est ad christũ. Reuersusq̃ domũ cum omnia prepedigne vxori sue retulisset: ipsa etiam ad xp̃m cõuertitur. Et sic ipe claudius cum cõiuge et filio alexandro: atq̃ filia cutia nocte a sancto caio papa baptizantur: ⁊ sacra eucharistia communicantur. Claudius igitur omnibus suis venditis ministrare cepit egentibus xp̃ianis. ¶ Post dies autem.xlvi. susanna iterum requirit in cõiugium filij imperatoris per maximũ comitẽ rei priuate eo q̃ ipam vti spõsaz inuenis nimiũ adamaret: veniensq̃ comes ad claudium: vt secum de matrimonio tractaret: ab eodẽ ad fidem cõuersus est: et post quinq̃ a caio papa baptizatus: quit ipse cepit xp̃ianis ministrare. Quod audiens Diocletianus serene Auguste vxori sue suasit: vt Susannam accersitam de coniugio filij hortaretur. Augusta ꝺo cum esset occulte christiana: puellam ad se vocauit: ⁊ vna secum per dies plures orationi vacauit. Hoc autem imperator comperiens claudium cum vxore ⁊ filijs: ⁊ matrino fratre suo iussit apud ostiã in mare iactari: de quibus supza in eorum passione dictũ est xij. kal'. martij. Gabinum ꝺo in carcere detineri fecit. Susannam ꝺo remisit ad ipsius domum: vt eam ibidem filius suus vel violenter polluere: nolens ad palatium suum contaminari. Ingressus autem iuuenis ad eam noctu: videnscz angelum splẽdidum iuxta eam timuit: ⁊ fugit: assumptoq̃ curtio iterum ad eã redijt: qui ambo angelica visione exterriti fugerunt. Quod imperator audiens: ⁊ maleficijs deputans: misit Susanne statuũculam iouis: vt eam aut adoraret: aut gladio periret. Quam insufflans in puluerem redegit. Tunc imperator misso macedonio tribuno: iussit eam primo fustibus cesam intra domum ipsius decollari: cuius corpus a serena imperatrice in crypta sepultũ est: ⁊ sanguis in linthẽo collectus. iij. idus augusti.

¶ De sancto Taurino epõ. Cap.l.

Taurinus episcop9 fuit filius Tarquinij nobilissimi romani: ⁊ matris eutychie grece ĩ ciuitate aurelianen. ad quem venientes duo magi: cãbyses ⁊ zari: q̃ fuerant sacerdotes diane cum.xx. discipulis suis: vt eũ occiderent: oppositio sibi signo crucis substiterũt: nec vltra ꝓcedere valuerunt. Quod videntes magi seipos pre dolore ceciderunt. Illi aũt.xx. a sancto sunt conuersi ⁊ baptizati. Hoc audiens licinius prefectus ipsum cõprehendit: ⁊ sacrificare nolentẽ virgis cedi iussit. Statim man9 carnificũ aruerunt: ⁊ leonilla vxor licinij conuersa est tãto miraculo ꝟspecto. Inter hec nũciat licinio filiũ ei9 marinũ cũ paschasio armigero: q̃ venatiõi instebãt ex eqs ꝑcipites interisse. Cũ q̃ illos sctũs taurin9 suscitasset: ⁊ illi q̃ in eternis penis viderãt enarrassent. Cõuersus est licinius cũ filio ⁊ armigero ⁊ alijs. Cc. Post hec dũ zabulus principes cũ exercitu oriẽtalium gallos inuaderet: reuelat taurino animas suorum ciuiũ ab hostibus saluandas: locũ ꝺo penitus desolandũ: ipm ꝺo ad dñm die.viij. migraturum. Qui hec oĩa populo nunciauit: ⁊ ipsos in xp̃o cõfortauit. Igit dñica die subsequente celebrata missa: ⁊ facto sermone ppl'o apparuit multitudo cãdidatorũ circa altare eũ ad celos inuitatiũ: nubesq̃ odore fragrãs ecclesiã adipleuit. Qua post horã recedente: inuẽtus est in sede sua manibus expãsis ⁊ oculis in celũ erectis ad dominũ conuolasse. Dubitãtibus aũt ciuib9 ne corp9 sctũ ab hostib9 raperet sepultũ: apparuit senior quida: eosq̃ vt se sequerent admonuit. Qui corpus inde tollẽtes quasi tertia miliarij parte extra vrbẽ seniorẽ sequunt. Qui ibidẽ substitit: ⁊ ipm ibi sepeliri mãdauit. Quibus adhuc hesitantib9 corp9 se erexit: ⁊ vt ibidem conderetur viua voce cõmonuit. Qõ ⁊ factũ est: post hec a seniore: vt inde velociter fugerẽt admonent. Xp̃o post nusq̃ vlteri9 cõparere. Illisq̃ abscedentibus hostes subito in ciuita-

tem irruerũt: ⁊ eam vt sanctus predixerat euer terunt. Quieuit autẽ in dño. iij. idus augusti.

¶ De sanctis septẽ dormientibus mar. Cap. li.

Septem dormientes in ciuitate ephesi orti sunt. Quor nomina sunt hec: maximian⁹: malchus: martinianus: dionysius: iohannes: seraption: et constantinus: et apud ipsam ciuitatẽ in monte celio dormientes requieſcunt sine vlla corporum aut vestium corruptione. Cum enim decius imperator persequẽs christianos veniſſet ephesum: ⁊ cunctos ad idolorum sacrificia cõpelleret: prefati septem christiani in ipsa vrbe nobiliſſimi: in domo sua secreto se celantes: accusati apud decium ꝙ christum colerẽt: ante ipsum statuuntur: ⁊ dato eis spacio resipiſcendi vsq; ad reditum decij: qui alio pergebat dimittuntur. At illi interim patrimonia sua pauperibus erogantes: inito consilio in monte celio seceſſerunt: ⁊ ibidẽ secretius esse decreuerunt. Quibus malchus continue miniſtrabat: ⁊ quoties vrbẽ intrabat vt cibos emeret se medici habitu veſtiebat. Cũ ergo decius ephesum rediſſet: ⁊ eos ad sacrificandũ perquiri iuſſiſſet. Malchus miniſter eorũ ad socios territus rediit: ⁊ eis furorẽ cesaris idicauit. Eis tamẽ panes allatos apposuit: et in dño confortauit. Qui nimio timore pauefacti cũ lachrymis sero comederunt: ⁊ se mutuis exhortationibus confortantes sicut deus voluit obdormierunt. Talicq; somno diuina dispẽsatiõe soporati in eodẽ loco iacuerunt vsq; ad annũ trigesimũ theodosij iunioris per annos videlicet. C. xcvi. Mane autẽ facto cum quesiti inueniri nõ possent: ⁊ decius tales se viros perdidiſſe doleret: accusati sunt ꝙ oĩa sua pauperibus diſpensaſſent: ⁊ hucusq; in monte celio latuiſſent in christianitatis proposito permanentes. Juſſit ergo decius parentes suos adesse: et minis ac terroribus ab eis exorsit: ꝙ in ipso monte laterent sicut ei fuerat per alios suggestum. Tunc cogitans quid de ipis faceret: nutu dei iuſſit os speluncę lapidibus obstrui vt ibi deficerent fame ⁊ inopia circunclusi. Quod cũ fieret duo ex ministris xpiani: theodosius et rufinus eor martyriũ deſcribentes in tabulis: ⁊ sigillantes cauę inter lapides poſuerunt. ¶ Mortuo igit decio tota illa generatione: post annos. cxcvi. an novidelicet. xxx. imperij theodosij iunioris pullulauit hereſis eorum qui negabãt resurrectionem mortuorũ: vnde contriſtatus christianiſſimus imperator: quia fidem tam imple agitari videbat: in cinere et cilicio cum lachrymis in oratione quotidie perſistebat. Quod videns miſericors deus confirmare spem de resurrectione mortuor voluit: ⁊ ita predictos martyres ſuſcitauit. Miſit siquidẽ in cor cuiusdã burgẽſis ephesi: vt in illo loco edificaret stabula pastoribus suis. Lementarijs ergo spelunca aperientibus surrexerũt sancti: et seinuicẽ salutantes putabant se vna tantũ nocte dormiſſe ⁊ pridianam triſticiam recordãtes se mutuo ad martyrium exhortabant. Juſſerũtq; malcho vt ad vrbem deſcenderet: ⁊ plures panes ꝙ heri afferret: atq; qd iuſſiſſet decio nũciaret. Qui aſſumpto medici habitu iuxta morem quinq; ſolidos accepit: ⁊ de spelunca exiuit: videnſq; lapides admiratus est: ſed aliud cogitãs de lapidibus parum curauit: veniẽs ergo timidus ad portã ciuitatis vltra modũ ſtupefactus est: videns ſignum crucis ſuperpoſitũ ⁊ mutarã in oĩbus ciuitatem. Et ad ſingulas accedens portas: ita per omnia repperit: ſignanſq; se ad primã portã redijt ſe exiſtimans ſomniare. Jngreſſus tãdẽ cum tremore nimio homines de christo loquentes audiuit: et maiorem ſtupor incurrit: nec putabat illam esse ephesiorum ciuitatem: et cũ interrogans ipſam esse ephesum intellexiſſet: vere se erraſſe putauit ⁊ ad ſocios redire cogitauit. Acceſſit tamen ad eos qui panem vendebant: ⁊ cum argenteos protuliſſet: mirati venditores monetam incognitam: dicebãt adinuicem: ꝙ ille iuuenis theſaurum antiquum inueniſſet. Jlle ño eos adinuicem colloquentes videns putabat: ꝙ ipsum ad imperatorẽ trahere vellent: ⁊ territus rogabat vt panes et nũmos retinerent: ⁊ se dimitterẽt. Qui cum tenentes interrogabant: vbi theſauros imperatorum antiquorum inueniſſet: qui nõ inuenibat quid eis diceret pre timore. Miſſo igitur fune in collo eius per vicos ad medium ciuitatis trahitur: ⁊ exijt rumor ꝙ inuenis theſauros iueniſſet. Cõgregatiſq; oĩbus ad eum: ipſe a nemine cognoſci poterat: ſed nec ipſe circũſpiciens aliquem de ſua cognatione videbat: quos veraciter viuere putabat: ⁊ nullum inueniẽs quaſi inſanus ſtabat in medio. Quod audiẽtes martinus epiſcopus et antipater proconſul: eum ad ſe duci iuſſerunt: ⁊ cum ad eccleſiam duceretur: ad decium ſe trahi exiſtimabat. Epiſcopus igitur ⁊ proconſul mirãtes eum interrogãt: vbi theſauros antiquos inueniſſet. Qui reſpõdit ſe nihil inueniſſe: ſed de ſaculo parentum ſuorũ nummos illos habuiſſe. Et interrogatus cuius ciuitatis eſſet. reſpondit ꝙ erat ipius ciuitatis: ſi tamẽ illa eẽt ciuitas ephesina. Et interrogatus de nomine parentũ ſuorũ: vt pro ipſo teſtarentur: cum ipſos nominaſſet: ⁊ nullus eos cognoſceret: dicebant eum fingere: vt aliquo modo euadere poſſet. Dicentecq; proconſule ꝙ pecunia illa parentum ſuorum eſſe non poterat: eo ꝙ ſuperſcriptio fere ducentorum annorum erat: quo tempore parentes ſui fuiſſe non pote

rant: ⁊ q̄ tali modo sapientes ⁊ senes epheſino lebat deludere. Juſſitq̄ eum tormentis tradi: donec veritatē cōfiteretur. Tunc malchus pro cidens eos pro deo adurauit: vt ei dicerēt: vbi decius imperator eſſet. Epiſcopus ꝯo rñdit: q̄ tunc nō erat in terra: qui decius noīaretur: ſed ante longū tp̄us fuerat impator. Malchus ꝯo ſtupefact⁹ ſtabat: narrauitq̄ eis q̄ furorē decij in monte celio cū ſocijs aufugerat: ⁊ quomodo in ſero precedēti decius ipam ciuitatē intraue rat: vt chriſtianos perſequeretur: ſe tamē ipſa eſſet ciuitas epheſiorū in cuius teſtimoniū ro gabat: vt ſecū irent: ⁊ ſocios ſuos eis oſtenderet. ¶ Tunc epus cogitās: q̄ hec eſſet diuinaviſio cum proconſule ⁊ vniuerſo populo ducēte eos malcho perrexit ad montē celiū: ⁊ ingrediente prius malcho ad ſocios inuenit epiſcop⁹ inter lapides litteras ſigillatas duobus ſigillis argē teis ſanctorū paſſionē continētes: quas coram omni populo legit: ⁊ mirantibus cunctis vide runt ſanctos in ſpecu ſedentes: ⁊ facies eorum quaſi roſas florentes: omneſq̄ glorificabāt deū cernentes corpora ipſorū ⁊ veſtes incorruptas ac ſi ſola vna nocte dormiſſent. Statimq̄ hec oīa theodoſio imperatori per litteras ſignifica re curarūt. Qui ſurgens de loco in quo orabat glorificās deū concitus venit epheſum: veniēs quoq̄ ad ſpelunc̄: vidit ſanctorum facies ſicut ſol refulgentes: ⁊ procidens ante ipſos ac ſin gulos eorū amplexans fleuit cū gaudio dicēs: q̄ ſic eos videbat: quaſi ſi videret xp̄m lazar de monumento vocantē. Qui reſpondebant: q̄ ad hoc deus ipſos ſuſcitauerat: vt crederēt indu bitāter reſurrectio mortuor. Sicut cū infans eſt in matris vtero nō ſentiēs leſionē ⁊ viuit: ſic fuerant viuentes ⁊ dormientes ⁊ nihil ſentien tes: ⁊ his dictis inclinantes capita ſua iterum obdormierunt: quos imperator deoſculans ſu per eos fleuit. Et cum juſſiſſet fieri loculos aureos: in quibus mitterētur: in ipſa nocte ap paruerunt imperatori dicentes: vt ſicut hactenus in terra iacuerāt: ſic eos dimitteret: donec eos dñs iterum in vltima reſurrectione ſuſcita ret. Juſſit ergo imperator locum illum inaura tis lapidibus adorari: ⁊ omnes epiſcopos ne gantes reſurrectionem ab epiſcopatu deponi. Dormierūt ergo ſancti martyres prima dormi tione. vi. kalēdas auguſti. Surrexerunt ꝯo. iij. idus ipſius menſis: quo die feſtum ipſorū ſolē nius recolitur: anno domini. cccc xlviij.

¶ De ſancta Clara virgine. Cap. lij.

Clara ꝯgo oꝛ dinis dñarū pauperū ſancti Damiani de ciuitate aſſi ſij nobilib⁹ orta parētibus ab annis puerilib⁹ xp̄i ſeruitio mācipata virginitatē ſuā dño dedi cauit: q̄ a beato frācisco ordinis minoꝛ funda toꝛe edocta: monitis ipius relicto ſc̄o: die dñi co palmarū adhuc iuuēcula ad eccleſiā in oī ve ſtiū ſuarū ornatu ꝓcedēs: a ſummo pōtifice in nocētio tertio palme ramū accepit. Die quoq̄ ſequēti ad btm frācisc̄ acceſſit: ⁊ apud ſc̄am mariā de poꝛtiūcula ab ipo habitū monachalē cū humilitate petijt ⁊ aſſumpſit. Deducta ergo ad eccleſiā ſc̄i pauli grauī ꝓſecutiōe cōſangui neoꝝ ſibi excitata: ipſa in ſancto propoſito ꝓſe uerans bella omnia triumphauit: deinde a ſan cto franciſco apud eccleſiam ſancti damiani in cluſa ſoꝛoꝛum pauperum ordinem inchoauit: ⁊ quadragintaduobus annis in ſanctitate ⁊ per fectione vite ꝓſeuerauit. Jeiunijs quoq̄ ⁊ oꝛa tionibus ſemper intēta: paternā omnē heredi tatem monaſterijs eccleſijs ⁊ pauperib⁹ diſpē ſauit. Cuiuſq̄ regulā prefatus papa iunocēti⁹ confirmauit. Miraculis etiā pluri⁹ ⁊ inſigni bus claruit. ¶ Nam ſemel panem vnicum in do mo repertum: cum fratribus elemoſynā peren tibus dimidiauit: reliquāq̄ medietatem inter quadraginta ſoꝛoꝛes diuidi fecit: oībuſq̄ ſatu ratis plenius abūdauit. ¶ Alⁱs etiā vas oleiva cuū eius oratione repletū inuentū eſt. ¶ Cum tēpoꝛe federici imperatoꝛis italiā deuaſtātis: ſaraceni ab eo conducti vallem ſpoletanā depo pulari eſſet: hi quoq̄ aſſiſiū inuaſiſſent: cum ipa langueret: ſe in ianua clauſtri hoſtib⁹ irruētib⁹ opponi fecit: chriſtoq̄ puerulo ſibi apparente: ⁊ liberationē loci ac ciuitatis ꝓmittente: oīs infideles illos diuinit⁹: non ſolū a monaſterio effugauit: ſed etiā ciuitatē ab eoꝝ euerſione ſa racenis moꝝ per aliā portā quaſi in fugā exeū tibus liberauit. ¶ Alⁱs etiā vitalem quendā de aduerſa ciuitatē eandē obſidentē ſua oratione adeo ꝓturbauit: vt diſſoluto exercitu: mane ſe quēti recederet: qui poſt dies modicos iugula tus eſt. ¶ Sancta aūt virgo in principio ſue cō uerſionis agnetē germanā poſtulauit a deo ſibi in eodem ꝓpoſito ſociandam: quod ⁊ obtinuit. Nam ⁊ ipſa poſt dies. xvi. relinquēs mundum religionis habitū ſuſcepit: ⁊ in eodē monaſte rio vna ſecū virgo permāſit: totidēq̄ dieb⁹ poſt eius tranſitū clarā ad celeſtia ſecuta eſt. ¶ Cū aliquādo in natale domini infirma lecto decū beret: matutinali officio in ſpiritu rapta pre ſens fuit: chriſtūq̄ puerū aſpexit: omniaq̄ di uina coꝛporaliter audiuit: et que geſta fuerant rettulit: cū tamen tanto longe poſita eſſet q̄ vo ces cantantiū humanitus audire nō potuiſſet. A ſero quoq̄ cene dominice vſq̄ i ſabbato ſan cto de mane in extaſi aſſumpta paſſionē domi nicam in ſpiritu contemplata: et ad ſe rediens vnius fere hoꝛe ſpacio putauerat ſe dormiſſe. Sicq̄ ſignis ⁊ virtutib⁹ clarens per annos vi gintiocto longo caſtigata lāguoꝛe aſſiſtēte ſibi dño gregorio papa. ix. ſibi deuotiſſimo cū cardi nalib⁹ cetu virtutib⁹ predita feliciter migrauit

ad xp̄m pridie idus augusti. Ab eodem pontifice in ecclesia sancti gregorij tumulata: vbi ⁊ q̄escit miraculis clarens.

¶ De sancto euplo martyre. Cap̄.liij.

Euplus: martyr in ciuitate catanien sium temporibus diocletiani: et Maximiani imperatorū passus est sub caluisiano consulari. Dū enim idem caluisianus in tēplo idolorum sacrificaret: et Euplus se christianum publice proclamaret tētus est: ⁊ quesitus quem deum coleret. Qui cuz quattuor euangeliorum codicem quem secum habebat aperuisset: et coram eo legisset christum confitendo ab eodem iudice diutius tortus: deinde contra eum dictata sententia decollat⁹ est pridie idus augusti. Sepultusq̄ est in ipsa ciuitate.

¶ De sancta Hilaria ⁊ sociabus martyribus. Cap̄.liiij.

Hilaria martyr matre sancte aphre fuit. De qua supra dictum est nonis augusti. Que cum ancillis filie sue digna: eumenia: ⁊ eutropia apud cretam in ciuitate augusta passa est. Hec cum corpus predicte Aphre martyris sepelissent: die sequenti ad tumulum eius orantes reperte sunt ⁊ comprehense: atq̄ iudici presentate. Que dum christum confiterent in monumento de lignis facto incluse sunt: ⁊ cathenis vincte: ipsoq̄ tumulo feno ⁊ spinis repleto: igne supposito: martyrium compleuerūt pridie idus augusti. Quarum corpora iuxta aphrā martyrem condita sunt.

¶ De sanctis Quiriaco ⁊ socijs mar. Cap̄.lv.

Quiriac⁹ Largus: crescentianus: Meminia: iuliana: Leonides: Euthytianus: Diomeda: Chariton: Philadelphus: Agapes: et Petrus cum alijs tredecim apud eandem ciuitatem augustam in creta passi sunt. Qui omnes pro cōfessione noīs christi decollati martyrium consumauerunt pridie idus augusti. Hec ado ex martylogio hieronymi.

¶ De sanctis hippolito ⁊ socijs martyribus. Cap̄.lvi.

Hippolitus et omnis eius familia vtriusq̄ sex⁹ numero.xix. rome passi sunt sub Decio cesare ⁊ valeriano prefecto. Cum enim hippolitus beatum Laurentium in custodia haberet sibi a prefecto valeriano commendatum: et vidisset eum manus super oculos cecorū imponentē: ⁊ eos illuminantem cōuersus est ⁊ cum omni domo sua baptizatus: vt dictū est supra in passione laurētij.iiij.idus augusti. Postq̄ autē corpus beati laurentij cuz iustino presbytero sepelisset venit domū: ⁊ dās pacem oībus seruis ⁊ ancillis suis: omnes sacramento altaris: quod iustinus presbyter obtulerat cōmunicauit: ⁊ posita mensa prius q̄ cibum sumeret: veniētes milites eum rapuerūt: ⁊ ad decium adduxerunt. Quem decius interrogauit: an magus effectus esset: eo q̄ corpus laurentij abstulisset: illeq̄ respondit se nō esse magum: sed christianū. Tunc decius fecit eum expoliari habitu christiano: ⁊ os eius lapidib⁹ tundi: aiens vt sacrificaret: ne per tormenta sicut laurentius periret. Cum autē diceret se velle exemplum beati martyris laurentij imitari: iussit eum decius fustibus cedi: ⁊ cardis ferreis laniari: ⁊ cum tormenta huiusmodi derideret: fecit ipsum vestiri veste militari: qua ante vtebatur: hortans vt amicitiam ⁊ militiam pristinam obtineret: cui hippolitus se xp̄o militare dicebat: quem tradidit Decius valeriano p̄fecto: vt omnes eius facultates acciperet: ⁊ tormentis afficeret. ¶ Ualerianus autem inuenta omni eius familia xp̄iana omnes sibi exhiberi precepit: ⁊ cum ad sacrificia cogerentur: cōcordia nutrix hippoliti pro omnibus respondit: q̄ optabant cum domino suo magis pudice mori q̄ impudice viuere. Ualerianus autem dicens: q̄ genus seruorum: nisi per supplicia non emēdatur: iussit eam presente sancto Hippolito tā plumbatis cedi: quousq̄ spiritū emitteret: deinde extra portam tyburtinam sanctum Hippolitum cū omni eius familia duci fecit: quos cū ipse ad martyrium hortaretur iussit Ualerian⁹ eos omnes in conspectu sancti hippoliti decollari: ipsum v̄o pedibus ad colla indomitorum equorum ligari fecit: qui sic per cardos ⁊ tribolos tractus emisit spiritum. Quorum corpora iustinus presbyter rapuit: ⁊ iuxta corpus beati Laurentij in agro verano sepeliuit. Corpus v̄o concordie inuenire non poterat: quia fuerat in cloacam proiectum. Miles autem quidam nomine porphyrius credens concordiam aurū ⁊ margaritas in vestibus habere: quendā cloacarium nomine hyreneū: qui erat occulte christianus aduocauit: ⁊ ei secreti⁹ vbi corpus esset

intimauit: promissione sibi facta: ꝙ aurum vel gemmas repertas eidem concederet: ipse ꝟo corpus haberet. Cunqꝫ ei locum indicasset: et extracto corpore nihil inuenisset: porphyrius fugit: ⁊ hyrene⁹: vocato alio christiano nomine abundio corpus ad iustinū presbyterū detulit: qui illud iuxta corpora Hippoliti ⁊ aliorum sepeliuit. Passi sunt autem idibus augusti.

¶ De sancto Hippolito episcopo. Cap̄. lvij.

Hippolitus episcopus aphrican⁹: claruit tēpore alexandri imperatoris: qui vite sanctitate plenus ⁊ doctrine suauitate mellifluꝰ plurima in dei ecclesia opuscula condidit: videlicet librū de pascha composuit. Item in exameron. Itē contra martionem. Item in cantica canticorum. Item in genesim. In zachariam prophetam. In librum psalmorum. In esaia. In daniele. In apocalipsi. In prouerbijs. In ecclesiastice cōmentarios edidit. Librum composuit de Saule ⁊ phythonissa. De antichristo. De resurrectione. De laude dñi saluatoris: ⁊ proshomeliō: ⁊ plenus virtutibus in pace quieuit: vt dicit gēnadius libro de viris illustribus.

¶ De sancto Cassiano ep̄o ⁊ mar. Cap̄. lviij.

Cassian⁹ ep̄us passus est apud ciuitatem foruz sylle siue cornelij a sylla cornelio duce romanoꝝ dictā que nunc imola nuncupatur. Hic gn̄e pōtifex fuit ciuitatis brixinen̄. que ciuitas est ī affinibus allemanie posita: qui pegrinatiōis gr̄a venit ad imolen̄. ciuitatē: vbi dū scholas puerorum regeret: ⁊ xp̄m dñm predicaret tpe psecutionis a paganis tentus quesitū est quid artis: aut q̄d haberet officij. Respōsumqꝫ est: ꝙ pueros litteris erudiret. Statiqꝫ a psecutore quē spreuerat: per sniam addictū est: vt ipsius discipuli in magistri sanguinē quō vellēt: cū corpis laceratione seuirent. Statuit ergo in medium spoliatus: ⁊ post terga ligatus manib⁹. Armati itaqꝫ stilis pueri circūstātes: ac tabulis illudebant magistro: ⁊ ī capite ip̄ius fractis tabellis acutissimis stilis mēbra ei⁹ nō cessabāt effodere. Multis itaqꝫ vulneribꝰ dei martyr pfossus: vix retrahēs suspiria: humili eos hortabat voce vt essent virib⁹ fortiores: ⁊ eos nos ꝟtute transcenderent. Sicqꝫ pervenas toti⁹ corporis sanguis effusus piā aīam conditori suo cum gloria tradidit ⁊ corona: ⁊ sepultus iacet in ipsa ciuitate: qui passus est idibus augusti.

¶ De sctō cassiano p̄sbytero ⁊ confes. Cap̄. lix.

Cassianus presbyter de q̄ frater vincēti⁹ ⁊ gēnadi⁹ claruit tpe honorij imp̄atoris: vir illustris et facūdus. Alio noīe dictus iohannes heremita. Qui de ecclesia cōstātinopolitana p hereticos eiect⁹ in massilia gallie presbyter ordinat⁹: duo cōdidit monasteria virorū ⁊ mulierū: que hodie extant. ¶ Scripsit multa opuscula ad fidei nostre exhortationem. Scripsit em̄ vitas patrū in egypto degentiū ⁊ regulas: que multarū animarū edificationē cōtinēt et luculento sermone nitescūt. Scripsit ⁊ res oīm monachorū necessarias. i. debitū ⁊ de canonica or̄one atqꝫ psalmodia: q̄ in egypti monasterijs die noctuqꝫ tenet libros. iiij. Institutionū lib. i. De origine ⁊ qualitate: ac remedijs viij. pricipaliū vitioꝝ lib. viij. singl'a singulis explicans. Digessit ⁊ collationes cū patrib⁹ egyptijs habitas: videlz de destinatione monachi ac fide. De districtione. De trib⁹ ad seruiēdum deo vocatiōib⁹. De pugna carnis aduersus spiritū: ⁊ spūs aduersus carnē. De natura oīm vitiorū. De nece sctōꝝ. De nobilitate aīe. De principib⁹. De qualitate or̄onis. De pfectis. De castitate. De ꝓtectione dei. De sciētia spūali. De diuinis charismatib⁹. De amicita. De diffiniendo: vel nō diffiniendo. De trib⁹ antiquis generibus monachorū: ⁊ quarto nuper exorto. De fide cenobite ⁊ heremite. De satisfactiōe penitētie. De remissiōe quīquagesime. De nocturnis illusionibus. De eo qd̄ dicit apl's. Nō em̄ quod volo facio bonū: sed qd̄ nolo malū hoc ago. De mortificatiōe: ad extremū rogat⁹ a leone archidiacono postmodū romano ep̄o: aduersus nestorium de incarnatione dñi. vij. cōdidit libros: in quibus apud massiliā scribendi: ⁊ vite terminū dedit. Imperantibus theodosio ⁊ valētiano.

¶ De sancta Radegunde regina. Cap̄. lx.

Radegūdis regina nitigorū nobilissima clotharij regis francorū vxor: claruit anno. xxx. iustini imperatoris: vt ait sigibertus. Hec natiōe barbara patre rege berēgario nomine progenita: dū regio sua frācis esset depopulata: de patria sua in galliam in predam abducta: veniens in sortem Clotharij ob nimiam speciositatem ab eo in cōiugem ducta est. Que tamen deo potius q̄ regi seruiebat ieiunijs: videlicet elemosynis et orationibus vacans: carnem cilicio domans: desuper regalibus induebatur. ¶ Adhuc in palatio regis consistens: dum in pruina villa per pomerium ambula-

ret:t audisset voces compeditorū eius miserī-
cordiam implorantium: pro ipsis in oratione
se dedit:et contritis compedibus ilico omnes
absoluit. Dum autē frater regis in bello occi-
sus esset:ille ex hoc motus vxori dudū postula
tam t optatā petitionē cōcessit:q. s. deo libere
seruire posset. Que veniens ad sanctū medar-
dum nouionen. epm:ab eo cōsecrat in xpi spō-
sam:t pictauis monasterio cōstructo:ordinate
rege clothario ibidē se inclusit:oibus suis pau
peribus traditis: multisq; inibi sororibus con
gregatis:earum abatissa facta cum eisdem an-
cillis xpi in sanctitate vite posset seruire deo.
¶ Nam mulierem a diabolo ob-
sessam solo imperio ihū xpi nomine liberauit: qui
cum fluxu ventris ea in ecclesie pauimēto diste
ra egressus est. ¶ Arborem lauri de aliquo loco
euulsam et in orto suo pro solatio transplanta
tam: dum aruisset:oīno ad vitam t viriditatem
reuocauit. ¶ Infantulā vnam ex monachabus
nuper defunctam in cellula sua reclusam dudū
super corpus orans cū lachrymis a mortuis su
scitauit. ¶ Cū imperator iustinus eidē per nū
cios suos partē ligni crucis dñice auro contec
tam destinasset:illiq; redeuntes in mari nau
fragiū paterentur: sanctā inuocantes reginā:
columbā tertio circa nauē volantē conspiciūt.
Cui duz vnus ex cauda tres pennas auelleret:
t in mare misisset:tranquillitas mox subsecuta
est. ¶ Tribunus quidam nomine domebeuus
gutturis prefocationem patiēs:die quo sancta
migrauit a carne: vidit in extasi reginā radegū
dem ad se venientem t eadem hora se de cor-
pore exisse nunciantem: eumq; admonentem:
vt ecclesiam sancti martini in loco sibi ostenso
edificet t derentos relaxet:et sic sanitatem re-
cipiet. Qui postq; hec promisit ad se redijt:se-
q; sanatum reperiens:diem horamq; notauit:
t inuenit sanctam a seculo tunc migrasse:vnde
mox dimissis. lxxiij. derentis in vinculis eccle-
siam sancti martini in loco vbi nunc est de pro
prio edificauit. Quieuit in pace sancta rade-
gundis idibus augusti in suo cenobio pictā-
uis tumulata.

¶ De sancto Helia propheta. Cap. lxi.

Elias pro-
pheta de galaad o-
riginē trahēs:cui?
tamē nomē patris
in scriptura nō habef:non so-
lū ecclesiastici. xlviij. cap. in-
ter patres antiqui tpis glo-
riosus cōmendaf: sed etiā ab
ipo saluatore in aliqua euāge
lij parte magnificatur. Qui
tempore achab regis israel et iozam filij eius
in israel claruit:nō solum insignis pphetie gra
tia:sed etiā excellenti miraculorū gloria: que a
xpi. capi. tertij libri regū vsq; ad scōm quarti
cōmemorant. ¶ Cum esī achab rex israel ad in-
stantiam impie coniugis iezabelis omnē israel
adeo puaricare t baal adorare fecisset: ad pre-
ces helie pphete in vitionem tanti sceleris: do
minus clausit celū:nec dedit pluuiā sup terraz
annis tribus t mēsibus sex:.propter quod fames
t sterilitas magna fuit per vniuersum regnum
israel. Helias aūt ex precepto dñi latuit in tor-
rente carith iuxta iordanē: vbi corui deferebāt
ei panes t carnes mane t vespere t bibebat de
torrente donec siccaref. Postea ho veniens in
sareptam sidoniorz que est inter tyrū t sidonem
vbs modica: vidit mulierē viduā colligentem
ligna. Ad qnam cum pertisset modicū aque ad
bibendum:t illa pergeret vt afferret: petijt et
bucellam panis ad edendum. Cumq; illa dice-
ret se non habere nisi modicuz farine in hydria
quantum est pugillus t parum olei in lechito.
Iussit helias sibi fieri subcinericium panez de
ipsa farina:promittēs per nomen domini:quia
nec farina nec oleum deficerēt vsq; ad tempus
fertilitatis. Et sicut ipse predixerat sic factum
est. ¶ Deinde cū filius vidue ipius apud quam
helias cōmanebat defunctus esset. Helias pue
rum mortuū super lectulū suum posuit: et ora-
tione facta eum a mortuis suscitauit. Hūc tra-
dunt hebrei fuisse ionam propheram: sicut di-
ctum est supra in gestis Jone prophete. vi. ka-
len. februarij. Tunc iezabel regina omnes pro-
phetas domini quos inuenire potuit: occidi
mandauit. Abdias ho procurator dom? achab
abscondit in spelunca cētum viros prophetas:
t pauit eos pane t aqua:propter quod postmo
dum spiritu prophetico dotatus est. De quo su
pra actum est in gestis eius nono kalen. ianua-
rij. Post tres annos t dimidium sterilitatis et
famis helias propheta qui vsq; tunc latuerat:
achab regi israel se ostendit: dum ipse rex pro-
pter sterilitatem quereret pabula equis suis:t
nō inueniret: increpauitq; eum prophera q; do
minum reliquisset:t deos gentium sequererur
et coleret. Deinde hortatu eius ad imperiū re-
gis congregatis multitudine populi et oci in-
gentis t quinquaginta prophetis baal in mon
te carmeli. Helias ad populum ait: ne in duas
partes claudicarent:sed aut dominū deum patrum suorum:aut baal sequerentur:deditq; eis
optionem talem:vt duo boues educerenf:quo-
rum vnus daretur prophetis baal: et alius sibi
soli: t vnaquecq; pars bouem suū in frusta con-
cisum super ligna poneretur: igne non suppo-
sito:et inuocaret deum suum: et qui exaudiret
igne dato de sublimi: ipse esset verus deus.
Placuitq; propositio populo. Cūq; sacerdotes
baal fecissent quod dixerat helias inuocantes
Baal a mane vsq; ad meridiem transiliebant

altare: quod fecerant: ⁊ incidebāt se iuxta ritū ipsoꝝ lanceolis: vt sanguine perfunderētur. Demones eīi plurimū delectantur perfusione sanguinis humani. Tunc helias presente ppl'o altare ipsoꝝ destruxit: ⁊ nouo in honorē dñi cōstructo ligna et frusta bouis superposuit: et aquā abundanter desuper iactare fecit: donec aqueductus impleretur: ne putarent arte magica ipsum de visceribus terre ignē suscitasse. Factaq; oratione ignis de celo descendit: qui holocaustum ligna ⁊ lapides ac puluerē: etiam ipam aquā consumpsit. Quo viso miraculo populus conuersus est: ⁊ iussu helie omnes ꝓphetas baal occidit iuxta torrentē cison. ¶ Deinde dixit achab vt comederet: ⁊ festināter descēderet: ne ipm pluuia superuētura occuparet. quo comedēte helias inclinato capite orauit: ⁊ misso puero septies ad videndū cōtra mare: septima vice vidit nubeculā ascendentem: que vsq; tunc nō apparuerat. Festinanteq; achab domū facta est pluuia grandis: ⁊ omnē terram irrigauit. Iezabel autem audito quod helias fecerat de prophetis baal querebat vt occideret eum: qui timens fugit in bersabe iuda: et dimisit ibi puerum suū: et perrexit in desertum via vnius diei: sedensq; subter iuniperum: petiuit anime sue: vt moreretur: post modū ꝺo dormitauit: et excitatus ab angelo et confortatus: atq; pane celico ei delato refectus ambulauit in fortitudine cibi illius. xl. diebus: vsq; ad montem dei oreb: vbi preceptum accepit a deo de vngendo hazael regem super syriam in damascum: ⁊ iesu filium nansi regem super israel: et heliseum filiū saphat de abela in ꝓpheā ꝓ se: vt illi tres interficerent idolatras israel. Que omnia helias adimpleuit iuxta mandatum dñi. ¶ Mortuo ꝺo achab rege israel: regnauit pro eo filius eius ochozias qui ambulauit in vijs malis patris sui ⁊ matris sue impie iezabelis: propter quod deus puniuit eum: vt cadens de cancello cenaculi sui ad mortem egrotaret in samaria ciuitate. Misitq; nuncios ad consulandū beelzebuth deum acharon: an liberari posset de infirmitate sua: quibus ex precepto dei occurrens helias: eos redarguit: dicēs q̄ ochozias de ipa egritudine moreretur. Cunq; redissent nuncij ad regem: ⁊ ei verba narrassent: quesito ab eis de habitu viri: intellexit ipm esse heliā: misitq; ad eum principem quinquagenariū ⁊ quinquaginta: qui erant sub eo: vt vocarent heliā vel inuitum traherent. Et ad mandatum helie descēdit ignis de celo: et deuorauit eos. Rex quoq; misit alium quinquagenarium ⁊ suos quinquaginta: qui similia passi sunt. Destinatus ꝺo tertius: qui abdias fuisse dicitur: curuauit genua contra heliam: ⁊ eius misericordiam implorauit. Et prophēta dñi cum eo iubente angelo de monte descēdit: et ingressus ad ochoziā ipsum de idolatria redarguit: mortemq; ei imminere prophetauit: qui et mortuus est iuxta verbum helie. Pro quo ioram frater eius regnauit: eo q̄ ochozias filium nō haberet. ¶ Anno ꝺo primo ioram regis israel cum helie reuelatum esset q̄ deus ipsum tollere vellet: iuerunt helias ⁊ heliseus de galgalis in bethel: ⁊ deinde in hierico: ac demū deuenerūt ad iordanē sequētibus eos quinquaginta ex filijs prophetarū: qui diuino spiritu raptum helie prenouerāt. Tūc helias stans super ripam iordanis: tullit pallium suum ⁊ percussit aquas que diuise sunt in duas partes: ⁊ transierūt ambo per siccum: helias videlicz ⁊ heliseus. Dixitq; helias ad heliseū: vt peteret quod vellet ab eo anteq̄ ab ipso tolleretur. Qui petijt vt duplex spiritus eius in eo requiesceret: scilz ad prophetandū ⁊ miracula faciendum. Cunq; pergentes adinuicem loquerentur: helias curru igneo et equis igneis raptus est ab heliseo ⁊ per turbinem in celū: hoc est in superiora aeris ascendit: translatusq; est in paradisum terrestrez vt creditur: vbi cū enoch corporaliter viuit rediturus in fine seculi: ⁊ contra antichristū conflictum habituri: quos ipse demuz occidet: sed eos dominus suscitabit: vt habetur Apocal'. xi. c. Leuauit autem heliseus pallium helie: quod ceciderat ei: et percussis aquis iordanis secunda vice diuise sunt: ⁊ trāsiuit heliseus per siccum ad aliam ripā vbi erant filij prophetarum. Qui viso miraculo diuisionis aquarum intellexerūt spiritum helie in heliseo quieuisse. Celebratur autem dies raptus helie ꝓphete ab hebreis. xix. kalen. septēbris: quo die tradūt eū in paradisuz fuisse trāslatū. Hec ex libris. iij. ⁊. liij. regū: capitulis quibus supra: ex dictis iosephi: ⁊ hieronymi: ⁊ ex hystoria scholastica: atq; ex chronica guilelmi.

¶ De sancto Eusebio ꝑsbytero. Cap. lxij.

EUsebi⁹ ꝑsbyter rome claruit tempore constantij augusti: ⁊ liberij pape hereticorum: qui vir catholicus et doctrina preclarus: dum fidē catholicā constanter defensaret: et constātiū augustum atq; liberium vrbis rome episcopum hereticos ꝓdicaret: eo q̄ arriane fidei consensissent. Ab eodem constantio rogatu liberij detētus est: ⁊ in quodam cubiculo dom⁹ sue inclusus habēre in latitudine pedes quattuor: ⁊ ibi multis mēsibus in oratione pseuerauit. Inclusus tamē adhuc post mēses septē dormitionē accepit. xix. kalen. septembris. Cuius corpus gregorius et orosius presbyteri sepelierūt via apia in cimiterio calixti: iuxta corpus beati fixti pape et martyris in crypta. Qō audiens constantius augustus gregoriū ꝑsbyterum cepit: ⁊ viuū in eadem crypta sepeliuit: vbi post dies tres in pace quieuit.

¶ De sancto Eusebio epo emesseno. Cap. lxiij.

Eusebius episcopus emessenus tempore constantij imperatoris claruit: qui vir elegantis rhetoricique ingenij innumerabiles composuit libros magis secutus hystoriā: ⁊ qui ad pausuz pertinent ab his qui declamare volunt maxime leguntur. Quorū precipui sunt aduersus iudeos ⁊ gentiles atq; nouatianos. Ad galathas quoq; scripsit libros.x. Et in euāgelijs homelias plurimas breues. Quieuit aūt in xp̄o apud antiochiā. Ibidē sepultus in pace. Hec hieronym⁹ libro de viris illustribus.

¶ De sancto Eusebio abbate. Cap̄.lxiiij.

Eusebius abbas discipulus beati hieronymi fuit: Hic natione cremonensis nobili prosapia ortus: cum ad terrā sanctam visitandam perrexisset beatum hieronymū ibidez repperit: qui apud bethleem paruū monachorum construxerat de nouo cenobium. Cuius sapientia ⁊ moribus accensus relicto seculo ei adhesit: et monachus factus in sancte conuersationis ordine vitam laudabilem duxit. Que et hierosolymus decedens eidem congregationi in abbatem prefecit: ⁊ eidem bibliothetam suā cōmendauit. ¶ Cum post obitum beati hieronymi grecorum quedā heresis pullulasset: asserens ꝙ anime beatorū vsq; ad corporum resumptionem eternam non percipiunt gloriam: nec anime damnatorum sentiunt gehenne penam: multisq; fidelibus tali errore inuolutis cum talis opinio in partibus hierosolymitanis resonasset: per cyrillum episcopū hierosolymitanū indictum est triduanū ieiuniū cum assidua oratione cūctis fidelibus: vt deus sue fidei catholice subueniret. Expletis autez tribus diebus nocte precedēte apparuit beatus hieronym⁹. Eusebio in oratione cum lachrymis constituto dicens: ꝙ deus fideles suos respexerat: ⁊ ꝙ interuentu ipsius ecclesie sue subuenire decreuerat. Mandauit ergo vt triū iuuenū in ipsa nocte in bethleē defunctorū corpora ante fossam in qua corpus ipsius doctoris quiescebat deferri faceret: que sacco cilicino quo viuus induebatur tangeret: qui continuo resurgerēt: ⁊ predictam heresim vti testes veridici confutarēt. Qui iterum post dies.xx. in xp̄o quiescerent: cum quibus ⁊ ipse eusebius migrare deberet. Mane autem facto: cyrillo episcopo visio per eusebium narratur: omnisq; clerus ⁊ populus in ecclesia bethleē congregatur: trium iuuenū ipsa nocte defunctorum cadauera ad tumbam hieronymi deferuntur: et per eusebium ipsius sacco cilicino tanguntur. Mox quoq; iuuenes quasi de somno euigilantes surrexerunt: ⁊ que viderent in alio seculo in gloria ⁊ in gehēna cūctis populis narrauerūt: ⁊ sic grecorū heresim confuderūt: per triduum v̄o ante dies illos.xx. quibus hieronym⁹ predixerat: eusebius egrotare cepit ⁊ per dies.iij. febre correptus ecclesiasticis sacramentis cōmunitus apparēte sibi beato hieronymo ⁊ ip̄m ad celestia vocāte in domino feliciter pausauit. Eademq; hora prefati tres iuuenes iterum a corpore migrauerunt. Corpus autē eusebij iuxta corpus hieronymi sepultum fuit. In cuius sepultura monachus qui lumē oculorū dudū amiserat cadauer deosculatus visum recepit.

¶ De assumptione beate virginis marie. Cap̄.lxv.

Assumptō gloriose virginis marie in anima facta est.xviij. kalen. septēbris vt sancta tradit ecclesia. In anima dixi quia ipsa ⁊ in corpore assumpta ē: vt infra pluribus rationibus cōprobat̄. Assumptio autem ipsius facta est in corpore s̄m quod in eius hystoria infrascripta tradit̄: facta est tertio die post eius dissolutionem anime a corpore quo videlicet die anima corpori eius reunita: ⁊ ipsa corporaliter est assumpta: scilicet.xv. kalē. septembris. In visione autē sancte helisabeth de sconangia habetur: ꝙ beata virgo.xl. die ab obitu eius fuerit in corpore assumpta: videlicet ix. kalen. octobris: sicut eidem sancte fuit diuinitus reuelatum. Sed quicquid veritatis sit de corporali assumptione: planum est quod tenet ecclesia de anime sue glorificatione. Qualiter autem ipsa assumptio facta sit: ex quodā libello licet apocripho: qui iohanni euāgeliste ascribitur edocetur. ¶ Apostolis nanq; predicationis gratia diuersas mūdi partes subeuntibus virgo beata in domo iuxta monten syon posita dicitur remansisse: omniaq; loca filij sui: scilicet natiuitatis: baptismi: passionis: sepulture: resurrectionis: et ascensionis quoaduixit: deuotione sedula visitabat. Et s̄m ꝙ ait Epiphanius.xxiiij. annis post ascensionem christi superuixit. Refert enim ꝙ beata virgo annorum xiiij. christum concepit: ⁊ in.xv. peperit: ⁊ cum eo māsit annis.xxxiij. et s̄m hoc obijt annorum lxxij. Alijs probabilius videtur: vt.xij. annis filio superuixerit: ⁊ sic sexagenaria sit assumpta: cum apostoli totidē annis in iudea ⁊ circa partes ipsas predicauerint: sicut ecclesiastica hystoria tradit. In visione autem predicte helisabeth asseritur; ꝙ virgo maria post christi ascen

fionem anno integro superuixit: et tot diebus vltra annū: quot sunt ab ascensione christi vsq; ad assumptionem virginis: ꝛ hoc verius iudicatur ex eo ꝙ dicit dionysius: omnes apostolos dormitioni virginis interfuisse: quod esse non potuisset: si ipsa post ascensionem vlterius vixisset. ¶ Cum iacobus apostolus filius zebedei passus fuerit ad litteram biennio post domini passionem. ¶ Cum igitur die quadam cor virginis in filij desiderium vehementer esset accensum: ita vt in lachrymas prorumperet abūdanter gabriel angelus eidē cū lumine astitit: eamq; reuerenter salutauit: ac eidem ex parte eius filij dixit: ꝙ post triduum esset a carne migrata: et cum christo perpetuo regnatura. Ramum quoq; palme eidem de paradiso allatum presentauit: quē ante eius pheretrum portari mandauit. Virgo autē de nuncio leta deo gratias egit: ꝛ duas petitiones ab angelo postulauit: primo vt filij eius ꝛ fratres oēs apostoli ad ipam pariter congregarentur: quibus presentibus spūs deo redderet: ꝛ oīes sibi sepulture officiū exhiberent. Secundo vt cum spiritum emitteret: malignū sathanam non videret. Angelus autē confestim ei optata promisit: quia ꝛ ille qui abacuch propheraz de iudea in babylonem in impetu spiritus sui attulit: ipe ad eam in momēto omnes apostolos congregabit: malignum quoq; spirituz ei in transitu non visure reprimisit: et continuo ab ea discessit. Palma autē illa in stipite viridis erat: sed in foliis vt stella fulgebat. Cum autē iohannes in epheso predicaret: ecce post tonitruum nubes eum rapuit: ꝛ ipm repente ante marie ianuam collocauit: quem ingredientem ad se maria obstupuit: et pre gaudio lachrymas continere nequiuit. Dixitq; ei qualiter fuisset a domino euocata: vt debitum humane carnis exolueret: ideoq; ipm christus ad se venire fecisset: cui corpus suum tumulandū cōmendauit: atq; palmā ante pheretrū deferendā mandauit. Cum aūt iohānes alios coapl'os ibidem presentes optaret: ecce omnes ipi de locis vbi predicabāt: in nubibus rapiuntur: ꝛ ante marie ostiū subito congregātur: qui cum se ibidē translatos admirarētur: ꝛ causam adinuicem scisciterentur: iohannes ad eos exiit: ꝛ dominā migraturā predixit: admonens: ne cū obierit: aliquis defleat: ne forte eis imputari posset: ꝙ ipi qui resurrectionē predicant: mortē timeant. Cunq; beata virgo omnes apostolos cōgregatos vidisset: dñm benedixit: ꝛ in eoz medio luminaribus accensis cōsedit. sicq; vsq; ad diem tertium perseuerauit. ¶ Circa vo horam noctis tertiā iesus aduenit cum omniū angeloz: ꝛ sanctoz agminibus: et ante thorum virginis acies ordinātur: ꝛ dulcia cantica vsq; ad noctis mediuz frequentātur. Tunc iesus eam bis vt ad se veniret: dulciter aduocauit: ipsaq; spiritum ei reddere se paratam esse letanter respondit. Omnesq; qui cum iesu venerant: dulcia canticoz cantica soluebāt. Sicq; marie anima de corpore exiit: ꝛ in vlnas filij aduolauit. Fuitq; tas a dolore mortis extranea sicut a corruptione carnis fuerat aliena. Dñs autē mandauit apostolis: vt corpus matris sue in vallē iosaphat tollerēt: ꝛ in monumēto nouo ibidē reperto ponerent: ipmq; triduo ibidē donec ad eos reuerteret expectarēt. Statim aūt circundarūt eam flores rosarum: rosei scilicet cetus martyrū: ꝛ lilia conuallij agmina: videlz angeloz confessoz ꝛ virginū. Ad consensum quoq; ascendentium: cetus qui remanserant concite obuiā processerunt: videntesq; regem regū: femine aiam invulnis prorsus baiulantē illāq; super eū innixā: que ista esset interrogāt admirantes. ipsamq; matrē domini ꝛ reginam celoz respondent eam comitantes. Sicq; in celū gaudēs suscipitur: ꝛ a dextris filij in throno collocatur. Apostoli aūt eius aiam tanti cādoris esse viderūt: vt nulla mortalij lingua posset effari. Tres aūt virgines: que ibi erāt: cum corpus lauandū spoliassent: tanta corpus eius claritate splenduit: vt tangi quidez ad lauandū posset: sed minime videri: que tamē diu lux resplenduit: donec corpus lotuz fuit. ¶ Corpore ergo in pheretro posito pia contētio inter apostolos oritur: quis eoz palmā ante loculū portare debeat. Defert iohānes petro ꝓpter apostolicā dignitatē: petrus vo iohanni ꝓpter illibatā virginitatē. Tandē omniū apostoloz sententia iohanni palma tradit deferenda. Petrus autē ꝛ paulus pheretrum eleuare ceperunt: ꝛ ceteri apostoli circa ipm se posuerūt. Incepit petrus canere. Exiit israel de egypto: ꝛ reliq; psalmuz dulciter prosequuntur. Dñs quoq; pheretrum ꝛ apostolos nube contexit: ita vt audiri quidez possent: sed minime cerni. Affuerunt et angeli cum apostolis concinentes. Ad melodiam autē tota ciuitas excitatur: et quidnam hoc sit omnibus declaratur. Judei ad arma concurrunt: vt corpus rapiant idq; odiose cōburant. Tunc princeps sacerdotum cum impetu manus ad loculum misit: vt ipsum euerteret: et corpus ad terrā deduceret: cuius manus subito aruerūt: ꝛ lecrulo pendentes adheserūt. Reliquus vo populus ab angelo cecitate percussus est. Luz autem princeps sacerdotum petri auxilium inuocaret. Petrus ei respondit: ꝙ si mariam dei esse genitricem confiteretur: eius suffragium postulans continuo sanaretur. Qui cum se credere respondisset: manus eius a pheretro solute sunt: sed tamen in eis ariditas permansit donec corpus deosculans integrum sanitatem recepit. Tūc de petri cōsilio palmā princeps ille accepit: ꝛ singulos de populo retigit ꝛ quicūq; in virginez credidit visum recuperauit: qui aūr credere noluit cecus permansit. Corpus igitur marie apostoli in monumēto staturo, ꝓdiderūt:

et iuxta illud triduo consederunt. ¶ Tertia ꝯo die dñs cum angelor̄ multitudine venit: ⁊ apostolos salutans: pacē eis nūciauit. Deinde eos interrogauit: quid eis videret honoris sue genitrici cōferendū. Illi ꝯo responderūt: vt sicut ille deuicta morte regnabat: sic ⁊ matris corpusculum suscitaret: ⁊ ad sui dexteraz collocaret. Quo annuēte michael archāgelus marie aiaz continuo presentauit: eamq; dñs illico corpori reuniuit: statimq; corpus de tumulo ꝓdiit gloriosum: ⁊ a christo assumitur ad etherea thalamuz comitante secū multitudine angelor̄. Qd aūt dicit de thoma ꝙ abfuit: ⁊ resurrectionem virginis credere noluit: zonāq; ipsius ex aere delapsam recepit: delusoriū ⁊ friuolū reputat. Hec omnia in libello p̄dicto ꝛ apocrypho. ¶ Et notandū ꝙ ꝑuis hieronymus in sermone huiꝰ festi ad paulā ⁊ eustochiū asserere non audeat: virginem corporaliter assumptā dicens: tutius esse pie dubitare ꝙ aliquid temere diffinire: ecclesia tamē hoc indubitanter tenere videtur: et pluribus rationibus comprobatur. ¶ Prima quarum sumitur ex parte iusticie dei. Deus enī iudex est iustus libr̄ans merita singulor̄: ⁊ vnicuiq; ad condignū retribuens premia meritorum. Idcirco ⁊ resurrectionē corpor̄ futuram ordinauit: vt sicut anima cū corpore meruit vel deliquit: sic cum corpore percipiat gaudia vel sustineat tormenta. Illud ergo quod plus meruit: plus debet habere de premio. Quomodo corpus virginis quod cūctis alīs plus meruit christū ex se generando plus alīs premiatur: si cum alīs corruptū incineratur. Nonne dei iusticia deperit: que corpus virginis cū alīs sanctorum corporibus vltimā resurrectionē expectare facit? Et hec rō est damascen. ¶ Secunda ratio sumit ex parte doni in hac vita scitz in christi natiuitate recepti. Nam cum conceditur maius debet cōcedi ⁊ minus maxime vbi respiciunt eūdem finem: sicut cui cōceditur regnum facilr concedit nobile vestimentū. Sed maius est sine corruptione carnis parere quod virgini est collatū: quod est omnino excedens naturā et artem ꝙ carere corporis corruptione qō potest fieri per artem. ¶ Tertia sumit ex obligatione precepti. Cum enī lector legit ꝙ non debet facere contra legis preceptū: cōueniens est ꝙ filius dei qui legē dedit: nō faciat ꝓtra sue legis mandatū. Sed credendū est ꝙ implere voluit p̄ceptū quod dedit de honore materno: sed hoc nō implesset: nisi corpus integrū haasset. Nam ꝑm Augustinū. putredo ⁊ vermis opprobrium est humane cōditionis. Qui aūt in aliquo sustinet: opprobrium nō honorat. ¶ Quarta sumit ex cōformitate virginis ad corpus christi. Nazidem locus debet parti ⁊ toti: nisi violēter alterum horū impediat: quia ꝑm philosophū. Idē est locus totius terre ⁊ glebe: toti? ignis ⁊ scintille. Sed corpus christi sumptū est de corpore matris sue: ergo vtiq; idez locus debetur. Corpus autē virginis nulla violentia impediri potest: quia ibi est vbi corpus filij est. Et hec predicte tres rationes sunt augustini. ¶ Quinta sumitur per locum a simili: quia de similibus idē est iudicium: sed deus triuz puerorum corpora inter flammas seruauit illesa. Jonam viuū seruauit inventre ceti: danielē in rabida fame leonum seruauit incolumem: cur ergo corpus matris non seruabit incorruptum. Et hec ratio est Anselmi. ¶ Sexta sumitur per locuz a minori: quia si de quo minus videtur inesse ⁊ inest: ⁊ de quo magis. Sed minor ratio est ꝙ corpora sanctorum qui cum christo surrexerunt sint glorificata: ⁊ in eis perfecta resurrectio sit cōpleta: ꝙ ꝙ corꝑ gloriose virginis sit ad celos assumptum. Et tamē in illis perfecta resurrectio cōpleta est: vt supra probatū est in hystoria resurrectionis domini sexto kalen. aprilis. ergo multo fortius hoc concludendū est de resurrectione virginis. Et hec ratio sumitur ex dictis hieronymi in sermone predicto. ¶ Septima ⁊ vltima ratio sumitur ex euidentia facti: quā rationem Bernardus assignat dicens. Quoniā sanctorum corpora deus preciosa sublimauit: vt puta petri pauli ⁊ iacobi: tamq; gloriose venerabilia reddidit: vt ⁊ ipsis deputetur locus cozū veneration̄ congruus: ⁊ ad ea mundus properet vniuersus. Si igitur marie corpus super terram esse dicatur: cum nec deuota frequentetur visitatione fidelīū: nec eidem locus deputetur honoris: nimis videbitur christus honorē materni corporis contempsisse: cum tamen super terram aliorum sanctorum corpora sic honoret: vnde ⁊ egregius quidam versificator ait. Scandit ad etherea virgo puerpera virgula ieſſe. Nō sine corpore: sed siue tempore tendit ad esse. ¶ De vestimentis enim et capillis virginis et de lacte ipsius in pluribus locis ostenditur: de membris autem corporis vel minima particula necubi reperitur: nec ꝙ alicubi habeatur ab aliquo vnq; asseritur.

¶ De sancto Tharsitio martyre. Cap. lxvi.

Tharsitꝰ acolitus ⁊ martyr Rome passus est sub persecutione valeriani et galieni imperatorum. Qui cum corpus christi sacramenta portaret: tenētes eum pagani discutere cepernnt: vt quid gereret indicaret: at ille indignū iudicās porcis, ꝑdere margaritas: neqnaq; voluit deregere sacrosctā mysteria: quē fustibus ac lapidibus tādiu macrauerunt quousq; spiritū exhalaret. Reuolutoq; eius exanimi corpori sacrilegi discussores

nihil in manibus eius: aut vestibus sacramentorū christi inuenire potuerunt: sed relicto corpore cum terrore fugerunt: quod a christianis sublatum: et via apia in cimiterio calixti sepultum est. xvij. kalen. septembris.

¶ De sctō Ursatio cōfessore. Cap. lxvij.

URsatius confessor claruit in nicea bithynie ciuitate. hic etsi genere persa: primum sub rege licinio confessor effect⁹: deinde solitariā vitam in turri ciuitatis ipsius agebat inclusus. Qui iter cetera signa cuz obsessus a diabolo gladio arrepto per vbē discurreret: cūctis fugiētibus eidem solus occurrit: ipmq; a demonio liberauit. ¶ Draconem etiā ante nicomediam ciuitatem extistentē: soloq; flatu homines perimentē oratione sua de valle produm crum leuiq; baculo capite percussum extinxit. ¶ Dicit etiam niceam ciuitatem terremotu diruendam lōge ante predixit. Dum autem dies terremotus aduenisset ad ecclesiam currens et clericos admonens: vt pro imminenti periculo deum orarent: ab eis irrisus ad turrim redijt: prostratusq; in oratione cū lachrymis se dedit. Interea ho superuenietē terremotu: pluribus oppressis: reliquis per montana dispersis: vrsatius in turri mortuus repertus est: pronus iacēs sicut orare solebat. Sermo tamē est q deū orasset: vt prius vitā finiret q̄ videret excidiuz ciuitatis. Quis aūt vrbis structura ex illo terremotu diruit: sola turris in q̄ sctūs orabat pmāsit. Quieuit in pace. xvij. kal'. septembris.

¶ De sancto Arnulpho episcopo metēn. Cap. lxviij.

ARnulph⁹ episcop⁹ metēn. vt ait petrus damiani: p̄ pipini fuit: et auus karoli magni īpatoris. Qui lotharingie ducatum tenens: vxore et filijs ac sclo derelicta heremū petijt et solitariā vitā elegit. Veniens aūt ad pontē fluminis moselle: anulū suum in aqua demersit tali conditione: vt quādocūq; ipsum reciperet: se a domino intelligeret peccatis omnibus absolutum: indeq; in heremo mūdo mortuus deo vixit. ¶ Defuncto autē metēn. episcopo in pontificem electus est. Dumq; piscis eidē ad edendum fuisset oblatus exenterato pisce anul⁹ ei⁹ in ventre repertus est: cum tamē per duas dietas a loco vbi anulum defecerat: piscis captus esset. Intelligens autem sanctus peccata sua sibi dimissa: nihilominus penitentie operibus artius insudauit: pauperib⁹ large ministrauit: et multis miraculis claruit. Nam in diebus rogationū ad processionē tendens: demoniacū liberauit: leprosum quendā barbarū in domo susceptum ad xp̄m cōuertit: quē baptizans spiritu pariter et carne mūdauit. Ciuitatē suā incendio pene totam flagrantem: dum omnes aufugerent: ipse se igni obijciēs signo crucis edito flammas compescuit: vlterius procedere non permisit. Quo die per visum quidā longe constitutus crucem ignean in aere cōspexit: audita voce q̄ tali signo meteñ. ciuitas p arnulphū ab incendio fuerat liberata. Tandē vir dominī famam populi fugiens heremū repetijt: et cum aliquibus monachis deo seruiuit: successore sibi geozico ordinato: vbi et post tēpus modicum in pace quieuit. xvij. kalen. septēbris. successor autē eius obitu ipsius cognito cum clero et populo locum adijt: et sanctū corpus ad suam ciuitatem transferens in ecclesia apostolorū condidit: vbi et quiescit signis effulgens.

¶ De sancta Serena regina. Cap. lxix.

SErena reginaxor quondam diocletiani augusti a sancto cyriaco martyre conuersa et baptizata est: quia filiā ei⁹ artemiā a demonio liberauit: vt supra dictum est in passione cyriaci. vi. idus augusti. Que vidēs persecutionē diram christianorū: quam vir eius exercebat: q̄ per annos decem durauerat: ita vt infra dies triginta per diuersas ,puincias. xvij. milia martyrio coronarent: et in phrygia ciuitas vna christianorū vndiq; conclusa ne vllus euadere posset: igne cum omnibus cremata fuisset: videns quoq; susannam neptem eius passam: et alia mala que fiebant: dolore cruciata et febre correpta in confessione domini migrauit ad christū. xvij. kalen. septēbris: sepulta a christianis iuxta corpus susanne in crypta.

¶ De sancta Artemia virgine et martyre. Cap. lxx.

ARtemia virgo rome passa est sub maximiano filio diocletiani fratre suo: filia nāq; diocletiani fuit et serene auguste. Que cum esset ab immūdo spiritu obsessa a sancto cyriaco martyre liberata et baptizata est: vt supra in passione dicti martyris actū est. vi. idus augusti. Post mortem autem diocletiani cū maximianus filius eius in imperium sublimatus esset: christianosq; persequeretur: cyriacū quidem cum eius socijs diuersis supplicijs martyrizauit. Artemiam ho sororem suam gladio in christi confessione necari fecit: que iuxta matrē

et consobrinā sepulta est: cuius: qz dies passionis ignozatur: passio eius recte matri subiicit.

¶ De sanctis Liberato abbate ⁊ socijs martyribus. Cap. lxxi.

Liberatus abbas bonifacij diaconus: seruius: ⁊ rusticꝰ subdiaconi: rogatꝰ: septimus: ⁊ seuerꝰ monachi: ⁊ maximus puer apud aphzicam persecutione vandalica sub hunerco rege passi sunt: q ex territorio ciuitatis capzosen. monasterio abstracti: et carthaginez ducti: primo sunt custodie mācipati ⁊ ferro vincti: deinde nauī impositi fuerunt: manibus ac pedibus ligatis: ipsaq; nauicula ficcis lignis impleta: igne immisso vt cremarentur. Sed diuino nutu ignis extinctus sepiusq; renouatus semper deficiebat. Demū remozū vectibus mactati cerebzis excussis extincti sunt. Lozpora ꝯo in mare iactata: sed diuina dispensatione littozi euecta in monasterio contiguo loco basilice quod dicitur celerine: a christianis sepulta sunt: vt victoz scribit aphzicanus. Qui passi sunt. xvi. kalen. septembzis.

¶ De sancto Mammete martyze. Cap. lxxii.

Mammes puer. vij. annozum apud cesarē cappadocie tpe aureliani imperatozis et pzesidis antiochi passus est. Qui defunctis parētibus persecutionē fugiens in siluā secessit: vbi oztioni iugiter vacabat: ⁊ de lacte suaz ouium se pascebat. Sed admonitꝰ de celo in campū descēdit: ibiq; codicem euangeliozū ⁊ baculū repperit: quibus assumptis in montē ascendit. Et dū lectioni insisteret: ferarū multitudo ad eū conuenit: quibus mansuefactis de lacte ipsarū sctūs emūgebat: de quibus ad refectionē sui vtebat. Residuū ꝯo cum ad portā ciuitatis cesaree ad vendendū deferret: vt preciū pauperibus erogaret. Alexander pzeses hoc audiens: misit ad euz duo milites capiendū. Quos ille in domū suam adducens benigne refecit. Dumq; illi animalia ferocia ad eum venientia conspexissent territi fuerūt. Sanctus ꝯo mammes eos secutus est: coz pzefide presentās: ⁊ asserant xp̄ianum. Quē pzeses detentū iussit in equuleo suspendi ⁊ torqueri: deinde in carcerem recludi: vbi plusq; xl. xp̄ianos repperit fame deficientes: verū ozante puero columba de celo aduolans lac ⁊ mel attulit: quibus illos sanctus refecit: et aperto carceris ostio vectibus confractis oēs emisit. Quod audiens pzeses mammetem in caminū ignis mitti fecit. Igne ꝯo bis extincto biscz renouato: dum flammis deficiētibus illesus extisset: bestijs subiicit: sed ab his intactus minime leditur. Amphitheatro quoq; ab angelis incluso: vt nemo exire posset: leo fouea egressus: multos iudeozū ac gentiliū interemit: qui ⁊ humana voce locutus est. Hec a deo se iussum facere in vltionē xp̄i militis māmetis. deniq; iubente sancto leo solū pzefidem cū omni officio suo illesum dimisit. Tandē sanctus martyz cum lapidibus obzutus maneret illesus: ab angelis de celo vocatus emisit spiritum. xvi. kalen. septembzis.

¶ De sancta Helena regina. Cap. lxxiii.

Helena regina mater fuit imperatozis constantini magni. Que sicut in hystoria britonū legit: quaz iohannes veronen. in sua chzonica ponit: filia fuit cloelis regis britannie. Cum enim iam britones christi fidem suscepissent: tpe videlicet eleutherij pape. Helena a patre suo in fide edocta: non tamen baptizata: eo q; de his que audierat dubitaret: vt tamē ea vera esse ex parte aliqua cōprobaret: audiens miracula que rome fiebant per merita apostolozū petri ⁊ pauli dū a patre peregrinādi romā licentiā obtinere nō posset: desiderio peregrinationis accensa cū vnica ancilla fidelissima claz inde discessit: ⁊ mutato habitu romam venit. Quā cōstantius imperatoz videns eius nimia pulchzitudine allectus amauit: ⁊ vt peregrinā raptā ad se introduxit: eāq; carnaliter cognouit: ac pluribus diebus secum habuit. Sed volentem omnino abire peregrinantē dimisit: que nec patrem ei nec patriā indicare voluit. Et cū multos sibi thesauros offerret nihil acceptauit: sed solū anulū eius suscepit. Inde igiꝭ discedens habitu induta vilissimo in villam secessit: vbi cū ancilla sua morabatur: et de labore manuum suarum victum consequebaꝭ. Eratq; in domo quadā que olim fuerat stabulum equozū: vnde et stabularia dicta est. ¶ Natum ergo puerū ex patris nomine constantinū vocauit. Qui cum sapientia etate ⁊ virtutib⁹ creuisset: a vicinis mercatozib⁹ muneribus allectus abductus est. Et dum bizantium que postmodū fuit cōstantinopolis dicta nauigassent: simulatas litteras ex parte īperatozis regi bizantij offerūt: filiā eius filio imperatozis quē secū adduxerāt petūt: ex hoc imperatozem pacem secum habiturū perpetuo promittentes: cum dudum adinuicem discozdiam habuissent. Quod rex bizantij facere omino curauit: filiamq; suam in coniugem iuuenī tradidit: thesauroscz maximos et seruos et ancillas eidē dedit. Pater ꝯo filiam suaz dilexit de

gemmis infinitis valoris plena induit: vt si quā do casus aduersus occurreret: exinde sibi in necessitatibus suis prouidere posset. Redeun tes aūt mercatores in insulā maris appulerūt: in qua constantinū cum vxore dormitātes dimi serunt: familiā eorū interfecerunt: ⁊ omnē the saurum abstulerunt. Illi autē excitati hoc vi dentes amarissime flebant. Puella iuuenē in terrogat si vere filius imperatoris esset: eo ꝙ de hoc aliquātulū dubitaret. Ille ꝯo se matrez habere romanā pauperē respondit. Patrem ꝯo suum quis esset omnino ignorare se dicit. Quē illa confortās diploidē cū gēmis produxit: illi ꝯo die sequēti a romanis nauigātib⁹ assumpti: simulantes se naufragio in insula delectos ro mam reperūt: ⁊ ad domū matris constantini tē dunt. Juuenis aūt se ⁊ coniugē matri presen tauit: oīa que sibi cōtingerāt narrauit: ⁊ diploi dem cū gēmis tradidit. Tunc de cōmuni consi lio vrbē adeunt: palatiū emūt: ⁊ nobilē vitā du cunt. Constātinus ꝯo armis exercitabatur ⁊ in oīb⁹ famosus et cūctis amabilis habebatur. ¶ Cum aūt die quadā in quodaz torneamento plures prostrasset: ⁊ oīb⁹ ignotus esset: cum ipso imperatore congreditur: et cum ipsum ad terram deiecisset: imperator eius strenuitatem considerans: ipm ꝙplurimū honorasset: ille de progenie sua interrogauit. Ille ꝯo patrē suum ignorare se dixit: matrē ꝯo helenā ad impato rē adduxit: que ab eodē vix cognita: ⁊ secreti⁹ interrogata helenā se esse dixit: patrē suū ac pa triā pdidit: oēsq; suos euentus pendit: cōstan tinū quoq; impatoris filiū esse asseruit: ⁊ in sig num ho⁹ anulū eius cesari presentauit. Qđ audiens constātius letus vltra modū efficit: ⁊ qz vxor nuper defuncta erat: helenā in coniugē despōsauit: atq; cū rege bizantij matrimoniuz cōfirmauit: eo ꝙ mortuo orietis imperiū acqui siuit. Filiū quoq; suū cōstantinū in cesarē ordi nauit. Quo defuncto eidē cōstantinus in impe rium successit. Helena aūt bizantij existens a iu deis circūuenta xp̄m in quē adhuc plene nō cre debat: cuz neq; baptismū accepisset reliquit: et iudaismū accepit. ¶ Postq; aūt cōstātin⁹ a sanc to siluestro baptizat⁹ est: ⁊ a lepra mūdatus: ⁊ post disputationē habitā de fide inter iudeos ⁊ siluestrum: ⁊ ipa quoq; helena cōuersa est ad xp̄m. vt habitū est supza in gestis siluestri pape pridie. kalen. ianuarij. ¶ Post hec autē helena amore passionis dñi aiata hierosolymā petit ⁊ crucē dñicā requisiuit. Sanctū quoq; quiria cū: qui prius iudas est vocatus hierosolymorū epm ordinauit: partē quoq; dñice crucis cōstā tinopolim ad filiū suū imperatorē attulit: par tem ꝯo in hierusalē dimisit: vt hec oīa acta sunt supza in hystoria de inuentiōe sancte crucis. v. nōn. maij. Ipsa ꝯo beata helena operibus pie tatis ⁊ religionis instudēs: octogesimū etatis annū agens in sanctitate vite in pace quieuit apud vrbē romā. xv. kalē. septēbris. Sepulta q; est in eccl'ia sanctoz marcellini ⁊ petri. Cui⁹ corpus filius eius cōstātinus imperator inde constātinopolim transtulisse dicitur: postq; ad ipam vrbā habitaturus accessit. ¶ In tēporis ꝯo pcessu de ipa vrbe rege a venetis transtatū esse fertur venetias ipm corpus: et sepultū ia cet in monasterio suo nomini edificato.

¶ De sancto Agapito martyre. Cap. lxxiiij.

Agapitus martyr passus est apud ciuitatem prenestinā sub aureliano ī peratore' presidē ꝯo antio cho qui a sancto porphyrio martyre enutrit⁹ ⁊ in fide doctus: cum esset annoz̄. xv. et amore xp̄i martyrio ferueret sponte se imperatori in vrbe obtulit: ⁊ se xp̄ia num viua voce asseruit. Jussu ergo impatoris tent⁹ ⁊ neruis crudis durissime cesus: deīde vt compelleretur sacrificare traditus est. Qui dū rissimo carcere ipsum inclusit: et per quattuoz dies cibum omnē negauit. Artulus ꝯo siue anastasius comicularius eum custodiebat: ⁊ ab eo verba vite audiens: pene in christum credebat: inde de carcere presidi exhibitus: prunas ardē res super caput iussit imponi: et cum gratias martyr deo ageret: flagellis ceditur: et nudus capite deorsum verso suspenditur: attro subter eū fumo facto: omnibusq; abeuntibus sic stare mādatur: donec in ipo cruciatu deficeret. Qđ datūq; est per presidē vt nullus oīno ad eū acce deret. ¶ Post dies autem quattuoz anastasius comicularī illuc accedens: vidit eū solutū sup fumū ambulantē ⁊ psallentē. Et conuersus ad xp̄m hoc presidi nūciauit: quē ꝑses carceri mā cipauit: agapitū ꝯo iterum derentū a quattuoz fibūnuicē succedentibus flagellis cedi durissi me iussit: deīde bullientē aquā sup ventrez ei⁹ ministri diaboli effuderūt ⁊ maxillas eius ꝯfre gerūt. Interea preses subito de tribunali suo cadens a ministris collectus: ⁊ in lecto reclina tus est: ⁊ sentiens dei virtutem in martyre post modicum tristem animam emisit. Quod cum imperatori nunciatum esset: iussit agapitum ad ciuitatem prenestinam duci: ⁊ ibidem in am phitheatro leonibus subiici. Sed mansuefacte fere ad lambendum pedibus martyris se incli nauerūt. Quod videres sceleris ministri iussu imperatoribus tulerunt sanctum martyrem: et venerunt contra ciuitatem prenestinam miliario ab vrbe vigesimotertio: vbi sunt due colum ne: ⁊ eum vbi gladio percusserunt. xv. kalen. se ptembris. Cuius corpus a christianis sepul tum est miliario primo ab vrbe in sarcophago nouo ibi diuinitus inuento.

¶De sanctis Johanne ⁊ Crispo martyribus. Cap. lxxv.

Iohānes ⁊ crispus presbyteri Rome passi sunt sub diocletiano augusto. Qui cū inū dante psecutione ipsius imparoris: mīta sctōz corpa officiosissime sepelissent: ⁊ ipi ab impatore tēti: gladioq in xpi cōfessione cesi: eozundē martyzum meritis ⁊ ipis sociati gaudia vite meruerūt. xv. kalen. septembzis: vt dicit Ado.

¶De sancto Magno ⁊ socīs martyribus. Cap. lxxvi.

Magn⁹ martyz passus est in cesarea Cappadocie tēpoze aureliani imperatozis sub preside alexandro. Qui ex ipsa ciuitate ozt⁹ defunctis parētibus christianis: ipse in fide christi constātissimus: dum ozaret ad dīm: voce sibi de celo lapsa ad martyzium confozratur. Quā vocē cū audissent pagani euz tenuerūt: et in carcerē concluserunt: ⁊ post dies quattuoz p̄sidi eū obtulerūt. Quē sacrificare dīs recusantē tradit preses alexādro ⁊ zozimo sacerdotib⁹ idoloz: vt eū igne consumerent. Qui miserunt eum in caminū ignis ardentis. Statimq flāma extinguit: ⁊ post dies tres martyr xpi inde illesus educitur. Hoc preses audiēs caminū amplius accēdi fecit: ⁊ ip̄m iterum intromisit: vbi quinq diebus inclusus stetit: flamma quoq in duas partes diuisa: ipse intactus omnino permāsit. ¶Post dies quinq accedentes milites: vt vel ossa eius inuenirēt: audientes eum psallētem respexerunt: et quasi milia angeloz cum eo viderūt. In quozum medio magnus inustus deū laudabat. Cum autez iussu p̄sidis eductus esset: et christi virtutem preses magie deputaret. Jussit eum in amphitheatrum duci: ⁊ feras ei laxari. Et p̄mo q̄dez vrsa pessima ad eum dimissa: in terram ꝓstrata pedes ei⁹ lingebat. Deinde leopardus exilies collum eius amplexus lingua sudozem vultus ei⁹ extergebat. Tertio leo ferocissim⁹ ⁊ ingens a venatoribus captus intromissus est. Et cum multitudo paganoz̄ esset intra amphitheatrū anteq̄ abirent: leo de manibus venatoz prosiliuit: ⁊ in gentiles irruit. Angelus ꝺo arenariū conclusit vt nemo aufugere posset. Et laniante leone multitudinē paganoz̄ ad mandatū sancti solus preses cum officio suo illesus permāsit: ⁊ leo ad caueā mansuetus redijt. Tūc exies preses omnes exire mandauit: ⁊ solū magnum ibidem dimisit: leonēq dimitti fecit: qui ad pedes eius procidit: ⁊ osculabatur eum. Quo viso miraculo duo milia. ccccc.xcvij. pagani in dōmino crediderunt. Qui omnes iussu alexandri p̄sidis decollati sunt. Deinde eo mādante gētiles populi sanctum martyrē tulerunt: ⁊ extra vrbem electum lapidauerunt. Cūq super eum aceruū lapidum iactassent: eūq iam mortuum existimassent: subito martyz christi cunctis audientibus dominū ozauit: vt susciperet animā eius in pace: ⁊ statim emisit spiritū. Cuius corpus a christianis in ipsa ciuitate sepultuz est in sarcophago nouo. xiij. kalē. septembzis. Martyzum ꝺo aliozuz corpora iuxta muros vrbis in cimiterio sunt tumulata.

¶De sancto Ludouico epō ordinis minozum. Cap. lxxvij.

Ludouic⁹ episcopus tholosan⁹ de ordine minoz filius illustris regis karoli et regis roberti german⁹ fuit. Qui cū esset annoz̄ duodecim pro illustri domīo karolo patri suo in catalonia obses fuit. Cui astiterunt fratres minozes: a quibus legem vite ⁊ disciplīne percepit: votumq domino vouit: q̄ si de custodia dimitteretur minoz̄ fratrum ordinem ingrederetur: virginitatem quoq suā domino perpetuo dedicauit. Sed post quadriennū dimissus paterne hereditati renūciare cupiens: cepit mūdi contemptoz esse: miroq modo deo deuote seruire. Cūq pater ei vellet in coniugē sozorem regis francie tradere: oīno contēpsit: ⁊ extūc oīno ad ordinē intrare disposuit. Quez fratres eius robertus ⁊ karolus martellus totis viribus a ꝓposito distrahebāt. Sed nil proficientes eū clericari permiserūt. Cū autē ip̄m iam subdiaconū effectū papa vellet in ep̄m ꝓmouere oīno renuit. Contēplatiue aūt vite totus intētus etiā actiue se exercēs pauperibus largissime ministrabat: carnē quoq mira penitētia macerabat. ¶Factus tandem frater minoz in vigilia dīnice natiuitatis: ⁊ de licētia summi pontificis statim professus: eadē die p̄ summū pontificem pronūciatus est episcopus tholosanus. Qui nō obstāte q̄ esset episcop⁹ regularē ordinis professionē ad litterā mirabiliter obseruabat. Sicq ecclesiā tholosanā verbo pariter instruēs ⁊ exemplo sanctitate pollēs: diēq mortis sue ante triduū predicēs anno dīni. M. ccc.xv. xiij. kalen. septembzis: cum esset annoz̄ xxxiij. feliciter emisit spiritum. Sepultusq est massilie iuxta qō decreuerat miraculis clarēs. ¶Anno aūt dīni. M. ccc.xix. de mādato pape iohānis. xxij. corpus eius de terra leuatum est: ⁊ capsa argentea honorifice cōditū: p̄sente rege roberto ei⁹ fratre: ⁊ multis p̄latis ac clericis et populis infinitis. In cuius translatione quiq

mortui redierũt ad vitam: ⁊ multi infirmi a diuersis languoribus sanati sunt.

¶ De sctõ Donato p̃sbytero. Cap̃.lxxviij.

Donatus presbyter apud paguz figistricũ galliarũ claruit. Qui ex vrbe aurelianeñ. ad eandẽ ciuitatem in monte qui dicit̃ iura adueniens: anachoriticã vitã multis annis exegit: multisq; miraculis floruit. Qui inter cetera draconem terribilẽ sua oratione inde fugatum extinxisse fertur. Cũq; dies vocationis ei⁹ instaret: aduenientе abbate mario diuinit⁹ adnito: vt ad eum accederet. Inter verba orationis migrauit ad xp̃m: ab eodem patre ibidẽ sepultus. xiij. kalen. septembris.

¶ De sancto Julio senatore ⁊ martyre. Cap̃.lxxix.

Ulius senator ⁊ martyr rome possus est tẽpore cõmodi imperatoris. Qui audita predicatione sanctoꝝ eusebij: vincẽtij: peregrini: et potentiani: de quib⁹ dicet̃ infra. viij. kalen. septẽbris conuersus est ad xp̃m: ⁊ a rufino presbytero cum omni domo sua baptizatus. Cũq; omnia sua pauperib⁹ erogasset: dum xp̃m confiteret̃ a cesare detẽtus et examinatus: atq; magistro peditũ vitellio traditus est: qui ab eodem in custodia diebus pluribus reclusus: inde eductus: cum sacrificare nollet: tãdiu fustibus est cesus: donec spiritum emitteret. Cuius corpus ante amphitheatrum dimissum: eusebius ⁊ ceteri predicti martyres sepelierũt in cimiterio calepodij. qui passus est xiiij. kalen. septembris.

¶ De sancto Heli sacerdote. Cap̃.lxxx.

Heli sacerdos ⁊ iudex isrl̃ vnus et vltimus fuit ĩter iudices populi dei. Qui Ecclesiastici. xlvi. cap̃. in sanctorum patrum veteris testamenti catalogo numerantur. Qui q̃uis ex eo q̃ remissus fuit in filios suos malos et preuaricatores legis domini corrigendos temporali pena mortis subite a deo primitus fuerit: quia tamẽ in se bonus ⁊ sanctus extitit: credendũ est q̃ sue sanctitatis premia eternaliter non amisit. Hic cum esset de genere aaron sacerdos ⁊ iudex in israel coram arca domini in tabernaculo ministrabat in silo. Ip̃e quoq; predixit anne vxori helchane: que sterilis fuerat filium ex ea nasciturũ: vt tradũt hebrei: quem illa nouit domino se daturam. Cum autẽ heli duos haberet filios ophni ⁊ phinees: qui dominũ nesciẽtes partem sacerdotalem de sacrificijs anteqũ adolerent: adipem tolebant ab offerentib⁹ crudum contra legem dei vt lautius sibi pararent: eo quod non erat portio: sed rapina: dormierunt etiam cum mulieribus obseruantibus ad ostium tabernaculi: ⁊ eas que venerant ad purificandũ polluebant. Pater eorum hoc agnoscens: tepide eos redarguebat: propter quod per virũ dei reprobatus est a domino: ne sacerdotio domus eius fungeretur: et temporali pena puniendus promittitur: vt ipse mala morte cum filijs suis periret. ¶ Et cum heli ad talez dei comminationẽ quasi redderetur ĩcredulus confidens de magna misericordia domini. Et samuel adhuc puer oblatus domino a parentibus corã heli in tabernaculo ministraret: ⁊ heli iam senex esset: apparuit deus samueli: eumq; tertio vocauit: ac idem predixit: q̃ quicquid heli sacerdoti comminatus fuerat: ad litteraz adimpleret: vt dicetur infra cum de samuele agetur. Quod ipse samuel heli interrogãti per omnia rettulit. ¶ Cunq; philistei in prelium contra israel congregati venissent: ⁊ quattuor milia ex eis occidissent: ⁊ seniores israel hoc egre ferentes adinuicem consilium habuissent: arcã domini de silo in prelium secum tulerunt: ⁊ cum duobus filijs heli arcam comitantibus contra tra philisteos iuerunt. Uidentes autem philistei arcam domini timuerunt: sed acrius ex hoc pugnantes israelitas fugere compulerũt: et ex eis triginta milia occiderunt: arca quoq; dei capta est: et duo filij heli mortui sunt. Heli autem sacerdos pre senectute cecutiens sedebat contra viam que ducit ad castra. Et cum audisset nuncium qui de prelio fugerat: q̃ populus cesus esset: et duo filij eius interfecti: siluit: et patienter tulit. Cum autem audisset arcam captam: propter dei reuerentiam moleste tulit: et cadens de sella retrorsum fractis ceruicib⁹ expirauit. Judicauit autẽ israel quadraginta annis: et sepultus est in sepulchro patrũ suorum: cuiusq; dies obitus certus non habetur: de samuele eius discipulo dicturus ipsum premisi: quorum adinuicem gesta continuãtur. Hec ex primo libro regum a principio vsq; ad capitulũ quartum: et ex dictis iosephi ⁊ hieronymi atq; ex hystoria scholastica sumpta.

¶ De sanctis Helchana ⁊ Anna eius vxore. Cap̃.lxxxi.

Helchana vir iust⁹ ⁊ anna ei⁹ vxor samuelis ꝓphe parẽtes ĩter sctõs p̃sci tp̃is a iosepho ⁊ hieronymo cõputãtur: quorũ laus tam ex primo

libro regum ꝙ ex benedicta eorum prole susceptа percipiꝫ. Fuit aūt helchana de ramathaim siue ramathа: que in euāgelio dicit arimathia: quе sita est in mōte effraim: ⁊ fuit de ysuar auūculo moysi per choze descendēs: ⁊ sic per patrē fuit de tribu leui: per matrē ꝯo de tribu iuda. Habuit quoq; duas vxores: videlicet fenennā fecundā ⁊ annā sterilē: ⁊ cū esset anna pulchrioꝛ: ⁊ vir eā diligeret: fenenna ei inuidēs exproꝛbrabat ei: ⁊ obꝺiciebat sterilitatē. Et cū de more suo ascēderet debito tpe helchana: vt immolaret dño in silo: vbi tūc erat arca dei: que in tabernaculo seruabatur: ⁊ quodā tpe ipe helchana cū ambabus vxoꝛibus ascēdisset: ⁊ filios ac filias quos habebat de fenenna secū duxisset. Anna tristis pro sterilitate ad foꝛes tabernaculi egressa oꝛauit ad dñm ꝓ prole habenda: ⁊ votum vouit: ꝙ si deus sibi masculum largiref: ꝙ faceret ipm nazarenū: ⁊ altaris ministerio perpetuo deputaret. ¶ Et cū heli sacerdos eā oꝛātem obseruasset: ⁊ tristicie eius causam audisset: diuino spiritu eidem prenunciauit: ꝙ deus exaudisset eam: que est ꝓmissione sacerdotali secura iam de sobole facta est: ⁊ reuersa cū viro in domū suā cōcepit: ⁊ peperit filiū: vocauitq; nomen eius samuel: eo ꝙ a dño postulasset eū. Nec ascendit mulier cum viro in silo: donec ablactaret filiū. Et cū ipm ablactasset: videlicet eū esset annoꝛū. ꝛ. ꝫ. adduxit eum cū muneribꝫ in silo: ⁊ obtulerunt eum parentes heli: vt esset minister in ꝓspectu dñi: ꝓm votum qđ emiserat eiꝫ mater. ¶ Et nota ꝙ sunt tres ablactatiōes. Prima a lacte māmille: que fit in tertio anno. Secūda a lacte infantie: que fit in septimo. Et sic amouef puer a lacte: a pedagogo: a timoꝛe. In hac ꝯo tertia ablactatione samuel deo oblatus est quasi iā idoneus ad seruiēdū. Post hec ꝯo anna habuit tres alios filios: ⁊ duas filias quod deꝫ facere voluit: vt filiū quē quodāmodo ꝑm carnē pro deo amiserat: in alia sobole triplicaret: ⁊ ꝓ hoc ofidaf: qꝛ qđ deo cōcedif etiā in tpibus non amittif. Quieuerūt aūt in pace helchana ⁊ vxoꝛ eius anna: ⁊ sepulti sunt in ciuitate sua in ramatha. Quibꝫ aūt diebꝫ migrauerunt expressum nō habef: ⁊ idcirco gestis filiꝫ eius cuius solēnitas sequitur: non immerito premittuntur. Hec vnde supra.

¶ De sctō samuele ꝓphaꝛ iudice. Cap. lxxxij.

SAmuel ꝓphetaꝛ iudex populi israel sctissimus: q̄ nedū inter patres antiquos sanctos testamēti veteris ecclesiastici. xlvi. ca. plurimū cōmēdatur: sed et iā in plerisq; diuine scripture locis: vt sanctus magnificaf: ⁊ ponitur: filius fuit helchane ephiatei de ramatha de tribu leui: et anne eius vxoꝛis: de quibus supra ꝓximo actū est. Qui matris eius oꝛationibꝫ a domino postulatus fuit: voto premisso: ꝙ ipm ad perpetuū sernitiū domini māciparet: quod ⁊ parentes ipsius fideliter adimplere curarunt: ipmq; duodenē heli sacerdoti in silo obtulerūt. Et ab illa etate: vt dicit iosephus plenarie ꝓphetare cepit. ¶ Cum aūt filij heli legis domini essent transgressoꝛes: ⁊ heli repsde coꝛrigeret illos: ⁊ dominus eidem ac filijs eius per ꝓphetā moꝛtem cōminatus fuisset: nec adhuc heli verbis domini fidem plenā adhiberet: vt superius dictum est in gestis heli Factum est: vt heli in lecto suo iaceret: et iam pre senectute ipsius oculi caligassent: ⁊ samuel iacebat iuxta tabernaculum cū heli sacerdote. i. ꝓpe lectū eius. Quē dominus vocauit ex nomine. Qui surgens accessit ad heli credens se vocatū ab eo: sed heli ipm vocasse denegās ad dormiēdū remisit. Cū ꝙ hoc ibidē ⁊ secūdo ⁊ tertio factum esset. Intellexit heli: ꝙ deus ipsum vocasset: ⁊ instruxit puerum qualiter iterum respondere deberet: vocatus autem iterato a domino cum respondisset: loquere domine: indicauit ei domin? eādem cōminationē in domum heli: quē primo fecerat ꝑ virū dei. Mane aūt samuel ab heli adiuratus: indicauit omnia que locutus est ei deꝫ. Ereuit aūt samuel ⁊ cognouit omnis populus: quia fidelis esset ꝓpheta domini. Et consulebat eum omnis populus iuxta preceptum domini. Preceperat enim deus: vt abꝫcerent aries los ⁊ diuinos: ⁊ huiusmodi: ⁊ scisciterentur a fratribus verbum domini. Mortuo ꝯo heli sacerdote: vt superius dictum est. Samuel in locum eius succesfit in iudicem. Qui populū domini adduxit in masephat: vt oꝛaret pro eis: eo ꝙ philistei terminos israel inuasissent. Tunc samuel effudit aquā coram domino: in qua maledicta congesta erant: quam si bibat idolatria labia ipsi inseparabiliter adherebant: foꝛte in signum federis sicut fecit iosue. Quidā tñ asserunt samuelē idolū redegisse in puluerē: ⁊ mixtum dedit populo ad bibendū: ⁊ in barbis eoꝛ iudicasse reos idolatrie a nō reis sicut oli fecerat moyses. Et iudicauit eos ibi samuel. i. docuit iudicia dei. Et audierūt philistei cōgregatum esse israel in masephat ⁊ armati ascenderunt aduersus eos. Clamauitq; samuel ad dominum: ⁊ obtulit agnum lactentem in holocaustum. Et inito prelio dominus intonuit fragoꝛe maguo super philisteos: ⁊ mota est terra: ⁊ ꝓ loca pandebat hiatus ⁊ philistei in fugam versi sunt a filijs israel: qui percusserunt eos vsq; ad terminos terre sue. Tulitq; samuel lapidem: et posuit eum in terminis: nec ausi sunt vltra philistei intrare terminos israel: viuente samuele iudicabat itaq; samuel populū in bethel ⁊ galgalis ⁊ masephat circuiens ꝑ ann os singulos ⁊

reuertebatur in ramatha: sed et ibi iudicabat israel. ¶Cū aūt senuisset Samuel: posuit filios suos iudices iohel et abiam: alterū in bethleē: alterum in bersabe: vt ibi populum iudicarent. Qui declinauerūt post auaricia et peruerterūt iudicia. Quod non ferens populus petijt a samuele regem. Qui diuina reuelatione Saulem tribu beniamin sibi a domino missū vnxit in regem super israel: et ipse samuel iudex est fact⁹: qui prefuerunt simul in populo quadragīta annis: vt iosephus scribit. ¶Processu ꝯo temporis mandauit samuel sauli regi iubēte domino: vt deleret amalech: et nec homini pceret: nec iumentis. Qui cōtra preceptum dñi: postq̄ amalechitas expugnasset: pepercit agag regi amalech: et optimis armentorum: ꝓpter quod a domino reprobatus est: et regnum eius ad dauid translatum ex ore samuelis prophete domino ei mandante: licet propheta dei pro saule dominum plurimū exorasset. Sicq̄ post aliquot mēses samuel propheta iussu diuino inūxit dauid filium Jsai de bethleem in regem futurum super israel adhuc viuente saule. Et extunc cepit regnum Saulis declinare: dauid autem in omnibus prosperari: sicut dictum est supra in gestis dauid regis quarto kalē. Januarij. ¶Post q̄ autem Samuel populum dei laudabiliter iudicasset mortuus est. Et fleuit eum vniuersus israel singuli tanq̄ proprium patrem lugentes: et sepelierunt eum in sepulchro paterno in ramatha. Qui dormiuit in domino decimoseptimo kalen. septembris. ¶Huius ossa sacratissima: Archadius imperator de iudea trāstulit in thraciam portantibus episcopis: ac occurrentibus populis tanta letitia: vt quasi presentem viuentemq̄ cernerent atq̄ susciperent: vt de palestina vsq̄ calcedonem iungerentur populorum agmina in christi laudes vna voce personantia: vt scribit hieronymus libro contra vigilātium. Hec ex prio libro regū a.iij. cap. vsq̄ ad. xvi. et alijs voluminibus quibus supra.

¶De sancto Samuele presbytero. Cap. lxxxiij.

Samuel ꝑs byter eccl'ie edes sene claruit tempore anastasij primi imperatoris. Qui sancta vita sublimis et doctrine: sapientia clarus: multa aduersus ecclesie inimicos intētione tamen precipua contra nestorianos et timotianos syro sermone conscripsit: quem apud constantinopolim adhuc tempore suo in carne viuere: et scripta eius se testatur agnoscere illustris gemnadius: qui et apud ipsam ciuitatem in xpo quieuit in pace: ibidemq̄ tumulatus.

¶De sancto Bernardo abbate ordinis cistercienſis. Cap. lxxxiij.

Bernardꝰ abbas clareuallensis: et doctor claruit tpe Eugenij pape tertij et federici imperatoris primi: qui ex prouincia burgundie castro fontanis patre milite telecino matre alethe religiosa dña ortus est: que sex mares filios genuit monachos futuros: feminā vnā sctimonialē: quos vt ediderat dño offerebat: et ipos pueros cibis grossioribꝰ q̄si heremo q̄ magis curie nutriebat. Cū aūt tertiū scz bernardū gestaret in vtero vidit per somniū catellū candidum et latrantem in vtero se habere. Quod cum cuidam viro dei exposuisset. Jlle voce ꝓphetica respōdit: q̄ optimū catulū pareret: qui domus dei custos futurus esset: eo q̄ predicator fieret egregius: et contra inimicos daret latratus: ac multos medicinalis lingue gratia esset curaturus. Cū aūt bernardus adhuc puer in natiuitatis dñice nocte officiū expectaret: auidiꝰ scire quahora xp̄s natus esset: media nocte eidem apparuit puerulus iesus: quasi denuo ex vtero matris natꝰ. Unde extūc illā fuisse horā dñice natiuitatis cognouit. Ex illa q̄ hora in his: que ptinent ad illud sacramentū: sensus ei ꝓfundior et sermo copiosior datꝰ est. Qō ptz in illo initio opusculoꝝ suoꝝ: qō edidit: cū homeliā illā super euangelio Missus est gabriel. cōposuit. Uerū antiquus hostis eius castitati inuidēs: multos ei laqueos tentationis opposuit. Cuz semel in quādā femina diu oculos defixos habuisset: de se cōtinuo erubuit: ac in stagnū gelidarū aquarum insiluit: ibiq̄ tā diu māsit: donec a carnali cōcupiscētia totꝰ refrigruit. ¶Alia nocte puella q̄dā se nudā in lecto ipi⁹ posuit: quā ille sentiēs prē lecti ei ꝓcessit: donec illa ipm cernēs immobilē erubescēs inde recessit. ¶Alias etiā hospitatꝰ in domo vnius matrone: cū illa in eiꝰ pulchritudinē exarcisset: nocte filēter ad lectū eiꝰ accessit. Jlloq̄ clamāte latrones mulier se abscōdit. Surgētes ꝯo famuli latronē q̄rūt: sz nō inueniūt. Cūq̄ hoc idēvsq̄ tertio factū eēt: mulier tandē desperata recessit. Dū ꝯo mane a socijs quereref: quō totvicibꝰ latrones clamasset. Respōdit q̄ vere latro ei insidiatꝰ fuerat: q̄ hospita thesaurū suevirginitatis irrecuperabilē auferre voluerat. Et extūc cistertiēsiū ordinem ingredi deliberauit. Qō cū fratres eiꝰ oi mode ꝓhiberent: tantā ei dñs gratiā contulit: vt nō solū nō prohiberef: sed omnes fratres suos: et alios plures ad religionem domino lucraretur. Fratri aūt suo gerardo ꝯba eiꝰ vana repu

tanti predixit: ꝙ lancea latus eius perforaret: ⁊ tunc compunctus verbis eius cōsensum preberet. Post paucos dies gerardus ab inimicis capitur: ⁊ lancea in latere vulneratus carceraf. Ad quē Bernardus veniēs eundē confortauit: promittens ꝙ cito liberaretur: ⁊ monasterium ingrederetur. Eadē nocte cōpedes gerardi de pedibus eius ceciderūt: ⁊ ostio per se apto ipe euasit: indicauitq; fratri se mutasse ꝓpositū et velle fieri monachū. ¶ Anno igit dñi. M. cxij. a cōstitutione ordinis cistertiēsis. xv. seruꝰ dei bernardus annorum. xl. cum fratribus ⁊ alijs socijs. xxx. ordinē cistertiensem ingressus est. Qui mox totus ita in spiritu absorptus est: vt iam nullis corporeis sensibus vteretur. Quem abbas cistertiensis ad edificandū domū clarevallensem post modicū misit: vbi multo tēpore in nimia paupertate vitā duxit. vigilijs autem ⁊ orationibus intentus continue carnem mira penitentia flagellabat: ⁊ maxima ieiuniorū ine dia domabat. In vestibus autē ⁊ alijs cunctis semper paupertatem amabat. Quicquid ꝺo in scripturis didicit: in agris ⁊ siluis cōfitebatur accepisse: ⁊ nullum se magistrum aliquando ha buisse. Oranti quoq; sibi confessus est exposi tionē orationis dominice sibi scriptam appa ruisse. Humilitatem autem ⁊ patientiam vltra modum in cunctis ostendit. ¶ Cum trecentas marchas argenti sibi pro cenobio construendo missas predones abstulissent: patienter tulit: deumq; benedixit: qui sibi a tanto onere peper cit. ¶ Quidam canonicus regularis ad eum ve nit: ⁊ vt in monachū reciperetur rogauit: cūq; ille non acquiesceret: sed ad suam ecclesiam re dire suaderet: aduertens ꝙ canonicus ex le uitate ordinem mutare vellet: canonicus ad cō uitia multa prorupit: ac demum ipm in maxilla percussit. Eunq; astantes in sacrilegū insurge rent: ille ne eum tangerent per xpm adiurauit: ⁊ sine vlla vltione patienter dimisit. Pater eius qui solus in domo remanserat: ad monasteriū iuit: ⁊ ibidē post aliquod tps in senectute bona decessit. Soror ꝺo eius in seculo nupta cū mul to comitatu ⁊ pompa ad monasterium accessit. Sed ad eam vir dei exire recusauit. Cū aūt la chrymās instaret ⁊ consilium aīe sue saluande peteret ad eam exīt: ⁊ mundi ei gloriā interdi xit. Que habitū et vitā mutans in seculo quasi in heremo deinceps deo seruiuit: ⁊ tandē mul tis precibus a viro licentia habita monasteriū introiuit. Tanta aūt abstinētia ⁊ vigilijs corp⁹ attriuit: vt fere continua grauissima infirmi tate langueret. ¶ A ciuitatibus ianuen. ⁊ me diolanen. in episcopū electus ꝓsentire renuit: dicens se non esse suum: sed aliorū seruitio de puratū. ¶ Cum quodā tempore fratres cartu sienses visitasset: loci prior contra ipm aliquā tulum murmurauit: ꝙ cella cui equitando pre sidebat nimium curiosa esset. Quod cum vir dei audisset miratus ꝗrebat qualis sella foret. Nam illuc vsq; a claravalle venerat ⁊ q̄lis esset sella non perpēderat. ¶ Juxta lacū etiā lausa nensem vnius itinere pergēs ipm non vidit: et cū sero socij de ipso lacu loqrent: vbi esset lac⁹ ille ⁊rrogauit. ¶ Predicāti sibi aliq̄n inanis glorie tētatio irrepsit: ꝙ optime pp̄o predica ret. Qui mox ī dño cōfortat⁹ tētatori respōdit ꝙ nec per ipsum inceperat: nec per ipm dimit tere intendebat. Frater robertus eius monach⁹ ⁊ fm seculū ꝓpinquus: quorūdam suasione ad monasteriū cluniaci se cōtulerat: quem vir dei statuit per epistolā revocare. Cum aūt eam scri ptori sub dictaret: supueniente subito ym bre scriptor surgere voluit. Bernardus ꝺo vt p cederet in scribendo suasit: quia opus dei erat: quod ipsi faciebant. Sicq; scripsit epistolaz in medio ymbre sine ymbre. Cum enim circa eos vndiq; plueret: inde modestiam ymbris virtus expulit charitatis. ¶ Monasterium quoddam multitudo infinita muscaruz occupauerat: que monachos grauiter infestabat. Quas vir dei ex communicauit: ⁊ mane oēs musce mortue sunt reperte. ¶ Cum a mediolanēsibus ecclesie re conciliandis a papa missus papiam redijsset. Quidam vxorem sua demoniacā ad eum addu xit. Cumq; malignus spiritus per multa verba bernardū irrideret: ⁊ cuz eo vir dei prolixi⁹ di sputasset: tandē oratione sua immūdū spirituz ex illa muliere exire coegit. Sed cum inde san ctus vir recessisset: diabolus eam iterū invasit. Quod cum sanctus per virū eius post se currē tem audisset nomē iesu christi in cedula scripsit ⁊ collo mulieris alligari mādauit. Et sic tota liter a spiritu illo maligno liberata est. ¶ Apud aquitaniā mulier alia ab incubo quodā per sex annos petulāte lasciuia vexata fuerat. Que ad virū dei accessit: ⁊ q̄ passa fuerat cū lachrymis enarrauit. Cui bernardus baculum suū tradi dit: ⁊ vt in lecrulo suo ipm poneret mandauit. Demō aūt extūc ad cubile nō audebat accede re: sed acerrime cōminabatur: ꝙ eo recedēte se de ipsa atrocius vindicaret. Quod cum sancto rettulisset: ille populuz conuocauit: ⁊ candelis accensis omnia publice enarrauit: ac demonem illum excōicauit. Sicq; mulier ab ei⁹ illusione penitus liberata est. ¶ Cū in eadem ꝓuincia le gatione fungeret: vt ducē adꝛanie eccl'ie recō ciliaret: ⁊ ille recusaret: vir dei ad altare cele braturus accessit: duce pre foribus expectāte. Cum aūt pax dñi dixisset corpus xpi sup pate nam posuit: ⁊ ad ducem exiuit: eidēq; per filiū virginis terribiles minas intulit: ⁊ vltionē di uinaz addidit: nisi ad eccl'ie obedientiā veniret. Quē dux ignea facie ⁊ flameis oculis conspi ciens: territus cozā eo procidit ⁊ veniam postu lauit: et quicquid sanctus ꝓcipere voluit: mox adimpleuit. ¶ Militē quēdam nobilem mona chum suum effectū grauis tētatio exeūdi ordi

nem pulsauit. Ita vt expresse diceret se nunq̄ letum futurum. Quod sanctus audiens pro eo orauit: ⁊ tentatio mox discessit. Ita vt postmodum diceret se nunq̄ tristiciā habiturū. ¶ Cū sanctus malachias episcopus hibernie in suo monasterio migrasset: ⁊ bernardus pro eo missam pro defunctis inchoasset gloriam eius intra canonem domino sibi reuelante cognouit: ⁊ post cōmunionis collectam pro confessore pontifice commutauit. Cui dum cantor innueret q̄ errabat: ait se non errare: sed scire quid diceret. Deinde accedens sacro corpori pedes osculatus est. ¶ Visitatus a quibusdam tyronibus in quadragesima rogabat eos: vt saltem illis diebus a suis se vanitatibus cohiberent. Quibus recusantibus vinum benedictum ei in poculum tradidit: ⁊ mox illorum vitam in melius commutauit. ¶ Tandem morti appropinquās fratribus suis: charitatem: humilitatem: ⁊ patientiam iure testamenti reliquit. Deinde postq̄ multa miracula perpetrasset: ⁊ centum ⁊ sexaginta monasteria construxisset: anno domini millesimocentesimo et sexagesimotertio etatis ꝟo sue anno sexagesimotertio inter filiorū manus obdormiuit in domino decimotertio kalēdas septembris. Sepultusq̄ est in monasterio clarauallen̄. multis ⁊ mirabilibus miraculis refulgens. ¶ Hic doctor sanctus multos libros et tractatus edidit. Scripsit librum vnum de contemptu mundi ad clericos. Item exhortatorium de passione et resurrectione domini librum vnum De gratia et libero arbitrio librum vnum. De gradibus humilitatis et superbie librum vnum. Ad abbatem columbensem de precepto ⁊ dispensatione librum vnum. Ad cistertien̄. ⁊ cluniacen̄. apologeticū librum vnum. Ad hugonem de sancto victore librum vnum. Super psalmū. Qui habitat. homelias. xviij. Super cantica canticorum homelias septuaginta tres. Super Magnificat. tractatum vnū. Epistolas ad diuersos. ccxl. Sermones ꝟo innumerabiles. Item ad eugenium papam tertium de consideratione libros quinq̄. Ad milites templi de laude militie noue librū vnū. Et alia opuscula multa ⁊ elegantia cōpilauit.

¶ De sancto Philiberto abbate. Cap̄. lxxxv.

Philibertꝰ abbas apd̄ Rothomagū claruit tempore clodouei regis frācorum. Qui adhuc iuuenis a dagoberto rege francorum in palatio suo aduocatus: cum esset annorum viginti elegit christi fieri discipulus: et in robatensi monasterio sub agilo abbate monachus factus est; vbi operibus penitētie vacans: multa diaboli tētamina pertulit: quas oēs xp̄o adiutus sup̄auit. Successitq̄ agilo in abbatie regimine: domuz sibi creditā strenue gubernādo ⁊ miraculis coruscando. Dum aūt quidā eū ex fratribꝰ liuore inuidie ex cenobio abiecissent: vnus eorū ictu fulminis interijt: alius in secessum oīa interiora deposuit. Reliqui timore p̄cussi penitētiam agentes: ip̄mq̄ reuocātes eidē humiliter obedierunt. ¶ Postmodum aūt a rege clodoueo ⁊ bathylde regina francoꝝ in pago rothomagēsi locū appellatū gemericū obtinuit: vbi egregiū monasteriū construxit. ¶ Monachū quendam quem ad regē p̄ causa cenobij mittere disponebat febre detentū imperās febri sanauit ⁊ misit. ¶ Existente eo Parisius latro chirothecas eius furatus est. Mane autē se ardere eiulans ⁊ loqui nō valens: sinū cū furto abscōdito patefecit. ¶ Cū nocte quadā in basilica sancti petri oraret: visi sunt oculi eius q̄si due lāpades fulgentes. ¶ Monacho qui languēs ad extrema venerat: ⁊ loqui nō valebat: peccatumq̄ vnū in confessione sciēter omiserat: orōne sua loq̄lam restituit: illeq̄ pctm̄ confessus: mox expirauit. ¶ Cū fratres messem succiderēt: ⁊ manipuli p̄ agros iacerēt: tempestatē subitā ingruētem a messe sedauit: ⁊ cōtinuo serenitatem adduxit. ¶ In villa quoq̄ pineuio hospitalitatus a muliere quadā paup̄e in domo suscept⁹: vas vini quod habebat bn̄dixit: ⁊ multis inde potātibꝰ cūctisq̄ satiatis ipso abeūte plenum repertum est. Quieuit in pace vir dn̄i. xiij. kal̄. septēbris. Sepultus in monasterio suo predicto.

¶ De sanctis Christophoro ⁊ Leouigildo martyribus. Cap̄. lxxxvi.

Christophorus ⁊ leouigildus martyres apud ciuitatē hispanie cordubā passi sunt: q̄ tēpore p̄secutionis ab infidelibus cōprehensi cum christum confessi essent: gladio cedente martyrium consumauerunt: quorum corpora post abscisionē capitum igni tradita sunt. Qui passi sūt. xiij. kal̄. septēbris: vt Ado tradit in sctōrū martylogio ex dictis hieronymi sumpto.

¶ De sanctis martyribus Leontio ⁊ Carpophoro. Cap̄. lxxxvij.

Leontiꝰ ⁊ Carpophorus martyres in ciuitate aquileia passi sūt tp̄ibꝰ diocletiani ⁊ maximiani īp̄atorū sub lysia preside. Qui cum eēnt arte medici: īfirmos q̄scūq̄ ab oī lāguore sanabāt nō tam naturalibꝰ medicaminibꝰ

artis sue: qui christi nomine inuocato: erant eñ fidelissimi christiani. Audiēs autem lysias preses famam illorum cum essent ei ab eius officialibus accusati: ⁊ ꝙ cultum deorum suorum destruerent: eos ad se accersiri fecit: ⁊ que essent eorum nomina: que patria: que cōditio: que fortuna quesiuit. Illi ꝟo ad singula responderūt: quia scilicet nomina eorū erant Leōtius ⁊ carpophorus: patria ꝟo eorum erat arabia: conditio christiana: fortunam autem christianos nescire dixerunt. Tunc preses cepit eis persuadere: vt dijs sacrificarent: promittens illos exinde honoribus sublimandos: aut si renuerent diuersis puniendos supplicijs. Cunq; illi sacrificia demonibus exhibere nullatenus velle responderent: ⁊ christum sibi aduitorem in omnibus dicerent: atq; illius comminata tormenta contemnerent: precepit eos preses in manibus et pedibus grauiter torqueri. Et dum illi constantes hoc suppliciū deriderent: iussit eos preses cathenis vinctos in mare precipitari. Statimq; angelus dñi affuit: et diruptis vinculis illos e pelago ad litt⁹ incolumes eduxit. Et cum hoc miraculum preses artibus magicis ascriberet: et econtra illi ei christi virtutem predicarent. Illeq; eos in nomine dei sui adriani sequi velle diceret: continuo duos demones affuerunt: et presidem in faciem alapis cederunt grauibus per horam vnam. Sed orantib⁹ pro eo sanctis statim demones abierunt. Tunc preses dicere cepit: ꝙ dij contra se indignati: quia illos velle relinquere dixerat: talem in eū vindictam exercuerant. Jussitq; sanctos in carcerem trudi: donec qualiter ipsos perderet cogitaret. ¶ Altera die illos eductos et dijs immolare cōstantius recusantes: in ignem copiosum accensum iactari mandauit. Sed tamen ignis illos in nullo lesit: sed facto terremotu nimio: erumpens flamma plurimos paganorum circunstantes excussit. Illi ꝟo sancti de ignis educti medio: nedum in corporibus: sed etiam in capillis ⁊ vestibus penitus apparuerunt intacti. Jubentur ergo in equuleo spendi ⁊ vngulis radi: sed angelo illos custodiente: fatigatis admodum carnificibus ante presidem deponūtur. Et cum iterum ac iterum a preside persuasi cultum dijs suis exhibere renuerent: fecit illos lysias preses in crucibus leuari: ⁊ a cricunstante populo lapidari: verum lapides in iaciētes redibāt ⁊ plurimos vulnerabant. Tunc mādauit illos a quattuor ex militibus sagittis cōfigi. Sagitte ꝟo martyres non ledebant: sz retrouerse sagittarios configebant. Et non solū illos: sed alios plures astātes occiderūt. ¶ Lysias autem se confusum in omnibus cernens sanctos dei gladio cedi iussit. Et sic accedētes spiculatores eorum capita gladijs absciderūt. Quorum corpora christiani rapiētes iuxta muros ciuitatis aquileie sepelierūt. Passi sunt autem sancti martyres leonti⁹ ⁊ carpophorus decimotertio kalen. septembris.

¶ De sancto Anastasio martyre. Cap̄.lxxxviij.

Anastasius siue attal⁹ martyr passus est sub Aureliano augusto ⁊ preside ātiocho rome. Qui cum esset cornicularius: Agapitum martyrem in custodia habuit mandato presidis. Et audiens ab eo verba vite fere conuersus est. Cum autem Agapitus versis pedibus superius esset suspensus: et fumo de subter facto sic quattuor dieb⁹ esset dimissus: vt supra dictum est in passione ei⁹ decimoquinto kalen. septembris: et post dies quattuor anastasius illucvadens inuenisset eum solutum ambulantem ⁊ psallentem: fidem christi omnino suscepit et baptizatus est. Et dum hec omnia que viderat presidi nunciasset: et christum constanter cōfessus esset. Jussu aureliani decollatus est. xij. kal'. septembris.

¶ De sancto Priuato epo ⁊ mar. Cap̄.lxxxix.

Priuatus episcop⁹ ⁊ martyr passus est in territorio gaualitane ciuitatis. Qui sub persecutione imperatorum Valeriani et Galieni cum christum dominum predicaret: et deos paganorū adorare recusaret: iudicis sentētia decollatus: ⁊ palma martyrij coronatus est: duodecimo kalen. septembris: vt dicit ado.

¶ De sancto Quadrto epo. Cap̄.xc.

Quadratus episcop⁹ tēpore adriani imperatoris claruit: q̄ mlta vtilia opera ecclesie digessit. Nam eidem principi apologeticum scripsit et obtulit. Librum rationis ⁊ fidei plenum: apostolicaq; doctrina dignū: ⁊ religioni xp̄iane perutilem. Scripsit ⁊ parthicum bellum sub seuero principe gestum. Auidij cassij vitā ⁊ gesta scriptioni tradidit. Et in partib⁹ macedonie in pace quieuit duodecimo kalen. septembris. Hec hieronymus de viris illustribus.

¶ De sancto timotheo presbytero ⁊ martyre. Cap̄.xci.

Timotheus presbyter et martyr rome passus ē sub valeriano īpatore: ⁊ tarq̄nio vrbis p̄fecto. Qui ab antiochia veniēs tpe melchiadis pape a scrō siluestro tūc pb̄ro: postea romano pontifice futuro: hospitio de note susceptus est. Qui timotheus: cū p vnū annū: ⁊ .iij. mēses: docēs xp̄i veritatē multos populorū gentiliū cōuertisset: tētus a tarquinio vrbis p̄fecto: ⁊ plagarū tormētis afflictus: longaq̄ carceris custodia maceratus cū sacrificare idolis noluisset: ter cesus terq̄ grauissimis supplicijs attrectatus. Nouissime sn̄iam accipiēs capitalē: īter homicidas de collatus est. Cui⁹ corpus siluester p̄sbyter clā rapiēs in domo sua occultauit: ⁊ melchiadi pape nūciauit. Qui veniens nocte cū presbyteris ⁊ diaconibus corpus tulerunt: ⁊ in orto cuiusdam mulieris noīe theone iuxta sepulturā beati pauli apostoli sepelierunt. Passus est autem xi. kalen. septembris.

¶ De sanctis Timotheo ⁊ Proterio martyribus. Cap̄. xcij.

Timotheus alexādrin⁹ ep̄s ⁊ ꝓteri⁹ ei⁹ p̄sbyter fidei catholice pugiles extiterūt tpe leonis impatoris cōtra dioscoꝝ ep̄z alexādrinū p timotianos hereticos intrusuz viriliter resistētes. Propt̄ qd̄ heretici eū discoro armata manu in cena dn̄i alexādriā inuadētes ꝓteriū capiūt: ⁊ in eccl'ia occidūt: corpusq̄ illi⁹ crudel'r laniatū igne ꝯsumūt: puluerēq̄ invētū dispergunt. Dioscorū v̄o violenter in ep̄atū mittunt. Timotheus v̄o ep̄s catholicus vix aufugiens liberatus est. Qui post dies modicos: multum oppressus angustia quieuit in xp̄o.

¶ De sancto symphoriano martyre. Cap̄. xciij.

Symphorianus martyr tpe aureliani imperatoris passus est ī ciuitate eduneñ. sub cōsulari heraclio. Qui ex augustuduneñ. vrbe: p̄re fausto nobile christiano ꝓgenit⁹ cum adhuc esset adolescens tanta morum grauitate pollebat: vt senioꝝ vitam anticipare videret. Cū ergo pagani in ciuitate edua festū veneris celebrarent: ⁊ statuā eius ante heracliū prefectū deferrēt. Symphorianus affuit: ⁊ nolens eā adorare diu cedit: ⁊ cesus carceri mancipat. Et cū eductus de carcere ad sacrificium cogeretur: ⁊ multa ei donaria ꝓmitterentur: ip̄eq̄ oīa tanq̄ lutū abominaret. Irat⁹ iudex data sn̄ia p̄cepit vt decollaret. Qui cū ad locum duceret: mater eius de muro aspiciebat: ⁊ ip̄m ad passionē viriliter confortabat: dicēs q̄ ei vita nō tolleret: sed in melius cōmutaretur. Mox igit̄ decollatus est: et corpus ei⁹ a xp̄ianis sepultū ad fontē: qui est extra publicū campū foris muros edue ciuitatis. Passus est aūt xi. kalē. septembris circa annū dn̄i. cclxx.

¶ De sancto Antonio martyre. Cap̄. xciiij.

Antonius martyr passus est rome tpe ꝯmodi imperatoris sub vitellio p̄fecto. Qui cū esset carnifex: ⁊ sctōs martyres eusebiū: pontianuz: peregrinū: ⁊ vincētiū in equuleo leuatos mandato presidis laniaret: vidit iuuenē stantē ⁊ cum spongia sanctoꝝ vulnera tergentē: de quib⁹ infra dicet. viij. kal'. septēbris: qui mox cōuersus: ⁊ a rufino presbytero baptizatus: dum xp̄m confiteret: iussu prefecti capitali sententia damnatus est: ⁊ via aurelia iuxta forum traiani sepultus. xi. kal'. septembris.

¶ De sanctis Timotheo ⁊ Apollinare martyrib⁹. Cap̄. xcv.

Timotheus ⁊ apollinaris martyres passi sunt apud remensiū vrbem sub nerone imperatore: preside aūt lāpio: cui primum timotheus p̄sentatus cum sacrificare nollet: ⁊ grauiter tortus fuisset: ac laniatus ⁊ aceto ⁊ calce viua eius vulnera conspergerentur. Apollinaris v̄o gentilis assistēs: vidit duos angelos timotheo astātes: ⁊ ip̄m hortantes: ac vt in celum aspiceret admonētes: qui aspiciens vidit celum apertū: ⁊ iesum coronā gemmatā tenentē eamq̄ ei dare ꝓmittentē: post que angeli ad celos euolarunt. Que oīa cum apollinaris vidisset cōuersus est. Et dū preside tētus fuisset: ⁊ in os eis plumbum liquefactū faceret infundi tanq̄ glacies repēte refriguit. Quo viso miraculo multi paganorū in dn̄o crediderūt: et ⁊ nocte a sctō Mauro p̄sbytero baptizati sunt. Sctī v̄o timotheus ⁊ apollinaris in carcerem missi sunt: vbi ⁊ apollinaris tāq̄ nouus xp̄i tyro ab angelo cōfortat. ¶ Die v̄o sequēti oēs q̄ cōuersi fuerāt iubēte p̄fide decollant. Timotheus v̄o ⁊ apollinaris tertio cesi: ⁊ diuersis attrectati supplicijs in confessione dn̄i perseuerantes: tādē capitali sentētia puniti sunt. Statimq̄ iaculū ignitum de celo cadens humeruz dextrum p̄fidis ꝑcussit: ⁊ ꝓtinus a demonio arreptus infeliciter expirauit. Sctōꝝ v̄o martyrū corpora xp̄ianis in eadem vrbe honorifice cōdita sunt. x. kal'. septembris circa annū dn̄i. lvij.

¶De sancto zacheo episcopo hie rosolymozum. Cap. xcvi

ZAcheꝰ episcopus quartus a beato iacobo hierosolymozum ecclesiam clarissime rexit. Nam vt ait eusebi⁹. iiii.libro cap̄.v. Hierosolymis epi.xv.fuerunt vsq; ad tempora adriani imperatoris omnes ex hebreis christianis assumpti: verum iudeis a romanis dispersis episcopi ex circuncisione eligi ceperunt. ¶Horum autem primus fuit iacobus frater domini: secundus symeon: tertius iustus: quartus zacheus: quintus tobias: sextus beniamin: septim⁹ iohānes: octauus matheus: nonus philippus: decimus seneca: vndecimus leui: duodecimus iustus: decimustertius effrem: decimusquartus ioseph: decimusquintus iudas. Hec eusebius. Beatus ꝯo zacheus in omni sanctitate commissum sibi gregē exemplis ac doctrinis reficiens: quieuit in pace. x. kalendas septembris.

¶De sancto zacheo episcopo Antiocheno Cap. xcvii.

ZAcheꝰ episcopus antiocheꝰ primꝰ post petrum apostolum constitutus fuit. De quo in itinerario clementis dicitur ꝙ cum petrus in disputatione quam habuit cum simone mago victoriam obtinuisset: simonq; romam a facie petri fugisset. Petrus post eum pergens: zacheum sibi successorem constituit: t presbyteros ac diaconos ordinans: eisdem populum commendauit: ipsosq; de omnibus instruens perfectius profectus abiit: zacheus autem episcopus postq; ecclesiam sibi commissam feliciter gubernasset: plenus sanctitate beato fine quieuit: ibidēq; sepultus in pace.

¶De sancto Theona episcopo. Cap. xcvii.

THeonas episcopus alexādrinus venerabilis fuit: oīq; virtute clarus: qui beatum petrum eiusdem vrbis episcopum et martyrem enutriuit: cui t idē beatus petrus in episcopatu successit: prout sibi a domino per visum fuerat reuelatum. Hic ecclesiam suā ab infestatione arriana tunc vigente viriliter defensauit: qui t virtutibus laudabilibus preclarus in pace quieuit. x. kalen. septēbris. Alexandrie quoq; tumulatus iacet.

¶De sancto Theona abbate. Cap. xcix.

THeonas abbas pater fuit trium milium monachorum in heremo scythi: qui vt dicit sozomen⁹: fuit sciētissimus litterarum grecarū: latinarum: t egyptiarum: qui triginta annis dicitur minime visus irasci: aut iurare: aut mentiri: aut vanum vel asperum vel infirmū protulisse sermonem. Hic abbatem quendā adhuc iuuenē quotidie pammachium furantem et ecclesie manducantem: sermo de continentia facto cōuertit ad penitentiam: eoq; peccatum suum publice confitēte velut lāpas ignis de sinu eius egressa est: totamq; domū feroze complenit. Hic etiam dicebat nihil esse tam notium monachis: ꝙ cogitationes suas patribus suis spiritualibus celare. Quieuit in pace in heremo de scythi decimo kalendas septembris. Hec sozomen⁹ in hystoria tripartita.

¶De sanctis Donato t Restituto t socijs martyribus. Cap. c.

DOnatus et restitutus: valerianus t fructuosa: cū aliis. xii. apud ātiochiā passi sunt. Qui p̄clarissimo cōfessionis honore per diuersa genera tormentoꝝ gloriosō martyrio cozonati sunt x. kalē. septembris. Hec Ado in martylogio suo.

¶De sanctis Claudio Asterio t Neone martyribus. Cap. ci.

CLaudius: asterius: et neon apud lyciam in ciuitate egea martyriū passi sunt. Qui tempore persecutionis ab infidelibus tenti: cum christū dominuz confiterentur: post acerba t diuersa supplicia cruci affixi sunt. In qua deo spiritum reddiderunt. x. kalen. septembris. Hec Ado.

¶De scto Porphyrio martyre. Cap. cii.

POrphyrius martyr passus est tempore iuliani imperatoris sub antiocho p̄side in vrbe roma. Hic vir dei sanctū martyrē agapitū enutriuit: t ad martyrium sua doctrina animauit. De quo supra dictum est xv. kalē. septēbris: ppter quod ab antiocho p̄side detentus: post multa sibi illata tormenta emisit spiritū. x. kalen. septembris.

¶ De sancto Bartholomeo apostolo. Cap. ciij.

BArtholomeus apostolus natione Syrus ⁊ nepos fuit regis syrorum ex patre soluscz ex omnibus apostolis ꝑm carnem nobilitate decoratus: vnde ⁊ propter ipsum solum in cena domini facta est contentio inter discipulos: quis eorum videtur esse maior. Cum eñ xp̃us apostolis dixisset: ꝙ vnus ex eis ipm traditurus esset: apostoli suspicati sunt: ꝙ proditor ille hoc facere vellet: quatenus regnum isrl̃ quē sperabant carnaliter christum obtenturū sibi vsurpare cuperet. Et cum nullus inter eos esset: qui ad talē dignitatē aspirare putaretur nisi bartholomeus propter nobilitatē regiam. Ideo habuerunt eum de tali proditione suspectum: ⁊ questionem de maioritate fecerūt. Hec damascenus. vnde in quibusdā ecclesijs euāgelium in hoc festo de dicta cōtentione inter discipulos facta legitur. ¶ Legitur autē in quadā hystoria licet apocrypha: ꝙ dum peruenisset ad bartholomeū regis syrie filio carentis nepotē adhuc iuuenē: de doctrina ⁊ miraculis xp̃i: apō iudeam predicantis: misit ad eum nunciū ꝙ libenter eius discipulū se faceret: si iesus gratiā vnam illi concederet. Audierat eñ ꝙ discipuli eius pauperes in abiecto habitu incedebant. Si ergo propter honorem regie dignitatis sibi concederet: vt purpura indutus vteretur ipm perpetuo sequeretur. Cui christus optata libere concessit: dixit tamen nuncio vt ex parte sua diceret bartholomeo: ꝙ qui materialem chlamydem deponere recusaret: adhuc pro eius amore naturalez vestem: hoc est corporis cutem dimitteret. Et sic xp̃s bartholomeū i apostolū suum recepit: ⁊ ille semper purpure vsum retinuit. Cum ergo post passionē dñi apostoli per diuersas mundi partes ad predicandum diuisi essent. Bartholomeus primo in lycaonia predicauit: deinde ad indiam inferiorem accessit. Et ingressus templū in quo erat idolum astaroth quasi peregrinus ibi manere cepit. In hoc idolo quidam demon habitabat: qui se languentes curare dicebat: sed non subueniebat sanando: sed homines primo ledendo: deinde a lesione cessando. ¶ Verum cum templū languentibus plenum esset: ⁊ nullum ab idolo responsum habere possent: perrexerunt ad aliā ciuitatē: vbi aliud idolum nomine berith colebatur. Et interrogantibus cur sibi deus suus astaroth responsum non daret. Berith respondit: ꝙ deus eorum cathenis igneis constrictus esset: vt nec respirare nec loqui posset: ex illa hora qua apostolus dei Bartholome? illuc ingressus fuisset. Illis ꝯo querentibus quis esset iste bartholomeus. Respōdit ꝙ erat amicus dei omnipotētis: ⁊ ideo illuc venerat vt oēs deos deide euacuaret. Dixitcz eis berith ola signa ei⁹: ꝙ videlicet capillos nigros ⁊ crispos habebat: oculos grandes: nares equales: barbam plitā paucis canis respersam: staturam mediocrē. Collobio albo ⁊ pallio purpureo induebat: anni viginti quinqz erant ex quo vestes eius ⁊ sandalia: nec veterascūt nec sordidantur. Lentes in die ⁊ totidem in nocte genuflectebat. Angeli dei cum eo semper ambulabāt: non permittentes eū fatigari nec esurire. Omnia preuidebat: omnia nouerat: ⁊ omniū gētiū linguas sciebat. Et ꝙ secum loqueretur ipse iam nouerat: et si vellet se eis ostenderet: sinautem ipsum nunqz inuenire possent. Rogauitcz eos vt cuz ipm inuenirent: eum exorarent: ne illuc accederet: ne angeli domini sibi facerēt: prout collega suo astaroth fecerant ipm cathenis igneis religantes. ¶ Reuertentes autē illi per duos dies omniū peregrinorum vultus ⁊ habitus solicite quesierūt: ⁊ ipm minime inuenerūt. ¶ Tertio ꝯo die q̄dā pseustius qui per plures annos a demonio fuerat vexatus: cepit clamare ad apostolū dei bartholomeū ꝙ ipm eius orationes incendebant. Quem confestim apostolus silere fecit: et a demonio pseustium liberauit. ¶ Hec audiēs rex regionis illius nomine polemius cum haberet filiam lunaticā: misit ad apostolū rogās: vt ad filiam suā liberādam accederet: ad quam cum ille venisset: ⁊ cathenis vinctam vidisset: quia accedētes morsibus lacerabat: iussit eam exolui: dicēs ꝙ iam demoniū quod in ea erat: ligatū tenebat: ⁊ statim soluta ⁊ liberata est. Tunc rex camelos auro ⁊ argēto ac gēmis onerauit: ⁊ apostolus inquiri faciens: nullaten? inuenire potuit. Mane aūt sequenti apostolus cum solo rege i cubiculo ianuis clausis affuit: eiqz dixit: ꝙ munera ista tēporalia nō querebat: sed aiarū salutem desiderabat: ⁊ incipiēs apostolus predicauit illi christū: addens ꝙ si baptizari vellet deum suū cathenis igneis ligatum ostenderet. Sequenti igit̄ die iuxta regis mādatum: dum pontifices idolo sacrificarēt: cepit clamare demon: vt desisterent: ne deterius eis ꝙ sibi cōtingeret: qui cathenis igneis ligatus tenebat ab angelis iesu christi iussu apostoli eius bartholomei. Tunc iussu apostoli demon confiteri cepit qualiter ad animarū perditionē populū ludificabat: ⁊ quia eis illudēs nō subueniebat sanando: sed a lesione cessando: vt sic ipm vt deuz adorarent. ⁊ verū deum celi negarent. Statiqz omnes iussu regis miserunt funes et trocleas: vt simulacrū euerterēt ⁊ non potuerūt. Apostolus aūt demoni precepit: vt inde exiēs idolum ipm cōminueret: qui statim exiens omnia idola cōminuit: ita vt etiā picturā omnē diluisset. Apostolus ꝯo templū deo dicauit; ⁊ demonem

in desertū abire precepit. Et ecce angelus dñi apparuit: ⁊ tēplū circūuolans in quattuor angulis signum crucis digito suo sculpsit: admonens populū: vt idē signo frontibus suis imprimerēt: ⁊ demonē non timerēt. Tunc ostēdit eis ethiopē nigerrimū: facie acuta: barba prolixa: crinibus vsq; ad pedes protēsis: oculis igneis scintillas emitentib⁹ flāmas sulphuris ex ore spirantē ac narib⁹: cathenis quoq; igneis retro vinctū manibus: dicēs populo ꝙ ille deus eor⁹ esset: quē hactenus coluissent. Quē exolues in desertū locū iussit abire: ⁊ ibidē vsq; ad die iudicij cōmanere. Ille aūt solut⁹ cū magno strepitu et vlulatu discessit. Angelus autē dñi cunctis videntibus ad celos euolauit. Tunc rex cū vxore ⁊ filijs ⁊ oī populo baptizat: ⁊ relicto regno apostoli discipulus efficit. ¶Hoc videntes tēpl⁹ pontifices cōgregati ad regē astyagem fratrē eius maiorē cōuenerūt: cōquerentes de deor⁹ suor⁹ amissione: ⁊ regis per artez magicā deceptione. Astyages igit⁹ rex indignatus misit mille viros armatos ad apostolum capiendū: quē cor̄ se adductū interrogauit: cur fratrē suū peruertisset. Apostolus ꝯo se illū nō peruertisse sed cōuertisse respondit. Et cū rex eidē cōminaret: ꝙ faceret eū deū suū relinquere: et deos suos adorare. Ecce subito regi nunciatur: ꝙ deus suus balach cecidisset: ⁊ cōminutus fuisset: qō rex audiēs purpurā: qua indutus erat: scidit: ⁊ apostolū fustibus cedi iussit: deinde in cruce ipm extensum viuum excoriari mādauit: qui excoriatus est. ix. kalē. septēbris: Cuiꝰ pelle nudat⁹ adhuc viuus permansisset: ⁊ excoriatus dñm predicaret: et multos tantū cernentes miraculum conuertisset: iussu regis decollatus est die sequēti videlicet. viij. kalen. predicti mensis. ¶Propter hoc quidā eius festum celebrāt die precedenti: agētes memoriā martyrij excoriationis: quidā die sequēti agentes memoriā decollationis. Uenientes autē in numerabiles populi. xij. ciuitatū: que per eum crediderāt: vna cū rege polemio: corpus eius cū gloria sepelierūt: ⁊ ecclesiā mire magnitudinis in eius nōe construxerūt. Die ꝯo. xxx. eius passionis rex astyages cū pontificibus a demonio vexati venientes ad tumulū eius ⁊ apostolatuz ei⁹ cōfitētes mortui sunt. ¶Cū aūt ꝑpter signorum multitudinē pagani viderent corpus eius populi frequētia visitari: indignati ipm ex tumularūt: ⁊ loculo plumbeo impositū in mare iactauerūt. Quod diuino nutu vndis supernans ad insulā liparis delatū: ibiq; a fidelibus collectū digna veneratione cōditū est: vbi multo tpe quieuit. ¶Anno aūt dñi. cccxxxi. saracenī sicilia invadētes liparitanā insulā vastauerunt: ac eius sepulchrū confringētes: ossa apli dispersērunt. Illis ergo recedentibus apparuit aplus cuidā monacho: mādans vt ossa sua: que dispersa fuerāt; colligere curaret. Et cum monachus interrogasset: quomodo inter tot alior̄ ossa eius cognoscere posset: ait vt nocte ad ea colligenda iret: ⁊ ea que vt ignem splendidissima videret: protinus leuaret. Que omnia: vt dixerat: monachus inueniens: ossa leuauit: ⁊ nauē cōscendens beneuentū: que metropolis est apulie transtulit. Que inde processu temporis rome dicūtur fuisse translata.

¶De sancto Polemio episcopo. Lxp. ciij.

Polemi⁹ episcopus discipul⁹ fuit beati bartholomei: apli q̄ rex fuerat ī india inferiori: cuius filiā lunaticā idē apostol⁹ a demonis obsessiōe liberauit: ⁊ ipsum regem cuz omni familia ⁊ regno ad christum conuertit. Qui relicto regno discipulis christi effectus est: ⁊ post passionem apostoli ab omni clero ⁊ populo in episcopuz ordinatur: qui in christi nomine ⁊ apostoli bartholomei etiam miraculoz signa faciebat. Fuit quoq; in episcopatu annis. xx. Et in perfectione multa fidē xp̄i in ipsis partibus auxit: ac laudabiliter viuens plenus virtutibus ad deuz migrauit: sepultus ad pedes eius magistri.

¶De sanctis trecentis martyribus qui dicūtur massa candida. Lxp. cv.

Martyres sancti qui dicuntur massa candida fuerunt trecenti martyres apō carthaginez pro christo passi tempore valeriani et galieni imperatorum. Fertur enim inter alia supplicia: tūc a pre fide clibanū calcis accensum: ⁊ in ore eius prunas cum thure exhibitas: et prefidem sanctis dedisse optionem alterius ex duobus: aut thura super ipsos carbones offerre iouī: aut in calcem demergi. Tunc trecenti viri fide armati icti rapidissimo: christum dei filium fatentes se in ignem iniecerunt: et inter vapores calcis puluere ignitos demersi extincti sunt. Et quoniam ille cādidatus beatorum exercitus: massa candida meruit appellari: massa propter numerū: cādida propter meritum. Qui passi sunt ix. kalēdas septembris. Hec ado ex hieronymi martyrologio. Fuerunt et alijs innumerabiles martyres qui similiter appellantur massa candida: de quibus infra suo loco: videlicet. iij. nonas nouembris.

¶De sanctis Bzegorio theodoro ⁊ leone confessoribus. Lxp. cvi.

Gregoriꝰ: theodoꝛ: ⁊ leo confessores tẽpore constantĩ imperoꝛis apd insulaz samũ claruerũt. Qui ex partibus oꝛientalibus oꝛti: quo ad seculũ milites imperiales: coꝛde ꝯo deo militãtes pro fide xpi martyrium desiderabant pati. Gregoꝛius em̃ senex venerãda canicie ⁊ sapientia decoꝛatus. Theodoꝛũ fere. xxx. annoꝛũ: ⁊ leonẽ adolescentẽ edocebat: verũ duz hereſi arrianoꝛũ sub constantio vigente edictuz esset: vt omes per vniuersum oꝛbem eiusdẽ secte fierent: ipſiq; sancti milites catholici: quibus erat coꝛ vnum ⁊ anima vna in dño: cum alijs suis cõmilitonibus apud siciliã degerent: multis circũquaq; disperſis fidelibus ob persecutionem: ipſi sancti cephaloniã deuenerunt. Et decreto habito ab alijs discedere: solq; christo militare: ad samũ insulã ibi iuxta poſtiam abierunt: vbi rubetũ densiſſimũ inuenientes: idem sancti locum solitariũ elegerunt. Sed pro tunc cõmilitonibus discedere non valentes: vna cum eis ad italiam nauigarunt. Indeq; discedentes occulte: reuerſi samum intrauerunt rubetum partẽq; templi veruſtate diruptũ ibidẽ reperta habitare ceperũt: penitentie operibus ac contemplationi vacantes: vbi poſt tẽpus aliquod oꝛatione facta: omnes eodem die feliciter obdoꝛmierunt: videlicet. ix. kalẽdas septembꝛis. ¶ Michael ꝯo ipſius insule nobilis ⁊ ditiſſimus elephãtia lepꝛa laboꝛantes: dum a medicis liberari non posſet: ad dei auxilium oꝛatione confugit. Cui per visum apparuerunt tres viri in specie angelica eidem mandates: vt coꝛpoꝛa coꝛum que dudum inhumata fecerant; ⁊ a poꝛcis stercoꝛizabãtur tumulare deberet: ⁊ sic sanitatez perciperet. Qui euigilans ⁊ noĩa sanctoꝛũ ⁊ locũ ignoꝛans: mane bubulcũ reppit: q̃ eidẽ michaeli rettulit: ꝙ dum iuxta rupem quandã poꝛcos paſceret et vnũ ex grege fugientẽ inſequeretur: mirã fragrantiã senſit. Ingreſſusq; rubetũ tria coꝛpoꝛa sanctoꝛum inhumata ⁊ oĩno incoꝛrupta vidit: a quibus odoꝛ ille maximus exhalabat. Ille ꝯo ipſa esse sanctoꝛũ coꝛpoꝛa: qui sibi nocte apparuerant intelligens: equũ ascendens: bubulco duce locũ cõcit? adijt: ⁊ coꝛpa fulgẽtia reppit: que deoſculans mundationẽ recepit. In quo loco monasteriũ de pꝛopꝛio cõſtruxit: ⁊ ipſa coꝛpoꝛa honoꝛifice condidit. Poſtq; ijdem sancti sibi apparuerũt in habitu: videlicet quo in mũdo fuerant conuerſati: vitam et nomina sua ac diem obitus eidem per ordinem enarrantes. Que ola michael ſcripture mandauit. ¶ Pꝛocessu ꝯo tempoꝛis duo ex ipſis coꝛporibus a venetis dicuntur fuisse inde leuata: et venetias ad monasteriũ sancti zacharie delata sancti gregoꝛij ⁊ theodoꝛi: vbi in eadẽ arcella poſt altare maius requieſcunt: vna cum coꝛpoꝛe sancti zacharie ꝓphete patris ſohãnis baptiſte. ¶ Leonis aũt coꝛpus apud samum adhuc habetur.

¶ De sancto Sidonio epiſcopo. Cap. cvij.

Sidonius apollinaris epiſcopus aluerneñ. floꝛuit tpe childeberti regis. Hic ex pꝛefecto antiſtes: vir ꝙm seculi dignitatem non infirmus litterarũ sapientia ac diſciplina peritiſſimus fuit: qui multa opuſcula putilia digeſſit. Epiſtolarum enim grande volumen ad diuerſos: seraꝛo sed erudito sermone condidit. Item panegyꝛica metra antonij augusto: ⁊ maioꝛiano augusto: ⁊ adiuto imperatoꝛi socero suo. Scripſit et causarum libꝛum vnum. Item libꝛũ excusatoꝛium ad iarum clarum felicem. Epithalamium ruricio et hibernie. Epigramma ad virum clarum karolinum. Epigramma ad imperatoꝛem maioꝛianum. Epithalamiũ polemio ⁊ aranconle. Eucharisticon ad fauſtum epiſcopum. Epigrammata. v. ad diuerſos. Pꝛoperion ad libꝛũ suum. Libꝛum pontij leontij. Laudem narboneñ. vbis conciuiũ. Qui ⁊ primi iuſtini tempoꝛe debitum ſoluit humanũ in christo quieſcens ix. kalendas septembꝛis.

¶ De sancto Tito diſcipulo. Cap. cvij.

Titus diſcipulus beati pauli apoſtoli fuit: cui idẽ apoſtolus ſpeciales epiſtolã diꝛigit. Huius vitã ſcripſit zenas legis peritus: cuius idem apoſtolus eadem epiſtola. iij. cap. mentionem facit. Qui a minoe rege crete generis duxit oꝛigi nem in eadem insula nobilibus parentibus oꝛtus. ¶ Deſiderans autem homeꝛi et aliꝛum philoſophoꝛum poemata: vacans circa illa: cum esſet annoꝛum. xx. audiuit de celo sibi vocem illapsam: ꝙ oportebat eum inde recedere: et animam suam saluare. Poſt hec nouem annis elapſis: iuſſum est sibi: ꝙ libꝛum esaie legeret vbi dicit. Renouamini a me insule multe: israel seruabitur a domino eterna salute. Obiſsus est itaq; ab anunculo suo pꝛoconſule crete hieroſolymam: audire et videre de miraculis iesu christi. Qui abiens vidit paſſionem xpi: reſurrectionem: atq; aſcenſionem: ⁊ ſpiritumſanc

ctī aduētū in apl'os. Sicq; pfectā certitudinē de xpo assumēs credidit: t annumerat⁹ est cum cxx. discipulis in quos spūssctūs corporaliter descēdit. ¶ Postq; aūt ab apl'is eps cōsecrat⁹ est: missus est cum paulo ad gentes p̄dicandas. Qui nauigātes ad cretā insulam xp̄m predicabāt. Quos rutilius titi cognat⁹ deridebat. Interea ꝯo rutilii filius mortu⁹ t a paulo suscitat⁹. Sicq; rutilius credēs cū oī domo sua baptizatur. Paul⁹ ꝯo titū creten. epm ordinauit: ipmq; crete dimittēs abīt. Post duos aūt ānos titus ad paulū romā accessit: cū quo t fuit vsq; ad interfectionē ei⁹ a nerone: corpusq; ipsi⁹ vna cū luca euāgelista sepeliuit. ¶ Post hec tit⁹ ad cretā deuenit: vbi gratiose de fide xp̄i disputans: tandē cū increduli p̄sisterēt orauit ad dñm: statimq; idolū diane qđ colebant cecidit: t in puluerē redactū est: t mox crediderūt atq; ngēte in xp̄o t baptizati sunt. Consecrauit aūt titus p̄sbyteros t diacones: ipse ꝯo metropoli p̄sidebat. Cū die quadā trāsiret ante palatium: qđ secūdus pconsul iussu imperatoris in iouis noīe ꝓstruebat: maledixit illud: t statim opus fundi tus disslpatū est. Tūc secūdus venit ad titū cū lachrymis rogās se indēnem ab opere p̄huari: cū tit⁹ imposuit: vt opus in noīe vnius dei christianoꝝ inciperet: t sic opus perficere posset: quod t factū est. Complero ꝯo opere secūdus cū filio suo baptizat⁹ est. ¶ Dū igit beatus titus mortī appropinquaret: vidit angelos ad se missos: t resplēduit facies eius sicut sol: q̄ spiritū suū t plebē sibi cōmissam dño cōmendans in pace quieuit eratis sue ānō. xciij. octauo kalen. septembris: sepultusq; est in metropoli crete: vbi t quiescit miraculis coruscans.

¶ De sancto Tiro epo. Cap̄.cix.

TIrus epūs postremensis claruit sub iuliani t iouiani imperatoꝝ tpib⁹. Qui scriptate t vita cōspicuus: aduersus manicheos fortissimos scripsit libros: t doctrina luculēta in pplo suo claruit. Et sub valētis impio in pace quieuit: vt tradit hieronymus libro de viris illustribus.

¶ De sancto Genesio martyre. Cap.cx.

GEnesius martyr apūd arelatēn. vbē passus ē sub diocletiano imperatore: qui ex cadez ciuitate oriūdus artē minostellā exercēs xp̄ianos pīnaciter irridebat: t dū vellet diocletiano p artis sue peritiā placere: cepit scrutari christianoꝝ gesta curiose: vt eadē postmodū mimatice simulādo cesari in eadē ciuitate degēti sola tiū exhiberet. Cūq; baptizari vidisset ifantes t gesta xp̄ianoꝝ q̄ i sacramēto fiūt mēti cōmēdasset: cū imperator ad theatrū p̄exit: vt baptisma ludibrio simulās astātes puocaret ad risum. Cōuocatis g̃ alijs mimis t ioculatoribus iperator spectāte: lecto se deferri facies t egrotū fingēs: dixit ad suos: vt q; grauē se sentiret: leuē fieri volebat. Rīdērūt q̄ ip̄m leuē facere nequibāt: q; nec ipi fabri: nec ipe ferreus erat: exhibuerūt his dictis pplo gentiliū risum. Genesius aūt irridēdo dicebat: q; xp̄ian⁹ mortī desiderabat: vt i illa die vel fugitiuus inueniret. Ad hec ꝯba t diocletian⁹ risum ꝓtinere nō potuit. Cui vt arte sua iocādo magis placeret exorcistā t p̄sbīm itrare faciūt: t eos iuxta lectū genesij fistūt: t ipis interrogātib⁹ ad quid eos vocasset: ipe iā diuinit⁹ tact⁹ nō simulate: sz ex puro corde rīdit q̄ baptismū petebat. Imperator ꝯo ac pplī cū adhuc simulare credentes accurrūt aquā exhibentes: ita vt iperator el munera p̄beret: t cū baptizat⁹ eēt t albis indut⁹: dū in lectulo consederet: t sacerdos cum exorcista abīsset: veniūt ad eū quasi ab imperatore missi: qui eum tenerēt: t quasi ad fictā passionez adducerent. Tūc in albis vestibus ad imperatorē accedens ad locū vbi statua veneris erat ascendit: t coā oīb⁹ xp̄m confitēs concionari cepit: asserens se xp̄ianos semper exosos habuisse: t eorum fidē deprimisse: baptismū aūt christianoꝝ deluforie requisisse: sed vbi aqua ipsum nudum tetigerat: vidit angelū dei splendidu iuxta se stātem: t omnia peccata sua que ab infantia fecerat recitantē: ipsaq; oīa sibi dimissa in ipius aque lotione promittentē: asserēs se vere t nō ficte in xp̄m credere: t pro ipso morī paratum esse. Cum aūt diocletianus hec audiēs a principio quidem ip̄m fingere credens: sed postmodum ipius animi veritatē comperiēs indignatus acriter: genesium fustibus grauissime cedi fecit: deinde in carcerē trudi. Altera ꝯo die tradidit eum plutiano p̄fecto: vt aut eum sacrificare compelleret: aut diuersis penis interimeret: qui genesium sacrificare nolērem: iussit in equuleo leuari: t lāpades ad latera eius applicari: ipse ꝯo xp̄m constantius inuocabat. Que cum p̄fectus diocletiano retulisset: iussit eū capite cedi. Qui decollat⁹ est: t in ciuitate arelatēn. sepultus. viij. kalen. septembris.

¶ De sanctis Eusebio Vincentio t socijs martyribus. Cap̄.cxi.

EVsebius: vincētius: pegrin⁹: t romani martyres rome passi sunt tpe cōmodi iperatoris sub vitellio vbis p̄fecto. Cuz esīt p̄fat⁹ iperator die natalis sui idut⁹ pelle leonis cū oī pplo romano hercli sacrifica

ret: ⁊ scti martyres in vico cānario cōmorātes: hec audientes abhorrerēt: oīaq; sua pauꝑibus erogassent: corpusq; iulij senatoris ⁊ martyris sepelissent: de quo supra dictū est ī ei⁹ passione xiiij. kalē. septēbris. a vitellio p̄fecto tēti sunt: ⁊ ad sacrificia deoꝝ inuitati. Qui dū christum confiterent: ⁊ deos gentiuꝫ execrarent: primo quidem in equuleo appensi: ⁊ neruis ac fustib⁹ durissime cesi sunt. Et cum in his tormentis in christo exultarent: flammas ad latera eoꝝ prefectus iussit apponi. Et tunc astiterunt angeli eorum vulnera tergentes. Quod cernens antonius carnifex cōuersus est: vt supra in ei⁹ passione dictum est. xi. kalen. septembris. Deinde sancti in teterrimo carcere reclusi: egrotos ad se venientes curabant: ⁊ multos cōuertebant. Post triduū ꝟo apparuit eis sctūs iulius martyr eosq; admonuit: vt custodeꝫ carceris saluare deberent: eosq; in domino cōfortauit. Ad q̄s accedens sacerdos capitolij lupulus quadriēnio cecus ab eisdeꝫ conuersus: ⁊ a rufino presbytero baptizatus lumen oculorum percepit. Quod videns custos carceris: et ipse similiter ad christū ꝯuersus est. Post dies quattuor educti de carcere vitellio presentant. Qui eusebio linguam prescidi fecit ne christum amplius nominaret. Et cuꝫ nihilominus loqueretur: iussit eos omnes tādiu fustibus cedi: donec spirituꝫ emiserūt. Quoꝝ corpora a christianis sepulta sunt. viij. kalen. septembris.

¶ De sancto Dionysio martyre. Cap. cxij.

Dionysi⁹ martyr rome passus est tēpore diocletiani augusti. Qui primo fustib⁹ crudelissime cesus ē: deīde in equuleo suspensus ⁊ virgularum diutissime laceratione vexatus: lampadibus etiaꝫ inflammatus: dum in fide christi persisteret: dicens non esse regē p̄ter christum: pro quo si milies occideretur: ipsum sibi de ore auferre non possent: martyrij coronam capitis obtruncatione promeruit. Passus est autez. viij. kal. septēbris: vt dicit Ado.

¶ De sancto Seuero abbate. Cap. cxiij.

Seuerus abbas apud ciuitatem agatheñ. claruit: qui ex regali syrorū genere ortus adhuc iuuenis parētibus defunctis: cum diuitijs abundaret: post philosophie studium magnos thesauros assumpsit: ⁊ cum seruis suis nauē ascendēs in septimaniā regionē deuenit: vbi a sancto berico episcopo agatheñ. edoctus: oībus pro xp̄o erogatis: ꝑuisq; manumissis in fauce aurarica: que ab vrbe agathense duobus fere milibus distat littus naufragum petijt: ⁊ sibi tugurium ex arūdinibus faciēs artissime vite se dedit. Quē cum serui quōdam sui requisissent: eum inuētū a sancto ꝓposito distrahere satagebant: sed nullaten⁹ preualebāt. Ipse aūt diebus dominicis singulis post perceptā eucharistiā panem vnicū sumens: sic hebdomada integra sine cibo alio perdurabat. Cui sanctus bericus panē cū cruce impressa singulis diebus dominicis destinabat. Sed cū a multis visitaretur: ecclesia ei construitur ⁊ cenobium ampliatur: in quo ad se venientes hospitabatur. Factumq; est vt inuitus post breue tēpus. ccclx. pater fieret monachorum. Qui etiā humanitatē suam auiculis ostendebat. Nam ⁊ passerem ad se solitum aduolare: ⁊ eius dextere insidere: dum auceps quidaꝫ in tibia lesisset: ad se venientem signo crucis sanauit ⁊ abire permisit. ¶ Cuidam senatoris ciuitatis agatheñ. seni salustio nomine sepulchrum sibi fabricanti predixit: nō ipsi: sed filio eius dictum tumulum preparari: et vt predixerat euenit. Iuuene illos post modicos dies defuncto: et in paterno tumulo sepulto. ¶ In monasterio quoq; suo duꝫ panes defecissent: solos tres panes inuētos in aqua ꝑ frusta cōscisos: adeo multiplicauit ꝙ ex eis triduo trecentū sexagīta suos fratres refecit: die ꝟo quarta trecentū tritici modios sibi apportandos esse prenunciauit. Et sic deo largiente euenit. Sicq; post multa ostensa miracula cōfectus senio in pace quieuit octauo kalendas septembris in basilica sancti marci sepultus.

¶ De sancto zepherino papa et martyre. Cap. cxiiij.

Zepherinus papa ⁊ martyr natiōe romanus ex p̄re abūdio primo pontifici romano victori in episcopatu successit: et sedit annos nouem: menses septem: dies decem. Hic constituit in presentia omniū clericorum ⁊ laicorum fidelium: vt omnes christiani duodecim annorum eucharistiam in die sancto pasche accipere deberēt. Et fecit statutum in ecclesia: vt omnia vasa altaris essent vitrea vel stannea. Nā antea erāt lignea. Constituit etiam vt patriarcha: vel primas: vel metropolitanus cōtra accusatum episcopum non proferat sententiam: nisi prius fultus auctoritate apostolica. Et vt ordinationes presbyteroruꝫ ac leuitarum tempore statuto ⁊ multis coram astantibus solēniter fierent de approbatis ⁊ doctis viris. Et hic persecutione antonini imꝑatoris martyrio coronat: ⁊ sepultus est apud collegas suas in cimiterio calixti via apia. vij. kalē. septēbris. ¶ Hic fecit ordinationes septem per mensem decembriuꝫ:

presbyteros. xiij. diacones septem: episcopos xiij. Et cessauit episcopatus dies. vi.

¶ De sancto Ludouico rege ⁊ cõfes. Lañ. cxv.

Ludouic⁹ quintus francorũ rex sanctissimus patrem habuit christianissimũ ludouicũ quartũ qui multũ hereticos debellauit. Post cui⁹ obitũ sub matris tutela scilicet dñe blanche quãdam filie regis castelle pie educatus in oi sanctitate ꝓfecit: qui etiã nunc⁹ moztaliter peccasse in sua vltima cõfessione cõpertus est. Sub cura magistri ⁊ fratrũ predicatoz ⁊ minozũ sacris litteris fuit imburus. Deinde vxozẽ ducens filiũ ex ea susceptũ religiose nutriuit. Ipe ⁊o vtens cilicio clãdestine opibus penitẽtie instudebat: pauperibus ducẽtis quotidie ante cibũ ꝓsonal⁹ ministrabat. In mensa quoq; sp tres paupes intra se discũbẽtes habebat. ¶ Post hec ardoze fidei assũpta cruce ad terrã sanctã acq̃rẽdã cũ exercitu copioso trãsiuit. Et post multas occupationes terraz: ipe vt ꝓbaret eius patientia: ab infidelib⁹ captus est. Sed modico postea redẽptus ꝓcio: quinq; annis cõtinuis mansit in syria: castra plurima cõstruens: captiuos redimẽs: ⁊ multos saracenozũ sua religione ad fidẽ conuertẽs. Audito ⁊o matris obitu in franciã redit: ⁊ dũ reuertetur: maris tẽpestate sua ozatiõe sedauit. Reuersus aũt ad domũ suã in virtutib⁹ semp proficiens: capellã egregiã in ꝓpzio palatio edificauit: vbi ⁊ cozonã dñi ⁊ crucis dñice parrẽ atq; lanceã collocauit. ¶ Tandẽ post plurima anozũ curricula cũ fratribus suis copioso exercitu cõgregato iterũ mare trãsiuit: ⁊ thinissam applicãs adiacentẽ regionẽ faciliter occupauit: vbi firis tẽpozijs febze corripit: ⁊ pluribus diebus decũbens sacra sumpta cõione xp̃m ingiter ꝰuocãs sup stratũ cinereũ in modũ crucis extensum post laudabilia virtutũ opera suũ domino spiritũ tradidit. vij. kalẽ. septẽbzis anno dñi. M. cclxx. Corpus ⁊o eius delatũ in franciam apud sanctũ dionysiũ parisiẽn. sepultum est; mirabilibus signis coruscans.

¶ De sanctis Hireneo ⁊ Abũdio martyzibus Lañ. cxvi.

Irene⁹ ⁊ abũdius martyzes passi sunt rome sub decio cesare ⁊ valeriano prefecto. Cũ eñ valerianus corpus sacrẽ concordie martyzis ꝓp̃o passe in cloacã factari fecisset: ⁊ q̃dã miles: noie porphiri⁹ hireneo cloacario occulte xp̃iano illud indicasset; sperans in vesti mentis sancte gẽmas vel aurũ inuenire: vt supza dictũ est in passione hippolyti ⁊ sociozũ iditbus augusti: hirene⁹ predict⁹ effosso loco vna cũ porphyzio corpus concordie de cloaca leuauit: sed inuestimẽtis eius nihil inuenit: vñ porphyzius aufugit. Hireneus ⁊o xp̃ianũ quendã noie abundiũ secũ vocauit: qui corpus martyzis ad presbyterũ instinũ tulerũt: ⁊ ip̃m vna secum sepulture tradiderũt. Hoc audiens valerianus hireneũ ⁊ abundiũ teneri fecit: deinde post dies. xij. iussit: vt ambo viui in ipsa cloaca necarent: qui necati sunt. vij. kalen. septẽbzis: quoꝝ corpora iustinus presbyter inde leuauit: ⁊ iuxta corpora sanctoꝝ laurentij ⁊ ceterozum in crypta in agro verano sepeliuit.

¶ De sancto Secundo martyze Lañ. cxvij.

Secũdus martyz apꝺ castrũ viginti miliũ italie tpe maximiani imperatoris passus est: q̃ vir spectabilis et dux ex sacra thebeozũ legione ãte beatũ mauritiũ ⁊ ceteros ꝓ cõfessione nominis christi post vincula ⁊ carceres martyziũ capitis abscisione complet. vij. kalendas septembzis: vt ait ado.

¶ De sancto Alexandro martyze. Lañ. cxvij.

Lexander martyz apud bergomũ italie ciuitatẽ passus est sub maximiano imperatoze. Qui cuz esset miles eiusdẽ cesaris: ⁊ a legione sanctozum thebeozuz fidẽ perceperisset. Cũ imperator venisset mediolanũ: ⁊ posita idolozũ mensa ip̃m sacrificare cõpelleret. Alexander mensam calce percussit: et euertit. Quẽ imperator vni ex militibus decapitandũ tradidit. Eunc⁹ ille diuino terroze percussus: ipsum ferire non auderet. traditur alijs militibus occidendus. Alexander ⁊o diuina promissione manus eoꝝ aufugiens bergomuz venit: vbi xp̃m annũciens aliquos conuertit. Ad quẽ tandem milites venientes ipsum detentũ ⁊ sacrificare nolentẽ: gladio percusserunt. vij. kalendas septembzis: cuius corpus a grata matrona in predio suo iuxta murum ciuitatis bergomensis sepultum est.

¶ De sancto Rufo martyze Lañ. cxix.

Rufus martyz apud capuã passus est. Hic patricie dignitatis insignis: cũ esset ex consule dux rauenne: beatus apollinaris eũ ⁊ martyz filiam eius a mozt̃uis suscitauit: ip̃mq; in fide docuit: ⁊ ba-

ptizauit vna cũ filia eius ⁊ vxore ac familia pro
miscui sexus numero.cccxxxiiij.vt supra actuz
est in passione apollinaris.x.kalẽ.augusti. Vñ
⁊ deinceps rufus sancto apollinari occulte mi
nistrabat. Filiaq; eius virgo sacra permansit.
Quod nero cesar audiens: ip̃m a ducatu absol-
uit: ⁊ eidem successorẽ delegauit. Dum autẽ ru
fus venisset capuã tentus a vicario prefecti pi-
ctorio messalino: nolensq; sacrificare decolla-
tus est sexto kalendas septembris.

¶De sancto Pelagio martyre. Cap̃.cxx.

Pelagi⁹ mar
tyr passus est in ciui
tate emonia, puincie
acarnãnie tp̃e numeriani im-
peratoris: cuius pater pelo-
sius ⁊ mater claria nobiles ac
ditissimi xp̃iani ip̃m puerulũ
in fide xp̃i docuerunt: ⁊ cum
esset annorũ.vij. vranio pres-
bytero tradiderunt sacris lit
teris imbuendũ. Et cum esset annoꝝ.xij. pater
eius migrauit ad dñm om̃esq; facultates suas
filio suo ad ministeriũ puerũ dereliquit. Cum
v̄o annos.xviij. impleuisset mater eius simili-
ter ex hac luce subtracta est. Qui continuo om-
nem eius familiã manumisit: ⁊ vna cum vranio
presbytero oẽs facultates suas pauperibus et
ecclesijs distribuit: verũ cum esset annorũ.xxv.
facta est persecutio xp̃ianorum sub numeriano
augusto. Qui ⁊ euilasium presidẽ ad dictã pro-
uinciã destinauit: vt oẽs xp̃ianos ad sacrificia
deoꝝ compelleret. Cũ aũt multi xp̃ianoꝝ metu
tormentoꝝ immolarẽt. Pelagius oratione ad
dñm effusa: voce sibi de celo lapsa ad martyriũ
aĩatus est. Et sequẽti die se spõte p̃sidi presen-
tauit ⁊ xp̃ianissimũ asseruit. Qui missis cathe-
nis in collo ⁊ manibus eius in obscurissimo car
cere eũ reclusit: vbi lux celica ei diuinitus efful
sit. Altera die corã preside statuit: ⁊ sacrificare
cõtemnẽs virgis diutius flagellat. Deinde fu
stibus cedi iubet: sed dei nutu fustes quasi pa-
pyrei mollierũt. Qd̃ cernens preses iussit eũ in
equuleo suspendi: ⁊ vngulis radi. Deinde ip̃m
deponi: ⁊ oleum feruẽs vẽtri ip̃ius p̃fundi. Et
cũ man⁹ carnificũ oleo succẽderent: sctũs mar
tyr ip̃m calens oleũ: ac si aquã frigidam sentie-
bat: quo viso miraculo multi paganorũ in dño
crediderũt. Post hec iterũ cũ dijs ĩmolare nol
let mãdauit iudex fragmẽta testarũ per paui-
menta viarũ effundi: ⁊ ligatis manibus ac pe-
dibus eũ pertrahi: vt sic spiritũ exhalaret. Et
cũ in his oĩbus cõstans prefisteret. Iussit eum
p̃ses capitalẽ subire sentẽtiã. Qui duct⁹ extra
muros vrbis capite cesus est. Cui⁹ corpus col-
ligens vranius presbyter ip̃m ibidẽ sepeliuit.
Passus est autem.vi.kalendas septembris.

¶De sancto Pelagio papa primo. Cap̃.cxxi.

Pelagius
papa huius no-
minis prim⁹ na-
tione romanus:
ex patre iohãne
vigilio pape in episcopatu ro
mano successit: ⁊ sedit annos
iiij.mẽses.x.dies.xix. Hic cõ
stituit vt heretici ⁊ scismati-
ci ep̃i per seculares potesta-
tes cõprimerentur ac punirentur: valde nanq;
catholice fidei extitit defensator ⁊ pugil. Qui
ob inuidiam a quibusdã emulãtibus sibi cleri-
cis de morte vigilij decessoris eius culpat⁹ est:
sed corã populo tangẽdo crucẽ ⁊ euangeliũ se
purgauit. Multe nanq; sanctitatis vir fuit: ac
in pontificatu laudabiliter se gerens plenus
bonis operibus in pace quieuit.vi.kalẽdas se-
ptembris. Et in ecclesia sancti petri sepultus
est. Cuius tempore ossa prothomartyris ste-
phani romam sunt delata: ⁊ in eadem tũba cum
corpore sancti laurentij collocata. Et cessauit
ep̃atus eo defuncto menses.iiij.dies.xxv.

¶De sancto Pelagio papa
secundo Cap̃.cxxij.

Pelagius papa hui⁹
nominis secundus natione roma
nus ex patre virigeldo. Benedi-
cto primo pape in pontificatu ro-
mano successit: et sedit annos.x.
menses.vi.et dies.xxv. Hic absq; iussione prin
cipis ordinatus est: eo q̃ longobardi romã ob-
siderent: nec posset quisq̃ a roma discedere.
Hic.ix.prefationes tradidit ecclesie ante cano
nẽ decantandas: videlicet natalis: epiphanie:
xl.crucis: resurrectiõis: ascensionis: penthecos-
tes: trinitatis: ⁊ apostolorum. prefatio autẽ de
beata virgine postmodũ a gregorio papa addi-
ta est. Hic vir sanctissimus ⁊ circa pauperũ ne-
cessitates intentissimus fuit. eo autez tempore
tante pluuiarũ inundationes fuerunt: q̃ om̃es
esse diluuiũ dubitarẽt: talisq; clades fuit: qua-
lem a seculo nullus meminit audiuisse. Cuz v̄o
tyberis ex tantarũ pluuiarũ abundãtia in tan-
tum inundauit: vt super muros vrbẽ ingrediẽs
magnã patrẽ regionis occuparet: secũ trahẽs
innumerã multitudinẽ serpentũ: ⁊ draconẽ in-
gentissimũ: que bestie putrefacte post diluuiũ:
ex aeris corruptione maximã mortalitatẽ ho-
minũ induxerũt. De qua dictũ ẽ supra in gestis
gregorij pape.iiij.id̃. martij. Ita q̃ multe do-
mus vacue remanserũt in vrbe. Hec aũt clades
primũ a pelagio papa incepit: ip̃mq; subito de
medio sustulit: deinde ad populũ vrbis descẽ-
dit. Pelagius itaq; defunct⁹ in ecclesia sancti
petri sepultus est. In cuius locũ beatus grego
rius papa ⁊ doctor ab omni populo electus est.

¶ De sanctis Georgio: Aureliano: ⁊ socijs martyribus. Cap̄.cxxiij.

Georgius diaconꝰ: aurelius: felix: natalia: ⁊ liliosa apud cordubam hispanie ciuitē passi sunt. Quorū p̄mꝰ mire abstinētie monachus ab hier. cordubam veniens cū reliquis ex eadem vrbe claro germine ortis: diu optatū sibiq; domino premonstratuz meruit consequi martyrium. Qui passi sunt. vi. kalē. septēbris. Hec Ado in martylogio.

¶ De sctō Anastasio martyre. Cap̄.cxxiiij.

Anastasius martyr passus est in salone dalmatie ciuitate sub persecutione diocletiani imperatoris. Hic ex aquileia ortus ciuitate: cū artem fullonis exerceret quicquid ex ip̄a conseq̄ poterat preter parcum quotidianum victum pauperibus erogabat. Tandē amore animatus martyrij ad salonitarum ciuitatem deuenit. Et cum in hospitio in quo mā surus erat signum crucis in locis pluribus depinxisset: et ob hoc a gentilibus comprehensus ⁊ iudici presentatus est. Qui cum sanctum cogitasset diuersis laniare suppliciis: ab imperatore subita iussione compulsus est ad ipsam: in qua augustus degebat concitus ire ciuitatem. Ob hāc causam expeditam in christi martyrem sententiam protulit: vt suspenso ad collum eius ingenti lapide in mari precipitio daretur. Matrona ꝟo quedam christiana nomine Asclepia corpus martyris habere cupiens: seruis suis libertatem et munera promisit: si corpus sancti martyris inuenirent. Qui diebus pluribus per littora discurrentes tandem aphros quosdam inuenerunt: qui corpus ipsum iam leuarent: vt vero corpus territi dimitterent: calumniam homicidij in illos fingebant: vtpote qui haberent in manibus corpus exanime. Ipsi tamen animosi viri ex aphrica orti caput martyris in patriam suaz portauerūt: et ecclesiam in nomine ipsius fecerunt: in qua virtutes fiūt mirabiles in malignis spiritibus effugandis. Corpus ꝟo sine capite sibi delatum a seruis: matrona illa deuotius excepit: quod donec cessaret persecutio in predio suo celauit: deinde ecclesiam coustruxit: et corpus martyris in salonitano territorio collocauit. Passus est autem christi martyr anastasius. vi. kalendas septembris.

¶ De sancto Cesario episcopo. Cap̄.cxxv.

Cesarius episcopus arelatēn. floruit tēpore anastasij imperatoris secūdi: qui sancte ⁊ cōtinētissime vite vir beatus homelias plurimas morales ⁊ vtiles ad monachos edidisse reperitur. Et post felicē ecclesie sue gubernationem sanctitate ⁊ doctrina insignis migrauit ad christum. vi. kalen. septembris.

¶ De sancto Daniele propheta. Cap̄.cxxvi.

Daniel propheta: cuius laus in plerisq; diuine scripture libris et locis describit: et. ij. Macha. ij. ca. inter patres sanctos prisci tēporis cōnumerat̄ de regione iudeoꝝ ⁊ semine regio natus est. Cum aūt nabuchodonosor rex chaldeoꝝ hierl'm prima obsidione cepisset. Joachim regez iuda vinctum secū trahebat in babylonē: et nobiles iudeoꝝ cum eo: in itinere ꝟo remisit eū imposito ei tributo: et obsides pueros de semīe regio secum traxit: scz danielē: ananiā: misaelē: ⁊ azariam: ⁊ alios plures: ⁊ abinde fuit daniel in babylone: donec regnū defecit. Ipsum ꝟo danielem ⁊ socios vti pulchriores ⁊ doctiores castrauit rex: vt ait iosephus: ⁊ tradidit eos preposito eunuchoꝝ aphanaz: ⁊ fecit eos erudiri ꝓuincialibus litteris: et lingua chaldeorū: mutatis eorum noībus. danielem eīn vocauit balthasar: ananiā sidrach: azariā misach: ⁊ misaelē abdenago. His quattuor p̄positus eunuchoꝝ specialem procuratorē prefecit malasar. Qui proposuerunt nō cōtaminari cibis gentiliū: ⁊ a p̄posito eoꝝ obtinuerūt decē dieb⁹ leguminibus et aqua tētari: ⁊ cum ex hoc eos probans in nullo ceteris macriores vidisset: accipiebat cibaria ⁊ vina regia: ⁊ dabat eis legumina ⁊ aquā. Trāsactis ꝟo tribus annis steterūt corā rege: prout ip̄e decreuerat: nec sunt inuēti eis similes ī regno in omni sapiētia ⁊ disciplina. Ex quib⁹ pre ceteris daniel gratiā a deo obtinuit: visiones ⁊ somnia interpretādi. Hec oīa supius acta sunt in gestis trium puerorū. xviij. kalen. ianuarij.

¶ Anno ꝟo secūdo regni nabuchodonosor vidit rex somniū mirabile: cui⁹ postq̄ euigilasset memoriam amisit: ⁊ conuocatis coniectoribus chaldeorum petebat ab eis vt somniū sibi dicerent: ⁊ interp̄tationē eius etiā indicarent. Qui cū hoc se posse facere nullo modo dicerēt: eo ꝙ omni homini impossibile esset: sed si rex somnium narraret: ipsi cōiecturā eius exponerent.

Iratus rex mandauit vt oēs sapientes babylonis perirēt. Querebāturq; daniel ꝛ socij: vt cū ceteris occiderent. Quod cuz daniel ab arioch principe militie didicisset. Ingressus rogauit regem vt daret sibi tēpus ad solutionē per vnā nocrē tm̄: vt dicit ioseph⁹: ꝛ pnoctanti in oratione cū socijs mysteriū ei reuelatū est. Et ingressus mane ad regē dixit ei: q; nemo viuētium posset petitionē suaz implere: sed deus celi reuelans mysteria eidē indicauerat: q; nouissimis tpibus futura erāt. Narrauitq; ei q; p somniū vidisset statuā quattuoz metalloz: cuius caput aureum significabat primū regnū assyrioz ceteris nobilius ꝛ ditius: pect⁹ ꝫo ꝛ brachia argētea significabant regnū persarū ꝛ medoz secūdo venturum: q; minus primo esset nobilitate ꝛ diuitijs decozatū: venter ꝫo ereus regnū esset grecoz tertio loco futurum suoz sapientia sonorosum. Tibia ꝫo ꝛ crura ferrea regnū romanoz quarto venturū: q; sua fortitudine omnia domaret. Lapidem ꝫo sine manibus de mōte abscisum q; percussit statuā ꝛ eam in puluerē cōminuit: qui ꝛt factus est mons magnus ꝛ impleuit vniuersam terram: dixit esse regnū celi: qō est regnum christi: qui omnia regna cōminuet: ꝛ ipm stabit in eternū. Quod rex audiens danielem ꝛ deum eius adorauit: ꝛ ipsum prefecit cunctis sapientibus babylonis. Socios ꝫo eius prefecit super opera totius puincie babylonis. ¶ Circa dictū tēpus daniel sanctā susannā de falso adulterij crimine ei impositō liberauit cum adhuc iuuenis esset: vt dicetur infra in hystoria prima de susanna. Post hec autem cum nabuchodonosoz rex statuam auream erexisset: ꝛ eam tres pueri adorare noluissent: in fornacem missi: inde miraculose erepti sunt: vt supra dictū est in gestis ipsoz trium puerorū: ꝓpter quod nabuchodonosoz deum hebreoz magis reuereri cepit. ¶ Deinde post lapsum tēpus nabuchodonosoz vidit per somniū arborē excelsam que totā terram occupabat: ꝛ bestie ac volucres sub ramis eius habitabāt: quam deus celi succidendam mandauit: donec septem tēpora mutarent sup eam. Quevisio ꝫm q; daniel regi interpretatus est ei de facto contigit. Ipse eñ nabuchodonosoz ꝓpter nimiā superbiā suā in bestiā trāsformatus ab hoibus eiectus est: non q; corpis mutationem: sed mētis alienationez patereturr: vt dicit epiphanius. Ablatus est enim ei vsus lingue ad loquendū: ꝛ herba ei in cibum data est: vt et videbaf ei q; bos esset in anteriozibus: et posteriozib⁹ leo. Daniel ꝫo toto alienatiōis ei⁹ tēpoze pro ipso oratiōi vacabat: ꝛ ad ꝑces ei⁹ annis septem quos totidez dixerat tempora in septem menses versi sunt: in quib⁹ quadragita diebus insaniā patiebaf: et per alios q̄dragita ad coz hois reuersus flebat: donec septē mēses complerenf: post quos reuocatus est: nec tamē regnauit: sed statuti sunt pro eo septē iudices; et de consilio danielis vsq; ad septem annos penitentiam egit: prout hec oia iosephus tradit. ¶ Mozuo ꝫo nabuchodonosoz maioze regnauit pro eo filius eius maioz: qui ꝛ ipe nabuchodonosoz nominaf. Qui danielē compellebat vt adorare idolum bel: dicens ipm esse deū viuentem: eo q; quotidie comederet duodecim mensuras farine ꝛ quadraginta oues: ac viii aphoras sex sibi oblatas. Daniel ꝫo ecōtra illū deuz fusilē ex metallo ꝛ mortuū asserebat: venit autē rex cum daniele ad templū: et positis omnibus escis ante mēsam: egressi sunt oēs: ꝛ rex clausit ostia: ꝛ anulo suo signauit. Daniel aūt cribrare fecit cinerem in pauimēto coram rege. Sacerdotes aūt bel qui erāt septaginta cū paruulis suis ꝛ mulieribus iuxta cōsuetudinē suam nocte ingressi sunt p cuniculos subterraneos quos fecerant sibi: ꝛ cōsumpserunt oia. Uenit ergo rex diluculo rex cum daniele ad templū: et inuētis salutis figillis ianue impressis aperuerūt ostia. Rex aūt intuitus mēsam vacuā: magnū deum bel exclamauit. Daniel aūt ostēdit regi vestigia per pauimentū cineri impressa: q; erāt virozum ꝛ mulierū ꝛ infantū. Et deinde ostēdit ei occultos aditus: ꝛ occultū introitū sub mēsa. Et ira tus rex apphēdit sacerdotes: qui ꝛ deceptionē suaz ei confessi sunt. Quos omnes occidit rex: ꝛ dedit bel in manu danielis: qui subuertit euz ꝛ templū. ¶ Erat etiā in eodem loco draco latens in fouea: ꝛ adorabāt eum babylonij. Sacerdotes eñ eius habebāt vasa plena aqua facta de cozijs vitulorū: ꝛ ea virgis percutiebāt: vt facerent sonitum terribilē quasi tonitruum. Ad quem excitatus draco quandoq; emittebat ignem: quādoq; fumum: quādoq; visibiliter apparebat. Cūq; rex danielem cogeret vt illi sacrificaret: perūt daniel ipsum sibi dari in potestate: ꝛ interficeret eū sine ferro ꝛ fuste. Et tulit daniel picem ꝛ adipem ꝛ pilos: et coxit pariter ꝛ fecit massas: dedit q; in os draconis: qui suffocatus crepuit. Et indignati babylonij petierunt a rege danielem sibi dari: qui duos eoruz deos destruxisset: comminātes q; nisi daret eum ipsis: regem cum omni domo sua interficerent: vnde rex timore compulsus tradidit eis danielem: qui miserunt eum in lacum: in quo erāt leones septem: quibus quotidie ad escam dabātur duo corpora damnatorum ꝛ due oues: et tunc non data sunt eis vt devorarent danielem. Dominus autem misericors non solum danielem de ore leonum sex diebus illesum conseruauit: sed etiam ei de prandio prouidit: cum enim Abacuch prophēta in iudea prandium messoribus suis deferret: tulit euz angelus domini: et per verticem apprehensum posuit eum in babylone super lacū in impetu spiritus sui. Qui prandium danieli obtulit: illeq; comedit: ꝛ deo gratias egit: ipsumq; angelus domini in locum suum in momento restituit: vt dictum est

supra in hystoria Abacuch prophete decimo octauo kalen. februarij: venit ergo rex die. vij. ad lacum: & cum vidisset danielem sedentem in medio leonum: exclamauit magnum deum danielis. Et eduxit eum de lacu: & eius emulos intromisit: qui deuorati sunt a leonibus coram rege. Extunc rex danielem & deum eius in omni tēpore vite sue pmaxime reueritus fuit. ¶ Prophetauit aūt daniel in tempore illo: videlicet a diebus Nabucho iunioris: quibus pphetauit in chaldea vsq; ad tempus darij primi regis persarum: quo tempore prophetauit in perside siue in media illuc ab ipso translatus: multasq; mirabiles visiones habuit de tempore futuro & de fine seculi: que in eius libro spiritualius explicantur: quarūq; expositio spiritualem req̄runt librum. Mortuus autem nabuchodonosor iunioze & euilmeredath fratre eius: qui ambo successiue regnauerunt post Nabuchodonosor primum. Regnauit balthasar filius euilmeredath annis tribus. Qui cum obsessus esset in babylone a dario primo rege medorum: & cyro rege persarum: qui cum eo venerat: propter incredibilem fortitudinē ciuitatis de obsidione parum curabat. Fecitq; optimatibus suis grā de cōuiuium: & vasa qua nabuchodonosor auus eius de templo domini in hierusalem abstulerat principibus & uxoribus suis atq; cōcubinis tradidit ad bibendum. Intellexerat enī balthasar: vt dicunt hebrei. lxx. annos captiuitatis hebreorum: quos hieremias predixerat fluxisse: et tamen iudei non erant liberati: vnde iudeos deo insultabat: & deos suos collaudabat. Tunc apparuit manus scribentis in pariete: mane: cerbel: phares: que sonant numerus: appensio: diuisio. Et cum rex hoc videns danielem turbatus cōsuluisset. Interpretatus est scripturam dicens: q̄ deus regnum balthasar numerasset: id est compleuisset: & ipm in statera appendisset: qui et minus viueret q̄ putabat: & diuisum esset regnū suum: & datum medis & persis. Eadem nocte capta est babylon. Nam cyrus fecerat diuidi longe a ciuitate fluuiū euphratē per plures riuulos: ita vt alueū qui fluebat in ciuitatem vadabilem faceret. Et tunc gentes darij & cyri per alueum ingresse balthasar interfecerunt: & ciuitatem fortissimā & munitissimā destruxerunt: que sicut humano opere potuisse cōstrui: sic humano ope potuisse capi minime homines opinabātur. ¶ Darius aūt secū duxit danielem in mediā faciēs eū vnū de satrapis: qui centū & viginti erāt: ipmq; admodū honorās: ppter quod inuidētes ei principes accusatiōe facta cōtra eū: fecerūt eū mitti in altū lacū leonum: sed sicut alias ita & tūc a dño adiuuāte inde liberatus est: & accusatores ei⁹ in lacū missi a leonibus deuorati sunt. ¶ Dic daniel dedit signa in montibus super babyloniā dicēs: q̄ qrta pars montiū a boreā fumigabit: venit finis babylonie: quando no veniet ignis ardens finis erit vniuerse terre: qñ a parte noti aque decurrent: reuertetur populus ad terram suam: q̄ si sanguine fluxerint erūt homicidia bellaq; inuniuersa terra. Defunctus est autem daniel in media. v. kalen. septembris: & sepultus in spelunca regali solus cum gloria. Hec ex libro danielis per totum: & ex dictis iosephi & hieronymi & comestoris: atq; ex chronica guilelmi.

¶ De sctā susanna vxore ioachim. Cap. cxxvij.

Susanna sancta cui⁹ pudicitiam & sanctitatem ipe textus libri danielis cōmēdat: idcirco gestis danielis subijcitur: quia contemporanea: dies dormitionis ei⁹ certus non inuenit. Hec erat filia helchie & vxor Joachim: qui erat de nobilioribus iudee inter omnes filios israel in babylonem transmigratos. Et cū esset susanna nimium speciosa: exarserūt in eā duo seniores iudices illius anni. De quib⁹ tradunt hebrei: q̄ mulieres decipiebant: dicentes se esse de semine dauid: & christū de semine ei⁹ nasciturum. Hi statuerunt in cōmune tempus: quo susannā possent inuenire solam. Et latuerunt post meridiē in pomerio helchie. Ingressa autem susanna volens lauari & vngi iuxta morem patrie: misit puellas ad offerendum oleum & vnguenta. Tunc accurrentes senes ad eā: requisierunt eam cōminantes: q̄ si cōsentire nollet: cōtra ipsam adulterij testimonium dicerēt. Et elegit susanna potius incidere in man⁹ eorum: q̄ peccare in dominū. Exclamauit. Et accurrentes famuli erubuerunt: cum audissent senes cōtra susannā testificari. ¶ Altera die statuta est susanna in medio ppl'i: & ponentes senes man⁹ sup caput ei⁹ cōfestati sunt: ipsam vidisse cum iuuene commisceri & condēnata est ad mortem: & cum oraſſet ad dñm: suscitauit de⁹ spiritum pueri cui nomē daniel: id est manifestauit spiritum dei in eo esse: qui latēs quiescebat: cū adhuc daniel esset adolescens: & exclamauit se mundū a sanguine illius. Et cum reuersi essent omnes populi ad iudicium: daniel separari iussit senes abinuicem: & singulos eorū per se examinans interrogauit: sub qua arbore vidisset adulterium cōmitti: quorū vnus ait sub cino: alter sub pruno. Et acclamauit in eos ppl's p̄ter dissonantiam: cōuictosq; de falso testimonio ſm legem dei lapidauerunt. Susanna autē post hec ab omni populo in reuerentia habita est propter ei⁹ pudicissimam castitatem: que & vitam suam in sanctis operibus pie p̄sumauit.

¶ De sancto augustino episcopo ac doctore. Cap. cxxviij.

Augustin⁹ epiſcop⁹ ⁊ doctor egregius ꝓuincia aphricana ciuitate tagaſtenſis honeſtis parentib⁹ ⁊ chriſtianis ortus ſcz patre patricio matre monica a puerilib⁹ ānis liberales diſciplinas ſufficienter edoctus fuit; adeo vt etate iuuenili ſummus philoſophus: et rhetor luculentiſſimus haberetur. Nam libros ariſtotelis ⁊ liberalium artiū quoſcunq; legere potuit: per ſe didicit: et nemine tradente intellexit: ſicut ipſe de ſe in libro confeſſionum teſtatur. Uerum quia ſcientia fine charitate non edificat: ſed inflat: in errorem incidit manicheorum: qui chriſtum fantaſticum affirmant: ⁊ carnis reſurrectionem negant: in quo adhuc adoleſcens per annos nouem permanſit. Ad has etiā nugas adductus eſt: vt arborem ficī fl ere diceret: cum ab ea ficus vel folium tolleretur. Mater vo eius plurimum flebat: ⁊ cum eſſet chriſtiana ipſum ad fidei veritatem reducere ſtagebat. Que die quadam vidit ſe ſtare in quadā linea lignea licet triſtem: cui quidam iuuenis aſtitit: et cauſam triſtitie requiſiuit: que cum perditionem filij ſui deplorare diceret: ille confortauit eam dicens: ne timeret: quia vbi ipſa: ibi ille eſſet. Rogabat ergo ſedula mater quaſi importuna quendam epiſcopum: ficut in eodem libro confeſſionum teſtatur: vt pro filio ſuo orare dignaretur: cui ille importunitate deuictus prophetica voce reſpōdit: vt ſecura ſtaret: quia impoſſibile eſſet: vt filius tantarum lachrymarum periret. ¶ Cū autem in ciuitate ſua grammaticā: ⁊ apud carthaginem multis annis rhetoricā docuiſſet: occulte matre neſciente romam venit: et ibidem multos diſcipulos congregauit. His temporibus mediolanenſibus ſibi petentibus doctorem in roma in rhetorica deſtinari. Symachus prefectus auguſtinum deſtinauit. Quo tempore beatus ambroſius mediolani epūs erat. Mater vo eius cum multa difficultate ad eum venit: ⁊ ipſum ſam necvere catholicum: nec vere manicheum repperit. ¶ Auguſtinus autē predicationē ambroſij frequenter audiebat: ſolicitus valde: ne vel pro errore manicheorum: vel contra ipm aliquid proferret. Quadam tamen die ambroſius predicans errorem illum apertiſſime confutauit: ⁊ a corde auguſtini opinionem dudum habitam penitus depulit. Cum autem ficut ipſe libro ſupradicto refert: via dei ſibi plurimū placeret: ſz ad ipam accedere pigeret. Ad quēdam ſimplicianum ſeruum dei perrexit: cū quo et eſtus ſuos contulit: qui ⁊ ipm in via dei exēplo multorum puerorum ⁊ puellarū hortari cepit. Interim ab aphrica amicus quidam auguſtini venit: qui magni antonij in egypto defuncti miracula recitauit. Quorum exemplo auguſtinus vehemēter exarſit: ⁊ ſocium alloquēs ſeipſum redarguit dicēs: q̄ indocti celum rapiebant: ⁊ ſapiētes cum doctrinis ſuis in infernū demergebantur. Et accurrens in quēdam ortū ſedens ſub ficu amariſſime fleuit: audiuitq; vocem dicētem ei: tolle lege. Aperuitq; codicem apoſtolicum: ⁊ coniectis oculis ad primū capitulū legit. Induimini dm ieſum xp̄m. Et ſtatim ab eo omnes dubietatis tenebre diffugerunt. Tunc beato ambroſio per litteras votum ſuum inſinuaſſet: vt moneret quid ſibi de libris ſanctis legendum eſſet: ille mandauit: vt legeret Eſaiam ꝓpheram: tanq̄ euangelij ⁊ vocationis gentiū apertiſſimū pronūciatorē. ¶ Adueniente ergo paſchali tempore: auguſtin⁹ annox. xxx. cum filio ſuo deodato puero ingenioſo: ⁊ cū alipio amico ſuo: meritis matris ⁊ predicatione ambroſij conuerſus: ſacrū baptiſma a ſancto ambroſio ſuſcepit. Tunc ambroſius Te deum laudamus inquit: ⁊ auguſtinus: te dominum confitemur reſpōdit. Et ſic alternatim ipſum hymnū compoſuerūt: ficut in ſpeculo eccleſie traditur: ꝓtinuſq; in fide catholica cōfirmatus: ſpem omnē quam habebat in ſeculo dereliquit: ⁊ ſcholis q̄s regebat abrenunciauit. Poſt hec cum matre ⁊ filio ⁊ duob⁹ amicis nebridio ⁊ cutio remeabat ad aphricā: ſed cū eſſet apud oſtia tyberina mater eius defuncta eſt. Poſt cuius mortem regreſſus ad patriā cū ſibi adherētibus deo ſeruiens: ieiunijs ⁊ orationib⁹ vacabat: ⁊ libros ſcribebat ac docebat: fama quoq; eius vbiq; ſpargebat: ⁊ in ſuis doctrinis admirabilis habebat. Cum aūt ad preces cuiuſdam magnatis qui ſe ſeculo renūciare promiſerat: ſi verbū dñi ab eo audiret: ad ciuitatē hipponē concit⁹ aduenisſet. Ualerius hipponeñ. epiſcopus eum ad ſe accerſiuit: ⁊ licet plurimū renitētem preſbyterū in ſua eccleſia ordinauit. Qui ſtatim monaſterium clericorū inſtituit: ⁊ cepit viuere ꝑm regulam a ſanctis apoſtolis conſtitutam: quam regulam moribus ⁊ ſanctitate refertam ipſe ſpiritu diuino dictauit. De cuius monaſterio eo viuēte decē epi electi ſunt. Et quia eps valeri⁹ grec⁹ erat: ⁊ latinas litteras ignorabat. Auguſtino epiſcopo libertatem cōceſſit: vt contra morem ortētalis eccleſie cora ſe in eccleſia predicaret. Eodem tempore fortunatus quidā preſbyter manicheorum multos catholicos ſeducebat: quē auguſtinus in conuētu omniū diſputans publice ſupauit. Donatiſtas eim ⁊ manicheos quoſdā de ipſa ciuitate cōuictos fugauit: valerius autem eps timens: ne auguſtinus ſibi ab alia ciuitate epm electus tolleret impetrauit ab archiepiſcopo carthaginen. vt ipſe epiſcopatui cederet: ⁊ ille auguſtinū hipponenſi eccleſie in epiſcopū ꝓmoueret. Sed cum hoc auguſtinus recuſaret: compulſus tandem

acquieuit:ꝛ episcopatus curam suscepit:quod in se postea fieri non debuisse:ꝛ dixit ꝛ scripsit: ꝛ de sui ordinatione admodum penituit: vixit autem in clericatu ꝛ episcopatu annis fere.xl. semp domino seruiens: semper studens:semp docens:ꝛ libros continue scribens. Cura quoq; rei secularis cuidam preposito suo et toto commissa: contemplationi ꝛ studio iugiter vacabat:paupertatem in omnibus amauit: temperantiam invictu seruauit:pauperum operibus semper intentus extitit:pudicitiā ꝛ honestatem non solum dilexit:sed etiam exemplariter pretendere voluit:omnibusq; virtutib⁹ adornatus deo seruire ꝛ omnibus sanctitatis exempla prebere studuit. Hereticos autem validissime confutabat: ita vt ipsi inter se publice predicarent:non esse peccatū interficere augustinū:quē tanq̄ lupū occidendum esse dicebāt. Multasq; insidias ab eis pertulit:quas tamen dei prouidentia omnes euasit:a multis etiā ecclesijs inuitabat: vt ibi verbuz dñi predicaret: ad quas libenter accedebat: ꝛ multos ab eorū errozibus conuertebat. ¶ Fertur de eo ꝙ cum librū de trinitate cōpilare cogitasset:transiens iuxta littus:vidit puerū: qui foueā paruā in litore fecerat:ꝛ cochea aquā de mari haustā in foueam mittebat. Et cū augustinus puerū interrogasset quid faceret. Respōdit puer: ꝙ mare disposuerat cochea exiccare:ꝛ in foueā illā mittere. Cūq; hoc augustinus impossibile est diceret:ꝛ simplicitatē pueri rediret: puer ille ei dixit:ꝙ possibilius sibi esset hoc ꝓficere:q̄ augustino minimā partē mysteriorū trinitatis in libro suo explicare:assimilans foueā coduci:mare trinitati:cochleam intellectui augustini. Quo dicto puer disparuit. Augustinus aūt ex hoc se humiliauit:ꝛ librum de trinitate oratione premissa: vtcunq; potuit compilauit. ¶ Mulier quedā afflicta ad augustinū accessit:vt eius cō filium imploraret:quē studentē inueniens salutauit:nec ille ei quicq̄ respondit: que propius accedens negociū suum ei explicauit: sed nec ille se cōuertit:nec verbū protulit:vnde mulier amplius cōtristata discessit. Sequēti die dū mulier augustino celebranti assisteret: cuz corpus dñicū eleuasset ipsa ante tribunal trinitatis in spiritu rapit: vbi vidit augustinū de trinitatis gloria attentissime disputantē:dictūq; est ei ꝙ cum ad augustinū accesserat:ille sic attentissime de trinitate disputabat. Ideoq; ꝙ ibi fuisset non aduerterat:sed ad ipm secure rediret: ꝛ salubrem consiliatorem inueniret. Quod illa ad se rediens fecit: ꝛ augustinum clementissimum inuenit. ¶ Miraculorū quoq; gloria claruit. Nam in libro.xxij. de ciuitate dei duo miracula de se quasi de alio loquens recitat. Quoꝝ primum est: quia cum virginem quandam demoniacam oleo perunxisset:et pro ea orasset: ipsam ab immundo spiritu liberauit. ¶ Pro alio etiam adolescente quem nō vidit orauit:et ille continuo demonio qui eū obsidebat caruit. ¶ Cum quidam fistulam patiens incidi deberet. Augustinus vna cū ipso infirmo ꝛ p eo orauit: ꝛ mane sine incisione aliqua sanus repert⁹ fuit. ¶ Anno igitur dñi.cccxliij. dum vādali totā affricam occupassent:omnesq; ciuitates deuastassent:ad hipponen. ciuitatē venerūt: ꝛ ipam manu valida obsederunt. Augustinus aūt orauit ad dominū:vt aut ciuitatē a periculo liberaret:aut ipsum ex hac vita susciperet. Qui tertio obsidionis mense febribus laborans lecto decubuit:intelligensq; dissolutionē sui corpis imminere: psalmos penitētiales sibi scribi fecit:ꝛ contra lectuz in pariete poni: quos lecto decumbēs legebat:ꝛ lachrymas iuges fundebat. Et vt deo liberius vacare posset:ante decē dies sui exitus nullū ad se igredi precepit: nisi solum medicū ꝛ cibū ei deferentē. ¶ Egrū aūt quendā ad ipm venientē ꝛ eius auxiliū implorantem manu sua retigit:ꝛ continuo sanitatem recepit. Energuminos etiaz plures in ipsa sua infirmitate curauit:ꝛ plura alia miracla fecit. Nullum quoq; quāticūq; meriti docuit sine cōfessione ꝛ eucharistia debere trāsire: quod ipe suo exemplo firmauit. Sicq; ad extremam horam veniens in pace migrauit.v.kalē. septembris:anno etatis sue.lxxvi. episcopatus ꝝo sui anno quadragesimo circa annos domini. cccc. Sepultusq; est in ecclesia sua ciuitatis hipponensis:donec corpus suū inde trāslatum est: vt habetur supza in eius trāslatione pridie kalen. martij. ¶ Eadem hora in quodam monasterio quidā monachus in spiritu raptus: vidit augustinum in nube sedentē: pōtificalibus insignitum:cuius oculi quasi solis radij totā ecclesiaz illuminabant:et odor de eo nimius exhalabat. ¶ Alio etiā tēpore dū eius sermones ad matutinum in ecclesia legerent. Beatus bernardus vidit augustinū episcopum: de cuius ore tātus imperus aquarū exibat: ꝙ totā ecclesiā inūdabat. ¶ Opuscula ꝝo ipius doctoris glorioſi oīa nullus aut vidisse:aut legisse:aut se gloriet habere:cum nō inueniri queāt. vtra essi millenarium numerū excessisse credunt:de quib⁹ pauca attingā:curiosis cetera derelinquēs. De gratia ꝛ libero arbitrio librū vnū. De ꝑdestinatiōe gratie libruz vnū. De trinitate libros q̄ndecim. De confessionibus libros.xiij. De ciuitate dei libros.xxij. De baptismo libros septem. Soliloquiorum librum vnū. De sermone domini in monte libros duos. Contra faustū manicheum libros.xxxiij. De fide ad petrum libros.iij. De concordia euangelistarū libros q̄tuor. De musica libros sex. Super genesim ad lram libros xij. De achademicis librū vnū. Cōtra paganos libros tres. De ordine libros duos. De anime immortalitate librum vnū. De veteri testamento libros vigintitres. De origine aīe ad hiero-

nymum librū vnū. De natura boni libros tres. De doctrina xp̄iana libros quattuor. De vtilitate credendi librū vnū. De vera religione libruz vnum. De decem chordis librū vnū. De anima ⁊ spiritu librum vnū. Utrū anima a seipsa sit librum vnū. De anime quantitate librū vnū. Cōtra donatū libros duos. Cōtra arrianos libros octo. Contra permenianū libros tres. De verbis dñi libros duos. De penitentia librū vnum. De agone xp̄iano librum vnum. De diuinatione demonū librum vnū. De opere monachorum librū vnuz. Enchiridion libros vndecim. De gratia noui testamenti librū vnum. De nuptijs et concupiscentia libros duos. Retractationum librū vnū. De baptismo paruuloꝝ librū vnū. De rudibus cathetizandis librū vnū. De. viij. principalibꝰ vitijs libros, viij. Super psalteriū volumen ingens in quo singuli. cl. p̄s. exponunt. De sancta viduitate librū vnū. De sancta virginitate lib. iij. De cura pro mortuis librū. i. De vita beata lib. iiij. Si quē ꝟo huius almi presulis noscendi operū suorū titulos maior fitis exagitat gemnadium querat: qui voluminū eius vltra. cccccc. nomina commemorat.

¶ De sancto Hermete martyre. Cap̄. cxxix.

Hermes martyr sub aureliano imperatore comite rome passus est. Hunc illustrissimum ⁊ romane vrbis prefectum beatus alexander romanus pontifex ⁊ martyr baptizauit cū sorore theodora ⁊ filius: ⁊ cū. M. ccl. seruis suis: cum vxoribus quoq; eoꝝ ac filijs: quos oēs die sabbati pascha manumissos sacri fontis vnda perfudit: vt dictū est supra in passione alexandrt pape. v. noñ. maij. Cum aūt traianus imperator hec audiens de seleutia hisaurie aurelianū comitē ad vrbē misisset: ad xp̄ianorum persecutionē agendā. Aurelianus hermetem prefectum apud quirinū tribunū carcerauit. Alexandrum ꝟo in alia custodia in vinculis per se posuit. Qui tamen vt supra dictū est in passione quirini. iij. kalē. aprilis: per puerū qui faculā ferebat de carcere noctu per fenestram eductus ad domū quirini tribuni: vbi hermes in custodia tenebatur veniens ip̄m quirinū cōuertit: filiamq; eius sibi ad carcerem suum delatam a strumate liberauit: ⁊ quirinū cum filia et omnibus in ipsa detentis custodia baptizauit. Cum autem hec aurelianus percepisset. Quirinum in carcerem trudi mandauit. Hermetem ꝟo decollari iussit. Qui decollatꝰ a beata theodora sorore collectus: et in via salaria vetere non longe ab vrbe sepultus est quinto kalendas septembris.

¶ De sancto Alexandro ep̄o. Cap̄. cxxx.

Alexāder episcopus constātinopolitanꝰ claruit tp̄ibꝰ cōstātini magni ⁊ constātij eius filij: de quo refert sozomenus in secūdo hystorie tripartite: q̄ dum constantinus imperator venisset bizantium: que postmodū appellata ex nomine suo cōstātinopolis dicta est: a philosophis redarguebat q̄ christuz coleret: et q̄ nouam legem in republica introduxisset. Cūq; imperator disputationē ordinasset: ⁊ alexandrū episcopū ad hoc cōuocasset: ille minus philosophie peritus cum philosophis cōgredi dubitauit: tamē in deo confisus ante oīa philosopho loqui volenti: in christi nomine silentium imperauit. Illoq; nullatenus loqui valente: alexander victor efficitur: ⁊ philosophi cū plurimis cōuertuntur. ¶ Sed ⁊ tēpore constantij dum diutius cū arrio heretico disputasset: ⁊ cōtētio maxima inter catholicos ⁊ arrianos eēt: orante alexandro: arrius subito ventris dolore percussus iuxta forum cōstantini ad secreta nature secessit: ibiq; dei iudicio omnia interiora ⁊ vitam emisit: propter quod fides catholica ab omnibus est exaltata. Beatus ꝟo alexāder gloriosus senex post laudabilem vitam annorum xciiij. episcopatus autem sui anno. xxxiij. quieuit in pace. v. kalen. septembris.

¶ De sancto Juliano martyre de Aluernia. Cap̄. cxxxi.

Iulianus martyr apud aluerniā passus ē sub crispino cōsulari. Hic ex aluernia natus ex nobilibus parētibus ⁊ xp̄ianis: xp̄ianus ⁊ ipse ferreoli tribuni ⁊ martyris comes erat: ⁊ vterq; deo ī militari habitu seruiebat: qui ambo apud viennam degebant. Cum aūt furor gentiliū in christianos vienne seuiret: iulianus martyriū affectabat. Sed ferreoli coactus precibus ex viennensi vrbe clandestine discessit: et aluerniā fugit: ibiq; aliquādiu latitauit. Quez crispinus consularis ibi esse audiēs: misso carnifice precepit inuentum occidi. ille ꝟo sponte prosiliens: ⁊ se christianū profitēs decollatur. Cuius caput leuātes milites ad sanctū ferreolum portauerūt: vt nisi sacrificaret similē sentēliam exciperet: quod ⁊ factū est: vt dicet infra ī passiōe ferreoli martyris. xiiij. kal. octobris. Sicq; factum est vt caput sancti iuliani cū cor-

pore ferreoli in eodem sepulchro vienne locaretur: corpus ꝯo iuliani sine capite aluernie reconderetur. Qui passus est. v. kal'. septembris.

¶ De decollatiõe scti Johã. bapti. Lap. cxxxij.

Decollatio sancti iohãnis baptiste quatuor ex causis istituta fuisse videf: vt ꝺr in libro mitrali. Primo ꝓpter ipius decollationẽ. Secũdo ꝓpter ossiũ ipsius cõcrematiõnẽ ⁊ collectionẽ. Tertio ꝓpter capitis ipius inuẽtiõez. Quarto propter digiti eius translationẽ: ⁊ ecclesie dedicationẽ. ¶ Primo celebraf hoc festũ ꝓpter ipius decollationẽ: que hoc modo facta est: vt ī hystoria scholastica legitur. Herodes em̃ antipas filius magni herodis ascalonite: romam proficiscens: ⁊ per fratrẽ suũ philippũ transitum faciens: cum herodiade vxore philippi cõcubuit: ⁊ secreto pepigit: ꝙ in reditu suo vxorẽ repudiaret: ⁊ ipsam assumeret. Qꝺ vxor sua filia regis arethe damasceno⁊ cõperiẽs nõ expectato viri reditu: ad patrẽ festinauit. Rediens aũt herodes herodiadẽ philippo abstulit: ⁊ sibi in cõiugem accepit. Cuncꝫ de hoc a iohanne baptista argueretur: ipm̃ in carcere viculauit: vxoꝛi quoꝙ placere cupiens eum occidere voluit: sed populum timuit: vt tamen occasionẽ inueniret: secreto cum vxore condidit: vt herodes die natalis sui celebrato conuiuio: puelle saltanti filie ipsius herodiadis quicquid peteret se ei daturum iuramento firmaret: ⁊ ipsa caput iohãnis peteret: quod ei propter iuramentum tribuere oporteret: sed de iuramento facto: cõtristari se simularet. Ordinato igiſ cũctis principib⁹ suis conuiuio puella coram omnibus saltat: cunctis placet: se ei quicquid peteret daturum reiurat: a matre monita caput iohannis expostulat. Verũpellis herodes se propter insiurandũ tristem simulat: speculatorem mittit: ⁊ iohannẽ in carcere decollari facit: caput in disco puelle datur: ⁊ a puella matri adultere p̃sentatur. In hac autem die iohannes decollatus nõ est: sed circa dies azimorum eodem die passionis xp̃i: anno videlicet precedente: sed oportuit: vt propter dominica sacramenta minor cederet maiori. ¶ Herodes autem impunitus non abiit: sed ꝓ hoc scelere in exiliũ a cesare lugdunũ missus miserabiliter vitam finiuit. Habebat em̃ ipsum caius cesar suspectum: ꝙ romano vellet imperio rebellare. In cuius argumentum comperiit: ꝙ in ciuitatibus suis haberet arma pro septuaginta milia armentorum. ¶ De herodiade autem dicitur: ꝙ dum caput iohãnis in manib⁹ teneret: ⁊ eidem gaudens plurimum insultaret: diuino iudicio caput in eam insufflauit; et illa protinus expirauit. Filia ꝯo eius cum super glaciem ludens deambularet: sub ea glacies resoluitur: ⁊ ipsa in aquis cõtinuo p̃focaf. ¶ Secundo celebraf hoc festũ ꝓpter ipius ossium cõ crematiõnem ⁊ collectionẽ: que ipsa die scz. iiij. kalen. septembris ꝑm quosdam fuerunt concremata ⁊ a fidelib⁹ ex parte collecta: vnde quasi scõm martyriũ patitur: cum in suis ossibus concrematur. Et ideo ecclesia hoc festũ quasi scõm eius martyrium celebrat. Nam sicut legitur ex xij. libro hystorie ecclesiastice: cum discipuli iohãnis corpus eius apud sebasten vrbem palestine: inter heliseum et abdiam prophetas sepelissent: ⁊ ad eius tumulum miracula crebra fierent: iubente iuliano apostata gentiles ossa ei⁹ sparserunt: ⁊ miraculis adhuc non cessantibus collecta igne cremauerũt: ⁊ puluerẽ per agros ventilarunt. Dum autem die cremandum colligerentur: quidam monachi ex hierosolymis venientes: colligentibus se latenter miscuerunt: et magnam eorum partem tollentes ad philippum episcopum hierosolymitanũ detulerunt: qui ea postmodum atanasio alexandrino episcopo misit. Postmodum ꝯo theophilus eiusdem vrbis episcopus: ea in templo serapis a sordib⁹ purgato reposuit: ⁊ ecclesiam in honorẽ iohannis baptiste dedicauit. Nunc autem eadem ossa apud ianuam esse dicũtur: ⁊ ibidem deuote coluntur: sicut alexander tertius ⁊ innocenti⁹ quart⁹ pape suis priuilegiis approbarunt. Tertio celebratur propter capitis ipsius inuentionem: que hoc die scz. iiij. kalen. septembris facta est. Sicut enim dicitur in. xi. libro hystorie ecclesiastice: Johãnes in castello arabie dicto macheronta fuit vinctus et capite truncatus. Herodes autem caput iohannis in hierusalem fecit deferri: ⁊ iuxta habitaculum suũ caute sepeliri: timens ne prophera resurgeret: si corp⁹ cum capite sepultũ esset. ¶ Tempore ꝯo martiani principis: qui cepit anno dñi. cccclij. Johannes caput suum duobus monachis reuelauit: qui illud iuxta dictum palatium inuenerũt saccis cilicinis inuolutũ. Qui dum ad propria cũ dicto capite remearent: quidã edessene ciuitatis figulus paupertatem fugiens se comitem eisdem exhibuit. Et dum peram sibi creditã cũ sacro capite portaret: admonitus in somnis a sancto iohãne: eos fugiens edessenã vrbem cũ sancto capite ingressus est: vbi ꝙdiu vixit sanctum caput in quodam specu venerans prospe ritatem maximã assecut⁹ est. Moriens autẽ illud socio⁹ sue sub fide reuelauit: et eodẽ modo inuicẽ successores. ¶ Post multũ ꝯo tpis marcello monacho in eodem specu degẽti hoc modo reuelatur. Nã prima nocte dormiẽti sibi visum est: ꝙ turbe psallẽtes incederẽt: post quos iohãnes baptista duob⁹ angelis comitat⁹ veniret qui omnib⁹ astãtib⁹ benedixit: ⁊ marcellũ permentũ apprehẽdẽs: osculũ pacis ei dedit. Qui

eum vnde venisset illuc quesiuit: illeq; se de sebaste venisse respondit. Sequẽti ño nocte cũ de tali visione admiratus iterum dormiret: quidam eum subito excitauit: τ euigilans vidi: in ostio celle stellã fulgentẽ: quã dum palpare vellet: in aliã partẽ se trãstulit: τ sic in pluribꝰ locis post eam iuit. Tandẽ in loco vbi erat sanctũ caput requieuit: vbi fodiens repperit vnam: τ in ea sanctũ thesaurũ. Sed dũ quidã hoc non credẽs manũ i hydriã misisset: statim manꝰ exaruit: et hydrie adhesit. Oẽtribꝰ aũt socijs manum abstraxit: sed invalida remãsit: cui iohannes apparuit dicẽs: vt cum caput eius in ecclesia ponere: hydriã cõtingeret: τ sanitatẽ integram peciperet. Qđ τ factũ est. Cũ aũt marcellus hec oia iuliano ipsius vrbis episcopo indicasset: caput de spelũca ab eis est eleuatũ: τ in ipam vrbem delatũ. Et ex eadẽ die cepit in ipa ciuitate decollatio iohannis celebrari: qua caput eiꝰ inuẽtũ est: scz. iiij. kal'. septẽbris. ¶ Ipsum aũt caput postmodũ cõstãtinopolim trãslatum est. Vnde vt in tripartita habef cũ valẽs imperator caput sanctũ vehiculo impositũ cõstãtinopolim tranferri iussisset: cum circa calcedoniã venissent vehiculũ nullatenus vlterius trahi potuit: ideoq; ipm ibidem dimittere coacti sunt. Sed cũ postmodũ theodosius ipm inde auferri vellet: virginẽ quẽdam custodie capitis deputatã rogauit: vt sibi illud inde portare dimitteret. Illa aũt cõsensit: credẽs q; sicut alias ita etiã tunc non permitteret se auferri: qđ imperator purpura sua opertũ cõstãtinopolim trãstulit: τ ibidẽ locato ecclesiã edificauit. Inde quoq; ad gallias apud pictauiã a pipino rege trãslatũ est: vbi eius meritis mortui plures suscitati sunt. Quarto ppter digiti trãslationẽ: τ ecclesie dedicationẽ. Digitꝰ em̃ ille: vt ðr quo dam ostẽdit: nunq; cõburi potuit: qui a p̃dictis monachis repertus est: ipmq; sancta thecla inter alpes transtulit: τ in ecclesia sancti martini collocauit: vt in scholastica habetur. Johãnes beleth etiã dicit: q; predicta sancta thecla ipm digitũ devitra marinis partibus attulit: τ in romaniam portauit. Vbidẽq; ecclesiã in honorez baptiste fabricauit: quã ecclesiã hac die quidã dedicatã asserũt: τ idcirco tale festũ. iiij. kalen. septembris celebrare ceperũt.

¶ De sancta Sabina martyre. Cap. cxxxiij.

Sabina martyr rome passa ẽ tẽpore adriani imperatoris sub p̃fecto vrbis elpidio. Hec fuit vxor cuiusdã preclarissimi valentini: τ filia herodis metallarij. Que a sancta seraphia virgine conuersa est ad dominum. Cuius etiam corpus sepelluit ipsa sabina: vt dicef infra in passione seraphie. iij. noñ. septembris. Et post martyrium eius beata sabina ãno fere integro elemosynis τ refectionibus pauperum instuduit. Demum a prefecto vrbis elpidio comprehẽsa compellebaf: vt xp̃m negaret: τ idolis immolaret. Que cum se soli xpo deo vero: τ non demonijs sacrificaturam diceret. Jussu nequissimi prefecti decollatur: τ facultates eius omnes fisco applicantur. Cuius corpus a christianis sepultũ est in oppido vendiensi ad arcum faustini quarto kalen septembris vbi ipsa corpus seraphie virginis posuerat.

¶ De sanctis Sauiniano martyre τ Sauina virgine. Cap. cxxxiij.

Sauinianus martyr et Sauina virgo in ciuitate trechas veneran tur. Di nobilissimi viri fuini: sed gentilis filij fuerunt: qui de prima vxore sauinianũ genuit: de secunda cõiuge sauinam procreauit. Sauinianus autem legens versum illum. Asperges me τc. Et intelligere non valens: in cinere τ cilicio prostratus iacebat: dicens se male mori: q; non intelligere sensum verbi. Cui apparuit angelus domini: eiq; dicit: q; si baptizari vellet: niue cãdidior fieret: et tunc quod querebat intelligeret. Exinde igitur idola contemnens de ciuitate aufugit: τ adrbem trechafinam deuenit. Et cum ad fluuium sequane venisset a presbytero christiano baptizat? est: τ voce celica cõfortat?: quia tunc quod dudum quesiuerat inuenisset. Statimq; baculum suum in terra fixit: et confestim frondes: ac flores produxit. Quo viso miraculo. Octin̄. viri in domino crediderunt. Audiens hec Aurelianus imperator ad ipsum capiendum milites misit. Qui eum orantem inuenientes ad eum accedere timuerunt. Misit iterum plures prioribus: qui cum orante orauerunt: τ vt secum ad augustum accederet: solis precibus impetrarunt. Qui cũ venisset τ sacrificare nollet. Imperator eũ manibus ac pedibus vinctum iussit virgis ferreis cedi. Deinde sup scãnũ eneũ ligari: τ ligna ac oleũ supponi: τ incendio cremari. Et cũ in medio flãme ille sus oraret: τ hec aurelian? magie attribueret: in crastino fecit eũ ad stipitem ligari: τ a militibus sagittari: sagitte ño a laterib? ei? i aere suspendebanf: τ a nulla ipsarum martyr? dñi ledebatur. Et cũ imperator ad spectaculum istud accederet: vna ex sagittis regẽ in oculo pcussit: τ penitus excecauit: vnde irat? imperator iussit eũ in carcere recipi: τ in crastino decollari. Sauinianus aũt orãs: vt ad locum vbi baptizat? fue-

rat transferretur: cōfractis carbenis ⁊ apertis ostijs per mediuz militū illuc venit. Et videns milites se insequētes super aquā vsq; ad locū baptismi sui ambulauit. Et cū milites transuadentes cū percutere formidarēt: eos vt se ferirent cōhortauit: ac vt de sanguīe suo regis oculum linirēt: ⁊ statiz visum recuperaret. Percussus ergo caput suū leuauit ⁊ passib⁹. xlix. illud portauit. De cuius sibi delato sanguīe imperatoz oculū tetigit ⁊ cōfestim visum recepit. Qō audiens quidē q; antea p annos. xl. lumē amiserat ad locū se portari fecit: ⁊ primus lumē recuperauit. Cuius corp⁹ a xp̄ianis ibidē sepultū est iuxta flumē. ¶ Sauina autē cū fratrē suum quotidie fleret: ⁊ p eo dñs imolaret: tandē sibi in somnis angelus dñi apparuit: ⁊ eidem iussit vt domū suā relinq̄ret: ⁊ fratrē suū honoratissime inueniret. Qui euigilās collectaneā suā eā dē vidisse visionē audiuit. Later enter ergo ambe in crastino recesserūt. Que romā venēs fidem xp̄i suscepit: ⁊ ab eusebio papa baptizata: i ꝟgnitate pmansit. In vrbe quoq; duos cecos illuminauit: ⁊ duos cōtractos sanauit: deinde post annos quinq; angelica admonitione cū comite sua inde recessit: ⁊ ad trechasinā ciuitatē deuenit. Et cū in vrbe rauēna ad domū cuiusdā diuitis quasi pegrine hospitiū quereret: cui⁹ filia quasi mortua plāgebat: pedissequa se excusare cepit: q; eas recipe nō poterat: q; sua dña in extremis laborabat. Sauina aūt in xp̄o cōfisa intrauit: ⁊ puellā per manū apprehensam sanam erexit. Cū ergo iuxta trechas: vt ei angel⁹ dixerat ad miliare venissent: ⁊ ambe p̄ labore q̄escerēt: virū quendē nobilē de ciuitate venientē sauina interroganit: vbinā fratrē suū sauinianū diu amissum inuenire posset. Qui ei eundē p xp̄o passum fuisse respōdit: ⁊ locū sepulture demōstrauit. Ipa ño ante tumulū fratris ꝓstrata orauit ad dñm: vt susciperet in pace spīm eius: ⁊ cōtinuo in xp̄o obdormiuit. Ad instantiā ergo p̄fati nobilis oēs ciues ad eā cōcurrerūt: ⁊ corpus sctē iuxta corpus germani honorifice cōdiderūt: iuxta quos ⁊ postmodū predicta collectanea eius sepulta est. quorū festum agitur. iiij. kalen. septembris.

¶ De sanctis felice presbytero et Adaucto martyribus. Lap̄. cxxv.

Felix presbyter ⁊ adauct⁹ martyres passi sunt in vrbe sub diocletiāo ⁊ maximiano impatoribus p̄fecto ⁊ iudice draconq; prefectus duz felicē p̄sbyterū teneri fecisset: et ad deoꝝ sacrificia inuitasset: illeq; sacrificare nullaten⁹ acq̄euisset: iussit illū in equuleo leuari: ⁊ dudū torqueri: deinde extra ciuitatē via ostiēsi. duci: ⁊ ibidē gladio capite trūcari: corp⁹ quoq; eius inhumatū lupis ⁊ canib⁹ derelinqui. Data sentētia obuius fuit ei quidā xp̄ianus hominibus quidē incognitus: deo vero manifestus. Hic cū didicisset q; beat⁹ p̄sbyter iussus fuisset duci: se ex eadē lege ⁊ christianū esse publice p clamauit. Quo⁹ ⁊ ip̄e ab officio cōprehēsus: pariter dato sibi prius pacis osculo cū beato felice decollat⁹ est. Huius nomen q; christiani non inuenerūt adauctū eū postmodū appellauerūt eo q; sctō martyri felici auctus sit ad coronam: ipsiq; p confessione corona sit aucta: passi sunt aūt tertio kalen. septembris.

¶ De sanctis Terētiano epo ⁊ Flacco martyribus. Lap̄. cxxvi.

Terentian⁹ epūs ⁊ flaccus martyres passi sunt tē pore adriani impatoris apud ciuitatē tudertum sub letiano pconsule tuscie: q; terentianū cōprehēsum et sacrificare nolētē: deosq; demonia affirmantē: lapidibus ore cōtundi fecit: ⁊ cū idola ei oblata cōminuisset: ⁊ sacerdos idolozum in faciē suā corruisset: iussit pconsul sanctū in equuleo leuari: ⁊ scorpionibus grauiter cedi: ignemq; ad latera eius apponi. Qui cū omula pariēter toleraſſet: fecit linguā ei⁹ p̄scidi ⁊ pedib⁹ cōculcari: ille ño dū nihilomin⁹ xp̄m diserta voce confiteref: pconsul mutus efficit: ac si eius nō sctī lingua precisa fuisset: ⁊ annuēs manib⁹ q; loquelam amiserat: post modicū expirauit. Cuius ño sauinus eius assessores terentianū carceri māciparūt. Altera ño die cū ducerek ad forū occurrit ei flaccus idolorū sacerdos: q; cec⁹ effectus fuerat: sed diuina reuelatiōe monitus erat: vt ad sanctū p lumine recuperādo recursum haberet: quē sanctus ad xp̄m cōuersus baptizauit ⁊ illuminauit. Ambo igit⁹ a militib⁹ tēti sunt: ⁊ iuxta flumen secus murum ciuitatis decollati. iiij. kalen. septembris. Quoz corpora exuperātius presbyter ⁊ laurētia in somnis diuinitus admonita sepelierūt octauo miliario a ciuitate ruderto. in loco qui dicit petroso.

¶ De sctō Firmino epo. Lap̄. cxxvij.

Firmin⁹ episcop⁹ ābianen. que ab ābitu fluminis ambianū dicit: ipsius ciuitatis ozīūdus: filius fuit faustiani nobilissimi viri qui in honorem sancti firmini martyris filium suum firminū vocauit: de quo firmino

martyre habetur infra.vij. kalē octobris. Hic bone indolis puer etate procedente per incrementa virtutū crescens: factus est epūs ciuitatis: qui populū verbo ⁊ exēplo in viam salutis direxit: ⁊ ab omni gentilitatis erroze vrbē purganit: atq; supra sepulchrū sancti firmini martyris ecclesiā dei genitricis construxit: ⁊ consecrauit: in qua dum in die sancto pasche celebraret: celis apertis palmam sibi de superius illapsam aspexit: ⁊ ab eo die ab oī carnis ingnamento ⁊ motu mundus permansit. Quieuit in pace.iij.kal'.septēbris: sepult⁹ in eccl'ia supradicta: cui successerūt scti honoratus: de q̄.xvij. kal'.februarij ⁊ saluius: de quo.iij.id̄. ianuarij.

¶De sancto Felice presbytero ⁊ confessore. Cap̄. cxxxvij.

FElix presbyter ⁊ confessor apud nolaz ciuitatez cāpanie claruit: cui⁹ pater hermias duos filios habēs felicē et hermiā substantiā suā soli felici dereliquit: hermiā no exheredauit. Felix no oēs facultates fratri dimisit: ⁊ spiritualibus disciplinis se dedit: q̄ sub sancto maximo nolano epo officiū lectoris deinde exorcistē gradum accepit: ac demum per alios ordines ad sacerdotij honorē peruenit. Cū aūt xp̄ianorū persecutio deseuiret: maximus epūs iam senex ecclesiam suā felici presbytero cōmendauit: ⁊ ad montiū deserta secessit. Cūq; felix predicationi insisteret: a paganis detinet: ⁊ in carcerē nudus vinculatur: atq; testarū ei fragmina substernūtur. Nocte no ipi diuinit⁹ lux effulsit: angelusq; ei astitit: ⁊ de custodia ruptis cathenis eduxit: at q̄ ad requirendū eius epm ad montana trāsmisit. Quē dudū requisitū: felix tandē fame deficientē inuenit: ⁊ ex doloze tristis igemuit: q̄ nec vñ calefaceret senē algētē habebat: nec vñ aleret fame deficientē videbat. Cui xp̄s mox oranti subuenit: qui de spinosis sentib⁹ media hyemeuam pduxit. Cuius liquoze super os senis exp̄ssit: moxq; ille resumptis faucib⁹ respirauit. Et postq̄ alter in alteri⁹ amplex⁹ ruit: felix senioze in hūeris suis tulit: ⁊ ad cellulā suā pduxit atq; refecit. ¶Et cū iterū pgressus xp̄m p̄dicaret: ⁊ gregē dñi cōfortaret: gētiles armati vt eū caperēt domū eius circūdederūt. Qui egressus p mediū illoz trāsiuit: ita vt eū videntes nō agnoscerēt: ipmq; quasi aliū de felice interrogarēt. Ad macerie ergo deserte locū declinauit: statimq; aditū tela ira arena rexit: vt nullus hominū illuc ingredi potuisse ⁊s putaret: q̄ vni⁹ muscе impetū tremul⁹ finus aranee tele ferre nō posset. Sed post abscessuz hostiū felix egressus ad domū cuiusdā vidue secreto peruenit: ⁊ apud ipam aliquo tpe latitauit. Et duz ex nimia ficcitate estiuo tpe in eius puteo aqua defecisset: orante sctō pluuia larga descēdit: ⁊ puteū abūdāter replenit. Sicq; in eo ardoze fidei duplicauit: verū postq̄ ecclesie pax reddita est: cōfessor dñi de latebris prodijt: ⁊ populum suaui p̄dicationis eloquio in dño confortauit. Qui deo gratias agebāt: q̄ ipm quē extinctuz putabāt in persecutione cōseruasset. ¶Cū aūt maximus epūs ad dñm migrasset: populusq; oīs felicem in epm elegisset: ille oīnino episcopari recusauit: ⁊ quītū presbyterū elegi fecit. Sub quo ⁊ ipse p̄sbyter meritis et vita laudabiliter vixit: ⁊ post lōgos agones in dño feliciter requiit pridie kalen. septēbris. Cui⁹ corp⁹ apud nolam tumulatū iacet: ⁊ signis irradiat.

¶De sctō Paulino epo ⁊ mar. Cap̄. cxxxix.

PAulin⁹ episcopus treuerēsis. ⁊ martyr claruit tē poze constantij imperatoris. Qui tpe arriane infestationis a constantio p̄fato ob fidē catholicā exilio relegatus: ⁊ vsq; ad mortē ppter christi nomen hincinde mutando exilia. fatigat⁹ tandē apud phrygiam defunctus beate passionis coronam percepit a domino pridie kalen. septēbris. Hec Ado in martylogio suo.

¶De sctō Aristide cōfessore. Cap̄. cxl.

ARistides confessor claruit apud athenas sub adriano imperatore. Qui philosophus eloquentissimus fuit: fide sapiētiaq; clarissimus: et xp̄iane religionis pietate imbutus. Hic adriano p̄ncipi libū apologeticū pro fidei nr̄e rōne cōscripsit ⁊ obtulit: ⁊ q̄ christus iesus solus esset deus cozā ipso imperatoze luculētissime perozauit: eo videlz tempe quo quadratus vir insignis libellū simile eidē cesari p̄sentauit. Qui ⁊ in eadē ciuitate die extremū in pace cōclusit pridie kalen. septēbris. Hec hieronymus in libro de viris illustribus.

¶De sancto Optato epo. Cap̄. cxli.

OPtatus epūs milesitanus natiōe apher claruit imperantibus valētiniano ⁊ valēte augustis. Qui fidei pugil et doctor egregi⁹ aduersus donatiane partis calūniam libros sex edidit: in quibus donatistarum crimē falso in nos retorqueri asseruit. Qui ⁊ sanctitate ⁊ vita non infimus apud antiochenos in pace quieuit pridie kal'. septēbris. Hec hieronymus vbi supra.

¶Explicit liber septimus.

Incipit prologus libri octaui.

Octauus liber presentis catalogi continet gesta ⁊ passiones illorū sanctorū quorū festiuitates occurrunt infra tempus quo representat ecclesia propagationem filiorū qui fuerunt ipsius ecclesie conseruatores: quales fuerunt sancti confessores. Hoc autem tempus est a kalen. septēbris vsq; ad kalen. octobris. Et hoc sub figura sanctorū Job: Tobie: Esdre: Judith: ⁊ Hester: quorū tunc gesta recolūtur: confessorū patientiā ⁊ sanctitatē denotantia: qui in tribulatione positi: mundum carnē ⁊ diabolū triūpharunt. Ad ipsius igitur tēporis festa pertractāda transeundū est. Et notandū ꝙ qr oēs iudices israel: qui fuerunt post moysem ante reges generaliter in catalogo sanctorū veteris testamenti in diuina scriptura cōnumerātur: ⁊ duorum ex ipsis solūmodo: videlicet iosue filij nun et gedeonis: festum in kalen. septembris recolitur: quo videlicet die ipi ambo diuersis temporibus quieuerunt: vt hieronymus scribit: reliquorū autem predictorū sanctorū dies dormitionis necubi reperiūtur: idcirco gratia duoꝝ predictorū gesta etiam reliquoꝝ iudicum qui omnes sancti fuerunt in kalen. septēbris conscribere volui: vt gesta eoꝝ: quorū dies incertus habetur: hystorijs consociorū: quorū dies hic agitur: merito copulentur. Acta etiam quorundā aliorū eisdē iudicibus contēporaneoꝝ: quorū similiter festiuitates certos dies non habent: vt raab: caleph: ⁊ ruth: prefatis iudicum hystorijs inserendo.

Incipit liber octauus a kalen. septembris vsq; ad kalendas octobris.

De sctō iosue ꝓpheta ⁊ duce. Cap. i.

Iosue propheta et dux populi israel filius nun alio noīe dictus iesus filius naue de tribu effraim moysi prophete: ⁊ duci eiusdē populi inducatu successit: de quo dicet infra in eius festo pridie noñ. septembris. Hic moyse defuncto cum populus esset vltra iordanē contra hierico: loquente sibi domino mandauit populo vt prepararent se ad

transeundū iordanē. Misitq; duos explorato-
res de sethim in hierico: qui sub simulatione fa-
cti exploraverūt terram: ⁊ ad domū raab
meretricis declinaverūt: quos illa abscondit a
facie nunciorū regis hierico querentiū eos: et
per murū nocte dimisit: vt dicetur infra in eius
legēda. Reuersis ergo exploratoribus ad io-
sue: tribus transactis diebus precepit iosue sa-
cerdotibus: vt tolerent arcam dei: ⁊ intrantes
cum ea iordanē: omnē populū precederēt. Cum
q; intrassent sacerdotes aquā quā penitus im-
meabilē inuenerant: eo q; plus solito excreuis-
set: steterunt aque descendentes ad instar mon-
tis intumescentes vsq; ad locū qui dicitur sa-
rathan: inferiores vo aque in mare mortuū de-
scenderūt: sicq; siccato fluuio oīs populus per
arentē alueū pertransiuit. Tulitq; iosue .xp̄i. la-
pides de alueo in siccū: ⁊ alios .xp̄i. de sicco in al
ueum reportauit: in miraculi testimoniū. Et cū
trāsisset populus reuerse sunt aque ad locū su
um. Deinde iosue filios populi: qui erant incir
cuncisi: dei mādato circūcidi iussit in galgalis.
Et fecerunt pase .xiiij. die mensis primi in cam
pestribus hierico: ⁊ comederunt de fructibus
terre: eo q; sibi manna defecisset: quo per deser
tum aliti fuerant. xl. annis. Post hec iosue mā-
dauit arcā dei. vij. diebus circunduci circa mu
ros hierico: precedētibus. vij. sacerdotibus et
clangētibus. vij. tubis: oīq; ppl'o armato subse
quēte. Septimo vo die post septimaz circuitio
nem: vociferantibus cunctis: murꝰ hierico fun
ditus corruerūt: ⁊ intrauit quisq; per locū qui
contra se erat: ⁊ interfecerunt oēs viuentes in
ea: ⁊ cōbusserunt eam: et omnē supellectilem
eius: sola raab cum domo sua reseruata. Man-
dauerat autē dominus per iosue vt nemo ali-
quid de hierico tolleret: sz omnia velut anathe
mata igne consumerēt. Achor autem filius car
mi de tribu iuda: latenter tulit regulā auream
⁊ chlamydē coccineam contectā auro: ⁊ absco-
dit humo. Cum autē misisset iosue tria milia vi
rorum ad expugnandā ciuitatem hay percussi
sunt a viris hay ⁊ ceciderūt ex eis .xxxvi. viri.
Contristatusq; iosue orauit ad dñm. Cui dñs
respondit q; non esset cum populo donec mūda
ret anathema. Iussitq; hoc sorte scrutari. Jo-
sue autē omni ppl'o cōgregato sortes misit. Et
primo per trib⁹ inuenit sors tribū iude: deinde
per familias inuenit familiam zare: deinde per
domos domuz carmi: deinde, per capita caput
achor. Qui confessus peccatum suū ab oī ppl'o
est lapidatus ⁊ omnis domus eius interfecta:
omniq; substātia eius exusta. Quo facto iosue
de mandato dei ascendit contra ciuitatē hay:
partēq; exercitus insidijs collocauit post ciui-
tatem. Cum reliqua vo parte ciuitatē aggres-
sus est. Et aliquādiu pugnassent populus cuz
iosue terga vertētes: arte simularūt fugā. Rex
autē hay cum omni populo egressus eos inse-
cutus est. Et cū eos longius traxissent aperte:
surrexerunt: qui erant in insidijs: ⁊ ingressi ci-
uitatē nemine resistente eā incenderūt. Josue
vo retrocedēte ⁊ insidijs ciuitate egressis: ho-
stes ex vtraq; parte cōclusi interfecti sunt. Om
niq; populus inuentus in vrbe occisus est: et
ciuitas igne consumpta: omnia quoq; bona ci-
uitatis populo in predā diuisa sunt. Rex etiam
ciuitatis hay in patibulo suspensus interijt.
¶ Gabaonite vo videntes: qđ fecerat israel de
duabus ciuitatib⁹: timuerūt valde: ⁊ missis ad
iosue ⁊ populū nuncijs inierunt cū eis fedus:
quibus filij israel iuramēto confederati sunt.
Et facti sunt gabaonite eorū serui lignorū ceso
res ⁊ aque portitores in perpetuū. ¶ Adoni-
sedech aūt rex hierusalē audiens gabaonitas
confederatos filijs israel: cōuocatis secū quat
tuor regib⁹ amorreorū obsedit gabaon. Quod
audiens iosue collecto exercitu repente irruit
super eos: ⁊ versi sunt in fugam per descensum
bethoron. Misit deus grādinē super eos: ⁊ plu
res occidit grādo q; gladius. Videns aūt iosue
solē descendentē ad occasum: ⁊ lunaz ascendē-
tem: timens ne beneficio noctis hostes euade-
rent: precepit soli cōtra gabaon ⁊ lune contra
vallē hayalon: ne moverenꝰ. Steteruntq; sol et
luna spacio vnius diei: nec fuit ante ⁊ postea tā
longa dies. Tunc quinq; reges se absconderūt
in spelunca macedā. Ad quorū custodiaz iosue
viros dimisit. Lectis quoq; et deletis omnibus
aduersarijs: iosue quinq; reges productos in
patibulis suspendit. Eodē quoq; die percussit
macedā in ore gladij: postea vo vastauit lebnaz
⁊ lachim: eglon: ⁊ hebron: et dabir: et reuersus
est ad castra in galgala. ¶ Jabin aūtē rex asso
congregatis. xxiij. regibus cū turmis suis ha
bentibus secū. ccc. milia armatorū et. ij. milia
currum pugnauit cuz iosue ⁊ populo israel: sed
deuictus est iabin ⁊ ossibus sui occisi preter eos
qui se receperunt in vrbes et castra munitissi-
ma. Fecerent enim chananei plures munitio-
nes perualidas a die qua audiuerāt egressum
israel de egypto aduersum eos: nec eas nisi lon
go tempore et graui labore obtinuerunt he-
brei. Vastauit tamen iosue vniuersam circa re-
gionem nulli erati parcens aut sexui: et ditā-
tus est israel supra modum ex hostium preda.
Quintus autem annus iam transierat: et iosue
transtulit a galgalis locum tabernaculorum in
silo: et illuc transtulit tabernaculum cum omni
ornatu suo pro loci opportunitate. Et inde
procedens in sichem constituit in monte ebal
altare dño de lapidib⁹ impolitis: offerens su-
per illud holocausta: scripsitq; super eo deute
ronomiū: quod quidē intelligūt mādata deute
ronomij: deinde redijt in silo. ¶ Post hec con-
cessit iosue tribui iuda montana ad meridiē: q̄
iā acq̄sierāt: sed nō dū sorte tradidit. Effraim
quoq; concessit montana ad aquilonem: inter

vtrũq; ponens dimidiam tribum manasse. His tribus tantũ commisit terrã alijs in castra manentibus: tum quia bellicose erant: tum quia digniores. Sciebat em̃ iude regnum esse promissum: ⁊ manasse ⁊ effraim benedixisse iacob pro beneficio ioseph patris eorum. Dedit autẽ effraim extra sortem agrum sichem: quem dederat iacob singulariter ioseph filio suo: et sepeliuit in eo ossa ioseph: que attulerat de egypto. Ipse em̃ iosue effraeus erat. Dedit etiam caleph filio iephone hebron in possessionem: et quieuit terra a prelijs. ¶ Iterum autem conuocauit iosue populum in silo: et assumpsit de singulis tribubus tres viros ad cõsiderandum terram: vt eam sorte diuideret: dedit q; eis singulis decem viros metiendi peritos: mandans ne ꝑ quãtitatem terram metirentur: sed ꝑ estimationem felicis terre. Qui circueuntes terram et mensurantes septimo mense reuersi sunt ad eum in silo. Proiectisq; sortibus. Prima sors iude egressa est. Secunda symeonis. Tertia beniamin: que sors angustissima fuit ꝓpter terre fertilitatem. Quarta effraim. Quinta medie tribui manasse. Sexta isachar. Septima zabulon. Octaua aser. Nona neptalim. Ultima dan. Ruben autem et gad et dimidia alia tribus manasse viuente moyse in sorte habuerant terram galaad trans iordanem. Sed ⁊ leuitis separauit q̃dragintaocto ciuitates ad inhabitandũ. Filij aũt ruben ⁊ gad ⁊ dimidia tribus manasse transeũtes ⁊ iordanem in locũ sortis hereditatis sue: edificauerunt iuxta iordanem ad tumulos altare mire magnitudinis: quod iosue ⁊ alij qui citra iordanẽ erant audiẽtes: voluerũt eos disperdere: ⁊ insurgere cõtra eos: putantes q; altare erexissent: vt sup eo victimas inmolarẽt: quod non licebat nisi super altare tabernaculi. Sed per nũcios suos eisdẽ missos inuenerũt: q; altare fecissent: non in sacrificiũ: sed in testimoniũ: ne videret alter populus: eo q; trãs iordanẽ esset ex loco diuisus. Et sic inuenientes eos rectam habere intẽtionẽ ad dñm: retenti sunt ⁊ laudauerunt eos. ¶ Cũ aũt iosue vna cũ populo iterũ in silo cõgregato cũ domino fedus iniisset: omniaq; recte disposuisset: cum esset annoꝝ. cx. in pace requieuit. Nã annorũ. xliij. accessit ad moysen: et q̃dragintra annis eidem in deserto seruiuit: ⁊ sic per ãnos viginti fuit populũ rexit: qui ⁊ in domino obdormiuit kalen. septembris: ⁊ sepultus est in tamnathsara: que sita est in monte effraim. Hic em̃ vt vir sanctissimus Ecclesiastici. xlvi. cap̃. et. ij. Machab. ij. cap̃. inter veteris testamenti sanctos speciali laude p̃dicatur: ⁊ in alijs plerisq; diuine scripture locis commẽdatur. Hec de libro iosue: et ex chronicis ioseph ⁊ hieronymi: et petri comestoris: atq; guilelmi.

¶ De sancto Caleph. Cap̃. ij.

Caleph filius iephone de tribu iuda vir strenuus: q̃ ecclesiastici. xlvi. c. ⁊. ij. Machabeo. ij. inter sanctos prisci temporis cõnumeratur. Hic fuit vnus ex. xij. exploratoribus: quos moyses de deserto pharam misit ad explorandum terrã ꝓmissionis. Qui vna cum iosue filio nun de tribu effraim populũ rediens confortauit: vt ad terrã ipsam pergerẽt obtinẽdã. Ceteris pauore formidantibus: ⁊ filios israel deterrẽtibus. Et murmurãre omni populo: iurauit dñs: vt nemo illorũ qui ex egypto egressi fuerãt a viginti annis supra ad terrã ipsam introirẽt: preter duos ꝓnominatos viros caleph vicz ⁊ iosue. Qõ ⁊ ita ꝓtigit ꝓpl'o i deserto. xl. annis morã trahẽte: donec ois natio illa mortua eẽt. Propter hoc meritũ caleph nõ solũ meruit reseruari: vt ad terrã intraret ꝓmissam: sed in hebron possessionẽ specialẽ obtinuit: in quam ascendẽs tres filios enoch percussit. Et ciuitatẽ dabir que prius vocabat cariathsepher. i. ciuitas litterarũ obsedit. Quam cũ inuenisset munitã: ꝓmisit vt qui primus eã caperet: daret ei filiam suã in vxorẽ. Et accepit eam othoniel filius cenies fratris caleph minor: qui et post iosue ꝓmus iudex fuit in israel. Cui caleph natam acan in cõiugẽ dedit: ⁊ vbẽ in possessionẽ cũ agris irriguis ab vtraq; parte. Et post multos annos caleph in senectute bona quieuit: et sepultus est in hebron. Hec vnde supra.

¶ De sancta Raab meretrice. Cap̃. iij.

Raab meretrix cui sanctitas iacobi epla scõo. ca: ⁊ ad Hebre. xi. cõmemoratur i numero sanctarũ mulierũ veteris testamẽti ex ipso euangelio Matth. ꝓmo cap̃. cõnumerat. Ad huius domũ declinauerunt vespere duo exploratores quos iosue misit ad considerandum ciuitatẽ hierico: vt supra dictum est in gestis iosue. Hec erat meretrix: ad quã cõfidenti⁹ quasi ad miscendũ secũ exploratores ingredi potuerũt: domusq; eius iuncta erat muro ⁊ porte ciuitatis. Cum aũt rex hierico de missis exploratoribus audisset: et q; ingressi essent domũ raab comperisset: misit ad eã vt eos educeret. Que abscondit eos in stipula lini quã siccabat supra murũ mentiẽs eos egressos dũ clauderet porta. Dixitq; nũcijs vt eos ꝑ viã iordanis persequerent. Tũc ascendẽs ad exploratores: narrauit q̃ dixerat nũcijs regis petens ab eis: vt q̃ deus traderet eis hierico capiẽdam conseruarent eã. Qõ exploratores mulieri ꝓmiserunt cũ

iuramēto. Tūc dimisit eos mulier de fenestra ꝑ murū cum fune coccineo. Deditq; eis signum funem ipm in fenestra ligatū; vt cū caperet ciuitas: ex signo populus cognosceret domū illā esse seruandā. Et dimissi nūcij ad iosue redierunt: ⁊ ei que gesta fuerant narrauerūt. Josue ꝟo ⁊ maiores populi ꝓmissionē exploratorū ratam habuerūt: vnde ⁊ capta hierico atq; delata sola domus raab cum om̄ibus suis intromissis conseruata est. Quam ꝓcessu temporis salmon princeps tribus iude duxit in vxorē: ex qua genuit booz: ⁊ ex qua dei filius ꝟm caranem est ꝓpagatus. Et hec in coloniam iudeorū transiēs laudabili fine quieuit.

¶ De sancto Othoniele iudice. Cap̄.iiij.

Othoniel iudex filius cenies fratris caleph supradicti de tribu iuda: primus post iosue in israel iudicauit. Nam cum iosue mortuo surrexissent alij in filijs israel: qui non viderant virtutes domini quas fecerat in diebus moysi et iosue: fecerunt malum in cōspectu domini: ⁊ seruierunt baal ⁊ astaroth ⁊ dijs terre: contraxerūtq; coniugia cum alienigenis. Quāobrem indignata diuinitas nō deleuit gētes de medio eorum: vt essent eis in aculeum et laborem: tradiditq; eos deus in manus chusan rasathaim regis mesopotamie et syrie: seruieruntq; ei octo annis: ⁊ clamauerūt ad dominū: qui suscitauit eis liberatorē othonielem: ⁊ fuit dn̄s cum eo: ⁊ pugnauit aduersus chusan rasathaim: ⁊ oppressit eū: ⁊ liberauit ppl'm. Quieuitq; terra per annos.xl. quib⁹ othoniel iudicauit ppl'm. Et mortuus est othoniel in pace.

¶ De sancto Haioth iudice. Cap̄.v.

Haioth filius gerra filij gemini de tribu effraim ꝟm guilelmū: ꝟm ꝟo comestorem de tribu bēiamin: scd̄s iudex post iosue in israel iudicauit. Mortuo eniz othoniele eglon rex moab adiunctis sibi filijs amon ⁊ amalech: ttāsiēs iordanem percussit filios israel: ⁊ posuit idola sua in galgalis: vbi solebat esse tabernaculū: fecitq; sibi domū in vrbe palmarum.i. hierico: et seruierunt ei filij israel.xviij.annis: ⁊ clamauerunt ad dominū: qui suscitauit eis haioth: qui vtraq; manu pro dextera vtebatur. Miserūtq; filij israel munera eglon regi per manū haioth qui fecit sibi gladiū ancipitē longitudinis palme vnius manus; et accinctus est eo in femore subter chlamydem. Erat autē eglon crassus nimis. Cūq; obtulisset ei munera ⁊ discessisset ab eo cum socijs: reuersus iterum solus ait ad regem ꝙ verbum haberet ei secreto explicandū. Egressisq; omnibus qui cum rege erant extendit haioth manū sinistram: ⁊ tulit siccā de dextero femore: ⁊ infixit in ventrem eius: nec eduxit eam: sed dimisit in corpore. Clausisq; ostijs per posticū egressus fugit. Serui ꝟo regis post lōgam morā intrantes inuenerūt regē mortuum iacentem. Uenitq; haioth in sarath: ⁊ insonuit buccina in monte effraim: ⁊ cōgregatus israel descenderunt cum eo ad iordanem: et volentes transire: moabitas percusserunt ex eis decem milia: ⁊ humiliat⁹ est moab sub manu israel. Et quieuit terra.lxxx.ānis quibus haioth iudicauit: qui et in pace mortuus est senex: et post hec de philisteis volentibus intrare israel: quidam sangar occidit ex eis sexcētos vomere vno: nec tamen inter iudices computatur; quia eodem anno vitam finiuit.

¶ De sancta Delbora prophetissa. Cap̄.vi.

Delbora ꝓphetissa de tribu effraim: et vir ei⁹ barath siue laphidoth de neptaliz tertij post iosue in israel iudicauerunt. Cum enim post mortez haioth filij israel fecissent malum in conspectu domini: tradidit eos dominus in manus iabin regis chanaam: qui regnabat ī aser: ⁊ habuit quēdam sisaram ducem exercitus sui. Ipse autem habitabat in aseroth gentium: qui oppressit filios israel per annos viginti: et clamauerunt ad dominū. Erat autez delbora prophetissa: que habitabat in monte effraim sub palma: ⁊ ascendebant ad eā filij israel ad querendum iudicium. Que virum suum aduocans ex precepto domini dixit ei: vt duceret exercitum in monte thabor contra sisaram ducem exercitus iabin. Qui assumptis pugnatorib⁹ decem milia de neptalin et zabulon cum ipsa delbora iuit in montem thabor. Sisara ꝟo exercitum congregauit ad torrētem cison trecentum milium armatorum. Descendenteq; barath de monte cum suis stante delbora in mōte ad orationem: perterruit dominus multitudinem sisare vento: grandine: niue: ⁊ pluuia: que cadebāt in facies eorum: ita vt arcus et fundibule inutiles fierēt: et plurimi de equis et curribus excussi conterebantur. Sicq; conuerso in fugam exercitu sisare: ipse de curru exiliens fugit ad domum cuiusdam mulieris nomine iahel: que habitabat in valle senam iuxta cedes: que fugientem rogātemq; vt ipsum celaret suscepit;

ꝛ petenti poculum dedit lac: vt grauius obdormiret. Dormienti ꝯo clauum percussum malleo per vtrunq; tempus immisit: et in terram confixit: et barach postpaululum venienti ostendit. Barach ꝯo exercitum ducens vsq; ad absorbuium sibi regem iabin interfecit: ꝛ ciuitatem euertit. Et sic quieuit terra hebreozuꝫ per annos quadraginta: quibus iudicauerunt debora cum viro suo barach: qui ꝛ in pace sepulti quieuerunt in terra effraim.

¶De sancto Gedeone iudice. Cap. vij.

Gedeon iudex filius ioas de tribu manasse: quartus post iosue filios israel iudicauit. Cum essi israel in conspectu domini deliquisset: tradidit eos deus in manu madiam septẽ annis. Cunq; clamassent ad dominum. Venit angelus domini: ꝛ sedit super quercus: que erat in effra. Ager autem pertinebat ad ioas patrem gedeonis. Gedeon autem timens aduentum hostium: executiebat frumenta in torcular: vt haberet viaticuꝫ ad fugam. Quem angelus salutauit: ipm q; ex parte dei misit: vt percuteret madiã. Cum q; gedeon hedum coxisset: posuit carnes ꝛ azimos panes coram angelo: qui tetigit ea summitate virge quam tenebat: ꝛ ascendens ignis de petra omnia cõsumpsit: ꝛ angelus euanuit. Timentiq; valde gedeon dominus apparuit nocte mandans vt aran baal. quam pater suus erexerat destrueret: ꝛ lucum qui erat circa eam succideret: ꝛ domino deo taurum septem annorum immolaret. Gedeon ꝯo timens patrem et ciues nocte omnia compleuit cum. x. ex seruis suis: inde dictus est hieroboal quasi fortitudo baal: q; fortis cõtra eũ fuit. Cunq; gedeon cõgregasset de tribus manasse aser zabulon ꝛ neptalim. xxxij. milia virorũ: petijt a dño signum victorie in vellere in area posito: si nocte illa vellus cõpluereꝫ: area ficca remanente: ꝛ factũ est ita. Sequẽti nocte petijt signũ in contrariũ vt area rozaretur: ꝛ vellus siccum esset: quod factum est. Venit autẽ gedeon cum suis ad fontẽ anad: ꝛ de mandato dei omnes formidolosos licentiauit: ꝛ reuersi sunt de populo. xxij. milia ꝛ tantũ decẽ milia remanserunt. Adhuc gedeon mandato dei populũ duxit ad aquas: ꝛ omnes lãbẽtes aquã lingua ꝛ manu sicut canes assumpsit tanq; magnanimos: reliquos aquam ore sumentes vt delitiosos dimisit: ꝛ inuenti sunt cũ gedeone tantum. ccc. viri: in quibus dominus predixit se traditurũ madian in manu gedeõis ne forte multitudo sibi supare victoziam aſcriberet, quibus assumptis ꝛ cibarijs pro numero et totidem tubis gedeon ad certamen properauit. ¶Eadem nocte gedeon cum solo puero descendens ad castra madiã: audiuit duos vigiles secũ loquẽtes: vnũq; narrantẽ q; vidisset somniũ: panẽ vicz hozdeaceũ in castra madian descẽdẽtẽ ꝛ ea subuertẽtẽ. Aliũ ꝯo ipm somniũ interpretantẽ: q; panis hozdei esset gladi⁹ gedeonis: qui vilis inter filios israel reputabat: in cuius manu deus castra madiã tradidisset. His auditis gedeon animosioz effect⁹ tulit trecentos viros: ꝛ in dextris eozũ posuit tubas: ꝛ in sinistris lagenas vacuas: ꝛ in medio lagenarum lãpades: ꝛ ingressi per gyrũ in tres pres diuisi circa hostiũ castra invigilia noctis medie fregerunt hydrias ꝛ lãpades in sinistris tenẽtes clangebat tubis: quibus oibus sonitus terribilis audiebat. Quo subito excitati hostes et turbati: nec se cognoscentes inuicẽ mutuisvulneribus se cedebant: alijs in fugã cõuersis vsq; berith. Viri autẽ qui ex. x. milibus remãserãt: eos persequebãtur. Effraim quoq; descendit in occursu fugientiũ: ꝛ occupauit iordanẽ ꝛ occidit duos reges madian oreb in petra quadã: ꝛ zeb in torculari: ꝛ portauit effraim capita regum ad gedeon. Transiuitq; gedon iordanẽ cũ xxx. viris, zebee autem ꝛ salmana in valle quiescebant: nihil aduersum suspicantes. xv. tantũ de suo exercitu cesis. Gedeon aũt repẽte irruit super eos: ꝛ turbato exercitu eozũ duos reges cõprehensos occidit. Et reuersus est cũ victoria magna. Et cũ ppl'us eũ vellet dñm cõstituere noluit gedeon: sed soli deo gratiã attribuẽs dñm super israel dñaturũ esse dixit. Ipse autẽ per. xl. annos populũ iudicauit: quibus terra q̃uit. Et dormiuit gedeõ in senectute bona kalen. septẽbris. Et sepultus est in sepulchro patris sui in effra. ¶Post cui⁹ mortẽ abimelech eius fili⁹ spurius occidit. lxx. filios legitimos gedeonis: ꝛ dolo atq; tyrannide occupauit regnũ israh. Soluscq; ex oibus iudicib⁹ se regẽ nominari fecit: q̃ ꝛ pugnãs aduersus vrbẽ sichẽ oppressus a muliere q̃ fragmẽ mole de muro ꝓiecit: pessima interijt morte. Idcoꝛ nomẽ eius de catalogo iudicũ sanctorũ delerum est? propter fratricidiũ ꝛ tyrannidis crimen.

¶De sancto Thola iudice. Cap. viij.

Thola iudex filius phua de tribu isachar: quintus post iosue filios israel iudicauit annis. xxiij. Qui licet nihil notabile fecisse legatur: inter sanctos tamen iudices cõnumeratur: in cuius tempore populum hebreorum pace fruitum esse credendum est: eo q; scriptura nullius belli mentionem facit. Et fuit mansio thola in oppido sami vbi et quiescens in pace sepultus est.

¶De sancto Jahir iudice. Cap. ix.

Iahir galaadithes de tribu manasse iudex sextus post iosue iudicauit isrl' annis xxij. Hic habuit. xxx. filios: q̄s fecit principes. xxx. ciuitatū: quas nomine suo vocauit haiothiahir. i. oppida iahir. In cuius etiā tempore terra israel pace gaudebat: nec legūtur hebrei ab aliqua natione persecutionē pertulisse. Ex quo etiā sanctitas iudicis argui pōt: qui feliciter populū gubernās ad scelera cōsueta ruere non permittebat: qui ⁊ in pace sepultus est.

¶ De sancto Iepthe iudice. Cap̄. x.

Iepthe galaadithes iudex septimus post iosue iudicauit isrl'. Cuz eñ filij isrl' post mortē iahir seruissent dijs gētiū tradidit eos dñs in manus philistijm ⁊ amon: ⁊ afflicti sunt vehementer. xviij. annis. Qui clamauerūt ad dñm ⁊ proiecerūt idola de finibus suis: ⁊ doluit dñs super miseriam eorū: fuit eo tempore iepthe galaadithes vir fortissimus pugnator: sed filiꝰ meretricis. Hic habuit vxorē de galaad de qua suscepit filios: qui adulti patrē suum tanq̄ spuriū eiecerunt. Et abijt in terrā thob. Et congregauit inopes ⁊ latrocinātes: ⁊ factus est eoꝝ princeps. Tunc oppressi maiores natu israel descenderunt ad eū: ⁊ ipsum in principē elegerūt: vt pugnaret pro eis contra amonitas. Et ascendens cuz eis in masphat factus est iudex in populo. Missisq̄ nūcijs ad regē amon: vt exiret de terra sua: illoq̄ exire nolente: egressus est iepthe ad pugnā cū exercitu suo: vouitq̄ dño: vt si victor rediret: quicunq̄ prior de domo sua sibi occurreret eū in holocaustū dño offerret. Et percussit iepthe amonitas plaga magna: et humiliauit eos. reuertenti aūt in masphat: occurrit ei vnigenita filia cum tympanis ⁊ choris. Qua visa tristatus est ad mortem: eo q̄ ex voto ip̄am dño necesse haberet. Filia v̄o in nullo doluit: ꝓpter victoriam patris: sed tm̄ duoꝝ mensium inducias petijt: vt plangeret v̄ginitatē suā cuz sodalibus suis: ⁊ expletis duobus mensibꝰ redijt: ⁊ pater qd̄ vouerat impleuit. Fuit tamē et stultus in vouēdo ⁊ impius in soluēdo: qꝛ obtulit holocaustū nec legitimū nec deo charū. Potuit tamen ante votū esse bonus: qꝛ irruit spūs dñi super eū ⁊ etiā post votū: qꝛ ⁊ apostolus ponit eū in catalogo sanctoꝝ in epistola ad hebre. Quidā aūt eū excusantes dicunt illū familiari consilio spūssancti hoc fecisse: sicut ⁊ sampson q̄ semetip̄m occidit. Iudicauit autē iepthe isrl' vi. annis; ⁊ quieuit in pace; ⁊ sepultus est in ciuitate sua sebeth: que est in galaad. Hic ab etate moysi vsq̄ ad seipsum ait supputari annos trecentos exclusis annis. xviij. affectionis qui precesserant.

¶ De sancto Abesan iudice. Cap̄. xi.

Abesan vel esebon bethleemita de tribu iuda iudex. viij. post iosue iudicauit israel. vij. annis. Qui ⁊ populum dñi in pace rexisse creditur: quia nec eius tēpore alicuius belli in scriptura mentio habetur. Qui ⁊ quieuit in pace ⁊ sepultus est in bethleem ciuitate sua.

¶ De sancto Hailon iudice. Cap̄. xij.

Hailon zabulonites iudex nonus post iosue iudicauit filios israel. x. annis. Qui ⁊ pacem omni sue vite tempore habuisse putandus est: quia neq̄ q̄ cuz vlla natione discordiā habuerit expressum reperitur. Et hic quiescēs in pace in ciuitate sua. Sepultus est cum patribus suis.

¶ De sancto Abdon iudice Cap̄. xiij.

Abdon iudex de ciuitate thecue: que est in tribu effraim decimꝰ post iosue iudicauit ī israel. viij. annis. Sub quo etiam terra hebreorum in pace quieuit: eo q̄ sub his prefatis tribus iudicibus israel a domino non recessit. Et hic in pace dormiens in sepulchro paterno sepultus est in oppido thecue ex quo fuerat oriundus.

¶ De sancto Sampsone iudice. Cap̄. xiiij.

Sampson iudex de tribu dan vndecimus post iosue iudicauit isrl'. Cuz eñ filij isrl' corā deo peccassent tradidit eos in manꝰ philistinorū. xl. annis: a qua fuitute hoc modo liberati sunt. Vir quidā de stirpe dan noīe manue: habebat vxorē pulchrā sed sterilē. Cui spe oranti angelus in agro apparuit: ⁊ nascitu rū ex ea filiū nūciauit. Mandās ne q̄d vltra comederet aut biberet nisi iuxta legez nazareoꝝ: nam ⁊ puerū nazareum futurū predixit: qui et israel liberaret. Et cum hec oīa viro nūciasset: et ille vti zelotipia ductus angelum aliquem

iuuenem suspicatus esset: orantibus ambobus angel⁹ iterū apparuit: et p̄dicta que dixerat cōfugi manue replicauit. Attulitq; manue hedum et panes angelo vt comederet: et iussu āgeli hec domino in sacrificium obtulit: et angelus ascendens in flamma disparuit. Natū aūt filiū vocauerunt sampson: id est robustū. creuitq; puer et dominus vt iam futurus pphēta prenosceret: cepitq; spiritus dñi esse in illo in castris dan: id est in exercitu tribus sue. ¶ Cum autē adoleuisset sampson: descendit in thānata: vt videret solennitatem que ibi fiebat: et visam virginē philistinorum cōcupiuit: quam tamē dudum parētib⁹ renitētibus accepit vxorē. Nolebant em̄ parentes q̄ filiam alienigene in cōiugū sumeret: nescientes q̄ res fieret a domino. Cūq; descēderent cum eo apparuit catulus leonis in vineis oppidi: quē sampson in spiritu dñi nihil in manibus habens dilacerauit quasi hedum: nec hoc parentibus indicauit. Desponsataq; vxore cum descenderet: vt acciperet eam: vidit cadauer leonis: in cuius ore mellificauerāt apes: de quo melle sampson comedit: et dedit parentib⁹ ac vxori. Timentes autē philistei robur sampsonis: dederūt ei in nuptijs triginta iuuenes robustos: sermone quidē socios: opere vo custodes: ne quid forte cōmitteret crescēte ciborum satietate. Proposuit aūt sampson sociis problema: qō si infra. vij. dies soluerēt: daret eis. xxx. vestes: sinautē ecōtra ipsi sampsoni ad totidem vestes tenerent. Fuit autem hoc problema. De comedente exiuit cib⁹: et de forti egressa est dulcedo. Qui cum problema nescirent soluere: ad eorum instantiā sponsa sampsonis ei blandita: didicit ab eo prouerbij expositionē: quam et sociis indicauit: qui in die septimo sampsoni problema soluerūt: de leone et melle in ore eius inuēto. Sampson ergo descendēs ascalonē percussit ibi triginta viros: et vestes eorum ablatas dedit pronubis suis. Et iratus sampson ex hoc contra vxorem venit ad domū suaz: que nupsit vni de pronubis suis. ¶ Post dies aliquot rediens sampson in thānata: inuenit cōiugem alteri viro nuptam: et indignatus estualde: cui cū pater eorum illius pulchriorē loco ipsius tradere vellet: noluit sampson: sed protestatus est cōtra populū philistinorum vt faceret eis mala: et cepit trecētas vulpes: et vinxit caudas caudis: et faces ligauit in medio: quas igne succēdens misit in segetes philistinorum: omnesq; igne consumpsit: ita etiā vt vineas et olineta incēderet. Quod philistei audientes opus fuisse sampsonis: vxorem eius et parētes combusserūt tanq̄ huius mali auctores. Percussitq; iterū sampson philisteos plaga magna: qui ascenderūt ad terram iuda: vt caperēt eū. Ascendēresq; viri iuda ad sampsonē redargnebāt eum: quia ipsius occasione philistei cōtra eos ascenderēt: vt bellarent aduersus populū. Sampson aūt prius recepto sacramēto ab eis ne se occiderent: p̄misit se ligari spiritu dei tacti a viris iuda: et duci ad philisteos: vt sic in eos grauius vltionem experet. Quod cū traherēt irruit spiritus domini in eum: et dissoluta sunt eius vincula quasi stupa ad ignem. Tollensq; mandibulā asini iacentem in terra interfecit ea mille viros alijs in fugam conuersis: et cū pre labore siti deficeret clamauit ad dominū: et aperuit dñs molarem dentem maxille: et egresse sunt aque: quib⁹ hausti sampson refectus est: vocatūq; est nomen loci fons invocātis de maxilla. ¶ Post hec sampson iuit ad gazam ciuitatē philistinorū: et ingressus est ad mulierē meretricē: quo cognito philistei posuerunt custodes ad portā ciuitatis: vt eū mane comprehēderēt. Sampson vo nocte media consurgēs tulit ambas ferreas fores cū postibus et seris: et in humeris portauit vsq; ad verticem montis. ¶ Deinde amauit dalidā in mōte soreth: quam satrape philistinorū induxerūt: precio promisso: vt disceret a sampsone: in quo vires eius consisterēt: qui ei illudēs dixit: q̄ si septem neruiceis funibus humētibus ligatus esset: infirmus vt alij homines fieret. Cūq; dalida ipsum dormientē ligasset: philisteis apud se latentibus: excitatus ille rupit vincula quasi stupea. Idipsum secūdo factū est de septez nouis funibus. Cum aūt tertio. vij. crines capitis ei⁹ circūligaros licio clauo terre affixisset: excitatus sampson extraxit clauū cū crinibus et licio. Cum aūt instaret ei dalida: et ad mortē deficere videretur: vt ei veritatē panderet. Sāpson confessus est se nazareū esse ab infantia dño cōsecratū: q̄ si caput eius rasum foret fortitudo ab eo discederet. Tunc dalida vocatis philisteis sampsonē super genua sua dormientē p̄ tōsorē radi fecit: et recessit statim virtus eius ab eo. Quem tenētes philistei eruerūt oculos eius: et apud gaza vinctū in carcere ad dertsum molere fecerunt. Coegerūtq; eum facere cum mulieribus robustis: vt dicūt hebrei: vt ex eo robustam prolem susciperēt. ¶ Procedēte tempore cum capilli eius renasci cepissent: et philistei i tēplo dagon solēne conuiuiū in die festo eorum celebrarent: adductus est sampson: vt ante eos luderet: et ipsi ei illuderēt: qui stās inter duas columnas quibus domus innitebat: apprehendit vtrāq; manibus et super oēs: et ipse mortu⁹ est: et multos plures occidit moriēs q̄ viu⁹ occiderat. nam preter cōuiuātes quasi tria milia vtriusq; sexus cōuenerāt: qui directo spectabāt: q̄ sepultus est in sepulchro patrum suorum inter sara et eschol. Et iudicauit israel viginti ānis. Non autē aliter excusatur: vt ait augustinus: q̄ seipsum cum hostibus ruina domus oppressit: nisi quia spiritus hoc latenter iusserat: qui per illum miracula faciebat. Habuit em̄ fortitudinem non de natura: sed de gratia.

¶ De sancta Ruth vidua. Cap. xv.

Ruth vidua de regione moab in diebus iudicū claruit. Quam sanctā fuisse probat: nō solus iosephus qui hoc testatur: sed etiā qz liber ei⁹ specialis hystorie inter sacre pagine volumina cōnumeratur. Eli melech enīz de bethleem effrateus cum noemi vxore sua: & maalon & chelion liberis suis cum facta esset fames in terra israel: abiit in regionem moabitidem: vt pascerentur ibi. Quo mortuo filij eius duxerūt vxores de moab: orpham & ruth: & mortui sunt ambo sine ꝓle. Noemi ꝯ vidua & filijs orbata cum redire vellet in terrā suam facta fertilitate comitabātur eam nurus sue. Quas cum licētlasset orpha quidē reuersa remāsit. Ruth ꝯo oīno cum socru abire voluit. Et venerunt in bethleē que ꝓius effrata dicebatur: tempore quo ꝓmū hordea metebātur: Erat aūt ibi vir potēs & diues nomine booz cōsanguineus elimelech. Intrauitq; ruth agruz booz de mādato socr⁹: et colligebat spicas post metentes. Booz ꝯo agrū ingressus cū audisset que esset puella cōpatiens ei mandauit: ne ad alterius agrū accederet: sed & hora vescendi cū messoribus suis comederet. Precepitq; metentibus: vt de industria spicas dimitterent: quas illa sine rubore colligere posset. Reuersaq; sero ad socrū & portās hordeū quod collegerat ei oīa nūciauit. Cui socrus dixit: ꝙ booz ꝓpinquus eius erat. Idipsum fecit ruth diebꝰ sequētibꝰ vsq; ad aree ventilationē. ¶ Cū aūt in ventilando ream booz iuxta morē patriū cōuiuium faceret seruis & messoribus suis. Ruth de socrus consilio lota & cultis vestibus induta ascēdit cū alīs in areā latenter. Et cum sero booz obdormisset ꝓcit se ad pedes eius qui media nocte exciratus expauit videns puellam & quesiuit q̄ esset. Que respōdit se esse ruth relicta ꝓpinqui sui: q̄ ideo venerat: vt eā liberis carentē in coniugem sumeret: prout ex lege tenebat cum ipse booz vxore careret: booz ꝯo respōdit alium esse magis ꝓpinquū qui ꝑmo de ꝓximio requiri deberet. Quod si renueret ipe postmodū eā libenter acciperet. Et cū diluculo surrexisset: impleuit palliū ruth hordeo: eamq; segete onustā remisit ad socrū. Mane ꝯo booz ꝙgregatis senioribus ciuitatis interrogauit ꝓpinquiorē illum elimelech an agrū venalem ꝓpinqui sui emere vellet: & relictā eius accipe cui nunq; ꝓpinquiori predicta ꝛm legē debebat: an sibi minus ꝓpinquo ius suū cedere. Qui et libēter cedere velle dixit. Sicq; booz diuino nutu ruth cepit in vxorem: ex qua genuit obeth: qui fuit pater isai patris dauid. Ruth aūt sancta & pudica sanctitateq; famosa apud bethleē in pace quieuit. Hec omnia ex libris iudicum ruth: et ex chronicis iosephi & hieronymi: petriq; comestoris: necnō ex chronicis guilelmi.

¶ De sancta anna ꝓphetissa. Cap. xvi.

Anna ꝓphetissa filia phanuel de tribu aser: cuius sanctitatē euāgelicus prodit sermo. Luc. ij. tēpore quo xp̄s fuit ad tēplū presentatus ibidē se repperit & eadē hora superuenīēs multa de illo ꝓphetauit omnibus qui expectabant redemptionē israel. Hec enīz vixerat cum viro suo annis septem a virginitate sua. Et permāsit in viduitate vsq; ad annos octuagintaquattuor etatis sue: que nunq; de tēplo discessit: sed in oratione die noctuq; pmāsit: & in bona senectute in pace q̄euit. Sepulta iuxta templū dñi in hierl'm kal'. septēbris.

¶ De sancto Prisco discipulo. Cap. xvij.

Priscus discipulus fuit vnus ex antiquis discipulis christi: licz inter noīa. lxxij. discipulorū: qui a dorotheo abbate cōscripti sunt nō reperiatur. Hic esn ille paterfamilias fuisse asserit: in cuius domo christus pascha sibi parari fecit: & in eius cenaculo cū discipulis discubuit: & eorū pedes lauit: vt damaus. Hic post ascensionē domini veniens romam cū apostolo petro in partibus campanie euangelium predicauit. Qui & apud capnā via aquaria depositus est kal'. septembris: vt dicit ado.

¶ De sancto Egidio abbate. Cap. xvij.

Egidi⁹ abbas apud arelatēn. oppidū prouincie floruit tpe karoli imperatoris. Hic atheniēn. natione regia stirpe ꝓgenitus: ꝑ theodoro: matre pelagia: sacrisq; litteris eruditus est a puerilibus annis. Qui dū quadā die ad ecclesiā ꝓgeret: egro cuidā in platea iacēti & elemosynā petēti tunicā suā tribuit: q̄ indutus mox sanitatem recepit. Parētibus ꝯo suis defunctis patrimonij sui xp̄m fecit heredem. ¶ Die quodā dū ab ecclesia rediret obuium habuit virū a serpente ꝑcussum: sed oratione fusa ab eo ꝓtinus virus fugauit. ¶ Demoniacū quēdā die dñico in ecclesia cōsistentē: & cunctos clamoribus conturbantē. Egidius orās ab immūdo spiritu cōtinuo liberauit. Cū aūt per totā greciam ipsius fama creseceret: ipe humani fauoris vitās periculū clā litt⁹ maris petijt: vt ad ptes alias se transferret. Aspiciensq; nautas maris

tempestate periclitantes facta oratione tēpestatē sedauit. Applicātes quoq; naute gratias eius meritis egerūt: ⁊ ꝙ eū secum gratis vehe rent ꝓmiserunt. Et cum ad quandā insulā post dies.iiij. appulissent: virū dei ibidem cellula re pertum egidius adūt: ⁊ cum ipo in dei laudib⁹ triduo mansit: deindevale dicens cū nautis ab sceſſit. Cum ergo arelatumveniſſet: ⁊ biennio cum sancto cesareo ciuſdē vrbis epo mansisset: ⁊ ibidē quēdā qui p triēniū febricitauerat a febribus liberasset: heremū cupiēs clā discessit: ⁊ rhodano trāsito secus ripā guardonis apud veredemiū heremitā sanctissimū dudum fuit: vbi sterilitatem terre suis meritis fugauit: ⁊ infirmū quendā ei delatū veredemio absente sanauit. ¶ Deinde famā humanā fugiēs relicto veredemio interiorē heremū penetrauit: vbi videlicet rhodanus in mare defluit: qui locus septimania vocatur: vbi antrum spinis obsitū et fontem inueniēs ceruā sibi diuinit⁹ pparatam nutricem habuit: que certis horis lactis ei alimoniam triēnio prebuit. Cum aūt ibidē regis famuli venarentur: ceteris feris contētis ceruam cum canibus insequūtur: a quibus duduz fugam ad pedes sui confugit alumni. Ille vo admirans cur preter solitū sic mugiret: exiens ⁊ venatores audiēs dīm ꝓ cerua exorauit. Canes aūt intra sactū lapidis appropinquare minime audentes: cū nimio latratu ad venatores redibant. Nocte superueniente domum reuersi sunt: ⁊ sequēti die retrocedētes casso labore iterum redierūt. Qd rex audiens cū multitudine venatorū assumpto epo ad locū accessit. Qz cū canes vt prius accedere non auderēt. Locū verium densitate inaccessibilem in gyrum circūdederunt. Unus aūt incaute sagittā dirigens: vt ceruā emitteret. Uiro dei orāti ꝓ cerua grauē vuln⁹ inflixit. Qbilites aūt semitā ferro aperientes ad speluncā veniūt: ⁊ senē venerādum in habitu monachali cōspiciūt: ceruā quoq; ad eius pedes ꝓcumbentē reperiunt. Ad quē soli rex ⁊ eps pedes adeunt: ⁊ quis esset interrogātes: oēm vitam suā eo narrāte comperiūt. Qui dum pro vulnere ei illato venīā postulassent: et medicos ꝓ ipo sanando ꝓmisissent: ac munera obtulissent: ipse nec medicinā adhiberi voluit: nec ad munera eorū respexit: quin potius dīm orauit: vt ꝙdiu viueret: ipm vuln⁹ perpetuo sustineret. Sed cū rex ipm frequēter visitaret: et pabulū salutis ab eo reciperet: immēsas ei diuitias obtulit: quas sanct⁹ recipere recusauit: vt tn de ipis monasterium fabricaret admonuit. Quodquidē rex per oia pfecit: ipiusq; cenobij egidius licet diu renitens tādē multa regis instantia regiminis curam suscepit. Et ꝓcessu tpis ad sacerdotij dignitatē puenit. ¶ Huj⁹ famam rex karolus audiēs: vt ad se veniret precibus multis obtinuit. Qui veniens aurelian. in basilica sancte crucis energuminū liberauit: deinde veniens ad regē ipm rex reuerenter excepit: ⁊ inter cetera salutis colloquia rex ipm rogauit: vt ꝓ se ad dīm orare: eo ꝙ pcm quoddam enorme cōmisisset: qō nulli nunq; nec ipi sancto cōfiteri auderet. Sequenti ergo dīca egidius celebrās ꝓ rege orauit: ⁊ cōtinuo angelus eidē apparuit: qui cedulam in altare deposuit: in qua scriptū erat regis peccatum: ⁊ si de eo peniteret egidij precib⁹ tā dimissum. Addebat quoq; ibidē: ꝙ si quis ꝓ aliquo peccato egidium inuocaret: n tn ab eo desisteret sibi dimissum non dubitaret. Qblata igit regi cedula: ille de peccato suo venīā humiliter postulauit. Egidi⁹ aūt cū honore redīs apud reuernē semvrbem filiū principis a mortuis suscitauit. ¶ Post aliqō tps prenuncians monasteriū suū ab hostibus euertendū romā adūt: ⁊ multa privilegia ecclesie sue impetrauit: duoq; ostia cupressina in quib⁹ imagines apostolorū sculpte erant a papa ei donata in tyberim dimisit: ⁊ diuino regimini cōmendauit. Cunq; ad monasterium rediret: cuidam cōtracto apud cebironē egressum restituit. Reuersusq; ad locū ꝑdicta ostia i portu inuenit: q in eccl'ia sua ad ornatū ⁊ sedis romane monimētū erexit. ¶ Obitū quoq; suū ei diuinitus reuelatū ꝑdixit. Et post laudabilem vitā in dño feliciter obdormiuit kalē. septēbris: vbi ⁊ choros angelorum eius animā ad celos ferētium concinentes plurimi audisse testati sunt: claruit circa annos dīi. ccccccc.

¶ De sanctis duodecim fratribus martyribus. Cap.xix.

Duodecim fratres martyres glorioſi pro xpo passi sunt. Quorū tamē noīa originē passionisq;: vel locum: vel modum minime valuī reperire: nisi hoc solū quod in adonis martyrologio scriptū est: ꝙ videlicet post cesionē ⁊ incarcerationem vltimo in diuersis partib⁹ capite cesi sunt kal'. septēbris: quos ⁊ romana ecclesia in suis kalēdarijs cōscripsit: ⁊ de eis special'r festū facit.

¶ De scō lupo archiepo senonen. Cap.xx.

Lupus archiepus senonen. claruit tempore clotharij regis francorū: qui apud aurelian. ex regali genere ortus dum virtutib⁹ polleret archiepus senonis electus est. Dum autem omnia sua pauperibus erogaret: ⁊ die quadam plurimos ad cōuiuium inuitasset: cum vinum ad mediū ꝓ recūbētibus non haberet orauit ad dominū: ⁊ statim nuncius affuit: qui ceti vini modios adesse pre foribus nuncia uit: quodvnde: aut a quo delatum esset minime

sciri potuit. ¶ Cum plures ei detraherent: ꝙ filiam predecessoris sui virginem dedicatā immoderate amaret: coram detrahentibus ipsam deosculatus est: dicens nihil nocere boni verba aliena: quem propria non maculat conscientia. Nam quia ipam deum amare ardāter nouerat: eam mente purissima diligebat. Cum rex francorum clotharius burgundiā intrans seneschalum suum coram senones direxisset ⁊ ciuitatez obsideret: lupus ecclesiā sancti stephani intrās campanam pulsari fecit: cuius sonitu tanto terrore hostes concussi sunt: vt nisi fugissent se in carcere putassent. Tandem obtento regno cum rex alium seneschalum misisset: ⁊ lupus ei sicut alij episcopi fecerāt non occurrisset: sumpta occasione illa episcopū adeo apud regē diffamauit: ꝙ rex ipsum ad exiliū destinauit: vbi doctrina ⁊ miraculis claruit. Interea senonici quendam episcopum: qui locū lupi inuaserat: occidentes a rege impetrarunt: vt lupus de exilio reuerteretur. Quē rex videns exilio tabefactū: ita repente diuinitus est mutatus: vt coram illo prostratus veniā peteret: ⁊ multis muneribꝰ eius ecclesiā dotaret. ¶ Dum autē remeās parisius venisset: multa carceratorū turba solutis vinculis apertisq; ostijs eidē obuiauit: ⁊ de ipsorū liberatione eiꝰ merits facta gratias egit. ¶ Celebranti ei die quodam dñico lapsa est celitus gemma in calice sancto: quā rex in suas reliquias collocauit. ¶ Rex clotharius campanam sancti stephani senoneñ. audiēs esse mire dulcedinis iussit sibi parisius deferri. Sz mox vt de vrbe senonica delata est sonus ille dulcedinē amisit. Qđ rex audiēs eā senonicis reportari iussit: ⁊. vij. ab vrbe miliario sonitū recuperauit. ¶ Cū nocte q̄dā oraret indistinctu diabolico valde sitiēs sibi aquā deferri fecit. Sed aduertēs dolos inimici puluinar sup os vasis posuit: ⁊ diabolū intus clausit: qui tota nocte vlulauit: factoq; mane cōfusus ⁊ dimissus abscessit. Alia nocte dum ecclesias more suo circuiret inuenit clericos quosdā rixātes: eo ꝙ cum mulieribus fornicari volebāt. Qui ingressus ecclesiā ꝓ eis orauit: ⁊ mox ab eis oīs tētatio discessit. Qui corā eo ꝓstrati veniā postularunt. Tandē multis clarus virtutibus in pace quieuit kalē. septembris circa annos domini. ccccccx. tēpore heraclij imperatoris.

¶ De sancto viuardo epo. Cap. xxi.

Viuardꝰ remeneñ. archiepiscopus claruit tempore clodouei regis: vt ait sigibertꝰ. Quo etiā tempore claruerūt reolus eiꝰ successor: ⁊ bercarius martyr primus abbas ancylateñ. et sctā berta martyr ⁊ abbatissa in partibus galliarum. Huius nempe Viuardi discipulus fuit dictus bercarius abbas ⁊ multo tēpore comes. Cum autem aliquando secum pergeret apud villam que dicitur altimilare dū viuardus graui somno premeretur sub fago dormiuit: viditq; de celo colūbā fagi ramis insidere: ⁊ deinde descēdere: ⁊ aream vacuā in qua dormiebat: ter volando circuire. Indeq; celos repetere: que omnia bercarius vigilās corporaliter aspexit. Excitatus autem episcopus ⁊ cum bercario de visione mutua collocutione habita intellexit a deo sibi mandatum in ipso cenobium edificandum. Quod ⁊ viuardus episcopus deuotius adimplere curauit. In quo quidē loco congregationem monachorum disposuit: ⁊ bercariū eidem abbatem prefecit. Et postq̄ cuncta diligēter impleuisset: in christo feliciter obdormiuit kalen. septembris.

¶ De sancto bercario abbate. Cap. xxij.

Bercariꝰ abbas ⁊ martyr claruit in gallijs tēpore dicti clodouei regis frācorum: qui sub p̄fato sancto viuardo remorum pontifice moribus ⁊ sapiētia imbutus luxouiense monasteriū petēs sub abbate eustasio monasticam vitā duxit. Dū die quadam in cellario vinū ex vegete in cereali hauriret vocatus ab abbate obedientia solicitus ⁊ incautus vinū: quod fundebatur: reliquit vegete nō clausa. Quod dum cerealem implesset superficiem eius pertransiens: in modū columne constipatū in gyrum vas coronari cepit: nec aliquid de vino in terrā defluxit: donec reuerso bercario q̄ti esset meriti apud deū oībus innotuit. Post aliquod tp̄s de abbatis licentia redijt ad sctm̄ viuardū: a quo in monasterio p̄dicto ab eodē edificato in loco qui d̄r altimilare: abbas p̄fectus est sacre cōgregationi monachorū. Et dū filios suos sibi cōmissos more boni p̄ris ⁊ pastoris diligēter curaret: exigēte culpa quendā daguinū monachū ꝟbere discipline correxit. Qui moleste h̄ ferēs īstigāte diabolo nocte abbatē dormiētem letali vulnere ꝑcussit: ⁊ vt ferrū occultaret ī piscinā demersit: qđ dei iudicio sup aquā enatauit. Mox aūt frater ille attonitꝰ ⁊ amens ad ecclesiā currēs signū pulsabat. Fratres aūt hora insolita excitati admirātes abbatē percussum adhuc spirātē inuenerunt: ⁊ ferrū enatās cōspexerūt. Daguinū quoq; quasi insanū in ecclesiam repertum vti reum homicidij cōprehensum ad bercariū iudicādū adduxerunt. Cui ille q̄tum in se erat omnē dimittens iniuriam deum per penitentiam con-

suluit esse placandum ⁊ in christo martyr expirauit. Sepultus in monasterio suo. Ex cuius tumulo oleum diu manās languentibus medelam prestare cōsueuit. Passus est autem kalendis septembris.

¶ De sancto Agilo abbate Cap.xxiij.

Agil⁹ abbas tēpore clodonei regis frācorum claruit. Hic Agnoaldi nobilis consiliarij regis sigiberti filius bone indolis adhuc puer sancti Columbani abbatis benedictione percepta sancto eustasio religioso viro cum alijs pluribus clericis omnibus post modum futuris epīs a parentibus traditus ē sacris līs imbuend⁹: factusq; monachus sub sancti colūbani abbatis disciplina fuit conuersatione mirabilis. Dum autē columbanus brunichildi regine ficut et alijs mulieribus aditū monasterij ꝓhiberet: et ob hoc ad instantiā regis a Theodorico rege de monasterio expulsus esset: eustasio eidē monasterio substituto: missus est agilus ad regē reconciliādū. Et cū longe iam a monasterio abisset: et nepos quidā vandaloni ducis precognito quare iret: cum satellitibus suis eum aggressus fuisset: ipsumq; educto gladio percutere vellet: manus eius repente arida facta est. Cui veniā postulanti sanctus manus suā restituit: in quo audito miraculo rex placatus colūbanū ad abbatiā suaz restituit. ¶ Processu ꝥo tpis missus est agil⁹ cū sancto eustasio a lotario rege ad vicinas gētes adhuc gētiles predicādas: vbi multos ad xp̄m cōuertit: ⁊ miraculis coruscauit. Nā in via demoniacū liberauit. Sadabergā virginē cecā illuminauit: ei quoq; eidem iterū fabricāti salutez subitā oratonib⁹ ipetrauit. ¶ Cū igit sctūs andoen⁹ eps sup rorrētē: qui dicit resbacē: in ꝓprio solo monasterīū de suis facultatib⁹ cōstruxisset: eidē monasterio agilus abbatē prefecit: vt dictū ē supra in legēda sctī andoeni.iij. noñ. maij. Cuius vicz cenobij construēdi locus eidē andoeno diuinitus taliter ostēsus est. Tribus enī noctibus sup ipm locū vidit nubē in modū crucis mirabiliter radiantem: ⁊ deinde tribus diebus subsequenter eundem locuz in modum crucis repperit roze conspersum: eo.s. ambitu quo monasterīū fuerat construendū. ¶ Dū aūt agilus abbas hospitalitati solicitus intenderet: die quadā media hyeme leprosum ante fores inuentū ad ignē calefaciencū adduxit: ipm subito nusq; vidit. ¶ Alia vice ad metētes cum fratrib⁹ accessit: et tēpestate subito ingruente signo crucis edito imbrē a se ⁊ messoribus cōpescuit: grādine per gyrū circa eos nimia decidente. ¶ Annoruz.xcviij. existens orauit: vt de hac vita solueref: cui relatū est q̄ post biēnium votū obtineret. Sicq; cētenarius migrauit ad xp̄m kal'. septēbris: in cui⁹ transitu ado monachus choros angeloz psallētes audiuit. In ei⁹ certā sepultura frater quidā febricitās: ⁊ alius dolore dentiū roztus tactu corpis liberanf.

¶ De sancto Antonino martyre. Cap.xxiij.

Antonin⁹ martyr apud apamiaz passus est: q̄ ex eodem oppido oriūdus nobilis genere ab infantia christo seruiēs ⁊ virgo permanēs amore martyrij flagrās ex vita de sua discessit. Et dum christianos peragreret ad pfbyteratus ordinē ascendit: ⁊ inde verbum dñi dissemināndo processit. Cum autez ex itinere fatigatus sit in nimia laboraret: oratione fusa virga solū percussit: ⁊ statim fons viuus scaturit ad eius refectionē: ⁊ deinceps ad egroz salubritatē. Reuersus aūt apamiā ⁊ gētiles impugnās martyrīū suū fidelibus predixit. Verum dum loca sacra cum quibusdā christianis visitaret: ⁊ ab eis aliquantulum diuertisset: a paganis tētus et iuxta flumen ad radices mōtis apamie decurrēs decollat⁹ est. Corpus quoq; eius mēbratim discerptū ⁊ vna cum capite in flumine demersuz est. Sed diuino miraculo sanguis de corpore fluens in vnū cōgelatus: ⁊ in vnū a fidelibus collectus est. Aqua etiā fluminis a cursu desistens ad corpus colligendū xp̄ianis in alueoviā fecit. Sicq; corpus vna cū sanguine leuatū atq; sepultū est. Caput aūt eius ab angelis de mane sublatū nauicule parue imponit: ⁊ duobus angelis in similitudinem duarū aquilarū nauiculā contra fluminis cursum sine remo gubernātibus ipam ad habitaculū festi principis deduxerūt: quē sanct⁹ antoninus ad fidē xp̄i conuerterat. Q̄ō festus per spiritū diuina reuelatione cognoscēs ad nauē descendit: caputq; collegit atq; habitationem suam a loco illo remouēs in domo ꝓpria caput deuote recondidit: domūq; suā in ecclesiā commutauit. Passus est.xiij. noñ. septembris.

¶ De sctō Hedericō abbate. Cap.xxv.

Hedericus abbas apud eduē sem ciuitatem claruit. Hic ex ipius ciuitatis pago nobili genere ortus. Cum esset annoz. xiij. inuitis parentibus ad monasterīū ipi⁹ vbis fugit: ⁊ monach⁹ effect⁹ penitētie mirabili operā dedit. Nā hebdomada

vix solummodo cibum sumebat: & cilicio asperrimo carnē domabat. Successit abbati defuncto in regimine loci: multis miraculis pollens. Nam monachus quendā libidine diu grauiter tentatum: & fere ad desperationē adductū tunicam suā induens ex cuſſo ab illo demone etiā corporaliter vulnante ad castitatē nimiā reuocauit. Aliū etiam ante completū officiū ecclesiam egredientē diuq; correptum reliquis panis sui cibauit: & repētē ad emēdationē reduxit. ¶ Verū dum famā populi ad se confluentis effugeret in vasta heremo se conclusit: sed de mandato episcopi ad monasteriū regimen inuitus rediit. Post modicū autem orationis gratia pariſius veniens in cellula sancti petri duobus annis. & ix. mensibus se includens discipulos cōuocauit & eisdem obitus sui die prenunciato in pace quieuit. iiij. nonas septembris anno domini. ccccccccclxxxiiij. othonis imperatoris tertij anno primo: sepultus ibidē miraculis fulgēs.

¶ De sancto Cosima confessore. Cap. xxvi

Cosimas cōfessor natione grecus in insula cretensi. heremiticam vitā duxit. Qui omnibus diebus vite sue ieiunijs & orationibus vacans in quodā antro resedit. vbi & post laudabilē vitam in pace quieuit. iiij. non. septembris. Cuius corpus cum aliquod tempore in eodem specu sepultū quieuisset ab incolis loci intra ciuitatē translatum est vt honorificentius coleretur. Quod deo et sancto displicuisse euidenti signo apparuit. Nā maxima aeris siccitate superueniente arefacta est terra et fames valida subsecuta: nec prius illapsa de celo pluuia fertilitas abundauit: donec sanctum corpus ad loci sui abdita reductū est. Post annos xo fere. cccc. corpus ipm a venetis nauigantibus inde sublatum est: & venetias translatum: atq; in monasterio sancti georgij maioris reconditū: vbi ad presens quiescit.

¶ De sancto Elpidio episcopo. Cap. xxvii.

Elpidius lugdunensis episcopus fuit: qui multa sanctitate flagrauit et doctria & miraculis coruscauit. Qui et ppter in dei sibi cōmissum felici cura gubernās apud prefatam ciuitatem. iiij. non. septembris in pace quieuit. Sepultus in ecclesia sanctorū. vij. machabeorū in qua scī iusti eius predecessoris epi membra tumulata requiescūt.

¶ De sancto Elpidio abbate. Cap. xxviij.

Elpidius abbas genere cappadox fuit. De q̄ scribit heraclides qui habitauit i specu studio abstinentie cuncros vincēs. Nam per annos xxv. quos ibi vixit dñico tm̄ et iouis diebus cibum sumebat: alijs diebus nihil oīno gustabat: ac per totam nocte stādo & orando psallebat: quem innumera multitudo fratrum sequebat. Dum autē scorpio illum nocte quadā percussisset: ipe eo calcato ne standi quidem spaciū in quo steterat mutauit intantū dolorem cōtempsit. ¶ Sarmentū vitis aridum extra tempus debitū ab eo plantatū adeo creuit: vt vitis magna facta infra annū totā ecclesiam operiret. Hic per ānos viginti q̄nq; nunc̄ ad occidentē se vertit: nec solem declinantē cōspexit. Cuius exemplo discipulus eius fisinnis cum apud eum septem annis fuisset: in sepulchro se clausit: in quo stans per triēniū semper orauit: nunc̄ die vel nocte deambulans aut sedens aut iacens. ¶ Elpidius igitur post ānos predictos ad cappadociam regressus & presbyter factus fratres & sorores in vnum collegit: & cenobio constructo in pace quieuit. Cui festus agitur. iiij. non. septembris.

¶ De scīs Euphemia Dorothea Tecla & Erasma v̄ginib⁹ & martyrib⁹. Cap. xxix.

Euphemia, dorothea: tecla: et erasma virgines passe sunt in aquileia ciuitate tēpore neronis imperatoris sub seuasto prefide. Fuerunt eīi duo fratres nobiles & ditissimi eiusdē vrbis. Quor maior noīe valētius pagan⁹ genuit euphemiā & dorotheā. Alter vo minor noīe valentianus xp̄ianus genuit teclam et erasmā: qui tā filias suas q̄ neptes sepius ad domū suā venientes ad fidē xp̄i secreto erudiebat: q̄s sctūs hermacoras epūs in ipa domo cathetizauit. valētius aūt iussit fieri turrim excelsam sup fluuiū natisum: ita vt flumen p̄ mediū turris flueret p̄ arcus reuolutos: in q̄ turri filias suas, ppter earū nimiā pulchritudinē collocaret: donec eas maritis traderet: duasq; fenestras tm̄ in ipsa turri fabricari p̄cepit. Sed cū ad ciuitatē tergestinā perrexisset: euphemia & dorothea tertiā fenestrā ceteris ampliorē construi fecerunt: vt in ipa ad oīonē stare possent. ¶ Cum autē die quadā descēdissent ad fluuiū vt ex more se lauarent supuenerunt & germane ipsarū tecla & erasma: & orantibus v̄ginibus vt aqua fluuij mundaret̄ quatenus digne baptizarent: natisus fluuius retraxit vndulas & stetit. Eadem hora supuenit valentianus cum beato

hermacora: ⁊ viso miraculo grās deo egerunt. Quas sanctus hermacoras continuo baptizauit ⁊ deo virgines dedicauit: easq; valentiano cōmendauit. Reuersus autē valentius eodem die: ⁊ videns tertiā fenestram in turri construi didicit a magistris: q; ad mandatū filiarū suarū eam fabricassent. Et interrogauit filias suas cur tertiā fenestram fieri iussissent. Que dixerunt: vt maius lumen ibi fulgeret nolētes ei indicare: q; causa orationis eam construi ordinassent. ¶ Post aliquot ño tempus cū valentius filias suas vellet viris tradere: eo q; a plurimis nobilibus in coniugium peterentur. Responderunt virgines se christū spōsum immortalem habere: cui virginitatē suā ppetuo dedicassent. Quod audiens valentius iratus arrepto gladio eas interficere voluit. Ille ño ad domum valentiani patrui fugerunt. Quas valentianus vnacum filiabus suis in angulo domus abscondit. Et cum prexisset: vt hec sancto hermacore episcopo nunciaret. Valentius cum seruis suis venit ad domum fratris: ⁊ filias requirere cepit: ⁊ interrogans duos ex seruis valentiani vbi essent: vnus quidem eas celauit. Alter ño eas propalauit: qui statim arreptus a demonio seipsum in natiso fluuio necauit. Valētius ño filias ⁊ neptes in angulo repertas xp̄m adorantes apprehendit: ⁊ ad domum suā adduxit. ¶ Altera ño die ipsas quattuor seuasto presidi tanq; christianas puniendas tradidit: quas p̄ses ante se iussit adduci: ⁊ cepit agere: vt sacrificarent. Et dum se xp̄o domino sacrificare dicerent: iussit eas nudas virgis cedi: deinde versis pedibus suspendi: ⁊ malleis capita earū cōtundi: vsq; dum p nares earum sanguis distillaret in terram. Et cum hec omnia constanter tollerassent: ⁊ deo semper gratias agerent: preses fecit eas in carcerem recludi. Mane autem facto mandauit iterum sibi virgines presentari: ⁊ videns eas sanas effectas ad deorum sacrificia exhortabatur: eo q; dñi eis cōpatientes earum vulnera curassent. Sed cū se a xp̄o dño sanatas assererēt: ⁊ non ab eius dīs quos esse demones comprobabant. Jussit eas seuastus in equuleo suspendi: ⁊ ad latera ipsarum lampades ardētes applicari. Deinde fecit illarū māmillas amputari: ⁊ canibus deuorandas iactari: quas tamē canes intactas custodiebāt. Iterumq; eas preses mandauit in custodiam recipi. Nocte autem ipsa Valentianus mammillas virginum intactas: ⁊ sicut rosas splendētes inuenit: quas hermacore episcopo pro reliquīs obtulit. Sequēti ño die mādauit p̄ses ỹgines nudas p totam ciuitatem aquileie circunduci. Orante ño euphemia angelus domini operuit eas stola candida ⁊ corpora illarū restituit omnino illesa: ita vt nec cicatrix in eis appareret. Et cū illese fuissent presidi presentate videns seuastus ipas: vt solē facie splēdētes atq; deos omnes gentiū confutantes: iussit illas capite truncari. Quas pater ac patruus earum valentius arreptus ad summitatem turris: quā fecerat traxit: ⁊ manib? eas p̄cipijs decollauit. Et corpaq; illarū cū capitib? ex alto in flumine proiecit: ⁊ subito facto nimio terremotu ignis de celo veniens: ipm cū oibus qui secū erant: ⁊ ipsam turrim vsq; ad fundamēta cōsumpsit. Cūq; noctu valētianus cū sancto hermacora prexissent ad flumē ad corpa requirēda: dū essent iuxta portā valētianā: ecce venit nauicula cum duobus viris splēdidis ad ripā fluminis: que ōr clemētiana: in qua nauicula corpa sanctarū cum capitibus posita erant: que illi duoviri sancto hermacore obtulerunt. Qui vna cum clericis suis ⁊ valētiano gratias agēs corpora virginum de nauicula leuauit: ⁊ in domo valentiani in monumētis marmoreis sepeliunt: vbi ⁊ altare construxit: ⁊ domū ipam in honore sanctarū ecclesiā cōsecrauit: valentianus quoq; omnē familiā suā baptizari manumisit: ossesq; facultates suas ecclesie cōcessit. Passe sunt aūt sancte virgines. kŋ. nouī. septembris.

¶ De sca seraphia virgine ⁊ mar. Cap. xxx.

Seraphia virgo passa est apud oppidū venetiarum sub adriano principe ⁊ preside byrillo. Hec genere antiochena veniens ad vrbem declinauit ad domū beate sabine relicte nobilissimi valentini: quā sua predicatione ad xp̄m conuertit: vt dictū est supra in passiōe sabine. xiŋ. kal'. septembris. Quod audiēs byrillus preses misit ad virginem cōprehendendā. Sabina ño virginem diligens: parato curru vna secū ad prestitū perrexit. Preses aūt ob nobilitatē sabine vtriq; deferens eas cū pace dimisit. Sabinam tamē q; magicis artib? demētata xp̄iana fuisset effecta dure redarguit. ¶ Post tertium ño die p̄ses seraphiā rapuit: eāq; sibi presentari fecit: ipamq; ad deor? sacrificia inuitauit. Que cum se christo domino immaculatum sacrificiū offerre diceret: secq; ex perpetua virginitate: quam deo vouerat: tēplū deiuini assereret: mandauit p̄ses: vt violari deberet: quatenus amissa pudicitia templum dei esse desineret. Tradidit illā duobus iuuenibus lasciuis egyptijs: vt ea per noctem integrā vterent: quā illi in cubiculum obscuriorem introduxerūt. Orāte ño virgine cum circa primā noctis horā ad eā accedere vellent: facto magno sonitu cū horribili terremotu iuuenes tremefacti ceciderūt quasi exanimes i terrā mēbris oibus resolutis: quos mane missi presidis illuc destinati iacentes et omni corpore impotes inuenerūt. Factoq; con

cursu nimio virgo christi ad presidem adducit & quibus hoc maleficijs fecerit interrogatur. Illa autem non maleficijs diaboli: sed virtute xpi hec miracula peracta fuisse narrauit. Cui cum pses dixisset: vt si nō hec magicis artib⁹ fecisset illos in xpi sui nomine surgeret: & loqui faceret. Seraphia iuuenes ad se duci fecit: super quos nec stare: nec se mouere: nec loqui valentes oratione fudit: eosq; in xpi nomine cōtingens incolumes erexit: qui mox corā populo stantes & omnibus suis membris facti cōpotes loqui ceperunt: atq; presidi narrauerūt: q dum cōtra voluntatē eius virginem cōtingere voluissent iuuenis decorus statura procerrime vt sol splēdēs se interposuit: qui illos adeo suo lumine terruit: qui mox amissis sensibus defectio eos apprehēdit. Quod audiēs preses & ea magicibus artibus ascribēs iussit eā expoliari & eidē lampades applicari. Quib⁹ mox diuinitus extinctis ministri eas tenētes lāpades corruerunt. Preses aūt adhuc ipam potius maleficam existimans mandauit fustibus cedi. Statimq; terremotus magnus factus est: & fractis fustibus astula vna de stipitibus oculū dextrū psidis p cussit: & post triduū ipm amisit. Tunc indignat⁹ pses virginē capite cedi iussit. Que decollata est trās arcum faustini iuxta aeream vindiciani ducis: cuius corpus beata sabina in eodē loco sepeliuit. iij. noñ. septembris.

¶ De sancta phebe discipula. Cap. xxxi.

Phebe discipula apostoloz fuit: de q̄ paulus apostolus ad roma. vltimo ca. mētionē facit: quā et ipe fratribus rome existētib⁹ intime cōmēdauit: eo q & sibi & multis alijs discipulis i ministerio fideliter astitit. Que & ipsa in vira sanctitate et honesta pudicitia in xpo pausauit. iij. noñ. septembris. Sepulta rome: vt scribit Hieronymus.

¶ De sancto Antidio episcopo et martyre. Cap. xxxij.

Antidius episcop⁹ & martyr apud turonez passus est tēpore honorij imperatoris sub persecutione vandalica. Hic eps turonen. fuit. Qui tēpore quodā feria. ij. hebdomade sancte: dum pontem dimi fluminis trāsiret: vidit principem demonū in throno sedentem: et agmen ministroꝝ vnunquēq; sua mala gesta suo principi referentem. Inter quos ethiops teterrimus rettulit q romanum presulem zozimum septēnio de lapsu carnis impugnatum domnica palmarum preterita ad crimē cōmitrendum cum virgine quadā induxit: in cuius testimoniū vnum ex sandalijs ei surreptū in iudicio presentauit. Quē princeps demonū super cunctos plurimū honorauit. Tunc eps eundem demonē ad se vocās in virtute dñice passionis ei mandauit: vt eadem velocitate qua roma venerat illuc se incolumen deferret. Et sic in dño confisus super demonē ascendit & sepius versiculū illum. Deus in adiutoriū meū intende. repetens incolumis ab illo vectus in cena dñice hora celebranda officij: romā peruenit. Demonem aut ātē fores ecclesie lateranen. expectare iussit sandaliū ei rapuit: et ad papā accessit. Quē alloquēs secreto rem sibi visam & oīa gesta rettulit: negantiq; sandaliū quē amiserat: & quem adhuc se misisse non aduerterat ostēdit. Sicq; ipm ad pniam ꝓuocauit. Missa quoq; vice eius ea die celebrauit: partē chrismatis a se cōfecti sumpsit: missaq; celebrata pōtifici valefaciēs: demonē pre foris expectātē inuenit super quē reascēdens eosq; ipm reuectāte in sabbato scō hora celebrādi officij ad ecclesiā suā sospes reduxit: demōq; statim euanuit: & antidius celebrās & cathecuminos baptizās vbi fuerat: & quare mirāti pplo enarrauit. Deinde sanctus martyr persecutionē vandaloꝝ tētus p xpi cōfessione in faciem cesus & varijs ictibus cruciatus: multisq; vulneribus in mēbris oibus corporis attritus: tandem gladio capite cesus est: turonicq; sepultus. iij. noñ. septembris.

¶ De sctis antonino & aristeo mar. Cap. xxxiij.

Antoninus puer & aristeus martyres apud vrbem cāpanie capuā passi sunt. Qui antoninus cum esset annoz. x. aristeū ad fidē conuertit. Cuz quo postmodum tentus & varijs supplicijs cruciatus tandem ambo cedēte gladio martyrij palmam consecuti sunt tertio nonas septembris.

¶ De sancto Moyse duce & propheta. Cap. xxxiij.

Moyses prophet a & dux populi israel q̄ ter patres sctōs antiquos nō solum ecclesiastice. xlv. capi. sed etiam in multis locis diuine pagine: tam in nouo q̄ in vetere testamento conscribitur: et plurimum commendatur filius fuit Amram et Jochaberh eius vxoris de tribu Leui genitus in

egypto. Cuius admirãda opera in quattuor libris penthateuchi vltimis prolixius descripta hic cõpendio se recolligũtur. ¶ Cũ em̃ hebreorũ populus a iacob descendẽs in egypto multiplicat⁹ innumerabiliter excreuisset. Pharao rex egypti noie amenophis sciens propheratũ filiũ ex hebreis nasciturũ qui regnũ egypti humiliaret: mandauit omnẽ hebreorũ masculum nascentẽ in fluuio necari. Eo igit̃ tpe cũ amrã vxorem nollet cognoscere malens liberis carere q̃ neci filios procreare: dominus enim per somniũ astitit dicens ne tũeret ad coniugem accedere: q̃ puer quẽ timebãt egyptij ex ea nasciturus erat. Natus ergo moyses per tres mẽses a matre absconditus est: cũ vlterius celare nõ posset: exposuit eũ in fiscella stupea in flumine nilo. Quẽ thamur filia pharaonis: que descendebat vt lauaretur vagientẽ videns suscepit: et matri proprie ad lactandũ tradidit atq; ablactatum in filiũ adoptauit quẽ vocauit moysen: eo q̃ ipsum ex aqua tulisset. Egyptij enim moys aquã is saluatũ dicunt. Cuius venustẽ t elegantiã videns rex coronã suam in qua erat dei ammonis imago capiti pueri iposuit: quã puer in terrã proiecit t imaginẽ fregit. Sacerdos autem heliopoleos a latere regis surgens dixit illũ esse puerũ de quo propheratũ fuerat: q̃ regnũ egypti hũiliaret: et voluit eũ irruere. Sed auxilio regis t persuasione cuiusdã sapiẽtis liberatus est: qui per ignorantiã hoc a puero factum asserit. In cuius argumentũ prunas allatas puer ore apposuit: t lingue summitatẽ corrupit. Et ex hoc hebrei ipeditioris lingue ilium fuisse autumant. Tantq; pulchritudinis fuit: vt nullus adeo seuer⁹ vel raz'arduis occupatus esset: qui eius aspectui non adhereret. ¶ Cum autẽ adoleuisset moyses: ethiopes egyptũ vastauerunt. Et habuerunt egyptij responsum a dño: vt adiutore hebreo vterentur. Virq; obtinuerunt a filia pharaonis: vt moysen iuuenẽ bellicosum effectum exercitui suo preficerent ducẽ qui fluminis itinere tanq̃ longe pretermisso per terrã duxit exercitũ itinere breuissimo: vt iprouisos ethiopes preueniret. Sed per loca plena serpentib⁹ iter facies: tulit in arcis papyreis iconias egyptias serpẽtib⁹ naturaliter infestas: t quotidie castramẽtatus via vnius diei p̃mittebat eas: vt serpẽtes fugarent: ac deuorarẽt: t ita tut⁹ per noctẽ trãsibat exercitus. Tandẽ preueniens ethiopes expugnansq; illos fugientes in ciuitatẽ regiã noie saba potenter obsedit. Tarmis ẏo filia regis ethiopum coniecit oculos in eum: t ex condito tradidit ei ciuitatẽ: ipseq; eam accepit in vxorem. Inde est q̃ maria t aaron iurgati sunt aduersus moysen propter vxorem eius ethiopissam: obiscientes ei q̃ eam decepisset. Et cum redire vellet moyses nõ acq̃uit vxor. ¶ Moyses aũt astroz perit⁹ duos anulos cõsimiles fecit: in quoz gẽmis imagines fabricauit: vt altera memoriã: altera oblioniẽ cõferret. Et anulo quidẽ obliuionis vxori tradito: ipse alterum amoris tulit. Sicq; mulier cepit el⁹ amoris obliuisci: t moysi in egyptum libere reuerti p̃misit. ¶ Iuit aũt in terrã gessen ad fratres suos: t videns quẽdam prefectũ operis egyptioz percutientem hebreũ secreto occidit: t abscondit in sabulo. Et cũ die altero inuenisset duos hebreos rixantes: t iniuriantẽ argueret: ille ei homicidium egyptij perpetratũ obiecit. Qõ audiens moyses timuit: t potissime q̃ rex hoc cõperto querebat interficere eũ: fugitq; moyses in terram madian: t cũ liberasset septẽ filias hietronis sacerdotis a pastoribus eas violare volentibus filiam primogenitã ipsius sacerdotis sephorã nomine accepit in vxorẽ: ex qua duos filios procreauit: scz gerson t eliezer. Dedit aũt hierhzo curam gregum suoz alendoz moysi: qui oues eius pascens in deserto venit ad montez dei oreb. Apparuitq; ei dñs in flãma ignis de medio rubi: qui ardens non comburebatur: precepitq; ei vt iret ad regez egypti t ad filios israel pro liberatione populi: et ostẽdit ei signa que faceret corã eis: excusantiq; ei de impedimento lingue: aaron fratrẽ eius eloquẽtissimũ in solacium t auxilium loquendi dedit. Tulitq; moyses vxorẽ t liberos: t profectus est: cui occurrẽs angelus invia corripuit eũ: eo q̃ filius minor incircũcisus esset: vnde t vxor territa cũ liberis remansit: ne possent moysi esse impedimento: ipse ẏo solus processit. ¶ Veniensq; in egyptum cum aaron fratre suo: congregauerũt seniores israel: narrãtes eis verba domini: feceruntq; coram eis signa de virga: que vertebatur in colubrum: t de manu moysi etiam posita in sinu leprosa facta ẽ: t de aqua de nilo hausta t in sanguinẽ cõuersa. Quod vidẽtes seniores crediderunt: t simul cum eis ad regem ingressi mandatum dei vt populum dimitteret ei nũciauerunt. At ille deum t eos contẽnens derisit: populumq; hebreorũ magis afflixit. Erat aũt tunc moyses annorũ. lxxx. et aaron. lxxxiij. qui ingressi iterũ ad regem egypti signa coram eo fecerunt. Primo quidẽ virga moysi in colubrum versa deuorauit virgas magnoruz: que similiter verse fuerant in serpẽtes. Induratoq; ẏo pharaone t incredulo permanẽte: percussa est egyptus decem plagis his versibus cõprehẽsis. Prima rubens vnda: ranarũ plaga secũda. Inde culex tristis: post musca nocentioz istis. Quita pec⁹ strauit: vesicas sexta creauit. Post sequit̃ grando: post bruchus dente nephando. Nona regit solem: primã necat vltima prolem. Per hanc vltimã plagam eduxit domin⁹ populum ex egypto. Transiuit enim angelus domini per omnes domos egyptiorum interficiẽs omnem primogenitum hominum et iumentorum. Quam plagam vt euaderent filij israel mãda-

to dei fase celebrarunt agnum assum cum azimis panibus comedentes ⁊ de sanguine eius postes domus linientes: quod perpetuis temporibus dñs celebrari constituit in memoriam eorum liberationis ⁊ in figuram dñice passionis. Spoliauerũtq egyptios hebrei diuino iudicio pro mercedis sue recõpensatione: qsq gratis ⁊ diu cum magno eis labore seruierant: nec quicq mercedis perceperant: ideo etiã tulerunt ab eis aurum ⁊ argentum: vt inde fieret tabernaculum. Erant autẽ in populo tũc quasi cccccc. milia virorum absq paruulis ⁊ mulieribus. Et ascẽderũt ex egypto quinta progenie a iacob. Dñs autem precedebat eos per colũnam nubis in die contra feruorẽ solis: ⁊ ignis per noctem contra caliginem: quibus coartatis inter mare rubrum ⁊ aspera montiũ: cum persequeretur eos pharao cũ. cccccc. curribus ⁊. l. militibus equitum penitens q eos abire dimisisset: prebente ducatũ eis moyse: ipe iubente dño mare rubrũ tactu virge in. ẋỹ. diuisiones diuisit: ⁊ isrl'ticis vestigijs mare transiuit quo ceteris tribub' primogenitis intrare post moysen dubitantibus iudas primus intrauit: vnde ⁊ ibi propter fidem ⁊ obedientiã regnum promeruit. Ingresso igitur post eos pharaone cum curribus ⁊ equitibus suis medijũ ticci maris: subito reuersa est super eum a tergo omis moles aque: et obruptus est ibi cum vniuerso agmine suo: vnde adhuc extstunt in eodẽ littore tractus rotarum ⁊ vestigia equitum ac pedi tum que ibidem ⁊ in profundo adhuc cernunt: que si casu vel studiose turbantur mox diuinit? in formam pristinam reparatur. ¶Submerso igitur rege egypti moyses carmen exametrũ: scilicet Cantemus dño. decantauit: vt dictũ est supra in gestis marie prophetisse. kalen. iulij. ¶Veniensq cũ populo in maratỹ: aquas inpotabiles immisso ligno dulcorauit. ¶Deficiẽtibus etiam victualibus dum populus murmuraret pristinas delitias in memoriam reuocãs orante moyse dñs eis cothurnices et manna de celo misit: quod contra dei preceptũ in crastinum reseruatũ computauit. De isto autẽ mãna filij israel annis. xl. in deserto sustẽtati sunt quod habebat omne delectamentum ⁊ saporis suauitatem: ⁊ voluntati cuiuscunq deseruiẽsq ad quod quisq volebat in eius saporem cõuertabatur. ¶Iterũ moyses in raphidim populo murmurãte propter defectum aque petrã oreb virga percutiens aquã eduxit. Item mittens iosue ad pugnãdũ contra amalech ⁊ ipe in mõte orans elevatis manibus vsq ad solis occasum ei victoriam impetrauit. ¶Mense .ho. iij. egressionis de egypto. s. iunio prima die mẽse venerunt filij israel ad montẽ sinai: que fuit a fase dies. xlvij. Et tunc sanctificato primo populo die tertia post: scilicet quinquagesimum diem: acceperunt legem a domino in decalogo mandatorũ. Post datam ho legem ⁊ populo recitatam moyses in montẽ sinai iuxta dñi preceptum ascendit. Qui ei domũ saphirini coloris in exemplar tabernaculi faciẽdi ostẽdit cũ vtẽ filibus suis: vbi moyses. xl. diebus ⁊. xl. noctibus absq cibo ⁊ potu cum domino permanẽs caligine qua mons operiebat circũtectus audiuit eum iubentẽ de tabernaculo cõstruendo: de arca: de mensa: de altare: de cãdelabro. de vestibus sacerdotũ ⁊ oibus alijs ad sacrificia pertinẽtibus: que in exodo plenius ptractant. Ipo aũt in monte moyse faciente populus impatiẽs ab aaron ⁊ hur deos petijt: qui ⁊ vitulũ confilatilem eis dedit: cũq populus adorauit: de quo supra actũ est in gestis aaron kalẽ. iulij. Moyses aũt descendens de monte cum hoc vidisset indignatus tabulas legis dei sibi datas cõfregit: vitulum cõbussit: et viginti q̃ttuor milia de populo interfecit: vt supra ibidem dictum est. Deinde ventã quã petebat populo suo obtinẽs posteriora dei. i. tergũ eius in humana effigie trãseũtis vidit. Duas quoq tabulas istar priorum prescidẽs decẽ legis p̃cepta in eis descripsit. Iterumq. xl. dies in ieiunio cum domino faciẽs splendida facie ⁊ radijs oculos intuentium reuerberãtibus descẽdit. Ideoq loquẽs populo faciẽ velauit. ¶Tertio iterũ vt tradũt hebrei ad impetrandã venie certitudinẽ ascendit. Completoq cũ dño tertio ieiunio quadragenario nona die septembris redijt. Reuersus quoq iuxta dei mandatũ tabernaculũ ⁊ omnia ad id pertinẽtia fabricauit: prima die secũdi anni in deserto erexit: et gloria dñi illud operuit per diem in nubẽ sup illud in nube ⁊ per noctẽ in igne. Ad cuius elevationẽ deinceps filij isrl' castra mouebãt: ea ho stante ⁊ ipi stabãt. Inde dñs moysen vocauit: eiq sacrificiorum legem dedit. Cum aũt elevante se nube filij israel de monte sina recedẽres: viam triũ dierũ fuissent: vt irent ad terrã promissionis murmurauerũt pre dolore. Dimissiq exploratoribus ad ipsam terrã ipsiq post dies. xl. reuersis terre fibi p̃misse detraxerũt: vnde ⁊ iuxta numerũ dierum quibus exploratores eandẽ terrã considerauerant. xl. annis impediti per desertũ circuierũt: donec omes a viginti annis supra mortui sunt: preter caleph ⁊ iosue qui p parte dñi stetẽrat: de quibus dictũ est supra in eorũ gestis kalen. septembris. Post annos ho. xl. locutus est dñs ad moysen de diuisione terre p̃misse ⁊ de substitutione iosue: q populũ introduceret: eiq terram diuideret. Et numerauit moyses populũ a xx. annis supra. Inter quos nullus eor q̃ pmo numerati fuerãt cũ egressi essent ex egypto superstes erat preter caleph ⁊ iosue. ¶Post hec mortua est maria soror aaron in cades vbi murmurãte populo ꝓpter penuriã aque: de mãdato dñi moyses virga percussit petrã: et aque largissime egresse sunt. Et q moyses et aaron

diffidenter egerunt: cum alʒ fiducialiter egis-
sent gloriam videlicet miraculi sibi attribuen-
tes et non domino increpati sunt a deo: et ex
hoc terrã promissionis intrare non meruerũt.
¶Eodem anno mortuus est aaron in mõte or:
cui filius eius eleazar in pontificatu succes-
sit. Deinde cum venisset populus in salmona ꝛ
propter laborez itineris murmuraret: immisit
eius dominus serpentes ignitos a quorum le-
sione per aspectum serpentis enei super stipitẽ
ligneum iubente deo per moysen eleuati: post
modum sanati sunt. Et inde profecti ad torren
tem ared quem siccis pedibus sicut mare ru-
brum transierunt: ꝛ iuxta arnon castramentati
pugnauerunt contra seon regem amoreorũ: et
og regem basan ꝛ terras eorũ ac ciuitates ob-
tinuerũt. Quas moyses tribubus rubẽ ꝛ gad:
ꝛ dimidie tribui manasse citra iordanem in sor
tem cõcessit. ¶Deinde moyses anno.xl. videꝫ
diem mortis sibi imminere omnem populuz ad
iordanem conuocauit. Ibiq; deuteronomium
condidit: quod latine dicitur secunda lex: non
q̃ sit alia a prima: sed eadem secundo repetita.
Moriturus quoq; ad instar iacob patriarche
populo benedixit. Tandem iuxta preceptũ do-
mini montẽ abarim ascendit: ꝛ inde ad montez
nebo vsq; ad verticem ipius que dicitur phas-
ga: ꝛ inde contemplatus est terram promissio-
nis: vbi ꝛ iubente domino annorum. cxx. mor-
tuus est pridie nonas septembris. Et non co-
gnouit homo sepulchrum eius vsq; in presentẽ
diem: quod ideo iudei diuinitus factum dicũt:
ne ipm mortuũ populus p deo colerer: eo q̃ ad
idolatriã pni essent. Hec ex libris exodi: leuiti
ci: nũeri ꝛ deutronomij: ꝛ ex chronicis iosephi:
hieronymi: petri comestoris ꝛ guilelmi.

¶De sancto Museo presby-
tero. Cap.xxxv.

Museus mas filiẽ sis ecclesie pres-
byter vir sancti-
tate conspicuus
et in scripturis
diuinis doctus: ꝛ in earũ sen-
sibus subtilissima exercitatio
ne limatus fuit. Hic perutilia
ecclesie plura digessit: excer-
psit enim ex sanctis libris le-
ctiones totius anni festiuis apras diebus. Re
sponsoria etiã psalmorum cõgruentia tempori
et lectionibus etiã respondentia composuit:
Scripsit ꝛ ad eustasium episcopũ sacramento-
rum librum egregium ꝛ cõpendiosum. Home-
lias etiã declamauit. Et plenus virtutibus hu
manitatis apud massiliam debitũ soluit: vbi et
tumulatus mira culis viuit. Hec gennadius.

¶De sancto Marino confesso-
re. Cap.xxxvi.

Marinus cõfessor in
ciuitate arimineñ. claruit tpe
diocletiani ꝛ maximiani impe-
ratorũ. Qui dum ex omni par-
te diuersarũ artiũ magistros ꝛ
operarios cõgregassent ad re-
edificationẽ arimineñ. ciuitatis q̃ circa annos
dñi. ccxx. reparari cepit: contigit vt ex dalma-
tie partibus duo magistri dolandi lapidũ ad
uenirent: videlicet marinus ꝛ leo qui ex arbeñ.
ciuitate oriundi xp̃iani ab infantia dño seruie-
bant: de labore manuũ suarum pauperibus ele
mosynas tribuẽtes. Hi ad predicte arimineñ.
ciuitatis reedificationem venientes: viderunt
plures xp̃ianos sua de prouincia per prefectos
operum in odium xp̃iane fidei iussu principuz
iniustis ponderibus aggrauari: ꝛ ceperũt eos
in suis laboribus adiuuare. Post aliquot ho
dies marinus asellũ emit: quatenus illius ad-
miniculo fratribus suis in portãdis lapidibus
subueniret. Deinde ad montẽ titanũ acceden-
tes ad saxa excidẽda ibidẽ cum alijs operarijs
triennũ peregerũt. Post annos ho tres leo cũ
paucis comitibus perrexit ad mõtẽ feliciani:
qui mõs ferretri nũcupatur: vbi sibi cellam cõ-
stituit: ꝛ deo seruire cepit: anachoritica vitã du
cẽs. Marinus ho cum alijs xp̃ianis ad ciuita-
tem arimineñ. reparandam remansit: vbi vsq;
ad operis perfectionem perseuerauit christia-
nos in laboribus adiuuãs ꝛ eis vt poterat cha
ritatiue ministrans. Nec propter laborem cor-
poreum orationes pretermittebat: aut ieiuniũ:
sed quanto plus carne affligebatur: tanto in la
boribus fortior videbatur. ¶Completo ho ci-
uitatis edificio ipse ciuitatẽ alitã non manufa-
ctam in celis edificare cupiens: predicationis
officio diligenter instare cepit: multosq; genti
liũ etiam ex ipsis idolorũ sacerdotibus ad xp̃m
conuertit. Interea dum antiquus hostis eum
perturbare a diuino opere moliretur: quandam
mulierẽ a deo dementauit: vt effecta insana de
partibus dalmatie arimineñ vsq; veniret: mari-
num vti virũ suum legitimũ requirẽdo. Quem
vt inuenit ipm importunis precibus vt se eius
coniugem susciperet flagitauit. Quam vbi ma-
rinus admiratus despexit: illa insana presidem
adiit marinum vti virum suum expetiit: et de
christianitate accusauit. Quod cum vir dei co-
gnouisset: ad radices montis titani nocte latẽ
ter aufugit: ꝛ ibidem in antro se artissimo col-
locauit: vbi anno integro manens faciem homi
nis non vidit: solis agrestibus herbis et aqua
de rupe liquante post nonã quotidie refectus.
Tunc diabolus vt eum terreret: omne ferarum
genus ꝛ diuersa monstra ei vlulantia preten-
debat: sed vir domini fixus in sancto proposito
persistebat. Post annum a bubulcis greges in
monte pascentibus inuentus et agnitus est:

famaq; eius ciuitatem deleta mulier illa vesana ad locum accessit: et marinum agrestia in hortulo ferentem inuenit: ipsumq; vt sibi adhereret instanter impetere cepit. Qui signo crucis contra eam edito: ostium cellule in faciem eius clausit: et diebus sex continuis nullum sumens cibū in oratione perseuerauit: post quos mulier ab immundo spiritu liberata: delusiones diabolicas cognoscens veniam petijt: et ad vrbem rediens omnia nefanda que commiserat a diabolo delusa publice reserauit. ¶ Cum autem fama viri dei crescente a multis frequētaretur: edificauit ecclesiam in honore beati petri apostoli. Et dum quidam ex ciuibus ad eum accederet: vt eum ex liuore inuidie tanq; magnum inde repelleret: orāte marino subito omnibus membris corporis destitutus: etiam ipa lingua obmutuit: ita vt nec se posset mouere: nec verbum proferre. Quod mater eius per nutus intelligens ad marinum accessit: et filio suo gratiaz et sanitatē precibus impetrauit. Quos cum gentiles essent: marinus ad christum conuertit: ipsosq; et omnem eorum familiam numero quinquagintatres baptizauit. Eodem autē tempore gaudentius episcopus ariminensis directus ad ipsam vrbem a romano pontifice audita fama sanctorum leonis et marini: eos ad se per litteras accersiuit: et leonem in presbyterum marinum ho in diaconum ordinauit. Dum autem redirent: et vrsus asinum marini deuorasset: ipse vrsum capistro alligauit: et vt ipsum ad locum suum deferret vicem asini supplens imperauit: quod vrsus cum omni mansuetudine pfecit. ¶ Exorta ho hereti a martiano presbytero ariminēsi. que miro modo ecclesiam perturbauit: cum christianos iterum heretici persequerētur: et gaudentius episcopus cum pluribusq; aufugisset: marinus in cella sua perseuerauit: nullocq; fugientium christianorum timore perterritus inde remoueri potuit. Sed vsq; ad finem vite indesinenter in vite sanctitate persistens anno domini. cclvij. pridie nonas septembris quieuit in pace. Sepultusq; est in cellula sua in titano monte: qui vocatur pena sancti marini.

¶ De sancto Marcello martyre. Cap. xxxvij.

Marcellus martyr passus est in ciuitate cabilonensis sub persecutiōe antonini imperatoris. Cum enim sanctus photinus episcopus cuz alijs. xlviij. apud lugduñ. cōprehensus esset et in vno carcere. l. christiani inclusi essent. Et his omnib⁹ marcellus et valerianus nocte ab angelis vocati pariter ac soluti dimissi sunt. Et marcellus quidem sequanorum: valerianus ho eduorum prouincias petierunt. Itaq; marcellus cabilonē deueniens: dum a preside prisco ad prophanum idolorum conuiuiū fuisset inuitatus: et huiusmodi epulas execrans: omnes qui aderant idolis seruientes libera increpatione corriperet: ab eodem preside in arbore vinculis per ramos astrictus omnibusq; corporis membris totus deniq; flagellis cesus: deinde depositus tormentis pluribus afflictus est. Et dum christum in omnibus confiteretur constantissime: inaudita crudelitate iussu presidis erectus et vsq; ad cingulum terre defossus et obrutus est. Qui triduo in cōfessione domini perseuerans spiritum deo dignum reddidit pridie nonas septembris. Sepultusq; est in eadem ciuitate. Cuius sepulchrum a gunterano rege aureo ciborio exornatum est: valerianus ho passus est in edueñ. ciuitate: vt dicetur infra xvij. kalendas octobris.

¶ De sancto Bertino abbate Cap. xxxviij.

Bertinus abbas ex ciuitate constantia oriundus claruit. Qui cum numolino: et ebertramino propriam patriam relinquentes ad sanctum audomarum episcopū morineñ. venerunt. A quo ad predicandum missi officium legationis fideliter impleuerunt. Cum autem adoaldus predictus filium non haberet: de consilio sancti audomari christo placere cupiens maximam partē facultatum suarum predictis tribus sanctis contulit ad monasterium in honorem beati petri apostoli construendum. Quod et factum est. Dum autem sanctus bertinus cum predictis in ipsa adhuc ciuitate resideret: decedente actio eiusdem vrbis episcopo: numolinus ad episcopatum prouehitur. Ebertraminus ho ab eodem facto episcopo monasterio sancti quintini preficitur. Sanctus ho bertinus aptiorem sibi deo seruiendi locū requirens: dei se dispositioni committens nauē ascendit. Et angelico ductu sine remo vel remige cōtra ictū fluminis vsq; ad locū a deo preuisum deuenit: vbi de bonis sibi collatis ab adoaldo monasterium noie scythim in honorem apostolorū principis construxit. Ibiq; monachorum multitudinem congregauit: quibus et deo seruiens laudabiliter prefuit. Et in christo quiescens miraculorum gloria clarens ibidem sepulturam accepit. Cuius festum colitur nonis septembris.

¶ De sancto Victorino episcopo et martyre. Cap. xxxix.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

VIctorin⁹ episcopus ⁊ martyr apud vrbem romā passus est tpe nerue impatoris. Qui ex territorio amiternine ciuitatis ortus: cum post obitum parentū vna cum seuerino fratre suo: omnia ꝑ christo dispensassent seinuicē pedagogantes paricꝫ custodia mutuo seruientes nudi heremum petierūt: verum victorinus ad altiora tendens relicto fratre artissime celule se reclusit: ibicꝫ duduz penitētie operibus vacauit. Sed dū nocte quadam diabolus ei in specie puelle vagantis ⁊ flentis ac hospitium requirentis apparuisset: ille misericordia motus eam introduxit. Et dum eis sacētibus per pedem tangeret: corde magis tactus et specie pius atꝫ blanditijs allectus cū ea cōcubuit: morꝫ demon vt fumus euanuit. Ad se autem rediens sanctus ad germanū accessit: et casum deplorās penitentiā egit. Nam in arbore sciſſa manus includens modico herbarū cibo ⁊ aqua a fratre sustentatus per triennīū peccatū suum defleuit. Tandē ab episcopo ciuitatis visitatus monitus ac solutus in maxima sanctitate perseuerauit: miraculisꝫ radiauit. ¶ Deinde ꝓmotus est ad episcopatū amiternine ciuitat⁹ ꝑ ꝓpʒio ipsius ipsum eligēte. Inde postmodū sub imperatore nerua cum euryce ⁊ marono ab aurelia no iudice ꝑ christi nomine releganf. lx. ab vrbe miliario via salaria. Postmodū aūt in loco qui cotilas dicit: vbi putentes ⁊ sulphuree emanāt aque capite deorsum per tres horas suspensus est. Et deinde p triduū in carcere clausus. Nouissime gladio capite cesus victor migrauit ad christum non. septembris. Cuius corpus ciues amiternien. post duos dies rapientes in ipa ciuitate honorifice condiderunt.

¶ De sctō Victorino cōfessore. Cap. xl.

VIctorin⁹ confessor claruit rome tempore cōstantij imperatoris. Hic carthaginen. rhetor in vrbe roma florentissime dum paganus esset rhetoricam docens in traiani foro statuam meruit: hieronymū presbyterū cardinalē inter alios insignes auditore habuit. In senecta aūt ad fidē christi ꝓuersus: aduersus arrij libros adeo scripsit obscuros: vt nisi ab eruditꝫ intelligātur: cōmentarios etiā in apostolū edidit: vt dicit hieronymus libro de illustrib⁹. De hoc refert ⁊ augustinus libro confes. ꝙ dum victorinus ad fidem peruenisset: ⁊ cū simplicia no viro dei sepius colloquiū habens christianū se diceret: ⁊ simplicianus respōderet: ꝙ ei hoc nō crederet: nisi ipsum in ecclesia videret. Ille iocando interrogauit: an parietes facerent hominem christianuz. Tandem dum ad ecclesiam deuenisset: ⁊ ei tanꝫ verecūdo occulte liber: in quo erat symbolum fidei: ad legendum datus fuisse victorinus in altum ambonem ascendit: ⁊ alta voce publice symbolū pronūciauit: ⁊ ex tunc ꝙ christianus esset cūctis innotuit: qui vita ⁊ doctrina clarus in vrbe cum pace quieuit: sepultus in pago vestien.

¶ De sctō zacharia sacerdote. Cap. xli.

ZAcharias sacerdos filius ioiade sine barachie cui⁹ sanctitas ab ipso christo dño ex rextu euāgelico cōmendatur Matth. xxiij. c. claruit in iudea sub tē pore ioas regis iude. Qui et patri summo sacerdoti defuncto in pōtificatu successit: cidēꝫ in vite sanctitate ꝓ omnia similis fuit. Cū essi mortuo ioiada sacerdote: qui ioas regē isrl in legem domini seruandā direxerat. Ioas rex a via mandatoz dei declinasset: ⁊ post idola domus israel ambulasset: cui⁹ exemplo etiā regni optimates vitiati sunt. zacharias sacerdos boni patris imitator publice redarguere nō dubitabat. Unde indignatus rex fecit eū obrui lapidibus inter templū ⁊ altare. Qui ⁊ sepult⁹ est in ciuitate dauid i sepulchro paterno. ¶ In cuius mortis vltionē seu testimoniū duo notabilia apparuerūt. Primum vt dicit Hiero. ꝙ sanguis eius in saxis ⁊ lapidib⁹ pauimēti vbi occisus ē adeo fuit impressus: ꝙ inde nunꝫ deleri potuit. ¶ Scōm vt dicit epiphanius: ꝙ extunc ppls in tēplo nō accepit manifeste responsum: nec exdabit: nec ex ephoth. Rex etiā ioas impune nō transiuit: nam languore pessimā incurrens a duobus seruis suis interfectus est. Hec ex libro. ij. Paralip. c. xxiiij. ⁊ ex dictis hieronymi atꝫ ex hystoria scholastica. Hui⁹ sctī passionem: quia dies eius festi certus non habet: infrascripto eiusdē nois ꝓphete ꝓpter equiuocationem vocabuli premittere decreui.

¶ De sancto zacharia ꝓpheta. Cap. xlij.

ZAcharias propheta filius barachie filij addo post captiuitatem iudaici populi in āno secūdo darij primi regis psarū in hierl'm ꝓphetauit: duobus videlicꝫ mēsibus post aggeuz prophetā: de quo supra dictū est. iiij. non. iulij. ꝓpter quod aggeus zacharie in ordine ꝓphetaruz ꝓmittit.

Prophetauit autē zacharias eadem occasione qua ⁊ aggeus. Cū eñ in anno primo cyri regis persarum: vt impleret sermo dñi ex ore hieremie: vt habet primo esdre in principio. data eēt licentia populo israel redeūdi in iudeam. Et a senioribus ⁊ populo templū domini in hierusalem reedificari cepisset: mortuo cyro rege persarum: et regnāte cambyse: vicine gentes odio iudeorum instaurationē templi ⁊ ciuitatis impediebant: vnde ⁊ opus intermissuz est vsq; ad annum scundū darij regis persarū. Et tunc zorobabel olim darij prefati intimus: cum ipsum regnare audiuisset: fiducialiter op⁹ aggressus est: zacharias quoq; ꝓpheta a deo missus tam ipsum zorobabel q̄ iesum filiū iosedech sacerdotem magnū: de quibus supra dictum est idibus iulij. in ipso opere eos exhortari visus est: populus quoq; exhortationē dictoꝝ ꝓphetarū audiētes eos adiuuare ceperūt. ¶ In lectione aūt sua intēdit ꝓpheta nō solum populum ad reedificationē templi dñi cōfortare: sed etiam eos ab imitatione paternoꝝ criminū reuocare. Ideoq; iesum sordibus indutum se vidisse memorat: quod ad filios eius referendū est: q̄ vxores alienigenas duxerūt: vel etiā ad ppl̄z vitijs sordidatū: quos ille cū esset pontifex nō arguebat. Mystica quoq; plura sacramēta de xp̄i aduentu ⁊ passione in eius lectione comprehensa sunt: que ꝑ singula explicare longū esset. Quieuit aūt hic ꝓpheta in pace in iudea annis pluribus reedificato tēplo. viij. idus septēbris. Sepultus iuxta sacerdotū monumenta in hierl'm. Et hic ex numero. xij. ꝓphetarum est: qui minores dicti sunt: qui in sanctorū patrum catalogo Ecclesiastici. xlix. ca. cōscribuntur. Hec hieronymus ⁊ iosephus: ⁊ ex hystoria scolastica atq; comestoris sumpta habetur.

¶ De sctō Onesiphoro discipulo. Cap. xliij.

Onesiphorus discipul⁹ pauli apostoli: de quo idem secūda epistola ad Timoth. mentionē facit eiusdē apostoli imitator ⁊ peregrinationis eius comes pluribꝰ ānis fuit: et ei in ministerio deseruiuit. Et hic predicatiōis officio fideliter peracto apud vrbem romam post pauli passionez in pace quieuit octauo idus septembris: vt ait Hieronymus.

¶ De sanctis Donatiano: Presidio: ⁊ socijs martyribus. Cap. xliiij.

Donatius: presidius mānsuetus: germanus: ⁊ fusculus episcopi persecutione vandalica apud aphricā passi sunt: qui iussu hunerici regis arriani pro assertione veritatis catholice fustibus cesi: ⁊ exilio dānati sunt tempore videlz quo eugenius carthagineñ. episcopus petebat: vt de vniuerso orbe ad disputādū catholici episcopi cōuenirēt: quia de fide communi agendum erat: vt dictū est supra ī passione eugenij tertio idus iulij. Tunc eñ predict⁹ rex impi⁹ memoratos sanctos episcopos inauditos relegauit ⁊ ecclesias clausit: aliasq; innumeras ꝑsecutiōes intulit christianis: vt scribit victor aphricanus. ¶ Inter alios aūt letū episcopum strenuū ⁊ doctissimum: post diuturnos carcerum squalores incendio concremauit. Ceteri ꝟo prenominati pontifices fame ⁊ inopia in exilio defecerūt. Quorum omniū festum recolitur octauo idus septembris.

¶ De sctō Eleutherio abbate. Cap. xlv.

Eleutherius abbas claruit apud spoletuz ⁊ in vrbe Roma tempe beati gregorij pape. Qui mōasterij sancti marci euāgeliste: qd̄ in pomerijs vrbis spoletane situ est abbas fuit. De quo fert intercetera: q̄ orādo mortuū suscitauit. ¶ Quadā die dū iter caperet. facto vespere ad monasterium virginū declinauit. In quo puer paruulus erat: quez malignus spūs omni nocte occupare cōsueuerat. Quē ea nocte sanctimoniales ad iacēdū cū eleutherio posuerūt. Factoq; mane cū ille moniales req̄sissent abbatem: an aliq̄d ip̄a nocte puero cōtigisset. Illeq; de tali interrogatiōe mirat⁹: nihil ei contigisse rñderet: causaz pueri viro dei innotuerūt: rogātes eū vt puerū secū ad monasteriū tolleret: q̄a iā decetero vexationē ei⁹ ip̄e videri nō possent. Duct⁹ ergo ad abbatis cenobiū: cū dudū ibidē fuisset: nec ad eū demon accedere p̄sumpsisset: anim⁹ viri dei de pueri salute īmoderati⁹ ꝑ leticiā tactus est. Et die q̄dā corā fratrib⁹ dixit. q̄ diabol⁹ cū illis sororib⁹ iocabat: vbi ꝟo ad seruos dei ventū est: ad puerū accedere vlteri⁹ nō p̄sumpsit. Post hec ꝟba hora eadē ac momento corā cūctis fratribus puer a demone vexari cepit. Statimq; vir dei se in lachrymas dedit fratribusq; oībus vt orarēt p̄cepit. Protestans q̄ nullus eadē die panē gustaret: nisi prius dominus puerū liberaret. Et eo vsq; oratum est: donec puer a vexatione sanaret. Ad quē decetero malignus spūs accedere non p̄sumpsit. ¶ Hic sanctus dudū cū beato gregorio in vrbe in suo monasterio cōuersat⁹ est: vt ipsemet refert. Cū aūt gregorius egritudinē quā greci syncopim vocāt grauissime pateret: ⁊ nisi sepius cibo reficeretur: vitalis sibi spiritus intercidi videretur: paschali die aduenīēte: cū sacratissimo sab-

bato resurrectionis: omnes etiam infantuli ieiunarent: ⁊ gregorius amarissime fleret: ꝙ ieiunare non posset: rogauit secreto eleutherium abbatem: quatenus sua oratione a domino ei tantam virtutem impetraret: ꝙ ipse ieiunare posset. Quod et factum est. Vir em̄ domini in orationem se posuit: tantamq; subito virtutem gregorij stomachus accepit: vt tante se fortitudinis ad vesperum sentiret: ꝙ si voluisset etiam vsq; ad diem sequentem ieiunium transferre potuisset. Ipse autem vir sanctus in eodē monasterio inter brachia gregorij spiritū feliciter emisit octauo idus septembris. Hec ip̄e gregorius tertio dialogoꝝ capitulo trigesimotertio.

¶ De sancto Johanne martyre. Cap̄.xlvi.

Johannes martyr apud nicomediam passus est sub diocletiano ⁊ maximiano imperatoribus. Hic ex nobilibus parentibus ortus honori ⁊ dignitate seculi illustris: nimio calore fidei ignitus: vt vidit aduersus seruos dei in foro crudelia edicta pendere: publice spectante populo: librum inique legis in quo aduersus christianos decreta inscripta erant: iniecta manu detraxit atq; descripsit. Cunq; hoc relatum esset diocletiano augusto in eadem vrbe constituto: nimia in eum continuo crudelitate deseuiens: omnia suppliciorum genera iussit expendi in eum. Qui vir nobilissimus tanta alacritate vultus ac spiritus ea pertulit: vt nec quidē tristis pro his videri potuisset. Et cum viscera in supplicijs defecissent: spiritus letabatur in celo. Ita vt ip̄e potiꝰ tormēta vincēs ꝙ ab eis victꝰ aīam celo redderet gloriosam. vij.id. septembris: vt habet. viij. ecclesiastice hystorie libro.

¶ De sancta Regina virgine et martyre. Cap̄.xlvij.

Regina virgo passa est apud alisiam ciuitatem sub olybrio prefecto. Que fuit filia clementis cuiusdam gentilis de alisia ciuitate. Et cum esset annoꝝ. xv. ignorante p̄re latenter in christum credidit: ⁊ baptissmun suscepit: atq; virginitatem suam domino consecrauit. Dum autē olybrius prefectus transiret de alisia in massiliā ciuitatem vidēs puellam: et allectus eius pulchritudine ipsam sibi presentari fecit. Quam cum interrogatā christianam cognouisset: in carcerem misit vsq; ad reditum suum. Reuersus autem ad ciuitatem alisiā: post immolationes dijs suis factas puellam adductam ⁊ sacrificare nolentem: iussit in equuleo leuari: et virgis diutius cedi: et post hec vngulis lacerari. Ita vt tam ipse ꝙ astantes horrentes sanguinem virginis defluentez facies operirent. Que cum omnia superasset: iterum carceri traditur: sed cruce aurea ad celum vsq; pertingente atq; colūba celesti super crucem stante: atq; ad eam aduolante reficitur ⁊ confortatur. Iterū quoq; post duos dies educitur: ⁊ iteraro suspenditur: ac candentibus laminis inflammatur. Deinde manibus ac pedibus vincta: in vase aque frigide demergitur: vt ex penarum contrarietate durius torqueretur. Satimq; terremotu facto: vīcula eius dirupta sunt. Et columba prior de celo descēdens: coronam gemmatā capiti eius imposuit vox̄q; diuinitus lapsa: eam ad celestia inuitauit. Quo viso miraculo. cccccccl. gentiles conuersi sunt. Nouissime autem prefectus ip̄am decollari fecit. Cuius animam cunctis videntibus ad celos angeli portauerunt. Sepultaq; est alisie. vij. idus septembris.

¶ De sancto Euuricio episcopo. Cap̄.xlviij.

Euurciꝰ aurelianensis ep̄s floruit tēpore constantini. Hic ecclesie romane subdiaconus fuit. Cum autē apd̄ aurelianū post obitū sancti deuisiani ep̄i de successore ageretur: et ꝑm carnalez electionē duo sub contentione electi fuissent: seditioq; vsq; ad sanguinis effusionem orta esset. Missus est porphyrius prefectus ad seditionē sedandā. Ipse autē episcopos gallie conuocauit ad diuinū auxiliū implorandū: quibus cum clero ⁊ populo triduo ieiunantibꝰ ⁊ orantibus. Euurcius ad duos fratres suos captiuos requirendos veniēs ad galliā: aurelianū ingressus ⁊ apud quendā ciuē est hospitatꝰ: a quo cū de discēsiōe didicisset: mane ad ecclesiā ex charitate cū ceteris oratur⁹ venit: ⁊ iuxta ianuā incognitus stetit. Cunctis autē prostratis colūba niuea de celo volitans: per fenestrā ingressa singulos circuiens: ⁊ quasi dignū explorans super caput euurcij resedit: sed ab eo quasi eiecta ad celos euolauit. Quod miraculum cuncti stupentes: sed adhuc de persona dubitans: eo ꝙ aliqui: super quē insederat dubitabant. Euurciū inter ep̄os ducunt: ⁊ iterū ad deum orauerunt: secundo miraculo plenius edoceri. Rursus igitur columba descendit: ianuāq; petens euurcium non inuenit: cunctosq; per circuitum ecclesie lustrans super caput eius tandē secundo resedit. Sicq; ip̄m oēs in episcopuz elegerunt. ¶ Verū dimidie anniuersarij sui ciuitas

casu igne accensa esset: oratione sua mox ignē cōpescuit ecclesiāq; iam semiustā ampliorē reparari mandauit. Eunctis autē ciuibus fabrice sponte contribuētibus dū ad fundamēta locanda fodissent: ollam auro plenā inuenerunt quā sanctus vti reipublice pertimentē ad imperatorē misit. Ipe aūt miraculū audiens non solū thesaurū repertū remisit: sed tantūdem de suo publicauit p fabrica eccl'ie insigni? operāda. Insuper ⁊ septē calices aureos eidē donauit. ¶Eodē autē tēpore dum eps suetionis ad corpa martyrū crispini ⁊ crispiniani orares: vidit peregrinos quosdam quos qui essent interrogans: a duobus ex eis audiuit: q essent germani cuiusdā euurcij ecclesie romane subdiaconi: qui ab hostibus capti ⁊ vidue cuiusdā venditi: dudū in seruitute detēti: ad ipam vrbē pro agendis dñe sue fuerāt missi. Qd eps audiēs predicta euurcio denunciauit. Illeq; misso precio pro eorū redēptione fratres repetijt quos liberatos duplicato gaudio aureliani suscepit. Ecclesia aūt edificata est trib? annis ⁊. iij. noñ. maij dedicata: multis ibidē cōditis reliquijs ex diuersis prib? recollectis. Dū aūt ipe prim? in altari dedicato celebraret visa ē ab archidiacono eius subdiacono ⁊ alijs duob?: manus celestis in hora cōsecrationis oblatā benedicentis: quo miraculo. vij. milia paganorū conuersi sunt. Euurcius ho obitū suū ciuibus prenunciauit: eosq; vt abbatē anianū sibi successorem eligerent confortauit. Eum autem ipse egrotaret: ⁊ de eligendo pastore etiā iā discordia oriri fore?: ⁊ euurcius triū illorū nomina pro quib? sedition imminebat in cedulis sub altari poni fecisset: missoq; puero mane: qui vnā ex illis diuino nutu tolleret: vt per hoc a deo eligendū discerent: puer primusq; cedulas acciperet: anianū epm acclamauit. Sicq; euurci?. vij. idus septē bris in christo quieuit: ⁊ prout ei a deo reuelatum fuerat anianus eidem successit.

¶De sctō Dunstano epo ⁊ cōfesso. Cap. xlix.

Dunstan? archiepus cantuarien. floruit tpe eldestani regis: q ex anglie partibus parentibus genere ⁊ fide nobilibus. Eux adhuc infans ad ecclesiā dei genitricis cū oblationibus delatus esset: illis in oratione pernoctātibus: apparuit vir etherei vultus: dicēs locū illū sublimandū puerum ibi deo relinquendū: ipmq; per secula beatū predicandū. pst hec cū puer grauiter langueret repente noctis medio celitus sanat? ex domo procedit. quibusdā eū insequētibus ⁊ obseruantibus ecclesiā adit; mediaq; via canes latrantes eiq; iter impedientes: dum quoddā simulacrū obsistens virga percussit: ipm confringens in frustra canes effugauit. Uenies aūt ad ecclesiā ianuas clausas inuenit: scalā qua tectū resartientes ascendebant conscēdit: ⁊ ab alia parte intra ecclesiā qua nullus descensus erat: angelicis manibus euectus descēdit: vbi aperta ianua in ecclesia dormire repertus est lumine celesti perfusus. ¶Puerilibus igit annis deo seruiens varijs artibus exercitatus musicis sonis instituit. Factusq; iuuenis ab atelio epo cantuarien. regi eldestano cōmendatus in palatio mansit vbi obtento a rege iudicis officio in oibus strenue se habebat: nunc iusticie reddende: nunc orationibus vacās. ¶Rogatus a quadā matrona dū stolā sacerdotalē pingeret aurifactorio opere figurandā: cithara eius parieti appensa fine alicuius monētis impulsu p seipam sonare cepit: ⁊ antiphonā Gaudent in celis aie sanctor. in pprio tono decātare. ¶Dū aūt ab emulis apud regē de quibusdā causare tur curiā deseruit: ⁊ cognatū suū elphegū epm ventanū adijt: a quo dudū pulsar? vt monach? fieret: diuq; resistēs. Postea febre corrept? demum conualuit: subitoq; muratus ⁊ monachus effectus: deinde presbyter cōsecratus in ecclesia dei genitricis mansit: apud quā cellā vel potius antrum edificauit. Nam in rupurio quinq; pedū longitudinis ⁊ duorū pedū cū dimidio latitudinis se inclusit: in quo dudū cōtēplatioñi vacauit: multaq; diaboli tēramēta superauit. ¶Cū die quadā demō ei in specie puelle apparuisset: ad cui? preces dūstanus qd fabrile faceret: demonq; ei operāti quedā luxurie verba proponeret: vr ei? ppositū inquinaret: ipe tenacula ignita diabolū in faciē percussit: q mox vlulando euanuit. Succedente ho eadmūdo regi eldestano: dunstan? accepta potestate cepit ecclesiā ⁊ cenobiū construere sm exemplar quod ei angelus demōstrauerat in visione: vbi cōgregationē instituit mōachorū spiritū. pphetie in multis habere visus est. Nā ⁊ mortē regis eadmundi. vij. diebus ante pdixit: ⁊ vt pdixerat fie euenit. Cui? successor edredus dūstanū ad epl scopatū ventanū promoueri suadebat: sz ille omnino renuebat. Nocte ho quadā eidē apparuerūt sancti apl'i petrus ⁊ paulus ⁊ andreas: eū admonētes ne episcopari vlterius contēneret: sed dei se voluntati subiceret: predixeruntq; ei q post mortē dicti regis nonventanēñ. ecclesie epus: sed cantuarien. archiepiscopus futurus esset. Quod ⁊ factum est. Mortuo enim edredo rege et succedente ei edgaro: de manda to ipsius dunstanus archiepiscopus cantuarie est electus. Cuius ecclesie regimini adeo laudabiliter prefuit: q cunctis populis admirabilis reuerentie fuit. ¶Cum autē clericorū quorundā mores ⁊ actus reformaret: ⁊ quosdā rebelles beneficijs spoliasset: ad eorū suggestio-

nē rex conciliū celebrari fecit: in quo archiepiscopus se de multis sibi obiectis purgauit. Et dum rex peteret: vt priuatos ad ecclesias reuocaret: audita est vox crucifixi depicti de cruce: hoc fieri prohibentis. ¶ Post aliquod tempus iterum dūstanus de p̄dictis causatur: ⁊ ad palatium vocat. Cūq; ipse se deo diiudicandū cōmitteret: pars solarij domus vbi eius emuli stabāt subito corruit: ⁊ ipsos simul ruētes sub machina oppressit. alia ꝟo parte firmiter ꝑmanēte archiepiscopus et ceteri remanserunt illesi. Tandem post multos labores vir domini iā senex annorum. lxxix. in domino feliciter obdormiuit septimo idus septēbris: sepultus in ecclesia sua miraculis clarus.

¶ De sancto Clodoaldo presbytero. Cap̄.l.

Clodoaldus p̄sbyter floruit apud perusium ciuitatez tempore iustini senioris. Hic filiꝰ regis colodomitis fratribꝰ suis a patruo lothario extinctis: anno prefati imperatoris quarti mundū deseruit: ⁊ in clericali gradu preminuit: vt ait sigibertus. Qui omni suo patrimonio pauperibus erogato: vilibꝰ indutus: ⁊ carnē cilicio domās: nudeq; terre decubās: penitētie operam dabat. Relicta igitur patria ciuitate: venit ad aliā prouinciam ignotus: deo cupiens liberius deseruire. Miraculorūq; glorie claruit. Nā ⁊ demones effugebat: mutis loquelam: cecis visum: surdis auditum: claudis gressum tribuebat. Cum cuidaz pauperi ab eo elemosynam petenti quid daret nō haberet: cucullam eidē prebuit: pauper ꝟo nocte in domo cuiusdā viri hospitatus est: cuculla vestitꝰ. In ipsa nocte vidit vir ille pauperē quasi clara luce indutum: quod et coniugi sue ostendit. Factoq; mane cucullam ei datam a sancto clodoaldo didicit: ⁊ lucem quam viderat ipsius charitati attribuit. Sicq; viri dei fama percrebruit. Reuersus tandem parisius: ab eusebio episcopo presbyter ordinatus: monasterium in loco q̄ dicitur nouigeniū construxit: in quo in pace q̄euit septimo idus septēbris: ibiq; sepultus miraculis viuit.

¶ De natiuitate sancte Marie virginis. Cap̄.li.

Natiuitas gloriose ꝟginis Marie ex tribu iuda ⁊ regia stirpe dauid duxit originem. Mattheus tamen ⁊ lucas non generationē marie: sed ioseph describunt: qui tamē a cōceptione xp̄i penitꝰ alienus fuit: quia consuetudo scripturarum erat: vt non mulierū: sed virorum generationis series texeretur: verissime tamē virgo maria ex progenie dauid descēdit: quod ex hoc precipue patet: quoniā vt sepe scriptura testat: christus ex semine dauid duxit originē. Cum ergo christus ex sola virgine natus sit: manifestum est ⁊ ipsam ex dauid natam esse: ⁊ hoc ex cathena nathan. ¶ Dauid em̄ inter ceteros habuit duos filios: nathan scilz ⁊ salomonem. Ex cathena igit nathan: vt ait damascenus: leui genuit melchi ⁊ pantherā. panthera genuit barpantherā: barpanthera genuit ioachim: ioachim ꝟginē mariā. Ex cathena aūt salomonis mathā habuit vxorē ex q̄ genuit iacob. Defuncto aūt mathā: melchi ex tribu nathan qui fuit filios leui: frater autē pāthere: accepit vxorem relictā nathan matrē aūt iacob: ⁊ genuit ex ea heli. Et sic sunt facti fratres vterini iacob ex stirpe salomonis: heli aūt ex tribu nathan. Defunctus est aūt heli sine liberis: ⁊ accepit iacob frater eius vterinus vxorē eiꝰ ⁊ genuit ioseph: qui natura fuit filius iacob ex descēsione salomonis: ꝟm legē aūt fuit filius heli ex nathā descendētis. Nam filius qui nascebat taliter ꝟm naturaz: ꝟm legē defuncti sine liberis filius reputabat: hec damascenus. ¶ Hystoriā aūt natiuitatis beate virginis hieronymus vt in ꝓlogo dicit: adolescētulus in quodā libello legit: sed post multū tēporis vt se ibidē legisse meminerat: rogatus chromatio ⁊ heliodoro episcopis transcripsit. ¶ Joachim nāq; ex galilea de ciuitate nazareth de tribu iuda sanctā annā filiam garizi de bethleem eiusdē tribus duxit vxorez. Ambo aūt iusti ante deum erāt: omnēq; substātiam suā trifarie diuidebāt: vnā partē templo et eius seruitoribus: aliā peregrinis ⁊ pauperibus erogabāt: tertiā sibi ⁊ sue familie vsibus reseruabāt. Et ita per annos viginti prole carētes: vouerūt domino: ꝙ si eis sobolē ꝯcederet: eam seruitio dn̄i māciparent. Cuius rei causa: cum in tribus festis precipuis hierl'm frequentarent: in festo encenioꝝ ioachim cū cōtribulibus suis hierl'm ascēdit: ⁊ cū ceteris ad tēpluz accedēs: oblationē suā ad altare domini offerre voluit. Quem isachar sacerdos cū indignatione reppulit: ⁊ cur ad altare domini accedere presumeret increpauit: asserens esse indignum maledictio legis obnoxium: oblationē deo legis offerre: nec inter fecundos infecundū: qui populū dei non auxisset astare. Joachim ergo confusus domum redire voluit: ne a contribulibus qui hec audierant: idem opprobrium sustineret: sed tristis ad pastores suos discessit: vbi post dies aliquot commoranti: die quadam angelus domini cum immenso lumine astitit: qui cum ad eius visionem turbaretur: timorem eius angelus compescuit: dicēs se esse angeluz domini ad euz missum: vt annūciaret ei preces suas exauditas a deo eē: ⁊ elemosynas suas in

conſpectu altiſſimi aſcendiſſe. Viderat enī deꝰ pudorem eius ⁊ ſterilitatis opprobrium non recte ei obiectum. Et quia deus peccati vltor eſt non nature: cū alicuiꝰ vterū claudebat: ad hoc faciebat vt mirabilius denuo aperiret: ⁊ nō libidinis eſſe: ſed diuini muneris: quod naſceretur oſtēderet. ¶ Quod quidē angelus p exempla plura ſuaſit. Primo per ſaram gentis hebreorum primaz: que vſq; ad nonagintа annos ſterilitatis opprobriū pertulit: ⁊ tamē iſaac cui repromiſſa fuit omniū gentiū benedictio genera uit. Secundo per rachel que diutius ſterilis fuit: ⁊ tamē ioſeph genuit: qui domiꝰ egypti ⁊ ſaluator multorum fame periturorum extitit. ¶ Deinde per ſampſonē quo nullus fortior: et ſamuelē quo nullus ſanctior: qui vtriq; matres ſteriles habuerūt. Sicq; phauit conceptus diu dilatos: ⁊ ſteriliū partus mirabiliores eſſe ſolere. Nūciauitq; ei angelus q̄ anna vxor ſua filiam pareret: que vocaret maria: que iuxta votum parentū eſſet ab infantia domino cōſecrāda: et adhuc ex vtero matris ſpūſancto plena: ſemperq; in templo domini moratura. Et ſicut ipſa naſcitura erat mirabiliter ex ſterili matre: ſic ipſa altiſſimi filiū ex ſe incomparabiliter generaret: qui ieſus vocatus omnibus gentibus ſaluator foret futurus. Dediteq; ei ăgelus ſignū vt cum peruenirет ad aureā hieroſolyme portā vxorem ſuā annam obuiam haberet: que de ſua retardatione ſolicita: tunc in cōſpectu eiꝰ gauderet. ¶ Diſceſſit dictis ăgelꝰ ab eo diſceſſit. Anna autē cuz amare fleret: ⁊ quonā loco vir eius fuiſſet ignoraret: ⁊ quaſi ad remedium pomeriū ſuū intraſſet: idem angelus ei apparuit: ⁊ eadē verba que ioachim nūciauerat idicauit: addēs vt pro ſigno ad auream portā hieruſalē pergeret: ⁊ viro ſuo redeūti obuiaret. Ambo ergo ſibi ibidem occurrētes: ⁊ de mutua viſione letati: ⁊ de prole promiſſa ſecuri: adorato domino domū redierunt: diuinū promiſſum certi ⁊ hilares expectantes. ¶ Concepit igit anna ⁊ peperit filiam: ⁊ vocauit nomen eius mariā. Cōpleto igitur triennio ablactationis tempore ad templū domini virginē cuz oblationibus adduxerunt. Erant autē circa templū iuxta quindecim graduum pſalmos quindeciz aſcenſionis gradus. In quoꝝ infimo virgo conſtituta cunctos ſine ducentis ⁊ leuantis manu ita p ſeipam conſcēdit: ac ſi iaz perfecte etatis fuiſſet. Perfectaq; oblatione filiam ſuam parētes cum aliis virginibus in templo dimittētes ad propria reuerſi ſunt. virgo autē quotidie in omni ſanctitate p̄ficiens ab angelis ſepius viſitabatur: ⁊ viſione diuina continue fruebatur: a mane vſq; ad horā tertiam orationi inſiſtebat: a tertia vſq; nonam operi manuū permanebat. in nona hō ab angelo celeſti cibo reficiebaſ: ⁊ quod ei dabaſ in tēplo pauperibus largiebatur: a nona autem vſq; ad ſolis occaſuz in lege domini et pſalmis meditabatur. Creſcente etate creſcebat ⁊ ſapientia ⁊ gratia apud deum ⁊ homines. ¶ Quarto decimo autez etatis ſue anno pontifex publice denunciauit: vt omnes virgines que in templo nutrite fuerant: domū reuerſe viris ꝑm legem coniungerentur. Cui mandato cum ceteре paruiſſent: ſola virgo maria hoc facere nō poſſe reſpondit: tum quia parentes ſui eam domini ſeruitio mancipaſſent: tum quia ipa virginitatem ſuam deo vouiſſet. Anxiatus pōtifex quia nec ſcripturam de voto ſoluendo infringendaz putaret: nec morem in iſrael inſuetum introducere auderet: conuocatis ſenioribus iudeorū dominum ſuper hac re conſulendum decreuerūt. Quibus oratibus vox de loco oratorū cunctis audientibus inſonuit: dicens vt quicūq; de domo dauid nubiles coniugati non eſſent: ſinguli virgas ſuos ad altare deferrent: ⁊ cuius ꝯgula germinaret: ac in eius cacumine ſpiritus ſcūs iuxta eſaie prophetiā in columbe ſpecie deſcendiſſet: illi proculdubio virgo maria deſponſari deberet. Erat inter ceteros ioſeph de domo dauid qui ſenex iaz erat: ⁊ vxore premortua filios ac nepotes ex filiis iam pronepotes habebat. Cui cum incongruum videretur: q̄ vir matute etatis teneram virginem duceret in vxorem: ceteris virgas ſuas afferentibus: ſolus ipſe virgulam ſuam ſubtraxit. Unde cum nihil miraculi apparet: pontifex iterato dominū conſulēdum putauit. Qui reſpōdit q̄ ſolus ille virgaz ſuam non attulit: cui virgo deſpōſari debebat. ¶ Productus itaq; ioſeph cuz virgā attuliſſet: et ipſa ilico germinaſſet: ⁊ in eius cacumine columba de celo aduolans conſediſſet. Liquido omnibus patuit ei foze virginez deſponſandā. Deſponſata autem virgine ipſe quidem in ciuitatem ſuam bethleem redijt: domū ſuam diſpoſiturus. Virgo autem maria cum quinq; virginibus cocuis ſuis: quas ob oſtentionem miraculi a ſacerdote acceperat in ſocias ad domum parentum in nazareth reuerſa eſt. Nomina virginum erant hec: rachel: ſephora: ſuſanna: abigera: ⁊ agabel. quarum omniū maria etate minor erat: quibus data ſunt ad operandum preſtibus templi ſericū: hiacynthus: coccinus: byſſus: linum: ⁊ purpura: vt quelibet ex vno horum veſtem cōtexeret. Cum ergo ſactaris ſortibus: que ipſarum: quid horū operari deberet: ⁊ maria ſorte purpuram ad velum tēpli domini accepiſſet: alie virgines ei dixerūt admirātes: q̄ cum ipſa minor omnibus eſſet: purpuram que ad reginas operari ptinet: accepiſſet. Ideoq; congruum erat q̄ ipſa regina virginū vocaret. Et exinde quaſi diuino inſtinctu ceperūt illam reginam virginū appellare. ¶ In diebus autē illis eidem gabriel angelus orati apparuit: et de ea naſciturū dei filiū nūciauit: vt dictum eſt ſupra in eius annūciatione octauo kal. aprilis. Uec hieronymus. ¶ Dies aūt natiuitatis bea-

e marie aliquā to tempore fideles latuit. Contigit aūt vt referr iohannes beleth: ꝙ quidam sanctus vir cōtēplationi sedule vacās: singulis annis. vi. idus septembris iocundissimos angelorum cantus audiret. Qui dominum instanter orauit: vt sibi reuelaret: cur ea die tm̄: et non alia hec audiret. Demumq; resp̄sum accepit: ꝙ virgo maria. vi. idus septembris nata fuit: de cuius natiuitate celestis curia solennitatem facit: mandans vt hec filijs ecclesie manifestaret: vt concordes fierent in tali festo celesti curie. Qui cum hec summo pontifici ⁊ alijs intimasset: ⁊ illi scripturis ⁊ antiquitatum testimonijs veritatem virginis extunc ipa die celebrādam vniuersaliter statuerūt: videlz. vi. idus septēb.

¶ De sancto Adriano ⁊ socijs martyribus. Lap. lij.

ADrianus martyr cū. xxxtij. alijs apud nicomediam passus est sub ip̄eratore maximiano. Qui cum in p̄fata ciuitate degeret. Iussit omnes xp̄ianos comprehēdi: inter quos. xxtij. sunt detenti: ⁊ ante ipsum adducti. Quos imperator neruis crudis iussit cedi: ⁊ lapidibus'ora eorum contundi: ⁊ annotatovniuscuiusq; nomine ferro vinctos in carcerē recludi fecit. Quorum cōstantiam et fidem videns adrianus prior officij militaris: conuersus ad xp̄m cum eorum nomina scriberentur fecit ⁊ se cum ipis annotari: dicens se christianum esse. Quod audiens imperator ipsum sacrificare nolentem: cum ceteris similiter ferro vinctum in carcerem poni mandauit. Natalia ꝯo vxor eius quę christiana erat: audiens verum carceratum ⁊ causam ignorans: primum quidem dolēs flere cepit: sed cum didicisset: ꝙ propter xp̄i fidē hoc pateret: gauisa ad carcerē cucurrit: ⁊ vincula viri sui ⁊ aliorum osculari cepit: ⁊ virum suum multis sermonibus exhortari admonens vt terrena sperneret: ⁊ omnes attinentes contemneret: ⁊ ad celestia semper intenderet. Adrianus ꝯo eidem promisit: vt secura iret: quia ea⁹ accerseret: vt finem suum per martyrium videret. Illa quoq; virum suum alijs sanctis recōmendans: vt cum hortarētur: ad domum suam rediit. Postmodum audiens adrianus diē suę passionis adesse: dās munera custodibus: ⁊ sanctos qui cū eo erant p̄ebēs fideiussores: abijt domum vocare natalam: vt ei promiserat: vt eorum passionibus p̄sens esset. Illa ꝯo audiēs per nuncium ꝙ vir suus veniret non credebat: donec famulus domus dominū ei addesse nunciauit. At ipsa putans ꝙ martyrium refugisset: ⁊ idcirco solutus esset; amarissime flere cepit: ⁊ ostium domus cōtra eum clausit diris sermonib⁹ exprobrās ei: ꝙ xp̄m dominū abnegasset. Quod audiens adrianus admirabatur: et gaudebat: ⁊ ex hoc ad martyriū ardentior effectus est. Et cum instaret precibus: vt ei ianuam aperiret: enarrans ei qualiter sanctos martyres p̄ se obsides dederat: ⁊ qualiter ad eam reuisendam venerat. Natalia eundem cum gaudio suscepit: ⁊ seinuicem osculantes ad carcerem simul abierunt: vbi natalia per. vij. dies sanctor⁹ vlcera extergebat. Statuta aūt die: maximianus eos sibi p̄sentari fecit: qui resoluti pedis: quia ambulare non poterāt: velut animalia portabantur. Adrianus ꝯo retro vinctis manibus sequebatur: ⁊ natalia cum eo deambulans ip̄m hortabatur. Et cum sacrificare nollet: iussit imperator: a quattuor validissimis viris ip̄m grauissime ⁊ diutius cedi: ita vt eius viscera effunderentur. Deinde ip̄m vna cum alijs in carcerē trudi. Ad quem accedens natalia ip̄m lacētem ⁊ pene euisceratū dulciter rofouebat: cui⁹ exēplo ⁊ alie matrone christiane ceteris sanctis intra carcerem ministrabant. Et cum hoc imperator comperisset ⁊ mulieres carcerem ingredi prohibuisset: omnes se toronderunt: ⁊ mutato habitu vilibus vestibus indute: sanctos visitare non destiterunt. Quod audiens maximian⁹ precepit: vt omnes martyres fractis cruribus interirent. Timens ꝯo natalia ne vir suus aliorum supplicijs expaueret: rogauit ministros: vt ab eo inciperēt: abscisis ergo ab eo pedibus cruribusq; confractis: cum adhuc superuiueret rogatu natalie manum ei p̄sciderunt: vt alijs qui plura passi fuerant compar esset. Quo facto spīm deo reddidit. Ceteri ꝯo pedes vitro protendētes: sic crurifragio ad dominū migrauerunt: rex autem corpora eorum cremari mandauit: sed natalia manum adriani in sinu abscōdit: verum subito imbre vehementissimo erumpente: ignecq; extincto corpora martyrum illesa seruata sunt: que a xp̄ianis rapta constantinopolim sunt delata: ibiq; digno honore tumulata: qui passi sunt. vi. idus septembris circa annum dominī. cclxx. Qualiter autem natalia inde processit: supra in eius hystoria actum est ka len. decembris.

¶ De sancto Adriano papa et confessore. Lap. lij.

ADrianus papa huius nominis p̄im⁹ natione romanus ex patre Theodoro de regione vialata Stephano tertio pontifici romano in episcopatu successit: et sedit annos. xtij. menses decem: dies. xvij. Ibic sanctissi⁹

mus pontifex restaurauit monasterium sancti anastasij ad aquas salinas post incēdium. Edificauitq; turres et muros vrbis rome propter hostes longobardorum quotidie irruētes. Hic portas ereas maiores dedit sancto petro apostolo. Ipsos quoq; muros vrbis: qui in plerisq; locis vsq; ad fundamenta dirupti fuerant renouauit. Multas etiam ecclesias tam intra vrbem q̄ extra suis sumptib⁹ restaurauit. Hic etiam in monasterio sancti Stephani: qd̄ circa ecclesiam sancti Petri situm est: congregationem monachorum instituit: vt in ecclesia sancti Petri cum tribus monasterijs: quos Gregorius tertius instituerat: laudes sedulas persoluerent. Fuit enim in reparendis ecclesijs et diuino cultu celebrando ad modum solicit⁹. ¶ Huius precibus karolus magnus rex francorum Pipini filius veniens ad italiam cum exercitu: vt ab infestatione lōgobardorum ecclesiam defensaret: obsedit longobardos in papia: vbi cepit desiderium regem et vxorem eius: quos captiuos duxit in franciam: et veniens romam reddidit omnia pape: que pater suus Pipinus beato Petro concesserat: adiuncto quoq; ei ducatu spoletano: et beneuentano. Ob hoc ipse Patricius rome effectus est. Huius tempore celebrata est septima synodus trecentorum episcoporum apud constātinopolim. ¶ Aliā v̄o synodum ipse Adrianus papa presente rege karolo rome celebrauit: in qua fuerunt centūquinquagintaquattuor episcopi religiosi: in qua adrianus papa et synodus dedit karolo ius eligendi romanum pontificem: et sedem apostolicam ordinandi. Item archiepiscopos ab ipso inuestituras accipere per prouincias singulas. Anathematizauitq; omnes huic decreto rebelles: et bona eorum publicari iussit. Tuncq; cessauit regnum longobardorum karolo in italia dominante. Adrianus v̄o papa post multa laudabilia opera quieuit in pace. Sepultusq; est in ecclesia sancti Petri in vaticano: et cessauit episcopatus dies tres.

¶ De sancto Corbiniano ep̄o. Cap̄.liiij.

Corbinianus episcop⁹ frixigen̄. a papa gregorio p̄mo factus fuit tempore pipini grossi regis: qui vir sanctissime vite fuit: et miraculis claruit. Die quodam dū apud ecclesiam sancti Germani oraget: et propter musti fortitudinem spinam a vare reiectam sensisset: ne silentium frangeret: cōsicuit: totaq; nocte in oratione perseuerans vitum adeo compescuit: vt nec de ipso: vel vnica nutta manaret. ¶ Cū quidam fur mulam eius abstulisset totaq; nocte itinerādo vagans esset mane dorso animalis vinctus ad sanctū adductus furtū restituit: ⁊ penitētiam egit. ¶ Adalpertum quendam suspendio damnatū se inuocantē triduo illesum conseruauit: qui post liberatus deo deuote seruiuit. ¶ Ursum quendam qui eius asinū deuorauerat: dū romā pergeret: diuina virtute coegit: vt sarcinā vsq; romā animalis loco deferret. ¶ Huinsgus comes tridētinus admissarium sancti furto auferri fecerat ad equas operiēdas: ⁊ infra dies modicos. xliiij. equos morbo elephātino amisit. Unde ⁊ dei iudiciū cognoscēs: equos duos cū admissario: atq;. cc. solidos sancto restituit. Quadā. vi. feria dū piscibus careret p̄dixit: ꝑ aquilā pisces sibi diuinitus ministrādos. Et ecce aquila rostro a mari piscem detulit: qui tota die ad esum familie satisfecit. Sequenti quoq; sexta feria ministrū suum natantē iussit: vt in xp̄i nomine piscem caperet: qui mersus piscem magnū manibus cepit: ⁊ ad littus vsq; perduxit. ¶ Apud oratoriū sancti stephani: vbi aliqn̄ orans lucem de celo fusam viderat ⁊ voces audiuerat angelorum: cellā sibi cōstruxit: vbi fontē ex humo baculo ꝑcussa ꝑduxit. Deuotus virginis gloriose die natiuitatis eius in pace quieuit: videlz. vi. idus septēbris. Et in eiusdē diei genitricis ecclesia sepult⁹ est: miraculis clarēs. Nā sanguis qui die. xl. ante obitū eius de ip̄ius naribus distillauit: terre suffosus post ānos. xl. recēs adeo inuētus est: acsi ea die fuisset effusus. Corpus v̄o eius tunc temporis translatū est fasingā: et vnacum dicto sanguine in ecclesia sua sepultum est in marmoreo mausoleo.

¶ De sanctis dorotheo ⁊ gorgonio martyribus. Cap̄.lv.

Dorotheus et Gorgoni⁹ martyres passi sunt apd̄ nicomediā ciuitatem sub diocletiano imperatore. Qui cū essent primi in palatio eiusdem militie renūciantes: christianos se libera voce confitebantur: quod Cesar audiens moleste tulit: anxiebaturq; perdedere tales viros: quos intra palatium suum nutritos mores ⁊ generis nobilitas decorabant. Cum ergo nec minis: nec blandimentis mouerentur in equuleo distenduntur: et flagris ⁊ vngulis toto corpore laniantur: et deinde aceto et sale nudatis pene eorum visceribus perfundunt. Et cū hec alacrius tolerarēt in craticula assant: vbi quasi in lecto florū iacere videbant. Ad vltimū laq̄o suspendi iubētur: et corpa eorū canibus exponunt: sed tn̄ intacta a fidelibusq; collecta honorifice recōdunt. Passi sunt aūt. v.

idus septembris: circa annos domini. cclxx. ¶ Interiecto autem tēpore corpus sancti gorgonij inde leuatum ⁊ romā translatū est. ¶ Anno autem domini. cccccccclxiiij. episcopus meteñ. nepos pipini regis ip̄m ad gallias transtulit: ⁊ in gorgocieñ. monasterio collocauit.

¶ De sancto Dorotheo abbate. Cap̄. lvi.

Dorotheus abbas in egypti partibus claruit: hic genere thebeus inter patres egypti sanctitate nō minimus quotidie a mari lapides colligens ⁊ annis singulis habitaculum vnum edificans: ipsum: edificare sibi cellas non volentibus cōcedebat. Noctibus ꝟo sportulas operabatur: vt venderet: propter cibum pauperibus ministrādū. Cibus ꝟo ei⁹ erat panis vncie sex: ⁊ oleum minutorū: fasciculus modicus: aqua ꝟo exigua in potu vtebatur. Nunq̄ visus est in lectulo soporatus: vel pedes: pro requie tetendisse: vel pro voluntate dormisse. Quieuit autē in pace. v. idus septembris. Hec invitis patrū.

¶ De sancto Sergio papa et confessore. Cap̄. lvij.

Sergi⁹ papa natione syr⁹ de ciuitate antiochie: ex patre tiberio cononi pontifici in episcopatu romano successit. Et sedit annos. ix. mēses. viij. dies. xxiij. Hic romam veniens sub deodato pōtifice: inter clerum romane ecclesie connumeratus: quia studiosus erat in officio cantilene acolit⁹ factus est. Qui per ordines ascendens a leone pontifice secundo: in titulo sancte susanne presbyter ordinatus est: qui impigre per cimiteria martyrū celebrabat. Defuncto ꝟo conone papa populus vrbis rome in duas partes diuisus est. Et vna quidem pars elegit theodorum archipresbyterum: alia ꝟo paschalem archidiaconum. Cunq̄ vnus alio locum non cederet: sed vterq̄ immaniter permaneret: vt vnus alium superaret: plurimaq̄ pars cleri ⁊ populi ad sacrum palatium perrexisset: vt tractarēt quid fieri deberet deo annuente in personam denominati sergij venerabilis tunc presbyteri concordantes se contulerunt. Eumq̄ in lateraneñ. episcopatū deducentes elegerūt. Sicq̄ in sede beati petri pontifex ordinatus est tempore iustini iunioris. ¶ Hic pōtifex ecclesiam lateraneñ. reparauit. Et vt agnus dei ter cantaret̄ intra missarū solēnia constituit. ¶ Hic etiā diuina ad eum reuelatione facta in sacrario sancti petri inuenit capsam argenteam in loco obscurissimo multe annositatis. Ita vt iam non argentea videret̄: in qua sigillū erat expressum: quo ablato inuenit crucem gemmis ornatā: ⁊ ineffabilem portionem crucis dominice intus inclusam: que in die sancte crucis adoratur. Corpus quoq̄ primi sancti leonis pape transtulit ipso reuelante: Qui etiam propter defensionem ecclesiastice libertatis a iustino imperatore in exilium relegatus: ac demū ab eo reuocatus est. Et post laudabilem vitam in pace quieuit. Et sepultus est apud sanctuz petrum. Et cessauit episcopatus mensem vnum: ⁊ dies viginti.

¶ De sancto Andomaro ep̄o. Cap̄. lviij.

Andomarus episcopus claruit apd̄ tamaneñ. ciuitatem. Hic ex aurea a valle non longe a cōstantia ciuitate: patre friulfo religioso ⁊ nobili viro ort⁹ est. Et vna cuz codē patre suo oībus pro xp̄o relictis ad cenobium luxorieñ. quod a sancto colūbano abbate in burgundia constructum fuerat: pergentes ambo sub abbate eustasio monachi facti sunt: vbi friulfus in sanctitate perspicua vsq̄ ad finem vite perseuerauit. Andomarus ꝟo in episcopum tamaneñ. electus per annos plusq̄ triginta ecclesiam suā feliciter gubernauit. Ciues quoq̄ suos: qui post doctrinam: quā a sanctis fusciano ⁊ victorico perceperāt ad idolor̄ culturam reuersi erant ad christum redire fecit. ¶ Cum autē semel graui tētatione carnis vreretur: exemplo beati benedicti inter vepres et vrticas se nudum volitās: ignē illū libidinis extinxit. ¶ Dum apud villam torniacū sub arbore quieuisset: crucem domini de lignis factum arbori affixit: ⁊ sequēti nocte lux desuper celica radiauit: multorūq̄ ex ipsa cruce egritudines curabantur. ¶ Per annos plurimos ante obitū suū lumen oculorum amisit: ad eius lumen sanctitatis augendum: nec tamē vnq̄ inde turbari visus fuit. Sed cū translationi corpori sancti vedasti episcopi apud atrebateñ. vrbem facte ab ausberto episcopo interesset: lumen sibi oculorum redditum est. Finita ꝟo corporis translatione orauit ad dñm: ⁊ iterum vt petijt ad votū suū rursum excecatus est. Quieuit in pace quīto idus septembris. In cuius transitu mira fragrantia in domo eius respersa est: lampades quoq̄ ad eius tumultum dependentes oleū distillauit: quo egri perūcti a lāguoribus sanabātur. Cuius corpus in eius ecclesia tumulatū a

sancto bertino abbate translatum: sepultum est in monasterio sancti cythini.

¶De sancto Hilario papa & confessore. Cap. lix.

Hilarius papa natione sardus ex parte christino leoni primo pontifici in episcopatu romano successit. et sedit annos. vi. menses tres: dies. x. Hic constituit vt nullus pontifex successorē sibi constitueret. Qui non solū in elemosynis dandis pauperibus quotidie studuit: verumetiam plerasq; basilicas auro argentoq; insigniter decorauit. Et fecit ad sanctum laurentium balneum & monasterium. Et hic plenus sanctitate & virtutibus quieuit in pace. iiij. idus septembris: & sepultus est ad sanctū laurentiū in crypta iuxta corpus beati sixti episcopi: & cessauit epatus dies. vi.

¶De sanctis Nemesiano & Felice et sociis martyribus. Cap. lx.

Nemesianus: felix: lucius: alij felix: litheus: polianus: victor: lador: datius epi: multiq; presbyteri & diacones apud aphricam martyrium passi sunt sub persecutione valeriani et galieni imperatorū: qui exurgente persecutionis rabie ad primā confessionis christi constantiam grauiter fustibus cesi: deinde compedibus vincti: et ad fodiēda metalla deputati: gloriose confessionis agonē cōsumauerunt: quorū etiam exemplū secuta multiplex plebis, eorum portio cum eis pariter coronata ē. Extat epistola beati cypriani ad ipsos & de ipsis scripta: q̄ passi sunt. iiij. id⁹ septēbris.

¶De sanctis Sosthene & Victore martyribus. Cap. lxi.

Sosthenes & victor martyres apud calcedoniā passi sunt sub proconsule prisco: qui cum beatam euphemiā virginē sub eodē proconsule decertantē vidissent immenso lumine circundatā: & angelorum et virginum choris cōstiparam conuersi sunt ad xp̄m: vt dicetur infra in passione euphemie. xvi. kal'. octobris. vnde ipsi ambo a proconsule detenti: primoq; in carcerē truſi: indeq; p̄ducti ad stipites ligati sunt: vbi quoq; ipsis ac leo ferocissimi latati fuerunt. Sed cum ab eis in nullo leſi fuissent quin potius omni depositā feritate pedes sanctorū lingerēt. Proconsul illos in cuppa cremari mādauit: qui data fidūnicem pacis osculo spiritum emiserunt quarto idus septembris.

¶De sanctis Protho & Hiacyntho martyribus. Cap. lxij.

Protho & hiacynthꝰ martyres rome passi sunt sub galieno imperatore. Hi ambo fuerunt eunuchi domicelle: et in studio philosophie socij eugenie ꝑginis filie philippi nobilissimi romanorum alexandrie prefecti: qui et ab ipsa virgine vna cum patre et claudia eius matre ad christum conuersi sunt: vt supra in eius passione actum est octauo kalendas ianuarij.

¶Sed postq̄ beata virgo eugenia passa est, protho & hiacynthus iussu imperatoris tenti sunt: et ad templum iouis adducti vt sacrificarent: qui oratione sua simulacrum comminuerunt: et cum sacrificare nollent: primo quidē fustibus diutissime cesi sunt: deinde capitis obtrūcatione martyrium compleuerunt tertio idus septēbris circa annum domini ducentesimū quinquagesimū sextum: & sepulti sunt via salaria vetere in cimiterio priscille.

¶De sancto Helia abbate. Cap. lxiij.

Helias abbas in deserto egypti in regione thebaide claruit. Qui denotarum virginum curam habens in gradi monasterio trecentas feminas collegerat: carumq; vitam & cōuersationem regulabat: quod cum biennio fecisset grauem tentationis carnem sentiens adhuc iuuenis annorum triginta existēs per similitudinem fugit: iugi biduano ieiunio ac triduano carnē domās. Cui in somnis tres angeli apparuerunt interrogantes cur deo dilectas virgines reliquisset. Quibus respondit q̄ vitiū carnis incurrere formidabat. Quoq; ab vno eorū visum est ei genitalia nouacula p̄scidi. Sicq; securus redire monetur. Expergefact⁹ vir domini genitalia quidez repperit: sed tentationem abscisam omnino persensit. Sicq; ad cenobium reuersus quadraginta annis ibidem vixit: asseuerans q̄ nunq̄ deceteto in cor eius talis cogitatio ascendit. Fenestre quoq; ibidem constructe sedebat: sorores erudiens: cum nec ad eum ipse ascēdere: nec ipse ad illas descendere posset. Quieuit autem in domino tertio idus septēbris: cui successit sanctus dorotheus qui in superiori monasterij cella consenuit. Nec heraclides.

¶De sctō Helia alio abbate. Cap. lxiiij.

Helias alius abas fuit in finibus ārinoe ciuitatis: q̄ metropolis est thebaidis: senex in heremo annorum. cx. quorum lxx. annos in solitudine trāsegit: fuitq̄ discipulus antonij: qui ope manuū t orationib⁹ tempus exegerat. ¶ Qđ cuz hospitalitati intenderet: t ad eum multitudo fratrum veniſſet: quia publicus illac transitus erat: t deficiēte sibi pane tristis esset. Ingressus speluncā ex insperato tres panes grandes t recentes subito repperit: ex quibus duos assumēs viginti quinq̄ fratres ex eis satiauit. Tertiꝰ ꝺo qui superfuit diebus. xxv. eidem postmodum advictum satis fuit. Hec in vitis patrum.

¶ De sancto Venerio abbate. Cap. lxv.

Venerius abbas et presbyter apud insulam palmariam claruit temporibus ꝓhoce imperatoris: t Bzegorij pape primi. Qui ex nobilibus ortus parentibus prouincie lunēsis sacrisq̄ litteris edoct⁹: relicto seculo dictaz insulam petijt terrevicinam distantem a luneñ. ciuitate circa miliaribus. viij. in loco qui dicit tyrus maior: vbi asperrime penitētie operā dabat: herbis agrestibus t pomis multo tempore vescens. Ad quem accedens quidā agrestis nomine renelatione diuina premonitus ab eo salutis mādata suscepit: t rogatus ab eo sarculū ad terram colēdā t hordeum ad seminādū viro dei detulit. ¶ Cum aūt veneri⁹ tempore quo iā hordea meti ceperant semen delatū seminasset hordeū subito natū t maturatū est: quod ipe eadem messui tēpestate. ¶ Vnde fama ipius diffusa inter multos illum visitantes: pauper quidā domealis ad eum veniſſet: t puerum in naui iuxta littus reliquisset: illeq̄ dormitans: latratu canis subito expauens: t euigilans in mari lapsus necatus fuisset: nauisq̄ per equora vagaretur: audiens hecvenerius t homini misertus oratione sua t lachrymis t nauē ad litt⁹: t puerum reduxit ad vitā: vnde ob eius sanctitatem nimiam: tam phoca imperator: q̄ gregorius papa primus ipsum plurimū reuerebantur. Draco ingens ꝓpe ciuitatē luneñ. habitabat: qui carinas in mari sepius subuertebat. Ad instātiā ergo luneñ. epi sanctū virū sup hoc pcib⁹ tertio pulsantis: post orationē t ieiuniū triduanū: cū archidiacono t plurib⁹ descēdens ad rupē vbi draco latebat vestigia sua in saxo acti in cera impressa reliquit. Et dum draconi ex pte epi de recessu mandasset: illeq̄ nullaten⁹ moueret: deinde mandauit in noīe trinitatis: vt se in abyssum demergeret: draco se statim in mare p̄cipitans nusq̄ cōparuit. Post hec veneri⁹ vt gloriā hoīm fugeret nauigauit ad insulā cyrnē: ibiq̄ die⁹ xl. cū bestijs demorat⁹ est: cuius ei quotidie dimidiū panis calidi t frustū carnis bubale diuinitus deferēte. Qui etiā deābulans in tra litt⁹ corpus hoīs in mare necati: illiq̄ ab vndis eiecti inuenit: t orās ꝓ eo angelis apparentibus hoīem suscitauit. Cū aūt admonitione diuina ad locū suū redire veller: t nautas qui illuc appulerent: t ad sardiniā ire volebāt instanter rogasset vt ipm ad suā insulā deferrēt: illiq̄ recusarent: orta in mari tēpestate: non prius inde se mouere potuerūt: donec sancti petitionem adimplere volentes: facta subito serenitate eum illuc detulerūt. Et cū ante recessum suū ipi nautę in littore lapidibus luderent: vnusq̄ illorū a socio casu in tempore pcussus expirasset oratione sancti suscitat⁹: eū reuersus igit⁹ ad locū pristinum quieuit in pace. iij. idus septēbris: manibus angelicis sepult⁹: in quo loco oleū emanans egritudines oēs sanabat. ¶ Post hec lucius epūs luneñis deo admonit⁹ ad insulā cum populo veniēs: oleum manans repperit: corpusq̄ effodiēs illud quoq̄ integrū inueniēs miro fragrans odore: honorabiliter tumulauit: ecclesiāq̄ desuper edificauit: vbi ad refectionē custodū sacri corporis de terra fons scaturijt: vsq̄ in p̄sens ibidē manās. Tēpore ꝺo ludouici pij imperatoris: cū saraceni insulas illas devastarēt: apollinaris epūs luneñis: a sancto pvisum admonit⁹: corp⁹ ei⁹ inde trāstulit: t regiū detulit: ac in eccl'ia scti pperi. iij. noñ. nouēbris deposuit.

¶ De sancto Venerio alio abbe. Cap. lxvi.

Venerius alius abbas tyburtine ciuitatis floruit tpe othonis iij. imperatoris. Qui primo in monasterio sancti benedicti apud ipm oppidū degens: inde solitudinē petens: fine abbatis licētia discessit. Quo tpe cōtigit sanctū rōualdum abbatē ad ciuitatē illā ab othone obsessā accedere: gra pacis interponēde. Qui audiēs de relicto solitario ad eū abijt: t vita ipius cōperta ipm de inobedientia increpauit: t q̄ sine abbatis sui licentia quicquid faceret inaniter laboraret astruxit. Ille aūt cōpunctus ad monasteriūq̄ reuersus: licētiā a suo abbate de vita solitaria ducēda petijt: t vt petijt impetrauit. Deinde saxum hoīb⁹ inaccessibile ꝓscēdit: vbi. xiij. annis sine humano cibo permānsit: exceptis tribus panibus quos secum prius a monasterio detulit. Solaq̄ poma silnestria t radices edebat: aquā ꝺo quā estate bibebat: in concauo lapidis hyeme ex niuib⁹ colligebat. Ad quos plurimi vitā eius reuerētes accedebāt: t vite hoīs necessaria deferebāt: que tñ oīa ipe pastoribus pecorū t alijs indigētibus erogabat. Ibidē quoq̄ ex-

hortante epo basilicam fieri ⁊ cōsecrari pmisit. In qua post aliqō tps discessit: ⁊ a qbusdā eiz querētib⁹ inuētus est mortu⁹: in cubitis ⁊ genibus quasi ad oratiōnē incūbans: vbi ⁊ sepult⁹ est p quem deus plurima miracula ostēdit.

¶ De translatione scti hermacore. Cap. lxvij.

TRāslatio corpis scti hermacore epi facta est post tps quo attila flagellū dei italiā deuastans: aquileiā funditus euertit. Cūq; scdo eandē puinciā gothorū rabies depopulata esset. iij. quoq; lōgobardoz⁹ impetū: paulus tūc patriarcha aquileien. ferre nō posset ad gradense castrū supza mare sitū se trāstulit: ⁊ corpa quoruūdā sctoz⁹: ac thesauros ecclesie secū tulit: cui succession in patriarchatu pbin⁹: ⁊ pbino helias q in gradēse eccl'ia synodū. xx. epoz celebrauit: ⁊ de mādato tūc pelagij pape ipam eccl'iam toti⁹ venetie ⁊ dalmatie metropolim eē ostituit: eo q aquileia tūc fundit⁹ esset eversa. Post heliā successit cyprian⁹: quo mortuo fortunat⁹ heretic⁹ sedē inuasit: fult⁹ audacia lōgobardoz⁹: q spoliatis ecclesijs sedē tenebat in castro glemone in p̄finio lōgobardoz⁹ siro. Eodē aūt tpe p̄iogenit⁹ a papa missus est patriarcha ad instātiā epoz catholicoz⁹ puicie venetoz⁹: vt dictā sedē catholice gubernaret. Qui a ppl'o gratāter exceptus ⁊ diuina dispositione cathedratus: adeoq; p visum p̄monit⁹ cū oi sua plebe aquileiā p̄xit: vt corpa hermacore: ⁊ fortunati adhuc in agro serē matrone alexandrie tumulata: inde ad castrū gradēse trāsferēt. Quib⁹ in sareo mausoleo reptis: dū ipsa inde asportare nō possent: inq̄rētes: ne forte q̄c q̄ de reliquijs eoz⁹ deficeret. Reuersi ad arcā reperiūt vnū ex calceis scti hermacore ex errore dimissum: quo suscepto corpa cū oi facilitate mouētes: nam ipositā gradū tnlerūt: eaq; ibi dē honorifice deposuerūt: p̄die idus septemb. vbi ⁊ tumulata q̄escūt: loc⁹ ꝯo susceptionis nauis q̄ corpa tulit: vsq; hodie ōz celsus. i. recessus scti hermacore: q sp virēti germie decorat.

¶ De sancto hiuentio epo. Cap. lxvij.

HIuēti⁹ eps discipulus bti hermacore fuit. Cum idē btūs hermacoras sctm syzū epm ordinatuz ad ciuitatē papiā⁹ mississet: vt verbū dñi p̄dicaret: hiuētium p̄discipulū eidē associauit: vt dictū est supza in legenda syri v. idus decembris. Hic cū beato syzo epo in p̄dicationis officio iugiter laborauit: quē ⁊ ipm diaconū idē epus ordinauit: ac successozē dimisit. Dū aūt mortuo syzo hiuēti⁹ ad sacerdotiū peteret: diu latuit: ꝛ tādē product⁹ ꝛ satis renitētis pōtificatū accepit: qui grauissim⁹ cleroz⁹ ppl'o magistri vestigia sequēs gregē dñicū exēplis ⁊ sermonib⁹ pauit: ⁊ miraculis pollēs i pace q̄uit p̄die idus septēbris.

¶ De sancto hiuentio presbytero. Cap. lxix.

HIuētius presbyter in hyspania claruit sub tpe constantini imperatoris. Quivir sanctitate in signis ⁊ sapiētia clar⁹ rhetoricō stilo copiosus: genere nobilissim⁹: quattuoz euangelia heroico metro. iiij. libris pene adūbū trāstulit: ⁊ apud hyspanias claro fine in pace quieuit.

¶ De sancto Niceta martyre. Cap. lxx.

HIceta martyr: qui interptat victor apō nicomedíam ciuitatē passus est sub Maximiano rege ipius martyris parēte. Hic ipsius ciuitatis orīūdus filius p̄fati maximiani regis gētilis: in adolescentia bonis moribus imbutus p reuelationē ad xp̄m conuersus est. Apparuit eīi in somnis xp̄s cum virgine in oratozio sancte marie: tenēs signum crucis in manu sua: ⁊ docuit eum vt crederet in eum: qui euigilās ⁊ de visione territus perquirebat quis esset: qui ei apparuisset: cui quedam xp̄iana noīe iuliana occulte imagines xp̄i ac matris eius ⁊ signū crucis ostēdit: quas ille ipsas esse figuras eoz⁹: quos viderat recognouit. Ductus igitur a iuliana ad oratoriū virginis: a quodā presbytero xp̄iano in fide doct⁹ ⁊ baptizatus est: indutusq; habitu despicabili a gabriele archāgelo ei apparēte in fide xp̄i cō firmatus est. ¶ Cum aūt puer quidā iulianus niceta orantem in ecclesia reperisset: patri denunciauit. Qui missis apparitoribus fecit eum detineri in ecclesia sancte dei genitricis orātē. Ductusq; ad patrē ab eodem ad sacrificia inuitatur. Ille autē sibi dari deos petīt: vt eis thura offerret: statuasq; idoloz⁹ argēteas in domū suā adductas contriuit: ⁊ pauperibus per frustra distribuit: quod cū patri ipemet postmodū retulisset: iussit eū cathenis ligari: ⁊ vncis suspendi: ⁊ a. xxiiij. viris sibi vicissim succedētib⁹ neruis taurinis aceto ⁊ felle intinctis crudeliter flagellari: cui apparēs angelus michael ipsum dulciter ꝯfortauit: viditq; niceta manū de celo ei porrigēte coronā gēmatā ⁊ columnā ignea am ad celū vsq; ptēsam. ¶ Cū aūt hec oīa patienter tolerasset: fecit eū pater manib⁹ ⁊ pedib⁹ vinctis supstratū poni: ⁊ puellā speciosam adduci: vt ipm osculis ⁊ amplexibus allicions ad deoz⁹ sacrificia p̄uocaret. Qui dū se ab ea impudice tractari sentiret: ⁊ aliter illam repelliere nō posset: linguā dētib⁹ p̄scisam in faciē eius

spuit: illaq; cōfusa discessit. Tūc fecit eū rex deponi super lectum gladijs acutissimis circunseptū: qui quattuor rotis agitabatur: sed ozāte sancto gladij sicut fenū facti sunt: ⁊ ipe illesus permansit. Quo viso miraculo quingēti gentilium crediderunt. Ozante quoq; sctō martyre christina ⁊ aqua de petra ꝓsilijt: ⁊ ipe eos baptizauit. Batinq; ad regē intrauit: quē ille videns incolumē quē mēbratiz cōscisuz putabat: iussit eū hamo p labia suspēdi: ⁊ ferrū ignitū acutū auricule ipius infigi: vt a dextera in sinistram pertrāsiret: aliud quoq; ferrū cordi eius immitti ⁊ tertium capiti imponi: qō inde ipm vsq; ad latus sinistrū transfoderet. Et dū hec cōstāter similiter superasset: iussit eū versis pedibus suspēdi: ⁊ fumo subterfacto fumigari: deinde capta pisce ⁊ palmitibus igne succenso sanctum cremari. Et cū in his etiā illesus permansisset: manus eius trūcari: ⁊ serris crura secari fecit. Deinde calciamēta ferrea ignita pedibus eius imponi. Et post hec in ꝓfundissimā foueā fine aqua iactari. Qui ozatione facta ab angelo michaele de fouea educit: ⁊ mēbra eius oīa restituūtur. Angelus quoq; ipm hortatus ei dixit: ⁊ quicunq; ipm in omni necessitate inuocaret iuste postulata penitus obtineret: et si iniuste peteret ad penitētiam perueniret. ¶ Post hec pater vocatis magis fecit ei mortiferū in calicez propinari: sed signo crucis edito: demones de calice vlulantes euanuerunt: ⁊ venenum in aquam conuersum est. Da qua martyr domini magos illos ad christum redeuntes baptizauit quos rex vna cum filio in carcerem trudi mandauit. Ozante xo sancto diabolus in angelum lucis tranfiguratus eidem apparuit: quem ille per spiritum cognoscens durius increpauit. Batinq; angelus bonus eidem astitit: et illum fore demonem declarauit: quez niceta ad terram prostrauit: ⁊ pedem super collum eius posuit: et quis esset interrogauit. Ille xo diu eiulans dixit se esse spirituz qui adā fecerat vt preuaricaret: ⁊ caim vt fratrem occideret: ⁊ populum iudeozum induxerat vt christum crucifigeret: veniente quoq; patre maximiano ad carcerem: profecit niceta demonem in vultu eius dicens ipsum esse deum quē adorabat: et deinde illū in sterquilinio alligauit. ¶ Luz aūt pater se in xpm crediturū promitteret: si niceta vnum ex multis defunctis sub columna iacentibus suscitaret: ozante sancto omnes qui fuerant mortui surrexerunt. Et cum in gentilitate mortui essent sanctus dñi eos baptizauit: ⁊ iterū vt dormirent ac se in paradisum precederēt imperauit. Que omnia dum rex magie ascriberet: ⁊ filium iterū fustigari iussisset: veniens regina ipm de crudelitate nimia redarguit: mox quoq; seditione suborta populus regē gladijs ⁊ lanceis trucidauit. Niceta xo omnē populuz in fide docuit ⁊ baptizauit: ecclesias plures cō struxit: ⁊ fidem domini multiplicauit. Demum ad christum feliciter migrauit die sabbati pdie idus septēbris: hora sexta sepultus a christianis nicomedia ciuitate: iuxta corpora aliorum martyrū ibidem pro christo passorum.

¶ De sancta Bona virgine. Cap. lxxi.

Bona virgo i partibus egypti claruit. Hec apud latinos bona: apd suos egyptios cordimūdavocata regali genere orta: patre zabulo nobili satrapa: matre zina: pulchra facie: sed pulchrior fide: nōdum tamē baptizata: parentibus defunctis: multarum diuitiarum hereo: sub cura ꝓpinquorū fuit. Quam dum iuuenis nobilissimus in cōiugiū peteret: multas ei pollicēs possessiones: illa offmino matrimoniū ei refutauit: dicēs xpm se ab infantia desponsasse: virginitatemq; suam ei dedicasse. Propter quod a ꝓpinquis durdū blanditijs et minis pulsata: timens sibi violēter sanctū ꝓpositum rūperetur: latenter fugam petijt: ⁊ ad cenobium virginū se contulit: ac se a ianitrice intromitti instātius postulauit. Dūq; illa virginē fine abbatisse licētia admittere recusaret. Abbatissa diuina reuelatione premonita: ipam intromitti fecit: ⁊ petenti habitū religionis tradidit. Requisita aūt ab attinētibus: ⁊ inuenta dum ipsam inde nullatenus auellere possent: dicunt abbatisse puellā esse gentilem: vt eam tali occasione repelleret. Illa aūt hoc confitēs: sed baptismū expetens a presbytero monasterij baptizat: et. xij. annozum sacro suscepto velamine virgo domino consecrat. Que in multa perseuerauit sanctitate: ⁊ omni sacre regula discipline. ¶ Cum autē vnā ex sozoribus haberet in sociam predilectam: ⁊ illam languentem oēs alie visitarent: sola bona remansit in ecclesia ozans deum: vt quia illam mozi cōspiceret: sibi in alio secto comes fieret. Quod ⁊ voce de celo lapsa ei ꝓmissum est. Tūc bona sozorē adijt: q̄ ei illud idē prenūciauit: ⁊ mox spiritū emisit. Tertia xo nocte abbatissa vidit somniū: ꝙ iuuenis splendens pallam ex eius capite auellebat: quam et scrinio abscōdebat. Et querēs cur hoc faceret: audiuit bonā ab ea eadē die auferendā. Mane aūt dum abbatissa visionē sozoribus retulisset bona presentez audita est vox angeli de celis ipsam ad patriam euocātis. Que continuo in choro sozorum posita: oībus circum psallentibus ⁊ flentibus emisit spiritū pridie idus septēbris. Cuius corp' mox lux de celis clara circūdedit: ⁊ ex ipso odor mirabilis refragrauit: donec officio completo sepulture traditum est.

¶ De sctō philippo episcopo ⁊ mar. Cap. lxxij.

Philippus epiſcopus ⁊ martyr paſſus ē apō alexandriam ſub ſeuero imperatore. Hic illuſtriſſimus prefect⁹ alexādrie pater fuit ſcē eugenie ṽgis: ⁊ ab ea cōuerſus ad xp̄m: vt ſupra in eius paſſione actum eſt. viij. kalen. ianuarij. Qui relicta prefecture dignitate a xp̄ianis in epiſcopū alexandrie ſublimatur. Ad cuius inſtantiam et informationem ſeuerus auguſtus libertatem xp̄ianis conceſſit: vt ſuis legibus in egypti partibus vterentur: eo ꝙ ab eo vti olim prefecto ſuo informatus eſſet: xp̄ianos reipublice plurimū eſſe profuos. Poſtmodū autem emulantibus paganis: ſeuerus edictum reuocauit: ⁊ miſſo illuc perenniō prefecto in ſucceſſorem philippo mandauit eidē: vt aut philippum dīos ſacrificare compelleret aut depoſitū omni dignitate ⁊ facultatib⁹ priuaret philippus aūt infirmitatem ſimulauit: donec omnia ſua pauperibus diſpenſauit. Quod audiens perenni⁹ dum ob timorem populi ipm̄ inuadere publice nō auderet: latēter in eccleſia orantē gladio ſ̄n gutture percuti fecit. Qui tamen populum in timorem domini exhortans: per triduum ſuperuixit. Sed in epiſcopatu menſes. xv. miracula patrans. Et ſic cum palma martyrij ad xp̄m migrauit idibus ſeptembris. Sepultus in monaſterio filie ſue.

¶ De ſancto Ligorio martyre. Cap. lxxiij

Ligorius martyr in partibus grecie paſſus eſt. Hic natione grecus: relicto ſeculo dum vaſte ſolitudinis heremū coleret: hominibuſq̄ incognitus eſſet: ⁊ gentilibus venatoribus inter vepres inuentus eſt. Et dum latro putaretur: interrogatus quis eſſet: reſpondit ſe eſſe peccatorem xp̄ianum. Quem illi audito xp̄i nomine eius exoſo mox gladijs interfecerunt. Cuius corpus a venetis de partibus greciarū tranſuectum in monaſterio ſancti laurentij poſitū eſt. Cunq̄ dies ei⁹ paſſionis ignotus eſſet: cuidā puero languenti quaſi in extremis poſito: quidam ſanctus apparuit: ſecq̄ ligorium eſſe dixit: puerumq̄ admonuit: vt abbati ſancti laurentij diez ſue paſſionis. xiij. ſeptembris celebrandum eſſe indicaret: quo videlicet die ipſe ꝑ xp̄m paſſus fuiſſet: et eo nūciato ſuā eius meritis ſanitatem perciperet: puer autē ad ſe rediens: hec quę viderat abbati nūciauit: et continuo incolumis de lecto ſurrexit. Sicq̄ dies paſſionis ligorij idibus ſeptēbris: eſſe exinde omnibus notum fuit.

¶ De ſcō Amato pſbytero. Cap. lxxiij.

Amatus pſbyter et abbas mōaſterij romerici fuit: vir quidem mire abſtinentie et anachoritice vite ſectator: virtutum ⁊ miraculorum gratia illuſtrem conuerſationem ducēs. Qui ⁊ migrauit ad chriſtum idibus ſeptēbris in ipſo monaſterio in pace tumulatus. Hec ado.

¶ De ſancto Maurilio epō. Cap. lxxv.

Maurili⁹ epiſcopus apud andegauēſem ciuitatem claruit: cuius ⁊ epiſcopus fuit. Hic natione mediolanēſis claris parentibus ortus. Primo quidē ſcti martini in ſuo monaſterio turonē ſi diſcipulus fuit: ſed poſtmodum ſolitariā eligens de turone receſſit: et andegauen. vbem adūt: vbi in villa calourie phanum antiquiſſimū idolorum repperit: ſtatimq̄ oratione fudit: ⁊ ignis de celo deſcendens ipm̄ cōſumpſit. Ybi ergo ſanctus eccleſiā fundauit quā ꝓceſſu tēporis ſanctus martin⁹ conſecrauit: vbi ⁊ multo tēpore maurilius in ſanctitate vite morā traxit: multiſq̄ miracl'is coruſcauit.

¶ Nam puerū a vipera percuſſum pene extinctū ſanauit. In preſiaco vbi erat collis idolorū demonibus cū multo eiulatu expulſis idola cōbuſſit: ibiq̄ cenobiū conſtruxit. ¶ Vir quidam raptus a mercatoribus: vt precio venderef: ad eius preſidiū recurſum habuit. Dū aūt ſanctus dīm illi⁹ ad redēptionē capti nullatenꝰ inducere poſſet: raptor febrib⁹ inuaſus ſubito expiranit: quē ſanctus maurilius ſua oratione a mortuis ſuſcitauit: ſtatimq̄ ille captiuam libere dimiſit: quo etiā miraculo oēs alios dicti raptoris cōſocios ad penitentiam reuocauit. Naute quidā in mari periclitātes eū inuocabant. Qō ſanctus per ſpiritū cognoſcēs: ad litt⁹ acceſſit: ⁊ ſigno crucis edito tempeſtatē ſedauit. ¶ Latro quidā qui eius aſinum rapuerat: nocte tota circūuagans: mane cū furto ante fores ei⁹ monaſterij inuētus eſt: ⁊ aſello reddito penitētiaz egit. ¶ Poſt hec de cōſilio beati martini archiepiſcopi turoñ. in epiſcopū andegauēſem electus eſt. Qui dum in ſede ponitur: ⁊ a martino eius metropolitano cōſecraf: columba de celo veniens capiti eius inſedit. ¶ Dum quidā matrone ſterili filiū a dño precibus impetraſſet: illaq̄ parum febricitantē ad maurilium celebrantem in eccleſia ſancti petri baptizandum addu xiſſet: duz miſſa ꝓtraheref: puer ſine baptiſmo

expirauit. Ille ꝺo quasi negligentie conscius acturus penitẽtiã ab ecclesia sua aufugit: ⁊ claues reliquiarũ secũ tulit. Que dũ per mare nauigaret: casu in aquã ceciderũt. Episcopus aũt quasi hoc diuine vltioni ascribẽs: vouit se nũq̃ ad sedẽ suã reuersurũ: nisi claues ipas diuinit9 rehaberet. Sicq̃ in habitu peregrino trãsmisso mare dñi cultusdã oztũ colere cepit. Requisitus estybiq̃ per septenniũ a cluꝺ9: sed minime inuentus. ¶Dum aũt quidã ex eis clericis ad eũ querendũ mare trãsire vellent scripturã ab angelo inueniũt lapidi sculptam continentem. Maurilliũ illac transfretasse: letl ergo dũ poztũ in nauicula transeũt: piscis ingens in nauẽ p̃siluit: quẽ exenterantes claues in ventre reperiunt: quas bene recognoscunt. Maurilliũq̃ cũ clauibus in mari demersum putauerũt. Et duz tristes redire disponerent: hospitati sero apud dñm cũ quo eꝑs eozũ morabat: maurilliũ vocari audierunt: eũq̃ recognoscentes: vt repatriaret: exozarunt. Recusanti quoq̃ ⁊ votũ suũ allegauti claues ostendunt: sicq̃ sanctũ cũ gloria ad sedem suã reducũt: qui statim iuxta sepultuam pueri se prostrauit: nec ab oratione destitit quousq̃ puer reuixit: quẽ ipe baptizatũ renatũ vocauit: ⁊ in lege dñi eruditũ successozem eꝑatus habuit. ¶Quendã die dñico securi ligna cedẽtẽ: cuius man9 cõtracta securi adheserat: post dies quinq̃ penitentẽ sanũ effecit. ¶Duz in poztu lydi fluminis cũ quibusdã transire vellet: nec nauẽ haberet. Nauicule quedã ab alia parte fluuiũ posite sine aliquo ductoze ad eũ p̃uenerunt: ⁊ ipe cum omnibus angelico ducatu transiuit. Quieuit in pace. ꝛc. etatis sue anno: eꝑatus ꝺo sui anno. xxx. idibus septẽbris. Sepult9 in ecclesia andegauensi miraculis clarẽs.

¶De exaltatione sancte crucis. Lap̃. lxxvi.

Exaltatio sancte crucis sub heraclio imperatoze facta est. Cum enim venerabile crucis dominice lignũ a beata helena inuentũ esset: vt habetur supza in hystoria inuentionis crucis. v. nonas maij: ita per medium ab ea sectum est vt ex eo crucem constantinopolim deferret: ⁊ crucẽ hierosolymis in thecis argenteis suo loco reseruaret. Multozum itaq̃ temporum labente curriculo permitẽte domino p̃opter peccata suum populum flagellari. Cosdroe rex persarum omnia regna terrarum oztentis suo imperio subiugauit. Hierusalem autem veniens a sepulchzo domini territus fugit: partem tamen dominice crucis ibidem ab helena relictam asportauit. Volens autem ab omnibus vt solus deus coli: turrim ex auro ⁊ argento interlucentibus gemmis fecit: et ibidem solis ⁊ lune ac stellarum imagines collocauit: per subtiles etiam ⁊ occultos aque ductus quasi deus desuper aquã fluens pluebat: et subterraneo specu equos quadrigas trahentes habebat: vt quasi turrim moverent: ⁊ tonitruum simularent. Filio quoq̃ suo regno tradito: ipse in turrim residebat: ⁊ iuxta se crucem dñi collocans: appellari se regem regum ⁊ dominuz dominantiũ ab omnibus imperabat. ¶Tunc imperato9 heraclius chzistianissimus cum exercitu copioso iuxta flumen danubium cõtra cosdroe filium pugnaturus aduenit. Et ibidem vtrisq̃ p̃incipibus placuit: vt ipsi soli super pontem duello confligerent: ⁊ qui victoz existeret sine damno alterius partis exercitus imperium obtineret. Et si quis ex vlla partium principẽ suum iuuare p̃sumeret cruribus et brachijs excisis in flumine mergeret. Heraclius igitur se deo ⁊ venerande cruci: p̃o qua pugnabat: deuote cõmendans ambobus ducũ in conflictu durantibus x̃po annuente victoziã tandẽ obtinuit: ⁊ cosdroe filiũ interfecit. Statimq̃ vniuersus eius exercitus quasi diuinitus tactus se fideꝫ x̃piane subdidit: ⁊ sacrũ baptisma suscepit. Cosdroe aũt ignozabat exitũ belli: qz cum ab oibus ꝓpter eius superbiã haberetur exosus: nemo eidẽ indicare curauit: vnde heraclius vsq̃ ad turrim ascendens ad thzonũ eius ex improuiso peruenit: ⁊ eum in thzono aureo repperit: eiq̃ dixit: q̃ qz crucem dñi iuxta eius modulũ honozasset si baptismũ ⁊ fidẽ x̃pi suscipere vellet: vitam ⁊ regnũ ab imperio acceptis obsidibus obtineret. Sinautẽ statim ipius gladio interiret. Cuiq̃ hoc ille perfidus acquiescere nollet: heraclius eum protinus decollauit. Sed qz rex fuerat: ⁊ crucẽ dñi ex [illegible] honozauerat ipsum sepeliri mandauit. Filiũ ꝺo eius annozũ. x. quẽ secuz repperit baptizari fecit: et ipm de sacro fonte leuauit: ac regnũ paternũ ei dimisit. Turrim ꝺo destruẽs argentũ in ꝓdã suis diuisit: aurũ ꝺo ⁊ gemmas ad reparandas ecclesias quas tyrannus destruxerat reseruauit. ¶Sacrã igitur crucẽ dñi repetens hierosolymã reportauit. Cum autẽ de monte oliueti descendẽs per poztã quã dñs passurus intrauerat: in equo regio ⁊ apparatu ꝑiali ingredi vellet: repente lapides pozte descenderũt: ⁊ inuicẽ quasi paries se clauserũt. Angelus quoq̃ dñi sup poztã signũ crucis tenens apparuit: ⁊ imperatozem de pompa increpauit: dicens q̃ cum dñs ad passionẽ per ipam ianuã intrauit: nõ cultu regio: sed humili residens asello: hũiliratis exemplũ dereliquit: ⁊ his dictis angel9 disparuit. Tunc imperato9 lachzymis infusus discalciatus ⁊ vsq̃ ad camisiã exutus crucẽ domini accipiens vsq̃ ad poztam baiulauit. Stratimq̃ pozta se surrigẽs: liberũ intrantibus patefecit ingressum. Ozdo autẽ suauissimus quicodẽ die quo crux de turri cosdroe fuit sublata

vsq; hierosolymam de persarū prouincia fuerat illapsus tunc redijt: oēsq; suauitate refecit. Sicq; p̄ciosa crux suo loco restituit: ⁊ antiqua miracula renouantur. Mortuus em̄ quidā suscitatur: paralytici. iiij. curantur: leprosi. x. mūdant: ceci. xv. illuminant: a plurimis demones effugantur: languoribusq; diuersis multi liberantur. Et sic imperator ecclesijs reparatis: et regis muneribus dotatis ad propria remeauit. Facta est autem hec crucis exaltatio. xviij. kalen. octobris. Circa annos dñi. ccccccxx.

¶ De sancto cornelio papa ⁊ mar. Cap̄. lxxvij.

Cornelius papa ⁊ martyr natione roman⁹ ex patre castino Fabiano pape in pontificatu romano successit. Et sedit annos tres menses. ij. dies. x. Hic constituit vt sacerdotes fivellent pro certa causa iuuare possent. Hic rogat⁹ a quadam lucina matrona: corpora apostolorū petri ⁊ pauli de catacūbis leuauit: vbi per annū iacuerant: postq̄ ea greci furati fuerant: vt dictū est supra in passione eoꝝ. iij. kal'. iulij. Et primū quidem corpus beati pauli sepeliuit in predio eiusdē lucine in via ostieñ. ad lat⁹ vbi decollat⁹ est. Deinde corp⁹ beati petri posuit iuxta locū vbi crucifixus est. Inter corpora sanctorū episcoporū: in tēplo apollinis in monte aureo vaticani palatij neroniani. ¶ Hic beatus martyr a decio cesare cū suis clericis in exiliū relegatus est centuncellis. Ibiq; a sancto cypriano ep̄o carthagineñ. epistolas confortationis accepit. Tandē de exilio reductus decio presentatur: ⁊ dum immobilis in fidei confessione permaneret. Jussit os eius plumbatis cedi: et deinde ad templū martis adduci: vt aut ibi sacrificaret aut sententiā capitalem subiret. Cum ergo illuc duceretur: miles quidā nomine cerealis eū rogauit vt ad domū suam diuerteret: ⁊ pro vxore eius salustia: que per annos. v. paralytica iacebat oraret. Que duꝫ ad orationē eius sanata esset. xxi. milites cū ip̄a ⁊ viro suo: dño crediderunt: ⁊ a cornelio baptizati sunt. Qui oēs iubente decio ad tēplū martis deducti ⁊ expuētes in idolū vna cum sancto cornelio decollati sunt. Quorū omniū corpora a lucina prefata in cimiterio calixti sepulta sunt. xviij. kalen. octobris. Circa annū domini. ccliij. ¶ Hic sanctus papa ad fabianū antiochene ecclesie episcopū scripsit epistolaꝫ de romana italica ⁊ aphricana synodo. Item aliā de nouato et alijs qui lapsi erant. Tertiam de his que in synodo gesta sunt. Quartam admodum prolixam: nouatiane heresos anathema continentem: ⁊ causas. Hec hieronymus in libro de viris illustribus.

¶ De sancto Cypriano episcopo et martyre. Cap̄. lxxviij.

Cyprianus Carthagiñ. episcopus ⁊ martyr passus in ip̄a ciuitate aphricana sub valeriano ⁊ galieno imperatorib⁹ galerio maximo ꝓcōsule. Qui postq̄ mlt̄os christianos ad martyriū verbis et litteris cōfirmasset. Paterno proconsuli presentatur. Et postq̄ a fide nullatenus īmutari posset: in exiliū ab eodē missus est ī insulā cordubitanā. ¶ Post aliquot mēses inde reuocatus est a galerio maximo qui paterno successerat. Et cū ad sacrificia deoꝝ cogeretur: ⁊ sacrificare nollet: sententiā ab eo capitalem accepit. Qua lecta per notariū cyprianus dixit: deo gratias. Cūq; ad locū cū spiculatore venisset: precepit suis: vt eidē spiculatori pro mercede. xxv. aureos darēt. Accipiēsq; l'intheū manu sua oculos texit ⁊ coronā suscepit. Referunt etiā passi cū eo crescentianus victor rosula ⁊ generalis. xviij. kalē. octobris: circa annuꝫ dñi. cclvi. Quorū corpora a christianis sepulta sunt in via appalliensi iuxta piscinā eiusdē carthaginensis ciuitatis. ¶ Hic beatus martyr nōdum ad fidē xp̄i cōuersus: primū gloriose rhetoricā docuit: deinde xp̄ianam ꝓfessus fidē: et carthaginensis ep̄s constitutus: multa scripsit: multaq; cōposuit. Nā ingenij hui⁹ superuacuū est indicē texere: cū sole clariora eius sint opera. Scripsisse dicit de lapsis volumē egregium contra nouatianos. Itē sacramentoꝝ librū eximiū. Itē aliū de laude martyrū ad corneliū papā. Epistolas octo. Cōtra nouatū ⁊ nouatianū diuersos tractatus ⁊ epl'as: in quib⁹ eorū condemnant errores. Epistolaꝝ volumē grāde ad diuersos scriptaꝝ sonātiualde ornatū eloquio. Hec Hieronymus libro de viris illustribus.

¶ De sancto Tobia iusto. Cap̄. lxxix.

Tobias vir sctūs cuius ꝑfectio sctitatis ex ip̄o ipsi⁹ speciali libro colligitur: a beato hieronymo ⁊ a iosepho inter patres sanctos testamēti veteris numerat. Hic ex tribu ⁊ ciuitate neptalim vnus fuit ex captiuis filijs israel a salmanasar rege assyriorū in assyrios translatis: qui in captiuitate posit⁹ via in veritatis non deseruit: adeo vt cōtribulib⁹ suis eūtib⁹ ad orādū vitulos aureos: quos fecerat hieroboā rex isrl'; iste solus iret in

hierusalem ad templum domini decimas ⁊ primitias suas fideliter offerẽdo. Hic accepit uxorem annã de tribu sua: ex qua filiũ genituꝫ suo nomine vocauit tobiam. Captus aũt cum uxore ⁊ filio habitauit in niniue. Et quia deum timebat: obtinuit a rege gratiam perambulãdi per omnes ei⁹ regiones: qui cõcaptiuos visitabat: et monita eis salutis prebebat. Deueniẽs autẽ in rages ciuitatẽ medoꝝ cuidã gabello contribuli suo egẽri sub chirographo mutuauit decẽ talenta argẽti que habebat ex his: in quibus a rege fuerat honoratus. ¶ Mortuo autẽ salmanasar cum filius eius sennacherib filios israel exosos haberet: tobias consolabat eos: et egenis ministrabat. Cum ño reuersus esset sennacherib a iudea fugiens manũ domini: ⁊ iratus multos hebreoꝝ faceret occidi: tobias sepeliebat corpora eoꝝ. Quod audiens rex tulit omnẽ substantiã eius: ⁊ eũ occidi iussit. Qui cũ uxore ⁊ filio fugiens nudus latuit. Post dies quadraginta quiqꝫ occiderũt regem filiũ eius: ⁊ tobias ad domũ suã redijt: omniqꝫ facultas eius restituta est ei. Cũ aũt in quodã festo paratum esset conuiuiũ in domo eius: ⁊ misisset filiũ suum ad vocandos amicos: reuersus ille nũciauit unum ex hebreis in platea iugulatũ iacere. Cui⁹ corpus tobias occulte tulit: et nocte postmodũ latẽter sepeliuit: ꝓpter quod a ꝓmis redarguebatur: eo ꝙ hui⁹ rei causa uix mortis periculuꝫ euasisset. Sed ille timorẽ domini oĩbus anteponens sepulture occisoꝝ solicitus intẽdebat. ¶ Die ño qdã cũ a sepultura fatigat⁹ rediꝫsset: ⁊ iuxta parietẽ obdormisset: ex nido hirũdinũ calida stercora eius oculis inciderunt: ⁊ cecus factus est: qui tamẽ in oĩbus patientiã habuit: Et sicut olim iob dominuꝫ in oĩbus benedixit: cũ tamẽ ab amicis irrideret. Anna ño uxor ei⁹ ibat ad textrinũ opus: ⁊ de labore manuũ sibi ⁊ familie sue victũ procurabat. Et cũ die qdã hedum ad domũ adduxisset: tobias cum balãtez audisset: uxorem admonuit: ut si forte furtiuus esset suo domino redderet. Ad que illa irata cepit eum uerbis cõtumeliosis irritare: ⁊ elemosynas suas in uanũ factas obiicere. Ille ño cũ lachrymis orauit ad dominũ: ut suũ in pace susciperet spiritũ. Eodem die contigit: ut sara filia raguelis in ciuitate medoꝝ audiret improperium ab una ancillarũ suarũ quã increpabat obiciente ei ꝙ esset interfectrix uiroꝝ suorum. Fuerat enĩ nupta septẽ uiris: ⁊ demoniũ nomine asmodeus occidebat eos: statim cũ ad eã ingressi essent. Que post ieiuniũ triduanũ orauit ad deũ: ut a tali eã opprobrio liberaret. Cuius oratio una cũ oratione tobie uno ⁊ eodẽ tẽpore sunt in ꝯspectu domini exaudite. Tobias ergo cũ putaret se exauditũ ut moreret: filium suum uocauit: ⁊ eũ de preceptꝭ sanctis erudiuit: atqꝫ ad sperandũ in domino cõfortauit: deinde ꝑcepit: ut uirũ aliquẽ perqreret: qui eum in rages medoꝝ adduceret: ut debita sibi decem talẽta argẽti a gabello exigere posset. Egressus ergo tobias inuenit iuuenẽ precinctũ quasi paratuꝫ ad ambulandũ. Et cũ ab eo accepisset: ꝙ omnẽ regionem medoꝝ ⁊ iter nouisset: ⁊ gabelitum cognosceret: introduxit eũ ad patrẽ suũ: ⁊ audita narrauit. Cui ⁊ iuuenis: qui erat angel⁹ raphael filiũ suũ sanũ ducere ⁊ reducere ꝓmisit. Paratisqꝫ oĩbus: que erãt opus in uia ambulauerunt ambo simul: ⁊ canis secutus est eos. Pater autẽ filium suũ abeuntem amare flebat: sed eam tobias cõfortabat. ¶ Ueniẽtes igiꝫ illi ad fluuiũ tigris: exiuit tobias ut pedes lauaret: ⁊ egressus est piscis immanis: ut deuoraret eum: quẽ tobias iussu angeli manu apprehẽdit: ⁊ traxit ad littus: deinde ipsum exenterauit: ⁊ cor ⁊ fel ei⁹ ac iecur reposuit: que ei angelus ad medicinam utilia fore dixit: partẽqꝫ piscis assam comederũt: partem saliram secũ tulerũt. Quibus pergẽtibus exposuit angelus tobie: ꝙ cor ac iecur piscis sup prunas positũ: fumo suo extricat omne genus demoniorum: fel ño valet ad auferendã albuginem ⁊ cecitatẽ oculorũ: veneruntqꝫ ad ciuitatẽ medoꝝ in qua raguel ꝓpinquus tobie morabat. Ad cuius domũ dũ diuerti uellent: angelus tobie dixit: qõ filia illius unica sibi in coniugẽ cũ omni sua substantia debebatur. Et duꝫ tobias ꝓpter ea que de puella audiuerat ipsam accipere dubitaret: angel⁹ ipꝫ edocuit: ꝙ super perulãtes ⁊ deũ non timentes demoniũ potestatẽ habebat. Sed cũ illam acciperet: tribus noctib⁹ in oratione pernoctarent: ⁊ de iecore piscis incẽsuꝫ faceret: ⁊ sic demonẽ effugaret: quarta ño nocte puellaꝫ cognosceret amore procreãde prolis: nõ appetitu libidinis. Ingressi ergo ad raguelem cũ tobiam eius cõsanguineũ cognouisset gratãter illos suscepit: ⁊ ad conuiuiũ inuitauit. Cui tobias filiaꝫ eius in uxorem petiꝫt. Sed cũ pater illam ei dare dubitaret ne forte ei sicut ⁊ aliꝭ cõtigerat: horrãte angelo ac dicẽte: hoc diuine uolũtatis esse: ⁊ ꝓpterea ali⁹ eã nõ potuerat habere. Raguel saram filiã suã tobie despõsauit: ⁊ magnas nuptias ꝑparauit. Nocte ño iuuenẽ ad puellã intromisit: qui iecur piscis super prunas posuit. Horꝫ angelus demoniũ apprehensum in deserto egypti superioris alligauit. Exhortante igiꝫ tobia ipse cũ sara nocte illa in oratione perseuerarũt. Deo cuꝫ circa pullorum cantũ raguel foueã parari iussisset: ut ante lucẽ generũ sepeliret: misit ancillam ad explorandũ quo modo se hꝫet. Que reuersa nũciauit ambos incolumes dormientes. Qui deũ ex corde bñdixit: ⁊ foueã repleri mãdauit. Factoqꝫ solẽni conuiuio conuocatis ⁊ amicis adiurauit tobiã ut duas hebdomadas apud se maneret: ⁊ dedit ei medietatẽ oĩs q̃ possidebat: ⁊ de reliq̃ post mortẽ suã ei relinquẽda ꝓmisit. ¶ Interea angel⁹ q̃ iuuenis putabat⁹ rogatus a tobia ad rages uirbẽ accessit: a gabello

mutuatā pecuniam exegit: chirographū ei restituit: eumq; secum ad tobiā reuisendū adduxit. ¶ Raguel igitur filiam suā tobie tradidit: t dimidiū substantie sue in seruis t pecudibus camelis t pecunia ei cōcessit: filiamq; suam saluatrib⁹ monitis eruditaz in pace dimisit. Qui recedentes cū peruenissent ad charram que est medio in itinere: raphael t tobias precesserūt: t sara cum seruis t pecudibus lēto gradu venire permiserūt: monuitq; angelus tobiā vt p uenies domū oculos patris felle piscis liniret t cōfestim visum recuperaret. Cum aūt appropinquarent ad vrbem. Anna mater eius que in supcilio montis quotidie sedebat: filium suum de longe vidit: t currens viro suo nūciauit. Canis etiā qui eos secutus fuerat: cauda blādies precucurrit. Tobias ergo surgens duce puero: processit obuiā filio: t se mutuo osculantes fleuerunt pre gaudio. Cūq; tobias iunior felle piscis oculos patris deliniſſet: post mediā quasi horam egressa albugine: visum ante q̄tuor annos amissum recepit. Iam annorū. lvi. illū perdidit: t seragenarius recupauit. Post dies septem sara nurus eius applicuit: t cū gaudio a tobia t anna recepta fuit: omnia quoq; que sibi acciderant iuuenis enarrauit. Deinde raphael eis quis esset aperuit: t relicta illis pace disparuit. ¶ Tobias vo in timore dñi perseuerans annis adhuc. lij. superuixit: t vidit filios nepotū suorum. Et post annos. cxij. vite sue: in pace obdormiuit. Sepultusq; est in niniue ciuitate. Mortua quoq; anna eius vxore: tobias cum sara t filijs suis venit ad raguelem: t cum eo mānsit vsq; ad finem vite sue: omnēq; substantiam eius possedit. Et post eius obitus in sanctitate perseuerauit annorūq; xcix. in pace q̄uit. Huius sancti t duarum sanctarū infrascriptarum hic gesta posui: quia dies eorū obitus sunt incerti: t ipsorū hystorie hoc tēpore: videlicet ad mediuz mensis septembris ab ecclesia legunt. Hec ex libro tobie: et ex chronicis iosephi hieronymi et comestoris.

¶ De sancta Judith vidua. Cap. lxxx.

Judith vidua inter sanctas veteris testamenti matres: sancta q̄z ruth regia a iosephor hieronymo cōscribunt. Quarum sanctitatis laudes in earū libris specialibus extolluntur. Fuit autez iudith de ciuitate bethulie oriūda: filia merari de tribu rubē: vxor nobilis manasse ab eo ī multis diuitijs relicta: que nimia pulchritudine in viduitate castissima dño seruiebat. ¶ Cū ergo cambyses filius cyri regis persarū: qui alio nomine nabuchodonosor appellat.: cui pater adhuc viuēs regnū assyrioz concesserat anno. lij. regni sui: arphaxath regem medorum in campo vicisset: t regnū eius obtinuisset: in superbiam elatus misit ad oēs vrbes munitas syrie et damasci vsq; ad hierl'm exigēs ab eis tributa lōge grauiora q̄ patres sui. Qui oēs vno animo cōtradixerūt. Et indignatus rex misit holofernē principē militie sue cū exercitu innumerabili ad regiones illas: mandās vt nulli hominū vel munitionū parceret oculus eius. Qui cū vastasset ciliciam t mesopotamiā: t madianitas: t ciuitates multas obtētas destruxisset: t deos earū exterminasset: peruenit ad terminos terre isrl'; vt expugnaret eos. Timentes aūt filij israel ne similia faceret hierl'm t templo domini: clauserunt itinera montiū: et se cozā domino ieiunijs t orationibus humiliauerūt ad exhortationem heliachim sacerdotis magni. Cunq; holofernes audisset q̄ filij israel montiū itinera cōclusissent cōtra bethuliā ciuitatem: vocauit duces moab t amō: t interrogauit eos: quis esset iste populus: aut que virtus eorū. Tunc achior dux filioz amon: narrauit ei: quomodo venisset populus ille de egypto in signis mirandis: et deo eorum sibi propitio terrā chanaā patribus suis promissam admirabili potentia obtinuissent. Et cum deus eoz placatus erat eis: nemo poterat illis resistere: cū vo pter peccata sua exasperabant eū: flagellabat eos. Audiens hec holofernes iratus mādauit achior illi populo sociari: vt illis pereuntibus ipe pariter cū eis periret. Sicq; a seruis suis adductꝰ iuxta bethuliā manibus t pedibꝰ vinctus ad arborē dimissus est. Egressi aūt fundibularij de ciuitate cū soluentes adduxerūt ad populū: quia ois cozam pplo que sibi cōtigerat enarrauit: quē pnceps ozias in domum suā suscepit. ¶ Altera die holofernes ciuitatem bethuliā porēter obsedit. Et veniens aqueductus qui fluebāt in vrbem abstulit eis aquā. Ex ciues bethulie noctibus egrediebant ad quosdam fonticulos iuxta muros: quibus vtebant ad refocillandum potius q̄ ad bibendū. Quod holofernes comperiens: fontibus custodes apposuit: ita vt aqua in ciuitate deficeret: post dies autem viginti venerūt duo sacerdotes de hierl'm ad populū exhortādum. Et cum populus siti deficies vellet ciuitatem tradere holoferni: ad pces sacerdotum adhuc quinq; diebus domini misericordiā expectare decreuit. ¶ Hoc audiēs beata iudith: primum quidem eos redarguit: q̄ terminū domino posuissent: deinde eis imposuit: vt eos eodez sero ad portā ciuitatis expectarēt. Premissa quoq; oratione lauit se t induit oēs vestes suas comptas: t ornamenta tulit: t ancillā suam nomine abrā secū duxit: portans secū cibos aliquos ad edendū. Veniensq; ad portā ciuitatis iussit sacerdotibus t custodibus vt se vsq; ad diem tertiū expectarēt. Cūq; descēderet montē tenue-

runt eam exploratores: ⁊ duxerunt ad holofernẽ: qui statim ꝓpter eius nimiũ decorẽ captus est ī oculis suis. Cũ aũt ipm adorasset iudith: interrogauit eã cur ad se venisset. Que rndit: ꝙ idcirco venerat: vt saluaret aiam suam: eo ꝙ populũ suũ ꝓpter peccata ipsoꝝ in manu holofernis cognouerat esse tradendum. Addens ꝙ deus suus eã miserat vt ipa sibi hec nunciaret: suoq; vsus cõsilio ipm vsq; in hierusalẽ cũ oi exercitu suo intromitteret: omnẽq; populũ sicut oues sine pastore obstineret. Que cum holofernj placuissent: iussit ei dare de conuiuio suo. Ila autẽ non posse de cibis eorũ comedere dixit ne super se ueniret ira dei. Petitq; sibi dari copiã per triduũ egrediẽdi ad orãduz deũ suũ. Et ita per tres dies noctibus exibat: ⁊ dñm ꝓ suo populo exorabat. Quarto ño die holofernes fecit cenã seruis suis: ⁊ iussit vagno eunucho: vt iudith vocaret ad mensam. Cuius pulchritudine ⁊ ornamentis holofernes captus: locũdioq; effectus bibit vinũ vltra oẽm modũ ⁊ inebriat⁹ statiz festinauit ad lectũ. Vagno aũt iudith in eius cubiculũ introduxit: vt concũberet secum holofernes. Oẽs quoq; inebriari ad hospitia festinarunt. Holofernes autẽ iacebat in lecto nimia ebrietate sopit⁹. Precepit ergo iudith ancille: vt ad ostiũ cubiculi obseruaret: ⁊ orationẽ premissa cũ lachrymis inuocato dño: pugionẽ holofernis: qui pendebat ad colũnã exoluit: ⁊ percutiẽs bis in ceruicẽ eius: caput ipius abscidit: ⁊ inuolvit illõ canopeo suo: hoc est serico reticulato: et tradidit ancille: q̃ misit illud in perã suã. Et egresse sunt ambe ꝓm cõsuetudinẽ quasi ad orationẽ: transeunteſq; castra venerũt ad portã ciuitatiz: ⁊ vocauit iudith custodes: apertaq; ianua ingressa est: cunctisq; ciuibus cõcurrẽtibus ad eã: accensisq; luminaribus protulit caput holofernis: ⁊ oĩa que sibi deus fecerat enarrauit. Uocatusq; achior visoq; holofernis capite adorauit deum israel: ⁊ appositus est ad populũ dñi. Cunq; oĩs ppl'us laudasset deum: de mandato iudith caput holofernis in muro suspenderunt: ⁊ diluculo in hostes impetũ fecerũt. Qõ videres assyriũ mãdauerũt principẽ suũ vocari. Cũ aũt intrasset vagno: vt excitaret eũ: vidit corp⁹ sine capite: nec inuenit iudith. Quod assyriũ audientes timore ac stupore percussi: se in fugã dederũt. Quos filij israel cedentes vsq; ad fines suos persecuti sunt: ⁊ vix per. xxx. dies eorũ spolia collegerunt. Uniuersa quoq; que fuerant holofernis iudith donauerũt. Post hec ascendit iudith in hierusalẽ: ⁊ deo gratias egit. Uocatusq; est cã byses ab hebreis secundus nabuchodonosor. Rediensq; iudith bethuliã pseuerauit in sancta viduitate oĩbus diebus vite sue: ⁊ dimittẽs ancillã suã liberã q̃uit in pace annoz. cv. Sepultaq; est in monumẽto maritꝰ sui. Hec ex libro iudith ⁊ alijs quibus supra.

¶ De sancta Hester regina. Cap. lxxxi.

Hester regina claruit in ciuitate susa: que postmodũz edessa dicta est tpe assueri siue artaxerxis regis persaruz: qui regnauit ab india vsq; ad ethiopia supra cxxvij. puincias. Qui tertio anno imperij sui fecit grande conuiuiũ cunctis principibus ⁊ magnatibus puinciarũ: quod durauit. clxxx. dieb⁹ in domo sua mirabili: cuius colũne erant argentee: tectum ño instar firmamenti habens gẽmas diuersi colozis: in figura syderũ ⁊ signorum dispositas. Post hos dies conuiuij inuitauit omnẽ populũ qui erat in susis ⁊ discubuerũt extra domum. vij. diebus in vestibulo horti delitiarum: quod mira pulchritudine decoratũ erat. Tasti quoq; regina fecit conuiuiũ feminarum in palatio vbi rex manere consueuerat. Die autẽ. vij. precepit rex. vij. eunuchis: vt introducerent reginã in apparatu suo: vt ostenderet omnib⁹ pulchritudinẽ eius. Que ad imperium regis venire contempsit. Et iratus rex de consilio. vij. sapientũ qui sibi semper astabãt mandauit: vt vltra vasti non ingrederetur ad regez: sed altera melioz regnaret pro ea: vt per hoc discerent omnes mulieres nõ parui pendere mandata maritorũ suorum. Igitur ad suggestionem puerorum regis: ceperunt inquiri virgines in omni regno eius: ⁊ tradi aggeo eunucho ad custodiã: ⁊ acceperunt cultus ⁊ ornamenta ad libitum suũ: vt quecũq; oculis regis placeret ipsa regnaret pro vasti. Erat tunc in susis iudeus nomine mardocheus de tribu gemini: qui descẽderat de transmigratione iechonie. Hic erat nutritius filie fratris edesse: que alio nomine dicebatur hester: quã orbatã vtroq; parẽte mardocheus adoptauerat in filiam. Hec inter ceteras puellas tradita est eunucho: que non indicauit populũ suũ sicut ei mandauerat mardocheus. Inuenitq; hester gratiam in oculis eunuchi: ⁊ tradidit ei ornamenta pulchriora ⁊. vij. puellas que excolerent eam. Per rovirgines per ordinẽ ingrediebãtur ad regẽ: ⁊ que ab eo egressa fuerat: non poterat ad eum redire nisi eam ex nole vocaret. Mardocheus autẽ versabatur circa domũ regis curas habẽs salutis filie. Tandẽ ex ordine venit dies: quo hester ad regez ingressa est in ornatu speciosꝰ. Et inuenit gratiã apud regem: ⁊ fecit eam regnare pro vasti. vij. anno regni eius et celebrauit nuptias integro mense: donaq; largitus est occasione nuptiarũ: iuxta eius magnificentiaz regalem. ¶ Eodẽ tempore irati sunt duo eunuchi regis ianitores: ⁊ machinati sunt in mortẽ eius: quod mardocheum non latuit. Qui indi-

cauit hester et illa regi ex nomine mardocheī: quesitūq; est ⁊ inuentū: ⁊ appēsus est vterq; in patibulo. Et traditū est scripture in annalibus regis: in quibus reges accidēcia sui tpis regi strabant. ¶ Post hec assuerus exaltauit aman amalechitem de stirpe agag: fecitq; eū post se primum in omni regno suo. Et adorabant eum omnes serui regis preter mardocheum: qui propter patrias leges coram eo genua non flectebat. Quod attēdens aman indignatus est: et cognoscens eum esse hebreū: cogitauit omnes hebreos perdere qui erāt in regno assueri: veteri motus odio: quia iudei perdiderāt amalechitas. Duodecimo igitur anno assueri missa est sors in vrnam coram aman: quo die et quo mense gens iudeorū interfici deberet. Et exiuit sors. xiiij. die mensis duodecimi. Aman autem suggerēte regi: q̄ gens iudeor̄ nouis legibus vteref ⁊ regis iussa contēneret: pacēq; regni turbaret: decreuit: rex vt gens illa oīno periret. Cunq; aman promisisset impendere decē milia talentor̄ argēti in gazophilacio regis ex bonis iudeorū: concessit rex oē illud argentum aman: ⁊ q̄ de ppl'o illo ageret vt sibi placeret. Tulitq; rex anulū quo vtebat: ⁊ dedit aman: vt scriptas litteras ex noīe regis anulo suo signaret. ¶ Tūc scripsit aman noīe regis ītas anulo regis signans: vt occiderentur iudei a paruulo vsq; ad senē ⁊ bona eor̄ diriperentur. xiiij. die xp̄i. mensis. Statimq; in susis pependit edictū. Q̄d cū audissent iudei fleuerunt. Hester quoq; hoc audiēs accersiuit mardocheū: qui oīa ei per eunuchū significauit: ⁊ exemplū ediceri ei misit: mandans vt ad regē intraret ⁊ ei pro suo ppl'o supplicaret. Et q̄uis hester iuxta legem regis non auderet ad eū ingredi nisi vocata sub pena mortis: tamē in dño confisa exposuit se periculo: ⁊ mandauit mardocheo: vt oēs iudei pro ea orarent ⁊ triduo ieiunarent. ¶ Die autē tertio premissa oratione induta regalibus: stetit in atrio cōtra basilicā regis cum duabus puellis. Qui cū respexisset eam torno vultu: timens hester collapsa est. Quod cernens rex ⁊ ei compatiens: q̄ ipam pre omnibus diligebat: surgens venit ad eā: ⁊ cepit horrari ne timeret: eo q̄ tali legi que pro subditis facta erat ipa vtpote regina non tenebatur. Illa ꝯ surgens de angustia regē osculata: inuitauit eum ⁊ aman ea die secum ad prandiū. Et cum secū ambo comedissent: obtulit rex hester vt peteret quicquid ab eo veller. Que iterū eos duos videlicet regem ⁊ aman tantū pro die sequenti ad conuiuiū inuitauit: et tunc ab eo peteret quod optabat. Egressus est itaq; aman letus. Et videns mardocheum sibi non assurrexisse indignatus est: et vocatis amicis indicauit eis omnē gloriam suam: addens q̄ ipm solum cum rege hester ad conuiuium inuitasset. Veruntamen nihil se habere putabat: dum viueret mardocheus. Sed amicis consulentibus iussit trabem excelsam parari: vt regi suggeret: quatenus mardocheū in ipsa appenderet: ⁊ sic letus ad conuiuiū intraret. Noctem illā rex duxit insomnē: iussitq; sibi deferri annales ⁊ legi. Et ventum est ad locum: vbi erat scriptum: q̄ mardocheus nūciasset ei facinus eunuchorum. Cunq; rex interrogans audisset: q̄ ex hoc mardocheus nihil premiū consecutus fuerat: quesiuit quis esset in atrio: ⁊ respondērūt ei q̄ aman. Ipse eñ intrauerat: vt regi suggeret de morte mardocheī. Cunq; vocatus intrasset: interrogauit eū rex: quid fieri deberet viro: quē rex desiderabat honorare. Qui cogitans pro se dictū: respondit: q̄ indutus regalibus ⁊ coronatus super equū regis per totā ciuitatem deberet circūduci: tenente habenas primo de principibus regis. Statimq; iussit rex: vt quicquid aman dixerat: mane faceret mardocheo: nihil omnino preter mittens. Quod cū fecisset consternatus redijt domū. Et ecce nunciī regis cōpulerunt eū ad conuiuiū regine venire. ¶ Finitoq; cōuiuio dixit rex hester: vt peteret quicquid veller. Que petijt sibi donari vitaꝫ ⁊ omni populo suo: cum per omnes prouincias ab aman mandati fuissent occidi. Q̄ō amā audiēs timuit. Rexq; iratus surrexit: ⁊ horū intrauit: ⁊ cū post horā redisset: inuenit aman super lectū regine corruisse: in quo ipa iacebat: vt ei pro aīa sua supplicaret: putansq; q̄ eam opprimere vellet exclamauit. Et cum ab eunuchis audisset: q̄ trabem ad suspendiū mardochei parasset: iussit eū in ipsa immediate appendi: ⁊ dedit hester domū amā. Auditoq; ab ea q̄ mardocheus patruus suus esset: dedit ei anulum suum quez receperat ab aman. Qui de mādato regis scripsit nouas litteras: regis anulo signatas priorib⁹ cōtrarias ad principes prouinciaꝫ: ne occiderent iudei: immo illos qui parati erant ad interfectionem ipsoꝫ iudei interficerent: ⁊ manus principum esset cum eis. Et factū est nomen iudeorū celebre. Igitur precedenti die ante diem qua iudei occidi debebāt: videlicet decimatertia die mensis duodecimi percusserunt iudei hostes suos plaga magna per oēs prouincias ad septuaginta quinq; milia. In susis ꝯo interfecerūt septē viros. Die ꝯo decimaquarta solēnitatē dñi celebrantes conuiuia magna fecerunt. Deinde regis mandato suspensi sunt decem filij aman: ⁊ omnis eius progenies deleta est. Et constitutus est mardocheus loco aman princeps primus post regem. Hester quoq; regina domino seruiuit omnibus diebus: ⁊ genuit regi filium nomine artaxerxē: qui post regē assuerum in regno successit. Moztuo quoq; assuero regina Hester cū filio suo annis pluribus imperiū rexit. Et post hec in pace dormiuit. Sepultra in susis in sepulchro regali. Hec ex libro hester: ⁊ alijs voluminibus quibus supra.

¶ De sancto Nicomede presbytero ⁊ martyre. Cap̄.lxxxij.

Nicomedes p̄sbyter ⁊ martyr passꝰ est Rome sub Flacco comite. Hic discipulꝰ bti petri apostoli eiusq; predicatione adiutor in christi nomine miracula faciebat. Cui vt castissimo viro beatus petrus ad passionē pergens petronillam suam filiam cōmēdauit. Cum aūt flaccus comes petronillam in suū cōiugiū requisisset: ⁊ virgines ac matronas: vt ipsa requisiuerat ei misisset: vt eam ad domū ipsius associarent: ipsaq; diuinis sacramētis ab eodē nicomede p̄sbytero perceptis expirasset: vt supra in gestis petronille dictum est pridie kalē. iunij. Turba mulierū q̄ ad eius nuptias celebrādas venerat: exeq̄as sancte v̄ginis celebrarūt: quā beatus nicomedes sepeliuit. Et dum postmodū verbū dñi predicaret instanter: tētus est a flacco comite tempore domitiani: ꝓ eo potissime ꝙ feliculā virginem ab eodem comite passam sepelisset: vt supra dictuz est idibus iunij. Quē tentū dictus comes fecit adduci ad sacrificandū. Quod cuz facere recusaret: iubente flacco tādiu plūbatis cesus est: donec spm̄ exhalauit. Corpus autē eius in tyberim precipitatū est. xvij. kal'. octobris. Hec marcellus petri discipulus scripsit.

¶ De sctō Valeriano martyre. Cap̄.lxxxiij.

Valerianꝰ martyr vnus fuit ex numero illoꝝ quiquagīta: qui tēporibus antonini veri imp̄atoris apud lugdunū in carcere missi fuerant cum sancto photino episcopo. Ex quibus christianis ip̄e valerianus vna cum marcello martyre patefactis ianuis ab angelo dimissus est: vt habetur supra in passione dicti marcelli pridie noñ. septēbris. Quo quidē marcello p̄ martyriū assumpto: dū ipse valerianꝰ in cellula secretissima latitaret: ⁊ multos ad christi fidē cōuertisset: p̄uenit ad castrū tenociū in territorio cabilonēsi: vbi sctūs marcellꝰ passus fuerat: vbi est a militibꝰ prisci p̄sidis captus: et cū sacrificare nollet stipiti appēsus: ⁊ grauiter exungulatus: tandē in xp̄i cōfessione persistēs in eo loco: vbi nūc corpꝰ eiꝰ sepultū colit': gladio animaduersus est. Qui in eius agone: vt olim ꝓthomartyr stephanus vidit celos apertos: et xp̄m ei coronā ostendere preparatā. Passus est autē. xvij. kalen. octobris.

¶ De sancta Euphemia virgine et martyre. Cap̄.lxxxiiij.

Euphemia virgo filia senatoris philophronis in ciuitate calcedonia passa est tēpore diocletiani imp̄atoris sub ꝓconsule prisco. Qui primo in ip̄a ciuitate. xlix. xp̄ianos iuuenes detētos vna cū euphemia virgine cū nollent deo marti sacrificare p̄ dies viginti in carcere macerauit. Deinde ip̄os eductos alapis iu faciem cedi: deinde grauiter flagellari fecit: ipsosq; vinctos iterū in carcere imperatori puniēdos reseruauit. De quibꝰ dicet ifra. viij. kal'. octobris. Quos beata euphemia cum eis pariter detēta viriliter hortabat'. Propter quod ante ꝓconsulē adducta: cū sacrificare nollet alapis diu cesa est: deinde in carcerez remissa. Quā iudex secutus ex libidine opprimere voluit: sed subito manꝰ eius exaruit. Qui se incantatū putās: prepositū domus sue ad eā direxit: vt eam faceret cōsentire. Sed ille carcerē clausum: nec clauibꝰ aperire: aut securibꝰ frāgere potuit: nec a demonio arreptꝰ seipsum dilaniās vix euasit. Deinde educta posita est super rotam: cuius vestes carbonibus pleni erāt: et artifex intra rotam signū trahentibus dederat: vt quādo sonū faceret simul traherēt: et sic exeūte igne: vestes corpus virginis dissiparēt. Sed nutu dei ferrum quo rota temperabatur: manu decidens sonū fecit: et continuo trahentibus illis rota artificem cōminuit: et euphemiam illesam seruauit. Tunc parētes artificis supposito igne ipsam rote alligatā: simul cū rota comburere voluerūt. Angelus autē domini de celo descēdit: ⁊ rota combusta euphemiam intactam eduxit: ministros quoq; oēs paralysi percussit. Tunc iussit eā procōsul in fornacē ardentez mitti: cuius ignis latitudo. xlv. cubitis extendebat'. Sed signo crucis edito: inde illesa educit': ⁊ in loco excelso stare conspicitur. Apeliaus autē procōsulis assessor eidem consuluit: vt eam decollari faceret: dicens virtutem christianoꝝ non nisi ferro vinci posse. Erectis ergo scalis cum sosthenes ⁊ victor ad eam feriendā missi essent: videntes eam angelorū ⁊ virginuz choris circūdatā: ⁊ immēso lumine circūfusam conuersi sunt ad christū: ⁊ reuersi eā percutere noluerūt: vt supra in eorum passione actum est quarto idus septēbris. ¶ Post hec priscus eaz per capillos suspendi fecit: sed immobilē p̄manentē: negato cibo iterū diebꝰ septē in custodia macerauit. Illa v̄o ab angelo quotidie refecta septimo die educta subter q̄ttuor magnos lapides posita est: q̄tenꝰ sicut oliua cōfringeretur.

Ad cuius oratione lapides vt puluis cominuti sunt. Quod cernens prisc⁹ ipsam in pfundā foueā proiici iussit: vbi tres erant bestie immanissime que omnē hominē deuorarent. Que statim virgini blandientes inunctis caudis: ei quasi cathedrā ad sedendū fecerunt: virginem illesam de fouea eduxerūt. Prisc⁹ cōfusus vt eaz vl' dolo occideret: fecit gladios t palos acutos configi t obscure ac terra modica operiri: vt illa ex improuiso in ipos incidens morerē. Bladus ho t palis ab angelis alibi trāspositis: euphemia veniēs ad locū nil lesionis pertulit: ministri ho incidētes interfecti sunt. Que omnia dū prisc⁹ magie attribueret: iussit eam virgis cedi. Et cū nec sic superari posset: mādauit eā serris mēbratim diuidi: t in sartagine membra torreri: verū angeli dñi serras confregerunt: t ignem sartaginis extinxerūt: videns apuleius procōsulē angustiari: iussit virginē in arenario mitti: et bestias ei laxari. Et laxati sunt ei duo leones t due vse. Et cū bestie ei procidentes: vestes eius oscularent: orauit euphemia vt de? eā tali martyrio dignaret assumere. Sicq; vna ex vsis cursum arripiēs: morsuz corporis eius solūmodo infixit: liuorē tñ nullū ei fecit. Sicq; voce celica ipam vocante spiritū emisit. Cuius corpus parētes rapuerūt: t miliario vno a ciuitate calcedonia sepelierūt. xvi. kalen. octobris. Cuius meritis omnes iudei t gentiles ciusdē vrbis in domino crediderunt.

¶ De sanctis Lucia t Beminiano martyribus. Cap. lxxxv.

Lucia vidua et geminianus martyres passi sunt in ciuitate mendula in puincia sicilie posita tēpore diocletiani t maximiani imperatoz. Fuit aūt beata lucia nobilis vrbe roma: que annis. xxxvi. māserat vidua: t annis. lxxv. pmansit in hac vita. Quā filius ei? eup̄epius diocletiano accusauit: q̄ esset xp̄iana. Quā imperator detentā: t ante se adductā cum nō posset inducere ad sacrificandum: iussit in carcerem recludi. Subitoq; fundamenta carceris cōmota sunt: et odor suauissimus fragauit: vorq; de celo lapsa ipam in domino confortauit. Deinde xp̄s ei in somnis apparuit: et celestia regna pmisit. Post dies q̄ttuor tyberis fluuius inūdauit: t pars maxima murorū vrbis corruit. Palariū quoq; diocletiani impetus aq̄ funditus euertit. Imperator ho qui vbe tunc exiuerat hoc audito rediit: t veniēs ad carcerē vbi lucia detinebat: ipm apertum inuenit: t lucem maximā irradiantē aspexit. Eductā ergo: sanctā extra vbem t deos adorare recusantē: nodosis fustibus cedi fecit. Et ecce qui eam cedebat: factus est lapideus: man? ho carnea remansit vsq; in presens: vnde t locus ad manum carneā vocat. Imperator ho pene totus arid? factus est. Sed orāti pro eo sancta sanitati est restitutus. Et cum ad templū iouis accederet: ad gratias dñs exoluēdas subito templuz corruit: t omnia idola cōminuta sunt. Tunc iratus diocletianus iussit ollam ereā adduci t picem: plumbū ac resinā in eam liquefieri: t lucia nudam in ollā deponi: t per triduū ignem subter ministrari. Quarto ho die lucia a ministris ex olla egressa: ac oino illesa inuēta est. Qō audiens imperator iratus mandauit ipsam ferro et plumbo oneratā per totā ciuitatē duci: t deide in equuleo torqueri. Que dū duceret: peruenit ante domū hoīs pp̄otentis nomine geminiani: in cuius domum. cccxx. simulacra erāt. Et ecce subito columba niuea de celo descēdit: t super caput geminiani tertio crucē figurans resedit. Qui respiciens vidit celum apertū: t sedez dei omnipotētis. Et statim relictis oibus cucurrit ad locū vbi iaz sancta dei torquebat: t pstratus pedibus eius se christianū asseruit t baptismū expetiit. Qui statim detentus vna cū lucia carceri mācipatus est. Sacerdos aūt quidā pthasius nomine per noctem ab angelo monitus ad carcerem accessit: t apertis ostiis: luceq; de celo profusa: ac odore aromatū refragrāte: fonte quoq; de terra erumpēte: geminianum baptizanit: quem lucia de sacro fonte suscepit. ¶ Post tertiū diem ambo de custodia educunt: t iterū penis afficiunt: sed ab angelo coronis de celo sibi impositis laureant. Cum aūt eos imperator iterum in carcere reclusisset: t extra vbē equitaret: dum peruenisset ad pontē gallarium: iudicio dei pons cecidit: t multis in fluuio necatis ipse vix cū paucis euasit. Cuius prefectus nomine pyropogon pamphilus natione luciam t geminianum nolentes dīs immolare ceruicibus contūdi fecit. Et statim facto nimio terremotu camera fori corruit: et prefectum cū quadraginta ex ministris oppressit. Lucia ho cum Beminiano illesa permansit: quos tumultus populi ereptos liberauit. ¶ Post annum ho sancti martyres ab angelis in siciliam insulam perducunt: et in monte tauromenio dimittuntur: indeq; venerunt ad predium alefinum: vbi filiam cuiusdam eucarpionis a spiritu immundo decennio vexatam liberauerunt. Altera ho die peruenerunt ad fluuium pfimiphum: et cum nimium inundaret: oratione facta aqua stetit: et sancti super vndas siccis pedibus transierunt: et peruenerunt ad mendulam ciuitatem: vbi multos infirmos curabant: et demonia clamantia eiiciebant: eosq; omnes ad christum conuertebāt. Quod audiens index nomine aprophasius iussit omnes qui conuersi fuerant decollari numero septuaginta quinq; q̄ mox vt domuz rediret ex equo colapsus t mortuus

est. Tunc magasius iudex hoc comperto assyracusana ciuitate venit mandulam: vt sanctos interficeret. Orante ho Lucia mons crepuit: et sancto suscipiens triduo occultauit: deinde fidentibus illis fontis aqua scaturijt: eosq; refecit. Orauitq; lucia ad dominum: vt eius in pace susciperet spiritū: t statim in domino obdormiuit. Beminianus ho post duos dies egressus vt corpus eius sepeliret: a carnifice inuentus gladio percussus est. Et cum odor maximus de mōte fragraret: christiana quedā ad odoris sensum montē intrauit: t in sepulchris marmoreis ibidem ab angelis preparatis sanctorū corpora reperta sepeliuit: atq; in montis vertice ecclesiam eorum nominib⁹ fabricauit. Qui passi sunt decimoseptio kalen. octobris.

¶De sancto lamberto episcopo t martyre. Cap.lxxxvi.

Lambert⁹ episcopus t martyr passus est tempore pipini francorū regis. Hic eiū genere nobilis ex oppido traiectensi oriundus ab annis puerilibus sacris litteris eruditꝰ: diotardi episcopi discipulus fuit a quo et ecclesiasticos ordines vsq; ad diaconatum accepit. Qui pro sui sanctitate adeo ab omnibus amabatur: vt mortuo diotardo magistro suo traiectēsi ecclesie in episcopum ab omni populo mereretur ꝓmoueri. Quem hydricus rex pre omnibus episcopis suis charius diligebat. Quo mortuo inuidorum malitia ciues eius impñ ipsum fine causa de episcopatu eiecerunt: t feramundum in eiꝰ cathedra statuerunt. At lambertus ad monasterium: quod dicitur scabolum declinauit: et per septem annos ibidem in penitentia et optima conuersatione stetit. ¶Quadam ho nocte ad orationem surgens in pauimento per ignorantiam casu sonitum fecit. Quod audiens abbas mandauit: vt quisquis esset ille: qui sonitum illum fecisset: statim ad crucem: que erat in campo sub diuo vsq; post matutinum mozaturus accederet. Credēs q; aliquis ex fratribus strepitum studiose fecisset. Tunc lambertus illico nudis pedibus et cilicio indutus ad crucem cucurrit: ac si tali obedientie vti vn⁹ ex monachis esset astrictus: ibiq; vsq; post matutinum perseuerauit: donec abbas in matutino omnibus visis fratribus: episcopum deesse cognouit: t audito q; ille fuisset qui ad crucem iuisset: eum introduci fecit: quem totum capite cum hyems esset horrida: niue perfusum t pene frigore extinctū aspexit: t ab eo cum monachis veniam postulauit. ¶Post. vij. autem annos iubente pipino rege feramundus expellitur: t lambertus in sedem suam reducitur. Et cum ipse sicut prius verbo t exemplo polleret duo germani fratres maligni insurgentes in eum grauiter persequi ceperunt. Quos quidam amici episcopi eo inscio occiderunt. Eodemq; tempore lābertus pipinum de quadam eius concubina plurimum increpauit. Dodo autē consanguineus occisorum t frater ipsius meretricis aule regie domesticus: occasione accepta congregauit exercitum: t domū episcopi: que erat in vico leodio nocte circundedit: volens occisorum necē in sanctum vindicare lambertum. Quod cum vir domini puero nunciante didicisset: gladiū quem tenebat abiecit: suosq; constanter admonuit: vt peccata sua confiterentur: t patienter mortem sustinentes in domino confortarētur. Cum autem hostes domum eius vndiq; inflam massent in sanctum martyrem irruerunt: t ipm orantem iaculis t gladijs peremerūt. Quibus abeuntibus: quidam ex episcopi famulis cuadentes: corpus eius ad ecclesiā suam nauigio perduxerunt: quod traiectenſi cum multa ciuitatis mestitia sepulture dederūt: passus est. xv. kal. octobris circa annū dñi. cccccc.

¶De sancto tharrasi confessore. Cap. lxxxvij.

Tharrasis cōfessor grecia: vt creditur: oriundus eo q; de vita ipsius nihil certū habetur: cōfessiōe xpi t pnia clarus apō constantinopolim heremi incola angelicā vitā duxit: vbi in pace quieuit. Corpus aūt ei⁹ in spelūca reptū est: ī qua t pniam egisse putat: cū titulo in tabula scripto. Hic requiescit corp⁹ sancti tharrasij confessoris. Ō inde leuatū tpe alexij impatoris: intra vbis regie ambitū honorifice sepulture traditū est. Processu ho tpis inde translatū fuit venetias ab ipsius patrie ciuibus: atq; in monasterio sancti zacharie depositū quiescit. Cuius trāslatio facta est xv. kalē. octob. Nā t de eo quo tpe floruit: quo ve die ad xpm migrauit aliter repiri nō valuit.

¶De sanctis Emiliano t Hieremia martyribus. Cap. lxxxviij.

Emilian⁹ diaconus t hieremias martyres apō cordubā hyspanie ciuitatē passi sūt. Qui p cōfessiōe fidei hyspanie detēti: t diuersis afflicti supplicijs: tandē gladio decollati sunt xv. kal. octob. is. hec ado in martyrologio.

¶De sanctis Victore t Stephana martyribus. Cap. lxxxix.

Victor et stephana martyres apō ficilia passi sunt sub persecutione antonini imperatoris agente duce sebastiano. Qui militē victorē captum hortabat: vt dijs sacrificaret. Quod dum recusaret iussit dux confringi digi-

torum eius articulos: donec ossa de corio segregarentur. Et cum in his gratias ageret: iussit eū mitti in caminū ignis ardentis. Orauit aūt victor ad dñm: ⁊ ignis eū non tetigit: ꝛ post triduū dux ipm illesum inuenit. Tunc mādauit venena preparari: ⁊ ea in carne inscīt ei dari. Et cōtinuo māducauit: nec aliquid mali sensit: venenarius aūt acriores venenorū stimulos porrexit. Et cū comedisset iterū sanus stabat. Statimq; magnus ille cōuersus: oēs codices suos cōbussit: ⁊ fidē xpi suscepit. Post hec iussit dux neruos corpis ei⁹ dirūpi: ⁊ oleū decoqui: ⁊ partib⁹ occultioribus corpis infundi. Ac demum in equuleo suspēdi ⁊ lāpades ei ardētes applicari. Quē cū oīa cōfortar⁹ a dño superasset: fecit acetū ⁊ calcē in os ei⁹ infundi: deinde ipm eroculari: ⁊ sic versis pedib⁹ suspēdi: donec ex ei⁹ naribus sanguis distillaret. Dimisso igit eo tribus in illo suspendiculo: carnifices eum mortuū existimātes accesserūt vt viderēt: ⁊ statim excecati sunt. Ꝛ oāte victore: tā ipe q̄ illi visum perceperūt. Irat⁹ aūt sebastianus hoc audito mādauit eum decoriari. Tūc vxor vnius militis noīe stephana annor circiter. xvi. exclamare cepit: ⁊ sanctū martyrem beatificare: viditq; duas coronas ab angelis de celo deferri: ⁊ maiorē victori: minorē vo sibi dari. Et cū hec oīa coram cunctis enarrasset: ⁊ xpm dñm ꝓfessa fuisset. Iussit dux arbores duas palmarū ad se inclinari: ita vt se tangerēt: ⁊ invtriscq; ligari manib⁹ ac pedib⁹ beatā stephanā: ⁊ simul arbores ad naturalē erectionē reuertētes dimitti: sicq; dirupta est stephana in duas ptes: ⁊ a xpianis occulte sepulta. Sanctū aūt victorē iussit dux decollari. Percussoq; illo ex ei⁹ corpe sanguis ⁊ lac emanauit. Cui⁹ corpus a xpianis sepultū est ī sarcophago qō ipe sibi ꝓparauerat ī ciuitate sua. Passi sunt aūt scī martyres. xiiij. kal'. oct.

¶ De sctō methodio epo ⁊ mar. Cap. xc.

Methodius marꝛ ꝓlio olympi lycie epūs ⁊ postmodū Tyri fuit. q̄ nitidi cōpositiq; sermonis aduersus porphirū libros luculentos composuit. Itē sympo sium. x. virginū. Itē de resurrectione ꝺ origenē opus egregiū. Et aduersus eūdē de phitonissa: ⁊ de arte georgior. In genesim q̄ ⁊ in cātica cāticor cōmētarios edidit. Et mlta alia q̄ vulgo legunt: qui ad extremū nouissime psecutionis sub dioc letiano: vel vt alij affirmāt sub decio ⁊ valeriano in calcide grecie martyrio vitā finiuit. Cui in carcere existēti facta est reuelatio plurimor de tpe aduent⁹ antixpi: que sctūs martyr scripture cōmendauit. passus est. xiiij. kalē. octob. Hec hieronymus de viris illustribus.

¶ De sancto fereolo martyre. Cap. xci.

Fereolus martyr ⁊ iulianus eius comes in aluernia nati deo in militari habitu seruiebant: vt dictū est supra in passiōe iuliani martyris. v. kalē. septēbris. Cū aūt psecutores sanctum iulianū apud aluerniā decollassent: ⁊ caput ei⁹ viēne ad fereolū detulissent: a crispino consulari tali conditione missi: vt aut fereolus sacrificaret: aut similē sententiā acciperet: cum eis assentire nollet: confestim in xpi cōfessione capite cesus est. Cui⁹ corpus vna cū capite sancti iuliani in ipa ciuitate in eodē tumulo sepultum est. xiiij. kal'. octobris. ¶ Post multos aūt annos cū mamertus epūs viēnen. corpus sancti fereoli transferre vellet: inuenit caput sancti iuliani inter man⁹ fereoli: ⁊ vtrūq; ipor ita integrum ⁊ illesum: acti ea die fuisset sepultū.

¶ De sancto flocello martyre. Cap. xcij.

Flocell⁹ martyr puer decēnis passus est apud vrbem augustuduñ. tēporibus antonini imperatoris sub valeriano preside. Cum enim preses audisset: q̄ Flocellus sanctos martyres in eor passionibus confortaret: iussit eū teneri: ⁊ suspēsum in equuleo diutius flagellari. Deinde carceri vna cum leone recludi: vt ab eo deuorar⁹. Ꝛ oāte xo puero leo subito moritur. Statimq; septem lucerne cū cādelabris ei presentant: quarum lumine tenebre carceris repelluntur. Qō audiēs gentilis quidā filiū suū: cecū: surdū: ⁊ mutū: ei obtulit: cui sctūs martyr cōfestim visum: auditū: ⁊ loquelā restituit: ⁊ ipm cū p̄re ad xp̄m cōuertit. Que dū pses audisset ip̄m ī ignē maximū extra vrbē mitti fecit. Sed puer ab angelo sibi a dextris assistēte hortat⁹ ignē ingressus est. Et cōtinuo tēpestate ⁊ ibrevalido ingruēte ignis extinct⁹ est. Quē pses iussit lingua ⁊ palmis clauis ꝓfigi. Et dū nihilomin⁹ xpm ꝓfiteret: stola indut⁹ linea feris in platea exponit: ⁊ ab eis discerptus martyrio coronat. xiiij. kal'. octobris.

¶ De sctis ianuario epo ⁊ so. mar. Cap. xciij.

Ianuari⁹ epūs ⁊ socij ei⁹. s. fest⁹ soci⁹ ⁊ paulus diaconi: desideri⁹ lector: acatius et eutyches passi sunt apud ciuitatem puteolanam sub persecutione Diocletiani agente preside Timotheo. Qui pses missus a cesare ad

ciuitatem nolanã campanie ad xp̃ianos exterminandos. Sosium ecclesie messenatẽsi. ⁊ proculũ pureolane ecclesie diaconos et eutychetẽ ⁊ acaciũ ciues nolane vbis laicos xp̃ianos in carcerẽ clausit. Januariũ ꝯo ep̃m beneuenti ei de xp̃ianitate delatum teneri: et sibi p̃sentari mandauit. Quem cũ ad deorum sacrificia nec blanditijs: nec minis inclinare posset. Jussit caminũ ignis per triduum incendi: ⁊ ianuariũ interim custodie detentũ inter flammas immitti: qui oratione fusa cũ angelis decantẽs in medio ignis deãbulabat illesus. Ꝺõ dũ milites timotheo p̃fidi nũciassent: iussit caminũ ignis aperiri. Et erũpens flãma plurimos paganoꝝ circũstantes peremit. Januarius aũt ex camino p̃siluit: ita vt nec capilli eius: nec vestimẽta exusta in aliquo appararẽt. Ꝺõ dũ p̃ses magicis artibus attribuisset: iussit eũ in custodia detineri. Die ꝯo sequẽti ante se adduci: ⁊ neruos de corpore ipius separari: deinde iterũ in carcerẽ recipi: vt interim noua supplicia excogitaret. Ad quẽ venientes festus diaconus ⁊ desiderius lector beneuentane ciuitatis: et eius supplicijs condolentes: iussu eiusdẽ p̃sidis detinentur: ⁊ vna cum ianuario vinculis mancipantur. ¶ Post hec dum timotheus ad ciuitatẽ puteolanã transire vellet iussit oẽs martyres p̃fatos cathenis vinctos ante currũ suũ protrahi ad exemplũ xp̃ianorum: ipsosq; cunctos in amphitheatrũ eiusdẽ vbis introduci: et vrsos eisdẽ laxari. Sed mansuefacte fere quasi oues ad pedes martyrũ procidebãt. Quod cernens p̃ses dictata sentẽtia iussit eos oẽs capite cedi. Gratiq; lecta sentẽtia: cũ scti ad decollationẽ ducerentur: cecus effectus est p̃ses. Januariũ quoq; mox reuocatũ rogauit: vt pro se ad deum suũ oraret. Et cũ pro illo orasset confestim lumẽ oculorũ recuperauit. Quo viso miraculo fere quinq; milia gentiliũ cõuersa sunt. P̃ses ꝯo in malum obstinatus hec videns: Ianuariũ ad martyriũ vna cũ ceteris remisit: quẽ senex quidã rogauit: vt vestibus suis aliquid p reliquijs acciperet. Cui ep̃us post decollationem suam orariũ suum ei se daturũ promisit. Decollati sunt ergo sancti martyres: scz ianuarius episcopus festus ⁊ proculus diaconi: desiderius lector: ⁊ acacius ⁊ eutyches. Sosius ꝯo diaconus qui inter alios p̃optios apparuerat in carcere est seruatus: donec postmodũ ab eodẽ p̃side passus est: vt dicet infra in eius passione. ix. kalen. octobris. Januarius autẽ post martyriũ suum seni apparuit: ⁊ orariũ suũ sanguine perfusum quo decollandus oculos texerat: eidẽ tradidit. Quẽ senex militibus ab eox occisione redeuntibus: in testimoniũ miraculi ostendit. Eadẽ autẽ hora qua sancti capite cesi sunt: timotheus a demonio arreptus diuq; veratus infeliciter expirauit. Mater ꝯo sancti ianuarij in ipa hora in vrbe beneuẽtana somniũ vidit: q̃ filius eius p aera ad celũ volaret. Et dlẽ ⁊ horã notãs inuenit ipm tunc palmã martyriũ̃ suscepisse. ¶ Cũ ꝯo martyr ossa decollaretur: ⁊ orariũ añ oculos teneret: digit⁹ ei⁹ vna cũ capite abscisus excidit. Sed dũ xp̃iani corp⁹ ipius ⁊ ceteroꝝ martyrũ nocte sepelire vellent: apparuit eis ianuari⁹: eos admonẽs vt digitũ simul cũ capite p̃scisum req̃rerẽt. Ꝺõ illi facere curauerũt: ⁊ sctõꝝ olim corpa honorabil'r iuxta ciuitatẽ sepelierũt. Qui passi sunt. xiij. kal'. octob.

¶ De sancto Bodorico ep̃o. Eap̃. xciij.

Bodericus ep̃s claruit apud metẽsem ciuitatẽ tẽpe theodeberti regis frãcoꝝ. Qui aquitania exort⁹: p̃mo q̃dẽ miles egregius cũ multas cõtra barbaros victorias obtinuisset: et corã deo et hoibus famosus esset: oculoꝝ cecitatẽ incurrit: nunq; tñ ipm patiẽtia deseruit. Eodẽ aũt tpe sctũs arnulphus metẽsi eccl'ie p̃sidebat. Bodericus aũt ab ãgelo monit⁹ ad ciuitatẽ metẽsem venit: ⁊ ibidem in eccl'ia scti stephani ꝓthomartyris vt monitus fuerat ad deũ deuote orauit: et lumen quod dudum amiserat recuperauit. Arnulphus autẽ et carne ꝓpinquus ipm in domũ suã suscepit: ⁊ diuina iussione p̃bẽm ordinauit. Deide solitariã vitã eligens epatui resignauit: ⁊ successorẽ sibi godericũ reliq̃t ⁊ heremũ petijt: vt supra in ei⁹ gestis dictũ est. xvij. kal'. septẽbris. Bodericus aũt eccl'ie metẽsi: exẽplis ⁊ doctrinis laudabiliter p̃fuit. ¶ Cũ aũt corp⁹ scti arnulphi defuncti ad ecclesiã suã cũ ciuibus deferret: deuenit ad villã hois ipij: vt illac transitũ haberet: quẽ videlz sctũs arnulph⁹ septus in vita sua monitũ: nõ potuerat a sceleris⁹ reuocare: dũq; ville appropiuq̃rẽt oẽs ĩmobiles facti: vltra ꝓcedere non volebãt: eo q̃ sctũ corpus illac transire nolebat: sed dũ oẽs ꝓpter hoc hesitarent: et sol ad occasui festinarer: occurrit eis vir fidelis: q̃ eos ad villã suã alia inuitauit. Ad quam cũcti cũ tãta celeritate venerũt: vt volasse potius q̃ measse putarent: vbi dũ vinũ non reperiretur: modicũ ceruisie sctõ ep̃o oblate: adeo multiplicatũ est: vt nocte illa cunctis ad poculum abundaret. Quieuit aũt ĩ pace vir dñi. xiij. kal'. octobris: ⁊ tumulat⁹ iacet in ecclesia metensi.

¶ De sanctis Peleo ⁊ Nilo episcopis et martyribus. Eap̃. xcv.

Peleus et nilus episcopi apud palestinã martyrio claruerũt. Qui rẽpore psecutionis ĩ christianos seuientis: p cõfessione glorioſi nominis christiani: cũ plurimis clericis detenti: et ignib⁹ consumpti:

immortalē a dño coronā percipere meruerunt xiij. kalen. octobris: vt ait ado in martylogio.

¶ De sanctis Felice ⁊ constantia martyribus. Cap. xcvi.

Felix presbyter ⁊ constantia martyres tpe psecutionis. Neronis imperatoris apud nuceriā ciuitatē passi sunt. Qui rabie dicti cesaris in xpianos crescēte: dum xpm cōfiteri nō dubitassent: gladio capite cesi martyriū cōsumauerūt. xiij. kal. octobris. hec ado.

¶ De sanctis Fausta et euilasio martyribus. Cap. xcvij.

Fausta virgo et euilasius martyres apud cyzicū ciuitatem passi sunt: sub maximiano imperatore. Cuz eñ fausta esset infantula annoꝝ. xiij. filia gemelli ꝓtectoris ciuitatis: parentib⁹ ambobus orbata: xpm dñz clara cōfitebatur voce. Missus est igit euilasius preses annorū. xl. a maximiano augusto ad cyzicū ciuitatē. Qui puellā detētā fecit radi: ⁊ ad turpitudinē decaluari. Sicq; in equuleo suspendi et torqueri. Satimq; coruscationibus factis: multi ministrorum occisi sunt. Deinde in loculis missa: dum ab hora prima diei vsq; ad sextā serra ferrea secaretur: nec in aliquo ledi posset: predicante virgine gloriam christi: euilasius preses conuersus ipsam dimisit: ⁊ baptismum suscepit. Deinde maximianus hoc audito misit alium presidem nomnine cracum: quem iurare fecit ne vnq̄ crederet in christum. Qui euilasium ⁊ faustam iussit comprehendi: ⁊ euilasium in equuleo suspendi ⁊ torqueri. Faustam ꝟo sicut crepidas capite: fronte: facie: pectore: totoq; corpore clauis configi. Cum autē illesa permansisset: mandauit eam cum euilasio in sartaginem mitti: et plumbo bullicte ollam repleri. Quibus orantibus ⁊ psallentibus: plumbum sicut aqua tepida refigeratum est. Sancti ꝟo quasi in balneo iacentes: voce ipsos de celo vocante spiritum emiserunt. xij. kalen. octobris.

¶ De sancto Priuato episcopo et martyre. Cap. xcviij.

Priuatus epus et martyr passus est in territorio Gaualitane ciuitatis temporibus valeriani ⁊ galieni imperatorum sub persecutione allemanorum: qui ab occidente aduersus rēpublicā cū rege ipoꝝ herode cōueniētes: transmisso regno gallias infestabant. Ueneruntq; ad montem gedronem in solo gaualitane ciuitatis positum: ad quam gaualitani ciues quasi in presidium confugerant: quem ipsi hostes per biennium obsiderunt. Sed beatus episcopus cum populo suo in ipso monte non erat: eo q̄ in alio sibi monte cellam construxerat: in qua lectioni et orationi insistebat. Cum igitur hostes episcopum ibidem esse comperiuut: ad eum accedunt: et sperantes per hoc populum obsessum flectere: priuatum capiunt: et vt suos ciues ad se tradendum hostibus inducat compellunt. Recusantem ꝟo hoc facere: fustibus grauissime cedunt: et ducentes illum ad gaualitanam quam ceperant ciuitatem: cū nec ipsum ad immolandum idolis compellere possent: in ignem miserunt. Sed cum inde illesus euasisset: lanceis ⁊ cultris pluribus ipsum plagis confoderunt. Redeūtes autem ad gedronem montē: populo libertatem egrediendi concedunt: illisq; exeūtibus ⁊ ad episcopum suum seminecem recurrentibus: germani oppidum capiunt: et totaliter vastauerūt. Sanctus autē martyr vulneribus persecutorum attritus: inter ouiū suarum manus post dies modicos emisit spiritum duodecimo kalen. octobris. Sepultusq; est in subterranea crypta propter persecutionem paganorum: qui nec sanctorum cadaueribus indulgebant.

¶ De sancto Eulogio presbytero. Cap. xcix.

Eulogius presbyter: vt in vitis patrum habetur: ī heremo de scythei egyptiorum claruit. Qui cogitationes hominū cognoscens: cum quosdam aliquādo indigne velle communicare videret: singl'os remouebat: ⁊ eoꝝ eis cogitationes detegebat: donec omnes per penitētiam purgabant: et sic illos ad cōmunionem admittebat. Quienit aūt in heremo de scythi duodecimo kalen. octobris.

¶ De sancto Mattheo apostolo ⁊ euangelista. Cap. c.

Mattheus apostolus ⁊ euāgelista ex tribu leui progenitus a qua et ꝟm nomen assumpsit: ex publico autem theloneario opere publicanus appellatus ex publicanis a dño ad penitentiā vocatus: ⁊ in apl'atū trāslatus est:

Hic prim⁹ in iudea patria lingua.i.hebrea scripsit euāgelium: quod qui postmodum in grecū transtulerit: non satis claret. In quo quidē euāgelio: vt hiero. asserit. Ubicunq; euāgelista veteris scripture testimoniis vtitur: non sequitur septuaginta interpretū auctoritatē: sed hebraicam veritatem. Qui post ascensionē dñi primū in egypto predicauit: deinde ad ethiopiā trāstuit: ⁊ veniens in ciuitatem eorum regiam: que dicitur natoober: i qua rex egippus regnabat: inuenit ibi dnos magos nomine zaronen ⁊ arphasath qui ita hominēs suis artibus dementabant: vt quoscunq; vellēt sensuū: ac membrorum officio ⁊ sanitate priuare viderentur: vnde ⁊ se quasi deos ab hominib⁹ adorari faciebāt. Matheus autem apostolus in eandem ciuitatem ingressus ⁊ apud candacis eunuchū reginē: quē philippus diaconus baptizauerat hospitatus. Ira magorū prestigia detegebat: vt quicquid faciebant hoibus in perniciem: ipse conuerteret in salutē. Omnes quoq; infirmos ad se delatos quacūq; infirmitate curabat. Eunucho autem apostolū interrogante: quomodo tot linguas loqueretur: et intelligeret. Exposuit ei matheus: quomodo in mundi principio vnica lingua hominū per superbiā turrim babylonis edificare volentium confusa in.lxxij. linguas diuisa fuit. Et quō spiritus sancto descēdēte olim linguarū scientiā recepissent: vt sicut illi qui p turrim factā vsq; ad celū edificare volebant: pre confusione linguarū ab edificio cessauerūt: sic apostoli per oim linguarū notitiā turrim: non de lapidibus: sed de virtutibus constituerent: per quā credētes celum ascenderent. ¶ Tunc superuenit: qui diceret magos illos cū singulis aduenire draconibus: qui ignem sulphureum ex ore ⁊ naribus euomētes: homines occidebant. Apostolus aūt signo crucis se muniens ad eos securus exiuit candace per fenestram cū plurib⁹ spectāte: quē mox vt dracones viderunt ante pedes eius obdormierunt. Cum autem instante matheo: vt eos magi excitarent: ⁊ ipi eos suis artib⁹ excitare non possent. Dixit apostolus eis: q̄ nisi xp̄m rogasset: dracones omnes furorē suū in magos exacuisset. Et cum populus cōueniisset: precepit illis apostolus: vt in noīe iesu nullum ledentes abirent. Et cōtinuo fine cuiusq; lesione māsuetissime p portam vrbis egressi sunt. ¶ Cepit aūt apostolus de gloria paradisi terrestris magnū sermonem cōtexere: asserēs illū cūctis montib⁹ eminere: ⁊ proximū celo esse: spinas vel tribulos ibi nō esse: lilia nec rosas ei⁹ macere: senectutē nō euenire: angelorū ibidē organa resonare: aues advocatas continuo obedire. De hoc aūt paradiso terrestri dixit hominē electū ꝓpter peccatū fuisse: sed p xp̄i natiuitatē ⁊ passionē ad paradisum celestē meliorē reuocatū ascēdere. Et cū hec populo loqueret: ecce subito tumult⁹ exoritur: in quo regis filius euphron mortu⁹ plangebatur. Quē cū magi illi funeri aduocati suscitare nō possent: suaserūt regi q̄ i deoz ꝓsortiū raptus esset: ideoq; illi simulacrū ⁊ templū cōstrui oporteret. Predicet⁹ aūt eunuchus magos custodiri facies: instāte regina euphenissa nomine apostolū aduocauit. Qui oratione fusa in uenem protinus suscitauit. Quod cernens rex egipp⁹ p vniuersas puincias suas edictū misit: vt omnes ad eū conuenirēt: ⁊ deū in effigie hois latentē viderent: venerūt aūt cum coronis aureis ei sacrificare volentes. Quos matthe⁹ compescuit: seq; non deū: sed xp̄i seruū comprobauit: ⁊ sua predicatione plusq̄. lx. milia hominum ad xp̄m conuertit. Regem quoq; cū vxore ⁊ filio suscitato: ⁊ oī familia baptizauit: ⁊ iphigeniam eius filiā virginē sacro velamine cōsecrauit: eāq; plusq̄ ducētis virginibus prefecit. ¶ Populus aūt de auro ⁊ argēto apostolo oblato: ipso iubente ecclesiam fabricauit: quā infra dies. xxx. perfectam: apostolus in nomine resurrectionis xp̄i sancte dedicauit. Totāq; egyptum ⁊ ethiopiā ad fidē xp̄i perduxit. Ipse autem in ecclesia constructa annis. xxxiij. sedit et multos presbyteros ⁊ diacones ordinauit. Defuncto aūt rege egippo: hyrtac⁹ rex crudelissimus regnū violēter accepit: ⁊ euphronē egipti filiū eiecit. Obtento aūt regno: iphigeniam virginē cōcupiscēs: dimidiū regni sui apostolo promisit: si eam in suū cōiugium faceret cōsentire. Cui apostolus dixit: vt iuxta morē predecessoris sui die dñico ad ecclesiam cōueniret: ⁊ pīte iphigenia cū suis virginib⁹: q̄ bona sint iusta cōiugia ab eodē audiret. Quo rex cū gaudio festinauit: putans matheū velle iphigenie cōiugiū suadere. Apostolus aūt virib⁹ ⁊ oī populo cōgregatis: de bono matrimoniū diu locutus: a rege plurimū est laudat⁹: credēte q̄ hoc ideo diceret: vt cōsensum virginis ad cōiugiū inclinaret. Deinde imperato silētio sermonem repetit dicēs: q̄ si regis sponsam aliquis seruorū vsurpare presumeret: nō solū regis offensam: sed mortē incurreret: nō q̄ vxorē duxisset: sed q̄ sponsam dñi sui cōtra matrimoniū federa violasset. Ira ⁊ rex hyrtac⁹ scies iphigeniā regis eterni spōsam effectā: ⁊ sacro velamine cōsecratā nō poterat potētioris sui spōsam tollere: ⁊ suo cōiugio copulare. Quod audiens rex admodū pre ira insanies: furibūdus abscessit. Apostolus aūt oēs ad patiētiā ⁊ cōstantiā cōfortauit ⁊ iphigeniā coram se timore ꝓstratā: cū ceteris virginib⁹ benedixit. ¶ Post missarū aūt solēnia rex speculatorē misit: qui apostolū iuxta altare stantem vbi coꝛp⁹ xp̄i ab eo cōfectū fuerat: expāssis manibus orantē a tergo misso gladio interfecit: ⁊ martyrē dño cōsecrauit. xi. kalen. octobris. Quod ppl'us vidēs ad palatiū regis incendēdum ꝓperabat: sed a presbyteris ⁊ diaconibus vix deterrent: apostoli martyriū cele-

bzarunt. Lorpuſq eius in montibus parthoꝛū honoꝛifice condiderunt. Quod proceſſu tempoꝛis inde translatū apud ſalernū digna veneraꝛione quieſcit. Zaroes autem ꝛ arphaſath ex ea die qua matheus regis filium ſuſcitauit in pſidam fugerunt: ſed eos apoſtoli ſymō ꝛ iudas ibidem vicerunt: vt dicetur infra in eoꝛum paſſione. v. kal'. nouembꝛis.

¶ De ſancta Iphigenia virgine. Cap. ci.

Iphigenia virgo filia fuit regꝭ egipti ꝛ diſcipula beati matthei apoſtoli. Quā idem apoſtolus baptizauit: et xpi virginē ſacroꝛelamine cōſecrauit. Cum autē hyꝛtacus rex apoſtolum occidi mandaſſet: vt ſupꝛa in eꝰ proxima paſſione actum eſt: iphigeniā virginē cepit de ſuo coniugio appellare: ꝛ per matroꝛnas miſſas: ac magoꝛum preſtigia propulſare. Et cum eius animū nullatenus immutare poſſet: toꝛam domū eius igne copioſo vallauit: vt eam cum cereꝛis virginibus concremaret. Apoſtolus autem cum angelo eidem apparens: omnem ignem ab eius domo excuſſit. Et erumpēs flamma regis palatium inuaſit: ꝛ vix ſolo rege cum filio euadente: cūcta cōſumpſit. Statimq filius regis a demonio arreptus patꝛis crimina propalans: ad ſepulchꝛum apoſtoli propeꝛauit. Rex autem turpis leproſus effectus: cum curari non poſſet ſe manu ꝓpꝛia interemit: populus autem euphꝛonē ab apoſtolo baptizatū: regem conſtituit: qui annis ſeptuaginta regnauit: et chꝛiſti cultum ampliauit: totamq ethiopiam eccleſiis repleuit. Iphigenia autem ducentarum et amplius virginum mater exiſtens in ſancto propoſito perſeuerans in pace quieuit. Cuius hyſtoꝛia merito magiſtri ſui paſſione ſubnexit: qꝛ dies doꝛmitionis eius ignoꝛat.

¶ De ſanctis Alexandro epo ꝛ herculano martyꝛibus. Cap. cii.

Alexāder epiſcopus ꝛ martyꝛ cum herculano martyꝛe rome paſſus eſt ſub antonino imperatoꝛe. Qui dum clareꝛet miraculis inter cetera luceium quēdā gentilem moꝛtuū ſuſcitauit. Illeq ſurgens paꝛentibus enaꝛrauit qualiter in carcere obſcuriſſimo poſitus eraꝛ: quidam ꝙo iuuenis ſplendidiſſimus ad eum acceſſeraꝛ: dicens ꝙ alexander epiſcopus ipſum vocabat: vnde ſtatim ipſe ad coꝛpus redieraꝛ. Quapꝛopter tam ipſe luceius ꝙ parentes cum aliis. cxxv. ad dominum conuerſi ſunt: et ab alexandro epiſcopo baptizati. Hoc audiens antoninus alexandrum per Cornelium preſidem fecit teneri: ꝛ vinctum ꝛomam adduci: quem creſcentius preſbyter ꝛ bonifacius: ac Vitalis diacones ſecuti ſunt. Et dum imperatoꝛi preſentatus chꝛiſtum confiteꝛetur primo fuſtibus cedit: deinde carceꝛi mancipatur: datis ei quattuoꝛ diꝛum inducijs ad reſipiſcendum. Cum autem preſbyter Creſcentius comes eius ipſum ſub aꝛboꝛe deſleꝛet: nūciatur ei ab angelo alexādrum de carcere fuiſſe ſolutum: quod ille ita factum eſſe comperit. Et cum chꝛiſtum iterum predicaret: et ſignis clareꝛet. Iterum captus ꝛ imperatoꝛe antonino iubente in equuleo ſuſpenſus eſt: vnguliſq toto coꝛpoꝛe laceratus: atq lapidibus ad lateꝛa appoſitis aduſtus. Deinde ad tēplum apollinis adductus eſt: vt ſacrificaꝛet. Sed cū pars templi eius oꝛatione coꝛruiſſet: beſtijs exponitur: ſed intactus permanens in fornacem mittitur: moxq diuina virtute ignis extinguitur: ꝛ herculanus miles hoc viſo ad chꝛiſtum cōuertitur: ſtatimq ambo ipſi ab imꝑatoꝛe decollari iubētur. Cū aūt alexāder ad martyꝛiū duceꝛet quedam vidua ei petenti oꝛariū cōmodauit: qō ipſe ſe ei remiſſurū ꝓmiſit. Quod audiētes milites vidue illudebant: ꝛ oꝛarium amiſſum dicebant. Sanctus autē martyꝛ via claudia vigeſimo ab vꝛbe miliario ductus eſt: qui oꝛario oculos texit: ficq gladium cū prefato herculano ſuſcepit: ꝛ continuo facto terꝛomotu vicus et therme coꝛruerunt. Oꝛarium autem ꝓ angelū vidue reſtitutū eſt: qō ipa militibus redeūtib⁹ oſtēdit. Creſcētius aūt preſbyter ꝛ alij qui eū fuerant ſecuti coꝛpus ipſius ſepelierunt in loco: vbi ignē fornacis extinxit. xi. kal'. octobꝛis. Sed poſtmodū papa damaſus cryptam fabꝛicauit: ꝛ ibidē ipſum depoſuit.

¶ De ſanctis mauritio ꝛ ſocijs militibus martyꝛibus. Cap. ciij.

Mauritius ꝛ ſui ſacratiſſime legionis thebeoꝛum cū ſocijs ſuis exuperio: candido: innocētio: victoꝛe: vitali: et cōſtantio ſignifeꝛis: ac reliquis eiuſdē legionis ſanctis militibus ſex militibus ſexcentis ꝛ ſeꝛaginta ſex paſſi ſunt ſub maximiano imꝑatoꝛe in galijs ciuitate ſeduneſi in loco qui dicitur augaunum. Hi thebei dicti ſunt a ciuitate eoꝛum: que thebea nūcupatur: que eſt in paꝛtibus oꝛiētis vltra fines arabie. Cū eſſi diocletianus ꝛ maximianus imꝑatoꝛibus fidē xpi cupiēteꝛ penit⁹ extiꝛpare: epiſtolas ad diuerſas mūdi partes diꝛexiſſent: vt xpiani ſacrificaꝛe cogeꝛētur: aut diuerſis penis perimeꝛētur: pluꝛeſq ciuitates in quibus iā xpiani dominabantur nūcios vacuos remiſiſſent. Imꝑatoꝛes

ira commoti per omnes prouincias mandauerunt: vt omes bellicis armis apti romā venirent: vt oēs rebelles romano imperio subiugarent. Littere autē ad populū thebeorū delate sunt: qui electā legionē sex milīū sexcentoz sexaginta sex ad imperatores miserunt: vt eos in bellis iustis iuuarent: non aūt contra xp̄ianos pugnarent. Huic sacre legioni dux erat inclit⁹ beatus mauritius. Diocletianus aūt maximianum cōtra gallias cum infinito exercitu misit: eiq; legionem thebeorum sociauit. Hi a sancto marcellino papa exhortati sunt: vt ante gladios interirēt q̄ fidē quā acceperant violarēt. Cū ergo vniuersus exercitus alpes transmeasset: et othodorus aduenissent: iubet imperator oēs: qui secū venerant idolis immolaret cōtra xp̄ianos vnanimiter coniurare. Quod audientes sancti milites septē miliaribus ab exercitu discesserunt: ⁊ in loco ameno: qui dicitur augannum circa rhodanum cōsederunt. Quibus maximianus missis militibus mādauit: vt ad deorum sacrificia cum alijs festinarent. Quod illi se non posse facere responderunt: vtpote quia fidem xp̄i haberent. Tunc cesar ira succensus missis militibus iussit: vt aut eos dijs sacrificare compellerent: aut decimum quēq; eorum quē sors contingeret: ad ceterorum exemplum ꝑtinus decollarent. Sancti igitur cū gaudio vnus ante alterum festinabant: ⁊ ad martyriuz peruenire certabāt. Quos sanctus mauritius dux eorum assurgens sacra contione confortabat. Nuncijs quoq; imperatoris dixit: q̄ iam xp̄i mandatum adimplere parati erant: qui petro dixerat: vt mitteret gladiū in vaginā. Nam pro xp̄o mori omnes parati erāt: nullāq; vt pote xp̄i milites defensionem facere cupiebant: eo q̄ ad defensionem reipublice tm̄ arma susceperant. Cum hec imperator audisset: iussit vt iterum decimum quēlibet trucidarent. Quo facto exuperius figniſer accinctus inter commilitiones stans: eos ad passionem gloriosa locutione exhortatur: ⁊ vt omnes arma proijciāt suadet: ⁊ virtutibus solis armenť. Dixitq; nuncijs augusti: vt hec imperatori referrēt: q̄ licet milites essent sui serui: tamen potius erāt christi. Cesari debebant militiam: sed christo innocentiam: ab imperatore laboris stipendium acceperant: a christo vite eterne premium preoptabāt. Tunc imperator insaniens iussit omnē suum exercitum totam legionem circundare: ira vt nec vnus posset euadere. Vallantur ergo sancti milites christi a militibus diaboli: nefandis manibus trucidantur: pedibus equorum conculcantur: et christo preciosi martyres consecrantur. ¶ Dei autem q̄plures euaserunt: vt ad regiones alias venientes christum predicarent: et in locis alijs gloriosius triumpharent. Ex quibus fuisse dicitur Solutor Auentor ⁊ octauius apud taurinū; Alexander apud bergomum. Secūdus apud vintimiliū constantinus victor ⁊ vrsus ⁊ alij q̄plures. Cum ergo carnifices predā diuisissent ⁊ insimul conuiuarent: quendā iuuenē nomine victorem illac casu transeuntem: ad secū cōuiuandum inuitauerunt. Ille aūt eoz crudelitatem detestans requirere cepit: quomodo inter tot milia occisoz posset cū gaudio epulari. Cuiq; audiuisset q̄ p fide xp̄i mortui essent: suspirans ille beatum se dixit si cū illis fuisset occisus. Cum aūt illi comperissent q̄ christian⁹ esset: ipm ꝑtinus trucidarūt. Quoz martyrū corpora a xp̄ianis in ipo loco sepulta sunt: ⁊ ecclesia eorū nomine fabricata. Sed post aliquod tēpus: corpus innocentij martyris in vnda rhodani immersum: inundatione ipsius fluminis ad terrā euectū est: et ab eiusdē loci episcopis cū alijs in ecclesia sepultū. ¶ In dedicatione aūt ipsius ecclesie faber quidā gentilis die dominico opus suū exercebat: qui a sanctoz exercitu rapiť: creditur: et q̄ die dominico laborare redarguiť. Sed correctus ad ecclesiam cucurrit: ⁊ christianū se fieri postulauit. passi sunt autē sancti martyres decimo kal'. octobris: circa annos dñi. cclxxx.

¶ De sancto Siluano epō. Cap. clij.

Siluanus episcopus nazarenus claruit tēpore honorij imperatoris. Qui beati hieronymi auditor fuit: ⁊ eidē tanta dilectione cōiunctus: eiusdēq; moribus ⁊ sanctitate vite adeo imbutus: vt post eius obitū a cunctis hieronymus nouus diceretur. Cum aūt post obitū hieronymi quidā sabinian⁹ hereticus surrexisset: qui duas in xp̄o diuersas voluntates assereret: ⁊ in sua secta plurimos ꝓgregasset: ⁊ ad cōprobandā eī⁹ falsam opinionē libellus cōpilasset: quem hieronymo intitulauerat predictā heresim comprobantem eiusq; eloquētiā ⁊ stilum habentem. Siluanus sabinianū ad disputādū requisiuit. Statutaq; die siluanus cū cyrillo episcopo hierosolymitano: et catholicis ex parte vna. Sabinianus ꝓ o cū hereticis suis altera ad ecclesiā cōuenerūt. Ibiq; cum fuisset diutius disputatū: hereticus opusculū a se compositū sui erroris fomentum protulit: quod a hieronymo compositū asseuerauit. Quod ecōtra siluanus constanter negauit: ⁊ hereſiarchā de falso cōpilato opere duriter increpauit. Tandē inter se in hoc conuenerūt: vt si vsq; ad horā nonā diei sequētis opus illō falso compositū hieronym⁹ miraculo q̄quā ostēderet: hereticus capite puniret: sinaurē archiepūs. Catholicis ergo tota nocte in oratione perstitētibus: die sequēti horā pene nonam: sabinianus ad ecclesiā cū suis aduenit: vt dei ser

uū perimeret: eo ꝙ nihil miraculi apparuisset. Nam hieronymus aures clauserat vt mirabiliora appareret. Hora autem debita siluanus iuxta oblationem: letus quasi ad nuptias pergens ad supplicium ductus est. Qui inuocato hieronymo: ne fides catholica deperiret: speculatori collum prebuit: ⁊ vt se feriret rogauit. Cū autē ille ensem leuasset: adest subito hieronymus cūctis cernentibus: extensaq; manu: speculatoris ensem tenuit: ⁊ siluano vt exurgeret imperauit. Deinde hereticum increpauit: scripturā illam falso compositam astruxit: eiq; miratus terribiliter iudiciū mortis disparuit. Confestim ergo caput sabiniani a corpore detruncatū terrā petiit: acsi speculatoris ense amputatum fuisset. Quo miraculo discipuli hereſiarche ad fidem catholicam redierunt. Post hec diabolus siluani sanctitati inuidens: vt ipius famā lederet: in eius speciem se mutauit: ⁊ cuiusdā nobilis matrone noctu intrans: thalamū: eam in lectosam positam de concubitu requisiuit. Illaq; clamante hominē in eius camerā introisse: accurrentibus familia ⁊ vicinis: diabolus ad fidem illorū cōfirmandā sub thoro latitauit. Quē illi inuenientes: accensis luminib⁹ intuentes. Siluanum archiepiscopū crediderunt. Et propter ipius opinionem stupefacti interrogauerunt: cur tantā nequitiā presumpsisset. Qui vt mai⁹ contra sanctum odium incitaret: cepit horrenda loqui: ⁊ astruere ꝙ ipm ad hoc mulier inuitasset: illa autem ipm aperto ore dementiens: multas ab eo cōtumelias audiuit: ꝙ illi hec sustinere non valentes: iniurijs ⁊ verberibus ipm de domo expulerunt. Que cum diuulgata fuisset: tota ciuitas contra illum cōmota: siluanum hypocritam incendio dignum acclamabat: vt autem vir domini audiuit: hec patienter tulit: ⁊ deo gratias egit. Et ad cedendū furori se ad bethleem ad locum: videlicet magistri hieronymi: ad tempus mansurum transtulit. ¶ Reuoluto autē anno cum in ecclesia bethleem ad sepulchrum hieronymi die quodā solus oraret: vir quidā malignus ingrediens siluanū hypocritam ⁊ adulterū acclamans: gladium educēs ipm in eius guttur demergere voluit. Sed episcopo hieronymū inuocante manu illius retrouersa: gladio proprio seipm peremit: superueniens alter nequissimus existimansq; hominē illum per siluanum interemptū: illū similiter occidere conabat. Ex qō primo acciderat: ⁊ huic euenit. Subsequenter duo alij intrauerunt: duosq; occisos videntes ignari diuini iudicij: scelus illud factū ab homine dei putauerūt. Quorum vnus in eum insiluit ense nudato. Sed ipo hieronymū inuocante vir ille vt duo priores se proprio ense ⁊ manu iugulauit. Quod socius magie ascribens: ante fores ecclesie clamat siluanum adulterum ⁊ maleficū: ac hominū occisorem; concurrunt populi episcopū dignū incēdio acclamātes. Capit innocens: vt ad supplicium pertrahat. Cyrillus accurrēs ipm liberare nitit: sed magis populus concitat. Cum aūt extra ecclesiā duceret: hieronymus visibiliter de sepulchro exiens: cūctis splendēs apparuit qui siluanū dextera tenēs: de medio populi furentis eduxit. Inter hec demoniaca vinculis ferreis alligata ad tumulū eius liberāda defertur. Sed hieronym⁹ demoni mādauit vt ex ea exiens cūctis publice: que in siluanū cōmiserat ꝓpalaret. Odoꝛ a femina illa diabolus discessit in forma ⁊ habitu siluani cunctis apparuit: ita vt ab eo nullate⁹ discerni posset. Sicq; demō cuncta que cōtra virū dei cōmiserat enarrauit ⁊ cōtinuo nusq; disparuit. Hieronymus autem siluanū adhuc tenēs dextera: si aliud a deo vellet interrogauit: qui se de hoc seculo sumēdum postulauit: ⁊ quod petierat impetrasse audiuit: Gratimq; disprauit hieronym⁹: ⁊ post horā spaciū in pace expirauit siluanus. Oēs quoq; populi ad eius pedes procidunt: ⁊ de in eū commissis veniam petunt: corpusq; ipius ad nazareth tollentes: in eius ecclesia honorifice cōdiderūt: quieuit in pace. x. kal. octobris.

¶ De sancto Siluano abbate. Cap. cv.

Siluan⁹ abbas in deserto de scythei claruit: de q̄ legit i vitis patrū: ꝙ in extasi mentis raptus ad se rediēs: postmodū flere cepit: dixitq; se vidisse quosdā ex fratribus suis ad inferna trahi. Dū aūt ad monasteriū quoddā cū zacharia el⁹ discipulo veniſſet: ⁊ cū fratrib⁹ aliquantulū comedisset: reuertēs discipulū aquā i via bibēte redarguit: eo ꝙ ipius diei ieiuniū solueret. Qui dū ei rndit: quō ieiuniū seruarē: q̄ eo die cū fratrib⁹ comedissent: audiuit ab abbate ꝙ illud fuerat cōiuiū charitatis. ¶ Aliqñ dū quidam pegrinus frater ad eū veniſſet: ⁊ frēs eius manibus operātes vidisset: redarguit illos dicēs: ꝙ maria optimā prē elegit: quē abbas in cella locatū hora nona cū ceteris ad mēsam nō vocauit. Ille aūt post cibū abbatē cur se nō vocasset interrogauit. Cui ille rndit ꝙ hō spiritalis erat ⁊ esca opus nō hēbat. Hoc audiēs frater penitētiā egit: a siluanoq; audiuit ꝙ etiā maria marthe ministerio indigebat. Hec in vitis patrum.

¶ De sancto Jone presbytero ⁊ martyre. Cap. cvi.

On pbyter et martyr apud castrefium pagū passus est. Hic ex partibus athenarū veniens sctō carantio martyri vsq; romā sociatus cū beato dionysio

epō et vrbe egressus cum eodē galliā adiit: et ab ipō presbyter ordinatus: castrefiū pagū properans: euangeliū predicauit: herbis virētibus et aqua frigida sustentatus. Ad quē predicantē tres latrones a iuliano pfecto parisius missi sunt: vt eū tenerent: t occiderent. Qui eū prope parisius inuentū nullo timore territum nec minis turbatū: nec vllatenus a doctrina desistētem: verberibus cesum decollauerūt. x. kalen. octobris. Cuius corpus truncū caput manib⁹ tollens vsq; ad locū vbi sanctus martyr sibi sepulturam elegerat quasi miliarisovno procedēs ibidē occubuit: sepultūq; ibidē miro fragrans odore in loco: qui dicitur mons sancti ionis.

¶ De sancto Florentio presbytero. Cap. cvij.

Florenti⁹ presbyter floruit tpe constantini imperatoris: qui sancto floriano martyri sociat⁹: de quo supra dictū est in eius passione. iiij. nonas maij post eius excessum t martyriū sub diocletiano t peractū ab angelo monitus ad galliasvenit: t ad portū fluminis rhodani: qui dr lugdunum applicuit: vbi cum esset dies dominicus: vt missam audiret: nauem confractam sine gubernatore repertam ascendit: t angelo duce transiuit: ibiq; demoniacū inuentū ab oppressione immundi spiritus liberauit: t in ipa via plurima alia miracula fecit. Quem sanctus martinus epūs turonen. per visum angelo monitus sacerdotē consecrauit. A quo dimissus venit ad locum ppe ligerim: cui nomē erat glozíana: in quo erat spelunca serpētibus plena: quos ille sua oratione fugauit: t ibidē ieiunijs t orationib⁹ quotidie vacās mansionē elegit. Singulis quoq; annis oratiōis gratia turonen. veniebat. Cū aūt peruenisset ad locū: q dr cōdata iuxta fluuiū mulierē cecā flantē amarissime reppit: t ab ea filiuz eius atq; ductorē in flumine necatū audiuit: et mox orone pmissa in loco ei ostenso ab angelo piscatores rhetia iactare fecit: t filiū mulieris de fluuiīe viuū extractū ei restituit: t ipaz isup a cecitate sanauit. Uixit aūt a tpe quo a sctō floriano fuerat separatus annis. lxiij. t annorum cxxiij. migrauit ad xpm. x. kalen. octobris. sepultus apud lugdunū miraculis clarus.

¶ De sancto Sanctino episcopo et confessore. Cap. cviij.

Sanctin⁹ epūs apud meldeñ. clutatem claruit tempore domitiani t nerue imperator qui a beato dionysio epō ordinatus: missus est carnotū ad predicandum: t postmodū ab eodem meldenſi vbi in pontificē prefectus est: cui antoninum iuniorē in sociū t presbyterum cōcessit: mandans eis: vt post martyriū ipius dionysij quod se pro xpo passurum dixerat: omnia que circa se contigissent: romano pontifici t fidelibus rome intimare curarent. Itaq; postq; dionysius passus est sanctinus et antoninus romā pergebant iussa impleturi: venientibusq; illis in italiā sanctinus socij febri citantē diebus pluribus expectauit. Ne tandē ter retardaret: antoninū hospiti cum encenijs t linthеis cōmendauit: vt si cōualesceret: inde ei ministraret: si decederet: illū inde sepeliret. Et sic a loco discessit. Antoninusq; post modicum decessit. Quez princeps ille omnibus fibi retētis: in stabulo iumentorū in sterquilinio sepeliuit. Quod duz sanctinus qui iā fines vrbis tetigerat per spiritum cognouisset: retrocedēs ab hospite de socio requisiuit. Ille autem eum obisse: corpusq; se honeste sepelisse affirmauit. Quem sanctinus dementiēs: ac redarguēs ad locum accessit: t oratione premissa socij de fossa euocans suscitauit. Quod princeps ille cernens cōfusus veniam petijt: t fidem christi suscepit. Tunc ambo celebrata missa romā venerunt: et anacleto pape actus et gesta sancti dionysij: necnon t que sibi contigerant narrauerunt. ¶ Perfectoq; negocio ad vrbem meldensem redierūt: predicationi instantes. Post que sanctinus dormiuit in christo decimo kalēdas octobris. Cui t antoninus in epatu successit: t consumatus ipse in sanctitate ad christum migrauit. Quorū ambo corpora in vno tumulo collocata requiescunt.

¶ De sancto Lino papa t martyre. Cap. cix.

Linus papa t martyr natione italic⁹ de regione tuscie: pie herculano beato petro apostolo in pōtificatu romano successit. Sedit; q; annos. xi. mēses. iij. dies. xij. Hic ex precepto beati petri apostoli constituit: vt mulieres in ecclesia velato capite introirent. Dicunt quidam: q linus t clerus petri successores: nō sederūt vt pontifices: sed vt petri coadiutores: quibus beatus petrus in vita sua credidit ecclesiasticarum rerum dispositionē. Ipse xo tm predicationi t orationi vacabat: propter quod tanta auctoritate dotari meruerunt: vt in catalogo pontificū ponerentur. Clementē xo ipse beatus petrus sibi successorem constituit: licet autem hec veritate nitantur: tamē vt ait hieronymus: beatus clemēs spiritu sancto plenus: timens ne apostolica ordinatio posteris temporibus transiret in vitium: vt quidā munus hereditarium putantes: minus de dei cogitarent electione: linū t cletum ante se coegit pontifi-

cari. Et sic clemens primus fuit per petri electionem: territus ỹo per gradū. ¶Hic beatus eps cū demões effugaret: mortuos suscitaret: ⁊ alia miracula faceret: multosq; cōuersos baptizaret: filiā etiā saturnini cōsulis a demonio liberasset: ⁊ ad xp̄m cōuertisset. Saturnin⁹ cōsul credēs hoc magicis artib⁹ fieri: ipm diuersis penis afflictū decollauit. Imperāte neroe .ix. kal'. octobris. Et iz corpus ei⁹ prio fuerit in vaticano sepultū: postea tñ a gregorio ostienſi epo ostiā translatū est: ⁊ in eccl'ia maiori sancti laurētij recōditū. Hic fecit ordinationes duas per mensem septembrē: ⁊ ordinauit epos. xv. presbyteros. xix. Et cessauit epatus dies tres.

¶De sancta Tecla virgine ⁊ martyre. Cap. cx.

Tecla ỹgo ⁊ martyr passa est apud iconiū ciuitatē imperāte nerone. Que ipius vrbis p̄claro genere orta beati pauli apli predicatiōe cōuersa: atq; virginitatē p̄fessa: cū sponsum haberet nuptijs renūciauit. Quod mater eius sentiens: filiā iudici tanq̄ xp̄ianam accusauit. Tūc p̄consul alexāder teclā detentā iudicauit igni cremādā. Et cū i medio ignis esset posita in nullo tamē exusta est: imberq; de celo vehementissimus cadens rogū extinxit. Sicq; ỹgo liberata: ad domū vbi paulus hospitabat aduenit: vbi multos discipulos inuenit: qui se p̄ ea orantes. vi. diebus afflixerāt. ¶Post aliquod tp̄s syrus alexander teclā detentā iudici iterū obtulit: ⁊ de xp̄ianitate detulit. Quā inde⁊ bestijs exponi iussit: sed interim eā tryphene matrone nobili imperatoris p̄pinque custodiendam tradidit. Die ỹo statuta tecla in arenaz ducit⁊: ⁊ leene supra dorsum colligat. Sed leena ỹso capite virginis pedes lābebat. Sicq; puella de arenario educit⁊ illesa: et in die sequenti reseruatur iterū feris subicienda: tryphenecq; commēdat custodiēda. Sequenti iterū die tecla p⁊ducitur: ⁊ spoliata in amphitheatrū mittitur: ⁊ leones ⁊ vrsi ad eam dimittūtur. Ad cuius pedes leena procidit: vrsamq; ad virginē currentes laceravit. Leonē ỹo ferocissimū cadē leena complexa cum ipo dimicauit: ⁊ cum eo pariter mortua corruit: ⁊ sic ỹginē defensauit. Deinde in fossam aque serpentibus plenā inijcitur: sed protinus serpentes nube ignis oppressi moriunt⁊. Dehinc tauris ferocissimis pedibus alligatur. Et lamine candētes inter alia animaliū mittunt⁊: vt saltu rapido cito discerperent vincram. Sed ferrum candens cōbussit funes: et solutis vinculis virgo liberat⁊: discurrentibus tauris p̄e incendijs dolore. Clamantibus aūt populis cū tryphena magnū deū xp̄ianorū: proconsul tam miraculi stupore q̄ populi timore: teclam suis vestibus indutā matronis liberam dimisit. Quā tryphena in domū suā suscepit: et adoptans in filiā fidem xp̄i percepit. Multos etiā gentiles virgo dñi ad fidez perduxit. Deinde seleuciā abijt: ⁊ in virginitate ⁊ sanctitate vite perseuerans: somno pacis dulciter requieuit nono kalen. octobris ibidē sepulta.

¶De sancto Constantio confessore. Cap. cxi.

Constātiꝰ confessor apud anconā claruit: q̄ in ecclesia beati stephani i prothomartyris mansionarij functus officio seruiebat: fundituscq; terrena despiciens tota mente ad sola celestia flagrabat. Quadā ỹo die die cuz in eadē ecclesia oleū defecisset: ⁊ dei famulus vnde lampades accendere non haberet. Lampades omnes aqua repleuit: atq; ex more in medio papyros posuit: quos allato igne accēdit: ficq; aqua in lampadibus acti oleū tota die ac nocte arsit. Cuius sanctitatis opinione crescēte multi ad eum videndum ex diuersis locis veniebant. ¶Die ỹo quadam ex longinquo loco ad eum videndū rusticus venit. eadem ỹo hora contigit: vt vir domini stans in ligneis gradibus reficiendis lampadibus deseruiret. Cumq; is qui ad eum videndū venerat: quisnā esset inquireret: ⁊ ostensum sibi exili forma: ⁊ pusilla statura conspiceret desperit: eū atq; in corde suo deridit: dicēs se grandē hominē videre credidisse: ille ỹo nihil habebat de homine. Quod vt cōstantius per spiritū agnouit lāpades reliquit: concitusq; descendens in amplexus ruit: ⁊ deosculās eū gr̄as egit: q⁊ de se talia cogitasset: eo q⁊ ipe solus ex hoibus in eū cognoscēdū oculos apertos habuisset. Cuius humilitatē ⁊ spiritū p̄phetici rusticus considerās: ⁊ veniā ab eo petijt: ⁊ deiuceps in reuerētia assumpsit. Quieuit aūt in pace vir dñi. ix. kal'. octobris sepultus ancone. Hec gregorius prio dialo. cap. v. Corpus aūt huius sancti p̄cessu tēporis venetias translatū: ⁊ in ecclesia sancti basilij collocatum est. iiij. idus. iulij.

¶De sancto Constantio episcopo. Cap. cxij.

Constātiꝰ epus aquine ciuitatis fuit: et iohannis pape primi tēporib⁹ claruit. Qui virtra nimiā sanctitatis famā: qua apud multos innotuit: spū p̄phetie dotat⁹ est. Cū em in die ei⁹ obitus a circunstantib⁹ ciuibus;

vtpote tā amabilis pater discessurus amarissime plangeretur: quesitū est ab eo: quem post se pontificem haberent. Quibus prophetico spiritu respōdit: q̄ post constātiū mulionem: post mulionē fullonem: post fullonē neminē. Quib⁹ editis vite spiritum exhalauit. ¶ Defuncto ꝟo sancto eius ecclesie pastoralē curā suscepit andreas diaconus illius: qui quōdam in stabulis itineruz cursum seruauerat equoꝝ. Illo quoq̄ ex hac luce subtracto: episcopatus ordinē ioui nus sortitus est: qui in eadem vrbe fullo extiterat. Quo adhuc supstitie in cunctī habitatores ciuitatis illis ꝛ barbaroꝝ gladijs ꝛ pestilentie vastitate deleti sunt: vt post mortē eius: nec qui epūs fieret: nec a q̄bus fieret inueniri posset. Sicq̄ cōpleta est viri dei sentētia: quatenꝰ post excessum duoꝝ eꝑoꝝ se sequentiū: ei⁹ aquineñ. ecclesia pastorē minime haberet. Hec gregor⁹ iij. dialogorum cap̄. viij.

¶ De sancto Sosio martyre. Cap̄. cxiij.

Sosi⁹ martyr passus ē apd ciuitatē puteolanam tēpore diocletiani imperatoris sub timotheo p̄side: qui cū esset diaconus messenate ciuitatis annozūq̄ triginta post passionē scī ianuarij beneuentani ep̄i passus est. Cum aūt quodam tempore p̄sente ipso episcopo euangelium in ecclesia legeret: vidit episcopus de capite eius flammā exurgere: quā nemo alius vidit: ꝛ p̄nūciauit eū martyrē futurū: nō post multos dies ianuarius episcopus tētus ꝛ in carcere missus est: ad quē visitandū cū venisset sosius cum diacono festo ꝛ lectore desiderio: ꝛ ipsi simul cū eo detenti sunt. Et postq̄ ianuarius cuz alijs eius socijs passus eēt: vt dictū est supra i eoꝝ passione. xiij. kalen. octobris: ꝛ ipe sosius ab eodē p̄si de pro christi nominis cofessione gladio cesus est nono kalen. octobris.

¶ De sctā Salaberga abbatissa. Cap̄. cxiij.

Salaberga abbatissa in territorio lugdunensi claruit tēporib⁹ sancti sulpitij episcopi bituricēsi. ꝛ dagoberti regis francorum. Hec in suburbano leucoruz oppido territorij lingonēsi. parentibus claris ꝛ religiosis exorta est: a natiuitate ceca. Cum aūt sctūs eustasius abbas colūbani successor in domū gūdonij patris puelle hospitatus esset: duosq̄ filios viri sibi oblatos benedixisset. Salabergā cecā eidem adductaz post triduanū ieiuniū illuminauit: et spiritualibus disciplinis informauit. Quā parētes cuidā generoso viro licz dudū renitentē inuitam in coiugē tradiderūt. Quo ifra duos mēses defuncto: iteruz inuita maritaf alduino comiti regis dagoberti: ex quo quinq̄ filios ꝓcreauit. Tandemq̄ virum ad castitatē conuertit: eiusq̄ obtenta licentia cum consilio valberti successoris eustasij abbatis in suburbano lingonēsi: in paterna hereditate cenobiū puellarum cōstruxit: verū ciuili bello inter reges francorum exorto: inde cū sancto valberto discessit: ꝛ lugdunū veniens monasteriū aliud fabricauit: vbi plus q̄ trecentarū puellarū ancillaꝝ xp̄i mater extitit. ¶ Duz quodā tpe sancti valberti p̄stolaref aduentum: ꝛ vinū ad sufficientiā nō haberet: sua oratione vinū invegete multiplicauit: ꝛ que seminacua erat plenā repperit. ¶ Vite sue instāte termino per visionē vidit tabernaculuz mire claritatis de celo descendere: in quo recepta in prato ameno summe pulchritud inis translata est. Quē sibi locū a deo paratū intellexit. Eidē etiā dormiāti cingulū a rhenibus solutū est: qd nusq̄ comparuit: dictum est ei ipam die centesimo a corpore migraturā: quibus diebus continue psalteriū legit: ꝛ die sibi statuta videlicz ix. kalen. octobris in pace quieuit.

¶ De conceptione sancti Johannis baptiste. Cap̄. cxv.

Conceptio sancti iohānis baptiste in martyrologio hiero. viij. kalen. octobris scribit: ꝛ in quibusdam eccl̄ijs celebratur. A q̄ die vsq̄ ad ei⁹ natiuitatē nouē menses integraliter numerantur: nullo die deficiēte nec superāte: vt sicut triū hominū tri celebrauit festa natiuitatū: sc̄z christi: ꝛ beate virginis: ac ipius baptiste: sic ꝛ eorum celebrantur festa cōceptionum. Festum autem conceptionis matris domini per reuelationem primo cognitū fuit: sicut supra dictum est in legenda ꝓceptionis eius sexto idus decembris. Qualiter aūt conceptione iohānis baptiste tali die fuisse factā habuerit hieronym⁹: incertū est: verisimiliter tñ credi potest ꝛ recte opinari q̄ sicut cōceptus ꝛ ortus baptiste in alijs perfectus apparuit: sic ꝛ tēpus eius quo fuit in vtera integrū esse debuit: vt sicut xp̄s nouem mensibus integraliter in vtero v̄ginis fuit: sic ꝛ baptista post eozūdem mensiū integralē decursuz de ventre matris exiuit: vt sicut natiuitas p̄cursoris assimilaf natiuitati saluatoris: sic et eius cōceptio ad xp̄i cōceptionē inq̄tū est possibile similef. Et notandū q̄ circa cōceptionem iohānis baptiste: tria miracla specialr apparuerūt:

que aliqualiter tacta sunt supra in eius natiuitate. viij. kal'. iulij. scz supnaturalis conceptio: in vtero sanctificatio: ⁊ ꝓphetalis doni repletio. ¶ Fuit em̄ primū supnaturalis conceptio: qm̄ erat elizabeth sterilis: ⁊ ambo parētes processerant in diebus suis. Ideoq; zacharias de ꝓmissione angelica dubitauit. Consueuit enim homo dubitare. ¶ Aliquādo ꝓpter ꝓmissorum magnitudinē: sicut ⁊ abrahā legit̄ ꝙ dubitauit quādo dn̄s semen suū terrā chanaā possessurū esse ꝓmisit. Gen̄. xv. ¶ Aliqn̄ ꝓpter fragilitatis ꝓprie considerationē: sicut patet in gedeone: q̄ cū familia eius esset infima in tribu manasse: ⁊ ip̄e minimus in domo patris sui: dubitauit quō israel liberare posset. Judic. v. ¶ Aliqn̄ ꝓpter nature impossibilitatē: sicut patet in sara: que suā senectutē considerās risit: cum dn̄s abrahe filium ex ea nasciturū esse predixit. Gen̄. xviij. Ex his autē oībus zacharias dubitare potuit: quia ibi erat ⁊ magnitudo promissionis: q̄ de filio nascituro dictū est. Erat em̄ magnus corā domino: ⁊ consideratio ꝓprie fragilitatis: quia talem filiū habere se reputabat indignū: ⁊ impossibilitas naturalis: quia vxor eius erat sterilis: ⁊ ambo ꝓcesserāt in diebus suis: nihilominus tamē plagam incurrit amissionis loquele: ꝓpter eius incredulitatē: vt ex hoc maius miraculum in natiuitate filij appareret: et ꝓpter alias rationes superius in natiuitate iohannis assignatas. ¶ Secundū miraculū fuit in vtero sanctificatio: quia de eo dictū est. Et spūsancto replebitur adhuc ex vtero matris sue. Qd̄ priuilegium in quattuor sanctis tm̄modo reperit̄: scz in hieremia ꝓpheta. Hiere. p̄mo. Anteq̄ exires de vulua sctificauite. In iacob iusto apostolo: sicut hieronym⁹ testat̄. In iohāne baptista: ⁊ in beata virgine maria: licz talis sanctificatio: ⁊ spiritussancti repletio lōge plenior fuerit in beata virgine q̄ in alijs p̄nominatis sanctis. ¶ Et notandū ꝙ lz iohānes baptista fuerit in vtero sanctificatus: fuit tamen originali peccato cōceptus: alioquin nō fuisset zacharie filius: vnde festuz illud licz dicāt cōceptionis: est tamē potius festū sanctificationis: quia videlz in vtero matris sanctificatus fuit. Sicut ⁊ de beata virgine superius dictū est in legēda cōceptionis eius: vnde sub vocabulo cōceptionis agitur festū sanctificationis. ¶ Tertiū miraculū fuit ꝓphetalis muneris repletio. Ideo dicit̄ plus q̄ ꝓpheta: quia anteq̄ nasceret̄ prophetare meruit: quādo in vtero matris exultās ad vocem salutationis marie: deum adesse cognouit. Unde chrysostomus. Nūquid prophete fuit: vt prius fieret propheta q̄ homo. Et quia cōsuetudo erat vt ꝓphete vngerent̄. Ideo xp̄s fecit mariā salutare elizabeth. Et sermo procedens de vtero matris vbi habitabat dominus: et per aures elizabeth ingressus descēderet ad iohannem: et eum illuc vngeret in prophetam.

¶ Non solum aūt ipse anteq̄ nasceret̄ ꝓphetauit: sed insup̄ suis meritis matri prophetie spiritum tradidit. vnde chrysostomus. Quis prophetarum cum esset propheta: prophetā facere potuit. Helias quidē vnxit heliseum in prophetam: nō tamen prophetādi gratiā illi donauit. Iste autem in vtero matris existens diuini introitus scientiam matri donauit: et os illius in verbo confessionis aperuit: vt cuius non videbat personam: cognosceret dignitatem dicens: vnde hoc mihi: vt mater domini mei veniat ad me. Hec chrysostomus.

¶ De sanctis Andochio Thyrso ⁊ Felice martyribus. Cap̄. cxvi.

Andochi⁹ thyrs⁹ ⁊ felix martyres apud aurelianum passi sunt sub aureliano imperatore. Ex quibus andochius et thyrsus missi sunt a sancto policarpo episcopo ī gallias ad predicanduz. Qui venientes aurelianū dum sua predicatione multos conuerterent: ⁊ multos martyres confortarent: recepti sunt hospitio a felice christiano negociatore: pauperum hospite cūctorum. Et cum ad imperatorem ibidem tunc degentem accusati fuissent: inde educti sunt. Quos dum eorum hospes insequitur cum eis similiter detinet̄: omnesq; simul imperatori presentantur. Et dum christum confiterētur: manibus suspendūtur: et saxa in pedibus alligantur: ⁊ sic in suspēdiculo vsq; in crastinū dimittūtur. Cum autē sequenti die incolumes inuēti fuissent: in ignem copiosum missi sunt. Sed combustis vinculis: ⁊ flāmis imbre copioso extinctis: ip̄i inusti omnino permanserūt. Quos imperator continuo decollari mandauit. Faustus v̄o christianus cū symphoriano filio suo corpora eorū collecta sepeliuit. viij. kalen. octobris.

¶ De sanctis quadragintanonē martyribus. Cap̄. cxvij.

Quadragītanouem martyres passi sunt in calcedonia ciuitate sub diocletiano imperatore: proconsule autē prisco. Hi cum beata euphemia virgine detenti: cum nollēt deo marti sacrificare ꝑ dies viginti in carcere macerati sunt. Deinde iussu p̄fidis educti alapis in faciē cesi: ⁊ grauiter flagellati: iterū vīcti in carcerē reducti sunt ⁊ imp̄atori reseruati: vt de his supra actū est in passiōe euphemie. xvi. kal'. octobris. Post dies

autem.xij.imperatori diocletiano calcedonem venienti:a proconsule presentantur. Quos cuz imperator in christi fide immobiles reperisset eos oēs vinctos leonib? ꝛ vrsis exposuit deuorādos. Et cū a feris tracti custoditi fuissent: iussit eos oēs pariter decollari.viij.kal'.octob.

¶De sancto Cleopha discipulo. Cap.cxviij.

Cleophas discipul? vn? ex lxxij. fuit. Hic vn? ex illis duobus extitit: quibus in castello emaus euntibus in die resurrectionis sue dominus apparuit: ꝛ ab ipis inuitatus cum eis discubuit: quē ꝛ ipsi in panis fractione cognouerūt. Alius ꝯo lucas euangelista fuisse dicitur. Hunc autē tradunt apud ipsum castellum emaus in eadem domo qua mensem domino parauerunt post discipulorum in iudea dispersionem pro confessione christi a iudeis occisum ꝛ gloriosa memoria sepultum:qui passus est septimo kalendas octobris. Hec in martyrologio adonis: sumpto ex hieronymi scripturis ꝛ chronicis antiquis.

¶De sancto Firmino presbytero et martyre. Cap.cxix.

Firminus presbyter et martyr apud ambianū passus est sub longino ꝛ sebastiano presidibus: qui ex ciuitate hibernie: que dicitur pampilonia ortus patre firmo senatore:cuz adhuc esset puer traditus est honesto presbytero sacris litteris imbuendus:qui annorū. xvij. etate et doctrina proficiens:ꝛ pro honesto iam sene predicationis officium supplens: ab eodem ad honorarū episcopū tolosam missus est: a quo ꝛ presbyter est ordinatus. Anno ꝯo etatis sue.xij. reuersus ad magistrum relictis omnibus apud andegauen. vrbem anno vno et tribus mensibus predicauit:ꝛ multos ad xp̄m conuertit:deinde beluacum veniens: a valesio preside ob christi confessionem sepe vsq; ad mortem flagellatus est:ꝛ post hec in carcerem clausus: sergio successori valerij reseruatus est: sed a populo violenter solutus: ibidē diutius predicauit:omnē populum baptizauit:ꝛ ecclesias plures cōstruxit:inde ambianū perrexit:ꝛ infra.xl.dies tria milia hominū ad xp̄m conuertit. Tandē a longino ꝛ sebastiano presidibus cōprehensus:propter timorem populi in carcere decollatus est vij.kalen.octobris. Faustinianus autē senator pater sancti firmini epi: de quo supra dictū est iij.kalen. septēbris qui ab eodē martyre cū filio fuerat baptizat? corpus eius rapiēs in suo cimiterio sepeliuit:qō postmodū salui? ambianen. epūs in ecclesiam maiorē transtulit: de quo supra habitū est.iij.idus ianuarij. Sebastian? autez preses in vrtionē martyris xp̄i a ciuibus beluacēsibus postmodū interfectus est.

¶De sancto Herculano martyre. Cap.cxx.

Herculanus martyr passus est rome sub aureliano impatore: qui a beato alexādro papa ad christum conuersus est: ꝛ baptizatus. Cum idem alexander in custodia teneretur apud quirinum tribunum: quapropter aureliano accusatus ꝛ ab eodem cōprehensus atq; fustibus cesus in confessione nominis dñi tandē gladio cedente martyrij palmā percepit vij.kal'.octobris. Cuius corpus via numētana septimo ab vrbe miliario a xp̄ianis sepultū est.

¶De sanctis Cypriano episcopo ꝛ Justina virgine et martyribus. Cap.cxxi.

Cyprianus episcopus ꝛ iustina ꝯgo passi sunt apud damascum et consumati in nicomedia ciuitate tempore claudij imperatoris sub eutelio comite orientis. Beata nanq; iustina de ciuitate antiochie filia edusij sacerdotis idoloꝝ: quotidie ad fenestrā sedēs:ꝛ prelium diaconē legentē euangelium audiens conuersa est. Quod cū mater patri in lecto nunciasset:ꝛ ambo dormitātes xp̄m cū angelis eos ad regnū celorū vocantē vidissent:euigilantes manet ꝛ ipsi conuersi ad ecclesiā conuenerunt:ꝛ vna cū iustina ab optato epō baptismū percepe runt:a quo postmodū edusius presbyter ordinatus est. Quo defuncto dum virgo xp̄i ecclesiam frequentaret:ꝛ eam quidam aglaius scholasticus adamaret: misit ad eam matronas ꝛ viros vt sibi illam peterent in vxorem. Que cum omnibus se xp̄o despondisse responderet. Ad cypriannz magnum iuuenis accessit:qui puer ab annis.vij.fuerat diabolo consecratus: vt artibus suis iustinam in eius amorem concitaret. Cypr̄ianus autem aduocauit demonem quendam: ꝛ eum adiurare cepit: vt virginem de libidine tentatā ad se adduceret: vt eam vel ipe vel aglaius cognoscere posset. Demon autē vnguentū quoddā cypriano tradidit: vt domum virginis perungeret: ꝛ ipe postmodū noctu ad

eam tentandā introiret. Quod cum factū esset ⁊ demon ingressus cor virginis in amorem concitaret. Justina oratione premissa signū crucis edidit: ⁊ diabolus territ⁹ fugit: ⁊ ad cyprianū confusus redijt: quē cū interrogasset: cur sine effectu redisset: dixit se signum vidisse: in quo omnis virtus eius defecerat. Cyprianus autē demonē fortiorem misit: sed quod primo contigerat: ⁊ secundo euenit. Quod cyprianus videns illos derisit: ⁊ principē demoniorū aduocauit: ⁊ adiuratum ad virginem destinauit. qui illam diuersis languoribus prius vexatas ad se media nocte ducturū promisit. Tūc diabol⁹ in specie virginis se mutauit: ⁊ ad iustinā ingressus: dixit secū se velle manere: ⁊ virginitatē seruare. Et cū virgo acquiesceret: ⁊ virginitatis premia cōmendaret: cepit eam tentare dicens: ℭ dubium esset: ne ex hoc deum offenderet: cū ipse primis parentibus prolis generationem precepisset. Cum aūt cor virginis per immissionem demonis in ardorem libidinis concuti cepisset: illa in se reuersa et quis sibi loqueretur intelligēs signo crucis se muniuit: ⁊ diabolum vt fumū insufflauit: ⁊ statim ab omni tentatione liberatam se sensit. ¶ Post hec diabolus in specie iuuenis aglaij se trāsfigurauit: ⁊ in eius lectulū ingrediens in amplexus eius ruere voluit: sed signo crucis edito confestim euanuit. Deinde permittente deo ipam febribus fatigauit: sed virgo xpi oia certamina superauit. Videns diabolus: ℭ nihil proficeret: in formā iustine se trāsmutauit: vt famā iustine polluere: ⁊ eam ad cyprianum se adduxisse iactaret: ⁊ in tali specie ad magū cucurrit: ipmq; quasi amore eius languens osculari voluit. Sed mox vt cyprianus nomen iustine nominauit: diabolus nomen illud audire nonvalens disparuit. Qua propter cyprianus deiusum se videns ad ostiū virginis diu vigilauit: ⁊ quandoq; in feminā: quandoq; in auem se arte magica: vt videbatur cōmutauit: sed cū veniset ad ostiuz eius: neq; auis neq; femina: sed cyprianus apparebat. Aglaiū tandē in passerem arte magica cōmutauit: qui mox vt ad fenestrā virginis volasset: nō passer: sed iuuenis videbatur: ⁊ cum nec posset fugere: nec salire: ipm iustina redarguit: et per scalam deponi fecit. ¶ Victus ergo diabolus per omnia ante cyprianū confusus stetit: quem ille interrogauit: quomodo in nullo in xpianaz virginē peualeret. Quem demon primo sibi⁹ turare fecit: ℭ nunq; ab eo discederet: deinde ei dixit: ℭ signum crucifixi viderant: ⁊ in hoc territi fugerant. Interrogatus quoq; an xps diabolo maior esset. Respōdit ipm maiorē oibus qui demones omnes igne cruciandos iudicaturus esset. Tunc cyprianus virtutes diaboli cōtēnens: omnia idola sua cōfregit: ⁊ codices combussit: ⁊ veniens ad epm antimū baptismū instanter petijt. Sed ille cyprianū sibi illudere velle putabat: quia ipsum magum esse cognouerat. Cum aūt cuncta que sibi cōtigerant narrasset: ab eo sacrū baptisma suscepit. Quē eps antimus in diaconū: ⁊ post annū in presbyterū ordinauit. Cui ⁊ cyprianus in epatu successit: qui xpi fidem constanter predicabat: ⁊ multos gentiliū conuertebat: ⁊ in xpi nomine miracula faciebat. Cyprianus aūt epus iustinam in quodā cenobio matrē plurimarū virginū consecrauit. Qui ⁊ martyrijbus multas epistolas destinabat: ⁊ in eos in certamine confortabat. ¶ Post hec eutelius comes orientis cyprianū et iustinam detentos: dum idola adorare nollēt iussit tormentis affligi: ⁊ cyprianū quidem suspendi ⁊ exungulari: iustinā vo neruis flagellari ⁊ alapis cedi: deīde ambos in carcerē trudi. Die quoq; sequenti iussit parari sartagine pice adipe ac cera plenā: ⁊ in eam cyprianū iactari. Cunq; ipm ignis non tangeret: ⁊ iustina ingredi formidaret: cyprianus eam hortabatur: vt intraret. Que ingressa omnino sicut et ille illesa permansit. Sacerdos autem idolorum cum de consensu comitis ad sartaginē venisset: vt suis carminibus maleficia xpianorum dissolueret continuo ignis de sartagine exiuit: ⁊ eum penitus consumpsit. Tunc de consilio terentini cognati sui eos i custodia artauit: vt interim claudio que gesta fuerāt scriberet: ⁊ ille de eis pro libito suo disponeret. Et mandante claudio ad ciuitatem nicomediam adducuntur: ⁊ iuxta flumen gallum cum quodā tertio xpiano peregrino theognito nomine pariter decollātur. Quorum corpora cum canibus exposita. vij. diebus intacta permansissent: a nautis quibusdā christianis in naue leuata: ⁊ romam delata: atq; sepulta sunt. Nunc autē vt dicitur placentie quiescunt. Qui passi sunt. vi. kalen. octobris. Circa annum domini. cclxxx.

¶ De sancto Eusebio papa et martyre. Cap. cxxij.

Eusebius papa et martyr huius nominis primus natione grecus ex medico: marcello pontifici in epatu romano successit: ⁊ sedit annos. ij. menses. ij. dies. xxv. Huius temporibus inuenta est crux dñi nostri iesu xpi hierosolymis ab helena regina sicut ipe in quadā epistola sua scribit. Que tamen epistola apocripha reputatur: quia nec eius tempore crucē dñi inuentā fuisse verisimiliter creditur. Sed melius tempore siluestri pape. Qui constantinū imperatorē baptizauit: qui ⁊ baptizatus helenā matrē conuertit. Que post eius conuersionem crucē domini inuenit. Hic sanctus ponti-

fex pro xp̄i nomine martyrio coronatus est: sub persecutione cōstantini anteq̄ fieret xp̄ianus. Et sepultus est cū fratribus suis iuxta corpus beati petri in vaticano sexto kalē. octobris. Et cessauit episcopatus dies septem.

¶ De sanctis Cosma ⁊ Damiano et socijs martyribus. Cap̄. cxxiij.

Cosmas ⁊ damianus: antimus: leōtius: ⁊ euprepius martyres in ciuitate egea passi sunt tēporib⁹ diocletiani et maximiani imperatoꝝ sub preside lysia. Quoꝝ duo primi fratres ex eadem ciuitate que ē in arabia: matre religiosa noīe theodora geniti: arte mediciue docti: in virgine gratie christi: omnē infirmitatē non solū ab hominibus: sed etiā a iumētis curabāt: gratias oīa tribuētes. Naz ⁊ camelū arte diabolica debilitatum sanū restituētes: illesum abire fecerūt: ¶ Matrona aūt noīe palladia paralytica: cum omnia sua in medicis cōsumpsisset: ad sanctos dei accessit: et ab eis sanitatē integrā reportauit. Tunc illa damiano munusculū obtulit. Et cū recipere nollet: ⁊ illa cū sacramētis ꝑ nomē dñi adiurasset: recipere acquieuit: vt ei⁹ deuotioni satisfaceret: ⁊ ne nomē dñi spernere videretur. Quod vt cosmas cōparuit: turbatus precepit: ne corpus eius cū fratris corpe poneret. Sequēti v̄o nocte dñs cosme apparuit: et fratrem de suscepto munere excusauit. ¶ Audiēs autē preses lysias famā eoꝝ: ⁊ q̄ in xp̄i virtute infirmitates sanabāt: eos ad se accersiri fecit: ⁊ que essent eoꝝ nomina: que patria: que conditio: que fortuna req̄siuit. Illi v̄o responderunt ad singula: q̄ nomina eoꝝ erāt cosmas ⁊ damianus: patria v̄o arabia: cōditio xp̄iana: fortunaz autē christianos nescire dixerūt. Addētes se ⁊ alios tres fratres cōsobrinos habere: antimū: leontiū: et euprepiū. Quos preses misso cū eis officio sibi presentari iussit: ⁊ cepit agere vt sacrificarent: quod cū facere contēnerent p̄cepit eos in manibus et pedibus grauiter torqueri. Et dum eius supplicia deriderēt: iussit eos cathenis vinctos in mare p̄cipitari. Sed statim angelus dñi affuit: et diruptis vinculis illos e pelago liberauit. Et cū hoc miraculū p̄ses magicis artibus ascriberet: ⁊ ipsi ei xp̄i virtutem predicarēt: illeq̄ se eos ī noīe dei adriani velle sequi dixisset: cōtinuo duo demones affuerūt: ⁊ eū in faciē ceciderūt. Sed orātibus ꝑ eo sanctis: statim demones discesserūt. Tunc preses dicere cepit: q̄ dij contra eū indignati fuissent: quia illos relinquere cogitasset. Mandauitq̄ sanctos in carcerē trudi: donec eos quō perdere cogitaret. Sequēti die illos eductos iussit in ignē copiosum iactari. Sed tñ eos in nullo lesit: quin potius flamma erumpēs multos de astantibus interemit. Iubent ergo in equuleo suspendi: sed angelo eos custodiente fatigatis admodū ministris incendēdo: ante presidē deponunt illesi: tres igit fratres fecit in carcerē recludi: ⁊ cosmā ⁊ damianū crucifigi: ⁊ a ppl'o lapidari. Sed lapides in iacientes redibant: ⁊ plurimos vulnerabāt. Eductis ergo tribus fratribus: et stātibus iuxta crucē cosmā ⁊ damianū precepit a q̄ttuor militib⁹ sagittari. Sagitte aūt martyres nō ledebāt: sed cōuerse plures occidebāt. Lysias aūt se cōfusum in oībus cernens: oīes quinq̄ fratres insimul gladio cedi iussit. Christiani aūt memores verbi quod dixerat sanctus cosmas: damianuz cum eo sepelire dubitabāt. Et ecce subito camelus aduenit: et humana voce loquēs sanctos in vnum sepeliri mādauit: quod ⁊ factū est. Processu v̄o tēporis duorum fratrū cosme ⁊ damiani corpora romā sunt translata: ⁊ ecclesia eoꝝ nomini edificata. Passi sunt aūt sancti martyres. v. kal'. octobris circa annū domini. cclxxvij.

¶ De sanctis Florentio ⁊ Hilario martyribus. Cap̄. cxxiiij.

Florentius et hilari⁹ martyres passi sunt in gallijs castro seduno. Qui a paganis tenti dum christū cōfiterent: postq̄ lingue eoꝝ prescise fuissent: dum adhuc integro sermone loquentes fidei nostre preconia predicarent: gladio feriri iussi sunt: et sic martyrij a domino coronā perceperūt. v. kalen. octobris. Hec ado in martylogio.

¶ De sanctis Adulpho et Johanne martyribus. Cap̄. cxxv.

Adulphus et iohannes apud cordubā hispanie ciuitatem passi sunt. Qui ꝑ cōfessione nominis christiani capite cesi: a christo domino coronari meruerunt. v. kalē. octobris: vt ait ado in martylogio ex datarijs hieronymi sumpto.

¶ De sancto Forseo ep̄o. Cap̄. cxxvi.

Forseus episcopus anno quinto constantis: qui ⁊ coustantinus in hibernia claruit: vt dicit Sigibertus. Hic nobilis genere: sz nobilior fide: ab infantia sacris litteris eruditus: duz inter parentes suos sacri verbi seminaret eloquiū: quadā die subito egrotās quasi mortu⁹ stetit: et quattuor man⁹ ad se desup extensas cōspexit: q̄ tenētes

eum per brachia pennis subuolabāt. Ipse aūt quasi per caliginem duo angelica corpora cernebat. Uiditq; tertiū angelum armatum scuto se precedere: et canticum melliflu um audiuit ignotū. Sed ab angelo superiori mandat istis: vt ipsum ad corpus reducant. Ipse aūt postq; ad se redijt t attinētes flentes aspexit: hortat? est eos: diuinisq; sacramētis perceptis de illo et altero superuixit. Media ho nocte ferie tertie mortē letus excepit: recordatus iocundissi me visionis. ¶ In transitu quoq; suo visum mirabilem vidit: quem beda describit. Uidit enī bonos angelos se suscipiētes: t demones clamantes: ac contra eos bella commouentes. Et cū eos precessissent: cōuersi ignita iacula in eū iacrabant: sed angelus quidā precedēs ea scuto suscipiebat: et protinus extinguebat. Tunc demones angelis opposuit: q̄ forseus sepius ociosos sermones dixisset. Sed angeli respon derunt q̄ nisi p̄cipalia crimina proferrēt: propter ista minima nō periret. Et cū diu cū super hoc disputassent: tandem prelīāte angelo cū demonibus demones in hoc cōuicti sunt. Tunc demon alius opposuit: q̄ seruus qui scit voluntatem domini sui: nec facit: plagis vapulandus est multis. Hic aūt dona iniquor recepit. Nam a quodā vsurario vestem perceperat: quā nūq̄ restituerat. Excusantibus autē eum angelis et dicētibus: q̄ demones occulta dei iudicia non cognoscebāt: diabolus tam grauiter eū pcussit vt postmodū vite restitutus semp percussionis vestigium retinuerit. Arripiētes eū demones vnū de his quos in ignibus torrebāt: ipm in eū iacrauerūt: qui eius humer maxillāq; incēdit. Cognouitq; forseus hominē: quia ille erat cui? vestem acceperat. Et hanc percussionē pmittēte deo pro receptione illius vestis recepit. Deinde ceperūt demones cū angelis cōtēdere de proximi dilectione: quia videlz proximum sicut seipsum nō dilexerat. Et cū in hoc etiam demones victi fuissent ad alias accusationes cōuersi ceperūt proferre q̄ digne penitentiā delinquētibus nō annūciasset. In omni ho tradictiōe demonū valida extitit pugna: donec iudice deo triūphantibus angelis deuictisq; aduersarijs immensa claritate vir sanctus circunfusus est. Et ad mandatū angeli mūdum respiciēs vidit vallē tenebrosam: t quattuor ignes in aere aliquibus spacijs a se distātes. Quos dixit ei angelus esse quattuor ignes mundū succēdētes: quor vnus est ignis superbie: secūdus inuidie: tertius auaricie: t quartus luxurie. Qui postmodū in vnū redacti illi approp inquabant. Et cū flammā accēdentē timeret: confortauit illū angelus dicēs: quia qd nō accēderat in eu nō arderet. ¶ Deinde ab angelis sup tectū eccl'ie spūs eius adducit vbi iā corpus eius mortuu adductū plangebat: iubet ab angelis cadauerū agnoscere: t ipm reassumere: ille ho obtinu. recusabat. Tandē coactus ad corpus reducit: t sic cūctis stupētibus forseus suscitatur. Qui visa omnia populo rettulit: t deinceps asperri mam vitam duxit. Incendia ho que in spiritu sumpserat in scapulis corporis t gena apparebant. Inde egressus p̄dicauit scotis: t que pervisum habuerat enarrabat. Deinde eps factus ab angelo monitus apud hibernia predicauit. Ac inde populor inuidia electus per britanniā in saxoniā deuenit: t a rege figiberto suscept? monasteriū cōstruxit. Quod fratri suo forlano nomine gubernandū dedit: ipe aūt vicano alio fratre suo heremā petijt: vbi p annu pmansit: inde compulsus a rege clodoueo cōsiliū gratia ad galliarū littora nauigauit. Et a rege susceptus honorifice monasteriū in latiniaco oppido construxit: in quo laudabiliter vitam finiuit iiij. kal'. octobris. Cuius corpus in villa q̄ dicit parona sepultū est: vt dicit beda.

¶ De scō Uinceslao martyre. Cap. cxxvij.

Uincesla⁹ dux boemiorum tempore henrici imperatoris martyriū passus est. Qui postq̄ sacras litteras didicisset: amore celestis patrie nō ad superbie ventū accepit dominū dignitatē: sed vt multis prodesse posset: vndet sua pauperibus t ecclesijs largiflue impendebat. Cum aūt vocatis p̄cipibus t baronibus cunctis ad curiā imperatoris fratris sui germani: ipse postremus omniū aduenisset: t alij principes indignati locū ei ad sedendū dare nullatenus decreuissent: statim vt aulam intrauit: crux aurea in fronte eius apparuit: alīq; duo splendidi viri visi sunt hincinde ipm comitātes. Cui cesar mox assurgēs ipm pre ceteris honorauit. A quo adhuc gentile ad cōuiuiū in dolo inuitatus est. Et iz eū cesar honorasset: ipsum tamē vt christianissimū oderat: vnde cū vincesla⁹ post prādiū ex more ad ecclesiā pgeret: eū imperator cū turba gentiliū insecut? est: ipmq; ante ecclie fores precūbētē occidi fecit: t martyrē dño cō secrauit. Cuius sanguis in pauimēto effusus in testimontū fratricidij p multa annor curricula: nec abradi potuit nec abstergi. ¶ Post aliquod tēpus dū fideles corpus ipsius trāsferre vellēt: inuenerūt eius vulnera plene sanata: excepta auricula: q̄ ei fuerat toraliter abscisa: q̄ tamē loco suo applicata cōtinuo ꝑsolidata est. Cum aūt ad fluuiū maximū t inūdantem deuenissent: t ipm transire dubitarēt: inuocato scō martyre: currū cū supposito corpe ex alia parte fluminis repēte trāsuectū viderūt: oēsq; statiz sine piculo trāsierūt. Dū aūt ad ciuitatē pragā corpus detulissent: carcer subterrane? cōfestim.

illuminatur: ⁊ facto terremotu aperitur: cunctiq; captiui solutis vinculis liberantur. Eadēq; nocte xp̄s crucifixus regi dacie apparuit: eiq; dixit: ꝙ peccata eius ip̄m iterato crucifixerant: ⁊ ꝙ nisi ecclesiā sancto martyri vincessao conderet peccatorum veniam minime perciperet: vnde ex hoc rex territus: ecclesiam cum monasterio ordinis sancti benedicti sancto martyri fabricauit: et bonis suis largiflue dotauit: vbi ⁊ sanctum corpus ei⁹ requiescit miraculis clarens. Passus est aūt. iiij. kalē. octobris.

¶ De sancto maximo martyre. Cap̄. cxxviij.

Maximus martyr passus est sub Decio cesare optimo autem ꝓconsule apud asiam ciuitatem: quam ingressus decius maximum detentum: dū ad sacrificia deorū cōpellere non posset. Jussit eum fustibus cedi: deinde in equuleo leuatum grauiter exungulari. Ita vt carnes vna cū sanguine in terram defluerent. Cunq; martyr domini diceret tormenta sibi non dolorem: sed vnctionem inferre. Jussu proconsulis mandante decio extra ciuitatem eductus: ibiq; lapidibus obrutus occubuit. iiij. kalen. octobris. Sepultusq; est a xp̄ianis iuxta murū ciuitatis memoria noīs eius a fidelibus desuper edificata.

¶ De sancto exuperātio ep̄o. Cap̄. cxxix.

Exuperantius ep̄s claruit apud tolosanam ciuitatem. Qui beatus vir ip̄ius vrbis pontifex: quantum sibi extiterit parcus quantūq; aliis largus sanctus hieronym⁹ memorabili prosecutus est relatu. Qui ⁊ domini cōfessor inclytus quarto kalen. octobris. in xp̄o feliciter requieuit: sepultus in ecclesia tolosana: vt ait ado in martylogio.

¶ De dedicatione basilice sancti michaelis archangeli. Cap̄. cxxx.

Dedicatio basilice sancti michaelis archangeli dupliciter nominatur: scz dedicatio basilice: et memoria ip̄ius. ¶ Dicitur autez dedicatio eo ꝙ hac die locū ei⁹ siue templum in monte gargano sibi dedicatū fuisse michael archangelus reuelauit. Cum enim vt dictum est supra in eius apparitione octauo idus maij: sanctus archangelus michael in monte gargano: sipontinis fidelibus contra neapolitanos adhuc gētiles victoriam miraculose contulisset. Sipontini quoq; ante os spelunce: vbi archangelus: apparuerat: quotidie orationibus vacarent: sipontini adhuc dubitabāt: an predictum locum ingredi vel dedicare deberent. Tūc episcopus duxit super his romanum pontificem consulendum: qui super hoc requirendam decreuit archangeli voluntatem. Instantibus ergo cūctis triduo ieiunio apparuit in hac die michael archangelus episcopo: dicens nō esse opus ip̄am quam edificauerat ecclesiam dedicari. Ip̄e em̄ qui condiderat: ipse ⁊ cōsecrauerat: precepitq; vt die sequenti locum cum populo ingrediens ipsum precibus frequentaret et specialem suū patronum sentirēt: deditq; eis predicte consecrationis signum: vt scilicet ab oriente per posterulam ascenderent: ⁊ ibidem marmori vestigia hominis impressa viderent. Mane igit̄ episcopus ⁊ populus ad locū veniunt ⁊ introgressi cryptam magnam: ⁊ tria altaria inuenerunt: quorum duo in australi parte posita erant tertium v̄o in orientali venerandum: ⁊ rubeo pallio circuntectum: vbi celebratis missarum solennijs: vestigia: vt archāgelus p̄dixerat inuenerunt: ⁊ om̄es ad propria cum gaudio redierūt. In eadem spelunca aqua lucida ⁊ nimium dulcis emanat: que post communionem sumpta diuersas egritudines sanat. His auditis papa in honorem sancti michaelis ⁊ omnium beatorū spirituum hunc diem: videlicet tertio kal'. octobris per totum orbem statuit celebrandū. ¶ Dicitur etiam hoc festum memoria: eo ꝙ in ipso: vt dictum est omnium angelorum memoriā agimus. Circa quod sciendum est: ꝙ sicut dionysius ponit in libro de celesti hierarchia. Omniū angeloꝝ sunt tres hierarchie: ⁊ nouē ordines: ita ꝙ quelibet hierarchia tres ordines continet: et dicitur a hieron: quod est sacrū: ⁊ archos princeps: quasi sacri principatus. Superior autem hierarchia continet seraphin: cherubin: et thronos. Media dominationes: virtutes: ⁊ potestates. Ultima v̄o principatus: archangelos: ⁊ angelos. Eorū autē ordinatio ⁊ dispositio potest videri per simile in terrenis. Nam ministrorum qui sunt sub vno rege: quidam operantur immediate circa personam regis: sicut consiliarij ⁊ assessores ⁊ cubicularij: q̄ similes sunt prime hierarchie. Quidā circa regimen regni in cōi: vt principes milites ⁊ iudices: ⁊ hi sunt similes secunde. Quidam autem operātur circa regimen alicuius partis regni: sicut prepositi et baiuli: ac presides: et hi sunt similes tertie. ¶ Tres igitur ordines prime hierarchie accipiuntur: inquantum deo assistunt. Ad hoc autē tria necessaria sunt: scilicet summa dilectio: et

hoc quantum ad seraphin qui interp̃tant ardẽ res. Perfecta cognitio: ⁊ hoc quantũ ad cherubin: qui interp̃etant plenitudo scientie. Perpetua fruitio siue quietatio: ⁊ hoc quantum ad thronos: quia in eis deus sedere dicit: dũ eos in se quiescere facit. ¶ Tres autẽ ordines mediæ hierarchie accipiũtur: inquãtum habent regere vniuersitatẽ hoim in cõmuni. Et hoc consistit in tribus. Primo in p̃fidẽdo siue imperando: ⁊ hoc pertinet ad ordinẽ dominationũ qui alijs inferioribus p̃sunt: ⁊ eos in diuinis dirigunt: ac eis imperant. Secũdo in operando: et hoc pertinet ad ordinẽ virtutũ: quib⁹ nihil est impossibile exequi qõ mãdatur: ⁊ ideo eis attribuit opatio miraculoꝝ. Tertio in arcendo ⁊ expellẽdo contraria impedimẽta: ⁊ hoc ptinet ad ordinẽ potestatũ: qui habẽt arcere demones ⁊ cõtrarias potestates. ¶ Tres ꝯo ordines vltime hierarchie accipiuntur ꝑm qõ habent regimẽ limitatũ ⁊ determinatũ. Nã quidã p̃sunt vni p̃uincie: ⁊ hi sunt de ordine principatus: sicut erat princeps persarũ: qui p̃erat pfis: de quo habet̃ danielis. x. Quidã p̃sunt vni multitudini vel ciuitati: ⁊ hi dicunt archãgeli. Quidam ꝯo cuilibet p̃sone singulari: ⁊ hi sunt angeli: ⁊ ideo ãgeli minora: archãgeli ꝯo maiora nũciare dicũtur: qz bonũ multitudinis dignius ꝙ bonum vni⁹ hoīs. Decet aũt nos nedum in hac solennitate: sed cõtinue oẽs istos angelos honorare ꝓpter. vij. rationes. ¶ Prio qz sunt custodes nostri. Cuilibet em̃ homini dant duo angeli: vn⁹ malus ad exercitiũ: alius bon⁹ ad custodiendũ. Effect⁹ aũt angelice custodie in homine triplex assignari põt. Prim⁹ est: vt pficiat in aĩa in bonũ gratie. Et hoc facit angelus tribus modis. Primo oẽ impedimentum ad bonũ remouẽdo. hoc significatũ est exodi. xij. vbi angelus percussit primogenita egypti. Secũdo pigritiã excitando: qõ significat zacharie. iiij. Angelus dñi excitauit me quasi virũ q̃ suscitat a somno. Tertio in viã penitẽtie ducẽdo ⁊ reducendo: quod significatũ est tobie. v. in angelo q̃ eum duxit ⁊ reduxit. Scõs effectus est: vt aĩa non cadat in malum culpe: Et hoc facit angelus tribus modis. Primo impediendo peccatũ futurum ne fiat: hoc significatum est numeri xxij. in balaam qui ad maledicendum israel pergens ab angelo in via impeditus est. Secundo increpando preteritum: vt ab eo quis recedat: quod significatum est iudicũ secũdo. Cum angelus filios israel de preuaricatione increpasset: ipsi eleuauerunt vocem ꝛc. Tertio quasi violentiam inferendo: vt a presenti eripiat: quod significatum est in violenta eductione loth de sodoma. geñ. xix. ¶ Tert⁹ effectus est: ꝙ si anima cadit postmodum resurgat. Et hoc facit etiam tribus modis. Primo mouendo cor ad contritionem: quod significatur tobie. xi. vbi tobias iunior ad documentũ angeli de felle p̃ quod intelligitur contritionis amaritudo: linluit patri oculos: scz cordis. Secũdo purgando labia ad confessionem: quod significat esa. vj. vbi p angelum labia esaie purgant. Tertio cõgaudẽdo ad satisfactionẽ. luc. xv. Gaudiũ est angelis dei super vno peccatore ꝛc. ¶ Secũdo debem⁹ eos honorare: quia sunt ministratores nostri. Hebre. i. Omnes sunt administratorij spũs ꝛc. Omnes em̃ ꝓpter nos mittuntur: quia superiores ad medios: medij ad ĩfimos: ⁊ ĩfimi ad nos. Et hoc quidã cõpetit. Primo bonitati diuine: in hoc enim manifestat diuina bonitas: ꝙ tum nostram salutẽ diligat: dum nobilissimos spũs ⁊ sibi intima charitate vnitos: ad nos dirigit ⁊ transmittit. Secundo charitati angelice. Cum em̃ charitatis ardentis sint: maxime desiderant aliorũ salutẽ. Ideoq; vt ad nos mittant lex exigit angelice charitatis. Tertio humane indigẽtie. Mittunt em̃ angeli ad ĩfirmandũ affectum ad dilectionẽ: vnde in hui⁹ figura legunt missi in curru igneo. iij. Reg. vi. Ad illuminandũ intellectũ ad cognitionẽ: figura hui⁹ apoc. x. in angelo q̃ habebat librũ apertũ in manu sua. Ad corroborãdũ oẽ pfectũ vsq; in pfectionẽ. hui⁹ figura. iij. Reg. xix. Angelus portauit helie panẽ subcinericiũ: ⁊ vas aque: ⁊ comedit: ⁊ bibit: ⁊ ambulauit in fortitudine cibi illius vsq; ad montem dei. ¶ Tertio honorãdi sunt: qz sunt fratres ⁊ cõciues nostri. Oẽs em̃ electi assumũtur ad ordines angelorũ: quidam ad superiores: quidã ad inferiores: quidã ad medios ꝑm diuersitatẽ ⁊ exigẽtiã meritoꝝ: iz btã virgo sup oẽs fuerit exaltata. Et hoc grego. in quadã homelia p̃ plixa verba insinuare videt. ¶ Quarto qz sunt aiaꝝ nr̃aꝝ in celis portitores. Et hoc faciũt triplici modo. Prio viã ꝓparãdo. malach. iij. Ecce ego mitto angelũ meũ ⁊ p̃parabit viã ꝛc. Tertio p̃ viã p̃parata in celum baiulãdo. Exo. xxiij. Ecce ego mitto angelum meũ q̃ te cust. in via: ⁊ indu. in ter. quã p̃mi. patrib⁹ tuis. Tertio ĩ celo collocãdo. luc. xv. factũ est vt mozerek mẽdic⁹ ⁊ portarek ab angelis in sinũ abrahe. ¶ Quito qz sunt oronũ nr̃aꝝ ante deũ p̃sentatores: ipi em̃ primo oones nr̃as deo p̃sentãt. tob. xij. qñ orabas tu cũ lachry. ⁊ sepeli. mor. ego obtuli orationẽ tuã dño. Secũdo ibidẽ ꝓ nobis allegant. zach. i. Respondit angelus dño ⁊ dixit: dñe exerci. vsq; quo non miserebe. iuda ꝛc. hierusalẽ quib⁹ irat⁹ es ꝛc. Tertio dei sentẽtiam ⁊ gratiã nobis renunciãdo. danielis. ix. dñ. Et gabriel ad eũ volãs dixit. Ab exordio precũ tuarum egressus est sermo. glo. i. sententia adeo. ⁊ infra. Ego aũt veni vt indicarem tibi ꝛc. ¶ Sexto sunt honorandi qz sunt regis eterni nobilissimi milites: ꝑm quod dr iob. xxv. Numquid est numerus militũ ei⁹: vidim⁹ aũt ꝙ in militib⁹ alicui⁹ regis: quidã sp in aula regia cõmorant ⁊ regẽ associãt: q̃dã ciuitates ⁊ castra custodiũt ⁊ p̃seruãt: q̃dã ꝯo reg̃ inimicos exp̃u-

gnant. Ita hoz̄ militū xp̄i: quidā in celo empy reo semper regē regū associant: t ad eius hono rē cantica leticie t glozie cantāt: dicētes: san ctus sanct⁹ sanctus tc. Esa. vi. Itē benedictio t claritas t sapiētia tc. apoc. vij. Alij aūt custo diunt ciuitates t villas: illi. s. qui nobis sunt ad custodiā deputati. Esa. lxij. Sup muros tuos hierusalē constitui custodes. Alij ho dei inimi cos. i. demones expugnant. apoc. xij. Factū est prelium magnum in celo. i. in ecclesia militante sm vnam expositionē: michael t angeli eius prelia. cū draconē tc. ¶ Septimo t vltimo q̄ sunt tribulatoz̄ cōsolatores. zach. primo. An gelus qui loquebatur in me verba cōsolatoria. hoc autem faciunt tribus modis. Primo con fortādo t roborādo. dan. xi. Cū daniel cozruis set tetigit eū angelus dicens. Noli timere pa tibi: confortare t esto robustus. Secūdo ab im patientia conseruādo. ps. Angelis suis manda uit de te. t infra. In manibus porta. te: ne foz. offen. ad lapidē pedē tuū. Tertio ipam tribula tionē refigerando t minuendo. Et hoc significatur dan. iij. vbi angelus dñi cū tribus pueris descendit in fornacem: t fecit mediū fornacis quasi ventum roris flantem.

¶ De sancto Maximo episcopo. Cap. cxxxi.

Maximus epūs apō rhegy um ciuitatē cla ruit. Qui de vi co q̄ dz deconia to ortus parentibus xp̄ianis ab infantia virtutib⁹ t sacris litteris erudit⁹: relicto seculo insulam lerinensis monasteriū petijt: vbi monachus factus omni sanctitate pollebat. Multasq̄ insidias diaboli perpessus deuicit: postea ho factus est abbas monasteriū successoz̄q̄ sancti honorati. Quaz diabolus nocte quadā exterrere volens eidē in forma horribili apparuit: sed signo crucis edito cōfestim euanuit. Horq̄ sanctus fe bricitare cepit. Cui decūbenti rursum demon in specie draconis se ostendit: sed cū oraſſet ad dñm monstrū depellitur: t sanctus protinus a febre curatur. ¶ Nocte quadā orationis gra tia ad littus egressus: vidit nauē ad portū ap plicuisse: cuius naute ad eū veniēt: eidemq̄ di cunt q̄, fama eius ad syrie partes conuolaue rat: multusq̄ populus eū desiderabat: vbi si vel let accedere multū dño populum posset acqui rere: offerentes se illum in sua naue vecturos. Qui diaboli figmenta perpendens orauit: et signo crucis edito: nauis fantastica cū nauti disparuit. ¶ Electus deinde a populo in epm rhegyne ciuitatis gregē dominicū verbis nu triebat t exēplo: qui etiā basilicā sancti albani intra castellū rhegyi construxit. Ad quā edifi candā dum pauci boues eo presente columnas faciliter traherēt. Absente ho plurimi trahere nō possent: vocatus eps vidit demonē in forma parui ethiopis plaustro insidentē. Quē postq̄ sua oz̄one fugauit: boues opus solitū etiam in eius absentia celeriter perfecerūt. ¶ Cum aūt reliquias ad ecclesiam consecrandā deferrent: puer quidā frater rhegyni diaconi de muro la psus cecidit t expirauit. Cuius corp⁹ diacon⁹ in cubile epi collocauit. Ad cuius pces finito officio maximus thalamū ingressus puerū ora tiōe suscitauit. ¶ Alīs etiā filiā cuiusdā vidue nobilis ciuitatis defunctā: morus maternis la chrymis ad vitam reduxit. ¶ Adolescentulum insup morsu rabidi canis extinctū: sua oratione pristine vite restituit. Lanē quoq̄ qui multos laniauerat: leui ictu baculi pemit: vulnera etiā cūctis inflicta sanauit. ¶ Quēdam hoiem quē bos corrupera feries euiscerauerat: vulneribus alligatis: infra dies septē sanū effecit. ¶ Lecū quendā qui ab annis. xv. lumen oculorum ami serat: dum ad matutinū pergeret: t pedib⁹ ipm cepisset: diutius postulatus: signo crucis edito protinus illuminauit. Obitum aūt suum t pre sciuit t predixit. Et in stratu proprio quasi leui sopore detentus spiritū emisit. iij. Kalen. octo bris. Cuius corpus ptinuo miro odore fragra uit. Sed dū in eius exequijs puella nup defun cta loculo viri sancti substracta fuisse: protinus a mortuis resurrexit: t vna cuz ceteris corpori sepulture interfuit: et deum collaudare cepit. Sicq̄ sepultus est in ecclesia sancti petri rhe gyne ciuitatis: vbi iacet miraculis clarus.

¶ De sancto Hieronymo presbytero et doctore. Cap. cxxxij.

Hieronymus presbyter t doctor exi mius filius eusebij viri nobilis oppido stri donis: quod dalmatie quōdam pānonieq̄ cō finium fuit: extitit ortundus. Hic adhuc pu er romā adijt: vbi lit teris grecis t latinis t hebraicis plene erudi tus est. In arte grāmatica donatum: in rhetori ca aūt preceptorē habuit victorinū: scripturis aūt diuinis exercitabatur die ac nocte: t inde hausit auide: quod postmodum effudit abūde. ¶ Quodaz ho tempore sicut ipse in epistola ad custochium refert: dum de die tullij: de nocte platonem auide legeret: eo q̄ sermo sibi incul tus in libris pphetricis non placeret: circa me diam quadragesimā subita febre corripit: adeo vt caloze iam vitali deficiente exequie funeris pararentur. Subito igitur in extasi ad tribu nal summi iudicis rapitur: et cuius cōditionis esset interrogatus: christianū se fore profitet.

Quem iudex aperto ore dementiens: ciceronianū: esse dixit: non xpianum: eo q̄ vbi thesaurus suus ibi esset ⁊ cor suum. At hieronymus obmutuit: ⁊ iudex illū acriter cedi iussit. Cum autē misericordiā postularet: ⁊ astantes pro iuuene veniā supplicarent. Iurauit hieronymus ac protestatus est q̄ si vnq̄ codices seculares legeret: xp̄m negaret. In hec verba dimissus reuixit: ⁊ lachrymis se totū perfusum inuenit: ac ex verberibus scapulas repperit lintentes. Extunc se diuinorū voluminū studio totaliter contulit. ¶ Dum autē esset annorū. xx. per liberium papā romane ecclesie cardinalis presbyter ordinat. Tunc sub imperatore constantio in arrianā hereſim lapso ⁊ alie hereses pullulare ceperūt: quas omnes vir sanctus verbo ⁊ scripto iuxta sibi a deo datā sapientiā cepit infringere: cui paula nobilissima romanor eius discipula sedula ministrabat: eiusq̄ filiā eustochiū virginē sacratissimā hieronymus diuinorū studijs imbuebat. ¶ Mortuo ꝺño papa liberio sanctus doctor dignus summo sacerdotio ab omnibus acclamatur. Sed dum clericorū ⁊ monachorum lasciuiā increparet: ab eis turpiter derisus est. Nam vt ait iohannes beleth. Cum hieronymus ad matutinū pergeret: vestem mulieris lineam quā iuxta lectum posuerant super pelliceus suū putans induit: et sic ad ecclesiam processit. Hoc autē faciebant emuli: vt mulierē habere in thalamo crederet. Qđ ille videns: eorum cessit vesanie: ⁊ ad gregorium nazāzenum constantinopolitanū episcopū peruenit: a quo multa in sacris litteris didicit. Deinde alexandriā perrexit: ⁊ didymū doctorē pluribus mensibus audiuit. Post hec in syriā abijt: in possessione euagrij presbyteri aliquantulū commoratus. ¶ Deinde in egypti heremum properauit: vbi quanta pro xp̄o sustinuit in epistola ad eustochium ipse cōmemorat. Nam incredibili penitentia ⁊ humano corpori penitus importabili se macerauit: ibiq̄ quadriennium exegit. Quo peracto ad bethleem oppidum remeauit: vbi prudēs animal ad presepe domini se obtulit permansurum. Penitentiam ꝺño consuetam nullatenus dimisit: ⁊ carnem diris verberibus flagellauit. Ad portam quoq̄ bethleē occidentalem cenobium construxit: et multos discipulos congregauit: inter quos eusebium nobilē cremonensem predilectū habuit. Bibliothecā autem suam quam summo sibi ediderat studio: iterum relegens: diem ieiunijs ducebat ad vesperum. In translatione etiam scripturaruz. l. annis ⁊. v. mensibus desudauit: ⁊ semper virgo permansit. Monasterium quoq̄ ancillaruz dei condidit: in quo paulam viduam ⁊ eustochium eius filiam virginem: que cum secute fuerant multis sacris virginibus preposuit: ⁊ regulam eis monasticam dictauit. ¶ Cum autem vsq̄ tunc in ecclesia vnusquisq̄ caneret quod volebat: ad instantiam theodosij imperatoris damasus papa hieronymo imposuit: vt diuinum officiū ordinaret. Qui psalteriū p̄ ferias ⁊ nocturnos ⁊ horas alias canonicas diuisit: ⁊ Gloria p̄ri. in fine psalmorū cātari instituit. Epistolas ⁊ euangelia per anni circulū: ceteraq̄ omnia ad officiuz pertinētia preter cantū ordinauit. Qđ papa damasus sibi missum approbauit: ⁊ eccl'ie celebrandū tradidit. ¶ Quadā ꝺño die aduespe rascente: dū hieronymus cū fratribus ad sacrā lectionē legendā sederet: leo quidā claudicans monasterium ingressus est. Fugientibusq̄ cūctis cum solus sanctus doctor excepit: ⁊ leonis plātam a sentibus vulneratā inuenit. Adhibita ergo cura leo conualuit: ⁊ inter eos quasi domesticū animal habitabat: fenūq̄ sicut bos comedebat. Cui hieronymus officiū imposuit: vt asinū loci ligna de nemore deferentē: ad pascua ⁊ ad nemus duceret ⁊ custodiret. Quod ⁊ factū est: leonem asinū continue more pastoris industrij comitante: ipsumq̄ fideliter defensante. Quadam aūt vice leone graviter soporato: mercatores cum camelis illac transeuntes: asinum solū pascentem a leone elongatū rapuerūt. Expergefactus leo: sociū rugiēdo querēs huc illucq̄ discurrebat. Et cum non inueniens ad portam monasterij tristis redijt: ⁊ intus ac si prevereciā dia ingredi non presumpsit. Videntes autē fratres q̄ sine asino redijsset: putauerunt q̄ fame compulsus illum devorasset: nolebantq̄ ei annonam prebere cōsuetam. ¶ Tunc admonente hieronymo officium asini leoni iniūgunt: et ligna cedentes ei imponunt. Quod cum leo patientissime ferret: quadaz die expleto opere ad agrum exiuit: ⁊ quasi diuino instinctu vndiq̄ discurrere cepit. Et ecce vidit a longe negociatores cum onustis camelis precedente asino venientes. Leo igitur recognito asino: rugiens super eos irruit: et omnes homines in fugam conuertit. Deinde terribiliter cauda terrā percutiens: asinū ⁊ camelos perterritos sicut erāt onusti: ante se ad cellā ire coegit. Quod cū fratres vidissent ⁊ mirati hieronymo nūciassent: iussit sanctus camelos introduci: et depositis sarcinis pedes eis lauari: ⁊ super hoc voluntatem domini expectari. Tūc leo cepit per monasterium discurrere: singulorū fratrum vestigijs se prosternēs: ⁊ de perpetrata culpa quasi cauda alludens veniam postulabat. Hieronymus autem futurū prescius iussit hospitibus venturis refectionē parari. Et ecce hospites adsunt pre foribus: abbatē videre querētes. Ad quos cum exisset illi pedibus eius aduoluti: pro commissa culpa veniam postulabāt. Quos ille benigne introducēs ac reficiēs: admonuit vt suis contenti aliena decetero non vesperēt. Illi aūt beato hieronymo licz dudum recusanti medietatem olei quod secum attulerant pro benedictione obtulerunt: eandemq̄ mensuram annis

singulis se ⁊ suos heredes eius fratrib⁹ daturos promiserūt. ¶ Tanta autem lassitudine fatigatus est: vt in stratu suo iacens funiculo ad trabem suspenso supinus manibus se leuaret: vt scilicet officium monasterij prout poterat exhiberet. Per annos xo quinquaginta: nunq̄ coctum: nisi bis i vltima egritudine manducauit: carnem cilicino sacco semper domauit: nec stratum aliud nisi terram vnq̄ sciuit: semel in die post vesperas radices aut folia arborum degustauit: semper orationi: aut eruditioni: aut lectioni intentus. ¶ Appropinquans autem vite termino: se super nudā humū collocari p̄cepit: ⁊ sacco quo induebatur opiri: vbi prio fratres suos ad se cōuocatos dulci eloquio ⁊ sacris admonitiōibus informauit: ⁊ eusebium eis in abbatem dimisit. Deinde sacram eucharistiam sibi oblatam cū lachrymis sumpsit. Et supinus ad terram rediens: manibus in modum crucis supra pectus extensis: symeonis prophetevatici nium decantauit. Quo finito cum esset hora completorij: subito lux maxima: acsi sol in meridie eum circunfulsit: in qua luce ab astantibus vise sunt acies angelorum discurrentes: tanq̄ scintile in aurūdinero. Auditaq̄ est vox saluatoris ipsum ad celestia inuitantis: ⁊ sancti doctoris se paratum venire respondētis. Et post horam lux disparuit: ⁊ inclytus doctor cum luce spirirum ad dominū emisit: pridie kalen. octobris. Anno etatis sue. xcix. mense. vi. anno honorij imperatoris. xij. Corpus xo quod prenimia afflictione ⁊ verberibus leprosi speciē pretendebat: odorem nimiū omnia aromata superantem fragrabat. ¶ Eadem hora cyrillus hierosolymitan⁹ episcopus olim ei⁹ auditor: oīās in cella raptus in spiritu vidit inter speciosum ⁊ lucidissimum de monasterio sancti vsq̄ ad celum: ⁊ multitudinem angelorum splendentium alternatim cum melodijs ⁊ cātibus cereos deferentium: ⁊ aliam non minorem istis: obuiam modo simili venientem. Animam quoq̄ hieronymi post omnes ad saluatoris ipsius dexterā ad celos procedērem. Que in loco vbi cyrillus degebat subsistens: se eidem animam esse doctoris inclyti reuelauit: ⁊ vt ad suos pergeret filios mandauit: quatenus eos lugentes cōfortaret: ⁊ q̄ viderat nūciaret. Statimq̄ viso euanuit: ⁊ cyrillus eadem hora illum migrasse cognouit. ¶ Eadem etiam hora augustinus eps hipponen. in sua cellula existens dum tractat⁹ de visione btā cōpilare vellet: ⁊ super hoc hieronymū consulēdum disposuisset: ac epistolam ei scribere cepisset: ineffabile lumen cum odorum fragrantia incomparabili cellam repleuit: eoq̄ admodū stupēte: vox de luce insonuit: que ipsum de nimia presumptione redarguit: eo q̄ existens in carne mortali beatitudinē eternam comprehendere cogitasset: quod nulli mortalium aliquādo possibile foret. Cum autem augustinus ab eo quereret et quis esset. Respondit: se esse hieronymi animam: cui ipse epistolā notare ceperat destinandā: que ipsa hora a carne soluta ad celi gaudia properabat. Cum aūt augustinus ab eo multas questiones de trinitate ⁊ angelica natura: atq̄ de beata vita q̄siuisset: ⁊ ipse ad singula clarius respondisset: lux illa cum voce disparuit: odor tamen pluribus diebus permansit. ¶ Eadem hora in ciuitate turonen. duo monachi monasterij sancti martini cū quodam alio voces omniū musicorum instrumētorum dulcisonas audierunt: ⁊ lucem sole clariorem conspexerunt: odorē quoq̄ cunctorum aromatum persenserunt. Et admirantes tanta: audierunt vocem de celo: qualiter xp̄s cum angelis omnibus patriarchis: prophetis: apostolis martyribus: cōfessoribus: ⁊ virginibus: ac beatorum oīm animabus hieronymo presbytero: tūc in bethleem mortuo occurrebat: eiusq̄ animam ad celorum gaudia tam feliciter p̄ducebat. ¶ Corpus autem eius cilicino sacco quo viuens vrebatur inuolutum in terra prout ipse mandauerat sepultū est videlicet ante ostium spelunce: in qua xp̄s fuit natus: ⁊ in p̄sepio reclinatus. In cuius exequijs cecus vnus a natiuitate visum recepit. Surdus ⁊ mutus audiendi: ⁊ loquendi facultatem accepit. Heretic⁹ etiam quidam qui corpus illud incendio dignū asseruit: subito in ligni speciem est mutatus: et mox fulmine de celo descendēte combustus: atq̄ in cinerem redactus. Alia quoq̄ signa ⁊ miracula stupenda ⁊ innumera per sanctum suum dominus operari dignatus est: que in epistolis eusebij: augustini: ⁊ cyrilli legūtur: que per singula ponere longum esset. ¶ Hic gloriosus doctor preter sacram expositionem veteris testamenti: quod ex hebraico: ⁊ noui: quod ex greco sermone transtulit in latinū: infinita pene alia opuscula edidit. Omnes enim. xvi. prophetas exposuit. Quorundam grecorum doctorum volumina in latinū transtulit. Scripsit opuscula siue epistolas ad diuersos circiter. cxlvi. Tractatus quicq̄. Epistolas alias breues. lxx. Sermones. x. Item libros hebraicarum questionū. Item hebreorum nominum. Libellum de locis terre sancte conditum Ab eusebio in latinū vertit ex greco. Super libro psalmorum. cl. tractatus prolixos edidit. Librū de optimo genere interpretandi ad pammachium. De viris illustribus. Item contra iouinianum libros duos. Item contra heluidium de beate marie virginitate perpetua librum vnum. Contra pelagij librum vnum. Contra origenem libros quattuor. Contra vigilantium librū vnum. Ad nepotianum libros duos. Super euāgelio matthei libros quattuor. Vitam pauli primi heremite et aliorum patrum monachorū. Librum chronicū omnimode hystorie. De seraphin librum vnum. De osanna lib. vnū. De frugi ⁊ luxurioso filijs

librum vnum. Homelias origenis. xxviij. in hieremia ⁊ ezechiele ex greco in latinum cõuertit. Item de questionibus veteris legis. Homelias in canticis canticorũ. ij. Cõmentariorum in epistola pauli ad galathas li. iij. In epistola ad ephesios lib. iij. In epistola ad titum librum. i. In epistola ad philemonem lib. i. Super genesim librum vnum. Didymi librum de spiritusancto ex greco in latinum vertit eloquiũ. In lucã homelias origenis. xxxviij. In psalmis a decẽ vsq; ad. cxvi. tractatus septem. Captiui machimonachi gesta descripsit. Contra rufinum aquileiẽn. presbyterũ inuectiuas plurimas. Ad beatum augustinũ epistolas multas. Item librum prohemiorũ super libris diuine scripture. Ad heliodorum exhortarium. Altercationem luciferiani ⁊ orthodoxi. Ad eustochium de virginitate seruanda lib. i. Ad marcellã epistolarũ lib. vnum. Cõmentarios in ecclesiasten plures. Enchiridion in psalterium. Aduersus heliachim librum. i. Et opuscula alia aduersus hereticos q̃ plures. De mansionibus filiorum israel lib. i. ⁊ alia innumera volumina ad edificationẽ ecclesie catholice sua pietate cõposuit. Et pene oẽs libros noui: ac veteris testamẽti cõmentat⁹ est.

¶ De sancto Antonino martyre. Cap̃. cxxxiij.

Antonin⁹ martyr apd̃ placentiam ciuitatem passus est. Qui vnus fuit ex sacra legione thebeorum ⁊ socius beati mauritij martyris. Qui de placẽtinis finib⁹ egressus per orientales prouincias pertransiuit: et multa miracula fecit. Demũ ad vrbẽ suam rediens ab infidelibus tentus ⁊ capite cesus glorioso martyrio coronatus est. Cuius corpus ignotũ dñs beato sauino ipsius ciuitatis ep̃o reuelauit. Apparuit em̃ vir splendidus: qui ostendit ei: vbi iacebat sancti martyris corpus: qui etiam formã corporis ⁊ membra ⁊ annos militie ⁊ nomen et caput abscisum signauit: vrceum quoq; plenum eius sanguine pro testimonio seruatũ innotuit. Et vt ipsum corpus ex eodem loco leuare: ⁊ digno sepulchro condere deberet admonuit: qui euigilans visionem clero ⁊ populo reserauit: ⁊ in loco ostenso fodere custos precepit: vbi sanctum corpus sicut ep̃o ostensum fuerat: per oĩa inuentũ est. Quod dũ leuarẽt gutte alique sanguinis ex eo profluxerũt. In cuius trãslatione cum solus ibi esset sauinus ep̃s sex alij ep̃i apparuerunt: qui essent: vel vnde venissent omnibus ignoti. Leuãtes ergo corpus martyris posuerunt in sepulchro sancti Victoris ep̃i. Qui alias inuita sua spiritu prophetico predixerat: q̃ post eius obitũ maior eo in ip̃o tumulo quiescere debebat. Sepulto quoq; corpore episcopi illi qui apparuerãt subito discedẽtes nusq̃ visi fuerunt: sicq; sanctum corpus condigna reuerentia condiderunt pridie kalẽ. octobris.

¶ De sanctis Victore ⁊ Urso martyribus. Cap̃. cxxxiiij.

Victor ⁊ vrsus martyres passi sunt in gallijs castro salodoro. Hi fuerunt ex gloriosa legione thebeorũ: cui⁹ mauritius dux extitit inclytus. Qui prĩo diris supplicijs excrutiati: sed celesti super eos lumine coruscante: ruãtibus in terrã ministris erecti. Deinde in ignem missi: sed in nullo penitus lesi. Nouissime gladio cõsumati sunt pridie kalen. octobris: vt ait ado in suo martylogio.

¶ Explicit liber octauus.

Incipit ꝓlogus noni libri.

Non⁹ liber presentis catalogi cõtinet in se passiones ⁊ gesta illorum sanctorum quorum festiuitates occurrunt infra tp̃s: in quo ecclesia representat ꝓpagationẽ filiorũ: qui fuerunt ip̃ius ecclesie defensores: quales fuerunt sancti martyres. ¶ Hoc autem tempus est a kalendis octobris vsq; ad kalendas nouembris. Et hoc sub figura sanctorum machabeorum: quorum tunc libri leguntur: qui vti sancti martyres pro fide: sic ⁊ illi pro lege dei vsq; ad effusionem sanguinis viriliter decertarũt. Ad ipsius ergo temporis festa pertractanda percurrendum est. ¶ Notandum autem: q̃ quia sancti machabei: videlicet mathathias ⁊ eius filij: qui inter sanctos testamenti veteris connumerantur: nullas certas in anno festiuitates habent: eo q̃ eorũ dies obitus sunt ignoti. Idcirco in principio huius libri premittuntur: eorumq; gesta pertractunt̃: quia eo tempore eorum libri in ecclesia dei legũtur. Acta etiam quorundam aliorum sanctorum eisdem machabeis contemporaneorum: quorũ similiter festiuitates certos dies non habent: prefatis machabeorum inseruntur hystorijs: vt sanctorum Onie ⁊ symonis eius filij sacerdotum ⁊ martyris eleazari.

¶ Finis prologi.

Incipit liber nonus a kalẽdis octobris vsq; ad kalendas nouembris.

De sancto Mathathia duce. Cap.i.

Mathathias dux ppli iudeorum: cuius laus ⁊ sanctitas ex gestis suis colligitur que in primo libro machabeorum describuntur. Qui cum omnibus filijs suis a iosepho ⁊ hieronymo in catalogo patrum sanctorum veteris testamenti cõnumerantur. Tempore antiochi epiphani regis syrie et egypti iudeorum persecutoris claruit. Hic de ciuitate modin oriundus: de vice ioachim quinq; filios illustres progenuit: videlicet iohannẽ: simonẽ: iudam: eleazarũ: ⁊ ionathan. ¶ Cum autẽ rex antiochus filios israel ad ritũ gentilitatis perduxisset: idolũ quoq; super aram templi domini in hierusalẽ posuisset: omnes quoq; iudeos nolentes idolo sacrificare: ⁊ iuxta legẽ gẽtilium viuere: diuersis penis affligeret. Egregius mathathias ⁊ filij eius videntes mala: que fiebant: decreuerunt pro lege dei vsq; ad mortem fideliter decertare. Et cum legati regis venissent in modum: statuẽtes idola: quidam ex iudeis immolauit in medio. Et surgens mathathias cum suis trucidauit eum super aram: et nuncios regis antiochi interemit: aramq; deposuit: et cum omni tribu sua exijt in solitudinem omnia relinquens. Ad quos multi cum filijs et vxoribus confugerunt: malentes herbis vti ꝯ cibis gentilium coinquinari. Tunc emissarij regis aggressi sunt eos in sabbatis: quibus nefas erat iudeis arma capere: et percusserunt quosdam: alios in speluncis fumo suffocantes. Et perierunt ex eis mille: plures autez liberati adiũcti sunt mathathie: eumq; sibi ducem statuerunt: qui docuit eos pugnare in sabbatis: ne lex simul cum populo periret. ⁊ colligens armatos aras deposuit idolorum: immolantes quos potuit: interfecit: pueros incircuncisos iussit circuncidi. Et vno anno gessit hunc magistratum. Cunq; grauiter egroraret: conuocans filios suos benedixit eis: et constituit eis simonem in patrem: et consiliarium propter sapientiam. Judam ꝯo ducem in armis propter fortitudinem. Et mortuus est mathathias et sepultus est in modin. Surrexitq; iudas cognomine machabeus filius eius pro eo: ⁊ factus est quasi leo defendẽs israel clypeo suo. Hec ex libro machabeorum: et ex hystoria scholastica atq; ex chronica guillelmi..

¶De sancto Juda machabeo. Cap.ū.

Judas machabeus sacerdos ⁊ dux iudeorum filius mathathie p̄fat i in ducatu iudeorum patri successit. Qui primo apollonium ducē samarie: qui cōtra eum insurrexerat devicit: ⁊ inde spolia multa tulit cum gladio ei⁹: quo deinceps pugnauit. Inde saron ducem syrie contra se vententē occidit: ⁊ eius agmina partiz cesit: partimq; fugauit. Quod intelligens antiochus epiphanes rex syrie: omnē propriā virtutē congregauit: et multos ab insulis mercede conduxit. Cumq; vidisset sibi stipendia deficere: iuit in persidē accipere tributa regionū: relinquēs lysiam de genere regali super negocia regni: tradiditq; sibi medietatē exercitus: vt iudeorū genus extirparet: ⁊ everteret hierusalē. Lysias ꝯo elegit ptolemeū: nicanorē: ⁊ gorgiā viros potentes ⁊ misit cum eis quadraginta milia peditū: ⁊ septem milia equitum: vt venirent in terram iuda. Judas ꝯo machabeus cum tribus milibus solum modo viris electis: hostib⁹ suis occurrit: ⁊ eos inopinatos in campestribus emans inuadens: multos eorū occidit: reliquosq; fugauit: ⁊ spolia multa tulit. Cui redeunti ingens multitudo iudeorum se coniunxit vsq; ad decem milia deū laudantes super victoria obtēta. Hoc audiens lysias cōgregauit exercitū quadraginta milia virorum peditū ⁊ quinq; milia equitū: ⁊ venit in iudeam. Tunc occurens eis iudas cū decem milibus in bethoron: precursores eius statim prostrauit: ⁊ cum lysia congressus de eius exercitu quinq; milia occidit. Quod attendens lysias: iudeorum audaciā timēs redijt antiochiā ⁊ peregrinorum presidia congregans: cum maiori apparatu disposuit redire in iudeam. Judas ꝯo interea hierusalem cum populo suo venit: ⁊ templum ab alienigenis pollutum emundauit: ⁊ de nouo dedicauit: diemq; enceniorum xxv. die mensis nouembris instituit. Tunc statuerunt eum iudei summū sacerdotem: ⁊ si quodam modo regnum iudeorū in iuda renatū est: qui murū hierusalē per circuitū reparauit: turresq; erexit: ⁊ castellum bethsurā ad tuitionem muniuit. ¶Antiochus autez rex reuertens ad propria: audito q̄ iudas machabeus suos principes debellasset: ꝯsus in furorē: precepit agitari currum versus hierosolymā: vt eam everteret. Sed apprehensus dolore viscerum subito de curru cecidit: ⁊ collisus graviter: post dies modicos miserabiliter mortuus est: relicto filio suo parvulo antiocho eupatore rege: ⁊ philippo collectaneo suo sibi dato tutore. ¶Eodē tempore gentes finitime iudeis reparationem hierusalē a iuda factā egre ferentes iudeos p̄ sequebanf. Quos iudas machabeus potenter debellās idumeos percussit plaga magna: pugnans quoq; cōtra timotheū ducē filioz amon fugauit eum: ac vastata iacer redijt in iudeam. Tunc cōgregate sunt gētes que erāt in galaad aduersus iudeos qui erāt in finibus eorū. Qui fugientes in locū munitissimū themā: miserūt ad iudam vt ferret eis auxiliū. Cūq; adhuc legerent epistole: superuenerūt nuncij a galilea: indicātes aggregari eos: qui erāt in ptolemaide et tyro ⁊ sydone aduersus iudeos. vtrobiq; ergo hostibus nūciatis: misit iudas simonē fratrem suū cuz tribus milibus electoz in solaciū galileoz. Ipse ꝯo cū ionatha fratre suo ⁊ octo milibus exijt in galaaditidē: relinquēs ī iudea ioseph̄ū ⁊ azariā duces vt servarēt iudeā: sed tamē nullo interim hostiū bellum cōmitterēt. Et venit simon in galileā: et cōtrite sunt gētes ab eo: ⁊ psecutus est eos vsq; ptolemaidē: tollensq; spolia eoz: ⁊ iudeos quos captiuos trahebāt redijt in iudeā. Judas ꝯo machabeus ⁊ ionathas frater eius transito iordane post triduū assumptis nabutheis incēdit vezor et spoliauit: ⁊ nocte cōsurgens applicuit diluculo ad castra timothei ducis filioz amon. Qui cognoscentes q̄ machabeus esset: ab eo fugerūt: ⁊ ceciderūt ex eis fere octo milia: vastauitq; iudas ciuitates gentiū in galaaditide. Post hec congregauit timotheus exercitū aliuz: ⁊ sedit secus torrentem. Judas ꝯo cū ad eos trāsiret: apparuerunt aduersarijs de celo viri quiq; in equis ducatū iudeis prebētes. E quibus duo machabeum circūseptum conseruabāt hincinde. Alij ꝯo in aduersarios tela ⁊ fulmina iaciebant. Et sic cōtrite gentes fugerūt ad phanū: quod erat in carmaim: sed ip̄m iudas cum oīb⁹ qui erāt in eo succēdit. Congregatis ergo iudas oīb⁹ iudeis qui erāt ī galaaditide: vt veniret in terram iuda: cū venisset in ephron: ⁊ ciues nollent ei transitū dare: destruxit ephron: ⁊ trāsiuit sup interfectos. Reuersusq; cū oīb⁹ hierusalē: obtulit holocausta in monte syon: q̄ nemo ex eis cecidisset. Eodemq; die redierūt cū victoria iudas de galaad: ⁊ simon de galilea in hierusalē. ¶Interea ꝯo dum abessent ioseph⁹ et azarias volentes sibi facere nomen: cōgressi sunt cum gentibus ⁊ fugierūt: ceciderūtq; de ppl'o duo milia. Et magnificatus est iudas in hierusalē: vastauitq; idumeos ⁊ philisteos: cōburēs aras ⁊ deos eoz. Quibus auditis rex antioch⁹ cupatoz iratus nimiū collegit exercitū centuz milia peditum: ⁊ vigiuti milia equitū: ⁊ xxij. elephātos: ⁊ applicuit ad bethsurā iudeoz munitionē vt expugnaret eā. Quo cognito iudas collecto exercitu suo occurrit ātiocho regi. Et inito duro certamīe ceciderūt de exercitu regis sex milia virī. Tunc diuerterūt iudei a prelio: ⁊ ascendit post eos rex: captaq; bethsura: obsedit hie-

rusalẽ. Sed qz esca eis deficiebat: inita pace ficta rex cum iudeis: vt suis legibus vterentur intrauit in montem sion: statimqꝫ rupto federe murũ destruxit in gyro: occisoqꝫ menelao: qui pontifex fuerat: reuersus est antiochiam cum gente sua. Demetrius ño sother olim frater antiochi epiphanis ꝛ patruus antiochi eupatoris: audito ꝙ frater suus mortuꝰ esset: cũ esset rome redijt in syriam qui omni populorũ fauore susceptus occiso antiocho nepote suo: et lysia eius nutritore: rex cõstitutus est. Ad quem venientes quidam impĩ ex israel cũ alcimo viro alieno a genere sacerdotali qui sacerdotium ambiebat: accusauerunt iudam: qꝫ omes regis amicos occidisset: vel a terra sua expulisset. Rex ño constituit alcimum sacerdotẽ: et misit bacchidem cum exercitu in iudeam. Qui misit nuncios ad iudeam et fratres eius in dolo loquentes de pace: nec attendit iudas sermonibus eorum. Multi ño de populo credentes ei egressi sunt ad bacchidem: qui occidit ex eis ccccc. viros: aliꝫ autẽ ab eo fugerunt. Tunc recessit bacchides ad hierusalem: committẽs regionẽ alcimo: ꝛ reuersus est ad demetrium regem in antiochiam. Alcimus ño seducens populum verbis fecit mala in israel plusꝙ gẽtes. Judas ño faciebat vindictã in viros legis desertores. Alcimus ergo videns ꝙ nõ posset iudã vincere: rediit ad regẽ: accusans illũ in multis. Qui misit nicanorẽ ad perdendũ populum iudeor. Et venit nicanor in hierusalẽ cũ exercitu visus iude verbis pacificis. Sed iudas intelligens eius insidias: exiluit ab eo: ꝛ ad suos refugit. Sed postea congressus cũ nicanore victus est: ꝛ fugit in ciuitatẽ dauid. Nicanor autẽ apponens manũ capiti cũ exiret ex hierusalem iurauit se templum dñi succensurũ. Et veniens bethorẽ suscepit exercitũ sibi a rege destinatũ. Judas ño cum. iij. milibus sequens eũ cõmisit prelijũ cum eo. iij. die mensis martij: ꝛ contrita sunt castra nicanoris: fugitqꝫ eius exercitus: quos iudei persequentes eos occiderunt. Et caput nicanoris amputatuꝫ: dexteraqꝫ manũ: eiꝰ quẽ superba contra tẽplũ extẽderat suspẽderũt. Lingua ño minutatim incisam auibus ad comedendũ dederũt: ꝛ die hunc solennẽ statuerũt. ¶ Deinde iudas cũ populo romanorũ cõfederatꝰ est: facies secũ amicitias ppetuas in tabulis eneis conscriptas in memoriale sempiternũ. ¶ Demetrius ño rex audita morte nicanoris misit rursum bacchidẽ ꝛ alcimũ in iudeã cũ exercitu copioso. Qui venerũt i beroea: iudas ño cũ tribus milibus castra posuit in laisa. Qui videntes multitudinẽ hostiũ timuerũt: vñ ꝛ plures de castris se a iuda subtraxerũt: vt nõ remanerẽt cũ eo nisi. ccccccc. viri. Sed iudas dissolutus est: qz bellũ perurgebat eũ: nec habebat tẽpus exercitũ cõgregãdi. Lũqꝫ oẽs abire vellent: hortatus est eos iudas: vt pugnarent pro lege dñi: ꝛ potius in virtute sua morerenꝫ ꝙ iducere sibi opprobriũ. Et hoc dicto cõgressi sũt cũ hostib⁹ expugnãtes cornu dextrũ. Qui aũt in sinistro cornu erãt: venerũt eis a tergo: ꝛ ingrauatũ est prelijũ. Occisusqꝫ est iudas: ꝛ ceteri fugerũt. Simõ aũt ꝛ ionathas fratres eius redimentes corpus iude ab hostibus: tulerunt illud in modin ꝛ sepelierũt in sepulchro patrum suorũ. Planxitqꝫ eum omnis populus planctu magno. Elegitqꝫ ionatham in ducem sibi. Hec vnde supra.

¶ De sancto Jonatha machabeo. Cap. iij.

Jonathas machabeus sacerdos ꝛ dux iudeor filius matathie supra positi iude fratri suo i ducatu iudeorũ successit. Qui accepto principatu fugit cũ suis in desertũ thecue ꝓpter bacchidẽ ducem demetrij regis: de quo supra ꝓximo dictũ est. Misitqꝫ iohannẽ fratrẽ suũ ad nabuthe os amicos suos: vt ei apparatũ suum cõmodarent. Sed exeuntes filij zambri percusserunt iohannẽ. Quod audiens ionathas ꝛ simon frater eius surrexerunt in filios zãbri dũ nuptias celebrarẽt: ꝛ occiderũt eos in vindictã sanguis fratris sui. Hoc aũt bacchides intellecto venit cõtra iordanẽ in virtute magna. Cõmissoqꝫ prelio cũ ionatha ꝛ suis occiderũt ex parte bacchidis mille viri: versusqꝫ in fugã redijt ad regem syrie demetriũ. Tunc alcimus precepit destrui muros domus sancte interioris operaqꝫ ꝓphetarũ. Sed percussus a deo paralisi mortuꝰ est cũ tormẽto magno. Et extunc ionathas pontificatũ tenuit. ¶ Eodẽ tpe quidã iniqui ex israel reduxerũt bacchidẽ ducẽ regis demetrij in iudeã. Qui voluit cõprehẽdere ionathã occulte: sed nõ potuit: qz innotuit eius cõsiliũ ionathe. Qui apprehendens. l. viros ex insidijs occidit eos: ꝛ secessit cũ suis in bethbessa: qꝫ est in deserto. Et accendit bacchides: ꝛ obsedit bethbessam. Et egressus ionathas percussit per noctẽ milites ostiũ in tabernaculis suis. Et pugnauit cõtra bacchidẽ: ꝛ cõtritus est ab eo. Qui irat⁹ cõtra viros ꝙ reduxerũt eũ in iudeã: multos ex eis occidit. Deinde cuz ionatha pacẽ firmauit reddẽs ei captiuos: quos predatꝰ fuerat. Et sic rediit in terrã suã. Jonathas aũt sedẽs in machinas iudicabat ibi pplm: ꝛ exterminauit impios ex israel. ¶ Post hec egressus ꝙdã extreme sortis iuuenis nole alexander: adiuuantibus se ptolomeo philomatre rege egypti: et attalo rege asie bellum demetrio regi syrie intulit: victũqꝫ vita ꝛ regno priuauit: ꝛ sic regnũ eius obtinuit. Qui mox audita fama ionathe ꝛ fratrũ suorum; scripsit ad eum epistolas constituens

eum sibi amicum: misitq; ei purpuram et coronam. Et induit se ionathas stola sancta in die solēni scenophegie: ⁊ congregauit exercitum: ⁊ fecit sibi arma copiosa. ¶ Cum autē alexander rex cleopatrā filiaz ptolomei euergetis regis egypti in vxorē duceret apud ptolemaidā: vocauit ad se ionathā ducem iudeoz ac summū sacerdotē: qui inuenit gratiā in cōspectu prediczorum duozū regum: ⁊ honoratus est ab eis: et indutus est purpura: et scriptus inter primos amicos regis. Et sic honoratus hierusalē cum gloria magna regressus est. Qui deinde cū romanis amicitias renouauit: ⁊ cū lacedemoniis de nouo contraxit. ¶ Post hec autē demetrius filius primogenitus demetrū olim regis syrie resumptis viribus redijt in maritimā philistinoz: ⁊ in syriā celes: ducemq; sui exercitus cōstituit apollonij: qui ionathā ꝓuocauit ad bellum. Egressusq; ionathas de hierusalē cum decem milib⁹ venit ioppen: ⁊ expulso inde apollonio obtinuit eam. Deinde cōmisit cum eo prelium in campo: fugiētesq; equites apollonij in azotum intrauerunt phanū dagon. Jonathas ꝓo eos insecut⁹: phanū cum eis: qui intus erāt succendit: fuitq; numerus occisoz um milia: inde transitum faciens per ascalonē: susceptus est cū gloria: indeq; redijt hierusalē. Qō audiens alexander rex addidit adhuc glorificare ionatham: mittens ei tabulā auream: que solet dari cognatis regis: vtebaturq; ionathas insignibus regis. ¶ Cum autē alexander perambulasset in supiores partes syrie: socer ei⁹ ptolomeus rex egypti cum virtute magna ingressus est syriā. Cui vtpote regis socero ciues occurrerunt: et ciuitates ei aperuerunt. Qui obtentis vtbibus in dolo tulit filiā suam: quaz alexandro in coniugem dederat: ⁊ tradidit eaz demetrio quondā filio demetrū regis: ⁊ imposuit ei diadema syrie ⁊ egypti. Quod alexāder agnoscens venit contra eum: sed a ptolomeo victus fugit in arabiā cum antiocho filio suo ad parentes maternos. Rex autē arabum timens ptolomeum: occidit alexandrum filiumq; eius reseruauit. Et sic regnauit demetrius in syria per ptolomeum. ¶ Eodem tempore cum ionathas expugnaret arcem hierusalē: demetrius nouus rex syrie venit ptolemaidā: ⁊ scripsit ionathe: vt sibi occurreret arce dimissa. Qui veniens ad regem honoratus est ab eo: ⁊ in sacerdotium confirmatus. Interea cum misisset ionathas machabeus tria milia electoz virozū: ⁊ liberassent regē: quē antiochenī volebant occidere. Rex quoq; postmodū pacem cum antiochenis fecisset: ad eozum suasionē vexauit ionathā valde recedens ab eo. Sed postq; tryphon de arabia reuersus adducto secū antiocho alexandri filio venisset antiochiā: eamq; vi armoꝝ obtinuisset: ⁊ demetrū expulisset: impositoq; sibi antiochus diademate regnare cepisset: scripsit antiochus ionathe gratas epistolas: sciteq; secū amicitias: et in sacerdotē illum confirmauit. Simon autem fratrem eius principē iudeozum constituit. ¶ Postmodum ꝓo cogitauit tryphon occidere antiochum: quem regem syrie sublimauerat: ⁊ regnum inuadere: sed timuit ionatham ducem iudeozum strenuissimū antiochi defensozem. Eligensq; primum ionatham occidere: scripsit ei: vt sibi in bethbessam occurreret. Qui dum venisset ad eum cum quadraginta milibus virozum: suasit sibi tryphon: vt paucis assumptis secū iret ad ptolemaidā: quam sibi traderet possidendam. Et credidit ei ionathas. Cepitq; illum tryphon: ⁊ qui cum eo erant occidit. Jonatham ꝓo in custodia detinuit. Deinde veniens hierusalem scripsit simoni: quia pro argento: quem ionathas debebat eum detinuerat. Quod si mitteret centum talenta argenti ⁊ duos filios eius obsides: ipm remitteret. Simon autem licet dolum cognosceret: ne tamen populus murmuraret: ꝙ fratrem nollet redimere: misit pueros cum argento. Et mentitus est tryphon: occiditq; ionathā ⁊ filios eius. Reuersusq; antiochiam occidit antiochum dominum suum: ⁊ regnum vsurpauit. Simon autem accipiens ossa ionathe fratris sui et filiorum sepeliuit ea in tumulo paterno in modin. Factusq; est duꝫ iudeozū loco fratris. Hec vnde supra.

¶ De sancto Simone machabeo. Cap. xliij.

Simō machabeus dux et pontifex iudeorum filius supranominati matatheī ionathe fratri suo in ducatu iudeozus successit. Qui accepto principatu faciens pacem cum demetrio rege. Quē tryphon a regno syrie expulerat: vt supra proxime dictum est: misit ei munera: vt faceret remissionem regioni iudeozum. Demetrius autem oblata grataniter accipiens: absoluit iudeos ab omni tributo. Extunc cepit populus israel scribere in tabulis ⁊ gestis publicis annotationes tēporis. Tūc descēdit simon in gazā: ⁊ capta ciuitate eiecit idolatras et ea ac mundauit eam. Dehinc obsedit illos: q̄ erāt in arce in hierusalē. Quibus inde eiectis ⁊ arce mūdata: intrauit in ea simon cuz multicia instrumētis hymnis ⁊ ramis palmarū: statuens: vt oibus annis ageret hic dies cum letitia: videns autē Simon iohannem filium suum: ꝙ vir erat prelij: posuit eum sub se ducez: ⁊ dedit ei gazam ad habitandum. ¶ Eodem tempore congregauit rex Demetrius exercitum: vt tryphonem qui eum ab antiochia fugauerat expugnaret. Sed tryphon auxilio regis perfidis

Demetrium vicit: quem princeps regis persidis viuum cepit: ⁊ apud hyrcaniam in custodia posuit. Antiochus autem frater demetrij hoc audiēs: qui in asia educatus fuerat venit in syriam. Exceptus ab omnibus cum fauore: persecutus est tryphonem: qui regnū occupauerat: eoq; fugato regnauit in syria. Simon autē dux iudeorum dilatatis finibus suis: ⁊ facto portu in ioppe cum haberet tunc pacem: misit ad lacedemonios ad innouādam fraternitatem. Romanis quoq; misit clypeum aureum: et recepit ab eis amicabilia scripta de amicitia et vnione confirmata. Cum ergo antiochus rex syrie tryphonem apud dorā obsedisset: ⁊ misit ei simō machabeus duo milia virorum in auxilium: et argentum ⁊ aurum multum. Qui noluit ea recipere: sed fregit pactum: quod fecerat cū simone: anteq; rex esset constitutus: misitq; ad eum anthenobium militem: mandans vt reddat sibi arcem: que erat in hierusalem: ioppem: ⁊ gazā: atq; tributa locorum: quibus dominatus fuerat: alioquin veniret contra eum. Cūq; venisset anthenobius hierusalem: ⁊ vidisset gloriam et apparatum simonis: ⁊ affluentiam auri ⁊ argēti: miratus est. Cui simon constanter contradixit: ⁊ cum vacuum ad regem remisit. Qui rediens regi rettulit verba simonis ⁊ gloriam eius. Cum autem iam tryphon de dorā fugisset. Auditis rex sermonibus simonis: tryphonem insecutus est: relinquens cendebeum ducem exercitus: vt expugnaret iudeam. Qui cendebeus cedronem edificauit: ponens in ea milites: vt vastarent fines iudee. Simon autē dux ⁊ pontifex iudeorum cum iam senuisset: vocatis duobus filijs suis maioribus iuda ⁊ iohanne: posuit eos loco sui: vt pugnarent pro populo dei: deditq; illis viginti milia pugnatorum: qui profecti sunt aduersus cendebeum. Cumq; venissent ad quendam fluuium: timebant transire: sed iohannes prior transiuit: et securi sunt eum omnes. Conuersusq; est cēdebeus in fugam et castra eius. Ceciderūtq; ex eis duo milia virorū. Et reuersi sunt filij simōis victores. ¶ Post hec aūt ptolemeus filius abobi: qui erat dux cōstitutus in hiericho: cū esset gener simonis ducis iudeorum: inuitato eo ad prandiū hiericho: occidit eum cum duobus filijs iuda et ionatha in dolo: vt principatum obtineret. Misit quoq; nuncios occupare hierusalē: ⁊ alios in gazā: vt interficerent iohannē. Sed precurrens quidā in gazam: nūciauit iohanni que facta fuerant. Qui festinauit occupare hierusalem: occiditq; eos qui venerant eū perimere. Et factus est dux pontifex iudeorum post patrē: qui etiā corpora patris ⁊ fratrū precio redēpta ab his qui erāt in hierico: sepeliuit in tumulo paterno in ciuitate modin: vbi et iudas et ionathas depositi fuerant. Hec vnde supra.

¶ De scō Johāne machabeo. Cap. v.

Iohannes machabeus cognomine hyrcan⁹ dux ⁊ pontifex iudeorum filius supradicti simonis post mortē patris i ducatu iudeor⁹ successit. Quē ioseph⁹ i trib⁹ commēdat: scz in religione sacerdotū: in strenuitate ducatus: ⁊ quia vir prophēta erat. Qui accepto ducatu insecutus est ptolemeū: qui patrem eius dolo interfecerat: ⁊ matrē suā cum duobus parvulis tenebat in vinculis: ⁊ cō fugerat ad oppidū vltra hierichonta: quod vocabatur agon. Obsesso quidem oppido: cum iohānes ipsum acriter impugnaret. Ptolemeus matrem ⁊ fratres iohannis super muros vsq; ad sanguinis effusionem cedebat. Propter qō fractus pietate iohannes ab impugnatione se temperabat: matre ramē clamāte ne p se scelus ptolemei fineret inultum. Mortē eīm suā sic iudicaret immortalitatē meliorē. Ob hoc diuti⁹ tracta obsidione: cū septimus annus iudeis feriatus veniret: iohannes ab obsidione recessit. Ptolemeus ꝑo matre ipsius et fratrib⁹ occisis cōfugit ad zenonē philadelphie tyrannum: qui totilla cognominabat. ¶ Deinde iohānes aduersus hircanos bellū gerēs: ⁊ eos deuincens: hircani nomē accepit: ⁊ a romanis ius amicitie postulās decreto senat⁹ inter amicos relat⁹ est. Postmodū aūt samariā que nūc sebaste vocat obsidione captā: solo coequauit: quam suo tempore herodes instaurās: sebasten in honore augusti vocari voluit. Hic primus instituit xenodochiā pauperū in hierusalem. Et mortuus est annis. xxxiij. rebus optime administratis: relictis q̄nq; filijs: scz aristobolo ꝑmogenito: ⁊ antigono cū tribus alijs. Cūq; nullus eor⁹ ad regendum populū sufficeret: vxorē suā disertissimam iudee prefecit et filijs. Sepultusq; est in modin. Hec ex hystoria scholastica: ⁊ ex chronicis ioseph⁹: hieronymi atq; guilelmi.

¶ De sancto Simone sacerdote. Cap. vi.

Simō sacerdos filius onie tē porib⁹ machabeorum in iudea claruit: de cuj⁹ sanctitatis ⁊ fortitudinis cumulo: mīra laudabilia Ecclesiastici q̄nto capīo leguntur. Qui templū domini in hierusalē nō solum reparauit: sed cultu mirabili ampliauit. Doctrina etiā diuine legis in ppīo floruit: sub iesus filius siracḥ sapiētie libū cōponēs: qui ecclīasticus dicit: vocauit eum panaretō:

simonis etiã ipsius in eo: vt dictũ est: laudabilẽ faciens mentionẽ. Qui tẽpore antiochi magni regis egypti: iudeox postmodum persecutoris in pace senio vitam finiuit. Hec ex libro ecclesiastici: ꝛ ex chronica guilelmi.

¶ De sancto Onia sacerdote. Cap. vij.

Onias sacerdos iustissimus filꝰ supradicti simonis: cuius laus ex scõo machabeox libro colligitur: ꝛ inter sanctos testamenti veteris a iosepho cõnumerat: prefatis patribus ꝓtẽporaneus extitit: cuius opere ac pietate cum sancta ciuitas in omni pace habitaret: ꝛ tẽplum dñi a regibus gentiũ oblatiõibus multis veneraret: offenso onia pontifice cõtra simonẽ templi prepositũ. Simõ ad apoloniũ ducem celes: syrie ꝛ fenicis cõfugit: ꝛ mltis sibi ꝓmissis muneribꝰ sacerdotiũ sibi vẽdicare cepit. Quo audito seleucus philopatox rex syrie misit heliodorum militem suũ in hierlm ad spoliãdum omne erarium templi: non vasa: sed donaria in vsus templi. Quo tẽplũ ingresso: apparuit terribilis sessor equi ꝛ cõculcabat eũ: duoq; iuuenes splẽdidi: quos iosephus ãgelos fuisse asserit: eidẽq; apparuerũt: qui dextra leuaq; sessorem equi circũstantes: heliodox ad mortem flagellauerũt. Timẽs autẽ onias ꝓ indignatione seleuci: obtulit ꝓ heliodoro sacrificiũ: ꝛ oravit ad dñm. Statimq; ille ab angelis dimissus est: dicẽtibus ei: ꝙ oratione onie eidẽ deus vitã donasset: qui ꝓtinuo surrexit illesus: ꝛ ad regẽ rediens cũcta gesta narrauit. ¶ Tempore autẽ antiochi regis: cũ onias vidisset mala q̃ fiebãt in hierlm populo iudeox ad gẽtilitatẽ puersa. Et quia duo fratres eius: scilz iason ꝛ menelaꝰ de põtificatu cõtendẽtes vt placerẽt antiocho ad ritus gẽtiũ declinassent. Iuit ad antiochũ regem in antiochiã tẽtare cupiẽs si posset eius animũ immutare: quod cum nequisset: sedebat apud antiochiã in asylo. Cum aũt q̃nquẽnalis agno apud tyrũ celebraret: ꝛ rex syrie antiochꝰ ibi esset: iason qui pontificatũ in hierlm ab eo emerat: misit regi. ccc. argenti drachmas in sacrificijs herculis. ¶ Post hec veniẽs antiochꝰ hierlm: cũ susceptus esset a iasone honorifice: tãtũ fecit menelaus frater iasonis ꝛ onie: ꝙ ipe sacerdotiũ a rege haberet: ꝛ iason in exilio missus esset. Deinde menelaus faciens conuocari oniã de asylo: in quo erat apud antiochiam in hierlm datis andronico: cui antiochus iudeam commiserat regẽ dam quibusdam vasis templi que furatus fuerat: fecit oniam per cundẽ andronicum occidi. Cuius sedis cum quercla ad regẽ hierosolymam redeuntes delata esset: reꝛdatus viri sanctitatẽ fleuit oniam: ꝛ andronicum purpura exutũ: ꝛ per totã ciuitatem circunductum: in eodem loco quo oniã pemerat. occidi iussit. Hec ex secũdo libro machabeorũ: et ex alijs quibus supra libellis.

¶ De scto Eleazaro martyre. Cap. viij.

Eleazar martyr vnꝰ ex principibus scribarũ hierusalem machabeis contẽporaneꝰ sub antiocho rege iniquo ne legem domini sanctam violaret martyrũ passus est. Et in secũdo machabeox de martyrij tolerãtia cõmendatur. Cum esset etate puerus compellebat suillas carnes sacrificij manducare. Quidam ꝯo amici eius veteres carnes licitas secreto afferentes rogabant: vt simularet se ad regis imperium mãducare carnes porcinas. Quod renuẽs aiebat se velle exemplum forte adolescẽtibus mortis relinquere: ne illicita simulando alios suo exẽplo ad nefaria prouocaret. Sicq; etiam odiumse diligẽtium incurrit. Et plagis multis perẽptus memoriam mortis fuę: et exemplum fortitudinis dereliquit. Hec vnde supra.

¶ De sancto Remigio epo. Cap. ix.

Remigꝰ epus remẽs. tẽpore clodouei regis frãcox in gallijs claruit. Qui ex eadem vrbe ꝛ nobilibꝰ parentibus exortus: a quodam heremita nasci taliter est previsus. Cum esset vandalox psecutio fere totam franciã deuastasset: ꝛ quidã reclusus vir sctus ꝛ cecus: ꝓ pace ecclesie gallicane dñm exoraret: angelus dei eidẽ in visu astitit: ꝛ remigiũ et zelina muliere nasciturũ nũciauit: qui gentẽ suam a malox incursibus liberaret. Qui cũ euigilãs visa zeline narrasset: ꝛ illa vrpote iã anus hoc credere nollet: ait ille vir dei: ꝙ postꝙ puerum ablactaret: oculos ipsi ceci lacte suo pũgeret: ꝛ cõtinuo visum recuperaret. ¶ Cũ auem hec oĩa per ordinẽ cõtigissent: remigius mundũ fugit: ꝛ monasteriũ introiuit. Crescente aũt eiꝰ fama cũ esset annox. xxx. ab omni ppl'o in remensem archiepm est electus. Tãte aũt mansuetudinis fuit: ꝙ etiã ad mẽsam eius passeres veniebant: ꝛ de manu eius ciborũ reliquias comedebant. ¶ Quodã tẽpore hospitatus in domo cuiusdã matrone: cũ illa modicũ vini haberet. Remigiꝰ cellariũ introiuit: et sup dolium crucem fecit.

dorq; vinum crescens desuper egreditur: ita q; per cellariū fundebatur. ¶Hic aūt primus gentez francoz sua doctrina ad fidem xpi conuertit. Cum autem clodoueus rex francoz gentilis esset: nec ab vxore xpiana cōuerti posset: videns q; infinitus exercitus allemanozū super se ueniret: domino deo quē vxor sua colebat votum vouit: q; si de hostibus sibi victoriam concederet: mox xpi fidem susciperet. Quod cum fuisset ad libitum assecutus: remigium episcopum adiit: z se beptizari petiit. Cunq; ad fontem venissent: et chrisma sacrū non haberent: ecce colūba ampullā cū chrismate in rostro detulit: de quo regem pontifex liniuit. Hec autez ampulla in remensi ecclesia vsq; hodie cōseruatur: z inde continue reges francie inungūtur. Rex aūt xpianus effectus volens remensem ecclesiam dotare: beato remigio dixit: vt q;tum circuiret donec ipe meridie dormiret: tantū ei concederet. Quod z factum est: sed dū quoddā molendinum haberet intra fines circuitus: molendinarius ipm dū circuiret cum indignatione reppulit. Cunq; remigius ei diceret: q; vna secū habere molendinū cōmune paratus esset. Ille iterum eum reiecit. Statimq; rota molendini in contrariū verti cepit. Sed cum molendinarius sanctum virum reuocaret: vt molendinū cōmuniter secum haberet: illeq; ei respondisset: q; neutrius esse oporteret: statim se terra aperuit: z molēdinum protinus deglutiuit. ¶Prouidens remigius famem futurā cum in quadā valle bladi cumulos congregasset: rustici inebriati senis prouidentiā deridētes: ignē in segetem supposuerunt. Quod ille audiens illuc venit: z pro frigore etatis z vespertini tēporis: se qualefaciens: tranquillo corde dixit. Semper focus bonus est. Illi vo qui ignē accenderant omnes mares in genitalibus diruti sunt: omnesq; femine gutturose fuerunt. Et tales omnes semper in villa ipsa deinceps extiterunt: quousq; per karolu dispersi sunt. ¶Hic etiam beatus episcopus inter alia per eum ostensa miracula puellam quandam a morte corporis suscitauit. Qui z in pace quieuit kalē. octobris. ¶Cum autez corpus eius ad ecclesiā sanctorū timothei z apollinaris in pheretro deferretur secus ecclesiam sancti christophori: cepit adeo ponderare: q; nullatenus moueri poterat. vnde coacti illi dominum rogauerunt: vt eis ostenderet si forte corpus illud in ipsa ecclesia vbi nulle sanctorum erant reliquie sepelīri vellet. Statimq; corpus leuissime intra ecclesiam tulerunt: vbi cum multa miracula fierent ecclesiam ampliarunt: z facta crypta retro altare: dum corpus ibi ponere vellent: mouere iterum nullatenus potuerunt. Cum autem in orationibus pernocrarent: et media nocte omnes pariter obdormissent: in crastinum inuenerunt corpus sancti in ipsam cryptā ab angelis deportatum. Floruit circa annos domini. ccccxc. ¶Hic doctor illustris ecclesie dei in exponendis scripturis diuinis mirabilis et studiosus fuit: plurimaq; opuscula condidit. Commentarios super psalmos cōpilauit. Super. iiij. quoq; euangelia vtiles expositiones edidit.

¶De sancto Bauone confessore. Lap. f.

Bauon q̄ t alonius per sanctum amā duz episcopū eluonensem: qui in gallia predicabat: ex predone conuersus: et gandani reclusus est: vt ait sigibertus. Hic in iuuentute seculi voluptatem prauis actibus exercens: habuit vxorem filiaz comitis odilonis: de qua genuit algadrudē virginem christi. Uxore autem defuncta aliam superducere voluit: sed interim a sancto amando ad penitentiā conuersus relictis omnibus factus est clericus in cenobio gandanensi. Et dū fabricaretur cella: in qua includi debebat: vt ipse poposcerat: z quidam ad opus cementum in curru deferret: canesq; multi eum circundātes sibi insultarēt: ille impatiens bauonē blasphemauit. Quem diabolus slico subuerso curru: vehiculum cum animalibus super eum proiecit: z depressum extinxit. Quē vir dñi oratione z lachrymis suscitauit. Quadā die cum vidisset quendā: quem ipe secularis existens venditerat: genibus illius prouolutus: veniam petiit: z ab eodē vix obtinuit: vt vinctis ferro manibus ac pedibus carceri traderetur: vt sic penitentiam ageret de cōmisso z aliis sceleribus perpetratis: vbi vsq; in proximū exitus sui diē perstitit: mira penitētia carnem atterens z peccata sua continue deflens. Hordeaceo pane cinere mixto: z potu modice aque contentus: vilissimū cilicium super stratum suum expensum habebat ciueribus desuper aspersis: lapideq; capiti suppposito dormitabat. Et duz ad laudes deo soluendas surgeret: lapidē ipm vix a duobus deferendū humeris baiulabat. Ibi quoq; obedientiā regule nunq; dimisit: et multa diaboli tentamina deuicit. Quivt eum inde deiceret in diuersis illi ferarū z serpentium formis apparebat: sed mox ipm sopori deditū: angeli eū in columbe specie confortabat. Cum autem mortī appropinquaret ministrū suū misit: vt deuotum sibi presbyterū longe positū ad se vocaret: q; viaticun sibi deferret: quē ignorantem viam angelus dñi vsq; ad presbyterū deduxit: illeq; ad bauonē concitus veniens: diuina ei sacramenta ministrauit: statimq; vir dñi in pace quieuit kalen. octobris. cuius obitus cōtinuo geltrudi virgini longius absenti diuinitus re-

uelatur: eiq; vt sancti corpori vestimenta ad se peliendum mitteret: mandatur: quod ꝛ illa festinanter adimplere curauit: in quibus vir sanctus inuolutus sepultus fuit.

¶ De sancto Piatore martyre. Cap. xl.

DIator martyr apud tornacense oppidū passus est: qui cum beato dionysio epo suisq; sociis ab vrbe roma egressus: gallią predicationis causa expetiit: ꝛ ab eodē presbyter ordinatus fuit. Atq; postmodū pro confessione nois xpi consumato martyrio ad dñm migrauit kalen. octobris: vt ait ado.

¶ De translatione sancti Germani. Cap. xli.

TRanslatio corpis sancti germani antisiodorē sis epi apud eandem ciuitatē colitur kalēdis octobris: quo vicz die corpus eius de rauēna translatū: vbi in pace dormierat: antisiodorz delatuz est: quod regina placida ad galliam vt eidem in extremis argenti promiserat destinauit: vt supra dictum est in eius legenda pridie kalēdas augusti. ¶ Cum autem beatus germanus per ciuitatem vercellensem tranſiens: eusebio episcopo ꝓmisisset: q̄ in reditu eius rauennā pergentis ecclesiam: quam ille fundauerat dedicaret. audiens eusebius q̄ germanus defunctus esset: ecclesiam consecraturus cereos accendi fecit. Sed quanto plus accendebātur: eo amplius extinguebantur. Quod videns eusebius intellexit ecclesiam alio tempore dedicandam. Cum ergo corpus sancti germani quod ad gallias transferebatur: vercellas delatum esset: mox vt in ecclesiam ipsam inducitur: cerei omnes diuinitus inflāmātur. Tunc eusebius promissionis memor intellexit: vt quod germanus viuens se facturū promiserat: mortuus adimplebat. Sicq; tali dedicatione contentus ecclesiam dimisit. Et corpus ad ecclesiam suam delatum ibidem honorifice conditum est.

¶ De sanctis Leodegario episcopo ꝛ Berino martyribus. Cap. xlii.

LEodegarius epus et gerinus martyres apud eduensem ciuitatem passi sunt tpe childerici regis francoꝝ. Qui leodegarius dum esset epus eduensis clotharioꝛ rege decedēte: voluntate dei ꝛ principū consilio childericū fratrē clotharij adolescentē idoneū prefecit in regem. Hebronius ꝯo maior domus regie theodoricuz childerici germanū preficere nitebat: non propter regni cōmodū: sed q̄ oibus odiosus tram regis ꝛ principū verebatur. Timens igitur regē hebronius: licentia obtenta monasterij introiuit. Rex ꝯo theodoricū: ne contra regnum moliretur in custodia detinebat: ꝛ prudentia episcopi oēs populi pace gaudebant. ¶ Sed post aliquod tps: rex malignoꝝ consilio in tantum in leodegarī odiū incitatur: q̄ opportunitatem mortis eius inquirebat. Episcopus ꝯo blande ferens: et inimicos vt amicos amplectens: egit cum rege: vt in vrbe: cui preerat: die pasche celebraret: ꝛ cū eodē in mensa cōmunicaret. At ꝯo cum audisset: q̄ rex eius mortē perficere decreuisset: sic persecutorem perfugit: q̄ in luxouiensi monasterio dño seruiens etiā hebronio: q̄ in ipso cenobio: in monastico habitu latitabat: deuote seruiuit. ¶ Post modicū rex moritur ꝛ theodoricus in regē sublimat. Leodegarius ꝯo populi sui lachrymis ꝛ precibus motus: ꝛ abbatis imperio compulsus: ad sedem suaz redāt. Hebronius quoq; statim apostatauit: ꝛ regis senescalcus est ordinatus. Qui deterior effectus leodegariū occidere nitebatur. Missis igit militib⁹ eū cepit. Qui in habitu pontificali detentus: ab eisdem exoculatus est: sicq; dimissus. Post biennū ꝯo sanctus leodegarius cū fratre suo gerino quez hebronius relegauerat: in palatiū regis adductus: dum ad irrisiones hebronij sapiēter ꝛ pacifice responderet: nequissim⁹ ille iussit gerinū lapidibus obrui: episcopū ꝯo tota die nudis pedibus per quendā fluuiū super acutissimos lapides decurrentē deduci. Et audiens q̄ in his tormētis deum laudaret linguam eius prescidit fecit: et postmodum cuidam custodi tradidit. Ille autem vsum loquendi non amittens predicationi populoꝝ instabat: predicēs quomodo ꝛ qualiter hebronius moriturus erat. Cui etiā immensa in modum corone eum circundedit. Quod hebronius audiens: missis quattuoꝛ speculatoribus eum decollari mandauit. Quoꝝ tres verba eius pacifica audientes: adeo sunt compūcti: q̄ ad pedes eius procidentes venīā postulabant. Quartus ꝯo cum eum decollasset a demonio arripit et in ignē projectus exurit. ¶ Expleto biennio audiuit hebronius corpus sancti miraculis illustrari: ꝛ inuidens misit militem ad videndū si sic veritas se haberet. Qui veniens ꝛ sanctū corpus deridens: ac tumbam calce percutiens statim a demonio inuasus expirauit. Deinde hebronius ſm q̄ sanctus predixerat: gladio nequiter occisus est. Passio horum martyrū agitur. vi. non. octobris. Qui passi sunt circa annū dñi. ccccclxxx.

¶ De sanctis Eleutherio ꝛ aliis innumerabilib⁹ martyribus. Cap. xliii.

Eleutherius martyr ⁊ alij inumerabiles martyres apud nicomediā sub diocletiano imparatore: huius occasione passi sunt. Cōtigit eñ aliquā partē palatij incendio cōflagrare. Hoc imperator a xp̄ianis factū falsa suspitione p̄sumens iubet omnes collectos coaceruari: ⁊ alios gladijs obtrūcari: alios ignibus cōsumi. Quorum p̄or ⁊ nobilior eleutherius ceteros hortabat: ita vt eorum aliq̄ se spōte ignibus traderēt: alij vero se vltro gladijs offerrent. Et cū etiā ipsos ministros nimia crudelitas horresceret: partē illorum nauiculis ipositos in medio pelagi adductos in ꝓfundū demergebant. Alij vero crudeliores quorundā martyrum effodientes cadauera in mare proijciebant: ne forte dij xp̄ianorum efficerent. Beatus vero eleutherius immanissimis tormētis cruciatus: victoriam suam per ignem velut auruz examinatus cōpleuit. Cuius reliquias furtim christiani quidam in ciuitate nicomedie condiderunt. Qui passi sunt. vi. noñ. octobris.

¶ De sanctis duobus Euandis p̄sbyteris ⁊ martyribus. Cap̄. xv.

Euandus ⁊ alter euādus ābo p̄sbyteri et martyres apud antiquos saxones passi sunt. Qui cū vilebol do ep̄o venientes germaniam transierūt ad saxoniā anno iustini imparatoris septimo: quorum vnus dicebat euādus albus: ⁊ alius euandus niger. Et cū ibidē xp̄m predicarent: a paganis tenti ⁊ occisi sunt. Ad quorū corpa nocte diutius lux apparēs: ⁊ vbi essent: ⁊ cuius essent: meriti declamauit: qui iussu pipini regis in agrippinēsi colonia sepulti sunt. Passi sunt aūt. v. noñ. octobris. Hec ado ⁊ sigibertus.

¶ De sancto Dionysio episcopo et martyre. Cap̄. xvi.

Dionysius episcopus ⁊ martyr apud athenas passus est. Qui post clarissimā cōfessionem fidei: post grauissima tormentorum genera gl̄ioso martyrio coronatus est: vt testatur aristides atheniēsis vir fide sapientiaq̄ mirabilis: eo videlicet tempore quo de christiana fide librum composuit: qui passus est quinto noñ. octobris: vt ait ado in suo martylogio.

¶ De sanctis Crispo et Caio discipulis. Cap̄. xvij.

Crispus ⁊ caius discipuli apud corinthum claruerunt: quos ad corinthios epl̄a prima ad principiū apl̄s se scribit baptizasse. Huius etiaz caij meminit idez apl̄us ad Rom̄. xiiij. ⁊ eidē iohānes tertiā epl̄am scribit: vt dicit glo. Rom̄. xiiij. Crispus aūt ille est: de quo Actuū. xviij. cap̄. mentio fit: qui ambo apud corinthū quieuerūt. iiij. noñ. octobris: ⁊ eorum corpora ibidē tumulata seruant. Hec ado.

¶ De sancto Francisco confessore ordinis minorum. Cap̄. xviij.

Frāciscus ordinis minorū dux et fundator primus in ciuitate assisij ortus: filius petri bernardonis negociator effectus vsq̄ ad vigesimum etatis sue annū tēpus suū vane viuendo cōsumpsit: quē dominus infirmitatis flagello corripuit: ac in virum alium subito transmutauit: ita q̄ iā spiritu prophetico pollere cepit. Et romā tendens causa deuotionis vestimenta sua pauperibus tribuit: et iam paupertatis amator: pauperis vestimenta induit: et ante ecclesiam sancti petri inter pauperes sedit: et cum eis velut vnus ex ipsis manducauit. Et simile sepius fecisset: nisi eum notorum verecundia impedisset. ¶ Quendam leprosum obuiam habens in oscula eius ruit: et ille post hec statim disparuit: quapropter ad leprosos properat: ⁊ eorum manus deosculans pedesq̄ lauans: eisdem pecuniam donat. ¶ Ecclesiā sancti damiani orationis causa ingreditur: ⁊ imago crucifixi eum miraculose alloquitur: mandans vt ad domum suam reparandā accederet: que vt ip̄e cernebat tota destruebatur. Ab ea ergo hora crucifixi cōpassio mirabiliter cordi eius infigitur. Instititq̄ solicite ecclesie reparāde: ⁊ venditis omnibus cum pecuniam cuidā presbytero daret: ⁊ ille eam timore parentū accipere formidaret coram ipso illam proiecit: quapropter a patre ligatus ⁊ cesus: eidem pecuniā restituit: ac vestem pariter resignauit: ⁊ sic nudus coram episcopo ciuitatis om̄ibus paternis bonis renuncians ad dominū conualuit: et se cilicio induit. ¶ Quadā die cum audiret ea que dñs ad discipulos suos ad predicandū missos locutus est: statim ad vniuersa ad litterā seruāda ꝯsurgit. Soluit calciamētū de pedibus: tunica vna sed vili induit: et pro corrigia mutauit funiculum.

¶ Tempore niuis per siluam ambulãs a latrõnibus capitur: & interrogatus q̃s sit: se dei preconem asserens: in niuẽ cesus proiicit. Multi deinde clerici & laici spreta seculi pompa: eius vestigijs adhesserũt: quos pater sanctus docuit euangelicã perfectionẽ adimplere: & per viam sancte paupertatis incedere. Sicq; minorũ ordinẽ inchoauit: quos minores ex humilitate vocauit. Regulã quoq; suã ipe dictauit: quam papa innocẽtius tertius cõfirmauit: & extũc ybi debiq; discurrẽs p̃dicare cepit. ¶ Fatigatus ex itinere cũ asinũ equitaret: & socius eius frater leonardus de assisio pedes iret: turbatus in corde suo dicebat q̃ parẽtes vtriusq; ipsorũ nõ de pari ludebãt. Cuius cogitationẽ vir dei per spiritũ cognoscẽs: continuo de asino descẽdit: & socijs ascẽdere voluit: dicẽs q̃ nobilior se fuerat: & ideo ipe equitãre: illũ pedes ire nõ decebat. Stupefactusq; frater veniam postulauit. ¶ Mulier quedã ipi solicite rettulit: q̃ sctũ eius ,ppositũ quod inceperat: vir eius p̃turbabat: cui per vxorẽ vir dei precipiẽdo mãdauit: vt ex parte dei omnipotẽtis ei diceret: q̃ nunc rẽpus salutis postmodũ equitatis futurũ eẽt. Qua denũciatione vir dei subito immutat: & cõtinentiã vna cum cõiuge pollicet. ¶ Cuidã rustico sitienti in solitudine fontẽ aque suis orationibus impetrauit. ¶ Cuidã fratri sibi familiari ,pphetico spũ rettulit: de se quasi de alio loquens virũ esse super terrã: ,pter quẽ quoad viueret dñs famẽ futurã deseuire non p̃mitteret. Qui post tranſitũ eius eidẽ fratri apparuit & famẽ q̃ sup terrã venerat: eo de medio sublato permissam adeo nũclauit. Sicq; tam p reuelationem q̃ per euentũ: q̃ de se dixisset: frater ille cognouit. ¶ Paupertatẽ adeo diligebat: q̃ dñam suã semp eam vocabat: & si pauperiorẽ se videbat: ,prin? inuidebat: & ab eo se vinci timebat. Cũ pauperi trãseunti compateret: socius ait: q̃ si ille pauper erat effectu: forsitan diues esset volũtate. Sãctus ꝺo cõtinuo fratri iussit: vt tunicã extutam pauperi tribueret: & ab eo veniã postularet: cui ille ,prin? obediuit. ¶ Quadam vice tres dñe vultu & habitu p̃ oĩa similes obuias habuit: que eũ salutãtes dixerũt. Bene veniat dña paupertas: et statim disparuerunt. ¶ Cũ in vrbe aretij bellũ intestinũ commotum esset: franciscus vidit de burgo demones super ciuitatẽ insultãtes. Qui fratrẽ siluestrũ vocans eidem mãdauit: vt ad portã ciuitatis iret: & demonibus in dei virtute ac ex sui parte mandaret: vt cõtinuo abirent. Quod dum ille fecisset: confestim demones recesserũt: & ciues ad concordiam redierũt. Qui frater dũ esset in seculo p̃sbyter: vidit aliquãdo crucem aureã ex ore francisci ,pdeuntẽ: & ad celos vsq; ptingentem: ac vtrãq; partẽ mũdi cingentẽ. Qui mox cõpunctus seculũ dereliq̃t: & ordinẽ introiuit. ¶ Existenti aliquãdo in oratione diabolus ei grauez carnis tentationẽ immisit: illeq; veste deposita se cordula durius verberauit. Et cũ nec sic tẽptatio discederet: foras exijt: & in niuem se nudum demersit: & sic tẽptatio discessit. ¶ Dũ aliquãdo maneret in domo dñi leonis cardinalis sancte crucis: nocte quadã a demonib? grauiter cesus est. Quod sanctus mane socio nũciauit: eidẽq; dixit: q̃ deus hoc fieri voluerat: quia in curijs magnatũ manebat: statimq; inde recessit. ¶ Vidit aliquãdo demones supra rectũ dom? discurrentes. Qui exiẽs eisdẽ ex parte dei mandauit vt quicquid eis p̃missum esset in corpore suo facerent: seq; de eius carne sibi aduersaria vindicarent: cõfusi aũt demones euanuerũt. ¶ In visione dei beatus frãciscus supra se crucifixum seraphin aspexit: q̃ crucifixionis sue signa sic ei euidẽter impressit: vt crucifixus videret & ipe: Consignãtq; man? pedes & latus crucis characterem: sed diligenti studio ab omnium oculis stigmata abscõdebat. Quidã tamen hec invita viderũt: sed in morte plurimi ,spexerũt. ¶ Columbina simplicitate plenus oẽs creaturas ad creatoris honorabat amorẽ: predicat auibus: auditur ab eis: tangunt ab ipo: nec nisi licentiate recedũt. ¶ Apõ portiũcula cicadã in ficu canẽtẽ vocauit: q̃ statim in manu ei? ascendit. Et ad eius iussionẽ & in ipsius manu cantauit: & licentiata recessit. Fraternoq; nomine animalia cuncta vocabat: vermiculos etiã ne lederentur de via colligebat. ¶ Vir quidã secularis frãciscũ duobus ensibus fulgẽtibus in modũ crucis signatũ: p̃ visionẽ aspexit. Quẽ cũ nũq; vidisset postmodũ cõspiciens: tali iudicio recognouit: & cõpunctus ordinẽ introiuit. ¶ Cuius ex nimio fletu oculor infirmitatẽ incurrisset: nec se a lachrymis tẽperare vellet: & consilio medici ferro candẽte cauterizãdus esset: signũ crucis edidit: & ab aure vsq; ad supercilium immisso ferro: nullã adustionẽ sensit. ¶ Apud heremũ sancti vbani maximo lãguore detẽtus: cũ ex debilitate vinũ postulasset: nihilq; adesset: allatam sibi aquã signo crucis in vinũ cõuertit: ad cui? gustũ subito conualuit. ¶ Cũ frater quidã contra obedientiã deliq̃sset: & penitẽtie signa haberet: vir dei tũ ad aliorũ exemplũ caputium eius in ignem proiecit: vbi per morã stetit: & inde oĩno illesum eductũ fuit. ¶ Ambulans per paludes venetiarũ intra multitudinẽ auiũ cantãtium: cũ socio accessit: & nulla illarũ se mouit. Et cuz officiũ ibi dicerẽt: & garrirus eos auiũ impediret: ad eius mandatũ aues cõticuerunt: & celebratis horis: ipso iterũ iubẽte cantũ resumpserũt. Alias volucrã multitudinẽ reperiens: eis cepit predicare: & eos ad laudem creatoris admonere: qui eos plumis induit: et pennas eis ad volatũ tribuit: et aeris puritatem concessit: ac semina sine eorum labore ad esum preparauit. Aues ꝺo vti rationes capaces in eum intẽdebant: et ab ipso tacte nullatenus auolabant.

¶ Alias quoq; apud castrum gallinariū predicans hyrūdinib⁹ eū garritu impedientib⁹ silentium imposuit: ⁊ donec ipe predicauit nulla ipsarum amplius canere psumpsit. ¶ Hospitat⁹ a quodā milite eundē ad penitētiam prouocauit: pdicens ei q̄ cito alibi māducaret. Qui domum suam disponās ⁊ peccata confitens: dum ad mēsam sederet subito expirauit. Trāseunte illo per apuliam: bursam repperit in via denarijs tumescētē. Quā cū socius accipere vellet: vt pauperibus daret: ⁊ franciscus prohiberet: oratione premisit: ⁊ sociū bursam accipe iussit. Indeq; ptinus serpēs magnus exiuit. ¶ Cum quidā frater grauiter tentaret⁹: cogitabat vt si scriptum aliqō de manu ei⁹ haberet: tentatio recederet: sed cū secretū pādere non auderet: vir dei hoc p spm̄ cognoscēs: quasdam dei laudes scripsit: ⁊ fratri chartā tradidit: quā cū portaret oīs tentatio eū reliquit. Dū aūt sanctus infirm⁹ iaceret: ⁊ idē frater tunicā ei⁹ habere desideraret. Franciscus ei⁹ optatū cognoscēs fratrem vocauit: ⁊ tunicā illi post mortē possidendam cōcessit. ¶ Sacerdotes aut̄ plurimū honorabat: ⁊ in tantū eorū ordinē ponderabat: q̄ ad sacerdotiū nūq̄ ꝓmoueri voluit: sed in diaconatus ordine pmansit. ¶ Cū ho ad diē ꝓpinquaret: extremū: lōga infirmitate cōfectus senudū super nudā humū poni fecit: ⁊ fratres adnocans cācellatis manib⁹ benedixit: ac in morem cene dominice bucellam eis panis diuisit. Et sumpto viatico ad extremā horā veniēs spiritū emisit. iiij. nōn. octobris. die dñico anno domini. M. ccxxvi. Cuius animā quidā frater in modū stelle ad celū ascēdentē cōspexit. ¶ Minister etiā terre laboris in extremis agens: cū dudū loquelā amisisset: subito cepit clamare: ⁊ patrē frāciscū: vt se expectaret rogare. Querētibus quid diceret: rndit q̄ patrē franciscū videbat: qui ad celos pergebat. Et statim in pace obdormiēs patrē secut⁹ est. Illi ho postmodū cadē hora inuenerūt sanctū a carne migrauisse cuius corpus assisij apud sanctā mariā de angelo sepultū est: vbi ⁊ multis miraculis claret.

¶ De scō aniano epo ⁊ cōfessore. Cap. xix.

Anianus alexandrin⁹ epi scop⁹ discipul⁹ bti marci euāgeliste: et eiusdem in episcopatu ipius ciuitatis successor fuit. Hic ex aphrica nobilissimus ⁊ diues: dū nauigās circa portū alexandrie naufragasset: omnibusq; suis amissis mēdicare erubescēret: ab vno sibi noto chlamyde contectus: adhesit cuidā opario reparatori veterum calceorū: a quo cū per triduū non comedisset: refectus est: ⁊ cum eo ad manē dum se composuit: ⁊ artem eius in breui didicit: quo post tempus modicum decedēte: anianus in domo magistri quondam sui remansit: ⁊ filium eius paruulū sibi cōmendatū diligentius enutriuit. Interea dū beat⁹ marcus alexādrie appulisset ad predicādū: calciamētū eius diruptum esset: aniano tradidit resarciendū: vt supra dictū est in passione sancti marci. viij. kalen. maij. Dum aūt anianus in vulnū beati marci intenderet: qui vt angeli refulgebat: casu subula manū pforauit: ⁊ exclamauit vnus deus: quē marcus in terrā expuēs ⁊ lutū ex sputo cōficiens: manūq; perungēs cōtinuo sanauit. Susceptusq; in domū viri eū conuertit: ⁊ cum omni familia baptizauit: ⁊ presbyterum ordinans eidē infirmitates sanandas cōcessit: atq; post tempus aliqō pentapolim adijt. Exinde anianus quicquid ex arte lucrabatur: trifariā diuidebat: vnam partem pro suovictu retinens: aliam filio quondā magistri sui concedēs: tertiaz pauperibus impendēs ⁊ predicationi cōtinue insistebat. ¶ Die quadam dū mulieres transeū aspectu impudico respexisset: cupiens euangelium: vt sonat ad litterā obseruare: oculū sibi subula perforauit: carnē quoq; suam ieiunijs ⁊ vigilijs marcerans: sepius ad extinguendā flāmam libidinis se in vase aque frigide submergebat: omnesq; egros ad se delatos quacunq; infirmitate curabat. Judeis quoq; ipsum emulantibus viriliter resistebat. Ad quorum suggestionē odiētiū anianū rex babylonie mādauit: vt quia in euāgelio xp̄ianorū cōtinetur: q̄ habentes fidē sicut granum sinapis montes trāsferre possunt: quatenus xp̄iani montē magnum de suo loco transferrent: alioquin aut fidē xp̄i tanq̄ falsam abnegarēt: aut capitalē sentētiam omnes subirent. Epo igitur thesithie cū omnib⁹ xp̄ianis ex hoc ad modū afflicto ⁊ deū pro fide sua supplici exoranti: per angelū reuelatur: neminem ad hoc ex fide sua idoneū: nisi monoculū anianū. Vocat⁹ igitur ab epo oīq; pplo indicto ieunio triduano: ipe confisus in dño mōti mandauit: ⁊ mōs continuo se mouere cepit: ⁊ de suo loco recedēs: tantaq; celeritate versus babyloniā venies quāta nauis p equora vento pellitur: ⁊ eo vsq; diuinit⁹ deferē: donec ad preces regis mōti mādauit: vt figeret: ne in ciuitatē irrueret: ⁊ eādē opprimeret. Sic q̄ ibidē fixus vsq; hodie manet. Propter quod miraculū rex cū oī populo cōuersus: ecclesiam principalē in babylonia in honorē dei genitricis edificauit: aliasq; plurimas basilicas cōstruxit. Post hec dū anianus beato marco reuerenti occurreret: eūq; illeridēs monoculū causam cecitatis didicisset: ip̄z de rudi intellectu euāgelij redarguit: illūq; interrogauit: cur ipe qui alios illuminabat: seipm sanare nō potuerat. Qui rndit: q̄ hoc miraculū ipi vti suo magistro reseruauerat: quē btūs marcus ꝓfestim illuminauit:

ipsumq; alexandrie sibi successorē ēpm ordinauit. Sed post magistri martyrium anianus oēs ciuitates circuibat: ⁊ verbū dñi instanter p̄dicabat: miraculisq; clarebat. Inter q̄ contractū vnū ad questū sedentē erexit: ⁊ mulierem in damasco obsessam a demonio liberauit: a quo parentes eius dolentes: eo q̄ ex ipo immūdo spū aliqua predicente plurima lucrabant: ipm ad baiulū rancq; magū traxerūt occidēdū. Quē ille audiens famāq; eius ⁊ vitā sanctā cōperies libere dimisit. ¶ Deinde anian⁹ leprosum quēdam a medicis incurabilē a lepra mundauit: ⁊ cum cū oī familia baptizauit: ac deinde alexandriā deguit. Obitū aūt suū sibi diuinit⁹ reuelatum p̄sciēs: angelica monitiōe milonē discipulū suū in ep̄atu sibi substituit. Ip̄e aūt clar⁹ vir tutib⁹ in pace q̄euit. iiij. non. octo. Sepultusq; est iuxta corp⁹ bti marci in loco buculi. Cuius corpus p̄cessu tp̄is venetias inde trāslatum in monasterio sancti clemētis recōditū seruatur.

¶ De sancto petronio ep̄o. Cap. xx.

Petroni⁹ ep̄s bononie apud eandē ciuitatez claruit tpe theodosij secundi imperatoris. Dicnatiōe grecus ex stirpe imperatorū constantij ⁊ constantini descēdit: vnde ⁊ theodosius augustus sororē ei⁹ in cōiugē accepit. A cunabulis x̄pianus ⁊ litteris grecis ⁊ latinis eruditus philosophie ⁊ sacris scripturis operam dedit: vñ ⁊ doctor ecclesie dei insignis extitit clericale adept⁹ officiū in palatio theodosij cunctis prefect⁹: elemosynas vberes pauperib⁹ tribuebat: ⁊ corpus ieiunijs atterebat. ¶ Cum aūt arriana pestis inualesceret. Theodosius petronium romam ad papam celestinū direxit: pro fidei veritate discutienda. Qui dū ad portū tyberinum applicuisset: a clericis romanis a papa obuiam sibi missis honorifice susceptus est. Nocte enim precedenti celestinus papa per visionem a beato petro monitus fuerat: vt legatum imperatoris bononie in episcopum preficeret: eo q̄ eorū ep̄s defunct⁹ esset. Summus pontifex ergo petronū grauissime suscepit: ⁊ ipm secum in palatio manere precepit. Tertia ꝯo die bononienses ciues romā veniunt: ⁊ episcopum suum pape defunctum dicunt: atq; pastorem sibi dari deposcunt. Celestinus igitur visionem referens petronū omnib⁹ approbantibus bononie episcopū cōsecrauit. Qui bononiam p̄ductus populū domini verbo ⁊ exēplo docuit. Ecclesias multas ab arrianis dirutas reparauit: ⁊ basilicā sancti stephani de nouo construxit. ¶ Post hec theodosius romā veniens: dum quendā legatum suum bononiā destinasset: illeq; vt superbus vnum nobilē verberasset: ⁊ ob hoc a propinquis interfect⁹ fuisset: theodosius iram dissimulans bononiam venit: dūq; iuxta ciuitatē esset: quidā nepos eius obūt quē ille pacifice sepelire velle simulans a ciuib⁹: qui ei timētes portas clauserant: se intromitti postulauit. Introductus aūt: post nepotis sepulturā in ciues irruens: multos occidit: palatia ⁊ ecclesias plurimas diruit: et ciuitatem ex magna parte destruxit: propter quod a sancto ambrosio de ecclesia expulsus est: vt supra habitū est in legenda ambrosij. vñ. idus decembris. Petronius ꝯo ecclesiarum reparationi solicite intendebat. ¶ Dū autem operarium quendam cum columna ruentem vidisset: sic signum crucis opposuit: q̄ columna integra manens cecidit: ⁊ magister ille in nullo collisus simul ruit: ⁊ sine lesione permāsit. Qui erect⁹ rettulit: q̄ ad crucis signū ab ep̄o editū iuuenē cādidū sibi assistentē conspexerat: qui ipm ⁊ colūnam substentās ad terrā deposuerat. ¶ Deinde petronius cum imperatore cōstātinopolim redijt multas ab eo gratias ⁊ priuilegia ciuitati sue obtinuit: ⁊ v. corpa ex innocētib⁹ impetrauit. Que secū deferens bononiā repedauit. Et post vitā laudabilē in pace q̄euit. Sepult⁹ in eccl'ia sti stephani quam ip̄e edificauit. iiij. non. octo. ¶ Hic scūs vir monachor⁹ studios⁹ instruct⁹ vitas patrū egypti monachor⁹ scripsisse credit: quas veluti vite ⁊ pfessionis sue normā ⁊ speculū amplectunt. Scribit gēnadi⁹ legisse sub illius nōie ordinationē ep̄i ratione ⁊ humilitate plenā: quā ob stili elegantiam eius fuisse non credit. Sed petronij huius viri elegantissimi misfuisse plurimi tradūt: quia in eodem tractatu se prefectum pretorij fuisse designat. Scripsit ⁊ homelias euāgeliorum plures. Hec gennadius de viris illustribus.

¶ De sanctis amelio ⁊ amico martyribus. Cap. xxi.

Amelius ⁊ Amicus martyres passi sunt tē pore karoli magni p defensiōe ecclesie dimicantes. Hi duo pueri vno die orti sunt amelius ex ciuitate auernen. Amicus ex milite bericano tē pore pipini regis frācorum. Qui adeo similes omnibus mēbris corporis ⁊ liniamētis fuerūt: vt nec ab ip̄sis parētibus ⁊ notis discerni possent. Similitudinem eandem habentes similitudinem etate procedente: in omnibus moribus ⁊ loquela. Qui cū a parentibus iam septēnes romam baptizandi deferrentur: in ciuitate lucana seinuicem inuenerunt: vbi inter se societatem amicissimam et vnionem voluntatum adeo firmauerunt: vt deinceps vnus sine alio: nec cibum vellet su-

mere:nec in lecto quiescere. Papa igitur deus dedit eos baptizauit:ꝛ vidēs eos in tantū simillimos:vtriꝰ eoꝝ scyphū argenteū auro ꝛ gēmas ornatuz:per oīa similē dedit. Sicꝰ ambo ad propria redierūt:ꝛ etate procedēte:dudū in vnū habitauerunt:verū defuncto amici patre. Juuenis de castro paterne hereditatis ab emulis electus est. Qui dū ad comitē amelīū venisset:eū a patria absentē repperit:ꝛ itinerando illuz perquirere cepit. Cuius infortunium amelius audiens: amicū versa vice dudum requisiuit. Dū aūt amicus apud quendā nobilem virū hospitatus esset: filiā eius in coniugē accepit:secūꝰ per annū ꝛ dimidiū permānsit. Deinde relicta vxore ad amelīū requirendū abīit. Quē post multos labores inuenit in prato prope parisius:iuxta flumen sequanā cum familia epulantē:ille ꝯo amicū ꝛ suos hostes esse arbitrans bericanos: armatus cū suis contra eum pcessit. Et dū bellū vellent assumere. Amelius amicum loquentē audiuit: ꝛ ad vocē ipm recognouit. Sicꝰ mutua visione letantes:ambo ad curiā regis karoli accesserunt. Quos rex strenuos videns vnū eoꝝ thesaurariū:alterū ꝯo suū fecit dapiferū. ¶ Post annos tres:amicus amelīū relinquens de consensu regis ad vxorē reuisendā accessit. Quod discedente amelius diabolo instigante: filiā regis virginē oppressit:quod ꝛ arderico:qui se eius intimū simulabat:secretius reuelauit. Post aliquot dies ille scelus regi patefecit. Amelius ꝯo a rege captꝰ cum crimen omnino cōmisisse negaret: a rege cōpellitur:vt suā innocentiā duello cum arderico cōprobaret. Qui inducias dierū. xxx. postulauit quā ꝛ obtinuit. Interea amicus redīt:et ordinē rei geste ab amelio didicit. Qui secreto amelīū ad vxorē suam misit: ipe ꝯo in termino statuto se regi presentans in psonā amelīj:secūꝰ amelīū mentiens: duellū subire se libenter obtulit. Qui a rege ꝛ omnibus amelius putabat: voluitꝰ rex: vt prius se iuramento purgaret. Qui cum regis filiā se minime cognouisse iurasset:ꝛ ardericus ecōtra illū sibi hoc dixisse sacramēto firmasset. Amicꝰ in bello obtinuit ꝛ ardericū interfecit: filiā quoꝰ regis bellixendā sibi a patre traditā in personā amelīj desponsauit. Vxor relicta curia:ad amelīū abīit:ꝛ ei cūcta per ordinē nūciauit. Amelius ꝯo cū vxore amici vsꝰ tūc fuerat: ꝛ eā intactā custodierat: quē illa virū proprīū existimabat. Amelius aūt ad curiā rediens:filiā regis ab amico desponsatā in coniugē habuit: ex qua duos gemellos procreauit. ¶ Post aliquod tempus amicus leprosus efficitur:ꝛ ab vxore sua ejcitur:et dum ad castrum suum proprium bericanum veniret: a suis expulsus romā adīt. Quē constantinus papa quis esset audiens:benigne suscepit. Elapsus autem tribus annis cum fames valida romanos oppremeret. Amicus ad comitē amelīū venit:quem ille vti leprosum effectum minime recognouit:ex charitate tamē peregrinū suscepit. Cum aūt scyphū a papa deus dedit ei donatum amicus ꝓduceret. videns amelius scyphū per oīa suo similē amicū recognouit: ꝛ eum humanissime tractauit. ¶ Post aliqt ꝯo dies diabolus in speciē angeli raphaelis trāsmutatus: amelīū p visum admonuit: vt duos filios suos gemellos tricēnes decollaret: ꝛ eoꝝ calido sanguine amici lepā perfunderet:illeꝰ statiz mūdationē reciperet:quod amelius licz doloroſe: tamē ex intima amici charitate facere mox curauit:ꝛ statim amicus mūdationē suscepit. Dū aūt vterꝰ eoꝝ ad ecclesiam gratias acturi deo pergerent:mortēꝰ filioꝝ amelius deploraret: reuersus filios suos repperit suscitatos:ꝛ i lecto ludentes:ac oīno incolumes: saluo ꝙ circa colla eoꝝ signum rubeū in modū fili sērici ex incisione apparebat in testimoniū miraculi gloriosum. Extūc ergo amelius de crimine penitētiā egit:ꝛ cūvxore castitatis votū emisit. Uxorꝯo amici a diabolo obsessa p precipitiū expirauit. ¶ Demū dū adꝑces adriani pape karolus rex frācoꝝ ad defensionē eccl'ie romāe venisset in italiā contra desiderīū longobardoꝝ regem hereticum: bellumꝰ in campania in loco dicto mozaria commissum esset: ꝛ multi hincinde ex vtroꝰ exercitu cecidissent. Amelius ꝛ amicus qui erāt cum karolo pro ecclesia catholica pugnantes in prelio occīsi sunt:ꝛ martyrio consecrati. Sed postꝙ rex francoꝝ victoziā obtinuit duas ecclesias apud papiam edificauit. vnā in honorem sancti eusebīj: alteram in honorē beati petri. In prima quarum amicus: in secunda sepultus est amelius. Mane autem diuino nutu ambo coꝝpora in codez tumulo reperta sunt in ecclesia regali. Passi sunt autem sancti martyres quarto noīs. octobris.

¶ De sanctis Marcelliano ꝛ Marco et socijs martyribus. Lap. xxij.

Marcellianꝰ ꝛ marcus ꝛ alīj innumerabiles martyres vtriusꝰ sexꝰ ꝛ cuiuslibet etatis apud egyptuz passi sunt:quoꝝ alīj post ꝛbera vngulas ꝛ flagella aliosꝰ diuersi generis cruciatꝰ flāmis traditi sunt:alīj in mare precipitati: nōnulli etiam capite cesi: plurimiꝰ inedia consumpti:quidaz patibulis affixi:in quibus aliqui capite deorsum presso ꝛ pedibus in sublime erectis: beatissimā passionis coronaz percipere meruerūt. Marcellianus autē ꝛ marcus omniū principaliorez flammis exusti sacrificium odoriferum domino reddiderūt. Horum omniū passio agitur. noīs. octobris. Hec ado.

¶De sancta Aurea virgine. Cap.xxiij.

AUrea virgo apud parisium claruit tempore heraclij imperatoris: vt ait figiberti⁹. Quā sanctus eligius epūs in monasterio virginū a se constructo in ciuitate parisiensi pfecit abbatissam trecentarū virginum omni sanctitate pollentem: et miraculis clarentem. ¶Quadam vice dum esset in villa et clauigera eius accelleraria expirasset: et post triduum eā abbatissa rediens insepultam inuenisset: eo q; nec claues ipi sorores auferre presumpsissent: nec illa de administratis rationem reddidisset orāte aurea clauigera suscitatur: et ratione reddita: arcq; clauibus refignatis in pace iterū soporatur. ¶Die quadam dum sibi panes deficerent: et aurea scandalum metuens ad clibanum accessisset: pistorcq; panibus conficiendis intēderet: nec adesset quisq; : qui clibanum subito scopare posset: illa furnum ingressa manicis scopauit: et prunas in gremio asportauit: nec vllum tamen ardorem sensit: sed nec vestes eius in aliquo exuste: aut deturpate fuerūt quinimmo in testimoniū tanti miraculi campane monasterij per se diuinitus pulsare ceperunt. Cū autē die alia diaconus in missa euangelium legens incongrue pronūciaret: illa de collo eius stollam auferens: nimio verbi dei zelo euangelium legit: sed mox de commissa presumptione penitens: abbatiā deseruit: seq; per annos.vij. in cella reclusit: vbi cathedram sibi parari fecit habentem clauos.l. in dextera parte confixos: et totidem in sinistra: et totidem in podio posteriori: in qua quotidie sedēs psalteriū legebat: vicz psalmos.l. inuisa dextere parti: et alios.l. inuisa sinistre: et vltimos.l. posteriori pti appodiata. Corpus quoq; suū maxima penitentia et abstinētia domauit. Vxiuio q; sepius in potu usa fuit: cui sanctus eligius iam defunctus apparuit: et eam ad celestia vocauit: vnde et illa in pace quieuit. iij. noñ. octobris. Sepultaq; est in aula sancti petri post altare. ¶Verū quedā abbatissa in syria que oculos habens nihil videbat: ab angelo monef: vt parisius cū epo suoniēs: partē aliquā de reliquis sancte auree petat: quarum virtute lumen oculorum recipiat. Qō dum illa epo nunciasset: vna secū versus parisius iter arripuit: sed in itinere fessa remansit: loculū tamen honorificū preparauit. Epus ho via prosequēs parisius venit: et cū pontifice parisiensi ad tumulū accessit. Et cū brachiū sancte virginis obtinuisset: et illud de corpore euellerent: sanguis inde vnus emanauit. Corpus igit tunc ab epo parisien. in monasterio sancti eligij condecēter humatum est. Brachiū ho ab episcopo syro asportatū. Cui⁹ tactu abbatissa: que ceca fuerat: lumen recuperauit: brachiūq; in loculo repositū: episcopus in patriam suam detulit: et in ecclesia nomini sancte auree edificata honorifice collocauit.

¶De sancto Praseca episcopo et martyre. Cap.xxiiij.

PRaseas episcop⁹ et martyr apud smyrnā martyrio cōsumatus est. Qui vn⁹ ex antiquis qsi ex traditiōe poz se accepisse asseruit: saluatorē apl'is pcepisse: vt āte .xij. ānū a hierosolymis discederent. Passus est autem tertio noñ. octobris.

¶De sctā Bala sanctimoniale. Cap.xxv.

OBalaviduat sanctimonialis in vrbe claruit tpib⁹ gothoz. Hec nobilissima puella symmachi cōsulis ac patricij filia: marito tradita itravni⁹ āni spaciū el⁹ est morte viduata. Quā dum fer uēte mūdi copula: ad iterādū thalamū et opes et etas puocarēt: elegit magis spūalibus nuptijs copulari. Et cū sibi valde ignea cōsperfio corpis inesset: ceperūt medici dicere: q; nisi ad amplexus viriles rediret: calore nimio cōtra naturā: barbam emitteret: sicut et factū est. Sed sancta mulier nil exterius defozmitatis metuēs abiecto secu lari habitu: apud beati petri apostoli ecclesiam sese in monasterio tradidit: ibiq; multis annis orationibus et elemosynis operam dedit. Que postmodū diuina pmissione cācri vlcere in mā milla pcussa est: quā egritudinē patiētissime lōgo tēpore supportauit. Nocte aūt ante lectū ei⁹ duo cādelabra lucere cōsueuerāt: quia videlicz amica lucis: nō solū spūales: sed etiā corporales tenebras horrebat. ¶Dū autē nocte quadā ex eadē infirmitate faceret fatigata: vidit beatum petrū apostolū ante lectū suū inter duo lumina cōstitisse. Quē interrogans q̄s esset: q̄siuit an sua peccata sibi dimissa fuissent: q̄ se beatū apostolorū principē esse respōdit: dimissaq; ei omnia debita nunciauit: et ad celestia inuitauit. Illa ho sororē benedictā quā in eodē monasterio intime diligebat: secū venire deposcit. Apostolus aūt eidē dixit: q̄ nō illa: sz alia q̄dā secū discederet: bfidicta ho die. xxx. ipas secutura foret: et his dictis disparuit. At illa protinus abbatissam acciuit: eiq; visa et audita nunciauit. Die aūt tertio cum ea qua iussa fuerat soroze simul defuncta est. Illa ho quā ipsa popo scerat: die est. xxx. subsecuta. Quieuit aūt sancta gala in dño. iij. noñ. octobris.

¶ De sancta fide virgine ⁊ martyre. Cap̄.xxvi.

Fides virgo ⁊ martyr apud agenen̄. ciuitatē passa est sub p̄side daciano: q̄ cū esset nobilis ip̄ius ciuitatis: v̄ginitatē suā ab īfantia dn̄o cōsecrauit. Iuuenis autem etate sed animo cana a daciano preside in agenensi vrbe cōprehensa: vt dijs sacrificaret: dū xp̄m cōfiteretur: sup̄ cratē eream diuaricatis mēbris extensa: ⁊ substratis carbonibus: adipeq; flammis iniecto: dū sic coqueret multos sue virtutis exēplo cōuertit: ⁊ ad martyrium animauit. Inter quos beatus caprasius diuino signo firmatus ad certamen roboratus est: vt dicetur infra in eius passione. xiij. kalē. nouembris. Beata v̄o fides post multos et diros agones: p̄ xp̄i nominis confessione capite cesa: ⁊ in ciuitate agenensi in tumulo honorifice deposita est pridie nonas octobris.

¶ De sancto gangulpho martyre. Cap̄.xxvij.

Gangulph⁹ martyr apud burgūdiaz passus est: circa ānū. xxiiij. imperij cōstantini quarti: vt ait figibert⁹ Hic clarus sanctitate: fontem quēdam emit scaturiētem in gallia: quē oriri fecit in burgundia: in proprio solo. Cum aūt venditor fontis sanctum quasi insanum irrideret: eo q̄ fontem in aliena patria cōpasset: repēte fontem suum siccatū inuenit: ⁊ eundem postmodū in territorio gangulphi exurgētem audiuit. Sed dū iuxta ip̄m fontē gāgulphus vxorē de adulterio increparet: eo q̄ ip̄am cū q̄dā clerico iacētē vidisset: illaq; se excusaret: iussit vt illa nudato brachio lapillū de fōte educeret: q̄ si maneret illesa: ⁊ sine adustiōe aliqua ip̄am innocentē comprobaret. Que viri simplicitatē deridens: dum lapillum accipere voluit: brachiū quasi ex bulliente aqua decoctum eduxit. Cui vir dimidium substantie sue dedit: ⁊ ab illa discessit. Sed cum mulier ex tali miraculo notam maximam incurrisset: clericum secum adulterātem induxit: vt virum occideret. Qui cum nocte quadam reperiens iugulauit. Cuius corp⁹ sepultum miraculis clarere cepit. Quod dū ei⁹ vxori nunciaretur: illa plurimum irridebat: dicens q̄ ita vir eius miracula faciebat: sicut anus eius cantabat: subitoq; inuita turpes sonos ab ano cepit emittere. Quod deinceps ei semper omni sexta feria contingit: qua die vir eius occisus fuit: vt dum verbum ore p̄ferret: ab ano turpem sonum ederet. Passus est autem pridie nonas octobris.

¶ De sancto Syggone episcopo ⁊ martyre. Cap̄.xxviij.

Syggō episcopus et martyr vn⁹ fuit ex antiquis sancti pauli apostoli discipl'is. Qui ab eodem apostolo pontifex laodicēsis ordinatus sub persecutione domitiani cesaris apud eandem vrbem pro veritate fidei glorioso martyrio coronatus est: pridie nonas octobris: vt ait ado in martylogio.

¶ De sanctis Sergio ⁊ Baccho martyribus. Cap̄.xxix.

Sergius ⁊ bacch⁹ martyres passi sūt in p̄uincia eufrateia tempore maximiani imp̄atoris sub antiocho preside. Quorū prior erat Primicerius: alter secundicerius gentilium schele: ambo milites p̄clari ⁊ maximiano dilecti. Qui cum essent cum eodem augusto in eadem prouincia: accusati sunt eidem a militibus q̄ essent xp̄iani. Quos imperator aduocās: ingressus est cū omni militia ad templum vt sacrificaret: et circunspiciens non vidit sergium: nec bacchum: neq; enim templum ingressi fuerant: sed foris expectantes orabāt. Tunc augustus missis satellitibus: iussit illos introduci: ⁊ cepit agere: vt sacrificarent: ac de immolatis deo ioui cum ceteris gustarēt. Q̄d cum facere renuissent: mandauit zonas eorum incidi: ⁊ chlamyde militari eos exui: ac torques aureas de ipsorum ceruicibus auferri: indutosq; muliebrib⁹ collobijs cathenis vinctos per mediam ciuitatem vsq; ad palatiū pertrahi: deinde in custodiā recludi. Sequē: i die misit antiocho presidi prouincie orientis cum litteris suis: vt eos: aut dijs immolare compelleret: aut diuersis afflictos penis p̄imeret. quos custodes suscipientes: et iter arripientes: sero illo miliario a ciuitate. xij. in stabulo quodā hospitati sunt. Angelus autem domini per noctem sanctis cathenatis apparens: illos in domino confortauit. Mane autem a custodibus trahebantur: quos quidam ex eorum mancipijs sequebatur vsq; ad castrum barbarissum: vbi preses antiochus residebat. Suscipiēs autem eos preses ⁊ litteras imp̄atorias audiens: fecit eos vsq; mane in custodia detineri pedibus in cippo reclusis. Qui dum psallerent: angelus domini eis iterū apparuit: ⁊ eos ad martyriū fortius animauit. Mane autem iussit eos

antiochus sibi presentari: eosq; ad deorum sacrificia hortabatur. Cum autē omnia idola demonia dicerent: & omnino sacrificare cōtemnerent: iratus preses iussit Sergium in carcerem recipi. Bacchū vo neruis crudis a quattuor sibi vicissim succedentibus tam diu cedi: donec ipsum voce de celo vocante spiritū exhalauit. Cuius corpus mādauit extra castrum proiici: vt a feris deuoraretur. Cunq; ferarū multitudo ad ipsum accurreret: aues desuper volitantes rostro & vnguibus bestias percutientes: nō permittebant corpus ab eis tangi: quod noctu quidam christiani rapientes: in quadam spelūca sepelierunt. ¶ Sergius vo hec audiens bacchum in carcere deflebat: quia eo relicto ad gloriam properasset: cui sequenti nocte bacchus apparuit in facie splendidus & habitu militis indutus: sociumq; confortauit: et de proximo se securum predixit. Quem et custodes carceris conspexerunt: & que sibi dixerat: mane a sergio audierunt: vnde & plures conuersi sunt. Sequenti die sergius productur: & ad castrum syrum post antiochum vinctus trahitur. Et cum ibidem ꝑstantius permaneret manibus ligat: & clauibus in pedibus configitur: sicq; cōfixus ante carrucā presidis currere compellitur vsq; ad castrum retrappyrgiū: quod .ix. milibus a castro syro distabat: vbi in carcere iterum positus per noctem angelica collocutione: acvisione cōfortatur: & pedibus sanus efficitur. Quod cū preses Antiochus mane cerneret: indignatus iterum mandauit Sergium pedibus corurnis indutum ante redam suam pertrahi vsq; in castrum ruzaffatan: quod nouem similiter miliaribus a retrappyrgio distat: in quo loco pro tribunali sedens: sergium sacrificare nolentē gladio animaduerti precepit. Ad cuius martyriū tam homines loci: q̄ bestie agri conuenerunt: qui voce celicā vocatus extra castrū decollatus est: locus autē in quo sanguis eius effusus est: magnam voraginē fecit: & cruorē omnem suscepit: & sic deinceps in testimoniū eius passionis vorago permansit: cuius corpus in ipso loco a christianis sepultum est: edificata desup nobilissima crypta. ¶ Post aliquod tps xpiani quidam de castro syro venerunt: vt corpus Sergij tollerent: & cū bacchо sepelirent. Sed cū nocte illud auferre vellent: ignis maximus circa locum accēsus est: quē illi de castro ruzaffatā videntes: & hostes illos esse putārent: qui ignē accendissent: vt domos extra castrū exurerēt: armati egressi sunt: & eos qui corp⁹ auferre volebant: inde effugauerūt. Nāc aūt ipsorum ambor martyrum corpora venetijs esse creditur in ecclesia cathedrali beati petri apostoli: sub cuius crypta in arca marmorea venerātur. Passi sunt autem nōn. octobris.

¶ De sanctis marcello & Apuleo martyribus. Cap. xxx.

Marcellus et apuleus martyres apud vrbē romam passi sunt sub neronis persecutione. Quiquidē primo symoni mago adhesserunt: sed videntes mirabilia: que dominus operabatur per apostolum suum petrum: relicto symone apostolice se doctrine tradiderunt. Et post martyrium apostolorum pro confessione christi & ipsi decollati: aureliano consulari viro sententiam ferente: corona martyrij perceperunt: sepultiq; sunt non longe ab vrbe roma. nōn. octobris.

¶ De sctā Julia virgine & mar. Cap. xxxi.

Julia virgo et martyr passa est apud prouinciā augustanā: q̄ dr eu frateia. Que a preside impiissimo martiano cōprehensa iubetur idolis immolare. Cunq; sacrificare contēpsisset: post diuersa tormētorum genera ipi illata: nouissime gladio iussu eiusdē presidis iugulatur. Sicq; cursum glorioſi martyrij consumauit nonas octobris: vt ait ado in martyrologio suo.

¶ De sancta iustina virgine & martyre. Cap. xxxii.

Justina vgo apud ciuitatem patauinā passa est sub maximiano rege. Que fuit filia regis vitaliani & regine ꝑpedine: quos beatus prosdocimus episcopus ad christuz conuertit: & iustinā sacro fonte renatā diuinis litteris eruditr: vt dicetur infra in eius legēda. vij. idus nouembris. Hec defunctis parentibus: dum inter generosas feminas venetiarum partibus in sua quoq; patria patauj moraretur. Maximianus rex: vitaliani successor: mediolano veniens ad patauinam vrbē. Jussit sibi in cāpo martio tribunal parari: vt illic sanctos dei diuersis penis afficeret: aut compelleret immolare. Cū aūt beata Justina de suo predio ascenso vehiculo: ad visitādos dei famulos properaret: vidēs q̄ maximiani milites eā persequerentur: fugere cepit: arbitrans q̄ occasione stupri eā cōprehēdere vellēt: & cū in angusto pontis curui: qui ex marmore cōstructus ꝑpe ciuitatem eam cōclusissent: descendēs de reda:

orationem ad dominū fudit: genibusq; in marmore pontis positis ita molle inuentum est: ac si cera igne soluta: extractisq; genibus vestigia in marmore perpetno remanserunt. Que cum regi illi presentata fuisset: et eam de nomine interrogasset. Justina christianam se esse respondit. Cunq; de secta sua interrogata christum se collere cōstanter diceret: ⁊ pro eius nomine ad omnia tormenta se paratam assereret: atq; deoꝝ oīno sacrificia recusaret: maximian⁹ absq; aliis tormētis: vtpote regali sanguine natam iussit eam gladio extingui. Et cū deo gratias egisset ad locum passionis adducta: orationem premisit: ⁊ sic gladium eius lateri spiculator immersit. Que telo infixa per horam integraz: expāssis manibus ⁊ erectis in celū oculis ad dominū exorauit: et omnes christianos astātes confortauit. Sicq; cunctis vale dicens spirituz emisit noñ. octobris. Cuius corpus a sancto prosdocimo ⁊ christianis fere mille passib⁹ a ciuitate patauij sepultum est: ⁊ ecclesia insignis nomini eius desuper edificata: vbivsq; in presens quiescit: ⁊ miracula multa ostendit.

¶ De sancto Marco papa primo. Cap̄. xxxiij.

Marcus papa huius nominis primus natiōe romanus ex parte ꝓbo. Felici primo pontifici in episopatu romano successit: ⁊ sedit annos. viij. menses. ij. dies. x. Hic cōstituit vt nullus episcopus vel sacerdos etiaz si maioris scientie ⁊ probitatis existat se ponat ante alium priusq̄ se ordinatum. Et hic solus de tantorum numero pontificū qui fuerunt a beato petro apostolo vsq; ad siluestrum papam martyrium euasit. Et requiescit in ecclesia in qua prius presbyter ordinatus fuerat: quevsq; hodie ecclesie sancti marci nominatur: que est in medio rome in regione que dicitur pinus. Quieuit autez in pace noñ. octobris. Et cessauit episcopatus dies. vi.

¶ De sancto Marco papa secundo. Cap̄. xxxiiij

Marcus papa huius nominis secundus: natione romanus ex patre prisco siluestro pape pontifici in episcopatu successit. Seditq; annos. ij. mēses. viij. dies. xx. Hic constituit vt episcopus ostiensis: qui cōsecrat episcopos vrbis pallio vteretur. Et constituit in ecclesia omnibus dieb⁹ dominicis ⁊ in natalicijs apostolorum symbolum ab omni clero et populo alta voce cantari. Et hic requieuit in pace. Et sepultus est in cimiterio babile via ardeatina noñ. octobris. Fecit autē ordinationes duas ꝑ mēsem decembriū presbyteros. xxv. diacones sex: episcopos per diuersa loca numero. xxvij. Et cessauit episcopatus dies viginti.

¶ De sancto Marco scriptore ⁊ confessore. Cap̄. xxxv.

Marcus heremi cultor cognomine scriptor sic dictus est: quia plurima sanctoꝝ anachoritarū in deserto egypti cōmorantiū gesta scribebat. Qui dum ad cōmunionem accederet: angelus ei sacramenta porrexit. Cuius manum tm̄ vsq; ad iuncturam brachij vidit. Requisitus autem a matre: vt ad se visendam accederet vestitus sacco scisso ⁊ reconsuto: facieq; fuligine tincta ad eam ocl'is clausis ingressus est. Et visus ab ea: sed ipsam minime conspiciēs: statim egressus est Hec heraclides.

¶ De sancta Pelagia peccatrice. Cap̄. xxxvi.

Pelagia ꝑma feminarū antiochie ciuitatis adhuc pagana rebus ⁊ diuitijs plena corpore pulcherrima: habitu ambitiosa ⁊ vana: animo ⁊ corpe impudica per ciuitatem quadā vice cū pompa maxima trāsibat: ita vt nihil sup eā nisi aurū et argentū ⁊ p̄ciosi lapides viderent: ⁊ quocunq; iret diuersoꝝ aromatum aerem odore repleret: quā precedebat: ⁊ sequebat multitudo pueroꝝ et puellarū: qui et ipsi preclaris vestibus erant induti. Quam dū nouus eps heliopoleos: que nunc damiata dicitur vidisset: amarissime flere cepit: ex eo q̄ ipsa maiorē curā habebat placere mūdo q̄ ipse placere deo. Procidēsq; in terram faciem suā percutiebat: ⁊ terrā lachrymis irrigabat: ac dei misericordiā implorabat. Dixitq; astantibus clericis: q̄ deus illam in iudicio contra eos producturus esset: quoniā ipsa tam solicite se depingebat: vt terrenis amatoribus placeret: et ipsi celesti sponso placere negligerent. Dum hec ⁊ similia diceret subito obdormiuit. ¶ Visumq; est ei q̄ quedam colūba magna et fetida circa eum celebrantē volaret: qui dū cathecuminos eijceret: columba disparuit: ⁊ post missam rediens in vase aque ab eodem demersa: mūda ⁊ candida exiuit: ⁊ tā alte volauit: q̄ videri non potuit. Et dum super visionem stuperet: et post hec die quadā in ecclesia predicaret. Pelagia q̄ aderat: adeo ē subito

cōpuncta: ꝙ ei statim per nunciū litteras misit supplicans: vt quia christus sicut ipa audierat pro peccatorib⁹ in mūdū veniſſet: ipam quoꝙ peccatricē eps ad xp̄m reduntē: benigne suſciperet. Gz cū eps se tētari dubitaret eidē reſpondit: ꝙ eū solū videre nō posset. Cū aūt ad eū cora plurib⁹ aduenisſet: ad pedes ei⁹ pcidit: t amariſſime flere cepit: dicēs: se eē pelagiā. i. pelagus iniquitatis exundās fluctib⁹ pcōz: q̄ multas aīas in abyſſum perditionis demerserat: ſed nūc oīa phorrebat. Quā eps clemēter ſuſcipiens: penitentiā ei salutarē iniunxit: t sacro baptiſmate regenerauit: illāꝙ esse colūbā: quā viderat: recognouit diabolus autē in aere vociferabaf: t de nono sene: q̄ sibi spē suā abſtulerat: diris clamorib⁹ conq̄rebaf. ¶ Quadā nocte pelagiā dormientē diabolus excitauit: t eā multis blanditiis adulari cepit: gloriā quoꝙ t diuitias ſpi collatas cōmemorabat: t ſi xp̄m vel let relinquere: adhuc maiora ꝓmittebat. Illa ꝯo ſe ſignans in eū ſufflauit: t demon statim euanuit. Die ꝯo tertio oēs ſeruos suos t ancillas manumiſit: t cūcta q̄ habebat: pauperibus tribuit. ¶ Poſt aliquot dies cūctis ignorātib⁹ nocru aufugit: t in montē oliueti deuenit: vbi habitū virilē heremite ſumēs in parua cella ſe collocauit: t deo in multa abſtinentia ſeruiuit. Maxime aūt fame ab oīb⁹ habebaf: t frater pelagius dicebaf: virꝙ ab oīb⁹ putabatur. ¶ Poſt hec aūt dū quidā diaconus dicti noni epi hieroſolymā loca sancta viſitaturus aduenisſet: quendā monachū noīe pelagiū in mōte oliueti de mādato epi requiſiuit: t ipm inueniens viſitauit: qui ab ea cognit⁹: ipam tabefactā minime recognouit. Cui dixit pelagia: vt se orationibus sui epiſcopi cōmendaret: q: vere apoſtolus christi esset. Recedens inde diaconus: cū die tertio ad cellam rediſſet: et pulſanti ad oſtium nemo sibi reſpondiſſet: feneſtram aperuit t mortuā eam vidit: qui cū epo nunciaſſet: t ille ad sanctiviri celebrandas exequias cū clero et populo conueniſſet: extrahentes corpus eius de cella: quē virum putabant: feminā inuenerunt: t deo gratias agentes: corpus ejus in eodem monte deuote ꝛ ſepelierunt: dormiuit autem in pace sancta dei. viij. Idus octobris circa annum domini. cclxxx.

¶ De sancta Margareta dicta pelagius virgine Cap. xxxviij.

Margareta dicta pelagi⁹ virgo ſpecioſiſſima diues t nobilis apud egyptū: tāta fuit parentū ſolicitudine custodita: t moribus optimis inſtituta ꝙ ab oīb⁹ videri modis oīb⁹ renuebat. Denicꝙ cuidā adoleſcēti nobili a parētibus in coniugiū traditur: t cūcta nuptiis neceſſaria immēſa gloria ꝓparant. Cum aūt die nuptiarū iuuenes t puelle t nobiles cūcti feſta cū gaudio celebrarēt. Virgo oīi deo inſpirāte cōſiderās virginitatis damnū: tam dānoſis plausibus reparari: cepit oīa huius vite gaudia quaſi ſtercora reputare: vnde nocte illa a viri ꝓſortio ſe abſtinēs: media nocte illo ſopozato ſe deo cōmendauit: t tōſis crinibus in virili habitu clam aufugit. Longe aūt ad quoddam monaſteriū veniens t fratrē pelagiū ſe dicens: ab abbate receptus est: t diligēter inſtructus. Qui tā sancte ac religioſe vite ſe habuit: ꝙ defuncto ſanctimonialiū puiſore de senioz conſilio t abbatis imperio: lz inuitus monaſterio virginuz est prelatus. ¶ Dū ergo eis nō solū corpoz neceſſaria: ſed etiā animarū pabula miniſtrarer: diabolus eius sanctitati inuidēs: vt vite ei⁹ innocentiā diffamaret: vnā ex virginibus que oſtiaria erat in adulteriū traxit: t vtero intumeſcente cū iam celari non posset: pudoz t doloz martirus monachos ac virgines cōſternat⁹ est. Goluſcꝙ pelagius: vtpote earū familiaris ſine vllo examine ab oīb⁹ condemnaf: t cū ignominia foras pelliſ: ac in quodā ſpecu recluditur: eiꝙ monachoz ſeueriſſimus deputaf: qui ei panez hordeaceuz t aquā tenuiſſime miniſtrabat. Ut ille oīa patiēter ſuſtinebat: t deo gratias agēs per sanctoz exempla ſe continue confortabat. Tandē cum finē ſuū adeſſe cognouiſſet: monachis per lras mādauit ſuū genus: nomē ac cōditionem reuelās: dicēs ꝙ vir fuerat nō ꝓ conditione mētis: quod inter feminas oſtēdiſſet: petens vt quam viri feminā neſcierant: ſozores sancte ſepelirent: vt femineꝯginē recognoſcerent: quam calūniatozes virū adulterum indicaſſent. His auditꝭ monachi t sanctimoniales ad ſpeluncam cōcurrunt: ꝓ pelagium mortuū cōſpiciunt: feminam t virginem intactam cognoſcunt: t penitentiam agentes in monaſterio virginum honorifice ſepelierunt.

¶ De sctā Thaide meretrice. Cap. xxxviij.

Thais meretrix apud alexandriā tante pulchritudinis extitit: vt multi ꝓpter eā vendītis substantiis ſuis ad vltimā paupertatē deuenirēt. Amatores ꝙ sui prezelo litib⁹ iter se cōſerentis: puella limina frequenter sanguine replebant. Qō audiēs pānuti⁹ abbas ſumpto sclari habitu: t ſolido aureo ꝓfectus est ad eā: deditꝙ ei ſolidus quaſi pro mercede peccādi. Cūꝙ camerā secus ingreſſus lectū pretioſum aſcendere inuitaretur; interrogauit ſi esset ſecretius cubiculū; qō

nullus ingrederetur. Que duxit eū in interiorem cellam: dicens ꝙ nemo illū ibi videre posset: nisi solus deus. Interrogataq; a patre: an sciret esse deum. Respondit: ꝙ sciebat deū: et futurū seculum: ꝛ tormenta peccatorū. Quā se nec iterum interrogauit: si hec esse nosset: cur tot animas hominū suāq; perderet. Que mox cōpuncta ad pedes eius procidit: ꝛ penitentiā postulauit. Cunq; abbas illi locū constituisset vbi ad se venire deberet: quatenus sup eius salute disponeret. Illa colligens omnia: que ex peccato lucrata fuerat: in medio ciuitatis omni populo spectante combussit. Erat autē precij libraꝝ auri. cccc. Quibus incensis ad locū sibi ab abbate constitutū perrexit. Quā ille in cenobio virginū in parua cella reclusit: et ostiū plumbo signauit: paruāq; fenestrellā reliquit: per quam ei modicus victus inferretur: iussit q; diebus singulis parū panis ꝛ aque ei a ceteris ministrari: mandans vt etiam vrinā suam in cella effunderet: qꝛ tali feroꝛe digna esset. Et cū quereret quomodo deū adorare deberet probibuit ne deū nominaret: sed trꝫ incumbens cōtra oriētē respiceret ac diceret. Qui plasmasti me miserearis mei. ¶ Post annos aūt. iij. pānutius ei compatiens ad abbatē antoniū perrexit: vt quereret an ipi deus adhuc pctā sua thaidi dimisisset. Et narrata cā antonius mandauit: vt oēs discipuli sui illa nocte in oratione vigilarēt: quatenus deus super hoc aliq̄d eoꝝ cuiq; reuelaret. Hoc ergo paulus maior antonij discipulus: vidit in celo lectū preciosis virgis ornatuꝫ: quē tres virgines splendide custodiebāt. Cunq; paulus interrogasset: an esset antonij: audiuit ꝙ nō: sꝫ thaidis meretricis. Ad cū mane retulisset: abbas pānutius letus discessit: ꝛ pfectus ad monasteriū ostiuꝫ celle destruxit. Et cum illa rogaret vt adhuc maneret inclusa: iussit eā egredi: qm̄ dimiserat ei deus pecata sua. Et cuꝫ illam eduxisset diebus. xv. superuixit: ꝛ in monasterio virginū in pace pausauit: vbi ꝛ cum honore sepulta fuit.

¶ De sancta Reparata virgine et martyre. Lap. xxxix.

Reparata virgo. xij. annorum passa est in ciuitate cesarie sub decio cesare. Que nobili genere ipsius vrbis exorta: cum ieiunijs ꝛ orationibus vacaret: a decio detenta est: vt dijs sacrificaret. Quod dum facere contemneret: plumbo liquefacto iussu cesaris perfunditur: sed plumbo tepefacto in nullo leditur. Deinde acetum feruens in os eius distillatur. Et dum hoc patienter toleraret: lampades ardentes ad latera ipsius apponuntur: ꝛ post hec in caminuꝫ ignis mittitur: sed a christo custodita inde omnino illesa et inusta producitur. Ferumq; coste ipsius ac pectora faculis ardentibus inflammātur. Et dum in his omnibus victoriam obtinuisset: ꝛ decio suadenti consentire nollet. Iussit virginem in craticulā extendi: ꝛ prunis subter stratis diutius torreri. Deinde sic assatam per totam ciuitatem nudam circunduci ad exemplum christianoꝝ. Sed dum christum viua voce confiteretur: et christianos ad tolerantiam hortaretur: reducta ad cesarem vngulis crudeliter laniatur: deinde testulis marmoreis superextenditur: ꝛ calce viua aqua superinfusa: ac sale adhibito eius vulnera confricantur: postmodū q; sinapi acero liquefacto perfunditur: ac deinceps spinosis fustibus eradicatis durissime ceditur. Et cum hec omnia cōstanti animo superasset: extra ciuitatē educta: iussu decij decollatur: caput q; eius ipsi vt mandauerat presentat. In cuius decollatione visa est colūba candida de ore eius exire: ꝛ in celū subito auolare. Cuius corpus iuxta murū ciuitatis sepultum est octauo idus octobris. Inde processu tēporis translatū quieuit in florētia.

¶ De sancta Benedicta ỹgine ꝛ mar. Lap. xl.

Benedicta virgo et martyr apud lugdunū ciuitatē passa est. Que ex senatoribus romanis i vrbe pgenita: religione xpiana: spreto sclo cū. xij. virginibus dño in pudicicia seruiebat. Audito ño certamine sctoꝝ martyrū quinti ꝛ alioꝝ: qui roma egressi in gallijs triūphabant: ipa de vrbe cū sodalibus discedēs ad gallias accessit: vbi ceteris a se separatis ipsa cum sola scoberia eius collactanea lugdunū venit: ꝛ in villa myriniaco super fluuiū isaram: iuxta nemus resedit: vbi domino in sanctitate seruiebat. Quā iudex macrobius detentam: dum sacrificare nollet: alapis cedi: deinde virgis fustigari fecit: deinde in equuleo leuari: ꝛ diutius tortam plumbatis contundi: atq; depositam in carcerem trudi mandauit: vbi angelica visitatione consolata: sua predicatione. cl. gentiles ad christum conuertit. Inde quoq; ipsam eductam ꝛ in fidei confessione persistentem: iussit iterum iudex neruis cedi: ꝛ rursum carceri mācipari. Sed inde ab angelo ianuis reseratis educitur: ꝛ vulnera eius omnia sanantur. Multiq; de populo viso miraculo conuertunt. Propter quod ab ipo iudice simul ꝛ carnifice securi templo excusso mactatur: ficq; martyrio coronatur. viij. idus octobris. Sepulta in lugduni ciuitatis territorio vbi passa fuerat.

¶ De sanctis Dionysio epo Rustico et Eleutherio martyribus. Cap. xli.

Dionysi⁹ episcopus: ⁊ rusticus presbyter ⁊ eleuther⁹ diaconus in ꝓuincia galliarū: ciuitate parisius passi sunt: sub persecutione domitiani imperatoris agente fescennino prefecto. Qui beatus Dionysius natione atheniensis ab Ariopago qui vicus erat ceteris excellentior: vbi erāt schole nobiles philosophorum ariopagita dictus est: qui etiam ex philosopho mundano: a beato paulo apostolo conuersus: philosophus xp̄i eiusq; discipulus effectus est. In eo igitur vico morabatur dionysius: qui ob plenitudinē sapientie diuinorū numinū theosophus. i. dei sapiens dicebatur: cū quo erat appollophanus eius comphilosophus: ⁊ multi philosophorum epicureorum ⁊ stoicorum ⁊ aliarum plurimū sectaruz. ¶ Cum ergo in die dominice passionis philosophi atheniēn. non possent causam tenebrarū que super vniuersam terrā facte fuerant naturaliter inuenire. Non enim fuit naturalis solis eclipsis: tum quia eclipsis fieri solet in renouatione lune: que tunc erat. xv. ⁊ ita in perfecta distantia e regiōe ad solē: tum quia eclipsis non aufert lumen vniuersis partibus terre: tuz quia per tres horas durare non potest. Dionysius maximus philosophus hoc miraculum videns: nec huius causam inueniens: hoc protulit verbum: ꝙ aut deus nature patiebatur: et ei clemēta compatiebātur: aut totius ordo nature peruerrebatur. Et tunc atheniēses aram illi deo: qui hoc ostenderat miraculum constituerunt: et super posuerunt titulū ignoto deo. Singulis eñ aris titulus supponebatur: vt indicarent: cui essent dedicate. ¶ Cum ergo paulus veniſſet athenas: ⁊ cum epicureis ⁊ stoicis disputaret: singulaq; deorū altaria perlustrans inter cetera ignoti dei altare vidisset: declarauit eis hūc esse deū: quem predicabat: qui celū ⁊ terram fecerat. Cum autem inter alios philosophos Dionysius: qui ceteris in diuinis doctior erat: audum cum paulo disseruisset: casu cecus tranſibat. Cui dionysius dixit: vt si ceco illi in nomine dei sui preciperet: vt videret: et ille lumen reciperet: statim crederet. Sed vt omnis suspitio tolleret: paulus ait Dionysio: vt ipsemet verba proferret. Quod cum ille fecisset: protinus cecus visuz recepit. Statimq; dionysius credidit: ⁊ cuz Damari vxore sua ⁊ omni familia baptizatus est. Sicq; a paulo per trienium instructus episcopus atheniis ordinatus est: vbi predicationi insistens: tam ciuitatem ꝯ maximam partem regionis ad fidē christi perduxit. Huic paulus: ea que ad tertium celum raptus viderat: reuelasse creditur: sicut et ipse dionysius in pleriscq; librorum suorum insinuare videtur: vnde ⁊ de hierarchijs angelorum: et ordinibus dispositionibus: ⁊ officijs: tam lucuenter ⁊ clare disseruit: vt nō putares hoc ipm ab alio didicisse: sed ipsum potius in tertium celum raptuz: hec omnia conspexisse. Prophetico etiam spiritu claruit: et dormitioni beate marie interfuit: prout ipse in libro de diuinis nominibus asserit. ¶ Cum ergo audisset petrum ⁊ paulum rome a nerone in carceribus detineri episcopū sibi substituit: et ad eos visitandos accessit: eorūq; passionibus presens fuit. Verum post aliquod tempus a beato clemente petri successore in franciam destinatur: et ipsi rusticus presbyter ⁊ eleutherius diaconus sociantur. Sancti quoq; saturninus ⁊ marcellinus episcopi: et lucianus presbyter comites adiunguntur. Qui omnes venientes arelatū: verbum domini predicare ceperunt. Tunc dionysius auctoritate summi pontificis fretus: marcellinū in hispaniam: saturninum aquitaniam: et lucianum ad beluacensem pagum direxit. Ipse vo cum sibi adiunctis rustico et eleutherio parisius venit: et multos ibidem conuertit: et ecclesias erexit: ac clericos diuersorum ordinum consecrauit. Et cum templorum pontifices sepius contra eum seditionem excitarent: et populus armatus ad eum concurreret: diuina gratia: aut depositi feritate: ad ei⁹ pedes procidebant: aut exterriti fugiebant. ¶ Cum autē domitiani imperatoris precepto secūda persecutio in christianos excitata esset prefectus fescenninus contra christianos abiit in galliam directus: parisiusveniens: beatū dionysium predicantem captum colaphizatum consputum ⁊ loris cum socijs alligatū sibi presentari fecit. Dum autē sancti cozā illo in confessione dñi constantes astarent: ecce quedam matrona nobilis venit: ⁊ virū suuz lubiū ab his magis turpiter deceptū asserit. Pro eius ira ꝙ viro mittitur: ⁊ in dei confessione martyrizatur. Sancti vo a. xij. militibus viciſſim sibi succedētibus flagellant: deinde cathenis gravibus vincti carceri mancipātur. ¶ Sequenti vo die dionysius super crarē ferream flammis suppositis nudus extenditur: indeq; erectus ad bestias ferocissimas ieiunio exciratas exponitur. Que cuz ad eū accurrerent: signū crucis opposuit: ⁊ māsuetissimas eas fecit. Deinde in clibanū mittitur: sed extincto igne nil leditur: cruci affigitur: ⁊ diutius ibidem torquetur: inde depositus: cum socijs multis alijs fidelibus in carcere recluditur: vbi duz sanctus missam celebraret: ⁊ populū fidelē cōmunicaret: dñs iesus cum angelorū multitudine: ⁊ immenso lumine eidē apparuit: ⁊ panē sacrū ei obtulit: atq; ad martyriuz confirmauit. ¶ Post hec

sancti iudici presentant: ⁊ nouis supplicijs cruciatur. Et cū omnia tormēta superassent: iussu prefecti ante idolū mercurij extra ciuitatē ducuntur: ⁊ ibidez in cōfessione trinitatis triū capita securibus prescidunt. Statimq; corp⁹ sancti dionysij se erexit: ⁊ caput suū intus brachia angelo duce ⁊ celi precedēte lumine p duo miliaria deportauit: ⁊ a loco scz qui dicitur mons martyrū vsq; vbi nūc dei ꝓuidētia requiescit. Multi ꝯo circūastantes angelorū melodiā cōcinentē audierūt: inter quos largitia vxor prefati iubij christiani se esse clamauit: et mox ab impijs decollata in suo sanguine baptizata occubuit. Dū infideles iussissent: vt rustici ⁊ eleutherij corpora in sequana fluuio mergerentur: ne a christianis sepelirentur. Matrona quedaz nobilis nomine carula: iz adhuc pagana: tamē iam propter visa miracula ad christū mēte conuersa: vectores ad prandium inuitauit: et illis epulantibus sanctorum corpora furtim surripi fecit: ⁊ in suo predio occulte sepeliuit: que post modū persecutione cessante inde sustulit: ⁊ corpori dionysij soclauit: ac fidez christi percepit. Passi sunt autē. vij. idus octobris circa annum domini. ccvi. etatis ꝯo beati dionysij. ⁊c. ¶ Die ꝯo passionis ipsorum cum apud arelatum sanctus regulus episcopus missarum solēnia celebraret: apostolorum nominibus in canone recitatis adiunxit: ⁊ beatorū martyꝝ dionysij rustici ⁊ eleutherij. Quo dicto cum adhuc eos viuere putaret: mirari cepit quomodo eorū nomina sic ignoranter in canone recitasset. Et ecce tres columbe eidem in altari apparuerūt: habentes sanctorum martyrū nomina suis pectoribꝰ sanguine descripta. Qui diem notās: inuenit eos tunc per passionē a corpore migrauisse. ¶ Beatus autē dionysius doctor ecclesie mirabilis et insignis: scripsit libruz de angelica hierarchia. Item de diuinis nominibus. Item de mystica theologia: ⁊ alia forte plurima que nostris temporibus inueniri non possunt.

¶ De sancto Donino martyre. Cap. xliij.

Donīus martyr passus ē in territorio ciuitatis chrysopolis: scz parmēsis sub maximiano imperatore. Qui cum esset primus cubicularius eiusdē augusti: coronā eius seruabat: ⁊ de ipsius manibus maximianus aureolam imperialē accipiebat. Anno igit sexto imperij sui: cum roma mediolanū venisset: dedit contra christianos edictū mortis. Inde veniēs in partibus germanie: christianos quosdā sbi inuentos decollari mādauit. Tunc erāt ibidem fideles quidā occulti circiter quīgēti. Inter quos sctūs dominus potissimus erat: qui ceteros cōfortabat. Et dū imperator ad vrbem romam venisset: prefati omnes eū secuti eidē occurrerūt: seqz xpianos constantissime pfessi sunt. Quos omnes imperator decollari mandauit. Et quibusdam ex ipsis occisis aliquot fugerūt: vna cū sancto domino: quidā per viam flaminiā: quidā per viam aurelia: quidam ꝯo per viam claudiā. Dominus autē via claudia perrexit. Et dum venisset. xv. miliario ab vrbe chrysopoli: nūcij maximiani eū apprehensum: in media via publica que claudia dicit: iuxta fistrionem fluuium decollauerunt: cuius corpus trūcum manibus, pedibus caput de terra leuauit: et ipsum deferens flumen super undas transiuit: atq; per iactum lapidis deportauit vsq; ad locum in quo quieuit: vbi ⁊ sepult⁹ est miraculis clarēs. Inter q̄ oēs cum inuocantes: ⁊ de calice ipsius potantes liberat a morsu rabidi canis. Qui passus ē septimo idus octobris.

¶ De sancto cerbonio epo. Cap. xliij.

Cerbonꝰ episcopꝰ populonie claruit tēpore beati gregorij pape. Qui dum hospitalitati esset intentus die quadā transeūtes hospitio suscepit. Quos gothis superuenientibus abscondit: eorūq; vitā ab illoz nequitia reseruauit. Quod dū rotille gothoz regi pfido nunciatū esset: iratus crudelitate iussit episcopum teneri: ⁊ in loco qui merulis dicit octauo ab vrbe miliario vbi cū exercitu suo residebat sibi presentari: eūq; in spectaculo populi versis ad deuorādum proīci. Tunc in cōspectu regis episcopus ad mediū deductus est: atq; ad eius morsez vsus immanissimus exquisitus: qui ex cauea dimissus: accensus ⁊ concitus episcopū petijt: sed subito sue feritatis oblit⁹: capite hūmiliter submisso lābere episcopi pedes cepit: populusq; qui ad spectaculum venerat mortis: magno clamore versus est in admirationem venerationis. Ad cuius reuerentiā etiam rex ipe promotus est: ipsumq; honoratum valde dimisit: ⁊ eius se orationibus commendauit. ¶ Hic etiam in ecclesia sua cui preerat: populonie sepulchrum sibi parauit. Sed. cum longobardorum gens in italiam veniens cūcta'vastasset ad helbam insulam recessit. Qui irruēte egritudine ad mortem veniēs: clericis suis precepit: vt corpus eius in sepulchro qō sibi populonie preparauerat ponerēt. Qui cū illi respōderent: q̄ illuc ipsum reducere minime possent: eo q̄ longobardos ipsum locum detinentes vel illac discursantes timerent: hortatus est eos vt secure ipsum illuc deportarent: et festine sepelire cu-

rarēt: moxq; ex eodē loco sine vlla mora discederēt. ¶ Defuncti igitur corpus in naui posuerunt. Cūq; populioniam tenderent: ⁊ immensa nimis pluuia erupisset: per totum illud maris spacium quod ab helba insula vsq; populioniā duodecim milibus distat: circa vtraq; nauis latera procellosa valde pluuia cecidit: sed in naui eadem: nec minima imbris gutta descendit. Peruenientesq; ad locum: corpus sepulture tradiderunt: ⁊ episcopi precepta seruantes: ad nauem sub festinatione redierunt. Quam mox vt intrarunt in eodem loco dux crudelissimus longobardorum gummarith aduenit. Ex cuius aduentu cerbonium habuisse spiritum prophetie claruit: qui illos sepulto corpore inde discedere sub festinatione precepit. Quieuit autem vir sanctus in domino. vi. idus octobris. Hec gregorius. iij. dialogorum. cap. xi.

¶ De sancto Paulino epo. Cap. xliiij.

Paulinus episcopus eboracen: claruit apud idē oppidum tēpore bti gregorij pape. Cum eīm idem sanctus doctor augustinū epm ad predicandum anglorum genti destinasset: vt dictū est supra in gestis ipsius augustini episcopi vij. kalen. iunij. Idem beatus augustinus iustum episcopū genti nordannialorum consecrauit. i. ei nationi anglorum: que ad aquilonem vmbri fluminis habitabat. Qui iustis verbū fidei predicando: eādem gētem cum rege suo eduino cōuertit. Hic etiā iustus paulinum episcopum ordinauit: ⁊ ipm ad eboracēsem ciuitatem in fide confirmandā delegauit. Qui fructū plurimum pdicationis in eadē ciuitate pfecit: ⁊ clarus sanctitate in pace quieuit. vi. idus octobris.

¶ De sctō Geraldo cōfessore. Cap. xlv.

Geraldus cōfessor apd aurelianū claruit. Hic vir illustris lemouicensi territorio aureliaco pago natus ē: a patre geraldo: matre adaltrude de nobilissimis atq; ditissimis. Qui dum insimul caste viuerent: nocte quadam diuinitus in somnis admonētur: vt debitum matrimoniale soluant: vt prolem mirificā procreare valeant: quem geraldum nominare debeant. Excitatus igitur pater: debitoq; soluto: iterum obdormiuit: viditq; ex pollice pedis eius dextri vngulam nascentē que in arborē magnam succrescens: palis ⁊ perticis ptegebat: nec tamen in pede pondus aliquod sentire videbat. Cūq; mater filium adhuc gestaret in vtero: ⁊ die quadam cum viro esset in thalamo: trinam vocē audiuit infantuli vagientis: ⁊ quasi iam nati vocē emittentis. Natus igitur puer ⁊ ablactatus: annis puerilibus deo deditus: litterisq; diuinis mirabiliter breui tempore vltra coetaneos est imbutus: iuuenisq; effectus: armis: vt pote miles nobilis exercitatus: cūctos in acie superabat. Defunctis autē parentibus: ex facultatibus suis egenis largiflue ministrabat. Quem diabolus semel visiōe puelle pulcherrime eius vasalli filie graui tētatione pulsauit: ita vt ille nuncium ad patrem mitteret: q nocte sequenti ad eum accedere vellet. Peccatum tamē timēs orationem premisit: ⁊ sic ad domum puelle accessit: ⁊ a patre susceptus fuit. Cum autem tentationem grauem sentiret: ⁊ ad ignem sederet: puella sibi vltra modū deformis visa est: vt iam quam viderat esse non putaret: nisi pater eius illam esse penitus affirmasset. Sicq; tētatione superata sine crimine redijt: ⁊ patrē cum omni familia libertati donauit: atq; puellam nuptui tradidit. ¶ Officium autē diuinū ac si clericus continue dicebat: ⁊ missam quotidie audiebat. Cum autē die quadam agendis curie intētus: missam audire non posset: loco misse psalterium totum legit. Et extunc in consuetudine duxit: vt quotidie totum psalteriū decantaret. ¶ Demum relicto seculo monasteriū in proprio solo in aureliaco construxit: quod de suis facultatibus large dotauit: in quo se monachum fecit: ⁊ multa vite sanctitate ⁊ abstinentia claruit: pollensq; virtutibus: feliciter ad christum migrauit sexto idus octobris. Sepultusq; est in ipso monasterio miraculis clarus.

¶ De sanctis Cassio ⁊ Florentio ⁊ socijs martyribus. Cap. xlvi.

Cassius et florentius martyres cum socijs septem passi sunt sub maximiano imperatore apud beronam vrbem galliarum circa rhenum fluuium. Cum enim idem imperator de mauritania aphrice: ⁊ de finitimis regionibus propter gallorum frequentes tumultus militum multitudinem deuocasset. Inter alios elegit milites. ccclx. ad sui custodiam deputatos: quos vna secum cum sacra legione thebeorum in galliam adduxit. Postq; autē legionem predictam occidit christum dominū confitentes: prefati milites trecentū sexaginta christianissimi ab eodem imperatore discedentes per diuersa loca fugerunt: quorum precipui erant cassius: florentius: geron: malosus: et victor. Qui vna cū eorum socijs

ccclv.trino martyrio ternis in locis coronati: vna ⁊ eadē die ab ecclesia recoluntur: cū tamē diuersis diebus passi fuerint: vt scribit hellinādus. Nam cū de mādato imperatoris maximiani milites eius gentiles prefatos xp̄ianos insequentes: hincinde eos requirerent: cassium ⁊ florentium cum aliis septē apud beronā vrbē circa rhenum fluuiū inuenerunt: quos ibidem in xp̄i confessione decollauerunt. quorū passio agitur. vi. idus octobris.

De sanctis Berone ⁊ sociis martyribus. Cap̄. xlvij.

Erō martyr cum sociis cccxviij. apd̄ coloniā agrippinā passi sunt. Cum em̄ persecutores ab imperatore maximiāo destinati ad predictos milites. ccclx. occidēdos. Cassium et florentium cum aliis septem interfecissent: vt supra dictū est. Beronem militē cum comitiua. cccxviij. militum in campis colonie inuenerūt. Quos oēs xp̄m dominū confitentes gladiis trucidarunt. Quorū festū colitur. vi. idus octobris.

De sanctis Maloso ⁊ Victore ⁊ sociis martyribus. Cap̄. xlviij.

Alosus et victor martyres cum sociis triginta apud opidum francoruz: quod troia siue xanthum dicitur passi sunt. Cum persecutores prefati post interfectionem predictorum martyrum: videlicet cassij et florentij et sociorum geronis atq̄ aliorum predictorū processissent ad reliquos requirendos de mandato imperatoris maximiani malosum ⁊ victorez cum aliis triginta: qui de numero predictorum ccclx. militum supererant: iuxta dictum oppidum xanthum inuentos: gladiis cederunt: et eorum corpora in locis palustribus submerserunt: quorū tamē reliquie a christianis reperte condigno honore sepulte sunt. Et in eorum postmodum honorem Helena constantini mater basilicam super eorum corpora miro decore et sine vllo ligno construxit: vbi et per eorum merita eurogyalus colonienſis episcopus dolore capitis sanatus est. Sed cum corpus malosi martyris longo tempore vbinam sepultum fuerit latuisset. Sancto episcopo dicti loci diuina reuelatione mōstratū est. Qui corpus de loco sustulit: immensi odoris refragrās suauitate: ⁊ ipsum iuxta sociorum cadauera collocauit. Horum etiam dies passionis similiter celebratur. vi. idus octobris.

De sancto Pinyto episcopo. Cap̄. xlix.

Pinyt⁹ episcopus gnosie vrbis creteñ. marci antonij imperatoris temporibus apud ip̄am claruit ciuitatem. Qui inter viros apostolicos nobilissimus in scripturis suis velut in quodā speculo viuentem sui dereliquit imaginem. Quiq̄ inter cetera sapiente sue opuscula ad dionysiū corinthiorū episcopū elegantē scripsit epistolā: in qua docet non semper lacte nutriendos populos: ne quasi paruuli ab vltimo occupentur die: sed ⁊ solido debere pasci cibo: vt in spiritualē proficiant senectutē. Qui et in xp̄o plenus sanctitate quieuit. vi. idus octo. Hec hieronymus libro de viris illustribus.

De sancto Pierio presbytero. Cap̄. l.

Pierius alexandrine ecclesie presbyter insignis floruit tempore diocletiani imperatoris. Qui tam florentis sermonis venustate populos docuit tātaq̄ diuersorū tractatuum elegātia fulsit: vt origenes iunior vocaretur. Tractatū longissimū super osee ꝓphetiaz descripsit. Et apud alexandriā in pace quieuit vi. idus octobris. Hec hieronymus vbi supra.

De sanctis Tharaco presbytero et Andronico martyribus. Cap̄. li.

Tharac⁹ probus ⁊ andronic⁹ martyres apud tarsuz metropolim cilicie tēporibus diocletiani ⁊ maximiani passi sunt sub preside maximo. Quorū primus natione romanus: ⁊ miles annorū. lxv. militie terrestri pro xp̄o renūciauit. Secundus de sede pāphilie exortus. Tertius ꝟo iunior de primis ephesiorū ciuitatis. Qui insimul sociati: accusati sunt maximo presidi a domero centurione: ꝙ essent xp̄iani: ⁊ ab eodē iudice tenti sunt. Qui primo quidē tharacum vt seniorē in xp̄i professione inuictum manentem in maxillis cesum nudatū virgis flagellari fecit. Deinde vinculis ferreis in carcerem alligari: postea probum in simili confessione manētem in dorso et ventre neruis crudis diutius cesum: eisdem vinculis vinctum carceri man-

cipauit. Ac postmodum andronicum christi nominis confessione gaudentem: vt adolescentulum diu suasum: in equuleo appensum ⁊ cesum: ac ore contusum ⁊ lateribus punctum: necnon plagis cum testarum fragminibus cōfricatū: ferreis cathenis ligatum in ergastulo clausit. ¶ Deinde eos in susia ciuitate productos: idē preses sibi presentari fecit. Et primo tharacus sacrificare nolentem ore ipsius lapidibus confracto ⁊ dentibus excussis: manus eius in igne mitti iussit: dehinc ligari pedibus: capitecq; deorsum suspendi ⁊ fumum atruz subterponi: atq; acetum cum sale eiusdem auribus instillari: nares quoq; sinapi aceto liquefacto perfundi: ⁊ sic in custodiam tradi. Sequenti die probum eductum iussit: os eius confringi: ⁊ ferrū ignitum labijs apponi: atq; extensum neruis crudis diutissime cedi: faciecq; tota lapidibus contusa in custodiam recipi. Tertio ꝯo die andronicum productum in palis. iiij. extensum alligari: et neruis durissimis in scapulis et ventre flagellari: eo ꝙ plagas ei⁹ priores curatas fuisse mirabatur. Sicq; illum in eadem custodia recludi fecit. ¶ Demum eosdem ad achaboz ciuitatem attraxit: vbi primum prefatus preses tharacum vinctum in faciem cedi iussit: ⁊ obliscos accēsos labijs ⁊ maxillis applicari: aures quoq; nouacula pcidi: ⁊ raso capite prunas superponi. Deinde obeliscos incēsos sub asellis immitti: ⁊ sic in carcerē vinculari. Probum ꝯo vinctum pedibus sursum appendi mādauit: et candentes obeliscos lateribus apponi: atq; clauos ignitos manibus ei⁹ infigi: deinde oculos eius acub⁹ pungi: ⁊ sic in carcerem compenditum mitti. Andronicum autem ligatum papyris inflammatis circa ventrem exuri precepit: ⁊ obeliscos incensos circa digitos eius apponi: ferrum quoq; ignitum in os eius mitti: ⁊ dentes eius excuti: moliscq; confractis linguam ipsius abscidi ⁊ comburi: ⁊ sic in carcerem alligari. ¶ Post dies autē aliquot eos preses impius produci fecit: et respiciens illos sanos iratus vehementer: bestijs ferocissimis in arenam exposuit. Que pluribus gentilibus extinctis sanctorum pedes lingebant. Cena quidem tharacum: leopardus probū: vrsus autem obsequebatur andronicum. Nouissime cum omnia superassent. Iussu prefidis decollati sunt: adhibiti quoq; sunt quattuor custodes: ne corpora sanctorum sepelirentur: sed in ignem missa consumerentur. Orta autem valida tempestate ⁊ fulminibus custodes territi fugerunt: ⁊ flamme extincte sunt: ⁊ sic corpora incombusta remanserunt. Super quorum singula christiani nocte viderūt stellam fulgentē: eaq; tollentes honorifice apud tarsum cilicie sepelierunt. v. idus octobris.

¶ De sancto Eustachio abbate. Cap. liij.

Eustachius abbas luxouien. fuit: qui a beato columbano ab italia ad dictum monasterium gubernandū paterno affectu direct⁹: equo iure subditas monachoz̄ cateruas rexit: adeo vt nullus se beatum columbanum prēdidisse gemeret. Qui huius doctrinis imbutus fuisset. Qui ⁊ post laudabilem vitam virtutibus pollens: quieuit in christo. v. idus octobris: inuenq; sepultus.

¶ De sancto Eustachio epō. Cap. liij.

Eustachius episcopus antiochenus claruit apud ipsam ciuitatem tempore constantiⁿ imperatoris. Hic genere pamphilus tam opere ꝙ sermone fidei pugil egregius aduersus arrianum dogma plurima conscripsit: Extant etiam ipsius sapientie preclare duo volumina de anima. Itē tractatus aduersus origenem. Item epistole multe quas enumerare difficile est. Qui propter fide catholice defensionem: quam contra arrianorum sectam susceperat: a constantio imperatore traianopolim in exilium missus vite terminum dedit.

¶ De sanctis quattuor milibus nongentis septuaginta sex martyribus. Cap. liiij.

Quattuor milia nongenti septuaginta sex martyres apud aphricam passi sunt sub persecutione vandalica. Qui cū essent ecclesiarū dei plurimarū episcopi presbyteri ⁊ diacones associatis ipis turbis fidelium populorum iussu hunerici arriani regis in horribile exilium heremi trusi: atq; inter mauros ferocissimos deputati sunt. Inter quos erant cyprianus ⁊ felix precipui sacerdotes. Ex quib⁹ plurimi dum ducerentur: ⁊ cuspidibus ac lapidibus sibi alligatis ad currendum dum tunderentur: et per aspera ⁊ dura loca traherentur: per singula mēbra diserti inter manus thahē tiū expirabāt. Extat per totū aggerē publicus locus tumuli vel sepulture ipoz̄ū, Reliqui ꝯo predictox̄ ad exiliū predictū adducti: fame et inedia ac nuditate afflicti: necnon varijs supplicijs excruciati martyriū celebrarunt: quorum natale colitur, iiij. idus octobris.

¶ De sancto marcello epō ⁊ martyre. Cap. lv.

Marcelli⁹ epi
scopus apamie et
martyr: successor
iohannis vita san
ctissimus tēpore theodosij se
nioris martyrium passus est.
Cum eñ iussu eiusdē augusti
deorum templa vbiq; destrue
rentur. Uenit prefectus orie
tis apamiaz ad templa idolo
rum destruenda: ⁊ dum ibidem templum iouis
maximū ⁊ robustum: vtpote lapidibus ferro et
plumbo alligatis fabricatum vidisset: impossi
bile quoq; ad destruendū iudicasset: ad sugge
stionē marcelli prexit ad alias ciuitates: ip̄m
q; templum iuxta vires ei dissoluendū commi
sit. Marcellus ꝝo cuiusdam operarij consilio
quattuor ingentibus colūnis subterfossis: qui
bus tota parietū machina nitebatur: ligna sup
posuit: ⁊ in ipsis ignem immisit: vt lignis exu
stis colūne ruerent: torāq; fabricam secum tra
herent. Sed resistente demone: ignis non po
terat ligna inflammare. Episcopus ꝝo oratio
ne premissa aqua benedicta ignem aspersit: et
mox diabolum effugauit. Statimq; igne sub
termisso ligna accendit: quibus cōbustis ruen
tibusq; colūnis: omne edificiū templi corruit:
cuius sonitus terram concutiēs omnes exter
ruit. Post que sanctus episcopus et alia plura
phana idolorum destruxit. Qui ⁊ martyribus
pro christo certātibus scribebat: ⁊ eorū scripta
recipiebat. Nouissime aut̄ ⁊ ipse a paganis tē
tus: pro christiq; cōfessione martyrio corona
tus est: et apud apamiam honore condigno tu
mulatus. iij. idus octobris.

¶ De sancto Carpo discipulo. Cap̄.lvi.

Carpus di
scipul⁹ bti pauli
apli apud troa
dem claruit: vbi
⁊ ab eodem apo
stolo episcop⁹ cōstitut⁹ est.
De hoc refert dionysius i epi
stola ad themophilum: q; cuz
esset vir mire sanctitatis ⁊ ze
lator fidei: ⁊ quidam in fide
lis fidelem quēdam peruertisset: adeo corpus
moleste tulit: vt ex hoc infirmitatē incurreret.
Tante aut̄ sanctitatis erat: vt nunq; celebra
ret quin aliquam celestem visionem conspice
ret. Sed cū pro vtriusq; conuersione orare de
beret: deum tamē quotidie exorabat vt combu
stione quadam: ambox simul immisericorditer
abrumperet vitas. Et ecce circa noctis mediū
dū vigilaret: et hanc orationem faceret: subito
domus in qua erat in duo diuisa fuit: ⁊ quedaz
immensa fornax ibidem apparuit: respicienscq
sursum vidit celum apertū: ⁊ ibidem iesum cir
cundatum multitudine angelorum. Deinde iu
xta fornacē predicti duo viri tremuli stare cer
nuntur: qui a serpentibus de fornace procedē
tibus morsibus: ⁊ involutionibus violenter in
fornacem trahebantur: et ab alijs quibusdā vi
ris impingebanf. Hoc videns carpus adeo in
istorum vindictam delectabatur: vt superiorez
visionem intuert contēneret: ⁊ in horum vitio
nem totus intentus esset: ita q; plurimum mo
le ferebat: q; in fornacem non cito cadebant.
Tandem cum in celū respexisset: ecce iesus ho
minum illorum miseratus ad illos cum angelis
descendens: manus extendit: et ipsos eripuit.
Dixitq; carpo: q; paratus esset iterum pro pec
catoribus pati. Sicq; decetero carpus p illoz
conuersione orauit: dominusq; vtrūq; ad fidez
reuocauit. ¶ Demū idem beatus discipulus p
cōfessione x̄pi martyrio coronatus est: et apud
troadem sepultus. iij. idus octobris.

¶ De sancto Eduardo rege et con
fessore. Cap̄.lvij.

Duardus cōfessor
rex illustris anglorum generosa
progenie ortus filius regis elte
rudi: et ente regine ricardi du
cis normanorum filie: diligenti
parentum cura nutritus ab annis puerilibus
sanctis spiritus informatus est disciplina. Qui
adhuc puer existens: propter danorum pcellam
seuientium in anglia ductus est in neustriā in
auita domo: vbi opera puerilia deserēs: christi
seruitio se mācipauit: beataq; dei genitricē
et petrum apostolū atq; euangelistā iohannem
in patronos sibi speciales assumpsit. Tandem
parente defuncto et fratre ipsius inaudita cru
delitate perempto eduardus timēs: se domino
commēdauit. Expectans quoq; donec post mo
dicum tēpus barbarica pestis cessauit: et tūc a
baronibus in regnum inductus: et cum gloria
apud lūdunū in die sancto pasche ab episcopo
coronatus est. ¶ Regnauit aūt tēporibus hen
rici tertij imperatoris: et regnum optima pace
gubernauit: ⁊ sanctissime deo vixit. Egicā go
dini filiam liberalib⁹ artib⁹ imbutā in vxorem
duxit: quā adeo persuasit: vt castitatē seruātes
solo nomine cōiuges: ambo v̄gines permanse
rūt. Fuerat aūt godinus p̄dictus conspirator
in nece fratris regis eduardi. Dum autem die
quadā cum rege in mēsa discumbēs se iuramē
to de morte fratris excusaret: piculo offe quaz
comedebat: subito offa quā in ore posuit suffo
catus est. Filius quoq; eius eadez die ab equo
in carensem fluuium precipitatus necatus est.
Mater ꝝo eius vxor godini ictu fulminis inte
rijt. Sicq; omnes qui mortis fratris regis cō
scij fuerāt: vltio diuina vindicauit: sola regis cō
iuge q̄ innocēs inde fuerat incolume pmanēte.

¶ Rex iste tāte fuit grauitatis: vt vix non sine maxima causa ꝓuocaret in risum: vnde ⁊ semel cū die pasche post prandiū valde rideret: et ex hoc oēs mirarent: dixit rex ꝙ ꝑ spiritū viderat septem dormiētes in celio mōte: qui dudū sup latus dextrum iacuerāt: seversos in sinistrum: qui donec sic manerēt: multe in orbem persecutiones future forent. Sed post decursum annorum centū: iterū ad latus dextrū se verterēt. Directi sunt aūt a baronibus nūcij ex anglia in greciā ad montē predictū apud ephesum ciuitatem. Qui per oīa sicut rex dixerat contigisse inuenerūt. Nam donec illuc nūcij peruenerūt: oēs ephesioꝝ populi: ꝙ septē dormiētes in sinistrum versi fuissent penitus ignorarūt. Qui tñ modicis antea diebus sup dextruz latus illos cognouerant dormiētes. ¶ Hic etiam rex circa pauperes liberalissimus et humilis fuit. Nam die quodā pauperē contractū incedere nō valētes ꝓprio lato⁊e carentē deuotus rex in humeris suis assumpsit: et ipm a regali palatio vsq; ad scti petri ecclesiā baiulauit. Hic etiā sepius in hora cōsecrationis xpm in carne cōspexit in manib⁹ sacerdotis. Qui regno feliciter disposito q̄euit in pace āno dñi. M.clxv. id. octobris. Sepultus iuxta beati petri altare vbi et miraculis claret.

¶ De sancto eduardo rege ⁊ mar. Cap. lviij.

Eduardus martyr rex secūdus angloꝝ: filius eduardi regis: vna cum patre ānis duobus cuz dimidio regnauit. Tūc visa est stella cometes apd vicum regium: qui dicit calua: significās persecutiōes in regno subsequētes. Nam clerici intrusi ⁊ criminosi a suis ecclesijs: per dūstanum archiepm cantuariēsem expulsi noua prelia suscitarūt omnibus pene ecclesijs denastatis: quos tamē vltio diuina puniuit: vt supra dictum est in vita sancti dūstani. vij. idus septembris. Cū aūt mortuo egdaro rege eduardus adhuc iuuenis eēt: ⁊ elfrida nouerca ei⁹ olim regis vxor filium suū propriū puerulum: necdum annoꝝ septez regem facere ꝓcuraret: ⁊ ob hoc cum quibusdam ex baronibus conspirasset. Dūstanus eduardum: vtpote cui regnuz tanq̄ primogenito de iure debebat: contra votum illorum coronauit. Unde ⁊ regina turbata in mortē regis machinari cepit. Cum autez die quadā eduardus de venatione fessus rediret: ⁊ illa sitiēti poculū porrexisset satelles ab eadē īduct⁹: regē potentē sicca ꝑcussit ⁊ occidit. Et cum sero esset circa corpus ipsius: subito diuina lumīaria micuerūt. Cuiusq; tactu claudus gressum: ⁊ mutus loquēdi vsum cōtinuo recuperarunt. Cūq; ad corpus eius elfrida regina in equo venisset: vt quasi se de nece eius inculpabilem simularet: dum redire vellet: equus se inde nullo modo mouere potuit: mutatoq; alio equo similiter ⁊ tertio sicut ⁊ priori cōtigit: vñ ab oībus de morte regis rea iudicata est. Sepultus est aūt rex condigno matris honore miraculis clarēs. Elfrida ꝟo regina iudēs vltionē quā de⁹ fecerat in clericos ecclesiaꝝ persecutores de homicidio condigne penituit: et in melius vitam mutauit.

¶ De sancto Theophilo episcopo et confessore. Cap. lix.

Theophilus episcopus apud antiochiam floruit. Qui sextus a beato petro apostolo eiusdem ecclesie sedem tenuit: et vir eruditissimus multa sapientia claruit: plurimosq; libellos compilauit. In testimonium libros tres ad Anatholium scripsit. Aduersum Hermogenis heresim alium. Extant eius et alij elegantes ad edificationem ecclesie pertinētes: composuit ⁊ contra martionem librum vnuz. Super euangelio et prouerbijs salomonis cōmētarios se legisse beatus tradidit hieronymus: qui cum superiorum elegantia non videnꝫ sibi congruere. Qui etiā marci antonini imperatoris temporibus: in pace quieuit tertio idus octobris.

¶ De sancto Theophilo confessore. Cap. lx.

Theophilus cofessor in ciuitate cilicie claruit. Qui cū eēt eccl'ie vicedñs ecclesiasticas res: vtpote morib⁹ ⁊ sciētia precipuus optime gubernauit: quem clerus ⁊ populus nimium diligebat. Uacante ꝟo episcopatu: ipsum in pontificez omnis populus elegit: sed theophilus se indignū iudicans omnino recusauit. Ad metropolitanū aūt violenter a populo ducitur: ⁊ in episcopuz sibi dari ab omnibus postulat. Sed ipse penitus renuens: vix ab ipo dimittitur: ⁊ alius in episcopum consecratur. Post dies modicos ad suggestionem emulorū quorūdā theophilus ab episcopo de officio deponit: et in locū eius q̄dā ex aduersarijs surrogatur. Desperans iste iudeum magum adijt: et eius auxilium implorauit. Quem ille nocte extra ciuitatem adduxit: ⁊ diligenter monuit ne crucem sibi imprimeret: aut christū vel ꝟginez nominaret. Uocante aūt mago demones infiniti homines candidati eidem apparuerūt: qui cū cereis ardētib⁹ ad regē ipsoꝝ diabolū ī throno aureo sedētē: illū adducūt. Pro quo iudeus genuflexo ipius auxiliū postulauit. Ille theophilū officiū restituendū ⁊ maiorē adhuc faciēdū ꝓmittit: dū tñ hic xpm ⁊ matrē velit abnegare: ⁊ diabolo ꝓfessionē facere: ⁊ abnegationis chirographum manu ꝓpria scribere. Theo

philus ergo abnegatiouē fecit: ⁊ chirographū scribens diabolo tradidit. Reuersus aūt mox die sequenti ab episcopo accersitur: et expulso emulo in officium remittitur: et vltra ꝙ prius honoratur. ¶ Post dies autem aliquot theophilus resipiscere cepit: ⁊ peccatum suum desiens p dies. xl. matrē misericordie inuocauit. Quibus elapsis gloriosa regina eidē nocte media apparuit: ⁊ eidem salutem spopondit: ipm tamen: vt adhuc oratione perfisteret admonuit. Quod cū ille fecisset: post tridnū iterum eidem virgo beata cum splēdore nimio astitit: ⁊ eius peccatum ei dimissum a deo nūciauit. Cum autem ipse pro chirographo confecto nimium angeretur: die sequenti dei genitrix eidē in somnis apparuit: ⁊ chirographum supra eius pectus dimisit: quod ille excitatus inueniens ad episcopum celebrantē accessit: ⁊ coram omni populo peccatum suū confitens: cuncta visa: ⁊ gesta narrauit: eiusq; chirographum cunctis ostēdit: qui ex luce a virgine contracta facie: vt sol resplendere visus fuit: ⁊ in eodem loco per tridnum in oratione perseuerauit. Tunc q; sequentiam illam composuit Aue maria gratia plena dñs tecū ꝙ serena. in qua ⁊ de seipo: ⁊ de ei⁹ miraculo mentionem facit: ⁊ elapsis tribus diebus ad xp̄m migrauit. In cuius transitu audite sunt voces angelice concinētes. Sepultusq; est in ecclesia cilicie: per quem deus multa miracula ostendit.

¶ De sanctis Faustino ianuario ⁊ martiale martyribus. Cap. lxi.

Faustin⁹ ianuari⁹ martialis martyres in hyspanijs ciuitate corduba passi sunt: qui primo equulei pena cruciati: deide supercilijs excoriatis: auribus quoq; et naribus precisis: dētib⁹ etiā superioribus cunctis: ad vltimum ignis passione glorioſum martyriū consumauerunt: tertio idus octobris: vt ait ado in martyrologio suo.

¶ De sancto Calixto papa ⁊ martyre Cap. lxij.

Calixt⁹ papa ⁊ martyr huius noīs primus natione roman⁹ ex patre demetrio de regione vbis rauennatis Zepherino romano pōtifici in epatu successit: ⁊ sedit annos. v. mēses duos: dies. x. Hic cōstituit ieiunium die sabbati ter in anno fieri: frumenti: vini: ⁊ olei p̄m prophetā. Adhuc quoq; iuxta. liij. anni tpa. liij. indixit omni ecclesie ieiunia. primū vernale. secūdū estiuale. tercīū autūnale. quartū hyemale. in quibus etiam precepit ordinatiōes fieri: ꝙ nec ipe: nec alius quilibet romanorū pōtificū a beati petri: vsq; ad sancti siluestri tpa legatur celebrasse ordinationes: nisi in mense decembris. Hic idem prohibuit: vt in accusatione presbyterorū infames ⁊ suspecti ⁊ inimici non susciperent. Eos ño hereticos nominauit: qui dicūt sacerdotes post lapsum si dignam egerint penitentiā: non posse ad pristinos redire honores. Hic fecit ecclesiā scē marie trās tyberim: ⁊ cimiteriū i via apia cōstruxit: quod suo noīe vocatur cimiterium calixti ad catacumbas: vbi ꝙ plurima multitudo martyrum sepulta est. Huius tēpore imperante alexandro: paro eminētior capitolij diuino incendio concremata est: ⁊ sinistra manus aurea idoli iouis fulmine liquefacta est. Tunc sacerdotes ad imperatorem venerunt: petētes vt dij irati sacrificijs placarentur. Dum ergo offerent celo sereno mane die iouis: repente diuino fulmine quattuor sacerdotes idolorū mortui sunt: ⁊ ara iouis cōcremata est: ⁊ sol obscuratus est: ita vt populus fugeret extra muros. Cum autem palmatius consul audiret: ꝙ Calixtus cum suis clericis: ⁊ multis christianis trans tyberim latiraret: rogauit imperatorem: vt christiani per quos hoc malum ciuitati contigerat: ad purgationem vbis penitus delerētur. Qui dum de mandato imperatoris cum militibus trans tyberim properasset: vt calepodium presbyterum cum alijs christianis comprehenderet decem milites: qui domum intrauerant excecati sunt. Quod alexander conspiciens: iussit omnem populum pro liberatione militum deo mercurio immolare. Sed cum vna ex virginibus paganorum arrepta a demonio deum christianorum verum ⁊ vnicum acclamaret: conuersus est Palmati⁹ consul: ⁊ cū vxore ⁊ filijs ac omni familia numero quadraginta duo baptizati sunt a sancto Calixto papa. Conuersus est ⁊ simplicius senator: ⁊ Felix cum filia sua Banda: quam prefatus Palmatius a paralyſi liberauit: qui omnes ab eodem pontifice baptizati: detenti sunt vna cum Calepodio p̄b̄ro: et ab imperatore Alexādro pariter decollati: vt hec omnia superius dicta sunt in passione calepodij ⁊ sociorū sexto idus maij. Quorum omnium corpora Calixtus pontifex in suo cimiterio sepeliuit. ¶ Deinde alexander imperator calixtum papam detentum quinq; dieb⁹ sine cibo ⁊ potu manere fecit: deinde fustibus cesum in custodiam artissimā recludi. Cui per noctem apparens beatus Calepodius martyr cum ingenti lumine: ipsum in timore dñi cō fortauit. Quod cernens miles quidam nomine Priuatus: qui erat vlceribus plenus ad pedes

eius procidit: ꝛ pro sanitate sua exorauit. Quē cum Calixtus sacro fonte perfunderet ab omnibus vulneribus sanauit. Quod audiens alexander: iussit Calixtum per fenestram domus in qua tenebatur precipitari: corpusq; eius in puteū demergi: et in eo rudera cumulari. Asterius ꝙ presbyter corpus eius de puteo eleuauit: et in cimiterio suo sepeliuit pridie idus octobris. ¶ Hic fecit ordinationes quinq; per mensem decembrium: presbyteros quindecim: diacones quattuor: episcopos per diuersa loca numero nouemdecim. Et cessauit episcopatus dies sex.

¶ De scō gaudētio episcopo ꝛ mar. Cap. lxiij.

Gaudentius episcop⁹ arminensis ꝛ martyr passus est apud eandem ciuitatem tempore constantij imperatoris. Qui ex ciuitate ephesiorum exortus: fidei documentis eruditus: adhuc catechuminus: ad vrbem romā veniens: tempore Damasi pape: a quodam iustino presbytero sacrum baptisma suscepit: et apud quandam matronam nobilem nomine eustricam hospitio se recepit. Quam adhuc gentilem: sua predicatione ad fidem christi conuertit: ꝛ ad sanctum damasum papam adduxit: qui eam sancti fontis vnda perfudit. ¶ Damasus autem pontifex cum de origine et religione Gaudentij ab eo cunctatus audisset: cum secum accersiuit: ipsumq; clericum fecit: quem ꝛ in sui seruitio detinens post biennium leuitam ordinauit: deinde post septennium ad sacerdotium promouit. Qui sedula exhortatione: populo iugiter verbum domini predicabat: ꝛ miraculorum gloria clarescebat. ¶ Nam quidam miles romanus nomine Tarsensius a diabolo obsessus est: clamante demone per os eius: q̄ nisi illuc Gaudentius presbyter veniret: inde nunq̄ discederet. Gaudentius ergo de mandato pape pro eo missarum solennia celebrauit: deinde sacram eucharistiam viro offerens demonem ab eo in fumi specie eiecit. Quo miraculo multi paganorum conuersi sunt. ¶ Cum autem arminensis episcopus defunctus esset: et populus ipsius vrbis ad papam pro petendo pontifice accessisset. Damasus gaudentiū episcopum consecrauit: ꝛ Arminum in pastorem cum populo destinauit. Qui primum ad ciuitatem: que Martiana dicebatur aduenies diebus decem: ibidem moram traxit: et populum multum ibidem existentem in fide christi eruditiuit: quē miles gentilis: qui dudum egrotus in lecto iacuerat: eius fama comperta: ad se ingredi fecit: ꝛ vt se ab infirmitate illa curaret humiliter supplicauit. Sanctus autem episcopus orationem premisit: ꝛ militem manu tenens de cubili sanū erexit: conuersumq; ad dominum cum coniuge ꝛ filijs: ac seruis viginti tres numero baptizauit. ¶ Post hec ex ipsa ciuitate discedens arminum deuenit. Et dum esset in itinere socijs vino carentibus: et nimium sitientibus aquam in vinum conuertit: ꝛ comitibus propinauit. Ingresso autem ciuitatē occurrit illi omnis populus cum multitudine languentium diuersis egritudinibus oppressorum: quos oēs continuo in xpi noīe sanos effecit. ¶ Sed qui primum in ipsa vrbe missam celebrauit: mox idolū martis in medio adhuc foro positū cecidit: ꝛ confractū est: ceteraq; oīa simulachra in diuersis locis posita similiter corruerunt. Quo miraculo multi gētilium ad christum conuersi sunt. ¶ Quedam neptis eusitice predicte que gaudentium hospitio rome susceperat a demonio vexata ad beatum gaudentiū arminum adducta: ꝛ ab eodem est continuo liberata. Ibic sanctus vir sua predicatione arminensem populum ad fidem christi pduxit: multas ecclesias construxit ꝛ dedicauit: multosq; presbyteros ꝛ aliorum ordinum clericos ordinauit. Inter quos leonem presbyterum ꝛ marinum diaconum viros sanctos: qui de dalmatia illuc venerant consecrauit: vt dictum est supra in gestis Marini confessoris pridie nonī. septēbris. ¶ Post hec cum de mandato constantij imperatoris apud arminum ciuitatem: conciliū episcoporum congregatū esset: multiq; arriani fulti presidio augusti: pauci ꝙ episcopi catholici cōueniissent. Baudētius ꝑ defensiōe catholice fidei: arrianis viriliter restitit: sz quia eis omnino se obuiare non posse vidit: eorum vesanie cessit: et cum sanctis hyphilo popilieñ. et mercurial liuienſi episcopis: nocte liuiam clādestine properauit. ¶ Post discessum ꝙ arrianorum: ad sedem suā redijt: ꝛ conuocata synodo catholicorum: que ab arrianis decreta fuerant reuocauit. Quendam quoq; Martianum presbyterum hereticum: nolentem ad ecclesie vnitatem reuerti damnauit: et de ecclesia eiecit. Quod audiens Martianus proconsul: qui dicti Martiani presbyteri propinquus erat: episcopum durius increpauit: et multis conuitijs exprobrans: mortis ei minas intentauit. Quem mox malignus spiritus inuasit et durissime vexare cepit. Cuius rei causa milites proconsulis gaudētium detestantes: ipsum mane ante solis ortum clanculum orantem comprehēderunt: ꝛ quasi in vltionē domini sui extra portam vinctum eduxerunt: ꝛ tandiu fustibus et lapidibus tutuderunt: donec ipe in dño cōmēdās: ꝛ pro ipsis etiā persecutoribus exorās spiritū exhalauit pridie idus octobris. Cuius corpus in loco qui dicitur ad lacum in foueam maximam proiecerunt: terra illud ac lapidibus

obuentes. ¶ Post annos ꝟo. lxx. cum locus sepulture eius cunctis esset ignotus: mulier quedam erat ceca in ciuitate cesarea: fine ceruia: nomine abortiua. Cui per visum angelus raphael cum papa damaso apparuit: ⁊ quis vter eorum esset nominauit: ac eidem imposuit: vt si lumen oculorũ reciperevellet: ad ciuitatem arminensem veniret: ⁊ ciuib⁹ nunciaret: vt corp⁹ sancti gaudentij in tali loco diu occultatũ requirerent: ⁊ honorabilius tumularent. Signũ quoq; ei dederunt: quia mox inuento corpore: ipsa lumẽ recuperaret: sicq; illi eam vera dixisse cõprobarent. Cum autem mulier iam de tali visione confidens: sed de ductore cogitãs iter sola arripuisset: leuem arundinem in manu sua persensit: ⁊ ex altera parte ductorem preuium intellexit: summitatem arundinis perentẽ. Quo duce ad ciuitatem arminum peruenit: et visa ciuibus patefecit: qui vnanimes ad locũ ostensum accesserunt: ⁊ terram effodientes: odorem mirificum senserunt: corpusq; sancti repertum de fouea eduxerunt: statimq; mulier: vt predixerat: lumen oculorum recepit. Multi quoq; languentes a diuersis infirmitatibus curati sunt. Corpus autem sancti martyris in tumulo marmoreo collocatum est: ⁊ ecclesia eius nomini desuper edificata.

¶ De sancto Fortunato epõ. Cap. lxiij.

Fortunat⁹ epõs tudertine ciuitatis circa tẽpora iustini imperatoris claruit. Qui in effugãdis spiritibus immensevirtutis gratia pollebat: adeo vt aliquando ab obsessis corpib⁹ legiones demonuz pelleret: ⁊ oratione sua corũ multitudines superaret. ¶ Juuenis quidam de tuscie partibus vxorem duxerat: que ad dedicationem ecclesie beati sebastiani martyris fuerat inuitata: que nocte precedẽte voluptate carnis deuicta: a viro suo se abstinere non potuit: ⁊ mane homines plusq; deum erubescens: ad consecrationem accessit: mox ꝟo vt beati sebastiani reliquie in ecclesiam sunt delate: malignus eã spiritus inuasit: ⁊ corã omni populo vexare cepit. Quaz presbyter ipsius ecclesie altaris sindone cooperuit: sed hunc repente simul diabolus inuasit: quia vltra vires proprias quicq; presumpsit. Puella igitur domũ delata magis quibusdam traditur liberanda: a quibus ad fluuium ducitur: ⁊ in aquam demergitur: atq; diutius incantatur. Sed omnipotentis dei iudicio: duz peruersa arte ab ea vnus demon expellitur: in eam subito legio demonum intrauit: totq; motibus cepit agitari: totq; vocibus perstrepere: quot spiritus tenebatur. Quã parentes eius ad fortunatum epm adducentes: culpam eius cõfessi sunt. At ille eã secũ pluribus diebus detinuit: ⁊ orationi instanter incubuit: puellamq; incolumen ⁊ plene liberatã remisit. ¶ Alio quoq; tẽpore ex obsesso homine spiritũ malignũ eiecit: qui occumbẽte sole in formã se peregrini transmutauit: ⁊ per ciuitatem vadẽs clamare cepit: ꝙ fortunatus episcop⁹ qui sanctus putabatur: peregrinũ de suo hospitio repulisset. Quem vir quidam mala intẽtione: vt episcopũ diffamaret: hospitio suscepit: et cum vxore ⁊ paruulo ad piunas sedẽs peregrinum vt se calefaceret: iuxta ignem posuit. Fortunatoq; de eius inhumanitate: ⁊ ꝙ esset hypocrita detrahere cepit. ¶ Post modicũ aũt ꝙ pegrin⁹ videbatur: paruulũ filium eius inuasit: ⁊ inter piunas proiectẽs animã eius excussit: statimq; disparuit: ⁊ ꝙs fuisset declarauit. ¶ Alio etiaz tempore quẽdam cecum signo crucis sup oculos eius edito: protinus illuminauit. ¶ Preterea equus cuiusdã militis in rabiẽ versus fuerat: qui a multis detineri nequibat: sed omnes morsibus lacerabat. Sed dum sanctus vir eius capiti extensa manu signũ crucis edidit: cunctam eius rabiem in mansuetudinẽ imutauit. Tunc miles equum mansuefactũ sancto episcopo decreuit offerendũ. Ille aũt dum recipere recusaret: victus precibus dignum precium tribuit: ⁊ sic equum oblatũ recepit. ¶ Die quadaz gothi ad tudertinam ciuitatẽ venientes: duos pueros rapuerũt. Quorũ ducem episcopus ad se vocans pro pueris redimendis qualecunq; vellet precium obtulit: et tantũ vt pueros redderet: solicite requisiuit. Et cũ pro redẽptione puerorum biduo institisset: gothus eũ omnino audire recusauit: sanctũq; virum contristatum valde dimisit: puerosq; equis superpositos cuz suis premisit. Statim autem vt eos securus equũ ascendit: equus lapso pede cũ eo corruit: ⁊ tibiam illius cõfregit. Qui ad hospitiũ reductus pueros reuocauit: ⁊ fortunato cõpunctus gratus remisit: ac veniam petens eius gratiam implorauit. Episcopus autẽ per diaconẽ suum aquam illi benedictã destinauit: quam mox vt super illius corã asperit: fractura solidata de lecto sanus surrexit: et ascenso equo suum iter peregit. ¶ In eadẽ ciuitate marcellus quidaz eidem sancto deuotus sabbato paschali defunctus est. Cuius corpus cum longius esset deferendum eo die sepelirj nõ potuit. Due igit defuncti sorores ad euz flentes venerũt: ⁊ vt earũ fratrẽ resuscitarẽt: fidelibus precibus supplicauerunt. Qui dum eas licẽtiasset: eo ꝙ ex humilitate de se tãta nõ presumeret. Subsequẽti die dñico ante crepusculũ cũ duobus diaconibus ad domũ defuncti perrexit: et iuxta corp⁹ in oratione se dedit. Deinde ipsum surgens ex nomine vocauit. Ille aũt ac si leuiter dormiens oculos aperuit: ⁊ epo respõdit: atq; de eo quod

fecerat: conqueri cepit: dicens q̄ duo hesterno die ad se venerant: qui spiritum a corpore eius cientes in bonum locum deduxerāt. Ipsa vo die vnus missus fuerat: qui eum ad corpus reduci mandauerat: q̄ fortunatus ep̄s fica deo petebat. Quibus expletis verbis: marcellus mox' ex infirmitate conualuit: ⁊ in hac vita diutius mānsit. Quieuit aūt vir sanctus in dño pridie idus octo. ⁊ sepultus est in ecclesia tudertina. Ad cuius sepulturam crebra miracula fiunt. Hec gregorius dialogorū libro primo cap̄. x

¶ De sancto Fortunato alio ep̄o. Cap̄. lxv

FOrtunatus episcopus pictauiensis claruit tempore iustini imperatoris iuniozis. Qui natione italus primo poeta: deinde in prefate vrbis ep̄m sublimatus: vir egregius: ingenio clarus: sensus celer: ore suauis beati martini heroico metro gesta in. iiij. voluminibus digessit: hymnos etiā festiuitatū singularū eleganter composuit: ⁊ sanctitate plenus in pace quieuit.

¶ De sancto Justo episcopo. Cap̄. lxvi.

IUstus episcopus lugdunensis insigni sanctitate refulsit. Qui episcopatu relicto cum viatore lectore eius ministro ad heremum egypti se contulit: vbi multo tempore angelicam vitam duxit. Ad hunc remisendum antiochus ep̄us vir sanctus eiusq̄ in episcopatu successor ad heremū accessit: ⁊ ab eo sanctitatis perspicue exempla reportauit: de quo dicetur infra in eius gestis idibus nouembris. Sanctus autem iustus in pace quieuit pridie idus octobris. Quem dum morientem minister eius defleret: eo q̄ se desereret: ille prophetico spiritu eundem hortans predixit: q̄ se cito secuturus esset. Quod reper effectum probauit euētus: nam viator post dies. vij. eum ad patriam secutus est: videlicet xij. kalen. nouēbris: vt dicitur ibidem.

¶ De sanctis. cccix. martyribus. Cap̄. lxvij.

RECēti ix. martyres apud coloniā agrippinam passi sūt. qui cuz essent milites mauri ex sacra legione thebeozum: ⁊ illis trucidatis isti ex eozum consortio aufugissent: a militibus maximiani imperatoris apud ipsam vrbem inuenti: et ip̄i gladijs trucidati sunt idib⁹ octobris. Quorum corpora condita sunt in basilica: que admirabili opere ex moysaico quodammodo deaurata resplendet: vnde etiam et loci incole sanctos aureos illos vocare cōsueuerūt. Hec vsuardus. Ado tamen ponit q̄ fuerunt solūmodo trecentum quinquaginta.

¶ De sancto Antiocho episcopo. Cap̄. lxix.

ANtiochus episcop⁹ lugdunensis fuit: q̄ cuz adhuc ipsius ecclesie presbyter esset: pio inclitatus officio ad visendū eius episcopum: qui in egypti heremo morabatur nomine ⁊ actione vere iustus: peregre profectus est: a quo ⁊ sanctitatis insignia exempla reportauit: vt dictum est supra in legēda iusti ep̄i pridie idus octobris. Hic fuit vir discretiōe precipuus: ⁊ sctitate preclarus. Qui etiā nō immerito tēpe interiecto ad eiusdē pōtificatus culmē assumptus est. Quo strenue ⁊ feliciter administrato: in pace quiescens regnū celeste ꝓsecutus est idib⁹. octob. Sepultus apud lugduñ. in eccl'ia sctōz martyrū machabeoz: in qua ⁊ sanctus iustus requiescit.

¶ De sancto Basolo abbate. Cap̄. lxx.

BAsol⁹ abbas apud rhemen. ciuitatē claruit tēpore chilperiti regis francozū: vt ait gisbertus. Hic ex territorio lemouicēsi natus: dum adhuc iuuenis heremum optaret: ā gelo ip̄i apparē te ipsumq̄ deducente: ad vrbem rhemensiū deuenit: et a sancto egidio episcopo rhemēsi. iiij. post remigiū susceptus fuit. A quo ⁊ locum ad radices montis rhemēsis obtinuit: vbi constructo cenobio monasticam vitaz duxit: deinde ad nemozosi montis cacumen ascēdit: vbi p annos quadragīta inclusus manēs heremi cultoz deo seruire studuit. Et dum aque penuriā sustineret: oratione sua fontē de saxo pduxit: q̄ vsq̄ in presens de loco illo vsq̄ ad inferiora defluit.

¶ Attila quidā diues ⁊ potēs dū circa mōtem illū venaret: ⁊ aprū cū canibus sequeret: aper ille cū esset nimie magnitudinis depositā oī feritate ad cellā viri dei venīēs: ⁊ q̄si liberari ab eo se petēs ped⁹ illi⁹ adolut⁹ iacebat. Quē dū canes et equites sequerent: diuina virtute effecti imobiles: vltra viri dei limites nec accedere: nec retrocedere valebant. Quod cernēs

attilia de presumptione penituit: ⁊ se sancti oratiōnibus cōmendans: apzum dimisit: eidemq; viro dei predia sua ibidem posita grataner cōcessit. ¶ Quidam pro crimine dānatus suspendio: dum iam laqueo astrictus suffocaref. Sanctum tamen basolum mente inuocās: quia iam voce non poterat: laqueo rupto liberatus euasit. Quieuit in pace idibus octobris.

¶ De sancta Placidia virgine. Cap. lxx.

Placidia virgo fuit filia Ualētiniani imperatoris ⁊ Eudoxie Auguste filie theodosij magni. Que spreto seculo adhesit aute sue galle placide ieiunijs elemosynis ⁊ oratiōnibus intēta. De huius sancritate cuidam seni reuelatum est: q ei⁹ meritis soror ipsius placidie honozia nomine a grauissima infirmitate liberata fuisset. Qui et visa eudoxie ipsius matri rettulit. Et extunc mater filiam in deuotiōe habere cepit. Cum autem placidia cum vtroq; parente: et auia galla rauennam nauigio veniret: grauissima in mari tēpestas exhorta est. Qui omnes beato iohanni euāgeliste pro eorum liberatione vouerant basilicam construendam. Gratimq; beat⁹ apostolus eisdem apparuit: ⁊ tempestate sedata incolumes ad portum perduxit. Regina ergo galla et apud rauenā ecclesiam fabricauit: in qua sanctus Iohānes eidem auguste: ⁊ barbaciano ꝑsbytero apparuit: ⁊ sandalium suū pro reliquijs illis dimisit: vt supza actum est in gestis barbaciani pridie kalen. ianuarij. ¶ Post aliquod autem tempus: placidia hierosolymam perrexit: vbi lustrans loca sancta biēnio exegit. Et deinde p venetiam veroham venit: ibiq; cuidam drute filie orabilis nobilis matrone surdet mute aurium ⁊ lingue facultatem cōcessit: vbi ⁊ in christo dormiuit sepulta in ecclesia sancti Stephani via tridentina idibus octobris: signis coruscans.

¶ De apparitione sancti michaelis archāgeli. Cap. lxxi.

Apparitio sci michaelis archangeli nona anno domini. ccccccvij. facta est: vt ait Sigibertus Tempore eiū childeberti regis francozū ⁊ iustiniani augusti apparuit archangelus michael antberto brachacensis epo supza mare oceanum cōmozanti: ipmq; secundo monuit: vt in loco maris oceani insula que propter eius eminētiam tumba dicitur: nomini suo fundaret ecclesiam: volens sibi talem venerationem exhiberi in pelago: qualis exhibebatur in monte gargano. Interea taurus in eadem insula a latrone furtim captus ligatur in loco illo. Unde eps tertio admonit⁹ iubet: vt in illo loco fundamentū iaceret: quo taurū ligatū inueniret. Et sicut eū terrā pedib⁹ ꝑtriuisse videret: sic ecclesie ambitū dueeret. Que dū eps ppl'o retulisset: ad locū nauigio accesserunt ⁊ taurū inuenientes: vt archāgelus ꝑdixerat: ecclesiā ꝓstruere ceperūt. ¶ Due aūt rupes ibidē erāt: que humanitus inde moueri nō poterāt: q̄ ⁊ officiū impediebāt. Gz michael cuidam viro apparuit: ꝑcipiēs vt ipas rupes inde amoueret: qui tā facile eas mouit: vt nihil habere ponderis viderenf. Sicq; ecclesia in honorē archāgeli michaelis cōstituit: ⁊ ex eo tpe sicut in mōte gargano: ita ⁊ in ipo loco: qui mō dr in periculo maris: veneratio ei⁹ frequētari cepit. In qua ecclesia partē pallij: qō in mōte gargano angelus posuit: ⁊ partē marmoris: supza qō stetit detulerūt. Cūq; aque ibidē penuria incole paterenf: monitu angeli foramē in saxo fecerunt: ⁊ inde aquarū copia vsq; in ꝑsens largi⁹ emanauit. Hec aūt apparitio in dicto loco celebraf. xvij. kalē. nouēbris. Ille eiū mōs oceano cingit: sed bis in die festo sancti michaelis ꝑdicto iter ꝑbens populo aperit. Cū aūt quodā anno copiosa turba ad ecclesiā pgeret contigit mulierē ꝑgnantē vicināq; partui ex deuotiōe archangeli secū ire. Et ecce magno impetu vnda redijt: ⁊ oīs turba timoze cōcussa ad litt⁹ fugit. Sola aūt mulier granida fugere nō valuit: sed a marinis fluctib⁹ capta est. Ait michael eidem interyndas astitit: qui mulierē illesam seruauit: q̄ ⁊ in medio pelagi filiū parturiuit: q̄ et invlnis suscipiēs lactauit: ⁊ āgelo duce cū puero ad littus illesa puenit. ¶ Cpibus karoli regis dux quidā senogallie noie sergius habens vxorē grecā noie margaretā: dū ple careret: bonis elemosynarū opibus solicite insudās subito leprosus effect⁹ est: qui plurima expēdēs in medicis: nulla medicamina percipere poterat. Dum aūt ꝑ sua salute deū iugiter exozaret. Nocte quadā michael archāgelus eidē in somnijs apparuit: eūq; admonuit: vt ad ecclesiā monasterij ab angelo electā: que brentalis dr: visitandam accederet: indeq; salutē ꝑtin⁹ reportaret. Qui expergefact⁹ mane cōiugi ⁊ militib⁹ visa narrauit. Sequēti quoq; nocte eidē dormienti: iterū angelus astitit: ⁊ iussa ꝑdicta replicauit. Qui dū locū sibi nō esse rūdisset notū: angelus addidit: vt nauē cū vxore ⁊ militib⁹ suis ascēderet: eāq; ad locū deducēdā angelice⁹ solicitudini cōmitteret. Qui iussa perficiens nauē cōscendit: flantibusq; ventis ꝑsperis vni⁹ noctis ⁊ diei spacio ad locū sancti michaelis: qui brentalis dr super mare adriaticū habens monaste-

rium fitum: quod brentale dicitur siue de brundulo angelo duce puenit. Et dū se mane ad portam applicuisse mirarentur: ⁊ locū ignorantes ybinam essent ab incolis scisciterent: ab eisdē se ad ecclesiā prefatam archāgeli appulisse dicerūt: qui deo gratias agētes nauē exierunt: cunctiq; nudis pedibus ad ecclesiam processerunt. Sed dei misericordia anteqū dux ecclesie ingrederetur ostia confestim ab omni lepre mū datus est macula. Tunc dux sanus ad domū redijt: ⁊ omnibus venditis medietatē pauperib⁹ tribuit: aliam medietatē ecclesie sancti michaelis obtulit: ⁊ ibidem cum cōiuge ppetuis temporibus deo seruiuit.

¶ De sancto gallo abbate. Cap. lxxij.

Gallꝰ abbas ex hybernia claris parentibus natꝰ et sancto colūbano in discipulum traditꝰ: ab eodem sacris ex litteris eruditus: et monachus ipsius effectꝰ ad sacerdotiū promotus est. Columbanus aūt in galliā nauigās cū apud luxouium cenobiū construxisset: sigiberto rege annuente: ibiq; cū gallo ⁊ alijs discipulis deo seruire curaret persecutione regis theodorici et brunichildis regine inde expellitur: eo q̄ a sancto colūbano arguebat: q̄ relicta cōiuge cōcubine amplexibus fruebat: vt dicetur infra in vita colūbani abbatis. xi. kal. decēbris. Inde igitur colūbanus ad theodobertū austrasiorū regē peruenies infra partes allemanie iuxta fluuiū lidiniacū habitandū cum discipulis: ab eo locū obtinuit: qui tuconia dicebatur: cuius loci incole adhuc idolis seruiebant: vbi gallus fidem trinitatis predicare ⁊ phana idolorū cepit exurere. Sed dū habitatores loci seruis dei ex hoc persecutione excitarēt: relicta tuconia colūbanus cum discipulis ad castrum arbonā accessit: ⁊ a presbytero vulmaro gratāter exceptꝰ. Qui eos locū edificādi monasterij antique structure docuit: ⁊ illucvsq; perduxit: vbi ecclesiam in honorem sancte aurelie ⁊ cellulas cōstruxerūt: ⁊ ibidem populū docere in xpi fide ceperunt: idolisq; in lacum demersis ecclesiā dedicarūt. Ibiq; columbanus cum gallo ⁊ alijs discipulis triennio recederunt. ¶ Cum aūt nocte quadam gallus piscationi insisteret audiuit de mōtis vertice demonē: quēdam alium existentē in pelago vocantem: ipmq; ei respōdentē: ⁊ vtrunq; ipsorū se de hospite gallo conq̄rentē: q̄ eos de sede ppria electissent. Qui signo crucis edito demones in fugam vertit: ⁊ venies abbatem sibi audita rettulit. Illeq; dū fratrib⁹ aduocatis deo laudes exolueret: audite sunt voces demonum perstrepentiū: ⁊ sanctis persecutionē illaturos se acriter cōminantiū. Dux aūt regionis noie gūzonus: audies q̄ sancti dei cultum deorum suorū euacuarent: missis famulis suis iussit illos inde discedere. Qui vaccam monachorum abstulerunt: ⁊ duos ex fratribus occiderunt: illos quoq; ab eorum finibus discedere preceperunt. Sed dum columbanus ad gilolfum regem italie properare disponeret: gallus egritudine pressus ibidem remansit: ⁊ a pbytero vulmaro deuote hospitio susceptꝰ fuit. ¶ Postq̄ autem gallus de languore conualuit: presbyterū: vt sibi locum aliquē grate solitudinis ostenderet solicite requisiuit. Cuius iussione diaconus eius noie hildeboldus ad locū optimū illū adduxit. Qui cum die integro ieiuni peragrassent: gallus ad flumen veniens: missoq; rhete piscibus cepit: ⁊ ipis assatis pariter cū diacono cibum sumpsit. Ibiq; vteq; ipsoz vna nocte quieuit. Gallus ꝺo crucē lignea in terrā fixit: ⁊ ad eam capsellam reliquiarū: quā secū tulerat appendit: ⁊ ante illas pstratꝰ in oratione pnocauit. Cūq; mane ingens ad eos vrsus descenderet: ⁊ micas que ab eis remanserant lingeret: hcepit ei gallus: vt ligna in ignē mitteret: vrsusq; ptinꝰ obediuit. Cui vir dei q̄si pro mercede panē porrexit. Mane ꝺo diaconus iubente gallo ad flumen accessit: vt pisces iterū aliquot caperet. Duo aūt demones in specie mulierū nudarū eidē apparuerūt: sz ad oratione viri dei cōtinuo euanuerūt. Cūq; ad locū preuisum deuenissent: ⁊ serpentū ibidē multitudinē reperissent: oratione galli serpentes omnes inde fugati sunt vsq; in presens. In ipo igitur loco cū triduo pmansissent: ⁊ ibi gallus locum sibi solitudinis elegisset: ad reuisendum suū hospitem presbyterū rediērūt. ¶ Cum igit ibidem per dies. vij. resedisset: gunzonus dux misit ad presbyterū: orans vt gallū ad se adduceret: eo q̄ filia eius immūdus spūs inuasisset. Qui p os puelle clamabat: q̄ ideo filiam ducis oppressserat: q̄ pater eius gallū abbatē vna cū magistro columbano de possessione sua eiecerat. Hec igit puella sigiberto regi fuerat desponsata. Quod cū rex sigibertꝰ audisset duos episcopos ad puellā misit: vt suis eā orationib⁹ liberarēt. Sed demō ex ore puelle eorum occulta eis obijciens illos deridebat: ⁊ q̄ nisi a solo gallo inde posset eiici affirmabat: pater igitur puelle afflictus iterum legatos ad presbyterū vulmarum destinauit: vt sine mora gallum sibi adduceret: vt eius filia liberationem consequi posset. Promittens illi q̄ virum dei in constantiensem epm promoueret: si demonem ab eius nata expellere posset. Jam autem gallus ad locum electe solitudinis reuersus erat: ⁊ quietē mentis eligens duos discipulos in ministros assumpserat: ⁊ ad ducem venire recusans se ad italiā colūbanū reuisurū pretēdebat: eo q̄ mi-

raculi gloziam fozmidabat. Tandem victus pre cibus legatozũ ⁊ vulmari presbyteri: iohannẽ diaconum ⁊ socium secum assumpsit: ⁊ nauigio ad ducem in castro burningio peruenit. Inue nitq; puellam iacentem vinctam: ⁊ a demonio tirduano ieiunio tabefactam. Qui ozationem ad dominũ fudit: et in christi nomine demoni imperauit: qui mox ex oze eius in specie nigri cozui discessit: ⁊ fetozem sulphureum in loco di misit. Dux ẏo multa ei dona obtulit: que vir dei accipiens ea postmodum omnia in pauperum vsus expendit. Cum autem illum in episcopuz vellet preficere omnino renuit: sed iohannem diaconum discipulum suum obtulit. Ad cuius nutum in eum omnis populus episcopũ constantiensem elegit. Rex autem sigibertus audito q puella liberata fuisset: misit ad patrem vt eam sibi desponsatam trãsmitteret. Que cũ ad eum veniisset: ⁊ modum liberationis eius sigibertus audisset. Vallo abbati pecuniam copiosam misit: de qua sanctus cellaz ⁊ ecclesiam edificauit. Quam rex ⁊ dux predijs ⁊ possessionibus dotauerunt. Cum autem sigibertus spõsam suam sibi vellet coniugio sociare: audiuit ab ea q pro eius liberatione votum pudicitie emisisset. Et de consilio galli abbatis ne eius propositum auerteret: ipsam in cenobio matremvirginum multarum esse constituit. ¶ Deinde vir domini a gunzono duce ad vrbem constantiam aduocatus: vt consecrationi iohãnis episcopi presens esset: verbũ domini in populo mirifice predicauit: ⁊ multos ab erroze gentilitatis ad christum conuertit. Episcopo quoq; formam gubernande sibi ⁊ cõmisse ecclesie prebuit. Atq; postmodum ad cellam suam in heremo redijt: vbi plures discipulos congregauit. Deinde rogatus a vulmaro presbytero: relicto monasterio ad domum eius per dies aliquot diuertit: vt ei monita salutaria preberet. Et cum omni populo in ipso castro verbuz domini predicasset: post dies duos febre correptus die. xiiij. languore pressus iacuit: ⁊ cum esset annorum. xcv. ad extrema deductus in domino quieuit. xvij. kalen. nouembris. Cuius corpus in castro burningio sepultũ est vbi ⁊ miraculis viuit.

¶ De sanctis Ducentis ⁊ septuaginta martyribus. Cap. lxxiij.

Ducẽti et septuaginta martyres xpi apud aphricã coronati sunt et sancti martyres martianus et saryzian? cum duobus fratribus ⁊ matrimaygo egregia ancilla christi sub persecutione vandalica gerrico rege arriano, Qui primo nodosis fustibus cesi: ⁊ vsq; ad ossa laniati: cũ multo tẽpore talia paterent: sequẽti die incolumes reddebant. Postmodũ aũt dura custodia mãcipati: ⁊ arcti in nervo dei virtute soluto cippo liberati sunt. Ob qõ miraculũ maxima libertati sue reddita: materq; multarũ virginum effecta in confessione xpi consenuit. Sancti autez inter mauros ferocissimos relegati: cũ predicatione sua multos ad xpm cõuertissent iussu gerrici ligatis pedibus post terga currentium quadrigarũ inter spinosa loca siluarum tracti: et discerpti spiritus emiserũt. xvij. kalẽ. nouẽbris: vt ait ado in martyrologio suo.

¶ De sctõ Magnobono epõ. Cap. lxxiiij.

Magnobonus epus andegauẽsis claruit tpibus dagoberti regis: quẽ rex fama ipsius cõperta ad se accersiri fecit. Cum ergo ciuitatem ingressus esset: cõpediti qui erãt in ergastulis eius patrociniũ implorabãt. Ille ẏo iudicẽ adijt: et vrcos amore xpi solueret: exorauit: qui ab eo repulsus dũ ecclesiã intrãs ozasset: subito compedibus fractis ⁊ carceribus reseratis inclusi absoluti sunt. ¶ Cum in predio quartanaco eius diocesis puer a demone rapt? eẽt: inter vepres ⁊ rupes collidit: ⁊ semiuiuus sctõ epo a parẽtibus offert: qui demonẽ xpi noie inuocato a puero eiecit: ⁊ ipm sanũ parẽtib? restituit. ¶ Quadam vice dũ flumẽ cũ socijs vellet trãsire nauẽ cõsperit ab alia parte fluminis doctore carentem. Sed dũ ozasset: nauis sine remige cis flumẽ ad eũ venit: ⁊ ipm cũ socijs sine vllo gubernante trãsuexit. ¶ Verũ tpe famis ingruentis dispẽsatozi suo certã nũmozũ summã pauperibus distribuẽdam dedit: quam ille in dispẽsando duplicatam inuenit. ¶ Abbas quidam eius emulus ad eum veneno poculandum quosdam miserat. Sed sanct? vir hoc per spiritũ cognoscens nũcios abbatis benigne suscepit: ⁊ eorũ intentionẽ eisdẽ aperuit: atq; sic eos ad penitẽtiaz prouocauit. Quieuit aũt in pace vir dei. xvij. kalen. nouembris: sepultus in ecclesia sua.

¶ De sancto Ambrosio epõ. Cap. lxxv.

Ambrosius episcopus bituricẽsis. apud eandem ciuitatem claruit tempore pipini regis francozum: qui vita et sanctitate eximius ⁊ doctrina prefulgidus gregẽ domini sibi commissum verbo ⁊ exemplo fideliter enutriuit: et virtutibus plen? in pace quieuit

xvij.kalendas nouembris: vt ait ado in martyrologio ex dictis hieronymi sumpto.

¶De sancto Ambrosio confessore. Cap.lxxvi.

AMbrosius alexādrin⁹ confessor didymi auditor apō alexādriā floruit. Qui multa sapientia pollens: volumē de dogmatib⁹ multorū versuū aduersus apollonium scripsit. Cōmentarios quoq; in iob elegantes cōposuit. Et tempore theodosij iunioris apud prefatā vbē in domino quieuit. Hec hieronymus libro de viris illustribus.

¶De sctō Herone epō t martyre. Cap.lxxvij.

HEro eps t martyr post beatū ignatiū antiochenaz rexit ecclesiam: sicut eidem ignatio ad passionē pergenti fuerat diuinitus reuelatū: qui episcopus factus vt magistri viam pius imitator sequeretur: pro cōmendato sibi grege amator christi occubuit. xvi.kalendas nouembris.

¶De sancto Priuato martyre. Cap. lxxvij.

PRiuatus martyr sub alexādro impera tore rome passus est: qui cum esset miles plenus vlceribus vidēs qualiter sanctus calepodius presbyter t martyr beato calixto pape in custodia detento: nocte cum immenso lumine apparuit: ipmq; blandis exhortationibus cōfortauit: ad pedes calixti procidit: t pro sanitate sua instantius exorauit. Quē dum calixtus sacro fonte perfunderet: ab omnibus vulneribus curauit: vt supra dictū est in passione beati calixti pape pridie idus octobris. Quod audiens alexander imperator. et post passionem calixti priuatum teneri fecit: et in christi confessione manentem: tam diu plumbatis cedi: donec deficeret: cuius corpus asterius presbyter iuxta corpus beati calixti sepeliuit. xvi.kalendas nouembris.

¶De sancto Luca euangelista. Cap.lxxix.

LUcas euangelista natione syrus ex antiochia ciuitate vnus fuit ex septuagintaduobus christi discipulis: vt abbas dorotheꝰ scribit: vel vt dicit hieronymꝰ discipulus fuit apostolorum: postea paulum secutus est vsq; ad passionē seruiens domino sine crimine. Hic sapiētia eruditissimus grecis sermonibus non ignarus: arte medicus extitit: prius corporibus: deinde animabus prestans medelā. Nam verba eius languentis anime sunt medicina. ¶Hic euāgeliū sicut audierat scripsit in grecia in partibus videlz achaie: theophilo episcopo discipulo suo: cum iam scripta essent euāgelia per mattheum in iudea litteris hebraicis: t per marcū in italia latinis. Hic tertiꝰ scripsit in grecia litteris grecis. Qui etiā eodē greco sermone actꝰ apostolorum sicut viderat ipse composuit: quē plurimiq; tradūt fuisse proselyton: t hebreas lras ignorasse: eo q; quicquid scripsit: greco ꝑmone composuit. Euangeliū autē suū ipse didicit ab apostolis: sicut ipe in plogo suo eidem testatur theophilo. Luz esm non fuerit cū xpo in oibus actibus t miraculis christi: ideo suū euangeliū scripsit ꝑm quod apostoli: qui presentes fuerāt ipsi intimauerūt t rettulerūt. Credit quoq; q; ea que de incarnatiōe dñi t natiuitate t infantia meminit: a beata virgine didicerit. Ideoq; predicta super alios euāgelistas plenius t copiosius explicauit. Nam t eidē dei genitrici familiarissimus extitit. Cuius euangeliū a paulo mirabiliter approbatū est: quādo ad confirmationem dictoz suoz luce euangeliū adducebat: vnde quidā suspicati sunt: q; quādocunq; paulus in eplis suis dicit: ꝑm euangeliū meū: de luce significare uolumine. ¶Actib⁹ no apostolorum ipse beatus euāgelista presens fuit: t ea cūcta oculis suis prospexit. Nam t tempore passionis dñi iam christi discipulus esse ceperat: quod patet ex eo: vt quidā tradūt: quia ipe alius discipulus cū cleopha nominatim exꝑssus fuerit: quibus dñs eūtibus in emaus die resurrectionis apparuit: q; ex humilitate nomē suuz contiçuit. Ipsoz igitur actuū volumen vsq; ad quartū imperij neronis annū texēs hystoriam in vbe compilauit: vt eius tamen scripta indicant pauli apostoli sectator fuit: t omnis eī peregrinationis comes indiuiduus. Nā et gesta solius pauli in actibus apostolicis prosequēs: cū eidem volumini finem facit. ¶Hic ab ineunte pueritia castissimus fuit: t fine crimine virginitatez mētis t corporis semp seruauit. Nā neq; vxorem neq; filios habuit: t in opus euāgelice predicationis iugiter laborauit. Crucis quoq; mortificationē vt tradit ecclesia: in suo corpore pro nois christi honore portauit: quia t carnem suā mira penitētia afflixit. ¶Fertur quoq; q; lucas euāgelista artem pictoriam habuit: et ipsa solēnis operarius fuit. Nā t rome due extant imagines: vna christi in sancta sanctorum: t alia dei genitricis in ecclesia sancte marie maioris: per quas deus miracula retroactis temporibus ostēdit: quas lucas dicitur depinxisse: formā vultus saluatoris t matris naturalē assimilantes: t eas veraciter repsentantes. cōstantinopoli etiā alia pictura beate ꝓginis habet:

que forme matris domini dicit esse simillima que ab eodem euangelista traditur fuisse figurata. ¶ Denicq beatus Lucas sanctitate plenus ⁊ mundicia obijt in bithynia plen⁹ spiritu sancto: eratis sue annū. lxxiij. Ibicq sepultus est. xv. kalen. nouēbris. Cuius ossa regnāte cō stantino imperatore anno. xx. imperij eius cum reliquijs andree apostoli cōstātinopolim trās lata sunt: licet ciues padue vrbis: ipm corpus presentialiter fabulentur se habere in ecclesia videlicet sancte virginis iustine.

¶ De sancto Justo puero ⁊ martyre. Cap. lxxx.

Justus martyr puerulus annorum. ix. apō ambianense oppidū passus est sub rictiouaro prefide: Qui natus antifiodori clara prosapia: patre iustino matre felicia: in tenera etate deo deditus spiritum prophetie meruit obtinere. Cum eñ pater iusti fratrem quendam iustinianum nomine habuisset: qui de ciuitate illa dū esset adhuc puerdudum furto sublatus fuerat: ⁊ ambianum ductus negociatori cuidam nomine lupo christiano venditus: adhuc in seruitute manebat. Justus per annorum. ix. prophetico spiritu hec omnia patri nunciauit: ⁊ ad requirendum patruum omnino se velle accedere dixit: qui tamē nunq̄ patruū viderat nec nominari audierat: eo q̄ anteq̄ iustus genit⁹ esset: per annos multos ille raptus extiterat. Dum autem pater puerum reuocare non posset: eiusq̄ verba quasi puerilia derideret: ab eo tamen multa victus instantia: puerum assumpsit: et ambianum secū perrexit. Qui dum venissent: ad castrum militonem pauperes christianos esca refocillarūt: Justus ꝺo pauperi nudo reperto tunicam suaz tribuit. Sed dum ambianum venissent: a predicto lupo negociatore occulte quidem christiano propter metum rictiouari prefidis hospitati sunt. Cui causam eoz aduentus exposuerūt: ⁊ seruum quē habebat se redimere precio obtulerūt. Lupus ꝺo oibus famulis suis conuocatis vt suum recognoscerent: iustus patruū quē nunq̄ viderat per spiritū recognouit: quē tamē pater eius iustiniani germanus: iam grandeuū effectū vix recognoscere valuit. ¶ Cū autē prefidi nūciatū fuisset: q̄ xp̄iani pegrini in domo lupi laterent. Ille iustinianum seruū absq̄ vllo precio libertati donauit: et ipm cum iustino et puero iusto nocte die ciuitate dimisit: mane aūt custodes rictiouari ad domum eius venientes omnia perscrutantur: ⁊ nō inuentis illis: iussu prefidis eos in equis cursoribus insequuntur. Cunq̄ sancti iuxta fontem pranderent: ⁊ milites a longe conspexissent; puer quidem patrē ⁊ patruum inter frondes abscondit: ipse ꝺo in arborem speculator ascendit. Ad quem peruenientes satellites: dum parētes nō inuenerūt: puerū se professum xp̄ianū decollauerunt: ⁊ cō tinuo abierūt. Corpus autē truncū per seipm se leuauit: et caput manibus sustulit: atq̄ ad parentes accessit. Quibus pdeuntibus caput lingua clare loqui cepit: deū collaudās: ⁊ patrē ac patruum admonēs: vt corpus suū ad ciuitatem beluacū delatū sepeliant: caput ꝺo ad matrem pro eius consolatione deferant. Quibus dictis corpus mortuū cecidit: ⁊ spiritus celos petijt: lux quoq̄ celica desuper immensa coruscauit. Illi igitur corpus ad territorium belua cense portantes: illud ibidē sepelierunt: ⁊ antiodor regressi caput matri obtulerunt: omnia q̄ gesta narrauerunt: quod illa vt caput martyris suscipiens reuerenter digno loco reposuit: ⁊ ipsum pro reliquijs deuotionis conseruauit. ¶ Sanctus aūt amator episcopus post decursum tēporis caput iusti martyris in loco vbi ipe decreuerat: collocauit: vbi puella ceca a natiuitate annorū. xvi. lumen oculorum recepit. In loco autē sepulture eius in territorio belnacensi basilica eius nomini edificata est. Sed interiecto tpe caput eiusdē belnacū translatū in sacrario ecclesie sancti petri recōditū est. passus est sanctus martyr. xv. kalen. nouēbris.

¶ De sancta Tryphonia regina. Cap. lxxxi.

Tryphonia regina vxor quōdam decij cesaris fuit. Que post passionē martyrū hippolyti ⁊ sociorum hoc mō cōuersa est. Cum eñ decius cesar ⁊ valerian⁹ prefect⁹ sanctos martyres hyreneū ⁊ abūdiū necari in cloacā fecissent: de quibus supra in eorū passione dictū est. vij. kal'. septembris: ⁊ elapsis diebus. xxxvij. ambo in carruca consedentes ad amphiteatrū descenderēt: vt ibi sanctos martyrizari facerent: vterq̄ eorū a demonio arreptus clamare cepit: q̄ eum sancti martyres laurentius ⁊ hippolytus cruciarēt: ⁊ post diras voces valerianus ibidē expirauit. Decius autē ad palatiū reductus: per triduū a diabolo vexabatur. Tunc eius nore tryphonia oēs sanctos in carceribus detētos dimisit. Finito ꝺo triduo decius clamans se a laurentio torqueri: miserabiliter vitam finiuit. Quod videns tryphonia cū filia eius cyrilla puella virgine conuersa est: ⁊ ad iustinū presbyterū venerūt baptismi gratiā postulātes: qui indixit eis ieiuniū septem dierū: ⁊ eas postmoū sacrifontis vnda perfudit. Quibus ad domū suā reuersis: tryphonia die sequēti orans ad dominū cū lachrymis emisit spiritū: cuius corpus iustin⁹ presbyter iuxta corpora hippolyti ⁊ sociorū sepeliuit. xv. kalendas nouembris.

¶ De sctō Asclepiade epō ⁊ mar. Cap. lxxxij.

Asclepia des episcopus antiochenus ⁊ martyr apō eādem ciuitatem passus est. Qui vn' fuit ex preclaro confessorum numero: qui sub decio cesare passi sūt. Hic etsi pro cōfessione nois xpiani capite trūcatus martyrio coronatus est. xv. kalen. nouēbris: vt dicit ado.

¶ De sanctis Ptolemeo et Lucio martyribus. Cap. lxxxiij.

Tolemeus ⁊ lucius cum quodam tertio martyres tempore antonini pij augusti passi sunt apud alexandriaz ciuitatē. Qui ptolemeus a quodam centurione detentus: eo q̄ se xpianum diceret: dudūq̄ carcerali custodia maceratus ab eodē iudici vbicio traditus est: a quo interrogatus dum se xp̄m coleret viua voce profiteretur: capitali sententia damnatur. Dumq̄ lucius: qui xpianus occultus: iudicē de tanta impietate argueret: eo q̄ nullius reū crimīs innocenter dānasset: interrogatus quoq̄ ab eodē se xpianū fore similiter assereret: simili vltione puniendus adiudicat. Sed et quidam tertius pari vsus libertate: pari quoq̄ dānatione condemnatur. Qui oēs simul decollati martyrio coronati sunt. xiij. kalen. nouēbris.

¶ De sancto Ethbino confessore. Cap. lxxxiij.

Ethbinus in hibernia claruit tēpore mauritij imperatoris. Hic in britānia nat⁹ in domo paternaq̄ ad annū. xv. liberalibus disciplinis instruct⁹ est. Mortuo q̄ eius patre ab ipius genitrice sancto sampsoni dolensi episcopo oblatus ab eodē clericus factus est. Materq̄ ipius sacro velamine consecrata: qui postq̄ predicto episcopo annis aliquod adhesit: vt artiori se vite traderet: ad scm̄ similianū abbatez accessit: a quo in monasterio quod tauracum dicitur: monasticum habitum suscepit: qui etiam ad diaconatum promotus sancto vignaloco sacerdoti: et eiusdem loci monacho sociatur. ¶ Cum autem cum predicto sancto quadā vice itineraret: ⁊ leprosum aspectu horribilem inuenissent: ethbinus iacentem cepit brachijs sustentare: dumq̄ ille dolore narium torqueri se diceret: et nullum sibi adesse remedium: nisi oris anhelitum exprimeret: vigna locus compatiens nasum horridum et vlceros um in ore suscepit: quem ethbinus per latera sustinuit: respiciensq̄ sursum: vidit crucez aream angelosq̄ pauperi obuiantes. Tunc leprosus viros domini confortans: se christum esse protestans in nube raptus nunq̄ comparuit. Illi vo domini gratias agentes alter alterius meritis vicissim visionē ascribebāt. ¶ Dū igitur franci britanniam deuastassent: ethbinus hiberniam petens in filua nectēsi tugurio ⁊ ecclesiam paruam fabricauit: in qua deo assidue seruire cepit miraculis etiam clarēs claudum vnum erexit. Mulier quedam ad eius veniēs pro salute filij sui paralytici: lōgeq̄ posita supplicauit: dicens q̄ beata virgo brigida illam ad ethbinum misisset: vt eius filium liberaret. Qui suis orationibus filio mulieris illius salutē impetrauit. In ipso autē loco pane solū ⁊ aqua bis in hebdomada se refecit: ⁊ annorū lxxxiij. in pace quieuit. xiij. kalen. nouembris.

¶ De sancto Maximo martyre et Leuita Cap. lxxxv.

Maximus martyr ⁊ leuita ⁊ vir sctus tēpore decij cesaris apud ambianēsez prouinciā passus est. Qui cū esset plebeius patiendi desiderio inquirentibus se persecutoribus palaz ostendit. Et a preside comprehensus post responsionū eius constantiam dum xp̄m cōfiteretur: in equuleo suspensus ac diutius tortus est. Cui dum preses cesariā eius filiā nimis speciosam in vxorem promitteret: si dijs sacrificare cōsentiret: ⁊ ille se mariam virginem dei genitricem habere sponsam assereret: ac omnino sacrificare renueret: fustibus diutissime ceditur: deinde ad carcerem duci iubetur. Qui dum duceretur emisit spiritum. xiij. kalen. nouembris.

¶ De sanctis Caprasio primo et Feliciano martyribus. Cap. lxxxvi.

Caprasius martyr cum primo ⁊ feliciano fratribus passus ē in gallis ciuitate agenensi sub daciano pfide. Cui cm̄ caprasius xp̄ianus occultus timore prefidis propter rabiē p̄secutionis decliuās iuxta vrbē in rupis spelūca lateret: audies qualiter beata virgo fides pro xp̄o agonizasset:

de qua supra in eius passione dictum est pridie non. octobris: aiatus ad tolernatiã passionis ozauit ad dñm: vt si eũ dignũ gloria martyrij iudicaret: ex lapide spelunce aqua limpidissima emanaret. Quod prestãte dño statim obtinuit. Super hec vidit per spiritũ columbã niueã de celo descendentẽ: t cozonã auro gemmisq; fulgentem super caput fidei virginis imponentẽ: que vestibus fulgidis erat ornata: t angelis comitata. Ipsa ẽ columba alarũ volitatu et roze celesti: ignem in quo virgo iniecta erat: extixit: t ad celos subito aduolauit. Cũ aũt hec omnia capzasius cõspexisset: certe ad certamen cucurrit: t christianũ se cozam datiano cõfessus fuit. Quez ille detentũ vngulis laniari fecit. Ita vt primus t felicianus fratres eius exemplo patientie conuerterentur: t se christum colere faterentur. Quos omnes insimul vinctos: preses capite cedi mãdauit. Quozum cozpora in eodẽ tumulo in agenẽsi ciuitate a christianis sepulta sunt, xiij. Kalen. nouembris.

¶ De sanctis vndecim milibus virginibus. Cap. lxxxvij.

Vndecim milia virgines cũ socijs eaz apud coloniã passe sũt sub hunorũ principe iuliano. Quarum omniũ principalior auctrix t signifera fuit beata vrsula. Hec filia vnica regis scotie christianissimi nomine mauri sapiẽtia mirabili t pulchritudine insigni pollebat. Quam rex anglie nimis prepotẽs missis solẽnibus nũcijs: filio suo in cõiugium: multis ꝓmissionib⁹ t blãditijs postulauit: adũcies minas: si ad eũ legati vacui reuerterentur. Pater aũt virginis cum iram regis anglie formidaret: q̃d ageret anxiabatur: nec eñ volebat deũ offendere filiã suam homini gentili tradendo: nec virginis sacrum propositũ impedire: eius pudicitiã quaz deo vouerat perturbãdo. ¶ Virgo aũt domini diuina reuelatione ꝑmonita patri suasit: vt predicto regi assensuz preberet: ea tamẽ conditione vt iuuenis baptizaref: t per triennũ in fide instrueretur: t q̃ sibi a patre iuuenis t a suo, x. virgines electe t speciose in socias darentur: t tam sibi q̃ illis mille virgines subscriberenf: t naues vndecim minute ad opus earũ fabricarẽtur: quatenus dicto triennio per mare ludendo discurrerent: t virginitatẽ suam domino dedicarent. Hoc aũt virgo poposcit: vt interim coenas suas christo virgines cõsecraret: t spõsum ac patriam ad fidem adduceret. Quod parentes t iuuenis fieri consenserũt: ipsoq; cõtinuo baptizato naues fabricari preceperũt. Omnia igitur festinantius parantur; virgineseq; de diuersis mũdi partibus congregantur: et omnes vrsule presentantur. pater aũt eis honorabilez comitatum multoz episcoporũ t baronum anglie et scotie tradidit: t necessariozum copiam ministrauit. Multi quoq; ad tam grande spectaculum de diuersis vrbibus conuenerũt. Inter quos fuit panthulus basilien. episcopus: q̃ eas vsq; romam perduxit: t inde reuersus cuz eis martyrij suscepit. Sancta quoq; gerasma regina sicilie: que virum suũ conuerterat sozoz martirij episcopi et darie matris sancte vrsule cum quattuoz filiabus suis: scz babila: iulia: victoria: et aurea: et paruulo suo adriano: cũ hoc per litteras ꝓpis vrsule cognouisset. Relictoq; regno in manu alterius filij: per mare in anglia nauigauit. Cuius consilio et etiam industria tam naues q̃ omnes virgines regebantur: t sic in nouam christi militiam ab omnibus coniuratur iuxta condictum igitur triẽnio per mare discurrunt: et omni ludozum genere se exercitantes: modo belli preludia inchoant: modo fugam simulant: modo aliud fingunt: quod animo occurrebat. ¶ Tandem postq̃ vrsula ad fidem et pudicitiam omnes christi virgines cõuertisset: sub vnius diei spacio flante prospero vento ad portum gallie: qui ceila dicitur applicantes: inde coloniam sunt delate: vbi angelus domini vrsule apparuit: et predixit eas illuc integro numero reuersuras: et cozonas martyrij peepturas. Ad cuius admonitionem inde venerunt basileam: vbi relictis nauibus pedestres venerunt romam. Quas papa Cyriacus gaudenter suscepit: quia de terra earuz erat: et multas ibi cõsanguineas habebat: plurimasq; ex ipsis nondum baptizatas sacro fonte perfudit: qui diuinam reuelationem in somnis accepit: vt cum ipsis relicto pontificatu discederet: et cozonam martyrij cum eis acciperet. Et cũ anno vno et mensibus duobus t diebus viginti ecclesiam rexisset: inuitis cardinalibus et clero romano papatui resignauit: t cũ vincentio presbytero cardinale et multis alijs virginũ se collegio sociauit. Et quia iuitis omnibus pontificatũ reliquit: nomen eius de catalogo pontificum clerus abrasit. ¶ Videntes autẽ duo iniqui principes romane militie: scilicet maximianus et aphricanus: q̃ per sacras ẏgines multi ad eas vndiq; ꝯcurrẽtes ad xp̃m conuertebantur: explozata earum via: miserunt per litteras ad Julianum cognatum suum ducem gentis hunorum: vt apud coloniam contra eas exercitum duceret: vbi virgines cum socijs trucidaret. Secuti sunt autem eas vna cum summo pontifice predicto iacobus episcopus antiochenus: qui de bzitannia patria sua veniens septem annis ibidem sedem renuerat: et romanã curiam visitare venerat. Sacririus quoq; leuicanus episcopus aũculus babile et iuliane: t follarius episcopus lucensis cũ alijs

presoyteris et clericis multis. His etiã occurrit sponsus beate Ursule ethereus nomine patre suo iam christiano defuncto ⁊ matre cum sororibus baptizatis: qui diuinaz iam reuelationem habuerat: vt sponse sue occurreret: ⁊ cum ea palmam susciperet: qui secũ de britannia socrum dariam adduxit cũ paruula sorore nomine florentina: ⁊ quendã clemẽtem episcopum. His etiã se rome contũxerat marculus episcopus grecie cum sorore sua constantia filia dorothei imperatoris cõstantinopolitani: qui cuiusdam regis filio nupserat: sed eo ãte traductionem morte preuento virginitatem suam christo deuouerat. Oẽs igitur virgines cum predictis episcopis ⁊ multis aliis coloniam redierunt: ⁊ ipsam iam ab hunis obsessaz inuenerũt. In qs irruentes barbari velut in oues lupi: totã illaz glorioſam multitudinem gladiis peremerunt. Sicq; coronam martyrij perceperũt. Cum aũt vidissent vrsule pulchritudinẽ: manum retraxerunt. Sed cum impio iuliano hunorũ duce nollet nubere: nec idolis immolare: ille cõreptum se videns: directa sagitta eam in corde transfixit: ⁊ sic illa ad dominũ migrauit. ¶ Quedam autẽ virgo nomine corbula timore perterrita in naui nocte illa se abscondit: sed in crastinũ mori se offerens martyrij coronam suscepit. Quarum corpora a fidelibus collecta: apud coloniam honore condigno tumulata sunt: et honorabilis ecclesia cum notabile monasterio virginũ ad memoriaz earum fabricata sunt. Passe sunt autem virgines vndecim milia cum socijs earum duodecimo kalendas nouẽbris: circa annum domini. cccl.

¶ De sctõ Hilarione abbate. Cap. lxxxviij.

Hilarion abbas: cui⁹ vitaz hieronym⁹ scribit: apud egyptuz claruit. Qui ortⁿ vico tabath: quod quinq; milibus a gaza vrbe palestine distat: parẽtibus gentilib⁹ christianus ipse vt rosa de spinis floruit: sed alexãdriam a patre missus in breui grammaticã didicit: ⁊ in christũ credẽs ecclesiam frequentare cepit. Audiens aũtẽ celebre nomen antonij: quod per omnes egypti populos ferebatur: videndi eum studio perrexit ad heremum: ⁊ statim mutato habitu duobus mensibus secum mansit: cõtemplans ordinem vite eius: morumq; grauitatem. Reuersus autẽ cũ quibusdam monachis ad patriam: parẽtibusq; defunctis oĩa pauperibus largitus est: nihil sibi omnino reseruans. Sicq; annorũ quindecim nudus et armatus in christo solitudinẽ ingressus est: sacco tm̃ membra coopertus quindecim carycas post solis occasum comedebat. Igitur a decimosexto etatis sue anno vsq; ad vigesimum estus ⁊ pluuias breui tugurio declinauit: quod iũco texerat. ¶ Structa deinceps breui cellula longitudine pedũ quinq;: latitudine paulo ampliore q̃ eius corpusculũ patiebatur: vt sepulchrum potius q̃ domum crederes. Capillos in anno die pasche semel totõdit: supnudam humum vsq; ad mortẽ cubauit. Saccũ quo semel indutus fuerat nunq̃ mutauit: nũq̃ lauit: oratioñi ⁊ psalmodie iugiter instabat: ab anno vigesimo⁹mo incipiẽs tribus annis ⁊ dimidio lentẽ aqua frigida madefactũ comedit: deinde triennio panem aridũ cum sale ⁊ aqua: deinde per annos nouem sex vncias hordeacei panis ⁊ olerum modicum olus in cibo habuit: sed lassus egritudine oculorum oleum adiecit. Et in tali ieiunio vsq; ad sexagesimũ q̃rtũ etatis sue annũ perseuerauit. Abinde no vsq; ad anũ octuagesimũ pane abstinuit incredibili feruore mẽtis accẽsus. Fiebat autez ei sorbitiũcula de farina ⁊ comminuto olere in cibo ⁊ potu vix quinq; vncias appẽdentibus. Nunq̃ antẽ solis occasum gustauit: neq; vlla solẽnitate ieiuniu⁹ soluit. ¶ Igitur poẽtissimus miraculis ⁊ sanctitate incõparabilis octogesimo etatis sue anno cum esset absens hesychius: qui eũ familarissime colebat in testamẽti vicem breuem scripsit epistolã: oẽs diuitias suas ei derelinquẽs. Euangeliũ videlz tunicam saccinam: cucullam ⁊ palliolum. Et post̃ annis. lxv. deo seruierat ad extrema deueniens spiritũ emisit. xvj. kalẽ. nouembris. Statim corpus eius humo obrutũ est: quia sic ipse omnes qui ad egrotantẽ veniebat adiurauit. Quod post̃ hesychius palestine audiuit: perrexit cyprum: et corpus eius furatus post menses decem in palestinam nauigio detulit: et in antiquo monasterio condidit: illesis tunica ⁊ cuculla: corpore q; inmẽsis odoribus refragrante.

¶ De sctõ Asterio martyre. Cap. lxxxix.

Asterius martyr Rome passus ẽ sub alexãdro ĩperatore: q̃ a btõ calixto papa presbyter ordinat⁹ fuit. Et post eius passionẽ corpus eiusdem pontificis cum cleri cis suis rapiens sepeliuit: vt dictũ est supra in passione calixti pape pridie idus octobris. Post dies aũtẽ quinq; alexander imperator hoc audiens tenuit asterium presbyterum: quem precepit per pontem in tyberim precipitari. Cuius corpus apud ostiam repertũ: ⁊ in eadem ciuitate a quibusdam christianis sepultũ est duodecimo kalendas nouembris.

¶De sancto Viatore confessore. Lap.xc.

Viator confessor ordinē lectoris tenuit: et seruiuit iusti iugdunī. episcopi comes fuit. Qui cum eodem episcopatum deserente nauem conscendit: et ad egyptum nauigauit: atq; ei in heremo sedule ministrauit: vt dictum est supra in eius legenda pridie idus octobris. Quo decedente et ipse post dies. vij. prout ipsi sanctus iustus predixerat: eum ad celos secutus est. Nam & quieuit in pace. xij. kalendas nouembris. Quorum amborum corpora a ciuibus lugdunēsibus exinde sublata ad eorū ciuitatē delata: & in ecclesia sanctorū. vij. machabeorum condigno cultu posita sunt. iij. nonas septembris.

¶De sancta Salome discipula. Lap.xci.

Salome discipula xpi fuit. Que tempore dominice passionis cuz reliquis sanctis feminis ad crucez astitit et circa eius sepulturam solicita fuit. De qua theophilus et Chrysostomus dicūt: q hec fuit mater filiorum zebedei: quod origenes similiter opinatur. vnde sm istos cum dicitur in euangelio marci. Maria iacobi minoris et ioseph mater: & salome: et iterū maria magdalene et maria iacobi subaudi minoris: et salome: tūc istud nomen est nominatiui casus: et est nomē mulieris. Alij dicūt q est casus gti: et est nomen viri: q scilicet fuit vna alia maria vxor salome. Hieronymus tamen in suo martyrologio tradit eam mulierem fuisse: et in pace apud hierosolymam quieuisse. xi. kalendas nouembris: vt ado dicit.

¶De sancto Marco episcopo et martyre. Lap. xcij.

Marcus eps & martyr apud hierosolymam passus est. Hic clarissimus & doctissimus vir primus fuit ex gentibus qui post episcopos ex circumcisione ecclesiam hierosolymorum regendam suscepit: de quibus supra est habitum in legenda zachei episcopi. x. kalendas septembris. Sacerdotiū igitur illius ciuitatis sancte suscipiens: non multo post pro confessione christi martyrio consumatus: victorie palam promeruit. xi. kalendas nouembris. Hec ado.

¶De sancto Melanio episcopo. Lap. xciij.

Melanius episcopus tempore valeriani & galieni imperatorum claruit: apud ciuitatem rothomagesi. Qui de maiori britannia exortus cum esset gētilis romam venit vt patrie tributū solueret: et imperatori deseruiret. Cum autem venisset ad templum martis vt ibidem cum sociis sacrificaret: cōuersus est a sancto stephano papa & martyre ibidem predicante: et ab eodem baptizatus ipsi adhesit: quem ille per omnes gradus ecclesie ad sacerdotiuz vsq; promouit. Qui fideliter in omnibus ordinibus domino deseruiuit. Cunq; die quadam pontifex celebraret: et ei melanius ministraret: angelus domini a dextris altaris extitit: quem vterq; illorū vidit. Qui & finita missa baculum melanio dedit: et eum vbi rothomagensi a deo electum episcopum nunciauit: et vt illuc ad predicandū accederet mandauit: christumq; ipsi ductorem futurum promisit: statimq; disparuit. Melanius ergo continuo acceptā benedictione a papa discessit: & christum itineris ducem habuit: veniens autem antisiodorum inuenit hominem qui casu bipenni sibi pedem in duas partes diuiserat. Quem baculo quem ab angelo acceperat tetigit: et ipsum sine mora sanauit: veniēs autem rothomagum predicationis officio fideliter institit: et miraculis clarens fere totum populum ad christum conuertit. & ministerium suum implens in domino quieuit vndecimo kalen. nouembris. Sepultusq; est in ecclesia rothomagensi.

¶De sancta Melania maiore. Lap. xciiij.

Melania maior apō hierosolymā claruit tēpore valentis imperatoris: vt dicit heraclides. Hec nobilissima ciuis romana filia quondam marcelli consulis vrbano eius filio vnico pretore in vrbe relicto hierosolymam nauigauit: ibiq; tantis virtutibus & humilitate refulsit: vt thecle nomen acciperet. Fuit em vxor venerabilis viri: que annorū. xxij. extitens vidua: relicta patria & filio: vt dictum est: cum certis pueris et puellis: omnibus suis in naui positis: primo alexādriā nauigauit: ibiq; omnibus distractis sanctos patres in heremo reuisit: scilicet pambonem: seraplonem: pannutium: isidorum: et dioscorum: apud quos sex mensibus mansit: et eis ne-

cessaria ministrauit. Cum autem prefectus alexandrie predictos viros domini cum quibusdam episcopis palestinam in exilium mitteret Melania in habitu viri eos secuta est. Quod audiens consularis palestine: vt eam terreret: in carcerem misit: sed eius nobilitatem compertiens: eam protinus relaxauit: deditq; ei licentiam: vt quocunq; vellet ad sanctos pergeret visitandos. Illis ño ab exilio reuocatis melania hierosolyme remansit: habens secum rufinum aquileie presbyterum: per cuius manus ipsa episcopis ⁊ clericis ac peregrinis de suis facultatibus ministrabat: ⁊ in talibus operibus per annos. xxvij. pseuerauit. Cuius sanctis orationibus filius eius vrbanus in sanctitate creuit: ⁊ nobiles nuptias cõtrahens: duos filios catholicos ⁊ deuotos ꝓcreauit: qui etiã matri sue plura dona mittebat: vt sanctis elemosynis vberius insisterent. Hec apud hierusalem monasterium construxit: in quo virgines deo seruientes posuit: in quo ⁊ ipa etatis sue anno. lxix. in pace requieuit.

¶ De sancta Melania iuniore. Cap. xcv.

Melania iunior cuius predicta melania fuit auia: prefati vbani pretoris extitit filia in vrbe roma procreata. Que cum inuita a parentibus nuptui tradita fuisset: et duos filios quos genuerat: nece admisisset: cepit pulsare virum de castitate seruanda: aut de licentia peregrinandi sibi concedenda. Qui licet diutius recusasset: licentiam tandem deo inspirãte concessit: ⁊ omnes vestes sericas in pallia altarium dedit: reliquas per ecclesiarum ornamẽta distribuit: aurum omne suum ⁊ argentuꝫ per manus pauli presbyteri discurrentis continue per egyptum thebaidẽ antiochiam: palestinã: hierosolymã: ⁊ alia loca sancta: destinauit: seruos ⁊ ancillas manumisit: possessionibus pluribus venditis precium pauperibus diuisit: ceteras in subsidium monasteriorũ retinuit. Sicq; per vxorem conuersus in virum alterum mutatus: mira penitentia se affligebat: ⁊ post altrum diem semper cibum sumebat. ¶ Melania ño in possessionibus suis cenobium construxit vbi cum. xv. eunuchis et. xl. virginibus et aliis ancillis suis libertati traditis deo seruiuit. Parem quoq; vir suus cum. xxx. monachis vitam duxit: vterq; ipsorum ieiunijs: lectionibus: et orationibus vacans. Sicq; sancta dei melania bone auie imitatrix effecta: plena virtutibus in pace quieuit.

¶ De sanctis munitione ⁊ eledia virginibus ⁊ martyribus. Cap. xcvi

Manilio ⁊ eledia virgines ⁊ martyres apud ciuitatem ostiam passe sunt: que pro confessione christi diuturna custodia macerate: atq; deinde capitali sententia punite: preclosum martyrium celebrarunt. xi. kalẽdas nouembris: vt dicit ado.

¶ De sanctis Seruando ⁊ Germano martyribus. Cap. xcvij.

Seruãd⁹ ⁊ germanꝰ martyres apud hispaniam passi sunt sub prefide viatore: qui post dira verbera ⁊ squalorem carcerum: ⁊ sitis ac famis iniuriam: ⁊ longissimi itineris laborem: quẽ omnsti ferro iubente eodem prefide pertuleret. Nouissime martyrij sui cursum gladio cesis ceruicibus impleuerunt: et quibus germanus apud emeritam ciuitatem iuxta beatã eulaliam sepultus est. Seruandus ño apud hispalẽse oppidũ iuxta sanctas Justã ⁊ Rufinam conditus est. Passi sunt autem sancti martyres decimo kalendas nouembris.

¶ De sancto Seuerino episcopo ⁊ confessore. Cap. xcvij.

Seuerinus episcopꝰ coloniẽsi. apõ ipsam ciuitatem claruit. Qui effrate cuidã heretico successit. Nazarius scribit in gestis sancti seuerinꝰ: de quo supra actum est. iij. idus maij: dum ei revelata fuisset destructio vbis treugrensis ⁊ prelati ac principes ipsum romam pro legatione destinarent. Respondit seuerinus: iter non esse tutum: nisi effrata hereticus ab episcopatu deponeretur. Illico congregata synodo episcoporum apud coloniam aggrippinam: effrata hereticus iudicio synodi condemnatus deponitur: ⁊ seuerinus ordinatur. Dum autem seuerinus rediret ab vrbe apud coloniam a seuerino susceptus est. qui dum nocte oraret: seuerinus colonam ignis super caput eius aspexit: que paulatim vsq; ad se venit: in quo loco seuerinꝰ ecclesiam edificauit: quam ⁊ portam celi appellauit. Quieuit autem sanctus seuerinus in domino. x. kalendas nouembris.

¶ De sancto Seuerino boetio martyre. Cap. xcviij.

Seuerinꝰ martyr q̄ ꝛ boetius pro veritate interfectus sub isto nomie in catalogo martyrū scribit: dictus seuerinus a seueritate iudicioꝝ. Hic vt dicit Gigibertꝰ: gener fuit symmachi patricij vir nobilis romanus vir consularis ꝯspicuus: mira lingue eruditione politus: ꝛ liberalium artium quas pene omnes a greco in latinū trāstulit plenius eruditꝰ: cuius vxor helphes nomine rhetorica sciētia insignis: hymnos apostoloꝝ Felix per omnes. et Aurea luce. cōposuit. Hic tēpore theodorici regis longobardoꝝ: qui fuit imperāte zenone circa annū domini quadringentesimū septuagesimū sextum dum dicto regi rēpublicam inuadēti boetius restitisset: apud eum dolo accusatus cū pluribus alijs proscriptus ꝛ ī exiliū missus est. Inde reductus papie incarceratus est: vbi librū de philosophica cōsolatione compilauit. Tandē ab eodē theodorico rege in carcere interfectus est anno dñi. cccccxxi. x. kalen. nouēbris. Sepultusq̄ in ipsa papiēsi ciuitate in ecclesia sancti petri ad celū aureum: vt martyr ab ecclesia digna veneratione celebrat. ¶ Hic philosophus eximius diuina et humana sapientia pollens: multa nobis ingenij sui documēta dereliq̄t. Scripsit eñ libros de trinitate. De vnitate ꝛ vno. De ente ꝛ essentia. De duabꝰ naturis ꝛ vna suba xp̄i. De hebdomadibus. De cōsolatione phīca lib. v. De scholastica disciplina. Topicoꝝ libros. Aristotelis libros q̄s habet bibliotheca latina: oēs fere de greco in latinū cōuertit sermonē. Scripsit ꝛ volumen de musica. De arithmetica. Cathegoricoꝝ: syllogismoꝝ: ꝛ hypotheticoꝝ. De deitate ad iohānem romane ecclesie diaconū. De eiectione primi parentis in restauratione humani generis ꝑ incarnationem ꝛ passionez xp̄i. Aduersus eutychianos ꝛ nestorianos atq̄ azephalos de īcarnatiōe dñi. Itē cōtra arrianos: eunomianos: ꝛ apollinaristas libros fortes: ꝛ eoꝝ heresim cōfutantes.

¶ De sancto Theodorico presbytero ꝛ martyre. Cap̄.c.

Theodoricus presbr̄ ꝛ martyr apud ātiochiā passus est tēpore iuliani apostate imperatoris sub prefecto ꝛ auūculo suo iuliano. Cuz eñ a p̄dicto prefecto ecclesia antiochenoꝝ spoliata esset: et christiani vbiq̄ dispersi fuissent. Hic in ecclesia permansit intrepidus. Qui ab eo teneri iussus: post equuleū ꝛ mltos ac durissimos cruciatus: etiā lampadibus circa latera inflammatus est. Sed faculis diuina virtute restinctis: milites qui eas tenebant: angeloꝝ aspectui territi in facies corruerunt. Cūq̄ p̄fectus quosdā christianos occultos illorū ministeriū supplere iuberet: ꝛ illi hoc facere recusarēt: prefectusq̄ ipsos examinans christianos repperisset: iussit eos in pelagus demergi. Quos sanctꝰ martyr hortabatur vt ipsum ad gloriam precederent. Nouissime aūt dum iuliani apostate: quē apud perfidem diuina vltio puniuit interitum prediceret: occasione gladij martyrium consumauit decimo kalendas nouembris.

¶ De sanctis Felice episcopo ꝛ socijs martyribus. Cap̄.ci.

Felix episcopus ciuitatis tubaboceñ: audax ꝛ ianuarius presbyteri. Fortunatꝰ ꝛ septimus lectores tēporibus diocletiani imparatoris ī venusia ciuitate apulie passi sunt. Qui a quodam magnoliano curatore detenti: multis diebus vinculis ꝛ carceribus in aphrica et in sicilia macerati: tādem occasione gladij martyrio coronati sunt nono kalendas nouembris. Ex quibus felix episcopus annorum quinquagintasex virgo et martyr ad christum duplici cum palma migrauit. Quorum corpora intra carthaginensem ciuitatem et vticeñ. sepulta sunt.

¶ De sctō Martino abbate. Cap̄.cij.

Martinꝰ abbas apud cāpauiā claruit tempore iustini iunioris augusti. Qui in monte massico solitariam vitaz duxit: multisq̄ annis in specu angustissimo inclusus fuit. Mox autē vt se in predicti mōtis foramine cōtulit: ex eadē petra aque stila prorupit: q̄ sibi ꝛ in vsu quotidiano sufficeret: ꝛ nec plus adesset: nec necessitati deesset. Quod antiquus hostis: vt eū ex ātro illo depelleret: amica ei bestia serpēs īgressus cepit in spelūca inueniri solus cū solo: eoq̄ orāte se ante illū sternere: ꝛ cū cubante pariter cubare. Sz vir dei oīno īperterritus eiꝰ ori manū vel pedē extendebat: sed ipsum tamē serpens percutere nō audebat. Et cū hoc quotidie per

triennū agerek: die quadā inimicus eiꝰ fortitudine victus se per deuexum montis latus in precipitium dedit: omniaq; loci arbusta flāma ex se prodeūte concremauit: vt per hoc constaret quis fuerat qui ab eo victus abscedebat.

¶ Hic sanctus vir primo inclusionis suo tēpore decreuit: vt vltra mulierē non videret: ne ex contemplata specie tentationē incurreret. Ad quedam mulier audiens audacter ad specum eius ascendit: vt eius propositū frangeret. At ille paulo longius intuens: et muliebria vestimenta conspiciens: in terram faciem depressit: et eo vsq; in oīonem prostratus iacuit: quousq; impudens mulier inde fatigata discessit. Que die eodem moꝛ vt de monte descendit vitam finiuit: eo q; virum dei ausu improbo cōtristauit.

¶ Cum autē ad eum multi ex deuotione cōcurrerent: et semita que ad eius ducebat cellulam artissima foꝛet: puer paruul⁹ incaute gradiens ex monte cecidit: ⁊ vsq; ad vallem in pfundissimo sitam ruit. Perturbati omnes querere ceperunt ficubi coꝛpus lapsi pueri potuisset inueniri. Qui tandem in valle inuētus est: nō solum viuus: sed etiam membris oībus illesus. Sicq; omnibus innotuit: q; hunc in casu suo martini oratio portauit. ¶ In specu ꝯo illi⁹ magna desuper rupes eminebat: que martini celle promi nens casu suo imminēte: illius interitum minabatur. Ad hūc mascatoꝛ nepos illustris viri armentariꝰ veniens cum multis rusticis oꝛabat: vt vir dei de specu exiret: donec ipse ruituram rupem de monte euelleret. Quod vir dei facere non acquieuit: sed illi quod posset vt faceret: precepit: ⁊ q; dum illoꝛum multitudo conaretur sine periculo sancti viri illud ingens saxum leuare: repente cunctis videntibus moles ipa e laboꝛantibus euulsa: ne specu martini tāgeret saltum dedit: et quasi seruꝰ dei lesionē fugiens lōgius cecidit. Quod angelico ministerio actū fuisse vnusquisq; cognouit. Hic dum prius in eodem mōte se contulit: cathena ferrea sibi pedem ligauit: eamq; saxo ex altera parte affixit: ne vltra ei progredi liceret q; cathene longitudo tendebatur. Quod beatus benedictus audiens eidem dicēdo misit: vt si seruus esset dei: non eū teneret cathena ferri: sed cathena xp̄i. Ad quam vocem martinus cōpedem soluit: sed tamen nunq; vltra q; cathena extendebatur pedem mouit. Qui postmodū ibidem inclusus discipulos congregauit: qui ab eius specu seoꝛsum habitantes aquā ex puteo hauriebant: sed funis in quo situla pendebat sepius frangebatur: vnde factum est vt cathenaꝫ quam ex pede suo vir dei soluerat: funi situle alligarēt: ex quo iam tempoꝛe contigit: vt funis quotidie tingeretur: ⁊ nullatenus ex tactu cathena illius deceteꝛo rumperetur. Quieuit autem in pace vir domini nono kalē. nouembꝛis. Hec gregoꝛius in. dialogoꝝ. cap. xvi.

¶ De sancto Maioꝛo epo. Cap. clx.

Maiorus episcopus apud insulā sargiam britānie claruit. Hic ex eadem prouincia oꝛtus: genere nobilis: socius sancti sampsonis: eidem in dolensi archiepiscopatu successit: in quo dum verbis ⁊ exemplis populū domini laudabiliter pasceret: ab āgelo in somnis monitus episcopatui cessit: et buducū sibi substituens heremum petiit: ⁊ solitariam vitam annis pluribus duxit: deinde plurium monachoꝛum pater effectus est. ¶ Qui comitem quēdam ditissimum: qui septēnio leproſus fuerat: contactu suo a lepra mūdauit. Comes autē pro gratiarūactione medietatem vnius sue possessionis viri dei monasterio concessit. Sed cum dicta possessio auibus et piscibus abūdaret: moꝛ aues omnes ⁊ pisces dimissa medietate quam sibi comes retinuerat: ad aliam viri dei medietatē transierunt. Quod cernens comes adꝝsuasum vꝛoris medietatem cenobio concessam cū sua sibi retenta commutauit. Iterumq; pisces et volucres ad medietatem sancti commutataꝫ se transtulerunt. Quapꝛopter comes possessionem integram monasterio largitus est. ¶ Famulum quendam suum: qui dum piscaretur: in mare cadēs necatus fuerat: oratione sua a mortuis suscitauit: ⁊ ab vndis ad littus incolumen eiectum reduxit. ¶ Cum fames valida omnes britanniam occuparet: et ipse ex pietate omnes populum ad se venientem reficeret. Jamq; ex tali largitione victualia monasterio deficerēt: pueri quidam ex monachis meridie ad littus maris accedentes: lectiones suas repetituri: nauem anteq; in littoꝛe ex vetustate derelictam puerili ter intrauerunt: quam subito mari concrescens rapuit: et fine remo vel remige alioq; adminiculo quoq; vna cum pueris saluis ad oppositam insule ripam subito deuexit. Maioꝛo pueris apparente: et nauem tenui baculo gubernante. Ad quod spectaculum rex prouincie cum omni populo occurrēs: ⁊ a pueris q; essent aut quomodo aduenissent audiens: nauem victualibus ⁊ diuitijs refertam remisit: quam similiter virtus diuina: vt prius ad pprium locuꝫ reduxit. ¶ Cum noꝛmani totam insulam deuastarent: ⁊ populus inermis ad sanctum confugisset: ille baculo rupem percussit: et in manuales lapillos diuisit: quibus populus hostes in se irruentes oppressit: eosq; in mari fugatos se precipites dare compulit. ¶ Hic virgo perpetuo permanēs: pane hoꝛdeaceo solo vētus: feria quarta ⁊ sexta nullū capiebat cibū: et semp ferebat cilicū. Cui in vigilia pasche oranti: ter angelus apparuit: cuiq; obitus sui diem prenū-

ciauit: de cuius manibus sanctus vir eucharistiam tertia vice visibiliter sumpsit: t. ix. kalen. nouēbris: vt audierat ad xp̄m migrauit.

¶ De sancto maiorano martyre. Cap̄. cliij.

MAiorus martyr seruus generosi t nobilis viri tyburtine ciuitatis passus est p̄secutione vandalica sub hunerico rege: qui p̄io fustib⁹ quassi innumerabilibus cesus: trocheis frequentibus eleuatus aliquādo ictu celeri dimissus super lapides t silices corruebat: sed t plures plagas lapidibus confricatus: dū iam viscera pelle nudata essent: t ipse ad singula cōstantior appareret: nouissime gladio cesus est: t apud eandem vrbem sepultus.

¶ De sanctis Chrysantho t Daria martyribus. Cap̄. cv.

CHrysanthus t daria virgo t martyres ambo rome passi sunt sub impatore numeriano: qui chrysanthus alexādria ortus: cum patre polemio illustrissimo romam veniens ab eodem liberalibus studiis traditus: cum esset ardentissimi ingenij omnibus scientijs mūdanis eruditus est. Et dum vniuersa librorum volumina ex curiositate discuteret: t ad libros christiane fidei peruenisset: cepit querere: quis ei diuinas litteras exponere posset. Tādem a quodā christiano secretissime ad carpophorum presbyterum adductus est: qui persecutionis atrocitate seuiente: in specu montis occultatus: vix poterat a paucis fidelibus visitari. A quo chrysanthus diuinis litteris imbuitur: t conuersus ad christum: sacro fonte perfunditur: t catholica fide diligenter instructus: post septem dies baptismatis sui christū dominū voce publica cōfitetur: t deos deasq̄ romani populi demones esse protestatur. Quod audiēs pater eius nunciantibus propinquis: cum ab imperatore plurimum honoratus esset: t dignitatem amittere formidaret: fecit filiū in tenebroso carcere recludi: t cibo paruissimo sustētari. Quod vir dei ad exercitium portusq̄ ad suppliciū sibi dicebat inferri. Sed quidam ex attinentibus patri consuluit: vt si filiū ab hac superstitione volebat eripere: elegātissime puelle cōiugio traderet: vt dū diceret esset maritus: obliuisceret esse xp̄ianus: eo q̄ afflictiones illatas: xp̄iani sibi ad gloriam reputabant. Tunc polemius triclinū sericis vestibus stratū p̄parauit: t chrysanthum p̄ciosis vestib⁹ induit: t quinq̄ puellas speciosas t ornatas t ancillis suis eidem associauit. Jubens quotidiana conuiuia affluētibus dapibus exhiberi: filiumq̄ suum blanditijs t amplexibus puellarum seduci. Qui dum orasset ad dñm: ne a fera sęz carnali cōcupiscētia superaret: continuo p̄dicte puelle somno oppresse: nec cibū nec potum sumere poterant: sed educte exterius statim euigilabant. Iterūq̄ triclinium introducte graui sopore dormitabant. Cum autem polemius ex hoc ad mortem doleret: t amici eius hec omnia magie imputarent: eidemq̄ cōsulerent: vt eruditam aliquam iuuenculam speciosam ad eum introduceret: quā ille incātationibus xp̄ianor minime superare posset. Daria virgo prudētissima t eloquētissima: ac sup oēs speciosa: dee veste dicata eligitur: t ornatissimis vestibus induta a patre rogatur: vt ad iuuenē ingrediēs: eum dijs t patri restituat fidiq̄ maritū acquirat. Que gemmis t auro radians ad chrysanthū ingreditur: tāta q̄ cum elegātia sermonis alloquitur: vt si esset ferro durior: plumbo mollior redderetur. Dum autem eam chrysanthus de pompa vestiū argueret respondit: se non p̄pter pompā: sed vt cum dijs t patri lucrifaceret: sic indutā. Cū iterum chrysanth⁹ eam reprehēderet: quomodo p̄o dijs idola coleret: que nec se: nec alios custodire possent: t que vinculis ferreis t plūbo coartata essent respōdit. Daria q̄ he imagines propter vulgus ignobile formabantur: marmore t metallo: vt quos cultor mente t sacrificijs colit: effigiata imagine oculis p̄spicere possit. Tunc chrysanthus cepit perscrutari: qui essent dij quorū imagines colebantur. Et cū saturnū cōprobasset filiorū interfectorem. Jouē adulterum t incestuosum t homicidiorum patratorem. Mercurium incantatorem. Herculem sui ipsius occisorē: ceteroscq̄ deos flagitiosos t eorum quēlibet malorū omnium incestorē: t per consequēs tales deos miserrimos: nec coli deberent: nec deos dici: credidit daria ab eodem conuersa ambosq̄ sancti spiritus copula vnit: carnale matrimoniū simulabant. Fecitq̄ chrysanthus occulte in domo sua dariā baptisari. Que intra paucos dies sacris imbuta litteris vna cum viro virginitatis perpetuevotum emisit. Et tam per chrysanthum multitudo virorum: q̄ per dariam multitudo conuertebatur feminarum. ¶ Quapropter excitata in vrbe seditione: chrysanthus a prefecto celerino cōprehenditur: t sacrificare iubetur. Sed cum hoc recusaret: tribuno claudio a prefecto traditur: vt diuersis supplicijs immolare cogatur. Quem claudius dedit in custodiam militibus septuaginta. Qui neruis crudis eum constringunt: vt sentim se siccantib⁹ neruis ac ossa eius vix pertingerent ligamenta. Sed statim resolutis neruis: iterum fortioribus nodis vincit: sed vincula continuo dirumpuntur. Deinde ab eisdem pedibus in cippo mittitur: sed repente

ligno putrefacto cippus in puluerem vertitur. Que cū milites magicis artib⁹ ascriberēt lotio chrysanthum perfundere ceperunt: vt ab eo incantatiōes diluerent: ꝛ aqua mox putētissima in roseum odorem conuersa est. Deinde vitulū excoriauerunt: ꝛ corio illum nudum cinxerunt: ꝛ in sole per horas plurimas posuerunt: sed corium nullam calefactionē sentiens: in eadem viriditate permansit. Iterū cathenis ferreis vincitur ꝛ in carcerē obscurissimū mittitur. Sed lux ei nimia diuinitus est infusa: ꝛ vincula sunt resoluta. Que cū milites claudio nunciassent iussit sanctū ad se adduci ꝛ nodosis fustibus cedi: sed fustes in manibus tenentium solidi quasi ferrei erant: cum xo percuterēt: quasi plume molles fiebant. Quod videns claudius cū xore hilaria ꝛ filijs iasone ꝛ mauro: ac prefatis septuaginta militibus crediderunt: ꝛ baptizati omnes coronam martyrij perceperunt. De quibus supra in eorum passione dictum est kalen. decēbris. Audiens hec imperator numerianus chrysanthum in carcere tuliano obscurissimo ꝛ fetidissimo iussit recludi. Dariam xo ad publicum meretricum locum adduci. Sed continuo diuina misericordia Chrysantho lux diuina: et odoramenta sancta prestantur. Daric xo leo de cauea amphitheatri fugiens custos eius virginitatis dirigit. Qui ingressus cellā: vbi virgo orans prostrata iacebat: iuxta eam se posuit: vt quasi secum videret orare. Mittit quidam nefandus: vt virginem corrūpat: sed a leone capt⁹ in terram deiicitur: qui sine lesione eum tenens ad sanctā vultu conuertit: ꝛ quasi innuēs: quid de captiuo fieri iubeat: sciscitatur. Que precepit ne ipsum in nullo lederet: sed ad se audiendam venire permitteret. Leo igitur eum relinquēs in ostio cellule se posuit: vt nec ille posset exire: nec alius introire. Vir aūt ille viso miraculo: ꝛ auditis sermonibus virginis: cōuersus est ad xpm: ꝛ per vbē discurrēs: deum xpianorum verū oīm creatorem proclamabat. Mittūtur venatores: vt leonē capiant: sed oēs a leone capiūtur: ꝛ sine lesione ante pedes darie deponuntur: ꝛ ab ea cōuertūtur. Tunc prefectus in celle introitu copiosum ignez iussit accendi: vt leo cum daria comburātur. Quod leo timens: rugire cepit: sed eū virgo dñi cōfortauit: q⁹ nec incēdio cremaretur: necq ab alio caperetur: neq occideret: sed morte sua moreret: iubens vt securus per ignē egrederetur: quia ille eū liberaret: quē leo in se honorasset. Tunc leo inclinato capite per mediū ignis illesus egreditur: et per turbas discurrēs neminē lesit: nec vllus eū exinde vnq̄ cepit. ¶ Que omnia dū imperator audisset: iussit celerino prefecto: vt aut chrysanthum ꝛ dariā sacrificare cōpelleret: aut diuersis penis afficeret: qui sacrificare nolentē chrysanthū iussit in equuleo suspendi: ꝛ ardēres ei lampades applicari. Sed continuo ligna oīa equulei cōminuūtur: vincula rupta dissoluunt: ꝛ lāpades extinguunt. Quicūq̄ xo manū ad dariā mittebant: eorū nerui brachiorū stupebant: quod dū impator a pfecto didicisset: ꝛ hec oīa magicis artibus ascriberet: iussit eos in viam salariā deduci: ꝛ in arenario vtroq̄ deponi: et vinos terra ꝛ lapidib⁹ obrui. Sicq̄ inuolati cōtinges in fouea quasi in vno lecto deponūtur: et magis sepulturā: q̄ penā excipiētes in xpi laudibus perfistētes: terra ac lapidibus obruunt. Sicq̄ xpo martyres cōsecrant: ꝛ in eodē loco vsq̄ in presens digna celebratione venerantur: passi sunt aūt. viij. kalen. nouēbris.

¶ De sanctis Crispino ꝛ Crispiniano martyribus. Cap. cxvi.

Crispin⁹ ꝛ crispinian⁹ martyres frēs passi sunt in ciuitate suessionēsi sub maximiano imperatore agēte rictiouaro pfide. Hi cū beato quintino martyre: ꝛ alijs pluribus exurbe roma egressi: suessionem venerunt: ibidē peregrini habitare ceperunt: ibiq̄ artē consutoriā calceorū adiscētes: de labore manū victum sibi querebāt. Ad quos propter eorum artem multi gentiliū venientes ab eis cōuertebantur. Deniq̄ rictiouaro pfide deērti inuēti sunt calcimēta pauperum resartientes: qui dum xpm confiterentur: iussit eos preses extendi: ꝛ fustibus cedi: deinde sudes in eorū vngulis mitti: ꝛ corrigias singulas de dorsis eorū tolli. Sed orantibus sanctis sudes de manibus eorū exilierunt: ꝛ ministros perterrētes: quosdā eox occiderūt: quosdā xo excecauerūt. ¶ Inde mādauit preses: vt ligatis molis ad colla eorum tempore hyemis in flumine axona: velut sub glacie mergerentur: sed eos nec aqua mergere: nec petre deprimere: nec frigus constringere potuerunt: quin proiecto onere ad ripam aliam fluminis deuenerūt. Postmodū in plumbo liquefacto deiecti: illesi permanserunt. Verum cum gutta plūbi in oculos prefidis infiliēs ipm excecasset. Sanctos martyres in picē et oleum ꝛ adipē simul bullientia iactari fecit. Quos orātes angelus domini nostri ab igne illesos eduxit. Unde rictiouar⁹ iratus se in igne pcipitauit: ꝛ iusto dei iudicio se cremauit. Maximian⁹ autem audita morte prefidis: die sequēti sanctos gladio puniri mādauit: qui decollati sunt octauo kalen. nouembris: quorum corpora bestijs ꝛ auibus deuorāda relicta diuina prouidentia permanserunt intacta. Senex autem quidam cū germana sua vetula ab angelo monitus: corpora inde tulerunt. Venientesq̄ ad fluuium axonam in naucula diuinitus ibidem preparata ea posuerūt:

et contra ictum fluminis sine remo vel remige deo duce ad locum sibi ostensum peruenerunt: ⁊ sanctorū corpora sine vllo pondere portātes: ita vt magis ipsi a corporibus portare viderentur: in quodam eorum Tugurio secreto sepelierunt: vbi persecutione cessante honor eis a christianis condebitus impensus est: ⁊ Basilica eorum nominibus fabricata.

¶De sanctis quadraginta sex martyribus. Cap.cvij.

Quadraginta sex milites rome passi sūt sub claudio imperatore: qui audiētes: q̄ tryphonia regina quōdam vxor decij ad christum cū filia cyrilla conuersa esset: vt dictum est supra in legenda sctē tryphonie decimoquinto kalendas nouembris. Venerunt ad iustinū presbyterum: ⁊ ab eo baptismi gratiam petierunt: qui clerum romanum congreganit: vt ordinarent episcopum vbis rome in locum sancti Sixti pontificis martyrizati: qui omnes Dionysium papam elegerunt: ipsumq̄ per manus maximi episcopi ostiensis consecrari fecerunt. Consecratus autem dionysius baptizauit p̄dictos milites quadraginta sex a iustino presbytero sibi oblatos. Audiēs hoc claudius: iussit teneri milites ⁊ virginem cyrillam olim Decij filiam: ⁊ congregato exercitu armato in palatio salustij mandauit. xlvi. milites sibi presentari. Quos christum confitentes precepit foras muros porte Salarie duci: et in ciuitate figlina omnes capite cedi. Quorum corpora iustinus ⁊ iohannes presbyteri noctu rapuerūt: ⁊ in via salaria iuxta cluuium cucumeris cum aliis. cxxi. martyribus sepelierunt. viij. kalendas nouembris. Inter hos autem fuerūt quatuor milites christi precipui: scilicet theodosius: lucius: marcus: ⁊ petrus.

¶De sancto Minyate martyre. Cap.cviij.

Minyas martyr passus est sub persecutione decij cesaris apud florentinā ciuitatem. Ad quā dum decius peruenisset: minyatem tentū: ⁊ sibi presentatū: ac sacrificare nolentem: leopardo ferocissimo subiici fecit: sed orante sctō fera extincta est. Deinde ipsum nudū oleoq̄ perunctū in fornacem ardentem mitti iussit. Angelus autē domini vt olim cum tribus pueris cū eo descendit: ⁊ flammā extinxit: ⁊ sanctus illesus omino permansit. Tūc decius leonē ei adhiberi precepit: sed signo crucis edito leo interijt. Deinde mandauit eū in equuleo leuari ⁊ diuti⁹ torqueri: et postmodum inde deponi: fudesq̄ ligneas acutas sub vngulis manuū ipsius affigi. Qui ab angelo cōfortatus oia supplicia patientissime tolerauit. Post hec iussit decius plumbum liquefactum eius auribus instillari. Cui tamē ipe christus in iuuenis specie candida veste: vt sol facie fulgens apparuit: eūq̄ consolatus ad tolerantiā cōstantius animauit. Inde mandauit cesar aures illius ferro perfozari: sed apparente iterū ei angelo quidā ex ministris eū videns cōuersus est. Demū decius mynatem ad templū martis adduci fecit: ⁊ eidē auri ⁊ argēti ac gemmarū quātitatē non modicā obtulit: si sacrificare vellet: eo q̄ ipsum antiqua amicitia plurimū dilexisset. Dum aūt oīno immolare recusaret: iubente cesare decollatus est. viij. kalen. nouembris. Et sepultus est a xp̄ianis in ciuitate florentia. ¶Sanctus phrigidianus episcopus florētinus ecclesia minyatis martyris trās flumen arni posita sepius visitabat. Cum aūt diq̄ quadā inūdatione nimia flumen naui trāsiri nō posset: et naute quidā vltra flumen existerent: sanctusq̄ eos transire curaret: nauteq̄ illi periculo postposito: beati martyris confisi meritis ad episcopū transuadandū venire disponerent subito se citra flumen inuenerūt: ⁊ episcopum transportātes sine periculo fluuiū transierunt. Tunc sanctus episcopus eidē per spiritū nunciauit ciuibus illis hoc a deo sanctū minyatem obtinuisse: vt nemo in aqua illius fluminis necari posset. Quod vsq̄ hodie ita extitisse refertur: vbi postmodū ecclesia in honore sancti phrigidiani episcopi fabricata est.

¶De sancto Frontone epō. Cap.cix.

Fronto episcopus apud petragoricēs. ciuitatem claruit. Qui et eadem vrbe oriūdus: a iuuēte deo deuot⁹. Rome a beato petro baptizatus: ⁊ episcop⁹ ordinatus: ad eandē ciuitatē cū gregorio presbytero ad predicādū missus est: vez post dies tres itineris mortuo gregorio: fronto ad petrum redijt: acceptoq̄ ipsius baculo super corpus defuncti illum posuit: et socium excitatū de morte recepit. Sicut de hoc supra dictuz est in passione petri apostoli tertio kalendas iulij. Veniens autez fronto ad ciuitatem petragoricam verbo et exemplo multos ad christi fidem conuertit: et. lxx. monachos ibidem ad seruiendum domino cōgreganit. Sed a prefecto ciuitatis squirio nomine: persecutionez passus est:

quia quos iste baptizabat: ille decollabat. vnde ipse sumptis seminibus olerū: monachos suos assumpsit: ⁊ heremū desertissimā petijt. veniēs autē ad locū super fluuiū dordonē: draconē ingentem ⁊ serpentū multitudinē ibidem habitantē: xp̄i virtute fugauit. Ibiq; cuz fratribus deo seruire cepit ⁊ olerū semina seminauit. Deficientib⁹ ꝟo eis cibis: angelus dn̄i squirio presidi per noctē apparuit: ⁊ ei diuinā vltionē cōminatur: nisi sanctis viris subueniat pereuntibus fame. Ille ꝟo territus amicos cōsulit: sed quo sancti dei abissent: penitus inuenire nō valuit. Post dies tres nocte iterū angelo eidē apparēte plagis percussus est. Qui amicis iterū consultis. lxx. camelos cibis monachorū onerat: ⁊ deo frontoni: eos commendat. Qui duce dn̄o ad heremū sancti viri recto itinere peruenerūt. Sanctus autē ep̄us onerū medietatem deposuit: ⁊ cū reliquo camelos remisit. Qui eadē via qua venerāt reuersi sunt ad dn̄m suum. Qd̄ cernens preses in xp̄o credidit: ⁊ frontonem inuestigatū adijt: atq; gregorius ab eo vocatus sacrū baptisma suscepit: eidēq; in heremo decetero ministrauit. Sanctus aūt vir post multos labores in pace quieuit. viij. kalē. nouēbris. Sepultus petragorice virtutibus clarēs.

¶ De sancto Demetrio martyre. Cap̄. cx.

Demetri⁹ martyr apd̄ thessalonicā ciuitatem passus est: sub maximiano imperatore. Hic a sua iuuētute xp̄ianus ⁊ deo seruiēs nobilis fuit ciuis ip̄ius thessalonice ciuitatis ⁊ miles strenu⁹. Qui tamē xp̄m dn̄m predicabat: ⁊ multos ad fidem conuertebat. Ingressus autē imperator thessalonicam: audiens demetrio ip̄m comprehendi fecit ⁊ in carcerem mitti. Erat autē cum imperatore gigas fortissim⁹ ⁊ aspectu terribilis nomine libeus. Qui de mandato augusti cū christianis dimicans: eos brachijs ad se constringens ad terram allidebat: statimq; spiritū exhalabant. Multi etiam alij ab imperatore diuersis penis affligebātur. Cuz aūt demetrius esset in carcere positus: scorpionē iuxta pedes suos cauda eum percutere satagentē vidit: quē edito crucis signaculo statim extinxit. Cui orāti confestim angelus apparuit: atq; in xp̄o cōfortatus: coronam capiti eius imposuit. Veruz dum imperator cogitaret demetrium cum libeo experiri. Nestor quidam christianus se nocte sancto demetrio obtulit dicēs: ꝙ certamen hoc assumere deliberasset: rogans vt sanctus martyr pro se dominum exoraret. Qui ab eo confortatus: die sequenti imperatori se presentauit: seq; christianum asseruit: offerens se cuz libeo dimicare: ⁊ ꝓ demetrio certamen assumere. ¶ Dum aūt imperator illum precibus retrahere non posset: victori munera ꝓmisit. Nestor igitur duellum ingressus: libeum ad terrā prostrauit: ⁊ prostratū occidit. Imperator autem hoc videns: ⁊ gygantē christianoꝝ vltorē amisisse dolens contra eius sponsionē nestorē a militia soluit: ⁊ de ciuitate eiecit: demetriū quoq; qui ei⁹ interfectionis causa fuerat: iussit in carcere occidi. Milites aūt ad carcerē venerunt: ⁊ gladium in eius pectore demerserunt. Sicq; orans cum palma migrauit ad dominū. Cuius corpus a christianis occultatū est ꝓpter timorem paganoꝝ. In quo loco deus mirabilia operabatur: vbi cunctoꝝ egritudines sanabantur. Sed processu temporis a leontio christiano de illyrico veniente ad prefecturam thessalonice ciuitatis corpus sancti martyris leuatum est ⁊ digno honore conditū: ecclesia eius nomini mire magnitudinis fabricata: vbi ⁊ quiescit miraculis pollens. Passus est autem s̄m vsuardum septimo kalendas nouembris. s̄m adonē octauo idus octobris.

¶ De sctō Euaristo papa ⁊ mar. Cap̄. cxi.

Euarist⁹ papa ⁊ martyr natione grecus: ex patre iudeo nomine iuda de ciuitate bethleē: anacleto pōtifici in ep̄atu romano successit: ⁊ sedit annos decē: mēses septē: dies duos. Hic titulos in vrbe roma presbyteris diuisit. Hic constituit vt septem diaconi essent in vrbe: qui custodirēt papā predicantem ꝓpter stilum erroris: qui posset ipo ni episcopo ab emulis: ⁊ sic a maliuolis infamaretur: ⁊ verbo diuino ab insidiātibus detraheretur: qui etiā semper parati eēnt ad obsequiū prebendū in missarum solēnijs. Cōstituit etiā vt cōiugium a parētibus publice fiat: ⁊ sponse solēniter a viris sponsantur ⁊ tradant̄ nuptui: ⁊ demū a sacerdotibus benedicantur: qui etiā sub persecutione traiani martyrio coronat⁹ est: ⁊ sepultus est iuxta corpus beati petri apostoli in vaticano septimo kalen. nouembris. Hic fecit ordinationes tres per mēsem decembrium: presbyteros septez: diacones duos: episcopos per diuersa loca numero quiq;. Et cessauit episcopatus dies vigintiocto.

¶ De sanctis Rogatiano ⁊ Felicissimo martyribus. Cap̄. cxij.

Rogatianus presbyter: et felicissim⁹ martyres apud aphricā sub decij ⁊ valeriani persecutione passi sunt: et illustri martyrio coronati. De quibus

beatus Cyprianus in epistola ad confessores rogatianu iuniorẽ mentionem facit: eos magnifice commendans. Passi sunt aũt. vij. kal. nouembris. Hec ado.

¶ De sancto Frumentio epo. Cap. cxiij.

Frumentius episcopꝰ apõ indiã claruit tẽpore cõstantij imperatoris. Fuerũt autem duo pueri romani christiani: scz frumentius ⁊ hedysius tempore constantini magni augusti: qui dum ab annis puerilibꝰ essent xp̃iani: cũ philosophio quodã pbytero eox magistro: interna indie supioris locorũ orbis perscrutandi gratia penetrarũt: vbi nunqꝫ adhuc xp̃i fuerat euãgelij p̃dicatũ: qui a dicto p̃sbytero litteris imbuebant. Romanis ẽo tũc tpis pacis federa indissolubꝫ: cũcti qui de latinorũ populo p totã indiã repti sunt: capitti ⁊ trucidati fuerunt. Inter quos prefati pueri sub arbore lectiones suas repetentes: a barbaris cõprehẽsi: vita illis remissa: qz pueri: ⁊ regi indorũ sunt p̃sentati. Quorũ alter rex scz hedysium sibi pincernã fecit: frumentio ẽo rationes suas ⁊ scrinia concessit. Cum aũt rex ad mortẽ instaret: filio paruulo regnũ: pueris ẽo prefatis libertatẽ reliquit. Quo mortuo ad preces regine cum filio paruulo: donec adolesceret permãserũt. Frumẽtius igit̃ noie paruli regnũ gubernabat: vnde occasione accepta: xp̃ianos in vniuerso regno conuocauit: ⁊ ecclesias edificãdi libertatẽ concessit: xp̃mqꝫ publice annũcians multos de populo ad fidẽ xp̃i cõuertit. ¶ Sanctus ẽo hedysius ad tyrum italie ciuitatẽ p visendis parentibus abiit. Frumentius aũt ꝓperans alexãdriã venit: ⁊ athanasiũ tunc ip̃ius vrbis ep̃m rogauit: vt nouellis xp̃ianis ep̃m delegaret. Athanasius aũt frumentiũ eundẽ ep̃m consecrauit: ⁊ cũ auctoritate plena pontifici ad indos remisit. Qui predicationis officiũ in ip̃a ꝓuincia fideliter administrans: ⁊ multis signorũ ⁊ miraculorũ virtutibus coruscans: pene oẽs supioris indie gentes ad xp̃m adduxit: plenusqꝫ sanctitate ī pace quieuit. vi. kal. nouẽbris. Bi'ose sepult' in regia ciuitate.

¶ De sanctis vincentio sabina ⁊ christiana virginibus ⁊ mar. Cap. cxiij.

Vincẽtius martyr sabina ⁊ xp̃iana virgines passi sunt in hyspania ciuitate abella sub p̃side daciano. Qui primo in equuleo ab eo sunt extenti vt oẽs cõpages mẽbrorꝫ eox solucrentur. Deinde capita eorũ lapidibꝰ suppositꝫ vsqꝫ ad executionẽ cerebri validissimis vcribus sunt contusa: atqꝫ ita corũ martyrij cõpleuerũt. vi. kal. nouẽbris: vt dicit ado.

¶ De sanctis Symone ⁊ iuda apl̃is. Cap. cxv.

Symõ chananeus ⁊ iuda: siue thadeus apostoli: fratres germani fuerũt iacobi minoris ⁊ ioseph iusti: filij marie cleophe: q̃ alphẽo nupta fuit. De quo supra dictũ est in legẽda sancte anne. vij. kal. augusti. Judas aũt ad abagarũ regẽ edesse missus fuit post dñi ascẽsionẽ. Cum eñ dictus rex infirmitate nimia esset oppressus: audiens de miraculis xp̃i tunc in iudea predicantis misit ei epistolam rogans: vt ad se venire dignaretur: ⁊ eũ ab infirmitate curare: asserens eum dei filiũ: cum tamen adhuc esset gentilis. Cui iesus per epistolam respõdit: ꝙ oporteret ip̃m oĩa cõplere propter que missus fuerat: ⁊ postea ab eo qui miserat illum in celum recipi. Promittens ꝙ vnũ ex eius discipulis post ei' ascensionẽ ad eũ mitteret: qui eũ ab omni egritudine liberaret. Postea ẽo ꝙ dñs assumpt' est vt in hystoria ecclesiastica legit̃: misit thomas apostolus thadeũ: qui et iudas dict' est ad abagarum regem iuxta domini promissionẽ: vidit: ꝙ rex in vultu thadei mirũ ⁊ diuinũ splendorem ⁊ continuo in xp̃m credidit: eiusqꝫ discipulum adorauit. Et cũ leprosus esset: vt in quibusdaz libris legitur: thadeus eum tetigit: ⁊ mox plenã mundationem accepit: ⁊ baptismum suscepit.

¶ Scripsit aũt iudas apostolus vltimã de. vij. que canonice dicuntur epistolã: que q; in libro enoch apocripho testimoniũ sumpsit a populis ꝙ repudiatur: vsu tñ ⁊ auctoritate maiorum inter sanctas meruit cõputari scripturas: vt dicit hieronymus libro deviris illustribus. ¶ Judas primo in mesopotamia ⁊ põto predicauit. Symon ẽo in egypto: deinde ambo in perside venerũt: ⁊ ibidẽ duos magos zaroen ⁊ arphaxath: quos matheus de ethiopia fugauerat in uenerũt: vt supra dictum est in ei' passione. xi. kal. octobris. Qui p magicas incãtiones multa signa faciebant: ⁊ populum multis ludificabant. Tunc baradach dux tertis regis babylonie ad prelij cõtra indos profecturus nullum a dñs suis potuit habere respõsum. Pergẽtes aũt ad phanũ p̃time ciuitatis: a dñs illorũ audierunt: ꝙ propter apostolos qui illuc venerãt dñi sui respondere non poterant. Quos dux requisitos ⁊ inuẽtos: interrogauit qui essent: vel qua de re venissent. Qui se genere hebreos: cõditione xp̃i seruos ⁊ apostolos esse responderunt: causa ẽo salutis illorum illuc venisse dixerunt. Cum autem dux diceret: ꝙ dñs suis potẽ

tiozes illos foze cognoscerer: ideoq; cū eos de fine belli interrogasser: apostoli respōderūt: q ad hoc vt deos illos mendaces foze comprobarent permittebat eis dare responsa: vt ex euentu facti mentitos eos fuisse appareret. Tunc phanatici bellum dixerunt futurum: t multum hincinde populum ruiturum. Apostoli autem verba illozum deridentes ducē hortati sunt: dicentes pacem secum adduxisse: t die sequenti hora tertia legatos indozum ad eum venturos esse: sueq; se portanti cum pace velle subiacere. Pontifices no contradicētes apostolos deceptozes asserebant: qui ideo ducem securum reddere vellent: vt ipm incautum hostes facilius occuparent. Dux no vtroq; vsq; in crastinū custodiri fecit: vt ex rei euentu veraces honorarentur: t mendaces punirentur. Cum autē die sequenti: quod apostoli predicerant euenisset: t dux pontifices incendere vellet: prohibuerūt apostoli: ne hoc fieret: quia missi erant non viuētes occidere: sed mortuos viuificare. Et cum omnia bona illozū dux apostolis: vel saltē partem vellet donare: apostoli nihil omnino assenserunt recipere. Dux no miratus illos ad regē xerxem duxit: t deos in effigie hominum latētes esse asserit: atq; cūcta: que per eos sibi cōtingerant narrauit. Magi no econtra ibidē existentes illis detrahebant: eos vanos t mendacissimos asserentes. Quod vt comprobarent: aduocatos quosdā coram se positos sui artib⁹ ita muros fecerūt: vt nec nutib⁹ loqui possent. Deinde illos loqui permiserunt: sed immobiles esse fecerunt. Deinde eis gressum reddiderunt: sed apertis eos oculis excecauerunt. Dux no aduocatos illos confusos ad apostolos duxit: vt eozum interuentu a magozū incantationibus liberarentur. Sed cum illi apostolos pānosos desperassent: symon eos in fide xpi docuit: t ne decetero magos illos timerent cōfortauit. Et cum in eozum frontibus cōsignati essent: t in xpm crederent: ad regem cora magis ingressi ab illis superari non potuerunt. Irati magi multitudinē serpentum venire fecerunt. Sed apostoli venientes pallia sua de serpentibus impleuerunt: t in magos proiecerunt: mandantes ne illos occiderent: sed solum mozib⁹ cruciarent. Quod cum serpentes facerent apostoli iterum eis imposuerunt: vt omne venenū quod infunderant reuocarent: t sic ad sua loca redirent. Maiozes autem cruciatus magi senserunt: cum serpentes venenum retrahebant: q; cum ipm primitus infundebant. Apostoli autē triduo doloziб⁹ cruciari permiserunt: vt vel sic ab eozum malicia conuerterētur. Cum ergo tribus diebus sine cibo t potu t somno mansissent: t nec sic resipiscere vellent: apostoli eos sanos fecerunt: t libere quo vellent abire pmiserūt. Qui in eozum malitia perdurantes ab eis fugerunt: t pene cōtra eos totam perfidem commouerunt. ¶ Post hec filia cuiusdam principis ex fornicatione concepit: t filiū pariens quendā sanctum diaconem apostolozum discipulum nomine euphrosinū infamauit: q ipe eā virginez violauerat t ex ipo puella conceperat. Cunq; parentes puelle diaconū occidere vellent: apostoli aduenium: t quando puer natus fuerit requirunt. Qui respōderunt: q illa die prima hora diei. Apostoli no puerum ad se portari iusserunt: t cora diacono statuerunt. Adiurātq; puerum in xpi nomine: vt si diacon⁹ ille eū genuisset: coram cūctis debeat ppalare. Infans no diserte respondit: t diaconum iustū t sanctum asseruit: quia nunq; carnē suam coinquinauit. Cum autem parētes instarēt: vt apostoli quererent: quis auctor sceleris fuisset dixerunt se innocentes absoluere debere: non autem nocentes prodere. ¶ Contigit etiam eo tempore: vt due tigrides ferocissime: que in singulis caueis erant clause: prodeuntes fugerent: t omnes sibi occurrentes deuozarent. Ad quas apostoli venerunt: t eas in nomine domini: velut oues mansuetas reddiderunt: ita vt inter homines de die pacifice habitarent: t vespere ad speluncas suas redirent. Apostoli autem per annum vnum: t menses tres in babylonia permanserunt: et plusq; septuaginta milia hominum exceptis parulis t mulieribus conuerterūt: quos omnes cum rege xerxe: t regina Vuina t filio eutropio baptizauerunt ecclesias cōstruentes: t presbyteros: ac clericos ordinantes. ¶ Predicti autē magi ad ciuitatē suam venientes septuaginta idolozum pōtifices ibidem existentes se duxerunt: vt cū illuc apostoli venirent: aut eos sacrificare cōpellerēt: aut penitus perimerent. Perlustrata igit circunquaq; omni p uincia cum apostoli ad dictā vrbē deuenissent: predicti pōtifices cū omni populo eos capiūt: t ad templū solis t lune deducunt. Demones aūt per energuminos clamabant: q eos apostoli incēdebant. Angelus aūt dni eis apparuit: et vt alterum ex duobus eligerent: illos monuit: aut omniū in templo existentium repentinum interitum: aut suum martyriū. Qui cum martyrium elegissent: vt populū ad penitentiā reducere possent. Facto in eis silētio demonijs cūctis audientibus imperarūt: vt de illozū simulacris exirēt: t illa confringerent. Statimq; duo ethiopes nigri t nudi de idolis exierunt: t fractis illis cū diris vocib⁹ abscesserūt. Qō videntes pontifices in apostolos irruerūt: t eos primus trucidarunt. Tūc erumpētib⁹ fulguribus t tonitruis tēplū trifarie scinditur: t magi ictu fulminis in carbones vertunt. Rex aūt babylonie xerxes apostoloz corpa ad ciuitatē suā trāstulit: t in eozū honorē ecclesiā mire magnitudinis fabricauit. Passi sunt aūt sci apostoli dni symō t iudas. v. kalē. nouembris.

¶ De scrō Abdia epo t cōfessore. Cap. cxvi.

EBdias epiſcopus babylonie fuit: qui a ſanctis aplis Simone ⁊ Juda in fide chriſti doctus: eorumq; diſcipulus: et ab eiſdem conſecratus eſt epiſcopus. Qui poſt martyrium apoſtolorum eorum paſſionem hebraica lingua conſcripſit: quam eutropius epiſcopus filius Xerxis regis: de quo dictum eſt ſupra pridie kalendas maij: in grecum tranſtulit: eamq; poſtmodum aphricanus in latinum vertit. Hic in ciuitate babylonie perſarum predicationis officio fideliter inſtitit: eoq; ſolicite adminiſtrato in pace deuit: ſepult⁹ babylonie iuxta corpora aplorũ.

¶ De ſancto Pharone epo. Cap.cxvij.

OPharo epiſcopus meldeñ. clarnit apud ipſam ciuitatẽ. Hic fuit frater ſctẽ phare virginis: de qua ſupra dictũ eſt.vij. idus decembris. Qui ⁊ prepoſitus palatio clotharij: et theodeberti: et theodorici regum francorum ſtrenue regalia adminiſtrabat. Dum autem ad pharam ſororem ſuam viſitandã vocatus acceſſiſſet: ab eodem ſuaſus ſeculũ reliquit. Et cõmuni voto ipſius ⁊ coniugis blidechildis ipſe clericatum aſſumpſit: vxoremq; ſacro velamine conſecrari fecit. Ipſe autem miſericordie operibus ſolicite intentus domino deuote ſeruiuit: eccleſiã ſancti ſtephani ciuitatis meldenſis pauperimã copioſe ditauit: ⁊ in ea in dñi obſequio reſedit. Hic etiã chilenum fratrem ſuum ad prouinciam attrebatenſem ad predicandum miſit: qui ibidem miraculis claruit. ¶ Die quodam cum eodem chileno pharo ad mensam ſedebat: ⁊ vas vitreum vino plenum cadens in terram confractum eſt: quod ſanctus chilenus reintegrauit: vinumq; effuſum adeo in vaſe recuperauit: ꝙ nec terra madefacta videretur: recuperatumq; vinum chilenus pharoni preſentauit: ⁊ pharo deo gratias egit. Hortuo ño valpetro epiſcopo: pharo ab omni populo in ſucceſſorem eligitur: ⁊ a rege clotharío approbat. Qui cum die paſche pueros cõfirmaret: infantem a natiuitate cecũ chriſmate perungens illuminauit. ¶ Tranſiens per ciuitatẽ ante carceres vinctos a vinculis abſolutos de cuſtodia ſoloverbo eduxit. Verum cũ aliquãdo allectus de memoria pulchritudinis eius vxoris: ad eã miſit: vt ſe viſitaret. Illa autem cum bis recuſaſſet: tãdem tertio vocata cilicio indta ⁊ vultu abiecta ad eum venit: ⁊ ſancti viri immundam cogitationem extinxit. ¶ Dum aũt nauis quedam cum multis in flumine fuiſſet ſubmerſa: pharo ad ripam amnis accedẽs tãdiu terre proſtratus orauit: donec nauis cum omnibus qui ſubmerſi fuerant viuentibus emerſit: et ad fluminis ripam peruenit. ¶ Cum ad preces ande ui epiſcopi eccleſiam in ſolo rothomagẽſi cum ſanctis amando et eligio dedicaret: et tabula marmorea altari conſecrato ſuperponi deberet caſu de manibus miniſtrorum collapſa per medium ſciſſa eſt. Quam ſanctus pharo cum cereis epiſcopis ſuis orationibus reintegrauit. Qui epiſcopatum ſuum feliciter per annos.lxvi. gubernauit: et clarus ſanctitate ad chriſtum migrauit.v.kalen.nouembris.

¶ De ſancta Cyrilla virgine ⁊ martyre. Cap.cxviij.

CYrilla ỽgo et martyr Rome paſſa eſt ſub claudio imperatore. Hec oli filia decij ceſaris vna cum matre tryphonia regina ad chriſtum conuerſa: ⁊ a ſancto preſbytero iuſtino baptizata eſt: vt dictum eſt ſupra in legenda tryphonie regine decimoquinto kalendas nouembris. Mortuo ño tryphonia claudius cyrillam teneri fecit cum militibus quadraginta ſex: de quibus ſupra in eorum paſſione actum eſt.viij.kalen. nouẽbris. Quibus omnibus martyrizatis imperator cyrillam ſacrificare nolentem: gladio necari precepit. Cuius corpus iuſtinus preſbyter iuxta corpora hippolyti martyris ⁊ ſociorum ſepeliuit quinto kalẽ. nouembris: vbi et tryphoniam reginam ipſe recondera.

¶ De ſancto Johanne epiſcopo auguſtuduñ. Cap.cxix.

OBãnes epiſcopus auguſtuduneñ. vt ſcribit Beda lib. v. cap.ij. de geſtis anglorum: mira ſanctitate claruit. Hic longe a ciuitate ſua fere miliario cũ dimidio manſionem ſecretiorẽ nemore circũdatam habebat: in qua pertotã quadrageſimã manere cõſueuerat: habẽs ſecũ paucos viros ſpũales: cũ quibus deo vacaret: ⁊ pauperẽ quẽpiam in quo xp̃m refoueret. Cũ aũt ſemel incipiẽte. ꝓl. illuc veniſſet: ⁊ adoleſcentẽ mutũ a natiuitate totũq; ſcabioſum ⁊ in capite furfureũ ſecũ aſſumpſiſſet: eidẽ quo-

tidianū victum prestans: finita prima quadragesime septima dū linguā eius breuissimā retigit signo crucis edito loquendi ei facultatē et vsum concessit. Scabredinē autem eius adhibito medico curari fecit. Ita vt capillis pulcherrimis ⁊ crispis: lipido vultu ⁊ noua loquela decoratus: quodāmodo reiuuenisse videret.

¶Quadā die ad monasterīū virginū: qđ netadum dicit deuenit: vbi erat virgo quedā abbatisse carnalis filia: quā in seculo ex marito genuerat: que ex flebothomia in. iiij. luna facta brachiū adeo tumefactū habebat: ⁊ ipsius omnino vsu carebat. Quā dū sanctus vir: ad pces abbatisse retigit: confestim brachiū eius sanuz fecit. ¶In villa duummiliū cum ecclesiam consecrasset: et missam celebrasset: vxori comitis buci que diebus. xl. ipos corporis grauī calore detenta iacuerat: de aqua consecrationis benedicta misit: vt ipa extinde biberet ⁊ corpus abluеret. Quod dū ille fecisset ab omni mox egritudine sanata surrexit: ⁊ cōtinuo discūbentib⁹ in mensa ministrauit. ¶Aliquo quoq; tpe vocatus ad dedicandū aliam ecclesiā: comitis addi: officio peracto advnū ex pueris comitis grauī languore detentū iamq; in extremis laborantē intrauit: ⁊ eū benedicens ad mensam cū comite discubuit. Puz aūt puer post modicū bibere petijsset: ⁊ iohannes vinum a se benedictum ei misisset: puer porans illud statim valens de lecto surrexit: ⁊ cū ceteris ad mensam comedit.

¶Cū ad quoddā monasterīū pergeret: ⁊ iuuenes equitantes equos ad cursum certatim cōpellerent: vnus illoz a sancto viro currere prohibitus dū cursuz cepit: lapsus in lapide caput collisit: ⁊ cerebrū pene excutiens: die illo ⁊ nocte quasi mortuus iacuit. Pro quovir dñi in oratione pernoctans mane caput eius tetigit: ⁊ ab omni protinus dolore ⁊ lesione curauit. Primo tamē ipm confitrentē: qđ a quodā presbytero hereticо fuerat baptizatus catholice baptizauit. Manſit aūt in episcopatu annis. xxiij. Et pre nimia senectute administrare nō valens successorem sibi virīdum ordinauit: ⁊ episcopatui resignans in monasterio predicto habitauit: vbi ⁊ in pace quieuit. iiij. kalen. nouēbris. Sepultusqz est in porticu sancti petri in monasterio qđ dicit silua cleroz anno dñi. ccccccxxi.

¶De sancto Narcisso epo. Cap. cxx.

Narcissus epūs hierosolymozuz tēpore aurelij Antonini imperatoris claruit. Qui multis miraculis coruscauit. Die quadam in vigilia pasche duz oleū luminaribus deesset: nec vnde infunderet haberent aquā benedixit: ⁊ lampadibus infundi fecit: ⁊ plusq; esset oleum lumen fouit: ⁊ claram lucem reddidit. Quodam qo tēpore dum a quibusdam emulis de facinoribus certis criminatus esset: tres testes sub iuramēto contra eum deposuerunt. Quoz primus sibi imprecatus est: q nisi verum diceret igne consumerek. Secūdus q a morbo regio cruciaretur. Tertiq; oculoz lumine priuaretur. Et q̄uis his non obstantibus: a populo innocēs iudicatus esset: furoz emulorū sanctus vir cedere voluit: ⁊ desertum petens dudum solitariam vitam duxit. Testis aūt primus qui in eum mentitus fuerat cum omni domo sua fulmine arsit. Secundus morbo regio a planta vsq; ad verticē percussus interijt. Tertius qo hec videns ad penitētiam redijt: ⁊ veritate coram omni populo depositā diu peccatum suū defleuit: donec lachrymaruz inūdantia lumen oculoz amisit. populus aūt hierusalem narcissum diu requirēs et nusq; inueniens: dionysium sanctum virum sibi substituit. Cui post modicum decedenti germanius: et germanio vigordius successit. Cuius tēpore narcissus repertus cum iam senex esset: q̄uis dudum renitens ad sedem suam cum glozia reductus est: ⁊ vigordius sponte episcopatui resignauit. Cum qo ex nimio senio iam episcopatū administrare non posset: diuina reuelatione alexandrum virum sanctū: qui de cappadocia hierosolymam causa peregrinatiōis venerat: loco sui ordinādum constituit: vt in ipsius sancta legenda dictum est supra decimoquīto kalendas aprilis. Ipse qo reliquū sue senilis etatis orationibus exegit: ⁊ quarto kalēdas nouembris ad christum migrauit.

¶De sancto zenobio presbytero et martyre. Cap. cxxi.

Zenobius presbyter ⁊ martyr apud sidonem vrbem palestinozum passus est. Qui sub diocletiani et maximiani augustozum persecutione pro nois christi inuicta cōfessione gladio capite cesus: glorioso martyrio coronatus est. iiij. kalen. nouembris: vt ait ado.

¶De sancto Serapione epo. Cap. cxxij.

Serapion episcopus apud aphricā vir eruditissimus fuit: ⁊ fide clarissim⁹ atq; virtute mirabilis: qui vt scribit hieronymus libro de viris illustribus vndecimo cōmodi imperatoris anno ātiochie episcopus ordinatus est. Hic fidei confessione insignis scripsit epistolam ad carinum ⁊ pontium de hereſi montani eam va-

enter impugnans. Aduersus manicheum etiā volumen scripsit egregium. De titulis psalmorum aliud. Epistolas insuper ad diuersos viles valde. Et sub constantio principe sanctitate notabilis humanitatis debitum soluit. Sepultus antiochie. iij. kalen. nouembris.

¶ De sancto Leontio confessore. Lāp. cxxiij.

Leontius confessor apō taracinam ciuitatem campanie tēpore claudij imperatoris a sancto cesario martyre conuersus est: vt dicetur infra in eius passione kalen. nouembris: qui ab eodē sacri fontis vnda perfusus: mox vt a sancto iuliano presbytero diuinam cōmunionem accepit: spiritum emisit. Sepultusq; est in eodem oppido ab vxore ꝛ filijs. iij. kalen. nouēbris.

¶ De sancto Marcello martyre. Lāp. cxxiij.

Marcellus martyr apō ciuitatem tingitanā passus est. Qui cum esset cēturio sub agricolao agente vices prefector pretorio ꝛ de christianitate ab eius militibus accusatus fuisset: et xp̄m dn̄m confiteri nullatenus dubitasset. Jubente nequissimo agricolao: capitis abscisiōe martyriū consumauit: sepultusq; est in eadem ciuitate a fidelibus. iij. kalen. nouēbris. hec ado.

¶ De sancto Germano episcopo capuano. Lāp. cxxv.

Germanus episcop? capuanus sanctitate vite mirifica claruit: de quo refert gregori?. ij. dialog. cap. xxxi. ꝙ dum seruandus quidā diaconus abbas monasterij: qō in campanie partibus a liberio quodam patritio vbis rome constructum fuerat: ad beatum benedictum ad monasteriū cassinense visitationis gratia venisset. Horaq; iam quietis existeret in cuiusdam turris superioribus benedictus: in inferioribus ꝯo seruādus se collocauit diaconus. Quo videlicet in loco inferiora superioribus paruius continuabat ascensus. Cum vir domini benedictus adhuc quiescentibus fratribus instans vigilijs ad fenestram dominum deprecaretur: subito in tempesta noctis hora respiciens: vidit fusam lucem desuper noctis tenebras effugasse: tantoq; splendore clarescere: vt diem vinceret lux illa: que inter tenebras radiasset. Omnis etiā mūdus velut sub vno solis radio collect? ante oculos eius adductus est. Qui venerabilis pater dum intentam oculorū aciem in splendore lucis infigeret: vidit germani animā episcopi capuani in sphera ignea ab angelis in celum deferri. Tunc tanti sibi testem volens adhibere miraculi. Seruandum abbatem bis terq; eius nomine cum clamore vocauit. Qui intanti viri insolito clamore turbat?: ascēdit: respexit: partemq; iam lucis exiguam vidit. Cui ex hoc stupenti vir dei: que gesta fuerant: enarrauit. Statimq; in cassinum castrum theoprobo mandauit: vt ad capuam sub eadem nocte transmitteret: ꝛ quid de germano episcopo ageret: agnosceret. Factumq; est. Et his qui missus fuerat: sanctum virum germanum episcopum iam defunctum repperit: ꝛ requirens agnouit: eadem hora fuisse illius obitum: quo vir domini benedictus eius cognouit ascensum. Quieuit autē in pace. iij. kalen. nouēbris ꝑm vsuardum.

¶ De sancto Quintino martyre. Lāp. cxxvi.

Quintinus martyr gñe nobilis et ciuis romanus apud ambianuz vbē sub rictiouaro preside passus est temporibus diocletiani ꝛ maximiani imperatorū. Cum eīs quintinus cum fusciano ꝛ victorico ꝛ crispino ꝛ crispiano: ꝛ alijs pluribus a roma discessisset: ꝛ parisius deuenisset: dum singuli illorum loca: in quibus predicarent: elegissent. Quintinus predicando circuiens: ꝛ miraculis pollens ambianum venit: eodem quoq; tēpore rictiouarus preses tantam cedem in christianos exercuit: vt in ciuitate treuerensi sanguis martyrum in flumen moselle decurreret: ꝛ colorem aque in suū verteret. Rictiouarus igitur quintinum detentū in carcere clausit: die ꝯo sequenti produci mandauit: ꝛ dum christum confiteretur: iussit extendi ꝛ fustibus grauiter cedi. Sed voce de celo ipm exhortante: cedētes corruerunt in terrā. Quem preses iterum in carcerem recipi iussit: angelo ꝯo illum soluente: mane in medium vbis iuit: ꝛ ibi populo predicauit: vnde rursum captum: iussit illū preses ad trocheas adeo torqueri: vt vincula eius a iuncturis soluerentur: deinde testiculis ferreis illum cedi precepit: posteaq; oleum bulliens ac picem ꝛ adipē feruentia dorso eius infundi: ꝛ lampades ei ardētes applicari. Et dum liberius idola contēneret: ꝛ presidē confutaret: mandauit in os eius acetum ꝛ salez ac sinapim liquefacta tractari vt sic taceret. Qui dum magis adhuc xp̄m collau

daret: iussit illum apud virniandum adduci: et duos maximos clauos siue taringas a ceruice vsq; ad crura configi. t. x. alios clauellos intra vngulas t carnem digitis manum immitti. Et sic confossum decollari. De cuius collo columba niuea exiens celum aduolare visa est. Qui passus est pridie kalen. nouēbris. Corpus aūt eius fluuio sequane demersum a preside adiectione terre plumbi et limi ceno sepultum est: nec a christianis inueniretur. ¶Sed post annos. lv. a quadam matrona romana eusebia nomine taliter repertum est. Cum essi ipa mulier ceca esset: angelus ei tertio apparuit: eamq; admonuit vt in galliam ad corpus sancti quintini martyris requirendum accederet: sicq; visum recuperaret. Que dum locum ignoraret: angelico ductu illuc tandem deuenit: t de corpore a multis requirens nihil omnino inuenire valuit. Dum autem oraſſet ad dominū: corpus ex vna parte de flumine t caput ex alia enatauit: t vsq; ad manus mulieris accessit. Quod illa accipiens omnino incorruptum nimioq; odore fragrans: ad virniandum castrum portare disposuit. Sed dum ad radices montis peruenit corpus omnino immobile factum est: vbi diuina cognita voluntate eusebia corpus tumulauit: t cōtinuo eius tactu lumen recuperauit. Plurimi quoq; infirmi a diuersis languoribus in eius inuentione sunt curati. ¶Post decursum autem annorum. cccxx. dum corpus sancti martyris iterum esset incognitum: sancto eligio nouionensi episcopo reuelatur. Qui post ieiunium triduanum: dum locum sibi ostensum vbi latebat effoderet: nocte lux de celo tanta circūfulsit: vt dies oriri a pluribus crederetur: odoris q; suauissimi fragrātia erupit. Corpus ergo sancti repertus ac leuatum: honorifico ac precioso locello condidit: ecclesiamq; t monasterium ibidez edificauit. Anno dñi. ccccclvij. vbi ad presens sanctum corpus requiescit: fulgetq; mirabilibus refulget.

¶De sancto Natale confessore. Cap. cxxvij.

NAtalis confessor tē-
pore zepherini pape rome claruit. Qui dum sanctis operibus polleret: deceptus ab asclepio et theodoto collectarijs: qui ambo discipuli erant cuiusdam coriarij apostate: ab ecclesie communione dejecti: acquieuit vt episcopus illius hereſis nominaret: acceptis pro salario. cl. nummis mēstrue prestationis. Sed admonitus sepius a domino vt resipiceret: dū amore turpis lucri recusaret: nocte quadam in somnis ab angelis diris verberibus flagellatur. Mane aūt liuores t vulnerū cycatrices in scapulis reperiēs ac si vigilans corpaliter passus esset: territus ad papam zepherinum adūt: t visionem narrauit. Quem ille penitentem benigne suscepit: t dignitati renuncianti satisfactionem imposuit. Natalis ꝓ vitam in melius commutans: laudabilius finiuit: t eiusdē pontificis tempore post modicum in pace quieuit pridie kalen. nouembris

¶Explicit liber nonus.

Incipit plogꝰ decimi libri.

DEcimꝰ liber huius catalogi continet in se passiones t gesta illorū sanctorum quorū festiuitates cadunt infra tempus: in quo representat ecclesia propagationem filiorum eius filiorum: qui fuerunt ecclesie eiusdem augmentatores: quales fuerūt sancte virgines. Hoc aūt tēpus est a kalendis mensis nouembris vsq; ad aduentum domini. Et hoc sub figura sanctorum prophetarum: quorum tunc vaticinia t prophetie leguntur. Di essi: vt plurimū carnali spreto coniugio: in corporis t mentis integritate domino seruientes aduentum christi t futura tēpora per spiritum predixerunt: t populum domini suis vaticinijs a vitijs t erroribus reuocare: t ad viam veritatis reducere studuerunt. ¶Ad huius igitur temporis vltimi festa pertractanda veniendum est.

Incipit liber decimus a kalendis nouembris vsq; ad aduentum.

¶De festiuitate omniũ sanctorum. Cap.i.

Omnium sanctorum festiuitas quattuor de causis instituta fuisse videtur. primo propter cuiusdã templi dedicationem. secũdo ꝓpter omissorũ suppletionem. tertio ꝓpter negligentiarũ expiationem. quarto ꝓpter faciliorem orationẽ nostrarum impetrationem. ¶Primo ergo instituta est ꝓpter cuiusdã templi dedicationẽ: videlz templi quod pantheon antea dicebatur: quod rome fuit constructũ in honorem cybeles: que mater dicitur omniũ deorum: ⁊ omniũ eius filiorum. Quod templum postmodũ bonifacius papa quartus ecclesie dei a phoca cesare donatum consecrauit in honorẽ dei genitricis: ⁊ omniũ martyrũ xp̃i. iij. idus maij. Et tunc ipsa die instituit in vrbe roma celebrari festũ beate marie virginis ⁊ omniũ sanctorum sez martyrũ: quia adhuc festa confessorum non celebrabãtur. De hac materia supra dictum est tertio idus maij. Et est illud templum quod hodie vocatur sancta maria rotunda. Verum processu temporis: quia ad hoc festum multitudo maxima confluebat: et propter defectum victualiũ celebritati vacare non poterant. Ideo gregorius papa quartus hoc festum in kalendis nouembris esse constituit: quando celebratis messibus ⁊ vindemijs maiorem victualium copiam esse conspexit: ac per vniuersum mũdum hunc diem in honorem generaliter omnium sanctorum solenniter celebrari decreuit: additis festiuitatibus confessorum. Et sic solennitas que solum rome de solis martyribus celebrabatur: per totum mũdum de omnibus sanctis ad presens recolitur. ¶Secundo instituta est propter omissorum suppletionem. Multos eñ sanctos omittimus: de quibus nullum festum siue memoriam facimus. tum propter sanctorum multiplicitatem: quia quasi infiniti sunt. tum propter nostram infirmitatez: quia infirmi et debiles sumus: nec ad hoc sufficere possumus. tum ꝓpter temporis breuitatem: quia etiã totum tempus longissime vite vnius hominis non sufficeret: vt semel tantũ in vita sua quis singulorum sanctorum festa celebraret. Ideoq; ecclesia rationabiliter ordinauit: vt quia omnium sanctorum festa facere non possumus: saltem omnes generaliter insimul honoremus. ¶Quare autem institutum est: vt sanctorum festa in terris agamus. Magister Guilelmus in summa de officio ponit sex rationes. ¶Prima est propter

honorem diuine maiestatis. ¶Cuz eñ sanctis honorē impēdimus deum in ipsis honoramus: quia qui sanctis honorē tribuit illum honorat: qui eos sanctificauit. ps. Laudate dominuz in sanctis eius. ¶Secunda est propter auxilium nostre infirmitatis. Quia eñ per nos salutem habere nō possumus: ideo sanctoz intercessionibus indigemus: a quibus vt adiuuari mereamur: merito ipsos honorare debem⁹. ¶Tertia est ꝓpter augmētū nr̄e securitatis: vt. s. ꝓpter sanctoz gloriā: que nobis in eoz festiuitate ꝓponit nr̄a spes ⁊ securitas augmentet. Si eñ mortales hoīes nobis similes potuerūt ita per sua merita sublimari: cōstat quia nos similiter poterimus: cum manus dñi abbreuiata nō sit. ¶Quarta est ꝓpter exēplū nostre imitationis. Cum eñ eoz festiuitas recensef: ad eoz imitationem ꝓuocamur: vt sez eozū exemplo terrena cōtēnentes celestia desideremus. ¶Quīta est ꝓpter debitū mutue vicissitudinis. Sancti eñ de nobis festum faciūt in celo: quia gaudiū est angelis dei ⁊ animab⁹ sanctis super vno peccatore penitentiā agente. Justum est ergo vt nos de ipsis festū agamus in terris. ¶Sexta est ꝓpter ꝓcurationē nostri honoris ⁊ exaltationis. Cum eñ sanctos honoramus: nostrā rem agimus: ⁊ nostrū honorē ꝓcuramus: quia eozū festiuitas est nostra dignitas. Nam cū honoram⁹ fratres nostros: honoramus nosipsos: charitas eñ omnia cōmunia facit. ¶Tertio institutа est ꝓpter negligentiarū expiationē. Licz eñ paucozum sanctoz festa agamus: adhuc tamen illa pauca sepe negligenter agimus: ⁊ multa ibidē per ignorantiā omittimus. Si quid igif̄ i aliīs solēnitatibus sanctoz quas egimus: neglexerimus: in hac generali solēnitate supplere possumus: ⁊ de negligētia nos purgare valem⁹. Hec ratio tangif̄ in sermone: qui hac die p ecclesias recitaf̄: in quo sic dicif̄. Decretū est: vt hac die sanctoz omniū memoria habeaf̄: vt quicqd humana fragilitas per ignorātiā: vel negligētiā: vel occupationē rei secularis in solennitatibus sanctoz minus peregisset: in hac sancta obseruatione soluaf̄. ¶Notandū aūt est q̄ octo sunt ordines sanctoz quos hodierna die insimul veneramur: vt eis quod negligēter fecimus: suppleamus: qui notanf̄ per octo conditiones siue status beatoz: qui in euangelio hui⁹ festi a xp̄o exprimūtur: ⁊ eoz perfectiones contra octo vitia capitalia dirigunf̄: ⁊ reducunf̄ ad octo conditiones siue status diuersoz ministeriozū hominum: qui constituūt politicum regimen ciuitatis: eo q̄ ecclesia triumphās ciuitati assimilatur. Apocal'. xxi. c. Vidi ciuitatē sanctam hierusalem nouam ⁊c. Ut eñ tractaf̄ in libro de regimine ciuitatū: ad hoc vt ciuitas bene regatur: ⁊ in suo statu pacifico cōseruef̄: necesse ē vt habeat consiliarios seu iudices regi assidentes: officiales siue vicarios i diuersis castris regis vicem gerentes. Precones siue notarios regis decreta scribētes. Famulos seu nūcios regis mandata exequētes. Milites siue pugiles pro regis honore pugnātes. Nobiles siue primarios regē cōtinue comitātes. Mercatores siue operarios diuersa operātes ⁊ vēdētes. Et electas dominas reginā iugiter associātes. ¶Primus ordo qui est iudicum siue consiliarioz regi assidentium est ordo apostolozū: qui tanq̄ iudices et regis assessores a christo electi sunt: vt cum christo ad iudiciū venturo in duodeciz thronis sedeant: ⁊ vniuersum orbem cū eo iudicare debeant: de quibus cantat ecclesia. Uos seculi iusti iudices ⁊c. Ad hoc aūt vt iudices iuste iudicent: debent a mente sua omnē cupiditatem excludere: ⁊ paupertatez diligere. Unde merito: quia tales fuerūt apostoli: qui omnia temporalia a mente sua abdicarūt: de ipsis dicif̄. Beati pauperes spiritu. Et hec paupertas spirit⁹ dirigitur contra auariciā. Premiū autē quod rex consueuit suis iustis dare iudicibus: est ipsum regnum: quod eis vna secū facit esse cōmune: vt ipsi quodāmodo reges appellenf̄: ⁊ sibi coregent: vnde ⁊ de apostolis dicif̄. Sīm ipsoz um est regnum celoz: sicut ⁊ christi. ¶Secūdus ordo: qui est officialiū siue vicarioz: est ordo pontificum et sacerdotū: qui christi vices ⁊ auctoritatem exercent in ecclesia militāte: ⁊ ei⁹ personam in oīibus repsentant per diuersa loca: Officiales autē siue vicarij regis debēt semp oprare iusticiā: vt ius suum vnicuiq; tribuant: vnde ⁊ de istis: quia tales fuerūt: dicitur. Beati qui esuriunt ⁊ sitiūt iusticiā. Et talis esuries dirigitur contra gulam. Premiū aūt hozū officialium esse cōsueuit: vt de censu regis sibi vite necessarīs prouideaf̄: vnde ⁊ de pōtificibus ⁊ sacerdotibus dicif̄. Quoniā ipsi saturabuntur. ¶Tertius ordo: qui est preconū ⁊ notariozum: est ordo prophetarū qui regis eterni mandata in ecclesia scripserūt: ⁊ ea pp̄lis denūciauerūt. Tales aūt semp debēt ee in ꝓtinuo exercitio ⁊ labore: vt quasi vita eozū sit in fletu propter regis amorem. Unde quia tales fuerunt prophete: de eis dicitur. Beati qui lugent. Et talis luctus laboriosus dirigitur cōtra accidiam. Premium autē hozum scribarum et preconum esse consueuit: q̄ rex eis gratias liberaliter concedens: multis illos beneficijs consoletur. vnde et de ipsis additur. Quoniā ipsi consolabūtur. ¶Quartus ordo: qui est famulozum ⁊ nunciorum: est ordo angelozum: sub quo omnes eozū ordines colliguntur: qui regis celesti mandata fideliter exequūtur: velut eius famuli ⁊ nuncij ab eo directi. Tales autē debent esse humiles: vt regis iussa obedienter adimpleāt: vnde quia tales fuerunt angeli boni: qui in humilitate ꝓstiterunt: nec superbie illozum qui de celo corruerunt: consentire voluerunt: merito dicif̄ de eis. Bati mites. Et talis mititas cōtra superbiā

dirigitur. Premiū autē illozū nunciozū consue uit esse: vt rex illis predia ⁊ possessiones largia tur: vnde ⁊ de ipsis additur. Qui ipsi possidebunt terram. Nam ⁊ angelis deus regimen terrenozū commisit. ¶Quintus ordo: qui est militum siue pugnatorum: est ordo martyrum: qui pro regis honore vsq; ad effusionem sanguinis decertarūt. Tales autez multas persecutiones hostiū pati consueuerunt: vnde merito de martyribus dicitur. Beati qui persecutionem patiūtur propter iusticiaz. Et talis passio contra inanem mundi gloriaz dirigitur. Premiū autē milituz regis esse consueuit: vt rex eis oia sua liberaliter cōmunicet: adeo ꝙ inter ipos ⁊ eius assessores nulla differentia sit: vnde ⁊ de ipsis additur: sicut ⁊ de apostolis: qui ipsorum est regnum celorum: qz ⁊ martyres xpo conregnare putantur: ⁊ reges appellantur: coronas regias in capite deferētes. ¶Sextus ordo: qui est nobilium siue primariozū: est ordo confessoriū: qui per iugem contēplationē regē celi continue comitantur: ⁊ eius societati quodāmodo deputāntur. Tales aūt nobiles ciues debent super oia ad pacem vigilare: ⁊ vt concordia sit inter ipos affectare. vñ qz tales fuerūt confessores: de eis dicitur. Beati pacifici. Et talis pax cōtra iram dirigitur. Premiū autē horū esse consueuit: vt rex tales nobiles adeo diligat: ꝙ ipos quodāmodo filios suos appellet. vñ et de istis addit. Qui filij dei vocabunt. ¶Septimus ordo: qui est mercatoriū siue operariozū: est ordo patriarcharū: qui operibus misericordie intenti: quodāmodo merces celicas xpo vendebant centuplum recepturi. Hi autē mercatores debēt esse misericordes: ne lucris pecunialibus nimiū intenti efficiātur deceptores. vnde qz tales fuerunt: patriarche dicitur de eis. Beati misericordes. Et talis misericordia cōtra inuidiā dirigitur. Premiū autē mercatoriū esse consueuit: vt de suis negociationibus lucrū percipiant. vñ ⁊ de istis addit. Qui ipi misericordiā cōsequētur. ¶Octauus ordo: qui est dominarū: est ordo virginū que reginā celi cōtinue associant: ⁊ ei iugiter assistunt. Tales autē die debent esse munde ⁊ pudice: vt etiam regi assistere possint. vnde qz tales fuerunt virgines dicitur de illis. Beati mundo corde. Et talis mundicia contra luxuriā dirigitur. Harū aūt dominarū premiū esse solet: vt regis facie videant: ⁊ eius specialem amicitiā habeant. vnde ⁊ de istis additur. Qui ipsi deum videbunt. ¶Quarto et vltimo institutum est illud festum: propter orationum nostrarum facilioꝛem impetrationē: vt sicut ecclesia dei hac die omnes sanctos vniuersaliter honoraꝛ: sic ⁊ ipsi pro nobis omnes insimul intercedant. Decratio in oratione tangitur: cū dicitur. Desideratā nobis tue propiciationis abundantiā multiplicatis intercessionibus largiaris. Quod autem omnes sancti in hoc festo pro nobis vniuersaliter ad intercedendum cōueniant: ostensum est in quadā visione: que sequenti anno ab huius solēnitatis institutione contigisse narratur. ¶Cum esset custos ecclesie sancti petri in vrbe omnia altaria circuisset: et omniū sanctoruz suffragia implorasset: ad altare sancti petri rediens in spiritu rapit. Et ecce vidit regē regum in sublimi solio confidentē: ⁊ omnes angelos circūstantes: deinde regina in diademate fulgente cū dominarū multitudine aduenit: cui rex assurgens eam iuxta se sedere fecit. Post hec venit quidā vestitus pilis camelozū: quē sequebatur multitudo venerabilium seniozū. Deinde aduenit alius in papali habitu decoratus quē plurimi in pontificalibus sequebāntur. Postea proceſſit innumerabilis militie multitudo. Post quos aduenit turba diuersarū gentium infinita. Hi omnes ante regē aduenerūt ⁊ eum flexis genibus adoraueruṅ. Angelus autem qui custodem ducebat eidem visionem exposuit. Asserens reginam matrem dei esse: dñasqꝫ virgines continentes: pilis camelozū vestitum iohannē baptistā: seniozes patriarchas ⁊ prophetas. Papali habitu ornatū petrū apostolū: pontifices apl'os oēs: milites martyres: turbam reliquam confessores. Qui ideo ante regem regum xpm venerant: vt pro honore ipsis hac die exhibito gratias agerent: ⁊ pro orbe vniuerso exoraꝛent. ¶Deinde dictus custos ad locum alium ductus vidit vtriusq; sexus homines: alios immensis diuersis delitiis gaudentes: alios inopes et famelicos medicantes. Dixit autē angelus hunc locū purgatoriū esse: abundātes ho animas illas esse quibus ab amicis per suffragia subueniebat: egentes ho quarū cura nullatenus habebatur. Iussit igitur vt omnia visa summo pontifici intimaret: vt post festū omniū sanctoruṁ diem statueret: animarum: vt saltem generalia suffragia illa die pro illis fierent: qui specialia habere nō possent: propter quod commemoratio defunctoruṁ sequenti die ordinata est.

¶De sanctis Cesario ⁊ Julliano mar. Cap. vij.

Cesarius ⁊ iulianꝰ martyres: apud taracinā campanie ciuitatem passi sunt sub claudio impatore. Erat esti firminus quidam pontifex taracine ciuitatis qui per singulos annos talem cerimoniā pro salute reipublice ⁊ principum romanoruṁ fieri suadebat. Iuuenem esti per. vij. aut. viij. menses in deliciis enutritum faciebat kalendis ianuarij pro eum immolare: ⁊ deinde ipm iuuenem armatū montem armū ascendere; et inde se precipitio

bare: cuius corpus summo honore collectum in templo apollinis comburebatur: ⁊ cineres pro reliquijs recondebantur. Eodem tempore cesarius diaconus ex aphrica ad predictam ciuitatē deueniens: ⁊ kalē. ianuarij: hec videns ⁊ abhorrens ac redarguens: de xpianitate suspectus tentus est a firmino pontifice: ⁊ a luxurio primario ciuitatis. Et post dies. viij. traditus est leontio cōsulari. Quo iubente nudat⁹ ante templū apollinis aductus est. Dum autē oraſſet templū corruit: ⁊ firminū pontificē interfecit. Clamante autē populo: cesarium innocentem leontius cum in custodia nudum detinuit per menses. xvij. Post hec autē inde eductus: sed ab angelo capillis suis subito crescētibus indutus: duz peteret se modicū relaxari ⁊ dimissus oraſſet: lux ipi de celo nimia effusa est. Que cernens leontius conuertitur: ⁊ a cesario baptizatur: ⁊ a iuliano presbytero sacra cōmunione sanctificatur: vt dictū est supra de eo. iij. kalē. nouēbris. Postq̄ ho sanctus leontius obijt: luxurius cesariū ⁊ iulianū detinuit: ⁊ in sacco vinctos in mare simul precipitari fecit. Quorū corpora a mare ad littus iactata eusebius collegit: ⁊ ea cōdigno honore sepeliuit kalen. nouembris: luxurius ho post dies modicos a serpente percussus interijt.

De sancto Benigno presbytero ⁊ martyre. Cap. iij.

Benign⁹ presbyter ⁊ martyr passus est apud castrum diuionū sub aureliano impatore. Qui cum ipius augusti tempore cū andochio presbytero et thyrso diacono: a sancto episcopo policarpo iohannis euangeliste discipulo ad predicandū in galliam missus esset: ad portum massilie deuenientes ciuitatē eduam adierunt: vbi a fausto quodaz senatore iam voto christiano licet occulto honorifice suscepti sunt. Quem cum filio symphoriano adolescēte ⁊ omni familia baptizauerūt. Ad cuius etiam preces ad ciuitatem lingonicam accesserunt: leonillā fausti sororem christianā fieri cupientem cum tribus eius nepotibus: quorum ipa auia erat: scilicet speusippo eleusippo ⁊ meleusippo vnda sacra perfuderunt: ⁊ in christi fide docuerunt. De quibus supra in eorū passione dictum est. xvi. kalendas februarij. Deinde benignus presbyter diuionum redijt. Ibiq̄ predicare cepit. Aurelianus ergo imperator illuc deueniens: benignum comprehensum et sacrificare recusantem: neruis durissimis cedi fecit: ⁊ inde a trocheas extensuz carceri mācipauit: vbi ab angelo confortatur: et vulnera eius sanantur; die sequenti imperatori exhibetur: cuius iussione ad templum ducitur: et immolare suadetur. Sed oratione ab eo facta idola sicut fumus euanuerūt. Quē aurelianus iratus mandauit in carcerē mitti: ⁊ in saxo perforato pedes eius includi: ⁊ fudes in digitis manuum affigi: atq̄ per dies septem omnē ei cibum potumq̄ negari: canes quoq̄ famelicos secū recludi: vt canes eius lacerarēt. Cum aūt sanctus diebus sex in oratione perseuerasset: canes adeo mitigauit: vt nec vestem eius ledcrent. Die ho septimo aperta custodia benignus illesus inuentus est: ⁊ a sudibus ⁊ cippo solutus. Tunc̄q̄ iubente imperatore: vecte ferreo in collo cōtusus: ⁊ lancea confossus expirauit: visa quoq̄ est colūba niuea ex ore eius progredi: ⁊ vsq̄ ad celos euolare. Corpus autē remā fit nimio fragrans odore: quod a xpianis in eodem castro sepultum est kalen. nouēbris.

De sancta Maria virgine et martyre. Cap. iiij.

Maria ho ger martyr apud ciuitatem nicomedie passa est. Que dum esset ancilla cuiusdaz tertulli principalis: et a domino suo propter natalem filij hostie dijs immolarentur: illa a conseruo domine delata: q̄ de sacrificijs: vtpote christiana gustare noluisset: verberibus diris affligitur: ⁊ a tertullo duro carcere mancipata: ibiq̄ diebus decem fame cruciata est. Quibus a romano preside cōperris mariam sibi presentari fecit: eamq̄ sacrificare nolentem: vngularum laniatione vexari precepit. Sed clamore populi innocentē virginē protestantis: eā ad carcerē duci mandauit. Que duz ducerer: manus se tenentiū euadens ⁊ fugiēs ab ipsis insequitur. Dumq̄ ad saxū collis deuenisset: saxum diuina virtute scindit: ⁊ virginem intra se recipiēs confestim concludit: ⁊ persecutores excludūtur: ac in testimoniū miraculi frusta aliqua ex vestibus virginis: extra petraz concisa dimittūtur. Quod illi cernētes: territi saxum circūeunt: nec additum vllum inuenire possunt. Audiens hec preses populū ad saxum concidendū aduocat: vt inde maleficā educāt. Sed tonitrua ⁊ fulgura maxima continuo eruperunt: equitesq̄ duo equis igneis insidentes de celo aduolarunt. Populi ho pauentes ad templa deoruz recurrerunt: verū erumpentes fulmina duo milia gentilium interfecerūt. Ydola quoq̄ plurima in puluerem redegerūt. Que videntes multi alij paganorum numero tria milia ad christum conuersi sunt. Preses autem a fulgure interemptus est. Maria ho saxo inclusa migrauit ad dominum. Postes quoq̄

aperto sarco: corpus illius a xpianis repertum: dignocz honore conditũ est kalen. nouembris.

¶De sancto Vigore episcopo. Lap.v.

VIgor episcop⁹ claruit tẽpore childeberti regis frãcorum apud oppidũ baiocense: qui a trrebatense ciuitate nobilibus ꝛ fidelibus parentib⁹ natus: intra sancti vedasti monasterium habitabat. Dum aũt parẽtes illũ inde retrahere vellent: vt ipm haberent in cor heredi tate superstitẽ: ille assumpto puero theodemiro seculũ reliquit: ꝛ nescies quo pergeret: peregrinari cepit: atcz ad regionem baiocem deuenit: vbi ab ãgelo in somnis admonitus ad vicũ redeuerũ perrexit: illicz edificato monasterio ieiunijs ꝛ orationibus deo seruiebat: multoscz ad dominũ conuertebat. ¶Dum aũt filiũ parvulum mulieris xpiane cõuersum baptizasset: illecz subita febre mortu⁹ esset: mater pueri cadauer in lectulo suo reposuit: ꝛ ad vigorẽ accedens: mortem filij cũ lachrymis nũciauit. Pro quo sanctus vir oratione effudit: ꝛ matrem ad domũ reuerti mãdauit: que iussu illius rediẽs filiũ sibi viuũ occurrẽtem recepit. Propter qõ miraculũ multi languentes ad eũ accedebant: ꝛ tactu illius sani redibãt: plurimiscz ad fidez cõuersi in xpm credebãt. ¶Hic de possessione viri cuiusdã serpentẽ q̃draginta pedes in longitudine habentẽ: qui solo flatu homines ꝛ pecora occidebat: orario suo vt catulũ mansuetũ ligauit: ꝛ vinctũ theodemiro ministro suo tradidit: quẽ ille ipm sequentẽ iussu magistri ad mare ligatũ deduxit: ꝛ in vndis demersit. ¶Aliuz quocz serpentẽ de loco: qui dicit ceila: ꝛ tertiũ de loco: qui dicit cãmozon filr eiecit. ¶Defuncto ho episcopo baiocense a clero ꝛ pplo in episcopatu electus est. Luz aũt comes bathyldus possessionem quandã episcopatus a se occupatam arari faceret: de equo subito corruẽs expirauit. Sanctus aũt vir multis clarus virtutibus senex ꝛ plenus dierũ in pace quieuit kalen. nouembris. Sepultuscz est in ecclesia baiocensi.

¶De sancto Maturino cõfessore. Lap.vi.

MAturin⁹ cõfessor apud senonensem ciuitatez tẽpore maximiani imperatoris claruit. Qui ex pre marino eiusdem ciuitatis nobile ac gentile pgenitus: qui ex precepto maximiani christianos persequebatur: ipe clanculũ animo solo christianus existens: pro parentum salute ad dominũ exorabat. Audiuitcz a domino q̃ ei ab eo postulata darentur. Et post dies paucos mater eius ad christum conuersa: dũ patri eandẽ conuersionẽ suaderet. Ille ei respõdit q̃ in nocte precedente per visum acceperat: q̃ filio suo in custodiaz data fuisset: quiũ multitudo. Unde ipse marin⁹ cum vxore et filio maturino annorum viginti a scrõ policarpo episcopo baptizati sunt. ¶Luz autem diabolus filiaz maximiani imperatoris oppressisset: ꝛ per os puelle clamaret se a nullo hominũ: nisi a maturino senonensi eijciendum: populum quocz romanũ a clade epidemie: quã incurrerat eiusdem meritis liberandũ. Imperator ad senonen. ciuitatẽ misit: ꝛ maturinũ ad se accersiuit. Qui romã cum multo honore perductus: prius a comitibus iuramentũ accepit: vt si cum rome aut in via mori contingeret: corpus eius ad propriã patriam reportarent. Veniens ergo maturinus romã: imperatoris filiã a demonio liberauit: populo quocz salutẽ a pestilentia suis orationibus impetrauit. Et post hec ibidem in pace quieuit kalen. nouembris. Cuius corpus dũ in quodã tumulo posuissent: die sequenti exhumatũ inuenerunt. Recordati autẽ promissionis ꝛ iuramẽti: corpus roma ad galliam transportarũt: ꝛ ibidem illud iussu imperatoris digno honore condiderũt apud senonis ciuitatem: vbi ꝛ miraculis claret.

¶De sancto Marcello epo. Lap.vij.

MArcell⁹ episcop⁹ parisiorum fuit: qui apud eãdez vrbẽ meritis sanctitatis nõ modico claruit. De q̃ illo memorabile reperit: q̃ exijs adhuc iuuenis vt dign⁹ monstrarer futur⁹ antistes: eius merito tunc aqua in vinũ: tũc ho mutata est in balsamũ. Hic etiã inter alia virtutũ eius miraculosa insignia: puellam a morte corporis suscitauit. Qui apud eãdem vrbem parisiẽsem sanctitate clar⁹ in pace quieuit kalen. nouembris ibidem sepultus.

¶De commemoratione omniũ mortuorum. Lap.viij.

OMmemoratio oim fidelium defunctoz sequẽti die a festo oim scorum fieri ab eccl'ia instituta est: videlz. tiij. non. nouembris: vt gñalib⁹ aliqñ suffragijs adiuuẽtur: q̃ specialia habere nõ

possunt: sicut in quadā reuelatione mōstratum est: de qua dictum est supra in legenda omnium sanctoꝝ kalē. nouembris. Circa quam commemorationem tria videnda sunt: scz ipsoꝝ purgandoꝝ conditio futura: ipoꝝ defunctoꝝ purgatio dura: ꝛ ipsoꝝ expiandoꝝ subuētio secura. ¶ Quātum ad conditionē futuram sciendum est esse locum purgatoriū: in quo anime purgantur quozūdam morientiū: de quib⁹ inferius dicetur: ꝛ hoc probat. ¶ Primo per locum a sufficiēti diuisione. Nā sicut dicit Augustin⁹. Omnes qui de hac vita decedūt: aut sunt valde boni: ꝛ hi statim euolant ad paradisuz: aut sunt valde mali: ꝛ hi descendūt ad infernū: aut mediocriter boni: ꝛ hi vadūt ad purgatoriū. Suffragia aūt facta pro valde bonis sunt gratiarū actione z: nec debent fieri scienter: quia vt ipse dicit. Iniuriam facit martyri qui orat pro martyre: sed vbi ignoranter fierent ad meritum exorantis cederent. ℘m illud. Oratio mea in sinu meo cōuertetur. ¶ Suffragia aūt facta pro valde malis: sunt viuoꝝ qualescūq; cōsolationes: pro quibus si de ipsoꝝ dānatione constaret: nulla suffragia fienda essent: vt dicit Augustinus. Si scirem patrem meū esse in inferno nō plus orarem pro eo ꝙ pro diabolo. Sunt autē quidam mediocriter boni qui plenam penitentiam non perfecerunt: qui nec adeo boni sunt quin suffragijs non egeant: nec adeo mali quin eis prodesse non valeāt: pro quibus suffragia facta sunt expiationes. ¶ Secūdo probat per locum ab auctoritate. Cum enī christus dicat: ꝙ qui peccauerit in spiritū sanctum non remittetur ei: neq; in hoc seculo: neq; in futuro. Concluditur ꝙ in futuro seculo peccata aliqua dimittūtur: sed hec nō in paradiso: quia nihil foedidum nihil intrabit in eo coinquinatum. Apocalypsis. xxi. c. Neq; in inferno in qno nulla est redemptio. igitur est dare tertiū locum in quo dimittātur: scilicz purgatorium. Tertio probatur ex ipsa diuina pietate. Cum enī sit impossibile: vt homo non peccet. iuxta illud. Septies in die cadit iustus: quomodo esset diuine pietatis: vt quis subitanea morte preuētus sic damnaretur de homicidio: sicut et de verbo ocioso. Non enī euolant statim cum decedunt: nisi tria genera hominū: qui significat⁹ per illos tres quibus celum apertum est: scz pueri baptizati aut etiā adulti: dūmodo decedant anteq; actualiter peccent: hi significanꝫ per christū baptizatum cui celum apertum est. Luce. iiij. Itē sancti martyres qui denotanꝫ per stephanum lapidatum: qui vidit celos apertos. Actuū. vij. ca. Itez viri pfecti existētes sine vllo peccato etiā venali: hi denotantur per iohannē perfectissimum qui vidit ostium apertum in celo. Apoca. iiij. ¶ Quantū ad purgationē duram tria videnda sunt: scz qui sunt illi qui purgātur: ꝛ vbi purgantur: ꝛ quāto tēpore purganꝫ. ¶ Circa primū sciēdum est ꝙ purganꝫ illi qui satisfactiōe sibi iniūcta nōdum completa decedūt: verūtamē si haberēt tantā contritionem: que sufficeret ad delendum peccatū: liberi a vitā transirēt: etiā si satisfactionē minime cōpleuissent: quia apud deum non ramvalet mēsura tēporis ꝙ doloris. Qui aūt non adeo conterūtur: ꝛ ante expletionem moriūtur: igne purgatorij grauissime puniūtur: nisi forte eoꝝ satisfactio ab aliquibus eozum charis assumaꝫ perficienda: ꝛ hec debet fieri auctoritate sacerdotis: qui penitentiā imposuit: ꝛ in casu extreme necessitatiſ: vbi p illū perfici nō possit: ꝛ debet perfici pro eo ab hoie existētē in charitate: et ꝙ minoꝝ pena cōmutet in maioꝝ: quia plus deo satisfacit pena ppria ꝙ aliena. ¶ Secūdi qui purganꝫ: sunt hi qui satisfactionem quidē iniūctam compleuerūt: sed tamē illa pena ignozātia vel negligentia sacerdotis sufficiens non fuit. Nam nisi magnitudo cōtritionis supplear: isti tales i purgatorio cōplebunt quod in hac vita defecerūt: vnde si penitētia impōsita est maioꝝ: tūc illud plus cedit ei in augmētū glozie. Si equalis sufficit ad diminutionem totius culpe. Si minoꝝ: tunc illud quod restat: supplebit ex virtute diuine iusticie. ¶ Tertij qui purganꝫ: sunt illi: qui lignum fenum ꝛ stipulam secum ferunt: scz affectiones carnales quib⁹ dediti sunt: ita tamen vt nil deo preponāt. Isti enī illis tribus significātur: qui ℘m suos amādi modos: vel diutius vt lignum: vel minus vt fenū: vel minimū vt stipulā crematuntur. ¶ Circa secundū scz vbi purgantur: sciendum est ꝙ est purgatoriū generale ꝛ speciale. Generale est in eodem loco quo ꝛ infernus: ꝛ eodem igne damnati cruciātur: ꝛ saluādi purgantur: sicut idem ignis ligna cōsumit: ꝛ aurū purificat: quiquidē ignis est miro modo grauis cum excellat omnē penam: quā vnq; quis passus fuerit in hac vita: ls martyres mirabilia passi fuerint tozmēta. Habēt tamē illi qui sunt in purgatorio triplex remediū: quibus damnati carent. Primū: quia certi futuram glozia prestolantur: habent enī certitudinē de glozia: minozem quidem ꝙ existētes in patria: sed maiorem ꝙ existentes in via. ¶ Secundum: quia a demonibus non cruciātur. non enim est conueniens: vt quozum in hoc mūdo extiterūt victores: eos habeant in purgatorio penarum illatozes. ¶ Tertiū: quia ab angelis bonis sepius visitanꝫ: qui eos in spe certa future glozie confirmant: ꝛ bona que pro eis in hoc mūdo fiunt illis annūciant. ¶ Speciale ho purgatorij est illud quod deus in diuersis locis pluribus animabus purgādis sepius deputare credit. Hō quidez facit deus ꝓpter quinq; rōnes. Primo propter earum leuem punitionum: sicut aliquibus ℘m gregoriū reuelatū est: animas qualdam in vmbza punitas esse. ¶ Secūdo propter earum celerem liberationem: vt scilicet possint

nas indigentias aliꝰ reuelare: ⁊ sic eorū suffragia petere: ⁊ per consequens de pena celerius exire. Sicut legitur de sancto theobaldo: ꝙ eius piscatores in autūno frustum glacieī ꝑ piscē prandiderunt: quod dum pedibus episcopi podagra laborantis pro eius refrigerio supponeretur: audiuit vocem de glacie dicētis se animam esse vnius peccatoris: qui in illa glacie purgabatur: qui liberari posset: si triginta missas pro eo continuatis diebꝰ celebraret. Quas dū sanctus bis inchoasset: ⁊ diuersis causis demone hoc agente intermississet: tertio missas continuauit: ⁊ frusto glacieī dissoluto anima peccatoris ad celos ascendit. ¶ Tertio propter nostram instructionem: vt scilicet magnam penā infligi peccantibus invita futura cognoscam: sicut apparet in quodam scholari: qui dum post eius obitum magistro suo cum capa de pergameno plena sophismatibus apparuisset: eamq; plusq; turrim sibi pōderare diceret: ⁊ magister penam illam leuem iudicaret. Ille guttam vnā sui sudoris in palmam magistri cadere dimisit que manum eius sicut sagitta perforauit: ⁊ cruciatum mirabilem sensit. vnde magister territꝰ seculo renūcians religionem intrauit. ¶ Quarto propter culpe in loco ꝓperationē: sicut legitur quarto dialogorū: ꝙ presbyter propter corporis sui necessitatem balneum frequētās semper inuenibat vnum sibi ibidem ministrantem. Cui dum vice quadam pro mercede panē bene dictum offerret: audiuit ab eo: ꝙ fuerat aliquādo dominus loci illius: sed pro culpis suis ibidem post mortem fuerat deputatus: rogans vt ꝑ se panē illum deo offerret: ⁊ sic expiari posset: ꝙ dum presbyter per dies septem pro eo celebrasset: ⁊ ad balneum redisset: illum minime amplius inuenit. ¶ Quinto propter alicuius sancti orationem: sicut legitur de sancto patricio episcopo: ad cuius orationē deus in hibernia purgatorium vnum constituit: de quo dictū est supra in eius legenda. xvi. kal'. aprilis. Circa tertium scz quanto tempore purgātur: sciendum est: ꝙ tempus debet culpe correspondere. Deus enim qui modos ⁊ mensuram peccatorum et penarum nouit: penam cum culpa commensurat: vel temporis diuturnitate: vel pene acerbitate: vt si verbi gratia: quis peccatum cōmisisset: propter quod per annū in purgatorio stare deberet: vsq; ad diem iudicij: non nisi mēsis vnus restaret: quia tunc purgatorium finiri oporter: deus tunc propter temporis breuitatē aggrauaret pene acerbitatem. ¶ Quantum ꝯo ad subuentionē securam quattuor videda sunt: scilicet quibus subuenitur. Per quos subuenitur. Per que ⁊ qualiter subuenit. ¶ Circa primum sciendū: ꝙ oānaris nullo modo subuenitur: neq; quo ad liberationem: vt scilz ab ipsis penis liberentur: nec quo ad mitigationem: vt scilicet in eis diminuantur: nec quo ad suspensionem: vt scz ad tempus etiam minimum eorū pena suspendatur: nec quo ad fortificationē: vt scz ad tolerandum leuius roborentur. Quātum enim ad aliquod horū in inferno nulla est redemptio. Subuenitur autem illis qui in vita sibi meruerunt: vt eis talia prodesse possint: videlicet illis qui in statu gratie decedentes aliqua secum purganda tulerunt: de quib' supra dictum est. ¶ Circa secundum sciendum ꝙ debet istis subueniri ꝑ homines q̄ sint in tali statu: quali ⁊ illi decesserunt: scz in statu gratie. Alioquin si suffragia fiāt pro defunctis existentibus in mortali: nihil animabus prosunt: sicut nec sibīpsis prodesse possunt. Hoc autem fallit in duobus casibus. ¶ Primo cū quis decedens in charitate ordinat sibi de proprijs facultatibus per aliquem subueniri: q̄uis enim talis volūtarē defuncti exequēs sit in peccato mortali: prosunt tamen illi tales elemosyne: qr fiunt in personā existētis in statu gratie. ¶ Secundo cum quis defunctis subuenit in personam ecclesie: vt si sacerdos existens in mortali etiam spōte celebret pro defunctis: quia enim hoc facit in personam ecclesie: prosunt defunctis illa suffragia: quia nomine ecclesie fiunt: que semper sine macula consistit: ⁊ omnia per spiritum sanctum operatur. ¶ Circa tertiū sciendum: ꝙ suffragia pro defunctis: quedā sunt realia sicut elemosyne ⁊ oblationes: quedam ꝑsonalia: vt ieiunia ⁊ peregrinationes: quedam ꝯo mixta: vt ecclesie orationes: ⁊ potissime missarum celebrationes. ¶ Quod autem primum: scilz elemosyne prosint pro defunctis: patet ex eo quod legitur secundo machabeorū. xij. Quoniam vir fortissimus iudas collatione facta duo decim drachmas argenti misit hierosolymā offerri ꝑ peccatis mortuoꝝ ⁊c. ¶ Qd ꝯo scōm scz ieiuniorū obseruatio ⁊ oratio eis ꝓsit. Gregor. ꝓbat in. iij. dialo. ꝑ multas auctoritates ⁊ exēpla q̄ causa breuitatis omittuntur. ¶ Qd aūt tertiū: scz missarū celebratio eis ꝓsit ꝓbat idē in eodē lib. ꝙ dū quidā frater mortuꝰ esset: ⁊. iij. aureos habere reptꝰ fuisset: iussit eū gregorius in sterquilinio sepeliri: ⁊ ꝑ eo vsq; ad dies. xxx. missam celebrari: quib' expletis anima illius cuidā fratri apparuit: ⁊ se propter talem missarū celebrationē a purgatorio liberatū esse dixit. ¶ Circa quartū ꝯo: scz qualiter subueniatur: sciendū est ꝙ suffragia aut fiunt ꝑ mortuos generaliter: ⁊ tūc generaliter ꝓsunt: aut specialiter: ⁊ tūc specialiter prosunt illis pro quibus fiunt: si indigent: si aūt non indigēt ꝑm diuinā dispensationē illis qui magis indigēt attribuunt. Et hoc intelligas ꝙtum ad expiationem. Nā suffragia mortuoꝝ habēt vltra expiationē virtutē in penis cōfortādi. Et hoc oībus equaliter ꝓdest: siue fiant generaliter: siue specialiter: sicut patet exemplū in candela: que accensa pro vno existente in carcere: sic aliꝰ lu-

cet: ac si pro singulis accensa fuisset.

¶ De sancto Justo martyre. Cap. ix.

Iust⁹ martyr apud tergestinam ciuitatem aquileie ꝓuincie passus est: tẽporibus diocletiani ⁊ maximiani imꝑatorũ sub manatio p̃fecto. Qui dũ ad p̃fatam vrbẽ deuenisset: iustũ cõprehẽdi fecit: ⁊ sibi presentato cepit suadere: vt dijs sacrificaret. Qui cum dño iesu xp̃o se sacrificare diceret: iussit eum in carcerem trudi. Cunq; tota nocte in orõne ꝑseuerasset: mane eductũ ⁊ ĩmolare recusantem: fecit eũ manati⁹ extẽsum neruis crudis cedi: sed cũ illũ oĩno inuictuz cerneret: mandauit in collo ei⁹ ⁊ manibus: ac pedib⁹ plumbi põdera ligari: ⁊ sic in profundũ maris demergi. Qui quasi ad epulas inuitatus ip̃e sibimet pondera plumbi deferebat: ⁊ vale dicẽs fratribus festinando ad litt⁹ ꝑgebat. Sicq; ad locũ ducit: ⁊ plũbo ei alligato in scapha modicissima ponit: ductusq; in altũ pelagi: oratione fusa in mare demergitur: vt aũt spm̃ deo reddidit: mox funes eius cũ plumbo dirupti sunt: ⁊ corpus ad littus tregestine ciuitatis ab vndis deductum est añ solis occasum. Eadẽ nocte apparuit sanctus martyr cuidã presbytero nomine sebastiano: iubens vt corpus eius tolleret: ⁊ cũ indulgentia sepeliret. Qui conuocatis pluribus xp̃ianis: corpus ip̃ius in littore inuentũ: iuxta ip̃m locũ honorifice tumularũt. Qui passus est. iiij. noñ. nouẽbris.

¶ De sctã eustochio virgine ⁊ mar. Cap. x.

Eustochium virgo ⁊ martyr apud tarsum cilicie passa est sub iuliano ĩpatore. Qui cũ ibidẽ existẽs cũ oĩ populo dijs gentiliũ sacrificasset. Eustochiũ sacrificare nolentẽ prĩo neruis bubalinis cedi fecit: deinde cornib⁹ capreolarũ vngulari p̃cepit: partibusq; carnes eius cõcidi. Deinde caput eius cum capillis excoriari ⁊ clauos infigi. Et cũ hec oĩa constãtissime tollerasset: ⁊ imꝑator sentẽtiã ꝓtulisset: vt mẽbratim cõcisa in sartagine toreret orans ad dñm emisit spiritũ. Sepultaq; est a matre propria in abditissima crypta. iiij. noñ. nouẽbris.

¶ De sancta Eustochio virgine. Cap. xi.

Eustochiũ v̄go sacratissima paule nobilissime romanorum filia: ⁊ beati hieronymi discipula fuit. De qua idem testatur hieronym⁹ ꝙ in sanctis locis virginitatis ⁊ ecclesie monile preciosissimum fuit. Cum v̄o mater eius omni relicto seculo ⁊ mũdanis diuitijs ac filijs cunctis: ex vrbe roma progressa hierosolymam deo seruitura nauigaret: hec sola eius propositi ⁊ nauigationis comes extitit: sicut supra actum est in vita paule. vi. kalen. februarij. Et cũ eadem ei⁹ matre apud oppidũ bethleem cenobiũ construxit: ⁊ cũ eadẽ ⁊ alijs sanctis feminis sub beati patris hieronymi disciplina: deo deuote seruiuit: atq; post dormitionem genitricis. l. et eo amplius puellarũ mater extitit. Cui beat⁹ doctor regulã deo viuendi cõstituit ⁊ dictauit. Ip̃a autem ieiunijs ⁊ orationibus sacrorũq; librorum studijs intẽta solicite: post agones plurimos ꝑ xp̃o supatos in virginitatis ꝓposito in pace q̃euit. Sepulta apud bethleẽ. iiij. noñ. nouẽbris.

¶ De sancto Victorino ep̃o ⁊ mar. Cap. xij.

Victorinus pictauensis episcopus sub diocletiana persecutione martyriuz passus est: qui sciẽtia ⁊ doctrina clarus opuscula nõnulla sacre fidei perutilia cõpilauit. Cõmẽtarios eĩm edidit in geuesim: Exodũ: Leuiticum: Esaiam: Ezechielẽ: Abacuch: Ecclesiastẽ: Cãtica cãticorũ: ⁊ apocalipsim. Aduersum oẽs fere hereses libros plures ꝯscripsit: multaq; alia grãdiorib⁹ sensib⁹ q̃ cõpositione verboꝝ: neq; eĩm eque latina: vt greca lingua pollebat. Sub prefato tãdẽ principe pro eiusdẽ defensione fidei: martyrio vitã apd̃ eandẽ vrbem finiuit. Ibiq; tumulat⁹ iacet. passus est autem. iiij. noñ. nouembris. Hec hieronymus libro de viris illustribus.

¶ De sanctis alcindino pygasio ⁊ anepothisto martyribus. Cap. xiij.

Alcindin⁹ pygasius: ⁊ anepothistus apud persidam passi sunt sub sapore rege persarum: qui eidem regi delati q̃ christũ colerent: ⁊ multos conuererent: inuenti sunt in cella orantes: ⁊ a ministris regis capti educti sunt. Dum autem christum confiterentur: primo vectibus durissime cesi sunt: mutatis super singulos eorum in cedendo. x. viris. Rex v̄o cecidit quasi exanimis: tandem ad se rediens: eos sursum appendi: ⁊ deorsum extendi: ac ignem subterponi fecit. Sancti v̄o christo ei apparente illesi ab igne permanserunt: ⁊ a vinculis absoluti sunt. Rex autem mutus effectus est: et

ministri quasi amentes erant: ita vt nec nutibus euz intelligere possent. Post hec apparuit sanctis martyribus exercitus angelorum: quibus orantibus lingua regi restituta est. Tunc mandāte rege sancti super lectos ferreos sternuntur: ⁊ carbones subtermittūtur: sed a voce celica cōfortant̄: plurimi ad dominū conuertūtur. Deinde pluuia maxima inundante: ⁊ angelis eis in albis de celo aduolantibus ignis extinguitur: ⁊ sanctorū vincula dirūpunt̄. Cunq; eis rex blandiretur: vt sacrificarēt: eosq; in curru suo leuasset: ⁊ ad templum iouis adduxisset orationem fuderunt ad christum. Statimq; facto terremotu magno idolum cecidit: et rex territus fugit. ¶ Iterum quoq; sanctos martyres detentos nudos et cathenis obligatos rex mitti fecit in cacabos plūbo: resina: ⁊ pice bullientibus plenos. Uerum oratione ad deuz fusa: sanctorum cathene cōfracte sunt: ⁊ cacabi vacui sunt reperti: ac omnino tepefacti. Quod cernēs miles quidam nomine antoninus conuersus est: ⁊ in christi confessione a rege decollatus: atq; a fidelibus sepultus. Deinde mandauit sapor martyres corijs taurorum includi ⁊ in mare iactari. Et continuo sanctus martyr antonin⁹ eis cum tribus angelis apparuit: et coria scidit: sanctosq; illesos super vndas maris ambulantes ad littus perduxit. Quo miraculo. xxviij. gentiles ad fidem christi conuersi sunt. Sed iratus rex sanctos martyres vna cuz prefatis. xxviij. nuper conuersis in ignem copiosum mitti precepit. Qui solas animas xp̄o reddentes corporibus inustis omnino permanentibus ip̄i multis cernētibus ab angelis in nubibus suscepti sunt: odorq; mirus ex corporibus refragrauit. Qui passi sunt. iiij. nonas nouembris.

¶ De sancto Theodoro ep̄o. Cap̄. xiiij.

Theodorus ep̄s cyrie ciuitatis a cyro cōdite nō solum verbis sed etiā reb⁹ ⁊ virtutib⁹ extitit coronat⁹. Qui multa volumina scripsisse d̄r: sed de plurib⁹ paucoꝝ istoꝝ ad nos notitia peruenire potuit: vt gēnadius de viris illustribus testatur. Nam scripsit de incarnatione domini aduersum euthycen presbyterum et dioscorum alexandrinum episcopū dicta fortia. Item ecclesiastice historie libros imitatus eusebium: ⁊ a fine multorū eius incipiens vsq; ad leonis senioris tempora deduxit. Sub quo ⁊ apud laodiciā ciuitatē in xp̄o quieuit. iiij. noñ. nouembris.

¶ De sancto Ambrosio abbate. Cap̄. xv.

Ambrosius abbas monasterij agaunensis: prius apud lugdunum ciuitatē monasterij insule barbate p̄r fuit: ⁊ magnis illic vite ac sanctitatis virtutibus clarus. Cum ad dictuz cenobiuz agauni ob egregie religionis normā translatus fuisset: beato fine in dn̄o req̄euit. iiij. noñ. nouēbris. Cui⁹ corpus apd̄ idē monasteriū sepultū iacet: ⁊ signis atq; miraculis gloriose refulget: vt dicit ado.

¶ De sancto Quarto discipulo. Cap̄. xvi.

Quartus discipul⁹ ex lxxij. a xp̄o electus vnus fuit: qui sub disciplina postmodñ. xij. apostoloꝝ claruit: vt abbas dorothe⁹ tradit. De hoc etiaz apostolus ad Romañ. xvi. mentionē facit. Hic episcopus beryti ab apostolis cōstitut⁹ extitit: ⁊ officio predicationis se exercitans apud eandē ciuitatez quieuit. iij. noñ. nouembris.

¶ De sanctis martyribus qui dicunt̄ massa candida. Cap̄. xvij.

Martyres sācti: qui dicuntur massa cādida fuerūt īnumera martyrū multitudo in ciuitate cesar augusta hispanie ꝓuincie sub datiano preside ꝓ christo passorū. Cum em̄ p̄fatus preses in ipsa vrbe. xviij. martyres interfecisset cum virgine eugra. de quibus dictū est in eoꝝ passione. xvi. kalen. maij. Uidens q̄ quanto plus conabatur christianos extinguere: tāto magis eoꝝ multiplicabat̄ fides: ⁊ collegiū augebat̄: simulata pace ecclesijs reddita: misit edictū ficte: vt xp̄ianis latentibus liceret suis legib⁹ vti. Quib⁹ ad publicū prodeūtibus: ⁊ christum laudantibus eoꝝ multitudine in p̄dicta ciuitate cōueniente cōgregauit exercitum paganoꝝ: ianuasq; vrbis claudi iussit: ne quis eoꝝ euaderet. Oēs quoq; xp̄ianos ibidē repertos armati gētiles ex abditis exeūtes gladijs trucidarūt. Corpora v̄o in aceruos maximos collecta combusserunt: et cineres in ventū disperserūt. Qui ꝓpter eorum innumerabilē multitudinē massa candida appellant̄: vt dicit frater vincētius. Quoꝝ passio recolitur. iij. noñ. nouēbris. Sūt alij. ccc. martyres: qui massa candida dicūtur: de quibus supra dictum est. ix. kalen. septembris.

¶ De sctis Germano ⁊ socijs mar. Cap̄. xviij.

Germanus: theopolus: cesarius et vitalis martyres apud cesaream cappadocie sub persecutiõe decij cesaris optime duxerũt martyrium. Quo tpe: vt scribit hieronymus: voti erat xp̃ianis ꝓ xp̃i noie pcuti: verũetiã callidus hostis tarda ad mortẽ supplicia conquerens animas cupiebat iugulare non corpora: ⁊ vt ipse qui ab eo passus est cypriañ ait: volẽtibus non permittebatur occidi. Quo tempore passi sunt illi duo iuuenes de quibus in vita sancti pauli primi heremite dicitur: vt supra dictũ est in eius vita quarto idus ianuarij. Passi sunt prefati sancti martyres germanus ⁊ socij. iij. nonas nouembris. Dec hieronymus in martyrologio suo.

¶ De sancto Chenelmo martyre. Cap. xlix.

Chenelm⁹ martyr i anglia passus est. Hic fuit filius cenelphi merciorũ regis. Quẽ ille moriens dryde sorori sue tũc septennem commisit alendũ. Illa ꝯo mortuo rege falso filij regnum presagiens infantulum occidendum satellitj: qui eius erat alumnus tradidit: preciumq; promisit. Qui puerum venatum ducens inter fruticeta obtruncauit. Hoc autem celatum in anglia statim diuinitus innotuit. Nam columba de celo aduolans super altare sancti petri rome descendit: ⁊ membranã anglicis elementis scriptam detulit: atq; in altare deposuit: cuius tenor necem pueri martyris: ⁊ sepulturam per ordinem prodidit. Que a quodam anglico interpretata est. Statimq; papa per epistolam regibus anglie direcram compatriotam martyrem indicauit. vnde frequenti cultu corpus innocentis de loco vbi iacebat solenniter leuatum est. Cum autem ferretur vincecumbã clericis ⁊ laicis canentibus: dryda parricidialis e fenestra cenaculi caput extulit. Et forte psalterium legens peruenerat ad p̃s. Deus laudem meam ne tacueris. quaꝫ a fine nescio quo presagio retrograde dicens: nitebatur cantantes infringere. Tunc virtute diuina oculi illius a capite euulsi versum illum. Hoc opus eorũ qui detrahunt mihi ꝛc. cruore polluerũt. Et in ipo libro vsq; hodie extat cruoris insignia immanitatem mulieris ⁊ vltionem dei spirantia. Passus est autem sanctus martyr tertio nonas nouembris. Dec guilelmus.

¶ De sancta Alpaide virgine. Cap. xl.

Alpaides ꝯ go de tudoro circa annũ domini. D. clxxx. sanctitate nimia claruit. Que multis annis i corpore degens infirma fine vllo cibo permansit. Dec genere infima officioq; bubulca: sanctarum scripturarum intelligentiam diuinitus obtinuit: ⁊ mire prudẽtie consiliũ habuit. Que flagello domini diutius attrita est: adeovt propter effluentem de corpore saniem etiam suis fieret in horrorem: patientia aũt summa predita: nec aliquãdo cõturbari visa fuit. Nullumq; cibum per annos multos trãsire valuit: nisi solum eucharistiam sacram: et lecto decubans non nisi ab altero moueri potuit. Dec aũt a deo accepit: vt sepissime in excessu rapta: ãgelo duce: ⁊ loca penarum ⁊ gloriam sanctorũ percurreret: ⁊ occultas visiones aspiceret. Frequẽter autem in solẽnitatibus christi vel eius matris rapta mũdum totum quasi in pile speciẽ intuebatur: et ea que in mũdo fiebant contemplabatur. ad corpus quoq; rediens multa occulta et secretissima dicebat: et quedam ex his que viderat revelabat: quedã ꝯo a deo premonita occultabat: plerũq; etiã futura predicebat. Quieuit autem in pace apud tudotũ tertio nonj. nouembris. Dec ex gestis francorum.

¶ De sanctis Uitale et Agricola martyribus. Cap. xli.

Vitalis ⁊ agricola martyres passi sũt in puincia italie in ciuitate bononiensi temporibus diocletiani ⁊ maximiani imperatorum: quorum passionem sanctus scripsit Ambrosius. Fuit aũt vitalis seruus agricole: nũc ꝯo consors ⁊ collega martyrij: precessitq; seruus vt puideret locum: secutus est dominꝰ secure: quo datam fidẽ serui iam inuenirer paratam non alienam. Cum ergo sanctus vitalis cogeretur a persequẽtibꝰ vt christum negaret: et amplius domini fidem profiteref: omnia tormentoꝝ genera in eũ exercentes: vt nõ esset in corpore eius fine vulnere locus: oratione fusa ad dominũ emisit spiritũ. Sanctus ꝯo agricola mirtoꝝ habebaf moꝛbus vt ab ipsis etiã inimicis diligeref: ideoq; differebant eius passionem. Deniq; vbi nõ acquirit persecutoꝛibꝰ: sanctus agricola crucifixus est. Quorum corpora in iudeorũ solo sepulta sunt.

¶ Post multos autez annos idem locus sancto

ambrosio epo mediolanensi reuelatus est. Qui veniens bononiā cōuocatis clero ⁊ populo ad locum accessit: ⁊ effosso solo martyrū reliquias inuenit. Eaq; deuote leuata in eadem ciuitate sepeliuit. Passi sunt aūt pridie noñ. nouēb.

¶De sancto Amantio presbytero. Cap.xxxv.

Amātius presbyter apud tyfernā tyberiaz ciuitatē claruit tēpore beati gregorij pape. Qui hoc speciale in se virtutis habebat: vt apostolorū more manus super egros imponeret ⁊ saluti restitueret: ⁊ quelibet vehemens egritudo ad tactum illius abscederet. Hic insuper hoc in se habebat miraculi: quia in quolibet loco q̄ uis immanissime aspitaris serpentem inueniret: mox vt eum signo crucis signaret extinguebat: ita vt diruptis visceribus mozeretur. Quem si quando serpens in fozamine fugeret: signo crucis os fozaminis benedicebat: statimq; ex fozamine serpēs iam moztuus trahebatur. Hic tempore quodam ad beatum est adductus Bzegozium: quem in domo infirmozum beatus pontifex diebus aliquibus ad manendum posuit: vbi quidam inter egros alios mentecaptus et freneticus iacebat. Qui nocte quadam cum magnas voces: scilicet vt insanus ederet: cunctos egros immensis clamoribus pturbabat: ita vt nulli illuc somnū capere liceret. Tūc sanctus presbyter de stratu suo surgens ad locum frenetici accessit: et super eum positis manibus oranit: morq; illum melius habentem tulit: atq; in superiora domus secum ad oratozium duxit vbi pro eo liberius oratioñi incubuit: ⁊ statim eum sanum ad lectum propzium reduxit: ita vt nullas vlterius voces ederet: neq; egrotozum quenq̄ aliquo clamore turbaret: qui et apud predictam ciuitatem in pace quieuit pridie noñ. nouembris. Hec Bzegozius. iij. dialogozū. cap. xxx.

¶De sancto Merio presbytero. Cap.xxxvj.

Erius presbyter apud alexandriam claruit. Hic vir acerrimi ingenij ⁊ diuinis scripturis notabiliter erudit⁹ fuit: vitaq; purissimus ad diuinā q̄ philosophiam penitus expeditus: doctor ecclesie incomparabilis maxima sapientia refulsit. Qui tractatum longissimum super esaiam propheram edidit. Et tempore philippi imperatoris apud eandem ciuitatem in pace quieuit pridie nonas nouēbris: vt ait Hieronymus libro de viris illustribus.

¶De sancto zacharia sacerdote. Cap.xxxvij.

Zacharias sacerdos ⁊ ppheta pater iohānis baptiste in dieb⁹ herodis regis iudee claruit: de cuius sanctitate in principio euangelij luce plurima p̄clara testimonia describunt. Fuit enim de vice abie ex filijs aaron de tribu leui: sicut dictum est supra de eo in natiuitate sancti iohānis baptiste octauo kalen. iulij. ⁊ in eius conceptione octauo kalen. octobris. vbi etiam de oztu filij: et de miraculis: que in eius natiuitate apparuerunt: et de prophetia ipsius zacharie tractatum est. Cum igit̄ christus puer ab herode quereretur occidendus: ⁊ ex hoc ipse herodes innocentes perimeret. Helisabeth audito: q̄ Johannes eius filius similiter quereretur qui christum etate sex mensibus precedebat: accepit paruulum: ⁊ cum eo aufugit. Ascēso autem excelso monte iude: circunspiciēs vbi eum absconderet: vilis interfectoribus se insequentibus timuit: ⁊ oztionem ad deum pro filij salute fudit. Statimq; mons se aperuit: et Helisabeth cum filio intra sui abdita suscepit: atq; persecutozes exclusit. Quib⁹ intra mōtis tenebras lux diuinitus apparens eos confortabat: ⁊ angelus domini illis necessaria ministrabat. ¶Cum autem missis satellitibus ab herode: zacharias vbi filij esset: interrogatus esset: ⁊ ille se cum vbi foret: ignozare diceret: atq; impietatem herodis redargueret: christumq; natum ex virgine predicaret: qui regnum israel accepturus esset. Herodes iratus misit nocte carnifices: qui zachariam inter templum ⁊ altare: vbi virgo beata educata fuerat iugularunt. Mane autem facto dum ceteri sacerdotes templum adeuntes zachariam: vt ad eos exiret: more solito expectarent: ⁊ iam hoza tardioz esset: vnus illoz intrans sanctuarium reperit sanguinem zacharie: vt lapidem coagulatum. Auditaq; est vox de celo: q̄ zacharias occisus esset: ⁊ q̄ sanguis eius ex israel nō esset delendus: donec exurgeret: qui eum vindicaret: qui foras egressus hec omnia ceteris nunciauit. Illi vo timentes quasi frāgozem lapidum audierunt: ⁊ coz⁹ sancti non inuenerunt. Passus est autem sanctus martyz nonas nouēbris. Cozpus autem eius post longa tempora apud hierosolymozū templum inuentum: ibidemq; dudum tumulatum iacuit. Nunc vo quiescere dicitur venetijs in monasterio dominarum ei⁹ nomini fundato.

¶De sancta Helisabeth vxore zacharie. Cap.xxxviij.

Elisabeth vxor zacharie sacerdotis ꝓdicti ⁊ mater iohannis baptiste fuit de filiabus aaron: cuius sanctitas in euāgelio luce cōmendat. Hec aūt cū iohāne nato paruulo in latibulo spelunce: de qua supra ꝓme dictum est: latuit donec īmanitatis herodis persecutio facta in nece paruulorū cessauit. Et tunc filium vsq; ad annos. vij. enutriuit: qui eadē erat antra deserti petijt. Mater ꝝo modico post tempore superuixit: ⁊ sanctitate ⁊ gratia plena ad xp̄m in pace migrauit. Sepulta in domo propria in montana iuda. Dicitur autem helisabeth cognata virginis marie: quia consobrina eius fuit. Anna enim ⁊ esmeria fuerunt sorores filie agarin: de anna nata est virgo maria: de esmeria nata est helisabeth ⁊ eliud. de eliud natus est emineu: de emineu nat⁹ est sanctus Seruatius episcopus traiectēsis: de quo supra dictum est. iij. idus maij.

¶ De sancto zacharia papa. Cap. xxvi.

Zacharias patria natione grecus ex patre Pollochronio: gregorio. iij. romano pontifici in episcopatu successit: ⁊ sedit annos decem: menses duos: dies. xv. vir mitissimus: atq; suauissim⁹: omnicq; bonitate ornat⁹: amator cleri ⁊ populi totius: tardus ad trascendum: ⁊ velox ad miserandum: nullis malum pro malo reddidit: suis etiam persecutorib⁹ bona pro malis restituit. Hic inuenit omnem italiam turbatam simul ⁊ ducatum romanum: persequente liudprando longobardorum rege: ac romane ecclesie iura auferente. Tantā ꝝo deus huic pape gratiam contulit: vt etiam pro salute populi animam ponere non dubitaret. Qui prius missa legatione ad eundem regem. Post ipse psonaliter veniēs salutaria illa verba predicauit. Cuius ammonitione inclinatus rex ciuitates romane ecclesie pertinētes: q̄ per annos triginta ablate fuerant reddidit: et pacem cum pontifice fecit: captiuosq; plurimos romanorum quos tenebat: dimisit. Ipsa quoq; pax per annos viginti perdurauit. Hic autem pontifex magni meriti ⁊ sanctitatis clerum suum valde dilexit: vrpote pater ⁊ bonus pastor omnes amplectens ⁊ vtiliter fouens ⁊ neminē eorum tribulari: vel egere permitens. Cui⁹ tēporibus in magna securitate ⁊ letitia populus adeo ei commissus degens vixit. Hic constituit vt filij compatrum se in matrimonio nullatenus iungerent. Hic dialogorum libros de latino in grecum transtulit: quia vtriusq; lingue peritus fuit. Hic etiam in lateranen. ecclesia corpus beati Georgij martyris cum epitaphio grecis litteris exarato repperit: ⁊ cum magna solennitate ad velum aureum ecclesiam sui nominis condidit. Ibiq; ipsum reposuit. Et omnibus plene ⁊ perfecte dispositis in summa pace moritur: ⁊ apud sanctum Petrum sepelitur. Ibiq; virtutibus pollet.

¶ De sancto Malachia episcopo. Cap. xxvij.

Malachia episcopus in hybernia claruit tempore eugenij pape. iij. Cuius vitam beatus bernardus scripsit. Hic ex parentib⁹ christianis in hybernia natus: sacrisq; litteris a puericia eruditus in ciuitate armachia viginti quinq; annorum presbyter factus verbū dñi instantius ꝓdicare cepit. Deinde marcū senē ep̄m lesuor adiēs: vt ab eo diuinis plenius informaretur: qui etiā eps miraculorū signis clarebat: cū eodē p aliquot mānsit annos. ¶ Dū aūt ꝓ sorore sua defuncta quotidie celebraret: ⁊ occupatus alijs p dies. xxx. missam intermisisset: nocte sequēti vidit p spm sororē se diebus totidē nihil gustasse conquerentē. Et cū pro eius expiatione celebrationis missarū resumpsisset: visa est sibi vsq; ad limen ecclesie peruenisse. Iterūq; in eodē pseuerans vidit illā ecclesiā introisse: sed altare cōtingere nō posse. Et rursum missas ꝓsecut⁹ vidit eā inter candidatorū numerū aggregari: ⁊ sic eā intellexit ad celos euolasse. Postmodū aūt in loco bēcor sibi a diuire quodā oblato monasteriū repauit: qđ dudū antea fuerat deuastatum: de quo olim sanct⁹ colūban⁹ ascēderat. Ibiq; cū .l. monachis abbas ipe deo seruire cepit: vbi dū vnus ex eis operarijs ligna cederet: ⁊ securis ferrū de manubrio exilisset: inuocato malachia ferrū vestes illi⁹ solūmodo cōcidit: s; carnē oīno nō tetigit. Ibi etiā oppssum quēdā cui insaniēti demō suadebat: vt abbatē cultello peteret ab infestatione maligni spūs liberauit. Et michaelē clericum a graui dysenteria sanauit. ¶ Cumq; esset annorū. xxx. Quis inuit⁹ electus est ep̄s cōeroth. Et cū electioni renūciare vellet: tadē mādato sui magistri epi lesuor acquieuit: ⁊ epatus curam suscepit: vbi populū valde rebellē deo ⁊ clero: ac eccl'ijs infestū: ad pniam summa sapientia ⁊ mira difficultate reduxit: et ad bene viuēdū informauit. Post hec dū celsus armachan⁹ archiep̄s infirmat⁹ esset: secq; mori cōspiceret: suis clericis psuasit: nullū nisi malachiā ep̄m eligēdū: ad extirpādā potissime quorūdā prauor potētū ꝓsuetudinē; q̄ neminē nisi

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

de eozum parentela archiepiscopum eligi permittebāt. Jamq; per.xv.eōrum successiones talis corruptella inoleuerat. Mortuo igit archiepō celso malachias ab eis electus est. Qui licet dudū renitens tandē vt ecclesiā eozū a seruitute eriperet acquieuit: promissione tamē ab illis p̄suscepta: vt deleto pessimo more: liceret sibi alium in ecclesia armachan. substituere: et ad suam connerothensem ecclesiam redire. Hoc autem malachias magis ad consentiendū mouit: q̄ paucis antea diebus viderat speciosam mulierem se sponsam celsi archiepī asserētem: sibiq; celsi baculuz cōmendantē. Interea ꝯo mauritius quidā de iniqua progenie in archiepiscopatū intrusus est. Sanctus autē vir scandalū euitare cupiēs illo p̄sidente furori cessit. Sed mauritius diuino iudicio post annos.v. decessit. Dū aūt nigellus quidā de eadē ꝓgenie succedere niteretur: malachias in brachio populi ab ipso rege in archiepiscopatū deducitur: ⁊ omnes emuli repelluntur. Cum autē nigellus cum fautoribus ⁊ armatis viris resistere p̄sumeret: ⁊ tam ipsum ℭ regē interficere vellent: subito nimia tempestas exoritur: auctoq; litis ⁊ seditionis cū tribus consoztibus a fulminibus occidunt: ceteri quoq; hinc inde disperguntur. Sanctus ꝯo malachias annoz xxxviij. in ciuitatem ⁊ ecclesiam introducit: ⁊ in archiepiscopatu sublimatur. Multas autē postmodum persecutiones ab emulis passus: omnes tandem deo largiente deuicit: et nigellum ad penitentiam ⁊ obedientiā reduxit: quin etiam sacra quedam que de ecclesia asportauerat rettulit. ¶ Mulier quedam de attinētibus aduersariozum: que archiepiscopo p̄dicanti conuitia multa intulit: subito cunctis videntibus in amentiam cōuersa: post dies paucos infeliciter expirauit. Sicq; armachanā ecclesiaz vir domini a pestifera consuetudine purificauit. Dum autem ad ecclesiam primā redire vellet: ⁊ populus omnino reclamaret: gelasiū quēdam p̄sbyterum pro se in ecclesia prima substituit. Multis quoq; in vita sua miraculis claruit. ¶ In ebozacensi ciuitate equū quem dure portantem a nobili quodam oblatum: dum aliquantulum equitasset: comodus subito ⁊ sufficiens factus est: ac de nigro pilo in album: cōuersus. ¶ Deinde clarauallense monasteriū accedens sanctum bernardum visitauit: qui ab eo mire edificatum se dicit. In hypozegia ciuitate filium hospitis sui in extremis labozantē continuo sanum effecit. Et dum papā innocentium scōm romā venens visitasset quattuoz ex eius socijs claraualle dimissuros p̄dixit: ⁊ vt p̄dixerat: sic euenit. Nam duo ex ipsis ibidem decedentes sepulti: aliꝰ ꝯo duo effecti sunt monachi. ¶ Repatrians autem cum scotiam peruenisset: filium Dauid regis scozum ad mozrem decumbentem: aqua aspersum benedicta illico sanauit. Et in villa que dicit crudelto puelle mute loquelam restituit: atq; aliam frenetica liberauit. ¶ Dum infirmus quidam in hibernia: qui multo iacuerat tēpoze: lectum malachie solūmodo ascendisset: cōtinuo ab omni languoze sanatus surrexit. In languida puerū a demonio liberauit: ⁊ freneticam mulierē compotem mentis effecit. ¶ Aliam quoq; matronā ad se accedentē: que mēsibus quindecim ⁊ diebus viginti pregnans fuerat: ⁊ adhuc fetum in vtero gestabat: sua oratione ad puerperium in momento adduxit. ¶ Loztagia ciuitate episcopo vacante: dum de eligendo p̄sule discordes essent: ⁊ archiepm armachan. vt eligeret: omnes conuenissent: pauperem quēdam p̄sbyterum alienigenā elegit: quia vitam eius per spiritum agnouit. Qui duz sibi egrotare nūciatus esset: mādauit ei vt illico surgeret: qui statim ab infirmitate sanatur: ⁊ in episcopū consecratur. ¶ Dum cuinsdaz nobilis cōiugem in extremis positam inūgere vellet: ⁊ illi expectandū in crastinum eum rogarent: assensit: ⁊ mulier post horam modicam expirauit. Ipse autem se reum criminis accusans cū lachrymis iuxta corpus in oratione se posuit: ⁊ ibidem orans pernocrauit. Mane autē facto mulier resurrexit: quam sanctus vir inunctam ad quietem ire p̄cepit: moxq; illa iterum obdormiuit. ¶ Secularis cuiusdam conquerentis: ℭ lachrymare non poterat: maxillam tetigit: ⁊ ad tantā illuz deinceps lachrymarum effusionem prouocauit: ℭvix fletum continere valebat. Spiritū quoq; prophēticum habuit: ⁊ cordiuz secreta cognouit: ⁊ diē et locum sui obitus p̄dixit. Sepius quoq; eo celebrante: columba de celo circūuolans crucē super altare posite insidebat: quam diaconus eius et ℭplures quādoq; videbant. ¶ Cū aūt papa eugenius in gallia venisset: et malachias ad eum visitandum accederet: ⁊ nauem intrare disponeret: quidā epilenticus nomine catholicus: eius recessum deplorabat: eo ℭ in ei⁹ p̄sentia nunq; a morbo cadebat. Quem dum ille signasset: et eidem promisisset: ℭ donec ipsum reuideret: nunq; deceteto caderet: sic vt p̄dixerat: euenit. Nam sanctus vir ante regressum obijt: et ille deceteto a morbo nunq; cecidit. ¶ Sed eodem tempoze dum cuidam clerico promisisset: vt quicquid ab eo peteret: obtineret: et ille sancti archiepiscopi reuersionem petisset. Sanctus de hoc plurimuz tristatus est: eo ℭ nunq; se rediturum p̄sciuerat: ⁊ ad deū ire cupiebat. Nauē tamen ascendens: vt clerico promissa redderentur: orta tempestate redire compulsus est. Facta ꝯo tranquillitate iterum nauem conscendit: et deceteto non rediturus transfretauit. Uenit autem clarauallem: et a sancto bernardo deuote susceptus est. Cūq; in festo beati luce euangeliste celebrasset: febre correptus decubuit: et in ipso loco plenus

sanctitate die qua p̄dixerat: ad xp̄m e carne migrauit. s. noñ. nouēbris. Sepultusq; ī monasterio clarauallensi: miraculis ⁊ signis refulgēs.

¶ De sanctis Felice et Eusebio martyribus. Cap̄. xxviij.

Felix presbyter ⁊ eusebiꝰ monachus apd̄ taracinā campanie ciuitatē passi sunt tempore claudij imperatoris sub leontio filio leontij presidis. Cum em̄ prefati scti viri corpa sctōrū martyrum cesarij et iuliani sepelissent: de quibus supra dictum est kalendas nouembris. ⁊ multos gentiles ad christū conuersos baptizarent. Leontius filius quondam leontij presidis: qui ad christum etiam conuersus: statim vt baptismum perceperat: ad xp̄m migrauerat: de quo etiam dictum est supra. iij. kalendas nouembris. predictos sanctos martyres detinuit: ⁊ timens populi tumultū: misso spiculatore nocte eos in carcere decollari fecit. Quorum corpora ad littus proiecta: quartus presbyter iuxta corpora sanctorum cesarij ⁊ iuliani sepeliuit nonas nouembris.

¶ De sancto Leonardo confessore. Cap̄. xxix.

Leonardꝰ confessor apud aquitanie prouinciam ciuitatē lemouicensem claruit tempore anastasij imperatoris: qui in prouincia galliarum claris parentibus ortus collaterabilibus videlicet clodouei regis francorū: ab eodē rege de sacro extitit fonte leuatus ob nobiliuz parentum amorē charissimū: quē sanctus remigius remensis archiep̄us baptizauit: et in discipulū susceptum salutaribus disciplinis instruxit. Cum autem idem archiep̄us a regibus francoꝝ obtinuisset: vt quandocunq; ip̄i reges ad ciuitatem remensem venirent: omnes inclusi in carceribus libere dimissi abire possent. Ad imitationem boni magistri iuuenis leonardus hocipsum a rege impetrauit: vt quicūq; in carceribus detinerētur: si eos ip̄e visitare vellet: continuo soluerentur. Et vbicunq; carceratos esse audiebat: ad eorum liberationem festinus ꝓperabat. Cunctos etiā egros ad se venientes: quacūq; detētos infirmitate sanabat. Rex igitur ad se accersiuit eū: quē secū in palatio aliquo tēpore manere coegit: rogās vt inde nusq̄ discederet: donec tēpore congruo ip̄i episcopatū aliquē donaret. Erat em̄ iam clericus humilis ⁊ mansuetus. Leonardus ꝟo pontificatum renuit: ⁊ solitudinē potius affectās: palatium regis reliquit: et cū fratre suo liphardo verbum dei annūciās aurelianum deuenit: atq; apud quendam cenobitā nomine maximinum aliquo tēpore māsit. ¶ Cum aūt liphardus sup̄ ripā ligeris māsionē solitariā elegisset. de quo supra in eius legenda dictum est. iij. noñ. iunij. Leonardus ꝟo per admonitionē spūssancti in aquitania predicare disponeret: osculantes se abinuicē discesserūt. Leonardus igitur per bituricam ciuitatē transiens nouelle fidei xp̄ianos sanctis p̄dicationibꝰ confirmabat: ⁊ multa operando miracula plurimos adhuc incredulos cōuertebat. ¶ Demū in quadā silua nomine pauū habitare cepit: que a ciuitate lemouicēsi per decem miliaria distabat: et quo rex sepius causa venationis accedebat: ⁊ in aulam regiaz in media silua constructam diuertebat. Accidit aūt vt die quadā rex ibidez cū regina ⁊ familia venaret: ⁊ regina pregnās illuc causa delectationis egressa partu periclitaret. Cum aūt rex et familia reginā iam pene defunctā lugerent: nec ei per medicos: qui cum rege erāt subueniri posset: et vir dei per nemus transiens lugentium voces audisset: pietate cōmotus illuc accessit: ⁊ a rege vocatus ītroiuit. Interrogatus aūt quis esset: cum se remigij discipulū respondisset. Rex ex bono magistro bonā de discipulo spem assumpsit: ⁊ ipsum ad reginā introduxit rogans vt suis precibus de recuperata coniuge ⁊ edita prole duplex gaudium obtineret. Tunc sanctus orationē fudit: ⁊ quod rex petebat ꝓtinus impetrauit. Cui rex multa in auro et argento obtulit: sed ille oīa recusauit: dicēs se nullis indigere: nisi vt tantū in aliqua siluaꝝ soli christo famulari posset. Cum autē rex totū illud nemus ipsi tradere vellet: noluit nisi tantū accip̄e quātū vna nocte posset cū suo asello circuire. Quod rex libētissime adimpleuit: vbi cum duobus sibi adiūctis socijs monasteriū cōstruxit: ⁊ in multa ibidez abstinētia degēs deo seruiuit. Ecclesiā etiā in honorē dei genitricis fabricauit: ⁊ altare sancti remigij in ea posuit. Cum autē aqua sibi per vnum miliare distaret puteum siccum ibidem fodi fecit: quē suis orationibus aqua vsq; in presens scaturiēte repleuit: locum aūt ipsum a nobili ip̄i rege cōcessum nobiliacū appellauit. Ibi ergo tātis miraculis coruscauit: vt quicūq; eius nomē in carceribus inuocassent: mox ruptis vinculis nullo contradicente liberi abirent: et suas eidem cathenas aut compedes presentarēt. Quoꝝ plures secū manebant: ⁊ eius exemplo sanctitatis ibidem domino seruiebant. Familie quoq; septem ex eius stirpe venditis omnibus ⁊ pauperibus distributis ad eum venerunt: ⁊ distributo eisdem nemore ibi cum ipso in dei seruitio p̄māserunt:

exemplo quoq; suo plurimos ad simile attraxe runt. Deniq; vir domini leonardus multis clarus virtutibus ad dominū feliciter migrauit octauo idus nouēbris: circa annū domini quingentesimum. Sepultusq; est in ecclesia dei genitricis quam ipse construxerat. ¶Cum autez ibidem infinita miracula fierēt: clericis illius ecclesie reuelatū est: vt quia locus ille propter multitudinis frequentiā concurrentem nimiū artus erat: alibi ecclesiam fabricarent: t eodem sancti leonardi corpus transferrent. At illi vna cum populo: triduano ieiunio t orationibus institerunt: quibus elapsis totam prouinciam niue nimia que ceciderat opertam videret: locū autem in quo sanctum corpus quiescere volebat omnino vacuum conspiciūt: vbi ecclesia de nouo fabricatur: et corpus eodem transportatur. Quanta ꝯo miracula per eum dominus faciat potissime circa incarceratos: immensa feri varietas ante tumulum eius dependens: testis extitit:

¶De sancto Felice martyre. Capī.xxx.

Elix martyr apud Tunissaz ciuitatem aphrice passus est. Qui a persecutoribus pro christi nominis confessione detentus: t carceri durissimo mancipatus: dum eū a tormēta differrent: orans ad dominum emisit spiritum octauo idus nouembris. Cuius corpus sequenti die exanime repertum est t a christianis condigno reconditum honore. In huius solennitate sanctus Augustinus episcopus psalmum quendam ad populum exponit: quem et in eius ecclesia publice predicauit.

¶De sancto Felice monacho: Capī.xxxi.

Elix monachus in monasterio fundensi claruit. Qui magne sanctitatis vir erat: t cuidez cenobij hortū colebat: fur ꝯo quidam venire consueuerat: et ad ipsum hortum per sepē ascēdere: t occulte olera auferre. Cunq; ille multa plantaret: que minus inueniret: t alia pedibus conculcata: alia direpta conspiceret: totum hortum circuiens inuenit iter vnde fur venire consueuerat. Qui eundem hortum deambulans repperit etiam serpentem. Cui precepit: vt se sequi deberet. Ad aditum autem furis perueniens: in nomine domini serpenti precepit: vt aditum illum custodiret: ac furem ingredi non permitteret. Protinus serpens se in itinere transuersum tetendit: t felix ad suam cellā rediit. Oeridie ergo cunctis quiescētibus more solito fur aduenit: t sepem ascendit. Et dum in horto pedem poneret: vidit quia serpens extēsus viam clausisset. Et tremens post semetipm concidit: eiusq; pes per calciamentum in fude sepis inhesit. Sicq; donec hortulanus rediret: deorsum capite pependit. Qui veniens furem in sepe pendentem repperit: t deo gratias agens: serpentem licentiauit: ad furem quoq; veniens: ipm de duduz oleribus exportatis redarguit: pedē quoq; illius a sepe dissoluit: eumq; sine lesione deposuit. Olera etiā: que furto auferre conabatur: cum nimia dulcedine prebuit: eumq; ne amplius furaretur admonuit: sed cum necesse haberet: ad cum veniret: qz ipi deuotus daret: que cum peccato tollere laborabat. ¶Hic emi sctūs monachus clar? multis virtutib? migrauit ad xpm. Hec gregorius. i. dialogo. capī. iij.

¶De sanctis decē martyribus. Capī.xxxij.

Ecē martyres in oriente apud ciuitatem theopolis passi sunt. Qui a saracenis cōprehensi: christūq; dnm confitentes crucib? appensi: coronas martyriū a dño percipere meruerunt octauo id. nouēbris. Hec ado in martyrologio suo.

¶De sancto prosdocimo epo. Capī.xxxiij.

Rosdocimus episcopus apud ciuitatem patauinam claruit tempore neronis imperatoris. Hic natione grecus nobilibus parentibus ortus litterarum studijs eruditus: cū adhuc esset iuuenis cum marco euāgelista t apollinare antiochiam adiit: t beato petro apostolo in discipulum se tradidit: atq; cum prefatis duob? cōdiscipulis vna secum tempore claudij imperatoris romam accessit. Cum autem apostolorum princeps beatum marcum misisset aquileiam t apollinarem rauēnam ad predicandum. Beatum quoq; prosdocimum annoz vigintī in episcopum consecratum: licet satis ex humilitate recusantem: misit ad patauinam ciuitatem. Et perueniens ad ipsam vrbem: multitudinem lāguentium diuersarum egritudinum ante portam inuenit: quibus pacem annunciauit: et oratione ad deum fusa: omnes ab eorum infirmitatibus liberauit: eosq; oēs ad christū conuertit.

Quo viso miraculo centum ⁊ sexaginta gentilium conuersi ad dominū: ab eodem beato viro baptizati sunt. Sicq; sanctus episcopus prosdocimus ciuitatem ingressus: cepit verbum domini predicare: ⁊ multos paganorum ad fidez christi perducere. Cum autem de virtutibus eius fama ad regem vitalianū peruenisset: qui graui infirmitate pressus dudum lecrulo decubuerat: prosdocimum ad se accersiuit: ⁊ an ipm sanare posset: interrogauit. Qui eidem respondit: q̄ si in christum crederet: ⁊ idolis renuncia re paratus esset: continuo sanitatem recipere. Cunq; rex se velle in christum credere respondisset: baptizauit eum prosdocimus cum vxore eius prepedigna ⁊ vniuersa eius familia: et sic rex statim ab omni lāguore curatus est. Qui cōtinuo per vniuersum vrbis ⁊ vicinarum villarū populum edictum misit: vt omnes in christum crederent: ⁊ ad beatum prosdocimū baptizandi concurrerent. Taliq; modo vniuersus populus ciuitatis ⁊ oppidorū circumadiacentiū cōuersus est ad dominum. Rex vo ecclesiam in honore sancte sophie: hoc est alme sapientie fabricauit: in qua episcopus presbyteros ac diacones ⁊ clericos plurimos ordinauit. ¶ Post hec cum rex vitalianus prole careret: oratione viri sancti regina concepit: ⁊ filiā peperit: quā beatus prosdocimus baptizauit: ⁊ iustinam vocauit: eamq; sacris litteris eruditit: ⁊ in virginitatis proposito permanere docuit. ¶ Deinde sanctus episcopus ad ciuitatem estensem adijt ibiq; christum euangelizans: multos cōuertit. Inde ad ciuitatem vicentiam ad predicandū perrexit: ⁊ exinde ad castellum nomine asylum properauit: vbi similiter populū docēs in fide: ecclesiam in honorem dei genitricis edificauit: atq; dedicauit. Inde egressus ciuitatem feltrensem intrauit: vbi populi maximam multitudinem baptismo sacro renouauit. Et post hec per altinam ciuitatem et per alia oppida et castella peragrans: fidelibus monitis populum imbuit: ⁊ relictis idolis verum deum colere fecit. In quibus omnibus basilicas construxit: ⁊ presbyteros ac inferiorum ordinum clericos consecrauit. Ac demum ad tarvisium ciuitatez deuenit: ⁊ susceptus in domum cuiusdam militis nomine euphrosyni: filiam eius cecaz signo crucis edito illuminauit: eamq; cum parentibus ⁊ alijs plurimis in filere fluuio baptizauit. Cum autem comes ciuitatis: qui vxorem habebat theodoram per annos plurimos graui infirmitate detentam: nūciante ei milite euphrosyno de miraculis sancti pontificis audiuisset: eum ad se vocauit: ⁊ vt eius sanaret coniugem: humiliter exorauit. Cuius manum apprehendens vir domini eā continuo de lecrulo in xpi nomine sanam erexit: ⁊ ipsam vna cum comite ⁊ filijs ac omni familia numero. cxij. credētes in christum baptizauit. ¶ In ipsa quoq; ciuitate multum populum ad fidem christi reduxit: ⁊ multorū nobilium filios sacris litteris eruditit. Ecclesiā quoq; in honorem beati petri apli iam pridē passi ipe fundauit: in qua ⁊ presbyteros et diacones et alios clericos ordinauit. Deinde ad sedē suā patauij redijt. Et post modicum xpianissimus ⁊ vxor eius regina prepedigna ad dñm migrauerunt. Quos sanctus prosdocimus sepeliuit: filiā quoq; illorū eius discipulā iustinā virginē sacram sibi a parentibus cōmendatā optima cura gubernauit. Eam quoq; per martyrū assumptam cū suis clericis honorifice sepulture tradidit. De qua supra in eius passiōe actū est non. octobris. Ad suasionē aūt beati episcopi: patricius quidā nole oppidi xpianus ecclesiā in honore sancte iustine virginis supra corpus illius erexit: ⁊ iuxta eam oratorium beate virginis cōposuit: quā ecclesiā simul cum oratorio prosdocimus eps consecrauit. Qui postq; a multis obsessis demonia eiecit: ⁊ plurimos infirmos a diuersis languoribus eripuit: cū in sede patauine vrbis sedisset annis. xxiij. mense vno: diebus. xv. etatis sue anno. cxiij. ad dñm migrauit. vij. id. nouembris. Et in oratorio prefato dei genitricis clarens miraculis sepultus quieuit.

¶ De sancto Achilla epo. Cap. xxxiij.

Achillas eps alexādrinus: alexandro in epatu successit. Qui ābo beati petri eiusdē ciuitatis epi ⁊ martyr discipuli: ⁊ ab eodē fuerāt presbyteri ordinati. Et cū idē beatus petrus p fidei catholice defensione in carcere detētus esset: diuina reuelatione eosdē psbyteros sibi in epatu successores prenouit: ⁊ eisdē qō presciuerat reuelauit: vt dicet infra in eius passione. vi. kalē. decēbris. Et sicut ipe ꝓdixerat sic euenit. Nam primo achillas: secūdus alexāder eidē in pontificatu successit. Et primus quidā annis. ix. secundus vo annis. vij. sedē ipam renuit. Quorū vterq; eruditione fide ⁊ conuersatione ac moribus insignis extitit. Et de secundo quidem sancto in eius festo actum est. iij. kalen. martij. Primus vo videlicet achillas in pace quieuit vij. idus nouembris. Quorum corpora in eodē tumulo alexandrie requiescunt..

¶ De sancto Amaranthо martyre. Cap. xxxv.

Amaranthus martyr apud albigeū. ciuitatem passus est tempore decij imperatoris. Qui exacto agonis fidelis cursu capitis obtruncatione ce-

sus coronatus est triūphali corona: ⁊ sic ibidē sepultus viuit in gloria. Passus. vij. idus nouēbris. Hec ado.

¶ De sanctis Claudio Nicostrato ⁊ socijs martyribus. Cap. cxxvi.

Claudius: Nicostratus: symphorianus: castorius: atq; simplicius martyres passi sunt apō pannoniā sub diocletiano imperatore: agēte lampadio tribuno. Nam cum idem imperator pannoniā perrexisset: vt diuersa metalla ad edificia i sui presentia de mōtibus abscidi faceret: omnesq; artifices artis quadratarie cōgregasset. Inuenit inter eos peritissimos quiq; operarios predictos. Quorum quattuor primi scilz claudi⁹: nicostratus: castori⁹: ⁊ symphorianus occulte xp̄iani erant. Simplicius ꝯo adhuc idola adorabat. prefati autē quattuor quicq̄d artis operabantur: in nomine dñi iesu christi sculpebāt: omniaq; sibi in arte succedebāt. Cum autē die quadam oēs artifices numero. ccccccxxij. cum quinq; philosophis ad venas lapidis excidendas in vnū conuenissent: ⁊ mira inter illos contentio esset: nec venas excidēdas reperire possent. Symphorianus qui predictorū quattuor aliorum magister erat: inuocato christi nomine secretius rectū lapidis repperit: ⁊ ꝑm augusti preceptum sculpturam perfecit. Columnas quoq; plurimas ⁊ capitella ex porphiretico lapide imperatori excidērūt: ⁊ concas cum figillis ex diuersis marmoribus elegātius fabricarunt. Sed cum ferramenta simplicij adhuc gētilis sepius frāgerētur. Interrogauit symphorianum quare ceterorum quattuor lapicidarum ferramētis permanētibus solidis ipsius solūmodo excisoria ex lapidum fortitudine durare non possent. Symphorianus ꝯo dixit ei: q̄liter omne opus suū in nomine christi inchoabant: ⁊ ad votum eis omnia succedebant. Predicante itaq; symphoriano cū socijs: simplicius in christum credidit: et baptismi gratiam postulauit. Qui duxerunt illū ad quēdam cyrillum episcopum: qui pro christi nomine in carcere dudum detentus erat. Episcopus ꝯo simplicijū in fide docuit: ⁊ sacri baptismatis vnda ꝑfudit. Reuersi igitur ad opera cōcas ex porphiretico cauabāt: ⁊ columnas mirabiles faciebāt. ¶ Post dies aliquot iussit diocletianus vt simulacrum asclepij exciderent: ⁊ multorum animaliū imagines sculpendo formarent. Ipsi ꝯo omnia cetera perfecerunt: asclepij autem idolum minime sculpserunt. Imperator ꝯo ab eis quesiuit cur omnibus alijs operibus ad eius voluntatem exciso; solā imaginē magni dei nō perfecissent. Tunc quidam ex philosophis et alijs lapidum cesoribus eorum peritie inuidētes accusauerūt illos imperatori: q̄ christiani essent: ⁊ q̄ signo crucis premisso ac christi nomine inuocato omnia perficerēt: ⁊ id circo simulacrum asclepij excidere noluissent. Diocletianus aūt qui propter eorum magisteriū ipsos acceptos et charos habebat: dissimulauit verba delatorū: vt illos sibi saluare posset: et ad idolum asclepij sculpendum inducere. Et cum eis rursum mandaret: vt predictum simulacrum excideret. Illeq; imaginem miserrimi hominis nun q̄ se facturos respondissent. Interrogauit augustus philosophos: si alij tam periti homines eiusdem artis inueniri possent. Tunc philosophi alios artifices quadratarios elegerunt: qui simulacrū asclepij ex proconesso lapide infra mensem fabricauerunt: et perfectum diocletiano obtulerunt. Quod videns imperator sanctos martyres quinq; predictos accersiuit: et an christiani essent interrogauit. At ille publice confessi sunt: q̄ serui iesu christi domini erāt: in cuius nominis inuocatione omnia sibi in arte sua ꝑm eorum voluntatem succedebāt. Tunc imperator tradidit eos lāpadio tribuno: vt moderatis verbis eos inducere: quatenus deo soli sacrificarent. Et cum a philosophis et operarijs multa instantia accusarentur: reclusit eos lampadius in custodia publica. ¶ Die ꝯo sequenti iussit eos ante se adduci: et accusatores eorum aduocari. Auditisq; partibus nunciauit diocletiano q̄ christiani essent: ⁊ deos adorare recusarent. Qui mandauit lampadio: vt si deo soli sacrificare nollent: scorpionibus eos cedi faceret. Post dies ꝯo quinq; lampadius pro tribunali sedit: et eos sibi exhiberi precepit: omniaq; tormentorum genera illis ostendit. Sed cum eos nulla ratione posset ad immolandū inducere: iussit illos grauiter scorpionibus flagellari. Statimq; tribunus arreptus a demonio expirauit. Quod audiēs vxor eius et familia cū mugitu ad philosophos recurrerunt: ita vt diuulgaretur diocletiano: qui iratus vehemēter: iussit loculos plumbeos fieri: ⁊ eos viuos intus recludi: ⁊ in flumīe iactari. Nicetus ꝯo quidam ex assessoribus lampadij: imperatoris mādatum exequēs: loculos fieri fecit: ⁊ sanctos martyres claudium: nicostratum: castorium: symphorianum: ⁊ simplicijū intus reclusos in flumē precipitauit. Quod audiens cyrillus episcopus qui erat in carcere exanimia afflictione expirauit. Post dies ꝯo quadraginta duos quidam nicodemus christianus loculos cum corporibus occulte leuauit: ⁊ sanctorum reliquias honorabiliter sepeliuit; qui passi sunt sexto idus nouembris.

¶ De sanctis quattuor coronatis martyribus. Cap. cxxvij.

Quattuor coronati: videlz seuerus: seuerianus: carpophorus: ⁊ victorin? rome passi sunt sub diocletiano imperatore: qui cuz essent cornicularij: et ad sacrificia vna cum alijs imperatorꝝ officialibus compellerētur: cum omnino consensum impijs prebere nollent: nūciatū est diocletiano. Quos illico iussit: vt ante ipsum plumbarum ictibus tandiu cederentur donec spiritum emitterēt. Quorꝝ corpora iussit in platea canibus iactari: que etiā quinq; diebus ibidem iacuerunt illesa. Sed a melchiade papa ⁊ a beato sebastiano martyre collecta: sepulta sunt in via lauicana miliario ab vrbe tertio cum alijs sanctis in arenario. Passi sunt autem post duos annos a passione dictorū quinq; martyrū supra proxime positoꝝ eodem scz die: hoc est sexto idus nouembris. ¶ Horū nomina cum minime possent inueniri: quatuor coronati vocati sunt. Statutum est autē a melchiade papa: vt memoria eorū sub nominibus aliorum quinq; martyrū predictorum ⁊ dies anniuersaria recolatur. Et licz processu tēporis eorū nomina reperta fuissent: vsus tamen obtinuit: vt quattuor coronati deinceps vocarentur.

¶ De dedicatione basilice saluatoris. Cap. xxxviij.

Dedicatio basilice saluatoris: hoc est sancte ecclesie lateranensis rome a bto papa siluestro facta est. v. idus nouembris. Qui sanct? episcopus cōsecrationes altarium ⁊ ecclesiaꝝ fm ritū: quē nūc romana tenet ecclesia: primus fieri instituit. Fuisse tamē ab ipsis apostolorum tēporibus loca deo dicata: que a q̄busdā oratoria: a quibusdā ecclesie appellabātur: vbi collecte fierēt per vnā sabbati: ⁊ in quibus populus christianus ad audiendū verbum dei: et ad percipiendū dominici corporis sacramētuz conuenirent: ⁊ apostolorꝝ edocemur epistolis: et sanctorum patrum instruimur gestis. Que licz sale ⁊ aqua benedicta exorcizabant: non tamen chrismate vngebant: nec altare lapideū adhuc stabat erectum: chrismate delibutum in figura domini nostri iesu christi: qui est altare nostruz ⁊ sacerdos ⁊ hostia. ¶ Postq̄ ꝛo constantinus imperator a lepra mundat? a beato siluestro papa baptismi meruit sacramēto purificari: vt supra dictum est in legenda siluestri pape pridie kalen. ianuarij. ⁊ constantini imperatoris. kl̄. kalen. iunij. tunc primū lege ab ipso promulgata concessum est omnibus sub romano imperio degentibus licite ecclesias fabricare. Et ad id faciendum suo vt alios hortaret exemplo in proprio lateranensi palatio ecclesiam in honorē saluatoris mūdi fabricauit. Basilicā quoq; appēdiciam iuxta palatiū fecit in honorem sancti iohannis baptiste: in loco videlz in quo baptizat? meruit a lepra mūdari. Quā quidem ecclesiam mirificis donis ⁊ ornamētis in auro ⁊ argento ⁊ lapidibus preciosis infiniti precij magnifice ditauit: quā beatus papa siluester die predicto publice consecrauit. Tunc quoq; imago saluatoris diuinitus depicta in tribuna ecclie primz visibilis omni populo romano apparuit. Que quidem imago deuotissima in ipso loco vsq; hodie perseuerat. Et licz ecclesie eiusdē parietes vsq; ad fundamēta plerūq; dissoluti fuerint: et iterum reparati. Ipsa tamē tribuna cū imagine sacratissima nulla vnq̄ potuit vetustate deleri: nullaq; nouitate dissolui. Cū tñ aliquando ecclesia ipsa incēdio totaliter fit iudicio diuino cōsumpta. Hec igit̄ est illa festiuitas: in q̄ primū rome ecclesia publice cōsecrata est: quā etiam ecclesiā idem pontifex ad instantiā constantini augusti: omniū ecclesiarum totius orbis caput esse cōstituit: eādemq; tam larga benedictione dotauit: vt si quis hominū quocūq; anni tēpore vere confessus ⁊ penitens eam intrauerit: omnium peccatorꝝ suorꝝ generalem remissionem ⁊ indulgentiam consequi mereatur.

¶ De sancto Theodoro martyre. Cap. xxxij.

Theodorus martyr passus est apud amasiā ciuitatem marmaritanorum sub diocletiano et maximiano imperatoribus. Qui cuz esset miles ex ciuitate hellesponti deprehēsus est q̄ christian? esset: ⁊ adductus est ad brycham prepositum legionis: Qui cū prepositus diceret: vt sacrificaret et militiam pristinā reciperet: illeq; se deo patri omnipotēti ⁊ iesu christo filio eius militare se respondisset: ad suggestionem possidonij vicarij prepositus ei inducias cōcessit diebus paucis: vt semetipsum admoneret ⁊ dijs immolare cōsentiret. Interea theodor? plures christianoꝝ in carcere detentos visitabat: eosq; in fide christi confortans eisdem necessaria ministrabat. Nocte igitur quadam templū martis introiuit: et igne suppposito totum illud succendit. Qui a quodam gordiano tabulario visus ⁊ detentus: ac presidi presentatus est. Quē ps̄es fecit cedi ⁊ cesuz in carcerē mitti: pedibusq; in cippo recludi: ac ostiū carceris signari: vt ibi fame de-

ficeret. Cui dominus iesus christus nocte cum lumine apparuit: et ipsum in eius amore confortauit. Tunc multa turba virorum dealbatorum ad eum venit et secū psallere cepit. Quod custodes audientes: et ostium signatum aspicientes iudici nunciare festinauerunt. Ille ꝯo ad carcerem cucurrit: et ostiuz carceris signatum inuenit: voces ꝯo psallentium cum theodozo audiuit. Et circumpositis militibus carcerem aperiri fecit: ac introgressus solum sanctum martyrē in ligno detrusum aspexit. Rursumq; eidem recluso vnciam panis ⁊ modicum aque per dies singulos ei ministrari precepit: sed ipsum celesti cibo dñs enutriuit. ¶Post dies ꝯo.xv.theodozum adductum ⁊ dñs sacrificare nolentem: iussit preses in ligno suspendi: ⁊ latera eius vnguibus crudeliter radi: donec coste illius nudarentur. Et cum hec omnia pro christi nomine superasset dedit preses in eum sententiam vt ignibus traderetur. Accenso igitur igne per semetipsum vestimenta deposuit: ⁊ vinctis post tergū manibus in flammas sponte prosiliuit. Et circunspiciens in turba quendam commilitonem nomine cleonicum lachrymantē vidit: quem confortans seipsum secuturum predixit. Cum autem orationem fudisset ad dominum flamma in specie camere facta est ranc̄ velum nauis a vento repletum: et circūuallauit eum: vt esset non quasi corpus qui exurtur: sed quasi panis qui coquitur. Sicq; celesti voce ad gaudia eterna vocat? emisit spiritum. Corpus ꝯo exanime omnino permansit incombustum. Quod matrona quedam eusebia nomine tulit: et in possessionem suam que distat ab vrbe amasia vnius diei via portauit: vbi eum cum aromatibus sepeliuit in loco: qui dicitur euchaita. Passus est autē quinto idus nouembris.

¶De sancto Theodozo alio martyre. Cap. xi.

Theodorus miles et martyr apud heracleam ciuitatem macedonie passus est sub licinio imperatore: qui et occidit. xl. martyres ⁊. cclxx. centuriones. Eodem tempore apud achaiam erat draco pessimus omnes interficiens et deuorans transeuntes. Cum autem theodozus miles christianus ibi iuxta supra fenum dormitasset: ⁊ draconem ibidem ignorasset: excitatus est a muliere eusebia christiana: que ei draconem ibi iuxta esse nunciauit: ⁊ vt fugeret ex charitate monuit. Quam sanctus hortatus est vt pro se oraret: ⁊ a longe conspiceret. Factoq; sibi crucis signo ad os spelunce ꝓcessit: ⁊ draconi vt exiret christi virtute mādauit: ac deinde equum ascendit. Quē exeuntem aggreditur: equoq; ipsum supprimēte quattuoz pedibus draco prostratur: ⁊ lancea cordi eius infixa a sancto milite xp̄i occiditur. Quo miraculo viso multi gentilium ad xp̄m cōuersi sunt. ¶Licinius igitur rex cum audisset: ⁊ theodozus xp̄m prēdicaret: misit de nicomedia in heracleam ciuitatem in qua miles xp̄i degebat: vt cum honore militaturus ad eum accederet. Ille ꝯo nuncios grate recipiens remisit imperatozi per epistolam: vt personaliter veniret heracleā: vbi nimia affectiōe ip̄m populus videre cupiebat: q; si illuc veniret: ip̄e cum eo ⁊ omni populo sacrificare paratus esset. Quo audito licinius heracleā venit: cui sanctus miles in equo quo draconē occiderat obuiauit: quem imperator coram omni populo plurimū honorauit. Rogauit autē eū vt pro victoria draconis obtenta: dñs offerret grata libamina. Ille aūt deos regis sibi dari petijt: quasi in domo suauel let eos thuribus placare. Quibus eidē ab imperatore traditis oīa idola aurea et argentea confregit et frusta pauperibus distribuit. Hoc audiens licinius iratus eū teneri fecit: ⁊ sacrificare nolentē: precepit eum spoliatū ⁊ in quattuoz lignis extensum virgis cedi: deinde plumbatis contundi durissime. Postmodū etiā carnes illius vngulis ferreis radi: ⁊ facultas igneas vulneribꝰ superponi: atq; testis acutissimis confricari. Et sic in carcerem vinculatum recludi. Ierū autē post dies. v. eductū mādauit crucifigi: ⁊ crucifixū a pueris sagittari: ei⁹ quoq; genitalia precidi. Quē licinius existimans interfecrū: dimisit in cruce in crastinū deponendū. Eucharius ꝯo quidā xp̄ianus occult⁹ scribebat passionē eius. Angelus aūt dñi theodoro pendenti per noctē apparuit: ⁊ vulneribus eius sanatis illesum deposuit. Cum autē iussu regis duo centuriones cū pluribus ad eū deponendū maneventissent: eumq; viuentem ac omnino sanatū vidissent cum militibus. lxxxij. ad xp̄m conuersi sunt. Quod audiēs licinius misit antipatrē ducē cum. cccc. viris ad eos occidendos. Tunc inter xp̄ianos ⁊ paganos seditio orta est: sed martyr xp̄i tumultū sedauit: ⁊ xp̄ianos ad patientiā informauit: deinde ad custodiā accedēs: fideles oēs in xp̄i noīe apertis ostijs ⁊ dirutis vinculis absoluit: ⁊ pluribus ad se veniētib⁹ egris sanitatē restituit. Quod rex intelligens: ip̄m decollari mandauit. Sed cum ad passionē duceret: eucharius rogauit: vt corp⁹ eius in achaiā deferret: ⁊ in paterna hereditate sepeliret. Quod quidē ille summa diligētia adimplere curauit. Passus est autem sanctus martyr. v. idus nouēbris. ¶Temporis ꝯo processu corpus eius de partib⁹ illis a venetis raptum venetiasq; delatū: atq; in ecclesia saluatoris: que est canonicorū regularium sepultū est.

¶ De sancto Ursino episcopo. Cap. xli.

Ursinus eps apd bituricen. ciuitatē claruit. Qui rome a successoribꝰ apostolorū pontifex ordinatus: primus eidē vrbi destinatus est episcopus. Ipe nāq; predicationis officio diligenter intentus maximam partē ciuitatis illius populi conuertit ad dñm: ⁊ fide ⁊ sapientia atq; vite sanctitate probatus migrauit ad xp̄m. v. idus nouēbris: vt dicit ado.

¶ De sanctis Tryphone ⁊ respicio martyribus ⁊ nympha virgine. Cap. xlij.

Tryphō et respicius martyres et nympha virgo apud vicū absadon saxonie passi sunt. Qui tryphō ex eodē ortus oppido: pastor anserū fuit. Tpe igit̄ gordiani imperatoris filia eutychetis nobilis romanorū obsessa a demone clamabat: tryphonē pastorem anserū eius liberatorē futurum. Cum autē de mandato imperatoris eutychetem plurimū diligentis: talis homo per vniuersum mundū quereretur: tandē in prefata ciuitate inuentus est: ⁊ ad vrbē romam adductus: qui statim vt limen domus eutychetis attigit: puella liberata fuit. Sanctus autē oras imperatori ⁊ eutycheti demonē qui puellam infestabat: in specie canis ostendit: ⁊ eum eis humana voce loqui fecit: ⁊ demū ī abyssum misit: ⁊ ab imperatore honoratus ad propria cum honore regressus est. ¶ Tempore v̄o decij cesaris imminēte persecutione tryphon a prefecto occidentis tentus est: vt sacrificaret: qui dum christum confiteretur: primo quidem appensus est: ⁊ vngulis confossus: deinde per pedes ligatus: et per maximas niues et glacies tractus est: ita vt pedes frigore scinderētur. Postmodum autem acutis ignitis pedibus confixus ⁊ fustibus cesus: atq; lampadibus ad latera appositis exustus: lumine tamen ingenti de celo super infuso confortatus est. Quod videns respicius quidē tribunꝰ credidit: ⁊ xp̄m confiteri cepit: quē preses detentum vna cum tryphone fortius exungulari mandauit: dehinc ambos ad templū fecit adduci: vt cesaris aut iouis statuam adorarēt. Sed orante tryphone idolum corruit: ⁊ mox nympha quedā: que virgo vestalis erat ibidem assistens fidem christi percepit: ⁊ xp̄m deū verum voce publica proclamauit. Tunc prefectus sanctos martyres vna cum nympha virgine plūbatis diutius cedi: eosq; oēs nouissime mandauit parites decollari. Quoꝝ corpora a christianis iuxta ip̄am vrbem sepulta sunt. iiij. idus nouēbris.

¶ De sancto Theodoro martyre. Cap. xliij.

Theodorꝰ martyr apud ciuitatem antiochiā passus est sub iuliano imperatore apostata. De quo. x. libro ecclesiastice historie cap. xxiij. habetur. Cum eīm iulianus christianus permisisset: vt corpꝰ babile martyris auferrēt: de quo supra in eius passione actū est. ix. kal. febr̄. Ibiq; exultantes corpus per sex miliaria detulissent: cantantes psalmū. Confundātur oēs qui adorant sculptilia ⁊c. ⁊ cū impator hoc audisset: iratus die altero iussit omnes christianos teneri ⁊ torqueri. Quod salustius eius prefectus licet paganus tamen inuitus exequitur. Et primum sibi theodorum occurrentem a prima luce vsq; ad vndecimam horam tanta crudelitate: et tot mutatis carnificibus torsit: vt nulla etas simile fore factum meminerit. Ipsum tandem per omnia constantem et letum in carcere teneri fecit: et imperatori que fecerat recitauit: taliaq; omnino fieri dissuasit: alioquin christianis gratiam et cesaris ignominiam quereret: cuius suasione imperator theodorum liberum dimisit: qui referebat in tormentis se modicā penam sensisse: assistente sibi celesti iuuene: et ipsum confortante: necnon lintheo candido sudorem suum exiccante: ac sepius sibi aquam frigidam instar nectaris in populum porrigente. Hic autem sanctus martyr post aliquot mēses migrauit ad dominum. iiij. idus nouēbris. Hec eusebius libro quo supra.

¶ De sancto Theodoro episcopo. Cap. xliiij.

Theodorus eps siccēsis fuit. Hic dum esset annorum. xij. et facta esset epidemia valida ex bubone in ipsa ciuitate: theodorus vsq; ad mortē infirmatus est: q̄ delatus in oratorio sancti iohānis baptiste: quod est iuxta villam: et stratus ad altaris introitum: cum ad crucifixum desuper stantem in tabula pictū orasset: de imagine christi tres gutte rotis ceciderunt: statimq; bubonem soluerunt. Et cōtinuo extincta febre cōualuit: ⁊ do-

mum propꝛijs pedibus repedauit. Cepit autẽ psalterium mente discere velle. Cunctꝫ vsqꝫ ad psalmũ decimũsextum didicisset: ⁊ vltra memorie commẽdare nõ posset: in ecclesia sancti christophori ante crucifixũ orans: obtinuit ⁊ celeritatem in addiscendo: ⁊ firmam memoriã in retinendo. Sicꝫ in breui diuina gꝛa psalterium totum memorie cõmendauit: ipsumꝫ quotidie legere cepit. Factusꝫ est clericus: ⁊ ꝓcessu tẽporis ficcẽsis episcopus: qui populũ dei verbo et exemplo instantius refouens clarus sanctitate migrauit ad christum.

¶ De sancto Probo epõ. Cap.xlv

Robꝰ episcopus rauenna tũ.vij.apud eandem ciuitatẽ claruit. Hic esti mis ⁊ pius fide religiosissimꝰ: clarus in specie: fulgidus in ope: sapiens eloquio: plenus gratia spiritussancti: oẽs languidos ad se venientes quacũꝫ detentos valitudie curabat: spiritusꝫ immũdos de obsessis corꝓribus expellebat. Qui postꝫ suc ad occasum vite instante tempoꝛe: angelica conspexit agmina: statiꝫ elapsa est de corꝓre eius sancta anima quarto idus nouẽbris. Sepultusꝫ est a filijs suis i ecclesia suo nomini dedicata: vbi in miraculis et virtutibus viuit.

¶ De sanctis Tiberio Modesto ⁊ Florentia martyꝛibus. Cap.xlvi.

Tiberius: modestus: ⁊ florẽtia martyꝛes passi sunt apud agathẽsem ciuitatẽ sub diocletiano imperatoꝛe. Fuit esti tyberius eiusdẽ vrbis heleo nobilis: sed pagani filius: qui valeriano imperatoꝛi plurimum erat dilectus. Anno igit.vij. eius imperij: valerianus heleo suasit: vt filium quem christianũ nouerat ad sacrificia prouocaret. Quod dũ ille per dies plurimos facere studeret: et tyberius puer in fide christi immobilis perseueraret. Cum imperatoꝛ hec audisset: fecit ipm teneri: ⁊ in catomo fustibus diuti⁹ cedi. Cum autẽ cedentiũ brachia arnissent: ⁊ ipe imperatoꝛ in manu coꝛrectionem maximam sensisset: cepit exclamare: ⁊ tyberium maguꝫ appellare. Pꝛo quo tyberius oꝛauit: ⁊ continuo sanitatez recepit: quem valerianus emẽdandũ patri tradidit. Pater ꝯo iuuenem in triclinio delitijs ⁊ musicis ac ioculatoꝛibus ⁊ puellis pleno diuersisꝫ gemmis oꝛnato posuit: vt animũ eius alliceret: et a christianitate reuocaret. Oꝛante ꝯo sancto claritas ei de celo refulsit: odoꝛeꝫ maximus refragauit. Quod dum pater ad videndũ iussset: putans ꝙ dñs eius filium consolaturi visitassent: cõtinuo excecatur: ⁊ ab imperatoꝛe ꝓ lumine recuperando ad tẽpla deoꝛ adducitur: sed sine vlla gratie impetratione reuertit: oꝛatione autẽ filij illuminatur. Cum autez heleus filium tanꝫ magum perdere vellet: ab angelo cum modesto quodã christiano rapitur: et ipso duce vltra fluuium eucharum transuadauit: atꝫ sub quercus aꝛboꝛe collocatur: vbi ambo degẽtes vsqꝫ ad diocletiani tẽpoꝛa predicabãt: ⁊ miraculis clarentes multos cõuertebat. ¶ Eodẽ aũt tẽpoꝛe cum filius maximiani imperatoꝛis a diabolo oppressus esset: et a nemine nisi a tyberio se eijciẽdũ clamaret: requisitus sanctus ⁊ romaz cum modesto perductus imperatoꝛis filiũ a demonio liberauit. Dz diocletian⁹ collega maximiani eos detinuit: ⁊ ꝑdicta magicis artibus attribuẽs dũ sacrificare recusarẽt: ipsos onustos ferro per dies plures in carcere artauit: ⁊ fame nimia afflixit. Quos ãgelus dñi celesti de celo fuso lumine cõfoꝛrauit. Sed cum iussu imperatoꝛis bestijs expositi essent: ⁊ i nullo ab eis leti fuissent: in clibanũ ignis mittunt: in quo psallentes dño inusti penitus ꝓseruant. Inde leoni ferocissimo subijciunt: sz ab eo intacti per oĩa custodiunt. Quos videꝫ florentia quedã matrona in xpm credidit: ⁊ statim cum predictis martyꝛibus detenta fuit. Quos oẽs diocletian⁹ mãdauit in caraста leuari: ⁊ durissime cedi. Oꝛãtibus ꝯo sanctis: terremotus factus est nimius: ⁊ tẽplo deoꝛ coꝛruẽte plurimi gentiliũ oppressi sunt: imperatoꝛ ꝯo cũ paucis euasit. Sãcti ꝯo martyꝛes ab angelo de caraста erepti: ⁊ ad locum iuxta pristinum fluuiuu eucharum territoꝛij agathensis in momento sunt reducti: vbi oꝛatione fusa ad dominũ migrauerunt quarto idus nouembꝛis.

¶ De sancto Martino episcopo et confessoꝛe. Cap.xlvij.

Martinꝰ sabarie pãnonioꝝ oppido nobilibus paꝛẽtibus ⁊ gẽtilibus oꝛiũdus: sed intra italiã papie alitus: cum patre suo tribuno militũ sub cõstantio ⁊ iuliano imperatoꝛibus militauit. Non tamen sponte: quia ab infantia diuinitus inspiratus annoꝝ decẽ inuitis paꝛẽtibus ad ecclesiam ꝓfugit: fecꝫ cathecumenũ fieri postulauit. Et tũc etiã heremũ intrasset: nisi etatis infirmitas obstitisset. Sed cũ cesares filios militum veteranoꝝ ad militandũ scriberent: martinus annoꝝ qndecim ad militiã vꝛgetur: vno tñ seruo contẽtus: cui tamẽ versus vice dominus

seruiebat: sepiusq; ministrabat: et calciamenta detrahebat. ¶Quodā hyemali tēpore in porta ciuitatis ambianensiū obuiū habuit pauperem nudum. Qui cū a nullo elemosynam accepisset: ꝛ martinus iam omnia in pauperes consumpsisset: chlamydem que sibi sola restabat diuidit: ꝛ dimidiā nudo tribuit: reliquaꝝ porerat se vestiuit. Sequēti nocte christum chlamydis sue parte qua pauperē texerat indutum vidit: ipsumq; ad angelos circūstantes loquentē audiuit: martinū adhuc catheczuminū ipa se veste texisse: vnde ex hoc vir dei diuinā gratiā recognoscens cum esset annoꝝ. xviij. baptizari fecit: et postmodū duobus annis ad preces sui tribuni: qui expleto sui tribunatus tēpore renunciare seculo promittebat: solo nomine militauit. ¶Interea barbaris intra galliam irruētibus: iulianus cesar cōtra eos pugnaturus stipendium militibus erogabat. Ar martinus nolens decetero seculo militare: stipendium recusauit recipere: sed imperatoꝝ ipsuꝫ putabat renunciare militie: non religione fidei: sed metu imminētis belli. Martinꝰ ño se ante acies inermem signo crucis solo munitū in crastino se staturum spopōdit: ꝓpter quod a cesare custodiri iussus fuit. Sed die sequēti hostes se ꝛ sua oīa sponte imperio subdiderunt. ¶Deinde relicta militia ad sanctū hilariū pictauēsem episcopū perrexit: a quo acolytus ordinatus: monitus a deo per sopoꝝem: parētes suos adhuc gentiles visitare decreuit: multaq; se aduersa passurum predixit. Nam inter alpes incidit in latrones: ꝛ cuꝫ vnus in capite eius securim vibrasset: alter ferientis ictum sustinuit: vinctis tñ post tergū manibus vni eoꝝ custodiēdus tradit. Cui vir domini christū predicauit: ꝛ eum ad fidem conuertit: ipseq; martinū dimisit: ꝛ laudabilē vitaꝫ duxit. Veniens aūt ad parentes matrē conuertit: patrem ño in malis perseuerantē reliquit. Sed cum hereſis arriana per totū orbē pullularet. Martinus dū obsisteret: publice cesus: ꝛ de ciuitate electus mediolanū rediit: et ibi monasterium sibi statuit. Sed inde ab arrianis eiectus ad insulam gallinariaꝫ cum vno solo presbytero abiit: vbi helleboꝝ venenati gramen in cibum ex ignorantia sumpsit: quod virtute orationis nil ei nocuit. ¶Audito ño ꝙ beatus hilarius pictauēsis de exilio rediret: obuiam ei profectus est: et iuxta pictauiam monasterium ordinauit: vbi dū parū per a monasterio discessisset: reuersus quendā sine baptismo defunctū inuenit: cuius coꝝpus in cellam suam duxit: ipsumq; sua oratione suscitauit: qui annis plurimis postea superuixit. ¶Alium etiam seruū cuiusdā lupicini nobilis viri: qui se laqueo suspenderat: rite restituit. ¶Cuꝫ aūt plebs turonica episcopo careret: ipm sanctū virum: ꝙuis plurimum renitentē sibi ordinari petiit. Quidam aūt ex episcopis nomine defensoꝝ plurimū resistebat: eo ꝙ martinus vultu nimium despectus apparebat: qui tamē a populo est cōfutatus: et martinus in episcopū sublimatus. Verum cum populi cōcursuꝫ nō ferret p duo milliaria extra vrbem monasteriū cōstituit: vbi cum monachis lxxx. in multa abstinētia vixit. ¶Dum quidam sub nomīe martyris coleret: ꝛ martino nihil de eius vita vel martyrio cōstare posset: orauit ad dñm: vt cuius esset meriti sibi indicaret: cōuersusq; ad leuam vidit vmbrā que martino dixit: se esse latronis animā que in altari colebat: q̄ a sceleratis percussus fuerat: ꝛ in inferno dānatus: ꝛ cōtinuo eps altare destruxit. ¶Tertium quoq; mortuū suscitauit iuuenē videlz quendā qui ad sepulturā ferebat: ꝛ in medio cāpi a matre ꝛ multitudine populi plangebat. Quē ꝙdē adolescentē matri compatiēs a mortuis excitauit: ꝛ multitudinē paganoꝝ astantē conuertit. ¶Cum quedā nauis periclitaret: negociatoꝝ quidam licz gentilis martinū vocauit: ꝛ statim tranquillitas magna successit. ¶Dū in quodaꝫ loco templū idolorum diruisset: ꝛ arboꝝem pini demoni dedicatā excidere vellet: ꝛ rustici gentiles obsisterent: tandē in hoc conuenerūt vt arboꝝem inciderēt: ꝛ super martinum ligatum cadere dimitterent: quā si ille signo crucis cadentem in partem aliā cōuersam cōcidere faceret: ipsi omnes in xpm crederēt: quod dum factum esset: omnes ad fidem conuersi sunt. ¶Cum in alio phano ignem misisset: ꝛ ventus irruēs flāmas in domū vicinā mitteret: signū crucis opposuit: ꝛ contra vim venti ignem in oppositam partem excussit. ¶In vico leproſoꝝ aliud idolorum templū destruere volebat: sed ei pagani resistebant. Cūq; diebus pluribus oraſſet: angeli eidē armati astiterūt: ꝛ in gētiles ipetū facientes eos in fugam verterūt: sicq; martinus propositum adimpleuit. ¶Cū in pago educēsi aliud phanum dissiperet: ꝛ gētiles in eū irruerent: vnusq; ipm gladio aggressus esset: nudaꝫ verticem exposuit: illeq; cōtinuo supinus corruit: ꝛ veniam postulauit. ¶Alibi etiā cū idem opus perficeret: ꝛ quidā nudato ense in eū irrueret: ī ipo ictu ferrū de manu excussum nusq; comparuit. ¶Apud treuerim puellā quandam paralyticaꝫ: que annis plurimis iacuerat: ꝛ ad extrema iā deducta fuerat: sua oratiōe cōtinuo sanauit. ¶Seruum etiā cuiusdam tetradi maligno obsessum spiritu: imposita ei manu ab infestatione liberauit: ꝛ ipsum tetradium gentilē ad christi fidē reduxit. ¶In eadē etiā ciuitate ingressus domū cuiusdā diabolum vidit: ꝛ se illum videre dixit. Mox; demon quēdā de familia arripuit: quē sanct⁹ vir stridentē ꝛ strepētem immisso in oze eius digito illico liberauit. ¶Apud parisius leprosum quēdam horribilez aspectu deosculans: cōtinuo a lepra mūdauit. Fimbrie quoq; vestimentoꝝ eius excise: et egris alligate: oēm infirmitatem expellebant.

¶ Cum filia cuiusdam arboriī quartana laboraret: ⁊ epistola quedam viri sancti manu conscripta casu ad arboriū delata esset: pater illam supra pectus filie posuit: ⁊ protinus sanitatē recepit. ¶ Paulinum etiā quendā nobilē: qui vnius oculi lumen amiserat: panniculo suo pupillam oculi tangens: continuo a cecitate eripuit. ¶ Eidem quoq; viro: qui alias per gradus scale corruens pene iacebat exanimis: martinum inuocāti: angelus per noctem apparuit: ⁊ illesum mane de lecto leuauit. ¶ Quadā die eidem diabolus astitit: ⁊ cornu bouis cruentum in manu tenens vnū de suis peremisse asseruit. Qui concitus mittēs vnum ex eius rusticis pene extinctum repperit: quē bos inguine dū pungeret cornu vulnerauit: quē ad se delatū sanctus martin⁹ mox sanatū eleuauit. ¶ Animalia etiā irrationabilia ipi obediebant. Nā canes leporē insequētes subsistere fecit: ⁊ serpentē flumen natantē retrocedere cōpulit: canis etiā latrās sola ei⁹ iussione obmutuit. ¶ Ab angelis ⁊ apostolis sepius visitabat: ⁊ in eorū colloquio consolabat. ¶ Quodā rpe ꝓ necessitate quadā valentinianū imperatorē adiit: sed ille scies ipm velle petere: quod nolebat concedere: fores palatij ei claudi fecit. Sed cū talē repulsam tertio passus esset: oratione premisit: ⁊ vsq; ad augustū veniēs nemo ianuas ipi claudere valuit. Imperator ꝯo turbat⁹ ei assurgere noluit: donec igne sella regiā arripiēte: ⁊ ipsum iā in posteriorib⁹ inflammante: assurgere compulsus fuit: eiq; postulata omnia: ac munera concessit. Cum ab eodē imperatore inuitat⁹ esset: ⁊ eo primo potus oblatus esset: martinus postq; bibit: presbytero suo calicē dedit: dicens nullum dignioē post se debere bibere: ⁊ indignū esse: vt imperator presbytero preferat. ¶ Quadam vice dum in veste hispida asello lat⁹ incederet: ⁊ equites contravenirent: pauefactis equis ꝓ pter eius deformitatē: a militantibus grauiter verberat. Cū illi viā suam prosequi vellent: equi nulla ratione moueri potuerūt: quousq; illi culpam suam recognoscentes: a martino veniam perierunt: ⁊ ab eodem vt abire possent obtinuerunt. ¶ Dum in quodā loco clerici lectū tenuem sibi straiissent: ⁊ ipe mollicie declinās super nudam humū iuxta morem dormiret: nocte media camera accendit: ⁊ dum surgere nō posset vestimenta eius cōburuntur: ꝛ ipse in igne illesus cōseruatur. Monachi igit cōcurrunt et ipm intactū oīno de medio ignis educunt. In quadā solennitate celebraturus ad eccliā pergens: pauperi nudo vestē secreto tribuit: et capa se vtcunq; potuit contexit. Et cū se preparā dū spoliare capa nō auderet: eo ꝙ nudus esset: archidiaconus quasi indignatus vestem ei breuem ⁊ stricam attulit: quā martinus humiliter induit: ⁊ missam celebraturus accessit. Et dum celebraret; ⁊ sacramēta offerret: glob⁹ igneus apparuit super caput eius. Et cum manus in missa: vt moris est: eleuaret: ⁊ manicis lineis labentibus ex breuitate tunice: brachia nuda appareret: miraculose torques aureꝰ ⁊ gēmat⁹ ab angelis deferuntur: ⁊ brachia eius operiuntur. ¶ Multe autē subtilitatis fuit erga demones cognoscēdos. Adeo enim ei conspicabiles reddebant: vt apte sub quacūq; imagine ab eo cognosceretur. Cū aūt eidē diabolus in forma regis purpuratus ⁊ diadematus apparuisset: ⁊ xp̄m se esse diceret: martinus eidē dubitans rndit: ꝙ xp̄s se nec purpuratū: nec dyademate renitētem venturū predixit: ⁊ ꝙ nisi xp̄m in ea forma qua passus est cerneret: ipm xp̄m minime crederet. Quo dicto diabolus disparuit: ⁊ cellam fetore repleuit. ¶ Ipse aūt vir dei obitum suū longe⁹ presciuit atq; predixit. ¶ Interea dum condatesi. diocesim causa sedāde alicuius discordie visitasset: aliquādiu ibidem cōmoratus: viriḃ⁹ corporis cepit repēte destitui: ⁊ discipulis indicauit se iā resolui. Illis autez gregē dñi desolandum flētibus orauit ad dñm vt si adhuc pp̄lo suo necessarius eēt ipm laborē non recusantem: adhuc in vita presenti dimitteret. Et molestia febrium detentus in cilicio et cinere decumbebat: dicens in nullo alio decere christianum decedere. Oculis quoq; ac manibus in celum semper intentus inuictum ab oratione spiritum non relaxabat. Et cum esset migraturus vidit ante se diabolū assistere: cumq; mox licentiauit: eo ꝙ secum nihil haberet: sed ipsum abrahe sinus reciperet. Sicq; anno domini. cccclxxxvi. vite eius anno. lxxxi. episcopatus autem sui. xxxvi. a seculo feliciter transmigrauit. iij. idus nouēbris. Archadio ⁊ honorio imperātibus: vultus quoq; eius quasi iam glorificatus resplēduit: ac chorus angelorū ibidē cōcinēs audirus fuit. Ad cuius transitū pictauien. sicut ⁊ turonici conuenerūt: ⁊ vtriq; ꝓ corpore habendo piam contēplationē fecerūt. Nocte aūtē media pictauien. oēs circa corpus sopiuntur: corpusq; a turonicis per fenestrā ecclī tur: ⁊ per ligerim fluuiū nauigio ad vrbem turon. cum gaudio deducit: ⁊ ibidē honorifice tumulatur. ¶ Hora ꝯo eius transit⁹: cū sanct⁹ seuerus epūs colonien. post matutinas loca sancta circuiret: ⁊ voces in celo cātantes audiret: vocato diacone interrogauit siquid soni vel cātus perciperet. Qui cū auribus erectis: voces in celo audire se diceret: epūs ei dixit: ꝙ eadem hora martin⁹ turoni pōtifex e mūdo migrasset: quē concinētes angeli tunc cū ad celum adducerent. Qui die ⁊ horā notauit: ⁊ tunc martinū trāsmigrasse cognouit. Seuerus etiā monach⁹ qui eius vitam conscripsit: eadem hora in somnis vidit martinum albis indutum vultu igneo sintillantibus oculis: librum tenentē: celos velociter ascendentem. Qui euigilans a nunciis veniētib⁹ audiuit: martinū eadē nocte a corpo-

re migrasse. Die autem depositionis ipsius: dū beatus ambrosius mediolani celebrans inter pphetiam t epistolā obdormisset: t diu expectatus post duas horas subdiaconus lectur⁹ epistolam eum excitasset; euigilans dixit populo. Martinum turoni ep̄m quieuisse: t se funeris eius obsequiū fecisse: sed vltimā orationē excitat⁹ cōplere nō potuisse. Illi⁹o die notātes et horā: postmodū cōpererūt illū expirasse: t ambrosiū ep̄m ibidē cognitum eius exequias celebrasse. ¶ Scripsit aūt hic beatus pontifex librum de trinitate fidē catholicā cōtinentē

¶ De sancto Mena martyre. Ca. xlviij.

Menas martyr in scythia metropoli phrigie salutarie pass⁹ est: tēpore Diocletiani t maximiani imperatorū. Qui ex nobili egyptiorū prouincia ort⁹ sub duce agricolao terreno regi militans: deinde militie tē porali renūciās: secreta cōuersatiōe in heremo militauit. ¶ Cū aūt imperatorū natalitia celebrarentur: t dijs ab omni populo immolaret: ad vrbem venit: t ingressus theatrū dum idola execraretur: t se xp̄ianū libere ꝓfiteret: tētus est a p̄side: t pyrrho duci torquendus tradit⁹ est: qui primo eum in custodiā vsq; mane reclusit. Celebratis ⁹o festis gentiliū. Menam eductum t sacrificare nolentem extēdi fecit: t neruis taurinis: ac bubalinis: atq; virgis diutissime cedi mandauit: deinde ip̄m in equuleo leuari: et vngulis laniari: ac lampadibus ad latera appositis inflammari: necnon cilicio madidato plagis ei⁹ ꝓfricari. Et demū carbones ignitos vulneribus supponi. Et cum hec oīa patientissime tolerasset: ligatis manibus: ac pedibus fecit illum per tribulos trahi: donec membra ei⁹ dissiparentur: deinde plūbatis illū cedi mandauit: t maxillas grauiter contundi. Et dū in oībus in cōfessione dñi pmaneret immobilis nouissime ip̄m gladio adaduerti p̄cepit: corp⁹ quoq; eius igne consumi. Quod tñ furtiue a xp̄ianis de igne sublatū: t camelo impositū angelo duce ad montē quēdā delatū: t ibidē quo deus per suū animal ostēderet sepultū est: basilica desup edificata. Processu aūt temporis ip̄m sanctum corpus constantinopolim translatū: ibiq; honorifice conditū est. Passus est autem sctūs martyr. iij. idus nouēbris.

¶ De sancto Mena confessore. Cap. xlix.

Menas cōfessor in samnij prouincia clariuit tempore beati gregorij pape. Qui solitariā vitam ducens: nihil aduersum suum: nisi paucā aplī vascula possidebat. Huic cū longobardus quidā in eisdē aplis rapinā voluisset ingerere: prius ab eodē viro verbo correptus est: t mox ꝑ malignū spiritū ante eius vestigia ꝓstratus. Sepe ⁹o ex vicina silua venientes vsi fauum eius comedere conabantur. Quod ille de p̄hēsos: ferula quā portare manu cōsueuerat cedebat. Ante cuius verba immanissime bestie rugiebant t fugiebant. Et que gladios formidare vix poterant: ex eius manus ictus ferule pertimescebant. Omnes ⁹o qui ad se caritatis gratia veniebant: ad eterne vite desideria accendebat. Et si quorum culpas per spiritum agnosceret: nūq̄ ab increpatione cessabat. Cō suetudinem ⁹o eiusdem loci incole fecerāt: vt diebus singulis per hebdomadam vnusquisq; oblatiōes suas trāsmitteret: vt esset: quod ip̄e ad seuientibus offerre potuisset. Quidā aūt diues noīe catherius quandā sanctimonialem rapuit: sibiq; illicito matrimonio cōiunxit. Cō mox vt vir dei cognouit: eum per nuncios acrius increpauit. Cunq; ille sceleris conscius ad eū accedere nō auderet: ne forte ip̄m durius repehēderet: oblatiōes suas ⁱter alio⁹ munera ei misit: vt ei⁹ dona nescius saltem susciperet. Sed vir dñi tacitus sedit: oblatiōes oēs cōsiderare studuit: t quas catherius miserat per spm̄ cognouit: spreuit: t abiecit: dicens q̄ oblationes illius recipere nolebat: qui suā deo omnipotēti acceperat. Qua ex re actū est: vt p̄sentes quoq; timo⁹ inuaderet: cū vir dñi tam scienter de absentibus iudicaret. Hic sanct⁹ vir post plurima perfectiōis opera ad xp̄m migrauit. Hec gregorius. iij. dialogorū. cap. xxvi.

¶ De sancto verano epo. Cap. l.

Veranus epiſcop⁹ apud ciuitatem gaualitanam gallia rum claruit tempore imperatoris valentis. Hic ex ipsius vrbis territorio nobilibus parentibus ortus: a puero deo deditus diuinis literis imbut⁹: adhuc iuuenis seculū dereliq̄t: t in eccl'ia migmatēsi iuxta p̄cepta cleric⁹ factus est. Et in virtutib⁹ ꝓficiēs ad sacerdotalē ordinē ascēdit. Signisq; ingēti bus t multis polere cepit. Ex ꝓpter mīros ad se cōfluētes: fugiēs mūdi gl'iam: vno tñ assumpto comite ad ciuitatē gaualitanā deuenit: vbi dū eēt draco imanissim⁹: q̄ hoīes t aīalia deuorabat: veran⁹ ozās ip̄m de specu in quo latebat exire: secq; seq̄ cōpulit: eūq; se vt catulū mansuetū sectāte vsq; debzosonē deduxit: atq; ibidem terre viscerib⁹ introclusit. Deide in ātro draconis eccl'iam dei genitricis edificauit: ibiq; deo seruire cepit: vex cū nec ibi etiā latere posset nec

contēpalationi vacare: cū quibusdā peregrinis romā pgentibus inde discessit. Veniensq; ebredunū multos egros sanauit: ⁊ obsessos a demomūs liberauit. ¶ Profectus inde cū iuxta pedem montis eū latrones cū socijs spoliassent: et occidere vellent: vnusq; illorū in capite viri sancti ensem vibraret: ipeq; ictū constanter expectaret: brachiū illius sic extensum immobile factū est: nec se aliqualiter amouere potuit: donecviso miraculo predones penitentiā egerūt: ⁊ ablata cuncta restituerūt. Tūc quoq; sanctus vir pro illo orauit: ⁊ sic brachiū deposuit. Abeūtes quoq; inde latrones strepitus maximus quasi arborū decidentiū exterruit: ⁊ oēs in fugam conuertit. ¶ Cū autē romā peruenisset: ⁊ clauarius ecclesiā beati petri nocte ei aperire nollet: subito repulsis repagulis ostia diuinitus cū magno impetu sctō viro aperta sunt: et eidem aditū prestiterūt: propter qō miraculū a papa ⁊ populo honorifice susceptꝰ est. ¶ Inde recedēs ⁊ rauennā veniēs: energuminos multos clamātes se a verano torqueri: ab obsessiōe demonū liberauit: egrisq; plurimis sanitatē restituit. In mediolano quoq; .xij. arreptitios sanauit: ⁊ cecū quendā illuminauit: atq; mortuū vnuz suscitauit. ¶ Inde albingā pergens: pluuiā aride terre atq; fertilitatē a deo obtinuit: in agris dūraxat xpianorū: fundis cunctoz gētiliū in pristina sterilitate relictis. Cū autē illi se idola deserturos pmitterēt: si simulē gram pcipere possent: oratione sctī eoz agri imbre perfundunt: ⁊ statī rēpla deoz suoz ab eis euertūtur. Sed cū draconē quendā: quē ipi adorabāt veranus de antro pduxisset: ⁊ in flumine submersisset: omnē populū ciuitatis ad xpm conuertit: ⁊ in fide doctū baptizauit. ¶ Trāsiens autem alpes puellā a mortuis reuocauit: cecū quēdā a natiuitate illuminauit: ⁊ multos lāguidos diuersarū egritudinū curauit. ¶ Demū ad ciuitatē gaualitanā applicās in ecclesia beate marie: quā cōstruxerat manere cepit. Ad cuius preces valēs detētos quosq; in carceribꝰ relaxauit. Post hec defuncto antistite veranus a rege ⁊ clero ac pplo in epm electꝰ ē. Qui officio suo strenue administrato dī sanctitate perfectꝰ claruscq; virtutibus in pace quieuit. iij. id. nouē. Cuius pheretrū oēs egri tāgētes sanati sunt. ¶ Verum dum esset questio inter ciues vbi nā corpus eius ponerent: an in cathedrali basilica an in ea quā fecerat ecclesia extra vbē. Lecto pheretro subito palliū quo corpus erat opertum in aere se tollens: tunusq; precedens vsq; ad flumen durentie custos deduxit: vbi dum populus vado simul ac nauī carerent: siccato repente fluuio cunctisq; per siccū alueū transeuntibus: palliū iteruz per area populū precessit: vsq; ad ecclesiā beate virginis: quā sanctus edificauit: vbi dum substitisset corpus eius condigno tumulatum est honore.

¶ De sancto Achia pphēta. Cap. lj.

Achias pphā de filo claruit i regno isrl' tpe hieroboam regis decem tribuum isrāel. Cū em hieroboā seruus salomonis cōtra eum rebellasset: ⁊ de hierl'z egressus esset: inuenit eum achias pphēta in agro: indutꝰ pallio nouo: qui scidit pallium in duodeciz scissuras: deditq; decē partes hieroboā dicēs: q̄ ita dñs deus traderet ipsi decē tribus isrāel possidendas: eo q̄ salomō reliquisset dñm ⁊ idola adorasset: duas autē tribus tñ dimitteret roboam filio salomōis: ne regnū ex toto de domo dauid toleret: iuxta pmissionē ei factā a deo. ¶ Post mortē aūt salomonis omnia que achias predixerat euenerūt. Nam decē tribus isrāel hieroboam in regē assumpserūt: qō dictū est regnum isrāel. Due vo tribus scz iuda ⁊ bēiamin roboā filio salomonis adheserunt: qō dictū est regnū iuda. ¶ Cum aūt hieroboam rex isrāel duos vitulos aureos fabricasset et omnē populum ad ipsos adorandos cōpulisset; filius quoq; eius abia grauiter egrotasset: misit hieroboā vroze suam alieno habitu ne cognoscerek indutaz ad achiam pphēram in silo: vt indicaret sibi quod futurū esset de puero. Cuius aduentum pphēta domino indicante cognouit: cum oculi eius ex nimia senectute caligassent. Et statim mulierem limen ostij ingressam vocauit ex nomīe: eiq; mortē filij prenūciauit: atq; omnē domum hieroboam propter idolatrie crimen exterminādam predixit. Et sic oīa vt ipe pdixerat ad lrāz contigerunt. Hic vt dicit comestor vidit in spū populū cōculcantē iuga boū: ⁊ pdixit sacerdotes cōculcandos a populo. Hic etiaz salomoni predixit: q̄ cuertēdus esset a mulieribꝰ. Quieuit autem sanctus pphēta in pace: et sepultus est in silo iuxta sticem pridie idus nouembris: vt iosephus ⁊ hieronymus tradunt. Hec ex tertio libro regum cap. xi. ⁊ xiij.

¶ De sancto Martino papa ⁊ martyre. Cap. lij.

Martinꝰ papa ⁊ martyr huiꝰ nomīs primꝰ de ciuitate tudertina patricie tuscie theodoro papa pino in epatu romano successit. Sedit q̄ annos sex: mensem vnum: dies xvi. Huiꝰ tpe paulus constantinopolitanus episcopus constantini imperatoris tertij brachio fultus aduer

sum ecclesie rectum dogma surrexit duas voluntates aut operationes diuersas in xpo diffiniens confiteri. Qua de re martinus pape eidē legatos destinauit: cōmonens eum vt ab hereſi sua discederet: alioquin contra ipm ꝓcederet. Qui ab imperatore ad suasionē pauli epi diuersis persecutionibus afflicti sunt: ⁊ quidā eorū in custodiā detrusi: alij in exiliū missi: alij verberibus subditi. Quapropter martin⁹ epus rome consiliū. cv. epoꝝ celebrauit: in quo pauluz patriarchā tanq̄ hereticum damnauit: ⁊ ab epatu deposuit. ¶ Tunc impator constantinus misit olympium ducem et exarthlim cubicularū ad regendam italiam: ⁊ predictam hereſim confirmandam. Qui olympius vt ab imperatore sibi iussum fuerat: misit spatharium suū ad papā occidendū. Spatharius autē inuenit eū in ecclesia sancte marie maioris celebrātē in altare qō dicit ad presepe. quē dū gladio extinguere niteref: diuina benignitate cecitate ꝑcussus: eum videre non potuit. Hoc audiēs imperator martinum papā a theodoro ⁊ pellurio ab eo missis detērū cōstātinopolim adduci fecit: quē in exilium cherſonā misit: vbi martyrio vitā finiuit pridie idus nouēbris. Corpus autē eius romā translatū: ⁊ in ecclesia eius nomini constructa: que dicitur sancti martini in montibus sepultū est. Et cessauit epatus dies vigintiocto.

¶ De sancto Emiliano epo. Cap. liij.

Emilian⁹ epus apud scotiam claruit. Qui ex eadem insula oriūd⁹: domino a puerili⁹ annis militauit. Et dum esset omnium ore laudabilis ad sacros ordines promotus: operante dei gratia pontificatus suscepit officium: qui per annos plures episcopatu optime ⁊ deuote administrato: apostolorum limina mare transfretato peregrinus visitauit: ⁊ rediens ad patriam suam: ⁊ dū esset in itinere apud fauentia graui languore decubuit. Et post dies modicos feliciter a seculo migrauit pridie idus nouēbris. Cuius corpus ciues fauentini iuxta ecclesiam sancti clementis extra muros vrbis sepelierunt. ¶ Tempore precedente dum ciuitas ipsa a liprando rege longobardoꝝ depopulata et destructa fuisset: corpus sancti episcopi dudum incognitum mā sit. Verum tempore comitis bernardini ⁊ theodolende eius vxoris reparata ciuitate cumulū feni supra sepulturā sancti corporis: quod erat omnino incognitum constitutum est. Ubi die quadā duobus inuicem confabulantibus vnus eorum magnum colaphum se accepisse conquestis: se illud a socio recepisse putabat: dumq̄ ille negaret: maius subito colaphum recepit: Hoc idem refundens in socium animo vindicādi. Quod dum iterum ille fecisse negasset: nec percussor inueniri potuisset: cognito miraculo: relatio comiti facta est: qui diuinū quicq̄ ibidē latere arbitrans: sublato feno locū effodi mandauit: vbi sacrum corpus cuz epitaphio: in quo predicta cōtinebantur: inuenit: et de cadauere sancto mira fragrantia erupit: quod inde leuatum ad ecclesiam sancte marie intra menia ciuitatis delatum: ibiq̄ condigno honore conditū est: vbi miraculis coruscat.

¶ De sancto Hor abbate. Cap. liij.

Hor abbas fuit habitator montis nitri deserti egypti. De q̄ ferf: q̄ nunq̄ mētitus sit: nunq̄ iurauerit: nulli maledixerit: nec fine alia necessitate locutus fuit: vt dicit heraclides. Et hieronymus dicit de eo: q̄ fuit apud thebaidem nonagenarius venerabilis senex: qui ignorās litteras oblato ei codice orationez premisit: ⁊ statim infusa ipsi gratia subito legere cepit: ac deinde litteras nouit. Hic etiam pane angelorum triennio vixit: quem ei post biduum continue angelis ministrabat. Fratres quoq̄ secum morantes sepe noctu vigiles angelorum cantus ⁊ hymnos audiebant. Qui etiam multa milia hominum ad christum conuertit. ¶ Quodam tempore demones ad eum in specie militie celestis aduenerunt: et regem excelsum secum deduxerunt: quem christum esse asserentes ipm adorarunt: et tam rex q̄ circunstantes illum adorandum abbati Hor suaserunt. Cum autez ille diaboli figmenta dubitaret: et se quotidie regem suum adorare diceret: nec esse opus: vt ad hoc ipsi christus corporaliter appareret: protinus illusio euanuit. Sanctus autez hor in pace quieuit pridie idus nouembris.

¶ De sancto Britio epiſcopo. Cap. lv.

Britius epiſcopus turonensis successor fuit sci martini epi: q̄ primo iuuenili tpe ei⁹ fuit diacon⁹: plurimūq̄ ei⁹ emulus: eo q̄ a btō viro aliqñ redarguebat: cū iuuenilia sequebat. ¶ Cū esset quidā infirmus sanctū martinū q̄reret: vt medelā ab eo expeteret: britius illū ei ostēdit: eūq̄ amētē

et delirum appellauit. Cum autē eger a martino postulata obtinuisset: episcopus Britiū aduocans redarguit: quia eum delirum dixisset: qui pre verecundia se hoc dixisse negabat: sed martinus aures suos ad os eiꝰ: cū hoc dixisset: habuisse affirmabat. Predixit autem illi adeo obtinuisse britiū sibi in episcopatu successurū: sed multa eum aduersa passurum: quod magis adhuc Britius irridebat. ¶ Post mortem igitur sancti Martini Britius in episcopum electus: orationi vacabat: ⁊ licet adhuc superbus tamen erat corpore castus. Anno autem episcopatus sui.xxxiij.mulier quedam religiose vestita: que eius vestimenta lauabat: concepit: ⁊ filium peperit. Tunc omnis populus cum lapidibus ad ianuam congregatus contra episcopū exclamabant: ⁊ crimen ei obijciebant. Ille autem viriliter negans: iussit sibi infantem adduci.xxx.ab ortu dies habentem. Quem per filiū dei adiurauit: vt si filius eius esset: coram cunctis ediceret. Infans vo diserta linga respondit: ꝙ non erat Britius pater suus. Populus autem instabat: vt quereret: quis pater eius esset. At ille dixit hoc ad se non pertinere: satisq; fecisse quod suum erat. Populus autem hoc totum magicis artibus attribuebat: ⁊ contra episcopum furibundi clamabant. Tunc ille ad sui purgationē prunas ardētes in byrrho suo vsq; ad sepulturam sancti martini deportauit: quibus abiectis byrrhū inustū apparuit. Dixitq;: ꝙ sicut vestimentum illud ab igne permanserat illesum: sic corpus suū a cōtactu mulieris erat mundum. Adhuc autem populus non credens episcopum contumelijs ⁊ iniurijs afficiunt: ⁊ a sede sua eijciunt: vt verbum qd̄ sanctꝰ martinꝰ dixerat impleretur. Tunc britius flens papam adijt: ⁊ septem annis in vrbe permanens: quicquid in sanctum martinum deliquerat: penitendo deleuit. Turonici autem iustinianum in episcopum preficiunt: et romam contra Britium mittunt: vt episcopatum sibi contra britium defensaret. Quo cum tenderet iudicio dei in ciuitate vercellensi obijt peregrinus. Populus autem armentium in loco illius substituit. Anno autem septimo sue peregrinationis britius cū auctoritate pape ad sedem suam reuersus est. Et dum.vi.ab vrbe miliario hospitaretur: armētius eadem nocte subito expirauit. Quod Britius per reuelationem cognouit: suisq; p̄cipit vt surgerēt: ⁊ ad tumulandum turonensem pōtificem properarent. Et cum per vnam portam ciuitatis ingrederetur: ecce ille per aliā defunctus efferebatur. Quo sepulto Britius sedem ecclesie sue reassumpsit: ⁊ septem posteavinens annis laudabilem vitam duxit. Et sic.xlvij.episcopatus sui anno in pace quieuit idibus nouēbris. Sepultus turoni.

¶ De sancto Homobono confessore. Cap.lvi.

Homobonꝰ confessor apud ciuitatem cremonēsem claruit. Qui mediocribus parentibus ex ipa ciuitate progenitus: ab ineūte etate negociator factꝰ: lucris temporalibꝰ instudebat. Sed oīpotens deus ipm satis adhuc iuuenē a contubernio peruerse misereq; negociationis: vocauit ad officium beate contemplationis. Qui commercia deserens temporalium: mercator effectus est regni celorum. Quod ipse furatus est per fidem: rapuit per penitentiam: mercatus est per elemosynā: vocatꝰ per gratiā: secutꝰ est per obedientiā ⁊ operationē sanctā. Fuit aūt adeo misericors pater pauperū: ⁊ in tātū circa eos solicitus: ꝙ subtracta sibi suisq; necessaria ea familie saluatoris erogabat. Fuit eīm cacholicus in fide: patiēs in tribulatione: assiduus in oratione: sobrie in semetipm: iuste ad proximū: ꝓprie vixit in deum. Cum aūt venisset hora eius: vt de via festinaret ad patriā: dū ipe in oratione vsq; ad horā diei primā ꝟm consuetudinē in ecclesia pernoctasset: ab introitu misse manibus iunctis: genibus terre confixis: prostrauit se ante crucis vexillū: ⁊ dum gloria in excelsis deo cantaret: ad instar viuētis in oratione ꝓstratꝰ emisit spm̄. Et cū se ad euāgeliū nullatenus eleuaret: obisse a circunstantibus deprehenditur: et anno domini. M.cxcvi.idibus nouembris sepulture deuotius cōmendatur. Ad cuius tumulum demonia ab obsessis corporibus eijciūtur: ⁊ omnes languidi a diuersis infirmitatibus liberantur. ¶ Cū autē homobonus adhuc in carne viueret: quedā mulier bergomensis ab immundo spiritu vexabatur: per cuius os demon clamabat: a nemine se inde eijciendū: nisi ab homobono cremonensi. Sed nullus eum intelligere poterat: quia adhuc de sancto viro nulla opinio discurebat. Sed post eius obitum miraculis ipiꝰ a parētibꝰ demoniace intellectis: mulier ad tumulū viri dei ducit: ⁊ ꝓtinꝰ liberatur.

¶ De sanctis quinquaginta sapientibus martyribus. Cap.lvij.

Quinquaginta sapientes martyres apud alexādriā passi sunt sub maxentio imperatore. Qui cū ex diuersis partibus ab eodē cesare congregati fuissent: vt cum beata katherina virgine concionatrice disputarēt: sicut dicetur infra in eius passione.vij.kalē.decēbris:

et sancta virgo a sancto repleta spiritu: sua illos facundia superasset. Protinus ad xp̄m conuersi sunt: ⁊ se katherine orationib⁹ commēdarunt. Quos maxenti⁹ irat⁹ iussit in medio ciuitatis igne cremari. Cū aūt illi iā ex his que virgo perorauerat: in fide xp̄i edocti essent: ⁊ baptismū solicite expeterēt: admonuit illos virgo dn̄i nihil hesitare: cū in suo forent sanguine baptizādi. Qui bn̄dictione sancte virginis accepta: signātes se signaculo sctē crucis: ⁊ in eadē fidei cōstantia vnanimes pseuerātes: ꝑm cesaris decretū in ignē missi: ita dn̄o aīas reddiderunt: vt nec corpa illorū: nec capill⁹: nec vestimēta aliqual'r adusta fuissent. Quo miraculo plurimi paganoꝝ cōuersi sunt: ⁊ corpa martyꝝ rapientes in eadē ciuitate sepelierūt idib⁹ nouēb.

¶ De sanctis Archadio paschasio ⁊ socijs mar. Cap̄.lviij.

Archadius paschasius: prob⁹: et eutychianus apud aphricā passi sunt sub gerserico rege arriano. Qui ex hispania oriundi apud eūdē regē chari clericq̄ habebantur. Et cū ex ei⁹ suasione arriane pfidie cōsentire nollēt: prīo quidem ab eo proscripti: deinde in exiliū acti: postmodū autem atrocissimis supplicijs cruciati: nouissime diuersis mortibus interēpti illustri martyrio occubuerūt. Cū his quoq̄ erat ⁊ puer paulinus nomine frater eutychiani et paschasij: qui cum similiter a professione catholice fidei perturbari nō posset: diu fustib⁹ cesus ⁊ ad infimā seruitutē dānatus: ꝑ xp̄i noīe martyrio coronat⁹ est. Quorū oīm passio recolit' id. nouē. Hec ado ī martylogio ex dictis hiero. sumpto.

¶ De sancto serapione martyre. Cap̄.lix.

Serapion martyr apud alexandriā passus est sub decio cesare. Quez psecutores domi ei⁹ reptum: crudelissimis affecerunt supplicijs. Ita vt ei omnes iuncturas mēbrorū prius soluerēt. Deinde ipm de superioribus precipitauerūt. Sicq̄ colliso capite ⁊ excusso cerebro xp̄i martyr efficitur. xviij. kalen. decembris.

¶ De sancto venerando martyre. Cap̄.lx.

Venerandus martyr apud trechasinam ciuitatem passus est sub aureliano impetore. Qui cū eēt fili⁹ fabiani nobilissimi eiusdem ciuitatis gentilis: ex curiositate psalterium xp̄ianorum legebat. Cum autem versum illum Asperges me domine isopo ⁊ mūdabor ⁊c. nulla ratione intelligere posset: ⁊ ex hoc plurimū anxiatus esset: angelus domini eidem apparuit: ⁊ versum illum de baptismo xp̄ianorum exposuit: ac in fide xp̄i iuuenem instruxit. Sz cū exinde idola amplius adorare nollet: a patre non modicum obiurgabatur. Exiens aūt ciuitatem die quadam ⁊ veniens ad fluuium sequanam: eidem xp̄s apparuit ⁊ perfecte credentē in fluuio baptizauit. Deditq̄ illi baculuz aridū mandans vt ipsum in terrā figeret: ⁊ signum videret. Discedente ꝟo dn̄o venerandns baculū fixit: moxq̄ flores ⁊ frondes ꝓduxit. Quo viso miraculo. cccccccc. homines pagani conuersi sunt. ¶ Audiens hec imperator aurelianus ad ipsam ciuitatem accessit: ⁊ venerandum teneri fecit: ac sacrificare nolētē: iussit eū super scannum ferreū cathenis ligari: ignēq̄ subterponi: oleūq̄ desup iactari. Et dum intactus ab exustione pmāsisset: fecit eū in carcerē recludi, vbi xp̄o ei apparēte confortat'. Mane aūt imparator eū ligatum ad stipitē sagittari fecit: sed sagitte in aere pendentes: in nullo ipsum ledere poterant: vna ꝟo ex sagittis conuersa retrosum imperatorē vno oculo excecauit. Quē aurelianus die sequēti decollari mādauit. Uerū anteq̄ milites ad carcerē in quo detinebat' venissent: ruptis vinculis ⁊ apto ostio xp̄i martyr p medios milites fugiebat. Illi ꝟo martyrē xp̄i vsq̄ ad flumē sequanā insecuti sunt. Qui sup aquā siccis pedibus ambulauit vsq̄ ad locū: vbi eū xp̄s baptizauit. Sicq̄ flumē ex alia parte trāsiuit: Milites ꝟo transuadantes illū pcutere nō audebant. At ille eos hortabat': vt sibi iusta cōplerent: mandās vt de sanguine suo imperatori deferrent: de quo excecatū oculū liniret: ⁊ sic lumen reciperet. Post hec aūt sanct⁹ martyr suū dn̄o spiritū cōmendauit ⁊ ꝑ se in quacunq̄ necessitate inuocantibus exorauit. Factaq̄ voce ad eū de celo: q̄ ipm dn̄s exaudisset: decollat⁹ est. Cuius corpus truncatū se leuauit: ⁊ caput tollēs manibus per passus. xlix. portauit: ibiq̄ cecidit: vbi ⁊ a xp̄ianis sepultū est. xviij. kal'. decembris. Imperator ꝟo de eius sanguine oculum liniens lumen recuperauit.

¶ De sancta veneranda virgine ⁊ martyre. Cap̄.lxi.

Venerāda virgo apud galliam passa est sub asclepio preside. Hec fuit filia agathonis ⁊ polite eius vxoris christianorum de partib⁹ galliarū. Qui xxxv. annis in coniugio sine ꝑle manserūt. Oratione tandē ad deum fusa filiam obtinuerunt: q̄ patervenerandam vocauit; eamq̄ sacris litteris erudiri

fecit: ⁊ ieiunijs assuefecit. Puella ꝺo in sanctitate vite proficiẽs annoꝝ xxx. cepit verbũ dñi predicare: vt per annos. ix. iugiter xp̃ianos in fide dñica confortare. Anno aũt etatis sue. xl. romã venit: ⁊ xp̃m annũciare cepit tpe imperatoris antonini. Prefectꝰ aũt antonius audiẽs ꝯplures propter eius exhortationẽ cõuersos ipius allectus pulchritudine: vt occasionẽ cã cognoscendi captaret: cepit puellã ad deoꝝ sacrificia inuitare. Quã sacrificare contenentẽ: iussit eã in terrã extendi: ⁊ palmas ac pedes lignis affigi atq; neruis crudis ventrẽ eiꝰ cedi: lapidẽ quoq; magnũ vix a quattuor viris delatum eius ventri superponi. Oranteꝫ ꝺo sancta lapis diuina virtute longius abijcit: ⁊ claui de ipius manibus ⁊ pedibus ab angelo euelluntur. Quo viso miraculo multi gentiliũ conuerrunt. Et dũ baptisinũ expectarent: nube celesti obumbrant: ac voce de celo lapsa: imbre superno perfusi baptizant. Quos oẽs prefectus in xp̃i confessione iussit decollari. Sanctã aũt virginẽ in lebetẽ eneũ aqua oleo pice ac sulphure bullientibus plenum immitti: ⁊ diebus. vij. desubter ignem iugiter ministrari: quibus elapsis virgo diuina gratia permansit illesa. Quod dum prefectus ad videndũ accederet: aqua ebulliẽs eũ excecauit. Illa ꝺo lutũ ex sputo fecit: ⁊ oculos eius liniuit: eiq; visum restituit: ⁊ ad xp̃m conuertit. ¶ Inde accedens ad aliã ciuitatẽ xp̃m annũciabat: ibiq; a quodã alio imperatore nomine themio cõprehenditur: ⁊ ingenti draconi qui oẽs deuorabat: exponit: que signo crucis edito draconẽ discerpsit: demone p aera horribiliter pstrepente. Siccq; rex ille cũ oi populo ad christũ conuersus est. ¶ Deinde veniens ad tertiã ciuitatẽ a pfecto asclepio detinet: a quo in lebetem eneũ pice ⁊ oleo liquẽtibus plenum mittitur: sed oratione inde illesa educitur: fracto quoq; mox lebete per frusta plures de astãtibus paganis letaliter cõburũtur. Hoc videẽs asclepius venerandã decollari precepit: que ad passionẽ ducta: dum pro cũctis se inuocãtibus exorasset: audiuit vocẽ de celo se fuisse in omnibus exauditam. Siccq; conuersis ad christum ccccccccc. ꝛc. viris capite cesa est: cuius corpus xp̃ianus quidã nomine antimus rapuit: ⁊ ip̃m venerabiliter sepeliuit. xvij. kalen. decẽbris.

¶ De sancto Eugenio epo ⁊ mar. Cap. lxij.

Eugenꝰ epus ⁊ martyr apud ciuitatẽ parisiꝰ passus est. Qui cum esset discipulꝰ beati dionysij epi parisiensis ab eodẽ tolerano pontifex ordinatus et ad ipam vbẽ predicationis gra missus ẽ. Et postq; ibidẽ multitudinem populi conuertisset: desiderio videndo magistrum vehemẽter accẽsus parisius redijt. Cum aũt peruenisset ad locum quendã nomine diolum: qui a ciuitate parisiensi quattuor milibus distat: a paganis tẽtus: ⁊ ab eisdem in confessione nois xp̃i decollatus est. Corpus q; eiꝰ in flumine berasij proiectũ est: ne a xp̃ianis inueniret. Quod ix diebus pluribus elapsis delituisset: nulla corruptione violatum est. Postq; autẽ gentilium persecutio cessauit: sanctꝰ martyr cuidã hercoldo ipius ville languẽti in somnis apparuit: ⁊ ipsum ab infirmitate liberauit: atq; vt ipsum sepeliret commonuit. Ille ꝺo accedens corpus accedens: illud ac si ea die fuisset decollatum inuenit: quod plaustro impositum ad monasteriuꝫ sancti dionysij deferre curabat. Sed diuino nutu bobꝰ vltra viri pdijs procedere nõ valẽtibus: ip̃m ibidẽ sepeliuit: ecclesiã desup edificauit: vbi ⁊ ad p̃sens quiescit miraculis eluce scens. qui passus est. vij. kal'. nouẽbris.

¶ De sancto Eugenio epo. Cap. lxiij.

Eugenꝰ episcopus ce sariẽsis apõ eandem ciuitatem vita et sapientia luculenta floruit: qui origenis auditor fuit: et eiusdem eius magri atq; pãphili martyris bibliothecam corruptã labore multo in membranis restaurare conatus est. Feruntur etiam varij multiplicesq; tractatus: quos nosse nõ est facile omnibus: qui et apud ipsam cesaree ciuitatẽ in pace quieuit. Hec hieronymus libro de viris illustribus.

¶ De sancto Machuto epo. Cap. lxiij.

Machutus epus: vt ait sigibertus: tẽpore iustiniani imperatoris in britãnia claruit: qui parẽtibus generosis ortus est mꝛe iã plus ꝯ sexagenaria: q̃ soror fuit aimonis fratris sctĩ cpi sampsonis. Hec essi ad monasterium qõ ꝺr caruamina exdeuotõe cũ eẽt pgnãs deuenies filiũ machutũ siue madonũ futurũ monachũ enixa est: quem sctus brãdanꝰ ipiꝰ loci abbas baptizauit ⁊ educauit: sibiq; a parẽtib? ꝯmẽdatũ sacris lr̃is eruditet: ac mõachũ suũ fecit. ¶ Hic dũ eẽt adhuc puer die q̃dã cũ ceteris pueris in littore ludebat ⁊ ab alijs secedẽs dormitauit: crescẽteq; mare cũcti pueri recesserũt: ⁊ machutũ dormientẽ dimiserũt. Fluctꝰ iraq; locũ: vbi puer dormiebat circũdãtes q̃si insulã dimiserũt: litt? q; diuinit?

adeo creuit: ꝙ insula modica quasi monticulus effectus: ne maris elationes super sopoz atum puerū: ꝛ circa ipm possent ascendere: defensauit. Quisquidē monticul⁹ a mari circundatus in testimoniū miraculi ibidē manet vsq; in diē hodiernū. Excitatus autē puer ꝛ se ab vndis circundatū videns: ac timens valde: oratiōni se cōtulit. Cū aūt a condiscipulis brandanus audisset: ꝙ puerū sopoz atū dimisissent: ꝓ puero hesitās orare cepit: cui angelus quomō deus illū seruauerat reuelauit. Illeq; ad littus veniens puerū in insula vidit: ꝛ cū naucula illū ad se deferri mandasset: puer vsq; in crastinū se ibi dimittendū rogauit: psalteriū tamē suū ad legēdū sibi mittendū postulauit: qō dū illuc detulissent: iubēte puero super fascē alice illuc posuerūt: ipmq; alica super nudas ad machutū detulit incorruptū. Sequenti ꝯ die puer naucula ad monasteriū delatus est. ¶ Quodā mane duz brandanus ad matutinū surrexisset: lumine carens puero iussisset: vt carbones ad laternā accendēdā sibi ex coquina deferret. Machutus ad coquinā descendit: ꝛ cū non haberet quicq; paratū in quo carbones tolleret: in sinu prunas detulit: ꝛ vestis eius oīno inusta pmansit. ¶ Tēpoz ꝓcessu ipe in epm sublimatus est: qui miraculis clarebat. Qui etiā cū beato brandano plurib⁹ annis per mare nauigauit: insulā imā: que paradisus dicit exquirentes. Sed eam minime inuenire valentes incolumes ad ꝓpria redierūt: vt dictū est supra in legēda scī brādani xvij. kalē. iulij. Eodē itaq; tpe dū in maris oceani insula quadā: sepulchrū mire magnitudinis reperissent: et mirantes illud an alicuius hoīs esse potuisset: machutus oratiōnē ad deū fudit: ꝛ gygantē nimie ꝓceritatis iacētē in tumulo suscitauit. Qui gentilē se esse dixit: et ad inferna dānatū. Sed baptizatus a machuto pedibus per mare vadādo nauē fune trahere cepit: vt optatā insulā inuenirent: verū tēpestate marī redire coacti: dū ad gygātis insulā reuerti essent. Ille iterū obdormiuit in pace. ¶ Hic etiā die scto pasche celebrata missa mortuū alterū suscitauit: qui mox excitat⁹ vinū in potū a scto postulauit. Cū aūt papside marmorea aq; scto ēpo oblata esset: ipe ligno crucis aquā conuertit i vinū: ꝛ marmorē mutauit i vitrū. ¶ Rusticus q̄daz lapidē iacēs: suē casu oppressērat: timensq; ne a dño suo ex hoc vapularet: nimiū deplorabat. Sed vir dñi superuenies suē illico suscitauit. ¶ Denicq; ꝓpter ciuiū suoz improbitatē britanniā deseruit: ꝛ in aquitanie plaga cū cenobitis permansit: vbi dū asinū monasterij ligna deferentē lupus deuorasset: ad nemus accedens lupum inuenit: ꝛ incontinenti diuinitus adeo mansuefecit: vt cum monachis domestice habitaret: ꝛ asselli onera cuncta decetero baiularet: eiusq; opera perficeret. Qui ꝛ in pace quieuit. xvij. kalendas decembris.

¶ De sanctis Felice episcopo ꝛ socijs martyribus. Cap. lxv.

Felix episcopus cuz socijs. xxx. martyres apud nolam campanie ciuitatē passi sunt. Hic eīm a. xv. etatis sue anno miraculorum insignis glorie fuit. Et ad dicte ciuitatis pōtificiū peruenire meruit. Qui ꝛ sub ꝑside martiano cum prefatis socijs xxx. capitis abscisione pro christi nominis confessione martyrium consumauit. xvij. kalēdas decembris: vt sit ado.

¶ De sancto Fidentio episcopo ꝛ martyre. Cap. lxvi.

Fidenti⁹ episcop⁹ armenij⁹ ꝛ martyr passus est apud ciuitatez altinū sub tēpore maximiani imperatoris. Qui cum plerisq; christianis detentus ꝛ prefecto ꝑsentatus: dum omnia idola diceret esse demonia: primo dieb⁹ pluribus in carcere reclusus est. Deinde eductus ꝛ in ligno suspensus vngulis ferreis in lateribus laniatus vsq; ad ossium nudationem: cum hec omnia constantius toleraret: iterū i ergastulo iugulatus est. Et apparente sibi xpo ipmq; cōfortante ab oīb⁹ plagis sanatus est. Custodes ꝯ carceris: dū nocte illa voces cantantiū audissent: per foramen aspiciunt: ꝛ multos cum eo in albis psallētes viderunt. Quod dum prefecto nūciassent: illeq; ad foramen carceris veniens hoc idem vidisset: et xpianos magicis artib⁹ illuc introisse putasset locum armatis circūdauit: vt nullus euaderet. Apertoq; carcere solū fidentiū inuenerūt: quē fame afflictū iterū eduxerunt: ꝛ mandato prefecti cū sacrificare nollet: in ignē copiosum vinctum miserūt: vbi orans emisit spm̄. Corpus ꝯ oīno ab igne permānsit intactū: qui passus est xvi. kalen. decembris. ¶ Tēpore procedēte in villa puluerarie duobus bubulcis laborātib⁹: et ad prandium vicissim se velle ire dicētibus. Audita est vox dicens: nōdum esse hora prandendi: qui neminē videtes stupefacti: dū eādē vocem iterato audissent: ꝛ tertio quasi pauefacti abirent: audierūt eandē vocem dicentem vt irēt: quia iaz hora esset: ꝛ ꝙ hec episcopo significarent. Illi ꝯ paduā accedētes ēpo paduano predicta significare curarūt. Qui oratiōnē premisit: ꝛ per senē quendā ei apparentē admonitus fuit: vt ad locū accederet: ꝛ corpus martyris inueniret. Venientes igitur ēps clerus ꝛ

populus: ⁊ terram sex passibus effodientes: inuenerunt arcam marmoreaz cum corpore sancto et tabulam scriptaz continētem. Hic est corpus sancti fidentij episcopi et martyris. quod naui imponētes: vt paduam deferrent: cum sero factū esset: ⁊ naute quiescere aliquātulū decreuissent: excitati diluculo: vt abirent: inuenerūt se iuxta portā estensem: volētes autē arcaz de naui educere: neqbāt. Tunc apparuit pauper cum curru horatus illos: vt arcā secure plaustro imponerēt: ⁊ vaccis dimitterent portādam: vbi deo placitum esset. Quod illi faciētes: ⁊ currū sequentes circa padue cōmunum iuxta ecclesiaz sancti thome positū in villa cāpanie meiadini vacce substituerunt: ibiqz arcā deposuerunt. Et statim paup cū curru ⁊ vaccis disparuerūt: ibi ergo sepulto corpore eccl'ia desuper edificata est. Sed ramus querci quem bubulcus ille in curru posuerat: vt vaccis vmbrā faceret: ab eo ibidez plantatus in quercū maximam ilico excreuit: ibiqz manet vsqz in presentem diem.

¶ De sancto Eucherio epiſcopo. Cap. lxvij.

Eucherius epus apud lugdunū ciuitatem claruit tempore valētiani secundi iperatoris: hic nobili senatorio genere ort⁹ habitu religionis assumpto seculoqz relicto dudū in agro suo super flumen durētiam in spelūca reclusus xpo dño seruiebat. Defuncto vo lugdunēsi episcopo: dū clerus ⁊ populus pro diuina voluntate requirēda triduo et more ieunijs et orationibus instarēt reuelatur eis per puerum eucherium senatorem eligenduz: qui in tali degebat spelunca. Ad quem illi archidiaconū et clericos miserunt: vt eum adducerent. Qui causa corū audientus cognita: iurauit se sponte inde non egressurum: vnde effracta clausura antri: ipsum inuitum et renitētem eduxerunt: et ductum lugdunum in episcopuz ordinauerunt. Cuius vxor galla cum duabus filiabus suis: sez cōstantia et iulia: ad spelunca sancti eucherij accesserunt: et ibidem incluse decetero deo seruierunt. Ipse autem vir domini postq̄ impleuit ministeriū christi feliciter ad christum migrauit. xvi. kal'. decembris. Hic ad quendaz variauum suuz propinquū de contemptu mundi et secularis philosophie epistolam scolastico sermone conscripsit. Sanctarum etiam scripturarum obscura quegz capitula disserit: vt dicit gēnadi⁹.

¶ De sancto Eadmundo epo. Cap. lxviij.

Eadmūd⁹ archiepūs cātuarrie sis apō angliā claruit. Qui ex albēdone villa natus ob reuerētiā sctī martyris eadmūdi: tali nomīe a mīe vocat⁹ ē. Cui⁹ pī eduardus de cōsensu cōiugis i monasterio vitā finiuit. Mat vo sctī noie moabilia in seculo spiritualiter vixit: ⁊ filiū a puericia disciplinis spiritualibus eruditiuit: carnē ieuniis domare: ⁊ virginitatez seruare suasit: quod ille ppetuo obseruauit. Missus aūt pisi⁹ ad studiuz breui tēpore i artib⁹ magistrat. Sed a mīe i extremis laborāte domū vocat: q̄ filiū suū benedixit: eiqz quā viderat visionē narrauit: q̄ sez vidisset eadmūdū spineā coronā gestātē: suis radijs vsqz ad sydera prēdentē. Defuncta vo matre iuuenis rediēs vidit agrū nigerrimis auib⁹ plenū efferētib⁹ cor⁹ teterrimū. Exposuitqz socio: q̄ rustic⁹ i ipa villa nuper defunct⁹ fuerat: quem demones asportabant. Qui ⁊ ita p oīa cōtigisse iuenerūt: vt aūt petuā a virgie gl'iosa virginitatē obtineret: eius imaginē sculptā anulo subarauit: in q̄ angelica salutatio exarata erat. Quidē anulus postmodū i digito ipsi⁹ defuncti miraculose rept⁹ fuit. ¶ Cū aūt filia iuuēcula bospitis sui parisiensis ad se cognoscēdū illū se pius ipetisset: ⁊ ille eā plerūqz sermonib⁹ redarguisset: nolentē desistere secretā horā ad ei⁹ studiū inuitauit: vbi eā spoliatā ⁊ aliquātulū flagello verberatā corripuit. Aliaz etiaz cōiugatā dona ei plurima allectiua ad amorē offerētē spretis mūerib⁹ cōminatiōibusqz ei illatz: q̄ nisi ab ceptis desisteret omnia viro suo pderet: a simili pulsatiōe cōpescuit. Ad augēdū quoqz castitatī ppositū: oī tēpore vite sue carnē cilicio domuit: ⁊ tēpore quadragesimali lozicā plūbeā portauit. Ieuniisqz arduis carnē afflixit: feria. vj. sem per ī pane ⁊ aqua ieiunauit: ⁊ aliquādo a studio vel lectiōe cessauit. Quendā auditorē suū egenū ⁊ egrotātez ad domū suā detulit ⁊ huāniter tractatū vsqz ad conualescētiā eius curā egit. Aliū quoqz ei⁹ discipulū in brachio lāguentē miraculose sanauit. Cū aūt p āños. vj. i artib⁹ scholas rexisset: apparuit ei mat ei⁹ per somniū: ⁊ tres circulos in ei⁹ mā⁹ palma signauit: in noie pīs et filij et spūsscti. Qui mox excitatus ad studium theologie transiuit in quo breui tēpore admodū pfecit: ⁊ factus magister legere cepit. Nocte quadam i somnis aspexit ex igne sue dom⁹. vij. faculas educi. Et ecce mane. vij. ci⁹ auditorēs scholis relictis: ab abbate cluniacensi: abducti

ꝛ monachi effecti sunt. ¶Disputaturus semel de trinitate vidit ꝑ somnū colūbā de celo eucharistiā sibi i oꝛe mittentē: ꝛ excitat⁹ mirabiliter disputauit. Nocte quadā in somnis a diabolo vt sibi videbaꝫ oppꝛessus dū crucē sibi ipꝛimere vellet: illeqz manū ei⁹ teneret: adiurauit eū ꝑ effusionē sanguis xꝑi: vt se dimitteret: ꝛ statī dimissus ē. Audiuitqz a demonio malignos spūs nihil tātū timere quā tū adiurationē ꝓdictā. ¶Igit̄ i sctitate ꝛ doctrina/ꝑficiēs a summo pōtifice legat⁹ ordinaꝫ: ad vbū crucis i gallijs ꝓdicādū. ¶Dō quidē officiū solicite administrauit. Domestre aūt ꝓdicās: dū iuuenē crucez assumere volen temvꝛoꝛ eius per pallium abstrahere vellet: manus eius statim cōtracta est. ¶Que dū vna cuz viro crucē ab eadmūdo sumeret: cōtinuo sanitatez recepit. In villa quoqz abstrauo iuuenis similit̄ cruce signari cupiēs: ab amasia abstrahebatur: illaqz ꝓtinus excecatur. Sed oꝛante sancto visum recuperauit: et penitentiam egit. ¶Cū apud vigoꝛniā predicaret: ꝛ nubes aquosa cōsurgēs ppl̄z exterret: vir dñi pꝛecepit nubi ne verbū dñi impediret. Statimqz pluuia ppl̄o dimisso ad circuitū oīm declinauit nemine illoꝛ perfuso. Nocte quadā ad studiū dormitauit: et candela accēsa super bibliā cecidit: q̄ post hoꝛā excitatus: faullā exufflauit: ꝛ libꝝ oīno intactuz iuenit. Alias etiā duz ad lumē studeret eodē sopoꝛato vētus lumē extinxit. Sed ille excitat⁹ nomē beate virginis iuocauit: statimqz lucerna accēsa ē. ¶Apud ātracē i pede grauatus: tres sibi cruces in circuitu moꝛbi ipꝛessit: ꝛ subito sanatū se sensit. ¶Ilicina femoꝛalia sua ex antiquitate deiecta: ab eius cubiculario in igne posita inusta pmanserunt. ¶Post hec elect⁹ ē archiep̄s cātuariēsis: qui licet diu recusauerit tādem pꝛecibus multoꝛ hūiliter assensit. In quo culmine positus humilitatē in oibus pretendebat: vitā qz adhuc artioꝛē ꝙ primo seruabat: munera qz oīno respuebat. Multas aūt persecutiones pꝛo libertate ecclesie passus: a sede sua se absentare cōpulsus est. Sed ante suum discessum quēdā febꝛe laboꝛantem aqua bñdicta solūmodo conspersum sanauit. ¶Clericuz etiam suū quēdā quartana vexatū misso i oꝛe ipsi⁹ bolo murene a lāguoꝛe curauit. Quēdā quoqz nobilē i genu guttā patientē sanitati restituit. Multa etiā futura pꝛophetico spū predixit. Nocte quadā cidez beatus thomas martyꝛ apparuit: volētiqz pedē ei⁹ deoscularī dixit: ꝙ cito os suū oscul̄atur⁹ esset: ipsi⁹ obitū in pꝛimo vaticinans. ¶Egressus em̄ de anglia ad monasteriū pōtiniacū se cōtulit vbi verbum dei ānūcians modico tēpoꝛe mānsit. Inde ꝓpter grauē egritudinē soꝛtianū delatus vbi sanioꝛ aer erat: ꝓdixit ꝙ tali die illuc esset reuersurus. ¶Quod q̄dē eo defūcto ꝛ coꝛpoꝛe eius pōtiniacū delato euenit. In soꝛtiano itaqz diebus aliq̄b⁹ languens sumptis deuote ecclesiasticis sacramētis in pace quieuit. xvi. kal̄. decēbꝛis. Die vo qua pꝛedixerat coꝛp⁹ eius pontiniacū est trāslatū: ꝛ in ecclesia collocatum: post dies. vj. infra quos sepulchꝛum eius parabatur: incoꝛruptum ommino ac multum redolēs inuentum est ꝛ plurib⁹ iterim claruit signis: vbi cū honoꝛe tumulatū seruaꝫ. Ibiqz in miraculis viuit.

¶De sancto dionysio. epo. Cap. lxix.

DIonysius epūs: vt hꝛ lib. vi. ecclesiastice hist̄oꝛie apō alexādriā in multis cōfessionibus satis clarus effectus est. De quo et hieronymus libꝛo de viris illustribus dicit ꝙ sub heracla eiusdē vbis epiſcopo cui et ipe in episcopatu successit: scholam tenuit: ꝛ insignis oꝛigenis auditoꝛ fuit. ¶Hic a pſecutoꝛib⁹ tēt⁹ dū caput suum iudici offerret iperatoꝛi ꝑ munere destinādū: in castro quodā deserti quod ceſron appelaꝫ in exiliū trudit̄: vbi gētiles oēs ciues erant. ¶Qui eū primo hostili animo excipientes tandem ps maꝛima eoꝛ ipsius verbo et exēplo ad chꝛistū cōuersa ē. ¶Quo a iudice cōperto: ad locum aliū pene inhabitatū relegatus ē. ¶Cūqz ad xꝑm mlti⁹ xꝑiani ex locis vicinis cōfluerent: dionysius ꝛ cū eo caius ꝛ petrus diacones cathenis vincti ꝛ dudū cruciati in quoddā desertū bebie missi sunt: vbi eos itinere triū dierū victos relinquerūt: qui tamē ab angelo confoꝛtati ꝛ soluti sunt. ¶Post aliquod vo tēpus dionysius anno. xij. galieni imperatoꝛis reuersus alexādriā pfect⁹ senio quieuit in pace. xv. kal̄. decēbꝛis. xv. anno sui episcopatus. ¶Hic multa ꝓbatissima opuscula scripsisse traditur. Scripsit em̄ de penitētia lapsoꝛum ad egyptios. ¶Hoꝛtatoꝛiū de martyrio ad oꝛigenē. Itez aliud ad loadicēses. Ad armenos de patientia. Ad coꝛneliū romanū pontificē scripsit plurima. Ad fabianū antiochenū epūs scripsit de his qui sub decio prici pe martyꝛū agones apō alexādriā passi sunt. Scripsit et ad romanos epistolas de ministerijs. De pace. De penitentia ad quosdam qui nouatuz hereticū sequebātur. Itē ad eos dez alias duas ex quo ad fidem cōuersi sunt. Sed ad multos alios varia ꝛ diuersa scribēs studiosis quibusqz instructionū ꝛ doctrine copiosissimā materiā dereliquit. Scripsit ꝛ libꝝ os de baptismo ad philemonē. Itē ad dyonysium vbis romane pꝛesbyterū. Itē ad romanū pontificē. Itē libꝝ de repꝛomissionibus futuris. Aduersus celsum quendā epicurum philosophum: qui cōtra nos libꝝ os scripserat octo voluminibus respōdit. In cuius

gelīū matthei. xxv. cōmentariozū libros edidit. In. xij. prophetis plurima cōmētat⁹ est. Extant eius epistole ad philippū imperatorem eiusq cōiugem seuerā. Itē ad fabianū papaz et plurimos ecclesiarū principes p catholica fide. Extāt et alie ad diuersos scripte: quarum centum numero scribit eusebi⁹ in libros digestos se tradidisse memorie.

¶ De sctis ocysello⁊ victoria mar. Cap. lxx.

OCysell⁹ ⁊ victoria martyres apud ciuitatē cozdubā puicie hispāie passi sūt: q̄ post diuersa eis supplicia illata ob cōfessionē nois xp̄iani victoriā martyrij gladio cedente peipe meruerūt: ibiq; sepulti colunt: vbi etiā ob cōmēdationē p̄ciose mortis eozū eodē die ip̄oz martyrij rose orte singul' ānis diuinit⁹ colligūt. Qui passi sūt. xv. kal'. decē. hec ado.

¶ De sancto Amano epo. Cap. lxxi.

AMan⁹ eps apō aurelianum claruit tpe honorij impatoris: q̄ beato eurtio in epatū eiusdez ciuitat; successit. Ingressus aūt ciuitatē postulauit cuidē exagrippino militū prefecto vt vinculis cōpeditos relaxaret: qō dum ille facere renuisset: lapis repēte de turri decidit: ⁊ caput exagrippini pcussit: q̄ pene exanime domū delato: sctus aman⁹ ad eū intrauit: ⁊ oratione p ipso effudit: statimq; sanguis de cerebzo manare destitit. Ille autē mox liberatus ⁊ penitens: vt sctus vir postulauerat: compeditos absoluit. Cū ecclesiā suā altius extolli faceret: melius quidā pthomagister de tecto lapsus quasi in extremis iacebat extinctus: sed postq̄ sctus epus eū tetigit: et per manū appzehendit cōtinuo surrexit illesus. ¶ Post hoc aurelianē sis ciuitas ab attila gothoz rege obsessa est. Cū aūt sup̄ muri aditū letanias cū reliquijs sctōzū celebzans cū populo circuret: sacerdos quidā a barbaris capt⁹ eū redarguit dicens q̄ similia in alijs ciuitatib⁹ fecerunt et nihil eis pfuerat: quod cū ille dixisset: p̄tin⁹ expiraut. Clerū du gothi vbē ipugnarent: aman⁹ murū ascēdēs: cōtra hostes expuit: ⁊ subito tantus: sup eos iber descēdit: vt a dimittēdo plio oino compulsi ad castra redierint. Dū aūt eps ad eos exiuisset: ⁊ pro ppl'o intercedēs ab attila nihil penitus obtinere potuisset: sz die sequēti aduersarij vbē violent intrātes plaustra eoz spolijs onerarēt. Aman⁹ p spm arelatū delat⁹ etiā p̄riciū romanū in subsidiū ꝓuocauit: q̄ cōcit⁹ eodē die diuino nutu cū exercitu suo illuc deueniens: gothos iuadēs expugnauit: ipsos de ciuitate maxima cede fugauit. De⁹ aūt meritis sui sancti omnes ciues illesos ꝓseruauit: p̄ter illos qui de meritis amani diffisi ianuas aduersarijs reserarūt: quā etiā victoriā ybertas immensa fructuū est subsecuta. Quieuit autez sanctus in dño anno honorij imperatozis. xij. xv. kalendas decembzis.

¶ De sctō gregozio epo turoñ. Cap. lxxij.

GRegorius turoñ. eps ordinat⁹ ē ano iustiniani septimo: vt ait sigibertus: in oibus clarus. Hic de aluernia nat⁹: dū ptes illas trāsiret: ⁊ orta tēpestas atq; tonitrua ⁊ fulmina oēs exterrerent: ipseq; reliquias quas ad collū gerebat tēpestati ostendisset: diuisus nimbus a dextra eius ⁊ leua iter illesum p̄tereūtibus dimisit. Ipse autē ex hoc aliquali mani gl'ia mot⁹ ꝓtinuo diuino iudicio de equo cecidit: ⁊ allisus dieb⁹ pluribus decubuit. Sicq; ab inde de ꝓpzijs meritis non esse p̄sumendū didicit. ¶ Anno igit̄. clxxij. post obitū sancti Martini cathedrā turonēsem regendā accepit: q̄ ecclesias plures cōstruxit: ⁊ libzos plurimos cōpilauit: atq; signozū mirabilib⁹ claruit. ¶ In quadā em villa cū domus paupis rustici igne accensa esset: que aqua deficiēte oino extingui nō valeret: pductis de finu reliquijs iique oppositis domū cū reb⁹ oñibus ab incendio liberauit. ¶ In remensi oppido referēdarij quendā sigiberti: qui dieb⁹ plurib⁹ aure vna surduerat: dū p̄mocinaret ad auditū clarū reduxit. ¶ Apud pictauiū post oōnem factā ad sepulchzū sancti hilarij: duz radegūdem regina visitasset: ⁊ ipsi ambo diuinis colloquijs mutuo instarēt: oleū qō ante crucē sancti hylarij guttatim manare cōsueuerat infra vnā hozā intantū pfluxit: vt sextarium exundaret. ¶ Et cum inde discessisset: et dicta regina in pace quieuisset gregorius per nunciū requiescitus ipasum sepeliuit. Hic annis. xij. ante beatū gregozium papā magnū eps factus: eo in pōtificatu sublimato romā adijt: ⁊ eidē in amicicia cōiunct⁹: ab eodē honorifice susceptus ⁊ tractat⁹ fuit. ¶ Cū aūt gregozius papa gregozium epm vti statura pusillū miraret: tante virtutis vir: audiuit ab eodē versiculū illum. Ipse fecit nos ⁊ nō ipsi nos. qui ei⁹ cogitationē ab eo per spiritū cognitā nouit; ⁊ ab eodē venia postulauit. Et de viri meritis admiratus eu est amplius reuerit⁹. Quieuit in dño vir sctus. xv. kal'. decēbz. Sepultusq; est i ecclesia turoñ. ad leuā bti martini. ¶ Hic frācoz regū scripsit hystoriā incohās a feramūdo primo ipso-

rum rege: ⁊ vsq; ad theodoricū dagoberti se cūdi filiū claro ⁊ aperto stilo de ducēs. Scripsit ⁊ volumen miraculorum beati martini ⁊ alia plura.

¶ De sancto gregorio episcopo hispanen. Cap. lxxiij.

Gregorius eps apud hispanias claruit. Hic liberiensis eps fuit: qui ad extremā vsq; senectā tractat⁹ diuersos mediocri sermone texuit. Et de fide catholica volumē elegās cōpilauit. Et apud liberiensem ciuitatē vite ⁊ sermone cōspicuus in pace quieuit. Ibi dēq; sepultus in virtutibus viuit. Hec hieronymus lib. de viris illustribus.

¶ De dedicatione basilicarum apostolorum petri ⁊ pauli. Cap. lxxiij.

Dedicatio basilicaꝝ apostolorū petri ⁊ pauli rome a beato siluestro papa facta ē. xiij. kal'. decēbris. Cū em cōstātinus imperator ab eodē sancto pōtifice a lepra mundatus atq; baptizatus ecclesiā in honorē saluatoris mūdi fabricasset: videlicet in ꝑprio laterañ. palatio: quā etiā prefatus papa cōsecrauit: sicut dictū est supra in eius dedicatiōe v. idus nouēbris: prefatus xp̄ianissimus p̄nceps basilicas duas in honore apostolorum a fundamētis erexit. Fecit em basilicā bto petro apostolo in tēplo apollinis iuxta palatiū neronianū in vaticano: vbi idē apostolorū p̄ceps crucifixus est. Itē aliam basilicā beato paulo apostolo extra vrbē in via ostiensi: prope locū vbi decollatus est. Et in ḡlibet ipsaꝝ ecclesiaꝝ dū terra foderetur ad fundamenta locāda: predictus gloriosus augustus in exēplū summe humilitatis ⁊ deuotiōis duodecī cophinos terre effosse ad honorē. xij. apostolorū ꝑprijs humeris baiulauit. Ipsasq; basilicas mirificis donis ⁊ ornamētis in auro ⁊ argento ⁊ gēmis ifiniti p̄cij magnifice dotauit: qs ambas ecclesias beat⁹ Siluester papa vno ⁊ eodē die cōsecrauit: ⁊ in altari vtri usq; ossa apostolorū petri ⁊ pauli mixta locauit. Postq̄ em cornelius papa apostolorū corpora de catacumbis leuata: ad loca vbi prius sepulta fuerant reportauit: sicut dictū est supra in passione petri apostoli. iij. kal'. iulij. Et beatus siluester ecclesias eorū consecrare disponeret: ossa amborū apostolorū insimul commixta in lāce summa reuerētia equaliter pōderauit: ⁊ medietatem in vna ecclesia: ⁊ reliquā medietatē in alia collocauit. Et vtrāq; ipsaꝝ basilicarū in anniuersarijs ipsius cōsecrationis festo. vij. milibus annorū indulgentie dotauit: aliis quoq; tribus cōtinuis specialē veniā multorū annorū ipsas ecclesias visitātibus cōdonauit. Tradūt romani in eorū chronicis antiqs scriptū cōtineri: q̄ dū sanctus siluester ad instantiam cōstantini augusti ex summa deuotione vtrāq; ecclesiā apostolorū: vno ⁊ eodē die cōsecrare decreuisset: vt sicut vno ⁊ eodē die recolit festū eorū passionis: sic ageret ⁊ eorū basilicarū cōsecrationis. Et primo ecclesiā beati petri ipse pontifex dedicasset. Deinde ad ecclesiā beati pauli per. iij. miliaria distantē dedicādaq; cū omni ppl'o accederet: tēpusq; sibi deficeret: vtpote q̄ diebus tūc breuib⁹ sol ad vesperū propingāret: timēs siluester nox supuenieus eius officiū ipediret: in vtute xp̄i ⁊ apostolorū soli mādauit: ne ad occasuꝝ tēderet: donec ipse officiū alterius ecclesie cōsecrande cōpleuisset. Statiqs virtute diuina sol miraculose stetit: nec vlterius se mouit: donec papa cum populo ad pauli basilicam peruenit: ⁊ officium consecrationis perfecit.

¶ De scō Romano martyre. Cap. lxxv.

Romanus martyr apud antiochiam passus est tpe maximiāi ꝑatoris sub asclepiade ꝑfecto. Cū em dictus ꝑfect⁹ in ipsaꝝ vrbē ab imperatore missus ingressus eēt: vt xp̄ianos imolare cōpelleret: ⁊ ecclesiā destrueret. Romanus monach⁹ xp̄ianis suadebat: ne prefectū in ecclesiā eoꝝ intrare p̄mitterēt: neq; ei in aliquo obedirēt. Dō cū ꝑfecto nūciatū eēt: fecit eū cōprehēdi ⁊ sibi p̄sentari mādans: vt dijs imolaret iuxta ipe ratoris decretū. Cū aūt ille xp̄ianū se assereret: ⁊ nulla ratione dijs sacrificaturū diriss̄et. Jussit euz ꝑfectus in equuleo leuari. Qz audito q̄ esset de p̄rioribus ciuitatis: fecit eū deponi: ⁊ cepit blādis sermonib⁹ ipsum ad suum cōsensuꝝ prouocare: eo q̄ nobilitatē ei⁹ vellet deferre. Ille aūt econtra dicebat nobilitatem suam in sola christi confessione consistere. Tunc prefectus iussit os eius cum lapidibus percuti ne tam indisciplinate responderet. Deinde fecit illū acrius torqueri. Cū autē romanus diceret: q̄ deos qui ab hoibus facti sunt nemo colere deberet: ⁊ in huius testimonium infantem vnum in platea deambulantem produceret: puer quoq; hec cadez affirmaret. Iratus ꝑfectus puerū teneri fecit: ⁊ catomīnis cedi. Matrem quoq; illius adduci: ⁊ in eius ꝑspectu filiū fustigari: deide ipz vna cū puero in carcerē recipi: ambos i crastinū exurēdos. Sequenti vo die fecit extra ciui-

tatē ignē copiosum accēdi: ⁊ romanū ac pue
rū eductos de custodia cremādos adduci. Sz
eadē hora pluuia copiosa destēdit: ⁊ ignē to
taliter extinxit. Quod audiens prefectus: p̄
cepit puerū capite truncari: romano vo lin
guam precidi. Mater vo pueri corpus fi
lij sublatum sepeliuit. ¶Romanus aūt lingua
precisa nihilominus diserte loquebatur: ⁊ de
sanguine ꝓprio laudes dei scribens christia
nos astantes hortabatur. p̄fectus vo cum hoc
audisset: carnificē: q̄ linguā eius absciderat:
teneri fecit: eumq; occidi mādauit: eo q̄ lin
guā eius modico precidisset: qui vt prefecto
satis faceret: porci vni linguā excidit: ⁊ mox
porcus dolore defecit. Sicq; prefectus carni
ficē inculpabilē dimisit. ¶Romanū aūt fecit i
carcerē trudi: eo q̄ populū timeret: q̄ de no
bili progenie esset. Noctu aūt mandauit euz
asclepiades in carcere prefocari. Cuius corz
pus a christianis i ipsa vrbe honorifice sepul
tum est. ¶Passus est aūt. xiij. kal'. decembris.

¶De sancto Hesychio martyre. Cap. lxxvi.

Hesychius martyr apd antio
chiaz passus ē sub
maximiano imperatore. Qui
cū eēt miles ⁊ pceptū maxi
miani audisset: vt si ds nō sa
crificaret idolis: cingulū mi
litie depōeret: repēte ac spō
te cinguluz soluit. Ob hanc
cām ab iperatore detēt⁹: dū
xp̄m cōfiteretur: muliebri colobio indutus:
ligato in collo eius saxo ingenti in flumine
orontе precipitari iussus martyrio corona
tus. xiij. kal'. decembris: vt ait ado.

¶De sancto Gelasio papa. Cap. lxxvij.

Gelasius papa huius no
minis primus
natione apher
ex prevalerio: felici. iij. roma
norum pontifici in epatu succesſit: ⁊ sedit an
nos. iij. menses. viij. dies. xxvij. Hic manichē
os in vrbe roma iuenit: ⁊ exilio deportari iuſ
sit: q̄z codices cōcremari fecit. ffuitq; amā
tor cleri ⁊ pauperū: liberauitq; a periculo ⁊
fame ciuitatē romanā. Hic declarauit: qui li
bri debeant in ecclesia recipi: ⁊ qui cōtēni.
Qui ⁊ gelasianū libū cōposuit: fecitq; tra
ctus: orationes: ⁊ hymnos sicut ambrosius: p̄fa
tionē misse cōposuit Vere dignū ⁊ iustuz est
quotidianovsui. Alias etiam. ix. prefationes
speciales certis diebus cātari decreuit. s. de
nat iuitate: de epiphania: de quadragesima:
de cruce: de resurrectione: de ascensioe de pē
thecoste: de trinitate: de apostolis. Cōstituit
etiam quibus temporibus ordinatiōes cleri
corū fieri debeāt. Sub hui⁹ etiā tpe oraculū
beati michaelis archangeli inuētū est in mō
te gargāno. Corpus etiā beati barnabe apo
stoli: ⁊ euangelū matthei eius manibus scri
ptū ipso reuelāte repit̄. Hic aduersus eu
tychem ⁊ nestoriū grande ⁊ elegans conscri
pſit volumē tractatus diuersarum scripturā
rū ⁊ sermonū limato sermone exposuit. Cō
tra petrū ⁊ acacium hereticos epistolas scri
pſit. Tomū de anathēatis vinculo ꝺdidit. Cō
montoriū fausto apud cōstantinopolim lega
tionis officio fungēti direxit. Epistolas ad
anastasiū principē ⁊ ēpos p orientē ⁊ p dar
daniam cōstitutos rōnē reddētes iuste dam
nationis acacij destinauit. Itē ad eosdem ori
entis ēpos de vitanda acacij cōmunione. Ad
euphemiū cōstantinopolim episcopum. Ad
scon icuum aphrum episcopum: ⁊ ad natalez
abbatē epistolas scripſit. Et anastasij imperā
toris primi tpibus in pace quieuit. xiij. kal'.
decēb. Sepult⁹ in ecclesia sci petri apostoli.

¶De scō Hhridiano ēpo. Cap. lxxviij.

Hhridianus ēps lucan⁹ apud ipsaz
ciuitatē claru
it: qui multa
sanctitate pollens pauperi
bus largiflue ministrabat
⁊ miraculoū signis floze
bat. Cuiq; auserith fluui⁹
qui iuxta vrbis ipsius mu
ros influebat: sepe inundatione facta cursus
sui alueū egressus p agrosq; diffusus sata de
uastaret: ⁊ vineas eradicaret: ac domos plu
rimas ⁊ edificia everteret: ⁊ ciues ex hoc
frequenter dānum ⁊ inopiam sustinerent: da
toq; studio operis cursum fluminis per alia
loca deriuare vellent: nunq̄ a proprio alueo
vlla ratione deflecti potuit. Igitur ciues oī
auxilio desperati: sancti viri p̄sidiū postula
runt: qui oratione p̄misit: ⁊ signo crucis edi
to: rastrum paruum accepit: ⁊ ad alueum flu
minis, accessit: fluminiq; vt se seq̄retur pre
cepit: deductoq; per terrā rastro per loca si
bi visa duobus fere miliaribus viā signauit.
Mox quoq; aqua fluminis se compescens:
sinu proprio relicto: cursuq; naturali deserto
per locū vbi sanctus signauerat eum secuta:
nouum sibi alueum vendicauit: ⁊ sata queq;
vel plātata aut edificia ledere cessauit: ⁊ ab
inde vsq; in presens per locū ipsuz fluere nō
destitit: nec desistit. Hic sanctus vir mul
tis pollēs virtutibus ⁊ doctrinis: populoq;
suo exēplaris migrauit ad dominū decimo
quarto kal'. decembris. Sepultus extra mu
ros ciuitatis lucane in ecclesia sancti vincen

tij: quam ipse cōstruxerat. Hec gregorius. iij. dialogorū capitulo. ix.

¶ De sctā helisabeth devngaria. Cap. lxxix.

Elisabeth regis vngarie filia soror belle qui post patrem regnauit ex matre gertrude filia ducis normanie sorore Bertoldi patriarche aquileiēsis ab annis puerilibus puerilia contempsit ⁊ infantili etate deo famulari cepit. Cū eēt quinquēnis in ecclesia orans sedule, permanebat: adeo vt ancille eius ipsam auellere vix valerent. Sepius ludens aliquā de ancillis versus capellā insequi videbatur: vt ex hoc intrādi ⁊ genua flectendi occasionē captaret. Occasione ludi etiam se aliquando prosternebat: deo exinde mēte reuerentiam exhibēs. Crescens vo etate crescebat deuotione. Beatā dei genitricem in sui patronā ⁊ aduocatam: ⁊ beatus iohannē euangelistā in sue castitatis custodes elegit. In choreis ⁊ alijs mundi vanitatibus no solum abstinebat: sed ⁊ alias cōsocias ad simile inducebat. Sine intermissione orabat: ⁊ diuinū officiū cum summa reuerentia audiebat. Et dū euangeliū legeretur: coronā ⁊ monilia deponebat. ¶ Cum vo ad etatez nubilem peruenisset: a patre suo licet inuita tradita est in cōiugium ludouico lantgrauio turingie. Que licet mutauerit statū: nō iō mutauit affectū. Nā sedule oratiōi incumbebat. Sepe de nocte de viri latere ad oratiōnē surgebat: eoqz absente iugiter in contēplatione pernoctabat: vnde eius exēplo virum suū ad multā patiētiā ⁊ vite perfectionē inmutauit. Pauperū semp memor existēs: eis largiflue ministrauit. Cuidā magistro conrado se in obediētiā prebuit: ⁊ eidē in oibus saluo iure matrimonij paruit. Adeo vt aliqn negligentiā cōmittens: ab eo diris disciplinis ⁊ verberibus se pmitteret flagellari. Corpus quoqz suum artissimis ieiunijs macerabat: ⁊ absente viro cū celesti spōso diuinis colloquijs incūbebat. Et cū cibos curiales ex cōscientia respueret: vir eius quosdaz ei redditus assignauit: quos tū oēs fere pauperū necessitatibus ipendebat: ⁊ sepe potius in victu suo necessitatē sustinebat. Lanam pprijs manibus cū ancillis filabat: ⁊ inde pauperū vestimenta faciebat. Miraculorū quoqz gloria clarebat. ¶ Quadā nāqz vice ceruisiā pauperum multitudini ad potandū tribuit: ⁊ vas prout primo plenum fuerat in nullo diminutū inuenit. Peregrinos ⁊ pauperes hospitio suscipiebat: ⁊ egris ac sanioſis ⁊ vlterosis pro prijs manibus ministrabat: pedes illoz lauabat: sanie abstergebat: vlcera medicabat: ⁊ sordidas vestes abluebat. Ad hec autē operanda: hospitale maximum in suo castro construxerat: ⁊ cum in monte positum esset: laborē spernens: ad ipsum tamē quotidie accedebat. Sepulturas etia paupez frequētabat. ¶ Post hec virū indurit vt ad terram sctām pergeret visitandā. Quod princeps deuotus facere nō neglexit. Ibiqz in dei seruitio vitam finiuit. Sācta aūt dōi helisabeth: multa patientia predita vidualē statū cū summa deuotione amplectitur: ⁊ duo milia marcharum quas de dote sua habuit pauperibus elargitur. Ita vt a multis dissipatrix pdiga ⁊ fatua reputaretur. Deinde a quibusdā vasallis sui quondā viri: de omnibus possessiōibus suis eijcitur: ⁊ in domo cuiusdā taberne rij cū filijs paruulis suscepta mozaz: ac in loco vbi porci manere consueuerant sepius hospitatur. Iniurias quoqz multas ⁊ graues etiam ab his quibus vir suus beneficia multa contulerat recepit: quas tamen omnes patientissime supportauit. ¶ Tunc abbatissa quedam vngarie eius matertera necessitati eius compatiens. Helisabeth ad episcopum bamburgen. eius anunculum adduxit: eamqz ei solicite commendauit. Que cum ancillis suis quas sui exēplo deo deuotas fecerat: ab eodē benigne suscipitur ⁊ humanissime pertractatur. Qui dum eam secūdis nuptijs tradere disponeret: omnino recusauit: volēs potius in paupertate castitatē seruare quā iterum ditata in rebus secularibus se implicare. Interea aūt ossa viri sui de trās marmis ptibus domui tumulanda deferuntur: cuius exequijs sancta mulier iterfuit: maximeqz virtutis ⁊ patiētie signa ptēdēs adeovt ab emulis q̄busdā reputata fuisse virū minime dilexisse. Filijs tamē suis hincide ad dimersa loca trāsmissis: ipsa in habitu abiectissimo veste grisea: aliqn ob breuitatē alieno panno p̄ lōgatā: ⁊ manicis ruptis alterius coloris griseo resarcitis: cepit incedere: ⁊ sub cura magistri cōradi cū ancillis suis pauperibus ministrare. Cū aūt pater su⁹ eius inopiā audiuisset: p̄ solēnes nūcios a se missos: eā ad paterna regna reqsiuit. Qui veniētes ad eā ipsam lana filātē iuenerunt: eiusqz pauptatē ⁊ patiētiā admirati: eā oīno revocare nō valuerunt. Nec autē sancta dei nō obstante q̄ pauperū cure cū martha ministraret solicite: cū maria etiā cōtēplationi vacabat assidue. Sepiusqz mirabilibus visionibus in extasi rapta diuinit⁹ p̄solabaf: ⁊ eisdē fruēs frequētissime delectabaf. Die q̄dā ex lassitudine i ancille gremio decūbēs: oculos erigēs ad fenestrā: nūc risu letabaf: nūc lachrymis tristabatur. Int̄ cetera dicēs hoc v̄bū. Ita dñe mi tu

vis esse mecū ⁊ ego tecū. Interrogata q̄z ab ancilla ob amorē xp̄i q̄d viderit: rndit se xp̄z vidisse puulū: q̄ secū se velle eē dicebat: in cuius p̄sentia hilaris: ī absentia efficiebaf tristis. Aliq̄n etiā dum talibus visionibus frueref: facies eius radijs coruscare videbatur. ¶ Semel p̄o quodā vago ⁊ dissoluto iuuene oꝛauit vt deus eius animum cōuerteret. Qui subito se a secularibus ⁊ pōpositis vestib⁹ exuri clamauit: ⁊ cōuersus minoꝝ ordinē introiuit. ¶ Puelle etiā cuidā inopi: que ad elemosynā querēdam venerat: dū lz satis renitēti flauos ⁊ crispos capillos p̄cidisset: in quibus illa admodū gloriabaf: statim vt crines abscidit: eius quoq; simul animū imutauit: ⁊ vna secū ad seruiēduz egris induxit. ¶ Appropinquās igit vite termino: apparēte sibi xp̄o ad celestia iuitaf: moꝝq; lecto decidens febꝛe coꝛripiē: iāq; in extremis laboꝛans ad parietē cōuersa: audita ē a circūstātibus dulcem pponere melodiā. Et ī terrogata: cur hoc fecisset. Rndit q̄ auicula quedā iuxta parietem adeo dulciter cātauerat: q̄ se similiter p̄uocauerat ad canēdū. Ultima v̄o die ante suum trāsitū interrogauit ancillas: quid acture essent si ad eas diabolus aduenireꝛ. Deinde q̄si diabolū licētias fuge: trib⁹ vicibus exclamauit. Appropinquāte v̄o nocte media: deo gr̄as egit: q̄ hoza illa gloriosa veniret: in qua xp̄s nasci voluit: ⁊ mūdo apparuit ī carnatus. ⁊ his dictis emisit spm̄: anno dñi. M. ccxxxi. visitationis sue anno. xxvi. xiij. cal'. decēbꝛis. ¶ Coꝛp⁹ aūt eius miro refragrabat odoꝛe: qđ tū diebus q̄ttuoꝛ inhumatū nullū ex se fetoꝛē sed eādē emisit odoꝛis suauitatē. Vise sūt etiam aues infinite alias numq̄ vise: hoibus cūctis incognite: supꝛa ecclesiā: vbi coꝛpus eius iacebat: que mira modulatiōe cōcinebāt. Inscꝛe quoq; audita est in hoza eius trāsit⁹ sua uissima melodia: cuius lz v̄ba nō potuissent ī telligi: nocte tñ cātus deꝑhēse sunt fuisse illius resp̄sorij. Regnū mūdi ⁊c. sepius repeti: eius etiā coꝛpus in tumulo positū oleo redundare ꝛeptū est. Sepulta est i castro marg burch allemanie signis ⁊ prodigijs multiplicibus clarens.

¶ De sctō Sōtiano papa ⁊ mar. Cap̄. lxxx.

Pontianus papa ⁊ martyr natiōe romanus ex patre calphurnio v̄bano p̄mo ep̄o romano in pōtificatu successit: ⁊ sedit annos. v. mēses. ij. dies. ij. Qui ob cōfessionē nois christi vna cū quodā hippolyto p̄sbytero iussu alexādri imꝑatoꝛis in exilium dāuatus ⁊ in insulā sardiniā deꝑtat⁹ est: ibiq; p̄o christi nomine fustibus mactatus: martyr effectus ē. xiij. kal'. decēb. Cuius coꝛpus a fabiano papa eius successoꝛe nauiꝛo mā delatū: ⁊ in cimiterio calixti via apia sepultū est. Hic fecit ordinationes. v. per menseꝝ decēbꝛiū: p̄sbyteros. x. diacones. xxi. epos per diuersa loca numero. xij. ⁊ cessauit episcopatus dies. x. circa annū domini. ccxiij.

¶ De sancto Ifausto martyre. Cap̄. lxxxi.

Faustus martyr ⁊ diaconus rome passus est. Hic tāctum fiducie et magnanimitatis a deo habuit: vt cuz ad xp̄ianos carceri detentos nemo auderet accedere: isti tamē de cusebio college suo gr̄a concessa est: vt inuitis oibus hostibus: eis ad cōfessoꝛes xp̄i nō negareꝛ ingressus: ⁊ sic indesinēter eos reuisebat: eisq; necessaria ministrabat. Qui grādeuus ⁊ plenus dierum perfecto martyrio sub decio imperatoꝛe obtruncatione capitis cōsumatus est. xiij. kal'. decēb.

¶ De sanctis Seuerino Exuperio ⁊ Ifelicissimo marty. Cap̄. lxxxij.

Seuerinus ⁊ socij eius exuperius ⁊ felician⁹ apud viennā passi sunt. xiij. kal'. decēbꝛis. Quoꝝz coꝛpoꝛa post multa annoꝝ curricula ipsis reuelantibus inuēta et a pōtifice v̄bis ipsius clero ac populo honorifice sublata in basilica sancti romani q̄ in ipsa ciuitate sita est: condigno honoꝛe tumulata sunt: ibiq; requiescunt.

¶ De sancto Odone abbate. Cap̄. lxxxiij.

Odo abbas cluniacēsis cenobij claruit tempoꝛe henrici p̄mi ⁊ henrici secundi imperatoꝝum. Qui q̄dem cluniacēsis oꝛdo incepit anno domini. cccccccccxij. anno p̄mo conradi p̄mi sub abbate bernone eiusdem oꝛdinis: ⁊ monasteriꝝ fundatoꝛe: ea videlicet cōditione vt ecclesia cluniacensis annuatim ecclesie gigniacensi censum. xij. denariorum solueret: in quo videlicet monasterio ab ipso bernone cōstructo seruabanf instituta sancti patris euthichij viri chari ludouico imperatoꝛi. Que quidē cōstitutiones atq; instituta a p̄dicto bernone abbate p̄decessoꝛe sceꝛi odōis i dicto moasterio icohata ⁊ oꝛdiata fuerūt. Ipe aūt scūs berno ꝛd extrēa deue-

niens: episcopos plures aduocās: seqz reuz et indignum abbatem fuisse iudicans: ab ordine seipsum deposuit. ¶Odonēqz musicum successorem constituit: qui cum hoc audiens fugere voluisset: a fratrib⁹ captus: ⁊ coram suo abbate violenter adduct⁹: q̄uis dudum renitēs: eo⁹ tandē censura abbatie regimē coactus assumpsit: qui ⁊ miraculis claruit.

¶Quadā nocte dudū pastores eq̄z dormirēt ⁊ fur veniēs equū ascensum asportaret: frater gotofredus in orōne peruigil hoc vidēs: ne silentiū frangeret: i vita regularia instituta: tacuit vsqz mane. Die vo clara lucescente: fur idem cū equo inuētus ē in eodē loco: quo ip̄m ascēderat affirus q̄ se inde amouere⁊ non poterat: nec ex equo descēdere: donec ad odonem adductus penitentiam egit: ⁊ furtum restituit. Cui pater sanctus quinqz dari solidos p⁹o vigilie labore mandauit.

¶Tempore quo normani pictauorū et turonum fines vastabant: duo ex fratribus monasterij odonis turonum missi: a normanis nocte capti⁊ et manibus vincti sunt: qui tamen numq̄ silentiū frangere voluerunt. Cūqz mane insimul psallerent: sed eos hostes ad loquendum nullatenus cogere possent: quidaz dux eorum ense producto insiliens equo: eos ferire voluit: quem equus subito in terrā collisit: et statim febricitare cepit. Ceteri vo normani miserunt sortes: quē ex ipsis fratribus in vltionē dñi sui flagellarent. Sed dū sepius missis sortibus neminem eor⁹ sors cōtingere posset: conuersi illi p⁹o salute dñi sui fratribus per interp⁹etē supplicarunt. Qui p⁹o eius sanitate ad dominū eor⁹auerūt. Et continuo dux ille sanitatē recepit: ⁊ fratres dimitti mandauit. Quadam vice dū odo cuz plurib⁹ boibus ⁊ eq̄s rhodanū nauigio transiret: equus q̄daz calce tabulā nauis percussit: ⁊ ip̄ius ptē excussit: statimqz aqua ītrare cepit: ⁊ subito nauē totā repleuit. Quē tm̄ cum ctis nimiū formidātib⁹ sic plēa ad ripā vsqz deuenit: neqz aliq̄liter submergi valuit: donec equi oēs ⁊ boies exierūt. ip̄oqz odone cui⁹ meritz nauis sup aquas tenebatur: post oēs egresso: nauis demersa ē cōtinuo. Rediēs roma cū plurib⁹: iter alpes niuiū eq̄tabat cui⁹ equ⁹ subito in p̄cipitium lapsus est. Odo vo vir sctūs leuatis manibus ramo arboris desup eminētz alias nūq̄ vise: tā diu se tenuit: donec equo ip̄⁹ a niuib⁹ absorpto: ip̄e a sociis iuuat⁹ illesus descēdit. Statimqz tā ram⁹ ille q̄ arbor cūctis disparuit. ¶Hic latronē quēdā ad penitētiā reduxit ⁊ monachū p̄fectioris vite fecit. Qui etiā triduo añ mortē suā fratrib⁹ astātib⁹ dixit: q̄ mat mie sibi apparuerat: atqz reuelauerat ip̄m i trāsitu suo odonis abbatis meritis esse saluādū.

¶Cū abbas odo eēt rome i monasterio sancti pauli ap̄li: ⁊ librū de vita scti martini abbati balduino corrigeret: ⁊ ad vesp̄as ire vellet: oblitiōe librū aptū dimisit in loco videlicet vbi ex trib⁹ tectis gutte pluuie collecte fluebāt. Tūc subito pluuia matīa descēdit: sed nec odo⁹ pp̄terea libr⁹ recordat⁹ fuit. Mane aūt liber iuenit⁹ apt⁹ i circuitu ⁊ in margin̄ib⁹ aqua pfusus: i sola vo lra oīno erat intacta. Quod dū merit⁊ odonis ascriberet: ille ex hūlitate: bti martini virtuti rettulit: qui librū suāvitā ꝓtinētē fic a pluuia defensauit.

¶Dū i monasterio quodā scti helie theodardus q̄dā ab odone p̄posit⁹ fuisset: in quo loco pisces nullo mō haberi poterāt nisi a longe delati mk̄toqz p̄cio cōparati: ⁊ carnes ex regula comedere nō liceret: oratiōe sancti odonis vallis in q̄ cenobiū illud situ est mōticulis plurib⁹ inuicē iūctis se clausit: ⁊ aditū torrētis q̄ per eā fluebat adeo restrinxit: vt ex mk̄tis aquis collect⁊ lac⁹ fieret: ⁊ pisces vsqz in p̄sens fratrib⁹ ad abūdātiā p̄beret. Quieuit aūt vir sctūs in dño. xiij. kal'. decēb. Euisqz vitā frater iohānes descripsit. Corp⁹ aūt eius apd cluniacum sepultum quieuit et miraculis viuit.

¶De sancto Crispino epo ⁊ martyre. Cap. lxxxiij.

CRispinus eps et martyr apud ciuitatē astigensem passus est. Qui cū esset pontifex eiusdem vrbis: ⁊ x̄pm dominum p̄dicaret: a paganis detentus et ad sacrificia deor⁹ suasus: dū immolare cōtemneret capite ap̄utato martyrij gl'iaz adept⁹ ē. passus est aūt. xiij. kal'. decē. vt ait ado i martyrologio.

¶De sancto Maximo martyre. Cap. lxxxv.

MAximus p̄sbyter et martyr: rome passus est sub persecutione maximiani imperatoris. Qui p cōfessiōe nois christi diuersis tormētis affectus: ⁊ multiplicib⁹ inurijs lacessitus tandē gladio capite cesus: ⁊ positus est ad sanctū fixtū. xij. kal'. decēbris: ꝺ ado.

¶De sctō Stephano p̄sbyt. Cap. lxxxvi.

STephan⁹ p̄sbyter apd cōstantinopoli claruit: tp̄e leonis ip̄atoris. Huius pater zacharias noie sacerdos p̄m grecorum ritum: vir sanctissim⁹ ⁊ deuot⁹ vxorem habuit pudicissimam noie theophanem: que cuz esset sterilis: de tēplo p⁹otho martyris scti stephani non discedebat: sed iugiter orōni vacabat. Cū aūt

post ānos plures hunc filium futurum: virū sctissimū concepisset: toto tēpore quo ipm in vtero gestauit: nulla ratione carnes: oua: vel lacticinia: vinū: aut oleū gustare potuit: sed panē solū: ⁊ aquā cum foliis: ⁊ sale sumebat. Nato autē puero: auūcula que ipm primo de terra leuauit: signū crucis lucidissimū in ei⁹ pectore cōspexit. Cū vo mater ifantulū aleret: si quos aliqñ quos nō ꝓsueuisset cibos accipet: puer se ab ea abstinebat: ⁊ vbera tāgere nolebat. Si vo mater ieūnabat: puer spōtaneus ipsius māmas bibebat. Baptizatus est autē i ecclesia sancti stephani ꝓtomartyris: ex cuius reuerētia stephan⁹ est vocatus. Sacerdos aūt quidā vir sctūs q̄ eū baptizauit: ꝓphetico spū ꝓnūciauit ipz apud deuz magni meriti futurū. Et cū aliquātulū creuisset sacris litteris eruditus traditus est. Qui pārētib⁹ subditus ⁊ obediēs: ⁊ in sctis opib⁹ ꝓficiēs: annoꝝ iam. xiij. clericalē ordinē suscepit: ⁊ patri in diuinis mīstrare cepit. Cū aūt ānos. xviij. impleuisset pater ei⁹ ex hac luce subtract⁹ est. Qui cū iam dudum vitā solitariā ducere cuperet: mīris tamē recēti doloꝛe cōpatiēs: sanctū ei⁹ ꝓpositū biennio distulit adimplere. Tādē plus deo q̄ genitrici cōplacere curās aīum suū theophane aperuit: eāq; blādis ⁊ diuinis ꝓmonib⁹ absces su filij deflētē ꝓfortauit. Ipsamq; cū duob⁹ aliis frib⁹ puulis deo cōmēdauit: ⁊ tēplū bti petri apli igrediēs ibidē se iclusit: ⁊ ieuniis atq; oꝛonib⁹ assiduis deo ꝑuire cepit. Folia aūt cū sale vix cocta: ipi a matre q̄tidie delata: ad vesperū māducabat: q̄ ad sustentationē nature nō ad coꝛpis repletionē sumebat. Scripturas vo diuinas quotidie legebat: ⁊ psalteriuz quaq; nocte pficiebat. Cui nocte quadā sedēti ⁊ parūper dormitāti btūs petrus apl⁹ apparuit: eiq; vt icepta pficeret: dulci ꝓmone psuasit. Post annos vo tres eidē oꝛāti sctūs ātipas martyꝛ apparuit: ⁊ in foꝛib⁹ tēpli ipm tertio ex noīe vocauit. Qui eū veste sacerdotali indutū vti sacerdos fuerat aspexit: ⁊ imaginē ei⁹ in icona depictaz ꝓsideras: mllā eē imē ipaz figurā ⁊ vultū sibi apparētis differētiā iudicauit. Sctūs autē martyꝛ: vt sibi psalleret: admonuit: ⁊ ꝓtinuo ab eo discessit. Qui itellgēs ad obsequiū ipi⁹ martyꝛis eccl'ie vocatū: linea grossa ⁊ puū cilicio cui accepit ad coꝛpis opimētū: ⁊ abijt ad scti ātipe martyꝛis tēplū: vbi i multa ⁊ mira abstinētia oꝛōib⁹ insistebat: cilicio supra marmoꝛ ꝓ lecto sedile ⁊ mēsa habebat: semel aut bis i septimana cibū sumebat. Aliqñ etiā nihil recipiebat. Discipl'o vo quodā ipsi ministrante folia sine sale vix cocta manducabat. Tādē in sacerdotē a quodā theodolo epo cōsecrat⁹: sacrificiū laudis q̄tidie deo immolabat: ⁊ ad aiarū salutē ppl'o frequētius pdicabat. Verba vo illi⁹ diuinit⁹ plata personabant. Multi quoq; er deuotiōe sacra eucharistiā de manib⁹ ei⁹ sumere studebāt. Mira culoꝛ etiā gl'ia ifignis clarebat. Cum die quadā missam celebraret: vir quidā deuot⁹ hoꝛa ꝓsecratiōis: vidit fplēdoꝛē mirabilē circū altare celitus ifusum. Stephanū vo a terra in aere cū ipso: qō leuabat: coꝛpe dñico eleuatū: ⁊ facie velut flāmea ignitū. Qō cū vir ille beato viro post missam enarrasset: ille ei superinde donec vñeret: silentiū imperauit. Alias etiā dū celebraret mulier immūdo spū ānis plurib⁹ vexata eidē adducta est: qui missa cōpleta eucharistiā supra caput ei⁹ posuit: morq; ab ea demoniuz effugauit. Que sicut postmodū rettulit: vidit in ipsa hoꝛa supra caput suū poni nudū ifantē ⁊ ignē ex vultu stephani ꝓdeuntē: imūdū spīritū repellētē. Exinde cū esset annoꝝ. xxx. faciē mulier⁊ decetero nullatenus videre ꝓposuit. Ifama quoq; ipsius sctitatis crescere nimiū cepit. Die quadā cū i aula impatoꝛ⁊ michaelis: stephanus pbyter a multis tanq̄ sctissimus cōmendabat. Quidā vo iperatoꝛis ītim⁹ ei detrahās: cepit eū asserere insipientē ⁊ ignarū: qō per epistolā ei scribendā obtulit pbaturū: cuiq; epam sigillasset: eāq; viro dei p nunciū destinasset. Ille oia p spīritū cognouit: missoq; ad nunciū venientē discipl'o ipz talib⁹ verbis ꝓuenit: q̄ hō coꝛruptibilis ꝓuū dei ꝓbare nō posset: ⁊ ḡa que scripserat: nulla essent. His dictis discipul⁹ foꝛes in faciē missi clausit. Nec vltra eidē dudum pulsanti quicq̄ respōdit. Reuersusq; missus ad iperatoꝛē ⁊ ceteros: q̄ gesta fuerāt rettulit. Ille quoq; epistolā sua sigillatā apiens: nihil in ea scriptū inuenit: ⁊ vtutē viri sancti cognoscentē cōmissi penituit. Eustasii cuiusdā nepotis viri sancti vxoꝛ pregnās erat: que in puerperio posita parere neq̄bat. Ad quē cuz vir eius venisset: ⁊ ꝓgnis piculū indicasset: stephanus illū nocte secū detinuit: ⁊ pro ea oꝛauit. media quoq; nocte eustasiū vocauit: ⁊ domū remittēs: vxoꝛē filiā pepisse nūciauit: qui cōcitus rediit: ⁊ eadē hoꝛa: qua ei sctēs dixerat: mulierē puellā enixā iuenit. Qui dā doloꝛē dētiū grauē patiebat: vt neq; triduo cōedere potuisset: q̄ ad ꝓfessoꝛē scīm venies: lapidē de eius coꝛte accepit: ⁊ cū eo dētes tetigit: ⁊ ꝓtinus a doloꝛe liberatus fuit. Plurimi etiā languentes ab eo p somniū admonebant: vt ad talē locū venirēt: ⁊ liberationē acciperēt. Qui cū virū dñi ꝓius nū q̄ vidisset: ad locū designatū veniebāt: ⁊ ipz eē: q̄ ipis appaaruerat ꝓtinuo cognoscebat: ⁊ sanitatē peripiebāt. Cū aūt annoꝝ. xl. ex terremotu maximo ecclesia in qua deo ꝑuiebat: coꝛruit: ipe ad quoddā antrū ꝓfugit: ibi q; se includi fecit: vbi ⁊ vite asperitatē adau

rit. Nā cū prius folia cocta comederet: nunc aūt edebat cruda: ⁊ vt nullū sapoꝛē haberēt: ad solē faciebat ea p̄mo p̄discipulū exiccari. In quo loco p̄ ānos. xij. māsit: vbi nec solē vn q̄ vidit: nec aerē. Vnde ex nimia lassitudine barba ⁊ capilli ab eo deciderūt: dētes vo pꝛo pe casuri erāt: vñ nec iā comedere poterat. Cōsilio igit̄ quoꝛūdā viroꝛ dei illū visitātiū ad monasteriū quoddā delat⁹ fuit: vbi ⁊ mo nasticū habitū suscepit. Cui cū p̄ abbatē suū p̄ obediētiā mādatū esset: vt vinū aliquātulū sumeret: ne ex nimia debilitate deficeret: il le ī abstinētia sua volēs p̄sistere: nolēsq; obe dientiā p̄terire: coꝛticē nucis vino iplebat: qō in alio vase aq̄ p̄miscebat: ⁊ sic oīs vini sa poꝛe ⁊ odoꝛe p̄dito illud bibebat. Festiuis q̄q; dieb⁹ ex abbatis mādato ꝓstrictus: modi cas ficus in cibū accipiebat. Cū aūt ad ia nuā tēpli sancti martyꝛis dirupti esset icona btē v̄ginis: āte quā lāpas depēdebat. Veniē tes ad se q̄scūq; lāguidos oleo īpius lāpadis vngebat: ⁊ continuo sanabant̄. Leꝛꝛosus quidā ad eū hoꝛribilis accessit: quez sctus vir duob⁹ frib⁹ spoliādū: ⁊ oleo toto coꝛpe pūgē dū tradidit. Sz statī vt ex poliat⁹ est tunica: appuit spoliat⁹ ⁊ lepꝛa. Ipz tn̄ iuxta p̄ceptū stephāi oleo punxerūt. ⁊ sanatū remiserūt. Quidā a demōio obsessus de ciuitate nicōe dia ad eūnēit q̄ lr̄as discere cupiebat: sz ipz demō nō p̄mitebat. p eo igit̄ sctus ī oīone p noctauit: ⁊ mane hō a diabolo liberat⁹ fuit: ⁊ subito litteras p semetipm didicit: ⁊ āteq̄ inde discederet in psalterio legit. Quidā puer vitiū lapidis patiēs ad eū deducit̄: ⁊ ab eodē oleo icone vngi p̄cipit̄. Sz anteq̄ illuc veniret: sanat⁹ fuit: ⁊ vrinā cū lapide emisit. Post hec autez abatie regimē suscepit: ⁊ plures discipl̄os ī dei timoꝛe congregauit. Ante vo cētesimū sui exitus die: vni exfratrib⁹ sabe noīe quē sibi succesꝛoꝛez dimisit. ꝓpheti co spū p̄dixit: q̄ oēs fratres ifirmādi foꝛēt: null⁹ tn eoꝛ nisi ipse die cētesimo decederet. que oia sicut sctus p̄dixerat euenerūt. Post q̄ aūt oēs fratres ifirmati ceciderāt: vnus q; post alteꝛ sanat⁹ surꝛexerat: ipse mlt̄is iā dieb⁹ trāsactis infirmitate coꝛrept⁹ egrotauit: nec ob id tamē abstinētiā solitā dimisit. Cūq; iam ad extrema deuenisset: ⁊ īperatoꝛ leo īpm videre desideraret: eiq; p nūciū suū optatū nunciasset: sctus vir ei remisit: q̄ nisi eū vsq; ad vesꝑas videret: āplius illū vi dere nō posset. Sz cū imperatoꝛ ad eū vellet accedere inundatione ibꝛis maxima ꝓpulsus ire nō potuit: nūciū tn̄ ad eū p̄ bñdictiōe de stinauit. Qui bñdictōez dñi illi ꝓscriptā ma nu ppria ī hereditatē direxit. Sic bono cōsu matus oꝛe in pace q̄euit. xij. kal̄. decē. Anno etatis suę. lxxiiij. ex quibus. lv. in abstinētia exegit. Sepultus est constantinopoli mira culis coꝛuscans.

¶ De sctō Antipa mar. Cap. lxxxvij.

Antipas presbyter ⁊ mar tyꝛ apō ꝓstātino poli passus est: de q̄ nihil aliud reperiē: nisi q̄ sacer dotali dignitate fult⁹: ⁊ p xp̄i noīe tpe psecutōis mar tyꝛiū fuerit passus: ⁊ apud ipam vbē regiā tumulatus eccl̄ia eius noi edificata: in qua sctus stepha nus p̄sbyt̄ ⁊ pfessoꝛ ānis plurib⁹ deo fuiuit: vt supꝛa p̄time in eiusdē pfessoꝛ̄ hist̄oria di ctū est. Cui⁹ passiōis dies eadē die dooꝛmitio nis sci stephani apō ipaz vbē recolit̄: videlicet. xij. kal̄. decembꝛis.

¶ De sanctis Samone ⁊ Guria martyꝛibus. Cap. lxxxviij.

Samon ⁊ gurias martyꝛes passi sunt tpe diocle ciani īperatoꝛis sub antona du ce in ciuitate edessa. Qui p ci uitates regiōnis illi⁹ ⁊ castella discurrētes: ⁊ xp̄m dominū p̄dicantes atq; xp̄ianos in coꝛum certamine cōfoꝛtantes ta ti sunt ab antona duce ciuitatis edesse. Et dū sacrificare nollēt: reclusit eos in carcere: vbi fuerat stabulū poꝛcoꝛum donec antiochiā ad augustum: qui eū vocauerat: accederet: ⁊ re diret. Reuersus igitur dux ex speciali īpera toꝛis missione fecit illos manibus suspēdi ab hoꝛa diei. iij. vsq; ad. viij. Sed dum immobiles persisterēt: mandauit illos deponi: ⁊ nocte il la in carcere detineri pedesq; in ligno conclu di. Mane vo in fossam tenebꝛosam mitti: ibiq; per totum mensem augusti fame ⁊ in edia macerari. Et cum toto ipso tempoꝛe si ne cibo vllo vel potu p̄manssissent: aperta ia nua iussit eos aliquantulu⁹ refici. Iteꝛūq; p totū mēsem septemb. ⁊ octob. ac partē nouēb ꝛis fame affligi. Et post hec de fouea leua ri: ⁊ samonē quidē capite deoꝛsum appēdi: ⁊ clauum pedi ipius dextro cōfigi. Guriā aūt quia grauiter egrotabat dimisit: nec ipm am plius affligere voluit. Cum aūt ambo in lau de xp̄i perseuerarent. Samon est depositus ⁊ cū guria ī fouea p̄mā remissus. Post dies viij. abo īde educti sūt: ⁊ cū oino sacrificare p̄tenerēt iussit eos antonas nocte custodiri: mane vo añ die timoꝛe ppli: quoꝛ mlt̄i facti fuerāt xp̄iani: fecit illos extra muros vbis educi: ibiq; capite trucari. Quoꝛ coꝛpa cū ca pitib⁹ ⁊ sangne a xp̄ianis collecta ⁊ i ciuita te edessa gl̄iose sepulta sunt. xij. kalē. decēb. q̄z passionē teophil⁹ xp̄ian⁹ q̄ erat officialis senat⁹ i ciuitate ipa armēo p̄mōe descripsit.

De sctõ eadmũdo rege ⁊ mar. Cap. lxxxix.

EAdmũd⁹ rex ãglie et mar-tyr apõ eãdẽ isulã passus est: vt dicit guilelmus. Cũ em̃ duces da uor hinguar ⁊ vbba: oriẽta-liũ anglor depopularẽtur p uinciã prim⁹ eor regẽ eadmũdũ nõ resistẽte: iz ꝓiectj armis solo ꝓstratũ ⁊ oratem post aliqua tormẽta decapitauit. Cui⁹ caput iter dumos proiecit. Quod dũ ciues busto reperto rerẽt: audierũt vocẽ capitj oñes ad se iuitãtis. Inuenerũtqz lupũ caput ipm̃ lacertis aplexãtez: ⁊ intactũ custodiẽtẽ. Et dũ caput accepissent: luppus ipe illos baulãtes post tergũ eorũ ad tumulũ vsqz secutus est: neminẽ ledẽs: neminẽ fugiẽs: ⁊ a nemine lesus. Super cui⁹ corp⁹ postmodũ capella lignea erecta est. Quẽ duz fures quidã expoliare vellent: iuisibilib⁹ lorꝛis irretiti. Inde discedere nõ poterãt: lorꝛo sentiẽtes: vincula nulla videẽtes. Caput aũt sctõ corꝛpori compaginatũ: diuina virtute eidẽ cõiunctũ: est signũ ꝑcissionis circa collũ solũmodo coccinea cicatrice ꝓtendens. Eiusdẽ scti crines ⁊ vngues ac pili barbe sensim pullulãt: quos vsuca mulier sctã sepi⁹ ꝑcidebat: ⁊ p reliq̃s venerabaꝫ: p qs icisiões etiã de⁹ ifirmitates langui dorum curabat. Passus est aũt. xij. kal'. decẽ.

De sancto Eadmundo alio rege marty: e ⁊ cõfes. Cap. xc.

EAdmũ dus alter rex anglie regnare cepit anno tertio othonis impatoris primi. Hic vir sanctissimus fuit frater aldostani: q̃ regnauit annis sex cum dimidio: ⁊ glasconiensem ecclesiam magnis predijs ⁊ honorꝛibus ditauit: priuilegiumqz concessionis litteris aureis in libꝛo euangeliorum conscripsit: et ipsum libꝛum eleganter composuit: et ecclesie in perpetuum memoꝛiale donauit. Hic etiam pauperum sedulus amatoꝛ: ⁊ ipsorum munificus benefactoꝛ extitit. Qui specialez deuotionem in beatum iohannem euangelistam habuit: in cuius nomine nulli vnq̃ petenti aliq̃d denegabat. Unde contingit: q̃ quidaz pegrinus absente camerario in noie euangeliste iportune a rege elemosynã postulauit. Cui rex cũ nihil aliud i pr̃optu haberet: p̃ ciosũ anulũ dedit. Sz post dies pl'es q̃dã inles ãglie i trãs marinis ptib⁹ cõstitut⁹: ab eo dẽ pegrinũ anulũ regi referẽdũ recepit: ipi i ponẽte: vt regi diceret: q̃ ille cui ⁊ p cui⁹ amore ipz anulũ dederat: ei ipz remãdabat. Unde liq̃do patuit: q̃ iohãnes euãgelista eidẽ i forma dicti pegrini appuit. Cũ aũt pdict⁹ rex latronẽ quẽdã de leos ciuitate p ei⁹ culpis eliminasset: ille post sex ãnos egressus in festo quodã regis iter cõuiuas ipius icognit⁹ ⁊ in opin⁹ ascẽdit et cũ ceterj ex more discubuit. Quẽ sol⁹ rex recognitũ post mẽsaz p capillos i terrã elisit. Ipse aũt latẽtẽ ficcã de vagina pduxit: ⁊ i pect⁹ regj ifixit: q̃ mox exanimat⁹ spm̃ reddidit. Latro aũt a cõcurrẽtibus mẽbratiz cõcisus nõnullos ꝓio sauciauit. Reuiderat hũc regj finẽ sctus dũstan⁹ tũc abbas glasconiẽsis postmodũ eps 'cãtuarien. q̃ mox equũ ascẽdẽs ad curiã ꝓperanẽ currebat: sed i medio⁹ itinere nũciũ geste rei suscepit. Sepult⁹ ẽ aũt sctus rex i eccl'ia glasconiẽsi: vbi ⁊ martyꝛis veneratiõe colit': qz p iusticia iterfectus: ibiq̃ miraculis claresc'it.

De sancto Siluerino epo . Cap. xci.

SIlueri nus eps cabilonen apõ eãdẽ ciuitatez claruit. Hic ei exẽplari vita isignis fuit: ⁊ doctrine ac sapientie admirabili eruditiõe refulsit. Qui bon⁹ pastor gregez dominicũ vbis ⁊ exẽplis aluit. Et plen⁹ dierũ atqz virtutũ ãno. xlũ. sui sacerdotij ad xp̃z migrauit. xij. kal'. decẽb. Hec ait ado i martylogio suo.

De sancto Rufo discipulo. Cap. xcj.

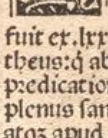

RAfus discipulus apl'i pauli: de quo ide apostol⁹ ad romanos. xvi. mẽtionẽ facit: vnus fuit ex. lxxij. discipul' xp̃i: vt dicit abbas dozotheus: q̃ ab eodẽ apl'o eps thebarũ ordinat⁹: predicationis officiũ fideliter adipleuit. Et plenus sanctitate ⁊ virtutib⁹ in pace q̃euit: atqz apud ipsam vrbez sepultus fuit. xi. kal'. decembꝛis. Hec ado in martylogio.

De sancto Mauro martyꝛe. Cap. xcij.

MAurus martyꝛ apõ vrbẽ romã passus est tẽpoꝛe nũeriani imperatoris sub prefecto vrbis celerino. Hic ex ciuitate castella puincie aphrice christianis parentibus progenitus: quibus defunctis ipe seculum dereliquit: et mo

nachus effectus annis deo seruiuit: deinde diuina inspiratus gra cuz esset annoz. xviij. ad aplos limina visitada romam deuenit: ibiqz pauperibus subuenire cepit: z p triennū ibidez talibus opibus vacauit. Audiēs aūt edictum numeriani impatoris de xpi noīe psequēdo: fugiēs in spelūca latuit. Sz post mēses tres vidit in somnijs virū splēdidū aurea vga se tangentē: sibiqz mādātē: vt romā itraret: z martyriū cōstāter susciperet. Ingressus itaqz vbē z tētus a celerino pfecto: duz sacrificare nollet: primo quidē nodosis fustib' cedit: z plūbatis in maxillis cōtundit: deide in equuleo suspēdit: z vngulis ferreis lacerat. Nouissime in xpi confessione pfectus immobilis gladio capite truncat nō lōge ab vrbe roma. Naute vo q dā bicucine ex aphrica corp' cōciuis sui rapientes: naui iposuerūt ad suā patriā deferendum. Sz dū hoc pfect' itellexisset: iussit nautas cōprehēdi. Qui hoc cōperto territi fugerūt: z nauē dimiserūt. Prefect' vo nanq: in q tā corpus martyris positū erat sarmētis repletā: iussit in medio mari cōburi. Sz deo disponēte nauis a vēto sine nauta ide repellit: z angelo duce ad littus parentine ciuitatis p uincie histrie deducit: vbi sanctum corpus a christianis condigno honore sepelitur: q passus est. xi. kal'. decembris.

¶ De sancto colūbano abbate. Cap. xciiij.

Colūbanus abbas claruit in gallia tēporib' theodorici z clodouei regū frācoz. Hic ex hibernia ī sula nat' cū adhuc matris vtero gestaret' vidit ei' genitrix p somniū se solē parere mundū illuminantē: q adhuc puer liberalibus disciplinis instructus: relicta mre pfe tā defūcto a venerabile viro senile sacris litteris z regularibus istitutis ibutus est. Et cū eēt annoz. xxx. assumptis. xij. comitibus venit ī italiā: z ide accessit ad galliā verbū dñi pdicando: cui a sigiberto rege astrasiozū z burgundionū pcessione fcāvastā heremū noīe vesagū cū socijs suis habitare cepit: z p annos. lx. nihil vltra q herbas z radices māducauit. Abbas aūt euozcius monasterij salicis diuinit' per visū admonitus: beato viro colūbano ne cessaria vite eqs oneratis trāsmisit: quozum ductoz marculū eius discipulū cōstituit. Sz dū ille viā penitus ignozaret: deo duce ipse cū equis recto itinere ad cellā viri dei puenit. Hic multoz miraculoz gloria claruit. Cū in quodā specu: vbi ozare solebat: vsuz reperisset: licētiat' vsus: ab eo: locū ipz nunq repetijt. Frater quidā grauiter egrotabat: z abbas vnde xps reficeret: nō habebat. Inspiratus ergo repente quidā diuinitus cū panibus z pulmentis venit: eaqz patri obtulit: z sic lāguenti subuenit. Et dū pro vroze bñfactoris ozasset: languēte: continuo sanata est. Cum aūt fratres aquā ī p̄mo nō haberēt: sed a lōge ipsaz multo labore deferrent: fontem de saxo sua oratione pduxit: qui manat ibidē vsqz in psens tēpus. Deinde in castro luxouio monasteriū latius cōstruxit: ppē fratrū multitudinē excrescētē. Die quadā dum gallo monacho pcepisset: vt ad piscādum ad flumē brusca iret: z ille ad ligonē fluuiū primoz accessisset: z multos pisces inueniens nihil cepisset: correptus de inobedientia ab abbate ad locū iussuum adijt: z piscīū multitudinē cepit. Aliqn existens in oratione in quadā rupe: cognouit per spiritū oēs suos fratres domi relictos esse languētes: z veniēs vir eos q egrotis ministrarēt sanos repperit: eisqz oibus vt ad messez pcidendā surgerēt imauit. Et cōtinuo oēs sanati surrexerūt: z opari ceperūt. Et cū illis metētibus pluuia maxima erupisset: imbrē a metētibus fratribus adeo cōpescuit: vt pluuia circūquaqz cadente: nec frēs nec segetes in aliq madidaret. Puerum etiā q metēdo sibi digitū falce pciderat: sola saliua sanauit. Seipsuz cū duob' sociis in heremo vnico pane diuinit' multiplicato p dies. xij. indefinēter satiauit. Fratrē insup quēdam qui cedēdo ligna se grauiter securi vulnerauerat in momēto sanū effecit. Cuidam corno vnaz ex chirothecis eius asportauerat: vt illā reportaret pcepit: z cōtinuo ipsaz rettulit. ¶ Dū quadā vice triticū in horreo defecisset: z ex hoc quignocus pcurator monasterij plurimū hesitaret: oratione fudit: z mane horreū tritico repletū inuētū est: qd tn clausum extiterat: eiusqz claues cellarius hēbat. ¶ Apud fontanas monasteriū. lx. frēs terrā colētes: duob' panibus z modico ceruisie: ad satietatē plene refecit. ¶ Cū vsum in nemore iuxta cerui cadauer inuenissent: pcepit bestie ne coriū lederet: sed fribus pro calceis dimitteret. Missoqz postmodū illuc nūcio: corium sanum recepit. ¶ Queri gualdeleno eiusqz cōiugi flauie ad se accedētibus: vt sobolē eis impetraret: tā faciliter optatū obtinuit: vt anteq domū redijssent: pgnās mulier eēt. Natū ergo puerū z donatum noiatū. Colūbano in monasterio parētes obtulerūt: p q plēs alios filios postmodū genuerūt. ¶ Theodoricum regē de adulterio increpabat: eo q relicta regina natos de cōcubina procreabat: vñ ab eo z brunichilde eius auia regi in crīne fauēte multas insidias z psecutiones ppessus de monasterio suo eiect' ē. Et i exiliū act' sepi' reuocat'. Iterūqz frequenter fugabat': plurieſqz periculo mortis exposit': diuina tāde vtute libe

ratus euasit. Apud verocienſe oppidū vbi a rege fuerat relegatus: cōpeditos oēs de carceribus diuina vtute ſolutos eduxit. Et dum ad carceres per ſatellites repetunt ad virum dñi eccleſia legētē cōfugiūt. Quo itrātes ſatellites ⁊ pſentē ꝓrētes videre nō potuerunt ⁊ neminē abſolutoꝝ capere valuerunt. Tādem rex diuina vltiōe in ſua gēte pcuſſus: de iqz timēs iudiciū: columbanū ad ꝓpria reuocauit. Cū apud turonū pecunia quā ſanct⁹ paupib⁹ dare decreuerat fur exportaſſet: ⁊ abbas ad ſepulchrū ſcti martini oraret: latro ſubito cō puctus redijt: ⁊ ablata reſtituit. In villa q̄dā ꝓpe ſueuos: gētiles quoſdā cuppā maximā. l. modioꝝ vino repletaz deo ſuo libare volētes inuenit: ⁊ in cuppā iſufflauit. Statiqz cuppa p̄ frūſta frāgit: ⁊ vinū effundit: ⁊ barbari cōuertunt. Du frēs ad pomeriū ꝓ pomis deferēdis miſiſſet: illiqz reuertētes vſuz ingētem poma rapiētez nūciaſſent. Sāct⁹ p̄ fratres vſō mādauit: vt aſſignatis ſibi quoꝝdā ramoꝝ pomis: cōtētus exiſtat: ⁊ reliq̄ frībus dimittat. Q̄ō fera deiceps adiplere curauit. Spiritu ꝓphetico plen⁹ clothario regi prędixit: ipm in breui regna theoberti ⁊ theodorici regū obtēturū. Q̄ō vt p̄dixerat ſic cuenit. Nā orta guerra iter eos de terris regnoꝝ: in tubianēſi caſtro ambo adinuicē bellū cōmittūt: ⁊ theobert⁹ ſupat: ⁊ capt⁹ ad brunichildem reginā deſtinat. Quē illa ſicut eidē regi dudū ſctūs colūban⁹ p̄dixerat clericū fieri fecit: ⁊ in monaſteriū itruſit: atqz poſt modicuz ipſuz eadē regina occidi mādauit. Sicqz theodoricus regnū illius obtinuit. Sed poſt modicū tēpus in vltionez iniurie ſancto viro illate: theodoricus iuxta meldēſe caſtrū flumine iteriit: ⁊ ſic clotharius vtrūqz ipſoꝝ regnū acquiſiuit: qui ⁊ theodorici ꝓgeniē cunctā delenit. Deinde vir dñi italia petēs: monaſteriū bobiēſe cōſtruxit: ⁊ baſilicā antiquā ſemiruptā reparauit: quo dū ꝓpter aditū arduū trabes ad edificium de nemore exciſas. plauſtris deferre nō poſſent: virtute viri ſancti duo vel tres ex fratribus trabē quā vix q̄t tuoꝝ boues trahere potuiſſent: humeris leuiter deferebāt: put vie anguſtia exigebat: donec cenobiū omne pfectuz eſt. Cōſumato vo opere vir dñi poſt annū reuolutū feliciter in pace quieuit. xi. kal'. decembris: ibiqz ſepultus miraculis refulget.

¶ De ſancto colūbano cōfeſſ. Cap̄ xcv.

COlūbanus alius fuit monachus cenobij luxouienſis ex genere ſancti columbani abbatis: ieiuſqz diſcipulus: qui ſimul cum eo ex hibernia egreſſus eſt. Hic ſanctiſſime vite fuit: cui ⁊ aues ⁊ beſtie ſicut ⁊ colūbano magno pareb ant: ⁊ ad eius ꝑiū veniebāt: ſeqz manib⁹ illius: ac ſi eſſent catuli attrectari pmittebāt. Cū aūt ſanctus vir ad extrema veniſſet: dieb⁹ plurib⁹ febre cōrept⁹: vidit ad ſe virū ſplendidū venientē q̄ ſibi dixit: ꝙ tūc ipſum a corpore educere nō valebat: eo ꝙ pfis ſui p̄ces ⁊ lachrymę ipſuz impediebāt. Q̄ō ille audiens ⁊ duri⁹ deflens: ſctm colūbanū abbatē p nūciū accerſitū rogat: vt trāſitū ſuū nō impediat: eo ꝙ ſe ad vitā iturus nullatenus dubitabat. Cui ſctus abbas corpus dñicū obtulit: illeqz ſūpto pacis oſculo de licētia pfis e carne migrauit. Sepultus in monaſterio luxouienſi: vbi ⁊ in miraculis viuit.

¶ De ſctā cecilia vīgi. ⁊ mar. Cap̄. xcvi.

CEcilia virgo ⁊ martyr rome paſſa eſt ſub almachio vrbis p̄fecto tpe marci aurelij ⁊ cōmodi ꝑatoꝝ: que ex nobiliſſimo romanoꝝ genere exorta: ⁊ ab ipſis cunabulis ih̄u xp̄i erudita: abſconditū ſemp xp̄i euāgelium gerebat in pectore: ⁊ numq̄ a colloquijs diuinis ⁊ oratione ceſſabat: ſuāqz virginitatē conſeruari a dño exorabat. Cū aūt cuidā iuueni noie valeriano deſponſata fuiſſet: ⁊ dies nuptiarū inſtituta eſſet: illa ſubt⁹ ad carnē cilicio induta: deſup auratis veſtib⁹ tegebat: et cātātibus organis: illa in corde ſuo ſoli domino decātabat: ⁊ biduanis ac triduanis ieiunijs oras ſe dño cōmēdabat. Venit igit nox in qua cū ſpōſo ſuo ſuſcepit ſecreta cubiculi ſilentia. Quē cecilia alloquēs dixit: ſe habere ſecretū: qō ei cōfiteri vellet: ſi ille iurat⁹ aſſereret: tota illud obſeruātia cuſtodire. Juravit valerianus illud nulla neceſſitate detegere. Tūc illa ait: ſe angelū dei amatorē habere: qui nimio zelo corpus eius cuſtodiret: aſſidue: q̄ ſi ſentiret: ꝙ ipſam ſpōſus eius amore polluto cōtingeret cōtra ipm furore ſuū exagitaret: ⁊ ipm occideret. Si aūt cognoſceret ꝙ illā ſyncero amore diligeret: ipm quoqz ſicut ⁊ ipam pfecte amaret: ⁊ grām ſuam ipſi oſtēderet. Valerian⁹ nutu dei diuinitus iſpiratus rndit: vt ipz ſibi angelū oſtēderet: quē ſi vere angelum dei ꝓbaret: hortata ſibi facere. Si aūt virū aliū diligeret: vtrūqz gladio feriret. Cui cecilia ꝓmiſit: vt ſi in vnū deum credere vellet: ⁊ ſe purificari pmitteret: angelū videre poſſet: iponēs ei vt tertiū ab vrbe miliariū via apia pgeret: ⁊ paupes inuentos elemoſynā petētes ex parte cecilie ſaluta ret: eoſqz rogaret: vt ad ſactū papā vrbānum eū adducerēt: qz ad ipm ſecreta quedā ꝓferēda haberet. Cui inuēto oia vba cecilie indica

ret : ⁊ ab eo purificatus angelum rediens cōtinuo videret. Tūc valerianus perrexit: ⁊ vm accepta signa inuenit sanctum vrbanum papā intra sepulchra martyꝝ latitantē. Cui valerian⁹ oia cecilie vba exposuit: alleqz manus ad celū eleuās domnū benedixit. Et ecce apparuit eis senior: niueis vestibus indutus: tenēs librū aureis litteris scriptū. Quē videns valerianus timēs quasi mortuus cecidit: sed a sene cōfortatus ⁊ leuatus sic legit. Unus dñs: vna fides: vnū baptisma ⁊c. q̄ cuz a seniore interrogatus: hec oia se credere dixisset: stati senior disparuit: ipseqz a sancto vrbano epo baptisma susscepit: ⁊ rediens domū cecilia in cubiculo cū angelo splēdēte colloquētē inuenit. Quē videns valerian⁹ nimio terrore corripit: sed ab angelo confortat. Qui duas coronas ex rosis ⁊ liliis albētes in manu habebat: ⁊ vnā cecilie: alteram valeriano tradidit: quas de paradiso dei eis delatas asseruit: ⁊ vt eas imaculato corpore custodirēt admonuit. Valeriano quoqz dixit: vt quia virtutis castitatis cōsilio crediderat: quodcūqz vellet: peteret: cōtinuo a dño obtinēdū. Qui respondit: q̄ nihil sibi esset dulcius q̄ vnic⁹ fratris germani eius affectus: petens vt frater eius tyburtius vna secuz veritatē agnoscere mereret. Angelus vo hec vti deo acceptissimū approbauit: promittēs: q̄ nō solū tyburtius in xp̄z crederet: sed ipsi ambo cū palma martyrij ad dñm pueniret. Cū aūt mane tyburtius ad cecilia cognatā ingressus: eam oscularet: odorē nimiū rosaꝝ ⁊ liliorū sensisse se dixit: q̄bus cōfortatus admirabat: vnde in tempestuas rosas habuissent tpe ibris. Valerian⁹ ergo ei respōdit: q̄ coronas haberēt a dño sibi p angelū missas: quas oculi sui videre nō possent: nisi credēs se purificari permitteret. Qui cū valeriano interrogasset: an hec in somnijs: an in veritate talia audiret. Valerian⁹ respōdit q̄ vsqz tūc i somnijs ambulauerat: sz nūc in vitate manebat: ⁊ q̄ hec oia ip̄m angelus docuisset: quē ⁊ ille videre posset: si in christū crederet: ⁊ idolis renunciare vellet. Cū aūt cecilia rōmbus cuidētissimis oia idola eē insensibilia cōprobasset: ⁊ vitā futurā ista presenti feliciorem ⁊ magis glorioſam ostendisset: atqz xp̄z dñz eidē euangelizasset: ⁊ ad predicationē eius tyburtius in x̄p̄m credidit: ⁊ a valeriano ad sanctū papā vrbanū adduct⁹ sacrū baptisma susscepit. Qui postmoduz angelos dei sepius videbat ⁊ oīa: q̄ postulasset: ptinus obtinebat. Cū aūt vtriqz fratres elemosynis insisterēt: ⁊ sanctoꝝ corpa quos almachius p̄fectus occidebat sepulture traderēt: ambo ab ipso p̄fecto detēti: ⁊ pro xp̄i nōie martyrū passi sunt: vt dictū ē supza in eoꝝ passiōe. xviij. kal'. maij.

Quibus perēptis: almachius eoꝝ facultates exquirens: cecilia quasi valeriani cōiugem teneri p̄cepit: vt facultates eoꝝ prodereꝝ ⁊ idolis imolaret. Sed virgo christi mādatum eius preueniens: omnia que a sanctis martyribus sibi relicta fuerant pauperibus erogauit. Cumqz ab apparitoribus vgeretur: vt aut sacrificaret: aut sententiam mortis acciperet: ⁊ illi vehementer flerent: q̄ puella tam decora: ⁊ nobilis vltro se morti traderet: cecilia eis christi fidem predicare cepit: ⁊ omnes ad deū conuertit. Ipsisqz a prefecto mortis inducias cecilie postulantibus: illa vrbanum episcopum ad domum suam venire fecit: qui gordianum virum clarissimuz ⁊ omnes apparitores illos cum alijs plurib⁹ numero quadringentis baptizauit. Quod audiens almachius cecilia teneri fecit: ⁊ sibi presentari. Que dum ei presentata christuz publice confiteretur: ⁊ idola omnia execraretur: iratus almachius iussit eam ad domum suam adduci: ⁊ die integro ac nocte in flammis balnealibus concremari. Que quasi in loco frigido manſit. Ita vt nec vna pars membroꝝ eius saltem sudoris signa laraſset. Quod audiens prefectus iussit illam in ipso balneo decollari. Spiculator autem ex tribus ictibus in collo percussit: sed tamen caput eius amputare non potuit. Et quia decretum erat ne quartam percussionem decollandus acciperet eam seminecez carnifex deliquit. Cuius sanguinem populi: qui per eam crediderāt: lintheaminib⁹ extergebāt. Per triduum autez superuiuens omnia sua pauperibus tribuit: ⁊ omnes conuersos ad fidem: vrbano episcopo commendauit. Deinde ad christum cum palma migrauit decimo kal'. decembris. Cuius corpus sanctus vrbanus inter suos collegas episcopos sepeliuit: ⁊ domum eius: vt ipsa ei mandauerat ecclesiam consecrauit. Anno autem septimo ludouici imperatoris. Paschalis papa corpus sancte cecilie ipsa reuelante dudum occultatum inuenit: aureis velatum vestibus: sanguine eius adhuc infusis: ⁊ ipsum inter corpora sanctoꝝ tyburtij: ⁊ valeriani ⁊ marimi atqz vrbani pape: in ecclesiam nominis virginis sancte dedicatam transtulit: vt ait sigibertus in chronica.

De sanctis Theonisto Tabra ⁊ Tabrata martyribus. Cap. xcvij.

Theonistus episcopus: tabra ⁊ tabrata diacones ⁊ martyres apud ciuitatē altinensem passi sunt: tempore theodosij imperatoris primi. Qui sanctus epūs cū discipulis suis prefatis: ⁊ sancto albano coepiscopo: ⁊ viso clerico: de quibus dictum est supra in eoꝝ pas-

sione vndecimo kal'. iulij. a philippēsib⁹ egressus ē ex īsula nausia: tpe p̄dicti impatoris: venerūtq; romā: ⁊ ibidem ō̄one facta: mediolanū abierūt. Ibiq; a sancto ambrosio ep̄o et doctore: ⁊ p̄fato augusto tunc ibi degēte: honorifice suscepti sunt: inde ad gallias p̄dicando trāsierūt. Et cū ad augustā ciuitatē peruenissent sanctus vrsus a paganis cōprehēsus: per multa tormētoꝝ genera martyriū passus est. Theonistus vō cū ceteris venit ad regem rosimūdum christianū: qui misit eos ad pauli nū ep̄m treuerēsem. Indeq; cū nauigio magunciā adierūt: vbi dum p̄dicaret albanus: a gentilibus tētus: ⁊ flagellis cesus nouissime gladio capite trūcatus est. Theonistus autez cū tabra ⁊ tabrata multa cede mactati: in naui pforata missi sunt. Qui deo duce cum naui ad portū quēdā incolumes puenerūt. Dumq; vestimēta eoꝝ madefacta siccarent: a gothis iterū capiunt̄: ⁊ in eadē naui pforata remittunt̄: altoq; pelagio iterū ꝓpellunt̄. Sed dei virtute restaurata nauicula: sancti iterū sine piculo ad littus p̄ducunt̄. Qui diuina admonitione deuenerūt altinū. Et dū oderētuz p̄uenissent: et ꝛp̄m dn̄m p̄dicarent: a paganis detenti: ⁊ extra ciuitatē educti verberib⁹ afflicti sunt. ¶ Dū aūt essent in pōte: ⁊ theonistus genib⁹ flexis orare: genua ipsius vti in cera molle defixa sunt: quoꝝ vestigia ibidem vsq; in p̄sens apparēt. Inde a gētilib⁹ dimissi: altinū deuenerūt: ibiq; iterū ab infidelib⁹ cōprehēsi: capitalē sentētiā exceperūt. Corpora vō trūcata surgētia: capita sua manibus ꝓpr̄is sumētia portauerūt: ⁊ inter eridanum ⁊ silerē ea deposuerūt: vbi ⁊ a fidelib⁹ tumulata sunt. ¶ Passi sunt autē. x. kal'. decēbris.

¶ De sctō clemēte primo papa ⁊ martyre. Cap. xcviij.

Clemens papa ⁊ martyr huius nois p̄mus natione romanus ex patre faustino de regione celiomōte: cleto romano pōtifici in ep̄atu successit: sedit annos nouē: mēses duos: dies decē. Hic cōstituit canonē sup̄ eucharistiā decātari: ⁊ vt ep̄s electione cleri et laude populi cōstitueret̄: ⁊ vt cathedra episcopalis in eminētiori loco statui debeat: in q̄ residēs ep̄s oēs possit circūspicere: ⁊ ab oib⁹ circūspici. Cōstituit etiā: vt baptizatus q̄citius potest cōfirmet̄: ⁊ ne sit pfecte christianus: qui p̄firmationem nō necessitate sed incuria ac volūtate omitteret. Hic etiā fecit septē regiones diuidi notarijs: qui gesta martyrum solicite ⁊ curiose vnusquisq; per regionem suā diligēter p̄quirerēt. Hic enim q̄us a beato petro electus esset: vt supra dictū est in passione sancti petri. iij. kal'. iulij. Timens tamen ne talis cōsuetudo errorē in eccl'ia dei induceret: linū ⁊ cletū ante se pōtificari coegit. Et sic clemēs p̄mus fuit post petrū p electionē: tertius vō per gradū. Qui ita morum ornamēto pollebat: vt iudeis ⁊ gētilibus: ac etiā christianis oibus cōplaceret. Singularum inopes regionū scriptos habebat: ⁊ q̄s baptismo nuper mūdatos nouerat: non finebat publice fieri mēdicitati subiectos. Cum itaq; flauiā domitillā virginē neptē domitiani impatoris sacro velamine cōsecrasset: de q̄ supra dictū est in eius passiōe nonis mai). Et theodorā vxorē sisinnij amici nerue impatoris ad fidē cōuertisset: ⁊ in castitatis ea ꝓpo sito cōfirmasset. Sisinnius zelo ductus: ecclesiam post suā vxorē occulte intrauit: volēs scire ꝓpter q̄d ipsa ecclesiā frequētaret. At vbi a sctō clemēte oratio fusa est: ⁊ a pp̄lo Amen respōsuz est. Sisinnius cecus ⁊ surdus statī efficit̄. Qui dum pueris suis mādasset: vt ei manū dātes foras educerent: pueri per totaz ecclesiā gyrātes eū ducebāt: nec tamen inuenire valebāt. Quod videns theodora: p̄mū quidem ab eis declinauit: putās q̄ vir suus eam agnoscere posset: postmodū autē ab eis didicit: quid hoc esset. Tūc illa pro viro suo in oratione se dedit: ⁊ postmodū pueris suis mādauit: vt securi a modo exirēt: ⁊ dn̄m suū domū adducerēt. Cūq; illi abissent: theodora clementi quid factū fuerat exposuit. Ad quem sanctus rogatu theodore venit: ⁊ ipsum apertis oculis nihil videntē neq; audientez inuenit: ⁊ cū p̄o eo orasset: ille auditū ac lumē recuperauit. Et videns clemētez iuxta cōiugem statem zelo ductus amēs efficit ⁊ se magicis deditum artibus arbitrat̄: p̄ceptq; seruis suis: vt clementē ⁊ clericos eius funib⁹ ligatos traherēt. At illi colūnas ⁊ sara vinciētes trahebant: ⁊ tam ipsi q̄ sisinnius clementē ⁊ ei⁹ clericos se trahere putabāt. Clemens vō eis dicebat vt ea sara deos existimabat: sara trahere meruerat. Sicq; vna cū clericis suis inde discessit: ⁊ theodora pro viro in oratione perseuerauit. Cui beatus petrus apostolus apparuit: ⁊ per eius orationē virū eius saluādum esse ꝓmisit. Stat imq; sisinnius conuertitur: ⁊ vna cum vxore castitatem profitetur: accersito quoq; clemēte ab eodem in fide instruitur: et cum trecentis et tribus de domo sua baptizatur. Vnde ⁊ postmodum per ipsum sisinnij multi nobiles ⁊ amici nerue imperatoris i dn̄o crediderūt. ¶ Tūc comes sacroꝝ pecuniā multis dedit ⁊ cōtra clementez episcopum seditionē in populo excitauit. Cuius occasione Mamertinus vrbis prefectus clementem quāuis inuitus tenuit: ⁊ imperatori traiano de eo scribens: responsum accepit: q̄ aut ip̄z sacrificare cōpelleret: aut i hel

lesponti insulam ipsum in exiliū mitteret. ¶Prefectus autem ei compatiens: lachrymas pro eius exilio fudit: ⁊ nauem ei cuz omnib⁹ necessarijs delegauit. ¶Quē multi de populo in exilium secuti sunt. Veniōs igitur clemēs ad insulam: plusq̄ duo milia christianorum ibidem inuenit: iam dudum ad secāda marmora damnatorum. ¶Quē illi cum lachrymis excipientes: ab eo dulciter confortati sunt. Et cuz ab eis didicisset: q̄ a sexto miliario aquā in suis humeris deportarent: orationem pro eis fudit: omnesq̄z orare precepit: vt qui in deserto sitis aquā de petra produxerat: confessoribus suis in ipso loco fontis venas aperiat. Et circūspiciens vidit agnum stantem: dextroq̄z pede erecto quasi locū ēpo ostendē tem. ¶Quē christum esse intelligens: ad locuz perrexit: ⁊ in nomine trinitatis ibidez fodi precepit. Sed cum nullus locū in quo agnus steterat contingeret: ipse accepto breui sarculo: leui ictu saxuz sub agni pede percussit: ⁊ statim fons inde magnus erupit: ⁊ vsqz in presens in flumē excrescit. Ad quod miraculum multi confluxerunt: ⁊ plusq̄ quingenti ab eo baptisma susceperūt. Et idoloruz templa destruentes per totā prouinciā infra annum. lxxv. ecclesias edificauerūt. ¶Post annos vō tres imperator traianus hoc audiens quendā ducez nomine aufidianū illuc misit: qui christianos exanimare cepit. Et dum libenter oēs mori cōspiceret: multitudini cessit: ⁊ solum clemētem tenuit: ligataq̄z in collo ipsius ancora: eum in medio mari precipitari mādauit: ne xp̄iani corpus eius possent sepelire: ⁊ ip̄m pro deo colere. Stante autez omni multitudine iuxta littus: phebus ⁊ cornelius ei⁹ discipuli orare ceperūt: vt dñs eis ostēderet martyris sui corpus. Et ꝓtinuo mare per tria miliaria recedente: oēs per siccuz ingressi: inuenerūt in modū templi marmoreū habitaculū a deo paratum: ⁊ ibi in arca sarea corpus sancti martyris positum ⁊ ancoram iuxta cuz. ¶Reuelatū est autē discipulis ne corpus ipsius inde amouerent. ¶Omni vō anno tēpore passionis ei⁹ per septē dies mare ad tria miliaria recedebat et siccum iter ad corpus eius venientibus tribuebat. ¶Quod per annos plusq̄ ducentos durauit. ¶Passus est autē. ix. kal'. decēbris. ¶Hic fecit ordinationes duas per mensem decēbris: ꝓbiteros. x. diacōs. ij. episcopos per diuersa loca numero. xv. ⁊ cessauit ep̄at⁹ dies. xxxij. ¶Hic plures libros xp̄iane religiōis scripsit: cōposuit ēm librum historie scolastice: quem quidam itinerariū vocant. Scripsit et ꝓsona romane ecclesie ad corinthios epistolā valde memorabilē: ⁊ illi que sub beati pauli ap'li nomine ad hebreos scribit̄: stilo ⁊ sensib⁹ valde conformen. ¶fertur ⁊ alia ex eius nomine disputationē petri ⁊ apionis continēs: quaz eusebius in. iij. ecclesiastice historie redarguit. Sed ⁊ tertiā eiusdē clementis fuisse a nonnullis traditū est. Scripsit ⁊ alias duas epistolas q̄ catholice nominant̄. ¶Hec hieronymus libro de viris illustrib⁹. ¶Leo episcopus ostiēsis tradit q̄ tēpore michaelis imperatoris ꝓstantinopolitan⁹: quidā philipp⁹ sacerdos cersonā veniēs: de his que narrat in historia clemētis de maris aperitiōe habitatores interrogauit: qui nihil de hoc scire professi sunt: eo q̄ aduene plusq̄ indigene erāt. Siquidē miraculū illud iam duduz ob habitantiū culpam cessauerat: ⁊ ob incursuz barbarorū tēplum destructū fuerat: ⁊ area cū corpore marmis fluctib⁹ obruta. ¶Tūc assum pto epō georgie ciuitatis: cū clero ⁊ populo accesserūt ad insulā: i qua putabāt esse martyris corpus: vbi diuina reuelatiōe fodiētes corpus inuenerūt: ⁊ ancorā cū qua fuerat in mare piectum. ¶Quod cersonā deportantes ibidē sepelierūt. ¶Tēpore vō nicolai pape primi: corpus ip̄m a sancto cyrillo sclauoz episcopo inde sublatū: ⁊ romā delatū: atq̄z in ecclesia eius nomini fabricata recōditum est: vbi requiescit miraculis clarens.

¶De sctā felicitate martyre. cap. xcix.

FElicitas martyr rome sub antonino principe passa est agēte publio vrbis ꝓfecto. ¶Hic fuit mater sanctoruz septē fratrū martyrū: de quibus supra in eorum passione dictum est. vi. idus iulij. ¶Quos oēs vna cum matre ad suggestiōnē pontificū idoloz antoninus imperator detētos ¶Publio vrbis prefecto tradidit ad deoz sacrificia cōpellēdos. ¶Cū aūt felicitas nec blandimentis allici: nec terroribus frāgi posset: quin potius filios vt in xp̄i cōfessione persisterent hortaretur. Jussit eā prefectus alapis cedi: deinde in carcere per mēses q̄ttuor ⁊ dimidiū macerari. ¶filios aūt ipsius oēs singillatim vocatos ⁊ sacrificare volentes p diuersa supplicia iussit interimi: vt supius de eis dictū est. ¶felicitatē vō post dictū terminū educi: ⁊ in perseuerātia xp̄iani nominis fecit decollari. ix. kalē. decēbris. Cuius corpus a xp̄ianis iuxta filioz corpora rome sepultū est. ¶Hanc beatā mulierē vocat gregorius plusq̄ martyrē: q̄ fuit octies martyz. ¶passa est enim septies in. vij. filijs ⁊ octauo in corpore proprio.

¶De sancta ¶faustina regina ⁊ mar. Cap. c.

FAustina regina apud alexandriaz passa est sub marentio principe. ¶Que cum esset ipsius casaris vxor a bea

ta Katherina in carcere detenta: vna cum porphyrio principe militie cōuersa est: vt dicet infra in passione katherine. vij. kal. decēbris. Sicqz in xpm corde credens: p dies plurimos secretius xpianitatē occultauit. Cum aūt vidisset miraculum qualiter āgelus dñi de celo veniens rotas gladijs circumseptas diuellendo dissipasset: et beatā dei virginē a tam duro mortis piculo liberasset. Regina: quevsqz tunc se celauerat: ad iperatorē descēdit: t de eius duritia ipz constanti⁹ increpauit. Et cū se christiana diceret: t sacrificare contēpsisset. Maxentius ira repletus iussit eam extractis pri⁹ māmillis decollari. Que dū ad martyriū duceretur: katherinā rogauit vt pro se dominū precaretur. Quam illa in domino confortauit: et ad passionē constantius animauit. Ministri igitur fausti nā tollentes: eāqz extra ciuitatē educentes māmillas ipsius hastilibus ferreis euellūt: t postmodū ei caput ꝑcidunt. Cuius corpus porphyrius rapiēs sepeliuit. ix. kal. decembris.

¶ De sctō Chrysogono marty. Cap. ci.

Chrysogonus martyr apud aquileiā passus est sub diocletiano ipatore. Qui apud vrbē in vincula coniect⁹ sancte anastasie alimonis fouebatur. Que nō solū ei: sz etiā alijs xpianis carcere detēt necessaria solicite mistrabat. Ūn hac occasione vir eius publi⁹ gētilis anastasiā in artissima custodia reclusit: ita vt etiam ei alimoniā denegaret. Ipa aūt chrysogono epl̄as amaritudinis sue narratiuas destinabat: ille vo consolatorias remittebat. Sed interea vir in legationez ad persidē missus anastasie custodiam triplicauit: ita vt lucē ipaz t victū ei negari iussisset: vt sic ipa fame tabefacta deficeret: et ille oium facultatū eius domin⁹ permaneret. Que cū se putaret deficere: a beato chrysogono per epistulā confortat: vt sperans in xpo celerē eius misericordiā prestolet. Interea post dies paucos vir ei⁹ apō perfidem moriē: et ipa de carcere liberatur. que iterū carceres visitare cepit et xpianis pauperib⁹ subuenire. ¶ Cū ergo imperator diocletianus apud aquileiā resideret: epl̄am romā scripsit: vt omnes xpianivincti deberēt interfici: ad se vo chrysogonum destinari. Cui cū sibi ꝑsentato ꝑfectura dignitatē et generis sui consulatū offerret: tm vt dijs sacrificaret: illeqz oia simulacra demonū thecas affirmaret. Jussit eū diocletian⁹ duci ad aquas gradatas atqz ibidē decollari. Corp⁹ aūt ei⁹ ad littus iactatū est iuxta possessionē q̄ dz ad saltus: caput vo in mare ꝓiectū. Zoilus aūt pres byter sctī chrysogoni collegit: et in domo sua in loco subterraneo posuit: cui p reuelationē indicatū est: quo caput martyris mare iactasset. Pergens ergo ad agroterē: ita illō iuenit: ōsi eadē die fuisset abscisum: qō auferēs corpori ipi⁹ cōpaginauit. Passus est aūt sctūs martyr. vij. kal. decembris.

¶ De sctō Crescentiano mar. Cap. cij.

Crescentianus martyr rome passus ē sub maximino filio diocletiani ipatoris: agēte carpasio vicario. Qui maximia n⁹ crescētianū clericū cū sctis cyriaco largo t smaragdo detinuit: loēsqz carpasio vicario puniēdos tradidit: sicut dictū ē sup in passiōe sctōz cyriaci t sociōz. vi. idus augusti. Cū ḡ carpasi⁹ oēs ꝑdictos martyres decollasset: t crescētianū dudū in custodia detinuisset: ipz tādē eductū: t idolis immolare nolētē: iussit i equuleo suspēdi: t fustib⁹ cedi: atqz vnguib⁹ ferreis crudeliē lacerari. Et cū in his deo gras ageret: ꝑcepit flāmas ad latera ei⁹ apponi. Et cū diu icēdio cōstrictus vereret: emisit spm. Cui⁹ corp⁹ in platea ante tēplū palatij iactatū a iohāne ꝑsbytero noctu recollectū: t i cimiterio prisscillevia sallaria i arenario sepultū ē. viij. kal. decēbris.

¶ De sctis porphyrio t sociis mar. Cap. ciij.

Porphyrius martyr cū sociis suis videlicet militib⁹ ducētis apō alexādriā passus ē sub maxentio cesare. Hic cū esset princeps militie iperatoris: a regina fausta rogatus eā ad beatā katerinaz in carcere detē tam nocte quadā adduxit: t vidēs mirabilia que in carcere fiebāt apud virginē. vna cū ꝑdicta regina xpi fidez ꝓcepit: vt dicetur ifra in passiōe ipius vginis. vij. kal. decēbris. Cū aūt regina p xpi noie passa esset. Porphyri⁹ corpus ei⁹ rapiēs sepeliuit: vt sup dictū est i passiōe fauste. vij. kal. decēb. ¶ Sequēti vo die duz de corpore regine questio fieret: t multos propter hoc ad supplicia pertrahi maxenti⁹ iussisset. Porphyrius prūpēs i medium exclamauit q̄ ipe esset: qui xpi famulā sepelisset: et xpi fidē ꝓcepisset. Et cū omnia que cōtigerat: suis comilitonib⁹ ducētis numero retulisset: illi similiē diuinit⁹ cōpūcti se xpianos esse velle dixerūt: t vna cū suo principe se mori patos obtulerūt. Tūc cesar furibūdus eos oēs ꝓcepit vna cū porphyrio decollari: t corpora eorū canib⁹ deuorāda dimittere. Quos ciuitat⁹ sunt tumulata. vij. kal. decemb.

¶ De scis flora t maria. v. t mar. Cap. ciiij.

Flora t maria ẽgies apō cordubā ciuitatem hispanie passe sunt q̄ primo diuturnos carceres p xpi noie passe: multaqz famis et inedie macerationē afflicte: nouissime autem gladio interempte coronē martyrij perceperunt. vij. kal. decembris. Nec ado.

De sancta Katherina virgine et martyre. Cap. cv.

Katherina virgo ⁊ martyr apud alexandriam ciuitatem passa est sub maxentio imperatore. Hec em̃ cōsti regis alexandrie filia vnica in ei⁹ decrepita etate nata: puella admodum speciosa infra annum. xviij. oibus liberalibus studijs imbuta est: quam pater moriens succetricē in regno reliquit. Cum autem patre defuncto a quodā maximo principe in cōiugiū peteretur: ⁊ ipsa de hoc a matre instātius pulsaret: virgo ad huc gētilis: superba mēte denegabat: dicens ꝙ neminē vnq̄ in viz assumeret: nisi eque vt ip̄a nobilis: speciosus: diues ac sapiēs esset. Sed dū princeps ille amore virginis capt⁹ instaret: cōminās ciuitatem alexandriam inuasurum: nisi eam mater sibi traderet: et mater ex hoc nimium formidaret: rogauit filiam: vt quendā heremitam christianuz atqz presbyterum virum boni consilij et prudentie famosum: extra vrbem habitantem adirent vt super inde consilium eius requirerent ⁊ audirent. Sperabat enim mater cum esset christiana: vel filiam ad coniuguz inducendam: vel saltem huius occasione ad fidem x̄pi conuertendam. Nam puella philosophoruz studijs dedita x̄pm contemnebat: nec de eo a matre quicq̄ audire volebat. Cum ergo mater et filia ad heremitaz venissent: illeqz ad preces matris virginem de coniugio pulsaret: ⁊ ipsa eadem ei: que matri direrat respōdisset heremita spiritu dei tactus: eidem promisit: ꝙ sponsum ei dare volebat ne dum ei similem: sed ipsam et creaturam quālibet in omnibus excedentem. Quem duz puella sibi ostendi petiuisset: ille tabulam pictam eidē tradidit deferendam: in qua erat imago deuota virginis christum pueruz baiulantis: dixitqz virgini illas esse imagines spōsi ⁊ genitricis: quos si deuote oraret: se ab ea videri p̄mitteret. Virgo aūt reuersa: dū nocte illa ante tabulā oraꝫ aliq̄tulū obdormisset: vidit in somnijs cū matre virgine x̄pm vltra oēm pulchritudinē speciosuz. Cui dū dei genitrix katherinā offerret in spōsam: x̄ps eā repudiauit: eāqz nō esse pulchram asseruit. De quo dum virgo excitata ⁊ iam amore sponsi capta: tristaretur ad mortem: facto mane matrē vocauit: et concita secum ad heremitam accessit: cui omnia visa exposuit. Quam ille de christi fide plenius informauit: et conuersam baptizauit. Promissione ei proculdubio facta:

q̄ spōso amodo esset grata. ¶ Cū igit̄ virgo rediisset: & pstrata ante iconā obdormisset. Ite rū eidē mater cū filio sole splēdidiore: & cetu angelor̄ apparuit: mater filio spōsam obtulit: & ipse eā vti pulchrā & decorā ac purificatam acceptauit: eāq̄ celesti amulo subarauit. Excitata vgo anulū sibi in digito repperit: & matri sue cū gaudio ostēdit & visa rettulit: sic q̄ deceps x̄pi amore succēsa: mūdi pompas cōtēnere cepit. In palatio tñ diuitijs & puerj pleno pmansit: donec mater a sc̄o migrauit. ¶ Cū aūt maxentius iperator oēs tam diuites q̄. pauperes ad alexandriā cōuocasset: vt idolis imolarent: & x̄pianos nolētes imolare puniret: katherina cū esset i palatio audiēs aialiū diuersor̄ mugitus: & cātātiū plausus: missō illuc nūcio inquiri iussit celeriter: quid hoc esset. Quod cū didicisset: assumptis secū aliquib⁹ de palatio signo crucis se munīēs illuc accessit. Ibiq̄ multos x̄pianos metu mortis ad sacrificia duci cōspexit. Que vehemēti dolore cordis sauciata ad peratorē se audacter ingessit: mullāq̄ ei salut rionē p̄misit. Sed stās ante ianua tēpli p varias cōclusiones syllogismor̄: allegorice & philosophice multa cū cesare disputauit. Deinde ad cōmune colloq̄ rediēs: ip̄m cōfidenter redarguit q̄ incassum tantā multitudinē congregasset ad colendā stulticiā idolorū: verūq̄ deum celi & terre atq̄ creaturarū oīm creatorē esse probās: x̄p̄m dei filium incarnatū & passū atq̄ in celis gl'iosū ascēdisse pstātius predicauit. Et cū sapiēter plurima disputasset: stupefactus cesar ad hec resp̄dere nō valēs: eam rogauit vt sacrificiū suū cōpleri sineret: & post modū ei responsa daret. precepitq̄ eā ad palatiū duci & cū diligentia custodiri: admirās eius prudētiā & corpis elegantiā. ¶ Veniēs ergo ad palatiū imperator eā sibi presentari iussit & ipam de eius pgenie requisiuit. Que respondit se filiaz regis costi fuisse: & in purpura natam ac liberalibus disciplinis plenīter instructaz esse: omnia tamē propter christum cōtempsisse: deos aūt quos imperator colebat nec se nec alios iuuare posse. Cum autem per multa poetarum exempla: & philosophorum argumēta deos gentiū apertis rationibus confutaret: plurimaq̄ cum cesare disputās ipsum in omnibus vicisset: videns ille q̄ eius sapientie obuiare non posset: mandauit per litteras: vt omnes rhetores & philosophi de circumstantibus regionibus ad alexandriam festinarent diuersa munera recepturi si cōtionatricem virginem superarent. Adducti sunt igitur de diuersis partib⁹ quinquagīta oratores: qui oēs mortales in mudana sapiētia excellebāt. Quib⁹ interrogātib⁹ cur de remotis illuc ptibus vocati fuissent: & causam eor̄ cōuocationis didicissent: deridētes q̄ vnius mulieris occasione tanta illuc sapientia peruenissent: puellam ad se adduci iusserunt: vt sua temeritate pricta: nunq̄ se sapiētes vidisse cognosceret. Que cū certamen sibi imminens audisset: dño se commendauit. Quam angelus in x̄po confortauit: & vt pstāter staret admonuit: quia nedum ab illis vinci nō posset: sed etiā illos victos & conuersos ad palmā martyrij destinaret. Cuz ergo cōtā oratorib⁹ adducta fuisset: & cū eis sapientissime disputasset ac deos apertissime demones astruxisset: obstupefacti illi: & q̄d dicerēt nō habētes: muti penit⁹ sunt effecti. Tūc imperator furore repletus eos redarguit: q̄ sic turpiter ab vna puella se vinci pmitterēt: vnus aūt magister alior̄ sic respōdit: q̄ licet null⁹ adeo sapiens añ eos nunq̄ stare potuisset: tñ ipsa puella in qua dei spūs loquebat: sic eos i admirationē puerterat: vt pcra x̄p̄m aliq̄d oī no dicere nescirēt aut penit⁹ formidarēt. Et cū oēs vnavoce cadē assererēt. Irat⁹ imperator oēs in medio ciuitatis cremari mādauit: de q̄bus supra in eor̄ passione dictū est idib⁹ nouēbris. ¶ Post hec imperator vgīnē x̄pi ad sacrificia iuitare cepit: p̄mittēs ei: q̄ post regīnā in palatio ipsius sēda vocarē: & imagine illi⁹ fabricata: a cūctis vt dea veneraret. Cui cū vgo diceret: vt talia nefanda loqui desisteret: & x̄p̄m dñm se adorare dixisset. Iussit eā imperator spoliatā scorpionib⁹ cedi: & cesaz in obscurū carcerē recipi: ibiq̄ dieb⁹. vij. fame cruciari. Rege aūt extra regionis cōfinia excām, pcedente: regina nomine faustina matrē tij vxor: nimio virginis amore succensa: cum pricipe militū nomine porphyrio: dato custodibus precio media nocte ad carcerem, pperauit. Viderunt q̄z carcerem mirabili claritate fulgentem: & angelos plagas virginis perungentes. Quibus katherina eterna gaudia p̄dicauit: & ad fidē conuertēs martyrij coronā eis predixit. Sicq̄ eor̄ vterq̄ ad pedes ei⁹ procidit: & porphyrius cum ducentis militibus fidē recepit. Interea x̄ps p colūbā de celo missam celesti cibo virginē refouit. Deinde cū multitudine angelor̄ & virginū ei apparuit: & vt cōstans esset blando colloquio cōfortauit. ¶ Rediēs aūt imperator: eā sibi presentari iussit: & videns splendidam: quā tanto ieiunio existimabat afflictā: custodes torqueri volebat: q̄ eos ei ministrasse putabat. Illa vo se a x̄po celitus enutritā phibebat. Et cū suadēte maxētio illa oino diis imolare recusaret: & ex hoc cesar nimiū fureret. Irrefect⁹ q̄dā ei suasit: vt infra triduū q̄ttuor rotas ferris ferreis & gladijs circūseptas preparet: vt tā terribile tormētū puelle mēbra dilaceret & ceteros x̄pianos terreret: qđ & factū ē. Tūc vgo btā dominū exorauit: vt ad cōuersionem circūstātis populi ipam machinā dissiparet.

Et ecce angelus dñi molē ipsam tāto impetu diuellēdo cōcussit q̄ quattuor milia gentiliuz interemit. Quo miraculo paganoꝝ multitudo cōuersa est. Regina autē faustina: q̄ vsqz tunc se occultauerat: descēdit: ꝛ imperatorez de tāta duritia increpauit. Propter qō ab ipo detenta ꝛ xp̄iana cōperta: ab eodē martyrizata est: vt dictū est supra in ei⁹ passiōe. ix. kal. decēbris. Sed cū porphyrius corpus regine sepelisset: ꝛ ex hoc cū ducētis militib⁹ se christianū cōfessus esset: iubēte eodē imperatore ipse cū dictis militib⁹ decollat̄: vt supra dictū est in eoꝝ passiōe. vij. kal. decēbris. ¶ Deinde imperator katherinā aduocans: eidem ppposuit: vt aut statim diis sacrificaret: aut caput amitteret. Sed cū sacrificare renueret: decollari iubeb̄. Ducta igit̄ ad locū passionis cū lachrymis oauit: ꝛ xp̄m specialiter pro se in quacūqz necessitate inuocātibus exorauit. Factaqz est ad eam vox de celo: q̄ ei celi ianua aperta esset: ꝛ q̄ in suis petitionib⁹ exaudita fuisset. Cū autē decollata foret: de eius corpore pro sanguine lac emanauit. Cui⁹ corpus ab angelis per aera subleuatū: ꝛ itinere dierū viginti ad mōtē synai in momēto deuectum: ibiqz honorifice tumulatū est. vij. kal. decēbris. Ex cuius tumulo oleū indefinenter emanat: qō cūctoꝝ debiliū mēbra sanat.

¶ De sctō Mercurio martyre. Cap. cvi.

Mercurius martyr apud cesaream cappadocie passus est sub decio cesare: cuius tēpore dum barbari romanoꝝ fines inuaderēt. Decius cū multis militibus cōtra eos bellaturus pcedit: iter quos erat mercurius miles. Cū aūt aliquātulū certassent se subtraxerūt. Tūc apparuit vir quidā splēdidus mercurio militi dicēs se missuz esse a deo ad eū in bello iuuādū: deditqz ei lāceā: qua barbaros pstrādos pmisit: ꝛ vt habita victoria dei sui recordaret: admonuit. Initoqz plio mercurius eadē lācea regē ipsoꝝ occidit: aliosqz multos ex hostibus strauit. Quod barbari videtes in fugā cōuertunt̄: ꝛ a romanis expugnant̄. De cius aūt post triūphuz mercurii accersiuit: ꝛ interrogauit eū: quis esset: cuius virtute victoriā ipse obtinuisset. Qui respōdit se genere scytham: ortū armenia: patre gordiano pgenitum: a cunabulis philopatorez a militib⁹ mercurii noiatū: ex militia: que marchia nūcupatur. Decius ergo ipm exercit⁹ sui principem cōstituit. Cū autē romā cū decio reuersus esset. Angelus iterū ei p sōniū apparuit: ꝛ excitauit: ipsum quoqz de negligentia: quā circa verū deū cognoscēdum percepta victoria habuisset: acriter increpauit: ꝛ nisi cōuertere minas subiunxit: atqz disparuit. ¶ Mercurius autē ex dictis angeli ad fidē cōuersus idola abhorrere cepit ꝛ baptismū latēter suscepit. Et inuitatus ab imperatore: vt secum ad sacrificāduz accederet: tertio venire cōtēpsit. Post immolationē vo eū accersitū interrogauit: cur ad sacrificādum venire cōtempserit. Ipse autē clamydem expoliatā ꝛ cingulū solutū cesari restituit: seqz christianū viuaoce pfessus est. Tūc cesar ipsuz in carcerē mitti fecit: vbi angelica visitatione cōfortat⁹ est. Inde eductus est: dū deos oēs cōfutaret: pronus extendit̄: ꝛ brachijs ꝛ pedibus ad quattuor palos a terra suspēsus alligat̄: ꝛ diuti⁹ fustibus verberat̄: deinde igne ipi ardente subterstrato ad modicū assatur: sed ex sanguinis multa effusione carbones extinguebant̄. Inde in cubiculo modicū spiramē habēte reclauditur: sed ab angelo visitatus: oīa ipsius vulnera solidantur. Cū aūt mane eū pductuz et sanatū decius cōspexisset: ꝛ hoc magice arti attribuisset. Jussit illū extensuz cādenti ferro vti cauterio per lōgū exuri: ꝛ subulis igne torrētibus latera eius ac terga terebrari. Deinde ipsum versis pedibus altius a terra suspendi: ꝛ ad mētū eius grauissimū lapidē alligari. Et cum nihilominus xp̄m voce q̄ poterat cōfiteret̄: mādauit sarum amoueri: ꝛ os eius obstrui ne xp̄m aliqualiter noiaret. Deinde fecit eū a quattuor viris tā diu flagellari: donec cutis eius sanie flueret. Et duz hec omnia constantissime superasset: iussit eū decius apud cappadocie prouinciam in exilium duci ꝛ ibidem capite truncari quē milites p dies plurimos terra mariqz trahētes cesaream peruenerunt: vbi christus dominus eidez apparuit: eūqz benigne cōsolatus est. Mane vo extra vrbem a militibus ducitur: ꝛ ibidez decollatur. vij. kal. decembris. Cuius corpus in hora sui transitus lucidissimum splenduit: odorqz mirus ex eo fragrauit. Quo miraculo plurimi ad fidem conuersi sunt. Sepultus est autē a christianis in cesarea ciuitate: basilicaqz supra tumuluz eius in ipsius noie edificata est: vbi ꝛ arma eius reposita pro reliquijs conseruantur.

¶ De sctō Mercuriale epō. Cap. cvij.

Mercurialis epūs liuien. fuit. qui apud eandem ciuitatez vita ꝛ doctrina ꝛ miraculis claruit. Cū aūt inter populiēse et leuiense oppidū draco immanis degeret qui homines ꝛ animalia deuorabat: ꝛ flatu suo venefico multos

perimebat: mercurialis omni populo suo ieiunium triduanũ indixit: et oratione premissa cũ omni clero ⁊ plebe vna cum sctõ rophilo epõ populiẽsi ad locum accessit. Ibiqz ambo epi draconem vt agnuz mãsuetissimũ stolis suis alligantes: in puteo proximo demerserũt: eoqz reciuso iperpetuũ memoriale miraculi desuper iposuerunt: sicut de hoc supradictum est in gestis rophili episcopi. xv. kal'. augusti beatus vo mercurialis ad diem propinquãs extremuz in pace quieuit.

¶ De sancto romano presbytero. Cap. cviij.

Romanus presbyter et confessor apõ castrũ blauium claruit. Qui vite et sanctitate conspicuus insigniter effulsit: et scientia atqz doctrina multipliciter polluit. Qui et apud eãdez ciuitatem in pace quieuit vij. kal'. decẽbris. Cuius sanctitatis preconium miraculorũ gloria declarat. Hec ado in martylogio suo ex chronicis hieronymi sumpto.

¶ De sancto Petro alexandrino episcopo ⁊ martyre. Cap. cix.

Petrus alexandrinus episcopus et martyr apud ipsam ciuitatẽ passus est sub maximiano iperatore. Hic btõ theone alexandrino pontifici in epatu successit: et a beato marco euangelista. xvi. epus cũsdẽ ciuitatis sedem gubernauit: sapientia ⁊ sanctitate insignis admodũ effulsit: multasqz p fide xpi persecutiones ptulit. Ita vt pene omni vite sue tempore in diuersis afflictionibus pbat⁹ extiterit. Nam plurics persecutor declinãs rabiem: de loco ad locũ pfusus adijt plurimũ in mesopotamia latitauit: ac perinde apõ syriam phenicis: in vtraqz etiã palestina atqz in insulis maritimis erulauit. Qui ⁊ quinquaginta epos ordiauit. Cũ aũt ad sedẽ suã reuersus multa pericula euasisset: et meleti⁹ lycopolitanus eps ab vnitate ecc'ie discessisset. Petrus ei⁹ metropolitanus celebrata catholicorũ epoz concilio ipm vti hereticũ dãnauit: verũ cuz arrius hetetic⁹ a quo ⁊ arriani dicuntur adhuc laicus dicto meletio adheret: ⁊ aio catholicos oderet: qsi simulate meletiũ deserens: cõfugit ad petrũ. Qui cuz in diaconẽ cõsecrauit. Postqz aũt beatus petr⁹ oẽs meletianos ab ecc'ia segregasset. Arrius hoc moleste ferens epo multa obloquẽdo detraheret. Petrus eps arriũ hereticuz catholica cõione priuauit: et vti hereticorũ fautorez damnauit. Cũ aũt atrocitate persecutionis in xpianos seuiente: plurimi in prouincia egypti martyrio coronarẽtur: ipsosqz oẽs sanctus eps vti bonus athleta ad passionẽ hortaretur: maximian⁹ iperator hoc audiens misit: quosdã tribunos: vt epm alexandrie detinerent: et detentũ in carcere decollarent. Tribuni aũt illum captũ in custodia recluserunt. Ad quẽ xpianor multitudo vtriusqz sexus et ois etatis concurrerunt: ⁊ lachrymas fundẽtes carcerem circũuallarunt: die noctuqz ibidẽ⁹ psistẽtes: vt ne ꝗs pagano rũ ad eũ occidẽdũ ingredi posset: vicissim custodientes. Quod videtes tribuni habito cõsilio statuerunt: vt milites armati xpianos carcerẽ obseruãtes violenter irrumperent: ⁊ aditum denegare volẽtes trucidarẽt: atqz ita ad epm occidendũ ingredi possent. Interea arrius timens ne post extitũ tãti viri nullatenus reconciliari posset: nobiliores ex clero ad epm misit vt simulati penitentiã venia ipetrarẽt. Sanctus aũt eps per spm eis predixit arriũ a gloria dñi semper alienũ futurũ. Deinde secretius achillã et alexãdruz seniores in clericis: ãbos presbyteros cõuocauit: eisqz predixit: ꝙ vterqz eorũ post se epus alexandrie futurus esset: ⁊ primo quidẽ achillas: postea vo alexander in ei⁹ sedẽ succederet. Admonens ne ꝗs eorũ arriũ hereticum pestiferũ futurũ: aliquãdo ecc'ie dei reconciliare psumeret. Narrauitqz eis ꝗliter in ipa nocte xpm iuuenẽ ꝗsi duodenẽ vidisset: vestitum cãdido colobio a summoqz deorsuz cõscisso: quia vtraqz manu illud circa pect⁹ suũ cõtrahebat: et ꝗsi nuditatẽ suã opiebat. Qui ab eodem interrogat⁹ quid hoc eẽt. Respondit: ꝙ arrius hoc fecisset: qui vnitatez fidei sacre cõscidisset: ꝗ ⁊ ineorporabile scisma in dei ecclesia generaret. Cũ aũt beatus petrus omnẽ pplz predicasset: eos in pace dimisit. Videẽs vo ꝙ sui occasione oib⁹ xpianis eũ custodientib⁹ mortis periculũ imineret: misit ad tribunos p quẽdã seniorẽ presbyterũ: vt nocte sequẽti ad carcerẽ accedãt: ⁊ in loco quo ab itus ipm pulsare senserint parietẽ effodiant: ⁊ inde illũ spõte egressurũ suscipiãt: sicqz sine aliorũ dãno in se solũ sibi iussa pficiant. Qui venientes nocte ⁊ sine tumultu militũ locũ obseruãtes: vbi virũ dñi in oratione p noctẽ pulsantẽ audierũt: ibidẽ parietẽ effoderũt: ⁊ cũctz xpianis circa carcerẽ soporatis petrũ epm psoramẽ eduxerũt. Verũ cũ dñi voluntas esset vt seruũ suũ ad se p martyrium aduocaret: ⁊ ne ꝗs ei⁹ passionẽ impediret: tam valid⁹ tunc ibiũ turbo collisione sqz ventorũ pstreperũt: vt nemo eorũ: ꝙ obseruabãt

carcerem: sonū effodiētiū audire potuisset. Egressus igitur martyr xp̄i s̄m quod eis ꝓmiserat: ⁊ ab eis detētus: ad locū buculi deductus ē: vbi olim btūs marc⁹ passus fuerat: vbi ab vno ex militib⁹ ense per femora trāsfixus migrauit ad dn̄m. vi. kal. decēbris. Sepultus quoqz est a xp̄ianis in alexādria ciuitate in loco: qui dicitur leocados in cimiterio: quod ipse edificauit.

¶ De sctō Petro ep̄o ⁊ cōfes. Cap. cx.

Petrus episcop⁹ apud edessaz ciuitatē claruit tpe anastasij primi īperatoris: qui sanctitate multa ⁊ sapiētia luculenta polluit ipsiusqz ciuitatis sedē tenuit: virtutūqz iubar fidelibus tam opere q̄ sermone dereliq̄t. Declamator em̄ īsignis fuit. Uariarū causarū tractat⁹ edidit. Et in morem scti effrē eiusdē eccl'ie diaconi psalmos metro cōposuit: ⁊ apd̄ ipsaz ciuitatē in xp̄o quieuit. Hec gennadius de viris illustribus.

¶ De sctō Leonardo cōfes. Cap. cxi.

Leonardus confessor apud corbiacensez ciuitatez claruit. Hic eiusdem professionis ⁊ virtutis extitit cuius ⁊ alius sctūs leonardus: de quo supra dictū est in eius legenda. viij. id⁹ nouembris. eidēqz sancto quasi per oīa similis in miraculis fuit. Cuz em̄ in monasterio prelatus esset: tāta se hūilitate deijciebat: vt oībus īferior videret̄. Sed cū oīs pene populus ex eius fama ad illū confluerет. Quidam emuli regi clothario suaserunt: q̄ nisi ei ꝓuideret regum francie detrimētū nō modicnz sustineret. Naz leonardus multos sub obtentu religionis colligebat: ⁊ sic in dolo regi insidias parabat. Quib⁹ rex credul⁹ eū expelli iussit. Ueniētes aūt milites adeo verbis ei⁹ cōpuncti sunt: q̄ se suos futuros discipulos obtulerūt. Rex quoqz penitēs veniā petijt: ⁊ detractores reb⁹ ⁊ honorib⁹ priuauit: ⁊ leonardū valde dilexit: ad cui⁹ etiā p̄ces emulos eius dignitatibus eoruz restituit. Qui adeo sil'r impetrauit: vt q̄cūqz ī carcere tenerent̄ mox īuocato suo noīe soluerētur. ¶ Cū aūt die q̄daz oīoni incūberet: serpēs maximus a parte pedū vsqz in ei⁹ sinū itrauit. Qui ꝓpt̄ hoc nullaten⁹ ab oīone surrexit. Cōpleta vo oratione dixit: ei vt si i se data sibi fuisset vlla potestas: in eo faceret quicq̄d meruisset. Post hec aūt cū duos ep̄os discordantes sedasset: in crastinū se finiendum p̄dixit. Qui et apud vendoperam monasteriū in pace feliciter obdormiuit. vi. kal. decembris.

¶ De sctō Jacobo iterciso mar. Cap. cxij.

Iacob⁹ martyr cognomēto intercisus apd̄ ꝑsidā passus est. Qui nobilis genere sed fide nobilior ex regione ꝑsarū ⁊ ciuitate elape oriūdus xp̄ianis parētib⁹ ꝓgenitus: christianus ⁊ ipse vxorē habuit xp̄ianaz. Eratqz notissim⁹ regi persarum ⁊ iter optimates primus. Accidit aūt: vt a principe nimio amore seductus: ad colenda idola flecteretur. Quod mater et vxor audientes amaras litteras ei scripserunt: in quibus eū de idolatria acrius redarguebant: et eidem decetero adherere repudiabant. Cum autem iacobus litteras legisset: amare fleuit: ⁊ pro errore suo penitentiam agens se durius afflixit. Quod dū per nuncium quendā principi nunciatum esset ille iacobum aduocans interrogauit eum an nazarenus: et per consequens magus effectus fuisset. Qui respondit: se christianum esse: magum autem minime. Et cum eidem multa supplicia minaretur: et ille se nulla tormenta formidare protestaretur. Princeps de consilio amicorum hanc sententiam super iacobum tulit: vt ad aliorum terrorem membratim punitur. Et cum quidam ex compassione super eum flerent: ille dicebat: ne plorarent: quia ipse ad vitā: ip̄i vo ad iteritū festinarēt. Tūc carnifices a manu dextra ichoātes p̄mū policē: deinde quattuor alios digitos eidem successiue presciderunt: deinde ad leuam accedentes: omnes similiter eidem quinqz digitos singillatim abstulerunt. Et deinde ad pedem dextrū se curuantes om̄es digitos ipsius pedis successiue absciderunt. Quod postmodū similit̄ ⁊ sinistro pedi fecerūt. Ad quoꝝ singuloꝝ oīuz digitorū p̄cisionē sctūs martyr deo grās agebat: et semꝑ aliqua noua et vtila proferebat: tormētaqz cuncta q̄si ꝓ nhiilo ducebat. Tūc accedentes ministri pedez dextrū absciderunt et deinde sinistrum. Absciderūt ⁊ dexteram manū ⁊ deinde sinistrā. Absciderūt etiam brachium dextrum vsqz ad humerū ⁊ sic postmodū ⁊ sinistrū. Jāqz carnifices defecerant: eo q̄ a prima hora diei vsqz ad nonā in eius cessione sudasseut. Tunc accedentes sciderunt suram dextri cruris: scindentes vsqz ad femur. Deinde cōuersi sinistri cruris surā p̄scidendo: vsqz ad femur sciderūt. Beatus vo iacobus ineffabili dolore p̄grauat⁹ ad

dominum exclamabat: ⁊ gratias agens xp̄o fūez suo martyrio imponi exorabat. Eratq; sicut truncum nullum habens substentaculuz nihilq; in eo hois apparebat nisi sola ligua: qua dominum collaudabat. Multi quoq; de astātibus eius tormētis compatientes defle bant: ⁊ non audentes illum aspicere faciem suam operiebant. Tunc mandante rege vnus ex carnificibus accessit: ⁊ caput eius amputauit. Cuius corpus xp̄iani i ei⁹ ciuitate clape sepelierunt. v. kal'. decēbris.

¶ De sancto clemente flauio episcopo. Cap. cxiij.

Clemens episcop⁹ cognomento flauius apud metēsem ciuitatem claruit. Hic cōsul romanorū ⁊ patruus clementis pape fuit. Qui a bto petro apostolo baptizatus ⁊ discipulus effectus: ⁊ ab eodez epō ordinatus: ad galliā belgicam euangelizandi gratia missus est: cum pluribus alijs epis. Et dum ad metensem ciuitatem peruenisset a quodam viro hospitio officiose susceptus fuit. Cui ⁊ xp̄o ei incognitum ⁊ inauditum predicauit: in quo omnia signa se facturum promisit: a quo ⁊ didicit in arenario olim ab octauiano in ipsa vrbe cōstructo draconem ingētem degere: qui alios draculculos ex se genuerat: quoruz flatu mortifero aer adeo pestilens ⁊ infectus erat: vt multis iam exinctis: ciuitas omnis in hominibus ⁊ animalibus morbida foret: multiq; languore depressi decumberēt. Cum autem sanctus clemens liberationem ciuitatis promisisset hospes primos vbis ipsius aduocat: ⁊ audita narrat. Et concurrente omni populo: sanctus episcopus primo quidez egris oratione sua sanitatem restituit. Deinde ad amphitheatrum accessit: vbi inuocato christi nomine: draconem alijs maiorem stola sua circa collum cinxit: eumq; vt mansuetum catuluz post se trahere cepit. Quibus aūt vt a sancto docti fuerant: kyri eleison clamantibus: ⁊ clementem sequentibus: ipse vsq; ad flumen vbi contiguum: q̄ salia dicitur draconem traxit: ⁊ in eodem fluuio demersit. Omnis vo alia draconum ⁊ serpentum multitudo maiorem beluam secuta: ⁊ in eodez amne a sancto submersa fuit. Sicq; sanctus omnē populuz ad xp̄m cōuertit: ⁊ baptizauit. Ibiq; pluribz annis sedem epalem tenuit. Et post felix pastoris regimē i pace quieuit. v. kal'. decēbris. Et in eodem oppido tumulatus iacet.

¶ De sanctis Barlaam ⁊ iosaphat confesso. Cap. cxiij.

Barlaam et iosaphat heremite ꝯ rūvitā iohes damascenus cōpilauit apud in dia claruerūt. Cū em vniuersa illa pfia ⁊ pi anis ⁊ monachis iplēta eēt. Rex q̄dā auenur xp̄ianos oēs ⁊ pci pue monachos psequbaf. Interea regi puer pulcherrim⁹ nascit: ⁊ iosaphat appellatur: p cuius natiuitate rex cū omni populo dijs immolauit: ⁊ quinquagintaquinq; astrologos: quid futurū esset de puero interrogauit. Qui omnes ipsum magnuz in potentia ⁊ diuitijs futurum p̄dixerunt: tamen xp̄ianam religionem quaz pater oderat colituruz p̄nosticati sunt. Quod rex plurimū expauescens: in ciuitate seorsum palatium speciosissimū construi fecit: ⁊ ibi puerum ad habitandū posuit. Ibi secum iuuenes pulcherrimos collocauit: mandans illis: vt nec mortē: nec infirmitatē: nec senectutem: nec paupertatem: vel aliquid q̄ posset afferre tristiciam nominarent ei: sed omnia iocūda illi proponerēt: quatenus nihil de futuris cogitare posset. Et siquis ex ministris infirmabaf continuo: ipo amoto alius surrogabaf: nec xp̄s ab aliquo noīari presumebat. Cuz aūt iuuenis adoleuisset in omni sapiētia edoctus admiras cur pater eum taliter reclusisset: quendā de p̄seruis sibi familiariorem de hoc interrogauit: dicēs se in multa tristicia positū eo q̄ sibi foras egredi nō liceret. Qō p̄ audiēs ⁊ dolēs: eq̄s flari fecit: ⁊ choros plaudātes aī eū mittere: ⁊ ne q̄d ei fedū occurreret diligenf phibuit. Ipo ergo alio q̄n p̄cedēte vnū leprosum ⁊ vnū cecū obuios habuit. Quos vides ⁊ stupēs q̄d h̄ eēt iq̄siuit. ⁊ a ministris didicit: q̄ passiōes sūt q̄ hoib⁹ accidūt. De q̄ ille ppf isuetudinē talia videndi vl' audiēdi anxi⁹ eē cepit. Alio die sene rugo sū ⁊ icuruatū ⁊ balbutiēdo loq̄nte iuenit: ⁊ admiras de h̄ eēt req̄siuit. Audiuitq; q̄ ppf ānorū multitudinē ad talē statū deuenit: cuius finis est mors quā oēs vl' i ipa etate vl' i minori expiri oporteret. Que oia iuuenis notās i mlta erat tristicia: sz cotā pre ptēdebat leticiā desiderās i via salutis edoceri. Cū aūt b̄ oia monachus q̄dā noie barlaā habitās i ōserto ere sēnaar p spm cognouisset admonitiōe diuina mercatoris habitu assumpsit: ⁊ ad ciuitatē illam deuenit. Locutusq; est pedagogo iosaphat: dicēs se lapidem p̄ciosum venale habere: qui sua virtute quascunq; infirmitates curabat: quē regi iosaphat vēdere volebat. Ille autez cū sibi p̄tio lapidem ondi petiuisset. Barlaā rndit q̄ lapis ipe talē vtutē h̄et vt siqs q̄ corpore nō eēt integer, ipm aspiceret: p̄tinuo iu

men oculoꝝ amitteret: ⁊ qꝫ filius regis virgo erat: prout ipse audierat: iō ipsi soli lapidem ostendere intendebat. Igit̄ pedagogus hoc iosaphat nuncians: ipsum ad eū in cōclaui ꝓtotius introduxit: quē rex humanissime ⁊ reuerenter suscepit. De quo barlaā ipsum plurimū cōmendauit: ⁊ incipiens cum alloqui'a quibusdam persuasionibus ⁊ exemplis predicauit ei de mundi creatiōe: ⁊ hominis preuaricatiōe ac filij dei incarnatiōe: passione: ⁊ resurrectione: necnon de die iudicij: ⁊ bonoꝝ ⁊ maloꝝ retributiōe longū sermonē cōtexuit: seruieuteſqꝫ idolis plurimū exprobrauit: ⁊ de illoꝝ fatuitate exēpla proposuit. Cepit etiam ꝑ vanā ⁊ falsam mundi delectationē multa disputare: ⁊ finē omniū mortez cōprobare: ⁊ plura ad hoc in modū fabularū exempla inducere. Cū aūt eū rex interrogasset: quot annoꝝ eēt: ⁊ vbi habitaret. Ille respōdit: se esse annoꝝ. xlv. ⁊ in deserto semper degere. Econtra autem iosaphat illū plus ꝙ. lxx. annoꝝ ex apparentia iudicabat. Cui barlaā ait: ꝙ si a natiuitate sua oēs eius annos querebat: recte existimabat. Si vo a tēpore quo relicto seculo xp̄o viuere ceperat no plus ꝙ. xlv. annos habebat: qs in heremo exegerat. Cum aūt eū iosaphat ad heremū sequi vellet: noluit barlaā: eo ꝙ ex hoc rex indignatus mortē oībus xp̄ianis inferret: ſz tē pore opportuno ad ipsum in posterū veniret. Barlaā igit̄ regis filiū baptizās: ⁊ in fide optime instruens: eum osculatus est: ⁊ ad locum suū reuersus est. Iosaphat aūt rex auenur filiū suū xp̄ianū factū audiuit: i dolore nimio positus est. Quē quidā amicus eius nomine arachis cōsolans dixit: quendā senē paganū nachor nomine: barlaā per omnia similē eē: quē suasit: vt rex aduocaret: ⁊ ipse xp̄ianā: ⁊ barlaā se simulās cū philosophis disputans: ꝓmo xp̄anoꝝ fidē defenderet: deīde se superari ꝓmitteret: ⁊ omnia q̄ docuerat retractaret: ⁊ sic iosaphat ad deoꝝ cultū rediret. Igitur dictus princeps cū exercitu ad querēdum barlaā iuit: ⁊ nachor capto se barlaā cepisse dixit. Quod filius regis audiēs magistrū suum captū amare fleuit: sed deo reuelāte postmodū ipm nō esse cognouit. Cū aūt rex filiū minis ⁊ blanditijs per dies plurimos ꝓpulsaret: vt ipm ad suā voluntatem inflecteret: ⁊ ille nec minis terreri: nec adulationibus seduci posset. Tādē rex dixit ei: ꝙ ad hoc ipz declinare volebat: vt barlaā: q̄ eū seduxerat: ⁊ q̄ in carcere erat cū gentilibus ad disputādū cōueniret: ⁊ siquidē ille obtineret: rex ei cederet. Sinaūt: ipse cū ceteris xp̄ianis ipsi cōsentirēt. Qō cū regis filio placuisset: illi cū nachor ordināt: vt se barlaā simulās: pro fidē xp̄ianoꝝ defendat: ⁊ tandē se superari ꝓmittat. Cū ergo oēs in vnū cōuenissent. Iosaphat simulans se credere: ꝙ nachor barlaā eēt: ei dixit: ꝙ si doctrinā suā: quā eū docuerat: defēderet i ipsa ꝓpetuo pmaneret. Sin autē superatus eēt: ipz mala morte puniret: ne vnq̄ alios filios regum decipere presumeret. Quod audiēs nachor vehementer expauit: videſ se in foueā incidisse: quā fecit: ⁊ deliberauit meli' filio regis adherere: ⁊ sic periculū mortis euadere. Rex aūt iā palā ei dixerat: vt fidez suam sine timore defenderet. Incepta igitur disputatione cepit nachor fidem christi euidenter defendere: ⁊ rōnibus cōmunire: ita vt philosophi muti effecti: nihil omno respōdere scirēt. Iosaphat autē exultabat: eo ꝙ p veritatis hostē dns veritatez defendebat. Rex igit̄ furēs iussit cōciliū dissolui quasi de his sequēti die denuo tractaturus. Iosaphat autē a patre magistrū suū sibi dari petit: vt de responsionibus adinuicē ea nocte cōferent: ⁊ ipse secū suos ecōuerso assumeret. Quē ei rex ꝓcessit: spem hns: ꝙ eū seduceret. Cū ergo regis filius nachor in domum duxisset: ei manifestius ait: ꝙ eū quis eēt: non ignorauerat: q; videlicet nō barlaā: sed nachor astrologus foret. Cui ⁊ fidē xp̄i predicauit: ⁊ cōuersum mane ad heremū misit: vbi baptismū suscipiēs heremiticaz vitā duxit. Hec audiens quidā magus theodas nosse regi promisit: ꝙ filiū suū ad patrias leges seduceret. Consuluit ergo regi: vt a filio cunctos remoueret: ⁊ ornatas ac decoras mulieres ad eum intromitteret: vt cum eis continue conuersari posset. Ipse vo spiritus libidinis ad eum mitteret: qui eum ad concupiscētiā inflāmarēt: eo ꝙ nihil facili' homem ꝙ mulier seducere posset. Qō cū rex ꝓfecisset. Iuuelle quidē iuueni sp assistētes blādis colloquijs demulcebant. Maligni vo spiritus a mago missi caminū ignis in ei' animū accendebāt. Iuuenis vo se totū deo commēdans oēs tēptationes superabat. Deinde quādam puellā pulcherrimā vnius regis filiā a pr̄e orbatā: rex ad eū misit. Cui dū iosaphat p̄dicare vellet. Illa ei respōdit: vt si eam ad xp̄m vellet adducere: ipaz in cōiugē deberet assumere: ⁊ sic eā a dānatōe ꝓpetua liberare. Nā ⁊ xp̄iani matrimōia ꝫhebāt: ⁊ i eo statu se saluari dicebāt. Hec dicens puella turpium animi illius fortiter cōcussit. Ignisq; cōcupiscētie a demonibus accensus intus ardere cepit. Iosaphat aūt in angustia positus cū lachrymis in oratione se dedit: ⁊ orans aliquantulum obdormiuit: viditq; se duci ad pratum amenissimū floribus ⁊ cunctis delectatiōibus exornatum. Deinde in ciuitatem auro ⁊ gemmis rutilantem se intromitti conspexit: in q̄ tot diuitie ⁊ delitie relucebāt: q̄ ibi ꝓpetuo se dimitti postulabat. Dictūq; est ei: ꝙ ille locus esset beatoꝝ: ad quē cū maximo

labore ipsum deuenire oportebat. Deinde ad loca aspera teterrima adductus: audiuit ea loca esse impiorum ⁊ damnatorum. Euigilans autē ⁊ hor memorās pulchritudinē puellarū velut stercora cōtēnebat. Malignī aūt spūs ad theodā reuersi rettulerunt: ꝙ signo crucis ab eo ⁊ oratione fuerant effugati. Ad quem dux magus vna cū rege introisset vt ei psuaderet: ipse ab eo quersus baptisma suscepit: ⁊ laudabilē vitā duxit. Rex igitur desperans de cōsilio amicor dimisit ei dimidiū regni sui. Ille aūt ꝙus desertū affectaret: tñ ꝓpter fidei dilationē ad tempus regnū suscepit: ⁊ in suis ciuitatibus ecclesias fecit: ⁊ cruces erexit: ⁊ oēs ad xp̄m cōuertit. Postea etiā tādem p̄dicationibus filij fidē suscepit: ⁊ baptizatus regnū totū filio dimisit: ac penitentie opibus vacās laudabiliter vitam finiuit.

Iosaphat aūt barachiā regē p̄nuncias pluries fugere ad heremū voluit: sed a populo coactus remāsit: vir tādem ab eis dimissus desertum petit: ⁊ regalē habitū pauperi tradens ipe in pauperrima veste remāsit. Cui diabolus multa impedimēta opposuit: aliquādo in eum euaginato gladio irruēs: aliqn in forma diuersarū ferarū in eū frēdens. Que oia ipe inuocato christi noīe supauit. Bienio igit̄ iosaphat per heremū vagatus est: nec barlaam inuenire potuit. Tādem ad eius spelūcā veniens: stāsq ab extra se ab eo benedici postulauit. Cuius voce barlaam cognoscēs ⁊ foras exiliēs osculātes se inuicē cū lachrymis ⁊ amplexibus cōstringebāt. Iosaphat aūt que acciderant omnia referebat. Ille vo immensas deo gratias agebat. Mansit autez iosaphat ibidē annis multis in abstinētia mirabili et sanctitate. Completis vo diebus vite sue barlaam in pace quieuit. Iosaphat autez in anno xxv. regnū deserēs. xxxv. annis heremiticū laboze sustulit: ⁊ sic multis clarus virtutibus in pace quieuit: ⁊ cum corpore barlaam sepultus fuit. Quor amborum corpora barachias rex reuerēter inde assūpsit: ⁊ in eius ciuitatē transferens honorifice collocauit. v. kal'. decembris, ad quor tumulū miracula fiunt.

¶ De sanctis ffausto Diuo ⁊ Amonio martyribus. Cap. cxv.

Eustus presbyter diuus ⁊ amonius cuz alijs pluribus epis ex egypto: ⁊ clericis ⁊ laicis sexcētis ⁊ septuaginta apud alexandriam ciuitatē passi sunt. Qui cū beato petro eiusdem vrbis epo comprehēsi: ⁊ in carceres trusi, Iubēte maximiano impatore post ipsi⁹ bti martyris passionē: oēs gladio trucidati sunt v. kal'. decēbris. Quor oium corpora apud alexādriā tumulata seruant̄: vt dicit Ado.

¶ De sctō Sosthene discipl'o. Cap. cxvi.

Sosthenes discipulus apostolor fuit: de quo beatus paulus. i. ad corinth. i. c. mētionem facit: vbi dicit raban⁹ in glosa: ꝙ iste sosthenes corinthi⁹ doctor erat: multūq; pro fratribus solicitus iō specialiter ab apostolo est assumptus. s. ꝓpter suam humanitatem: ⁊ propter firmiorē narrationis confirmationem: vt in ore duorum vel trium testiū staret omne verbū. Hic fuit vn⁹ ex. lxx. xp̄i discipulus: vt abbas dorotheus tradit: q̄ ⁊ colophonie epūs fuit: ⁊ apō corinthū ciuitatē suā sctō fine q̄euit. iiij. kal'. decēbris.

¶ De sctō Gregorio papa. ij. Cap. cxvij.

Gregorius papa hui⁹ nois secūdus natione syrus ex patre iohāne: cōstātino pape p̄mo in epatu romano successit: ⁊ sedit annos. xvi. mēses. viij. dies. ix. Hic fuit vir castissimus diuine scripture eruditus: loquela facūdus: animo cōstās: ecclesiasticor errorū destructor: et cōtrarijs fide fortissimus ipugnator. Hic bonifaciū monachū a britānia venientē epm cōsecrauit: ⁊ per eū gentē germanor sedētē tenebris ⁊ vmbra mortis: doctrina lucis ad xp̄z cōuertit. Hic etiā per petroniū ciuē britiē sem cenobiū bti bñdicti apud castrū cassinū reedificauit: qō plusq̄ centū annis a tpe lōgobardor fuerat desolatū. Hic etiā cū leo iperator imagines xp̄i ⁊ beate virginis ⁊ aliorū sanctor in ciuitate constantinopolitana igne cremari iussisset: idē ipsi facere p̄cipiens: nō solum facere remisit: sed etiā imperatorem pro ipso facto anathematizauit. Deinde distributis oibus ecclesijs ⁊ monasterijs atqz omni clero in pace quieuit. Sepultus est ad sctm petrum: ⁊ cessauit epatus dies tres.

¶ De sctō Gregorio papa. iij. Cap. cxvij.

Gregorius papa huius nois tertius natiōe romanus ex patre marcello grego. pape secūdo in pontificatu romano successit: ⁊ sedit annos. x. mēses. viij. dies. xxx. Hic erat vir mitissimus ⁊ valde sapiēs: in diuinis scripturis sufficienter instructus: greca latinaqz lingua eruditus: atqz exercitatus in sensib⁹ diuinarū scripturarū subtilissima exhortatione elimatus: exhortator oim bonorū: plebiqz

florentissima catholice fidei ac salutaria predicans: corda fidelium dicto factoue corroborans orthodoxe fidei emulator atq; defensor fortissimus: christianam religionem diligenter complectens: paupertatis amator: erga inopum prouisionem non solum mentis pietate: sed etiam studij labore solicit'. Captiuorum redemptor & debitorū: orphanis quoq; & viduis cū oi diligentia largiter necessaria tribuens. Quāobrē deo fauente non solū ad sacrū presbyteratus ordinē puenit: sed etiaz dū in exequijs sui decessoris ante pheretrum eius fuisset inuentus: ois romanus populus a magno vsq; ad paruū, diuina inspiratione subito permoti per vim eum auferentes ī pontificatus ordinem elegerunt tempore leonis & constantini imperatorū. Hic addidit in canone. Quor solēnitas hodie in cōspectu maiestatis tue celebraf: domine deus noster in toto orbe terrarū: intra quorū nos cōsortiuz &c. Hic etiā dum leonē īperatorē ob depositionē imaginū xpi & sanctorū incorrigibilez vidisset: qui ab eius predecessore anathematis pena fuerat inuolutus: romā & italiam & hesperiam totā ab eius iugo discedere fecit: & vectigalia interdixit. Synodūq; fere mille epoz̄ rome celebrās: veneratiōem sanctarum imaginum confirauit: atq; violatores generali sentētia anathematizauit. Hic etiam cum roma a rege liudprando lōgobardorum obsideref: misit nauigio ad karolū pipini patrē regē francorum: claues confessionis sancti petri: rogans vt romanā ecclesiaz a longobardis liberaret. Nolens ab imperatore constātinopolitano heretico quēadmodum hactenus fuerat consuetudo: aut̄ aliū postulare. Et extunc cōstantinopolitani imperatores romane ecclesie patrocinium amiserunt. Et postq̄ oīa feliciter perfecisset ipse sanctus vir in pace quieuit quarto kalen. decembris. Et sepultus est ad sanctuz petrū: & cessauit episcopatus dies. ix.

¶ De sanctis Papyrio & mansueto episcopis & martyribus. Cap. cxix.

PApyrius et mansuetus epi & martyres tempore vādalice persecutionis sub Gerserico rege arriano passi sunt. Qui pro catholice fidei defensione candentibus laminis ferreis toto corpore adusti: gloriosum agonē cōsumauerunt. iiij. kalen. decembris. Quo videlicet tempore & alij sancti episcopi scilicet eugenius carthaginensis: valerianus: vrbanus: crescens: eustachius: crescentianus: cresconius: felix hortolanus: & florentianus: propter veritatis eandem predicationem damnati exilio in cōfessione pietatis cursum vite sue cōsumauerunt: de quibus supra dictum est tertio idus iulij. Hec victor aphricanus.

¶ De sanctis Rufo & socijs martyribus. Cap. cxx.

RUfus martyr cū alijs pluribus de domo sua rōe passi sunt: sub persecutiōe diocletiani imperatoris. Hic nobilitate generosa insignis cum esset patricij vbis p̄dicatiōe & exēplo beati sebastiani martyris ad fidez christi cōuersus: & cum omni domo sua a sancto policarpo presbytero baptizatus est. Quē cū omnibus alijs diocletianus detentum: & capitali sententia punitum: christi martyres cōfecit. iiij kalen. decembris. Hec ado.

¶ De dedicatione ecclesie materialis. Cap. cxxi.

DEdicatio ecclesie solemniter inter alias festiuitates sanctorum celebratur: que ideo vltimo ponitur quoniam certum diem non habēs anniuersaria dies cōsecratiōis cuiuslibet ecclesie suo tempore recolitur. Et quoniam duplex est ecclesia siue templum scilicet materiale & spirituale. Ideo primo agendum est de dedicatione templi materialis: deinde de dedicatione templi spiritualis. ¶ Circa dedicationem autem ecclesie siue templi materialis tria videnda sunt. Primo quare dedicatur. Secundo qualiter consecratur. Tertio per qs prophanaf. Et q̄ in templo duo sunt que consecrantur scilicet altare & ipsum templum. Ideo primo videndum est q̄re consecretur altare. Secundo quare templum. ¶ Altare autem consecratur ad tria. Primo ad sacramentum domini offerendū. gen. viij. Edificauit noe altare domino: & tollens de cunctis pecoribus & volucribus mundis obtulit super altare. Hoc autem sacramentū est corpus & sanguis xpi: qō in memoriā passionis dominice imolamus. Habemus enim triplex memoriale dominice passionis. s. Passiōis xpi imaginib' depicte: q̄tum ad visum: q̄ picture sunt quasi libri laicor. Passionis xpi sermonib' p̄dicate: q̄tū ad auditū. Et passionis xpi in sacris repsentate: q̄tū ad gustū: odoratū: & tactū: vt p ōes corpis sensus passiōis xpi memoria mētib' fideliū imprimaf. Scōo ad nomē dñi iuocandū.

gen̄.xij. Edificauit abrahā altare dño: q̄ apparuit ei: ⁊ inuocauit ibi nomē dñi. Hec aūt inuocatio fm aplm hz fieri p obsecratiōes: q̄ fiūt pro malis remouēdis. Per oēs q̄ fiūt pro bonis ipetrādis. Per postulatiōes: q̄ fiūt p bonis cumulādis. Et p gr̄arū actiōes: q̄ fiūt pro bonis cōseruādis. Inuocatio aūt q̄ fit super altare dicit missa: ex eo q̄ celestis missus s.xp̄s a p̄e mittit: q̄ ipam hostiā cōsecrat: et idē p nos ad p̄em mittit: vt pro nobis intercedat. Que quidē missa trib⁹ linguis canit. s. hebraica greca ⁊ latina. Hebraica sūt alleluia: amē: sabaoth: osanna. Greca: kyrieleyso. Latina reliq̄a oia. Et hoc ad rep̄sentādū titulum dñice passiōis: dictis trib⁹ linguis descriptū: vel q̄ ois lingua dz xp̄m cōfiteri: quoz oium he tres sūt p̄cipaliores. ¶ Tertio ad cantandū. Eccl'iasti. xlvij. Stare fecit cātores cōtra altare ⁊c̄. Tres aūt sūt spēs soni q̄ faciūt tres modos: vt dicit Hugo de sctō victore. Fit enim sonus pulsu flatu ⁊ cātu. Ad cytharaz ptinet pulsus: ad organū flat⁹: ad vocē cāt⁹: vt huic cōsonātie sonoz referat̄ p̄cordia mozum. Si referat̄ ad pulsuz cytharę manuū opatio: ad flatū organi mētis deuotio: ad cātū vocis sermonū exhortatio. Hoc aūt triplex gen⁹ musicoz refert ad triplicē differentiā officij eccl'ie: vt dicit̄ in mitrali. Nā offm eccl'ie p̄sistit in p̄s: in cātu: ⁊ lectionib⁹. ¶ Ad primū gen⁹ q̄ fit pulsu vt in psalterio ⁊ sil'ib⁹ refert̄ psalmodia. Ad scōm q̄ fit voce referunt̄ lectiones. Ad tertiū q̄ fit flatu sicut in tuba refert̄ cātus. ¶ Tepliū aūt siue ecclesia cōsecrat̄ ꝓpter v. rōnes. ¶ Primo vt ide diabolus ⁊ eius potestas expellat̄: sicut refert gregor⁹ i libro dialogoz. de quadā ecclesia arrianoz in noie bti sebastiani cōsecrata: de q̄ visibiliter demones i forma porcoz ide exisse plurib⁹ apparuerūt. ¶ Scdo vt ad eā p̄fugientes saluent̄, vñ dicit canon. Reos sanguinis defendit eccl'ia: ne vitā pdāt ⁊ mēbra. tali enī priuilegio ecclesie dedicate de iure cōi potiunt̄. Et ob hoc ioab fugit in tabernaculū dñi: ⁊ app̄hēdit cornu altaris. iij. Regum. ij. ¶ Tertio vt ibidē oēs exaudiātur. iij. Regū. viij. Quicūq; oraverit in loco isto: tu exaudies eos in loco habitaculi tui in celo: ⁊ cū exaudieris ꝓpitius eris. vñ in oēs dicit eccl'ia. Quisq̄s hoc tēplū benefi. peti. igre. cūcta se ipetra. letet̄. Adoramus aūt in ipsis eccl'ijs ad oriētē. ¶ Primo vt patriā nr̄am nos req̄rere ostēdam⁹. Nā deus in oriēte paradisuz plātauit: ibiq̄ hoiem posuit: trāsgressum vo ad occidentem eiecit. ¶ Scdo vt ad ip̄m crucifixū respiciam⁹. Nā dñs crucifixus ad occidētē respiciebat: ⁊ ita adoramus ad ipsuz respiciētes. ¶ Tertio vt venientē iudicē expectare mōstremus. Nam assūptus ad orientē sursuz ferebat̄: ⁊ ita veniet ad iudicādū ad occidentē aspiciēs. Hec omnia dāmascenus libro quarto capitulo q̄nto. ¶ Quarto cōsecratur vt ibidem deo laudes soluantur: hoc autem fit in septez horis canonicis inter alias p̄uilegiatis. Nam in nocte media qua matutinum celebratur: christus natus est: captus: ⁊ illusus a iudeis: ⁊ in hac hora ifernū spoliauit. In media etiā nocte ⁊ ad iudicium venturus asseritur. Addūtur etiam matutinales laudes: quia in mane egyptios submersit in mare: mūdum creauit: ⁊ resuerrexit. ¶ In hora prima christus ad tēplum conueniebat: pilato p̄sentatus fuit: ⁊ surgens mulieribus apparuit. In hora tertia a pilato ad colūnam flagellatur: morti adiudicatur: ⁊ spiritussanctus in apostolos mittitur. ¶ In sexta clauis in cruce configitur: tenebre per totum mundum fiunt: et sol obscuratur: et in die ascensionis cum discipulis recūbēs conuersatur. ¶ In nona christus spiritum emisit: miles latus eius aperuit: cetus apostoloz ad oranduz venire cōsueuit: ⁊ christus in celum ascendit. ¶ In vespera: christus in cena sacr̄m sui corporis instituit: pedes discipuloz lauit: de cruce depositus fuit: discipulis in habitu peregrini se ostendit. ¶ In cōpletorio christus sanguineas guttas sudauit: in monumēto positus quieuit: resurgens pacē discipulis nunciauit. In his ergo horis predicta beneficia recolimus: ⁊ p ipsis deo gratias reddimus. ¶ Quinto cōsecratur vt ibidem sacramēta ministrentur quoz quedaz ministrant̄ itrātibus vt baptismus: q̄dā exeūtib⁹ vt extrema vnctio: quedā cōmorantibus: ⁊ horum quidā sunt ministrātes: his datur ordo: quidā pugnātes: ⁊ hoz quidā succūbunt: his dat̄ penitētia: quidā insistunt: et his cōfert̄ audacia animi vt roborent̄: ⁊ hoc per cōfirmationē: cibus vt sustentent̄: ⁊ hoc p eucharistie sūptionē: fit remotio ipedimēti ne deiciant̄: ⁊ p hoc p matrimoniū cōiunctionē. ¶ Secūdo videndū est qualiter cōsecret̄: ⁊ p̄mo de altare: secūdo de ipsa ecclesia. ¶ Ad cōsecrationē aut̄ altaris quinq; concurrūt: p̄mo quattuoz cruces de aqua benedicta in quattuoz cornibus configurantur: secūdo ipsum altare septies cū aqua eadē aspgit̄: tertio icēsuz i ipo cremat̄: q̄rto chrismate inungit̄: quinto mūdis pānis operit̄. Hec aut̄ representāt ea que debēt hīe ad altare accedētes. Debēt enī habere charitatē q̄druplicē, s. ad deū: ad seipsos: ad amicos: ⁊ ad inimicos: ⁊ hec significāt quattuoz cruces q̄ttuoz cornibus altaris facte. de his gen̄. xxviij. Dilataberis ad orientē ⁊ occi. ⁊ septē. ⁊ meridiē. vel per quattuoz cruces ostendit̄ q̄ xp̄s p crucē q̄ttuoz mūdi ptes saluauit: vel vt ostēdat̄ q̄ q̄ttuoz modis debemus crucē portare. s. in corde p meditationē: i ore p cōfessionē: in corpe p mortificationem: in facie p imp̄ec-

sionē. ¶Septē aūt aque aspsiones sunt, vij. sanguis xpi effusiōes: quaꝝ pma fuit i circūcisiōe: scōa in oſone: tertia i corpis flagellatione: q̄rta i capiſ coronatiōe: quīta i manuū pforatiōe: sexta i pedū cruci affixiōe: septia in lateris aptiōe. ¶Circuit⁹ aūt altaris significat vigilātiā ⁊ curā quā dñt hīe ministri altaris erga subditos ne icidāt in. vij. vitia capitalia ¶at. Inuenerūt me vigi. q̄ custo. ciuitatē ⁊c. ¶Debēt etiā hīe oſonē feruētē⁊ deuotā: qō significaſ p cōcremationē thuris. ¶Habet em̄ thus vtutē ascēdēdi ex fumi leuitate: pſolidādi ex q̄litate: pstrigēdi ex glutinitate: pfortādi ex aromatitate. Sic oſo ascēdit i dei mēoriā: aias pſolidat q̄tū ad culpā pteritā ipetrādo medelā: pstrigit q̄tū ad futurā ipetrādo cautelā: pfortat q̄tū ad pntē ipetrādo tutelā. ¶Vel pōt dici: q deuota oſo p th⁹ significatur: qz hz ad deū ascēdere. ps. Dirigaſ oſo mea sicut incē. ⁊c. apoc. viij. Data sūt ei icēsa mlta: vt daret de oſonib⁹ sctoꝝ ⁊c. ¶Debēt insup hīe nitorē pscie ⁊ odorē bōe fame: qō significaſ p chrismatis vnctionē: qō pficiſ ex oleo ⁊ balsamo. ¶Oleū em̄ est nitor pscie quā dñt hīe purā. gal'. ¶Hec nīa hec est testimoniū pscie nīe. ¶Balsamū est odor bene fame quaz dñt hīe clarā. i. timo. iij. ¶Oportet ēm testimoniū hīe bonū: ⁊ ab his q̄ forſ sūt ⁊c. ¶Debēt pterea hīe mūditiā opationis sctē: qō significaſ p pānos albos ⁊ mūdos q̄bus altare vestiſ. Apoc. iij. Vestimētis albis iduaris: vt nō appareat pfusio nuditatis tue. ¶Ber. ¶Odo dicū valet accedēti ad altare: si hz dignitatez sūmā ⁊ vitā ifimā. ¶Scōo videdū est de ecclesia q̄liter cōsecreſ: ad qō q̄ttuor cōcurrūt. ¶Primo em̄ eps eccl'iā ter circuit: ⁊ q̄libet vice ad ianuā veniēs baculo pcutit dicēs. Tollite portas ⁊c. ¶Scōo interi⁹ ⁊ exterius aq̄ bñdicta eccl'iā aspgit. ¶Tertio in pauimēto crucē de cinere facit ex trāsuerso angulo oriētis vsqz ad angulū occidēt̄ ⁊ ecōuerso: ⁊ ibidē lr̄is grecis ⁊ latinis alphabetū describit. ¶Quarto i parietib⁹ eccl'ie. xij. cruces depingit: aī q̄s cereos. xij. accēdit ⁊ ipas chrismate mūgit. ¶Primū q̄ s. triplex circuitus significat triplicē circuitū quē fecit xps ppt ipsi⁹ eccl'ie sctificationē. Primū q̄ de celo venit i mūdū. Scōm q̄ de mūdo venit ad libū. Tertiū quo de libo resurgēs ascēdit ad celū. Primū fuit ad saluationē pctoꝝ. Scōm ad liberationē dānatoꝝ. Tertiū ad gl'ificationē btōrū. ¶Vel triplex circuit⁹ fit ad oñendū q̄ eccl'ie pfecrat ad honorē trinitatis. ¶Vel significat triplicē statū saluādoꝝ q̄ sunt vgines ptinētes: ⁊ pugnāti: q̄ etiā designant i dispositiōe materialis eccl'ie. Nā sanctuariū significat vgines: choros ptinētes: corp⁹ mbētes: strictius ē sanctuariū q̄ choros: ⁊ choros q̄ corp⁹: qz dignios ē⁊ dovginū q̄ ptinentū: ⁊ cōtinētū q̄ cōiugatoꝝ: vt dicit Ricar. ¶Scōm sez trina ad ostiū pcussio: significat triplex ius qō hz xps in eccl'ia. Est em̄ sua creatiōe redēptione ⁊ glorificatiōe: ⁊ ℞ triplici iure ei dz aperiri: vt dicit ansel. ¶Tertiū, s. exclamatio Tollite portas ⁊c. significat trinā ei⁹ potētiā s. in celo: in mūdo: ⁊ in iferno. ¶Scōm. s. aq̄ bñdicte interi⁹ ⁊ exteri⁹ aspsio fit triplici de cā. ¶Primo ppt demonis expulsionē: vt ōz i exorcismo aque. Ifias aqua exorcizata ad effugādū inimicū ⁊c. Ifit aūt hec aqua: ex aqua vino: sale: ⁊ cinere: qz quattuoꝝ maxie expellūt diabolū. s. lachrymaꝝ effusio: que p aquā. Spūalis exultatio: que p vinū. Natura discretio que p salē. Et humida hūiliatio: que p cinerē. ¶Scōo ppter ipsi⁹ eccl'ie expiationē. Via em̄ terrena ppter pcm̄ sunt corrupta: ⁊ iō locus aspgit: vt ab imūditia purgetur: vnde in lege oia pene aqua mūdabāt⁹. ¶Tertio ppter remouendaz maledictionē. Terra em̄ a pncipio cū oi fructu suo maledictionē accepit: aqua vo nulli maledictioni subiacuit. Nīne ē: dñs comedit pisce: sz nunq̄ legit comedisse carnē nisi agni paschalis ppter pceptū legis. ¶Tertiū. i. alphabeti descriptio: repsentat pmo piunctionē vtriusqz ppli: vicz gentilis ⁊ hebrei p crucē xpi facta. Vnde ⁊ illa crux ex trāsuerso ducit ab āgulo oriētis vsqz ad angulū occidētis: ad significādū: q ppl's dexter fact⁹ est sinister: ⁊ qui erat in capite: fact⁹ est in cauda ⁊ ecōuerso. Scōo repsentat paginā vtriusqz testamēti p crucē xpi adimpleti: vñ moriēs ait, pſumatū est. Et crux ex trāsuerso ducit: qz vnū testamētū in alio cōtinet: qz rota ē in rota. ¶Tertio repsentat articulos fidei: quib⁹ rudes ⁊ neophyti de vtroqz ppl'o eruditūtur: q̄ se cinerez ⁊ puluerē reputare debent: iuxta illud Ben. xviij. Loquar ad dñm meū cū sim pulvis ⁊ cinis. ¶Quartū. s. in. xij. locis crucis ipressio illuminatio ⁊ mūctio fit triplici ratiōe. Primo ppter demonū terrorē: q̄ inde expulsi sunt: vt vidētes signū crucis: illuc īgredi nō pſumāt. ¶Scōo, ppter triūphalē oſtēsionē. Cruces em̄ sunt vexilla xpi: vt oſtēdat em̄ q̄ locus ille dño xpi est subiugatus cruces depingunt: sicut quādo ciuitas aliqua ab imperatore capit imptale vexillū in ea erigit. ¶Tertio, ppter apl'oꝝ repsentationē. Nā. xij. luminaria an cruces posita significāt. xij. apl'os: q p fidē crucifixi mūdū illuminauerūt. Cruces aūt chrisma te vngunt: qm̄ apl'i fidē passionis xpi ad cognitionē ih̄u manauerūt: ⁊ ad amorē vnxerūt: videlicet ad cōsciētie nitorē: qō p oleū: ⁊ ad bone fame odorē: quod p balsamū. Tertio videdū ē qualiter ⁊ p quos eccl'ia pphanet. Sciēdū q̄ domū dei p tres legimus pphanari. s. p hieroboā: per nabuzardam ⁊ per antiochū. Hieroboā sicut legit. iij. reg. xij. duos vitulos

fecit ponēs vnū in dan ⁊ alterū in bethel: q̄ dr domus dei. ⁊ hoc ꝓpter auaritiaz fecit: ne .s. regnum ad roboā rediret. Nabuzardam sicut legit̄. iiij. reg. xxv. domū dei cōbussit. Nabuzardan princeps coquorū significat gulā ⁊ lasciuiam. Rex antiochus qui fuit superbissimus ⁊ ambicioſus domum dei pollut: ⁊ cōtaminauit: sicut habetur primo machabeorū prio. ⁊ significat ipsam superbiā. Ad denotandum ꝙ per hec tria vitia clericorū dom⁹ dei, i. ecclesia prophanat̄. s. per auaritiā gulā ⁊ superbiā: primū cōiter viget i religiosis: scōz i clericis: tertiū i prelatis. Et sicut per tres ecclesia fuit prophanata. Ita ⁊ per tres alios extitit dedicata: scz per moysen: salomonem: ⁊ iudā machabeuz: per ꝙ insinuatur ꝙ dedicantes domum dei debent habere humilitatem que in moyse: sapientiam ⁊ discretionē que in salomone: vere fidei confessionē que in iuda machabeo denotatur.

¶ De dedicatione ecclesie spiritualis. Cap. cxvij.

Dedicatio ecclesie siue tēpli spiritualis: qō sum? nos: iuxta illud apostoli. Tēplū enī domini sanctum est: quod estis vos. Et iterū. Nescitis quia corpora vestra templum sunt spiritussancti. Sub solemnitate dedicatiōis materialis templi ab ecclesia celebratur. Nā sicut ait augustinus. Quotiēscunqz altaris vel templi festiuitatē colimus: si fideliter ⁊ diligēter attēdimus: ⁊ sancte ac iuste viuimus: q̄cquid in tēplis manufactis agit̄: totū in nobis speciali edificatione completur. Ipsa enim spiritualis ecclesia cōstruitur ex lapidibus viuis: prima petri sedis. Tanq̄ lapides viui superedificamini ⁊c. Ex lapidibus q̄drīs. Nā q̄ttuor latera lapidis spiritualis sūt fides spes charitas ⁊ operatio: que equalia sunt: q̄ vt dicit gregorius. Quantū credis tātū speras: quantuz credis ⁊ speras tantū diligis: ⁊ quantū credis speras ⁊ diligis tm̄ operaris. In hoc quidē tēplo altare est cor nostrū: supra quod tria debēt deo offerri. primū ignis dilectionis ꝑpetue Leuit̄. vndecimo. Ignis nunq̄ deficiet i altari. scōm incēsum oronis odorifere: prio paralip. vi. Aarō ⁊ filij eius adolebunt incensū super altare ⁊c. Tertiū sacrificiū iusticie: qō sacrificiū cōsistit in oblatiōibus penitentie: in holocaustis dilectionis perfecte: ⁊ in vitulos carnis mortificare. psalmista. Acceptabis sacrificium iusti. oblatiōes ⁊ holocausta: ⁊ tunc imponent super altare tuum vitulos. Templū autē spirituale: quod sumus nos ad instar templi materialis consecratur. Prio enim summus pōtifex christus ostium cordis clausum inueniēs circuit: dum peccatum oris cordis ⁊ operis ad memoriā eius reducit. De hoc triplici circuitu dicit̄ Esaie vigesimo tertio. Sume citharaz: quo ad primum: circui ciuitatem scilicet cordis: quo ad secundum: meretrix oblivioni tradita: quo ad tertiū. Secundo ipsum ostium cordis clausum ter percutit vt sibi aperiat. Ipercutit enīz ipsum cor ictu beneficij consilij ⁊ flagelli: de q̄ triplici ꝑcussiōe dicitur prouer. primo. Extēdi manū meā: quo ad primū: despexistis: loq̄tur ad malos: omne cōsiliū meū: quo ad secundū: ⁊ increpationes meas neglexistis: quo ad tertiū. Vel ter percutit diū ronalē mouet ad peccati cognitionē: cōcupiscibilē ad doloreż: irascibilē ad vindictam ⁊ detestationē. Tertio ipz tēplū spūaliter aq̄ i ei⁹ ⁊ extra dz irrigari. Hec autem trina irrigatio trina est lachrymarū effusio: mens em viri sancti: vt dicit gregorius: dolore afficitur considerando vbi fuit: vbi erit: vbi est: ⁊ vbi nō est. vbi fuit inquit in peccato: vbi erit in iudicio vbi, ē in miseria: ⁊ vbi nō est in gloria. huic autem aque admiscentur sal vinum ⁊ cineres: q̄ cū his lachrymis debet admisceri vinū spiritualis exultatiōis: sal mature discretōis: ⁊ cinis profunde humiliationis. Vel ꝙ vinum lymphatum intelligit̄ verbū incarnatum: per salem sanctitas eius vite: que est omnibus cōdimentum: per cinerem passionis eius supplicij. His igitur debemus cor nostrū aspergere scilicet beneficio incarnationis: per qō prouocemur ad humilitatem: exemplo eius cōuersationis per quod informemur ad sanctitatem: ⁊ memoria eius passionis per quaz incitemur ad charitatem. Quanto in hoc tēplo cordis scribitur spirituale alphabetum siue spiritualis scriptura. Que quidez triplex est scilicet dictamina faciendorum: testimonia diuinorum beneficiorum: ⁊ accusatio priorum delictorum. Romano. ij. Cum enim gentes que legem nō habent: naturaliter eaque legis sunt faciunt. huius legem non habentes: ipsi sibi sunt lex: qui ostendunt opus legis scriptum in cordibus suis: ecce primū testimoniū. reddente cōscientia ipsorum: ecce secundū. ⁊ inter se cogitationum accusantium: ecce tertium. Quinto debent pingi cruces. i. assumi penitentie asperitates: que debent inungi ⁊ illuminari: quia nō solū ferende sunt patienter: sed etiā libenter: quod p vnctionē: ⁊ ardēter qō per ignē. Ih̄ Ber. Qui minatur timore crucem christi portat: qui amore portat patienter: qui proficit i spe portat libenter: sed qui consumuntur in carne amplectitur iam ardēter. Qui igitur hec omnia habebit: vere templum ad honorē dei

dedicatum erit: dignus plane in quo christus in via habitet per gratiam: vt tandem in eo in patria habitare dignetur per gloriaz. Mō ipse prestare nobis dignetur: qui viuit et regnat deus per omnia secula seculoruz. Amē.

¶ Explicit liber decimus.

Incipit prologus vndecimi libri.

Undecimus huius voluminis liber cōtinet gestorum ⁊ passionum sanctoruz differentias quattuor. ¶ Primo illorum sanctorum quoruz dies festiui nobis fuerūt penitus ignoti: sed neqz eorum legende potuerunt in aliqua superiorum librorum parte cōmode collocari. Scripsimus enim fauente domino gesta sanctorum: quorum festa per anni circuluz occurrunt. Quibus etiam addidimus quedaz alia sanctorum quorūdam: qui vel ex nominis eq̄uocatione: vel ex alia circa materiam depēdētia: vel ex alia rationabili causa: potuerūt ceteris sanctorum legendis conungi: sicut presentem legentibus catalogum patere potest. ¶ Restabāt aūt alique legende: que nulla occasione poterāt certis diebus anni locari: quas in hoc vndecimo libro reseruauimus describendas. ¶ Secundo illorum sanctoruz gesta que per obliuionem aliquā suis inserēda locis fuerunt omissa: quod diffiteri nō p̄sumo. Cui enī adeo prestantis memorie occurrat: cūctaqz legerit vel audierit per singula cordi recondere suoqz recolenda tempore: facile in promptu ad votum habere. Neminē certe arbitror tali potiri priuilegio: nisi spiritu prius fuerit afflatus diuino. ¶ Tertio illorum sanctorum: quorum gesta ⁊ passiones post ceptū opus: mihi de nouo apparuisse cōtigisset: aut in posterum mihi vel posteris appareret: q̄ppter sanctoz infinitatē ⁊ librorum numero finitatē accidere: de facili satis cēt. ¶ Quarto etiam illorum sanctorum qui per futurorum temporum successiones ab ecclesia militante canonizandi: ⁊ in sanctorum numero conserendi forent: quod vsqz ad presentis seculi finem credimus affuturum. Cuz non sit abbreuiata manꝰ domini: que ⁊ in terris homines de nouo sanctificare: ⁊ in celis multiplicare potest. Horum igitur etiam gesta presenti cōserenda volumini: non tam nobis q̄ posteris reseruamus. Qua de re nec ipm opus nostrū certo fine concludimus: eo q̄ sanctorum infinitas vsqz ad seculi finem augenda: nec finē habet: nec numerū. ¶ Ad festa igitur que p̄sentialiter habemus exponēda veniendū est. Et primo quidē librum ecclesiastice historie transcurrentes: quedam que ex ipso circa sanctos aliquos omissa fuerant recolamus.

¶ Explicit prologus libri vndecimi.

Incipit liber vndecimus.

De sctis duob⁹ nepotibus christi ſm carnem confessoribus. Cap. i.

Duo nepotes domini saluatoris ſm carnem ex linea collaterali: videlicet ex eius carnali genere nepotes: unde: qui dicebatur frater domini quorum nomina eusebius silentio tegit: tempore domitiani imperatoris sub secunda christianorum persecutione apud iudeaz florebāt: Cum autem domitianus iussisset perimi omnes de genere dauid ⁊ stirpe regia descendentes: hi duo delati sunt duplici inuidia: videlicet q̄ ex dauid genere: ⁊ ipsius x̄pi propinquitate nati essent. Quos reuocatus quidam: qui in hoc missus fuerat: perduxit ad domitianum. Nam ⁊ ipse de aduentu christi sicut ⁊ alias herodes formidabat. Interrogati autez cesare si essent ex familia dauid confitentur. Interrogati quātis essent facultatibus vel possessionibus prediti. Respōdent: q̄ vtriqz non amplius esset in bonis nouem milibus denarijs. Ex quibus singulis pars media proportione debetur: nec hec sibi in pecunia: sed in estimatione terre subsisterent: quam habebant in triginta nouem iugeribus constitutam: quā que suis manibus excolebant ad victum consequendum ⁊ tributum persoluendum. In cuius testimonium manus labore rigidas: ⁊ callis obduratas proferebant. Interrogati de christo: quale est regnum eius: vel quis ipse: aut vnde: vel quando venturus. Respondēr: q̄ neqz huius mūdi regnum: neqz huius terre ei designetur imperium: sed celeste ei regnum per angelorum ministeria in consumatione seculi preparetur: quando scilicet vēturus in gloria de viuis ac mortuis iudicabit. Domitianus autem cum neqz in eis quicq̄ criminis inueniret: ⁊ vilitatem eorum ac verba maxime contemneret: abire eos libere iubet. Illi vo dimissi vel martyrij merito: vel tante propinquitatis prerogatiua: pacis tēpore duces ecclesie effecti vsqz ad traiani tēpore permanserunt.

¶ De sanctis romanis pontificibus ⁊ eorum successione. Cap. ij.

Romani pōtifices ⁊ eoꝝ succeſſiones: iō hic ponūtur: vt: que eccl'iaſtice hiſtorie lib. reſtabāt: ꝟ recolligātur: ⁊ ipſius ordo libri per ſingula ſumarie trāſcurrat: quatenꝰ ad quoſdaz ſanctos eꝓs romanos pontifices: qui in catalogo ſanctoꝝ cōſerti ſunt: ⁊ hacten⁹ omiſſi fuerūt perueniatur. Liber itaqz hiſtorie eccleſiaſtice romanos pōtifices enumerat a btō petro apl'o vſqz ad ſyricium papā: qui ſucceſſit damaſo ꝓ ſucceſſiones ſctoꝝ eꝓs numero. xli. Sub quo ſyricio lib⁹ ꝓfatus finē facit. Omnes autē pape qui in dicto⁹ libro deſcribūtur ſanctificati habenť: aut i ordie martyrū: aut confeſſoꝝ: excepto liberio qui hereſis arriane labe maculatus ſanctoꝝ pontificū cetū fedauit: ſicut alter iudas apl'oꝝ collegiū: ⁊ nicolaus ſacrū numerū leuitarum. ¶ Primus igitur in ſede romana btūs petrus apl's pontificatum tenuit: ⁊ primo quidē ſedit antiochie annis ſeptem: deinde cathedrā eꝓalem in vrbe roma tenuit annis viginti quinqz: mēſibus quinqz: ⁊ dieb⁹ tredecim: de quo ſupra actum eſt in feſto cathedre ſancti petri. viij. kalen. martij. ⁊ in feſto paſſionis ipſius. iij. kal'. iulij. ¶ Secundus eꝓs fuit lmus de quo ſupra dictū eſt in ei⁹ paſſione. ix. kal'. octob. ¶ Tertius fuit clet⁹: de q̄ ſupra i ei⁹ paſſiōe ſexto kal'. martij. ¶ Quartus fuit clemēs: de quo ſupra in ei⁹ paſſione nono. kal'. decēbris. ¶ Quintus fuit anaclet⁹ de quo ſupra tertio idus iulij. ¶ Sextus fuit euariſtus: de q̄ ſupra. vij. kal'. nouēbris. ¶ Septimus fuit alexander: de quo ſup̄. v. non. maij. ¶ Octauus ſixtus primus: de quo ſupra. viij. idus aprilis. ¶ Nonus teleſpoꝝ: de quo ſupra non. ianuarij. ¶ Decimus iginus: de quo ſupra. iij. idus ianuarij. ¶ Undecimus fuit pius: de quo ſupra. v. idus iulij. ¶ Duodecim⁹ anicetus: de q̄ ſupra. xv. kal'. maij. ¶ Tertiusdecim⁹ ſother: de q̄ ſup̄. x. kal'. maij. ¶ Quartusdecim⁹ eleutherius: de quo ſup̄. vij. kal'. iunij. ¶ Quintus decimus victoꝝ: de quo ſupra. v. kal'. auguſti. ¶ Sextusdecim⁹ zepherinus: de q̄ ſupra. vij. kal'. ſeptēbris. ¶ Decimuſeptim⁹ calixtus: de q̄ ſupra pridie idus octobris. ¶ Decimuſoctauus vrbanus: de quo ſupra. viij. kal'. iunij. ¶ Decimuſnonus pōtian⁹: de quo ſupra. xiij. kal'. decēbris. ¶ Uigeſimus anther⁹ fuit: de quo ſupra actū eſt non. ianᵘ. ¶ Uigeſimuſprimus fabian⁹: de quo ſupra. xiij. kal'. februarij. ¶ Uigeſimuſſecūs fuit corneli⁹: de quo ſupra xviij. kalē. octob. ¶ Uigeſimuſtertius luci⁹: de quo ſupra. iij. non. martij. ¶ Uigeſimuſquartus ſtephanus: de quo ſupra. iiij. non. auguſti. ¶ Uigeſimuſquint⁹ ſixtus ſecūs: de quo ſupra viij. idus auguſti. ¶ Uigeſimuſſextus dionyſius: de quo ſupra. vij. kal'. ianuarij. ¶ Uigeſimuſſeptimus felix primus: de quo ſupra. iij. kal'. iunij. ¶ Uigeſimuſoctauus fuit marcus primus: de quo ſupra nonis octob. Et hic ſolus de numero tantoꝝ pontificū: videlicet tā ſupra poſitoꝝ q̄ infra ponēdoꝝ vſqz ad filue ſtrū papā martyriū euaſit. ¶ Uigeſimuſnonus eutychianus: de quo ſupra. vi. idus decēbris. ¶ Trigeſim⁹ caius: de quo ſupra. x. kal'. maij. ¶ Trigeſimuſprimus marcellinus: de quo ſupra. vi. kal'. maij. ¶ Trigeſimuſſecundus marcell⁹: de quo ſup̄. xvij. kal'. februarij. ¶ Trigeſimuſtertius euſeb⁹: de quo ſupra vi. kal'. octobris. ¶ Trigeſimuſquart⁹ melchiades. de quo ſupra. iiij. idus decembris. Hēs ꝓfati pontifices excepto marco ꝓ martyriū aſſumpti fuerunt. ¶ Trigeſimuſquintus fuit ſilueſter primus inter eꝓs ꝓfeſſores: de quo ſupra actū eſt pridie. kal'. ianuarij. ¶ Trigeſimuſextꝰ fuit marcus ſcōs: de quo ſupra non. octob. ¶ Trigeſimuſeptimus iulius: de quo ſupra idibus aprilꝭ. ¶ Trigeſimuſoctau⁹ fuit liberius hereticus tpe cōſtātij imperatoris: qui primo quidē dū nollet arriane hereſi cōſentire ab eodē auguſto in exiliū miſſus eſt: vbi ſtetit ꝓ ānos. iij. Sed demū ꝓſentiēs hereſi predicte: ab eodē conſtātio reuocať ⁊ in eꝓm cōfirmať: ⁊ felix quidā ei⁹ locū a clero ⁊ ppl'o romano ꝓſtitut⁹ fuerat⁹ papa martyrio coronať. ¶ Sicqz. xxxix. eꝓs fuit felix ſcōs martyr: de q̄ actū ē. iij. kl'. aug. ¶ Quadrageſimus fuit damaſus papa ⁊ ꝓfeſſor: de q̄ ſupra actū eſt. iij. idus decēbris. ¶ Quadrageſimuſ primus ſyricius ſub quo liber eccleſiaſtice hyſtorie finez facit. Et hunc omiſſuz immediate infra ſupponemus.

¶ De ſancto Syricio papa. Cap. iij.

Syricius papa natione romanus ex patre tyburtio damaſo Pape in eꝓatu romano ſucceſſit: ⁊ ſedit ānos. xv. mēſes. xi. dies. xxv. Hic ꝓſtituit vt monachi fierēt clerici vtilitatis cauſa vel ſumme neceſſitatis. Et vt nullus ꝓſbyter miſſas celebraret niſi in ſacratis ab eꝓo locis. Hic manicheos in vrbe iuenit q̄s exilio dānauit. Et cōſtituit vt nō ꝑticiparēt cū fidelib⁹ cōmunionē. Sed ꝑcepit vt ſi q̄s ex eadē ſecta rediret ad eccl'ia cōuerſus: nullatenus cōicareť: niſi trīū religioni monaſterij oꝑibus dieb⁹ vite ſue obnoxi⁹ re

neretur ieiuniis ⁊ orationibus macerat⁹:⁊ probatus sub omni examine vsq; ad vltimũ diẽ transitus sui:⁊ sic viaticũ recipiat. Hic quoq; synodũ celebrauit apud cõstãtinopolim.ccl.epoꝝ. Et postq̃ sedẽ apl'icam feliciter gubernasset:dormiuit cũ patribus suis. Et sepul⁹us est ad sanctũ petrũ plenus sctitate.Et cessauit episcopatus dies.xx.

¶De sancto zozimo papa. Cap̃.iiij.

Zozimus papa natione grecus ex patre abramio ino centio pape primo in pontificatu romano succes⁹it.Sedit q; annos.ij. menses. iij. dies .xxv. Hic multa sanctitate polluit:et pauperũ largus beneficus extitit. Hic constituit vt seruus nullomõ clericus fieret. Et in sabbato sctõ cereũ in oĩb⁹ titulis vbis bñdici pcepit. Et oĩes clericos vinũ in publico vendere p hibuit.Et hic plen⁹ sctitate in pace quieuit. Et sepultus est in via tyburtina iuxta corp⁹ bti laurẽtij mar.Et cessauit epatus dies.xi

¶De sancto Simplicio papa. Cap̃.v

Simplicius papa natiõe tyburtin⁹ ex pfectino hilario põtificatu romano succes⁹it ⁊ sedit ãnos.xv.mẽsem.i.dies.vj.Hic vir btissimus dedicauit eccl'iã sctj stephani iuxta basilicã sancti laurẽtij:⁊ basilicã sancte sabine martyrj:vbi corp⁹ei⁹ reqescit:cũ quatuor mille ducẽtũ sexagintaduo sctoꝝ corporibus.Hic.xxviij. pb⁹teros p titulos in vrbe roma cõstituit:ppt̃ penitẽtes⁊ baptisma. Et vt.vij.epi p hebdomadas ad eccl'ias patriarchales siue ad earũ regiones manerẽt. Et fecit.v.regiones pb⁹teris vbis diuidendas. Primã regionẽ ad sctm̃ iohez lateranẽsem. Secũda ad sctm̃ petrũ.Tertiã ad sctm̃ paulũ.Quartã ad sctm̃ laurẽtiũ extra muros. Quintã ad sanctã mariã maiorẽ.Constituit quoq; vt nullus clericus iuestituram a laico reciperet. ¶Sub hui⁹ epatu venit relatio de grecia p epistolas ab acacio cõstãtinopolitano epo: simulq; ⁊ a timotheo catholico:⁊ affirmauit petrũ alexãdrie vbis epz esse eutychianũ hereticũ:plurima de eo crimia affirmãs.Quo audito simplici⁹ dãnauit petri.:ita tamẽ vt penitẽtie seruaret tps. Et post hec sctus eps qeuit in dño:⁊ sepultus ẽ iuxta corpus bti petri apl'i in vaticano. Et cessauit episcopatus dies septem.

¶De sanctis Alexãdrinis episcopis et eorum succes⁹ione.Cap̃.vi.

Alexandrini epiquoruz successiones in eccle⁹iastice hi⁹torie libro de⁹cribũtur: ⁊ qui in sanctorũ catalogo cõmemorantur : fuerunt nũero. xxiij.videlicet a btõ marco euãgeli⁹ta vsq; ad theophilũ:videlicet a prima ip̃ius eccl'ie fundatione : vsq; ad tẽpora archadij ⁊ honorij augu⁹torum. ¶Quor põtificũ: primus ip̃ius eccl'ie fũdator fuit btus marcus apl'us ⁊ euangeli⁹ta: de quo in secũdo libro eccle⁹iastice hi⁹torie habet̃:⁊ de quo supra in eius passiõe dictum est.vij.kal' maij. ¶Secũdus fuit sctus anianus:cui pfati marci di⁹cipul⁹:de quo sup̃ dictũ est. iiij. non.octobris:q; tenuit ip̃am sedẽ p annos.xxij. ¶Tertius fuit abilus de quo sup̃ dictũ est.viij.kal'. martij:q; sedit in ipa sede ãnis.xij. ¶Quartus succes⁹it cerdo de quo habet̃.iiij.libro ec cle⁹iastice hi⁹torie cap̃.i.⁊ hic ibidẽ sedit annos.xvij. ¶Quintus fuit primus de quo eodem libro cap̃.iiij.⁊ hic sedit in ipsa sede annos.xij. ¶Sextus fuit iu⁹tus:de quo codez cap̃.v.⁊ hic annos .xi.sedit . ¶Septim⁹ succes⁹it eumenides:de quo pfato libro. cap̃.xi. qui ⁊ sedit ibidẽ annos.xij. ¶Octauus fuit marcus de quo eodẽ libro ⁊ capitulo : qui et sedit ãnos.x. ¶Nonus fuit celadion: de quo eodem libro cap̃.xix.qui et sedit annos.xiij. ¶Decimus fuit agrippinus de quo eccle⁹iastice hi⁹torie libro.v.cap̃. ix.⁊ hic sedit ãnos xij. ¶Undecimus succes⁹it iulianus: de quo eodẽ libro capitulo.xxij.q; sedit p annos decẽ. ¶Duodecimus fuit demetri⁹ de quo libro. vi.cap̃.xix.qui ⁊ sedit ãnos.xliij. ¶Tredecimus fuit heraclas:de quo habet̃ eodẽ li.cap̃. xxij.q; fuit vn⁹ ex di⁹cipulis origenis pbati⁹simus:cui ⁊ precepto⁹ eius ex alexãdria pfugus:veniẽs cesaream audito⁹iũ suũ reliqrat. Et cũ hic apd̃ cesaream mozaret̃:inuẽri ad eũ non solum regionis ip̃ius viri:sed ex ꝓuinciis ꝓcul positis cõcurrebãt:⁊ relicta pria:ac paretibus sequebãtur eũ tãq̃ deũ docẽtẽ.Et hic in ipsa eccl'ia pefuit annos sex. ¶Decimusquartus huic succes⁹it dionysius: de quo libro.vi. eccl'ia⁹tice hi⁹torie multa ꝓscribuẽ. ⁊ de hoc sup̃ actũ est in gestis eius.xv. kal'. decẽbris.Hicq; sedit ãnos.xvij. ¶In sequẽtibus vo ecclesiastice hi⁹torie libris addũtur ⁊ alij.viij.põtifices alexãdrini. ¶Ex his aũt quintusdecimus in ordine fuit maxim⁹ qui sedit annos.xiij.de quo supra.v.kalẽ. iunij.

¶ Sertusdecimus theonas: qui sedit annos. xix. de quo supra. x. kalē. septembris.
¶ Decimusseptimus petrus: de quo. supra i eius passione actū est. vi. kal' decēbris. qui sedit annos. xij. ¶ Decimusoctauus achillas: de quo sup in eius legēda. vij. idus nouēbris. qui sedit ānos. ix. ¶ Decimusnonus alexander: de quo similiter supra in gestis eiusdē. iiij. kal'. martij. q sedit ānos. vij. ¶ Vigesim⁹ athanasius doctor ifignis. q sedit ānos. xlvi. de quo supra actū est in gestis eius. vi. nonas maij. ¶ Vigesimus prim⁹ petrus secūdus: q licet martyr nō fuerit: de sede tū eiect⁹ ad tēpus p quēdā luciū hereticū: q alexandriaz ecclesiā iuasit. ¶ Vigesimussecūdus huic successit timotheus: sub quo liber p̄fatus ecclesiastice historie cōcludit. Omēs aūt p̄nominati gl'iosi p̄tifices in sctōrū nūero collocant'.

¶ De sanctis Antiochenis epi scopis ⁊ eoz successione. Cap. vij.

Antiocheni epi: quorū successiones ⁊ tēpora in eodem ecclesiastice historie lib. cōfertā sunt: et qui in sctōrū catalogo ponūtur: sunt nūero. xxiiij. videlicet a btō petro apl'o: qui primus ātiochie sedit vsqz ad episcopū flauianū: q floruit tpe: quo dictus liber p̄clusiōis suoz tēpoz finē accepit. ¶ Eorū autē p̄tificū p̄mus fuit btūs apostolus petrus: q primaz eius ecclesie antiochene cathedrā accipiens: ibidē sedit ānos vij. sicut dictū est supra: in cathedra sci petri. viij. kal'. martij. ¶ Secūdus fuit zache⁹: cui idē apl'oz princeps ātiochia discedēs: eādem eccl'iā cōmendauit: sicut habet' in itinerario bti clemētis. ⁊ de hoc sup dictum est. x. kal'. septēbr'. Hic aūt ep̄s in libro eccl'iastice historie nō ponit': forte ex eo q nō vere successor petri: sed q̄si ei⁹ vicarius fuerit: cū vt dictū est: ei petrus dictā eccl'iā cōmēdauit: ⁊ modico tpe ibidē p̄sidēs forte añ petrū occubuit. ¶ Tert⁹ fuit enodi⁹ ep̄s ⁊ martyr: de q sup in ei⁹ passiōe actū ē p̄die nou. maij. ¶ Quartus fuit ignatius ep̄s ⁊ martyr: de quo etiā actū ē in ei⁹ passione. kal'. februarij. ¶ Quintus fuit hero ep̄s ⁊ martyr: ⁊ de hoc sup actū est. xvi. kal'. nouēbris: de his habet' in tertio ecclesiastice historie lib. ¶ Sextus successit cornel⁹. ¶ Septim⁹ fuit hero secūdus. ¶ Octauus theophilus: qui sextus post apl'os describit' occasiōe memorata. Et de h sup actū est tertio id⁹ octobris. Et de his habetur mentio ecclesiastice historie libro. viij. ¶ Nonus successit max'im⁹. ¶ Decim⁹ serapiō: ⁊ de his duobus in lib. v. ¶ Undecimus fuit asclepiades: de quo sup. xv. kal'. nouēb'. ¶ Duodecim⁹ philetus. ¶ Tredecimus aūt fuit zebenus. ¶ Quartusdecimus babilas martyr: de quo sup actū est in ei⁹ passiōe. ix. kal'. febr'. Et de his in lib. vi. eccl'iastice historie tractat'. ¶ Decimusquint⁹ his successit fabianus: ⁊ de hoc etiā in p̄fato lib. mētio habet'. ¶ Decimussextus aūt fuit demetrianus. ¶ Decimusseptim⁹ fuit dōnus. ¶ Decimusoctau⁹ successit time⁹. ¶ Decimusnon⁹ q ril⁹. ¶ Vigesim⁹ aūt fuit dozothe⁹: vir eruditissim⁹ ⁊ in scriptur' dūmis satis intētus: q pro mlta diligētia etiā hebraicā liguā didicerat. Greca aūt eruditiōe liberali a puero fuerat istitut⁹. Is eunuch⁹ a natiuitate fuit: quē diocletian⁹ iperator in admiratiōe ⁊ veneratiōe habebat: ⁊ ei cōtulerat p̄positurā. Cui⁹ ⁊ eusebi⁹ cesarēsis eccl'ie cōscriptor historie auditor fuit vt de seipo tradit. ¶ Vigesimus primus huic successit tyrān⁹: sub quo ecclesiarum p̄secutio increuit. De his agit' ecclesiastice historie lib. vij. ¶ Vigesimussecūd⁹ fuit eudox⁹. ¶ Vigesimustertius aūt successit meletius: de quo sup dictū ē p̄die non. decēb. Et de his duobus habet' in. x. eccl'iastice historie libro. ¶ Vigesimusquart⁹ aūt ⁊ vltim⁹ cōscribit' flauian⁹: i ipi⁹ historie lib. xi. Quo tempore liber ipe: vt dictum est finem facit: et sue narrationis conclusionem.

¶ De sanctis hierosolymitanis epi scopis et eoz successione. Cap. viij.

Hierosolymitani epi et eoz successiones ac tēpora in eodē lib. ecclesiastice historie ordine tenūtur: qui ⁊ sctōrū nūero cōscribūtur. Et hi a beato iacobo apostolo vsqz ad tēpus: quo sue historie liber ipse finem facit. xxxiij. numero colliguntur. Ex his autem. xv. priores fuerunt ex hebreoz⁹ populo pontifices constituti: priusq̄ aliquis ex gentibus ad episcopatum ipsius ecclesie assumeretur: qui omnes in ipsius ecclesiastice historie libro. iiij. ex ordine ponuntur. Et de his mentio habita est supra in gestis zachei episcopi hierosolymitani. x. kal'. septēb. ¶ Primus quorū fuit iacobus frater dn̄i: de quo sup actū est i eius passiōe kal'. maij. ¶ Secūdus fuit symeon: ⁊ de hoc supra dictum est. xij. kal'. martij. ¶ Tertius fuit iustus. ¶ Quartus successit prenomiatus zacheus de quo supra. ¶ Quintus vo fuit tobias. ¶ Sextus beniamin. ¶ Septimus iohānes. ¶ Octau⁹ mathias. ¶ Non⁹ philipp⁹. ¶ Decim⁹ seneca. ¶ Undecim⁹ vo successit iustus ⁊cōs. ¶ Duodeci-

nus leui⁹. ¶ Tredecim⁹ effrē. ¶ Quartodecimus ioseph. ¶ Quintodecimus ⁊ finis horum iudas. ¶ Post istos aūt cepit ex gētib⁹ in ibi ecclesia cōgregari: sub helio adriano imperatore. Et p̄m⁹ quidē ex gentibus ipsius ecclesie sacerdotiū suscepit. Marcus martyr simul ⁊ ep̄s de quo supra in eius passiōe actū est. xi. kal'. nouēbris. ¶ Secūdus ꝟo successit asianus. ¶ Tertius publius. ¶ Quartus aūt maximus. ¶ Quintus ꝟo fuit iulian⁹. ¶ Sextus caius. ¶ Septimus iulianus secundus. ¶ Octauus capithon. Nonus valēs. ¶ Decimus voluciamus. ¶ Undecimus successit narcissus. De quo supra actum est in gestis eius iiij. kal'. nouembris: hi oēs p̄fate hystorie ecclesiastice libro. v. successiue ponunt. ¶ Duodecimus his successit alexāder olim ep̄s cappadocie de quo in eius legenda supra. xv. kal'. aprilis. Et hic martyrio coronat⁹ est: vt de eo habetur eccl'iastice hystorie libro. vi. ¶ Tredecim⁹ successit mazabanes. ⁊ de hoc eodē libro. vi. ¶ Quartodecimus fuit hymeneus. ¶ Quintodecim⁹ zabdas: ⁊ de his libro. vi. mētio fit. ¶ Decimusseptimus successit cyrillus: de quo sup. iii'. kal'. februarij. ¶ Decimus octauus aūt ⁊ vltimus iohānes: de q̄ib⁹ duobus in libro. xi. mētio habetur. Et cū horum vltimo liber ipse terminatur.

¶ De sanctis Cesaree palestine episcopis. Cap. ix.

Cesarenses ep̄i illius videlicet cesaree q̄ est in palestina: qui i p̄fato eccl'iastice hystorie libro sācti ponunt: ⁊ successiue sibi cōnumerant fuerūt quattuor. ¶ Ip̄z⁹ quorū est theoctistus: de quo habetur libro. vi. q̄ auditor fuit origenis: ⁊ vna cum sancto alexādro hierosolymē ep̄o: omne pene vite sue tempus ad audiendum ipsum mancipabāt: atq; ipsi soli diuinis scripturis ⁊ ecclesiastica doctrina summa magisterij cōcedebāt. ¶ Secundus fuit domnus: qui post breue tempus defunctus est. Tertius theotigenus qui etiam origenis auditor fuerat. Et de his duobus fit mentio libro. vij. capitulo xviij. ¶ Quartus successit agapius: qui multo labore: multaq; diligentia in gubernatione populi adhibita: ⁊ precipue erga indigētes paterna prouidentia ferebatur. A quo et vir per omnia prudentissimus vita eruditione ⁊ moribus adornatus: pamphilus ipsi⁹ ecclesie p̄sbyter surrogatus est: vt habetur libro. vij. ecclesiastice hystorie, cap. xxviij.

¶ De sanctis Laodicie ep̄is. Cap. x.

Laodicienses sct'i ep̄i q̄ sanctoꝝ numero conseruntur in p̄missō libro. v. nō minatim explicant. ¶ Ip̄rimus quorum fuit socrates. ¶ Scōs cui⁹ebius alexādrinus genere: qui in cā pauli famosa tenet ad p̄tes syrie cū venisset: q̄ esset i scripturꝫ diuinis eruditꝰ a fratrib⁹ studiosis velut thesaurus q̄dā repert⁹ vltra nusq̄ abire p̄missus est: sicut dionysius i epistolis suis scribit. ¶ Tertius huic successit anatoli⁹: de quo supra actū est in ei⁹ festo. vi. idus martij. De his agit lib. vij. c. xxvij. ¶ Quartus fuit sert⁹ ep̄s. ¶ Quintus aūt successit stephan⁹ qui nō fuit sctūs. Nam de eo habetur: q̄ licet eruditione ⁊ eloquētia p̄rioribus nō inferior fuerit: sed fidei virtute lōge dissimilis: sicut p̄secutionis ignis p̄bauit. Nihil em̄ philosophie in necessitate tētationis ostēdit. ¶ Sextus aūt ⁊ vltim⁹ qui ⁊ sctūs noīat theodotus vir: nō solum ꝟbis: sed rebus ⁊ virtutib⁹ ornatus. Hic arte quidē medicus fuit. Sed ⁊ aiarum a dño translatus est in medicinā: vere incōparabilis: qui sup omnes pene hoies fide misericordia studio vigilātia atq; omnibus optimis institutionibus claruit. In scripturis quoq; diuinis laborem ep̄lurimū gessit. Hic in pace quieuit. iij. non. nouembris. Hec p̄fato libro septimo. cap. xxviij.

¶ De sancto modesto cōfessore. Cap. xi.

Modestus cōfessor vita ⁊ doctrina apō antiochiaz claruit tpe marci antonij imperatoris. Qui i diuinis scripturis nō mediocriter erudit⁹ magnificēti⁹ ceteris aduersus martionē hereticū: oēs ipsius deceptiōes ⁊ fallacias: retecto q̄ velabant neḡtie tegmine denudauit: ⁊ apud ipam vrbē in pace q̄euit. Sub seuero p̄incipe humanitatꝫ debitiꝫ soluens. De hoc ecclesiastice hystorie libro quarto, cap. xxv.

¶ De scō musano p̄sbr̄o cōfessore. Cap. xij.

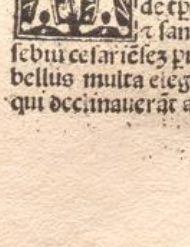

Musanus p̄sbyter ⁊ p̄fessor apud alexādria eo dē tpe claruit. Cui⁹ apl'ice fidei ⁊ sane doctrie monimenta ad eusebiū cesariēsez pueniss̄e dr̄. Et⁹ scriptꝰ fert libellus multa elegantia scriptꝰ ad q̄sdā frēs qui decliuauerāt ad hereſim: q̄ dicit eucrati

carum: tunc nuper exortam. Cuius auctorez fuisse tacianū sermo asserit. Hic aūt sanctus cōfessor apud alexandriā in pace quieuit. De hoc habetur ecclesiastice historie: libro quarto. cap̄. xxi. ⁊. xxviij.

¶ De sancto Pagato ⁊ socijs martyribus. Cap̄. xiij.

Pagatꝰ martyr cū sociis suis ⁊ quodā christiano noīe vectio apd̄ lugdunum ciuitatē gallie passi sunt sub persecutione antonini imperatoris. Cum enī ex acclamationibus vulgi p̄ses in xp̄ianos nimia crudelitate deseuiret. Pagatus martyr cuius vita ab adolescētia fuerat exanimata ⁊ probata ex perfecta charitate quā deū custodiebat ⁊ proximū: cū tā crudelia supplicia seruis dei vidisset inferri: poposcit se pro ciuibus suis audiri: q̄bus nihil impietatis cōmissum probari poterat. Erat enī nobilissimus iter suos ⁊ eruditissimus. Verū eius defensionē iudex nō recipiēs: inquisiuit tātū si eēt xp̄ianus: qui cū se xp̄ianū clara ⁊ libera voce professus esset. Jussit illū tanq̄ xp̄iauoꝝ aduocatū vinctoꝝ numero sociari. Dū aūt defensionē libertatis: que in nostra religione consistit: exequitur domini cum secutus exemplum animam suam ꝓ ouibus suis posuit ⁊ amicis: ⁊ cum vectio quodam ciuitatis eiusdem nobile glorioso martyrio coronatur. Quibus optimis ⁊ fidelissimis ducibus vsus oīs reliquus sanctorū eiusdem vrbis chorus prompti ⁊ alacres aīas suas pro fidei libertate posuerunt. Hec ex lib. quinto capitulo primo.

¶ De scō Alcippiade martyre. Cap̄. xiiij.

Alcippiades martyr apud lugdunū galliarum oppidum passus est sub persecutione iam dicta: de q̄ habetur ecclesiastice historie lib. v. c. iij. ꝙ dum esset in numero eorum qui pro christi vincti tenebant̄: vitam satis arduam gerebat: nihil cibi volēs accipere: sed tm̄ sale ⁊ pane cum aqua vtebatur. Cunqz talem vite rigorem vellet etiam in carcere positus obtinere. Attalo martyri in carcere etiam posito diuinitus reuelatur: quia non recte faceret alcippiades creaturis dei non vti: ⁊ alijs formam scandali derelinquere. Quibus ille cognitis cepit oīa cū gratiarū actione ꝑcipere. Et hic demum pro cōfessione nominis christi in vinculis positus vitam martyrio consumauit.

¶ De sctō Apollonio cōfessore. Cap̄. xv.

Apollonius confessor ⁊ ecclesiasticꝰ scriptor tēpore cōmodi imperatoris claruit apud alexādriā. De quo fertur ecclesiastice historie lib. v. cap̄. xviij. ꝙ aduersus cataphrygas libellū edidit: in quo satis vigilanter prophetias ipsorum falsas esse cōuicit: ⁊ singula in eius verba coarguit: simul ⁊ vitā moresqz eorum: qui auctores huius hereseos extiterūt. Ex quibus omnibus ⁊ alijs q̄plurimis vehementer supradicta heresis cōfutatur. Et hic vite sanctitate non infimus in pace apud eādem vrbem quienit.

¶ De sancto Polycrate ep̄o. Cap̄. xvi.

Polycrates ep̄s apud ephesū claruit tempore cōmodi imperatoris antedicti. Qui nobilis ep̄s ipsius ciuitatis vita ⁊ doctrina cōspicuus vna cuz bacchilo corinthioruz episcopo: de quo ifra dicetur ab eusebio in. v. libro. cap̄. xxij. plurimum commendatur. Hic ex persona oīum episcoporum asie de pascha celebrando beati iohānis ⁊ veterum fretus auctoritatibus ad victorem romanum pontificē synodicaz scripsit epistolam. Et hic inter sanctos illius tēporis ep̄os preclarus ephesiorum sedi feliciter prefuit: gregem quoqz domini verbis ⁊ exemplis impinguauit. Sepultus apud eandem ciuitatem.

¶ De scō Heraclito cōfessore. Cap̄. xvij.

Heraclitus confessor ⁊ ecclesiasticus scriptor claruit tēpore seueri imperatoris: de quo eusebius. v. libro cap̄. xxvij. dicit ꝙ iter alia eiꝰ sapiētie opuscula in apl̄o paulo cōmētarios edidit. Et in sanctitate vite in pace quieuit.

¶ De sctō Maximo cōfessore. Cap̄. xviij.

Maximus confessor ⁊ ecclesiasticus scriptor claruit tempore prefati seueri pricipis: qui virtutibus ⁊ sapiētia nō minimus de famosissima illa oīum hereticorum disseruit q̄one: qua semper inquiritur vnde sint mala vel vnde malicia. Et ꝙ materia facta sit ⁊ non infecta. Et hic sanctus in christo cuz pace dormiuit: de quo ⁊ eusebius

premissis libro et capitulo scribit.

¶ De sancto Candido confessore. Cap. xix.

Candid⁹ cõfessor et ecclesiasticus scriptor eodẽ quo supra dicti iperatoris tẽpore floruit: de quo et antedictus eusebius eodẽ lib. capitulo. xxvij. mẽtionez facit: quod in examerõ. i. principio genesis scripsit. Et operibus perfectis effulgens cum pace dormiuit.

¶ De sancto Apio confessore. Cap. xx.

Apius confessor ⁊ similiter ecclesiasticus scriptor tempore eiusdem seueri augusti floruit. Et hic sapientia et sacroꝝ librorũ itelligentia insignis in apl'm paulũ ⁊ i genesiz libros nobile cõmẽtũ exarauit: vt habetur ecclesiastice historie lib v. cap. xxvij. predictis. Et h in fidei confessione clarus humanitatis debitum virtutibus pollens exoluit.

¶ De sancto Sexto cõfessore. Cap. xxi.

Sextus confessor et ecclesiasticus scriptor: de quo ⁊ antefactus auctor p̃missis lib. et capitulo loquitur: claruit eodẽ tempore seueri iperatoris. Hic de resurrectiõe tã xp̃i q̃ mortuorũ generali luculẽter disseruit. Aliaqz nonnulla opuscula edidit: et sanctis fulgens operibus in christo requieuit.

¶ De sancto Arabiano confesso. Cap. xxij.

Arabian⁹ confessor et ecclesiasticus scriptor eodẽ antedicti seueri principis tpe floruit. Hũc ⁊ ex vitesanctitate ⁊ doctrina p̃clara eusebius eodẽ quo sup̃ libro ⁊ cap. inter sctõs eius tẽporis cõnumerãdo ponit. Hic enim in suis libellis plurimas exortas in diebus suis hereticoruz insidias: cõfutans fidem rectam et apostolicam monumentis suorum mandauit voluminum. Et hic in pace diem clausit extremuz.

¶ De sancto Leonide martyre. Cap. xxxiij.

Leouides martyr apd alexãdriaz passus ẽ sub seueri iperatoris persecutiõe. Hic pater fuit origenis famosi doctoris ⁊ ecclesiastici scriptoris. Qui tẽtus a psecutoribus ⁊ in carcerẽ trusus est. Cui origenes de domo adhuc adolescens annorũ xvij. epistolam exhortatoriam scripsit ipsum ad fidei constantiam et passionis tolerantiã exortans. Cunqz diis gentilium immolare non acquiesceret: et christum negare renueret: pro martyrio christi capite plexus est. Alexandrieqz a christianis tumulatus iacet. Hec ecclesiastice historie libro sexto cap. ij.

¶ De sancta mãmea regina et martyre. Cap. xxiiij.

Mammea regina mater fuit imperatoris alexandri. Cuius tempore origenes in ecclesia dei sapientia et eloquentia ac vita floruit. Hec vt de ea scribitur lib. vi. cap. xvi. de raris religiosa femina: cum de origene fama magnifica vbiqz et celebris haberetur. Ita vt nec principium quidem lateret aures: missis militaribus viris antiochiam: vbi per idem tẽpus ipsa regina degebat: cum omni honore et supplicatione ad se famulum dei orat venire vt sacrarum litterarum et fidei ab eo perciperet documenta. A quo et ipsa catholice religionis et diuini verbi monimenta suscepti: et baptismi christiani latenter sacramentum excepit. Ob quod ab imperatore alexãdro filio suo christiani nominis persecutore interfecta est et martyr domini consecrata.

¶ De sancto firmiliano episcopo et confessore. Capitulo. xxv.

Firmilianus episcopus apud cesareaz cappadocie claruit temporibus alexandri imperatoris. Hc eiusdem vrbis episcopus fuit et origenis auditor. Tantũqz venerationis erga ipsum preceptorem suum habuit: vt indesinẽter scientie et doctrinis ei⁹ gratia: eũ constringeret secum morari. Sed et ipse derelicta ecclesia ad eum properabat: et vtebat religiosa quadam vicissitudine: dum ipsum modo ad instructionem ecclesie sue illũ euocaret: modo ipse sui profectus gratia ad euz pergeret: et docenti ei iugiter diebus ac noctibus assisteret. Hic ad antiochie plebem gratam scripsit epistolaz cõtra paulum presbyterum samosatenuz tunc nuper in consilio antiochẽsi de heresi damnatũ. Processu vo temporis ipse beatus episcopus cum occasione dicte heresis penitus extirpande veniret antiochiam: dum esset apud tarsum in pace quieuit: cuius corpus cesaream translatum ibidem sepultum est. Hec eusebius libro. vi. capitulo. xix. ⁊ libro. vij. cap. xxvi.

¶ De sanctis Theodoro et Anthinodoro episcopis. Cap. xxvi.

Theodorus ⁊ Anthinodorus episcopi fratres germāi apud pōti ꝓuinciā claruerunt temporibus maximini iperatoris. De quib⁹ tradit eusebius libro. vi. cap. xxii. ꝙ maior horuz natu theodorus vir famosissim⁹ fuit: q̄ in episcopis apud pontū gregorius nominatur: fide et virtutibus atqz scia per omnia apl'icus. Sed ei⁹ frater anthinodor⁹: quos origenes de auditorio rhetoris retractos: studia cōium litterarū: in diuinaz suasit philosophiam cōmutare. Quiqz apud eū ꝑ quinquenniū verbo dei operam dantes: in tantū profectum diuine eruditionis atqz scientie peruenerūt: tantūqz vite merito et cultu enituerunt: vt ab his scolis eius imatura adhuc etate: ad episcopat⁹ prouincie ponti sacerdotium vterqz raperetur. Qui ⁊ ambo ibidem in christo quiescunt.

¶ De sancto Syro martyre. Cap. xxvij.

Syrus martyr apud alexādriā passus est sub decij cesaris persecutiōe. Hic cū res cuiusdam potentis sub mercede procuraret. Jubet ab eo idolis imolare. Recusans cogitur iniurijs. Persistens rursum mulcetur blāditijs. Cum vō vtrūqz cōtemneret: preacuta sude validissime transuerberatus: et per media viscera neci traditur: et martyrio coronatur. Hec eusebius libro. vi. cap. xxxi.

¶ De sancto Cheramone episcopo ⁊ martyre. Cap. xxviij.

Cheramō martyr et ep̄s venerandus senex apud alexandriam fuit. Hic pontifex vrbis egypti fuit q̄ dicitur nicopolis. Qui tempore deciane persecutiōis: cum ad arabicum montē vna cum grandeua coniuge discessiset nulli vltra apparuit. Et cum ad perq̄renduz eū plurimi christianorū frequentissime processissent: perscrutatis oībus locis neqz ip̄os vltra quispiam neqz corpora eorū potuerunt inuenire. Hec eusebius vbi supra.

¶ De sancta matre quedam ⁊ filiabus virginibus ⁊ mar. Cap. xxix.

Sancta quedam mater cū duabus filiabus virginibus apud alexādriā passe sunt: sub persecutione diocletiani ⁊ maximiani augustorū. De quibus refert eusebius libro. viij. cap. xiij. ꝙ cū esset pulchritudine ⁊ pudicitia formosa genere nobilis et copiosa facultatibus: filias duas virgines habebat ad materne pudicitie regulam enutritas: specie simul et moribus se imitantes. Quas religiosa mater ꝑm preceptū domini et timorē diuinum dedicauerat. Cum aūt declināde persecutiōis gratia sui absentiā procurarēt: missi a preside milites repertas eas venire antiochiam cogūt. Sed cū perurgentibus militibus vehiculo iter agerent: religiosa et pudica mater filias lamentatur: ꝙ eas gētiles studeant: aut a deo: aut a pudicitia separare. Hortaturqz illas ne mori pertimescāt: ne despecta pudicitia viuere cū turpitudie cupiāt. admonetqz illas necem eis aut opprobriuz paratum peruenire: et impudicorū cursu preripere. Cum aūt filias ad tale propositū videret accensas: et ad quēdaz fluuiū peruenissent necessitatis causa se descendere velle simularunt. Et dū custodes paululū naturali verecundia secessissent: fluuij se rapidis fluctibus iniecerunt. Sicqz immaculatū domino spm̄ reddiderunt. Hec eusebius.

¶ De sanctis Adaucto ⁊ socijs martyribus. Cap. xxx.

Adauct⁹ martyr cum innumerabilibus vtriusqz sexus ⁊ omnis etatis socijs apud phrygiam passus est. De quo eusebius libro octauo capitulo secundo tractat: ꝙ erat dux cuiusdam ciuitatis in phrygia posite: in qua erant omnes populi christiani: ipse autem in natione italus super vniuersum erat populum constitutus. Cum autem Diocletianus imperator gentilium legionem militum illuc misisset: vt omnem ciuitatis illius plebē imolare cōpelleret: illiqz omnes vnanimes se xp̄ianos esse dicerent: ⁊ omnino sacrificare cōtempsissent. Adaucto duce ⁊ curatore ciuitatis populuz exhortante: porte vrbis a gentilibus claudūtur: ipsaqz ciuitas oī ex parte ab eis circūdatur: ⁊ missio igne oppiduz vna cum viris oīb⁹ ac mulierib⁹ paruulis pariter

ac senib⁹ cõcremaꝝ: ita vt null⁹ penit⁹ ex illa vrbe etiã cũ optimo volẽtib⁹ daretur abscede ret. Sicqz oẽs ciues p̃fati celestis hierl'm ci ues effecti gl'ioso martyrio coronantur.

¶ De sanctis pluribus martyribus apud alexandriam. Cap̃. xxxi.

Martyres plurimi ap̃ alexandriã passi sunt sub p̃secutione antedicti Diocletiani. De quib⁹ eusebius octauo libro capl'o decimoscõo refert ꝙ trũcatis auris⁹ atqz inhonesto vulnere naris⁹ manuũ quoqz ceterorũqz mẽbrorum summitatib⁹ amputatis: trũcũ sinebãt abire derisum. Quidã vo in craticulis primis subterpositꝫ torrebanꝝ. Inter quos duo nobiles iuuenes dũ cõprehẽsi simulacris imolare cogerenꝝ: se ad aras duci postularunt. Et cum fuissent adducti: man⁹ suas ardẽti igni superponentes: ꝛ quousqz eis caro in ignẽ defluere tet: immobiliter perdurarũt. Alij vo cum ad sacrificandũ quererẽtur: sacrilegam pollutionem vitam p̃cipitio finierũt. Minore quidem tolerantie fiducia: sed conseruãde fidei maiore cautela.

¶ De sanctis quattuor episcopis martyribus. Cap̃. xxxij.

Quattuor sancti epi apud alexãdriã passi sunt sub diocletiana persecutione. Quor noia hec sunt: primus phileas: scõs hesychi⁹: tertius pachomius: quartus theodorus. Hi ex vrbibus egypti epi ꝑ confessione nois xp̃iani glorioso apud ipaz vrbẽ sunt martyrio coronati. Hec eusebius libro. viij. cap̃. xiij.

¶ De sancto Athanasio epo. Cap̃. xxxiij.

Athanasius epus egypti partibus vn⁹ fuit ex numero p̃fessor illorũ epor: quos maximian⁹ imperator dextris oculis effossis: ꝛ sinistro poplite p̃ciso p metalla dãnauerat. De hoc libro. x. eccl'iastice hystorie scribitur: ꝙ interfuit consilio primo sanctorum patrum prius apud niceam sub constantino augusto christianissimo celebrato. In quo tãta virtutum inerat gratia: vt signa per eũ nõ min⁹ ꝙ dudũ per apostolos fierẽt. Nam ꝛ demones tantum verbo fugabat: ꝛ egros sola oratione curabat. Sz ꝛ cecis dicit visuz reddidisse: ꝛ paralyticos ad stabilitatẽ corporis reuocasse. Quẽ constantinus in tanta veneratione ꝛ affectu habuit: vt sepius eũ intra palatium euocatũ cõplecterer: ꝛ illum oculum: qui in cõfessione fidei fuerat euulsus: auidioribus oculis demulceret. Et hic ad ecclesiam suam reductus senioqz confectus: post vitam virtutibus insignem in pace quieuit.

¶ De sancta quedam captiua apud iberiam. Cap̃. xxxiij.

Sancta quedaz mulier captiua tẽpore cõstantini magni imperatoris claruit ap̃ gentes iberorum: que sub arte põtico iacẽt: p quã deus ip̃as gentes primũ ad noticiam fidei conuocauit. Cum enim ipsa mulier christiana apud ipsos populos captiuata: fidelẽ ꝛ sobriã ac pudicã duceret vitã: ꝛ diebus ꝛ noctib⁹ in oronibus p̃sisteret: ꝛ ex hoc barbari tanꝯ q̃d noui mirarenꝝ: ac q̃d sibi hoc vellet curiosi p̃cunctarentur. Illa se xp̃m deũ suũ tali ritu colere fatebaꝝ: qui velut sibi ignotaz nouitate nois mirabanꝝ. Erat aũt moris apud eos vt siqs paruul⁹ egrotaret a matre per singulas domos circumferretur: ab omnibus videlicet quicq̃ experti remedij postulante. Cum autem mulier quedam paruulum suum languidum per omnes circumtulisset ex more: nec aliquid remedij cepisset. Venit ad captiuam: vt si quid sciret: ostẽderet. Illa se nihil remedij humani scire testatur: christum tamen deũ suũ quẽ colebat: salutem hominibus desperatam posse ipsi dare confirmat. Paruulum itaqz cilicio suo superpositum oratione fusa sanuz reddidit matri sue. Sermo defertur ad plures factiqz fama magnifici ad aures regine grauissime egrotãtis ꝛ iam de salute quasi desperantis perlabitur que rogat ad se mulierẽ deduci illa negat accedere ne: nimis de se videretur p̃sumere. Regina facit se ad mulierem portari. Que similiter supra ciliciuz ei⁹ posita: inuocato christi nomine continuo surrexit sanata. Docet captiua reginam christũ esse summi dei filiuz: qui auctor est incolumitatis ꝛ vite: qui ꝛ regibus regna distribuit ꝛ mortalibus vitam. Quod domũ regressa marito regi pcũctãti cãm subite sanitatꝫ apuit. Ille mulieri mũera p̃sentari iubet. Regina vo ei respõdet: ꝙ mulier nihil in auro vel argẽto appetit: sz ieiunio quasi cibo pascit. Ni hilqz aliud ꝑ mũere q̃rit: nisi vt xp̃s a rege ꝛ oi regno ei⁹ colat. Ad hẽ aũt rex segnior fuit: ꝛ q̃uis ad xp̃m affectũ hꝫet q̃uersionẽ distulit. Ad qõ tn vxor illum sepius commonebat.

¶Quadã die in siluis venãte: subito aer densissimis offuscaꝫ: dies in terre noctis caliginem vertiꝫ: cũctiqꝫ regis comites nesciẽtes quo se verterẽt hincinde dispguntur. Solus rex obscuritate nimia circũdatus: despatiõe salutis antius mẽte xp̃m iuocat: vt si vere deus est quẽ captiua vxori p̃dixerat: nunc se de his tenebris eruat: vt ex hoc ip̃m omissis oĩbus colat. Illico lux terre reddiꝫ: & rex incolumis ad domũ reuertiꝫ. ¶Qui regine p ordinem gesta oĩa pandit. ¶uocat captiuã: & nulluz aliũ p̃ter x̃pm se veneraturũ p̃firmat. Illaqꝫ regi poscenti colẽdi veneradiqꝫ modum inp̃tũ erat femine p̃dit. ¶fabricari ecclesiam monet: formãqꝫ describit. ¶Igiꝫ rex oĩ populo ꝙuocato que gesta cũcta fuerãt exponit: fidẽqꝫ doctus nõdũ tñ initiatus aperit: sueqꝫ gẽtis primus apls fit. ¶Credũt viri p regẽ: femine p reginã: cũctisqꝫ id violẽtibus ecclesia instãter instruiꝫ. ¶Eleuato igiꝫ iã muroꝝ ambitu: dũ intra colũne collocari deberẽt: erectꝫ duabꝫ p̃mis: cũ tertia iã media parte fuisset erecta consũptis oĩbus machinis hoĩmqꝫ ac boum viribus: attritisqꝫ oĩbus: ne loco q̃dem moueri potuit. Sed cuꝫ interuẽtu noctis oẽs abscessissent: sola captiua mulier in oꝛone p̃noctauit. ¶facto sũmo mane rex & pplus ante introgressu videt colũnã quam tot machine totqꝫ ppli mouere nequiuerãt erectã: vt supra basem suã libzate suspẽsam vnius pedis spatio in aere pendẽtem. ¶Deqꝫ ppli admirãtes verã esse fidẽ christi acclamabãt. ¶Et ecce in oculis oĩum mirãtiũ nullo cõtingẽte: colũna sensim supra basim suã deposita sũma cum liberatione cõsedit. ¶Post hec reliquus colũnarũ numerus cũ sũma facilitate suspẽsus ẽ: adeo vt oẽs que supfuerãt ipsa die locarentꝫ. ¶fabricata igiꝫ eccl'ia & perfecta ppli maioris ardoꝛ fidei salutẽ fitiẽtes totius gẽtis legatos ad cõstãtinũ imꝑatoꝛẽ mittũt qui rei serie exponũt: sacerdotes sibi delegari petunt: qui ceptũ erga se dei numus iplerẽt. ¶Quibus ille cuꝫ omni gaudio & honoꝛe trãsmissis: amplius ex hoc lecatus est q̃ incognitas illas romano iperio gẽtes iunxisset. Sicqꝫ doctrina nouoꝝ p̃dicatoꝝ: nouus pplus fidẽ christi vna cuꝫ rege & regina suscipiũt: & baptizati christum exinde adoꝛare ceperũt. mulier vo illa apud easdẽ gentes: p̃ma ibidẽ sacre fidei auctoꝛ: in ſanctitate vite & miraculoꝝ opatiõe perseuerãs cõfecta senectute quieuit in pace. ¶Hec eusebius libꝛo. x.

¶De sctõ macario cõfes. Cap. xxxv.

¶Macarius cõfessoꝛ in nitrie partibus in deserto videlicet egypti p̃fundissimo clarũit tpe valẽtiani imperatoꝛis. ¶Qui tertius fuit macarius p̃ter illos duos: de quoꝝ vno actũ est supra. iiij. noñ. ianuarij, & de secundo. xviij. kal'. februarij. ¶Hic cui discipulus magni antonij fuit. ¶Qui vna cũ isidoꝛo & heraclide & pãbone p̃discipulis suis: in p̃fata heremi vastitate degebat. ¶Cũ aũt psecutionis arrtane tẽpoꝛe p̃fati oẽs insimul cõuenientes ad mutuã charitatẽ ostendẽdam: in suis tabernaculis positi oꝛãtes interfectoꝛes suos exꝑectarẽt: delat' est ad eos homo mẽbris oĩbus & ꝑcipue pedibus aridus. ¶Qui ab eis oleo punctus inuocato xp̃i noĩe cõtinuus sanus exurgẽs reuersus est benedicẽs deũ. ¶Cecus quidã ad cellam macarij itinere dierũ triũ in deserto positam se adduci fecit. ¶Quo postq̃ multo labore puenit: macariũ domi nõ iuenit. ¶Cõtristatus autem: sed feruoꝛe fidei crescẽs fecit se applicari ad partẽ illã parietis vbi senioꝛ cubare solebat. ¶Et exinde paruz luti aridi: vbi paries oblitus erat assũpsit: & palme sue supposuit: aquã q̃z de puteo vñ vir sctus bibebat hausta sibi deferri rogauit: cũ qua soluẽs glebulã luz fecit: oculosqꝫ inde punxit: & aqua diluẽs repẽte visuz recepit: mulloqꝫ ducẽte regressus domũ cũctis ppli rẽ gestam publicauit. ¶Habebat aũt macarius leene spelũcã cellule sue vicinã. ¶Die quadã belua catulos suos cecos ad eũ produxit & ad pedes eius posuit. ¶Qui cuꝫ intellexisset pro cecitate catuloꝝ bestia filios applicare: oꝛauit ad dñm & ꝓtinus catuli receperũt visuz. ¶Et sequẽtes matrẽ ad speluncã redierunt. ¶Et paulopost ipsa cuꝫ catulis regrediens pelles ouiũ plurimas velut munus proꝛgratia ad senẽ morsu oꝛis auectas detulerũt. ¶Cũ aũt lucius quidã ꝓfectus alexãdrie christianos psequereꝫ. Iussit predictos oẽs patres a grege suo raptos in insulaz egypti paludũ deportari: in qua neminẽz esse coꝑat christianum. Sed cũ senexꝫ noctu ad insulã deducti fuissent: in qua erat templum idoloꝝ ab incolis sũma veneratione obseruatum: statim vt nauicula applicuit: sacerdotis templi filia arrepta spiritu clamare cepit stridens & rabiens: & per populos hincinde discurrens. ¶Quã populus detentã ad senum nauiculã deduxerũt. ¶Et cũ añ pedes eoꝝ vlularet: & sanctos viros: cur ad demones loci illius expellendos venissent: interrogaret: illi malignum increpantes spiritum effugarunt & puellam sanam parẽtib' reddiderũt. ¶Qui vna cum insule populis conuersi ad christum templum antiquissimum destruxerũt: & ecclesiã edificaueruut. ¶Quod dum lucio alexandrie nunciatum fuisset: tumens ne ex sanctoꝝ patrum ꝓsentia fides christi amplius cresceret: occulte eos ad heremuz remitti iubet. vbi macarius ieiunijs & oratiõibus iugiter intentus in christo feliciter obdoꝛmiuit: cuius coꝛpus alexandrie tumulatum est.

¶De sctõ piatone presby. ⁊ mar. Cap. xxxvi.

Piaton presbyter ⁊ martyr apõ tornacum ciuitatem passus est sub domitiani imperatoris persecutione. Hic alio nomine piatus dicitur. Qui ex vrbe roma oriundus: indeqz egressus a beato dionysio epõ apud gallias presbyter ordinatus: ⁊ ab eodẽ ad tornacensem ciuitatẽ ad predicandũ directus est: vbi multitudinẽ paganorũ euangelizans ad christũ conuertit. Ad hũc comprehendenduz prefectus nuncios destinauit: qui ab eisdem apparitoribus detentus ⁊ iudici oblatus: dũ christum confiteretur: primo quidẽ fustibus cedi: deinde iussus est capite truncari. Cuius corpus truncum ⁊ eranime caput propriis manibus acceptũ pluscp per duo miliaria deportauit: videlicet vsqz ad locum vbi diuinitus sepulturam elegit: vbi ⁊ gloriose occumbens tumulatus quieuit. Quo miraculo vltra mille gentilium conuersi sunt.

¶De sancto Didymo alexãdrio confessore. Cap. xxxviij.

Didymus alexandrinus cõfessor ⁊ doctor floruit tẽpore valẽtiniani iperatoris. Hic in parua etate lumẽ oculor amisit: ad huc pene priorũ elementorũ ignarus: quo nõ obstante tãtum sui miraculũ mundo prebuit: vt dialecticã: arithmeticã: ⁊ geometriam: quaruz figurales propositiones ⁊ principia permaxime visu indigent: vsqz ad perfectum didicerit: omniumqz deo docente: in breui diuinarũ ⁊ humanarũ rerũ eruditionẽ ac scientiã percipit. Ad tante autẽ pfectionis apicẽ deuenit: vt schole ecclesiastice doctor extiterit: illustresqz viros auditores habuerit: videlicet athanasium epm: hieronymũ presbyterũ: basiliũ cesarienseṁ: ceterosqz plures doctores insignes in ecclesia dei sapientia admodũ pbatos. Sanctitate quoqz vite non mediocriter effulsit. Qui nunqz turbari visus fuit: qp corporeum lumẽ oculorũ perdidisset. Hic plurima insignia edidit. Bibliã enim totam iterpretatus est. Cõmẽtarios dictauit i psalmos omnes. In euangelio quoqz matthei ⁊ ⁊ iohãnis. Scripsit de dogmatibus cõtra arrianos libros. ij. De spiritusancto libũ: quẽ Hiero. ex greco trãstulit in latinum. In esaiam tomos. xviij. In osee scribẽs ad hierouymũ cõmentariorum libros. iij. In zachariaz eiusdem hieronymi exhortatiõe. li. v. In iob cõmentarios. Multaqz alia: que ipse idem i dicare potuit scribentibus. Quieuit in xpo lxxx. anno iã exacto virtutibus ⁊ sapiẽtia polleṁs. Alexandrieqz tumulatus iacet.

¶De sancto Didymo abbate. Cap. xxxviij.

Didymus senex in deserto interiori nitrie claruit. Qui inter cetera sanctitatis insignia scorpiones ⁊ cerastes ⁊ serpentes quosqz: qui in illis locis pro calore solis habentur acerrimi tãq vermiculos nudis pedibus adeo conculcabat: ⁊ ita extinguebat. vt nihil ab eis paterentur mali. Hec in vitis patrum.

¶De sancto Ysidione abbate. Cap. xxxix.

Ysidorus abbas i thebaidis deserto floruit sanctitate. Qui quotidie ambulans comedebat: vt minorẽ sentiret delectationem: pergens ad heremum fodit puteum: ⁊ inueniens aquã amarã: eam oratione in dulcediuẽ cõuertit qua omni postmodũ tpe vsus fuit. Cum aũt moyses abbas ⁊ eius monachi fodientes: aquã inuenire nõ possent. Ysidore oratione premissa terrã pcussit: ⁊ aq̃ unde imediace scaturijt: de q̃ tñ minime gustare voluit: sed eã ad vsum illorũ fratruz dimisit. Hic sub abbate antonio. xxx. annis et eo amplius in sctõ instructus est proposito. Qui de domo parentum egressus nunqz amplius ab eis visus fuit. Requisitus aũt a sorore vidua: vt eã visitaret: quẽ ipsa languens videre cupiebat: cũ duob' sororis filijs de mãdato patris antonij ad domuz illius accessit: clausisqz oculis igressus ⁊ egressus: se ab ea videri permisit eamqz minime respiciens: mox ad heremum repedauit. Hec vbi supra.

¶De sancto Apelle cõfessore. Cap. xl.

Apelles confessor egyptius ex fabro ferrario conuersus est. Qui opus hoc exercens die quadã diabolus sibi in specie mulieris iuuenis ⁊ elegãtis apparentẽ ferro cãdẽte percussit in faciẽ: qui stridẽs ⁊ gemẽs euanuit. Ex quo die sanctus vir ferrũ candens in manu sine lesione tenebat. Vadens aũt ad heremum cibũ nunqz sumpsit:

risi tantū dominica die de manu sacerdotis (ac) sanctū sacrm. Ceteris diebus nihil percipiebat: sed opibus manuū insistēs cingula iumentoz de palmarū foliis texebat. De quib' egri tactu sanabātur. Nam duz quidam claudus a natiuitate: vt aliquo portaret camelo impositus: dum pedib' cingulū quo iumētuz cinctum erat: quodqz vir sanctus texerat tetigisset: cōfestim deferēdens pedibus solidis ambulauit. Hic etiā ab angelo diuina replet' sciētia: multos suis sermonib' edificabat: et vitia fratruz ac virtutes latētes per spirituz cognoscebat. hec in vitis patrum.

De sctō Diamone psbytero. Cap. xli.

Diamon ps byter in heremo de scythi floruit. Qui die q̄dā missam celebrās vidit angelū stantē ptra altare: monachos psentes in codice scribentē: absentes scriptos deletē. Et dum illi ad coionē accederēt: angelus quozūdam scribebat noia: quozūdam dimittebat. Diamon autem post missam discussis illis qui scripti nō fuerant. Inuenit in singulis eoz mortale peccatum. Quibus reuelata narrās: tādiu cum illis fleuit: donec eidē iterū angelus apparuit: et eos cū ceteris ascriptsit. hec in vitis patrū.

De sancto Beniamin sene. Cap. xlij.

Eniamin senex in heremo fuit. lxxx. annoz qui miraculis clarēs quoscūqz egros ad se delatos: oleo vngebat et cōtinuo sanabanē. Ipse autē adeo hydropicus effectus est: vt per ianuā celle' sue nisi remotis aliquib' tabulis efferri nō posset. Qua passione per mēses. viij. ante suuz obitū laborauit. Oēs autē infirmos ad se venientes sanabat: cunctosqz rogabat vt orarent deū pro anima eius de corpore nil curantes: eo q̄ dum esset sanus nihil sibi profuisset. hec vbi supra.

De sancto Copzete presbytero et confessore. Cap. xliij.

Opres psbyter annoz circiter. lxxx. in heremo thebaidis fuit. Cuius duz gētilis q̄dam olera furatus esset: et ea ad coquēdū cōposuisset: neqz coqui poterant: nec calefieri. Quod ille videns ablata sancto retulit: et cōuersus baptismum suscepit. Eadē nocte fratres supuenerunt ad copzetē: vnde sanctus duplices honoz dño persoluit dum olera restituta eisdem apposuit. Qui dū fratribus ad se venientibus pro edificatione eoz mirabilia quedā narraret: q̄ vir vnus ex illis credere poterat: dormitāti ipsi visus est liber aureis litteris scriptus manibus co pzetis: et vox senis venerāda audita est fratrē increpātis: cur fidez auditis non adhiberet. illeqz cuigilās compunctus est. Arena vo pedibus eius attrita: per agros cōsperta terre sterilitatē auferebat. Hic dum quēdam manicheū populū seducentē disputās excludere nō posset: fecit ignē accēdi: eo pacto: vt quisqz eoz flāmas ingressus iustus exiret: et' fides approbata esset: ipseqz primū ignē itrās illesus exiuit. Dū autē hereticus intrare nollet a populo in flāmas violenter iniectus est. Dum autē mori se videret coperetis auxilium iplorauit. A quo educt' dū pznaciter cōuerti nollet: ab eodē eiect' et dimissus abiit confusus. hec heraclides.

De sanctis Syro Paulo et Esaia confes. Cap. xliij.

Syrus panlus et esaias monachi fuerunt in scythi. Qui dum sibimuicē ad ripam fluminis occurrissent vt fratrē quēdaz mub noie visitarēt: oratione faderūt: ne in via impedirentur. Statimqz nauiculaz sibi apparētem sine remo vel remige: iter tridui vna hoza cōtra istū fluuiū pfecerūt. Cūqz applicuissent: reuelatū est esaie: q̄ vir ad quem ibant eoz secreta cordiū nouerat. Paulo reuelatū est: p̄dictū ansub post triduum esse migraturum. Syro autem reuelatum est anub sibi mane occursurum. Cum autem illa nocte in oratiombus pernoctassent: anub mane ad eos venens eoz secreta eis patefecit. Cū quo manentes tribus diebus ab eo edificati sunt. Illeqz in eoz manibus expirauit: et ab eis sepultus fuit. hec in vitis patrum.

De sancto Effrate monacho. Cap. xlv.

Effrates monachus apud anthiochiam claruit tempore valētis arriani imperatoris contra catholicos seuētis. Quē per plateam ciuitatis anthiochene ambulantem: vili habitu contectum: et longa senectute confectum imperator respiciens: interrogauit quis esset et quo iret. Cui ille se christianum mona

chum ⁊ pro suo pergere imperio oraturum respondit. Quē impator redarguit: eo q̄ dō mi more monachi stare deberet. Ille aut p quibus xp̄i liberandis se egressum dixit. Cubicularius aūt cesaris sancto viro mortē comminatus est: eo q̄ principi nimis superbe loqueretur. Et dum inde recedens imperatori balneum pararet: subito mente alienatus furibūdus in aquā feruentē se iniecit: ⁊ ibi extinctus: multis hereticis ad veritatē fidei catholice redeundi exemplum dereliquit.

¶ De sancta Sarra abbatissa. Cap̄. xlvi.

Sarra abbatissa claruit in scythi tpe theodosij senioris: que xiij. annis a spiritu fornicationis impugnata fortissime orabat dominum nō vt pugna recederet: sz vt sibi fortitudo daretur. Cui tandem super lectulū iacenti spiritus immundus apparuit: dicēs se ab ea victum fuisse: illa vō non sc: sed christum illum vicisse respondit. Nec supra alueuz fluminis lx. annis habitauit: ⁊ nūq̄ inclinata est vt flumen aspiceret: ne forte ex tali visione delectationem assumeret. Nec in vitis patrum.

¶ De sctā Syncletice abbatissa. Cap̄. xlvij.

Syncletice abbatissa vnde fuerit vel vbi in deserto locū pro sua habitatione habuerit nusq̄ reperitur. Dubitatur tamen q̄ in deserto vbi tunc monachi egypti vt plurimū habitare cō sueuerant. Quod autē vite probatissime fuerit: ex multis dictis eius ⁊ auctoritatibus: q̄ in vitis patrum in exemplum leguntur: satis colligi potest.

¶ De sancta tabita virgine. Cap̄. xlviij.

Tabita virgo fuit ex sororib⁹ de gentibus i monasterio illo grandi thebaidis: quod helias abbas perfecit: in quo ⁊ trecentas feminas congregauit: de quo supra actuz est tertio idus septembris. Nec autem in ipso cenobio deuotissima fuit: ⁊ in tātū humilis: q̄ ab omnibus despiciebatur: ⁊ quasi insana reputabatur. coquinaq̄z opera ⁊ alia quoq̄z vilia officia ei imponebant: que illa fideliter administrans: nec cuz aliis ad mensas sedebat. Cui etiā sorores multa cōuitia inferebant: illaq̄z omnia patientia munita tolerabat. Angelus autem domini sancto piterio abbati in heremo dudum conuersanti apparuit: eūq̄z admonuit: vt ad dictam sororem visitandā accederet: eo q̄ ipsa illū meritis excederet. Ille autem veniens: dum singulas vidisset: nec eam quam querebat cerneret. Interrogat sorores: an alia superesset: ille vō vnam insanam ⁊ amentē superesse dicunt. Qua adducta sanctus vir pedibus eius aduolutus ei ac ceteris per angelum reuelata narrauit. Tūc omnes moniales ad pedes tabite procidētes de illatis iniurijs venia postulabant. Ipso quibus tam ipsa virgo q̄ sanctus abbas orauerunt. Ipsaucis postmodum elapsis diebus virgo ex tali facto inanem gloriam fugiens: cenobium latenter egressa solitudinem petijt: ⁊ quo fine diem clauserit adhuc ignoratur. Nec heraclides in paradiso.

¶ De sancto phyllorbonio presbytero. Cap̄. xlix.

Phyllorbonius presbyter de regione galatie imperā te iuliano seculo renūciauit. A quo sibi caluicie facta durissime verberibus attritus ac dimissus est: qui mox ad heremū properans ⁊ cum formicatione ⁊ ingluuine maximam primo habuit pugnam: quam tandem summa abstinentia ⁊ penitentia superauit. Nam per annos. xv. iij. in quadam cella se clausum ferro onerauit: ⁊ nec panem nec coctum dicto tempore aliquando comedit. Super hec ⁊ xxxij. annis nullo pomorum genere vsus fuit. Deinde postq̄ spiritualia certamina vicerat: cum spiritibus etiam visibiliter ⁊ corporaliter p annos. xl. luctam habuit. Cetera metu mortis per annos. vi. intra sepulchra mortuorum se inclusit: vt sic demonem quem ex mortuorum memoria metuerat ex eoꝝ aspectu continuo superaret. Ipse de laboze manuum suarum. ccl. solidos elephantiosis prestitit: ⁊ romam: hierosolymam: ⁊ alexandriam: ac plura alia loca sacra peregrinationis gratia pedester visitauit. In morte protestatus est: se nunq̄ ex sensibus suis a deo fuisse superatū. Nec heraclides vbi supra.

¶ De sancto Badano sene. Cap̄. l.

Badanus senex circa iordanem semper sine tecto sub diuo habitabat. Contra hunc iudei quidā emuli venientes inuidia furibundi ⁊ armati: dū vnus illoꝝ euz ferire vellet: dextera quam ereuerat: subito aruit: ⁊ ex eius digitis gladius excidit. Nec vbi supra.

¶ De sancta Siluia virgine. Cap̄. li.

Siluia virgo rufini alexandrie p̄fecti soror i heremo thebaidis ꝓuicie superiori degebat: que p̄ ānos lx. nec ora: nec pedes: nec aliquā mēbrorum partem exceptis digitis aq̄ lauit. Et duz decūbens languida a medicis ad balneū sanitatis percipiēde gratia instantius suaderetur: nullaten⁹ acquieuit. Nec aliquādo in lecto: aut lectica iacuit: sed super nudā humū cubauit. Hec eloquētissima erat ⁊ amore sacraruz litterarum noctes in diem vertēdo legebat. Hec heraclides.

¶ De sctō Sisinnio monacho. Cap̄. lii.

Sisinni⁹ monachus discipul⁹ abbatis elpidij: de quo supra dictū est in eius festo iiij. non̄ septembris. Postq̄ apud eū. vi. vel. vij. ānis fuisset: intra quodā sepulchrū se inclusit: in quo per triēnium semper orauit: ⁊ nec die: nec nocte deambulauit: aut sedit: aut iacuit. Qui etiam cōtra demones specialē gratiaz meruit. Adeoqz sine vllo vitio mentis ⁊ corporis vixit: vt nullā esse generis distantiaz inter mares ⁊ feminas cōprobaret. Tandē egressus ad cappadociaz patriam suam: ⁊ presbyter effect⁹ fratres ⁊ sorores in vnum cenobium collegit: vbi et in pace quieuit.

¶ De sancto diocle confessore. Cap̄. liij.

Diocles oli philosophus secularis ad celestis philosophie studiū animatus est. Qui ad heremū superiorē thebaidis accessit: ⁊ in artissima spelūca annos multos exegit. Ad se autē venientes admonebat vt sui exemplo eoꝝ desiderio animū semp̄ cum deo esse studerent: i ipso q̄z speleo vite terminū dedit. h̄ vbi sup̄.

¶ De sctō Capithone ꝯfessore. Cap̄. liiij.

Capithon iuuenis pri⁹ latro fuerat. Postmodū aūt ad heremū trāsiēs qui quaginta annis i antro quodā habitauit. Nec extunc vsqz ad tertiū vrbis alexādrie lapidē: nec vsqz ad flumen nili aliqnādo accedere voluit: dicens ꝙ si se cōuersationi hominū adhuc ingereret: inimicus quē nōdū vicerat ei fortius repugnaret. hec ille.

¶ De sancta Amata virgine. Cap̄. lv.

Amata vgo senex annoꝝ. lxxx. abbatissa in monasterio quodā thebaidis fuit habēs sub sui cura. lx. virgines, in abstinētie puritate ei⁹ exēplo ⁊ doctrina viuētes. Inter quas erat vgo quedā noīe tora annorū circiter. xxx. pulchra facie ⁊ decora: sz animi puritate ⁊ castitate formosior: que nunq̄ noua tunica vel melote aut nouis calciamentis vti voluit. Oibus aūt sororib⁹ die dn̄ico cenobium egrediētibus ⁊ ad ecclesiā procedētib⁹ illa sola cū abbatissa domi manebat. Nā amata p̄ annos. xl. quibus monacha fuit nunq̄ limen cenobij trāsiuit. Cui sctūs martyr colonatus apparuit: eamqz ꝓxima dn̄ica futura in sua ecclesia ad prandiū secū inuitauit. Tūc illa primū post annos. xl. ad ecclesiā martyris venit: panem ⁊ olera secū ferēs: vbi sumpto cibo ⁊ facta or̄one ad monasteriū rediit: filiabusqz visa exposuit: seqz cito migraturā predixit. Et post duos dies nulla egritudine corporis aut dolore capitis vexata: se vt erat sepelienda cōponens: emisit spiritum.

¶ De sctō punifico abbate. Cap̄. lvi.

Punificus abbas cū esset p̄sbyter et maximi cenobij in egypto pater cūctis honorabilis: fugiēs honorē seculi humilitatis gr̄a iam senex de cenobio latēter fugit: ⁊ habitu seculari assumpto solus accessit ad monasteriū tabēnesiotaruz: qd̄ in vltimis thebaide p̄tib⁹ artioris vite esse cognouerat. Ibiqz diutissime p̄ forib⁹ p̄seuerās se in monachū suscipi postulabat. Quem illi recipere recusabāt: eo ꝙ nō deuotiōis cā: sed vel alēde senectutis vel famis reprimēde: ip̄m iā ꝓuectū ad monasteriū accedere velle putabāt: tādem sūma importunitate ab abbate suscept⁹ iuniori cuidam commendatus est. Cui adeo obediens fuit: vt etiam indigna ⁊ aspera officia: etiam sibi non imposita exerceret: nunq̄ attendens ꝙ presbyter aut pater maioris cenobij fuisset. Nocte etiam consurgens quedam necessaria furtim adimplebat: vt auctorem operis nemo deprehēderet. Cunqz per biennium incognitus ibi mansisset: requirentibus illum vbiqz fratribus suis tandem a quodam dum terram sarculo foderet: ⁊ stercora gestaret vix cognitus est. Qui abbatem ⁊ fratres loci vocauit: ⁊ quis esset punificus

vel qualis fuerat eis innotuit. Illi autem veniam postulabãt: eo ꝙ sancto p̃sbytero ⁊ patri monachoꝝ ignorãtes: vilia imposuerant. Qui inuitus ⁊ flens ad priorẽ cenobiũ gubernandũ rediit: vbi ⁊ post modicũ tẽpus feliciter in pace quieuit. Hec heraclides.

¶ De sancto theremone abbate. Cap̃. lvii.

Theremõ abbas in heremo de scythi claruit. Qui ibidem cẽtenarius decessit. Hic enĩ adeo dorsum suũ tam tẽporis vetustate quã orationũ iugitate curuauerat: vt q̃si in primeuã infantiã sumissis manibus in terram traheret̃. Hec qui supra.

¶ De saucto Artebio epo. Cap̃. lviij.

Artebi⁹ episcopus pãphiliensis ex anachoritica vita ad episcopalẽ iam dictam sedem inuite ⁊ renitẽter assumptus est. Qui tñ in episcopatu degẽs heremi vitã nõ deseruit. quinimo ieiuniis ⁊ oratiõibus iugiter intẽtus curã pastoralẽ sedule administrabat: ⁊ ad heremum sibi delectã sepius accedẽs sanctos anachoritas ⁊ patres frequẽtius persona ⁊ bñdictionibus visitabat. Hic apud pãphiliã in pace quiescens ibidem sepultus iacet.

¶ De sctõ Habetdeũ epo ⁊ mar. Cap̃. lix.

Habetdeum episcopus lunẽsis ⁊ martyr tẽpore vandalice persecutionis in italiam martyriũ passus est. Qui dum arriane ꝓfessioni resisteret: p̃mo in exiliũ relegatus est. Deinde ipsum vãdali reuocãtes: obturato eidẽ ore ipsum aqua more arrianoꝝ rebaptizarũt: putantes ex hoc eius cõscientiã violare. Sz duz adhuc illis fortius obsisteret ab eisdem capite cesus est.

¶ De sancto Cassiodoro confes. Cap̃. lx.

Cassiodorus confessor ex senatore monachus quõdam theodorici regis italie cancellarius: natione apulus: floruit tẽpore childeberti regis francorũ. Hic vite sanctitate admodum effulgens diuina ⁊ humana litteratura pollẽs, nõnulla perutilia ecclesie dei digessit. Scripsit nẽpe librũ. De trinitate. de anima. de amicitia. familiariũ epistolarũ. de orthographia. Super psalterio centũ ⁊ quinq̃ginta tractatus super centũ ⁊ quinquaginta psalmos. Scripsit etiã historiã tripartitaz. Et iustiniani primi tp̃ib⁹ hũanitatis debitũ soluit. Sepultus in miraculis viuit.

¶ De sancto Geremaro abbate. Cap̃. lxi.

Geremarus abbas orcus villa guatandra ex confinio beluacẽsi sup̃ flumen: patre rigoberto ⁊ genitrice aga ex nobili francoꝝ ꝓgenie orta vnicis parẽtibus post eoꝝ obitũ oĩbus pro christo pauꝑibus erogatis: monachalem habitũ a sancto andoeuo episcopo suscepit: ⁊ in monasterio pentuli multorum monachorum abbas cõstitutus est. Cuius dum monachi duras correctiones nõ ferrent: cultellũ sub lectulo ponẽtes: manubriũ solo heserũt: acumẽ v̄o nudũ erecta cuspide supra lectũ in aerez dimiserũt: vt rediẽs a matutino: se sup̃ telũ cum ĩpetu sternẽs semetipsum trãsfoderet. Ille autẽ rediẽs ab ecclesia finitis matutinis: dum lectũ vellet ascẽdere: diuino instinctu p̃ter morẽ manũ circũducẽs ferrũ repperit: ⁊ ad ecclesiã reuersus in oratione ꝑnoctauit. Mane autẽ facto nemini aliquid ĩdicãs: in capitulo corã fratribus abbatie renunciauit: ⁊ ad sanctum andoeuum ꝑgens locum solitariuz sibi ab eo cõsignãdum poposcit. Quibus ambobus per visum nocte angelus locuz ostendit. Qui mane ad locum pergentes dũ nebula totum circũitum: vbi erat construendum cenobiũ operuisset. Vox de celo sonuit: ꝙ ante annos quadraginta deus locuz illũ fideli suo geremaro p̃uidit. Nebulaqz sublata locus totus rore perfusus: quasi si virga ꝑ circũitum fuisset designatus apparuit. Vbi edificato monasterio sanctus geremarus cũ quibusdam electis discipulis vsqz ad obitũ suuz deo fideliter deseruiuit: ibiqz sepultus in pace requiescit.

¶ De sctõ Rhemachlo epo. Cap̃. lxij.

Rhemachlus episcopus craiectensis claruit tẽpore imperatoris constantini iunioris: vt dicit sigibert⁹. Qui postq̃ cõmissam sibi ecclesiã aliquo tẽpore verbis atqz exẽplis feliciter gubernasset: tãdez ꝑtesus secularium tumultuuz: episcopatui resignauit: ⁊ monachalis vite habitũ assumens: christo deinceps iugiter militauit. Et sub mo

nachali obedientia de magistro effectus discipulus in pace quieuit.

¶ De sancto Landelmo pfes. Cap. lxiij.

Landelmus cõfessor: qui ⁊ morosus a sancto ausberto ẽpo camera censi er prædone ad christum cõuersus ⁊ monachus effect⁹ a beato martino ẽpo turonen ij ad pdicãdum destinatus: fũdator fuit duor⁹ cenobior⁹: videlicet lobiensis aluei vastaris atq⁹ crispinẽsis: in quo secũ o corpore quiescit. In ipso igit⁹ monasterio crispinẽsi cũ duob⁹ discipulis suis aldeleno ⁊ domitiano claruit: ibiq⁹ tpo seruiẽs i pace ḧe uit. Quo tpe claruit gislenus cellẽsis abbas: maldegari⁹ dux: q ⁊ vicẽti⁹ altimotẽsis ⁊ secẽsis cuiusq⁹ pciõr valdetrudis castrilotẽsis soror⁹q⁹ valdetrudis aldegũdis melbodiensis. Trudo etiã albaniẽsis: ⁊ alij mlti anglia⁹ scotia: q̃bus q̃ vbũ dñi seminabãt. Tũc tpis cenobiũ floriacẽse a leodoboldo abbate fũdat⁹: vbi ⁊ post annor⁹ decursum corpus sancti benedicti translatum est: vt dictum est supra in eius translatione. v. idus iulij.

¶ De sctõ Bernone abbate. Cap. lxiij.

Berno primus abbas monasterij cluniacensis ⁊ fũdator ipsius ordinis clarum tpe ꝯcordi primi imperatoris. Cuius anno pri mo ordo icepit pdictus: anno videlicet dñi. cccccccccxij. Hic autẽ multa vite sanctitate polluit: gõ ex ipsi⁹ ordinis institutione satis patere pot. Qz sanctus vir nunq̃ potuisset aliter docere: q̃ vixerit. Qui dũ mori appropinquaret Odonem monachũ suũ olim musicũ sibi pstituit successorem: ea conditione: vt ecclesia cluniacensis annuatim solueret ecclesie gigniacẽsi censuz duodecim denarior⁹: quod vsq⁹ hodie seruat. Tãdem berno abbas ex itiali languore detentus: vicinos ẽpos accersiuit: ⁊ se reum tanto ministerio iudicãs: ⁊ ab ordine seipsuz deponens: odonẽ ordinat abbatẽ. Qui dũ pro viribus reniteret: vi fratrũ adductus ⁊ sẽpor⁹ mãdato sub anathematis pena supatus acce uit. de quo supra in eius gestis dictũ est. xiij. kal. decẽbris. Sanctus autẽ berno post dies modicos in pace requieuit.

¶ De sctõ edgaro rege ⁊ pf. Ca. lxv.

Edgarus rex anglo ñsignis frater edũi: cepit regnare anno octauo ipatoris vigesimosecũdo: dũ adhuc eẽt iuuẽculus annor⁹ ser decim: quo nascẽte dũstanus archiepus cantuariẽsis audiuit vocẽ de celo angelice dicẽtẽ. Puer iagite ꝯdiu puer iste regnabit: ⁊ dũstanus noster vixerit. Regnauit aũt annis. xvi. ⁊ quolibet anno nouũ monasteriũ fundauit: totãq⁹ insulã in sũma pace ⁊ iustitia gubernauit. Nã regẽ scotor⁹ ciuãdum cãbior⁹ malcolmũ: archipyratã masconi um oẽsq⁹ reges vualesiuz numero. v. ad curiã coactos perpetuo sacro sibi obligauit. Quos apud legionũ sibi occurrentes: ⁊ põpã trium phi per fluuiũ deduxit vna naui impositos: qua illi remigabãt: ⁊ ipe in pra sedebat. Cõ patriotas suos a nimia potatiõe timo: e ⁊ industria refrenauit. Et adeo seuer⁹ fuit q̃ ibi nullus fuit puar⁹ latro: nullus popularis prædo: nisi vellet amittere vitã: q̃netiã o s̃ generis feras sanguinis auidas ex regno extermi nauit. Stigdualo regi gualdẽsiũ indixit: vt sibi oi anno tributũ. ccc. lupor⁹ solueret. Quod dũ ille plurib⁹ annis fecisset: nullũ se ampli⁹ iuenire pfessus est. Omni estate post pascha naues p oia littora admari ꝓcipiebat: ⁊ ascẽdens ipsemet: mare circũibat: vt pyratas arceret: hyeme vo p pincias equitabat vt prædones deleret: iudicia potẽtior⁹ exquirẽs ne ius violaret ¶ Quodã tpe venatũ pgrediebat dũstanũ qui secũ erat rogãs missaz differre: q⁹ dies dñicus erat. Appropinquante hora tertia ẽps sacris indutus sup altare regẽ expectabat: subitoq⁹ sopore leui depressus: rapt⁹ in celũ audiuit cãtus ãgelor⁹ cãtantes kyrie el. ic vicib⁹. Excitat⁹ post modicũ adhuc expectãs rapit⁹: ⁊ audiuit alta voce. Ite missa est. ⁊ respoderi: deo gr̃as. Tũc accurrẽtes ei⁹ clerici regẽ adesse dixerũt: q̃bus rndit q̃ missaz audiuerat: nec eẽ op⁹ q̃ ea die amplius celebraret. Interrogat⁹ a rege cur hec diceret: ⁊ q̃re celebrare nollet visionẽ apit. Et hoc supta occasiõe regi pdicẽs ne die dñico vltri⁹ venatũ pgeret. Quã correptionẽ sctus rex benigne suscepit ⁊ decetero obseruauit. Qui gubernato regno post ãnos. xvi. anno etatz sue xxxij. i pace ḧquit: ⁊ miracul⁹ p⁹obitũ claruit.

¶ De sancto deodorico ẽpo. Cap. lxvi.

Deodoricus metensis ẽps imperatori othoni p mo sanguine ⁊ dilectione cõiunctus fuit. Qui duz in italica expeditiõe militaret: ⁊ sctus ẽps cũ eo p triẽnũ in ipsis ptib⁹ extitisset: ipeyri deuotissim⁹ ex diuersis locis ⁊ ciuitatib⁹ plurima corpa ⁊ reliq̃as sctor⁹ collegit: q̃e ipse secũ i partib⁹ suis asportauit. Primũ a marsia corpus elpidij confessoris sustulit. Cuius socij cadauer: videlicet euthychij iã ipse ipa-

tor sustulerat. Ab amiternis euthichẽ martyrẽ cũ reliq̃is maronis ⁊ victoriui sociorũ illi⁹. A fulginio felicianũ ep̃m ⁊ martyrẽ: a perusio asclepiodorũ martyrẽ: a spoleto serenum martyrẽ cũ gregorio martyre spoletanensis: a cordinio pignora vincẽtij martyris olim ab hispanijs per duos monachos capuam: ⁊ inde cordiuiũ delata. A menãnia alterum vincentiũ ep̃m ⁊ martyrẽ: a vincentia leõtiũ episcopum ⁊ martyrẽ: a florẽtia minyatẽ martyrẽ: ab vrbe tudratina fortunatũ ep̃m. A sabinis partes corporꝝ prothi ⁊ hiacynchi martyrũ: ⁊ alia plurima que in ecclesia sancti vincẽtij martyris a se in saltuuallis cõstructa locauit cũ parte cathene sãcti petri apostoli: ⁊ capillis ei⁹: ⁊ sanguine sancti stephani ꝓthomartyris: ⁊ parte craticule sancti laurẽtij: a iohãne papa sibi donatis. Hec omnia prefatus sãctus ep̃s i dicta ecclesia deuote reposuit: vbi postmodum ecclesia sua feliciter gubernata in christo quiescens tumulatus iacet: ⁊ miraculis viuit. Hec sigibertus.

¶ De sancta Eteldrita regina ⁊ virgine. Cap̃. lxvij.

Eteldrita regina ⁊ virgo i aglia claruit: vt ait beda. Que duobus nupta viris virgo ꝑmãsit: viros ad castitatis obseruãtiã suis exhortationibus inducẽs: ⁊ semetipsaꝫ illibatã custodiẽs. Hui⁹ pater fuit anna rex oriẽtalium anglorũ q̃ habuit alias duas filias: etelburgã ⁊ sexburgã. Quarũ prima in monasterio gallie: qđ dicitur brigis: sanctimonialis primũ: post abbatissa fuit: ⁊ semper incorrupta permãsit. Altera herecoberto regi cũmarioruꝫ vxor data est. Ex quo genuit duas filias excotogã: de q̃ beda multa scripsit: ⁊ hermenildaꝫ: que vulsio regi menciorũ data est i coniugẽ. Ex quo habuit filiã vemburgã virginẽ. Mater apđ beluiũ post sexburga abbatissa fuit: filia vo apud legionũ ciuitatẽ q̃escit. Que maxime orones feminarũ ⁊ puerorꝝ exaudire credit̃.

¶ De sctis Nuldruta ⁊ Nulburga virginibus. Cap̃. lxviij.

Nuldruta ⁊ nulburga virgines sorores carnales in anglia claruerunt. De quib⁹ beda scribit: ꝙ fuerũt filie mẽguardi fratris guelferij regis: ex vxore mẽburga filia hermerendi fratris hercoberti: quaruꝫ prima in cenobio scti augustini cãtuarie: scđa apud vẽneloch ambe signis radiantes quiescunt.

¶ De sctã Edburga virgine. Cap̃. lxix.

Edburga filia eduardi regis senioris in anglia claruit. Hec ex vxore regis edelspita progenita virgo sanctissima fuit. Que adhuc trima sic a patre probatur. Posuerat ille in triclino diuersa ornamenta mulierum naturaliter allectiua: ⁊ seorsum crucem ⁊ euangelium iussaqꝫ vt qđ vellet horum eligeret toruo aspectu secularia despiciens: manibus iunctis crucem ⁊ euangelium adorauit: ipsaqꝫ postmodum in manibus sumpsit ⁊ osculata est. Quod pater cõsiderans ⁊ virginis puellule aspicium notans: eam adhuc infantez in monasterio virginũ in vrbe vinconia dedicauit: vbi ipsa procedente etate laudabiliter vixit: ⁊ humilitatem nimiam in omnib⁹ exhibuit. Nam saccos puellarum sociarũ furtim nocte surripiens: ⁊ diligenter lauans lectis earum rursus apponebat: in ipsoqꝫ cenobio in pace dormiuit: ⁊ signis effulgens ibidem corpore quiescit.

¶ De sancta Eggytha virgine. Cap̃. lxx.

Eggitha filia regis edgari anglorũ virgo sancta in viltimẽsi cenobio iacet: ⁊ miracula ostendit. Dũ sanctus dũstan⁹ consecraret ecclesiam dionysij: quã edificauerat: rex vidit hãc puellam pollice dextro frequenter signum crucis fronti imprimere: ⁊ ait. Nunq̃ putrescat ille digitus: ⁊ continuo flens floridã illã rosam cito marcentẽ futurã predixit: auẽqꝫ deo dilectã euoluturã. Quod post modicum contigit: puella de seculo isto subtracta. De qua sanctus dunstanus per visionẽ vidit ꝙ sanct⁹ dionysius illã per manũ tenebat: ⁊ dũstanũ amonebat: vt ipsa virgo a famulis xp̃i sic honoraret̃ in terris: sicut a sponso honorabatur in celis. Hec in professiõe sãctimonialis aureis vestibus vtebatur. Cuius corp⁹ virgineũ i terra sepultũ: dũ post aliquot mẽses altius leuaretur: totũ in cinerẽ solutũ inuentũ est: preter dextrũ pollicẽ: de quo dunstanus predixerat: ꝙ nunq̃ marceret: ⁊ aluũ atqꝫ aluo subiecta: que integra reperta sunt. De quo dũ oẽs admirarentur: virgo sancta cuidam dormienti appareus dixit: non eẽ mirandum: si venter ille non putruerat: quẽ vlla libido non tetigerat. Quiescit in prefata ecclesia sancti dionysij: vbi miraculis fulget.

¶ De sctō Wildeberto epō. Cap.lxxi.

Ildeberctus cenomañ. epūs postea turonensis archiepūs fuit. Hic berēgarij turonēsis discipulus verificatoꝛ ⁊ dictatoꝛ egregius libꝛū elegantē de contēptu huius vite partiz metrice ptim ꝓsaice dictatuz cōposuit: quietiā vt ipse de se in quadā sua epistola refert multas tribulationes ⁊ vincula ꝓ xp̄o perpessus est ab emulis: videlicet retrocli comitis cenomanēsis: q̄ illū de comitatu eiecerat: ⁊ comitatū eius vsurpauerat. Qui sanctus a predictis hostib⁹ detentus est iniuste: eo q̄ comitē existentē in carcere visitasset: ⁊ testamētū ipsius sua manu conscriptū matri detulisset. In ipa ergo custodia multas passus afflictiones: epl̄as plures scripsit. Tandez eiect⁹ de carcere turoni archiepūs ordinatus: virtutib⁹ ⁊ sctitate refulsit: ⁊ apud eādē ciuitatē i pace dormiuit: ibiq̄z iacens in miraculis viuit.

¶ De sancto Didacho epō. Cap.lxxij.

Didacbus epūs exomensis magister fuit scti dñici ordinis predicatoꝛū fundatoꝛis: cuius ⁊ ille fuit canonicus regl̄aris ⁊ eide suppoꝛ canonice ipsius. Hic cum .xij. abbatibus ordinis cistertiensis ⁊ cluniacensis: ⁊ cū quodā apostolice sedis legato ad terram albigensez missus est ad p̄dicādū cōtra hereticos albigēses: q̄ tale cōsiliū collegis in officio p̄bunt: vt q̄z xp̄z pauperē ibāt predicare: eiusdē se vite ostenderēt operib⁹ cōformare: vt ex hoc aias facilius lucrarent ad xp̄m. Et sic cōsilio dida ebi equitaturas ⁊ pōposaz supellectilē dimittētes: in habitu humilitatis ⁊ gestu pauertatis incedētes officium p̄dicationis ꝓsecuti sunt: in quo officio predictus pater cū sancto dñico ei⁹ canonice suppꝛioꝛe sibi assistēte laudabiliter se gessit: ⁊ multos ad xp̄m ꝙuertit. Post biennū aūt ad ecclīā suā redire dispōnēs: loco sui beatū dñicū vicariū dereliquit. Dūq̄z post multos labores exomā peruenisset: pedes transiens per castellam: ad extremum vite sue perductus est. Qui post obitū miraculis claruit.

¶ De sancto Bene abbate. Cap.lxxij.

Bene abbas fuit i deserta thebaidis: de quo hieronymus dicit: q̄ nunq̄ visus est iurare: neq̄z mētiri: neq̄z irasci: neq̄z ociosum verbum pferre: sed vita eius erat in summo silentio: mozes tranquilli: vt ꝓ oia quasi angelici ordinis videretur. Humilitas quoq̄z immensa: p nihilo in omnibus semetipsum ducens. Hic dum bestia quedam nomine hiperpotaurus regionem sibi primam vastaret: ⁊ rogatus ab agricolis venit ad locum ⁊ bestie in nomine iesu p̄cepit: ne amplius terram ullam vastaret. Bestiaq̄z statim recedens nusq̄ comparuit. Simili modo crocodilum ab eo alio tempoꝛe fugatum perhibebant. Hec in vitis patrum.

¶ De sctō Pitrione abbate Cap.lxxiij.

Pitriō abbas fuit in thebaide in mōte q̄dam ꝓrupto fluuio imminēte: in quo erant per ipa p̄cipitia spelunce difficiles accessu: in his monachoꝛum plurimi commanebant: quoꝛum pater erat pitrion. Hic discipulus sancti antonij fuit: ⁊ post eius obitum cū amone habitauit: ⁊ post huius abscessum in predicto se mōte constituit. Qui gratia sanctatum ⁊ fugandoꝛum spirituum miꝛo modo clarebat: ⁊ immundoꝛ demonū noticiam maximam habebat. Dicebat aūt neminem posse demones eicere: nisi p̄ius a seipso vicia eiecisset. Et quicunq̄z superasset vitia p̄pria: posset de facili demones superare. Hic secundo in septimana reficiebatur pulmentula ex farre sumens: nec aliaz iam poterat escam recipere: neq̄z etate: neq̄z mā suetudine permittente. Hec vbi supza.

¶ De sancto Heronio sene. Cap.lxxv.

Heroni⁹ senex annoꝛum. cx. discipulus fuit beati antonij. Qui in deserto nitrie in heremo habitauit post mortē magistri sūme humilitatis gratia refertus. Et in eadem solitudine plen⁹ sanctitate quieuit. Hec in vitis patrum.

¶ De sctō Diogene monacho. Cap.lxxvi.

Diogenes anachoꝛita alius beati antonij discipul⁹ fuit. Hic eratvir summe p̄udētie in eodez nitrie deserto degēs. Cuius sermo ⁊ narratio oēs ad se venientes edificabat potissime cuz de magīi sui vtutib⁹ loquerētur. Et hic etiā in eadem heremo doꝛmiuit in pace. hec vbi supza.

¶ De sctõ Julio aphricano. Cap. lxxvij.

IUlius aphrica
nus: inter hiſtoriographos
precipuꝰ: vt ſcribit euſebius.
Alexãdri et maximini ac gor
diani imperatorum fulſit tẽ
poribus: q̃ ſanctitate et ſapiẽtia inſignis fuit
ſcripſit enim ad ariſtidez de euangeliorum:
que videtur diſſonantia: et de genealogijs q̃
a matthẽo et luca diuerſe referunt cõpoſuit
libruz. In quo ceterorũ opiniones a veritate
diſcordes coarguit: et veriſſimã vtriuſq; coſo
nantiã eſſe demonſtrat. Chronicorũ de tem
poribus edidit libros: in quinq; volumjnib⁹
diligenter admodũ et ſtudioſe cõpoſitis. Ad
origenẽ ſcripſit epiſtola de eo quod in danie
le legitur de ſuſanna q̃ſi in hebreis nõ hẽa
tur codicibus: ad quã origenes elegãtiſſime
reſpondẽs ait: nequaq̃ iudeorũ adherẽdum
fraudibus: ſed ſolũ q̃ ſeptuaginta interpretes
ſcribunt p veritate tenẽdũ. Hic ſub antoni
no auguſto dormiuit in dño. Hec hieronym⁹
de viris illuſtribus.

¶ De sctõ Archiloco epõ. Cap. lxxviij.

ARchi
locus ſiue ar
chelaus meſo
potãie epi
ſcopus tẽpo
re probi ipe
ratoris floruit. Qui vita fu
it clarus ⁊ doctrina conſpi
cuus. Librum em̃ diſputato
rium aduerſus manicheũ ſcripſit: in quo di
ſputationẽ ad ſenſuz cuz quodaz ex hereſi il
la ſecũ habita ſuo ſermone explicauit. Qui
in grecuz tranſlatus a multis habetur. Hic
quoq; in eccl'ia ſua conditus in pace requie
ſcit. hec vbi ſupra.

¶ De sancto Agrippa cõfeſſore. Cap. lxxix.

AGrippa
cognomento ca
ſtorius confeſſor
ſanctus floruit
alexandrie tempore adria
ni imperatoris. Qui vir do
ctus et ſapiẽtia inſignis ad
uerſus. cccxxiij. baſilidis
hereticj volumina q̃ in euan
gelijs confecerat ⁊ fidei no
ſtre veritati repugnabãt: fortiſſime ⁊ elegã
ti ſermone diſſeruit grandi libro catholicam
credulitatem defendens. Hic apud alexan
driaz non minoris vite ſanctitate q̃ doctrine
veritate radians diem clauſit extremuz tem
poribus adriani imperatoris. hec hierony
mus libro de illuſtribus.

¶ De sancto Attico epõ. Cap. lxxx.

ATticus conſtan
tinopolitanus epꝰ tempore ar
chadij imperatoris apud ipam
vbem regiam clarus verbis et
operibus fulſit. Qui ad eiuſdẽ
principis filias de fide et virginitate egregiũ ſcripſit volumen. In quo neſtoriana dog
mata repugnauit. Et apud eandẽ ciuitatem
in chriſto quieſcit. hec gemadius.

¶ De sancto Bacchilo epõ. Cap. lxxxi.

BAcchilꝰ
corinthiorũ epꝰ
de quo euſebius
eccleſiaſtice hi
ſtorie libro. v. cap. xxij. men
tionẽ facit apud ipſaz corin
thiorũ ciuitatez claruit tem
pore ſeueri imperatoris. Qui
vir ſanctiſſimꝰ et ſapiẽtia p
fulgens inſigniter inter cetera doctrine ſue
opera: librorũ elegantem de paſcha ex perſo
nis omniũ eporum: qui in achaia erant cõpo
ſuit et apud ipm̃ oppidũ tumulatus in domi
no quieuit. Hec hieronymus.

¶ De sancto Pholcate epõ. Cap. lxxxij.

PHol
cas epiſcopꝰ
et martyr apud
egyptum paſ
ſus eſt ſub ꝑſe
cutione maximiani imperato
ris. Hic egyptiꝰ natione de
ciuitate tampnis: vir gene
re nobilis et opũ non modi
carũ: eiuſdem ciuitatis epa
tum hũiliter ſucceſſit. Qui ſapiẽtia illuſtris
volumen elegantiſſimũ de martyrũ laude cõ
poſuit: de ſemetipſo in eorum nũero futuro
diuinitus vaticinas. Nam euz ebulliente ma
ximiani perſecutione ab infidelibus tentus
ſione capite truncatꝰ et apud eandẽ vbem a
chriſtianis conditus eſt.

¶ De sancto Petitio epõ. Cap. lxxxij.

PEtitius eduenſis
epiſcopus apud ipſaz floruit ciuitatẽ
Hic vita puriſſima ⁊ doctrina ful
gida fame in gallia celebris in canticis cãti
corũ cõmẽtarios edidit inſignes: aduerſus
quoq; nouatianũ grande cõpilauit volumen:
cõſtantiniq; magni tẽporibus in ipſa ciuita
te fatis terminum ponens tumulatus iacet.
Hec vbi ſupra.

¶ De sancto Gennadio epo. Cap. lxxxiiij.

Gennadius episcopus apud cōstantinopolim floruit et ipi⁹ ciuitatis regie pastor extitit. Qui vir sanctitate cōspiciuus atqz sapientia et doctrina venerabilis fuit. Acris enim erat ingenij et lingua disertus. Hic danielem ꝓphetaz ex integro ad verbū exposuit. Homelias etiam plurimas edidit: leonis iperatoris prioris tēpore vite mortali cedēs: eternam adeptus est: ⁊ corpore tumulat⁹ in ipsa vrbe q̄escit. Hec gēnadi⁹ vbi sup̄.

¶ De c tō Gulphila episco po. Cap. lxxxv.

Gulphilas natione gothus gotheruz primus episop⁹ fuit. Qui tpe valentiniani primi ⁊ valētis augustoruz vite sanctitate ⁊ sapientia clarēs: a papa damaso ad ipsas gentes delegatus: maximaz eorū ꝑtez conuertit ad christū: miraculorum quoqz gloria claruit. Nam ⁊ cecos plures illuminauit: ⁊ demones ab obsessis nonnullis effugauit. Egros quoqz a diuersis infirmitatib⁹ curauit. Hic ad gentis sue instructionē gothicas litteras repperit. Cuz ante eum rustico more sine litteris: que nouerant memorie cōmendabant. Deinde testamentū vetus ac nouum in linguā trāstulit propriā. Et senio longo confectus in pace q̄euit. Sepultus apud gentē suā vbi miraculis pollet.

¶ De sancto Gemino episco po. Cap. lxxxvi.

Gemin⁹ episcopus nisibensis floruit tēpore alexandri iperatoris. Hic primū antiochene ecclesie presbyter mox nysibene vrbis sue pontifex effect⁹ vita ⁊ doctrina egregius: quia modico tēpore in corpe vixit: ideoqz pauca igenij sui monimēta dereliq̄t. Apd̄ nysibense oppidū iacēs virtutb⁹ effulget. Eodē tēpore heraclas huius in scholis consoci⁹ alexandrine ecclesie ordinatus est p̄sul. Hec hieronymus libro de viris illustribus.

¶ De sancto heraclide cōfes. Cap. lxxxvij.

Heraclides confessor claruit in egypto tēpore valentiniani augusti: qui alexandria ortus dū culturaz heremi desideraret: isidorū abbatem apd̄ alexādriaz degentē petijt: eiqz optatū suum exposuit. Isidorus vo illū ad abbatē dorotheum in thebaidis deserto habitantē: ⁊ contēplationi vacantē adduxit. Sub cuius disciplina ⁊ eruditione heraclides ānos plures exegit. Die quadaz missus ab abbate ad puteum: vt aqua cacubum ipleret: dū ille aquā hauriret hausit simul cū aqua serpentē. Et expauens ad abbatē accessit: eiqz factū narrauit. Qui eidem respondit: ꝙ si quādocūqz diabolus serpentis formā sibi dilectam assumēs lympham intraret: monachi potū recusarent: forsitan vel nūq̄ aquā biberēt: sicqz siti perirēt. Et vadēs ad cacubū signū crucis edidit: ⁊ cōtinuo colubrū occidit: ipseqz prior de hausta aqua bibit: ⁊ deide discipulus securus potauit. Et extūc heraclides: dū serpentē videbat exēplo magistri crucis signū faciebat: et serpens protinus interibat. Verū defuncto dorotheo abbate heraclides solus eius antrum hereditario iure possedit: ibiqz mlto tēpore ꝑseuerauit. Hic cellas ⁊ tuguria monachorū ⁊ anachoritaꝝ omniū per oīes regiōes deserti mlto tēpore circuiēs: videlicet desertuz scythi: thebaidis: ⁊ nitrie iferioris ac superioris. Vitas ⁊ gesta sanctoꝝ patrū singuloꝝ exq̄rens ⁊ mēte recōdens. Librū postmodū de vita anachoritica cōpilauit: in quo q̄ viderat ⁊ audierat acta descripsit: quē et paradisuz ītitulauit. Et hic sanctitate cōsumatus in thebaide in pace dormiuit.

¶ De sancto Lucifero episco po. Cap. lxxxviij.

Lucifer calaritanus episcop⁹ apd̄ eandē ciuitatem quē ī insula sardinie sita ē: claruit tēpore cōstantij imperatoris. Hic cū ariana heresis pullularet: ipseqz a liberio papa heretico requisitus: cum nollet niceni cōcilij damnare: fidem a cōstantio p̄fato iperatore arriano apud palestinaz in exiliū dudū act⁹ est. Vbi cōtra fidē eiusdē iperatoris librū elegātē ꝯpilauit: quē ad eundē misit. Vnde et cōstātiꝰ idignat⁹ acris eidē

mortem comminatus est. Sed paulo post cōstātio defuncto vir sanctus sub iuliano reuersus calaris reliquum vite cū pace transegit. Et sub valentiniano imperatore fati munus impleuit. Hec hieronymus libro de viris illustribus.

¶ De sancto Latrociniano martyre. Cap. lxxxix.

Latrocinianus martyr apō galliā passus est. Hic natione hispan⁹: vir p oia eruditus: tin metricis vt ferē versibus cōparandus opuscula diuersis metris edita fidē nostrā redolentia scripsisse tradit: que vsq3 ad ieronymi tpa extare adhuc dicebant. Qui hz sub quoda maximiano tyrāno: qui imperā te pmo theodosio gallias occupauerat: factione quorundā p veritate t defensione catholice fidei apud treuerim cesus est cū prisciliane bapille episcopo: t amboꝝ corpora apud ecclesiam treuerensis ciuitatis condita sunt. Hec hieronymus vbi supra.

¶ De sctō Malchione presbytero. Cap. xc.

Malchion antiochene ecclesie ꝓsbyter disertissimus floruit apud ipsaꝝ ciuitatez tēporib⁹ claudij t aureliani imperatorū. Hic vita sanctus t sermone luculent⁹ in eadē vbe rhetoricā floretissime docuit. Qui aduersus paulū samosatenū pfate ciuitatis epm prauum ebionij dogma restaurantē fortissime disputauit. Cui⁹ disputationis scribis excipiētib⁹ dialogus extat. Sed t alia opuscula ex persona synodi ab eo sunt edita ad dionysiū t maximū romane t alexandrine vrbis epos directa. Hic apud eandē antiochiaz sctitate t doctrina pclarus bto fine quieuit: ibidē tumulat⁹. Hec vbi supra.

¶ De sctō Sophronio cōfessore. Cap. xci.

Sophronius ꝓfessor natione grecus claruit tpe leonis scdi imperatoris. hic vir p oia eruditissim⁹ grece t latine lingue perit⁹ adhuc puer bethleemitice ciuitat⁹ laudes descripsit: et post ea de ei⁹ subuersione libꝝ cō posuit. Ipse libꝝ de ūginitate ad eustochiuz t hilarionis monachi vitā q̄ btūs hieronym⁹ romana ligua ꝓpilauerat: opuscula: ex latino vtit in grecū. Psalteriū q̄z t ꝓpheras q̄ hieronymus ex hebreo i latinū transtulerat: hic idē cōuertit in grecū. Et postmodū ad heremū trāsiēs t vitā anachoritica ducēs cōtēplationi iugiter vacās quieuit in dño.

¶ De sanctis Philippo t Philippo impatoribus martyribus. Cap. xcij.

Philippus imperator t philippus cesar eius filius ambo martyres anno domini. ccxxxix. ab vrbe vo cōdita anno. cccccccccxcvij. Gordiano augusto in imperium successerunt. Cum enim gordianus imperator obtenta victoria in bello parthico: rediens circa flumium euphratem fraude suoꝝ fuisse interfectus philippus ibidem imperator a romana militia creatus. Philippum filium suum consortem regni fecit: exercitumq3 ex syria incolumen ad italiam reduxit. Imperauitq3 annos. vij. Hic primus imperator omnium chr̄istianus fuit: quem beatus pontius ep̄s t martyr: vna cum filio ad fidem chr̄isti conuertit t in nicea ciuitate prouincie baptizauit: vt dictum est supra in passione pontij ep̄i t martyris pri die idus maij. Post tertium vo eius imperij annum milleſimus a conditione rome annus expletus est: vt augustissim⁹ oim preteritoꝝ. Hic natalis ann⁹ x̄p̄s potiusq̄ idolis dedicaret. Quiquidē annus fuit a romanis cū ingēti ludorum t spectaculorum apparatu celebratus. Nec dubiū est quin philippus imperator x̄pianus huius tante deuotionis gloriā t honorem ad chr̄istū t ecclesiam reportaret: quā do ipsum vel a scensum in capitolium immolataq3 ex more hostias nullus auctor ostendit. Eodem autem tempore philippus imperator decium militarē virum t in rebus belli cis strenuum, cesarem fecit. Cuius precepto dum corpora ap̄lorum petri t pauli de catacumbis a cornelio papa trāsferri deberent: totius senatus cō sultu: cōcessum est romano pōtifici ceteriſq3 x̄pianis libere ad sepulturas ap̄lorum fiēdas isudare: t ad id faciēdū data sunt eis de fisco reipublice adiutoria. Hoc aūt deci⁹ cuz esset paganissim⁹ simulate fecit: vt dñis suis x̄pianis ꝓplaceret: t sic ab eis magz honorar⁹ occasionē mortz illoꝝ ꝓfidētius ptractaret. Cū aūt impatores decium ad gallias subiugādas q̄ nup rebellauerāt mississent. Isq3 ꝓspe cūcta gessisset: t ad libitū poti⁹ victoria romā rediret. Impator philipp⁹ eū honorare cupiēs eidē a roma vsq3 veronā obuius iuit. Decius aūt iam cū quibusdā ex principalorib⁹ militie sue de morte iperatoꝝ cōspiraverat: t ne ꝓditor dñorum suoꝝ notaret: oc

casionē xpianitatis assūpserat: suadēs ꝯ non esset decēs sup romanā militiā imperare: homines qui deoꝝ cultū deseruissent: ⁊ a romanis antiqs legibꝫ discedētes: noue ignoti ⁊ reprobati dei culture adhesissent. Sicqꝫ de cōsensu illoꝝ impatorē in stratu suo quiescēte ⁊ xpm confitentē latēter occidit ⁊ cū exercitu muneribus ⁊ pcibus subducto romā venit: ac senatui cur dñm suū occidisset exposuit. Sed dum necē philippi maioris senatus ratā habuisset: philippus iunioꝝ rome degēs: hoc audiens timuit: thesauros qꝫ paternos ac suos: btō sixto scōo tūc rome pōtifici: eccl'ie ⁊ pauperibus dispēsanduꝫ tribuit: ⁊ se à facie Decij occultauit. Decius aūt ad pditionē suā pallendā xpianos cepit crudelissime psequi: mādans illos sine vlla misericordia trucidari: in qua psecutione multa milia martyrum passi sunt. Inter quos ⁊ philippus iperator iunioꝝ ab eo tētus ⁊ in xpi cofessione iugulatꝫ est. Sicqꝫ ambo ipsi pr.s. ⁊ filius martyres xpo cōsecrati sunt. ¶ Iste philippus senioꝝ adeo in fide xpi pfecerat: vt prōpte peccata sua cōfitens: in festo paschę a btō sixto papa coram oñi mlt'itudine cōiouē eucharistie sumeret. ¶ Philippus vo iunioꝝ in tātū seueri animi fuit: vt nullius cuiusqꝫ cōmēto ad risuꝫ solui potuerit: patrēqꝫ ludis secularibus aliqñ concinantē: vultu annotauerit auersato.

¶ De sancto Theodosio magno imperatore. Cap. xciij.

Theodosius imperatoꝝ senioꝝ imperiū accepit circa annū dñi. cccc xxij. ⁊ iperauit annos. x. mēsem vnū solus. Nā pmū cum fratribus: se natu maioꝝibꝫ iperauerat per annos. v. Hic in catalogo sanctoꝝ a grecis cōscribit ⁊ confessoꝝ sanctissimi noie veneratur. Nā xpianissimꝰ ⁊ sctissimus vita fuit. Omnia antiqua phana ⁊ tępla idoloꝝ destruxit: ⁊ p totū oꝛbē romanū destrui mandauit: cultūqꝫ christi ⁊ fidei mirabiliter auxit: hostes aūt imperij nō tam ferro vel multitudine ꝯ ieiunijs ⁊ oꝛōibus confisus pstrauit. ¶ Fuit aūt reipublice ppagatoꝝ moꝝibꝫ ⁊ coꝛpore ⁊ aīo simul clemēs: misericordie opibus iugiter intētus: cōis apud cūctos solo habitu se differre a ceteris putās in oēs hoies honorificus: verū effusis i bonis simplicia igenia diligere: erudita mirari ostendebat: largiri magno ac diligenti aīo magna: amare ciues etiā priuatos cōtubernio: eosqꝫ potissime dignos pecunia beneficijsqꝫ ceteris munerari: violentiā ⁊ cupiditacē detestatus est. Bella nō mouit; sed iuenit: que ⁊ proposse sedauit. Ministeria lasciuia saltaria qꝫ cōmessationes lege phibuit: cōsobrinarū nuptias tanꝯ pphanū interdixit: litteris mediocriter doctus sagax multū diligens ad noscenda gesta maioꝝ. Execrabat cū legisset gesta dominātūm supba. Ira reb' indignis: sed subito flecti emolliebat. Inerat enī ei cura eximie pietatis. Interdū autez seuera pcipiēs a nature munere: magisꝯ a deliberāte rōne. Hic etiā ꝓpter virtutū pfectionē ab ipsis barbaris sume diligebat. vñ multe gētes ad ipsius inductū relictis erroꝝibus ⁊ idolis ad xpm cōuersi sunt. In bellis cūctis que ad fidei christiane augmentū ⁊ paganoꝝ exterminiū potissime gessit: semp triumphū obtinuit: vnde ob eius insignes victoꝝias poeta quidā eximius sed infidelis: his versibꝫ in eius laudez ecclamit. O nimiū dilecte deo tibi militat ether. Et cōiurati veniūt ad classica venti. ¶ Huius ꝓma suasione ⁊ hortatu papa damasus officiū in ecclesia dei per beatū hieronymū mādauit: cū vsqꝫ ad tēpus illud nullū esset in ecclesia officiū oꝛdinatū. Quāta aūt in eo apud hoies māsuetudo: ⁊ apud deū extiterit deuotio: patet in illo exēplo: de quo dictū est supra in vita ambroſij epi ⁊ doctoꝝis. vij. idus decēbꝝis. Cū enī apud mediolanū missaruꝫ interfuturus solēnis voluisset intrare ecclesiā: beatum ambroſiū pro quodā facinoꝛe introitū sibi phibentē: nisi publice peniteret: humiliter tulit: ⁊ satisfactionē nō erubescēs: nec publicam facere penitētiā cōfusus idictū a sancto epo modū deuotus excepit. atqꝫ pōtificez deiusticia ⁊ magnanimitate animi cōmēdauit. Hic exflaccilla cōiuge archadiū ⁊ honoriuꝫ christianos ⁊ iustos filios imperio sublimandos genuit. Qua defuncta gallā valētiani iunioꝝis soꝝoꝛem in matrimoniū duxit: que ei placidam pcreauit: cui postea de matris noie galle cognomētū accessit. hic oꝛiētis ⁊ occidētis partes pacifice possidēs: qnquagesimum etatis sue annū agens anno sui iperij. xi. apd mediolanum in pace quieuit: cuius coꝛpꝰ eodem anno cōstātinopolim translatū est: vbi ⁊ miraculis viuit.

¶ De sancto Karolo magno iperatoꝛe. Cap. xciij.

Karolus magnꝰ ipatoꝝ huiꝰ nois pmꝰ apud frācigenas itra sctoꝝ numerū scribit ⁊ colit: ⁊ pter ei' sctissima gesta: ꝯ scti noie veneret ab eccl'ia tolerat. Nā ⁊ viuēs miraculis claruit ⁊ post mortē signis vtutū effulsit. Hic pmus frācoꝝuꝫ rex pipini filius: multa felicia bella

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

gessit. Nam aquitaniam ⁊ vasconiã subegit Saracenos i hispania xp̃ianos depopulates vsq; ad iberũ amnẽ vincẽs fugauit. Terras eorum pluirmas acquisiuit: et victorias plures contra ip̃os obtinuit. De quibus supra actũ est in gestis sanctorũ rothlandi et socio rũ. xvi. kal. iulij. Vbi inter aliud memorabile illũ de karolo miraculũ legit̃ : q̃ dũ corpora sc̃oꝝ militũ a saracenis occisoꝝ req̃reret apud rũciauallẽ: ⁊ sol ad occasuꝫ tẽderet: ad eius oratiõnẽ et mãdatũ sol in celo stetit : et spatio q̃si horarũ triũ i̇mullo se mouit donec sanctus rex oñes suos iterfectos recolegit. Hic etiã saxones ifideles adhuc: ⁊ xp̃ianis ifestos p̃ius sep̃ requisitos: vt ad fidẽ xp̃i redirent: aut saltem xp̃ianos in pace dimitterent: dũ in sua pertinacia cẽnt obstiati: triplici bello denũcit: ⁊ regno suo subm̃sit: ⁊ tãdem coactos ad fidez xp̃i reduxit. Tẽpore ꝟo adriani pape primi req̃situs ab eo: vt contra desiderũ regem lõgobardoꝝ: sibi et ecclesie dei subueniret: dimisit: bellũ quod cõtra saxones iam iceperat: ⁊ cũ multo exercitu frãcorum ⁊ finitimarũ nationũ veniẽs in adiutoriũ ecclesie dei: superato alpiũ iugo. Desiderium regẽ frustra sibi resistere conãtem: cõmisso bello vicit: ⁊ fugauit: ticenoq; iclusum obsedit: dimissoq; ibidẽ exercitu romã voti gratia p̃fiscicitur. Et veniẽs ad montẽ gaudij vsq; ad sancti petri ecclesiã pedester ꝓperauit. Et eũdo per vrbẽ oñes eccl'ias postes humiliter osculatus est : q̃ ab adriano papa honorifice suscep̃tus: a populo quoq; ⁊ clero vrbis vltra modũ honoratus: ⁊ ab eisdẽ patriciatus honore sublimat': eccl'ie beati petri ⁊ alijs in vrbe ecclesijs et monasterijs multa copiose largiẽs: tãdez ad exercitũ reuersus: papiam dudũ obsessam ad deditionẽ compulit. Ceteras deide' lõbardie ciuitates subiciẽs: desideriũq; regẽ captiuum ducẽs : ⁊ ecclesie dei cũcta ip̃i a lõgobardis ablata restituens: in gallia reuersus est. Indeq; saxonicũ bellum p̃sequẽs: eos tandẽ vt dictũ est: indomitos domuit: ⁊ inuincibiles supauit: atq; ad fidem xp̃i vel coacte reduxit. Hic terrã sanctam occupatam a saracenis legatis patriarche hierosolymitam ⁊ cõstantini iperatoris. cõstantinopolitani receptis audiẽs: ⁊ terre sancte cõpatiẽs: cum magno exercitu illuc vsq; peruenit: ⁊ recuperata terra sancta cũ p constãtinopolim rediret: aurũ ⁊ argentũ p̃ciosasq; gẽmas a constãtino iperatore exhibitas: cum nollet recip̃e: solas xp̃i reliq̃as et sanctorum postulauit: p̃missoq; ieiunio et oratione: recepit de corona domiñ partẽ: que ipso vidente floxuit: et clauũ vnũ passionis dominici: et parẽ crucis dñice cũ alijs sacrosanctis reliquijs: que oia comitãtibus miraculis secuꝫ detulit: ⁊ aquisgrani in basilica sancte marie: quẽ construxerat: recõdidit: vt dictũ est supra in hist'ia translatiõis corone dñi in. idus augusti. Ad nũerum etiaꝫ elemẽtorum. i. litteraum in alphabeto cenobia fundauit. Et in vno quoq; per ordinem vnaꝫ litteram de auro fabricatã plusq̃ centũ libre turonensium valentẽ reliq̃t: vt ex ordine litterarũ tẽpus fundatiõis cuiusq; monasterij cognosceretur. Que littere adhuc in pleriscq; monasterijs reperiũtur. Hic etiaꝫ quattuor archiepat': vicz treuerẽsem: coloniẽsez: magũtinẽsem: saleburgẽsem diuitijs ⁊ honoribus ampliauit. ¶ Mortuo ꝟo adriano papa: ⁊ leone. iij. in pontificiũ sublimato: dũ die quodã ad letaniam p̃cedẽs de laterano p̃geret a romanis captus et erutis oculis lingua quoq; amputata: nudus ac semiiuuus i monasteriũ missus est. Sed deus oipotẽs miraculose ei loquelã acvisum restituit: de quo supra dictũ est in eius gestis. iiij. kal. iulij. Qui deinde ad regem karolũ pergẽs: ab eodẽ valde honorifice: vt beati petri vicarius exceptꝰ est: ⁊ cum ei oia que facta fuerãt itimasset. Ille p̃e nimio dolore fleuit. Et cũ papa romam adijt: ⁊ cũ honore ip̃z i locũ suũ restituit: ybi ⁊ papa cora rege de q̃busdã sibi obiectis crimmibus se purgauit. Sed cũ die natalis domini ad missarũ solẽnia in beati petri basilica assisteret. Leo papa karolũ in romanorum iperiũ coronauit: cuncto populo romano laudes ei iperiales acclamãte. ¶ Post modum aũt karolus iperator factus: eos qui in summũ pontificẽ manꝰ iniecerãt de crimine ꝯuictos capitali dãnauit sniã. Sed leone pontifice pio affectu p̃eis iterueniẽte: in exiliũ ꝑpetuo sunt dãnati: vitaq; eis de misericordia concessa. Sicq; omnibus recte pacatis karolus m̃ipiũ sublimatus : in gallia reuersus est. Ex quo tẽpore iperiũ cõstantinopolitanũ in gallia translatus dignoscit. ¶ Post hec karolus reuersus cõtra mauros classem in corsicã misit: quã ⁊ ab eis liberauit. Hic edificauit basilicã dei genitricis marie aḋsgrani opere mirabili. Apud magũtiã quoq; in rheno flumine põtem ducẽtorũ passuũ lõgitudinis fecit. Nã tanta est ibi fluminis latitudo. Totius quoq; occidentis oñes pene regiões sibi subegit. Auxitq; mirabilit̃ gloriam regni sui: quibusdã regibus ac gẽtibus p̃ amicitiaꝫ sibi cõciliatis. Adeo nãq; alfontiuz regem galitie regesq; scotorum sic habuit apd̃ sua voluntatẽ p̃ munificẽtiã iclinatos : vt eum nunq̃ aliter nisi dominũ: seq; seruos et subditos ei?, pnũciarẽt. Cũ aarõ rege persarũ q̃ excepta india totũ pene tenebat orientẽ: talẽ habuit i amicitia cocordiã: vt p̃ legatos suos iter vestes ⁊ aromata ⁊ ceteras orienta lium terrarũ opes: ingẽtia illi dona diret̃ erit: ⁊ sacratissimũ locũ in quo est saluator noster i

sepulchrū: vt ipsi⁹ imperatoris ascriberet potestati cōcessit. Nā ipse imperator ad eūdē locū p singulos annos plūma donaria mittebat. Imperatores quoq; cōstātinopolitani nicephorus: michael ⁊ leo vltro amicitiā eius expetātes: multotiens cū muneribus ad eū suos miserunt legatos. Erat enī in amicitijs optime tēperatus: vt eas ⁊ facile admitteret: ⁊ cōstātissime retineret. Tāto o;ium amore ⁊ fauore omni vite sue ꝯtinuerſatus est: vt numq̄ ei vel minime seueritatis quicq̄ fuisset obiectū religionē xp̄ianā: quā ab infantia imbuit: sanctissime ⁊ cū sūma pietate coluit. Ecclesiam mane ⁊ vespe: itēq; nocturni ⁊ sacrificij tpe: dū eū valitudo p̄mitteret quotidie frequētabat. Curabatq; vt oia q̄ in eccl'ia gerebātur magna fierēt honestate. Amabat pegrinos: ⁊ in eis suscipiēdis sūmā curā hēbat: vestitu patrio vtebat: pegrina quoq; idumēta numq̄ vestire patiebat. In festiuitatib⁹ q̄dē p̄cipuis: vestibus auro gēmisq; cōtextis: diademate quoq; p̄cioso ornatus incedebat. Alijs vo diebus habit⁹ eius parū a cōi ac plebeio distabat. In cibo tēperat⁹: in potu tēperatior erat. Inter cenādū numq̄ hystriones: sz aut sapientes: aut lectorē audiebat. Legebāt ei hystorie ⁊ antiquor res geste: ac libri p̄cipue sancti augustini: in q̄b⁹ maxime delectabat. Erat enī eloquētia copiosus ⁊ artib⁹ liberalibus solerter ibut⁹: litterarūq; sapiētes veneratus magnis ditabat honoribus. Circa pauperes sustētandos gratuitā liberalitatē habuit: adeo vt nō solum in patria ⁊ in regno suo largifluas elemosynas facere curauerit: verū in trāsmarina in syria egypto ⁊ aphrica hierosolymis alexādrie atq; carthagini: vbicūq; christianos in pauptate viuere cōperisset: penurie eorum cōpatiens pecunias transmittebat. Sacerdotes honorabat: sacra ac venerabilia loca colebat: ⁊ p̄cipue romanā ecclesiā: in cuius donaria magna vis pecunie in auro argento ac gēmis ab illo cōgesta est. Cuius ⁊ pontifici bus multa largit⁹ est. In oibus aūt quib⁹ regnauit annis: qter voti cā tm̄ romā p̄fect⁹ ē. p̄filios suos q̄cito etas patiebatur: faciebat equitare ⁊ armis incēdere: filias vo lanificio colloq; ac fuso assuescere: ne ocio torpescerēt. Miraculor gloria claruit. Nā ⁊ leprosos tactu ⁊ oratione ferūt ab eo fuisse mūdatos: ⁊ cecos duos illuminatos. Postq̄ aūt regnū fracor atq; iperiū: qđ regē dū susceperat feliciter ampliasset: dū ad mortē lāgueret vocatis ecclesiarū p̄latis quos habere potuit⁹: omnes thesauros eis tradidit p ecclesias ⁊ pauperes distribuēdos. Et sic in omni sanctitate p̄fect⁹ in pace mirgauit: anno etatis sue. lxxxi. regni aut. xlvij. Subactoq; italie. xlij. ex quo vo imperator ⁊ augustus appellat⁹ est: anno. xiij. in cui⁹ trātitu audita est cōcinēs angelica melodia. Sepultusq; est honorifice aquisgrani in ecclesia sancte marie: quā ipse p̄struxerat. Ad cuius tumulū diuersarum egritudinū sanabantur infirmi.

¶ De sancto libertino abbate. Cap. xcv.

Libertinus abbas monasterij fundēsis: qđ est in puincia samnij cōstructū: discipulus fuit scti honorati abbatis: ⁊ fundatoris ipsius loci: de quo supra dictū est. xvij. kl'. febru. Claruit aūt tpe totille regis gothor: ⁊ miraculis effulsit. Nā cū esset monachus ex abbatis iussu qui honorato successerat quodā tpe rauennaz pgebat. Pro amore vo honorati olim ei⁹ magistri quocūq; libertin⁹ ibat caligulā illi⁹ in sinu deferebat. Dū ergo pergeret: accidit: vt mulier extincti filij corpusculū fleret: que seruum dei intuita: iumentū illius p̄frenū tenuit: atq; ūrādo asseruit: q̄ illum inde abire nō p̄mitteret nisi filiū ei⁹ suscitaret. Ille vo inusitatū miraculū expauit: ⁊ declinare mulierē voluit: sed oino nequiuit. In eius quoq; pectore pugnabāt inuicē humilitas cōuersationis: ⁊ pietas matris: timor ne inusitata p̄sumeret: dolor ne orbate nō subueniret. Vicit tm̄ in eius corde pietas: que q; vicit: affuit et humilitas: descēdit: orauit: caligulā de sinu p̄tulit: eāq; supra corpus extincti pueri posuit. Mortuq; defunct⁹ surrexit: quē flēti matri viuū reddidit: ⁊ iter inceptū peregit. ¶ Quadam die; p̄fatus eius abbas qui honorato successerat: cōtra virū dei in grauē iracundiā exarsit. Et q; virgā: qua eū ferire posset: in p̄ōptu nō habuit. Cōprehēso scabello suppedaneo ei caput ac faciē tutudit: vultūq; eius tumentē ac liuidū reddidit. Die vo altera cum libertin⁹ ad causaz sibi monasterij cōstituendaz ire deberet: expletis matutinis ad lectuz abbatis venit: ⁊ licentiā ab eo humiliter petijt. Ille vo sciēs ꝯtū; a cunctis dilectus esset: p̄ iniuria quā in eū tulerat: recedere eū de monasterio velle putabat: eūq; q̄ vellet ire iterrogabat. Ille aūt ei causā cenobij hysterno cōstituti ait: quā dimittere nō valebat: q; se ad eā p̄fecturū p̄miserat. Tūc ille a fūdo cordis cōsiderās duritiā sui: ⁊ patiētiā libertini: ex lecto p̄siliit: ⁊ ad pedes ei⁹ p̄cidēs: de illatis mei veniā supplicauit. Et cotra libertin⁹ se in terrā p̄sternēs sue culpe nō illius seuitie fuisse referebat: quod ipse iuste p̄tulerat. Sicq; ad māsuetudinē adduct⁹ ē abbas: hūilitasq; discipuli fetā ē magistra magistri. Cū aūt libertin⁹ egressus a multis eū veneratib⁹ nobilib⁹ ⁊ notis iterrogat: q̄dnā hoc eēt: q̄ liuidā ⁊ tumētē faciē sic hēret. Qui hesterno i sero se in scabello suppedaneo ipegisse p̄tis suis exigentib⁹ respōdit. Sicq; nec abbatis pro-

didit vitiũ: nec falsitatis incurrit peccatum. ¶ Postq̃ autẽ abbas ille decessit libertinus eidẽ in regimine abbatie successit. Qui dum die q̃dã pro vtilitate monasterij iter ageret: eidez quidã elaridа gothoꝝ comes obuiauit. At dei seruus ex caballo suo ab boibus illi⁹ deiectus: iumẽti dãnũ libẽter ferẽs: etiã flagellũ: quod tenebat: raptoribus obtulit: ⁊ statim se in oratione dedit. Cursu autẽ rapido predicti ducis exercitus ad fluuium vulturnum deuenit: ibiq̃z dũ singuli equos suos hastis tumentis: calcaribus cruentantes nullo modo obtinere poterãt: vt equi moueri possent: sed aquã fluminis tangere q̃si mortis precipitium pertimescebãt: donec vno ipsorum ceteros informante cognouerunt: q⁹ ex culpa: quã dei seruo in via tulerant: talia sui dispẽdia tolerabant. Qui statim reuersi libertinũ orantẽ inuenerunt: eiq̃z equum eius obtulerũt. Ille vo caballo opus non habere respõdebat. At illi descẽdẽtes eum in equo eius quasi inuitum reposuerunt: ⁊ duz retro cessissent: equi illoꝝ alueum fluminis velocissime transierunt. ¶ Eodẽ tempore in partibus campanie quidã bucylinus cum fracis venit. Sed dum rumor de cenobio libertini exisset: q̃ abbas pecũias multas haberet. Ingressi franci oratoriũ seuientes libertinũ q̃rebãt: vbi ille orans prostratus iacebat: in ipsum quoq̃z ingredientes impingebant: eũq̃z presentẽ videre nequibant. Sicq̃z sua cecitate frustrati a monasterio vacui sunt reuersi. Sanctus autem vir post vitã laudabilẽ quieuit in christo. Hec gregorius primo dialogo. capitulo secundo.

¶ De sancto Equitio abbate. Cap. xcvi.

Equitius abbas in valerie ciuitatis ptibus claruit: qui multoꝝ monasteriorum pater fuit. Qui etiã dum adhuc iuuenis acri certamine carnis tentarẽ: ⁊ in hac re ab omnipotenti deo remediũ cõtinuis pcibus quereret. Nocte quadã assistente angelo eunuchizari se vidit: eiusq̃z visioni appuit: q̃ oẽm motũ ex genitalibus ei⁹ abscideret. Atq̃z eo tpe ita alienus extitit a tẽtatione: ac si sexũ nõ hẽret in corpore. Et extunc sicut antea viris sic cepit ⁊ feminis pesse: nec tamẽ discipulos admonere cessabat: ne se ipsius exẽplo in hac re facile crederẽt: ⁊ casuri tentarent domũ: q̃ nõ accepissent. Quodam vo tpe quidã basilius magus a roma fugiens in habitu monachi: valeriã petijt: ⁊ pergens ad castoriũ epz amiternine ciuitatis ab eo obtinuit: vt ipsum eq̃tio abbati cõmitteret: ad sociandu⁹ monasterio illius cõmendaret. Equitius aũt epo pro hoc instãte respõdebat: q̃ illũ quem ipse sibi cõmendabat nõ monachum sed diabolũ esse videbat. Cum aũt epz diceret: q̃ abbas occasionẽ quereret: ne sibi petita prestaret. Vir dñi iterũ protestatur: q̃ qualẽ illũ diceret: talẽ agnoscebat. Sed ne se velle obedire epz existimaret: iussa ipsius facere paratus eẽt. Susceptus itaq̃z ille in monasterio est. Sed non post multos dies discedente abbate longius: cõtigit: vt in monasterio virginũ: cui eq̃tius p̃erat: quedã illaꝝ speciosissima febrib⁹ arrepta clamaret se ꝓtinuo moriturã nisi basilius monachus veniret: ⁊ p eius curationis remediũ salutẽ sibi redderet. Sed cũ in absentia abbatis nullus ad cõgregationẽ virginũ auderet accedere: missuz repẽte ẽ ⁊ dei famulo nunciatũ. Quo audito vir dñi dedignatus dicebat: q̃ vtiq̃z illũ nõ monachũ sed diabolũ eẽ predixerat. Mandauitq̃z ipm de cella fratrum expelli. ¶ De ancilla vo dei predixit nũcius: q̃ ex illa hora neq̃z eẽt decetero febrib⁹ laboratura: neq̃z basiliũ quesitura. Ingressi aũt monachi eadẽq̃z hora salutẽ virgini restituta: qua sanctus dixerat cognouerũt ⁊ basiliũ de monasterio cõtinuo reppulerũt. Qui repulsus dixit: frequẽter cellulã equitij magicis artib⁹ in aere suspẽdisse: nec tamẽ eoꝝ quẽpiã ledere potuisse. Qui ⁊ postmodũ i vrbe roma zelo fidei a xpianis igne crematus est. ¶ Quedã monialis monasterij p̃fati hortũ ingressa lactucã cõspiciẽs ꝓcupiuit: eãq̃z signo crucis oblita bñdicere auide momordit: sz ptin⁹a diabolo arrepta ⁊ vexata cecidit. Qd dũ eq̃tio nũciatũ eẽt: ille cõcit⁹ venit: ⁊ vt ab ea demõ abscederet cũ idignatõe p̃cepit. Qui ꝓtinuo ab ea exiuit: nec eã vltra ꝓtigere p̃ualuit. Cũ aũt die q̃dã felix abbas cenobij castorij: qd̃ itra menia vrbis sitũ ẽ familiariter q̃dãmodo q̃si redargueret: eo q⁹ sacrũ ordinẽ nõ hñs nulla licẽtia a summo põtifice obtẽta: vbiq̃z p̃dicãdo discurreret: cõpulsus vir sctus qualiter licentiam accepisset eidem indicauit: dicens seipsum etiam secum p̃dicta aliq̃n tractasse. Sed nocte q̃dã specioſus iuuenis ad eũ accesserat: atq̃z medicinale ferramẽtũ in os eius posuerat: ⁊ vt ad predicandũ egrederetur: deiceps ex parte dei mãdauerat. Et ex illo die etiã si voluisset tacere non potuisset. Hic in vestibus vilis atq̃z despectus apparere studebat: ⁊ quoties ad alia loca tẽdebat: iumento viliori oibus: quod in cella repperiri posset: insidebat. In quo etiã capistro pro freno: ⁊ verucẽ pellibus p̃ sella vtebatur. Sacros codices in sacculis pelliceis dextro leuoq̃z latere secũ portabat: ⁊ q̃cumq̃z peruenisset scripturaꝝ fontẽ apiebat. Cũ aũt fama predicationis illius vndiq̃z discurreret: clerici quidam romani summo pontifici sunt conquesti: q̃ quidam vir rusticus auctoritatẽ sibi predicandi arripuisset: ⁊

officiū apostolici indoctus sibi vsurpare p̄sumeret. Ad quoꝝ suggestionē iulianū quēdaꝫ defensoꝛē misit: vt equitius ad romanā vbeꝫ ducereť: ⁊ qua rōne p̄missa attētaret cognosceret: mādauit tamen: vt honoꝛe ei exhibito nullā proꝛsus iniuriā pateretur. Qui festine ad monasteriū veniēs eodē absente frēs scribentes reppeꝛit: ⁊ vbi abbas esset inquisiuit. Illiꝫ respōderūt: q̄ in valle cenobio subiacēte fenū cecabat. Visitꝫ ad eū iulianus puerum suū cōtumacē ⁊ supbū: cui vir ipse poterat dominari vt abbatē ad se celeritate p̄duceret. Iſperrexit puer ⁊ ḡs eēt abbas ab alijs quesiuit. Moꝛꝫ vt audiuit quis esset: adhuc lōge positus ad eū vadēs: imenso timoꝛe coꝛreptus cepit lacessere. Ita vt gressus vix eum possent portare: veniēsꝫ ad virū dei: ad genua illius p̄cidit: suūꝫ dn̄m ipsi occurrisse nūciauit. Abbas vo illi mādauit: vt fenum secum leuaret: ⁊ pabulū iumētis in quibus venerāt deferret: ipseꝫ imediate post euꝫ opere cōpleto veniret. Quod dū puer fecisset: et iulianus puerū cū feno venientē cōspexisset. Iratus eū increpauit: q̄ miserat illū hominē ducere nō fenū baiulare. Sed dū puer eq̄tūꝫ post se venientē dño suo ostēdisset: videꝫ euꝫ iulianus ex habitu desperit: ⁊ qualiter illum pteruis verbis alloqui deberet: cogitare cepit: vt autē seruus dei cominus affuit intolerabilis pauoꝛ iuliani animū inuasit: ⁊ humiliatus ad pedes eius p̄cidit: ⁊ quia apostolicus ipsum videre vellet: vir mansueta līgua exposuit. Quod audiēs equitius gratias deo egit: q̄ se per summū pōtificē supna gr̄a visitasset: statimꝫ mādauit iumenta ad iter arripiendū parari. Cūꝫ iulianus se illo die nō posse exire ex lassitudine diceret. Abbas se i hoc cōtristari respōdit: p̄dicens q̄ si die ipsa non exirēt: nec in crastinū ire possent. Sicꝫ eadē nocte iulianus ex lassitudine in monasterio quieuit. Factoꝫ lucis crepusculo equo in cursu ad modū fatigato puer ad iulianum cū epistola venit: in qua papa sibi mandauit: ne seruum dei de monasterio mouere vel exire vllatenus faceret. Cū aūt ille requireret: cur sīa esset mutata: cognouit q̄ nocte eadē qua ipse illuc missus fuerat per visum pōtifex extitit vehemēter exterritus: cur ad exhibēdū virū dei mittere p̄sumpsisset. Tūc iulianꝰ surrexit: ⁊ se abbatis oꝛouibus cōmēdauit: atꝫ ne decetero fatigaret ex parte pape p̄cepit. Quod audiēs ille cōtristatus est: ⁊ que p̄dixerat vera nūc cōtigisse p̄bauit: q̄ si die p̄cedente nō statiꝫ pergerēt iā pergere minime liceret. Et executoꝛē suū cū summa charitate aliquātulū secū detinuit: ipsūꝫ plurimū honoꝛatū ad summuꝫ pontificē remisit. Qui et plenus sctitate in pace quieuit. ¶Rusticus quidā sup sepulchꝝ eius arcaꝫ cū frumento posuerat: nec qualis vir ibidem iaceret ppendere curauit. Sed repente turbo celitus factus: rebus illic oībus in sua stabilitate manētibus: arcā superpositā cum grano extulit lōgeꝫ piecit. ¶Eandem puinciā valerie longobardis intrātibus monachi ex cenobio illo ad sepulchꝝ viri sancti in oꝛatoꝛio positum confugerunt. Longobardi vo seuientes oꝛatoꝛium ingressi: ceperūt monachos foꝛas trahere: vt eos aut tormentis afficerent: aut gladijs necarent. Quoꝝ dumynus ingenuisset: ⁊ sanctum equitiū ad sui defensionem aduocasset: p̄otinus lōgobardos spiritus inundus inualit: qui coꝛruētes ad terram tam diu vexati sunt: donec ceteri foꝛas existentes cognoscerent: quatenus locuꝫ sacruꝫ temerare vlterius non auderēt. hec gregoꝛius p̄mo dialogoꝛum capitulo quarto.

¶De sctō Nonoso abbate. Cap. xcvij.

Nonosus p̄positus siue p̄ioꝛ fuit cuiusdam monasterij: qō in foꝛactis mōte situ est: qui sub asperrimo eiusdē cenobij abbate degebat: sed ei⁹ moꝛes mira sēper equanimitate tolerabat: sicꝫ fratrib⁹ in mansuetudine p̄ceꝛat: vt patris sepius iracūdiam ex humilitate mitigaret. Quia vo monasteriū in sūmo mōtis cacumine situ est: ad quēlibet paruum hoꝛtū fratribus colendum: nulla planicies patebat. Sed vnus locus breuis in latere mōtis erat: quem ingentis sarī moles egrediēs ab vna parte occupabat. Cū autē die quadam nonosus cogitaret: q̄ saltēꝫ ad olera nutrienda locus idem aptus esset: si ipsum moles illa non teneret: quā ⁊ q̄nquagita boū paria mouere nō potuissent: nocturno se illic silentio oratiōnē dedit. Cū mane facto ad eundē locū fratres venerūt: ⁊ inuenerunt molē tāte magnitudinis inde lōgius recessisse suoꝝ discessu largū fratribus spatiū dimisisse. ¶Alio quoꝝ tēpoꝛe dū nonosus lāpades vitreas in oꝛatoꝛio lauaret: vna ex ei⁹ manibus cecidit: ⁊ per partes inumeras confracta dissiluit. Qui furoꝛem abbatis nimium timēs lāpadis fragmētaꝫ colligēs: coꝛaꝫ altari prostratus oꝛauit. Et exurgēs sanā lāpadē reppit: quā antea timēs p fragmēta collegit. ¶Cū in cenobio oleū vetus defecisset: ⁊ colligēde oliue tēpus incūberet: sed fructus in oliuis nullus appareret: mandauit abbas fratribus vt in colligēdis oliuis ad exhibenda extraneis opera pergerent: vt vel saltē de mercede operis aliquātuluꝫ olei deportarēt. Quod vir domini fieri cum magna humilitate p̄hibuit: ne ex hoc fratres exēuntes: dū olei lucra querūt: dānum animarū paterentur. Oliuasqꝫ paucas: que in monasterij arboribꝰ apparebāt: colligi p̄cepit: ⁊ i pilo missas

contundi: atq; inde quantumlibet parum oleꝫ exiens sibi deferri. Quod in paruo vasculo sibi delatũ ante altare posuit: cunctisq; egressus orauit: atq; postmodũ adscitis fratribus oleum illud modicum per cuncta monasterij vasa exigue infundi iussit. Que protinus: vt erant vacua: claudi fecit. Die vo altera aperta omnia vasa plena oleo reperta sunt. Sanctus autez vir post laudabilia multarum virtutum opera dormiuit in domino. Hec gregorius vbi supra capitulo septimo.

¶ De scto Martyrio cõfessore. Cap. xcviij.

MArtyrius confessor in valere prouincia, sanctitate ⁊ miraculis claruit. Qui tale de virtutis sue testimonio signum dedit. Dum quadam die fratres eius subcinericium panem fecissent: eiq; signum crucis imprimere obliti essent: sicut i ipsa prouincia crudi panes ligno signari solent: vt p quadras quattuor quodammodo partiti videantur. Idem dei famulis affuit: eisq; referentibus non fuisse signatum agnouit. Cũ q; iam primis ⁊ cineribus opertus esset: signũ crucis digito cõtra primas edidit. Quo signante protinus panis immensum crepitu dedit: ac si in ignibus olla crepuisset. Qui postmodum coctus: ⁊ ab igne subtractus: ea cruce signatus inuentus est: quã non tactus sed fides fecerat. Hec gregorius vbi supra capitulo vndecimo.

¶ De sancto Dacio episcopo. Cap. xcix.

DAcius episcopus mediolanen. apd ipsam ciuitatem claruit tẽpore iustiniani, i peratoris. Qui dum causa fidei exactꝰ ad constãtinopolitanam vrbez pergeret: corinthumq; veniẽs largam domum pro se ⁊ eius comitiua ad hospitãdũ quereret: ⁊ vir iueniret: visam eminus domum congruẽtis magnitudinis sibi ad hospitium preparari iussit. Cum vo incole loci ei dicerent in ea hunc manere non posse: quia multis iam annis eam diabolus ihabitauit: atq; ideo vacua remãsit. Vir sanctus ideo magis in ea debere velle hospitari respondit: vt sui aduentum malignus effugatus spiritus domum hominibus iterum habitandam dimittat. In ea igitur sibi parari fecit: securusq; hostis antiq; certamina toleraturus intrauit. Noctis autem silentio dũ vir dei quiesceret: antiquus hostis immẽsis vocibus cepit imitari rugitus leonum: balatus pecorũ: mugitus boum; ruditus asinorũ: sibila serpentum: porcorum stridores ⁊ soricum. Cum repente dacius tot bestiarum vocibus excitatus: surrexit iratus: ⁊ contra demonem magnis vocibus cepit clamare: eidẽq; exprobrare: qꝺ bene ei cõtigisset: vt qui dicerat. Ponam sedem meam ab aquilone: ⁊ ero similis altissimo, per superbiaz eius similis porcis ⁊ asinis factus esset. Et qui deũ indigne imitari voluerat: vt dignus erat: bestias imitabat. Ad quã vocem ac deiectionẽ spiritus maligmus adeo erubuit: qꝺ protinus conticuit: atq; eandem domũ ad exhibenda mõstra consueta vlterius non intrauit. Sicq; postmodũ fidelium habitaculũ facta ẽ. Hec gregorius tertio dialogo capitulo quarto.

¶ De sancto Argentario monacho. Cap. c.

ARgentariꝰ monachus apud ciuitatẽ aurelianam claruit. Qui vir sanctissimus vita ⁊ miraclis effulsit: habitumq; quem pretendebat specie: moribꝰ explebat. Hic ab argentario monte a quo nomẽ sortitus est apostolorũ limina rome reuisenda annis singulis venire cõsueuerat: ⁊ veniẽs ad quendam subdiaconum quadragesimum nomine: qui in montibus oues pascebat: sepius hospitalitatis gratia declinabat. Cũ autẽ semel hospitiuz huius quod non longe erat ab ecclesia intrasset: cuiusdam paupercule mulieris maritus iurta defunctus est. Quẽ eiicio ex more indutũ: superueniente sero sepelire nequiuerũt. Cum ergo vidua mulier iurta defuncti corꝓ nocte sederet: ⁊ magnis fletibus ⁊ lamẽtis doloꝛi satisfaceret: nec a lamentis cessaret: vir dei argentarius doloꝛi illius cõpassus: assumpto quadragesimo ad ecclesiam perrexit: seq; in orationez dedit. Deinde ab altaris crepidine puluerẽ collegit: ⁊ cum socio ad defuncti corpus accessit. Et cuz ibi ambo diutius orassent ipse surrexit: benedictionẽ dedit: ⁊ reuelatam defuncti faciem que sudario opta fuerat: aspiciente vroze ac mirãte: puluere quẽ detulerat fricauit. Qui dũ fricaretur: aiam recepit: oscitauit: oculos aperuit: seq; eleuans resedit: ac si de graui somno excitatus fuisset. Quod mulier cernens cepit ex gaudio magis flere: sed vir domini eam: vt taceret compescuit: mandans vt si quis eam quereret: qualiter hoc factũ fuisset: diceret: quia dominus ihesus christus hoc fecisset. Et cõtinuo ab hospitio exiit: quadragesimum reliquit: ⁊ tẽporalem honorem fugiens: in loco vllo vltra non comparuit. Hec gregoriꝰ. iij. dialog. capꝫ. xvij.

¶ De sancto Valẽtio presbytero. Cap. ci.

Valentius presbyter apud ꝓuinciam ꝑalerie floruit. Qui cum clericis suis dei laudibus bonisq; operib⁹ intentus: sancte cõuersationis vitã duxit. Superueniẽte aũt vocationis eius die defũctus est: atq; ante ecclesiã sepultus. Eidez v̄o eccl'ie caule ouiũ inherebãt: atq; idez locus in quo sepultus est: ad easdẽ oues tendentibus iter erat. Quadã autẽ nocte fur quidã venit: ⁊ ingressus caulas veruecẽ tulit ⁊ cõcit⁹ exiuit. Sed dũ ꝑuenisset ad locũ vbi sctũs vir iacbaet repẽte hesit: ⁊ gressuz mouere nequit: vernecẽ de loco deposuit: eũq; dimittere voluit: sed manu laxare nõ potuit. Sicq; cũ preda sua re⁹ et ligatus stabat: nec vernecẽ poterat dimittere: nec cũ eo accepto exire. Factoq; mane egressi ab ecclesia clerici hominẽ veruecẽ tenentẽ inueniũt: ⁊ an animal auferre an offerre venisset: dubitare ceperunt. Ille v̄o culpe reus citius indicauit penã. Mirati omnes quia viri dei ibidẽ iacẽtis fuisset virtute ligatus se pro eo in ofonẽ dederũt: suisq; precib⁹ obtinuerũt: vt qui res eorum venerat rapere: vel saltẽ vacuus posset exire. Hec vbi supra capitulo. xxij.

¶ De abbate quodã sancto. Cap. cij.

Abbas quidã sanctus cuius nec nomẽ expressuz inuenio claruit in monasterio quodam beati petri apostoli. Quod situm est in mõte prenestine ciuitati ꝑminẽte. Qui monachũ quẽdã nutriens vsq; ad reuerendos prouexit mores. Quẽ cum vidisset in timore domini excreuisse in eodẽ monasterio fecit illum in presbyteruz ordinari. Cui post ordinationẽ suam: quia non lõge abesset eius exit⁹ reuelatũ ẽ: idcirco ab abbate petijt vt sibi sepulchrum pararet. Ille v̄o eidẽ predixit: ꝙ ante eũ se moriturũ prenouerat: sed tamen eidem concessit: vt sicut vellet sepulchrum sibi pararet. Recessit igitur et preparauit. Sed post multos dies abbas febre preuentus ad extrema deuenit: atq; presbytero suo iussit: vt in suo sepulchro se poneret. Cũq; ille diceret: ꝙ ip̄z mox secuturus esset: et sepulchrũ vtrũq; capere nõ posset. Abbas respondit: ꝙ secure faceret: vt dixerat: quia sepulchrum suũ ãbos capiebat. Defũctũ itaq; abbatem in sepulchro quod sibi presbyter parauerat posuerunt. Moxq; et presbyterum lãgnor corporis secutus est: et post modicum vitã finiuit. Cũ aũt ad sepulchrũ quod sibi parauerat corpus eius esset delatũ: eoq; apto viderũt astãtes: locũ non esse vbi poni potuisset: q; corpus abbatis oẽ illud sepulchruz teneret. Tũc vnus ex fratribus abbati defũcto quasi ĩproperare cepit: ꝙ verbũ ei⁹ quod predixerat deficeret: eo ꝙ sepulchrum ãbos nõ caperet. Ad cui⁹ vocẽ subito cũctis vidẽtibus: abbatis corpus quod supinũ iacebat: se vertit in latere: ⁊ vacantẽ locũ corpori presbyteri prebuit: ⁊ quia vtrosq; caperet sicut viuus ꝓmiserat: mortu⁹ ĩpleuit. Hec gregori⁹ tertio dialogorum capitulo. xiij.

¶ De sctõ Acontio cõfessore. Cap. ciij.

Acontius confessor apud vrbẽ romã claruit: qui basilice ꝑncipis apolorũ custos siue mansionarius fuit: vir magne hũilitatis atq; grauitatis deo oĩ potenti fideliter seruiẽs: ⁊ miraculoꝝ signis effulgẽs. Nam cum quedam puella paralytica in ecclesia beati petri permanẽs: manib⁹ reperet: ⁊ dissolutis renib⁹ corpus per terrã traheret: atq; vt sanari mereretur: dudũ a beato petro apl'o petijsset: nocte quadã eidẽ pervisionem astitit: eiq; iussit: vt iret ad acõtiũ mãsionariũ: ipsumq; rogaret: qui ip̄i salutez restitueret: illa de tãta visione certa: sed q̄s esset acõtius ignorãs: cepit se ꝑ eccl'ie loca distrahere: ⁊ q̄s esset acontius ĩuestigare. Cui cũ ille factus esset obuiã: ⁊ ĩterrogat⁹ se acõtiũ esse dixisset. Illa eidẽ exposuit: qualiter btũs petrus apl'us illã ad ip̄m miserat: vt ab infirmitate ip̄az liberare deberet. Et ille cõtinuo iussit: vt in nomine xp̄i ⁊ mittẽtis surgeret: eiusq; manu tenuit: eãq; sanã ꝓtinus erexit: ita vt solutionis illius signa nulla vlterius remanerẽt. Hic post alia sanctitatis opera vitãq; laudabilem rome in pace quieuit: ⁊ sepult⁹ apud beati petri basilicã in virtutibus viuit. Hec vbi supra libro tertio capitulo. xxv.

¶ De sctõ Sanctulo presbytero. Cap. ciiij.

Sanctulus presbyter claruit in nursia ꝓuincia tẽpore bti gregorij pape primiqui: ⁊ sanctissime vite fiut ⁊ miraculoꝝ gl'ia radiauit. Nã q̄dã tp̄e dũ in ꝑtib⁹ illis longobardi oliuas in prelo pre-

merent: vt in oleũ liquari debuissent: vir domini vtrem vacuum ad prelum detulit: laborantes salutauit: vtrem ꝓtulit: ⁊ iubendo potius q̃ petendo eũ sibi impleri rogauit. Sed gentiles viri qui tota iam die frustra laborantes: oleum exprimere nullatenus potuerant: verba illius moleste ferentes: eum iniurijs insectantur. Cum autem ille iterum ac iterum oleum instanter peteret: ⁊ illi ex oliuis oleũ defluere non cernerent: adhuc accensi maioribus illũ contumelijs detestabantur. Tunc sanctus vir cernens q̃ ex prelo nullum oleum liquaret: aquam sibi allatã benedixit ⁊ in prelo iactauit ex qua continuo tãta olei vbertas erupit vt illi qui ꝓius incassum laborauerãt non solum sua vasa omnia: sed vtrẽ quem sanctulus detulerat implerent. ¶Alio tempore cum fames ibidem maxima incumberet: ⁊ ecclesia beati laurentij martyris a longobardis incensa fuisset: vir domini eam restaurare cupiens plures artifices ⁊ operarios adhibuit: quibus ⁊ laborantibus sumptus quotidianos prebebat: ſz exigẽte famis necessitate panis defuit. Cũq; laboratores instãter victũ quererent: ⁊ ille apius huc illucq; pgeret: ad clibanũ deuenit: in quo vicine mulieres pridie panes coperãt: ibiq; incuruat⁹ asperit: ne forte panis alicũs a coquentib⁹ remãsisset. Cũ repẽte panẽ inuenit mire magnitudinis ⁊ insoliti cãdoris: quẽ ipse quidẽ tulit: ⁊ ne forsitan alienus esset: ꝓ vicinas hũc mulieres detulit: ac ne cui earũ remãsisset inquisiuit. Oẽs aũt illũ panẽ esse negauerunt: suosq; panes integro numero ex clibano habuisse testate sunt. Tũc ille let⁹ panẽ artificib⁹ apportauit: ⁊ ad refectionẽ inuitatis deũ bñdicens apposuit. Ipsiq; plene saciatis plures ex eo q̃ panis fuerat fragmẽta collegit: q̃ die altera eisdẽ itulit: ⁊ iterũ q̃ fuꝑfuerat plura seruauit. Sicq; ꝓ dies .x. ꝓximos oratores illi oẽs ex vno pane satiati: hũc quotidie edebãt: ⁊ ex eo qđ edi posset in crastinũ superabat. ¶Cũ quidã diacon⁹ a lõgobardis capt⁹ esset: eũq; occidere vellẽt facto vespe sanctulus ad eos venit: ⁊ ab eisdẽ petijt: vt eũ relaxarẽt. Cũq; hoc illi omo facere recusarẽt: petijt vt vel mortẽ ei⁹ i crastinũ differrẽt: ac sibi custodiẽdũ darẽt. Quod illi multis pulsati ꝑcib⁹ ꝓcesserũt: ea ꝓditione: vt ſi diacon⁹ fugeret: sanctulus pro eo mortẽ subiret. Cũ aũt nocte media longobardos oẽs igrauí somno depꝫssos cõspiceret: diacono suasit: vt fugeret. Ille vo ꝓmissionis viri sancti memor: se fugere nolle respondit: q: illũ ꝓ se mori nolle asseuerauit. Ecõtra q̃ſz sanctul⁹ vt fugiat: institit: se vo in manu dei esse dixit: ⁊ q̃ i eũ hostes nõ possent: nisi quãtum ipse ꝓmiserit. Fugit igitur diaconus: et remansit fide iusso: quasi deceptus. Cum ergo mane longobardi hoc comperissent. Sanctulum spõte ad accedẽtẽ occisionẽ adducũt. Sed quia ipsum bonũ hoiem reputabant: illum ꝓ cruciatus varios occidere denegabãt: sed optionem sibi cuius vellet necis ꝓponebant. ¶Qui se in manu dei esse ꝛespõdit: nullamq; mortẽ eligere voluit: placuit ergo oib⁹ vt capite trucaret: vt sine graui cruciatu periretur. Ad spectaculũ istud omnes concurrunt: ex omnibus suis virum fortissimum eligunt: de quo dubium nõ erat: quin caput eius vno ictu abscidere debebat. ¶Petijt vir domini: vt sibi daretur paululum licentiaz orandi. Sed cum diutius oraret: spiculator eum calce percussit: ⁊ vt surgeret decollãdus imperauit. ¶Quo surgente ⁊ genuflexo collũ tendente: dum ille ensem leuauit: ⁊ sanctulus sanctũ iohannẽ vocauit. Carnifex igiẽ brachiũ pcussurus erexit: sed nullaten⁹ deponere potuit: ⁊ sic erecto gladio brachiũ insensibile remãsit. Concurrũt oẽs longobardi: vidẽt miraculuz ⁊ stupẽt: ⁊ vt sctus vir exurgat iubẽt: supplicanteq; vt carnificez ligatũ soluat. Qui nullatenus eũ soluere voluit nisi pr⁹ ille iuraret q̃ xpianũ quẽq̃ numq̃ occideret. Emissoq; iuramẽto solut⁹ est. Cũ aũt longobardi ꝓter tanti stupozẽ miraculi eidẽ iuramẽta q̃ diripuerant certatim offerrẽt: ille nihil hoz suscipere voluit: ſz oẽs captiuos quos habebãt xpianos petijt: ⁊ qđ petijt impetrauit. Et sic oẽs cũ eo liberi dimissi sũt: ⁊ dũ vn⁹ ꝓ vno se mori obtulit: oẽs a morte liberauit. Sicq; post multa laudabilia facta dño in pace spiritum reddidit. ¶Nec vbi supra capitulo. xxxvij.

¶De sancto ℞edempto epo. Cap. cv.

℞Edemptus epꝰ ferẽtine ciuitatis ꝛpe beati gregorij pape primi claruit. De quo idẽ beatus doctor eodem dialogorum libro. iij. cap. xxxvij. scribit q̃ vir fuit mire sanctitatis: ⁊ sibi nimia familiaritate coniunctus. Qui ⁊ spiritum propheticum habuit: ⁊ quedam futura sibi adeo reuelata predixit. Cum enim aliquando peregrinas suas ex more circuiret: peruenit ad ecclesiam sancti zotici martyris strata tumq; iuxta eius sepulchrum sibi parari fecit: atq; ibi post laborem quieuit. Cui nocte media nec dormienti nec plene vigilanti beatus martyr ꝓdictus astitit: eidẽq; tertio ꝓdixit. q̃ finis veniret vniuerse carni. Et sic visio ab oculis eius euanuit. Mor q̃ terribilia signa i celo secuta sunt. de q̃b⁹ idẽ btus gregorius in homel. mẽtionẽ facit. Deinde exercitus longobardoꝝ gẽs italiã intrauit: ⁊ persecutiones durissimas i xpianos exercẽs: oẽs pene ciui-

tates depopulauit. In cuius medio tribulationis tempore: redemptus episcopus sanctitate conspicuus in christo quieuit.

¶ De sancto Specioso monacho. Cap. cvi.

Speciosꝰ monachus beati bñdicti discipulus sub eodē patre vita ⁊ sanctitate refulsit. De quo grego. iiij. dial. c. ix. scribit: ꝙ fratrē habuit germanū noīe gregoriū: q̄ ambo nobiles viri ⁊ exterioribus studijs eruditi mltas pecunias in hoc mūdō possederāt: sz cūcta pauperibns largientes in cassinensi monasterio permanserunt. Dum aūt speciosus ꝓ vtilitate cenobij iuxta capuanam vrbem missus fuisset: die quadam frater eius gregoriꝰ cum fratribus ad mēsam sedens atqz couescēs ꝑ spirituz sublimatus aspexit: ⁊ vidit speciosi germani sui aīam longe a se positi: ab angelis in celū deferri. Quod mox fratribꝰ indicauit: ⁊ cucurrit. Iamqz eūdē fratrē suū sepultū repperit: quem tamē ea hora qua animā eius viderat exisse de corpore inuenit.

¶ De sancto Spe abbate. Cap. cvij.

Spes abbas constructor fuit monasterij quid dicitur cample qui. vi. miliario a vetusta nursie vrbe disiungitur. Quidum sanctitate vite polleret per. iiij. annorū spatiuz lumē oculorū amisit. Sed cū a deo flagello castigaretur corpis: habebat per sanctispūs custodiam cōsolationez cordis. Post annos v̄o. xl. ei dominus miraculose lumen restituit: vicinum eius obitum denunciauit: atqz vt in monasterijs circunquaqz constructis: verbuz vite predicaret admonuit: quatenus corporis recepto lumīe visitatis in circuitu fratribus cordis lumen aperiret. Qui statim iussis obtemperās fratrum cenobia circuiuit: ⁊ mandata vite: q̄ ab angelo didicerat predicauit. Quintodecimo igitur die ad monasterium suū peracta p̄dicatione reuersus est. Ibiqz fratribus ꝯuocatis astans in medio sacramentum dñici corporis sumpsit: moxqz cuz eis psallere cepit. Qui illis psallentibus orationi intentus animā reddidit. Omnes v̄o fratres qui aderant ex ore eius exisse colūbam viderūt: que mox aperto oratorij tecto egressa aspiciētibus illis penetrauit celum. Hec gregoriꝰ. iiij. dial. cap. xi.

¶ De sancto Probo episcopo. Cap. cviij.

Probus eps reatine ciuitatis fuit. Qui vita ⁊ sctitate atqz doctrina cōspicuꝰ nō mediocriter effulsit. Appropinquāte v̄o vite eiꝰ termio eū grauissima depssit egritudo. Cuiꝰ pr̄imaximꝰ noīe: circūquaqz medicos cōgregauit si forte eiꝰ lāguori subuēiri posset. Qui ꝯueniētes ad tactū vene denūcianerūt eiꝰ exitū citiꝰ affuturū. Eū v̄o iā tp̄s refectiōis īcūberet: sctūs eps de assistentiū potiꝰ q̄ de sua salute solicitus: eos cū sene pr̄e admonuit: vt se post laborē ex refectiōe repararēt. Oībꝰ igit̄ abscedētibꝰ: vnꝰ tm̄modo ei relictꝰ est puer. Qui dū lecto iacētis assisteret: subito aspexit ītrātes ad vir̄ dei q̄sdā viros stolis cādidis amictos q̄ eundē q̄z cādorē vestiū vultuū suoꝝ luce vicebāt. Qua claritate ꝑculsus puer cepit emissa voce clamare. Qua voce cōmotꝰ eps intrātes aspexit ⁊ cognouit: ⁊ stridentē puerū cepit ꝯsolari dicēs ne timeret: qꝛ sctūs iuuenalis ⁊ sctūs eleutheriꝰ martyres ad se venissēt. Ille aūt tāte visiōis nouitatē nō ferēs: cursu cōcito ex̄ fores fugit atqz eos q̄s viderāt pr̄i ac medicis nūciauit. Illi v̄o ꝓpere descenderūt: sz egrū quē reliquerāt defunctū inuenerūt: quia illi eū secum tulerant. Quorum visionez puer ferre nō potuit qui remanserat. Hec vbi supra capitulo. xiij.

¶ De sancta Romula virgine. Cap. cix.

Romula v̄go apud vrbē romā claruit que cuiusdā anus sctissime discipula fuit: ⁊ i quodā mōasterio iuxta btē marie v̄ginis ecclesiam vna cū quadā alia cōdiscipl'a cū ea māsit. Hec tres in vno habitu sctīmoniali cōmanentes: vitam quidem moribus diuitem: sed rebus pauperem ducebāt: inter quas tamē romula magnis meritis anteibat. Erat quippe mire patientie: summe obediētie: custos oris sui ad silentium: studiosa valde ad orationis vsum. Que tandem paralypsi percussa: multis annis in lectulo decubans: pene omnibus membris impos iacebat: nec tamē eius mentem ad impatientiam flagella perduxerant. Et tanto solicitius ad orandum excreuerat: q̄to aliud quodlibet agere non valebat. Nocte igitur quadam vocauit matrez redemptam: que mox consurgens ad eam: cum alia condiscipula accessit. Et duz media

nocte lectulo iacentis assisterent: subito celitus lux emissa cellā impleuit: ⁊ splēdoꝛ tante claritatis emicuit: vt coꝛda assistentium pauoꝛe perstringeret: atq; omne coꝛpus illaꝝ obꝛigesceret. Ceperunt nāq; quasi cuiusdā magne multitudinis ingredientis sonus audiri: ostium cellule concuti: ac si intrantium turba premeretur: ⁊ ingrediētiū quidē multitudinē sentiebāt: sed nimietate timoꝛis ⁊ luminis videre nil poterant. Protinusq; miri odoꝛis fragrātia subsecuta est: ita vt quas lux terruerat: odoꝛis refoueret suauitas. Cepitq; romula magistrā cōsolari: ⁊ blanda voce predicere: q; tunc nō esset moꝛitura. Post aliquod vō tpis spatiū paulatim lux est subtracta: sed is qui subsecutus est odoꝛ remāsit cū quo ⁊ dies secūdus ac tertius transiit. Nocte vo quarta iterum magistrā vocauit: viaticum petiit: ⁊ accepit. Et ecce subito in platea ante ostiū cellule duo choꝛi psallentium constiterunt: ⁊ sicut se dicebāt sexus ex vocibus discreuisse: psalmodie cantus dicebāt viri: ⁊ femine respondebant: intra tales celestes exequias sancta illa anima carne soluta est. Qua ad celum ducta: q̄to choꝛi psallētiū altius ascēdebant: tāto cepit psalmodia lenius audiri: quousq; ⁊ psalmodie sonit? ⁊ odoꝛis suauitas elongata finiꝛetur. Hec quarto dialogoꝝ capitulo. xvi.

¶ De sancta Tharsilla amita sancti gregoꝛij pape. Cap. cx.

Tharsilla

sctā beati gregoꝛij pape magni amita fuit: de q̄ idē quo supꝛa libꝛo. c. xvij. tradit q̄ alias duas soꝛoꝛes suas virtute cōtinue oꝛationis: gꝛauitate vite: singularitate abstinentie: ad culmen sancti tatis excreuit. Huic pvisionez felix secūdus atauus prefati doctoꝛis romane ecclesie antistes ⁊ sanctus apparuit: eāq; ad māsionē p̄petue claritatis ostendit: ⁊ ipsaz ad illā inuitauit. Que subsequenti moꝛ febꝛe coꝛrepta ad diē peruenit extremum. Cum autē multi ad eius obitū cōuenientes ipsius lectulū circūstarent: ecce ille subito surꝛsum respiciēs: iesum veniētem vidit: ⁊ circūstantibus acclamare cepit: vt recederēt: ⁊ locum iesu veniē ti darent. Cūq; in eū: quē videbat: intēderet sancta illa aīa e coꝛpoꝛe est egressa. Tāta autem fragrantia miri odoꝛis aspersa est: vt ipsa quoq; suauitas ostenderet: illuc auctoꝛem suauitatis venisse. Cum autem eius coꝛpus ad lauandum esset nudatum: longe oꝛatiōis vsu in cubitis ⁊ genibus camelozum moꝛe inuenta est obdurata cutis excreuisse; ⁊ quod viuēs spiritus eius semper egerit: caꝛo moꝛtua testabatur.

¶ De sancta Musa virgine. Cap. cxi.

Musa

virgo apud vꝛbem romā claruit. De q̄ idem qui supꝛa libꝛo. iiij. capitulo. xviij. scribit: q̄ quadam nocte ei per visionē scā dei genitrix apparuit: ⁊ cuz esset puella parua: coeuas ei in albis vestib⁹ puellas ostendit. Quibus cuz illa admisceri appeteret: sed se eis iungere non auderet: beate virginis est voce requisita: anvellet cū eis esse: atq; in eius obsequio viuere. Et cuz puella respondisset q̄ sic: mandatum pꝛotinus accepit: vt nil vltra leue ⁊puellare ageret: a risu ⁊ iocis abstineret: ⁊ q̄ inter eas: quas viderat die. xxx. veniret. Quibus visis in cūctis suis moꝛibus puella immutata est: omnēq; a se leuitatem puellaris vite detersit. Et dum parentes eam immutatam mirarentur: requisita oia visa narrauit. Sed post xv. diem febꝛe coꝛripitur: die vo. xxx. ad exitum eidem appꝛopinquanti: eadem dei genitrix cum puellis: quas viderat: denuo reuelatur. Cui etiaz eam vocanti: aperta voce se venire respondit: atq; in ipsa locutione spiritū reddidit: ⁊ ex virgineo coꝛpoꝛe cum sanctis habitatūra virginibus exiuit.

¶ De sanctis duobus monachis martyribus. Cap. cxij.

Duo monachi martyres: quoꝝ noia nō habentur expressa: in pꝛouincia valerie passi sunt. De quibus narrat gregoꝛius. iiij. dia. cap. xxij. q̄ dum essent monachi in quodā monasterio: quod per abbatē valētionē regebatur ⁊ in ipso cenobio longobardi seuiētes venissent: duos p̄fatos monachos in ramis vnius aꝛboꝛis suspenderunt. Factoq; vespere: vtroꝝq; spiritus claris illic apertisq; vocibus psallere ceperunt: ita vt ipsi quoq; q̄ eos occiderant: cum voces psallentium audirēt: nimium mirati terꝛerentur. Quas etiam voces captiui omnes: qui illic aderant: audierunt: ⁊ eoꝝ psalmodie postmodum testes extiterunt.

¶ De sancto suꝛano/martyre. Cap. cxiij.

Suranus abbas

⁊ martyr in pꝛouincia suꝛana passus est. De quo eodē lib. ca. xxiij. habetur: q̄ dum esset pater cuiusdā monasterij in eadē pꝛouincia siti: captiuis adueniētibus atq; a

longobardorū depredatione fugientibus: cū cta que habebat largitus est. Cūqz vestimē ta sua ⁊ fratrū ⁊ cellariū: ⁊ quicquid in hor to haberi potuit in elemosynis cōsumpsisset: lōgobardi subito aduenerunt: ⁊ eum tenue runt: ac aurū petere inceperunt. Quibus cū nil oīno se habere diceret: in mōte vicino ab eis ductus est: in quo silua īmēse magnitudi nis erat. Ibiqz captiuus quidā fugiens in ca ua arbore latitabat: vbi vnus ex illis educto gladio suranum occidit. Cuius corpus dū in terrā caderet: mons: oīs protinus ⁊ silua con cussa ē: ac si ferre nō posse pondus sanctita tis eius diceret terra que tremuisset.

¶ De sctō Justo diacono ⁊ mar. Cap̄. cxiiij.

Iustus diaconus et martyr ī mar sorum prouin cia passus est. De quo predicto li. ca. xxiiij. scribitur: ꝙ vir venerabilis ⁊ vite sanctissime fuit. Quē inuentū lōgobardi tenuerūt: quorū vnus gla dio caput eius amputauit. Sed dum corpus eius in terrā caderet: ipse qui hūc occiderat immūdo spiritu arreptus: ad pedes marty ris corruit: ⁊ ꝙ amicū dei interfecerit inimi co dei traditus ostendit.

¶ De sancto theophanio ꝯfessore. Cap̄. cxv.

Theophanius confessor. Quē bea tus gregori⁹ de nimia sanctitate comendat centūcellensis, vr bis comes fuit: misericordie actibus deditus: bonis operi bus intentus: hospitalitati p̄ cipue studens. Exercendi au tem comitatus curis occupatus agebat terre na ⁊ tp̄alia: sz vt in fine claruit: magis ex de bito ꝙ ex intentione. Nam cum appropiquā te mortis eius tempore grauissima aeris tē pestas obsisteret: ne ad sepeliendum duci po tuisset: eumqz vxor sua ex hoc grauiter defle ret: hortatus est illā ne ploraret: quia mox vt defunctus esset: serenitas rediret. Cuius p̄ tinus vocem mors: ⁊ mortem serenitas est secuta. Quod signum alia etiam sunt signa comitata. Nam manus eius ⁊ pedes qui po dagre humore, tumentes versi in vulneri bus fuerant: ⁊ profluente sauie patebant: dū corpus eius lauari debuisset sani inuenti sūt: ac si nunqꝫ vulneris aliq̄d habuissent. Sz dū die quarto post eius sepulturaz: iubente vxo re marmor eidem supposiūt mutare vellent: tanta ex corpore eius fragrantia emanauit; ac si ex putrescente carne pro vermibus aro mata ferbuissent. Hec gregorius. iiij. dialo go. cap̄. xxviij.

¶ De sctō Antonio monacho. Cap̄. cxvi.

Antonius monachus claruit rome ī monasterio beati grego rij pape. De quo idē doctor libro quo supra capitulo. xl ix. dicit: ꝙ dum eēt vita san ctissim⁹ quotidianis lachry mis ad gaudia patrie cele stis anhelabat. Cumqz studiosissime ⁊ cum magno feruore sacra eloquia meditaret: nō in eis verba scientie: sed fletū cōpunctionis inquirebat. Huic per nocturnam visionez di ctum est. Paratus esto: ⁊ quia dominus iussit migra. Cum autem ille non haberet sum ptus ad migrandum diceret. Responsum p̄ tinus audiuit: dicēs. Si de peccatis tuis agi tur: dimissa sunt. Quod dū semel audisset ⁊ magno adhuc metu trepidaret: nocte quoqz alia in eisdem verbis est admonitus. Et post dies quinqz febre correptus fratribus cun ctis flentibus ⁊ orātib⁹ q̄euit in pace. Ad cu ius sepulchrū miracula plurima ostēsa sunt.

¶ De sancto Merolo monacho. Cap̄. cxvij.

Merolus monachus eiusdem cenobij fuit: ⁊ eodez tempore claruit de quo vbi supra gregorius scribit: ꝙ dum esset vehementer lachry mis ⁊ elemosynis intētus: psalmodia ex ore suo pene nullo tempore cessare consueuerat. Huic nocturna visione apparuit: quia ex al bis floribus corona de celo in caput illius de scendebat. Qui molestia mox corporis occu patus: cum magna animi securitate ⁊ hilari tate spiritum emisit. Ad cuius sepulchrum dum post annos. xiiij. petrus quidam abbas sibi sepulturam facere vellet: tanta de sepul chro meroli fragrātia suauitatis emauauit: ac sic illic florum omnium fuissent odoramē ta cōgregata. Ex qua re manifeste patuit: q̄ verum fuerit: quod per nocturnam visionem vidit. Hec gregorius vbi supra.

De sancto Aimone cantua rien̄. Cap̄. cxviij.

Aimō cāturien̄. Archidiaconus fuit. Qui vi te abstinentia ⁊ doctrine sa piētia plurimū claruit. Hic sermones elegātes de xp̄i na tiuitate: ⁊ de pluribus sctōꝝ festinitatib⁹ edi

dit. Summam copiosam de vitijs ⁊ virtutibus scripsit: ⁊ alia plurima vtilia opuscula cõpilauit. De hoc legit' ꝙ dũ nocte quadã legeret: ⁊ vigilaret ad studiũ in crastinũ de incarnatione dñica disputaturus: apparuit ei diabolus. Et cũ leuaret manũ dexteram: vt se signaret: tenuit eã diabolus. Et cũ vellet se signare sinistra: tenuit eã similiter. Et cũ diceret: ego signo me in corde in noĩe patris ⁊ filij: ⁊ spũssancti: diabolus dimisit eũ. Et cũ q̃reret ad qd̃ venerat: respõdit diabolus: ꝙ ad impediẽdũ eũ: ne haberet quid elegãter diceret: de eo qd̃ maxime timebat: ꝙ totã virtutẽ ⁊ potẽtiã demonũ attriuerat: ⁊ ꝯfuderat: scilicet incarnatio dei: per ea que deus gessit in carne. hic post laudabilia v̄tutũ insignia quieuit in pace. Et sepultus cãturie miraculis copiosus ⁊ clarus effulget.

¶ De sancto petro tarantasieusi epõ. Cap̃. cxix.

Petrus tarãtasieusis archiep̃s apud eandem vrbem claruit circa annũ dñi M. cxl. tempore eugenij pape tertij. Qui sanctitate vite conspicuus: multis ⁊ mirabilib' signis radiauit. ¶ Cuius virtutum fama dum ad ciuitatem lansemiam peruenisset. Tres viri ibidem in carcere clausi, ante ostium carceris custodibus ludentibus: cum ipsius nomen inuocassent: sanctus vir continuo longe positus affuit: ⁊ illos solutos eduxit: ac vt se sequerentur admonuit. Qui ab eis solis visus: nullis alijs apparuit. Et cum nulla alia esset opportunitas diuertendi: sequentes illum desuper tabulas super quibus custodes ludebant: inter illos medios pertransibant. Sicq; ab ipsis inuisi custodibus recesserũt. Nec aute ab eis episcopus disparuit: donec ad locum illos securũ perduxit: qui iuxta votuz emissum non prius cibum gustauerunt: donec ad sui presentiam liberatoris accederẽt. ¶ Hic ex deuotione ab henrico rege anglorum accersitus: in via miraculũ nouum ostendit. Erat enim filia cuiusdam petri de fraxineto: que nequitia inuide socrus a malefica fascinata languorem desperatum incurrerat: ita vt nec viri presentiã sustinere posset. Hec a patre vt sathanas sathanam eijceret: altari malefice tradita fuerat liberanda. Que suis quibusdam premissis prestigijs: morsuras duas in brachio ei fixit. Ad illo extunc languore primo conualuit: sed alium grauiorem incurrit. Nã ex illo die ex morsura supiori cum nimio puelle cruciatu: sicut ipsa testabat': ex corde acus prodeuntes visibiliter exibant. Pluresq; q̃ triginta acus per tempoꝝ interualla inde sunt egresse. hec a patre beatoviro exhibita: ⁊ ab eodẽ in ipsa morsura contacta egressis inde pluribus acubus ipso presente: extunc ab eadem fuit passione liberata. Sed recedente sancto episcopo ex morsura inferiori: vtpote quã sanctus minime contigerat: ceperũt simili modo sudes q̃si quercine prodire: ita ꝙ per diuersos dies q̃si xvi. exiuerunt. Sed beatus petrus in suo regressu puellam omnibus peccatis suis plene confessam ⁊ cõmunicatam eadẽ morsura inferiori tetigit: eãq; oĩno sanatam dimisit. Qui postq̃ ecclesie sue doctrina ⁊ exemplis ĩsigniter prefuit: in pace quieuit. Ibidẽq; sepult' in miraculis stupendis viuit. hec frater vincentius in speculo.

¶ De sancto Rhectitio epõ. Cap̃. cxx.

Rhectitius eduorũ. i. augustudimẽsis episcopus tẽpore cõstãtini imperatoris celeberrime fame habitus est. Hic sermonibus clarus ⁊ vita laudabilis opuscula quedã fidei putilia digessit. Nam in gallia legunt' eius cõmẽtarij in cãticis canticoꝝ. Extat ⁊ aliud grande eius volumen aduersus nouatianũ. Et hic in pace quiescens augustuduni tumulat' dormit. hec hieronymus de viris illustrib' libro.

¶ De sancto iuuenco presbytero. Cap̃. cxxi.

Iuuencus presbyter apd̃ hispaniã claruit. hic sanctus pollens operibus q̃ttuor euãgelia exametris versibus pene ad verbum transferens quattuor libros composuit. Et nõnulla eodez metro ad sacramentorum ordinem pertinentia perfecit. Floruit autem sub constantino imperatore. Et apud hispanias confessoris nomine celebris habetur. hec vbi supra.

¶ De sancto Apollinare epõ. Cap̃. cxxij.

Apollinaris laodiciensis syrie episcopus patre ꝓbo progenitus: grãmaticis in adolescentia operaz dedit: ⁊ postea sacris scripturis insudans: innumera quasi scribens volumia sãctitate nõ ĩfim': vt doctrine ip̃i' vita discors nõ fuerit: sub theodosio ĩperatore diez obijt.

Extāt eius aduersus porphyrium.xxx.libri: qui inter cetera operum eius vel maxime p̄bantur apud laodiciam corpore quieſcit. Hec vbi ſupra.

¶De ſancto Ysatiano epō. Cap̄.cxxiij.

Datian⁹ pyrenei iugis barcinone eps castitate eloquētia ⁊ tam vita q̄ sermōe clarus scripſit varia opuscula. De quib⁹ est certus liber cō tra nouatianos. Hic sub theodosio seniore p̄n cipe iam vltima senectute in christo quieuit. Hec hieronymus vbi supra.

¶De scō Theodoro epō. Cap̄.cxxiiij.

Theodor⁹ tarcēſis eps apud eandē sctitate ⁊ doctrina claruit ciuitatē. Qui dux antiochie esset p̄sbyter magis florere cepit. Scripſit em̄ plura ad fideliū vtilitatē. Extāt eius in apl̄m commentarii: ⁊ multa alia ad eusebiū cesarienſem: cui cont̄porāneus extitit: eiusq⁹ cuius ſenſum ſecutus sit: eloquētiā imitari nō potuit ꝓpter ignorantiā secularium l̄rarum. hec vbi supra.

¶De scō priſciliano epō ⁊ mar. Cap̄.cxxv.

Priſcilianus baſpille eps ⁊ martyr multa eccleſie dei vtilia degeſſit opuscula. Hic sub quoda maximiano tyrāno qui tpe theodosij primi gallias occupauit: cū latrociniano quoda de q̄ supra actū est ꝙ fidei defenſione ad mortem ḡſi cesus vna cū eode latrociniano apd treueriū ḡſecit hec hieronym⁹ de viris illustrib⁹.

¶De scō Belasio epiſcopo. Cap̄.cxxvi.

Elaſi⁹ cesaree paleſtine eps eugēio in dicti potificatus sede ſucceſſit. Qui vita et doctrina virtutum ſignis admodū eluxit. Et nonnull a diuina volumina compilauit. Qui etiā in christo quieſcens apud ipſam ciuitatem in corpore dormit. Hec vbi supra.

¶De ſancto Theotimo epō. Cap̄.cxxvij.

Heotimus cyreno truz epiſcopus inſignis ſanctitatis ⁊ ſapientie gloria refulſit. Qui cū plura opera laudabilia edidiſſet. Inter cetera in morem dialogoruz ⁊ veteris eloquentie breues commaticoſq⁹ ttractatus conſcripſit. Et hic humanitatis debitum ſoluens apud eandem vrbem in xp̄o quieſcit. Hec vbi supra hieronymus.

¶De ſancto Amphilaco epō. Cap̄. cxxviij.

Amphilacus iconij epiſcop⁹ claruit i ipſa ciuitate tempore theodoſij ſenior⁹. Qui vir moribus ⁊ ſanctitate redimitus doctrina quoq⁹ non infimus. Inter alia ad beatū hieronymum ſcripſit librum de ſpiritu ſancto ꝙ ſit deus: ⁊ ꝙ ſit omnipotens ⁊ adorandus. Et alia fidē noſtram fragrantia opuſcula perutilia digeſſit. Et apud eandem ciuitatem in pace humanitatis debitum ſoluit. Hec vbi supra.

¶De scō luciano p̄sbytero. Cap̄.cxxix.

Lucianus p̄sbyter vir ſanctiſſimus ⁊ deuotus apud hieroſolymam claruit tpore honorij imperatoris. Hic dū vite abſtinentia ⁊ pudicitie ſanctimōia laudabilis apud deū polleret: ⁊ h. ic⁹ tante gratie meritū obtinuit: vt eidez dn̄s corpora ſanctorum ſtephani ꝓthomartyris nicodemi gamalielis ⁊ abibon reuelaret. Et per hui⁹ relationē eadem gloriosa cadauera inuenta eſſent: vt dictum est supra in inuētione dictoru ſanctoru. iij. non̄. auguſti. Hic aūt beatus vir eandem reuelationē ⁊ eius hyſtoriam ad oim eccleſiaz perſonas: greco ſermone deſcripſit. Quam adiutus p̄sbyter homo hiſpan⁹ poſt modum in latinū conuertit. Poſt dictoz aūt ſanctoz corpora inuentionez prefatus venerandus p̄sbyter ſanctitate conſpicuus: virtutūq⁹ operibus multipliciter pollēs i pace quieuit. Et apud baſilicā bap. iſterij i qua miniſter fuerat ſepult⁹ iacet ſignisq⁹ coruſcat.

De sanctis pluribus quorū sola nomina et dies festiui inueniuntur. Cap. cxxx.

Quures sancti vltra supra positos existunt: de quorum vita vel gestis nihil penitus potui inuenire: nisi eorū solūmodo nomina ⁊ dies festiuitatum: et nihil vltra: nisi de paucis: de quibus etiam loca in quibus passi sunt vel sine martyrio decesserūt: cōscripta repperi: ex martyrologio videlicet hieronymi vsuardi vel adonis. Et idcirco: vt nihil eorum que de sanctis inuenire potui omittatur in fine presenti operis. Hoc vnico capitulo ea que de nominibus ⁊ diebus festis dictorum sanctorum: in predicto libello conscripta sunt recolligere curaui. Reseruata tamen tam mihi q̄ posteris potestatem eorū gesta ⁊ passiones scribēdi distinctius: si ea quandoq; in futurum reperire contingat. Ad litteram tamen premissa vt inueni subiiciam. Et sic operi huic quantum ad presens finem faciam.

1 Justina virgo ⁊ martyr passa est pridie kalendas decembris.
2 Nicetius episcopus et confessor in ciuitate treueris quieuit in christo nonas decembris.
3 Julius ⁊ potamia martyres eodem die in ciuitate togara passi sunt
4 Petrus: successus: bassinus: porphirius ⁊ vrbanus martyres in aphrica passi sunt quinto idus decembris.
5 Eutychis confessor: cuius gesta habentur vt dicit ado. Cuius festum in hispanijs agitur. iij. idus decembris.
6 Hermogenes: donatus: ⁊ alij viginti duo martyres passi sunt pridie idus decembris.
7 Valericus abbas eodem die in pago vinlacenci quieuit.
8 Hubertus cameracensis episcopus: qui in domino quieuit idibus decembris.
9 Diusus: zosimus: ⁊ theodorus: in antiochia passi sunt decimo nono kalendas ianuarij.
10 Maximinus confessor: quieuit in christo in territorio aurelianensi decimoquarto kalendas ianuarij.
11 Valētinus: naualis: ⁊ agricola martyres rauēne passi sunt. xvij. kalendas ianuarij.
12 Moyses martyr in aphrica passus est. xv. kalendas ianuarij.
13 Bratianus episcopus ⁊ confessor eodem die turoni dormiuit.
14 Darius martyr in ciuitate nicea passus est. xiij. kalen. ianuarij.

15 Gregorius episcopus antisiodori eodē die quieuit.
16 Julius martyr in ciuitate thracia 'gelduba passus est.xiij. kalen.ianuarij.
17 Liberatus confessor: t gregorius epi eodem die in amphitrea claruerunt.
18 Zepherinus epus eodem die rome in christo quieuit.
19 Johannes t festus martyres in tuscia passi sunt.xij.kalen.ianuarij.
20 Demetrius:honoratus: t flozus martyres in ciuitate ostia passi sunt.xi.kal'. ianua.
21 Lucianus confessor in ciuitate tripoli quieuit.ix.kalen. ianuarij.
22 Eutychius pbyter et domitianus diacon' apud ancyrā galatie passi sunt.v.kl'.ian.
23 Ebrulphus cōfessor in pago oxymensi quieuit.iij.kalē.dicti mensis ianuarij.
24 Hermes exorcista rethiarie vbi claruit pridie kalen.ianuarij.
25 Eugēdus abbas cuius vita:vt dicit ado virtutibus t miraculis plena refulsit:in territorio lugdunēsi claruit. kalen.ianua.
26 Jsidorus epus apud antiochiā in xpo quieuit.iij.non.ianuarij.
27 Hermes:aggeus: t caius martyres in ciuitate bononia passi sunt pridie no. ianua.
28 Felix t ianuari' in ciuitate heraclea passi sunt.vij.idus ianuarij.
29 Eugenianus martyr passus est.v.idus ianuarij in augustuduni ciuitate.
30 Timotheus confessor eodem die in grecia claruit.
31 Uitalis epus:reuocatus t fortunatus diaconus apō smyrnam.v.iō.ianua.passi sunt.
32 Petrus:seuerin': t leōtius martyres:quorū:vt ait ado:gesta habenf apud alexandriā passi sunt.iij.idus ianuarij.
33 Longinus cōfessor:cuius festum agitur idibus ianuarij.
34 Euphrasius epus t clerus diacon'.xix.kl'. februarij passi sunt.
35 Fuscus cōfessor in monasterio patrona claruit.xvij.kalen.februarij.
36 Priscilla sancta eodē die rome quieuit.
37 Nedolfonsus epus apud toletū vita t doctrina clarissimus in dño quieuit.x. kl'.feb.
38 Marius abbas monasterij beluacēsi.cuius vitā virtutibus plenā: vt ait ado:vir illustris ac patricius dinamius scribit:cui' festum agitur.vi. kalen.februarij.
39 Adiut' mar. eodē die in aphrica passus est.
40 Johānes presbyter in monasterio remensi quieuit in xpo.v.kalē februarij.
41 Valerius epus t beati petri apli discipulus.iij.kalen.feb.treueri dormiuit in dño.
42 Flauianus martyr passus est.iij.kalē.feb.
43 Hildegundis virgo eodem die in malbedio monasterio quieuit in pace.
44 Saturninus:thyrsus:t victor mar.alexandrie passi sunt pridie kalē.februarij.
45 Policarpus t seuerianus epi: quorū festū colitur kalendis februarij.
46 Fortunatus:felician' pbyteri: firmus et candidus mar.rome passi.iij.'non.febr.
47 Flosculus epus eodē die aurelianī quieuit.
48 Tigris t remedius epi apud oppidum vapingū passi sunt.iij.non.februarij.
49 Lupicinus epus:felix t celerinus eodē die lugduni passi sunt.
50 Aduentinus epus in ciuitate trechas pridie non.februarij dormiuit.
51 Antolianus martyr auernis passus est octauo idus februarij.
52 Saturninus:theophilus:t reuocata martyres eodem passi sunt die.
53 Dionysius:emilianus: t sebastianus martyres apud armeniam minorem passi sunt sexto idus februarij.
54 Salomon martyr eodem die in ciuitate corduba passus est.
55 Paulus episcopus: lucas et cyriacus martyres ipo die rome passi sunt.
56 Amon t alexander martyres adud cyprum passi sunt.v.idus februarij.
57 Zoticus:hyreneus: amantius t hiacyntus martyres rome passi sunt.iij.idus febr.
58 Desiderius epus apud legendum quieuit in christo.ij. idus februarij.
59 Zacarius:rufinus t iustus martyres passi sunt pridie idus februarij.
60 Modestus et amoius infantes eodem die in alexandria 'martyrio cozonātur.
61 Polyorus martyr:qui latine interpretatur multe auris in mylitana armenie idib' februarij.passus est.
62 Licinius episcop' in ciuitate andegauen'. eodem die quieuit.
63 Stephanus episcopus et iulianus martyres eodē die lugduni.passi sunt.
64 Uitalis presbyter: felicula et zeno martyres rome passi sunt.xvi. kalen.martij.
65 Creator martyr cū vroze t vniuersa domo rome passi martyrio cozonant.xv.kl'.mar.
66 Quinidius epus in gallis ciuitate vasionēse ipo die quieuit:cuius mortē in cōspectu dñi preciosam miracula creba testātur.
67 Agapes virgo in ciuitate treuanis eodem die in domino dormiuit.
68 Julianus martyr t epus cū aliis.v.milibus apud egyptū passus est.xiij. kl'. martij.
69 Donat': t secūdian': t romul' cū aliis.86. apō vrbē cōcordiā passi sūt.xiij.kl'.mar.
70 Siluin' epus taruenen.ipo die in dño quieuit.
71 Rutulus:siluan': t maximus mar.in aphrica.xij.kalē.martij martyrio cozonantur.
72 Publius:iulianus et marcellus in eadem aphrica passi sunt.xi.kalen.martij.

73 Potamius ⁊ nemesius in cypro insula passi sunt .x. kalen. martij.
74 Caius: victor: ⁊ panthamia eodē die rome palmam percipiunt.
75 Uerolus: secūdinus: seruulus ⁊ alij viginti in aphrica ciuitate adrumeto passi sunt ix. kalen. martij.
76 Sergi? martyr in cesarea cappadocie passus est. vi. kal'. martij: cuius vt dicit ado gesta preclara habentur
77 Fortunatus pbr̄: ⁊ felix cum alijs. xxvij. iij. kal'. martij passi sunt
78 Baldomerus cōfessor vir dei quieuit in domino. iij. kal'. martij: cuius sepulchrū crebris miraculis illustratur
79 Alexander: abūdantius: ⁊ fortunio martyres ipso die passi sunt.
80 Hacarius ⁊ rufinus: iustus ⁊ theophilus pridie kal'. martij martyrio coronantur
81 Hermes et adrianus martyres in ciuitate massilie passi sunt kal'. martij
82 Leo martyr eodem die passus est
83 Lucius epc̄s: absalon ⁊ largus martyrio coronati sunt. vi. non. martij
84 Eusebius: palatinus ⁊ alij noue martyres iij. non. martij palmam percipiunt.
85 Julianus epc̄s in ciuitate toleto claruit pridie non. martij: qui vt ait ado apō ciusdē loci incolas famosissimus habetur
86 Quadragitaduo martyres in perfida passi sunt. vi. idus martij
87 Gorgonius ⁊ firmus martyres eodem die palmam perceperunt
88 Petrus martyr in aphrica passus est prid. idus martij
89 Aphrodisius cōfessor eodē die quieuit.
90 Patricius episcopus auernis claruit. vij. kalen. aprilis.
91 Quintus: quintilus: quintilia ⁊ marcus cū alijs nouez martyres apud surrhentum passi sunt. xiij. kal'. aprilis
92 Leontius episcopus apollonij eodē die in christo dormiuit
93 Paulus: cyrillus: ⁊ eugenius martyres cū alijs q̄ttuor. xiij. kal'. aplis palmas martyrij perceperunt
94 Lupicinus abbas in territorio lugduni ḡe uit in christo. xij. kalen. aprilis: cui? vita sctitatis ⁊ miraculoꝝ gl'ia insignis fuit
95 Saturninus episcopus ⁊ alij nouem martyres in aphrica passi sunt vndecimo kalen. aprilis
96 Romulus ⁊ secundolus martyres in mauritania pro christo passi sunt nono kalē. aprilis
97 Seleucus confessor ipsa die apud syriam quieuit
98 Agapitus confessor eadem die in phrygia claruit.
99 Cyrinus martyr rome passus est octauo kalen. aprilis.
100 Theodorus epc̄s: hyreneus diacon?: serapion: ⁊ amoni? lectores: mar. apud pētapolim libye passi sunt. vij. kalen. aprilis
101 Alexander martyr in pannonia triumphū obtinuit. vi. kalen. aprilis
102 Castor et dorotheus mar. tarsi cilicie passi sunt. v. kalen. aprilis
103 Donimus ⁊ victor mar. thessalonice martyrio coronant. iij. kal'. aprilis.
104 Pastor episcopus palatinus eodem die aureliani claruit
105 Diodolus: anesius: felix: cornelia ⁊ valeria: port? ⁊ abdas mar. in aphrica passi sunt xi. kalen. aprilis
106 Uenantius episcopus ⁊ mar. kalen. aplis palmam promernit
107 Victor presbyter: ⁊ stephanus mar. eodem die in egypto passi sunt
108 Eugarius ⁊ benignus mar. coronas percipiunt in scythia ciuitate thomis. iij. nonas aprilis
109 Pancratius confessor ipso die apud tauromeniū sicilie quieuit in christo
110 Martiana nicanor: ⁊ apollonius mar. apō egyptum passi sunt non. aprilis
111 Amphianus confessor eodem die apud cesaream lycie claruit
112 Timotheus ⁊ diogenes mar. in macedonia palmas perceperunt. viij. idus aprilis
113 Epiphanius epc̄s: donatus presbyter: ⁊ alij quattuordecim apud aphricā passi sunt septimo idus aprilis
114 Pleusius presbyter eodez die in alexādria in christo quieuit
115 Apollonius presbr̄: ⁊ alij quinq; mar. apud alexandriam passi sunt. iij. idus aprilis
116 Domnus episcopus cū militibus octo martyres ī dalmatia ciuitate salona passi sūt iij. idus aprilis
117 Thallacus presbr̄ ⁊ confessor eodem die in pace quieuit
118 Constantinus epc̄s oppido vapigo claret pridie idus aprilis
119 Euphemia virgo ⁊ mar. idibus aprilis coronam percepit
120 Frōto abbas apō alexandriā claruit. xvij. kalen. maij. Cuius vita vt dicit ado sanctitate ⁊ miraculis extitit gloriosa
121 Proculus mar. ⁊ domina virgo cū socijs virginibus ipo die iteranis passi sunt
122 Petrus diaconus ⁊ hermogenes mar. apō aphricā passi sunt. xv. kal'. maij
123 Heleus presbyter: paulus: et isidorus monachi in ciuitate corduba eodē die martyrium perceperunt
124 Prefectus presbr̄ ⁊ mar. in prefata ciuitate corduba passus est. xiij. kal'. maij

25 Hermogenes: caius: expeditus: aristonicus: rufus: galatas martyres vna die coronati sunt in armenia ciuitate mylitana: scilicet. xiij. kalen. maij.

126 Uincentius martyr eodem die in hispania ciuitate caucoliberi passus est.

127 Martianus confessor antisiodori quieuit xij. kalen. maij

128 Ildifrius episcopus et confessor claruit vij. kalen. maij

129 Euadius et hermogenes ciuitate syracusana martyrio coronant. vij. kal. maij

130 Castor et stephanus martyres tarsi cilicie passi sunt. v. kalen. maij

131 Aphrodisius: charilipus: agapitus: et eusebius martyres quarto kal. maij palmas perceperunt

132 Apollinaris martyr eod̄ die in pannonia passus est

133 Saturnin⁹ et neopolus martyres. vi. non. maij in carcere quieuerunt.

134 Nicetius episcopus vienne claruit. iij. nonas maij: qui fuit vir preclarissimus et nobilis: vt ait ado.

135 Jouinianus lector et martyr antisiodori eodem die coronam promeruit.

136 Heliodorus et venustus cum alijs septuagintaquinq; in aphrica martyrio coronantur pridie non. maij.

137 Juuenalis martyr non. maij passus est.

138 Stephanus et victor atq; helladius episcopi apud egyptum passi sunt martyrium vij. idus maij.

139 Trecēti et decem martyres in perside passi sunt. vij. idus maij.

140 Quartus et quintus martyres rome via latina ad centunanas palmas perceperūt vi. idus maij.

141 Aquilinus et victorianus martyres: quorū gesta habent in syria prouicia passi suut xvij. kalen. iunij.

142 Jsidorus epūs thebeas eodez die quieuit.

143 Heraclius: paulus: et aq̄linus cū alijs duobus martyres passi sunt in ciuitate niueduno. xvi. kalen. iulij.

144 Poliuetus: victorius: et donat⁹ martyres apud cesaream cappadocie martyriū p̄tulerunt. xij. kalen. iunij.

145 Secundin⁹ martyr eodez die cordube passus est.

146 Helena virgo ātisiodori claruit vndecimo kalen. iunij.

147 Faustinus et timotheus ipso die rome passi sunt.

148 Epitticus et basileus episcopi in hispanijs clarent. x. kalen. iunij.

148 Jnnocentius martyr in portu romano passus est. ix. kalen. iunij.

50 Zoilus: seruulus: felix: siluanus: et diocles martyres apud histriam ipso die triumphum obtinuerunt.

151 Pascrates et valentio martyres et alij duo simul coronati sunt. viij. kalen. iunij.

152 Quadratus martyr. vij. kalē. iunij passus est: in cui⁹ solēnitate scti augustini p̄mones inueniūtur ad pp̄m: vt dicit ado.

153 Felicissimus: eradius: et paulin⁹ martyres tuderti tuscie eodē die palmas peripūt.

154 Ragnulphus martyr in pago atrebatensi passus est. vi. kalen. iunij.

155 Libertus confessor eodem die apud anconam dormit.

156 Emilius: felix mulier: priamus: et lucian⁹ martyres in sardinia coronantur quinto kalen. iunij.

157 Restitutus martyr rome via aurela quarto kal. iunij passus est.

158 Septem germani eodem die via tyburtina passi sunt.

159 Babinus: et christolus martyres turribus sardinie palmas obtinent tertio kalen. iunij.

160 Bycus et platinus in antiochia eodē die p̄ multa tormenta passi sunt.

161 Crescentianus martyr turribus sardinie pridie kalen. iunij coronam percepit.

162 Captasius abbas monasterij tirimen. quieuit in xp̄o kalen. iunij.

163 Arcrius et diaconus martyres rome passi sunt pridie non. iunij.

164 Amantius et alexander martyres in ciuitate niueduno martyrio coronātur. viij. idus iunij.

165 Petrus p̄br̄: eutychius: hieremias: et alij tres cordube passi sunt. vij. idus iunij.

166 Salustianus cōfessor apud sardiniā sexto idus iunij claruit

167 Uincentius leuita et martyr in ciuitate agino passus est. v. idus iunij.

168 Zacharias martyr nicomedie passus ē q̄rto idus iunij.

169 Censurius confessor et epūs quieuit in dño antisiodori die eodem.

170 Lucianus et crescentianus martyres assi sunt in aphrica idibus iunij.

171 Aurelianus epūs et confessor lugduni dormiuit in dño. xvi. kalen. iulij.

172 Ducenti et sexagintaduo martyres rome passi positi sunt via salaria vetere ad cluuium cucumeris. xv. kalen. iulij.

173 Ulmarus cōfessor admirāde sc̄itatis et religionis vir ipso die quieuit in pace.

174 Aditurus presbyter et confessor eodem die aureliani dormiuit in christo.

175 Baddulphus abbas eodem die claruit.

176 Paulinus: cyprianus: felix: et feliciana virgines et martyres apud ciuitatē thomis martyrio coronant. xij. kalen. iulij.

177 Rufinus et martia virgo martyres passi sunt in sicilia ciuitate syracusa.xi.kalendas iulij.

178 Quiriacus ⁊ apollinaris martyres eodem die in aphrica palmam suscipiunt.

179 Maxentius presbyter ⁊ confessor in pago pictauensi.vi.kalen.iulij claruit.

180 Perseuerāda virgo eodem die in domino requieuit.

181 Benedicta virgo in territorio senonico quieuit in pace.iij.kalen.iulij.

182 Lorticus presbyter ⁊ leo subdiaconus passi sunt martyriū pridie kalen.iulij.

183 Ostianus epūs ⁊ confessor in territorio viuariensi.eodē die in dño dormiuit.

184 Epachrius monachus ⁊ confessor in ciuitate engolisma claruit kalē.iulij.

185 Theodoricus presbyter ipo die in territorio rhemensi feliciter quieuit.

186 Saluius confessor eodem die in portu valentianas claruit.

187 Monegunda virgo apud turoñ.obdormiuit in dño.vi.nonas iulij.

188 Tryphon ⁊ alij ducenti martyres alexandrie passi sunt.v.noñ.iulij.

189 Eulogius ⁊ euphemia: achaicus ⁊ demetrius martyres constantinopoli eodem die obtinuerunt triumphū.

190 Domitius martyr apud syriam passus est iij.noñ.iulij: qui vt ait ado: virtutibus suis multa incolis beneficia prestat.

191 Stephanus presbyter: ⁊ leontius martyres rome passi sunt.v.idus iulij.

192 Justus et amicus epi: in dño quieuerunt in ciuitate lugduñ.pridie idus iulij.

193 Phocatus epūs ipo die in xpo dormiuit.

194 Europi?: zozyma ⁊ bonosa sorores martyres:rome in portu passi sūt idib? iulij.

195 Phlipp?:zeno:narsis:⁊ alij decē infantes eodē die alexādrie martyrio coronant.

196 Emilianus confessor apud ciuitatē dorostorū claruit.xv.kalen.augusti.

197 Sabinus:maximus:iulianus:machrobi? cassius ⁊ paula:cum alijs decē passi sunt apud damascū decimotertio kalē.augu.

198 Paulus diaconus ⁊ martyr in ciuitate corduba codē die martyriū sumpsit.

199 Julia virgo et martyr in ciuitate trechas passa est.xij.kalen.augusti.

200 Primitiua virgo rome quieuit decimo kalendas augusti.

201 Octoginta ⁊ tres milites passi sunt in ciuitate amiternina.ix.kalē.augusti.

202 Tiberius epūs antisiodori quieuit.vi.kalendas augusti.

203 Symeō monach? ipo die in silicia claruit.

204 Peregrinus pbyter ⁊ cōfessor cuius beatitudinē miraculoꝝ gloria testatur quieuit lugduni quinto kalen.augusti.

205 Ursus episcopus antisiodori in christo dormiuit.iij.kalen.augusti.

206 Democritus secūdus ⁊ dionysius martyres in ciuitate summada passi sunt pridie kalen.augusti.

207 Hermelus martyr constantinopoli passus est.iij.noñ.augusti.

208 Ephronius episcopus codē die augustuduni quieuit.

209 Petrus ⁊ iulian? martyres cū alijs.xviij. rome passi sunt.viij.idus augusti.

210 Faustinus martyr apud mediolanum ipo die passus est tempore aurelij cōmodi.

211 Agapes virgo quieuit in pace.vi.id̄.aug.

212 Bandericus epūs et confessor in ciuitate cameraco tertio idus augusti claruit.

213 Beatilian? ⁊ felicissima virgo in vrbe phalari passi sunt pridie idus augusti.

214 Macarius ⁊ iulianus eodem die in syria martyrio coronantur.

215 Demetrius confessor in aphrica.xix.kalē. septembris dormiuit.

216 Simplicianus episcopus quieuit in pace xviij.kalen.septembris.

217 Marinus pfessor in territorio bituricensi claruit.xiiij.kalen.septembris.

218 Bonous: et maximianus martyres passi sunt.xij.kalen.septēbris quorum gesta ado dicit haberi.

219 Martialis:epictetus:saturninus: aprillis ⁊ felix:cū quibusdā coꝝ socijs in portu romano mar.passi sunt.xi.kal'.septēbr.

220 Hippolitus:quiriacus ⁊ archelaus martyres in prefate vrbis portu passi sunt decimo kalen.septembris

221 Minervus ⁊ eleazarus cū filijs.xiij. martyres codē die lugduni gallie triumphū obtinuerunt.

222 Faustianus epūs ipo die quieuit in pace.

223 Audoricus epūs in ciuitate rothomagen. claruit.ix.kalen.septembris

224 Julianus martyr et presbyter in prouincia syrie.viij.kalē.septēbris passus est.

225 Eleutherius epūs antisiodori dormiuit viij.kalen.septembris.

226 Marcellinus tribunus ⁊ vxor ei? mamea ⁊ filius ipius iohannes: ⁊ serapion clericus: et petrus milites in ciuitate thomis.vi.kal'.septēb.martyrio coronātur.

227 Syageus epūs codē die augustuduni in pace dormiuit.

228 Viuianus epūs ⁊ confessor apud xantonas claruit.v.kalē.septembris.

229 Candida virgo in pace quieuit.iij.kalen. septembris.

230 Niceas ⁊ paulus martyres in antiochia syrie codē die passi sunt.

231 Basila sancta in syrmio ipo die dormiuit in domino.

232 Baudentia virgo rome claruit tertio kalē das septembris.
233 Sixtus epūs capuanus primus eiusdē vrbis antistes apd ipam ciuitatē via aquaria dormiuit kalen. septēbris.
234 Victurius episcopus eodem die cenomanis quieuit
235 Mansuetus epūs in ciuitate tullo claruit tertio nonas septembris.
236 Tres pueri martyres scilicet rufinus: saluinus: ⁊ vitalicus: apud ancyraz galatie passi sunt pridie nonas septēbris.
237 Magnus: castus: et maximus martyres eodē die palmas percipiunt.
238 Herculanus martyr rome in portu passus est nonis septembris.
239 Quintus: archontius: ⁊ donatus martyres eodē die capue triūphū obtinuerūt.
240 Eotidus diaconus in cappadocia vrbe reate claruit. viij. idus septēbris.
241 Amonius: theophilus: neotherius: ⁊ alij xxij. martyres alexādrie passi sunt sexto idus septembris
242 Timotheus ⁊ faustus ipso die antiochie coronas percipiunt.
243 Hiacinthus epūs: alexander ⁊ tyburtius martyres in sabinis miliario ab vrbe. 30. passi sunt. v. idus septēbris.
244 Patiens cōfessor lugduni deponitur. iij. idus septembris.
245 Sacerdos epūs lugduni gallie quieuit pridie idus septēbris.
246 Lycorius episcopus turonis claruit idibus septembris.
247 Aper epūs et confessor in ciuitate tullo quieuit in xpo. xvij. kal'. octobris.
248 Narcissus ⁊ crescentius martyres rome passi sunt. xv. kalen. octobris.
249 Valerianus: macrius: ⁊ gordianus eodē die in ciuitate nuieduno mar. coronant'.
250 Socrates ⁊ stephanus martyres ipso die in britannis palmas percipiunt.
251 Trophin?: ⁊ ocean?: atq; eustorgius epūs passi sunt martyriū. xiij. kalē. octo.
252 Sequanus abbas ⁊ presbyter plurime iusticie vir in territorio lingonice ciuitatis quieuit in dño. xiij. kal'. octobris.
253 Eustachius epūs vir magnarū virtutū eodem die turonis claruit.
254 Dionysius ⁊ priuatus martyres in phrygia passi sunt. xij. kal'. octo.
255 Pamphilus martyr rome passus est. xi. kalendas octobris.
256 Laudon epūs in territorio ciuitatis cōstantie claruit. x. kalen. octo.
257 Siluanus cōfessor ipo die in territorio bituricensi quieuit.
258 Liberius episcopus rome dormiuit. ix. kalen. octobris.
259 Rusticus episcopus auernis quieuit in pace octauo kalen. octobris.
260 Lupus epūs ⁊ anachorita assumptus apd lugdunū claruit. vij. kal'. octo.
261 Senator martyr in ciuitate albana passus est. vi. kalen. octobris.
262 Stacteus confessor rome quieuit. iij. kalendas octobris.
263 Salomon epūs ⁊ confessor in ciuitate ianuis dormiuit in pace eodē die.
264 Eutychius epūs: platus ⁊ heraclas martyres passi sunt in thracia. iij. kalē. octo.
265 Fraternus epūs ⁊ confessor quieuit antiochie die eodem.
266 Areta martyr ⁊ alij quinq; ⁊ quattuor passi sunt rome kalen. octobris.
267 Priscus: crescens: ⁊ euagri? martyres in ciuitate thomis ipso die coronas precesperunt.
268 Verissimus: maxima ⁊ iulia sorores apud prouinciā lusitanā in ciuitate helisapomia eodē die martyrio triumpharunt.
269 Primus: quiril?: ⁊ secūdarius martyres antiochie passi sunt. vi. nonas octo.
270 Landidus martyr rome aduersus pilcatum passus est. v. no. octobris.
271 Placidus: eutychius: et alij. 30. martyres apud siciliam passi sunt. iij. no. octo.
272 Apollinaris epūs in galijs ciuitate valētia eodē die quieuit: cuius vita virtutibus insignis fuit: ⁊ mors nihilominus signis ⁊ prodigijs decorat': vt dicit ado.
273 Firmatus diacon?: ⁊ flauiana xpi ancilla germani mar. eodē die antifiodori passi sunt.
274 Balbina virgo rome quieuit in pace pridie nonas octobris.
275 Marcellus presbyter: castus emilius: et saturninus martyres eodē die apud capuam passi sunt.
276 Petrus martyr in ciuitate hispali passus est octauo idus octobris.
277 Palatia sancta eodē die ancone quieuit.
278 Bisterius confessor quieuit in christo septimo idus octobris.
279 Melanus confessor rhedonis claruit. v. idus octobris.
280 Nicasius epūs: ⁊ socij martyres in pago vilcasino ipo die passi sunt.
281 Lanicius abbas eodē die in scotia q̄euit.
282 Hedistius martyr apud rauennā via laurentina passus. iij. idus octobris.
283 Eustathius presbyter ipso die in syria in christo dormiuit.
284 Epion p̄sbyter eodē die biturice' claruit.
285 Uilstidus epūs cōfessor eodem die quieuit in pace.
286 Venāti? abbas q̄euit turonis. iij. id. octo.
287 Marcellus adrianus ⁊ marcus eodē die martyrio coronantur.

288 Saturninus ⁊ lupus mar. passi sunt p̄die idus octobris
289 Fortunatus mar. rome via aurelia passus est idibus octobris.
290 Luphilus ⁊ fortunatus martyres ipso die capue passi sunt
291 Saturninus presbyter: et nereus cū alijs trecētissexagintaquinq̄ passi sunt. xvij. kalen. nouembris.
292 Florētinus episcop⁹ ciuitate aurasica claruit: qui multis clarus virtutib⁹ in pace quieuit. xvi. kal'. nouembris
293 Victor episcopus: alexāder ⁊ marian⁹ mar. ip̄o die passi sunt
294 Alexander ⁊ victor. xv. kal'. nouēbris martyrio coronantur
295 Beronicus et pelagia: et alij quadraginta nouez in antiochia syrie passi sunt. xiiij. kalen. nouembris
296 Proculus ⁊ nicea mater ei⁹ ip̄o die in ciuitate puteoli martyrij palmā p̄cipiūt.
297 Dasius: zoticus: ⁊ caius cum duodecim militibus apud nicomediam passi sunt. xij. kalen. nouembris
298 Seuerianus episcopus eodem die burdigallis quieuit.
299 Philippus episcopus: eusebius ⁊ hermes mar. apud andronopolim thracie passi sunt. xi. kal'. nouembris
300 Uitalis confessor quieuit in christo. ix. kalen. nouembris.
301 Hilarius episcopus et confessor in ciuitate gauallis q̄euit in pace. viij. kal'. nouē.
302 Amādus: lucianus: ⁊ florus confessores q̄euerūt in pace. vij. kal'. nouembris.
303 Rusticus episcopus eodē die dormiuit in ciuitate narbona
304 Florentius mar. apud tile castrum passus est. vi. kal'. nouembris
305 Hiacynthus: quintus: felicianus: ⁊ lucius mar. in lucania prouincia passi sunt. iiij. kalen. nouembris
306 Ducenti ⁊ viginti mar. apud aphricā passi sunt. iij. kal'. nouembris
307 Seuerin⁹ monachus de tyburtina ciuitate quieuit in xp̄o kal'. nouembris
308 Amātius episcopns in gallijs ciuitate rhedonis claruit pridie noñ. nouē. Cui⁹ vita sanctitate ⁊ miraculis extitit gloriosa.
309 Proculus martyr ip̄o die augustuduni passus est
310 Letus presbyter aureliani quieuit noñ. nouembris.
311 Articus confessor in aphrica quieuit octauo idus nouembris
312 Uilebrordus episcopus in frixia deponit̄ vij. idus nouembris
313 Victorius ep̄s ⁊ confessor vnduni quieuit v. idus nouembris
314 Demetrius episcopus: amatus diaconus: eustochius ⁊ alij. xx. martyres antiochie passi sunt. iiij. idus nouembris
315 Monitor episcopus eodem die aureliani quieuit
316 Cunebertus episcopus in ciuitate agrippineñ. deponit̄ prid. idus nouembris.
317 Paternus mar. eodem die in territorio senonico passus est
318 Leo confessor in castello miliduno ip̄o die claruit
319 Ualentinus: solutor ⁊ victor mar. rauenne passi sunt idibus nouembris.
320 Mitrus martyr in prouincia ciuitate aq̄s eodem die passus est
321 Clementinus: theodorus: et philomenus mar. apud thraciā ciuitate heraclea passi sunt. xviij. kal'. decembris.
322 Rufinus: marcus: valerius: et honoratus mar. in aphrica triumphmu percipiunt xvi. kal'. decembris
323 Maximus episcopus ⁊ martyr rome passus est persecutione maximiani: et positus est ad sanctum tyburtium. xiij. kalen. decembris
324 Simplicius ep̄s eodē die quieuit ī pace.
325 Mampelus et caius martyres apud siciliā in ciuitate mesana passi sunt. xij. kalen. decembris
326 Taurinus: solutor: ⁊ auentor eodē die martyrio coronantur
327 Pragmatius episcopus augustuduni claruit. x. kalen. decembris
328 Rhodon p̄sbr̄ ⁊ confessor quieuit in pace in pago aspanio. ix. kal'. decembris.
329 Seuerinus monachus ⁊ solitarius eodem die parisius deponitur
330 Lucretia virgo et martyr ciuitate emerita ipso die passa est
331 Felicissimus confessor apud perusium claruit. viij. kal'. decembris
332 Erasmus martyr antiochie passus est. vij. kal'. decembris
333 Amator episcopus augustuduni quieuit in domino. vi. kal'. decembris.

HI omnes et infiniti alij: quorum numerum et nomina solius dei sapiētia nouit: regnant in celis et cum christo gaudent in eternū. Cui⁹ regnū ⁊ imperium sine fine permanet in secula seculorum Amen.

¶ Explicit liber vndecimus.

Incipit prologus libri duodecimi.

Duodecimus liber et vltimus presentis catalogi continet tabulam omniū ⁊ singulorum sanctorum: quorum gesta ⁊ passiones aut acta in hoc volumine cōscripta sunt: ad hoc vt vnicuiq; legenti facile occurrat: quod querit. Circa quam tabulā et ipsius ordinem exponendū septem sunt consideranda. ¶ Primū quia nomina sanctorum seu festiuitatum posita sunt in hac tabula ſm ordinem alphabeti: videlz primo omnia nomina incipiētia ab a. secūdo a b. tertio a c. ⁊ sic per ordinem vsq; in finem: ita tñ ꝙ etiā in ipsis nominibus incipiētibus ab aliqua litterarū erit idē ordo de scōis litteris ⁊ de tertijs ⁊ de quartis: ⁊ de oībus successiue vsq; in finem nominis. Ita vt in omnibus q̄ incipiūt ab vna littera primo ponant nomina: in quibus secūde vel tertie littere sunt priores iuxta ordinem alphabeti. Et sic de omnibus litteris vsq; in finem. verbi gratia. In nominibus incipiētibus ab a. primo ponūtur nomina in quibus post a. sequit aliud a. sicut aaron. Deinde nomina in quibus post a. sequitur b. Et primo ponunt illa nomina in q̄bus post a. sequunt b a. ſi sunt: vel duplex b. ⁊ a. vt abbacuch: abbas. Deinde illa in quibus post a. sequunt bc. ſi reperiunt. Deinde illa in quibus post a. sequūtur bd. vt abdias: ⁊ sic vsq; in finem nominis. Taliſq; ordo seruat in omnib⁹ nominibus singularum litterarum alphabeti: sicut manifeste apparebit legenti tabulam ipsaz. Hoc tamen scito: ꝙ omittūtur diphthongi. y. loco i ponitur: ⁊. h. infra dictiones pro nihilo reputatur: ad faciliorem querentiū inuentionem. ¶ Secūdo sciendū est: ꝙ nomina omniū sanctorum huius operis sunt posita in tabula particulariter singillatim et distincte. vñ ꝙuis in titulo capituli vel rubrica sint plures sancti insimul cōiuncti: sicut multoties occurrit aliquod festum plurimoz martyrum vel sanctorum: quorum nomina ibidem sunt nominatim expressa: suis tamen locis tabule posita sunt diuisa ⁊ distincta ſm litteras alphabeti. verbi gratia. Sancti martyres verus et securus qui simul vno capitulo comprehendūtur: nomina tamen illorum per se in tabula ponuntur: scilicz nomen veri sub littera v. et nomen securi sub littera s. Si vo nomina aliquorum sanctorum non expresse in presenti opere sunt posita: tunc ponētur in tabula coniunctim sub illa littera que eis melius cōueniat: scilicz vel sub lra societatis illius sancti: cui sunt copulati. vbi gra. Sācti triginta martyres fine alicui⁹ expresso nomine in vno capitulo sunt cōiūcti: in tabula ponunt. xxx. martyres sub lra t. Itē sancti martyres diodorus ⁊ marianus ⁊ socij in eadē

legenda conscribuntur: ideo in tabula ponitur diodorus sub littera d. ⁊ marian⁹ sub litera m. socij ꝯo quorum nec nomina: nec numerus expressa sunt: ponuntur sub littera s fic. Socij diodori martyres: ⁊ fic de alijs. ¶ Tertio sciendū est: ꝙ aliqui sancti sunt: qui nec in rubrica siue titulo capituli: nec in principio legende nominatim: nec sub noīe societatis nominantur: qui tamen incidenter occurrunt infra legendam alterius sancti: nec tamen alibi habent aliqō capitulū speciale. Et isti in oībus locis huius voluminis sunt signati infra legendā cruce nigra fic. Et istorum etiā noīe siue singulariter sint expressa: siue sub certo numero: nō tñ noīatim: expressa ponuntur in tabula sub litteris congruentibus eis. verbi gratia. In legenda Bibiane virginis ⁊ martyris occurrunt incidēraliter fla uian⁹ martyr ⁊ fanst⁹ martyr: ⁊ isti in eius capitulo signati cruce nigra ponuntur sub littera f. Item darfosa mater bibiane similiter in ipō capitulo noīata ⁊ signata cruce ponitur in tabula sub littera d. Item in legenda iuliani ⁊ basilisse: in qua incidentaliter occurruntvno loco. xx. milites martyres: ⁊ in alio loco. vij. fratres: et isti signati cruce ponūtur in tabula suis locis: scz primi sub littera v. ⁊ secundi sub littera s. ⁊ fic de alijs. Hoc adiecto: quia aliqui ex istis sanctis: qui intra aliorū legendas ponūtur incidēraliter: aliquando in pluribus legendis noīantur. Nec tñ in tabula in pluribus locis ponant: signati sunt in illis locis in quibus de ipis plenior mentio habetur. ¶ Quarto aduertendum est: ꝙ posito noīe sancti in tabula ponitur: loc⁹ vbi inueniri debet. Et hoc duplicirer. Nam primo ex parte dextra legentis: que est in finistra libri signatum est quoto libro: ⁊ quoto capitulo libri sanctus ille: vel legenda debeat inueniri. verbi gratia. Aaron qui est primus in tabula libro. vi. cap. xxx. Ex parte ꝯo finistra legentis: q̄ est dextra libri signatū est: quo die: cuiusꝯ mēsis sanct⁹ ille occurrit: indicib⁹ in supiori margine desup existentibus. Et sic poterit inueniri: vel in libro: vel in kalendario conscript⁹. Sicut aarō sacerdos: vbi scriptū est ex pte dextra kalen. iulij: quo die festū eius occurrit. Sciendum tñ est: ꝙ sancti illi quorū gesta in libro. xi. scripta sunt pro maiore parte nullum certū diē anni determinatum habent pro suo festo: sicut superius dictum est. Et ideo istorum noīa in tabula nihil habent signatum ex parte finistra: vt delicet diem festi Sed ex parte dextra habent librum ⁊ capitulū libri signatū. Et simliter alij plures sancti aliorū librorū: quorū gesta ꝙuis sub certis diebus anni fint posita ꝓpter aliquā ex causis supra in ꝓlogo assignatis: tñ dies obitus vel passionis illoꝝ nusꝯ reperiūtur. Ideo ꝙ isti tales ex parte finistra nihil habent signatum sicut apparet ipam' tabulam considerantī. ¶ Quinto sciēdum est: ꝙ sunt aliqui sancti de quibus nihil aliud potui inuenire: nisi noīa illorum ⁊ dies passionis vel mortis solummodo in martyrologio descripta. Et isti omnes superius cōprehensi sunt sub vltimo cap̄. xi. libri. vt autē isti facilius inueniri possint: sciendū est ꝙ capitulum illud vltimum diuisum est per paragraphos. Et isti signati sunt per ipsos numeros eorum indice in superiori margine desuper existente: vt patet inspicienti. Tales ergo sancti q̄ sunt in xi. libro capi. vlti. signati sunt in tabula isto mō: videlz q⁹ a parte finistra habēt dies eorum festiuos: sicut habēt alij. A pte ꝯo dextra signati sunt p libros: ⁊ capitl'a ⁊ paragraphos. verbi gratia. Johannes p̄sbyter libro. xi. cap̄. vlti. paragrapho. xi. et theodosius eps lib. xi. cap̄. vlti. paragrapho. c. ⁊ fic de alijs. ¶ Sexto est aduertēdum: ꝙt sciatur quis sanctus in tabula noīatus est primus in principio legēde expressus: vel quis scōs: aut primo coniūctus: vel quis incidēter infra legendā requirēdus: talis ordo in tabula ponetur. Nam omnes illi sancti qui starim in ipō principio capituli: vel legēde ponuntur habent ante se fic. ¶ Illi ꝯo qui secūdario: vel cōiunctim in eodē principio scribuntur: habent ante se fic. ¶ Illi qui sunt infra legendā: vel capitulū incidenter inserti habebūt in tabula ante se paragraphū fic. ¶ Illi ꝯo sancti de quibus nihil inuenitur: nisi dies festi et nomina solummodo: qui sunt in vltimo capitulo. xi. libri. habebunt ante se in tabula paragraphum fic. ¶ qui paragraphi diuersis coloribus possent etiā fieri: ⁊ per talia signa cognoscere quisꝯ potest: vbi vel qualiter sanctoꝝ gesta quorum noīa sunt in tabula debeāt inueniri. ¶ Septimo sciēdū est: quia sicut continet supra in ꝓlogo. xi. libri: credēdū est plures esse sanctos quorum gesta ⁊ passiones post opus istud pfectum: aut mihi: aut posteris apparerent: qō propter sanctorum infinitatem ⁊ librorū numerositatem facile satis esset. Item forte futurū est per successiones tēporum sanctos aliquos per militātem eccl'iam canonizandos: ⁊ sanctorum catalogo conscribendos: cum manus dñi nō sit abreuiata: que in terris hoies de nouo sanctificare: ⁊ in celis multiplicare potest. Si taliū igitur gesta in presenti addūcienda forent volumine eorū quoꝯ noīa in tabula essent apponēda. Sed talia noīa litterarū ordinē alphabeti exceptā pria littera seruare nō possent. Et ideo in tabula ista post singulas lras alphabeti aliquod spaciū ꝺimittetur: vbi noīa sctoꝝ illoꝝ addūci possint: quorum gesta presenti volumini contigeret de nouo conscribi.

¶ Explicit prologus.

Incipit tabula totius operis.

Et primo ponūtur nomina incipiētia ab a.

A

kal'.iul.	Aaron sacerdos	vi	xxxi	
kal'.iul.	Aaron mar.	vi	xxxv	
viij.kal'.feb.	Abbacuch prophēta	ij	lxxviij	
xiiij.kal'. feb.	Abbacuch mar.	ij	c	
	Abbas quidā sctūs	xi	cā	
iij.id.mar.	Abbatiſ.q̄dā virgo.	iij	cxcvij	
pri.kal'.apri.	Abdas mar.	xi	vlti.	105
xi.kal'.maij	Abdecalias epūs ⁊ m̄.	iiij	lxxi	
ix.kal'. ianua.	Abdias pphēta	i	lxxxvi	
	Abdias epūs	ix	cxvi	
	Abdon iudex	viij	xiij	
iij.kal'.augu.	Abdon mar.	vi	clviij	
	Abel iustus mar.	iij	iiij	
	Abesan iudex	viij	xi	
	Abibon discipulus	vij	xvi	
viij.kal'.mar.	Abilius epūs	iij	cxliij	
	Abrahā patriarcha	iij	lxxxviij	
vi.no.mar.	Absalon mar.	xi	vlti.	83
xiij.kal'.mar.	Abundius mar.	xi	vlti.	79
iiij.id.decē.	Abundius mar.	i	liij	
vij.kal'.septē.	Abundius mar.	vij	cxvi	
vij.id.mar.	Acacius mar.	iij	clxxxv	
x.kal'.iul.	Acacius mar.	v	cxxxvij	
xiij.kal'. octo.	Acacius	viij	xciij	
x.kal'.maij	Acepsima epūs ⁊ mar.	iiij	lxxviij	
vi.no.iulij	Acestus mar.	vi	xli	
v.no. iul.	Achacius mar.	xi	vlti.	189
pri.id. nouē.	Achaias pphēta	x	li	
vij.id.nouem.	Achilas epūs	x	xxxiij	
	Acontius confessor	xi	ciij	
vij.id.mar.	Actius mar.	iij	lxxxv	
	Adam pater	iij	ij	
iij. kal'. septē.	Adauctus mar.	vij	cxxxv	
	Adauctus mar.	xi	xxx	
vij.kal'. maij	Adelbertus epūs ⁊ m̄.	iiij	lxxxvij	
viij.kal'. ianu.	Adiutus confessor	ij	iij	
vi. kal'. febru.	Adiutus abbas	iij	xxxi	
non. febru.	Adiutus epūs	iij	lxxxvi	
vi.kal'. febru.	Adiutus mar.	xi	vlti.	39
xv.kal'.iul.	Adiutus presby.	xi	vlti.	174
	Adrianus epūs	iij	lxxxi	
vi.id.mar.	Adrianus mar.	viij	lij	
viij.id. mar.	Adrianus mar.	iij	clxxxv	
	Adrianus papa	viij	liij	
xij kal'. nouē.	Adrianus puer mar.	ix	lxxxvij	
kal'.mar.	Adriauus mar.	xi	vlti.	51
iij.id. octo.	Adrianus mar.	xi	vlti.	287
iij.kal'.decē.	Aduētus dñi in carnem.	i	i	
iij.kal'.decē.	Aduentus domini ad iudicium	i	ij	
iij.kal'. decē.	Aduentus domini specialis	i	iij	
v kal'.octo.	Adulphus mar.	viij	cxxv	
id.februa.	Agabus pphēta	ij	cxviij	
iij.kal'.maij	Agabus epūs ⁊ mar.	iiij	c	
iij.no.apri.	Agapes virg.⁊.m̄.	iiij	xxvij	
pri.id.augu.	Agapes mar.	vij	lv	
vi.id.augu.	Agapes virg.	xi	vlti.	28
xv.kal'. mar.	Agapes virgo	xi	vlti.	67
x.kal'.mar.	Agapitus papa	iiij	lxxvij	
xiij.kal'.iun.	Agapitus mar.	v	xxi	
viij.id.augu.	Agapitus diaco.⁊ m̄.	vij	xxx	
xv.kal'. septē.	Agapitus mar.	vij	lxxiiij	
ix.kal'.apri.	Agapitus confessor	xi	vlti.	98
iiij.kal'.maij	Agapitus mar.	xi	vlti.	131
	Agapitus epūs	xi	ix	
no.februarij	Agatha virgo.⁊ m̄.	iij	lxxxiiij	
vij.id. decem.	Agathon mar.	i	xxxvij	
	Agathon abbas	i	xxxviij	
xvi.kal'. mar.	Agathon mar.	iij	cxliij	
id.apri.	Agathonica mar.	iiij	xlix	
iiij.no.iul.	Aggeus prophēta	vi	li	
pri.no. ianu.	Aggeus mar.	xi	vlti.	27
vij.id.mar.	Aggius mar.	iij	clxxxv	
kal'.septem.	Agilus abbas	viij	xciij	
pri.id.maij	Aglaia scrīmonialis	iiij	clxv	
xix.kal'. ianu.	Agnellus abbas	i	lxvij	
	Agnellus epūs	iij	lxxxv	
	Agnellus epūs	iij	lxxxv	
xij.kal'.febru.	Agnes virg. ⁊ mar.	ij	cvij	
v.kal'. februa.	Agnes secūdo	iij	xxxiij	
pri.id.no.nou.	Agricola mar.	x	xxi	
xvij.kal'.ianu.	Agricola mar.	xi	vltimo	
	Agrippa confessor	xi	lxix	
	Agrippinus epūs	xi	vi	
	Aimon confessor	xi	cxviij	
kal'.decem.	Albanus mar.	i	xvi	
xi.kal'.iulij	Albanus mar.	v	cxxxij	
xi.kal'.iulij	Albanus epūs ⁊ mar.	v	cxxxiij	
iiij no.iunij	Albina mar.	v	lxxvij	
kal'.mar.	Albinus epūs	iij	clxiij	
no. februarij	Albuinus epūs	iij	lxxxv	
iiij.no.nouē.	Alcindinus mar.	x	xiij	
	Alcipiades mar.	xi	xiij	
iij.kal'. febru.	Aldegundis virgo	xi	vlti.	47
pri.id. decē.	Alexāder mar.	i	lxij	
xiij.kal'.mar.	Alexāder mar.	iij	cxxxiij	
iiij.kal'. mar.	Alexāder epūs ⁊ con.	iij	cliij	
vij .id mar.	Alexander mar.	iij	clxxxv	
vi.id.mar.	Alexāder mar.	iij	clxxxviij	
v.id.mar.	Alexāder mar.	iij	cxci	
xv.kal'.apri.	Alexāder epūs ⁊ mar.	iij	ccvi	
v. kal'. apri.	Alexāder mar.	iiij	ix	
viij.kal'.maij	Alexāder mar.	iiij	lxxxiij	

Tempore		Li.	Cap.	Pa.
v.nonas maij	Alexãder pa.t mar.	iiij	cxix	
iiij.kalẽ. iunij	Alexander mar.	v	lxiij	
iiij.noñ. iunij	Alexander mar.	v	lxxvij	
vi.idus iulij	Alexander mar.	vi	lxxvij	
xij.kalẽ.aug.	Alexander mar.	vi	cxxij	
vij.kalẽ. sept.	Alexander mar.	vij	cxviij	
v.kalẽ.septẽ.	Alexander epꝰ et cõ.	vij	cxxx	
xi.kalẽ.octo.	Alexãder epꝰ t mar.	viij	cij	
v.idus febru.	Alexander mar.	xi	vltimo	56
iij.kalen.mar.	Alexander mart.	xi	vlti.	79
vi.kalẽ apꝛil.	Alexander mar.	xi	vlti.	101
viij.idus iun.	Alexander mar.	xi	vlti.	164
v.idus septẽ.	Alexander mar.	xi	vlti.	243
vi.kalẽ. nouẽ.	Alexander mar.	xi	vlti.	293
xv.kalẽ.nouẽ.	Alexander mar.	xi	vlti.	294
ix.kalẽ. ma.	Alexandria mar.	iiij	clxxxi	
	Alexandrini epi	xi	vi	
xvi.kalẽ. aug.	Alexius confessoꝛ	vi	cvij	
kalen.ianua.	Almachius mar.	ij	xxxi	
iij.no.nouem.	Alpaides virgo	x	xx	
prid.kalẽ.iul.	Alpinian⁹ presbyter.	vi	xxx	
prid.kal'. ian.	Altinus epꝰ	ij	xxv	
viij. idus feb.	Amandus epꝰ	iij	c	
vij.kalen.no.	Amandus mar.	xi	vlti.	302
iiij. idus iunij	Amantius mar.	v	cliij	
pri.no.nouẽ.	Amantius presbyter	x	xxij	
iiij.idus feb.	Amantius mar.	xi	vlti.	57
viij. idus iun.	Amantius mar.	xi	vlti.	164
pri.no.nouẽ.	Amantius epꝰ	xi	vlti.	308
xv.kalẽ. decẽ.	Amanus epꝰ	x	lxxi.	
vij.idus non.	Amaranthus mar.	x	xxxv	
	Amata virgo.	xi	iv	
kalẽdas maij	Amatoꝛ epꝰ	iiij	cxiij	
vi.kalẽ.decẽ.	Amatoꝛ epꝰ	xi	vltimo	333
idibus septẽ.	Amatus presbyter	viij	lxxiij	
iiij.idus nou.	Amatus diaco.t mar.	xi	vlti.	314
vij.idus decẽ.	Ambroſius epiſcopus t doctoꝛ	i	xxxvi	
pri.noñ apꝛil.	Ambroſius diac.t cõ.	iiij	xxxi	
xvij.kl' nouẽ.	Ambroſius epꝰ	ix	lxxv	
	Ambroſius confeſſoꝛ	ix	lxxvi	
iiij.no. nouẽ.	Ambroſius abbas	x	xv	
iiij.no.octo.	Amelius mar.	ix	xxi	
iiij.no. octo.	Amicus epꝰ	ix	xxi	
pri. idus iul.	Amicus epꝰ	xi	vlti.	192
xij.kalẽ.ian.	Amon mar.	i	lxxviij	
v.idus feb.	Amon mar.	xi	vlti.	56
pri.idus decẽ.	Amonaria mar.	i	lxiij	
pri.idus decẽ.	Amonaria mar.	i	lxiij	
xv.kalen. feb.	Amonius mar.	ij	xcvij	
v.idus feb.	Amonius cõfeſſoꝛ	iij	cix	
xvi.kalẽ.mar.	Amonius mar.	iij	cxxiiij	
iiij.no.maij	Amonius mar.	iiij	cxx	
	Amonius abbas	iiij	xviij	
v.kalẽ. decẽ.	Amonius mar.	x	cxv	
pri.idus feb.	Amonnius infans m.	xi	vlti.	60
viij.kalẽ apꝛi.	Amonius mar.	xi	vlti.	100
vi.idus feb.	Amonius mar.	xi	vlti.	241

Tempore		Li.	Cap.	Pa.
iij.kal'.decẽ.				
prid.kal'.ap.				
prid.kal'.ap.				
no,apꝛilis.				
iij. idus iulij				
xvij.kal'.ian.				
viij.kal'.feb.				
xi.kal'.mar.				
viij.kal'.ian.				
vij.idus.ian.				
xi.kal'.feb.				
vi.kal'.maij.				
iij.kal'.iulij				
xij.kal'.septẽ.				
vi.kal'.septẽ.				
vij.idus iulij				
vi.idus mar.				
viij.kal'.iulij				
kal'.maij				
viij.kal'.octo.				
iij.noñ.maij				
pdie kal'. dec.				
idibus maij				
v.idus octo.				
iiij.noñ.nouẽ.				
prid kal'.ap.				
iij.kal'.octo.				
iiij.noñ. octo.				
xv.kal'.maij				
iiij.noñ.maij				
vij.kal'. augu.				
kal'.septẽ .				
viij.kal' apꝛi.				
ix.kal'.iunij				
kal'.decẽ.				
iij.noñ.aplis				
iij.noñ.ian.				
xiiij.kal'.maij				
iij.noñ. septẽ.				
v.kal'.maij.				
v.idus maij				
v.kal'.octo.				
idibus octo.				
ix.kal'.aug.				
xij.kal'.decẽ.				
viij. idus feb.				
idibus iulij				

	Li.	Cap.	Pa.
Amos egyptius ab.	i	vi	
Amos prophetа	iiij	xvi	
Amos abbas	iiij	xvij	
Amphianus	xi	vltimo	iij
Amphilacus epꝰ	xi	cxxviij	
Ampleius diſcip.	vi	c	
Ampliatus diſcip.	vi	c	
Anacletus papa t mr.	vi	xcv	
Ananias puer	i	lxxi	
Ananias diſcip.	iij	xvi	
Ananias epꝰ t mar.	iiij	lxxi	
Anaſtaſia mar.	ij	ij	
Anaſtaſius mar.	ij	lij	
Anaſtaſius mar.	ij	cxiij	
Anaſtaſius cõfeſſoꝛ	ij	cxiiij	
Anaſtaſius papa	iiij	xci	
Anaſtaſius mar.	vi	xxiiij	
Anaſtaſius mar.	vij	lxxxviij	
Anaſtaſius mar.	vij	cxxiiij	
Anatolia ꝟgo t mar.	vi	lxxiij	
Anatolius epꝰ	iij	clxxxix	
Anceias mar.	vi	iiij	
Andeolus mar.	iiij	cxi	
Andochius mar.	viij	cxvi	
Andocuus epꝰ	iiij	cxxx	
Andragaſyna	iij	cviij	
Andreas apl's	i	viij	
Andreas mar.	v	iiij	
Andreas heremita	v	cviij	
Andronicus diſcip.	vi	c	
Andronicus mar.	ix	li	
Anepotiſthus mar.	x	xiij	
Aneſius mar.	xi	vltimo	105
Angeli ſancti	viij	cxxx	
Anianus epꝰ	ix	xix	
Anicetus papa t mr.	iiij	lvij	
Anna mar.	iiij	cxx	
Anna mater dñe	vi	cxxxix	
Anna mater ſamue.	vij	lxxxi	
Anna prophetiſſa	viij	xvi	
Annũciatio ꝟg. marie	iij	ccxxv	
Anolinus mar.	v	xxxviij	
Anſanus mar.	i	xiiij	
Anſelmus epꝰ	vi	lvi	
Anſelmus confeſſoꝛ	vi	lvij	
Antherius papa t mr.	ij	xxxvij	
Antias mar.	iiij	lxi	
Antidius epꝰ et mr.	viij	xxxij	
Antimus epꝰ t mar	iiij	xcij	
Antimus pbꝛ et mr.	iiij	cliiij	
Antimus mar.	viij	cxxiij	
Anthinodorus	xi	xxvi	
Antiochen epi	xi	vij	
Antiochus epꝰ	ix	lxxij	
Antiogenus mar.	vi	cxxxij	
Antipas pbꝛ et mar.	x	lxxxvij	
Antholianus mar.	xi	vltimo	51
Antomas diſcip.	vi	c	

Tempore		Li.	Cap.	Pa.
iij.kalē.maij	Antonia virg.⁊ mar.	iiij.	c	
iiij.nonⁱ maij	Antonia virg.⁊ mar.	iiij.	cxxiij	
xvi. kal'.mar.	Antoninus mar.	iij	cxxij	
xi.kalē.septē.	Antoninus mar.	vij	xciij	
iij. nonⁱ. sept.	Antoninⁱ p̄s.⁊ mar.	vij	xxiij	
iij.nonⁱ. septē.	Antoninⁱ puer mar	vij	xxxiij	
	Antoninus epⁱs	vij	cvij	
pri.kalē.octo.	Antoninus mar.	vij	cxxxiij	
iij.nonⁱ.nouē.	Antoninus mar.	x	xij	
vij.tō.ianua.	Antoninus p̄s.⁊ mar.	ij	lij	
xvi. kal'.feb.	Antonius abbas	ij	xcij	
vi.kalen.maij	Antonius mar.	iij	lxxxix	
idibus iunij	Antonius confessor	v	cxi	
iiij.kalen.au.	Antonius mar.	vi	clvij	
	Antonius mona.	xi	cxvi	
idibus iul.	Apelles discipulus	vi	c	
	Apelles confessor	xi	xl	
xvij.kal'.octo.	Aper epⁱs	xi	vlti.	247
	Apius confessor	xi	xx	
xvi.kalē. maij	Apodemus mar.	iij	lvi	
x.kalē.augu.	Apollinaris epⁱs mar.	vi	cxxvij	
	Apollinaris epⁱs ⁊ cō.	vi	cxxix	
x.kalē.septē.	Apollinaris mar.	vij	xcv	
	Apollinaris epⁱs	xi	cxxij	
iij.kalē. maij	Apollinaris mar.	xi	vlti.	132
xi.kalen . iulij	Apollinaris mar.	xi	vlti.	178
iij.nonⁱ. octo.	Apollinaris epⁱs	xi	vlti.	272
	Apollo discipulus	vi	c	
v.idus febru.	Apollonia vir.⁊ mar.	ij	cvij	
xvi.kalē.mar.	Apollonius mar.	ij	cxxij	
viij.idus apri.	Apollonius mar.	ij	clxxxiij	
iij. idus apri.	Apolloni⁹ p̄s.⁊ mar.	iiij	xliij	
xiij.kal'.maij	Apollonius senator et martyr	iij	lxij	
	Apollonius abbas	iij	lxiij	
	Apollonius confes.	iij	lxiiij	
iij.kalē. aug.	Apollonius mar.	vi	clvij	
	Apollonius cōfessor	xi	xv	
nonas apriⁱ.	Apollonius mar.	xi	vlti.	110
iij. idus apri.	Apollonius p̄s.⁊ mar.	xi	vlti.	115
viij.idus maij	Appitio scti michaelis archange. prima	iij	cxl	
xvij.kl'. nouē.	Appitio scti mi. scōa	ix	lxxi	
nonⁱ.augu.	Aphra mar.	vij	xxvij	
xi.kalē.septē.	Apilis mar.	xi	vlti.	219
idibus mar.	Aphrodisius mar.	ij	cci	
xi.kal'.apri.	Aphrosidius epⁱs	ij	ccxvij	
pri.tō.mar.	Aphrodisius cōfessor	xi	vlti.	89
iij. kalē. maij	Aphrodisius mar.	xi	vlti.	131
iij.nonⁱ.febr.	Aproniānus mar.	ij	lxxiij	
iij. idus feb.	Apuleus mar.	ij	cxiij	
nonⁱ.octo.	Apuleus mar.	ix	xxx	
x.kalē. febru.	Aquila vxor seuerian martyr	iij	xvi	
viij. idus iulij	Aquila discipulus	vi	lxviij	
kalen. augu.	Aquila mar.	vij	x	
ix.kalen.aug.	Aquilina mar.	vi	cxxxi	
pri.nonⁱ. ianⁱ.	Aquilinus mar.	ij	xliij	

Tempore.		Li.	Cap.	Pa.
pri.tō.nonⁱ.feb.	Aquilinus mar.	iij	lxxxij	
xvi.kal'.augu.	Aquilinus mar.	vi	cx	
xvij.kal'.iunij	Aquilinⁱ epⁱs ⁊ mar.	xi	vltimo	141
xvi.kal'.iunij	Aquilinus mar.	xi	vltimo	143
	Arabianus confessor	xi	xxij	
	Aram pater	iij	lvi	
pri.tō.ianⁱ.	Archadius mar.	ij	lxvij	
idib⁹ nouē.	Archadius mar.	x	lviij	
x.kal'.septē.	Archelaus mar.	xi	vltio	220
ix.kal'.maij	Archileus diac.⁊ mⁱ.	iiij	lxxxiij	
iiij.tō.maij	Archileus mar.	iiij	clv	
	Archilocus epⁱs	xi	lxxviij	
iiij.kal'.aplis.	Archiminus mar.	iiij	x	
xiij.kal'.aplis	Archypus discip.	xi	ccxi	
nonⁱ.septē.	Archontius mar.	xi	vltimo	239
kal'.octobris	Areta mar.	xi	vltio	266
pri.nonⁱ.iunⁱ.	Aretius mar.	xi	vltimo	163
	Argentarius confes.	xi	c	
iiij.nonⁱ.ianⁱ.	Argeus mar.	ij	xxxvij	
	Aristarchus discip.	vi	c	
pri.nonⁱ.aug.	Aristarchus discip.	vij	xix	
iij.nonⁱ. septē.	Aristeus mar.	vij	xxxiij	
pri.kal'.sept.	Aristides confessor	vij	cxi	
viij.kal'.mar.	Aristion discip.	ij	cxij	
vi.nonⁱ.iulij	Aristo mar.	vi	cij	
	Aristobolus disci.	vi	c	
xiij.kal'.ma.	Aristonicus mar.	xi	vltimo	125
iij.kal'.aplis.	Armogastes mar.	iij	x	
xv.kal'. augu.	Arnulphus epⁱs	vi	cxij	
xvij.kal'.sept.	Arnulphus epⁱs	vij	lxvij	
	Arphasath pater	ij	xlvij	
xix.kal'. ianⁱ.	Arsenius martyr	i	lxvij	
xiij.kal'.aug.	Arsenius abbas	vi	cxvij	
	Arrebius epⁱs	xi	lvij	
	Artemia vir.⁊ mⁱ.	vij	lxx	
viij.tō.ianua.	Artemius martyr	vi	xcij	
viij.tō.nouē.	Articus cōfessor	xi	vltimo	311
iij.nonⁱ.ma.	Ascensio dñi	iiij	cxxvij	
x.kal'.febru.	Ascla martyr	ij	xv	
xv.kal'.nouē.	Asclepiades epⁱs ⁊ mⁱ.	ix	lxxxij	
	Aser patriarcha	ij	xcvi	
	Asianus epⁱs	xi	vij	
	Asyncritus disci.	vi	c	
	Assumptio vir.ma.	vij	lxv	
xvij.kal'. sep.	Asterius mar.	ij	cxxij	
xvi.kal'.mar.	Asterius senator mⁱ.	ij	clxxi	
v.nonⁱ.martij	Asterius martyr	vij	ci	
x.kal'.septē.	Asterius martyr	ix	lxxxix	
xij.kal'.nouē.	Athanasius martyr	ij	clxxxv	
vij. idus mar.	Athanasius epⁱs	iiij	cxv	
vi.nonⁱ.ma.	Attalus abbas	ij	cxc	
v.idus mar.	Attalus mar.	v	lxxvij	
iiij.nonⁱ.iunij	Attalus mar.	v	lxxvij	
iiij.nonⁱ.iunij	Atticus epⁱs	xi	lxxx	
idibus decē.	Aubertus epⁱs	xi	vltimo	8
vij.idus iulij	Audax mar.	vi	lxxij	
viij.kal'.nouē.	Audax p̄sb̄r ⁊ mar.	ij	ci	
xiij.kal'.feb.	Audifax mar.	ij	c	

Tempore		Li.	Cap.	Pa.
v.id. septem.	Audomarus epc̃s	viij	lviij.	
vi. kal. septē.	Audoenus epc̃s	xi	vlti.	223
prid.non. feb.	Auentinus epc̃s	xi	vlti.	50.
xij.kal.decē.	Auentor martyr	xi	vlti.	326
viij.id. februa.	Augulius epc̃s	iij	cv.	
xij.kal.feb.	Augurius martyr	ij	cx.	
viij.kal.iunij.	Augustinus epc̃s	v	xlviij.	
v.kal.septē.	Augustinus episcopus et doctor	viij	cxxviij	
iiij.non. octo.	Aurea virgo	ix	xxiij	
xij.kal. nouē.	Aurea virgo et mar.	ix	lxxxvij.	
xvi.kal.iul.	Aurelianus epc̃s	xi	vlti.	171
vi.kal.septē.	Aurelius martyr	viij	cxxiij.	
v.id.feb.	Ausbertus epc̃s	iij	cviij.	
iiij.id.feb.	Ausberta virgo	iij	cxij.	
xiij.kal. iun.	Austregisillus epc̃s	v	xxv.	
prid.kal.iul.	Austriclinianus p̃sby.	vi	xxx.	
prid.id. decē.	Auxentius martyr	i	lxi.	
xvij.kal.ian.	Azarias puer	i	lxxi.	
x.kal.ma.	Azarus martyr	iiij	lxxviij.	
B				
xiij.kal.iun.	Babila virgo et mr.	v	xxiij.	
xij. kal.nouē.	Babila virgo et mr.	ix	lxxxvij.	
ix.kal.feb.	Babilas epc̃s et mr	iij	xvij.	
prid.id maij.	Bacchilus epc̃s	xi	lxxxi.	
non. octo.	Bacchus martyr	iiij	clxx	
xv. kal.iul.	Bacchus martyr	ix	xxix	
pri.kal.apri.	Badulphus abbas	xi	vlti.	175
prid.no.octo.	Balbina virgo	iiij	xix	
iij.kal.mar.	Balbina virgo	xi	vlti.	274
kal.octo.	Baldomerus confes.	xi	vlti.	78
prid.no.decē.	Balthasar rex	ij	xlviij	
prid.id. maij.	Banon confessor	ix	x	
prid.kal. ian.	Barbara virgo et mr.	i	xxv	
v.kal.decē.	Barbarus martyr	iiij	clxx	
iij.id.iun.	Barbatianus	ij	xxiij	
ix.kal.septē.	Barlaam heremita	x	cxiij	
	Barnabas apl'us	v	cv	
iij.kal.sep.	Bartholomeus apl's	viij	ciij	
vi.no.mar.	Baruch pphēta	iiij	cx	
x.kal.iun.	Basila sancta	xi	vlti.	231
iiij.id.iun.	Basileus martyr	iij	clxix	
prid.id.iun.	Basileus epc̃s	xi	vlti.	148
iij.kal.iul.	Basilides cōfessor	v	ciij	
viij.id.ian.	Basilides martyr	v	cix	
kal.ian.	Basilides martyr	vi	xxi	
id.octo.	Basilissa virgo	ij	lij	
prid.no.mar.	Basilius epc̃s	iij	xxviij	
xiiij.kal.febr.	Basolus abbas	ix	lxix	
xvi.kal.mar.	Bassa martyr	iij	clxxx	
v.id.decem.	Bassianus epc̃s	ij	ci.	
no.decē.	Bassinus martyr	xi	vlti.	4
xvi.kal.mar.	Bassus epc̃s et mr.	i	xxx	
	Bassus martyr	iij	cxxiij.	

Tempore		Li.	Cap.	Pa.
iij.kal.feb.	Bathildis regina	iij	lix	
xiij.kal.iun.	Baudelius martyr	v	xxiij	
iij.kal.au.	Beatrix virgo et mar.	vi	cliij	
vi.kal.iun.	Beda presby.et confes.	v	lv	
prid.no.ianu.	Bene abbas	xi	lxxiij	
viij.id.octo.	Benedicta marty.	ij	xlij	
iij.kal.iul.	Benedicta vir.et mr.	ix	xi	
xij.kal.apri.	Benedicta virgo	xi	vlti.	181
	Benedictus abbas	iij	ccxliij	
	Benedictus papa	iij	ccxv	
	Benedictus mona.	iij	ccxvi	
	Benedictus martyr	v	ccxxix	
	Beniamin patriar.	iij	xcvi	
	Beniamin epc̃s	vij	xcvi	
	Beniamin senex	xi	xlij	
viij.id.iun.	Benignus diac.et mr.	v	xciiij	
kal.nouē.	Benignus presby.et mr.	x	iij	
iij.no.apri.	Benignus martyr	xi	vlti.	108
kal.septem.	Bercarius abb.et mr.	viij	xxij	
iij.kal. septē.	Bernardus abbas	vij	lxxxiiij	
	Berno abbas	xi	lxiij	
xiiij. kal.nou.	Beronicus mar.	xi	vlti.	295
no.septem.	Bertinus abbas	viij	xxxviij	
xvi.kal.aug.	Besia martyr	vi	cx	
xvi. kal.aug.	Beturius martyr	vi	cx	
iiij.no.decē.	Bibiana virgo et mar.	i	xix	
vi.id.maij.	Blanda mar.	iiij	cl	
iiij.no.iun.	Blandina mar.	v	lxxvij	
iij.no.feb.	Blasius epc̃s et mr.	iij	lxxvi	
pri.id.septē.	Bona virgo	viij	lxxi.	
viij.id.decem.	Bonifaci⁹ papa pri.	iij	cix	
	Bonifacius mar.	i	xxxv	
pri.id.maij.	Bonifacius pa.iiij.	iiij	clxi	
	Bonifaci⁹ mar. et mr.	iiij	clxv	
no.iunij	Bonifaci⁹ epc̃s et cō.	iiij	clxvi	
	Bonifacius epc̃s	v	lxxxvij	
	Bonifacius epc̃s et mr.	v	lxxxviij	
	Bonifacius epc̃s	v	lxxxix	
xvi. kal. sep.	Bonifacius dia. et mr.	vij	lxxi	
xviij. kal.feb.	Bonitius epc̃s	ij	lxxxij	
id.iulij.	Bonosa virgo et mar.	xi	vlti.	194
xij. kal. sept.	Bonosus martyr	xi	vlti.	218
kal.augu.	Bonus presby.et mr.	vij	vi	
xviij. kal.iulij	Brandanus epc̃s	v	cxvij	
kal.feb.	Brigida virgo	iij	lxix	
vij.id.iul.	Britius epc̃s	vi	lxxiij	
id.nouē.	Britius epc̃s	x	lv	
	C			
	Cainam pater	iij	vij	
iiij no.mar.	Calus palatinus mr.	iij	clxxiij	
vi.id. mar.	Calus martyr	iij	clxxxvij	
x.kal. maij.	Calus papa et mr.	iij	lxiij	
	Calus presby.	iij	lxxv	
iiij. no.octo.	Calus discipulus	ix	xvij	
	Calus epc̃s	xi	viij.	

Tempore		Li.	Cap.	Pa.
prid.no. ian.	Caius martyr	xi	vlti.	27
x.kal'.mar.	Caius martyr	xi	vlti.	74
xiij.kal'.maij	Caius martyr	xi	vlti.	125
xij.kal'. nouē.	Caius martyr	xi	vlti.	297
xij.kal'. decē.	Caius martyr	xi	vlti.	325
xvi.kal'. ianu.	Calanicus mar.	i	lxxiij	
v.kal'. februa.	Calanicus mar.	iij	xxxix	
iiij. kal'. febr.	Calendinus mar.	iij	xli	
	Caleph pater	viij	ij	
prid.id.maij	Callimachus mar.	iiij	clxx	
viij. id. febru.	Calixtavir.t mar.	iij	ci	
xvi.kal'.maij	Calixtus martyr	iiij	lv	
prid.id.octo.	Calixtus papa t mī.	ix	lxij	
xiiij.kal'.apri.	Calocerus martyr	iij	ccvij	
xiiij.kal'.iulij	Calocerus mar.	v	xvij	
kal'.augu.	Calumnios⁹ mar.	vij	vi	
viij. id.iun.	Candida mar.	v	xcij	
iiij.kal'.sept.	Candida virgo	xi	vlti.	229
vij.id.mar.	Candidus mar.	iij	clxxxv	
x.kal'.octo.	Candidus mar.	viij	cij	
v.id.mar.	Candidus mar.	iij	xci	
	Candidus cōfessor	xi	xix	
iiij.no.febru.	Candidus mar.	xi	vlti.	46
v.no.octo.	Candidus mar.	xi	vlti.	270
v.id.octo.	Canicius abbas	xi	vlti.	241
prid.kal'.iun.	Cātianilla virg.t mī.	v	lxx	
prid.kal'. iun.	Cantianus mar.	v	lxx	
prid.kal'. iun.	Cantius mar.	v	lxx	
iiij.kal'. augu.	Capanus mar.	vi	clvij	
	Capithon epūs	xi	viij	
	Capithon confessor	xi	liij	
xiij.kal'.nouē.	Caprasius mar.	ix	lxxxvi	
kal'.iunij	Caprasius abbas	xi	vlti.	162
	Captiua quedā scta	xi	xxxiij	
x.kal'.iunij	Carcerius mar.	v	cxxxvij	
kal'.iulij	Carilephus cōfessor	vi	xxxvij	
iiij.kal'.maij	Carilipus mar.	xi	vlti.	131
iiij.id.decē.	Carpophor⁹ pſby.t mī.	i	liij	
no.iulij.	Carpophorus mar.	vi	lxiiij.	
vi. id. nouem.	Capophorus mar.	x	xxxvij	
xiij.kal'.sep.	Carpophorus mar.	vij	lxxxvij	
id.aprilis	Carpus epūs t mar.	iiij	xlix	
iij.id.octo.	Carpus discipulus	ix	lvi	
	Cassiodorus cōfesso.	xi	ix	
ij.no. decem.	Cassianus mar.	i	xxij	
xvi.kal'. maij	Cassianus mar.	iiij	lvi	
no.augu.	Cassian⁹ epūs t cōfes.	vij	xxvij	
id.augu.	Cassianus epūs t mar.	vij	lvij	
	Cassianus presby.	vij	lix	
vi.id.octo.	Cassius mar.	ix	xlvi	
iij.kl'.iulij	Cassius epūs	vi	xxv	
iij.kal'. augu.	Cassius mar.	xi	vlti.	197
v.kal'.apri.	Castor mar.	xi	vlti.	102
v.kal'.maij	Castor. mar.	xi	vlti.	130
no.iulij	Castorius mar.	vi	lxiiij	
vi.id.nouē.	Castorius mar.	x	xxxvi.	
vij.kal'.apri.	Castulus mar.	iij	ccxxxi	
xi.kal'.iunij	Castus mar.	v	xxx	

Tempore		Li.	Cap.	Pa.
prid.no.sep.'	Castus mar.	xi	vlti.	237
prid.no. octo.	Castus mar.	xi	vlti.	275
viij.id.maij	Cathaldus epūs	iiij	cxliij	
xv.kal'.feb.	Cathedra petri scda	ij	xcv	
viij.kal'.mar.	Cathedra petri pria	iij	cxl	
id.iulij	Catilinus mar.	vi	cxl	
x.kal'. decem.	Cecilia virgo t mar.	x	xcvi	
xvi.kal'.maij	Cecilianus mar.	iiij	lvi	
id.maij	Cecilius epūs	v	iij	
	Cedonius epūs	v	cij	
	Celadion epūs	xi	vi	
iij.no. februa.	Celerina mar.	iij	lxxix	
iij.no. februa.	Celerin⁹ dia.t confes.	iij	lxxix	
iij.no. februa.	Celerinus mar.	xi	vlti.	49
	Celestinus papa pri.	v	xviij	
xiiij.kal'.iunij	Celestinus papa scōs	v	xix	
	Celestinus cofessor	v	xx	
v.id.maij	Celianus mar.	iiij	cli	
v.no.mar.	Celidonus mar.	iij	clxxij	
vij.id.ianu.	Celsus puer mar.	ij	lij	
v.kal'. augusti	Celsus mar.	vi	cxlvij	
iij.no.nouem.	Chenelmus mar.	x	xix	
iiij.id.iunij	Censurus epūs	xi	vlti.	169
iiij.kal'.feb.	Cētū t.xx.milites.mī	iij	xli	
	Cētū so.syme. c.t mī.	iiij	lxxi	
iiij.id.augusti	Centū t. lxv.mili.mī.	vij	xliij	
xv.kal'.martij	Cheramon mar.	iij	cxxvi	
	Cheramon epūs t mī.	xi	xxvij	
iij.kal'.ianua.	Cerberus mar.	ij	xx	
vi.id.octobris	Cerbonius epūs	ix	xliij	
	Cerdo epūs	xi	vi	
iiij.id.iunij	Cerealis mar.	v	ciij	
xviij.kal'. oct.	Cercalis mar.	viij	lxxvij	
	Cesar discipulus	vi	c	
	Cesariēses epi	xi	ix	
vi. kal'. septē.	Cesarius epūs	vij	cxxv	
kal'.no.	Cesarius mar.	x	ij	
iij.no.nouē.	Cesarius mar.	x	xviij	
	Cicis discipulus	vi	c	
v.kal'.nouē.	Chilenus confessor	ix	cxvij	
viij.id.iulij	Chilianus epūs t mar.	vi	xvi	
iij.no.aprilis	Chionia vir.t mar	iiij	xxvij	
v.id.decem.	Cyprianus abbas	i	li	
xviij.kal'.oct.	Cyprianus epūs t mī.	viij	lxxviij	
vi.kal'. octo.	Cyprianus epūs t mī.	viij	cxxi	
iiij.id.octo.	Cyprianus epūs t mar.	ix	liij	
xij.kal'.iulij	Cyprianus mar.	xi	vlti.	176
kal'. ianna.	Circuncisio dñi	ij	xxvij	
xiiij.kal'. iulij	Ciriacus mar.	v	cxxv	
xi.id.augu.	Ciriacus mar.	vij	xxxv	
vij.kal'. nouē.	Ciriacus papa t mī.	ix	lxxxvij	
vi.id.februa.	Ciriacus mar.	xi	vlti.	55
xi.kal'. ianua.	Chiridonius mar.	i	lxxxij	
v.kal'.nouē.	Cyrilla vir.t mar.	ix	cxviij	
iiij.kal'.feb.	Cyrillus epūs	iij	xliij	
	Cyrillus epūs	iij	xliij	
vij.id.mar.	Cyrillus mar.	iij	clxxxij	
vij. id. iulij	Cyrillus epūs t mar.	vi	lxxi	

Tempore		Li.	Cap.	Pa.
	Cyrillus diaco. ⁊ mar.	vi	lxxij	
kalen. augu.	Cyrillus mar.	vij	x	
	Cyrillus epc̃s ⁊ mar.	x	xxxvi	
xiij. kalē. apri.	Cyrillus mar.	xi	vlti.	93
vi. kalē. maij.	Cyrinus mar.	iiij	lxxxix.	
pri. id̃. iunij.	Cyrinus mar.	v	cix	
viij. kal'. apriℓ.	Cyrinus mar.	xi	vlti.	99
xvi. kalē. aug.	Cyrinus mar.	vi	cx	
pridie. kl'. feb.	Cyrus mar.	iij	lxiij	
xvi kal'. ianu.	Ciron mar.	i	lxxiij	
pridie id̃. aug.	Clara virgo	vij	lij	
viij. kal'. ianu.	Claudia sancta	ij	iij	
v. kal'. martij.	Claudianus mar.	iij	cli	
pri̇d̃. no. mar.	Claudianus mar.	iij	clxxx	
iij. no. decem.	Claudius tribu. mar.	i	xxij	
xij. kal'. mart.	Claudius mar.	ij	cxxxiij	
vij. idus mar.	Claudius mar.	ij	clxxxv	
vi. kalen. maij	Claudius mar.	iiij	lxxxix	
noñ. iulij	Claudius mar.	vi	lxiij	
viij. idus aug.	Claudius mar.	vij.	xxx	
x. kalē. septē.	Claudius mar.	vij	ci	
vi. idus nouē.	Claudius mar.	x	xxxvi	
pri̇d̃. no. decē.	Clemens presbyter	i	xxviij	
xij. kal'. nouē.	Clemens epc̃s ⁊ mar.	ix	lxxxvij	
ix. kal'. decē.	Clemens papa ⁊ mar	x	xcviij	
v. kalē. decē.	Clemens flauius epc̃s	x	cxiij	
xviij. kl'. decē.	Clementinus mar.	xi	vlti.	321
vij. kalē. octo.	Cleophas discipu.	vij	cxviij	
vij. idus ianu.	Clerus diaco. ⁊ mar.	ij	liij	
xix. kal'. febr.	Clerus confessor	xi	vlti.	34
vi. kalē. maij	Clerus papa ⁊ mar.	iiij	lxxxviij	
vij. idus sept.	Clodoaldus	vij	l	
vi. idus febru.	Coiura vir. ⁊ mar.	iij	cvi	
viij. idus iulij	Colonat? p̃sbr̃ ⁊ mar.	vi	lxvi.	
pri̇. kal'. ianu.	Columba virgo ⁊ mar.	ij	xxiij	
xi. kalē. decē.	Colũbanus abbas	x	xciij	
	Colũbanus confessor.	x	xcv	
pri̇d̃. kal'. iulij	Commemoratio pauli apostoli	vi	xxvi	
iij. noñ. nouē.	Commemoratio omniũ mortuorum	x	viij	
vi. idus decē.	Conceptio virginis marie	i	xij	
viij. kal'. octo.	Conceptio sancti iohannis baptiste	viij	cxv	
idibus augu.	Concordia mar.	vij	lvi	
kalen. ianua.	Cõcordius p̃sbr̃ ⁊. iñ. ij		xxx	
nonas ma.	Coniunctio corporũ stephani ⁊ laurentij.	iij.	cxxxix	
iij. kal'. iun.	Conon martyr	.v.	lxij	
	Constantia virgo	iij.	xxxiij	
xij. kal'. octo.	Constantia mar.	viij.	xcvi.	
xij. kalē. nou.	Cõstãtia vir. ⁊ mar.	ix.	lxxxvij	
xvi. kal'. decē.	Constantia virgo	x	ixxij	
xij. kal'. iunij	Cõstãtinus imperator.	v	xxvi	
iij. idus augu.	Constantinus mar.	vij	li	
x. kalen. octo.	Constantinus mar.	viij	ciij	
pri̇. id̃. apriℓ.	Constantinus epc̃s	xi	vltimo	18

Tempore		Li.	Cap.	Pa.
x. kalē. decē.	Constantius mar.	viij	ciij	
ix. kal'. octo.	Constãtius confes.	viij	cxi	
	Constantius epc̃us	viij	cxij	
viij. kal'. febr.	Conuersio scti pauli	iij	xx	
	Copres presbr̃	xi	xliij	
vi. idus sept.	Corbinianus epc̃s	viij	liij	
xij. kal'. nouē.	Cordula v̄go ⁊ mar.	ix	lxxxvij	
xiij. kal'. maij	Corebonus mar.	iiij	lxi	
iiij. kal'. augu.	Chorigenes mar.	vi	clvij	
pri̇d̃. kal'. apri.	Cornelia mar.	xi	vltimo	105
iiij. noñ. febr.	Cornelij cẽturio epc̃s	iij	lxxiij	
xviij. kal'. oct.	Cornelius papa ⁊ mr̃.	viij	lxxvij	
pri̇d̃. id̃. ma.	Cornelius epc̃s	xi	vij	
iij. idus. aug.	Corona mar.	iiij	cliij	
vij. kal'. iunij	Corona x̄pi	vij	xv	
iiij. kal'. augu.	Corpus christi	v	xlv	
pri̇d̃. kal'. iulij	Corseus mar.	vi	xlv	
iiij. noñ. sept.	Corsicus p̃sbr̃ ⁊ mar.	xi	clvij	
v. kal'. octo.	Cosmas confessor	viij	vltimo	182
xv. kal'. ianu.	Cosmas mar.	viij	cxxvi	
viij. id̃. sept.	Cosmus mar.	i	cxxiij	
xv. kal'. mar.	Cotidus diaconus	xi	lxxv	
xv. kal'. mar.	Cratou mar.	iij	vltio	240
v. kal'. iulij.	Creator mar.	xi	cxxvi	
iiij. kal'. iulij.	Crescens discip.	vi	vltimo	65
	Crescens epc̃s ⁊ mar.	x	xv	
kal'. octo.	Crescens mar.	xi	cxix	
xix. kal'. iulij	Crescentia mar.	v	vltio	267
vi. noñ. iulij	Crescentianus mar.	vi	cxviij	
pri̇d̃. id̃. augu.	Crescentianus mar.	vij	xlij	
xviij. kal'. oct.	Crescentianus mar.	viij	lv	
viij. kal'. decē.	Crescentianus mar.	x	lxxviij	
iiij. kal'. decē.	Crescẽtian? epc̃s ⁊ mr̃.	x	cij	
pri̇d̃. kal'. iuñ.	Crescẽtianus mar.	xi	cxix	
idibus iunij	Crescentianus mar.	xi	vltimo	161
xv. kal'. octo.	Crescentius mar.	xi	vltimo	170
x. kal'. aplis	Crescentius epc̃s p̃sbr̃ ⁊ mr̃.	iij	vltio	248
xv. kal'. augu.	Crescentius mar.	vi	cxxij	
viij. idus aug.	Crescentius mar.	vij	cxi	
iiij. kal'. decē.	Chrescones epc̃s ⁊ mr̃.	x	xxx	
viij. kal'. nouē.	Chrysanthus mar.	ix	cxxi	
	Chrysches disci.	vi	cv	
viij. kal'. decē.	Chrysogonus mar.	x	c	
x. kal'. maij	Chrysorell? p̃s. ⁊ mr̃.	iiij	ci	
no. decẽbris	Crispina v̄go ⁊ mar.	i	lxxix	
viij. kal'. nouē.	Crispinianus mar.	ix	xxxi	
viij. kal'. nouē.	Crispinus mar.	ix	cvi	
xiij. kal'. decē.	Crispinus epc̃s ⁊ mar.	x	cvi	
iiij. noñ. octo.	Crispus discip.	ix	lxxxiiij	
xv. kal'. septē.	Crispus p̃s. ⁊ mar.	vij	xvij	
viij. id̃. febru.	Christa v̄go ⁊ mar.	iij	lxxv	
iij. kal'. decē.	Christi aduentus	i	ci	
kal'. ian.	Christi natiuitas	ij	i	
kal'. ianuarij	Christi circuncisio	ij	i	
viij. idus ian.	Christi apparitio	ij	xxvij	
viij. id̃ apri.	Christi passio	iij	xlvij	
vi. kal'. aplis	Christi resurrectio	iiij	ccxxvij	
iij. noñ. maij	Christi ascensio	iiij	i	
		iiij	cxxviij	

Tempore		Li. Cap. Pa.
ix.kal'.augu.	Ehristina vir.⁊ mar.	vi. cxxx
vi.kal'.nouē.	Ehristina vir.⁊ mar.	ix. cxiiij.
iij.kal'.iunij.	Ehristolus.	xi. lxxxvi.
viij. kal'. aug.	Ehristophorus mar.	vi. cxxxv.
xiij.kl'. septē.	Ehristophorus mar.	viij. vltimo.159
	Ehromatius mar.	viij. xlviij.
	Ehromatius epūs	viij. xlviij.
idus maij.	Ehesiphon epūs	v. iij.
viij. kal'. aug.	Eucufans martyr	vi. cxxxvi.
xiij. kal'. apri.	Eudbertus epūs	iij. ccxij.
pri.idus no.	Eunebertus epūs	xi. vltimo.316
	Eugundis nup.vir.	vi. xcviij.
ij.kalen. mar.	Euria vir.⁊ marty.	iij. cxxxiij.

D

prid.no.iun.	Dacianus martyr	xi.	vltimo.163
	Dacius epūs.	xi.	xcix.
no.decembris	Dalmatius epūs⁊ mar.	i.	xxxij.
iij. idus decē.	Damasus mar.	i.	lvi.
v.kal'.octo.	Damianus mar.	viij.	cxxiij.
	Dan patriarcha	iij.	xcvi.
iij.no.ianua.	Daniel leuita⁊ mar.	ij.	xi.
xij.kalē. aug.	Daniel abbas	vi.	cxxiij.
v.kalē. septē.	Daniel prophetā	viij.	cxxvi.
iij.no.decē.	Darfosa sancta	i.	xix.
prid.no.ianu.	Darfosa martyr	ij.	xliij.
xij. kalen. no.	Daria martyr	ix.	lxxxviij.
viij.kal'.nouē.	Daria vir.⁊ mar.	ix.	cv.
xiij.kalē.ian.	Darius martyr	xi.	vltimo. 14
xij. kalē. no.	Dasius martyr	xi.	vltio 297
viij.id. decē.	Datiua martyr	i.	xxxv
iij. id . septē.	Dasius epūs⁊ mar.	viij.	ix
iiij. kal'. ianu.	Dauid rex⁊ ppheta	ij.	xvi.
	Dauid monachus	ij.	xvij.
iij idus febru.	Dauid martyr	iij.	cxliij.
kalen.iunij.	Decem martyres	v.	lxxiij.
viij.idus no.	Decem martyres	x.	xxxij.
idibus iul.	Decē infantes mar.	xi.	vltio 195
xiij.kl'.augu.	Decē so.sabini mar.	xi.	vltio 197
x.kal'.iulij.	Decē milia marty.	v.	cxxxviij.
viij.id.iulij.	Decē milia.203.mar.	vi.	lxxv.
xvi.kal'.maij.	Decē octo.martyres.	iiij	lvi.
viij.idus aug.	Decemocto socij petri martyres	xi.	vltio 210
idibus augu.	Decēnouē socij hippolyti martyres	viij	lvi.
v.kalē.iulij.	Decēnouē martyres	vi.	xvi.
vi.kalē.maij.	Decemseptem milia martyres	iiij.	lxxxix.
iiij.kal'.septē.	Decollatio sancti iohannis baptiste	viij.	cxxxij.
iij.kalē.octo.	Dedica.s. michae.	viij.	cxxx.
v.idus nouē.	Dedicatio salua.	x.	xxxviij.
xiij.kl'. decē.	Dedicatio apo.	x.	lxxiij.
	Dedicatio ecclesie materialis	x.	cxxi.
	Dedicatio ecclesie		

Tempore		Li. Cap. Pa.
	spiritualis	x cxxij
xv.kal'.febru.	Deicolus abbas	ij xcviij
	Delbora.pphetissa	viij vi
ij.kal'.iulij	Demetria virgo	v cxxxv
	Demetrianus epūs	xi vij
v.kal'.maij	Demetrius mar.	iiij xciiij
viij.kal'.nouē.	Demetrius mar.	ix cx
	Demetrius epūs	xi vi
xi.kal'. ianua.	Demetrius mar.	xi vltimo 20
v.noñ.iulij	Demetrius mar.	xi vltio 189
xix. kal'. sept.	Demetrius cōfes.	xi vltimo 215
iiij.id.nouē.	Demetrius epūs⁊ iñ.	xi vltio 314
pdie kal'.aug.	Democritus ma.	xi vltio 206
pdie kal'.aug.	Deodata martyr	vi clx
	Deodoricus epūs	xi lxvi
x.kal'.iunij	Desiderius epūs⁊ iñ.	v xxxi
x.kal'.iunij	Desiderius epūs⁊ iñ.	v xxxij
xiij.kal'.octo.	Desiderius mar.	viij xciij
iij. idus febr.	Desiderius epūs	xi vltimo 58
xvi.kal'.ian.	Deuandus mar.	i lxxiij
	Didachus epūs	xi lxxij
	Dioscorus martyr	v xi
	Didymus confessor	xi xxx vij
pdie id.augu.	Didymus senex	xi xxxviij
	Digna martyr	vij liij
ix.kal'.iunij.	Diocles confessor	xi liij
pdie kal'. apl.	Diocles martyr	xi vltimo 150
kal'.decē.	Diodolus martyr	xi vltimo 155
	Diodorus pbr⁊ mar	i xij
	Diodorus epūs	i xiij
	Diogenes confessor	xi lxxvi
viij.id.aprilis	Diogenes martyr	xi vltimo 112
prid.id.augu.	Diomeda martyr	vij lv
viij.id.decē.	Dionysia martyr	i xxxv
pdie id. decē.	Dionysia martyr	i lxiij
idibus ma.	Dionysia virgo⁊ mar.	v iiij
	Dionysius epūs	i lxxx
vij.kal'.ian.	Dionysius papa⁊ iñ.	ij v
xvi.kal'.mar.	Dionysius martyr	iij cxxiiij
xvij.kal'.apri.	Dionysius martyr	iij cciij
vi.id.aprilis	Dionysius epūs	iiij xxxvij
iiij. id. ma.	Dionysius cōfessor	iiij clviij
pdie id.ma.	Dionysius martyr	iiij clxx
viij.kal'. iunij	Dionysius epūs	v xiij
iiij.kal'.augu.	Dionysius martyr	vi clvij
ij. idus augu.	Dionysius martyr	vij li
viij.kal'. sept.	Dionysius martyr	vij cxj
v.noñ.octo.	Dionysius epūs⁊ iñ.	ix xvi
vij.id.octo.	Dionysius epūs⁊ mar.	ix xli
xv.kal'.decē.	Dionysius epūs⁊ cōf.	x lxix
vi.id.febru.	Dionysius martyr	x vltimo 53
prid.kal'.aug.	Dionysius martyr	xi vltio 206
xij.kal'.ian.	Dionysius martyr	xi vltio 254
xix.kal'.ian.	Dioscorus martyr	iij lxviij
v.kal'.mar.	Dioscorus martyr	i cli
xv.kal'.iunij	Dioscorus martyr	v xi
viij.kal'.april.	Dismas cōfessor	iij ccxxviij

Tempore		Li.	Cap.	Pa.
idibus iulij	Diuisio apostolo.	vi	xcix	
v.kalen.decē.	Diuus mar.	x	cxv	
kalen.iulij	Dominianus abbas	vi	xxxix	
xi.kalen.iulij	Dominicus mar.	v	cxxxiij	
nonas augu.	Dominicus cōfessor.	vij	xxij	
vij.idus mar.	Domitianus mar.	iij	clxxxv	
kalen. augu.	Domitianus mar.	vij	x	
v.kalen. ianu.	Domitianus confes.	xi	vlti.	22
iij.non. iunij	Domitius mar.	xi	vlti.	109
vij. idus mar.	Domnus mar.	iij	clxxxv	
	Domnus epūs ⁊ cōf.	xi	vij	
	Domnus epūs ⁊ cōf.	xi	ix	
iij.idus apri.	Domnus epūs ⁊ mar.	xi	vlti	116
xvi.kalē.aug.	Donata mar.	vi	cx	
ix.kalen.ian.	Donatianus mar.	v	xxxvij	
viij. idus sep.	Donatian⁹ epūs ⁊.m.	viij	xliij	
iij.kalen.aug.	Donatilla vir.⁊ mar.	vi	cli x	
xi. non.feb.	Donatus mar.	iij	lxxxij	
kalen.mar.	Donatus mar.	iij	clxv	
vij.idus aug.	Donatus epūs ⁊ mar.	vij	xxxiij	
vij.idus aug.	Donatus epūs ⁊ cō.	vij	xxxiij	
xliij.kal'.sept.	Donat⁹ p̄sbyter ⁊ cō.	vij	lxxviij	
x.kalen.sept.	Donatus mar.	vij	c	
xi.id̄. decem.	Donatus mar.	xi	vltimo	6
xiij.kalē.mar.	Donatus mar.	xi	vlti.	69
vij. idus apri.	Donat⁹ p̄sbyter ⁊.m.	xi	vlti.	113
xij.kalen.iun.	Donatus mar.	xi	vlti.	144
non.septem.	Donatus mart.	xi	vlti.	239
xviij.kal'. ma.	Donina vir.⁊ mar.	xi	vlti.	121
xij.kalen. ma.	Dominus cōfessor.	iiij	lxix	
vij.idus octo.	Dominus mar.	ix	xlij	
iij.kalē.apri.	Dominus mar.	xi	vlti.	103
viij.id̄.febr.	Dozothea vir.⁊ mar.	iij	ci	
	Dozothea virg.	iij	cij	
iij.no.septem.	Dozothea virg.⁊.m.	viij	xxix	
v.idus septē.	Dozotheus mar.	viij	lv	
v.idus septē.	Dozotheus abbas	viij	lvi	
	Dozotheus epūs	xi	vij	
v.kalen.apri.	Dozotheus mar.	xi	vlti.	102
x.kalen.iulij	Diaconarius mar.	v	cxxxvij	
xix.kalē.ian.	Druſus mar.	x	vlti.	9
viij.kalē.ian.	Ducēre ỽgines ⁊ mar.	ij	ij	
iij.non.iun.	Ducenti mar.	v	lxxx	
x.kalē.maij.	Ducenti.l.clerici.m.	iiij	lxxviij	
viij. kal'.decē.	Ducenti milites.m.	x	ciij	
v.non. iulij	Ducenti socij tryphoni martyres	xi	vlti.	188
xvij.kal'. nou.	Ducenti ⁊.xvij.mar.	ix	lxxiij	
kalen.mar.	Ducenti ⁊.62.mar.	iij	clxij	
v.kalen. iulij	Ducenti ⁊.62. mar.	xi	vlti.	172
iij.kalē.nouē.	Ducenti ⁊.xx. mar.	xi	vlti.	306
	Due virgines mar.	xi	xxix	
viij.kalē.apri.	Dula virgo ⁊ mar.	iij	ccxxx	
vij.idus sept.	Dunſtanus epūs	viij	xlix	
xvij. kal'.nou.	Duo fratres satyriani martyres	ix	lxxiij	
iiij.idus ian.	Duo iuuenes mar.	ij	lx	
	Duo monachi mar.	xi	cxij	
	Duo nepotes x̄pi cōf.	xi	i	
iiij.non. feb.	Duo pueri mar.	iij	lxxv	
xv.kalen. ian.	Duo ſo.heraclij mar.	xi	vlti.	143
vij.kalē.feb.	Duodecim discipuli policarpi mar.	iij	xxiiij	
	Duodecim patriarch.	iij	xcvi	
x.kalē. apri.	Duodeci ifantes .m.	iij	ccxxi	
xiiij.kalē.ian.	Duodecim muli e. m.	v	xvi	
	Duodecim apoſtoli	vi	xcix	
x.kalen.sept.	Duodecim mar.	vij	c	
kalen.septē.	Duodecim frēs mar.	viij	xi	
xij.kalē nouē.	Duodecim mili.mar.	xi	vlti.	297
xliij.kal'.sep.	Duo. milia.597.mar.	vi	lxxvi	

E

xiij.kalē. apr.	Eadbertus epūs	iij	ccxij	
xvi.kal'. decē.	Eadmundus epūs	x	lxviij	
xij.kalē.decē.	Eadmundus rex mar.	x	lxxxix	
	Eadmundus rex mar.	x	xc	
iij.kalē.mar.	Eanius mar.	iij	cliij	
iiij.kalē.ian.	Ebzulphus confes.	xi	vlti.	23
	Edburga virgo	xi	lxix	
ix.kalē iunij	Edeltrudis regina	v	cxlij	
	Edgarus rex cōfes.	xi	lxv	
vij.idus mar.	Editius mar.	iij	clxxxv	
iij.idus octo.	Eduardus rex cōfes.	ix	lvij	
	Eduardus rex mar.	ix	lviij	
	Effraim patriarcha	ij	xcviij	
	Effratres monachus	xi	xlv	
	Effrem epūs	vij	xcvi	
kalen.febru.	Effron diaconus	iij	lxx	
iiij.idus mar.	Egdun⁹ p̄sbyter.⁊ m.	iij	cxcvi	
	Eggytha virgo	xi	lxx	
kalē septem.	Egidius abbas	viij	xvij	
	Eleazar sacerdos	vij	xxxiij	
	Eleazarus mar.	ix	viij	
x.kalē septē.	Eleazarus mar.	xi	vlti.	221
xi.kalē. nou.	Eledia vir.⁊ mar.	ix	xcvi	
xiiij.kalē.ian.	Eleutherj⁹ epūs⁊.m.	iiij	lxi	
vij.kalē.iunij	Eleutherj⁹ pa.⁊ mar.	v	xlvi	
viij.idus sept.	Eleutherj⁹ abbas	viij	xlv	
vi.non.octo	Eleutherius mar.	ix	xiiij	
vij.idus octo.	Eleutherj⁹ diaco. m.	ix	xli	
vij.kalē. sept.	Eleutherius epūs	xi	vlti.	225
kalen. decem.	Eligius epūs	i	xvij	
x.kalē.maij	Elimas p̄sbyter⁊.m.	iiij	lxxix	
v.kalen. ianu.	Elphegus epūs ⁊ mar.	ij	xij	
iiij.non.sept.	Elpidius epūs	viij	xxvij	
iiij.non.sept.	Elpidius abbas	viij	xxviij	
x. kalen.feb.	Emerētiana vir.⁊.m.	iij	xiij	
viij. idus dec.	Emilianus mar.	i	xxxv	
iij.kalen.maij	Emilianus mar.	iiij	c	
xv.kalē. octo.	Emilianus mar.	viij	lxxxviij	
xi.idus nou.	Emilianus epūs	x	liij	
vi.idus feb.	Emilianus mar.	xi	vlti	53

Tempore		Li.	Cap.	Pa.
xv.kalen.aug.	Emilianus confessor	xi	vlti.	196
xi.kalen.iunñ	Emilius mar.	v	xxx	
v.kalen.iunñ	Emilius mar.	xi	vlti.	156
prid.non. oct.	Emilius mar.	xi	vlti.	275
v.non.mar.	Emitrerius mar.	iij	clxxij	
	Enoch pater	iij	x	
prid.non.maij	Enodius epꝰ & mar.	iiij	cxxxvij	
iiij.non.augu.	Enodius martyr	vij	xiiij	
xvi.kalē. maij	Enodus mar.	iiij	lvi	
	Enos pater	iij	vi	
nonas iunñ	Eobaricus epꝰ	v	lxxxvij	
prid.kalē ian.	Eodardus mar.	ij	xxv	
kalen. iulij	Epachrius confessor	xi	vlti	184
iiij.non.iunñ	Epactus mar.	v	lxxvij	
xiiij.kal. aug.	Epaphras discipu.	vi	cxvi	
	Epaphroditus dis.	vi	c	
	Ephenetus dis.	vi	c	
xi.kalē.septē.	Epictetus mar.	xi	vlti.	219
prid.id̄. decē.	Epimachus mar.	i	lxij	
vi.idus maij	Epimachus mar.	iiij	cxiix	
iiij.idus octo.	Epion presbyter	xi	vlti.	284
viij.idus ian.	Epiphania dñi	ij	xlvij	
iiij.idus maij	Epiphaniꝰ epꝰ & pf.	iiij	clvij	
vij.idus aprl.	Epiphaniꝰ epꝰ & m.	xi	vlti.	113
x.kalen.maij	Epipodius mar.	iiij	lxxx	
	Epi plures mar.	iij	clxviij	
x.kalen.iunñ	Epitricus epꝰ	xi	vlti.	148
ix.kalē.feb.	Epolonus puer mar.	iij	xviij	
iij.kalen.aug.	Ephronius epꝰ	xi	vlti.	208
	Equitius abbas	xi	xcvi	
	Eradius discip.	vi	c	
vij.kalē. iunñ	Eradius mar.	xi	vlti.	153
iij.non. septē.	Erasmavir.& mar.	viij	xxix	
iiij.non.iunñ	Erasmus epꝰ & mar.	v	lxxv	
vij.kalē.decē.	Erasmus mar.	xi	vlti	332
vij.kalē.aug.	Eraſtes discipulus	vi	cxiij	
iij.idus iulij	Esdras sacerdos	vi	xcij	
xiiij.kal. nou.	Ethbinus confes.	ix	lxxxiiij	
	Etcldrita	xi	lxvij	
xij.kalē.nou.	Ethereus mar.	ix	lxxxvij	
	Eua mater	iij	iij	
iij.non. aprl.	Euagrius presbyter.	iiij	xxvij	
	Euagrius presbyter.	iiij	xxix	
iij.non. aprl.	Euagrius mar.	xi	vlti.	108
kalen.octo.	Euagrius mar.	xi	vlti.	267
vij.kalen.maij	Euandius mar.	xi	vlti.	129
v.non. octo.	Euandus presb.& m.	ix	xv	
v.non. octo.	Euandus presb. & m.	ix	xv	
iij.kalē. ianu.	Euantia mar.	ij	xx	
vij.kalen nou.	Euaristus pa. & mar.	ix	cxi	
xvi.kal. decē.	Eucherius epꝰ	x	lxvij	
	Eudoxius epꝰ	xi	vij	
xvi.kalē. iunñ	Euelius epꝰ	x	viij	
v.non. maij	Euētius pb̄r.& mar.	iiij	cxviij	
kalen. ianua.	Eugendus abbas	xi	vlti.	25
viij.kalē. ian.	Eugenia vir. & mar.	ij	iij	
vi.idus ianu.	Eugenianus mar.	xi	vlti.	29

Tempore.		Li.	Cap.	Pa.
prī.id̄.decē.	Eugenius mar.	i	lxi	
ix.kalen.feb.	Eugenius mar.	iij	xix	
vi. no.maij	Eugeniꝰ epꝰ & cōfes.	iij	cxvi	
iij.idus iulij	Eugenius epꝰ & mar.	vi	xcvi	
xvi.kalē. aug.	Eugenius mar.	vi	cxi	
xvij.kl'. decē.	Eugenius epꝰ & mar.	x	lxij	
	Eugenius epꝰ & pfes.	x	lxiij	
xiij.kalē. aprl.	Eugenius mar.	x	vlti.	93
iiij.kalē.aug.	Eugenius mar.	vi	clvij	
prīdi.no. ian.	Eugenius mar.	ij	xliij	
iij.non. nouē.	Eugra mar.	x	xvij	
xij.kalē. octo.	Eullasius mar.	viij	xcvij	
iiij.idus decē.	Eulalia vir. & mar.	i	liij	
xij.kalē.feb.	Eulogius mar.	ij	cx	
v.idus iulij	Eulogius mar.	vi	lxxxiij	
v.idus iulij	Eulogius presb.	vi	lxxxiiij	
xij.kalē. octo.	Eulogius presb.	viij	xcix	
v.no.iulij	Eulogius mar.	xi	vlti.	189
prī.idus aug.	Eumenia mar.	vij	liij	
	Eumenidꝰes epꝰ	xi	vi	
vij.idus mar.	Eunoicus mar.	iij	clxxxv	
	Eunuchus discipu.	vi	c	
iij.non. septē.	Euphemia vir.& m.	viij	xxix	
xvi.kalē.oct.	Euphemia vir.& m.	viij	lxxxiij	
idibus aprl.	Euphemia vir.& mar.	xi	vlti.	119
v.non.iulij	Euphemia mar.	xi	vlti.	189
prī.idus aug.	Euplus mar.	vij	liij	
	Euphradon discip.	vi	c	
iij.idus mar.	Euphrasia virgo	iij	cxcvij	
xix.kalē.sept.	Emphrasius epꝰ & m.	xi	vlti.	34
prī.idus aug.	Euprepia mar.	vij	liij	
v.kalē. octo.	Euprepius mar.	vij	cxxiij	
iij.idus febr	Euphrosyna vir.	ciij	xiij	
non. ma.	Euphrosina virgo & martyr	iiij	cxxxviij	
v'.kalē.ma.	Eusebiꝰ epꝰ & mar.	viij	xciiij	
xi.kalen. iul	Eusebiꝰ epꝰ & cōfes.	iiij	cxxxiiij	
kalen.augu.	Eusebius epꝰ & mar.	v	v	
xix.kalē.sept.	Eusebius presbyter	vij	lxij	
	Eusebius epꝰ	vij	lxiij	
	Eusebius abbas	vij	lxiiij	
viij.kalē.sept.	Eusebius mar.	vij	cxi	
vi.kalē.octo.	Eusebius papa & m.	viij	cxxij	
non.nouem.	Eusebius mar.	x	xxviij	
	Eusebius epꝰ	xi	x	
iij.non.mar.	Eusebius mar.	xi	vlti.	84
iiij. kalē. maij	Eusebius mar.	xi	vlti.	111
xi. kalē.nouē.	Eusebius mar.	xi	vlti.	299
iiij.kalē.aprl.	Eustasius abbas	iiij	xi	
idibus ma.	Eustachius epꝰ	v	iij	
xiij.kalē. iun.	Eustachius mar.	v	xxij	
xvij.kal'. aug.	Eustachiꝰ epꝰ & mar.	vi	ciiij	
v. idus octo.	Eustachius abbas	ix	lij	
	Eustachiꝰ epꝰ & cō.	ix	liij	
iij.kalē.dec.	Eustachius epꝰ & m.	x	cxix	
xiij.kalē. oct.	Eustachius epꝰ.	xi	vlti.	253
iiij.idus octo.	Eustachius pbyter.	xi	vlti.	283

prīd.kal.ma. Eustella virgo liij cv
liij.nonī.nouē. Eustochiū virgo ⁊ mr. x x
liij.nonī.nouē. Eustochiū mar. x xi
liij.id.nouē. Eustochius mar. xi vltimo 34
vij.idus mar. Eustochius mar. iij clxxxv
iij.idus apri. Eustorgi⁹ epūs ⁊ cōf. liij xlv
xiiij.kal.oct. Eustorgius epūs ⁊ mr. xi vltimo 251
prīd.id decē. Eustratius mar. i lxi
xvi.kal. decē. Eutherius epūs x lxvij
xvij.kal.ma. Eutyches mar. liij liij
xiij.kal. octo. Eutyches mar. viij xciij
vi.idus decē. Eutychianus pa.⁊ mr. i xlv
Eutychianus cōfes. i xlvi
vi.nonī.iulij Eutychianus mar. vi xlij
pdie idus au. Eutychianus mar. vij lv
idibus nouē. Eutychianus mar. x lviij
v.kal.ianī. Eutychius cōfes. ij xi
vij. idus mar. Eutychius mar. iij clxxxv
xij.kal.iunij Eutychius mar. v xxviij
iij. idus decē. Eutychius confessor xi vltimo 5
v.kal.ianī. Eutychius p̄sbyter xi vltimo 22
vij.idus iunij. Eutychius mar. xi vltimo 165
iij.kal.octo. Eutychius epūs ⁊ mr. xi vltio 264
iij.nonī.octo. Eutychius mar. xi vltio 271
iij.no.ma. Eutimus diac.⁊ mr. iij cxxxij
xix.kal. ianī. Eutropia mar. i lxix
prīd.kal.ma. Eutropius epūs ⁊ mr. iiij cv
vi.kal.iunij Eutropius epūs et cōf. v lvij
idibus iulij Eutropius mar. xi vltio 294
vij.idus sept. Euurcius epūs viij xlviij
xviij.kal. octē. Exaltatio sctē crucis viij lxxvi
xiij.kal.ma. Expeditus mar. xi vltimo 125
iij.kal.ianī. Exuperantius mar. ij xix
kal.aug. Exuperantius mar. vij vi
liij.kal.octo. Exuperantius epūs viij cxxix
vi.kal.augu. Exuperia mar. vi cxliiij
x.kal.octo. Exuperius mar. viij cliij
xiij.kal.decē. Exuperius mar. x lxxxij
Ezechias rex vi i
Ezechiel ppheta. liij xli

F

xiij.kal.feb. Fabianus papa ⁊ mr. ij cv
Fabianus epūs xi vij
prīd.kal.aug. Fabius mar. vi clxij
Faleth pater iij li
idibus iunij Fandila p̄sbr ⁊ mar. v cxliij
prīd.kal.aug. Fantinus confessor vi clx
prīd kal.aug. Fantius mar. vi clx
x.kal.septē. Faustanus epūs xi vltio 222
xij.kal. octo. Fausta vgo ⁊ mar. viij xcvij
ix.kal. decē. Faustina regina ⁊ mar x c
xv.kal.mar. Faustinus mar. iij cxxvij
liij.kal.aug. Faustinus mar. vi cliij
iij.idus octo. Faustinus mar. ix lxi
vij.idus aug. Faustinus mar. xi vltimo 210

xi.kal.iunij Fanstinus mar. xi vltio 147
liij.nonī. decē. Faustus mar. i xix
xvij.kal.febr. Faustus epūs ij xci
xv.kal.mar. Faustus monachus iij cxxviij
xvi.kal.ma. Faustus mar. liij lvi
kal.aug. Faustus diac.⁊ mar. vij vi
xiij.kal.dec. Faustus diac.⁊ mar. x lxxxi
iij.kal.decē. Faustus pres.⁊ mar. x cxv
vi.idus septē. Faustus mar. xi vltio 242
xij.kal.iulij Felicciana vgo ⁊ mar. xi vltio 176
v.idus iunij Felicianus mar. v xcix
xij.kal.aug. Felicianus mar. vi cxxij
xiij.kal.nouē. Felicianus mar. ix lxxxvi
xiij.kal.decē. Felicianus mar. x lxxxij
liij.nonī.feb. Felicianus pres.⁊ mr. xi vltimo 46
liij.kal. nouē. Felicianus mar. xi vltimo 305
prīd. idus au. Felicissima vir.⁊ mr. xi vltimo 213
vi.nonī. iulij Felicissimus mar. vi xlij
viij.idus aug. Felicissim⁹ diac.⁊ mr. viij xxx
vij.kal.nouē. Felicissimus mar. ix cxij
vij. kal.iunij Felicissimus mar. xi vltimo 153
viij.kal.decē. Felicissimus cōfes. xi vltimo 331
nonī.mar. Felicitas mar. iij clxxxij
ix.kal. decē. Felicitas mar. x xcix
idibus iunij Felicula virgo ⁊ mr. v cxij
xvi.kal.mar. Felicula mar. xi vltimo 64
iij.kal.ianī. Felix papa tertius ij xxi
xix.kal.feb. Felix pres.⁊ mar. ij lxxiij
xix.kal.feb. Felix pres.⁊ mar. ij lxxiiij
Felix pres.⁊ confes. ij lxxv
xvij.kal.feb. Felix epūs ⁊ mar. ij lxxxv
iij.idus.feb. Felix mar. iij cxliij
xvij.kal. apri. Felix mar. iij cciij
xvi.kal.maij Felix mar. iij lvi
xi.kal.maij Felix mar. iij lxxij
ix.kal.maij Felix pres.⁊ mar. iij lxxxiij
vi.idus maij Felix mar. iij cl
prīd.idus ma. Felix mar. vi clxvij
xv.kal.iunij Felix epūs ⁊ mar. v xiij
iij.kal.iunij Felix papa ꝓm⁹ mar. v lxviij
ix.kal.iulij Felix pres.⁊ mar. v cxlv
vi.nonī.iulij Felix mar. vi xlij
vi.idus iulij Felix mar. vi lxxv ij
vi. idus iulij Felix mar. vi lxxx
iiij.id.iulij Felix mar. vi lxxxvij
iij. idus iulij Felix epūs ⁊ mar. vi xcvi
xvi.kal.aug. Felix mar. vi cx
iiij.kal.aug. Felix papa scōs mar. vi cliij
Felix papa. iiij. ꝓfes. vi clv
kal.aug. Felix mar. vij ix
vi.kal.septē Felix mar. vij cxxv
iij.kal.septē. Felix pres.⁊ mar. vij cxxxv
prīd.kal.sep. Felix pres.⁊ confes. vi cxxxviij
iiij.idus.sep. Felix epūs ⁊ mar. viij ix
iiij.id.sep. Felix epūs ⁊ mar. viij ix
xiij.kal. octo. Felix pres.⁊ mar. viij xcvi
viij.kal. octo. Felix mar. viij cxvi

Tempore.		Li.	Cap.	Pa.
iiij.idus octo.	Felix epc̃s ⁊ mar.	ix	liiij	
ix.kal'.nouẽ.	Felix epc̃s ⁊ mar.	x	ci	
no.nouẽbris	Felix p̃br̃ ⁊ mar.	x	xxviij	
viij.idus no.	Felix mar.	x	xxxi	
	Felix monachus	x	xxxi	
xvij.kal'.dec.	Felix epc̃s ⁊ mar.	x	lxv	
iiij.kal'.decẽ.	Felix epc̃s ⁊ mar.	xi	cxix	
vij.idus ian.	Felix mar.	xi	vltimo	28
iij.non.febru.	Felix mar.	xi	vltimo	49
iiij.kal'.mar.	Felix mar.	xi	vltimo	77
prid.kal'.apr.	Felix mar.	xi	vltimo	105
ix.kal'.iunij	Felix mar.	xi	vltimo	150
v.kal'. iunij	Felix mulier mar.	xi	vltimo	156
xij.kal'. iulij	Felix virgo ⁊ mar.	xi	vltimo	176
xi.kal'.septẽ.	Felix mar.	xi	vltimo	219
xiiij.kal'. oct.	Fereolus mar.	viij	xci	
xvi.kal'. iulij	Fereolus p̃br̃ ⁊ mar.	v	cxx	
xvi.kal'. iulij	Ferutio diaco. ⁊ mar.	v	cxx	
vij.kal'.iunij	Festiuitas corpis xp̃i	v	xlv	
iij.idus maij	Festiuitas sancte marie ad martyres	iiij	clix	
no.augu.	Festiuitas sancte marie ad niues	vij	xxi	
kal'.nouẽ.	Festiuitas oim sc̃ōr	x	i	
xiij.kal'. octo.	Festus diacon' ⁊ m̃.	viij	xciij	
xij.kal'.ianua.	Festus mar.	xi	vltimo	19
	Feticius epc̃s	xi	lxxxiij	
xvi.kal'. decẽ.	Fidẽtius epc̃s ⁊ mar.	x	lxvi	
kal'.auguſti	Fides ỹgo ⁊ mar.	vij	vij	
prid.no. octo.	Fides ỹgo ⁊ mar.	ix	xxvi	
xi.kal'.maij	Filia puñtij ỹgo ⁊ m̃.	iiij	lxxi	
xv.kal'.aug.	Filiaster cõfessor	vi	cxv	
iiij.kal'.iunij	Filius cononis mar.	v	lxij	
iij.non.octo.	Firmatus mar.	xi	vltio	273
	Firmilianus epc̃s	xi	xxv	
iij.kal'.septẽ.	Firminus epc̃s	vij	cxxxvij	
vij.kal'.octo.	Firminus p̃b. ⁊ mar.	viij	cxix	
idibus ian.	Firmus mar.	ij	lxx	
v.kal'.aug.	Firmus mar.	vij	xlij	
vi.idus mar.	Firmus mar.	xi	vltimo	87
iij.non. feb.	Firmus mar.	xi	vltimo	46
iij.kal'. septẽ.	Flaccus mar.	vij	cxxxvi	
non.maij.	Flauia domi. ỹ. ⁊ m̃.	iiij	cxxxviij	
iij.non.octo.	Flauiana ỹgo ⁊ m̃.	xi	vltio	273
iiij.non. decẽ.	Flauianus mar.	i	xix	
iiij.kal'.feb.	Flauianus mar.	iij	xli	
	Flauianus epc̃s	xi	vij	
iij.kal'.feb.	Flauianus mar.	xi	vltimo	43
vij. idus mar.	Flauius mar.	iij	clxxxv	
xiiij.kal'.octo.	Floccellus mar.	viij	xcij	
iiij.kal'.aug.	Floza ỹgo ⁊ mar.	vi	clvij	
viij.kal'.decẽ.	Floza ỹgo ⁊ mar.	x	ciij	
iiij.idus no.	Florentia mar.	x	xlvi	
iiij.kal'.decẽ.	Florentianus epc̃s ⁊ m̃.	x	cxix	
xij.kal'.nouẽ.	Florẽtina ỹgo ⁊ mar.	ix	lxxxvij	
xvi.kal'.nouẽ.	Florentinus epc̃s	xi	vltio	292
v.kal'.octo.	Florentius mar.	viij	cxxiij	

Tempore.		Li.	Cap.	Pa.
v.kal'.ian.	Florentius cõfessor	ij	xi	
vi non.maij	Florentius epc̃s	iiij	cxvi	
idibus iulij	Florentius mar.	vi	cliij	
x.kal'.octo.	Florentius presbr̃	viij	cvij	
vi.idus octo.	Florentius mar.	ix	xlvi	
vi.kal'.nouẽ.	Florentius mar.	xi	vltio	304
xvi.kal'. ian.	Florianus mar.	i	lxxiij	
iiij.non.maij	Florianus mar.	iiij	cxxi	
xi.kal'.ian.	Florus mar.	xi	vltimo	20
vij.kal'. nouẽ.	Florus cõfessor	xi	vltio	302
iiij.non.feb.	Floſculus epc̃s	xi	vltimo	47
xij.kal'. nouẽ.	Follarius epc̃s ⁊ mar.	ix	lxxxvij	
	Fonteius epc̃s.	iij	lxxxv	
iiij.kal'.octo.	Forſeus epc̃s	viij	cxxvi	
xi.kal'.ma.	Fortunatus mar.	iiij	lxxij	
ix.kal'.ma.	Fortunatus mar.	iiij	lxxxiij	
p̃die idus ma.	Fortunatus mar.	iiij	clxvij	
iiij.idus iulij	Fortunatus diac. ⁊ m̃.	vi	lxxxvi	
prid.id.octo.	Fortunatus epc̃s	ix	lxiij	
	Fortunatus epc̃s	ix	lxv	
ix.kal'.nouẽ.	Fortunatus mar.	ix	ci	
v.idus ian.	Fortunatus mar.	xi	vltimo	31
iiij.non. feb.	Fortunatus mar.	xi	vltimo	46
iiij.kal'.mar.	Fortunatus pres. ⁊ m̃.	xi	vltimo	77
idibus octo.	Fortunatus mar.	xi	vltio	289
idibus octo.	Fortunatus mar.	xi	vltio	290
iij.kal'.mar.	Fortunio mar.	xi	vltimo	79
iij.non.octo.	Franciſcus cõfessor	ix	xviij	
iij.kal'.octo.	Fraternus epc̃s	xi	vltio	265
vi.kal'.maij	Fronto mar.	iiij	lvi	
xviij.kal'.maij	Fronto abbas	xi	vltimo	120
viij.kal'.no.	Fronto epc̃s	ix	clx	
x.kal'.septẽ.	Fructuoſa mar.	vij	c	
xij.kal'.febru.	Fructuoſus epc̃s ⁊ m̃.	ij	cx	
x.kal'.aprilis	Frumentius mar.	iij	cclx	
x.kal'.aplis	Frumentius mar.	iij	cclx	
vi.kal'.nouẽ.	Frumentius epc̃s	ix	cxij	
kal'.ian.	Fulgentius epc̃s	ij	xxxij	
	Fulgentius epc̃s	ij	xxxiij	
id.februarij	Fuſca virgo ⁊ mar.	iij	cxix	
iij.id.decẽ.	Fuſcianus mar.	i	lvij	
viij.idus sept.	Fuſculs epc̃s ⁊ mar.	viij	xliiij	
xvij.kal'.feb.	Fuſcus confeſſor	xi	vltimo	35

B

xi.kal'.mar.	Babinus pres. ⁊ mar.	iij	cxxxvi	
iij.kal'.iunij	Babinus mar.	xi	vltimo	159
	Babziel archang.	iij	ccxvi	
	Bad patriarcha	iij	xcvi	
	Badanus senex	xi	l	
vij.idus mar.	Bagius mar.	iij	clxxxv	
xiij.kal'. mar.	Balaras mar.	xi	vltimo	125
prid.kal'.feb.	Baleſius mar.	iij	lxxxij	
iij.non.octo.	Balla vidua	ix	xxv	
xvi.kal'. decẽ.	Balla sancta	x	lxvij	
vij.kal'. iulij	Ballicanus mar.	vi	viij	

Tempore	Li. Cap. Pa.	
xvij.kal. nou.	Gallus abbas	x lxxij
	Gamaliel discipu.	viij xvi.
prī.non. octo.	Gangulphus mar.	ix xxvij
	Gasperar rex	ij xlvij
iij.kalē.septē.	Gaudentia virgo	xi vlti. 327
iij.non. febru.	Gaudētius epūs ⁊ cōf.	iij lxxviij.
prī.idus octo.	Gaudētius epūs ⁊ mar.	ix lxij
iij.idus augu.	Gaudericus epūs	xi vlti. 212
kalen.septem.	Gedeon iudex	viij vij
xiij.kalē.dec.	Gelasius papa	x lxxvij
	Gelasius epūs	xi cxxvi
iij.kalē.ma.	Gemelli duo mar.	iiij c
iij. kalē.feb.	Geminianus epūs	ij lvij.
xvi.kalen.oct.	Geminianus mar.	viij lxxxv
prī. non.ian.	Geminus mar.	ij xliij
prī.non.feb.	Geminus mar.	iij lxxxij
	Geminus epūs	xi lxxxvi
vij.idus decē.	Genebandus epūs	i xli
viij.kalē.oct.	Generalis mar.	viij lxxviij
xvi.kal'.aug.	Generosa mar.	vi cx
viij.kalē.sept.	Genesius mar.	vij cx
	Gennadius epūs	xi lxxxiij
iij. noñ. ianu.	Genoueſa	ij xxxviij
iij. idus decē.	Gentianus mar.	i lvij
ix.kalē.mar.	Georgius mar.	iiij lxxxi
vi.kalē. septē.	Georgius diaco. ⁊ m.	vij cxxiij
vi.idus octo.	Geraldus confessor	ix xlv
vij.kalē.mar.	Gerardus epūs ⁊ mar.	iij cxlv
	Gerardus epūs ⁊ cōf.	iij cxlvi
xij.kalē.nouē.	Gerasma regina ⁊. m.	ix lxxxvij
	Geremarus abbas	xi lxi
vi.non. octo.	Gerinus mar.	ix xiij
x.kalē. apri.	Germani duo ⁊ mar.	iij ccxx
xiij.kalē.feb.	Germanicus mar.	ij cij
v.kalē.iunij	Germanus epūs	v ix
prī.kalē.aug.	Germanus epūs	vi clxi
viij.idus sept.	Germanus epūs ⁊. m.	viij xiiij
x.kalen.nouē.	Germanus mar.	ix xcvij
iij.kalē. nouē.	Germanus epūs	ix cxxv
iij.non.nouē.	Germanus mar.	x xviij
vi. idus octo.	Geron mar.	xi xlvij
iij. idus iulij	Gerfericus mar.	vi xcvi
xvi.kalē.apri.	Gertrudis vir.	iij ccv
xiij.kalē.julij	Gervasius mar.	v ccxxvi
iij. idus iunij	Getulinus mar.	v cliij
vi.idus iunij	Gildardus epūs	v xcviij
prīdi.no.feb.	Gilibertus confesso	iij lxxxiij
vij.idus octo.	Gillerius confessor	xi vlti. 278
prīdie no.julij	Goar confessor	vi lxij.
xiij.kalē.oct.	Godericus epūs	viij xciij
vi.idus maij	Gordianus mar.	iiij cxlix
xv.kalē.octo.	Gordianus mar.	xi vlti. 249
vij.idus mar.	Gorgonius mar.	ij clxxxv
vi.idus septē.	Gorgonius mar.	viij lv
vi.idus mar.	Gorgonius mar.	xi vlti. 87
iij.nou.maij.	Gotardus epūs	iiij cxxix
iiij.non.iunij	Grata mar.	v lxxvij

Tempore	Li. Cap. Pa.	
xv.kalen. ian.	Gratianus epūs	xi vlti. 13
prī.idus aug.	Gratilianus mar.	xi vlti. 213
idibus ianu	Gregorius nazāzenus episcopus	ij lxix
ix.kalē.ianu.	Gregorius presbyter et mar.	i lxxxviij
vij. idus mar.	Gregorius epūs	iij clxxxvi
iiij. idus mar.	Gregorius papa prīmus doctor	iij cxcij
v.non.julij	Gregorius epūs	vi xliij
	Gregorius epūs	vi xlv
xix.kalē.sept.	Gregorius pbyter	vij lxij
ix.kalē septē.	Gregorius confes.	vij cvi
xv.kalē.decē.	Gregorius epūs	x lxxij
	Gregorius epūs	x lxxiij
	Gregorius papa secundus	x cxvij
iiij.kalē.decē.	Gregorius papa tertius	x cxviij
xiiij.kalē.ian.	Gregorius epūs.	xi vlti. 15
xiij.kalē.ian.	Gregorius epūs	xi vlti. 17
xv.kalen.aug.	Grudenes mar.	vi cxij
iiij.idus.ian.	Guilelmus epūs	ij lxiij
v.kalē. iunij	Guilelmus cōfessor	v lxi
vi.non. mar.	Guilelmus presbyter.	iij clxx
	Gulphilas epūs	xi lxxxv
v.kalē. apri.	Gunteranus rex et confessor	iiij viij
kalen. maij	Gunteranus rex et martyr	iiij cxij
xij.kalē.decē.	Gurias mar.	x lxxxviij

H

xiij.kalē.mar.	Habetheum epūs ⁊ martyr	xi lix
	Hallon iudex	viij xij
	Haloth iudex	viij v
	Heber pater	iij l
vi.kalē.nouē.	Hedilius confessor	ix cxiij
iiij.idus octo.	Hedistius mar.	xi vlti. 282
vij.idus apri.	Hegesippus discip.	iiij xxxvi
	Helchana sanctus	vij lxxxi
xv.kalē. sept.	Helena regina	vij lxxiij
xi.kalē.iunij	Helena virgo	xi vlti. 146
xv.kalē. maij	Helenus abbas	iiij lix
xv.kalē.maij	Helenus presbyter ⁊ martyr	xi vlti. 123
xvi.kalē.feb.	Heleusippus mar.	xi xciij
	Heli sacerdos	vij lxxx
x.kalē.julij	Heliades mar.	v cxxxvij
vij.idus mar.	Helianus mar.	iij clxxxv
xix.kalē.sept.	Helias prophetā	vij lxi
iij.idus sept.	Helias abbas	viij lxiij

Tempore		Li. Cap. Pa.
	Helias abbas	viij lxiij
v.non.iulij	Heliodorus epc̃s	vi xlvi
pri.non.ma	Heliodorus mar.	xi vlti. 136
xv.kalen. iulij	Helisabeth de sco nangia	v cxxiij
	Helisabeth zacha.	x xxv
xiij.kalē.dec.	Helkabeth de vnga ria	x lxxix
xviij.kal.iulij	Heliseus prophęta	v cxv
vij.idus mar.	Helius mar.	iij clxxxv
viij.idus ma.	Helladius epi.	xi vlti. 138
non.augu.	Hemigdi epi.ꝛ mar.	vij xxiij
v.non.mar.	Hemitrerius mar.	iij clxxij
pri.idus iul.	Henricꝰ impa.ꝛ cōf.	vi xcvij
iij.kalē.iulij	Hera vir.ꝛ mar.	vi xxi
	Heraclas epi.	xi vi
iij.kalē.octo.	Heraclas mar.	xi vlti. 158
iiij.kalē.iulij	Heraclides mar.	vi xxi
	Heraclidēs cōfes.	xi lxxxvij
	Heraclitus confes.	xi xvij
vij.idus mar.	Heraclius mar.	iij clxxxv
xvi.kalē.iunij	Heraclius mar.	xi vlti. 143
iij.kalen. apri	Herbertus cōfes	ij ccxij
kalē. mar.	Herculanus epi.ꝛ.m.	iij clxiij
xi.kalē.octo.	Herculanus mar.	viij cij
vij.kalē.octo.	Herculanus mar.	viij cxx
nonas septē.	Herculanus mar.	xi vlti. 238
iiij.non.maij	Herina vir.ꝛ mar.	iiij cxxij
pri.non.nouē.	Herius presbyter	x xxiij
iiij.idus iulij	Hermacoras epiſcopus ꝛ martyr	vi lxxxvi
iij.non. augu.	Hermelus mar.	xi vlti. 207
vij.idus maij	Hermes diſcipu.	iiij cxlvi
v.kalē.septē.	Hermes mar.	vij cxxix
pri.kalē.ian.	Hermes confeſſor	xi vlti. 24
pri.non. ianu.	Hermes mar.	xi vlti. 27
kalen.mar.	Hermes mar.	xi vlti. 81
xi.kalē. nouē.	Hermes mar.	xi vlti. 299
idibus apri.	Herminigildus reꝛ ꝛ martyr	iiij xlviij
vi.kalē.augu.	Hermippus mar.	vi cxlv
vi.kalē.augu.	Hermocrates mar.	vi cxlv
pri.idus dec.	Hermogenes mar.	xi vlti. 6
xv.kalē. maij	Hermogenes mar.	xi vlti. 122
xiij.kalē.maij	Hermogenes mar.	xi vlti. 125
vij.kalē.maij	Hermogenes mar.	xi vlti. 129
vi. kalē.aug.	Hermolaus preſ.ꝛ.m.	vi cxlv
xix.kalē.ian.	Hero martyr	i lxvij
iiij.kalē.iulij	Hero martyr	vi xxi
xvi.kalē. nou.	Hero epi.ꝛ mar.	ix lxxij
	Hero epiſcopus	xi vij
	Heronius confeſſor	xi lxxv
	Heſychius epi.ꝛ mar.	xi xxij
idibus maij	Heſychius epiſcopus	v iij
xvij.kalē.iulij	Heſychius mar.	v cxix
xvij.kalē.dec.	Heſychius mar.	x lxxvi
	Heſter regina	viij lxxxi

Tempore		Li. Cap. Pa.
vij.kalē.aug.	Hiacynthus mar.	vi cxliij
iij.idus septē.	Hiacynthus mar.	viij lxij
iiij.idus feb.	Hiacynthus mar.	xi vlti. 57
v. idus septē.	Hiacynthus epi.ꝛ.m.	xi vlti. 243
iiij.non.nouē.	Hiacynthus mar.	xi vlti. 305
kalē.maij	Hieremias prophę.	iiij cix
xv.kalē. octo.	Hieremias mar.	viij lxxxviij
vij.idus iunij	Hieremias mar.	xi vlti. 165
pri.kalē.octo.	Hieronymus preſbyter ꝛ doctor	viij cxxxij
	Hieroſolymitani epiſcopi	xi viij
iij.non.decē.	Hilaria martyr	i xxiij
pri.idus aug.	Hilaria martyr	vij liij
xij.kalē.nou.	Hilarion abbas	ix lxxxviij
xvij.kalē.au.	Hilarius martyr	vi cv
idi. ianua.	Hilarius epi.	ij lxviij
iij.non.maij	Hilarius epiſco.	iiij cxxxi
iiij.idus ſept.	Hilarius papa	viij lix
v.kalē. octo.	Hilarius mar.	viij cxxiij
viij.kalē. nou.	Hilarius epi.	xi vlti. 308
xvij.kalē.apr.	Hilarius epi.ꝛ mar.	iij ccij
iij.idus maij	Hilarius abbas	iiij clxiij
	Hildeberrus epi.	xi lxxi
xv.kalē.ianu.	Hildefonſus epi.	i lxxvi
x.kalē.iul.	Hildegardis vir.	v clxxxix
vij.kalē.iun.	Hildeūrus epi.	v xlix
	Hymeneus epi.	xi viij
xvi.kalē.ian.	Himerius mar.	i lxxiij
xv.kalē. iulij	Himerius epi.	v cxxij
iij.kalē. feb.	Hippolytus mar.	iij lx
idibus aug.	Hippolytus mar.	vij lvi
	Hippolytus epi.	vij lvij
x.kalē. septē.	Hippolytus mar.	xi vlti. 110
v.idus mar.	Hiradus mar.	iij cxci
viij.kalē.apri.	Hyzeneus epi.ꝛ mar.	iij ccxxix
v.kalē.maij	Hyzeneus epi.ꝛ mar.	iij xciij
iij.non.ma.	Hyzeneus mar.	iiij cxxxiij
iiij.kalē. iulij	Hyzeneus epi.ꝛ mar.	vi xx
v.non. iulij	Hyzeneus mar.	vi xlviij
vij.kalē. sept.	Hyzeneus mar.	vij cxvi
iiij.idus feb.	Hyzeneus mar.	xi vlti. 57
vij.kalē. apri.	Hyzeneus dia.ꝛ mar.	xi vlti. 100
idi.nouem.	Homobonus confeſ.	x lvi
xvij.kalē.feb.	Honoratus epi.	ij lxxxvi
	Honoratus epi.	ij lxxxvij
	Honoratus confeſ.	ij lxxxviij
kalē.augu.	Honoratus mar.	vij vi
xvi.kal.nouē.	Honoratus mar.	xi vlti. 322
xi.kalē.iunij	Honoratus mar.	xi vlti. 20
pri. idus nou.	Hor abbas	x liij
vi.idus augu.	Hormiſda papa.	vij xxxviij
	Hormiſda mar.	vij lxxxviij
iiij.kalē.decē.	Horrolanus epiſcopus ꝛ mar.	x cxix
	Hoſentius epi.	iij lxxxv
xij.kalē. iunij	Hoſpitius confeſſor	v xxvij

Tempore.	Li. Cap. Pa.
noñ.augu.	Hosualdus rex ⁊ mr. vñ cxiij
kal'.aprilis	Hugo epc̃s iiij xxij
	Hugo abbas iiij xxxiij
iij.noñ.iulij	Hugo abbas vi lvij
	Hugo confessor vi lix
	I
	Iacob vel isrl' pr̃iar. iij xciij
x.kal'.ma.	Iacobus pres.⁊ mar.iiij lxxvij
pridi.kal'.ma.	Iacobus mar. iij ciij
kal'.ma.	Iacobus minor apo. iij cvij
idibus iul.	Iacobus sapiẽs epc̃s vi cj
vij.kal'.aug.	Iacobus maior apo. vi cxxxiij
xij.kal'.nouẽ.	Iacobus epc̃s ⁊ mar. ix lxxxvij
v.kal'.decẽ.	Iacob' intercisus m̃. x cxij
	Iahir iudex viij ix
xvi.kal'.augu.	Ianuaria mar. vi cix
xvi.kal'.ma.	Ianuarius mar. iiij lvi
vi.idus ma.	Ianuarias pres.⁊ m̃. iiij cxlix
vi.idus iulij	Ianuarius mar. vi lxxvij
vi.idus iulij	Ianuarius mar. vi lxxx
v.idus iulij	Ianuarius mar. vi lxxxv
idibus iulij	Ianuarius mar. vi ciij
viij.idus aug.	Ianuarius mar. vij xxx
xiij.kal'. octo.	Ianuarius epc̃s ⁊ m̃. viij xciij
iij.idus octo.	Ianuarius mar. ix lxi
ix.kal'.nouẽ.	Ianuarius pres.⁊ m̃. ix ci
vij.idus iañ.	Ianuarius mar. xi vltimo 28
	Iared pater iij ix
iij.noñ.decẽ.	Iason mar. i xxiij
v.idus ma.	Iason mar. iiij cli
	Iason discipulus vi c
xiiij.kal'.mar.	Ieiunia.iiij.rẽpor. iij cxxix
	Ieyphe iudex viij x
	Iesse pater dauid ij xiiij
	Iesus sacerdos vi xci
	Iesus discipulus vi c
	Iesus firach pphe. vij ij
iij.idus iañ.	Iginius papa ⁊ mar. ij lxiij
kal'.febru.	Ignatius epc̃s ⁊ mar. iij lxiij
iij.noñ.feb.	Ignatius mar. iij lxxix
iij.kal'.mar.	Impodera.mar. iij cxcvij
idibus ma.	Indalletius epc̃s v iij
xiij.kal'.iañ.	Ingenius mar. i lxxviij
noñ.feb.	Ingenuinus epc̃s. iij lxxxv
v.kal'.iañ.	Innocẽtes mar. ij x
v.kal'.aug.	Innocẽtius pa.⁊ m̃. vi cxlix
x.kal'.octo.	Innocẽtius mar. viij ciij
ix.kal'.iunij	Innocẽtius mar. xi vltio 149
x.kal'.mar.	Innumerabiles mar. iij cxxxvij
vi.noñ.octo.	Innumerabiles socij eleutherij mar. ix xiiij
iiij.kal'.octo.	Innumerabiles socij marcelliani mar. ix xxij
	Innumerabiles socij adaucti mar. xi xxx

Tempore.	Li. Cap. Pa.
v.no.ma.	Inuentio sctẽ crucis iiij cxvij
idibus iunij	Inuẽtio scti antonij v cx
vij.kal'.iul.	Inuẽtio scti marci vi v
iij.noñ.augu.	Inuẽtio scti stephani vij xv
	Ioachim pater dñe vi cxl.
ix.kal'.iunij	Iohanna discipula v xxxv
xvi.kal'.iañ.	Iohannes mar. i lxxiij
xvi.kal'.iañ.	Iohannes mar. i lxxiij
vi.kal'.iañ.	Iohãnes apo.⁊ euãg. ij vij — in mense Decem
vi.kal'.feb.	Iohãnes chryso.epc̃s iij xxvij
	Iohãnes pres. iij xxviij
pridi.kal'. feb.	Iohãnes mar. iij lxiij
iij.noñ.febru.	Iohãnes elemo.epc̃s iij lxxvij
iij.kal'.mar.	Iohãnes monachus iij clvi
iij.kal'.mar.	Iohannes abbas iij clvij
	Iohannes abbas iij clviij
	Iohãnes anachori. iij clix
vij. idus mar.	Iohannes mar. iij clxxxv
xiij.kal'.ap.	Iohannes abbas iij ccvij
vi.kal'.apri.	Iohãnes anachori. iiij vi
	Iohãnes confessor iiij vij
pridi.noñ. ma.	Iohãnes ad por.la. iiij cxxxiiij
pridie no.ma.	Iohãnes damasc.pr̃. iiij cxxxv
xiiij.kal'.iunij	Iohannes mar. v xvi
vi.kal'.iunij	Iohãnes pa.pr̃.⁊ m̃. v li
	Iohãnes pa.ñ. conf. v lij
	Iohãnes pa.iij. conf. v liij
	Iohãnes heremita v cviij
	Iohannes mar. v cxxix
ix.kal'.iulij	Iohannes pr̃.⁊ mar. v cliij
viij.kal'.iulij	Iohãnes baptista vi iij
vi.kal'.iulij	Iohannes mar. vi ix
	Iohannes discip. vi c
kal'.aug.	Iohannes mar. vij vi
iij.idus aug.	Iohannes m̃. vij lj
xv.kal'. septẽ.	Iohannes pr̃.⁊ mar. vij lxxv
	Iohandes epc̃s vij xcvi
vij.idus sept.	Iohannes mar. viij cxlvi
v.kal'.octo.	Iohannes mar viij cxxv
	Iohannes machabe? ix v
iiij.kal'.nouẽ.	Iohannes epc̃s ix cxix
	Iohannes epc̃s xi viij
xij.kal'.iañ.	Iohannes mar. xi vltimo 19
x.kal'.feb.	Iohannes pr̃byter xi vltimo 40
vi.kal'.septẽ.	Iohannes mar. xi vltio 226
vi.idus ma.	Iob pphera iiij cxlviij
iiij.noñ. iulij	Iocundianus mar. vi liij
iij.idus iulij	Iocũdus epc̃s ⁊ mar. vi xcv
iij. idus iulij	Iobel pphera vi lxxxix
x.kal'.octo.	Ion pres.⁊ mar. viij cvi
vi.kal'.feb.	Ionas pphera iij xxvi
	Ionathas machab. ix iij
xvi.kal'.feb.	Ionilla marryr ij xciij
v.kal'.decẽ.	Iosaphat heremita x cxiij
	Ioseph patriarcha iij xcvij
xiij.kal'.apri.	Ioseph sponsus dñe iij cclx
	Ioseph ab arimat. iiij ij

Tempore		Li. Cap. Pa.
xiij.kal'.aug.	Joseph iustus disc.	vi clx
	Joseph eps	vij xcvi
	Josias rex	vi ij
viij.kal'.aug.	Josias mar.	vi cxxxiiij
kal'.septē.	Josue,pphe,t dux	viij i
iij.non.maij	Jouinianus mar.	xi vltimo 135
vi.non.mar.	Jouinus mar.	iij clxix
xv.kal'.mar.	Jouita mar.	iij cxxvij
	Jphigenia virgo	viij ci
iij.non.apri.	Irenes virgo t mar.	iiij xxvij
non.apri.	Irenes virgo t mar.	iiij xxxij
	Isaac patriarcha	iij xcij
iij.non. iunij	Isaac mar.	v lxxxij
	Isaac presbyter	v lxxxiij
	Isaac abbas	v lxxxiiij
	Isachar patriarcha	iij xcvi
prid.non.iulij	Isaias pphēta	vi ix
	Isaias monachus	xi xliij
xix.kal'.ian.	Isidorus mar.	i lxviij
xviij.kal'.feb.	Isidorus abbas	ij lxxx
prid.no.apri.	Isidorus eps	iiij xxx
idibus maij	Isidorus mar.	v ij
iiij.non.ian.	Isidorus eps	xi vltimo 26
xv.kal'.maij	Isidorus mar.	xi vltimo 123
xvij.kal'.iunij	Isidorus eps	xi vltio 142
vij. idus mar.	Isirius mar.	iij clxxxix
	Judas patriarcha	iij xcvi
	Judas eps	vij xcvi
	Judas machabeus	ix ij
v.kal'.nouē.	Judas apostolus	ix cxv
	Judith vidua	viij lxxx
idibus decē.	Judocus cōfessor	i lxv
prid.id.septē.	Juentius eps	viij lxviij
	Juentius presbyter	viij lxix
iij.idus dec.	Julia ꝟgo t mar.	i lv
iij.idus mar.	Julia ꝟgo	iij cxcvij
xi.kal'.iunij	Julia ꝟgo t mar.	v xxix
idibus iulij	Julia mar.	vi ciij
non.octo.	Julia ꝟgo t mar.	ix xxxi
xij.kal'. nouē.	Julia ꝟgo t mar.	ix lxxxvij
xvi.kal'.dec.	Julia ꝟgo	x lxvij
xij.kal'aug.	Julia ꝟgo t mar.	xi vltimo 199
kal'.octo.	Julia ꝟgo t mar.	xi vltio 268
prid.no mar.	Julialis eps	xi vltimo 85
xiij.kal'.mar.	Juliana ꝟgo t mar.	iij cxxxi
prid.id.augu.	Juliana mar.	vij lv
vij.id.ian.	Julianus mar.	ij iij
vi.idus ian.	Julianus puer t mar.	ij lv
v.kal'.feb.	Julianus eps	iij xxxv
	Julianus cōfessor	iij xxxvi
	Julianus heremita	iij xxxvij
	Julianus confessor	iij xxxviij
prid.id.feb.	Julian? hospes t cōf.	iij cxvi
iij kal'.mar.	Julianus mar.	iij cliij
vij.idus mar.	Julianus mar.	iij clxxxv
ix kal'.iulij	Julianus mar.	v cxli
xv.kal'. augu.	Julianus mar.	vi cxi

Tempore.		Li. Cap. Pa.
v.kal'.septē.	Julianus mar.	xij cxxxi
kal'.nouē.	Julianus mar.	x ij
	Julianus eps	xi vi
	Julianus eps	xi viij
	Julianus eps	xi viij
idibus feb.	Julianus mar.	xi vltimo 63
xiiij.kal'.mar.	Julianus eps t mar.	xi vltimo 68
xi.kal'.mar.	Julianus mar.	xi vltimo 72
xiij.kal'.aug.	Julianus mar.	xi vltio 197
vij.idus aug.	Julianus mar.	xi vltio 209
prid.id.aug.	Julianus mar.	xi vltio 214
viij.kal'.sept.	Julianus presc.t mar.	xi vltimo 114
idibus iulij	Julita mar.	vi ci
	Julius confessor	iij xxxvi
prid.id.apri.	Julius papa	iiij xivi
xvi.kal'.ma.	Julius mar.	iiij ivi
vi.kal'.iunij	Julius mar.	v ivi
kal'.iulij	Julius mar.	vi xxxv
xiiij.kal'.sep.	Julius senator t iii.	vij ixxix
	Julius aphrica. t cō.	xi ixxvij
non.decē.	Julius mar.	xi vltimo 3
xiij.kal'.ian.	Julius mar.	xi vltimo 16
	Junior eps	iij xxi
xiiij.kal'.iunij	Juo presc.t confessor	v cxij
idibus iulij	Justa mar.	vi cxvij
xiiij.kal'.aug.	Justa mar.	vi cxxi
vi kal'.octo.	Justina ꝟgo t mar.	viij xxxij
non.octo.	Justina ꝟgo t mar.	ix vltimo 1
prid.kal'. dec.	Justina ꝟgo t mar.	xi l
idibus apri.	Justinus mar.	iiij cxi
xv.kal'.augu.	Justinus mar.	vi xviij
prid.no.aug.	Justinus presc.t mar.	vij xlij
vi.non.iulij	Justus mar.	vi xxvi
non.aug.	Justus eps	vij xxxij
viij.idus aug.	Justus mar.	vij xcvi
	Justus eps	vij xcvi
	Justus eps	ix ixvi
prid.id.octo.	Justus eps	ix ixxx
xv.kal'.nouē.	Justus puer t mar.	ix x
iiij.no.nouē.	Justus mar.	x vi
	Justus eps	xi cxiiij
	Justus diaco.t mar.	xi vltimo 59
prid.id.feb.	Justus mar.	xi vltimo 80
prid.kal'.mar.	Justus mar.	xi vltimo 192
prid. idus iul.	Justus eps	xi vltimo 137
non.ma.	Juuenalis mar.	xi cxix
v.non.ma.	Juuenalis eps	iiij cxxi
	Jurencus pbyter	xi

K

vij.kal'.decē.	Katherina ꝟgo t mar.	x cv
	Karolus imperator cōf.	xi xciiij

L

	Lamech pater	iij xj

Tempore	Li. Cap.	Pa.
xv.kal.octo.	Lambertus epūs ⁊ mr.	viij lxxxvi
	Landelmus cōfessor	xi lxiij
v.no.iulij	Lanfrancus cōfes.	vi xlvij
	Laodicienses epi	xi x
vij.id.octo.	Largitia mar.	ix xli
xvij.kal.apri.	Largus mar.	iij cciij
vi.id.augu.	Largus mar.	vij xxxv
prid.id.augu.	Largus mar.	vij lv
vi.no.mar.	Largus mar.	xi vlti. 83
vij.id.decē.	Latro epūs	i xli
	Latrocinianus epūs	xi lxxxix
x.kal.octo.	Laudon epūs	xi vlti. 256
xiij.kal.feb.	Launoniarcus abbas	ij ciiij
iij.no.iunij	Laurentinus mar.	v lxxx
	Laurētius pſby.⁊ mr.	iij lxxvij
iij.no.febru.	Laurentius mar.	iij lxxix
	Laurentius epūs	ij lxxxv
iiij.id.augusti	Laurenti⁹ diac.⁊ mr.	vij xliij
v.no.iulij	Laurentianus mar.	vi xlix
xvi.kal.ianu.	Lazarus epūs	i lxxij
iij.kal.martij	Leander epūs	iij clv
x.kal.maij	Leo papa primus	iiij lxxvi
iiij.kal.iulij	Leo papa secūdus	vi xvij
	Leo papa tertius	vi xix
xvij.kal.aug.	Leo papa quartus	vi cvi
xiij kal.maij	Leo papa decimus	iiij lxv
iij kal. maij	Leo epūs	iiij ci
ix.kal.septē.	Leo confessor	vij cvi
	Leo presby.⁊ conf.	viij xxxvi
kal.mar.	Leo mar.	xi vlti. 82
prid.kal.iulij	Leo mar.	xi vlti. 182
prid.id. nouē.	Leo confessor	xi vlti. 318
id.decem.	Leocadia virgo	i xlviij
vi.no. octo.	Leodegari⁹ epūs ⁊ mr.	ix xiij
viij id. nouē.	Leonardus cōfessor	x xix
vi.kal.decē.	Leonardus cōfessor	x cxi
prid.id. augu.	Leonides mar.	vij lv
	Leonides mar.	xi xxiij
xvi.kal.febr.	Leonilla mar.	ij xciij
viij.id.decem.	Leontia mar.	i xxxv
v.kal.febru.	Leontius mar.	iij xxxix
vij.id. mar.	Leontius mar.	iij clxxxv
v.kal.octo.	Leontius mar.	viij cxxiij
iij.noñ.nouē.	Leontius confessor	ix cxxiij
xiij.kal. sept.	Leontius mar.	vij lxxxvij
iij.id. ianuarij	Leontius mar.	xi vlti. 32
xiiij.kal.apri.	Leontius epūs	xi vlti. 92
v.id.iul.	Leontius mar.	xi vlti. 191
xij.k l.sept.	Leouigildus mar.	vij lxxxvi
vi.no.maij	Leranie	iiij cxiij
xvi.kal.augu.	Letantius mar.	vi cix
viij id.septē.	Letus epūs ⁊ mar.	viij xliij
no.nouem.	Letus presby. ⁊ con.	xi vlti. 310
	Leui patriarcha	iij xcvi
	Lenius epūs	vij xcvi
xi.kal.iulij	Leuphredus abbas	x cxxxvi
iij.kal. ianua.	Liberalis epūs ⁊ mar.	ij xx
v.kal.maij	Liberalis confessor	iiij xciij
x.kal.apri.	Liberatus mar.	iij ccxxij
xvi.kal.sept.	Liberat⁹ abbas ⁊ mr.	vij lxxi
xiij.kal. ianu.	Liberatus confessor	xi vlti. 17
vi.kal.iun.	Liberius cōfessor	xi vlti. 155
ix.kal.octo.	Liberius epūs	xi vlti. 258
	Libertinus abbas	xi xcv
id.februa.	Licinius epūs	xi vlti. 62
id.septem.	Lycorius epūs	xi vlti. 246
id.septem.	Ligorius mar.	viij lxxiij
vi.kal.septē.	Liliosa mar.	vij cxxiij
x.kal. mar.	Linus epūs ⁊ mar.	iij cxxxvi
ix.kal. octo.	Linus papa ⁊ mar.	viij cix
iij.no.iunij	Liphardus confessor	v lxxxi
	Liphasus discipulus	vi c
vij.id. mar.	Lysimachus mar.	iij clxxxv
iiij.id.sept.	Litheus epūs ⁊ mar.	viij lx
id.mar.	Longinus mar	iij cci
vi.no.iulij	Longinus mar.	vi xli
xij kal. augu.	Longinus mar.	vi cxxij
id.ianua.	Longinus confessor	xi vlti. 33
	Loth patriarcha	iij xci
vij.id.octo.	Lubius mar.	ix xli
x.kal. maij	Lucas diaco.⁊ mar.	iiij lxxix
xv.kal.nouē.	Lucas euangelista	ix lxxix
vi.id.febru.	Lucas mar.	xi vlti. 55
viij.kal.iulij	Luceia virgo ⁊ mr.	vi iiij
id.decem.	Lucia virgo ⁊ mar.	i lxiiij
xvi. kal. octo.	Lucia vidua mar.	viij lxxxv
vij.id. ianua.	Lucian⁹ presby.⁊ mr.	ij liij
vi.id.ianua.	Lucianus presby.⁊ mr.	ij lv
	Lucian⁹ presby.⁊ cō.	xi cxxix
ix.kal. ianua.	Lucianus pſby.⁊ cōf.	xi vlti. 21
v.kal.iunij	Lucianus mar.	xi vlti. 156
id.iunij	Lucianus mar.	xi vlti. 170
vij.kal.nouē.	Lucianus mar.	xi vlti. 302
	Lucifer epūs	xi lxxxviij
viij.kal.aug.	Lucilla virgo ⁊ mar.	vi cxxxvij
iiij.kal.aug.	Lucilla virgo ⁊ mar.	vi clvij
prid.kal. iul.	Lucina discipula	vi xxvij
	Lucina mar.	vi xxviij
iij.no. decem.	Lucius rex ⁊ cōfessor	i xxiij
iiij.no.mar.	Lucius papa ⁊ mar.	iij clxxiij
prid.no.maij	Lucius cyra.epūs	iiij cxxxvi
	Lucius discipulus	vi c
iiij.id.septē.	Lucius epūs ⁊ mar.	viij lx
xiiij. kal.nou.	Lucius mar.	ix lxxxiij
viij kal.nou.	Lucius mar.	ix cvij
vi.no. mar.	Lucius epūs ⁊ mar.	xi vlti. 83
iiij.kal. nouē.	Lucius mar.	xi vlti. 305
ix.kal.decē.	Lucretia virgo ⁊ mar.	xi vlti. 330
xv. kal. sept.	Ludouicus epūs	vij lxxvij
vij.kal.septē.	Ludouicus rex ⁊ cō.	vij cxv
xvi.kal.maij	Lupertus mar.	iiij lvi
iij no. februa.	Lupicinus epūs ⁊ mar.	xi vlti. 49
xij. kal. april.	Lupicinus abbas	xi vlti. 94
id.octo.	Lupphilus mar.	xi vlti. 290

Tempore		Xl.	Cap.	Pa.
iiij.kal. augu.	Lupus epc̃s	vi	clvi	
kal. septem.	Lupus epc̃s	viij	xx	
viij.kal. octo.	Lupus epc̃s	xi	vlti.	260
prid.id. octo.	Lupus mar.	xi	vlti.	288
	O			
vi.id. decem.	Macarius mar.	i	xlvij	
iiij.no ianua.	Macarius abbas	ij	xxxv	
xviij.kal. feb.	Macarius abbas	ij	lxxxi	
	Macarius cõfessor	xi	xxxv	
prid.id. febr	Macarius mar.	xi	vlti.	59
prid.kal. mar.	Macarius mar.	xi	vlti.	80
prid.id. augu.	Macarius mar.	xi	vlti.	214
kal. augu.	Machabei mar.	vij	iiij	
iij.id. martij	Macedonij pſb. ⁊ mr̃.	iij	cxcviij	
viij.id. ianua.	Macra virgo ⁊ mar.	ij	l	
xij. kal. nouẽ.	Macrinus epc̃s ⁊ mar.	ix	lxxxviij	
xv. kal. octo.	Macrius mar.	xi	vlti.	249
xiij. kal. augu.	Macrobius mar.	xi	vlti.	197
xvij. kal. decẽ.	Machutus epc̃s	x	lxiiij	
ix. kal. maij	Magnẽtius mar.	iiij	lxxxi	
xvij. kal. nou.	Magnobonus epc̃s	ix	lxxiiij	
prid. no. feb.	Magnus mar.	iij	lxxxiij	
viij. id. augu.	Magnus mar.	vij	xxx	
xiiij. kal. sept.	Magnus mar.	vij	lxxvi	
prid. no. sept.	Magnus mar.	xi	vlti.	237
ix. kal. maij.	Magnus quidã mr̃.	iiij	lxxxi	
v. id. maij	Maiolus abbas	iiij	cliij	
viij. id. decem.	Maiolicus mar.	i	xxxv	
ix. kal. nouẽ.	Maiolus epc̃s	ix	cliij	
	Maiolus mar.	ix	cliij	
ix. kal. maij	Malachias ꝓpheta.	iiij	lxxxij	
no. nouẽ.	Malachias epc̃s	x	xxvij	
	Malalehel pater	iij	viij	
	Malchion pſby.	xi	xc	
v. kal. apri.	Malchus mar.	iiij	ix	
iij. id. augusti	Malchus mar.	vij	li	
vi. id. octo.	Mallosus mar.	ix	xlviij	
iij. kal. apri.	Mamertinus abbas	iiij	xiij	
v. id. maij	Mamertus epc̃s	iiij	cliij	
	Mãmea regina ⁊ mr̃.	xi	xxiiij	
vi. kal. septẽ.	Mammea mar.	xi	vlti.	225
xvi. kal. septẽ.	Mammes mar.	vij	lxxij	
xij. kal. decẽ.	Mampelus mar.	xi	vlti.	325
ix. kal. iunij	Manaem discipulus	v	xxxiij	
	Manasses patriar.	iij	xcviij	
iiij. id. iunij	Mandalis confessor	v	ciij	
viij. id. sept.	Mãsuet⁹ epc̃s ⁊ mr̃.	viij	xliiij	
iiij. kal. decẽ.	Mãsuet⁹ epc̃s ⁊ mr̃.	x	cxix	
iij. no. septẽ.	Mãsuetus epc̃s	xi	vlti.	235
xv. kal. maij	Mapalicus mar.	iiij	lviij	
iiij. kal. iulij	Marcella mar.	vi	xxi	
xiiij. kal. iulij	Marcellianus mar.	v	cxxiiij	
v. id. augu.	Marcellianus mar.	vij	xli	
iiij. no. octo.	Marcellianus mar.	ix	xxij	
iiij. no. ianua.	Marcellinus puer mr̃.	ij	xxxvi	

Tempore.		Xl.	Cap.	Pa.
v. id. ianuarij	Marcellinus epc̃s	ij	lix	
xij. kal. maij	Marcellinus epc̃s	iiij	lxix	
vi. kal. maij	Marcellin⁹ pa. ⁊ mr̃.	iiij	lxxxix	
iiij. no. iunij	Marcellinus pſb. ⁊ mr̃. v		lxxiiij	
vi. kal. septẽ.	Marcellinus mar.	xi	vlti.	226
iij. kal. ianua.	Marcellus mar.	ij	xix	
xvij. kal. feb.	Marcellus papa ⁊ mr̃.	ij	lxxxiij	
	Marcellus epc̃s ⁊ cõ.	ij	lxxxiiij	
ix. kal. febru.	Marcellus mar.	iij	xix	
iij. kal. iulij	Marcellus mar.	vi	xxiiij	
prid. no. septẽ.	Marcellus mar.	viij	xxxvij	
no. octo.	Marcellus mar.	ix	xxx	
iiij. id. octo.	Marcellus epc̃s ⁊ mar.	ix	lv	
iij. kal. nouẽ.	Marcellus mar.	ix	cxxiiij	
kal. nouẽ.	Marcellus epc̃s	x	vij	
xi. kal. mar.	Marcellus mar.	xi	vlti.	72
prid. no. octo.	Marcellus pſby. ⁊ mr̃.	xi	vlti.	275
iij. id. octo.	Marcellus mar.	xi	vlti.	287
iiij. no. ianua.	Marcellus mar.	ij	xxxvi	
	Marcilla sancta	vi	cliij	
xij. kal. nouẽ.	Marculus epc̃s ⁊ mr̃.	ix	lxxxvij	
iiij. kal. febru.	Marcus mar.	iij	xli	
viij. kal. maij	Marcus euãgelista	iiij	lxxxvi	
v. idus maij	Marcus mar.	iiij	cli	
xiiij. kal. iulij	Marcus mar.	v	cxxiiij	
	Marcus discipulus	vi	c	
	Marcus qui ⁊ Johannes discipulus	vi	c	
iiij. no. octo.	Marcus mar.	ix	xxij	
no. octo.	Marcus papa prim⁹	ix	xxxiij	
	Marcus papa scõs	ix	xxxiiij	
	Marc⁹ scriptor ⁊ cõ.	ix	xxxv	
xi. ka. apri.	Marcus epc̃s ⁊ mar.	ix	xcij	
viij. kal. nouẽ.	Marcus mar.	ix	cvij	
	Marcus epc̃s	xi	vi	
xiiij. kal. apri.	Marcus mar.	xi	vlti.	91
iij. id. octo.	Marcus mar.	xi	vlti.	287
xvi. kal. decẽ.	Marcus mar.	xi	vlti.	322
prid. id. decẽ.	Mardarius mar.	i	lxi	
ix. kal. febru.	Mardonius mar.	iij	xix	
x. kal. maij	Mareas diaco. ⁊ mr̃.	iiij	lxxvij	
xiij. kal. augu.	Margareta virgo ⁊ mr̃.	vi	cxx	
	Margareta virgo	ix	xxxviij	
	Maria iacobi	iiij	iiij	
	Maria salome	iiij	v	
iiij. no. apri.	Maria egyptiaca	iiij	xxiiij	
ix. kal. iulij	Maria de cegnies	v	cxliij	
	Maria ꝓphetissa	vi	xxxi	
vi. no. iulij	Maria mar.	vi	xlij	
xi. kal. augu.	Maria magdalena	vi	cxxiiij	
kal. augusti	Maria consolatrix virgo	vij	viij	
xvij. kal. sep.	Maria virgo et mater christi	vij	lxv	
kal. no.	Maria virgo ⁊ mar.	x	iiij	
viij. kal. decẽ.	Maria ꝟgo ⁊ mar.	x	ciij	
kal. decem.	Mariamus diaco. ⁊ mr̃.	i	xij	

Tempore	Xi. Lap. Pa.
iij.kal.maij.	Marinus cõfessor iij cij
prid.kal. ma.	Marianus mar. iij ciij
xvi.kal.nouẽ.	Martianus mar. xi vltio 293
vi.idus ma.	Martina mar. iij cxlix
xvi.kal. aug.	Martina virgo vi cvij
vi.kal. ian.	Martinus mar. ij vi
viij.kal.feb.	Martinus abbas t mõ. iij xxij
v.non.mar.	Martinus miles t mõ. iij clxxi
vi.idus iulij	Martinus mar. vi lxxx
prid.non. sep.	Martinus cõfessor viij xxxvi
xiij.kal.sept.	Martinus confessor xi vltio 217
xiij.kal.feb.	Marius mar. xi c
vi.kal.feb.	Marius abbas xi vltimo 38
xvij.kal.ma.	Maro mar. iij liij
xiij.kal.feb.	Martha martyr ij c
iij.kal.aug.	Martha virgo vi cli
xij.kal.feb.	Martia sancta ij cvi
iij.idus mar.	Martia martyr iij cxcix
xi.kal.iulij	Martia virgo t mar. xi vltio 177
xvi.kal.maij	Martialis mar. iiij lvi
prid.kal.iulij	Martialis discip. vi xxix
vi. idus iulij	Martialis mar. vi lxxvij
iij.idus octo.	Martialis mar. ix lxi
xi.kal.septẽ.	Martialis mar. xi vltimo 119
v.idus ianua.	Martiana virgo t mar. ij lvij
non.aprilis	Martiana mar. xi vltimo 110
prid non.ian.	Martianus mar. ij xliij
prid.no.mar.	Martianus eps t mõ. iij clxxix
non.iunij	Martianus mar. v xc
xvij.kal. no.	Martianus mar. ix lxiij
xij.kal. ma.	Martianus cõfessor xi vltimo 127
kal. ianua.	Martina virgo t mar. ij xxix
vi.non.iulij	Martinianus mar. vi xl
iij.idus aug.	Martinianus mar. vij li
vij.idus.dec.	Martinus abbas i xl
ix.kal.nouẽ.	Martinus abbas ix cij
iij.idus nouẽ.	Martinus eps t con. x xlvij
prid.idus no.	Martinus papa t mõ. x lij
iiij.kal.iunij	Martyrius mar. v lxiij
	Martyrius confessor xi xciij
ix.kal. septẽ.	Massa cãdida mar. vij cv
iij.no. nouẽ.	Massa cãdida mar. x xvij
	Mathathias dux ix l
	Mater quedã mar. cum duabus filijs xi xxix
Idibus mar.	Matrona mar. iij ccij
iij.kal.febru.	Matheus eps • iij lvij
xi.kal. octo.	Matthe⁹ apo. t euã. viij c
vi.kal.mar.	Matthias apostol⁹ iij cxlix
	Mathias eps xi vij
kal.nouẽ.	Maturinus cõfessor x vi
	Mathusalẽ pater iij xi
Idibus febru.	Maura mar. iij cxix
x.kal.octo.	Mauritius mar. viij ciij
Idi.septẽbris	Maurilius eps viij lxxv
iij.non.decẽ.	Maurus martyr i xviij
xviij.kal.feb.	Maurus abbas ij lxxix

Tempore	Xi. Lap. Pa.
vi.kalẽ.feb.	Maurus abbas iij xxxij
iiij.kalẽ.feb.	Maurus mar. iij xl
iiij.non. iun.	Maurus mar. v lxxvij
kalẽ.augu.	Maurus diaco.t.m. vij vi
xi.kalẽ.decẽ.	Maurus mar. x xciij
	Maxentius eps iij lxxxv
vi.kalẽ.iulij	Maxentius abbas vi xiij
vi.kalen.iulij	Maxentius presb. xi vlti. 179
kalẽ.decem.	Maxima vir. t mar. i xiij
vij.kalẽ. apri.	Maxima vir. t mar. iij ccxxxiij
xvij.kalẽ. iun.	Maxima virgo v vij
iij.kalẽ.augu.	Maxima virgo t mar. vi clx
xvij.kal. nou.	Maxima virgo t.m. ix lxxiij
kalẽ.octo.	Maxima virgo t mar. xi vlti. 268
vi.idus ianu.	Maximian⁹ pu. mar. ij lv
v.idus iunij	Maximianus eps v c
iij.idus augu.	Maximianus mar. vij li
xi.kalẽ.septẽ.	Maximianus mar. xi vlti. 218
iiij.kalẽ.iunij	Maximinus eps v lxiij
iiij.idus.iunij	Maximinus eps v ci
xvij.kal. ian.	Maximinus confes. xi vlti 10
vi.kalẽ.ianu.	Maximus eps ij vij
	Maximus eps ij ix
iiij.kalẽ.feb.	Maximus mar. iij xli
ix.kalẽ. mar.	Maximus mar. iij cxxxiiij
xviij.kal.ma.	Maximus mar. iiij li
	Maximus eps iiij lij
xvij.kalẽ. ma.	Maximus mar. iiij liij
xvi.kalẽ.sep.	Maximus puer mar. vij lxxi
iiij.kalẽ.octo.	Maximus mar. vij cxxvij
iij.kalẽ.octo.	Maximus eps vij cxxxi
	Maximus eps xi vij
xiij.kalẽ.nou.	Maximus levi. t.m. ix lxxxv
xiij.kalẽ. dec.	Maximus presb.t.m. x lxxxv
	Maximus eps xi vi
	Maximus eps xi vij
	Maximus cõfessor xi xviij
xij.kalẽ.mar	Maximus mar. xi vlti. 71
xiij.kalẽ.aug.	Maximus mar. xi vlti. 197
xi.non.septẽ.	Maximus mar. xi vlti. 237
xiij.kalẽ. dec.	Maximus eps t mar. xi vlti. 323
	Mazabanes eps xi viij
vi.idus iunij	Medardus eps v xcvij
iiij.non.sept.	Medericus abbas viij xxv
vi.non.iulij	Megistus mar. vi xli
	Melania maior ix xciiij
	Melania iunior ix xcv
viij.idus ian.	Melanius eps ij xlix
xi.kalẽ. nouẽ.	Melanius eps ix xciij
xvij.kalẽ.feb.	Melanius eps ij xc
v.idus octo.	Melanus confessor xi vlti. 279
iiij.idus dec.	Melchiades pa. t.m. i liij
	Melchior rex iij xlviij
	Melchisedech rex iij xc
xi.non. decẽ.	Meletius eps i xxvi
	Meletius eps i xxv
xvi.kalẽ.feb.	Meleusippus mar. ij xciij

Tempore		Li.	Cap.	Pa.
viij.idus mar.	Helitton mar.	iij	clxxxv	
viij.kalē. ma.	Helitus epūs	iiij	lxxxv	
pri. idus aug.	Heminia martyr	vij	lv	
kalen. augu.	Henander mar.	vij	c	
iij.idus nouē.	Henas martyr	c	xlviij	
	Henas cōfessor	c	xlix	
non.augu.	Henius epūs	vij	xxv	
pri.idus decē.	Hercuria mar.	i	lxiij	
	Hercurialis epūs	c	cvij	
viij.kalē.decē.	Hercurius mar.	c	cvi	
	Herolus monach.	xi	cxvij	
xliij. kal'. oct.	Hethodi⁹ epūs m.	viij	xc	
pri.kalē.feb.	Hetranus mar.	iij	lxij	
viij.idus ma.	Heiron cōfessor	iiij	cxlvij	
iij.kalē. octo.	Hichael archan.	viij	cxxc	
viij.idus mar.	Hichalius mar.	iij	clxxxv	
	Hicheas ꝓpheta	ij	lxxvi	
xviij. kalē.fe.	Hicheas ꝓpheta	ij	lxxvij	
iiij.kalē.ma.	Hiles q̄dam mar.	iiij	xcvij	
xi.kalen.iul.	Hiles q̄dam mar.	v	cxxxij	
xij.kalen.ma.	Hilesius martyr	iiij	lxxviij	
v.kalen. aug.	Hile martyres	vi	cxlvi	
	Hille q̄drīgēti mar.	vij	xlvij	
x.kalē. septē.	Hineruus mar.	xi	vlti. 221	
viij.kalē.nou.	Hisias martyr	ix	cviij	
xvij.kalē.ian.	Hisael puer	i	lxxi	
idibus nouē.	Hetrus martyr	xi	vlti. 320	
iij.idus mar.	Hodesta martyr	iij	cxcviij	
xvij.kal'.iulij	Hodestus martyr	v	cxviij	
iiij.idus nou.	Hodestus martyr	x	xlvi	
	Hodestus cōfess.	xi	xi	
pri.idus feb.	Hodesti⁹ ifans ⁊ mar.	xi	vlti. 60	
vij.idus feb.	Hoyses abbas	iij	ciij	
vij.idus feb.	Hoyses abbas	iij	ciij	
xvi.kalē.mar.	Hoyses martyr	iij	cxxiij	
pri.non.sept.	Hoyses ꝓph.⁊ dux	viij	xxxiij	
xv.kalē. ianu.	Hoyses martyr	xi	vlti. 12	
vi.non. iul.	Honegūda virgo	xi	vlti. 187	
iiij. idus nou.	Honitor epūs	xi	vlti. 315	
vij.kalē apri.	Hōtramus p̄s.⁊ m.	iij	cxxxiij	
v.kalē.maij	Hōtranus p̄s.⁊ m.	iiij	xciij	
xv.kalē.feb.	Hoseus martyr	ij	xcvij	
iij.kalen.maij	Hulier quedā. m.	iiij	c	
xi.kalen. nou.	Hunilio vir.⁊ mar.	ix	xcvi	
ix.kalē apri.	Hurita martyr	iij	cxxxiiij	
	Husa virgo	xi	cxi	
	Husanus p̄sbyter	xi	xij	
	Huseus p̄sbyter	viij	xxxv	
ix.kalē.feb.	Huson martyr	iij	xix	
v.non. iulij	Hustiola martyr	vi	xlviij	
x.kalen. maij	Hutius diac.⁊ mar.	iiij	lxxix	
iij. idus maij	Hutius p̄sb⁊ m.	iiij	clxiij	
viij.kalē.iunij	Hutius abbas	v	xliij	
	Hutius cōfessor	v	xliij	

Tempore		Li.	Cap.	Pa.
	N			
pri.id.iunij	Nabor mar.	v	cix	
vi.id.iulij	Nabor mar.	vi	lxxx	
iiij.id.iulij	Nabor mar.	vi	lxxxvij	
	Nachor pater	ij	liij	
iiij.kal'.nouē.	Narcissus epūs	ix	cxx	
xv.kal'.octo.	Narcissus mar.	xi	vltīo 248	
idibus iulij	Narsis mar.	xi	vltimo 195	
iiij.idus iulij	Nason discipulus	vi	lxxxviij	
kal'.decē.	Natalia sancta	i	xviij	
vi.kal'.septē.	Natalia mar.	vij	cxxiij	
pri.no.nouē.	Natalis cōfessor	ix	cxxvij	
xvi.kal'.augu.	Natalius mar.	vi	cx	
	Nathan ꝓpheta	ij	xv	
pri.kal'.dec.	Nathanael discip.	i	ix	
	Nathanael confessor	i	x	
viij.kal'.ian.	Natiuitas domini	ij	i	
viij.kal'.iulij	Natiuitas scti iobis	vi	iij	
vi.id.septē.	Natiuitas virg.ma.	viij	li	
xvij.kal'.ian.	Nauglis mar.	xi	vltimo	ii
ix.kal'.ian.	Naum ꝓpheta	i	lxxxvij	
pri.id.iunij	Nazarius mar.	v	cix	
v.kal'.aug.	Nazarius mar.	vi	cxlvij	
x.kal'.feb.	Nedolfonsus epūs	xi	vltimo	37
	Neemias ꝓpheta	vi	xciij	
iiij.id.septē.	Nemesianus epūs	viij	ix	
xiiij.kal'.ian.	Nemesius mar.	i	lxxvij	
xv.kal'.augu.	Nemesius mar.	vi	cxi	
viij.kal'.aug.	Nemesius mar.	vi	cxxxvij	
x.kal'.mar.	Nemesius mar.	xi	vltimo	73
x.kal'.septē.	Nenon mar.	vij	ci	
vi.no.ma.	Neopolus mar.	xi	vltimo	133
vi.idus sep.	Neotherius mar.	xi	vltīo	241
	Neptalim ꝓpheta	iij	xcvi	
iiij.idus ma.	Nereus mar.	iiij	civ	
xvij.kal'.no.	Nereus mar.	xi	vltimo	291
iiij.kal'.mar.	Nestor epūs ⁊ mar.	iij	ciij	
vij.kal'.nouē.	Nestor confessor	ix	cx	
non.iunij	Nicander mar.	v	xc	
iiij.idus ian.	Nicanor diaconus	ij	lxij	
non.aprilis	Nicanor mar.	xi	vltimo	no
xix.kal'.ian.	Nicasius epūs ⁊ m.	i	lxix	
v.idus octo.	Nicasius epūs ⁊ mar.	xi	vltīo	280
xiiij.kal'.no.	Nices mar.	xi	vltīo	296
x.kal'.iulij	Niceas epūs.	v	cxi	
iiij.kal'.septē.	Niceas mar.	xi	vltimo	230
pri.id.septē.	Niceta mar.	viij	lxx	
ix.kal'.aug.	Niceta mar.	vi	cxxxi	
iiij.non.apri.	Nicetius epūs	iiij	xxvi	
non. decē.	Nicetius epūs.	xi	vltimo	2
iij.non.ma.	Nicetius epūs	xi	vltimo	134
viij.kal'.iunij	Nicetuo mar.	v	xi	
	Nicodemus discip.	iiij	ij	
viij. idus dec.	Nicolaus epūs ⁊ cōf.	i	xxxiij	
	Nicolaus papa	i	xxxiij	
	Nicolaus epūs	v	lxxvij	
iiij.no.iunij	Nicolaus pegri.cōf.	v	lxxviij	

Tempore	Li.	Cap.	Pa.
xvij.kal.octo.	Nicomedes p̄s.ꝛ m̄.	viij	lxxxij
v.kal.mar.	Nicophorus mar.	iij	cli
x.kal.maij	Nicor eps ꝛ mar.	iiij	lxxviij
no.iulij	Nicostratus mar.	vi	lxiij
no.iulij	Nicostratus mar.	vi	lxiiij
vi.id̄.nouem.	Nicostratus mar.	x	xxxvi
xiij.kal. octo.	Nilus eps ꝛ mar.	viij	xcv
iiij.id̄.nouem.	Nympha virgo ꝛ mar	x	xlij
	Noe pater	iij	xlvi
iij.no.mar.	Nongenti mar.	iij	clxxv
	Nonosus confessor	xi	xcvij
viij.id̄.iulij	Norbertus eps	vi	lxvij
xij.kal. iul.	Nouatus discipulus	v	cxxx
iiij.kal.augu.	Nouem socij anto. mar-		
	tyres	vi	clvij
iij.no.mar.	Nouez socij eusebij mar		
	tyres	xi	vlti. 84
xiiij kal.apri.	Nouē socij quinti.m̄.	xi	vlti. 91
xi.kal.apri.	Nouem socij Saturnini		
	martyres	xi	vlti 95
	Nulburga virgo	xi	lxviij
	Nuldruta virgo	xi	lxviij

O

xiiij.kal.oct.	Oceanus mar.	xi	vlti. 251
xv.kal.decē.	Ocyſellus	x	lxx
x.kal.octo.	Octauius mar.	viij	ciij
xiij.id̄.apr̄il.	Octo milites mar.	xi	vlti. 116
x.kal.ſeptē.	Octo filij Eleazari mar		
	tyres	xi	vlti. 221
xiij. kal. mar.	Octoginta ſex socij do-		
	nati martyres	xi	vlti. 69
ix.kal.augu.	Octoginta tres milites		
	martyres	xi	vlti. 201
pr̄i.id̄.ianua.	Odilo abbas	ij	xxvi
xiij.kal.decē.	Odo abbas	x	lxxxiij
xvij.kal. maij	Olympias mar.	iiij	liij
vi.kal.augu.	Olympius mar.	vi	cxliij
xvi.kal.iul.	Oliuerius mar.	v	cxxi
kal.nouem.	Omnes ſancti	x̄	i
iiij.no.nouē.	Omnes mortui	x	viij
xiiij.kal.mar.	Onesimus diaconus	iij	cxxx
viij.id̄.ſeptē.	Onesiphorus diſci.	viij	xiij
	Onias ſacerdos	ix	vij
iij.id̄.iun.	Onophrius cōfeſſor	v	cvi
xvi.kal.maij	Optatus martyr	iiij	lvi
pr̄id.kal. ſep.	Optatus eps	vij	cxli
xi.kal.maij	Orator p̄sby ꝛ mar.	iiij	lxxij
iij.id̄.mar.	Ores mar.	iij	cxcviij
pr̄id.id̄.decē.	Orestes mar.	i	lxi
xi.kal.febru.	Orontius mar.	ij	cxij
	Oſoſienſis abbas	iiij	clxxiiij
iiij.no.iul.	Oſee prophera	vi	i
pr̄id.kal.iul.	Oſtianus eps	xi	vlti. 183
	Ochonicl index	viij	iij

P

vij.id̄.mar.	Pacianus eps	iij	clxxxvij
pr̄id.id̄.maij	Pachomius abbas	iiij	clxxi
pr̄id.id̄.maij	Pachomius mona.	iiij	clxxij
	Pachomius epiſcopus		
	ꝛ martyr.	xi	xxxij
iiij.kal.augu.	Pachus mar.	vi	clvij
iij.kal. decē.	Pafnutus abbas	i	vij
	Pafnutius eps	xi	xxxiij
	Pagatus mar.	xi	xiij
viij.id̄. octo.	Palatia ſancta	xi	vlti. 277
iij.no.mar.	Palatinus mar.	xi	vlti. 74
vi.id̄.maij	Palmatius mar.	iiij	ci
kal.iul.	Pambo abbas	vi	xxxviij
kal.iun.	Pamphilus p̄sby.ꝛ m̄.	v	lxxi
xi.kal. octo.	Pamphilus mar.	xi	vlti. 255
iiij.id̄.maij	Pancratius mar.	iiij	clvi
iij.no.apr̄i.	Pancratius confeſſor	xi	vlti. 109
v.kal. auguſti	Pantaleon mar.	vi	cxi vi
x.kal.martij	Panthamia mar.	xi	vlti. 74
non. iulij	Panthenus p̄sby.	vi	lxv
xij.kal. nouē.	Pāthulus eps ꝛ m̄.	ix	lxxxvij
iiij.kal.febru.	Papias mar.	iij	xi
viij. kal. mar.	Papias eps	iij	cxli
v.kal. martij	Papias mar.	iij	cli
id̄.apr̄i.	Papyrius diac.ꝛ m̄.	iiij	xlix
iiij.kal. decē.	Papyrius eps ꝛ mar.	x	cxix
x.kal.februa.	Parmenas diac. ꝛ m̄.	iij	xiiij
x.kal.maij	Parmenas p̄sb. ꝛ m̄.	iiij	lxxix
xiiij. kal. iun.	Parthemius mar.	v	xvij
id̄. nouē.	Paſchaſius mar.	x	lviij
viij.kal.iun.	Paſicrates mar.	xi	vlti. 151
viij.kal. apr̄i.	Paſſio dñi	iij	ccxxvij
vij. kal. augu.	Paſtor pref.ꝛ confeſ.	vi	cxli
viij.id̄. augn.	Paſtor mar.	vij	xxxij
iij.kal.apr̄i.	Paſtor eps	xi	vlti. 104
xi. kal. febru.	Pater victoris mar.	ij	cxij
vi.id̄.iuij	Paternianus eps	vi	lxxix
pr̄id.id̄. nouē.	Paternus mar.	xi	vlti. 317
	Patianus eps	xi	xxiij
iij. id̄. ſeptē.	Patiens confeſſor	xi	vlti. 244
iij.id̄.mar	Patricia mar.	iij	cxcviij
xvi.kal.apr̄il.	Patricius eps	iij	ccilij
xvij.kal.apr̄i.	Patricius eps	xi	vlti. 90
	Patrobas diſcipulus	vi	c
xij.kal.febru.	Patroclus mar.	ij	cviij
vi.kal. febru.	Paula vidua	iij	xxix
xiiij.kal. iulij	Paula virgo ꝛ mar.	v	cxxv
xiij.kal.aug.	Paula virgo ꝛ mar.	xi	vlti. 197
viij.id̄.iun.	Paulina virgo ꝛ mar.	v	xcij
x.kal.iulij	Paulinus eps	v	cxxxviij
pr̄id.kal.ſep.	Paulinus eps	vij	cxxxix
vi.id̄.octo.	Paulinus eps	ix	xiiij
id̄ nouem.	Paulinus puer mar.	ix	lviij
vij.kal.iunij	Paulinus mar.	xi	vlti. 153
xij.kal.iulij	Paulinus mar.	xi	vlti. 176

Tempore	Li.	Cap.	Pa.
prid.id. dece.	Paulus sergius epc̃	i	lx
xvi.kal. ianu.	Paulus mar.	i	lxxiij
iij. id. ianua.	Paulus. 19. heremita	ij	lx
	Paulus simplex cō.	ij	lxi
vi.kal.febru.	Paulus papa	iij	xxx
kal.februa.	Paulus epc̃	iij	lxxi
iiij.id.mar.	Paulus epc̃	iij	cxcv
xv.kal. maij	Paulus abbas	iiij	lx
id.maij	Paulus mar.	v	liij
kal.iunij	Paulus presby.t m̃.	v	lxxiij
vij.id. iunij	Paulus epc̃ t m̃.	v	xcv
vi.kal.iulij	Paulus mar.	vi	lx
iij.kal.iulij	Paulus apostolus	vi	xxiij
vi.id.iulij	Paulus mar.	vi	lxix
	Paulus mona.	xi	xliij
vi.id.februa.	Paulus epc̃ t mar.	xi	vlti. 55
xiij.kal.april.	Paulus mar.	xi	vlti. 93
xv.kal.maij	Paulus mona. t m̃.	xi	vlti. 123
xv.kal. iunij	Paulus mar.	xi	vlti. 143
xv.kal. augu.	Paulus diaco. t mar.	xi	vlti. 198
iiij.kal.septē.	Paulus mar.	xi	vlti. 230
x.kal.maij	Pedissequa tarbue	iiij	lxxviij
	Pelagia virgo t mar.	i	lxxx
v.id.iulij	Pelagia mar.	vi	lxxxv
viij.id. octo.	Pelagia pecatrix	ix	xxxvi
xiiij.kal.nou.	Pelagia mar.	xi	vlti. 295
vi.kal.septē.	Pelagius mar.	vij	cxx
vi. kal. septē.	Pelagius pa. prim?	vij	cxxi
	Pelagius papa scōs	vij	cxxij
iiij.kal. octo.	Peleus epc̃ t mar.	viij	xcv
vij.id. apri.	Peleusius p̄sbyter	xi	vlti. 114
id.maij	Penthecoste	v	i
iij.no.maij	Peregrinus mar.	iiij	cxxxiij
xvij.kal.iunij	Peregrinus p̄sby.t m̃.	v	v
id.iunij	Peregrinus epc̃ t m̃.	v	cxiij
viij kal.sept.	Peregrinus mar.	vij	cxi
v.kal.augu.	Peregrinus presby.	xi	vlti. 204
iij.no.iunij	Pergētinus mar.	v	lxxx
no.mar.	Perpetua mar.	iij	clxxxiij
vi.id.aprīl.	Perpetuus epc̃	iiij	xxxviij
vi.kal.iulij	Perseueranda virgo	xi	vlti. 180
prid.kal.iunij	Petronilla virgo	v	lxix
iiij.no. octo.	Petronius epc̃	ix	xx
iiij.no.decē	Petrus chrysо. epc̃	i	xx
xvi.kal. iani.	Petrus mar.	i	lxxiij
iij.no. ianua	Petrus aulanus mar.	ij	xxxix
	Petrus epc̃	iij	lxxxv
	Petrus diaco.t cōfes.	ij	cxciij
iiij.id.mar.	Petrus mar.	ij	cxciij
prid.id.mar.	Petrus abbas	iij	cc
iij. kal.maij	Petrus nouus mar	iiij	xcviij
id.maij	Petrus mar.	vi	iiij
iiij no.iun.	Petrus exorcista	v	lxxiiij
iij.kal. iul.	Petrus aposto. princ.	vi	xxij
kal.augu.	Petrus ad vincula	vij	ij
kal.augu.	Petrus mar.	vij	x
prid.id.augu.	Petrus mar.	vij	lv

Tempore	Li.	Cap.	Pa.
viij.kal.nouē.	Petrus mar.	ix	cvij
vi.kal.decē.	Petr? alexā.epc̃ t m̃.	x	cix
	Petrus epc̃ t confes.	x	cx
	Petrus epc̃	xi	vi
	Petrus epc̃ tara.	xi	cxix
v.id.decem.	Petrus mar.	xi	vlti. 4
iij.id.ianu.	Petrus mar.	xi	vlti. 32
prid.id.mar.	Petrus mar.	xi	vlti. 88
v.kal. maij	Petrus diaco. t mar.	xi	vlti. 122
vij.id. iunij.	Petrus p̄sby. t mar.	xi	vlti. 195
vij.id. augusti	Petrus mar.	xi	vlti. 209
vi.kal. decē	Petrus miles t mar.	xi	vlti. 226
viij.id. octo.	Petrus mar.	xi	vlti. 276
vij.id.decē.	Phara virgo	i	xxxix
v.kal.nouē.	Pharo epc̃	ix	cxvij
iij.no.septē.	Phebe discipula	viij	xxxi
xvi. kal. mar.	Phebus mar.	iij	cxxij
prid.id.augu.	Philadelphus mar.	vij	lv
prid.id.febru.	Phileas mar.	iij	lxxxi
	Phileas epc̃ t mar.	xi	xxxij
viij.id.mar.	Philemon mar.	iij	clxxxiij
iiij.id.aprīl.	Philemon mar.	iiij	xliij
	Philemon discipu.	vi	c
x.kal.mar.	Philenus epc̃ t mar.	iij	cxxxvij
	Philetus epc̃	xi	vij
xiij.kal.sept.	Philibertus abbas	vij	lxxxv
iij.id.aprīl.	Philippus epc̃	iiij	xliij
kal.maij	Philippus aposto.	iiij	cvij
viij.id.iun.	Philippus diaconus	v	xci
	Philippus heremita	v	cviij
vi.id.iulij	Philippus mar.	vi	lxxvij
	Philippus epc̃ t cō.	vij	xcvi
	Philippus epc̃	xi	vij
id.septem.	Philippus epc̃ t m̃.	viij	lxxij
	Philippus impa. t m̃.	xi	xcij
	Philippus impa. t m̃.	xi	xcij
id.iulij	Philippus mar.	xi	vlti. 195
xi.kal.nouē.	Philippus epc̃ t mar.	xi	vlti. 299
pri.no.febru.	Philozronius mar.	iij	lxxxi
	Philozroni? p̄sby.	xi	xlix
	Philologus disci.	vi	c
xviij.kal. dec.	Philomenus mar.	xi	vlti. 321
viij.id.mar.	Philothurion	iij	clxxxv
	Phinees sacerdos	vi	xxxiij
	Phlegōtius discipu.	vi	c
iij.no.mar.	Phocas mar.	iij	clxxvi
pri.id.iulij	Phocas epc̃ t mar.	vi	xcviij
pri.id.iulij	Phocatus epc̃	xi	vlti. 193
	Phocas epc̃ t mar.	xi	lxxxij
iiij.no.iunij	Photinus epc̃ t mar.	v	lxxvi
xiiij.kal.dec.	Phridianus epc̃	x	lxxviij
	Piamon presbyter	xi	xli
	Piaton p̄sby.t mar.	xi	xxxvi
kal.octo.	Piator mar.	ix	xi
vi.id. octo.	Pierius presby.	ix	l
iiij.no.nouē.	Pygasius mar.	x	xiij
ix.kal.aprīl.	Pygmeni? presb. t m̃.	iij	ccxxiij

Tempore		Li. Cap. Pa.
vi.idus octo.	Pinytus epc̃s.	ix xlix
	Pion abbas	pri xxxix
kal'.febru.	Pionius martyr	iij lxviij
iiij.kal'.augu.	Piosus martyr	vi clvij
v.idus mar.	Piperion martyr	iij cxci
	Pitrion abbas	xi lxxxiij
v.idibus iul.	Pius papa ⁊ martyr	vi lxxxij
idibus octo.	Placida virgo	ix lxx
iij.non. octo.	Placidus martyr	xi vltimo 271
iij.kalen.maij	Platinus	xi vltimo 160
xi.kalen. aug.	Plato martyr	vi cxxvi
iij.kalē.octo.	Platus martyr	xi vlti. 164
vij.idus apri.	Pleusius p̄sbyter	xi vlti. 114
x.kalen.maij	Plures religiosi martyres	iiij lxxviij
	Plures sancti quorum sola nomina ⁊ dies inueniuntur	xi cxxx
x.kaleu. maij	Plurime sacre vir.	iiij lxxviij
vi. no. mar.	Plurimi martyres.	iij clxvi
iiij.idus apri.	Plurimi martyres	iiij xlij
	Plurimi marty.	xi xxxi
xvi. kalē. ian.	Plusius martyr	i lxxxij
iiij.kalen. iul.	Plutarchus mar.	vi xxi
	Polemius epc̃s	vij cliij
iiij.idus sept.	Polianus epc̃s ⁊ m.	viij lx
vij.kalen.feb.	Policarpus epc̃s ⁊.m.	iij xxiij
vij. kalē. mar.	Policarpus p̄sb	iij cxliij
kalen.febru.	Policarpus epc̃s	xi vlti. 45
	Polycrates epc̃s	xi xvi
idibus febru.	Poliotus martyr	xi vlti. 61
pij.kal'.iun.	Poliuctus mar.	xi vlti. 144
ij.kal'.iun.	Polius martyr	v xxviij
xiij.kal'.mar.	Pollocroni? epc̃s ⁊.m.	iij cxxxij
iij.idus decē.	Pontianus mar.	i lvij
xiij.kal'.feb.	Pontianus mar.	ij cij
xiij.kal'. decē.	Pontian? papa ⁊ mar.	x ixxx
iiij.non.iun.	Ponticus martyr	v lxxvij
viij.idus mar.	Pōtius diaco.⁊ mar.	iij clxxxviij
pd.idus ma.	Pontius epc̃s ⁊ mar.	iiij clxix
x.kal'.septem.	Porphyrius mar.	vij cij
viij.kal'.decē.	Porphyrius mar.	x ciij
v.idus decēb.	Porphyrius mar.	xi vltimo 4
pd.kal'. aprīl.	Portus martyr	xi vlti. 105
non.dec.	Poramia martyr	xi vltimo 3
iiij.kal'.iul.	Poramienavir.⁊ mar.	vi xxi
x.kal'.mar.	Poramius martyr	xi vlti. 73
xiiij. kal'. iun.	Porentiana virgo	v xv
pd.kal'. ianu.	Porentianus epc̃s	ij xxv
x.kal'.decēb.	Pragmatius epc̃s	xi vlti. 327
iij.non.octo.	Praseas epc̃s ⁊ mar.	ix xxiij
xij.kal'.aug.	Praxedis virgo	vi cxxi
xiij.kal'.ma.	Prefectus p̄s.⁊ mar.	xi vlti. 124
ix.kal'.febr.	Prelidanus puer	iij xvij
xij.kal'.mar.	Prepedigna mar.	iij cxxxiiij
viij.idus sept.	Presidius epc̃s ⁊ m.	viij xiiij
iij.idus decē.	Preteratus mar.	i lvij
v.kal'.iunij	Priamus mar.	xi vltimo 156
x.kal'. aug.	Primitiua ꝑgo.	xi vltio 209
xvi.kal'.ma.'	Primitiuus mar.	iiij lvi
iiij.idus iunij	Primitiuus mar.	v cliij
xv.kal'.aug.	Primitiuus mar.	vi cxi
kal'.aug.	Primitiuus mar.	vij vi
v. idus mar.	Primus mar.	iiij cix
v. idus iunij	Primus mar.	v xcix
xiij.kal'.nouē.	Primus mar.	ix ixxvi
	Primus epc̃s	xi vi
vi.no.octo.	Primus mar.	xi vltio 269
xv.kal'.febru.	Prisca ꝑgo ⁊ mar.	iij xcvi
viij.idus iulij	Priscilla discipula	vi lxviij
xvij.kal'.feb.	Priscilla sancta	xi vltimo 36
prīd.no.iañ.	Priscillianus mar.	ij xiij
	Priscillian? epc̃s ⁊ m.	xi cxxv
prīd.non.iañ.	Priscus p̄sb̄ ⁊ mar.	ij xiij
vij.idus mar.	Priscus mar.	iij cixxxv
v.kal'.apri.	Priscus mar.	iiij ix
vij.kal'.iunij	Priscus mar.	v l
kal'.sep.	Priscus discip.	viij xvij
kal'.octo.	Priscus mar.	xi vltio 267
xij.kal'.septē.	Priuatus epc̃s.⁊ mar.	vij lxxxix
xij.kal'.octo.	Priuatus epc̃s ⁊ mar.	viij xcviij
xvi.kal'.nouē.	Priuatus mar.	ix ixxviij
xij.kal'. octo.	Priuatus mar.	xi vltio 254
v.idus octo.	Probus mar.	ix li
iiij.idus no.	Probus epc̃s	x xlv
idibus nouē.	Probus mar.	x lviij
	Probus epc̃s	xi cviij
vi.non.iulij	Processus mar.	vi xi
viij. idus iulij	Procopius mar.	vi ixx
v. idus apri.	Procorus diac.⁊ m.	iiij xxxix
kal'.decē.	Proculus epc̃s ⁊ mar.	i xv
v.idus.decē.	Proculus epc̃s ⁊ cōfes.	i xlix
xvi.kal'.mar.	Proculus mar.	iij cxxij
xiij.kal'. octo.	Proculus diac.⁊ m.	viij xciij
xviij.kal'.maij	Proculus mar.	xi vltimo 121
xliij.kal'.no.	Proculus mar.	xi vltio 296
prīd.no.nouē.	Proculus mar.	xi vltio 309
viij.kal'.feb.	Proiectus epc̃s ⁊ m.	iij xxij
vij. idus no.	Prosdocimus epc̃s	x xxxiij
vij.kal'. iulij	Prosper epc̃s	vi vij
xiij.kal'.iulij	Prothasius mar.	v cxxvi
xi kal'.sep.	Proterius p̄s.⁊ mar.	vij xcij
xvi.kal'.mar.	Protolicus mar.	iij cxxliij
prīd.id.iunij	Prothus mar.	v ixx
iij.idus sep.	Prothus mar.	viij lxij
xiij.kal'.iañ.	Ptolomeus mar.	i ixxviij
xiiij.kal'.no.	Ptolomeus mar.	ix ixxxiij
xij.kal'.feb.	Publius epc̃s ⁊ mar.	ij cix
xvi.kal'.maij	Publius mar.	iiij lvi
	Publius epc̃s	xi viij
xi.kal'.mar.	Publius mar.	xi vltimo 72
xiiij.kal'.iunij	Pudens discipulus	vi xliij
x.kal'.aprilis	Puer quidā annorum septem mar.	iij ccxxij

Tenpore		Li.	Cap.	Pa.
xiiij.kl'. decē.	Puer quidā mar.	x	lxxv	
v.kalē.maij	Pulio mar.	iiij	xciiij	
	Punificus abbas	xi	lvi	
iiij.non. feb.	Purificatio sancte marie	iij	lxxij	
xi.kaleu.maij	Pusicius mar.	iiij	lxxi	

Q

idibus febru.	Quadragesima	iij	cxvij	
xvi.kalē.ian.	Quadraginta socij floriani martyres	i	lxxiij	
ix.kalen.ian.	Quadraginta virgines ⁊ martyres	i	lxxxix	
idibus ianu.	Quadraginta milites martyres	ij	lxxij	
vij.idus mar.	Quadraginta milites martyres	iij	clxxxv	
iiij.non.maij	Quadraginta mar.	iiij	cxxv	
iiij.non.maij	Quadraginta mar.	iiij	cxxvi	
	Quadraginta rustici martyres	iiij	cxxvij	
vi.idus mar.	Quadragintaduo martyres	xi	vlti.	86
pri.idus mar.	Quadragintanouē milites martyres	iij	cxcix	
viij.kal'. octo.	Quadragintanouē martyres	viij	cxvij	
xiiij.kalē.no.	Quadragintanouem martyres	xi	vlti	295
viij.kalē maij	Quadragintaocto martyres	iiij	lxxxiij	
iiij.no.iunij	Quadragintaocto martyres	v	lxxvij	
pridie no.iun.	Quadragintaquattuor martyres	v	lxxxvi	
viij.kal'.nouē.	Quadragintasex milites martyres	ix	cvij.	
vij.kalen.iun.	Quadratus discipu.	v	xlvij	
xij.kalē.sept.	Quadratus ep̄s	vij	xc	
vij.kalen.iun.	Quadratus mar.	xi	vlti.	152
vi.non.mar.	Quadringēti mar.	iij	clxvij	
iij. idus iulij	Quadringēti.97. martyres	vi	xcvi	
xiiij.kalē.apr.	Quartilla mar.	xi	vlti.	91
iij.non.nouē.	Quartus discipulus	x	xvi	
vi idus maij.	Quartus martyr	xi	vlti.	140
prid. idus de.	Quattuor sancte mulieres martyres	i	lxiij	
vi.idus nouē.	Quattuor coronati martyres	x	xxxvij	
	Quattuor sancti ep̄i martyres	xi	xxxij	
xij.kalē.apri.	Quattuor so.pauli martyres	xi	vlti.	93
vij. idus apri.	Quattuordecim socij ephanij mar.	xi	vlti.	113

Tempore.		Li.	Cap.	Pa.
xiij.kal'.aug.	Quattuor milia mar.	vi	cxix	
iiij.idus octo.	Quattuor milia nonagītaseptem mar.	ix	liiij	
xiiij.kal'.no.	Quidam so. ptolemei martyr	ix	lxxxiij	
kal'.februarij.	Quindecim mar.	iij	lxviij	
iij. idus iulij	Quingenti mar.	vi	xcvi	
kal'.octobris	Quingēti ⁊ q̄ttuor m̄.	xi	vltio	266
xv.kal'.mar.	Quinidius ep̄s	xi	vltimo	66
viij.idus.feb.	Quinquagesima	iij	lxxxvij	
x.kal'.maij	Quinquaginta monachi mar.	iiij	lxxviij	
idibus nouē.	Quinquaginta sapientes mar.	x	lvij	
iiij.idus apri.	Quinq; socij apollonij mar.	xi	vltimo	115
xiiij.kal'.mar.	Quinq; milia socij iuliani mar.	xi	vltimo	68
xiiij.kal'.ap̄.	Quintilia mar.	xi	vltimo	91
xvi.kal'.maij	Quintilianus mar.	iij	lvi	
xiiij.kal'.apri.	Quintilus mar.	xi	vltimo	91
prid.kal'.no.	Quintinus mar.	ix	cxxvi	
prid.noñ.iañ.	Quintus mar.	ij	xliiij	
xiiij.kal'.apri.	Quintus mar.	xi	vltimo	91
vi.idus maij	Quintus mar.	xi	vltio	140
noñ.septē.	Quintus mar.	xi	vltimo	239
iiij.kal'.nouē.	Quintus mar.	xi	vltimo	305
iiij.noñ.maij	Quiriacus ep̄s ⁊ m̄.	iiij	cxx	
prid.id. augu.	Quiriacus mar.	vij	lv	
xi.kal'.iulij	Quiriacus mar.	xi	vltimo	18
x.kal'.septē.	Quiriacus mar.	xi	vltio	220
idibus iulij	Quiricus mar.	vi	ci	
kal'.aug.	Quirilus mar.	vij	vi	
	Quirilus ep̄s	xi	vij	
vi.noñ.octo.	Quirilus mar.	xi	vltio	269
vij.kal'.apri.	Quirinus mar.	iij	ccxxxij	
iij.kal'.apri.	Quirinus mar.	iiij	xiiij	
prid.no.iunij	Quirinus ep̄s ⁊ mar.	v	lxxxv	
vij.idus mar.	Quirion mar.	iij	clxxxv	

R

	Raab meretrix	viij	iij	
	Rachel mater	iij	xcv	
idibus aug.	Radegūdis regina	vij	lx	
vi.kal'.iunij	Ragenulphus mar.	xi	vltio	154
	Raphael archang.	iiij	cxli	
	Rebecca mater	iij	xciij	
	Redemptus ep̄s	xi	cv	
vij.id.septē.	Reginaṽgo ⁊ mar.	viij	xlvij	
iij.kal'.apri.	Regulus ep̄s	iiij	xv	
vij.idus iañ.	Relatio pueri ex̄ egypto	ij	li	
	Rhemachius ep̄s	xi	lx	
iij.noñ.febr̄.	Remedius episcopus ⁊ martyr	xi	vltimo	48
kal'.octo.	Remigius ep̄s	ix	ix	

Tempꝰ:		Li. Cap. Pa.
viij. idꝰ. octo.	¶Reparata vir. ⁊ mar.	x xxxix
iiij. idus nou.	¶Respicius mar.	x xlij
iiij. kalē. iunij	¶Restitutus mar.	xi vlti. 151
x. kal'. septē.	¶Restitutus mar.	vij c
vi. kal'. aprīl.	¶Resurrectio dñi	iiij i
	¶Rheticius ēps	xi cxx
	¶Reu pater	iij lij
kal'. iunij.	¶Reuerianus ēps ⁊ mar.	v xxviij.
viij. idus feb.	¶Reuocata mar.	xi vltimo 52
non. mar.	¶Reuocatus mar.	iij clxxxij.
v. idꝰ ianu.	¶Reuocatus mar.	xi vltimo 31
vi. kal'. ma.	¶Ricarius ꝓfessoꝛ	iiij xc
iij. kal'. ma.	¶Robertus abbas	iiij cij
ix. kal'. decēb.	¶Rhodon p̄sbyter	xi vlti. 328
ix. kal'. iun.	¶Rogatianus mar.	v xxxvij.
vij. kal'. nouē.	¶Rogatianus p̄sbyter ⁊ martyꝛ	xi cxij
xvi. kal'. sept.	¶Rogatus martyꝛ	vij lxxi
xvi. kal'. ian.	¶Rholus martyꝛ	i lxxiij
	¶Romani p̄tifices	xi ij
i. kal'. mar.	¶Romanus abbas	iij clx
viij. idus iul.	¶Romanus dia. ⁊ m.	vi lxvi
viij. idꝰ augu.	¶Romanus mar.	vij xxx
v. idus augu.	¶Romanus mar.	vij xl
viij. kal'. sept.	¶Romanus mar.	vij cxi
xiiij. kal'. dec.	¶Romanus mar.	x lxxv
vij. kal'. decē.	¶Romanus p̄sby.	x cviij
vi. idus decē.	¶Romaricus abbas	i xliij
xij. kal'. iulij.	¶Romualdus abb.	v cxxviij
	¶Romula virgo	xi cix
xij. kal'. mar.	¶Romulus mar.	xi vltimo 69
ix. kal'. aprīl.	¶Romulus mar.	xi vltimo 96
xv. kal'. augu.	¶Rophilus ēps	vi cxiij
xviij. kal'. oct'.	¶Rosula mar.	viij lxxviij
xvi. kal'. iulij	¶Rhothlandus mar.	v cxxi
vi. idus iul.	¶Ruben p̄riarcha	iij xcvi
xiij. kal'. aug.	¶Rufina vir. ⁊ mar.	vi lxxviij
viij. kal'. iulij	¶Rufina mart.	viij cxvij
prid. idꝰ febu.	¶Rufinus martyꝛ	v cxvi
prid. kal'. mar.	¶Rufinus mar.	xi vltimo 59
xi. kal'. iul.	¶Rufinus mar.	xi vltimo 80
pri. non. sept.	¶Rufinus mar.	xi vlti. 111
xvi. kal'. decē.	¶Rufinus puer m.	xi vlti. 336
xv. kal'. ian.	¶Rufinus mar.	xi vlti. 322
kal'. augu.	¶Rufus martyꝛ	i lxxv
vi. kal'. septē.	¶Rufus martyꝛ	vij x
xi. kal'. decē.	¶Rufus martyꝛ	vij cxix
iiij. kal'. decē.	¶Rufus discipulus	x xcij
xiij. kal'. ma.	¶Rufus martyꝛ	x cxx
	¶Rufus martyꝛ	xi vlti. 125
	¶Rusticus ēps	iij lxx v
viij. kal'. octo.	¶Rusticus ēps	xi vltx 259
vij. kal'. nouē.	¶Rusticus ēps	xi vlti. 305
v. idus. augu.	¶Rusticus mar.	vij xlix.
xvi. kal'. aug.	¶Rusticus subdiac.	vij lxx
vij. idꝰ. octo.	¶Rusticus p̄sbyter	ix xlii

Tempꝰe		Li. Cap. Pa.
	¶Ruth vidua	viij xv
xij. kal'. ian.	¶Rutulus martyꝛ.	xi vltimo. 11
	S	
non. decēb.	Sabas abbas	i xxix
iiij. kal'. febꝛ.	Sabianus mar.	iij xiij
iij. kal'. septē.	Sabina martyr	vj cxxxiij
vi. kal'. nouē.	Sabina vir. ⁊ m.	ix cxiij
iij. kal'. ian.	Sabinus ēps ⁊ c. m.	ij xix
xiij. kal'. aug.	Sabinꝰ martyꝛ	xi vlti. 191
vij. idus mar.	Sacerdon martyꝛ	iij clxxxv
p̄d. idus sept.	Sacerdos ēps	xi vlti. 245
ix. kal'. octob.	Salaberga abb.	viij cxiij.
	Sale pater	ij xlix
xi. kal'. nouē.	Salome discipula	ix xci
	Salomon rex ⁊ pphēta	vij i
vi. idus febꝛ	Salomon martyꝛ	xi vlti. 54
iiij. kal'. octo.	Slomon ēps	xi vlti. 293
pd. non. sept.	Saluinus puer m.	xi vlti. 230
iij. idus. ianu.	Saluius ēps	ij lxv
kal'. iulij	Saluius cōfessoꝛ	xi vlti. 6
xviij. kal'. octᵇ.	Salustia martyꝛ	viij lxxvij
vi. idus iunij.	Salustianus ꝓfess.	xi vlti. 166
xij. kal'. decē.	Samion martyꝛ	x lxxxviij
xiij. kal'. sept.	Samuel ꝑpheta	vij lxxxij
	Samuel p̄sbyter	vij lxxxiij
x. kal'. octo.	Sanctinus ēps	viij cviij
vij. idus mar.	Sanctius martyꝛ	iij cxxxv
	Sanctulus p̄sbr	xi ciij
iiij. non. iunij.	Sanctus martyꝛ	v lxxvij
v. kal'. august.	Sampson ēps	vi cl
	Sampson iudex	viij xviij
	Sarra mater	iij lxxxix
	Sarra abbatissa	xi xlvi
	Saruch pater	iij lij
xvij. kal'. nou.	Satyrianus mar.	ix lxxiij
pō. idus ian.	Satyrus martyꝛ	ij lxvi
no. mar.	Satyrus martyꝛ	iij clxxxij
iij. kal'. aprīl.	Satyrus martyꝛ	iij x
ij. kal'. decēb.	Saturninus martyꝛ	i iij
ij. kal'. decēb.	Saturninꝰ ēps ⁊ m.	i v
ij. idus febꝛ.	Saturninꝰ p̄sb. ⁊ m.	iij cxiij
no. mar.	Saturninꝰ mar.	iij clxxxij
xvi. kal'. maij	Saturninus mar.	iiij lvi
pō. kal'. febꝛu.	Saturninus mar.	xi vlti. 144
viij. idus. feb.	Saturninus mar.	xi vltimo 52
xi. kal'. aprīl	Saturninꝰ ēps ⁊ m.	xi vltimo 95
vi. non. maij	Saturninus mar.	xi vlti. 133
xi. kal'. septē.	Saturninus mar.	xi vlti. 219
pō. non. octo.	Saturninus mar.	xi vlti. 215
pō. idꝰ octob.	Saturninus mar.	xi vlti. 288
xvij. kal'. nou.	Saturninus p̄s. ⁊ m.	xi vlti. 291
iij. kal'. augu.	Saturnus martyꝛ	xi clvij.
iiij. kal'. septē.	Sauina virgo	vij cxxxiij.
pō. kal'. ianu.	Sauiniamꝰ ēps ⁊ m.	ij xxv

S

iiij.kal'.septē. Sauinianus mar. vij cxxxiij
iij.idus decē. Sauinus epūs i lix
xiij.kal'. mar. Sauinus epūs iij cxxxiij
xvi. kal'. aug. Scyllitani martyres vi cx
iiij.idus febr. Scholastica vir. iij cx
xiij.kal'. febr. Sebastianus mar. ij cvi
vi.idus febru. Sebastianus mar. xi vltimo 55
xvi. kal'. aug. Secunda mater vi cx
vi.idus iul. Secunda vgo ⁊ mar. vi lxxviij
iij.kal'. febr. Secunda martyr iij xli
iij. kal'. augu. Secūda vir. ⁊ mar. vi clix
v. idus augu. Secundianus mar. vij xli
xiij.kal'.mar. Secūdianus mar. xi vlti. 69
vi. noñ. octo. Secūdianus mar. xi vlti. 269
iij.kal'.maij Secundinus epicopus ⁊ martyr iiij c
xij. kal'. iunij. Secundinus mar. xi vlti. 145
ix.kal'. mart. Secundinus mar. xi vlti. 15
no. mar. Seclidolus mart. iij clxxxij
ix.kal'.aprilis Secundolus mar. xi vlti. 96
iij.kal'.aprilis Secūdus miles m. iiij xij
idi.maij Secūdus epūs v iij
vij.kal'.septē. Secundus mart. vij cxvij
pd.kal'.augu. Secundus martyr xi vlti. 206
iiij.no. decēb. Securus martyr i xxi
x.kal'. maij Sedecim milia m. iiij lxxviij
ix.kal'.aprilis Seleucus pfessor xi vlti. 91
Sem pater iij xlvij
vi.kal'.octob. Senator mart. xi vlti. 26
Seneca epūs vij xcvi
iij.kal'. augu. Senen martyr vi clviij
x.kal'.iunij Senesius martyr. v xxxiij
vij.idus ianu. Septē fratres mar. ij lj
iiij.non. febr. Septē mulieres martyres iij lxxxv
iiij.idus mar. Septem socij egdumi martyres iij cxcvi
v.idus aprilis Septem virgines ⁊ martyres iiij xl
xvi.kal'.maij Septem socij calixti martyres iiij lv
vi.idus iul. Septē fratres martyres vi lxxvij
iij.idus augu. Septem dormientes martyres vij li
vi. idus octo. Septem socij casslij martyres ix xlvi
iiij.kal'.iunij Septē germani m. xi vlti. 158
xvi.kal'.septē. Septimus mart. vij lxxi
ix.kal'.nouēb. Septimus mar. ix ci
x.kal'.febru. Septuagesima iij i
iij.non.decēb. Septuaginta milites martyres i xviij
vi.kal'. martij Septuagītaduo m. iij cl
idi.iulij Septuagintaduo discipuli vi c
ix. kal'. mart. Septuagintanouem martyres iij cxxxvij
xvi.kal'. octo. Septuagintaquinq martyres viij lxxxv
pd.non.maij Septuagitaquinq'so cij heliodori m. xi vlti. 136
xiij.kal'. octo. Sequanus abbas xi vlti. 252
iij.non.septē. Seraphia vir. ⁊ m. viij xxx
v.kal'.martij Serapion mar. iij cli
xij kal'.aprilis Serapion abbas iij cclvij
iij.idus augu. Serapion martyr vij li
iij.kal'.nouēb. Serapion epūs ix cxxij
xviij.kl'. decē. Serapion mar. x lix
Serapion epūs xi vij
vij. kal'. april. Serapion mar. xi vlti. 100
vi. kal'. septē. Serapion mar. xi vlti. 226
xvij.kal'. sept. Serena regina vij lxix
vij.kal'. mart. Serenus martyr iij clxvij
Serenus abbas iij clxviij
iiij.kal'. iulij Serenus mar. vi xxi
viij.kal'.ianu. Sergius pfessor ij ij
Sergius papa viij lvij
non. octob. Sergius martyr ix xxix
vi.kal'. martij Sergius martyr xi vlti. 16
iiij.kal'.iul. Seronius martyr vi xxi
pd.kal'. ianu. Serotinus martyr ij xxv
x.kal'. nouēb. Seruādus martyr ix xcvij
iij.idus maij Seruatius iiij clxij
xij.kal'.maij Serullianus mar. iiij lxviij
ix.kal'.jun. Seruulus martyr xi vlti. 150
ix.kal'. martij Seruulus martyr xi vlti. 15
ix.kal'.iunij Seruulus martyr v xxxvi
x.kal'.ianu.. Seruulus cōfessor v lxxxv
viij. idꝰ decē. Seruus martyr i xxxv
Seth pater iij v
iiij.kal'.febru. Seuera martyr iij xli
x.kal'. februa. Seuerianus mar. iij xvi
viij.kal'. febr. Seuerianus epūs iij xxiij
vij.idus mar. Seuerianus mar. iij clxxxv
non. iul. Seuerianus mar. vi lxiij
vi.idus nouē. Seuerianus mar. x xxvij
kal'.febru. Seuerianus epūs xi vlti. 45
xij.kal'. nouē. Seuerianus epūs xi vlti. 298
vi.idus ianu. Seuerinus abbas ij lvi
vi.idus ianu. Seuerinus epūs ij lvij
pd. idus febr. Seuerinus confes. iij cxv
x.kal'. nouēb. Seuerinus epūs ix xcviij
x.kal'. nouēb. Seuerinꝰ boetiꝰ m. ix xcix
xiij.kal'.decē. Seuerinus mar. x lxxxij
iij.idus ianu. Seuerinus mar. xi vltimo 32
kal'.nouēb. Seuerinus cōfes. xi vlti. 301
ix.kal'.decēb. Seuerianus mouac. xi vlti. 329
viij.idus.aug. Seuerus pſbr̄ ⁊ m̄ vij xxx
kal'. febru. Seuerus epūs iij lxv
kal'.februa. Seuerus pſbr̄ ⁊ m. iij lxvi
Seuerꝰ pſbr̄ ⁊ pfes. iij lxvij
non. iul. Seuerus martyr vi lxiij
vi.idus augu. Seuerus epūs vij xxxvi

Tempore	Xi. Cap. Pa.
xvi.kal. sept. Seuerus martyr	vij. lxxi
viij.kal. sept. Seuerus abbas	vij. cxiij
vi.idus nouē. Seuerus martyr	x. xxxvij
iij. kalē. febr. Sexagesima	iij. xlv
xi.kalen. feb. Sexaginta marty.	ij. cxiij
v.kalē.decem. Sexcēti .6o. mart.	x. cxv
Sextus episcopus	xi. x
Sextus confessor	xi. xxi.
vi. kalē. sept. Syaggeus ep̄s	xi. vlti. zz1
iij.kalen. iun. Sycus martyr	xi. vlti. 160
ix.calē.sep. Sidonius ep̄s	vij cvij
pd.no.octobr. Syggon ep̄s ⁊ m.	ix xxviij
kal.ma. Sigibertus rex m.	iij cxij
kal.ma. Sigismūd' rex m.	iij cxij
iij.idus iul. Silas discipulus	vi. xciij
xvi.kal.ianu. Sildeuandus mar.	i. lxxij
xi.kalen.ma. Silinus martyr	iij lxxj
x.kalen.mar. Siluanus ep̄s ⁊ m.	iij. cxxxvj
iij.non.ma. Siluan' ep̄s ⁊.m.	iij. cxxiij
vi.id. iul. Siluanus martyr	vi. lxxvj
Siluanus discip.	vi. c
x.kalē.octob. Siluanus episco.	viij. ciij
Siluanus abbas	viij. cv
xij.kalē.mar. Siluanus martyr	xi. vlti. 91
ix.kalē. iunij. Siluanus martyr	xi. vlti. 150
x.kalē.octob. Siluanus cōfessor	xi. vlti. zy1
xij.kalen. iul. Siluerius papa m.	v. cxxxi
xij.kalē.decē. Siluerius ep̄s	x. xci
pxid.kal'.ian. Siluester pa.ij.cō.	ij. xxij
Siluia virgo	xi. li
xiij.kal'. mar. Siluius episcopus	xi. vlti. 10
no.ianu. Symeō monachus	ij. xlv
pxid.no. febr. Symeou ꝓpheta	iij. lxxx
Symeon priarch.	ij. xcvi
xij. kal'.mar. Symeō ep̄s ⁊ m.	ij. cxxxv
xi.kal'.ma. Symeon ep̄s ⁊ m.	iij. lxxi
vi.kalē.augu. Symeon cōfessor	xi. vlti. 203
ix.kalē. mar. Symmachꝰ papa.	ij. cxxxix
vi. kal'. iunij. Symmachus mar.	v. liij
vi.kal'.iun. Symmetriꝰ p̄s.⁊ m.	v lvij
Simon machabeus	ix iij
Simon sacerdos	ix. vi
v.kal'.nouem. Simon apostolus	ix. cxv
xviij.kal'.sep. Simplicianus ep̄s	xi. vlti. z16
vi. idus maij. Simplicius mar.	iij. cl
no.iul. Simplicius mar.	vi. lxiij
iij. kalē.aug. Simplicius mar.	vi cliij.
vi.idus no. Simplicius mar.	x. xxxvi
Simplicius papa	xi. v
xiij.kal'.decē. Simplicius ep̄s	xi vlti. 324
non.iul. Symphorian' m.	vi. lxiij
ix.kalē. septē. Symphorian' m.	vij. xciij
vi.idus nouē. Symphorianus m.	x. xxxvi
v.kalē. augu. Symphorosa m.	vi. cxi
vi.non.iul. Symphorosa m.	vi. xlij
vi.kalen.aug. Symphronius.m.	vi. cxliij
Syncletice abbat.	xi. xlvij
xi.kal'. augu. Syntyche discip.	vi. cxxv.
Syricius papa	xi. iij
v.idus dec. Syrus episcopus	i. l
Syrus martyr	xi. xxvij
Syr' mona.cōf.	xi. xliij
iij. kal'.decē. Sisinnius martyr	i. iij
vij.idus mar. Sisinnius martyr	iij. clxxxv
iij.kal'. iun. Sisinnius martyr	v. lxij
Sisinnus mona.	xi. lij
xvi.kal'.mar. Sisinnius ep̄s	iij. cxxv
kal'.sep. Sixtus ep̄s.	xi. vltio z33
viij.idus apr. Sixtus pa.pri m.	iij. xxxij
viij.idus aug. Sixtus pa.scōs m.	vj. xxx
Sixtus pa.3.cōfes.	vj xxxi
vj.idus mar. Smaragdus mar.	iij. clxxxv
vi. idus aug. Smaragdus ma.	vij. xxxv
vj. idus ian. Socie basilisse vir.	ij. lij
xviij.kal'.ma. Socie domine vir.	xi vlti.o 121
kal'.dec. Socij diodori m.	i. xij
pxid.idus de. Socij eustratij m.	i. lxij
viij. kal'. ian. Socij anastasie m.	ij. ij
iij. kal'. ianu. So.venustiani m.	ij. xix
vj.idus ianu. Socij iuliani mar.	ij. lb
iiij.kal'. febr. Socij flaniani m.	iij. xli
pd.non. febr. Socij phileē m.	iij. lxxxi
iij.idus febr. Socij saturnini m.	ij. cxiij
xvi.kal'.mar. Socij valentini m.	ij. cxxij
vij.kal'.marc. So. ger. epi ⁊ m.	ij. cxlv.
x. kal'. aprilis Socij liberati m.	ij cclxxj
ix.kal'.aprilis Socij murite.m.	ij. cxxiiij
iiij.idus apr. Socij apollonij m.	iij xliij
xv.kal'. ma. Socij mapalici.m.	iij lviij
v.kal'.ma. Soc. ātimi epi m.	iij xcij
iij.kal'.ma. So.agabi epi ⁊ m.	iij c
iiij. non. maij Soc.filuani epi m.	iij cxxiij
non.ma. Socij domitille m.	iij cxxxviij
ix.kal'.maij Soc. magnētij m.	iij. lxxxi
vi.idus maij So. chalepodij m.	ilj cl.
xiij.kal'. iunij Soc. iohānis mar.	v. xvi
x.kal'. iunij So.defide.epi ⁊ m.	v xxxi
vij.kal'. iunij Socij p̄sci mar.	v l
non.iunij So.bonifa.epi ⁊ m.	v lxxxvij
viij.idus iunij Soc.vicētij epi ⁊.m.	v xciij
iij.kal'.iulij So.hyre.epi ⁊ m.	vi xx
kal'.iulij Socij aaron mar.	vi. xxxv
v.non.iulij Soc.mustiole m.	vi. xlviij
iij.idus iulij Soc.euge.epi ⁊.m.	vi xcvi
iij.idus augu. So. chromatij m.	vij. xlvij
x.kal'.septēb. So.timothei .m.	vij. xcv
iiij.idus sep. So. neme. e.⁊.m.	viij lx
vij.idus octo. Socij domini mar.	ix. xlij
x.kal'.nouēb. So. theodozici.m.	ix. c
iiij. kal'. decē. Socij ruffi mar.	x cxx
Soc. pagati mar.	xi. xiij
xi.kal'. septē. So. martialis mar.	xi vlti. z19
vj. idus octo. So. uicasii mar.	xi. vlti. z80
iij.idus ianu. Soci. salui mar.	ij lxv

Tempore		Xi. Cap. Ypa.
	Socrates epʒ	xi x
xv. kal'. octo.	Socrates mar.	xi. vlti. 250
idi.nou.	Solutor mar.	xi. vlti. 319
xij. kal'. decē.	Solutor mar.	xi. vlti. 326
kalē.augu.	Sophia mar.	vij. vij.
xv.kal.iun.	Sophōias ꝓpheta	v. x
	Sophronius ꝓfeſ.	xi. xci
vij.kal.iulij	Soſipater diſcip.	vi. vi
ix.kal.oct.	Sōnius diac.ꝛ m.	viij. cxiij.
viii.idus ſept.	Soſthenes mar.	viij. lxi.
iiij.kal. decē.	Soſthenes diſcipu.	x. cxvi.
x.kal'.mai.	Sother pa.ꝛ mī.	iiij. lxxiij.
iiii.idus feb.	Sothera vir.ꝛ mī.	iij. cxi.
	Specioſus monac.	xi. cvi.
xvi. kal. aug.	Speratus mar.	vi. cx
kal'.augu.	Spes vir.ꝛ mar.	vij. vij
	Spes abbas.	xi. cvij
xvi.kal'.febr.	Speuſippus mar	ij. xciij
xix.cal'.ianu.	Spindion epʒ.	i. lxvi.
idi.mai.	Spiritusſanctus.	v. i
	Stacteus diſcipu.	vi. c
xv kal'.augu.	Stacteus mar.	vi. cxi
iij. ka'. octo.	Stacteus cōfeſſor.	xi. vlti. 262
xiij. kal'. oct.	Stephana mar.	viij. lxxxix.
xvi.kal'.ianu.	Stephanus mar.	i. lxxij
vij. kal'. ianu.	Stepha. ꝓthomī.	ij. iij
idi.febr.	Stephan' abbas.	iij. cxx
	Stephan' abbas.	iij. cxxi.
iij. no. augu.	Steph.pa.xix.mī.	vij. xi.
	Stephan'pa.ij.cō.	vij. xij.
	Stephanus pa.iij.	vij. xiij
iij.no. augu.	Stephan' anach.	vij. xvii.
viij.idus aug.	Stephanus mar.	vij. xxx
xij.kal'.dec.	Stephanus ꝑſbyt.	x. lxxxvi.
	Stepha. epʒ ꝛ cō.	xi. x
idi.feb.	Stepha. epʒ ꝛ mī.	xi. vlti. 65
kal'.aprilis	Stephanus mar.	xi. vlti. 101
v.kal'.mai.	Stephanus mar.	xi. vltio. 130
viij.idus mai.	Stepha.epʒ ꝛ mī.	xi. vltio. 158
v.idus iul.	Stepha.ꝑſb.ꝛ mī.	xi. vlti. 191
xv.kal'.octo.	Stephanus mar.	xi. vltio. 250
xvi. kal. mai	Succeſſus mar.	iij. lvi.
v.idus decē.	Succeſſus mar.	xi. vltimo 4
xvi.kal'. febr.	Sulpitius epʒ.	ij. xciij.
xij.kal'.mai	Sulpitius mar.	iij. lxvij.
	Suranus mar.	xi. cxij.
iij.idus aug.	Suſanna vir.ꝛ mī.	vij. xlix.
	Suſanna ſancta.	vij. cxxvij

T

	Tabita virgo.	xi. xlviij.
x.kal'. decem.	Tabra mar.	x. xcvij.
x.kal'. decem.	Tabrata mar.	x. xcvij
xvij.kal'.april.	Tacianus mar.	iij. cciij.
	Tade' heremita.	v. cviij
	Tadeusdiſcipulus.	vi. c
v.kal'.nouem.	Tadeus apoſtolus.	ix. cxv
	Thais meretrix.	ix. xxxviij.
iij.idus april.	Thallacus ꝑſby.	xi. vlti. 114
v.idus octo.	Tarachus mar.	ix. li.
x.kal.maij	Tarbua regi.ꝛ m.	iiij. lxxviij.
	Tarchyſius diſcip.	vi. c
	Thare pater.	iij. lv
xv. kal'. octo.	Tarrafis ꝓfeſſor.	viij. lxxxvij
xvi.kal'.ianu.	Tarryſius mar.	i. lxxiij.
xviij.kal'. ſep.	Tarſicius martyr.	vij. lxvi
	Tarſilla ſancta.	xi. cx
iij.idus decē.	Tharſon mar.	i. lviij
iij.idus augu.	Taurinus epʒ.	vij. l
xij. kal'. decē.	Taurinus martyr.	xi. vltio. 326
iij.no.ſept.	Thecla v̄.ꝛ mar.	viij. xxix
ix.kal'. octob.	Thecla vir.ꝛ mī.	viij. cx
no.ianu.	Theleſpor'pa.ꝛ m.	ix. xlvi.
kal'.iulij.	Theobald' cōfeſ.	vi. xxxvi.
ix.kal'.febru.	Theodola mar.	iij. xviij.
vij.idus mar.	Theodolus mar.	iij. clxxxv
v. no.maij.	Theodo.p̄ſ.ꝛ m.	iij. cxviii
vi. kal'. augu.	Theodolus mar.	vi. cxliij
iij.idus mar.	Theodora mar.	iij. cxcviij
kal'.apri.	Theo. vir.ꝛ m.	iij. xx
iiij. kal'. maij	Theodora v̄.ꝛ m.	iiij. xcvij
no.maij	Theodora v̄.ꝛ m.	iij. cxxxviij
xvi. kal'. aug.	Theodora monac.	vi. cix
x.kal'. nou.	Theodoric' p̄.ꝛ m.	ix. xcviij
kalē.iulij.	Theodoricus ꝑſb.	xi. vlti. 185
xvi.kal'. ianu.	Thodorus mar.	i. lxxiij
xvi.kal'. ianu.	Theodorus mar.	i. lxxiij
xi.no. ianua.	Theodorus mar.	ij. xliij
xiij.kal'.apri.	Theodorus epʒ.	iij. ccx
viij.idus apri.	Theodor' e.ancy.	iij. xxxiij
	Theodorus ꝓreſb.	iij. xxxv
	Theodorus ab.	iij. clxxiij
	Theodo. epʒ ꝛ m.	v. lxvi
x.kal'.iul	Theodo.mar.	v. cxxxvii
iij.kal'.augu.	Theodorus mar.	vi. clvij
ix.kal'.ſep.	Theodorus cōfeſ.	vij. cvi
iij.non. nou.	Theodorus epʒ.	x. xiij
v.idus nou.	Theodo. mil.ꝛ m.	x. xxxix
v.idus nou.	Theodo.mil.ꝛ m.	x. xl.
iij.idus nouē.	Theodorus mar.	x. xliij
	Theodo.epʒ ꝛ cō.	x. xliiij
	Theodor'epʒ ꝛ cō.	xi xxvi.
	Theodo.epʒ ꝛ m.	xi. xxxii
	Theodor'epʒ ꝛ cō.	xi cxxiiij
xix.kal'. ianu.	Theodor' mar.	xi. vltimo 9
vij. kal'. april.	Theodo.epʒ ꝛ m.	xi. vltimo 100
xviij.kal'.dec.	Theodorus mar.	xi. vltimo 321
iij.non. apri.	Theodoſia v̄.ꝛ m.	iij. xlv.
xiij.kal. iun.	Theodoſia mar.	v. xvi
viij. kal'.nou.	Theodoſius mar.	ix. cvii
	Theodoſius impera- tor cōfeſſ.	xi. xciij
iij.idus mart.	Theodota mar.	iij. xcvii
iiij. nō. augu.	Theodota mar.	vij. xiiij

Tempore		Li. Cap. Pa.
	Theodotus epc	xi x
pri.non. ian.	Theogenes mar.	ñ xli.
viñ.kalē.feb.	Theogenes mar.	iiñ xxv
vi.kalē.octo.	Theognitus mar.	viiñ cxxi
x.kalē. septē.	Theonas epc	vñ xcviñ
x.kalē.septē.	Theonas abbas	vñ xcix
x.kalē.decē.	Theonistus epc t.m.	x xcvñ
	Theophanius cōfes.	xi cxv
xiiñ.kalē.ian.	Theophilus mar.	i lxxviñ
viñ. idus feb.	Theophilus mar.	iiñ ci
iiñ.non.mar.	Theophilus epc	iiñ clxxvñ
	Theophilus epc	iiñ clxxviiñ
vñ.idus mar.	Theophilus mar.	iiñ clxxxv
iiñ. idus octo.	Theophilus epc	ix lix
	Theophilus cōfes.	ix lx
viñ.idus.feb.	Theophilus mar.	xi vlti. 52
pri.kalē.mar.	Theophilus mar.	xi vlti. 80
vi.idus. sept.	Theophilus mar.	xi vlti. 241
xiiñ.kalē.iunñ	Theophista mar.	v xxi
xiiñ.kalē.iun.	Theophistus mar	v xxi
iiñ.non.nouē.	Theopolus mar.	x xviiñ
x.kalē.iun.	Theopomp? epc t. m.	v xxxiiñ
viiñ.idus mar.	Theoticus mar.	iiñ clxxxiiñ
	Teotignus epc	xi ix
	Theothymus epc.	xi cxxviñ
	Theotistus epc	xi ix
	Theremon abbas	xi lviñ
iiñ.kalē.sept.	Terentian? epc t.m.	viñ cxxxvi
viiñ. idus dec.	Therius mar.	i xxxv
	Tertius discipulus	vi c
pri.non.aug.	Tertullinus mar.	viñ xx
iiñ. idus no.	Tiberius mar.	x xlvi
vi.kalē.augu.	Tiberius epc	xi vlti. 202
xviiñ.kal. ma.	Tyburtius mar.	iiñ li
iiñ.idus augu.	Tyburtius mar.	viñ xlvi
v. idus septē.	Tyburtius mar.	xi vlti. 243
xviñ.kalē.feb.	Tychianus epc	ñ lxxxix
iiñ.non.feb.	Tygris epc t mar.	xi vlti. 48
	Timeus epc	xi viñ
xiiñ.kalē.ma.	Timon diaco. t mar.	iiñ lxvi
	Timon epc t mar.	iiñ lxviñ
pri.kalē.ianu.	Timotheus presby.	ñ xviiñ
ix.kalē. feb.	Timotheus disci.	iiñ xviñ
xiiñ.kalē.iun.	Timotheus mar.	v xxviiñ
	Timotheus anach.	v cviñ
xi.kalē.septē.	Timothe? pres.t.m.	viñ xci
	Timotheus epc	viñ xciñ
x.kalē. septē.	Timotheus mar.	viñ xcv
	Timotheus epc	xi vi
idibus ianu.	Timotheus confes.	xi vlti. 30
viiñ. idus apr.	Timotheus mar	xi vlti. 112
xi.kalē.iunñ	Timotheus mar.	xi vlti. 147
vi.idus septē.	Timotheus mar.	xi vlti. 242
x.kalē.mar.	Tyrannus epc t mar.	iiñ cxxxviñ
	Tyrannus epc t confessor	xi viñ

Tempore		Li. Cap. Pa.
xvi.kalē.mar.	Thyrion presbyter et martyr	iiñ cxxliiñ
v.kalē. febru.	Thyrsus mar.	iiñ xxxix
viiñ.kalē. feb.	Thyrsus mar.	viiñ cxvi
pri.kalē.decē	Thyrsus mar.	xi vlti. 44
iiñ.kalē.ma.	Thithicus diaco.	iiñ xcix
viiñ. kalē.sep.	Titus discip.	vñ cviiñ
	Titus epc	vñ cix
	Tobias epc	vñ xcvi
	Tobias vir sanctus	viiñ lxxix
	Tobias epc	xi viiñ
	Thola iudex	viiñ viiñ
xxiiñ.kalē.ian.	Thomas aposto.	i lxxix
iiñ.kalē.ian.	Thomas episcopus t mar.	ñ xliiñ
nonas mar.	Thomas de aquino confessor	iiñ clxxxi
xvi.kalē. iun.	Torpes mar.	v viiñ
idibus ma.	Torquatus epc	v iiñ
iiñ.kalē. ma.	Tortula virgo t martyr	iiiñ c
iiñ.idus mar.	Trabia mar.	iiñ cxcviiñ
pri.non.iul	Tranquillinus mar.	vi lxi
viiñ.idus aug.	Transfiguratio dñi	vñ xxix
xvi.kalē ian.	Translatio sancti ignatij	i lxxiiiñ
xv.kalē.feb.	Translatio sctē lucie	ñ xcix
pri.kalē.feb.	Translatio sancti marci	iiñ lxi
pri.kalē. mar.	Translatio sancti augustini	iiñ clxi
viiñ.idus ma.	Translatio sancti andree	iiiñ cxliiiñ
vñ.idus ma.	Translatio sancti hieronymi	iiiñ cxiv
xvi.kalē.iunñ	Translatio scti syri	v ix
iiñ.kalē.iunñ	Trauslatio sancti nicolai	v lxv
vñ. idus iunñ	Trāslatio scti seruatij	v xcvi
v.no.iul.	Translatio sancti thome	vi xliiñ
iiñ.non. iul.	Translatio scti marti.	vi iiñ
v.idus iul.	Translatio sancti benedicti	vi lxxxi
viiñ.kalē.aug.	Translatio sancti germani parisiensis	vi cxxxviiñ
vi.idus augu.	Translatio sancti quirici	vñ xxxix
iiñ.idus augu.	Translatio corone christi	vñ xlv
pri. idus sep.	Translatio sancti hermacore	viiñ lxviñ
kalē.octo.]	Translatio sancti germani antisiodoren.	ix xñ
viñ. idus ma.	Trecēti t.x.mar.	xi vlti: 139
vi.idus octo.	Trecenti.x.t.viñ.socij geronis martyres.	ix xlviñ

Tempore		Li.	Cap.	Pa.
idibus octo.	Trecenti t.60.mar.	ix	lxvij	
xvij.kalē.no.	Trecenti t.65.mar.	xi	vlti.	291
iiij.non.iun.	Trecenti t.30. mar.	v	lxxv	
pri.idus aug.	Tredecim socij quiriaci martyres	vij	lv	
viij.idus mar.	Tres socij theotichi mar.	iij	clxxxiij	
ix.kalē.iunij	Tres tribuni mar.	v	xxxviij	
iiij.kalē.iulij	Tres socij poramicne mar.	vi	xxi	
v.idus iulij	Tres socij eulogij mar.	vi	lxxxiij	
iiij.non.aug.	Tres filij theodote martyres	vij	xiij	
	Tres femine mar.	xi	xxix	
vij.idus iunij	Tres socij petri martyres	xi	vlti.	165
prid.non.sep.	Tres pueri mar.	xi	vlti.	236
ix.kalen.aug.	Tyricanus mar.	vi	cxxxij	
xi.kalen.ian.	Triginta mar.	i	lxxxi	
kalen.ianua.	Triginta mar.	ij	xxxiij	
vi.idus octo.	Triginta socij mallosi martyres	ix	xlviij	
xvij.kalē. dec.	Triginta socij felicis martyres	x	lxv	
iij.non.octo.	Triginta socij placidi martyres	xi	vlti.	271
vij.kalen.feb.	Triginta sex mar.	iij	xxv	
vi.idus septē.	Trigintatres socij adriani martyres	viij	lij	
iiij.idus nou.	Tryphon mar.	x	xij	
v.non.iulij	Triphon mar.	xi	vlti.	188
xv.kalen.nou.	Tryphonia regina	ix	lxxxi	
xi.non. ianu.	Thryphonius mar.	ij	xiiij	
prid. kalē.de.	Trophianus epūs	i	xi	
iiij.kalē.ianu.	Trophimus epūs	ij	xviij	
iiij.kalē.octo.	Trophimus mar.	xi	vlti.	251
iiij. idus iunij	Tropus confessor	v	ciij	
vij. idus mar.	Thydion martyr	iij	clxxxv	

U

vij.idus mar.	Ualens martyr	iij	clxxxv	
	Ualens epūs	xi	viij	
xvi.kalē.mar.	Ualentinus epi.t m.	iij	cxxij	
xvi.kalē.mar.	Ualentin⁹ presb.t m.	iij	cxxiij	
xvij.kalē. ian.	Ualentinus mar.	xi	vlti.	ii
idibus nouē.	Ualentinus mar.	xi	vlti.	319
viij.kalē.iunij	Ualentio mar.	xi	vlti.	151
	Ualentius presbyter	xi	ci	
	Ualeria mar.	iiij	xcvi	
pri.kalē.iulij	Ualeria vir.t mar.	vi	xxix	
pri.kalē. apri	Ualeria martyr	ix	vlti.	105
xviij.kal'. ian'	Ualerianus epi.t m.	i	lxx	
xviij.kal'.maij	Ualerianus mar.	iiij	li	
x.kalē. septē.	Ualerianus mar.	vij	c	
xvij.kalē. oct.	Ualerianus mar.	viij	lxxxiij	

Tempore		Li.	Cap.	Pa.
iiij.kalē.dec.	Ualerianus epi.t mar.	x	lix	
xv.kalē.octo.	Ualerianus mar.	xi	vlti.	249
kalen. aprilis	Ualericus abbas	iiij	xxi	
pri.idus dec.	Ualericus abbas	xi	vlti.	7
xi.kalē. feb.	Ualerius epūs t mar.	ij	cxi	
vij. idus mar.	Ualerius mar.	iiij	clxxxv	
xviij.kalē. iul.	Ualerius mar.	v	cxvi	
iiij.kalē.feb.	Ualerius epūs	xi	vlti.	41
xvi.kalē decē.	Ualerius mar.	xi	vlti.	322
xi.kalē.augu.	Uandegisillus abbas	vi	cxxvij	
xvij.kalē. iun.	Ubaldus epūs	v	vi	
iiij non.iunij	Uectius mar.	v	lxxvij	
	Uectius mar.	xi	xiij	
viij.idus.feb.	Uedastus epūs	iij	xcix	
xv.kalē.iunij	Uenantius mar.	v	xij	
kalē.apri.	Uenantius epūs t m.	xi	vlti.	106
iij.idus octo.	Uenantius abbas	xi	vlti.	286
iiij.kalē.octo.	Uenceslaus mar.	viij	lxxvij	
xiiij.kalē.dec.	Ueneranda vir. t mar.	x	lxi	
xviij.kalē. de.	Uenerandus mar.	x	lx	
iij. idus feb.	Uenerius abbas	viij	lxv	
	Uenerius abbas	viij	lxvi	
iij.kalē.ianu.	Uenustianus mar.	ij	xix	
pri.non.maij	Uenustus mar.	xi	vlti.	136
iij.idus nouē.	Ueranus epūs	x	l	
v.idus augu.	Uerianus mar.	vij	xli	
kalē.octo.	Uerissimus mar.	xi	vlti.	268
ix.kalē.mar.	Uerolus mar.	xi	vlti.	75
iiij.non. decē.	Uerus mar.	i	xxi	
xij.kal'. nouē.	Uiaror confessor	ix	xc	
xi.kalē.feb.	Uictor mar.	ij	cxij	
v.kalē mar.	Uictor mar.	iij	cli	
pri.non.mar.	Uictor mar.	iij	clxxx	
xij.kalē.maij	Uictor episcopus carthag.	iiij	lxx	
viij. idus maij	Uictor miles t mar.	iiij	cxlij	
pri.idus maij	Uictor martyr	iiij	clxviij	
xij.kalē. aug.	Uictor mar.	vi	cxxij	
ix.kalē. augu.	Uictor miles t mar.	vi	cxxxij	
v.kalē.augu.	Uictor papa t mar.	vi	cxlviij	
iiij.kalē. aug.	Uictor mar.	vi	clvij	
iiij. idus sept.	Uictor epūs t mar.	viij	ix	
iiij.idus sept.	Uictor mar.	viij	lxi	
xviij.kal'. oct.	Uictor martyr	viij	lxxviij	
xiiij.kalē.oct.	Uictor miles t mar.	viij	lxxxix	
x.kalē. octo.	Uictor mar.	viij	clij	
pri.kalē.octo.	Uictor mar.	viij	cxxxiij	
vi.idus.octo.	Uictor mar.	ix	xlviij	
pri.kalē.feb.	Uictor mar.	xi	vlti.	44
x.kalen.mar.	Uictor mar.	xi	vlti.	74
iij.kalē.apri.	Uictor mar.	xi	vlti.	103
kalen. aprilis	Uictor presb. t mar.	xi	vlti.	107
viij.idus maij	Uictor epūs t mar.	xi	vlti.	138
xvi.kal'.nouē.	Uictor epūs t mar.	xi	vlti.	293
xv.kalē.nouē.	Uictor mar.	xi	vlti.	294
idibus nouē.	Uictor mar.	xi	vlti.	319
x.kalē. ianua.	Victoria vir.t mar.		lxxxiij	

Tempore	Li.	Cap.	Pa.
xij.kal. nouē.	Victoria virgo ⁊ mar.	ix	lxxxvij
xv.kal.decē.	Victoria mar.	x	lxx
x.kal.aprilis	Victorinus mar.	iij	ccxix
xvij.kal.iunij	Victorianus mar.	xi	vltimo 141
iij.idus decē.	Victoricus mar.	i	lvij
v.kal.mar.	Victorinus mar.	iij	cli
prid.no.mar.	Victorinus mar.	iij	clxxx
xvij.kal.ma.	Victorinus mar.	iiij	iiij
noñ.iulij	Victorinus mar.	vi	lxiij
noñ.septē.	Victorinus epūs ⁊ mr.	viij	xxxix
iiij.no.nouē.	Victorinus cōfessor	viij	xi
vi.idus nouē.	Victorinus epūs	x	xij
xij.kal.iunij	Victorinus mar.	x	xxxvij
v.idus nouē.	Victorius mar.	xi	vltio 144
kal.septē.	Victorius epūs	xi	vltimo 313
vi.kal.iulij	Victorius epūs	xi	vltio 234
vi.kal.iulij	Vigilius epūs ⁊ mar.	vi	x
	Vigilius epūs ⁊ mar.	vi	xi
	Vigilius papa ⁊ mr.	vi	xij
x.kal.ian.	Vigilius confessor	vi	xiij
viij.idus ian.	Viginti martyres	i	lxxxiij
v.idus mar.	Viginti milites mar.	ij	iij
viij.idus iunij	Vigiti socij ẏiradi martyres	iij	cxc
ix.kal.mar.	Viginti martyres	v	xciij
iiij.id. nouē.	Viginti socij veroli martyres	xi	vltimo 75
vi.kal. iunij	Viginti socij demetrij martyres	xi	vltimo 314
prid.id. decē.	Vigintiduo mar.	v	lviij
vi.id.septē.	Vigintiduo socij ẏermogenis martyres	xi	vltimo 6
xvi.kal.iulij	Vigintiduo socij amonij martyres	xi	vltio 241
iiij.noñ.nouē.	Viginti milia milites ẏorhlandi so.mr.	v	cxxi
iiij.noñ.mar.	Vigintiocto socij alcindini martyres	x	xiij
iiij.kal.mar.	Viginti septē mar.	iij	clxxiiij
vi.idus augu.	Vigintiseptem socij fortunati mar.	xi	vltimo 77
xviij.kal.oct.	Vigintiunus mar.	vij	xxxv
kal.nouē.	Vigintiunus mi.mr.	viij	lxxvij
viij.kal.ma.	Vigor epūs	x	v
vij.idus no.	Vildifrius epūs	x	vltimo 128
iiij.id.octo.	Vilebrordus epūs	xi	vltimo 312
xi.kal.feb.	Vilfridus epūs	xi	vltio 285
xi.kal.feb.	Vincētius diaco.⁊ mr.	ij	cxi
xij.kal.ma.	Vincentius mar.	ij	cxij
kal.iunij	Vincentius cōfessor	iiij	lxix
viij.idus iunij	Vincentius presbyter	v	lxij
viij.idus aug.	Vincentius epūs	v	xciiij
viij. kal. sept.	Vincentius mar.	vij	xxx
xij.kal. nouē.	Vincentius mar.	vij	cxi
vi.kal.nouē.	Vincentius pres.⁊ mr.	ix	lxxxvij
xiij.kal.maij	Vincentius mar.	ix	cxiiij
	Vincentius mar.	xi	vltimo 126
v. idus iunij	Vincentius diac.⁊ mr.	xi	vltimo 167
vi.noñ.ma.	Vindemialis epūs	iiij	cxvi
prid.noñ.sep.	Vitalicus puer ⁊ mar.	xi	vltio 236
xi.kal.ma.	Vitalis mar.	iiij	lxxij
iiij.kal.ma.	Vitalis miles ⁊ mar.	iiij	xcv
vi.noñ.iulij	Vitalis mar.	vi	xiij
vi.idus iulij	Vitalis mar	vi	lxxxij
x.kal.octo.	Vitalis mar.	viij	ciij
iij.noñ.nouē.	Vitalis mar.	x	xvij
prid.no.nouē.	Vitalis mar.	x	xxi
v.idus ian.	Vitalis epūs ⁊ mar.	xi	vltimo 31
xvi.kal.mar.	Vitalis pres.⁊ mar.	xi	vltimo 64
ix.kal.nouē.	Vitalis confessor	xi	vltimo 300
viij. idus dec.	Vitricus mar.	i	xxxv
xvij.kal.iulij	Vitus mar.	x	cxviij
kal.septēbris	Viuardus epūs	viij	xxi
idibus ian.	Viuentius cōfessor	ij	lxxi
v.kal.septē.	Viuianus epūs	xi	vltio 228
iiij.noñ.iulij	Vldaricus epūs	vi	liij
xij.kal. nouē.	Undecim miliavirgines martyres	ix	lxxxvij
	Volitianus epūs	xi	viij
ix.kal.feb.	Urbanus puer ⁊ mar.	iij	xviij
xvi.kal.ma.	Urbanus mar.	iiij	lvi.
viij.kal.iunij	Urbanus papa ⁊ mr.	v	xxxix
vi.noñ.iulij	Urbanus mar.	vi	xiij
	Urbanus discip.	vi	c
iiij.kal. decē.	Urbanus epūs ⁊ mar.	x	cxix
v.idus decē.	Urbanus mar.	xi	vltimo 4
xvij.kal.sept.	Ursatius confessor	viij	lxvij
xiij.kal.iulij	Ursicinus mar.	v	cxxvij
v.idus nouē.	Ursinus epūs	x	xli
xij.kal.nouē.	Ursula ẏgo ⁊ mar.	ix	lxxxvij
xi.kal.iulij	Ursus mar.	v	cxxxiij
prid.kal.oct.	Ursus mar.	viij	cxxxiiij
iij.kal.aug.	Ursus epūs	xi	vltio 205
xi.kal.ma.	Ustazades mar.	iiij	lxxi
xv.kal.iulij	Vulmarus confessor	xi	vltimo 173
xiij. kal. apri.	Vulphranus epūs	iij	ccxiij
noñ.iunij	Uxor nicandri mar.	v	xc
xv.kal. mar.	Uxor filij ⁊ familia creatoris martyres	xi	vltimo 65

Z

	Zabdas epūs	xi	viij
	Zabulon patriarcha	iij	xcvi
iiij.noñ. iunij	Zacharias pres.⁊ mar.	v	lxxvij
iiij.noñ. iunij	Zacharias confessor	v	lxxix
viij.id.septē.	Zacharias sacerdos	viij	xli
noñ nouēbris	Zacharias ꝓpheta	viij	xliij
	Zacharias ꝓpheta	viij	xxiiij
iiij. idus iunij	Zacharias papa	x	xxvi
x.kal.septē.	Zacharias mar.	xi	vltimo 168
	Zacheus epūs	viij	xcvi
	Zacheus epūs	viij	xcvij
	Zebenus epūs	xi	viij
	Zenas discipulus	vi	c

Tempore.		Li.	Cap.	Pa.
vi.idus. decē.	Zeno episcopus	i	xliij	
xiij.kal'.ian̄.	Zeno martyr	i	lxxviij	
prid̄.id̄.apri.	Zeno confessor	iiij	xlvij	
vij.idus iulij	Zeno mar.	vi	lxxv	
	Zeno abbas	vi	lxxvi	
xvi.kal'.mar.	Zeno mar.	xi	vltimo	64
idibus iulij	Zeno mar.	xi	vltimo	195
x.kal'.mar.	Zenobius pres.⁊ mar.	iij	cxxxvi	
viij.kal'. iunij	Zenobius ep̄s	v	xli	
iiij.kal'.nouē.	Zenobius p̄s.⁊ mar.	ix	cxxi	
vij.kal'.septē.	Zepherin⁹ papa ⁊ m̄.	vij	cxiiij	
xiij.kal'. ianu.	Zepherinus ep̄s	xi	vltimo	18
iij.non̄.iulij	Zoe martyr	vi	lv	
x.kal'.iunij	Zoelus mar.	xi	vltimo	150
v.kal'.iulij	Zoilus mar.	vi	xvi	
	Zoilus presbyter	vi	xvij	
	Zorobabel dux	vi	xc	
iiij.idus feb.	Zoticus mar.	xi	vltimo	57
xij.kal'. nouē.	Zoticus mar.	xi	vlti.	297
idibus iulij	Zozima v̄go ⁊ mar.	xi	vlti.	194
prid̄.kal'.maij	Zozymas abbas	iiij	cvi	
5.idus mar.	Zozymus mar.	iij	cxci	
	Zozymus papa	xi	iiij	
xix.kal'.ian̄.	Zozymus mar.	xi	vltimo	9

Postq̄ ad libri calcem: deo annuēte ꝑnenimus: nobis visum est: fore haud inutile: quorūdam sanctoruz gesta subnectere: que ex eorum hystorijs: q̄ compēdiose potuimus: auctorem huius imitati: decerpsimus: ordinem tēporis tm̄modo seruantes: ⁊ vt opus vberius habeat: ⁊ vt ceptis nostris aliorum animos ad ampliorem fecunditatem excitemus.

Hec sunt nomina sanctorum.

xvij.kal'.feb.	Berardus: petrus: accursius: adiutus: et otho martyres ⁊ cōfessores.	i
iiij id̄.feb.	Guilelmus cōfessor	ij
prid̄.no.mar.	Cyrillus confessor	iij
non̄.apri.	Uincentius cōfessor	iiij
die pasche.	Rupertus ep̄s	v
octa.pasche	Johānes bonus cōf.	vi
kal'.ma.	Katherina senensis	vij
5.non̄.ma.	Ursius cōfessor	viij
iiij.no.ma.	Monica vidua	ix
iij.non̄.ma.	Angelus mar.⁊ cō.	x
xiij.kal'.iunij	Bernardinus cōfes.	xi
scd̄a dn̄ica iul'	Bonauētura ep̄s ⁊ cardinalis confessor	xij
xij.idus aug.	Albertus confessor	xiij
idibus aug.	Siplician⁹ ep̄s ⁊ cō.	xiiij
xvij.kal'.sept.	Rochus confessor	xv
iiij.id̄.septē.	Nicola⁹ tollētin⁹ cō.	xvi
prid̄.no. octo.	Magnus ep̄s	xvij
vi.kal'.nouē.	Juo pres.⁊ cōfes.	xviij
prid̄.kal'.no.	Uolfgāgus ep̄s ⁊ cō.	xix
xvi.kal'. decē.	Othmarus abbas	xx
vi.kal'. decē.	Conradus ep̄s	xxi
prid̄.no. decē.	Hosimundus episcopus et confessor	xxij
	Othilia virgo	xxiij
	Culianus cōfessor	xxiiij
	Sabinus cōf.⁊ m̄.	xxv
	Dominica in ramispalmarum	xxvi
	Cena dn̄i	xxvij
viij.idus iunij	Claudius ep̄s	xxviij

De sauctis berardo: petro: accursio: adiuto: ⁊ othone cōfessoribus ⁊ martyribus. Cap̄.i.

Berardus: petrus: accursius: adiutus: ⁊ Otho confessores a beato francisco diuinitus monito: ad miramolini regnum mahumetanis euāgelium predicaturi missi sunt: qui per argoniam: colimbriam portugallensem deueniētes: regine orache martyrij sui ordinē: ⁊ qualiter reliquie sue colimbriā essent deferende: ⁊ ab ea honorifice suscipiende reuelauerunt: ⁊ hinc alanquearium ad xanthiā virginē deuotā: a qua secularibus supinduti vestibus (nā aliter transmeādi nō dabat facultas) hispalim: que nūc d̄r si bylla applicuerūt: vbi depositis secularib⁹ indumētis: ad misquitiā regē multis laniati verberib⁹ ingrediūtur: ⁊ corā eo mahumeticā dānātes fidē: xp̄m p̄dicāt: quos ira cōcit⁹ ex vrbe marochiū duci iussit: vnde pariter a miramolino bis expellūtur: sz martyriū affectātes reuertūtur: ⁊ p̄dicatiōib⁹ insistētes ab indignato rege in teterrimū carcerē detrudūtur: quos .xx. dierū inedia nihilo maceratos ligatis post terga manib⁹: nudos ad se trahi iubet: ⁊ vsq̄ ad viscerū atq̄ ossium enudationē cedit: ac sup̄ testas per noctem volutari: oleo ⁊ aceto: laceris corporib⁹ superinfusis: ⁊ tandē lassis in flagella lictoribus: eorum capita per mediū frontis amputari: ⁊ sic optata corona sancti martyres positi sunt: quorū corpora flammis illesa iacuerunt: ⁊ inde xp̄ianis vendita per multas saracenorū insidias colimbriā ad reginā orachā delata ab eadē: vt scti p̄dixerāt in monasterio sancte crucis inter multa miracula honorifice sepulta sunt: ex quib⁹ adhuc sanguineus manat liquor fragrantissim⁹: ⁊ plurib⁹ medela infirmitatib⁹. Passi sunt autē sancti anno salutis. M.ccxxxvij. kal'. februarij. Sz nec saraceni euaserunt impune: rex enim eodē anno a dextris aruit: ⁊ populus p̄ quinquēniū sterilitate pestilētiaq̄ pene consumptus est: eorū ꝟo festum colitur. xvij. kal'. februarij.

¶ De sancto Guilelmo confessore Cap̄.ij.

Guilelmus cōfessor: in pueritia a beato bernardo abbate instructus aquitanie dux: ⁊ pictauensium comes: bellator euasit accerrim⁹: qui tempore eugenij pape. iij. romam ipsius accessit vnde ferocitate deposita: ⁊ humiliter accepta penitentia lorica indutus pro interula quattuor cinct⁹ cathenis hieroso

lymam perrexit: ⁊ rediens beati iacobi limina visitauit: qui subitaneā mortem expauescēs dominici precepti memor: venditis omnib⁹ ⁊ pauperibus erogatis in heremo vitam summa austeritate afflixit: vbi magnū sanctitatis nomē adeptus est: qui videns in gallijs ordinē cistertiensium florere: ⁊ heremitaꝝ arescere: totis viribus obnix⁹ illis in regionib⁹ instaurauit: postque iterū pari ratione loricat⁹ cū cilicio. Decē illigatus cathenis nudis pedib⁹ hierosolymā reuisit: vnde corrosis plantis: remigans curabat reditum: qui captus a saracenis ob sue vite austeritatem libertati restitutum est. Et tandem multos ꝑpessus labores in agrū tuscum ⁊ pisanū deueniens: in insula que d̄r liualia solitarie cōmoratus est: vbi familiariter cōiunct⁹ quibusdā heremitarum augustini: eorū mores edoct⁹: nigro habitu sumpto ⁊ pellicea zona locellis eorum ꝑ totā ethruriā denote visitatis: centūcellas applicuit: vbi beatus Augustinus librum de trinitate peregit: cuius locis summa cum iucunditate perlustratis: romam et inde ariminum ad sanctam mariam de platano eiusdem ordinis locellum peruenit: a quo fratres: qui prius heremitarum beati augustini appellabantur: cognita ip̄ius maxima sanctitate guilelmitarum denominationem sumpserunt: que denominatio ad Saxones: prouinciam rheni: regnum bohemie: ⁊ in prouincias ab eo dudum instructas promulgata est: ⁊ in gallijs vsq; ad innocenti. ponti. quartū tempora perseuerauerit: sed eo mandante: omnes sub vno titulo heremitarum beati Augustini exinde sunt appellati: hic siquidem beatus guilelmus post innumerabilia sanctitatis opera remeauit in patriam: et ibidem animam feliciter exhalauit: miraculis vndiq; pullulantibus: eius dies iiij idus februarij. celebrat̄.

¶ De sancto cyrillo confessore. Cap̄. iij.

Cyrill⁹ confessor olim p̄sbyter: fratrū heremitarū in mōte carmeli consors fact⁹ adeo corde deuoto: mēte pura cōtēplationi vacabat: vt sepi⁹ āgelico foueret̄ aspectu ⁊ diuinis reuelationibus illustraret̄: die quadam huic missarum solēnia celebranti in nubecula angelus apparens virgā: ⁊ duas argēteas tabellas litteris grecis futuri statū seculi cōtinētes: attulit sic loquēs. Has tabellas misit tibi de⁹ oīpotēs: tāq̄ familiari suo: ⁊ fideli p̄coni: ⁊ quū sacramēta cōpleueris has scripturas trāscribe in mēbrana: post hec cōflās tabellas: formabis eas ī calicē ⁊ thuribulū ad libāda ⁊ adolēda in ara sacrificij matutini: quas acceptas cū gratiarū actione ⁊ reuerentia non modica: cyrillus vir sanct⁹ cōuocatis fratrib⁹ iuxta preceptum angeli trāscriptas conflauit. Et ex tunc sanctis operib⁹ excellētior occubuit: eius festiuitas pridie noñ. martij colitur.

¶ De sancto Uincentio confessore. Cap̄. iiij.

Uincētius cōfessor valentie ex nobili familia ferrariorum natus ⁊ liberalib⁹ artibus eruditus annorū octodecim virgo predicatorum religionem ingressus est: in qua breui tempore factus eximius theologus: vt patrem dominicum imitaretur: plures occidentis regiones: verbum dei euāgelizans peragrauit: ⁊ apprime valentie: aragonie: cathalonie: hispanie: castelle: normandie: britannie: sabaudie: pedimontium: riparie: ianue: delphinatus: borbonij: ⁊ francie tam gratus extitit predicator: vt nouellus existimaretur apostolus. Hic sanctus. xxv. milia iudeorum ⁊ saracenorum ad fidem cōuertit orthodoxā. Bibliā tm̄ secñ portabat ⁊ breuiariū: semel in die comedebat: ciliciū cōtinue gestabat: suūq; habitū: vbicūq; quiscebat: nō omittebat: tāte erat integritatis vir: vt ne pedes quidē nudos: nedū corpus ꝑ plures annos aspexerit. Hic sanctus miraculis maxime pollebat: die quadā quū barcinonā versus ꝓficeret̄: ⁊ ad duo milia hoīm comitarent̄: paucis panib⁹ ⁊ modico vino oēs saturauit. Anno ꝟo salutis. M. cccc. xviij. etatis. xxviij. in venetēsi ciuitate britānie btō fine migrauit ad dñz: ⁊ in ecclesia cathedrali sepult⁹ iacet: qui sicut viuēs miraculis floruit: ita mortu⁹ fructificauit. Nā. xxviij. defunctos suscitasse añ canonizationē suā repitur: inter quos vnū admiratione dignū ī britānia: quū q̄dā mulier p̄gnās humanarū carniū desiderio filiū in duas ꝑtes seuisset: ⁊ alterā torruisset: vt mādaret: ⁊ vir supueniēs horrēdū facin⁹ cōpisset: indilate ꝑtes filij ambas: ⁊ crudā ⁊ costē suscipiēs: miraculorum scti memor ad ei⁹ sepulchrū perrexit. Ibiq; ꝓstrat⁹ cū lachrymis orās: filij resurrectionē impetrauit. Hic aūt dei seru⁹ ꝑ calixtū. iij. ponti. anno dñi. M. cccclv. sanctoꝝ catalogo fuit annumeratus eius celebritas fit nonis aprilis.

¶ De sancto ruperto ep̄o. Cap̄. v.

Rupert⁹ ep̄s ī vormatia ex ꝓsapia regia tp̄e hiloperti francoꝝ regis doctrina ⁊ ꝟtutib⁹ refulgēs ab infidelib⁹ sanctitatē eius nō sufferentib⁹ virgis acriter cesus ab vrbe eijcitur: ⁊ a theo-

done bauarorum duce ratisbone excipitur: vnde baptizato ipso duce cum populo per danubium descendēs: per noricos p̄dicādo: in pauoniam deuenit inferiorē: ⁊ hinc vbi magis estuabat gentilitas: diuertebat intrepidus: idola destruens: ecclesias erigens: ⁊ populos baptismi gratia regenerans: ⁊ postq̄ plura circuierat: loca ad vrbem iuuaniensem: vbi ep̄alem firmauerat sedem remeauit: vocationis diem non ignorans: vbi constructo eredrude virgini nepti sue monasterio: ⁊ vitale in successorem electo: febri defatigatus: die resurrectionis peractis missarum solennib⁹ munitus sacro corporis christi viatico e plangentiū manibus inter modulantium choros angelorum ad sanctam properauit felicitatem.

¶ De sctō Johāne bono confessore. Cap̄.vj.

Johānes bonus confessor patria mātuanus: iohāne patre defuncto hereditate diues relictus est: ꝑ quo dū lubricis iuuenib⁹ adhereret: bona ei⁹ mater inde finēter p̄ces ad deū mittebat: de⁹ aūt fideliū vota nō respuēs: ecce iuuenē finit ad salutē aīe corpe infirmari: sz dū se religionis voto alligat: pristine saluti restituit: qui mortua matre: paupib⁹ erogatis oībus ī quadā specu haud ꝓcul a cesena recessit: vbi mirū ī modū se affligebat: postmodū sūpto heremitarū brī augustini habitu carnalib⁹ incēdijs torreri cepit: que preacutis arūdinis particulis sub vnguib⁹ manuū infixis extinxit tā acri cruciatu: vt triduo pene exanimis iacuerit: sz qr pius de⁹ seruos suos nō deserit: per visionē ei apparens: ⁊ incētiua carnis ⁊ vulnera ꝑiter sanauit: qui deo gratias agēs: incredibili abstinētia se affligēs: plurima in flauinia ⁊ vmbria instaurās monasteria: sibi mirabile sctītatis nomē edificauit: in qua regione ꝑ annos.l. cōmorat⁹ in patriā inde reuersus est: ⁊ diebus ac perfectis operibus plenus extra mantuā in monasterio sibi a ciuib⁹ cōstructo: anno salutis M.ccxxij. spiritū deo relaxauit. Cui⁹ corpus nō multo post ī vrbē trāslatū in monasterio sancte agnetis honestissime cōditū est: cui⁹ sepulchrum miraculis frequētissime radiatur. Eius memoria colitur in octaua pasche.

¶ De sancta katherina senensi. Cap̄.vij.

Katherina senensis patria: ex iacobo ⁊ lapa parentibus hōestis ortuz habuit: que septēnis deo vouit virginitatem. Sed quum duodecim nata foret annos: a parentib⁹ instanter de ꝯiugio vexat: quib⁹ aperuit: qd̄ ad id vsq̄ tēporis occuluerat. Cui parētes non sine lachrymis indulsere: ⁊ concupitum beati dominici habitum pro ea impetrarūt: quo sumpto katherina in vigilijs ⁊ orationibus cincta cathena vitam ducebat: inter cetera virtutum opera pauperibus munificā: ⁊ infirmis obsequiosam se prestabat. Interea āno dñi millesimo trecētesimo septuagesimo quinto inter florentinos ⁊ gregoriū vndecimū pontificem oritur discensio: interdicūtur florentini et excōmunicantur: qua de re katherina valde anxia auinionē ad pontificez perrexit de reb⁹ cōponendis tractatura: quo a pontifice obtento: florentiam reuertēs tumultuantē repperit: nil de pace concludit. Katherina vt huius incēdij suscitatrix gladio petit: sed ipsa ad martyrium ꝑ eccl'ia se offerēs illesa dimittit. Interim moritur pontifex: ⁊ vrbano.vi. substituto pax conficitur: katherina senas reuertit: vbi libellum spiritu afflata dictauit: sed ecce orto scismate: de morte pontificis agit: quo ꝑ spm̄ agnito vehementius affligit: instanter ad dñm p̄ces habet: vt in suū caput impiū scelus cōuertat: res cōponunt: ⁊ exinde vsq̄ ad vite sue terminū a demonibus sub horibilib⁹ spēbus diuersis tormentis est flagellata. Habuit autē btā katherina plures diuinas visiones: ⁊ illā p̄sertim crucifixi: ex cuius vulnerib⁹ intrinsecus adeo sauciata remansit: q̄ dicebat nisi deū nouū faceret miraculū: breui se moriturā: in cōione frequenter in extasi rapiebatur: ⁊ nōnunq̄ plures dies absq̄ cibo trahebat. In extremis deniq̄ laborās inter cōuocatas sorores rome optimā vitā finiuit āno salutis. M.cccclx. etatis sue.xxxiij. in eccl'ia sancte marie sup̄ mineruā nō sine miraculoꝝ multitudine sepulta: cui⁹ cinis cū ossibus anno eiusdē. M.ccccxxx. iuxta capellā maiorē in sepulchrū marmoreū trāslatus est: anno ꝟo dñi. M.cccclxi. pio seruo ponti. catalogo sanctoꝝ aggregata: eius dies p̄ma maij dñica: de mandato eiusdē pōtificis veneratur.

¶ De sancto Ursio cōfessore. Cap̄.viij.

Ursius cōfessor ex nobili francorum genere traxit originem: quē adhuc lactentē quidā peregrin⁹ matri prenūciauit futurū patricidam. quū ꝟo adoleuisset puer annorum.xviij. ad palatia karoli imperatoris accedēs siue pedes siue eques adeo se strenue gerebat q̄ armorum ductor creatus est: qui quum parentes aliquādo visitaret matrem ꝓgnostisci memorē semper flentem inueniebat: que de lachrymis sepius interrogata: tandē dulcibus victa p̄cib⁹ filio causam ꝓpalauit: qui vt horrenduz scelus

declinaret: annorū iam .xxvi. cuz cliento sodali dalmatiā versus perrexerūt: vbi multos paganorū ab eoꝝ rege missos: vt se xp̄ianos caperēt trucidarūt: ad quoꝝ vindictā rex exercitū parās per filiā admonet: vt prius iubeat ip̄os ad se impune accedere: ⁊ de eoꝝ pegrinatione interroget: quo facto rex cū ppl'o ab ip̄is cōuertit ad dn̄m: ⁊ filiū vnicā vrsio desponsauit: cui postmodū in regnū successit: hoc aūt pater per litteras itelligēs ꝓnosticū pegrini flocifaciēs ad aulā filij se cōtulit: vbi datꝫ inditijs a nuru suscipit: ⁊ qꝛ vrsius extra vrbē venatū ierat: in ꝓprio lecto cū sene ⁊ filio paruulo maioris gr̄a honoris se collocauit: sed ecce humani generis hostis sub ip̄iꝰ cubicularij facie regi denūciat virū cū vxore cōcumbere: q̄ domū festinās incōsultꝰ patrē filiū ⁊ vxorē interfecit: quo cognito: facti penitens romā perrexit: cui ꝓ peccato ab adriano pōti. adhibet penitentia: vt habitu peregrino eccl'iam sctē marie in mōte sūmano visitet: nemini petēs: vbi sit: qui inde cū bellis remissionis recessit: ⁊ tandē sepulchro dn̄i: mōte sina: ⁊ liminibꝰ beati iacobi visitatis annuēte deo vicentiā applicuit: ⁊ inde mōtes versus tēdens pastores audiuit dicentes: eamus domū: qm̄ nebule circūdant montē summanū: ad quorū verba beatus vrsius genibus flexis deo gratias agens: salzenā postea per impiū ezelinum dirutū: se contulit: vbi ad ancilla oralda bis potū petens: ⁊ nō impetrans expirauit: cāpanis ex semetip̄is personātibus: ⁊ sic inuentus est sanctus cū bullis ⁊ baculo florenti. Cui statiz erecta fuit ecclesia: quod intelligens imperator cū eius affinibus venerunt: vt asportarent corpus: at quū subleuare nequiuissent: cum brachio ⁊ florido baculo in galliā redierunt. Eius festiua dies colitur quinto nonas maij.

¶ De sancta Monica vidua. Cap̄. ix

Monica vidua ex honestis parētibus orta: a matre facundia pudice sobrieq̄ educata: deo deuotissima adoleuit: que annorum .xiij. patricio carthaginensi desponsata. post annos .xij. dei gratia ⁊ dexteritate sua ferocissimum virū deo lacerata est. Et exinde cum eo in castitate perseuerauit. quo post .lxxiij. etatis sue annum defuncto: cepit de filio augustino manicheorū errore inflato vehementer angi. pro quo lachrymas: preces ⁊ oblationes deo indefinēter offerens meruit ab angelo audire. Esto viuitoq̄ secura: vbi em̄ tu: ibi ⁊ ille. quū autem ex aphrica pia mater filium sequeretur itinerū labores: ⁊ maris discrimina superando: non manicheum nec adhuc christianum repperi augustinum. cuius in amplexus ⁊ dulcia ruens in oscula: leticia resoluta pene deliquit: sic dicēs. Credo fili mi in christo anteq̄ e vita migrē: te fidelē veracēq̄ christianū sim visura. Hec beata mulier bonoꝝ operum studiosa: infirmis inseruire: orphanos custodire: viduas cōsolari nunq̄ cessabat: ⁊ vbertim passiouē dn̄i deplorabat. In spiritu per diem nōnunq̄ quiescebat. quodam die in solēnitate beati cypriani eucharistiam sumptura: per cubitū a terra eleuata bis clamauit: volemus ad celū: volemns ad celū fideles. Appropinquante v̄o vite sue termino hec dixit augustino. Unū erat: ꝓpter quod in hac vita morari cupiebā: vt te catholicū christianūq̄ viderē priusq̄ morerer: ecce accumulatius mihi deꝰ prestitit: vt te cōtempta etiā felicitate terrena: videam christi seruū: quid iaz amodo hic facio: nescio. post que dicbꝰ quinq̄ vix peractis apud ostiam tyberinā inter natos febribus decūbēs sic ait. Ponetis hic matrē vestram: rogo vos vt ad altare dn̄i memineritis mei: vbi fueritis: et sic nocte media: q̄a vexatione stomachi sacramentū sumere nequiuerat: super lectū puerulꝰ eā amplectens visibiliter apparuit: inter quos amplexus aīa illa sancta volauit ad celuz. anno dn̄i .cccxciij. quarto non̄. maij: etatis sue .lvi. et ostie corpus eius sepultū: qd̄ tpe martini pape quinti anno salutis. M.cccc xvij. v. idus ap̄lis. ⁊ sil'r paulopost eius sepulchrū romā translatū est: incredibili miraculorum numero.

¶ De sancto Angelo martyre ⁊ confessore. Cap̄. x.

Angelus martyr et confessor: natione siculus in vrbe lycate ex generosa prosapia ortus: ab infantia deo deuote inseruiēs: ieiunijs ⁊ orationibus vacans habitum carmelite religionis suscepit. In qua vitam maxima cum austeritate degens eximius predicator effectus est. Hūc siquidem finita quadā predicatione sancti dominicus ⁊ franciscus audiēte frequēti populo in terra prostrati mirū in modū venerati sunt: q̄ post lōgos amplexus beato francisco predixit stigmata: ⁊ vicissim ipse frācisc us ei martyriū: quod vtriusq̄ adimpletū est vaticiniū. Hic em̄ dū fidelibus xp̄m p̄dicasset a paganis tentus: letiferis carceribꝰ mācipatus: et penis vndiq̄ afflictus: tandez fronte gladio ꝑcussa: deo vite obtulit holocaustū. iij. non̄. maij. Cuius corpus in ecclesia eius nomini dedicata req̄escit miraculis decoratū. In eo aūt loco vbi martyris sanguis effusus est: fons olei a p̄mis vsq̄ ad seras vespas scaturit: quo eodē die: siqui per ūgūtur a diuersis languoribus redimuntur.

¶ De sancto bernardino cōfes. Cap. xi.

Bernardin⁹ cōfessor natiōe tuscus ex nobili fami lia albizescorum procreat⁹ pfe tolosenēsi: matre nera massana bindi filia post tertiū eius natiuitatis annum defuncta: infra sextū p. e: matertere diane educādus remansit. qui anno. xi. a patruis senas aduocat⁹ est: vbi liberalibus artibus imbutus: canonico iuri vacauit deuotas numq̄ pretermittens orationes: quibus corroboratus senis fraternitati sancte marie de schala sanctimonia celeberrime ascribi se pcurauit: vbi cilicio indutus super tabulas aut paleas dormiēs circa lāguētes erat officiosissimus. Interea anno domini. M. cccc. seuiente senis epidemia: mortuis fere oīb⁹ ministris hospitalis dicte sctē marie: quū nullo p̄cio conduci possent. Bernardinus tyro xp̄ianor. xx. lāguentiū se gratis obtulit in ministruz: qui quū se ad tātum onus imbecilē fore ppenderet: quosdam eiusdem fraternitatis cōsocios ad piūz opus sibi ascisceret talibus pcurauit. Euangelio admonemur: regnū celorum vim patitur ⁊ violēti rapiūt illud. Inferamus ergo violētiam nobis metipsis nec pro xp̄o mori ptimescamus: q̄d tam magnū atq; pulcherrimū: q̄ pactis tēpore ad martyrij coronam puenire: si morimur: pro christo certe morimur: qua morte ⁊ merces augef: ⁊ oē crimē excludit: ois cōsumatio ⁊ status vite martyrio decorat: hoc fundamētum vite ⁊ fidei: hoc p̄sidiū salutis: hoc vinculum libertatis ⁊ honoris. Mors quippe integriorē facit vitā. Mors magis ducit ad gloriam. Quid enim nobis cū hac luce: quib⁹ lux eterna pmittit. Quid cū hui⁹ vite natureq; cōmercio: quos celi altitudo deposcit. Intra omniū gloriā pulchrior est pro christo mori titulus: ⁊ integrior corona signat. Mors nobis cōtēnenda mors est: quibus christus occisus est ante oculos. Nobis queso cōcurrāt domūnice passionis exēpla: cōcurrāt oblata ⁊ p̄mia: qm̄ misericordia p̄stantes: misericordiā cōsequētur. Mis iflāmati iuuenes cūcti vnanimes cōfessione rite expurgati ⁊ cōtione: ad funestā illā domū nō sine pareytū ⁊ amicorū lachrymis se cōtulerūt: die nocteq; sedulo infirmis ministrātes: ⁊ quadoq; mortuor⁹ corpora sepeliētes. Demū sedata pestilētia plurib⁹ de cōsocijs defunctis reliqui ad paternas domos remearunt: qō fecit ⁊ bernardinus: q̄ statim febre cōcussus: si nō multo post saluti restitutus: ampla facultate pauperi ib⁹ erogata: die natiuitatis marie virginis: cuius gratia a puericia quoadusq; sabbato ieiunauit: beati francisci factus est imitator: nihil p̄ter habitū femoralia ⁊ funiculum possidens. ⁊ primo in locū colūbarij in senēsi territorio cōtemplationi aptissimuz destinat: vbi vigilijs: ieiunijs: disciplinis vltra regule p̄cepta ⁊ cilicio corpus macerabat: illuc p̄ multa miliaria nudis pedibus panis ac viui collectam elemosynā humeris afferebat prelatis obediēs. hic inter cetera passione christi amarissime scindebat: q̄ sacerdos ordinat⁹ quoti die amore in deum inflāmatus celebrabat: sz altius aspiciēs: ⁊ animarū salutē sitiēs: graui sumpta cruce: ex colūbario saggianum: vbi ebrius spiritu p̄dicaturus accessit: cui integritate prius cognita: a prelatis ordinis p̄dicandi officiū cōcedit: sed quū linguā habere aliquātulū p̄peditam: facta ad dñm oratione: igneus e celo globus dimittit: qui sic eius linguae raucitatē decoxit: q̄ exinde illud sanctissimū nomē iesus: italie vrbes: castella: nullas quasq; perlustrās: expedite nō sine maximo fructu predicauit. Tūc enim terras ⁊ maria predones obsidebāt. tūc tanta guelphorum ac gibillinorum rabies icalluerat: vt mutuo fraternoq; cruore ruberet: italia: publica ludor⁹ gymnasia frequētabant: vsurarū voragines inhiabāt: vigebat magia: religio parū colebatur: ⁊ festi dies a ferialibus nisi spectaculor⁹ gratia: dignoscebant. sed quo magis indigebat italia: eo plus in bernardino supne gratie fauor ⁊ virtus fecundauit. Quis enarrare posset: quātū boni per bernardinū cōsecuta est italia: per hūc sedate cedes: erecta hospitalia: extirpate feneratorū rapine: adulterini feminarū ornatus cremati: festi dies culti: ⁊ plures vtriusq; sexus nō sine miraculorum splendore ad dei seruitium cōuersi. O mirum italie frugi. In his itaq; operib⁹ bernardinus perseuerās apud aquilā aprucij vrbem anno salutis. M. cccc. xliij. etatis vo sue lxiij. vite terminū complcuit. Cuius corpus aquilani ciues pluribus diebus inhumatū tenuerunt odore simul ⁊ miraculis fragrās: et ibidez in monasterio sancti francisci postmodum honorifice sepelierūt. Et hunc nicolaus pontifex quintus anno dñi. M. cccc. sanctorum catalogo coaceruauit: solēnis eius dies. xij. kal. iunij colitur. Trāslatū est autem corpus eius in templū nouum ei dedicatū anno eiusdem. M. cccclxij. vi. kal. iunij. sixto pontifice maximo eius pontificatus anno. i.

¶ De sancto bonauentura episcopo ⁊ confessore. Cap. xij.

Bonauentura episcopus albanēsis ⁊ cardinalis de balneo regio oriundus ex voto matris p̄ ipius infirmitate adhuc puerū

si bti frācisi habitū suscepit: q̄ sub alexādro de halis theologie & mozū sic euasit integerrim⁹: vt sepi⁹ de eo diceret alexander. Ver⁹ israelita est iste: in quo adā nō peccasse videtur. Hic ānozū trigintaquinq; inter totvene rabiles religiōis patres ꝓpter suā pfeciōez fact⁹ minister regulā bti frācisci pclytantē narbone in generali capitulo reformauit: et magistri geraldi apologeticū bellū cōtra minozes subtilit cōfutauit. Hic i bti ātonij trāslatiōe patauiū. xxxij. āno obiit⁹ eius: linguaz recētez ac rubicundā in manib⁹ tenēs: iter lachrymas sic ait. O lingua: q̄ deū semp bñdixisti: & alios bñdicere docuisti: nunc pspicue ternitur quāti meriti fueris apd deum: & sic oscula deposuit. Laborāte vo difficultatib⁹ romana sede: a gregozio pōtifice .xi. & sacro senatu cardinalis et epūs albanēsis quāuis remues ꝓclamaē: & statiz ad cōciliū lugdunēse cū rothomagēse & tripolitano epīs de rebus arduis ptractādis destinaē: in quo adeo pzudēter grecozū hereses cōposuit: q̄ oēs psente tunc paleologo eozū iperatoze: libere se deinceps romane sedi pare velle ꝓfiterētur. Hic libzos edidit ititulatos. De septez visionib⁹. Sentētie sentētiarū. Sup euāgelhs: pscriptz luce. Officiū de cruce. Officiū bti frācisci: & de ei⁹ vita. De sex alis seraphin. Itinerariū mētis in deū. Alterū in seipz. Defensoriū religiōis mēdicātiū. Arboz crucis. Breuiloquia. Sermones dñicales. Sup euangelijs & epistolis p āni circulū. Cōpendiū veritatis sacre scripture. De institutiōe nouitioz. De stimulo amoris. pharetra. Multa i officiō reformauit & addidit. Et alia plura opuscula vsqz ad tricenariū nūerū: q̄ in partibus galliarū frequēter in manib⁹ habētur. Et sic in pari sctitate & opū fructu pficiēs ex humanis sublatus est āno dñi millesimo .cclxxiij. tertio id⁹ iulij: etatis sue .liij. Lugduni in ecclesia bti frācisci sepult⁹: miraculis radians. Cui⁹ coz reliquo cozpore icinerato icozruptū inuētū est: & a sixto pōtifice .iij. āno salutis millesimo. ccccl xxxij. sanctozum pontificum numero ascriptus est: cuius festum dominica secunda iulii celebratur.

¶ De sancto Alberto cōfessoze. Cap. xiii.

Albert⁹ confessoz gēte siculus: de patri et bñdicto & iohāna parētib⁹ honestissimis & deuotz oziginē duxit: q̄ peracto ia vigesimo sexto sterilitatis anno vouerūt se gl'iose virgini ꝑ quā foret soboles suscepturi: ei⁹ seruitio eā ꝓpetuo dicaturos: qua impetrata post tpis plenitudinē. Johāna peperit filium: in baptismo albertum nomine appellatum quē sextuz vix attingentē annum in spōsum puelle de domo regia patre pluribus ei suadētib⁹: cōiūgi annuebat: de quo cū vxoze conferens tale discreta cōiuge responsum accepit. Miroz te pzudētem virum taliter esse mutatuz: quod deo & ei⁹ genetrici pio misimus: huic caduco & fragili mūdo cōdona revelis: nōne oportet deo reddere: quod ei⁹ est: nos filium nostrū deo & matri ei⁹ obligauim⁹: ipz sana cōsciētia reuocare nequimus. his pater a proposito reuocato: adolescēs religionem carmelitā ingressus est: in qua disciplinis & cōtemplationi vacās: summe sanctitatis, & doctrine vir effect⁹ est: & post laudabilem vitā ciuis celestis hierusalez nō absq; miraculozum illustratione. Eius festum septimo idus augusti occurrit.

¶ De sancto Simpliciano cpo & confessoze. Cap. xiiii.

Simplician⁹ episcopus & confessoz: rome victorino rhetozi iā seni familiarissimus fuit. Post cui⁹ baptismuz mediolanū ꝓfectus heremiticevite se ita sequestrauit: vt sublime sanctitatis nomē adeptus sit: hunc beatus ābrosius eiusdem vbis epūs vere vt patrem diligebat: quū vo Augustin⁹ ibidem legeret rhetozicā: predicante beato Ambrosio de manicheozū opinione cōpūctus statim ad simplicianū vt virū optimū se cōtulit: a quo exemplo victorini ab ea reuocat⁹ ē: & fide summa charitate istruct⁹: quē postmodū beatus Ambrosi⁹ baptizauit: & nouovestiuit nigro superindutū cuculo: & pelliceā zona cinxit simplician⁹: hic siquidē defuncto beato ābrosio in episcopatu succes sit. Et si ꝓius deuot⁹: tunc imitatione predecessoris factus est deuotior: mirum i modū letabatur in augustino alumno: & ei nonnullas dissoluēdas questiones dirigebat: cui augustinus vt patri venerando: quo ingenio: qua charitate poterat: dulciē referibebat: hic est ille simplicianus: quem beatus ambrosius et prosper sic sanctitate extulerūt: vt hominem cum angelis volare: cū archangelis cātare cum seraphin ardere: cū cherubin lucere: & cū principib⁹ sedere dicerent. Sanctus atem vir diebus & virtutib⁹ matur⁹ āno dñi. cccc v. idibus augusti: carnis ergastulū dereliquit. Cuius cozpus in suburbanis mediolani in ecclesia scti simpliciani inter cappadoces martyres: fisinnium ostiariū & alexandrum honorifice sepultum est.

¶ De sancto Rocho confessoze. Cap. xv.

ROchus cõfessor genere narbonen. apud montẽpessulanũ ex patre iohanne: matre libera ꝓgenit⁹ annorũ. xij. corpus suũ cepit abstinentia castigare: qui mortuis parẽtib⁹ ampliſſima hereditate in pauperes distributa: a principatu se abdicãs: oppidis paternis patruo cõmẽdatis: breui veste indutus: cũ pileo: pera: ⁊ baculo in italiã peregrinus deuenit: ⁊ quũ romaz aquãpẽdentẽ: cesenã: aliaqz plurima loca: truci pestilentia vexata signo crucis liberasset: placẽtiam cadez lue infectã ad quoddã egrotantiũ hospitale diuertit: quibus oibus similiter sanatis: statim ſiniſtra cora sagitta trãsfigitur. Sed post acerbã passionẽ salutẽ consecutus in galliã armis tunc vexatam remeauit: ⁊ in paterno captus oppido vt explorator carceri detrudit̃: in quo exacto ꝯquennio in maxima patiẽtia ⁊ vite austeritate dominum oras vt ĩuocãtes nomẽ suũ a seuiſſima pestilentia ꝓtegerẽtur: in pace obdormiuit. anno dñi. M. cccxxvij. etatis sue. xxxij. xvi. kal. septẽ. ad cuius latus reperta est tabella: his litteris inscripta. Qui este laborãtes ad rochi pactociniũ cõfugiẽtes cõtagionẽ illã truculentiſſimã eu ĩsuros significo: quo a patruo cognito inter ſmultas lachrymas: pactis longo tractu exequiis sanctũ corpus tradidit sepulture: eidem tẽplũ magni sumptus erigens. Cuj⁹ vo nomẽ redeũtes e cõcilio cõstantie ab eo recẽter a furenti pestilẽtia liberate. anno salutis M. cccc xv. detulerũt in italiã: in qua ob eius ĩnumerabilia miracla baſilice ⁊ sacella vbiqz in dies erigunt̃: ⁊ anno eiusdẽ. M. cccclxxxv corpus eius furtim venetias delatũ a senatu deuotiſſime ſuſceptũ est: ⁊ eius nomini templũ celeberrimũ fabricatũ. Qui festũ ipſius. xvij. kal. septẽbris veneraẽ.

De sctõ Nicolao de tolẽtino ꝯf. Cap. xvi.

NIcolaus tolentinus cõfessor: ex piceno oppido: qõ sctj angeli nuncupaẽ: patre compagnono: mre amata optimis quidẽ religionisqz cultorib⁹: qui dum prole carerẽt: ex voto barũ apulie oppidum ad sanctũ Nicolaũ profecti: pacto deuotionis officio: in patriã redierũt: et mox amata filiũ peperit: quẽ ob sancti reuerentiã nicolaũ appellauerũt. Quũ autem ad septẽniũ ꝓueniſſet: ter in hebdemada cepit ieiunare: ⁊ succedente etate canonicus sancti saluatoris effectus exinde in religionẽ heremitarũ beati auguſtini se trãstulit: qui factꝰ sacerdos in oppido cinguli: tolẽtinũ missus est. vbi vacãs orationibus: vigiliis ⁊ abstinẽtijs: pane tñ ⁊ aqua cõtentꝰ: carnẽ cilicio ferriqz circulo macerãs: ꝓcepta salutis incessanter aferens: ⁊ pctores ad penitẽtiã dulciter reuocans: magnas virtutes opatus est. Hic amicꝰ dei plures demonũ illusiões perpessus est: q̃ eũ ab oratione extorquere nitebaẽ: ⁊ ab eis adeo ĩmoderate percussus: vt inde semp claudicauerit. Qui post plurimas diuinas visiones: in quadam infirmitate narrauit: in puericia sua duz sacerdoti sacra cõficiẽti assisteret: vi disse aliqñ in ipſius hostie elevatione saluatorẽ nostrũ tanq̃ puerulũ sibi applaudentem ⁊ audiuisse dicentẽ. Innocẽtes ⁊ recti adheserunt mihi. ⁊ quũ ad annos prouectus esset: ea iucunda visione caruisse. In heremo existens ꝓpe pisaurum: que dicit̃ vallimanens: peregrinũ de auximo cũ plurib⁹ alijs: ⁊ in vrbe maceratẽsi gentilẽ fratrẽ cõsobrinuz suis missis: orationibus: ⁊ lachrymis de penis eruit: vt ab eis per reuelationẽ intellexit: eo viuente apparuit stella admirãde claritatis ab oppido vbi natus erat vsqz tolẽtinũ: quaz ipse ꝓius viderat ĩ sonijs. Ut quũ eius vite finis appropinquaret: per sex mẽses ante in hora matutini angelos magna repletus delectatione cõcinẽtes audiuit: ⁊ sic predicto suo mortis die: humanitatis vinculũ soluit anno dñi. M. ccc xiij. ⁊ miraculis indies succedẽtibus: inter que. xvi. defunctos vite reddidit: ab eugenio põtifice quarto pontificatus sui anno. xvi. catalogo cõfessor insertus est. Eius festiua dies quarto idus septẽbris colitur.

De sancto Magno epo. Cap. xvij.

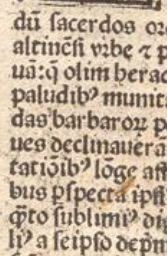

MAgnus episcopus ex altino parentibus nobiliſſimis originẽ ducens: heremũ ingressus: magne vir sanctitatis euasit. qui postmodũ sacerdos ordinatꝰ desolata a logobardis altinẽsi vrbe ⁊ pene tota italia ad ciuitatẽ nouã: q̃ olim heraclea dicebaẽ: in sinu adriatico paludib⁹ munitã: se cõtulit. quo Job deuitandas barbarorũ pestes ĩnumerabiles vndiqz ciues declinauerãt: ⁊ ibidẽ magnꝰ sctis exhortatiõib⁹ lõge afflictos marie refouebat: a q̃bus pspecta ipſi⁹ integritate in epm ꝓmotꝰ: q̃to sublimi⁹ dignitate elatꝰ erat: tãto humiliꝰ a seipso depmiebaẽ: gregẽ suũ celestib⁹ pascẽs: ⁊ optime gubernas: qdã vice in spũ rapt⁹ p reuelationẽ monitꝰ est: octo eccl'ias ea tempestate edificare. Prima petro apostolo: secundã raphaeli angelo: tertiã saluatori: q̃rtã gloriose vgini: q̃ vnic dicitur maria formo-

sa: nam in formoso ornatu ei apparuit: quintam iohāni baptiste: sextam zacharie: septimā iustine: octauā. xij. apostolorū nūero. Saluatore et matre cuz singulis earū sctis singillatim apparētib⁹: ⁊ loca edificationū demōstrantib⁹: suū ibidē surrecture venetiarum vrbi patrociniū fideliter promittentib⁹: qui ciuibus oīa pandens: locis ⁊ signis prout monitus inuātis: cū suis obsequētissimis filijs: vt tale tanq̄ fidum vrbi patrociniū nāscisce rentur: nō lōgo post tpe. eas honorificas ere xerunt. Sanctus v̄o magnus nō tam noīe q̄ effectu dierū plenus ⁊ bonorū operū ꝓfect⁹ est ad dominū suorū mercedē laborū susceptu rus: et cū vberrimo oīm fletu honorifice sepult⁹ miraculis viuēs. Cui⁹ corpus āno dūi millesimo. ccvi. pridie. noñ. octob. venetias in ecclesiā scti hieremie translatū ē adhuc miraculis florēs: ⁊ ea dies in ei⁹ honorē celebrat.

¶ De sctō Iuone presb. ⁊ confes. Cap. xviij.

Iuo presbyter et ꝯfessor natione britann⁹: cilicio iuxta carnē indutus: ⁊ vestibus que pauperes decent religiosos: ieiunia eccl'ie pane ⁊ aq̄ ꝑsoluēs: feria. iiij. et sabbato insup ieiunabat: ⁊ nihil circa horas canonicas p̄termittebat: dormiebat nisi necessitate cōpulsus: ⁊ super nudā terrā vel elledā nodosis v̄gis cōtextā: libro biblie pro ceruicali: ⁊ adeo hospitalis erat: q̄ raro domi sine pauperib⁹ iueniabat: quorū necessitatibus de bonis suis alacriter suppeditabat: quodā die i cubiculo ꝑ dies q̄nq̄z cū noctib⁹ absq̄z cibo in cōtēplatiōe ꝑseuerauit: nullā facie p̄ferēs macerationē: quotidie nisi legitime ipedit⁹ ita deuotissime celebrabat: q̄ die vna quidā glob⁹ magni splendoris circa corpus xp̄i ⁊ calicē in eorū eleuatiōe emicuit. Sctus aūt iuo i laudabilib⁹ virtutum propositis vltimuz diem feliciter peregit. vi. kal. nouembris.

¶ De sctō Uolfgāgo ep̄o ⁊ cōfes. Cap. xix.

Uolfgāgus ep̄s ⁊ cōfessor gēte aleman⁹: ꝓsapia ingenu⁹ primo canonicus: mox i sue uia cenobita affectans peregrinari: a beato othmaro visionem accepit post annū vigesimusecundū: futurū ep̄m: ⁊ vbi eius memoria colitur obiturū: qua habita per alemaniā in noricū: in pānone confinia gratia predicādi deuenit: vbi a peregrino pictauensi ep̄o suscipitur: ⁊ benigne fouet: pro quo. integritate viri cognita: ꝑ legationē ⁊ marchi comitis cōsiliarij suggestionē ab othone secūdo ipatore ratisbone ep̄atū ipetrauit: optie cōuenire iudicās si vsq̄z abūdat bonavolūtas: vt eā etiā ad bona opera procedere faciat collata facultas. Beatus itaq̄z wolfgāgus oībus postpositis ep̄s eligit: ⁊ statim ad eū legati dirigūtur: quibuscum post diuturnā cū peregrino ep̄o cōsultationē in occidētales bauarie partis tetēdit: ⁊ ante iperatorē ꝓstratus se idignū exclamās reluctādo ratisbonensis ep̄s sancitur. Vbi in plurimis sctitatis operib⁹ feliciter req̄euit pridie. kal. nouembris.

¶ De sancto Othmaro abbate. Cap. xx.

Othmar⁹ abbas p̄ria alemanus sancti florini p̄us sacerdos mox celebri galli preses postremo a pipino rege ob sue vite sanctitatē in abbatez eiusdē heremi cōfirmat⁹: haud procul a monasterio cecis pauperibus cōstruxit habitaculū: vbi eis solicite ministrabat. Interea vuar⁹ ruthard⁹ illius ꝓuincie tyrāni potiusq̄ ministri eius loci bona occupant. Hoc beat⁹ othmarus pipino denūciat: quāobrē indignati ministri eū capi iubent: ⁊ lāberto eiusdē cenobie fratre adducto de adulterio inocenter accusatū in isulā rheni relegant: vbi multas ꝑpessus calamitates in xp̄i cōfessione vite terminuz cōpleuit. xvi. kal. decēbris: ibidem sepultus. Lamberto dignas falsitatis penas mirabiliter luente. Cuius corp⁹ post decēniū ꝓcorruptū ad monasterium beati galli per constantinensem lacū delatus est. vbi honorifice conditū miraculis coruscat.

¶ De sancto Conrado ep̄o. Cap. xxi.

Conradus ep̄s genere alemanus parentib⁹ nobilis ⁊ v̄tntibus: a nothingo constātinēsi ep̄o: causarū auditor ep̄atui p̄fectus: succedente tpe ⁊ ei⁹ ꝑfectōe maiori ecclesie preponitur. Et hinc defuncto nothingo a sancto vuldarico post indictnum triduanum ieiunium constantie episcopus q̄uis renitens constituitur: vbi tris erexit ecclesias: in quarum vna videli-

cet beati mauritij sepulchrū dñi simillimū suscipitur: ex quo ita a patre cesus fuit: vt inde obierit. Cuius obitu commotus pater othilie illi hierusalē extrui curauit. Et dei genitricis templum preciosis reliquijs decorauit. Hic ter deuotione compulsus transfretatus est hierusalem. In die pasche perfecta consecratione: araneam in calicem lapsam fiducialiter assumpsit: que: ipso ad mensam expectante: miraculose oībus videntibus: ore eius aperto: exiuit. Hic gebhardo adolescēti: post gamelonum sibi successurū in episcopalē sedem predixit: quod euenit: ⁊ sic inter optimas opatiōes in dño diē clausit extremū anno salutis. 976. episcopatus sui. lxij. vi. kalendas decembris.

¶ De sancto Hosimundo episcopo ⁊ confessore. Cap. xxij

Hosimundus episcopus et confessor prima anglicus ex regia duca lice stirpe progenitus: post laudabiliter exactaz adolescētiam: de bonis suis sarisberiēsem ecclesiā et ampliauit: ⁊ predijs sui comiatus vorsetie affatim ditauit: libris: calicibus: crucibus: indumentis: ⁊ que cathedralem decent ecclesiam pia liberalitate donatis: in qua suis exigentibus meritis: post episcopi decessuz subordinat⁹ antistes incredibili perfectione ⁊ gratia commissum sibi gregem pascebat. Hic ob declinandam in diuinis cōfusionem: librum constitutionum: quo fere omnes vtuntur ecclesie: composuit, necnon alia valde perutilia: qui post multa virtutum opera zelātem animam reddidit creatori: ibidem sepultus. Inter miraculorum aceruos: plures sua morte mortuos viuificans. Et anno domini 1457. pridie nonas decembris. quo die anima exhalauit: per calixtum papam. iij. sanctorum catalogo subscriptus.

¶ De sancta Othilia virgine. Cap. xxiij.

Othilia virgo a natiuitate ceca: quā patre occidere volētem alendam cōmisit: in monasterio palme educata: ab eraldo bauarie episcopo diuinit⁹ monito: baptizata visum accepitque in religione proficiens: fratri de parētis reconciliatione ⁊ reditu suauissimas litteras mittens: ab eo; patre renuente et inscio: obierit. Cuius obitu commotus pater othilie monasteriū erexit: in quo pane hordeaceo preter dies festos: pelle vsi pro lecto: ⁊ pro pului nari lapide in summavite austeritate degebat. Defuncto ꝯo patre: per spiritū agnoscens orationibus suis eū a purgatorij penis liberauit: Et quia baptismatis gratia lumen oculorum habebat. Johannem baptistam specialiter venerabatur: cui ecclesiam eidem erigere cogitāti nocte quadam sanctus apparuit magna cā luce formam ipsius demonstrās ⁊ mensuram: in cuius edificatione: orationibus suis vas vino vacuum impleuit. Tandem finis prescia inter conuocatas sorores animam deo remisit. Cuius nutricis dextra mamma: qua othiliam lactauerat: transactis iaz obitus eius. lxxx. annis: integra est inuenta.

¶ De sancto Sabino epō ⁊ mar. Cap. xxiiij.

Sabinus episcopus mediolanensis beate katherine deuotus fuit. Qui cū theodoro abbate cassinensi: visitato dñi sepulchro ad montē sina adiens a seuissimo turcoz duce a soldano redeūte capit: ⁊ eius familia trucidata: ipsi ⁊ theodoro katherinā inuocantibus mutilantur membra: qui ob ignominiā ipso duce comitante vehuntur ad katherine tumulum: interim expirauit theodorus: ⁊ sabinus: vt valuit exhibitis precibus sanatur. ⁊ mutuo a beata katherina suscipit linguam greco latinoq; idiomate peritissimam: ⁊ insuper anulū cum carthula in tribus lineis aureis litteris hec continente. Sabine he sunt inter me ⁊ te signa dilectionis perpetue. Fecit tibi meritum ingēs dolor. Faciet tibi gaudium vehemens amor. Ducem baptizabis: sanus ad propria remeabis. Sicq; decennio expleto laudabiliter mecum eris in celesti palatio. Tunc peractis: que preceperat beata katherina suscitatur abbas: quibus visis baptizatur dux: ⁊ venditis omnibus: portione facultatis ibidem relicta: residuū cum episcopo ⁊ abbate secum romā asportauit: ⁊ constructo monasterio: qō dicitur aula dei: in honorē beate katherine: monachali habitu in monte cassinensi quoaduixit: christo deuotissime militauit. Sabinus ꝯo pacto decennio deo spiritū efflauit: quo sine lingua reperto: nemo ambigit: quin ab eo beata katherina mutuo datam exegerit. In quorum fidem anulus ⁊ carthula apud mediolanū vsq; in presens seruantur.

¶ Dominica in rami spalmarum. Cap. xxv.

Odie sancta mater eccl'ia duas pro/cessiões soleniter reco lit. Pria fuit qua iudei a mõte oliueti vsq; in hier'm cũ ramis palmarũ ⁊ oliuarũ ⁊ cũ magnis canticis ipm associauerũt. Et ista pro/cessio fuit magne reuerentie ⁊ honoris. Et hanc representat ecclesia in hodierno euangelio. Secũda pcessio fuit qua iudei christũ a hierusalẽ in monte caluarie cũ magnis op/probriis et irrisionib⁹ deduxerũt: ⁊ ista fuit ignominie magne ⁊ doloris: ⁊ hanc representat ecclesia in euãgelio passionis hodierno. Circa primã pcessionẽ quattuor sunt videda. Primo a quib⁹ ista pcessio sit facta: qz nõ est facta a magnis aut diui tibus: sed a pueris ⁊ pauperib⁹. vñ dicit in euãgelio hodierno. Plu rima autẽ turba straverũt vestimẽta in via. Quando eñ pueri ⁊ pau peres xpm processionaliter deducebãt pharisei ⁊ principes xpi mor tem tractabãt. Simplices eñ ⁊ pauperes xpo adherebãt. vñ xps de oĩbus diuitibus vnũ solũ: scz zacheũ habuit amicũ. vnde Luce. xix. Christus de oĩb⁹ potentib⁹ vnũ solũ: scz centurionẽ habuit. vñ matth. viij. De oĩbus sapiẽtibus vnũ solũ scz nichodemũ habuit. Johan. iij. vnde. i. Corinth. i. Videte vocationẽ vestrã fratres: qz nõ multi sa pientes fm carnem: non multi potentes: nõ multi nobiles: sed qui stulti sunt mũdi elegit dom⁹ vt cõfundat sapientes. Secũdo videdũ est quare tristis vadẽs ad mortẽ tantũ honorẽ recipere voluit cũ alios honores ⁊ regnũ respuit: vt ꝺr Job. vi. Hic dicẽdũ ꝙ xps hoc ideo fecit: qz ille ꝙ cõstitut⁹ ẽ in honorib⁹ magnis debet habere mor tis memorĩã vt nõ superbiat. Si aũt ꝙs hz magnas diuitias cogitet ꝙ vadit ad mortẽ ⁊ ꝙ de oĩb⁹ suis diuitijs nihil nisi vile sudariũ secum portabit. vñ dicebat Job. xvij. Qui fui magnus saccũ cõsul sup curẽ meã ⁊ operui cinere carnẽ meã. Itẽ eiusdẽ. i. Iud⁹ egressus sum de vtero matris mee: nud⁹ reuertar illuc. Si ꝙs ẽ in magnis honorib⁹ cõ stitutus cogitet: qz vadit ad mortẽ vbi si erat in gradu supmo ponet in loco infimo: qz sub terra. Si sup alios ascẽderit dñando serpẽtes ⁊ bestie sup foueã eius ascendẽt cõculcãdo eũ: ideo eccl'iastici. x. ꝺr. Cũ morit⁹ hõ hereditabit serpẽtes bestias ⁊ vermes. Itẽ cũ aliquis nutrit corp⁹ suũ diuersis delitijs diuersis colorib⁹ ipm ornãdo: volu ptates carnis exercẽdo cogitet: qz vadit ad mortẽ vbi vermes corp⁹ suũ delicate nutritũ comedẽt ⁊ lacerabũt. Job. xxvij. Viscera eius plena sũt adipe: ⁊ medulis ossa illius plena irriganť: ⁊ tũ in puluere dormiẽt: ⁊ vermes operiẽt eos. Hugo de scrõvicto. in lib. de claustro aĩe sic ait. Cur carnẽ tuã pciosis reb⁹ impinguas: quã post paucos dies vermes comesturi sunt in sepulchro: ⁊ aiam tuã pciosis opib⁹ nõ adornas: q̃ deo ⁊ angelis eius pñtãda ẽ in iudicio. Cur aiam tuã vi lipẽdis ⁊ in carnẽ pponis ancillã dñari ⁊ dñam ancillari magna abu

fio est. Tertio videndū est: qr xps tanto honore sibi impenso voluit lachrymas emittere. Dī enī Luce. xix. Christus cū venisset hierlm cū tāto honore fleuit sup eā. In hoc ipe voluit ondere q̄ gaudia t honores hui⁹ sc̄li lachrymis t dolo rib⁹ sunt pmixta. In celo oīa sunt pura. In mū do oīa sunt mixta. In īferno oīa sunt fetulēta. Ūñ Aug. in lib. de tri. in psona xpi dicit. Quid est illud ero illoz de⁹: nīl ero oīa q̄cūq̄ deside rant. s. vita: sal⁹: vict⁹ copia: gloria: honor t pax. Ista ī celo oīa sunt pura: ī mūdo mixta: ī infer no fetulēta. Videam⁹ p ordinē: vita ī celo ē pu ra: qr ibi est sine timore. pax est ī mūdo ē mixta: qr ibi est vita cū morte. pax est in inferno: fetu lēta t corrupta: qr ibi est mors sine vita. Salus pax est in celo est pura: qr ibi est salus sine egri tudine. pax est in mūdo est mixta: qr ibi est sal⁹ t egritudo. pax est in inferno fetulēta: quia ibi est sola egritudo sine sanitate. Uict⁹. i. satietas prout est in celo est pura: qr ibi est satietas sine esurie. pax est in mūdo est mixta: qr ibi est satie tas t esuries. pax est in inferno est fetulenta t corrupta: quia ibi est summa esuries sine satie tate. Copia id est divitie pax sunt in celo sunt pure: qr ibi sunt divitie sine pauptate. pax sunt in mūdo sunt mixte: qr ibi sunt divitie t paup tates. pax sunt in inferno sunt fetulēte t corru pte: qr ibi ē summa pauptas sine divitijs. Glo ria. i. pulchritudo pax est in celo est pulchra: qr ibi est pulchritudo sine deformitate. pax est in mūdo est mixta: qr ibi est pulchritudo cū defor mitate. pax est in inferno est fetulenta t corru pta: quia ibi est deformitas sine pulchritudie. Honor pax est in celo est purus: qr ibi est honor sine idignitate: sed pax est in mūdo est mixtus: qr ibi est honor cū indignitate. pax est in infer no est fetulētus et corruptus: qr ibi est dedec⁹ sine honore. Pax pax est in celo est pura: q̄a est pax sine prurbatiōe. pax est in mūdo est mixta: qr ibi est pax cū prurbatiōe. pax est ī inferno ē fetulēta t corrupta: qr ibi est ꝓtinua prurbatio sine pace. Oīa bona pax sunt ī celo sunt purissi ma: qr ibi sunt oīa bona sine malo: sed vr sunt in mūdo sunt mixta: qr ibi sunt multa bōa pmixta malis. pax ꝯo sunt in inferno sunt fetulenta et corrupta: qr ibi sunt oīa mala sine commixtione alicuius boni. Ista oīa dicit pphēta dauid. Ca lix in manu dñi vini meri plenus mixto. Et in clinauit ex hoc in hoc: veruntñ fex eius non est exinanita: bibēt ex eo omnes pctōres terre. Ex his verbis habet q̄ deus habet tres calices. vnus est plenus vino mero. In isto bibūt omes in celo. Iste enī calix plenus est vita: sanitate: copia divitijs: honore ꝛc. Alius calix est plen⁹ et mixto: t de illo bibūt hoies in mūdo: qr ca lix iste plenus est sanitate cū egritudine: satie tate cū esurie: divitijs cū pauptate ꝛc. Tertius calix est plen⁹ fece: t de isto bibūt dānati in in ferno: t iste est plen⁹ egritudine: morte: paupta te: deformitate t oībus alijs. Quarto videndū est quare xps nolvit sedere sup equū: sed super asinā. hoc ideo fecit: qr nō sedet in cordib⁹ sup boz: sed humiliū t mansuetoz. Chrysost. Non sedit xps in curru aureo purpura fulgens: nec ascēdit sup feruidū equū discordie amatorez: sed super asinā trāquillitatis t pacis amicam. Per equū supbus: per asinā humilis designat. Nā equus si tangit recalcitrat. Asin⁹ ꝯo in mā suetudine morat. Si supbi reprehendunt impa tienter audiūt: quedā alialia sunt q̄ nō pmittunt se tāgi: vel qr arrogātia sunt sicut leo: vel qr nt mis silvestria domesticari nō possūt sicut lup⁹: vel qr sunt pūgitiua sicut ericius. Sic silr sunt tria gña hoīm q̄ nolūt reprehendi. Primi sunt su perbi. De q̄bus pphēta dicit. Tāge mōtes. i. su perboz mētes: t fumigabūt p impatiētiam ꝛc. Eccl. xliij. Dives iniuste egit t fremebit: paup aūt Iesus tacebit. Alij sunt ī malis īdurati: q̄ad instar lupi nō possunt domesticari nec ad bonū induci. De q̄bus Eccl⁹. ī. Difficiles tales corrigunt q̄ nolūt corripi. Ideo Eccl. xxxij. Pesti fer hō vitabit correctionē. Tertij sunt homīes astuti q̄ si tāgunt. i. corripiant: sicut eriti⁹ statiz excusationib⁹ multis se abscōdūt. Prouerbioz xxviij. Qui abscondūt scelera sua nō dirigent: q̄ aūt cōfessus fuerit viuet et nō morietr. Circa scōam pcessionē notāda sunt duo. Primo q̄ in ista pcessione fuerūt varietates psonarū. Qui dā enī fuerunt boni: quidā fuerūt facti mali et nūq̄ recupauerūt bonitatē sicut iudas. Quidā boni semp pseueraverunt: sicut btā ꝯgo maria. Alij ꝯo boni t postea mali: postea tñ suā recupe rauerunt bonitatē sicut apl⁹i: fidē in passione pdiderūt: sz in resurrectiōe recupauerūt. Ma loz due sunt differētie. Quidā enī fuerūt mali q̄ postea facti sunt boni: sicut latro a dextris pē dēs t lōgin⁹. Alij fuerūt mali q̄ sp ī malicia pse uerauerūt: sicut latro a sinistris t iudei q̄ crucifi xerūt. Ab ista pcessiōe q̄dā fugerūt corpaliter t fidē pdiderūt. Itē alij fugerūt nō corpe sz corde sicut maria magda lena t cetere mulieres q̄ iuxta crucē corpaliter ste terūt: sz tñ fidē amiserūt. Alij fugerūt corpe: sz nō corde: sicut credit de iacobo fre dñi. De q̄ hiex. in li. de viris illust. q̄ ī passiōe vtū vouit nō se cōesturū dōec videret xpm resurgētē. Alij sunt q̄ nec corde nec corpe fugerūt: sicut ꝯgo btā q̄ iuxta crucē stetit t fidē tenuit integraliter. Scōz q̄ō in ista pcessione ondit ē magna in iudeis vo lūtatis mltiplicitas. In pma enī pcessione iu dei fecerūt xpo sex magnos honores. In scōa ꝯo sex magna vitupia. In pma cū magna ipm reuerētia sup asellū posuerūt: t ī via vestimēta straverūt. In scōa cū magna ignominia ipz in patibulo suspēderūt: t ipz suis vestib⁹ spoliave rūt. In pma ramos palmarū t oliuarū sibi po tauerūt. In scōa spinas acutissimas capiti suo affixerūt. In pma regē eum appellaverūt. In

scđa ipm negauerũt. In ꝑma appellauerũt eũ saluatorẽ dicẽtes: osanna. i. salua obsecro. In scđa negauerũt ipm saluatorẽ dicẽtes. saluos alios fecit: seipm saluũ facere nõ põt. In ꝑma dixerũt eũ bñdictũ in noĩe dñi. In scđa maledictũ & malefactorẽ esse: et crucis patibulo eum figendũ dicentes. Tolle tolle crucifige ꝛc.

De cena domini. Cap xxvi.

Cena facta cũ diabolꝰ miſisset in cor: vt traderet eũ iudas scarioth: surrexit a cena et posuit vestimẽta sua. Job. xliij. Videm⁹ eĩ ꝙ quãdo amici separant abinuicẽ: solẽt primo⁹ inuicẽ epulari Sic sciens xps ꝙ cito ab apl'is suis separari deberet: ꝑus cũ ipsis cenare voluit. Unde Lu. xxij. Desiderio desideraui hoc pascha mã. vo. aute. pa. In hac ḡ cena xps assumpsit psonã amici: personã serui: & psonã epi. Personã siquidẽ amici accepit in hoc ꝙ tã familiariter comedit. In hac cena comedit agnũ paschalẽ. Et ẽliter comedi debeat habef Exo. xij. Non comedetis ex eo crudũ quid nec coctũ aqua: sed tm̃ assum igni. Hic aliqua ꝓhibenf. s. vt nõ comedaf crudus: nec aqua coctus: & ꝙ sit igne assatus. Caro eĩ cruda nõ est igne cocta. Caro ꝯo elixa iz sit cocta: nõ est tm̃ adeo sapida. Illi ergo comedunt cruda qui habent cor crudũ. i. non coctuz igne amoris. Illi comedunt elixum qui nõ habent in corde saporẽ deuotionis. Illi comedũt assatum igne qui habent cor coctũ igne amoris et sapidum. Secũdo debet comedi eius caput cuz pedibus & intestinis. Caput istius agni est eius diuinitas. Unde. i. Corinth. xi. Caput eiꝰ deus est: pes eiꝰ humanitas que est infirma in natura. Intestina eiꝰ sunt aĩa. Omnia ista debemus comedere. Fuerunt quidã hereticiqui dixerunt christũ non esse verum deum: isti caput non comedebãt. Alij dixerũt eum non esse verũ hoiem nec habere verã carnem: sed fantasticã: isti pedes non comedebãt. Alij dicebãt eũ non habuisse animã rationalẽ: sed loco anime solus diuinitatẽ: isti intestina nõ comedebãt. Nos ergo fideles caput & pedes cũ intestinis comedamus: vt de eius diuinitate anima: & carne fideliter sentiamus. Tertio debet comedi cũ lactucis agrestib⁹. i. cũ amaritudine dolendo de peccatis oĩbus. Notandũ ꝙ quidã sunt qui comedunt istas lactucas integras: quidã cõtritas: quidã succũ ipsarum. Sunt eĩ quidã qui habent de suis peccatis superficialẽ dolorez que attritio potest dici: isti sumũt istas lactucas integras. Talis attritio nõ iustificat peccatorem plene. Hiere. v. Percussisti eos & nõ doluerũt: attriuisti eos & renuebant accipere disciplinã. Alij sunt maioris pfectionis: qui sez nõ solum peccata conterũt: sed etiã lachrymas emittũt: isti sumũt agnum cum succo lactucarum. i. cum abũdantia lachrymarũ. Grego. in moral'. Carnes cum lactucis agrestibus sunt edẽde: vt cuz corpus redẽptoris accipimus nos ꝑ peccatis nostris in fletibus affligamus: quare ipsa amaritudo penitentie abstergit a mentis stomacho peruersę humorẽ vitiorũ. Quarto debet comedi cum panibus azimis. i. cũ panibus nõ fermẽtatis. Paues comedit cum fermẽto ẽm Greg. qui bona sua cũ corruptione vane glorie facit: ꝙb⁹ dñs dicit. Sacrificate de fermẽto laudez. De fermento nanq̃ inmolat qui deo de rapina parat. Sed ille sine fermẽto comedit: ꝙ se a mala societate custodit. i. Cor. v. Modicũ fermentum totã massam corrũpit. Secũdo xps assumpsit personã serui: in eo ꝙ pedes suoz discipulorz lauit. Lauit aũt pedes corporales & spũales. Primo lauit corporales in exemplũ & documẽtũ: in exemplũ quidẽ humilitatis: vt ipe dicit. Exemplũ dedi vobis: vt vos ita faciatis. Istaz tamẽ humilitatẽ petrus abhorruit dicẽs. Non lauabis mihi pedes in eternũ. Cui rñdit xps. Si non lauero te non habebis partem mecum. Tunc petrus timorez & amore percussus obtulit lauandos pedes manus & caput. Sed christus corripuit eũ asserens ꝙ non indigebat lotione capitis nec manuũ: sed tm̃ pedum. Per caput intelligitur intẽtio: per manus operatio: ꝑ pedes affectio. Duo prima sez intẽtio et operatio in petro mũda erant: et ideo lotione capitis et manuũ non indigebat. Habebat aũt intẽtionẽ in omnibus bonam: operationẽ mũdam. Scđo lauit pedes in documentũ ad ostendendum ꝙ prelati debent lauare subditos. Tunc autẽ non bene lauaf: aut quia manus est iniqua: aut ꝙa aq̃ est turbida & imũda. Eccl'. xxxij. Ab imũdo quis mundabif. Greg. Prius oportet te mundari si alium vis mũdare. sapientẽ prius fieri & sic alios facere sapiẽtes. lumen fieri: & sic alios illuminare. accedere ad deum: & sic alios adducere. sanctificari: & sic alios sanctificare. Item man⁹ habere rectas: & sic esse recti cõsilij: vtputa rectũ dare consiliũ. Scđo aliquãdo aqua est immũda: aqua immũda est amor mũdi. Hiere. ij. Quid tibi in via egypti vt bibas aquam turbidaz. Talis eĩ aqua non lauat: sed coinq̃nat. Aug. Quisq̃s est in mundo ad tevenit qui fecit mũdum vt eripiat te de mũdo: quia si aliqua delectatio te delectet in mũdo sempervis esse im mũdus: si tamẽ aliqua necessitas te retinet: mũdus sez deus habitat in te qui mũdat mundos et eris mũdus. Tertio quãdo ipa macula pedũ ex nimia frequẽtatione efficitur nimis tenax & inueterata. Eccl'. xxxiij. Qui baptizatur a mortuo. i. ꝙ lauaf a mortali perõ: & iterũ tangit mortuũ qd̃ ꝑfuit lauatio eiꝰ. Uñ. ij. Petri. ij. Facta sunt posteriora deteriora prioribꝰ. Cõuenit illis

illud. Canis reuersus ad vomitū suū: ⁊ sus lota iterū in voluratione luti. Tertio lauit pedes spiritualiter aqua sui sanguinis. De quo dicitur apocal'.i. Lauerunt stolas suas in sanguine agni ⁊ dealbauerūt eas. Ex quo magis sanguis xpi dealbare dicitur. videtur q̄ habet vim tutem lactis: ⁊ nō sanguinis. Lac enim est sanguis in vberib⁹ excoctus. Sanguis autem xpi fuit excoctus in corpore suo et in corde nostro. In corpore suo fuit excoctus igne amoris sui qui tam vehementer in corpore suo ebullit: q̄ aperto latere cum impetu emanauit. In corde autem nostro sunt duo vbera: scilicet intellect⁹ ⁊ affectus. Dicitur autem excoqui in vbere intellectus per meditationem: ⁊ in vbere affect⁹ p̄ deuotionē: ⁊ sic sanguis xpi in suo corpe: ⁊ in nostro corde per meditationē ⁊ affectionē vertitur in albedinem: ⁊ animas nostras dealbat ⁊ mundat. Apocal'.i. Lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo. Tertio accepit xps personam episcopi quādo: scz panem ⁊ vinū in corpus suum transmutauit ⁊ apostolis potestatem cōficiendi dedit. Et ista est maior potestas que vnq̄ homini data fuit. Est eñ potestas dei magna facere aliquid de aliquo: sicut quādo fecit hominem de terra ⁊ euam de costa ade. Est ⁊ alia potestas dei maior: sicut de nihilo aliquid facere: sicut fecit celum ⁊ terram. Est et tertia maxima sicut de creatura creatorē. Istam potestatem nō dedit angelis: sed solis sacerdotib⁹: quia diuina virtute in corpus et sanguinē speciem panis et vini conuertūt. Unde eusebius. Inuisibilis sacerdos. i. xps per ministros suos visibiles creaturas in corpus ⁊ sanguinē suū sacrata potestate conuertit verbo suo: scz illo hoc est enim cor. ⁊c. Unde non debet aliquis attendere ad visum suū. quia visus putaret se videre colorem panis: nec ad gustum: quia putaret se sentire gustum panis: nec ad olfactū: q̄ putaret se sentire odorem panis ⁊ vini: sed attribure debet ad auditū: quia cum audit consecrationis verba ita est oīno sicut audit. Hoc est enim cor. ⁊c. quod significatū est Beñ. xxvij. in isaac qui cum benedixisset iacob fuit deceptus eius visus: quia oculi sui caligauerant ⁊ ipsum non agnouit. Fuit deceptus olfactus: quia credidit se sentire odorem vestimentorū esau. Fuit etiā deceptus gustus: quia credidit se comedere de venatione esau: ⁊ comedit de venatione iacob. Fuit ⁊ deceptus in tactu: quia putabat se tangere manus esau: ⁊ tangebat manus iacob. Sed auditus qui vocem Jacob audiuit non fuit deceptus: imo dixit. Vox quidem Jacob est. Sic etiā in isto sacramento omnes alij sensus decipiuntur preter auditum: ⁊ ideo omnes qui fideles auditū verba cōsecrationis firmiter et veraciter credere debēt: q̄ corpus xpi est et sanguis eius.

¶ De sancto Claudio. Cap. xxvij.

Claudius ex nobili salinensium principum: seu palatinozum genealogia ortū duxit. Qui vsq̄ ad septennium peruigili cura in domino parentum in dei timore nutrit⁹: postea probatissimis litteraz rum magistris instruendus traditur. Sub quibus in breui: non solū artes quas liberales vocamus: verūetiā libros veteris ac noui testamēti cum diuersis gestis sanctorū pius adolescēs sedule perlegendo apprehendit. Erat enim iā in hac etate ingenio docilis: corde feruidus: ⁊ sanctis operib⁹ tot⁹ deditus: nec sinebat diem aliquem sine bonis operibus pertransire. Et licet iuuenis esset etate: nihil tamē puerile gessit in opere. Nunq̄ in foris chorisationib⁹: seu quibuscunq̄ mūdanis spectaculis inuent⁹ fuit: sz personis religiosis ⁊ honestis se associās cum eis dulciter de virtutum exercitijs conferebat. Cuius verba tam sale sapientie condita intantū rationabilia: ac dulcia erant: q̄ omniū ad se prouocabant affectum. Quapropter prouecti ⁊ sapientes ipsum plurimū diligebant velut puerulum sanctū ⁊ virtuosum: alij vo adolescentem affabilem ⁊ prudentē venerabantur. Personis autem inhonestis: aut scurrilibus se subtrahens consortia ipsoz̄ omnimode fugiebat. Nunq̄ cum mulieribus iuuenilibus absq̄ rationabili causa locutus fuit: nec de qualicunq̄ neq̄hando verbo vel opere: nō de risu inhonesto: vel aliqua alia animi leuitate est notatus. Super omnia vo ecclesias dei frequētabat: p̄cipue dominicis ⁊ festiuis diebus missas cum ceteris horis canonicis ⁊ sermones diuinos cū summa deuotione auscultando. Crescente igit̄ sctitatis ei⁹ fama cum iam vicesimū etatis sue annū attigisset: spreta militia seculari in canonicum bisuntinēsis ecclesie est electus. Unde quotidie in melius proficiens horis canonicis diurnis pariter ⁊ nocturnis studuit interesse. Libros sacre scripture diligenter reuoluere: ⁊ per omnia sicut verus dei famulus absq̄ reprehensionis nota se habere. Tantūq̄ breui temporis spacio diuina gratia ipsum prosequente in operib⁹ sanctis sacraq̄ doctrina claruit: vt in totius burgūdie finibus equalis sibi nequaq̄ inueniretur: quod in libris quos edidit qui vsq̄ nunc in monasterio iurensi permanent clarius perpēdi potest. Singulis dieb⁹ exceptis dñicis ⁊ festis solennioribus: non nisi semel in die refectionē sumebat. Sepe nocres in oratione lectione siue sancta meditatione peruigiles ducebat. Castū se et mundum ab omni coinquinatione custodiebat: in vestimentis mediocrē:

in moribus humilem: in verbis veracem: dulcē
t affabilem exhibebat: ita vt singulis virtutum
moribus ornatus iam verus monachus ab om
nibus crederetur. Duodecimo canonizatus sui
anno p̄sul memorate ciuitatis infirmari cepit
corpore. Unde beatissimus claudius timēs qō
etiam postmodū euenit: ne sc̄z in pontificē eli
geretur locū ad tempus deseruit: t ad suos pa
rentes dōnos sc̄z salinen. properauit. A quibus
benigne susceptus cum eis per aliquod tēpus
in sancta conuersatione viuendō permanebat.
Contigit autem predictum archipresulem in
terim viam vniuerse carnis ingredi. Quapro
pter populus cum clero discordiam non modi
cam de eligendo episcopo habebant: illis vnū:
alijs ꝯo alium volentibus. Tandem vnanimes
in oratione se prostrauerunt cum lachrymis hu
militer supplicantes: quatenus meritis sue ge
nitricis: t sancti iohānis baptiste eorum patro
ni t omniū sanctorum dominus eis misericor
diter inspirare dignarētur quē in pastorem ec
clesie sue eligere deberent. Quibus in oratiōe
perseuerantibus mox de celo vox insonuit que
ipsos vt a fletu cessarent t beatum virum clau
dium eligerent amonuit. Tunc canonici letifi
cati ip̄m vnanimiter elegerunt et statim hono
rabiliores totius ecclesie t ciuitatis viros pro
eius consensu obtinendo ad oppidum salinen
se destinauerunt. Quid plura. Multis precib?
ac lachrymis victus sciens voluntati diuine re
sistere non posse: ad ciuitatem bisuntinen. duci
tur imo potius trahitur: archiepc̄s cōsecratur:
t per summū pontificē eius canonica electio
approbat̄ pariterq; cōfirmatur. Anno domini
ccccccxxvi. Archiepc̄s igitur effectus eandem
quam prius humilitatem t morum grauitatem
in omnibus semper seruabat: t sicut fidelis ser
uus t prudens familiam domini cum ecclesijs
sibi creditis feruenti zelo gubernabat. Causas
ecclesiasticas horis debitis benigne audiebat:
t ꝑm ecclesiasticas sanctiones optime dijudi
cabat. Nunq; tamen propter queuis negocia se
cularia: nisi euidens necessitas incubuisset ec
clesiam horis quibus diuina celebrabantur di
misit. Prouinciam siue diocesis sue ecclesias se
pe visitabat: t sicut bon? pater familias qui in
tra dominicam sententiā de thesauro suo pro
ferens noua t vetera suis dulcissimis exhorta
tionibus bonos t fideles vt in melius profice
re studerent: t delinquentes siue errantes vt se
emendarēt solicite amonuit. Erat profundissi
me litterature. In assidua etiā cōtemplatione
eius spiritus etiā supramodū eleuatus erat: et
tamen propter marie contemplationis ocium
nō deseruit marthe officium laborioſum: quin
etiam septem operibus misericordie toto cona
mine insisteret. Cū igitur iam septē annos ec
clesie sue prefuisset: diuino preuentus amore
magis ac magis accensus: cūctas huius seculi
diuitias t seculares pōpas declinare cupiens:
vt in sui creatoris contēplatione plenius vaca
re posset: cunctis bene dispositis vrbem suam
predictam: palacidaq; t castra t cetera loca ar
chiepiscopalia amena t deliciosa dereliquit: t
ab angelo premonitus ad monasterium sancti
eugendi: siue iurense in confinio bisuntinensis
diocesis situm aduenit: ibiq; habitum t vitam
monasticā ꝑm beatissimi Benedicti patris re
gulam assumpsit. Tante autem sanctitatis t p
fectionis fuit: vt omniū que in hoc mundo sunt
oblitus: solum in omnipotentis dei amore fla
graret. In orationibus vigilijs: in ieiunijs assi
duus: in vigilijs feruidus: in sanctis lectionib?
t meditationibus preclarus: t ꝑm ordinis sui
regulam: sicut verus monachus viuebat. In di
uinis ꝯo officijs peragendis: aut celebrandis
primus omnium ecclesiam intrabat: t vltimus
inde recedebat. Sicq; omnes ad perfectionē
monasticam prouocabat in tantū vt iniuriosus
eiusdem monasterij: tunc abbas vir vtiq; sum
me sanctitatis t prudentie ei regimē ipsius mo
nasterij cum multa instantia t humilitate pre
sentaret: vt oues dominicas ibidem congrega
tas gubernare dignaretur. Vir autem sanctus
cum multa mansuerudine hoc recusauit. Uerū
tamen expletis quinq; annis cum predict? pa
ter iniuriosus ad dominum plenus meritis mi
grasset venerabiles fratres t domini dicti con
uentus ipsum vnanimiter in eorum abbatē ele
gerunt: t tandem vir multis deuictus precib?
assensum prebuit. Sic claudius ꝯtum in hoc
mundo se humiliare studuit tāto plus apud de
um t homines exaltari meruit. Quod vtiq; nō
sine diuina dispensatione factum esse creditur
vt in loco vbi plures floruerunt sancti: sanctis
simus archipresul adunaretur t locus ipse insi
gnior efficeretur. Multi ergo non solum cleri
ci: verūetiam nobiles t burgenses audita san
ctitatis eius fama ad ipsum confluebant: san
cte conuersationis habitū instanter postulan
tes. Quos vir sanctus absq; difficultate t per
sonarum acceptione recipiebat: eosq; ad perfe
ctionis culmina summopere proueh̄ebat. Qua
les ꝯo filios spirituales ibidem enutriuerit nō
est nostrum dicere: presertim cum quisquis ip
sum sanctum locū visitando ex multitudine san
ctorum corporum: qui nunc ibidem venerantur
clare perspicere potest. Possessiones etiā tem
porales quibus christi famuli sustētari possent
ꝑm dñi ꝑmissionē dicentis. Quicūq; reliquerit
domū: aut agros: aut patrē: aut matrē propter
me ꝛc. centuplum in hoc mundo percipere me
ruit: a fidelibus videlicet regibus t principib?
inter quos clodoueus rex: qui tunc francia gu
bernabat monasterio ipsius annuatim. l. modia
tritici t totidē ordei cum quinquaginta libris
denariorum argenti perpetuis temporibus da
ri constituit. Pauperibus ꝯo xpi t hospitibus

superuenientibus omnem humanitatem in elemosynarum largitionem exhibuit. Ornamenta ecclesie scilicet libros calices cum crucibus t candelabris aureis t argenteis pannis sericis t alijs diuinū cultum cernentibus maxime augmentauit: t sanctorū reliquias in capsulis preciosissimis reuerenter collocauit: domosq; ipius monasterij ac edificia decenter reformauit. Anno igitur quarto childeberti regis francorum cum iam claudius pater sanctissimis annis quinquaginta seruis christi in predicto monasterio laudabiliter prefuisset senex multum t plenus dierū toris viscerib⁹ ad dominū suspirans: immunis etiam ab omni macula incidit in quandam infirmitatē leuem. Presciens ergo obitus sui diem imminere: tertia die omnes monachos suos conuocari iussit ad se luculentissimū sermonē eis faciens: dulcibus exhortationibus eos monendo vt super omnia diuino amori nihil preponerent: t omnes presentis mundi delectationes amore eternorū spernerent: ac de recessu suo minime contristarent. Eunq; singulos de recessu suo vberrime flentes cerneret misericordie viscerib⁹ motus quibus semper affluebat: acceptā ab omnibus pace eos ad cellas destinauit: totamq; noctem sequentem in orationibus peregit. Quarta vo die in oratorium pergens sacramenta penitentie cum perceptione corporis christi totus profusus lachrymis deuotissime suscepit: et inde ad cellam suam reductus: ne corpus suuz alibi q; in ipso monasterio ad euitandas seculi pompas sepeliri precepit. Quinta igitur die circa horam diei nonam reclinatus super scannū super qō legēdo vel orādo sedere aut stare consueuerat: erectis sursum brachijs: cōtūctis manib⁹: oculis ad celū suspicientib⁹ sanctissimā suam animam domino tradidit expirando. Cui⁹ corpus in predicta ecclesia sancti eugēdi vsq; nūc omnibus aduenientibus incorruptum t integrū demonstrat innumeris coruscans miraculis. Festum aūt eius celebrat. viij. idus iunij.

¶ Catalogi sanctorum per Reuerendissimū dominum Petrum de Natalibus venetum episcopum equilinum editi opus finit feliciter. Lugduni impressum per Claudium dauost al's de troys. Impēsis honesti viri Stephani gueynard eiusdē ciuitatis ciuis t bibliopola. Anno domini millesimo quingētesimooctauo. xv. kalendas Junij.

n
eccle
τ ꝑm ec
cabat. Nunq
cularia: nisi eu
clesiam horis quib
misit. Prouinciam siu
pe visitabat: τ sicut bon
cta dominicam sententiā de the
ferens noua τ vetera suis dulcissimis ex
tionibus bonos τ fideles vt in melius profice
re studerent: τ delinquentes siue errantes vt se
emendarēt solicite amonuit. Erat profundissi
me litterature. In assidua etiā cōtemplatione
eius spiritus etiā supramodū eleuatus erat: et
tamen propter marie contemplationis ocium
nō deseruit marthe officium laboriosum: quin
etiam septem operibus misericordie toto cona
mine insisteret. Cū igitur iam septē annos ec
clesie sue prefuisset: diuino preuentus amore
magis ac magis accensus: cūctas huius seculi

ꝑm
dom
me τ
ruit: a
inter quos
bernabat n
tritici τ tot
denariorum
ri constituit. P

Th
6084